

ဆဋ္ဌသင်္ဂါယနာမူ

သုတ္တန်ပိဋက၊ ခုဒ္ဒကနိကာယ

ထေရ်ဝါယာ အဋ္ဌကထာ နိဿယ

သာသနာ ၂၅၉

မြန်မာ ၁၃၇၇

ခရစ် ၂၀၁၅

ပုံနှိပ်မှတ်တမ်း:

ထုတ်ဝေခြင်း: ♦ ဒုတိယအကြိမ်၊ ဧပြီလ၊ ၂၀၁၈ ခုနှစ်
ပထမအကြိမ်၊ ဇူလိုင်လ၊ ၂၀၁၅ ခုနှစ်

အုပ်စု ♦ ၁၀၀၀ အုပ်

မျက်နှာဖုံးဒီဇိုင်း ♦ နိုင်လင်း(စွယ်တော်)

ပုံနှိပ်သူ ♦ ဦးတင်အောင်ကျော်
စွယ်တော်ပုံနှိပ်တိုက် (၀၀၄၁၁)
အမှတ် (၁၄၇)၊ ၅၁ လမ်း(အထက်)၊
ပုဇွန်တောင်မြို့နယ်၊ ရန်ကုန်မြို့။

ဖြန့်ချိရေး ♦ သကျဇိတာသီလရှင်စာသင်တိုက်
နန်းဦးမြို့သစ်၊ စစ်ကိုင်းမြို့။

ရန်: - ဝဇ္ဇ ၂၁၃ ဝဇ္ဇဝဋ်၊

ဝဇ္ဇ ဂုဇ္ဈ ဘုဝ ငဝဇ္ဇ

○◎◎ ◆

သုတ္တန္တပိဋက၊ ခုဒ္ဒကနိကာယ

ထေရ်ဂါထာအဋ္ဌကထာ နိဿယ

ဒေါက်တာသုလဝတီ
(သာသနာရေးဓမ္မစရိယ၊ ပိနယာပိဒ္ဓ)

သာသနာ ၂၅၆၁

မြန်မာ ၁၃၇၉

ခရစ် ၂၀၁၈

(ဒုတိယအကြိမ်)

ဒေါ်ကုမ္မာရီ၊ သရုပ်ပြဓမ္မပဒေ၊ သရုပ်ပြသင်္ဂြိုဟ်ကျမ်းပြု စစ်ကိုင်းတောင်ရိုး သာသနာ့
ဗိမာန်ချောင်ဆရာကြီး ဒေါ်ဝိနောသီ စသော ကျမ်းပြုသာသနာ့အာဇာနည်များပေါ်ထွက်ခဲ့
သည်ကို အထိုက်အလျောက် သိရှိရသည်။

“တတ်မြောက်ရုံထက်၊ စွမ်းဆောင်ချက်၊ လှမ်းတက်နိုင်သူ၊ အာဂလူ။”

၁။ တတ်မြောက်သူ သာသနာ့အာဇာနည်၊

၂။ စွမ်းဆောင်နိုင်သူ သာသနာ့အာဇာနည် ၂- မျိုးတွင်

စွမ်းဆောင်နိုင်သူ သာသနာ့အာဇာနည်မျိုးကား ရှာမှရှား တကယ့် သာသနာ့
အာဇာနည်ဟု ဆိုရမည်။ ထိုအထဲတွင် စစ်ကိုင်းမြို့ သကျဇိတာသီလရှင်စာသင်တိုက်
နာယကဆရာ သာသနဓဇဓမ္မာစရိယဘွဲ့ရ ဒေါ်ကုသလဝတီသည် ဓမ္မာစရိယ စာချတန်း
အပါအဝင် အတန်းအသီးသီးကို ကျွမ်းကျွမ်းကျင်ကျင် ပို့ချနိုင်သူ ဖြစ်ပါသည်။ သူတစ်ပါးကို
စာပေပို့ချပေးနေသော သာသနာ့နွယ်ဝင်သီလရှင် အများအပြားရှိနိုင်သော်လည်း
စာချတန်းအထိ ကျွမ်းကျွမ်းကျင်ကျင် စာပေပို့ချနိုင်သူကား မရှိသလောက်ရှားပါးပါသည်။

သကျဇိတာ နာယကဆရာ ဒေါ်ကုသလဝတီ သည် သူတစ်ပါးကို ကျွမ်းကျွမ်း
ကျင်ကျင် စာပေပို့ချနိုင်ရုံသာမက ယခု ထေရီဂါထာအဋ္ဌကထာနိဿယကျမ်းကို ပြုစု
ရေးသားလိုက်သဖြင့် အစ္ဆရိယံ ဝတ ဘော၊ အဗ္ဘုတံ ဝတ ဘော ဟု ဆိုရမည့် အံ့ဩ
လောက်သူ၊ သမိုင်းသစ်ထူသူလည်း ဖြစ်သည်။ အဘယ့်ကြောင့်ဆိုသော် ပါဠိ၊ အဋ္ဌကထာ
နိဿယကျမ်းပြုပုဂ္ဂိုလ်ထဲတွင် သီလရှင်တစ်ပါးမှ မပေါ်ဘူးသေးသောကြောင့် မဖြစ်စဖူး
အသစ်အထူးဟု ဆိုရပေမည်။

သာသနာ့သမိုင်းတစ်လျှောက်တွင် ထေရီဂါထာအဋ္ဌကထာနိဿယ ရှိခဲ့ဖူးကြောင်း
အထောက်အထားတစ်စုံတစ်ရာ ယခုအချိန်မှာ ရှာမတွေ့ပါ။ ထို့ကြောင့် ရှေးကမရှိခဲ့ဘူးသော
ထေရီဂါထာအဋ္ဌကထာနိဿယ ရေးသားပေးပါရန် စိန်ရတနာဆရာတော် ဦးသာသနဝရ
ဦးစီးသော ဓမ္မဗိမာန်အဖွဲ့မှ ဖိတ်ခေါ်ခဲ့ပါသည်။ စာရေးသူကိုလည်း တိုက်တွန်းပါသည်။
စာရေးသူ (အရှင် တိလောကာဘိဝံသ- အင်းစိန်) က ထေရီဂါထာ အဋ္ဌကထာသည်
အမျိုးသမီးများနှင့် ပိုပြီးသက်ဆိုင်သဖြင့် စစ်ကိုင်း သကျဇိတာ နာယကဆရာ ဒေါ်ကုသလဝတီ
ကို နိဿယရေးခိုင်းဖို့ ဓမ္မဗိမာန်ဆရာတော်အား ညွှန်ပြခဲ့ပါသည်။ စာရေးသူကိုယ်တိုင်
လည်း ဒေါ်ကုသလ ကို တိုက်တွန်းခဲ့ပါသည်။ တိုက်တွန်းသည့်အတိုင်း ဒေါ်ကုသလဝတီက
မဖြစ်မနေကြိုးစားပြီး ရေးသားခဲ့ပါသည်။ သူ့ခမျာ သကျဇိတာစာသင်တိုက်ဆိုင်ရာ
ပညာရေး၊ အုပ်ချုပ်ရေး၊ စီမံခန့်ခွဲရေးစသည်ဖြင့် အလုပ်ရှုပ်သည့်အထဲမှ အချိန်ယူ
ကြိုးစားရေးသားရသဖြင့် ၁၃၇၃- ခုနှစ်မှ ၁၃၇၆- ခုနှစ်အထိ ၄- နှစ်နီးပါး ကြိုးစား

တစ်ခေတ်ဆန်း သမိုင်းသစ်ထူ

သာသနာ့အာဇာနည် ဆိုသည်မှာ သာသနာဆိုင်ရာ ထူးထူးချွန်ချွန် တတ်မြောက် ခဲ့သူ အောင်မြင်ခဲ့သူ စောင်ရွက်ခဲ့သူများကို သာသနာ့အာဇာနည် ဟု ခေါ်လေ့ခေါ်ထ ရှိသည်။ ထိုသာသနာ့အာဇာနည်များထဲတွင် အမျိုးသားသာသနာ့အာဇာနည်များ၊ အမျိုးသမီးသာသနာ့အာဇာနည်များဟုလည်း ထပ်ခွဲနိုင်သည်။ အမျိုးသားသာသနာ့ အာဇာနည်များကား အထူးပြောစရာမလိုလောက်အောင် ထင်ရှားသည်။ စာရေးသူက အမျိုးသမီးသာသနာ့အာဇာနည်များကိုသာ တစ်စွန်းတစ်စ ဖော်ညွှန်းလိုပါသည်။

အမျိုးသမီး သာသနာ့အာဇာနည်များကို ဖော်ညွှန်းရမည်ဆိုလျှင် ဘုရားလက် ထက်က သာသနာ့အာဇာနည် အမျိုးသမီး ရဟန်းတော်ထေရီများနှင့် လူဥပါသိကာမ များကို မြတ်ဗုဒ္ဓကိုယ်တော်တိုင် ဧတဒဂ်ဘွဲ့ထူးဖြင့် ချီးမြှင့်ခဲ့တော်မူခဲ့သည်။ ဥပမာ မိတ္ထေး တော်ဂေါတမီ၊ ဥပ္ပလဝဏ် စသောထေရီများ၊ ဝိသာခါ၊ ခုရုတ္တရာ စသော ဥပါသိကာမများ ဖြစ်သည်။ မြန်မာနိုင်ငံသို့ ထေရဝါဒဗုဒ္ဓသာသနာ ရောက်ချိန်မှာတော့ အမျိုးသမီး ရဟန်းတော်ဘိက္ခုနီများရှိခဲ့ဖူးကြောင်း ခေတ်အဆက်ဆက် အထောက်အထား ခိုင်ခိုင် မာမာ မတွေ့ရ၊ ရတနာပုံခေတ်က ဘိက္ခုနီကိုယ်စားပြု မယ်ကင်း စသော သီလရှင် အာဇာနည်များ ပေါ်ထွန်းခဲ့သည်။ ယခုအချိန်ထိအောင်ပင် မြန်မာနိုင်ငံ၌ ဘိက္ခုနီ ကိုယ်စားပြု သာသနာ့နွယ်ဝင် သီလရှင် အများအပြား ဒေသအသီးသီး၌ အထင်အရှား ရှိနေသည်။

သာသနာ့နွယ်ဝင် သီလရှင် များထဲတွင် ကျမ်းကြီးပေါက် ပိဋကတ်စာပေ ကျမ်းဂန်တတ် သီလရှင်ဆရာကြီးများ၊ ပထမကျော်၊ သာသနဇေဓမ္မာစရိယ၊ သာသနဇေ သီရိပဝရဓမ္မာစရိယဘွဲ့ရ သီလရှင်ဆရာကြီးများ၊ ယခုခေတ်၌ သီလရှင်ကျော် သာသနာ လင်္ကာရဘွဲ့ရ သီလရှင်များစသော ပိဋကတ်စာပေတတ်မြောက်ကျွမ်းကျင်သူ သာသနာ့ နွယ်ဝင်သီလရှင်များလည်း ရှိသည်။ တတ်မြောက်ရုံသာမက သူတစ်ပါးကိုပါ တတ်သိ အောင် ကျွမ်းကျွမ်းကျင်ကျင် သင်ပြနိုင်သူကား နည်းပါးသည်။ ဒါတင်မက ကျမ်းပြုနိုင်သူ သီလရှင်ဆရာကြီးများကား ပို၍ပင် လက်တစ်ဖက်ချိုး ရေတွက်လို့ ရလောက်အောင် နည်းပါးသည်။ စာရေးသူ လက်လှမ်းမှီသလောက်တင်ပြရလျှင် ဝိသိဋ္ဌတိပိဋကဇေ မဟာ တိပိဋကကောဝိဒ အရှင်ဝိစိတ္တာသာရာဘိဝံသ ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ သာသနာ့ မယ်တော်ကြီးဖြစ်သော ပါဠိဘာသာဖြင့် သစ္စဝါဒီဋီကာကျမ်းပြု မင်းကွန်းတောင်ရိုး ဆရာကြီး ဒေါ်ဓမ္မစာရီ၊ နိဗ္ဗာနပဝေသနီကျမ်းပြု စစ်ကိုင်းတောင်ရိုး ဧမြို့ချောင်ဆရာကြီး

(ယ)

စည်ရှင်ဆရာတော်ဘုရားကြီး ၏

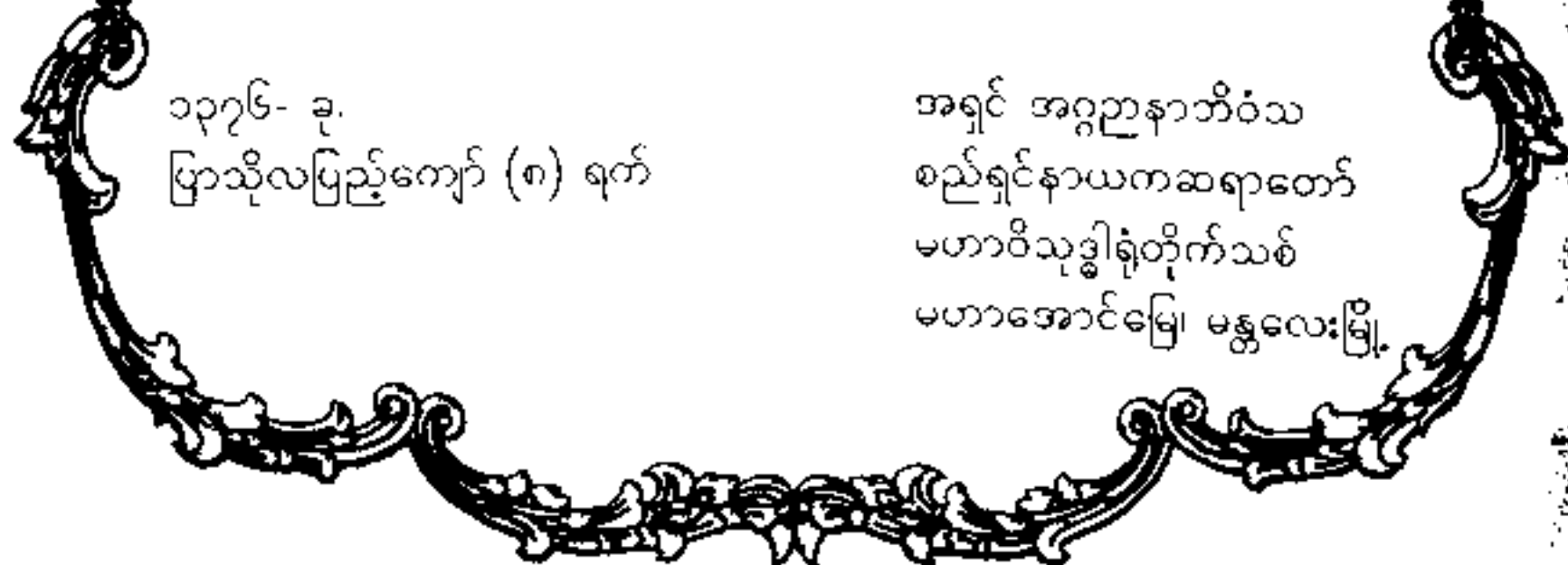
အမှာစာ

ဤထေရီဂါထာအဋ္ဌကထာကို နိဿယရေးသော သီလရှင်
ဒေါ်ကုသလဝတီကား အာဂသီလရှင်ပါပေ၊ ဘုရားရှင် ရွှေလက်ထက်
တော်ဆိုလျှင် ဘွဲ့ထူး ဂုဏ်ထူး တစ်ခုခု ရလောက်ပေသည်။ အလွန်ထက်
မြက်ထင်ရှားသော အာစရိယဓမ္မပါလ၏ လက်ရာကိုပင်လျှင် ဝေဖန်
ပြင်ဆင်နိုင်ပေ၏။ အာစရိယဓမ္မပါလ၏ လက်ရာ ဤအဋ္ဌကထာ၌
ခေတ်အဆက်ဆက် ပျက်ယွင်းခဲ့သောပါဌ်များလည်း ရှိနေဟန်တူပေသည်။
စွမ်းရည်သတ္တိ အပြည့်ရှိသော သီလရှင် (ထေရီ) ကို ဤထေရီဂါထာ
အဋ္ဌကထာ နိဿယရေးရန် တိုက်တွန်းသောပုဂ္ဂိုလ်နှင့် ရေးသားသူ
ဒေါ်ကုသလဝတီ (ထေရီ) တို့အား အထူး ချီးကျူးဂုဏ်ပြုထိုက်ပေသည်။

၁၃၇၆- ခု.
ပြာသိုလပြည့်ကျော် (၈) ရက်

အရှင် အဂ္ဂဉာနာဘိဝံသ
စည်ရှင်နာယကဆရာတော်
မဟာဝိသုဒ္ဓါရုံတိုက်သစ်
မဟာအောင်မြေ၊ မန္တလေးမြို့

လိုက်သဖြင့် ထေရီဂါထာအဋ္ဌကထာနိဿယ ပေါ်ထွက်လာခဲ့ပါသည်။ **တစ်ခေတ်ဆန်း သမိုင်းသစ်ထူ** ခဲ့ပါပြီ။

တစ်ခေတ်ဆန်း သမိုင်းသစ်ထူ ဟု ခေါ်ဆိုလောက်သည့် ထေရီဂါထာအဋ္ဌကထာ နိဿယသည် နိဿယမည်ကာမတ္တ မဟုတ်ပါ။

၁။ သဒ္ဒတ္တ အဓိပ္ပါယ်တွင် ထိမိအောင် ယောဇနာထားသည်ကိုလည်း တွေ့ရသည်။

၂။ အတွေးသစ် အမြင်သစ် ယောဇနာနည်းများကိုလည်း တွေ့ရသည်။

၃။ ထောက်တည်ရာ မရှိသည်များကိုလည်း မရရအောင် ယောဇနာပေးနိုင်ခဲ့ပါသည်။

၄။ အကြည်အရှည်ပေးသော ကျမ်းအိပ်ဖြစ်၍ ပမာဒလောပုဒ်ပျက်၊ ပါဠိပျက်များကိုလည်း ရှေ့နောက် ထောက်ဆ၍လည်းကောင်း၊ နေရာဌာနကို ထောက်ဆ၍လည်းကောင်း၊ အမှန်ဖြစ်အောင် ညှိနှိုင်းပြင်ဆင်၍ ယောဇနာထားသည် ကိုလည်း တွေ့ရသည်။

၅။ ပမာဒလောပုဒ်ပျက်၊ ပါဠိပျက်များကို ပြင်ဆင်လေ့လာရာ၌ ပဉ္စမသင်္ဂါယနာတင် မန္တလေး စန္ဒာမုနိဘုရားဝန်းကျောက်စာတိုက်သို့ပင် အကြိမ်ကြိမ်သွားရောက်၍ ခက်ခက်ခဲခဲ ညှိနှိုင်းတိုက်ဆိုင် ပြင်ဆင်ရေးသား ရကြောင်းကိုလည်း နိဿယမှတ်ချက်များအရ သိရသည်။

ဤသို့ စသည်ဖြင့် ယခုထေရီဂါထာအဋ္ဌကထာနိဿယသည် တကယ့် ပညာရှင်များပင် -

၁။ လက်ဖြစ်စိုက်စီး မြေတုန်ဟီးအောင် အံ့ချိုးထိုက်သော

၂။ မဖြစ်စပူး အသစ်အထူး ဖြစ်သော နိဿယ ဖြစ်သည်ကို

စာရှုသူများ ကိုယ်တိုင် ကြည့်ရှု၊ သုံးသပ်၊ ဆုံးဖြတ်ကြပါ ဟု တိုက်တွန်းရင်း **တစ်ခေတ်ဆန်း သမိုင်းသစ်ထူ** အမှာစာကို အဆုံးသတ်အပ်ပါသတည်း။

နတ်တော်လပြည့်ကျော် ၁၀- ရက်၊ ၁၃၇၆- ခု
(ဒီဇင်ဘာ ၁၆၊ ၂၀၁၄)၊ အင်္ဂါနေ့၊
ရွာမပရိယတ္တိစာသင်တိုက်၊ အင်းစိန်မြို့။

အရှင်တိလောကာဘိဝံသ (အင်းစိန်)

ဥပါသကာ၊ ဥပါသိကာ ဟူသော ပရိသတ်အဖွဲ့အစည်း ၄-ရပ်ဖြင့် စနစ်တကျဖွဲ့စည်း တည်ထောင် သာသနာပြုပါမှ ဘက်စုံဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်သော သာသနာပြုလုပ်ငန်းဖြစ်မည်” ဟု ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ မိန့်မှာခဲ့ဖူးသည်။ ထို့ပြင် ဗုဒ္ဓဘာသာ၌ ရဟန်းနှင့် ရဟန်းမ၊ အမျိုးသားနှင့် အမျိုးသမီး၊ ကျား/မ မည်သူမဆို တာဝန်လည်း ကိုယ်စီရှိသလို ကိုယ်ကြိုးစားမှုနှင့် လျော်ညီသော အကျိုးခံစားခွင့်များလည်း ရှိသည်။ နှစ်ပေါင်း ၂၅၀၀-ကျော်သက်တမ်းရှိ သာသနာ့သမိုင်းကြီး၌ မိထွေးတော်ဂေါတမီမှစ၍ ထေရီ ဘိက္ခုနီများအပါအဝင် ယခု ခေတ်မျက်မှောက် သာသနာ့နွယ်ဝင် သီလရှင်များနှင့် ဗုဒ္ဓဘာသာ အမျိုးသမီးများ၏ သာသနာ့အရေး အားပေးမှု၊ သွေးမအေးမှု၊ သာသနာ့ တာဝန်ထမ်းဆောင်မှုများမှာ အထင်အရှားပင် ရှိနေသည်။ အမျိုးသားများကပင် အံ့ချီးဂုဏ်ယူစရာများဖြစ်ခဲ့သည်။

အမျိုးသမီးများသည် အမျိုးသားများလောက် စွမ်းဆောင်နိုင်မှု မရှိဟု တစ်ချို့က ဆိုကြသည်။ တကယ် စွမ်းဆောင်နိုင်သူ အာဇာနည်အမျိုးသမီးများလည်း များစွာရှိကြ သည်ကို ထေရီဂါထာပါဠိတော်နှင့် ထိုထိုပါဠိတော်၊ အဋ္ဌကထာ စသည်တို့၌ အထင်အရှား တွေ့ရသည်။ ၎င်းတို့အနက် ဤထေရီဂါထာအဋ္ဌကထာ၌ အမျိုးသမီးများ၏ စွမ်းဆောင် နိုင်မှုနှင့် အရေးပါမှုကို ဖော်ညွှန်းသော စကားစုများကို များစွာတွေ့ရပါသည်။ စာရှုသူတို့အတွက် အနည်းငယ် စာမြည်းအဖြစ် ထုတ်နုတ်ပြလိုပါသေးသည်-

၁။ ယံ တံ ဣသီဟိ ပတ္တဗ္ဗံ၊ ဌာနံ ဒုရဘိသမ္ဘဝံ။
န တံ ဒွဂ်လပညာယ၊ သက္ကာ ပပေါတုမိတ္ထိယာ။
အို . . . သောမာထေရီမ၊ ဘုရားအစရှိသော ပညာရှိသူတော်ကောင်းများသာ ရနိုင်ပြီး တခြားသူတွေ ရနိုင်ခဲ့သည့် တရားထူး တရားမြတ် (အရဟတ္တဖိုလ်) ကို ဉာဏ်ရည် နိမ့်ပါးသည့် သင်လိုမိန်းမသားအနေဖြင့် ရဖို့မဖြစ်နိုင်၊ ရနိုင်လိမ့်မည်မဟုတ်။
(သောမာ ထေရီအား မာရ်နတ်ပြောသောစကား)

၂။ ဣတ္ထိဘာဝေါ နော ကိံ ကယိရာ၊ စိတ္တမိ သုသမာဟိတော။
ဉာဏမိ ဝတ္တမာနမိ၊ သမ္မာ ဓမ္မံ ဝိပဿတော။
ဟယ် . . . မာရ်နတ်၊ သေချာစနစ်တကျ ကြိုးစားအားထုတ်မည်ဆိုလျှင် ယောက်ျား မိန်းမ မည်သူမဆို တရားထူး တရားမြတ်ရနိုင်သည်၊ တရားထူး တရားမြတ်ရရေးအတွက် မိန်းမသားဖြစ်နေခြင်းက ငါတို့ကို မည်သည့်နည်းနှင့်မျှ မတားဆီးနိုင်၊ သေချာပေါက်ရသည်။ (မာရ်နတ်အား သောမာထေရီ၏ ရဲရဲတောက်တံ့ပြန်စကား)

ထူးခြားသော သမိုင်းမှတ်တိုင် နှင့် ပထမဆုံး ဖြန့်မာအမျိုးသမီး (သီလရှင်)
သို့မဟုတ်
ခေါ်ကုသလဝတီ (သက္ကဓိတာ)

ကျမ်းစာအမည် = **ထေရီဂါထာအဋ္ဌကထာ ဖြန့်မာနိဿယကျမ်း**
 ကျမ်းပြုသူ = **ခေါ်ကုသလဝတီ**

ထေရီဂါထာ အဋ္ဌကထာ - ဟူသည် သုတ္တန်ပိဋကတ် ခုဒ္ဒကနိကာယ်လာ ထေရီဂါထာ ပါဠိတော်ကို ပါဠိဘာသာဖြင့် အဓိပ္ပါယ်ဖွင့်ဆိုပြထားသော ကျမ်းဂန် ဖြစ်ပါသည်။ ကျေးဇူးတော်ရှင် အာစရိယဓမ္မပါလ၏ လက်ရာဖြစ်ပါသည်။ ဆဌမူ စာမျက်နှာ ၃၀၅- မျက်နှာ ရှိပါသည်။

ထေရီဂါထာပါဠိတော် ဟူသည်မှာလည်း ထေရီ ဘိက္ခုနီ (ရဟန်းမ) များ၏ ဩဝါဒများ၊ ဘဝနှင့်ရင်း၍ ရခဲ့သော အားလုံးအတွက် အသိအလိမ္မာ ရင်တွင်းစကားများ၊ ကြိုးစားရုန်းကန်ခဲ့ရပုံများ၊ မိန်းမသားတစ်ယောက်၏ ကေသရာခြင်္သေ့ကဲ့သို့ ရဲရဲတောက် ဟိန်းဟောက်စကားသံများ၊ အားကောင်းမောင်းသန် ယောက်ျားရင့်မာကြီးများ ကိုပင် ကြောက်ဖူးတုန်အောင်လုပ်ဆောင်မှုများ၊ သမိုင်းဝင် မော်ကွန်းတင် အောင်မြင်မှု မှတ်တိုင်များ စသည်တို့ကို ပါဠိဘာသာဖြင့် မှတ်တမ်းတင်ထားသော ပိဋကတ်ဝင် ကျမ်းဂန်တစ်ဆူ ဖြစ်သည်။ နှစ်ပေါင်း ၂၅၀၀-ကျော် သက်တမ်းရှိသည့် ထေရီမှတ်တမ်း ကြီးလည်း ဖြစ်သဖြင့် ကမ္ဘာ့ရှေးဟောင်း ယဉ်ကျေးမှုအမွေအနှစ် ဖြစ်သည်ဟုဆိုလျှင်လည်း လွန်အံ့ မထင်။ ယင်းထေရီဂါထာကိုပင် နှောင်းလူတို့ အလွယ်တကူ ခံစားနားလည် သိရှိနိုင်စေရန် ထေရဝါဒနှင့်အညီ အဓိပ္ပါယ်ဖွင့်ဆိုသော ကျမ်းတစ်ဆူရှိခဲ့သည်။ ယင်း ကျမ်းမှာ ဆိုခဲ့သည့် ထေရီဂါထာအဋ္ဌကထာပင် ဖြစ်သည်။

ဗုဒ္ဓသာသနာ နှင့် အမျိုးသမီးများ၏ အခန်းကဏ္ဍ

ထေရီများအကြောင်းကို သိအောင် အားလုံး ကြိုးစားလေ့လာသင့်ပါသည်။ အကြောင်းသိမှ ထေရီများကို ပို၍ ကြည်ညိုတတ်လာမည်။ တန်ဖိုးသိပြီး တန်ဖိုးထား တတ်လာမည်။ ထိုမှ တစ်ဆင့်တက်၍ ထေရီ ဘိက္ခုနီနွယ်ဝင် သာသနာ့ဝန်ဆောင် သီလရှင်များ၏ အခန်းကဏ္ဍနှင့် အရေးပါမှုကို လေးစားတန်ဖိုးထားတတ်လာမည် ဖြစ်သည်။ “သာသနာပြုရာ၌ ထိထိရောက်ရောက် အောင်အောင်မြင်မြင်ဖြစ်စေရန် ရဟန်း၊ ရဟန်းမ၊

ထူးခြားသော သမိုင်းမှတ်တိုင်နှင့် ပထမဆုံး မြန်မာအမျိုးသမီး (သီလရှင်)

ထေရီဂါထာ အဋ္ဌကထာနိဿယ ကျမ်းပြုသူသည် စာရေးသူအတွက် အလွန်ပင် ထူးခြားလှပါသည်။ သူသည် စာရေးသူအတွက်သာမက မြန်မာနိုင်ငံအတွက်၊ ဗုဒ္ဓသာသနာတော်မြတ်ကြီးအတွက်၊ ဗုဒ္ဓဘာသာ အမျိုးသမီးထုအတွက် ဂုဏ်ယူစရာ စံပြမြန်မာ့အမျိုးကောင်းသမီးဖြစ်ပါသည်။ တော်ရုံသူ ပြုစုရေးသားရန် မလွယ်ကူသည့် ကျမ်းဂန်ကြီးကို ကြိုးစားရေးသားသူဖြစ်သဖြင့် ရှာမှရှာ ရခဲ့သည့် ရတနာထူးတစ်မျိုးဖြစ်သည်။ “ရွှေပေါ် မြတင်” “အလှပေါ် အယဉ်ဆင့်” ဆိုသလို ဖြူစင်မြင့်မြတ်သည့် သီလရှင် ဖြစ်ရုံသာမက မြန်မာ့သမိုင်းမှာ ပထမဆုံး အဋ္ဌကထာနိဿယကျမ်းပြု သီလရှင်ဖြစ်၍ လည်း ပို၍ လေးစားအားကျ ဂုဏ်ယူရပါသည်။ ထက်မြက်သော ထေရီမများ၏ တပည့် အဆက်အနွယ် (ထေရီဝံသ) ဝိသပါပေသည်။

သူသည် -

- ၁။ ပထမဆုံး အဋ္ဌကထာနိဿယကျမ်းပြု မြန်မာအမျိုးသမီး
 - ၂။ ပထမဆုံး အဋ္ဌကထာနိဿယကျမ်းပြု မြန်မာဗုဒ္ဓဘာသာသီလရှင် ဖြစ်နေပါသည်။
- ဗုဒ္ဓသာသနာ့သမိုင်း၊ မြန်မာ့သမိုင်းမှာ တစ်ခါဖူးမျှမရှိခဲ့ဖူးသော ထေရီဂါထာ အဋ္ဌကထာနိဿယကို သီလရှင်တစ်ပါးအနေဖြင့် မြန်မာနိဿယပြန်ဆိုရေးသားနိုင်မှုသည် ၂၁-ရာစု၏ အလွန်ထူးခြားသော ဖြစ်စဉ်တစ်ခု သမိုင်းမှတ်တိုင်တစ်ခုဟုပင် ဆိုရချေမည်။ မှန်ပါသည်။ သမိုင်းမှာ တစ်ခါမှမရှိခဲ့ဖူးသော အဋ္ဌကထာနိဿယကျမ်းကို ရေးသားခြင်းဖြင့် အဋ္ဌကထာနိဿယကျမ်းပြု မြန်မာအမျိုးကောင်းသမီးတစ်ဦး၏ သမိုင်းသစ်ကို ရေးထိုး စိုက်ထူနိုင်ခဲ့ပေပြီ။ အဋ္ဌကထာကို နိဿယပြန်ဆို ရေးသားဖို့ရာမှာ ရဟန်းတော်များပင် တော်ရုံလုပ်ဆောင်နိုင်သော အရာမဟုတ်ပေ။

စာရေးသူ ဤမျှညွှန်းနေပုံကို ထောက်ဆလျှင် အဆိုပါ သီလရှင်ဆရာလေးဟူသည် မည်သူမည်ဝါ ဖြစ်သည်ကို သိချင်နေကြပါလိမ့်မည်။ အဆိုပါသီလရှင်ဆရာလေးသည် စစ်ကိုင်းမြို့ နန်းဦးမြို့သစ် သကျမီတာသီလရှင် စာသင်တိုက်၏ တိုက်အုပ် တိုက်ပိုင် ဖြစ်ရုံမက နှစ်စဉ်တပည့်သီလရှင်ပေါင်းများစွာကို စာပေကျမ်းဂန်များ ပို့ချပေးနေသူ ဆရာလေး ခေါ်ကုသလဝတီ (သာသနဓဇမ္မောစရိယ၊ ဝိနယဝိဒ္ဓ) ပင်ဖြစ်လေသည်။ ကျောင်းတိုက် ပဓာနနာယက တိုက်ပိုင်ဆရာကြီး ခေါ်ဇနကမာလိနီ၊ တိုက်အုပ် တိုက်ပိုင် ဆရာကြီး ခေါ်ပနေဇထရီ တို့နှင့် အတူလက်တွဲ၍ သာသနာပြု ဆောင်ရွက် လျက်ရှိသည်မှာ ယခုနှစ် ၁၃၇၆- ခုဆိုလျှင် (၁၆)နှစ်တာ ခရီးသို့ ရောက်နေပေပြီ။ သကျမီတာ၏ (၁၆)နှစ်တာ အောင်မြင်မှုများမှာလည်း အံ့မခန်းလိလိပင်ဖြစ်သည်။

၃။ န ဟိ သဗ္ဗေသု ဌာနေသု၊ ပုရိသော ဟောတိ ပဏ္ဍိတော။
ဣတ္ထိပိ ပဏ္ဍိတာ ဟောတိ၊ တတ္ထ တတ္ထ ဝိစက္ခဏာ။
န ဟိ သဗ္ဗေသု ဌာနေသု၊ ပုရိသော ဟောတိ ပဏ္ဍိတော။
ဣတ္ထိပိ ပဏ္ဍိတာ ဟောတိ၊ လဟံ အတ္ထဝိစိန္တိကာ။
အရာခပ်သိမ်း၌ ယောက်ျားသာ ပညာရှိဖြစ်နိုင်သည်မဟုတ်၊ ပဏ္ဍိတ်ဖြစ်နိုင်သည်
မဟုတ်၊ (ယောက်ျား ပဏ္ဍိတ်သာ ရှိသည်မဟုတ်သေး)၊ အမြော်အမြင်ရှိပြီး ဖြတ်ထိုး
ဉာဏ်ရှိလျှင် မိန်းမသားလည်း ပညာရှိဖြစ်နိုင်သေးပါတကား၊ (ဣတ္ထိပဏ္ဍိတ်လည်း
ရှိသေးပါတကား)။ (ကုဏ္ဍလကေသာအား တောင်စောင့်နတ် ချီးမွမ်းသောကော၊)

၄။ ရညော မာတာ မဟေသီတိ၊ သုလဘံ နာမမိတ္ထိနံ။
ဗုဒ္ဓမာတာတိ ယံ နာမံ၊ ဧတံ ပရမဒုလ္လဘံ။
“ဘုရားမယ်တော်” ဆိုသော နာမည်နှင့် ယှဉ်လျှင် ဘုရင့်မယ်တော်၊
မိဖုရားခေါင်-ဆိုသော နာမည်ကား အလွန်ရလွယ်သော နာမည်ဖြစ်ပါသည်။ “
ဘုရားမယ်တော်” ဆိုသော နာမည်ကား အလွန်တရာ ရခဲသော နာမည် ဖြစ်သည်။
(ဗုဒ္ဓအား မိထွေးတော် ဂေါတမီထေရီ လျှောက်ထားသောကော၊)

၅။ ယံ န ဒိဋ္ဌံ ပုရာဏေဟိ၊ တိတ္ထိကာစရိယေဟိပိ။
တံ ပဒံ သုကုမာရီဟိ၊ သတ္တဝေဿာဟိ ဝေဒိတံ။
ချစ်သား အာနန္ဒာ . . . သက်ရွယ်ရင့်ကြီး ဆရာဆရာကြီးတို့တောင်မှ မမြင်နိုင်ခဲ့သော
နိဗ္ဗာန်ကို နုနယ်ငယ်ရွယ်သည့် ၇-နှစ် သမီးငယ်တို့သည်ပင် (သင့်ကျေးဇူးကြောင့်)
သိခွင့် မြင်ခွင့် ခံစားခွင့် ရရှိခဲ့ကြပြီ။ (အရှင်အာနန္ဒာအား မိထွေးတော် ဂေါတမီထေရီလျှောက်ထားသော
ကော၊)

၆။ ထိနံ ဓမ္မာဘိသမယေ၊ ယေ ဗာလာ ဝိမတိ ဂတာ။
တေသံ ဒိဋ္ဌိပ္ပဟာနတ္ထံ၊ ဣဒ္ဓိ ဒေသေဟိ ဂေါတမီ။
အိုဘယ့် . . . မိထွေးတော်ဂေါတမီ၊ တချို့ လူဖျင်း လူညံ့ လူမိုက်တို့သည်
မိန်းမသားများ တရားထူး တရားမြတ်ရနိုင်ခြင်းအပေါ် ဟုတ်မှ ဟုတ်ရဲ့လားဟု သံသယ
ရှိနေတတ်ကြပါသည်။ လွဲမှားနေသည့် ယင်းသံသယ အယူအဆမှား ကင်းပျောက်
သွားအောင် တန်ခိုးပြာဋိဟာ ပြခဲ့ပါဦးလော့။ (ဗုဒ္ဓက ပရိနိဗ္ဗာန်ခံခါနီးဖြစ်သည့် မိထွေးတော်
ဂေါတမီထေရီအား တိုက်တွန်း မိန့်ကြားသောကော၊)

ကြီးကျယ်ခမ်းနားသော အရာများကို တည်ဆောက်ပုံစံစဉ်းလို့လျှင်

ဘာသာရေး၊ လူမှုရေး၊ ပရဟိတ ပညာရေး၊ ဘိုးဘွားရိပ်သာထူထောင်ရေး စသောတာဝန်များအပြင် ပင်မတာဝန်ဖြစ်သည့် သကျမိတာသီလရှင်စာသင်တိုက် တာဝန်ကို ထမ်းဆောင်နေရင်း အခက်အခဲများကြားက ရေးသားခဲ့သဖြင့် သူ၏ ဇွဲလုံ့လကို စာရေးသူ မချီးကျူးဘဲ မနေနိုင်ဖြစ်ရပါသည်။ စာရေးသူဆိုပါက ဤမျှ အလုပ်ရှုပ်နေလျှင် ယခုကဲ့သို့ ကျမ်းပြုဖို့ မဆိုထားနှင့်၊ ဆောင်းပါးတစ်ပုဒ်၊ ကဗျာတစ်ပုဒ်ပင် ရေးသားနိုင်လိမ့်မည် မထင်ပါ။

နွေကန္တာမှာပွင့်သော ပန်းလေးပမာ အခက်အခဲများ အလုပ်မအားသည့်ကြားမှ ရုန်းကန် ထိုးထွက် ဖြစ်ထွန်းလာသော ကျမ်းဂန်ဖြစ်သဖြင့် တန်ဖိုးထားဖွယ် မြတ်နိုးဖွယ်များ အတုယူစရာများ များစွာပြည့်နှက် နေသည်မှာ အမှန်ပင်ဖြစ်ပါသည်။

“လောက၌ ကြီးကျယ်ခမ်းနားသော အရာများကို လူသားများသာ လုပ်ဆောင်နိုင် ကြသည်၊ ထိုအားလုံးကိုလည်း ဇွဲဖြင့်သာ တည်ဆောက်ကြရသည်။”

“ဇွဲကို မူတည်၊ အောင်ရမည်။”

ဟူသော အဆိုအမိန့်များကို သတိရမိပါသည်။ သွေးထွက်အောင် မှန်ကန်ကြောင်း ကိုလည်း ဤကျမ်းဂန်က သက်သေခံနေပါသည်။ စာရေးသူသည် ဤထေရီဂါထာ အဋ္ဌကထာနိဿယ မူကြမ်းကို အကြိမ်များစွာ လေ့လာဖတ်ရှုခဲ့ပါသည်။ ဤနိဿယကို လေ့လာဖတ်ရှုပြီးသောအခါ ဤကျမ်းပြုသူ၏-

၁။ စိတ်ဓာတ်ခိုင်မာမှု

၂။ လောကဓံနှင့်ပတ်သက်၍ လှုပ်ရှားမယိုင် သည်းခံနိုင်မှု

၃။ ဇွဲရှိမှု

၄။ ပညာစွမ်းရည်ပြည့်ဝမှု

၅။ မာန်မာနကင်းမှု

၆။ လုပ်ငန်းအပေါ် အလေးထားမှု

၇။ စနစ်တကျ လုပ်ကိုင်တတ်မှု

၈။ ပညာအမြော်အမြင် ကြီးမားမှု

စသည်တို့ကို လေးစားအားကျ ဂုဏ်ယူဖွယ်ရာ တွေ့ရပါသည်။

ဤသည်ကို ထောက်ရှု၍ ဆရာလေး ဒေါ်ကုသလဝတီသည်

- ဖြစ်နေသည်ကို လေ့လာတွေ့ရှိရပါသည်။ ဤမျှ အောင်မြင်နေခြင်းမှာလည်း မိဘ၊ ဆရာသမားများ၏ ကျေးဇူးတော်များနှင့် သူ၏ လုပ်ငန်းအပေါ် အဓိပတိထား ကြိုးစားအားထုတ်မှု၏ သရုပ်သဘောပင် ဖြစ်ပေလိမ့်မည်။

ဤကျမ်းပြုသူ မည်မျှစွမ်းဆောင်နိုင်ကြောင်းကို စာရေးသူမည်သို့ သိရပါသနည်း ဆိုလျှင် လေ့လာနည်း ရှိပါသည်။

ဗုဒ္ဓိပုဗ္ဗာဏံ ကထိတဝါကျံ၊ ပထဝိယာ ပဗ္ဗာဏံ တိဏမိလာတံ။

၁။ လေပွမာဏံ ကုမ္ပဒနာလံ

၂။ ကုလပွဲများကို ဝိနည်းစွာ ပမာဏ

၃။ ဗုဒ္ဓိပူဇာကံ ကဆိတဝါကျံ

၄။ ပထဝီယာ ပမာဏံ ဇိဏမိလ္လာဓံ

စာရေးသူသည် လောကနီတိလာ အဆိုပါလေ့လာနည်းများကို အသုံးပြု
အကဲခတ် လေ့လာသိရှိ ခဲ့ရပါသည်။

၂။ သို့သော် တတ်နိုင်သလောက် သဒ္ဒတ္ထ၊ အဓိပ္ပါယ်တ္ထ၊ ဝေါဟာရတ္ထ များကို ကိုက်ညီအောင် ကြိုးစားထားပါသည်။

၃။ အပဒါန်ဂါထာပါဠိများ၊ ထေရီဂါထာပါဠိများကို နိဿယပေးရာ၌ ပါဠိတော် သွားအတိုင်းကို ဦးစားပေးရေးသားထား၍ အဋ္ဌကထာဖွင့်အတိုင်း မကျသည်များလည်း အထိုက်အလျောက် ပါရှိပါသည်။ အဘယ့်ကြောင့်ဆိုသော် အဋ္ဌကထာဖွင့်များသည် လေးစားထိုက်သောအရာများဟု စာရေးသူ ခံယူပါသည်။ သို့သော်လည်း **သုတ္တ၊ သုတ္တာနုလောမ၊ အာစရိယဝါဒ၊ အတ္ထနောမတီ** ၄-မျိုးတွင် အဋ္ဌကထာဖွင့်သည် အာစရိယဝါဒဖြစ်ပါသည်။ အာစရိယဝါဒထက် သုတ္တ သုတ္တာနုလောမကို ဦးစားပေး ရမည်ဟု မဟာပဒေသရှိသည်ကို ဦးထိပ်ရွက်ပန်ဆင်ရမည်ဟု ဆရာများမိန့်ကြားထားခြင်း ကြောင့်ဖြစ်ပါသည်။ (ဝိ။ ၄၊ ၁၊ ၁၃၆။)

၄။ ဤနိဿယ၌ စာမျက်နှာများနေခြင်းမှာ ဤအဋ္ဌကထာသည် လေ့လာမှုနည်းသော အဋ္ဌကထာဖြစ်၍ နိဿယလေ့လာလိုသူသာမန်ပုဂ္ဂိုလ်များပင် အလွယ်တကူ လေ့လာ နိုင်ရန် မြှုပ်ထားမှုများ နည်းနိုင်သမျှနည်းအောင် ရေးထားခြင်းကြောင့် ဖြစ်ပါသည်။ ဂါထာလိုက် ညွှန်လို့ရသည့် တစ်ချို့ဂါထာများကိုသာ ဂါထာနံပါတ် ပြန်ညွှန်ထားပါသည်။

ပူဇော်ကန်တောလွှာ

ဤ "ထေရီဂါထာအဋ္ဌကထာနိဿယ"ကို ကြိုးစားရေးသားပြုစုအပ်သော ပုညကိရိယာဝတ္ထု မြတ်ကောင်းမှုဖြင့် - - -

၁။ ဘုရား၊ တရား၊ သံဃာ ရတနာမြတ်သုံးပါးအားလည်းကောင်း၊

၂။ ထေရီဂါထာအဋ္ဌကထာကို ရေးသားခဲ့သော အာစရိယ အရှင်ဓမ္မပါလမထေရ် အားလည်းကောင်း၊

၃။ အနန္တကျေးဇူးတော်ရှင် ဆရာသခင်များ ဖြစ်ကြကုန်သော ---

- အင်းစိန်ရွာမဆရာတော်ဘုရားကြီး ဘဒ္ဒန္တတိလောကာဘိဝံသမဟာထေရ်မြတ်၊

- မစိုးရိမ်တိုက် မဟာနာယကဆရာတော်ဘုရားကြီး ဘဒ္ဒန္တကောဝိဒါဘိဝံသ၊

- မစိုးရိမ်တိုက် မဟာနာယကဆရာတော်ဘုရားကြီး ဘဒ္ဒန္တရာဇဓမ္မာဘိဝံသ၊

- စစ်ကိုင်းတောင်ရိုး ဟံသာဂီရိ ဆရာတော်ဘုရားကြီး ဘဒ္ဒန္တနန္ဒဝံသ၊

- စစ်ကိုင်းတောင်ရိုး သီတဂူဆရာတော်ဘုရားကြီး ဘဒ္ဒန္တဉာဏိဿရ၊

- ရန်ကုန်မြို့၊ တိပိဋကဓရ ယောဆရာတော်ဘုရားကြီး ဘဒ္ဒန္တသီရိန္ဒာဘိဝံသ၊

- ပြင်ဦးလွင်မြို့၊ ပါမောက္ခချုပ်ဆရာတော်ဘုရားကြီး ဘဒ္ဒန္တနန္ဒမာလာဘိဝံသ၊

(၈)

ဤကျမ်းစာလက်ရှိပုံနှိပ်မှု၌ ကာလရွေ့လျောလာသည့်အလျောက် စာပြင်ဆရာတို့ မေ့လျော့ချွတ်ချော်ခြင်း၊ စာကူးသူ စာရိုက်သူတို့ သတိမေ့လျော့ကူးယူ ရေးသားခြင်း ပမာဒလေခများကြောင့် ခေတ်အဆက်ဆက် ဖျက်ယွင်းခဲ့သော ပါဠိအနည်းငယ် တွေ့ရ ပါသည်။ ယင်းသို့သော အချို့ အချို့ ပါဠိများကို အမျိုးမျိုး ထောက်ဆ လေ့လာကာ စာရေးသူ စွမ်းနိုင်သမျှ ကြိုးစား၍ နိဿယရေးထားပါသည်။

ယင်းသို့ ကြိုးစား၍ ရေးသားထားသော်လည်း စာရေးသူ၏ ဉာဏ်မမီခြင်းစသော အားနည်းချက်များကြောင့် ဤစာအုပ်၌ ချွတ်ယွင်းချက်အပြစ်များ၊ လစ်ဟာချက်များ များစွာ ပါရှိနိုင်ပါသည်။ သို့ဖြစ်၍ ပညာရှင်များ၏ မေတ္တာရွှေ့ထား ဝေဘန်အကြံပြုချက်များကို ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ လက်ခံကြိုဆိုမည် ဖြစ်ပါသည်။ စာရေးသူအားလည်း 'မပြည့်ဝ သေးသူ၊ ဉာဏ်နည်းသူ' ဟု အမှတ်ထားကာ သနားသဖြင့် ခွင့်လွှတ်ကြပါရန်လည်း တောင်းပန်အပ်ပါသည်။

ထေရ်ကျော်ငါးရာ၊ ရဟန္တာဝသီ၊ သမ္ဘိဒါဉာဏ်ရ၊ သံဃိနူတို့၊ ဘုရားစိန်ရွတ်၊ ပိဋကတ်ကို၊ မွတ်မွတ်ဖြူဖွေး၊ ပေထက်ရေး၍၊ ဆေးလေးကြပ်ကြပ်၊ အထပ်တစ်ရာ၊ တည်းဖြတ်ပါလည်း၊ အကွရာပုဒ်ဆွေး၊ မှားယွင်းသေး၏၊ ညစ်ကြေးစပ်ယှဉ်၊ ပုထုစဉ်သာ၊ ငါတို့မှာကား၊ မမှားဘယ်သို့၊ ရှိလေမြို့လိန်၊ ယွင်းမျိုအကွရာ၊ ပျက်ယို ရာ၌၊ ပညာကြီးရှင်၊ ငြိမ်းကောင်းဆင်သို့၊ ပြင်စေသတည်း။ ။ (ဥပစာနုပျို့)

ဤနိဿယကို ဖတ်ရှု ပြင်ဆင် ဝေဘန်ပေးတော်မူကြသော ဆရာတော်ကြီးများ

- ၁။ ရန်ကုန်မြို့၊ အင်းစိန်ရွာမ ဆရာတော်ဘုရားကြီး ဘဒ္ဒန္တတိလောကာဘိဝံသ၊
- ၂။ မန္တလေးမြို့၊ မဟာဝိသုဒ္ဓါရုံ စည်ရှင်ဆရာတော်ဘုရားကြီး ဘဒ္ဒန္တအဂ္ဂဉာနာဘိဝံသ၊
- ၃။ မော်လမြိုင်မြို့၊ မြစေတီကျောင်းတိုက်ဆရာတော် ဘဒ္ဒန္တဝိမလဗုဒ္ဓိ၊
- ၄။ ရန်ကုန်မြို့၊ တောင်ဒဂုံ နိကာယ်ကျောင်းတိုက် ရွှေရတုတိပိဋကဓရဆရာတော် ဘဒ္ဒန္တသီလက္ခန္ဓာဘိဝံသ၊
- ၅။ မန္တလေးမြို့၊ သာသနာ့တက္ကသိုလ် ပါဠိဌာနမှူး ဒေါက်တာ ဘဒ္ဒန္တဉာဏိန္ဒ၊
- ၆။ စစ်ကိုင်းတောင်ရိုး လေးကျွန်းမြေအုဉ်ကျောင်းဆရာတော် ဘဒ္ဒန္တဓမ္မပိယာ လင်္ကာရ၊
- ၇။ အင်းစိန် ရွာမပရိယတ္တိစာသင်တိုက် စာချနာယကဆရာတော် ဘဒ္ဒန္တ ဝိမလာ စာရာဘိဝံသ၊

ကျေးဇူးတင်လွှာ

- ၁။ ဤ “ထေရီဂါထာအဋ္ဌကထာနိဿယ” ကျမ်းစာဖြစ်ပေါ်ရေးအတွက် -
မအားလပ်သည့်ကြားမှ အချိန်ပေး ဖတ်ရှုကာ ဝေဖန်ထောက်ပြ ပြင်ဆင်ကာ
လမ်းညွှန်ပေးတော်မူကြသော တစ်ဘက်ဖော်ပြပါ ဆရာတော်ကြီးများ၊
- ၂။ ဤကျမ်းစာရေးသားရာ၌ အစ မှ အဆုံးတိုင်အောင် အကြံဉာဏ်ပေး ဝေဘန်
ထောက်ပြ နည်းလမ်းညွှန်ပေး သင်ပြပေးခဲ့သော - အင်းစိန် ရွာမပရိယတ္တိ
စာသင်တိုက် စာချနာယကဆရာတော် ဘဒ္ဒန္တဝိမလာစာရာဘိဝံသ၊
- ၃။ နိဿယရေးသားရန် အခွင့်အလမ်းပေး ဖိတ်ခေါ်ခဲ့သော စိန်ရတနာဆရာတော်
အစရှိသော ဆရာတော်သံဃာတော်များ၊
- ၄။ စာရေးသူ ကျမ်းစာရေးသားနိုင်ရေးအတွက် ကူညီပံ့ပိုး အခွင့်အရေးပေးခဲ့သည့်
မယ်တော်ဖြစ်တော်မူသောပဓာနနာယကဆရာကြီး ဒေါ်ဇနကမာလိနီ၊ အစ်မ
ဖြစ်သူ တိုက်အုပ်နာယကဆရာကြီး ဒေါ်ပဝနထေရီ၊
- ၅။ ကွန်ပျူတာစာရိုက်ပေးကြသော တပည့် မဝိပုလဉာဏီ၊ မခိပ္ပဉာဏီနီ၊ မကဉ္စနာ၊
- ၆။ အဖက်ဖက်မှ အစစအရာရာ ကူညီပေးကြသော သကျမီတာ စာချဆရာများ၊
တပည့်များနှင့် သကျမီတာ ဒါယကာ၊ ဒါယိကာမများ၊
- ၇။ ဤကျမ်းစာထုတ်ဝေနိုင်ရေးအတွက် တစ်ဦးတည်း ဓမ္မဒါနပြုကြသော သုခိတာ
မိခင်ကြီး ဒေါ်ပုလေး၊ သမီး ဒေါ်ချိုချိုဝင်း၊ ဒေါ်တင်အေးသန့် မိသားစု၊
- ၈။ ဦးတင်အောင်ကျော်နှင့် စွယ်တော်ပုံနှိပ်တိုက်မိသားစုများ၊ အခြား ကျေးဇူးတင်
ထိုက်သူအားလုံးတို့အား ကျေးဇူးအထူးတင်ရှိပါကြောင်း မှတ်တမ်းတင်ရင်း
ဤနိဒါန်းကို အဆုံးသတ်လိုက်ပါတော့သည်။

ဒေါ်ကုသလဝတီ

(သာသနဓဇဓမ္မာစရိယ၊ ဝိနယဝိဒ္ဓ)

တိုက်အုပ်နာယက စာချဆရာ

သကျမီတာသီလရှင်စာသင်တိုက်

စစ်ကိုင်းမြို့

၁၃၇၆-ခု၊ တပေါင်းလဆုတ် (၉) ရက်၊

ထေရီဂါထာအဋ္ဌကထာနိဿယ ဓမ္မဒါန ကုသိုလ်ရှင်

အမှတ် ၉၀/၁၊ ရွှေတောင်ကြား ၁- လမ်း
ဗဟန်းမြို့နယ်၊ ရန်ကုန်မြို့ နှင့်
မြင်းခြံမြို့- နေ
ကျေးဇူးရှင် သုခိတာ မိခင်ကြီး
ဒေါ်ပုလေး ၏
၈၆- နှစ်ပြည့် မွေးနေ့ အထိမ်းအမှတ်

ဦးရှိန် + ဒေါ်ပုလေး
သမီး မချိုချိုဝင်း၊ မတင်အေးသန့်
သုခိတာ မိသားစု၏
ကုသိုလ်တော်

၃။	သုမင်္ဂလမာတုထေရ်ဂါထာဝဏ္ဏနာ	၆၆
၄။	အမုကာသိထေရ်ဂါထာဝဏ္ဏနာ	၇၀
၅။	ဓိတ္တာထေရ်ဂါထာဝဏ္ဏနာ	၇၇
၆။	မေတ္တိကာထေရ်ဂါထာဝဏ္ဏနာ	၇၉
၇။	မိတ္တာထေရ်ဂါထာဝဏ္ဏနာ	၈၂
၈။	အဘယမာတုထေရ်ဂါထာဝဏ္ဏနာ	၈၈
၉။	အဘယာထေရ်ဂါထာဝဏ္ဏနာ	၉၃
၁၀။	သာမာထေရ်ဂါထာဝဏ္ဏနာ	၉၉

၃- တိကနိပါတဝဏ္ဏနာ

၁။	အပရာသာမာထေရ်ဂါထာဝဏ္ဏနာ	၁၀၂
၂။	ဥတ္တမာထေရ်ဂါထာဝဏ္ဏနာ	၁၀၅
၃။	အပရာ ဥတ္တမာထေရ်ဂါထာဝဏ္ဏနာ	၁၁၁
၄။	ဒန္တိကာထေရ်ဂါထာဝဏ္ဏနာ	၁၁၅
၅။	ဥပ္ပိရိထေရ်ဂါထာဝဏ္ဏနာ	၁၁၉
၆။	သုက္ကာထေရ်ဂါထာဝဏ္ဏနာ	၁၂၈
၇။	သေလာထေရ်ဂါထာဝဏ္ဏနာ	၁၃၈
၈။	သောမာထေရ်ဂါထာဝဏ္ဏနာ	၁၄၇

၄- စတုတ္ထနိပါတဝဏ္ဏနာ

၁။	ဘဒ္ဒါကာပိလာနိထေရ်ဂါထာဝဏ္ဏနာ	၁၅၁
----	-----------------------------	-----

၅- ပဉ္စကနိပါတဝဏ္ဏနာ

၁။	အညတရာထေရ်ဂါထာဝဏ္ဏနာ	၁၆၈
၂။	ဝိမလာထေရ်ဂါထာဝဏ္ဏနာ	၁၇၀
၃။	သိဟာထေရ်ဂါထာဝဏ္ဏနာ	၁၇၅
၄။	သုန္ဒရီနန္ဒာထေရ်ဂါထာဝဏ္ဏနာ	၁၈၀
၅။	နန္ဒုတ္တရာထေရ်ဂါထာဝဏ္ဏနာ	၁၉၄
၆။	မိတ္တာကာဠိထေရ်ဂါထာဝဏ္ဏနာ	၁၉၉

ထေရီဂါထာ အဋ္ဌကထာ နိဿယ မာတိကာ

- ◆ တစ်ခေတ်ဆန်း သမိုင်းသစ်ထူ အရှင်တိလောကာဘိဝံသ(အင်းစိန်) (က)
- ◆ စည်ရှင်ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ အမှာစာ (ယ)
- ◆ ထူးခြားသောသမိုင်းမှတ်တိုင်နှင့် . . . အရှင်ဝိမလာစာရာဘိဝံသ(အင်းစိန်) (င)
- ◆ နိဒါန်း (ချ)

၁- ဧကကနိပါတဝဏ္ဏနာ

	ဧကကနိပါတဝဏ္ဏနာ	၁
၁။	အညတရာထေရီဂါထာဝဏ္ဏနာ	၁၁
၂။	မုတ္တာထေရီဂါထာဝဏ္ဏနာ	၁၉
၃။	ပုဏ္ဏာထေရီဂါထာဝဏ္ဏနာ	၂၃
၄။	တိဿာထေရီဂါထာဝဏ္ဏနာ	၂၇
၅-၁၀။	တိဿာဒိထေရီဂါထာဝဏ္ဏနာ	၂၉
၁၁။	မုတ္တာထေရီဂါထာဝဏ္ဏနာ	၃၃
၁၂။	ဓမ္မဒိန္နာထေရီဂါထာဝဏ္ဏနာ	၃၈
၁၃။	ဝိသာခါထေရီဂါထာဝဏ္ဏနာ	၄၈
၁၄။	သုမနာထေရီဂါထာဝဏ္ဏနာ	၄၉
၁၅။	ဥတ္တရာထေရီဂါထာဝဏ္ဏနာ	၅၁
၁၆။	ဝုဗ္ဗပဗ္ဗဇိတသုမနာထေရီဂါထာဝဏ္ဏနာ	၅၃
၁၇။	ဓမ္မာထေရီဂါထာဝဏ္ဏနာ	၅၅
၁၈။	သံဃာထေရီဂါထာဝဏ္ဏနာ	၅၆

၂- ဒုကနိပါတဝဏ္ဏနာ

၁။	အဘိရူပနန္ဒာထေရီဂါထာဝဏ္ဏနာ	၅၈
၂။	ဇေန္တိထေရီဂါထာဝဏ္ဏနာ	၆၄

၁၀- ကောဒသကနိပါတဝဏ္ဏနာ

၁။	ကိသာဂေါတမိထေရီဂါထာဝဏ္ဏနာ	၃၉၄
----	--------------------------	-----

၁၁- ဒွါဒသကနိပါတဝဏ္ဏနာ

၁။	ဥပ္ပလဝဏ္ဏာထေရီဂါထာဝဏ္ဏနာ	၄၁၃
----	--------------------------	-----

၁၂- သောဠသကနိပါတဝဏ္ဏနာ

၁။	ပုဏ္ဏာထေရီဂါထာဝဏ္ဏနာ	၄၅၁
----	----------------------	-----

၁၃- ဝိသတိနိပါတဝဏ္ဏနာ

၁။	အဓမ္မပါလိထေရီဂါထာဝဏ္ဏနာ	၄၆၇
၂။	ရောဟိနီထေရီဂါထာဝဏ္ဏနာ	၄၈၂
၃။	စာပါထေရီဂါထာဝဏ္ဏနာ	၄၉၄
၄။	သုန္ဒရီထေရီဂါထာဝဏ္ဏနာ	၅၁၂
၅။	သုဘာကမ္မာရဓိတုထေရီဂါထာဝဏ္ဏနာ	၅၂၉

၁၄- တိသနိပါတဝဏ္ဏနာ

၁။	သုဘာဇိဝကမ္မဝနိကာထေရီဂါထာဝဏ္ဏနာ	၅၄၈
----	--------------------------------	-----

၁၅- စတ္တာလိသနိပါတဝဏ္ဏနာ

၁။	ဣသိဒါသီထေရီဂါထာဝဏ္ဏနာ	၅၇၈
----	-----------------------	-----

၁၆- မဟာနိပါတဝဏ္ဏနာ

၁။	သုမေဓာထေရီဂါထာဝဏ္ဏနာ	၆၀၁
----	----------------------	-----

၇။	သကုလာထေရ်ဂါထာဝဏ္ဏနာ	၂၀၂
၈။	သောဏာထေရ်ဂါထာဝဏ္ဏနာ	၂၁၂
၉။	ဘဒ္ဒါကုဏ္ဍလကေသာထေရ်ဂါထာဝဏ္ဏနာ	၂၂၂
၁၀။	ပဋ္ဌာစာရာထေရ်ဂါထာဝဏ္ဏနာ	၂၄၂
၁၁။	တိဿမတ္တာထေရ်ဂါထာဝဏ္ဏနာ	၂၆၃
၁၂။	စန္ဒာထေရ်ဂါထာဝဏ္ဏနာ	၂၆၈

၆- ဆတ္တနိပါတဝဏ္ဏနာ

၁။	ပဉ္စသတမတ္တာထေရ်ဂါထာဝဏ္ဏနာ	၂၇၂
၂။	ဝါသေဋ္ဌိထေရ်ဂါထာဝဏ္ဏနာ	၂၇၇
၃။	ခေမာထေရ်ဂါထာဝဏ္ဏနာ	၂၈၁
၄။	သုဇာတာထေရ်ဂါထာဝဏ္ဏနာ	
၃၀၄		
၅။	အနောပမာထေရ်ဂါထာဝဏ္ဏနာ	၃၀၇
၆။	မဟာပဇာပတိဂေါတမိထေရ်ဂါထာဝဏ္ဏနာ	၃၁၁
၇။	ဂုတ္တာထေရ်ဂါထာဝဏ္ဏနာ	၃၅၅
၈။	ဝိဇယာထေရ်ဂါထာဝဏ္ဏနာ	၃၅၉

၇- သတ္တကနိပါတဝဏ္ဏနာ

၁။	ဥတ္တရာထေရ်ဂါထာဝဏ္ဏနာ	၃၆၃
၂။	စာလာထေရ်ဂါထာဝဏ္ဏနာ	၃၆၇
၃။	ဥပစာလာထေရ်ဂါထာဝဏ္ဏနာ	၃၇၃

၈- အဋ္ဌကနိပါတဝဏ္ဏနာ

၁။	သီသုပစာလာထေရ်ဂါထာဝဏ္ဏနာ	၃၇၉
----	-------------------------	-----

၉- နဝကနိပါတဝဏ္ဏနာ

၁။	ဝမုမာတုထေရ်ဂါထာဝဏ္ဏနာ	၃၈၆
----	-----------------------	-----

ပထကမ

—

ဓမ္မဿာမီ မုနိန္ဒ ဓ၊ သယန္တု ဓမ္မဒေသကံ။
ဒသဓမ္မံ စ သံယံ စ၊ အာစေရံ ပိတရဓ္မိ စ။
သာဒရံ အဘိဝန္ဒာမိ၊ အဟံ လိခါမိ နိဿယံ။

ဓမ္မဿာမီ- တရားပန်းခိုင် အစိုင်စိုင်၏ ပိုင်ရှင်အစစ် ဖြစ်တော်မူပေထ
သော၊ သယန္တု- ဆရာမကူ သယန္တုဉာဏ်ဖြင့် မိမိအလိုလို ကိုယ်တော်တိုင်သာ
လွယ်ကူစွာ သိတော်မူပေထသော၊ ဓမ္မဒေသကံ- တရားဒေသနာ အဖြာဖြာကို
ကောင်းစွာကျန ဟောကြားတော်မူပေတတ်သော၊ မုနိန္ဒ စ- မုနိထွတ်တင်
ဘုရားရှင်ကိုလည်းကောင်း၊

ဒသဓမ္မံ စ- မဂ် ဖိုလ် နိဗ္ဗာန် ဓမ္မက္ခန် ဟု ဆယ်တန်သော တရားတော်
မြတ်ကိုလည်းကောင်း၊

သံယံ စ- ရှစ်ရပ်အရိယာ မြတ်သံဃာ နှင့်၊ ယခုရှိ သမ္ဗုဒ္ဓိ သံဃာ
တော်မြတ်အပေါင်းကိုလည်းကောင်း၊

အာစေရံ စ- ကျေးဇူးတော်ပုံ ဂုဏ်အနန္တ စုံလျှံပသည့် အင်းစိန်ရွာမ
ဆရာတော်ဘုရားကြီး ဘဒ္ဒန္တတိလောကာဘိဝံသ မဟာထေရ်မြတ် မှူးပြုလတ်
သည့် ဆရာသခင် ကျေးဇူးရှင်အပေါင်းကိုလည်းကောင်း၊

ပိတရဓ္မိ စ- လက်ဦးဆရာမည်ထိုက်ပါသည့် ကျေးဇူးတော်ရှင်
မယ်တော် ခမည်းတော်တို့ကိုလည်းကောင်း၊ သာဒရံ- ရီသေလေးစား
ဦးထိပ်ထားလျက်၊ အဟံ- ကုသလဝတီအမည်ရှိသည့် ဘုရားတပည့်တော်
သကျမီတာသည်၊ အဘိဝန္ဒာမိ- ကျေးဇူးထိုထို ဂုဏ်မြင့်မိုရ်ကို ဦးနှိမ်ရိုက်ဖျိုး
ရှိခိုးပါ၏ အရှင်ဘုရား၊ အဘိဝန္တိတွာ- ဦးနှိမ်ရိုက်ဖျိုး ရှိခိုးပြီး၍၊ နိဿယံ-
ဤထေရ်ဂါထာအဋ္ဌကထာ နိဿယကို၊ လိခါမိ- အင်းစိန်ရွာမ ဆရာစကား
ဦးထိပ်ထားကာ စွမ်းအားအဟုန် အားကုန်ကြိုးပမ်း စိတ်ရွှင်လန်း၍
ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ ရေးသားပါတော့မည် ဘုရား။ ။

ခုဒ္ဒကနိကာယ်၊ ထေရ်ဂါထာအဋ္ဌကထာနိဿယ

နမော တဿ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ

၁။ ဧကကနိပါတဝဏ္ဏနာ

ဣဒါနိ- ယခုအခါ၌၊ ထေရ်ဂါထာနိ- ထေရ်ဂါထာတို့၏၊ (ဝါ) ဘိက္ခုနီထေရ်မကြီးတို့ ရွတ်ဆိုဟောကြားအပ်သော ဂါထာတို့၏၊ အတ္ထသံဝဏ္ဏနာယ- အနက်အဓိပ္ပါယ်ကို ဖွင့်ခြင်း၏၊ (ဝါ) အနက်အဓိပ္ပါယ်ကို ဖွင့်ကြောင်း၊ ဖွင့်ရာအဋ္ဌကထာ၏၊ ဩကာသော- အခွင့်အခါသည်၊ အနုပုတ္တော- အစဉ် ရောက်လာပြီ၊ တတ္ထ- ထိုထေရ်ဂါထာတို့၌၊ ယသ္မာ- အကြင်ကြောင့်၊ ဘိက္ခုနီနိ- ဘိက္ခုနီတို့သည်၊ အာဒိတော- အစမှ (စ၍)၊ ယထာ (ယာ) ပဗ္ဗဇ္ဇာ စ- အကြင်ရှင်အဖြစ်ကိုလည်းကောင်း၊ ယထာ (ယာ) ဥပသမ္ပဒါ စ- အကြင် ရဟန်းအဖြစ်ကိုလည်းကောင်း၊ ပဋိလဒ္ဓါ- ရအပ်ပြီ၊ တံ- ထိုရအပ်သော ရှင်အဖြစ်၊ ရဟန်းအဖြစ်ကို၊ (တစ်နည်း) ပဗ္ဗဇ္ဇာ စ- ရှင်အဖြစ်ကိုလည်းကောင်း၊ ဥပသမ္ပဒါ စ- ရဟန်း အဖြစ်ကိုလည်းကောင်း၊ ယထာ ယာ ပဋိလဒ္ဓါ- အကြင်ရအပ်ပြီ၊ တံ- ထိုရှင်၊ ရဟန်း အဖြစ်ကိုရခြင်းကို၊ ပကာသေတွာ- ထင်ရှားပြ၍၊ အတ္ထသံဝဏ္ဏနာယ- အနက်အဓိပ္ပါယ်ကို ဖွင့်ခြင်းကို၊ (ဝါ) အနက်အဓိပ္ပါယ်ကို ဖွင့်ကြောင်း၊ ဖွင့်ရာအဋ္ဌကထာကို၊ ကရိယမာနာယ- ပြုအပ်သော၊ တတ္ထ တတ္ထ- ထိုထိုအရာတို့၌၊ ဂါထာနိ- ဂါထာတို့၏၊ အဠုပ္ပတ္တိ- အဠုပ္ပတ္တိကို၊ (ဝါ) အကြောင်းဝတ္ထု ဖြစ်ပေါ်ခြင်းကို၊ ဝိဘာဝေတံ- ထင်စွာပြခြင်းငှါ၊ သုကရာ စ- လွယ်ကူ စွာပြုအပ်သည်လည်းကောင်း၊ သုပါကဋာ စ- အလွန်ထင်ရှားသည်လည်းကောင်း၊ ဟောတိ- ဖြစ်၏၊ တသ္မာ- ထို့ကြောင့်၊ တံ- ထိုအနက်အဓိပ္ပါယ်ကို ဖွင့်ကြောင်း၊ ဖွင့်ရာ အဋ္ဌကထာကို၊ ပကာသေတံ- ထင်စွာပြခြင်းငှါ၊ အာဒိတော- အစမှ၊ ပဌာယ- စ၍၊ သင်္ခေပတော- အကျဉ်းချုပ်အားဖြင့်၊ အယံ အနုပုဗ္ဗိကထာ- ဤအစဉ်အတိုင်းဖြစ်သော စကားကို၊ (ဒဋ္ဌဗ္ဗာ- မှတ်ထိုက်၏)။

ဟိ- ချဲ့၍ ဆိုဦးအံ့၊ အယံ လောကနာထော- လောကသားတို့၏ ကိုးကွယ်ရာ ဖြစ်သော ဤဂေါတမမြတ်စွာဘုရားသည်၊ (ပစ္စာဂစ္ဆိ-၌ စပ်)၊ “မနုဿတ္တံ လိင်္ဂသမ္ပတ္တိ”

ကျာဒိနာ- “မနုဿတ္ထံ လိင်္ဂသမ္ပတ္တိ” ဤသို့ အစရှိသောစကားရပ်ဖြင့်၊ ဝုတ္တာနိ- ဟောတော်
မူအပ်ကုန်သော၊ အဋ္ဌဂီနိ- ရှစ်ပါးသောအင်္ဂါတို့ကို၊ သမောဓာနေတွာ- ပေါင်းစု၍၊
ဒီပင်္ကရဿ- ဒီပင်္ကရာမည်တော်မူသော၊ ဘဂဝတော- မြတ်စွာဘုရား၏၊ ပါဒမူလေ-
ခြေတော်ရင်း၌၊ ကတမဟာဘိနိဟာရော- ပြုအပ်ပြီးသော ကြီးကျယ်မြင့်မြတ်သော
သဗ္ဗညုတဉာဏ်သို့ ရှေးရှုဆောင်ကြောင်း ဆုတောင်းခြင်းရှိသည်၊ (ဝါ) ဘုရားဆုပန်ပြီး
သည်၊ (ဟုတွာ- ဖြစ်၍)၊ သမတိသပါရမိယော- အမျှသုံးဆယ်သောပါရမီတော်တို့ကို၊
ပူရေန္တော- ဖြည့်ကျင့်တော်မူလျက်၊ စတုဝီသတိယာ- နှစ်ဆယ့်လေးဆူသော၊ ဗုဒ္ဓါနိ-
ဘုရားရှင်တို့၏၊ သန္တိကေ- အထံတော်၌၊ လဒ္ဓဗျာကရဏော- ရအပ်ပြီးသော ဗျာဒိတ်တော်
ရှိသည်၊ (ဟုတွာ-ဖြစ်၍)၊ အနုက္ကမေန- အစဉ်အားဖြင့်၊ ပါရမိယော- ပါရမီတို့ကို၊ ပူရေတွာ-
ဖြည့်စေတော်မူ၍ (ဝါ) ဖြည့်ကျင့်တော်မူ၍၊ ဉာတတ္ထစရိယာယ စ- ဆွေမျိုးအားလုံး
(တစ်မျိုးသားလုံး (ဝါ) လူသားအားလုံး)၏ အကျိုးစီးပွားကိုကျင့်ခြင်း ဉာတတ္ထစရိယာ၏
လည်းကောင်း၊ လောကတ္ထစရိယာယ စ- သတ္တလောကတစ်ခုလုံး (သတ္တဝါအားလုံး)၏
အကျိုးစီးပွားကိုကျင့်ခြင်း လောကတ္ထစရိယာ၏လည်းကောင်း၊ ဗုဒ္ဓတ္ထစရိယာယ စ-
ဘုရားဖြစ်ခြင်း (အသိဉာဏ်) အကျိုးငှါကျင့်ခြင်း ဗုဒ္ဓတ္ထစရိယာ၏လည်းကောင်း၊ ကောဋိ-
အထွတ်အထိပ်သို့၊ ပတွာ- ရောက်တော်မူ၍၊ တုသိတာဘဝနေ- တုသိတာနတ်ပြည်၌၊
နိဗ္ဗတ္တိတွာ- ဖြစ်တော်မူ၍၊ တတ္ထ- ထိုတုသိတာနတ်ပြည်၌၊ ယာဝတာယုဂံ- အသက်
တမ်း၏ အပိုင်းအခြားအတိုင်း၊ (ဝါ) အသက်ထက်ဆုံး၊ ဌတွာ- တည်နေ၍၊ ဒသသဟဿ-
စက္ကဝါဠဒေဝတာဟိ- တစ်သောင်းသော စကြာဝဠာတို့မှ လာရောက်ကြကုန်သော
နတ်ဗြဟ္မာတို့သည်၊ (အာယာစိတ- ၌စပ်)၊ ဗုဒ္ဓဘာဝါယ- ဘုရားဖြစ်ခြင်း အကျိုးငှါ၊
(ဝါထာအနက်)

“မဟာဝီရ- ကြီးကျယ်မြင့်မြတ်သော လုံ့လရှိတော်မူသော အရှင်နတ်သား၊
(အယံ- ဤအချိန်အခါသည်)၊ တေ- အရှင်နတ်သားအား၊ ကာလော- ဘုရားဖြစ်
ချိန်ပါတည်း၊ (ဝါ) ဘုရားဖြစ်ချိန်တန်ပါပြီ၊ (တွံ- အရှင်နတ်သားသည်)၊
မာတုကုစ္ဆိယံ- မယ်တော်ဝမ်း၌၊ ဥပ္ပဇ္ဇ- ဖြစ်တော်မူပါလော့၊ သဒေဝကံ- နတ်နှင့်
တကွသော သတ္တလောကကို၊ တာရယန္တော- သံသရာမှ ကူးမြောက်စေလျက်၊
အမတံ- မသေရာဖြစ်သော၊ ပဒံ- နိဗ္ဗာန်ကို၊ ဗုဇ္ဈဿု- သိတော်မူပါလော့။”

(နာ- ၂) ဣတိ- ဤသို့၊ အာယာစိတမနုဿူပပတ္တိကော- တောင်းပန်အပ်သော
လူ၏ဖြစ်ခြင်းရှိသည်၊ (ဝါ) လူ၏ဖြစ်ခြင်းကို တောင်းပန်အပ်သည်၊ (ဟုတွာ-ဖြစ်၍)၊ တာသံ
ဒေဝတာနံ- ထိုနတ်တို့အား၊ ပဋိညံ- ပဋိညာဉ်ကို၊ ဒတွာ- ပေးတော်မူ၍၊ ကတပဉ္စမဟာ-
ဝိလောကနော- ပြုအပ်ပြီးသော ကြည့်ခြင်းကြီးငါးပါးရှိသည်၊ (ဝါ) ငါးပါးသော ကြည့်ခြင်း

ကြီးတို့ကို ကြည့်တော်မူပြီးသည်၊ (ဟုတွာ-ဖြစ်၍)၊ သကျရာဇကုလေ- သာကီဝင်မင်းမျိုး၌၊
 သုဒ္ဓေါဒနမဟာရာဇဿ- သုဒ္ဓေါဒနမင်းကြီး၏၊ ဂေဟေ- နန်းတော်၌၊ သတော- သတိရှိ
 သည်၊ သမ္ပဇာနော- ပညာအဆင်အခြင်နှင့် ပြည့်စုံသည်၊ (ဟုတွာ-ဖြစ်၍)၊ မာတုကုစ္ဆိ-
 မယ်တော်ဝမ်းသို့၊ သြက္ကန္တော- သက်ရောက်လျက်၊ ဒသမာသေ- ဆယ်လတို့ပတ်လုံး၊
 သတော- သည်၊ သမ္ပဇာနော- သည်၊ (ဟုတွာ-ဖြစ်၍)၊ တတ္ထ- ထိုမယ်တော်ဝမ်း၌၊ ဌတွာ-
 တည်တော်မူ၍၊ သတော- သည်၊ သမ္ပဇာနော- သည်၊ (ဟုတွာ-ဖြစ်၍)၊ တတော- ထို
 မယ်တော်ဝမ်းမှ၊ နိက္ခန္တော- ထွက်တော်မူသည်၊ (ဟုတွာ-ဖြစ်၍)၊ လုမ္ဗိနီဝနေ- လုမ္ဗိနီ
 အင်ကြင်းတော၌၊ လဒ္ဓါဘိဇာတိကော- ရအပ်ပြီးသော မီးရှူးသန့်စင် ဖွားမြင်ခြင်းရှိသည်၊
 (ဟုတွာ-ဖြစ်၍)၊ ဝိဝိဓာ- အထူးထူးအပြားပြားကုန်သော၊ ဓာတိယော- အထိန်းတော်တို့ကို၊
 အာဒိ ကတွာ- အစပြု၍၊ မဟတာ- များစွာသော၊ ပရိဟာရေန- အခြွေအရံ အစောင့်
 အရှောက်ဖြင့် (ဝါ) သည်၊ သမ္ပဒေဝ- ကောင်းစွာသာလျှင်၊ ပရိဟရိယမာနော- ထိန်းသိမ်း
 စောင့်ရှောက်အပ်သည်၊ (ဟုတွာ-ဖြစ်၍)၊ အနုက္ကမေန- အစဉ်အားဖြင့်၊ ဝုဗ္ဗိပ္ပတ္တော-
 ကြီးပြင်းခြင်းသို့ ရောက်သည်၊ (ဟုတွာ-ဖြစ်၍)၊ တီသု- ရမ္မ၊ သုဘ၊ သုရမ္မ အားဖြင့်
 သုံးဆောင်ကုန်သော၊ ပါသာဒေသု- ပြာသာဒ်ဆောင်တို့၌၊ ဝိဝိဓနာဋကဇနပရိဝုတော-
 အမျိုးမျိုးသော ကခြေသည်အပေါင်းတို့သည် ခြံရံအပ်သည်၊ (ဟုတွာ-ဖြစ်၍)၊ ဒေဝေါ ဝိယ-
 နတ်သားကဲ့သို့၊ သမ္ပတ္တိ- စည်းစိမ်ချမ်းသာကို၊ အနုဘဝန္တော- ခံစားသုံးဆောင်လျက်၊
 ဇိဏ္ဏဗျာဓိမတဒဿနေန- သူအို၊ သူနာ၊ သူသေ ဟူသော နိမိတ်ကြီးတို့ကို မြင်သဖြင့်၊
 ဇာတသံဝေဂေါ- ဖြစ်သောသံဝေဂရှိသည်၊ (ဟုတွာ-ဖြစ်၍)၊ ဉာဏဿ- ဉာဏ်တော်၏၊
 ပရိပါကတံ- ရင့်ကျက်သည်၏အဖြစ်သို့၊ ဂတတ္တာ- ရောက်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊
 ကာမေသု- ကာမဂုဏ်တို့၌၊ အာဒိနဝံ စ- အပြစ်ကိုလည်းကောင်း၊ နေက္ခမေ- ကာမဂုဏ်မှ
 ထွက်မြောက်ခြင်း၌၊ (ဝါ) မြတ်သော တောထွက်ခြင်း၌၊ အာနိသံသံ စ- အကျိုးအာနိသင်
 ကိုလည်းကောင်း၊ ဒိသ္မာ- မြင်တော်မူ၍၊ ရာဟုလကုမာရဿ- ရာဟုလာမင်းသား၏၊
 ဇာတဒိဝသေ- ဖွားမြင်ရာနေ၌၊ ဆန္ဒသဟာယော- ဆန္ဒအမတ်လျှင် အဖော်ရှိသည်၊
 (ဟုတွာ-ဖြစ်၍)၊ ကဏ္ဍကံ- ကဏ္ဍကမည်သော၊ အဿရာဇံ- အာဇာနည်မြင်းတော်ကို၊
 အာရုယု- စီးတော်မူ၍၊ ဒေဝတာဟိ- နတ်တို့သည်၊ ဝိဝဋ္ဌေန- ဖွင့်ထားအပ်သော၊ ဒွါရေန-
 တံခါးဖြင့်၊ အဗ္ဗရတ္တိကသမယေ- သန်းခေါင်ယာမ်အခါ၌၊ မဟာဘိနိက္ခမနံ- မြတ်သော
 တောထွက်တော်မူခြင်းကို၊ နိက္ခမိတွာ- ထွက်တော်မူ၍၊ တေနေဝ ရတ္တာဝသေသေန-
 ကြွင်းကျန်သော ထိုည၌ဖြင့်သာလျှင်၊ (ဝါ) ထိုညတွင်းချင်းဖြင့်သာလျှင်၊ တီဏိ- ကပိလဝတ်၊
 ဒေဝဒဟ၊ ကောလိယအားဖြင့် သုံးပြည်ထောင်ကုန်သော၊ ရဇ္ဇာနိ- မင်း နေပြည်တို့ကို၊
 အတိက္ကမိတွာ- ကျော်လွန်၍၊ အနောမာနဒီတိရံ- အနောမာမြစ်ကမ်းသို့၊ ပတွာ- ရောက်

တော်မူ၍၊ ယဋိကာရမဟာဗြဟ္မနာ- ယဋိကာရ မဟာဗြဟ္မာသည်၊ အာနီတေ- ဆောင်
လှူအပ်သော၊ အရဟတ္တဒ္ဓဇေ- အရဟတ္တဖိုလ်၏ တံခွန်အောင်လံသဖွယ်ဖြစ်သော
သင်္ကန်းတို့ကို၊ ဂဟေတွာ- အလှူခံတော်မူ၍၊ ပဗ္ဗဇိတော- ရဟန်းပြုတော်မူပြီးသည်၊
(ဟုတွာ-ဖြစ်၍)၊ တာဝဒေဝ- ထိုခဏ၌သာလျှင်၊ ဝဿသဋ္ဌိကတ္တေရော ဝိယ- ဝါ ခြောက်
ဆယ်ရပြီးသော မထေရ်ကြီးကဲ့သို့၊ အာကပ္ပသမ္ပန္နော- ကြည်ညိုဘွယ် အသွင်အပြင်နှင့်
ပြည့်စုံသည်၊ ဟုတွာ- ဖြစ်၍၊ ပါသာဒိကေန- ကြည်ညိုဖွယ်ကို ဆောင်တတ်သော၊
ဣရိယာပထေန- ဣရိယာပုထ်ဖြင့်၊ အနုက္ကမေန- အစဉ်အားဖြင့်၊ (ဝါ) အစဉ်အတိုင်း၊
ရာဇဂဟံ- ရာဇဂြိုဟ်မြို့သို့၊ ပတွာ- ရောက်တော်မူ၍၊ တတ္ထ- ထိုရာဇဂြိုဟ်မြို့၌၊ ပိဏ္ဍာယ-
ဆွမ်းအလို့ငှါ၊ စရိတွာ- လှည့်လည်တော်မူ၍၊ ပဏ္ဍဝပဗ္ဗတပဏ္ဍာရေ- ပဏ္ဍဝတောင်ဝှမ်း၌၊
(ဝါ) ပဏ္ဍဝတောင်ခြေ ချိုင့်ဝှမ်း၌၊ ပိဏ္ဍပါတံ- ဆွမ်းကို၊ ပရိဘုဉ္ဇိတွာ- ဘုဉ်းပေးသုံးဆောင်
တော်မူ၍၊ မာဂဓရာဇေန- မာဂဓတိုင်း၏အရှင်ဖြစ်သော ဗိမ္ဗိသာရမင်းသည်၊ ရဇ္ဇေန-
မင်းအဖြစ်ဖြင့်၊ (ဝါ) တိုင်းပြည်ဖြင့်၊ နိမန္တိယမာနော- ဖိတ်မန်အပ်သော်၊ တံ- ထိုဖိတ်
မန်ခြင်းကို၊ (ဝါ) ထိုဖိတ်မန်အပ်သော မင်းအဖြစ်ကို၊ ပဋိက္ခိပိတွာ- ပယ်မြစ်တော်မူ၍၊
ဘဂ္ဂဝဿ- ဘဂ္ဂဝ၏၊ အာရာမံ- အာရာမသို့၊ ဂန္ဓာ- သွား၍၊ တဿ- ထိုဘဂ္ဂဝ၏၊ သမယံ-
အယူဝါဒကို၊ ပရိဂ္ဂဏိတွာ- သင်ယူ၍၊ တတော- ထိုမှနောက်၌၊ အာဠာရုဒကာနံ- အာဠာရ
ရသေ့၊ ဥဒကရသေ့တို့၏၊ သမယံ- အယူဝါဒကို၊ ပရိဂ္ဂဏိတွာ- သင်ယူ၍၊ တံ သဗ္ဗံ-
ထိုအလုံးစုံကို၊ အနုလင်္ကာရိတွာ- တန်ဆာမဆင်မူ၍၊ (ဝါ) အသုံးမပြုမူ၍၊ အနုက္ကမေန-
အစဉ်အားဖြင့်၊ ဥရုဝေလံ- ဥရုဝေလတောသို့၊ ဂန္ဓာ- ရောက်၍၊ တတ္ထ- ထိုဥရုဝေလတော၌၊
ဆဗ္ဗဿာနိ- ခြောက်နှစ်တို့ပတ်လုံး၊ ဗုတ္တရကာရိကံ- ခဲယဉ်းသဖြင့် ပြုအပ်သောအကျင့်ကို၊
ကတွာ- ပြုကျင့်၍၊ တာယ- ထိုအကျင့်ဖြင့်၊ အရိယဓမ္မပဋိဝေဓဿ- အရိယာသူတော်
ကောင်းတို့၏တရားကို ထိုးထွင်း၍သိခြင်း၏၊ အဘာဝံ- မဖြစ်နိုင်ခြင်းကို၊ ဥတွာ- သိ
တော်မူ၍၊ “အယံ မဂ္ဂေါ- ဤလမ်းစဉ်သည်၊ (ဝါ) ဤအကျင့်သည်၊ ဗောဓာယ-
သစ္စာလေးပါးကို သိခြင်းငှါ၊ န- မဟုတ်၊” ဣတိ- ဤသို့၊ (မနသိကတွာ- နှလုံးသွင်း
ဆင်ခြင်တော်မူ၍)၊ ဩဠာရိကံ- ကြမ်းတမ်းသော၊ အာဟာရံ- အာဟာရကို၊ အာဟာရန္တော-
သုံးဆောင်လျက်၊ ကတိပါဟေန- အနည်းငယ်သော ရက်ဖြင့်၊ (ဝါ) နှစ်ရက် သုံးရက်ဖြင့်၊
ဗလံ- ခွန်အားကို၊ ဂါဟေတွာ- ယူစေ၍၊ (ဝါ) ဖြစ်စေ၍၊ ဝိသာခါပုဏ္ဏမဒိဝသေ- ကဆုန်
လပြည့်နေ့၌၊ သုဇာတာယ- သုဇာတာသူဌေးသမီးသည်၊ ဒိန္နံ- ပေးလှူအပ်သော၊
ဝရဘောဇနံ- မြတ်သော ဘောဇဉ်ကို၊ ဘုဉ္ဇိတွာ- ဘုဉ်းပေး သုံးဆောင်တော်မူ၍၊
သုဝဏ္ဏပါတိ- ရွှေခွက်ကို၊ နဒိယာ- နေရဋ္ဌရာမြစ်၌၊ ပဋိသောတံ- ရေညာသို့ (ဝါ) ရေဆန်သို့
ဒိပိတွာ- ပစ်မျော၍၊ “(အဟံ- သည်)၊ အဇ္ဇ- ယနေ့၊ ဗုဒ္ဓေါ- ဘုရားသည်၊ ဘဝိဿာမိ-

ဖြစ်အံ့၊ (ဝါ) ဖြစ်ရမည်။” ဣတိ- ဤသို့၊ ကတသန္နိဋ္ဌာနော- ပြုအပ်ပြီးသော ဆုံးဖြတ်ချက် ရှိသည်၊ (ဟုတွာ-ဖြစ်၍)၊ သာယနသမယေ- ညနေချမ်းအခါ၌၊ ကာဠေန- ကာဠမည်သော၊ နာဂရာဇေန- နဂါးမင်းသည်၊ အဘိတ္ထုတိဂုဏော- အလွန်ခိုးကျူးအပ်သော ဂုဏ်ရှိသည်၊ (ဟုတွာ-ဖြစ်၍)၊ ဗောဓိမဏ္ဍ- မဟာဗောဓိမဏ္ဍိုင်သို့၊ အာရုယ- တက်ရောက်တော်မူ၍၊ အစလဋ္ဌာနေ- လှုပ်ရှားမယိုင် မြဲခိုင်သော မြေအရပ်၌၊ ပါစီနလောကဓာတုအဘိဓုခေါ- အရှေ့လောကဓာတ်သို့ ရွှေ့ရွှေ့မျက်နှာမူလျက်၊ အပရာဇိတပလ္လင်- အပရာဇိတပလ္လင် တော်ထက်၌၊ နိဿိန္နော- ထိုင်နေတော်မူလျက်၊ စတုရင်္ဂသမန္ဓာဂတံ- အင်္ဂါလေးပါးနှင့် ပြည့်စုံသော၊ ဝီရိယံ- အားထုတ်ခြင်းဝီရိယကို၊ အဓိဋ္ဌာယ- ဆောက်တည်တော်မူ၍၊ သူရိယေ- နေသည်၊ အနတ္ထဂ်တေယေဝ- မဝင်သေးမီသာလျှင်၊ မာရဗလံ- မာရ်မင်း စစ်သည်အပေါင်းကို၊ ဝိဓေတော- ပယ်ဖျောက်ဖျက်ဆီးတော်မူ၍၊ (ဝါ) အောင်တော်မူ၍၊ ပဌမယာမေ- ပဌမယာမ၌၊ ပုဗ္ဗေနိဝါသံ- ရှေးဘဝ၌ နေအပ်ခဲ့ဖူးသော ခန္ဓာအစဉ်ကို၊ အနုဿရိတွာ- ပုဗ္ဗေနိဝါသအဘိညာဉ်ဖြင့် အောက်မေ့တော်မူ၍၊ မဇ္ဈိမယာမေ- မဇ္ဈိမ ယာမ၌၊ ဒိဗ္ဗစက္ခု- ဒိဗ္ဗစက္ခုအဘိညာဉ်ကို၊ ဝိသောဓေတွာ- သန့်ရှင်းစင်ကြယ်စေတော်မူ၍၊ (ဝါ) သုတ်သင်တော်မူ၍၊ ပစ္ဆိမယာမေ- ပစ္ဆိမယာမ၌၊ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒေ- ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်၌၊ ဉာဏံ- ဉာဏ်တော်ကို၊ ဩတာရေတွာ- သက်ဝင်စေတော်မူ၍၊ အနုလောမပဋိလောမံ- အနုလုံ ပဋိလုံ (ဝါ) အပြန်ပြန် အလွန်လွန်၊ ပစ္စယာကာရံ- အကြောင်းတရားတို့၏ ကျေးဇူးပြုပုံ အခြင်းအရာကို၊ (ဝါ) ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ကို၊ သမ္မသန္တော- ဆင်ခြင်သုံးသပ်တော် မူလျက်၊ ဝိပဿနံ- ဝိပဿနာကို၊ ဝဇေတွာ- ပွားစေတော်မူ၍၊ သဗ္ဗဗုဒ္ဓေဟိ- အလုံးစုံသော ဘုရားရှင်တို့သည်၊ အဓိဂတံ- ရအပ်၊ သိအပ်သော၊ အနုညသာဓာရဏံ- တပါးသော သာဝကတို့နှင့် ဆက်ဆံခြင်းမရှိသော၊ သမ္မာသမ္ဗောဓိံ- အရဟတ္တမဂ်ဉာဏ်၊ သဗ္ဗညုတ ဉာဏ်တော်ကို၊ အဓိဂန္တာ- ရတော်မူ၍၊ နိဗ္ဗာနာရမ္ပဏာယ- နိဗ္ဗာန်လျှင် အာရုံရှိသော၊ ဖလသမာပတ္တိယာ- ဖလသမာပတ်ဖြင့်၊ တတ္ထေဝ- ထိုအပရာဇိတပလ္လင်တော်ထက်၌ သာလျှင်၊ (အ- ၃) သတ္တာဟံ- ခုနစ်ရက်ကို၊ ဝိတိနာမေတွာ- ကုန်လွန်စေတော်မူ၍၊ တေနေဝ နယေန- ထိုနည်းဖြင့်ပင်လျှင်၊ ဣတရသတ္တာဟေပိ- အခြားသော သတ္တာဟတို့ကို လည်း၊ ဗောဓိမဏ္ဍေယေဝ- ဗောဓိမဏ္ဍိုင်အနီး၌ပင်လျှင်၊ ဝိတိနာမေတွာ- ကုန်လွန်စေ တော်မူ၍၊ ရာဇာယတနမူလေ- လင်းလွန်းပင်၏ အနီး၌၊ မဓုပိဏ္ဍိကဘောဇနံ- ဖျားမဲ့ဆုပ် ဘောဇန်ကို၊ ဘုဉ္ဇိတွာ- ဘုဉ်းပေးသုံးဆောင်တော်မူ၍၊ ပုန- တဖန်၊ အဇပါလနိဂြောဓ- မူလေ- အဇပါလညောင်ပင်ရင်း၌၊ နိဿိန္နော- ထိုင်တော်မူလျက်၊ ဓမ္မတာယ- ပင်ကိုယ် သဘောအားဖြင့်၊ ဓမ္မဂစ္ဆိရတံ- တရားတော်၏ နက်နဲသည်၏အဖြစ်ကို၊ ပစ္စဝေက္ခိတွာ- ဆင်ခြင်တော်မူ၍၊ အပ္ပေါသုက္ကတာယ- (တရားဟောရန်) အားထုတ် ခြင်းမရှိသည်၏

အဖြစ်ဖြင့်၊ (ဝါ) တရားဟောတော်မူလိုသည်၏ အဖြစ်ဖြင့်၊ စိတ္တော- စိတ်သည်၊ နမန္တေ-
ညွတ်တော်မူလတ်သော်၊ မဟာဗြဟ္မနာ- သဟမ္ပတိဗြဟ္မာကြီးသည်၊ အာယာစိတော-
ရှေးရှုတောင်းပန်အပ်သည်၊ (ဟုတွာ-ဖြစ်၍)၊ ဗုဒ္ဓစက္ခုနာ- ဗုဒ္ဓစက္ခုဖြင့်၊ လောကံ-
လောကကို၊ ဝေါလောကေန္တော- ကြည့်တော်မူလတ်သော်၊ တိက္ခိန္ဒြိယမုဒိန္ဒြိယာဒိဘေဒေ-
ထက်သောဣန္ဒြေရှိသောသတ္တဝါ၊ နံသောဣန္ဒြေရှိသောသတ္တဝါစသည် အပြားရှိကုန်သော၊
သတ္တေ- သတ္တဝါတို့ကို၊ ဒိသ္မာ- မြင်တော်မူ၍၊ မဟာဗြဟ္မနော- သဟမ္ပတိ ဗြဟ္မာကြီးအား၊
(ကတပဋိညော ဌ်စပ်)၊ ဓမ္မဒေသနာယ- တရားဟောခြင်းငှါ၊ ကတပဋိညော- ပြုအပ်
ပြီးသော ဝန်ခံခြင်းရှိသည်ဖြစ်၍၊ “အဟံ- ငါဘုရားသည်၊ ကဿ- အဘယ်သူ့အား၊ ပဌမံ-
ရှေးဦးစွာ၊ ဓမ္မံ- တရားကို၊ ဒေသေယျံ နုခေါ- ဟောရအံ့နည်း၊” ဣတိ- သို့၊ အာဝဇ္ဇေန္တော-
ဆင်ခြင်တော်မူလတ်သော်၊ အာဠာရဒကာနံ- အာဠာရရသေ့၊ ဥဒကရသေ့တို့၏၊
ကာလင်္ကတဘာဝံ- ကွယ်လွန်ပြီးကုန်သည်၏အဖြစ်ကို၊ ဥတွာ- သိတော်မူ၍၊ “ပဉ္စဝဂ္ဂိယာ-
ပဉ္စဝဂ္ဂိမည်ကုန်သော၊ ဘိက္ခု- ရသေ့ရဟန်းတို့သည်၊ ခေါ- စင်စစ်၊ မေ- ငါ့အား၊
ဗဟုပကာရာ- များသောကျေးဇူးရှိကုန်၏၊ (ဝါ) များသောလျော်သောကျေးဇူးကို ပြုတတ်
ကုန်၏၊ (ပဉ္စဝဂ္ဂိယာ- ပဉ္စဝဂ္ဂိ မည်ကုန်သော)၊ ယေ ဘိက္ခု- အကြင်ရသေ့ ရဟန်းတို့သည်၊
ပဓာနပဟိတတ္ထံ- နိဗ္ဗာန်အကျိုးငှါ စွန့်လွှတ်အပ်သော အတ္တဘောရှိသော၊ (ဝါ) ကမ္မဋ္ဌာန်း
တရားကို အားထုတ်ခြင်းဖြင့် နိဗ္ဗာန်သို့ စေလွှတ်အပ်သောစိတ်ရှိသော၊ မံ- ငါဘုရားကို၊
ဥပဋ္ဌဟိသု- ပြုစုလုပ်ကျွေးကြကုန်ပြီ၊ အဟံ- ငါဘုရားသည်၊ ပဉ္စဝဂ္ဂိယာနံ- ပဉ္စဝဂ္ဂိမည်
ကုန်သော၊ (တေသံ) ဘိက္ခုနံ- ထိုရသေ့ရဟန်းတို့အား၊ ပဌမံ- ရှေးဦးစွာ၊ ဓမ္မံ- တရားကို၊
ဒေသေယျံ- ဟောရပါမူကား၊ ယန္တုန- ကောင်းလေစွ၊” ဣတိ- သို့၊ စိန္တေတွာ- ကြံတော်မူ၍၊
အာသာဠိပုဏ္ဏမာယံ- ဝါဆိုလပြည့်နေ့၌၊ မဟာဗောဓိတော- မဟာဗောဓိပင်မှ၊
ဗာရာဏသီ- ဗာရာဏသီမြို့သို့၊ ဥဒ္ဒိဿ- ရည်စူး၍၊ အဋ္ဌာရသယောဇနံ- တစ်ဆယ့်ရှစ်
ယူဇနာရှိသော၊ မဂ္ဂံ- ခရီးကို၊ ပဋိပန္နော- ကြွတော်မူလတ်သော်၊ အန္တရာမဂ္ဂေ- လမ်းခရီး
အကြား၌၊ ဥပကေန- ဥပကမည်သော၊ အာဝိဝကေန- တက္ကတွန်းနှင့်၊ သဒ္ဓိံ- တက္က၊
မန္တေတွာ- နီးနှောစကားပြောကြား၍၊ အနုက္ကမေန- အစဉ်အားဖြင့်၊ ဣသိပတနံ- ဣသိ
ပတနတောအုပ်သို့၊ ပတွာ- ရောက်တော်မူ၍၊ တတ္ထ- ထိုဣသိပတနတောအုပ်၌၊
ပဉ္စဝဂ္ဂိယေ- ပဉ္စဝဂ္ဂိမည်သော ရသေ့ရဟန်းတို့ကို၊ သညာပေတွာ- မိမိ၏ ဘုရားအဖြစ်ကို
သိစေတော်မူ၍၊ “ဒွေ မေ ဘိက္ခဝေ အန္တာ ပဗ္ဗဇိတေန န သေဝိတဗ္ဗာ” တိ အာဒိနာ- “ဒွေ
မေ - - - န သေဝိတဗ္ဗာ”- ဤသို့အစရှိသော၊ ဓမ္မစက္ကပဝတ္တနသုတ္တန္တဒေသနာယ-
ဓမ္မစက္ကပဝတ္တနသုတ္တန်ဒေသနာတော်ဖြင့်၊ (ဝါ) ဓမ္မစက္ကသုတ်ဒေသနာတော်ဖြင့်၊

အညာသိကောဏ္ဍညပ္ပမုခါ- အညာသိကောဏ္ဍညမထေရ်အမျိုးရှိကုန်သော၊ အဋ္ဌာရသ-
 ဩဟကောဋိယော- တစ်ဆယ့်ရှစ်ကုဋေသော ဩဟာတို့ကို၊ ဓမ္မာမတ်- တရားတည်းဟူသော
 အမြိုက်ရေကို၊ ပါယေတွာ- သောက်စေတော်မူ၍၊ ပါဠိပဒေ- အထွက်တစ်ရက်နေ၌၊ (ဝါ)
 ဝါဆိုလဆုတ်တစ်ရက်နေ၌၊ ဘဒ္ဒိယတ္ထေရ်- ဘဒ္ဒိယမထေရ်ကို၊ ပက္ခဿ- လဆုတ်ပက္ခဏ၊
 ဒုတိယာယံ- ဒုတိယနေ၌၊ ဝပ္ပတ္ထေရ်- ဝပ္ပမထေရ်ကို၊ ^၁၊ ပက္ခဿ- လဆုတ်ပက္ခဏ၊
 တတိယာယံ- တတိယနေ၌၊ မဟာနာမတ္ထေရ်- မဟာနာမ်မထေရ်ကို၊ (ပက္ခဿ- ဏ၊)
 စတုတ္ထိယံ- စတုတ္ထနေ၌၊ အဿဇိတ္ထေရ်- အဿဇိမထေရ်ကို၊ သောတာပတ္တိဖလေ-
 သောတာပတ္တိဖိုလ်၌၊ ပတိဋ္ဌာပေတွာ- တည်စေတော်မူ၍၊ ပက္ခဿ- လဆုတ်ပက္ခဏ၊
 ပဉ္စမိယံ ပန- ငါးရက်မြောက်နေ၌ကား၊ အနတ္တလက္ခဏသုတ္တန္တဒေသနာယ- အနတ္တ
 လက္ခဏသုတ္တန်ဒေသနာတော်ဖြင့်၊ သဗ္ဗေပိ- အလုံးစုံလည်းဖြစ်ကုန်သော ပဉ္စဝဂ္ဂီရဟန်း
 တို့ကို၊ အရဟတ္တေ- အရဟတ္တဖိုလ်၌၊ ပတိဋ္ဌာပေတွာ- တည်စေတော်မူ၍၊ တတော- ထို
 အခါမှ၊ ပရံ- နောက်၌၊ ယသဒါရကပ္ပမုခေ- ယသလုလင်အမျိုးရှိကုန်သော၊ ပဉ္စပဏ္ဏာသ-
 ပုရိသေ- ငါးဆယ့်ငါးယောက်သော အမျိုးသားတို့လည်းကောင်း၊ ကပ္ပါသိကဝနသဏ္ဍေ-
 ကပ္ပါသိကတောအုပ်၌၊ တိသမတ္တေ- သုံးဆယ်အတိုင်းအရှည်ရှိကုန်သော၊ ဘဒ္ဒဝဂ္ဂိယေ-
 ဘဒ္ဒဝဂ္ဂိညီနောင်တို့လည်းကောင်း၊ ဂယာသီသေ- ဂယာသီသအရပ်၌၊ ပိဋ္ဌိပါသာဏေ-
 ကျောက်ဖျာအပြင်၌၊ သဟဿမတ္တေ- တစ်ထောင်အတိုင်းအရှည်ရှိကုန်သော၊ ပုရာဏ-
 ဇဋ္ဌိလေ- ရှေးရသေ့တို့လည်းကောင်း၊ ဣတိ ဧဝံ- ဤသို့၊ မဟာဇနံ- များစွာသော လူ
 အပေါင်းကို၊ အရိယဘူမိ- အရိယာနယ်သို့၊ ဩတာရေတွာ- သက်ဝင်စေတော်မူ၍၊
 ဗိမ္ဗိသာရပ္ပမုခါနိ- ဗိမ္ဗိသာရမင်းအမျိုးပြုကုန်သော၊ ဧကာဒသနဟုတာနိ- လူပေါင်းတစ်သိန်း
 တစ်သောင်းတို့ကို၊ သောတာပတ္တိဖလေ- သောတာပတ္တိဖိုလ်၌လည်းကောင်း၊ နဟုတံ-
 လူပေါင်းတစ်သောင်းကို၊ သရဏတ္ထယေ- သရဏဂုံသုံးပါး၌လည်းကောင်း၊ ပတိဋ္ဌာပေတွာ-
 တည်စေတော်မူ၍၊ ဝေဠုဝနံ- ဝေဠုဝန်ကျောင်းတော်ကို၊ ပဋိဂ္ဂဟေတွာ- အလှူခံတော်မူ၍၊
 တတ္ထ- ထိုဝေဠုဝန်ကျောင်းတော်၌၊ ဝိဟရန္တော- သီတင်းသုံးတော်မူစဉ်၊ အဿဇိတ္ထေရဿ-
 အရှင်အဿဇိမထေရ်၏၊ ဝါဟသာ- အစွမ်းအာနုဘော်ဖြင့်၊ အဓိဂတပဌမမဂ္ဂေ-
 ရအပ်သော သောတာပတ္တိမဂ်ရှိကုန်သော၊ (သာရိပုတ္တမောဂ္ဂလ္လာနေ-၌စပ်)၊ သဉ္ဇယံ-
 သိဉ္ဇည်းပရိဗိုလ်ကို၊ အာပုစ္ဆိတွာ- ပန်ပြော၍၊ ပရိသာယ- ပရိသတ်နှင့်၊ သဒ္ဓိ- အတူ၊

၁။ ဤအဋ္ဌကထာနှင့် (အံ၊ ၆၊ ၁၊ ၁၁၅။ ပရိသံ၊ ၆၊ ၂၊ ၂၁၄) တို့၌ ပါဠိပဒေ ဘဒ္ဒိယတ္ထေရ်၊
 ပက္ခဿ ဒုတိယာယံ ဝပ္ပတ္ထေရ်- ဟု တွေ့ရသည်။ (ဝိ၊ ၆၊ ၃၊ ၂၄၆/၇။) သော အခြားအဋ္ဌကထာတို့၌ကား
 ဝပ္ပတ္ထေရဿ ပါဠိပဒေဝိသေ ဓမ္မဏှ၊ ၃၁ဝါဒိ၊ ဘဒ္ဒိယတ္ထေရဿ ဒုတိယဒိဝသေ-ဟုရှိသည်။ ပါဠိတော်များ
 (ဝိ၊ ၃၊ ၁၇-၂၀။ မ၊ ၁၊ ၂၂၅) ၌ကား ၂- ပါးစီ ဟုမိန့်သည်။

အတ္တနော- မိမိ၏။ သန္တိကံ- အထံတော်သို့၊ ဥပဂတေ- ကပ်ရောက်လာကုန်သော၊
 (သာရိပုတ္တမောဂ္ဂလ္လာနေ-၌စပ်)၊ အဂ္ဂဖလံ- မြတ်သော အရဟတ္တဖိုလ်ကို၊ သန္တိကတ္တာ-
 မျက်မှောက်ပြု၍၊ သာဝကပါရမိယာ- သာဝကပါရမီဉာဏ်၏၊ မတ္ထကံ- အထွတ်အထိပ်သို့၊
 ပတ္တေ- ရောက်ကုန်သော၊ သာရိပုတ္တမောဂ္ဂလ္လာနေ- အရှင်သာရိပုတ္တရာ၊ အရှင်မောဂ္ဂလာန်
 တို့ကို၊ အဂ္ဂသာဝကဌာနေ- အဂ္ဂသာဝကအရာ၌၊ ဌပေတွာ- တည်စေတော်မူ၍၊ (ဝါ)
 ထားတော်မူ၍၊ ကာဠုဒါယိတ္ထေရဿ- ကာဠုဒါယိမထေရ်၏၊ အဘိယာစနာယ-
 တောင်းပန်ခြင်းကြောင့်၊ ကပိလဝတ္ထံ- ကပိလဝတ်မြို့သို့၊ ဂန္ဓာ- ကြွတော်မူ၍၊ မာနတ္ထဒွေ-
 မာနဖြင့် ခက်ထန်ကုန်သော၊ ဉာတကေ- ဆွေမျိုးတို့ကို၊ ယမကပါဋိဟာရိယေန- ရေ၊ မီး
 အစုံအစုံသော တန်ခိုးပြာဋိဟာဖြင့်၊ ဒမေတွာ- ဆုံးမတော်မူ၍၊ ပိတရံ- ခမည်းတော်
 သုဒ္ဓေါဒနမင်းကြီးကို၊ အနာဂါမိဖလေ- အနာဂါမိဖိုလ်၌၊ မဟာပဇာပတိ- မိထွေးတော်
 မဟာပဇာပတိဂေါတမီကို၊ သောတာပတ္တိဖလေ- သောတာပတ္တိဖိုလ်၌၊ (နာ- ၄)
 ပတိဌာပေတွာ- တည်စေတော်မူ၍၊ နန္ဒကုမာရံ စ- နန္ဒမင်းသားကိုလည်းကောင်း၊ ရာဟုလ-
 ကုမာရေ- ရာဟုလာမင်းသားကိုလည်းကောင်း၊ ပဗ္ဗာဇေတွာ- ရှင်၊ ရဟန်းပြုစေတော်မူ၍၊
 သတ္တာ- မြတ်စွာဘုရားသည်၊ ပုနဒေဝ- တဖန်သာလျှင်၊ ရာဇဂဟံ- ရာဇဂြိုဟ်မြို့သို့ ပဗ္ဗာဂစ္ဆိ-
 ပြန်ကြွတော်မူလာပြီ။

အထ- ထိုမှနောက်၌၊ အပရေန သမယေန- တစ်ပါးသောအခါ၌၊ သတ္ထရိ- မြတ်စွာ
 ဘုရားသည်၊ ဝေသာလီ- ဝေသာလီမြို့ကို၊ ဥပနိဿာယ- အမှီပြု၍၊ ကုဋ္ဌာဂါရသာလာယံ-
 စုလစ်မွန်းချွန် အထွဋ်တပ်သော ကျောင်း၌၊ ဝိဟရန္တေ- သီတင်းသုံးနေတော်မူလတ်သော်၊
 သုဒ္ဓေါဒနမဟာရာဇာ- သုဒ္ဓေါဒနမင်းကြီးသည်၊ သေတစ္ဆတ္တဿ- ထီးဖြူ၏၊ ဟေဌာဝ-
 အောက်၌သာလျှင်၊ အရဟတ္တံ- အရဟတ္တဖိုလ်ကို၊ သန္တိကတ္တာ- မျက်မှောက်ပြု၍၊
 ပရိနိဗ္ဗာယံ- ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုတော်မူပြီ။ အထ- ထိုသုဒ္ဓေါဒနမင်းကြီးပရိနိဗ္ဗာန်စံသည်မှနောက်၌၊
 မဟာပဇာပတိယာ- မဟာပဇာပတိမည်သော၊ ဂေါတမိယာ- မိထွေးတော်ဂေါတမီအား၊
 (ဥပ္ပဇ္ဇိ-၌ စပ်)၊ (ဝါ) မိထွေးတော်ဂေါတမီ၏၊ (စိတ္တံ-၌စပ်)၊ ပဗ္ဗဇ္ဇာယ- ရဟန်းပြုခြင်းငှာ၊
 စိတ္တံ- စိတ်သည်၊ ဥပ္ပဇ္ဇိ- ဖြစ်ပြီ၊ တတော- ထို့နောင်မှ၊ ရောဟိနီနဒီတိရေ- ရောဟိနီမြစ်
 ကမ်းနား၌၊ ကလဟဝိဝါဒသုတ္တန္တဒေသနာယ- ကလဟဝိဝါဒသုတ္တန်ဒေသနာတော်၏၊
 ပရိယောသာနေ- အဆုံး၌၊ နိက္ခမိတွာ- တောထွက်၍၊ ပဗ္ဗဇိတာနံ- ရဟန်းပြုကုန်သော၊
 ပဉ္စနံ- ငါးလီကုန်သော၊ ကုမာရသတာနံ- မင်းသားအရာတို့၏၊ (တစ်နည်း) ပဉ္စနံ ကုမာရ-
 သတာနံ- မင်းသားငါးရာတို့၏၊ ပါဒပရိစာရိကာ- ခြေရင်းအလုပ်အကျွေးတို့သည် (ဝါ)
 ဇနီးတို့သည်၊ ဧကဇ္ဈာသယာဝ- တူသောအလိုရှိကုန်သည်သာလျှင်၊ ဟုတွာ- ဖြစ်၍၊
 မဟာပဇာပတိယာ- မဟာပဇာပတိဂေါတမီ၏၊ သန္တိကံ- အထံသို့၊ ဂန္ဓာ- သွား၍၊ သဗ္ဗာဝ-

ငါးရာသော မင်းသမီးအားလုံးတို့သည်ပင်။ “(မယံ- တို့သည်)၊ သတ္ထု- မြတ်စွာဘုရား၏၊ သန္တိကေ- အထံတော်၌၊ ပဗ္ဗဇိဿာမ- ရဟန်းပြုကြကုန်စို့” ဣတိ- ဤသို့၊ မဟာပဇာပတိ- မိထွေးတော် မဟာပဇာပတိဂေါတမီကို၊ ဇေဋ္ဌိကံ- အကြီးအမှူးကို၊ ကတ္တာ- ပြု၍၊ သတ္ထု- မြတ်စွာဘုရား၏၊ သန္တိကံ- အထံသို့၊ ဂန္ဓကာမာ- သွားခြင်းငှာအလိုရှိကုန်သည်၊ အဟေသံ- ဖြစ်ကုန်ပြီ။

အယဉ္ဇ မဟာပဇာပတိ- ဤမဟာပဇာပတိဂေါတမီသည်လည်း၊ ယသ္မာ- အကြင် ကြောင့်၊ ပုဗ္ဗေ- ရှေး၌၊ ဧကဝါရံ- တစ်ကြိမ်၊ သတ္တာရံ- မြတ်စွာဘုရားကို၊ ပဗ္ဗဇ္ဇံ- ရဟန်း အဖြစ်ကို၊ ယာစိတ္တာပိ- တောင်းပန်ပါသော်လည်း၊ နာလတ္ထ- မရခဲ့၊ တသ္မာ- ထိုသို့ ရှေးက တောင်းပန်၍ မရခဲ့ခြင်းကြောင့်၊ ကပ္ပကံ- ဆတ္တာသည်ကို၊ ပက္ခောသာပေတွာ- ခေါ်စေ၍၊ ကေသေ- ဆံပင်တို့ကို၊ ဆိန္ဒာပေတွာ- ဖြတ်စေ၍၊ ကာသာယာနိ- ဖန်ရည်စွန်းသောအဝတ် တို့ကို၊ အစ္ဆာဒေတွာ- ဝတ်ရုံ၍၊ သဗ္ဗာ- အလုံးစုံကုန်သော၊ တာ သာကိယာနိယော- ထို သာကီဝင်မင်းသမီးငါးရာတို့ကို၊ အာဒါယ- ခေါ်ယူ၍၊ ဝေသာလိ- သို့၊ ဂန္ဓာ- ၍၊ အာနန္ဒ- ထွေရေန- အရှင်အာနန္ဒာကို၊ (ကာရိတံကံ)၊ ဒသဗလံ- မြတ်စွာဘုရားကို၊ ယာစာပေတွာ- တောင်းပန်စေ၍၊ အဋ္ဌဂရုဓမ္မပဋိဂ္ဂဟဇောန- ဂရုဓမ္မရှစ်ပါးကို လိုက်နာခံယူလက်ခံခြင်းဖြင့်၊ ပဗ္ဗဇ္ဇံ စ- ရှင်အဖြစ်ကိုလည်းကောင်း၊ ဥပသမ္ပဒဉ္စ- ရဟန်းအဖြစ်ကိုလည်းကောင်း၊ အလတ္ထ- ရပြီ။ ပန- ထိုမှတစ်ပါး၊ ဣတရာ- မိထွေးတော်ဂေါတမီမှ အခြားကုန်သော၊ သဗ္ဗာပိ- အလုံးစုံ လည်းဖြစ်ကုန်သော၊ သာကိနိယော- သာကီဝင်မင်းသမီးငါးရာတို့သည်၊ ဧကတော- ရဟန်း သံဃာဟူသော တစ်ဘက်အဖို့ဖြင့်၊ ဥပသမ္ပန္နာ- မြင့်မြတ်သော ရဟန်းအဖြစ်သို့ ရောက် ကုန်သည်၊ အဟေသံ- ဖြစ်ကုန်ပြီ။ အယံ- ဤဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသည်ကား၊ ဧတ္ထ- ဤနေရာ၌၊ သင်္ခေပေါ- အကျဉ်းချုပ်တည်း။ ဝိတ္ထာရတော ပန- အကျယ်အားဖြင့်ကား၊ ဧတံ ဝတ္ထု- ဤသာကီဝင်မင်းသမီးတို့၏ ရဟန်းအဖြစ်ရပုံဝတ္ထုသည်၊ တတ္ထ တတ္ထ ပါဠိယံ- စူဠဝါစသော ထိုထိုပါဠိတော်၌၊ အာဂတမေဝ- တိုက်ရိုက် လာသည်သာ။

ပန- ဆက်ဦးအံ့၊ ဧဝံ- ဤသို့၊ ဥပသမ္ပန္နာ- ရဟန်းအဖြစ်သို့ ရောက်သော၊ မဟာပဇာပတိ- မိထွေးတော်မဟာပဇာပတိဂေါတမီသည်၊ သတ္တာရံ- မြတ်စွာဘုရားကို၊ ဥပသင်္ကမိတွာ- ချဉ်းကပ်၍၊ အဘိဝါဒေတွာ- ရှိခိုး၍၊ ဧကမန္တံ- သင့်တင့်လျောက်ပတ် သောအရပ်၌၊ အဋ္ဌာသိ- တည်ပြီ၊ အထ- ထိုအခါ၌၊ အဿာ- ထိုမဟာပဇာပတိဂေါတမီ အား၊ သတ္တာ- မြတ်စွာဘုရားသည်၊ ဓမ္မံ- ကို၊ ဒေသေသိ- ဟောတော်မူပြီ။ သာ- ထိုမဟာ ပဇာပတိဂေါတမီသည်၊ သတ္ထု- မြတ်စွာဘုရား၏၊ သန္တိကေ- အထံတော်၌၊ ကမ္မဋ္ဌာနံ- ကမ္မဋ္ဌာန်းကို၊ ဂဟေတွာ- ယူ၍၊ အရဟတ္တံ- အရဟတ္တဖိုလ်သို့ ပါပုဏိ- ရောက်ပြီ။ သေသာ- ကြွင်းကုန်သော၊ ပဉ္စသတတိက္ခနိယော စ- ငါးရာသော တိက္ခနိတို့သည်လည်း၊ နန္ဒကော-

ဝါဒပရိယောသာနေ- နန္ဒကရဟန်း၏ ဩဝါဒအဆုံး၌၊ အရဟတ္တံ- သို့၊ ပါပုဏီသု-
 ရောက်ကြကုန်ပြီ။ ဧဝံ- ဤသို့၊ ဘိက္ခုနီသံယေ- ဘိက္ခုနီသံယာသည်၊ သုပ္ပတိဋ္ဌိတေ-
 ကောင်းစွာတည်လတ်သော်၊ ပုထုဘူတေ- များသည်ဖြစ်၍ ဖြစ်လတ်သော်၊ တတ္ထ တတ္ထ
 ဂါမနိဂမဇနပဒရာဇဓာနီသု- ထိုထို ရွာ၊ နိဂုံး၊ ဇနပုဒ်၊ မင်းနေပြည်တို့၌၊ ကုလိတ္တိယော-
 အမျိုးကောင်းသမီးကြီးတို့သည်လည်းကောင်း၊ ကုလသုဏှာယော- အမျိုးကောင်းချွေးမ
 တို့သည်လည်းကောင်း၊ ကုလကုမာရိကာယော- အပျိုစင် အမျိုးကောင်းသမီးငယ်တို့သည်
 လည်းကောင်း၊ ဗုဒ္ဓသုဗုဒ္ဓတံ- မြတ်စွာဘုရား၏ ကောင်းသောဘုရားအဖြစ်ကိုလည်းကောင်း၊
 (ဝါ) မြတ်စွာဘုရား၏ ဘုရားစစ်ဘုရားမှန်၏အဖြစ်ကိုလည်းကောင်း၊ ဓမ္မသုဓမ္မတံ- တရား
 တော်၏ ကောင်းသောတရား၏ အဖြစ်ကိုလည်းကောင်း၊ (ဝါ) တရားတော်၏ တရားစစ်
 တရားမှန်၏ အဖြစ်ကိုလည်းကောင်း၊ သံဃသုပ္ပဋိပတ္တိတဉ္စ- သံဃာတော်၏ ကောင်းသော
 အကျင့်ရှိသည်၏ အဖြစ်ကိုလည်းကောင်း၊ သုတ္တာ- ကြားကုန်၍၊ သာသနေ- သာသနာ
 တော်၌၊ အဘိပ္ပသန္တာ- အလွန်ကြည်ညိုကုန်သည်၊ သံသာရေ စ- သံသရာ၌လည်း၊
 ဇာတသံဝေဂါ- ဖြစ်သောသံဝေဂရှိကုန်သည်၊ (ဟုတ္တာ- ဖြစ်ကြကုန်၍)၊ အတ္တနော- မိမိ၏၊
 သာမိကေ စ- ခပ်ပွန်းယောက်ျားတို့ကိုလည်းကောင်း၊ မာတာပိတရော စ- အမိအဖတို့ကို
 လည်းကောင်း၊ ဉာတကေ စ- ဆွေမျိုးတို့ကိုလည်းကောင်း၊ အနုဇာနာပေတွာ- ခွင့်ပြုစေကုန်
 ၍ (ဝါ) ခွင့်တောင်းကြကုန်၍၊ သာသနေ- သာသနာတော်၌၊ ဥရံ- ရင်ကို၊ ဒတွာ- ပေး၍၊
 ပဗ္ဗဇိသု- ရဟန်းပြုကြကုန်ပြီ။ စ- ဆက်ဦးအံ့၊ ပဗ္ဗဇိတွာ- ရဟန်းပြုပြီး၍၊ သီလာစာရသမ္ပန္နာ-
 သီလ အကျင့်နှင့် ပြည့်စုံကုန်သည်၊ ဟုတ္တာ- ဖြစ်၍၊ သတ္တုနော စ- မြတ်စွာဘုရား၏လည်း
 ကောင်း၊ တေသံ ထေရာနဉ္စ- ထိုမထေရ်တို့၏လည်းကောင်း၊ သန္တိကေ- အထံတော်၌၊
 ဩဝါဒံ- အဆုံးအမကို၊ လဘိတွာ- ရ၍၊ ယဋ္ဌေန္တိယော- စေ့ဆော်အားထုတ်ကုန်လတ်
 သော်၊ ဝါယမန္တိယော- လုံ့လပြုကုန်လတ်သော်၊ နစိရဿေဝ- မကြာမြင့်မီပင်လျှင်၊
 အရဟတ္တံ- အရဟတ္တဖိုလ်သို့၊ သစ္စာကံသု- မျက်မှောက်ပြုကြကုန်ပြီ။ တာဟိ- ထိုဘိက္ခုနီ
 တို့သည်၊ ဥဒါနာဒိဝသေန- ဥဒါန်းကျူးရင့်ခြင်းအစရှိသည်တို့၏အစွမ်းဖြင့်၊ တတ္ထ တတ္ထ-
 ထိုထို နေရာတို့၌၊ (ဇာ- ၅) ဘာသိတာ- မိန့်ဆိုအပ်ကုန်သော၊ ဂါထာ- ဂါထာတို့ကို၊
 ပစ္စာ- နောက်၌၊ သင်္ဂီတိကာရကေဟိ- သင်္ဂီယနာတင်မထေရ်တို့သည်၊ ဧကန္တံ- တပေါင်း
 တည်း၊ ကတွာ- ပြု၍၊ ဧကကနိပါတာဒိဝသေန- ဧကကနိပါတ်အစရှိသည်တို့၏အစွမ်းဖြင့်၊
 “ဣမာ- ဤဂါထာတို့သည်၊ ထေရီဂါထာ နာမ- ထေရီဂါထာတို့မည်၏။” ဣတိ- ဤသို့၊
 သင်္ဂီတိ- ပေါင်းစုရွတ်ကာသင်္ဂီယနာသို့၊ အာရောပယိသု- တက်ရောက်စေကြကုန်ပြီ။ (ဝါ)
 တင်ထားကြကုန်ပြီ။ တာသံ- ထိုထေရီဂါထာတို့၏၊ နိပါတာဒိဝိဘာဂေါ- နိပါတ်အစရှိ
 သည်ကို ဝေဘန်ခြင်းကို၊ ဟေဋ္ဌာ- အောက်၌၊ ဝုတ္တောယေဝ- ဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသည်သာ။

၁။ အညတရာထေရီဂါထာဝဏ္ဏနာ

တတ္ထ နိပါတေသု- ထိုနိပါတ်တို့တွင်၊ ဧကကနိပါတေ- ဧကကနိပါတ်သည်၊
အာဒိ- အစတည်း၊ တတ္ထပိ- ထိုဧကကနိပါတ်တွင်လည်း၊ “သုခံ သုပါဟိ --- (ပ) ---
ကုမ္ဘိယ” နှိ- “သုခံ သုပါဟိ --- (ပ) --- ကုမ္ဘိယ” ဟူသော၊ အယံ ဂါထာ- ဤဂါထာသည်၊
အာဒိ- အစတည်း။

(ဂါထာအနက်)

၁။ “ထေရိကေ- ချစ်သမီးထေရိကာ၊ ဟိ ယသ္မာ- အကြင်ကြောင့်၊ ကုမ္ဘိယံ-
အိုး၌၊ သုက္ခသုကံဝ- ခြောက်သွေ့လောင်မြိုက်သွားသော ဟင်းရွက်ကဲ့သို့၊ တေ-
သင်၏(သန္တာနေ-သန္တာန်၌)၊ ရာဂေါ- ဖြစ်လတ်သော ကာမရာဂသည်၊ ဥပသန္တော-
အနာဂါမိမဂ်ဖြင့် ငြိမ်းအေးသွားပြီ၊ တသ္မာ-ထို့ကြောင့်၊ တံ-သင်သည်၊ စောဠေန-
ပုံသုက္ခအဝတ်ဖြင့်၊ စီဝရံ- သင်္ကန်းကို၊ ကတွာ- ပြု၍၊ ပါရတာ- ဝတ်ရုံအပ်သော
ကိုယ်ရှိသည်၊ (ဟုတွာ- ဖြစ်၍)၊ (တစ်နည်း) ကတွာ စောဠေန ပါရတာ- ပုံသုက္ခ
သင်္ကန်း ဝတ်ရုံလျက်၊ သုခံ- ချမ်းသာစွာ၊ သုပါဟိ- နေပါလော့။”

တဿာ- ထိုဂါထာ၏၊ ဥပ္ပတ္တိ- ဖြစ်ပုံကား၊ ကာ- အဘယ်နည်း? ကိရ-
ချဲ့ဦးအံ့၊ အတိတေ- ရှေးလွန်လေပြီးသောအခါ၌၊ အညတရာ- အမျိုးအမည်အားဖြင့် မထင်
ရှားသော၊ ကုလဓိတာ- အမျိုးကောင်းသမီးသည်၊ ကောဏာဂမနဿ- ကောဏာဂုဏ်မည်
တော်မူသော၊ ဘဂဝတော- မြတ်စွာဘုရား၏၊ ကာလေ- လက်ထက်တော်အခါ၌၊
သာသနေ- သာသနာတော်၌၊ အဘိပ္ပသန္တာ- အလွန်ကြည်ညိုသည်၊ ဟုတွာ- ဖြစ်၍၊
သတ္တာရံ- မြတ်စွာဘုရားကို၊ နိမန္တေတွာ- ပင့်ဖိတ်၍၊ ဒုတိယဒိဝသေ- နောက်တစ်နေ့၌၊
သာခါမဏ္ဍပ်- သစ်ခက်မဏ္ဍပ်ကို၊ ကာရေတွာ- ပြုစေ၍၊ ဝါလိကံ- သဲကို၊ အတ္ထရိတွာ-
ခင်း၍၊ ဥပရိ- အထက်၌၊ ဝိတာနံ- ဗိတာနံမျက်နှာကြက်ကို၊ ဗန္ဓိတွာ- ဖွဲ့ချည်၍၊ ဂန္ဓုပ္ပုဒိဟိ-
နံသာပန်းအစရှိသည်တို့ဖြင့်၊ ပူဇံ- ပူဇော်မှုကို၊ ကတွာ- ပြု၍၊ သတ္တာ- မြတ်စွာဘုရားအား၊
ကာလံ- အခါကို၊ အာရောစာပေသိ- လျှောက်ကြားစေပြီ၊ သတ္တာ- မြတ်စွာဘုရားသည်၊
တတ္ထ- ထိုသစ်ခက်မဏ္ဍပ်သို့၊ ဂန္ဓာ- ကြွတော်မူ၍၊ ပညတ္တေ- ခင်းထားအပ်သော၊
အာသနေ- နေရာ၌၊ နိသီဒိ- ထိုင်တော်မူပြီ၊ သာ- ထိုအမျိုးသမီးသည်၊ ဘဂဝန္တံ- မြတ်စွာ
ဘုရားကို၊ ဝန္ဓိတွာ- ရှိခိုး၍၊ ပဏီတေန- မွန်မြတ်သော၊ ခါဒနီယေန- ခဲဘွယ်ဖြင့်၊
ဘောဇနီယေန- ဘောဇဉ်ဖြင့်၊ ပရိဝိသိတွာ- ပြုစုလုပ်ကျွေး၍၊ ဘုတ္တာဝိ- ဆွမ်းဘုဉ်းပေး
ပြီးသော၊ ဩနိတပတ္တပါဏိ- သပိတ်တော်မှ ဖယ်အပ်ပြီးသော လက်တော်ရှိသော၊ ဘဂဝန္တံ-
မြတ်စွာဘုရားကို၊ တိစိဝရေန- သုံးထည်သောသင်္ကန်းဖြင့်၊ အတ္ထာဒေသိ- ဖူးလွှမ်းလျှာဒါန်းပြီ။

တဿာ- ထိုအမျိုးသမီးအား၊ ဘဂဝါ- မြတ်စွာဘုရားသည်၊ အနုမောဒနံ- အနုမောဒနာ
ကို၊ ကတ္တာ- ပြုတော်မူ၍၊ (တစ်နည်း) အနုမောဒနံ- ဝမ်းမြောက်ဖွယ်ရာ တရားဒေသနာ
တော်ကို၊ ကတ္တာ- ဟောတော်မူ၍၊ ပတ္တာမိ- ဖဲကြွတော်မူပြီ။ သာ- ထိုအမျိုးသမီးသည်၊
ယာဝတာယုကံ- အသက်ထက်ဆုံး၊ ပုညာနိ- ကောင်းမှုတို့ကို၊ ကတ္တာ- ပြု၍၊ အာယု-
ပရိယောသာနေ- အသက်၏အဆုံး၌၊ ဒေဝလောကေ- နတ်ပြည်၌၊ နိဗ္ဗတ္တိတွာ- ဖြစ်၍၊
ဧကံ- တစ်ခုသော၊ ဗုဒ္ဓန္တရံ- ဘုရားနှစ်ဆူတို့၏အကြား ကာလပတ်လုံး၊ သုဂတိသု ဧဝ-
သုဂတိဘုံတို့၌သာလျှင်၊ သံသရန္တိ- ကျင်လည်လျက်၊ ကဿပဿ- ကဿပမည်တော်
မူသော၊ ဘဂဝတော- မြတ်စွာဘုရား၏၊ ကာလေ- လက်ထက်တော်၌၊ ဂဟပတိကုလေ-
သူကြွယ်မျိုး၌၊ နိဗ္ဗတ္တိတွာ- ဖြစ်၍၊ ဝိညုတံ- သိနားလည်သူ၏အဖြစ်သို့၊ ပတ္တာ- ရောက်
လတ်သော်၊ သံသာရေ- သံသရာ၌၊ ဇာတသံဝေဂါ- ဖြစ်သောသံဝေဂရှိသည်၊ (ဟုတွာ)၊
သာသနေ- သာသနာတော်၌၊ ပဗ္ဗဇိတွာ- ဝင်ရောက်၍၊ ဥပသမ္ပုဇ္ဈိတွာ- ရဟန်းပြု၍၊ ဝိသတိ
ဝဿသဟဿာနိ- အနှစ်နှစ်သောင်းပတ်လုံး၊ ဘိက္ခုနီသီလံ- ဘိက္ခုနီတို့၏ သီလကို၊
ပူရေတွာ- ပြည့်စေ၍ (ဝါ) ဖြည့်ကျင့်၍၊ ပုထုဇ္ဇနကာလကိရိယံ- ပုထုဇဉ်အဖြစ်ဖြင့်
သေခြင်းကို၊ ကတ္တာ- ပြု၍၊ သဂ္ဂေ- နတ်ပြည်၌၊ နိဗ္ဗတ္တိတွာ- ဖြစ်သည်၊ (ဟုတွာ)၊ ဧကံ-
တစ်ခုသော၊ ဗုဒ္ဓန္တရံ- ဘုရားနှစ်ဆူတို့၏ အကြားကာလပတ်လုံး၊ သဂ္ဂသမ္ပုဇ္ဈိ- နတ်စည်းစိမ်
ကို၊ အနုဘဝိတွာ- ခံစား၍၊ ဣမသ္မိ ဗုဒ္ဓုပ္ပါဒေ- ဤဂေါတမဘုရားရှင် ပွင့်တော်မူရာအခါ၌၊
ဝေသာလိယံ- ဝေသာလီပြည်၌၊ ခတ္တိယမဟာသာလကုလေ- ခတ္တိယမဟာသာလမျိုး၌၊
(ဝါ) များသောဥစ္စာနှစ်ရှိသော မင်းမျိုး၌၊ နိဗ္ဗတ္တိ- ဖြစ်ပြီ၊ တံ- ထိုမင်းသမီးကို၊ ထိရသန္တ-
သရီရတာယ- ကြံ့ခိုင်ငြိမ်းအေးသော ကိုယ်ခန္ဓာရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ထေရိကာတိ-
ထေရိကာဟူ၍၊ ဝေါဟရိသု-ခေါ်ကြကုန်ပြီ။ သာ- ထိုထေရိကာမင်းသမီးသည်၊ ဝယပ္ပတ္တာ-
အရွယ်သို့ ရောက်လတ်သော်၊ ကုလပုဒေသာဒိနာ- မျိုးနွယ်၊ ဒေသ စသည်ဖြင့်၊ သမာန-
ဇာတိကဿ- တူသောဇာတ်ရှိသော၊ ခတ္တိယကုမာရဿ- မင်းသားအား၊ မာတာပိတူဟိ-
မိဘတို့သည်၊ ဒိန္နာ- ပေးအပ်သည်ဖြစ်၍၊ ပတိဒေဝတာ- ခင်ပွန်းလင်ဟူသော အိမ်ဦး
နတ်ရှိသူသည် (ဝါ) ခင်ပွန်းလင်ကို အိမ်ဦးနတ်ကဲ့သို့ ပြုစုလုပ်ကျွေးသူသည်၊ ဟုတွာ-
ဖြစ်၍၊ ဝသန္တိ- နေစဉ်၊ သတ္တု- မြတ်စွာဘုရား၏၊ ဝေသာလိဝမနေ- ဝေသာလီပြည်သို့
ရောက်ရာအခါ၌၊ သာသနေ- သာသနာတော်၌၊ ပဋိလဒ္ဓသဒ္ဓါ- ရအပ်သောသဒ္ဓါတရား
ရှိသော၊ ဥပါသိကာ- ဥပါသိကာမသည်၊ ဟုတွာ- ဖြစ်၍၊ အပရဘာဂေ- နောက်အဖို့၌၊
မဟာပဇာပတိဂေါတမိထေရိယာ- မဟာပဇာပတိဂေါတမိထေရီမကြီး၏၊ သန္တိကေ-အထံ
တော်၌၊ ဓမ္မံ- တရားကို၊ သုတွာ- နာရ၍၊ ပဗ္ဗဇ္ဇာယ- ရဟန်းပြုခြင်းငှာ၊ ရုစိ- အလိုဆန္ဒကို၊
ဥပ္ပါဒေတွာ- ဖြစ်စေ၍၊ “ အဟံ- သည်၊ ပဗ္ဗဇိဿာမိ- ရဟန်းပြုတော့အံ့၊” ဣတိ- ဤသို့၊

သာမိကဿ- ခင်ပွန်းအား၊ အာရောစေသိ- ပြောကြားပြီ။ သာမိကော- ခင်ပွန်းသည်၊
 နာနုဇာနာတိ- ခွင့်မပြု။ ပန- ထိုသို့ပင် ခွင့်မပြုပါသော်လည်း၊ သာ- ထိုထေရ်ကာမင်းသမီး
 သည်၊ ကတာမိကာရတာယ- ပြုအပ်ပြီးသော လွန်ကဲသော ကောင်းမှုရှိသည်၏ အဖြစ်
 ကြောင့်၊ ယထာသုတံ- အကြင်အကြင် ကြားနာအပ်ပြီးသော၊ ဓမ္မံ- တရားကို၊
 ပစ္စဝေက္ခိတွာ- ဆင်ခြင်၍၊ ရူပါရူပဓမ္မေ- ရုပ်၊နာမ်တရားတို့ကို၊ ပရိဂ္ဂဟေတွာ- သိမ်းယူ၍၊
 ဝိပဿနံ- ဝိပဿနာကို၊ အနုယုတ္တာ- အားထုတ်လျက်၊ ဝိဟရတိ- နေ၏။

အထ- ထိုအခါ၌၊ ဧကဒိဝသံ- တစ်နေ့သ၌၊ မဟာနသေ- စားဖိုအိမ်၌၊ ဗျဉ္ဇနေ-
 ဟင်းလျာကို၊ ပစ္စမာနေ- ချက်အပ်သော်၊ မဟတီ- ကြီးစွာသော၊ အဂ္ဂိဇာလာ- မီးလျှံသည်၊
 ဥဌဟိ- ထပြီ။ သာ အဂ္ဂိဇာလာ- ထိုမီးလျှံသည်၊ သကလဘာဇနံ- အလုံးစုံသောအိုးကို၊
 တဋ္ဌတဋ္ဌာယန္တံ- တဋ္ဌတဋ္ဌ တဋ္ဌတဋ္ဌ မည်အောင်(ဝါ) ဖျစ်ဖျစ် ဖျစ်ဖျစ် မြည်အောင်၊ စာယတိ-
 လောင်ကျွမ်း၏။ သာ- ထိုထေရ်ကာမင်းသမီးသည်၊ တံ- ထိုအခြင်းအရာကို၊ ဒိသွာ- မြင်၍၊
 (နာ- ၆) တဒေဝ- ထိုအခြင်းအရာကိုပင်လျှင်၊ အာရမ္မဏံ- အာရုံကို၊ ကတွာ-ပြု၍၊
 သုဠတရံ- အလွန်အကဲ၊ အနိစ္စတံ- မမြဲသည်၏အဖြစ်ကို၊ ဥပဌဟန္တံ- ဉာဏ်၌ ထင်လာ
 သည်ကို၊ ဥပဓာရေတွာ- ကပ်ဆောင်၍ (ဝါ) ရှုမှတ်၍၊ တတော- ထို့နောင်မှ၊ တတ္ထ- ထို
 ထင်လာသောအာရုံ၌၊ ဒုက္ခာနိစ္စာနတ္တတဉ္စ- ဒုက္ခ၊ အနိစ္စ၊ အနတ္တလက္ခဏာ၏ အဖြစ်
 သို့လည်း၊ အာရောပေတွာ- တင်၍၊ ဝိပဿနံ- ဝိပဿနာကို၊ ဝဇေတွာ- ပွားစေ၍၊
 အနုက္ကမေန- အစဉ်အားဖြင့်၊ ဥဿုက္ကာပေတွာ- အားထုတ်စေ၍၊ (ဝါ) ဖြစ်ပေါ်စေ၍၊
 မဂ္ဂပဋိပါဋိယာ- မဂ်အစဉ်အားဖြင့်၊ အနာဂါမိဖလေ- အနာဂါမိဖိုလ်၌၊ ပတိဌဟိ- တည်ပြီ။
 သာ- ထိုထေရ်ကာမင်းသမီးသည်၊ တတော- ထိုအနာဂါမိဖြစ်ရာနေ့မှ၊ ပဌာယ- စ၍၊
 အာဘရဏံ ဝါ- ပုတီး နားရွောင်းစသော အဆင်တန်ဆာကိုလည်းကောင်း၊ အလင်္ကာရံ
 ဝါ- ပန်းပန်ခြင်း နံ့သာလိမ်းခြင်းစသော တန်ဆာဆင်ယင်မှုကိုလည်းကောင်း၊ န ဓာရေတိ-
 မဆောင်တော့၊ သာ- ထိုထေရ်ကာမင်းသမီးသည်၊ (အနုဇာနာပေသိ- ၌ စပ်) (ဝါ) ကို၊
 သာမိကေန- ခင်ပွန်းဖြစ်သောမင်းသားသည်၊ “ဘဒ္ဒေ- ချစ်နှမ ထေရ်ကာ၊ ကသွာ-
 အဘယံကြောင့်၊ တံ- သင်သည်၊ ဣဒါနိ- ယခုအခါ၌၊ ပုဗ္ဗေ ဝိယ- ရှေး၌ကဲ့သို့ အာဘရဏံ
 ဝါ- ပုတီး နားရွောင်းစသော အဆင်တန်ဆာကိုလည်းကောင်း၊ အလင်္ကာရံ ဝါ- ပန်းပန်ခြင်း
 နံ့သာလိမ်းခြင်းစသော တန်ဆာဆင်ယင်မှုကိုလည်းကောင်း၊ န ဓာရေသိ- မဆောင်
 သနည်း၊” ဣတိ- သို့၊ ဝုတ္တာ- မေးအပ်သော်၊ အတ္တနော- မိမိ၏၊ ဂိဟိဘာဝေ- လူအဖြစ်၌၊
 အဘဗ္ဗဘာဝံ- မထိုက်တော့သည်၏အဖြစ်ကို၊ အာရောစေတွာ- ပြောကြား၍၊ ပဗ္ဗန္တံ- ရဟန်း
 အဖြစ်ကို၊ အနုဇာနာပေသိ- ခွင့်ပြုစေပြီ။ ဝိသာခေါ- ဝိသာခမည်သော၊ ဥပါသကော-
 ဥပါသကာသည်၊ ဓမ္မဒိန္နံ- ဓမ္မဒိန္နာကို၊ (မဟတာ- များစွာသော၊ ပရိဟာရေန- အခြံအရံ

ပူဇော်သက္ကာရဖြင့်၊ မဟာပဇာပတိဂေါတမိယာ- မဟာပဇာပတိဂေါတမိထေရီမ၏။ သန္တိကံ- အထံသို့။ နေတိ ဝိယ- ပို့ဆောင်သကဲ့သို့။ သော- ထိုခင်ပွန်းဖြစ်သော မင်းသားသည်။ (တံ- ထိုထေရ်ကာမင်းသမီးကို)။ မဟတာ- များစွာသော၊ ပရိဟာရေန- အခြံအရံ ပူဇော်သက္ကာရဖြင့်၊ မဟာပဇာပတိဂေါတမိယာ- ၏။ သန္တိကံ- အထံသို့။ နေတွာ- ဆောင်၍။ “အယျေ- အရှင်မ၊ ဣမံ- ဤထေရ်ကာဥပါသိကာမကို၊ ပဗ္ဗာဇေထ- ရှင်ရဟန်း ပြုပေးပါလော့” ဣတိ- ဤသို့၊ အာဟ- လျောက်ပြီ။ အထ- ထိုအခါ၌၊ မဟာပဇာပတိဂေါတမိ- မဟာပဇာပတိဂေါတမိထေရီမသည်။ တံ- ထိုထေရ်ကာဥပါသိကာမကို၊ ပဗ္ဗာဇေတွာ- ရှင်ဖြစ်စေ၍၊ ဥပသမ္ဘာဒေတွာ- ရဟန်းဖြစ်စေ၍၊ ဝိဟာရံ- ကျောင်းသို့၊ နေတွာ- ဆောင်၍၊ သတ္တာရံ- မြတ်စွာဘုရားကို၊ ဒသေသိ- ပြုပြီ။ သတ္တာပိ- မြတ်စွာဘုရားသည်လည်း၊ အဿာ- ထိုထေရ်ကာဘိက္ခုနီအား၊ ပကတိယာ- ပင်ကိုယ်အားဖြင့်၊ ဒိဋ္ဌာရမ္မဏမေဝ- မြင်အပ်ခဲ့ဖူးသော ကမ္မဋ္ဌာန်းအာရုံကိုသာလျှင်၊ ဝိဘာဝန္တော- ထင်ရှားပြတော်မူလျက်၊ “သုခံ သုပါဟီ” တိ- “သုခံ သုပါဟီ” အစရှိသော၊ ဂါထံ- ဂါထာကို၊ အာဟ- မိန့်တော်မူပြီ။

၁။ တတ္ထ- ထို “သုခံ သုပါဟီ” အစရှိသော ဂါထာ၌၊ သုခန္တိ- သုခံဟူသော သဒ္ဒါသည်၊ ဘာဝနပုံသကန်ဒွေသော- ဘာဝနပုံ (ကြိယာဝိသေသန) ကို ညွှန်ပြကြောင်း သဒ္ဒါတည်း။ သုပါဟီတိ- သုပါဟီဟူသောသဒ္ဒါသည်၊ အာဏတ္တိဝစနံ- အာဏတ္တိ (စေခိုင်းခြင်း) အနက်ရှိသောသဒ္ဒါတည်း။ ထေရိကေတိ- ထေရိကေဟူသော သဒ္ဒါသည်၊ အာမန္တနဝစနံ- ခေါ်ဝေါ်ကြောင်းသဒ္ဒါတည်း။ ကတွာ စောဠေန ပါရုတာတိ- ကတွာ စောဠေန ပါရုတာ ဟူသော သဒ္ဒါသည်၊ အပ္ပိစ္ဆတာယ- အလိုနည်းသူ၏ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာ အပ္ပိစ္ဆတာဂုဏ်အကျိုးငှါ၊ နိယောဇနံ- တိုက်တွန်းကြောင်းသဒ္ဒါတည်း။ ဥပသန္တော ဟိ တေ ရာဂေါတိ- ဥပသန္တော ဟိ တေ ရာဂေါ ဟူသောသဒ္ဒါသည်၊ ပဋိပတ္တိကိတ္တနံ- ပဋိပတ် အကျင့်ကို ပြောကြားကြောင်းသဒ္ဒါတည်း။ သုက္ခဿာကံဝါတိ- သုက္ခဿာကံ ဟူသော သဒ္ဒါသည်၊ ဥပသမေတဗ္ဗဿ- ငြိမ်းအေးစေထိုက်သော၊ ကိလေသဿ- ကိလေသာ၏၊ အသာရဘာဝနိဒဿနံ- အနှစ်မရှိသည်၏အဖြစ်ကို ညွှန်ပြကြောင်းသဒ္ဒါတည်း။ ကုမ္ဘိယန္တိ- ကုမ္ဘိယံဟူသော သဒ္ဒါသည်၊ တဒါဓာရဿ- ထိုဟင်းရွက်ခြောက် တည်ရာအိုး၏၊ အနိစ္စ- တစ္ဆာဒိဘာဝနိဒဿနံ- မမြဲခြင်းအနိစ္စ၊ အချည်းနှီးဖြစ်ခြင်းတစ္ဆ စသည်၏ အဖြစ်ကို ညွှန်ပြကြောင်းသဒ္ဒါတည်း။

စ- ဆက်ဦးအံ့၊ သုခန္တိ ဧတံ ဝစနံ- သုခံဟူသော ဤသဒ္ဒါသည်၊ ဣဌာမိဝစနံ- အလိုရှိအပ်သောအရာကို ဟောသောသဒ္ဒါတည်း။ သုခေန- ချမ်းသာသဖြင့်၊ နိဒုက္ခာ- ဆင်းရဲခြင်းမရှိသည်၊ ဟုတွာ- ဖြစ်၍၊ ဣတိ အယံ- ဤသည်ကား၊ သုခန္တိ ပဒဿ- သုခံ ဟူသောပုဒ်၏၊ အတ္ထော- အနက်တည်း။ စ-ထိုမှတစ်ပါး၊ သုပါဟီတိ ဧတံ- သုပါဟီ ဟူသော

ဤသဒ္ဓါသည်၊ စတုန္တံ- လေးပါးကုန်သော၊ ဣရိယာပထာနံ- ဣရိယာပုထ်တို့တွင်၊
 နိပဇ္ဇနိဒဿနံ- အိပ်ခြင်းဣရိယာပုတ်ကို အဦးပြု၍ ညွှန်ပြကြောင်းသဒ္ဓါတည်း၊ တသ္မာ-
 ထို့ကြောင့်၊ စတ္တာရောပိ- လေးပါးလည်းဖြစ်ကုန်သော၊ ဣရိယာပထေ- ဣရိယာပုထ်တို့ကို၊
 သုခေနေဝ- ချမ်းသာသဖြင့်သာလျှင်၊ ကပ္ပေဟိ- ပြုလော့၊ သုခံ- ချမ်းသာစွာ၊ ဝိဟရ-
 နေလော့၊ ဣတိ အယံ- ဤသည်ကား၊ အတ္ထော- အနက်တည်း။ ထေရိကေတိ ဣဒံ-
 ထေရိကေဟူသော ဤသဒ္ဓါသည်၊ တဿာ- ထိုဘိက္ခုနီမ၏၊ နာမကိတ္တနံ- နာမည်ကို
 ပြောသောသဒ္ဓါသည်၊ ယဒိပိ ဟောတိ- အကယ်၍ကား ဖြစ်ပါပေ၏၊ ပန- ထိုသို့ပင် ဖြစ်
 ပါသော်လည်း၊ ပဓုရေန- များသောအားဖြင့်၊ အန္တတ္ထသညာဘာဝတော- အန္တတ္ထသညာ
 ၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ထိရေ- ခိုင်မြဲသော၊ သာသနေ- သာသနာတော်၌၊ ထိရဘာဝပ္ပတ္တေ-
 သီလအစရှိသော ဂုဏ်တို့ဖြင့် ခိုင်မြဲသည်၏အဖြစ်သို့ရောက်သော၊ (ထေရိကေ- ထေရိကာ)၊
 ထိရေဟိ- ခိုင်မြဲကုန်သော၊ သီလာဒိဓမ္မေဟိ- သီလအစရှိသော ဂုဏ်ကျေးဇူးတို့နှင့်၊
 သမန္နာဂတေ- ပြည့်စုံသော၊ (ထေရိကေ-ထေရိကာ)၊ ဣတိ အယံ- ဤသည်ကား၊ အတ္ထော-
 အနက်တည်း။ ကတ္တာ စောဠေန ပါရုတာတိ- ကတ္တာ စောဠေန ပါရုတာ ဟူသည်ကား၊
 ပံသုကူလစောဠေဟိ- ပံသုကူအဝတ်တို့ဖြင့်၊ စိဝရံ- သင်္ကန်းကို၊ ကတ္တာ- ပြု၍၊ တံ-
 ထိုပံသုကူသင်္ကန်းကို၊ နိဝတ္တာ စေဝ- ဝတ်လျက်လည်းကောင်း၊ ပါရုတာ စ- ရုံလျက်
 လည်းကောင်း၊ အတ္ထာဒိတသရီရာ- ဝတ်ရုံအပ်သော ကိုယ်ရှိသည်၊ (ဟုတ္တာ)။ ဥပသန္တော
 ဟိ တေ ရာဂေါတိ ဧတ္ထ- ဥပသန္တော ဟိ တေ ရာဂေါ ဟူသော ဤပါဌ်၌၊ ဟိ သဒ္ဓေါ- ဟိ
 သဒ္ဓါသည်၊ ဟေတွတ္ထော- ဟိတ်အနက်ရှိ၏၊ ယသ္မာ- အကြင်ကြောင့်၊ တဝ- သင်၏၊
 သန္တာနေ- သန္တာန်၌၊ ဥပ္ပဇ္ဇနကကာမရာဂေါ- ဖြစ်လတ်သော ကာမရာဂသည်၊ ဥပသန္တော-
 ငြိမ်းအေးပြီ၊ (သော- ထိုဖြစ်လတ်သောကာမရာဂကို)၊ အနာဂါမိမဂ္ဂဉာဏဂ္ဂိနာ- အနာဂါမိ
 မဂ္ဂဉာဏ်တည်းဟူသောမီးသည်၊ (ဝါ) ဖြင့်၊ ဒမော- လောင်မြိုက်အပ်၏၊ တသ္မာ- ထို့
 ကြောင့်၊ ဣဒါနိ- ယခုအခါ၌၊ အဝသေသံ- ကြွင်းကျန်သော၊ တံ ရာဂံ- ထို (ဘဝ) ရာဂကို၊
 အဂ္ဂမဂ္ဂဉာဏဂ္ဂိနာ- အရဟတ္တမဂ္ဂဉာဏ်တည်းဟူသောမီးဖြင့်၊ ဒဟေတွာ- လောင်စေ၍၊
 သုခံ- ချမ်းသာစွာ၊ သုပါဟိ- နေလော့၊ ဣတိ အယံ- ဤသည်ကား၊ အဓိပ္ပါယော- အဓိပ္ပါယ်
 တည်း။ သုက္ခဍာနံ ကုမ္ဘိယန္တိ- သုက္ခဍာနံ ကုမ္ဘိယံ ဟူသည်ကား၊ ပက္ခေ- ချက်ရာ
 ဖြစ်သော၊ ဘာဇနေ- အိုးခွက်၌၊ မဟတိယာ- ကြီးစွာသော၊ အဂ္ဂိဇာလာယ- မီးတောက်ဖြင့်၊
 ပစ္စမာနံ- ချက်အပ်သော၊ အပ္ပကံ- အနည်းငယ်သော၊ သာကဗျဉ္ဇနံ- ဟင်းရွက်ဟင်းလျာ
 သည်၊ ဈာယိတွာ- လောင်ကျွမ်း၍၊ သုဿန္တံ- ခြောက်ကပ်လျက်၊ ဝုပသမ္ပတိ ယထာ-
 ငြိမ်းပျောက်သကဲ့သို့၊ ဝါ- တစ်နည်းကား၊ ဥဒကမိဿေ- ရေဖြင့်ရောနှောသော၊
 သာကဗျဉ္ဇနေ- ဟင်းရွက်ဟင်းလျာကို၊ (ပစ္စမာနေ- ၌စပ်)၊ ဥဒ္ဓန္တံ- ဖိုခနောက်သို့၊

အာရောပေတွာ- တင်၍၊ ပစ္စမာနေ- ချက်အပ်သော်၊ ဥဒကေ- ရေသည်၊ ဝိဇ္ဇမာနေ- ထင်ရှားရှိလတ်သော်၊ တံ- ထိုဟင်းလျာသည်၊ စိစ္စိဋ္ဌာယတိ စိဋ္ဌိဋ္ဌာယတိ- ဖျစ်ဖျစ် ဖျစ်ဖျစ် မည်၏။ (နာ- ၇) ဥဒကေ- ရေသည်၊ ဆိန္ဓေ ပန- ခန်းသော်ကား၊ ဥပသန္တမေဝ- ငြိမ်သက် သွားတော့သည်သာ၊ ဟောတိ ယထာ- ဖြစ်သကဲ့သို့၊ ဧဝံ တထာ- ထို့အတူ၊ တဝ- သင် ၏၊ သန္တာနေ- သန္တာန်၌၊ ကာမရာဂေါ- ဖြစ်လတ်သော ကာမရာဂသည်၊ ဥပသန္တော- ငြိမ်းအေးပြီ၊ ဣတရမ္ပိ- အခြားသောကိလေသာကိုလည်း၊ ဝူပသမေတွာ- အရဟတ္တမဂ်ဖြင့် ငြိမ်းအေးစေ၍၊ သုခံ- ချမ်းသာစွာ၊ သုပါဟိ- နေလော့၊ ဣတိ အယံ- ဤသည်ကား၊ (အဓိပ္ပါယ်ယော- အဓိပ္ပါယ်တည်း)။

ထေရီ- ထေရီကာဘိက္ခုနီမသည်၊ ဣန္ဒြိယာနံ- ဣန္ဒြေတို့၏၊ ပရိပါကံ- ရင့်ကျက် ခြင်းသို့၊ ဂတတ္တာ စ- ရောက်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်လည်းကောင်း၊ သတ္ထု- မြတ်စွာ ဘုရား၏၊ ဒေသနာဝိလာသေန စ- ဒေသနာတော်ကို တင့်တယ်စမွယ်စေတတ်သော သဗ္ဗညုတဉာဏ်တော်ကြောင့်လည်းကောင်း၊ ဂါထာပရိယောသာနေ- ဂါထာ၏ အဆုံး၌၊ ပဋိသမ္ဘိဒါဟိ- ပဋိသမ္ဘိဒါ လေးပါးတို့နှင့်၊ သဟ- တကွ၊ အရဟတ္တံ- အရဟတ္တဖိုလ်သို့၊ ပါပုဏိ- ရောက်ပြီ။ တေန- ထို့ကြောင့်၊ အပဒါနေ- အပဒါန်၌၊ “ကောဏာဂမနဗုဒ္ဓဿ- --(ပ)---ကတံ ဗုဒ္ဓဿ သာသနန္တိ”-“ကောဏာဂမနဗုဒ္ဓဿ---(ပ)---ကတံ ဗုဒ္ဓဿ သာသနံ” ဟူ၍၊ ဝုတ္တံ- မိန့်တော်မူအပ်ပြီ။

(အပဒါန်ပါဠိတော်အနက်)

- မယာ- တပည့်တော်သည်၊ ကောဏာဂမနဗုဒ္ဓဿ- ကောဏာဂုဏ် မြတ်စွာဘုရား၏၊ အတ္ထာယ- အကျိုးငှာ၊ မဏ္ဍပေါ- သစ်ခက်မဏ္ဍပ်ကြီးကို၊ ကာရိတော- အဆန်းတကြယ် တင့်တယ်စွာ ဆောက်လုပ်အပ်ခဲ့ပြီ၊ အဟံ- တပည့် တော်သည်၊ လောကဗန္ဓုနော- တစ်လောကလုံး၏ အဆွေခင်ပွန်းသဖွယ်ဖြစ် တော်မူသော၊ ဗုဒ္ဓဿ- ကောဏာဂုဏ် မြတ်စွာဘုရားအား၊ ဓုဝံ- အမြဲ၊ တိစိဝရံ- သုံးထည်သော (တိစိဝရိကံ) သင်္ကန်းကို၊ အဒါသိ- ပေးလှူခဲ့ပြီ။

- အဟံ- တပည့်တော်သည်၊ ယံ ယံ ဇနပဒံ- အကြင်အကြင်ဇနပုဒ်သို့ လည်း ကောင်း၊ ယေ ယေ နိဂမေ- အကြင်အကြင် နိဂုံးတို့သို့လည်းကောင်း၊ ယာ ယာ ရာဇဓာနိယော- အကြင်အကြင်မင်းနေပြည်တို့သို့လည်းကောင်း၊ ယာမိ- လှည့်လည်သွားရောက်၏၊ သဗ္ဗတ္ထံ- အလုံးစုံသော၊ (တတ္ထ တတ္ထ- သွားလေရာရာ ထိုထို အရပ်တို့၌၊ အဟံ- တပည့်တော်သည်၊ (ဝါ) တပည့်တော်ကို၊ ပူဇိတာ^၁ - ပူဇော်အပ်သည်၊ (ဝါ) အပူဇော်ခံရသည်၊ ဟောမိ- ဖြစ်၏၊ ဣဒံ- ဤ ရောက်လေ

၁။ လက်ရှိအဋ္ဌကထာစာမျှ၌ ပူဇိတာ- ဟု တွေ့ရသည်၊ ထေရီကိုရခြင်းကြောင့် ပူဇိတာဟုပေးလိုက်သည်။

ရာရာ အပူဇော်ခံရခြင်းဟူသောအကျိုးသည်၊ ပုညကမ္မဿ- ကောင်းစွာပြုခဲ့သော ကောင်းမှုကံ၏၊ ဖလံ- အကျိုးတည်း။

- (ဣဒါနိ- ဤယခုအခါ၌)၊ မယံ- တပည့်တော်သည်၊ ကိလေသာ- ကိလေသာတို့ကို၊ ဈာပိတာ- မဂ်ဉာဏ်ဖြင့် လောင်ကျွမ်းစေအပ်ကုန်ပြီ၊ သဗ္ဗေ- အလုံးစုံကုန်သော၊ ဘဝါ- ဘဝတို့ကို၊ သမ္မဟတာ- ပယ်နှုတ်အပ်ကုန်ပြီ၊ နာဂီဝ- အနှောင်အဖွဲ့ကို ဖြတ်တောက်ရုန်းထွက်သွားသော ဆင်မကြီးကဲ့သို့၊ အဟံ- တပည့်တော်သည်၊ ဗန္ဓနံ- ကိလေသာအနှောင်အဖွဲ့ကို၊ ဆေတွာ- အကြွင်းမဲ့ ဖြတ်၍၊ အနာသဝါ- အာသဝေါမရှိသည်၊ (ဟုတွာ- ၍)၊ ဝိဟရာမိ- ချမ်းချမ်း သာသာ နေရပါ၏။

- ဗုဒ္ဓသေဋ္ဌဿ- မြတ်သောမြတ်စွာဘုရား၏၊ သန္တိကေ- အထံတော်၌၊ မေ- တပည့်တော်အား၊ ဝတ- စင်စစ်၊ သွာဂတံ- ကောင်းသောလာခြင်းသည်၊ အာသိ- ဖြစ်ခဲ့ပြီ၊ တိဿော- သုံးပါးကုန်သော၊ ဝိဇ္ဇာ- ပု၊ ဒိ၊ အာ ဟူသောဝိဇ္ဇာတို့သို့၊ အနုပ္ပတ္တာ- အစဉ်ရောက်အပ်ကုန်ပြီ၊ ဗုဒ္ဓဿ- မြတ်စွာဘုရား၏၊ သာသနံ- အဆုံး အမတော်ကို၊ ကတံ- လိုက်နာပြုကျင့်အပ်ပြီ။

- (မယာ- တပည့်တော်သည်)၊ စတသော- လေးပါးကုန်သော၊ ပဋိသမ္ဘိဒါ- ပဋိသမ္ဘိဒါတို့ကိုလည်းကောင်း၊ အဋ္ဌ- ရှစ်ပါးကုန်သော၊ ဣမေ ဝိမောက္ခာပိ စ- ဤဝိမောက္ခတို့ကိုလည်းကောင်း၊ ဆဠဘိညာ- ခြောက်ပါးသော အဘိညာဉ်တို့ကို လည်းကောင်း၊ သန္တိကတာ- မျက်မှောက်ပြုအပ်ကုန်ပြီ၊ ဗုဒ္ဓဿ- မြတ်စွာဘုရား၏၊ သာသနံ- အဆုံးအမတော်ကို၊ ကတံ- လိုက်နာပြုကျင့်အပ်ခဲ့ပြီ။

ပန- ဆက်ဦးအံ့၊ အရဟတ္တံ- အရဟတ္တဖိုလ်သို့၊ ပတွာ- ရောက်ပြီး၍၊ ထေရီ- ထေရီကာဘိက္ခုနီမသည်၊ ဥဒါနေန္တိ- ဥဒါန်းကျူးရင့်လတ်သော်၊ တမေဝ ဂါထံ- ထို 'သုခံ သုပါဟိ' အစရှိသော ဂါထာကိုပင်၊ အဘာသိ- ကျူးရင့်ရွတ်ဆိုတော်မူပြီ၊ တေန- ထို့ကြောင့်၊ အယံ ဂါထာ- ဤ "သုခံ သုပါဟိ"အစရှိသော ဂါထာသည်၊ တဿာ ထေရီယာ- ထို ထေရီကာထေရီမ၏၊ ဂါထာ- သည်၊ အဟောသိ- ဖြစ်ပြီ။ တတ္ထ- ထိုဂါထာ၌၊ ထေရီယာ- ထေရီကာထေရီမသည်၊ ဝုတ္တဂါထာယ- ဆိုအပ်သောဂါထာဖြင့်၊ အနဝသေသော- အကြွင်းအကျန်မရှိသော၊ ရာဂေါ- ရာဂကို၊ ပရိဂ္ဂဟိတော- သိမ်းယူအပ်ပြီ၊ (ကသွာ- အဘယ့်ကြောင့်နည်း)၊ အဂ္ဂမဂ္ဂေန- အရဟတ္တမဂ်ဖြင့်၊ တဿ- ထိုအကြွင်းအကျန်မရှိသော ရာဂ၏၊ ဝူပသမဿ- ငြိမ်းအေးခြင်း၏ (ဝါ) ငြိမ်းအေးခြင်းကို၊ အဓိပ္ပေတတ္တာ- အလိုရှိ အပ်သည်၏၊ အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ စ- ဆက်ဦးအံ့၊ ဧတ္ထ- ဤဂါထာ၌၊ ရာဂဝူပသမေနေဝ- ရာဂငြိမ်းခြင်းဖြင့်သာလျှင်၊ သဗ္ဗေသမ္ဘိ- အလုံးစုံလည်းဖြစ်ကုန်သော၊ ကိလေသာနံ-

ကိလေသာတို့၏။ ဝူပသမော- ငြိမ်းခြင်းကို၊ ဝုတ္တော- ဆိုအပ်ပြီ၊ ဣတိ- ဤသို့၊ ဒဋ္ဌဗ္ဗ- မှတ်ထိုက်၏။ (ကသ္မာ- အဘယ့်ကြောင့်နည်း)၊ တဒေကဋ္ဌတာယ- ထိုရာဂနှင့် တစ်ဦး တည်းသောပုဂ္ဂိုလ်၌ တကွတည်ကုန်သည်၏ အဖြစ်ဖြင့်၊ သဗ္ဗေသံ- အလုံးစုံကုန်သော၊ ကိလေသဓမ္မာနံ- ကိလေသာတရားတို့၏။ ဝူပသမသိဒ္ဓိတော- ငြိမ်းအေးမှု၏ ပြီးစီးခြင်း ကြောင့်တည်း။

တထာ တံ ဝစနံ- ထိုစကားသည်၊ ဟိ သစ္စံ- မှန်၏။ (တစ်နည်း) တထာ ဟိ- ထို့ကြောင့်သာလျှင်၊ “ဥဒ္ဓစ္စဝိစိကိစ္ဆာဟိ---(ပ)---ရာဂေန သရဏော ဟိ သော”တိ - - ဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ- ဆိုအပ်၏။

(ဂါထာအနက်)

“ယော မောဟော- အကြင်မောဟသည်၊ ဥဒ္ဓစ္စဝိစိကိစ္ဆာဟိ- ဥဒ္ဓစ္စ၊ ဝိစိကိစ္ဆာ တို့နှင့်၊ သဟဇော- တကွဖြစ်၏။ သော မောဟော- ထိုဥဒ္ဓစ္စ၊ ဝိစိကိစ္ဆာ တို့နှင့် တကွဖြစ်သောမောဟကို၊ (ဝါ) မောဟမူဌေး၌ မောဟကို၊ ရာဂေန- ရာဂနှင့်၊ ပဟာနေကဋ္ဌဘာဝေန- ပဟာနေကဋ္ဌအဖြစ်အားဖြင့်၊ (ဝါ) ပယ်ဘက်အဖြစ်ဖြင့် တစ်ဦးတည်းသောပုဂ္ဂိုလ်၌ တည်သည်၏အဖြစ်အားဖြင့်၊ သရဏော ဟိ သရဏော ဧဝ- သရဏာ မည်၏ဟူ၍သာလျှင်၊ (ဝါ) ကိလေသာဟူသော မြူနှင့် တကွဖြစ်၏ ဟူ၍သာလျှင်၊ မတော- သိအပ်၏။” *

စ- ဆက်ဦးအံ့၊ ဧတ္ထ- ဤအရာ၌၊ သဗ္ဗေသံ- အလုံးစုံကုန်သော၊ သံကိလေသာနံ- သံကိလေသတရားတို့၏။ ဝူပသမော- ငြိမ်းခြင်းကို၊ ဝုတ္တော ယထာ- ဆိုအပ်သကဲ့သို့၊ ဧဝံ- ဤအတိုင်း၊ သဗ္ဗတ္တာပိ- အလုံးစုံသောအရာ၌လည်း၊ တေသံ- ထိုကိလေသာ အားလုံး တို့၏။ ဝူပသမော- ငြိမ်းအေးခြင်းကို၊ ဝုတ္တော- ဆိုအပ်ပြီ၊ ဣတိ- ဤသို့၊ ဝေဒိတဗ္ဗံ- သိအပ်၏။ (ကသ္မာ- အဘယ့်ကြောင့်နည်း)၊ ဝုပ္ပတာဂေ- မဂ်၏ရှေ့အဖို့၌၊ တဒင်္ဂဝသေန- တဒင်္ဂ ပဟာန်၏အစွမ်းဖြင့်လည်းကောင်း၊ သမထဝိပဿနာက္ခဏေ- သမထဝိပဿနာကို ပွားများရာခဏ၌၊ ဝိက္ခမ္ဘနဝသေန- ဝိက္ခမ္ဘနပဟာန်၏အစွမ်းဖြင့်လည်းကောင်း၊ မဂ္ဂက္ခဏေ- မဂ်ခဏ၌၊ သမုစ္ဆေဒဝသေန- သမုစ္ဆေဒပဟာန်၏အစွမ်းဖြင့်လည်းကောင်း၊ ဖလက္ခဏေ- ဖိုလ်ခဏ၌၊ ပဋိပ္ပဿဒ္ဓိဝသေန- ပဋိပ္ပဿဒ္ဓိပဟာန်၏အစွမ်းဖြင့်လည်းကောင်း၊ ဝူပသမ- သိဒ္ဓိတော- ငြိမ်းအေးခြင်း၏ ပြီးစီးခြင်းကြောင့်တည်း။ တေန- ထို့ကြောင့်၊ စတုပ္ပိဿောပိ- လေးပါးအပြားရှိသည်လည်းဖြစ်သော၊ ပဟာနဿ- ပဟာန်၏၊ သိဒ္ဓိ- ပြီးစီးခြင်းကို၊ (နာ- ဂ) ဝေဒိတဗ္ဗာ- သိအပ်၏။ တတ္ထ- ထိုလေးပါးသော ပဟာန်တို့တွင်၊ တဒင်္ဂပဟာနေန- တဒင်္ဂပဟာန်ဖြင့်၊ သီလသမ္ပဒါသိဒ္ဓိ- သီလသမ္ပဒါ၏ ပြီးစီးခြင်းကို၊ (ဒဿိတာ- ပြအပ်သည်၊

ဟောတိ- ဖြစ်၏။) ဝိက္ခမ္ဘနပဟာနေန- ဖြင့်၊ သမာဓိသမ္ပဒါသိဒ္ဓိ- သမာဓိသမ္ပဒါ၏ ပြီးစီးခြင်းကို၊ (ဒသသိတာ ဟောတိ။) ဣတရေဟိ- တပါးသော သမုစ္ဆေဒပဟာန်၊ ပဋိပဿဒ္ဓိ ပဟာန်တို့ဖြင့်၊ ပညာသမ္ပဒါသိဒ္ဓိ- ပညာသမ္ပဒါ၏ ပြီးစီးခြင်းကို၊ ဒသသိတာ- ပြအပ်သည်။ ဟောတိ- ဖြစ်၏။ (ကသ္မာ- အဘယံကြောင့်နည်း။) ပဟာနာဘိသမယောပသိဇ္ဈနတော- ပဟာနာဘိသမယ၏ ပြီးစီးခြင်းကြောင့်တည်း။ (ဝါ) ပယ်အပ်သည်၏အဖြစ်ကို မချွတ် မယွင်း ထိုးထွင်း၍ သိခြင်းဟူသော အဘိသမယ၏ ပြီးစီးခြင်းကြောင့်တည်း။

တသ္မိ- ထိုပဟာနာဘိသမယသည်၊ အသတိ- မရှိလတ်သော်၊ တဒဘာဝတော- ထိုဘာဝနာဘိသမယ၏ ပြီးစီးမှု၏ မရှိနိုင်ခြင်းကြောင့်၊ (ပဟာနာဘိသမယော- သည်)၊ ဘာဝနာဘိသမယံ- ဘာဝနာဘိသမယကို၊ သာဓေတိ ယထာ- ပြီးစီးစေသကဲ့သို့၊ တထာ- ထို့အတူ၊ သစ္စိကိရိယာဘိသမယံ စ- သစ္စိကိရိယာဘိသမယကိုလည်းကောင်း၊ ပရိညာဘိ- သမယဉ္စ- ပရိညာဘိသမယကိုလည်းကောင်း၊ သာဓေတိ ဧဝ- ပြီးစီးစေသည်သာလျှင် တည်း၊ (ဣတိ ဝေဒိတဗ္ဗံ)။ စတုရာဘိသမယသိဒ္ဓိယာ- လေးပါးသော အဘိသမယတို့၏ ပြီးစီးခြင်းဖြင့်၊ တိဿော- သုံးပါးကုန်သော၊ သိက္ခာ- သိက္ခာတို့ကိုလည်းကောင်း၊ ပဋိပတ္တိယာ- ပဋိပတ်၏၊ တိဝိကေလျာဏတာ- သုံးပါးအပြားရှိသော ကောင်းခြင်းရှိသည်၏ အဖြစ်ကိုလည်းကောင်း၊ ပရိပုဏ္ဏာ- ပြည့်စုံကုန်သော၊ သတ္တဝိသုဒ္ဓိယော စ- ခုနစ်ပါးသော ဝိသုဒ္ဓိတို့ကိုလည်းကောင်း၊ ဣမာယ ဂါထာယ- ဤဂါထာဖြင့်၊ ပကာသိတာ- ပြအပ်ကုန် သည်၊ ဟောန္တိ- ဖြစ်ကုန်၏။ ဣတိ- ဤသို့၊ ဝေဒိတဗ္ဗံ- သိအပ်၏။ အညတရာထေရီ- အမျိုးအမည်အားဖြင့် မထင်ရှားသောထေရီမသည်၊ အပညာတာ- မထင်ရှားသော၊ နာမဂေါတ္တာဒိဝသေန- အမည်အနွယ် စသည်တို့၏ အစွမ်းဖြင့်၊ အပါကဋာ- မထင်ရှား သော၊ ဧကာ- တစ်ပါးသော၊ ထေရီ- ထေရီမသည်၊ လက္ခဏသမ္ပန္နာ- လက္ခဏာနှင့် ပြည့်စုံသော၊ ဘိက္ခုနီ- ဘိက္ခုနီမသည်၊ ဣမံ ဂါထံ- ကို၊ အဘာသိ- ရွတ်ဆိုပြီ၊ ဣတိ အယံ- ဤသည်ကား၊ အဓိပ္ပါယ်- အဓိပ္ပါယ်တည်း။

အညတရာထေရီဂါထာဝဏ္ဏနာ- အညတရာထေရီဂါထာအဖွင့်သည်၊
နိဋ္ဌိတာ- ပြီးဆုံးခြင်းသို့ ရောက်ပြီ။

၂။ မုတ္တာထေရီဂါထာဝဏ္ဏနာ

(ဂါထာအနက်)

၂။ “မုတ္တေ- ချစ်သမီးမုတ္တာ၊ စန္ဒော- လသည်၊ ရာဟုဂ္ဂဟာ- ရာဟုဂြိုဟ်မှ၊ မုစ္စတိ ဣဝ- လွတ်သကဲ့သို့၊ တထာ- ထို့အတူ၊ တံ- သင်သည်၊ ယောဂေဟိ-

ယောဂလေးပါးတို့မှ၊ မုစ္စဿု- လွတ်လော့၊ ဝိပ္ပမုတ္တေန- ကိလေသာတို့မှလွတ်သော၊
စိတ္တေန- အရိယာမဂ်စိတ်ဖြင့်၊ အနဏာ- ကိလေသာ ကြွေးမြီမရှိသည်ဖြစ်၍၊
ပိဏ္ဍကံ- တိုင်းသား ပြည်သူတို့ ကြည်ဖြူရွှင်လန်းလှူဒါန်းအပ်သောဆွမ်းကို၊ (ဝါ)
ပစ္စည်းလေးပါးကို၊ ဘုဉ္ဇ- သုံးဆောင်လေလော့။”

“မုတ္တေ မုစ္စဿု ယောဂေဟိ - ။ပ။ - အနဏာ ဘုဉ္ဇ ပိဏ္ဍကံ” နှို - “မုတ္တေ
မုစ္စဿု ယောဂေဟိ ။ပ။ - အနဏာ ဘုဉ္ဇ ပိဏ္ဍကံ” ဟူသော၊ အယံ- ဤဂါထာသည်၊
မုတ္တာယ နာမ- မုတ္တာမည်သော၊ သိက္ခမာနာယ- သိက္ခမာန်၏၊ ဂါထာ- ဂါထာတည်း။
အယမ္ပိ- ဤမုတ္တာသိက္ခမာန်သည်လည်း၊ ပုရိမဗုဒ္ဓေသု- ရှေးဘုရားရှင်တို့၌၊ ကတာမိ-
ကာရာ- ပြုအပ်ပြီးသော လွန်ကဲသော ကောင်းမှုရှိသည်၊ (ဟုတွာ- ဖြစ်၍)၊ တတ္ထ တတ္ထ
ဘဝေ- ထိုထိုဘဝ၌၊ ဝိဝဋ္ဌပနိဿယံ- ဝဋ်ဆင်းရဲမှကင်းသောနိဗ္ဗာန်၏ အားကြီးသော
အကြောင်းဖြစ်သော၊ ကုသလံ- ကုသိုလ်ကို၊ ဥပစိနန္တိ- ဆည်းပူးအားထုတ်လျက်၊
ဝိပဿိဿ- ဝိပဿီမည်တော်မူသော၊ ဘဂဝတော- မြတ်စွာဘုရား၏၊ ကာလေ-
လက်ထက်တော်၌၊ ကုလဂေဟေ- အမျိုးကောင်းအိမ်၌၊ နိဗ္ဗတ္တိတွာ- ဖြစ်၍၊ ဝိညုတံ-
သိန်းလည်သူ၏အဖြစ်သို့၊ ပတွာ- ရောက်လတ်သော်၊ ဧကဒိဝသံ- တစ်နေ့သ၌၊ သတ္တာရံ-
မြတ်စွာဘုရားကို၊ ရထိယံ- လမ်းမ၌၊ ဂစ္ဆန္တိ- ကြွတော်မူသည်ကို၊ (တစ်နည်း) ရထိယံ-
လမ်းမ၌၊ ဂစ္ဆန္တိ- ကြွတော်မူသော၊ သတ္တာရံ- မြတ်စွာဘုရားကို၊ ဒိသွာ- မြင်၍၊
ပသန္နမာနသာ- ကြည်ညိုသော စိတ်ရှိသည်ဖြစ်၍၊ ပဉ္စပတိဋ္ဌိတေန- ငါးပါးသော တည်ခြင်း
ဖြင့်၊ ဝန္တိတွာ- ရှိခိုးဝပ်ချ၍၊ ပီတိဝေဂေန- ပီတိအဟုန်ဖြင့်၊ သတ္ထု- မြတ်စွာဘုရား၏၊
ပါဒမူလေ- ခြေတော်ရင်း၌၊ အဝကုဇ္ဇာ- မှောက်လျက်၊ နိပဇ္ဇိ- လျောင်းပြီ။ (တစ်နည်း)
အဝကုဇ္ဇာ နိပဇ္ဇိ- ကိုယ်ခန္ဓာဖြင့် လမ်းခင်းပေးပြီ။ သာ- ထိုအမျိုးသမီးသည်၊ တေန
ပုညကမ္မေန- ထိုကောင်းမှုကံကြောင့်၊ ဒေဝလောကေ- နတ်ပြည်၌၊ နိဗ္ဗတ္တိတွာ- ဖြစ်၍၊
အပရာပရံ- ဘဝအဆက်ဆက်၊ သုဂတိသုယေဝ- သုဂတိဘုံတို့၌သာလျှင်၊ သံသရန္တိ-
ကျင်လည်လျက်၊ ဣမသ္မိ ဗုဒ္ဓုပါဒေ- ဤဂေါတမဘုရားရှင်ပွင့်တော်မူရာအခါ၌၊ သာဝတ္ထိယံ-
သာဝတ္ထိပြည်၌၊ ဗြာဟ္မဏမဟာသာလကုလေ- ပုဏ္ဏားသူကြွယ်မျိုး၌၊ နိဗ္ဗတ္တိ- ဖြစ်ပြီ၊
အဿာ- ထိုပုဏ္ဏားမလေးအား၊ မုတ္တာတိ- မုတ္တာဟူသော၊ နာမံ- အမည်သည်၊
အဟောသိ- ဖြစ်ပြီ။ သာ- ထိုမုတ္တာပုဏ္ဏားမလေးသည်၊ ဥပနိဿယသမ္ပန္နတာယ-
အားကြီးသော အကြောင်းဥပနိဿယနှင့် ပြည့်စုံသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ဝိသတိဝဿ-
ကာလေ- အသက်နှစ်ဆယ်အရွယ်၌၊ မဟာပဇာပတိဂေါတမိယာ- မဟာပဇာပတိ
ဂေါတမိထေရီမကြီး၏၊ သန္တိကေ- အထံတော်၌၊ ပဗ္ဗဇိတွာ- ရှင်ပြု၍၊ သိက္ခမာနာဝ-
သိက္ခမာန်သည်သာ၊ ဟုတွာ- ဖြစ်၍၊ ကမ္မဋ္ဌာနံ- ကမ္မဋ္ဌာန်းကို၊ ကထာပေတွာ- ဟောကြား

စေ၍၊ ဝိပဿနာယ- ဝိပဿနာဘာဝနာဖြင့်၊ ကမ္မ- ကမ္မဋ္ဌာန်းအားထုတ်မှုကို၊ ကရောတိ- ပြု၏။ သာ- ထိုမုတ္တာသိက္ခမာန်သည်၊ ဧကဒိဝသံ- တစ်နေ့သ၌၊ ဘတ္တကိစ္စ- ဆွမ်းကိစ္စကို၊ ကတွာ- ပြု၍၊ ပိဏ္ဍပါတပဋိက္ကန္တာ- ဆွမ်းခံရာအရပ်မှ ထွက်ခွါခဲ့သည်၊ (ဟုတွာ)၊ ထေရီနံ- ထေရီမကြီးများဖြစ်ကုန်သော၊ ဘိက္ခုနီနံ- ဘိက္ခုနီတို့၏၊ ဝတ္တံ- ဝတ်ကြီးဝတ်ငယ်ကို၊ ဒဿေတွာ- ပြု၍၊ (ဝါ) ပြု၍၊ ဒိဝါဠာနံ- နေနေရာအရပ်သို့၊ ဂန္ဓာ- သွား၍၊ ရဟော- ဆိတ်ကွယ်ရာ၌၊ နိသိန္နာ- ထိုင်လျက်၊ ဝိပဿနာယ- ဝိပဿနာဘာဝနာဖြင့်၊ မနသိကာရံ- စိတ်၌ထားခြင်းကို၊ (ဝါ) နှလုံးသွင်းခြင်းကို၊ အာရဘိ- အားထုတ်ပြီး၊ သတ္တာ- မြတ်စွာဘုရားသည်၊ သုရဘိဂန္ဓကုဋိယာ- အလွန်မွှေးကြိုင်သော ဂန္ဓကုဋိ၌၊ နိသိန္နောဝ- နေတော်မူလျက် သာလျှင်၊ ဩဘာသံ- ရောင်ခြည်တော်ကို၊ ဝိဿဇ္ဇေတွာ- လွှတ်တော်မူ၍၊ တဿာ- ထိုမုတ္တာသိက္ခမာန်၏၊ ပုရတော- ရှေ့၌၊ နိသိန္နော ဝိယ- ထိုင်နေတော်မူသကဲ့သို့၊ အတ္တာနံ- မိမိကိုယ်ကို၊ ဒဿေတွာ- ပြတော်မူ၍၊ “မုတ္တေ မုစ္စဿု ယောဂေဟီ” တိ- “မုတ္တေ မုစ္စဿု ယောဂေဟီ” အစရှိသော၊ ဣမံ ဂါထံ- ဤဂါထာကို၊ အာဟ- မိန့်တော်မူပြီ။

(နာ- ၉) ၂။ တတ္ထ- ထို “မုတ္တေ မုစ္စဿု ယောဂေဟီ” အစရှိသောဂါထာ၌၊ မုတ္တေတိ- မုတ္တေဟူသည်ကား၊ တဿာ- ထိုသိက္ခမာန်အား၊ အာလပနံ- ခေါ်ဝေါ်ခြင်းတည်း။ မုစ္စဿု ယောဂေဟီတိ- မုစ္စဿု ယောဂေဟီ ဟူသည်ကား၊ မဂ္ဂပဋိပါဋိယာ- မဂ်အစဉ်ဖြင့်၊ ကာမယောဂါဒီဟိ- ကာမယောဂအစရှိကုန်သော၊ စတူဟိ- လေးပါးကုန်သော၊ ယောဂေဟိ- ယောဂတို့မှ၊ မုစ္စ- လွတ်လော့၊ တေဟိ- ထိုယောဂလေးပါးတို့မှ၊ ဝိမုတ္တစိတ္တာ- လွတ်သောစိတ်ရှိသည်၊ ဟောဟိ- ဖြစ်လော့။ ယထာ ကိ- ဥပမာ အဘယ်ကဲ့သို့နည်း? စန္ဒော ရာဟုဂ္ဂဟာ ဣဝါတိ- စန္ဒော ရာဟုဂ္ဂဟာ ဣဝ ဟူသည်တည်း။ ရာဟုသင်္ခါတော- ရာဟုဟုဆိုအပ်သော၊ ဂဟတော- ဂြိုဟ်မှ၊ စန္ဒော ဝိယ- လွတ်သောလ ကဲ့သို့၊ ဥပက္ကိလေသတော- ညစ်နွမ်းကြောင်းအညစ်အကြေးတို့မှ၊ မုစ္စဿု- လွတ်လော့။ ဝိပ္ပမုတ္တေန စိတ္တေနာတိ- ဝိပ္ပမုတ္တေန စိတ္တေန ဟူသည်ကား၊ အရိယမဂ္ဂေန- အရိယာမဂ်ဟုဆိုအပ်သော၊ သမုစ္ဆေဒဝိမုတ္တိယာ- သမုစ္ဆေဒဝိမုတ္တိဖြင့်၊ သုဠ- ကောင်းစွာ၊ ဝိမုတ္တေန- လွတ်သော၊ စိတ္တေန- စိတ်ဖြင့်။ စ- ဆက်ဦးအံ့၊ ဧတံ ဝစနံ- ဤ ဝိပ္ပမုတ္တေန စိတ္တေန- ဟူသော သဒ္ဒါသည်၊ ဣတ္ထံဘူတလက္ခဏေ- ဣတ္ထံဘူတ (ဣတ္ထမ္ပူတ) လက္ခဏအနက်၌၊ ကရဏဝစနံ- တတိယာဝိဘတ်ရှိသောသဒ္ဒါတည်း။ အနဏာ ဘူဝ ပိဏ္ဍကန္တိ- အနဏာ ဘူဝ ပိဏ္ဍကံ ဟူသည်ကား၊ ကိလေသဣဏံ- ကိလေသာ ကြွေးမြီကို၊ ပဟာယ- ပယ်စွန့်၍၊ အနဏာ- ကြွေးမြီမရှိသည်၊ ဟုတွာ- ဖြစ်၍၊ ရဋ္ဌပိဏ္ဍံ- တိုင်းသားပြည်သူတို့ ကြည်ဖြူရွှင်လန်းလှူဒါန်းအပ်သောဆွမ်းကို၊ (ဝါ) ပစ္စည်းလေးပါးကို၊ ဘုဇ္ဇေယျာသိ- သုံးဆောင်လေလော့။ ဟိ- မှန်၏။ ယော- အကြင်ရဟန်းသည်၊ ကိလေသေ- ကိလေသာတို့ကို၊

အပ္ပဟာယ- မပယ်စွန့်ဘဲ၊ သတ္တာရာ- မြတ်စွာဘုရားသည်၊ အနုညာတပစ္စယေ- ခွင့်ပြု
အပ်သော ပစ္စည်းလေးပါးတို့ကို၊ ပရိဘုရူတိ-သုံးဆောင်၏၊ သော- ထိုရဟန်းသည်၊
သာဏော- ကိလေသာကြွေးရှိသည်ဖြစ်၍၊ ပရိဘုရူတိ နာမ- သုံးဆောင်သည်မည်၏။
(မယာ- သည်၊ ဝုတ္တဿ- ဆိုအပ်ပြီးသော၊ ဝစနဿ- စကား၏၊ သာဓကံ- သက်သေ
ဖြစ်သော၊) ယထာ ကိဝစနံ- အဘယ်စကားကို၊ ကော- အဘယ်ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ အာဟ-
မိန့်ဆိုဖူးသနည်း၊ အာယသ္မာ ဇာကုလော- အရှင်ဇာကုလသည်၊ “အာဝုသော- ငါ့ရှင်တို့၊
အဟံ- ငါသည်၊ သတ္တာဟမေဝ- ခုနစ်ရက်သာလျှင်၊ သာဏော- ကိလေသာကြွေးရှိသည်၊
ဟုတ္တာ- ဖြစ်၍၊ ရဋ္ဌပိဏ္ဏံ- တိုင်းသားပြည်သူတို့ ကြည်ဖြူရွှင်လန်း လှူဒါန်းအပ်သောဆွမ်းကို
(ဝါ) ပစ္စည်းလေးပါးကို၊ ဘုဉ္ဇိ- သုံးဆောင်ခဲ့ဖူးပြီ၊ ” ဣတိ- သို့၊ အာဟ- မိန့်ဆိုဖူးပြီ။
တသ္မာ- ထို့ကြောင့်၊ သာသနေ- သာသနာတော်၌၊ ပဗ္ဗဇိတေန- ရဟန်းပြုသောသူသည်၊
ကာမစ္ဆန္တာဒိဣ္ဇာဏံ- ကာမစ္ဆန္ဒအစရှိသော ကြွေးမြီကို၊ ပဟာယ^၁ - ပယ်၍၊ (ဝါ) ပယ်ခြင်း
ကြောင့်၊ အနဏေန- ကိလေသာကြွေးမရှိသည်၊ ဟုတ္တာ- ဖြစ်၍၊ သဒ္ဓါဒေယျံ- သဒ္ဓါ
တရားဖြင့် လှူဒါန်းအပ်သောဆွမ်းကို၊ (ဝါ) ပစ္စည်းလေးပါးကို၊ ပရိဘုဉ္ဇိတဗ္ဗံ- သုံးဆောင်
အပ်၏။ ပိဏ္ဏကန္တိ- ပိဏ္ဏကံဟူသည်ကား၊ ဒေသနာသီသမေဝ- ဒေသနာတော်၏ ဦးခေါင်း
မျှသာတည်း၊ စတ္တာရောပိ- လေးပါးလည်းဖြစ်ကုန်သော၊ ပစ္စယေ- ပစ္စည်းတို့ကို၊ ဣတိ
အယံ- ဤသည်ကား၊ အတ္ထော- အနက်တည်း။ အဘိဏ္ဍံ ဩဝဒတီတိ^၂ - အဘိဏ္ဍံ
ဩဝဒတီ ဟူသည်ကား၊ အရိယမဂ္ဂပ္ပတ္တိယာ- အရိယာမဂ်သို့ ရောက်ခြင်းအကျိုးငှါ၊
ဥပက္ကိလေသေ- ဥပက္ကိလေသတို့ကို၊ ဝိသောဓေန္တော- သုတ်သင်လျက်၊ ဗဟုသော- ကြိမ်ဖန်
များစွာ၊ ဩဝါဒံ- ဩဝါဒကို၊ ဒေတိ- ပေး၏။

သာ- ထိုမုတ္တာသိက္ခမာန်သည်၊ တသ္မိ ဩဝါဒေ- ထိုဩဝါဒ၌၊ ဌတွာ- တည်၍၊
နစိရဿေဝ- မကြာမြင့်မီသာလျှင်၊ အရဟတ္တံ- အရဟတ္တဖိုလ်သို့၊ ပါပုဏိ- ရောက်ပြီ။
တေန- ထို့ကြောင့်၊ အပဒါနေ- အပဒါန်၌၊ “ဝိပဿိဿ ဘဂဝတော ။ပ။ ကတံ ဗုဒ္ဓဿ
သာသနံ” န္တိ- -ဟူ၍၊ ဝုတ္တံ- မိန့်တော်မူအပ်ပြီ။
(အပဒါန်ပါဠိတော်အနက်)

- လောကဇေဋ္ဌဿ- လောက၏အကြီးအမှူးဖြစ်တော်မူသော၊ တာဒိနော-
တာဒိဂုဏ်နှင့် ပြည့်စုံတော်မူသော၊ ပါဏိနော- သတ္တဝါတို့ကို၊ တာရယန္တဿ-
သံသရာဝဋ်မှ ထုတ်ဆောင်ကယ်တင်တော်မူတတ်သော၊ ဝိပဿိဿ - ဝိပဿိ

၁။ ဤအဋ္ဌကထာစာမျှ၌ ပဟာနာယ- ဟုရှိနေသည်။ မန္တလေး၊ ဧရာဝတီဘုရားကျောက်စာ၌ ပဟာယ-
ဟုရှိသည်။ ဤ၌ ပဟာယ- ဟုသာ ယူပေးလိုက်သည်။

၂။ မုတ္တာထေရ်ဂါထာပါဠိတော်လာ ဗုဒ္ဓိယကေားဖြစ်သည့် အဘိဏ္ဍံ ဩဝဒတီ ကို ဆက်ဖွင့်သည်။

မည်တော်မူသော၊ ဘဂဝတော- မြတ်စွာဘုရားသည်၊ ရထိယံ- လမ်းခရီးမ၌၊
ပဋိပန္နဿ- ကြွတော်မူစဉ်။

အဟံ- တပည့်တော်သည်၊ ယရတော- အိမ်မှ၊ နိက္ခမိတွာန- ထွက်၍၊
(ဘဂဝတော- ၏၊ ပါဒမူလေ- ခြေတော်ရင်း၌) အဝကုဇ္ဇာ- အောက်၌ မျက်နှာ
ရှိသည်၊ (ဝါ) အလျားမှောက်သည်၊ (ဟုတွာ)၊ နိပဇ္ဇိ- လမ်းခင်းသောအားဖြင့်
လျောင်းခဲ့ပြီ။ တဒါ- ထိုအခါ၌၊ အနုကမ္ပကော- အစဉ်သနားစောင့်ရှောက်တော်
မူတတ်သော၊ လောကနာထော- မြတ်စွာဘုရားသည်၊ မမ- တပည့်တော်၏၊
သိရသိ- ဦးခေါင်း၏အနီး၌၊ အက္ကမိ- နင်းတော်မူပြီ။

လောကနာယကော- မြတ်စွာဘုရားသည်၊ မမ- တပည့်တော်၏၊ သိရသိ-
ဦးခေါင်း၏အနီး၌၊ အက္ကမိတွာန- နင်းတော်မူပြီး၍၊ အဂမာ- ကြွသွားတော်မူပြီ၊
တေန စိတ္တပ္ပသာဒေန- ထိုစိတ်၏ ကြည်ညိုခြင်းကြောင့်၊ အဟံ- တပည့်တော်သည်၊
တုသိတံ- တုသိတာ နတ်ပြည်သို့၊ အဂမာသိ- ရောက်ခဲ့ပြီ။

ကိလေသာ ဈာပိတာ မယံ။ပ။ ကတံ ဗုဒ္ဓဿ သာသနံ”န္တိ။

ပန- ဆက်ဦးအံ့၊ အရဟတ္တံ - အရဟတ္တဖိုလ်သို့၊ ပတွာ- ရောက်ပြီး၍၊ သာ-
ထိုမုတ္တာသိက္ခမာန်သည်၊ တမေဝ ဂါထံ- ထို ‘မုတ္တေ မုစ္ဆဿ ယောဂေဟိ’ စသော
ဂါထာကိုပင်၊ ဥဒါနေသိ- ကျူးရင့်ပြီ။ (သာ- ထိုမုတ္တာသိက္ခမာန်သည်)၊ ပရိပုဏ္ဏသိက္ခာ-
ပြည့်စုံသော အကျင့်သိက္ခာရှိသည်၊ (ဟုတွာ)၊ ဥပသမ္ပန္နိတွာ- ရဟန်းအဖြစ်သို့ ကပ်
ရောက်၍၊ အပရဘာဂေ- နောက်အဖို့၌၊ ပရိနိဗ္ဗာနကာလေပိ- ပရိနိဗ္ဗာန်စံခါနီး ကာလ၌
လည်း၊ တမေဝ ဂါထံ- ထိုဂါထာကိုပင်၊ ပစ္စဘာသိ- တဖန်ရွတ်ဆိုတော်မူပြီ၊ ဣတိ-
ဤကားအပြီးတည်း။

မုတ္တာထေရီဂါထာဝဏ္ဏနာ- မုတ္တာထေရီဂါထာအဖွင့်သည်၊

နိဋ္ဌိတာ- ပြီးဆုံးခြင်းသို့ ရောက်ပြီ။

(အ- ၁၀)

၃။ ပုဏ္ဏာထေရီဂါထာဝဏ္ဏနာ

ပုဏ္ဏေ ပုရဿု ဓမ္မေဟိတံ- - - ဟူသော ဂါထာသည်၊ ပုဏ္ဏာယ နာမ- ပုဏ္ဏာ
မည်သော၊ သိက္ခမာနာယ- သိက္ခမာန်၏၊ ဂါထာ- ဂါထာတည်း။ အယမ္ပိ- ဤပုဏ္ဏာ
သိက္ခမာန်သည်လည်း၊ ပုရိမဗုဒ္ဓေသု- ရှေးဘုရားရှင်တို့၌၊ ကတာဓိကာရာ- ပြုအပ်ပြီးသော
လွန်ကဲသော ကောင်းမှုရှိသည်၊ (ဟုတွာ)၊ တတ္ထ တတ္ထ အဝေ- ထိုထိုဘဝ၌၊ ဝိဝဇ္ဇူပနိဿယံ-

ဝဋ်ဆင်းရဲမှကင်းသောနိဗ္ဗာန်၏ အားကြီးသော အကြောင်းဖြစ်သော၊ ကုသလံ- ကုသိုလ်ကို၊ ဥပစိနန္တိ- ဆည်းပူးအားထုတ်လျက်၊ ဗုဒ္ဓသုညေ- ဘုရားမှ ကင်းဆိတ်သော၊ (ဝါ) ဘုရား မပွင့်သော၊ လောကေ- သုညကမ္ဘာ၌၊ စန္ဒဘာဂါယ- စန္ဒဘာဂါမည်သော၊ နဒိယာ- မြစ်၏၊ တိရေ- ကမ်းနား၌၊ ကိန္တရယောနိယံ- ကိန္တရာမျိုး၌၊ နိဗ္ဗတ္တာ- ဖြစ်သည်၊ (ဟုတွာ)၊ ဧကဒိဝသံ- တစ်နေ့သ၌၊ တတ္ထ- ထိုစန္ဒဘာဂါမြစ်ကမ်းနား၌၊ အညတရံ- တစ်ပါးသော၊ ပစ္စေကဗုဒ္ဓံ- ပစ္စေကဗုဒ္ဓါကို၊ ဒိသွာ- မြင်၍၊ ပသန္နမာနသာ- ကြည်ညိုသော စိတ်ရှိသည်၊ (ဟုတွာ)၊ နဠမာလာယ- ကျွပ်န်းဖြင့်၊ တံ- ထိုပစ္စေကဗုဒ္ဓါကို၊ ပူဇေတွာ- ပူဇော်၍၊ အဇ္ဈလီ- လက် အုပ်ကို၊ ပဂ္ဂယ- ချီ၍၊ အဋ္ဌာသိ- တည်ပြီ။ သာ- ထိုကိန္တရီမသည်၊ တေန ပုညကမ္မေန- ထိုကောင်းမှုကံကြောင့်၊ သုဂတိသုယေဝ- သုဂတိဘုံတို့၌သာလျှင်၊ သံသရန္တိ- ကျင်လည် လျက်၊ ဣမသ္မိ ဗုဒ္ဓုပ္ပါဒေ- ဤဂေါတမဘုရားရှင် ပွင့်တော်မူသောအခါ၌၊ သာဝတ္ထိယံ- သာဝတ္ထိပြည်၌၊ ဂဟပတိမဟာသာလကုလေ- ဂဟပတိမဟာသာလမျိုး၌၊ (ဝါ) များသော ဥစ္စာနှစ်ရှိသော သူကြွယ်မျိုး၌၊ နိဗ္ဗတ္တိ- ဖြစ်ပြီ။ အဿာ- ထိုသူကြွယ်သမီးလေးအား၊ ပုဏ္ဏာတိ နာမံ- ပုဏ္ဏာဟူသောအမည်သည်၊ အဟောသိ- ပြီ။ သာ- ထိုပုဏ္ဏာလေးသည်၊ ဥပနိဿယသမ္ပန္နတာယ- အားကြီးသော အကြောင်းဥပနိဿယနှင့် ပြည့်စုံသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ဝိသတိဝဿာနိ- အနှစ် နှစ်ဆယ်တို့ပတ်လုံး၊ ဝသမာနာ- နေလျက်၊ မဟာပဇာပတိဂေါတမိယာ- မဟာပဇာပတိဂေါတမိထေရီမကြီး၏၊ သန္တိကေ- အထံ တော်၌၊ ဓမ္မံ- တရားကို၊ သုတွာ- နာ၍၊ ပဋိလဒ္ဓသဒ္ဓါ- ရအပ်သော သဒ္ဓါတရားရှိသည်၊ (ဟုတွာ)၊ ပဗ္ဗဇိတွာ- ရှင်ပြု၍၊ သိက္ခမာနာ ဧဝ- သိက္ခမာန်သည်သာလျှင်၊ ဟုတွာ- ဖြစ်၍၊ ဝိပဿနံ- ဝိပဿနာကို၊ အာရတိ- အားထုတ်ပြီ။ တဿာ- ထိုပုဏ္ဏာသိက္ခမာန်အား၊ သတ္တာ- မြတ်စွာဘုရားသည်၊ ဂန္ဓကုဋိယံ- ဂန္ဓကုဋိ၌၊ နိသိန္နော ဧဝ- နေတော်မူလျက် သာလျှင်၊ ဩဘာသံ- ရောင်ခြည်တော်ကို၊ ဝိဿဇ္ဇေတွာ- လွှတ်တော်မူ၍၊ “ပုဏ္ဏေ ပူရဿု ဓမ္မေဟိ။ပ။ တမောခန္တံ ပဒါလယာ”တိ- “ပုဏ္ဏေ ပူရဿု ဓမ္မေဟိ ။ပ။ တမောခန္တံ ပဒါလယာ” ဟူသော၊ ဣမံ ဂါထံ- ဤဂါထာကို၊ အာဟ- ဟောကြားတော်မူပြီ။

(ဂါထာအနက်)

၃။ “ပုဏ္ဏေ- ချစ်သမီးပုဏ္ဏာ၊ ပန္နရသေ- တစ်ဆယ့်ငါးရက်မြောက်ဖြစ်သော လပြည့်နေ့၌၊ စန္ဒော ဣဝ- လကဲ့သို့ ဓမ္မေဟိ- သုံးဆယ့်ခုနစ်ပါးသော ဗောဓိပက္ခိယ တရားတို့ဖြင့်၊ ပူရဿု- ပြည့်အောင် ဖြည့်လော့၊ ပရိပုဏ္ဏာယ- တစ်ဆယ့်ခြောက်ပါး သော မဂ်ကိစ္စတို့နှင့်ပြည့်စုံသော၊ ပညာယ- အရဟတ္တမဂ်ပညာဖြင့်၊ တမောခန္တံ- မောဟတည်းဟူသော အမှိုက်တိုက်ကို၊ ပဒါလယ- မောက်ခွဲဖျက်ဆီးလော့။”

၃။ တတ္ထ- ထိုဂါထာ၌၊ ပုဏ္ဏေတိ- ပုဏ္ဏေဟူသည်ကား၊ တဿာ- ထို

သိက္ခမာန်ကို အာလပနံ- ခေါ်ဝေါ်ခြင်းတည်း။ ပူရဿု ဓမ္မေဟိတိ- - -ကား၊ သတ္တတိသ-
 ဗောဓိပက္ခိယဓမ္မေဟိ- သုံးဆယ့်ခုနစ်ပါးသော ဗောဓိပက္ခိယတရားတို့ဖြင့်၊ ပရိပုဏ္ဏာ-
 ပြည့်သည်၊ ဟောဟိ- ဖြစ်လော့။ စန္ဒော ပန္နရသေရိဝါတိ ဧတ္ထ- စန္ဒော ပန္နရသေရိဝ
 ဟူသော ဤပါဌ်၌၊ ရကာရော- ရအက္ခရာသည်၊ ပဒသန္တိကရော- ပုဒ်တို့၏ ဆက်စပ်မှုကို
 ပြုတတ်၏။ ပန္နရသေ- တစ်ဆယ့်ငါးရက်မြောက်ဖြစ်သော၊ ပုဏ္ဏမာသိယံ- လပြည့်နေ့၌၊
 သဗ္ဗဟိ- အလုံးစုံ ကုန်သော၊ ကလာဟိ- ကလာတို့နှင့်၊ (ဝါ) အစိတ်တို့နှင့်၊ ပရိပုဏ္ဏာ-
 ပြည့်သော၊ စန္ဒော ဝိယ- လကဲ့သို့။ ပရိပုဏ္ဏာယ ပညာယာ တိ- - - ကား၊ သောဠသန္တံ-
 တစ်ဆယ့်ခြောက်ပါးကုန်သော၊ ကိစ္စာနံ- မဂ်ကိစ္စတို့နှင့်၊ ပါရိပူရိယာ- ပြည့်စုံသော၊
 ပရိပုဏ္ဏာယ- တစ်ဆယ့်ခြောက်ပါးကုန်သော မဂ်ကိစ္စတို့နှင့် ပြည့်စုံသော၊ အရဟတ္တမဂ္ဂ-
 ပညာယ- အရဟတ္တမဂ်ပညာဖြင့်။ တမောခန္တံ ပဒါလယာတိ- - -ကား၊ မောဟက္ခန္တံ-
 မောဟအစုကို၊ အနဝသေသတော- အကြွင်းအကျန်မရှိသောအားဖြင့်၊ ဘိန္ဒု- ဖောက်ခွဲ
 ဖျက်ဆီးလော့။ သမုစ္ဆန္တံ- အကြွင်းမဲ့ဖြတ်လော့၊ မောဟက္ခန္တံပဒါလနေန- မောဟအစုကို
 ဖောက်ခွဲခြင်းနှင့်၊ သဟေဝ- တကွသာလျှင်၊ သဗ္ဗေပိ- အလုံးစုံလည်း ဖြစ်ကုန်သော၊
 ကိလေသာ- ကိလေသာတို့ကို၊ ပဒါလိတာ- ဖောက်ခွဲချိုးဖျက်အပ်ကုန်သည်၊ ဟောန္တိ-
 ဖြစ်ကုန်၏၊ ဣတိ- ဤကား အနက်တည်း။

သာ- ထိုပုဏ္ဏာသိက္ခမာန်သည်၊ တံ ဂါထံ- ထို “ပုဏ္ဏေ ပူရဿု” စသောဂါထာကို၊
 သုတ္တာ- နာကြားရ၍၊ ဝိပဿနံ- ဝိပဿနာကို၊ ဝဇေတွာ- တိုးပွားစေ၍၊ အရဟတ္တံ-
 အရဟတ္တဖိုလ်သို့၊ ပါပုဏိ- ရောက်ပြီ။ တေန- ထို့ကြောင့်၊ အပဒါနေ- အပဒါန်၌၊
 “စန္ဒဘာဂါနဒီတီရေ ။ပ။ သာသနံ”န္တိ- “စန္ဒဘာဂါနဒီတီရေ ။ပ။ သာသနံ” ဟူ၍၊ ဝုတ္တံ-
 မိန့်တော်မူအပ်ပြီ။

(အပဒါန်ပါဠိတော်အနက်)

- ယဒါ- အကြင်အခါ၌၊ အဟံ- တပည့်တော်သည်၊ စန္ဒဘာဂါနဒီတီရေ-
 စန္ဒဘာဂါမြစ်ကမ်းနား၌၊ ကိန္နရီ- ကိန္နရီမသည်၊ အဟောသိ- ဖြစ်ခဲ့ပြီ၊ တဒါ-
 ထိုအခါ၌၊ သယမ္ဘု- ဆရာ မလို ကိုယ်တော်တိုင် ဖြစ်တော်မူသော၊ အပရာဇိတံ-
 ရန်သူတို့သည်မအောင်နိုင်သော၊ ဝိရဇံ- ကိလေသာမြူကင်းသော၊ ဗုဒ္ဓံ- ပစ္စေက
 ဗုဒ္ဓါ အရှင်မြတ်ကို၊ အဒဿံ- ဖူးမြင်ရပြီ။

- အဟံ- တပည့်တော်သည်၊ ပသန္တစိတ္တာ- ကြည်လင်သောစိတ်ရှိသည်၊
 သုမနာ- ကောင်းသော စိတ်ရှိသည်၊ (ဝါ) နှစ်သက်ရွှင်လန်းသည်၊ ဝေဒဇာတာ-
 ဖြစ်သောဝမ်းမြောက်ခြင်းရှိသည်၊ ကတဇ္ဇလီ- ပြုအပ်သောလက်အုပ် ချီးခြင်းရှိသည်၊
 (ဟုတွာ- ဖြစ်၍)၊ နဠမာလံ- ကျျပန်းကို၊ ဂဟေတွာန- ယူ၍၊ သယမ္ဘု- ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ

အရှင်မြတ်ကို၊ အဘိပူဇယိ- ပူဇော်ခဲ့ပြီ။

(နာ- ၁၁) - သုကတေန- ကောင်းစွာပြုအပ်သော၊ တေန ကမ္မေန စ- ထိုကောင်းမှု ကံကြောင့်လည်းကောင်း၊ စေတနာပဏိမိဟိ စ^၁ - စေတနာထက်သန်စွာ ဆုတောင်းခြင်းတို့ကြောင့်လည်းကောင်း၊ အဟံ- တပည့်တော်သည်၊ ကိန္တရီဒေဟံ- ကိန္တရီခန္ဓာကိုယ်ကို၊ ဇဟိတွာ- စွန့်၍၊ တိဒသံ ဂတိ- တာဝတိံသာ နတ်ပြည်သို့၊ အဂစ္ဆိ- လားရောက်ခဲ့ပြီ။

- ဆတ္တိသဒေဝရာဇုနံ- သုံးဆယ့်ခြောက်ယောက်သောနတ်မင်းကြီးတို့၏၊ မဟေသိတ္တံ- မိဖုရား၏ အဖြစ်ကို၊ အကာရယိ- ပြုခဲ့ပြီ၊ ဒသန္တံ- ဆယ်ပါးကုန်သော၊ စက္ကဝတ္တိနံ- စကြာဝတေးမင်းတို့၏၊ မဟေသိတ္တံ- မိဖုရား၏အဖြစ်ကို၊ အကာရယိ- ပြုခဲ့ပြီ၊ (အဟံ- သည်)၊ မေ- တပည့်တော်၏၊ စိတ္တံ- စိတ်ကို၊ သံဝေဇေတွာန- ထိတ်လန့်စေ၍၊ အနဂါရိယံ- အိမ်ရာ မထောင် ရဟန်းဘောင်သို့၊ ပဗ္ဗဇိ- ဝင် ရောက်ခဲ့ပြီ။

- (ဣဒါနိ- ဤယခုအခါ၌)၊ မယံ- တပည့်တော်သည်၊ ကိလေသာ- ကိလေသာတို့ကို၊ ဈာပိတာ- မဂ်ဉာဏ်ဖြင့် လောင်ကျွမ်းစေအပ်ကုန်ပြီ၊ သဗ္ဗေ- အလုံးစုံကုန်သော၊ ဘဝါ- ဘဝတို့ကို၊ သမူဟတာ- ပယ်နှုတ်အပ်ကုန်ပြီ၊ (အဟံ- သည်)၊ သဗ္ဗာသဝပရိက္ခိဏာ- ကုန်ခန်းပြီးသော အလုံးစုံသောအာသဝတရားတို့ ရှိသည်၊ အမှိ- ဖြစ်၏၊ (မေ- အား)၊ ပုနဗ္ဘဝေါ- နောက်ထပ်တစ်ဖန် ဘဝသစ်သည်၊ နတ္ထိ- မရှိတော့။

- အဟံ- သည်၊ ဣတော- ဤဘဒ္ဒကမ္ဘာမှ၊ စတုန္နဝုတေ ကပ္ပေ- ကိုးဆယ့် လေးကမ္ဘာထက်၌၊ ယံ ပုပ္ဖံ- အကြင်ကျူပန်းကို၊ အဘိပူဇယိ- လှူဒါန်းပူဇော်ခဲ့ပြီး (တတော- ထိုပန်းလှူသောအခါမှ၊ ပဘုတိ- စ၍) ဒုဂ္ဂတိ- ဒုဂ္ဂတိဘဝကို၊

၁။ “စေတနာပဏိမိဟိ စ” ၌ စေတနာနှင့် ပဏိမိကို အရတူ၊ အရကွဲ ဟု နှစ်မျိုးနှစ်စား အယူအဆ ကွဲပြားသည်ကို တွေ့ရသည်။ ဟိနာ စေတနာ၊ ဟိနာ ပတ္တနာ၊ ဟိနော ပဏိမိ-(သံ၊ ၁၊ ၃၆၇။) ယာ စ စေတနာ ယာ စ ပတ္တနာ ယော စ ပဏိမိ ယေ စ သင်္ခါရာ - - (အံ၊ ၁၊ ၃၄။) တို့၌ စေတနာနှင့် ပဏိမိကို နှစ်မျိုးခွဲဟောထားခြင်းကြောင့်ဟု အကြောင်းပြကာ အရကွဲယူကြသည်။ သို့သော် ယင်းပါဠိတော် များ၌ပင် အနိယမဝေါဟာရကွဲသော်လည်း နောက်ဆုံးအချုပ်နိယမက အတူတူ သဘော ဖြစ်နေသည်။ ထို့ကြောင့် အရတူ ယူခြင်းက ပို၍ကောင်းပါသည်။ အဘယ့်ကြောင့်ဆိုသော် ပဌမ လှုံ့ဆော်သောအခိုက်အတန့်ကို စေတနာ၊ လက်တွေ့ ဆုတောင်းသော အခိုက်အတန့်ကို ပဏိမိ ဟု ယူရမည်။ (အပဒါနအဋ္ဌကထာ၊ ၁။ ၁၂၄။) ၌ “စေတနာပဏိမိဟိ စ စိတ္တေန ကတပတ္တနာဟိ စ”- ဟု ဖွင့်ဆိုခြင်းသည်လည်း အရတူ သဘောမျိုးသာ ဖွင့်ဆိုခြင်းပင် ဖြစ်သည်ဟု မှတ်ရမည်။

ထို့ကြောင့် - စေတနာပဏိမိဟိ စ- စေတနာထက်သန်စွာ ဆုတောင်းခြင်းတို့ကြောင့်လည်းကောင်း၊ ဟု အနက်ပေးလေ။ (ဘဒ္ဒန္တတိလောကာဘိဝံသ- အင်းစိန်)။

နာဘိဇာနာမိ- မသိစဖူး၊ ဣဒံ- ဤ ဒုဂ္ဂတိဘဝမသိရခြင်းဟူသော အကျိုးသည်၊
ပုပ္ဖပူဇာယ- ကျွဲပန်းဖြင့် ပူဇော်ခြင်း၏၊ ဖလံ- အကျိုးဆက်တည်း။

ကိလေသာ ဈာပိတာ မယံ။ပ။ ကတံ ဗုဒ္ဓဿ သာသနံ^၁န္တိ။^၂

ပန- ဆက်၍ဆိုဦးအံ့၊ အရဟတ္တံ - အရဟတ္တဖိုလ်သို့၊ ပတ္တာ- ရောက်ပြီး၍၊ သာ
ထေရိ- ထိုပုဏ္ဏားထေရီမသည်၊ တမေဝ ဂါထံ- ထို“ပုဏ္ဏော ပူရဿု”စသော ဂါထာကိုပင်၊
ဥဒါနေသိ- ကျူးရင့်တော်မူပြီ။ စ- အထူးကား၊ အယမေဝ ဂါထာ- ဤဂါထာသည်ပင်လျှင်၊
အဿာ- ထိုပုဏ္ဏာသိက္ခမာန်၏၊ အညာဗျာကရဏဂါထာ- အရဟတ္တဖိုလ်ကို ပြောကြား
ကြောင်း ဂါထာသည်၊ (ဝါ) ရဟန္တာဖြစ်ကြောင်း လျှောက်ထားသော ဂါထာသည်၊
အဟောသိ- ဖြစ်ပြီ။ ဣတိ- ဤကားအပြီးတည်း။

ပုဏ္ဏာထေရိဂါထာဝဏ္ဏနာ- သည်၊ နိဋ္ဌိတာ- ပြီ။

၄။ တိဿာထေရိဂါထာဝဏ္ဏနာ

တိဿေ သိက္ခဿု သိက္ခာယာတိ- - - ဂါထာသည်၊ တိဿာယ-တိဿာမည်
သော၊ သိက္ခမာနာယ- သိက္ခမာန်၏၊ ဂါထာ- ဂါထာတည်း။ အယမ္ပိ- ဤတိဿာသိက္ခမာန်
သည်လည်း၊ ပုရိမဗုဒ္ဓေသု- ရှေးဘုရားရှင်တို့၌၊ ကတာမိကာရာ- ပြုအပ်ပြီးသော လွန်ကဲ
သောကောင်းမှုရှိသည်၊ (ဟုတွာ)၊ တတ္ထ တတ္ထ ဘဝေ- ထိုထိုဘဝ၌၊ ဝိဝဇ္ဈပနိဿယံ-
ဝဋ်ဆင်းရဲမှ ကင်းသောနိဗ္ဗာန်၏ အားကြီးသော အကြောင်းဖြစ်သော၊ ကုသလံ- ကုသိုလ်ကို၊
ဥပစိနန္တိ- ဆည်းပူး အားထုတ်လျက်၊ သမ္ဘတကုသလပစ္စယာ- ဆည်းပူးအားထုတ်အပ်သော
ကုသိုလ်ဟူသော အကြောင်းရှိသည်၊ (ဟုတွာ)၊ ဣမသ္မိ ဗုဒ္ဓုပ္ပါဒေ- ဤဂေါတမမြတ်စွာဘုရား
ပွင့်တော်မူသော အခါ၌၊ ကပိလဝတ္ထုသ္မိ- ကပိလဝတ္ထုပြည်၌၊ သကျရာဇကုလေ-
သာကီဝင်မင်းမျိုး၌၊ နိဗ္ဗတ္တိတွာ- ဖြစ်၍၊ ဝယပ္ပတ္တာ- အရွယ်သို့ ရောက်လတ်သော်၊
ဗောဓိသတ္တဿ- ဘုရားအလောင်း၏၊ ဩရောဓဘူတာ- မောင်းမဖြစ်၍ ဖြစ်သည်၊ (ဟုတွာ)၊
ပစ္ဆာ- နောက်၌၊ မဟာပဇာပတိဂေါတမိယာ- မိထွေးတော် မဟာပဇာပတိဂေါတမီနှင့်၊
သဒ္ဓိ- အတူ၊ နိက္ခမိတွာ- ထွက်၍၊ ပဗ္ဗဇိတွာ- ရှင်ပြု၍၊ ဝိပဿနာယ- ဝိပဿနာဘာဝနာ
ဖြင့်၊ ကမ္မ- ကမ္မဋ္ဌာန်းအားထုတ်မှုကို၊ ကရောတိ- ပြု၏၊ တဿာ- ထိုတိဿာသိက္ခမာန်အား၊
သတ္တာ- မြတ်စွာဘုရားသည်၊ ဟေဋ္ဌာ- အောက်၌၊ ဝုတ္တနယေနေဝ- ဆိုအပ်ပြီးသော
နည်းဖြင့်သာလျှင်၊ ဩဘာသံ- ရောင်ခြည်တော်ကို၊ ဝိဿဇေတွာ- လွှတ်တော်မူ၍၊

၁။ ဤဝတ္ထုလာ အပဒါန်ဂါထာများသည် အပဒါန်ပါဠိတော်၌ နဋ္ဌမာလိကာထေရီအပဒါန် ဂါထာများ ဖြစ်သည်။

“တိဿေ သိက္ခဿု သိက္ခာယ ။ပ။ စရ လောကေ အနာသဝါ”တိ ဂါထံ- “တိဿေ သိက္ခဿု သိက္ခာယ ။ပ။ စရ လောကေ အနာသဝါ” ဟူသောဂါထာကို၊ အဘာသိ-ဟောတော်မူပြီ။

(ဂါထာအနက်)

၄။ “တိဿေ- တိဿာ၊ သိက္ခာယ- သိက္ခာသုံးပါး၌၊ သိက္ခဿု- ပြီးစီးအောင် ကျင့်လော့၊ ယောဂါ- မနုဿတ္တံ၊ ဣန္ဒြိယဝေကလ္လံ၊ ဗုဒ္ဓုပ္ပါဒေ၊ သဒ္ဓါပဋိလာဘဟု ဆိုအပ်သော ရခဲသည့်အခွင့်အခါတို့သည်၊ တံ-သင့်ကို၊ မာ ဥပစ္စရုံ- မလွန်ပါ စေကုန်လင့်၊ (တစ်နည်း) ယောဂါ- ယောဂလေးပါးတို့သည်၊ တံ- သင့်ကို၊ မာ ဥပစ္စရုံ- မလွှမ်းမိုးပါစေကုန်လင့်၊ သဗ္ဗယောဂဝိသံယုတ္တာ- အလုံးစုံသော ယောဂ လေးပါးတို့နှင့် မယှဉ်သည်၊ (ဟုတွာ- ၍၊ (ဝါ) ဖြစ်သောကြောင့်)၊ အနာသဝါ- အာသဝတရားတို့ မရှိသူသည်၊ (ဝါ) အာသဝေါကွင်းကွာ ရဟန္တာသည်၊ (ဟုတွာ- ဖြစ်၍) လောကေ- လောက၌၊ စရ- ကျင့်ပါလော့၊ (ဝါ) နေထိုင်ပါလော့။”

၄။ တတ္ထ- ထိုဂါထာ၌၊ တိဿေတိ- - - ကား၊ တဿာ- ထိုသိက္ခာမာန်ကို၊ အာလပနံ- ခေါ်ဝေါ်ကြောင်းစကားတည်း။ သိက္ခဿု သိက္ခာယာတိ- - - ကား၊ အဓိသီလ- သိက္ခာဒိကာယ- အဓိသီလသိက္ခာအစရှိသော၊ တိဝိဓာယ- သုံးပါးအပြားရှိသော၊ သိက္ခာယ- သိက္ခာ၌၊ သိက္ခ- ကျင့်လော့၊ မဂ္ဂသမ္ပယုတ္တာ- မဂ်နှင့်ယှဉ်ကုန်သော၊ တိဿေ- သုံးပါးကုန်သော၊ (အ- ၁၂) သိက္ခာယော- သိက္ခာတို့ကို၊ သမ္မာဒေဟိ- ပြီးစီးစေပါလော့၊ ဣတိ အယံ- ဤသည်ကား၊ အတ္ထော- အနက်တည်း။ ဣဒါနိ- ၌၊ တာသံ- ထိုသိက္ခာတို့ကို၊ သမ္မာဒနေ- ပြီးစေခြင်း၌၊ ကာရဏံ- အကြောင်းကို၊ “မာ တံ ယောဂါ ဥပစ္စရုံ”န္တိ- “မာ တံ ယောဂါ ဥပစ္စရုံ”ဟူသော ပါဠိဖြင့်၊ အာဟ- မိန့်တော်မူပြီ။ “မာ တံ ယောဂါ ဥပစ္စရုံ”န္တိ- - ကား၊ မနုဿတ္တံ- လူအဖြစ်လည်းကောင်း၊ ဣန္ဒြိယာဝေကလ္လံ- ဣန္ဒြေတို့၏မချို့တဲ့သည်၏ အဖြစ်လည်းကောင်း၊ ဗုဒ္ဓုပ္ပါဒေါ- ဘုရားပွင့်ရာ ခေတ်အခါလည်းကောင်း၊ သဒ္ဓါပဋိ- လာဘော- သဒ္ဓါတရားကို ရခြင်းလည်းကောင်း၊ ဣတိ- ဤသို့၊ ဣမေ ယောဂါ- ဤအခွင့် တို့သည်၊ ဣမေ သမယာ- ဤအခါတို့သည်၊ ဣမေ ဒုလ္လဘက္ခဏာ- ဤရခဲသော အခွင့် အခါတို့သည်၊ တံ- သင့်ကို၊ မာ အတိတ္တမံ- မလွန်ပါစေကုန်လင့်။ ဝါ- တစ်နည်းကား၊ ကာမယောဂါဒယော ဒေဝ- ကာမယောဂ အစရှိသည်သာလျှင်ဖြစ်ကုန်သော၊ စတ္တာရော- လေးပါးကုန်သော၊ ယောဂါ- ယောဂတို့သည်၊ တံ- သင့်ကို၊ မာ ဥပစ္စရုံ မာ အဘိဘဝေယျံ- မလွှမ်းမိုးပါစေကုန်လင့်။ သဗ္ဗယောဂ ဝိသံယုတ္တာတိ- - ဟူသည်ကား၊ သဗ္ဗေဟိ- အလုံးစုံ ကုန်သော၊ ကာမယောဂါဒိဟိ- ကာမယောဂ အစရှိကုန်သော၊ ယောဂေဟိ- ယောဂတို့မှ၊ ဝိမုတ္တာ- လွတ်သည်ဖြစ်၍၊ တတော ဒေဝ- ထိုသို့ ယောဂတို့မှ လွတ်ခြင်းကြောင့်သာလျှင်၊

အနာသဝါ- အာသဝတရားတို့ မရှိသူသည်။ (ဝါ) အာသဝေါကင်းကွာ ရဟန္တာသည်။
ဟုတ္တာ- ဖြစ်၍၊ လောကေ- လောက၌၊ စရ - ကျင့်လော့၊ ဒိဋ္ဌသုခဝိဟာရေန- မျက်မှောက်
ဘဝ၌ ချမ်းသာစွာနေကြောင်းဖြစ်သော ဖလသမာပတ်ဖြင့်၊ ဝိဟရာဟိ- နေလော့၊ ဣတိ
အယံ- ဤသည်ကား၊ အတ္ထော- အနက်တည်း။

သာ- ထိုတိဿာသိက္ခမာန်သည်၊ တံ ဂါထံ- ထိုဂါထာကို၊ သုတ္တာ- နာရ၍၊
ဝိပဿနံ- ဝိပဿနာကို၊ ဝဇေတွာ- တိုးပွားစေ၍၊ အရဟတ္တံ- အရဟတ္တဖိုလ်သို့၊ ပါပုဏိ-
ရောက်ပြီ၊ ဣတိ အာဒိနယော- ဤသို့အစရှိသောနည်းကို၊ ဟေဋ္ဌာ- အောက်၌၊
ဝုတ္တနယေနော- ဆိုအပ်ပြီးသောနည်းဖြင့်သာလျှင်၊ ဝေဒိတဗ္ဗော- သိအပ်၏။

တိဿာထေရီဂါထာဝဏ္ဏနာ- သည်၊ နိဋ္ဌိတာ- ပြီ။

၅- ၁၀။ တိဿာဒိထေရီဂါထာဝဏ္ဏနာ

တိဿေ ယုဉ္ဇဿ ဓမ္မေဟိတံ- - ဟူသောဂါထာသည်၊ တိဿာယ- တိဿာ
မည်သော၊ ထေရီယာ- ထေရီမ၏၊ ဂါထာ- ဂါထာတည်း။ တဿာ- ထိုတိဿာထေရီမ၏။
ဝတ္ထု- ဝတ္ထုသည်၊ တိဿာ သိက္ခမာနာယ- တိဿာသိက္ခမာန်၏၊ ဝတ္ထုသဒိသံ- ဝတ္ထုနှင့်
တူ၏။ ပန- အထူးကား၊ အယံ- ဤတိဿာသည်၊ ထေရီ- ထေရီမသည်၊ ဟုတ္တာ- ဖြစ်၍၊
အရဟတ္တံ- အရဟတ္တဖိုလ်သို့၊ ပါပုဏိ- ရောက်ပြီ။ စ- ဆက်၍ဆိုဦးအံ့၊ အယံ- ဤတိဿာ
ထေရီဝတ္ထုအကြောင်းအရာသည်၊ ဟောတိ ယထာ- ဖြစ်သကဲ့သို့၊ ဧဝံ တထာ- ထိုအတူ၊
ဣတော- ဤဝတ္ထုမှ၊ ပရံ- နောက်၌၊ ဓီရာ ဝီရာ မိတ္တာ ဘဒြာ ဥပသမာတိ- မိရာ၊ ဝီရာ၊
မိတ္တာ၊ ဘဒြာ၊ ဥပသမာ ဟူကုန်သော၊ ပဉ္စန္ဒ- ငါးပါးကုန်သော၊ ထေရီနံ- ထေရီမတို့၏၊
ဝတ္ထု- ဝတ္ထုသည်၊ (ဟောတိ- ၏)၊ ဧကသဒိသမေဝ- တစ်ထပ်တည်းတူသည်သာလျှင်
တည်း။ သဗ္ဗာပိ- အလုံးစုံလည်းဖြစ်ကုန်သော၊ ဣမာ- ဤထေရီမတို့သည်၊ ကပိလဝတ္ထု-
ဝါသီနိယော- ကပိလဝတ္ထုမြို့၌ နေကုန်သော၊ ဗောဓိသတ္တဿ- ဘုရားအလောင်း၏၊
ဩရောဓဘူတာ- မောင်းမတို့ ဖြစ်၍ဖြစ်ကုန်သည်၊ (ဟုတ္တာ)၊ မဟာပဇာပတိဂေါတမိယာ-
နှင့်၊ သဒ္ဓိ- တကွ၊ နိက္ခန္တာ- အိမ်ရာတည်ထောင်လှူဘောင်မှ ထွက်ကုန်သည်ဖြစ်၍၊
ဩဘာသဂါထာယ- ရောင်ခြည်တော်လွှတ်၍ ဟောတော်မူသောဂါထာဖြင့်၊ သတ္တမိ-
(ဤပထမဝဂ်လာ) ခုနစ်ပါးမြောက် ဝီရာထေရီမကို၊ ဌပေတွာ- ထား၍၊ အရဟတ္တံ-
အရဟတ္တဖိုလ်သို့၊ ပတ္တာ- ရောက်ကုန်၏၊ သာ ပန- ထိုဝီရာထေရီမသည်ကား၊ ဩဘာသ-
ဂါထာယ- ရောင်ခြည်တော်လွှတ်၍ ဟောတော်မူသောဂါထာနှင့်၊ ဝိနာ- ကင်း၍၊ ပဂေဝ-
ရှေးဦးမဆွ အစကပင်၊ သတ္ထု- မြတ်စွာဘုရား၏၊ သန္တိကေ- အထံတော်၌၊ လဝံ-

ရအပ်သော၊ ဩဝါဒံ- ဩဝါဒကို၊ နိဿယ- မှီ၍၊ ဝိပဿနံ- ဝိပဿနာကို၊ ဥဿုက္ကာ- ပေတွာ- အားထုတ်စေ၍၊ (ဝါ) ပွားစေ၍၊ အရဟတ္တံ- အရဟတ္တဖိုလ်သို့၊ ပါပုဏိတွာ- ရောက်၍၊ ဥဒါနဝသေန- ဥဒါန်း၏အစွမ်းဖြင့်၊ “ဝီရာ ဝီရေဟိ”တိ ဂါထံ- “ဝီရာ ဝီရေဟိ” စသောဂါထာကို၊ အဘာသိ- ရွတ်ဆိုတော်မူပြီ။ ဣတရာပိ- ဝီရာထေရီမမှတစ်ပါး အခြား ထေရီမတို့သည်လည်း၊ အရဟတ္တံ- သို့၊ ပတွာ- ရောက်၍၊ “တိဿေ ယုဉ္ဇဿု ဓမ္မေဟိ ။ ပ။ ဇေတွာ မာရံ သဝါဟန”န္တိ- ဟူကုန်သော၊ ဂါထာယော- ဂါထာတို့ကို၊ အဘာသိသု- အသီးသီး ရွတ်ဆိုတော်မူကြကုန်ပြီ။

(ဂါထာအနက်)

၅။ တိဿေ- တိဿာ၊ ဓမ္မေဟိ- သမထဝိပဿနာဓမ္မ၊ ဟေဓိပက္ခိယဓမ္မတို့ဖြင့်၊ ယုဉ္ဇဿု- အားထုတ်လော့၊ ဓဏော- ပတိရူပဒေသ၌ ဖြစ်ခြင်းစသော လေးပါး သော အခွင့်အခါသည်၊ တံ- သင့်ကို၊ မာ ဥပစ္စဂါ- မလွန်ပါစေလင့်၊ ဟိ- မှန်၏။ ဓဏာတိတာ- အခွင့်အခါကို လွန်သွားကုန်သောသူတို့သည်၊ (ဝါ) အခွင့်အရေး လက်လွတ်သွားသူတို့သည်၊ နိရယမိ- ငရဲ၌၊ သမပ္ပိတာ- ကောင်းစွာ ကျရောက်ရ ကုန်သည်၊ ဟုတွာ- ဖြစ်၍၊ သောစန္တိ- ဝမ်းနည်းပူဆွေးကြရကုန်၏။

၆။ ဝီရေ- ဝီရာ၊ (တွံ- သင်သည်)၊ သညာဝူပသမံ- ကာမသညာအစရှိသော ယုတ်မာသော သညာတို့၏ ငြိမ်းရာဟုဆိုအပ်သော၊ သုခံ- အလွန်ချမ်းသာသော၊ နိရောဓံ- နိရောဓသစ္စာကို၊ ဖုဿဟိ- တွေ့ထိလော့၊ (ဝါ) ရအောင် အားထုတ် လော့၊ ယောဂက္ခေမံ- ယောဂလေးပါးတို့၏ ကုန်ရာဖြစ်သော၊ အနုတ္တရံ- မိမိထက် လွန်မြတ်သော တရားမရှိသော၊ နိဗ္ဗာနံ- နိဗ္ဗာန်ကို၊ အာရာယောဟိ- ပြီးစီး စေလော့။

(နာ- ၁၃) ၇။ ဝီရေဟိ- ရဲရင့်ကုန်သော၊ ဓမ္မေဟိ- အရိယာမဂ် တရားတို့ဖြင့်၊ ဘာဝိတိန္ဒြိယာ- ပွားစေအပ်ပြီးသော သဒ္ဓါစသောဣန္ဒြိရှိသော၊ ဝီရာ- ဝီရာ မည်သော၊ ဘိက္ခုနီ- ဘိက္ခုနီမသည်၊ သဝါဟနံ- နောက်ပါစစ်တပ်နှင့် တကွသော၊ မာရံ- မာရ်ကို၊ ဇေတွာ- အောင်၍၊ အန္တိမံ- အဆုံးစွန်ဖြစ်သော၊ ဒေဟံ- ခန္ဓာ ကိုယ်ကို၊ ဓာရေတိ- ဆောင်၏။

၈။ မိတ္တေ- မိတ္တာ၊ (တွံ- သင်သည်)၊ သဒ္ဓါယ- သဒ္ဓါတရားဖြင့်၊ ပဗ္ဗဇိတွာန- ရဟန်းပြု၍၊ မိတ္တရတာ- အဆွေခင်ပွန်းကောင်းတို့၌ ဓမ္မလျော်သူသည်၊ ဘဝ- ဖြစ်လော့၊ ယောဂက္ခေမဿ- ယောဂလေးပါးတို့၏ ကုန်ရာဖြစ်သော အရဟတ္တ ဖိုလ်၊ နိဗ္ဗာန်ကို၊ ပတ္တိယာ- ရခြင်းငှါ၊ (တစ်နည်း) ယောဂက္ခေမဿ- သို့၊ ပတ္တိယာ- ရောက်ခြင်းငှါ၊ ကုသလေ- ကုသိုလ်ဖြစ်ကုန်သော၊ ဓမ္မေ- အရိယာမဂ်တရားတို့ကို၊

ဘာဝေဟိ- ပွားစေလော့။

၉။ ဘဒြေ- ဘဒြာ (တံ-သည)။ သဒ္ဓါယ-သဒ္ဓါတရားဖြင့်၊ ပဗ္ဗဇိတ္တာန- ရဟန်း
ပြု၍၊ ဘဒြရတာ- ကောင်းသော သီလစသောတရားတို့၌ ဓမ္မလျော်သူသည်၊
ဘဝ- ဖြစ်လော့၊ ယောဂက္ခေမံ-ယောဂလေးပါးတို့၏ ကုန်ရာဖြစ်သော၊ အနုတ္တရံ-
မိမိထက်လွန်သော တရားမရှိသောနိဗ္ဗာန်ကို၊ (ပတ္တိယာ- ရခြင်းငှါ)၊ ကုသလေ
ဓမ္မေ- ကုသိုလ်တရားတို့ကို၊ ဘာဝေဟိ- ပွားစေလော့။

၁၀။ ဥပသမေ- ဥပသမာ (တံ- သင်သည်)။ မစ္ဆေယျံ- သေမင်း၏ တည်ရာ
ဖြစ်သော (ဝါ) သေမင်းနိုင်ငံဖြစ်သော၊ သုဒုတ္တရံ- အလွန်ကူးမြောက်နိုင်ခဲ့သော၊
ဩယံ- ကြီးစွာသော သံသရာဝဲဩဃကို၊ တရေ- အရဟတ္တမဂ်လေ့ဖြင့် ကူးလေ
လော့၊ သဝါဟနံ- နောက်ပါစစ်တပ်နှင့်တကွသော၊ မာရံ- မာရ်ကို၊ ဇေတွာ-
အောင်၍၊ အန္တိမံ- အဆုံးစွန်ဖြစ်သော၊ ဒေဟံ- ခန္ဓာကိုယ်ကို၊ ဓာရေဟိ-
ဆောင်လေလော့။

၅။ တတ္ထ- ထိုဂါထာတို့၌၊ ယုဉ္ဇဿ ဓမ္မေဟိတိ- - - ကား၊ သမထဝိပဿနာ-
ဓမ္မေဟိ စ- သမထဝိပဿနာတရားတို့ဖြင့်လည်းကောင်း၊ အရိယေဟိ - မြတ်ကုန်သော၊
ဗောဓိပက္ခိယဓမ္မေဟိ စ- ဗောဓိပက္ခိယတရားတို့ဖြင့်လည်းကောင်း၊ ယုဉ္ဇ-အားထုတ်လော့၊
ယောဂံ-အားထုတ်ခြင်းကို၊ ကရောဟိ-ပြုလော့။ ခဏော တံ မာ ဥပစ္စဂါတိ- - -ကား၊
ယော- အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ ဧဝံ- ဤသို့၊ ယောဂဘာဝနံ- ကမ္မဋ္ဌာန်း အားထုတ်ခြင်း
ဘာဝနာကို၊ န ကရောတိ- မပြု၊ တံ ပုဂ္ဂလံ- ကမ္မဋ္ဌာန်း အားထုတ်ခြင်းဘာဝနာကို မပြုသော
ပုဂ္ဂိုလ်ကို၊ (အတိက္ကမတိ- ၌ စပ်)၊ 'ပတိရူပဒေသေ- သင့်တင့်လျောက်ပတ်သော အရပ်
ဒေသ၌၊ ဥပ္ပတ္တိက္ခဏော-ဖြစ်ရသောခဏလည်းကောင်း၊ ဆန္တံ- ခြောက်ပါးကုန်သော၊
အာယတနာနံ- အာယတနတို့၏၊ အဝေကလ္လက္ခဏော- မချို့တဲ့သောခဏလည်းကောင်း၊
ဗုဒ္ဓုပ္ပါဒက္ခဏော- ဘုရားပွင့်တော်မူရာခဏလည်းကောင်း၊ သဒ္ဓါယ-သဒ္ဓါကို၊ ပဋိလဒ္ဓ-
က္ခဏော- ရအပ်ရာ ခဏလည်းကောင်း၊' (ဣတိ-သို့)၊ သဗ္ဗောပိ- အလုံးစုံလည်းဖြစ်သော၊
အယံ ခဏော-ဤခဏသည်၊ အတိက္ကမတိ နာမ-ကျော်လွန်သည်မည်၏။ သော ခဏော-
ထိုအလုံးစုံသောခဏသည်၊ တံ- သင့်ကို၊ မာ အတိက္ကမိ- မကျော်လွန်ပါစေလင့်။
ခဏာတိတာတိ- - -ကား၊ ဟိ- မှန်၏၊ ယေ- အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်၊ ခဏံ- ခဏကို၊
အတိတာ- လွန်ကုန်ပြီ၊ စ- အဖို့တစ်ပါးကား၊ ယေ ပုဂ္ဂလေ- အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို၊ သော
ခဏော- ထိုခဏသည်၊ အတိတော- လွန်ပြီ၊ တေ- ထိုပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်၊ နိရယမ္ပိ- ငရဲ၌၊
သမပ္ပိတာ- ကောင်းစွာ ကျရောက်ရကုန်သည်၊ ဟုတွာ- ၍၊ သောစန္တိ- ဝမ်းနည်းပူဆွေး
ကြရကုန်၏၊ တတ္ထ- ထိုငရဲ၌၊ နိဗ္ဗတ္တိတွာ- ဖြစ်၍၊ မဟာဒုက္ခံ- ကြီးစွာသော ဆင်းရဲကို၊

ပစ္စနဘဝန္တိ- ခံစားကြရကုန်၏။ ဣတိ အယံ- ဤသည်ကား။ အတ္ထော- အနက်တည်း။
 ၆။ နိရောဓံ ဖုဿဟိတိ- - - ကား။ ကိလေသနိရောဓံ- ကိလေသာတို့၏
 ချုပ်ငြိမ်းရာဖြစ်သော နိရောဓသစ္စာကို၊ ဖုဿ- တွေ့ထိလော့၊ ပဋိလဘ- ရလော့၊ (ဝါ)
 ရအောင် အားထုတ်လော့။ သညာဝူပသမံ သုခံ၊ အာရာဇယာဟိ နိဗ္ဗာနန္တိ- - - ဟူသည်
 ကား။ ကာမသညာဒီနံ- ကာမသညာ အစရှိကုန်သော၊ ပါပသညာနံ- ယုတ်မာသော
 သညာတို့၏၊ ဥပသမနိမိတ္တံ- ငြိမ်းအေးခြင်းနိမိတ်ရှိသော၊ အစ္စန္တသုခံ- စင်စစ် ချမ်းသာရာ
 ဖြစ်သော၊ နိဗ္ဗာနံ- နိဗ္ဗာန်ကို၊ အာရာဇေဟိ- ပြီးစေပါလော့။

၇။ ဝီရာ ဝီရေဟိ ဓမ္မေဟိတိ- - - ကား။ ဝီရိယပဓာနတာယ- ဝီရိယလျှင်
 ပဓာနရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ဝီရေဟိ- ရဲရင့်ကုန်သော၊ တေဇဿဒေဟိ- များသော
 အာနုဘော်ရှိကုန်သော၊ အရိယမဂ္ဂဓမ္မေဟိ- အရိယာမဂ်တရားတို့ဖြင့်၊ ဘာဝိတိန္ဒြိယာ-
 ပွားများအပ်သော ဣန္ဒြေရှိသော၊ ဝမိတသဒ္ဓါဒိဣန္ဒြိယာ- တိုးပွားစေအပ်သော သဒ္ဓါစသော
 ဣန္ဒြေရှိသော၊ ဝီရာ- ဝီရာမည်သော၊ ဘိက္ခုနီ- ဘိက္ခုနီမသည်၊ ဝတ္ထု ကာမေဟိ- ဝတ္ထု
 ကာမတို့မှ၊ သဝါဟနံ- နောက်ပါစစ်တပ်နှင့် တကွသော၊ ကိလေသမာရံ- ကိလေသာ
 မာရ်ကို၊ ဇိနိတွာ- အောင်၍၊ အာယတိ- နောင်အခါ၌၊ ပုနဗ္ဘဝါဘာဝတော- နောက်ထပ်
 ဘဝ၏ မရှိတော့ခြင်းကြောင့်၊ အန္တိမံ- အဆုံးစွန်ဖြစ်သော၊ ဒေဟံ- ခန္ဓာကိုယ်ကို၊ ဓာရေတိ-
 ဆောင်၏။ ဣတိ- ဤသို့၊ ထေရီ- ဝီရာထေရီမသည်၊ အညံ ဝိယ- အခြားသူကိုကဲ့သို့၊
 ကတွာ- ပြု၍၊ အတ္တာနံ- မိမိကိုယ်ကို၊ ဒဿေတိ- ပြ၏။

၈။ မိတ္တေတိ- - - ကား။ တံ- ထိုမိတ္တာထေရီကို၊ အာလပတိ- ခေါ်၏။
 မိတ္တရတာတိ- - - ကား။ ကလျာဏမိတ္တေသု- အဆွေခင်ပွန်းကောင်းတို့၌၊ အဘိရတာ-
 အလွန်မွေ့လျော်သူသည်။ တတ္ထ- ထိုကလျာဏမိတ္တတို့၌၊ သက္ကာရသမ္မာနကရဏတာ-
 ရှိသေမြတ်နိုးခြင်းကို ပြုတတ်သူသည်၊ (တာ- သွတ္ထ) ဟောဟိ- ဖြစ်လော့။ ဘာဝေဟိ
 ကုသလေ ဓမ္မေတိ- - - ကား။ အရိယမဂ္ဂဓမ္မ- အရိယာမဂ်တရားတို့ကို၊ ဝဗေဟိ- တိုးပွား
 စေလော့။ ယောဂက္ခေမဿာတိ- - - ကား။ အရဟတ္တဿ စ- အရဟတ္တဖိုလ်ကို
 လည်းကောင်း၊ နိဗ္ဗာနဿ စ- နိဗ္ဗာန်ကိုလည်းကောင်း၊ (အဓိဂမာယ- ၌စပ်)၊ (ဝါ) နိဗ္ဗာန်
 သို့လည်းကောင်း၊ ပတ္တိယာ- ရောက်ခြင်းငှာ၊ အဓိဂမာယ- ရခြင်းငှာ၊ (ဝါ) မျက်မှောက်
 ပြုခြင်းငှာ။

(နာ- ၁၄) ၉။ ဘဒြေတိ- - - ကား။ တံ- ထိုဘဒြာထေရီမကို၊ အာလပတိ-
 ခေါ်၏။ ဘဒြရတာတိ- - - ကား။ ဘဒြေသု- ကောင်းကုန်သော၊ သီလာဒိဓမ္မေသု-
 သီလအစရှိ ကုန်သော တရားတို့၌၊ ရတာ- မွေ့လျော်သူသည်၊ အဘိရတာ-
 အလွန်မွေ့လျော်သူသည်၊ ဟောဟိ- ဖြစ်လော့။ ယောဂက္ခေမမနုတ္တရန္တိ- - - ကား။ စတုဟိ-

ကုန်သော၊ ယောဂေဟိ- တို့မှ၊ ခေမံ- ဘေးကင်းသော၊ အနုပဒ္ဒဝံ- ဘေးရန်မရှိသော၊
အနုတ္တရံ- မိမိထက် လွန်မြတ် သော တရားမရှိသော၊ နိဗ္ဗာနံ- နိဗ္ဗာန်ကို။ တဿ-
ထိုနိဗ္ဗာန်ကို၊ ပတ္တိယာ- ရခြင်းငှာ၊ ကုသလေ- ကုသိုလ်ဖြစ်ကုန်သော၊ ဗောဓိပက္ခိယဓမ္မေ-
ဗောဓိပက္ခိယတရားတို့ကို၊ ဘာဝေဟိ- ပွားများလေလော့၊ ဣတိ အယံ- ဤသည်ကား၊
အတ္ထော- အနက်တည်း။

၁၀။ ဥပသမေတိ- - -ကား၊ တံ- ထိုဥပသမာထေရီမကို၊ အာလပတိ- ခေါ်၏။
တရေ ဩယံ မစ္စုဇေယျံ သုဒ္ဓတ္တရန္တိ ဧတ္ထ- - - ဟူသောဤပါဌ်၌၊ ဧတ္ထ- ဤသံသရာ
တည်းဟူသော ဩယံ၌၊ မစ္စု- သေမင်းသည်၊ ဓိယတိ (တိဋ္ဌတိ)- တည်၏၊ ဣတိ တဿ-
ထို့ကြောင့်၊ မစ္စုဇေယျံ- မစ္စုဇေယျမည်၏။ အနုပစိတကုသလသမ္ဘာရေဟိ- မဆည်းပူး
အပ်သော ကုသိုလ်အဆောက်အဦးရှိကုန်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်၊ သုဠ- ကောင်းစွာ၊ ဒုတ္တရံ-
ကူးမြောက်နိုင်ခဲ့၏၊ ဣတိ တဿ- ထို့ကြောင့်၊ သုဒ္ဓတ္တရံ- သုဒ္ဓတ္တရမည်၏။ သံသာရ-
မဟောယံ- သံသရာတည်းဟူသော ကြီးစွာသောဝဲဩယသို့၊ တရေ- ကူးလေလော့၊
အရိယမဂ္ဂနာဝါယ- အရိယာမဂ်တည်းဟူသောလေ့ဖြင့်၊ တရေယျာသိ- ကူးလေလော့။
ဓာရေဟိ အန္တိမံ ဒေဟန္တိ- - - ဟူသည်ကား၊ တဿ- ထိုသံသရာတည်းဟူသော
ကြီးစွာသော ဝဲဩယကို၊ တရဏေနော- ကူးမြောက်ခြင်းဖြင့်သာလျှင်၊ အန္တိမဒေဟဓရာ-
အဆုံးစွန်ဖြစ်သောခန္ဓာကိုယ်ကို ဆောင်သည်၊ ဟောဟိ- ဖြစ်လော့၊ ဣတိ အယံ- ကား၊
အတ္ထော- အနက်တည်း။

တိဿာဒိထေရီဂါထာဝဏ္ဏနာ- သည်၊ နိဋ္ဌိတာ- ပြီ။

(ပဌမဝဂ္ဂဝဏ္ဏနာ- ပဌမဝဂ် အဖွင့်သည်၊ နိဋ္ဌိတာ- ပြီးဆုံးခြင်းသို့ ရောက်ပြီ။)

၁၁။ မုတ္တာထေရီဂါထာဝဏ္ဏနာ

သုမုတ္တာ သာဓုမုတ္တာမှီတိအာဒိကာ- - - ဤသို့အစရှိသောဂါထာသည်၊
မုတ္တာထေရီယာ- မုတ္တာထေရီမ၏၊ ဂါထာ- ဂါထာတည်း။ အယမ္ပိ- ဤမုတ္တာထေရီမ
သည်လည်း၊ ပုရိမဗုဒ္ဓေသု- ရှေးဘုရားရှင်တို့၌၊ ကတာမိကာရာ- ပြုအပ်ပြီးသော လွန်ကဲ
သော ကောင်းမှုရှိသည်၊ (ဟုတွာ)၊ တတ္ထ တတ္ထ ဘဝေ- ထိုထိုဘဝ၌၊ ဝိဝဿုပနိဿယံ-
ဝဋ်ဆင်းရဲမှကင်းသောနိဗ္ဗာန်၏ အားကြီးသောအကြောင်းဖြစ်သော၊ ကုသလံ- ကုသိုလ်ကို၊
ဥပစိနိတွာ- ဆည်းပူးအားထုတ်ပြီး၍၊ ဣမသ္မိ ဗုဒ္ဓုပ္ပါဒေ- ဤဂေါတမမြတ်စွာဘုရား
ပွင့်တော်မူရာ အခါ၌၊ ကောသလဇနပဒေ- ကောသလဇနပုဒ်၌၊ ဩယာတကဿ နာမ-
ဩယာတကမည်သော၊ ဒလိဗ္ဗုဗြာဟ္မဏဿ- သူဆင်းရဲပုဂ္ဂိုလ်၏၊ မီတာ- သမီးသည်။

ဟုတ္တာ- ဖြစ်၍၊ နိဗ္ဗတ္တိ- ဖြစ်ပြီ။ တံ- ထိုပုဏ္ဏားမလေးကို၊ ဝယပ္ပတ္တကာလေ- အရွယ်
 ရောက်သောအခါ၌၊ မာတာပိတရော- မိဘတို့သည်၊ ဧကဿ- တစ်ယောက်သော၊
 ခုနုဗြာဟ္မဏဿ- ခါးကုန်းသောပုဏ္ဏားအား၊ အဒံသု- ပေးကြကုန်ပြီ။ သာ- ထိုပုဏ္ဏားမ
 လေးသည်၊ တေန- ထိုခါးကုန်းသောပုဏ္ဏားနှင့်၊ ဃရာဝါသံ- အိမ်ရာထောင်ခြင်းကို၊
 အရောစန္တိ- မနှစ်သက်သည်၊ (ဟုတ္တာ)၊ တံ- ထိုပုဏ္ဏားကြီးကို၊ အနုဇာနာပေတွာ- ခွင့်ပြု
 စေ၍၊ ပဗ္ဗဇိတွာ- ရဟန်းပြု၍၊ ဝိပဿနာယ- ဝိပဿနာဖြင့်၊ ကမ္မံ- အားထုတ်ခြင်းအမှုကို၊
 ကရောတိ- ပြု၏။ တဿာ- ထိုမုတ္တာထေရီမအား၊ ဗဟိဒ္ဓါရမ္မဏေသု- ဗဟိဒ္ဓအာရုံတို့၌၊
 စိတ္တံ- စိတ်သည်၊ ဝိဇာဝတိ- ထိုမှဤမှ ပြေးသွား၏။ သာ- ထိုမုတ္တာထေရီမသည်၊ တံ-
 ထိုအာရုံကို၊ နိဂ္ဂဏန္တိ- နှိပ်ကွပ်လျက်၊ “သုမုတ္တာ သာဓု မုတ္တာမိ”တိ- “သုမုတ္တာ သာဓု
 မုတ္တာမိ”အစရှိသော၊ ဂါထံ- ဂါထာကို၊ ဝဒန္တိယေဝ- ရွတ်ဆိုစဉ်ပင်၊ ဝိပဿနံ- ဝိပဿနာကို၊
 ဥဿုက္ကာပေတွာ- ဖြစ်ပေါ်စေ၍၊ (ဝါ) တိုးပွားစေ၍၊ ပဋိသမ္ဘိဒါဟိ- ပဋိသမ္ဘိဒါလေးပါးတို့နှင့်၊
 သဟ- တကွ၊ အရဟတ္တံ- အရဟတ္တဖိုလ်သို့၊ ပါပုဏိ- ရောက်ပြီ။ တေန- ထို့ကြောင့်၊
 အပဒါနေ- အပဒါန်၌၊ “ပဒုမုတ္တရော နာမ ဇိနော။ ပ ။ သာသနံ”န္တိ- “ပဒုမုတ္တရော နာမ
 ဇိနော။ ပ ။ သာသနံ” - ဟူ၍၊ ဝုတ္တံ- မိန့်တော်မူအပ်ပြီ။

(အပဒါန်ပါဠိတော်အနက်)

- သဗ္ဗဓမ္မေသု- အလုံးစုံသောတရားတို့၌၊ စက္ခုမာ- စက္ခုငါးပါးနှင့် ပြည့်စုံ
 တော်မူသော၊ ပဒုမုတ္တရော နာမ- ပဒုမုတ္တရမည်သော၊ ဇိနော- မြတ်စွာဘုရား
 သည်၊ ပါဏိနေ- သတ္တဝါတို့ကို၊ အနုဂဏ္ဍန္တော- ချီးမြှောက်တော်မူလိုသည်၊
 (ဟုတ္တာ)၊ ပိဏ္ဏာယ- ဆွမ်းအလို့ငှါ၊ ပုရံ- မြို့တွင်းသို့၊ ပါဝိသီ- ဝင်တော်မူပြီ။

- တဿ သတ္ထု- ထိုမြတ်စွာဘုရားသည်၊ အာဂစ္ဆတော- ကြွလာတော်မူ
 လတ်သော်၊ သဗ္ဗေ- အလုံးစုံကုန်သော၊ တေ နဂရဝါသိနော- ထိုမြို့သူ မြို့သား
 တို့သည်၊ ဟဋ္ဌတုဌာ- ရွှင်လန်းနှစ်သက်ကုန်သည်ဖြစ်၍၊ သမာဂန္တာ- ကောင်းစွာ
 လာရောက်ကြကုန်လျက်၊ ဝါလိကာ- သဲတို့ကို၊ အာကိရိသု- ကြပြန်ကြကုန်ပြီ။

- (အဟံ- သည်)၊ ဝီထိသမ္ပဇ္ဇနံ စ- လမ်းမ၌ တံမြက်လှည်းခြင်းကိုလည်း
 ကောင်း၊ ကဒလိပုဏ္ဏကဒ္ဓဇေ စ- ငှက်ပျောပင်၊ ရေပြည့်အိုး၊ အလံတံခွန်တို့ကို
 လည်းကောင်း၊ ဓူမံ စ- နံသာ အခိုးအငွေ့ကိုလည်းကောင်း၊ စုဏ္ဏံ စ- နံသာမှုန့်ကို
 လည်းကောင်း၊ မာလံ စ - ပန်းကိုလည်းကောင်း၊ ကတွာ- ပြု၍၊ သတ္ထုနော-
 မြတ်စွာဘုရားအား၊ သက္ကာရံ- ပူဇော်ခြင်းကို၊ ကစ္စ- ပြု၍။

(နာ- ၁၅)- မဏ္ဍပ်- မဏ္ဍပ်ကို၊ ပဋိယာဒေတွာ- စီရင်၍၊ ဝိနာယကံ- လူသုံးပါးတို့၏

အကြီးအမှူး ဖြစ်တော်မူသော မြတ်စွာဘုရားကို၊ နိမန္နတ္တာ- ပင့်ဖိတ်၍၊
မဟာဒါနံ- ကြီးစွာသော အလှူကို၊ ဒဒိတ္တာန- ပေး၍၊ သမ္မောဓိ- သာဝကဗောဓိ
ဉာဏ်ကို၊ အဘိပတ္တယိ အဘိပတ္တယိ- ဆုတောင်းခဲ့ပြီ။

- မဟာဝီရော- ကြီးသောလုံ့လရှိတော်မူသော၊ သဗ္ဗပါဏိနံ- အလုံးစုံသော
သတ္တဝါတို့ကို၊ ဟာရကော- နိဗ္ဗာန်သို့ ကယ်တင်တော်မူတတ်သော၊ အဂ္ဂပုဂ္ဂလော-
အမြတ်ဆုံးပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်တော်မူသော၊ ပဒုမုတ္တရော- ပဒုမုတ္တရဘုရားရှင်သည်၊
အနုမောဒနိယံ- အနုမောဒနာကထာကို၊ ကတ္တာ- ပြုတော်မူ၍၊ ဗျာကာသိ-
ဗျာဒိတ်ပေးတော်မူပြီ။ (ကိ- အဘယ်သို့၊ ဗျာကာသိ- ဗျာဒိတ်ပေးတော်မူသနည်း)။

- သတသဟဿေ- ကမ္ဘာတစ်သိန်းသည်၊ အတိတ္တန္တေ- လွန်လတ်သော်၊
ဘဒ္ဒကော- ဘဒ္ဒမည်သော၊ ကပ္ပေါ- ကမ္ဘာသည်၊ ဟေဿတိ- ဖြစ်လတ်၊ (တွံ-
သင်သည်)၊ ဘဝါဘဝေ- ဘဝအဆက်ဆက်၌၊ (ဝါ) ဘဝငယ် ဘဝကြီး၌၊ သုခံ-
ချမ်းသာအမျိုးအမျိုးကို၊ လဒ္ဓါ- ရသည်ဖြစ်၍၊ ဗောဓိယံ- သာဝကဗောဓိဉာဏ်သို့၊
ပါပုဏိဿသိ- ရောက်ရလတ်။

- ယေ ကေစိ- ခပ်သိမ်းကုန်သော၊ နရနာရိယော- ယောက်ျားမိန်းမဟူသမျှ
တို့သည်၊ ဟတ္ထကမ္ပံ- လက်၏အမှုကို၊ (ဝါ) ဝေယျာဝစ္စကို၊ ကတာဝီ- ဝိုင်းဝန်း
ပြုလုပ်ကြကုန်၏၊ သဗ္ဗာ- အလုံးစုံကုန်သော ယောက်ျားမိန်းမတို့သည်၊
အနာဂတမှိ- နောင်လာလတ်သော၊ အဒ္ဓါနေ- ကာလ၌၊ (တေ- သင်၏)၊ သမ္ပခါ-
မျက်မှောက်၌၊ ဟေဿန္တိ- ဖြစ်ကုန်လတ်။

- တေန ကမ္မဝိပါကေန စ- ထိုကံ၏အကျိုးကြောင့်လည်းကောင်း၊
စေတနာပဏိဓိဟိ စ- စေတနာထက်သန်စွာ ဆုတောင်းခြင်းတို့ကြောင့်လည်း
ကောင်း၊ ဥပ္ပန္နဒေဝဘဝနေ- ဖြစ်ရာနတ်တံ၌၊ တာ- ထိုယောက်ျား မိန်းမ ဟူသမျှ
တို့သည်၊ တုယံ- သင်၏၊ ပရိစာရိကာ- အလုပ်အကျွေးတို့သည်၊ (ဟေဿန္တိ-
တုံ၊ ဣတိ ဗျာကာသိ)။

- (မယံ- တပည့်တော်တို့သည်)၊ အသင်္ချေယျံ- မရေမတွက်နိုင်သော၊ ဒိဗ္ဗံ-
နတ်၌ဖြစ်သော၊ သုခဉ္စ- ချမ်းသာကိုလည်းကောင်း၊ အသဒ္ဓိယံ- မရေမတွက်
နိုင်သော၊ မာနသံ- လှ၌ဖြစ်သော၊ သုခဉ္စ- ချမ်းသာကိုလည်းကောင်း၊ စိရံ- ကြာ
မြင့်စွာသော၊ ကာလံ- ကာလပတ်လုံး၊ အနုဘောန္တိ (အနုဘောန္တိ)- သုံးဆောင်
ခံစားကြရကုန်လျက်၊ ဘဝါဘဝေ- ဘဝအဆက်ဆက်၌၊ (ဝါ) ဘဝငယ် ဘဝကြီး၌၊
သံသရိမှ- ကျင်လည်ခဲ့ရကုန်ပြီ။

- ဣတော- ဤဘဒ္ဒကမ္ဘာမှ၊ သတသဟဿေ ကပ္ပေ- ကမ္ဘာတစ်သိန်း

အထက်၌၊ တဒါ- ထိုအခါ၌၊ ယံ ကမ္မံ- အကြင်အမှုကို၊ (အဟံ- သည်)၊ အကရိ- ပြုခဲ့ပြီ၊ (တေန ကမ္မေန- ထိုပြုလုပ်ခဲ့သောကောင်းမှုကံကြောင့်၊ အဟံ- သည်) မနုဿေသု စ- လူပြည်တို့၌လည်းကောင်း၊ အထော- ထို့အတူ၊ ဒေဝပုရေသု စ- နတ်ပြည်တို့၌လည်းကောင်း၊ သုခုမာလာ- နူးညံ့သိမ်မွေ့သည်၊ (ဟောမိ- ဖြစ်ရ၏)။

သုကတံ- ကောင်းစွာပြုအပ်သော၊ ကမ္မသမ္ပဒံ- ကံ၏ပြည့်စုံခြင်းကို၊ (နိဿာယ- မှီ၍)၊ ရူပံ- အဆင်းကိုလည်းကောင်း၊ ဘောဂံ- စည်းစိမ်ကိုလည်းကောင်း၊ ယသံ- အခြံအရံကိုလည်းကောင်း၊ အာယု- အသက်ရှည်ခြင်းကိုလည်းကောင်း၊ အထော- ထိုမှတစ်ပါး၊ ကိတ္တိသုခံ- ကျော်စောခြင်းချမ်းသာကိုလည်းကောင်း၊ ပိယံ- ချစ်မြတ်နိုးခြင်းကိုလည်းကောင်း၊ သဗ္ဗံ- အလုံးစုံကို၊ (အဟံ- သည်) သတတံ- အမြဲ၊ လဘာမိ- ရ၏။

ပစ္ဆိမေ- နောက်ဆုံးဖြစ်သော၊ ဘဝေ-ဘဝသည်၊ သမ္ပတ္တေ- ရောက်လတ်သော်၊ အဟံ- တပည့်တော်သည်၊ ဗြာဟ္မဏေ- ဗြာဟ္မဏဖြစ်သော၊ ကုလေ- အမျိုး၌၊ ရမဏိယေ- နှလုံးမွေ့လျော်ဘွယ်ရှိသော၊ နိဝေသနေ- အိမ်၌၊ ဇာတာ- ဖြစ်ပြီ၊ သုခုမာလာဟတ္ထပါဒါ- အလွန်နူးညံ့သောလက်ခြေရှိသည်၊ (အဟံ- ဖြစ်ပြီ)။

(အဟံ- သည်)၊ သဗ္ဗကာလမ္ပိ- အလုံးစုံသောကာလပတ်လုံးလည်း၊ အနုလင်္ကတံ- တန်ဆာမဆင်အပ်သော၊ ပထဝီ - မြေကြီးကို၊ န ပဿာမိ- မမြင်ရ၊ အသုစိ- မစင်ကြယ်သော၊ စိက္ခလ္လဘူမိ- ရွံ့ညွန်မြေကို၊ ကုဒါစနံ- တရံတဆစ်မျှ၊ န ပဿာမိ- မမြင်ရ။

ကိလေသာ စျာပိတာ မယံ၊ ။ပ။ ကတံ ဗုဒ္ဓဿ သာသနံ။ ။

ပန- ဆက်၍ဆိုဦးအံ့၊ (သာ- ထိုမုတ္တာထေရီမသည်)၊ အရဟတ္တံ- သို့၊ ပတ္တာ- ရောက်ပြီး၍၊ ဥဒါနေန္တိ- ဥဒါန်းကျူးရင့်လိုသည်ဖြစ်၍၊ “သုမုတ္တာ သာဓုမုတ္တာမိ၊ ။ပ။ ဘဝနေတ္တိ သမူဟတာ” တိ- - - ဟူသော၊ ဣမံ ဂါထံ- ဤဂါထာကို၊ အဘာသိ- ကျူးရင့် ရွတ်ဆိုတော်မူပြီ။

၁။ အဋ္ဌကထာစာမူ၌ ပထဝီ- ဟု တွေ့ရသည်။
၂။ ဤမုတ္တာထေရ်ဂါထာအဋ္ဌကထာအဖွင့် နှင့် ထုတ်ပြသော အပဒါန်ဂါထာတို့ မတူညီကြ။ ထေရ်ဂါထာ ပါဠိတော်နှင့် အဋ္ဌကထာအဖွင့်ဝတ္ထုကြောင်းအရ မုတ္တာထေရီသည် ဆင်းရဲသူမဖြစ်ကြောင်း တွေ့ရသည်။ သို့သော် အဋ္ဌကထာလာ လက်ရှိအပဒါန်ဂါထာများ၌ကား နောက်ဆုံးဘဝဝယ် အလွန်ချမ်းသာသူ ဖြစ်ကြောင်း တွေ့ရသည်။ အကိုးဂါထာအစို့သည် ဧတုရာသီတိဘိက္ခုနီသဟဿအပဒါန်- အပဒါန် ၂၊ ၂၀၂-၂၀၃၊ ၌ လာသော အပဒါန်ဂါထာများနှင့် တူသယောင်ရှိသည်။ အဋ္ဌကထာ၌ “မုတ္တာထေရီယာ ဂါထာ” ဟု လာရှိသော်လည်း မုတ္တာ ဟူ၍ မထင်ရှား။ အကိုးပါဠိကို သင်္ဂါယနာတင် မထေရ်တို့က “နတ္ထိ ပါဠိယံ” ဟု ညွှန်းထား၏။ သို့ဖြစ်၍ ဤဝတ္ထုလာ အပဒါန်ဂါထာတို့ကို ဖြစ်သင့်သလို ကြံ၍ အနက်ပေးလိုက်သည်။

(ဂါထာအနက်)

၁၁။ (အဟံ- တပည့်တော်သည်)။ ခုဇ္ဇကေန- ခါးကုန်းခြင်း၏ အကြောင်း ဖြစ်သော၊ ဥဒုက္ခလေန- ဆုံလည်းကောင်း၊ မုသလေန- ကျည်ပွေ့လည်းကောင်း၊ ခုဇ္ဇကေန- ခါးကုန်းနေသော၊ ပတိနာ စ- လင်ယောက်ျားလည်းကောင်း၊ ဣတိ- ဤသို့၊ တီဟိ- သုံးပါးကုန်သော၊ ခုဇ္ဇေဟိ- အကုန်းတို့မှ၊ မုတ္တိယာ- လွတ်ခြင်း ကြောင့်၊ သုမုတ္တာ- ကောင်းစွာလွတ်သူသည်၊ သာဓုမုတ္တာ- တကယ့်ကို လွတ်သူ သည်၊ အမှိ- ဖြစ်၏၊ (ယသ္မာ- အကြင်ကြောင့်)၊ ဘဝနေတ္ထိ- ဘဝသို့ ဆောင် တတ်သော တဏှာကို၊ သမူဟတာ- အရဟတ္တမဂ်ဖြင့် အကြွင်းမဲ့ ပယ်နုတ်အပ်ပြီ၊ (တသ္မာ- ထို့ကြောင့်)၊ အဟံ- တပည့်တော်သည်၊ ဇာတိမရဏာ စ- ပဋိသန္ဓေ နေခြင်း သေခြင်းမှလည်း၊ မုတ္တာ- လွတ်သည်၊ အမှိ- ဖြစ်ပြီ။

(နာ- ၁၆) ၁၁။ တတ္ထ- ထိုဂါထာ၌၊ သုမုတ္တာတိ- - - ကား၊ သုဠ- ကောင်းစွာ၊ မုတ္တာ- လွတ်သူသည်။ သာဓု မုတ္တာမှိတိ- - - ကား၊ (အဟံ- သည်)၊ သာဓု- ကောင်းစွာ၊ သမ္မဒေဝ- ကောင်းစွာသာလျှင်၊ မုတ္တာ- လွတ်သူသည်၊ အမှိ- ဖြစ်၏။ ပန- ပရိဟာရ ပက္ခမှတစ်ပါး စောဒနာပက္ခကို ဆိုဦးအံ့၊ ကုတော- အဘယ်မှ၊ သုမုတ္တာ- ကောင်းစွာ လွတ်သနည်း၊ သာဓုမုတ္တာ- တကယ့်ကို လွတ်သနည်း၊ ဣတိ (စေ)- ဤသို့ မေးဘွယ် ရှိသောကြောင့်၊ “တီဟိ ခုဇ္ဇေဟိ မုတ္တိယာ”တိ- - - ဟူ၍၊ အာဟ- ဆိုပြီ၊ တီဟိ- သုံးပါး ကုန်သော၊ ဝက်ကေဟိ- အကုန်းတို့မှ၊ ပရိမုတ္တိယာ- လွတ်ခြင်းကြောင့်၊ ဣတိ အယံ- ဤသည်ကား၊ အတ္ထော- အနက်တည်း။ ဣဒါနိ- ယခုအခါ၌၊ တာနိ- ထိုအကုန်း သုံးပါးတို့ကို၊ သရူပတော- သရုပ်အားဖြင့်၊ ဒဿေန္တိ- ပြလိုသည်ဖြစ်၍၊ “ဥဒုက္ခလေန မုသလေန၊ ပတိနာ ခုဇ္ဇကေန စာ” တိ- - - ဟူ၍၊ အာဟ- မိန့်ဆိုပြီ။ ဟိ- ချဲ့ဦးအံ့၊ (တစ်နည်း) ဟိ- မှန်၏၊ ဥဒုက္ခလေ- ဆုံ၌၊ ဧည- စပါးကို၊ ပက္ခိပန္နိယာ- ထည့်သော် လည်းကောင်း၊ ပရိဝတ္တေန္တိယာ- လည်စေသော်လည်းကောင်း၊ မုသလေန- ကျည်ပွေ့ဖြင့်၊ ကောဇ္ဇေန္တိယာ စ- ထောင်းသော်လည်းကောင်း၊ ပိဋိ- ကျောက်ကုန်းကို (ဝါ) ခါးကို၊ ဩနာမေတဗ္ဗာ- ညွတ်စေအပ်သည်၊ ဟောတိ- ဖြစ်၏၊ ဣတိ- ဤသို့၊ ခုဇ္ဇကရဏ- ဟေတုတာယ- ခါးကုန်း၍ ပြုခြင်း၏ အကြောင်း၏အဖြစ်ကြောင့်၊ တဒုဘယံ- ထိုဆုံနှင့် ကျည်ပွေ့ နှစ်ပါးစုံကို “ခုဇ္ဇန္တိ- ခုဇ္ဇ ဟူ၍၊ ဝုတ္တံ- ဆိုအပ်၏။ အဿာ- ထိုပုဏ္ဏားမကလေး၏၊ သာမိကော ပန- လင်ယောက်ျားသည်ကား၊ ခုဇ္ဇော ဧဝ- မူလကပင် ခါးကုန်းသည်သာ တည်း။ ဣဒါနိ- ယခုအခါ၌၊ ယဿာ မုတ္တိယာ- အကြင်လွတ်ခြင်းကို၊ နိဒဿနဝသေန- ညွှန်ပြခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်၊ တီဟိ- သုံးပါးကုန်သော၊ ခုဇ္ဇေဟိ- ကုန်းခြင်းတို့မှ၊ မုတ္တိ- လွတ်ခြင်းကို၊ ဝုတ္တာ- မိန့်ဆိုအပ်ပြီ။ တမေဝ- ထိုလွတ်ခြင်းကိုပင်၊ ဒဿေန္တိ- ပြလိုသည်။

(ဟုတ္တာ) “မုတ္တာမှိ ဇာတိမရဏာ”တိ- မုတ္တာမှိ ဇာတိမရဏာဟူ၍၊ ဝတ္တာ- ဆို၍၊ တတ္ထ- ထိုဇာတိမရဏမှ လွတ်ခြင်း၌၊ ကာရဏံ- အကြောင်းကို၊ “ဘဝနေတ္ထိ သမ္မဟတာ”တိ- - - ဟူ၍၊ အာဟ- မိန့်ဆိုပြီ။ တဿ- ထိုစကားရပ်၏၊ အတ္ထော- အနက်အဓိပ္ပါယ်ကား၊ အဟံ- သည်၊ ကေဝလံ- သက်သက်၊ တီဟိ- သုံးပါးကုန်သော၊ ခုဇ္ဇေဟိ ဧဝ- ကုန်းခြင်း တို့မှသာလျှင်၊ မုတ္တာ- လွတ်သည်၊ န- မဟုတ်သေး၊ အထ ခေါ- စင်စစ်ကား၊ ယသ္မာ- အကြင်ကြောင့်၊ သဗ္ဗဿာပိ- အလုံးစုံလည်းဖြစ်သော၊ ဘဝဿ- ဘဝ၏ (ဝါ) ဘဝသို့၊ နေတ္ထိ နာယိကာ- ဆောင်ကြောင်းဖြစ်သော၊ (ဝါ) ဆောင်တတ်သော၊ တဏှာ- တဏှာကို၊ အဂ္ဂမဂ္ဂေန- အရဟတ္တမဂ်ဖြင့်၊ မယာ- ငါသည်၊ သမုပ္ပါဒ္ဓိတာ- အကြွင်းမဲ့ ဖြတ်အပ်ပြီ။ တသ္မာ- ထို့ကြောင့်၊ သဗ္ဗသ္မာ- အလုံးစုံသော၊ ဇာတိမရဏာပိ- ပဋိသန္ဓေနေခြင်း၊ သေခြင်းတို့မှလည်း၊ မုတ္တာ- လွတ်ပြီ။ ဣတိ- ဤကားအနက်တည်း။

မုတ္တာထေရီဂါထာဝဏ္ဏနာ- သည်၊ နိဋ္ဌိတာ- ပြီ။

၁၂။ ဓမ္မဒိန္နာထေရီဂါထာဝဏ္ဏနာ

ဆန္ဒဇာတာ အဝသာယိတိ- - - ဂါထာသည်၊ ဓမ္မဒိန္နာထေရီယာ- ဓမ္မဒိန္နာထေရီ၏၊ ဂါထာ- ဂါထာတည်း။ ကိရ- ချဲ့၍ဆိုဦးအံ့၊ သာ- ထိုဓမ္မဒိန္နာထေရီသည်၊ ပဒုမုတ္တရ- ပုဒ္ဒကာလေ- ပဒုမုတ္တရဘုရားရှင် လက်ထက်တော်၌၊ ဟံသဝတီနဂရေ- ဟံသဝတီမြို့၌၊ ပရာဓိနဝုတ္တိကာ- သူတစ်ပါးနှင့် စပ်သော အသက်မွေးခြင်းရှိသူသည် (ဝါ) အစေခံမလေး သည်၊ ဟုတ္တာ- ဖြစ်၍၊ ဇီဝန္တိ- အသက်မွေးလတ်သော်၊ နိရောဓတော- နိရောဓသမာပတ်မှ၊ ဝုဋ္ဌိတဿ- ထတော်မူသော၊ အဂ္ဂသာဝကဿ- အဂ္ဂသာဝကဖြစ်တော်မူသော သုဇာတ မထေရ်အား၊ ပူဇာသက္ကာရပုဗ္ဗကံ- ပူဇော်သက္ကာရပြုခြင်းလျှင် ရွှေသွားရှိသော၊ ဒါနံ- အလှူကို၊ ဒတွာ- ပေးလှူ၍၊ ဒေဝလောကေ- နတ်ပြည်၌၊ နိဗ္ဗတ္တာ- ဖြစ်ပြီ။ တတော- ထိုဘဝမှ၊ စဝိတွာ- စုတေ၍၊ ဒေဝမနုဿေသု- နတ်ပြည်လူပြည်တို့၌၊ သံသရန္တိ- ကျင်လည်လျက်၊ ဖုဿဿ- ဖုဿမည်သော၊ ဘဂဝတော- မြတ်စွာဘုရား၏၊ ကာလေ- လက်ထက်တော်၌၊ သတ္ထု- မြတ်စွာဘုရား၏၊ ဝေမာတိကဘာတိကာနံ- မိတ္ထေးတော်၏ သားဖြစ်ကုန်သော မင်းသားညီနောင်တို့၏၊ ကမ္မိကဿ- ဘဏ္ဍာစိုး၏၊ ဂေဟေ- အိမ်၌၊ ဝသမာနာ- နေလျက်၊ ဒါနံ- အလှူကို၊ ပဋိစ္စ- စွဲ၍၊ “ဧကံ- တစ်ခုကို၊ ဒေဟိ- ပေးလှူလော့” ဣတိ- ဤသို့၊ သာမိကေန- လင်ယောက်ျားသည်၊ ဝုတ္တေ- ဆိုအပ်လတ်သော်၊ ဒွေ- နှစ်ခုတို့ကို၊ ဒေန္တိ- ပေးလှူလျက်၊ ဗဟံ- များစွာသော၊ ပုညံ- ကောင်းမှုကို၊ ကတွာ- ပြု၍၊ ကဿပဗုဒ္ဓကာလေ- ကဿပဘုရားရှင် လက်ထက်၌၊ ကိကိဿ- ကိကိမည်သော၊

ကာသိကရညော- ကာသိမင်း၏။ ဂေဟေ- နန်းတော်၌၊ ပဋိသန္တိ- ပဋိသန္ဓေကို၊ ဂဟေတွာ- ယူ၍၊ သတ္တန္တံ- ကုန်သော၊ ဘဂိနီနံ- ညီအစ်မတို့၏၊ အဗ္ဘန္တရာ- အတွင်း၌ဖြစ်သည်။ (တစ်နည်း) ဘဂိနီနံ- ညီအစ်မတို့တွင်၊ အဗ္ဘန္တရာ- ပါဝင်သည်။ ဟုတွာ- ဖြစ်၍၊ ဝိသတိဝဿသဟဿာနိ- အနှစ် နှစ်သောင်းတို့ပတ်လုံး၊ ဗြဟ္မစရိယံ- မြတ်သောအကျင့်ကို၊ စရိတွာ- ကျင့်၍၊ ဧကံ- တစ်ခုသော၊ ဗုဒ္ဓန္တရံ- ဘုရားနှစ်ဆူတို့၏အကြား ကာလပတ်လုံး၊ ဒေဝမနုဿေသု- နတ်လူတို့၌၊ သံသရန္တိ- ကျင်လည်လျက်၊ ဣမသ္မိ ဗုဒ္ဓုပ္ပါဒေ- ဤဂေါတမ မြတ်စွာဘုရား ပွင့်တော်မူရာအခါ၌၊ ရာဇဂဟေ- ရာဇဂြိုဟ်ပြည်၌၊ ကုလဂေဟေ- အမျိုး ကောင်းအိမ်၌၊ နိဗ္ဗတ္တိတွာ- ဖြစ်၍၊ ဝယပ္ပတ္တာ- အရွယ်သို့ရောက်လတ်သော်၊ ဝိသာခဿ- ဝိသာခမည်သော၊ သေဌိနော- သူဌေး၏၊ ဂေဟံ- အိမ်သို့၊ ဂတာ- ရောက်ပြီ။

အထ- ထိုအခါ၌၊ ဧကဒိဝသံ- တစ်နေ့သ၌၊ ဝိသာခေါ- ဝိသာခမည်သော၊ သေဌိ- သူဌေးသည်၊ သတ္တု- မြတ်စွာဘုရား၏၊ သန္တိကေ- အထံတော်၌၊ ဓမ္မံ- တရားကို၊ သုတွာ- နာရ၍၊ အနာဂါမိ- အနာဂါမိသည်၊ ဟုတွာ- ၍၊ ယရံ- အိမ်သို့၊ ဂန္ဓာ- ရောက်၍၊ ပါသာဒံ- ပြာသာဒ်သို့၊ အဘိရုဟန္တော- တက်လတ်သော်၊ သောပါနမတ္ထကေ- စောင်းတန်း လှေကား ထိပ်၌၊ ဌိတာယ- တည်သော၊ ဓမ္မဒိန္နာယ- ဓမ္မဒိန္နာ၏၊ ပသာရိတဟတ္ထံ- ဆန့်တန်းသော လက်ကို၊ အနာလမ္ဘိတွာ- မဆွဲကိုင်မူ၍သာလျှင်၊ ပါသာဒံ- ပြာသာဒ်သို့၊ အဘိရုဟိတွာ- တက်၍၊ (နာ- ခရ) ဘုဉ္ဇမာနောပိ- ထမင်းစားသော်လည်း၊ တုဏှိဘူတော- ဆိတ်ဆိတ် ဖြစ်၍သာလျှင်၊ ဘုဉ္ဇိ- စားပြီ။ ဓမ္မဒိန္နာ- ဓမ္မဒိန္နာသည်၊ တံ- ထိုအကြောင်းကို၊ ဥပဓာရေတွာ- စူးစမ်းဆင်ခြင်၍၊ “အယျပုတ္တ- အရှင်သား၊ ကသွာ- အတယ်ကြောင့်၊ တွံ- သင်သည်၊ အဇ္ဇ- ယနေ့၊ မမ- ကျွန်တော်မ၏၊ ဟတ္ထံ- လက်ကို၊ နာလမ္ဘိ- မဆွဲကိုင်သနည်း၊ ဘုဉ္ဇမာနောပိ- ထမင်းစားသော်လည်း၊ ကိဉ္ဇိ- တစ်စုံတစ်ခုသော စကားကိုမျှ၊ န ကထေသိ- မပြောဆိုသနည်း၊ မယံ- ကျွန်တော်မ၏၊ (ဝါ) မှာ၊ ကောစိ- တစ်စုံတစ်ခုသော၊ ဒေါသော- အပြစ်သည်၊ အတ္ထိ န ခေါ- ရှိလေသလော၊” ဣတိ- ဤသို့၊ အာဟ- ပြောပြီ။ ဝိသာခေါ- ဝိသာခသူဌေးသည်၊ “ဓမ္မဒိန္နော- ချစ်နှမ ဓမ္မဒိန္နာ၊ တေ- သင်နှမ၏၊ (ဝါ) မှာ၊ ဒေါသော- အပြစ်သည်၊ န အတ္ထိ- မရှိ၊ ပန- ထိုသို့ပင် အပြစ်မရှိပါသော်လည်း၊ အဟံ- ငါသည်၊ အဇ္ဇ- ယနေ့မှ၊ ပဌာယ- စ၍၊ ဣတ္ထိသရီရံ- မိန်းမ၏ ခန္ဓာကိုယ်ကို၊ ဖုသိတုံ- ထိတွေ့ခြင်းငှါ လည်းကောင်း၊ အာဟာရေ- အာဟာရ၌၊ လောလဘာဝံ- တပ်မက်သည်၏အဖြစ်ကို၊ ကာတုံ စ- ပြုခြင်းငှါလည်းကောင်း၊ အနရဟော- မထိုက်တော့၊ တာဒိသော- ထိုကဲ့သို့ ရှုအပ်သော၊ ဓမ္မော- သစ္စာလေးပါးတရားကို၊ မယာ- ငါသည်၊ ပဋိဝိဇ္ဇေါ- ထိုးထွင်း၍ သိအပ်ပြီ။ တွံ ပန- သင်နှမသည်ကား၊ (ဂေဟေ- အိမ်၌၊ ဝသိတုံ- နေခြင်းငှါ) သစေ ဣစ္ဆသိ- အကယ်၍ အလိုရှိအံ့၊ ဧဝံ သတိ- ဤသို့အလိုရှိလတ်သော်၊ ဣမသ္မိယေဝ

ဂေဟေ- ဤအိမ်၌ပင်၊ ဝသ- နေလော့၊ (ဂေဟေ- အိမ်၌၊ ဝသိတုံ- နေခြင်းငှါ) နော စေ
 ကုစ္ဆသိ- အကယ်၍ အလိုမရှိသည်ဖြစ်အံ့၊ ဧဝံ သတိ- ဤသို့အလိုမရှိလတ်သော်၊
 ယတ္ထကေန- အကြင်မျှလောက်သော၊ ဓနေန- ဥစ္စာဖြင့်၊ တေ- သင့်နှမအား၊ အတ္ထော-
 အလိုရှိ၏၊ တတ္ထကံ- ထိုမျှလောက်သော ဥစ္စာကို၊ ဂဟေတွာ- ယူ၍၊ ကုလယရံ- မိဘအိမ်သို့
 ဂစ္ဆာဟိ- ပြန်သွားပါလော့၊ "ဣတိ- ဤသို့၊ အာဟ- ပြောပြီ။ အယျပုတ္တ- အရှင်သား၊
 တယာ- အရှင်သားသည်၊ ဝန္တဝမနံ- ထွေးအန်အပ်ပြီးသော အန်ဖတ်ကို၊ အဟံ- သည်၊
 န အာစမိဿာမိ- ငုံထားလိမ့်မည် မဟုတ်၊ မေ- ကျွန်တော်မအား၊ ပဗ္ဗဇ္ဇံ- ရဟန်းအဖြစ်ကို၊
 အနုဇာနာဟိ- ခွင့်ပြုပါလော့၊ ဣတိ- ဤသို့ (ဓမ္မဒိန္နာ- သည်၊ အာဟ- ပြောပြီ။) ဝိသာခေါ-
 ဝိသာခသုဌေးသည်၊ "ဓမ္မဒိန္နေ- ဓမ္မဒိန္နာ၊ သာဓု- ကောင်းပြီ၊" ဣတိ- ဤသို့၊ (ဝတွာ-
 ပြော၍)၊ တံ- ထိုဓမ္မဒိန္နာကို၊ သုဝဏ္ဏသိဝိကာယ- ရွှေထမ်းစင်ဖြင့်၊ ဘိက္ခုနီဥပဿယံ-
 ဘိက္ခုနီမကျောင်းသို့၊ ပေသေသိ- ပို့ပြီ။ သာ- ထိုဓမ္မဒိန္နာသည်၊ ပဗ္ဗဇိတွာ- ရဟန်းပြု၍၊
 ကမ္မဋ္ဌာနံ- ကမ္မဋ္ဌာန်းကို၊ ဂဟေတွာ- ယူ၍၊ ကတိပါဟံ- နှစ်ရက် သုံးရက်၊ တတ္ထ-
 ထိုရာဇဂြိုဟ်မြို့၌၊ ဝသိတွာ- နေ၍၊ ဝိဝေကဝါသံ- ဆိတ်ငြိမ်ရာ၌ နေခြင်းကို ဝသိတုကာမာ-
 နေခြင်းငှါအလိုရှိသည်၊ (ဟုတွာ)၊ အာစရိယုပဇ္ဈာယာနံ- ဆရာ ဥပဇ္ဈာယ် တို့၏၊ သန္တိကံ-
 အထံသို့၊ ဂန္ဓာ- သွား၍၊ "အယျာ- အရှင်မတို့၊ မယံ- တပည့်တော်၏၊ စိတ္တံ- စိတ်သည်၊
 အာကိဏ္ဏဌာနေ- အာရုံငါးပါး ရောပြွမ်းသောအရပ်၌၊ န ရမတိ- မဓမ္မ လျော်ပါ၊
 ဂါမကာဝါသံ- ရွာငယ်ကျောင်းသို့၊ ဂစ္ဆာမိ- သွားလိုပါ၏၊" ဣတိ- ဤသို့၊ အာဟ-
 လျောက်ပြီ။ ဘိက္ခုနီယော- ဘိက္ခုနီမတို့သည်၊ တံ- ထိုဓမ္မဒိန္နာထေရီမကို၊ ဂါမကာဝါသံ-
 ရွာငယ်ကျောင်းသို့၊ နယိသု- ဆောင်ကြကုန်ပြီ။ သာ- ထိုဓမ္မဒိန္နာထေရီမသည်၊ တတ္ထ-
 ထိုရွာငယ်ကျောင်း၌၊ ဝသန္တိ- နေစဉ်၊ အတီတေ- လွန်လေပြီးသော ဘဝများစွာ၌၊
 မဒ္ဒိတသင်္ခါရတာယ- နင်းချေအပ်ပြီးသော သင်္ခါရတရားရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ န
 စိရသေဝ- မကြာမြင့်မီသာလျှင်၊ ပဋိသမ္ဘိဒါဟိ- ပဋိသမ္ဘိဒါလေးပါးတို့နှင့်၊ သဟ- တကွ၊
 အရဟတ္တံ- ရဟန္တာအဖြစ်သို့၊ (ဝါ) အရဟတ္တဖိုလ်သို့၊ ပါပုဏိ- ရောက်ပြီ။

တေန- ထို့ကြောင့်၊ အပဒါနေ- အပဒါန်၌၊ "ပဒုမုတ္တရော နာမ ဇိနော ။ပ။ ကတံ
 ဗုဒ္ဓဿ သာသနံ" ဟိ- "ပဒုမုတ္တရော နာမ ဇိနော ။ပ။ ကတံ ဗုဒ္ဓဿ သာသနံ" ဟူ၍၊
 ဝုတ္တံ- မိန့်တော်မူအပ်ပြီ။

(အပဒါန်ပါဠိတော်အနက်)

- "ဣတော- ဤဘဒ္ဒကမ္ဘာမှ၊ သတသဟဿမိ ကပ္ပေ- ကမ္ဘာတစ်သိန်း
 ထက်၌၊ သဗ္ဗဓမ္မာန သဗ္ဗဓမ္မာနံ- ခပ်သိမ်းသောတရားတို့၏၊ ပါရဂူ- တစ်ဘက်
 ကမ်းသို့ ရောက်တော်မူသော၊ ပဒုမုတ္တရော နာမ- ပဒုမုတ္တရမည်တော်မူသော၊

ဇိနော- မာရ်ငါးပါးကို အောင်တော်မူသော၊ နာယကော- မြတ်စွာဘုရားသည်၊ ဥပ္ပဇ္ဇိ- ပွင့်တော်မူပြီ။

တဒါ- ထိုအခါ၌၊ အဟံ- တပည့်တော်သည်၊ ဟံသဝတိယံ- ဟံသာဝတီ မြို့တော်၌၊ အညတရေ- မထင်ရှားသော၊ ကုလေ- အမျိုး၌၊ အဟံ- ဖြစ်ခဲ့ပြီ၊ နိပကာ- ထက်မြက်လိမ္မာသော ဉာဏ်ပညာရှိသော၊ သီလသံဝုတာ- သီလကို စောင့်ထိန်းသော၊ ပရကမ္မကာရီ- သူတစ်ပါးအလုပ်ကို ပြုလုပ်ရသော အစေခံမ လေးသည်၊ (ဝါ) အိမ်ဖော်မလေးသည်၊ အာသိ- ဖြစ်ခဲ့ပြီ။

(ယဒါ- အကြင်အခါ၌)၊ ပဒုမုတ္တရဗုဒ္ဓဿ- ပဒုမုတ္တရမြတ်စွာဘုရား၏၊ အဂ္ဂသာဝကော- အဂ္ဂသာဝကဖြစ်တော်မူသော၊ သုဇာတော- သုဇာတ မထေရ် သည်၊ ဝိဟာရာ- ကျောင်းမှ၊ အဘိနိက္ခမ္မ- ထွက်၍၊ ပိဏ္ဍပါတာယ- ဆွမ်းအလို့ငှါ၊ ဂစ္ဆတိ- ကြွတော်မူ၏။

တဒါ- ထိုအခါ၌၊ အဟံ- သည်၊ ဥဒကဟာရိကာ- ရေကို ဆောင်ယူလို သည်ဖြစ်၍၊ ယဋ်- အိုးကို၊ ဂဟေတွာ- ယူ၍၊ ဂစ္ဆန္တိ- သွားစဉ်၊ တံ- ထိုသုဇာတ မထေရ်ကို၊ ဒိသွာ- မြင်၍၊ ပသန္နာ- ကြည်ညိုသည်၊ (ဟုတွာ)၊ သေဟိ ပါဏိဘိ- မိမိလက်တို့ဖြင့်၊ ပူပံ- မုန့်ဆီကြော်ကို၊ အဒဒံ- ပေးလှူခဲ့ပြီ။

သော- ထိုသုဇာတမထေရ်သည်၊ ပဋိဂ္ဂဟေတွာ- အလှူခံတော်မူ၍၊ တတ္ထေဝ- ထိုအရပ်၌ ပင်လျှင်၊ နိသိန္နော- ထိုင်လျက်၊ ပရိဘုဒ္ဓိ- ဘုဉ်းပေးသုံးဆောင် တော်မူပြီ၊ တတော- ထိုမှနောက်၌၊ တံ- ထိုသုဇာတမထေရ်ကို၊ ဂေဟံ- အိမ်သို့၊ နေတွာန- ပင့်ဆောင်၍၊ တဿ- ထိုမထေရ်အား၊ ဘောဇနံ- ဆွမ်းဘောဇဉ်ကို၊ အဒါသိ- ပေးလှူခဲ့ပြီ။

တတော- ထိုအခါ၌၊ မေ- တပည့်တော်၏၊ အယျကော- အရှင်သူဌေး သည်၊ တုဌော- နှစ်သက်သည်၊ (ဟုတွာ- ဖြစ်၍၊ မံ- တပည့်တော်ကို၊) သကံ သုဏိသံ- မိမိ ချွေးမကို၊ အကရီ- ပြုခဲ့ပြီ။ (ယဒါ- ၌)၊ သဿုယာ- ယောက္ခမနှင့်၊ သဟ- တကွ၊ ဂန္နာန- သွား၍၊ သမ္ပန္နံ- မြတ်စွာဘုရားကို၊ အဘိဝါဒယိ- ရှိခိုးခဲ့ပြီ။

(အ- ၁၈)- တဒါ- ထိုအခါ၌၊ သော- ထိုမြတ်စွာဘုရားသည်၊ ဓမ္မကထိကံ- တရား ဟောတတ်သော၊ ဘိက္ခုနီ- ဘိက္ခုနီမတစ်ပါးကို၊ ပရိကိတ္တယံ- ချီးမွမ်းပြောဆိုလျက်၊ ဧတဒဂ္ဂမ္ဘိ- ဓမ္မကထိကဧတဒဂ်အရာ၌၊ ဌပေသိ- ထားတော်မူပြီ၊ တံ- ထိုချီးမွမ်း စကားကို၊ သုတွာ- ကြားရ၍၊ အဟံ- သည်၊ မုဒိတာ- ဝမ်းမြောက်နှစ်သက်ခဲ့လေပြီ။

(အဟံ- သည်)၊ သသံယံ- သံဃာနှင့်တကွသော၊ လောကနာယကံ- သတ္တဝါအပေါင်း၏ အကြီးအမှူး ခေါင်းဆောင် နာယကဖြစ်တော်မူသော၊ (ဝါ)

သတ္တဝါအပေါင်းကို နတ်ရွာ နိဗ္ဗာန်သို့ ပို့ဆောင်တော်မူတတ်သော၊ သုဂတိ-
မြတ်စွာဘုရားကို၊ နိမန္တယိတွာ- ပင့်ဖိတ်၍၊ မဟာဒါနံ- ကြီးစွာသောအလှူကို၊
ဒဒိတွာန- ပေးလှူ၍၊ တံ ဌာနံ- ထိုဓမ္မကထိကဇောဒဂ်ရာထူးကို၊ အဘိပတ္တယိ-
ဆုတောင်းခဲ့ပြီ။

- တတော- ထိုမှနောက်၌၊ ယနနိန္ဒာဒသုဿရော- တစ်ခဲနက်ပဲ့တင်ထပ်
သည့် ကောင်းသောအသံရှိတော်မူသော၊ သုဂတော- ပဒုမုတ္တရဘုရားရှင်သည်၊
မံ-တပည့်တော်ကို၊ အာဟ- ဗျာဒိတ်စကား မိန့်ကြားတော်မူခဲ့ပြီ၊ (ကိ- အဘယ်သို့
အာဟ- ဗျာဒိတ်စကား မိန့်ကြားတော်မူခဲ့သနည်း။) မမ- ငါဘုရားအား၊ ဥပဋ္ဌာန-
နိရတေ- ဆည်းကပ်ခြင်း၌အမြဲဓမ္မလျော်သော၊ သသံဃပရိဝေသိကေ- သံဃာ
တော်နှင့်တကွသော မြတ်စွာဘုရားကို လုပ်ကျွေးတတ်သော၊ သဒ္ဓမ္မဿဝနေ-
သူတော်ကောင်းတရားကို ကြားနာခြင်း၌၊ ယုတ္တေ- ယှဉ်သော၊ ဂုဏဝိဇ္ဇိတ-
မာနသေ- ဂုဏ်တို့ဖြင့်တိုးပွားသော စိတ်ရှိသော၊ ဘဒ္ဒေ- အို ချစ်သမီး၊ (တွံ-
သင်သည်)၊ မုဒိတာ- ဝမ်းမြောက်သည်၊ ဘဝဿု- ဖြစ်လော့၊ ပဏိဓီဖလံ- သင်
ဆုတောင်းသောအကျိုးကို၊ လစ္ဆသေ- ရလတုံ။

- ဣတော- ဤဘဒ္ဒကမ္ဘာမှ၊ သတသဟဿေ ကပ္ပေ- ကမ္ဘာတစ်သိန်း
အထက်၌၊ ဩက္ကာကကုလသမ္ဘဝေါ- ဩက္ကာကမင်းမျိုး၌ ဖြစ်သော၊ ဂေါတ္ထေန-
အနွယ်တော်အားဖြင့်၊ ဂေါတမော နာမ- ဂေါတမမည်တော်မူသော၊ သတ္တာ-
မြတ်စွာဘုရားသည်၊ လောကေ- လောက၌၊ ဘဝိဿတိ- ပွင့်တော်မူလတုံ။

- တဿ- ထိုဂေါတမမြတ်စွာဘုရား၏၊ ဓမ္မေသု- တရားတို့၌၊ ဒါယာဒါ-
အဓမ္မခံသည်၊ ဩရဿ- ရင်၌ဖြစ်သည်၊ ဓမ္မနိမ္မိတာ- တရားဖြင့် ဖန်ဆင်း
အပ်သူသည်၊ (ဝါ) တရားဖြင့်မွေးဖွားလာသူသည်၊ ဟုတွာ- ဖြစ်၍၊ နာမေန-
အမည်အားဖြင့်၊ ဓမ္မဒိန္နာတိ- ဓမ္မဒိန္နာဟူသော၊ သတ္တု- ဂေါတမမြတ်စွာဘုရား၏၊
သာဝိကာ- တပည့်မသည်၊ ဟေဿတိ- ဖြစ်လတ္တံ့၊ (ဣတိ- ဤသို့၊ မံ-
တပည့်တော်ကို၊ အာဟ- ဗျာဒိတ်စကားမိန့်ကြားတော်မူခဲ့ပြီ)။

- တံ- ထိုဗျာဒိတ်စကားကို သုတွာ- ကြား၍၊ မုဒိတာ- ရွှင်လန်းဝမ်းမြောက်
သည်၊ ဟုတွာ- ဖြစ်၍၊ ယာဝဇီဝံ- အသက်ထက်ဆုံး၊ မဟာမုနိ- မြတ်သော
မုနိဖြစ်တော်မူသော၊ ဝိနာယကံ- မြတ်စွာဘုရားကို၊ မေတ္တစိတ္တာ- မေတ္တာနှင့်
ယှဉ်သောစိတ်ရှိသည်၊ (ဟုတွာ)၊ ပစ္စယေဟိ- ပစ္စည်းလေးပါးတို့ဖြင့်၊ ပရိစရိ-
ပြုစုလုပ်ကျွေးခဲ့ပြီ။

- သုကတေန- ကောင်းစွာပြုအပ်သော၊ တေန ကမ္မေန စ- ထိုကောင်းမှုကံ

ကြောင့်လည်းကောင်း၊ စေတနာပဏိဓိဟံ စ- စေတနာထက်သန်စွာ ဆုတောင်းခြင်းတို့ကြောင့်လည်းကောင်း၊ အဟံ- သည်၊ မာနသံ- လှည့်ဖြစ်သော၊ ဒေဟံ- ခန္ဓာကိုယ်ကို၊ ဇဟိတွာ- စွန့်၍၊ တာဝတိံသံ- တာဝတိံသာနတ်ပြည်သို့၊ အဂစ္ဆိလားရောက်ခဲ့ရပြီ။

- ဣမမိ ဘဒ္ဒကေ ကပ္ပေ- ဤဘဒ္ဒကမ္ဘာ၌၊ ဗြဟ္မဗန္ဓု- ဗြဟ္မာမင်း၏ အဆွေတော်ဖြစ်တော်မူသော၊ မဟာယသော- များစွာသောအခြံအရံရှိတော်မူသော၊ ဝဒတံ ဝဒန္တာနံ- တရားဟောသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့တွင်၊ ဝရော- အမြတ်ဆုံးဖြစ်တော်မူသော၊ ဂေါတ္ထေန- အနွယ်အားဖြင့်၊ ကဿပေါ နာမ- ကဿပမည်တော်မူသော မြတ်စွာဘုရားသည်၊ ဥပ္ပဇ္ဇိ- ပွင့်တော်မူပြီ။

- တဒါ- ထိုအခါ၌၊ ဗာရာဏသီပုရတ္ထမေ- ဗာရာဏသီပြည်မြတ်၌၊ မဟေသိဿ- မြတ်စွာဘုရား၏၊ ဥပဋ္ဌာကော- အလုပ်အကျွေးဖြစ်သော၊ နရိဿရော- လူတို့ကို အစိုးရသော၊ ကိကီ နာမ- ကိကီမည်သော၊ ကာသိရာဇာ- ကာသိမင်းသည်၊ အာသိ- ဖြစ်ပြီ။

- အဟံ- တပည့်တော်သည်၊ တဿ- ထိုကိကီမင်းကြီး၏၊ သုဓမ္မာ ဣတိ- သုဓမ္မာဟူ၍၊ ဝိဿုတာ- ထင်ရှားကျော်စောသော၊ ဆဋ္ဌာ- ခြောက်ယောက်မြောက်ဖြစ်သော၊ ဓိတာ- သမီးတော်သည်၊ အာသိ- ဖြစ်ခဲ့ပြီ၊ ဇိနဂ္ဂဿ- မြတ်သောမြတ်စွာဘုရား၏၊ ဓမ္မံ- တရားတော်ကို၊ သုတွာ- နာရ၍ (ဝါ) နာရသောကြောင့်၊ ပဗ္ဗဇ္ဇံ- ရဟန်းအဖြစ်ကို၊ သမရောစယိ- ကောင်းစွာ နှစ်သက်ပြီ၊ (ဝါ) ခွင့်တောင်းပြီ။

- တာတော- ခမည်းတော်ကိကီမင်းကြီးသည်၊ နော- တပည့်တော်တို့အား၊ န အနုဇာနိ- ခွင့်မပြု၊ တဒါ- ထိုအခါ၌၊ အဂါရေဝ- နန်းတော်၌သာလျှင်၊ (ဝါ) လူဘောင်၌သာလျှင်၊ ရာဇကညာ- မင်းသမီးဖြစ်ကုန်သော၊ သုခေမိတာ- ချမ်းသာသဖြင့် ကြီးပွားကုန်သော၊ ဗုဒ္ဓေါပဋ္ဌာနနိရတာ- မြတ်စွာဘုရားကို ဆည်းကပ်ခြင်း၌ အမြဲမွေ့လျော်ကုန်သော၊ မုဒိတာ- ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ ဖြစ်ကြကုန်သော၊ မယံ သတ္တ ဓိတရော- တပည့်တော်တို့ သမီးတော်ခုနစ်ပါးတို့သည်၊ ဝိသဝဿ- သဟဿာနိ- အနှစ် နှစ်သောင်းတို့ပတ်လုံး၊ ကောမာရိဗြဟ္မစရိယံ- ကောမာရိဗြဟ္မစရိယအကျင့်ကို၊ (ဝါ) အပျိုစင်အမျိုးကောင်းသမီးတို့ ကျင့်သုံးအပ်သော မြတ်သောအကျင့်ကို၊ အတန္တိတာ- မပျင်းရိကုန်သည်၊ (ဟုတွာ)၊ ဝိစရိမ္မ- ကျင့်ကြံနေထိုင်ခဲ့ကြကုန်ပြီ။

(၈- ၁၉)- သမဏိ- သမဏိမင်းသမီးလည်းကောင်း၊ သမဏဂုတ္တာ စ- သမဏဂုတ္တာမင်းသမီးလည်းကောင်း၊ ဘိက္ခုနီ- ဘိက္ခုနီမင်းသမီးလည်းကောင်း၊ ဘိက္ခုဒါယိကာ-

ဘိက္ခုဒါယိကာမင်းသမီးလည်းကောင်း၊ ဓမ္မာ စေတ- ဓမ္မာမင်းသမီးလည်းကောင်း၊
သုဓမ္မာ စ- သုဓမ္မာမင်းသမီးလည်းကောင်း၊ သတ္တမိ- ခုနစ်ယောက်မြောက်သော၊
သံဃဒါယိကာ- သံဃဒါယိကာမင်းသမီးလည်းကောင်းတည်း။

တဒါ- ဂေါတမမြတ်စွာဘုရားပွင့်တော်မူရာထိုအခါ၌၊ ခေမာ စ-
ခေမာထေရီ လည်းကောင်း၊ ဥပ္ပလဝဏ္ဏာ စ- ဥပ္ပလဝဏ္ဏာထေရီလည်းကောင်း၊
ပဋ္ဌာစာရာ စ- ပဋ္ဌာစာရာထေရီလည်းကောင်း၊ ကုဏ္ဍလာ စ- ဘဒ္ဒါကုဏ္ဍလ
ကေသာထေရီ လည်းကောင်း၊ ဂေါတမိ စ- ကိသာဂေါတမိထေရီလည်းကောင်း၊
အဟဇ္ဇေဝ- တပည့်တော်ဓမ္မဒိန္နာထေရီလည်းကောင်း၊ သတ္တမိ- ခုနစ်ယောက်
မြောက်သော၊ ဝိသာခါ- ဝိသာခါဥပါသိကာမလည်းကောင်းတည်း။

သုကတေဟိ- ကောင်းစွာပြုအပ်ကုန်သော၊ တေဟိ ကဓမ္မဟိ စ- ထို
ကောင်းမှုကံတို့ကြောင့်လည်းကောင်း၊ စေတနာပဏိဓိဟိ စ- စေတနာထက်
သန်စွာ ဆုတောင်းခြင်းတို့ကြောင့်လည်းကောင်း၊ အဟံ- သည်၊ မာနုသံ- လူ၌
ဖြစ်သော၊ ဒေဟံ- ခန္ဓာကိုယ်ကို၊ ဇဟိတွာ- စွန့်၍၊ တာဝတိံသံ- တာဝတိံသာ
နတ်ပြည်သို့၊ အဂစ္ဆိ- လားရောက်ခဲ့ပြီ။

ဣဒါနိ- ယခုအခါ၌၊ ပစ္ဆိမေ ဘဝေ- နောက်ဆုံးဘဝ၌၊ ဂိရိဗ္ဗဇပုရုတ္တမေ-
ရာဇဂြိုဟ်ပြည်မြတ်၌၊ သဗ္ဗကာမသမိစ္ဆိနေ- အလုံးစုံသောကာမဂုဏ်ချမ်းသာ
တို့နှင့်ပြည့်စုံသော၊ ဖိတေ- ပြန်ပြောသော၊ သေဋ္ဌိကုလေ- သူဌေးမျိုး၌၊ ဇာတာ-
ဖြစ်ပြီ။

ယဒါ- အကြင်အခါ၌၊ ရူပဂုဏူပေတာ- အဆင်းဂုဏ်နှင့်ပြည့်စုံသည်ဖြစ်၍၊
ပဌမေ- ပဌမဖြစ်သော၊ ယောဗ္ဗနေ- ရှုချင်စဖွယ် တင့်တယ်သောအရွယ်၌၊ ဌိတာ-
တည်၏၊ တဒါ- ထိုအခါ၌၊ (အဟံ- သည်)၊ ပရကုလံ- လင်ယောက်ျားအိမ်သို့၊
ဂန္ဓာ- လိုက်သွား၍၊ သုခသမပ္ပိတာ- ချမ်းသာနှင့်ပြည့်စုံသည်ဖြစ်၍၊ ဝသီ- နေခဲ့ပြီ။

မေ- တပည့်တော်၏၊ သုဗုဒ္ဓိမာ- ကောင်းသောပညာရှိသော၊ သာမိကော-
အရှင်ခင်ပွန်းဖြစ်သော ဝိသာခဥပါသကာသည်၊ လောကသရဏံ- သတ္တဝါတို့၏
ကိုးကွယ်ရာ ဖြစ်တော်မူသော မြတ်စွာဘုရားသို့၊ ဥပေတွာ- ဆည်းကပ်၍၊
ဓမ္မဒေသနံ- တရားဒေသနာတော်ကို၊ သုဏိတွာ- နာကြား၍၊ အနာဂါမိဖလံ-
အနာဂါမိဖိုလ်သို့၊ ပတ္တော- ရောက်ပြီ။

တဒါ- ထိုအခါ၌၊ အဟံ- တပည့်တော်သည်၊ အနုဇာနေတွာ- ခွင့်ပြုစေ၍၊
(ဝါ) ခွင့်တောင်း၍၊ အနဂါရိယံ- ရဟန်းဘောင်သို့၊ ပဗ္ဗဇိ- ကပ်ရောက်ခဲ့ပြီ၊ န
စိရေနေဝ- မကြာမြင့်မီသာလျှင်ဖြစ်သော၊ ကာလေန- အခါ၌၊ အရဟတ္တံ-

အရဟတ္တဖိုလ်သို့၊ အပါပုဏ်- ရောက်ခဲ့ပြီ။

- တဒါ- ထိုအခါ၌၊ သော ဥပါသကော- ထိုဝိသာခဥပါသကာသည်၊ မ- တပည့်တော်ကို၊ ဥပဂန္ဓာ- ချဉ်းကပ်၍၊ ဂမ္ဘီရေ- နက်နဲကုန်သော၊ နိပုဏော- သိမ်မွေ့ကုန်သော၊ ပဉ္စေ - ပြဿနာတို့ကို၊ အပုစ္ဆထ- မေးပြီး၊ သဗ္ဗေ- အလုံးစုံ ကုန်သော၊ တေ ပဉ္စေ - ထိုပြဿနာတို့ကို၊ အဟံ- တပည့်တော်သည်၊ ဗျာကရိ- ဖြေကြားခဲ့ပြီ။

- ဇိနော- မြတ်စွာဘုရားသည်၊ တသ္မိံ ဂုဏော- ထိုဂုဏ်၌၊ တုဋ္ဌော- နှစ်သက် တော်မူသည်ဖြစ်၍၊ “ဧဒိသိ- ဤဓမ္မဒိန္နာကဲ့သို့သဘောရှိသော၊ ဓမ္မကထိကံ- တရားကိုဟောတတ်သော၊ အညံ- ဓမ္မဒိန္နာမှ တပါးသော၊ ဘိက္ခုနီ- ဘိက္ခုနီမကို၊ (အဟံ- ငါဘုရားသည်)၊ န ပဿာမိ- မြင်တော်မမူ၊” ဣတိ- ဤသို့ မိန့်တော်မူ၍၊ မံ- တပည့်တော်ကို၊ ဧတဒဂ္ဂေ- ဓမ္မကထိကဧတဒဂ်အရာ၌၊ ဌပေသိ- ထား တော်မူပြီ။

- ဘိက္ခဝေါ- ရဟန်းတို့၊ ယထာ- အကြင်အခြင်းအရာအားဖြင့်၊ ဓမ္မဒိန္နာ- ဓမ္မဒိန္နာသည်၊ ဓိရာ- ပညာရှိ၏၊ ဧဝံ တထာ- ထိုအခြင်းအရာအားဖြင့်၊ ဓာရေထ- မှတ်ကုန်လော့၊ ဧဝံ- ဤသို့၊ နာယကေန- မြတ်စွာဘုရားသည်၊ အနုကမ္ပိတာ- အစဉ်စောင့်ရှောက်အပ်သည်ဖြစ်၍၊ အဟံ- တပည့်တော်သည်၊ ပဏ္ဍိတာ- ပညာရှိသူသည်၊ ဟောမိ- ဖြစ်ရ၏။

- မယာ- တပည့်တော်သည်၊ သတ္တာ- မြတ်စွာဘုရားကို၊ ပရိစိဏ္ဍော- ပြုစုလုပ်ကျွေးအပ်ပြီ၊ ဗုဒ္ဓဿ- မြတ်စွာဘုရား၏၊ သာသနံ- အဆုံးအမတော်ကို၊ ကတံ- လိုက်နာပြုကျင့်အပ်ပြီ၊ ဂရုကော- လေးစွာသော၊ ဘာရော- ခန္ဓာဝန်ကို၊ ဩဟိတော- ချအပ်ပြီ၊ ဘဝနေတ္ထိ- ဘဝသို့ဆောင်ကြောင်း တဏှာကို၊ သမူဟတာ- ပယ်နုတ်အပ်ပြီ။

- ယဿ- အကြင်အရဟတ္တဖိုလ်၏၊ အတ္တာယ- အကျိုးငှါ၊ အဂါရသ္မာ- အိမ်ရာတည်ထောင် လူ၏ဘောင်မှ၊ (နိက္ခမိတွာ- ထွက်၍)၊ အနဂါရိယံ- အိမ်ရာ မထောင်ရဟန်းဘောင်သို့၊ ပဗ္ဗဇိတာ- ကပ်ရောက်ခဲ့ပြီ၊ မေ မယာ- တပည့်တော် သည်၊ သဗ္ဗသံယောဇနက္ခယော- အလုံးစုံသောသံယောဇဉ်တို့၏ ကုန်ကြောင်း ဖြစ်သော၊ သော အတ္ထော- ထိုအရဟတ္တဖိုလ်အကျိုးသို့၊ အနုပ္ပတ္တော- အစဉ် ရောက်အပ် ရအပ်ပြီ။

- (အဟံ)၊ ဣဒ္ဓိသု စ- တန်ခိုးအရာတို့၌လည်းကောင်း၊ ဒိဗ္ဗာယ သောတ- ဓာတုယာ- ဒိဗ္ဗသောတအဘိညာဉ်၌လည်းကောင်း၊ ဝသီ- အစွမ်းသတ္တိရှိသူသည်၊

(ဝါ) ဝသီဘော်မြောက် လေ့လာပြီးသူသည်၊ ဟောမိ- ဖြစ်၏။ ပရစိတ္တာနိ- သူတစ်ပါးစိတ်တို့ကို၊ ဇာနာမိ- သိ၏။ သတ္ထုသာသနကာရိကာ- ဘုရားရှင်၏ အဆုံးအမတော်အတိုင်း လိုက်နာပြုကျင့်လေ့ရှိ၏။

(နာ- ၂၀)- (အဟံ)၊ ပုဗ္ဗေနိဝါသံ- ရှေ့၌နေအပ်ဖူးသောခန္ဓာအစဉ်ကို၊ ဇာနာမိ- သိ၏။ (မယာ- သည်)၊ ဒိဗ္ဗစက္ခု- ဒိဗ္ဗစက္ခုအဘိညာဉ်ကို၊ ဝိသောမိတံ- သန့်ရှင်း စင်ကြယ် စေအပ်ပြီ။ (အဟံ)၊ သဗ္ဗေ- ခပ်သိမ်းကုန်သော၊ အာသဝေ- အာသဝတရားတို့ကို၊ ခေပေတွာ- ကုန်စေ၍၊ ဝိသုဒ္ဓါ- စင်ကြယ်သည်၊ သုနိဗ္ဗလာ- အညစ်အကြေး မရှိသည်၊ အာသိ- ဖြစ်ပြီ။

ကိလေသာ စာပိတာ မယံ။ပ။ ကတံ ဗုဒ္ဓဿ သာသနံ”န္တိ။

ပန- ဆက်ဦးအံ့၊ အရဟတ္တံ- သို့၊ ပတွာ- ရောက်ပြီး၍၊ (ဓမ္မဒိန္နာ- သည်)၊ “မယံ- ၏၊ မနံ- စိတ်သည်၊ မတ္ထကံ- အထွဋ်အထိပ်သို့၊ ပတ္တံ- ရောက်ပြီ၊ ဣဒါနိ- ယခုအခါ၌၊ ဣဓ- ဤတောအရပ်၌၊ ဝသီတွာ- နေ၍၊ ကိံ ကရိဿာမိ- အဘယ်ပြုအံ့နည်း၊ ရာဇဂဟမေဝ- ရာဇဂြိုဟ်မြို့သို့သာလျှင်၊ ဂန္ဓာ- သွား၍၊ သတ္တာရဉ္စ- မြတ်စွာဘုရားကိုလည်း၊ ဝန္တိဿာမိ- ရှိခိုးဖူးမြော်အံ့၊ မေ- ငါ၏၊ ဗဟု- များစွာကုန်သော၊ ဉာတကာ စ- ဆွေမျိုး တို့သည်လည်း၊ ပုညာနိ- ကောင်းမှုတို့ကို၊ ကရိဿန္တိ- ပြုရကုန်လတ္တံ့”၊ ဣတိ- ဤသို့၊ (စိန္တေတွာ- ကြံ၍)၊ ဘိက္ခုနီဟိ- ဘိက္ခုနီမတို့နှင့်၊ သဒ္ဓိ- တကွ၊ ရာဇဂဟမေဝ- ရာဇဂြိုဟ်မြို့ သို့သာလျှင်၊ ပစ္စာဂတာ- ပြန်လာပြီ။ ဝိသာခေါ- ဝိသာခဉပါသကာသည်၊ တဿာ- ထိုဓမ္မဒိန္နာဘိက္ခုနီမ၏၊ အာဂတဘာဝံ- ပြန်လာသည်၏အဖြစ်ကို၊ သုတွာ- ကြား၍၊ တဿာ- ထိုဓမ္မဒိန္နာဘိက္ခုနီမသည်၊ အဓိဂမံ- ရအပ်သောတရားထူးကို၊ ဝိမံသန္တော- စုံစမ်းလိုသည်၊ (ဟုတွာ- ၍)၊ ပဉ္စက္ခန္ဓာဒိဝသေန- ခန္ဓာငါးပါးအစရှိသည်တို့၏ အစွမ်းဖြင့်၊ ပဉ္စ- ပြဿနာကို၊ ပုစ္ဆိ- မေးပြီ။ ဓမ္မဒိန္နာ-သည်၊ သုနိသိတေန- အလွန်ထက်လှစွာသော၊ သတ္ထေန- ဓား လက်နက်ဖြင့်၊ ကုမုဒနာဋေ- ကုမုဒြာကြာရိုးတို့ကို၊ ဆိန္တန္တိ ဝိယ- ဖြတ်သကဲ့သို့၊ ပုစ္ဆိတံ ပုစ္ဆိတံ- မေးအပ်တိုင်း မေးအပ်တိုင်းသော၊ ပဉ္စ- ပြဿနာကို၊ ဝိဿလေသိ- ဖြေဆိုပြီ။ ဝိသာခေါ- ဝိသာခဉပါသကာသည်၊ သဗ္ဗံ- အလုံးစုံသော၊ ပုစ္ဆာဝိဿန္ဓနနယံ- မေးပုံ မေးနည်း ဖြေပုံဖြေနည်းကို၊ သတ္ထု- မြတ်စွာဘုရားအား၊ အာရောစေသိ- ကြားလျှောက်ပြီ။ သတ္တာ- သည်၊ “ဝိသာခ- ဝိသာခဉပါသကာ၊ ဓမ္မဒိန္နာ- ဓမ္မဒိန္နာ မည်သော၊ ဘိက္ခုနီ- ဘိက္ခုနီမသည်၊ ပဏှိတာ- ပညာရှိ၏” ဣတိအာဒိနာ- ဤသို့အစရှိသောစကားတော်ဖြင့်၊ တံ- ထိုဓမ္မဒိန္နာကို၊ ပသံသန္တော- ချီးမွမ်းတော်မူလျက်၊ သဗ္ဗညုတညာဏေန- နှင့်၊ သဒ္ဓိ- တကွ၊ သံသန္တေတွာ- နှီးနှော၍၊ ဗျာကတဘာဝံ- ပြောကြားအပ်သည်၏ အဖြစ်ကို၊ ပဝေဒေတွာ- အပြားအားဖြင့် သိစေ၍၊ တမေဝ စူဠဝေဒလ္လသုတ္တံ- ထိုစူဠဝေဒလ္လ

သုတ်ကိုပင်၊ အဋ္ဌပုတ္တိ- အကြောင်းအဋ္ဌပုတ်ကို၊ ကတ္တာ- ပြု၍၊ တံ- ထိုဓမ္မဒိန္နာဘိက္ခုနီမ
 ကို၊ ဓမ္မကထိကာနံ- ဓမ္မကထိကဖြစ်ကုန်သော၊ ဘိက္ခုနီနံ- ဘိက္ခုနီတို့တွင်၊ အဂ္ဂဌာနေ-
 အမြတ်ဆုံးအရာ၌၊ ဌပေသိ- ထားတော်မူပြီ။ ယဒါ ပန- အကြင်အခါ၌ကား၊ သာ- ထို
 ဓမ္မဒိန္နာဘိက္ခုနီမသည်၊ တသ္မိံ ဂါမကာဝါသေ- ထိုရွာငယ်ကျောင်း၌၊ ဝသန္တိ- နေစဉ်၊
 ဟေဋ္ဌိမမဂ္ဂေ- အောက်မဂ်သုံးပါးတို့ကို၊ အဓိဝန္တာ- ရပြီး၍၊ အဂ္ဂမဂ္ဂတ္ထာယ- အရဟတ္တမဂ်
 အကျိုးငှါ၊ ဝိပဿနံ- ဝိပဿနာကို၊ ပဌပေသိ- ဖြစ်စေတော်မူပြီ။ တဒါ- ထိုအခါ၌၊
 “ဆန္ဒဇာတာ အဝသာယီ ။ ပ ။ ဝုစ္စတိ”တိ- “ဆန္ဒဇာတာ အဝသာယီ ။ ပ ။ ဝုစ္စတိ”
 ဟူသော၊ ဣမံ ဂါထံ- ဤဂါထာကို၊ အဘာသိ- မိန့်ဆိုတော်မူပြီ။

(ဂါထာအနက်)

၁၂။ “(သာ ထေရီ- အကြင်ဓမ္မဒိန္နာထေရီမသည်)၊ မနသာ စ- အောက်မဂ်စိတ်
 သုံးပါးဖြင့်လည်း၊ ဖုဋ္ဌာ- နိဗ္ဗာန်ကို တွေ့ထိသူသည်၊ (ဟုတ္တာ- ၍)၊ ဆန္ဒဇာတာ-
 အရဟတ္တဖိုလ်အကျိုးငှါဖြစ်သော အလိုဆန္ဒရှိသည်၊ အဝသာယီ- ရဟန်းကိစ္စ
 ပြီးစီးခြင်းရှိသည်၊ (ဝါ) ရဟန်းကိစ္စပြီးစီးလိုသည်၊ သိယာ- ဖြစ်၏၊ ကာမေသု-
 ကာမဂုဏ်တို့၌လည်း၊ အပ္ပဋိဗဒ္ဓစိတ္တာ- အနာဂါမိမဂ်၏အစွမ်းဖြင့် တပ်မက်သော
 စိတ်မရှိသော၊ (ဝါ) တပ်မက်သော စိတ်မရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ (သာ ထေရီ-
 ထိုဓမ္မဒိန္နာထေရီမကို)၊ ဥဒ္ဓံသောတာတိ- ဥဒ္ဓံသောတပုဂ္ဂိုလ်ဟူ၍၊ (ဝါ) အထက်
 ဖြစ်သော မဂ်အယဉ်၊ သံသရာအယဉ်ရှိသောသူ ဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ- ဆိုအပ်၏။”

၁၂။ တတ္ထ- ထိုဂါထာ၌၊ ဆန္ဒဇာတာတိ- - - ကား၊ အဂ္ဂဖလံ- အရဟတ္တဖိုလ်
 အကျိုးငှါ၊ ဇာတစ္ဆန္တာ - ဖြစ်သောအလိုဆန္ဒရှိသည်။ အဝသာယီတိ- - - ကား၊ အဝသာနံ-
 အဆုံးကို၊ နိဌာနံ- ပြီးဆုံးခြင်းကို၊ အဝသာယော- အဝသာယ ဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ- ဆိုအပ်၏။
 တမ္ပိ- ထိုပြီးဆုံးခြင်းကိုလည်း၊ (ဝေဒိတဗ္ဗံ- ၌စပ်)၊ ကာမေသု- ကာမဂုဏ်တို့၌၊ အပ္ပဋိဗဒ္ဓ-
 စိတ္တကာယ- တပ်မက်သောစိတ်မရှိသည်၏ အဖြစ်ဖြင့်၊ “ဥဒ္ဓံသောတာ”တိ- “ဥဒ္ဓံသောတာ”
 ဟူ၍၊ ဝက္ခမာနတ္တာ- ဆိုလတုံသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ သမဏကိစ္စဿ- ရဟန်းကိစ္စ၏၊
 နိဌာနံ- ပြီးဆုံးခြင်းကို၊ ဝေဒိတဗ္ဗံ- သိအပ်၏၊ (ပန- သို့သော်လည်း)၊ ယဿ ကဿစိ-
 အလုံးစုံသောရဟန်းကိစ္စ၏၊ နိဌာနံ- ပြီးဆုံးခြင်းကို၊ န ဝေဒိတဗ္ဗံ- မသိအပ်၊ တသ္မာ-
 ထို့ကြောင့်၊ ပဒုဒ္ဓယေနာပိ- ဆန္ဒဇာတာ၊ အဝသာယီ-ဟူသောပုဒ်နှစ်ပါးအပေါင်းဖြင့်လည်း၊
 အပ္ပတ္တမာနသာ- မရောက်အပ် မရအပ်သေးသော အရဟတ္တဖိုလ်စိတ်ရှိသည်ဖြစ်၍၊
 အနုတ္တရံ- အတုမရှိမြတ်သော၊ ယောဂက္ခေမံ-ယောဂလေးပါးတို့၏ ကုန်ရာဖြစ်သော
 အရဟတ္တဖိုလ်နိဗ္ဗာန်ကို၊ ပတ္ထယမာနာ- လိုလားတောင့်တသည်၊ (ဟောတိ-၏)၊ ဣတိ
 အယံ အတ္ထော- ဤအနက် အဓိပ္ပါယ်သည်၊ (ဝါ) ကို၊ ဝုတ္တော- ဆိုအပ်သည်၊ (ဝါ)

ဆိုလိုသည်။ ဟောတိ- ဖြစ်၏။ မနသာ စ ဖုဋ္ဌာ သိယာတိ- - -ကား၊ ဟေဋ္ဌိမေဟိ- အောက်၌ ဖြစ်ကုန်သော၊ တိဟိ- သုံးပါးကုန်သော၊ မဂ္ဂစိတ္တေဟိ- မဂ်စိတ်တို့ဖြင့်၊ နိဗ္ဗာနံ- သို့၊ ဖုဋ္ဌာ- ရောက်သည်၊ ဖုသိတာ- တွေ့ထိသည်၊ ဘဝေယျ- ဖြစ်ရာ၏။ ကာမေသု အပ္ပဋိဗဒ္ဓစိတ္တာတိ- - - ကား၊ အနာဂါမိမဂ္ဂဝသေန- အနာဂါမိမဂ်၏ အစွမ်းကြောင့်၊ ကာမေသု- ကာမဂုဏ်တို့၌၊ ပဋိဗဒ္ဓစိတ္တာ- တပ်မက်သောစိတ်ရှိသည်၊ န- မဟုတ်၊ (တစ်နည်း) န ပဋိဗဒ္ဓစိတ္တာ- တပ်မက်သောစိတ်မရှိသော၊ (သာ ထေရီ)။ ဥဒ္ဓံသောတာတိ- - - ကား၊ ဧတိဿာ- ဤဓမ္မဒိန္နာထေရီမအား၊ ဥဒ္ဓမေဝ- အထက်သာလျှင်ဖြစ်သော၊ မဂ္ဂသောတော စ- အရဟတ္တမဂ်ဟုဆိုအပ်သော မဂ်အယဉ်သည်လည်းကောင်း၊ သံသာရ- သောတော စ- အကနိဋ္ဌဘုံဟု ဆိုအပ်သော သံသရာအယဉ်သည်လည်းကောင်း၊ အတ္ထိ- ရှိ၏။ ဣတိ တဿ- ထို့ကြောင့်၊ ဥဒ္ဓံသောတာ- ဥဒ္ဓံသောတာ မည်၏။ ဟိ- မှန်၏။ အနာဂါမိနော- အနာဂါမိပုဂ္ဂိုလ်အား၊ အဂ္ဂမဂ္ဂေါ- အရဟတ္တမဂ်သည်၊ ဥပဇ္ဇတိ ယထာ- ဖြစ်သကဲ့သို့၊ အညော- အရဟတ္တမဂ်မှတစ်ပါးသောမဂ်သည်၊ န ဥပဇ္ဇတိ ယထာ- မဖြစ်သကဲ့သို့၊ ဧဝံ တထာ- ထို့အတူ၊ အဝိဟာဒီသု- အဝိဟာစသော သုဒ္ဓါဝါသဘုံတို့၌၊ ဥပ္ပန္နဿ- ဖြစ်သော ပုဂ္ဂိုလ်အား၊ ယာဝ အကနိဋ္ဌာ- အကနိဋ္ဌဘုံတိုင်အောင်၊ ဥဒ္ဓမေဝ- အထက်သို့သာလျှင်၊ ဥပ္ပတ္တိ- ဖြစ်ခြင်းသည်၊ ဟောတိ- ဖြစ်၏၊ ဣတိ - ဤကားအနက် တည်း။

ဓမ္မဒိန္နာထေရီဂါထာဝဏ္ဏနာ- သည်၊ နိဋ္ဌိတာ- ပြီ။

(နာ- ၂၁)

၁၃။ ဝိသာခါထေရီဂါထာဝဏ္ဏနာ

ကရောထ ဗုဒ္ဓသာသနန္တိ- - - ဂါထာသည်၊ ဝိသာခါယ- ဝိသာခါမည်သော၊ ထေရီယာ- ထေရီမ၏၊ ဂါထာ- ဂါထာတည်း။ တဿာ- ထိုဝိသာခါထေရီမ၏၊ ဝတ္ထု- ဝတ္ထုသည်၊ ဓီရာထေရီယာ- ဓီရာထေရီမ၏၊ ဝတ္ထုသဒိသမေဝ- ဝတ္ထုနှင့်တူသည်သာတည်း။ သာ- ထိုဝိသာခါထေရီမသည်၊ အရဟတ္တံ-သို့၊ ပတွာ-ရောက်၍၊ ဝိမုတ္တိသုခေန- ဝိမုတ္တိ သုခဖြင့်၊ ဝိတိနာမေန္တိ- အချိန်ကို လွန်စေလျက်၊ “ကရောထ ။ပ။ နိသီဒထာ”တိ- “ကရောထ ။ပ။ နိသီဒထ”ဟူသော၊ ဣမာယ ဂါထာယ- ဤဂါထာဖြင့်၊ အညံ- အရဟတ္တဖိုလ်ကို၊ ဗျာကာသိ- လျှောက်ကြားပြီ။

(ဂါထာအနက်)

၁၃။ (ဘော- အချင်းတို့၊ တုမေ- သင်တို့သည်၊) ယံ ဗုဒ္ဓသာသနံ- အကြင် မြတ်စွာဘုရား အဆုံးအမတော်ကို၊ ကတွာ- လိုက်နာပြုကျင့်သောကြောင့်၊

နာနုတပ္ပတိ- နောင်တတဖန် မပူပန်ရ၊ တံ ဗုဒ္ဓသာသနံ- ထိုမြတ်စွာဘုရား အဆုံးအမတော်ကို၊ ကရောထ- လိုက်နာပြုကျင့်ကြကုန်လော့၊ ခိပ္ပံ- လျှင်မြန်စွာ၊ ပါဒါနိ- ခြေတို့ကို၊ ဓောဝိတွာ- ဆေး၍၊ ဧကမန္တေ- သင့်တင့်လျောက်ပတ် သောနေရာ၌၊ နိသီဒထ- ထိုင်ကြကုန်လော့။

၁၃။ တတ္ထ- ထိုဂါထာ၌၊ ကရောထ ဗုဒ္ဓသာသနန္တိ - - - ကား၊ ဗုဒ္ဓသာသနံ- မြတ်စွာဘုရား အဆုံးအမတော်ကို၊ ဩဝါဒအနုသိဋ္ဌိ- ဩဝါဒ၊ အနုသာသန ကို၊ (ဝါ) ဆုံးမခြင်း အဖန်ဖန်ဆုံးမခြင်းကို၊ ကရောထ- လိုက်နာပြုကျင့်ကြကုန်လော့၊ ယထာနုသိဋ္ဌိ- ဆုံးမတော်မူထားသည့်အတိုင်း၊ ပဋိပဇ္ဇထ- လိုက်နာကျင့်သုံးကြကုန်လော့၊ ဣတိ အယံ- ဤသည်ကား၊ အတ္ထော- အနက်တည်း။ ယံ ကတွာ နာနုတပ္ပတိတိ - - - ကား၊ အနုသိဋ္ဌိ- မြတ်စွာဘုရား အဆုံးအမတော်ကို၊ ကတွာ- လိုက်နာပြုကျင့်ခြင်းကြောင့်၊ ကရဏဟေတု- လိုက်နာပြုကျင့်ခြင်းဟူသော အကြောင်းကြောင့်၊ န အနုတပ္ပတိ- နောင်တတဖန် မပူပန်ရ။ (ကသွာ- ကြောင့်၊ နာနုတပ္ပတိ- နည်း)၊ တတ္ထရဿ- ထိုမြတ်စွာဘုရား အဆုံးအမတော်ကို လိုက်နာပြုကျင့်သောသူအား၊ သမ္ပဒေဝ- ကောင်းစွာသာလျှင်၊ အဓိပ္ပါယာနံ- အလိုဆန္ဒ တို့၏၊ သမိဇ္ဈနတော- ပြီးစီးခြင်းကြောင့်တည်း။ ခိပ္ပံ ပါဒါနိ ဓောဝိတွာ၊ ဧကမန္တေ နိသီဒထာတိ ဣဒံ- - ဟူသော ဤစကားကို၊ (အဝေါစ-၌စပ်)၊ ယသွာ- အကြင်ကြောင့်၊ (သာ- ထိုဝိသာခါထေရီမသည်)၊ သယံ- ကိုယ်တိုင်၊ ပစ္စာဘတ္တံ- ဆွမ်း၏နောက်အဖို့၌၊ ပိဏ္ဏပါတ- ပဋိက္ကန္တာ- ဆွမ်းခံရာမှ ထွက်ခွါခဲ့သည်ဖြစ်၍၊ အာစရိယုပဇ္ဈာယာနံ- ဆရာ ဥပဇ္ဈာယ်တို့၏၊ ဝတ္တံ- ဝတ်ကြီးဝတ်ငယ်ကို၊ ဒသေတွာ- ပြ၍၊ (ဝါ) ပြု၍၊ အတ္တနော- မိမိ၏၊ ဒိဝါဌာနေ- နေနေရာအရပ်၌၊ ပါဒေ- ခြေတို့ကို၊ ဓောဝိတွာ- ဆေး၍၊ ရဟော- ဆိတ်ကွယ်ရာ၌၊ နိသိန္နာ- နေလျက်၊ သဒတ္ထံ- မိမိ၏ အစီးအပွားဖြစ်သော၊ မတ္ထကံ- အရဟတ္တဖိုလ်တည်းဟူသော အထွဋ်အထိပ်သို့၊ ပါပေသိ- ရောက်စေပြီ။ တသွာ- ထို့ကြောင့်၊ တတ္ထ- ထိုနေရာ၌၊ အညေပိ- အခြားသောသူတို့ကိုလည်း၊ နိယောဇေန္တိ- တိုက်တွန်းလိုသည်၊ (ဟုတွာ-ဖြစ်၍)၊ အဝေါစ- ပြောဆိုပြီ။

ဝိသာခါထေရီဂါထာဝဏ္ဏနာ- သည်၊ နိဋ္ဌိတာ- ပြီး

၁၄။ သုမနာထေရီဂါထာဝဏ္ဏနာ

ဓာတုယော ဒုက္ခတော ဒိသွာတိ- - -ဂါထာသည်၊ သုမနာယ- သုမနာမည်သော၊ ထေရိယာ- ထေရီမ၏၊ ဂါထာ- ဂါထာတည်း။ တဿာ- ထိုသုမနာထေရီမ၏၊ ဝတ္ထု- ဝတ္ထုသည်၊ တိဿာထေရိယာ- တိဿာထေရီမ၏၊ ဝတ္ထုသဒိသံ- ဝတ္ထုနှင့်တူ၏။ ဟိ-

မှန်၏။ ဣမိဿာပိ- ဤသုမနာထေရီမအားလည်း၊ သတ္တာ- မြတ်စွာဘုရားသည်၊
ဩဘာသံ-ရောင်ခြည်တော်ကို၊ ဝိဿဇေတွာ- လွှတ်တော်မူ၍၊ ပုရတော- ရှေ့၌၊ နိသိန္နော
ဝိယ- ထိုင်နေတော်မူသကဲ့သို့၊ အတ္တာနံ- ကိုယ်တော်ကို၊ ဒဿေတွာ- ပြတော်မူ၍၊
“ဓာတုယော ။ ပ ။ စရိဿသီ”တိ- “ဓာတုယော ။ ပ ။ စရိဿသီ” ဟူသော၊ ဣမံ
ဂါထံ- ဤဂါထာကို၊ အာဟ- မိန့်တော်မူပြီ။

(ဂါထာအနက်)

၁၄။ (သုမနေ- သုမနာ၊ တံ- သင်သည်။) ဓာတုယော- စက္ခုစသောဓာတ်တို့ကို၊
ဒုက္ခတော- ဒုက္ခအားဖြင့်၊ ဒိသွာ- ဉာဏ်စက္ခုဖြင့် ရှုမြင်၍၊ ပုန- နောက်ထပ်တဖန်၊
ဇာတိ- ပဋိသန္ဓေနေခြင်းသို့၊ မာ အာဂမိ- မရောက်စေလင့်၊ ဘဝေ- ခပ်သိမ်းသော
ဘဝ၌၊ ဆန္တံ- တဏှာတည်းဟူသော ဆန္ဒရာဂကို၊ ဝိရာဇေတွာ- မပ်ဖြင့် ပယ်၍၊
ဥပသန္တာ- ကိလေသာငြိမ်းသည်ဖြစ်၍၊ စရိဿသီ- ချမ်းသာစွာ နေရလတံ။

သာ- ထိုသုမနာထေရီမသည်၊ ဂါထာပရိယောသာနေ- ဂါထာ၏အဆုံး၌၊
အရဟတ္တံ-သို့၊ ပါပုဏိ- ရောက်ပြီ။

၁၄။ တတ္ထ- ထိုဂါထာ၌၊ ဓာတုယော ဒုက္ခတော ဒိသွာတိ - - -ကား၊
သသန္တတိပရိယာပန္နာ- မိမိခန္ဓာအစဉ်၌ အကျုံးဝင်ကုန်သော၊ စက္ခာဒိဓာတုယော စ-
စက္ခုစသော ဓာတ်တို့ကိုလည်းကောင်း၊ ဣတရာပိ စ- အခြားသော ခန္ဓာ အာယတနတို့ကို
လည်းကောင်း၊ (တစ်နည်း) အခြားသော ပထဝီစသောဓာတ်တို့ကိုလည်းကောင်း၊
ဥဒယဗ္ဗယပဋိပိဋနာဒိနာ- ဖြစ်ခြင်းပျက်ခြင်းတို့ဖြင့် အဖန်တလဲလဲ နှိပ်စက်ခြင်းစသည်
ကြောင့်၊ “ဒုက္ခာ”တိ- ဒုက္ခတို့ဟူ၍၊ ဉာဏစက္ခုနာ- ဉာဏ်စက္ခုဖြင့်၊ ဒိသွာ-ရှုမြင်၍၊ မာ
ဇာတိ ပုနရာဂမီတိ- - - ကား၊ ပုန-တဖန်၊ ဇာတိ- ပဋိသန္ဓေနေခြင်းသို့၊ အာယတိ-
နောင်အခါ၌၊ ပုနဗ္ဘဝံ- တဖန်ဘဝသစ်သို့၊ မာ (နာ- ၂၂) ဥပဂစ္ဆိ- မရောက်စေလင့်။ ဘဝေ
ဆန္တံ ဝိရာဇေတွာတိ- - - ကား၊ ကာမဘဝါဒိကေ- ကာမဘဝအစရှိသော၊ သဗ္ဗသ္မိ-
ခပ်သိမ်းသော၊ ဘဝေ- ဘဝ၌၊ တဏှာဆန္တံ- တဏှာတည်းဟူသော ဆန္ဒရာဂကို၊ ဝိရာဂ-
သင်္ခါတေန- ဝိရာဂဟုဆိုအပ်သော၊ မဂ္ဂေန- မပ်ဖြင့်၊ ပဇဟိတွာ- ပယ်၍။ ဥပသန္တာ
စရိဿသီတိ- - -ကား၊ သဗ္ဗသော- ခပ်သိမ်းသောအခြင်းအရာအားဖြင့်၊ ပဟိနကိလေသ-
တာယ- ပယ်အပ်ပြီးသော ကိလေသာရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ နိဗ္ဗုတာ- ငြိမ်းအေးသည်၊
(ဟုတွာ)၊ ဝိဟရိဿသီ- နေရလတံ။

ဧတ္ထ စ- ဤဂါထာပါဠိ၌လည်း၊ “ဓာတုယော ဒုက္ခတော ဒိသွာ”တိ ဣမိနာ- - -
ဟူသော ဤပါဠိဖြင့်၊ ဒုက္ခာနုပဿနာမုခေန- ဒုက္ခာနုပဿနာကိုအညီးပြုသဖြင့်၊ ဝိပဿနာ-
ဝိပဿနာကို၊ ဒဿိတာ- ပြအပ်၏။ “ဘဝေ ဆန္တံ ဝိရာဇေတွာ”တိ ဣမိနာ- - -ဟူသော

ဤပါဌ်ဖြင့်၊ မဂ္ဂေါ-မဂ်ကို၊ ဒဿိတော- ပြအပ်၏။ “ဥပသန္တာ စရိဿသီ” တိ ဣမိနာ- -
 - ဟူသော ဤပါဌ်ဖြင့်၊ သဥပါဒိသေသာ- သဥပါဒိသေသဖြစ်သော၊ နိဗ္ဗာနဓာတု-
 နိဗ္ဗာနဓာတ်ကို၊ ဒဿိတာ- ပြအပ်၏။ “မာ ဇာတိ ပုနရာဂမီ”တိ ဣမိနာ- - -ဟူသော
 ဤပါဌ်ဖြင့်၊ အနုပါဒိသေသာ- အနုပါဒိသေသဖြစ်သော၊ နိဗ္ဗာနဓာတု- နိဗ္ဗာနဓာတ်ကို၊
 ဒဿိတာ- ပြအပ်၏။ ဣတိ- ဤသို့၊ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ- မှတ်အပ်၏။

သုမနာထေရ်ဂါထာဝဏ္ဏနာ- သည်၊ နိဋ္ဌိတာ-ပြီ။

၁၅။ ဥတ္တရာထေရ်ဂါထာဝဏ္ဏနာ

ကာယေန သံဝုတာ အာသိန္နိ- - - အစရှိသောဂါထာသည်။ ဥတ္တရာယ-
 ဥတ္တရာမည်သော၊ ထေရိယာ- ထေရီမ၏။ ဂါထာ- ဂါထာတည်း။ တဿာ- ထိုဥတ္တရာ
 ထေရီမ၏။ ဝတ္ထုပိ- ဝတ္ထုသည်လည်း၊ တိဿာထေရိယာ- တိဿာထေရီမ၏။ ဝတ္ထုသဒိသံ-
 ဝတ္ထုနှင့်တူ၏။ ဟိ- ချဲ့ဦးအံ့၊ သာပိ- ထိုဥတ္တရာထေရီမသည်လည်း၊ သကျကုလပုသုတာ-
 သာကီဝင်မျိုး၌မွေးဖွားသူသည်၊ ဗောဓိသတ္တဿ- ဘုရားလောင်း၏။ ဩရောဓဘူတာ-
 မောင်းမဖြစ်၍ဖြစ်သူသည်၊ (ဟုတွာ- ၍)၊ မဟာပဇာပတိဂေါတမိယာ- နှင့်၊ သဒ္ဓိံ -အတူ၊
 နိက္ခန္တာ- ထွက်ခဲ့သည်၊ (ဝါ) ရဟန်းပြုခဲ့သည်၊ (ဟုတွာ)၊ ဩဘာသဂါထာယ- ရောင်ခြည်
 တော်လွှတ်၍ ဟောတော်မူသောဂါထာဖြင့်၊ အရဟတ္တံ- အရဟတ္တဖိုလ်သို့၊ ပတွာ-
 ရောက်ပြီး၍၊ “ကာယေန သံဝုတာ ။ပ။ နိဗ္ဗုတာ”တိ- ကာယေန သံဝုတာ ။ပ။ နိဗ္ဗုတာ”
 ဟူသော၊ တမေဝ ဂါထံ- ထိုဂါထာကိုပင်၊ ဥဒါနဝသေန- ဥဒါန်း၏အစွမ်းဖြင့်၊ အဘာသိ-
 ကျူးရင့် ရွတ်ဆိုတော်မူပြီ။

(ဂါထာအနက်)

၁၅။ (အဟံ- တပည့်တော်သည်)၊ ကာယေန- ကိုယ်ဖြင့်လည်းကောင်း၊
 ဝါစာယ- နှုတ်ဖြင့်လည်းကောင်း၊ ဥဒ- ထိုမှတစ်ပါး၊ စေတသာ- သမာဓိစိတ်ဖြင့်
 လည်းကောင်း၊ သံဝုတာ- စောင့်စည်းသူသည်၊ အာသိ- ဖြစ်ပြီ၊ သမူလံ- အနုသယ
 နှင့်တကွသော၊ (ဝါ) အဝိဇ္ဇာနှင့်တကွသော၊ တဏှံ- တဏှာကို၊ အဗျယ- ပယ်
 နုတ်၍၊ သီတိဘူတာ- ဖြစ်သောငြိမ်းအေးခြင်းရှိသူသည်၊ (ဝါ) ငြိမ်းအေးသည်၏
 အဖြစ်သို့ ရောက်သူသည်၊ နိဗ္ဗုတာ- အနုပါဒိသေသနိဗ္ဗာနဓာတ်ဖြင့် ငြိမ်းအေးနိုင်
 သူသည်၊ အမှိ-ဖြစ်၏။

(တစ်နည်း) အဟံ- တပည့်တော်သည်၊ ကာယေန- သမ္မာကမ္မန္တမဂ္ဂင်ဖြင့်လည်း
 ကောင်း၊ ဝါစာယ- သမ္မာဝါစာမဂ္ဂင်ဖြင့်လည်းကောင်း၊ ဥဒ- ထိုမှတစ်ပါး၊

စေတသာ- သမ္မာသမာဓိမဂ္ဂင်ဖြင့်လည်းကောင်း၊ သံဝုတာ- စောင့်စည်းသူသည်၊
အာသိ- ဖြစ်ပြီ၊ သမူလံ- သော၊ တဏှံ- တဏှာကို၊ အဗ္ဗယု- ပယ်နုတ်၍၊
သီတိဘူတာ- သည်၊ နိဗ္ဗူတာ- သည်၊ အမှီ-ဖြစ်၏။

၁၅။ တတ္ထ- ထိုဂါထာ၌၊ ကာယေန သံဝုတာ အာသိန္တိ- - - ကား၊
ကာယိကေန- ကိုယ်၌ဖြစ်သော၊ သံဝရေန- စောင့်စည်းခြင်းဖြင့်၊ သံဝုတာ- စောင့်စည်း
သူသည်၊ အဟောသိ- ဖြစ်ပြီ။ ဝါစာယာတိ- - - ကား၊ ဝါစသိကေန- နှုတ်၌ဖြစ်သော၊
သံဝရေန- စောင့်စည်းခြင်းဖြင့်၊ သံဝုတာ- စောင့်စည်းသူသည်၊ အာသိ- ဖြစ်ပြီ၊ ဣတိ
အယံ- ဤသည်ကား၊ ယောဇနာ- ယောဇနာခြင်းတည်း။ ပဒုဒ္ဒယေနာပိ- ကာယေန၊
ဝါစာယဟူသော ပုဒ်နှစ်ပါးအပေါင်းဖြင့်လည်း၊ သီလသံဝရံ- သီလသံဝရကို၊ အာဟ- မိန့်
တော်မူပြီ။ ဥဒါတိ - - ကား၊ အထ-ထိုမှတစ်ပါး။ စေတသာတိ- - - ကား၊ သမာဓိစိတ္တေန-
သမာဓိစိတ်ဖြင့်။ ဧတေန- ဤစေတသာပုဒ်ဖြင့်၊ ဝိပဿနာဘာဝနံ- ဝိပဿနာဘာဝနာကို၊
အာဟ-ပြီ။ သမူလံ တဏှမဗ္ဗယျာတိ- - ကား၊ သာနုသယံ- အနုသယနှင့်တကွဖြစ်သော၊
ဝါ-တစ်နည်းကား၊ အဝိဇ္ဇာယ- အဝိဇ္ဇာနှင့်၊ သဟ-တကွဖြစ်သော၊ တဏှံ- တဏှာကို၊
ဥဒ္ဒရိတွာ- ပယ်နုတ်၍။ ဟိ- မှန်၏။ အဝိဇ္ဇာယ- အဝိဇ္ဇာသည်၊ (ပဋိစ္ဆာဒိတ-၌စပ်)၊
ပဋိစ္ဆာဒိတာဒိနဝေ- ဖုံးလွှမ်းအပ်သောအပြစ်ရှိသော၊ ဘဝတ္ထယေ- ဘဝသုံးပါးအပေါင်း၌၊
တဏှာ- တဏှာသည်၊ ဥပ္ပဇ္ဇတိ- ဖြစ်၏။

အပရော နယော- အခြားတစ်နည်းကား၊ ကာယေန သံဝုတာတိ- - ကား၊
သမ္မာကမ္မန္တေန- သမ္မာကမ္မန္တမဂ္ဂင်ဖြင့်၊ သဗ္ဗသော- ခပ်သိမ်းသောအပြားအားဖြင့်၊
မိစ္ဆာကမ္မန္တဿ- မိစ္ဆာကမ္မန္တကို၊ ပဟာနာ- ပယ်ခြင်းကြောင့်၊ မဂ္ဂသံဝရေနေဝ- မဂ္ဂသံဝရ
သာလျှင်ဖြစ်သော၊ ကာယေန- သမ္မာကမ္မန္တမဂ္ဂင်ဖြင့်၊ သံဝုတာ- စောင့်စည်းသူသည်၊
အာသိ- ဖြစ်ပြီ။ ဝါစာယာတိ- - - ကား၊ သမ္မာဝါစာယ- ဖြင့်၊ သဗ္ဗသော- ဖြင့်၊ မိစ္ဆာဝါစာယ-
ကို၊ ပဟာနာ- ကြောင့်၊ မဂ္ဂသံဝရေနေဝ- သော၊ ဝါစာယ- သမ္မာဝါစာမဂ္ဂင်ဖြင့်၊ သံဝုတာ-
သည်၊ အာသိ-ပြီ။ ဣတိ အယံ- ဤသည်ကား၊ အတ္ထော- အနက်တည်း။ စေတသာတိ-
- - ကား၊ သမာဓိနာ- ဖြင့်။ (နာ- ၂၃) ဟိ- မှန်၏။ ဧတ္ထ- ဤစေတသာ ဟူသောပါဌ၌၊
စေတောသီသေန- စိတ်ကိုအဦးပြုသဖြင့်၊ သမ္မာသမာဓိ- သမ္မာသမာဓိကို၊ ဝုတ္တော- ဆို
အပ်ပြီ၊ သမ္မာသမာဓိဂ္ဂဟဏေနေဝ- သမ္မာသမာဓိကိုယူသဖြင့်သာလျှင်၊ မဂ္ဂလက္ခဏေန-
မဂ္ဂလက္ခဏာနှင့်၊ ဧကလက္ခဏာ- တူသောလက္ခဏာရှိသော၊ သမ္မာဒိဋ္ဌိအာဒယော-
သမ္မာဒိဋ္ဌိအစရှိကုန်သော၊ မဂ္ဂဓမ္မာ- မဂ္ဂင်တရားတို့ကို၊ ဂဟိတာဝ- ယူအပ်ကုန်သည်
သာလျှင်၊ ဟောန္တိ- ဖြစ်ကုန်၏။ ဣတိ- ဤသို့၊ (ဒဌဌံ)။ မဂ္ဂသံဝရေန- မဂ္ဂသံဝရဖြင့်၊
အဘိဇ္ဈာဒိကဿ- အဘိဇ္ဈာအစရှိသော၊ အသံဝရဿ- အသံဝရတရားကို၊ အနဝသေသ-

တော- အကြွင်းအကျန်မရှိသောအားဖြင့်၊ ပဟာနံ- ပယ်ခြင်းကို၊ ဒေသိတံ- ပြအပ်သည်၊
 ဟောတိ။ တေနော- ထို့ကြောင့်သာလျှင်၊ “သမ္မုလံ တဏှမဗ္ဗယျာ”တိ- ဟူ၍၊ အာဟ-
 မိန့်တော်မူပြီ။ သီတိဘူတာမို့ နိဗ္ဗူတာတိ- - -ကား၊ သဗ္ဗသော- ခပ်သိမ်းသော အခြင်းအရာ
 အားဖြင့်၊ ကိလေသပရိဋ္ဌာဟာဘာဝေန- ကိလေသာတည်းဟူသော ပူလောင်မှုတို့၏ မရှိ
 ခြင်းကြောင့်၊ သီတိဘာဝပုတ္တာ- ငြိမ်းအေးသည်၏အဖြစ်သို့ ရောက်သူသည်၊ အနုပါဒိ-
 သေသာယာ- ဝိပါကနာမက္ခန္ဓာ ကဋ္ဌတ္တာရုပ် အကြွင်းအကျန်မရှိသော၊ နိဗ္ဗာနဓာတုယာ-
 နိဗ္ဗာနဓာတ်ဖြင့်၊ နိဗ္ဗူတာ- ငြိမ်းအေးသူသည်၊ အမ္ဘိ- ဖြစ်၏။ ဣတိ- ဤကားအနက်တည်း။
 ဥတ္တရာထေရီဂါထာဝဏ္ဏနာ- သည်၊ နိဋ္ဌိတာ- ပြီ။

၁၆။ ဝဗ္ဗပဗ္ဗဇိတသုမနာထေရီဂါထာ ဝဏ္ဏနာ

သုခံ တွံ ဝုဗ္ဗိကေ သေဟိတိ- - - ဂါထာသည်၊ သုမနာယ- သုမနာမည်သော၊
 ဝုဗ္ဗပဗ္ဗဇိတာယ- ကြီးမှရဟန်းပြုလာသောထေရီမ၏၊ ဂါထာ- ဂါထာတည်း။ အယမ္ဘိ-
 ဤသုမနာထေရီမသည်လည်း၊ ပုရိမဗုဒ္ဓေသု- ရွေးဘုရားရှင်တို့၌၊ ကတာဓိကာရာ-
 ပြုအပ်ပြီးသော လွန်ကဲသော ကောင်းမှုရှိသည်၊ (ဟုတ္တာ)၊ တတ္ထ တတ္ထ ဘဝေ- ထိုထိုဘဝ၌၊
 ဝိဝဇ္ဈပနိဿယံ- ဝဋ်ဆင်းရဲမှကင်းသောနိဗ္ဗာန်၏ အားကြီးသော အကြောင်းဖြစ်သော၊
 ကုသလံ- ကုသိုလ်ကို၊ ဥပစိနိတ္တာ- ဆည်းပူးအားထုတ်၍၊ ဣမသ္မိံ ဗုဒ္ဓုပ္ပါဒေ- ဤဂေါတမ
 မြတ်စွာဘုရားပွင့်တော်မူရာအခါ၌၊ သာဝတ္ထိယံ- သာဝတ္ထိပြည်၌၊ မဟာကောသလရညော-
 မဟာကောသလမင်းကြီး၏၊ ဘဂိနီ- နှမတော်သည်၊ ဟုတ္တာ- ဖြစ်၍၊ နိဗ္ဗတ္တိ- ဖြစ်ပြီ။
 သာ- ထိုမင်းသမီးသည်၊ သတ္တာရာ- မြတ်စွာဘုရားသည်၊ ပသေနဒိဿ- ပသေနဒိမည်
 သော၊ ကောသလဿ- ကောသလမည်သော၊ ရညော- မင်းအား၊ “စတ္တာရော ခေါ မေ
 မဟာရာဇ ဒဟရာတိ န ဥညာတဗ္ဗာ”တိ အာဒိနာ- - - အစရှိသည်ဖြင့်၊ ဒေသိတံ- ဟော
 တော်မူအပ်သော၊ ဓမ္မံ- တရားကို၊ သုတ္တာ- နာရ၍၊ လဒ္ဓပ္ပသာဒါ- ရအပ်သော ကြည်ညို
 ခြင်းရှိသည်ဖြစ်၍၊ သရဏေသု စ- သရဏဂုံတို့၌လည်းကောင်း၊ သီလေသု စ- သီလ
 တို့၌လည်းကောင်း၊ ပတိဋ္ဌာယ- တည်၍၊ ပဗ္ဗဇိတုကာမာပိ- ရဟန်းပြုလိုသော်လည်း၊
 “အယျိကံ- အဖွားကို၊ ပဋိဇ္ဇိဿာမိ- ပြုစုလုပ်ကျွေးရဦးအံ့၊” ဣတိ- ဤသို့၊ (စိန္တေတွာ-
 ကြံ၍)၊ စိရကာလံ- ကြာမြင့်စွာသော ကာလပတ်လုံး၊ ဝီတိနာမေတွာ- ကုန်လွန်စေ၍၊
 အပရဘာဂေ- နောက်အဖို့၌၊ အယျိကာယ- အဖွားသည်၊ ကာလင်္ကတာယ- ကွယ်လွန်
 လတ်သော်၊ မဟတ္ထိနိ- အဖိုးများစွာ ထိုက်ကုန်သော၊ အတ္ထရဏပါဝုရဏာနိ- အခင်း၊
 ခြံ့ထည်တို့ကို၊ ဂါဟာပေတွာ- ယူစေ၍၊ ရညာ- မင်းနှင့်၊ သဒ္ဓိံ- တကွ၊ ဝိဟာရံ- ကျောင်းသို့

ဂန္ဓာ- သွား၍၊ သံယဿ- သံယာအား၊ ဒါပေတွာ- လျှစေ၍၊ သတ္ထု- မြတ်စွာဘုရား၏၊ သန္တိကေ- အထံ၌၊ ဓမ္မ- တရားကို၊ သုတွာ- နာရ၍၊ အနာဂါမိဖလေ- အနာဂါမိဖိုလ်၌၊ ပတိဋ္ဌိတာ- တည်သည်၊ (ဟုတွာ)၊ ပဗ္ဗဇ္ဇ- ရဟန်းအဖြစ်ကို၊ ယာစိ- တောင်းပြီ။ သတ္ထု- မြတ်စွာဘုရားသည်၊ တဿာ- ထိုမင်းသမီး၏၊ ဉာဏပရိပါကံ- ဉာဏ်၏ ရင့်ကျက်ခြင်းကို၊ ဒိသွာ- မြင်တော်မူ၍၊ “သုခံ တွံ ဝုဇ္ဈိကေ ။ပ။ နိဗ္ဗုတာ”တိ- “သုခံ တွံ ဝုဇ္ဈိကေ ။ပ။ နိဗ္ဗုတာ” ဟူသော၊ ဣမံ ဂါထံ- ဤဂါထာကို၊ အဘာသိ- ဟောတော်မူပြီ။

(ဂါထာအနက်)

၁၆။ “ဝုဇ္ဈိကေ- သက်ရွယ်ရင့်ကြီး ချစ်သမီးသုမနာ၊ တွံ- သင်သည်၊ စောဠေန- ပုံသကူအဝတ်ဖြင့်၊ (စိဝရံ- သင်္ကန်းကို) ကတွာ- ပြု၍၊ ပါရုတာ- ဝတ်ရုံအပ်သော ကိုယ်ရှိသည်၊ (ဟုတွာ)၊ (တစ်နည်း) ကတွာ စောဠေန ပါရုတာ- ပုံသကူ သင်္ကန်း ဝတ်ရုံလျက်၊ သုခံ- ချမ်းသာစွာ၊ သေဟိ- နေလော့၊ ဟိ ယသွာ- အကြင်ကြောင့်၊ တေ- သင်၏၊ (သန္တာနေ- သန္တာန်၌)၊ ရာဂေါ- ဖြစ်လတ္တံ့သော ကာမရာဂသည်၊ ဥပသန္တော- အနာဂါမိမဂ်ဖြင့် ငြိမ်းပြီ၊ (တွံ- သင်သည်)၊ သီတိဘူတာ- ငြိမ်းအေး သည်၏ အဖြစ်သို့ ရောက်သူသည်၊ နိဗ္ဗုတာ- အနုပါဒိသေသနိဗ္ဗာနဓာတ်ဖြင့် ငြိမ်းအေးနိုင်သူသည်၊ အသိ- ဖြစ်၏။”

၁၆။ သာ-ထိုသုမနာထေရီမသည်၊ ဂါထာပရိယောသာနေ- ဂါထာ၏အဆုံး၌၊ ပဋိသမ္ဘိဒါဟိ- တို့နှင့်၊ သဟ- တကွ၊ အရဟတ္တံ- သို့၊ ပတွာ၊ ဥဒါနဝသေန- ဥဒါန်း၏ အစွမ်းဖြင့်၊ တမေဝ ဂါထံ- ထိုဂါထာကိုပင်၊ အဘာသိ- ရွတ်ဆိုပြီ။ ဣဒမေဝ- ဤဂါထာ စကားသည်ပင်လျှင်၊ အဿာ- ထိုထေရီမ၏၊ အညာဗျာကရဏံ- အရဟတ္တဖိုလ်ကို လျှောက်ကြားသောဂါထာသည်၊ အဟောသိ- ဖြစ်ပြီ။ သာ- ထိုထေရီမသည်၊ တာဝဒေဝ- ထိုခဏ၌သာလျှင်၊ ပဗ္ဗဇ္ဇိ- ရဟန်းပြုပြီ။ ပန- ဆက်ဦးအံ့၊ ဂါထာယ- ဂါထာ၌၊ ဝုဇ္ဈိကေတိ- - - ကား၊ ဝုဇ္ဈေ ဝယောဝုဇ္ဈေ- သက်ရွယ်ရင့်ကြီး ချစ်သမီးသုမနာ၊ ဣတိ အယံ- ဤသည် ကား၊ အတ္ထော- အနက်တည်း၊ ပန- အဖို့တစ်ပါးကား၊ အယံ- ဤသုမနာထေရီမသည်၊ သီလာဒိဂုဏေဟိပိ- သီလအစရှိသော ဂုဏ်တို့ဖြင့်လည်း၊ ဝုဇ္ဈာ- ကြီးသည်၊ ဟောတိ- ဖြစ်၏၊ (ထေရီယာ- သုမနာထေရီမသည်၊ ဝုတ္တဂါထာယ- ဆိုအပ်သောဂါထာ၏၊ စတုတ္ထပါဒေ- စတုတ္ထပါဒ်၌၊ သီတိဘူတာသိ နိဗ္ဗုတာတိ- သီတိဘူတာသိ နိဗ္ဗုတာဟူ၍၊ ယောဇေတဗ္ဗံ- ယှဉ်စေအပ်၏။) သေသံ- ကြွင်းသောပုဒ် အပေါင်းသည်၊ ဝုတ္တနယမေဝ- ဆိုအပ်ပြီးသောနည်း ရှိသည်သာ။

ဝဗ္ဗပဗ္ဗဇ္ဇိတသုမနာထေရီဂါထာ ဝဏ္ဏနာ- သည်၊ နိဋ္ဌိတာ-ပြီ။

(၁- ၂၄)

၁၇။ ဓမ္မာထေရီဂါထာဝဏ္ဏနာ

ပိဏ္ဍပါတ် စရိတွာနာတိ- - - ဂါထာသည်။ ဓမ္မာယ- ဓမ္မာမည်သော၊ ထေရီယာ- ထေရီမ၏။ ဂါထာ- ဂါထာတည်း။ အယမ္ပိ- ဤဓမ္မာထေရီမသည်လည်း၊ ပုရိမဗုဒ္ဓေသု- ရှေးဘုရားရှင်တို့၌၊ ကတာဓိကာရာ- ပြုအပ်ပြီးသော လွန်ကဲသောကောင်းမှုရှိသည်။ (ဟုတွာ) တတ္ထ တတ္ထ ဘဝေ- ထိုထိုဘဝ၌၊ ဝိဝဇ္ဈပနိဿယံ- ဝဋ်ဆင်းရဲမှကင်းသောနိဗ္ဗာန်၏ အားကြီးသော အကြောင်းဖြစ်သော၊ ကုသလံ- ကုသိုလ်ကို၊ ဥပစိနိတွာ- ဆည်းပူးအား ထုတ်၍၊ သမ္ဘတပုညသမ္ဘာရာ- ဆည်းပူးအားထုတ်အပ်သော ကုသိုလ်အဆောက်အဦ ရှိသည်။ (ဟုတွာ)၊ ဣမသ္မိ ဗုဒ္ဓုပ္ပါဒေ- ဤဂေါတမမြတ်စွာဘုရားပွင့်တော်မူရာအခါ၌၊ သာဝတ္ထိယံ- သာဝတ္ထိပြည်၌၊ ကုလယဇေ- အမျိုးကောင်းအိမ်၌၊ နိဗ္ဗတ္တိတွာ- ဖြစ်၍၊ ဝယပ္ပတ္တာ- အရွယ်သို့ ရောက်လတ်သော်၊ ပတိရူပဿ- သင့်လျော်သော၊ သာမိကဿ- လင်ယောက်ျား၏၊ ဂေဟံ- အိမ်သို့၊ ဂန္ဓာ- လိုက်သွား၍၊ သာသနေ- သာသနာတော်၌၊ ပဋိလဒ္ဓသဒ္ဓါ- ရအပ်သော သဒ္ဓါတရားရှိသည်၊ ပဗ္ဗဇိတုကာမာ- ရဟန်းပြုခြင်းငှါ အလို ရှိသည်၊ ဟုတွာ-၍၊ သာမိကေန- လင်ယောက်ျားသည်၊ အနနုညာတာ- ခွင့်မပြုအပ်သည်။ (ဟုတွာ)၊ ပစ္စာ- နောက်မှ၊ သာမိကေ- လင်ယောက်ျားသည်၊ ကာလင်္ကတေ- သေလတ် သော်၊ ပဗ္ဗဇိတွာ- ၍၊ ဝိပဿနာယ- ဝိပဿနာဖြင့်၊ ကမ္မံ- ကမ္မဋ္ဌာန်းအားထုတ်ခြင်းအမှုကို၊ ကရောန္တိ- ပြုလျက်၊ ဧကဒိဝသံ- တစ်နေ့သ၌၊ ဘိက္ခာယ- ဆွမ်းအလို့ငှါ၊ စရိတွာ- လှည့်လည်၍၊ ဝိဟာရံ- ကျောင်းသို့၊ အာဝဇ္ဇန္တိ- ပြန်လာစဉ်၊ ပရိပတိတွာ- လဲကျ၍၊ (ဝါ) ချော်လဲ၍၊ တမေဝ အာရမ္မဏံ- ထိုအာရုံကိုပင်၊ ကတွာ- ပြု၍၊ ဝိပဿနံ- ဝိပဿနာကို၊ ဝမေတွာ- တိုးပွားစေ၍၊ ပဋိသမ္ဘိဒါဟိ- ပဋိသမ္ဘိဒါတို့နှင့်၊ သဟ- တကွ၊ အရဟတ္တံ- အရဟတ္တဖိုလ်သို့၊ ပတွာ- ရောက်၍၊ “ပိဏ္ဍပါတ် စရိတွာန ။ပ။ စိတ္တံ ဝိမုစ္စိ မေ” တိ- “ပိဏ္ဍပါတ် စရိတွာန ။ပ။ စိတ္တံ ဝိမုစ္စိ မေ” ဟူသော၊ ဣမံ ဂါထံ- ဤဂါထာကို၊ ဥဒါနဝသေန- ဥဒါန်း၏အစွမ်းဖြင့်၊ အဘာသိ- ပြုပြီ။

(ဂါထာအနက်)

၁၇။ “(အဟံ- တပည့်တော်သည်)၊ ဒုဗ္ဗလာ- အားနည်းသည်၊ (ဟုတွာ)၊ ဒဏ္ဍံ- တောင်ဌေးကို၊ ဩလုဗ္ဘ- ထောက်၍၊ ဝေဓမာနေဟိ- တုန်တုန်လှုပ်လှုပ်ဖြစ်ကုန် သော၊ ဂတ္တေဟိ- ကိုယ်အင်္ဂါကြီးငယ်တို့ဖြင့်၊ ပိဏ္ဍပါတ် ပိဏ္ဍပါတတ္ထာယ- ဆွမ်း အလို့ငှါ၊ စရိတွာန- လှည့်လည်ပြီး၍၊ တတ္ထေဝ- ထိုဆွမ်းခံပြန်ရာ လမ်းခရီး၌ပင်၊ ဆမာ ဆမာယံ- မြေ၌၊ နိပတိ- ချော်လဲပြီ၊ (မေ- ၏)၊ ကာယေ- ခန္ဓာကိုယ်၌၊ အာဒိနဝံ- အသုဘ၊ အနိစ္စ စသောအပြစ်ကို၊ ဒိသ္မာ- ပညာမျက်စိဖြင့် မြင်၍၊

အထ- ထိုအပြစ်ကို မြင်သည်မှနောက်၌၊ မေ- ဇာ၊ စိတ္တံ- စိတ်သည်၊ ဝိမုစ္စိ- ကိလေသာတို့မှ လွတ်ပြီ။

၁၇။ တတ္ထ- ထိုဂါထာ၌၊ ပိဏ္ဍပါတ် စရိက္ခာန၊ ဒဏ္ဍမောလုတ္တာတိ- - ကား၊ ပိဏ္ဍပါတတ္ထာယ- ဆွမ်းခံခြင်းအကျိုးငှါ၊ ယဋ္ဌိ- တောင်ဝှေးကို၊ ဥပတ္ထမ္ဘေန- ထောက်ကန်ခြင်းဖြင့်၊ (ဝါ) အားပြုသဖြင့်၊ နဂရေ- မြို့၌၊ ဝိစရိတ္တာ- လှည့်လည်၍၊ ဘိက္ခာယ- ဆွမ်းအလို့ငှါ၊ အာဟိဏ္ဍိတ္တာ- လှည့်လည်၍။ ဆမာတိ- - - ကား၊ ဆမာယံ ဘူမိယံ- မြေ၌၊ ပါဒါနံ- ခြေတို့၏၊ အဝသေန- အစွမ်းမရှိခြင်းကြောင့်၊ ဘူမိယံ- မြေ၌၊ နိပတိ- ချော်လဲပြီ၊ ဣတိ အယံ- ကား၊ အတ္ထော- တည်း။ ဒိသ္မာ အာဒိနဝံ ကာယေတိ- - - ကား၊ အသုဘာ- နိစ္စဒုက္ခာနတ္တတာဒီဟိ- အသုဘ၊ အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ၊ အနတ္တ၏အဖြစ်အစရှိကုန်သော၊ နာနပ္ပကာရေဟိ- အထူးထူးသောအပြားတို့ဖြင့်၊ သရီရေ- ကိုယ်၌၊ ဒေါသံ- အပြစ်ကို၊ ပညာစက္ခုနာ- ပညာစက္ခုဖြင့်၊ ဒိသ္မာ- မြင်၍။ အထ စိတ္တံ ဝိမုစ္စိ မေတိ- - - ကား၊ အာဒိနဝါနုပဿနာယ- အာဒိနဝါနုပဿနာ၏၊ ပရတော- နောက်မှ၊ ပဝတ္တေဟိ- ဖြစ်ကုန်သော၊ နိဗ္ဗိဒါနုပဿနာဒီဟိ- နိဗ္ဗိဒါနုပဿနာအစရှိသည်တို့ဖြင့်၊ ဝိက္ခမ္ဘနဝသေန- ဝိက္ခမ္ဘနပဟာန်၏ အစွမ်းဖြင့်၊ မေ- ငါ၏၊ စိတ္တံ- စိတ်သည်၊ ကိလေသေဟိ- တို့မှ၊ ဝိမုစ္စိတ္တာ- လွတ်၍၊ ပုန- တစ်ဖန်၊ မဂ္ဂဖလေဟိ- မဂ်ဖိုလ်တို့ဖြင့်၊ ယထာဏ္ဏမံ- အစဉ်အတိုင်း၊ သမုစ္ဆေဒဝသေန စေဝ- သမုစ္ဆေဒပဟာန်၏အစွမ်းဖြင့်လည်းကောင်း၊ ပဋိပ္ပဿဒ္ဓိဝသေန စ- ပဋိပ္ပဿဒ္ဓိပဟာန်၏အစွမ်းဖြင့်လည်းကောင်း၊ သဗ္ဗသော- ခပ်သိမ်းသောအပြားအားဖြင့်၊ ဝိမုစ္စိ ဝိမုတ္တံ- လွတ်ပြီ၊ ဣဒါနိ- ယခုအခါ၌၊ အဿာ- ထိုဓမ္မာထေရီမအား၊ ဝိမောစေတဗ္ဗံ- လွတ်စေထိုက်သော အရာသည်၊ န အတ္ထိ- မရှိတော့၊ ဣတိ- ဤအနက်ကို၊ ဝေဒိတဗ္ဗံ- သိအပ်၏၊ စ- အထူးကား၊ ဣဒမေဝ- ဤဂါထာစကားသည်ပင်၊ အဿာ- ထိုဓမ္မာထေရီမ၏၊ အညာဗျာကရဏံ- အရဟတ္တဖိုလ်ကို လျှောက်ထားသောစကားသည်၊ အဟောသိ- ဖြစ်ပြီ။

ဓမ္မာထေရီဂါထာဝဏ္ဏနာ- သည်၊ နိဋ္ဌိတာ- ပြီ။

၁၈။ သံယာထေရီဂါထာဝဏ္ဏနာ

ဟိတ္တာ ယရေ ပဗ္ဗင်္ဂိတ္တာတိ- - - ဂါထာသည်၊ သံယာယ- သံယာမည်သော၊ ထေရီယာ-၏၊ ဂါထာ- တည်း။ တဿာ- ထိုသံယာထေရီမ၏၊ ဝတ္ထု- သည်၊ ဝိရာထေရီယာ- ဝိရာထေရီမ၏၊ ဝတ္ထုသဒိသံ- ဝတ္ထုနှင့်တူ၏၊ ဂါထာ ပန- ဂါထာသည်ကား၊ (ဟောတိ- ၌ စပ်)

(ဂါထာအနက်) (နာ- ၂၅)

၁၈။ “(အဟံ- သည်)၊ ယရေ- အိမ်တို့ကို၊ ဟိတွာ- ပယ်စွန့်၍၊ ပိယံ (ပိယေ)-
 ချစ်မြတ်နိုးအပ်ကုန်သော၊ ပုတ္တံ (ပုတ္တေ) စ- သားသမီးတို့ကိုလည်းကောင်း၊ ပသုံ
 (ပသု) စ- နွား၊ ကျွဲ စသော သတ္တဝါတို့ကိုလည်းကောင်း၊ ဟိတွာ- ပယ်စွန့်၍၊
 ပဗ္ဗဇိတွာ- ရဟန်းပြု၍၊ ရာဂဉ္စ- တပ်မက်ခြင်းသဘောရှိသော ရာဂကိုလည်း
 ကောင်း၊ ဒေါသဉ္စ- အမျက်ထွက်ခြင်းသဘောရှိသော ဒေါသကိုလည်းကောင်း၊
 ဟိတွာ- အရိယာမဂ်ဖြင့် ပယ်ဖြတ်၍၊ အဝိဇ္ဇဉ္စ- မောဟတည်းဟူသော အဝိဇ္ဇာကို
 လည်း၊ ဝိရာဇိယ- မဂ်ဖြင့် ပယ်သတ်၍၊ သမူလံ- အဝိဇ္ဇာတည်းဟူသော ဝဋ်မြစ်နှင့်
 တကွဖြစ်သော၊ တဏှံ- တဏှာကို၊ အဗျယ- ပယ်နုတ်၍၊ ဥပသန္တာ- ကိလေသာ
 အပူ ငြိမ်းအေးသူသည်၊ နိဗ္ဗုတာ- အနုပါဒိသေသ နိဗ္ဗာနဓာတ်ဖြင့် ငြိမ်းအေး
 သူသည်၊ အမှိ-ဖြစ်၏။ ” ဣတိ- ဤသို့၊ (ဟောတိ- ဖြစ်၏)။

ဣတိ- သို့၊ ဂါထံ- ဂါထာကို၊ အဘာသိ- ရွတ်ဆိုတော်မူပြီ။

၁၈။ တတ္ထ- ထိုဂါထာ၌၊ ဟိတွာတိ- -ကား၊ ဆဉ္စေတွာ- စွန့်၍။ ယရေတိ-
 ကား၊ ဂေဟံ- အိမ်ကို။ ဟိ- မှန်၏။ ယရသဒ္ဓေါ- ယရသဒ္ဓါကို၊ ဧကသ္မိ- တစ်ခုသော
 အနက်ကို၊ အဘိဓေယျေပိ- ဟောအပ်ပါသော်လည်း၊ ကဒါစိ- တစ်ရံတစ်ခါ၊ ဗဟူသု-
 အများအနက် တို့၌၊ ဗီဇံ ဝိယ- ဗီဇသဒ္ဓါကဲ့သို့ ရှုဦးဝသေန- ရှုဦး၏အစွမ်းဖြင့်၊ ဝေါဟရိယတိ-
 ခေါ်ဝေါ် အပ်၏။ ဟိတွာ ပုတ္တံ ပသုံ ပိယန္တိ- - ကား၊ ပိယာယိတဗ္ဗေ-
 ချစ်မြတ်နိုးအပ်ကုန်သော၊ ပုတ္တေ စေဝ- သားသမီးတို့ကိုလည်းကောင်း၊ ဂေါမဟိသာဒိကေ-
 နွား၊ ကျွဲ အစရှိကုန်သော၊ ပသု စ- သတ္တဝါတို့ကိုလည်းကောင်း၊
 တပုဋိဗဒ္ဓဆန္တရာဂပ္ပဟာနေန- ထိုနှင့်စပ်သော ဆန္တ ရာဂကို ပယ်ခြင်းဖြင့်၊ ပဟာယ-
 ပယ်စွန့်၍။ ဟိတွာ ရာဂဉ္စ ဒေါသဉ္စာတိ- ကား၊ ရုဇနသဘာဝံ- တပ်မက်ခြင်းသဘောရှိသော၊
 ရာဂဉ္စ- ရာဂကိုလည်းကောင်း၊ ဒုဿန-သဘာဝံ- အမျက်ထွက်ခြင်းသဘောရှိသော၊
 ဒေါသဉ္စ- ဒေါသကိုလည်းကောင်း၊ အရိယ- မဂ္ဂေန- အရိယာမဂ်ဖြင့်၊ သမုစ္ဆန္တိတွာ-
 အကြွင်းမဲ့ပယ်ဖြတ်၍။ အဝိဇ္ဇဉ္စ ဝိရာဇိယာတိ- - ကား၊ သဗ္ဗာကုသလေသု- အလုံးစုံသော
 အကုသိုလ်တို့တွင်၊ ပုဗ္ဗင်္ဂမံ- ရှေ့သွားဖြစ်သော၊ မောဟဉ္စ- မောဟကိုလည်း၊ ဝိရာဇေတွာ-
 ပယ်သတ်၍၊ မဂ္ဂေန- မဂ်ဖြင့်၊ သမ္မုဂ္ဂါဋေတွာ- အကြွင်းမဲ့ပယ်သတ်ပြီး၍၊ ဣဇ္ဇေဝ ဣတိဇေ-
 ဤသို့သာလျှင်ဖြစ်သော၊ အတ္ထော- အနက်ကို၊ ဒဋ္ဌဗ္ဗော- မှတ်အပ်၏။ သေသံ-
 ကြွင်းသောပုဒ်အပေါင်းသည်၊ ဝုတ္တနယမေဝ- ဆိုအပ်ပြီးသော နည်းရှိသည်သာ။

သံယာထေရ်ဂါထာဝဏ္ဏနာ- သည်၊ နိဋ္ဌိတာ- ပြီ။

ဧကကနိပါတဝဏ္ဏနာ- ဧကကနိပါတ်အဖွင့်သည်၊ နိဋ္ဌိတာ- ပြီ။

(အ- ၂၆)

၂။ ဒုကနိပါတဝဏ္ဏနာ

၁။ အဘိရူပနန္ဒာထေရ်ဂါထာဝဏ္ဏနာ

ဒုကနိပါတေ- ဒုကနိပါတ်၌၊ အာတုရံ အသုစိ ပုတိန္ဒိအာဒိကာ- - - ဤသို့
 အစရှိသော ဂါထာတို့သည်၊ အဘိရူပနန္ဒာယ- အဘိရူပနန္ဒာမည်သော၊ သိက္ခမာနာယ-
 သိက္ခမာန်၏၊ ဂါထာ- ဂါထာတို့တည်း။ ကိရ- ချဲ့ဦးအံ့၊ အယံ-
 ဤအဘိရူပနန္ဒာသိက္ခမာန်သည်၊ ဝိပဿိဿ- ဝိပဿီမည်တော်မူသော၊ ဘဂဝတော-
 မြတ်စွာဘုရား၏၊ ကာလေ- လက် ထက်တော်၌၊ ဗန္ဓုမတိနဂရေ- ဗန္ဓုမတိမြို့၌၊
 ဂဟပတိမဟာသာလဿ- များသောဥစ္စာ နှစ်ရှိသော သူကြွယ်၏၊ ဇီတာ- သမီးသည်၊
 ဟုတ္တာ- ဖြစ်၍၊ သတ္တု- မြတ်စွာဘုရား၏၊ သန္တိကေ- အထံတော်၌၊ ဓမ္မ- တရားကို၊ သုတ္တာ-
 နာရ၍၊ သရဏေသု စ- သရဏာဂုံတို့၌ လည်းကောင်း၊ သီလေသု စ-
 သီလတို့၌လည်းကောင်း၊ ပတိဋ္ဌိတာ- တည်သည်၊ (ဟုတ္တာ)၊ သတ္တရိ- မြတ်စွာဘုရားသည်၊
 ပရိနိဗ္ဗုတေ- ပရိနိဗ္ဗာန်စံလတ်သော်၊ ဓာတုစေတီယံ- ဓာတ်ပေါင်းစေတီကို၊
 ရတနပဋိမက္ခိတေန- ရတနာတို့ဖြင့် တန်ဆာဆင်အပ်သော၊ သုဝဏ္ဏစ္ဆတ္တေန- ရွှေထီးဖြင့်၊
 ပူဇံ- ပူဇော်ခြင်းကို၊ ကတ္တာ- ပြု၍၊ ကာလင်္ကတ္တာ- ကွယ်လွန် လတ်သော်၊ သဂ္ဂေ-
 နတ်ပြည်၌၊ နိဗ္ဗတ္တိတ္တာ- ဖြစ်၍၊ အပရာပရံ- ထိုမှဤမှ၊ (ဝါ) အကြိမ်ကြိမ်၊ သုဂတိသုယေဝ-
 သုဂတိဘုံတို့၌သာလျှင်၊ သံသရန္တီ- ကျင်လည်လျက်၊ ဣမသ္မိ ဗုဒ္ဓုပ္ပါဒေ- ၌၊
 ကပိလဝတ္ထုနဂရေ- ကပိလဝတ္ထုမြို့၌၊ ခေမကဿ- ခေမကမည်သော၊ သက္ကဿ-
 သာကီဝင်မင်း၏၊ အဂ္ဂမဟေသိယာ- အဂ္ဂမဟေသီ မိဖုရားကြီး၏၊ ကုဗ္ဗိသ္မိ- ဝမ်း၌၊ နိဗ္ဗတ္တိ-
 ဖြစ်ပြီ၊ အဿာ- ထိုမင်းသမီးအား၊ နန္ဒာတိ နာမံ- နန္ဒာ ဟူသောအမည်သည်၊ အဟောသိ-
 ဖြစ်ပြီ။ သာ- ထိုနန္ဒာမင်းသမီးသည်၊ အတ္တဘာဝဿ- အတ္တဘော၏၊ အတိဝိယ- အလွန်
 သာလျှင်၊ ရူပသောဘဂ္ဂပ္ပတ္တိယာ- အဆင်း၏ တင့်တယ်သည်၏အဖြစ်သို့ ရောက်ခြင်း
 ကြောင့်၊ (တစ်နည်း) အဆင်း၏တင့်တယ်ခြင်း အထွတ်အထိပ်သို့ ရောက်ခြင်းကြောင့်၊
 အဘိရူပါ- အလွန်အဆင်းလှသည်၊ ဒဿနိယာ- ရှုချင်စဖွယ် တင့်တယ်သည်၊ ပါသာဒိကာ-
 စိတ်၏ကြည်လင်ခြင်းကို ဖြစ်စေတတ်သည်၊ (ဟုတ္တာ)၊ အဘိရူပနန္ဒာတွေဝ- အဘိရူပနန္ဒာ
 ဟူ၍သာလျှင်၊ ပညာယိတ္ထ- ထင်ရှားပြီ။ တဿာ- ထိုအဘိရူပနန္ဒာမင်းသမီးသည်၊
 ဝယပ္ပတ္တာယ- အရွယ်သို့ ရောက်လတ်သော်၊ ဝါရေယျဒိဝသေယေဝ- ထိမ်းမြားလက်ထပ်
 သော နေ၌သာလျှင်၊ ဝရဘူတော- ဝရဘူတ မည်သော၊ သက္ခုကုမာရော- သာကီဝင်

မင်းသားသည်၊ ကာလံ- သေခြင်းကို၊ အကာသိ- ပြုပြီ။ အထ- ထိုအခါ၌၊ နံ- ထိုအဘိရူပ
နန္ဒာမင်းသမီးကို၊ မာတာပိတရော- အမိအဖတို့သည်၊ အကာမံ- အလိုမရှိဘဲ၊ ပဗ္ဗာဇေသု-
ရဟန်းပြုစေကြကုန်ပြီ။

သာ- ထိုအဘိရူပနန္ဒာသည်၊ ပဗ္ဗဇိတွာပိ- ရဟန်းပြုပြီး၍လည်း၊ ရူပံ- အဆင်းကို၊
နိဿာယ- မှီ၍၊ ဥပ္ပန္နမဒါ- ဖြစ်သောယစ်မှူးခြင်းရှိသည်၊ (ဝါ) ဖြစ်သောမာန်တက်ခြင်း
ရှိသည်၊ (ဟုတွာ)၊ “သတ္တာ- မြတ်စွာဘုရားသည်၊ ရူပံ- အဆင်းကို၊ ဝိဝဇ္ဇောတိ ဂရဟတိ-
ကဲ့ရဲ့ရှုတ်ချ၏၊ အနေကပရိယာယေန- များစွာသောအကြောင်းဖြင့်၊ ရူပေ- အဆင်း၌၊
အာဒီနဝံ- အပြစ်ကို၊ ဒဿေတိ- ပြ၏။” ဣတိ- ဤသို့၊ (စိန္တေတွာ- ကြံ၍)၊ ဗုဒ္ဓုပဋ္ဌာနံ-
မြတ်စွာဘုရားအား ဆည်းကပ်ရာအရပ်သို့၊ (ဝါ) ဆည်းကပ်ခြင်းငှါ၊ န ဂစ္ဆတိ- မသွား။
ဘဂဝါ- သည်၊ တဿာ- ထိုအဘိရူပနန္ဒာ၏၊ ဉာဏပရိပါကံ- ဉာဏ်ရင့်ကျက်ခြင်းကို၊
ဥတွာ- သိတော်မူ၍၊ မဟာပဇာပတိ- မဟာပဇာပတိဂေါတမီကို၊ အာဏာပေသိ- စေခိုင်း
တော်မူပြီ၊ (ကိ- အဘယ်သို့၊ အာဏာပေသိ- စေခိုင်းတော်မူသနည်း)၊ “သဗ္ဗာပိ- အလုံးစုံ
လည်း ဖြစ်ကုန်သော၊ ဘိက္ခုနီယော- ဘိက္ခုနီမတို့သည်၊ ပဋိပါဋိယာ- အစဉ်အားဖြင့်၊
ဩဝါဒံ- ဩဝါဒပေးရာအရပ်သို့၊ အာဂစ္ဆန္တု- လာစေကုန်သတည်း။” ဣတိ- ဤသို့၊
(အာဏာပေသိ)။ သာ- ထိုအဘိရူပနန္ဒာသည်၊ အတ္တနော- မိမိ၏၊ ဝါရေ- အလှည့်သည်၊
သမ္ပတ္တေ- ရောက်လတ်သော်၊ အညံ- အခြားသော ဘိက္ခုနီမကို၊ ပေသေသိ- စေလွှတ်ပြီ။
ဘဂဝါ- သည်၊ “ဝါရေ- အလှည့်သည်၊ သမ္ပတ္တေ- ရောက်လတ်သော်၊ အတ္တနာဝံ- မိမိ
ကိုယ်တိုင်သည်သာလျှင်၊ အာဂစ္ဆန္တံ- လာအပ်၏၊ အညာ- အခြားသူကို၊ န ပေသေတဗ္ဗာ-
မစေလွှတ်အပ်။” ဣတိ- ဤသို့၊ အာဟ- မိန့်တော်မူပြီ။ သာ- ထိုအဘိရူပနန္ဒာသည်၊
သတ္ထု- မြတ်စွာဘုရား၏၊ အာဏံ- အမိန့်အာဏာကို၊ လယီတံ- ကျော်လွန်ခြင်းငှါ၊
အသတ္တောန္တိ- မစွမ်းနိုင်သည်ဖြစ်၍၊ ဘိက္ခုနီဟိ- ဘိက္ခုနီမတို့နှင့်၊ သဒ္ဓိ- အတူ၊ ဗုဒ္ဓုပဋ္ဌာနံ-
သို့ (ဝါ) ငှါ၊ အဂမာသိ- သွားပြီ။ ဘဂဝါ- သည်၊ ဣဒ္ဓိယာ- တန်ခိုးဖြင့်၊ ဧကံ- တစ်ယောက်
သော၊ အဘိရူပံ- အလွန်အဆင်းလှသော၊ ဣတ္ထိရူပံ- မိန်းမပုံသဏ္ဌာန်ကို၊ မာပေတွာ-
ဖန်ဆင်းတော်မူ၍၊ ပုန- တစ်ဖန်၊ ဇရာဇိဏ္ဏံ- ဇရာကြောင့် အိုမင်းခြင်းသဘောကို၊
ဒဿေတွာ- ပြ၍၊ သံဝေဂံ- ထိတ်လန့်ခြင်းကို၊ ဥပ္ပါဒေတွာ- ဖြစ်စေ၍၊ “အာတုရံ အသုစိ
။ပ။ ဥပသန္တာ စရိဿသိ” တိ- “အာတုရံ အသုစိ ။ပ။ ဥပသန္တာ စရိဿသိ” ဟူကုန်သော၊
ဒွေ- နှစ်ခုကုန်သော၊ ဣမာ ဂါထာ- ဤဂါထာတို့ကို၊ အဘာသိ- ဟောတော်မူပြီ။

(ဂါထာအနက်)

၁၉။ “နန္တေ- နှမတော် နန္ဒာ၊ အာတုရံ- နာကျင်တတ်သော၊ အသုစိ- မစင်ကြယ်
သော၊ ပူတိ- အကောင်ပုပ်ဖြစ်သော၊ သမုဿယံ- ခန္ဓာငါးပါးအပေါင်းကို၊

(ပညာစက္ခုနာ- ပညာမျက်စိဖြင့်)၊ ပဿ- ရှုပါလော့၊ အသုဘာယ- အသုဘ
ဘာဝနာဖြင့်၊ တေ- သင်၏၊ စိတ္တံ- စိတ်ကို၊ ဧကဂ္ဂံ- တစ်ခုတည်းသော အာရုံ
ရှိသည်ကို၊ သုသမာဟိတံ- ကောင်းစွာတည်ကြည်သည်ကို၊ (ကတွာ- ပြု၍)၊
ဘာဝေဟိ- ပွားများပါလော့။

၂၀။ (တွံ- သင်သည်)၊ အနိမိတ္တဉ္စ- အကြောင်းနိမိတ်ကင်းမှု အနိမိတ္တာ
နုပဿနာကိုလည်း၊ ဘာဝေဟိ- ပွားများပါလော့၊ မာနာနုသယံ- ထောင်လွှားမှု
မာနာနုသယကိုလည်း၊ ဥဇ္ဇဟ- ပယ်စွန့်ပါလော့၊ တတော မာနာဘိသမယာ-
ထိုသို့ မာနကို ပယ်ခွါခြင်းကြောင့်၊ ဥပသန္တာ- ကိလေသာအပူ ငြိမ်းအေးသူသည်၊
(ဟုတွာ- ဖြစ်၍)၊ စရိဿသိ- ချမ်းသာစွာ နေရလတ္တံ့။

(နာ- ၂၇) တာသံ- ထိုဂါထာတို့၏၊ အတ္ထော- အနက်သည်၊ ဟေဋ္ဌာ- အောက်၌၊
ဝုတ္တနယော ဧဝ- ဆိုအပ်ပြီးသောနည်းရှိသည်သာလျှင်တည်း။ ဂါထာပရိယောသာနေ-
ဂါထာ၏အဆုံး၌၊ အဘိရူပနန္တာ- သည်၊ အရဟတ္တံ- အရဟတ္တဖိုလ်သို့၊ ပါပုဏိ- ရောက်ပြီ။
တေန- ထို့ကြောင့်၊ အပဒါနေ- အပဒါန်၌၊ “နဂရေ ဗန္ဓုမတိယာ။ပ။ ကတံ ဗုဒ္ဓဿ
သာသန”န္တိ- - - ဟူ၍၊ ဝုတ္တံ- ဟောတော်မူအပ်ပြီ။

(အပဒါန်ပါဠိတော်အနက်)

- “ဗန္ဓုမတိယာ- ဗန္ဓုမတိမည်သော၊ နဂရေ- မြို့၌၊ ဗန္ဓုမာ နာမ- ဗန္ဓုမာ
မည်သော၊ ခတ္တိယော- မင်းသည်၊ အာသိ- ဖြစ်ပြီ၊ အဟံ- သည်၊ တဿ ရညော-
ထိုဗန္ဓုမာမင်း၏၊ ဘရိယာ- မိဖုရားသည်၊ အဟံ- ဖြစ်ပြီ၊ အဟံ- သည်၊ ဧကန္တံ-
မင်းနှင့်အတူတကွ၊ စာရယာမိ- လှည့်လည်သွားလာ၏။

- တဒါ- ထိုအခါ၌၊ အဟံ- သည်၊ ရဟောဂတာ- ဆိတ်ငြိမ်ရာသို့ ကပ်လျက်၊
နိသီဒိတွာ- ထိုင်၍၊ ဧဝံ- ဤသို့၊ စိန္တေသိ- ကြံစည်မိပြီ၊ (ကိ- အဘယ်သို့၊ စိန္တေသိ-
ကြံစည်မိသနည်း)၊ ဟိ ယသွာ- အကြင်ကြောင့်၊ မေ မယာ- ငါသည်၊ အာဒါယ-
ဆောင်ယူ၍၊ ဂမနီယံ- သွားထိုက်သော၊ ကတံ- ပြုအပ်သော၊ ကုသလံ- ကုသိုလ်
သည်၊ မေ- ငါ့အား၊ နတ္ထိ- မရှိချေတကား။

- တသွာ- ထို့ကြောင့်၊ မဟာဘိတာပံ- ပြင်းစွာပူလောင်ခြင်းရှိသော၊ ကဋ္ဌကံ-
ခါးစပ်သော၊ ယောရရူပံ- ကြမ်းတမ်းသောသဘောရှိသော၊ သုဒါရုဏံ- အလွန်
ကြမ်းကြုတ်သော၊ နိရယံ- ငရဲသို့၊ ဂစ္ဆာမိ နူန- သွားရလိမ့်မည်တကား။ ဧတ္ထ-
ဤငရဲသို့ သွားရခြင်း၌၊ မေ- ငါ့အား၊ သံသယော- ယုံမှားဘွယ်သည်၊ နတ္ထိ-
မရှိချေတကား။ (ဣတိ- ဤသို့၊ စိန္တေသိ- ကြံစည်မိပြီ)။

- အဟံ- သည်၊ ဧဝံ- ဤသို့၊ စိန္တယိတွာန- ကြံပြီး၍၊ မာနသံ- စိတ်ကို၊

ပဟံသေတွာန- ရွှင်လန်းစေပြီး၍၊ ရာဇာနံ- မင်းကို၊ ဥပဂန္တာန- ချဉ်းကပ်၍၊ ဣဒံ
ဝစနံ- ဤစကားကို၊ အဗြဝိ- ပြောဆိုပြီ၊ (ကိ- အဘယ်သို့၊ အဗြဝိ- နည်း)၊ ဒေဝ-
မင်းကြီး၊ မယံ ဣတ္ထိ နာမ- အကျွန်ုပ်တို့ မိန်းမတို့မည်သည်ကား၊ သဒါ- အခါ
ခပ်သိမ်း၊ ပုရိသာနုဂတာ- ယောက်ျားသို့ အစဉ်လိုက်ရကုန်၏၊ ခတ္တိယ- မင်းမြတ်၊
မေ- အား၊ ဧကံ- တစ်ပါးသော၊ သမဏံ- ရဟန်းကို၊ ဒေဟိ- ပေးပါလော့၊
ဘောဇယိဿာမိ- ဆွမ်းကပ်ချင်ပါ၏၊ (ဣတိ- သို့၊ အဗြဝိ)။

- မဟာရာဇာ- ဗန္ဓုမာမင်းကြီးသည်၊ မေ- အား၊ ဘာဝိတိန္ဒြိယံ- ပွားပြီးသော
ဣန္ဒြိယရှိသော၊ သမဏံ- ရဟန်းကို၊ အဒါသိ- ပေးပြီ၊ တဿ- ထိုရဟန်း၏၊ ပတ္တံ-
သပိတ်ကို၊ ဂဟေတွာန- ယူ၍၊ ပရမန္ဓန- မွန်မြတ်သော ဆွမ်းဘောဇဉ်ဖြင့်၊
ပူရယိ- ပြည့်စေခဲ့ပြီ။

- အဟံ- သည်၊ ပရမန္ဓ- မွန်မြတ်သော ဆွမ်းဘောဇဉ်ကို၊ ပူရယိတွာ-
ပြည့်စေပြီး၍၊ သဟဿဂ္ဂနကေန- အဖိုးတစ်ထောင်ထိုက်သော၊ ဝတ္ထယုဂေန-
ပုဆိုးအစုံဖြင့်၊ ဆာဒေတွာ- ဖုံးလွှမ်း၍၊ တုဋ္ဌမာနသာ- နှစ်သက်ရွှင်လန်းသော
စိတ်ရှိသည်၊ ဟုတွာ- ၍၊ အဒါသိ- ပေးလှူခဲ့ပြီ။

- သုကတေန- ကောင်းစွာပြုအပ်သော၊ တေန ကမ္မေန စ- ထိုကောင်းမှုကံ
ကြောင့်လည်းကောင်း၊ စေတနာပဏိဓီဟိ စ- စေတနာထက်သန်စွာ ဆုတောင်း
ခြင်းတို့ကြောင့်လည်းကောင်း၊ အဟံ- သည်၊ မာနသံ- လွှင့်ဖြစ်သော၊ ဒေဟံ-
ခန္ဓာကိုယ်ကို၊ ဇဟိတွာ- စွန့်၍၊ တာဝတိံသံ- တာဝတိံသာနတ်ပြည်သို့၊ အဂစ္ဆိ-
လားရောက်ခဲ့ပြီ။

- ဒေဝရာဇနံ- နတ်မင်းကြီးတို့၏၊ မဟေသိတ္ထံ- မိဖုရားကြီး၏အဖြစ်ကို၊
သဟဿံ- အကြိမ် တစ်ထောင်၊ အကာရယိ- ပြုခဲ့ပြီ၊ စက္ကဝတ္တိနံ- စကြာဝတေး
မင်းတို့၏၊ မဟေသိတ္ထံ- ကို၊ သဟဿံ- အကြိမ်တစ်ထောင်၊ အကာရယိ- ပြုခဲ့ပြီ။

- ဂဏနာတော- ဂဏန်းသင်္ချာအားဖြင့်၊ အသဗ္ဗိယံ- မရေတွက်နိုင်သော၊
ဝိပုလံ- ကြီးကျယ် ခမ်းနားသော၊ ပဒေသရဇ္ဇံ- ပဒေသရာဇ်မိဖုရားဘဝကို၊
(ပဒေသရညော ဣဒံ ပဒေသရဇ္ဇံ)၊ (အကာရယိ- ပြု)၊ ယတော - အကြင်ကြောင့်၊
မေ- အား၊ နာနာဝိမံ- အထူးထူး အပြားပြားသော၊ ဗဟံ- များစွာသော၊ ပုညံ-
ကောင်းမှုသည်၊ အတ္ထိ- ရှိ၏၊ တတော- ထို့ကြောင့်၊ တဿ- ထိုကောင်းမှု၏၊
ကမ္မဗလာ ကမ္မဗလာနိ- ကံ၏အကျိုးတို့သည်၊ ဟောန္တိ- ကုန်၏။

- ဥပ္ပလဿ- ကြာ၏၊ ဝဏ္ဏော ဣဝ- အဆင်းကဲ့သို့၊ မေ- ၏၊ ဝဏ္ဏာ-
အဆင်းတို့သည်၊ အဘိရူပါ- အလွန်အဆင်းလှကုန်၏၊ သုဒဿနာ- လွန်စွာ

ရုချင်ဘွယ် ရှိကုန်၏။ (အဟံ)၊ သဗ္ဗင်္ဂသမ္ပန္နာ- အမျိုးကောင်းသမီးတို့၏ ကြန်အင်
လက္ခဏာနှင့် ပြည့်စုံသော၊ ဣတ္ထိ- မိန်းမမြတ်သည်။ (အမိ)၊ (တစ်နည်း)
ဣတ္ထိသဗ္ဗင်္ဂသမ္ပန္နာ- မိန်းမကောင်း မိန်းမမြတ်တို့၏ ကြန်အင်လက္ခဏာနှင့်
ပြည့်စုံ၏။ အဘိဇာတာ- မြတ်သောအမျိုး၌ဖြစ်၏။ ဇုတိန္ဒရာ- ကိုယ်အလင်း
ရောင်ကို ဆောင်၏။

(နာ- ၂၈) - အဟံ- သည်၊ ပစ္ဆိမေ- နောက်ဆုံးဖြစ်သော၊ ဘဝသမ္ပတ္တေ- ဘဝသို့
ရောက်လတ်သော်၊ သာကိယေ ကုလေ- သာကီဝင်မင်းမျိုး၌၊ အဇာယိ- ဖြစ်ပြီ၊
သုဒ္ဓေါဒနသုတဿ- သုဒ္ဓေါဒနမင်း၏ သားဖြစ်သော သိဒ္ဓတ္ထမင်းသား၏၊
နာရီသဟဿပါမောက္ခာ- တစ်ထောင်သောမောင်းမတို့၏ အကြီးအမှူးတည်း။

အဟံ- သည်၊ အဂါရေ- အိမ်ရာတည်ထောင်လှူဘောင်၌၊ နိဗ္ဗိန္ဒိတွာ-
ငြီးငွေ့၍၊ အနဂါရိယံ- အိမ်ရာမထောင်ရဟုနားဘောင်သို့၊ ပဗ္ဗဇိ- ဝင်ရောက်ခဲ့ပြီ၊
သတ္တမိ- ခုနစ်ခုမြောက်သော၊ ရတ္တိ- ည၌သို့၊ သမ္ပတ္တာ- ရောက်လတ်သော်၊
စတုသစ္စံ- သစ္စာလေးပါးသို့၊ အပါပုဏီ- ရောက်ပြီ။

စိဝရပိဏ္ဍပါတံ စ- သင်္ကန်း၊ ဆွမ်းကိုလည်းကောင်း၊ ပစ္စယံ စ- ဆေးပစ္စည်း
ကိုလည်းကောင်း၊ သေနာသနံ- ကျောင်းအိပ်ရာနေရာကိုလည်းကောင်း၊ ပရိမေတံ-
ဤရွှေဤမျှဟု တိုင်းတာခြင်းငှါ၊ န သက္ကောမိ- မစွမ်းနိုင်၊ ဣဒံ- ဤပြည့်စုံစွာ
ခံစားရသောအကျိုးသည်၊ ပိဏ္ဍပါတဿ- ဆွမ်းအလှူ၏၊ ဖလံ- အကျိုးတည်း။

မုနိ- မြတ်စွာဘုရား၊ မယံ- တပည့်တော်သည်၊ ပုရိမံ- ရှေးဖြစ်သော၊
ကုသလံ- ကုသိုလ်ဖြစ်သော၊ ယံ ကမ္မံ- အကြင် ကောင်းမှုကံကို၊ ဇနိတံ- ဖြစ်စေ
အပ်ပြီ၊ မဟာဝီရ- ကြီးသောလုံ့လရှိတော်မူသော မြတ်စွာဘုရား၊ မယာ- တပည့်
တော်သည်၊ ဗဟံ- များစွာသော၊ ပရိစိတ္တံ- လေ့ကျက် ဆည်းပူးအပ် သမျှသော၊
တံ ကမ္မံ- ထိုကောင်းမှုကံသည်၊ တုယုတ္တာယ- အရှင်ဘုရား၏ အကျိုးငှါသာ၊
ဟောတိ- ဖြစ်ပါ၏။

ဣတော- ဤဘဒ္ဒကမ္ဘာမှ၊ ဧကတိသေ ကပ္ပေ- သုံးဆယ့်တစ်ကမ္ဘာ
ထက်၌၊ တဒါ- ထိုအခါ၌၊ ဒါနံ- ဆွမ်းအလှူကို၊ ယံ အဒဝိ- အကြင်လှူခဲ့ပြီ၊
(တတော- ထိုလှူခဲ့ရာအခါမှ၊ ပဘုတိ- စ၍)၊ အဟံ- သည်၊ ဒုဂ္ဂတိ- ဒုဂ္ဂတိဘဝကို၊
နာဘိဇာနာမိ- မသိစဖူး၊ ဣဒံ- ဤဒုဂ္ဂတိဘဝကို မသိခြင်းသည်၊ ပိဏ္ဍပါတဿ-
ဆွမ်းအလှူ၏၊ ဖလံ- အကျိုးတည်း။

ဒေဝတ္တံ- နတ်၏အဖြစ်ကိုလည်းကောင်း၊ (ဝါ) နတ်ဘဝကိုလည်းကောင်း၊
အထ- ထိုအတူ၊ မာနသံ- လူ၏အဖြစ်ကိုလည်းကောင်း၊ (ဝါ) လူဘဝကို

လည်းကောင်း၊ ဒုဝေ- နှစ်ပါးကုန်သော၊ ဂတိ- ဘဝတို့ကိုသာ၊ ပဇာနာမိ- အပြား
အားဖြင့် သိ၏။ အည- ဒေဝဂတိ၊မနုဿဂတိမှ တပါးသော၊ ဂတိ- ကို၊ န ဇာနာမိ-
မသိ။ ဣဒံ- ဤအကျိုးသည်၊ ပိဏ္ဏပါတဿ- ၏၊ ဖလံ-တည်း။

- မဟာဓနေ- များသောဥစ္စာရှိကုန်သော၊ တယော- သုံးပါးကုန်သော၊
သာလေ- ခတ္တိယ၊ ဗြာဟ္မဏ၊ ဂဟပတိမဟာသာလဖြစ်ကုန်သော၊ ဥစ္စေ-
မြင့်မြတ်ကုန်သော၊ ကုလေ- အမျိုးတို့ကိုသာ၊ ပဇာနာမိ- သိ၏။ အည- ခတ္တိယ၊
ဗြာဟ္မဏ၊ ဂဟပတိ မဟာသာလမှတပါးသော၊ ကုလံ- အမျိုးကို၊ န ဇာနာမိ-
မသိ။ ဣဒံ- ဤအကျိုးသည်၊ ပိဏ္ဏပါတဿ- ၏၊ ဖလံ-တည်း။

- ဘဝါဘဝေ- ဘဝငယ် ဘဝကြီး၌၊ သံသရိတ္တာ- ကျင်လည်လတ်သော်၊
သုက္ကမူလေန- ဖြူစင်သော ကုသိုလ်အကြောင်းရင်းသည်၊ စောဒိတာ- တိုက်တွန်း
အပ်သည်ဖြစ်၍၊ အမနာပံ- မနှစ်သက်ဖွယ်သောအာရုံကို၊ န ပဿာမိ- မမြင်ရ၊
ဣဒံ- သည်၊ သောမနဿကတံ- ဝမ်းမြောက်စွာ ပြုအပ်သောကံ၏၊ ဖလံ- တည်း။

- မဟာမုနေ- မြတ်စွာဘုရား၊ (အဟံ-သည်)၊ ဣဒ္ဓိသု စ- တန်ခိုးအရာတို့၌
လည်းကောင်း၊ ဒိဗ္ဗာယ သောတဓာတုယာ- ဒိဗ္ဗသောတအဘိညာဉ်၌လည်း
ကောင်း၊ ဝသီ- အစွမ်းသတ္တိရှိသူသည်၊ (ဝါ) ဝသီဘော်မြောက်လေ့လာပြီးသူသည်၊
ဟောမိ- ဖြစ်၏။ စေတောပရိယဉာဏဿ- စေတောပရိယအဘိညာဉ်၌လည်း၊
ဝသီ- သည်၊ ဟောမိ- ဖြစ်၏။

- (အဟံ- သည်) ပုဗ္ဗေနိဝါသံ- ရှေးဘဝ၌နေအပ်ခဲ့ဖူးသောခန္ဓာအစဉ်ကို၊
ဇာနာမိ-သိ၏။ (မယာ- သည်)၊ ဒိဗ္ဗစက္ခု- ဒိဗ္ဗစက္ခုအဘိညာဉ်ကို၊ ဝိသောမိတံ-
သန့်ရှင်းစင်ကြယ်စေအပ်ပြီ၊ (အဟံ- သည်)၊ သဗ္ဗာသဝပရိက္ခိဏာ- ကုန်ခန်းပြီး
သော အလုံးစုံသော အာသဝတရားတို့ရှိသည်၊ အမှီ- ဖြစ်၏။ (မေ- အား)၊ ဣဒါနိ-
ယခုအခါ၌၊ ပုနဗ္ဘဝေါ- နောက်ထပ်တစ်ဖန် ဘဝသစ်သည်၊ နတ္ထိ- မရှိတော့။

- (အဟံ)၊ အတ္ထဓမ္မနိရုတ္တိသု- အတ္ထပဋိသမ္ဘိဒါ၊ ဓမ္မပဋိသမ္ဘိဒါ၊ နိရုတ္တိ
ပဋိသမ္ဘိဒါ တို့၌လည်းကောင်း၊ တထေဝ စ- ထို့အတူလည်း၊ ပဋိဘာနေ- ပဋိဘာန
ပဋိသမ္ဘိဒါ၌လည်းကောင်း၊ (ဝသီ -သည်၊ ဟောမိ)၊ မဟာဝီရ- ကြီးသောလုံ့လ
ရှိတော်မူသော မြတ်စွာဘုရား၊ မမ- တပည့်တော်၏၊ ဉာဏံ- ဉာဏ်သည်၊ တဝ-
ရှင်တော်ဘုရား၏၊ သန္တိကေ- အထံတော်၌၊ ဥပ္ပန္နံ- ဖြစ်ပြီ။

ကိလေသာ ဈာပိတာ မယံ။ပ။ ကတံ ဗုဒ္ဓဿ သာသနံန္တိ။

ပန- ဆက်ဦးအံ့၊ အရဟတ္တံ- သို့၊ ပတ္တာ- ရောက်ပြီး၍၊ သာ- ထိုအဘိရူပနန္ဒာ
ထေရ်မသည်၊ သယမ္ဗိ- ကိုယ်တိုင်လည်း၊ ဥဒါနဝသေန- ဥဒါန်းကျူးရင့်သည်၏အစွမ်းဖြင့်၊

တာယေဝ ဂါထာ- ထိုအာတုရံ အသုစိ ပူတိ- စသော နှစ်ဂါထာတို့ကိုပင်၊ အဘာသိ- ရွတ်ဆိုတော်မူပြီ။ ဣဒမေဝ- ဤ အာတုရံ အသုစိ ပူတိ- စသော စကားသည်ပင်၊ အဿာ- ထိုအဘိရူပနန္ဒာထေရီမ၏၊ အညာဗျာကရဏံ- အရဟတ္တဖိုလ်ကို လျှောက်ကြားကြောင်း စကားသည်၊ အဟောသိ- ဖြစ်ပြီ။ ဣတိ- သို့၊ ဝေဒိတဗွံ- သိအပ်၏။ ။

အဘိရူပနန္ဒာထေရီဂါထာဝဏ္ဏနာ- သည်၊ နိဋ္ဌိတာ- ပြီ။

(နာ- ၂၉)

၂။ ဇေန္တာထေရီဂါထာဝဏ္ဏနာ

ယေ ဣမေ သတ္တ ဗောဇ္ဈင်္ဂါတိအာဒိကာ - - ဤသို့အစရှိသောဂါထာတို့သည်၊ ဇေန္တာယ- ဇေန္တာမည်သော၊ ထေရီယာ- ထေရီမ၏၊ ဂါထာ- ဂါထာတို့တည်း။ တဿာ- ထိုဇေန္တာထေရီမ၏၊ အတိတံ- အတိတ်ဖြစ်သော၊ ဝတ္ထု စ- ဝတ္ထုသည်လည်းကောင်း၊ ပစ္စုပ္ပန်- ပစ္စုပ္ပန်ဖြစ်သော၊ ဝတ္ထု စ- ဝတ္ထုသည် လည်းကောင်း၊ အဘိရူပနန္ဒာဝတ္ထုသဒိသံ- အဘိရူပနန္ဒာဝတ္ထုနှင့်တူ၏။ ပန- အထူးကား၊ အယံ- ဤဇေန္တာထေရီမသည်၊ ဝေသာလိယံ- ဌ၊ လိစ္ဆဝိရာဇကုလေ- လိစ္ဆဝိမင်းမိုး၌၊ နိဗ္ဗုတိ- ဖြစ်ပြီ။ ဣတိ အယမေဝ- ဤသည်သာလျှင်၊ ဝိသေသော- ထူး၏။ သတ္တာရာ- မြတ်စွာဘုရားသည်၊ ဒေသိတံ- ဟောတော်မူအပ်သော၊ ဓမ္မံ- တရားကို၊ သုတ္တာ- နာ၍၊ ဒေသနာပရိယောသာနေ- ဒေသနာတော်၏အဆုံး၌၊ အရဟတ္တံ- အရဟတ္တဖိုလ်သို့၊ ပတ္တာ- ရောက်၍၊ အတ္တနာ- မိမိသည်၊ အဓိဂတံ- ရအပ်သော၊ ဝိသေသံ- တရားထူးကို၊ ပစ္စဝေက္ခိတ္တာ- ဆင်ခြင်၍၊ ပီတိဝသေန- ပီတိအစွမ်းဖြင့်၊ “ယေ ဣမေ ။ ပ ။ နတ္ထိ ဒါနိ ပုနဉ္စဝေါ”တိ- “ယေ ဣမေ ။ ပ ။ နတ္ထိ ဒါနိ ပုနဉ္စဝေါ” ဟူကုန်သော၊ ဒွေ- ကုန်သော၊ ဣမာ ဂါထာ- တို့ကို၊ အဘာသိ- ရွတ်ဆိုတော်မူပြီ။

(ဂါထာနက်)

၂၁။ “သတ္တ- ခုနစ်ပါးကုန်သော၊ ယေ ဣမေ ဗောဇ္ဈင်္ဂါ- အကြင်ဗောဇ္ဈင်တရားတို့သည်၊ နိဗ္ဗာနပတ္တိယာ- နိဗ္ဗာန်သို့ ရောက်ခြင်း၏၊ (ဝါ) နိဗ္ဗာန်ကို ရခြင်း၏၊

၁။ ဤထေရီဂါထာအဋ္ဌကထာလာ အဘိရူပနန္ဒာထေရီ အဋ္ဌပ္ပတ္တိသည် (အပဒါနိ ၂၊ ၂၉၀-၌ လာသော) အဘိရူပနန္ဒာထေရီအပဒါနိပါဠိတော် ဂါထာများနှင့် ညီညွတ်သည်။ သို့သော် ဤအဋ္ဌကထာ၌ ကိုးပြသော အပဒါနိဂါထာများသည်ကား ဤအဋ္ဌကထာလာ အဋ္ဌပ္ပတ္တိနှင့်လည်း မညီညွတ်၊ အဘိရူပနန္ဒာထေရီအပဒါနိ ဂါထာများလည်း မဟုတ်ကြ၊ ဥပ္ပလဒါယိကာထေရီအပဒါနိ (အပဒါနိ၊ ၂၊ ၂၈၄- ၌လာသော) ဂါထာများသာ အများစု ဖြစ်နေသည်။ ဓမ္မဆုံးရှုံးစိပါဒသာ ထူးသည်ကို တွေ့ရသည်။

ဤအကြောင်းသည် သင်္ဂါယနာမူအောက်ခြေ၌လည်း ပါပြီးဖြစ်၏။ (တေန ဝုတ္တံ အပဒါနေ)- စသည်သည် မှောက်ထည့်ပါဠိများဖြစ်လေသလော၊ အရှင်ဓမ္မပါလလင်္ကာရာမန်လျှင် ဤမျှ ရွတ်ယှဉ်နိုင်မည်ထေရ်။

မဂ္ဂါ- အကြောင်းဖြစ်ကုန်၏။ သဗ္ဗေ- အလုံးစုံကုန်သော၊ တေ- ထိုဗောဇ္ဈင်ခုနစ်ပါး တရားတို့ကို၊ (ဝါ) ထိုဗောဇ္ဈင်ခုနစ်ပါးအစရှိသော သုံးဆယ့်ခုနစ်ပါးသော ဗောဓိ ပက္ခိယတရားတို့ကို၊ ယထာ- အကြင်အခြင်းအရာအားဖြင့်၊ ဗုဒ္ဓေန- မြတ်စွာ ဘုရားသည်၊ ဒေသိတာ- ဟောတော်မူအပ်ကုန်ပြီ။ (တထာ- ထိုဟောတော်မူ တိုင်းသော အခြင်းအရာအားဖြင့်)၊ မယာ- သည်၊ ဘာဝိတာ- ပွားများအပ်ကုန်ပြီ။

၂၂။ မေ- သည်၊ သော ဘဂဝါ- ထိုမြတ်စွာဘုရားကို၊ ဒိဋ္ဌော ဟိ ဒိဋ္ဌော ဧဝံ- အရိယာတရားကို မြင်ခြင်းဖြင့် ဖူးမြင်အပ်သည်သာတည်း၊ (တစ်နည်း) ဟိ ယသ္မာ- အကြင်ကြောင့်၊ သော ဘဂဝါ- ကို၊ ဒိဋ္ဌော- ပြီ၊ တသ္မာ- ထို့ကြောင့်၊ အယံ သမုဿယော- ဤတပည့်တော်၏ ဘဝခန္ဓာသည်၊ အန္တိမော- နောက်ဆုံးဘဝ ခန္ဓာပါတည်း၊ ဇာတိသံသာရော- ဘဝသံသရာသည်၊ (ဝါ) အဖန်ဖန် ပဋိသန္ဓေ နေခြင်းဟုဆိုအပ်သော သံသရာဝဋ်ဆင်းရဲသည်၊ ဝိက္ခိဏော- ကုန်ပြီ၊ ဣဒါနိ- ဌံ၊ ပုနတ္ထဝေါ- နောက်ထပ်တစ်ဖန် ဘဝသစ်သည်၊ နတ္ထိ- မရှိတော့ပြီ။

၂၃။ တတ္ထ- ထိုဂါထာတို့၌၊ ယေ ဣမေ သတ္ထ ဗောဇ္ဈင်္ဂါတိ- - -ကား၊ သတိဓမ္မဝိစယဝီရိယပီတိ ပဿဒ္ဓိသမာဓိဥပေက္ခာသင်္ခါတာ- သတိ၊ ဓမ္မဝိစယ၊ ဝီရိယ၊ ပီတိ၊ ပဿဒ္ဓိ၊ သမာဓိ၊ ဥပေက္ခာ ဟုဆိုအပ်ကုန်သော၊ (ဓမ္မာ- ၌စပ်)၊ ဗောဓိယာ-ဗောဓိမည်သော၊ ယထာဂုတ္တာယ- အကြင်အကြင်ဆိုအပ်ပြီးသော၊ ဓမ္မသာမဂ္ဂိယာ- သတိစသော တရား အပေါင်း၏၊ (အင်္ဂဘူတတ္တာ ၌ စပ်)၊ ဝါ- တစ်နည်းကား၊ ဗောဓိဿ- ဗောဓိမည်သော၊ ဗုဇ္ဈနကဿ- သစ္စာလေးပါးကို သိတတ်သော၊ တံသမင်္ဂီနော- ထိုဗောဇ္ဈင်ခုနစ်ပါးနှင့် ပြည့်စုံသော၊ ပုဂ္ဂလဿ- ပုဂ္ဂိုလ်၏၊ အင်္ဂဘူတတ္တာ- အကြောင်းအင်္ဂါဖြစ်၍ ဖြစ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့် “ဗောဇ္ဈင်္ဂါ”တိ- ဗောဇ္ဈင်္ဂါတို့ဟူ၍၊ လဒ္ဓနာမာ- ရအပ်သောအမည်ရှိကုန်သော၊ သတ္ထ- ခုနစ်ပါးကုန်သော၊ ယေ ဣမေ ဓမ္မာ- အကြင်ဗောဇ္ဈင်တရားတို့သည်။ မဂ္ဂါ နိဗ္ဗာနပတ္တိယာတိ- - -ကား၊ နိဗ္ဗာနာဓိဂမဿ- နိဗ္ဗာန်ကိုရခြင်း၏၊ ဥပါယဘူတာ- အကြောင်းဖြစ်၍ဖြစ်ကုန်၏၊ ဘာဝိတာ တေ မယာ သဗ္ဗေ၊ ယထာ ဗုဒ္ဓေန ဒေသိတာတိ- - - ကား၊ သဗ္ဗေပိ- အလုံးစုံလည်းဖြစ်ကုန်သော၊ တေ သတ္တတိသ ဗောဓိပက္ခိယဓမ္မာ- ထို သုံးဆယ့်ခုနစ်ပါးသော ဗောဓိပက္ခိယတရားတို့ကို၊ ယထာ- အကြင်အခြင်းအရာအားဖြင့်၊ ဗုဒ္ဓေန ဘဂဝတာ- မြတ်စွာဘုရားသည်၊ ဒေသိတာ- ဟောတော်မူအပ်ကုန်ပြီ။ တထာ- ထိုမြတ်စွာဘုရား ဟောတော်မူတိုင်းသော အခြင်းအရာအားဖြင့်၊ မယာ- သည်၊ ဥပ္ပါဒိတာ စ- ဖြစ်လည်းဖြစ်စေအပ်ပြီ။ ဝမိတာ စ- တိုးပွားလည်း တိုးပွားစေအပ်ပြီ။ ”

၂၂။ ဒိဋ္ဌော ဟိ မေ သော ဘဂဝါတိ ဧတ္ထ- - - ဟူသောဤပါဌ၌၊ ဟိ- သဒ္ဓေါ-

၁။ အဋ္ဌကထာစာမျှ၌ ‘မယာ’ တစ်ပုဒ် ရှိနေသည်။

သည်။ ဟေတုအတ္ထော- ဟိတ်အနက်ရှိ၏။^၁ ယသ္မာ- ကြောင့်၊ သော ဘဂဝါ- ထိုမြတ်စွာ
ဘုရားကို၊ ဓမ္မကာယော- လောကုတ္တရာတရား အပေါင်းရှိတော်မူသော၊ သော
သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ- ထိုမြတ်စွာဘုရားကို၊ အတ္တနာ- သည်၊ (ဝါ) ကိုယ်တိုင်ကိုယ်ကျ၊
အဓိဂတအရိယဓမ္မဒဿနေန- ရအပ်သောအရိယာတရားကို မြင်ခြင်းဖြင့်၊ ဒိဋ္ဌာ-
ဖူးမြင်အပ်ပါပြီ၊ တသ္မာ- ထို့ကြောင့်၊ အယံ သမုဿယော- ဤတပည့်တော်၏ ဘဝ
ခန္ဓာသည်၊ အန္တိမော- နောက်ဆုံးဘဝခန္ဓာပါတည်း။ ဣတိ အယံ- ဤသည်ကား၊
ယောဇနာ- ယောဇနာခြင်းတည်း။ ဟိ- မှန်၏။ အရိယဓမ္မဒဿနေန- အရိယာတရားကို
မြင်ခြင်းဖြင့်၊ ဗုဒ္ဓါ- သစ္စာလေးပါးကို သိတော်မူကုန်သော၊ ဘဂဝန္တော စ- မြတ်စွာဘုရားတို့
သည်လည်းကောင်း (ဝါ) တို့ကိုလည်းကောင်း၊ အညေ- ဘုရားမှအခြားကုန်သော၊ အရိယာ
စ- အရိယာတို့သည်လည်းကောင်း၊ (ဝါ) တို့ကိုလည်းကောင်း၊ ဒိဋ္ဌာ နာမ- ဖူးမြင်အပ်
ကုန်သည်မည်သည်၊ ဟောန္တိ- ကုန်၏။ ရူပကာယဒဿနမတ္ထေန- ရူပကာယတော်ကို
ဖူးမြင်ခြင်းမျှဖြင့်၊ (ဒိဋ္ဌာ နာမ- သည်)။ န ဟောန္တိ- မဖြစ်ကုန်။ (မယာ- သည်၊ ဝုတ္တဿ-
ဆိုအပ်ပြီးသော၊ ဝစနဿ- စကား၏၊ သာဓကံ- သက်သေဖြစ်သော၊) ယထာ ကိဝစနံ-
အဘယ်စကားကို၊ ကော- အဘယ် ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ အာဟ- မိန့်တော်မူသနည်း။ “ဝက္ကလိ-
ဝက္ကလိ၊ ယော- အကြင်သူသည်၊ ဓမ္မ- တရားကို၊ ပဿတိ- မြင်၏။ သော- ထိုသူသည်၊
မံ- ငါဘုရားကို၊ ပဿတိ- မြင်၏။” ဣတိ စ- ဤသို့လည်းကောင်း၊ “ဘိက္ခဝေ- ရဟန်းတို့၊
သုတဝါ- အကြားအမြင်ရှိသော၊ အရိယ-သာဝကော- အရိယသာဝကသည်၊ အရိယာနံ-
တို့ကို၊ ဒဿာဝီ- မြင်လေ့ရှိ၏။” ဣတိ စ- ဤသို့လည်းကောင်း၊ ဣတိ အာဒိ- ဤသို့
အစရှိသော၊ (ယံ ဝစနံ- အကြင်စကားသည်၊ အတ္ထိ- ရှိ၏၊ တံ ဝစနံ- ထိုစကားကို၊ ဘဂဝါ-
သည်၊) အာဟ- မိန့်တော်မူပြီ။ သေသံ- ကြွင်းသောပုဒ်အပေါင်းသည်၊ ဝုတ္တနယမေဝ-
ဆိုအပ်ပြီးသော နည်းရှိသည်သာ။

ဇန္တောထေရီဂါထာဝဏ္ဏနာ- သည်၊ နိဋ္ဌိတာ- ပြီ။

(နာ- ၃၀)

၃။ သုမင်္ဂလမာတုထေရီဂါထာဝဏ္ဏနာ

သုမုတ္တိကာတိအာဒိကာ- - - ဤသို့အစရှိသော ဂါထာတို့သည်၊ သုမင်္ဂလ-
မာတာယ- သုမင်္ဂလမာတာမည်သော၊ ထေရီယာ- ၏၊ ဂါထာ- ဂါထာတို့တည်း။ အယမ္ပိ-
ဤသုမင်္ဂလမာတာမည်သော ထေရီမသည်လည်း၊ ပုရိမဗုဒ္ဓေသု- ရှေးဘုရားရှင်တို့၌၊
ကတာဓိကာရာ- ပြုအပ်ပြီးသော လွန်ကဲသော ကောင်းမှုရှိသည်၊ (ဟုတွာ)၊ ထတ္ထ တတ္ထ

ဘဝေ- ထိုထိုဘဝ၌၊ ဝိဝဇ္ဈပနိဿယံ- ဝဋ်ဆင်းရဲမှ ကင်းသောနိဗ္ဗာန်၏ အားကြီးသော
 အကြောင်းဖြစ်သော၊ ကုသလံ- ကုသိုလ်ကို၊ ဥပစိနိတ္တာ- ဆည်းပူးအားထုတ်၍၊ ဣမသ္မိ
 ဗုဒ္ဓုပ္ပါဒေ- ဤဂေါတမမြတ်စွာဘုရား ပွင့်တော်မူရာအခါ၌၊ သာဝတ္ထိယံ- သာဝတ္ထိပြည်၌၊
 ဒလိဒ္ဒကုလေ- သူဆင်းရဲမျိုး၌၊ နိဗ္ဗတ္တိတ္တာ- ဖြစ်၍၊ ဝယပ္ပတ္တာ- အရွယ်ရောက်လတ်သော်၊
 အညတရဿ- တစ်ယောက်သော၊ နဠကာရဿ- ကျူထရံသည်အား၊ ဒိန္နာ- ပေးအပ်
 သည်၊ (ဟုတ္တာ)၊ ပဌမဂဗ္ဘေယေဝ- ပဌမကိုယ်ဝန်၌ပင်၊ ပစ္ဆိမဘဝိကံ- ပစ္ဆိမဘဝိကဖြစ်သော၊
 ပုတ္တံ- သားကို၊ လဘိ- ရပြီ။ တဿ- ထိုကလေးအား၊ သုမင်္ဂလောတိ နာမံ- သုမင်္ဂလ
 ဟူသောမည်သည်၊ အဟောသိ- ဖြစ်ပြီ။ တတော- ထိုအခါမှ၊ ပဌာယ- စ၍၊ သာ-
 ထိုအမျိုးသမီးသည်၊ သုမင်္ဂလမာတာတိ- သုမင်္ဂလမာတာဟူ၍၊ ပညာယိတ္ထ- ထင်ရှားပြီ။
 ပန- ထိုသို့ပင် ထင်ရှားပါသော်လည်း၊ ယသ္မာ- အကြင်ကြောင့်၊ အဿာ- ထိုအမျိုးသမီး၏၊
 နာမဂေါတ္တံ- အမည်အနွယ်သည်၊ န ပါကဋံ- မထင်ရှား။ တသ္မာ- ထို့ကြောင့်၊ “အညတရာ
 ထေရီ ဘိက္ခုနီ အပညာတာ”တိ- “အညတရာ ထေရီ ဘိက္ခုနီ အပညာတာ”ဟူ၍၊ ပါဠိယံ-
 ပါဠိတော်၌၊ ပုတ္တံ- ဆိုအပ်ပြီ။ အဿာ- ထိုအမျိုးသမီး၏၊ ပုတ္တော- သားဖြစ်သော၊ သောပိ-
 ထိုသုမင်္ဂလသတို့သားသည်လည်း၊ ဝိညုတံ- သိနားလည်သောအရွယ်သို့၊ ပတ္တော- ရောက်
 လတ်သော်၊ ပဗ္ဗဇိတ္တာ- ရဟန်းပြု၍၊ ပဋိသမ္ဘိဒါဟိ- တို့နှင့်၊ သဟ- တကွ၊ အရဟတ္တံ-
 အရဟတ္တဖိုလ်သို့၊ ပတ္တာ- ရောက်၍၊ သုမင်္ဂလတ္ထေရောတိ- သုမင်္ဂလမထေရ်ဟူ၍၊
 ပါကဋော- ထင်ရှားသည်၊ အဟောသိ- ဖြစ်ပြီ။ တဿ- ထိုသုမင်္ဂလမထေရ်၏၊ မာတာ-
 အမိသည်၊ ဘိက္ခုနီသု- ဘိက္ခုနီတို့၌၊ ပဗ္ဗဇိတ္တာ- ရဟန်းပြု၍၊ ဝိပဿနာယ- ဖြင့်၊ ကမ္မံ-
 ကမ္မဋ္ဌာန်းအားထုတ်မှုကို၊ ကရောန္တိ- ပြုလတ်သော်၊ ဧကဒိဝသံ- တစ်နေ့သ၌၊ ဂိဟိကာလေ-
 လူဖြစ်စဉ်အခါ၌၊ အတ္တနာ- မိမိသည်၊ လဒ္ဓဒုက္ခံ- ရအပ်သော ဆင်းရဲကို၊ ပစ္စဝေက္ခိတ္တာ-
 ဆင်ခြင်၍၊ သံဝေဂဇာတာ- ဖြစ်သောသံဝေဂရှိသည်၊ (ဟုတ္တာ)၊ ဝိပဿနံ- ကို၊ ဝမေတ္တာ-
 တိုးပွားစေ၍၊ ပဋိသမ္ဘိဒါဟိ- တို့နှင့်၊ သဟ- တကွ၊ အရဟတ္တံ- သို့၊ ပတ္တာ- ၍၊ ဥဒါနန္တိ-
 ဥဒါန်းကျူးရင့်လိုသည် ဖြစ်၍၊ “သုမုတ္တိကာ သုမုတ္တိကာ။ ပ ။ သုခတော ဈာယာမိ”တိ-
 “သုမုတ္တိကာ သုမုတ္တိကာ။ ပ ။ သုခတော ဈာယာမိ” ဟူကုန်သော၊ ဓွေ- နှစ်ခုကုန်သော၊
 ဣမာ ဂါထာ- တို့ကို၊ အဘာသိ- ရွတ်ဆိုတော်မူပြီ။

(ဂါထာအနက်)

၂၃။ “အဟံ- သည်၊ သုမုတ္တိကာ- ကောင်းစွာ လွတ်လေစွတကား၊ သုမုတ္တိကာ-
 ကောင်းစွာ လွတ်လေစွတကား၊ မုသလဿ- ကျည်ပွေ့မှ၊ သာဓုမုတ္တိကာ-
 ကောင်းစွာ လွတ်သည်၊ အမိ- ဖြစ်၏၊ မေ- ငါ၏၊ အဟိရိကော- အရှက်မရှိသော
 လင်သည်လည်းကောင်း၊ ဆတ္တကံ ဝါပိ- အသက်မွေးဝမ်းကြောင်း ထီးသည်လည်း

ကောင်း၊ မေ- ငါအား၊ န ရုစွတ်- မနှစ်သက်၊ မေ- ငါ၏၊ ဥက္ခလိကာ- ထမင်းအိုးသည်၊ ဒေဇ္ဈဘံ- ရေမြွေကဲ့၊ (ဝါ) ညှိစို့စို့အနံ့ကို၊ ဝါတိ- လှိုင်း၏။ (တတော- ထိုအရှက်မရှိသောလင်၊ အသက်မွေးဝမ်းကြောင်းဖြစ်သောထီး၊ ရေမြွေကဲ့လှိုင်းသော ထမင်းအိုးမှ၊ သာဓုမုတ္တိကာ- ကောင်းစွာလွတ်သည်၊ အမှီ။)

၂၄။ အဟံ- သည်၊ ရာဂဉ္စ- တပ်မက်မှုရာဂကိုလည်းကောင်း၊ ဒေါသဉ္စ- အမျက်ထွက်မှုဒေါသကို လည်းကောင်း၊ စိစ္ဆိဋ္ဌိ စိစ္ဆိဋ္ဌိတိ- စိဋ် စိဋ် စိဋ် စိဋ် ဟူသော အသံနှင့်တကွ၊ ဝိဟနာမိ- ဖျက်ဆီး၏။ သာ အဟံ- သုမင်္ဂလမာတာမည်သော ထိုတပည့်တော်သည်၊ ရုက္ခမူလံ- ဆိတ်ငြိမ်သော သစ်ပင်ရင်းသို့၊ ဥပဂမ္မ- ကပ်ရောက်၍၊ 'အဟော သုခ'န္တိ- ဪ ချမ်းသာလေစွဟု၊ (မနသိ ကတွာ- နှလုံးသွင်း၍)၊ သုခတော- သုခဟူ၍၊ ဈာယာမိ- ဈာန်ဝင်စား၏။

၂၅။ တတ္ထ- တို့၌၊ သုမုတ္တိကာတိ- - ကား၊ သုမုတ္တာ- ကောင်းစွာ လွတ်လေစွ တကား၊ က-ကာရော- က အကွရာသည်၊ ပဒပူရဏမတ္တံ- ပုဒ်ပြည့်ရုံမျှတည်း။ သုဠ- ကောင်းစွာ၊ မုတ္တာ ဝတ- လွတ်လေစွတကား၊ ဣတိ အယံ- ကား၊ အတ္ထော- တည်း။ သာ- ထိုဘိက္ခုနီမသည်၊ သာသနော- သာသနာတော်၌၊ အတ္တနာ- မိမိသည်၊ ပဋိလဒ္ဓ- သမုတ္တိ- ရအပ်သော ပြည့်စုံခြင်းကို၊ ဒိသ္မာ- မြင်၍၊ ပသာဒဝသေန- ကြည်လင်ခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်၊ ဝါ- တစ်နည်းကား၊ တဿာ- ထိုဘိက္ခုနီမ၏၊ ပသံသာဝသေန- ချီးမွမ်းခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်၊ "သုမုတ္တိကာ သုမုတ္တိကာ"တိ- ဟူ၍၊ အာမန္တေတွာ- သိစေ၍၊ ဝုတ္တံ- ဆိုအပ်ပြီ။ ပန- ဆက်၍ဆိုဦးအံ့၊ ဂိဟိကာလေ- လူဖြစ်စဉ်အခါ၌၊ ဝိသေသတော- အထူးအားဖြင့်၊ ယံ- အကြင်အမှုကို၊ ဇီဂုစ္ဆတိ- စက်ဆုပ်၏။ တတော- ထိုစက်ဆုပ်အပ်သော အမှုမှ၊ ဝိမုတ္တိ- လွတ်မြောက်ခြင်းကို၊ ဒသေန္တိ- ပြလိုသည်ဖြစ်၍၊ "သာဓုမုတ္တိကာမ္ပိ"တိ အာဒိ- သာဓုမုတ္တိကာမ္ပိ အစရှိသောစကားကို၊ အာဟ- ဆိုပြီ။ တတ္ထ- ထို သာဓုမုတ္တိကာမ္ပိ အစရှိသော စကားရပ်၌၊ သာဓုမုတ္တိကာမ္ပိတိ- - - ကား၊ သမ္မဒေဝ- ကောင်းစွာသာလျှင်၊ ဝတ- စင်စစ်၊ မုတ္တာ- လွတ်သည်၊ အမှီ- ဖြစ်၏၊ မုသလဿာတိ- - - ကား၊ မုသလတော- ကျည်ပွေ့မှ၊ ကိရ- ချဲ့ဦးအံ့၊ (တစ်နည်း) ကိရ ယသ္မာ- အကြင်ကြောင့်၊ အယံ- ဤသုမင်္ဂလ မာတာသည်၊ ဒလိဒ္ဓဘာဝေန- ဆင်းရဲသူမ၏အဖြစ်ဖြင့်၊ ဂိဟိကာလေ- လူဖြစ်စဉ်အခါ၌၊ သယမေဝ- ကိုယ်တိုင်သာလျှင်၊ မုသလကမ္ပံ- ကျည်ပွေ့ထောင်းခြင်းအမှုကို၊ ကရောတိ- ပြုရ၏။ တသ္မာ- ထို့ကြောင့်၊ ဧဝံ- ဤသို့ "သာဓုမုတ္တိကာမ္ပိ မုသလဿ" ဟူ၍၊ အာဟ- ဆိုပြီ။ အဟိရိကော မေတိ- - - ကား၊ မေ- ငါ၏၊ သာမိကော- လင်ယောက်ျားသည်၊ အဟိရိကော- အရှက်မရှိ၊ နိလ္လဇ္ဇော- အရှက်မရှိ သော- ထိုအရှက်မရှိသော ယောက်ျား သည်၊ မေ- ငါအား၊ န ရုစွတ်- မနှစ်သက်၊ (တစ်နည်း) သော- ထိုအရှက်မရှိသော

ယောက်ျားကို၊ မမ- ငါသည်၊ န ရုစွတိ- မနှစ်သက်အပ်၊ ဣတိ- ဤသို့၊ ဝစနသေသော- စကားကြွင်းကို၊ (ဒဋ္ဌဗ္ဗော- မှတ်အပ်၏)။ ပကတိယာဝ- ပင်ကိုယ်အားဖြင့်သာလျှင်၊ ကာမေသု- ကာမဂုဏ်တို့၌၊ ဝိရတ္တစိတ္တတာယ- တပ်မက်ခြင်းကင်းသောစိတ်ရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ကာမာဓိမုတ္တာနံ- ကာမတို့၌ ကပ်ငြိသောသူတို့၏၊ ပဝတ္ထိ- ဖြစ်ခြင်းကို၊ ဇိဂုစ္ဆန္တိ- စက်ဆုပ်သည်ဖြစ်၍၊ ဝဒတိ- ပြောဆို၏။ ဆတ္ထကံ ဝါပီတိ- - - ကား၊ ဇီဝိတဟေတုကေန- အသက်မွေးခြင်း၏ အကြောင်းဖြင့်၊ ကရိယမာနံ- ပြုအပ်သော၊ ဆတ္ထကမ္ပိ- ထီးသည်လည်း၊ မေ- ငါအား၊ န ရုစွတိ- မနှစ်သက်၊ ဣတိ- ကား၊ အတ္ထော- တည်း။ ဝါသဒ္ဓေါ- သည်၊ အဝုတ္တသမုစ္စယတ္ထော- အဝုတ္တသမုစ္စည်းအနက်ရှိ၏၊ (နာ- ခုခ)တေန- ထိုဆတ္ထကံသဒ္ဓါဖြင့်၊ ပေဋ္ဌာစင်္ကောဋကောဒိ- ပချုပ်၊ ပန်းတောင်း အစရှိသည်ကို၊ သင်္ကာတိ- သိမ်းယူ၏။ ဝေဠုဒဏ္ဍာဒီနိ- ဝါ၊ တုတ် အစရှိသည်တို့ကို၊ ဂဟေတွာ- ယူ၍၊ ဒိဝသေ ဒိဝသေ- နေ့တိုင်း နေ့တိုင်း၊ ဆတ္တာဒီနံ- ထီးအစရှိသည်တို့ကို၊ ကရဏဝသေန- ပြုခြင်း၏အစွမ်းဖြင့်၊ ဒုက္ခဇီဝိတံ- ဆင်းရဲသော အသက်မွေးခြင်းကို၊ ဇိဂုစ္ဆန္တိ- စက်ဆုပ်သည်၊ (ဟုတွာ)၊ ဝဒတိ- ဆို၏။ “အဟိတကော မေ ဝါတော ဝါတိ”တိ- အဟိတကော မေ ဝါတော ဝါတိ ဟူ၍၊ ကေစိ- အချို့သောသူတို့သည်၊ ဝတွာ- ဆို၍၊ အဟိတကော- အကျိုးစီးပွားမရှိသော၊ ဇရာဝဟော- အိုမင်းခြင်းကို ဆောင်သော၊ ဝါတော- မကောင်းသော အနံ့သည်၊ (တစ်နည်း) ဇရာဝဟော ဝါတော- လူအိုနံ့သည်၊ ဂိဟိကာလေ- လူဖြစ်စဉ် အခါ၌၊ မမ- ငါ၏၊ သရီရေ- ခန္ဓာကိုယ်၌၊ ဝါယတိ- လှိုင်၏၊ ဣတိ အတ္ထံ- ဤအနက်ကို၊ ဝဒန္တိ- ဆိုကြကုန်၏။ အပရေ ပန- အခြားပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်ကား၊ “အဟိတကော- အကျိုး စီးပွားမရှိသော၊ (ဒုဂ္ဂန္ဓတရော--၌စပ်)၊ ပရေသံ- သူတစ်ပါးတို့၏၊ ဒုဂ္ဂန္ဓတရော- အလွန် ဆိုးသော အနံ့သည်လည်းကောင်း၊ မမ- ငါ၏၊ သရီရတော- မှ၊ ဝါတော- မကောင်းသော အနံ့သည်လည်းကောင်း၊ ဝါယတိ- လှိုင်၏။” ဣတိ အတ္ထံ- ဤအနက်ကို၊ ဝဒန္တိ- ဆိုကြ ကုန်၏။ ဥက္ခလိကာ မေ ဒေဗ္ဗဘံ ဝါတိတိ- - - ကား၊ မေ မမ- ငါ၏၊ ဘတ္တပစနဘာဇနံ- ထမင်းချက်ရာအိုးသည်၊ (ဝါ) ထမင်းအိုးသည်၊ စိရပါရိဝါသိကဘာဝေန- ကြာမြင့်စွာ ထုံအပ်သော အနံ့ရှိသည်၏အဖြစ်ဖြင့်၊ အပရိသုဒ္ဓတာယ- မစင်ကြယ်သည်၏ အဖြစ် ကြောင့်၊ ဥဒကသပ္ပဂန္ဓံ- ရေမြေအနံ့ရှိသည်၊ ဟုတွာ-၍၊ ဝါယတိ- လှိုင်၏။ တတော- ထိုအလုံးစုံမှ၊ အဟံ- ငါသည်၊ သာဓုမုတ္တိကာ- ကောင်းစွာလွတ်သည်၊ အမိ- ဖြစ်၏၊ ဣတိ အယံ- ဤသည်ကား၊ ယောဇနာ- ယောဇနာခြင်းတည်း။

၂၄။ ရာဂဉ္စ အဟံ ဒေါသဉ္စ၊ စိစိဋ္ဌိ စိစိဋ္ဌိတိ ဝိဟနာမိတိ- - - ကား၊ အဟံ- ငါသည်၊ ကိလေသဇဋ္ဌေကံ- ကိလေသာတို့၏အကြီးအမှူးဖြစ်သော၊ ရာဂဉ္စ- ရာဂကိုလည်း ကောင်း၊ ဒေါသဉ္စ- ဒေါသကိုလည်းကောင်း၊ စိစိဋ္ဌိ စိစိဋ္ဌိတိ ဣမိနာ သဒ္ဓေန- စိဋ္ဌိ စိဋ္ဌိ စိဋ္ဌိ

စိဋ်ဟူသော ဤအသံနှင့် သဒ္ဓိ- တကွ၊ ဝိဟနာမိ- ပယ်ဖျောက်၏။ ဝိနာသေမိ- ပျက်စီးစေ၏။ (ဝါ) ဖျက်ဆီး၏။ ပဇဟာမိ- ပယ်စွန့်၏။ ဣတိ အယံ-ကား၊ အတ္ထော- တည်း။ ကိရ- ချဲ့ဦးအံ့၊ သာ- ထိုအမျိုးသမီးသည်၊ အတ္တနော- မိမိ၏၊ သာမိကံ- လင်ယောက်ျားကို၊ ဝိဂုစ္ဆန္တိ- စက်ဆုပ်သည်၊ (ဟုတွာ)၊ တေန- ထိုယောက်ျားသည်၊ ဒိဝသေ ဒိဝသေ- နေ့တိုင်း နေ့တိုင်း၊ ဖာလိယမာနာနံ- ကွဲစေအပ်ကုန်သော၊ (ဝါ) ခွဲအပ်ကုန်သော၊ သုက္ခာနံ- ခြောက်ကုန်သော၊ ဝေဠုဒဏ္ဍာဒီနံ- ဝါး၊ တုတ် အစရှိသည်တို့၏၊ သဒ္ဓိ- အသံကို၊ ဂရဟန္တိ- စက်ဆုပ်သည်၊ (ဟုတွာ)၊ တဿ- ထိုလင်ယောက်ျားကို၊ ပဟာနံ- ပယ်စွန့်ခြင်းကို၊ ရာဂဒေါသပဟာနေန- ရာဂဒေါသကိုပယ်ခြင်းနှင့်၊ သမံ- တူသည်ကို၊ ကတွာ- ပြု၍၊ အဝေါစ- ဆိုပြီး၊ သာ ရုက္ခမူလမုပဂမ္မာတိ- - ကား၊ သုမင်္ဂလမာတာ- သုမင်္ဂလမာတာ မည်သော၊ သာ အဟံ- ထိုငါသည်၊ ဝိဝိတ္တံ- ဆိတ်ငြိမ်သော၊ ရုက္ခမူလံ- သစ်ပင်ရင်းသို့၊ ဥပသင်္ကမိတွာ- ချဉ်းကပ်၍။ သုခတော ဈာယာမိတိ- - ကား၊ သုခန္တိ- သုခဟူ၍၊ ဈာယာမိ- ဈာန်ဝင်စား၏။ ကာလေန ကာလံ- ရံဖန် ရံခါ၊ သမာပဇ္ဇန္တိ- သမာပတ် ဝင်စားလျက်၊ ဖလသုခဉ္စ- ဖိုလ်ချမ်းသာကိုလည်းကောင်း၊ နိဗ္ဗာနသုခဉ္စ- နိဗ္ဗာန် ချမ်းသာကို လည်းကောင်း၊ ပဋိသံဝေဒိယမာနာ- ခံစားလျက်၊ ဖလဇ္ဈာနေန- ဖိုလ်ဈာန်ဖြင့်၊ ဈာယာမိ- ဈာန်ဝင်စား၏။ ဣတိ အတ္ထော- နက်။ ပန- အဖို့တစ်ပါးကား၊ အဟော သုခန္တိ ဣဒံ- အဟော သုခံ ဟူသော ဤသဒ္ဓါကို၊ အဿာ- ထို သုမင်္ဂလမာတာဘိက္ခုနီမ၏၊ သမာပတ္တိတော- သမာပတ်ဝင်စားသည်မှ၊ ပစ္ဆာ- နောက်၌၊ ပဝတ္ထ မနသိကာရဝသေန- ဖြစ်သောနှလုံးသွင်း ခြင်း၏အစွမ်းဖြင့်၊ ဝုတ္တံ- ဆိုအပ်ပြီး၊ ပုဗ္ဗာဘောဂဝသေန- ရှေးဖြစ်သောနှလုံးသွင်း၏ အစွမ်းဖြင့်၊ (ဝုတ္တံ)၊ ဣတိပိ- ဤအနက်သည်လည်း၊ ယုဇ္ဇတေဝ- သင့်သည်သာ။

သုမင်္ဂလမာတုထေရီဂါထာဝဏ္ဏနာ- သည်၊ နိဋ္ဌိတာ- ပြီ။

၄။ အမုကာသိထေရီဂါထာဝဏ္ဏနာ

ယာဝ ကာသိနေပဒေါတိအာဒိကာ- - ဤသို့အစရှိသောဂါထာတို့သည်၊ အမုကာသိယာ- အမုကာသိမည်သော၊ ထေရီယာ- ထေရီမ၏၊ ဂါထာ- ဂါထာတို့တည်း။ ကိရ- ချဲ့ဦးအံ့၊ အယံ- ဤအမုကာသိထေရီမသည်၊ ကဿပဿ- ကဿပမည်တော်မူ သော၊ ဒသဗလဿ- မြတ်စွာဘုရား၏၊ ကာလေ- လက်ထက်တော်၌၊ ကုလဂေဟေ- အမျိုးကောင်းအိမ်၌၊ နိဗ္ဗတ္တိတွာ- ဖြစ်၍၊ ဝိညုတံ- သိနားလည်သူ၏အဖြစ်သို့၊ ပတွာ- ရောက်လတ်သော်၊ ဘိက္ခုနီနံ- ဘိက္ခုနီမတို့၏၊ သန္တိကံ- အထံသို့၊ ဂန္နာ- သွား၍၊ ဓမ္မ- တရားကို၊ သုတွာ- နာရ၍၊ ပဋိလဒ္ဓသဒ္ဓါ- ရအပ်ပြီးသော ယုံကြည်ခြင်းရှိသည်ဖြစ်၍၊

ပဗ္ဗဇိတွာ- ရဟန်းပြု၍၊ ဘိက္ခုနီသီလေ- ဘိက္ခုနီသီလ၌၊ ဌိတံ- တည်သော၊ အညတရံ- တစ်ပါးသော၊ ပဋိသမ္ဘိဒါပုတ္တံ- ပဋိသမ္ဘိဒါသို့ရောက်သော၊ ခိဏာသဝတ္ထေရိ- ရဟန္တာထေရီမကို၊ ဂဏိကာဝါဒေန- ပြည့်တန်ဆာမဟူသောစကားဖြင့်၊ အတ္တောသိတွာ- ဆဲရေး၍ (ဝါ) ဆဲရေးသောကြောင့်၊ တတော- ထိုရဟန်းမဘဝမှ၊ စုတာ- စုတေလတ်သော်၊ နိရယေ- ငရဲ၌၊ ပစ္စိတွာ- ကျက်၍၊ ဣမသ္မိ ဗုဒ္ဓပ္ပါဒေ- ဤဂေါတမမြတ်စွာဘုရား ပွင့်တော်မူရာအခါ၌၊ ကာသိကရဌေ- ကာသိတိုင်း၌၊ ဥဠာရဝိဘဝေ- များမြတ်သော စည်းစိမ်ချမ်းသာရှိသော၊ သေဌိကုလေ- သူဌေးမျိုး၌၊ နိဗ္ဗတ္တိတွာ- ဖြစ်၍၊ ဝုဒ္ဓိပုတ္တာ- ကြီးရင့်သောအရွယ်သို့ ရောက်လတ်သော်၊ ပုဗ္ဗေ- ရှေး၌၊ ကတဿ- ပြုအပ်သော၊ ဝစီဒုစ္စရိတဿ- ဝစီဒုစ္စရိတ်၏၊ နိဿန္တေန- အကျိုးဆက်ကြောင့်၊ ဌာနတော- တည်ရာဖြစ်သော မိမိအမျိုးမှ၊ ပရိဘဌာ- လျော့ကျသည်ဖြစ်၍၊ ဂဏိကာ- ပြည့်တန်ဆာမသည်၊ အဟောသိ- ဖြစ်ပြီ။ နာမေန- အမည်အားဖြင့်၊ (နှာ- ၃၂) အမကာသိ နာမ- အမကာသိ မည်၏။ တဿာ- ထိုအမကာသိ၏၊ ပဗ္ဗဇာ စ- ရှင်အဖြစ်သည်လည်းကောင်း၊ ဝုတေန- တမန်ဖြင့်၊ ဥပသမ္ဘဒါ စ- ရဟန်းအဖြစ်သည်လည်းကောင်း၊ ခန္ဓကေ- ဘိက္ခုနီခန္ဓက၌၊ အာဂတာယေဝ- တိုက်ရိုက်လာသည်သာ။ ဟိ- မှန်၏။ “တေန ခေါ ပန သမယေန။ ပ ။ ဥပသမ္ဘဒေတု” နှိ ဧတံ- - - ဟူသော ဤစကားကို၊ ခန္ဓကေ- စူဠဝဂ္ဂ ဘိက္ခုနီခန္ဓက၌၊ ဥပါလိတ္ထေရေန- သည်၊ ဝုတ္တံ- လျှောက်အပ်ပြီ။

“တေန ခေါ ပန သမယေန- ထိုအခါ၌၊ အမကာသိ- အမကာသိ မည်သော၊ ဂဏိကာ- ပြည့်တန်ဆာမသည်၊ ဘိက္ခုနီသု- ဘိက္ခုနီတို့၌၊ ပဗ္ဗဇိတာ- ရဟန်းပြုလိုသည်၊ ဟောတိ- ဖြစ်၏။ သာ- ထိုအမကာသိ ပြည့်တန်ဆာမသည်၊ “ဘဂဝတော- ၏၊ သန္တိကေ- အထံတော်၌၊ ဥပသမ္ဘဒိဿာမိ- ရဟန်းပြုအံ့” ဣတိ- ဤသို့၊ (မနသိ ကတွာ- နှလုံးသွင်း၍)၊ သာဝတ္ထိ- သာဝတ္ထိမြို့သို့၊ ဂန္တကာမာ- သွားလို သည်၊ ဟောတိ- ဖြစ်၏။ ဓုတ္တာ- သေသောက်ကြူးသူ မိန်းမကြူးသူ တို့သည်၊ “အမကာသိ- အမကာသိမည်သော၊ ဂဏိကာ- သည်၊ သာဝတ္ထိ- သို့၊ ဂန္တကာမာ ကိရ- သွားလိုသတဲ့” ဣတိ- ဤသို့၊ အသောသုံ ခေါ- ကြားကုန်သည် သာလျှင်တည်း။ တေ- သေသောက်ကြူးသူ မိန်းမကြူးသူတို့သည်၊ မဂ္ဂေ- လမ်း ခရီး၌၊ ပရိယုဋ္ဌိသု- ထကြွကြကုန်ပြီ။ အမကာသိ- သော၊ ဂဏိကာ- သည်၊ “ဓုတ္တာ- တို့သည်၊ မဂ္ဂေ- လမ်းခရီး၌၊ ပရိယုဋ္ဌိတာ ကိရ- ထကြွကုန်သတဲ့” ဣတိ- သို့၊ အသောသိ ခေါ- ကြားသည်သာတည်း။ (အမကာသိ- သော၊ ဂဏိကာ- သည်) ဘဂဝတော- ၏၊ သန္တိကေ- အထံတော်၌၊ ဝုတံ- တမန်ကို၊ ပါဟေသိ- စေလွှတ်ပြီ။ (ကိ- အဘယ်သို့၊ ဝတွာ- မှာဆို၍၊ ပါဟေသိ- စေလွှတ်သနည်း။) “ဟိ ယသွာ-

အကြင်ကြောင့်၊ အဟံ- တပည့်တော်သည်၊ ဥပသမ္ပန္နိတုကာမာ- ရဟန်းပြုခြင်းငှါ
အလိုရှိပါ၏။ တသ္မာ- ထို့ကြောင့်၊ မယာ- တပည့်တော်သည်၊ ကထံ- အဘယ်
သို့လျှင်၊ ပဋိပဇ္ဇိတဗ္ဗံ န ခေါ- ကျင့်အပ်ပါသည်။” ဣတိ (ဝတ္ထာ ဝုတ္တံ ပါဟေသိ)။
အထ ခေါ- ဌ၊ ဘဂဝါ- သည်၊ ဧတသ္မိ နိဒါနေ- ရဟန်းပြုလိုခြင်းဟူသော
ဤအကြောင်းကြောင့်၊ ဧတသ္မိ ပကရဏေ- ရဟန်းပြုလိုခြင်းဟူသော ဤအရာ
ကြောင့်၊ ဓမ္မိ ကထံ- တရားစကားကို၊ ကတ္တာ- ပြု၍၊ ဘိက္ခု- ရဟန်းတို့ကို၊
အာမန္တေသိ- ခေါ်၍ သိစေတော်မူပြီ။ (ကိ အာမန္တေသိ)၊ ‘ဘိက္ခဝေ- ရဟန်းတို့၊
ဝုတေနပိ- တမန်ဖြင့်လည်း၊ ဥပသမ္ပာဒေတံ- ရဟန်းခံစေခြင်းငှါ၊ အနုဇာနာမိ-
ခွင့်ပြုတော်မူ၏။’ ဣတိ- သို့၊ အာမန္တေသိ- ခေါ်၍ သိစေတော်မူပြီ။”

ပန- ဆက်ဦးအံ၊ ဧဝံ-ဤသို့လျှင်၊ (သာ- ထိုအမူကားသိ ပြည့်တန်ဆာမ
သည်)။ လဒ္ဓူပသမ္ပဒါ - ရအပ်ပြီးသောရဟန်းပြုခြင်းရှိသည်။ (ဟုတ္တာ)၊ ဝိပဿနာယ-
ဝိပဿနာဖြင့်၊ ကမ္မံ- အားထုတ်ခြင်းအမှုကို၊ ကရောန္တိ- ပြုလတ်သော်၊ န စိရဿေဝ-
မကြာမြင့်မီသာလျှင်၊ ပဋိသမ္ဘိဒါဟံ- တို့နှင့်၊ သဟ-တကွ၊ အရဟတ္တံ- သို့ ပါပုဏိ- ရောက်ပြီ။
တေန- ထို့ကြောင့်၊ အပဒါနေ- ဌ၊ “ဣမမ္မိ ဘဒ္ဒကေ ကပ္ပေ ။ပ။ ကတံ ဗုဒ္ဓဿ
သာသနံ”န္တိ- - ဟူ၍၊ ဝုတ္တံ- ဆိုအပ်ပြီ။

(အပဒါန်ပါဠိတော်အနက်)

- “ဣမမ္မိ ဘဒ္ဒကေ ကပ္ပေ- ဤဘဒ္ဒကမ္ဘာ၌၊ ဗြဟ္မဗန္ဓု- ဗြဟ္မာမင်း၏
အဆွေတော် ဖြစ်တော်မူသော၊ မဟာယသော- များသောအခြံအရံရှိတော်မူသော၊
ဝဒတံ ဝဒန္တာနံ- သစ္စာလေးပါးကိုဟောကြားတတ်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့တွင်၊ ဝရော-
အမြတ်ဆုံး ဖြစ်တော်မူသော၊ ဂေါတ္ထေန- အနွယ်တော်အားဖြင့်၊ ကဿပေါ နာမ-
ကဿပ မည်တော်မူသော မြတ်စွာဘုရားသည်၊ ဥပ္ပဇ္ဇိ- ပွင့်တော်မူပြီ။

- တဒါ- ဌ၊ အဟံ-သည်၊ တဿ ဗုဒ္ဓဿ- ထိုကဿပမြတ်စွာဘုရား၏၊
သာသနေ- သာသနာတော်၌၊ ပဗ္ဗဇိတွာန- ရဟန်းပြု၍၊ ပါတိမောက္ခမ္မိ စ-
ပါတိမောက္ခသံဝရသီလ၌လည်းကောင်း၊ ပဗ္ဗသု- ငါးပါးကုန်သော၊ ဣန္ဒြိယေသု
စ- စက္ခုစသောဣန္ဒြိယတို့၌လည်းကောင်း၊ သံဝုတာ- စောင့်ရှောက်၏။

- အသနေ စ- အစာ၌လည်း၊ မတ္တညုနိ- အတိုင်းအရှည်ကို သိလေ့ရှိသော၊
ဇာဂရိယေပိ စ- နိုးကြားခြင်း၌လည်း၊ ယုတ္တာ- ယှဉ်သော၊ ယုတ္တယောဂါ-
ကမ္ပဌာန်းကို အားထုတ်ခြင်းရှိသည်ဖြစ်၍၊ ဝသန္တိ- နေလေ့ရှိသော၊ အဟံ-
တပည့်တော်သည်၊ ဝိဂတာသဝံ- ကင်းပြီးသောအာသဝေါရှိသော၊ ဘိက္ခုနီ-
ရဟန္တာဘိက္ခုနီမကို။

- ဒုဋ္ဌစိတ္တာ- ပြစ်မှားသောစိတ်ရှိသည်ဖြစ်၍၊ အက္ခောသိ- ဆဲရေးမိပြီ အဟံ- သည်၊ တဒါ- ထိုအခါ၌၊ ဂဏိကေတိ- ဟယ် ပြည့်တန်ဆာမဟူ၍၊ ဘဏိ- ဆိုခဲ့မိပြီ၊ ပါပေန- ယုတ်မာသော၊ တေန ကမ္မေန- ထိုကံကြောင့်၊ နိရယမိ- ငရဲ၌၊ အပစ္စိသံ- ကျက်ရပြီ။

- တေန ကမ္မာဝသေသေန- ထိုကံ၏အကြွင်းဖြင့်၊ ဂဏိကာကုလေ- ပြည့်တန်ဆာမအမျိုး၌၊ ဗဟုသောဝ- များသောအားဖြင့်သာလျှင်၊ ပရာဓိနာ- သူတစ်ပါးနှင့်စပ်သူသည်၊ အဇာယိ - ဖြစ်ရပြီ၊ ပစ္ဆိမာယ- နောက်ဆုံးဖြစ်သော၊ ဇာတိယံ စ- ဘဝ၌ကား၊

- ဗြဟ္မစာရိဗလေန (ဗြဟ္မစာရိဗလေန)- မြတ်သောအကျင့်၏အစွမ်းကြောင့်၊ ကာသီသု- ကာသီတိုင်းတို့၌၊ သေဋ္ဌိကုလဇာ- သူဌေးမျိုး၌ဖြစ်၏၊ အဟံ- သည်၊ ဒေဝေသု- နတ်ပြည်တို့၌၊ အစ္ဆရာ ဝိယ- နတ်သမီးကဲ့သို့၊ ရူပသမ္ပဒါ- အဆင်း၏ ပြည့်စုံခြင်းရှိသည်၊ အဟောသိ- ဖြစ်ပြီ။

- မေ- ၏၊ အက္ခောသနဗလေန- ဆဲရေးမိခဲ့ခြင်းမကောင်းမှုကံ၏ အစွမ်းကြောင့်၊ ဒဿနီယံ- ရှုချင်ဖွယ်ရှိသော၊ မိ- ကို၊ ဒိသ္မာန- မြင်၍၊ ဂိရိဗ္ဗဇပုရုတ္တမေ- ရာဇဂြိုဟ်ပြည်မြတ်၌၊ ဂဏိကတ္တေ- ပြည့်တန်ဆာမအဖြစ်၌၊ နိဝေသေသု- တည်စေကြကုန်ပြီ။

(နာ- ၃၃) - သာ အဟံ- ထိုငါသည်၊ ဗုဒ္ဓသေဌေန- မြတ်စွာဘုရားသည်၊ ဒေသိတံ- ဟောတော်မူအပ်သော၊ သဒ္ဓမ္မံ- သူတော်ကောင်းတရားကို၊ သုတ္တာန- နာရ၍၊ ပုဗ္ဗဝါသနသမ္ပန္နာ- ရှေးအထုံဝါသနာနှင့် ပြည့်စုံသည်ဖြစ်၍၊ အနဂါရိယံ- အိမ်ယာမထောင် ရဟန်းဘောင်သို့၊ ပဗ္ဗဇိ- ကပ်ရောက်ခဲ့ပြီ။

- တဒါ- ထိုအခါ၌၊ (အဟံ)၊ ဥပသမ္ပဒတ္တာယ- ရဟန်းပြုခြင်းအကျိုးငှါ၊ ဇိနသန္တိကံ- မြတ်စွာဘုရား အထံတော်သို့၊ ဂစ္ဆန္တိ- သွားလိုလတ်သော်၊ မဂ္ဂေ- လမ်းခရီး၌၊ ဓုတ္တေ- သေသောက်ကြူးသူ မိန်းမကြူးသူတို့ကို၊ ဌိတေ- တည်ကုန်သည်တို့ကို၊ သုတ္တာ- ကြား၍၊ ဒုတောပသမ္ပဒံ- တမန်ဖြင့် ရဟန်းခံခြင်းကို၊ လဘိ- ရပြီ။

- ပုညံ- ကောင်းမှုလည်းကောင်း၊ ပါပံ- မကောင်းမှုလည်းကောင်း၊ သဗ္ဗကမ္မံ- အလုံးစုံသော ကံသည်၊ ပရိက္ခိဏံ- ကုန်ပြီ၊ တထေဝ စ- ထိုအတူလည်း၊ သဗ္ဗသံသာရံ- ခပ်သိမ်းသောသံသရာကို၊ ဥတ္တိန္တာ- လွန်မြောက်ပြီ၊ ဂဏိကတ္တေ- ပြည့်တန်ဆာမအဖြစ်ကိုလည်း၊ ခေပိတံ- ကုန်စေအပ်ပြီ။

- မဟာမုနေ- မြတ်စွာဘုရား၊ (အဟံ- သည်)၊ ဣဒ္ဓိသု စ- တန်ခိုးအရာ

တို့၌လည်းကောင်း၊ ဒိဗ္ဗာယသောတဓာတုယာ- ဒိဗ္ဗသောတအဘိညာဉ်၌ လည်းကောင်း၊ ဝသီ- အစွမ်းသတ္တိရှိသူသည်၊ (ဝါ) ဝသီဘော်မြောက်လေ့လာ ပြီးသူသည်၊ ဟောမိ- ဖြစ်၏၊ စေတောပရိယဉာဏဿ- စေတောပရိယ အဘိညာဉ်၌လည်း၊ ဝသီ- သည်၊ ဟောမိ- ၏။

(အဟံ- သည်)၊ ပုဗ္ဗေနိဝါသံ- ရှေးဘဝ၌နေအပ်ခဲ့ဖူးသောခန္ဓာအစဉ်ကို၊ ဇာနာမိ-သိ၏၊ (မယာ- သည်)၊ ဒိဗ္ဗစက္ခု- ဒိဗ္ဗစက္ခုအဘိညာဉ်ကို၊ ဝိသောဓိတံ- သန့်ရှင်းစင်ကြယ်စေအပ်ပြီ၊ (အဟံ- သည်)၊ သဗ္ဗာသဝပရိက္ခိဏာ- ကုန်ခမ်းပြီး သော အလုံးစုံသော အာသဝတရားတို့ရှိသည်၊ အမှီ- ဖြစ်၏၊ ဣဒါနိ- ယခုအခါ၌၊ (မေ- အား)၊ ပုနဉ္စဝေါ- နောက်ထပ်တဖန် ဘဝသစ်သည်၊ နတ္ထိ- မရှိတော့။

(အဟံ)၊ အတ္ထဓမ္မေနိရုတ္တိသု- အတ္ထပဋိသမ္ဘိဒါ၊ ဓမ္မပဋိသမ္ဘိဒါ၊ နိရုတ္တိ ပဋိသမ္ဘိဒါ တို့၌လည်းကောင်း၊ တထေဝ စ- ထို့အတူလည်း၊ ပဋိဘာနေ- ပဋိဘာန ပဋိသမ္ဘိဒါ၌လည်းကောင်း၊ (ဝသီ ဟောမိ)၊ မဟာဝီရ- ကြီးသောလုံ့လရှိ တော်မူသော မြတ်စွာဘုရား၊ မမ- တပည့်တော်၏၊ ဉာဏံ- ဉာဏ်သည်၊ တဝ- ရှင်တော်ဘုရား၏၊ သန္တိကေ- အထံတော်၌၊ ဥပ္ပန္နံ- ဖြစ်ပြီ။

ကိလေသာ ဈာပိတာ မယံ။ပ။ ကတံ ဗုဒ္ဓဿ သာသနံ နန္ဒိ။
ပန- ဆက်၍ဆိုဦးအံ့၊ အရဟတ္တံ - သို့၊ ပတ္တာ- ၍၊ ဥဒါနဝသေန- ဥဒါန်း၏ အစွမ်းဖြင့် “ယာဝ ကာသိဇနပဒေါ။ ပ။ ကတံ ဗုဒ္ဓဿ သာသနံ” နန္ဒိ - ဟူကုန်သော၊ ဣမာ ဂါထာ- ဤဂါထာတို့ကို၊ အဘာသိ- ရွတ်ဆိုတော်မူပြီ။

(ဂါထာအနက်)

၂၅။ ကာသိဇနပဒေါ- ကာသိတိုင်းဟုအမည်ရသော ဇနပုဒ်တို့၌ဖြစ်သော၊ သုကော- တစ်နေ့တာ အခွန်အတုတ်သည်၊ ယာဝ- အကြင် တစ်ထောင်မျှလောက် အတိုင်းအရှည်ရှိ၏၊ မေ- တပည့်တော်၏၊ သုကော- (တစ်နေ့တာ ပြည့်တန်ဆာ အလုပ်ဖြင့် ရသော) အဖိုးအခသည်လည်း၊ တတ္ထကော- ထိုကာသိတိုင်း ဇနပုဒ် တို့၌ဖြစ်သော တစ်နေ့တာအခွန်အတုတ် အတိုင်းအရှည်ရှိသည်၊ အဟု- ဖြစ်ပြီ၊ နေဂမော- အသပြာတစ်ထောင်မတတ်နိုင်သည့် နိဂုံးသားအပေါင်းသည်၊ တံ- ထိုအသပြာငါးရာကို၊ အတ္ထံ- အဖိုးအခကို၊ ကတ္တာ- ပြု၍၊ အမေန- (တစ်ထောင်၏) ထက်ဝက်ငါးရာဖြင့်၊ အတ္ထံ- အဖိုးဖြတ်ခြင်းဟူသောအကြောင်းကြောင့်၊ မံ- တပည့်တော်ကို၊ ဌပေသိ- အမူကာသိဟူသောအမည်ဖြင့် ထားပြီ၊ (ဝါ) အမူကာသိ အမည်တွင်စေပြီ။ (အဋ္ဌကထာအလို)။

(တစ်နည်း) နေဂမော- အသပြာတစ်ထောင် မတတ်နိုင်သည့် နိဂုံးသားအပေါင်းသည်၊

တံ အတ္ထံ- ထိုတစ်ထောင်သော အဖိုးအခကို၊ အမေန- (တစ်ထောင်၏) ထက်ဝက် ငါးရာဖြင့်၊ ကတ္တာ- ပြု၍၊ အတ္ထံ - အဖိုးဖြတ်ခြင်းဟူသောအကြောင်းကြောင့်၊ မ- တပည့်တော်ကို၊ ဌပေသိ- အမကသီဟူသောအမည်ဖြင့် ထားပြီ။

၂၆။ အထ- ထိုမှနောက်၌၊ အဟံ- တပည့်တော်သည်၊ ရူပေ- ရုပ်၌၊ နိဗ္ဗိန္ဒိ- ငြီးငွေ့ပြီ၊ နိဗ္ဗိန္ဒိ နိဗ္ဗိန္ဒိန္ဒိ- ငြီးငွေ့သည်၊ ဟုတ္တာ စ- ဖြစ်၍လည်း၊ အဟံ- သည်၊ ဝိရဇ္ဇိ- တပ်ခြင်းကင်းပြီ၊ ပုန- တစ်ဖန်၊ ဇာတိသံသာရံ- ဘဝသံသရာကို၊ (ဝါ) အဖန်ဖန် ပဋိသန္ဓေနေခြင်း ဟုဆိုအပ်သော သံသရာဝဋ်ဆင်းရဲကို၊ ပုနပ္ပုနံ- အဖန်ဖန် အထပ်ထပ်၊ မာ သန္တာဝေယျံ- မကျင်လည်ရတော့အံ့၊ (မယာ- သည်) တိဿော- သုံးပါးကုန်သော၊ ဝိဇ္ဇာ- ပု၊ ဒိ၊ အာ ဟူသော ဝိဇ္ဇာတို့သို့၊ အနုပ္ပတ္တာ- အစဉ် ရောက်အပ်ကုန်ပြီ၊ ဗုဒ္ဓဿ- မြတ်စွာဘုရား၏၊ သာသနံ- အဆုံးအမတော်ကို၊ ကတံ- လိုက်နာပြုကျင့်အပ်ပြီ။

၂၇။ တတ္ထ- ထိုဂါထာတို့၌၊ ယာဝ ကာသိဇနပဒေါ၊ သုက္ကော မေ တတ္ထကော အဟူတိ- - -ကာ။ ကာသိသု- ကာသိ ဟု ဗဟုဝုဏ်အမည်ရသော၊ ဇနပဒေသု- ဇနပုဒ်တို့၌၊ ဘဝေါ- ဖြစ်သော၊ သုက္ကော- အခွန်သည်၊ ကာသိဇနပဒေါ- ကာသိဇနပဒေ-မည်၏။ (ကာသိဇနပဒေါ- ကာသိတိုင်းဟုအမည်ရသော ဇနပုဒ်တို့၌ ဖြစ်သောအခွန်)၊ သော- ထိုကာသိတိုင်းဟုအမည်ရသော ဇနပုဒ်တို့၌ ဖြစ်သောအခွန်သည်၊ ယာဝ ယတ္ထကော- အကြင်မျှလောက်အတိုင်းအရှည်ရှိ၏၊ တတ္ထကော- ထိုမျှလောက် အတိုင်းအရှည်ရှိသော ဥစ္စာသည်၊ မယံ-၏၊ သုက္ကော- အခကြေးငွေသည်၊ အဟု အဟောသိ- ဖြစ်ပြီ။ ပန- ပရိဟာရပက္ခမှတစ်ပါး စောဒကပက္ခကို ဆိုဦးအံ့၊ သော- ထိုအခကြေးငွေသည်၊ ကိတ္တကော- အဘယ်မျှ အတိုင်းအရှည် ရှိသနည်း၊ ဣတိ- ဤကား စောဒနာတည်း၊ သဟဿမတ္ထော- တစ်ထောင်မျှ အတိုင်းအရှည်ရှိ၏။ (ဣတိ- ဤကား အဖြေတည်း)။ ကိရ- ချဲ့ဦးအံ့၊ ကာသိရဋ္ဌေ- ကာသိတိုင်း၌၊ တဒါ- ထိုအခါ၌၊ သုက္ကံဝေသန- အခွန်၏ အစွမ်းဖြင့်၊ ဧကဒိဝသံ- တစ်နေ့၌၊ ရညော- မင်းအား၊ ဥပ္ပဇ္ဇနကအာယော- ဖြစ်သောအခွန်သည်၊ သဟဿမတ္ထော- တစ်ထောင်မျှ အတိုင်းအရှည်ရှိသည်၊ အဟောသိ - ဖြစ်ပြီ။ ဣမာယဝိ- ဤအမကသီ ပြည့်တန်ဆာမအားလည်း၊ ပုရိသာနံ-ယောက်ျားတို့၏၊ ဟတ္ထတော- လက်မှ၊ ဧကဒိဝသံ- တစ်နေ့၌၊ လဒ္ဓဓနံ- ရအပ်သောဥစ္စာသည်၊ တတ္ထကံ- ထို တစ်ထောင်မျှလောက် အတိုင်းအရှည်ရှိ၏၊ တေန- ထို့ကြောင့်၊ “ယာဝ ကာသိဇနပဒေါ၊ သုက္ကော မေ တတ္ထကော အဟူ” တိ- - ဟူ၍၊ ဝုတ္တံ- ဆိုအပ်ပြီ။ (နာ- ၃၄) ပန- ဆက်ဦးအံ့၊ သာ- ထိုပြည့်တန်ဆာမသည်၊ ကာသိသုက္ကံပရိမာဏတာယ- ကာသိတိုင်း၌ဖြစ်သော အခွန်အတိုင်းအရှည်ရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ကာသိတိ- ကာသိဟူ၍၊ သမညံ- အမည်

သညာကို၊ လဘိ- ရပြီ။ တတ္ထ- ထိုကာသိတိုင်းနေပုဒ်၌၊ ယေဘုယျေန- များသောအားဖြင့်၊ မနဿာ- လူတို့သည်၊ သဟဿံ- တစ်ထောင်ကို၊ ဒါတုံ- ပေးခြင်းငှါ၊ အသက္ကောန္တာ- မစွမ်းနိုင်ကုန်သည်ဖြစ်၍၊ တတော- ထိုတစ်ထောင်မှ၊ ဥပမံ- ထက်ဝက်ကို၊ ဒတွာ- ပေး၍၊ ဒိဝသဘာဂမေဝ- နေ့အဖို့ပတ်လုံးသာလျှင်၊ ရမိတွာ- မွေ့လျော်ပျော်ပါး၍၊ ဂစ္ဆန္တိ- သွားကြကုန်၏။ တေသံ- ထိုလူတို့၏၊ ဝသေန- အစွမ်းဖြင့်၊ အယံ- ဤပြည့်တန်ဆာမသည်၊ အမကာသီတိ- အမကာသီ ဟူ၍၊ ပညာယိတ္ထ- ထင်ရှားပြီ။ တေန- ထို့ကြောင့်၊ “တကတွာ နေဂမော အပ္ပံ၊ အမေနပ္ပံ ဌပေသိ မ”န္တိ- - - ဟူ၍၊ ဝုတ္တံ- မိန့်တော်မူအပ်ပြီ။ ပဉ္စသတမတ္တံ- ငါးရာမျှသော၊ တံ ခနံ- ထိုဥစ္စာကို၊ အပ္ပံ- အဖိုးအခကို၊ ကတွာ- ပြု၍၊ နေဂမော နိဂမဝါသိဇနော- နိဂုမ်းနေ ယောက်ျားအပေါင်းသည်၊ ဣတ္ထိရတနဘာဝေန- မိန်းမရတနာ၏ အဖြစ်ဖြင့်၊ အနပ္ပံ- အဖိုးမဖြတ်နိုင်သည်၊ သမာနမ္ပိ- ဖြစ်ပါသော်လည်း၊ အမေန- (တစ်ထောင်၏) ထက်ဝက် ငါးရာဖြင့်၊ အပ္ပံ- အဖိုးဖြတ်ခြင်းဟူသော၊ နိမိတ္တံ- အကြောင်းကြောင့်၊ အမကာသီတိ- အမကာသီ ဟူ၍၊ သမညာဝသေန- ရအပ်သော အမည်သညာ၏အစွမ်းဖြင့်၊ မံ- တပည့်တော်ကို၊ ဌပေသိ-ထားပြီ။ တထာ- ထိုအခြင်းအရာ အားဖြင့်၊ မံ- ကို၊ ဝေါဟရီ- ခေါ်ဝေါ်ပြောဆိုပြီ။ ဣတိ အယံ- ကား၊ အတ္ထော- တည်း။ ၂၆။

အထ နိဗ္ဗိန္ဒဟံ ရူပေတိ- - - ကား၊ ဧဝံ- ဤသို့၊ ရူပပဇိဝိနီ- ရုပ်ခန္ဓာဖြင့် အသက်မွေးလေ့ရှိသူသည်၊ (ဝါ) ပြည့်တန်ဆာမသည်၊ ဟုတွာ- ၍၊ ဌိတာ- တည်ပြီ။ အထ ပစ္ဆာ- ထိုမှနောက်၌၊ သာသနံ- မြတ်စွာဘုရား အဆုံးအမတော်ကို၊ နိဿာယ- မှီ၍၊ ရူပေ- ရုပ်၌၊ အဟံ- သည်၊ နိဗ္ဗိန္ဒ- ငြီးငွေ့ပြီ။ “ဣတိပိ- ဤအကြောင်းကြောင့်လည်း၊ ရူပံ- ရုပ်သည်၊ အနိစ္စံ- အမြဲမရှိ၊ ဣတိပိ- လည်း၊ ရူပံ- သည်၊ ဒုက္ခံ- ဆင်းရဲ၏၊ အသုဘံ- မတင့်တယ်။” ဣတိ- သို့၊ ပဿန္တိ- ရှုသည်၊ (ဟုတွာ- ဖြစ်၍)၊ တတ္ထ- ထိုရုပ်၌၊ ဥက္ကဏ္ဍိ- ငြီးငွေ့ပြီ။ နိဗ္ဗိန္ဒံ စ ဝိရုဇ္ဈာန္တိ- ကား၊ နိဗ္ဗိန္ဒန္တိ- ငြီးငွေ့သည်၊ ဟုတွာ စ- ဖြစ်၍လည်း၊ အဟံ- သည်၊ တတော- ထိုငြီးငွေ့သည်မှ၊ ပရံ- နောက်၌၊ ဝိရာဂံ- တပ်ခြင်းကင်းခြင်းသို့၊ အာပဇ္ဇိ- ရောက်ပြီ။ စ- ဆက်ဦးအံ့၊ ဧတ္ထ- ဤ နိဗ္ဗိန္ဒ၊ ဝိရာဂ သဒ္ဓါနှစ်ပါးအပေါင်း၌၊ နိဗ္ဗိန္ဒဂ္ဂဟဏေန- နိဗ္ဗိန္ဒသဒ္ဓါဖြင့်၊ တရုဏဝိပဿနံ- နုသောဝိပဿနာကို၊ ဒသေတိ- ပြ၏၊ ဝိရာဂဂ္ဂဟဏေန- ဝိရာဂသဒ္ဓါဖြင့်၊ ဗလဝိပဿနံ- အားကြီးသောဝိပဿနာကို၊ ဒသေတိ- ပြ၏။ ဟိ- မှန်၏။ “နိဗ္ဗိန္ဒန္တော- ငြီးငွေ့သောသူသည်၊ ဝိရုဇ္ဈတိ- တပ်ခြင်းကင်း၏၊ ဝိရာဂါ- တပ်ခြင်းကင်းခြင်းကြောင့်၊ ဝိမုစ္စတိ- ကိလေသာတို့မှလွတ်၏။” ဣတိ- ဤသို့၊ ဝုတ္တံ- မိန့်တော်မူအပ်ပြီ။ မာ ပုန ဇာတိသံသာရံ၊ သန္ဓာဝေယံ ပုနပ္ပုနန္တိ ဣမိနာ- မာ ပုန - - - ပုနပ္ပုနံ ဟူသော ဤပါဌ်ဖြင့်၊ နိဗ္ဗိန္ဒနဝိရုဇ္ဈနာကာရေ- ငြီးငွေ့ခြင်း၊ ရာဂကင်းခြင်းဟူသော အခြင်းအရာတို့ကို၊ နိဒသေတိ- ညွှန်ပြ၏။ တိဿော ဝိဇ္ဇာတိအာဒိနာ- တိဿော ဝိဇ္ဇာ

အစရှိသောပါဌ်ဖြင့်၊ တေသံ- ထိုပြီးငွေခြင်း၊ တပ်ခြင်းကင်းခြင်းတို့၏၊ မတ္တကပ္ပတ္တိ- အထွတ်အထိပ်သို့ရောက်ခြင်းကို၊ နိဒဿေတိ- ညွှန်ပြ၏။ တံ- ထိုစကားသည်၊ ဝုတ္တနယမေဝ- ဆိုအပ်ပြီးသော နည်းရှိသည်သာ။

အမကာသိထေရီဂါထာဝဏ္ဏနာ- သည်၊ နိဋ္ဌိတာ- ပြီ။

၅။ စိတ္တာထေရီဂါထာဝဏ္ဏနာ

ကိဉ္ဇာပိ ခေါမိ ကိသိကာတိအာဒိကာ- - - ဤသို့အစရှိသောဂါထာတို့သည်၊ စိတ္တာယ- စိတ္တာမည်သော၊ ထေရီယာ- ထေရီမ၏၊ ဂါထာ- တို့တည်း။ အယမိ- ဤစိတ္တာ ထေရီမသည်လည်း၊ ပုရိမဗုဒ္ဓေသု- ရှေးဘုရားရှင်တို့၌၊ ကတာမိကာရာ- ပြုအပ်ပြီးသော လွန်ကဲသောကောင်းမှုရှိသည်၊ (ဟုတွာ)၊ တတ္ထ တတ္ထ ဘဝေ- ထိုထိုဘဝ၌၊ ဝိဝဿုပနိဿယံ- ဝဋ်ဆင်းရဲမကင်းသောနိဗ္ဗာန်၏ အားကြီးသောအကြောင်းဖြစ်သော၊ ကုသလံ- ကုသိုလ်ကို၊ ဥပစိနန္တိ- ဆည်းပူးအားထုတ်လျက်၊ ဣတော- ဤကမ္ဘာမှ၊ စတုန္နဝုတိကပ္ပေ- ကိုးဆယ့် လေးကမ္ဘာထက်၌၊ စန္ဒဘာဂါယ- စန္ဒဘာဂါမည်သော၊ နဒိယာ- မြစ်၏၊ တီရေ- ကမ်းနား၌၊ ကိန္နရယောနိယံ- ကိန္နရာမျိုး၌၊ နိဗ္ဗတ္တိ- ဖြစ်ပြီ။ သာ- ထိုကိန္နရီမလေးသည်၊ ဧကဒိဝသံ- တစ်နေ့သ၌၊ ဧကံ- တစ်ပါးသော၊ ပစ္စေကဗုဒ္ဓံ- ပစ္စေကဗုဒ္ဓါအရှင်မြတ်ကို၊ ရက္ခမူလေ- သစ်ပင်ရင်း၌၊ နိသိန္နံ- ထိုင်နေသည်ကို၊ ဒိသွာ- မြင်၍၊ ပသန္နမာနသာ- ကြည်ညိုသော စိတ်ရှိသည်၊ (ဟုတွာ)၊ နဠပုပ္ဖေဟိ- ကျူပန်းတို့ဖြင့်၊ ပူဇံ- ပူဇော်မှုကို၊ ကတွာ- ပြု၍၊ ဝန္တိတွာ- ရှိခိုး၍၊ အဗ္ဗလီ- လက်အုပ်ကို၊ ပဂ္ဂဟေတွာ- ချီ၍၊ ပဒက္ခိဏံ- အရိုအသေကို၊ ကတွာ- ပြု၍၊ ပက္ကာမိ- ဖဲသွားပြီ။ သာ- ထိုကိန္နရီမလေးသည်၊ တေန ပုညကမ္မေန- ထိုကောင်းမှုကံကြောင့်၊ ဒေဝမနုဿေသု- နတ်ဘုံ လူ့ဘုံတို့၌၊ သံသရန္တိ- ကျင်လည်လျက်၊ ဣမသ္မိ ဗုဒ္ဓုပ္ပါဒေ- ဤဂေါတမမြတ်စွာဘုရား ပွင့်တော်မူရာအခါ၌၊ ရာဇဂဟေ- ရာဇဂြိုဟ် မြို့၌၊ ဂဟပတိမဟာသာလကုလေ- များသောဥစ္စာနှစ်ရှိသောသူကြွယ်မျိုး၌၊ နိဗ္ဗတ္တိတွာ- ဖြစ်၍၊ ဝိညုတံ- သိနားလည်သူ၏အဖြစ်သို့၊ ပတွာ- ရောက်လတ်သော်၊ သတ္ထု- မြတ်စွာ ဘုရား၏၊ ရာဇဂဟပုဝေသနေ- ရာဇဂြိုဟ်မြို့သို့ ဝင်ရာအခါ၌၊ ပဋိလဒ္ဓသဒ္ဓါ- ရအပ်သော သဒ္ဓါတရားရှိသည်ဖြစ်၍၊ ပတ္တာ- နောက်၌၊ မဟာပဇာပတိဂေါတမိယာ-၏၊ သန္တိကေ- အထံ၌၊ ပဗ္ဗဇိတွာ- ရဟန်းပြု၍၊ မဟလ္လိကာကာလေ- အသက်အရွယ်ကြီးရင့်သောအခါ၌၊ ဂိဇ္ဈကုဋ္ဌပဗ္ဗတံ- ဂိဇ္ဈကုဋ္ဌတောင်သို့၊ အဘိရုဟိတွာ- တက်၍၊ သမဏဓမ္မံ- ရဟန်းတရားကို၊ ကရောန္တိ- အားထုတ်လျက်၊ ဝိပဿနံ- ဝိပဿနာကို၊ ဝမေတွာ- တိုးပွားစေ၍၊ ပဋိသမ္ဘိဒါဟိ- တို့နှင့်၊ သဟ- တကွ၊ အရဟတ္တံ- သို့၊ ပါပုဏိ- ရောက်ပြီ။ တေန- ကြောင့်၊ အပဒါနေ-

အပဒါန်၌၊ “စန္ဒဘာဂါနဒီတီရေ၊ ။ ပ။ ကတံ ဗုဒ္ဓဿ သာသန” န္တိ - - - ဟူ၍၊ ဝုတ္တံ- ပြီ။
(ၔ- ၃၅) (အပဒါန်ပါဠိတော်အနက်)

ရှေ့ ပုဏ္ဏားထေရီ (နိဿယ ၔ- ၂၅-၂၆) - ၌ အနက်ပေးပြီး။^၁

ပန- ဆက်၍ဆိုဦးအံ့၊ သာ- ထိုစိတ္တာထေရီမသည်၊ အရဟတ္တံ- အရဟတ္တဖိုလ်သို့
ပတွာ- ရောက်ပြီး၍၊ အတ္တနော- မိမိ၏၊ ပဋိပတ္တိ- အကျင့်ပဋိပတ်ကို၊ ပစ္စဝေက္ခိတွာ-
ဆင်ခြင်၍၊ “ကိဉ္ဇာပိ ခေါမိ ကိသိကာ ။ ပ။ တမောခန္တံ ပဒါလိယာ” တိ- - ဟူကုန်သော၊
ဒွေ- နှစ်ခုကုန်သော၊ ဣမာ ဂါထာ- တို့ကို၊ အဘာသိ- ရွတ်ဆိုတော်မူပြီ။
(ဂါထာအနက်)

၂၇။ (အဟံ- တပည့်တော် စိတ္တာထေရီမသည်)၊ ဂိလာနာ- မကျန်းမာသူသည်၊
ဗာဠုဒုဗ္ဗလာ- အလွန် အားနည်းသူသည်၊ ကိသိကာ- ကြုံလှိသောကိုယ်ရှိသူသည်၊
ကိဉ္ဇာပိ အမိ- အကယ်၍ကား ဖြစ်ပါပေ၏၊ (ယတ္ထ ကတ္တစိ- အမှတ်မထား တစ်ပါး
ပါးသော အရပ်သို့၊ ဂစ္ဆန္တိ- သွားလတ်သော်၊) ဒဏ္ဍံ- တောင်ဝှေးကို၊ ဩလုဗ္ဗ-
ထောက်၍၊ ကိဉ္ဇာပိ ဂစ္ဆာမိ- အကယ်၍ကား သွားနေရပါ၏၊ (ဧဝံ တထာပိ-
ဤသို့ပင် ဖြစ်နေပါသော်လည်း)၊ ပဗ္ဗတံ- ဂိဇ္ဈကုဋ်တောင်သို့၊ အဘိဇ္ဈဟိယ-
တက်၍၊

၂၈။ သံယာဋီ- ဒုကုဋ်ကို၊ နိက္ခိပိတွာန စ- ချထား၍လည်းကောင်း၊ ပတ္တကံ-
သုံးဆောင်အပ်သော မြေသပိတ်ကို၊ နိကုဋ္ဌိယ စ- တစ်ခုသောနေရာ၌ မှောက်
ထား၍လည်းကောင်း၊ သေလေ- ဂိဇ္ဈကုဋ်တောင်ထက်၌၊ (နိသိန္နာ- ထိုင်နေသည်၊
ဟုတွာ)၊ တမောခန္တံ- မောဟအစုကို၊ ပဒါလိယ- အရဟတ္တမဂ်ဉာဏ်တည်း
ဟူသော ပုဆိန်ဖြင့် ဖောက်ခွဲ၍၊ အတ္တာနံ- မိမိကိုယ်ကို၊ ခမ္ဘေသိ- နောင်မဖြစ်
စေသောအားဖြင့် ပယ်ခွါပြီ။

၂၉။ တတ္ထ- ထိုဂါထာ၌၊ ကိဉ္ဇာပိ ခေါမိ ကိသိကာတိ- - - ကား၊ အဟံ- သည်၊
ဇရာဇိဏ္ဏာ- အိုမင်းမစွမ်းရှိသည်၊ (ဟုတွာ)၊ အပ္ပမံသလောဟိတဘာဝေန- နည်းသော
အသား၊ အသွေးရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ကိသသရီရာ- ကြုံလှိသောကိုယ်ရှိသည်၊ ယဒိပိ
အမိ- အကယ်၍ကား ဖြစ်၏။ ဂိလာနာ ဗာဠုဒုဗ္ဗလာတိ- - - ကား၊ ဓာတွာဒိဝိကာရေန-
ဓာတ်စသည်တို့၏ ဖောက်ပြန်ခြင်းကြောင့်၊ ဂိလာနာ- မကျန်းမာသည်၊ တေနေဝ
ဂေလညေန- ထိုသို့မကျန်းမာသည်၏အဖြစ်ကြောင့်ပင်၊ အတိဝိယ- အလွန်သာလျှင်၊
ဒုဗ္ဗလာ- အားနည်းသည်၊ (ဟုတွာ)၊ ဒဏ္ဍမောလုတ္တ ဂစ္ဆာမိတိ- - - ကား၊ ယတ္ထ ကတ္တစိ-

၁။ ဤဝတ္ထုလာ အပဒါန်ဂါထာများသည် အပဒါန်ပါဠိတော်၌ နန္ဒမာလိကာထေရီအပဒါန် ဂါထာများ
ဖြစ်သည်။

အမှတ်မထား တစ်ပါးပါးသောအရပ်သို့၊ ဂစ္ဆန္တိ- သွားလတ်သော်၊ ကတ္တရယဋ္ဌိ- တောင်
ငွေကို၊ အာလမ္ပိတွာဝ- ဆွဲကိုင်၍သာလျှင်၊ ဂစ္ဆာမိ- သွားရ၏။ ပဗ္ဗတံ အဘိရူဟိယာတိ-
- - ကား၊ ဧဝံ ဘူတာပိ- ဤသို့ပင် ဖြစ်နေပါသော်လည်း၊ ဝိဝေကကာမတာယ-
ဆိတ်ငြိမ်ရာကို အလိုရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ဂိဇ္ဈကုဋပဗ္ဗတံ- ဂိဇ္ဈကုဋ်တောင်သို့၊
အဘိရူဟိတွာ- တက်၍။

(နာ- ၃၆) ၂၈။ သံယာဋီ နိက္ခိပိတွာနာတိ- - -ကား၊ သန္တရုတ္တရာ ဧဝ- သင်းပိုင်
ဧကသီနှင့်တကွ ဖြစ်သည်သာလျှင်၊ ဟုတွာ- ဖြစ်၍၊ ယထာသံဟတံ- ခေါက်လိပ်ထား
အပ်သည်အတိုင်း၊ (ဝါ) ခေါက်ထားသော၊ အံသေ- ပခုံး၌၊ ဌပိတံ- ထားအပ်သော၊
သံယာဋီ- ဒုကုဋ်သက်န်းကို၊ ဟတ္ထပါသေ- နှစ်တောင့်ထွာ ဟတ္ထပါသ်အတွင်း၌၊ ဌပေတွာ-
ချထား၍လည်းကောင်း၊ ပတ္တကံ ၈ နိက္ခန္ဓိယာတိ- - -ကား၊ မယံ- ငါ၏၊ ဝလဂ္ဂန-
မတ္တိကာပတ္တံ- သုံးဆောင်အပ်သော မြေသပိတ်ကို၊ အဓောမုခံ- အောက်၌မျက်နှာ
ရှိသည်ကို(ဝါ) မှောက်သည်ကို၊ ကတွာ- ပြု၍၊ ဧကမန္တေ- တစ်ခုသောနေရာ၌၊ ဌပေတွာ-
ထား၍လည်းကောင်း၊ သေလေ ခမ္ဘေသိမတ္တာနံ၊ တမောခန္တံ ပဒါလိယာတိ- - -ကား၊
ပဗ္ဗတေ- ဂိဇ္ဈကုဋ်တောင်ထက်၌၊ နိသိန္နာ- ထိုင်နေသည်၊ (ဟုတွာ)၊ ဒီယေန- ရှည်စွာသော၊
ဣမိနာ အဒ္ဓါနာ- ဤသံသရာခရီး၌၊ အပဒါလိတပုဗ္ဗံ- ရှေး၌ မဖောက်ခွဲအပ်သော၊ (ဝါ)
မဖောက်ခွဲ မဖျက်ဆီးဖူးသော၊ မောဟက္ခန္ဓံ- မောဟအစုကို၊ ပဒါလေတွာ- ဖောက်ခွဲ၍၊
တေနေဝ မောဟက္ခန္ဓပဒါလနေန- ထိုမောဟအစုကို ဖောက်ခွဲခြင်းဖြင့်သာလျှင်၊ အတ္တာနံ
အတ္တဘာဝံ- အတ္တဘောကို၊ ခမ္ဘေသိ- ပယ်ခွာပြီ၊ မမ- ငါ၏၊ သန္တာနံ- သန္တာန်ကို၊ အာယတိ-
နောင်အခါ၌၊ အနုပ္ပတ္တိဓမ္မတာပါဒနေန- တစ်ဖန်မဖြစ်ခြင်း သဘောရှိသည်၏ အဖြစ်သို့
ရောက်စေခြင်းဖြင့်၊ ဝိက္ခမ္ဘေသိ- ပယ်ခွာပြီ၊ ဣတိ အယံ- ကား၊ အတ္ထော- တည်း။

စိတ္တာထေရီဂါထာဝဏ္ဏနာ- သည်၊ နိဋ္ဌိတာ- ပြီ။

၆။ မေတ္တိကာထေရီဂါထာဝဏ္ဏနာ

ကိဉ္ဇာပိ ခေါမိ ဒုက္ခိတာတိအာဒိကာ- - - ဤသို့အစရှိသောဂါထာတို့သည်၊
မေတ္တိကာယ- မေတ္တိကာမည်သော၊ ထေရီယာ- ၏၊ ဂါထာ- တို့တည်း။ အယမ္ပိ- ဤ
မေတ္တိကာဘိက္ခုနီမသည်လည်း၊ ပုရိမဗုဒ္ဓေသု- ရှေးဘုရားရှင်တို့၌၊ ကတာဓိကာရာ-
ပြုအပ်ပြီးသော လွန်ကဲသော ကောင်းမှုရှိသည်၊ (ဟုတွာ)၊ တတ္ထ တတ္ထ ဘဝေ- ထိုထိုဘဝ၌၊
ဝိဝဇ္ဈပနိဿယံ- ဝဋ်ဆင်းရဲမှကင်းသောနိဗ္ဗာန်၏ အားကြီးသော အကြောင်းဖြစ်သော၊
ပုညံ- ကုသိုလ်ကောင်းမှုကို၊ ဥပစိနန္တိ- ဆည်းပူးအားထုတ်လျက်၊ သိဒ္ဓတ္ထဿ- သိဒ္ဓတ္ထ

မည်သော၊ ဘဂဝတော- မြတ်စွာဘုရား၏၊ ကာလေ- လက်ထက်တော်၌၊ ဂဟပတိကုလေ- သူကြွယ်မျိုး၌၊ နိဗ္ဗတ္တိတွာ- ဖြစ်၍၊ ဝိညုတံ- သိနားလည်သူ၏အဖြစ်သို့၊ ပတွာ- ရောက်လတ်သော်၊ သတ္ထု- မြတ်စွာဘုရား၏၊ စေတိယေ- စေတီတော်၌၊ ရတနေန- ရတနာဖြင့်၊ ပဋိမဏ္ဍိတာယ- တန်ဆာဆင်အပ်သော၊ မေခလာယ- ခါးကြိုးတန်ဆာဖြင့်၊ ပူဇံ- ပူဇော်မှုကို၊ အကာသိ- ပြုပြီ။ သာ- ထိုအမျိုးသမီးသည်၊ တေန ပုညကမ္မေန- ထိုကောင်းမှုကံကြောင့်၊ ဒေဝမနုဿေသု- နတ်လူတို့၌၊ သံသရန္တိ- ကျင်လည်လျက်၊ ဣမသ္မိ ဗုဒ္ဓုပ္ပါဒေ- ဤဂေါတမမြတ်စွာဘုရား ပွင့်တော်မူရာအခါ၌၊ ရာဇဂဟေ- ရာဇဂြိုဟ်ပြည်၌၊ ဗြာဟ္မဏမဟာသာလကုလေ- များသောဥစ္စာနှစ်ရှိသောပုဏ္ဏားမျိုး၌၊ နိဗ္ဗတ္တိ- ဖြစ်ပြီ။ သေသံ- ကြွင်းသော ပုဒ်အပေါင်းသည်၊ အနန္တရေ- အခြားမဲ့ဖြစ်သော စိတ္တာထေရီဂါထာ ဝတ္ထု၌၊ ဝုတ္တသဒိသံ- ဆိုအပ်ပြီးသည်နှင့်တူ၏။ ပန- အထူးကား၊ အယံ- ဤမေတ္တိကာ ထေရီမသည်၊ ပဋိဘာဂကုဋ်- ပဋိဘာဂတောင်တွင်သို့၊ အဘိရုဟိတွာ- တက်၍၊ သမဏဓမ္မ- ရဟန်းတရားကို၊ ကရောန္တိ- အားထုတ်လျက်၊ ဝိပဿနံ- ကို၊ ဝမေတွာ- တိုးပွားစေ၍၊ ပဋိသမ္ဘိဒါဟိ- တို့နှင့်၊ သဟ- တကွ၊ အရဟတ္တံ- သို့၊ ပါပုဏိ- ပြီ။

တေန- ထို့ကြောင့်၊ အပဒါနေ- ၌၊ “သိဒ္ဓတ္ထဿ ဘဂဝတော။ ပ ။ ကတံ ဗုဒ္ဓဿ သာသနံ” န္တိ- -ဟူ၍၊ ဝုတ္တံ။

(အပဒါနိပါဠိတော်အနက်)

- “အဟံ- သည်၊ သိဒ္ဓတ္ထဿ- သိဒ္ဓတ္ထမည်သော၊ ဘဂဝတော- ၏၊ ထူပကာရာပိကာ- စေတီကို ပြုလုပ်စေတတ်သူသည်၊ အဟံ-ဖြစ်ပြီ၊ သတ္ထုနော- သိဒ္ဓတ္ထမြတ်စွာဘုရား၏၊ နဝကမ္ဘာယ- အမှုသစ်ပြုခြင်းငှါ၊ မယာ- တပည့်တော် သည်၊ မေခလိကာ- ခါးကြိုးတန်ဆာကို၊ ဒိန္နာ- ပေးလှူအပ်ပြီ။

- မဟာထူပေ- စေတီတော်သည်၊ နိဋ္ဌိတေ စ- ပြီးပြီးသော်လည်း၊ အဟံ- သည်၊ လောကနာထဿ- လူသုံးပါးတို့၏ ကိုးကွယ်ရာဖြစ်တော်မူသော၊ မုနိနော- မြတ်စွာဘုရား၌၊ ပသန္နာ- ကြည်ညိုသည်၊ (ဟုတွာ)၊ သေဟိ ပါဏိတိ- မိမိလက် တို့ဖြင့်၊ မေခလံ- ခါးကြိုးတန်ဆာကို၊ ပန- တစ်ဖန်၊ အဒါသိ- လှူဒါန်းပူဇော်ခဲ့ပြီ။

- ဣတော- ဤဘဒ္ဒကမ္ဘာမှ၊ စတုနူဝုတေ ကပ္ပေ- ကိုးဆယ့်လေးကမ္ဘာ ထက်၌၊ တဒါ- ထိုအခါ၌၊ မေခလံ- ခါးကြိုးတန်ဆာကို၊ ယံ အဒံ- အကြင်ပေးလှူ ခဲ့ပြီ။ (တတော- ထိုပေးလှူသောအခါမှ၊ ပဘုတိ- စ၍၊) ဒုဂ္ဂတိ- ဒုဂ္ဂတိဘဝကို၊ နာဘိဇာနာမိ- မသိစဖူး၊ ဣဒံ ဖလံ- ဤဒုဂ္ဂတိဘဝကို မသိရခြင်းဟူသော အကျိုးသည်၊ ထူပကာရဿ- စေတီတည်ရခြင်း၏၊ (ဝါ) စေတီတော်အား ခါးကြိုးတန်ဆာလှူသော ကုသိုလ်ကို ပြုလုပ်ခဲ့ခြင်း၏၊ ဖလံ- အကျိုးတည်း။

ကိလေသာ စှာပိတာ မယံ ။ ပ။ ကတံ ဗုဒ္ဓဿ သာသနံ” န္တိ။

(နာ- ၃၇) ပန- ဆက်၊ အရဟတ္တံ- သို့၊ ပတွာ- ရောက်ပြီး၍၊ အတ္တနော- မိမိ၏၊ ပဋိပတ္တိ- အကျင့်ကို၊ ပစ္စဝေက္ခိတွာ- ဆင်ခြင်၍၊ ဥဒါနဝသေန- ဥဒါန်း၏အစွမ်းဖြင့်၊ “ကိဉ္ဇာပိ ခေါမိ ဒုက္ခိတာ။ ပ ။ ကတံ ဗုဒ္ဓဿ သာသနံ” န္တိ- ဟူကုန်သော၊ ခွေ- ကုန်သော၊ ဣမာ ဂါထာ- တို့ကို၊ အဘာသိ- ရွတ်ဆိုတော်မူပြီ။

(ဂါထာအနက်)

၂၉။ (အဟံ- သည်)၊ ဒုဗ္ဗလာ- အားမရှိသည်၊ ဂတယောဗ္ဗနာ- လွန်ပြီးသော ပျို့ရွယ်ခြင်းရှိသည်၊ (ဟုတွာ)၊ ဒုက္ခိတာ- လွန်စွာဖြစ်သော ဆင်းရဲခြင်းရှိသည်၊ (ဝါ) ဆင်းရဲခြင်းသို့ရောက်သည်၊ ကိဉ္ဇာပိ အမိ- အကယ်၍ကားဖြစ်ပါပေ၏၊ (ယတ္ထ ကတ္ထစိ- အမှတ်မထား တစ်ပါးပါးသောအရပ်သို့၊ ဂစ္ဆန္တိ- သွားလတ်သော်)၊ ဒဏှံ- တောင်ဌေးကို၊ သြလုဗ္ဗ- ထောက်၍၊ ကိဉ္ဇာပိ ဂစ္ဆာမိ- အကယ်၍ကား သွားနေရ ပါ၏၊ (ဧဝံ တထာပိ- ဤသို့ပင် ဖြစ်နေပါသော်လည်း)၊ ပဗ္ဗတံ- ပဋိဘာဂတောင်သို့ အဘိရူဟိယ- တက်၍၊

၃၀။ သံယာဇီ- ဒုက္ခကို၊ နိက္ခိပိတွာန- ချထား၍လည်းကောင်း၊ ပတ္တကံ- သုံးဆောင်အပ်သော မြေသပိတ်ကို၊ နိကုဇ္ဈိယ စ- တစ်ခုသောနေရာ၌ မှောက် ထား၍လည်းကောင်း၊ သေလမ္ပိ- ကျောက်ဆောင်၌၊ နိသိန္နာ စ- ထိုင်နေသည် လည်း၊ အမိ- ဖြစ်၏၊ အထ- ထိုမှနောက်၌၊ မေ- ငါ၏၊ စိတ္တံ- စိတ်သည်၊ ဝိမုစ္စိ- အာသဝေါတရားတို့မှ လွတ်ပြီ၊ တိဿော- သုံးပါးကုန်သော၊ ဝိဇ္ဇာ- ပု၊ ဒိ၊ အာ ဟူသော ဝိဇ္ဇာတို့သို့၊ အနုပ္ပတ္တာ- အစဉ်ရောက်အပ်ကုန်ပြီ၊ ဗုဒ္ဓဿ- ၏၊ သာသနံ- အဆုံးအမတော်ကို၊ ကတံ- လိုက်နာပြုကျင့်အပ်ပြီ။

၂၉။ တတ္ထ- ထိုဂါထာတို့၌၊ ဒုက္ခိတာတိ- - - ကား၊ ရောဂါဘိဘဝေန- ရောဂါသည် လွှမ်းမိုး နှိပ်စက်ခြင်းဖြင့်၊ ဒုက္ခိတာ- ဆင်းရဲခြင်းသို့ရောက်သည်၊ သဗ္ဗာတဒုက္ခာ- လွန်စွာဖြစ်သောဆင်းရဲခြင်းရှိသည်၊ ဒုက္ခပ္ပတ္တာ- ဆင်းရဲခြင်းသို့ရောက်သည်။ ဒုဗ္ဗလာတိ- - - ကား၊ တာယ ဒုက္ခပ္ပတ္တိယာ စေဝ- ထိုသို့ ဆင်းရဲခြင်းသို့ ရောက်ခြင်းကြောင့်လည်း ကောင်း၊ ဇရာဇဏ္ဍတာယ စ- ဇရာကြောင့် အိုမင်းရင့်ရော်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်လည်း ကောင်း၊ ဗလဝိရဟိတာ- အင်အားမှ ကင်းသည် (ဝါ) အားမရှိသည်၊ (ဟုတွာ)။ တေန- ထို့ကြောင့်၊ “ဂတယောဗ္ဗနာ”တိ- ဂတယောဗ္ဗနာဟူ၍၊ အာဟ- မိန့်တော်မူပြီ။ အဒ္ဓဂတာ- ရှည်သောအခွန်သို့ ရောက်သည်၊ ဣတိ အယံ-ကား၊ အတ္ထော- တည်း။

၃၀။ အထ စိတ္တံ ဝိမုစ္စိ မေတိ- - ကား၊ သေလမ္ပိ ပါသာဏေ- ကျောက် ဆောင်၌၊ နိသိန္နာ စ- ထိုင်နေသည်လည်း၊ အမိ- ဖြစ်၏။ အထ တဒနန္တရံ- ထို၏အခြားမဲ့၌၊

ဝိရိယသမတာယ- ဝိရိယနှင့် သမာဓိ ညီမျှသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ သမ္ပဒေဝ- ကောင်းစွာ
သာလျှင်၊ ယောဇိတတ္တာ- ကမ္မဋ္ဌာန်းအားထုတ်မှုနှင့် ယှဉ်စေအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊
မဂ္ဂပဋိပါဋိယာ- မဂ်အစဉ်အားဖြင့်၊ သဗ္ဗေဟိဝိ- အလုံးစုံလည်း ဖြစ်ကုန်သော၊ အာသဝေဟိ-
အာသဝေါတရားတို့မှ၊ မမ- ငါ၏၊ စိတ္တံ- စိတ်သည်၊ ဝိမုစ္စိ- လွတ်ပြီ။ သေသံ- ကြွင်းသော
ပုဒ်အပေါင်းသည်၊ ဝုတ္တနယမေဝ- ဆိုအပ်ပြီးသော နည်းရှိသည်သာ။

မေတ္တိကာထေရ်ဂါထာဝဏ္ဏနာ- သည်၊ နိဋ္ဌိတာ- ပြီ။

၇။ မိတ္တာထေရ်ဂါထာဝဏ္ဏနာ

စာတုဒ္ဓသိ ပဉ္စဒသိန္တိအာဒိကာ- - - ဤသို့အစရှိသောဂါထာတို့သည်၊ အပရာယ-
တစ်ပါးသော၊ မိတ္တာယ- မိတ္တာမည်သော၊ ထေရိယာ- ထေရီမ၏၊ ဂါထာ- တို့တည်း။
အယမ္ဗိ- ဤမိတ္တာထေရီမသည်လည်း၊ ပုရိမဗုဒ္ဓေသု- ရှေးဘုရားရှင်တို့၌၊ ကတာမိကာရာ-
ပြုအပ်ပြီးသော လွန်ကဲသော ကောင်းမှုရှိသည်၊ (ဟုတ္တာ) တတ္ထ တတ္ထ ဘဝေ- ထိုထိုဘဝ၌၊
ဝိဝဇ္ဈပနိဿယံ- ဝဋ်ဆင်းရဲမှကင်းသောနိဗ္ဗာန်၏ အားကြီးသော အကြောင်းဖြစ်သော၊
ကုသလံ- ကုသိုလ်ကို၊ ဥပစိနန္တိ- ဆည်းပူးအားထုတ်လျက်၊ ဝိပဿိဿ- ဝိပဿီမည်တော်မူ
သော၊ ဘဂဝတော- ၏၊ ကာလေ- လက်ထက်တော်၌၊ ခတ္တိယကုလေ- မင်းမျိုး၌၊
နိဗ္ဗတ္တိတွာ- ဖြစ်၍၊ ဝိညုတံ- သိနားလည်သူ၏အဖြစ်သို့၊ ပတွာ- ရောက်လတ်သော်၊
ဗန္ဓုမဿ- ဗန္ဓုမာ မည်သော၊ ရညော- မင်း၏၊ အန္တေပုရိကာ- နန်းတွင်းသူသည်၊ ဟုတ္တာ-
၍၊ ဝိပဿိဿ- သော၊ ဘဂဝတော- ၏၊ သာဝိကံ- တပည့်မ ဖြစ်သော၊ ဧကံ- တစ်ပါးသော၊
ခိဏာသဝတ္ထေရိ- ရဟန္တာထေရီမကို၊ ဒိသွာ- မြင်၍၊ ပသန္နမာနဿ- ကြည်ညိုသော
စိတ်ရှိသည်၊ ဟုတ္တာ- ၍၊ တဿာ- ထိုရဟန္တာထေရီမ၏၊ ဟတ္ထတော- လက်မှ၊ ပတ္တံ-
သပိတ်ကို၊ ဂဟေတွာ- ယူ၍၊ ပဏီတဿ- မွန်မြတ်သော၊ ခါဒနီယဘောဇနီယဿ-
ခဲဖွယ်ဘောဇဉ်ဖြင့်၊ ပူရေတွာ- ပြည့်စေ၍၊ မဟဋ္ဌေန- အဖိုးများစွာထိုက်သော၊
သာဓုကယုဂေန- ပုဆိုးအစုံနှင့်၊ သဒ္ဓိ- တကွ၊ အဒါသိ- ပေးလှူပြီ။ သာ- ထိုအမျိုးသမီးသည်၊
တေန ပုညကမ္မေန- ထိုကောင်းမှုကံကြောင့်၊ ဒေဝမနုဿေသု- နတ်လူတို့၌၊ သံသရန္တိ-
ကျင်လည်လျက်၊ ဣမသ္မိ ဗုဒ္ဓုပ္ပါဒေ- ၌၊ ကပိလဝတ္ထုသ္မိ- ကပိလဝတ်ပြည်၌၊ သကျရာဇ-
ကုလေ- သာကီဝင်မင်းမျိုး၌၊ နိဗ္ဗတ္တိတွာ- ဖြစ်၍၊ ဝိညုတံ- သိနားလည်သူ၏အဖြစ်သို့၊
ပတွာ- ရောက်လတ်သော်၊ သတ္တု- မြတ်စွာဘုရား၏၊ သန္တိကေ- အထံတော်၌၊ ဓမ္မံ- ကိုး
သုတွာ- နာရ၍၊ ပဋိလဒ္ဓသဒ္ဓါ- ရအပ်သောသဒ္ဓါတရားရှိသော၊ ဥပါသိကာ- ဥပါသိကာမ
သည်၊ အဟောသိ- ဖြစ်ပြီ။ သာ- ထိုဥပါသိကာမသည်၊ အပရဘာဂေ- နောက်အဖို့၌၊

မဟာပဇာပတိဂေါတမိယာ- မိထွေးတော်မဟာပဇာပတိဂေါတမိ၏။ သန္တိကေ- အထံ
 တော်၌၊ (နာ- ၃၈) ပဗ္ဗဇိတွာ- ရဟန်းပြု၍၊ ကတပုဗ္ဗကိစ္စာ- ပြုအပ်ပြီးသော ပုဗ္ဗကိစ္စ
 ရှိသည်ဖြစ်၍၊ ဝိပဿနာယ- ဖြင့်၊ ကမ္မ- ကမ္မဋ္ဌာန်းအားထုတ်မှုကို၊ ကရောန္တိ- ပြုလတ်သော်၊
 န စိရဿေဝ- မကြာမြင့်မီပင်၊ ပဋိသမ္ဘိဒါဟိ- တို့နှင့်၊ သဟ- တကွ၊ အရဟတ္တံ- သို့၊
 ပါပုဏိ- ပြီ။ တေန- ထို့ကြောင့်၊ အပဒါနေ- ၌၊ “နဂရေ ဗန္ဓုမတိယာ ။ပ။ သာသနံ” နှိ-
 “နဂရေ ဗန္ဓုမတိယာ ။ပ။ သာသနံ” ဟူ၍၊ ဝုတ္တံ- မိန့်တော်မူအပ်ပြီ။

(အပဒါန်ပါဠိတော်အနက်)

- “ဗန္ဓုမတိယာ- ဗန္ဓုမတိ မည်သော၊ နဂရေ- မြို့၌၊ ဗန္ဓုမာ နာမ- ဗန္ဓုမာ
 မည်သော၊ ခတ္တိယော- မင်းသည်၊ အာသိ- ဖြစ်ပြီး၊ အဟံ- သည်၊ တဿ ရညော-
 ထိုဗန္ဓုမာမင်း၏၊ ဘရိယာ- မိဖုရားသည်၊ အဟံ- ဖြစ်ပြီး၊ အဟံ- သည်၊ ဧကဇ္ဈံ-
 မင်းနှင့် အတူ၊ စာရယာမိ- လှည့်လည်သွားလာ၏။

- တဒါ- ထိုအခါ၌၊ အဟံ- သည်၊ ရဟောဂတာ- ဆိတ်ငြိမ်ရာသို့ကပ်လျက်၊
 နိဿိဒိတွာ- ထိုင်၍၊ ဧဝံ- ဤသို့၊ စိန္တေသိ- ကြံစည်မိပြီ။ (ကိံ စိန္တေသိ- နည်း)၊
 ဟိ လသ္မာ- အကြင်ကြောင့်၊ မေ မယာ- ငါသည်၊ အာဒါယ- ဆောင်ယူ၍၊
 ဂမနိယံ- သွားထိုက်သော၊ ကတံ- ပြုအပ်သော၊ ကုသလံ- ကုသိုလ်သည်၊ မေ-
 ငါအား၊ နတ္ထိ- မရှိချေတကား။

- တသ္မာ- ထို့ကြောင့်၊ မဟာဘိတာပံ- ပြင်းစွာပူလောင်ခြင်းရှိသော၊ ကဋ္ဌကံ-
 ခါးစပ်သော၊ ယောရရူပံ- ကြမ်းတမ်းသောသဘောရှိသော၊ သုဒါရုဏံ- အလွန်
 ကြမ်းကြုတ်သော၊ နိရယံ- ငရဲသို့၊ ဂစ္ဆာမိ နှန- သွားရလိမ့်မည်တကား၊ ဧတ္ထ-
 ဤငရဲသို့သွားရခြင်း၌၊ မေ- ငါအား၊ သံသယော- ယုံမှားဘွယ်သည်၊ နတ္ထိ-
 မရှိချေတကား။ (ဣတိ- ဤသို့၊ စိန္တေသိ- ကြံမိပြီ)။

- (အဟံ- တပည့်တော်သည်)၊ ရာဇာနံ- မင်းကို၊ ဥပသင်္ကမ္မ- ချဉ်းကပ်၍၊
 ဣဒံ ဝစနံ- ဤစကားကို၊ အဗြဝိ- ဆိုပြီ။ (ကိံ အဗြဝိ- နည်း)၊ ‘ခတ္တိယ- မင်းမြတ်၊
 မေ- အား၊ ဧကံ- တစ်ပါးသော၊ သမဏံ- ရဟန်းကို၊ ဒေဟိ- ပေးပါလော့၊
 ဘောဇယိဿာမိ- ဆွမ်းဆက်ကပ်ချင်ပါ၏။’ (ဣတိ- သို့၊ အဗြဝိ- ဆိုပြီ)။

- မဟာရာဇာ- ဗန္ဓုမာမင်းကြီးသည်၊ မေ- အား၊ ဘာဝိတိန္ဒြိယံ- ပွားပြီးသော
 ဣန္ဒြေရှိသော၊ သမဏံ- ရဟန်းကို၊ အဒါသိ- ပေးပြီ၊ တဿ- ထိုရဟန်း၏၊ ပတ္တံ-
 သပိတ်ကို၊ ဂဟေတွာန- ယူ၍၊ ပရမန္ဓေန- မွန်မြတ်သော ဆွမ်းဘောဇဉ်ဖြင့်၊
 ပူရယိ- ပြည့်စေခဲ့ပြီ။

- အဟံ- သည်၊ ပရမန္ဓံ- မွန်မြတ်သောဆွမ်းဘောဇဉ်ကို၊ ပူရယိတွာ-

ပြည့်စေပြီး၍၊ ဂန္ဓာလေပ- နံသာဖြင့် လိမ်းကံခြင်းကို၊ အကာသိ- ပြုခဲ့ပြီ၊ ဇာလေန-
ဇာပဝါဖြင့်၊ ပိဒဟိတွာန- ဖုံးအုပ်၍၊ ဝတ္ထယုဂေန- သက်န်းခွံစုံဖြင့်၊ ဆာဒယိ-
ဖုံးလွှမ်းလှူဒါန်းခဲ့ပြီ။

- မမ- တပည့်တော်၏။ ဧတံ အာရမ္မဏံ- ထိုအာရုံကို၊ ယာဝဇီဝိတံ-
အသက်ထက်ဆုံး၊ (အဟံ- သည်)၊ သရာမိ- အောက်မေ့၏။ တတ္ထ- ထိုအာရုံ၌၊
စိတ္တံ- ကို၊ ပဿာဒေတွာ- ကြည်ညိုစေ၍၊ အဟံ- သည်၊ တာဝတိံသံ- တာဝတိံသာ
တုံသို့၊ အဂစ္ဆိ- ကပ်ရောက်ရပြီ။

- (အဟံ- သည်)၊ တိသာနံ- သုံးဆယ်ကုန်သော၊ ဒေဝရာဇ္ဇနံ- နတ်မင်းကြီး
တို့၏။ မဟေသိတ္တံ- မိဖုရား၏အဖြစ်ကို၊ အကာရယိ- ပြုခဲ့ရပြီ၊ မယံ- ငါအား၊
(ဝါ) သည်၊ မနသာ- စိတ်ဖြင့်၊ ပတ္တိတံ- တောင့်တအပ်သောဆုသည်၊ ယထိန္ဒိတံ-
အလိုရှိတိုင်း၊ နိဗ္ဗတ္တတိ- ဖြစ်၏။

- ဝီသာနံ- နှစ်ဆယ်ကုန်သော၊ စက္ကဝတ္တီနံ- စကြာဝတေး မင်းတို့၏။
မဟေသိတ္တံ- မိဖုရား၏အဖြစ်ကို၊ အကာရယိ- ပြုခဲ့ရပြီ၊ အဟံ- သည်၊
ဩစိတတ္တာဝ- ဆည်းပူးအပ်သော ကုသိုလ်စိတ်ရှိသည်သာလျှင်၊ ဟုတွာန- ဖြစ်၍၊
ဘဝေသု- ဘဝတို့၌၊ သံသရာမိ- ကျင်လည်ရ၏။

- အဟံ- သည်၊ သဗ္ဗဗန္ဓနမုတ္တာ- အလုံးစုံသော နောင်ဖွဲ့ခြင်းမှ လွတ်၏။
မေ- အား၊ ဥပါဒိကာ- စွဲလမ်းခြင်းသည်၊ အပေတာ- ကင်း၏၊ (အဟံ)၊ သဗ္ဗာသဝ-
ပရိက္ခိဏာ- ကုန်ခန်းပြီးသော အလုံးစုံသော အာသဝတရားတို့ရှိသည်၊ အမှီ-
ဖြစ်၏၊ ဣဒါနိ- ဤ (မေ- အား)၊ ပုနဗ္ဘဝေါ- နောက်ထပ်တစ်ဖန် ဘဝသစ်သည်၊
နတ္ထိ- မရှိတော့။

- ဣတော- ဤဘဒ္ဒကမ္ဘာမှ၊ ဧကနဂုတေ ကပ္ပေ- ကိုးဆယ်တစ်ကမ္ဘာ
ထက်၌၊ တဒါ- ထိုအခါ၌၊ ဒါနံ- ဆွမ်းအလှူကို၊ ယံ အဒဝီ- အကြင်ပေးလှူခဲ့ပြီ။
(တတော- ထိုပေးလှူရာအခါမှ၊ ပဘုတိ- စ၍)၊ ဒုဂ္ဂတိ- ဒုဂ္ဂတိဘဝကို၊
နာဘိဇာနာမိ- မသိစဖူး၊ ဣဒံ- ဤဒုဂ္ဂတိဘဝကို မသိရခြင်းဟူသောအကျိုးသည်၊
ပိဏ္ဍပါတဿ- ဆွမ်းလှူရခြင်း၏၊ ဖလံ- အကျိုးတည်း။

ကိလေသာ စရာပိတာ မယံ ။ ပ။ ကတံ ဗုဒ္ဓဿ သာသနံ” န္တိ။

(နာ- ၃၈) ပန-ဆက်၊ အရဟတ္တံ- သို့၊ ပတွာ- ရောက်ပြီး၍၊ အတ္တနော- ၏၊ ပဋိပတ္တိ-
ကို၊ ပစ္စဝေက္ခိတွာ- ဆင်ခြင်၍၊ ပီတိ သောမနဿဇာတာ- ဖြစ်သော ပီတိ သောမနဿ
ရှိသည်၊ (ဟုတွာ)၊ ဥဒါနဝသေန- ဖြင့်၊ “ဓာတုဒ္ဓသိ ပဉ္စဒသိ ။ ပ။ ဝိနေယျ ဟဒယေ ဒရံ”
န္တိ- - ဟူကုန်သော၊ ဒွေ- ကုန်သော၊ ဣမာ ဂါထာ- တို့ကို၊ အဘာသိ- ရွတ်ဆိုတော်မူပြီ။

(ဂါထာအနက်)

၃၁- ၃၂။ “(အဟံ)၊ စာတုဒ္ဓသိ- တစ်ဆယ့်လေးရက် လကွယ်ဥပုသ်နေ့ပတ်လုံးလည်း
ကောင်း၊ ပဉ္စဒသိ- တစ်ဆယ့်ငါးရက် လပြည့် လကွယ် ဥပုသ်နေ့ပတ်လုံးလည်း
ကောင်း၊ ပက္ခဿ- လဆန်း လဆုတ် ပက္ခတိုင်း၏။ ယာ အဋ္ဌမိ- အကြင်ရှစ်ရက်
ဥပုသ်နေ့သည်၊ အတ္ထိ- ရှိ၏။ (တဉ္စ- ထိုရှစ်ရက် ဥပုသ်နေ့ပတ်လုံးလည်းကောင်း၊)
ပါဠိဟာရိယပက္ခဉ္စ^၁- အဘိတ်နေ့ နှင့် ဥပုသ်ထွက်နေ့ ပတ်လုံးလည်းကောင်း၊
အဋ္ဌင်္ဂသုဿမာဂတံ- ရှစ်ပါးသောအင်္ဂါနှင့်ပြည့်စုံသော၊ ဥပေါသထံ- ဥပုသ်ကို၊
ဒေဝကာယာဘိနန္ဒိနီ- နတ်ဘဝကို တောင့်တသည်ဖြစ်၍၊ ဥပါဂစ္ဆိ- ကျင့်သုံးခဲ့ပြီ။

အဇ္ဇ- ယနေ့၊ (ဝါ) ယခုတော့၊ သာ အဟံ- ထိုတပည့်တော်သည်၊ ဧကေန-
တစ်ကြိမ်သော၊ ဘတ္တေန- ဆွမ်းစားခြင်းနှင့်၊ (တစ်နည်း) ဧကေန ဘတ္တေန- ဆွမ်း
တစ်ထပ်သာ စားခြင်းနှင့်၊ (သမန္တာဂတာ- ပြည်စုံသော)၊ မုဏ္ဍာ- ဦးပြည်းသော
(ဝါ) ခေါင်းရိတ်ထားသော၊ သံယာဠိပါရုတာ- ဝတ်ရုံအပ်သော ဒုက္ခဋ္ဌသင်္ကန်း
ရှိသော ဘိက္ခုနီမသည်၊ (ဟုတွာ-၍)၊ ဟဒယေ- စိတ်နှလုံး၌၊ ဒရံ- ကိလေသာ
ဟူသောပူပန်ခြင်းကို၊ ဝိနေယျ ဝိနေတွာ- အရဟတ္တမဂ်ဖြင့် အကြွင်းမဲ့
ပယ်ဖျောက်ပြီး၍၊ ဒေဝကာယံ- နတ်ဘဝကို၊ (ဝါ) ဘဝအားလုံးကို၊ န ပတ္တေ-
မတောင့်တတော့။”

၃၁။ တတ္ထ - - တို့၌၊ စာတုဒ္ဓသိ ပဉ္စဒသိန္တိ - -ကား၊ စတုဒ္ဓသန္တံ- တစ်ဆယ့်
လေးရက်တို့၏၊ ပူရဏီ- ပြည့်ကြောင်းနေ့သည်၊ စာတုဒ္ဓသိ- မည်၏၊ ပဉ္စဒသန္တံ- တစ်ဆယ့်ငါး
ရက်တို့၏၊ ပူရဏီ- ပြည့်ကြောင်းနေ့သည်၊ ပဉ္စဒသိ- မည်၏။ တံ စာတုဒ္ဓသိ စ- ထို
တစ်ဆယ့်လေးရက်လကွယ်ဥပုသ်နေ့ပတ်လုံးလည်းကောင်း၊ တံ ပဉ္စဒသိ စ- ထိုတစ်ဆယ့်

-
- ၁။ ပါဠိဟာရိယပက္ခ မှတ်ဖွယ် -
 - ဤအဋ္ဌကထာ၌ စာတုဒ္ဓသိ၊ ပဉ္စဒသိ၊ အဋ္ဌမိ တို့၏ အကြံရေး အထွက်ရေး(အဘိတ်နေ့၊ ဥပုသ်ထွက်နေ့)
တို့ကို ပါဠိဟာရိယပက္ခ ဟု ဖွင့်ဆိုသည်။
 - အံ၊ ၄၊ ၂။ ၁၂၃။ ၌ ကား-
၁။ ဝါတွင်းသုံးလတိတိ စောင့်ထိန်းအပ်သော သီလ၊
၂။ သုံးလမစွမ်းနိုင်ခဲ့သော် သီတင်းကျွတ်လပြည့် ပထမပဝါရဏာနေ့ နှင့် တန်ဆောင်မုန်းလပြည့်
ဒုတိယပဝါရဏာနေ့တို့ အကြား တစ်လတိတိစောင့်ထိန်းအပ်သောသီလ၊
၃။ ယင်းတစ်လ မစွမ်းနိုင်ခဲ့သော် သီတင်းကျွတ်လပြည့် ပထမပဝါရဏာနေ့မှစ၍ ဆယ့်ငါးရက်တိတိ
စောင့်ထိန်းအပ်သောသီလ- ဟုဆိုအပ်သော နိဗ္ဗာနပါသထသီလကို ပါဠိဟာရိယပက္ခ ဟု ဖွင့်ဆိုသည်။
 - သုတ္တနိပါတ်အဋ္ဌကထာ (၂၊ ၁၀၀) ၌ကား၊ ဝါတွင်းသုံးလ နှင့် အဝင်တစ်လ အထွက်တစ်လ
အားဖြင့် ၅- လ ကို ပါဠိဟာရိယပက္ခ ဟု ဖွင့်ဆိုသည်။
 - အခြားအဋ္ဌကထာတို့၌ ဖွင့်ဆိုချက်များသည်လည်း အထက်ပါ တို့၌ အကျုံးဝင်၏။

ငါးရက် ဥပုသ်နေ့ပတ်လုံးလည်းကောင်း၊ ပက္ခဿာတိ ဣမိနာ- ပက္ခဿဟူသောပုဒ်နှင့်၊ သမ္ပန္နော- ဆက်စပ်အပ်၏။ စ- ဆက်၍ ဆိုဦးအံ့၊ ဧတံ- ဤစာတုဒ္ဒသီ ပဉ္စဒသီ ဟူသော သဒ္ဒါသည်၊ အစူန္တသံယောဂေ- အစူန္တသံယောဂအနက်၌၊ ဥပယောဂဝစနံ- ဒုတိယာ ဝိဘတ်ရှိသော သဒ္ဒါတည်း။ (တစ်နည်း) ဧတံ- ဤစာတုဒ္ဒသီ ပဉ္စဒသီ၌ရှိသော ဒုတိယာ ဝိဘတ်သည်၊ အစူန္တသံယောဂေ- အစူန္တသံယောဂအနက်၌၊ ဥပယောဂဝစနံ- ဒုတိယာ ဝိဘတ်တည်း။ ပက္ခဿ- လဆန်းလဆုတ်ပက္ခတိုင်း၏။ ယာ အဋ္ဌမီ- အကြင်ရှစ်ရက် မြောက်နေ့သည်၊ (အတ္ထိ)၊ တဉ္စ- ထိုရှစ်ရက်မြောက် ဥပုသ်နေ့ပတ်လုံးလည်းကောင်း၊ ဣတိ အယံ- ဤသည်ကား၊ ယောဇနာ- ယောဇနာတည်း။ ပါဠိဟာရိယပက္ခဿာတိ- - -ကား၊ ပရိဟရဏကပက္ခဿ- ရှေးရှုဆောင်တတ်သောနေ့လည်းဖြစ်သော၊ စာတုဒ္ဒသီပဉ္စဒသီ- အဋ္ဌမိနံ- စာတုဒ္ဒသီ၊ ပဉ္စဒသီ၊ အဋ္ဌမီ ဥပုသ်နေ့တို့၏။ ယထာက္ကမံ- အစဉ်အတိုင်း၊ အာဒိတော ဝါ- အစမှလည်းကောင်း၊ အန္တတော ဝါ- အဆုံးမှလည်းကောင်း၊ ပဝေသနိဂ္ဂမဝသေန- အဝင်၊ အထွက်၏ အစွမ်းဖြင့်၊ ဥပေါသထသီလဿ- ဥပုသ်သီလကို၊ (ဝါ) ဥပုသ်သီလ၏၊ ပရိဟရိတဗ္ဗပက္ခဿ- ရှေးရှုဆောင်အပ်သောနေ့လည်းဖြစ်သော၊ တေရသီပါဠိပဒသတ္တမိ- နဝမီ စ - ဆယ့်သုံးရက်နေ့၊ အထွက်တစ်ရက်နေ့၊ ခုနစ်ရက်နေ့၊ ကိုးရက်နေ့တို့ ပတ်လုံးလည်းကောင်း၊ ဣတိ အယံ- ဤသည်ကား၊ အတ္ထော- အနက်တည်း။ အဋ္ဌင်္ဂ သုသမာဂတန္တိ- - ကား၊ ပါဏာတိပါတာ- သူ့အသက်ကို သတ်ခြင်းမှ၊ ဝေရမဏိအာဒိဟိ- ရှောင်ကြဉ်ခြင်းအစရှိကုန်သော၊ အဋ္ဌဟိ- ရှစ်ပါးကုန်သော၊ အင်္ဂေဟိ- အင်္ဂါတို့နှင့်၊ သုဠ- ကောင်းစွာ၊ သမန္နာဂတံ- ပြည့်စုံသော။

၃၂။ ဥပေါသထံ ဥပါဝစ္ဆန္တိ- - ကား၊ ဥပဝါသံ- ဥပုသ်စောင့်သုံးခြင်းသို့ ဥပဂမိ- ကပ်ရောက်ခဲ့ပြီ၊ ဥပဝသီ- ကျင့်သုံးပြီ၊ ဣတိ အယံ- ကား၊ အတ္ထော- အနက်တည်း။ ယံ- ယင်းအကြောင်းကို၊ သန္ဓာယ- ရည်ရွယ်၍၊ “ပါဏံ န ဟနေ - - - ။ပ။ - - - ပကာသိတန္တိ- - - ဟူ၍၊ ဝုတ္တံ- မိန့်တော်မူအပ်ပြီ။

(ဂါထာအနက်)

- “ပါဏံ- သူတစ်ပါးအသက်ကို၊ န ဟနေ- မသတ်ရာ၊ အဒိန္နံ- အရှင် မပေးအပ်သော သူ့ဥစ္စာကို၊ န စ အာဒိယေ- ခိုးလည်း မခိုးယူရာ၊ မုသာ- မဟုတ် မမှန်သောစကားကို၊ န ဘာသေ- မပြောဆိုရာ၊ မဇ္ဇပေါ စ- သေအရက်ကို သောက်တတ်သူသည်လည်း၊ န သိယာ- မဖြစ်ရာ၊ အဗြဟ္မစရိယာ- မမြတ်သော အကျင့်ဟုဆိုအပ်သော၊ မေထုနာ- မေထုန်အကျင့်မှ၊ ဝိရမေယျ- ရှောင်ကြဉ်ရာ၏

၁။ ဤအဋ္ဌကထာစာမျှ၌ တေရသီပါဠိပဒသတ္တမိနဝမီသု စာတိ အတ္ထော-ဟု သတ္တမီဝိဘတ်ဖြင့် ရှိသည်။ ဝိမာန၊ ၆၊ ၆၄-၌လည်း ကြည့်။

ရတ္တိ- ညဉ့်အခါ၌၊ ဝိကာလဘောဇနံ- ဝိကာလဘောဇဉ်ကို၊ (ဝါ) အခါမဲ့
ဘောဇဉ်ကို၊ န ဘုရေယျ- မစားရာ။

မာလံ- ပန်းကို၊ န ဓာရေ- မပန်ရာ၊ ဂန္ဓံ စ- နံသာကိုလည်း၊ န အာစရေ-
မသုံးရာ၊ မဉ္ဇေ ဝါ- အပ်သော ညောင်စောင်း၌လည်းကောင်း၊ ဆမာယံ ဝါ-
မြေပေါ်၌လည်းကောင်း၊ သန္တတေ ဝါ - အပ်သော အခင်း၌လည်းကောင်း၊
သယေထ- အိပ်ရာ၏၊ ဟိ- မှန်၏၊ ဒုက္ခန္တဂုနာ- ဝဋ်ဆင်းရဲ၏ အဆုံးသို့ ရောက်
တော်မူပြီးသော၊ ဗုဒ္ဓေန- မြတ်စွာဘုရားသည်၊ ပကာသိတံ- ထင်ရှားပြတော်မူ
အပ်သော၊ ဧတံ ဥပေါသထံ- ဤဥပုသ်သီလမျိုးကို၊ အဋ္ဌကိကံ- အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော
သီလဟူ၍၊ အာဟု- ဆိုကြကုန်ပြီ။”

ဒေဝကာယာဘိနန္ဒနီတိ- -ကား၊ တတြူပပတ္တိအာကင်္ခါဝသေန-
ထိုနတ်ပြည်၌ ပဋိသန္ဓေနေလိုခြင်း၏အစွမ်းဖြင့်၊ စာတုမဟာရာဇိကာဒိ- စတုမဟာရာဇ်
အစရှိသော၊ ဒေဝကာယံ- နတ်ဘုံကို၊ အဘိပတ္တေန္တိ- တောင့်တလျက်၊ ဥပေါသထံ-
ဥပုသ်ကို၊ ဥပါဂစ္ဆိ- ကျင့်သုံးပြီ။ ဣတိ အယံ- ဤသည်ကား၊ ယောဇနာ- တည်း။ သာဇ္ဇ
ဧကေန ဘတ္တေနာတိ- -ကား၊ (နာ- ၄၀) သာ အဟံ- ထိုတပည့်တော်သည်၊ အဇ္ဇ-
ယနေ၊ ဣမသ္မိယေဝ ဒိဝသေ- ဤယနေ၌ပင်၊ ဧကေန- တစ်ထပ်တည်းသော၊
ဘတ္တဘောဇနက္ခဏေန- ဆွမ်းကို သုံးဆောင်ရာခဏနှင့်၊ မုဏ္ဍာ သံဃာဋီပါရတာတိ- -
ကား၊ မုဏ္ဍိတကေသာ စ- ဦးပြည်းတုံးအပ်သော ဆံပင်ရှိသည်လည်းကောင်း၊
သံဃာဋီပါရတသရီရာ စ- ဒုကုဋ်သင်္ကန်းဖြင့် ရံအပ်သော ကိုယ်ရှိသည်လည်းကောင်း၊
ဟုတွာ- ၍၊ ပဗ္ဗဇိတာ- ရဟန်းပြုအပ်သည်၊ (အမှီ- ဖြစ်၏)၊ ဣတိ အယံ- ကား၊ အတ္ထော-
တည်း။ ဒေဝကာယံ န ပတ္တေဟန္တိ- -ကား၊ အဂ္ဂမဂ္ဂဿ- အရဟတ္တမဂ်ကို၊ အဓိဂတတ္တာ-
ရအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ကဗ္ဗိ- တစ်စုံတစ်ခုသော၊ ဒေဝနိကာယံ- နတ်ဘုံကို၊ အဟံ-
သည်၊ န ပတ္တယေ- မတောင့်တတော့။ တေနေဝ- ထို့ကြောင့်သာလျှင်၊ “ဝိနေယျ ဟဒယေ
ဒရန္တိ- - - ဟူ၍၊ အာဟ- ပြီ။ စိတ္တဂတံ- စိတ်သို့ ရောက်သော၊ ကိလေသဒရထံ-
ကိလေသာဟူသော ပူပန်ခြင်းကို၊ သမုဇ္ဈေဒဝသေန- အကြွင်းမဲ့ပယ်သတ်ခြင်း၏အစွမ်းဖြင့်၊
ဝိနေတွာ- ပယ်ဖျောက်၍၊ ဣတိ အယံ- ကား၊ အတ္ထော- တည်း။ ဣဒမေဝ- ဤစကား
သည်ပင်၊ အဿာ- ထိုမိတ္တာထေရီမ၏၊ အညာဗျာကရဏံ- အရဟတ္တဖိုလ်ကို
လျှောက်ကြားသော စကားသည်၊ အဟောသိ- ပြီ။

မိတ္တာထေရီဂါထာဝတ္ထနာ- သည်၊ နိဋ္ဌိတာ- ပြီ။

၈။ အဘယမာတုထေရီဂါထာဝဏ္ဏနာ

ဥဒ္ဓံ ပါဒတလာတိအာဒိကာ- - - ဤသို့အစရှိသောဂါထာတို့သည်၊ အဘယ-
မာတာယ- အဘယမာတာမည်သော၊ ထေရီယာ- ၏၊ ဂါထာ- တို့တည်း။ အယမ္ဗိ-
ဤအဘယမာတာထေရီမသည်လည်း၊ ပုရိမဗုဒ္ဓေသု- ရှေးဘုရားရှင်တို့၌၊ ကတာဓိကာရာ-
ပြုအပ်ပြီးသော လွန်ကဲသောကောင်းမှုရှိသည်၊ (ဟုတွာ)၊ တတ္ထ တတ္ထ ဘဝေ- ထိုထိုဘဝ၌၊
ပုညာနိ- ကောင်းမှုတို့ကို၊ ဥပစိနန္တိ- ဆည်းပူးအားထုတ်လျက်၊ တိဿဿ- တိဿ မည်
တော်မူသော၊ ဘဂဝတော- ၏၊ ကာလေ- လက်ထက်တော်၌၊ ကုလဂေဟေ- အမျိုးကောင်း
အိမ်၌၊ နိဗ္ဗတ္တိတွာ- ဖြစ်၍၊ ဝိညုတံ- သိနားလည်သူ၏အဖြစ်သို့၊ ပတွာ- ရောက်လတ်သော်
ဧကဒိဝသံ- တစ်နေ့သ၌၊ သတ္တာရံ- မြတ်စွာဘုရားကို၊ ပိဏ္ဍာယ- ဆွမ်းအလို့ငှါ၊ စရန္တံ-
ကြွတော်မူသည်ကို၊ ဒိသ္မာ- မြင်၍၊ ပသန္နမာနသာ- ကြည်ညိုသော စိတ်ရှိသည်၊ (ဟုတွာ)၊
ပတ္တံ- သပိတ်ကို၊ ဂဟေတွာ- ယူ၍၊ ကဇ္ဈမတ္တံ- တစ်ဖွန်းမျှလောက်သော၊ ဘိက္ခံ- ဆွမ်းကို
အဝါသိ- ပေးလှူပြီ။ သာ- ထိုအမျိုးသမီးသည်၊ တေန ပုညကမ္မေန- ထိုကောင်းမှုကြောင့်၊
ဒေဝမနုဿေသု- နတ်လူတို့၌၊ သံသရန္တိ- ကျင်လည်လျက်၊ ဣမသ္မိ ဗုဒ္ဓုပ္ပါဒေ- ဤဂေါတမ
မြတ်စွာဘုရားပွင့်တော်မူရာအခါ၌၊ တာဒိသေန- ထိုသို့ သဘောရှိသော၊ ကမ္မနိဿန္တေန-
ကံ၏အကျိုးဆက်ကြောင့်၊ ဥဇ္ဇေနိယံ- ဥဇ္ဇေနိပြည်၌၊ ပဒုမဝတီ နာမ- ပဒုမဝတီမည်သော၊
နဂရသောဘိဏီ- ပြည့်တန်ဆာမသည်၊ အဟောသိ- ဖြစ်ပြီ။ ဗိမ္ဗိသာရော- ဗိမ္ဗိသာရ
မည်သော၊ ရာဇာ- မင်းသည်၊ တဿာ- ထိုပဒုမဝတီ၏၊ ရူပသမ္ပတ္တိအာဒိကေ- အဆင်းနှင့်
ပြည့်စုံခြင်း အစရှိကုန်သော၊ ဂုဏေ- ဂုဏ်တို့ကို၊ သုတွာ- ကြား၍၊ ပုရောဟိတဿ-
ပုရောဟိတ်အား၊ အာစိက္ခံ- ပြောကြားပြီ။ (ကိ- အဘယ်သို့၊ အာစိက္ခံ- ပြောကြားသနည်း)၊
“ဥဇ္ဇေနိယံ- ဥဇ္ဇေနိပြည်၌၊ ပဒုမဝတီ နာမ- ပဒုမဝတီမည်သော၊ ဂဏိကာ- ပြည့်တန်ဆာမ
သည်၊ အဟောသိ ကိရ- ရှိသတဲ့၊ အဟံ- ငါသည်၊ တံ- ထိုပဒုမဝတီ ပြည့်တန်ဆာမကို၊
ဒဠကာမော- တွေ့မြင်လိုသည်၊ အမ္ဗိ- ဖြစ်၏။” ဣတိ- ဤသို့၊ အာစိက္ခံ- ပြောကြားပြီ။
ပုရောဟိတော- ပုရောဟိတ်သည်၊ “ဒေဝ- အရှင်မင်းကြီး၊ သာဓု- ကောင်းပါပြီ။” ဣတိ-
သို့၊ ပဋိဇာနိတွာ- ဝန်ခံ၍၊ မန္တဗလေန- မန္တန်၏အစွမ်းဖြင့်၊ ကုမ္ဘီရံ နာမ- ကုမ္ဘီရမည်သော၊
ယက္ခံ- ဘီလူးကို၊ အာဝဟေတွာ- ခေါ်ဆောင်၍၊ ယက္ခာနုဘာဝေန- ဘီလူး၏တန်ခိုး
အာနုဘော်ဖြင့်၊ ရာဇာနံ- မင်းကို၊ တာဝဒေဝ- ထိုခဏ၌ပင်လျှင်၊ ဥဇ္ဇေနိနဂရံ- ဥဇ္ဇေနိမြို့သို့
နေသိ- ပို့ဆောင်ပြီ။ ရာဇာ- ဗိမ္ဗိသာရမင်းသည်၊ တာယ- ထိုပဒုမဝတီပြည့်တန်ဆာမနှင့်၊
သဒ္ဓိ- တကွ၊ ဧကရတ္တိ- တစ်ည၌မျှ၊ သံဝါသံ- ပေါင်းသင်းခြင်းကို၊ ကပ္ပေသိ- ပြုပြီ။ သာ-
ထိုပဒုမဝတီသည်၊ တေန- ထိုသို့တစ်ည၌မျှ ပေါင်းသင်းခြင်းကြောင့်၊ ဂပ္ပံ- ကိုယ်ဝန်ကို၊
ဂဏိ- ယူပြီ။ ရညော စ- မင်းအားလည်း၊ “မမ- ငါ၏၊ ကုမ္ဘီယံ- ဝမ်း၌၊ ဂဗ္ဘော-

ကိုယ်ဝန်သည်၊ ပတိဋ္ဌဟိ- တည်ပြီ” ဣတိ- ဤသို့၊ အာရောစေသိ- ပြောကြားပြီ။ တံ- ထိုစကားကို၊ သုတ္တာ- ကြား၍၊ ရာဇာ- ဗိမ္ဗိသာရမင်းသည်၊ နံ- ထိုပဒုမဝတီကို၊ “ပုတ္တော- သားသည်၊ သစေ ဘဝေယျ- အကယ်၍ဖြစ်အံ့၊ ဝမေတွာ- ကြီးပွားစေ၍၊ မမံ- ငါ့ကို၊ ဒဿေဟိ- ပြလော့၊” ဣတိ- သို့၊ ဝတွာ- ပြော၍၊ နာမမုဒ္ဓိကံ- အမည်အမှတ်သားပါသော လက်စွပ်ကို၊ ဒတွာ- ပေး၍၊ အဂမာသိ- သွားပြီ။ သာ- ထိုပဒုမဝတီသည်၊ ဒသမာသစ္စယေန- ဆယ်လလွန်ရာအခါ၌၊ ပုတ္တံ- သားကို၊ ဝိဇာယိတွာ- ဖွားမြင်၍၊ နာမဂ္ဂဟဏဒိဝသေ- နာမည်မှည့်သောနေ့၌၊ အဘယောတိ နာမံ- အဘယဟူသော အမည်ကို၊ အကာသိ- ပြုပြီ။ ပုတ္တဉ္စ- သားကိုလည်း၊ သတ္တဝသိကကာလေ- ခုနစ်နှစ်အရွယ်ရှိသောကာလ၌၊ “တဝ- သင်၏၊ ပိတာ- ခမည်းတော်သည်၊ ဗိမ္ဗိသာရမဟာရာဇာ- ဗိမ္ဗိသာရမင်းကြီးတည်း၊” ဣတိ- ဤသို့၊ (ဝတွာ- ပြော၍)၊ ရညော- မင်း၏၊ သန္တိကံ- အထံသို့၊ ပဟိဏိ- စေလွှတ်ပြီ။ ရာဇာ- ဗိမ္ဗိသာရမင်းကြီးသည်၊ တံ ပုတ္တံ- ထိုသားကို၊ ပဿိတွာ- မြင်၍၊ ပုတ္တသိနေဟံ- သား၌ဖြစ်သော ချစ်ခြင်းကို၊ ပဋိလဘိတွာ- ရ၍၊ ကုမာရကပရိဟာရေန- မင်းသား အဆောင်အယောင်ဖြင့်၊ ဝမေသိ- ကြီးပွားစေပြီ။ တဿ- ထိုအဘယမင်းသားအား၊ သဒ္ဓါပဋိလာဘော- သဒ္ဓါတရားကို ရခြင်းသည်လည်းကောင်း၊ ပဗ္ဗဇ္ဇာ- ရဟန်းအဖြစ်သည် လည်းကောင်း၊ ဝိသေသာဓိဂမော စ- တရားထူးကို ရခြင်းသည်လည်းကောင်း၊ ဟေဋ္ဌာ- အောက်၌၊ အာဂတောယေဝ- လာသည်သာ၊ တဿ- ထိုအဘယမင်းသား၏၊ မာတာ- အမိသည်၊ အပရဘာဂေ- နောက်အဖို့၌၊ ပုတ္တဿ- သားဖြစ်သော၊ အဘယတ္ထေရဿ- အဘယမထေရ်၏၊ သန္တိကေ- အထံ၌၊ ဓမ္မံ- တရားကို၊ သုတွာ- နာရ၍၊ ပဋိလဒ္ဓသဒ္ဓါ- ရအပ်သော သဒ္ဓါတရားရှိသည်ဖြစ်၍၊ ဘိက္ခုနီသု- ဘိက္ခုနီတို့၌၊ ပဗ္ဗဇိတွာ- ရဟန်းပြု၍၊ (ဧ-၄၁) ဝိပဿနာယ- ဝိပဿနာဖြင့်၊ ကမ္မံ- အားထုတ်မှုကို၊ ကရောန္တိ- ပြုလတ်သော်၊ နစိရဿေဝ- မကြာမြင့်မီသာလျှင်၊ ပဋိသမ္ဘိဒါဟိ- တို့နှင့်၊ သဟ- တကွ၊ အရဟတ္တံ- သို့၊ ပါပုဏိ- ရောက်ပြီ။ တေန- ထို့ကြောင့်၊ အပဒါနေ- ၌၊ “ ပိဏ္ဍုစာရံ စရန္တဿ ။ပ။ သာသနံ” န္တိ- - - - ဟူ၍၊ ဝုတ္တံ- ပြီ။

(အပဒါန်ပါဠိတော်အနက်)

- “တိဿနာမဿ- တိဿမည်တော်မူသော၊ သတ္ထုနော- မြတ်စွာဘုရား သည်၊ ပိဏ္ဍုစာရံ- ဆွမ်းခံရာသို့၊ စရန္တဿ- ကြွတော်မူစဉ်၊ အဟံ- သည်၊ ကဋ္ဌဇ္ဈဘိက္ခံ- တစ်ဇွန်းလောက်သောဆွမ်းကို၊ ပဂ္ဂယျ- ယူ၍၊ ဗုဒ္ဓသေဋ္ဌဿ- မြတ်သော မြတ်စွာဘုရားအား၊ အဒါသိ- ပေးလှူခဲ့ပြီ။

- တိဿော- တိဿမည်တော်မူသော၊ လောကဂ္ဂနာယကော- လူသုံးပါး တို့၏အမြတ်ဆုံး ရှေ့ဆောင်လမ်းပြနာယကဖြစ်တော်မူသော၊ သမ္မုဒ္ဓေါ- မြတ်စွာ

ဘုရားသည်၊ ပဋိဂ္ဂဟေတွာ- အလှူခံတော်မူ၍၊ ဝီထိယာ- လမ်းခရီးမ၌၊ သဏ္ဌိတော- တည်တော်မူလျက်၊ သတ္တာ- မြတ်စွာဘုရားသည်၊ မေ- တပည့်တော်အား၊ အနုမောဒနံ- အနုမောဒနာကို၊ အကာ- ပြုတော်မူပြီ။

(တွံ)၊ ကဋ္ဌဇ္ဈဘိက္ခ- တစ်ဇွန်းလောက်သောဆွမ်းကို၊ ဒတွာန- ပေးလှူရသောကြောင့်၊ တာဝတိံသံ- တာဝတိံသာဘုံသို့၊ ဂမိဿသိ- သွားရလတုံ၊ ဆတ္တိသဒေဝရာဇနံ- သုံးဆယ့်ခြောက်ယောက်သော နတ်မင်းကြီးတို့၏၊ မဟေသိတ္တံ- မိဖုရားအဖြစ်ကို၊ ကရိဿသိ- ပြုရလတုံ။

ပညာသံ- ငါးဆယ်သော၊ စက္ကဝတ္တိနံ- စကြာဝတေးမင်းတို့၏၊ မဟေသိတ္တံ- မိဖုရား၏ အဖြစ်ကို၊ ကရိဿသိ- ပြုရလတုံ၊ မနဿာ- စိတ်ဖြင့်၊ ပတ္တိတံ- တောင့်တအပ်သော၊ သဗ္ဗံ- အလုံးစုံကို၊ သဗ္ဗဒါ- ခပ်သိမ်းသောအခါ၌၊ (ဝါ) အချိန်မဆိုင်း၊ ပဋိလစ္ဆသိ- ရလတုံ။

သမ္ပတ္တိ- စည်းစိမ်ကို၊ အနုဘောတွာန- ခံစားပြီး၍၊ အကိဉ္ဇနာ- ကြောင့်ကြမရှိသည်ဖြစ်၍၊ ပဗ္ဗဇိဿသိ- ရဟန်းပြုရလတုံ၊ သဗ္ဗာသဝေ- ခပ်သိမ်းသောအာသဝေါတရားတို့ကို၊ ပရိညာယ- ပိုင်းခြားသိ၍၊ အနာသဝါ- အာသဝေါကင်းသည်ဖြစ်၍၊ နိဗ္ဗာယိဿသိ- ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုရလတုံ။

တိဿော- တိဿမည်တော်မူသော၊ လောကဂ္ဂနာယကော- လောက၌ အမြင့်မြတ်ဆုံး ရှေ့သွားခေါင်းဆောင်ဖြစ်တော်မူသော၊ သမ္မုဒ္ဓေါ- မြတ်စွာဘုရားသည်၊ ဣဒံ- ဤဗျာဒိတ်စကားတော်ကို၊ ဝတွာန- မိန့်တော်မူပြီး၍၊ အပ္ပရေကောင်းကင်၌၊ ဟံသရာဇာ- ဟင်္သာမင်းသည်၊ အဗ္ဘဂ္ဂစ္ဆတိ ဣဝ- ပျံတက်သကဲ့သို့၊ ဝီရော- မြတ်စွာဘုရားသည်၊ နဘံ- ကောင်းကင်သို့၊ အဗ္ဘဂ္ဂမိ- ကြွတော်မူပြီ။

မေ- သည်၊ ဒါနဝရံ- အလှူမြတ်ကို၊ သုဒိန္နံ- ကောင်းစွာပေးလှူအပ်ပြီ၊ ယာဂသမ္ပဒါ- ပြည့်စုံကြောင်းပူဇော်ခြင်းကို၊ သုယိဋ္ဌာ- ကောင်းစွာပူဇော်အပ်ပြီ၊ ကဋ္ဌဇ္ဈဘိက္ခ- တစ်ဇွန်းလောက်သောဆွမ်းကို၊ ဒတွာန- ပေးလှူရသောကြောင့်၊ အဟံ- သည်၊ အစလံ- တုန်လှုပ်ခြင်းမရှိသော၊ ပဒံ- နိဗ္ဗာန်သို့၊ ပတ္တာ- ရောက်ပြီ။

ဣတော- ဤဘဒ္ဒကမ္ဘာမှ၊ ဒွေနုတေ ကပ္ပေ- ကိုးဆယ့်နှစ်ကမ္ဘာထက်၌၊ ဒါနံ- တစ်ဇွန်းသောဆွမ်းအလှူဒါနကို၊ တဒါ- ထိုအခါ၌၊ ယံ အဒဝီ- အကြင်ပေးလှူခဲ့ပြီ။ (တတော- ထိုအခါမှ၊ ပဘုတိ- စ၍၊) ဒုဂ္ဂတိ- ကို၊ နာဘိဇာနာမိ- မသိစဖူး၊ ဣဒံ- ဤသို့ ဒုဂ္ဂတိဘဝကို မသိရခြင်းသည်၊ ဘိက္ခာဒါနဿ- ဆွမ်းအလှူလှူရခြင်း၏၊ ဖလံ- အကျိုးတည်း။

ကိလေသာ ဈာပိတာ မယံ၊ ပ ။ ကတံ ဗုဒ္ဓဿ သာသနံ နိဗ္ဗိ။

ပန- ဆက်၊ အရဟတ္တံ- အရဟတ္တဖိုလ်သို့၊ ပတ္တာ- ရောက်ပြီးလတ်သော်၊ (အာဟ
 ဌ်စပ်)၊ ဓမ္မ- တရားကို၊ ကထေန္တေန- ဟောတော်မူသော၊ အတ္တနော- မိမိ၏၊ ပုတ္တေန-
 သားဖြစ်သော၊ အဘယတ္ထေရေန- အဘယမထေရ်သည်၊ သြဝါဒဝသေန- သြဝါဒ၏
 အစွမ်းဖြင့်၊ ယာ ဂါထာ- အကြင်ဂါထာကို၊ ဘာသိတာ- ဟောတော်မူအပ်ပြီ။ တာ ဧဝ-
 ထိုဂါထာတို့ကိုပင်၊ သယမ္ပိ- ကိုယ်တိုင်လည်း၊ ဥဒါနဝသေန- ဥဒါန်း၏အစွမ်းဖြင့်၊
 ပစ္စဒါဟရန္တိ- တစ်ဖန် ကျူးရင့်လိုသည်ဖြစ်၍၊ “ဥဒ္ဓံ ပါဒတလာ အမ္မ။ ပ ။ သီတိဘူတာမှိ
 နိဗ္ဗတာ” တိ- - - ဟူ၍၊ အာဟ။

(ဂါထာအနက်)

၃၃။ “အမ္မ- အမိ ပဒုမဝတီ၊ (တံ- သင်သည်)၊ ပါဒတလာ- အောက်ခြေဖဝါး
 အပြင်မှ၊ ဥဒ္ဓံ- အထက်ဆံဖျားတိုင်အောင်၊ ကေသမတ္ထကာ- အထက်ဆံပင်ဖျားမှ၊
 အဓော- အောက်ခြေဖဝါးတိုင်အောင်၊ အသုစိ- မစင်ကြယ်သော၊ ပူတိဂန္ဓိကံ-
 ပုပ်သော အနံ့ရှိသော၊ ဣမံ ကာယံ- ဤခန္ဓာကိုယ်ကို၊ ပစ္စဝေက္ခဿု- ဉာဏစက္ခုဖြင့်
 ဆင်ခြင်လေလော့။

၃၄။ ဧဝံ- ဤသို့ သားတော်အဘယမထေရ်ဆုံးမသည့်အတိုင်း၊ ဝိဟရ-
 မာနာယ- နေသော တပည့်တော်ပဒုမဝတီသည်၊ သဗ္ဗော- အလုံးစုံသော၊ ရာဂေါ-
 ရာဂကို၊ သမူဟတော- အရဟတ္တမဂ်ဖြင့် အကြွင်းမဲ့ ပယ်နှုတ်အပ်ပြီ၊ ပရိဋ္ဌာဟော-
 ကိလေသာဟူသော ပူပန်ခြင်းကို၊ သမုစ္ဆိန္နော- ကောင်းစွာဖြတ်အပ်ပြီ၊ (အဟံ-
 သည်)၊ သီတိဘူတာ- ကိလေသာတို့၏ပူလောင်မှုမရှိခြင်းကြောင့် ငြိမ်းအေးခြင်းသို့
 ရောက်သည်၊ နိဗ္ဗတာ- သဥပါဒိသေသနိဗ္ဗာနဓာတ်ဖြင့် ငြိမ်းအေးသည်၊ အမ္မိ-
 ဖြစ်၏။

(ဇာ- ၄၂) ၃၃။ တတ္ထ- ထိုဂါထာတို့တွင်၊ တာဝ- ရှေးဦးစွာ၊ အယံ- ဤဆိုအပ်
 လတုံသည်ကား၊ ပထမဂါထာယ- ပထမဂါထာ၏၊ သင်္ခေပတ္ထော- အကျဉ်းချုပ်အနက်
 တည်း။ အမ္မ ပဒုမဝတီ- အမိပဒုမဝတီ၊ ပါဒတလာတော- အောက်ခြေဖဝါးအပြင်မှ၊ ဥဒ္ဓံ-
 အထက်ဆံဖျားတိုင်အောင်၊ ကေသမတ္ထကတော- အထက်ဆံပင်ဖျားမှ၊ အဓော- အောက်
 ခြေဖဝါးတိုင်အောင်၊ နာနပ္ပကာရအသုစိပူရိတာယ- အထူးထူးအပြားပြားသော မစင်တို့ဖြင့်
 ပြည့်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ အသုစိ- မစင်ကြယ်သော၊ သဗ္ဗကာလံ- ခပ်သိမ်းသော
 ကာလပတ်လုံး၊ ပူတိဂန္ဓဝါယနတော- အပုပ်နံ့လှိုင်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ပူတိဂန္ဓိကံ-
 ပုပ်သောအနံ့ရှိသော၊ ကုစ္ဆိတာနံ- စက်ဆုပ်ဖွယ်တို့၏၊ အာယတနတာယ- တည်ရာ၏
 အဖြစ်ကြောင့်၊ ကာယံ- ကာယမည်သော၊ ဣမံ သရီရံ- ဤခန္ဓာကိုယ်ကို၊ ဉာဏစက္ခုနာ-
 ဉာဏတည်းဟူသောမျက်စိဖြင့်၊ ပစ္စဝေက္ခဿု- ဆင်ခြင်လေလော့။ ဣတိ အယံ-

ဤသည်ကား၊ သင်္ခေပတ္တော- အကျဉ်းချုပ်အနက်တည်း။ ဟိ- ဆက်ဦးအံ့။ အယံ- ဤဂါထာသည်၊ တဿာ- ထိုပဒုမဝတီထေရီမအား၊ ပုတ္တေန- သားဖြစ်သော အဘယ မထေရ်သည်၊ သြဝါဒဒါနဝသေန- သြဝါဒပေးခြင်း၏အစွမ်းဖြင့်၊ ဘာသိတာ- ဟောအပ်သော၊ ဂါထာ- ဂါထာတည်း။

သာ- ထိုပဒုမဝတီသည်၊ တံ- ထိုဂါထာကို၊ သုတွာ- နာရ၍ (ဝါ) နာရသောကြောင့်၊ အရဟတ္တံ- အရဟတ္တဖိုလ်သို့၊ ပတွာ- ရောက်၍၊ ဥဒါနေန္တိ- ဥဒါန်းကျူးရင့်လတ်သော်၊ အာစရိယပူဇာဝသေန- ဆရာသမားကို ပူဇော်သည့်အစွမ်းဖြင့်၊ တမေဝဂါထံ- ထိုဂါထာကိုပင်၊ ပဌမံ- ရှေးဦးစွာ၊ ဝတွာ- ဆို၍၊ အတ္တနော- မိမိ၏၊ ပဋိပတ္တိ- အကျင့်ကို၊ ကထေန္တိ- ပြောဆိုလိုသည်၊ (ဟုတွာ)၊ “ဧဝံ ဝိဟရမာနာယာ”တိ- ဧဝံ ဝိဟရမာနာယ အစရှိသော၊ ဒုတိယံ- နှစ်ခုမြောက်သော၊ ဂါထံ- ကို၊ အာဟ- ရွတ်ဆိုပြီ။ ၃၄။

တတ္ထ- ထိုဧဝံ ဝိဟရမာနာယ အစရှိသောဂါထာ၌၊ ဧဝံ ဝိဟရမာနာယာတိ- - - ကား၊ ဧဝံ- ဤသို့၊ မမ- တပည့်တော်၏၊ ပုတ္တေန- သားဖြစ်သော၊ အဘယတ္ထေရေန- သည်၊ “ဥဒ္ဓံ ပါဒတလာ”တိ အာဒိနာ- ဥဒ္ဓံ ပါဒတလာ အစရှိသော စကားရပ်ဖြင့်၊ ဒိန္နော- ပေးအပ်သော၊ သြဝါဒေ- သြဝါဒ၌၊ ဌတွာ- တည်၍၊ သဗ္ဗကာယံ- အလုံးစုံသော ခန္ဓာကိုယ်ကို၊ (ဝါ) တစ်ကိုယ်လုံးကို၊ အသုဘတော- အသုဘအားဖြင့်၊ (ဝါ) မတင့်တယ် သောအားဖြင့်၊ ဒိသ္မာ- မြင်၍၊ ဧကဂ္ဂစိတ္တာ- တစ်ခုတည်းသောအာရုံ၌ တည်သောစိတ်ရှိသည်၊ (ဟုတွာ-၍)၊ တတ္ထ- ထိုခန္ဓာကိုယ်၌၊ ဘူတုပါဒါယဘေဒေ- မဟာဘုတ်၊ ဥပါဒါယရုပ်အားဖြင့်ပြားကုန်သော၊ ရူပဓမ္မေ- ရုပ်တရားတို့ကိုလည်းကောင်း၊ တပ္ပဋိဗဒ္ဓေ- ထိုရုပ်တရားတို့နှင့် စပ်ကုန်သော၊ ဝေဒနာဒိကေ- ဝေဒနာအစရှိကုန်သော၊ အရူပဓမ္မေ- နာမ်တရားတို့ကိုလည်းကောင်း၊ ပရိဂ္ဂဟေတွာ- ပိုင်းခြားသိ၍၊ တတ္ထ- ထိုရုပ် နာမ်တရားတို့၌၊ တိလက္ခဏံ- လက္ခဏာယာဉ်သုံးပါးသို့၊ အာရောပေတွာ- တင်၍၊ အနိစ္စာနုပဿနာဒိဝသေန- အနိစ္စာနုပဿနာအစရှိသည်တို့၏အစွမ်းဖြင့်၊ ဝိဟရမာနာယ- နေသော။ သဗ္ဗော ရာဂေါ သမ္မဟတောတိ- -ကား၊ မဂ္ဂေန- အရိယာမဂ်နှင့်၊ ယဋိတာယ- ဆက်စပ်အပ်သော၊ ဝုဋ္ဌာနဂါမိနိဝိပဿနာယ- ဝုဋ္ဌာနဂါမိနိဝိပဿနာဖြင့်လည်းကောင်း၊ မဂ္ဂပဋိပါဋိယာ- မဂ်အစဉ်အားဖြင့်၊ အဂ္ဂမဂ္ဂေန- အရဟတ္တမဂ်ဖြင့်လည်းကောင်း၊ သဗ္ဗော- အလုံးစုံသော၊ ရာဂေါ- ရာဂကို၊ မယာ-သည်၊ သမ္မဟတော- ပယ်နုတ်အပ်ပြီ၊ သမ္မုဂ္ဂါဋိတော- အကြွင်းမဲ့ ပယ်သတ်အပ်ပြီ။ ပရိဋ္ဌာဟော သမုတ္တိန္နောတိ- - -ကား၊ တတော ဧဝံ- ထိုသို့ အလုံးစုံသောရာဂကို ပယ်နုတ်အပ်ပြီးသည်၏အဖြစ်ကြောင့်ပင်၊ သဗ္ဗော- အလုံးစုံသော၊ ကိလေသပရိဋ္ဌာဟော- ကိလေသာဟူသော ပူပန်ခြင်းကို၊ သမ္မဒေဝ- ကောင်းစွာသာလျှင် ဥတ္တိန္နော- ဖြတ်အပ်ပြီ။ စ- သည်သာမကသေး၊ တဿ- ထိုကိလေသာဟူသော ပူပန်ခြင်းကို

သမုစ္ဆိန္နတ္တာ ဧဝ- ကောင်းစွာဖြတ်အပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်သာလျှင်၊ သီတိဘူတာ-
ငြိမ်းအေးသည်၏အဖြစ်သို့ ရောက်သည်၊ သဥပါဒိသေသာယ- ဝိပါကနာမက္ခန္ဓာ
ကုဋ္ဌတ္တာရုပ် အကြွင်းရှိသော၊ နိဗ္ဗာနဓာတုယာ- နိဗ္ဗာနဓာတ်ဖြင့်၊ နိဗ္ဗုတာ- ငြိမ်းအေးသည်၊
အမှိ- ဖြစ်၏။ ဣတိ- ဤသို့၊ ဝေဒိတဗ္ဗ- သိအပ်၏။

အဘယဓာတုထေရီဂါထာဝဏ္ဏနာ- သည်၊ နိဋ္ဌိတာ- ပြီ။

၉။ အဘယာထေရီဂါထာဝဏ္ဏနာ

အဘယေ ဘိဒုရော ကာယောတိအာဒိကာ- - - ဤသို့အစရှိသော ဂါထာ
တို့သည်၊ အဘယဏ္ဍရိယာ- အဘယာထေရီမ၏၊ ဂါထာ- တို့တည်း။ အယမ္ပိ- ဤ
အဘယာထေရီမသည်လည်း၊ ပုရိမဗုဒ္ဓေသု- ရှေးဘုရားရှင်တို့၌၊ ကတာဓိကာရာ- ပြုအပ်
ပြီးသော လွန်ကဲသော ကောင်းမှုရှိသည်၊ (ဟုတွာ)၊ တတ္ထ တတ္ထ ဘဝေ- ထိုထိုဘဝ၌၊
ဝိဝဇ္ဈပနိဿယ- ဝဋ်ဆင်းရဲမှကင်းသောနိဗ္ဗာန်၏ အားကြီးသောအကြောင်းဖြစ်သော၊ ပုည-
ကောင်းမှုကို၊ ဥပစိနန္တိ- ဆည်းပူးအားထုတ်လျက်၊ သိခိဿ- သိခိမည်တော်မူသော၊
ဘဂဝတော- ၏၊ ကာလေ- လက်ထက်တော်၌၊ ခတ္တိယမဟာသာလကုလေ- များသော
ဥစ္စာနှစ်ရှိသော မင်းမျိုး၌၊ နိဗ္ဗတ္တိတွာ- ဖြစ်၍၊ ဝိညုတံ- သိနားလည်သူ၏အဖြစ်သို့၊ ပတ္တာ-
ရောက်လတ်သော်၊ အရုဏရညော- အရုဏမင်းကြီး၏၊ အဂ္ဂမဟေသီ- မိဖုရားကြီးသည်၊
အဟောသိ- ဖြစ်ပြီ။ ရာဇာ- အရုဏမင်းကြီးသည်၊ တဿာ- ထိုမိဖုရားခေါင်ကြီးအား၊
ဧကဒိဝသံ- တစ်နေ့သ၌၊ ဂန္ဓသမ္ပန္နာနိ- အနံနှင့်ပြည့်စုံကုန်သော၊ သတ္တ- ခုနစ်ပွင့်ကုန်သော၊
ဥပ္ပလာနိ- ကြာပွင့်တို့ကို၊ အဒါသိ- ပေးပြီ။ သာ- ထိုမိဖုရားကြီးသည်၊ တာနိ- ထို ကြာပွင့်
တို့ကို၊ ဂဟေတွာ- ယူ၍၊ “မေ- ငါ့အား၊ ဣမေဟိ ပိဋန္တန္တေဟိ- ပန်ဆင်အပ်သော
ဤကြာပွင့်တို့ဖြင့်၊ ကိ- အဘယ်အကျိုးရှိအံ့နည်း၊ အဟံ- ငါသည်၊ ဣမေဟိ- ဤကြာပွင့်
တို့ဖြင့်၊ ဘဂဝန္တံ- မြတ်စွာဘုရားကို၊ ယန္တုန ပူဇေဿာမိ- အကယ်၍ ပူဇော်ရပါမူကား
ကောင်းလေစွ”၊ ဣတိ- သို့၊ စိန္တေတွာ- ကြံ၍၊ နိဿိဒိ- ထိုင်ပြီ။ ဘဂဝါ စ- မြတ်စွာ
ဘုရားသည်လည်း၊ ဘိက္ခာစာရဝေလာယံ- ဆွမ်းခံလှည့်လည်ချိန်အခါ၌၊ ရာဇနိဝေသနံ-
မင်းနန်းတော်သို့၊ (၁- ၄၃) ပါဝိသိ- ဝင်ပြီ။ သာ- ထိုမိဖုရားကြီးသည်၊ ဘဂဝန္တံ- မြတ်စွာ
ဘုရားကို၊ ဒိသွာ- မြင်၍၊ ပသန္နမာနသာ- ကြည်ညိုသောစိတ်ရှိသည်၊ (ဟုတွာ)၊ ပစ္စုဂ္ဂန္ဓာ-
ရှေးရှုသွား၍၊ တေဟိ ပုပ္ဖေဟိ- ထိုကြာပန်းတို့ဖြင့်၊ ပူဇေတွာ- ပူဇော်၍၊ ပဉ္စပတိဋ္ဌိတေန-
ငါးပါးသော တည်ခြင်းဖြင့်၊ ဝန္တိ- ရှိခိုးပြီ၊ သာ- ထိုမိဖုရားကြီးသည်၊ တေန ပုညကဓမ္မန-
ထိုကောင်းမှုကံကြောင့်၊ ဒေဝမန္တသေသု- နတ်လူတို့၌၊ သံသရန္တိ- ကျင်လည်လျက်၊

ဣမသ္မိ ဗုဒ္ဓုပ္ပါဒေ- ဤဂေါတမမြတ်စွာဘုရားပွင့်တော်မူရာအခါ၌၊ ဥဇ္ဇေနိယံ- ဥဇ္ဇေနီပြည်၌၊
 ကုလဂေဟေ- အမျိုးကောင်းအိမ်၌၊ နိဗ္ဗတ္တိတွာ- ဖြစ်၍၊ ဝိညုတံ- သိနားလည်သူ၏
 အဖြစ်သို့၊ ပတွာ- ရောက်လတ်သော်၊ အဘယမာတုသဟာယိကာ- အဘယမာတာ၏
 သူငယ်ချင်းမသည်၊ ဟုတွာ- ၍၊ တာယ- ထိုအဘယမာတာသည်၊ ပဗ္ဗဇိတာယ- ရဟန်း
 ပြုလတ်သော်၊ တဿာ- ထိုအဘယမာတာ၏အပေါ်၌၊ သိနေဟေန- ချစ်ခြင်းကြောင့်၊
 သယမ္ပိ- ကိုယ်တိုင်လည်း၊ ပဗ္ဗဇိတွာ- ရဟန်းပြု၍၊ တာယ- ထိုအဘယမာတာထေရီမနှင့်၊
 သဒ္ဓိ- အတူတကွ၊ ရာဇဂဟေ- ရာဇဂြိုဟ်မြို့၌၊ ဝသမာနာ- နေလတ်သော်၊ ဧကဒိဝသံ-
 တစ်နေ့၌၊ အသုဘဒဿနတ္ထံ- အသုဘရှူခြင်းအကျိုးငှါ၊ သီတဝနံ- အေးမြသော
 တောအုပ်သို့၊ အဂမာသိ- သွားပြီ။ သတ္တာ- မြတ်စွာဘုရားသည်၊ ဂန္ဓကုဋိယံ- ဂန္ဓကုဋီ၌၊
 နိသိန္နောဝ- နေတော်မူလျက်သာလျှင်၊ တဿာ- ထိုအဘယာထေရီမ၏၊ အနုဘူတပုဗ္ဗံ-
 ရှေး၌ ခံစားအပ်ဖူးသော၊ အာရမ္မဏံ- အာရုံကို၊ ပုရတော- ရှေ့မှ၊ ကတွာ- ပြု၍၊ တဿာ-
 ထိုအဘယာထေရီမအား၊ ဥဒ္ဓုမာတကာဒိဘာဝံ- ဥဒ္ဓုမာတကသညာအစရှိသည်တို့၏
 အဖြစ်ကို၊ ပကာသေသိ- ထင်ရှားပြတော်မူပြီ။ တံ- ထိုအာရုံကို၊ ဒိသွာ- မြင်၍၊
 သံဝေဂမာနသာ- သံဝေဂစိတ်ရှိသည်၊ (ဟုတွာ)။ အဋ္ဌာသိ- တည်ပြီ။ သတ္တာ- မြတ်စွာ
 ဘုရားသည်၊ ဩဘာသံ- ရောင်ခြည်တော်ကို၊ ဖရိတွာ- ပြန့်နဲ့စေ၍ (ဝါ) ဖြန့်၍၊ ပုရတော-
 ရှေ့၌၊ နိသိန္နံ ဝိယ- ထိုင်နေတော်မူသကဲ့သို့၊ အတ္တာနံ- မိမိကိုယ်ကို၊ ဒဿေတွာ-
 ပြတော်မူ၍၊ “အဘယေ ဘိဒုရော ကာယော ။ပ။ ကတံ ဗုဒ္ဓဿ သာသနံ”န္တိ- - -
 ဟူကုန်သော၊ ဣမာဂါထာ- ဤဂါထာတို့ကို၊ အဘာသိ- ဟောတော်မူပြီ။

(ဂါထာအနက်)

၃၅။ “အဘယေ- အဘယာထေရီမ၊ ကာယော- ခန္ဓာကိုယ်သည်၊ ဘိဒုရော-
 ပျက်စီးခြင်းသဘောရှိ၏၊ (ဝါ) မမြဲ၊ ယတ္ထ- အကြင်ခန္ဓာကိုယ်၌၊ ပုထုဇ္ဇနာ-
 ပုထုဇဉ်ကန်းတို့သည်၊ သတ္တာ- ကပ်ငြိကုန်၏။ အဟံ ပန- ငါသည်ကား၊ ဣမံ
 ဒေဟံ- ဤခန္ဓာကိုယ်အကောင်ပုပ်ကို၊ သမ္ပဇာနာ- ပညာအဆင်အခြင်နှင့်
 ပြည့်စုံသည်ဖြစ်၍၊ သတိမတိ- သတိနှင့်ပြည့်စုံသည်ဖြစ်၍၊ နိက္ခိပိဿာမိ-
 မငဲ့မကွက် စွန့်တော့အံ့။

၃၆။ ဗဟူဟိ- ဇာတိဇရာအစရှိသောအားဖြင့် များစွာကုန်သော၊ ဒုက္ခဓမ္မေဟိ-
 ဆင်းရဲခြင်းသဘောတို့ဖြင့်၊ (ဖဋ္ဌာယ- တွေ့ထိအပ်ထသော)၊ အပ္ပမာဒရတာယ-
 မမေ့မလျော့ခြင်း၌ မွေ့လျော်သော၊ မေ- သည်၊ တဏှာက္ခယော- တဏှာကုန်ရာ
 ဖြစ်သော နိဗ္ဗာန်သို့၊ (ဝါ) တဏှာ၏ကုန်ကြောင်း အရဟတ္တဖိုလ်သို့၊ အနုပ္ပတ္တော-
 အစဉ်ရောက်အပ်ပြီ၊ ဗုဒ္ဓဿ- ၏၊ သာသနံ- ကို၊ ကတံ- ပြီ။”

သာ- ထိုအဘယာထေရီမသည်၊ ဂါထာပရိယောသာနေ- ဂါထာ၏အဆုံး၌၊
အရဟတ္တံ- သို့၊ ပါပုဏိ- ရောက်ပြီ။ တေန- ထို့ကြောင့်၊ အပဒါနေ-၌၊ “နဂရေ
အရုဏဝတိယာ ။ပ။ သာသန” န္တိ - - ဟူ၍၊ ဝုတ္တံ။

(အပဒါနိပါဠိတော်အနက်)

- “အရုဏဝတိယာ- အရုဏဝတိ မည်သော၊ နဂရေ- မြို့၌၊ အရုဏော
နာမ- အရုဏ မည်သော၊ ခတ္တိယော- မင်းကြီးသည်၊ အာသိ- ဖြစ်ပြီ၊ အဟံ-
သည်၊ တဿ ရညော- ထိုမင်းကြီး၏၊ ဘရိယာ- မိဖုရားသည်၊ အဟံ- ဖြစ်ပြီ၊
အဟံ- သည်၊ ဝါရိတံ- တားမြစ်စောင့်ထိန်းအပ်သည်ကို၊ ဝါရယာမိ- တားမြစ်
စောင့်ထိန်း၏။

- ဒေဝဂန္ဓိကာ ဒေဝဂန္ဓိကာနိ- နတ်ပန်းရနံရှိကုန်သော၊ ဥပ္ပလာ ဥပ္ပလာနိ-
ကြာပန်းတို့ကို၊ သတ္တမာလံ- ခုနစ်ပွင့်ကို၊ ဂဟေတွာန- ကိုင်၍၊ ပါသာဒဝရေ-
မြတ်သော ပြာသာဒ်ထက်၌၊ နိသဇ္ဇ- ထိုင်နေပြီး၍၊ တာဝဒေ- ထိုထိုင်နေသော
ခဏ၌၊ (အဟံ- သည်)၊ ဧဝံ- ဤသို့၊ စိန္တေသိ- ကြံပြီ။

- ကိ- အဘယ်သို့၊ စိန္တေသိ- ကြံသနည်း။ မေ- ငါ၏၊ သိရသိ- ဦးခေါင်း၌၊
အာရောပိတာဟိ- ပန်ဆင်အပ်ကုန်သော၊ ဣမာဟိ မာလာဟိ- ဤပန်းတို့ဖြင့်၊
မေ- ငါ့အား၊ ကိ- အဘယ်အကျိုး ရှိအံ့နည်း၊ ဗုဒ္ဓသေဋ္ဌဿ- မြတ်စွာဘုရား၏၊
ဉာဏမိ- ဉာဏ်တော်၌၊ အဘိရောပိတံ- တင်လှူခြင်းသည်၊ မေ- ငါ့အား၊ ဝရံ-
မြတ်၏။ (ဣတိ ဧဝံ- ဤသို့၊ စိန္တေသိ- ကြံပြီ။ စိန္တေတွာ- ကြံပြီး၍)။

- အဟံ- ငါသည်၊ သမ္ပန္နံ- မြတ်စွာဘုရားကို၊ ပဋိမာနေန္တိ- ရှေးရှုမျှော်လျက်၊
ဒွါရာသန္ဓေ- တံခါး၏ အနီး၌၊ နိသီဒိ- ထိုင်နေပြီ၊ (ကိ စိန္တေတွာ နိသီဒိ)၊ ယဒါ-
အကြင်အခါ၌၊ သမ္ပုဒ္ဓေါ- မြတ်စွာဘုရားသည်၊ ဧဟိတိ- ကြွတော်မူလတံ၊ (တဒါ-
ထိုအခါ၌)၊ မဟာမုနိ- မြတ်စွာဘုရားကို၊ ပူဇယိဿံ- ပူဇော်ရတော့အံ့။ (ဣတိ
စိန္တေတွာ နိသီဒိ)။

- ဝိလသန္တော- အပွင့်၊ ရွက်နု၊ ရွက်ညွန့်တို့ဖြင့် တင့်တယ်သော၊ (ဝါ)
ပင်လုံးကျွတ်ပွင့်သော၊ ကကုမော ဣဝ- ရေခတက်ပင်ကဲ့သို့လည်းကောင်း၊
ကေသရီ- ကေသရီမည်သော၊ မိဂရာဇာဝ- သားများသေဌ်နင်း ခြင်္သေ့မင်းကဲ့သို့
လည်းကောင်း၊ ဘိက္ခုသံယေန- ရဟန်းအပေါင်းနှင့်၊ သဟိတော- တကွဖြစ်သော၊
ဇိနော- မြတ်စွာဘုရားသည်၊ ဝိထိယာ- ခရီးလမ်းမဖြင့်၊ အာဂစ္ဆိ- ကြွတော်မူလာပြီ။

- ဗုဒ္ဓဿ- မြတ်စွာဘုရား၏၊ ရံသိ- ရောင်ခြည်တော်ကို၊ ဒိသ္မာန- ဖူးမြင်ရ၍၊
ဟဋ္ဌာ- ရွှင်လန်းသည်၊ သံဝိဂ္ဂမာနသာ- ထိတ်လန့်အံ့သြသော စိတ်နှလုံးရှိသည်။

(ဟုတ္တာ)၊ ဒွါရံ- တံခါးကို၊ အဝါပုရိတွာန- ဖွင့်၍၊ ဗုဒ္ဓသေဋ္ဌံ- မြတ်စွာဘုရားကို၊ အပူဇယီ- ပူဇော်ပြီ။

(ဧ- ၄၄)- သတ္တ- ခုနစ်ပွင့်ကုန်သော၊ ဥပ္ပလပုပ္ပါနိ- ကြာပန်းပွင့်တို့သည်၊ အဗ္ဗရေ- ကောင်းကင်၌၊ ပရိကိဏ္ဍာနိ- ရောပြွမ်းနေကြကုန်၏၊ တေ တာနိ- ထိုပန်းပွင့်တို့သည်၊ ဆဒ္ဓိ- အမိုးကို၊ ကရောန္တော ကရောန္တာနိ- ပြုကုန်လျက်၊ ဗုဒ္ဓဿ- မြတ်စွာဘုရားအား၊ (ဝါ) ၏၊ မတ္ထကေ- အထက်၌၊ ဓာရယန္တိ- ဆောင်ကုန်၏ (ဝါ) ဆောင်းမိုးကုန်၏။

- အဟံ- သည်၊ ဥဒ္ဒဂ္ဂစိတ္တာ- တက်ကြွသောစိတ်ရှိသည်၊ သုမနာ- ဝမ်းမြောက်သည်၊ ဝေဒဇာတာ- ဖြစ်သော ဝမ်းမြောက်ခြင်းရှိသည်၊ ကတဇ္ဇလီ- ပြုအပ်သော လက်အုပ်ချီခြင်းရှိသည်၊ (ဟုတ္တာ- ၍)၊ တတ္ထ- ထိုမြတ်စွာဘုရား၌၊ စိတ္တံ- စိတ်ကို၊ ပဿာဒေတွာ- ကြည်ညိုစေ၍ (ဝါ) ကြည်ညိုစေခဲ့သောကြောင့်၊ တာဝတိံသံ- တာဝတိံသာဘုံသို့၊ အဂစ္ဆိ- လားရောက်ရပြီ။

- မေ- တပည့်တော်၏၊ မုဒ္ဓနိ- ဦးခေါင်းထက်၌၊ မဟာနေလဿ- မြတ်သော ဗိတာန်ညို၏၊ ဆာဒနံ- အမိုးကို၊ (တစ်နည်း) မဟာနေလဿ ဆာဒနံ- မြတ်သော ဗိတာန်ညို အမိုးကို၊ ဓာရေန္တိ- ဆောင်းမိုးကုန်၏၊ (အဟံ- သည်)၊ ဒိဗ္ဗဂန္ဓံ- နတ်၌ ဖြစ်သော မွှေးကြိုင်သောအနံ့ကို၊ ပဝါယာမိ- လှိုင်စေ၏၊ ဣဒံ- ဤအကျိုးသည်၊ သတ္တုပ္ပလဿ- လျှောဒါန်းခဲ့သည့် ကြာခုနစ်ပွင့်၏၊ ဖလံ- အကျိုးတည်း။

- မေ- တပည့်တော်ကို၊ (ဝါ) ၏၊ ဉာတိသယေန- ဆွေမျိုးအပေါင်းသည်၊ ကဒါစိ- တစ်ရံတစ်ခါ၌၊ နိယမာနာယ- ဆောင်အပ်လတ်သော်၊ တဒါ- ထိုအခါ၌၊ ယာဝတာ- အကြင်မျှလောက်သော အပိုင်းအခြားအားဖြင့်၊ မယံ- ၏၊ ပရိသာ- ပရိသတ်သည်၊ အတ္ထိ- ရှိ၏။ (တာဝတာ- ထိုမျှလောက်သော အပိုင်းအခြားအားဖြင့်)၊ မဟာနေလံ- မြတ်သော ဗိတာန်ညိုကို၊ (ဝါ) ညိုသော မျက်နှာကြက်ကြီးကို၊ ဓရိယတိ- ဆောင်းမိုးအပ်၏။

- သတ္တတိ- ခုနစ်ဆယ်သော၊ ဒေဝရာဇနံ- နတ်မင်းကြီးတို့၏၊ မဟေသိတ္တံ- မိဖုရား၏အဖြစ်ကို၊ အကာရယီ- ပြုခဲ့ရပြီ၊ သဗ္ဗတ္ထ- အလုံးစုံတို့၌၊ ဣဿရာ- အစိုးရသူသည်၊ ဟုတ္တာ- ဖြစ်၍၊ ဘဝါဘဝေ- ဘဝငယ် ဘဝကြီး၌၊ သံသရာမိ- ကျင်လည်ရ၏။

- တေသဋ္ဌိ- ခြောက်ဆယ့်သုံးယောက်သော၊ စက္ကဝတ္တိနံ- စကြာဝတေးမင်းတို့၏၊ မဟေသိတ္တံ- မိဖုရား၏အဖြစ်ကို၊ အကာရယီ- ပြုခဲ့ရပြီ၊ သဗ္ဗေ- ခပ်သိမ်းကုန်သော သူတို့သည်၊ မံ- ငါသို့၊ အနုဝတ္တန္တိ- အစဉ်လိုက်ကုန်၏၊ (အဟံ-

သည်)။ အာဒေယျဝစနာ- နာယူလက်ခံထိုက်သောစကားရှိသူသည်။ (ဝါ) ယုံကြည်ထိုက်သောစကားရှိသူသည်။ အဟံ- ဖြစ်ပြီ။

- မေ- ဤ။ ဝဇ္ဇော- အဆင်းသည်။ ဥပ္ပလဿ- ကြာညှိ၏။ ဝဇ္ဇော ဣဝ- အဆင်းကဲ့သို့ဖြစ်၏။ ဝဇ္ဇော စ- အနံ့သည်လည်း။ ဥပ္ပလဿ- ကြာညှိ၏။ ဝဇ္ဇော ဣဝ- အနံ့ကဲ့သို့။ ပဝါယတိ- လှိုင်၏။ ဒုဗ္ဗဏ္ဍိယံ- အဆင်းမလှသောအဖြစ်ကို၊ န ဇာနာမိ- မသိစဖူး၊ ဣဒံ- ဤသို့သောအကျိုးသည်။ ဗုဒ္ဓပူဇာယ- ဘုရားကို ကြာညှိ ပန်းပူဇော်ခြင်း၏။ ဖလံ- အကျိုးတည်း။

- ဣဒ္ဓိပါဒေသု- ဣဒ္ဓိပါဒ်တို့၌၊ ကုသလာ- လိမ္မာ၏။ ဗောဇ္ဈင်္ဂဘာဝနာရတာ- ဗောဇ္ဈင်ကို ပွားများ ခြင်း၌မွေ့လျော်၏။ အဘိညာပါရမိပ္ပတ္တာ- အဘိညာဉ်အရာ၌ အထွတ်အထိပ်သို့ရောက်၏။ ဣဒံ- သည်။ ဗုဒ္ဓပူဇာယ- ၏။ ဖလံ- တည်း။

- သတိပဋ္ဌာနကုသလာ- သတိပဋ္ဌာန်၌ လိမ္မာ၏။ သမာဓိဈာနဂေါစရာ- သမာဓိဈာန်ဟူသော ကျက်စားရာရှိ၏။ သမ္ပပ္ပဓာန်- သမ္ပပ္ပဓာန်ကို၊ အနုယုတ္တာ- အစဉ်အားထုတ်၏။ ဣဒံ- သည်။ ဗုဒ္ဓပူဇာယ- ၏။ ဖလံ- တည်း။

- မေ- ဤ။ ဝီရိယံ- လုံ့လသည်။ ဓုရဓောရယံ- ဝန်ကိုဆောင်သော နွားလားနှင့် တူ၏။ ယောဂက္ခေမာဓိဝါဟနံ- ယောဂလေးပါးတို့၏ကုန်ရာနိဗ္ဗာန်သို့ ဆောင်တတ်၏။ (အဟံ- သည်)။ သဗ္ဗသဝပရိက္ခိကာ- ကုန်ပြီးသော အလုံးစုံသော အာသဝေါတရားတို့ရှိသည်။ အမိ- ဖြစ်၏။ ဣဒါနိ- ယခုအခါ၌။ (မေ- အား)။ ပုနဉ္စဝေါ- နောက်ထပ်တဖန် ဘဝသစ်သည်။ နတ္ထိ- မရှိတော့။

- ဣတော- ဤဘဒ္ဒကမ္ဘာမှ၊ ဧကတိသေ ကပ္ပေ- သုံးဆယ့်တစ်ကမ္ဘာ ထက်၌၊ ပုပ္ဖံ- ကြာပန်းကို၊ ယံ အဘိပူဇယိ- အကြင် ပူဇော်ခဲ့ပြီ။ (တတော- မှ၊ ပဘုတိ)။ ဒုဂ္ဂတိ- ကို၊ နာဘိဇာနာမိ- မသိစဖူး၊ ဣဒံ- ဤသုံးဆယ့်တစ် ကမ္ဘာပတ်လုံး ဒုဂ္ဂတိဘဝကို မသိရခြင်းသည်။ ဗုဒ္ဓပူဇာယ- ၏။ ဖလံ- တည်း။

ကိလေသာ ဈာပိတာ မယံ။ ပ ။ ကတံ ဗုဒ္ဓဿ သာသနံ"န္တိ။

ပန- ဆက်၊ အရဟတ္တံ- သို့၊ ပတ္တာ- ရောက်ပြီး၍၊ ဥဒါနေန္တိ- ဥဒါန်းကျူး ရင့်လတ်သော်၊ တာ ဧဝ ဂါထာ- ထိုဂါထာတို့ကိုပင်၊ ပရိဝတ္တိတွာ- ပြန်လည်၍၊ အဘာသိ- ရွတ်ဆိုတော်မူပြီ။

၃၅။ တတ္ထ- ထိုဂါထာ၌၊ အဘယေတိ- -ကား၊ အတ္တာနမေဝ- မိမိကိုယ်ကို သာလျှင်၊ အာလပတိ- ခေါ်ဝေါ်၏။ ဘိဒုရောတိ- -ကား၊ ဘိဇ္ဇနဘာဝေါ- ပျက်စီးခြင်း သဘောရှိ၏။ အနိစ္စော- အမြဲမရှိ၊ ဣတိ အယံ-ကား၊ အတ္ထော- တည်း။ ယတ္ထ သတ္တာ ပုထုဇ္ဇနာတိ- -ကား၊ ခဏေန- ခဏတိုင်း၊ ဘိဇ္ဇနသီလေ- ပျက်စီးခြင်း သဘောရှိသော၊

(နာ- ၄၅) အသုစိဒ္ဓန္တဇေယျပဋိက္ခလသဘာဝေ- မစင်မကြယ် အနံဆိုးတို့ဖြင့် (မစင် ကျင်ကြီးနံတို့ဖြင့်) စက်ဆုပ်ရွံရှာဖွယ်သဘောရှိသော၊ ယသ္မိ ကာယေ- အကြင်ခန္ဓာကိုယ်၌၊ ဣမေ အန္တပုထုဇနာ- ဤအန္တပုထုဇဉ်တို့သည်၊ သတ္တာ လဂ္ဂါ လဂ္ဂိတာ- ကပ်ငြိကုန်၏။ နိက္ခိပိဿာမိ'မံ ဒေဟန္တိ- -ကား၊ အဟံ ပန- ငါသည်ကား၊ ဣမံ ဒေဟံ ဣမံ ပူတိကာယံ- ဤပုပ်သော ခန္ဓာကိုယ်ကို၊ ပန- တဖန်၊ အနာဒါနေန- မယူခြင်းဖြင့်၊ နိရပေက္ခာ- ငဲ့ကွက် ခြင်းမရှိသည်ဖြစ်၍၊ ခိပိဿာမိ- ပစ်လွှင့်တော့အံ့၊ ဆဉ္ဇေဿာမိ- စွန့်ပစ်တော့အံ့။ တတ္ထ- ထိုစွန့်ပစ်ခြင်း၌၊ ကာရဏံ- အကြောင်းကို “သမ္ပဇာနာ သတိမတိ”တိ- သမ္ပဇာနာ သတိမတိ ဟူ၍၊ အာဟ- မိန့်တော်မူပြီ။

၃၆။ ဗဟူဟိ ဒုက္ခဓမ္မေဟိတိ- - ကား၊ ဇာတိဇရာဒိဟိ- ဇာတိဇရာအစရှိ ကုန်သော၊ အနေကေဟိ- များစွာကုန်သော၊ ဒုက္ခဓမ္မေဟိ- ဆင်းရဲခြင်းသဘောတို့ဖြင့်၊ ဖုဋ္ဌာယ- တွေ့ထိအပ်သော၊ ဣတိ အယံ- ဤသည်ကား၊ အဓိပ္ပါယော- တည်း။ အပ္ပမာဒ- ရတာယာတိ- -ကား၊ တာယ ဧဝ ဒုက္ခောတိဏ္ဏတာယ- ထိုဒုက္ခကို လွန်မြောက်သည်၏ အဖြစ်ဖြင့်သာလျှင်၊ ပဋိလဒ္ဓသံဝေဂတ္တာ- ရအပ်သောသံဝေဂရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ သတိအဝိပ္ပဝါသသင်္ခါတေ- သတိမကင်းခြင်းဟုဆိုအပ်သော၊ အပ္ပမာဒေ- အပ္ပမာဒ တရား၌၊ ရတာယ- မွေ့လျော်သော။ သေသံ- ကြွင်းသောပုဒ်အပေါင်းသည်၊ ဝုတ္တနယမေဝ- ဆိုအပ်ပြီးသောနည်းရှိသည်သာ။

စ- ဆက်ဦးအံ့၊ ဧတ္ထ- ဤနေရာ၌၊ သတ္တာရာ- မြတ်စွာဘုရားသည်၊ ဒေသိတနိယာမေန- ဟောတော်မူအပ်သော နည်းဖြင့်၊ “နိက္ခိပိဟိ ဣမံ ဒေဟံ ။ ပ ။ ကရောဟိ ဗုဒ္ဓဿသန”န္တိ- ဟူသော၊ ပါဌော- ပါဠိသည်၊ သိယာ- ဖြစ်ရာ၏။

(ဂါထာအနက်)

“တေ တယာ- သင်သည်၊ အပ္ပမာဒရတာယ- မမေ့မလျော့ခြင်း၌ မွေ့လျော် သည်၊ ဘဝိတဗ္ဗံ- ဖြစ်ထိုက်၏၊ (တံ- သည်)၊ ဣမံ ဒေဟံ- ဤပုပ်သောခန္ဓာကိုယ်ကို နိက္ခိပိဟိ- စွန့်ပစ်လော့။ တဏှက္ခယံ- တဏှာကုန်ရာဖြစ်သော နိဗ္ဗာန်သို့၊ ပါပုဏာဟိ- ရောက်အောင် အားထုတ်လော့၊ ဗုဒ္ဓဿသနံ- မြတ်စွာဘုရား၏ အဆုံးအမတော်ကို၊ ကရောဟိ- ပြုလော့။”

(ပန- ထိုသို့ပင်ဖြစ်ပါသော်လည်း၊ ထေရီယာ- ထေရီမ၏၊ ဝုတ္တနိယာမေနေဝ- ရွတ်ဆိုအပ်သော နည်းဖြင့်သာလျှင်၊ သံဂီတိ- သင်္ဂါယနာသို့ အာရောပိတတ္တာ- တင်အပ် သည်၏အဖြစ်ကြောင့်တည်း။)

အပ္ပမာဒရတာယ တေတိ- -ကား၊ တယာ- သင်သည်၊ အပ္ပမာဒရတာယ-

မမေ့မလျော့ခြင်း၌ မွေ့လျော်သည်၊ ဘဝိတဗ္ဗံ- ဖြစ်ထိုက်၏။ ဣတိ အယံ- ကား၊ အတ္ထော- တည်း။

အဘယာထေရီဂါထာဝဏ္ဏနာ- သည်၊ နိဋ္ဌိတာ- ပြီ။

၁၀။ သာမာထေရီ ဂါထာဝဏ္ဏနာ

စတုက္ခတ္ထံ၊ ပဉ္စက္ခတ္ထန္တိအာဒိကာ- - - ဤသို့အစရှိသော ဂါထာတို့သည်၊ သာမာယ- သာမာမည်သော၊ ထေရီယာ- ထေရီမ၏။ ဂါထာ- တို့တည်း။ အယမ္ဗိ- ဤသာမာထေရီမသည်လည်း၊ ပုရိမဗုဒ္ဓေသု- ရှေးဘုရားရှင်တို့၌၊ ကတာဓိကာရာ- ပြုအပ်ပြီးသော လွန်ကဲသော ကောင်းမှုရှိသည်၊ (ဟုတွာ)၊ တတ္ထ တတ္ထ ဘဝေ- ထိုထိုဘဝ၌၊ ဝိဝဇ္ဈပနိဿယံ- ဝဋ်ဆင်းရဲမှကင်းသောနိဗ္ဗာန်၏ အားကြီးသောအကြောင်းဖြစ်သော၊ ကုသလံ- ကုသိုလ်ကို၊ ဥပစိနိတွာ- ဆည်းပူးအားထုတ်၍၊ သုဂတိသုယေဝ- သုဂတိဘုံ တို့၌သာလျှင်၊ သံသရန္တိ- ကျင်လည်လျက်၊ ဣမသ္မိ ဗုဒ္ဓုပ္ပါဒေ- ဤဂေါတမမြတ်စွာဘုရား ပွင့်တော်မူရာအခါ၌၊ ကောသမ္ဗိယံ- ကောသမ္ဗိပြည်၌၊ ဂဟပတိမဟာသာလကုလေ- များသောဥစ္စာရှိသော သူကြွယ်မျိုး၌၊ နိဗ္ဗတ္တိတွာ- ဖြစ်ပြီး၍၊ အဿာ- ထိုအမျိုးသမီးအား၊ သာမာတိ နာမံ- သာမာဟူသောအမည်သည်၊ အဟောသိ- ဖြစ်ပြီ။ သာ- ထိုသာမာ အမျိုးသမီးသည်၊ ဝိညုတံ- သိနားလည်သူ၏အဖြစ်သို့၊ ပတ္တာ- ရောက်လတ်သော်၊ သာမာ- ဝတိယာ- သာမာဝတီမည်သော၊ ဥပါသိကာယ- ဥပါသိကာမ၏၊ ပိယသဟာယိကာ- အချစ်ဆုံး သူငယ်ချင်းသည်၊ ဟုတွာ- ဖြစ်၍၊ တာယ- ထိုသာမာဝတီဥပါသိကာမသည်၊ ကာလင်္ကတာယ- ကွယ်လွန်လတ်သော်၊ သဗ္ဗာတသံဝေဂါ- ကောင်းစွာဖြစ်သောသံဝေဂ ရှိသည်၊ (ဟုတွာ)၊ ပဗ္ဗဇိ- ရဟန်းပြုပြီ။ စ- ဆက်ဦးအံ့၊ ပဗ္ဗဇိတွာ- ရဟန်းပြုပြီး၍၊ သာမာဝတိကံ- သာမာဝတီကို၊ အာရတ္တ- အကြောင်းပြု၍၊ ဥပ္ပန္နသောကံ- ဖြစ်သော ဝမ်းနည်းခြင်းကို၊ ဝိနောဒေတုံ- ပယ်ဖျောက်ခြင်းငှါ၊ အသက္ကောန္တိ- မစွမ်းနိုင်သည်၊ (ဟုတွာ)၊ အရိယမဂ္ဂံ- အရိယာမဂ်ကို၊ ဂဏှိတုံ- ရယူခြင်းငှါ၊ နာသက္ခိ- မစွမ်းနိုင်။ အပရဘာဂေ- နောက်အဖို့၌၊ အာသနသာလာယ- ဆွမ်းစားဇရပ်၌၊ နိသိန္နဿ- ထိုင်နေတော်မူသော၊ အာနန္ဒတ္ထေရဿ- အရှင်အာနန္ဒာမထေရ်၏၊ ဩဝါဒံ- ဩဝါဒကို၊ သုတွာ- ကြားရ၍၊ ဝိပဿနံ- ဝိပဿနာကို၊ ပဌပေတွာ- ဖြစ်စေ၍၊ တတော- ထိုအရှင်အာနန္ဒာ၏ ဩဝါဒကို ခံရာနေ့မှ၊ သတ္တမေ ဒိဝသေ- ခုနစ်ရက်မြောက်နေ့၌၊ ပဋိသမ္ဘိဒါဟိ- တို့နှင့်၊ သဟ- တကွ၊ အရဟတ္တံ- သို့၊ ပါပုဏိ- ရောက်ပြီ။

(ဇာ- ၄၆) ပန- ဆက်၊ အရဟတ္တံ- သို့၊ ပတွာ- ရောက်ပြီး၍၊ အတ္တနော- မိမိ၏၊ ပဋိပတ္တိ- အကျင့်ပဋိပတ်ကို၊ ပစ္စဝေက္ခိတွာ- ဆင်ခြင်၍၊ တံ- ထိုအကြောင်းကို၊ ပကာသေန္တိ- ထင်ရှားပြလိုသည်၊ (ဟုတွာ)၊ “စတုက္ခတ္တံ၊ ပဉ္စက္ခတ္တံ။ ပ ။ ကတံ ဗုဒ္ဓဿ သာသန”န္တိ- -ဟူကုန်သော၊ ဒွေ- ကုန်သော၊ ဣမာ ဂါထာ- ဤဂါထာတို့ကို၊ ဥဒါနဝသေန- ဥဒါန်း၏အစွမ်းဖြင့်၊ အဘာသိ- ရွတ်ဆိုတော်မူပြီ။

(ဂါထာအနက်)

၃၇။ “အဟံ- သည်၊ စေတသော- စိတ်၏၊ သန္တိ- ငြိမ်သက်ခြင်းကို (ဝါ) အရိယာမဂ်နှင့်ယှဉ်သော သမာဓိကို၊ အလဒ္ဓါ- မရခြင်းကြောင့်၊ မမ- ၏၊ စိတ္တေ- ဘာဝနာစိတ်၌၊ အဝသဝတ္တိနီ- အလိုအတိုင်း မဖြစ်စေနိုင်သည်၊ (ဟုတွာ- ၍)၊ စတုက္ခတ္တံ- လေးကြိမ်လည်းကောင်း၊ ပဉ္စက္ခတ္တံ- ငါးကြိမ်လည်းကောင်း၊ ဝိဟာရာ- ကျောင်းမှာ၊ ဥပနိက္ခမိ- ထွက်ပြီ၊ တဿာ မေ- ထိုငါအား၊ အဋ္ဌမိ- သြဝါဒခံရာနေ့ကို ထောက်၍ ရှစ်ရက်မြောက်သော၊ ရတ္တိ- ည၌သည်၊ အတ္ထိ- ရှိ၏၊ ယတော- ယင်းရှစ်ရက် မြောက်နေ့ည၌၊ (တဿာ မေ- ထိုငါသည်)၊ တဏှာ- တဏှာကို၊ သမူဟတာ- ပယ်နုတ်အပ်ပြီ။

၃၈။ (၃၆- ဂါထာနှင့်တူ)

၃၇။ တတ္ထ- ထိုဂါထာတို့၌၊ စတုက္ခတ္တံ၊ ပဉ္စက္ခတ္တံ၊ ဝိဟာရာ ဥပနိက္ခမိန္တိ- - ကား၊ (အဟံ- သည်)၊ မမ- ၏၊ ဝသနကဝိဟာရေ- နေရာကျောင်း၌၊ ဝိပဿနာ- မနသိကာရေန- ဝိပဿနာ၌ နှလုံးသွင်းခြင်းဖြင့်၊ နိသိန္နာ- နေပါလျက်၊ သမဏကိစ္ဆံ- ရဟန်းကိစ္စကို၊ မတ္ထကံ- အထွတ်အထိပ်သို့၊ ပါပေတုံ- ရောက်စေခြင်းငှါ၊ အသက္ကောန္တိ- မစွမ်းနိုင်သည်၊ (ဟုတွာ)၊ “ဥတုသပ္ပါယာဘာဝေန- ဥတုသပ္ပါယ မဖြစ်ခြင်းကြောင့်၊ မယံ- ငါအား (ဝါ) ငါ၏၊ ဝိပဿနာ- ဝိပဿနာသည်၊ မဂ္ဂေန- မဂ်နှင့်၊ န ယဋ္ဌေတိ န- မထိ မဆက်စပ်လေသလော။” ဣတိ- သို့၊ စိန္တေတွာ- ကြံ၍၊ စတ္တာရော စ- လေးကြိမ်တို့ လည်းကောင်း၊ ပဉ္စ စ- ငါးကြိမ်တို့လည်း ကောင်း၊ ဣတိ- ဤသို့စသည်ဖြင့်၊ နဝ ဝါရေ- ကိုးကြိမ်တိုင်တိုင်၊ ဝိဟာရာ- ကျောင်းမှာ၊ ဥပဿယတော- ကျောင်းမှာ၊ ဗဟိ- အပသို့ နိက္ခမိ- ထွက်ခဲ့ပြီ။”

၁။ ဤဝါကျ (ဇာ ၄၆) ၌ အာကာရအဖွင့် သင်္ကေတ နေရာလွဲသည်။ ဥတုသပ္ပါယာဘာဝေန- ဗ ယဋ္ဌေတိ အထိသာ အာကာရကေားဖြစ်ရမည်။ အဟံ နိသိန္နာ အသက္ကောန္တိ- ၏ ကြိယာသည် နိက္ခမိ - ဖြစ်သည်။ ဝိပဿနာ ၏ ကြိယာသည် ယဋ္ဌေတိ ဖြစ်သည်။

အဋ္ဌကထာ၊ ဇီကာ စသည်၌ ဤကဲ့သို့သော အမှားမျိုးကို မကြာခဏ တွေ့ရတတ်သည်။ အာကာရ ကော်မာ နေရာလွဲခြင်းကား စာပြင်စာရာတို့၏ ပမာဒလေသော ဖြစ်နိုင်ပါသည်။

တေန- ထို့ကြောင့်၊ “အလဒ္ဓါ စေတသော သန္တိ၊ စိတ္တေ အဝသဝတ္တိနီ”တိ- - -
 ဟူ၍၊ အာဟ- ဆိုပြီ။ တတ္ထ- ထိုစကားရပ်၌၊ စေတသော သန္တိန္တိ- စေတသော သန္တိ
 ဟူသောပါဌ်ကို၊ အရိယမဂ္ဂသမာဓိ- အရိယာမဂ်နှင့်ယှဉ်သောသမာဓိကို၊ သန္ဓာယ-
 ရည်ရွယ်၍၊ အာဟ- မိန့်တော်မူပြီ။ စိတ္တေ အဝသဝတ္တိနီတိ- - - ကား၊ ဝီရိယသမတာယ-
 ဝီရိယနှင့်သမာဓိ ညီမျှသည်၏အဖြစ်၏။ အဘာဝေန- မရှိခြင်းကြောင့်၊ မမ- ငါ၏၊
 ဘာဝနာစိတ္တေ- ဘာဝနာစိတ်၌၊ ဝသဝတ္တိနီ- အလိုအတိုင်းဖြစ်စေနိုင်သည်၊ (ဝါ) အလိုသို့
 လိုက်သည်၊ န- မဖြစ်။ သာ- ထိုသာမာထေရီမသည်၊ အတိဝိယ- အလွန်သာလျှင်၊
 ပဂ္ဂဟိတဝီရိယာ- ချီးမြှောက်အားထုတ်အပ်သော ဝီရိယရှိသည်၊ အဟောသိ ကိရ- ဖြစ်
 သတတ်။ တဿာ မေ အဋ္ဌမိ ရတ္တိတိ- -ကား၊ ယတော- အကြင်နေ့မှ၊ ပဋ္ဌာယ- စ၍၊
 အာနန္တတ္ထေရဿ- ၏၊ သန္တိကေ- အထံတော်၌၊ ဩဝါဒံ- ဩဝါဒကို၊ ပဋိလဘိ- နာရပြီ။
 တတော- ထိုနေ့မှ၊ ပဋ္ဌာယ- စ၍၊ ရတ္တိန္တိဝံ- ညဉ့်နေ့တို့ပတ်လုံး၊ အတန္တိတာ- ပျင်းခိုခြင်း
 မရှိသည်ဖြစ်၍၊ ဝိပဿနာယ- ဝိပဿနာဖြင့်၊ ကမ္မံ- အားထုတ်မှုကို၊ ကရောန္တိ-
 ပြုလတ်သော်၊ ရတ္တိယံ- ညဉ့်၌၊ စတုက္ခတ္တံ- လေးကြိမ်၊ ပဉ္စက္ခတ္တံ- ငါးကြိမ်၊ ဝိဟာရတော-
 ကျောင်းမှ၊ နိက္ခမိတွာ- ထွက်၍၊ မနသိကာရံ- နှလုံးသွင်းခြင်းကို၊ ပဝတ္တေန္တိ- ဖြစ်စေ
 လတ်သော်၊ ဝိသေသံ- တရားထူးကို၊ အနဓိဂန္တာ- မရမူ၍၊ အဋ္ဌမိယံ- ရှစ်ရက်
 မြောက်ဖြစ်သော၊ ရတ္တိယံ- ညဉ့်၌၊ ဝီရိယသမတံ- ဝီရိယနှင့် သမာဓိ ညီမျှသည်၏အဖြစ်ကို၊
 လဘိတွာ- ရ၍၊ မဂ္ဂပဋိပါဋိယာ- မဂ်အစဉ်အားဖြင့်၊ ကိလေသေ- ကိလေသာတို့ကို၊
 ခေပေသိ- ကုန်စေခဲ့ပြီ။ ဣတိ- ကား၊ အတ္ထော- တည်း။ တေန- ထို့ကြောင့်၊ “တဿာ
 မေ အဋ္ဌမိ ရတ္တိ၊ ယတော တဏှာ သမူဟတာ”တိ- - ဟူ၍၊ ဝုတ္တံ။ သေသံ- ကြွင်းသောပုဒ်
 အပေါင်းသည်၊ ဝုတ္တနယမေဝ- ဆိုအပ်ပြီးသောနည်းရှိသည်သာ။

သာမာထေရီ ဂါထာဝဏ္ဏနာ- သည်၊ နိဋ္ဌိတာ- ပြီ။
 ဇုကနိပါတဝဏ္ဏနာ- သည်၊ နိဋ္ဌိတာ- ပြီ။

(နာ- ၄၇)

၃။ တိကနိပါတဝဏ္ဏနာ

၁။ အပရာသာမာထေရီဂါထာဝဏ္ဏနာ

တိကနိပါတေ-တိကနိပါတ်၌၊ ပဏ္ဏဝိသတိဝဿာနိတိအာဒိကာ- - - ဤသို့
 အစရှိသော ဂါထာတို့သည်၊ အပရာယ-ဆိုအပ်ပြီးသော (ဒုကနိပါတ်၌လာသော) သာမာ
 ထေရီမှ အခြားလည်းဖြစ်သော၊ သာမာယ- သာမာမည်သော၊ ထေရီယာ- ထေရီမ၏
 ဂါထာ-ဂါထာတို့တည်း။ အယမ္ဗိ- ဤသာမာထေရီမသည်လည်း၊ ပုရိမဗုဒ္ဓေသု- ရှေး
 ဘုရားရှင်တို့၌၊ ကတာဓိကာရာ- ပြုအပ်ပြီးသော လွန်ကဲသောကောင်းမှုရှိသည်၊ (ဟုတွာ)၊
 တတ္ထ တတ္ထ ဘဝေ- ထိုထိုဘဝ၌၊ ဝိပဋ္ဌပနိဿယံ- ဝဋ်ဆင်းရဲမှကင်းသောနိဗ္ဗာန်၏
 အားကြီးသော အကြောင်းဖြစ်သော၊ ကုသလံ- ကုသိုလ်ကို၊ ဥပစိနန္တိ- ဆည်းပူးအားထုတ်
 လျက်၊ ဝိပဿိဿ- ဝိပဿီမည်တော်မူသော၊ ဘဂဝတော- ၏၊ ကာလေ- လက်ထက်
 တော်၌၊ စန္ဒဘာဂါယ- စန္ဒဘာဂါမည်သော၊ နဒိယာ- မြစ်၏၊ တီရေ- ကမ်းနား၌၊
 ကိန္နရယောနိယံ- ကိန္နရာမျိုး၌၊ နိဗ္ဗတ္တိ- ဖြစ်ပြီ။ သာ- ထိုကိန္နရီမလေးသည်၊ တတ္ထ-
 ထိုစန္ဒဘာဂါမြစ်ကမ်းနား၌၊ ကိန္နရေဟိ- ကိန္နရာတို့နှင့်၊ သဒ္ဓိ-အတူ၊ ကိဋ္ဌာပသုတာ- ကစား
 မြူးထူးလျက်၊ ဝိစရတိ- လှည့်လည်၏။ အထ- ထိုအခါ၌၊ ဧကဒိဝသံ- တစ်နေ့သ၌၊ သတ္ထာ-
 ဝိပဿိမြတ်စွာဘုရားသည်၊ တဿာ-ထိုကိန္နရီမလေး၏၊ ကုသလဗီဇရောပနတ္ထံ- ကုသိုလ်
 မျိုးစေ့ကို စိုက်ပျိုးခြင်းအကျိုးငှါ၊ တတ္ထ- ထိုစန္ဒဘာဂါ မြစ်ကမ်းနားအရပ်သို့၊ ဂန္ဓာ-
 ကြွတော်မူ၍၊ နဒီတီရေ- မြစ်ကမ်းနား၌၊ စက်မိ- စကြိုကြွတော်မူပြီ။ သာ- ထိုကိန္နရီမ
 လေးသည်၊ ဘဂဝန္တံ- မြတ်စွာဘုရားကို၊ ဒိသွာ- မြင်၍၊ ဟဋ္ဌတုဌာ- ရွှင်လန်းနှစ်သက်သော
 စိတ်ရှိသည်၊ (ဟုတွာ)၊ သဠလပုပ္ဖါနိ- ထင်းရှူးပန်းတို့ကို၊ အာဒါယ- ယူ၍၊ သတ္ထု- မြတ်စွာ
 ဘုရား၏၊ သန္တိကံ-အထံတော်သို့၊ ဂန္ဓာ- သွား၍၊ ဝန္တိတွာ- ရှိခိုး၍၊ တေဟိ ပုပ္ဖေဟိ-
 ထိုထင်းရှူးပန်းတို့ဖြင့်၊ ဘဂဝန္တံ- ကို၊ ပူဇေသိ- ပူဇော်ပြီ။ သာ-ထိုကိန္နရီမလေးသည်၊ တေန
 မုညကမ္မေန- ထိုပန်းလှူရသော ကုသိုလ်ကံကြောင့်၊ ဒေဝမနုဿေသု- နတ်လူတို့၌
 သံသရန္တိ- ကျင်လည်လျက်၊ ဣမသ္မိ ဗုဒ္ဓုပ္ပါဒေ- ဤဂေါတမမြတ်စွာဘုရား ပွင့်တော်မူရာ
 အခါ၌၊ ကောသမ္ဗိယံ- ကောသမ္ဗိပြည်၌၊ ကုလယရေ- အမျိုးကောင်းအိမ်၌၊ နိဗ္ဗတ္တိတွာ-
 ဖြစ်၍၊ ဝယပ္ပတ္တာ- အရွယ်သို့ ရောက်လတ်သော်၊ သာမာဝတိယာ- သာမာဝတီမိဖုရား၏၊
 သဟာယိကာ- သူငယ်ချင်းမသည်၊ ဟုတွာ- ၍၊ တဿာ- ထိုသူငယ်ချင်းသာမာဝတီ၏၊
 မတကာလေ- သေသောအခါ၌၊ သံဝေဂဇာတာ- ဖြစ်သောသံဝေဂရှိသည်၊ (ဟုတွာ)၊
 ပဗ္ဗဇိတွာ- ရဟန်းပြု၍၊ ပဗ္ဗဝိသတိဝဿာနိ- နှစ်ဆယ့်ငါးနှစ်တို့ပတ်လုံး၊ စိတ္တသမာဓာနံ-
 စိတ်၏ တည်ကြည်ခြင်းကို၊ အလဘိတွာ- မရဘဲ၊ မဟလ္လိကာကာလေ- အသက်အရွယ်

ကြီးရင့်သောအခါ၌၊ သုဂတောဝါဒ- မြတ်စွာဘုရား၏ အဆုံးအမဩဝါဒကို၊ လဘိတွာ- ရ၍၊ ဝိပဿန- ကို ဝမေတွာ- တိုးပွားစေ၍၊ ပဋိသမ္ဘိဒါဟိ- တို့နှင့်၊ သဟ- တကွ၊ အရဟတ္တ- သို့၊ ပါပုဏိ- ရောက်ပြီ။ တေန- ထို့ကြောင့်၊ အပဒါနေ- ၌၊ “စန္ဒဘာဂါနဒီတိရေ ။ ပ။ ကတံ ဗုဒ္ဓဿ သာသန”န္တိ- - ဟူ၍၊ ဝုတ္တံ- မိန့်တော်မူအပ်ပြီ။

(အပဒါန် ပါဠိတော်အနက်)

- “စန္ဒဘာဂါနဒီတိရေ- စန္ဒဘာဂါမြစ်ကမ်းနား၌၊ ကိန္နရီ- ကိန္နရီမလေးသည်၊ အဟောသိ- ဖြစ်ခဲ့ပြီ၊ တဒါ- ထိုအခါ၌၊ စင်္ဂမန္တံ- စင်္ကြံကြွတော်မူသော၊ နရာသဘ- လူတို့ထက် မြတ်တော်မူသော၊ (ဝါ) အမြတ်ဆုံးလူသား ဖြစ်တော်မူသော၊ ဒေဝဒေဝံ- နတ်တကာတို့ထက်မြတ်သည့် ဝိသုဒ္ဓိနတ်ဖြစ်တော်မူသော မြတ်စွာ ဘုရားကို၊ အဟံ- တပည့်တော်သည်၊ အဒ္ဓသံ- ဖူးမြင်ရပြီ။

- အဟံ- တပည့်တော်သည်၊ သဠလံ- ထင်းရှူးပန်းကို၊ ဩစိနိတွာန- ဆွတ်ခူး၍၊ ဗုဒ္ဓသေဋ္ဌဿ- မြတ်စွာဘုရားအား၊ အဒါသိ- လှူဒါန်းပူဇော်ခဲ့ပြီ၊ မဟာဝီရော- မြတ်စွာဘုရားသည်၊ ဒေဝဂန္ဓိကံ- နတ်ပန်းရနံရှိသော၊ သဠလံ- ထင်းရှူးပန်းကို၊ ဥပသိယိ- နမ်းရှူတော်မူပြီ၊ (ဝါ) ပန်းရနံ အလှူခံတော်မူပြီ။

- လောကနာယကော- လူသုံးပါးတို့ကို မြတ်နိုးဗွာန်သို့ ပို့ဆောင်တော်မူ တတ်သော၊ ဝိပဿိ- ဝိပဿိမည်တော်မူသော၊ သမ္ဗုဒ္ဓေါ- မြတ်စွာဘုရားသည်၊ ပဋိဂ္ဂဟေတွာ- အလှူခံတော်မူ၍၊ တဒါ- ထိုအခါ၌၊ မေ- သည်၊ ပေက္ခမာနာယ- ကြည့်ရှုစဉ်ပင်၊ မဟာဝီရော- သည်၊ (ဒေဝဂန္ဓိကံ- နတ်ပန်းရနံ ရှိသော၊ သဠလံ- ထင်းရှူးပန်းကို) ဥပသိယိ- နမ်းရှူတော်မူပြီ၊ (ဝါ) ပန်းရနံ အလှူခံတော်မူပြီ။

- (အဟံ)၊ အဇ္ဇလိ- လက်အုပ်ကို၊ ပဂ္ဂဟေတွာန- မြှောက်ချီ၍၊ ဒွိပဒုတ္တမံ- မြတ်စွာဘုရားကို ဝန္တိတွာ- ရိုသေစွာရှိခိုး၍၊ သကံ စိတ္တံ- မိမိစိတ်ကို၊ ပသာဒေတွာ- ကြည်ညိုစေ၍၊ တတော- ထို့နောင်မှ၊ ပဗ္ဗတံ- တောင်ပေါ်သို့၊ အာရဟိ- တက်ပြီ။

- ဣတော- ဤဘဒ္ဒကမ္ဘာမှ၊ ဧကနဝုတေ ကပ္ပေ- ကိုးဆယ့်တစ်ကမ္ဘာ ထက်၌၊ တဒါ- ထိုဝိပဿိမြတ်စွာဘုရား ပွင့်တော်မူရာ ထိုအခါ၌၊ ပုပ္ဖံ- ထင်းရှူးပန်းကို၊ ယံ အဒိဒိ- အကြင်ပေးလှူခဲ့ပြီ၊ တတော- ထိုပေးလှူရာအခါမှ စ၍၊ ဒုဂ္ဂတိ- ဒုဂ္ဂတိဘဝကို၊ နာဘိဇာနာမိ- မသိစဖူး၊ ဣဒံ- ဤဒုဂ္ဂတိဘဝကို မသိခြင်းဟူသော အကျိုးသည်၊ ဗုဒ္ဓပူဇာယ- မြတ်စွာ ဘုရားကို ထင်းရှူးပန်းဖြင့် ပူဇော်ခဲ့ခြင်း၏၊ ဖလံ- အကျိုးတည်း။

ကိလေသာ ဈာပိတာ မယံ။ ပ ။ ကတံ ဗုဒ္ဓဿ သာသန”န္တိ။

(နာ- ၄၈) ပန- ဆက်ဦးအံ့၊ အရဟတ္တံ- သို့၊ ပတွာ- ရောက်ပြီး၍၊ အတ္တနော- မိမိ၏၊

ပဋိပတ္တိ- အကျင့်ပဋိပတ်ကို၊ ပစ္စဝေက္ခိတွာ- ဆင်ခြင်၍၊ ဥဒါနဝသေန- ဥဒါန်း၏အစွမ်းဖြင့်၊
 “ပဏ္ဍဝိသတိ ဝဿာနိ ။ပ။ ဝိသောသိတာ”တိ- - - ဟူကုန်သော၊ ဣမာ ဂါထာ-
 ဤဂါထာတို့ကို၊ အဘာသိ- ရွတ်ဆိုတော်မူပြီ။
 (ဂါထာအနက်)

၃၉။ “ယတော- အကြင်အခါမှ၊ ပဋ္ဌာယ- စ၍၊ ပဗ္ဗဇိတာယ- ရဟန်းပြုသော၊
 မေ- တပည့်တော်သည်၊ ပဏ္ဍဝိသတိ ဝဿာနိ- နှစ်ဆယ့်ငါးနှစ်တို့ပတ်လုံး
 စိတ္တဿ- စိတ်၏၊ သမံ- ငြိမ်သက်ခြင်းကို၊ ကုဒါစနံ- တစ်ရံတစ်ခါမျှ၊ လဒ္ဓံ-
 ရအပ်၏ဟူ၍၊ အဟံ- တပည့်တော်သည်၊ နာဘိဇာနာမိ- မသိစဖူး။

၄၀။ စေတသော- စိတ်၏၊ သန္တိ- ငြိမ်သက်ခြင်းကို၊ အလဒ္ဓါ- မရခြင်းကြောင့်၊
 စိတ္တေ- ဘာဝနာစိတ်၌၊ အဝသဝတ္တိနိ- အလိုသို့ မလိုက်နိုင်သည်၊ ဟောမိ- ဖြစ်၏၊
 တတော- ထိုသို့စိတ်အလိုသို့ မလိုက်နိုင်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ဇိနသာသနံ-
 လိပ်ကန်းဥပမာအစရှိသော မြတ်စွာဘုရား၏အဆုံးအမတော်ကို၊ သရိတွာ-
 အမှတ်ရ၍၊ သံဝေဂံ- ထိတ်လန့်ခြင်းသို့၊ အာပါဒိ- ရောက်ပြီ။

၄၁။ ဗဟူဟိ- ဇာတိဇရာအစရှိသောအားဖြင့် များစွာကုန်သော၊ ဒုက္ခဓမ္မေဟိ-
 ဆင်းရဲခြင်းသဘောတို့ဖြင့်၊ (ဖုဋ္ဌာယ- တွေ့ထိအပ်သော)၊ အပ္ပမာဒရတာယ- မမေ့
 မလျော့ခြင်း၌ ဓမ္မလျော်သော၊ မေ- တပည့်တော်သည်၊ တဏှက္ခယော-
 တဏှာကုန်ရာဖြစ်သော နိဗ္ဗာန်သို့၊ (ဝါ) တဏှာ၏ကုန်ကြောင်း အရဟတ္တဖိုလ်သို့
 အနုပ္ပတ္တော- အစဉ်ရောက်အပ်ပြီ၊ ဗုဒ္ဓဿ- ၏၊ သာသနံ- အဆုံးအမတော်ကို
 ကတံ- လိုက်နာပြုကျင့်အပ်ပြီ၊ အဇ္ဇ- ယနေ့၊ မေ- ငါ့အား၊ သတ္တမိ- သြဝါဒရရာ
 နေ့ကိုထောက်၍ ခုနစ်ရက်မြောက်သော၊ ရတ္တိ-ညဉ့်တည်း၊ ယတော- ယင်းခုနစ်
 ရက်မြောက်နေ့ည၌၊ မေ မယာ- တပည့်တော်သည်၊ တဏှာ- တဏှာကို၊
 ဝိသောသိတာ- ခန်းခြောက်စေအပ်ပြီ။(ဝါ) ကုန်စေအပ်ပြီ။

၃၉။ တတ္ထ- ထိုဂါထာ၌၊ စိတ္တဿ သမန္တိ - - - ကား၊ စိတ္တဿ-၏၊ ဝူပသမံ-
 ငြိမ်းအေးခြင်းကို၊ စေတောသမထမဂ္ဂဖလသမာမိ- စိတ်၏ ငြိမ်းအေးကြောင်းဖြစ်သော
 မဂ် ဖိုလ် နှင့် ယှဉ်သောသမာမိတည်း၊ ဣတိ အယံ-ကား၊ အတ္တော- တည်း။

၄၀။ တတောတိ- - - ကား၊ စိတ္တဝသံ- စိတ်အလိုကို၊ ဝတ္တေတုံ- ဖြစ်စေခြင်းငှါ၊
 တသ္မာ အသမတ္တဘာဝတော- ထိုသို့မစွမ်းနိုင်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ သံဝေဂမာပါဒိန္နိ-
 - ကား၊ သတ္တရိ- မြတ်စွာဘုရားသည်၊ ဓရန္တေပိ- သက်တော်ထင်ရှားရှိပါသော်လည်း၊
 (ဝါ) ရှိပါလျက်လည်း၊ ပဗ္ဗဇိတကိစ္စံ- ရဟန်းကိစ္စကို၊ မတ္ထကံ- အထွတ်အထိပ်သို့ ပါပေတုံ-
 ရောက်စေခြင်းငှါ၊ အသက္ကောန္တိ- မစွမ်းနိုင်လတ်သော်၊ ပစ္ဆာ- နောက်ကာလ၌၊ ကထံ-

အဘယ်သို့လျှင်၊ (ဝါ) အဘယ်နည်းဖြင့်၊ (ပဗ္ဗဇိတကိစ္စ- ရဟန်းကိစ္စကို၊ မတ္တကံ- အထွတ်အထိပ်သို့၊) ပါပယိဿာမိ- ရောက်စေရပါအံ့နည်း၊ ဣတိ- သို့၊ သံဝေဂံ-ထိပ်လန်ခြင်းသံဝေဂသို့၊ ဉာဏုတြာသံ- ထိပ်လန်ကြောင်းဉာဏ်သို့၊ အာပဇ္ဇိ- ရောက်ပြီ။ သရိတွာ ဇိနဿသနန္တိ- - ကား၊ ကာဏကစ္ဆပေါပမာဒိသတ္ထုဩဝါဒံ- လိပ်ကန်းဥပမာအစရှိသော မြတ်စွာဘုရား၏ ဩဝါဒကို၊ အနုဿရိတွာ- အမှတ်ရ၍။ သေသံ- ကြွင်းသောပုဒ်အပေါင်းသည်၊ ဝုတ္တနယမေဝ- ဆိုအပ်ပြီးသောနည်းရှိသည်သာ။

အပရာသာမာထေရီ ဂါထာဝဏ္ဏနာ- သည်၊ နိဋ္ဌိတာ။

၂။ ဥတ္တမာထေရီဂါထာဝဏ္ဏနာ

စတုက္ခတ္တံ၊ ပဉ္စက္ခတ္တန္တိအာဒိကာ- - - ဤသို့အစရှိသောဂါထာတို့သည်၊ ဥတ္တမာယ- ဥတ္တမာမည်သော၊ ထေရီယာ- ထေရီမ၏၊ ဂါထာ- ဂါထာတို့တည်း။ အယမ္ဗိ- ဤဥတ္တမာထေရီမသည်လည်း၊ ပုရိမဗုဒ္ဓေသု- ရှေးဘုရားရှင်တို့၌၊ ကတာဓိကာရာ- ပြုအပ်ပြီးသော လွန်ကဲသော ကောင်းမှုရှိသည်၊ (ဟုတွာ)၊ တတ္ထ တတ္ထ ဘဝေ- ထိုထိုဘဝ၌၊ ဝိဝဇ္ဈပနိဿယံ- ဝဋ်ဆင်းရဲမှုကင်းသောနိဗ္ဗာန်၏ အားကြီးသော အကြောင်းဖြစ်သော၊ ကုသလံ- ကုသိုလ်ကို၊ ဥပစိနန္တိ- ဆည်းပူးအားထုတ်လျက်၊ ဝိပဿိဿ- ဝိပဿိမည်တော်မူသော၊ ဘဂဝတော- ၏၊ ကာလေ- လက်ထက်တော်၌၊ ဗန္ဓုမတီနဂရေ- ဗန္ဓုမတီမြို့၌၊ အညတရဿ- တစ်ယောက်သော၊ (ဝါ) မထင်ရှားသော၊ ကုဋ္ဌမ္ဗိကဿ- သူကြွယ်၏၊ ဂေဟေ- အိမ်၌၊ ယရဒါသီ- အိမ်ကျွန်မသည်၊ ဟုတွာ- ဖြစ်၍၊ နိဗ္ဗတ္တိ- ဖြစ်ပြီ။ သာ- ထိုကျွန်မလေးသည်၊ ဝယပ္ပတ္တာ- အရွယ်ရောက်လတ်သော်၊ အတ္တနော- မိမိ၏၊ အယျကာနံ- အရှင်တို့၏၊ ဝေယျာဝစ္စံ- အမှုကိစ္စကို၊ ကရောန္တိ- ပြုလျက်၊ ဇီဝတိ- အသက်မွေး၏။ စ- ဆက်ဦးအံ့၊ တေန သမယေန- ထိုအခါ၌၊ ဗန္ဓုမရာဇာ- ဗန္ဓုမမင်းသည်၊ ပုဏ္ဏမိဒိဝသေ- လပြည့်နေ့၌၊ ဥပေါသထိကော- ဥပုသ်သီလကျင့်သုံးသည်၊ (ဝါ) ဥပုသ်စောင့်သည်၊ ဟုတွာ- ၍၊ ပုရေဘတ္တံ- ဆွမ်း၏ ရှေ့အဖို့ဖြစ်သောအခါ၌၊ (ဝါ) ဆွမ်းစားမီ နံနက်ပိုင်း၌၊ ဒါနာနိ- အလှူတို့ကို၊ ဒတွာ- ပေးလှူ၍၊ ပစ္ဆာဘတ္တံ- ဆွမ်း၏နောက်အဖို့ ဖြစ်သောအခါ၌၊ (ဝါ) မွန်းလွဲပိုင်း၌၊ ဂန္ဓာ- သွား၍၊ ဓမ္မံ- တရားကို၊ သုဏာတိ- နာ၏။ အထ- ထိုအခါ၌၊ မဟာဇနာ- များစွာသောလူတို့သည်၊ (ဝတ္တန္တိ- ၌ စပ်)၊ ရာဇာ- ဗန္ဓုမမင်းသည်၊ ပဋိပဇ္ဇတိ ယထာ- ကျင့်သကဲ့သို့၊ တထေဝ- ထိုအတူသာလျှင်၊ (အ- ၄၉) ပုဏ္ဏမိဒိဝသေ- လပြည့်နေ့၌၊ ဥပေါသထဂီနိ- ဥပုသ်သီလ၏အင်္ဂါတို့ကို၊ သမာဒါယ- ဆောက်တည်၍၊ ဝတ္တန္တိ- ကျင့်ကုန်၏။ အထ- ထိုအခါ၌၊ အဿာ ဒါသိယာ- ထိုကျွန်မအား၊ (ဝါ) ၏၊ စတံ

ပရိဝိတက္ကနံ- ဤသို့သောအကြံသည်၊ အဟောသိ-ဖြစ်ပြီ။ (ကိ- အဘယ်သို့သော အကြံသည်၊ အဟောသိ- ဖြစ်သနည်း။) “ဧတရဟိ- ယခုအခါ၌၊ မဟာရာဇာ စ- မင်းကြီး သည်လည်းကောင်း၊ မဟာဇနာ စ- လူများစွာတို့သည်လည်းကောင်း၊ ဥပေါသထဂီနိ- ဥပုသ်သီလ၏အင်္ဂါတို့ကို၊ သမာဒါယ- ကောင်းစွာယူ၍၊ (ဝါ) ဆောက်တည်၍၊ ဝတ္တန္တိ- ကျင့်ကုန်၏။ အဟံ- သည်၊ ဥပေါသထဒိဝသေသု- ဥပုသ်နေ့တို့၌၊ ဥပေါသထသီလံ- အဋ္ဌင်္ဂဥပုသ်သီလကို၊ သမာဒါယ-ကောင်းစွာယူ၍၊ (ဝါ) ဆောက်တည်၍၊ ယန္တန ဝတ္တေယျံ- အကယ်၍ ကျင့်ရပါမူကားကောင်းလေစွ။” ဣတိ- ဤသို့၊ (ဧတံ ပရိဝိတက္ကနံ- သည်၊ အဟောသိ)။ သာ- ထိုကျွန်မလေးသည်၊ တထာ- ထိုကြံစည်ထားသော အခြင်းအရာ အားဖြင့်၊ ကရောန္တိ- ပြုလျက်၊ သုပရိသုဒ္ဓံ- ထက်ဝန်းကျင် စင်ကြယ်သော၊ ဥပေါသထသီလံ- အဋ္ဌင်္ဂဥပုသ်သီလကို၊ ရက္ခိတွာ- စောင့်ထိန်း၍၊ တာဝတိံသေသု- တာဝတိံသာဘုံတို့၌၊ နိဗ္ဗတ္တာ- ဖြစ်သည်။ (ဟုတွာ)၊ အပရာပရံ- အကြိမ်ကြိမ်၊ သုဂတိသုယေဝ- သုဂတိဘုံတို့၌ သာလျှင်၊ သံသရန္တိ- ကျင်လည်လျက်၊ ဣမသ္မိ ဗုဒ္ဓုပ္ပါဒေ- ဤဂေါတမ မြတ်စွာဘုရား ပွင့်တော်မူရာအခါ၌၊ သာဝတ္ထိယံ- သာဝတ္ထိပြည်၌၊ သေဋ္ဌိကုလေ- သူဌေးမိုး၌၊ နိဗ္ဗတ္တိတွာ- ဖြစ်၍၊ ဝိညုတံ- သိနားလည်သူ၏အဖြစ်သို့၊ ပတွာ- ရောက်လတ်သော်၊ ပဋ္ဌာစာရာယ- ပဋ္ဌာစာရာမည်သော၊ ထေရိယာ- ထေရီမ၏၊ သန္တိကေ- အထံ၌၊ ဓမ္မံ- တရားကို၊ သုတွာ- နာရ၍၊ ပဗ္ဗဇိတွာ- ရဟန်းပြု၍၊ ဝိပဿနံ- ဝိပဿနာကို၊ ပဌပေတွာ- ဖြစ်စေ၍၊ တံ- ထိုဝိပဿနာကို၊ မတ္ထကံ- အထွတ်အထိပ်သို့၊ ပါပေတံ- ရောက်စေခြင်းငှါ၊ နာသက္ခိ- မစွမ်းနိုင်၊ ပဋ္ဌာစာရာ- ပဋ္ဌာစာရာမည်သော၊ ထေရီ- ထေရီမသည်၊ တဿာ- ထိုဥက္ကမာ ထေရီမအား၊ (ဝါ) ၏၊ စိတ္တာစာရံ- စိတ်အလိုကို၊ ဥတွာ- သိ၍၊ ဩဝါဒံ- ဩဝါဒကို၊ အဒါသိ- ပေးပြီ။ သာ- ထိုဥက္ကမာထေရီမသည်၊ တဿာ- ထိုပဋ္ဌာစာရာထေရီမ၏၊ ဩဝါဒေ- ဩဝါဒ၌၊ ဌတွာ- တည်၍၊ ပဋိသန္တိဒါဟိ- တို့နှင့်၊ သဟ- တကွ၊ အရဟတ္တံ- သို့၊ ပါပုဏိ- ရောက်ပြီ။ တေန- ထို့ကြောင့်၊ အပဒါနေ- ၌၊ “နဂရေ ဗန္ဓုမတိယာ ။ ပ။ ကတံ ဗုဒ္ဓဿ သာသနံ”န္တိ - - ဟူ၍၊ ဝုတ္တံ- ပြီ။

(အပဒါနံပါဠိတော်အနက်)

- “ဗန္ဓုမတိယာ- ဗန္ဓုမတီမည်သော၊ နဂရေ- မြို့၌၊ ဗန္ဓုမာ နာမ- ဗန္ဓုမာ မည်သော၊ ခတ္တိယော- မင်းသည်၊ အာသိ- ဖြစ်ပြီ၊ သော- ထိုဗန္ဓုမာမင်းသည်၊ ပုဏ္ဏမာယ ဒိဝသေ- လပြည့်နေ့၌၊ ဥပေါသထံ- အဋ္ဌင်္ဂဥပုသ်သီလကို၊ ဥပဝသိ- ကျင့်သုံးပြီ၊ (ဝါ) စောင့်ထိန်းပြီ။

- အဟံ- သည်၊ တေန သမယေန- ထိုအခါ၌၊ တဟိ- ထိုဗန္ဓုမတီမြို့၌၊ ကုမ္ဘဒါသိ- အိုးရွက်ကျွန်မသည်၊ (ဝါ) ရေခပ်ကျွန်မသည်၊ အဟောသိ- ဖြစ်ပြီ။

အဟံ- သည်၊ သရာဇကံ- မင်းနှင့် တကွသော၊ သေနံ- စစ်သည်အပေါင်းကို၊
ဒိသ္မာ- မြင်၍၊ ဧဝံ- ဤသို့၊ စိန္တယိ- ကြံစည်ခဲ့ပြီ၊ (ကိ- အဘယ်သို့၊ စိန္တယိ- နည်း)။

- “ရာဇာပိ- မင်းသည်လည်း၊ ရဇ္ဇံ- မင်းစည်းစိမ်ကို၊ ဆဉ္ဇေတွာ- စွန့်၍၊
ဥပေါသထံ- အဋ္ဌင်္ဂဥပုသ်သီလကို၊ ဥပဝသိ-ကျင့်သုံးပြီး (ဝါ) စောင့်ထိန်းပြီး၊
ဇနကာယော (ပိ)- လူအပေါင်း သည်လည်း၊ ပမောဒိတော- ဝမ်းမြောက်သည်၊
(ဟုတွာ)၊ ဥပေါသထံ- ကို၊ ဥပဝသိ-ပြီး၊ တံ ကမ္မံ- ထိုဥပုသ်သီလစောင့်သုံးခြင်း
ဟူသောအမှုသည်၊ နန္တ- စင်စစ်ဧကန်၊ သဖလံ- အကျိုးရှိသည်၊ သိယာ-
ဖြစ်လောက်ရာ၏။” (ဣတိ- သို့၊ စိန္တယိ- ပြီ၊ စိန္တေတွာ-ကြံစည်၍)။

- (အဟံ)၊ ဒုဂ္ဂစ္စန္တ- ဘဝနိမ့်ကျသည်၏အဖြစ်ကိုလည်းကောင်း၊ ဒလိဒ္ဒတဉ္စ-
ဆင်းရဲသည်၏ အဖြစ်ကိုလည်းကောင်း၊ ယောနိသော- သင့်သော အကြောင်း
အားဖြင့်၊ ပစ္စဝေက္ခိတွာ- ဆင်ခြင်၍၊ မာနသံ- စိတ်ကို၊ သမ္ပဟံသိတွာ- ရွှင်လန်း
စေပြီး၍၊ ဥပေါသထံ- အဋ္ဌင်္ဂဥပုသ်သီလကို၊ ဥပဝသိ- ကျင့်သုံးခဲ့ပြီ၊ (ဝါ)
စောင့်ထိန်းခဲ့ပြီ။

- အဟံ- သည်၊ ဥပေါသထံ- အဋ္ဌင်္ဂဥပုသ်သီလစောင့်ထိန်းခြင်းအမှုကို၊
ကတွာ- ပြု၍၊ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓသာသနေ- မြတ်စွာဘုရားသာသနာတော်၌၊
သုကတေန- ကောင်းစွာပြုအပ်သော၊ တေန ကမ္မေန- ထိုကံကြောင့်၊ အဟံ-
သည်၊ တာဝတိံသံ- တာဝတိံသာဘုံသို့၊ အဂစ္ဆိ- လားရောက်ရပြီ။

- တတ္ထ- ထိုတာဝတိံသာဘုံ၌၊ မေ- ၏၊ သုကတံ- ကောင်းစွာပြုအပ်သော၊
ဗျဗ္ဗံ- ဝိမာန်သည်၊ ဥပ္ပယောဇနံ- အထက်တစ်ယူဇနာတိုင်အောင်၊ ဥဂ္ဂတံ- မြင့်၏၊
ကုဋ္ဌာဂါရဝရူပေတံ- မြတ်သော အထွတ်တပ်သောအဆောင်တို့နှင့် ပြည့်စုံ၏၊
မဟာသနသုဘူသိတံ- မြတ်သောနေရာတို့ဖြင့် ကောင်းစွာ တန်ဆာဆင်အပ်၏။

- သတသဟဿာ- တစ်သိန်းကုန်သော၊ အစ္ဆရာ- နတ်သမီးတို့သည်၊
သဒါ- အခါခပ်သိမ်း၊ မံ- ငါ့ကို၊ ဥပတိဋ္ဌန္တိ- ဆည်းကပ်ခစားကုန်၏။ (အဟံ-
သည်)၊ အညေ- တစ်ပါးကုန်သော၊ ဒေဝေ- နတ်တို့ကို၊ အတိက္ကမ္မ- ကျော်လွန်၍၊
သဗ္ဗဒါ- အခါခပ်သိမ်း၊ အတိရောစာမိ- အလွန်တင့်တယ်၏။

- စတုသဋ္ဌိဒေဝရာဇနံ- ခြောက်ဆယ့်လေးယောက်သောနတ်မင်းကြီးတို့၏၊
မဟေသိတ္တံ- မိဖုရား၏အဖြစ်ကို၊ အကာရယိ- ပြုခဲ့ရပြီ၊ တေသဋ္ဌိစက္ကဝတ္တိနံ-
ခြောက်ဆယ့်သုံးယောက်သော စကြာဝတေးမင်းတို့၏၊ မဟေသိတ္တံ- ကို၊
အကာရယိ- ပြီ။

- သုဝဏ္ဏဝဏ္ဏာ- ရွှေအဆင်းကဲ့သို့ အဆင်းရှိသည်၊ ဟုတွာန- ဖြစ်၍၊

ဘဝေသု- ဘဝတို့၌၊ အဟံ- သည်၊ သံသရာမိ- ကျင်လည်ရ၏။ သဗ္ဗတ္ထ- အလုံးစုံ
သောဘဝတို့၌၊ ပဝရာ- အမြတ်ဆုံးသည်၊ ဟောမိ- ဖြစ်၏။ ဣဒံ- ဤသို့ ဖြစ်ရ
ခြင်းသည်၊ ဥပေါသထဿ- ဥပုသ်စောင့်သုံးရခြင်း၏။ ဖလံ- အကျိုးတည်း။

(နာ- ၅၀)- ဟတ္ထိယာနံ- ဆင်ယာဉ်ကိုလည်းကောင်း၊ အဿယာနံ- မြင်းယာဉ်ကို
လည်းကောင်း၊ ရထယာနဉ္စ- ရထားယာဉ်ကိုလည်းကောင်း၊ သီဝိကဉ္စ (သီဝိကဉ္စ)-
ထမ်းစင်ကိုလည်းကောင်း၊ သဗ္ဗမေဝ- အလုံးစုံသာလျှင်ဖြစ်သော၊ ဧတံ- ထိုဆင်
ယာဉ်စသည်ကို၊ အဟံ- သည်၊ လဘာမိ- ရ၏။ ဣဒံ- ဤသို့ရခြင်းသည်၊
ဥပေါသထဿ- ဥပုသ်စောင့်သုံးရခြင်း၏။ ဖလံ- အကျိုးတည်း။

- အဟံ- သည်၊ သောဏ္ဏမယံ- ရွှေဖြင့်ပြီးသောဝတ္ထုကိုလည်းကောင်း၊
ရူပိမယံ- ငွေဖြင့်ပြီးသော ဝတ္ထုကိုလည်းကောင်း၊ အထောပိ- ထိုမှတစ်ပါးလည်း၊
ဖလိကာမယံ- ဖန်ဖြင့်ပြီးသော ဝတ္ထုကိုလည်းကောင်း၊ လောဟိတင်္ဂမယဉ္စေဝ-
ကြေးနီ (ပတ္တမြားနီ) ဖြင့်ပြီးသော ဝတ္ထုကိုလည်းကောင်း၊ သဗ္ဗံ- အလုံးစုံကို၊
ပဋိလဘာမိ- ရ၏။

- အဟံ- သည်၊ ကောသေယျကမ္မလိယာနိ- ပိုးချည်ကမ္မလာတို့ကိုလည်း
ကောင်း၊ ခေါမကပ္ပါသိကာနိ စ- ခေါမတိုင်းဖြစ်ပုဆိုး၊ ဝါချည်ပုဆိုးတို့ကိုလည်း
ကောင်း၊ မဟဠါနိ- အဖိုးများစွာထိုက်ကုန်သော၊ ဝတ္ထာနိ စ- အဝတ်ပုဆိုးတို့ကို
လည်းကောင်း၊ သဗ္ဗံ- အလုံးစုံကို၊ ပဋိလဘာမိ- ရ၏။

- အန္တံ- ထမင်းကိုလည်းကောင်း၊ ပါနံ- အဖျော်ကိုလည်းကောင်း၊ ခါဒနီယံ-
ခဲဘွယ်ကိုလည်းကောင်း၊ ဝတ္ထသေနာသနာနိ စ- အဝတ်အိပ်ရာ နေရာတို့ကို
လည်းကောင်း၊ ဧတံ သဗ္ဗံ- ဤအလုံးစုံကို၊ ပဋိလဘေ- ရ၏။ ဣဒံ- ဤသို့ရခြင်း
သည်၊ ဥပေါသထဿ- ဥပုသ်စောင့်သုံးရခြင်း၏။ ဖလံ- အကျိုးတည်း။

- ဝရဂန္ဓဉ္စ- မြတ်သောနံ့သာကိုလည်းကောင်း၊ မာလဉ္စ- ပန်းကိုလည်း
ကောင်း၊ စုဏ္ဏကဉ္စ- နံ့သာမှုန့် (ပေါင်ခါမှုန့်) ကိုလည်းကောင်း၊ ဝိလေပနံ- နံ့သာ
ပြောင်းကိုလည်းကောင်း၊ ဧတံ သဗ္ဗံ- ထိုအလုံးစုံကို၊ ပဋိလဘေ- ရ၏။ ဣဒံ-
ဤသို့ရခြင်းသည်၊ ဥပေါသထဿ- ဥပုသ်စောင့်သုံးရခြင်း၏။ ဖလံ- အကျိုးတည်း။

- ကုဋ္ဌာဂါရဉ္စ- အထွဋ်တပ်သော အဆောင်ကိုလည်းကောင်း၊ ပါသာဒံ-
ပြာသာဒ်ကိုလည်းကောင်း၊ မဏ္ဍပံ- မဏ္ဍပ်ကိုလည်းကောင်း၊ ဟမ္ဗိယံ- ပြာသာဒ်
ဦးပြည် (အုတ်တိုက်ကတုံး) ကိုလည်းကောင်း၊ ဂုဟံ- လှိုဏ်ဂူကိုလည်းကောင်း၊
ဧတံ သဗ္ဗံ- ထိုအလုံးစုံကို၊ ပဋိလဘေ- ရ၏။ ဣဒံ- ဤသို့ရခြင်းသည်၊
ဥပေါသထဿ- ဥပုသ်စောင့်သုံးရခြင်း၏။ ဖလံ- အကျိုးတည်း။

- ဇာတိယာ- ဖွားမြင်သည်မှာ သတ္တဝေသာ- ခုနစ်နှစ်အရွယ်ရှိသော၊ အဟံ- သည်၊ အနဂါရိယံ- ရဟန်းဘောင်သို့၊ ပဗ္ဗဇိ- ဝင်ရောက်ခဲ့ပြီ၊ အမမာသေ- လခဲ့သည် (ဝါ) တစ်ဆယ့်ငါးရက်သည်၊ အသမ္ပတ္တေ- မရောက်မီ၊ အရဟတ္တံ- အရဟတ္တဖိုလ်သို့၊ အပါပုဏိ- ရောက်ပြီ။

- မယံ- တပည့်တော်သည်၊ ကိလေသာ- ကိလေသာတို့ကို၊ ဈာပိတာ- လောင်မြိုက်စေအပ်ကုန်ပြီ၊ သဗ္ဗေ- အလုံးစုံကုန်သော၊ ဘဝါ- ဘဝတို့ကို၊ သမူဟတာ- ပယ်နှုတ်အပ်ကုန်ပြီ၊ (အဟံ)၊ သဗ္ဗာသဝပရိက္ခိဏာ- ကုန်ပြီးသော ခပ်သိမ်းသောအာသဝေါတရားတို့ရှိသည်၊ အမှိ- ဖြစ်၏၊ ဣဒါနိ- ယခုအခါ၌၊ (မေ- အား)၊ ပုနတ္တဝေါ- နောက်ထပ်တစ်ဖန် ဘဝသစ်သည်၊ နတ္ထိ- မရှိတော့။

- ဣတော- ဤဘဒ္ဒကမ္ဘာမှာ၊ ဧကနဥတေ ကပ္ပေ- ကိုးဆယ့်တစ်ကမ္ဘာ ထက်၌၊ တဒါ- ဝိပဿိမြတ်စွာဘုရားပွင့်တော်မူရာထိုအခါ၌၊ ကမ္မံ- ဥပုသ်စောင့် သုံးခြင်းအမှုကို၊ ယံ အကရိ- အကြင် ပြုခဲ့ပြီ၊ (တတော- မှ၊ ပဘုတိ- စ၍)၊ ဒုဂ္ဂတိ- ဒုဂ္ဂတိဘဝကို၊ နာဘိဇာနာမိ- မသိစဖူး၊ ဣဒံ- ဤသို့ ဒုဂ္ဂတိဘဝကို မသိ ရခြင်းသည်၊ ဥပေါသထဿ- ဥပုသ်စောင့်သုံးရခြင်း၏၊ ဖလံ- အကျိုးတည်း။

ကိလေသာ ဈာပိတာ မယံ။ ပ ။ ကတံ ဗုဒ္ဓဿ သာသနံ” န္တိ။

ပန- ဆက်၊ အရဟတ္တံ- သို့၊ ပတ္တာ- ရောက်ပြီး၍၊ အတ္တနော- မိမိ၏၊ ပဋိပတ္တိ- အကျင့်ပဋိပတ်ကို၊ ပစ္စဝေက္ခိတွာ- ဆင်ခြင်၍၊ ဥဒါနဝသေန- ဥဒါန်း၏အစွမ်းဖြင့်၊ “စတုက္ခတ္တံ၊ ပဉ္စက္ခတ္တံ ။ ပ ။ တမောခန္တံ ပဒါလိယာ”တိ - - - ဟူကုန်သော၊ ဣမာ ဂါထာ- တို့ကို၊ အဘာသိ- ပြီ။

(ဂါထာအနက်)

၄၂။ “စတုက္ခတ္တံ၊ ။ပ။ အဝသဝတ္တိနီ။ (ဂါထာ- ၃၇- နှင့်တူ)

၄၃။ သာ အဟံ- ထိုတပည့်တော်သည်၊ ဘိက္ခုနိ- ပဋ္ဌာစာရာဘိက္ခုနီမသို့၊ ဥပါဂစ္ဆိ- ချဉ်းကပ်ခဲ့ပြီ၊ ယာ- အကြင်ပဋ္ဌာစာရာဘိက္ခုနီမသည်၊ မေ- တပည့်တော် ၏၊ သဒ္ဓါယိကာ- ယုံကြည်ထိုက်သူသည်၊ အဟု- ဖြစ်ပြီ၊ သာ- ထိုပဋ္ဌာစာရာ ဘိက္ခုနီမသည်၊ ခန္ဓာယတနဓာတုယော- ခန္ဓာ၊ အာယတန၊ ဓာတ်တို့ကို၊ (ဝိဘဇိတွာ- ဝေဘန်၍၊ ဒသေန္တိ- ပြလျက်၊) မေ- အား၊ ဓမ္မံ- တရားကို၊ အဒေသေသိ- ဟောတော်မူပြီ။

(တစ်နည်း) ယာ- အကြင်ပဋ္ဌာစာရာဘိက္ခုနီမသည်၊ မေ- ၏၊ သဒ္ဓါယိကာ- ယုံကြည် ထိုက်သူသည်၊ အဟု- ဖြစ်ပြီ၊ တံ ဘိက္ခုနိ- ထိုပဋ္ဌာစာရာဘိက္ခုနီမသို့၊ သာ အဟံ- ထိုတပည့်တော်သည်၊ ဥပါဂစ္ဆိ- ချဉ်းကပ်ခဲ့ပြီ၊ သာ- ထိုပဋ္ဌာစာရာဘိက္ခုနီမသည်၊

ခန္ဓာယတနဓာတုယော- တို့ကို၊ (ဝိဘဇိတွာ- ဤ၊ ဒဿန္တိ- ပြလျက်၊) မေ-
အား၊ ဓမ္မ- ကို၊ အဒေသေသိ- ပြီ။ (၄- အလို)

(နာ- ၅၁) ၄၄။ တဿာ- ထိုပဋ္ဌာစာရာဘိက္ခုနီမ၏။ ဓမ္မ- တရားကို၊ သုဏိတွာန-
နာရ၍၊ ယထာ- အကြင်အခြင်းအရာအားဖြင့်၊ သာ- ထိုပဋ္ဌာစာရာဘိက္ခုနီမသည်
မ- တပည့်တော်ကို၊ အနုသာသိ- သွန်သင်ဆုံးမပြီ၊ တထာ- ထိုအခြင်းအရာ
အားဖြင့်၊ (ပဋိပဇ္ဇန္တိ- ကျင့်လျက်၊) သတ္တာဟံ- ခုနစ်ရက်ပတ်လုံး၊ ပီတိသုခ-
သမပ္ပိတာ- ဈာန်ကြောင့်ဖြစ်သော ပီတိသုခနှင့် ပြည့်စုံသည်ဖြစ်၍၊ ဧကပလ္လင်္ကေန-
တစ်ခုတည်းသော တင်ပလ္လင်ခွေဖြင့်၊ အဟံ- သည်၊ နိသီဒိ- ထိုင်ပြီ၊ အဋ္ဌမိယာ-
ရှစ်ရက်မြောက်နေ့၌၊ တမောခန္ဓ- မောဟအစုကို၊ ပဒါလိယ- အရဟတ္တမဂ်ဖြင့်
အကြွင်းမဲ့ ဖောက်ခွဲဖျက်ဆီး၍၊ (ပလ္လင်္က- တင်ပလ္လင်ခွေကို၊ ဘိန္တန္တိ- ဖျက်လျက်၊)
ပါဒေ- ခြေတို့ကို၊ ပဿာရေသိ- ဆန့်တန်းခဲ့ပြီ။ ”

၄၃။ တတ္ထ- ထိုဂါထာ၌၊ သာ ဘိက္ခုနီ ဥပါဂစ္ဆိ ယာ မေ သဒ္ဓါယိကာ အဟူတိ-
- - ကား၊ ယာ- အကြင်ဘိက္ခုနီမသည်၊ (သဒ္ဓေယျဝစနာ-၌ စပ်)၊ (ဝါ) ကို၊ မယာ- သည်၊
သဒ္ဓါတဗ္ဗာ- ယုံကြည်ထိုက်သည်၊ သဒ္ဓေယျဝစနာ- ယုံကြည်လောက်သော စကားရှိသည်၊
အဟောသိ- ဖြစ်ပြီ။ တံ ဘိက္ခုနီ- ထိုဘိက္ခုနီမသို့၊ သာ အဟံ- သည်၊ ဥပါဂစ္ဆိ ဥပါသက်မိ-
ချဉ်းကပ်ခဲ့ပြီ၊ (ကံ- အဘယ်ဘိက္ခုနီကို၊ သန္ဓာယ- ရည်ရွယ်၍၊ ဝဒတိ- ဆိုသနည်း၊)
ပဋ္ဌာစာရာထေရီ- ပဋ္ဌာစာရာထေရီမကို၊ သန္ဓာယ-ရည်ရွယ်၍၊ ဝဒတိ- ဆို၏။ “သာ ဘိက္ခုနီ
ဥပါဂစ္ဆိ ယာ မေ သာယေကာ”တိပိ- - - ဟူ၍လည်း၊ ပါဠော- ပါဠိသည်၊ အတ္ထိ- ရှိသေး၏။
ယာ- အကြင် ပဋ္ဌာစာရာဘိက္ခုနီမသည်၊ မယံ- ငါ့အား၊ (ဝါ) ငါ၏၊ သဒတ္ထဿ- မိမိ၏
အရဟတ္တဖိုလ်အကျိုးကို၊ သာဓိကာ- ပြီးစေတတ်၏။ ပဋ္ဌာစာရာ-ပဋ္ဌာစာရာမည်သော
သာ ဘိက္ခုနီ- ထိုဘိက္ခုနီသည်၊ အနုကမ္မာယ- အစဉ်သနားစောင့်ရှောက်ခြင်းငှါ၊ မ- ကို၊
ဥပါဂစ္ဆိ- ချဉ်းကပ်ခဲ့ပြီ။ ဣတိ အယံ-ကား၊ အတ္ထော- တည်း။ သာ မေ ဓမ္မမဒေသေသိ၊
ခန္ဓာယတနဓာတုယောတိ- -ကား၊ ပဋ္ဌာစာရာ- ပဋ္ဌာစာရာမည်သော၊ သာ ထေရီ- ထို
ထေရီမသည်၊ “ဣမေ ပဉ္စက္ခန္ဓာ၊ ဣမာနိ ဒွါဒသာယတနာနိ၊ ဣမာ အဋ္ဌာရသ ဓာတုယော”
တိ- - - ဟူ၍၊ ခန္ဓာဒိကေ- ခန္ဓာအစရှိသည်တို့ကို၊ ဝိဘဇိတွာ- ဝေဘန်၍၊ ဒဿန္တိ-
ပြလျက်၊ မယံ- ငါ့အား၊ ဓမ္မ- တရားကို၊ ဒေသေသိ- ဟောတော်မူပြီ။

၄၄။ တဿာ ဓမ္မ သုဏိတွာနာတိ- - - ကား၊ ပဋိသမ္ဘိဒါပုတ္တာယ- ပဋိသမ္ဘိဒါသို့
ရောက်သော၊ တဿာ ထေရိယာ- ထိုပဋ္ဌာစာရာထေရီမ၏၊ သန္တိကေ- အထံ၌၊ ခန္ဓာဒိ-
ဝိဘာဂပုဗ္ဗင်္ဂမံ- ခန္ဓာအစရှိသည်တို့ကို ဝေဘန်ခြင်းလျှင် ရှေ့သွားရှိသော၊ အရိယမဂ္ဂ-
အရိယာမဂ်သို့၊ ပါပေတွာ- ရောက်စေ၍၊ ဒေသိတသဏှသုခမဝိပဿနာဓမ္မ- ဟောတော်

မူအပ်သော နူးညံ့သိမ်မွေ့သော ဝိပဿနာတရားကို သုတ္တာ- နာ၍။ ယထာ မံ အနုသာသိ
 သာတိ- - - ကား၊ သာ ထေရီ- ထိုပဋ္ဌာစာရီထေရီမသည်။ ယထာ- အကြင်အခြင်းအရာ
 အားဖြင့်၊ မံ- ကို၊ အနုသာသိ- သွန်သင်ပြ၊ ဩဝဒိ- ဆုံးမပြီ။ တထာ- ထိုသွန်သင်၊ ဆုံးမ
 တိုင်းသော အခြင်းအရာအားဖြင့်၊ ပဋိပဇ္ဇန္တိ- ကျင့်လျက်၊ ပဋိပတ္တိ- ပဋိပတ်ကို၊ မတ္တကံ-
 အထွတ်အထိပ်သို့၊ ပါပေတွာပိ- ရောက်စေပြီး၍လည်း၊ သတ္တာဟံ- ခုနစ်ရက်ပတ်လုံး၊
 ဧကပလ္လင်္ကေန- တစ်ခုတည်းသော တင်ပလ္လင်ခွေဖြင့်၊ နိသီဒိ- ထိုင်ပြီ။ ကထံ- အဘယ်သို့၊
 (ဝါ) အဘယ်အခြင်းအရာအားဖြင့်၊ နိသီဒိ-ထိုင်သနည်း? ပီတိသုခသမပ္ပိတာတိ- -ကား၊
 ဈာနမယေန - ဈာန်ဖြင့်ပြီးသော၊ (ဝါ) ဈာန်ကြောင့်ဖြစ်သော၊ ပီတိသုခေန- ပီတိသုခနှင့်၊
 သမဂ္ဂိဘူတာ-ပြည်စုံသည်ဖြစ်၍ဖြစ်သည်။ (ဟုတွာ၊ နိသီဒိ)။ အဋ္ဌမိယာ ပါဒေ ပဿာရေသိ၊
 တမောခန္တံ ပဒါလိယာတိ- - -ကား၊ အနဝသေသံ- အကြွင်းမဲ့ မောဟက္ခန္တံ- မောဟအစုကို၊
 အဂ္ဂမဂ္ဂေန- အရဟတ္တမဂ်ဖြင့်၊ ပဒါလေတွာ- ဖောက်ခွဲ၍၊ အဋ္ဌမေ ဒိဝသေ- ရှစ်ရက်
 မြောက်နေ၍၊ ပလ္လင်္ကီ- တင်ပလ္လင်ခွေကို၊ ဘိန္တန္တိ- ဖျက်လျက်၊ ပါဒေ- ခြေတို့ကို၊ ပဿာရေသိ-
 ဆန့်တန်းခဲ့ပြီ။ စ- ဆက်ဦးအံ့၊ ဣဒမေဝ- ဤဂါထာစကားသည်ပင်၊ အဿာ- ထိုဥတ္တမာ
 ထေရီမ၏၊ အညာဗျာကရဏံ- အရဟတ္တဖိုလ်ကို လျှောက်ကြားသောစကားသည်၊
 အဟောသိ- ဖြစ်ပြီ။

ဥတ္တမာထေရီဂါထာဝဏ္ဏနာ- သည်၊ နိဋ္ဌိတာ- ပြီ။

၃။ အပရာ ဥတ္တမာထေရီဂါထာဝဏ္ဏနာ

ယေ ဣမေ သတ္တ ဗောဇ္ဈင်္ဂါတိအာဒိကာ- - - ဤသို့အစရှိသောဂါထာတို့သည်၊
 အပရာယ- တစ်ပါးသော၊ ဥတ္တမာယ- ဥတ္တမာမည်သော၊ ထေရီယာ- ထေရီမ၏၊ ဂါထာ-
 ဂါထာတို့တည်း။ အယမ္ပိ- ဤဥတ္တမာထေရီမသည်လည်း၊ ပုရိမဗုဒ္ဓေသု- ရှေးဘုရားရှင်တို့၌၊
 ကတာမိကာရာ- ပြုအပ်ပြီးသော လွန်ကဲသော ကောင်းမှုရှိသည်။ (ဟုတွာ)။ တတ္ထ တတ္ထ
 ဘဝေ- ထိုထိုဘဝ၌၊ ဝိဝဇ္ဈပနိဿယံ- ဝဋ်ဆင်းရဲမှ ကင်းသောနိဗ္ဗာန်၏ အားကြီးသော
 အကြောင်းဖြစ်သော၊ ကုသလံ- ကုသိုလ်ကို၊ ဥပစိနန္တိ- ဆည်းပူးအားထုတ်လျက်၊
 ဝိပဿိဿ- ဝိပဿီမည်တော်မူသော၊ ဘဂဝတော- ၏၊ ကာလေ- လက်ထက်တော်၌၊
 ဗန္ဓုမတိနဂရေ- ဗန္ဓုမတိမြို့၌၊ ကုလဒါသိ- အိမ်ကျွန်မသည်၊ ဟုတွာ- ၍၊ နိဗ္ဗတ္တိ- ဖြစ်ပြီ။
 သာ- ထိုကျွန်မလေးသည်၊ ဧကဒိဝသံ- တစ်နေ့သ၌၊ သတ္ထု- မြတ်စွာဘုရား၏၊ သာဝကံ-
 သာဝကဖြစ်သော၊ ဧကံ-တစ်ပါးသော၊ ခိဏာသဝတ္ထေရံ- ရဟန္တာမထေရ်ကို၊ ပိဏ္ဍာယ-
 ဆွမ်းအလို့ငှါ၊ စရန္တံ- ကြွတော်မူနေသည်ကို၊ ဒိသ္မာ- ၍၊ ပသန္တမာနသာ- ကြည်ညိုသော

စိတ်ရှိသည်။ (ဟုတွာ)။ တီဏိ- သုံးခုကုန်သော၊ မောဒကာနိ- ကတွတ်မုန့်တို့ကို (ဝါ) ဘယာကြော်တို့ကို၊ အဒါသိ- ပေးလှူပြီ။ (နာ- ၅၂) သာ- ထိုကျွန်မလေးသည်၊ တေန ပုညကမ္မေန- ထိုဘယာကြော်သုံးခုကို လှူဒါန်းခဲ့သောကောင်းမှုကြောင့်၊ ဒေဝမနုဿေသု- နတ်ဘုံ လူ့ဘုံတို့၌၊ သံသရန္တိ- ကျင်လည်လျက်၊ ဣမသ္မိ ဗုဒ္ဓုပ္ပါဒေ- ဤဂေါတမမြတ်စွာ ဘုရား ပွင့်တော်မူရာအခါ၌၊ ကောသလဇနပဒေ- ကောသလဇနပုဒ်၌၊ အညတရသ္မိ- တစ်ခုသော၊ ဗြာဟ္မဏမဟာသာလကုလေ- များသောဥစ္စာရှိသော ပုဏ္ဏားမျိုး၌၊ နိဗ္ဗတ္တိတွာ- ဖြစ်၍၊ ဝိညုတံ- သိနားလည်သူ၏ အဖြစ်သို့၊ ပတ္တာ- ရောက်လတ်သော်၊ ဇနပဒစာရိကံ- ဇနပုဒ်၌ လှည့်လည်တော်မူခြင်းကို၊ စရန္တဿ- ကြွတော်မူသော၊ သတ္တု- မြတ်စွာဘုရား၏၊ သန္တိကေ- အထံတော်၌၊ ဓမ္မံ- ကို၊ သုတွာ- နာရ၍၊ ပဋိလဒ္ဓသဒ္ဓါ- ရအပ်သော သဒ္ဓါတရားရှိ သည်ဖြစ်၍၊ ပဗ္ဗဇိတွာ- ရဟန်းပြု၍၊ န စိရဿေဝ- မကြာမြင့်မီသာလျှင်၊ ပဋိသမ္ဘိဒါဟံ- တို့နှင့်၊ သဟ-တကွ၊ အရဟတ္တံ- သို့၊ ပါပုဏိ- ရောက်ပြီ။ တေန- ထို့ကြောင့်၊ အပဒါနေ- ၌၊ “နဂရေ ဗန္ဓုမတိယာ ။ ပ ။ ကတံ ဗုဒ္ဓဿ သာသန”န္တိ- - - ဟူ၍၊ ဝုတ္တံ- ပြီ။

(အပဒါနိပါဠိတော်အနက်)

- “အဟံ- သည်၊ ဗန္ဓုမတိယာ- ဗန္ဓုမတီမည်သော၊ နဂရေ- မြို့၌၊ ကုမ္ဘဒါသီ- အိုးရွက်ကျွန်မသည်၊ (ဝါ) ရေခပ်ကျွန်မသည်၊ အဟောသိ- ဖြစ်ခဲ့ပြီ။ (အဟံ) မမ- တပည့်တော်၏၊ ဘာဝံ- အဖို့ဖြစ်သော မုန့်ကို၊ ဂဟေတွာန- ယူ၍၊ ဥဒကဟာရိကာ- ရေကိုဆောင်ယူလိုသည်ဖြစ်၍၊ ဂစ္ဆံ- သွားခဲ့ပြီ။

- ပန္နမိ- ခရီးအကြား၌၊ သန္တိစိတ္တံ- ငြိမ်သက်သောစိတ်ရှိသော၊ သမာဟိတံ- တည်ကြည်သော၊ သမဏံ- ရဟန်းကို၊ ဒိသွာ- မြင်၍၊ ပသန္တိစိတ္တာ- ကြည်ညို သောစိတ်ရှိသည်၊ သုမနာ- ကောင်းသောစိတ်ရှိသည်၊ (ဝါ) ရွှင်လန်းဝမ်းမြောက် သည်၊ (ဟုတွာ- ၍)။ တီဏိ- သုံးခုကုန်သော၊ မောဒကေ- ကတွတ်မုန့်တို့ကို၊ (ဝါ) ဘယာကြော်တို့ကို၊ အဟံ- သည်၊ အဒါသိ- ပေးလှူခဲ့ပြီ။

- သုကတေန- ကောင်းစွာပြုအပ်သော၊ တေန ကမ္မေန စ- ထိုကောင်းမှုကံ ကြောင့်လည်းကောင်း၊ စေတနာပဏိဓိဟိ စ- စေတနာထက်သန်စွာ ဆုတောင်း ခြင်းတို့ကြောင့်လည်းကောင်း၊ အဟံ- သည်၊ ဧကနဝုတိကပ္ပိနိ- ကိုးဆယ့်တစ် ကမ္ဘာတို့ပတ်လုံး၊ ဝိနိပါတံ- ပျက်စီး၍ကျရာဖြစ်သောအပါယ်ဘုံသို့၊ န ဂစ္ဆိ- မရောက်ခဲ့ရပြီ။

- သမ္ပတ္တိတံ * - ပြည့်စုံခြင်း၏ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာ ကောင်းမှုကို (ဝါ) ပြည့်စုံ ကြောင်း ကောင်းမှုကို (ဤအလို- သမ္ပတ္တိတံ- တစ်ပုဒ်တည်း၊) (တစ်နည်း) သမ္ပတ္တိ-

၁။ ဗန္ဓုဿ၊ ဗန္ဓာမုန့်ဘုရား၊ ကျောက်စာ၌ကား သမ္ပတ္တိယာ ဟုတွေ့ရသည်။ လက်ရှိ အဋ္ဌကထာစာ၌ သမ္ပတ္တိ တံ ဟုရှိနေသည်။

ပြည့်စုံကြောင်းဖြစ်သော၊ တံ- ထိုကောင်းမှုကို၊ (ဤအလို- သမ္ပတ္တိ တံ- ဟု နှစ်ပုဒ်)၊
ကရိတွာန- ပြုခဲ့၍ (ဝါ) ပြုခဲ့သောကြောင့်၊ အဟံ- သည်၊ သဗ္ဗ- အလုံးစုံသော
စည်းစိမ်ကို၊ အနုဘဝိ- ခံစားခဲ့ရပြီ၊ တီဏိ- သုံးခုကုန်သော၊ မောဒကေ- ကတွတ်
မုန့်တို့ကို၊ (ဝါ) ဘယာကြော်တို့ကို၊ ဒတွာန- ပေးလှူခဲ့သောကြောင့်၊ အဟံ- သည်၊
အစလံ- တုန်လှုပ်ခြင်းမရှိသော၊ ပဒံ- နိဗ္ဗာန်သို့၊ ပတ္တာ- ရောက်ရပြီ။

ကိလေသာ ဈာပိတာ မယ့်။ ပ ။ ကတံ ဗုဒ္ဓဿ သာသနံ”န္တိ။

ပန-ဆက်၊ အရဟတ္တံ- သို့၊ ပတ္တာ- ရောက်ပြီး၍၊ အတ္တနော- မိမိ၏၊ ပဋိပတ္တိ-
အကျင့်ပဋိပတ်ကို၊ ပစ္စဝေက္ခိတွာ- ဆင်ခြင်၍၊ ဥဒါနဝသေန- ဥဒါန်း၏အစွမ်းဖြင့်၊ “ယေ
ဣမေ သတ္တ ဟောဇ္ဈင်္ဂါ ။ပ။ နတ္ထိ ဒါနိ ပုနတ္တဝေါ”တံ- ဟူကုန်သော၊ ဣမာ ဂါထာ- တို့ကို၊
အဘာသိ။

(ဂါထာအနက်)

၄၅။ “(ဂါထာ ၂၁- နှင့်တူ။)

၄၆။ အဟံ- သည်၊ သုညတဿ- သုညတသမာပတ်ကိုလည်းကောင်း၊
အနိမိတ္တဿ- အနိမိတ္တသမာပတ်ကိုလည်းကောင်း၊ ယဒိစ္ဆကံ- အလိုရှိတိုင်း၊
လာဘိနီ- ရခြင်းရှိသူသည်၊ (ဝါ) ဝင်စားနိုင်သူသည်၊ ဗုဒ္ဓဿ- မြတ်စွာဘုရား၏၊
ဩရသာ- ရင်၌ဖြစ်သော၊ ဓိတာ- သမီးသည်၊ (ဟုတွာ- ၍)၊ သဒါ- အခါခပ်သိမ်း၊
နိဗ္ဗာနာဘိရတာ- နိဗ္ဗာန်၌မွေ့လျော်သူသည်၊ အမှီ- ဖြစ်၏။

၄၇။ ဒိဗ္ဗာ- နတ်၌ဖြစ်ကုန်သော၊ ယေ ကာမာ စ- အကြင်ကာမဂုဏ်တို့သည်
လည်းကောင်း၊ မာနုသာ- လူ၌ဖြစ်ကုန်သော၊ ယေ ကာမာ စ- အကြင်ကာမဂုဏ်
တို့သည်လည်းကောင်း၊ (သန္တိ- ရှိကုန်၏)၊ သဗ္ဗေ- ခပ်သိမ်းကုန်သော၊ တေ ကာမာ-
ထိုကာမဂုဏ်တို့ကို၊ သမုစ္ဆန္တာ- အကြွင်းမဲ့ဖြတ်အပ်ကုန်ပြီ။ မေ- ငါ့အား၊
ဇာတိသံသာရော- ဘဝသံသရာသည်၊ (ဝါ) အဖန်ဖန် ပဋိသန္ဓေနေခြင်း ဟု
ဆိုအပ်သော သံသရာဝဋ်ဆင်းရဲသည်၊ ဝိက္ခိဏော- ကုန်ခန်းပြီ၊ ဣဒါနိ- ၌၊
ပုနတ္တဝေါ- နောက်ထပ်တစ်ဖန် ဘဝသစ်သည်၊ နတ္ထိ- မရှိတော့ပြီ။ ”

၄၈။ တတ္ထ-ထိုဂါထာတို့၌၊ သုညတဿာနိမိတ္တဿ၊ လာဘိနီဟံ ယဒိစ္ဆကန္တိ-
- -ကာ၊ အဟံ- သည်၊ သုညတသမာပတ္တိယာ စ- သုညတသမာပတ်ကိုလည်းကောင်း၊
အနိမိတ္တသမာပတ္တိယာ စ- အနိမိတ္တသမာပတ်ကိုလည်းကောင်း၊ ယဒိစ္ဆကံ- အလိုရှိတိုင်း၊
လာဘိနီ- ရခြင်းရှိသူသည်။ တတ္ထ- ထိုသမာပတ်တို့၌၊ ယံ ယံ- အကြင်ကြင် သမာပတ်
ကို၊ ယတ္ထ ယတ္ထ- အကြင် အကြင်အရပ်၌၊ ယဒါ ယဒါ- အကြင်အကြင်အခါ၌၊
သမာပဗ္ဗိတံ- ဝင်စားခြင်းငှါ၊ ဣတ္ထမိ- အလိုရှိ၏၊ တံ တံ- ဝင်စားလိုသော ထိုထို သမာပတ်ကို၊

တတ္ထ တတ္ထ- ဝင်စားလိုသော ထိုထိုအရပ်၌၊ တဒါ တဒါ- ဝင်စားလိုသော ထိုထိုအခါ၌ (ဧ- ၅၃) သမာပဇ္ဇိတွာ- ဝင်စား၍၊ ဝိဟရာမိ- နေနိုင်၏။ ဣတိ အယံ-ကား၊ အတ္ထော- အနက်တည်း။ ဟိ ယသ္မာ- အကြင်ကြောင့်၊ သုညတာပုဏိဟိတာဒိနာမကဿ- သုညတ၊ အပုဏိဟိတစသည်အမည်ရှိသော၊ ယဿ ကဿစိပိ- အမှတ်မထား တစ်ပါးပါးလည်း ဖြစ်သော၊ မဂ္ဂဿ- မဂ်၏။ သုညတာဒိဘေဒံ- သုညတစသည်အပြားရှိသော၊ တိဝိဓေ- သုံးပါးအပြားရှိသည်လည်းဖြစ်သော၊ ဖလံ- ဖိုလ်သည်၊ ယဒိပိ သမ္ဘဝတိ- အကယ်၍လည်း ဖြစ်သင့်ပါပေ၏။ ပန- ထိုသို့ပင်ဖြစ်သင့်ပါသော်လည်း၊ အယံ ထေရီ- ဤဥတ္တမ၊ ထေရီမသည်၊ သုညတာနိမိတ္တသမာပတ္တိယောဝ- သုညတသမာပတ်၊ အနိမိတ္တသမာပတ် တို့ကိုသာ၊ သမာပဇ္ဇတိ- ဝင်စား၏။ တေန တသ္မာ- ထို့ကြောင့်၊ “သုညတဿာနိမိတ္တဿ၊ လာဘိနီဟံ ယဒိစ္ဆက”န္တိ - - - ဟူ၍၊ ဝုတ္တံ- ဆိုအပ်ပြီ။ ဝါ- တစ်နည်းကား၊ ဧတံ- ဤ “သုညတဿာနိမိတ္တဿ၊ လာဘိနီဟံ ယဒိစ္ဆက” ဟူသောစကားကို၊ ယေဘုယျဝသေန- ယေဘုယျ၏အစွမ်းဖြင့်၊ (ဝါ) ဝင်စားမှုများခြင်း၏အစွမ်းဖြင့်၊ ဝုတ္တံ- ဆိုအပ်ပြီ။ ဧတံ- ဤ “သုညတဿာနိမိတ္တဿ၊ လာဘိနီဟံ ယဒိစ္ဆက” ဟူသော စကားသည်၊ နိဒဿနမတ္ထံ- ညွှန်ပြကြောင်း စကားမျှသာတည်း၊ ဣတိ- ဤသို့၊ အပရေ- အခြားဆရာတို့သည်၊ ဝဒန္တိ- ဆိုကြကုန်သေး၏။

၄၇။ ယေ ဒိဗ္ဗာ ယေ စ မာနုသာတိ- - -ကား၊ ဒေဝလောကပရိယာပနာ- နတ်လောက၌ အကျုံးဝင်ကုန်သော၊ ယေ ဝတ္ထုကာမာ စ- အကြင်ဝတ္ထုကာမတို့သည် လည်းကောင်း၊ မနုဿလောကပရိယာပနာ- လူလောက၌ အကျုံးဝင်ကုန်သော၊ ယေ ဝတ္ထုကာမာ စ- အကြင်ဝတ္ထုကာမတို့သည်လည်းကောင်း၊ သန္တိ- ရှိကုန်၏။ တေ သဗ္ဗေပိ- ထိုအလုံးစုံသော ကာမတို့ကိုလည်း၊ တပုဋိဗဒ္ဓဆန္ဒရာဂပ္ပဟာနေန- ထိုကာမတို့နှင့် စပ်သော ဆန္ဒရာဂကို ပယ်ခြင်းဖြင့်၊ မယာ- သည်၊ သမ္မဒေဝ- ကောင်းစွာသာလျှင်၊ ဥစ္ဆန္တာ- အကြွင်းမဲ့ ဖြတ်အပ်ကုန်ပြီ၊ အပရိဘောဂါရဟာ- မသုံးဆောင်ထိုက်သည်တို့ကို၊ ကတာ- ပြုအပ်ကုန်ပြီ။ ဟိ- သာဓကကား၊ “အာဝုသော-ငါ့ရှင်တို့၊ ပုဗ္ဗေ- ရှေး၌၊ အဂါရိယဘူတော- လူဖြစ်၍ ဖြစ်သောသူသည်၊ ကာမေ- ကာမဂုဏ်တို့ကို၊ ပရိဘုဉ္ဇတိ သေယျထာပိ- သုံးဆောင်ခံစား သကဲ့သို့၊ ခိဏာသဝေါ ဘိက္ခု- ရဟန္တာရဟန်းသည်၊ ကာမေ- ကာမဂုဏ်တို့ကို၊ ပရိဘုဉ္ဇိတံ- သုံးဆောင်ခံစားခြင်းငှါ၊ အဘဗ္ဗော- မထိုက်၊” ဣတိ- သို့၊ ဘဂဝတာ- မြတ်စွာဘုရားသည် ဝုတ္တံ- ဟောတော်မူအပ်ပြီ။ သေသံ- ကြွင်းသောပုဒ်အပေါင်းသည်၊ ဝုတ္တနယမေဝ- ဆိုအပ်ပြီးသော နည်းရှိသည်သာ။

အပရာ ဥတ္တမထေရီဂါထာဝဏ္ဏနာ- သည်၊ နိဋ္ဌိတာ- ပြီ။

၄။ ဒန္တိကာထေရ်ဂါထာဝဏ္ဏနာ

ဒိဝါဝိဟာရာ နိက္ခမ္မာတိအာဒိကာ- - - ဤသို့အစရှိသောဂါထာတို့သည်၊
 ဒန္တိကာယ- ဒန္တိကာမည်သော၊ ထေရ်ဂါထာ- ဤ၊ ဂါထာ- တို့တည်း။ အယမ္ဗိ- ဤဒန္တိကာ
 ထေရ်မည်လည်း။ ပုရိမဗုဒ္ဓေသု- ရှေးဘုရားရှင်တို့၌၊ ကတာမိကာရာ- ပြုအပ်ပြီးသော
 လွန်ကဲသော ကောင်းမှုရှိသည်။ (ဟုတွာ)။ တတ္ထ တတ္ထ ဘဝေ- ထိုထိုဘဝ၌၊ ဝိဝဇ္ဈပနိဿယံ-
 ဝဋ်ဆင်းရဲမကင်းသောနိဗ္ဗာန်၏ အားကြီးသောအကြောင်းဖြစ်သော၊ ကုသလံ- ကုသိုလ်ကို၊
 ဥပစိနန္တိ- ဆည်းပူးအားထုတ်လျက်၊ ဗုဒ္ဓသုညကာလေ- ဘုရားမပွင့်သော ကာလ၌၊
 စန္ဒဘာဂါယ- စန္ဒဘာဂါမည်သော၊ နဒိယာ- မြစ်၏၊ တီရေ- ကမ်းနား၌၊ ကိန္နရယောနိယံ-
 ကိန္နရာမျိုး၌၊ နိဗ္ဗတ္တိ- ဖြစ်ပြီ။ သာ- ထိုကိန္နရီမလေးသည်၊ ဧကဒိဝသံ- တစ်နေ့၌၊ ကိန္နရေဟိ-
 ကိန္နရာတို့နှင့်၊ သဒ္ဓိ- အတူ၊ ကိဠန္တိ- ကစားလျက်၊ ဝိစရမာနာ- လှည့်လည်သွားလာ
 လတ်သော်၊ အညတရံ- တစ်ပါးသော၊ ပစ္စေကဗုဒ္ဓံ- ပစ္စေကဗုဒ္ဓါကို၊ အညတရသ္မိ-
 တစ်ပင်သော၊ ရုက္ခမူလေ- သစ်ပင်ရင်း၌၊ ဒိဝါဝိဟာရံ- နေ့အခါ၌နေခြင်း အကျိုးငှါ၊ နိသိန္နံ-
 သီတင်းသုံးနေတော်မူသည်ကို၊ အဒ္ဓသ- မြင်ပြီ။ ဒိသ္မာန- မြင်ပြီး၍၊ ပသန္နမာနသာ-
 ကြည်ညိုသောစိတ်ရှိသည်။ (ဟုတွာ)။ ဥပသင်္ကမိတွာ- ချဉ်းကပ်၍၊ သာလပုပ္ဖေဟိ-
 အင်ကြင်းပန်းတို့ဖြင့်၊ ပူဇံ- ပူဇော်မှုကို၊ ကတွာ- ပြု၍၊ ဝန္နိတွာ- ရှိခိုး၍၊ ပက္ကာမိ- ဖဲသွားပြီ။
 သာ- ထိုကိန္နရီမလေးသည်၊ တေန ပုညကမ္မေန- ထိုကောင်းမှုကံကြောင့်၊ ဒေဝမနုဿေသု-
 နတ်လူတို့၌၊ သံသရန္တိ- ကျင်လည်လျက်၊ ဣမသ္မိ ဗုဒ္ဓုပ္ပါဒေ- ဤဂေါတမမြတ်စွာဘုရား
 ပွင့်တော်မူရာအခါ၌၊ သာဝတ္ထိယံ- သာဝတ္ထိပြည်၌၊ ကောသလရညော- ကောသလမင်း၏၊
 ပုရောဟိတဗြာဟ္မဏဿ- ပုရောဟိတ်ဗုဒ္ဓကား၏၊ ဂေဟေ- အိမ်၌၊ နိဗ္ဗတ္တိတွာ- ဖြစ်၍၊
 ဝိညုတံ- သိနားလည်သူ၏အဖြစ်သို့၊ ပတွာ- ရောက်လတ်သော်၊ ဇေတဝနပဋိဂ္ဂဟဏေ-
 ဇေတဝန်ကျောင်းတော်ကို အလှူခံတော်မူရာနေ့၌၊ ပဋိလဒ္ဓသဒ္ဓါ- ရအပ်သော သဒ္ဓါတရား
 ရှိသော၊ ဥပါသိကာ- ဥပါသိကာမသည်၊ ဟုတွာ- ၍၊ ပစ္ဆာ- နောက်၌၊ မဟာပဇာပတိ-
 ဂေါတမိယာ- ၏၊ သန္တိကေ- အထံ၌၊ ပဗ္ဗဇိတွာ- ရဟန်းပြု၍၊ ရာဇဂဟေ- ရာဇဂြိုဟ်ပြည်၌၊
 ဝသမာနာ- နေလျက်၊ ဧကဒိဝသံ- တစ်နေ့၌၊ ပစ္ဆာဘတ္တံ- ဆွမ်းစားပြီးချိန်၌၊ ဂိဇ္ဈကုဋ်-
 ဂိဇ္ဈကုဋ်တောင်သို့၊ အဘိရုဟိတွာ- တက်၍၊ ဒိဝါဝိဟာရံ- နေ့အခါ၌နေခြင်းအကျိုးငှါ၊
 နိသိန္နာ- နေလတ်သော်၊ ဟတ္ထာရောဟကဿ- ဆင်ထိန်းအား၊ အဘိရုဟနတ္ထာယ-
 ဆင်ပေါ်တက်ခြင်းအကျိုးငှါ၊ ပါဒံ- ခြေကို၊ ပသာရေန္တံ- ဆန့်ပေးသော၊ (ဝါ) ပါဒံ ပသာရေန္တံ-
 ခြေဆင်းပေးသော၊ ဟတ္ထိ- ဆင်ကို၊ ဒိသ္မာ- မြင်၍၊ တဒေဝ အာရမ္မဏံ- ထိုအာရုံကိုပင်၊
 ကတွာ- ပြု၍၊ ဝိပဿနံ- ဝိပဿနာကို၊ ဝဗေတွာ- တိုးပွားစေ၍၊ ပဋိသမ္ဘိဒါဟိ- တို့နှင့်၊
 သဟ- တကွ၊ အရဟတ္တံ- သို့၊ ပါပုဏိ- ရောက်ပြီ။ တေန- ထို့ကြောင့်၊ အပဒါနေ- ၌၊

“စန္ဒဘာဂါ နဒီတိရေ ॥ပ॥ ကတံ ဗုဒ္ဓဿ သာသန”န္တိ- - - ဟူ၍၊ ဝုတ္တံ”

(၁- ၅၄)(အပဒါနံပါဠိတော်အနက်)

- ယဒါ- အကြင်အခါ၌၊ အဟံ- တပည့်တော်သည်၊ စန္ဒဘာဂါနဒီတိရေ- စန္ဒဘာဂါမြစ်ကမ်းနား၌၊ ကိန္နရီ- ကိန္နရီမသည်၊ အဟောသိ- ဖြစ်ခဲ့ပြီ၊ တဒါ- ထိုအခါ၌၊ သယမ္ဘု- ဆရာ မလို ကိုယ်တော်တိုင် ဖြစ်တော်မူသော၊ အပရာဇိတ- ရန်သူတို့သည် မအောင်နိုင်သော၊ ဝိရဇံ- ကိလေသာမြူကင်းသော၊ ဗုဒ္ဓ- ပစ္စေကဗုဒ္ဓါအရှင်မြတ်ကို၊ အဒ္ဓသံ- ဖူးမြင်ရပြီ။

- အဟံ- တပည့်တော်သည်၊ ပသန္နစိတ္တာ- ကြည်ညိုသောစိတ်ရှိသည်၊ သုမနာ- ကောင်းသောစိတ်ရှိသည်၊ ဝေဒဇာတာ- ဖြစ်သောဝမ်းမြောက်ခြင်း ရှိသည်၊ ကတဉ္စလီ- ပြုအပ်သော လက်အုပ်ချီခြင်းရှိသည်၊ (ဟုတွာ- ဖြစ်၍) သာလမာလံ- အင်ကြင်းပန်းကို၊ ဂဟေတွာန- ယူ၍၊ သယမ္ဘု- ပစ္စေကဗုဒ္ဓိ အရှင်မြတ်ကို၊ အဘိပူဇယိ- ပူဇော်ခဲ့ပြီ။

- သုကတေန- ကောင်းစွာပြုအပ်သော၊ တေန ကမ္မေန စ- ထို ကောင်းမှုကံ ကြောင့်လည်းကောင်း၊ စေတနာပဏိဓိဟိ စ- စေတနာထက်သန်စွာ ဆုတောင်း ခြင်းတို့ကြောင့်လည်းကောင်း၊ အဟံ- သည်၊ ကိန္နရီဒေဟံ- ကိန္နရီခန္ဓာကိုယ်ကို ဇဟိတွာ- စွန့်၍၊ တာဝတိံသံ- တာဝတိံသာနတ်ပြည်သို့၊ အဂစ္ဆိ- ရောက်ခဲ့ရပြီ။

- ဆတ္တိသဒေဝရာဇနံ- သုံးဆယ့်ခြောက်ယောက်သောနတ်မင်းကြီးတို့၏၊ မဟေသိတ္တံ- မိဖုရား၏ အဖြစ်ကို၊ အကာရယိ- ပြုခဲ့ပြီ၊ မယံ- တပည့်တော်အား (ဝါ) ၏၊ မနသာ- စိတ်ဖြင့်၊ ပတ္တိတံ- တောင့်တတိုင်းသောအရာသည်၊ ယထိစ္ဆိတံ- အလိုရှိတိုင်း၊ နိဗ္ဗတ္တတိ- ဖြစ်၏။

- ဒသန္တံ- ဆယ်ယောက်ကုန်သော၊ စက္ကဝတ္တိနံ- စကြာဝတေးမင်းတို့၏၊ မဟေသိတ္တံ- မိဖုရား၏အဖြစ်ကို၊ အကာရယိ- ပြုခဲ့ပြီ၊ အဟံ- သည်၊ ဩစိတတ္တာဝ- ဆည်းပူးအပ်သော ကုသိုလ်စိတ်ရှိသည်သာလျှင်၊ ဟုတွာန- ဖြစ်၍၊ ဘဝေသု- ဘဝတို့၌၊ သံသရာမိ- ကျင်လည်၏။

- (ယသွာ- အကြင်ကြောင့်)၊ မယံ- တပည့်တော်အား၊ ကုသလံ- ထိုထို ဘဝ၌ ဆည်းပူးခဲ့သော ဝဋ်ဆင်းရဲမှ ထွက်မြောက်ကြောင်း ဒါနပါရမီစသော ကုသိုလ်ကောင်းမှုသည်၊ ဝိဇ္ဇတေ- ထင်ရှားရှိ၏၊ (တသွာ- ထို့ကြောင့်၊ အဟံ- သည်)၊ အနဂါရိယံ- ရဟန်းဘောင်သို့၊ ပဗ္ဗဇိ- ကပ်ရောက်ခဲ့ပြီ၊ (ဝါ) ရဟန်းပြုခဲ့ပြီ၊ အဟံ- သည်၊ အဇ္ဇ- ယခု၊ သကျပုတ္တဿ- သာကီဝင်မင်းသားဖြစ်သော မြတ်စွာ

ဘုရား၏။ သာသနော- သာသနာတော်၌၊ ပူဇာရဟာ- အပူဇော်ခံထိုက်သော ရဟန္တာဘိက္ခုနီမသည်။ အဟောသိ- ဖြစ်ခဲ့ပြီ။

- အဇ္ဇ- ယခုအခါ၌၊ (အဟံ)၊ ဝိသုဒ္ဓမနသာ- စင်ကြယ်သောစိတ်ရှိသည်၊ အပေတမနပါပိကာ- မကောင်းသောစိတ်မှ ကင်းသည်၊ သဗ္ဗာသဝပရိက္ခိဏာ- ကုန်ခမ်းပြီးသော အလုံးစုံသော အာသဝေါတရားတို့ရှိသည်၊ အမှိ- ဖြစ်၏၊ ဣဒါနိ- ယခုအခါ၌၊ (မေ- အား)၊ ပုနတ္ထဝေါ- နောက်ထပ် တစ်ဖန်ဘဝသစ်သည်၊ နတ္ထိ- မရှိတော့။

- ဣတော- ဤဘဒ္ဒကမ္ဘာမှ၊ စတုန္နဝုတေ ကပ္ပေ- ကိုးဆယ့်လေးကမ္ဘာ ထက်၌၊ ဗုဒ္ဓံ- ပစ္စေကဗုဒ္ဓါကို၊ ယံ အဘိပူဇယိ- အကြင် အင်ကြင်းပန်းကို ပူဇော်ခဲ့ပြီ၊ (တတော- မှ၊ ပဘုတိ- စ၍)၊ ဒုဂ္ဂတိ- ဒုဂ္ဂတိဘဝကို၊ နာဘိဇာနာမိ- မသိစဖူး၊ ဣဒံ- ဤသို့ ဒုဂ္ဂတိဘဝကို မသိရခြင်းသည်၊ သာလမာလာယ- အင်ကြင်းပန်း လှူခြင်း၏၊ ဖလံ- အကျိုးတည်း။

ကိလေသာ ဈာပိတာ မယံ။ ပ ။ ကတံ ဗုဒ္ဓဿ သာသနံ”န္တိ။

ပန- ဆက်၊ အရဟတ္တံ- သို့၊ ပတွာ- ရောက်ပြီး၍၊ အတ္တနော- မိမိ၏၊ ပဋိပတ္တိ- အကျင့်ပဋိပတ်ကို၊ ပစ္စဝေက္ခိတွာ- ဆင်ခြင်၍၊ ပီတိသောမနဿဇာတာ- ဖြစ်သော ပီတိ သောမနဿရှိသည်၊ (ဟုတွာ)၊ ဥဒါနဝသေန- ဥဒါန်း၏ အစွမ်းဖြင့်၊ “ဒိဝါဝိဟာရာ နိက္ခမ္မ ။ပ။ ခလု တာယ ဝနံ ဂတာ”တိ- ဟူကုန်သော၊ ဣမာ ဂါထာ- တို့ကို၊ အဘာသိ- ပြီ။

(ဂါထာအနက်)

၄၈။ အဟံ- သည်၊ ဒိဝါဝိဟာရာ- နေ့သန့်ရာကျောင်းမှ၊ နိက္ခမ္မ- ထွက်၍၊ ဝိဇ္ဇကုဋ္ဌမိ- ဝိဇ္ဇကုဋ္ဌမည်သော၊ ပဗ္ဗတေ- တောင်ထက်၌၊ (နိသိန္နာ- ထိုင်နေလျက်)၊ နဒီတီရမိ- မြစ်ကမ်းနား၌၊ နာဂံ- ဆင်ကို၊ ဩဂါဟံ- မြစ်သို့ ဆင်းသက်သည်ကို လည်းကောင်း၊ ဥတ္တိဏ္ဏံ- မြစ်မှတက်သည်ကို လည်းကောင်း၊ အဒ္ဓသံ- မြင်ပြီ။

၄၉။ ပုရိသော- ဆင်ထိန်းယောက်ျားသည်၊ အင်္ဂုသံ- ချွန်းကို၊ အာဒါယ-ယူ၍၊ ‘ပါဒံ- ခြေကို၊ ဒေဟိ- ပေးလော့၊’ ဣတိ- ဤသို့၊ ယာစတိ- တောင်း၏၊ နာဂေါ- ဆင်သည်၊ ပါဒံ- ခြေကို၊ ပသာရယိ- ဆန့်ပေးပြီ၊ ပုရိသော- ဆင်ထိန်းယောက်ျား သည်၊ နာဂံ- ဆင်သို့၊ အာရဟိ- တက်ပြီ။

၅၀။ (အဟံ- သည်)၊ အဒန္တံ- ရှေး၌မယဉ်ကျေးသော၊ ဒမိတံ- ဆုံးမသင်ကြား အပ်သည်ဖြစ်၍ ယခု ယဉ်ကျေးနေသော၊ မနုဿာနံ- လူတို့၏၊ ဝသံ- အလိုသို့၊ ဂတံ- လိုက်နေသော၊ (နာဂံ- ဆင်ကို)၊ ဒိသ္မာ- မြင်၍၊ တတော- ထိုဆင်ကို မြင်ပြီးသည်မှ နောက်၌၊ တာယ- ထိုဆင်၏ အမူအရာကြောင့်၊ ဝနံ- တောသို့၊

ဂတာ- သွားသည် ဖြစ်၍၊ စိတ္တံ- စိတ်ကို၊ သမာဓေသိ- တည်ကြည်စေခဲ့ပြီ။
 (တစ်နည်း) (အဟံ-သည်)၊ အဒန္တံ- ရှေးဦးမယဉ်ကျေးသောဆင်ကို၊ ဒမိတံ- ဆုံးမ
 သင်ကြားအပ်သည်ဖြစ်၍ ယခု ယဉ်ကျေးနေသည်ကို၊ မနုဿာနံ- လူတို့၏၊ ဝသံ-
 အလိုသို့၊ ဂတံ- လိုက်နေသည်ကို၊ ဒိသွာ- မြင်၍၊ တတော- ထိုဆင်ကို မြင်ပြီး
 သည်မှ နောက်၌၊ တာယ- ထိုဆင်၏ အမူအရာကြောင့်၊ ဝနံ- တောသို့၊ ဂတာ-
 သွားသည်၊ (ဟုတွာ)၊ စိတ္တံ- စိတ်ကို၊ သမာဓေသိ- တည်ကြည်စေခဲ့ပြီ။

(ဧ- ၅၅) ၄၈။ တတ္ထ- ထိုဂါထာတို့၌၊ နာဝံ ဩဂါဟမုတ္တိဏ္ဏန္တိ- - - ကား၊
 ဟတ္ထိနာဝံ- ဆင်ပြောင်ကို၊ နဒိယံ- မြစ်သို့၊ ဩဂါဟံ- ဆင်းသက်သည်ကို၊ ကတွာ- ပြု၍၊
 ဩဂယ- ဆင်းသက်၍၊ တတော- ထိုမြစ်မှ၊ ဥတ္တိဏ္ဏံ- တက်သည်ကို၊ (အဒ္ဓသံ)။ “ဩဂယ
 မုတ္တိဏ္ဏန္တိ ဝါ - “ဩဂယ မုတ္တိဏ္ဏံ” ဟူ၍လည်း၊ ပါဌော- ပါဌ်သည်၊ အတ္တိ- ရှိသေး၏၊ မ
 ကာရော- မအကွရာသည်၊ ပဒသန္ဓိကရော- ပုဒ်တို့၏ ဆက်စပ်မှုကို ပြခြင်းတည်း။ နဒိတိရမ္ပ
 အဒ္ဓသန္တိ- - - ကား၊ စန္ဒဘာဂါယ- စန္ဒဘာဂါမည်သော၊ နဒိယာ- မြစ်၏၊ တိရေ- ကမ်းနဖ၌၊
 အပဿိ- မြင်ပြီ။

၄၉။ ကိ- အဘယ်ကို၊ ကရောန္တံ- ပြုနေသည်ကို၊ အဒ္ဓသံ- မြင်သနည်း၊ ဣတိ
 စေ- ဤသို့ မေးငြားအံ့၊ (ဧဝံ သတိ- ဤသို့မေးလတ်သော်)၊ ဧတံ- ဤအကြောင်းကို၊
 ဒဿေတံ- ပြခြင်းငှါ၊ “ပုရိသော”တိအာဒိ- ပုရိသော အစရှိသောဂါထာကို၊ ဝုတ္တံ- ဆိုအပ်ပြီ။
 တတ္ထ- ထိုဂါထာ၌၊ ‘ဒေဟိ ပါဒန္တိ ယာစတီ’တိ- - - ဟူသည်ကား၊ “ပါဒံ- ခြေကို၊ ဒေဟိ-
 ပေးလော့” ဣတိ-ဤသို့၊ ပိဋ္ဌိအာရောဟနတ္ထံ- ဆင်ကျောကုန်းပေါ်တက်ခြင်းအကျိုးငှါ၊
 ပါဒံ- ခြေကို၊ ပသာရေတံ- ဆန့်ခြင်းငှါ၊ သညံ- အမှတ်သညာကို၊ ဒေတိ- ပေး၏၊ ဟိ-
 ဆက်ဦးအံ့၊ ယထာပရိစိတံ- အကြင်အကြင် အလေ့အလာပြုအပ်သော၊ (ဝါ) လေ့ကျင့်
 ပေးထားသည့်အတိုင်း၊ သညံ- အမှတ်အသားကို၊ ဒေန္တော- ပေးသောယောက်ျားကို၊ ဣဓ-
 ဤနေရာ၌၊ ယာစတီတိ- ယာစတီ ဟူ၍၊ ဝုတ္တော- ဆိုအပ်၏။

၅၀။ ဒိသွာ အဒန္တံ ဒမိတန္တိ- - - ကား၊ ပကတိယာ- ပင်ကိုယ်အားဖြင့်၊ ပုဗ္ဗေ-
 ရှေး၌၊ အဒန္တံ- မယဉ်ကျေးသော ဆင်ကို၊ ဣဒါနိ- ယခုအခါ၌၊ ဟတ္တာစရိယေန- ဆင်ဆရာ
 သည်၊ ဟတ္ထိသိက္ခာယ- ဆင်အတတ်ဖြင့်၊ ဒမိတဒမထံ- ဆုံးမသင်ကြားအပ်သည်
 ဖြစ်၍ယဉ်ကျေးခြင်းသို့ ဥပဂမိတံ- ရောက်နေသည်ကို၊ (ဒိသွာ- ၍)၊ ကိဒိသံ- အဘယ်ကဲ့သို့
 ရှုအပ်သော၊ ဒမိတံ- ယဉ်ကျေးသည်ကို၊ (ဒိသွာ- မြင်၍နည်း?)။ မနုဿာနံ- လူတို့၏၊
 ဝသံ- အလိုသို့၊ ဂတံ- လိုက်နေသည်ကို၊ (ဒိသွာ- စပ်)၊ မနုဿာ- လူတို့သည်၊ ယံ ယံ-
 အကြင် အကြင်အမှုကို၊ အာဇာပေန္တိ- စေခိုင်းကုန်၏၊ တံ တံ- ထိုထိုစေခိုင်းသမျှအမှုကို၊
 (ကရောန္တံ- ပြုနေသည်ကို)၊ ဒိသွာ- မြင်၍၊ ဣတိအယံ- ဤသည်ကား၊ ယောဇနာ-

ယောဇနာခြင်းတည်း။ တတော စိတ္တံ သမာဓေသီ၊ ခလု တာယ ဝနံ ဂတာတိ ဧတ္ထ- - -
 ဌ၊ ခလုတိ- - - ကား၊ အဝဓာရဏတ္ထေ- အဝဓာရဏအနက်၌၊ နိပါတော- နိပါတ်တည်း။
 တတော ဟတ္ထိဒဿနတော- ထိုဆင်ကိုမြင်ပြီးသည်မှ၊ ပစ္ဆာ- နောက်၌၊ ဟတ္ထိနော- ထို
 ဆင်၏၊ ဟေတုဘူတာယ- အကြောင်းဖြစ်၍ဖြစ်သော၊ တာယ ကိရိယာယ- ထိုအမှုအရာ
 ကြောင့်၊ ဝနံ အရည်- တောသို့၊ ဂတာ- သွားသည်ဖြစ်၍၊ စိတ္တံ- ကို၊ သမာဓေသီယေဝ-
 တည်ကြည်စေခဲ့သည်သာလျှင်တည်း။ ကထံ- အဘယ်သို့ တည်ကြည်စေခဲ့သနည်း၊
 “တိရစ္ဆာနဂတော- တိရစ္ဆာန်အဖြစ်သို့ ရောက်သော၊ အယမ္ပိ ဟတ္ထိ- ဤဆင်သည်လည်း၊
 ဟတ္ထိဒမကဿ- ဆင်ကိုဆုံးမတတ်သော ဆရာ၏၊ ဝသေန- အစွမ်းဖြင့်၊ ဒမထံ- ယဉ်ကျေး
 ခြင်းသို့၊ ဂတော နာမ- ရောက်တုံတိသေး၏၊ ကသ္မာ- အဘယ်ကြောင့်၊ မနုဿဘူတာယ-
 လူဖြစ်၍ဖြစ်သောငါ၏၊ စိတ္တံ- စိတ်သည်၊ ပုရိသဒမကဿ- မယဉ်ကျေးသူတို့ကို
 ယဉ်ကျေးအောင် ဆုံးမတော်မူတတ်သော၊ သတ္တု- မြတ်စွာဘုရား၏၊ ဝသေန- အစွမ်းဖြင့်၊
 ဒမထံ- ယဉ်ကျေးခြင်းသို့၊ န ဂမိဿတိ- မရောက်ရလတုံနည်း။” ဣတိ- ဤသို့၊
 (မနသိကတွာ- နှလုံးသွင်း၍)၊ သံဝေဂဇာတာ- ဖြစ်သောသံဝေဂရှိသည် (ဟုတွာ)၊ ဝိပဿနံ-
 ကို၊ ဝမေတွာ- တိုးပွားစေ၍၊ အဂ္ဂမဂ္ဂသမာဓိနာ- အရဟတ္တမဂ်သမာဓိဖြင့်၊ မမ- ၏၊ စိတ္တံ-
 ကို၊ သမာဓေသီ- တည်ကြည်စေခဲ့ပြီ။ အစ္စန္တသမာဓာနေန- လွန်မြတ်သောသမာဓိဖြင့်၊
 သဗ္ဗသော- ခပ်သိမ်းသောအခြင်းအရာအားဖြင့်၊ (ဝါ) အကြွင်းမဲ့ ကိလေသေ- ကိလေသာ
 တို့ကို၊ ခေပေသီ- ကုန်စေခဲ့ပြီ။ ဣတိ အယံ-ကား၊ အတ္ထော- တည်း။

ဒန္တိကာထေရီဂါထာဝဏ္ဏနာ- သည်၊ နိဋ္ဌိတာ- ပြီ။

၅။ ဥပ္ပိရိထေရီဂါထာဝဏ္ဏနာ

အဗ္ဗ ဇီဝါတိအာဒိကာ- - - ဤသို့အစရှိသောဂါထာတို့သည်၊ ဥပ္ပိရိယာ-
 ဥပ္ပိရိမည်သော၊ ထေရီယာ- ထေရီမ၏၊ ဂါထာ- တို့တည်း။ အယမ္ပိ- ဤဥပ္ပိရိထေရီမ
 သည်လည်း၊ ပုရိမဗုဒ္ဓေသု- ရှေးဘုရားရှင်တို့၌၊ ကတာဓိကာရာ- ပြုအပ်ပြီးသော
 လွန်ကဲသော ကောင်းမှုရှိသည် (ဟုတွာ)၊ တတ္ထ တတ္ထ ဘဝေ- ထိုထိုဘဝ၌၊ ဝိဝဇ္ဈပနိဿယံ-
 ဝဋ်ဆင်းရဲမှကင်းသောနိဗ္ဗာန်၏ အားကြီးသောအကြောင်းဖြစ်သော၊ ကုသလံ- ကုသိုလ်ကို၊
 ဥပစိနန္တိ- ဆည်းပူးအားထုတ်လျက်၊ ပဒုမုတ္တရဿ- ပဒုမုတ္တရမည်တော်မူသော၊ ဘဂဝတော-
 ၏၊ ကာလေ- လက်ထက်တော်၌၊ ဟံသဝတီနဂရေ- ဟံသဝတီမြို့၌၊ ကုလဂေဟေ-
 အမျိုးကောင်းအိမ်၌၊ နိဗ္ဗတ္တိတွာ- ဖြစ်၍၊ ဝိညုတံ- သိနားလည်သူ၏အဖြစ်သို့၊ ပတ္တာ-
 ရောက်လတ်သော်၊ ဧကဒိဝသံ- တစ်နေ့၌၊ မာတာပိတုသု- အ သည်၊ မင်္ဂလံ-

မင်္ဂလာကို အနုဘဝိတုံ- ခံစားခြင်းငှါ၊ ဂေဟန္တရဂတေသု- အခြားအိမ်သို့ ရောက်နေကုန်စဉ်၊
 အဓုတိယာ- အဖော်မရှိသည်၊ (ဟုတွာ)၊ သယံ- ကိုယ်တိုင်က၊ ဂေဟေ- အိမ်၌၊ ဩဟိနာ-
 ကျန်ရစ်သည်၊ (ဟုတွာ-၍)၊ ဝေလာယ- မွန်းတည့်ချိန်သည်၊ ဥပကဋ္ဌာယ- နီးကပ်
 လတ်သော်၊ ဘဂဝတော- မြတ်စွာဘုရား၏၊ သာဝကံ- သာဝကဖြစ်သော၊ ဧကံ- တစ်ပါး
 သော၊ ဒီဏာသဝတ္ထေရံ- ရဟန္တာမထေရ်ကို၊ ဂေဟဒ္ဓါရသမိပေန- အိမ်တံခါး၏ အနီးဖြင့်၊
 ဂစ္ဆန္တိ- ကြွတော်မူနေသည်ကို၊ ဒိသ္မာ- မြင်၍၊ ဘိက္ခံ- ဆွမ်းကို၊ ဒါတုကာမာ- လောင်းလှူ
 လိုသည်၊ ဟုတွာ- ဖြစ်၍၊ “ဘန္တေ- အရှင်ဘုရား၊ ဣဓ- ဤအိမ်သို့၊ ပဝိသထ- ဝင်တော်
 မူပါကုန်၊” ဣတိ- သို့၊ ဝတွာ- လျှောက်၍၊ ထေရေ- မထေရ်သည်၊ ဂေဟံ- အိမ်သို့၊
 ပဝိဋ္ဌေ- ဝင်ပြီးလတ်သော်၊ ပဉ္စပတိဌိတေန- ငါးပါးသောတည်ခြင်းဖြင့်၊ ထေရံ- မထေရ်ကို
 ဝန္တိတွာ- ရှိခိုး၍၊ ဂေါနကာဒိဟိ- အမွေးရှည်ကော်ဇောစသည်တို့ဖြင့်၊ အာသနံ- နေရာကို၊
 ပညာပေတွာ- ခင်း၍၊ အဒါသိ- ပေးလှူပြီ၊ ထေရော- မထေရ်သည်၊ (နာ- ၅၆) ပညတ္ထေ-
 ခင်းထားအပ်သော၊ အာသနေ- နေရာ၌၊ နိသီဒိ- ထိုင်တော်မူပြီ၊ သာ- ထိုအမျိုးသမီးသည်၊
 ပတ္တံ- သပိတ်ကို၊ ဂဟေတွာ- ယူ၍၊ ပိဏ္ဍပါတဿ- ဆွမ်းဖြင့်၊ ပူရေတွာ- ပြည့်စေ၍၊
 ထေရဿ- မထေရ်၏၊ ဟတ္ထေ- လက်၌၊ ဌပေသိ- ထားပြီ၊ ထေရော- မထေရ်သည်၊
 အနုမောဒနံ- အနုမောဒနာကို၊ ကတွာ- ပြု၍၊ ပဏ္ဏာမိ- ဖဲကြွတော်မူပြီ၊ သာ- ထို
 အမျိုးသမီးသည်၊ တေန ပုညကမ္မေန- ထိုကောင်းမှုကံကြောင့်၊ တာဝတိံသေသု-
 တာဝတိံသာဘုံတို့၌၊ နိဗ္ဗတ္တိတွာ- ဖြစ်၍၊ တတ္ထ- ထိုတာဝတိံသာဘုံ၌၊ ယာဝတာယုကံ-
 အသက်ထက်ဆုံး၊ ဥဠာရဒိဗ္ဗသမ္ပတ္တိ- မြင့်မြတ်သောနတ်စည်းစိမ်ကို၊ အနုဘဝိတွာ- ခံစား၍၊
 တတော- ထိုတာဝတိံသာဘုံမှ၊ စုတာ- စုတေလတ်သော်၊ သုဂတီသုယေဝ- သုဂတီဘုံတို့၌
 သာလျှင်၊ သံသရန္တိ- ကျင်လည်လျက်၊ ဣမသ္မိ ဗုဒ္ဓုပ္ပါဒေ- ဤဂေါတမမြတ်စွာဘုရား
 ပွင့်တော်မူရာအခါ၌၊ သာဝတ္ထိယံ- သာဝတ္ထိပြည်၌၊ ဂဟပတိမဟာသာလကုလေ-
 များသောဥစ္စာရှိသော သူကြွယ်မျိုး၌၊ နိဗ္ဗတ္တိတွာ- ဖြစ်၍၊ ဥပ္ပိရိတိ- ဥပ္ပိရိ ဟူ၍၊ လဒ္ဓနာမာ-
 ရအပ်သော အမည်ရှိသည်၊ အဘိရူပါ- အလွန်အဆင်းလှသည်၊ ဒဿနိယာ- ရှုချင်ဖွယ်
 ရှိသည်၊ ပါသာဒိကာ- စိတ်၏ကြည်လင်ခြင်းကို ဖြစ်စေတတ်သည်၊ အဟောသိ- ဖြစ်ပြီ၊
 သာ- ထိုဥပ္ပိရိကို၊ (နိတာ-၌ စပ်)၊ (ဝါ) သည်၊ ဝယပ္ပတ္တကာလေ- အရွယ်ရောက်သော
 အခါ၌၊ ကောသလရညာ- ကောသလမင်းကြီးသည်၊ အတ္တနော- မိမိ၏၊ ဂေဟံ- နန်းတော်
 သို့၊ နိတာ- ဆောင်အပ်သည်၊ (ဟုတွာ)၊ ကတိပယသံဝစ္ဆရာတိက္ကမေန- နှစ်အနည်းငယ်
 လွန်ရာအခါ၌၊ ဧကံ- တစ်ယောက်သော၊ ဇီတရံ- သမီးကို၊ လဘိ- ရပြီ၊ တဿာ-
 ထိုသမီးအား၊ ဇီဝန္တိတိ နာမံ- ဇီဝန္တိ ဟူသော အမည်ကို၊ အကံသု- ပြုကြကုန်ပြီ၊ ရာဇာ-
 ကောသလမင်းသည်၊ တဿာ- ထိုဥပ္ပိရိမိဖုရား၏၊ ဇီတရံ- သမီးကို၊ ဒိသ္မာ- မြင်၍၊

တုဋ္ဌမာနသော- နှစ်သက်သောစိတ်ရှိသည်။ (ဟုတွာ)၊ ဥပ္ပိရိယာ- ဥပ္ပိရိမိဖုရားအား၊ အဘိသေကံ- အဘိက်သိက်ကို၊ အဒါသိ- ပေးပြီ။ ပန- ဆက်ဦးအံ့၊ အဿာ- ထိုဥပ္ပိရိမိဖုရားကြီး၏၊ ဓီတာ- သမီးသည်၊ အာဓာဝိတွာ- ရွေးရှုပြေး၍၊ ပရိဓာဝိတွာ- ထက်ဝန်းကျင် ပြေး၍၊ ဝိစရဏကာလေ- သွားလာနိုင်ရာအခါ၌၊ ကာလံ- သေခြင်းကို၊ အကာသိ- ပြုပြီ။ မာတာ- အမိ ဥပ္ပိရိမိဖုရားသည်၊ (ပရိဒေဝတိ- ၌ စပ်)၊ ယတ္ထ- အကြင်သူသာန်၌၊ တဿာ- ထိုသမီးဇီဝန္တီ၏၊ သရိရနိက္ခေပေါ- အလောင်းကို ချခြင်းကို၊ ကတော- ပြုအပ်ပြီ၊ တံ သုသာနံ- အလောင်းချရာ ထိုသူသာန်သို့၊ ဂန္ဓာ- သွား၍၊ ဒိဝသေ ဒိဝသေ- နေတိုင်း၊ နေတိုင်း၊ ပရိဒေဝတိ- ငိုကြွေး၏။ ဇကဒိဝသံ- တစ်နေ့၌၊ သတ္ထု- မြတ်စွာဘုရား၏၊ သန္တိကံ- အထံတော်သို့၊ ဂန္ဓာ- သွား၍၊ ဝန္တိတွာ- ရှိခိုး၍၊ ထောကံ- အချိန်အနည်းငယ်၊ နိသီဒိတွာ- ထိုင်၍၊ ဂတာ- ထွက်သွားသည်၊ ဟုတွာ- ဖြစ်၍၊ အစိရဝတီနဒိယာ- အစိရဝတီမြစ်၏၊ တီရေ- ကမ်းနား၌၊ ဌတွာ- တည်၍၊ ဓီတရံ- သမီးကို၊ အာရဗ္ဗ- အာရုံပြု၍၊ (ဝါ) တမ်းတ၍၊ ပရိဒေဝတိ- ငိုကြွေး မြည်တမ်း၏။ သတ္ထာ- မြတ်စွာဘုရားသည်၊ တံ- ထိုဥပ္ပိရိမိဖုရားကို၊ ဒိသွာ- မြင်၍၊ ဂန္ဓကုဋိယံ- ဂန္ဓကုဋိအတွင်း၌၊ ယထာနိသိန္နောဝ- နေတော်မူလျက်သာလျှင်၊ အတ္တာနံ- မိမိကိုယ်ကို၊ ဒသေတွာ- ပြတော်မူ၍၊ “(ဥပ္ပိရိ- ဥပ္ပိရိ၊ တံ- သင်သည်။) ကသ္မာ- အဘယ်ကြောင့်၊ ဝိပ္ပလပသိ- အထူးထူးအပြားပြား ပြောဆိုငိုကြွေးမြည်တမ်းဘိသနည်း၊” ဣတိ- သို့၊ ပုစ္ဆိ- မေးတော်မူပြီ။ “ဘဂဝါ- မြတ်စွာဘုရား၊ မမ- တပည့်တော်၏၊ ဓီတရံ- သမီးကို၊ အာရဗ္ဗ- အာရုံပြု၍၊ (ဝါ) တမ်းတ၍၊ ဝိပ္ပလပါမိ- အထူးထူးအပြားပြား ပြောဆိုငိုကြွေး မြည်တမ်းပါ၏။” ဣတိ- သို့၊ အဝေါစ- လျှောက်ပြီ။ “ဣမသ္မိ သုသာနေ- ဤသူသာန်၌၊ ဈာပိတာ- လောင်ကျွမ်းစေအပ်ကုန်သော (ဝါ) မီးရှို့အပ်ကုန်သော၊ တဝ- သင်၏၊ ဓီတရော- သမီးတို့သည်၊ စတုရာသီတိသဟဿမတ္တာ- ရှစ်သောင်းလေးထောင် အတိုင်းအရှည်ရှိကုန်၏။ တာသံ- ထိုရှစ်သောင်း လေးထောင်သောသမီးတို့တွင်၊ ကတရံ- အဘယ်သမီးကို၊ သန္ဓာယ- ရည်ရွယ်၍၊ ဝိပ္ပလပသိ- ငိုကြွေးမြည်တမ်းဘိသနည်း၊” ဣတိ- သို့၊ ပုစ္ဆိ- မေးတော်မူပြီ။ တာသံ- ထိုသမီးတို့၏၊ တံ တံ အာဠာဟနဋ္ဌာနံ- ထိုထိုမီးရှို့ရာ အရပ်ကို၊ ဒသေတွာ- ပြ၍၊ “အမ္မ ဇီဝိတိ ဝနမ္ပိ ကန္ဓသိ။ ပ ။ တာသံ ကမနုသောစသီ”တိ- ဟူသော၊ သဥပမဂါထံ- ထက်ဝက်နှင့်တကွဖြစ်သော ဂါထာကို (ဝါ) တစ်ဂါထာခွဲကို၊ အာဟ- မိန့်တော်မူပြီ။

(ဂါထာအနက်)

၅၁။ “ဥပ္ပိရိ- ဥပ္ပိရိ၊ တံ- သင်သည်၊ ‘အမ္မ- ချစ်သမီးလေး၊ ဇီဝ- အသက်ရှင်ပါလော့၊’ ဣတိ- ဤသို့ ရေရွတ်မြည်တမ်း၍၊ ဝနမ္ပိ- တောအလယ်၌၊ ကန္ဓသိ- ငိုကြွေးဘိ၏။ အတ္တာနံ- မိမိကိုယ်ကိုသာလျှင်၊ အဓိဂစ္ဆ- သိအောင် ပြုလော့၊

စုလ္လှာသီတိသဟဿာနိ- ရှစ်သောင်းလေးထောင်ကုန်သော၊ သဗ္ဗာ- ခပ်သိမ်း
 ကုန်သော၊ ဇီဝသနာမိကာ- ဇီဝန္တိအမည်တူရှိကုန်သော သမီးတို့ကို၊ ဧတမ္ပိ
 အာဠာဟနေ- ဤသင်းချိုင်းနေရာ တစ်ခုတည်း၌ပင်၊ ဒမာ- မီးရှို့အပ်ကုန်ပြီ၊
 တာသံ- ထိုရှစ်သောင်းလေးထောင်သော ဇီဝန္တိမည်သောသမီးတို့တွင်၊ ကံ-
 အဘယ်သူ့ကို၊ သန္ဓာယ- ရည်ရွယ်၍၊ အနုသောစသိ- အဖန်ဖန်ပူဆွေး ငိုကြွေး
 ဘိသနည်း။”

၅၁။ တတ္ထ- ထိုဂါထာ၌၊ အမ္မ ဇီဝါတိ- - - ကား၊ မာတုပစာရနာမေန- အမိ၌
 တင်စားသောအမည်ဖြင့်၊ ဓိတုယာ- သမီးကို၊ အာလပနံ- ခေါ်ဝေါ်ခြင်းတည်း၊ ဣဒံ-
 ဤစကားသည်၊ အဿာ- ထိုဥပ္ပိရီ၏၊ ဝိပ္ပလပနာကာရဒဿနံ- အထူးထူးအပြားပြား
 ပြောဆိုငိုကြွေးမြည်တမ်းသောအခြင်းအရာကို ပြကြောင်း စကားတည်း။ ဝနမ္ပိ ကန္တသီတိ-
 - - ကား၊ ဝနမဇ္ဈေ- တောအလယ်၌၊ ပရိဒေဝသိ- ငိုကြွေးဘိ၏။ အတ္တာနံ အဓိဂစ္ဆ ဥပ္ပိရီတိ-
 - - ကား၊ ဥပ္ပိရီ ဥပ္ပိရီ တဝ- သင်၏၊ အတ္တာနမေဝ- မိမိကိုယ်ကိုသာလျှင်၊ တာဝ- ရှေးဦးစွာ၊
 ဗုဇ္ဈဿု- သိအောင်ပြုလော့၊ ယာထာဝတော- ဟုတ်မှန်သောအားဖြင့်၊ ဇာနာဟိ- သိအောင်
 ပြုလော့။ စုလ္လှာသီတိသဟဿာနိတိ- - - ကား၊ စတုရာသီတိသဟဿာနိ-
 ရှစ်သောင်းလေးထောင်ကုန်သော။ သဗ္ဗာ ဇီဝသနာမိကာတိ- - - ကား၊ ယာ- အကြင်
 သမီးတို့သည်၊ သမာနနာမိကာ- တူသော အမည်ရှိကုန်၏၊ တာ သဗ္ဗာပိ- ထိုအလုံးစုံသော
 သမီးတို့သည်လည်း၊ ဇီဝန္တိ- ဇီဝန္တိ မည်ကုန်၏။ ဧတမ္ပာ’ဠာဟနေ ဒမာတိ- - - ကား၊
 ဧတမ္ပိ သုသာနေ- ဤသုသာန်၌၊ ဈာပိတာ- လောင်ကျွမ်း စေအပ်ကုန်၏ (ဝါ) မီးရှို့အပ်
 ကုန်၏။ တာသံ ကမနုသောစသိတိ- - - ကား၊ ဇီဝန္တိနာမာသု- ဇီဝန္တိ အမည်ရှိကုန်သော၊
 စတုရာသီတိသဟဿမတ္တာသု- ရှစ်သောင်းလေးထောင် အတိုင်းအရှည်ရှိကုန်သော၊
 တာသု- ထိုသမီးတို့တွင်၊ ကံ- အဘယ်သူ့ကို၊ သန္ဓာယ- ရည်ရွယ်၍၊ တံ- သင်သည်၊
 အနုသောစသိ- အဖန်ဖန်ပူဆွေး ငိုကြွေးဘိသနည်း၊ အနုသောကံ- အဖန်ဖန်ပူဆွေး
 ငိုကြွေးခြင်းသို့၊ အာပဇ္ဇသိ- ရောက်ဘိသနည်း၊ ဣတိ ဧဝံ- ဤသို့၊ သတ္တာရာ- မြတ်စွာ
 ဘုရားသည်၊ ဓမ္မေ- တရားစကားကို၊ ဒေသိတေ- ဟောတော်မူအပ်သော်၊ (သာ- ထိုဥပ္ပိရီ
 မိဖုရားသည်)၊ ဒေသနာနုသာရေန- ဒေသနာသို့ အစဉ်လျှောက်သဖြင့်၊ (အ- ၅၅) ဉာဏ်-
 ဉာဏ်သို့၊ ပေသေတွာ- စေလွှတ်၍၊ ဝိပဿနံ- ဝိပဿနာကို၊ အာရဟိတွာ- အားထုတ်၍၊
 သတ္တု- မြတ်စွာဘုရား၏၊ ဒေသနာဝိလာသေန စ- ဒေသနာတော်ကို တင့်တယ်စေကြောင်း
 ဖြစ်သော သဗ္ဗညုတဉာဏ်ကြောင့်လည်းကောင်း၊ အတ္တနော- မိမိ၏၊ ဟေတုသမ္ပတ္တိယာ
 စ- အကြောင်းဥပနိဿယ၏ ပြည့်စုံခြင်းကြောင့်လည်းကောင်း၊ ယထာဌာတာဝ- တည်
 မြဲတိုင်းသာလျှင်၊ ဝိပဿနံ- ဝိပဿနာကို၊ ဥဿုက္ကာပေတွာ- အားထုတ်စေ၍၊ (ဝါ)

ဖြစ်ပေါ်စေ၍၊ မဂ္ဂပဋိပါဋိယာ- မဂ်အစဉ်အားဖြင့်၊ အဂ္ဂဖလေ- အမြတ်ဆုံးဖိုလ်ဖြစ်သော၊
 အရဟတ္တေ- အရဟတ္တဖိုလ်၌၊ ပတိဋ္ဌာသိ- တည်ပြီ။ တေန- ထို့ကြောင့်၊ အပဒါနေ- ၌၊
 “နဂရေ ဟံသဝတိယာ။ ပ ။ ကတံ ဗုဒ္ဓဿ သာသနံ”^{၁၁} - -ဟူ၍၊ ဝုတ္တံ- မိန့်တော်မူအပ်ပြီ။
 (အပဒါန်ပါဠိတော်အနက်)

- “(အဟံ)၊ ဟံသဝတိယာ- ဟံသဝတီမည်သော၊ နဂရေ- မြို့တော်၌၊
 ဗာလိကာ- သူငယ်မသည်၊ အဟောသိ- ဖြစ်ခဲ့ပြီ၊ တဒါ- ထိုအခါ၌၊ မေ-
 တပည့်တော်၏၊ မာတာ စ- အမိသည်လည်းကောင်း၊ ပိတာ စေဝ- အဖသည်
 လည်းကောင်း၊ တေ- ထိုနှစ်ယောက်လုံးတို့သည်၊ ကမ္မန္တံ- အမှုလုပ်ရာအရပ်သို့၊
 အဂမံသု- သွားကြကုန်ပြီ။

- သူရိယေ- နေသည်၊ မဇ္ဈန္တိကမ္ပိ- မွန်းတည့်ခါနီးလတ်သော်၊ အဟံ-
 တပည့်တော်သည်၊ သမဏံ- ရဟန်းတစ်ပါးကို၊ ဝီထိယာ- ခရီးလမ်း၌၊ အနုဂစ္ဆန္တံ-
 ရဟန်းသိက္ခာနှင့်အညီ ကြွတော်မူသည်ကို၊ အဒ္ဓသံ- မြင်ပြီ၊ အဟံ- သည်၊
 အာသနံ- နေရာကို၊ ပညပေသိ- ခင်းပေးခဲ့ပြီ။

- မမ- တပည့်တော်၏၊ အာသနံ- နေရာကို၊ ဂေါနကာဝိကတိကာဟိ-
 အမွေးရှည်အခင်း၊ ခြင်္သေ့ရုပ်ကျားရုပ်စသည်တို့ဖြင့် ဆန်းကြယ်စွာ ရက်လုပ်
 အပ်သော အခင်းကြီးတို့ဖြင့်၊ ပညပေတွာ- ရဟန်းတော်အတွက် ခင်းပေး၍၊
 ပသန္တစိတ္တာ- ကြည်ညိုသော စိတ်ရှိသည်၊ သုမနာ- ကောင်းသောစိတ်ရှိသည်၊
 (ဝါ) ရွှင်လန်းဝမ်းမြောက်သည်၊ (ဟုတွာ-၍)။ ဣဒံ ဝစနံ- ဤစကားကို၊ အဗြဝိ-
 လျှောက်ထားပြောဆိုပြီ။ (ကိ- အဘယ်စကားကို၊ အဗြဝိ- လျှောက်ထားပြောဆို
 သနည်း)။

- (ဘန္တေ- အရှင်ဘုရား)၊ ဘူမိ- မြေသည်၊ သန္တတ္တာ- ပူလောင်၏၊ ကုထိတာ-
 ပြင်းစွာပူ၏၊ သူရော- နေသည်၊ မဇ္ဈန္တိကေ- မွန်းတည့်ခါနီး၌၊ ဌိတော- တည်၏၊
 မာလုတာ စ- လေတို့သည်လည်း၊ န ဝါယန္တိ- မတိုက်လာကုန်၊ ကာလော စ-
 ဆွမ်းစားချိန်လည်း ဖြစ်ပါ၏၊ မေ- တပည့်တော်၏၊ ဧတ္ထ- ဤခင်းထားအပ်သော
 နေရာသို့၊ ဧဟိ- ကြွတော်မူပါလော့၊ ဣတိ- ဤသို့၊ အဗြဝိ- ဆိုပြီ။

- မဟာမုနိ- ရဟန်းမြတ်၊ တဝ- အရှင်ဘုရား၏၊ အတ္ထာယ- အကျိုးငှါ၊
 ဣဒံ အာသနံ- ဤနေရာကို၊ ပညတ္တံ- ခင်းထားအပ်၏၊ မမ- တပည့်တော်အား၊
 အနုကမ္ပံ- အစဉ်သနားသည်ကို၊ ဥပါဒါယ- အကြောင်းပြု၍၊ မမ- တပည့်တော်၏၊
 အာသနေ- ခင်းထားသောနေရာ၌၊ နိသီဒ- သီတင်းသုံးတော်မူပါလော့၊ ဣတိ-
 ဤသို့၊ အဗြဝိ- လျှောက်ထားပြောဆိုပြီ။

- သုဒန္တော- ကောင်းစွာယဉ်ကျေးသော၊ သုဒ္ဓမာနသော- စင်ကြယ်သော စိတ်ရှိသော၊ သမဏော- ရဟန်းသည်၊ တတ္ထ- ထိုခင်းထားသောနေရာ၌၊ နိသီဒိ- သီတင်းသုံးတော်မူပြီ၊ (တဒါ- ထိုအခါ၌)၊ အဟံ- တပည့်တော်သည်၊ တဿ- ထိုရဟန်း၏၊ ပတ္တံ- သပိတ်ကို၊ ဂဟေတွာန- ယူ၍၊ ယထာရန္တံ- ချက်ထားတိုင်းသော ဆွမ်းခဲဖွယ်ကို၊ အဒါသိ- ပေးလှူခဲ့ပြီ။

- သုကတေန- ကောင်းစွာပြုအပ်သော၊ တေန ကမ္ပေန စ- ထိုကောင်းမှုကံကြောင့်လည်းကောင်း၊ စေတနာပဏိဓိဟိ စ- စေတနာထက်သန်စွာ ဆုတောင်းခြင်းတို့ကြောင့်လည်းကောင်း၊ အဟံ- တပည့်တော်သည်၊ မာနသံ-လှူ၍ဖြစ်သော၊ ဒေဟံ- ခန္ဓာကိုယ်ကို၊ ဇဟိတွာ- စွန့်၍၊ တာဝတိံသံ- တာဝတိံသာနတ်ပြည်သို့၊ အဂစ္ဆိ- လားရောက်ခဲ့ရပြီ။

- တတ္ထ- ထိုတာဝတိံသာဘုံ၌၊ မေ- တပည့်တော်၏အတွက်၊ သုကတံ- ကောင်းစွာ ပြုအပ်သော၊ ဗျုပ္ပံ- ဗိမာန်သည်၊ အာသနေန- (ရွှေပလ္လင် စသည် ထူးခြားသော) နေရာနှင့် တကွ၊ သုနိဓ္မိတံ- ကောင်းစွာ ဖန်ဆင်းအပ်၏၊ သဋ္ဌိယောဇနမုဗ္ဗေဓံ- ယူဇနာခြောက်ဆယ်အမြင့်ရှိ၏၊ တိသယောဇနဝိတ္ထတံ- ယူဇနာသုံးဆယ် ကျယ်ဝန်း၏။

- မေ- တပည့်တော်၏၊ ဝိဝိဓာ- အထူးထူးအပြားပြားကုန်သော၊ ပလ္လင်္ကာ- ပလ္လင်တို့သည်၊ သောဏ္ဏမယာ- ရွှေဖြင့် ပြီးကုန်၏၊ မဏိမယာ- ပတ္တမြားဖြင့် ပြီးကုန်၏၊ အထောပိ- ထိုမှတပါးလည်း၊ ဖလိကာမယာ- ဖန်ဖြင့်ပြီးကုန်၏၊ လောဟိတင်္ဂမယာ- ကြေးနီ (ပတ္တမြားနီ) ဖြင့် ပြီးကုန်၏။

- မေ- ၏၊ ပလ္လင်္ကာ- ပလ္လင်တို့သည်၊ တူလိကာဝိကတိကာဟိ- လဲသွပ်သော အခင်း၊ ခြင်္သေ့ရုပ် ကျားရုပ်စသည်တို့ဖြင့် အဆန်းတကြယ် ပြုအပ်သော သားမွေးအခင်းတို့ဖြင့်လည်းကောင်း၊ ကမ္ဘိဿစိတ္တကာဟိ စ- ရွှေချည် ပိုးချည်တို့ဖြင့် ရက်အပ်သော ရတနာစီခြယ်သောအခင်း၊ ဆန်းကြယ်သော သားမွေးအခင်းတို့ဖြင့်လည်းကောင်း၊ ဥဒ္ဓဇကန္တလောမီ ဥဒ္ဓဇကန္တလောမီဟိ စ- တစ်ဖက်အမွှေးရှိသော အခင်းတို့ဖြင့်လည်းကောင်း၊ သုသဏ္ဌိတာ- ကောင်းစွာ တည်ကုန်၏။

- ယဒါ- အကြင်အခါ၌၊ အဟံ- သည်၊ ဂမနံ- သွားခြင်းကို၊ ဣစ္ဆာမိ- အလိုရှိ၏။ တဒါ- ထိုအခါ၌၊ ဟာသခိဉ္စသမပ္ပိတာ- ပျော်ရွှင်မြူးတူးခြင်းနှင့် ပြည့်စုံသည်ဖြစ်၍၊ ပလ္လင်္ကသေဋ္ဌေန- မြတ်သောပလ္လင်နှင့်၊ သဟ- တကွ၊ မေ- သည်၊ ပတ္တိတံ- တောင့်တအပ် (သွားလို) သော အရပ်သို့၊ ဂစ္ဆာမိ- သွားနိုင်၏၊

- အသီတိဒေဝရာဇနံ- ရှစ်ဆယ်သောနတ်မင်းကြီးတို့၏၊ မဟေသိတ္ထံ-

မိဖုရား၏အဖြစ်ကို၊ အကာရယိ- ပြုခဲ့ပြီ။ သတ္တတိစက္ကဝတ္တိနံ- ခုနစ်ဆယ်သော စကြာဝတေးမင်းတို့၏၊ မဟေသိတ္တံ- ကို၊ အကာရယိ- ပြီ။

(နာ- ၅၈) အဟံ- သည်၊ ဘဝါဘဝေ- ဘဝကြီးငယ်၌၊ သံသရန္တိ- ကျင်လည်လျက်၊ မဟာဘောဂံ- ကြီးစွာသောစည်းစိမ်ကို၊ လဘာမိ- ရ၏။ မေ- ၏၊ ဘောဂေ- စည်းစိမ်၌၊ ဦနတာ- ယုတ်လျော့သည်၏ အဖြစ်သည်၊ နတ္ထိ- မရှိ၊ ဣဒံ- ဤသို့ စည်းစိမ်ယုတ်လျော့မှု မရှိရခြင်းသည်၊ ဧကာသနဿ- နေရာ တစ်ကြိမ် လှူရခြင်း၏၊ ဖလံ- အကျိုးတည်း။

ဒေဝတ္ထေ- နတ်အဖြစ်လည်းကောင်း၊ အထ- ထို့အတူ၊ မာနုသေ- လူအဖြစ်လည်းကောင်း၊ ဣတိ- ဤသို့၊ ဒုဝေ ဒုဝေသု- နှစ်ခုကုန်သော၊ ဘဝေ ဘဝေသု- ဘဝတို့၌၊ သံသရာမိ- ကျင်လည်ရ၏၊ အညေ- အခြားကုန်သော၊ ဘဝေ- ဘဝတို့ကို၊ န ဇာနာမိ- မသိရ၊ ဣဒံ- ဤသို့ နတ်၊ လူမှ တပါး အခြားသော ဘဝ တို့ကို မသိရခြင်းသည်၊ ဧကာသနဿ- နေရာတစ်ကြိမ်လှူရခြင်း၏၊ ဖလံ- အကျိုးတည်း။

ခတ္တိယေ ဓာပိ- မင်းမျိုးလည်းကောင်း၊ ဗြာဟ္မဏေ စ- ပုဏ္ဏားမျိုးလည်း ကောင်း၊ ဣတိ- သို့၊ ဒုဝေ ဒုဝေသု- နှစ်ခုကုန်သော၊ ကုလေ ကုလေသု- အမျိုးတို့၌၊ ပဇာယာမိ- ဖြစ်ရ၏၊ သဗ္ဗတ္ထ- အလုံးစုံကုန်သော ဘဝတို့၌၊ ဥစ္စာကုလီနာ- မြင့်မြတ်သော အမျိုးကောင်းသမီးသည်၊ (ဟောမိ- ဖြစ်ရ၏)၊ ဣဒံ- ဤသို့ မြင့်မြတ်သောအမျိုး၌သာ ဖြစ်ရခြင်းသည်၊ ဧကာသနဿ- နေရာတစ်ကြိမ် လှူရခြင်း၏၊ ဖလံ- အကျိုးတည်း။

ဒေါမနဿံ- နှလုံးမသာယာခြင်းကို၊ န ဇာနာမိ- မသိ၊ မမ- ၏၊ စိတ္တသန္တာပနံ- စိတ်၏ ပူပန်ခြင်းကို၊ န ဇာနာမိ- မသိ၊ ဝေဝဏ္ဏိယံ- အဆင်း မလှသည်၏ အဖြစ်ကို၊ န ဇာနာမိ- မသိ၊ ဣဒံ- ဤသို့ မသိရခြင်းသည်၊ ဧကာသနဿ- နေရာတစ်ကြိမ် လှူရခြင်း၏၊ ဖလံ- အကျိုးတည်း။

ဗဟူ- များစွာကုန်သော၊ ဓာတိယော- အထိန်းတော်တို့သည်လည်း ကောင်း၊ ခုဇ္ဇာ- ကုန်း၍ ခစားသူတို့သည်လည်းကောင်း၊ စေလာပိကာ- အစေခံမတို့သည်လည်းကောင်း၊ မံ- တပည့်တော်ကို၊ ဥပဋ္ဌန္တိ- လုပ်ကျွေးကုန်၏၊ အင်္ဂေန- တစ်ယောက်သောသူ၏ ရင်ခွင်မှ၊ အင်္ဂီ- တစ်ယောက်သောသူ၏ ရင်ခွင်သို့၊ (တစ်နည်း) အင်္ဂေန အင်္ဂီ- ရင်ခွင်တစ်ခုမှ ရင်ခွင်တစ်ခုသို့၊ ဂစ္ဆာမိ- ပြောင်း သွားရ၏၊ ဣဒံ- ဤအကျိုးသည်၊ ဧကာသနဿ- နေရာတစ်ကြိမ် လှူရခြင်း၏၊ ဖလံ- အကျိုးတည်း။

- အညာ- အချို့သောမိန်းမတို့သည်၊ နှာပေန္တိ- ရေချိုးစေကုန်၏။ အညာ- အချို့သော မိန်းမတို့သည်၊ ဘောဇေန္တိ- စားစေကုန်၏။ (ဝါ) ကျွေးမွေးကုန်၏။ အညာ- အချို့သော မိန်းမတို့သည်၊ မံ- ကို၊ သဒါ- အခါခပ်သိမ်း၊ ရမေန္တိ- မွေ့လျော်စေကုန်၏။ အညာ- အချို့သောမိန်းမတို့သည်၊ ဂန္တံ- နံ့သာကို၊ ဝိလိမ္ပန္တိ- လိမ်းကျံပေးကုန်၏။ ဣဒံ- ဤအကျိုးသည်၊ ဧကာသနဿ- ၏။ ဖလံ- တည်း။

- မမ- တပည့်တော်သည်၊ မဏ္ဍပေ ဝါ- မဏ္ဍပ်၌လည်းကောင်း၊ ရုက္ခမူလေ ဝါ- သစ်ပင်ရင်း၌လည်းကောင်း၊ သုညာဂါရေ ဝါ- ဆိတ်ငြိမ်ရာအရပ်၌ လည်းကောင်း၊ ဝသန္တိယာ- နေလိုလတ်သော်၊ မမ- ၏။ သင်္ကပ္ပံ- အကြံကို၊ အညာယ- သိ၍၊ ပလ္လင်္ကော- ပလ္လင်သည်၊ ဥပတိဋ္ဌတိ- အနီး၌တည်လာ၏။

- အယံ ဘဝေါ- ဤဘဝသည်၊ မယံ- တပည့်တော်အား၊ ပစ္ဆိမကော- နောက်ဆုံး ဘဝသည်၊ စရိမော- အဆုံးစွန်သောဘဝသည်၊ ဝတ္တတေ- ဖြစ်၏။ အဇ္ဈာပိ- ယခုဘဝ၌လည်း၊ ရန္တံ- မင်းမိဖုရားအဖြစ်ကို၊ ဆဉ္ဇေတွာ- စွန့်၍၊ အနဂါရိယံ- ရဟန်းဘောင်သို့၊ ပဗ္ဗဇိ- ဝင်ရောက်ပြီ။

- ဣတော- ဤဘဒ္ဒကမ္ဘာမှ၊ သတသဟဿေ ကပ္ပေ- ကမ္ဘာတစ်သိန်း ထက်၌၊ ဒါနံ-နေရာအလှူကို၊ တဒါ- ထိုအခါ၌၊ ယံ အဒိဒိ- အကြင် ပေးလှူခဲ့ပြီ၊ (တတော ပဘုတိ) ဒုဂ္ဂတိ- ကို၊ နာဘိဇာနာမိ- မသိစဖူး၊ ဣဒံ- ဤသို့ ဒုဂ္ဂတိဘဝကို မသိခြင်းသည်၊ ဧကာသနဿ- ၏။ ဖလံ- တည်း။

ကိလေသာ စာပိတာ မယံ။ ပ ။ ကတံ ဗုဒ္ဓဿ သာသနံ”န္တိ။

ပန- ဆက်၊ အရဟတ္တေ- အရဟတ္တဖိုလ်၌၊ ပတိဋ္ဌာယ- တည်၍၊ အတ္တနာ- မိမိ သည်၊ အဓိဂတဝိသေသံ- ရအပ်သောအရဟတ္တဖိုလ်တည်းဟူသောတရားထူးကို၊ ပကာသေန္တိ- ထင်ရှားပြလိုသည်၊ (ဟုတွာ)၊ “အဗ္ဗဟိ ဝတ မေ သလ္လံ။ ပ ။ ဥပေမိ သရဏံ မုနိ”န္တိ- ဟူကုန်သော၊ ဒွေ- နှစ်ပါးကုန်သော၊ ဣမာ ဂါထာ- တို့ကို၊ အဘာသိ- ရွတ်ဆိုပြီ။ (ဂါထာအနက်)

၅၂။ “ယံ ယသ္မာ- အကြင်၊ ြာဋံ၊ သောကပရေတာယ- စိုးရိမ်ခြင်းသည် လွှမ်းမိုးနှိပ်စက်အပ်သော၊ မေ- ၏။ ဓိတုသောကံ- သမီး၌ဖြစ်သော သောကကို အဟံ- သည်၊ ဗျပါနုဒိ ဗျပါနုဒိ- အကြွင်းမဲ့ ပယ်နှုတ်နိုင်ခဲ့ပြီ၊ တသ္မာ-ကြောင့်၊ မေ-၏။ ဒုဒ္ဓသံ- မြင်နိုင်ခဲ့သော၊ ဟဒယဿိတံ- စိတ်၌မှီသော၊ သလ္လံ- သောက၊ တဧကတည်းဟူသောဆူးဖြောင့်ကို၊ အဗ္ဗဟိ အဗ္ဗဟိ ဝတံ- ပယ်နှုတ်နိုင်ခဲ့

၁။ အဋ္ဌကထာပုံနှိပ်စာမူ ဂါထာပါဠိ (၄၊ ၅၀) ၌ အဗ္ဗဟိ တဝ ဟုရှိနေသည်။ ထေရ်ဂါထာပါဠိတော်နှင့် ဂါထာဖွင့်(၄၊ ၅၉) ၌ ဝတ ဟုသာရှိသည်။ စနာဖုနိဘုရားကျောက်စာ၌ကား အဗ္ဗန္တံ ဝတ ဟု တွေ့ရသည်။

ပြီတကား။

၅၃။ သာ အဟံ- ထိုတပည့်တော်သည်၊ အဇ္ဇ- ယခု၊ အဗ္ဗုဋ္ဌသလ္လာ- ပယ်နုတ် အပ်ပြီးသော တဏှာတည်းဟူသော ဆူးငြောင့်ရှိသည်၊ (ဟုတွာ- ဖြစ်၍၊ (ဝါ) ဖြစ်ခြင်းကြောင့်)၊ နိစ္ဆာတာ- မွတ်သိပ်ခြင်းတဏှာမှ ကင်းသည်၊ ပရိနိဗ္ဗာတာ- ကိလေသာတို့မှ ငြိမ်းအေးသည်၊ (ဟုတွာ- ၍)၊ မုနိ- ခပ်သိမ်းသောတရားကို သိတော်မူပြီးသော၊ ဗုဒ္ဓံ- မြတ်စွာဘုရားကိုလည်းကောင်း၊ ဓမ္မဉ္စ- ကိုးပါးသော လောကုတ္တရာတရားကိုလည်းကောင်း၊ သံယဉ္စ- ရှစ်ယောက်သော အရိယာ သံယာကိုလည်းကောင်း၊ သရဏံ- ကိုးကွယ်လဲလျောင်း ပုန်းအောင်း မှီခိုရာဟူ၍၊ ဥပေမိ- ဆည်းကပ် သိမှတ် မှီဝဲပါ၏။”

(နာ- ၅၉) ၅၂။ တတ္ထ- ထိုဂါထာတို့၌၊ အဗ္ဗဟိ ဝတ မေ သလ္လံ၊ ဒုဒ္ဓသံ ဟဒယသမိတန္တိ - - ကား၊ အနုပစိတကုသလသမ္ဘာရေဟိ- မဆည်းပူးအပ်သော ကုသိုလ် အဆောက်အဦးရှိကုန်သော သူတို့သည်၊ ယာထာဝတော- ဟုတ်မှန်သောအားဖြင့်၊ ဒုဒ္ဓသံ- သိမြင်နိုင်ခဲ့သော၊ မမ- တပည့်တော်၏၊ စိတ္တသန္နိဿိတံ- စိတ်၌မှီသော၊ ပိဋ္ဌာဇနနတော- ညည်းဆဲခြင်းကို ဖြစ်စေတတ်သောကြောင့်လည်းကောင်း၊ ဒုန္နိဟရဏတော- ခဲယဉ်းသဖြင့် ပယ်နုတ်အပ်သောကြောင့်လည်းကောင်း၊ (ဝါ) ပယ်နုတ်ရန် ခက်ခဲသောကြောင့်လည်း ကောင်း၊ အန္တော- အတွင်း၌၊ တုဒနတော စ- ထိုးဆွကြောင်း၏အဖြစ်ကြောင့်လည်း ကောင်း၊ “သလ္လံ”န္တိ- “သလ္လံ”ဟူ၍၊ လဒ္ဓနာမံ-ရအပ်သော အမည်ရှိသော၊ သောကံ- သောကကိုလည်းကောင်း၊ တဏှဉ္စ- တဏှာကိုလည်းကောင်း၊ အဗ္ဗဟိ ဝတ- ပယ်နုတ် နိုင်ခဲ့ပြီတကား၊ နိဟရိ ဝတ- ဖယ်ရှားနိုင်ခဲ့ပြီတကား။ ယံ မေ သောကပရေတာယာတိ- - ကား၊ ယသ္မာ- အကြင်ကြောင့်၊ သောကေန- စိုးရိမ်ခြင်းသည်၊ အဘိဘူတာယ- လွှမ်းမိုး နှိပ်စက်အပ်သော၊ မယံ- ၏၊ ဓိတုသောကံ- သမီး၌ဖြစ်သော သောကကို၊ ဗျပါနဒိ- အကြွင်းမဲ့ ပယ်နုတ်နိုင်ခဲ့ပြီ၊ အနဝသေသတော- အကြွင်းမဲ့အားဖြင့်၊ နိဟရိ- ဖယ်ရှားနိုင်ခဲ့ပြီ၊ တသ္မာ- ထို့ကြောင့်၊ မေ- ၏၊ သလ္လံ- သောက၊ တဏှာ တည်းဟူသော ဆူးငြောင့်ကို၊ အဗ္ဗဟိ ဝတ- ပယ်နုတ်နိုင်ခဲ့ပြီတကား။ ဣတိ အယံ- ဤသည်ကား၊ ယောဇနာ- တည်း။

၅၃။ သာ'ဇ္ဇ အဗ္ဗုဋ္ဌသလ္လာဟန္တိ- - ကား၊ သာ အဟံ- ထိုတပည့်တော်သည်၊ အဇ္ဇ- ယခု၊ သဗ္ဗသော- ခပ်သိမ်းသော အခြင်းအရာအားဖြင့်၊ ဥဒ္ဓဋ္ဌတဏှာသလ္လာ- ပယ် နုတ်အပ်ပြီးသော တဏှာတည်းဟူသော ဆူးငြောင့်ရှိသည်၊ တတော ဇဝ- ထိုပယ်နုတ် အပ်ပြီးသော တဏှာတည်းဟူသော ဆူးငြောင့်ရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်ပင်၊ နိစ္ဆာတာ- မွတ်သိပ်ခြင်းတည်းဟူသော တဏှာမှကင်းသည်၊ ပရိနိဗ္ဗာတာ- ကိလေသာတို့မှ ငြိမ်းအေး သည်၊ (ဟုတွာ- ၍)၊ မုနိန္တိ- - ကား၊ သဗ္ဗညုဗုဒ္ဓံ- သဗ္ဗညုမြတ်စွာဘုရားကိုလည်းကောင်း၊

တဒုပဒေသိတမဂ္ဂဖလနိဗ္ဗာနပဘောဒံ- ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် ညွှန်ပြတော်မူအပ်သော မဂ်ဖိုလ်နိဗ္ဗာန် အပြားရှိသော၊ နဝရိခလောကုတ္တရဓမ္မဉ္စ- ကိုးပါးသော လောကုတ္တရာတရား ကိုလည်းကောင်း၊ တတ္ထ- ထိုလောကုတ္တရာတရား၌၊ ပတိဋ္ဌိတံ- တည်သော၊ အဋ္ဌအရိယ- ပုဂ္ဂလသမ္မဟသင်္ခါတံ- ရှစ်ယောက်သော အရိယာပုဂ္ဂိုလ်အပေါင်းဟုဆိုအပ်သော၊ သံယဉ္စ- သံယာကိုလည်းကောင်း၊ အနုတ္တရေဟိ- အတုမရှိ မြတ်ကုန်သော၊ တေဟိ- ထို လောကုတ္တရာတရားကိုးပါးတို့နှင့်၊ ယောဇနတော- ယှဉ်ခြင်းကြောင့်လည်းကောင်း၊ သကလဝဋ္ဋဒုက္ခဝိနာသနတော စ- အလုံးစုံသောဝဋ္ဋဒုက္ခတို့ကို ဖျက်ဆီးနိုင်ခြင်းကြောင့် လည်းကောင်း၊ သရဏန္တိ- ကိုးကွယ်ရာဟူ၍၊ တာဏန္တိ- အားထားရာဟူ၍၊ လေဏန္တိ- ပုန်းအောင်းမှီခိုရာဟူ၍၊ ပရာယဏန္တိ- လဲလျောင်းရာဟူ၍၊ ဥပေမိ ဥပဂစ္ဆာမိ စ- ဆည်းကပ်လည်း ဆည်းကပ်ပါ၏၊ ဗုဇ္ဈာမိ စ- သိမှတ်လည်း သိမှတ်ပါ၏၊ သေဝါမိ စ- မှီဝဲလည်း မှီဝဲပါ၏၊ ဣတိ အယံ-ကား၊ အတ္ထော- တည်း။

ဥပ္ပိရိထေရီဂါထာဝဏ္ဏနာ- သည်၊ နိဋ္ဌိတာ- ပြီ။

၆။ သုတ္တာထေရီဂါထာဝဏ္ဏနာ

ကိမေ ကတာ ရာဇဂဟေတိအာဒိကာ- - - ဤသို့အစရှိသောဂါထာတို့သည်၊ သုတ္တာယ- သုတ္တာမည်သော၊ ထေရီယာ- ၏၊ ဂါထာ- တို့တည်း။ အယမ္ပိ- ဤသုတ္တာ ထေရီမသည်လည်း၊ ပုရိမဗုဒ္ဓေသု- ရှေးဘုရားရှင်တို့၌၊ ကတာမိကာရာ- ပြုအပ်ပြီးသော လွန်ကဲသော ကောင်းမှုရှိသည်၊ (ဟုတွာ)၊ တတ္ထ တတ္ထ ဘဝေ- ထိုထိုဘဝ၌၊ ဝိဝဇ္ဈပနိဿယံ- ဝဋ်ဆင်းရဲမှကင်းသောနိဗ္ဗာန်၏ အားကြီးသော အကြောင်းဖြစ်သော၊ ကုသလံ- ကုသိုလ်ကို ဥပစိနန္တိ- ဆည်းပူးအားထုတ်လျက်၊ ဝိပဿိဿ- ဝိပဿီ မည်တော်မူသော၊ ဘဂဝတော- ၏၊ ကာလေ- လက်ထက်တော်၌၊ ဗန္ဓုမတီနဂရေ- ဗန္ဓုမတီမြို့၌၊ ကုလဂေဟေ- အမျိုး ကောင်းအိမ်၌၊ နိဗ္ဗတ္တိတွာ- ဖြစ်၍၊ ဝိညုတံ- သိနားလည်သူ၏အဖြစ်သို့၊ ပတ္တာ- ရောက် လတ်သော်၊ ဥပါသိကာဟိ- ဥပါသိကာမတို့နှင့်၊ သဒ္ဓိ- အတူ၊ ဝိဟာရံ- ကျောင်းသို့၊ ဂန္ဓာ- သွား၍၊ သတ္ထု- မြတ်စွာဘုရား၏၊ သန္တိကေ- အထံတော်၌၊ ဓမ္မံ- တရားကို၊ သုတွာ- နာ၍၊ ပဋိလဒ္ဓသဒ္ဓါ- ရအပ်သောသဒ္ဓါတရားရှိသည်၊ (ဟုတွာ)၊ ပဗ္ဗဒိတွာ- ရဟန်းပြု၍၊ ဗဟုဿုတာ- များသောသူတရှိသည်၊ ဓမ္မဓရာ- တရားကိုဆောင်သည်၊ ပဋိဘာနဝတိ- ထက်မြက်သော ပဋိဘာန်ဉာဏ်ပညာရှိသည်၊ အဟောသိ- ဖြစ်ပြီ။ သာ- ထိုထေရီမသည်၊ တတ္ထ- ထိုဝိပဿီမြတ်စွာဘုရား လက်ထက်တော်၌၊ ဗဟူနိ- များစွာကုန်သော၊ ဝဿသဟဿာနိ- အနှစ်အထောင်တို့ပတ်လုံး၊ ဗြဟ္မစရိယံ- မြတ်သောအကျင့်ကို၊ စရိတွာ-

ကျင့်၍၊ ပုထုဇ္ဇနကာလကိရိယမေဝ- ပုထုဇဉ်အဖြစ်ဖြင့် သေခြင်းကိုသာလျှင်၊ ကတွာ-
 ပြု၍၊ တုသိတေ- တုသိတာနတ်ဘုံ၌၊ နိဗ္ဗတ္တိ- ဖြစ်ပြီ။ တထာ- ထို့အတူ၊ သိခိဿ-
 သိခိမည်တော်မူသော၊ ဘဂဝတော- ဤ၊ ကာလေ- လက်ထက်တော်၌လည်းကောင်း၊
 ဝေဿဘုဿ- ဝေဿဘုမည်တော်မူသော၊ ဘဂဝတော- ဤ၊ ကာလေ- ၌လည်းကောင်း၊
 ဣတိ ဧဝံ- သို့၊ တိဏ္ဏံ- သုံးဆူကုန်သော၊ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓါနံ- ဘုရားရှင်တို့၏၊ သာသနေ-
 သာသနာတော်၌၊ သီလံ- သီလကို၊ ရက္ခိတွာ- စောင့်ထိန်း၍၊ ဗဟုဿုတာ- များသောသုတ
 ရှိသည်၊ ဓမ္မဓရာ- တရားကိုဆောင်သည်၊ အဟောသိ- ဖြစ်ပြီ။ တထာ- ထို့အတူ၊
 ကကုသန္ဓဿ- ကကုသန်မည်တော်မူသော၊ (ဘဂဝတော-ဤ၊ သာသနေ- သာသနာ
 တော်၌လည်းကောင်း၊) ကောဏာဂမနဿ- သော၊ (ဘဂဝတော သာသနေ- ၌လည်း
 ကောင်း၊) ကဿပဿ- သော၊ ဘဂဝတော- ဤ၊ သာသနေ စ- ၌လည်းကောင်း၊ ပဗ္ဗဇိတွာ-
 ရဟန်းပြု၍၊ ဝိသုဒ္ဓသီလာ- စင်ကြယ်သောသီလရှိသည်၊ ဗဟုဿုတာ- များသောသုတ
 ရှိသည်၊ ဓမ္မကထိကာ- တရားဟောဓမ္မကထိကသည်၊ အဟောသိ- ဖြစ်ပြီ။

ဧဝံ- ဤသို့၊ သာ- ထိုသုက္ကာထေရီမသည်၊ တတ္ထ တတ္ထ- ထိုထိုဘဝ၌၊ ဗဟုံ-
 များစွာသော၊ ပုည- ကောင်းမှုကို၊ ဥပစိနိတွာ- ဆည်းပူးအားထုတ်၍၊ သုဂတိသုယေဝ-
 သုဂတိဘုံတို့၌သာလျှင်၊ သံသရန္တိ- ကျင်လည်လျက်၊ ဣမသ္မိ ဗုဒ္ဓုပ္ပါဒေ- ဤဂေါတမ
 မြတ်စွာဘုရားပွင့်တော်မူရာအခါ၌၊ ရာဇဂဟနဂရေ- ရာဇဂြိုဟ်ပြည်၌၊ ဂဟပတိ-
 မဟာသာလကုလေ- များသောဥစ္စာရှိသော သူကြွယ်မျိုး၌၊ နိဗ္ဗတ္တိ- ဖြစ်ပြီ။ အဿာ-
 ထိုသူဌေးသမီးလေးအား၊ သုက္ကာတိ နာမံ- သုက္ကာဟူသောအမည်သည်၊ အဟောသိ-
 ပြီ၊ သာ- ထိုသုက္ကာသည်၊ ဝိညုတံ- သိန်းလည်သူ၏အဖြစ်သို့၊ ပတ္တာ- ရောက်လတ်သော်၊
 သတ္တု- မြတ်စွာဘုရား၏၊ ရာဇဂဟပဝေသနေ- ရာဇဂြိုဟ်မြို့သို့ ဝင်တော်မူရာအခါ၌၊ (ဝါ)
 ရာဇဂြိုဟ်မြို့သို့ ကြွတော်မူရာအခါ၌၊ (နာ- ၆၀) လဒ္ဓပ္ပသာဒါ- ရအပ်သောကြည်ညိုခြင်း
 ရှိသော၊ ဥပါသိကာ- ဥပါသိကာမသည်၊ ဟုတွာ- ဖြစ်၍၊ အပရဘာဂေ- နောက်အဖို့၌၊
 ဓမ္မဒိန္နာယ- ဓမ္မဒိန္နာမည်သော၊ ထေရီယာ- ထေရီမ၏၊ သန္တိကေ- အထံတော်၌၊ ဓမ္မ-
 တရားကို၊ သုတွာ- နာ၍၊ သဇ္ဇာတသံဝေဂါ- ဖြစ်သောသံဝေဂရှိသည်၊ (ဟုတွာ)၊ တဿာ
 ဧဝံ- ထိုဓမ္မဒိန္နာထေရီမ၏သာလျှင်၊ သန္တိကေ- အထံတော်၌၊ ပဗ္ဗဇိတွာ- ရဟန်းပြု၍၊
 ဝိပဿနာယ- ဝိပဿနာဖြင့်၊ ကမ္မံ- အားထုတ်မှုကို၊ ကရောန္တိ- ပြုလတ်သော်၊ န စိရဿေဝ-
 မကြာမြင့်မီသာလျှင်၊ ပဋိသမ္ဘိဒါဟိ- တို့နှင့်၊ သဟ-တကွ၊ အရဟတ္တံ- သို့၊ ပါပုဏိ- ရောက်ပြီ။
 တေန- ထို့ကြောင့်၊ အပဒါနေ- ၌၊ “ဧကနဝုတိတော ကပ္ပေ။ ပ ။ ကတံ ဗုဒ္ဓဿ သာသနန္တိ-
 ဟူ၍၊ ဝုတ္တံ- ဟောတော်မူအပ်ပြီ။

(အပဒါန်ပါဠိတော်အနက်)

- “ဣတော- ဤဘဒ္ဒကမ္ဘာမှ၊ ဧကနဝုတေ ကပ္ပေ- ကိုးဆယ့်တစ်ကမ္ဘာ တက်၌၊ စာရဒဿနော- ရှုချင်စဖွယ်တင့်တယ်သော အဆင်းရှိတော်မူသော၊ သဗ္ဗဓမ္မဝိပဿကော- ခပ်သိမ်းသောတရားတို့ကို ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ ရှုမြင်တော်မူ တတ်သော၊ ဝိပဿီ နာမ- ဝိပဿီမည်တော်မူသော၊ နာယကော- မြတ်စွာဘုရား သည်၊ ဥပ္ပဇ္ဇိ- ပွင့်တော်မူပြီ။
- တဒါ- ထိုအခါ၌၊ အဟံ- သည်၊ ဗန္ဓမတိယံ- ဗန္ဓမတီပြည်၌၊ အညတရေ- မထင်ရှားသော၊ ကုလေ- အမျိုး၌၊ ဇာတာ- ဖြစ်သည်ဖြစ်၍၊ မုနိနော- မြတ်စွာ ဘုရား၏၊ ဓမ္မ- တရားတော်ကို၊ သုတ္တာန- နာရ၍၊ အနဂါရိယံ- ရဟန်းဘောင်သို့ ပဗ္ဗဇိ- ဝင်ရောက်ခဲ့ပြီ။
- (အဟံ)၊ ဗဟုဿုတာ- များသောအကြားအမြင်ရှိ၏၊ ဓမ္မရော- တရားကို ဆောင်၏၊ တထာ- ထိုမှတစ်ပါး၊ ပဋိဘာနဝတီ- ထက်မြက်သောပဋိဘာန်ဉာဏ် ပညာရှိ၏၊ ဝိစိတ္တကထိကာ- ဆန်းကြယ်သော တရားစကားကို ဟောတတ်၏၊ ဇိနဿာသနကာရိကာ- မြတ်စွာဘုရားအဆုံးအမကို လိုက်နာပြုကျင့်လေ့ရှိ၏။
- တဒါ- ထိုအခါ၌၊ ဗဟံ- များစွာသော၊ ဇနတံ- လူအပေါင်း၏၊ ဟိတာယ- အစီးအပွားအလို့ငှါ၊ ဓမ္မကထံ- တရားစကားကို၊ ကတ္တာ- ပြောဟောသည်ကိုပြု၍၊ တတော- ထိုကိုယ်၏အဖြစ်မှ၊ စုတာ- စုတေလတ်သော်၊ အဟံ- သည်၊ တုသိတံ- တုသိတာနတ်ပြည်သို့၊ ဥပပန္နာ- ရောက်ရသည်၊ ဟုတ္တာ- ဖြစ်၍၊ ယသဿိနိ- များသော အခြံအရံရှိသူသည်၊ အာသိ- ပြီ။
- ဣတော- ဤဘဒ္ဒကမ္ဘာမှ၊ ဧကတ္ထိသေ ကပ္ပေ- သုံးဆယ့်တစ်ကမ္ဘာထက်၌၊ ဝဒတံ- သစ္စာလေးပါးကိုဟောကြားတတ်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့တွင်၊ ဝရော- အမြတ်ဆုံး ဖြစ်တော်မူသော၊ သိဒ္ဓိ ဝိယ- မီးလျှံကဲ့သို့ တောက်ပတော်မူသော၊ သိဒ္ဓိ- သိဒ္ဓိ မည်တော်မူသော၊ ဇိနော- မြတ်စွာဘုရားသည်၊ ယသဿာ- အခြံအရံအားဖြင့်၊ တပန္နော- ထွန်းလင်းတောက်ပလျက်၊ လောကေ- လောက၌၊ ဥပ္ပဇ္ဇိ- ပွင့်တော်မူပြီ။
- တဒါပိ- ထိုအခါ၌လည်း၊ (အဟံ)၊ ပဗ္ဗဇိတွာန- ရဟန်းပြု၍၊ ဗုဒ္ဓဿာသန- ကောဝိဒါ- မြတ်စွာဘုရား အဆုံးအမ၌ လိမ္မာသည်၊ (ဟုတ္တာ)၊ ဇိနဝါကျာနိ- မြတ်စွာဘုရား တရားစကားတော်တို့ကို၊ ဇောတေတွာ- ထွန်းလင်းစေပြီး၍၊ တတောပိ- ထိုကိုယ်၏အဖြစ်မှလည်း၊ (စုတာ- သော်)၊ တိဒိဝံ- နတ်ပြည်သို့၊ ဝတာ- လားရောက်ရပြီ။
- ဧကတ္ထိသေဝ ကပ္ပမိ- သုံးဆယ့်တစ်ကမ္ဘာထက်၌သာလျှင်၊ မဟာဉာဏိ-

ကြီးကျယ်မြင့်မြတ်သော သဗ္ဗညုတဉာဏ်ရှိတော်မူသော၊ ဝေဿဘူ နာမ-
ဝေဿဘူမည်တော်မူသော၊ နာယကော- မြတ်စွာဘုရားသည်၊ ဥပ္ပဇ္ဇိတ္ထ- ပွင့်

တော်မူပြီ၊ တဒါပိ- ထိုအခါ၌လည်း၊ တထေဝ- ထို့အတူသာလျှင်၊ အဟံ- သည်၊
- ပဗ္ဗဇိတွာ- ၍၊ ဓမ္မဓရာ- တရားကိုဆောင်သည်၊ (ဟုတွာ-၍)၊ ဇိနသာသနံ-
မြတ်စွာဘုရား၏ သာသနာတော်ကို၊ ဇောတယိ- ထွန်းလင်းစေခဲ့ပြီ။ (တတော-
ထိုကိုယ်၏အဖြစ်မှ၊ စုတာ- သော်၊) ရမ္မံ- နှလုံးမွေ့လျော်ဖွယ်ကောင်းသော၊ မရုပုရံ-
နတ်ပြည်သို့၊ ဂန္ဓာ- ရောက်၍၊ မဟာသုခံ- ကြီးစွာသောချမ်းသာကို၊ အနုဘောသိ-
ခံစားခဲ့ပြီ။

- က္ကမမ္ပိ ဘဒ္ဒကေ ကပ္ပေ- ဤဘဒ္ဒကမ္ဘာ၌၊ နရသရဏော- လူတို့၏
ကိုးကွယ်ရာဖြစ်တော်မူသော၊ ကကုသန္ဓော- ကကုသန်မည်တော်မူသော၊
ဇိနတ္ထမော- ဇိနထွတ်တင် ဘုရားရှင်သည်၊ ဥပ္ပဇ္ဇိ- ပွင့်တော်မူပြီ၊ တဒါပိ- ထိုအခါ
၌လည်း၊ အဟံ- သည်၊ တထေဝ- ထိုရှေးအတူသာလျှင်၊

- ပဗ္ဗဇိတွာ- ရဟန်းပြု၍၊ မုနိမတံ- ဘုရားရှင်၏အလိုတော်ဖြစ်သော
သာသနာတော်ကို၊ ယထာယုကံ- အသက်ထက်ဆုံး၊ ဇောတယိတွာ- ထွန်းလင်း
စေပြီး၍၊ တတော- မှ၊ စုတာ- သော်၊ အဟံ- သည်၊ တိဒိဝံ- နတ်ပြည်သို့၊ သဘဝနံ
ယထာ- မိမိကိုယ်ပိုင်အိမ်ကဲ့သို့၊ အဝံ- လားရောက်ခဲ့ပြီ။

- က္ကမသ္မိယေဝ ကပ္ပမ္ပိ- ဤဘဒ္ဒကမ္ဘာ၌ပင်လျှင်၊ လောကသရဏော-
သတ္တလောက၏ ကိုးကွယ်ရာ ဖြစ်တော်မူသော၊ အရဏော- ကိလေသာကင်း
တော်မူသော၊ အမတင်္ဂတော- နိဗ္ဗာန်သို့ ကြွတော်မူတတ်သော၊ ကောဏာဂမန-
နာယကော- ကောဏာဂုံမြတ်စွာဘုရားသည်၊ ဥပ္ပဇ္ဇိ- ပြီ။

(နာ- ၆၁) - တဒါပိ- ထိုအခါ၌လည်း၊ (အဟံ)၊ တဿ တာဒိနော- ထိုကောဏာဂုံ
မြတ်စွာဘုရား၏၊ သာသနေ- သာသနာတော်၌၊ ပဗ္ဗဇိတွာန- ရဟန်းပြု၍၊
ဗဟုဿုတာ- များသောအကြားအမြင်ရှိသည်၊ ဓမ္မဓရာ- တရားကို ဆောင်သည်၊
(ဟုတွာ-၍)၊ ဇိနသာသနံ- မြတ်စွာဘုရား၏ သာသနာတော်ကို၊ ဇောတယိ-
ထွန်းလင်းစေခဲ့ပြီ။

- က္ကမသ္မိယေဝ ကပ္ပမ္ပိ- ဤဘဒ္ဒကမ္ဘာ၌ပင်လျှင်၊ လောကသရဏော- သတ္တ
လောက၏ ကိုးကွယ်ရာ ဖြစ်တော်မူသော၊ အရဏော- ကိလေသာကင်းတော်မူ
သော၊ မရဏန္တဂူ- သေခြင်း၏ အဆုံးနိဗ္ဗာန်သို့ ရောက်တော်မူသော၊ ကဿပေါ-
ကဿပမည်တော်မူသော၊ မုနိမုတ္တမော- မုနိထွတ်တင် ဘုရားရှင်သည်၊ ဥပ္ပဇ္ဇိ-
ပွင့်တော်မူပြီ။

- (အဟံ)၊ နရဝီရဿ- လူသားအားလုံးထက် လွန်ကဲသောလုံ့လရှိတော်မူသော၊ တဿာပိ- ထိုကဿပဘုရားရှင်၏လည်း၊ သာသနေ- သာသနာတော်၌၊ ပဗ္ဗဇိတွာန- ရဟန်းပြု၍၊ ပရိယာပုဋ္ဌသဒ္ဓမ္မာ- သင်အပ်ပြီးသော ပရိယတ္တိသဒ္ဓမ္မရှိသူသည်၊ ပရိပုဏ္ဏာဝိသာရဒါ- အဋ္ဌကထာတို့၌ ရဲရင့်သူသည်၊ (အဟောသီ- ပြီ)။

- (အဟံ)၊ သုသီလာ- ကောင်းသောသီလရှိ၏၊ လင်္ခီနီ စေတ- မကောင်းမှုမှလည်း ရှက်တတ်၏၊ တီသု- သုံးပါးကုန်သော၊ သိက္ခာသု- သိက္ခာတို့၌၊ ကောဝိဒါ- လိမ္မာ၏။ မဟာမုနေ- ကဿပမြတ်စွာဘုရား၏ သာသနာတော်၌၊ (မဟာမုနိနောဣဒံ မဟာမုနံ၊ သာသနံ)။ ဗဟု- များစွာသော၊ ဓမ္မကထံ- တရားစကားကို၊ ယာဝဇီဝံ- အသက်ထက်ဆုံး၊ ကတွာ- ပြောဟောသည်ကို ပြု၍၊ (တတော- မှစုတာ- သော်)။

- တေန ကမ္မဝိပါကေန စ- ထိုကံ၏ အကျိုးကြောင့်လည်းကောင်း၊ စေတနာပဏိဓိဟိ စ- စေတနာထက်သန်စွာ ဆုတောင်းခြင်းတို့ကြောင့်လည်းကောင်း၊ အဟံ- ငါသည်၊ မာနသံ- လှည့်ဖြစ်သော၊ ဒေဟံ- ခန္ဓာကိုယ်ကို၊ ဇဟိတွာ- စွန့်၍၊ တာဝတိံသံ- တာဝတိံသာနတ်ပြည်သို့၊ အဂစ္ဆိ- လားရောက်ခဲ့ရပြီ။

- ဣဒါနိ- ယခုအခါ၌၊ ပစ္ဆိမေ- နောက်ဆုံးဖြစ်သော၊ ဘဝေ စ- ဘဝ၌လည်း၊ ဂိရိဗ္ဗဇပုရုတ္တမေ- ရာဇဂြိုဟ်ပြည်မြတ်၌၊ မဟာရတနသဗ္ဗယေ- များစွာသော ရတနာအပေါင်း၏ စုဝေးရာဖြစ်သော၊ ဖိတေ- စည်ပင်သော၊ သေဌိကုလေ- သူဌေးမျိုး၌၊ ဇာတာ- ဖြစ်ပြီ။

- ယဒါ- အကြင်အခါ၌၊ ဘိက္ခုသဟဿေန- ရဟန်းတစ်ထောင်ဖြင့်၊ (ဝါ) သည်၊ ပရိဝုတော- ခြံရံအပ်သော၊ လောကနာယကော- မြတ်စွာဘုရားသည်၊ သဟဿက္ခေန- သိကြားမင်းသည်၊ ဝဏ္ဏိတော- ခိုးမွမ်းအပ်သည်ဖြစ်၍၊ ရာဇဂဟံ- ရာဇဂြိုဟ်မြို့သို့၊ ဥပါဂမိ- ကြွရောက်တော်မူလာပြီ။

- ဒန္တော- ကိုယ်တော်တိုင် ယဉ်ကျေးတော်မူသည်ဖြစ်၍၊ ဒန္တဟိ- ယဉ်ကျေးပြီးသည်လည်း ဖြစ်ကုန်သော၊ (ပုရာဏဇဋိလေဟိ-စပ်)၊ ဝိပ္ပမုတ္တော- ကိုယ်တော်တိုင် ကိလေသာတို့မှ လွတ်ပြီးသည်ဖြစ်၍၊ ဝိပ္ပမုတ္တဟိ- ကိလေသာတို့မှ လွတ်ပြီးသည်လည်းဖြစ်ကုန်သော၊ ပုရာဏဇဋိလေဟိ- ရှေး၌ရသေ့ဖြစ်ဖူးသော ရဟန္တာတစ်ထောင်တို့နှင့်၊ သဟ- တကွ၊ သိင်္ဂီနိက္ခသဝဏ္ဏော- သိင်္ဂီနိက္ခရွှေ အဆင်းနှင့်တူသော အဆင်းရှိတော်မူသော၊ ဘဂဝါ- မြတ်စွာဘုရားသည်၊ ရာဇဂဟံ- ရာဇဂြိုဟ်မြို့သို့၊ ပါဝိသိ- ဝင်တော်မူပြီ။

- တံ ဗုဒ္ဓါနုဘာဝံ- ထိုသို့သော မြတ်စွာဘုရား၏ အာနုဘော်ကို၊ ဒိသ္မာ

(၈၀)- မြင်ရ၍သာလျှင်၊ ဂုဏသဉ္စယံ- အရဟတာအစရှိသော ဂုဏ်တော် အပေါင်းကို၊ သုတ္တာဝ^၁- ကြားရ၍သာလျှင်၊ ဗုဒ္ဓေ- ၌၊ စိတ္တံ- ကို၊ ပသာဒေတ္တာ- ကြည်ညိုစေ၍၊ တံ- ထိုမြတ်စွာဘုရားကို၊ ယထာဗလံ- အားစွမ်းရှိသလောက် (ဝါ) အစွမ်းကုန်၊ ပူဇယိ- ပူဇော်ခဲ့ပြီ။

- အပရေန စ- တစ်ပါးလည်းဖြစ်သော၊ ကာလေန- အခါ၌၊ ဓမ္မဒိန္နာယ- ဓမ္မဒိန္နာထေရီမ၏၊ သန္တိကေ- အထံတော်၌၊ အဂါရာ- အိမ်ရာတည်ထောင် လှူဘောင်မှ၊ နိက္ခမိတ္တာန- ထွက်၍၊ အနဂါရိယံ- အိမ်ရာမထောင် ရဟန်း ဘောင်သို့၊ ပဗ္ဗဇိ- ဝင်ရောက်ခဲ့ပြီ။

- ကေသေသု- ဆံပင်တို့ကို၊ ဆိဇ္ဇမာနေသု- ဖြတ်အပ်ကုန်စဉ်ပင်၊ အဟံ- သည်၊ ကိလေသေ- ကိလေသာတို့ကို၊ ဈာပယိ- လောင်ကျွမ်းစေခဲ့ပြီ၊ ပဗ္ဗဇိတ္တာ- ရဟန်းပြုပြီး၍၊ အစိရေန- မကြာမြင့်မီ၊ သဗ္ဗံ- အလုံးစုံသော၊ သာသနံ- မြတ်စွာ ဘုရား အဆုံးအမတော်ကို၊ အဟံ- သည်၊ ဥဂ္ဂဟိ- သင်ယူခဲ့ပြီ။

- တတော- ထိုနောင်မှ၊ မဟာဇနသမာဂမေ- များစွာသောလူတို့၏ အစည်းအဝေး၌၊ ဓမ္မံ- တရားကို၊ အဒေသေသိ- ဟောတော်မူပြီ၊ ဓမ္မေ- ကို၊ ဒေသိယမာနမ္ပိ- ဟောအပ်သော်၊ အနေကပါဏသဟဿာနံ- တစ်ထောင်မက၊ သော သတ္တဝါတို့၏၊ ဓမ္မာဘိသမယော- သစ္စာလေးပါးတရားကို သိခြင်းသည်၊ အဟု- ဖြစ်ပြီ၊ တံ ကာရဏံ- ထိုအကြောင်းကို၊ ဝိဒိတ္တာ- သိ၍၊ အတိဝိမ္မိတော- အလွန်အံ့ဩသော၊ မေ- ၌၊ အဘိပ္ပသန္နော- အလွန်ကြည်ညိုသော၊ ယက္ခော- နတ်သည်၊ ဝိရိဗ္ဗဇံ- ရာဇဂြိုဟ်ပြည်ကို၊ ဘမိတ္တာန- လှည့်လည်၍၊ (ဣမာ ဂါထာယော- ဤဂါထာတို့ကို၊ အဘာသိ- ရွတ်ဆိုပြောကြားပြီ။)

(နာ- ၆၂)- “ယေ- အကြင်ရာဇဂြိုဟ်ပြည်သားတို့သည်၊ အမတံ ပဒံ- နိဗ္ဗာန်ရောက် ကြောင်း တရားတော်ကို၊ ဒေသေန္တိ- ဟောတတ်သော၊ သုက္ကံ- သုက္ကာထေရီမသို့၊ န ဥပါသန္တိ- မဆည်းကပ်ကုန်၊ ရာဇဂဟေ- ရာဇဂြိုဟ်ပြည်၌၊ (ဝသန္တာ- နေကုန်သော)၊ ဣမေ မနုဿာ- ဤလူတို့သည်၊ ကိ- အဘယ်အမှုကို၊ ကတာ- ပြုနေကြကုန်သနည်း၊ (တစ်နည်း) ကိ ကတာ- ဘာလုပ်နေကြကုန်သနည်း။ မဇံ- ယစ်မှူးစေတတ်သော ပျားရည်ကို၊ ပိတာဝ- သောက်ပြီးသောသူတို့ကဲ့သို့၊ အတ္ထရေ- ကာမရသဖြင့် ခေါင်းမဖော်နိုင် မိန်းမောတွေဝေ၍ နေကုန်ဘိ၏။

- အပ္ပဋ္ဌိဝါနိယံ- တန်ပြီဟု မပယ်မြစ်ထိုက်သော (ဝါ) ကြားနာ၍ အားမရ

၁။ လက်ရှိ အဋ္ဌကထာစာမူ၌ သုတ္တာဝ - ဟု ရှိနေသည်။ သုတ္တာ + ၈၀ ဟု ယူ၊ သုတ္တာ ၈/ သုတ္တာ ၀၁ ဟုလည်း မူကွဲ ရှိနိုင်သည်။

နိုင်သော၊ အသေစနက်- မဖြည့်စွက်ထိုက်သော (ဝါ) ဖြည့်စွက်ဖွယ် မလိုသော၊
 သြဇဝံ- ချိုမြိန်ရသာ အဆီသြဇာရှိသော၊ တဉ္စ (ဓမ္မ)- သုက္ကာထေရီမဟောသော
 ထိုနိဗ္ဗာန်ရောက်ကြောင်းတရားကိုသာ၊ သပ္ပညာ- ပညာရှိသော သူတို့သည်၊ ပိဝန္တိ
 မညေ- သောက်ကုန်သကဲ့သို့ နာကုန်၏။ (ကိမိဝ- ဥပမာ အဘယ်ကဲ့သို့နည်း။)
 ‘အဒ္ဓဂ္ဂ- ကန္တာရခရီးသွားတို့သည်၊ ဝလာဟကံ- တိမ်တိုက်ကြားမှ ထွက်သော
 မိုးရေကို၊ ပိဝန္တိ ဣဝ- မက်မောစွာ သောက်သုံးကုန်သကဲ့သို့တည်း။’ (ဣတိ- သို့၊
 အဘာသိ- ပြီ)။

- မဟာမုနေ- မြတ်စွာဘုရား၊ (အဟံ)။ ဣဒ္ဓိသု စ- တန်ခိုးအရာတို့၌
 လည်းကောင်း၊ ဒိဗ္ဗာယ သောတဓာတုယာ- ဒိဗ္ဗသောတအဘိညာဉ်၌လည်း
 ကောင်း၊ ဝသီ- အစွမ်းသတ္တိရှိသူသည်၊ (ဝါ) ဝသီဘော်မြောက် လေ့လာပြီး
 သူသည်၊ ဟောမိ- ဖြစ်၏၊ စေတောပရိယဉာဏဿ- စေတောပရိယအဘိညာဉ်
 ၌လည်း၊ ဝသီ- သည်၊ ဟောမိ။

- (အဟံ- သည်)၊ ပုဗ္ဗေနိဝါသံ- ရှေးဘဝ၌ နေအပ်ဖူးသောခန္ဓာအစဉ်ကို
 ဇာနာမိ-သိ၏။ (မယာ- သည်)၊ ဒိဗ္ဗစက္ခု- ဒိဗ္ဗစက္ခုအဘိညာဉ်ကို၊ ဝိသောမိတံ-
 သန့်ရှင်းစင်ကြယ်စေအပ်ပြီ၊ (အဟံ- သည်)၊ သဗ္ဗာသဝပရိက္ခိဏာ- ကုန်ခမ်းပြီး
 သော အလုံးစုံသောအာသဝေါတရားတို့ရှိသည်၊ အမိ- ဖြစ်၏၊ ဣဒါနိ- ၌၊ (မေ-
 အား)၊ ပုနဉ္စဝေါ- နောက်ထပ်တစ်ဖန် ဘဝသစ်သည်၊ နတ္ထိ- မရှိတော့။

- (အဟံ) အတ္ထဓမ္မနိရုတ္တိသု- အတ္ထပဋိသမ္ဘိဒါ၊ ဓမ္မပဋိသမ္ဘိဒါ၊ နိရုတ္တိ
 ပဋိသမ္ဘိဒါတို့၌လည်းကောင်း၊ တထေဝ စ- ထို့အတူလည်း၊ ပဋိဘာနေ- ပဋိဘာန
 ပဋိသမ္ဘိဒါ၌လည်းကောင်း၊ (ဝသီ -သည်၊ ဟောမိ)၊ မဟာဝီရ- ကြီးသောလုံ့လရှိ
 တော်မူသော မြတ်စွာဘုရား၊ မမ- တပည့်တော်၏၊ ဉာဏံ- ဉာဏ်သည်၊ တဝ-
 ရှင်တော်ဘုရား၏၊ သန္တိကေ- အထံတော်၌၊ ဥပ္ပန္နံ- ဖြစ်ပါပြီ။

ကိလေသာ စှာပိတာ မယံ။ ပ ။ ကတံ ဗုဒ္ဓဿ သာသနံ”န္တိ။

ပန- ဆက်၊ အရဟတ္တံ- အရဟတ္တဖိုလ်သို့ ပတွာ- ရောက်ပြီး၍၊ ပဉ္စသတဘိက္ခုနိ-
 ပရိဝါရာ- ငါးရာသောဘိက္ခုနီပရိသတ်အခြံအရံရှိသည်၊ (ဟုတွာ)၊ မဟာဓမ္မကထိကာ-
 ကျော်ကြားသော ဓမ္မကထိကသည်၊ အဟောသိ- ဖြစ်ပြီ။ သာ- ထိုသုက္ကာထေရီမသည်၊
 ဧကဒိဝသံ- တစ်နေ့သ၌၊ ရာဇဂဟေ- ၌၊ ပိဏ္ဍာယ- ဆွမ်းအလို့ငှါ၊ စရိတွာ- လှည့်လည်၍၊
 ကတဘတ္တကိစ္စာ- ပြုအပ်ပြီးသော ဆွမ်းကိစ္စရှိသည်၊ (ဟုတွာ)၊ ဘိက္ခုနုပဿယံ- ဘိက္ခုနီမ
 ကျောင်းသို့၊ ပဝိသိတွာ- ဝင်၍၊ သန္တိသိန္နာယ- ကောင်းစွာထိုင်နေသော၊ မဟတိယာ-
 များစွာသော၊ ပရိသာယ- ပရိသတ်အား၊ မဇ္ဇဘဏ္ဍံ- ပျားအုံကို၊ ပိဋေတွာ- ညွှစ်၍၊ သုမဇ္ဇရံ-

အလွန်ချိုမြိန်သော ပျားရည်ကို၊ ပါယေန္တိ ဝိယ- သောက်စေသကဲ့သို့လည်းကောင်း၊
 အမတေန- အမြိုက်ရေစင်ဖြင့်၊ အဘိသိဉ္ဇန္တိ ဝိယ- ပက်ဖျန်းဘိသကဲ့သို့လည်းကောင်း၊
 ဓမ္မ- တရားကို၊ ဒေသေတိ- ဟောတော်မူ၏။ ပရိသာ စ- ပရိသတ်သည်လည်း၊ အဿာ-
 ထိုသုက္ကာထေရီမ၏။ ဓမ္မကထံ- တရားစကားကို၊ သြဟိတသောတာ- စိုက်သောနားရှိသည်
 (ဝါ) နားစိုက်သည်၊ အဝိက္ခိတ္တစိတ္တာ- မပျံ့လွင့်သော စိတ်ရှိသည်၊ (ဟုတွာ)၊ သက္ကစုံ-
 ရှိသေစွာ၊ သုဏာတိ- နာ၏။ တသ္မိ ခဏေ- ထိုခဏ၌၊ ထေရိယာ- သုက္ကာထေရီမ၏။
 စက်မနကောဋိယံ- စကြိုအစွန်၌၊ ရုက္ခေ- သစ်ပင်၌၊ အဓိဝတ္ထာ- စိုးအုပ်၍နေသော၊
 ဒေဝတာ- နတ်သည်၊ ဓမ္မဒေသနာယ- တရားဒေသနာတော်၌၊ ပသန္နာ- ကြည်ညိုသည်၊
 (ဟုတွာ)၊ ရာဇဂဟံ- သို့၊ ပဝိသိတွာ- ဝင်၍၊ ရထိယာယ- လမ်းမတစ်ခုဖြင့်၊ ရထိယံ-
 လမ်းမတစ်ခုသို့၊ သိယံဋကေန- လမ်းဆုံတစ်ခုဖြင့်၊ သိယံဋကံ- လမ်းဆုံတစ်ခုသို့၊
 ဝိစရိတွာ- လှည့်လည်၍၊ တဿာ- ထိုသုက္ကာထေရီမ၏။ ဂုဏံ- ဂုဏ်ကျေးဇူးကို၊ ဝိဘာဝေန္တိ-
 ထင်စွာပြလျက်၊ “ ကိံ ’မေ ကတာ ရာဇဂဟေ မနုဿာ ။ ပ ။ ဝလာဟကမိဝဒ္ဓဂူ ” တိ-
 - ဟူကုန်သော၊ ဒွေ- ကုန်သော၊ ဣမာ ဂါထာ- တို့ကို၊ အဘာသိ- ရွတ်ဆိုတော်မူပြီ။

(ဂါထာအနက်)

၅၄။ “ ယေ- အကြင်ရာဇဂြိုဟ်ပြည်သားတို့သည်၊ ဗုဒ္ဓသာသနံ- မြတ်စွာဘုရား
 အဆုံးအမတော်ကို၊ ဒေသေန္တိ- ဟောတတ်သော၊ သုက္ကံ- သုက္ကာထေရီမသို့၊ န
 ဥပါသန္တိ- မဆည်းကပ်ကုန်၊ ရာဇဂဟေ- ရာဇဂြိုဟ်ပြည်၌၊ (ဝသန္တာ- နေကုန်သော)၊
 ဣမေ မနုဿာ- ဤလူတို့သည်၊ ကိံ- အဘယ်အမှုကို၊ ကတာ- ပြုနေကြကုန်
 သနည်း၊ (တစ်နည်း) ကိံ ကတာ- ဘာလုပ်နေကြကုန်သနည်း၊ မဓံ- ယစ်မူး
 စေတတ်သောပျားရည်ကို၊ ပီတာဝ- သောက်ပြီးသောသူတို့ကဲ့သို့၊ အစ္ဆရေ-
 ကာမရသဖြင့် ခေါင်းမဖော်နိုင် မိန်းမောတွေဝေ၍ နေကုန်ဘိ၏။

(တစ်နည်း) ယေ- အကြင်ရာဇဂြိုဟ်ပြည်သားတို့သည်၊ ဗုဒ္ဓသာသနံ- မြတ်စွာဘုရား
 အဆုံးအမတော်ကို၊ ဒေသေန္တိ- ဟောတတ်သော၊ သုက္ကံ- သုက္ကာထေရီမသို့၊ န
 ဥပါသန္တိ- မဆည်းကပ်ကုန်၊ ရာဇဂဟေ- ရာဇဂြိုဟ်ပြည်၌၊ (ဝသန္တာ- နေကုန်သော)၊
 ဣမေ မနုဿာ- ဤလူတို့သည်၊ ကိံ- အဘယ်အမှုကို၊ ကတာ- ပြုနေကြကုန်
 သနည်း၊ (တစ်နည်း) ကိံ ကတာ- ဘာလုပ်နေကြကုန်သနည်း။ (အညေ ပန-
 အခြားသူတို့သည်ကား)၊ မဓံ- ပျားရည်အလား တရားတော်ကို၊ ပီတာဝ-
 သောက်ကုန်လျက်သာလျှင်၊ အစ္ဆရေ- ဓမ္မရသဖြင့် ခေါင်းမဖော်လျက် မြိန်ယှက်
 ယှက်ဖြင့် နှစ်သက်ကြည်သာ တရားနာနေကြကုန်၏။

၅၅။ အပ္ပဋိဝါနီယံ- တန်ပြီဟု မပယ်မြစ်ထိုက်သော (ဝါ) ကြားနာ၍ အားမရနိုင်

သော၊ အသေစနက်- မဖြည့်စွက်ထိုက်သော (ဝါ) ဖြည့်စွက်ဖွယ်မလိုသော၊ ဩဇာ-
 ချိုမြိန်ရသာ အဆီဩဇာရှိသော၊ တဉ္စ- သုက္ကာထေရီမ၊ ဟောသော ထိုတရား
 ရေအေး အမြိုက်ဆေးကိုသာ၊ သပ္ပညာ- ပညာရှိသော သူတို့သည်၊ ပိဝန္တိ မညေ-
 သောက်ကုန်သကဲ့သို့ နာကြားနေကြကုန်၏၊ (ကိမိဝ- ဥပမာ အဘယ်ကဲ့သို့နည်း၊)
 'အဒ္ဓဂူ- ကန္တာရခရီးသွားတို့သည်၊ ဝလာဟကံ- တိမ်တိုက်ကြားမှ ထွက်သော
 မိုးရေကို၊ ပိဝန္တိ ဣဝ- မက်မောစွာ သောက်သုံးကုန်သကဲ့သို့တည်း။'

၅၄။ တတ္ထ- ထိုဂါထာတို့၌၊ ကိမေ ကတာ ရာဇဂဟေ မနုဿာတိ- - -ကား၊
 ရာဇဂဟေ- ရာဇဂြိုဟ်မြို့၌၊ ဣမေ မနုဿာ- ဤလူတို့သည်၊ ကိ- အဘယ်ကို၊ ကတာ-
 ပြုနေကြကုန်သနည်း၊ ကိသ္မိ နာမ ကိစ္စေ- အဘယ်ကိစ္စ၌၊ ဗျာဝဋ္ဋာ- အားထုတ်နေကြကုန်
 သနည်း။ မဓု ပီတာဝ အစ္ဆရေတိ- - -ကား၊ ဘဏ္ဍမဓု- ပျားအုံကို၊ ဂဟေတွာ- ယူ၍၊ မဓု-
 ပျားရည်ကို၊ ပီတာဝန္တော- သောက်ပြီးသူတို့သည်၊ (ဝါ) သောက်ထားသူတို့သည်၊
 ဝိသညိနော- ကာမရသကြောင့် ကင်းသောသညာရှိကုန်သည်၊ (ဝါ) သတိကင်းကွာ
 ကုန်သည်၊ ဟုတွာ- ၍၊ သီသံ- ဦးခေါင်းကို၊ ဥက္ခိပိတုံ- မြှောက်ချီခြင်းငှါ၊ (နာ- ၆၃) န
 သက္ကောန္တိ ယထာ- မစွမ်းနိုင်ကုန်သကဲ့သို့၊ ဧဝံ- ဤအတူ၊ ဣမေပိ- ဤရာဇဂြိုဟ်ပြည်သား
 တို့သည်လည်း၊ ဓမ္မသညာယ- တရားတည်းဟူသော အမှတ်သညာဖြင့်၊ ဝိသညိနော-
 ကင်းသောသညာရှိကုန်သည်၊ ဟုတွာ- ၍၊ သီသံ- ဦးခေါင်းကို၊ ဥက္ခိပိတုံ- မြှောက်ချီ
 ခြင်းငှါ၊ (သီသံ ဥက္ခိပိတုံ- တရားနာရအောင် ခေါင်းထောင်ခြင်းငှါ) န သက္ကောန္တိ မညေ-
 မစွမ်းနိုင်ကုန်ယောင်တကား၊ ကေဝလံ- တရားနာခြင်းမဖက် သက်သက်၊ အစ္ဆန္တိယေဝ-
 နေနေကြကုန်သည်သာတည်း၊ ဣတိ- ကား၊ အတ္ထော- တည်း။ ယေ သုက္ကံ န ဥပါသန္တိ၊
 ဒေသေန္တိ ဗုဒ္ဓဿာသနန္တိ- - -ကား၊ ဗုဒ္ဓဿ- သစ္စာလေးပါးကို သိတော်မူသော၊ ဘဂဝတော-
 ၏၊ သာသနံ- အဆုံးအမတော်ကို၊ ယာထာဝတော- ဟုတ်မှန်သောအားဖြင့်၊ ဒေသေန္တိ-
 ဟောတော်မူသော၊ ပကာသေန္တိ- ထင်ရှားပြတော်မူသော၊ သုက္ကံ- သုက္ကာမည်သော၊ ထေရီ-
 ထေရီမသို့၊ ယေ- အကြင်ရာဇဂြိုဟ်ပြည်သားတို့သည်၊ န ဥပါသန္တိ န ပယိရုပါသန္တိ-
 မဆည်းကပ်ကြကုန်၊ တေ ဣမေ ရာဇဂဟေ မနုဿာ- ထိုရာဇဂြိုဟ်ပြည်သားတို့သည်၊
 ကိ- အဘယ်ကို၊ ကတာ- ပြုနေကြကုန်သနည်း၊ ဣတိ အယံ- ကား၊ ယောဇနာ- တည်း။

၅၅။ တဉ္စ အပ္ပဋိဝါနိယန္တိ- - -ကား၊ အနိဝတ္တိတဘာဝါဝဟံ- မဆုတ်နစ်သော
 အဖြစ်ကို ဆောင်တတ်သော၊ နိယျာနိကံ- ဝဋ်ဆင်းရဲမှ ထွက်မြောက်တတ်သော၊ တဉ္စ
 ဓမ္မံ- ထိုတရားတော်ကိုသာ၊ ဝါ- တစ်နည်းကား၊ အဘိက္ကန္တတာယ- အလွန်နှစ်သက်အပ်
 သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ သောတုဇနသဝနမနောဟရဘာဝေန- သောတုဇနတို့၏
 နားထောင်ခြင်း၌ စိတ်နှလုံးမွေ့လျော်ဖွယ်၏ အဖြစ်ဖြင့်၊ အနပနိယံ- မပယ်ရှားထိုက်သော၊

(တဉ္စ ဓမ္မ- ဌ်စပ်)၊ အသေစနက် အနာသိတ္တကံ- မပြည့်စွက်ထိုက်သော၊ ပကတိယာဝ- ပင်ကိုယ်အားဖြင့်သာလျှင်၊ မဟာရသံ- မြတ်သောအရသာရှိသော၊ (တဉ္စ ဓမ္မ- ဌ်စပ်)၊ တတော ဧဝ- ထိုမြတ်သောအရသာရှိခြင်းကြောင့်ပင်၊ သြဇေန္တိ- သြဇာရှိသော။ “သြသဓ” န္တိပိ- သြသဓံဟူ၍လည်း၊ ပါဠိ- ပါဠိတော်သည်၊ (အတ္ထိ- ရှိသေး၏)၊ ဝဇ္ဇဒုက္ခဗျာဓိ- တိကိစ္ဆာယ- ဝဋ်ဆင်းရဲတည်းဟူသော အနာရောဂါကို ကုစားကြောင်း၏အဖြစ်ကြောင့်၊ သြသဇဘူတံ- အမြိုက်ဆေးဖြစ်၍ဖြစ်သော။ ပိဝန္တိ မညေ သပ္ပညာ၊ ဝလာဟကမိဝဒ္ဓဂူတိ- -ကား၊ ဝလာဟကန္တရတော- တိမ်တိုက်ကြားမှ၊ နိက္ခန္တိ- ထွက်သော၊ ဥဒကံ- ရေကို၊ နိရုဒကကန္တာရေ- ရေမရှိသောကန္တာရ၍၊ ပထဂါ- ခရီးသွားတို့သည်၊ ပိဝန္တိ ဝိယ- မက်မောစွာ သောက်ကုန်သကဲ့သို့၊ တံ ဓမ္မ- သုက္ကာထေရီမ၊ ဟောသော ထိုတရားရေအေး အမြိုက် ဆေးကို၊ သပ္ပညာ ပဏ္ဍိတပုရိသာ- ပညာရှိသော ယောက်ျားတို့သည်၊ ပိဝန္တိ မညေ ပိဝန္တာ ဝိယ- သောက်ကုန်သကဲ့သို့၊ သုဏန္တိ- နာကြားနေကြကုန်၏။

မနုဿာ- လူတို့သည်၊ တံ- ထိုနတ်၏ စကားကို၊ သုတွာ- ကြားရ၍၊ ပသန္န- မာနဿာ- ကြည်ညိုသော စိတ်ရှိကြကုန်သည်၊ (ဟုတွာ)၊ ထေရိယာ- သုက္ကာထေရီမ၏၊ သန္တိကံ- အထံသို့၊ ဥပသင်္ကမိတွာ- ချဉ်းကပ်၍၊ သက္ကစ္စံ- ရှိသေစွာ၊ ဓမ္မ- ကို၊ သုဏိသု- နာကြကုန်ပြီ။ အပရဘာဂေ- နောက်အဖို့၌၊ ထေရိယာ- သုက္ကာထေရီမ၏၊ အာယုပရိ- ယောသာနေ- အသက်၏အဆုံး၌၊ ပရိနိဗ္ဗာနကာလေ- ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုခါနီးအခါ၌၊ သာသနဿ- သာသနာတော်၏၊ နိယျာနိကဘာဝဝိဘာဝနတ္ထံ- ထွက်မြောက်ကြောင်း အဖြစ်ကို ထင်ရှားပြခြင်းအကျိုးငှါ၊ အညံ- အရဟတ္တဖိုလ်ကို၊ ဗျာကရောန္တိ- လျှောက်ကြား လိုသော ထေရီမသည်၊ “သုက္ကာ သုက္ကေဟိ ဓမ္မေဟိ။ ပ။ ဇေတွာ မာရံ သဝါဟနံ” န္တိ - -ဟူသော၊ ဣမံ ဂါထံ- ဤဂါထာကို၊ အဘာသိ- ရွတ်ဆိုလျှောက်ကြားတော်မူပြီ။

(ဂါထာအနက်)

၅၆။ “သုက္ကေဟိ- ဖြူစင်ကုန်သော၊ ဓမ္မေဟိ- လောကုတ္တရာတရားတို့ကြောင့်၊ သုက္ကာ- သုက္ကာအမည်ရသောထေရီမသည်၊ ဝိတရာဂါ- ကင်းသောရာဂရှိ သူသည်၊ သမာဟိတာ- တည်ကြည်သူသည်၊ (ဝါ) အရဟတ္တဖိုလ်သမာဓိရှိသူ သည်၊ ဟုတွာ- ဖြစ်၍၊ သဝါဟနံ- စစ်သည်ဗိုလ်ပါနှင့် တကွသော၊ မာရံ- ကိလေသာမာရ်ကို၊ ဇေတွာ- အကြွင်းမဲ့ အောင်ပြီး၍၊ အန္တိမံ- အဆုံးစွန်ဖြစ်သော၊ ဒေဟံ- ဘဝခန္ဓာကိုယ်ကို၊ ဓာရေတိ- ဆောင်၏။”

၅၆။ တတ္ထ- ထိုဂါထာ၌၊ သုက္ကာတိ- - ကား၊ သုက္ကာထေရီ- သုက္ကာထေရီမ သည်၊ အတ္တာနမေဝ- မိမိကိုယ်ကိုသာလျှင်၊ ပရံ ဝိယ- တစ်ပါးသူကိုကဲ့သို့၊ ဒသေတိ- ညွှန်ပြ၏။ သုက္ကေဟိ ဓမ္မေဟိတိ- - ကား၊ သုပရိသုဒ္ဓေဟိ- အလွန်အလွန် စင်ကြယ်

ကုန်သော၊ လောကုတ္တရဓမ္မေဟိ- လောကုတ္တရာတရားတို့ကြောင့်။ ဝီတရာဂါ
သမာဟိတာတိ- - ကား၊ အဂ္ဂမဂ္ဂေန- အရဟတ္တမဂ်ဖြင့်၊ သဗ္ဗသော- ခပ်သိမ်းသော
အခြင်းအရာအားဖြင့်၊ ဝီတရာဂါ- ကင်းသောရာဂရှိသူသည်၊ အရဟတ္တဖလသမာဓိနာ-
အရဟတ္တဖိုလ်သမာဓိဖြင့်၊ သမာဟိတာ- တည်ကြည်သူသည်၊ ဟောတိ- ဖြစ်၏။ သေသံ-
ကြွင်းသောပုဒ်အပေါင်းသည်၊ ဝုတ္တနယမေဝ- ဆိုအပ်ပြီးသောနည်းရှိသည်သာတည်း။
သုတ္တာထေရီဂါထာဝဏ္ဏနာ- သည်၊ နိဋ္ဌိတာ- ပြီ။

(ဧ- ၆၄)

၇။ သေလာထေရီဂါထာဝဏ္ဏနာ

နတ္ထိ နိဿရဏံ လောကေတိအာဒိကာ- - - ဤသို့အစရှိသောဂါထာတို့သည်၊
သေလာယ- သေလာမည်သော၊ ထေရီယာ- ထေရီမ၏၊ ဂါထာ- ဂါထာတို့တည်း။
အယမ္ဗိ- ဤသေလာထေရီမသည်လည်း၊ ပုရိမဗုဒ္ဓေသု- ရှေးဘုရားရှင်တို့၌၊ ကတာဓိကာရာ-
ပြုအပ်ပြီးသော လွန်ကဲသော ကောင်းမှုရှိသည်၊ (ဟုတွာ)၊ တတ္ထ တတ္ထ ဘဝေ- ထိုထိုဘဝ၌၊
ဝိဝဇ္ဈပနိဿယံ- ဝဋ်ဆင်းရဲမှကင်းသောနိဗ္ဗာန်၏ အားကြီးသောအကြောင်းဖြစ်သော၊
ကုသလံ- ကုသိုလ်ကို၊ ဥပစိနန္တိ- ဆည်းပူးအားထုတ်လျက်၊ ဟံသဝတီနဂရေ- ဟံသဝတီမြို့
၌၊ ကုလဂေဟေ- အမျိုးကောင်းအိမ်၌၊ နိဗ္ဗတ္တိတွာ- ဖြစ်၍၊ ဝိညုတံ- သိနားလည်သူ၏
အဖြစ်သို့၊ ပတ္တာ- ရောက်လတ်သော်၊ မာတာပိတူဟိ- မိဘတို့သည်၊ သမာနဇာတိကဿ-
တူသော အမျိုးဇာတ်ရှိသော၊ ကုလပုတ္တဿ- အမျိုးကောင်းသားအား၊ ဒိန္နာ- ပေးအပ်
သည်၊ (ဟုတွာ)၊ တေန- ထိုအမျိုးကောင်းသားနှင့်၊ သဒ္ဓိ- အတူ၊ ဗဟူနိ- များစွာကုန်သော၊
ဝဿသတာနိ- အနှစ်အရာတို့ပတ်လုံး၊ သုခသံဝါသံ- ချမ်းသာစွာ ပေါင်းသင်းနေထိုင်
ခြင်းဖြင့်၊ ဝသိတွာ- နေ၍၊ တသ္မိ- ထိုအမျိုးကောင်းသားသည်၊ ကာလက်တေ- ကွယ်လွန်
လတ်သော်၊ သယမ္ဗိ- ကိုယ်တိုင်လည်း၊ အဒ္ဓဂတာ- ရှည်သောအခွန်သို့ ရောက်သည်၊
ဝယောအနုပ္ပတ္တာ- ပစ္စိမအရွယ်သို့ ရောက်သည်၊ (ဝါ) အိုမင်းသည်၊ သံဝေဂဇာတာ-
ဖြစ်သောသံဝေဂရှိသည်၊ ကိံ ကုသလဂဝေသိနိ- 'အဘယ်သည် ကုသိုလ်ဖြစ်သနည်း' ဟု
စူးစမ်းရှာဖွေလေ့ရှိသည်၊ ဟုတွာ- ဖြစ်၍၊ ကာလေန ကာလံ- ရံဖန် ရံခါ၊ (ဝါ) အခါ
အခွင့် သင့်တိုင်း၊ အာရာမေန အာရာမံ- အာရာမတစ်ခုမှ အာရာမတစ်ခုသို့၊ ဝိဟာရေန
ဝိဟာရံ- တစ်ကျောင်းမှ တစ်ကျောင်းသို့၊ "သမဏ ဗြာဟ္မဏာနံ- ရဟန်း ပုဏ္ဏားတို့၏၊
သန္တိကေ- အထံ၌၊ ဓမ္မံ- တရားကို၊ သောဿာမိ- နာကြားအံ့၊" ဣတိ- ဤသို့ကြံစည်၍၊
အနုဝိစရတိ- အဖန်ဖန် လှည့်လည်၏။ သာ- ထိုအမျိုးသမီးသည်၊ ဧကဒိဝသံ- တစ်နေ့သ၌၊
သတ္တု- မြတ်စွာဘုရား၏၊ ဗောဓိရုက္ခံ- ဗောဓိပင်သို့၊ ဥပသင်္ကမိတွာ- ချဉ်းကပ်၍၊ "ဗုဒ္ဓေါ-

သစ္စာလေးပါးကို သိတော်မူသော၊ ဘဂဝါ- မြတ်စွာဘုရားသည်၊ အသမော- အတူရှိတော်
မမူသည်၊ အသမသမော- အတူမရှိသော ရှေးဘုရားရှင်တို့နှင့် တူတော်မူသည်၊ အပ္ပဋ္ဌိ-
ပုဂ္ဂလော- ဆန့်ကျင်ဘက်ပုဂ္ဂိုလ်ရှိတော်မမူသည်၊ ယဒိ ဟောတိ- အကယ်၍ ဖြစ်အံ့။
(ဧဝံ သတိ- ဤသို့ဖြစ်လတ်သော်)၊ အယံ ဗောဓိ- ဤဗောဓိပင်သည်၊ ပါဠိဟာရိယံ-
တန်ခိုးပြာဋိဟာကို၊ မေ- တပည့်တော်အား၊ ဒဿေတု- ပြတော်မူပါစေသတည်း။ ဣတိ-
ဤသို့အဓိဋ္ဌာန်၍၊ နိသီဒိ- ထိုင်နေပြီ။ တဿာ- ထိုအမျိုးသမီး၏၊ တထာ- ထိုသို့သော
အခြင်းအရာအားဖြင့်၊ စိတ္တုပ္ပါဒသမနန္တရမေဝ- စိတ်ဖြစ်သည်၏၊ အခြားမဲ့၌သာလျှင်၊ ဗောဓိ-
ဗောဓိပင်သည်၊ ပဇ္ဇလိ- ထွန်းလင်းတောက်ပပြီ။ (ဝါ) ရောင်ခြည်တော် ကွန့်မြူးပြီ။
သဗ္ဗသောဝဏ္ဏမယာ- အလုံးစုံရွှေဖြင့်ပြီးကုန်သော၊ သာခါ- သစ်ခက်တို့သည်၊ ဥဌဟိသု-
ပေါ်ထွက်ကုန်ပြီ။ သဗ္ဗာ- အလုံးစုံကုန်သော၊ ဒိဿာ- အရပ်မျက်နှာတို့သည်၊ ဝိရောစိသု-
တင့်တယ်ကုန်ပြီ။ သာ- ထိုအမျိုးသမီးသည်၊ တံ ပါဠိဟာရိယံ- ထိုတန်ခိုးပြာဋိဟာကို၊
ဒိသ္မာ- မြင်၍၊ ပသန္နမာနသာ- ကြည်ညိုသောစိတ်ရှိသည်၊ ဟုတွာ- ဖြစ်၍၊ ဂရုစိတ္တိကာရံ-
လေးလေးနက်နက်စိတ်၌ ထားခြင်းကို၊ ဥပဋ္ဌပေတွာ- ဖြစ်စေ၍၊ သိရသိ- ဦးခေါင်း၌၊ အဇ္ဈလိ-
လက်အုပ်ကို၊ ပဂ္ဂယု- မြှောက်ချီ၍၊ သတ္တရတ္တိန္ဒြိယံ - ခုနစ်ည၌ ခုနစ်နေ့တို့ပတ်လုံး၊ တတ္ထေဝ-
ထိုဗောဓိပင်ရှိရာအရပ်၌သာလျှင်၊ နိသီဒိ- ထိုင်ပြီ။ သတ္တမေ ဒိဝသေ- ခုနစ်ရက်မြောက်နေ့၌၊
ဥဋ္ဌာရံ- မွန်မြတ်သော၊ ပူဇာသက္ကာရံ- ပူဇော်သက္ကာရကို၊ အကာသိ- ပြုပြီ။ သာ- ထိုအမျိုး
သမီးသည်၊ တေန ပုညကမ္မေန- ထိုကောင်းမှုကံကြောင့်၊ ဒေဝမနုဿေသု- နတ်လူတို့၌၊
သံသရန္တိ- ကျင်လည်လျက်၊ ဣမသ္မိ ဗုဒ္ဓုပ္ပါဒေ- ဤဂေါတမမြတ်စွာဘုရား ပွင့်တော်မူရာ
အခါ၌၊ အာဠဝီရဋ္ဌေ- အာဠဝီတိုင်း၌၊ အာဠဝိကဿ- အာဠဝီတိုင်း၏အရှင်ဖြစ်သော၊
ရညော- မင်း၏၊ ဓိတာ- သမီးသည်၊ ဟုတွာ-၍၊ နိဗ္ဗတ္တိ- ဖြစ်ပြီ။ အဿာ- ထိုမင်းသမီးအား၊
သေလာတိ နာမံ- သေလာဟူသော အမည်သည်၊ အဟောသိ- ဖြစ်ပြီ။ ပန- အဖို့တစ်ပါး
ကား၊ အာဠဝိကဿ- အာဠဝီတိုင်း၏အရှင်ဖြစ်သော၊ ရညော - မင်း၏၊ ဓိတာ- သမီးတည်း၊
ဣတိ- ဤသို့သောအနက်ကို၊ ကတွာ- အကြောင်းပြု၍၊ နံ- ထိုသေလာမင်းသမီးကို၊
အာဠဝိကာတိပိ- အာဠဝိကာ ဟူ၍လည်း၊ ဝေါဟရန္တိ- ခေါ်ဝေါ်ကြကုန်သေး၏။ သာ-
ထိုသေလာမင်းသမီးသည်၊ ဝိညုတံ- သိနားလည်သူ၏အဖြစ်သို့၊ ပတ္တာ- ရောက်လတ်သော်၊
သတ္တရိ- မြတ်စွာဘုရားသည်၊ အာဠဝကံ- အာဠဝကဘိလူးကို၊ ဒမေတွာ- ဆုံးမ၍၊ တဿ-
ထိုအာဠဝကဘိလူး၏၊ ဟတ္ထေ- လက်၌၊ ပတ္တစိဝရံ- သပိတ်၊ သင်္ကန်းကို၊ ဒတွာ- ပေး၍၊
တေန- ထိုအာဠဝကဘိလူးနှင့်၊ သဒ္ဓိ- အတူ၊ အာဠဝိနဂရံ- အာဠဝိမြို့သို့၊ ဥပဂတေ-
ကပ်ရောက်တော်မူလတ်သော်၊ ဒါရိကာ- သူငယ်မလေးသည်၊ ဟုတွာ- ဖြစ်၍၊ ရညာ-
အာဠဝီမင်းနှင့်၊ သဒ္ဓိ- အတူ၊ သတ္တု- မြတ်စွာဘုရား၏၊ သန္တိကံ- အထံသို့၊ ဥပဂန္တာ-

ချဉ်းကပ်၍၊ ဓမ္မ- တရားကို၊ သုတ္တာ- နာရ၍၊ ပဋိလဒ္ဓသဒ္ဓါ- ရအပ်သောသဒ္ဓါတရားရှိသော၊ ဥပါသိကာ - ဥပါသိကာမသည်၊ အဟောသိ- ဖြစ်ပြီ။ သာ- ထိုသေလာမင်းသမီးလေးသည်၊ အပရဘာဂေ- နောက်အဖို့၌၊ သဉ္စာတသံဝေဂါ- ကောင်းစွာဖြစ်သော သံဝေဂရှိသည်၊ ဟုတ္တာ- ဖြစ်၍၊ ဘိက္ခုနီသု- ဘိက္ခုနီမတို့၌၊ ပဗ္ဗဇိတ္တာ- ရဟန်းပြု၍၊ ကတပုဗ္ဗကိစ္စာ- ပြုအပ်ပြီးသော ပုဗ္ဗကိစ္စရှိသည်၊ (ဟုတ္တာ)၊ ဝိပဿနံ- ဝိပဿနာကို၊ ပဌပေတွာ - ဖြစ်စေ၍၊ သင်္ခါရေ- သင်္ခါရတို့ကို၊ သမ္ပသန္တိ- သုံးသပ်ဆင်ခြင်လတ်သော်၊ ဥပနိဿယသမ္ပန္နတ္တာ- အားကြီးသော အကြောင်းဥပနိဿယနှင့် ပြည့်စုံသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ပရိပက္ခဏဏာ- ရင့်ကျက်သောဉာဏ်ရှိသည်၊ ဟုတ္တာ-၍၊ နစိရဿေဝ- မကြာမြင့်မီပင်၊ အရဟတ္တံ- သို့၊ ပါပုဏိ- ရောက်ပြီ။ တေန-ထို့ကြောင့်၊ အပဒါနေ- ၌၊ “နဂရေ ဟံသဝတိယာ ။ ပ ။ ကတံ ဗုဒ္ဓဿ သာသန”န္တိ- ဟူ၍၊ ဝုတ္တံ- မိန့်တော်မူအပ်ပြီ။

(အပဒါနိပါဠိတော်အနက်)

- “အဟံ- တပည့်တော်သည်၊ ဟံသဝတိယာ- ဟံသဝတိမည်သော၊ နဂရေ- မြို့၌၊ စာရိကီ- လှည့်ပတ်သွားလာလေ့ရှိသည်၊ အာသိ- ဖြစ်ပြီ၊ တဒါ- ထိုအခါ၌၊ အာရာမေန စ- အာရာမတစ်ခုမှလည်း၊ အာရာမံ- အာရာမတစ်ခုသို့၊ ကုသလတ္ထိကာ- ကုသိုလ်ကိုအလိုရှိသည်ဖြစ်၍၊ စရာမိ-လှည့်လည်၏။

- အဟံ- သည်၊ ကာဠပက္ခမိ ခိဝသေ-လက္ခယံနေ၌၊ ဥတ္တမံ- မြတ်သော၊ ဗောဓိ- ဗောဓိပင်ကို၊ အဒ္ဓသံ- မြင်ပြီ၊ တတ္ထ- ထိုဗောဓိပင်၌၊ စိတ္တံ- ကို၊ ပဿာဒေတွာ- ကြည်လင်စေ၍၊ ဗောဓိမူလေ- ဗောဓိပင်အနီး၌၊ နိသီဒိ- ထိုင်ပြီ။

(နာ- ၆၅)- ဂရုစိတ္တံ- ရှိသေလေးမြတ်ကြောင်း ဂါရဝစိတ်ကို၊ ဥပဋ္ဌေတွာ- ကပ်တည်စေ၍၊ (ဝါ) ဖြစ်စေ၍၊ သိရေ- ဦးခေါင်း၌၊ အဗ္ဗလိ- လက်အုပ်ကို၊ ကတွာန- တင်သည်ကိုပြု၍၊ သောမနဿံ- ဝမ်းမြောက်ခြင်းကို၊ ပဝေဒေတွာ- ဖြစ်စေ၍၊ တာဝဒေ- ထိုခဏ၌၊ ဧဝံ- ဤသို့၊ စိန္တေသိ- ကြံပြီ။ (ကိ စိန္တေသိ)။

- “ဗုဒ္ဓေါ- သည်၊ အမိတဂုဏော- မနှိုင်းယှဉ်အပ်သော ဂုဏ်ရှိတော်မူသည်၊ အသမပ္ပဋိပုဂ္ဂလော-အတူမရှိသည်ဖြစ်၍ ပြိုင်ဘက်ကင်းသောပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ ယဒိ ဟောတိ- အကယ်၍ဖြစ်အံ့၊ မေ- ငါ့အား၊ အယံ ဗောဓိ- ဤဗောဓိပင်သည်၊ ပါဠိဟိရံ- တန်ခိုးပြာဋိဟာကို၊ ဒဿေတု- ပြတော်မူပါစေသတည်း၊ ဩဘာသတု- ထွန်းလင်းပါစေသတည်း၊ (ဝါ) ရောင်ခြည်တော်လွှတ်ပါစေသတည်း။” (ဣတိ စိန္တေသိ)။

- မယံ- ငါ့အား၊ သဟ အာဝဇ္ဇိတေ- ဆင်ခြင်သည်နှင့်တပြိုင်နက်ပင်၊ တာဝဒေ- ထိုအခါ၌၊ ဗောဓိ- ဗောဓိပင်သည်၊ ပဗ္ဗလိ- ရောင်ခြည်တော်လွှတ်ပြီ။

သဗ္ဗသောဏ္ဏမယာ- အလုံးစုံရွှေဖြင့်ပြီးသည်။ အာသိ- ဖြစ်ပြီ။ သဗ္ဗာ- ခပ်သိမ်းသော။
ဒိသာ- အရပ်မျက်နှာသည်။ ဝိရောစတိ- ထွန်းလင်းတောက်ပ တင့်တယ်၏။

- သတ္တရတ္တိန္ဒြိယံ- ခုနစ်ည၌ ခုနစ်နေ့တို့ပတ်လုံး၊ တတ္ထ ဗောဓိမူလေ- ထို
ဗောဓိပင်၏အနီး၌၊ အဟံ- သည်၊ နိသီဒိ- နေပြီ။ သတ္တမေ- ခုနစ်ရက်မြောက်
သော၊ ဒီဝသေ- နေသည်။ ပတ္တေ- ရောက်လတ်သော်၊ အဟံ- သည်၊ ဒီပပူဇံ-
ဆီမီးပူဇော်ခြင်းကို၊ အကာသိ- ပြုပြီ။

- အာသနံ- ဗောဓိပင်နေရာကို၊ ပရိဝါရေတွာ- ခြံရံ၍၊ ပဉ္စဒီပါနိ- ငါးပွင့်သော
ဆီမီးတို့သည်၊ ပဇ္ဇလံ- တောက်ပကုန်ပြီ၊ သူရိယော- နေမင်းသည်၊ ယာဝ-
အကြင်မျှလောက်၊ ဥဒေတိ- တက်၏။ တဒါ- ထိုနေထွက်သည့်အခါတိုင်အောင်၊
မေ- တပည့်တော်၏၊ ဒီပါ- ဆီမီးတို့သည်၊ ပဇ္ဇလံ- တောက်ပကုန်ပြီ။

- သုကတေန- ကောင်းစွာပြုအပ်သော၊ တေန ကမ္မေန စ- ထိုကောင်းမှုကံ
ကြောင့်လည်းကောင်း၊ စေတနာပဏိဓိဟိ စ- စေတနာထက်သန်စွာ ဆုတောင်း
ခြင်းတို့ကြောင့်လည်းကောင်း၊ အဟံ- သည်၊ မာနသံ- လှည့်ဖြစ်သော၊ ဒေဟံ-
ခန္ဓာကိုယ်ကို၊ ဇဟိတွာ- စွန့်၍၊ တာဝတိံသံ- တာဝတိံသာနတ်ပြည်သို့၊ အဂစ္ဆိ-
လားရောက်ခဲ့ရပြီ။

- တတ္ထ- ထိုတာဝတိံသာဘုံ၌၊ မေ- တပည့်တော်၏အတွက်၊ သုကတံ-
ကောင်းစွာ ပြုအပ်သော၊ ဗျဗ္ဗံ- ဗိမာန်ကို၊ ပဉ္စဒီပါတိ- ပဉ္စဒီပါ ဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ-
ဆိုအပ်၏။ သဌိယောဇနံ- ယူဇနာခြောက်ဆယ်တိုင်အောင်၊ ဥဗ္ဗေဓံ- မြင့်၏။
တိသယောဇနဝိတ္ထတံ- ယူဇနာသုံးဆယ်ကျယ်၏။

- အသဒ္ဓိယာနိ- မရေတွက်နိုင်ကုန်သော၊ ဒီပါနိ- ဆီမီးတို့သည်၊ မေ- ၏။
ပရိဝါရေ- ပတ်ဝန်းကျင်၌၊ ဇလိသု- ထွန်းလင်းတောက်ပကုန်ပြီ၊ ယာဝတာ-
အကြင်မျှလောက်၊ ဒေဝဘဝနံ- နတ်ပြည်သည်၊ အတ္ထိ- ရှိ၏။ တာဝတာ-
ထိုမျှလောက်၊ ဒီပါလောကေန- ဆီမီးရောင်ဖြင့်၊ ဇောတတိ- တောက်ပ၏။

- ပရမ္ပုခါ- မျက်ကွယ်၌၊ နိသီဒိတွာ- ထိုင်၍၊ ဥဒ္ဓံ စ- အထက်အရပ်ကိုလည်း
ကောင်း၊ အဓော စ- အောက်အရပ်ကိုလည်းကောင်း၊ တိရိယံ စ- ဖိလာအရပ်ကို
လည်းကောင်း၊ ပဿိတံ- မြင်ခြင်းငှာ၊ ယဒိ ဣစ္ဆာမိ- အကယ်၍ အလိုရှိအံ့၊
(ဧဝံ သတိ- ဤသို့အလိုရှိလတ်သော်)၊ စက္ခုနာ- မျက်စိဖြင့်၊ သဗ္ဗံ- အလုံးစုံကို၊
ပဿာမိ- မြင်ရ၏။

- ယာဝတာ- အကြင်မျှလောက်၊ သုဂတဗုဂ္ဂတေ- သုဂတိဘုံသား၊ ဗုဂ္ဂတိဘုံ
သားတို့ကို၊ ဒဌံ- မြင်ခြင်းငှာ၊ အဘိကင်္ခါမိ- အလိုရှိအံ့၊ တတ္ထ- ထိုမြင်လိုရာ၌၊

- ရက္ခေသု ဝါ- သစ်ပင်တို့၌လည်းကောင်း၊ ပဗ္ဗတေသု ဝါ- တောင်တို့၌လည်းကောင်း၊ အာဝရဏံ- ပိတ်ပင်ခြင်းသည်၊ နတ္ထိ- မရှိ။
- အသီတိဒေဝရာဇနံ- ရှစ်ဆယ်သောနတ်မင်းကြီးတို့၏၊ မဟေသိတ္တံ- မိဖုရား၏အဖြစ်ကို၊ အကာရယီ- ပြုရပြီ၊ သတာနံ- တစ်ရာကုန်သော၊ စက္ကဝတ္တိနံ- စကြာဝတေးမင်းတို့၏၊ မဟေသိတ္တံ- မိဖုရား၏အဖြစ်ကို၊ အကာရယီ- ပြုရပြီ။
- ဒေဝတ္ထံ- နတ်၏အဖြစ်သို့လည်းကောင်း၊ အထ- ထိုမြို့၊ မာနသံ- လူ၏အဖြစ်သို့လည်းကောင်း၊ ယံ ယံ ယောနိ- အကြင်အကြင် ဘဝသို့၊ ဥပပဇ္ဇာမိ- ဖြစ်ရ၏၊ (တသ္မိ တသ္မိ- ထိုထိုဖြစ်တိုင်းသော ဘဝ၌)၊ ဒီပသတသဟဿာနိ- တစ်သိန်းသောဆီမီးတို့သည်၊ မေ- တပည့်တော်၏၊ ပရိဝါရေ- ပတ်ဝန်းကျင်၌၊ ဇလန္တိ- တောက်ပကုန်၏။
- (အဟံ)၊ ဒေဝလောကာ- နတ်ပြည်မှ၊ စဝိတွာန- စုတေ၍၊ မာတုကုန္တိယံ- အမိဝမ်း၌၊ ဥပ္ပုဇ္ဇိ- ဖြစ်ပြီ၊ မာတုကုန္တိတော- အမိဝမ်း၌တည်သည်၊ သန္တိ- ဖြစ်ပါလျက်၊ မေ- ၏၊ အက္ခိ- မျက်စိသည်၊ န နိမိလတိ- မမှိတ်။
- ဒီပသတသဟဿာနိ- တစ်သိန်းသောဆီမီးတို့သည်၊ ပုညကမ္မသမဂ္ဂိတာ ပုညကမ္မသမဂ္ဂိတာယ- ကောင်းမှုနှင့် ပြည့်စုံသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ သူတိကာ- ဂေဟေ- မွေးဖွားရာတိုက်ခန်း၌၊ ဇလန္တိ- တောက်ပကုန်၏၊ ဣဒံ- ဤအကျိုးသည်၊ ပဉ္စဒီပါနံ- လျှာဒါန်းခဲ့သော ဆီမီးငါးတိုင်တို့၏၊ ဖလံ- အကျိုးတည်း။
- (နာ- ၆၆) - ပစ္စိမေ- နောက်ဆုံးဖြစ်သော၊ ဘဝေ- ဘဝသည်၊ သမ္ပတ္တေ- ရောက်လတ်သော်၊ (အဟံ)၊ မာနသံ- ရာဂစသောကိလေသာစိတ်ကို၊ ဝိနိဝတ္တယီ- ဆုတ်နစ်စေခဲ့ပြီ၊ အဇရာမတံ- မအိုမသေရာ ဖြစ်သော၊ သီတိဘာဝံ- အေးမြသည်၏ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာဖြစ်သော၊ နိဗ္ဗာနံ- နိဗ္ဗာန်ကို၊ ဖဿယီ- တွေ့ထိခဲ့ပြီ။
- ဇာတိယာ- မွေးဖွားခြင်းအားဖြင့်၊ သတ္တဝဿာ- ခုနစ်နှစ်ရှိသော၊ အဟံ- သည်၊ အရဟတ္တံ- ရဟန္တာအဖြစ်သို့၊ အပါပုဏ္ဏိ- ရောက်ရပြီ၊ မေ- ၏၊ ဂုဏံ- ဂုဏ်ကို၊ အညာယ- သိ၍၊ ဂေါတမော- ဂေါတမမည်တော်မူသော၊ ဗုဒ္ဓေါ- မြတ်စွာဘုရားသည်၊ မံ- တပည့်တော်ကို၊ ဥပသမ္မာဒယီ- မြင့်မြတ်သော ရဟန်းအဖြစ်သို့ ရောက်စေတော်မူခဲ့ပြီ။
- (မယိ- တပည့်တော်သည်)၊ မဏ္ဍပေ- မဏ္ဍပ်၌လည်းကောင်း၊ ရက္ခမူလေ ဝါ- သစ်ပင်ရင်း၌ လည်းကောင်း၊ သုညာဂါရေ ဝါ- ဆိတ်ငြိမ်ရာအရပ်၌ လည်းကောင်း၊ ဝသန္တိယာ- နေလတ်သော်၊ သဒါ- အခါခပ်သိမ်း၊ ဒီပံ- ဆီမီးသည်၊ ပဇ္ဇလတေ- တောက်ပ၏၊ ဣဒံ- ဤသို့ တောက်ပခြင်းသည်၊ ပဉ္စဒီပါနံ-

လှူဒါန်းခဲ့သော ဆီမီးငါးတိုင်တို့၏။ ဖလံ- အကျိုးတည်း။

- မေ- ငါ့အား၊ ဒိဗ္ဗစက္ခုဝိသုဒ္ဓိ- စင်ကြယ်သောဒိဗ္ဗစက္ခုဉာဏ်သည်၊ အာသိ-
ဖြစ်ပြီ၊ အဟံ- သည်၊ သမာဓိကုသလာ- ဈာန်သမာဓိ၌ ကျွမ်းကျင်သည်၊
အဘိညာပါရမိပုတ္တာ- အဘိညာဉ်အရာ၌ အထွတ်အထိပ်သို့ ရောက်သည်၊ (အမှီ-
ဖြစ်၏)၊ ဣဒံ- ဤအကျိုးသည်၊ ပဉ္စဒီပါနံ- လှူဒါန်းခဲ့သော ဆီမီးငါးတိုင်တို့၏။
ဖလံ- အကျိုးတည်း။

- စက္ခုမ- စက္ခုငါးပါးနှင့် ပြည့်စုံတော်မူသော၊ မဟာဝီရ- မြတ်စွာဘုရား၊
သဗ္ဗဝေါသိတဝေါသာနာ- အလုံးစုံသောကိလေသာတို့၏ အဆုံးဖြစ်သော
အရဟတ္တမဂ်အကျင့်ကို ကျင့်သုံးပြီးသော၊ ကတကိစ္စာ- ပြုအပ်ပြီးသောမဂ်ကိစ္စရှိ
သော၊ အနာသဝါ- အာသဝေါကင်းကွာ ရဟန္တာဖြစ်သော၊ ပဉ္စဒီပါ- ပဉ္စဒီပါမည်
သော၊ အဟံ- တပည့်တော်သည်၊ တေ- ရှင်တော်ဘုရား၏၊ ပါဒေ- ခြေတော်တို့ကို၊
ဝန္ဓာမိ- ရှိခိုးပါ၏။

- ဣတော- ဤဘဒ္ဒကမ္ဘာမှ၊ သတသဟဿေ ကပ္ပေ- ကမ္ဘာတစ်သိန်း
ထက်၌၊ တဒါ- ထိုအခါ၌၊ ဒိပံ- ငါးပွင့်သောဆီမီးကို ယံ အဒဒိ- အကြင် ပေးလှူခဲ့ပြီ
(တတော- မှ၊ ပဘုတိ- ၍)၊ ဒုဂ္ဂတိ- ဒုဂ္ဂတိဘဝကို၊ နာဘိဇာနာမိ- မသိစဖူး၊
ဣဒံ- ဤသို့ ဒုဂ္ဂတိဘဝကို မသိရခြင်းဟူသော အကျိုးသည်၊ ပဉ္စဒီပါနံ-
လှူဒါန်းခဲ့သော ဆီမီးငါးတိုင်တို့၏။ ဖလံ- အကျိုးတည်း။

ကိလေသာ ဈာပိတာ မယံ။ ပ ။ ကတံ ဗုဒ္ဓဿ သာသနံ”န္တိ။

ပန- ဆက်ဦးအံ့၊ အရဟတ္တံ- သို့၊ ပတွာ- ရောက်ပြီး၍၊ ထေရီ- သေလာထေရီမ
သည်၊ သာဝတ္ထိယံ- သာဝတ္ထိပြည်၌၊ ဝိဟရန္တိ- သီတင်းသုံးတော်မူစဉ်၊ ဧကဒိဝသံ-
တစ်နေ့သ၌၊ ပစ္စာဘတ္တံ- ဆွမ်း၏နောက် အဖို့၌၊ (ဝါ) ဆွမ်းစားပြီးချိန်၌၊ သာဝတ္ထိတော-
သာဝတ္ထိပြည်မှ၊ နိက္ခမိတွာ- ထွက်၍၊ ဒိဝါဝိဟာရတ္တာယ- နေ့အခါ၌နေခြင်းအကျိုးငှါ၊
အန္ဓဝနံ- (မှောင်မိုက်သော) တောအုပ်ထဲသို့၊ ပဝိသိတွာ- ဝင်၍၊ အညတရသ္မိ- တစ်ပင်
သော၊ ရုက္ခမူလေ- သစ်ပင်ရင်း၌၊ နိသီဒိ- ထိုင်ပြီ။ အထ- ထိုအခါ၌၊ နံ- ထိုသေလာ
ထေရီမကို၊ မာရော- မာရ်နတ်သည်၊ ဝိဝေကတော- ဆိတ်ငြိမ်ရာဝိဝေကမှ၊ (ဝါ) ဖလ
သမာပတ်မှ၊ ဝိစ္ဆေဒေတုကာမော- ဖြတ်တောက်ခြင်းငှါ အလိုရှိသည်ဖြစ်၍၊ အညာတက-
ရူပေန- မထင်ရှားသောအသွင်ဖြင့်၊ ဥပဂန္တာ- ချဉ်းကပ်၍၊ “နတ္ထိ နိဿရဏံ လောကေ -
။ပ။ မာဟု ပစ္စာနုတာပိနီ”တိ- - - ဟူသောဂါထာကို၊ အာဟ- ဆိုပြီ။

(ဂါထာအနက်)

၅၇။ “သေလေ- သေလာမည်သောထေရီမ၊ ယသ္မာ- အကြင်ကြောင့်၊

လောကေ- လောကဉ္စ၊ နိဿရဏံ- ဝဋ်ဆင်းရဲမှထွက်မြောက်ရာ နိဗ္ဗာန်မည်သည်၊
 နတ္ထိ- မရှိ၊ တသ္မာ- ထို့ကြောင့်၊ ဝိဝေကေန- ကိုယ်၏ ဆိတ်ငြိမ်မှု ကာယဝိဝေကဖြင့်
 တွံ-သင်သည်၊ ကိ ကာဟသိ-အဘယ်ကို ပြုလုပ်နည်း၊ ယသ္မာ- အကြင်ကြောင့်၊
 ပစ္ဆာနုတာပိနီ- နိဗ္ဗာန်ကိုလည်း မရ၊ ကာမဂုဏ်ကိုလည်း မခံစားလိုက်ရသဖြင့်
 နောက်မှ နောင်တရသူသည်၊ မာ အဟု- မဖြစ်စေပါလင့်၊ တသ္မာ- ထို့ကြောင့်၊
 ကာမရတိယော- ဝတ္ထုကာမ၊ ကိလေသကာမတို့၌မှီသော မြူးထူးပျော်ပါး
 မွေ့လျော်ခြင်းတို့ကို၊ ဘုဉ္ဇာဟိ- သုံးဆောင်ခံစားပါဦးလော့၊”

၅၇။ တဿ- ထိုဂါထာ၏၊ အတ္ထော- အနက်အဓိပ္ပါယ်ကား၊ -

ဣမသ္မိ လောကေ- ဤလောကဉ္စ၊ သဗ္ဗသမယေသု- အလုံးစုံသောအယူဝါဒတို့ကို
 ဥပပရိက္ခိယမာနေသုပိ- စူးစမ်းဆင်ခြင်အပ်ကုန်သော်လည်း၊ နိဿရဏံ- ဝဋ်ဆင်းရဲမှ
 ထွက်မြောက်ရာဖြစ်သော၊ နိဗ္ဗာနံ နာမ- နိဗ္ဗာန်မည်သည်၊ နတ္ထိ- မရှိ။ ဧတံ- ဤ နိဗ္ဗာန်
 ဟူသော အမည်သည်၊ တေသံ တေသံ သမဏဗြာဟ္မဏာနံ- ထိုထို ရဟန်း ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏၊
 ဆန္တသော- အလိုအားဖြင့်၊ ပဋိညာယမာနံ- ဝန်ခံအပ်သော၊ ဝေါဟာရမတ္တမေဝ- ခေါ်ဝေါ်
 ပြောဆိုကြောင်းစကားမျှသာတည်း။ တသ္မာ- ထို့ကြောင့်၊ ဝိဝေကေန- ကိုယ်၏ ဆိတ်ငြိမ်မှု
 ကာယဝိဝေကဖြင့်၊ (တွံ-သင်)၊ ကိ ကာဟသိ- အဘယ်သို့ပြုအံ့နည်း၊ ဧဝရူပေ- ဤသို့
 သဘောရှိသော၊ သမ္ပန္နပဌမဝယေ- ပြည့်စုံသောပဌမအရွယ်၌၊ ဌိတာ- တည်လျက်၊ ဣမိနာ
 ကာယဝိဝေကေန- ဤကိုယ်၏ဆိတ်ငြိမ်မှု ကာယဝိဝေကဖြင့်၊ ကိ ကရိဿသိ- အဘယ်သို့
 ပြုအံ့နည်း။ အယ ခေါ်- စင်စစ်ကား၊ ကာမရတိယော- ဝတ္ထုကာမ၊ ကိလေသကာမတို့၌
 မှီသော မြူးထူးပျော်ပါး မွေ့လျော်ခြင်းတို့ကို၊ ဘုဉ္ဇာဟိ- သုံးဆောင်ခံစားပါဦးလော့၊
 ဝတ္ထုကာမကိလေသကာမသန္နိဿိတာ- ဝတ္ထုကာမ၊ ကိလေသာကာမတို့၌ မှီကုန်သော၊
 (အ- ၆၇) ခိဉ္ဇာရတိယော-မြူးထူးပျော်ပါး မွေ့လျော်ခြင်းတို့ကို၊ ပစ္စနုဘောဟိ- သုံးဆောင်
 ခံစားပါဦးလော့။ တသ္မာ- အဘယ်ကြောင့်နည်း? (ယသ္မာ- အကြင်ကြောင့်)၊ ပစ္ဆာနုတာပိနီ-
 နောင်တပူပန်ခြင်းသည်၊ မာ အဟု- မဖြစ်စေပါလင့်၊ “(အဟံ-သည်)၊ ယဒတ္ထံ- အကြင်
 နိဗ္ဗာန်အကျိုးငှါ၊ ဗြဟ္မစရိယံ- မြတ်သောအကျင့်ကို၊ စရာမိ- ကျင့်၏၊ တဒေဝ နိဗ္ဗာနံ- ထို
 နိဗ္ဗာန်သည်လည်း၊ နတ္ထိ- မရှိ၊ တေနေဝ- ထိုသို့မရှိခြင်းကြောင့်ပင်လျှင်၊ ဧတံ- ဤနိဗ္ဗာန်ကို
 နာဓိဂတံ- မရအပ်။ ကာမဘောဂါ စ- ကာမဂုဏ်တို့ကို ခံစားခြင်းမှလည်း၊ ပရိဟိနာ-
 ဆုတ်ယုတ်၏၊ မယံ- ငါ့အား၊ အနတ္ထော ဝတ- အကျိုးမဲ့စွာတကား” ဣတိ- သို့၊ ပစ္ဆာ-
 နောက်၌၊ ဝိပဋိသာရိနီ- နှလုံးမသာယာခြင်းသည်၊ (ဝါ) နောင်တပူပန်ခြင်းသည်၊ မာ
 အဟောသိ- မဖြစ်ပါစေလင့်၊ (တသ္မာ- ထို့ကြောင့်၊ ကာမရတိယော- ကိ၊ ဘုဉ္ဇာဟိ-လော့၊)
 ဣတိ အယံ- ဤသည်ကား၊ မာရဿ- မာရ်မင်း၏၊ အဓိပ္ပါယော- အလိုဆန္ဒတည်း။

တံ- မာရ်နတ်မင်း၏ ထိုစကားကို သုတ္တာ- ကြား၍၊ ထေရီ- သေလာထေရီမသည်။
 “ယော မာရော- အကြင်မာရ်နတ်သည်၊ မမ- ငါ၏၊ ပစ္စက္ခဘူတံ- မျက်မှောက်ဖြစ်၍
 ဖြစ်သော၊ နိဗ္ဗာန်- ကို၊ ပဋိက္ခိပတိ- တားမြစ်၏၊ သော အယံ မာရော- ထိုမာရ်နတ်သည်၊
 ဗာလော ဝတ- အလွန်မိုက်စွတ်ကား၊ ကာမေသု စ- ကာမဂုဏ်တို့၌လည်း၊ မံ- ကို၊
 ပဝါရေတိ- ဖိတ်၏၊ မမ- ငါ၏၊ ခိဏာသဝဘာဝံ- အာသဝေါကုန်ခမ်း ရဟန္တာ၏ အဖြစ်ကို၊
 န ဇာနာတိ- မသိလေစွတ်ကား၊ (အဟံ-သည်)၊ ဟန္တ- ယခု၊ နံ- ထိုမာရ်နတ်ကို၊ တံ-
 ထိုငါ၏ ရဟန္တာအဖြစ်ကို၊ ဇာနာပေတွာ- သိစေ၍၊ တဇ္ဇေဿာမိ- ခြိမ်းခြောက်အံ့၊” ဣတိ-
 သို့၊ စိန္တေတွာ- ကြံ၍၊ “သတ္တိသုလူပမာ ကာမာ- ၂၂။ နိဟတော တွမသိ အန္တကာ”တိ-
 - ဟူသော၊ ဣမံ ဂါထာဒွယံ- ဤဂါထာနှစ်ခုအပေါင်းကို၊ အာဟ- ပြန်ပြောပြ။

(ဂါထာအနက်)

၅၈။ ပါပိမ- မာရ်နတ်ယုတ်၊ ကာမာ- ကာမဂုဏ်တို့သည်၊ သတ္တိသုလူပမာ-
 လှ တံကျင် ဥပမာရှိကုန်၏၊ ခန္ဓာ- ဥပါဒါနက္ခန္ဓာတို့သည်၊ အာသံ- ထို
 ကာမဂုဏ်တို့၏၊ (တိလိင်)၊ အဓိကုဋ္ဌနာ- ခုတ်ဖြတ်ရာ စဉ်းတီးတုံးသဖွယ်
 ဖြစ်ကုန်၏၊ တံ- သင်မာရ်နတ်သည်၊ ယံ ကာမရတိ- အကြင်ကာမဂုဏ်၌
 ဓမ္မလျော်ခြင်းကို၊ ဗြုသိ- ဆို၏၊ သာ- ထိုသင်ဆိုသော ကာမဂုဏ်၌ ဓမ္မလျော်
 ခြင်းသည်၊ ဣဒါနိ- ယခုအခါ၌၊ မမ- ငါအား၊ အရတိ (အရတိ)- ဓမ္မလျော်ဖွယ်
 မဟုတ်တော့သည်၊ (ဝါ) မစင်သဖွယ် ရွံရှာဖွယ်သည်သာ၊ အဟု-ဖြစ်ပြီ။

၅၉။ (မယာ- ငါသည်)၊ သဗ္ဗတ္ထ- ခပ်သိမ်းသောအာရုံတို့၌၊ နန္ဒီ- နှစ်သက်ခြင်း
 တဏှာကို၊ ဝိဟတာ- ပယ်ဖျောက်အပ်ပြီ၊ တမောက္ခန္ဓော- မောဟအစုကို၊
 ပဒါလိတော- ဖောက်ခွဲအပ်ပြီ၊ ပါပိမ- မာရ်နတ်ယုတ်၊ တံ- သင်သည်၊ မံ- ကို၊
 ဧဝံ- ဤသို့ တဏှာ အဝိဇ္ဇာကို ပယ်ပြီးသောသူဟူ၍၊ ဇာနာဟိ- သိလော့၊ အန္တက-
 ဟယ် မာရ်နတ်ယုတ်၊ တံ- သင့်ကို၊ နိဟတော- ရှုံးစေအပ်သည်၊ (တစ်နည်း)
 တံ- သည်၊ နိဟတော- ငါမှ ရှုံးခြင်းသို့ရောက်သူသည်၊ အသိ- ဖြစ်၏”

၅၉။ တတ္ထ- ထိုဂါထာတို့၌၊ သတ္တိသုလူပမာ ကာမာတိ (ဧတ္ထ) -
 သတ္တိသုလူပမာ ကာမာ ဟူသောဤပါဌ၌၊ ကာမာ နာမ- ကာမဂုဏ်မည်သည်တို့ကို၊
 ယေန- အကြင် သတ္တဝါသည်၊ အဓိဋ္ဌိတာ- ဆောက်တည်အပ်ကုန်၏၊ (ဝါ) အလိုရှိအပ်
 ကုန်၏၊ တဿ သတ္တဿ- ထိုအလိုရှိအပ်သောသတ္တဝါကို၊ ဝိနိဝိဇ္ဈနတော- ထုတ်ချင်း
 ထိုးဖောက်တတ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ နိသိတသတ္တိ ဝိယ စ- ထက်သော လှံသွားကဲ့သို့
 လည်းကောင်း၊ သူလံ ဝိယ စ- တံကျင်ကဲ့သို့လည်းကောင်း၊ ဒဋ္ဌဗ္ဗာ- မှတ်ထိုက်ကုန်၏။
 ခန္ဓာတိ- - -ကား၊ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာ- ဥပါဒါနက္ခန္ဓာတို့တည်း။ အာသန္တိ- - - ဟူသည်ကား၊

တေသံ- ထိုကာမဂုဏ်တို့၏၊ အဓိကုဋ္ဌနာတိ - - -ကား၊ ဆိန္ဒနာဓိဋ္ဌာနာ- ခုတ်ဖြတ်ရာ
ဌာနဖြစ်ကုန်၏။ (ဝါ) စဉ်းတီးတုံးသဖွယ်ဖြစ်ကုန်၏။ အစွာဒါနဌာနာ- လှီးဖြတ်ခုတ်စဉ်းရာ
ဌာန ဖြစ်ကုန်၏။ ဣတိ အယံ- ဤသည်ကား၊ အတ္ထော- အနက်တည်း။ ယတော ခန္ဓေ-
ယင်းဥပါဒါနက္ခန္ဓာဟူသော စဉ်းတီးတုံးပေါ်၌၊ အစွာဒါယ- လှီးဖြတ်ခုတ်စဉ်းခံ၍၊ သတ္တာ-
သတ္တဝါတို့သည်၊ ကာမေဟိ- ကာမဂုဏ်တို့ကြောင့်၊ ဆေဇ္ဇဘောဇ္ဇံ- ပြတ်တောက်ခြင်း၊
ပျက်စီးခြင်းသို့၊ ပါပုဏန္တိ- ရောက်ကုန်၏။ ယံ တွံ ကာမရတိ ဗြူသိ၊ အရတိ ဒါနိ သာ
မမာတိ- - - ကား၊ ပါပိမ- မာရ်နတ်ယုတ်၊ တွံ- သင်သည်၊ ယံ ကာမရတိ- အကြင်
ကာမဂုဏ်၌ မွေ့လျော်ခြင်းကို၊ ရမိတဗ္ဗံ သေဝိတဗ္ဗံ- မှီဝဲထိုက်သည်ကို၊ ကတွာ- ပြု၍၊
ဝဒသိ- ဆို၏။ သာ- ထိုကာမဂုဏ်၌ မွေ့လျော်ခြင်းသည်၊ ဣဒါနိ- ယခုအခါ၌၊ မမ-
ငါ့အား၊ နိရတိဇာတိကတ္တာ- မွေ့လျော်ခြင်းကင်းသော သဘောရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊
မိဋ္ဌသဒိသာ- မစင်နှင့် တူ၏။ တာယ- ထိုကာမဂုဏ်၌ မွေ့လျော်ခြင်းဖြင့်၊ မမ- ငါ့အား၊
ကောစိ- တစ်စုံတစ်ခုသော၊ (ဝါ) အနည်းငယ်မျှသော၊ အတ္ထော- အကျိုးသည်၊ န အတ္ထိ-
မရှိ။ ဣတိ အယံ- ဤသည်ကား၊ (အဓိပ္ပါယ်- အဓိပ္ပါယ်တည်း)။

၅၉။ တတ္ထ- ထိုအရာ၌၊ ကာရဏံ- အကြောင်းကို၊ “သဗ္ဗတ္ထ ဝိဟတာ
နန္ဒီ”တိအာဒိနာ- “သဗ္ဗတ္ထ ဝိဟတာ နန္ဒီ” အစရှိသောဂါထာဖြင့်၊ အာဟ- ပြောဆိုပြီ။
တတ္ထ- ထိုဂါထာ၌၊ ဧဝံ ဇာနာဟိတိ- - - ကား၊ “သဗ္ဗသော- ခပ်သိမ်းသော အခြင်းအရာ
အားဖြင့်၊ ပဟိနတဏှာဝိဇ္ဇာ- ပယ်အပ်ပြီးသော တဏှာ အဝိဇ္ဇာရှိ၏။ (ဝါ) တဏှာ အဝိဇ္ဇာကို
ပယ်အပ်ပြီးပြီ။” ဣတိ-ဤသို့၊ ဓံ- ငါ့ကို၊ ဇာနာဟိ- သိလော့၊ တတော ဧဝ- ထိုသို့ တဏှာ
အဝိဇ္ဇာကို ပယ်အပ်ပြီးသည်၏အဖြစ်ကြောင့်ပင်၊ အန္တက- သေဆုံးအောင်ပြုတတ်သော၊
လာမကာစာရ- ယုတ်မာသောအကျင့်ရှိသော၊ မာရ- မာရ်နတ်၊ တွံ- သင်သည် (အသိ-
၌စပ်)၊ (ဝါ) သင့်ကို၊ (နိဟတော ဗာဓိတော-၌စပ်)၊ မယာ- ငါသည်၊ ဗလဝိဓမနဝိသယာ-
တိက္ကမနေဟိ- သင့်စစ်သည်အပေါင်းကို ဖျက်ဆီးခြင်း၊ သင့်နယ်ပယ်ကို လွန်မြောက်ခြင်း
တို့ဖြင့်၊ နိဟတော- ရှုံးစေအပ်သည်၊ ဗာဓိတော- ညှင်းဆဲ နှိပ်စက်အပ်သည်၊ အသိ- ဖြစ်ပြီ။
အဟံ ပန- ငါ့ကိုကား၊ တယာ- သင်သည်၊ န ဗာဓိတဗ္ဗာ- မညှင်းဆဲ မနှိပ်စက်အပ်၊ (ဝါ)
မညှင်းဆဲ မနှိပ်စက်နိုင်၊ ဣတိ အယံ- ဤသည်ကား၊ အတ္ထော- အနက်တည်း။

ဧဝံ- ဤသို့၊ ထေရီယာ- သေလာထေရီမသည်၊ မာရော- မာရ်နတ်သည်၊ (ဝါ)
ကို၊ သန္တုတော- ခြိမ်းခြောက်အပ်သည်ဖြစ်၍၊ တတ္ထေဝ- ထိုအရပ်၌သာလျှင်၊ အန္တရဓာယိ-
ကွယ်ပျောက်ပြီ။ ထေရီပိ- သေလာထေရီမသည်လည်း၊ ဖလသမာပတ္တိသုခေန-
ဖလသမာပတ်ချမ်းသာဖြင့်၊ အန္တဝနေ- (မှောင်မိုက်သော) တောအုပ်၌၊ ဒီဝသဘာဂံ-
နေအဖို့ကို၊ ဝီတိနာမေတွာ- အချိန်ကုန်စေ၍၊ သာယနေ- ညနေချမ်းအခါ၌၊ ဝသနဌာန-

မေဝ- နေရာကျောင်းသို့သာလျှင်၊ ဂတာ- ပြန်သွားပြီ။

သေလာထေရီဂါထာဝတ္ထုနာ- သည်၊ နိဋ္ဌိတာ- ပြီ။

(နာ- ၆၈)

၈။ သောမာထေရီဂါထာဝတ္ထုနာ

ယံ တံ ဣသီဟိ ပတ္တဗ္ဗန္တိအာဒိကာ- - - ဤသို့အစရှိသောဂါထာတို့သည်၊
သောမာယ- သောမာမည်သော၊ ထေရီယာ- ထေရီမ၏၊ ဂါထာ- ဂါထာတို့တည်း။ အယမ္ဗိ-
ဤသောမာထေရီမသည်လည်း၊ ပုရိမဗုဒ္ဓေသု- ရှေးဘုရားရှင်တို့၌၊ ကတာမိကာရာ-
ပြုအပ်ပြီးသော လွန်ကဲသော ကောင်းမှုရှိသည်၊ (ဟုတွာ)၊ တတ္ထ တတ္ထ ဘဝေ- ထိုထိုဘဝ၌၊
ဝိဝဇ္ဈပနိဿယံ- ဝဋ်ဆင်းရဲမှကင်းသောနိဗ္ဗာန်၏ အားကြီးသောအကြောင်းဖြစ်သော၊
ကုသလံ- ကုသိုလ်ကို၊ ဥပစိနန္တိ- ဆည်းပူးအားထုတ်လျက်၊ သိခိဿ- သိခိမည်တော်မူ
သော၊ ဘဂဝတော- ၏၊ ကာလေ- လက်ထက်တော်၌၊ ခတ္တိယမဟာသာလကုလေ-
များသော ဥစ္စာနှစ်ရှိသော မင်းမျိုး၌၊ နိဗ္ဗတ္တိတွာ- ဖြစ်၍၊ ဝိညုတံ- သိနားလည်သူ၏အဖြစ်သို့၊
ပတ္တာ- ရောက်လတ်သော်၊ အရုဏရညော- အရုဏမင်း၏၊ အဂ္ဂမဟေသီ- မိဖုရားခေါင်ကြီး
သည်၊ အဟောသိ- ဖြစ်ပြီ၊ ဣတိ- ဤသို့အစရှိသော၊ သဗ္ဗံ- အလုံးစုံသော၊ အတိတဝတ္ထု-
အတိတ်ဝတ္ထုသည်၊ အဘယတ္ထေရီယာ- အဘယာထေရီမ၏၊ ဝတ္ထုသဒိသံ- ဝတ္ထုနှင့်တူ၏။
ပစ္စုပ္ပန္နဝတ္ထု ပန- ပစ္စုပ္ပန်ဝတ္ထုသည်ကား၊ အယံ ထေရီ- ဤသောမာထေရီမသည်၊ တတ္ထ
တတ္ထ ဒေဝမနုဿေသု- ထိုထို နတ်ပြည် လူပြည်တို့၌၊ သံသရန္တိ- ကျင်လည်လျက်၊ ဣမသ္မိ
ဗုဒ္ဓုပ္ပါဒေ- ဤဂေါတမမြတ်စွာဘုရားပွင့်တော်မူရာ၌၊ ရာဇဂဟေ- ရာဇဂြိုဟ်မြို့၌၊
ဗိမ္ဗိသာရဿ- ဗိမ္ဗိသာရမည်သော၊ ရညော- မင်း၏၊ ပုရောဟိတဿ- ပုရောဟိတ်ပုဂ္ဂိုလ်၏၊
ဓီတာ- သမီးသည်၊ ဟုတွာ- ဖြစ်၍၊ နိဗ္ဗတ္တိ- ဖြစ်ပြီ။ တဿာ- ထိုပုဂ္ဂိုလ်မလေးအား၊
သောမာတိ နာမံ- သောမာဟူသော အမည်သည်၊ အဟောသိ- ဖြစ်ပြီ။ သာ- ထိုပုဂ္ဂိုလ်
မလေး သောမာသည်၊ ဝိညုတံ- သိနားလည်သူ၏ အဖြစ်သို့၊ ပတ္တာ- ရောက်လတ်သော်၊
သတ္တု- မြတ်စွာဘုရား၏၊ ရာဇဂဟပဝေသနေ- ရာဇဂြိုဟ်မြို့သို့ ဝင်ရာအခါ၌၊ ပဋိလဒ္ဓသဒ္ဓါ-
ရအပ်သော သဒ္ဓါတရားရှိသော၊ ဥပါသိကာ- ဥပါသိကာမသည်၊ ဟုတွာ-ဖြစ်၍၊ အပရ-
ဘာဂေ- နောက်အဖို့၌၊ သဗ္ဗာတသံဝေဂါ- ကောင်းစွာဖြစ်သော သံဝေဂရှိသည်၊ (ဟုတွာ)၊
ဘိက္ခုနီသု- ဘိက္ခုနီတို့၌၊ ပဗ္ဗဇိတွာ- ရဟန်းပြု၍၊ ကတပုဗ္ဗကိစ္စာ- ပြုအပ်ပြီးသော
ပုဗ္ဗကိစ္စရှိသည်၊ (ဟုတွာ)၊ ဝိပဿနာယ- ဝိပဿနာဖြင့်၊ ကမ္မံ- ကမ္မဋ္ဌာန်းအားထုတ်မှုကို၊
ကရောန္တိ- ပြုလတ်သော်၊ န စိရဿေဝ- မကြာမြင့်မီသာလျှင်၊ ပဋိသမ္ဘိဒါဟိ- ပဋိသမ္ဘိဒါတို့နှင့်

သဟ- တက္က၊ အရဟတ္တံ- သို့၊ ပါပုဏိ- ရောက်ပြီ။ တေန- ထို့ကြောင့်၊ အပဒါနေ- ဌ၊
 “နဂရေ အရုဏာဝတိယာ၊ ။ပ။ ကတံ ဗုဒ္ဓဿ သာသန”န္တိ - - - ဟူ၍၊ ဝုတ္တံ- ဆိုအပ်ပြီ။
 (အပဒါန်ပါဠိတော်အနက်)

“အရုဏာဝတိယာ- သော၊ နဂရေ- မြို့၌၊ အရုဏော နာမ- အရုဏ
 မည်သော၊ ခတ္တိယော- မင်းသည်၊ အာသိ- ဖြစ်ပြီ၊ အဟံ- သည်၊ တဿ ရညော-
 ထိုမင်း၏၊ ဘရိယာ- မိဖုရားသည်၊ အဟံ- ဖြစ်ပြီ၊ အဟံ- သည်၊ ဝါရိတံ-
 တားမြစ်ဖွယ်ကို၊ ဝါရယာမိ- တားမြစ်၏။

ယာဝတာ ။ပ။ ကတံ ဗုဒ္ဓဿ သာသန”န္တိ။

သဗ္ဗံ- အလုံးစုံသည်၊ အဘယတ္ထေရိယာ- အဘယာထေရီမ၏၊ အပဒါနသဒိသံ-
 အပဒါန်နှင့် တူ၏။

ပန- ဆက်၊ အရဟတ္တံ- အရဟတ္တဖိုလ်သို့၊ ပတွာ- ရောက်ပြီး၍၊ ဝိမုတ္တိသုခေန-
 အရဟတ္တဖိုလ် ချမ်းသာဖြင့်၊ သာဝတ္ထိယံ- သာဝတ္ထိပြည်၌၊ ဝိဟရန္တိ- နေစဉ်၊ ဧကဒိဝသံ-
 တစ်နေ့သ၌၊ ဒိဝါဝိဟာရတ္ထာယ- နေ့အခါ၌နေခြင်းအကျိုးငှါ၊ အန္ဓဝနံ- (မှောင်မှိုက်သော)
 တောအုပ်ထဲသို့၊ ပဝိသိတွာ- ဝင်၍၊ အညတရသ္မိ- တစ်ပင်သော၊ ရုက္ခမူလေ- သစ်ပင်ရင်း၌၊
 နိသီဒိ- ထိုင်ပြီ။ အထ- ထိုအခါ၌၊ နံ- ထိုသောမာထေရီမကို၊ ဝိဝေကတော- ဆိတ်ငြိမ်ရာ
 ဝိဝေကမှ၊ (ဝါ) ဖလသမာပတ်မှ၊ ဝိစ္ဆေဒေတုကာမော- ဖြတ်တောက်ခြင်းငှါ အလိုရှိသော၊
 မာရော- မာရ်နတ်သည်၊ အဒိဿမာနရူပေါ- မထင်ရှားသောအသွင်ရှိသည်၊ (ဟုတွာ)၊
 ဥပဂန္တာ- ချဉ်းကပ်၍၊ အာကာသေ- ကောင်းကင်၌၊ ဌတွာ- တည်၍၊ “ယံ တံ ဣသီဟိ
 ပတ္တဗ္ဗံ။ပ။သက္ကာ ပပေါတုမိတ္ထိယာ”တိ- - ဟူသော၊ ဣမံ ဝါထံ- ကို၊ အာဟ- ပြောပြီ။
 (ဝါထာအနက်)

၆၀။ “သောမေ- သောမာမည်သောထေရီမ၊ ဣသီဟိ- ဘုရားအစရှိသော
 ပညာရှိတို့သည်၊ ပတ္တဗ္ဗံ- ရောက်အပ်သော၊ ဒုရဘိသမ္ဘဝံ- သူတစ်ပါးတို့သည်
 ဖြစ်စေနိုင်ခဲ့သော၊ (ဝါ) ရနိုင်ခဲ့သော၊ ယံ တံ ဌာနံ- အကြင်အရဟတ္တဖိုလ်သည်၊
 (အတ္ထိ- ရှိ၏)၊ တံ ဌာနံ- ထိုအရဟတ္တဖိုလ်ကို၊ ဒွဂ်လပညာယံ- လက်နှစ်သစ်မျှ
 လောက်သော ပညာရှိသော၊ (ဝါ) ယုတ်လျော့သေးသိမ်သော ပညာရှိသော၊ (ဝါ)
 နည်းသော ပညာရှိသော၊ ဣတ္ထိယာ- သင်ကဲ့သို့သော မိန်းမသားသည်၊ ပပေါတု-
 ရောက်ခြင်းငှါ၊ န သက္ကာ- မတတ်ကောင်း။”

၁။ ဒွဂ်လပညာယ- နှင့် ပက်သက်၍ အဋ္ဌကထာဆရာအဖွင့်သည် မှတ်သားစရာ ကောင်းပါသည်။
 သို့သော် ဒွဂ်လပညာယ- ဟူသည် မာရ်နတ်က မိန်းမများကို နှိမ်ချလို၍ ပြောသောစကားဖြစ်သည်။
 မိန်းမများသည် ဉာဏ်ရည်ဉာဏ်သွေး အဆင့်မမီ၊ (လက်နှစ်သစ်လောက်ကဲ့သို့) အနည်းငယ်မျှလောက်သာ
 ဉာဏ်ပညာရှိသည် - ဟု မာရ်နတ်ဆိုလိုခြင်းလည်း ဖြစ်ပေလိမ့်မည်။

၆၀။ တဿ- ထိုဂါထာ၏။ အတ္ထော- အနက်ကား။ သီလက္ခန္ဓာဒီနံ- သီလက္ခန္ဓာ စသည်တို့ကို။ ဒသနဋ္ဌေန- ရှာမှီးခြင်းဟူသောအနက်ကြောင့်။ “ဣသီ”တိ- ဣသီဟူ၍၊ လဒ္ဓနာမေဟိ- ရအပ်သော အမည်ရှိကုန်သော၊ ဗုဒ္ဓါဒီဟိ- ဘုရားအစရှိကုန်သော၊ မဟာ- ပညေဟိ- ပညာရှိတို့သည်။ ပတ္တဗ္ဗ- ရောက်အပ်၏ (ဝါ) ရောက်အပ်သော၊ (ယံတံ ဌာနံ- ဌာနံ)။ ပန- အဖို့တစ်ပါးကား။ တံ- ထိုအရဟတ္တဖိုလ်တည်းဟူသော လွန်မြတ်သော သက်သာရာကို၊ အညေဟိ- တစ်ပါးသူတို့သည်။ ဒုရဘိသမ္ဘဝံ- ဖြစ်စေနိုင်ခဲ့၏။ ဒုန္နိပ္ပါဒနီယံ- ခဲယဉ်းသဖြင့် ပြီးစေအပ်၏။ (ဝါ) ပြီးစေနိုင်ခဲ့၏။ အရဟတ္တသင်္ခါတံ- အရဟတ္တဖိုလ်ဟုဆို အပ်သော၊ ယံ တံ ပရမဿာသဌာနံ- အကြင်လွန်မြတ်သော သက်သာရာသည်။ (အတ္ထိ)။ တံ- ထိုအရဟတ္တဖိုလ်တည်းဟူသော လွန်မြတ်သောသက်သာရာကို၊ ဒွင်္ဂုလပညာယ- လက်နှစ်သစ်မျှလောက်သော ပညာရှိသော၊ နိဟီနပညာယ- ယုတ်လျော့ သေးသိမ်သော ပညာရှိသော၊ (ဝါ) နည်းသောပညာရှိသော၊ ဣတ္ထိယာ- သင်ကဲ့သို့သော မိန်းမသားအား။ (ဝါ) သည်။ ပါပုဏိတံ- ရောက်ခြင်းငှါ၊ (ဝါ) ရခြင်းငှါ။ န သက္ကာ- မတတ်ကောင်း။ ဟိ- ချဲ့ဦးအံ့။ (တစ်နည်း) ဟိ ယသ္မာ- အကြင်ကြောင့်၊ ဣတ္ထိယော- မိန်းမတို့သည်။ သတ္တဋ္ဌဝဿကာလတော- ခုနစ်နှစ် ရှစ်နှစ်အရွယ်မှ၊ ပဌာယ- စ၍၊ သဗ္ဗကာလံ- အခါ ခပ်သိမ်း၊ သြဒနံ- ထမင်းကို၊ ပစန္နိယော- ချက်ကုန်လတ်သော်၊ ပတ္တုထိတေ- ကျိုက်ကျိုက် ဆူသော၊ ဥဒကေ- ရေ၌၊ တဏှုလေ- ဆန်တို့ကို၊ ပက္ခိပိတွာ- ထည့်၍၊ (နာ- ၆၉) “ဇတ္တာဝတာ- ဤမျှလောက်ဖြင့်၊ သြဒနံ- ထမင်းသည်၊ ပက္ခိ- ကျက်ပြီ။” ဣတိ- ဤသို့၊ န ဇာနန္တိ- မသိကြကုန်၊ ပန- အနွယ်ကား။ ပတ္တုထိယမာနေ- ရေဆူပွက်လတ်သော်၊ တဏှုလေ- ဆန်တို့ကို၊ ဒဗ္ဗိယာ- ယောက်မဖြင့်၊ ဥဒ္ဓရိတွာ- ဆယ်၍၊ ဒွိဟိ- နှစ်ချောင်း ကုန်သော၊ အင်္ဂုလီဟိ- လက်ချောင်းတို့ဖြင့်၊ ပိဋေတွာ- ဖြစ်ညစ်၍၊ (ဝါ) ဖြစ်ညစ်မှသာ၊ ဇာနန္တိ- ကျက်မကျက်ကို သိကြကုန်၏။ တသ္မာ- ထို့ကြောင့်၊ ဒွင်္ဂုလပညာယာတိ- ဒွင်္ဂုလပညာယ ဟူ၍၊ ဝုတ္တာ- ဆိုအပ်ပြီ။

တံ- ထိုစကားကို၊ သုတွာ- ကြားရလတ်သော်၊ ထေရီ- သောမာထေရီမသည်။ မာရံ- မာရ်နတ်ကို၊ အပဿာဒေန္တိ- ခြိမ်းခြောက်လိုသည်။ ဟုတွာ- ၍။ “ဣတ္ထိဘာဝေါ နော ကိံ ကယိရာ ။ပ။ နိဟတော တွမသိ အန္တကာ”တိ- ဟူကုန်သော၊ ဒွေ- ကုန်သော၊ ဣတရာ ဂါထာ- အခြားဂါထာတို့ကို၊ အဘာသိ- ပြောကြားပြီ။
(ဂါထာအနက်)

၆၁။ “သမ္မာ- ကောင်းစွာ၊ ဓမ္မံ- သစ္စာလေးပါးတရားကို၊ ဝိပဿတော- ရှုမြင်နိုင်သူ ယောက်ျားမိန်းမဟူသမျှအား၊ စိတ္တမ္ပိ- စိတ်သည်၊ သုသမာဟိတေ-

အရဟတ္တမဂ်သမာဓိဖြင့် ကောင်းစွာတည်ကြည်လတ်သော်၊ ဉာဏမှီ- အရဟတ္တ
မဂ်ဉာဏ်သည်၊ ဝတ္တမာနမှီ- ဖြစ်ပေါ်လတ်သော်၊ (ဝါ) စိတ္တမှီ သုဿမာဟိတေ
ဉာဏမှီ ဝတ္တမာနမှီ- အရဟတ္တမဂ် ဆိုက်လတ်သော်၊ ဣတ္ထိဘာဝေါ- မိန်းမ၏
အဖြစ်သည်၊ (ဝါ) မိန်းမဖြစ်နေခြင်းသည်၊ နော- ငါတို့အား၊ ကိ- အရဟတ္တဖိုလ်
မရအောင် တားဆီးနိုင်သည့် အဘယ်အဆီးအတားကို၊ ကယိရာ- ပြုနိုင်ရာ
အံ့နည်း၊ န ကရောတိ ဧဝ- မပြုနိုင်သည်သာတည်း။

၆၂။ (မယာ- သည်) သဗ္ဗတ္ထ- ခပ်သိမ်းသောအာရုံတို့၌၊ နန္ဒီ- နှစ်သက်ခြင်း
တဏှာကို၊ ဝိဟတာ- ပယ်ဖျောက်အပ်ပြီ၊ တမောက္ခန္ဓော- မောဟအစုကို၊
ပဒါလိတော- ဖောက်ခွဲအပ်ပြီ၊ ပါပိမ- မာရ်နတ်ယုတ်၊ တံ- သင်သည်၊ မံ- ငါ့ကို၊
ဧဝံ- ဤသို့ တဏှာအဝိဇ္ဇာကို ပယ်ပြီးသောသူဟူ၍၊ ဇာနာဟိ- သိလော့၊ အန္တက-
ဟယ်မာရ်နတ်ယုတ်၊ တံ- သင့်ကို၊ နိဟတော- ရှုံးစေအပ်သည်၊ (တစ်နည်း) တံ-
သည်၊ နိဟတော- ငါမှ ရှုံးခြင်းသို့ ရောက်သူသည်၊ အသိ- ဖြစ်၏။”

၆၃။ တတ္ထ- ထိုဂါထာတို့၌၊ ဣတ္ထိဘာဝေါ နော ကိ ကယိရာတိ- - - ကား၊
မာတုဂါမဘာဝေါ- မိန်းမ၏အဖြစ်သည်၊ အမှာကံ- ငါတို့အား၊ ကိ- အဘယ်သို့သော
အဆီးအတားကို၊ ကရေယျ- ပြုနိုင်ရာအံ့နည်း၊ အရဟတ္တပ္ပတ္တိယာ- အရဟတ္တဖိုလ်သို့
ရောက်ခြင်းငှါ၊ ကိဒိသံ- အဘယ်သို့သဘောရှိသော၊ ဝိပန္နံ- အဆီးအတားကို၊ ဥပ္ပါဒေယျ-
ဖြစ်စေနိုင်ရာအံ့နည်း။ စိတ္တမှီ သုဿမာဟိတေတိ- - - ကား၊ စိတ္တေ- စိတ်သည်၊
အဂ္ဂမဂ္ဂသမာဓိနာ- အရဟတ္တမဂ်သမာဓိဖြင့်၊ သုဠ- ကောင်းစွာ၊ သမာဟိတေ- တည်ကြည်
လတ်သော်။ ဉာဏမှီ ဝတ္တမာနမှီတိ - - - ကား၊ တတော- ထိုသမာဓိကြောင့်၊ အရဟတ္တ-
မဂ္ဂဉာဏေ- အရဟတ္တမဂ်ဉာဏ်သည်၊ ပဝတ္တမာနေ- ဖြစ်လတ်သော်။ သမ္မာ ဓမ္မံ
ဝိပဿတောတိ- - - ကား၊ စတုသစ္စဓမ္မံ- သစ္စာလေးပါးတရားကို၊ ပရိညာဒိဝိဓိနာ-
ပိုင်းခြား၍ သိခြင်းအစရှိသော အစီအရင်ဖြင့်၊ သမ္ပဒေဝ- ကောင်းစွာသာလျှင်၊ ပဿတော-
ရှုမြင်နိုင်သူ ယောက်ျားမိန်းမဟူသမျှအား။ ဟိ- ဆက်၍ဆိုပြီးအံ့၊ ဧတ္ထ- ဤဂါထာ၌၊ အယံ-
ဤဆိုအပ်လတုံကား၊ သင်္ခေပေါ- အကျဉ်းချုပ်တည်း။ ပါပိမ- မာရ်နတ်ယုတ်၊ ဣတ္ထိ ဝါ-
မိန်းမသည်မူလည်း၊ ဟောတု- ဖြစ်စေ၊ ပုရိသော ဝါ- ယောက်ျားသည်မူလည်း၊ ဟောတု-
ဖြစ်စေ၊ အဂ္ဂမဂ္ဂေ- အရဟတ္တမဂ်ကို၊ အဓိဂတေ- ရအပ်သော်၊ အရဟတ္တံ- အရဟတ္တဖိုလ်
သည်၊ ဟတ္ထဂတမေဝ- လက်၌ ရောက်သည်သာတည်း၊ ဣတိ- ဤကား အကျဉ်း
ချုပ်တည်း။

၁။ သံ၊ ၄၊ ၁၊ ၁၇၄- ၌ ဉာဏမှီ ဝတ္တမာနမှီတိ ဝေဿမာပတ္တိဉာဏေ ပဝတ္တမာနေ- ဟု တစ်မျိုး
ဖွင့်သည်ကို တွေ့ရသည်။

၆၂။ ဣဒါနိ- ယခုအခါ၌၊ တဿ- ထိုမာရ်နတ်အား၊ အတ္တနာ- မိမိသည်၊ အဓိဂတဘာဝံ- အရဟတ္တဖိုလ်ကို ရအပ်သည်၏အဖြစ်ကို၊ ဥဇုကမေဝ- ဖြောင့်ဖြောင့်သာလျှင်၊ ဒဿန္တိ - ပြလိုသည်၊ (ဟုတွာ)၊ “သဗ္ဗတ္ထ ဝိဟတာ နန္ဒီ”တိ ဂါထံ- “သဗ္ဗတ္ထ ဝိဟတာ နန္ဒီ” အစရှိသောဂါထာကို၊ အာဟ- ရွတ်ဆို ပြောကြားပြီ။ သာ- ထိုဂါထာသည်၊ ဝုတ္တတ္ထာယေဝ- ဆိုအပ်ပြီးသောအနက်ရှိသည်သာ။

သောမာထေရီဂါထာဝဏ္ဏနာ- သည်၊ နိဋ္ဌိတာ- ပြီ။
တိကနိပါတဝဏ္ဏနာ- သည်၊ နိဋ္ဌိတာ- ပြီ။

(နာ- ၇၀)

၄။ စတုတ္ထနိပါတဝဏ္ဏနာ

၁။ ဘဒ္ဒါကာပိလာနိထေရီဂါထာဝဏ္ဏနာ

စတုတ္ထနိပါတေ- စတုတ္ထနိပါတ်၌၊ ပုတ္တော ဗုဒ္ဓဿ ဒါယာဒေါတိအာဒိကာ - - -
ဤသို့ အစရှိသောဂါထာတို့သည်၊ ဘဒ္ဒါယ- ဘဒ္ဒါမည်သော၊ ကာပိလာနိယာ- ကပိလ
ပုဏ္ဏား၏ သမီးချွေးမဖြစ်သော၊ (တစ်နည်း) ဘဒ္ဒါယ ကာပိလာနိယာ- ဘဒ္ဒါကာပိလာနိ
မည်သော၊ ထေရီယာ- ထေရီမ၏၊ ဂါထာ- ဂါထာတို့တည်း။ ကိရ- ချဲ့ဦးအံ့၊ သာ-
ထိုဘဒ္ဒါကာပိလာနိထေရီမသည်၊ ပဒုမုတ္တရဿ- ပဒုမုတ္တရ မည်တော်မူသော၊ ဘဂဝတော-
မြတ်စွာဘုရား၏၊ ကာလေ- လက်ထက်တော်၌၊ ဟံသဝတီနဂရေ- ဟံသဝတီမြို့၌၊
ကုလဂေဟေ- အမျိုးကောင်းအိမ်၌၊ နိဗ္ဗတ္တိတွာ- ဖြစ်၍၊ ဝိညုတံ- သိနားလည်သူ၏
အဖြစ်သို့၊ ပတွာ- ရောက်လတ်သော်၊ သတ္တု- မြတ်စွာဘုရား၏၊ သန္တိကေ- အထံတော်၌၊
ဓမ္မံ- တရားကို၊ သုဏန္တိ- နာကြားလတ်သော်၊ သတ္တာရံ- မြတ်စွာဘုရားကို၊ ဧကံ-
တစ်ပါးသော၊ ဘိက္ခုနိ- ဘိက္ခုနီမကို၊ ပုဗ္ဗေနိဝါသံ- ရှေးဘဝ၌ နေဖူးသော ခန္ဓာအစဉ်ကို၊
အနုဿရန္တိနံ- အမှတ်ရနိုင်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့တွင်၊ အဂ္ဂဋ္ဌာနေ- အမြတ်ဆုံးရာထူး၌၊ ဌပေန္တိ-
ထားတော်မူသည်ကို၊ ဒိသ္မာ- မြင်ရ၍၊ အဓိကာရကမ္မံ- လွန်ကဲသော ကောင်းမှုကို၊
ကတွာ- ပြု၍၊ သယမ္ပိ- ကိုယ်တိုင်လည်း၊ တံ ဌာနန္တရံ- ထိုပုဗ္ဗေနိဝါသအဘိညာဉ် ဧတဒဂ်
ရာထူးကို၊ ပတ္တေတွာ- တောင့်တ၍၊ ယာဝဇီဝံ- အသက်ထက်ဆုံး၊ ပုညာနိ- ကောင်းမှုတို့ကို၊
ကတွာ- ပြု၍၊ တတော- ထိုဘဝမှ၊ စုတာ- စုတေခဲ့၍၊ ဒေဝမနုဿေသု- နတ်လူတို့၌၊
သံသရန္တိ- ကျင်လည်လျက်၊ ဗုဒ္ဓေ- မြတ်စွာဘုရားသည်၊ အနုပ္ပန္နေ- ပွင့်တော်မမူလတ်သော်၊
(ဝါ) ပွင့်တော်မမူမီ၊ ဗာရာဏသီယံ- ဗာရာဏသီမြို့၌၊ ကုလဂေဟေ- အမျိုးကောင်းအိမ်၌၊

နိဗ္ဗတ္တိတွာ- ဖြစ်၍၊ ပတိကုလံ- ခင်ပွန်းယောက်ျားအိမ်သို့၊ ဂန္ဓာ- လိုက်သွား၍၊ ဧကဒိဝသံ- တစ်နေ့သ၌၊ အတ္တနော- မိမိ၏၊ နနန္ဒာယ- ယောက်မနှင့်၊ သဒ္ဓိ- တကွ၊ ကလဟံ- ငြင်းခုံခြင်းကို၊ ကရောန္တိ- ပြုစဉ်၊ တာယ- ထိုယောက်မသည်၊ ပစ္စေကဗုဒ္ဓဿ- ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ အား၊ ပိဏ္ဍပါတေ- ဆွမ်းကို၊ ဒိန္နေ- ပေးလှူအပ်သော်၊ “အယံ- ဤမိန်းမသည်၊ ဣမဿ- ဤပစ္စေကဗုဒ္ဓါအား၊ ဒါနံ- အလှူကို၊ ဒတွာ- ပေး၍၊ (ဝါ) ပေးခြင်းကြောင့်၊ ဥဠာရသမ္ပတ္တိ- မြတ်သောစည်းစိမ်ကို၊ လဘိဿတိ- ရလတုံ” ဣတိ- ဤသို့၊ (စိန္တေတွာ- မကောင်းသဖြင့် ကြံစည်၍)၊ ပစ္စေကဗုဒ္ဓဿ- ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ၏၊ ဟတ္ထတော- လက်မှ၊ ပတ္တံ- သပိတ်ကို၊ ဂဟေတွာ- ယူ၍၊ ဘတ္တံ- ဆွမ်းကို၊ ဆဉ္ဇေတွာ- စွန့်ပစ်၍၊ ကလလဿ- ရွံ့ညွန့်ဖြင့်၊ ပူရေတွာ- ပြည့်စေ၍၊ အဒါသိ- ပေးပြီ။ မဟာဇနော- လူအပေါင်းသည်၊ “ဗာလေ- အမိုက်မ၊ ပစ္စေကဗုဒ္ဓေါ- ပစ္စေကဗုဒ္ဓါသည်၊ တေ- သင့်အား၊ ကိ- အဘယ်ကို၊ အပရဇ္ဈိ- ပြစ်မှား သနည်း” ဣတိ- သို့၊ ဂရဟိ- ကဲ့ရဲ့ပြီ။ သာ- ထိုအမျိုးသမီးသည်၊ တေသံ- ထိုလူတို့၏၊ ဝစနေန- စကားဖြင့်၊ လဇ္ဇမာနာ- ရှက်သည်၊ (ဟုတွာ)၊ ပုန- တစ်ဖန်၊ ပတ္တံ- သပိတ်ကို၊ ဂဟေတွာ- ပြန်ယူ၍၊ ကလလံ- ရွံ့ညွန့်ကို၊ နိဟရိတွာ- ထုတ်၍၊ ဓောဝိတွာ- ဆေးကြော၍၊ ဂန္ဓစုဏ္ဏေန- နံ့သာမှုန့်ဖြင့်၊ ဥဗ္ဗဇ္ဇေတွာ- လိမ်းကျံပွတ်သပ်၍၊ စတုမဓုရဿ- စတုမဓုဖြင့်၊ ပူရေတွာ- ပြည့်စေ၍၊ ဥပရိ- အထက်၌၊ အာသိတ္တေန- သွန်းလောင်းအပ်သော၊ ပဒုမဂဗ္ဘဝဏ္ဏေန- ပဒုမ္မာကြောင့် အဆင်းရှိသော၊ သပ္ပိနာ- ထောပတ်ဖြင့်၊ ဝိဇ္ဇောတမာနံ- ဝင်းလက်သန့်စင်နေသောဆွမ်းကို၊ ပစ္စေကဗုဒ္ဓဿ- ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ၏၊ ဟတ္ထေ- လက်၌၊ ဌပေတွာ- ထား၍၊ “အယံ ပိဏ္ဍပါတော- ဤဆွမ်းသည်၊ ဩဘာသဇာတော- ဖြစ်သော အရောင်ရှိသည်၊ (ဝါ) အရောင်ထွက်သည်၊ ဟောတိ ယထာ- ဖြစ်သကဲ့သို့၊ ဧဝံ တထာ- ထို့အတူ၊ မေ- တပည့်တော်၏၊ သရီရံ- ကိုယ်သည်၊ ဩဘာသဇာတံ- ဖြစ်သောအရောင်ရှိ သည်၊ (ဝါ) အရောင်ထွက်သည်၊ ဟောတု- ဖြစ်ပါစေသတည်း။” ဣတိ- သို့၊ ပတ္ထနံ- ဆုတောင်းခြင်းကို၊ ပဌပေသိ- ဖြစ်စေပြီ။ သာ- ထိုအမျိုးသမီးသည်၊ တတော- ထိုဘဝမှ၊ စဝိတွာ- စုတေ၍၊ သုဂတိသုယေဝ- သုဂတိဘုံတို့၌သာလျှင်၊ သံသရန္တိ- ကျင်လည်လျက်၊ ကဿပဗုဒ္ဓကာလေ- ကဿပဘုရားရှင် လက်ထက်တော်၌၊ ဗာရာဏသီယံ- ဗာရာဏသီ ပြည်၌၊ မဟာဝိဘဝဿ- များသောစည်းစိမ်ရှိသော၊ သေဌိနော- သူဌေး၏၊ ဇီတာ- သမီး သည်၊ ဟုတွာ- ဖြစ်၍၊ နိဗ္ဗတ္တိ- ဖြစ်ပြီ။ ပုဗ္ဗကမ္မဖလေန- ရှေးမကောင်းမှုကံ၏ အကျိုးကြောင့်၊ ဒုဂ္ဂန္ဓသရီရာ- မကောင်းသောအနံ့ရှိသော ကိုယ်ရှိသည်၊ ဟုတွာ- ဖြစ်၍ (ဝါ) ကြောင့်၊ မနုဿေဟိ- လူတို့သည်၊ ဇိဂုစ္ဆိတဗ္ဗာ- စက်ဆုပ်အပ်သည်၊ ဟုတွာ- ဖြစ်၍ (ဝါ) ကြောင့်၊ သံဝေဂဇာတာ- ဖြစ်သောသံဝေဂရှိသည်၊ ဟုတွာ- ဖြစ်၍၊ အတ္တနော- မိမိ၏၊ အာဘရဏေဟိ- တန်ဆာတို့ဖြင့်၊ သုဝဏ္ဏိဌကံ- ရွှေအုဉ်ကို၊ ကာရေတွာ- ပြုစေ၍၊

ဘဂဝတော- ကဿပမြတ်စွာဘုရား၏၊ စေတိယေ- စေတီတော်၌၊ ပတိဋ္ဌပေသိ- တည်စေပြီ၊ (ဝါ) ထည့်သွင်း လျှော့ဒါန်းပြီ၊ ဥပ္ပလဟတ္ထေန စ- ကြာစည်းဖြင့်လည်း၊ ပူဇ်- ပူဇော်မှုကို၊ အကာသိ- ပြုပြီ။ တေန- ထိုကောင်းမှုကြောင့်၊ အဿာ- ထိုသူဌေးသမီး၏၊ သရီရံ- ကိုယ်သည်၊ တသ္မိယေဝ ဘဝေ- ထိုဘဝ၌ပင်လျှင်၊ သုဂန္ဓံ- ကောင်းသော အနံ့ ရှိသည်၊ မနောဟရံ- စိတ်နှလုံးကို ဆွဲဆောင်နိုင်သည်၊ (ဝါ) နှစ်သက်ဖွယ်ကောင်းသည်၊ ဇာတံ- ဖြစ်ပြီ။ သာ- ထိုသူဌေးသမီးသည်၊ (ဝါ) ကို၊ ပတိနော- ခင်ပွန်းလင်သည်၊ ပိယာ- ချစ်အပ်သူသည်၊ မနာပါ- မြတ်နိုးအပ်သူသည်၊ ဟုတ္တာ- ဖြစ်၍၊ ယာဝဇီဝံ- အသက် ထက်ဆုံး၊ ကုသလံ- ကုသိုလ်ကို၊ ကတ္တာ- ပြု၍၊ တတော- ထိုဘဝမှ၊ စုတာ- စုတေ လတ်သော်၊ သစ္စေ- နတ်ပြည်၌၊ နိဗ္ဗတ္တိ- ဖြစ်ပြီ။ တတ္ထာပိ- ထိုနတ်ပြည်၌လည်း၊ ယာဝဇီဝံ- အသက်ထက်ဆုံး၊ ဒိဗ္ဗသုခံ- နတ်၌ဖြစ်သော ချမ်းသာကို၊ အနုဘဝိတ္တာ- ခံစား၍၊ တတော- ထိုနတ်ပြည်မှ၊ စုတာ- စုတေလတ်သော်၊ ဗာရာဏသီရဉ္စော- ဗာရာဏသီမင်း၏၊ မိတာ- သမီးသည်၊ ဟုတ္တာ- ဖြစ်၍၊ တတ္ထ- ထိုမင်းသမီးဘဝ၌၊ ဒေဝသမ္ပတ္တိသဒိသံ- နတ် စည်းစိမ် နှင့်တူသော၊ သမ္ပတ္တိ- စည်းစိမ်ကို၊ အနုဘဝန္တိ- ခံစားလျက်၊ စိရကာလံ- ကြာမြင့်စွာသော ကာလပတ်လုံး၊ ပစ္စေကဗုဒ္ဓေ- ပစ္စေကဗုဒ္ဓါတို့ကို၊ ဥပဋ္ဌဟိတ္တာ- ပြုစုလုပ်ကျွေး၍၊ တေသု- ထိုပစ္စေကဗုဒ္ဓါတို့သည်၊ ပရိနိဗ္ဗာတေသု- ပရိနိဗ္ဗာန်စံကုန်လတ်သော်၊ သံဝေဂဇာတာ- ဖြစ်သောထိတ်လန့်ခြင်းရှိသည်ဖြစ်၍၊ တာပသပဗ္ဗဇ္ဇာယ- ရသေ့တို့၏ ပဗ္ဗဇ္ဇာ၌၊ ပဗ္ဗဇိတ္တာ- ဝင်ရောက်၍၊ (ဝါ) ရသေ့ပြု၍၊ ဥယျာနေ- ဥယျာဉ်၌၊ ဝသန္တိ- နေလျက်၊ ဈာနာနိ- ဈာန်တို့ကို ဘာဝေတွာ- ပွားစေ၍၊ ဗြဟ္မလောကေ- ဗြဟ္မာ့ပြည်၌၊ နိဗ္ဗတ္တိတွာ- ဖြစ်၍၊ တတော- ထိုဗြဟ္မာဘဝမှ၊ စုတာ- စုတေလတ်သော်၊ သာဂလနဂရေ- သာဂလမြို့၌၊ (နာ- ၇၁) ကောသိယဂေါတ္တဿ- ကောသိယအနွယ်ဖြစ်သော၊ ဗြာဟ္မဏကုလဿ- ပုဏ္ဏားမျိုး၏၊ ဂေဟေ- အိမ်၌၊ နိဗ္ဗတ္တိတွာ- ဖြစ်၍၊ မဟတာ- များစွာသော၊ ပရိဟာရေန- အစောင့် အရှောက်ဖြင့်၊ ဝမိတွာ- ကြီးပွား၍၊ ဝယပ္ပတ္တာ- အရွယ်ရောက်လတ်သော်၊ မဟာတိတ္ထ- ဂါမေ- မဟာတိတ္ထရွာ၌၊ ပိပ္ပလိကုမာရဿ- ပိပ္ပလိသတို့သား၏၊ ဂေဟံ - အိမ်သို့၊ (သာ- ထိုဘဝ၌ကို)၊ နိတာ- ဆောင်အပ်ပြီ။ တသ္မိ- ထိုပိပ္ပလိသတို့သားသည်၊ ပဗ္ဗဇိတံ- ရဟန်း ပြုခြင်းငှာ၊ နိက္ခန္ဓေ- ထွက်လတ်သော်၊ (သာ- ထိုဘဝ၌သည်)၊ မဟန္တံ- များစွာသော၊ ဘောဂက္ခန္ဓံ စ- စည်းစိမ်အစုကိုလည်းကောင်း၊ မဟန္တံ- များစွာသော၊ ဉာတိပရိဝဋ် စ- ဆွေမျိုးအသိုင်းအဝိုင်းကိုလည်းကောင်း၊ ပဟာယ- ပယ်စွန့်၍၊ ပဗ္ဗဇ္ဇတ္ထာယ- ရဟန်းပြု ခြင်းငှာ၊ နိက္ခမိတွာ- ထွက်၍၊ ပဉ္စ ဝဿာနိ- ငါးနှစ်တို့ပတ်လုံး၊ တိတ္ထိယာရာမေ- တိတ္ထိတို့၏ ကျောင်းတိုက်၌၊ ပဝိသိတွာ- ဝင်နေ၍၊ အပရဘာဂေ- နောက်အဖို့၌၊ မဟာပဇာပတိ- ဂေါတမိယာ- မဟာပဇာပတိဂေါတမီ၏၊ သန္တိကေ- အထံ၌၊ ပဗ္ဗဇ္ဇေ- ရှင်အဖြစ်ကို

လည်းကောင်း၊ ဥပသမ္ပဒဉ္စ- ရဟန်းအဖြစ်ကိုလည်းကောင်း၊ လဘိတွာ- ရ၍၊ ဝိပဿနံ- ဝိပဿနာကို၊ ပဌပေတွာ- ဖြစ်စေ၍၊ န စိရဿေဝ- မကြာမြင့်မီပင်၊ အရဟတ္တံ- သို့၊ ပါပုဏိ- ရောက်ပြီ။ တေန- ထို့ကြောင့်၊ အပဒါနေ- ဌ၊ “ပဒုမုတ္တရော နာမ ဇိနော ။ပ။ ကတံ ဗုဒ္ဓဿ သာသနန္တိ- - -ဟူ၍၊ ဝုတ္တံ- ပြီ။

(အပဒါနံပါဠိတော်အနက်)

- “ဣတော- ဤဘဒ္ဒကမ္ဘာမှ၊ သတသဟဿမ္ပိ ကပ္ပေ- ကမ္ဘာတစ်သိန်း ထက်၌၊ သဗ္ဗဓမ္မာန သဗ္ဗဓမ္မာနံ- ခပ်သိမ်းသောတရားတို့၏၊ ပါရဂူ- တစ်ဘက်ကမ်း သို့ ရောက်တော်မူသော၊ ပဒုမုတ္တရော နာမ- ပဒုမုတ္တရ မည်တော်မူသော၊ ဇိနော- မာရ်ငါးပါးကို အောင်တော်မူသော၊ နာယကော- မြတ်စွာဘုရားသည်၊ ဥပ္ပဇ္ဇိ- ပွင့်တော်မူပြီ။
- တဒါ- ထိုအခါ၌၊ ဟံသဝတိယံ- ဟံသာဝတီပြည်၌၊ နာမတော- အမည် အားဖြင့်၊ ဝိဒေဟော နာမ- ဝိဒေဟမည်သော၊ ပဟူတရတနော- များသော ရတနာရှိသော၊ သေဋ္ဌိ- သူဌေးသည်၊ အဟု- ဖြစ်ပြီ၊ အဟံ- သည်၊ တဿ- ထိုသူဌေး၏၊ ဇာယာ- ဇနီးမယားသည်၊ အဟောသိ- ဖြစ်ခဲ့ပြီ။
- ကဒါစိ- တစ်ရက်သောဥပုသ်နေ့၌၊ သော- ထိုဝိဒေဟသူဌေးသည်၊ သပရိဇ္ဇနော- ပရိသတ်နှင့် တကွ၊ နရာဒိစ္စံ- မြတ်စွာဘုရားသို့ ဥပေစ္စ- ချဉ်းကပ်၍၊ ဗုဒ္ဓဿ- မြတ်စွာဘုရား၏၊ သဗ္ဗဒုက္ခဘယပ္ပဟံ- ခပ်သိမ်းသော ဆင်းရဲ၊ ခပ်သိမ်းသောဘေးကို ပယ်ဖျောက်တတ်သော၊ ဓမ္မံ- တရားတော်ကို၊ အသောသိ- ကြားနာပြီ။
- နာယကော- ပဒုမုတ္တရမြတ်စွာဘုရားသည်၊ သာဝကံ- မဟာနိဿာ မထေရ်မည်သော တတိယသာဝကကို၊ ဓုတဝါဒါနံ- ဓုတင်၏ကျေးဇူးကို ဆိုကုန်သော ရဟန်းတို့တွင်၊ အဂ္ဂံ- အမြတ်ဆုံးဟူ၍၊ ကိတ္တေသိ- ခိုးမွမ်းတော်မူပြီ (သော- ထိုဝိဒေဟသူဌေးသည်၊ တံ ဝစနံ- ထိုမြတ်စွာဘုရား၏ ခိုးမွမ်းစကားကို) သုတွာ- ကြား၍၊ တာဒိနော- တာဒိဂုဏ်နှင့် ပြည့်စုံတော်မူသော၊ ဗုဒ္ဓဿ- မြတ်စွာဘုရားအား၊ သတ္တာဟိကံ- ခုနစ်ရက်ပတ်လုံး၊ ဒါနံ- အလှူကို၊ ဒတွာ- ပေး၍၊
- ပါဒေ- ခြေတော်ရင်း၌၊ သိရသာ- ဦးခေါင်းဖြင့်၊ နိပစ္စ- ဝပ်၍၊ တံ ဌာနံ- ထိုဓုတဝါဒဇောဒဂ် ရာထူးကို၊ အဘိပတ္တယိ - ဆုတောင်းပြီ၊ တဒါ- ထိုအခါ၌၊

သ သော နရပုဂ္ဂေါ- ထိုမြတ်စွာဘုရားသည်၊ ပရိသံ- ပရိသတ်ကို၊ ဟာသယန္တော- ရွှင်လန်းဝမ်းမြောက်စေလျက်။

- သေဌိနော- သူဌေးအား၊ အနုကမ္မာယ- အစဉ်သနားခြင်းအားဖြင့်၊ ဣမာဂါထာ- ဤဂါထာတို့ကို၊ အဘာသထ- ဟောကြားတော်မူပြီ၊ ပုတ္တက- သူဌေးသား၊ နိဗ္ဗုတော- ငြိမ်းအေးသည်၊ ဟောဟိ- ဖြစ်လော့၊ ပတ္တိတံ- တောင့်တအပ်သော၊ ဌာနံ- ဓုတဝါဒဇောဒဂ်ရာထူးကို၊ တံ- သင်သည်၊ လစ္ဆသေ- ရလတ္တံ့။

- ဣတော- ဤကမ္ဘာမှ၊ သတသဟဿေ ကပ္ပေ- ကမ္ဘာတစ်သိန်းထက်၌၊ ဩက္ကာကကုလသမ္ဘဝေါ- ဩက္ကာကမင်းမျိုး၌ဖြစ်သော၊ ဂေါတ္တေန- အနွယ်တော်အားဖြင့်၊ ဂေါတမော နာမ- ဂေါတမ မည်တော်မူသော၊ သတ္တာ- မြတ်စွာဘုရားသည်၊ လောကေ- လောက၌၊ ဘဝိဿတိ- ပွင့်တော်မူလတ္တံ့။

- တဿ- ထိုမြတ်စွာဘုရား၏၊ ဓမ္မေသု- တရားတို့၌၊ ဒါယာဒေါ- အမွေခံသည်၊ ဩရသော- ရင်၌ဖြစ်သည်၊ ဓမ္မနိဗ္ဗိတော- တရားဖြင့် ဖန်ဆင်းအပ်သူသည်၊ (ဟုတွာ- ဖြစ်၍)၊ သတ္ထု- မြတ်စွာဘုရား၏၊ သာဝကော- သာဝကဖြစ်သော၊ ဂေါတ္တေန- အနွယ်တော်အားဖြင့်၊ ကဿပေါ နာမ- ကဿပ မည်သူသည်၊ ဟေဿတိ- ဖြစ်လတ္တံ့။

- တဒေါ- ထိုအခါ၌၊ (သော- ထိုဝိဒေဟသူဌေးသည်)၊ တံ- ထိုဗျာဒိတ်စကားကို၊ သုတွာ- ကြား၍၊ မုဒိတော- ဝမ်းမြောက်သည်၊ ဟုတွာ- ဖြစ်၍၊ ယာဝဇီဝံ- အသက်ထက်ဆုံး၊ ဇိနံ- မာရ်ငါးပါးကို အောင်မြင်တော်မူသော၊ ဝိနာယကံ- မြတ်စွာဘုရားကို၊ မေတ္တာစိတ္တော- မေတ္တာနှင့်ယှဉ်သော စိတ်ရှိသည်၊ ဟုတွာ- ဖြစ်၍၊ ပစ္စယေဟိ- ပစ္စည်းလေးပါးတို့ဖြင့်၊ ပရိစရိ- လုပ်ကျွေးပြီ။

- သသာဝကော- တပည့်သားသာဝကတို့နှင့် တကွသော၊ သော ဇိနော- ထိုပဒုမုတ္တရ မြတ်စွာဘုရားသည်၊ သာသနံ- သာသနာတော်ကို၊ ဇောတယိတွာန စ- ထွန်းလင်းတောက်ပစေပြီး၍လည်းကောင်း၊ ကုတိတ္ထိယေ- စက်ဆုပ်ဖွယ်သောတိတ္ထိတို့ကို၊ မဒ္ဒိတွာ စ- နှိမ်နင်းတော်မူပြီး၍လည်းကောင်း၊ ဝေနေယျံ- ဝေနေယျသတ္တဝါကို၊ ဝိနယိတွာ စ- ဆုံးမတော်မူပြီး၍လည်းကောင်း၊ နိဗ္ဗုတော- ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုတော်မူပြီ။

(နာ- ၅၂) - တမိ လောကဂ္ဂေ- ထိုမြတ်စွာဘုရားသည်၊ နိဗ္ဗုတေ- ပရိနိဗ္ဗာန်စံလတ်သော်၊ သတ္ထုနော- မြတ်စွာဘုရားအား၊ ပူဇနက္ကာယ- ပူဇော်ခြင်းအကျိုးငှာ၊ (သော- ထိုဝိဒေဟသူဌေးသည်)၊ ဉာတိမိတ္တေ- ဆွေမျိုးတို့ကို၊ သမာနေတွာ- စုရုံး၍၊ တေဟိ- ထိုဆွေမျိုးတို့နှင့်၊ သဟ- တကွ၊ ဇလန္တံ- တောက်ပသော၊ သတရံသီဝ-

နေမင်းကဲ့သို့သော၊ ဖုလ္လိတံ- ပင်လုံးကျွတ်ပွင့်သော၊ သာလရာဇံ- အင်ကြင်းပင်
မင်းကဲ့သို့သော၊ ရတနာမယံ- ရတနာဖြင့်ပြီးသော၊ ဥဗ္ဗိဒ္ဓံ- အမြင့်အားဖြင့်၊ သတ္တ-
ယောဇနိကံ- ခုနစ်ယူဇနာရှိသော၊ ထူပံ- စေတီတော်ကို၊ အကာရယံ- တည်ထား
ကိုးကွယ်ပြီး။

- တတ္ထ- ထိုစေတီတော်၌၊ ဇောတန္တိ- တောက်ပကုန်သော၊ နဠဂ္ဂီ ဝိယ-
ကျမီးတို့ကဲ့သို့၊ သတ္တဟိ- ခုနစ်ပါးကုန်သော၊ ရတနေဟေဝ- ရတနာတို့ဖြင့်
သာလျှင်၊ သတ္တသတသဟဿာနိ- ခုနစ်သိန်းကုန်သော၊ ပါတိယော- ခွက်တို့ကို၊
ကာရယံ- ပြုပြီး (ဝါ) ထားပြီး။

- သဗ္ဗဘူတာနုကမ္မိနော- ခပ်သိမ်းသောသတ္တဝါတို့ကို အစဉ်သနားတော်မူ
တတ်သော၊ မဟေသိဿ- မြတ်စွာဘုရားကို၊ ပူဇနတ္ထာယ- ပူဇော်ခြင်းအကျိုးငှါ၊
တဟိ- ထိုခုနစ်သိန်းကုန်သော ခွက်တို့၌၊ ဝန္တတေလေန- နံ့သာဆီဖြင့်၊ ပူရေတွာ-
ပြည့်စေ၍၊ ဒီပါနိ- ဆီမီးတို့ကို၊ ဥဇ္ဇလယိ- တောက်လောင်စေပြီး (ဝါ) ညှိထွန်း
ပူဇော်ပြီး။

- မဟေသိနော- မြတ်စွာဘုရားကို၊ ပူဇနတ္ထာယ- ပူဇော်ခြင်းအကျိုးငှါ၊
ရတနေဟေဝ- ရတနာတို့ဖြင့်သာလျှင်၊ ပုဏ္ဏာနိ- ပြည့်ကုန်သော၊ သတ္တသတ-
သဟဿာနိ- ခုနစ်သိန်းကုန်သော၊ ပုဏ္ဏကုမ္ဘာနိ- ရေပြည့်အိုးတို့ကို၊ ကာရယံ-
ပြုပြီး (ဝါ) ထားပြီး။

- အဋ္ဌဌကုမ္ဘိနံ- ရှစ်လုံး ရှစ်လုံးသောအိုးတို့၏၊ မဇ္ဈေ- အလယ်၌၊ ဥဿိတာ-
စိုက်ထောင်အပ်ကုန်သော၊ ကဉ္စနဋ္ဌိယော- ရွှေတုရိုက်တိုင်တို့သည်၊ (ဝါ) ရွှေပန်း
ခိုင်တို့သည်၊ 'သရဒေ- သရဒဥတု၌၊ ဒိဝါကရော- ကတ္တိက နက္ခတ်နှင့်ယှဉ်သော
နေမင်းသည်၊ အတိရောစတိ ဣဝ- အလွန်တင့်တယ်သကဲ့သို့၊' ဝဏ္ဏေန- အဆင်း
ဖြင့်၊ အတိရောစန္တိ- အလွန်တင့်တယ်ကုန်၏။

- စတုဒ္ဒါရေသု- တံခါးလေးမျက်နှာတို့၌၊ ဥဿိတာ- စိုက်ထောင်အပ်
ကုန်သော၊ ရတနာမယာ- ရတနာဖြင့်ပြီးကုန်သော၊ တောရဏာ- တုရိုက်တိုင်
တို့သည်၊ သောဘန္တိ- တင့်တယ်ကုန်၏၊ ရတနာမယာ- ရတနာဖြင့်ပြီးကုန်သော၊
ရမ္မာ- နှလုံးမွေ့လျော်ဖွယ်ရှိကုန်သော၊ ဖလကာ- တံခါးရွက်တို့သည်၊ သောဘန္တိ-
တင့်တယ်ကုန်၏။

- ပရိက္ခိတ္တာ- ကာရံအပ်ကုန်သော၊ သုနိမ္မိတာ- ကောင်းစွာဖန်ဆင်းအပ်
ကုန်သော၊ အဝဋ်ဿ- ဦးဆောက်ပန်းတို့သည်၊ ဝိရောစန္တိ- တင့်တယ်ကုန်၏၊
ဥဿိတာနိ- စိုက်ထောင်အပ်ကုန်သော၊ ရတနာနိ- ရတနာအတိပြီးကုန်သော၊

- ပဋ္ဌာကာနိ- တံခွန်၊ ကြက်လျှာတို့သည်၊ ဝိရောစရေ- အထူးတင့်တယ်ကုန်၏။
- သုရတ္တံ- ကောင်းစွာနီသော၊ သုကတံ- ကောင်းစွာပြုအပ်သော၊ စိတ္တံ- ဆန်းကြယ်သော၊ ရတနာမယံ- ရတနာဖြင့်ပြီးသော၊ စေတိယံ- စေတီတော်သည်၊ 'သဿဉ္ဇော- ဆည်းဆာရောင်နှင့် တကွသော၊ ဒိဝါကရော- နေမင်းသည်၊ အတိ- ရောစတိ ဣဝ- အလွန်တင့်တယ်သကဲ့သို့၊' ဝဏ္ဏေန- အဆင်းဖြင့်၊ အတိရောစတိ- အလွန်တင့်တယ်၏။
- ထူပဿ- စေတီတော်၏၊ ဝေဒိယော- ပွတ်တိုင်အစဉ်တို့သည်၊ တိသော- သုံးခုတို့သည်၊ ဟောန္တိ- ဖြစ်ကုန်၏၊ ဧကံ- တစ်ခုကို၊ ဟရိတာလေန- ဆေးဒါန်းဖြင့်၊ ပူရယံ- ပြည့်စေပြီ၊ (ဝါ) ဖြည့်ပြီ၊ ဧကံ- တစ်ခုကို၊ မနောသိလာယ- မြင်းသီလာဖြင့်၊ ပူရယံ- ပြည့်စေပြီ၊ ဧကိကံ စ- တစ်ခုကိုကား၊ အဉ္စနေန- မျက်စဉ်းဖြင့်၊ ပူရယံ- ပြည့်စေပြီ။
- ဝရဝါဒိနော- မြတ်စွာဘုရားအား၊ ဧတာဒိသံ- ထိုသို့သဘောရှိသော၊ ရမ္မံ- မွေ့လျော်ဖွယ်ရှိသော၊ ပူဇံ- ပူဇော်ခြင်းကို၊ ကာရေတွာ- ပြုစေပြီး၍၊ သံဃဿ- သံဃာတော်အား၊ ယာဝဇီဝံ- အသက်ထက်ဆုံး၊ ယထာဗလံ- စွမ်းအားရှိသလောက်၊ ဒါနံ- အလှူကို၊ အဒါသိ- ပေးလှူခဲ့ပြီ။
- (အဟံ- သည်)၊ တေန သေဌိနာ- ထိုသူဌေးနှင့်၊ သဟာဝ- တကွသာလျှင်၊ (ဝါ) လက်တွဲလျက်သာလျှင်၊ သဗ္ဗသော- အချင်းခပ်သိမ်း၊ တာနိ ပုညာနိ- ထိုကောင်းမှုတို့ကို၊ ယာဝဇီဝံ- အသက်ထက်ဆုံး၊ ကရိတွာန- ပြု၍၊ သဟာဝ- ထိုဝေဒေဟသူဌေးနှင့်တကွသာလျှင်၊ သုဂတိ- သုဂတိဘဝသို့၊ ဂတာ- သွားရောက်ရလေပြီ။
- (အဟံ- သည်)၊ ဒေဝတ္တေ- နတ်ပြည်၌လည်းကောင်း၊ အထ- ထိုအတူ၊ မာနုသေ- လူ့ပြည်၌လည်းကောင်း၊ သမ္မတ္တိယော- စည်းစိမ်တို့ကို၊ အနုဘောတွာန- ခံစားပြီး၍၊ ဆာယာ- အရိပ်သည်၊ သရီရေန- ကိုယ်နှင့်၊ သဟ- တကွ၊ ဟောတိ ဝိယ- ဖြစ်သကဲ့သို့၊ တေန- ထိုဝေဒေဟသူဌေးနှင့်၊ သဟာဝ- တကွသာလျှင်၊ သံသရိ- ကျင်လည်ရလေပြီ။
- (နာ- ၇၃) - ဣတော- ဤကမ္ဘာမှ၊ ဧကနဝုတေ ကပ္ပေ- ကိုးဆယ့်တစ်ကမ္ဘာထက်၌၊ စာရုဒဿနော- ရှုချင်စဖွယ်တင့်တယ်သောအဆင်းရှိတော်မူသော၊ သဗ္ဗဓမ္မ- ဝိပဿကော- ခပ်သိမ်းသောတရားတို့ကို ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ ရှုမြင်တော်မူတတ်သော၊ ဝိပဿီ နာမ- ဝိပဿီမည်တော်မူသော၊ နာယကော- မြတ်စွာဘုရားသည်၊ ဥပ္ပဇ္ဇိ- ပွင့်တော်မူပြီ။

- တဒါ- ထိုအခါ၌၊ အယံ- ဤကဿပမထေရ်လောင်းလျာသည်၊
ဗန္ဓုမတိယံ- ဗန္ဓုမတိပြည်၌၊ သာဓု သမ္ပတော- သူတော်ကောင်းဟူ၍ သမုတ်
အပ်သော၊ ဗြာဟ္မဏော- ပုဏ္ဏားသည်၊ (ဟုတွာ- ဤ)၊ ဂုဏေန- ဂုဏ်အားဖြင့်၊
အမော- ပြည့်စုံကြွယ်ဝသူသည်၊ သန္တောပိ- ဖြစ်ပါသော်လည်း၊ ဓနေန စ-
ဥစ္စာအားဖြင့်ကား၊ သုဒုဂ္ဂတော- အလွန်ဆင်းရဲသူသည်၊ အာသိ- ဖြစ်ပြီ။

- တဒါပိ- ထိုအခါ၌လည်း၊ အဟံ- သည်၊ တဿ- ထိုသူတော်ကောင်း
ပုဏ္ဏား၏၊ သမစေတသာ^၁- တူမျှသော စိတ်ရှိသော၊ ဗြာဟ္မဏီ- ပုဏ္ဏားမသည်၊
အာသိ- ဖြစ်ခဲ့ပြီ၊ ကဒါစိ- တစ်ရံသောအခါ၌၊ သော ဒိဇဝရော- ထိုပုဏ္ဏား
မြတ်သည်၊ (သင်္ဂမေသိ- စပ်)၊ ဇနကာယမိ- ပရိသတ် အလယ်၌၊ နိသိန္တံ- ထိုင်နေ
တော်မူသော၊ အမတံ ပဒံ- အမြိုက်နိဗ္ဗာန်ကို၊ ဒေသေန္တံ- ဟောတော်မူသော၊
မဟာမုနိ- မြတ်စွာဘုရားကို၊ သင်္ဂမေသိ- ဆည်းကပ်ပြီ၊ ဓမ္မံ- တရားကို၊ သုတွာ-
နာကြားပြီး၍၊ ပမုဒိတော- ဝမ်းမြောက်သည်ဖြစ်၍၊ ဧကသာဓူကံ- တစ်ထည်သော
အဝတ်ကို၊ အဒါသိ- ပေးလှူပြီ။

- ယရံ- အိမ်သို့၊ ဧကေန ဝတ္ထေန- တစ်ထည်သော အဝတ်ဖြင့်၊ ဂန္ဓာန-
သွား၍၊ “ဘဒ္ဒေ- ရှင်မ၊ ဗုဒ္ဓဿ- မြတ်စွာဘုရားအား၊ သာဓူကံ- တစ်ထည်သော
အဝတ်ကို၊ ဒိန္တံ- ပေးလှူအပ်သော၊ မဟာပုညံ- မြတ်သောကောင်းမှုကို၊
အနုမောဒ- ဝမ်းမြောက်ပါလော့၊” ဣတိ ဧတံ- ဤစကားကို၊ သ သော-
ထိုပုဏ္ဏားသည်၊ မံ- တပည့်တော်ကို၊ အဗြဝိ- ဆိုပြီ။

- တဒါ- ထိုအခါ၌၊ အဟံ- သည်၊ အဉ္စလိ- လက်အုပ်ကို၊ ကတွာ- ပြု၍၊
သုပီဏိတာ- အလွန်နှစ်သက်ဝမ်းမြောက်သည်ဖြစ်၍၊ “သာမိ- အရှင်ပုဏ္ဏား၊ တေ-
သင်သည်၊ တာဒိနော- တာဒိဂုဏ်နှင့် ပြည့်စုံတော်မူသော၊ ဗုဒ္ဓသေဋ္ဌဿ-
မြတ်စွာဘုရားအား၊ သာဓူကော- အဝတ်ကို၊ သုဒိန္နော- ကောင်းစွာလှူအပ်ပြီ”
ဣတိ- ဤသို့၊ အနုမောဒိ- ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ အနုမောဒနာပြုခဲ့ပြီ။

- ဘဝါဘဝေ- ဘဝငယ် ဘဝကြီး၌၊ သံသရန္တော- ကျင်လည်လတ်သော်၊
(သော- ထိုကဿပ လောင်းလျာသည်) သုခိတော- ချမ်းသာသည်၊ သဒ္ဓိတော-
ပြုလုပ်စီရင်အပ်သော ကုသိုလ်တရားရှိသည်၊ ဟုတွာ- ဖြစ်၍၊ ရမ္မေ- နှလုံး
မွေ့လျော်ဖွယ်ရှိသော၊ ဗာရာဏသီပုရေ- ဗာရာဏသီမြို့၌၊ မဟိပတိ- ရေမြေ
ရှင်ဖြစ်သော၊ ရာဇာ- မင်းသည်၊ အာသိ- ဖြစ်ပြီ။

- တဒါ- ထိုအခါ၌၊ အဟံ- သည်၊ တဿ- ထိုကာသိမင်း၏၊ မဟေသိ-

မိဖုရားသည်၊ ဣတ္ထိဂုဗ္ဗဿ- မိန်းမအပေါင်းထက်၊ ဥတ္တမာ- မြတ်သည်၊ (ဟုတွာ)၊ ပုဗ္ဗသ္မေဟေန- ရှေး၌ဖြစ်သော ချစ်ခြင်းကြောင့်၊ တဿ ဘတ္တုနော- ထိုအရှင် ဖြစ်သော ကာသိမင်း၏၊ အတိဒယိတာ- အလွန်ချစ်အပ်သူသည်၊ အာသိ- ဖြစ်ပြီ။

- ပိဏ္ဏာယ- ဆွမ်းအလို့ငှါ၊ ဝိစရန္တေ- လှည့်လည်ကုန်သော၊ အဋ္ဌ- ရှစ်ပါးကုန်သော၊ တေ ပစ္စေကနာယကေ- ထိုပစ္စေကဗုဒ္ဓါတို့ကို၊ ဒိသ္မာ- မြင်၍၊ ပမုဒိတော- ဝမ်းမြောက်သည်၊ ဟုတွာ- ဖြစ်၍၊ မဟာရဟံ- မြတ်သောသူတို့အား သာလျှင် ထိုက်သော၊ ပိဏ္ဏံ- ဆွမ်းကို၊ ဒတွာ- ဆက်ကပ်လှူဒါန်း၍။

- ပုနော ပုန- တဖန်၊ နိမန္တယိတွာန- ပင့်ဖိတ်၍၊ ရတနမဏ္ဍပ်- ရတနာမဏ္ဍပ်ကို၊ ကတွာ- ပြု၍၊ ဝတ- စင်စစ်၊ ကမ္မာရေဟိ- ရွှေပန်းထိမ်သည် တို့သည်၊ ကတံ- ပြုအပ်သော၊ သောဝဏ္ဏံ- ရွှေဖြင့်ပြီးသော၊ တတ္တကံ- ထိုပစ္စေက ဗုဒ္ဓါတို့အား မျှလောက်သော၊ ပတ္တံ- ရှစ်လုံးသောသပိတ်ကို၊

- တေ သဗ္ဗေ- ထိုပစ္စေကဗုဒ္ဓါတို့သို့၊ သမာနေတွာန- ကောင်းစွာဆောင် ယူ၍၊ သောဏ္ဏာသနေ- ရွှေနေရာ၌၊ ပဝိဋ္ဌာနံ- သီတင်းသုံးတော်မူကုန်သော၊ တေသံ- ထိုပစ္စေကဗုဒ္ဓါတို့အား၊ သော- ထိုကာသိမင်းသည်၊ ပသန္နော- ကြည်ညို သည်၊ (ဟုတွာ)၊ သေဟိ ပါဏိဘိ- မိမိလက်တို့ဖြင့်၊ ဒါနံ- ရွှေသပိတ်အလှူကို၊ အဒါသိ- ပေးလှူပြီ။

- တဒါ- ထိုအခါ၌၊ တမ္ပိ ဒါနံ- ထိုရွှေသပိတ်အလှူကိုလည်း၊ အဟံ- သည်၊ ကာသိရာဇေန- ကာသိမင်းနှင့်၊ သဟ- တကွ၊ အဒါသိ- ပေးလှူခဲ့ပြီ၊ ပုန- တဖန်၊ အဟံ- သည်၊ ဗာရာဏသီယံ- ဗာရာဏသီပြည်၌၊ ကာသိကဂါမကေ- ကာသိက ရွာ၌၊ ဇာတာ- ဖြစ်ပြီ။

- သောပိ- ထိုကာသိမင်းသည်လည်း၊ ဖိတေ- ကြွယ်ဝသော၊ ကုဋ္ဌမ္ပိက- ကုလေ- သူကြွယ်မျိုး၌၊ သုခိတော- ချမ်းသာသဖြင့်ကြီးပွားသည်၊ သဘာတုကော- ညီငယ်နှင့်တကွဖြစ်သည်၊ အာသိ- ဖြစ်ပြီ။ (အဟံ- သည်)၊ ဇေဋ္ဌဿ- အကြီး ဖြစ်သော၊ ဘာတုနော- အကို၏၊ သုပတိဗ္ဗတာ- ခင်ပွန်းကို အလွန်ရိုသေစွာ လုပ်ကျွေးသော၊ ဇာယာ- မယားသည်၊ အဟောသိ- ဖြစ်ပြီ။

(နာ- ၇၄) - ပစ္စေကဗုဒ္ဓံ- ပစ္စေကဗုဒ္ဓါကို၊ ဒိသ္မာန- မြင်၍၊ မမ- တပည့်တော်၏၊ ဘတ္တုနော- အရှင်ခင်ပွန်း၏၊ ကနိယဿ- ညီငယ်၏၊ ဘာဂန္တံ- အဖို့ဖြစ်သော

၁။ ပုနော။ ပုနန္တဝကရထံ ပုနောန္တဝေါ ဥတ္တရပဒလောပံ ကတွာ မနောသဒ္ဓဿ ဝိယ ပုရိမပဒဿ ဩကာရန္တတာ ဘဒ္ဒဗ္ဗာ။ ဒီ၊ ၂၊ ၂၃၄၀။ အံ၊ ၂၊ ၂၃၁။ ဆန်းစစ်၍ ပုန-ကို ပုနော ဟု ဆိုသည်ဟုလည်း ကြံနိုင်။

ထမင်းကို၊ တဿ- ထိုပစ္စေကဗုဒ္ဓါအား၊ ဒတ္တာန- ပေးလှူပြီး၍၊ တမ္ပိ- ခင်ပွန်း၏ ညီငယ်ဖြစ်သော ထိုလုလင်သည်၊ အာဂတေ- လာလတ်သော်၊ အဟံ- သည်၊ ပါဝဒိ- လှူလိုက်ကြောင်း ပြောပြပြီ။

- သော- ခင်ပွန်း၏ညီငယ်ဖြစ်သော ထိုလုလင်သည်၊ (ဝါ) ထိုမတ်သည်၊ ဒါနံ- ဆွမ်းအလှူကို၊ နာဘိနန္ဒိတ္ထ- မနှစ်သက်၊ တတော- ထိုသို့မနှစ်သက်သော ကြောင့်၊ ဥခါ- ယခုကျက်သော ထမင်းအိုးမှ၊ တံ အန္တံ- ထိုထမင်းကို၊ အာနိယ- ဆောင်၍၊ အဟံ- သည်၊ တဿ- ထိုမတ်အား၊ အဒါသိ- ပေးခဲ့ပြီ၊ ပုန- တစ်ဖန်၊ သော- ထိုမတ်သည်၊ တဿေဝ- (တပည့်တော်လှူသော) ထိုပစ္စေကဗုဒ္ဓါအား သာလျှင်၊ တံ အန္တံ- ထိုထမင်းကို၊ အဒါ- ပေးလှူပြန်ပြီ။

- တဒါ- ထိုအခါ၌၊ အဟံ- သည်၊ ဒုဌာ- စိတ်ဆိုးသည်၊ (ဟုတွာ)၊ တံ အန္တံ- မတ်ဖြစ်သူလှူအပ်သော ထိုဆွမ်းကို၊ ဆဉ္စယိတွာန- (ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ၏ လက်မှ ယူကာ) စွန့်ပစ်၍၊ တာဒိနော- သည်းခံခြင်း တာဒိဂုဏ်နှင့်ပြည့်စုံသော၊ တဿ ဗုဒ္ဓဿ- ထိုပစ္စေကဗုဒ္ဓါအား၊ ကလလပုဏ္ဏံ- မကောင်းသောအနံ့ရှိသော ရွံညှန်ဖြင့် ပြည့်သော၊ တံ ပတ္တံ- ထိုသပိတ်ကို၊ အဒါသိ- ပေးလှူခဲ့ပြီ။

- ဒါနေ စ- ဆွမ်းလှူခြင်း၌လည်းကောင်း၊ ဂဟဏေ စေဝ- လှူပြီးသည်ကို တစ်ဖန် ပြန်ယူခြင်း၌ လည်းကောင်း၊ အပစေ- ရိုသေစွာ ပူဇော်သော ပုဂ္ဂိုလ်၌ လည်းကောင်း၊ ပဒုသေပိ စ- ပြစ်မှားသော ပုဂ္ဂိုလ်၌လည်းကောင်း၊ သမစိတ္တမုခံ- တူမျှသောစိတ် တူမျှသောမျက်နှာရှိသော အရှင်ပစ္စေကဗုဒ္ဓါကို၊ ဒိသ္မာ- မြင်၍၊ တဒါ- ထိုအခါ၌၊ အဟံ- သည်၊ ဘုသံ- ပြင်းစွာ၊ သံဝိဇ္ဇိ- ထိတ်လန့်ပြီ။

- ပုန- တစ်ဖန်၊ ပတ္တံ- သပိတ်ကို၊ ဂဟေတွာန- ယူ၍၊ သုဂန္ဓိနာ- မွေးကြိုင်သော နံသာမှုန့်ဖြင့်၊ သောယေတွာ- သုတ်သင်ပွတ်သပ်၍၊ ပသန္တစိတ္တာ- ကြည်ညိုသော စိတ်ရှိသည်၊ (ဟုတွာ)၊ သယတံ- ထောပတ်နှင့်တကွသော၊ သက္ကရံ- ဖြူစင်သော သကာကို၊ ပူရေတွာ- ပြည့်စေ၍၊ အဒံ- ပေးလှူခဲ့ပြီ။

- ယတ္ထ ယတ္ထ- အကြင်အကြင်ဘုံဘဝ၌၊ ဥပပဇ္ဇာမိ- ဖြစ်ရ၏၊ တတ္ထ တတ္ထ- ထိုထိုဖြစ်ရာဘုံဘဝ၌၊ ဒါနတော- အလှူဒါနကြောင့်၊ သုရူပါ- အလွန်အဆင်းလှသည်၊ ဟောမိ- ဖြစ်ရ၏၊ ဗုဒ္ဓဿ- ပစ္စေကဗုဒ္ဓါအား၊ အပကာရေန- ပြစ်မှားခဲ့ခြင်းကြောင့်၊ ဝဒနေန စ- ခံတွင်း၌ကား၊ ဝုဂ္ဂန္ဓာ- မစင်နံ့ကဲ့သို့ မကောင်းသော အနံ့ရှိသည်၊ ဟောမိ- ဖြစ်ရ၏။

- ပုန- တစ်ဖန်၊ ကဿပဝီရဿ- ကဿပမြတ်စွာဘုရား၏၊ စေတိယေ- စေတီတော်ကို၊ နိဓာယန္တမိ- တည်ထားအပ်သော်၊ ဝရံ- မြတ်သော၊ သောဝဏ္ဏံ

ဣဋ္ဌကံ- ရွှေအုတ်ကို၊ အဟံ- သည်၊ မုဒိတာ- ဝမ်းမြောက်သည်၊ (ဟုတွာ-၍)၊ အဒါသိ- ပေးလှူခဲ့ပြီ။

- တံ ဣဋ္ဌကံ- ထိုရွှေအုတ်ကို၊ စတုဇ္ဇာတေန ဂန္ဓေန- ကံကုမံ၊ တောင်လုပ်၊ ကမ္ပည်း၊ လေးညှင်းပွင့်ဟူသော နံ့သာမျိုးလေးပါးဖြင့်၊ နိစယိတွာ- ပေါင်းစပ် ထုံမွမ်း၍ လှူဒါန်းခဲ့ခြင်းကြောင့်၊ ဒုဂ္ဂန္ဓဒေါသမှာ- မစင်နဲ့ကဲ့သို့ စက်ဆုပ်ဘွယ် အနံ့ရှိသောအပြစ်မှာ မုတ္တာ- လွတ်၏၊ သဗ္ဗင်္ဂသုသမာဂတာ- အလုံးစုံ ကောင်းခြင်း ငါးပါးတို့နှင့် ပြည့်စုံခြင်းသို့ရောက်၏။

- သတ္တ ပါတိသဟဿာနိ- ခုနစ်ထောင်သောခွက်တို့ကို၊ သတ္တဟိ- ခုနစ်ပါး ကုန်သော၊ ရတနေဟေဝ- ရတနာတို့ဖြင့်သာလျှင်၊ ကာရေတွာ- ပြုစေ၍ လည်းကောင်း၊ ယတပူရာနိ- ထောပတ်တို့ဖြင့် ပြည့်ကုန်သော၊ ဝဠိနိ- မီးစာတို့ကို၊ သဟဿသော- တစ်ထောင်စီ၊ ပက္ခိပိတွာ စ- ထည့်၍လည်းကောင်း၊ ပဒီပေတွာ စ- ဆီမီးညှိထွန်း၍လည်းကောင်း၊ လောကနာထဿ- မြတ်စွာဘုရားကို၊ ပူဇနတ္ထံ- ပူဇော်ခြင်းအကျိုးငှါ၊ ဝိပ္ပသန္ဓေန- အထူးသဖြင့် ကြည်ညိုသော၊ စေတဿ- စိတ်ဖြင့်၊ သတ္တပန္နိယော- ခုနစ်စင်တို့ကို၊ ဌပယိ- ထားပြီ။

- တဒါပိ- ထိုအခါ၌လည်း၊ အဟံ- သည်၊ တမ္ပိ ပုညမ္ပိ- ထိုကောင်းမှု၌၊ ဝိသေသတော- အထူးအားဖြင့်၊ ဘာဂိနိ - အဘို့ရှိသည်၊ (အာသိ- ဖြစ်ပြီ)၊ (သော- ထိုယောက်ျားသည်)၊ ပုန- တစ်ဖန်၊ ကာသိသု- ကာသိတိုင်းတို့၌၊ သုမိတ္တာ ဣတိ- သုမိတ္တ ဟူ၍၊ ဝိသုတော- ထင်ရှားကျော်စောသော သူကြွယ်သည်၊ သဉ္ဇာတော- ကောင်းစွာဖြစ်၏။

- အဟံ- သည်၊ တဿ- ထိုသုမိတ္တသူကြွယ်၏၊ သုဒိတာ- ချမ်းသာခြင်းသို့ ရောက်သော၊ သဇ္ဇိတာ- စီရင်အပ်သော၊ ပိယာ- ချစ်အပ်သော၊ ဘရိယာ- မယား သည်၊ အာသိ- ဖြစ်ပြီ၊ တဒါပိ- ထိုအခါ၌လည်း၊ (သော- ထိုသုမိတ္တသူကြွယ်သည်)၊ ပစ္စေကမုနိနော- ပစ္စေကဗုဒ္ဓါအား၊ ယနဝေဌနံ- တခဲနက်သော ဦးရစ်ခေါင်း ပေါင်းကို၊ အဒါသိ- ပေးလှူပြီ။

- (အဟံ- သည်)၊ ဥတ္တမံ- မြတ်သော၊ ဒါနံ- အလှူကို၊ မောဒိတွာ- ဝမ်းမြောက်၍၊ တဿာပိ- ထိုမြတ်သောအလှူ၏လည်း၊ ဘာဂိနိ- အဘို့ရှိသည်၊ အာသိ- ဖြစ်ပြီ၊ ပုနာပိ- တစ်ဖန်လည်း၊ ကာသိရဌမ္ပိ- ကာသိတိုင်း၌၊

၀။ လက်ရှိ အဋ္ဌကထာစာအုပ်၌ ဘာဂိနိယံ- ဟု တွေ့ရသည်၊ မန္တလေး စန္ဒာမုနိဘုရား နှင့် ကုသိုလ်တော် ကျောက်စာတို့၌ကား ဘာဂိနိဟံ- ဟု တွေ့ရသည်၊ အောက်တန်ဂါယာကျော်၌လည်း "တဿာပိ ဘာဂိနိ အာသိ" ဟု တွေ့ရသဖြင့် ဘာဂိနိဟံ ဟူသော ယူပေါ်လိုက်သည်။

ကောလိယဇာတိယာ- ကောလိယမိန်း၌၊ ဇာတော- ဖြစ်၏။

(နာ- ၇၅) - တဒါ- ထိုအခါ၌၊ ကောလိယပုတ္တာနံ- ကောလိယသားတို့၏၊ ပဉ္စဟိ သတေဟိ- ငါးရာတို့နှင့်၊ သဟ- တကွ၊ (သော- ထိုသုမိတ္တသူကြွယ်သည်) ပစ္စေကဗုဒ္ဓါနံ- ပစ္စေကဗုဒ္ဓါတို့၏၊ ပဉ္စသတာနိ- ငါးရာတို့ကို၊ သမုပဋ္ဌဟိ- ကောင်းစွာ လုပ်ကျွေးပြီ။

တေမာသံ- ဝါတွင်းသုံးလပတ်လုံး၊ တပ္ပယိတ္တာန- ရောင့်ရဲစေ၍၊ (ဝါ) လုပ်ကျွေး၍၊ တိစိဝရေ စ- သုံးထည်သော သင်္ကန်းတို့ကိုလည်း၊ အဒါသိ- ပေးလှူပြီ၊ တဒါ- ထိုအခါ၌၊ (အဟံ)၊ တဿ- ထိုကာသိသူကြွယ်၏၊ ပုညကမ္မ- ပထာနုဂါ- ကုသိုလ်ကမ္မပထ လမ်းစဉ်သို့ အစဉ်လိုက်သော၊ ဇာယာ- မယားသည်၊ အာသိ- ဖြစ်ခဲ့ပြီ။

တတော- ထိုဘဝမှ၊ စုတော- စုတေလတ်သော်၊ မဟာယသော- များသော အခြံအရံရှိသော၊ နန္ဒော နာမ- နန္ဒမည်သော၊ ရာဇာ- မင်းသည်၊ အဟု- ဖြစ်ပြီ၊ (အဟံ)၊ တဿာပိ- ထိုနန္ဒမင်း၏လည်း၊ သဗ္ဗကာမသမိဒ္ဓိနိ- ခပ်သိမ်းသော ကာမဂုဏ်ဖြင့် ပြီးပြည့်စုံသော၊ မဟေသီ- မိဖုရားသည်၊ အာသိ- ဖြစ်ခဲ့ပြီ။

တဒါ- ထိုအခါ၌၊ မဟိပတိ- ရေမြေရှင်ဖြစ်သော၊ ဗြဟ္မဒတ္တော- ဗြဟ္မဒတ် အမည်ရှိသော၊ ရာဇာ- မင်းသည်၊ ဘဝိတ္တာန- ဖြစ်၍၊ ပဒုမဝတီပုတ္တာနံ- ပဒုမဝတီ မိဖုရား၏သားဖြစ်ကုန်သော၊ သတာနိ ပဉ္စနုနာနိ- မယုတ်လျော့ကုန်သော ငါးရာ အပြည့်ဖြစ်ကုန်သော၊ ပစ္စေကမုနိနံ- ပစ္စေကဗုဒ္ဓါတို့ကို၊ ရာဇယျာဓေ- မင်းဥယျာဉ်၌၊ နိဝါသေတွာ- နေစေ၍၊ ယာဝဇီဝံ- အသက်ထက်ဆုံး၊ ဥပဋ္ဌဟိ- လုပ်ကျွေးပြီ၊ နိဗ္ဗုတာနိ စ- ပရိနိဗ္ဗာန်စံတော်မူကုန်သော ပစ္စေကဗုဒ္ဓါတို့ကိုလည်း၊ စေတိယာနိ- စေတီတို့ကို၊ ကာရေတွာ- ပြုစေ၍၊ ပူဇယိ- ပူဇော်ပြီ။

ဥဘော- နှစ်ယောက်ကုန်သော၊ မယံ- တပည့်တော်တို့သည်၊ ပဗ္ဗဇိတွာ- ရဟန်းပြု၍၊ အပ္ပမညာယော- အပ္ပမညာတို့ကို၊ (ဝါ) ဗြဟ္မဝိဟာရတရားလေးပါး တို့ကို၊ ဘာဝေတွာ- ပွားများ၍၊ ဗြဟ္မလောကံ- ဗြဟ္မာ့ပြည်သို့၊ အဂမ္ဘသေ- လားရောက်ခဲ့ကြရလေပြီ။

တတော- ထိုဗြဟ္မာ့ပြည်မှ၊ စုတော- စုတေလတ်သော်၊ (သော- ထိုကဿပ လောင်းလျာသည်)၊ မဟာတိတ္ထေ- မဟာတိတ္ထရှာ၌၊ ပိပ္ပလာယနော- ပိပ္ပလိလုလင် သည်၊ သုဇာတော- ကောင်းစွာဖြစ်၏၊ မာတာ- အမိသည်၊ သုမနဒေဝီတိ- သုမနဒေဝီ မည်၏၊ ပိတာ- ခမည်းတော်သည်၊ ကောသိဂေါတ္တော- ကောသိယ အနွယ်ဖြစ်သော၊ ဒီဇော- ပုဏ္ဏားတည်း။

- အဟံ- တပည့်တော်သည်၊ မဒ္ဒေ- မဒ္ဒမည်သော၊ ဇနပဒေ- ဇနပုဒ်၌၊ သာကလာယ- သာကလ မည်သော၊ ပုရုတ္တမေ- မြတ်သောပြည်၌၊ ကပ္ပိလဿ- ကပ္ပိလမည်သော၊ ဒိဇဿ- ပုဏ္ဏား၏၊ ဇိတာ- သမီးသည်၊ အာသိ- ဖြစ်ခဲ့ပြီ၊ မာတာ- အမိသည်၊ သုစိမတိ- သုစိမတိ မည်၏။
- ပိတာ- ခမည်းတော်သည်၊ မံ- တပည့်တော်ကို၊ ယနကဉ္စနဗိဓမ္မန- တစ်ခဲနက်သော ရွှေရုပ်နှင့်၊ နိမ္မိနိတ္တာန- လဲလှယ်၍၊ ကာမေဟိ- ကာမဂုဏ်တို့မှ၊ ဝဇ္ဇိတဿ- ကြဉ်သော၊ ကဿပဓီရဿ- ကဿပလုလင် ပညာရှိအား၊ မံ- ကို၊ အဒါ- ပေးပြီ။
- ကာရုဏိကော-သနားခြင်းကရုဏာရှိသော၊ သော- ထိုကဿပလုလင် သည်၊ ကဒါစိ- တစ်ခုသောကာလ၌၊ ကမ္မန္တပေက္ခကော- လုပ်ငန်းကို ကြည့်ရှုလို သည်၊ (ဟုတွာ)၊ ဂန္ဓာ- သွားလတ်သော်၊ ကာကာဒိကေဟိ- ကျီးအစရှိသည် တို့သည်၊ ခဇ္ဇန္တေ- ခဲအပ်ကုန်သော၊ ပါဏေ- သတ္တဝါငယ်တို့ကို၊ ဒိသ္မာန- မြင်၍၊ သံဝိဇိ- ထိတ်လန့်ပြီ။
- အဟံ- တပည့်တော်သည်၊ ယရေဝ- အိမ်၌ပင်လျှင်၊ အာတပတာပနေ- နေပူလှန်းထားအပ်သော၊ တိလေ- နှမ်း၌၊ ဇာတေ- ဖြစ်ကုန်သော၊ ကိမိ- ပိုးတို့ကို၊ ကာကေဟိ- ကျီးတို့သည်၊ ခဇ္ဇန္တေ- ခဲအပ်သည်တို့ကို၊ ဒိသ္မာန- မြင်၍၊ တဒါ- ထိုအခါ၌၊ သံဝေဂံ- ထိတ်လန့်ခြင်းကို၊ အလဘိ- ရပြီ။
- တဒါ- ထိုအခါ၌၊ သော ဓီရော- ထိုကဿပလုလင်ပညာရှိသည်၊ ပဗ္ဗဇိ- ရဟန်းပြုပြီ၊ အဟမ္မိ- သည်လည်း၊ တံ- ထိုကဿပလုလင်သို့၊ အနုပဗ္ဗဇိ- အတုလိုက်၍ ရဟန်းပြုပြီ၊ အဟံ- သည်၊ ပဉ္စ ဝဿာနိ- ငါးနှစ်တို့ပတ်လုံး၊ ပရိဗ္ဗာဇဝတေ- ပရိဗိုဇ်တို့၏ အကျင့်၌၊ နိဝသိ- နေထိုင်ကျင့်သုံးခဲ့ပြီ။
- ယဒါ- အကြင်အခါ၌၊ ဇိနပေါသိကာ- ဘုရားရှင်ကို ယုယပိုက်ထွေး မွေးမြူ တတ်သော၊ ဂေါတမီ- မိထွေးတော် ဂေါတမီသည်၊ ပဗ္ဗဇိတာ- ရဟန်းပြုသည်၊ အာသိ- ဖြစ်ပြီ၊ တဒါ- ထိုအခါ၌၊ အဟံ- သည်၊ တံ- ထိုမိထွေးတော် ဂေါတမီသို့၊ ဥပဂန္ဓာ- ဆည်းကပ်၍၊ ဗုဒ္ဓေန- မြတ်စွာဘုရားသည်၊ အနုသာသိတာ- ဆုံးမအပ် သည်ဖြစ်၍။
- (နှာ- ၇၆) - န စိရေနေဝ ကာလေန- မကြာမြင့်သောကာလ၌သာလျှင်၊ အရဟတ္တံ- အရဟတ္တဖိုလ်သို့၊ အပါပုဏိ- ရောက်ပြီ၊ သိရီမတော- ဘုန်းကျက်သရေရှိသော၊ ကဿပဿ- ကဿပလုလင်၏၊ ကလျာဏမိတ္တတ္ထံ- ကောင်းသော အဆွေခင်ပွန်း ရှိသည်၏အဖြစ်သည်၊ အဟော- အံ့ဩဖွယ် ကောင်းလေစွ။

- ဗုဒ္ဓဿ- မြတ်စွာဘုရား၏၊ သုတော- သားဖြစ်သော၊ ဒါယာဒေါ- လောကုတ္တရာတရားတည်းဟူသော အမွေကိုခံထိုက်သော၊ သုသမာဟိတော- ကောင်းစွာ တည်ကြည်သော၊ ယော ကဿပေါ- အကြင် မဟာကဿပမထေရ် သည်၊ ပုဗ္ဗေနိဝါသံ- ရှေး၌နေဖူးသော ခန္ဓာအစဉ်ကို၊ အဝေဒိ- သိပြီ၊ သဂ္ဂဗ္ဗ- ဗြဟ္မာနှစ်ဆယ်၊ နတ်ပြည်ခြောက်ထပ်ဟု ဆိုအပ်သော နှစ်ဆယ်ခြောက်ရပ်သော သုဂတိဘုံကိုလည်းကောင်း၊ အပါယဉ္စ- အပါယ်လေးဘုံကိုလည်းကောင်း၊ ပဿတိ- လက်တွင်တင်ထား သွန်သွားသီးကဲ့သို့ ဒိဗ္ဗစက္ခုဖြင့် မြင်၏။

- အထော- ထိုမှတစ်ပါး၊ မုနိ- ကဿပရဟန်းမြတ်သည်၊ ဇာတိက္ခယံ- ဇာတိ၏ကုန်ရာဖြစ်သော အရဟတ္တဖိုလ်သို့၊ ပတ္တာ- ရောက်ပြီ၊ အဘိညာ အဘိညာယ- ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် သစ္စာလေးပါး တရားကိုသိ၍၊ ဝေါသိတော- တစ်ဆယ့်ခြောက်ပါးသော မဂ်ကိစ္စတို့၏ ပြီးဆုံးခြင်းသို့ ရောက်ပြီ၊ တိဟိ- သုံးပါး ကုန်သော၊ ဇတာဟိ ဝိဇ္ဇာဟိ- ဤ ပု၊ ဒိ၊ အာ ဟူသောဝိဇ္ဇာတို့ဖြင့်၊ တေဝိဇ္ဇာ- ဝိဇ္ဇာသုံးပါးရှိသော၊ ဗြာဟ္မဏော- မကောင်းမှုကို အပပြုပြီးသော ရဟန္တာသည်၊ ဟောတိ- ဖြစ်၏။

- တထေဝ- ထိုအရှင်မဟာကဿပမထေရ် အတူသာလျှင်၊ ဘဒ္ဒါ- ကာပိလာနိပိ- ဘဒ္ဒါကာပိလာနိသည်လည်း၊ တေဝိဇ္ဇာ- ပု ဒိ အာ ဟူသောဝိဇ္ဇာ သုံးပါးနှင့် ပြည့်စုံ၏၊ မစ္စဟာယိနိ- သေခြင်းကိုပယ်၏၊ သဝါဟနံ- ကိလေသာ အစရှိသော စစ်သည်ဗိုလ်ပါနှင့်တကွသော၊ မာရံ- မာရ်ငါးပါးကို၊ ဇိတ္တာ- အောင် ပြီး၍၊ အန္တိမံ- အဆုံးစွန်ဖြစ်သော၊ ဒေဟံ- ခန္ဓာကိုယ်ကို၊ ဓာရေတိ- ဆောင်၏။

- ပဗ္ဗဇိတာ- ရဟန်းဖြစ်ကြကုန်သော၊ ဥဘော- နှစ်ယောက်ကုန်သော၊ တေ မယံ- ထိုတပည့်တော်တို့သည်၊ လောကေ- လောက၌၊ အာဒီနဝံ- အပြစ်ကို၊ ဒိသ္မာ- မြင်၍၊ ဒန္တာ- ဆုံးမအပ်ပြီးကုန်သည်၊ (ဝါ) ယဉ်ကျေးပြီးကုန်သည်၊ ခိဏာသဝါ- ကုန်ပြီးသော အာသဝေါတရားတို့ရှိကုန်သည်၊ (ဝါ) အာသဝေါ ကင်းကွာ ရဟန္တာတို့သည်၊ အမှ- ဖြစ်ကုန်၏၊ သီတိဘူတာ- ကိလေသာတို့၏ ပူလောင်မှုမရှိခြင်းကြောင့် ငြိမ်းအေးခြင်းသို့ ရောက်ကုန်သည်၊ နိဗ္ဗာတာ- သဉ္ဇပါဒိသေသ နိဗ္ဗာနဓာတ်ဖြင့် ငြိမ်းကုန်သည်၊ အမှ- ဖြစ်ကုန်၏။

ကိလေသာ ဈာပိတာ မယံ။ပ။ ကတံ ဗုဒ္ဓဿ သာသန"န္တိ

ပန- ဆက်၊ အရဟတ္တံ- အရဟတ္တဖိုလ်သို့၊ ပတ္တာ- ရောက်ပြီး၍၊ ပုဗ္ဗေနိဝါသ- ဉာဏေ- ပုဗ္ဗေနိဝါသဉာဏ်၌၊ စိဏ္ဍဝသီ- လေ့ကျက်အပ်ပြီးသော ဝသီဘော်ရှိသည်၊ အဟောသိ- ဖြစ်ပြီ။ တတ္ထ- ထိုပုဗ္ဗေနိဝါသဉာဏ်၌၊ သာတိသယံ- အလွန်အကဲ၊

ကတာဓိကာရတ္တာ- ပြုအပ်ပြီးသော လွန်ကဲသော ကောင်းမှုရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊
 အပရဘာဂေ- နောက်အဖို့၌၊ တံ- ထိုဘဒ္ဒါကာပိလာနီထေရီမကို၊ သတ္တာ- မြတ်စွာ
 ဘုရားသည်၊ ဇေတဝနေ- ဇေတဝန်ကျောင်းတော်၌၊ အရိယဂဏမဇ္ဈေ- အရိယာပုဂ္ဂိုလ်
 အပေါင်း၏ အလယ်၌၊ နိသိန္ဒော- နေတော်မူလျက်၊ ဘိက္ခုနိယော- ဘိက္ခုနီတို့ကို၊
 ပဋိပါဋိယာ- အစဉ်အားဖြင့်၊ ဌာနန္တရေသု- ရာထူးဌာနန္တရတို့၌၊ ဌပေန္တော- ထားတော်မူ
 လတ်သော်၊ ပုဗ္ဗေနိဝါသံ- ရှေး၌နေအပ်ဖူးသော ခန္ဓာအစဉ်ကို၊ အနုဿရန္တိနံ- အမှတ်ရ
 နိုင်သော ဘိက္ခုနီမတို့တွင်၊ အဂ္ဂဌာနေ- အမြတ်ဆုံးအရာ၌ (ဝါ) ပုဗ္ဗေနိဝါသဇေတဝန်အရာ၌၊
 ဌပေသိ- ထားတော်မူပြီ။ သာ- ထိုဘဒ္ဒါကာပိလာနီထေရီမသည်၊ ဧကဒိဝသံ- တစ်နေ့သ၌၊
 မဟာကဿပတ္ထေရဿ- မဟာကဿပမထေရ်၏၊ ဂုဏာဘိတ္ထဝနပုဗ္ဗကံ- ဂုဏ်ကိုချီးမွမ်း
 ခြင်းလျှင် ရှေ့သွားရှိသော၊ အတ္တနော- မိမိ၏၊ ကတကိစ္စတာဒိဝိဘာဝနမုခေန- ပြုအပ်ပြီး
 သော မဂ်ကိစ္စရှိသူ၏အဖြစ်အစရှိသည်ကို ဖွင့်ပြခြင်းကို အဦးပြုသဖြင့်၊ ဥဒါနံ- ဥဒါန်းကို၊
 ဥဒါနေန္တိ- ကျူးရင့်လိုသည်ဖြစ်၍၊ “ပုတ္တော ဗုဒ္ဓဿ ဒါယာဒေါ ။ ပ ။ သီတိဘူတာမှ
 နိဗ္ဗုတာ”တိ- - - ဟူကုန်သော၊ ဣမာ ဂါထာ- တို့ကို၊ အဘာသိ- ရွတ်ဆိုတော်မူပြီ။

(ဂါထာအနက်)

၆၃။ ဗုဒ္ဓဿ- မြတ်စွာဘုရား၏၊ ပုတ္တော- သားဖြစ်သော၊ ဒါယာဒေါ-
 လောကုတ္တရာတရားတည်းဟူသော အမွေကိုခံထိုက်သော၊ သုသမာဟိတော-
 ကောင်းစွာတည်ကြည်သော၊ ယော ကဿပေါ- အကြင်မဟာကဿပ မထေရ်
 သည်၊ ပုဗ္ဗေနိဝါသံ- ရှေး၌နေဖူးသော ခန္ဓာအစဉ်ကို၊ အဝေဒိ- သိပြီ၊ သဂ္ဂဗ္ဗ-
 ဗြဟ္မာနှစ်ဆယ်၊ နတ်ပြည်ခြောက်ထပ်ဟုဆိုအပ်သော နှစ်ဆယ်ခြောက်ရပ်သော
 သုဂတိဘုံကိုလည်းကောင်း၊ အပါယဉ္စ- အပါယ်လေးဘုံကိုလည်းကောင်း၊
 ပဿတိ- လက်တွင်တင်ထား သျှစ်သျှားသီးကဲ့သို့ ဒိဗ္ဗစက္ခုဖြင့် မြင်၏။

၆၄။ အထော- ထိုမှတစ်ပါး၊ မုနိ- ကဿပရဟန်းမြတ်သည်၊ ဇာတိက္ခယံ-
 ဇာတိ၏ကုန်ရာဖြစ်သော အရဟတ္တဖိုလ်သို့၊ ပတ္တော- ရောက်ပြီ၊ အဘိညာ
 အဘိညာယ- ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် သစ္စာလေးပါး တရားကိုသိ၍၊ ဝေါသိတော-
 တစ်ဆယ့်ခြောက်ပါးသော မဂ်ကိစ္စတို့၏ပြီးဆုံးခြင်းသို့ ရောက်ပြီ၊ တိဟိ- သုံးပါး
 ကုန်သော၊ ဧတာဟိ ဝိဇ္ဇာဟိ- ဤ ပု၊ ဒိ၊ အာ ဟူသောဝိဇ္ဇာတို့ဖြင့်၊ တေဝိဇ္ဇော-
 ဝိဇ္ဇာသုံးပါးရှိသော၊ ဗြာဟ္မဏော- မကောင်းမှုကို အပ်ပြုပြီးသော ရဟန္တာသည်၊
 ဟောတိ- ဖြစ်၏။

၆၅။ တထေဝ- ထိုအရှင်မဟာကဿပမထေရ်အတူသာလျှင်၊ ဘဒ္ဒါ-
 ကာပိလာနီဝိ- ဘဒ္ဒါကာပိလာနီသည်လည်း၊ တေဝိဇ္ဇာ- ပု၊ ဒိ၊ အာ ဟူသော

ဝိဇ္ဇာ သုံးပါးနှင့် ပြည့်စုံ၏။ မစ္ဆဟာယိနီ- သေခြင်းကိုပယ်၏။ သဝါဟနံ- ကိလေသာ အစရှိသော စစ်သည်ဗိုလ်ပါနှင့် တကွသော၊ မာရံ- မာရ်ငါးပါးကို၊ ဇေတွာ- အောင် ပြီး၍၊ အန္တိမံ- အဆုံးစွန်ဖြစ်သော၊ ဒေဟံ- ခန္ဓာကိုယ်ကို၊ ဓာရေတိ- ဆောင်၏။

၆၆။ ပဗ္ဗဇိတာ- ရဟန်းဖြစ်ကြကုန်သော၊ ဥဘော- နှစ်ယောက်ကုန်သော၊ တေ မယံ- ထိုတပည့်တော်တို့သည်၊ လောကေ- လောက၌၊ အာဒီနဝံ- အပြစ်ကို၊ ဒိသ္မာ- မြင်ကုန်၍၊ ဒန္တာ- ဆုံးမအပ်ပြီးကုန်သည်၊ (ဝါ) ယဉ်ကျေးပြီးကုန်သည်၊ ခီဏာသဝါ- ကုန်ပြီးသော အာသဝေါတရားတို့ရှိကုန်သည်၊ (ဝါ) အာသဝေါ ကင်းကွာ ရဟန္တာတို့သည်၊ အမှ- ဖြစ်ကုန်၏၊ သီတိဘူတာ- ကိလေသာတို့၏ ပူလောင်မှုမရှိခြင်းကြောင့် ငြိမ်းအေးခြင်းသို့ ရောက်ကုန်သည်၊ နိဗ္ဗုတာ- သဉ္ဇပါဒိသေသ နိဗ္ဗာနဓာတ်ဖြင့် ငြိမ်းကုန်သည်၊ အမှ- ဖြစ်ကုန်၏။

(အ- ၇၇) ၆၇။ တတ္ထ- ထိုဂါထာ၌၊ ပုတ္တော ဗုဒ္ဓဿ ဒါယာဒေါတိ- - - ကား၊ ဗုဒ္ဓါနုဗုဒ္ဓဘာဝတော- မြတ်စွာဘုရားသို့ အစဉ်လိုက်၍ သစ္စာလေးပါးတရားကို သိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ- မြတ်စွာဘုရား၏၊ အနုဇာတသုတော- အနုဇာတသား ဖြစ်သော၊ တတော ဧဝ- ထို့ကြောင့်သာလျှင်၊ ဒါယဘူတဿ- အမွေဖြစ်၍ဖြစ်သော၊ တဿ နဝလောကုတ္တရဓမ္မဿ- ထိုကိုးပါးသော လောကုတ္တရာတရားကို၊ အာဒါနေန- ယူခြင်းဖြင့်၊ ဒါယာဒေါ- အမွေခံဖြစ်သော၊ ကဿပေါ- ကဿပမထေရ်သည်၊ လောကီယ- လောကုတ္တရေဟိ- လောကီလောကုတ္တရာဖြစ်ကုန်သော၊ သမာဓိဟိ- သမာဓိတို့ဖြင့်၊ သုဠ- ကောင်းစွာ၊ သမာဟိတစိတ္တတာယ- တည်ကြည်သောစိတ်ရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ သုသမာဟိတော- ကောင်းစွာတည်ကြည်သော။ ပုဗ္ဗေနိဝါသံ ယော'ဝေဒီတိ- - - ကား၊ ယော မဟာကဿပတ္ထေရော- အကြင်မဟာကဿပမထေရ်သည်၊ ပုဗ္ဗေနိဝါသံ- ရှေး၌ နေအပ်ဖူးသော ခန္ဓာအစဉ်ကို၊ အတ္တနော စ- မိမိ၏လည်းကောင်း၊ ပရေသဉ္စ- သူတစ်ပါး တို့၏ လည်းကောင်း၊ နိဝုတ္တက္ခန္ဓသန္တာနံ- နေအပ်ဖူးသော ခန္ဓာအစဉ်ကို၊ ပုဗ္ဗေနိဝါသာ- နုဿတိဉာဏေန- ပုဗ္ဗေနိဝါသာနုဿတိဉာဏ်ဖြင့်၊ ပါကဋံ- ထင်ရှားသည်ကို၊ ကတွာ- ပြု၍၊ အဝေဒိ အညာသိ- သိပြီ၊ ပဋိဝိဇ္ဇိ- ထိုးထွင်း၍ သိပြီ။ သဂ္ဂါပါယဉ္စ ပဿတိတိ- - - ကား၊ ဆဗ္ဗိသတိဒေဝလောကဘေဒံ- ဗြဟ္မာနှစ်ဆယ်၊ နတ်ပြည်ခြောက်ထပ်ဟုဆိုအပ်သော နှစ်ဆယ်ခြောက်ရပ်သော ဒေဝလောကအပြားရှိသော၊ သဂ္ဂဉ္စ- သုဂတိဘုံကိုလည်းကောင်း၊ စတုပ္ပိမံ- လေးပါးအပြားရှိသော၊ အပါယဉ္စ- အပါယ်ဘုံကိုလည်းကောင်း၊ ဒိဗ္ဗစက္ခုနာ- ဒိဗ္ဗစက္ခုအဘိညာဉ်ဖြင့်၊ ဟတ္ထတလေ- လက်ဖဝါးပြင်၌၊ အာမလကံ ဝိယ- သျှစ်သျှားသီးကို ကဲ့သို့၊ ပဿတိ- မြင်၏။

၆၈။ အထော ဇာတိက္ခယံ ပတ္တောတိ- - - ကား၊ တတော ပရံ- ထိုမှနောက်၌၊

ဇာတိက္ခယသင်္ခါတံ- ဇာတိ၏ကုန်ရာဟုဆိုအပ်သော၊ အရဟတ္တံ- အရဟတ္တဖိုလ်သို့၊
 ပတ္တော- ရောက်၏။ အဘိညာယ- ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် သိ၍၊ အဘိဝိသိဋ္ဌေန- အလွန်
 ထူးမြတ်သော၊ ဉာဏေန- ဉာဏ်ဖြင့်၊ အဘိညေယျံ- ထိုးထွင်း၍ သိအပ်သော၊ ဓမ္မ-
 တရားကို၊ အဘိဇာနိတွာ- ထိုးထွင်းသိ၍၊ ပရိညေယျံ- ပိုင်းခြား၍ သိထိုက်သော၊ ဓမ္မ-
 ကို၊ ပရိဇာနိတွာ- ပိုင်းခြားသိ၍၊ ပဟာတဗ္ဗံ- ပယ်ထိုက်သော၊ ဓမ္မ- ကို၊ ပဟာယ- ပယ်၍၊
 သန္တိကာတဗ္ဗံ- မျက်မှောက်ပြုထိုက်သော၊ ဓမ္မ- ကို၊ သန္တိကတွာ- မျက်မှောက်ပြု၍၊
 ဝေါသိတော- တစ်ဆယ့်ခြောက်ပါးသောမဂ်ကိစ္စတို့၏ ပြီးဆုံးခြင်းသို့ ရောက်ပြီ၊ နိဋ္ဌံ-
 တစ်ဆယ့်ခြောက်ပါးသော မဂ်ကိစ္စတို့၏ ပြီးဆုံးခြင်းသို့၊ ပတ္တော- ရောက်ပြီ၊ ကတကိစ္စော-
 ပြုအပ်ပြီးသော တစ်ဆယ့်ခြောက်ပါးသော မဂ်ကိစ္စရှိ၏။ အာသဝက္ခယပညာသင်္ခါတံ-
 အာသဝက္ခယပညာဟုဆိုအပ်သော၊ မောနံ- အရဟတ္တမဂ်ဉာဏ်သို့၊ ပတ္တတ္တာ- ရောက်
 သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ မုနိ- မုနိမည်၏။

၆၅။ တထေဝ ဘဒ္ဒါကာပိလာနီတိ- - -ကား၊ မဟာကဿပေါ- အရှင် မဟာ
 ကဿပမထေရ်သည်၊ ယထာဝုတ္တာဟိ- အကြင်အကြင်ဆိုအပ်ပြီးကုန်သော၊ တီဟိ- သုံးပါး
 ကုန်သော၊ ဧတာဟိ ဝိဇ္ဇာဟိ- ဤ ပု၊ ဒိ၊ အာ ဟူသောဝိဇ္ဇာတို့နှင့်၊ တေဝိဇ္ဇော စ- ဝိဇ္ဇာ
 သုံးပါးနှင့်ပြည့်စုံသည်လည်းကောင်း၊ မဇ္ဈဟာယီ စ- သေခြင်းကို ပယ်သည်လည်းကောင်း၊
 ဟောတိ ယထာ- ဖြစ်သကဲ့သို့၊ တထေဝ- ထို့အတူသာလျှင်၊ ဘဒ္ဒါကာပိလာနီ- ဘဒ္ဒါ
 ကာပိလာနီသည်၊ တေဝိဇ္ဇော စ- ဝိဇ္ဇာသုံးပါးနှင့် ပြည့်စုံသည်လည်းကောင်း၊ မဇ္ဈဟာယီနီ-
 သေခြင်းကိုပယ်သည်လည်းကောင်း၊ ဟောတိ- ဖြစ်၏။ ဣတိ- ဤကား အနက်တည်း။
 တတော ဧဝ- ထို့ကြောင့်သာလျှင်၊ ဓာရေတိ အန္တိမံ ဒေဟံ၊ ဇေတွာ မာရံ သဝါဟနန္တိ- -
 -ဟူ၍၊ အတ္တာနမေဝ- မိမိကိုယ်ကိုပင်လျှင်၊ ပရံ ဝိယ- သူတစ်ပါးကိုကဲ့သို့၊ ကတွာ- ပြု၍၊
 ဒဿေတိ- ပြ၏။

၆၆။ ဣဒါနိ- ယခုအခါ၌၊ ထေရဿ- မထေရ်၏၊ ပဋိပတ္တိ- ပဋိပတ်သည်၊
 အာဒိမဇ္ဈပရိယောသာနကလျာဏာ- အစ၊ အလယ်၊ အဆုံး၌ ကောင်းခြင်းရှိသည်၊ ဟောတိ
 ယထာ- ဖြစ်သကဲ့သို့၊ ဧဝံ- ဤအတူ၊ မမဝိ- တပည့်တော်၏လည်း၊ (ပဋိပတ္တိ- သည်၊
 အာဒိမဇ္ဈပရိယောသာနကလျာဏာ- သည်၊ ဟောတိ- ဖြစ်၏။) ဣတိ- ဤသို့၊ ဒဿေန္တိ-
 ပြလိုသည်၊ (ဟုတွာ)၊ “ဒိသ္မာ အာဒိနဝ”န္တိ- - -အစရှိသော၊ ဩသာနဂါထံ- အဆုံးဖြစ်သော
 ဂါထာကို၊ အာဟ- ဆိုပြီ။ တတ္ထ- ထိုဂါထာ၌၊ တျံ’မှ ဒီဏာသဝါ ဒန္တာတိ - - ကား၊
 မဟာကဿပတ္ထေရော- အရှင်မဟာကဿပမထေရ်သည်လည်းကောင်း၊ အဟဉ္စ-
 တပည့်တော် ဘဒ္ဒါကာပိလာနီထေရီမသည်လည်းကောင်း၊ တေ မယံ- ထိုတပည့်တော်တို့
 သည်၊ ဥတ္တမေန- မြတ်သော၊ ဒမေန- ကိုယ်စိတ်တို့ကို ဆုံးမခြင်းဖြင့်၊ ဒန္တာ စ- ယဉ်ကျေး

ပြီးကုန်သည်လည်းကောင်း၊ သဗ္ဗသော- ခပ်သိမ်းသောအခြင်းအရာအားဖြင့်၊ ဒီကာသဝါ
 စ- ကုန်ပြီးသော အာသဝေါရှိကုန်သည်လည်းကောင်း၊ အမှ- ဖြစ်ကုန်၏။ သီတိဘူတာမှ
 နိဗ္ဗုတာတိ- - ကား၊ တတော ဇေ- ထို့ကြောင့်သာလျှင်၊ ကိလေသပရိစ္ဆာဟာဘာဝတော-
 ကိလေသာတို့၏ပူလောင်မှု မရှိခြင်းကြောင့်၊ သီတိဘူတာ- ငြိမ်းအေးခြင်းသို့ ရောက်ကုန်
 သည်လည်းကောင်း၊ သဥပါဒိသေသာယ- ဝိပါက်နာမက္ခန္ဓာ ကဋတ္တာရုပ် အကြွင်းအကျန်
 ရှိသော၊ နိဗ္ဗာနဓာတုယာ- နိဗ္ဗာနဓာတ်ဖြင့်၊ နိဗ္ဗုတာ စ- ငြိမ်းကုန်သည်လည်းကောင်း၊
 အမှ ဘဝါမ- ဖြစ်ကုန်၏။ ဣတိ အယံ-ကား၊ အတ္ထော- တည်း။
 ဘဒ္ဒါကာပိလာနိထေရီဂါထာဝဏ္ဏနာ- သည်၊ နိဋ္ဌိတာ- ပြီ။
 စတုတ္ထနိပါတဝဏ္ဏနာ- သည်၊ နိဋ္ဌိတာ- ပြီ။

(နာ- ၇၈)

၅။ ပဉ္စကနိပါတဝဏ္ဏနာ

၁။ အညတရာထေရီဂါထာဝဏ္ဏနာ

ပဉ္စကနိပါတေ- ဌ၊ ပဏ္ဏဝိသတိ ဝဿာနိတိအာဒိကာ- - - ဤသို့အစရှိသော
 ဂါထာတို့သည်၊ အညတရာယ- အမျိုးအမည်အားဖြင့်မထင်ရှားသော၊ ထေရီယာ-
 ထေရီမ၏။ ဂါထာ-ဂါထာတို့တည်း။ အယမ္ပိ- ဤအညတရာထေရီမသည်လည်း၊
 ပုရိမဗုဒ္ဓေသု- ရှေးဘုရားရှင်တို့၌၊ ကတာဓိကာရာ- ပြုအပ်ပြီးသော လွန်ကဲသောကောင်းမှုရှိ
 သည်၊ (ဟုတွာ)၊ တတ္ထ တတ္ထ ဘဝေ- ထိုထိုဘဝ၌၊ ဝိဝဋ္ဋပနိဿယံ- ဝဋ်ဆင်းရဲမှ ကင်းသော
 နိဗ္ဗာန်၏ အားကြီးသောအကြောင်းဖြစ်သော၊ ကုသလံ- ကုသိုလ်ကို၊ ဥပစိနန္တိ- ဆည်းပူး
 အားထုတ်လျက်၊ ဣမသ္မိ ဗုဒ္ဓုပ္ပါဒေ- ဤဂေါတမမြတ်စွာဘုရားပွင့်တော်မူရာအခါ၌၊
 ဒေဝဒဟနဂရေ- ဒေဝဒဟမြို့၌၊ မဟာပဇာပတိဂေါတမိယာ- မဟာပဇာပတိဂေါတမီ၏၊
 ဓာတီ- အထိန်းတော်သည်၊ ဟုတွာ-ဖြစ်၍၊ ဝဗေသိ- ကြီးပြင်းခဲ့ပြီ။ နာမဂေါတ္တတော ပန-
 အမည်အနွယ်အားဖြင့်ကား၊ အပညာတာ- မထင်ရှားသည်၊ အဟောသိ- ဖြစ်ပြီ။ သာ-
 ထိုအမျိုးသမီးသည်၊ မဟာပဇာပတိဂေါတမိယာ- ၏၊ ပဗ္ဗဇိတကာလေ- ရဟန်းပြုရာအခါ၌၊
 သယမ္ပိ- ကိုယ်တိုင်လည်း၊ ပဗ္ဗဇိတွာ- ရဟန်းပြု၍၊ ပဉ္စဝိသတိ သံဝဏ္ဏရာနိ- နှစ်ဆယ့်ငါးနှစ်
 တို့ပတ်လုံး၊ ကာမရာဂေန- ကာမရာဂဖြင့်၊ ဥပဒ္ဓုတာ- ဖိစီးနှိပ်စက်အပ်သည်၊ (ဟုတွာ)၊
 အတ္တရာသယံတမတ္တမ္ပိ- လက်ဖျစ်တစ်တွက်မျှလောက်လည်းဖြစ်သော၊ ကာလံ- ကာလ
 ပတ်လုံး၊ စိတ္တေကဂ္ဂတံ- စိတ်၏ တည်ကြည်မှုကို၊ အလဘန္တိ- မရသည်၊ (ဟုတွာ)၊ တဟာ-
 လက်မောင်းနှစ်ဘက်တို့ကို၊ ပဂ္ဂယု- ချီမြှောက်၍၊ ကန္တမာနာ- ငိုကြွေးလျက်၊ (ဝိဟရန္တိ-

နေစဉ်)၊ ဓမ္မဒိန္နာထေရိယာ- ဓမ္မဒိန္နာထေရိမ၏။ သန္တိကေ- အထံ၌၊ ဓမ္မ- တရားကို၊
 သုတ္တာ- နာရ၍၊ (ဝါ) နာရသောကြောင့်၊ ကာမေဟိ- ကာမဂုဏ်တို့မှ၊ ဝိနိဝတ္တိတမာနသာ-
 ဆုတ်နစ်စေအပ်သော စိတ်ရှိသည်၊ (ဟုတ္တာ)၊ ကမ္မဋ္ဌာနံ- ကမ္မဋ္ဌာန်းကို၊ ဂဟေတွာ- ယူ၍၊
 ဘာဝနံ- ဘာဝနာကို၊ အနုယုဉ္ဇန္တိ- အားထုတ်လတ်သော်၊ န စိရဿေဝ- မကြာမြင့်မီ
 သာလျှင်၊ ဆဋ္ဌဘိညာ- အဘိညာဉ်ခြောက်ပါးရှိသူသည်၊ ဟုတ္တာ- ဖြစ်၍၊ အတ္တနော-
 မိမိ၏၊ ပဋိပတ္တိ- အကျင့်ပဋိပတ်ကို၊ ပစ္စဝေက္ခိတွာ- ဆင်ခြင်၍၊ ဥဒါနဝသေန- ဥဒါန်း
 ကျူးရင့်ခြင်း၏အစွမ်းဖြင့်၊ “ပဏ္ဏဝိသတိ ဝဿာနိ ။ပ။ ကတံ ဗုဒ္ဓဿ သာသန”န္တိ - -
 ဟူကုန်သော၊ ဣမာ ဂါထာ- ဤဂါထာတို့ကို၊ အဘာသိ- ရွတ်ဆိုတော်မူပြီ။

(ဂါထာအနက်)

၆၇။ “အဟံ- သည်၊ ယတော- အကြင်အခါမှ၊ ပဋ္ဌာယ- စ၍၊ ပဗ္ဗဇိတာ-
 ရဟန်းပြု၏၊ တတော- ထိုအခါမှ၊ ပဋ္ဌာယ-၍၊ ပဏ္ဏဝိသတိဝဿာနိ- နှစ်ဆယ့်
 ငါးနှစ်တို့ပတ်လုံး၊ အစ္ဆရာသယံတမတ္တမ္ပိ- လက်ဖျစ်တစ်တွက်မျှလောက်လည်း၊
 စိတ္တဿ- စိတ်၏၊ ဝူပသမံ- ငြိမ်သက်တည်ကြည်ခြင်းကို၊ န အဇ္ဈဝ- မရစဖူး။

၆၈။ ကာမရာဂေန- ကာမရာဂဖြင့်၊ အဝဿုတာ- စိစွတ်သောစိတ်ရှိသည်၊
 (ဟုတ္တာ-ဖြစ်၍၊ (ဝါ) ကြောင့်၊ စေတသော- စိတ်၏၊ သန္တိ- ငြိမ်သက်ခြင်းကို၊
 အလဒ္ဓါ- မရ၍၊ ဗာဟာ- လက်မောင်း နှစ်ဖက်တို့ကို၊ ပဂ္ဂယ- မြှောက်ချီ၍၊ ကန္တန္တိ-
 ငိုကြွေးလျက်၊ အဟံ- တပည့်တော်သည်၊ ဝိဟာရံ- ကျောင်းသို့၊ ပါဝိသိ- ဝင်ပြီ။

၆၉။ သာ အဟံ- ထိုတပည့်တော်သည်၊ ဘိက္ခုနီ- ဓမ္မဒိန္နာထေရိမသို့၊ ဥပါဂစ္ဆိ-
 ချဉ်းကပ်ခဲ့ပြီ၊ ယာ- အကြင်ဓမ္မဒိန္နာထေရိမသည်၊ မေ- ၏၊ သဒ္ဓါယိကာ- ယုံကြည်
 ထိုက်သူသည်၊ အဟု- ဖြစ်ပြီ၊ သာ- ထိုဓမ္မဒိန္နာထေရိမသည်၊ ခန္ဓာယတန
 ဓာတုယော- ခန္ဓာ၊ အာယတန၊ ဓာတ်တို့ကို၊ (ဝိဘဇိတွာ- ဝေဘန်၍၊ ဒဿေန္တိ-
 ပြုလျက်၊) မေ- တပည့်တော်အား၊ ဓမ္မ- တရားကို၊ အဒေသေသိ- ဟောတော်မူပြီ။

၇၀။ တဿာ- ထိုဓမ္မဒိန္နာထေရိမ၏၊ ဓမ္မ- တရားကို၊ သုဏိတွာန- နာရ၍၊
 ဧကမန္တေ- သင့်တင့်လျောက်ပတ် တစ်ခုသောအရပ်၌၊ ဥပါဝိသိ- ကပ်ဝင်နေထိုင်
 ခဲ့ပြီ၊ ပုဗ္ဗေနိဝါသံ- ရှေး၌နေအပ်ဖူးသော ခန္ဓာအစဉ်ကို၊ ဇာနာမိ- သိပြီ၊ ဒိဗ္ဗစက္ခု-
 ဒိဗ္ဗစက္ခုအဘိညာဉ်ကို၊ ဝိသောဓိတံ- သန့်ရှင်းစင်ကြယ်စေအပ်ပြီ။

၇၁။ စေတောပရိစ္စညာဏဉ္စ- စေတောပရိယညာဏ်ကိုလည်း၊ ဝိသောဓိတံ-
 သန့်ရှင်း စင်ကြယ်စေအပ်ပြီ၊ သောတဓာတု- ဒိဗ္ဗသောတအဘိညာဉ်ကို၊
 ဝိသောဓိတာ- ပြီ၊ ဣဒ္ဓိပိ- ဣဒ္ဓိဝိဓအဘိညာဉ်တို့ကိုလည်း၊ မေ- သည်၊ သန္တိကတာ-
 မျက်မှောက်ပြုအပ်ကုန်ပြီ၊ အာသဝက္ခယော- အာသဝက္ခယညာဏ်သို့၊ မေ- သည်၊

ပတ္တော- ရောက်အပ်ပြီ၊ (ဣတိ- သို့)၊ ဆဋ္ဌဘိညာ- ခြောက်ပါးသော အဘိညာဉ်
တို့ကို၊ မေ- သည်၊ သစ္စိကတာ- မျက်မှောက်ပြုအပ်ကုန်ပြီ၊ ဗုဒ္ဓဿ- မြတ်စွာ
ဘုရား၏၊ သာသနံ- အဆုံးအမတော်ကို၊ ကတံ- လိုက်နာပြုကျင့်အပ်ပြီ။”

(ဧ- ၅၉) ၆၇။ တတ္ထ- ထိုဂါထာတို့၌၊ နာ’စ္ဆရာသယံတမတ္တမ္ဘိတိ- - ကား၊
အစ္ဆရာယဋ္ဌိတမတ္တမ္ဘိ- လက်ဖျစ်တစ်တွက်မျှလောက်လည်းဖြစ်သော၊ ခဏံ- ခဏပတ်လုံး၊
အင်္ဂုလိဖောဋ္ဌနမတ္တမ္ဘိ- လက်ဖျစ်တီးခြင်းမျှလောက်လည်းဖြစ်သော၊ ကာလံ- ကာလ ပတ်လုံး၊
ဣတိ- ကား၊ အတ္တော- အနက်တည်း။ စိတ္တဿုပသမ’ဇ္ဈဂန္တိ - - ကား၊ စိတ္တဿ- စိတ်၏၊
ဥပသမံ- ငြိမ်သက်တည်ကြည်ခြင်းကို၊ စိတ္တေကဝ္ဂံ- စိတ်၏ ငြိမ်သက်တည်ကြည် ခြင်းကို၊
န အဇ္ဈဝံ- မရစဖူး၊ ဣတိအယံ- ဤသည်ကား၊ ယောဇနာ- ယောဇနာခြင်းတည်း၊ န
ပဋိလဘိ- မရစဖူး၊ ဣတိ အယံ- ဤသည်ကား၊ အတ္တော- အနက်တည်း။

၆၈။ ကာမရာဂေန’ဝဿုတာတိ- - ကား၊ ကာမဂုဏသင်္ခါတေသု-
ကာမဂုဏ်ဟု ဆိုအပ်ကုန်သော၊ ဝတ္ထုကာမေသု- ဝတ္ထုကာမတို့၌၊ ဒဠတရာဘိနိဝေသိ-
တာယ- အလွန်မြဲမြံစွာ စွဲလမ်းသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ဗဟလေန- ပြင်းထန်သော၊
ဆန္တရာဂေန- ဆန္တရာဂဖြင့်၊ တိန္တစိတ္တာ- စိတ်စွတ်သောစိတ်ရှိသည်၊ (ဟုတွာ)။

၆၉။ ဘိက္ခုနိန္တိ- - ကား၊ ဓမ္မဒိန္နတ္ထေရိ- ဓမ္မဒိန္နာထေရီမကို၊ သန္ဓာယ- ရည်ရွယ်၍၊
ဝဒတိ- ဆို၏။

၇၀။ စေတောပရိစ္စညဏဉ္စာတိ- - ကား၊ စေတောပရိယညဏဉ္စ- စေတော
ပရိယညဏ်ကိုလည်း၊ ဝိသောဓိတံ- သန့်ရှင်းစင်ကြယ်စေအပ်ပြီ၊ ဣတိအယံ- ဤသည်ကား၊
သမ္ပန္နော- သမ္ပန်ခြင်းတည်း၊ အဓိဂတံ- ရအပ်ပြီ၊ ဣတိ အယံ- ကား၊ အတ္တော-
အနက်တည်း၊ သေသံ- ကြွင်းသောပုဒ်အပေါင်းသည်၊ ဝုတ္တနယမေဝ- ဆိုအပ်ပြီးသော
နည်းရှိသည်သာ။

အညတရာထေရ်ဂါထာဝဏ္ဏနာ- သည်၊ နိဋ္ဌိတာ- ပြီ။

၂။ ဝိမလာထေရ်ဂါထာဝဏ္ဏနာ

မတ္တာ ဝဏ္ဏေန ခူပေနာတိအာဒိကာ- - - ဤသို့ အစရှိသောဂါထာတို့သည်၊
ဝိမလာယ- ဝိမလာမည်သော၊ ထေရိယာ- ထေရီမ၏၊ ဂါထာ- ဂါထာတို့တည်း၊ အယမ္ပိ-
ဤဝိမလာထေရီမသည်လည်း၊ ပုရိမဗုဒ္ဓေသု- ရှေးဘုရားရှင်တို့၌၊ ကတာဓိကာရာ-
ပြုအပ်ပြီးသော လွန်ကဲသော ကောင်းမှုရှိသည်၊ (ဟုတွာ)၊ တတ္ထ တတ္ထ ဘဝေ- ထိုထိုဘဝ၌၊
ဝိဝဿုပနိဿယံ- ဝဋ်ဆင်းရဲမှကင်းသောနိဗ္ဗာန်၏ အားကြီးသောအကြောင်းဖြစ်သော၊

ကုသလံ- ကုသိုလ်ကို၊ ဥပစိနန္တိ- ဆည်းပူးအားထုတ်လျက်၊ ဣမသ္မိ ဗုဒ္ဓုပ္ပါဒေ- ဤဂေါတမ မြတ်စွာဘုရား ပွင့်တော်မူရာအခါ၌၊ ဝေသာလိယံ- ဝေသာလီပြည်၌၊ အညတရာယ- မထင်ရှားသော၊ ရူပပဇိဝိနိယာ- ပြည့်တန်ဆာဖြစ်သော၊ ဣတ္ထိယာ- မိန်းမ၏၊ မိတာ- သမီးသည်၊ ဟုတွာ-၍၊ နိဗ္ဗတ္တိ- ဖြစ်ပြီ။ အဿာ- ထိုကလေးမလေးအား၊ ဝိမလာတိ နာမံ- ဝိမလာ ဟူသော မည်သည်၊ အဟောသိ- ဖြစ်ပြီ။ သာ- ထိုဝိမလာသည်၊ ဝယပ္ပတ္တာ- အရွယ်သို့ရောက်လတ်သော်၊ တထေဝ- ထိုမိခင်အတူသာလျှင်၊ ဇီဝိကံ- ပြည့်တန်ဆာ အဖြစ်ဖြင့် အသက်မွေးမှုကို၊ ကပ္ပေန္တိ- ပြုစဉ်၊ ဧကဒိဝသံ- တစ်နေ့သ၌၊ ဝေသာလိယံ- ဝေသာလီပြည်၌၊ ပိဏ္ဍာယ- ဆွမ်းအလို့ငှါ၊ စရန္တိ- ကြွတော်မူသော၊ အာယသုန္တိ မဟာမောဂ္ဂလ္လာနံ- အရှင်မဟာမောဂ္ဂလ္လာန်မထေရ်ကို၊ ဒိသ္မာ- မြင်၍၊ ပဋိဗဒ္ဓစိတ္တာ- တပ်နှစ်သက်သောစိတ်ရှိသည်၊ ဟုတွာ- ဖြစ်၍၊ ထေရဿ- မထေရ်၏၊ ဝသနဌာနံ- နေရာအရပ်သို့၊ ဂန္ဓာ- သွား၍၊ ထေရံ- အရှင်မဟာမောဂ္ဂလ္လာန် မထေရ်ကို၊ ဥဒ္ဓိဿ- ရည်ရွယ်၍၊ ပလောဘနကမ္မံ- ဖြားယောင်းခြင်းအမှုကို၊ ကာတံ- ပြုခြင်းငှါ၊ အာရဘိ- အားထုတ်ပြီ။ “တိတ္ထိယေဟိ- တိတ္ထိတို့သည်၊ ဥယျောဇိတာ- တိုက်တွန်းအပ်သည်၊ ဟုတွာ- ၍၊ တထာ- ထိုအခြင်းအရာအားဖြင့်၊ အကာသိ- ပြုပြီ။” ဣတိ- ဤသို့၊ ကေမိ- အချို့သော ဆရာတို့သည်၊ ဝဒန္တိ- ဆိုကြကုန်၏။ ထေရော- အရှင်မဟာမောဂ္ဂလ္လာန်မထေရ်သည်၊ တဿာ- ထိုဝိမလာပြည့်တန်ဆာမအား၊ အသုဘဝိဘာဝနမုခေန- အသုဘဘာဝနာကို ထင်ရှားပြခြင်းကိုအဦးပြုသဖြင့်၊ သန္တုန္နံ- ခြိမ်းခြောက်မာန်မဲခြင်းကို၊ ကတွာ- ပြု၍၊ ဩဝါဒံ- ဩဝါဒကို၊ အဒါသိ- ပေးပြီ။ တံ- ထိုအကြောင်းသည်၊ ဟေဌာ- အောက်၌၊ ထေရဂါထာယ- ထေရဂါထာ၌၊ အာဂတမေဝ- လာသည်သာ။ ပန- ထိုမှတပါး၊ တထာ- ထိုအခြင်းအရာ အားဖြင့်၊ ထေရေန- အရှင်မဟာမောဂ္ဂလ္လာန်မထေရ်သည်၊ ဩဝါဒေ- ဩဝါဒကို၊ ဒိန္နေ- ပေးအပ်သော်၊ သာ- ထိုဝိမလာပြည့်တန်ဆာမသည်၊ သံဝေဂဇာတာ- ဖြစ်သောသံဝေဂ ရှိသည်၊ (ဟုတွာ)၊ ဟိရောတ္တပုံ- အရှက်အကြောက်ကို၊ ပစ္စုပဋ္ဌပေတွာ- ရှေးရှုဖြစ်စေ၍၊ သာသနေ- သာသနာတော်၌၊ ပဋိလဒ္ဓသဒ္ဓါ- ရအပ်သောသဒ္ဓါတရားရှိသော၊ ဥပါသိကာ- ဥပါသိကာမသည်၊ ဟုတွာ-၍၊ အပရဘာဂေ- နောက်အဖို့၌၊ ဘိက္ခုနီသု- ဘိက္ခုနီမတို့၌၊ ပဗ္ဗဇိတွာ- ရဟန်းပြု၍၊ ယဇ္ဇေန္တိ- ကြိုးစားလတ်သော်၊ ဝါယမန္တိ- အားထုတ်လတ်သော်၊ ဟေတုသမ္ပန္နတာယ- အကြောင်းဥပနိဿယနှင့် ပြည့်စုံသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ န စိရဿေဝ- မကြာမြင့်မီသာလျှင်၊ အရဟတ္တံ- အရဟတ္တဖိုလ်သို့၊ ပတွာ- ရောက်၍၊ အတ္တနော- မိမိ၏၊ ပဋိပတ္တိံ- အကျင့်ပဋိပတ်ကို၊ ပစ္စဝေက္ခိတွာ- ဆင်ခြင်၍၊ ဥဒါနဝသေန- ဥဒါန်း၏အစွမ်းဖြင့်၊ “မတ္တာ ဝဏ္ဏေန ရူပေန ။ပ။ သီတိဘူတာမိ နိဗ္ဗတာ”တိ- - - ဟူကုန်သော၊ ဣမာ ဂါထာ- ဤဂါထာတို့ကို၊ အဘာသိ- ရွတ်ဆိုတော်မူပြီ။

(ဂါထာအနက်)

၇၂။ “အဟံ- သည်၊ ဝဏ္ဏေန စ- အလှူဂုဏ်ကို ခိုးမွမ်းခြင်းဖြင့်လည်းကောင်း၊ ရူပေန စ- ချောမော လှပသော ကိုယ်အဆင်းနှင့် ပြည့်စုံခြင်းဖြင့်လည်းကောင်း၊ သောဘဂ္ဂေန စ- တင့်တယ်သော ရုပ်ဆင်း အင်္ဂါရှိသူ၏ အဖြစ်ဖြင့်လည်းကောင်း၊ (ဝါ) တင့်တယ်သော ဘုန်းကံရှိသူ၏ အဖြစ်ဖြင့်လည်းကောင်း၊ ယသေန စ- အခြွေအရံနှင့် ပြည့်စုံခြင်းဖြင့်လည်းကောင်း၊ မတ္တာ- မာန်ယစ်သည်၊ (ဝါ) မာန်ယစ်ခြင်းသို့ ရောက်သည်၊ ယောဗ္ဗနေန စ- ပျို့မျှစ်နုနယ်သည်၏အဖြစ်၌ မာန်ယစ်ခြင်းဖြင့်လည်း၊ ဥပတ္တဒ္ဓါ- ထောင်လွှား ခက်ထန်သောစိတ်ရှိသည်၊ ဟုတ္တာ- ဖြစ်၍၊ အညာသံ- တစ်ပါးသော မိန်းမတို့၏၊ (ဝဏ္ဏာဒိဂုဏေ- ဝဏ္ဏစသောဂုဏ်တို့ကို)၊ အတိမညိ- မထိမဲ့မြင် ပြုမိခဲ့ပြီ။

(နာ- ၈၈) ၇၃။ အဟံ- သည်၊ ဗာလလာပနံ- သူမိုက်တို့ကို ငါ၊ ငါ့ဥစ္စာဟု ပလွှားပြောဆိုစေတတ်သော၊ ဣမံ ကာယံ- မစင်အတိပြီးသော ဤမိမိခန္ဓာကိုယ်ကို၊ သုစိတ္တံ- အလွန်ဆန်းကြယ်စွာ၊ ဝိဘူသိတ္တာ^၁- တန်ဆာဆင်၍၊ ဝေသိဒ္ဓါရမ္ပိ- ပြည့်တန်ဆာမ၏ အိမ်တံခါး၌၊ ဩဒ္ဓိယ- မိမိခန္ဓာကိုယ်တည်းဟူသော ကျော့ကွင်းကို ထောင်၍၊ အဋ္ဌာသိ- တည်ပြီ၊ (ကိမိဝ- နည်း)၊ လုဒ္ဓေါ- မုဆိုးသည်၊ ပါသံ- ကျော့ကွင်းကို၊ ဩဒ္ဓိယ- ထောင်၍၊ တိဋ္ဌတိ ဣဝ- တည်သကဲ့သို့တည်း။

၇၄။ ဂုယံ- လျှို့ဝှက်အပ်သောကိုယ်ခန္ဓာကိုလည်းကောင်း၊ ပကာသိကံ- ထင်သာ မြင်သာရှိသော ကိုယ်ခန္ဓာကိုလည်းကောင်း၊ ဗဟံ- များစွာသော၊ ပိဋန္တနံ- အထူးထူးအပြားပြားသော အဆင်တန်ဆာကိုလည်းကောင်း၊ ဝိဒိသေန္တိ- မြင်စေလျက်၊ (ဝါ) ပြလျက်၊ ဗဟံ- များစွာသော၊ ဇနံ- လူမိုက်အပေါင်းကို၊ (ဝိပ္ပလဗ္ဗေတု- လှည့်ပတ်ဖြားယောင်းခြင်းငှါ)၊ ဥဇ္ဈုန္တိ- ရယ်မောလျက်၊ (တစ်နည်း) ဗဟံ- သော၊ ဇနံ- ကို၊ ဥဇ္ဈုန္တိ ဥဇ္ဈုန္တိ- ရယ်ရွှင်ပျော်မြူးစေလျက်၊ ဝိဝိဓံ- အထူးထူးအပြားပြားသော၊ ဓာယံ- လှည့်ပတ် ဖြားယောင်းခြင်းကို၊ အကာသိ- ပြုပြီ။

၇၅။ သာ အဟံ- ထိုတပည့်အော်သည်၊ အဇ္ဇ- ယခု၊ မုဏ္ဍာ- ဦးပြည်းသော ရဟန်းမိန်းမသည်၊ သံဃာဋီပါရတာ- ဝတ်ရုံအပ်သောဒုက္ခသင်္ကန်းရှိသူသည်၊ ဟုတ္တာ- ဖြစ်၍၊ ပိဏ္ဍိ- ဆွမ်းအလို့ငှါ၊ စရိတွာန- လှည့်လည်၍၊ အဝိတက္ကဿ-

၁။ အဋ္ဌကထာစာမူ နှင့် ထေရ်ဂါထာပါဠိတော်တို့၌ ဝိဘူသေတွာ- ဟု တွေ့ရသည်။ မန္တလေး စာမူအနုပညာ၊ ကျောက်စာ၌ကား ဝိဘူသိတွာ-ဟု တွေ့ရသည်။ ဤအရာ၌ စေနိုင်၊ခြင်းမလိမ့်လည်းကောင်း၊ အဋ္ဌကထာ အဖွင့်ရှု၍လည်းကောင်း ဝိဘူသိတွာ-ဟု ယူပေးလိုက်သည်။ ဣ-အာဝံကို စ-ပြုလျှင် ဝိဘူသေတွာ- လည်း သင့်စရာရှိသည်။

ဝိတက်မရှိသော ဒုတိယဈာန်ကို၊ လာဘီနီ- ရခြင်းရှိသည်၊ (ဟုတွာ)၊ ရုက္ခမူလမှ- ဆိတ်ငြိမ်သော သစ်ပင်ရင်း၌၊ နိဿိန္ဒာ- နေသည်၊ အမှီ- ဖြစ်၏။

၇၆။ ဒိဗ္ဗာ- နတ်၌ဖြစ်ကုန်သော၊ ယေ စ- အကြင်ယောဂတို့သည်လည်းကောင်း၊ မာနသာ- ကုန်သော၊ ယေ စ- အကြင်ယောဂတို့သည်လည်းကောင်း၊ (သန္တိ- ကုန်၏)၊ သဗ္ဗေ- ခပ်သိမ်းကုန်သော၊ တေ ယောဂါ- ထိုလေးပါးသောယောဂတို့ကို၊ သမုစ္ဆိန္ဒာ- ကောင်းစွာ ဖြတ်တောက်အပ်ကုန်ပြီ၊ သဗ္ဗေ- ခပ်သိမ်းကုန်သော၊ အာသဝေ- အာသဝေါတရားတို့ကို၊ ခေပေတွာ- ကုန်စေ၍၊ သီတိဘူတာ- ကိလေသာတို့၏ ပူလောင်မှုမရှိခြင်းကြောင့် ငြိမ်းအေးခြင်းသို့ ရောက်သည်၊ နိဗ္ဗတာ- သဥပါဒိသေသ နိဗ္ဗာနဓာတ်ဖြင့် ငြိမ်းသည်၊ အမှီ- ဖြစ်၏။”

၇၂။ တတ္ထ- ထိုဂါထာတို့၌၊ မတ္တာ ဝဏ္ဏေန ရူပေနာတိ- - ကား၊ ဂုဏဝဏ္ဏေန စေဝ- အလှဂုဏ်ကို ချီးမွမ်းခြင်းဖြင့်လည်းကောင်း၊ ရူပသမ္ပတ္တိယာ စ- ချောမောလှပသော အဆင်းနှင့် ပြည့်စုံခြင်းဖြင့်လည်းကောင်း၊ သောဘဂ္ဂေနာတိ- - ကား၊ သုဘဂဘာဝေန- တင့်တယ်သောရုပ်ဆင်းအင်္ဂါရှိသူ၏ အဖြစ်ဖြင့်လည်းကောင်း၊ (ဝါ) တင့်တယ်သောဘုန်းကံ ရှိသူ၏အဖြစ်ဖြင့်လည်းကောင်း၊ ယသေနာတိ- - ကား၊ ပရိဝါရသမ္ပတ္တိယာ- အခြွေအရံနှင့် ပြည့်စုံခြင်းဖြင့်လည်းကောင်း၊ မတ္တာ- မာန်ယစ်သည်၊ ဝဏ္ဏမဒရူပမဒသောဘဂ္ဂမဒ- ပရိဝါရမဒဝသေန- ဝဏ္ဏမဒ၊ ရူပမဒ၊ သောဘဂ္ဂမဒ၊ ပရိဝါရမဒ တို့၏အစွမ်းဖြင့်၊ မဒံ- မာန်ယစ်ခြင်းသို့၊ အာပန္နာ- ရောက်သည်၊ ဣတိ အယံ- ကား၊ အတ္ထော- အနက်တည်း။ ယောဗ္ဗနေန စုပတ္တဒ္ဓါတိ- - ကား၊ ယောဗ္ဗနမဒေန- ပျိုမျစ်နုနယ်သည်၏အဖြစ်၌ မာန်ယစ်ခြင်းဖြင့်၊ ဥပရူပရိ- ဆင့်ကဲဆင့်ကဲ၊ ထဒ္ဓါ- ခက်ထန်သည်၊ ယောဗ္ဗနနိမိတ္တေန- ပျိုမျစ် နုနယ်သည်၏အဖြစ်လျှင် အကြောင်းရှိသော၊ အဟင်္ဂာရေန- ငါတကား ဟု ပလွှား ကြားဝါခြင်းဖြင့်၊ ဥပတ္တဒ္ဓစိတ္တာ- ထောင်လွှား ခက်ထန်သောစိတ်ရှိသည်၊ အနုပသန္တိ- မာနသာ- မငြိမ်းအေးသောစိတ်ရှိသည်၊ (ဟုတွာ)။ အညာသမတိမညိဟန္တိ- - ကား၊ အညာ- အခြားကုန်သော၊ ဣတ္ထိယော- မိန်းမတို့ကို၊ အတ္တနော- မိမိ၏၊ ဝဏ္ဏာဒိဂုဏေဟိ- ဝဏ္ဏစသောဂုဏ်တို့ဖြင့်၊ သဗ္ဗထာပိ- ခပ်သိမ်းသောအခြင်းအရာအားဖြင့်လည်း၊ အတိက္ကမိတွာ- သာလွန်၍၊ အဟံ- သည်၊ မညိ- မှတ်ထင်ခဲ့ပြီ။ ဝါ- တစ်နည်းကား၊ အညာသံ- အခြားကုန်သော၊ ဣတ္ထိနံ- မိန်းမတို့၏၊ ဝဏ္ဏာဒိဂုဏေ- တို့ကို၊ အတိမညိ- မထိမဲ့မြင်ပြုပြီ၊ အတိက္ကမိတွာ- ကျော်လွန်၍၊ အမညိ- မှတ်ထင်ခဲ့ပြီ၊ အဝမာနံ- အထင်သေးခြင်းကို၊ အကာသိ- ပြုခဲ့ပြီ။

၇၃။ ဝိဘူသိတွာ ဣမံ ကာယံ၊ သုစိတ္တံ ဗာလလာပနန္တိ- - ကား၊ နာနာဝိအေသုစိဘရိတံ- အထူးထူးအပြားပြားသော မစင်အညစ်အကြေးတို့ဖြင့် ပြည့်သော၊

လေ့နွဲ့- စက်ဆုပ်ဘွယ်သော၊ (ဣမံ ကာယံ-၌ စပ်)၊ အဟံ မမာတိ- အဟံ မမ ဟူ၍၊ (ဝါ) ငါ၊ ငါ့ဥစ္စာ ဟူ၍၊ ဗာလာနံ- လူမိုက်တို့ကို၊ လာပနတော ဝါစနတော- ပြောဆိုစေတတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ဗာလလာပနံ- ဗာလလာပနမည်သော၊ (ဝါ) သူမိုက်တို့ကို လှည့်ပတ်ဖြားယောင်း ပြောဆိုစေတတ်သော၊ မမ- ၏၊ ဣမံ ကာယံ- ဤကိုယ်ကို၊ ဆဝိရာဂကရဏကေသဌပနာဒိနာ- အရေအဆင်းကို လိမ်းကျံခြယ်သမှုပြုခြင်း၊ ဆံပင်ကို ကောင်းစွာတည်စေခြင်း (ဖွီးလိမ်းခြင်း) အစရှိသည်ဖြင့်၊ သုစိတ္တံ- အလွန်ဆန်းကြယ်သည်ကို၊ (ဝါ) အလွန်ဆန်းကြယ်အောင်၊ (ကတွာ-၌စပ်)၊ ဝတ္ထာဘရဏေဟိ- အဝတ်၊ တန်ဆာတို့ဖြင့်၊ ဝိဘူသေတွာ- တန်ဆာဆင်၍၊ သုမဏ္ဍိတပသာဒိတံ- ကောင်းသော တန်ဆာဆင်ခြင်းဖြင့် ကြည်လင်ခြင်းရှိသည်ကို၊ (ဝါ) ရှိအောင်၊ ကတွာ- ပြု၍။ အဋ္ဌာသီ ဝေသိဒ္ဓါရမ္ပိ၊ လုဒ္ဓေါ ပါသမိဝေါဋ္ဌိယာတိ- - ကား၊ မိဂလုဒ္ဓေါ- သားမုဆိုးသည်၊ မိဂါနံ- သားကောင်တို့ကို၊ ဗန္ဓနတ္ထာယ- နှောင်ဖွဲ့ခြင်းအကျိုးငှါ၊ ဒဏ္ဍဝါကုရာဒိမိဂပါသံ- သစ်ငုတ်၊ ပိုက်ကွန်အစရှိသော သားဖမ်းကျော့ကွင်းကို၊ (ဩဋ္ဌိယိတွာ- ထောင်၍၊ တိဌတိ ဣဝ- တည်သကဲ့သို့) (အဟံ- သည်)၊ မာရဿ- မာရ်မင်း၏၊ ပါသဘူတံ- ကျော့ကွင်းသဖွယ်ဖြစ်သော၊ ယထာဂုတ္တံ- အကြင်အကြင် ဆိုအပ်ပြီးသော၊ မမ- ၏၊ ကာယံ- ခန္ဓာကိုယ်ကို၊ ဝေသိဒ္ဓါရမ္ပိ- ပြည့်တန်ဆာမ၏ အိမ်တံခါး၌၊ ဝေသိယာ- ပြည့်တန်ဆာမ၏၊ ယရဒ္ဓါရေ- အိမ်တံခါး၌၊ ဩဋ္ဌိယိတွာ- ထောင်၍၊ အဋ္ဌာသီ- တည်ပြီ။

၇၄။ ပိဋန္တနံ ဝိဒိသေန္တိ၊ ဂုယံ ပကာသိကံ ဗဟုန္တိ- - - ကား၊ ဦရုဇယနထန- ဒဿနာဒိကံ- မဖော်ပြသင့်သော ပေါင်၊ ခါး၊ သားမြတ် အစရှိသော၊ (ဦရုဇယနထန + အဒဿနာဒိကံ၊ တစ်နည်း-ဦရုဇယနထနဒဿနာဒိကံ- ဟု ပါဠိရှိစေ)၊ ဂုယုဉ္ဇေ- လျှို့ဝှက်အပ်သောကိုယ်အင်္ဂါလည်းကောင်း၊ ပါဒဇာဏုသိရာဒိကံ- ခြေထောက်၊ ပုဆစ် ဒူးဝန်း၊ ဦးခေါင်းအစရှိသော၊ (ပါဒဇာလန္တုပုရာဒိကံ- ခြေကျင်းတန်ဆာအစရှိသော၊) ပကာသဉ္ဇ- ထင်ရှားပြအပ်သောကိုယ်အင်္ဂါလည်းကောင်း၊ ဣတိ- ဤသို့၊ ဂုယုဉ္ဇ- လျှို့ဝှက်အပ်သော ကိုယ်အင်္ဂါကိုလည်းကောင်း၊ ပကာသိကဉ္ဇ- မြင်နိုင် ထင်နိုင်သော ကိုယ်အင်္ဂါကိုလည်းကောင်း၊ ဗဟံ- များစွာသော၊ နာနပ္ပကာရံ- အထူးထူး အပြားပြား များစွာသော၊ ပိဋန္တနံ အာဘရဏံ- အဆင်တန်ဆာကိုလည်းကောင်း၊ ဒသေန္တိ- မြင်စေလျက်၊ (ဝါ) ပြလျက်။ အကာသီ ဝိဝိဓံ မာယံ၊ ဥဇ္ဈန္တိ ဗဟံ ဇနန္တိ- - - ကား၊ (အ- ဝေ) ယောဗ္ဗနမဒမတ္တံ- အရွယ်ကိုစွဲ၍ မာန်ယစ်နေသော၊ ဗဟံ- များစွာသော၊ ဗာလဇနံ- လူမိုက်အပေါင်းကို၊ ဝိပုလဓမ္မတံ- လှည့်ပတ်ဖြားယောင်းခြင်းငှါ၊ ဟသန္တိ- ပြင်းစွာရယ်လျက်၊ ဝန္ဓမာလာဝတ္ထာဘရဏာဒိဟိ- နံ့သာပန်း၊ အဝတ်၊ တန်ဆာ အစရှိ သည်တို့ဖြင့်၊ သရီရသဘာဝပဋိစ္စာဒနေန- ခန္ဓာကိုယ်၏သဘာဝကို ဖုံးလွှမ်းခြင်းဖြင့်လည်းကောင်း၊

တေဟိ ဟသဝိလာသဘာဝါဒီဟိ စ- ထိုရယ်ရွှင်မြူးတူးသည်၏အဖြစ် အစရှိသည်တို့ဖြင့် လည်းကောင်း၊ ဝိဝိဓံ နာနပ္ပကာရံ- အထူးထူး အပြားပြားများစွာသော၊ ဝဉ္စနံ- လှည့်ပတ် ဖြားယောင်းခြင်းကို၊ အကာသိ- ပြုပြီ။

၇၅။ သာ'ဇ္ဇ ပိဏ္ဍံ စရိတွာန ။ပ။ အဝိတက္ကဿ လာဘိနီတိ- - - ကား၊ သာ အဟံ- ထိုတပည့်တော်သည်၊ ဧဝံ- ဤသို့၊ ပမာဒဝိဟာရိနီ- မေ့မေ့လျော့လျော့ နေလေ့ ရှိသည်၊ သမာနာ- ဖြစ်ပါလျက်၊ အဇ္ဇ ဣဒါနီ- ယခုအခါ၌၊ အယျဿ မဟာမောဂ္ဂလ္လာန- ဧတ္ထရဿ- အရှင်မဟာမောဂ္ဂလ္လာန်မထေရ်၏၊ ဩဝါဒေ- အဆုံးအမ၌၊ ဌတွာ- တည်၍၊ သာသနေ- သာသနာတော်၌၊ ပဗ္ဗဇိတွာ- ရဟန်းပြု၍၊ မုဏ္ဍာ- ဦးပြည်းသည်၊ (ဝါ) ဦးပြည်းသော ရဟန်းမိန်းမသည်၊ သံယာဋိပါရုတာ- ဒုကုဋ်သင်္ကန်းကြီးကို ရံသူသည်၊ (ဝါ) ရံအပ်သော ဒုကုဋ်သင်္ကန်းရှိသည်၊ ဟုတွာ- ၍၊ ပိဏ္ဍံ- ဆွမ်းအလို့ငှါ၊ စရိတွာန- လှည့်လည်၍၊ ဘိက္ခာဟာရံ- ဆွမ်းအာဟာရကို၊ ဘုဉ္ဇိတွာ- သုံးဆောင်၍၊ ရုက္ခမူလမ္ပိ- ဆိတ်ငြိမ်သောသစ်ပင်ရင်း၌၊ နိသိန္နာ- နေလျက်၊ ရုက္ခမူလေ- သစ်ပင်ရင်း၌၊ ဝိဝိတ္တာသနေ- ဆိတ်ငြိမ်သောနေရာ၌၊ နိသိန္နာ- နေလျက်၊ ဒုတိယဇ္ဈာနပါဒကဿ- ဒုတိယဇ္ဈာန်လျှင် အခြေရှိသော၊ အဂ္ဂဖလဿ- အရဟတ္တဖိုလ်ကို၊ အဓိဂမေန- ရခြင်းကြောင့်၊ အဝိတက္ကဿ- ဝိတက်မရှိသော ဒုတိယဇ္ဈာန်ကို၊ လာဘိနီ- ရခြင်းရှိသည်၊ (ဝါ) ပြီးသည်၊ အမိ- ဖြစ်၏။ ဣတိ အယံ- ဤသည်ကား၊ ယောဇနာ- ယောဇနာခြင်းတည်း။

၇၆။ သဗ္ဗေ ယောဂါတိ- - ကား၊ ကာမယောဂါဒယော- ကာမယောဂအစ ရှိကုန်သော၊ စတ္တာရောပိ- လေးပါးလည်းဖြစ်ကုန်သော၊ ယောဂါ- ယောဂတို့ကို။ သမုစ္ဆိန္နာတိ- -ကား၊ ပဌမမဂ္ဂါဒိနာ- သောတာပတ္တိမဂ်စသည်ဖြင့်၊ ယထာရဟံ- ထိုက်သည့် အားလျော်စွာ၊ သမ္မဒေဝ- ကောင်းစွာသာလျှင်၊ ဥစ္ဆိန္နာ- ဖြတ်အပ်ကုန်ပြီ၊ ပဟိနာ- ပယ်အပ် ကုန်ပြီ။ သေသံ- ကြွင်းသောပုဒ်အပေါင်းသည်၊ ဝုတ္တနယမေဝ- ဆိုအပ်ပြီးသောနည်း ရှိသည်သာတည်း။

ဝိမလာထေရ်ဂါထာဝဏ္ဏနာ- သည်၊ နိဋ္ဌိတာ- ပြီ။

၃။ သီဟာထေရ်ဂါထာဝဏ္ဏနာ

အယောနိသော မနသိကာရာတိအာဒိကာ- - - ဤသို့အစရှိသောဂါထာတို့သည်၊ သီဟာယ- သီဟာမည်သော၊ ထေရိယာ- ထေရီမ၏၊ ဂါထာ- ဂါထာတို့တည်း။ အယမ္ပိ- ဤသီဟာထေရီမသည်လည်း၊ ပုရိမဗုဒ္ဓေသု- ရှေးဘုရားရှင်တို့၌၊ ကတာမိကာရာ- ပြုအပ်ပြီးသော လွန်ကဲသော ကောင်းမှုရှိသည်၊ (ဟုတွာ)၊ တတ္ထ တတ္ထ ဘဝေ- ထိုထိုဘဝ၌၊

ဝိဝဋ္ဌပနိဿယံ- ဝဋ်ဆင်းရဲမှကင်းသောနိဗ္ဗာန်၏ အားကြီးသော အကြောင်းဖြစ်သော၊
 ကုသလံ- ကုသိုလ်ကို၊ ဥပစိနိတ္တာ- ဆည်းပူးအားထုတ်လျက်၊ ဣမသ္မိ ဗုဒ္ဓုပ္ပါဒေ- ဤ
 ဂေါတမမြတ်စွာဘုရား ပွင့်တော်မူရာအခါ၌၊ ဝေသာလိယံ- ဝေသာလီပြည်၌၊ သီဟသေနာ-
 ပတိနော- သီဟစစ်သူကြီး၏၊ ဘဂိနိယာ- နှမ၏၊ ဓိတာ- သမီးသည်၊ ဟုတွာ- ၍၊ နိဗ္ဗတ္တိ-
 ဖြစ်ပြီ။ တဿာ- ထိုအမျိုးသမီးလေးအား၊ “မာတုလဿ- ဦးရီးတော်၏၊ နာမံ- အမည်ကို၊
 ကရောမ- ပြုကြကုန်စို့” ဣတိ- ဤသို့၊ (မန္တေတွာ- တိုင်ပင်ကုန်၍)၊ သီဟာတိ နာမံ-
 သီဟာဟူသောအမည်ကို၊ အကံသု- ပြုကြကုန်ပြီ။ သာ- ထိုသီဟာအမျိုးသမီးလေးသည်၊
 ဝိညုတံ- သိနားလည်သူ၏အဖြစ်သို့၊ ပတွာ- ရောက်လတ်သော်၊ ဧကဒိဝသံ- တစ်နေ့သ၌၊
 သတ္တာရာ- မြတ်စွာဘုရားသည်၊ သီဟဿ- သီဟမည်သော၊ သေနာပတိနော- စစ်သူ
 ကြီးအား၊ ဓမ္မေ- တရားကို၊ ဒေသိယမာနေ- ဟောတော်မူအပ်သော်၊ တံ ဓမ္မံ- ထိုတရားကို
 သုတွာ- နာရ၍၊ ပဋိလဒ္ဓသဒ္ဓါ- ရအပ်သော သဒ္ဓါတရားရှိသည်၊ (ဟုတွာ)၊ မာတာပိတရော-
 မိဘတို့ကို၊ အနုဇာနာပေတွာ- ခွင့်ပြုစေ၍၊ (ဝါ) ခွင့်တောင်း၍၊ ပဗ္ဗဇိ- ရဟန်းပြုပြီ။ စ-
 ဆက်ဦးအံ့၊ ပဗ္ဗဇိတွာ- ရဟန်းပြုပြီး၍၊ ဝိပဿနံ- ဝိပဿနာကို၊ အာရတိတွာပိ- အားထုတ်
 ပါသော်လည်း၊ ဗဟိဒ္ဓါ- အပဖြစ်သော၊ ပုထုတ္တာရမ္ပဏေ- များစွာသောအာရုံ၌၊ ဝိဓာဝန္တံ-
 အထူးထူးအပြားပြား ပြေးသွားနေသော၊ စိတ္တံ- စိတ်ကို၊ နိဝတ္ထေတုံ- တားမြစ်ခြင်းငှါ၊
 အသက္ကောန္တိ- မစွမ်းနိုင်သည်၊ (ဟုတွာ)၊ သတ္တသံဝစ္ဆရာနိ- ခုနစ်နှစ်တို့ပတ်လုံး၊ မိစ္ဆာ-
 ဝိတက္ကေဟိ- မိစ္ဆာဝိတက်တို့သည်၊ ဗာဓိယမာနာ- နှိပ်စက်အပ်သည်၊ ဟုတွာ- ဖြစ်၍၊
 (ဝါ) ကြောင့်၊ စိတ္တဿာဒံ- စိတ်၏သာယာခြင်းကို၊ (ဝါ) စိတ်ချမ်းသာမှုကို၊ အလဘန္တိ-
 မရသည်၊ (ဟုတွာ)၊ “မေ- ငါ့အား၊ ဣမိနာ ပါပဇီဝိတေန- ဤမကောင်းသော အသက်ရှင်
 ခြင်းဖြင့်၊ ကိ- အဘယ်အကျိုးရှိအံ့နည်း၊ ဥဗ္ဗန္တိတွာ- ကြိုးဆွဲချ၍၊ မရိဿာမိ- သေအံ့”
 ဣတိ- ဤသို့၊ (စိန္တေတွာ- ကြံ၍)၊ ပါသံ- ကြိုးကွင်းကို၊ ဂဟေတွာ- ယူ၍၊ ရုက္ခသာခါယံ-
 သစ်ကိုင်း၌၊ လဂ္ဂိတွာ- ချိတ်ဆွဲ၍၊ တံ- ထိုကြိုးကွင်းကို၊ အတ္တနော- မိမိ၏၊ ကဏ္ဏေ-
 လည်ပင်း၌၊ ပဋိမုဉ္ဇန္တိ- စွပ်စဉ်၊ အန္တိမဘဝိကတာယ- နောက်ဆုံးဘဝ၌ ဖြစ်သူ၏အဖြစ်
 ကြောင့်၊ ပုဗ္ဗာစိဏ္ဏဝသေန- ရှေ့၌လေ့ကျက်ဖူးသည်၏အစွမ်းဖြင့်၊ ဝိပဿနာယ- ဝိပဿနာ
 ဖြင့်၊ စိတ္တံ- စိတ်ကို၊ အဘိနိဟရိ- ရှေးရှုဆောင်ပြီ၊ (ဝါ) ရှုမှတ်ပြီ။ ပါသဿ- ကြိုးကွင်း၏၊
 ဗန္ဓနံ- အနှောင်အဖွဲ့သည်၊ ဂီဝဌာနေ- လည်ပင်းအရပ်၌၊ အဟောသိ- ဖြစ်ပြီ၊ ဉာဏဿ-
 ဉာဏ်၏၊ ပရိပါကံ- ရင့်ကျက်ခြင်းသို့၊ ဂတတ္တာ- ရောက်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ သာ-
 ထိုသီဟာထေရီမသည်၊ တာဝဒေဝ- ထိုဇဏ်၌ပင်လျှင်၊ (ဝါ) ထိုလည်ပင်း၌ ကြိုးကွင်း

၁။ ဤနေရာအဋ္ဌကထာစာမူ၌ “အဘိနိဟရိ၊ အန္တိမဘဝိကတာယ” ဟုရှိနေသည်။ “အဘိနိဟရိ
 အန္တိမဘဝိကတာယ၊” ဟု ဟိတ်ပါဠိနောက်၌သာ ပုဒ်ဖြတ်ရှိသင့်သည်။

စွပ်ကာမျှ၌ပင်လျှင်၊ ဝိပဿနံ- ဝိပဿနာကို၊ ဝမေတွာ- တိုးပွားစေ၍၊ (ဇာ-- ၈၂)
 ပဋိသမ္ဘိဒါဟိ- ပဋိသမ္ဘိဒါတို့နှင့်၊ သဟ- တကွ၊ အရဟတ္တံ- အရဟတ္တဖိုလ်သို့၊ ပါပုဏိ-
 ရောက်ပြီ။ စ- အထူးကား၊ အရဟတ္တံ- အရဟတ္တဖိုလ်သို့၊ ပတ္တသမကာလမေဝ-
 ရောက်သည်နှင့် တူမျှသောကာလ၌လျှင်၊ (ဝါ) ရောက်သည်နှင့် တပြိုင်နက်သာလျှင်၊
 ပါသဗန္ဓော- ကြိုးကွင်းအနှောင်အဖွဲ့သည်၊ ဝိဝတော- လည်ပင်းမှ၊ မုစ္ဆိတွာ- လွတ်၍၊
 ဝိနိဝတ္တိ- လျောကျပြီ။ သာ- ထိုသီဟာထေရီမသည်၊ အရဟတ္တေ- အရဟတ္တဖိုလ်၌၊
 ပတိဋ္ဌိတာ- တည်လျက်၊ ဥဒါနဝသေန- ဥဒါန်း၏အစွမ်းဖြင့်၊ “အယောနိသော မနသိကာရာ
 ။ပ။ အထ စိတ္တံ ဝိမုစ္ဆိ မေ” တိ- - - ဟူကုန်သော၊ ဣမာ ဂါထာ- ဤဂါထာတို့ကို၊
 အဘာသိ- ရွတ်ဆိုတော်မူပြီ။

(ဂါထာအနက်)

၇၇။ “(အဟံ- သည် (ဝါ) ကို)၊ အယောနိသော မနသိကာရာ- မသင့်သော
 အားဖြင့် နှလုံးသွင်းခြင်းကြောင့်၊ ကာမရာဂေန- ကာမရာဂသည်၊ အဋ္ဌိတာ-
 နှိပ်စက်အပ်သည်၊ (ဟုတွာ- ၍)၊ ပုဗ္ဗေ- ရှေး၌၊ စိတ္တေ- ငါ၏စိတ်၌၊ အဝသဝတ္တိနိ-
 ငါ၏အလိုအတိုင်း မဖြစ်စေနိုင်သည်၊ (ဝါ) အလိုသို့ မလိုက်ပါစေနိုင်သည်၊ ဟုတွာ-
 ဖြစ်၍၊ (ဝါ) ဖြစ်ခြင်းကြောင့်၊ ဥဒ္ဓတာ- ပျံ့လွင့်သောစိတ်ရှိသည်၊ အဟောသိ-
 ဖြစ်ပြီ။

၇၈။ ဣဿေဟိ- ညစ်ညူးကြောင်းကိလေသာတို့ဖြင့်၊ ပရိယုဋ္ဌိတာ- ကြွသည်၊
 သုဘသညာနုဝတ္တိနိ- သုဘသညာသို့ အစဉ်လိုက်လေ့ရှိသည်၊ ရာဂစိတ္တဝသာ-
 နုဂါ- ရာဂစိတ်အလိုသို့ အစဉ်လိုက်သည်၊ (ဟုတွာ- ၍၊ (ဝါ) ကြောင့်)၊ စိတ္တဿ-
 စိတ်၏၊ သမံ- ငြိမ်သက်အေးငြိမ်းခြင်းကို၊ န လဘိ- အနည်းငယ်မျှ မရခဲ့။

၇၉။ အဟံ- သည်၊ ကိသာ- ကြုံလို့သည်၊ ပဏ္ဏု- ဖြော့တော့သော အဆင်း
 ရှိသည်၊ ဝိဝဏ္ဏာ- အဆင်းမလှသည်၊ ဟုတွာ- ဖြစ်၍၊ သတ္တဝသ္မာနိ- ခုနစ်နှစ်တို့
 ပတ်လုံး၊ စာရိ စရိ- ကျင့်ခဲ့ပြီ၊ အဟံ- သည်၊ သုဒ္ဓက္ခိတာ- အလွန်ဆင်းရဲခြင်းသို့
 ရောက်သည်၊ (ဟုတွာ- ၍)၊ ဒိဝါ ဝါ- နေ၌လည်းကောင်း၊ ရတ္တိ ဝါ- ည၌
 လည်းကောင်း၊ သုခံ- ရဟန်းချမ်းသာကို၊ န ဝိန္နိ- မရခဲ့။

၈၀။ တတော- ထိုသို့ရဟန်းချမ်းသာကို မရသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ရန္တု-
 ကြိုးကွင်းကို၊ ဂဟေတွာန- ယူ၍၊ ဝနမန္တရံ- တောအုပ်အတွင်းသို့၊ ပါဝိသိ- ဝင်ပြီ။
 (ကိ- အဘယ်သို့၊ စိန္တေတွာ- ကြံ၍၊ ပါဝိသိ- တောအုပ်သို့ဝင်သနည်း၊) “ဟိနံ-
 ယုတ်ညံ့သောလူ၏အဖြစ်သို့၊ ပုန- တစ်ဖန်၊ ယဉ္ဇ အာစရေ- အကြင်ပြန်လည်
 ရ၏၊ တတော- ထိုလူ၏အဖြစ်သို့ ပြန်လည်ရသောထက်၊ (ဝါ) လူထွက်ခြင်းထက်၊

ဣဓ- ဤတောအုပ်အတွင်း၌၊ ဥဗ္ဗန္တံ- ကြိုးဆွဲချ၍ သေရခြင်းသည်၊ မေ- ငါ့အား၊
ဝရံ- မြတ်သေး၏။” (ဣတိ- ဤသို့၊ စိန္တေတွာ- ကြံ၍၊ ပါဝိသိ- ဝင်ပြီ)။

၈၁။ ဒဠပါသံ- မြဲမြံသောကြိုးကွင်းကို၊ ကရိတွာန- ပြု၍၊ ရက္ခသာခါယ-
သစ်ကိုင်း၌၊ ဗန္ဓိယ- ဖွဲ့ချည်၍၊ ပါသံ- ကြိုးကွင်းကို၊ ဂီဝါယံ- လည်ပင်း၌၊ ပက္ခိဝိ-
ထည့်ပြီ၊ (ဝါ) စွပ်ပြီ၊ အထ- ထိုသို့ လည်ပင်း၌ ကြိုးကွင်း စွပ်သည်၏အခြားမဲ့၌၊
မေ- တပည့်တော်၏၊ စိတ္တံ- စိတ်သည်၊ ဝိမုစ္စိ- ကိလေသာမှ လွတ်ပြီ။”

၇၇။ တတ္ထ- ထိုဂါထာတို့၌၊ အယောနိသော မနသိကာရာတိ- - -ကား၊
အနုပါယမနသိကာရေန- နည်းလမ်းမဟုတ်သော နှလုံးသွင်းခြင်းကြောင့်၊ အသုဘေ- မတင့်
တယ်သောအာရုံ၌၊ သုဘန္တိ- တင့်တယ်၏ဟူ၍၊ ဝိပလ္လာသဂ္ဂါဟေန- ဖောက်ပြန်သော
အားဖြင့် ယူခြင်းကြောင့်၊ ကာမရာဂေန အဋ္ဌိတာတိ- - ကား၊ ကာမဂုဏေသု- ကာမဂုဏ်
တို့၌၊ ဆန္ဒရာဂေန- ဖြစ်သောဆန္ဒရာဂသည်၊ ပိဋိတာ- နှိပ်စက်အပ်သည်၊ (ဟုတွာ)။
အဟောသိ ဥဒ္ဓတာ ပုဗ္ဗေ၊ စိတ္တေ အဝသဝတ္တိနီတိ- -ကား၊ ပုဗ္ဗေ- ရှေး၌၊ မမ- ၏၊ စိတ္တေ-
စိတ်သည်၊ မယံ- ၏၊ ဝသေ- အလိုတို့သို့၊ အဝတ္တမာနေ- မလိုက်လတ်သော်၊ ဥဒ္ဓတာ-
ပျံ့လွင့်သောစိတ်ရှိသည်၊ နာနာရမ္မဏေ- အထူးထူးသောအာရုံ၌၊ ဝိက္ခိတ္တစိတ္တာ- အထူးထူး
အပြားပြား ပျံ့လွင့်သော စိတ်ရှိသည်၊ အသမာဟိတာ- မတည်ကြည်သည်၊ အဟောသိ-
ဖြစ်ပြီ။

၇၈။ ပရိယုဒ္ဓိတာ ဣဓေဟိ၊ သုဘသညာနုဝတ္တိနီတိ- - - ကား၊
ပရိယုဋ္ဌာနပတ္တေဟိ- ထကြွခြင်းသို့ ရောက်ကုန်သော၊ ကာမရာဂါဒိကိလေသေဟိ- ကာမ
ရာဂအစရှိသော ကိလေသာတို့သည်၊ (ဝါ) တို့ဖြင့်၊ အဘိဘူတာ- လွမ်းမိုးနှိပ်စက်အပ်သည်၊
(ဟုတွာ)။ ရူပါဒိသု- ရူပါရုံစသော အာရုံတို့၌၊ သုဘန္တိ- တင့်တယ်၏ဟူ၍၊ ပဝတ္တာယ-
ဖြစ်သော၊ ကာမသညာယ- ကာမသညာဖြင့်၊ အနုဝတ္တနသီလာ- အစဉ်လိုက်ခြင်းအလေ့
ရှိသည်၊ (ဟုတွာ)။ သမံ စိတ္တဿ န လဘိ၊ ရာဂစိတ္တဝသာနုဂါတိ - - -ကား၊ ကာမရာဂ-
သမ္ပယုတ္တစိတ္တဿ- ကာမရာဂနှင့် ယှဉ်သောစိတ်၏၊ ဝသံ- အလိုသို့၊ အနုဂစ္ဆန္တိ- အစဉ်
လိုက်သည်၊ (ဟုတွာ- ဖြစ်၍၊ (ဝါ) ဖြစ်ခြင်းကြောင့်)၊ ဤသကမ္ပိ- အနည်းငယ်မျှလည်း၊
စိတ္တဿ- စိတ်၏၊ သမံ-ငြိမ်သက်တည်ကြည်ခြင်းကို၊ စေတောသမထံ- စိတ်၏ငြိမ်သက်
တည်ကြည်ခြင်းကို၊ စိတ္တေကဂ္ဂတံ- စိတ်၏ ငြိမ်သက်တည်ကြည်ခြင်းကို၊ န လဘိ- မရခဲ့။

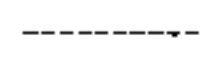
၇၉။ ကိသာ ပဏ္ဏ၊ ဝိဝဏ္ဏာ စာတိ- - -ကား၊ ဧဝံ- ဤသို့၊ ဥက္ကဏ္ဍိတဘာဝေန-
ပျင်းရိငြီးငွေ့သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ကိသာ- ကြုံလို့သည်၊ မေနိသန္တတဂတ္တာ- အကြော
ပြိုင်းပြိုင်းထသော ကိုယ်ရှိသည်၊ ဥပ္ပဏ္ဍုပ္ပဏ္ဍုကဇာတာ- ဖက်ရွက်ရော်ကဲ့သို့ အလွန်ဖြော့
တော့သော ကိုယ်အဆင်းရှိသည်၊ တတော ဧဝ- ထို့သို့ ကြုံလို့ ဖြော့တော့ခြင်းကြောင့်ပင်၊

ဝိဝဏ္ဏာ စ- အဆင်းမလှသည်လည်းကောင်း၊ ဝိဂတဆဝိဝဏ္ဏာ စ- ကင်းသော အရေအဆင်း ရှိသည်လည်းကောင်း၊ (ဝါ) အရေအဆင်းမလှသည်လည်းကောင်း၊ ဟုတွာ- ဤ။ သတ္တ ဝဿာနီတိ- - ကား၊ သတ္တ သံဝစ္ဆရာနိ- ခုနစ်နှစ်တို့ပတ်လုံး။ စာမိ'ဟန္တိ- - ကား၊ အဟံ- သည်၊ စရိ- ကျင့်ခဲ့ပြီ။ (နာ- ၈၃) နာဟံ ဒိဝါ ဝါ ရတ္တိံ ဝါ၊ သုခံ ဝိန္နိ သုဒ္ဓကိတာတိ- - ကား၊ ဧဝံ- ဤသို့၊ အဟံ- သည်၊ သတ္တသု- ခုနစ်ခုကုန်သော၊ သံဝစ္ဆရေသု- နှစ်တို့၌၊ ကိလေသဒုက္ခေန- ကိလေသာ ဆင်းရဲဖြင့်၊ ဒုက္ခိတာ- ဆင်းရဲခြင်းသို့ရောက်သည်၊ ဟုတွာ- ဤ၊ ဧကဒါပိ- တစ်ရံတစ်ခါမျှလည်း၊ ဒိဝါ ဝါ- နေ၌လည်းကောင်း၊ ရတ္တိံ ဝါ- ည၌လည်းကောင်း၊ သမဏသုခံ- ရဟန်းချမ်းသာကို၊ န ပဋိလဘိ-မရခဲ့။

၈၀။ တတောတိ- - -ကား၊ ကိလေသပရိယုဋ္ဌာနေန- ကိလေသာတို့ ထကြွခြင်းဖြင့်၊ သမဏသုခါလာဘဘာဝတော- ရဟန်းချမ်းသာကို မရသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ရန္တံ ဂဟေတွာန၊ ပါဝိသိ ဝနမန္တရန္တိ- - - ကား၊ ပါသရန္တံ- ကြိုးကွင်းကို၊ အာဒါယ- ယူ၍၊ ဝနန္တရံ- တောအုပ်အတွင်းသို့၊ ပါဝိသိ- ဝင်ပြီ။ ကိမတ္ထံ- အဘယ်အကျိုးငှါ၊ ပါဝိသိ- ဝင်သနည်း၊ ဣတိ စေ- ဤသို့ မေးအံ့၊ “ဝရံ မေ ဣဓ ဥဗ္ဗန္တံ၊ ယဉ္စ ဟိနံ ပုနာစရေ”တိ - - ဟူ၍၊ အာဟ- ဆိုပြီ။ အဟံ- သည်၊ သမဏဓမ္မံ- ရဟန်းတရားကို၊ ကာတံ- ပြုခြင်းငှါ၊ အသက္ကောန္တိ- မစွမ်းနိုင်သည်ဖြစ်၍၊ ဟိနံ- ယုတ်ညံ့သော၊ ဂိဟိဘာဝံ- လူအဖြစ်ကို၊ ပုန- တစ်ဖန်၊ ယံ အာစရေ အာစရေယျံ- အကြင်ပြုကျင့်ရာ၏၊ ယံ အနုတိဋ္ဌေယျံ- အကြင် အစဉ်တည်ရာ၏၊ တတော- ထိုလူအဖြစ်ကို တစ်ဖန်ပြုကျင့်ခြင်းထက်၊ (ဝါ) လူထွက်ခြင်းထက်၊ သတဂုဏေန- အဆတစ်ရာဖြင့်၊ သဟဿဂုဏေန- အဆ တစ်ထောင်ဖြင့်၊ ဣမသ္မိံ ဝနန္တရေ- ဤတောအုပ်အတွင်း၌၊ ဥဗ္ဗန္တံ-အထက်၌ ဖွဲ့ချည်ကြောင်း ကြိုးကို၊ (ဝါ) အထက်၌ ဖွဲ့ချည်သည် မည်လောက်အောင်၊ ဗန္ဓိတွာ- ဖွဲ့ချည်၍၊ မရဏံ- သေရခြင်းသည်၊ မေ- ငါ့အား၊ ဝရံ သေဌံ- မြတ်၏၊ ဣတိ အယံ-ကား၊ အတ္ထော- တည်း။

၈၁။ အထ စိတ္တံ ဝိမုစ္စိ မေတိ- - - ကား၊ ယဒါ- အကြင်အခါ၌၊ ရုက္ခသာခါယ- သစ်ကိုင်း၌၊ ဗန္ဓပါသံ- ဖွဲ့ချည်ထားသော ကြိုးကွင်းကို၊ ဂိဝါယံ- လည်ပင်း၌၊ ပက္ခိပိ- စွပ်ပြီ၊ အထ တဒနန္တရမေဝ- ထိုကြိုးကွင်းကို လည်၌စွပ်သည်၏ အခြားမဲ့၌သာလျှင်၊ ဝုဋ္ဌာနဂါမိနိ- ဝိပဿနာမဂ္ဂေန- ဝုဋ္ဌာနဂါမိနိ ဝိပဿနာလမ်းကြောင်းဖြင့်၊ ယဋိတတ္တာ- အားထုတ်အပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ မဂ္ဂပဋိပါဋိယာ- မဂ်အစဉ်အားဖြင့်၊ သဗ္ဗာသဝေဟိ- ခပ်သိမ်းသော အာသဝေါ တရားတို့မှ၊ မမ- ၏၊ စိတ္တံ- စိတ်သည်၊ ဝိမုစ္စိ- လွတ်ပြီ၊ ဝိမုတ္တံ- လွတ်သည်၊ အဟောသိ- ဖြစ်ပြီ။ ဣတိ- ဤကားအနက်တည်း။

သီဟာထေရီဂါထာဝဏ္ဏနာ- သည်၊ နိဋ္ဌိတာ- ပြီ။

၄။ သုန္ဒရီနန္ဒာထေရ်ဂါထာဝဏ္ဏနာ

အာတုရံ အသုစိန္တိအာဒိကာ - - ဤသို့အစရှိသောဂါထာတို့သည်၊ သုန္ဒရီနန္ဒာယ-
သုန္ဒရီနန္ဒာမည်သော၊ ထေရ်ယော- ထေရ်မ၏၊ ဂါထာ- ဂါထာတို့တည်း။ ကိရ- ချဲ့ဦးအံ၊
အယမိ- ဤသုန္ဒရီနန္ဒာထေရ်မသည်လည်း၊ ပဒုမုတ္တရဿ- ပဒုမုတ္တရမည်တော်မူသော၊
ဘဂဝတော- ၏၊ ကာလေ- လက်ထက်တော်၌၊ ဟံသဝတီနဂရေ- ဟံသဝတီမြို့၌၊
ကုလဂေဟေ- အမျိုးကောင်းအိမ်၌၊ နိဗ္ဗတ္တိတွာ- ဖြစ်၍၊ ဝိညုတံ- သိနားလည်သူ၏
အဖြစ်သို့၊ ပတွာ- ရောက်လတ်သော်၊ သတ္တု- မြတ်စွာဘုရား၏၊ သန္တိကေ- အထံတော်၌၊
ဓမ္မ- ကို၊ သုဏန္တိ- နာကြားစဉ်၊ သတ္တာရံ- မြတ်စွာဘုရားကို၊ ဧကံ- တစ်ပါးသော၊ ဘိက္ခုနီ-
ဘိက္ခုနီမကို၊ ဈာယိနီနံ- ဈာန်ဝင်စားလေ့ရှိကုန်သော ဘိက္ခုနီမတို့တွင်၊ အဂ္ဂဋ္ဌာနေ-
အမြတ်ဆုံးအရာ၌၊ ဌပေန္တံ- ထားတော်မူသည်ကို၊ ဒိသ္မာ- မြင်၍၊ အဓိကာရကမ္မ-
လွန်ကဲသော ကောင်းမှုကို၊ ကတွာ- ပြု၍၊ တံ ဌာနန္တရံ- ထိုဧတဒဂ်ရာထူးကို၊ ပတ္တေတွာ-
တောင့်တ၍၊ ကုသလံ- ကုသိုလ်ကို၊ ဥပစိနန္တိ- ဆည်းပူးအားထုတ်လျက်၊ ကပ္ပသတ-
သဟဿံ- ကမ္ဘာတစ်သိန်းပတ်လုံး၊ ဒေဝမနုဿေသု- နတ်လူတို့၌၊ သံသရန္တိ-
ကျင်လည်လျက်၊ ဣမသ္မိ ဗုဒ္ဓုပ္ပါဒေ- ဤဂေါတမမြတ်စွာဘုရား ပွင့်တော်မူရာအခါ၌၊
သကျရာဇကုလေ- သာကီဝင်မင်းမျိုး၌၊ နိဗ္ဗတ္တိ- ဖြစ်ပြီ။ အဿာ- ထိုမင်းသမီးအား၊ နန္ဒာတိ
နာမံ- နန္ဒာဟူသောအမည်ကို၊ အကံသု- မှည့်ခေါ်ကြကုန်ပြီ။ အပရဘာဂေ- နောက်အဖို့၌၊
ရူပသမ္ပတ္တိယာ- အဆင်း၏ပြည့်စုံခြင်းကြောင့်၊ သုန္ဒရီနန္ဒာတိစ- သုန္ဒရီနန္ဒာဟူ၍လည်း
ကောင်း၊ ဇနပဒကလျာဏီတိ စ- ဇနပဒကလျာဏီဟူ၍လည်းကောင်း၊ ပညာယိတ္ထ-
ထင်ရှားပြီ။ သာ- ထိုသုန္ဒရီနန္ဒာမင်းသမီးသည်၊ (စိန္တေသိ-၌စပ်)၊ အမှာကံ- ငါတို့၏၊
ဘဂဝတိ- မြတ်စွာဘုရားသည်၊ (ဂတေ- ၌စပ်)၊ သဗ္ဗညုတံ- သဗ္ဗညုအဖြစ်သို့၊ ပတွာ-
ရောက်၍၊ အနုပုဗ္ဗေန- အစဉ်အားဖြင့်၊ ကပိလဝတ္ထံ- ကပိလဝတ်မြို့သို့၊ ဂန္ဓာ- ရောက်၍၊
နန္ဒကုမာရဉ္စ- နန္ဒမင်းသားကိုလည်းကောင်း၊ ရာဟုလကုမာရဉ္စ- ရာဟုလာမင်းသားကို
လည်းကောင်း၊ ပဗ္ဗာဇေတွာ- ရှင်၊ ရဟန်းပြုစေ၍၊ ဂတေ- ကြွတော်မူလတ်သော်လည်း
ကောင်း၊ သုဒ္ဓေါဒနမဟာရာဇေ- သုဒ္ဓေါဒနမင်းကြီးသည်၊ ပရိနိဗ္ဗာတေ စ- ပရိနိဗ္ဗာန်ပြု
ပြီးသော်လည်းကောင်း၊ မဟာပဇာပတိဂေါတမိယာ စ- မဟာပဇာပတိဂေါတမိသည်
လည်းကောင်း၊ ရာဟုလမာတာယ စ- ရာဟုလာမယ်တော် ယသောဓရာသည်လည်း
ကောင်း၊ ပဗ္ဗဇိတာယ- ရဟန်းပြုပြီးသော်လည်းကောင်း၊ စိန္တေသိ- ကြံပြီ။ (ကိ- အဘယ်
သို့၊ စိန္တေသိ- ကြံသနည်း)၊ “မယံ- ၏၊ ဇေဋ္ဌဘာတာ- အကိုကြီးဖြစ်သော သိဒ္ဓတ္ထမင်းသား
သည်၊ စက္ကဝတ္တိရဇံ- စကြာဝတေးမင်းအဖြစ်ကို၊ ပဟာယ- ပယ်စွန့်၍၊ ပဗ္ဗဇိတွာ- ရဟန်း
ပြု၍၊ လောကေ- လောက၌၊ အဂ္ဂပုဂ္ဂလော- အမြတ်ဆုံးပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်သော၊ ဗုဒ္ဓေါ- မြတ်စွာ

ဘုရားသည်၊ ဇာတော- ဖြစ်ပြီ။ အဿ- ထိုအကိုကြီးဖြစ်သော သိဒ္ဓတ္ထမင်းသား၏၊ ပုတ္တော- သားတော်ဖြစ်သော၊ ရာဟုလကုမာရောပိ- ရာဟုလာမင်းသားသည်လည်း၊ ပဗ္ဗဇိ- ရှင်ပြုပြီ၊ မေ- ငါ၏၊ ဘတ္တာ- ကြင်ယာတော်ဖြစ်သော၊ နန္ဒရာဇာပိ- နန္ဒမင်းသားသည်လည်း၊ ပဗ္ဗဇိ- ရဟန်းပြုပြီ၊ (နာ- ၈၄) မာတာ- မယ်တော်ဖြစ်သော၊ မဟာပဇာပတိဂေါတမီပိ- မဟာ ပဇာပတိဂေါတမီသည်လည်း၊ ပဗ္ဗဇိတာ- ရဟန်းပြုပြီ၊ ဘဂိနီ- အစ်မတော်ဖြစ်သော၊ ရာဟုလမာတာပိ- ရာဟုလာမယ်တော် ယသောဓရာသည်လည်း၊ ပဗ္ဗဇိတာ- ရဟန်းပြုပြီ၊ ဣဒါနိ- ယခုအခါ၌၊ အဟံ- ငါသည်၊ ဂေဟေ- နန်းတော်၌၊ ကံ ကရိဿာမိ- အဘယ်ပြု ရတော့အံ့နည်း၊ ပဗ္ဗဇိဿာမိ- ရဟန်းပြုတော့အံ့။ ဣတိ- ဤသို့ (စိန္တေသိ- ကြံပြီ၊ စိန္တေတွာ- ကြံပြီး၍)၊ ဘိက္ခုနုပဿယံ- ဘိက္ခုနီကျောင်းသို့၊ ဂန္ဓာ- သွား၍၊ ဉာတိသိနေဟေန- ဆွေမျိုး၌ချစ်ခင်ခြင်းဖြင့်၊ (ဝါ) ဆွေမျိုး၌ချစ်ခင်ခြင်းကြောင့်၊ ပဗ္ဗဇိ- ရဟန်းပြုပြီ၊ သဒ္ဓါယ- သဒ္ဓါတရားဖြင့်၊ နော ပဗ္ဗဇိ- ရဟန်းပြုသည် မဟုတ်။ တဿ- ထို့ကြောင့်၊ ပဗ္ဗဇိတွာပိ- ရဟန်းပြုပြီး၍လည်း၊ ရူပံ- အဆင်းကို၊ နိဿာယ- မှီ၍၊ ဥပ္ပန္နမဒါ- ဖြစ်သောယစ်မှူးခြင်း ရှိသည်၊ (ဝါ) ဖြစ်သောမာန်တက်ခြင်းရှိသည်၊ (ဟုတွာ- ၍) “သတ္တာ- မြတ်စွာဘုရားသည်၊ ရူပံ- အဆင်းကို၊ ဝိဝဇ္ဇေတိ- ကဲ့ရဲ့ရှုတ်ချ၏၊ ဂရဟတိ- အပြစ်တင်၏၊ အနေက- ပရိယာယေန- တစ်ပါးမက များစွာသောအကြောင်းဖြင့်၊ ရူပေ- အဆင်း၌၊ အာဒိနဝံ- အပြစ်ကို၊ ဒဿေတိ- ပြတော်မူ၏။” ဣတိ- ဤသို့ (စိန္တေတွာ- ကြံ၍)၊ ဗုဒ္ဓုပဋ္ဌာနံ- ဘုရားရှင်အား ဆည်းကပ်ခြင်းငှါ၊ (ဝါ) ဆည်းကပ်ရာအရပ်သို့၊ န ဂစ္ဆတိ- မသွား၊ ဣတိ အာဒိ- ဤသို့အစရှိသော၊ သဗ္ဗံ- အလုံးစုံကို၊ ဟေဋ္ဌာ- အောက်၌၊ အဘိရူပနန္ဒာယ- အဘိရူပနန္ဒာ၏၊ ဝတ္ထုသ္မိ- ဝတ္ထု၌၊ ဝုတ္တနယေနေဝ- ဆိုအပ်ပြီးသောနည်းဖြင့်သာလျှင်၊ ဝေဒိတဗ္ဗံ- သိအပ်၏။ အယံ ပန- ဤဆိုအပ်လတုံသည်ကား၊ ဝိသေသော- အထူးတည်း၊ သတ္တာရာ- မြတ်စွာဘုရားသည်၊ နိမ္မိတံ- ဖန်ဆင်းအပ်သော၊ ဣတ္ထိရူပံ- မိန်းမပုံသဏ္ဌာန်ကို၊ အနုတ္တမေန- အစဉ်အားဖြင့်၊ ဇရာဘိဘူတံ- အိုခြင်းသည် လွမ်းမိုးနှိပ်စက်အပ်သည်ကို၊ ဒိသ္မာ- မြင်၍၊ အနိစ္စတော- အနိစ္စအားဖြင့်၊ ဒုက္ခတော- ဒုက္ခအားဖြင့်၊ အနတ္တတော- အနတ္တအားဖြင့်၊ မနသိကရောက္ခိယာ- နှလုံးသွင်းဆင်ခြင်သော၊ ထေရိယာ- ထေရီမ၏၊ ကမ္မဋ္ဌာနာဘိမုခံ- ကမ္မဋ္ဌာန်းသို့ ရှေးရှုသော၊ စိတ္တံ- စိတ်သည်၊ အဟောသိ- ဖြစ်ပြီ။ တံ- ထိုအကြောင်းကို၊ ဒိသ္မာ- မြင်တော်မူ၍၊ သတ္တာ- မြတ်စွာဘုရားသည်၊ တဿ- ထိုသူနှစ် နှာထေရီမအား၊ သပ္ပိယဝသေန- လျှောက်ပတ်သည်၏အစွမ်းဖြင့်၊ ဓမ္မံ- တရားကို၊ ဒေသေန္တော- ဟောတော်မူလိုသည်၊ (ဟုတွာ)။ “အာတုရံ အသုစိ ပူတိ ။ပ။ အဘိနိဗ္ဗိဇ္ဈ ဒက္ခိသ”န္တိ- - - ဟူသော၊ တိဿော- သုံးခုကုန်သော၊ ဣမာ ဂါထာ- ဤဂါထာတို့ကို၊ အဘာသိ- ဟောတော်မူပြီ။

(ဂါထာအနက်)

၈၂။ ဂါထာနံပါတ် (၁၉) နှင့် တူသည်။

၈၃။ ဣဒံ ယထာ- ဤသင်၏လှပသော ခန္ဓာကိုယ်ကဲ့သို့၊ တထာ- ထိုအတူ၊ ဧတံ- သင်မြင်သော ထိုအကောင်ပုပ်သည်၊ (ပုဗ္ဗေ- ရှေး၌၊ အဟောသိ- လှလှ ပပ ဖြစ်ခဲ့၏)၊ ဧတံ ယထာ- သင်မြင်သော ထိုအကောင်ပုပ်ကဲ့သို့၊ တထာ- တူ၊ ဣဒံ (ပိ) - ဤသင်၏ ခန္ဓာကိုယ်သည်လည်း၊ (အာယတိ- နောင်အခါ၌၊ ဟေဿတိ- အကောင်ပုပ် ဖြစ်လတ်)၊ (ဣဒံ- ဤခန္ဓာကိုယ်သည်)၊ ဒုဂ္ဂန္ဓ- မကောင်းသော အနံ့ရှိသည်ဖြစ်၍၊ ပူတိကံ- ပုပ်သောအနံ့ရှိသည်ဖြစ်၍၊ ဝါတိ- လှိုင်၏၊ (ဣဒံ- ဤခန္ဓာကိုယ်ကို)၊ ဗာလာနံ- သူမိုက်တို့သည်၊ အဘိနန္ဒိတံ- အလွန်နှစ်သက်အပ်၏။

၈၄။ ဧဝံ- ဤသို့ဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသောအခြင်းအရာအားဖြင့်၊ ဧတံ- ထိုခန္ဓာကိုယ် အကောင်ပုပ်ကို၊ ရတ္တိန္ဒြိယံ- ညဉ့်နေ့ပတ်လုံး၊ အတန္တိတာ- မပျင်းမရိသည်၊ (ဟုတ္တာ)၊ အဝေက္ခန္တိ- ရှုဆင်ခြင်လတ်သော်၊ တတော- ထိုသို့ရှုဆင်ခြင်ခြင်းကြောင့်၊ သကာယ- မိမိဥစ္စာဖြစ်သော၊ ပညာယ- ဘာဝနာမယပညာဖြင့်၊ အဘိနိဗ္ဗိဇ္ဈ- ဖောက်ထွင်း၍၊ (ဝါ) ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ ခွဲခြမ်းဝေဖန်၍၊ (တွံ- သင်သည်)၊ ဒက္ခိယေ (ဒက္ခိယိ)- မြင်ရလတ်။

သာ- ထိုထေရီမသည်၊ ဒေသနာနုသာရေန-ဒေသနာတော်သို့ အစဉ် လျှောက်သဖြင့်၊ ဉာဏံ- ဉာဏ်သို့၊ ပေသေတွာ- စေလွှတ်၍၊ သောတာပတ္တိဖလေ- သောတာပတ္တိဖိုလ်၌၊ ပတိဋ္ဌဟိ- တည်ပြီ။ တဿာ- ထိုထေရီမအား၊ ဥပရိမဂ္ဂတ္ထာယ- အထက်မဂ်အလို့ငှါ၊ ကမ္မဋ္ဌာနံ- ကမ္မဋ္ဌာန်းကို၊ အာစိက္ခန္တော- ဟောကြားတော်မူလိုသော မြတ်စွာဘုရားသည်၊ “နန္ဒေ- နှမတော် နန္ဒာ၊ ဣမသ္မိံ သရီရေ- ဤခန္ဓာကိုယ်၌၊ အပ္ပမတ္တကောပိ- အနည်းငယ်မျှလည်းဖြစ်သော၊ သာရော- အနှစ်သာရသည်၊ နတ္ထိ- မရှိ၊ မံသလောဟိတလေပနော- အသားအသွေးတို့ဖြင့် လိမ်းကျံအပ်သောခန္ဓာကိုယ်သည်၊ ဇရာဒီနံ- ဇရာစသည်တို့၏၊ ဝါသဘူတော- တည်နေရာဖြစ်၍ဖြစ်သည်၊ (ဟောတိ- ၏)၊ အယံ- ဤခန္ဓာကိုယ်သည်၊ အဋ္ဌိပုဂ္ဂမတ္တော ဧဝံ- အရိုးစု အရိုးပုံဟူသော အတိုင်းအရှည် ရှိသည်သာတည်း။” ဣတိ- ဤအနက်အဓိပ္ပါယ်ကို၊ ဒဿေတုံ- ပြခြင်းငှါ၊ “အဋ္ဌိနံ နဝရံ ကတံ ။ပ။ မာနော မက္ခော စ ဩဟိတော”တိ- - ဟူ၍၊ ဓမ္မပဒေ- ဓမ္မပဒ၌၊ ဣမံ ဂါထံ-

၁။ ဓာမူ၌ ဒက္ခိယံ ဟု တွေ့ရသည်။ ဣ၌ တွံ-ဖြစ်သင့်သည်ဟု ယူဆသဖြင့် ဒက္ခိယေ (ဒက္ခိယိ)- ဟု ပေးလိုက်သည်။ အကိုးပြု အပဒါနိပါဠိတော်ဂါထာ၌လည်း ဒက္ခိယံ - ဟု ရှိနေသည်။ အပဒါနံ (၂၊ ၂၅၆)- ၌ကား ကေသိ- ဟု လာသည်။ မန္တလေး၊ ဓမ္မာမုနိဘုရားကျောက်စာ၌လည်း ဒက္ခိယိ- ဟုရှိသည်။

ကို၊ အာဟ- ဟောတော်မူပြီ။

(ဂါထာအနက်)

“အဋ္ဌိနံ- သုံးရာသော အရိုးတို့ကို၊ (ဥဿာပေတွာ- စိုက်ထူ၍၊ နှာရုံနိနိဋ္ဌံ- အကြောတို့ဖြင့် မြှေးယှက်အပ်သော)၊ မိသလောဟိတလေပနံ- အသားအသွေးတို့ဖြင့် လိမ်းကျံထား အပ်သော၊ နဂရံ- အတ္တဘောတည်းဟူသော ခန္ဓာအိမ်ကို၊ (ဂဟကာရေန- တဏှာယောက်ျားလက်သမားသည်)၊ ကတံ- ဆောက်လုပ်အပ်ခဲ့လေပြီ၊ ယတ္ထ- ယင်းအတ္တဘောတည်းဟူသော ခန္ဓာအိမ်၌၊ ဇရာ စ- အိုခြင်းသည် လည်းကောင်း၊ မဇ္ဈ စ- သေခြင်းသည်လည်းကောင်း၊ မာနော စ- မာနထောင်လွှားခြင်းသည်လည်းကောင်း၊ မက္ခော စ- ကျေးဇူးချေဖျက်ခြင်းသည်လည်းကောင်း၊ ဩဟိတော- တည်နေ၏။”

(တစ်နည်း) ယတ္ထ- ယင်းအတ္တဘောတည်းဟူသော ခန္ဓာအိမ်၌၊ ဇရာ စ- ကိုလည်းကောင်း၊ မဇ္ဈ စ- ကိုလည်းကောင်း၊ မာနော စ- ကိုလည်းကောင်း၊ မက္ခော စ- ကိုလည်းကောင်း၊ ဩဟိတော- တည်စေအပ်၏။ (ဝါ) ထားအပ်၏။ ”

သာ- ထိုသုန္ဒရီနန္ဒာထေရီမသည်၊ ဒေသနာဝသာနေ- ဒေသနာတော်၏ အဆုံး၌၊ အရဟတ္တံ- သို့၊ ပါပုဏိ- ရောက်ပြီ။ တေန- ထို့ကြောင့်၊ အပဒါနေ- ၌၊ “ပဒုမုတ္တရော နာမ ဇိနော ။ပ။ ကတံ ဗုဒ္ဓဿ သာသနံ”န္တိ- - - ဟူ၍၊ ဝုတ္တံ- ပြီ။

(အပဒါနိပါဠိတော်အနက်)

“ဣတော- ဤဘဒ္ဒကမ္ဘာမှ၊ သတသဟဿမိ ကပ္ပေ- ကမ္ဘာတစ်သိန်း ထက်၌၊ သဗ္ဗဓမ္မာန သဗ္ဗဓမ္မာနံ- ခပ်သိမ်းသောတရားတို့၏၊ ပါရဂူ- တစ်ဘက် ကမ်းသို့ ရောက်တော်မူသော၊ ပဒုမုတ္တရော နာမ- ပဒုမုတ္တရမည်တော်မူသော၊ ဇိနော- မာရ်ငါးပါးကို အောင်တော်မူသော၊ နာယကော- မြတ်စွာဘုရားသည်၊ ဥပ္ပဇ္ဇိ- ပွင့်တော်မူပြီ။

(နာ- ၈၅)- ဩဝါဒကော- အဇ္ဈာသယအားလျော်စွာ ဆုံးမတော်မူတတ်သော၊ ဝိညာပကော- သစ္စာလေးပါးတရားကို သိစေတော်မူတတ်သော၊ သဗ္ဗပါဏိနံ- ခပ်သိမ်းသောသတ္တဝါတို့ကို၊ တာရကော- သံသရာဝဲဩဃမှ ကူးမြောက်စေတော်မူတတ်သော၊ ဒေသနာကုသလော- ဒေသနာတော်၌ ကျွမ်းကျင်လိမ္မာတော်မူသော၊ ဗုဒ္ဓေါ- သည်၊ ဗဟို- များစွာသော၊ ဇနတံ- လူအပေါင်းကို၊ တာရေသိ- သံသရာဝဲဩဃမှ ကူးမြောက်စေတော်မူပြီ။

အနုကမ္မကော- အစဉ်သနားတော်မူတတ်သော၊ ကာရုဏီကော- ကြီးမြတ်သော ကရုဏာရှိတော်မူသော၊ သဗ္ဗပါဏိနံ- အလုံးစုံသောသတ္တဝါတို့၏၊

ဟိတေသီ- လောကီ လောကုတ္တရာ နှစ်ဖြာသော အကျိုးစီးပွားကို ရှာမှီးတော်မူ
တတ်သော မြတ်စွာဘုရားသည်။ သမ္ပတ္တေ- ထံတော်မှောက် ရောက်လာကုန်
သော၊ သဗ္ဗေ- ခပ်သိမ်းကုန်သော၊ တိတ္ထိယေ- တိတ္ထိတို့ကို၊ ပဉ္စသီလေ- ငါးပါး
သီလ၌၊ ပတိဋ္ဌပိ- တည်စေတော်မူပြီ။

- ဧဝံ- ဤသို့ တည်စေလတ်သော်၊ (ဘဝတော- ၏၊ သာသနံ- သာသနာ
တော်သည်။) နိရာကုလံ- တိတ္ထိတို့နှင့် မရောယှက်သည်၊ (ဝါ) နောက်ကျခြင်း
မရှိသည်၊ တိတ္ထိယေဟိ စ- တိတ္ထိတို့မှလည်း၊ သုညတံ- ကင်းဆိတ်သည်၊
ဝသီဘူတေဟိ- ဝသီဘော်သို့ ရောက်ကုန်သော၊ တာဒိဘိ- တာဒိဂုဏ်နှင့် ပြည့်စုံ
ကုန်သော၊ အရဟန္တေဟိ- ရဟန္တာတို့ဖြင့်၊ ဝိစိတ္တံ- အလွန်ဆန်းကြယ်သည်၊
အာသိ- ဖြစ်ပြီ။

- မဟာမုနိ- ပဒုမုတ္တရမြတ်စွာဘုရားသည်၊ ရတနာနံ- အတောင်တို့၏၊
အဋ္ဌပညာသံ- ငါးဆယ့်ရှစ်တောင်တိုင်တိုင်၊ ဥဂ္ဂတောဝ- အရပ်တော်မြင့်သည်
သာတည်း။ ကဉ္စနန္ဒိယသင်္ကာသော- ရွှေတုရိုဏ်းတိုင်နှင့် တူတော်မူသည်၊
ဗာတ္ထိသဝရလက္ခဏော- သုံးဆယ့်နှစ်ပါးသော မြတ်သောမဟာပုရိသလက္ခဏာ
တို့ ရှိတော်မူသည်၊ (အာသိ- ဖြစ်ပြီ)။

- တာဝဒေ- ထိုအခါ၌၊ ဝဿသတသဟဿာနိ- အနှစ်တစ်သိန်းတို့ပတ်လုံး၊
အာယု- အသက်တမ်းသည်၊ ဝိဇ္ဇတိ- ရှိ၏။ တာဝတာ- ထိုမျှလောက်၊ တိဋ္ဌမာနော-
တည်တော်မူသော၊ သော- ထိုပဒုမုတ္တရမြတ်စွာဘုရားသည်၊ ဗဟံ- များစွာသော၊
ဇနတံ- လူအပေါင်းကို၊ တာရေသိ- သံသရာမှ ကူးမြောက်စေတော်မူပြီ။

- တဒါ- ထိုအခါ၌၊ အဟံ- သည်၊ ဟံသဝတိယံ- ဟံသာဝတီနေပြည်
တော်၌၊ နာနာရတနပဇ္ဇောတေ- ထွန်းလင်းတောက်ပသော အမျိုးမျိုးသော
ရတနာတို့ရှိသော၊ သေဋ္ဌိကုလေ- သူဌေးမျိုး၌၊ ဇာတာ- မွေးဖွားသူသည်၊
မဟာသုခသမပ္ပိတာ- များစွာသောချမ်းသာတို့နှင့် ပြည့်စုံသူသည်၊ အဟံ- ဖြစ်ပြီ။

- တံ မဟာဝီရံ- ထိုပဒုမုတ္တရမြတ်စွာဘုရားကို၊ ဥပေတွာ- ချဉ်းကပ်၍၊
အမတံ- မသေကြောင်းဖြစ်သော၊ ပရမဿာဒံ- လွန်မြတ်သော သာယာဘွယ်
ရှိသော၊ ပရမတ္ထနိဝေဒိကံ- ပရမတ်တရားကို သိစေတတ်သော၊ ဓမ္မဒေသနံ- တရား
ဒေသနာတော်ကို၊ အဿောသိ- နာကြားခဲ့ပြီ။

- တဒါ- ထိုအခါ၌၊ သသံယံ- တပည့်သားသံဃာနှင့် တကွသော၊ လောက-
နာယကံ- သတ္တလောက၏ ရှေ့ဆောင်လမ်းပြ နာယကဖြစ်တော်မူသော ပဒုမုတ္တရ
မြတ်စွာဘုရားကို၊ နိမန္တယိတွာနံ- ပင့်ဖိတ်၍၊ တဿ- ထိုမြတ်စွာဘုရား၌၊ ပသန္နာ-

ကြည်ညိုသည်။ (ဟုတွာ)။ သေဟိ- မိမိဥစ္စာဖြစ်ကုန်သော၊ ပါဏိဘိ- လက်တို့ဖြင့်၊ မဟာဒါနံ- ကြီးစွာသောအလှူကို၊ ဒတွာ- ပေးလှူ၍၊

- သသံယံ- တပည့်သားသံဃာနှင့် တကွသော၊ လောကနာယကံ- သတ္တလောက၏ရှေ့ဆောင်လမ်းပြ နာယကဖြစ်တော်မူသော၊ (ဝါ) သတ္တဝါအပေါင်းကို နတ်ရွာ နိဗ္ဗာန်သို့ ပို့ဆောင်တော်မူတတ်သော၊ ဓီရံ- ပဒုမုတ္တရမြတ်စွာဘုရားကို၊ သိရသာ- ဦးခေါင်းဖြင့်၊ နိပစ္စ- ဝပ်၍၊ ဈာယိနီနံ- ဈာန်ဝင်စားလေ့ရှိကုန်သော၊ ဘိက္ခုနီနံ- ရဟန်းမတို့တွင်၊ အဂ္ဂဌာနံ- အမြတ်ဆုံးရာထူးကို၊ အပတ္တယိ- ဆုတောင်းခဲ့ပြီ။

- တဒါ- ထိုအခါ၌၊ အဒန္တဒမကော- မယဉ်ကျေးသောသူကို ယဉ်ကျေးအောင် ဆုံးမတော်မူတတ်သော၊ တိလောကသရဏော- လောကသုံးပါးတို့၏ ကိုးကွယ်ရာဖြစ်တော်မူသော၊ ပဘူ- အစိုးရတော်မူသော၊ နရသာရထိ- ပဒုမုတ္တရမြတ်စွာဘုရားသည်၊ ဗျာကာသိ- ဗျာဒိတ်စကား ပြောကြားတော်မူပြီ။ (ကိ- အဘယ်သို့၊ ဗျာကာသိ- ပြောကြားတော်မူသနည်း။) သုပတ္တိတံ- ကောင်းစွာတောင်းအပ်သော၊ တံ- ထို ဈာယိဇေတဒင်္ဂရာထူးကို၊ တံ- သင်သည်၊ လစ္ဆသေ- ရလတုံ။

- ဣတော- ဤကမ္ဘာမှ၊ သတသဟဿေ ကပ္ပေ- ကမ္ဘာတစ်သိန်းထက်၌၊ ဩက္ကာကကုလသမ္ဘဝေါ- ဩက္ကာကမင်းမျိုး၌ ဖြစ်သော၊ ဂေါတ္တေန- အနွယ်တော်အားဖြင့်၊ ဂေါတမော နာမ- ဂေါတမမည်တော်မူသော၊ သတ္တာ- မြတ်စွာဘုရားသည်၊ လောကေ-၌၊ ဘဝိဿတိ- ပွင့်တော်မူလတုံ။

- တဿ- ထိုဂေါတမမြတ်စွာဘုရား၏၊ ဓမ္မေသု- တရားတို့၌၊ ဒါယာဒါ- အမွေခံသည်၊ ဩရသာ- ရင်၌ဖြစ်သည်၊ ဓမ္မနိမ္မိတာ- တရားဖြင့် ဖန်ဆင်းအပ်သူသည်၊ (ဝါ) တရားဖြင့်မွေးဖွားလာသူသည်၊ ဟုတွာ- ဖြစ်၍၊ နာမေန- အမည်အားဖြင့်၊ နန္ဒာတိ နာမ- နန္ဒာမည်သော၊ သတ္ထု- ဂေါတမမြတ်စွာဘုရား၏၊ သာဝိကာ- တပည့်မသည်၊ ဟေဿတိ- ဖြစ်လတုံ။ (ဣတိ- သို့၊ ဗျာကာသိ- ပြီ)။

- တဒါ- ထိုအခါ၌၊ တံ- ထိုဗျာဒိတ်စကားတော်ကို၊ သုတွာ- ကြားရ၍၊ မုဒိတာ- ဝမ်းမြောက်သည်၊ ဟုတွာ-၍၊ ဇိနံ- မာရ်ငါးပါးကို အောင်တော်မူသော၊ ဝိနာယကံ- မြတ်စွာဘုရားကို၊ ယာဝဇီဝံ- အသက်ထက်ဆုံး၊ မေတ္တစိတ္တာ- မေတ္တာနှင့်ယှဉ်သော စိတ်ရှိသည်၊ (ဟုတွာ)။ ပစ္စယေဟိ- ပစ္စည်းလေးပါးတို့ဖြင့်၊ ပရိစရိ- လုပ်ကျွေးပြီ။

(နာ- ၈၆) - သုကတေန- ကောင်းစွာပြုအပ်သော၊ တေန ကမ္မေန စ- ထို့ကောင်းမှု ကံကြောင့်လည်းကောင်း၊ စေတနာပဏိမိဟိ စ- စေတနာထက်သန်စွာ ဆုတောင်း ခြင်းတို့ကြောင့်လည်းကောင်း၊ အဟံ- သည်၊ မာနသံ- လွှဲ၍ဖြစ်သော၊ ဒေဟံ- ခန္ဓာကိုယ်ကို၊ ဇဟိတွာ- စွန့်၍၊ တာဝတိံသံ- တာဝတိံသာနတ်ပြည်သို့၊ အဂစ္ဆိ- လားရောက်ခဲ့ရပြီ။

- အဟံ- သည်၊ တတော- ထိုတာဝတိံသာနတ်ဘုံမှ၊ စုတာ- စုတေ လတ်သော်၊ ယာမံ- ယာမာနတ်ဘုံသို့၊ အဂံ- လားရောက်ရပြီ၊ တတော- ထိုယာမာ နတ်ဘုံမှ (စုတာ- သော်)၊ တုသိတံ- တုသိတာနတ်ဘုံသို့၊ ဂတာ- လားရောက်ရပြီ၊ တတော စ- ထိုတုသိတာနတ်ဘုံမှလည်း၊ (စုတာ- သော်)၊ နိမ္မာနရတီ- နိမ္မာနရတီ နတ်ဘုံသို့၊ ဂတာ- လားရောက်ရပြီ၊ တတော- ထိုနိမ္မာနရတီနတ်ဘုံမှ (စုတာ- သော်)၊ ဝသဝတ္ထိပုရံ- ဝသဝတ္ထိနတ်ဘုံသို့၊ (ဂတာ- လားရောက်ရပြီ။)

- တဿ ကမ္မဿ- ထို့ကောင်းမှုကံ၏၊ ဝါဟဿ- အစွမ်းကြောင့်၊ ယတ္ထ ယတ္ထ- အကြင်အကြင် နတ်ပြည်၌၊ ဥပပဇ္ဇာမိ- ဖြစ်ရ၏၊ တတ္ထ တတ္ထေဝ- ထိုထို ဖြစ်ရာ နတ်ပြည်၌သာလျှင်၊ ရာဇူနံ- နတ်မင်းကြီးတို့၏၊ မဟေသိတ္တံ- မိဖုရား အဖြစ်ကို၊ အကာရယိ- ပြုခဲ့ရပြီ။

- တတော- ထိုနတ်ပြည်မှ၊ စုတာ- စုတေလတ်သော်၊ မနုဿတ္ထေ- လူ၏ အဖြစ်၌၊ စက္ကဝတ္ထိနံ- စကြာရတနာကိုလည်စေနိုင်ကုန်သော၊ ရာဇာနဉ္စ- စကြာဝတေးမင်းတို့၏လည်းကောင်း၊ မဏ္ဍလီနံ- တစ်ဝန်းတစ်လျားကို အစိုးရ ကုန်သော၊ ရာဇာနဉ္စ- ပဒေသရာဇ်မင်းတို့၏လည်းကောင်း၊ မဟေသိတ္တံ- မိဖုရား အဖြစ်ကို၊ အကာရယိ- ပြုခဲ့ရပြီ။

- ဒေဝေသု စ- နတ်ပြည်တို့၌လည်းကောင်း၊ မနုဇေသု စ- လူပြည်တို့၌ လည်းကောင်း၊ သမ္ပတ္တိ- စည်းစိမ်ကို၊ အနုဘောတွာန- ခံစားပြီး၍၊ သဗ္ဗတ္ထ- ခပ်သိမ်းသော လူပြည်နတ်ပြည်တို့၌၊ သုခိတာ- ချမ်းသာခြင်းသို့ ရောက်သည်၊ ဟုတွာ- ၍၊ အနေကကပ္ပေသု- များစွာသောကမ္ဘာတို့၌၊ သံသရိ- ကျင်လည်ရပြီ။

- ပစ္ဆိမေ- နောက်ဆုံးဖြစ်သော၊ ဘဝေ- ဘဝသည်၊ သမ္ပတ္ထေ- ရောက်လတ် သော်၊ အဟံ- သည်၊ သုရမ္မေ- လွန်စွာမွေ့လျော်ဘွယ်ရှိသော၊ ကပိလဝုယေ- ကပိလဝတ်အမည်ရှိသောပြည်၌၊ သုဒ္ဓေါဒနဿ- သုဒ္ဓေါဒနမည်သော၊ ရညော- မင်း၏၊ အနိန္ဒိတာ- တစ်စုံတစ်ခုသော အကြောင်းကြောင့်မျှ မကဲ့ရဲ့ထိုက်သော၊ ဇီတာ- သမီးသည်၊ အာသိ- ဖြစ်ခဲ့ပြီ။

- သိရိယာ- အလှူဂုဏ်ကျက်သရေဖြင့်၊ ရူပိနိ- အလွန်ချောမောလှပသော

အဆင်းရှိသော တပည့်တော်ကို၊ ဒိသ္မာ- မြင်၍၊ တံ ကုလံ- ထိုသာကီဝင်တစ်မျိုးလုံးသည်၊ နန္ဒိတံ- (တပည့်တော်အပေါ်၌) လွန်စွာဖြစ်သော နှစ်သက်ခြင်းရှိသည်၊ အာသိ- ဖြစ်ပြီ၊ တေန- ထို့ကြောင့်၊ သုန္ဒရံ- ကောင်းသော၊ ပဝရံ- မြတ်သော၊ နန္ဒာတိ နာမံ- နန္ဒာ ဟူသောအမည်သည်၊ မေ- အား၊ အဟု- ဖြစ်ပြီ။

- ရမေ- နှလုံးမွေ့လျော်ဘွယ်ရှိသော၊ တသ္မိမ္မိ နဂရေ- ထိုကပိလဝတ်နေပြည်တော်၌လည်း၊ တံ ယသောဓရံ- ထိုယသောဓရာမင်းသမီးကို၊ ဌပေတွာ- ထား၍၊ သဗ္ဗာသံ- ခပ်သိမ်းကုန်သော၊ ယုဝတီနံ- မိန်းမပျိုတို့တွင်၊ (ဝါ) တို့ထက်၊ ကလျာဏီတိ စ- အထူးအားဖြင့် ကောင်းခြင်းငါးဖြာနှင့် ပြည့်စုံသူဟူ၍လည်း၊ (ဝါ) ကလျာဏီဟူ၍လည်း၊ ဝိဿုတာ- ထင်ရှားကျော်စော၏။

- ဇေဋ္ဌော ဘာတာ- မောင်တော်အကြီးသည်၊ တိလောကဂ္ဂေါ- လောကသုံးပါး၌ အမြတ်ဆုံးဘုရားတည်း၊ တထာ- ထိုမှတစ်ပါး၊ ပစ္ဆိမော- မြတ်စွာဘုရားနောက်မှမွေးဖွားလာသော ညီတော်နန္ဒမင်းသားသည်၊ အရဟာ- ရဟန္တာတည်း၊ ဧကာကိနီ- တစ်ကိုယ်တည်းဖြစ်သော၊ ဂဟဋ္ဌာ- အိမ်၌နေသူ လူဝတ်ကြောင်ဖြစ်သော၊ အဟံ- ငါ့ကို၊ မာတရာ- မယ်တော်မဟာပဇာပတိ ဂေါတမီသည်၊ ပရိစောဒိတာ- တိုက်တွန်းအပ်၏။ (ကိ ပရိစောဒိတာ- အဘယ်သို့ တိုက်တွန်းအပ်သနည်း)။

- ပုတ္တေ- ချစ်သမီး၊ တုဝံ- သင်ချစ်သမီးသည်၊ သာကီယမိ ကုလေ- သာကီဝင်မင်းမျိုး၌၊ ဇာတာ- မွေးဖွားသူတည်း၊ ဗုဒ္ဓါနုဇာ- ဘုရားရှင်၏ နှမတော်တည်း၊ နန္ဒေနပိ- နန္ဒမင်းသားနှင့်လည်း၊ ဝိနာ- ကင်းကွာ၍၊ ဘူတာ- ဖြစ်သူတည်း၊ အဂါရေ- အိမ်၌၊ ကိန္နု အစ္ဆသိ- အဘယ့်ကြောင့် နေနေသနည်း။

- ယောဗ္ဗညံ- နုပျိုသည်၏အဖြစ်သည်၊ (ဝါ) နုပျိုခြင်းသည်၊ ဇရာဝသာနံ- အိုခြင်းလျှင် အဆုံးရှိ၏၊ ရူပံ- ရုပ်ကို၊ အသုစိသမ္ပတံ- မစင်မကြယ် ရွံစဖွယ်ဟု သမုတ်အပ်၏၊ အာရောဂျံ- ရောဂါမရှိသူ၏ အဖြစ်သည်၊ (ဝါ) ရောဂါကင်းရှင်းကျန်းမာခြင်းသည်၊ ရောဂန္တံ- အနာရောဂါလျှင် အဆုံးရှိ၏၊ ဇီဝိတံ- အသက်ရှင်ခြင်းသည်၊ မရဏန္တိကံ- သေခြင်းလျှင် အဆုံးရှိ၏။

- တေ- သင်၏၊ ဣဒမ္မိ ရူပံ- ဤရုပ်ရေအဆင်းသည်လည်း၊ သုဘံ- တင့်တယ်၏၊ သဿိကန္တံ- လပြည့်ဝန်းကဲ့သို့ နှစ်သက်အပ်၏၊ မနောဟရံ- မြင်သူတို့၏ စိတ်ကို ဆွဲဆောင်တတ်၏၊ ဘူသနာနံ- လက်ကောက်အစရှိသော တန်ဆာတို့ဖြင့်၊ အလင်္ကာရံ- တန်ဆာဆင်အပ်၏၊ သိရိသယံသုသံနိဘံ- ကျက်သရေမင်္ဂလာ အပေါင်းနှင့်တူ၏။

- ပုဗ္ဗိတံ- စုပုံထားအပ်သော၊ လောကသာရံ ဣဝ- လောက၏ အနှစ်သာရ ရတနာနှင့် တူ၏။ နယနာနံ- မျက်စိတို့၏၊ ရသာယနံ- သာယာခြင်းအရသာကို ဆောင်တတ်၏။ ပုညာနံ- ဘုန်းကံရှိသူတို့၏၊ ကိတ္တိဇနနံ- ချီးမွမ်းခြင်းကို ဖြစ်စေ တတ်၏။ ဥက္ကာကကုလနန္ဒနံ- ဥက္ကာကမင်းမျိုးကို နှစ်သက်စေတတ်၏။

(၉- ၈၇)- (တထာပိ- ထိုသို့ပင်ဖြစ်ပါသော်လည်း၊ ဣဒံ- ဤမျှ သဘောရှိသည့် ရုပ်ရည်အဆင်းကို)၊ န စိရေနော ကာလေန- မကြာမြင့်မီ ကာလ၌သာလျှင်၊ ဇရာ- အိုခြင်းသည်၊ သမဓိသေဿတိ- လွမ်းမိုးအံ့သတည်း၊ အနိန္ဒိတေ- မကဲ့ရဲ့ အပ်သော၊ ကာရုညေ- သနားဖွယ်သောချစ်သမီး၊ ဂေဟံ- နန်းအိမ်ကို၊ ဝိဟာယ- စွန့်၍၊ ဓမ္မံ- တရားကို၊ စရ- ကျင့်လော့။ (ဣတိ- ဤသို့၊ ပရိစောဒိတာ- တိုက် တွန်းအပ်၏)။

- အဟံ- သည်၊ မာတု- မယ်တော်၏၊ ဝစနံ- စကားကို၊ သုတ္တာ- ကြားရ၍၊ အနဂါရိယံ- ရဟန်းဘောင်သို့၊ ပဗ္ဗဇိ- ဝင်ရောက်ခဲ့ပြီ၊ တု- ထိုသို့ပင် ရဟန်းပြုခဲ့ ပါသော်လည်း၊ ရူပယောဗ္ဗနလာဠိတာ- ရုပ်ရည်၏ နှုတ်ခြင်း၌ တပ်မက်သည်၊ (ဟုတ္တာ၊ အဟံ- သည်) စိတ္တေန- ရဟန်းပြုလိုစိတ်ရှိသော၊ ဒေဟေန- ကိုယ်ဖြင့်၊ န ပဗ္ဗဇိ- ရဟန်းပြုခဲ့သည် မဟုတ်။

(တစ်နည်း) အဟံ- သည်၊ မာတု- မယ်တော်၏၊ ဝစနံ- စကားကို၊ သုတ္တာ- ကြားရ၍၊ ဒေဟေန- ကိုယ်ဖြင့်သာလျှင်၊ အနဂါရိယံ- သို့၊ ပဗ္ဗဇိ- ပြီ၊ ရူပယောဗ္ဗနလာဠိတာ- ရုပ်ရည်၏ နှုတ်ခြင်း၌ တပ်မက်သည်၊ (ဟုတ္တာ၊ အဟံ- သည်) စိတ္တေန- ရဟန်းပြု လိုစိတ်ဖြင့်၊ န တု ပဗ္ဗဇိ- ရဟန်းပြုခဲ့သည် မဟုတ်။

- မဟတာ- ပြင်းထန်သော၊ ပယတ္တေန စ- သမ္မာဝါယာမဟုဆိုအပ်သော လုံ့လဖြင့်လည်းကောင်း၊ ဈာနဇ္ဈေန စ- ဈာန်တရားကို အာရမ္မဏူပနိဇ္ဈာန်၊ လက္ခဏူပနိဇ္ဈာန်၏အစွမ်းအားဖြင့် ရှုဆင်ခြင်ခြင်းဖြင့်လည်းကောင်း၊ ပရံ- လွန်စွာ၊ ကာတံ - အားထုတ်စိမ့်သောငှါ၊ မမ- ငါ့အား (ဝါ) ငါ၏၊ မာတာ- မယ်တော်သည်၊ ဝဒတေ- ဆုံးမတော်မူ၏၊ (စ- ထိုသို့ပင် ဆုံးမပါသော်လည်း)၊ အဟံ- သည်၊ တတ္ထ- ထိုအားထုတ်ခြင်းတို့၌၊ န ဥဿကာ- လုံ့လမပြု အားမထုတ်သည် သာတည်း။

- တတော- ထိုအခါ၌၊ မဟာကာရုဏိကော- ကြီးမြတ်သော သနားခြင်းရှိ တော်မူသော၊ ဇိနော- မြတ်စွာဘုရားသည်၊ ကာမလာလသံ- ကာမဂုဏ်တို့၌ အလွန်တပ်မက်မောခြင်းရှိသော၊ မံ- ကို၊ ဒိသ္မာ- မြင်တော်မူ၍၊ ရူပသ္မိံ- အဆင်း၌၊ နိဗ္ဗိန္ဒနတ္ထံ- ပြီးငွေ့ခြင်းအကျိုးငှါ၊ မမ- ၏၊ စက္ခုပထေ- မျက်စိဖြင့် မြင်ကောင်းရာ

အရပ်၌၊ (ဝါ) မြင်ကွင်း၌။

- သကေနေ အာနုဘာဝေန- ကိုယ်တော်၏အာနုဘော်ဖြင့်၊ သောဘိနိ- တင့်တယ်ခြင်းရှိသော၊ ဒဿနိယံ- ရှုချင်ဘွယ်ကောင်းသော၊ သုရုစိရံ- အလွန် နှစ်သက်ဖွယ်ရှိသော၊ မမတောပိ- တပည့်တော်၏ ရုပ်အဆင်းထက်လည်း၊ သုရူပိနိ- အလွန်လှပသော အဆင်းရှိသော၊ ဣတ္ထိ- မိန်းမငယ်ကို၊ မာပေသိ- ဖန်ဆင်းတော်မူပြီ။

- အဟံ- သည်၊ အတိဝိမ္မိတဒေဟိနိ- အလွန်အံ့ဩဘွယ်ကောင်းသော ကိုယ်အဆင်းရှိသော၊ တံ- ထိုဖန်ဆင်းထားသည့် မိန်းမလှလေးကို၊ ဒိသ္မာ- မြင်၍၊ ဝိမ္မိတာ- အလွန်အံ့ဩသည်၊ (ဟုတ္တာ)၊ 'မေ- ငါ၏၊ မာနုသံ- လူ၌ဖြစ်သော၊ နေတ္တလာဘဉ္စ- ရအပ်သော မျက်စိသည်၊ သဖလံ- အကျိုးရှိစွတကား၊ (တစ်နည်း) မေ- ၏၊ မာနုသံ မာနုသော- သော၊ နေတ္တလာဘံ နေတ္တလာဘော- မျက်စိကို ရခြင်းသည်၊ သဖလံ သဖလော- တကား၊ 'ဣတိ- ဤသို့၊ စိန္တယိ- ကြံမိပြီ။

- အဟံ- သည်၊ တံ- ထိုမိန်းမလှလေးကို၊ "သုဘဂေ- ကောင်းခြင်းစုံလှ အို ညီမ၊ ဧဟိ- လာလော့၊ ယေန- အကြင်ဥစ္စာဖြင့်၊ အတ္ထော- အလိုရှိ၏၊ တံ- ထိုဥစ္စာ ကို၊ မေ- ငါ့အား၊ ဝဒေဟိ- ဆိုလော့၊ တေ တယာ- သင်သည်၊ မေ- ငါ့အား၊ ယဒိ ပိယံ- အကယ်၍ ချစ်အပ်သည်ဖြစ်အံ့၊ (ဧဝံ သတိ- ဤသို့ ချစ်လတ်သော်၊) တေ- သင်၏၊ ကုလံ စ- အမျိုးကိုလည်းကောင်း၊ နာမဂေါတ္တဉ္စ- အမည်အနွယ်ကို လည်းကောင်း၊ ဝဒ- ဆိုပါလော့၊

- သုဘဂေ- ကောင်းခြင်းစုံလှ အို ညီမ၊ န ဝဉ္စကာလော- လှည့်ပတ်ရမည့် အခါမဟုတ်၊ (ဝါ) မူရမည့်အခါမဟုတ်၊ မံ- ငါ၏၊ ဥစ္ဆင်္ဂေ- ရင်ခွင်၌၊ နိဝါသယ- မှီနေပါလော့၊ မမ- ငါ၏၊ အဂီနိ- ကိုယ်အင်္ဂါတို့ကို၊ သီဒန္တိဝ- နစ်မြုပ်စေလျက်သာ လျှင်၊ မဟုတ္တကံ- တစ်ခဏမျှ၊ ပသုပ္ပယ- အိပ်စက်ပါလော့၊" ဣတိ- သို့၊ အဝစိ- ပြောဆိုပြီ။

- တတော- ထိုမှနောက်၌၊ သုလောစနာ- လှပသောမျက်လုံးရှိသော၊ သာ- ထိုမိန်းမလှလေးသည်၊ မမ- ၏၊ အဂေ- ကိုယ်ပေါ်၌၊ သီသံ- ဦးခေါင်းကို၊ ကတ္တာ- ထားသည်ကိုပြု၍၊ သယံ- အိပ်ပြီ၊ တဿာ- ထိုမိန်းမငယ်၏၊ နလာဋေ- နဖူး၌၊ လုဒ္ဓါ- ကြမ်းကြုတ်သော၊ ပရမဒါရုဏာ- လွန်စွာ ကြောက်မက်ဖွယ်ကောင်းသော အနာသည်၊ ပတိတာ- ကျရောက်ပြီ။

- တဿာ- ထိုအနာ၏၊ သဟ နိပါတေန- ကျသည်နှင့်တပြိုင်နက်၊ ပိဋကာ- အိုင်းအမာသည်၊ ဥပပဇ္ဇထ- ဖြစ်ပြီ၊ ပဘိန္နာ- ပေါက်ကွဲကုန်သည်၊ ဟုတ္တာ စ-

ဖြစ်၍လည်း၊ ကုဏပါ- ရွံရှာဘွယ်ရှိကုန်သော (ဝါ) ပုပ်ကုန်သော၊ ပုဗ္ဗလောဟိတာ- ပြည်သွေးတို့သည်၊ ပဋ္ဌရိသု- ယိုစီးကုန်၏။

ဝဒနဉ္စာပိ- ခံတွင်းသည်လည်း၊ (မျက်နှာသည်လည်း)၊ ပဘိန္န- ပေါက်ကွဲ၏၊ ကုဏပိ- ရွံရှာဘွယ်ရှိ၏၊ ပူတိဂန္ဓနံ- ပုပ်သောအနံ့ရှိ၏၊ သရီရကံ- ခန္ဓာကိုယ်သည်၊ ဥဒ္ဓမာတံ- ဖူးဖူးရောင်၏၊ ဝိနိလဉ္စ- ညိုပုပ်သောအဆင်းလည်းရှိ၏၊ ပုဗ္ဗဉ္စာပိ- ပြည်လည်း ယို၏။

သာ- ထိုမိန်းမငယ်သည်၊ ပဝေဒိတသဗ္ဗကီ- တုန်လှုပ်သော ကိုယ်အင်္ဂါရှိသည်၊ (ဟုတွာ)၊ မဟု မဟု- ခဏတိုင်း ခဏတိုင်း၊ နိဿသန္တိ- ရှုရှိုက်လျက်၊ (ဝါ) ငြီးငြူလျက်၊ သကံ ဒုက္ခံ- မိမိဆင်းရဲကို၊ ဝေဒယန္တိ- ခံစားလျက်၊ ကရုဏံ- သနားဖွယ်၊ ပရိဒေဝယိ- ငိုကြွေးမြည်တမ်းပြီ။ (ကိံ ပရိဒေဝယိ- နည်း)။

“ဒုက္ခေန- ဆင်းရဲသဖြင့်၊ ဒုက္ခိတာ- ဆင်းရဲခြင်းသို့ရောက်သည်၊ ဟောမိ- ဖြစ်၏၊ ဝေဒနာ- ဝေဒနာတို့သည်၊ ဖုဿယန္တိ စ- ပြင်းစွာလည်း နှိပ်စက်ကုန်၏၊ မဟာဒုက္ခေ- ပြင်းထန်စွာသော ဆင်းရဲ၌၊ နိမုဂ္ဂါ- နစ်မြုပ်သည်၊ အမိ- ဖြစ်၏၊ သဒ္ဓိ- ချစ်ဆွေခင်ပွန်းမ၊ တွံ- သင်သည်၊ မေ- ငါ၏၊ သရဏံ- ကိုးကွယ်ရာသည်၊ ဟောဟိ- ဖြစ်ပါလော့၊” ဣတိ- သို့၊ ပရိဒေဝယိ- ငိုကြွေး မြည်တမ်း၏။

(နာ- ၈၈) - (သုဘဂေ- ကောင်းခြင်းစုံလှ အို ညီမ)၊ တေ- သင်၏၊ ဝဒနသောဘံ- လှပတင့်တယ် ချစ်စဖွယ်သော မျက်နှာသည်၊ ကုဟိ- အဘယ်မှာနည်း၊ တေ- သင်၏၊ တုဂ်နာသိကာ- မြင့်မောက်ဖြောင့်တန်းသော နှာတံသည်၊ ကုဟိ- အဘယ်မှာနည်း၊ တေ- ၏၊ တမ္ပဗိမ္မဝရောဌံ- ကျီးအာသီးမှည့်ကဲ့သို့ နီမြန်းသော နှုတ်ခမ်းသည်၊ ကုဟိ- အဘယ်မှာနည်း၊ တေ- သင်၏၊ ဝဒနံ- သန့်ရှင်းသော ခံတွင်းသည်၊ ကုဟိ- အဘယ်သို့၊ ဂတံ- ရောက်သွားသနည်း။

သသိနိဘံ- လမင်းကြီးနှင့်တူသော၊ ဝဏ္ဏံ- အဆင်းသည်၊ ကုဟိ- အဘယ်မှာနည်း၊ ကမ္မုဂ္ဂါဝါ- ရွှေမရိုးစည်နှင့်တူသော ကျော့ရှင်းသော လည်တိုင်သည်၊ ကုဟိ- အဘယ်သို့၊ ဂတာ- ရောက်သွားသနည်း၊ တေ- ၏၊ ဒေါဠာလောလာဝ- ရွှေဇယဉ်လွှဲသကဲ့သို့ တလှုပ်လှုပ်နေသော၊ ကဏ္ဍာ- နားနှစ်ဘက်တို့သည်၊ ကုဟိ- သို့၊ ဂတာ- ကုန်သနည်း၊ တွံ- သည်၊ ဝေဝဏ္ဏံ- အဆင်းဖောက်ပြန်ခြင်းသို့၊ သမုပါဂတာ- ကောင်းစွာရောက်ခဲ့ပြီ။

မကုဠခါရကာကာရာ- ကြာငုံ ကြာဖူးသဏ္ဌာန်ရှိကုန်သော၊ ကလိကာဝ- ငုံရင့်ကဲ့သို့ ဖြစ်ကုန်သော၊ ပယောရော- ရွှေရင်အုံ သားမြတ်နှစ်ခုတို့သည်၊ ပဘိန္နာ- ပေါက်ကွဲပျက်စီးကုန်သည်၊ ပူတိကုဏပါ- ပိုးလောက်စသည့် အပုပ်ကောင်ရှိ

ကုန်သည်၊ ဟုတွာ-၍၊ ခုဋ္ဌဂန္ဓိတ္တံ- ပုပ်ညီသော အနံ့ဆိုးရှိသည်၏ အဖြစ်သို့၊ အာဂတာ- ရောက်လာကုန်ပြီ။

ဝေဒိမဇ္ဈာဝ- ရွှေပွတ်တိုင်အလယ်ချက်သဖွယ်ဖြစ်သော၊ သုဿောဏီ- အလွန်လှပ သေးသိမ်သောခါးသည်၊ သူနာဝနီတကိဗ္ဗိသာ- သူသတ်ကုန်းသို့ မကောင်းသဖြင့် ဆောင်ယူအပ်သည့် လူကြမ်းကြီးသဖွယ် ဖောင်းပွနေ၏၊ (ရုပ်ပျက် နေ၏)၊ (တစ်နည်း) သူနာဝနီတကိဗ္ဗိသာ- ဖူးဖူးရောင်သည်၏အဖြစ်ကို ဆောင်အပ် သည်၏ အဖြစ်ကြောင့် ကြမ်းတမ်းခြင်းရှိ၏၊ (ထေရီအပဒါနဒီပနီ- ၂၇၆)၊ (တစ်နည်း) နီတကိဗ္ဗိသာ- ဆောင်အပ်သောကြမ်းတမ်းခြင်းရှိသည် ဖြစ်၍၊ သူနာဝ- ဖူးဖူးရောင်နေသည်သာ (တိပိ၊ဓာန်)၊ ဇာတာ- ဖြစ်၏၊ အမဇ္ဈဘရိတာ^၁- သွယ်သွယ်လျလျ ခါးလှလှမရှိတော့သည်ဖြစ်၍ အသားပိုတို့ဖြင့် ပြည့်၏၊ အဟော- ဪ ထိတ်လန့်ဘွယ် ကောင်းပါပေစွတကား၊ ရှုပ်- ရုပ်တရား မှန် သမျှသည်၊ အသဿတံ- မမြဲလေစွတကား။

သဗ္ဗံ- အလုံးစုံသော၊ သရီရသဉ္ဇာတံ- ခန္ဓာကိုယ်၌ဖြစ်သမျှသည်၊ (ဝါ) ဖြစ်သမျှသော ကိုယ်ခန္ဓာသည်၊ ပူတိဂန္ဓံ- ပုပ်သောအနံ့ရှိ၏၊ ဘယာနကံ- ကြောက်မက်ဖွယ်ရှိ၏၊ သုသာနမိဝ- သုသာန်ကဲ့သို့၊ ဗီဘတ္တံ- စက်ဆုပ်ဘွယ်ရှိ၏၊ ယတ္ထ- ယင်းခန္ဓာကိုယ်၌၊ တလိသာ- လူမိုက်တို့သည်၊ ရမန္တေ- မွေ့လျော်ကုန်၏။

တဒါ- ထိုအခါ၌၊ မဟာကာရုဏီကော- ကြီးစွာသောကရုဏာရှိတော်မူ သော၊ လောကနာယကော- လောကသုံးပါးတို့၏ အကြီးအမှူးဖြစ်တော်မူသော၊ မေ- တပည့်တော်၏၊ ဘာတာ- အစ်ကိုတော်ဘုရားသည်၊ သံဝိဂ္ဂစိတ္တံ- ထိပ်လန့် သော စိတ်ရှိသော၊ မံ- တပည့်တော်ကို၊ ဒိသွာ- မြင်တော်မူ၍၊ ဣမာ ဂါထာ- ဤဂါထာတို့ကို၊ အဘာသထ- ဟောကြားတော်မူ၏။

နန္တေ- နှမတော် နန္ဒာ၊ အာတုရံ- နာကျင်တတ်သော၊ အသုစိ- စက်ဆုပ် ဖွယ်သော၊ ပူတိ- ပုပ်သော၊ သမုဿယံ- ခန္ဓာကိုယ်ကို၊ ပဿ- ရှုပါလော့၊ အသုဘာယ- အသုဘဘာဝနာဖြင့်၊ သုသမာဟိတံ- ကောင်းစွာတည်ကြည်သော၊ ဧကဂ္ဂံ- တစ်ခုတည်းသော အာရုံရှိသော၊ စိတ္တံ- စိတ်ကို၊ ဘာဝေဟိ- ပွားများ ပါလော့။

ဣဒံ ယထာ- ဤသင်၏ လှပသောခန္ဓာကိုယ်ကဲ့သို့၊ တထာ- ထိုအတူ၊ ဧတံ- သင်မြင်သော ထိုအကောင်ပုပ်သည်၊ (ပုဗ္ဗေ- ရှေး၌၊ အဟောသိ- လှလှပပ

၁။ အမဇ္ဈဘရိတာ = န + မဇ္ဈ + ဘရိတာ၊ နတ္ထိ = မဲ၊ ဧတိဿာတိ အမဇ္ဈာ၊ သုဿောဏီ၊ အမဇ္ဈာ ဟုတွာ ဘရိတာ အမဇ္ဈဘရိတာ၊ သု-

ဖြစ်ခဲ့၏။ ဧတံ ယထာ- သင်မြင်သော ထိုအကောင်ပုပ်ကဲ့သို့၊ တထာ- တူ၊ ဣဒံ (ပိ) - ဤသင်၏ခန္ဓာကိုယ်သည်လည်း၊ (အာယတိ- နောင်အခါ၌၊ ဟေဿတိ- အကောင်ပုပ်ဖြစ်လတ်)၊ (ဣဒံ- ဤခန္ဓာကိုယ်သည်)၊ ဒုဂ္ဂန္ဓံ- မကောင်းသော အနံ့ရှိသည်၊ ပူတိကံ- ပုပ်သောအနံ့ရှိသည်၊ (ဟုတွာ)၊ ဝါတိ- လှိုင်၏၊ (ဣဒံ- ဤခန္ဓာကိုယ်ကို)၊ ဗာလာနံ- သူမိုက်တို့သည်၊ အဘိနန္ဒိတံ- အလွန်နှစ်သက်အပ်၏။

- ဧဝံ- ဤသို့ဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသောအခြင်းအရာအားဖြင့်၊ ဧတံ- ထိုခန္ဓာကိုယ်ကို ရတ္တိန္ဒြိယံ- ညဉ့်နေပတ်လုံး၊ အတန္တိတာ- မပျင်းမရိသည်၊ (ဝါ) ကောင်းစွာ အားထုတ်သော ဝီရိယနှင့်ပြည့်စုံသည်၊ ဟုတွာ- ဖြစ်၍၊ အဝေက္ခန္တိ- ရှုဆင်ခြင်လတ်သော်၊ တတော- ထိုသို့ရှုဆင်ခြင်ခြင်းကြောင့်၊ သကာယ- မိမိဥစ္စာဖြစ်သော၊ ပညာယ- ဘာဝနာမယ ပညာဖြင့်၊ အဘိနိဗ္ဗိဇ္ဈ- ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ ခွဲခြမ်းဝေဖန်၍၊ (တွံ- သင်သည်)၊ ဒက္ခိသိ- မြင်ရလတ်။ (ဣတိ- သို့၊ လောကနာယကော- သည်၊ အဘာသထ- ပြီ။)

- တတော- ထိုမှနောက်၌၊ အဟံ- သည်၊ အတိသံဝိဂ္ဂါ- အလွန် ထိပ်လန့်သည်၊ (ဟုတွာ)၊ သုဘာသိတာ- ကောင်းစွာဟောအပ်ကုန်သော၊ ဂါထာ- (အဋ္ဌိနံ နဂရံ ကတံ - စသော) ဂါထာတို့ကို၊ သုတွာ- နာကြားရ၍၊ (ဝါ) နာကြားခြင်းကြောင့်၊ တတြ- ထိုနေရာ၌၊ ဌိတာဝ- တည်သည်သာလျှင်၊ သန္တိ- ဖြစ်လျက်၊ အဟံ-သည်၊ အရဟတ္တံ- အရဟတ္တဖိုလ်သို့၊ အပါပုဏိ- ရောက်ပြီ။

- ယတ္ထ ယတ္ထ- အကြင်အကြင်အရပ်၌၊ နိသိန္နာ- နေသော၊ အဟံ- သည်၊ သဒါ- အခါခပ်သိမ်း၊ ဈာနပရာယဏာ- ဈာန်သာလျှင် လဲလျောင်းရာရှိ၏၊ ဇိနော- မြတ်စွာဘုရားသည်၊ တသ္မိ ဂုဏေ- ထိုဈာန်ဝင်စားခြင်းဂုဏ်၌၊ တုဋ္ဌော- နှစ်သက်သည်ဖြစ်၍၊ မံ- ကို၊ ဧတဒဂ္ဂေ- ဈာယီဧတဒဂ်အရာ၌၊ ဌပေသိ- ထားတော်မူ၏။

ကိလေသာ ဈာပိတာ မယံ။ပ။ ကတံ ဗုဒ္ဓဿ သာသနံ”န္တိ။

ပန- ဆက်ဦးအံ့၊ အရဟတ္တံ- သို့၊ ပတွာ- ရောက်ပြီး၍၊ အတ္တနော- ၏၊ ပဋိပတ္တိ- ကို၊ ပစ္စဝေက္ခိတွာ- ၍၊ ဥဒါနဝသေန- ဥဒါန်း၏အစွမ်းဖြင့်၊ “အာတုရံ အသုစိ”န္တိအာဒိနာ- - - ဤသို့အစရှိသည်ဖြင့်၊ သတ္တာရာ- မြတ်စွာဘုရားသည်၊ ဒေသိတာဟိ- ဟောအပ်ကုန်သော၊ တိဟိ ဂါထာဟိ- သုံးဂါထာတို့နှင့်၊ သဒ္ဓိ-တကွ၊ “တဿာ မေ အပ္ပမတ္တာယ ။ ပ။ နိဗ္ဗုတာ”တိ- - - ဟူကုန်သော၊ ဒွေ- နှစ်ခုကုန်သော၊ ဣမာ ဂါထာ- ဤဂါထာတို့ကို၊ အဘာသိ- ရွတ်ဆိုတော်မူပြီ။

(နာ- ၈၉)(ဂါထာအနက်)

၈၅။ အပ္ပမတ္တာယ- မမေ့မလျော့သည်ဖြစ်၍၊ ယောနိသော- သင့်သော အကြောင်းအားဖြင့်၊ ဝိစိနန္တိယာ- ပညာဖြင့် စိစစ်သော၊ တဿာ မေ- ထိုင်သည်၊ သန္တရဗာဟိရော- အတွင်းအပြင်နှင့် တကွဖြစ်သော၊ အယံ ကာယော- ဤခန္ဓာကိုယ်ကို၊ ယထာဘူတံ- ဟုတ်မှန်သောအတိုင်း၊ ဒိဋ္ဌော- မြင်အပ်ပြီ။

၈၆။ အထ- ထိုသို့ မြင်သည်မှနောက်၌၊ အဟံ- သည်၊ ကာယေ- ကိုယ်၌၊ နိဗ္ဗိန္ဒိ- ငြီးငွေ့ပြီ၊ အဟံ-သည်၊ အဇ္ဈတ္တဉ္စ- အဇ္ဈတ္တသန္တာန်၌လည်း၊ ဝိရဇ္ဇိ- တပ်ခြင်းကင်းပြီ၊ (အဟံ-သည်)၊ အပ္ပမတ္တာ- မမေ့မလျော့သည်၊ ဝိသံယုတ္တာ- သံယောဇဉ်ကင်းသည်၊ (ဟုတွာ- ၍)၊ ဥပသန္တာ စ- ကိလေသာအပူ ငြိမ်းအေးသည်လည်းကောင်း၊ နိဗ္ဗုတာ စ- သဉ္ဇပါဒိသေသနိဗ္ဗာနဓာတ်ဖြင့် ငြိမ်းသည်လည်းကောင်း၊ အမှီ- ဖြစ်၏။

၈၇။ တတ္ထ-ထိုဂါထာတို့၌၊ ဧဝမေတံ အဝေက္ခန္တိ ။ပ။ ဒက္ခိသန္တိ ဧတ္ထ- - - စကားရပ်၌၊ အာတုရာဒိသဘာဝံ- နာကျင်ခြင်းစသည်သဘောရှိသော၊ ဧတံ ကာယံ- ဤကိုယ်ကို၊ ဧဝံ - ဤသို့၊ “ယထာ ဣဒံ တထာ ဧတ ” န္တိအာဒိနာ- “ ယထာ ဣဒံ တထာ ဧတံ ” ဤသို့ အစရှိသော၊ ဝုတ္တပ္ပကာရေန- ဆိုအပ်ပြီးသောအခြင်းအရာအားဖြင့်။ ရတ္ထိန္ဒိဝံ- ညဉ့်နေ့တို့ပတ်လုံး၊ သဗ္ဗကာလံ- အလုံးစုံသော ကာလပတ်လုံး၊ အတန္တိတာ- မပျင်းမရိသည်၊ ဟုတွာ- ၍၊ ပရတောယောသဟေတုကံ- သူတစ်ပါးထံမှ တရားသံလျှင် အကြောင်းရှိသော၊ သုတမယဉာဏံ- သုတမယဉာဏ်ကို၊ မုဉ္ဇိတွာ- လွတ်၍၊ တတောတံ နိမိတ္တံ- ထိုသုတမယဉာဏ်ကို လွတ်ခြင်းကြောင့်၊ အတ္တနိ- မိမိ၌၊ သမ္ဘူတတ္တာ- ကောင်းစွာဖြစ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ သကာယ- မိမိဥစ္စာဖြစ်သော၊ (ဝါ) ကိုယ်တွေ့ ဖြစ်သော၊ ဘာဝနာမယာယ- ဘာဝနာဖြင့် ပြီးသော၊ ပညာယ- ပညာဖြင့်၊ ယာထာဝတော- အကြင်အကြင် ဟုတ်မှန်သောအားဖြင့်၊ ယနဝိနိဗ္ဗာဂကရဏေန- အပေါင်းအစုကို ခွဲခြမ်း ဝေဘန်မှုကို ပြုခြင်းဖြင့်၊ အဘိနိဗ္ဗိဇ္ဈ- ခွဲခြမ်းဝေဘန်၍၊ ကထံ- အဘယ်သို့လျှင်၊ ဒက္ခိသံ ပဿိသံ န ခေါ- မြင်ရအံ့နည်း၊ ဣတိ-ဤသို့၊ အာဘောဂပုရေစာရိကေန- နှလုံးသွင်း ခြင်းလျှင် ရှေ့သွားရှိသော၊ ပုဗ္ဗဘာဂဉာဏစက္ခုနာ- ရှေးအဖို့၌ဖြစ်သော ဉာဏ်စက္ခုဖြင့်၊ အဝေက္ခန္တိ ဝိစိနန္တိ- ရှုဆင်ခြင်လေ့ရှိသည်၊ ဟောဟိ- ဖြစ်လော့၊ ဣတိ အယံ- ဤသည်ကား၊ အတ္ထော- အနက်တည်း။

၈၈။ တေန- ထို့ကြောင့်၊ “တဿာ မေ အပ္ပမတ္တာယာ” တိအာဒိ- “တဿာ မေ အပ္ပမတ္တာယာ” အစရှိသော၊ (ယံ ဝစနံ- သည်၊ အတ္ထိ၊ တံ ဝစနံ- ကို)၊ အာဟ- ရွတ်ဆိုပြီ။ တဿာ- ထိုဂါထာ၏၊ အတ္ထော- အနက်ကား၊ သတိအဝိပ္ပဝါသေန- သတိမကင်း

ခြင်းဖြင့်၊ အပ္ပမတ္တာယ- မမေ့မလျော့သည်ဖြစ်၍၊ ယောနိသော- သင့်သော၊ ဥပါယေန- အကြောင်းအားဖြင့်၊ အနိစ္စာဒိဝသေန- အနိစ္စသည်တို့၏ အစွမ်းအားဖြင့်၊ ဝိပဿနာပညာယ- ဝိပဿနာပညာဖြင့်၊ ဝိစိနန္တိယာ ဝိမိသန္တိယာ- စူးစမ်းဆင်ခြင်သော၊ တဿာ မေ- ထိုတပည့်တော်သည်၊ ခန္တပဉ္စကသင်္ခါတော- ခန္တပဉ္စကဟုဆိုအပ်သော၊ သသန္တာနပရသန္တာနဝိဘာဂတော- မိမိသန္တာန် သူတစ်ပါးသန္တာန် ခွဲခြမ်းဝေဘန်သော အားဖြင့်၊ သန္တရဗာဟိရော- အတွင်း အပြင်နှင့် တကွဖြစ်သော၊ (ဝါ) မိမိသန္တာန် သူတစ်ပါး သန္တာန်နှင့် တကွဖြစ်သော၊ အယံ ကာယော- ဤကိုယ်ကို၊ ယထာဘူတံ- ဟုတ်မှန်သော အတိုင်း၊ ဒိဋ္ဌော- မြင်အပ်ပြီ။

၈၆။ အထ- ထိုသို့မြင်သည်မှ နောက်၌၊ တထာ- ထိုအခြင်းအရာအားဖြင့်၊ ဒဿနတော- မြင်သည်မှ၊ ပစ္စာ- နောက်၌၊ အဟံ- သည်၊ ကာယေ- ကိုယ်၌၊ နိဗ္ဗိန္ဒိ- ငြီးငွေ့ပြီ၊ ဝိပဿနာပညာသဟိတာယ- ဝိပဿနာပညာနှင့်တကွဖြစ်သော၊ မဂ္ဂပညာယ- မဂ်ပညာဖြင့်၊ အတ္တဘာဝေ- အတ္တဘော၌၊ နိဗ္ဗိန္ဒိ- ငြီးငွေ့ပြီ၊ ဝိသေသတောဝ- အထူးအားဖြင့် သာလျှင်၊ အဇ္ဈတ္တသန္တာနေ- အဇ္ဈတ္တသန္တာန်၌၊ ဝိရဇ္ဇိ- တပ်ခြင်း ကင်းပြီ၊ ဝိရာဂံ- တပ်မက်မှု ကင်းခြင်းသို့၊ အာပဇ္ဇိ- ရောက်ပြီ၊ အဟံ- သည်၊ ယထာဘူတာယ- ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ၊ အပ္ပမာဒပဋိပတ္တိယာ- မမေ့မလျော့ခြင်းဟုဆိုအပ်သော အကျင့်ဖြင့်၊ မတ္တကပ္ပတ္တိယာ- အထွတ်အထိပ်သို့ ရောက်ခြင်းကြောင့်၊ အပ္ပမတ္တာ- မမေ့မလျော့သည်၊ သဗ္ဗသော- ခပ်သိမ်းသော အပြားအားဖြင့်၊ သံယောဇနာနံ- သံယောဇနတို့ကို၊ သမုန္တိန္ဒိတ္တာ- ကောင်းစွာ အကြွင်းမဲ့ဖြတ်အပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ဝိသံယုတ္တာ-သံယောဇနကင်းသည်၊ (ဟုတွာ- ၍)၊ ဥပသန္တာ စ- ကိလေသာအပူ ငြိမ်းအေးသည်လည်းကောင်း၊ နိဗ္ဗုတာ စ- သဥပါဒိ သေသနိဗ္ဗာနဓာတ်ဖြင့် ငြိမ်းသည်လည်းကောင်း၊ အမှီ- ဖြစ်၏၊ ဣတိ အယံ- ကား၊ (အတ္ထော- အနက်တည်း)။

သုန္တရိနန္ဒာဂါထာဝဏ္ဏနာ- သည်၊ နိဋ္ဌိတာ- ပြီ။

၅။ နန္ဒုတ္တရာထေရ်ဂါထာဝဏ္ဏနာ

အဂ္ဂိ စန္ဒုဉ္ဇာတိအာဒိကာ- - - ဤသို့အစရှိသောဂါထာတို့သည်၊ နန္ဒုတ္တရာယ- နန္ဒုတ္တရာမည်သော၊ ထေရိယာ- ထေရိမ၏၊ ဂါထာ- ဂါထာတို့တည်း။ အယမ္ပိ- ဤ နန္ဒုတ္တရာထေရိမသည်လည်း၊ ပုရိမဗုဒ္ဓေသု- ရှေးဘုရားရှင်တို့၌၊ ကတာဓိကာရာ- ပြု အပ်ပြီးသော လွန်ကဲသော ကောင်းမှုရှိသည်၊ (ဟုတွာ)၊ တတ္ထ တတ္ထ ဘဝေ- ထိုထိုဘဝ၌၊ ဝိဝဇ္ဈပနိဿယံ- ဝဋ်ဆင်းရဲမှကင်းသောနိဗ္ဗာန်၏ အားကြီးသောအကြောင်းဖြစ်သော၊

ကုသလံ- ကုသိုလ်ကို၊ ဥပစိနိတ္တာ- ဆည်းပူးအားထုတ်၍၊ ဣမသ္မိ ဗုဒ္ဓုပ္ပါဒေ- ဤဂေါတမ မြတ်စွာဘုရား ပွင့်တော်မူရာအခါ၌၊ ကုရုရဋ္ဌေ- ကုရုတိုင်း၌၊ ကမ္မာသဓမ္မနိဂမေ- ကမ္မာသ ဓမ္မ မည်သောနိဂုမ်း၌၊ ဗြာဟ္မဏကုလေ- ပုဏ္ဏားမျိုး၌၊ (နာ- ၉၀) နိဗ္ဗတ္တိတ္တာ- ဖြစ်၍၊ ဧကစ္စာနိ- အချို့ကုန်သော၊ ဝိဇ္ဇာဌာနာနိ စ- တစ်ဆယ့်ရှစ်ရပ်သော အတတ်တို့ကို လည်းကောင်း၊ သိပ္ပိယတနာနိ စ- အသက်မွေးဝမ်းကြောင်း အတတ်တို့ကိုလည်းကောင်း၊ (တစ်နည်း) ဝိဇ္ဇာဌာနာနိ စ- အသိပညာတို့ကိုလည်းကောင်း၊ သိပ္ပိယတနာနိ စ- အတတ် ပညာတို့ကိုလည်းကောင်း၊ ဥဂ္ဂဟေတွာ- သင်ယူ၍၊ နိဂဏ္ဌပဗ္ဗဇ္ဇံ- နိဂဏ္ဌရဟန်းမအဖြစ်သို့၊ ဥပဂန္တာ- ကပ်ရောက်၍၊ ဝါဒပွသုတာ- အယူဝါဒ၌ အလွန်လေ့လာ ကြိုးကုတ်အားထုတ် သူသည်၊ (ဟုတွာ)၊ ဇမ္ဗူသာဓံ- သပြေခက်ကို၊ ဂဟေတွာ- ကိုင်စွဲ၍၊ ဘဒ္ဒါကုဏ္ဍလကေသာ ဝိယ- ဘဒ္ဒါကုဏ္ဍလကေသာကဲ့သို့၊ ဇမ္ဗူဒီပတလေ- ဇမ္ဗူဒီပအပြင်၌၊ ဝိစရန္တိ- လှည့်လည်စဉ်၊ မဟာမောဂ္ဂလ္လာနတ္ထေရံ- အရှင်မဟာမောဂ္ဂလ္လာန်မထေရ်သို့၊ ဥပသင်္ကမိတွာ- ချဉ်းကပ်၍၊ ပဉ္စ- ပြဿနာကို၊ ပုစ္ဆိတွာ- မေး၍၊ ပရာဇယံ- ရုံးခြင်းသို့၊ ပတ္တာ- ရောက်သည်၊ (ဟုတွာ)၊ ထေရဿ- မထေရ်၏၊ သြဝါဒေ- သြဝါဒ၌၊ ဌတွာ- တည်၍၊ သာသနေ- မြတ်စွာဘုရား သာသနာတော်၌၊ ပဗ္ဗဇိတွာ- ရဟန်းပြု၍၊ သမဏဓမ္မံ- ရဟန်းတရားကို၊ ကရောန္တိ- အားထုတ်လတ်သော်၊ န စိရဿေဝ- မကြာမြင့်မီသာလျှင်၊ ပဋိသမ္ဘိဒါဟိ- ပဋိသမ္ဘိဒါ လေးပါးတို့နှင့်၊ သဟ- တကွ၊ အရဟတ္တံ- အရဟတ္တဖိုလ်သို့၊ ပတွာ- ရောက်၍၊ အတ္တနော- မိမိ၏၊ ပဋိပတ္တိ- အကျင့်ကို၊ ပစ္စဝေက္ခိတွာ- ဆင်ခြင်၍၊ ဥဒါနဝသေန- ဥဒါန်း၏ အစွမ်းဖြင့်၊ “အဂ္ဂိ စန္ဒိဉ္စ သူရိယဉ္စ ။ပ။ သန္တိ ပါပုဏိ စေတသော” တိ- - - ဟူကုန်သော၊ ပဉ္စ- ငါးခုကုန်သော၊ ဣမာ ဂါထာ- ဤဂါထာတို့ကို၊ အဘာသိ- ရွတ်ဆိုတော်မူပြီ။

(ဂါထာအနက်)

၈၇။ “ အဟံ- သည်၊ အဂ္ဂိ- မီးနတ်ကိုလည်းကောင်း၊ စန္ဒိဉ္စ- လ၊ကိုလည်း ကောင်း၊ သူရိယဉ္စ- နေ၊ကိုလည်းကောင်း၊ ဒေဝတာ စ- အခြားသောနတ်၊ ဗြဟ္မာ တို့ကိုလည်းကောင်း၊ နမဿိ- ရှိခိုးပြီ၊ အဟံ-သည်၊ နဒီတိတ္တာနိ- မြစ်ဆိပ်တို့သို့၊ ဂန္ဓာန- သွား၍၊ ဥဒကံ- ရေသို့၊ သြရဟာမိ- သက်ဆင်း၏။

၈၈။ အဟံ- သည်၊ ဗဟုဝတသမာဒါနာ (ဗဟုဝတသမာဒါနာ)- အပူငါးမျိုးဖြင့် ပူစေခြင်းအစရှိသော အမျိုးမျိုးသောအကျင့်ကို ဆောက်တည်သည်၊ (ဟုတွာ)၊ သီသဿ- ဦးခေါင်း၏၊ အမံ- ထက်ဝက်သောဆံကို၊ သြလိခံ- ဦးပြည်းရိတ်၏၊ ဆမာယ-မြေ၌၊ သေယျံ- အိပ်ခြင်းကို၊ ကပ္ပေမိ- ပြု၏၊ ရတ္တိ- ညဉ့်အခါ၌၊ ဘတ္တံ- ထမင်းကို၊ န ဘုဉ္ဇိ- မစား။

၈၉။ ဝိဘူသာမဏ္ဍနရတာ- အဝတ်တန်ဆာ ပန်းနံ့သာတို့ဖြင့် တန်ဆာဆင်

ခြင်း၌ မွေ့လျော်သည်။ (ဟုတွာ)။ နှာပနုတ္တာဒနေဟိ စ- ချေးပွတ်ကာရေချိုးခြင်း နံသာမူနံစသည်ဖြင့် ပွတ်သပ်လိမ်းကျံခြင်းတို့ဖြင့်လည်း။ ဣမံ ကာယံ- ဤကိုယ်ကို ဥပကာသိ- ခိုးမြောက်ပြီ။ ဧဝံ- ဤသို့ဖြစ်လတ်သော်၊ ကာမရာဂေန- ကာမရာဂဖြင့် အဋ္ဌိတာ- နှိပ်စက်အပ်သည်။ အဟောသိ- ဖြစ်ခဲ့ပြီ။

၉၀။ တတော- ထို့နောင်မှ၊ သဒ္ဓ- ရတနာသုံးပါး၌ယုံကြည်ခြင်းကို၊ လဘိတွာန- ရ၍၊ အနဂါရိယံ- အိမ်ရာမထောင် ရဟန်းဘောင်သို့ ပဗ္ဗဇိ- ဝင်ရောက်ခဲ့ပြီ၊ ကာယံ- ကိုယ်ကို၊ ယထာဘူတံ- မဖောက်မပြန် ဟုတ်မှန်စွာ၊ ဒိသွာ- မြင်၍၊ ကာမရာဂေါ- ကာမရာဂကို၊ သမူဟတော- အနာဂါမိမဂ်ဖြင့် ပယ်နုတ်အပ်ပြီ။

၉၁။ သဗ္ဗေ- ခပ်သိမ်းကုန်သော၊ ဘဝါ- ဘဝတို့ကို၊ သမုစ္ဆိန္နာ- အရဟတ္တမဂ်ဖြင့် အကြွင်းမဲ့ ဖြတ်အပ်ကုန်ပြီ။ ဣတ္ထာ စ- အလိုရမ္မက်တို့ကိုလည်းကောင်း၊ ပတ္ထနာပိ စ- ဘဝ၌ တောင့်တခြင်းတို့ကိုလည်းကောင်း၊ သမုစ္ဆိန္နာ- အရဟတ္တမဂ်ဖြင့် အကြွင်းမဲ့ ဖြတ်အပ်ကုန်ပြီ။ သဗ္ဗယောဂဝိသံယုတ္တာ- ခပ်သိမ်းသော ယောဂတို့မှ ကင်းသည် ဖြစ်၍၊ စေတသော- စိတ်၏၊ သန္တိ- စင်စစ်ငြိမ်းအေးသော အရဟတ္တ ဖိုလ်ကို၊ (ဝါ) သို့၊ ပါပုဏိ ပါပုဏိ- ရောက်ပြီ၊ (ဝါ) ရပြီ။”

၈၇။ တတ္ထ- ထိုဂါထာတို့၌၊ အဂ္ဂိ စန္ဒဉ္စ သူရိယဉ္စ၊ ဒေဝတာ စ နမဿိဟန္တိ - - ကား၊ ဒေဝါ- နတ်တို့သည်၊ အဂ္ဂိပ္ပမုခါ- မီးနတ်လျှင် အကြီးအမှူးရှိကုန်၏၊ (ဟိန္ဒူ အယူ)။ ဣတိ- ထို့ကြောင့်၊ ဣန္ဒာနံ- အစိုးရကုန်သော၊ ဒေဝါနံ- နတ်တို့ကို၊ အာရာဓနတ္ထံ- နှစ်သိမ့်စေခြင်းအကျိုးငှါ၊ အာဟုတိ- ပူဇော်ဘွယ်ကို၊ ပဂ္ဂဟေတွာ- မြှောက်၊ တင်၊ ပသ ၍၊ အဂ္ဂိဉ္စ- မီးနတ်ကိုလည်းကောင်း၊ မာသေ မာသေ- လ တိုင်း လ တိုင်း၌၊ သုက္က ပက္ခဿ- လဆန်းပက္ခ၏၊ ဒုတိယာယ- နှစ်ရက်မြောက်နေ့၌၊ စန္ဒဉ္စ- လ၊ ကိုလည်းကောင်း၊ ဒိဝသေ ဒိဝသေ- နေ့တိုင်းနေ့တိုင်း၌၊ သာယံ- ညနေချမ်းအခါ၌၊ ပါတံ- နံနက်အခါ၌၊ သူရိယဉ္စ- နေ့ကိုလည်းကောင်း၊ အညာ စ- အခြားလည်းဖြစ်သော၊ ဗာဟိရာ- အပ ဖြစ်သော၊ ဟိရညဂဗ္ဘာဒယော- ဟိရညဂဗ္ဘအစရှိကုန်သော၊ ဒေဝတာ စ- နတ် ဗြဟ္မာ တို့ကိုလည်းကောင်း၊ (နမဿိ-၌စပ်)။ ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂံ- နိဗ္ဗာန်သို့ရောက်ကြောင်းလမ်းကို၊ ဂဝေသန္တိ- ရှာလျက်၊ အဟံ-သည်၊ နမဿိ- ရှိခိုးပြီ၊ အဟံ- သည်၊ နမက္ကာရံ- ရှိခိုးခြင်းကို၊ အကာသိ- ပြုပြီ။ နဒီတိတ္တာနိ ဂန္တာန၊ ဥဒကံ သြရဟာမိ'ဟန္တိ - - ကား၊ ဂင်္ဂါဒီနံ- ဂင်္ဂါမြစ်အစရှိကုန်သော၊ နဒီနံ- မြစ်တို့၏၊ ပူဇာတိတ္တာနိ- ပူဇော်ရာ ဆိပ်ကမ်းတို့သို့ ဥပဂန္တာ- ချဉ်းကပ်၍၊ သာယံ- ညနေချမ်းအခါ၌လည်းကောင်း၊ ပါတံ- နံနက်ခင်းအခါ၌ လည်းကောင်း၊ ဥဒကံ- ရေသို့၊ သြတရာမိ- သက်ဆင်း၏၊ ဥဒကေ- ရေ၌၊ နိမုဋ္ဌိတွာ- ဝပ်၍၊ အင်္ဂသိဉ္စနံ- ကိုယ်အင်္ဂါကို ရေသွန်းလောင်းခြင်းကို၊ ကရောမိ- ပြု၏။

၈၈။ ဗဟူဝတသမာဒါနာတိ- - - ကား၊ ပဉ္စာတပတပုနာဒိဗဟူဝိဝေတ-
သမာဒါနာ- အပူငါးမျိုးဖြင့် ပူစေခြင်းအစရှိသော အမျိုးမျိုးသောအကျင့်ကို ဆောက်တည်
သည်။ (ဟုတွာ)။ ဂါထာသုခတ္ထံ- ဂါထာ၌ ရွတ်လွယ်ခြင်းအကျိုးငှါ။ ဗဟူတိ- ‘ဗဟူ’ ဟူ၍၊
ဒီယကရဏံ- ဒီယပြုခြင်းကို၊ (ဒဋ္ဌဗ္ဗံ-၏)။ အမံ သီသဿ ဩလိခိန္တိ - -ကား၊ မယ့်- ၏၊
သီသဿ- ဦးခေါင်း၏၊ (နာ- ၉၁) အမမေဝ- ထက်ဝက်ကိုသာလျှင်၊ မုဏ္ဍေမိ- ဦးပြည်း
ရိတ်၏၊ ကေစိ- အချို့ဆရာတို့သည်၊ (ဝဒန္တိ ဌစပ်)။ “အမံ သီသဿ ဩလိခိန္တိ- - -ကား၊
ကေသကလာပဿ- ဆံပင်အပေါင်း၏၊ အမံ- ထက်ဝက်ကို၊ ဇဋ္ဌာဗန္ဓနဝသေန- ဆံကျစ်
ဖွဲ့ခြင်း၏အစွမ်းဖြင့်၊ ဗန္ဓိတွာ- ထုံးဖွဲ့၍၊ အမံ- ထက်ဝက်ကို၊ ဝိဿဇေသိ- ဖြေလျော့ထားပြီ”
ဣတိ- ဤသို့သော၊ အတ္ထံ- အနက်အဓိပ္ပါယ်ကို၊ ဝဒန္တိ- ဆိုကြကုန်သေး၏။ ဆမာယ
သေယျံ ကပ္ပေမီတိ- - -ကား၊ ထဏှိလသာယိနိ- ယင်မြေ၌ အိပ်လေ့ရှိသည်၊ ဟုတွာ- ၍၊
အနန္တရဟိတာယ- အခင်းမရှိသော၊ ဘူမိယာ- မြေ၌၊ သယာမိ- အိပ်၏။ ရတ္တိ ဘတ္တံ န
ဘုဉ္ဇဟန္တိ- - -ကား၊ ရတ္တုပရတာ- ညဉ့်အခါ၌ စားခြင်းမှရှောင်ကြဉ်သည်၊ ဟုတွာ- ၍၊
ရတ္တိယံ- ညဉ့်အခါ၌၊ ဘောဇနံ- ဘောဇဉ်ကို၊ န ဘုဉ္ဇိ- မစား။

၈၉။ ဝိဘူသာမဏ္ဍနရတာတိ- - -ကား၊ စိရကာလံ- ကြာမြင့်စွာသော ကာလ
ပတ်လုံး၊ အတ္တကိလမထာနုယောဂေန- မိမိကိုယ်ကိုပင်ပန်းဆင်းရဲစေသော အတ္တကိလ
မထ အကျင့်ဖြင့်၊ ကိလန္တကာယာ- ပင်ပန်းသောကိုယ်ရှိသည်၊ (ဟုတွာ)။ “ဧဝံ- ဤသို့၊
သရီရဿ- ခန္ဓာကိုယ်၏၊ ကိလမနေန- ပင်ပန်းခြင်းဖြင့်၊ (တစ်နည်း) သရီရဿ- ခန္ဓာ
ကိုယ်ကို၊ ကိလမနေန- ပင်ပန်းစေခြင်းဖြင့်၊ ပညာသုဒ္ဓိ- ပညာ၏စင်ကြယ်ခြင်းသည်၊ နတ္ထိ-
မရှိ။ ပန- အဟုတ်သော်ကား၊” ဣန္ဒြိယာနံ- ဣန္ဒြေတို့ကို၊ တောသနဝသေန- ကြည်လင်
စေခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်၊ သရီရဿ- ခန္ဓာကိုယ်၏၊ တပုနေန- ရောင့်ရဲခြင်းဖြင့်၊ (တစ်နည်း)
သရီရဿ- ခန္ဓာကိုယ်ကို၊ တပုနေန- နှစ်သိမ့်ရောင့်ရဲစေခြင်းဖြင့်၊ သုဒ္ဓိ- ပညာ၏စင်ကြယ်
ခြင်းသည်၊ သိယာ- ဖြစ်ရာ၏” ဣတိ- ဤသို့၊ မန္နာ- သိ၍၊ ဣမံ ကာယံ- ဤကိုယ်ကို၊
အနုဂ္ဂဏန္တိ- ချီးမြှောက်လျက်၊ ဝိဘူသာယံ- အဝတ်တန်ဆာတို့ဖြင့် တန်ဆာဆင်ခြင်း၌
လည်းကောင်း၊ မဏ္ဍနေ စ- ပန်းနံ့သာတို့ဖြင့် တန်ဆာဆင်ခြင်း၌လည်းကောင်း၊ ရတာ-
မွေ့လျော်သည်၊ (ဟုတွာ)။ ဝတ္ထာလင်္ကာရေဟိ- အဝတ်တန်ဆာတို့ဖြင့်၊ အလင်္ကာရဏေ
စ- တန်ဆာဆင်ခြင်း၌လည်းကောင်း၊ ဂန္ဓမာလာဒီဟိ- နံ့သာ ပန်း စသည်တို့ဖြင့်၊ မဏ္ဍနေ
စ- တန်ဆာဆင်ခြင်း၌လည်းကောင်း၊ အဘိရတာ- အလွန်မွေ့လျော်သည်၊ (ဟုတွာ)။
နာပနုစ္ဆာဒနေဟိ စာတိ- - -ကား၊ သမ္မာဟနာဒီနိ- ဆုတ်နယ်ပွတ်သပ်ခြင်း အစရှိသည်
တို့ကို၊ ကာရေတွာ- ပြုစေ၍၊ နာပနေန- ရေချိုးစေခြင်းဖြင့်လည်းကောင်း၊ ဥစ္ဆာဒနေန စ-

နံသာမူနံစသည်ဖြင့် ပွတ်သပ်လိမ်းကျံခြင်းဖြင့်လည်းကောင်း။ (ဥပကာသီ-စပ်)၊ ဥပကာသီ
 က္လမံ ကာယန္တိ- - - ကား၊ မမ- ဇါ၊ က္လမံ ကာယံ- ဤကိုယ်ကို၊ အနုဂ္ဂဏှိ- ချီးမြှောက်ပြီ၊
 သန္တပေသိ- နှစ်သိမ့်ရောင့်ရဲစေပြီ။ ကာမရာဂေန အဋ္ဌိတာတိ- - -ကား၊ ဧဝံ- ဤသို့၊
 ကာယဒဠိဗဟုလာ- ကိုယ်ကို ကြံ့ခိုင်အောင် ပြုပြင်ခြင်းများသူသည်၊ ဟုတ္တာ- ရှိ၊
 အယောနိသောမနသိကာရပစ္စယာ- မသင့်မတင့် နှလုံးသွင်းခြင်းဟူသော အကြောင်း
 ကြောင့်၊ ပရိယုဋ္ဌိတေန- ထကြွနှိပ်စက်သော၊ ကာမရာဂေန- ကာမရာဂဖြင့်၊ အဋ္ဌိတာ-
 နှိပ်စက်အပ်သည်၊ အဘိဏှံ- မပြတ်၊ ဥပဇ္ဈတာ- ဖိစီးနှိပ်စက်အပ်သည်၊ အဟောသိ- ဖြစ်ပြီ၊
 ၉၀။ တတော သဒ္ဓံ လဘိတ္တာနာတိ- - - ကား၊ ဧဝံ- ဤသို့ သမာဒိန္နဝတာနိ-
 ဆောက်တည်အပ်သော အကျင့်တို့ကို၊ ဘိန္နိတ္တာ- ဖျက်၍၊ ကာယဒဠိဗဟုလာ- ကိုယ်ကို
 ကြံ့ခိုင်အောင် ပြုပြင်ခြင်းများသူသည်၊ ဝါဒပုသုတာ- အယူဝါဒ၌ အလွန်လေ့လာကြိုးကုတ်
 အားထုတ်သူသည်၊ ဟုတ္တာ- ရှိ၊ တတ္ထ တတ္ထ- ထိုထိုအရပ်၌၊ ဝိစရန္တိ- လှည့်လည်လျက်၊
 တတော- ထိုအခါမှ၊ ပစ္ဆာ- နောက်၌၊ အပရဘာဂေ- နောက်အဖို့၌၊ မဟာမောဂ္ဂလ္လာန-
 ဣရဿ- ဇါ၊ သန္တိကေ- အထံတော်၌၊ လဒ္ဓေါဝါဒါနုသာသနာ- ရအပ်သော ဆုံးမခြင်း
 အဖန်ဖန်ဆုံးမခြင်းရှိသည်၊ (ဟုတ္တာ)၊ သဒ္ဓံ- ရတနာသုံးပါး၌ ယုံကြည်ခြင်းကို၊ ပဋိလဘိတ္တာ-
 ရ၍။ ဒိသ္မာ ကာယံ ယထာဘူတန္တိ- - -ကား၊ ဝိပဿနာယ- ဝိပဿနာနှင့်၊ သဟ-
 တက္ကသော၊ မဂ္ဂပညာယ- မဂ်ပညာဖြင့်၊ မမ-ဇါ၊ က္လမံ ကာယံ- ဤကိုယ်ကို၊ ယထာဘူတံ-
 ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ၊ ဒိသ္မာ- မြင်၍၊ အနာဂါမိမဂ္ဂေန- အနာဂါမိမဂ်ဖြင့်၊ သဗ္ဗသော- ခပ်သိမ်း
 သော အခြင်းအရာအားဖြင့်၊ ကာမရာဂေါ- ကာမရာဂကို၊ သမူဟတော- ပယ်နုတ်အပ်ပြီ။
 တတော ပရံ- ထိုမှနောက်၌၊ အဂ္ဂမဂ္ဂေန- အရဟတ္တမဂ်ဖြင့်၊ (သမုစ္ဆိန္နာ-၌စပ်)၊ သဗ္ဗေ
 ဘဝါ သမုစ္ဆိန္နာ၊ ကုစ္ဆာ စ ပတ္ထနာပိ စာတိ- ကား၊ ပစ္စုပ္ပန္နဝိသယာဘိလာသသင်္ခါတာ-
 ပစ္စုပ္ပန်အာရုံကို လိုလားတောင့်တခြင်းဟုဆိုအပ်ကုန်သော၊ ကုစ္ဆာ စ- အလိုရမ္မက်တို့ကို
 လည်းကောင်း၊ အာယတိဘဝါဘိလာသသင်္ခါတာ- နောင်ဘဝကို လိုလားတောင့်တခြင်းဟု
 ဆိုအပ်ကုန်သော၊ ပတ္ထနာပိ စ- တောင့်တခြင်းတို့ကိုလည်းကောင်း။ သဗ္ဗေ- ခပ်သိမ်း
 ကုန်သော၊ ဘဝိပိ- ဘဝတို့ကိုလည်းကောင်း၊ သမုစ္ဆိန္နာ- အကြွင်းမဲ့ဖြတ်အပ်ကုန်ပြီ၊ ကုတိ
 အယံ- ဤသည်ကား၊ ယောဇနာ- ယောဇနာခြင်းတည်း။ သန္တိ ပါပုဏိ စေတသောတိ- -
 -ဟူသည်ကား၊ အစွန္တံ- စင်စစ်၊ သန္တိ- ငြိမ်းအေးသော၊ အရဟတ္တဖလံ- အရဟတ္တဖိုလ်ကို၊
 (ဝါ) သို့၊ ပါပုဏိ- ရောက်ပြီ၊ အဓိဂစ္ဆိ- ရပြီ။ ကုတိ အယံ- ဤသည်ကား၊ အတ္ထော-
 အနက်တည်း။

နန္ဒ၊တ္တရာထေရ်ဂါထာဝဏ္ဏနာ- သည်၊ နိဋ္ဌိတာ- ပြီ။

(၈-၉၂)

၆။ မိတ္တာကာဠိထေရီဂါထာဝဏ္ဏနာ

သဒ္ဓါယ ပဗ္ဗဇိတွာနာတိအာဒိကာ- - -ဤသို့အစရှိသောဂါထာတို့သည်၊
 မိတ္တာကာဠိယာ- မိတ္တာကာဠိမည်သော၊ ထေရီယာ- ထေရီမ၏၊ ဂါထာ- ဂါထာတည်း။
 အယမ္ပိ- ဤမိတ္တာကာဠိမည်သော ထေရီမသည်လည်း၊ ပုရိမဗုဒ္ဓေသု- ရှေးဘုရားရှင်တို့၌၊
 ကတာဓိကာရာ- ပြုအပ်ပြီးသော လွန်ကဲသော ကောင်းမှုရှိသည်၊ (ဟုတွာ)။ တတ္ထ တတ္ထ
 ဘဝေ- ထိုထိုဘဝ၌၊ ဝိဝဇ္ဇူပနိဿယံ- ဝဋ်ဆင်းရဲမှကင်းသော နိဗ္ဗာန်၏အားကြီးသော
 အကြောင်းဖြစ်သော၊ ကုသလံ- ကုသိုလ်ကို၊ ဥပစိနန္တိ- ဆည်းပူးအားထုတ်လျက်၊ ဣမသ္မိ
 ဗုဒ္ဓုပ္ပါဒေ- ဤဂေါတမမြတ်စွာဘုရား ပွင့်တော်မူရာအခါ၌၊ ကုရုရဋ္ဌေ- ကုရုတိုင်း၌၊
 ကမ္မာသဓမ္မနိဂမေ- ကမ္မာသဓမ္မနိဂုံး၌၊ ဗြာဟ္မဏကုလေ- ပုဏ္ဏားမျိုး၌၊ နိဗ္ဗတ္တိတွာ- ဖြစ်၍၊
 ဝိညုတံ- သိနားလည်သူ၏အဖြစ်သို့၊ ပတ္တာ- ရောက်လတ်သော်၊ မဟာသတိပဋ္ဌာန-
 ဒေသနာယ- မဟာသတိပဋ္ဌာနသုတ် ဒေသနာတော်ဖြင့်၊ ပဋိလဒ္ဓသဒ္ဓါ- ရအပ်သောသဒ္ဓါ
 တရားရှိသည်ဖြစ်၍၊ ဘိက္ခုနီသု- ဘိက္ခုနီမတို့၌၊ ပဗ္ဗဇိတွာ- ရဟန်းပြု၍၊ သတ္တ သံဝစ္ဆရာနိ-
 ခုနစ်နှစ်တို့ပတ်လုံး၊ လာဘသက္ကာရဂိဇ္ဈိကာ- လာဘ ပူဇော် သက္ကာရ၌ မက်မောသူသည်၊
 ဟုတွာ- ၍၊ သမဏဓမ္မံ- ရဟန်းတရားကို၊ ကရောန္တိ- ပြုလျက်၊ တတ္ထ တတ္ထ- ထိုထိုအရပ်၌၊
 ဝိစရိတွာ- လှည့်လည်၍၊ အပရဘာဂေ- နောက်အဖို့၌၊ ယောနိသော- သင့်သော
 အကြောင်းအားဖြင့်၊ ဥမ္မုဒ္ဓန္တိ- ဉာဏ်၌ပေါ်လာလတ်သော် (ဝါ) နှလုံးသွင်းမိလတ်သော်၊
 သံဝေဂဇာတာ- ဖြစ်သောသံဝေဂရှိသည်၊ ဟုတွာ- ၍၊ ဝိပဿနံ- ဝိပဿနာကို၊ ပဌပေတွာ-
 ဖြစ်စေ၍၊ န စိရဿေဝ- မကြာမြင့်မီသာလျှင်၊ ပဋိသမ္ဘိဒါဟံ- တို့နှင့်၊ သဟ- တကွ၊
 အရဟတ္တံ- သို့ ပတွာ-၍၊ အတ္တနော- မိမိ၏၊ ပဋိပတ္တိံ- ကို၊ ပစ္စဝေက္ခိတွာ- ၍၊ ဥဒါနဝသေန-
 ဖြင့်၊ “သဒ္ဓါယ ပဗ္ဗဇိတွာန၊ ။ပ။ ကတံ ဗုဒ္ဓဿ သာသန”န္တိ- - - ဟူကုန်သော၊ ဣမာ
 ဂါထာ- ဤဂါထာ တို့ကို၊ အဘာသိ- ရွတ်ဆိုတော်မူပြီ။

(ဂါထာအနက်)

၉၂။ “သဒ္ဓါယ- သဒ္ဓါတရားဖြင့်၊ အဂါရသွာ- အိမ်ရာတည်ထောင်လှူဘောင်မှ၊
 နိက္ခမိတွာန- ထွက်၍၊ အနဂါရိယံ- အိမ်ရာမထောင် ရဟန်းဘောင်သို့၊
 ပဗ္ဗဇိတွာန- ဝင်ရောက်ပြီး၍၊ (ဝါ) ရဟန်းပြုပြီး၍၊ လာဘသက္ကာရဥဿုကာ-
 လာဘ ပူဇော်သက္ကာရ၌ လုံ့လပြုသည်၊ (ဟုတွာ)။ တေန တေန- ဗဟုသုတရှိခြင်း၊
 တရားဟောခြင်းစသော ဘုန်းကြီးကြောင်း၊ လာဘလာဘပေါကြောင်း ထိုထို
 အလုပ်ဖြင့်၊ အဟံ- သည်၊ ဝိစရိ- လှည့်လည်ခဲ့ပြီ၊ (ဝါ) ကျင့်ခဲ့ပြီ။

၉၃။ အဟံ- သည်၊ ပရမံ- မြတ်သော၊ အတ္ထံ- ဈာန် ဝိပဿနာ မဂ် ဖိုလ်စသော အကျိုးကို၊ ရိဉ္စိတွာ- စွန့်၍၊ ဟိနံ- ယုတ်သော၊ အတ္ထံ- ပစ္စည်းလေးပါးတည်း ဟူသောအကျိုးကို၊ အသေဝိ- မှီဝဲခဲ့ပြီ၊ အဟံ- သည်၊ ကိလေသာနံ- ကိလေသာ တို့၏၊ ဝသံ- နိုင်ငံသို့၊ ဂန္ဓာ- လိုက်၍၊ သာမညတ္ထံ- ရဟန်းပြုရခြင်း၏ အကျိုးကို၊ (ဝါ) ရဟန်းကိစ္စကို၊ န ဗုဒ္ဓိ- မသိခဲ့။

၉၄။ တဿာ မေ- ထိုငါသည်၊ ဝိဟာရကေ- နေရာတိုက်ခန်း၌၊ နိသိန္နာယ- ထိုင်နေစဉ်၊ သံဝေဂေါ- ထိပ်လန့်ခြင်းသည်၊ အဟု- ဖြစ်၏၊ ကထံ- အဘယ်သို့ ဖြစ်သနည်း၊ 'အဟံ- သည်၊ တဏှာယ- တဏှာ၏၊ ဝသံ- နိုင်ငံသို့၊ (ဝါ) အလိုသို့၊ အာဂတာ- လိုက်သည်ဖြစ်၍၊ ဥဗ္ဗဂ္ဂပဋိပန္နာ- နိဗ္ဗာန်သို့ မရောက်နိုင်သည့် လမ်းမှားကို လျှောက်သူသည်၊ အမှီ- ဖြစ်ခဲ့၏။

၉၅။ မယံ- ၏၊ ဇီဝိတံ- အသက်သည်၊ အပ္ပကံ- နည်း၏၊ (ဝါ) တို့တောင်း၏၊ ဇရာ စ- အိုခြင်းသည်လည်းကောင်း၊ ဗျာဓိ စ- နာခြင်းသည်လည်းကောင်း၊ မဒ္ဒတိ- ချေမှုန်း ဖျက်ဆီး၏၊ အယံ ကာယော- ဤခန္ဓာကိုယ်သည်လည်း၊ ပုရာဘိဇ္ဇတိ- ရွှေ့၍ပျက်စီးလတ္တံ့၊ (ဝါ) မပျက်စီးမီ၊ မေ- အား၊ ပမဇ္ဇိတံ- မေ့လျော့ခြင်းငှါ၊ န ကာလော- အခါမဟုတ်၊' (ဣတိ-ဤသို့၊ တဿာ မေ- ထိုငါအား၊ သံဝေဂေါ- ထိပ်လန့်ခြင်းသည်၊ အဟု- ဖြစ်ပြီ)။

၉၆။ အဟံ- ငါသည်၊ ခန္ဓာနံ- ဥပါဒါနက္ခန္ဓာတို့၏၊ ဥဒယဗ္ဗယံ- ဖြစ်ခြင်း ပျက်ခြင်းကို၊ ယထာဘူတံ- ဟုတ်မှန်သောအတိုင်း၊ အဝေက္ခန္တိ- ဆင်ခြင်လတ်သော်၊ ဝိမုတ္တစိတ္တာ- ကိလေသာဘဝတို့မှ လွတ်သောစိတ်ရှိသည်ဖြစ်၍၊ ဥဌာသိ- ဘဝမှ ထမြောက်ပြီ၊ ဗုဒ္ဓဿ- ၏၊ သာသနံ- ကို၊ ကတံ- ပြီ။

၉၇။ တတ္ထံ- ထိုဂါထာတို့၌၊ ဝိစရိဟံ တေန တေန၊ လာဘသက္ကာရ- ဥဿုကာတိ- - - ဟူသည်ကား၊ လာဘေ စ- လာဘ်၌လည်းကောင်း၊ သက္ကာရေ စ- ပူဇော်သက္ကာရ၌လည်းကောင်း၊ ဥဿုကာ- အားထုတ်သည်၊ ယုတ္တပ္ပယုတ္တာ- အကြိမ်ကြိမ် အဖန်ဖန် အားထုတ်သည်၊ ဟုတွာ-၍၊ ဗာဟုသစ္စဓမ္မကထာဒိနာ- အကြားအမြင်များခြင်း၊ တရားစကားပြောဟောခြင်းအစရှိသော၊ တေန တေန လာဘုပ္ပါဒဟေတုနာ- ထိုထို လာဘ်ဖြစ်ပေါ်ခြင်း၏ အကြောင်းဖြင့်၊ အဟံ- သည်၊ ဝိစရိ- လှည့်လည်ခဲ့ပြီ။

၉၈။ ရိဉ္စိတွာ ပရမံ အတ္ထန္တိ- - - ကား၊ ဈာနဝိပဿနာမဂ္ဂဖလာဒိ- ဈာန် ဝိပဿနာ မဂ် ဖိုလ် အစရှိသော၊ ဥတ္တမံ- မြတ်သော၊ အတ္ထံ- အကျိုးကို၊ ဇဟိတွာ ဆဇ္ဈေတွာ- စွန့်၍၊ ဟိနမတ္ထံ အသေဝိ'ဟန္တိ- - - ကား၊ စတုပစ္စယသင်္ခါတအာမိသဘာဝတော- ပစ္စည်းလေးပါးဟု ဆိုအပ်သော အာမိသ၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ဟိနံ လာမကံ- ယုတ်ညံ့သော၊

အတ္ထံ- အကျိုးကို၊ အယောနိသော- မသင့်သော အကြောင်းအားဖြင့်၊ ပရိယေသနာယ- ရှာမှီး ခြင်းဖြင့်၊ အဟံ- သည်၊ ပဋိသေဝိ- မှီဝဲပြီ။ ကိလေသာနံ ဝသံ ဂန္ဓာတိ- - -ကား၊ မာနမဒတဏှာဒီနံ- မာန်ယစ်ခြင်း၊ စွဲလမ်းခြင်းတဏှာအစရှိကုန်သော၊ ကိလေသာနံ- ကိလေသာတို့၏၊ ဝသံ- အလိုသို့၊ (ဝါ) နိုင်ငံသို့၊ ဥပဂန္ဓာ- လိုက်၍၊ (ဝါ) ကပ်ရောက်၍၊ သာမညတ္ထံ- ရဟန်းအဖြစ်၏အကျိုးကို၊ သမဏကိစ္စံ- ရဟန်းကိစ္စကို၊ အဟံ- သည်၊ န ဗုဒ္ဓိံ န ဇာနိံ- မသိခဲ့။

(နာ- ၉၃) ၉၄။ နိဿိန္နာယ ဝိဟာရကေတိ- - - ကား၊ မမ- အား၊ (ဝါ) သည်၊ ဝသနကဩဝရကေ- နေရာတိုက်ခန်း၌၊ နိဿိန္နာယ- ထိုင်နေစဉ်၊ သံဝေဂေါ- ထိပ်လန်ခြင်း သည်၊ အဟု- ဖြစ်ပြီ။ ကထံ- အဘယ်သို့ ဖြစ်သနည်း၊ ဣတိ စေ- ဤသို့မေးလတ်သော်၊ “ဥမ္မဂ္ဂပဋိပန္နာမိ”တိ- ဥမ္မဂ္ဂပဋိပန္နာမိ ဤသို့အစရှိသော စကားရပ်ကို၊ အာဟ- ရွတ်ဆိုပြီ။ တတ္ထံ- ထိုဥမ္မဂ္ဂပဋိပန္နာမိ အစရှိသော စကားရပ်၌၊ ဥမ္မဂ္ဂပဋိပန္နာမိ တိ- - -ကား၊ ဣဒံ သာသနံ- ဤသာသနာတော်သည်၊ ယာဝဒေဝ- အလွန်အကဲသာလျှင်၊ အနုပါဒါယ- တဏှာ၊ ဒိဋ္ဌိတို့ဖြင့် မစွဲလမ်းမှု၍၊ ပရိနိဗ္ဗာနတ္ထံ- ပရိနိဗ္ဗာန်ဟူသောအကျိုးရှိ၏၊ တတ္ထံ သာသနေ- ထိုသာသနာတော်၌၊ ပဗ္ဗဇိတွာ- ၍၊ ကမ္မဋ္ဌာနံ- ကမ္မဋ္ဌာန်းကို၊ အမနသိ- ကရောန္တိ- နှလုံးမသွင်းသည်၊ ဟုတွာ၊ တဿ- ထိုသာသနာတော်၏၊ ဥမ္မဂ္ဂပဋိပန္နာ- ဆန့်ကျင်ဘက်လမ်းမှားကို လျှောက်သူသည်၊ အမိ- ဖြစ်ခဲ့၏။ ဣတိ- ဤကားအနက် တည်း၊ တဏှာယ ဝသမာဂတာတိ- - -ကား၊ ပစ္စယုပ္ပါဒနတဏှာယ- ပစ္စည်းလေးပါးကို ဖြစ်စေတတ်သောတဏှာ၏၊ (တိပိ အဘိဓာန်)၊ (တစ်နည်း) ပစ္စယုပ္ပါဒနတဏှာယ- ဥပါဒါန်၏ အကြောင်းတရားဖြစ်၍ ဥပါဒါန်ကို ဖြစ်စေတတ်သော တဏှာ၏၊ ဝသံ- အလိုသို့၊ ဥပဂတာ- လိုက်သည်၊ (ဟုတွာ)။

၉၅။ အပ္ပကံ ဇီဝိတံ မယုန္တိ - - - ကား၊ ပရိစ္ဆိန္နကာလာ- ပိုင်းခြားအပ်သော ကာလမှ၊ ဝဇ္ဇိတတော- ကင်းသည်၏အဖြစ်ကြောင့်လည်းကောင်း၊ ဗဟူပဒ္ဒဝတော စ- ဘေးရန် များသည်၏ အဖြစ်ကြောင့် လည်းကောင်း၊ မမ- ၏၊ ဇီဝိတံ- အသက်သည်၊ အပ္ပကံ ပရိတ္တံ- နည်း၏၊ လဟုကံ- တိုတောင်း၏။ ဇရာ ဗျာဓိ စ မဒ္ဒတီတိ- - - ကား၊ တံ- ထိုအသက်ကို၊ (မဒ္ဒတိ- ၌စပ်)၊ သမန္တတော- ထက်ဝန်းကျင်မှ၊ အာပတိတွာ- ရှေးရှု ကျရောက်၍၊ နိပ္ပေါထေန္တာ- မှုန့် မှုန့် ညက်ညက် ပုတ်ခတ် ရိုက်နှက်ကုန်သော၊ ပဗ္ဗတာ ဝိယ- တောင်တို့ကဲ့သို့၊ ဇရာ စ- အိုခြင်းသည်လည်းကောင်း၊ ဗျာဓိ စ- နာခြင်းသည်လည်း ကောင်း၊ မဒ္ဒတိ- နင်းနယ်ဖျက်ဆီး၏၊ နိမ္မထတိ- ချေမှုန်း ဖျက်ဆီး၏၊ “မဒ္ဒရေ”တိပိ- မဒ္ဒရေ ဟူ၍လည်း၊ ပါဌော- ပါဌ်ရှိသေး၏၊ ပုရာယံ ဘိဇ္ဇတိ ကာယောတိ- - - ကား၊ အယံ ကာယော- ဤခန္ဓာကိုယ်သည်၊ ပုရာ ဘိဇ္ဇတိ- ရှေ့၌ ပျက်စီးလတ်၊ (ဝါ) မပျက်စီးမီ၊

ယသ္မာ- အကြင်ကြောင့်၊ တဿ- ထိုခန္ဓာကိုယ်၏၊ ဘေဒေါ- ပျက်စီးခြင်းသည်၊
ဧကံသိတော- အစစ်အမှန်ဖြစ်၏၊ တသ္မာ- ထို့ကြောင့်၊ မေ- အား၊ ပမဇ္ဇိတုံ- မေ့လျော့၍
နေခြင်းငှါ၊ န ကာလော- အခါမဟုတ်၊ အယံ ကာလော- ဤအခါသည်၊ အဋ္ဌကုဏ-
ဝဇ္ဇိတော- ရပ်ပြစ်ရှစ်ပါးသည်ကြည်အပ်သော၊ နဝမော ခဏော- ဗုဒ္ဓုပ္ပါဒနဝမခဏ
သာတည်း၊ သော- ထိုခဏသည်၊ ပမဇ္ဇိတုံ- မေ့လျော့၍နေခြင်းငှါ၊ န ယုတ္တော- မသင့်၊
ဣတိ- ဤသို့၊ တဿာ- ထိုငါ့အား၊ သံဝေဂေါ- ထိပ်လန့်ခြင်းသည်၊ အဟု- ဖြစ်ပြီ၊ ဣတိ
အယံ- ဤသည်ကား၊ ယောဇနာ- ယောဇနာခြင်းတည်း။

၉၆။ ယထာဘူတမဝေက္ခန္တိတိ - - ဟူသည်ကား၊ ဧဝံ- ဤသို့၊ ဇာတသံဝေဂေါ-
ဖြစ်သောသံဝေဂရှိသည်၊ ဟုတ္တာ-၍၊ ဝိပဿနံ- ကို၊ ပဌပေတွာ- ဖြစ်စေ၍၊ အနိစ္စာဒိ-
မနသိကာရေန- အနိစ္စသည်ကို နှလုံးသွင်းခြင်းဖြင့်၊ ယထာဘူတံ- ဟုတ်မှန်သောအတိုင်း၊
အဝေက္ခန္တိ- ဆင်ခြင်လတ်သော်။ ကိ- သို့၊ အဝေက္ခန္တိ-ဆင်ခြင်သနည်း၊ ဣတိ- ဤသို့၊
ဝုတ္တေ- မေးအပ်သော်၊ “ခန္ဓာနံ ဥဒယဗ္ဗယ”န္တိ- - ဟူ၍၊ အာဟ-ဆိုပြီ။ “အဝိဇ္ဇာသမုဒယာ
ရူပသမုဒယော”တိအာဒိနာ- “အဝိဇ္ဇာသမုဒယာ ရူပသမုဒယော” အစရှိသည်ဖြင့်၊
သမပညာသပ္ပဘေဒါနံ- အညီအမျှ ငါးဆယ်အပြားရှိကုန်သော၊ ပဉ္စန္ဒ- ငါးပါးကုန်သော၊
ဥပါဒါနက္ခန္ဓာနံ- ဥပါဒါနက္ခန္ဓာတို့၏၊ ဥပ္ပါဒနိရောဓေ- ဖြစ်ခြင်း ချုပ်ခြင်းကိုလည်း၊
ဥဒယဗ္ဗယာနုပဿနာယ- ရုပ်နာမ်တရားတို့၏ အဖြစ်အပျက်ကိုရှုသော ဝိပဿနာ
ဉာဏ်ဖြင့်၊ အဝေက္ခန္တိ- ဆင်ခြင်လတ်သော်၊ ဝိပဿနံ- ကို၊ ဥဿုက္ကာပေတွာ- အားထုတ်
စေ၍၊ မဂ္ဂပဋိပါဋိယာ- မဂ်အစဉ်အားဖြင့်၊ သဗ္ဗသော- ဖြင့်၊ ကိလေသေဟိ စ- တို့မှလည်း
ကောင်း၊ ဘဝေဟိ စ- ဘဝတို့မှလည်းကောင်း၊ ဝိမုတ္တစိတ္တာ- လွတ်မြောက်သော စိတ်ရှိ
သည်၊ ဟုတ္တာ၊ ဥဋ္ဌာသိ- ထမြောက်ပြီ၊ ဥဘတော- ကိလေသာ၊ ဘဝ နှစ်ပါးစုံမှလည်း
ကောင်း၊ ဘဝတ္တယတောပိ- ဘဝသုံးပါးအပေါင်းမှလည်းကောင်း၊ ဥဋ္ဌာနေန- ထမြောက်
ကြောင်းဖြစ်သော၊ မဂ္ဂေန- မဂ်ဖြင့်၊ ဝုဋ္ဌိတာ- ထမြောက်ပြီးသူသည်၊ အဟောသိ- ဖြစ်ပြီ။
သေသံ ဝုတ္တနယမေဝ။

မိတ္တာကာဠိထေရ်ဂါထာဝဏ္ဏနာ- သည်၊ နိဋ္ဌိတာ- ပြီ။

၇။ သကုလာထေရ်ဂါထာဝဏ္ဏနာ

အဂါရသ္မိ ဝသန္တိတိအာဒိကာ- - - ဤသို့အစရှိသောဂါထာတို့သည်၊ သကုလာယ-
သကုလာမည်သော၊ ထေရ်ဂါထာ- ထေရ်မ၏၊ ဂါထာ- ဂါထာတို့တည်း၊ ကိရ- ချဲ့ဦးအံ့၊
အယံ- ဤသကုလာထေရ်မသည်၊ ပဒုမုတ္တရဿ- ပဒုမုတ္တရမည်တော်မူသော၊ ဘဂဝတော-

၏။ ကာလေ- လက်ထက်တော်၌၊ ဟံသဝတီနဂရေ- ဟံသဝတီမြို့၌၊ အာနန္တဿ- အာနန္တ
မည်သော၊ ရညော- မင်း၏၊ ဓီတာ- သမီးတော်သည်၊ ဟုတ္တာ- ၍၊ နိဗ္ဗတ္တာ- ဖြစ်ပြီ၊
သတ္ထု- မြတ်စွာဘုရား၏၊ ဝေမာတိကဘဂီနီ- ဖအေတူ မအေကွဲ နှမတော်သည်၊ ဟုတ္တာ-
၍၊ နန္ဒာတိ နာမေန- နန္ဒာဟူသောအမည်ဖြင့် (နိဗ္ဗတ္တာ- ဖြစ်ပြီ)။ သာ- ထိုနန္ဒာမင်းသမီးသည်၊
ဝိညုတံ- သိန်းလည်သူ၏အဖြစ်သို့၊ ပတ္တာ- ရောက် လတ်သော်၊ ဧကဒိဝသံ- တစ်နေ့သ၌၊
သတ္ထု- မြတ်စွာဘုရား၏၊ သန္တိကေ- အထံတော်၌၊ ဓမ္မ- တရားတော်ကို၊ သုဏန္တိ- နာကြား
စဉ်၊ သတ္ထာရံ- မြတ်စွာဘုရားကို၊ ဧကံ- တစ်ပါးသော၊ ဘိက္ခုနီ- ဘိက္ခုနီမကို၊
ဒိဗ္ဗစက္ခုကာနံ- ဒိဗ္ဗစက္ခုအဘိညာဉ်ရှိသူတို့တွင်၊ အဂ္ဂဌာနေ- အမြတ်ဆုံးအရာ၌၊ ဌပေန္တံ-
ထားတော်မူသည်ကို၊ ဒိသ္မာ- ၍၊ ဥဿာဟဇာတာ- ဖြစ်သောအားတက်သရောရှိသည်၊
ဟုတ္တာ-၍၊ အဓိကာရကမ္မံ- လွန်ကဲသော ကောင်းမှုကို၊ ကတ္တာ- ပြု၍၊ သယမ္ပိ-
ကိုယ်တိုင်လည်း၊ တံ ဌာနန္တရံ- ထို ဒိဗ္ဗစက္ခု ဧကဒိဝအရာကို၊ ပတ္ထေန္တိ- တောင့်တလျက်၊
ပဏိဓာနံ- ဆုပန်ခြင်းကို၊ အကာသိ- ပြုပြီ။ သာ- ထိုနန္ဒာမင်းသမီးသည်၊ တတ္ထ- ထိုဘဝ၌၊
(နာ- ၉၄) ယာဝဇီဝံ- အသက်ထက်ဆုံး၊ ဗဟံ- များစွာသော၊ ဥဌာရံ- မွန်မြတ်သော၊
ကုသလကမ္မံ- ကုသိုလ်ကံကို၊ ကတ္တာ- ပြု၍၊ ဒေဝလောကေ- နတ်ပြည်၌၊ နိဗ္ဗတ္တိတ္တာ-
ဖြစ်၍၊ အပရာပရံ- ထိုမှ ဤမှ (ဝါ) ထပ်တလဲလဲ၊ သုဂတိသုယေဝ- သုဂတိဘုံတို့၌သာလျှင်၊
သံသရန္တိ- ကျင်လည်လျက်၊ ကဿပဿ- ကဿပမည်တော်မူသော၊ ဘဂဝတော- ၏၊
ကာလေ- လက်ထက်တော်၌၊ ဗြာဟ္မဏကုလေ- ပုဏ္ဏားမျိုး၌၊ နိဗ္ဗတ္တိတ္တာ- ဖြစ်၍၊
ပရိဗ္ဗာဇကပဗ္ဗဇံ- ပရိဗိုဇ်ရဟန်းမအဖြစ်သို့၊ ပဗ္ဗဇိတ္တာ- ရဟန်းပြု၍၊ ဧကစာရိနီ-
တစ်ယောက်တည်းနေသော အကျင့်ရှိသည်၊ (ဟုတ္တာ)၊ ဝိစရန္တိ- လှည့်လည်လတ်သော်၊
ဧကဒိဝသံ- တစ်နေ့သ၌၊ တေလဘိက္ခာယ- ဆီကို အလှူခံခြင်းငှါ၊ အာဟိဏ္ဏိတ္တာ-
လှည့်လည်၍၊ တေလံ- ဆီကို၊ လဘိတ္တာ- ရ၍၊ တေန တေလေန- ထိုဆီဖြင့်၊ သတ္ထု-
မြတ်စွာဘုရား၏၊ စေတိယေ- စေတီတော်၌၊ သဗ္ဗရတ္တိ- တစ်ညဉ့်ပတ်လုံး၊ ဒီပပူဇံ-
ဆီမီးပူဇော်မှုကို၊ အကာသိ- ပြုပြီ။ သာ- ထိုပရိဗိုဇ်မသည်၊ တတော- ထိုဘဝမှ၊ စုတာ-
စုတေလတ်သော်၊ တာဝတိံသေ- တာဝတိံသာဘုံ၌၊ နိဗ္ဗတ္တိတ္တာ- ဖြစ်၍၊ သုဝိသုဒ္ဓ-
ဒိဗ္ဗစက္ခုကာ- အလွန်စင်ကြယ်သော နတ်မျက်စိရှိသည်၊ ဟုတ္တာ-၍၊ ဧကံ- တစ်ခုသော၊
ဗုဒ္ဓန္တရံ- ဘုရားနှစ်ဆူတို့အကြား ကာလပတ်လုံး၊ ဒေဝေသုယေဝ- နတ်ဘုံတို့၌သာလျှင်၊
သံသရိတ္တာ- ကျင်လည်၍၊ ဣမသ္မိ ဗုဒ္ဓုပ္ပါဒေ- ဤ ဂေါတမမြတ်စွာဘုရား ပွင့်တော်မူရာ

၁။ လက်ရှိစာမူ၌ သတ္ထာရာ-ဟု တွေ့ရသည်။ ဌပေန္တံ-နှင့် အရတူသာ ဖြစ်၍ သတ္ထာရံ-ဟု
ပေးလိုက်သည်။
မန္တလေး၊ ဓနုဗုဒ္ဓဘုရားကျောက်စာ၌လည်း သတ္ထာရံ- ဟုသာ တွေ့ရသည်။

အခါ၌၊ သာဝတ္ထိယံ- သာဝတ္ထိပြည်၌၊ ဗြာဟ္မဏကုလေ- ၌၊ နိဗ္ဗတ္တိ- ဖြစ်ပြီ။ အဿာ-
 ထိုအမျိုးသမီးလေးအား၊ သကုလာတိ- သကုလာဟူသော၊ နာမံ- အမည်သည်၊
 အဟောသိ- ဖြစ်ပြီ။ သာ- ထိုသကုလာသည်၊ ဝိညုတံ- သိနားလည်သူ၏အဖြစ်သို့၊ ပတ္တာ-
 ရောက်လတ်သော်၊ သတ္ထု- မြတ်စွာဘုရား၏၊ ဇေတဝနပဋိဂ္ဂဟဏေ- ဇေတဝန်ကျောင်း
 တော်ကို အလှူခံရာနေ၌၊ ပဋိလဒ္ဓသဒ္ဓါ- ရအပ်သော သဒ္ဓါတရားရှိသော၊ ဥပါသိကာ-
 ဥပါသိကာမသည်၊ ဟုတွာ- ၍၊ အပရဘာဂေ- နောက်အဖို့၌၊ အညတရဿ- တစ်ပါး
 သော၊ ခီဏာသဝတ္ထေရဿ- ရဟန္တာမထေရ်၏၊ သန္တိကေ- အထံတော်၌၊ ဓမ္မံ- ကို၊ သုတွာ-
 နာရ၍၊ (ဝါ) နာရသောကြောင့်၊ သဗ္ဗာတသံဝေဂါ- ဖြစ်သောသံဝေဂရှိသည်၊ (ဟုတွာ)။
 ပဗ္ဗဇိတွာ- ရဟန်းပြု၍၊ ဝိပဿနံ- ဝိပဿနာကို၊ ပဋ္ဌပေတွာ- ဖြစ်စေ၍၊ ယဇ္ဇန္တိ-
 အားထုတ်လတ်သော်၊ ဝါယမန္တိ- လုံ့လပြုလတ်သော်၊ န စိရဿေဝ- မကြာမြင့်မီသာလျှင်၊
 အရဟတ္တံ- သို့၊ ပါပုဏိ- ရောက်ပြီ။ တေန- ထို့ကြောင့်၊ အပဒါနေ- ၌၊ “ပဒုမုတ္တရော
 နာမ ဇိနော ။ပ။ ကတံ ဗုဒ္ဓဿ သာသန”န္တိ - - ဟူ၍၊ ဝုတ္တံ- မိန့်တော်မူအပ်ပြီ။

(အပဒါန်ပါဠိတော်အနက်)

- “ဣတော- ဤဘဒ္ဒကမ္ဘာမှ၊ သတသဟဿမ္ပိ ကပ္ပေ- ကမ္ဘာတစ်သိန်း
 ထက်၌၊ သဗ္ဗဓမ္မာန သဗ္ဗဓမ္မာနံ- ခပ်သိမ်းသောတရားတို့၏၊ ပါရဂူ- တစ်ဘက်ကမ်း
 သို့ ရောက်တော်မူသော၊ ပဒုမုတ္တရော နာမ- ပဒုမုတ္တရမည်တော်မူသော၊ ဇိနော-
 မာရ်ဝါးပါးကို အောင်တော်မူသော၊ နာယကော- မြတ်စွာဘုရားသည်၊ ဥပ္ပဇ္ဇိ-
 ပွင့်တော်မူပြီ။
- ဝဒတံ ဝဒန္တာနံ- တရားဟောသောပုဂ္ဂိုလ်တို့တွင်၊ ဝရော- အမြတ်ဆုံး
 ဖြစ်တော်မူသော၊ ပုရိသာဇညော- ယောက်ျားအာဇာနည်ဖြစ်တော်မူသော
 မြတ်စွာဘုရားသည်၊ သဒေဝကေ- နတ်နှင့်တကွသောလောက၌၊ သဗ္ဗသတ္တာနံ-
 ခပ်သိမ်းသော သတ္တဝါတို့၏၊ ဟိတာယ- အစီးအပွားအလို့ငှါ၊ သုခါယ-
 ချမ်းသာခြင်းငှါ၊ အတ္ထာယ- အကျိုးငှါ၊ ပဋိပန္နော- ကျင့်တော်မူ၏။
- ယသဂ္ဂပတ္တာ- ကျော်ဇောခြင်းအထွတ်အထိပ်သို့ ရောက်တော်မူသော၊
 သိရိမာ- ဘုန်းကြက်သရေ ရှိတော်မူသော၊ ဇိနော- မြတ်စွာဘုရားကို၊ (ဝါ) သည်၊
 ကိတ္တိဝဏ္ဏဂတော- ကျေးဇူးသတင်းကျော်စောခြင်းသို့ ရောက်တော်မူ၏။
 သဗ္ဗလောကဿ- ခပ်သိမ်းသောလူအပေါင်းသည်၊ ပူဇိတော- ပူဇော်အပ်၏။
 ဒိသာသဗ္ဗာသု - ခပ်သိမ်းသောအရပ်မျက်နှာတို့၌၊ ဝိဿုတော- ထင်ရှားတော်မူ၏။
- သော- ထိုမြတ်စွာဘုရားသည်၊ ဥတ္တိဏ္ဍဝိစိကိစ္ဆော- ကူးမြောက်ပြီးသော
 ဝိစိကိစ္ဆာရှိတော်မူ၏။ ဝိတိဝတ္တကထံကထော- လွန်မြောက်ပြီးသော တွေးတော

ခြင်းရှိတော်မူ၏။ သမ္ပုဏ္ဏမနသင်္ကပ္ပေါ- ပြည့်စုံသော စိတ်အကြံရှိတော်မူ၏။ ဥတ္တမံ- မြတ်သော၊ သမ္မောဓိ- အရဟတ္တမဂ်ဉာဏ်သို့၊ ပတ္တော- ရောက်တော်မူ၏။

- နရုတ္တမော- မြတ်စွာဘုရားသည်၊ အနုပ္ပန္နဿ- မဖြစ်သေးသော၊ မဂ္ဂဿ- မဂ်ဉာဏ်ကို၊ ဥပ္ပါဒေတာ- ဖြစ်စေတော်မူ၏။ အနက္ခာတဉ္စ- သူတစ်ပါးတို့ မဟောနိုင်သော မဂ်ကိုလည်း၊ အက္ခာသိ- ဟောတော်မူပြီ၊ အသဉ္ဇာတဉ္စ- ဝေနေယျတို့သန္တာန်၌ မဖြစ်ဖူးသေးသော အရိယာမဂ်ကိုလည်း၊ သဉ္ဇနီ- ဖြစ်စေတော်မူပြီ။

- နရာသဘော- မြတ်စွာဘုရားသည်၊ မဂ္ဂညူ စ- မဂ်ကိုလည်း သိတော်မူ၏။ မဂ္ဂဝိဒ္ဓ စ- မဂ်၌လည်း လိမ္မာတော်မူ၏။ မဂ္ဂက္ခာယီ စ- မဂ်ကိုလည်း ဟောတော်မူတတ်၏။ သာရထိနံ- ဆုံးမတတ်သော သူတို့ထက်၊ ဝရုတ္တမော- အမြတ်ဆုံးဖြစ်တော်မူသော၊ သတ္တာ- မြတ်စွာဘုရားသည်၊ မဂ္ဂဿ- မဂ်အရာ၌၊ ကုသလော- လိမ္မာတော်မူ၏။

- မဟာကာရုဏိကော- ကြီးမြတ်သော သနားခြင်းကရုဏာရှိတော်မူသော၊ နာယကော- သတ္တဝါတို့ကို နိဗ္ဗာန်သို့ ပို့ဆောင်တော်မူတတ်သော၊ သတ္တာ- မြတ်စွာဘုရားသည်၊ ဓမ္မံ- တရားတော်ကို၊ ဒေသေတိ- ဟောတော်မူ၏။ ကာမပင်္ကမ္ပိ- ကာမဂုဏ်တည်းဟူသော ညွှန်၌၊ နိမုဂ္ဂေ- နစ်မြုပ်ကုန်သော၊ ပါဏိနေ- သတ္တဝါတို့ကို၊ သမုဒ္ဒရတိ- ထုတ်ဆောင်တော်မူ၏။

- တဒါ- ထိုအခါ၌၊ အဟံ- တပည့်တော်သည်၊ ဟံသဝတိယံ- ဟံသဝတီပြည်၌၊ ခတ္တိယနန္ဒနာ- နှစ်သက်အပ်သော မင်းသမီးသည်၊ (ဝါ) နန္ဒနာမင်းသမီးသည်၊ ဇာတာ- ဖြစ်၏။ သုရူပါ- အလွန်အဆင်းလှ၏။ သဓနာ စာပိ- စည်းစိမ်ဥစ္စာလည်းရှိ၏။ ဒယိတာ စ- သူခပ်သိမ်းတို့သည်လည်း ချစ်ခင်အပ်၏။ သိရိမတိ စ- ဘုန်းကျက်သရေလည်းရှိ၏။

(အ- ၉၅) - အာနန္ဒဿ- အာနန္ဒာအမည်ရှိသော၊ မဟာရညော- မင်းကြီး၏၊ ဓိတာ- သမီးတော်ဖြစ်၏။ ပရမသောဘနာ- လွန်စွာတင့်တယ်၏။ ပဒုမုတ္တရနာမိနော- ပဒုမုတ္တရအမည်တော်ရှိသော ဘုရားမြတ်၏။ ဝေမာတာ- အမေ မတူသော၊ ဘဂိနီ စာပိ- နှမတော်လည်း ဖြစ်၏။

- (အဟံ- သည်)၊ ရာဇကညာဟိ- မင်းသမီးတို့နှင့်၊ သဟိတာ- တကွဖြစ်၏။ (အဟံ- ကို)၊ သဗ္ဗဘရဏဘူသိတာ- ခပ်သိမ်းသောတန်ဆာတို့ဖြင့် တန်ဆာဆင်အပ်၏။ (အဟံ- သည်)၊ မဟာဝီရံ- မြတ်စွာဘုရားသို့ ဥပါဂမ္မ- ကပ်၍၊ ဓမ္မဒေသနံ- ဓမ္မဒေသနာတော်ကို၊ အသောသိ- နာကြားရပြီ။

- တဒါ ဟိ (တဒါ ဧဝ)- ထိုအခါ၌သာလျှင်၊ သော လောကဂရု- ထိုပဒုမုတ္တရ

- မြတ်စွာဘုရားသည်၊ ဒိဗ္ဗစက္ခုကံ- ဒိဗ္ဗစက္ခုအဘိညာဉ်ရှိသော၊ ဘိက္ခုနီ- ဘိက္ခုနီမကို၊ ပရိသာမဇ္ဈေ- ပရိသတ်အလယ်၌၊ ကိတ္တယံ- ခိုးမွမ်းစကား ပြောကြားလျက်၊ တံ- ထိုဘိက္ခုနီမကို၊ အဂ္ဂဌာနေ- အမြတ်ဆုံးအရာ၌၊ (ဝါ) ဒိဗ္ဗစက္ခုဧတဒဂ်အရာ၌၊ ဌပေသိ- ထားတော်မူပြီ။
- အဟံ- သည်၊ တံ ဝစနံ- ထိုစကားတော်ကို၊ သုဏိတွာ- နာရပြီး၍၊ ဟဌာ- ရွှင်လန်းသည်ဖြစ်၍၊ သတ္ထုနော- မြတ်စွာဘုရားအား၊ ဒါနံ- အလှူကို၊ ဒတွာန- ပေးလှူပြီး၍၊ သမ္ပန္တံ- မြတ်စွာဘုရားကို၊ ပုဇိတွာန- ပူဇော်၍၊ ဒိဗ္ဗစက္ခု- ဒိဗ္ဗစက္ခုဧတဒဂ်ရာထူးကို၊ အပတ္တယံ- ဆုတောင်းပြီ။
- တတော- ထိုအခါ၌၊ မံ- ကို၊ သတ္တာ- မြတ်စွာဘုရားသည်၊ အဝေါစ- မိန့်တော်မူပြီ။ (ကိ- သို့၊ အဝေါစ- နည်း၊) နန္ဒေ- နှမတော် နန္ဒာ၊ (တွံ- သည်)၊ ပတ္ထိတံ- တောင်းအပ်သော ဒိဗ္ဗစက္ခုဧတဒဂ်ရာထူးကို၊ လစ္ဆသိ- ရလတ္တံ၊ ဧတံ- ဤဒိဗ္ဗစက္ခုဧတဒဂ်ရာထူးသည်၊ ပဒိပဓမ္မဒါနာနံ- ဆီမီးအလှူ တရားအလှူတို့၏၊ ဖလံ- အကျိုးဟူ၍၊ သုနိစ္စိတံ- ကောင်းစွာ ဆုံးဖြတ်အပ်၏။
- ဣတော- ဤကမ္ဘာမှ၊ သတသဟဿေ ကပ္ပေ- ကမ္ဘာတစ်သိန်းထက်၌၊ ဩက္ကာကကုလသမ္ဘဝေါ- ဩက္ကာကမင်းမျိုး၌ဖြစ်သော၊ ဂေါတ္တေန- အနွယ်တော်အားဖြင့်၊ ဂေါတမော နာမ- ဂေါတမ မည်တော်မူသော၊ သတ္တာ- မြတ်စွာဘုရားသည်၊ ဘဝိဿတိ- ပွင့်တော်မူလတံ။
- တဿ- ထိုဂေါတမမြတ်စွာဘုရား၏၊ ဓမ္မေသု- တရားတို့၌၊ ဒါယာဒါ- အမွေခံသည်၊ ဩရသာ- ရင်၌ဖြစ်သည်၊ ဓမ္မနိဗ္ဗိတာ- တရားဖြင့် ဖန်ဆင်းအပ်သူသည်၊ (ဝါ) တရားဖြင့်မွေးဖွားလာသူသည်၊ ဟုတွာ- ဖြစ်၍၊ နာမေန- အမည်အားဖြင့်၊ သကုလာ နာမ- သကုလာမည်သော၊ သတ္ထု- မြတ်စွာဘုရား၏၊ သာဝိကာ- တပည့်မသည်၊ ဟေဿတိ- ဖြစ်လတ္တံ့။ (ဣတိ- ဤသို့၊ မံ- ကို၊ သတ္တာ- မြတ်စွာဘုရားသည်၊ အဝေါစ- မိန့်တော်မူ၏)။
- သုကတေန- ကောင်းစွာပြုအပ်သော၊ တေန ကပ္ပေန စ- ထိုကောင်းမှုကံကြောင့်လည်းကောင်း၊ စေတနာပဏိဓိဟိ စ- စေတနာထက်သန်စွာ ဆုတောင်းခြင်းတို့ကြောင့်လည်းကောင်း၊ အဟံ- သည်၊ မာနသံ- လူ၌ဖြစ်သော၊ ဒေဟံ- ခန္ဓာကိုယ်ကို၊ ဇဟိတွာ- စွန့်၍၊ တာဝတိံသံ- တာဝတိံသာနတ်ပြည်သို့၊ အဂစ္ဆိ- လားရောက်ခဲ့ရပြီ။
- ဣမမ္ပိ ဘဒ္ဒကေ ကပ္ပေ- ဤဘဒ္ဒကမ္ဘာ၌၊ ဝဒတံ ဝဒန္တာနံ- တို့တွင်၊ ဝရော- အမြတ်ဆုံး ဖြစ်တော်မူသော၊ ဂေါတ္တေန- အနွယ်တော်အားဖြင့်၊ ကဿပေါ နာမ-

ကဿပမည်တော်မူသော၊ ဗြဟ္မဗန္ဓု- ဗြဟ္မာမင်း၏အဆွေတော် ဖြစ်တော်မူသော၊ မဟာယသော- များသောအခြံအရံရှိတော်မူသော မြတ်စွာဘုရားသည်၊ ဥပ္ပဇ္ဇိ- ပွင့်တော်မူပြီ။

- တဒါ- ထိုကဿပဘုရားပွင့်တော်မူသောအခါ၌၊ အဟံ- သည်၊ ဧကစာရိနီ- တစ်ယောက်တည်းနေသော အကျင့်ရှိသော၊ ပရိဗ္ဗာဇကီနီ- ပရိဗိုဇ် ရဟန်းမသည်၊ အာသိ- ဖြစ်ပြီ၊ ဘိက္ခာယ- ဆွမ်းအလို့ငှါ၊ ဝိစရိတ္တာန- လှည့်လည် လတ်သော်၊ တေလမတ္တကံ- ဆီကြည်ကို၊ အလဘိ- ရပြီ။

- တေန- ထိုဆီကြည်ဖြင့်၊ ဒိပံ- ဆီမီးကို၊ ပဒီပေတွာ- ညှိထွန်း၍၊ ဒွိပဒဂ္ဂဿ- အခြေနှစ်ချောင်းရှိသူတို့တွင် အမြတ်ဆုံးဖြစ်တော်မူသော မြတ်စွာဘုရား၏၊ စေတိယံ- စေတီတော်ကို၊ သဗ္ဗသံဝရိ- အလုံးစုံသော ညဉ့်ပတ်လုံး၊ ဝိပ္ပသန္ဓေန- အထူးသဖြင့် ကြည်လင်သော၊ စေတသာ- စိတ်ဖြင့်၊ ဥပဋ္ဌိ- ဆည်းကပ်ပူဇော်ခဲ့ပြီ။

- သုကတေန- ကောင်းစွာပြုအပ်သော၊ တေန ကမ္မေန စ- ထိုကောင်းမှုကံ ကြောင့်လည်းကောင်း၊ စေတနာပဏိဓိဟိ စ- စေတနာထက်သန်စွာ ဆုတောင်း ခြင်းတို့ကြောင့်လည်းကောင်း၊ အဟံ- သည်၊ မာနသံ- လှည့်ဖြစ်သော၊ ဒေဟံ- ခန္ဓာကိုယ်ကို၊ ဇဟိတွာ- စွန့်၍၊ တာဝတိံသံ- တာဝတိံသာနတ်ပြည်သို့၊ အဂစ္ဆိ- လားရောက်ခဲ့ရပြီ။

- တဿ ကမ္မဿ- ထိုကောင်းမှုကံ၏၊ ဝါဟသာ- အစွမ်းကြောင့်၊ ယတ္ထ ယတ္ထ- အကြင်အကြင်ဘုံဘဝ၌၊ ဥပပဇ္ဇာမိ- ဖြစ်ရ၏၊ တတ္ထ တတ္ထ- ထိုထိုဖြစ်ရာ ဘုံဘဝသို့၊ ဂတာယ- လားရောက်ရသော၊ မေ- အား၊ မဟာဒီပါ- များစွာသော ဆီမီးရောင်တို့သည်၊ ပဇ္ဇလန္တိ- တောက်ပကုန်၏။

(၁-၉၆) - အဟံ- သည်၊ တိရောကုဋ်- နံရံတစ်ဖက်ကိုလည်းကောင်း၊ တိရောသေလံ- ကျောက်နံရံ တစ်ဖက်ကိုလည်းကောင်း၊ ပဗ္ဗတံ- တောင်ကိုလည်းကောင်း၊ သမတိဂ္ဂယျ- ထွင်းဖောက်လွှမ်းမိုး၍၊ (ပဿိတုံ- မြင်ခြင်းငှါ)၊ ယဒိ ဣစ္ဆာမိ- အကယ်၍ အလိုရှိအံ့၊ (ဧဝံ သတိ- သော်)၊ ပဿာမိ- မြင်နိုင်၏။ ဣဒံ- ဤသို့ မြင်နိုင်ခြင်းသည်၊ ဒီပဒါနဿ- ဆီမီးလှူခြင်း၏၊ ဖလံ- အကျိုးတည်း။

- အဟံ- သည်၊ ဝိသုဒ္ဓနယနာ- စင်ကြယ်သော မျက်စိရှိသူသည်၊ ဟောမိ- ဖြစ်၏၊ ယသသာ စ- အခြံအရံဖြင့်လည်း၊ ဇလောမိ- တောက်ပထင်ရှား၏၊ သဒ္ဓါ စ- ယုံကြည်ခြင်းသဒ္ဓါရှိသူသည်လည်းကောင်း၊ ပညာဝတီ စေတ- ပညာရှိသူသည် လည်းကောင်း၊ ဟောမိ- ဖြစ်၏၊ ဣဒံ- ဤသို့ဖြစ်ခြင်းသည်၊ ဒီပဒါနဿ- ဆီမီးလှူခြင်း၏၊ ဖလံ- အကျိုးတည်း။

- အဟံ- သည်၊ ဣဒါနိ- ယခုအခါ၌၊ ပစ္ဆိမေ- နောက်ဆုံးဖြစ်သော၊ ဘဝေ စ- ဘဝ၌ကား၊ ပဟူတဓနဉာဏိ- များသောဥစ္စာစပါးရှိသော၊ မုဒိတေ- ဝမ်းမြောက်ပျော်ရွှင်ရာဖြစ်သော၊ ရာဇပူဇိတေ- မင်းတို့သည် ပူဇော်အပ်သော၊ ဝိပွကုလေ- ပြန်ပြောသောအမျိုး၌ (ဝါ) ကြွယ်ဝသောအမျိုး၌၊ ဇာတာ- ဖြစ်ပြီ။
- အဟံ- သည်၊ သဗ္ဗင်္ဂသမ္ပန္နာ- အလုံးစုံသော ကြန်အင်လက္ခဏာနှင့် ပြည့်စုံ၏၊ သဗ္ဗာဘရဏဘူသိတာ- ခပ်သိမ်းသောတန်ဆာတို့ဖြင့် တန်ဆာဆင်အပ်၏၊ ဝါတပါနေ- လေသာပြတင်းဝ၌၊ ဌိတာ- တည်သော၊ အဟံ- သည်၊ ပုရပ္ပဝေသေ- မြို့တော်သို့ ကြွဝင်တော်မူရာအခါ၌၊ သုဂတံ- မြတ်စွာဘုရားကို။
- ယသသာ- အခြံအရံဖြင့်၊ ဇလန္တံ- တောက်ပတော်မူသည်ကို၊ ဒေဝမနဿ- သက္ကတံ- နတ်လူတို့သည် အရိုအသေပြုအပ်သည်ကို၊ အနုဗျဉ္ဇနသမ္ပန္နံ- လက္ခဏာတော်ငယ်ရှစ်ဆယ်နှင့် ပြည့်စုံတော်မူသည်ကို၊ လက္ခဏေဟိ- လက္ခဏာတော်ကြီးသုံးဆယ်နှစ်ပါးတို့ဖြင့်၊ ဝိဘူသိတံ- တန်ဆာဆင်အပ်သည်ကို၊ ဒိသ္မာ- မြင်၍၊
- ဥဒ္ဓဂ္ဂစိတ္တာ- တက်ကြွသောစိတ်ရှိသည်၊ သုမနာ- ကောင်းသောစိတ်ရှိသည်၊ (ဝါ) ရွှင်လန်းဝမ်းမြောက်သည်၊ (ဟုတွာ-၍)၊ ပဗ္ဗဇ္ဇံ- ရဟန်းအဖြစ်ကို၊ သမရောစယိ- လျှောက်ထားတောင်းပန်ခဲ့ပြီ (တစ်နည်း) နှစ်သက်ခဲ့ပြီ၊ န စိရေနေဝကာလေန- ရဟန်းပြုပြီး၍ မကြာမြင့်မီသာလျှင်၊ အရဟတ္တံ- အရဟတ္တဖိုလ်သို့ အပါပုဏ္ဏိ- ရောက်ပြီ။
- (အဟံ)၊ ဣဒ္ဓိသု စ- တန်ခိုးအရာတို့၌လည်းကောင်း၊ ဒိဗ္ဗာယ သောတဓာတုယာ- ဒိဗ္ဗသောတ အဘိညာဉ်၌လည်းကောင်း၊ ဝသီ- အစွမ်းသတ္တိရှိသူသည်၊ (ဝါ) ဝသီဘော်မြောက်လေ့လာပြီးသူသည်၊ ဟောမိ- ဖြစ်၏၊ ပရစိတ္တာနိ- သူတစ်ပါးစိတ်တို့ကို၊ ဇာနာမိ- သိ၏၊ သတ္ထုသာသနကာရိကာ- ဘုရားရှင်၏ အဆုံးအမတော်အတိုင်း လိုက်နာပြုကျင့်လေ့ရှိ၏။
- (အဟံ)၊ ပုဗ္ဗေနိဝါသံ- ရှေး၌နေအပ်ဖူးသောခန္ဓာအစဉ်ကို၊ ဇာနာမိ- သိ၏၊ (မယာ- သည်)၊ ဒိဗ္ဗစက္ခု- ဒိဗ္ဗစက္ခုအဘိညာဉ်ကို၊ ဝိသောမိတံ- သန့်ရှင်းစင်ကြယ်စေအပ်ပြီ၊ (အဟံ- သည်)၊ သဗ္ဗေ- ခပ်သိမ်းကုန်သော၊ အာသဝေ- အာသဝတရားတို့ကို၊ ခေပေတွာ- ကုန်စေ၍၊ ဝိသုဒ္ဓါ- စင်ကြယ်သည်၊ သုနိဗ္ဗလာ- အညစ်အကြေးမရှိသည်၊ အာသိ- ဖြစ်ပြီ။
- မယာ- သည်၊ သတ္တာ- မြတ်စွာဘုရားကို၊ ပရိစိဇ္ဈော- ပြုစုလုပ်ကျွေးအပ်ပြီ၊ ဗုဒ္ဓဿ- ၏၊ သာသနံ- အဆုံးအမ သာသနာတော်ကို၊ ကတံ- လိုက်နာပြုကျင့်အပ်ပြီ၊ ဂရုကော- လေးလံသော၊ ဘာရော- ခန္ဓာဝန်ကို၊ ဩဟိတော-

ချအပ်ပြီ၊ ဘဝနေတ္တိ- ဘဝသို့ဆောင်တတ်သော တဏှာကို၊ သမူဟတာ- ပယ်နုတ်အပ်ပြီ။

- ယဿ- အကြင်သံယောဇဉ်ကုန်ကြောင်း အရဟတ္တဖိုလ်၏၊ အတ္ထာယ- အကျိုးငှါ၊ အဂါရသ္မာ- အိမ်ရာတည်ထောင်လှူဘောင်မှ၊ (နိက္ခမိတွာ- ထွက်၍)၊ အနဂါရိယံ- အိမ်ရာမထောင် ရဟန်းဘောင်သို့၊ ပဗ္ဗဇိတာ- ဝင်ရောက်ခဲ့ပြီ၊ မေမယာ- တပည့်တော်သည်၊ သဗ္ဗသံယောဇနက္ခယော- အလုံးစုံသော သံယောဇဉ်တို့၏ ကုန်ကြောင်းဟုဆိုအပ်သော၊ သော အတ္တော- ထိုအရဟတ္တဖိုလ်ဟူသော အကျိုးသို့၊ အနုပ္ပတ္တော- အစဉ်ရောက်အပ်ပြီ။

- တတော- ထိုမှနောက်၌၊ မဟာကာရုဏိကော- ကြီးမြတ်သော သနားခြင်း ကရုဏာရှိတော်မူသော၊ နရုတ္တမော- မြတ်စွာဘုရားသည်၊ 'သကုလာ- သကုလာ ဘိက္ခုနီမသည်၊ ဒိဗ္ဗစက္ခုကာနံ- ဒိဗ္ဗစက္ခုအဘိညာဉ်ကို ရကုန်သောဘိက္ခုနီမတို့တွင်၊ အဂ္ဂါ- အမြတ်ဆုံးတည်း၊' ဣတိ- ဤသို့၊ မံ- တပည့်တော်ကို၊ ဧတဒဂ္ဂေ- ဒိဗ္ဗစက္ခု ဧတဒဂ်အရာ၌၊ ဌပေသိ- ထားတော်မူပြီ။

ကိလေသာ ဈာပိတာ မယံ။ပ။ ကတံ ဗုဒ္ဓဿ သာသနံ"န္တိ။

ပန- ဆက်ဦးအံ့၊ အရဟတ္တံ- သို့၊ ပတွာ- ရောက်ပြီး၍၊ ကတာမိကာရတာယ- ပြုအပ်ပြီးသော လွန်ကဲသောကောင်းမှုရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ဒိဗ္ဗစက္ခုဉာဏေ- ဒိဗ္ဗစက္ခု ဉာဏ်၌၊ စိဏ္ဏဝသိနီ- လေ့ကျက်အပ်ပြီးသော ဝသီဘော်ရှိသူသည်၊ အဟောသိ- ဖြစ်ပြီ။ တေန- ထို့ကြောင့်၊ နံ- ထိုသကုလာထေရီမကို၊ သတ္တာ- မြတ်စွာဘုရားသည်၊ ဒိဗ္ဗစက္ခုကာနံ- ဒိဗ္ဗစက္ခုအဘိညာဉ်ရှိကုန်သော၊ ဘိက္ခုနီနံ- တို့တွင်၊ အဂ္ဂဌာနေ- အမြတ်ဆုံးအရာ၌၊ (ဝါ) ဒိဗ္ဗစက္ခု ဧတဒဂ်အရာ၌၊ ဌပေသိ- ထားတော်မူပြီ။ သာ- ထိုသကုလာထေရီမသည်၊ အတ္တနော- မိမိ၏၊ ပဋိပတ္တိ- ကို၊ ပစ္စဝေက္ခိတွာ- ဆင်ခြင်၍၊ ပီတိသောမနဿဇာတာ- ဖြစ်သော ပီတိသောမနဿ ရှိသည်၊ ဟုတွာ- ၍၊ ဥဒါနဝသေန- ဖြင့်၊ "အဂါရသ္မိ ဝသန္တိဟံ။ပ။ သီတိဘူတာမ္ပိ နိဗ္ဗတာ"တိ- - - ဟူကုန်သော၊ ဣမာ ဂါထာ- ဤဂါထာတို့ကို၊ အဘာသိ- ရွတ်ဆိုတော်မူပြီ။

(ဂါထာအနက်)

၉၇။ "အဟံ- သည်၊ အဂါရသ္မိ- အိမ်ရာတည်ထောင်လှူ၏ဘောင်၌၊ ဝသန္တိ- နေလျက်၊ ဘိက္ခုနော- ရဟန္တာမထေရ်တစ်ပါး၏၊ ဓမ္မ- တရားစကားကို၊ သုတွာန- ကြားနာရ၍၊ အစူတံ- စုတေခြင်းမရှိသော၊ ပဒံ- အရိယာတို့သည် ရောက်အပ် သိအပ်သော၊ နိဗ္ဗာနံ- နိဗ္ဗာန်ဟုဆိုအပ်သော၊ ဝိရဇံ- ကိလေသာမြူကင်းသော၊ ဓမ္မ- အသင်္ခတတရားကို၊ အဒ္ဓသံ- သောတာပတ္တိမဂ်ဉာဏ်ဖြင့် မြင်ပြီ။

၉၈။ သာ အဟံ- သောတာပန်ဖြစ်သော ထိုတပည့်တော်သည်၊ ပုတ္တဇ္ဇ- သားကို လည်းကောင်း၊ ဓိတရဉ္စ- သမီးကိုလည်းကောင်း၊ နေဓညဉ္စ- ဥစ္စာ၊ စပါးကို လည်းကောင်း၊ ဆဒ္ဓိယ- စွန့်၍၊ ကေသေ- ဆံပင်တို့ကို၊ ဆေဒါပယိတွာန- ဖြတ်စေ၍၊ အနဂါရိယံ- ရဟန်းဘောင်သို့၊ ပဗ္ဗဇိ- ဝင်ရောက်ခဲ့ပြီ။

၉၉။ အဟံ- သည်၊ သိက္ခမာနာ- သိက္ခမာန်သည်သာလျှင်၊ သန္တိ- ဖြစ်လျက်၊ အဉ္စသံ- ဖြောင့်တန်းသော၊ မဂ္ဂံ- အထက်မက်ကို၊ ဘာဝေန္တိ- ပွားများလတ်သော်၊ ရာဂဒေါသဉ္စ- ရာဂဒေါသကိုလည်းကောင်း၊ တဒေကဋ္ဌေ- ထိုရာဂဒေါသနှင့် တူသော တည်ရာရှိကုန်သော၊ အာသဝေ စ- အာသဝတရားတို့ကိုလည်းကောင်း၊ ပဟာသိ- အနာဂါမိမဂ်ဖြင့် ပယ်စွန့်ပြီ။

၁၀၀။ ဥပသမ္ပဇ္ဇ- ရဟန်းအဖြစ်သို့ရောက်၍၊ ဘိက္ခုနီ- ဘိက္ခုနီမသည်၊ ဟုတွာ- ဖြစ်လတ်သော်၊ ပုဗ္ဗဇာတိ- ရှေး၌ဖြစ်သော ခန္ဓာအစဉ်ကို၊ အနုဿရိ- အောက်မေ့ပြီး သာဓုဘာဝိတံ- ကောင်းစွာဖြစ်စေအပ် ပွားများအပ်သော၊ (တစ်နည်း) ဘုရား စသော သူတော်ကောင်းတို့သည် ဖြစ်စေအပ် ပွားများအပ်သော၊ ဝိမလံ- အညစ် အကြေးကင်းသော၊ ဒိဗ္ဗစက္ခု- ဒိဗ္ဗစက္ခုအဘိညာဉ်ကို၊ ဝိသောဓိတံ- သန့်ရှင်း စင်ကြယ်စေအပ်ပြီ။

၁၀၁။ ဟေတုဇာတေ- အကြောင်းကြောင့်ဖြစ်ကုန်သော၊ (ဝါ) အကျိုးပစ္စယုပ္ပန် ဖြစ်ကုန်သော၊ ပလောကိတေ- ပျက်စီးတတ်ကုန်သော၊ သင်္ခါရေ- တေဘူမက သင်္ခါရတို့ကို၊ ပရတော- အနတ္တအားဖြင့်၊ ဒိသ္မာ- ပညာမျက်စိဖြင့် မြင်၍၊ သဗ္ဗေ- ခပ်သိမ်းကုန်သော၊ အာသဝေ- အာသဝတရားတို့ကို၊ ပဟာသိ- အရဟတ္တမဂ်ဖြင့် ပယ်ခဲ့ပြီ၊ သီတိဘူတာ- ငြိမ်းအေးခြင်းသို့ ရောက်သည်၊ နိဗ္ဗူတာ- သဥပါဒိသေသ နိဗ္ဗာနဓာတ်ဖြင့် ငြိမ်းသည်၊ အမှိ- ဖြစ်ပြီ။”

၉၇။ တတ္ထ- ထိုဂါထာတို့၌၊ အဂါရသ္မိ ဝသန္တိဟံ၊ ဓမ္မံ သုတွာန ဘိက္ခုနောတိ- - - ကား၊ အဟံ- သည်၊ ပုဗ္ဗေ- ရှေး၌၊ အဂါရမဇ္ဈေ- အိမ်ရာထောင်သော လူ့ဘောင်၏ အလယ်၌၊ ဝသမာနာ- နေစဉ်၊ အညတရဿ- တစ်ပါးသော၊ ဘိန္နကိလေသဿ- ကိလေသာကို ဖျက်ဆီးပြီးသော၊ ဘိက္ခုနော- ရဟန်း၏၊ သန္တိကေ- အထံ၌၊ စတုသစ္စဂတ္တံ- သစ္စာလေးပါးလျှင် တည်ရာရှိသော၊ ဓမ္မကထံ- တရားစကားကို၊ သုတွာ- နာရ၍။ အဗ္ဗသံ ဝိရဇံ ဓမ္မံ၊ နိဗ္ဗာနံ ပဒမစ္စူတန္တိ- - - ကား၊ ရာဂရဇာဒိနံ- ရာဂမြူအစရှိသောကိလေသာ တို့၏၊ အဘာဝေန- မရှိခြင်းကြောင့်၊ ဝိရဇံ- ကိလေသာမြူ ကင်းသော၊ ဝါနတော- တဏှာမှ နိက္ခန္တိတ္တာ- ထွက်မြောက်ရာ၏အဖြစ်ကြောင့်၊ နိဗ္ဗာနံ- တဏှာကင်းသော၊ စဝနာဘာဝ- တော စ- စုတေခြင်း၏ မရှိခြင်းကြောင့်လည်းကောင်း၊ အဓိဂတာနံ- ရအပ်သိအပ်သော

သူတို့၏။ အစူတိဟေတုတာယ စ- မသေခြင်း၏ အကြောင်း၏အဖြစ်ကြောင့်လည်း
ကောင်း၊ အစူတံ- သေခြင်းမရှိသော၊^၁၊ ပဒန္တိ စ- ပဒ ဟူ၍လည်း၊ လဒ္ဓနာမံ- ရအပ်သော
အမည်ရှိသော၊ အသင်္ခတဓမ္မံ- အသင်္ခတတရားကို၊ သဟဿနယပဋိမဏ္ဍိတေန-
နည်းတစ်ထောင်တို့ဖြင့် တန်ဆာဆင်အပ်သော၊ ဒဿနသင်္ခါတေန- သောတာပတ္တိမဂ်
ဟုဆိုအပ်သော၊ ဓမ္မစက္ခုနာ- တရားတည်းဟူသော မျက်စိဖြင့်၊ အဒ္ဓသံ ပဿိ- မြင်ပြီ။^၂

၉၈။ သာဟန္တိ- - -ကား၊ သာ အဟံ- ထိုတပည့်တော်သည်၊ ဝုတ္တပ္ပကာရေန-
ဆိုအပ်ပြီးသော အပြားအားဖြင့်၊ သောတာပန္နာ- သောတာပန်သည်၊ ဟောမိ- ဖြစ်၏။

၉၉။ သိက္ခမာနာ အဟံ သန္တိတိ- - - ကား၊ အဟံ- သည်၊ သိက္ခမာနာဝ-
သိက္ခမာန်သည်ပင်လျှင်၊ သမာနာ- ဖြစ်စဉ်၊ ပဗ္ဗဇိတွာ- သိက္ခမာန်ပြု၍၊ ဝဿေ- သိက္ခမာန်
ဝါသည်၊ အပရိပုဏ္ဏေ ဧဝ- မပြည့်သေးမီသာလျှင်။ ဘာဝေန္တိ မဂ္ဂမဇ္ဇသန္တိ- - - ကား၊
မဇ္ဈိမပဋိပတ္တိဘာဝတော- အလယ်အလတ်ကျင့်စဉ်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ အဉ္စသံ- ဖြောင့်
သော၊ ဥပရိမဂ္ဂံ- အထက်မဂ်ကို ဥပ္ပါဒေန္တိ- ဖြစ်စေလတ်သော်၊ တဒေကဋ္ဌေ စ အာသဝေတိ-
- -ကား၊ ရာဂဒေါသေဟိ- ရာဂဒေါသတို့နှင့်၊ သဟဇေကဋ္ဌေ- အတူတကွ ဖြစ်သည်၏
အဖြစ်ဖြင့် တစ်ခုသောစိတ်၌ တည်ကုန်သော၊ ပဟာနေကဋ္ဌေ စ- ပယ်သတ်အပ်သည်၏
အဖြစ်ဖြင့် တစ်ဦးသောပုဂ္ဂိုလ်၌ တည်ကုန်သော၊ တတိယမဂ္ဂဝဇ္ဇေ- အနာဂါမိမဂ်ဖြင့်
ပယ်သတ်အပ်ကုန်သော၊ အာသဝေ- အာသဝေါတရားတို့ကို၊ ပဟာသိ သမုခ္ခိန္တိ-
ပယ်သတ်ခဲ့ပြီ။

၁၀၀။ ဘိက္ခုနီ ဥပသမ္ပဇ္ဇာတိ- - - ကား၊ ဝဿေ- သိက္ခမာန်ဝါသည်၊ ပရိပုဏ္ဏေ-
ပြည့်လတ်သော်၊ ဥပသမ္ပဇ္ဇိတွာ- ရဟန်းအဖြစ်သို့ရောက်၍၊ ဘိက္ခုနီ- ဘိက္ခုနီမသည်၊
ဟုတွာ- ဖြစ်လတ်သော်။ ဝိမလန္တိ- - -ကား၊ အဝိဇ္ဇာဒီဟိ- အဝိဇ္ဇာအစရှိကုန်သော၊
ဥပက္ကိလေသေဟိ- ညစ်ညူးကြောင်း ကိလေသာတို့မှ၊ ဝိမုတ္တတာယ- ကင်းသည်၏ အဖြစ်
ကြောင့်၊ ဝိဂတမလံ- အညစ်အကြေးကင်းသော၊ သာဓု- ကောင်းစွာ၊ (နာ- ၉၈) သက္ကစ္စ-
ရှိရှိသေသေ၊ သမ္ပဒေဝ- ကောင်းစွာသာလျှင်၊ ဘာဝိတံ- ဖြစ်စေအပ်သော၊ (ဝါ) ပွားများ
အပ်သော၊ ဝါ- တစ်နည်းကား၊ သာဓုဟိ- သူတော်ကောင်းဖြစ်ကုန်သော၊ ဗုဒ္ဓါဒီဟိ- ဘုရား
အစရှိသောပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်၊ ဘာဝိတံ ဥပ္ပါဒိတံ- ဖြစ်စေအပ်သော၊ ဒိဗ္ဗစက္ခု- ဒိဗ္ဗစက္ခု
အဘိညာဉ်ကို၊ ဝိသောဓိတံ- သန့်ရှင်း စင်ကြယ်စေအပ်ပြီ၊ ဣတိ- သို့၊ သမ္ပန္နော- သမ္ပန်
အပ်၏။

၁။ ဝါနတော နိက္ခန္တိန္တာ နိဗ္ဗာန် ဟု ဖွင့်ပြီးဖြစ်သဖြင့် အစူတိဟေတုတာယစ နိဗ္ဗာန် အစူတံ- ၌
နိဗ္ဗာန် သည် ဝိဟနိဋ္ဌိသည်။

၂။ ဂါထာ (၉၇) ၌ ဂါထာပါဠိသွားအတိုင်း အနက်ပေးထားသည်။

၁၀၁။ သင်္ခါရေတိ- - - ကား၊ တေဘူမကသင်္ခါရေ- တေဘူမကသင်္ခါရတရား
 တို့ကို။ ပရတောတိ- - - ကား၊ အနတ္တတော- အနတ္တအားဖြင့်။ ဟေတုဇာတေတိ- - -
 ကား၊ ပစ္စယုပ္ပန္န- အကျိုးပစ္စယုပ္ပန်ဖြစ်ကုန်သော။ ပလောကီတေတိ- - - ကား၊ ပလူဇန-
 သဘာဝေ- ပျက်စီးခြင်းသဘောရှိကုန်သော၊ ပဘင်္ဂနေ- ချုပ်ပျောက်ခြင်းသဘောရှိကုန်
 သော တေဘူမကသင်္ခါရတရားတို့ကို၊ ပညာစက္ခုနာ- ပညာစက္ခုဖြင့်၊ ဒိသွာ- ဤ။ ပဟာသီ
 အာသဝေ သဗ္ဗေတိ- - - ကား၊ အဂ္ဂမဂ္ဂေန- အရဟတ္တမဂ်ဖြင့်၊ အဝသိဋ္ဌေ- ကြွင်းကျန်
 ကုန်သော၊ သဗ္ဗေပိ- အလုံးစုံလည်းဖြစ်ကုန်သော၊ အာသဝေ- အာသဝေါတရားတို့ကို၊
 ပဇဟိ- ပယ်စွန့်ခဲ့ပြီ၊ ခေပေသိ- ကုန်စေခဲ့ပြီ၊ ဣတိ အယံ- ကား၊ အတ္ထော- တည်း။
 သေသံ- ကြွင်းသောပုဒ်အပေါင်းသည်၊ ဝုတ္တနယမေဝ- ပေါ်လွင်သောနည်းရှိသည်သာ။
 သကုလာထေရီဂါထာဝဏ္ဏနာ- သည်၊ နိဋ္ဌိတာ- ပြီ။

ဂ။ သောဏာထေရီဂါထာဝဏ္ဏနာ

ဒသ ပုတ္တေ ဝိဇာယိတွာတိအာဒိကာ- - - ဤသို့ အစရှိသောဂါထာတို့သည်၊
 သောဏာယ- သောဏာမည်သော၊ ထေရီယာ- ထေရီမ၏၊ ဂါထာ- ဂါထာတို့တည်း။
 အယမ္ပိ- ဤသောဏာထေရီမသည်လည်း၊ ပဒုမုတ္တရဿ- ပဒုမုတ္တရမည်တော်မူသော၊
 ဘဂဝတော- ၏၊ ကာလေ- လက်ထက်တော်၌၊ ဟံသဝတီနဂရေ- ဟံသဝတီမြို့၌၊
 ကုလဂေဟေ- အမျိုးကောင်းအိမ်၌၊ နိဗ္ဗတ္တိတွာ- ဖြစ်၍၊ ဝိညုတံ- သိန်းလည်သူ၏အဖြစ်သို့
 ပတွာ- ရောက်လတ်သော်၊ ဧကဒိဝသံ- တစ်နေ့သ၌၊ သတ္တု- မြတ်စွာဘုရား၏၊ သန္တိကေ-
 အထံတော်၌၊ ဓမ္မံ- တရားကို၊ သုဏန္တိ- နာကြားစဉ်၊ သတ္တာရံ- မြတ်စွာဘုရားကို၊ (ဒိသွာ-
 စပ်) ဧကံ- တစ်ပါးသော၊ ဘိက္ခုနီ- ရဟန်းမိန်းမကို၊ အာရဒ္ဓဝီရိယာနံ- အားထုတ်အပ်သော
 ဝီရိယရှိကုန်သော၊ ဘိက္ခုနီနံ- ဘိက္ခုနီမတို့တွင်၊ အဂ္ဂဌာနေ- အမြတ်ဆုံးအရာ၌၊ ဌပေန္တိ-
 ထားတော်မူသည်ကို၊ ဒိသွာ- မြင်၍၊ အဓိကာရကမ္မံ- လွန်ကဲစွာပြုအပ်သော ကောင်းမှု
 ကံကို၊ ကတွာ- ပြု၍၊ သယမ္ပိ- ကိုယ်တိုင်လည်း၊ တံ ဌာနန္တရံ- ထိုအာရဒ္ဓဝီရိယ ဧကဒဂ်
 ရာထူးကို၊ ပတ္ထေတွာ- တောင့်တ၍၊ (ဝါ) ဆုတောင်း၍၊ ယာဝဇီဝံ- အသက်ထက်ဆုံး၊
 ပုညာနိ- ကောင်းမှုတို့ကို၊ ကတွာ- ၍၊ တတော- ထိုအမျိုးသမီးဘဝမှ၊ စုတာ- စုတေလတ်
 သော်၊ ကပ္ပသတသဟဿံ- ကမ္ဘာတစ်သိန်းပတ်လုံး၊ ဒေဝမနုဿေသု- နတ်ပြည်လူပြည်
 တို့၌၊ သံသရိတွာ- ကျင်လည်၍၊ ဣမသ္မိ ဗုဒ္ဓုပ္ပါဒေ- ဤဂေါတမမြတ်စွာဘုရား ပွင့်တော်
 မူရာအခါ၌၊ သာဝတ္ထိယံ- သာဝတ္ထိပြည်၌၊ ကုလဂေဟေ- အမျိုးကောင်းအိမ်၌၊ နိဗ္ဗတ္တိတွာ-

ဖြစ်၍၊ ဝယပ္ပတ္တာ- အရွယ်ရောက်လတ်သော်၊ ပတိကုလံ- ခင်ပွန်းယောက်ျားအိမ်သို့၊ ဂတာ- လိုက်သွားသည်၊ (ဟုတွာ)၊ ဒသ- ဆယ်ယောက်ကုန်သော၊ ပုတ္တဇိတရော- သားသမီးတို့ကို၊ လဘိတွာ- ရ၍၊ (ဝါ) ရသောကြောင့်၊ ဗဟုပုတ္တိကာတိ- ဗဟုပုတ္တိကာဟူ၍၊ ပညာယိတ္ထ- ထင်ရှားပြီ။ သာ- ထိုဗဟုပုတ္တိကာမည်သော အမျိုးသမီးသည်၊ သာမိကေ- ခင်ပွန်းယောက်ျားသည်၊ ပဗ္ဗဇိတေ- ရဟန်းပြုလတ်သော်၊ ဝယပ္ပတ္တာ- အရွယ်သို့ ရောက်ကုန်သော၊ ပုတ္တဇိတရော- သားသမီးတို့ကို၊ ယရာဝါသေ- အိမ်ရာထောင်ခြင်း၌၊ ပတိဌာပေတွာ- တည်စေ၍၊ (ဝါ) အိမ်ထောင်ချပေး၍၊ သဗ္ဗ- အလုံးစုံသော၊ ဓနံ- ဥစ္စာကို၊ ပုတ္တာနံ- သားသမီးတို့အား၊ ဝိဘဇိတွာ- ခွဲခြမ်းဝေဘန်၍၊ အဒါသိ- ပေးပြီ၊ ကိဉ္စိ- တစ်စုံတစ်ခုမျှ၊ (ဝါ) ဥစ္စာအနည်းငယ်မျှ၊ အတ္တနော- မိမိအတွက်၊ န ဌပေသိ- မချန်ထား။ တံ- ထိုဗဟုပုတ္တိကာမည်သော အမျိုးသမီးကို၊ ပုတ္တာ စ- သားတို့သည်လည်းကောင်း၊ ဇိတရော စ- သမီးတို့သည်လည်းကောင်း၊ ကတိပါဟမေဝ- နှစ်ရက်သုံးရက်သာလျှင်၊ ဥပဌဟိတွာ- အနီး၌တည်၍၊ (ဝါ) ပြုစု၍၊ ပရိဘဝံ- လွမ်းမိုးနှိပ်စက်ခြင်းကို၊ (ဝါ) မရိုမသေပြုခြင်းကို၊ အကံသု- ပြုကြကုန်ပြီ။ သာ- ထိုဗဟုပုတ္တိကာမည်သောအမျိုးသမီးသည်၊ “ဣမေဟိ- ဤသားသမီးတို့သည်၊ ပရိဘဝါယ- လွမ်းမိုးနှိပ်စက်အပ်သည်ဖြစ်၍၊ ယရေ- အိမ်၌၊ ဝသန္တိယာ- နေသော၊ မယံ- ငါ့အား၊ ကိ- အဘယ်အကျိုးရှိအံ့နည်း” ဣတိ- သို့ (စိန္တေတွာ- ကြံ၍)၊ ဘိက္ခုနိယော- ဘိက္ခုနီမတို့သို့ ဥပသင်္ကမိတွာ- ချဉ်းကပ်၍၊ ပဗ္ဗဇ္ဇံ- ရဟန်းအဖြစ်ကို၊ ယာစိ- တောင်းပြီ။ တံ- ထိုဗဟုပုတ္တိကာကို၊ ဘိက္ခုနိယော- ဘိက္ခုနီမတို့သည်၊ ပဗ္ဗာဇေသု- ရဟန်းပြုစေကြကုန်ပြီ။ သာ- ထိုဗဟုပုတ္တိကာသည်၊ လဇ္ဈုပသမ္ပဒါ- ရအပ်သော ရဟန်းအဖြစ်ရှိသည်၊ (ဟုတွာ)၊ “မယာ- သည်၊ မဟလ္လိကာကာလေ- အသက်ကြီးသော အခါ၌၊ ပဗ္ဗဇိတွာ- ရဟန်းပြု၍၊ (ဝါ) ရဟန်းပြုခြင်းကြောင့်၊ အပ္ပမတ္တာယ- မမေ့လျော့သူသည်၊ ဘဝိတဗ္ဗံ- ဖြစ်ထိုက်၏။” ဣတိ- ဤသို့ကြံ၍၊ ဘိက္ခုနီနံ- ဘိက္ခုနီမတို့၏၊ ဝတ္တပဋိဝတ္တံ- ဝတ်ကြီးဝတ်ငယ်ကို၊ ကရောန္တိ- ပြုလျက်၊ “သဗ္ဗရတ္တိ- အလုံးစုံသော ညဉ့်ပတ်လုံး၊ သမဏဓမ္မံ- ရဟန်းတရားကို၊ ကရိဿာမိ- အားထုတ်အံ့။” ဣတိ- ဤသို့ အဓိဋ္ဌာန်၍၊ ဟေဋ္ဌာပါသာဒေ- ကျောင်းအောက်၌၊ ဧကထမ္ဘံ- တစ်ခုသောတိုင်ကို၊ ဟတ္ထေန- လက်ဖြင့်၊ ဂဟေတွာ- ကိုင်၍၊ တံ- ထိုအဓိဋ္ဌာန်ကို၊ အဝိဇဟမာနာ- မစွန့်ဘဲ၊ သမဏဓမ္မံ- ရဟန်းတရားကို၊ ကရောန္တိ- အားထုတ်လျက်၊ စက်မမာနာပိ- စကြံသွားသော်လည်း၊ “အန္ဓကာရေ- မှောင်မိုက်သော၊ ဌာနေ- အရပ်၌၊ ယတ္ထ ကတ္တစိ- အမှတ်မရှိ တစ်ခုတစ်ခုကုန်သော၊

၁။ လက်ရှိ အဋ္ဌကထာစာမျှ၌ ဝယပ္ပတ္တေ- ဟု တွေ့ရသည်။ ပုတ္တဇိတရော-၏ ဝိသေသနုဖြစ်ခြင်းကြောင့် (ဣတ္ထိလိင်ဖြင့်) ဝယပ္ပတ္တာ ဟုသာ ပေါ်လိုက်သည်။
 ၂။ လက်ရှိ စာမျှ ဤနေရာ၌ အဟံ- ဟု တွေ့ရသည်။

ရုက္ခာဒီသု- သစ်ပင်စသည်တို့၌၊ မေ- ဇာ၊ သီသံ- ဦးခေါင်းသည်၊ ပဋိဟညေယျ- ထိခိုက်
မိရာ၏။ ဣတိ- သို့ကြံ၍၊ ရုက္ခ- သစ်ပင်ကို၊ ဟတ္ထေန- လက်ဖြင့်၊ ဂဟေတွာ- ကိုင်၍၊
တံ- ထိုအဓိဋ္ဌာန်ကို၊ အဝိဇ္ဇာမာနာဝ- မစွန့်မူ၍သာလျှင်၊ သမဏဓမ္မ- ကို၊ ကရောတိ-
အားထုတ်၏။ တတော- ထိုအခါမှ၊ ပဌာယ- စ၍၊ သာ- ထိုဗဟုပုတ္တိကာ မည်သော
သောဏာထေရီမသည်၊ အာရဒ္ဓဝီရိယတာယ- အလွန်အားထုတ်အပ်သော ဝီရိယရှိ
သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ပါကဇ္ဇာ- ထင်ရှားသည်၊ အဟောသိ- ဖြစ်ပြီ။ သတ္တာ- မြတ်စွာ
ဘုရားသည်၊ တဿာ- ထိုဗဟုပုတ္တိကာမည်သော သောဏာထေရီမ၏၊ ဉာဏပရိပါကံ-
ဉာဏ်ရင့်ကျက်သည်ကို၊ ဒိသ္မာ- ၍၊ (ဧ- ၉၉) ဂန္ဓကုဋိယံ- ဂန္ဓကုဋိအတွင်း၌၊ နိသိန္နောဝ-
နေတော်မူလျက်သာလျှင်၊ ဩဘာသံ- ရောင်ခြည်တော်ကို၊ ဖရိတွာ- ဖြန့်၍၊ သမ္ဗုဓေ-
မျက်မှောက်၌၊ နိသိန္နော ဝိယ- နေသကဲ့သို့၊ အတ္တာနံ- မိမိကိုယ်တော်ကို၊ ဒဿေတွာ-
ပြတော်မူ၍၊ “ယော စ ဝဿသတံ ဇီဝေ။ ။ပ။ ပဿတော ဓမ္မမုတ္တမ”န္တိ- - - ဟူသော၊
ဂါထံ- ကို၊ အဘာသိ- ဟောကြားတော်မူပြီ။

(ဂါထာအနက်)

“ယော စ- အကြင်သူသည်ကား၊ ဥတ္တမံ- မြတ်သော၊ ဓမ္မ- လောကုတ္တရာ
တရားကို၊ အပဿံ အပဿန္တော- မမြင်ဘဲ၊ ဝဿသတံ- အနှစ်တစ်ရာပတ်လုံး၊
ဇီဝေ- အသက်ရှင်ဌားအံ့၊ (တဿ- ထိုလောကုတ္တရာတရားကို မမြင်သောသူ၏၊
တတော- ထိုသို့ အနှစ်တစ်ရာပတ်လုံး အသက်ရှင်ခြင်းထက်)၊ ဥတ္တမံ- မြတ်သော၊
ဓမ္မ- လောကုတ္တရာတရားကို၊ ပဿတော- မြင်သောသူ၏၊ ဧကာဟံ- တစ်ရက်မျှ၊
ဇီဝိတံ- အသက်ရှင်ခြင်းသည်၊ သေယျော- မြတ်၏။” *

သာ- ထိုဗဟုပုတ္တိကာမည်သောသောဏာထေရီမသည်၊ ဂါထာပရိယောသာနေ-
ဂါထာအဆုံး၌၊ အရဟတ္တံ- အရဟတ္တဖိုလ်သို့၊ ပါပုဏိ- ရောက်ပြီ။ တေန- ထို့ကြောင့်၊
အပဒါနေ- ၌၊ “ပဗ္ဗမုတ္တရော နာမ ဇီနော- ။ပ။ ကတံ ဗုဒ္ဓဿ သာသန”န္တိ - - - ဟူ၍၊
ပုတ္တံ- ပြီ။

၁။ ဗဟုပုတ္တိကာသောဏာထေရီကို မြတ်စွာဘုရားဟောကြားသောဂါထာ နှစ်မျိုးတွေ့ရသည်။ အပဒါနံ
ပါဠိတော်၌ ကုသိတော ဟိနဝီရိယော- ဂါထာကို ဟောသည်၊ ဓမ္မပဒါနိတော်နှင့် ဤထေရီဂါထာ
အဖွင့်၌ကား အပဿံ ဓမ္မမုတ္တမံ- ဂါထာကို ထုတ်ပြထားသည်။

• ဗဟုပုတ္တိကာသောဏာထေရီ နှင့် ပက်သက်၍ ဓမ္မပဒအဋ္ဌကထာ၊ ၁။ ၄၄၆-၌လည်း ကြည့်ပါ။
အပဒါနိလာ ဝတ္ထုကြောင်းကားနှင့်လည်း မတူသည်ကို တွေ့ရသည်။ ရဟန်းပြုရခြင်းအကြောင်း၊
ရဟန္တာဖြစ်ပုံ၊ မြတ်စွာဘုရားဟောသောဂါထာ - စသည်။

(အပဒါန်ပါဠိတော်အနက်)

- “ဣတော- ဤဘဒ္ဒကမ္ဘာမှ၊ သတသဟဿမိ ကပ္ပေ- ကမ္ဘာတစ်သိန်းထက်၌၊ သဗ္ဗဓမ္မာန သဗ္ဗဓမ္မာနံ- ခပ်သိမ်းသောတရားတို့၏၊ ပါရဂူ- တစ်ဘက်ကမ်းသို့ ရောက်တော်မူသော၊ ပဒုမုတ္တရော နာမ- ပဒုမုတ္တရမည်တော်မူသော၊ ဇိနော- မာရ်ငါးပါးကို အောင်တော်မူသော၊ နာယကော- မြတ်စွာဘုရားသည်၊ ဥပ္ပဇ္ဇိ- ပွင့်တော်မူပြီ။
- တဒါ- ထိုအခါ၌၊ အဟံ- ကို၊ (ဝါ) သည်၊ သေဌိကုလေ- သူဌေးမျိုး၌၊ ဇာတာ- ဖြစ်ပြီ၊ သုခိတာ- ချမ်းသာသဖြင့် ကြီးပွား၏၊ ပူဇိတာ- သူခပ်သိမ်းတို့သည် ပူဇော်အပ်၏၊ ပိယာ- ချစ်အပ်၏၊ တံ မုနိဝရံ- ထိုပဒုမုတ္တရ မြတ်စွာဘုရားသို့၊ ဥပေတွာ- ချဉ်းကပ်၍၊ မဓရံ- ချီမြှန်ကောင်းမြတ်သော၊ ဝစံ- တရားစကားတော်ကို၊ အသောသိ- နာကြားရပြီ။
- ဇိနော- မြတ်စွာဘုရားသည်၊ ဘိက္ခုနီ- ဘိက္ခုနီမတစ်ပါးကို၊ အာရဒ္ဓ- ဝီရိယာနံ- အားထုတ်အပ်သော ဝီရိယရှိကုန်သော ရဟန်းမိန်းမတို့တွင်၊ အဂ္ဂံ- အမြတ်ဆုံးဟူ၍၊ ဝဏ္ဏေသိ- ချီးမွမ်းတော်မူပြီ၊ တံ- ထိုချီးမွမ်းတော်မူသော စကားတော်ကို၊ သုတွာ- ကြားရ၍၊ မုဒိတာ- ဝမ်းမြောက်သည်၊ ဟုတွာ- ဖြစ်၍၊ သတ္ထုနော- မြတ်စွာဘုရား၏အထံတော်၌၊ ကာရံ- ကောင်းမှုကို၊ ကတွာန- ပြု၍။
- သမ္ပုဇ္ဈံ- မြတ်စွာဘုရားကို၊ အဘိဝါဒိယ- ရှိခိုး၍၊ တံ ဌာနံ- ထို အာရဒ္ဓဝီရိယ တေဒဂ်ရာထူးကို၊ ပတ္ထယိ- ဆုတောင်းပြီး၊ တဒါ- ထိုအခါ၌၊ မဟာဝီရော- မြတ်စွာဘုရားသည်၊ တဝ- သင်၏၊ ပဏိဓိ (ပဏိဓိ)- ဆုတောင်းခြင်းသည်၊ သိဇ္ဈတံ- ပြည့်စုံစေသတည်း၊ ဣတိ- သို့၊ အနုမောဒိ- အနုမောဒနာ ပြုတော်မူပြီ။
- ဣတော- ဤကမ္ဘာမှ၊ သတသဟဿေ ကပ္ပေ- ကမ္ဘာတစ်သိန်းထက်၌၊ ဩက္ကာကကုလသမ္ဘဝေါ- ဩက္ကာကမင်းမျိုး၌ဖြစ်သော၊ ဂေါတ္တေန- အနွယ်တော်အားဖြင့်၊ ဂေါတမော နာမ- ဂေါတမ မည်တော်မူသော၊ သတ္တာ- မြတ်စွာဘုရားသည်၊ လောကေ- လောက၌၊ ဘဝိဿတိ- ပွင့်တော်မူလတံ။
- တဿ- ထိုဂေါတမမြတ်စွာဘုရား၏၊ ဓမ္မေသု- တရားတို့၌၊ ဒါယာဒါ- အမွေခံသည်၊ ဩရသာ- ရင်၌ဖြစ်သည်၊ ဓမ္မနိမ္မိတာ- တရားဖြင့် ဖန်ဆင်းအပ်သူသည်၊ (ဝါ) တရားဖြင့် မွေးဖွားလာသူသည်၊ ဟုတွာ- ဖြစ်၍၊ နာမေန- အမည်အားဖြင့်၊ သောဏာတိ နာမ- သောဏာမည်သော၊ သတ္ထု- ဂေါတမမြတ်စွာဘုရား၏၊ သာဝိကာ- တပည့်မသည်၊ ဟေဿတိ- ဖြစ်လတ္တံ့။ (ဣတိ- ဤသို့၊ မံ- တပည့်တော်ကို၊ အာဟ- ဗျာဒိတ်စကားမိန့်ကြားတော်မူခဲ့ပြီ)။

- တံ- ထိုဗျာဒိတ်စကားကို သုတ္တာ- ကြားရ၍၊ မုဒိတာ- ရွှင်လန်းဝမ်းမြောက်သည်၊ ဟုတ္တာ- ဖြစ်၍၊ ယာဝဇီဝံ- အသက်ထက်ဆုံး၊ မဟာမုနိ- မြတ်သောမုနိဖြစ်တော်မူသော၊ ဝိနာယကံ- မြတ်စွာဘုရားကို၊ မေတ္တာစိတ္တာ- မေတ္တာနှင့်ယှဉ်သော စိတ်ရှိသည်(ဟုတ္တာ)၊ ပစ္စယေဟိ- ပစ္စည်းလေးပါးတို့ဖြင့်၊ ပရိစရိ- ပြုစုလုပ်ကျွေးခဲ့ပြီ။
- သုကတေန- ကောင်းစွာပြုအပ်သော၊ တေန ကမ္မေန စ- ထိုကောင်းမှုကံကြောင့်လည်းကောင်း၊ စေတနာပဏိဇီဟိ စ- စေတနာထက်သန်စွာ ဆုတောင်းခြင်းတို့ကြောင့်လည်းကောင်း၊ အဟံ- သည်၊ မာနသံ- လှည့်ဖြစ်သော၊ ဒေဟံ- ခန္ဓာကိုယ်ကို၊ ဇဟိတွာ- စွန့်၍၊ တာဝတိသံ- တာဝတိသာနတ်ပြည်သို့၊ အဂစ္ဆိ- လားရောက်ခဲ့ရပြီ။
- ဣဒါနိ- ယခုအခါ၌၊ ပစ္ဆိမေ- နောက်ဆုံးဖြစ်သော၊ ဘဝေ စ- ဘဝ၌လည်း၊ အဟံ- သည်၊ သာဝတ္ထိယံ- သာဝတ္ထိမည်သော၊ ပုရဝရေ- မြတ်သောပြည်၌၊ ဣဒ္ဓေ- ကြွယ်ဝသော၊ ဖိတေ- စည်ပင်သော၊ မဟဒ္ဓနေ- များသောဥစ္စာရှိသော၊ သေဌိကုလေ- သူဌေးမျိုး၌၊ ဇာတာ- ဖြစ်ပြီ။
- ယဒါ- အကြင်အခါ၌၊ အဟံ- သည်၊ ယောဗ္ဗနပ္ပတ္တာ- ပျို့မျှစ်သော အရွယ်သို့ ရောက်သည်၊ (ဟုတ္တာ)၊ ပတိကုလံ- ခင်ပွန်းအိမ်သို့၊ ဂန္ဓာ- လိုက်သွားရ၍၊ ဝိသေသတော- အထူးအားဖြင့်၊ သုရူပါနိ- ကောင်းသောအဆင်းရှိကုန်သော၊ ဒသ ပုတ္တာနိ- တစ်ကျိပ်သော သားသမီးတို့ကို၊ အဇနိ- ဖွားပြီ။
- (နာ- ၁၀၀) - တေ သဗ္ဗေ- ထိုအလုံးစုံသော သားသမီးတို့ကို (ဝါ) တို့သည်၊ သုခေဓိတာ စ- ချမ်းသာသဖြင့် ကြီးပွားကုန်၏၊ ဇနနေတ္တမနောဟရာ- လူတို့၏ မျက်စိနှင့် စိတ်နှလုံးကို စွဲဆောင်နိုင်ကုန်၏၊ အမိတ္တာနဗ္ဗိ- ရန်သူတို့သည်လည်း၊ ရုစိတာ- ချစ်နှစ်သက်အပ်ကုန်၏၊ မမ- သည်၊ တေ- ထိုသားသမီးတို့ကို၊ ရုစိတာ- ချစ်နှစ်သက်အပ်ကုန်သည်ကား၊ ပဂေဝ သိယာ- အဘယ်ဆိုဖွယ်ရာ ရှိအံ့နည်း။
- တတော- ထိုအခါ၌၊ မယံ- တပည့်တော်အား၊ အကာမာယ- အလိုမရှိဘဲ၊ ဒသပုတ္တပုရက္ခတော- တစ်ကျိပ်သော သားသမီးတို့ဖြင့် ခြံရံသော၊ မေ- တပည့်တော်၏၊ သ သော ဘတ္တာ- ထိုခင်ပွန်းလင်သည်၊ ဒေဝဒေဝဿ- မြတ်စွာဘုရား၏၊ သာသနေ- သာသနာတော်၌၊ ပဗ္ဗဇိတ္ထ- ရဟန်းပြုပြီ။
- တဒါ- ထိုအခါ၌၊ ဧကိကာ- တစ်ယောက်တည်းသော တပည့်တော်သည်၊ ဝိစိန္နေသိ- ကြံစည်မိပြီ၊ 'ပတိပုတ္တေဟိ- လင်၊ သားသမီးတို့သည်၊ စတ္တာယ- စွန့်ပယ်အပ်သော၊ ဝုဗ္ဗာယ စ- ကြီးသည်လည်းဖြစ်သော၊ ဝရာကိယာ- အထီးကျန်သော၊ မေ- တပည့်တော်အား၊ ဇီဝိတေန- အသက်ရှင်ခြင်းဖြင့်၊ အလံ-

အကျိုးမရှိသည်၊ အတ္ထု- ဖြစ်၏။

- ယတ္ထ- အကြင်သာသနာတော်၌၊ မေ- ငါ၏၊ ပတိ- ခင်ပွန်းသည်၊ သမ္ပတ္တော- ရဟန်းအဖြစ်သို့ ရောက်ပြီ၊ အဟမ္မိ- ငါသည်လည်း၊ တတ္ထ- ထိုသာသနာတော်သို့၊ ဂစ္ဆိဿံ- သွားအံ့၊ ဧဝံ- ဤသို့၊ အဟံ- တပည့်တော်သည်၊ စိန္တယိတွာန- ကြံစည်၍၊ အနဂါရိယံ- ရဟန်းဘောင်သို့၊ ပဗ္ဗဇိ- ဝင်ရောက်ခဲ့ပြီ။

- တတော စ- ထိုရဟန်းပြုသောအခါ၌လည်း၊ ဘိက္ခုနိယော- ဘိက္ခုနီမတို့သည်၊ မံ- ကို၊ ဧကံ- တစ်ယောက်တည်း၊ ဘိက္ခုနုပဿယေ- ဘိက္ခုနီမကျောင်း၌၊ ဝိဟာယ- ထားခဲ့၍၊ ဥဒကံ- ရေကို၊ တာပေဟိ- ပူစေလော့၊ (ဝါ) ကျိုချက်လော့၊ ဣတိ- ဤသို့ဆို၍၊ ဩဝါဒံ- အဆုံးအမ ခံရာသို့၊ (ဝါ) အဆုံးအမ ခံခြင်းငှါ၊ ဂစ္ဆိ- သွားကြကုန်ပြီ။

- တဒါ- ထိုအခါ၌၊ ဥဒကံ- ရေကို၊ အာဟိတွာ- ဆောင်၍၊ ကုမ္ဘိယာ- အိုး၌၊ ဩကိရိတွာန- လောင်းထည့်၍၊ စုလ္လေ- ခုံလောက်၌၊ (ဝါ) မီးဖို၌၊ ဌပေတွာ- ထား၍၊ အာသီနာ- ထိုင်ပြီ၊ တတော- ထိုအခါ၌၊ (အဟံ- သည်)၊ စိတ္တံ- စိတ်ကို၊ သမာဒဟိ- ကောင်းစွာထားပြီ။

- ခန္ဓေ- ခန္ဓာ၌၊ အနိစ္စတော စ- မမြဲသောအားဖြင့်လည်းကောင်း၊ ဒုက္ခတော စ- ဆင်းရဲသောအားဖြင့်လည်းကောင်း၊ အနတ္တတော စ- ကိုယ်ပိုင်မဟုတ် အစိုးမရသော အားဖြင့်လည်းကောင်း၊ ဒိသ္မာ- ရှုမြင်၍၊ သဗ္ဗေ- ခပ်သိမ်းကုန်သော၊ အာသဝေ- အာသဝေါတရားတို့ကို၊ ခေပေတွာ- ကုန်စေ၍၊ အရဟတ္တံ- အရဟတ္တဖိုလ်သို့၊ အပါပုဏ္ဏိ- ရောက်ပြီ။

- တဒါ- ထိုအခါ၌၊ ဘိက္ခုနိယော- ဘိက္ခုနီမတို့သည်၊ အာဂန္တာ- လာကုန်၍၊ ဥဏ္ဍောဒကံ- ရေနွေးကို၊ အပုစ္ဆိသုံ- မေးကြကုန်ပြီ၊ အဟံ- တပည့်တော်သည်၊ တေဇောဓာတုံ- တေဇောကသိုဏ်းကို၊ အဓိဋ္ဌာယ- ဆောက်တည်၍၊ ခိပ္ပံ- လျင်မြန်စွာ၊ ဇလံ- ရေကို၊ သန္တာပယိ- ပူစေပြီ၊ (ဝါ) ပွက်ပွက်ဆူစေပြီ။

- တာ- ထိုဘိက္ခုနီမတို့သည်၊ ဝိမ္ဘိတာ- အံ့ဖွယ်သရဲ ဖြစ်ကုန်၍၊ ဧတမတ္ထံ- ထိုအကြောင်းကို၊ ဇိနဝရံ- မာရ်ငါးပါးကို အောင်တော်မူသော မြတ်စွာဘုရားကို၊ အသာဝယံ- ကြားစေကြကုန်ပြီ၊ (ဝါ) လျှောက်ထားကြကုန်ပြီ၊ တံ- ထိုစကားကို၊ သုတွာ- ကြားတော်မူ၍၊ မုဒိတော- ဝမ်းမြောက်တော်မူသော၊ နာထော- မြတ်စွာဘုရားသည်၊ ဣမံ ဂါထံ- ဤဂါထာကို၊ အဘာသထ- ဟောတော်မူပြီ။

- ယော စ- အကြင်သူသည်ကား၊ ကုသီတော- ဖျင်းရိသည်၊ ဟိနဝီရိယော- ယုတ်လျော့သော ဝီရိယရှိသည်၊ (ဟုတွာ)၊ ဝဿသတံ- အနှစ်တစ်ရာပတ်လုံး၊

ဇီဝေ- အသက်ရှင်ငြားအံ့၊ (တဿ- ထိုပျင်းရိသောသူ၏၊ တတော- ထိုသို့ အနှစ်
တစ်ရာပတ်လုံး အသက်ရှင်ခြင်းထက်)၊ ဝီရိယံ- လုံ့လကို၊ ဒဠ္ဇ- မြွှာ၊ အာရဘတော-
အားထုတ်သောသူ၏၊ ဧကာဟံ- တစ်ရက်မျှ၊ ဇီဝိတံ- အသက်ရှင်ခြင်းသည်၊
သေယျော- မြတ်၏။ (ဣတိ- ဤသို့၊ ဣမံ ဂါထံ- ဤဂါထာကို၊ အဘာသထ-
ဟောတော်မူပြီ)။

မယာ- သည်၊ သုပ္ပဋိပတ္တိယာ- ကောင်းသောအကျင့်ဖြင့်၊ မဟာဝီရော-
မြတ်စွာဘုရားကို၊ အာရာမိတော- နှစ်သက်စေအပ်ပြီ၊ သ (သော) မဟာမုနိ-
ထိုမြတ်စွာဘုရားသည်၊ မမံ- ကို၊ အာရဒ္ဓဝီရိယာနံ- အားထုတ်ခြင်း လုံ့လရှိကုန်
သော ရဟန်းမိန်းမတို့တွင်၊ အဂ္ဂံ- အမြတ်ဆုံးဟူ၍၊ အာဟ- မိန့်တော်မူပြီ။

ကိလေသာ စာပိတာ မယံ။ ပ ။ ကတံ ဗုဒ္ဓဿ သာသနံ နန္ဒိ။

အထ- ထိုအခါ၌၊ နံ- ထိုဗဟုပုတ္တိကာမည်သော သောဏာထေရီမကို၊ (ဌပေသိ-
၌စပ်)၊ ဘဂဝါ- သည်၊ ဘိက္ခုနီယော- ဘိက္ခုနီမတို့ကို၊ ပဋိပါဋိယာ- အစဉ်အတိုင်း၊ ဌာနန္တရေ-
အရာအထူး၌၊ ဌပေန္တော- ထားတော်မူလတ်သော်၊ အာရဒ္ဓဝီရိယာနံ- အားထုတ်အပ်သော
ဝီရိယရှိကုန်သော ဘိက္ခုနီမတို့တွင်၊ အဂ္ဂဌာနေ- အမြတ်ဆုံးအရာ၌၊ (ဝါ) အာရဒ္ဓဝီရိယ
ဧတဒဂ်ရာထူး၌၊ ဌပေသိ- ထားတော်မူပြီ။ သာ- ထို ဗဟုပုတ္တိကာမည်သော သောဏာ
ထေရီမသည်၊ ဧကဒိဝသံ- တစ်နေ့သ၌၊ အတ္တနော- မိမိ၏၊ ပဋိပတ္တိ- ကို၊ ပုစ္ဆဝေက္ခိတွာ-
ဆင်ခြင်၍၊ ဥဒါနဝသေန- ဖြင့်၊ “ဒသ ပုတ္တေ ဝိဇာယိတွာ။ ။ပ။ နတ္ထိ ဒါနိ ပုနဉ္စဝေါ”တိ- -
- ဟူကုန်သော၊ ဣမာ ဂါထာ- တို့ကို၊ အဘာသိ- ရွတ်ဆိုတော်မူပြီ။

(နာ- ၁၀၁) (ဂါထာအနက်)

၁၀၂။ “အဟံ- သည်၊ အသို့ ရူပသမုဿယေ- ဤရူပကာယ ဟုဆိုအပ်သော
ခန္ဓာကိုယ်၌၊ ဌတွာ- တည်၍၊ ဒသ ပုတ္တေ- ဆယ်ယောက်သော သားသမီးတို့ကို၊
ဝိဇာယိတွာ- ဖွား၍၊ တတော- ထိုမှနောက်၌၊ (ဝါ) ထိုသို့ သားသမီးဆယ်ယောက်
ဖွားခြင်းကြောင့်၊ ဒုဗ္ဗလာ- အားနည်းသည်၊ ဇိဏ္ဏာ- အိုမင်းသည်၊ (ဟုတွာ)၊ ဘိက္ခုနီ-
ဘိက္ခုနီမအထံသို့၊ ဥပသက်မိ- ချဉ်းကပ်ခဲ့ပြီ။

၁၀၃။ သာ- ထိုဘိက္ခုနီမသည်၊ ခန္ဓာယတနဓာတုယော- ခန္ဓာ၊ အာယတန၊
ဓာတ်တို့ကို၊ ဝိဘဇိတွာ-၍၊ မေ- အား၊ ဓမ္မံ- တရားကို၊ အဒေသေသိ- ဟော
တော်မူပြီ၊ (အဟံ- သည်)၊ တဿာ- ထိုဘိက္ခုနီမ၏၊ ဓမ္မံ- ကို၊ သုဏိတွာန-
နာရ၍၊ ကေသေ- ဆံပင်တို့ကို၊ ဆေတွာန- ဖြတ်၍၊ ပဗ္ဗဇိ- ရဟန်းပြုပြီ။

၁၀၄။ တဿာ မေ- ထိုတပည့်တော်သည်၊ သိက္ခမာနာယ- သိက္ခာသုံးပါးတို့ကို
ကျင့်လတ်သော်၊ (တစ်နည်း) သိက္ခမာနာယ- သိက္ခာကို မြတ်နိုးသော၊ တဿာ

မေ- ထိုတပည့်တော်သည်၊ ဒိဗ္ဗစက္ခု- ဒိဗ္ဗစက္ခုအဘိညာဉ်ကို၊ ဝိသောဓိတံ- သန့်ရှင်းစင်ကြယ်စေအပ်ပြီ၊ မေ- အား၊ ယတ္ထ- အကြင်ဘုံ၌၊ ပုရေ- ရှေးအခါ၌၊ ဝုဿိတံ- နေခဲ့ဖူး၏၊ တံ- ထိုသို့သဘောရှိသော၊ ပုဗ္ဗနိဝါသံ- ရှေ့၌နေအပ်ဖူးသော ခန္ဓာအစဉ်ကို၊ (အဟံ- သည်)၊ ဇာနာမိ- သိ၏။

၁၀၅။ (အဟံ)၊ အနိမိတ္တဉ္စ- အနိမိတ္တသမာပတ်ကိုလည်း၊ ဘာဝေမိ- ပွားစေ၏၊ ဧကဂ္ဂါ- တစ်ခုတည်းသော အာရုံရှိသည်၊ သုသမာဟိတာ- ကောင်းစွာတည်ကြည် သည်၊ ဟုတ္တာ- ရှိ၊ အနန္တရာဝိမောက္ခာ- အရဟတ္တမဂ်၏ အခြားမဲ့၌ ဖြစ်သော အရဟတ္တဖိုလ်ဝိမောက္ခသည်၊ အာသိ- ဖြစ်ပြီ၊ အနုပါဒါယ- တစ်စုံတစ်ခုသော အာရုံကို မယူမူ၍၊ နိဗ္ဗတာ- ကိလေသာအားလုံးငြိမ်းအေးသည်၊ အာသိ- ဖြစ်ပြီ။

၁၀၆။ ပဉ္စက္ခန္ဓာ- ခန္ဓာငါးပါးတို့ကို၊ ပရိညာတာ- ပိုင်းခြား၍ သိအပ်ကုန်ပြီ၊ တေ- ထိုခန္ဓာငါးပါးတို့သည်၊ ဆိန္ဒမူလကာ- ဖြတ်အပ်ပြီးသော အဝိဇ္ဇာ တဏှာတည်း ဟူသော အရင်းအမြစ်ရှိကုန်သည်၊ (ဟုတ္တာ)၊ တိဋ္ဌန္တိ- တည်ကုန်၏၊ ဇမ္ဗေ- ယုတ်ညံ့ စွာသော၊ ဇရေ- အို ဇရာ၊ တဝ- သင့်အား၊ မိ- စက်ဆုပ်ဖွယ်သည်၊ အတ္ထု- ဖြစ်ပေစွတကား၊ ဣဒါနိ- ယခုအခါ၌၊ (မေ- အား)၊ ပုနတ္တဝေါ- နောက်ထပ်တစ်ဖန် ဘဝသစ်သည်၊ နတ္ထိ- မရှိတော့ချေ။”

၁၀၇။ တတ္ထ- ထိုဂါထာတို့၌၊ ရူပသမုဿယေတိ- - - ကား၊ ရူပသင်္ခါတေ- ရူပကာယဟုဆိုအပ်သော၊ သမုဿယေ- ခန္ဓာကိုယ်၌၊ ဟိ- ချဲ့ဦးအံ့၊ အယံ ရူပသဒ္ဓေါ- ဤရူပသဒ္ဓါသည်၊ “စက္ခုဉ္စ- စက္ခုကိုလည်းကောင်း၊ ရူပေ စ- ရူပါရုံတို့ကိုလည်းကောင်း၊ ပဋိစ္စ- စွဲ၍၊ စက္ခုဝိညာဏံ- စက္ခုဝိညာဏ်သည်၊ ဥပ္ပဇ္ဇတိ- ၏။” ဣတိအာဒိသု-ဤသို့ အစရှိသော ပါဠိရပ်တို့၌၊ ရူပါယတနေ- ရူပါရုံဟူသော အနက်၌၊ အာဂတော- လာ၏။ “အတိတာနာဂတပစ္စုပ္ပန္တံ- အတိတ် အနာဂတ် ပစ္စုပ္ပန်ဖြစ်သော၊ ယံ ကိဉ္စိ- အမှတ်မရှိတစ်စုံ တစ်ခုသော၊ ရူပံ- ရုပ်သည်။” ဣတိအာဒိသု- ဤသို့အစရှိသော ပါဠိရပ်တို့၌၊ ရူပက္ခန္ဓေ- ရူပက္ခန္ဓာဟူသောအနက်၌၊ အာဂတော- လာ၏။ “ ပိယရူပေ- ချစ်အပ်သောသဘော ရှိသော၊ ရူပေ- ရူပါရုံ၌၊ သာရဇ္ဇတိ- ပြင်းစွာတပ်မက်၏။” ဣတိအာဒိသု- တို့၌၊ သဘာဝေ- သဘောတရားဟူသောအနက်၌၊ အာဂတော- လာ၏။ “ဗဟိဒ္ဓါ- အပ၌၊ ရူပါနိ- ကသိုဏ်း ရုပ်တို့ကို၊ ပဿတိ- ရှု၏။” ဣတိအာဒိသု- တို့၌၊ ကသိဏာယတနေ- ကသိုဏ်းအာရုံ ဟူသောအနက်၌၊ အာဂတော- လာ၏။ “ရူပိ- ရူပဈာန်ရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ ရူပါနိ- ကသိုဏ်းရုပ်တို့ကို၊ ပဿတိ- ရှု၏။” ဣတိအာဒိသု- တို့၌၊ ရူပဈာနေ- ရူပဈာန်

၁။ ပါဠိတော် (မ၊ ၁၊ ၃၃၃၊ စသည်)တို့၌ “ပိယရူပေ ရူပေ သာရဇ္ဇတိ” စသည်ဖြင့်သာ တွေ့ရသည်။ “ပိယရူပေ သာတရူပေ ရဇ္ဇတိ” စသည်ကိုကား ပါဠိတော်များ၌ ရှာမရပါ။

ဟူသောအနက်၌၊ အာဂတော- လာ၏။ “အဋ္ဌိဉ္စ- အရိုးကိုလည်း၊ ပဋိဉ္စ- စွဲ၍၊ နာရဉ္စ- အကြောကိုလည်း၊ ပဋိဉ္စ- ၍၊ မံသဉ္စ- အသားကိုလည်း၊ ပဋိဉ္စ- ၍၊ စမ္မဉ္စ- အရေကိုလည်း၊ ပဋိဉ္စ- ၍၊ ပရိဝါရိတော- အတွင်းအပြင်ကာရ်အပ်သော၊ အာကာသော- ဟင်းလင်းပြင် အရပ်သည်၊ ရူပဉ္စေတိ- ရူပကာယဟူ၍သာလျှင်၊ သင်္ခ- ရေတွက်ခြင်းသို့၊ (ဝါ) အမည် ပညတ်သို့၊ ဂစ္ဆတိ- ရောက်၏။” ဣတိအာဒိသု- တို့၌၊ ရူပကာယေ- ရူပကာယဟူသော အနက်၌၊ အာဂတော- လာ၏။ ဣဓာပိ- ဤ ရူပသမုဿယေဟူသော ပါဌ၌လည်း၊ ရူပသဒ္ဓေါ- ရူပသဒ္ဓါကို၊ ရူပကာယေဝ- ရူပကာယဟူသော အနက်၌သာလျှင်၊ ဒဌဗ္ဗော- မှတ်အပ်၏။ သမုဿယသဒ္ဓေါပိ- သမုဿယသဒ္ဓါသည်လည်း၊ အဋ္ဌိနံ- အရိုးတို့၏၊ သရီရဿ- အထည်ကိုယ်၏၊ ပရိယာယော- ပရိယာယ်တည်း။ “သမုဿယာ- ခန္ဓာကိုယ် တို့သည်၊ သတန္တိ- မြဲကုန်၏။” ဣတိအာဒိသု- တို့၌၊ အဋ္ဌိသရီရပရိယာယေ- အဋ္ဌိသရီရ သဒ္ဓါ၏ ပရိယာယ်ဟူသောအနက်၌၊ အာဂတော- လာ၏။ “အာတုရံ အသုစိ ပူတိ၊ ပဿ နန္တေ သမုဿယ” ဟိ အာဒိသု- -တို့၌၊ သရီရေ- ခန္ဓာကိုယ်ဟူသောအနက်၌၊ အာဂတော- လာ၏။ ဣဓ- ဤရူပသမုဿယေ’ ဟူသောပါဌ၌၊ သမုဿယသဒ္ဓေါပိ- သမုဿယသဒ္ဓါ ကိုလည်း၊ သရီရေ ဧဝ- ခန္ဓာကိုယ်ဟူသော အနက်၌သာလျှင်၊ ဒဌဗ္ဗော- မှတ်အပ်၏။ တေန- ထို့ကြောင့်၊ “ရူပသမုဿယေ”တိ- ဟူ၍၊ ဝုတ္တံ- ဆိုအပ်ပြီ။ ရူပသင်္ခါတေ- ရူပ ကာယဟုဆိုအပ်သော၊ သမုဿယေ သရီရေ- ခန္ဓာကိုယ်၌၊ ဣတိ အယံ- ကား၊ အတ္ထော- အနက်တည်း။ ဌတွာတိ- ဌတွာဟူသော၊ ဝစနသေသော- စကားကြွင်းကို၊ (သမ္ပန္နော- ဆက်စပ်အပ်၏)။ ဟိ- မှန်၏။ အသိန္တိ ရူပသမုဿယေတိ- အသိန္တိ ရူပသမုဿယေ စသော ဤပါဌ၌၊ (ယောဇနာ- ၌စပ်)၊ ဣမသိန္တိ ရူပသမုဿယေ- ဤရူပကာယ ဟုဆိုအပ်သော ခန္ဓာကိုယ်၌၊ ဌတွာ- တည်၍၊ ဣမံ ရူပကာယံ- ဤရူပကာယဟုဆိုအပ်သော ခန္ဓာကိုယ်ကို နိဿာယ- မှီ၍၊ ဒသ ပုတ္တေ- တစ်ကျိပ်သော သားသမီးတို့ကို၊ ဝိဇာယိတွာ- ဖွား၍၊ ဣတိ အယံ- ဤသည်ကား၊ ယောဇနာ- ယောဇနာခြင်းတည်း။ တတောတိ- - - ကား၊ တသ္မာ ဒသပုတ္တဝိဇာယနဟေတု- ထိုသို့သားသမီးဆယ်ယောက်ကို ဖွားမြင်ရခြင်းကြောင့်။ ဟိ- ချဲ့ဦးအံ၊ (တစ်နည်း) ဟိ ယသ္မာ- အကြင်ကြောင့်၊ သာ- ထိုသောဇာတာမည်သော အမျိုးသမီးသည်၊ ပဌမဝယံ- ပဌမအရွယ်ကို၊ (အ- ၁၁၂) အတိဏ္ဏမိတွာ- ကျော်လွန် လတ်သော်၊ ပုတ္တကေ- သားသမီးတို့ကို၊ ဝိဇာယန္တိ- ဖွားမြင်သည်၊ (ဟုတွာ)၊ အနုဏ္ဏမေန- အစဉ်အားဖြင့်၊ ဒုဗ္ဗလသရီရာ စ- အားအင်ချိနဲ့သော ခန္ဓာကိုယ်ရှိသည်လည်းကောင်း၊ ဇရာဇိဏ္ဏာ စ- အိုမင်းမစွမ်းရှိသည်လည်းကောင်း၊ အဟောသိ- ဖြစ်ပြီ။ တေန- ထို့ကြောင့်၊ “တတောဟံ ဒုဗ္ဗလာ ဇိဏ္ဏာ”တိ- - - ဟူ၍၊ ဝုတ္တံ- မိန့်တော်မူအပ်ပြီ။

၁၀၃-၁၀၄။ တဿာတိ- - - ကား၊ တတော- ထိုဘိက္ခုနီမထံမှ၊ ဝါ- တစ်နည်းကား၊

တဿာတိ- - -ကား၊ တဿာ- ထိုဘိက္ခုနီမ၏။ သန္တိကေ- အထံ၌။ ပုန- နောက်တစ်ဖန်၊
တဿာတိ- - -ကား၊ ကရဏေ- တတိယာဝိဘတ်၏အနက်၌၊ သာမိဝစနံ- ဆဋ္ဌိဝိဘတ်
တည်း၊ တာယ မေ- ထိုငါသည်၊ ဣတိ- ကား၊ အတ္ထော- တည်း။ သိက္ခမာနာယာတိ- -
- ကား၊ တိဿောပိ- သုံးပါးလည်းဖြစ်ကုန်သော၊ သိက္ခာ- တို့ကို၊ သိက္ခမာနာယာ- ကျင့်
လတ်သော်။

၁၀၅။ အနန္တရာဝိမောက္ခာ^၁သိန္တိ- - -ကား၊ အဂ္ဂမဂ္ဂဿ- အရဟတ္တမဂ်၏၊
အနန္တရာ- အခြားမဲ့ဖြစ်သော၊ ဥပ္ပန္နဝိမောက္ခာ- ဖြစ်သောအရဟတ္တဖိုလ်ဝိမောက္ခရုံသည်၊
အာသိ- ဖြစ်ပြီ။ ဟိ- ချဲ့ဦးအံ့၊ ရူပိ ရူပါနိ ပဿတိတိအာဒယော- 'ရူပိ ရူပါနိ ပဿတိ'
အစရှိကုန်သော၊ အဋ္ဌပိ- ရှစ်ပါးလည်းဖြစ်ကုန်သော၊ ဝိမောက္ခာ- ဝိမောက္ခတို့သည်၊
အနန္တရာဝိမောက္ခာ နာမ- အနန္တရာဝိမောက္ခမည်သည်တို့သည်၊ န ဟောန္တိ- မဖြစ်ကုန်။
ဟိ- ထင်ရှားအောင်ချဲ့ဦးအံ့၊ မဂ္ဂါနန္တရံ- မဂ်၏အခြားမဲ့၌၊ အနုပ္ပတ္တာ- အစဉ်ရောက်ကုန်
သော၊ ဖလဝိမောက္ခာ- ဖလဝိမောက္ခတို့သည်၊ ဖလသမာပတ္တိကာလေ- ဖလသမာပတ်
ဝင်စားရာအခါ၌၊ ပဝတ္ထမာနာပိ- ဖြစ်ပါကုန်သော်လည်း၊ ပဌမမဂ္ဂါနန္တရမေဝ- သောတာ
ပတ္တိမဂ်၏ အခြားမဲ့၌သာလျှင်၊ သမုပ္ပတ္တိတော- ဖြစ်ပေါ်လာခြင်းကြောင့်၊ တံ- ထိုဝိမောက္ခ
ကို၊ ဥပါဒါယ- စွဲ၍၊ အနန္တရာဝိမောက္ခာ နာမ- အနန္တရာဝိမောက္ခတို့မည်၏၊ (ကိမိဝ-
ဥပမာအဘယ်ကဲ့သို့နည်း)၊ မဂ္ဂသမာဓိ- မဂ်နှင့်ယှဉ်သောသမာဓိကို၊ အနန္တရိက-
သမာဓိတိ- 'အနန္တရိကသမာဓိ' ဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ ယထာ- ဆိုအပ်သကဲ့သို့တည်း။ အနုပါဒါယ
နိဗ္ဗုတာတိ- - -ကား၊ ရူပါဒီသု- ရူပါရုံအစရှိကုန်သော အာရုံတို့တွင်၊ ကိဉ္စိပိ- တစ်စုံ
တစ်ခုသော အာရုံကိုမျှလည်း၊ အဂ္ဂဟေတွာ- မယူမူ၍၊ ကိလေသပရိနိဗ္ဗာနေန- ကိလေသာ
တို့၏ ငြိမ်းခြင်းဖြင့်၊ နိဗ္ဗုတာ- ငြိမ်းအေးသည်၊ အာသိ- ဖြစ်ပြီ။

၁၀၆။ ဧဝံ- ဤသို့၊ ဝိဇ္ဇာတ္ထယံ- ဝိဇ္ဇာသုံးပါးအပေါင်းကို၊ ဝိဘာဝေတွာ-
ပွားစေပြီး၍၊ အရဟတ္တဖလေန- အရဟတ္တဖိုလ်ဖြင့်၊ ကုဋံ- အထွတ်အထိပ်ကို၊ ဂဏန္တိ-
ယူလျက်၊ ဥဒါနေတွာ- ဥဒါန်းကျူးရင့်၍၊ ဣဒါနိ- ယခုအခါ၌၊ ဇရာယ- အိုခြင်းသည်၊
စိရကာလံ- ကြာမြင့်စွာသော ကာလပတ်လုံး၊ ဥပဒ္ဓုတသရီရံ- နှိပ်စက်အပ်သော ခန္ဓာ
ကိုယ်ကို၊ ဝိဂရဟန္တိ- အထူးထူးအပြားပြားကဲ့ရဲ့လျက်၊ ဝတ္ထုနာ- အကြောင်းဝတ္ထုနှင့်၊ သဟ-
တကွ၊ တဿ- ထိုခန္ဓာကိုယ်၏၊ သမတိက္ကန္တဘာဝံ- ကောင်းစွာလွန်မြောက်ပြီးသည်၏
အဖြစ်ကို၊ ဝိဘာဝေတုံ- ထင်စွာပြခြင်းငှါ၊ "ပဉ္စက္ခန္ဓာ ပရိညာတာ"တိ- 'ပဉ္စက္ခန္ဓာ ပရိညာတာ'

၁။ လက်ရှိအဋ္ဌကထာစာမူ အဖွင့်သံဝဏ္ဏနာ၌ သိက္ခမာနာ- ဟု ရှိနေသည်၊ ဤ၌ သံဝဏ္ဏေတဗ္ဗကို
ရှု၍ သိက္ခမာနာယ- ဟုသာ ပေါ်ထားသည်၊ မင်္ဂ၊တုနိ၊မင်္ဂ၊ကောင်း၊မူတော် ခန္ဓာပုနိသုရားကျောက်စာ၌
သိက္ခမာနာယ- ဟုပင် ရှိသည်။

အစရှိသော၊ ဩသာနဂါထံ- အဆုံးဂါထာကို၊ အာဟ- ရွတ်ဆိုတော်မူပြီ။ တတ္ထ- ထိုဂါထာ၌၊
 မိ တဝတ္ထု ဇေရေ ဇေမ္မတိ- - - ကား၊ အင်္ဂါနံ- အင်္ဂါတို့ကို၊ သိထိလဘာဝကရဏာဒိနာ-
 လျော့သောအဖြစ်ကို ပြုခြင်းအစရှိသည်ကြောင့်၊ ဇေမ္မ- ယုတ်မာသော၊ လာမကေ- ယုတ်
 နိမ့်သော၊ ဟိနေ- ယုတ်ညံ့သော၊ ဇေရေ- အို ဇရာ၊ တဝ တုယံ- သင့်အား၊ မိ- စက်ဆုပ်
 ဖွယ်သည်၊ အတ္ထု- ဖြစ်လေစွတကား၊ ဓိကာရေ- စက်ဆုပ်ဖွယ်ကိုပြုခြင်းသည်၊ ဟောတု-
 ဖြစ်လေစွတကား။ နတ္ထိ ဒါနိ ပုနပ္ပဝေါတိ- - - ကား၊ တသ္မာ- ထို့ကြောင့် တွဲ- သင်ဇရာသည်၊
 (ဝါ) ကို၊ မယာ- ငါသည်၊ အတိတ္တန္တာ- လွန်မြောက်ပြီးသည်၊ ဟုတွာ- ၍၊ အဘိဘူတာ-
 လွမ်းမိုးနှိပ်နင်းအပ်သည်၊ အသိ- ဖြစ်၏။ ဣတိ အယံ- ဤသည်ကား၊ အဓိပ္ပါယော-
 အဓိပ္ပါယ်တည်း။

သောဏာထေရ်ဂါထာဝဏ္ဏနာ- သည်၊ နိဋ္ဌိတာ- ပြီ။

၉။ ဘဒ္ဒါကုဏ္ဍလကေသာထေရ်ဂါထာဝဏ္ဏနာ

လူနကေသီတိအာဒိကာ- - - ဤသို့အစရှိသောဂါထာတို့သည်၊ ကုဏ္ဍလ-
 ကေသာယ- နားရွောင်းကဲ့သို့ ကောက်ကွေးသောဆံပင်ရှိသော၊ ဘဒ္ဒါယ- ဘဒ္ဒါမည်သော၊
 ထေရ်ယာ- ထေရ်မ၏၊ ဂါထာ- ဂါထာတို့တည်း။ အယမ္မိ- ဤဘဒ္ဒါကုဏ္ဍလကေသာ
 ထေရ်မသည်လည်း၊ ပဒုမုတ္တရဿ- ပဒုမုတ္တရမည်တော်မူသော၊ ဘဂဝတော- ၏။ ကာလေ-
 လက်ထက်တော်၌၊ ဟံသဝတီနဂရေ- ဟံသဝတီပြည်၌၊ ကုလဂေဟေ- အမျိုးကောင်းအိမ်၌၊
 နိဗ္ဗတ္တိတွာ- ဖြစ်၍၊ ဝိညုတံ- သိနားလည်သူ၏အဖြစ်သို့၊ ပတွာ- ရောက်၍၊ ဧကဒိဝသံ-
 တစ်နေ့သ၌၊ သတ္ထု- ပဒုမုတ္တရမြတ်စွာဘုရား၏၊ သန္တိကေ- အထံတော်၌၊ ဓမ္မံ- တရားကို၊
 သုကန္တိ- နားကြားစဉ်၊ သတ္တာရံ- ပဒုမုတ္တရမြတ်စွာဘုရားကို၊ ဧကံ- တစ်ပါးသော၊ ဘိက္ခုနီ-
 ရဟန်းမိန်းမကို၊ ခိပ္ပါဘိညာနံ- လျင်မြန်သော အဘိညာဉ်ရှိကုန်သော ရဟန်းမိန်းမတို့တွင်၊
 အဂ္ဂဌာနေ- အမြတ်ဆုံးအရာ၌၊ (ဝါ) ခိပ္ပါဘိညဇတဒဂ်အရာ၌၊ ဌပေန္တိ- ထားတော်မူ
 သည်ကို၊ ဒိသ္မာ- မြင်၍၊ အဓိကာရကမ္မံ- လွန်ကဲစွာ ပြုအပ်သော ကောင်းမှုကို၊ ကတွာ-
 ပြု၍၊ တံ ဌာနန္တရံ- ထိုခိပ္ပါဘိညဇတဒဂ်ရာထူးကို၊ ပတ္ထေတွာ- တောင့်တ၍၊ (ဝါ) ဆုတောင်း
 ၍၊ ယာဝဇီဝံ- အသက်ထက်ဆုံး၊ ပုညာနိ- ကောင်းမှုတို့ကို၊ ကတွာ- ပြု၍၊ ကပ္ပသတ-
 သဟဿံ- ကမ္ဘာတစ်သိန်းပတ်လုံး၊ ဒေဝမနုဿေသု- နတ်ပြည် လူပြည်တို့၌၊ သံသရိတွာ-
 ကျင်လည်၍၊ ကဿပဗုဒ္ဓကာလေ- ကဿပမြတ်စွာဘုရား ပွင့်တော်မူသောအခါ၌၊
 ကိကိဿ- ကိကိမည်သော၊ ကာသိရညော- ကာသိမင်း၏၊ ဂေဟေ- နန်းတော်၌၊ (နာ-
 ၁၀၃) သတ္တန္တံ- ခုနစ်ယောက်ကုန်သော၊ ဘဂီနီနံ- ညီအစ်မတို့တွင်၊ အပ္ပန္တရာ- တစ်ယောက်

အပါအဝင်ဖြစ်သည်။ ဟုတ္တာ- ဤ၊ ဝိသတိဝဿသဟဿာနိ- အနှစ် နှစ်သောင်းတို့ပတ်လုံး၊ ဒသသီလာနိ- ဆယ်ပါးသော သီလတို့ကို၊ သမာဒါယ- ဆောက်တည်၍၊ ကောမာရိ- ဗြဟ္မစရိယံ- အပျိုစင်တို့ ကျင့်သုံးအပ်သော မြတ်သောအကျင့်ကို၊ စရန္တိ- ကျင့်လျက်၊ သံဃဿ- သံဃာတော်၏၊ ဝသနပရိဝေဏံ- နေရာပရိဝုဏ်ကို၊ ကာရေတွာ- ပြုစေ၍၊ (ဝါ) ဆောက်လုပ်လှူဒါန်း၍၊ ဧကံ- တစ်ခုသော၊ ဗုဒ္ဓန္တရံ- ဘုရားနှစ်ဆူတို့၏ အကြား ကာလပတ်လုံး၊ သုဂတိသုယေဝ- သုဂတိဘုံတို့၌သာလျှင်၊ သံသရိတွာ- ကျင်လည်၍၊ ဣမသ္မိ ဗုဒ္ဓုပ္ပါဒေ- ဤဂေါတမမြတ်စွာဘုရား ပွင့်တော်မူရာအခါ၌၊ ရာဇဂဟေ- ရာဇဂြိုဟ် ပြည်၌၊ သေဌိကုလေ- သူဌေးမျိုး၌၊ နိဗ္ဗတ္တိ- ဖြစ်ပြီ၊ အဿာ- ထိုသူဌေးသမီးလေး၏၊ နာမံ- အမည်သည်၊ ဘဒ္ဒါတိ- ဘဒ္ဒါမည်သည်၊ အဟောသိ- ဖြစ်ပြီ။ သာ- ထိုဘဒ္ဒါသည်၊ မဟတာ- များစွာသော၊ ပရိဝါရေန- အခြံအရံဖြင့်၊ ဝဗ္ဗမာနာ- ကြီးပွားလျက်၊ ဝယပ္ပတ္တာ- အရွယ်သို့ ရောက်လတ်သော်၊ တသ္မိယေဝ နဂရေ- ထိုရာဇဂြိုဟ်ပြည်၌ပင်၊ ပုရောဟိတဿ- ပုရောဟိတ်၏၊ ပုတ္တံ- သားဖြစ်သော၊ သတ္တုကံ နာမ- သတ္တုကမည်သော၊ စောရံ- ခိုးသူကို၊ သဟောမံ- ခိုးထုပ်ခိုးထည်နှင့်တကွ၊ (သဟ+ သြမ)၊ ဂဟေတွာ- ဖမ်းယူ၍၊ ရာဇာဏာယ- မင်းအာဏာဖြင့်၊ နဂရဂုတ္တိကေန- မြို့စောင့်သည်၊ မာရေတု- သေစေခြင်းငှါ (ဝါ) သတ် ခြင်းငှါ၊ အာယာတနံ- သူသတ်ကုန်းသို့၊ နိယုမာနံ- ဆောင်အပ်သည်ကို၊ သီဟပဉ္စရေန- လေသာပြုတင်းဖြင့်၊ သြလောကေန္တိ- ကြည့်စဉ်၊ ဒိသွာ- မြင်၍၊ ပဋိဗဒ္ဓစိတ္တာ- တပ်မက် စွဲလမ်းသော စိတ်ရှိသည်၊ ဟုတ္တာ- ဤ၊ တံ- ထိုခိုးသူကို၊ သစေ လဘာမိ- အကယ်၍ ရအံ့၊ ဇီဝိဿာမိ- အသက်ရှင်အံ့၊ နော စေ လဘာမိ- အကယ်၍မရအံ့၊ မရိဿာမိ- သေရတော့အံ့၊ ဣတိ- ဤသို့ကြံ၍၊ သယနေ- အိပ်ရာ၌၊ အဓောမုဒီ- အောက်သို့ မျက်နှာမူ လျက်၊ (ဝါ) မှောက်လျက်၊ နိပဇ္ဇိ- အိပ်ပြီ။

အထ- ထိုအခါ၌၊ အဿာ- ထိုဘဒ္ဒါ၏၊ ပိတာ- ဖခင်သည်၊ တံ ပဝတ္တိ- ထို အကြောင်းကို၊ သုတ္တာ- ကြား၍၊ ဧကမိတုတာယ- တစ်ဦးတည်းသောသမီး၏ အဖြစ် ကြောင့်၊ ဗလဝသိနေဟော- အလွန်အကဲ ချစ်မြတ်နိုးခြင်းရှိသည်၊ (ဟုတ္တာ)၊ သဟဿလဉ္စ- တစ်ထောင်သော တံစိုးလက်ဆောင်ကို၊ ဒတွာ- ပေး၍၊ ဥပါယေနေဝ- ဥပါယ်တံမျှဖြင့် သာလျှင်၊ စောရံ- သတ္တုကခိုးသူကို၊ ဝိဿဇ္ဇာပေတွာ- လွှတ်စေ၍၊ ဂန္ဓာဒကေန- နံ့သာ ရေဖြင့်၊ နှာပေတွာ- ရေချိုးစေ၍၊ သဗ္ဗာဘရဏပဋိမဏ္ဍိတံ- အလုံးစုံသော တန်ဆာတို့ဖြင့် တန်ဆာဆင်အပ်သည်ကို၊ ကာရေတွာ- ပြုစေ၍၊ ပါသာဒံ- ပြာသာဒ်ထက်သို့ ပေသေသိ- စေလွှတ်ပြီ။ (ဝါ) ပို့ပြီ။ ဘဒ္ဒါပိ- ဘဒ္ဒါသည်လည်း၊ ပရိပုဏ္ဏမနောရဏာ- ပြည့်စုံသော လိုအင်ဆန္ဒရှိသည်၊ (ဟုတ္တာ)၊ အတိရေကာလင်္ကာရေန- ထူးခြားစွာ ဝတ်ဆင်အပ်သော တန်ဆာဖြင့်၊ အလင်္ကာရိတွာ- တန်ဆာဆင်၍၊ တံ- ထိုသတ္တုက ခိုးသူကို၊ ပရိစရတိ-

လုပ်ကျွေးပြီ။ သတ္တုကော- သတ္တုကခိုးသူသည်။ ကတိပါဟံ- နှစ်ရက် သုံးရက်၊
ဝီတိနာမေတွာ- အချိန်ကိုလွန်စေ၍၊ တဿာ- ထိုဘဒ္ဒါ၏၊ အာဘရဏေသု- တန်ဆာတို့၌၊
ဥပ္ပန္နလောဘော- ဖြစ်သောလောဘရှိသည်။ (ဟုတွာ)၊ “ဘဒ္ဒေ- ရှင်မ၊ အဟံ- ငါသည်၊
(အာယာစိ-၌စပ်)၊ (ဝါ) ငါ့ကို၊ (ဂဟိတ- ၌စပ်)၊ နဂရဂုတ္တိကေန- မြို့စောင့်သည်၊
ဂဟိတမတ္ထောဝ- ဆောင်ယူအပ်ကာမျှပင်လျှင်၊ စောရပပါတေ- ခိုးသူတို့ကို ပစ်ချရာ
တောင်၌၊ အဓိဝတ္ထာယ- စိုးအုပ်၍နေသော၊ ဒေဝတာယ- နတ်အား၊ “အဟံ- သည်၊
ဇီဝိတံ- အသက်ကို၊ သစေ လဘာမိ- အကယ်၍ရအံ့၊ (ဧဝံ သတိ- ဤသို့ အသက်ရှင်
လတ်သော်)၊ တုယံ- သင်နတ်မင်းအား၊ ဗလိကမ္မံ- ဗလိနတ်စာပူဇော်ခြင်းအမှုကို၊ ဥပသံ-
ဟရိဿာမိ- ရှေးရှုဆောင်ပါအံ့ ” ဣတိ- ဤသို့၊ ပတ္ထနံ- ဆုတောင်းခြင်းကို၊ အာယာစိ-
တောင်းပန်ခဲ့ပြီ။ တဿာ- ကြောင့်၊ ဗလိကမ္မံ-ဗလိနတ်စာ ပူဇော်ခြင်းအမှုကို၊ သဇ္ဇာပေဟိ-
စီရင်စေလော့၊” ဣတိ- ဤသို့၊ (သတ္တုကော-သည်၊ အာဟ-ပြီ။) သာ- ထိုဘဒ္ဒါသည်၊
“အဟံ- ငါသည်၊ တဿ- ထိုခင်ပွန်းလင်၏၊ မနံ- စိတ်ကို၊ ပူရေဿာမိ- ပြည့်စေအံ့၊”
ဣတိ- ဤသို့နှလုံးသွင်း၍၊ ဗလိကမ္မံ- ကို၊ သဇ္ဇာပေတွာ- စီရင်စေ၍၊ သဗ္ဗာဘရဏ-
ဝိဘူသိတာ- အလုံးစုံသော တန်ဆာတို့ဖြင့်တန်ဆာဆင်လျက်၊ သာမိကေန- ခင်ပွန်းလင်နှင့်၊
သဒ္ဓိ- တကွ၊ ဧကံ- တစ်ခုတည်းသော၊ ယာနံ- ယာဉ်သို့၊ အဘိရုယ- တက်စီး၍၊
“ဒေဝတာယ- တောင်စောင့်နတ်အား၊ ဗလိကမ္မံ- ကို၊ ကရိဿာမိ- ပြုအံ့၊” ဣတိ- ဤသို့
နှလုံးသွင်း၍၊ စောရပပါတံ- သို့၊ အဘိရုဟိတံ- တက်ခြင်းငှါ၊ အာရဒ္ဓါ- အားထုတ်ပြီ။

သတ္တုကော- သတ္တုကခိုးသူသည်၊ “သဗ္ဗေသု- ခပ်သိမ်းကုန်သောသူတို့သည်၊
အဘိရုဟန္တေသု- တက်ကုန်လတ်သော်၊ ဣမိဿာ- ဤသူဌေးသမီး၏၊ အာဘရဏံ-
တန်ဆာကို၊ ဂဟေတံ- ယူခြင်းငှါ၊ န သက္ကာ- မတတ်ကောင်း၊ ” ဣတိ- ဤသို့၊ စိန္တေသိ-
ကြံပြီ။ (စိန္တေတွာ- ကြံပြီး၍)၊ ပရိဝါရဇနံ- အခြံအရံ လူအပေါင်းကို၊ တတ္ထေဝ- ထိုအရပ်၌
သာလျှင်၊ ဌပေတွာ- ထားခဲ့၍၊ တမေဝ- ထိုဘဒ္ဒါကိုပင်လျှင်၊ ဗလိဘာဇနံ- ဗလိနတ်စာ
အိုးကို၊ ဂါဟာပေတွာ- ဆောင်ယူစေ၍၊ ပဗ္ဗတံ- တောင်သို့၊ အဘိရုဟန္တေ- တက်လတ်
သော်၊ တာယ- ထိုဘဒ္ဒါနှင့်၊ သဒ္ဓိ- အတူ၊ ပိယကထံ- ချစ်ဖွယ်သောစကားကို၊ န ကထေသိ-
မပြောဆို၊ သာ- ထိုဘဒ္ဒါသည်၊ ဣဂီတေနေဝ- စကားပြောဆိုသော အမှုအရာဖြင့်ပင်လျှင်၊
တဿ- ထိုသတ္တုကခိုးသူ၏၊ အဓိပ္ပါယ်- အလိုဆန္ဒကို၊ အညာသိ- သိပြီ။ သတ္တုကော-
သတ္တုကခိုးသူသည်၊ “ဘဒ္ဒေ- ဟယ် မိန်းမ၊ တဝ- သင်၏၊ ဥတ္တရသာဓုကံ- အပေါ်ရံ
အဝတ်ကို၊ ဩမုဇ္ဈိတွာ- ချွတ်၍၊ ကာယာရုဋ္ဌပသာဓနံ- ကိုယ်ပေါ်၌ ဆင်ဝတ်ထား
သမျှသော တန်ဆာကို၊ ဘဏ္ဍိကံ- အထုပ်ကို၊ ကရောဟိ- ပြုလော့၊” ဣတိ- သို့ (အာဟ)။
သာ- ထိုဘဒ္ဒါသည်၊ “သာမိ- အမောင်၊ မယံ- ကျွန်တော်မျိုးမအား၊ ကော အပရာဓော-

အဘယ်အပြစ်ရှိပါသနည်း။" ဣတိ- သို့၊ (အာဟ)။ ဗာလေ- အမှိုက်မ၊ မံ- ငါ့ကို၊
 'ဗလိကမ္မတ္ထံ- ဗလိနတ်စာပူဇော်ခြင်းအကျိုးငှါ၊ အာဂတော- လာခဲ့၏၊' ဣတိ- သို့၊ သည်း-
 အမှတ်ကို၊ ကရောသိ ကိံ န- ပြုလေသလော့၊ ပန- စင်စစ်ကား၊ ဗလိကမ္မာပဒေသေန-
 ဗလိနတ်စာပူဇော်ခြင်းကို ညွှန်းသဖြင့်၊ (ဝါ) အယောင်ဆောင်သဖြင့်၊ တဝ- သင်၏၊
 အာဘရဏံ- ဆင်သော တန်ဆာကို၊ ဂဟေတုံ- ယူခြင်းငှါ၊ အာဂတော- လာခဲ့၏၊ ဣတိ-
 သို့၊ အာဟ- ပြောပြီ။ အယျ- အမောင်၊ ပန- ထိုသို့ဖြစ်လတ်သော်၊ ပသာဓနံ- တန်ဆာသည်၊
 ကဿ- အဘယ်သူ၏၊ ပသာဓနံ- တန်ဆာနည်း၊ အဟံ- ငါသည်၊ ကဿ- အဘယ်သူ၏၊
 (ဇာယာ- ဇနီးမယားနည်း)၊ ဣတိ- သို့၊ (ပုစ္ဆိ- မေးပြီ)။ အဟံ- ငါသည်၊ ဧတံ ဝိဘာဂံ-
 ဤခွဲခြားဝေဘန်ခြင်းကို၊ န ဇာနာမိ- မသိ၊ ဣတိ (အာဟ)၊ အယျ- အမောင်၊ ဟောတု-
 ရှိပါစေတော့၊ မေ- ကျွန်တော်မျိုးမ၏၊ ဧကံ- တစ်ခုတည်းသော၊ အဓိပ္ပါယ် ပန- အလိုဆန္ဒ
 ကိုကား၊ ပူရေဟိ- ပြည့်ပါစေလော့၊ (နာ- ၁၀၄) အလင်္ကတနိယာမေန- တန်ဆာဆင်
 တိုင်းသော ပုံစံဖြင့်ပင်လျှင်၊ (ဝါ) တန်ဆာဆင်မြဲအတိုင်း၊ အာလိဂီတုံ- ပွေ့ဖက်ခြင်းငှါ၊
 (ဝါ) ပွေ့ဖက်ခွင့်ကို၊ ဒေဟိ- ပေးပါလော့၊ ဣတိ- သို့၊ အာဟ။ သော- ထိုသတ္တုကဦးသူသည်၊
 "သာဓူ"တိ- ကောင်းပြီဟူ၍၊ သမ္ပဋိစ္စိ- လက်ခံပြီ။ သာ- ထိုဘဒ္ဒါသည်၊ တေန- ထိုသတ္တုက
 ဦးသူသည်၊ သမ္ပဋိစ္စိတဘာဝံ- လက်ခံသည်၏ အဖြစ်ကို၊ ဥ တွာ- သိ၍၊ ပုရတော- ရှေ့မှ၊
 အာလိဂီတွာ- ပွေ့ဖက်ပြီး၍၊ ပစ္ဆတော- နောက်မှ၊ အာလိဂီန္တိ ဝိယ- ပွေ့ဖက်သကဲ့သို့၊
 (ကတွာ- ပြု၍)၊ ပဗ္ဗတပပါတေ- တောင်ကမ်းပါးပြတ်၌၊ ပါတေသိ- ကျစေပြီ။ သော-
 ထိုသတ္တုကဦးသူသည်၊ ပတိတွာ- ကျ၍၊ စုဏ္ဏဝိစုဏ္ဏံ- မှန်မှန် ညက်ညက်၊ အဟောသိ-
 ဖြစ်ပြီ။ တာယ- ထိုဘဒ္ဒါသည်၊ ကတံ- ပြုအပ်သော၊ အစ္ဆရိယံ- အံ့ဩဘွယ်ကို၊ ဒိသ္မာ-
 မြင်၍၊ ပဗ္ဗတေ- တောင်၌၊ အဓိဝတ္ထာ- စိုးအုပ်၍နေသော၊ ဒေဝတာ- တောင်စောင့်
 နတ်သည်၊ (တာယ- ထိုဘဒ္ဒါ၏)၊ ကောသလ္လံ- လိမ္မာသူ၏အဖြစ်ကို၊ ဝိဘာဝေန္တိ- ထင်စွာ
 ပြလိုသည်၊ (ဟုတွာ)၊ "န ဟိ သဗ္ဗေသု ဌာနေသု။ ပ။ လဟုံ အတ္ထဝိစိန္တိကာ"တိ- - -
 ဟူကုန်သော၊ ဣမာ ဂါထာ- ဤဂါထာတို့ကို၊ အဘာသိ- ရွတ်ဆိုပြီ။

(ဂါထာအနက်)

- "သဗ္ဗေသု- ခပ်သိမ်းကုန်သော၊ ဌာနေသု- အရာတို့၌၊ ပုရိသော ဟိ
 ပုရိသော ဧဝ- ယောက်ျားသည်သာလျှင်၊ ပဏ္ဍိတော- ပညာရှိသည်၊ န ဟောတိ-
 မဟုတ်၊ တတ္ထ တတ္ထ- ထိုထိုအရာ၌၊ ဝိစက္ခကာ- ဆင်ခြင်နိုင်သော၊ ဣတ္ထိဝိ-
 မိန်းမသည်လည်း၊ ပဏ္ဍိတာ- ပညာရှိသည်၊ ဟောတိ- ဖြစ်၏။

- သဗ္ဗေသု- ခပ်သိမ်းကုန်သော၊ ဌာနေသု- အရာတို့၌၊ ပုရိသော ဟိ
 ပုရိသော ဧဝ- ယောက်ျားသည်သာလျှင်၊ ပဏ္ဍိတော- ပညာရှိသည်၊ န ဟောတိ-

မဟုတ်၊ လဟု- လျင်မြန်စွာ၊ အတ္တဝိစိန္တိကာ- အကြောင်းအကျိုးကို ဆင်ခြင်စွမ်း
နိုင်သော ပညာရှိသော၊ ဣတ္ထိပိ- မိန်းမသည်လည်း၊ ပဏ္ဍိတာ- ပညာရှိသည်၊
ဟောတိ- ဖြစ်၏။ (ဣတိ- ဤသို့၊ ဒေဝတာ- သည်၊ အဘာသိ- ပြီ)။

တတော- ထို့မှနောက်၌၊ ဘဒ္ဒါ- ဘဒ္ဒါသည်၊ “မယာ-သည်၊ ဣမိနာ နိယာမေန-
ဤသို့သောအမှတ်ဖြင့်၊ ဂေဟံ- အိမ်သို့၊ ဂန္တု- သွားခြင်းငှါ၊ န သက္ကာ- မတတ်ကောင်း၊
ဣတောဝ- ဤတောင်မှသာလျှင်၊ ဂန္တာ- သွား၍၊ ဧကံ- တစ်ခုသော၊ ပဗ္ဗန္တံ- ရသေ့ ရဟန်း
အဖြစ်သို့၊ ပဗ္ဗဇိဿာမိ- ကပ်ရောက်တော့အံ့၊” ဣတိ- သို့၊ စိန္တေသိ- ကြံပြီ၊ (စိန္တေတွာ-
၍)၊ နိဂဏ္ဌာရာမံ- နိဂဏ္ဌတို့၏အာရာမသို့၊ ဂန္တာ- ၍၊ နိဂဏ္ဌေ- နိဂဏ္ဌတို့ကို၊ ပဗ္ဗန္တံ-
နိဂဏ္ဌရဟန်းအဖြစ်ကို၊ ယာစိ- တောင်းပြီ။ အထ- ထိုအခါ၌၊ နံ- ထိုဘဒ္ဒါကို၊ တေ-
ထိုနိဂဏ္ဌတို့သည်၊ “ကေန နိယာမေန- အဘယ်သို့သောအမှတ်အသားဖြင့်၊ ပဗ္ဗန္တံ-
ရဟန်းအဖြစ်သည်၊ ဟောတု- ဖြစ်လိုသနည်း၊” ဣတိ- သို့၊ အာဟံသု- ပြောဆိုကြကုန်ပြီ။
“တုမှာကံ- အရှင်ဘုရားတို့၏၊ ပဗ္ဗန္တယ- ရဟန်းအဖြစ်၌၊ ယံ- အကြင်ရဟန်းအဖြစ်သည်၊
ဥတ္တမံ- မြတ်၏၊ တဒေဝ- ထိုမြတ်သောရဟန်းအဖြစ်ကိုပင်လျှင်၊ ကရောထ- ပြုပါ
ကုန်လော့၊” ဣတိ- သို့၊ အာဟ- ပြောပြီ။ တေ- ထိုနိဂဏ္ဌတို့သည်၊ “သာဓု- ကောင်းပြီ၊”
ဣတိ- သို့၊ (ဝတွာ-ပြော၍)၊ တဿာ- ထိုဘဒ္ဒါအား၊ တာလဋ္ဌိနာ- ထန်းစေ့ဖြင့်၊ ကေသေ-
ဆံပင်တို့ကို၊ လုဋ္ဌိတွာ- နုတ်၍၊ ပဗ္ဗာဇေသု- ရဟန်းပြုပေးကြကုန်ပြီ။ ကေသာ- ဆံပင်
တို့သည်၊ ပုန- တစ်ဖန်၊ ဝမန္တာ- ပေါက်ပွားကုန်လတ်သော်၊ ကုဏ္ဍလာဝဋ္ဋာ- နားတောင်း
ကဲ့သို့ လည်ကုန်သည်၊ ဟုတွာ- ၍၊ ဝမေသု- ပေါက်ကုန်ပြီ။ တတော- ထိုအခါမှ၊ ပဌာယ-
စ၍၊ သာ- ထိုဘဒ္ဒါမည်သော ပရိဗိုဇ်မသည်၊ ကုဏ္ဍလကေသာ နာမ- ကုဏ္ဍလကေသာ
မည်သည်၊ ဇာတာ- ဖြစ်ပြီ။ သာ- ထိုကုဏ္ဍလကေသာပရိဗိုဇ်မသည်၊ တတ္ထ- ထိုနိဂဏ္ဌ
ပရိဗိုဇ်တို့၏အထံ၌၊ ဥဂ္ဂဟေတဝ္ဗံ- သင်ယူထိုက်သော၊ သမယံ စ- အယူဝါဒကိုလည်း
ကောင်း၊ ဝါဒမဂ္ဂဉ္စ- အယူဝါဒလမ်းကြောင်းကိုလည်းကောင်း၊ ဥဂ္ဂဟေတွာ- သင်ယူ၍၊
ဧတ္တကံ နာမ- ဤမျှလောက်ကိုသာလျှင်၊ ဣမေ- ဤနိဂဏ္ဌပရိဗိုဇ်တို့သည်၊ ဇာနန္တိ-
သိကုန်၏၊ ဣတော- ဤအယူဝါဒတို့ထက်၊ ဥတ္တရိ- အလွန်၊ ဝိသေသော- ထူးသော
အယူဝါဒသည်၊ နတ္ထိ- မရှိ၊” ဣတိ- သို့၊ ဥတွာ- သိ၍၊ တတော- ထိုနိဂဏ္ဌပရိဗိုဇ်တို့
နေရာမှ၊ အပက္ကမိတွာ- ထွက်ခွါခဲ့၍၊ ယတ္ထ ယတ္ထ- အကြင်အကြင်အရပ်၌၊ ပဏ္ဍိတာ-
ပညာရှိတို့သည်၊ အတ္ထိ- ရှိကုန်၏၊ တတ္ထ တတ္ထ- ပညာရှိတို့ရှိရာ ထိုထိုအရပ်သို့၊ ဂန္တာ-
သွား၍၊ တေသံ- ထိုပညာရှိတို့၏၊ ဇာနနသိပ္ပံ- သိသောအတတ်ပညာဟူသမျှကို၊
ဥဂ္ဂဟေတွာ- သင်ယူ၍၊ အတ္တနာ- မိမိနှင့်၊ သဒ္ဓိ- အတူတကွ၊ ကထေတံ- ယှဉ်ပြိုင်
ပြောဆိုခြင်းငှါ၊ သမတ္ထံ- စွမ်းနိုင်သောသူကို၊ အဒိတွာ- မမြင်မူ၍၊ ယံ ယံ ဂါမံ ဝါ- အကြင်

အကြင်ရွာသို့လည်းကောင်း၊ ယံ ယံ နိဂမံ ဝါ- အကြင်အကြင်နိဂမံသို့လည်းကောင်း၊
 ပဝိသတိ- ဝင်၏။ တဿ- ထိုရွာနိဂမံ၏။ ဒွါရေ- တံခါး၌၊ ဝါလုကာရာသိ- သဲပုံစုကို၊
 ကတွာ- ပြု၍၊ တတ္ထ- ထိုသဲပုံစု၌၊ ဇမ္ဗုသာခံ- သပြေခက်ကို၊ ဌပေတွာ- စိုက်ထား၍၊
 “ယော- အကြင်သူသည်၊ မမ- ငါ၏၊ ဝါဒံ- အယူကို၊ အာရောပေတံ- တင်ခြင်းငှါ၊
 သက္ကောတိ- စွမ်းနိုင်၏။ သော- ထိုသူသည်၊ ဣမံ သာခံ- ဤသပြေခက်ကို၊ မဒ္ဒတု-
 နင်းချေစေသတည်း။” ဣတိ- သို့၊ ဝတွာ- ပြော၍၊ သမိပေ- အနီး၌၊ ဌိတဒါရကာနံ-
 တည်ကုန်သော ကလေးတို့အား၊ သညံ- အမှတ်သညာကို၊ ဒတွာ- ပေး၍၊ ဝသနဋ္ဌာနံ-
 နေရာအရပ်သို့၊ ဂစ္ဆတိ- သွား၏။ သတ္တာဟမ္ပိ- ခုနစ်ရက်ပတ်လုံးလည်း၊ ဇမ္ဗုသာခါယ-
 သပြေခက်သည်၊ တထေဝ- ထိုထားရာအရပ်၌သာလျှင်၊ ဌိတာယ- တည်လတ်သော်၊
 တံ- ထိုသပြေခက်ကို၊ ဂဟေတွာ- ကိုယ်တိုင်သာယူ၍၊ ပက္ကမတိ- ဖဲသွား၏။ စ- ဆက်
 ဦးအံ့၊ တေန သမယေန- ထိုအခါ၌၊ အမှာကံ- ငါတို့၏၊ ဘဂဝါ- မြတ်စွာဘုရားသည်၊
 လောကေ- ၌၊ ဥပ္ပဇ္ဇိတွာ- ပွင့်တော်မူ၍၊ ပဝတ္တိတဝရဓမ္မစက္ကော- လည်စေအပ်ပြီးသော
 မြတ်သောဓမ္မစက်ရှိသည်၊ (ဝါ) မြတ်သောစကြာရတနာကို လည်စေတော်မူပြီးသည်၊
 (ဝါ)ဓမ္မစကြာကရားတော်ကို ဟောတော်မူပြီးသည်၊ (ဟုတွာ)၊ အနုပုဗ္ဗေန- အစဉ်အားဖြင့်၊
 သာဝတ္ထိ- သာဝတ္ထိပြည်ကို၊ ဥပနိဿာယ- အမှီပြု၍၊ ဇေတဝနေ- ဇေတဝန်ကျောင်းတော်၌၊
 ဝိဟရတိ- သီတင်းသုံးနေတော်မူ၏။ ကုဏ္ဍလကေသာပိ- ကုဏ္ဍလကေသာပရိဗိုဇ်မ
 သည်လည်း၊ ဝုတ္တနယေန- ဆိုအပ်ပြီးသောနည်းဖြင့်၊ ဝါမနိဂမရာဇဓာနီသု- ရွာ နိဂမံ
 မင်းနေပြည်တို့၌၊ ဝိစရန္တိ- လှည့်လည်လတ်သော်၊ သာဝတ္ထိ- သာဝတ္ထိပြည်သို့၊ ပတွာ-
 ရောက်၍၊ နဂရဒွါရေ- မြို့တံခါး၌၊ ဝါလုကာရာသိမ္ပိ- သဲပုံစု၌၊ ဇမ္ဗုသာခံ- သပြေခက်ကို၊
 ဌပေတွာ- စိုက်ထား၍၊ ဒါရကာနံ- ကလေးတို့အား၊ သညံ- အမှတ်သညာကို၊ ဒတွာ-
 ပေး၍၊ သာဝတ္ထိ- သာဝတ္ထိပြည်သို့၊ ပါဝိသိ- ဝင်ပြီ။

(နာ- ၁၁၅) အထ- ထိုအခါ၌၊ အာယသ္မာ ဓမ္မသေနာပတိ- တရားစစ်သူကြီး
 အရှင်သာရိပုတ္တရာမထေရ်သည်၊ ဧကကောဝ- တစ်ပါးတည်းသာလျှင်၊ နဂရံ- မြို့တွင်းသို့၊
 ပဝိသန္တော- ဝင်လတ်သော်၊ တံ သာခံ- ထိုသဲပုံစု၌ စိုက်ထားသောသပြေခက်ကို၊ ဒိသ္မာ-
 ၍၊ တံ- ထိုကုဏ္ဍလကေသာပရိဗိုဇ်မကို၊ ဒမေတုကာမော- ဆုံးမတော်မူလိုသည်၊ (ဟုတွာ)၊
 ဒါရကေ- ကလေးတို့ကို၊ “ကသ္မာ- အဘယ့်ကြောင့်၊ အယံ သာခါ- ဤသပြေခက်ကို၊
 ဧဝံ- ဤသို့၊ ဌပိတာ- ထားအပ်သနည်း။” ဣတိ- သို့၊ ပုစ္ဆိ- မေးတော်မူပြီ။ ဒါရကာ-
 ကလေးတို့သည်၊ တမတ္ထံ- အလုံးစုံသော ထိုအကြောင်းကို၊ အာရောစေသံ- လျှောက်ထား
 ကြကုန်ပြီ။ ထေရော- အရှင်သာရိပုတ္တရာမထေရ်သည်၊ “ယဒိ ဧဝံ- ယင်းသို့ ဖြစ်လတ်
 သော်၊ ဣမံ သာခံ- ဤသပြေခက်ကို၊ မဒ္ဒထ- နင်းချေကြကုန်လော့၊” ဣတိ- သို့၊ အာဟ-

မိန့်တော်မူပြီ။ ဒါရကာ- ကလေးတို့သည်၊ တံ- ထိုသပြေခက်ကို၊ မဒ္ဒိသု- နင်းချေကြကုန်ပြီ။ ကုဏ္ဍလကေသာ- ကုဏ္ဍလကေသာ ပရိဗိုဇ်မသည်၊ ကတဘတ္တကိစ္စာ- ပြုအပ်ပြီးသော ဆွမ်းစားခြင်းကိစ္စရှိသည်၊ (ဝါ) ဆွမ်းစားပြီးသည်၊ (ဟုတွာ)၊ နဝရတော- မြို့တွင်းမှ နိက္ခမန္တိ- ထွက်လာလတ်သော်၊ တံ သာခံ- ထိုသပြေခက်ကို၊ မဒ္ဒိတံ- နင်းချေအပ်သည်ကို၊ (တစ်နည်း) မဒ္ဒိတံ- နင်းချေအပ်သော၊ တံ သာခံ- ထိုသပြေခက်ကို၊ ဒိသ္မာ- ၍၊ “ကေန- အဘယ်သူသည်၊ ဣဒံ- ဤသပြေခက်ကို၊ မဒ္ဒိတံ- နင်းချေအပ်သနည်း၊” ဣတိ- သို့၊ ပုစ္ဆိတွာ- မေး၍၊ ထေရေန- အရှင်သာရိပုတ္တရာမထေရ်သည်၊ မဒ္ဒါပိတဘာဝံ- နင်းချေစေအပ်သည်၏အဖြစ်ကို၊ ဥ တွာ- သိ၍၊ “အပက္ခိကော- အသင်းအပင်းမရှိသော၊ (ဝါ) ပရိတ်သတ် မရှိသော၊ ဝါဒေါ- အယူဝါဒပြိုင်ပွဲသည်၊ န သောဘတိ- မတင့်တယ်၊” ဣတိ- သို့၊ (စိန္တေတွာ- ကြံ၍)၊ သာဝတ္ထိ- သာဝတ္ထိမြို့တွင်းသို့၊ ပဝိသိတွာ- ဝင်၍၊ ဝီထိတော- လမ်းမတစ်ခုမှ၊ ဝီထိ- လမ်းမတစ်ခုသို့၊ ဝိစရန္တိ- လှည့်လည်လျက်၊ “သကျပုတ္တိယေဟိ- သာကီဝင်မင်းသားဖြစ်ကုန်သော၊ သမဏေဟိ- ရဟန်းတို့နှင့်၊ သဒ္ဓိ- အတူတကွ၊ မယံ- ငါ၏၊ ဝါဒံ- အယူဝါဒပြိုင်ပွဲကို၊ ပဿေယျာထ- ကြည့်ကြကုန်လော့၊” ဣတိ- သို့၊ ဥဇ္ဈေသေတွာ- ကြွေးကြော်၍၊ မဟာဇနပရိဝုတာ- များစွာသောလူအပေါင်းတို့ ခြံရံအပ်သည်၊ (ဟုတွာ)၊ အညတရသ္မိ- တစ်ပင်သော၊ ရုက္ခမူလေ- သစ်ပင်ရင်း၌၊ နိသိန္နံ- ထိုင်နေသော၊ ဓမ္မသေနာပတိ- တရားစစ်သူကြီးဖြစ်တော်မူသော အရှင်သာရိပုတ္တရာ အထံတော်သို့၊ ဥပသင်္ကမိတွာ- ချဉ်းကပ်၍၊ ပဋိသန္တာရံ- ပျဉ်းလောကဝတ် အစေ့အစပ်ပြုခြင်းကို၊ (ဝါ) ပျူပျူငါငါ ဆက်ဆံခြင်းကို၊ ကတွာ- ပြု၍၊ ဧကမန္တံ- သင့်တင့်လျောက်ပတ်သောအရပ်၌၊ ဌိတာ- တည်လျက်၊ “တုမေဟိ- အရှင်ဘုရားတို့သည်၊ မမ- ငါ၏၊ ဇမ္ဗူသာခါ- သပြေခက်ကို၊ မဒ္ဒါပိတာ ကိ- နင်းချေစေအပ်ပါသလော့” ဣတိ- သို့၊ ပုစ္ဆိ- မေးပြီ။ “အာမ- အိမ်း ဟုတ်၏၊ မယာ- ငါသည်၊ မဒ္ဒါပိတာ- နင်းချေစေအပ်ပြီ” ဣတိ- သို့၊ (ဓမ္မသေနာပတိ အာဟ)။ “ဧဝံ သန္တေ- ဤသို့ဖြစ်လတ်သော်၊ တုမေဟိ- အရှင်ဘုရားတို့နှင့်၊ သဒ္ဓိ- တကွ၊ မယံ- ငါ၏၊ ဝါဒေါ- အယူဝါဒ ပြိုင်ပွဲသည်၊ ဟောတု- ဖြစ်ပါစေလော့၊” ဣတိ- ဤသို့ (ကုဏ္ဍလကေသာ အာဟ)။ “ဘဒ္ဒေ- နှမ၊ (ဝါဒေါ- အယူဝါဒပြိုင်ပွဲသည်)၊ ဟောတု- ဖြစ်စေလော့၊” ဣတိ (ဓမ္မသေနာပတိ အာဟ)။ “ကဿ- အဘယ်သူ၏၊ ပုစ္ဆာ- အမေးသည်၊ (ဟောတု- ဖြစ်စေရအံ့နည်း)၊ ကဿ- အဘယ်သူ၏၊ ဝိဿဇ္ဇနာ- အဖြေသည်၊ (ဟောတု- ဖြစ်စေရအံ့နည်း)၊” ဣတိ (ကုဏ္ဍလကေသာ အာဟ)။ “ပုစ္ဆာ နာမ- အမေးတို့မည်သည်၊ အမှာကံ- ငါတို့အား၊ ပတ္တာ- ရောက်ကုန်၏၊ (ပန- သို့ပါသော်လည်း)၊ တံ- သင်သည်၊ ယံ- အကြင်အယူဝါဒကို၊ (ဇာနာသိ- သိ၏)၊ အတ္တနော- မိမိ၏၊ ဇာနနကံ- သိအပ်သော၊ (ဝါ) သိထားသော၊ (တံ- ထိုအယူဝါဒကို)၊ ပုစ္ဆ- ရှေးဦးစွာ မေးလေလော့၊” ဣတိ

(ဓမ္မဒေသနာပတိ အာဟ)။ သာ- ထိုကုဏ္ဍလကေသာပရိဗိုဇ်မသည်။ သဗ္ဗမေဝ- အလုံးစုံ သာလျှင်ဖြစ်သော၊ အတ္တနော- မိမိ၏၊ ဇာနနကံ- သိအပ်သော၊ (ဝါ) သိထားသော၊ ဝါဒ- အယူဝါဒကို၊ ပုစ္ဆိ-မေးပြီ။ ထေရော- အရှင်သာရိပုတ္တရာမထေရ်သည်။ တံ သဗ္ဗ- ထို အလုံးစုံသော မေးသမျှကို၊ ဝိဿဇ္ဇေသိ- ဖြေဆိုပြီ။ သာ- ထိုကုဏ္ဍလကေသာ ပရိဗိုဇ်မသည်။ ဥပရိ- အထက်၌၊ (ဝါ) ထို့ထက်အလွန်၊ ပုစ္ဆိတဗ္ဗ- မေးထိုက်သော အယူဝါဒကို၊ အဇာနန္တိ- မသိတော့သည်။ (ဟုတွာ)။ တုဏှိ- ဆိတ်ဆိတ်၊ အဟောသိ- ဖြစ်ပြီ။ အထ- ထိုအခါ၌၊ နံ- ထိုကုဏ္ဍလကေသာပရိဗိုဇ်မကို၊ ထေရော- အရှင် သာရိပုတ္တရာမထေရ်သည်။ “တယာ- သင်သည်။ ဗဟံ- များစွာ၊ ပုစ္ဆိတံ- မေးအပ်ပြီ၊ မယမ္ပိ- ငါတို့သည်လည်း၊ တံ- သင့်ကို၊ ဧကံ- တစ်ခုသော၊ ပဉ္စ- ပြဿနာကို၊ ပုစ္ဆာမ- မေးပါကုန်အံ့၊” ဣတိ- သို့၊ အာဟ- မိန့်တော်မူပြီ။ ဘန္တေ- အရှင်ဘုရား၊ ပုစ္ဆထ- မေးတော်မူပါကုန်၊ ဣတိ- သို့၊ (ကုဏ္ဍလကေသာ အာဟ)။ ထေရော-အရှင်သာရိပုတ္တရာမထေရ်သည်။ “ဧကံ နာမ- တစ်ခုသောတရား မည်သည်ကား၊ ကိ- အဘယ်နည်း၊” ဣတိ- သို့၊ ဣမံ ပဉ္စ- ဤပြဿနာကို၊ ပုစ္ဆိ- မေးတော်မူပြီ။ ကုဏ္ဍလကေသာ- သည်၊ အန္တိ- အဆုံးကို၊ နေဝ ပဿန္တိ- မမြင်သည်၊ ကောဋီ - ထိပ်ဆုံးကို၊ (ဝါ) အစကို၊ န ပဿန္တိ- မမြင်သည်၊ (ဟုတွာ)။ အန္ဓကာရံ- အမှိုက်တိုက်သို့၊ ပဝိဋ္ဌာ ဝိယ- ဝင်သောသူကဲ့သို့ ဟုတွာ-၍၊ “ဘန္တေ- အရှင်ဘုရား၊ အဟံ- သည်၊ န ဇာနာမိ- မသိပါ။” ဣတိ- သို့၊ အာဟ။ “တွံ-သင်သည်၊ ဧတ္တကမ္ပိ- ဤမျှ လောက်ကိုသော်မှလည်း၊ အဇာနန္တိ- မသိလတ်သော်၊ အညံ- အခြားတစ်ပါးသော ပုစ္ဆာကို၊ ကိ ဇာနိဿသိ- အဘယ်သို့လျှင် သိနိုင်လတံ့နည်း၊” ဣတိ- သို့၊ ဝတွာ- ၍၊ ဓမ္မ- တရားကို၊ ဒေသေသိ- ဟောတော်မူပြီ။ သာ- ထိုကုဏ္ဍလကေသာပရိဗိုဇ်မသည်၊ ထေရဿ- မထေရ်၏၊ ပါဒေသု- ခြေတို့၌၊ ပတိတွာ- ပျပ်ဝပ်၍၊ “ဘန္တေ- အရှင်ဘုရား၊ တုဗ္ဗေ- အရှင်ဘုရား တို့ကို၊ သရဏံ- ကိုးကွယ်ရာဟူ၍၊ ဂစ္ဆာမိ- ဆည်းကပ်ပါ၏၊” ဣတိ- သို့၊ အာဟ- ဆိုပြီ။ “ဘဒ္ဒေ- နှမ၊ တွံ- သင်သည်၊ မံ- ကို၊ သရဏံ- ကိုးကွယ်ရာဟူ၍၊ မာ ဂစ္ဆ- မဆည်းကပ်လင့်၊ သဒေဝကေ- နတ်နှင့်တကွသော၊ လောကေ- လောက၌၊ အဂ္ဂပုဂ္ဂလံ- အမြတ်ဆုံး ပုဂ္ဂိုလ် ဖြစ်တော်မူသော၊ ဘဂဝန္တံ ဧဝ- မြတ်စွာဘုရားကိုသာလျှင်၊ သရဏံ- ကိုးကွယ်ရာဟူ၍၊ ဂစ္ဆ- ဆည်းကပ်လေလော့၊” ဣတိ- (ထေရော အာဟ)။ “ဘန္တေ- အရှင်ဘုရား၊ ဧဝံ- ဤသို့၊ ကရိဿာမိ- ပြုပါအံ့၊” ဣတိ- သို့၊ (ဝတွာ- လျှောက်ထား၍)၊ သာ- ထိုကုဏ္ဍလ ကေသာပရိဗိုဇ်မသည်၊ သာယန္တသမယေ- ညချမ်းအခါ၌၊ ဓမ္မဒေသနာဝေလာယံ- တရားဟောသောအချိန်၌၊ သတ္ထု- မြတ်စွာဘုရား၏၊ သန္တိကံ- အထံတော်သို့၊ ဂန္ဓာ- ၍၊ ပဉ္စပတိဋ္ဌိတေန- ငါးပါးသောတည်ခြင်းဖြင့်၊ ဝန္တိတွာ- ရှိခိုး၍၊ ဧကမန္တံ- သင့်တင့်လျောက် ပတ်သောအရပ်၌၊ အဌာသိ- ရပ်ပြီ။ သတ္တာ- မြတ်စွာဘုရားသည်၊ တဿာ- ထိုကုဏ္ဍလ

ကေသာပရိဗိုဇ်မ၏။ ဉာဏပရိပါကံ- ဉာဏ်၏ရင့်ကျက်ခြင်းကို၊ ဥတ္တာ- သိတော်မူ၍၊
 “သဟဿမပိ စေ ဂါထာ။ ။ပ။ ယံ သုတ္တာ ဥပသမ္ပတိ”တိ- - - ဟူသော၊ ဣမံ ဂါထံ-
 ဤဂါထာကို၊ အာဟ- ဟောတော်မူပြီ။
 (ဂါထာအနက်)

“သဟဿမပိ- တစ်ထောင်လည်းဖြစ်သော၊ ဂါထာ- ဂါထာတို့သည်၊
 အနတ္ထပဒသံဟိတာ- အကျိုးစီးပွားမရှိသောပုဒ်တို့နှင့် စပ်ယှဉ်ကုန်သည်။ စေ
 ဟောန္တိ- အကယ်၍ဖြစ်ကုန်အံ့၊ (န သေယျော- မမြတ်)၊ ယံ ဂါထာပဒံ- အကြင်
 ဂါထာပုဒ်ကို၊ သုတ္တာ- နာရ၍၊ (ဝါ) နာရသောကြောင့်၊ ဥပသမ္ပတိ- ကိလေသာ
 ငြိမ်း၏။ ဧကံ- တစ်ပုဒ်သော၊ တံ ဂါထာပဒံ- ထိုဂါထာပုဒ်သည်၊ သေယျော-
 မြတ်၏။”

ဂါထာပရိယောသာနေ- ဂါထာ၏အဆုံး၌၊ ယထာဌိတာဝ- တည်မြဲတိုင်း
 သာလျှင်၊ ပဋိသမ္ဘိဒါဟိ- ပဋိသမ္ဘိဒါတို့နှင့်၊ သဟ- တကွ၊ အရဟတ္တံ- သို့ ပါပုဏိ- ရောက်ပြီ။
 တေန- ထို့ကြောင့်၊ အပဒါနေ- - ၌၊ “ပဒုမုတ္တရော နာမ ဇိနော။ ။ပ။ ကတံ ဗုဒ္ဓဿ
 သာသန”န္တိ- - -ဟူ၍၊ ဝုတ္တံ- ပြီ။

(အပဒါန်ပါဠိတော်အနက်) (နာ- ၁၀၆)

- “ဣတော- ဤကမ္ဘာမှ၊ သတသဟဿမိ ကပ္ပေ- ကမ္ဘာတစ်သိန်းထက်၌၊
 သဗ္ဗဓမ္မာန သဗ္ဗဓမ္မာနံ- ခပ်သိမ်းသောတရားတို့၏၊ ပါရဂူ- တစ်ဘက်ကမ်းသို့
 ရောက်တော်မူသော၊ ပဒုမုတ္တရော နာမ- ပဒုမုတ္တရမည်တော်မူသော၊ ဇိနော-
 မာရ်ငါးပါးကို အောင်တော်မူသော၊ နာယကော- မြတ်စွာဘုရားသည်၊ ဥပ္ပဇ္ဇိ-
 ပွင့်တော်မူပြီ။

- တဒါ- ထိုအခါ၌၊ အဟံ- သည်၊ ဟံသဝတိယံ- ဟံသဝတီနေပြည်တော်၌၊
 နာနာရတနပဇ္ဇောတေ- ထွန်းလင်းတောက်ပသော အမျိုးမျိုးသော ရတနာတို့
 ရှိသော၊ သေဌိကုလေ- သူဌေးမျိုး၌၊ ဇာတာ- မွေးဖွားသူသည်၊ မဟာသုခ-
 သမပ္ပိတာ- များစွာသော စည်းစိမ်ချမ်းသာတို့နှင့် ပြည့်စုံသူသည်၊ အဟံ- ဖြစ်ပြီ။

- တံ မဟာဝီရံ- ထိုပဒုမုတ္တရမြတ်စွာဘုရားကို၊ ဥပေတွာ- ဆည်းကပ်၍၊
 ဓမ္မဒေသနံ- တရားဒေသနာတော်ကို၊ အဿောသိ- ကြားနာရပြီ၊ တတော-
 ထိုအခါ၌၊ အဟံ- သည်၊ ဇာတပွသာဒါ- ဖြစ်သောကြည်ညိုခြင်းရှိသည်၊ (ဟုတ္တာ)၊
 ဇိနံ- မြတ်စွာဘုရားကို၊ သရဏံ- ကိုးကွယ်ရာဟူ၍၊ ဥပေသိ- ဆည်းကပ်ပြီ။

- တဒါ- ထိုအခါ၌၊ ပဒုမုတ္တရနာမကော- ပဒုမုတ္တရမည်တော်မူသော၊
 မဟာကာရုဏိကော- ကြီးမြတ်သောသနားခြင်းရှိတော်မူသော မြတ်စွာဘုရား

သည်။ သုဘံ- သုဘမည်သော၊ ဘိက္ခုနီ- ဘိက္ခုနီမကို၊ ခိပ္ပါဘိညာနံ- လျှင်မြန်သော အဘိညာဉ်ရှိကုန်သော ရဟန်းမိန်းမတို့တွင်၊ အဂ္ဂံ- အမြတ်ဆုံးတည်း။ ဣတိ- ဤသို့၊ ဌပေသိ- ထားတော်မူပြီ။

- တံ- ထိုမြတ်စွာဘုရားစကားတော်ကို၊ သုတ္တာ- ကြားရ၍၊ မုဒိတာ- ဝမ်းမြောက်သည်၊ ဟုတ္တာ- ဖြစ်၍၊ မဟေသိနော- မြတ်စွာဘုရားအား၊ ဒါနံ- အလှူကို၊ ဒတ္တာ- လှူ၍၊ ပါဒေ- ခြေတော်ရင်း၌၊ သိရသာ- ဦးခေါင်းဖြင့်၊ နိပစ္စ- ဝပ်၍၊ တံ ဌာနံ- ထိုခိပ္ပါဘိညာဇတဒဂ်ရာထူးကို၊ အဘိပတ္တယိ- ဆုတောင်းခဲ့ပြီ။

- မဟာဝီရော- မြတ်စွာဘုရားသည်၊ အနုမောဒိ- အနုမောဒနာပြုတော်မူပြီ (ကိ အနုမောဒိ)၊ ဘဒ္ဒေ- ချစ်သမီး၊ တေ တယာ- သင်သည်၊ ယံ- အကြင်အရာကို၊ အဘိပတ္တိတံ- တောင့်တအပ်၏။ တံ သဗ္ဗံ- ထိုအလုံးစုံသော တောင့်တအပ်သော အရာသည်၊ သမိဇ္ဈိဿတိ- ပြည့်စုံလတ်၊ သုခိနီ- ချမ်းသာခြင်းရှိသည်၊ နိဗ္ဗုတာ- အေးငြိမ်းသည်၊ ဟောဟိ- ဖြစ်လော့။

- ဣတော- ဤကမ္ဘာမှ၊ သတသဟဿေ ကပ္ပေ- ကမ္ဘာတစ်သိန်းထက်၌၊ ဩက္ကာက ကုလသမ္ဘဝေါ- တတိယဩက္ကာကမင်းမျိုး၌ဖြစ်သော၊ ဂေါတ္တေန- အနွယ်တော်အားဖြင့်၊ ဂေါတမော နာမ- ဂေါတမ မည်တော်မူသော၊ သတ္တာ- မြတ်စွာဘုရားသည်၊ လောကေ- လောက၌၊ ဘဝိဿတိ- ပွင့်တော်မူလတ္တံ့။

- တဿ- ထိုဂေါတမမြတ်စွာဘုရား၏၊ ဓမ္မေသု- တရားတို့၌၊ ဒါယာဒါ- အမွေခံသည်၊ ဩရသာ- ရင်၌ဖြစ်သည်၊ ဓမ္မနိဗ္ဗိတာ- တရားဖြင့် ဖန်ဆင်းအပ်သူသည်၊ (ဝါ) တရားဖြင့် မွေးဖွားလာသူသည်၊ ဟုတ္တာ- ဖြစ်၍၊ ဘဒ္ဒါကုဏ္ဍလ- ကေသာတိ- ဘဒ္ဒါကုဏ္ဍလကေသာ မည်သော၊ သတ္ထု- ဂေါတမ မြတ်စွာဘုရား၏၊ သာဝိကာ- တပည့်မသည်၊ ဟေဿတိ- ဖြစ်လတ္တံ့။ (ဣတိ အနုမောဒိ)။

- သုကတေန- ကောင်းစွာပြုအပ်သော၊ တေန ကမ္မေန စ- ထိုကောင်းမှုကံကြောင့်လည်းကောင်း၊ စေတနာပဏိဓီဟိ စ- စေတနာထက်သန်စွာ ဆုတောင်းခြင်းတို့ကြောင့်လည်းကောင်း၊ အဟံ- သည်၊ မာနသံ- လှူ၍ဖြစ်သော၊ ဒေဟံ- ခန္ဓာကိုယ်ကို၊ ဇဟိတွာ- စွန့်၍၊ တာဝတိံသံ- တာဝတိံသာနတ်ဘုံသို့၊ အဂစ္ဆိ- လားရောက်ခဲ့ရပြီ။

- အဟံ- သည်၊ တတော- ထိုတာဝတိံသာနတ်ဘုံမှ၊ စုတာ- စုတေလတ်သော်၊ ယာမံ- ယာမာနတ်ဘုံသို့၊ အဂံ- လားရောက်ရပြီ၊ တတော- ထိုယာမာနတ်ဘုံမှ (စုတာ- သော်)၊ တုသိတံ- တုသိတာနတ်ဘုံသို့၊ ဂတာ- လားရောက်ရပြီ၊ တတော စ- ထိုတုသိတာနတ်ဘုံမှလည်း၊ (စုတာ- သော်)၊ နိမ္မာနရတိ- နိမ္မာနရတိ

နတ်ဘုံသို့၊ ဂတာ- လားရောက်ရပြီ၊ တတော- ထိုနိမ္မာနရတိနတ်ဘုံမှ၊ (စုတာ- သော်)၊ ဝသဝတ္တိပုရ- ဝသဝတ္တိနတ်ဘုံသို့၊ (ဂတာ- လားရောက်ရပြီ။)

- တဿ ကမ္မဿ- ထိုကောင်းမှုကံ၏၊ ဝါဟဿ- အစွမ်းကြောင့်၊ ယတ္ထ ယတ္ထ- အကြင်အကြင် နတ်ပြည်၌၊ ဥပပဇ္ဇာမိ- ဖြစ်ရ၏၊ တတ္ထ တတ္ထေဝ- ထိုထို ဖြစ်ရာနတ်ပြည်၌သာလျှင်၊ ရာဇနံ- နတ်မင်းတို့၏၊ မဟေသိတ္တံ- မိဖုရား၏အဖြစ်ကို အကာရယံ- ပြုခဲ့ရပြီ။

- တတော- ထိုနတ်ပြည်မှ၊ စုတာ- စုတေလတ်သော်၊ မနုဿတ္ထေ- လူ၏ အဖြစ်၌၊ စက္ကဝတ္တိနံ- စကြာရတနာကိုလည်စေနိုင်ကုန်သော၊ ရာဇာနဉ္စ- စကြာ ဝတေးမင်းတို့၏လည်းကောင်း၊ မဏ္ဍလီနံ- တစ်ဝန်းတစ်လျားကို အစိုးရကုန်သော၊ ရာဇာနဉ္စ- ပဒေသရာဇ်မင်းတို့၏လည်းကောင်း၊ မဟေသိတ္တံ- မိဖုရား၏အဖြစ်ကို အကာရယံ- ပြုခဲ့ရပြီ။

- ဒေဝေသု စ- နတ်ပြည်တို့၌လည်းကောင်း၊ မနုဇေသု စ- လူ့ပြည်တို့၌ လည်းကောင်း၊ သမ္ပတ္တိ- စည်းစိမ် ချမ်းသာကို၊ အနုဘောတွာန- ခံစားပြီး၍၊ သဗ္ဗတ္ထ- ခပ်သိမ်းသော လူ့ပြည်နတ်ပြည်တို့၌၊ သုခိတာ- ချမ်းသာခြင်းသို့ ရောက်သည်၊ ဟုတွာ-၍၊ အနေကကပ္ပေသု- များစွာသောကမ္ဘာတို့၌၊ သံသရိ- ကျင်လည်ရပြီ။

(နာ- ၁၀၇) - ဣမမိ ဘဒ္ဒကေ ကပ္ပေ- ဤဘဒ္ဒကမ္ဘာ၌၊ ဝဒတံ ဝဒန္တာနံ- တရားဟော တတ်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့တွင်၊ ဝရော- အမြတ်ဆုံးဖြစ်တော်မူသော၊ ဂေါတ္ထေန- အနွယ်တော်အားဖြင့်၊ ကဿပေါ နာမ- ကဿပ မည်တော်မူသော၊ ဩဟုဗန္ဓု- ဩဟာမင်း၏ အဆွေတော်ဖြစ်တော်မူသော၊ မဟာယသော- များသောအခြံအရံ ရှိတော်မူသော မြတ်စွာဘုရားသည်၊ ဥပ္ပဇ္ဇိ- ပွင့်တော်မူပြီ။

- တဒါ- ထိုအခါ၌၊ ဗာရာဏသီပုရတ္ထမေ- ဗာရာဏသီပြည်မြတ်၌၊ မဟေသိဿ- မြတ်စွာဘုရား၏၊ ဥပဋ္ဌာကော- အလုပ်အကျွေးဖြစ်သော၊ နရိဿရော- လူတို့ကို အစိုးရသော၊ ကိကီ နာမ- ကိကီမည်သော၊ ကာသိရာဇာ- ကာသိမင်းသည်၊ အာသိ- ဖြစ်ပြီ။

- အဟံ- သည်၊ တဿ- ထိုကိကီမင်း၏၊ ဘိက္ခုဒါယိတိ- ဘိက္ခုဒါယိကာ ဟူ၍၊ ဝိဿုတာ- ထင်ရှားကျော်ကြားသော၊ စတုတ္ထာ- လေးယောက်မြောက် သော၊ ဓီတာ- သမီးတော်သည်၊ အာသိ- ဖြစ်ပြီ၊ ဇိနဂ္ဂဿ- မြတ်သော မြတ်စွာ ဘုရား၏၊ ဓမ္မံ- တရားတော်ကို၊ သုတွာ- နာရ၍ (ဝါ) နာရသောကြောင့်၊ ပဗ္ဗန္တံ- ရဟန်းအဖြစ်ကို၊ သမရောစယံ- ကောင်းစွာနှစ်သက်ပြီ၊ (ဝါ) ခွင့်တောင်းပြီ။

- တာတော- ခမည်းတော်ကိကိမင်းကြီးသည်၊ နော- တပည့်တော်တို့ကို၊
န အနုဇာနိ- ခွင့်မပြု၊ တဒါ- ထိုအခါ၌၊ အဂါရေဝ- နန်းတော်၌သာလျှင်၊ (ဝါ)
လူ့ဘောင်၌သာလျှင်၊ ရာဇကညာ- မင်းသမီးဖြစ်ကုန်သော၊ သုခေမိတာ-
ချမ်းသာသဖြင့် ကြီးပွားကုန်သော၊ ဗုဒ္ဓေါပဋ္ဌာနနိရတာ- မြတ်စွာဘုရားကို
ဆည်းကပ်ခြင်း၌ အမြဲမွေ့လျော်ကုန်သော၊ မုဒိတာ- ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ
ဖြစ်ကြကုန်သော၊ မယံ သတ္တ ဓိတရော- တပည့်တော်တို့ သမီးတော် ခုနစ်ပါး
တို့သည်၊ ဝိသဝဿသဟဿာနိ- အနှစ် နှစ်သောင်းတို့ပတ်လုံး၊ ကောမာရိ-
ဗြဟ္မစရိယံ- ကောမာရိဗြဟ္မစရိယအကျင့်ကို၊ (ဝါ) အပျိုစင် အမျိုးကောင်းသမီးတို့
ကျင့်သုံးအပ်သော မြတ်သောအကျင့်ကို၊ အတန္တိတာ- မပျင်းမရိကုန်သည်၊
(ဟုတွာ)၊ ဝိစရိမှ- ကျင့်ကြံနေထိုင်ခဲ့ကြကုန်ပြီ။
- သမဏီ- သမဏီမင်းသမီးလည်းကောင်း၊ သမဏဂုတ္တာ စ- သမဏဂုတ္တာ
မင်းသမီးလည်းကောင်း၊ ဘိက္ခုနီ- ဘိက္ခုနီမင်းသမီးလည်းကောင်း၊ ဘိက္ခုဒါယိကာ-
ဘိက္ခုဒါယိကာ မင်းသမီးလည်းကောင်း၊ ဓမ္မာ စေဝ- ဓမ္မာမင်းသမီးလည်းကောင်း၊
သုဓမ္မာ စ- သုဓမ္မာမင်းသမီးလည်းကောင်း၊ သတ္တမိ- ခုနစ်ယောက်မြောက်သော၊
သံဃဒါယိကာ- သံဃဒါယိကာမင်းသမီး လည်းကောင်းတည်း။
- တဒါ- ဂေါတမမြတ်စွာဘုရားပွင့်တော်မူရာထိုအခါ၌၊ ခေမာ- ခေမာထေရီ
လည်းကောင်း၊ ဥပ္ပလဝဏ္ဏာ စ- ဥပ္ပလဝဏ္ဏာထေရီလည်းကောင်း၊ ပဋ္ဌာစာရာ-
ပဋ္ဌာစာရာထေရီလည်းကောင်း၊ အဟဉ္စ- တပည့်တော် ဘဒ္ဒါ ကုဏ္ဍလကေသာ
ထေရီလည်းကောင်း၊ ကိသာဂေါတမီ- ကိသာဂေါတမီ ထေရီလည်းကောင်း၊
ဓမ္မဒိန္နာ- ဓမ္မဒိန္နာထေရီလည်းကောင်း၊ သတ္တမိ- ခုနစ်ယောက်မြောက်သော၊
ဝိသာခါ- ဝိသာခါ ဥပါသိကာမ၊ လည်းကောင်းတည်း။
- သုကတေဟိ- ကောင်းစွာပြုအပ်ကုန်သော၊ တေဟိ ကဓမ္မဟိ စ- ထို
ကောင်းမှုကံတို့ကြောင့်လည်းကောင်း၊ စေတနာပဏိဓိဟိ စ- စေတနာ
ထက်သန်စွာ ဆုတောင်းခြင်းတို့ကြောင့်လည်းကောင်း၊ အဟံ- သည်၊ မာနုသံ-
လူ၌ဖြစ်သော၊ ဒေဟံ- ခန္ဓာကိုယ်ကို၊ ဇဟိတွာ- စွန့်၍၊ တာဝတိံသံ- တာဝတိံသာ
နတ်ပြည်သို့၊ အဂစ္ဆိ- လားရောက်ခဲ့ရပြီ။
- ဣဒါနိ- ယခုအခါ၌၊ ပစ္ဆိမေ- နောက်ဆုံးဖြစ်သော၊ ဘဝေ စ- ဘဝ၌လည်း၊
ဝိရိဗ္ဗဇပုရုတ္တမေ- ရာဇဂြိုဟ်ပြည်မြတ်၌၊ ဖိတေ- စည်ပင်သော၊ သေဌိကုလေ-
သူဌေးမျိုး၌၊ ဇာတာ- ဖြစ်၏၊ ယဒါ- အကြင်အခါ၌၊ အဟံ- သည်၊ ယောဗ္ဗနေ-
ရွှေချင်စဖွယ် တင့်တယ်သောအရွယ်၌၊ ဌိတာ- တည်၏။

- အဟံ- သည်၊ စောရံ- သတ္တုကသူခိုးကို၊ ဝဇ္ဇိ- သတ်ခြင်းအကျိုးငှါ၊ နိယန္တံ- ဆောင်အပ်သည်ကို၊ ဒိသ္မာ- မြင်၍၊ တဟိ- ထိုသူခိုး၌၊ ရတ္တာ- တပ်မက်ခဲ့ပြီ၊ တတော- ထို့ကြောင့်၊ မေ- ဤ၊ ပိတာ- ဖခင်သည်၊ သဟဿေန- အသပြာ တစ်ထောင်ဖြင့်၊ တံ- ထိုခိုးသူကို၊ ဝဇာ- သတ်ခြင်းမှ၊ မောစယိတွာ- လွတ်စေ၍။
- တာတော- ဖခင်သည်၊ မမ- တပည့်တော်၏၊ မနံ- စိတ်ကို၊ ဝိဒိတွာန- သိ၍၊ မံ- ကို၊ တဿ- ထိုခိုးသူအား၊ အဒါသိ- ပေးပြီ၊ အဟံ- သည်၊ တဿ- ထိုခိုးသူအား၊ ဝိသဋ္ဌာ- လွတ်လွတ် ကျွတ်ကျွတ်၊ အတီဝ ဒယိတာ- အလွန် ချစ်သည်၊ ဟိတာ- အစီးအပွားကို ဆောင်သည်၊ အာသိ- ဖြစ်ပြီ။
- သော ဒိသော- ထိုခိုးသူသည်၊ မေ- တပည့်တော်၏၊ ဘူသနလောဘေန- တန်ဆာကို လိုချင်ခြင်းကြောင့်၊ ဗလိမဇ္ဈာသယော- ဗလိနတ်စာပူဇော်ခြင်းငှါ အလိုရှိ၏၊ (ဣတိ- သို့၊ ဝဇ္ဇေတွာ- လှည့်ပတ် ဖျားယောင်း၍)၊ စောရပ္ပပါတံ- ခိုးသူတို့ကို ပစ်ချရာဖြစ်သော၊ ပဗ္ဗတံ- တောင်သို့၊ နေတွာန- ဆောင်၍၊ မေ- ကို၊ ဝဇံ- သတ်ခြင်းကို၊ စေတယိ- လုံ့လပြုပြီ။
- တဒါ- ထိုအခါ၌၊ အဟံ- တပည့်တော်သည်၊ သတ္တုကံ- သတ္တုကသူခိုးကို၊ သုကတဉ္စလီ- ကောင်းစွာပြုအပ်သော လက်အုပ်ချီခြင်းရှိသည်၊ ဟုတွာ- ၍၊ ပဏမိတွာန- ရှိခိုး၍၊ အတ္တနော- မိမိ၏၊ ပါဏံ- အသက်ကို၊ ရက္ခန္တိ- စောင့်ရှောက် လိုသည်၊ (ဟုတွာ)၊ ဣဒံ ဝစနံ- ဤစကားကို၊ အဗြဝိ- တောင်းပန်ပြောဆိုပြီ။
- (နာ- ၁၁၈) - ဣဒံ သုဝဏ္ဏကေယူရံ- ဤရွှေလက်ကောက်ကိုလည်းကောင်း၊ ဗဟူ- များစွာကုန်သော၊ မုတ္တာ- ပုလဲတို့ကိုလည်းကောင်း၊ ဝေဠုရိယာ- ကြောင်မျက်ခွံ တို့ကိုလည်းကောင်း၊ သဗ္ဗံ- အလုံးစုံသောအဆင်တန်ဆာကို၊ ဟရဿု- ယူပါလော့၊ ဘဒ္ဒန္တေ- အရှင်သား၊ မံ စ- ငါ့ကိုလည်း၊ ဒါသိတိ- ကျွန်မဟူ၍၊ သာဝယ- ကြားစေ ပါလော့၊ (ဝါ) ပြောကြားပါလော့။ (ဣဒံ ဝစနံ- ဤစကားကို၊ အဗြဝိ- ပြီ)။
- ကလျာဏီ ကလျာဏီ- ကောင်းခြင်းငါးဖြာလက္ခဏာရှိသော အမျိုးသမီး၊ (တွံ- သည်)၊ ဩရောပယဿု- တန်ဆာကို ချွတ်လော့၊ ဗာဠံ- ပြင်းထန်စွာ၊ မာ ပရိဒေဝသိ- မမြည်တမ်းလင့်၊ အဟံ- ငါသည်၊ အဟန္တာ- မသတ်မှု၍၊ ခနံ- ဥစ္စာကို၊ အာဘတံ- ဆောင်ယူအပ်သည်ကို၊ န စ အဘိဇာနာမိ- မသိစဖူး။ (ဣတိ- ဤသို့ စောရော- သည်၊ အာဟ- ပြီ)။
- ယတော- အကြင်အခါမှ စ၍၊ အတ္တာနံ- မိမိကိုယ်ကို၊ သရာမိ- သိ၏၊ ယတော- အကြင်အခါမှ စ၍၊ ဝိညုတံ- သိနားလည်သည်၏အဖြစ်သို့၊ ပတ္တော- ရောက်သည်၊ အသ္မိ- ဖြစ်၏။ တတော- ထိုသိနားလည်သောအခါမှစ၍၊ အဟံ-

ငါသည်၊ တယာ- သင့်ထက်၊ (ဝါ) သင်မှ၊ အည- အခြားသော၊ ပိယတရံ- အထူးသဖြင့် ချစ်အပ်သူကို၊ (ဝါ) အချစ်ဆုံးကို၊ န စ အဘိဇာနာမိ- မသိစဖူး။

- ဧဟိ- လာပါလော့၊ တံ- သင့်ကို၊ ပဒက္ခိဏံ- မြတ်မြတ်နိုးနိုး၊ ကတ္တာန- ပြု၍၊ တံ- သင့်ကို၊ ဥပဂူဟိသံ- ပွေ့ဖက်ပါအံ့၊ (ဝါ) ပွေ့ဖက်ပါရစေ၊ ဣဒါနိ- ယခုအခါ၌၊ မမ စ- ငါ၏လည်းကောင်း၊ တုယုဉ္စ- သင်၏လည်းကောင်း၊ သင်မော- တွေ့ဆုံခြင်းသည်၊ (ဝါ) ဆုံဆည်းခြင်းသည်၊ ပုန- တဖန်၊ (ဝါ) နောက်ထပ်၊ န စ အတ္ထိ- မရှိတော့သည်သာလျှင်တည်း။

- သဗ္ဗေသု- ခပ်သိမ်းကုန်သော၊ ဌာနေသု- အရာတို့၌၊ ပုရိသော ဟိ ပုရိသော ဧဝ- ယောက်ျားသည်သာလျှင်၊ ပဏ္ဍိတော- ပညာရှိသည်၊ န ဟောတိ- မဟုတ်၊ တတ္ထ တတ္ထ- ထိုထိုအရာ၌၊ ဝိစက္ခဏာ- ဆင်ခြင်နိုင်သော၊ ဣတ္ထိပိ- မိန်းမသည်လည်း၊ ပဏ္ဍိတာ- ပညာရှိသည်၊ ဟောတိ- ဖြစ်၏။

- သဗ္ဗေသု- ခပ်သိမ်းကုန်သော၊ ဌာနေသု- အရာတို့၌၊ ပုရိသော ဟိ ပုရိသော ဧဝ- ယောက်ျားသည်သာလျှင်၊ ပဏ္ဍိတော- ပညာရှိသည်၊ န ဟောတိ- မဟုတ်၊ လဟံ- လျင်မြန်စွာ၊ အတ္ထဝိစိန္တိကာ- အကြောင်းအကျိုးကို ဆင်ခြင်ခြင်းငှါ စွမ်းနိုင်သော ပညာရှိသော၊ ဣတ္ထိပိ- မိန်းမသည်လည်း၊ ပဏ္ဍိတာ- ပညာရှိသည်၊ ဟောတိ- ဖြစ်၏။

- ဝတ- စင်စစ်၊ လဟုဉ္စ- လျင်စွာလည်း၊ ခိပ္ပဉ္စ- မြန်စွာလည်း၊ နိကဋ္ဌေ- သေခါနီးကာလ၌၊ သမစေတယိ- လုံ့လပြုပြီ၊ ဥဏ္ဏာ- သိုးမွေးသည်၊ မိဝံ- သိုးကို၊ ဝတေိ ယထာ- သတ်သကဲ့သို့၊ ဧဝံ- ဤအတူ၊ တဒါ- ထိုအခါ၌၊ အဟံ- သည်၊ သတ္တုကံ- သတ္တုကနိုးသူကို၊ ဝဇိ- သတ်ခဲ့ပြီ။

- ယော စ- အကြင်သူသည်ကား၊ ဥပ္ပတိတံ- မိမိအပေါ်ကျရောက် လတ်သော၊ အတ္ထံ- အခြေအနေကို၊ ခိပ္ပံ- လျင်မြန်စွာ၊ န အနုဗုဇ္ဈတိ- လျော်စွာ မသိ၊ မန္တမတိ- နဲ့သောပညာရှိသော၊ သော- ထိုသူကို၊ ဟညတေ- သတ်အပ်၏။ (ကိမိဝ- ဥပမာအဘယ်ကဲ့သို့နည်း)၊ စောရော- ခိုးသူကို၊ ဝိရိဂဗ္ဘရေ- တောင်ဝှမ်း၌၊ ဟညတေ ဣဝ- သတ်အပ်သကဲ့သို့တည်း။

- ယော စ- အကြင်သူသည်ကား၊ ဥပ္ပတိတံ- မိမိအပေါ်ကျရောက် လတ်သော၊ အတ္ထံ- အခြေအနေကို၊ ခိပ္ပမေဝ- လျင်မြန်စွာသာလျှင်၊ နိဗောဓတိ- သိ၏၊ သော- ထိုသူသည်၊ သတ္တုသမ္မာဓာ- ရန်သူဟူသော အကျပ်အတည်းမှ၊ မုစ္စတေ- လွတ်၏၊ (ကိမိဝ- ဥပမာ အဘယ်ကဲ့သို့နည်း)၊ တဒါ- ထိုအခါ၌၊ အဟံ- သည်၊ သတ္တုကာ- သတ္တုကနိုးသူမှ၊ မုစ္စတေ ယထာ- လွတ်သကဲ့သို့တည်း။

- တဒါ- ထိုအခါ၌၊ အဟံ- သည်၊ သတ္တုကံ- သတ္တုကခိုးသူကို၊ ဂိရိဒုဂ္ဂမိ- တောင်ချောက်၌၊ ပါတယိတွာန- တွန်းချ၍၊ သေတဝတ္ထာနံ- ဖြူသောအဝတ်ကို ဝတ်ကုန်သော ပရိဗိုဇ်ရဟန်းမတို့၏၊ သန္တိကံ- အထံသို့၊ ဥပေတွာ- ဆည်းကပ်၍၊ အဟံ- သည်၊ ပဗ္ဗဇိ- ပရိဗိုဇ်ရဟန်းပြုပြီ။
- တဒါ- ထိုအခါ၌၊ မေ- တပည့်တော်၏၊ ကေသေ- ဆံပင်တို့ကို၊ သဏ္ဍာသေန စ- မွေးညှပ်ဖြင့်လည်း၊ သဗ္ဗသော- အကြွင်းမဲ့၊ လုနွိတွာ- နုတ်၍၊ ပဗ္ဗဇိတွာန- ပရိဗိုဇ်ရဟန်းပြု၍၊ သမယံ- ပရိဗိုဇ်တို့၏ အယူကို၊ နိရန္တရံ- မပြတ်၊ အာစိက္ခိသု- ပြောကြားကြကုန်ပြီ။
- တတော- ထိုအခါ၌၊ တံ- ထိုပရိဗိုဇ်တို့၏အယူကို၊ ဥဂ္ဂဟေတွာ- သင်ယူ၍၊ အဟံ- သည်၊ ဧကိကာ- တစ်ယောက်ထီးတည်း၊ နိသီဒိတွာန- ထိုင်နေ၍၊ တံ သမယံ- ထိုပရိဗိုဇ်တို့၏အယူကို၊ ဝိစိန္တေသိ- အထူးသဖြင့် တွေးတောဆင်ခြင်ပြီး သုဝါနော- ခွေးသည်၊ ဆိန္နံ- ပြတ်သော၊ မာနသံ- လူ၏ဥစ္စာဖြစ်သော၊ ကရံ- လက်ကို၊ ဂယု- ချဲ့ခဲ့၍၊ မေ- ၏၊ သမိပေ- အနီး၌၊ ပါတယိတွာ- ကျစေ၍၊ (ဝါ) ချဲ့ခဲ့၍၊ အပက္ကမိ- ဖဲသွားပြီ၊ ပုဠဝါကုလံ- ပိုးလောက်တို့ဖြင့် ရောပြွမ်းသော၊ တံ ဟတ္ထံ- ထိုလက်ကို၊ ဒိသွာ- မြင်၍၊ နိမိတ္တံ- ပုဠဝကသညာကို၊ အလဘိ- ရပြီ။
- (အ- ၁၁၉) - တတော- ထိုအခါ၌၊ ဥဌာယ- ထ၍၊ သံဝိဂ္ဂါ- ထိတ်လန့်သည်၊ ဟုတွာ- ၍၊ သဟဓမ္မိကေ- သီတင်းသုံးဖော်တို့ကို၊ အပုစ္ဆိ- မေးပြီ၊ တေ- ထိုသီတင်းသုံးဖော် ပရိဗိုဇ်မတို့သည်၊ “တံ အတ္ထံ- ထိုအကြောင်းကို၊ သကျဘိက္ခဝေါ- သာကီဝင် မင်းသားရဟန်းတို့သည်၊ ဝိဇာနန္တိ- သိကုန်၏၊” ဣတိ- ဤသို့၊ အဝေါစုံ- ပြောဆိုကြကုန်ပြီ။
- သာဟံ- ထိုတပည့်တော်သည်၊ တမတ္ထံ- ထိုအကြောင်းကို၊ ဗုဒ္ဓသာဝကေ- မြတ်စွာဘုရား၏ တပည့်သားရဟန်းတို့သို့၊ ဥပေတွာ- ချဉ်းကပ်၍၊ ပုစ္ဆိဿံ- မေးပြီ၊ တေ- ထိုရဟန်းတို့သည်၊ မံ- တပည့်တော်ကို၊ အာဒါယ- ခေါ်၍၊ ဗုဒ္ဓသေဌဿ- မြတ်စွာဘုရား၏၊ သန္တိကံ- အထံတော်သို့၊ ဂစ္ဆိသု- သွားကြကုန်ပြီ။
- သော နာယကော- ထိုမြတ်စွာဘုရားသည်၊ ခန္ဓာယတနဓာတုယော- ခန္ဓာ၊ အာယတန၊ ဓာတ်တို့ကို၊ အသုဘာနိစ္စဒုက္ခာတိ- အသုဘ၊ အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ ဟူ၍လည်းကောင်း၊ အနတ္တာတိ စ- အနတ္တ ဟူ၍လည်းကောင်း၊ (ဝိဘင်္ဂိတွာ- ဝေဘန်၍)၊ မေ- အား၊ ဓမ္မံ- တရားတော်ကို၊ အဒေသေသိ- ဟောတော်မူပြီ။
- တဿ- ထိုမြတ်စွာဘုရား၏၊ ဓမ္မံ- တရားတော်ကို၊ သုဏိတွာ- နာရ၍၊ အဟံ- သည်၊ ဓမ္မစက္ခု- ဓမ္မစက္ခုကို၊ (ဝါ) သောတာပတ္တိမဂ်ဉာဏ်ကို၊ ဝိသောဓယံ-

သုတ်သင်ခဲ့ပြီ၊ တတော-ထိုအခါ၌၊ ဝိညာတသဒ္ဓမ္မာ-သိအပ်ပြီးသော သူတော်
ကောင်း တရားရှိသည်၊ (ဟုတွာ)၊ ပဗ္ဗဇ္ဇ- ရှင်အဖြစ်ကိုလည်းကောင်း၊ ဥပသမ္ပဒဇ္ဇ-
မြင့်မြတ်သော ရဟန်းအဖြစ်ကိုလည်းကောင်း၊ အာယာစိတော- တောင်းပန်အပ်ပြီ။

- တဒါ- ထိုအခါ၌၊ နာယကော- မြတ်စွာဘုရားသည်၊ 'ဘဒ္ဒေ- ချစ်သမီး
ဘဒ္ဒါ၊ (တံ- သင်သည်)၊ ဧဟိ- လာလော့၊' ဣတိ- ဤသို့၊ အာဟ- မိန့်တော်မူပြီ၊
တဒါ- ထိုအခါ၌၊ အဟံ- တပည့်တော်သည်၊ ဥပသမ္ပန္နာ- ရဟန်းဖြစ်ပြီးသည်၊
(ဟုတွာ)၊ ပရိတ္တံ- အနည်းငယ်သော၊ တောယံ- ခြေဆေးရေကို၊ အဒ္ဓသံ- မြင်ပြီ။

- အဟံ- သည်၊ ပါဒပက္ခာလနေန- ခြေတို့ကို ဆေးခြင်းဖြင့်၊ သဥဒယဗ္ဗယံ-
ဖြစ်ခြင်းပျက်ခြင်းနှင့် တကွဖြစ်သော ခြေဆေးရေကို၊ ဥ တွာ- သိ၍၊ တဒါ-
ထိုအခါ၌၊ သဗ္ဗေပိ- အလုံးစုံလည်း ဖြစ်ကုန်သော၊ သင်္ခါရေ- သင်္ခါရတို့ကို၊ တထာ-
ထိုခြေဆေးရေအတူ၊ ဤဒိသံ- ဤသို့သဘောရှိသော အဖြစ်အပျက်ကို၊ စိန္တယိ-
ဆင်ခြင်ခဲ့ပြီ။

- တတော- ထိုအခါ၌၊ မေ- ၏၊ စိတ္တံ- စိတ်သည်၊ သဗ္ဗသော- အချင်း
ခပ်သိမ်း၊ အနုပါဒါယ- တစ်စုံတစ်ခုသောအာရုံကို မစွဲလမ်းမူ၍၊ ဝိမုစ္စိ- ကိလေသာ
တို့မှ လွတ်ပြီ၊ တဒါ- ထိုအခါ၌၊ ဇိနော- မြတ်စွာဘုရားသည်၊ မေ- တပည့်တော်
အား၊ ခိပ္ပာဘိညာနံ- လျင်သော အဘိညာဉ်ရှိကုန်သော ဘိက္ခုနီမတို့တွင်၊ အဂ္ဂံ-
အမြတ်ဆုံးဟူ၍၊ ပညာပယိ- ပညတ်တော်မူပြီ။

- (အဟံ)၊ ဣဒ္ဓိသု စ- တန်ခိုးအရာတို့၌လည်းကောင်း၊ ဒိဗ္ဗာယ သောတ-
ဓာတုယာ- ဒိဗ္ဗသောတ အဘိညာဉ်၌လည်းကောင်း၊ ဝသီ- အစွမ်းသတ္တိရှိသူသည်၊
(ဝါ) ဝသီဘော်မြောက် လေ့လာပြီးသူသည်၊ ဟောမိ- ဖြစ်၏၊ ပရစိတ္တာနိ-
သူတစ်ပါးစိတ်တို့ကို၊ ဇာနာမိ- သိ၏၊ သတ္ထုသာသနကာရိကာ- ဘုရားရှင်၏
အဆုံးအမတော်အတိုင်း လိုက်နာပြုကျင့်လေ့ရှိ၏။

- (အဟံ)၊ ပုဗ္ဗေနိဝါသံ- ရှေ့၌နေအပ်ဖူးသောခန္ဓာအစဉ်ကို၊ ဇာနာမိ- သိ၏၊
(မယာ- သည်)၊ ဒိဗ္ဗစက္ခု- ဒိဗ္ဗစက္ခုအဘိညာဉ်ကို၊ ဝိသောမိတံ- သန့်ရှင်းစင်ကြယ်
စေအပ်ပြီ၊ (အဟံ- သည်)၊ သဗ္ဗေ- ခပ်သိမ်းကုန်သော၊ အာသဝေ- အာသဝတရား
တို့ကို၊ ခေပေတွာ- ကုန်စေ၍၊ ဝိသုဒ္ဓါ- စင်ကြယ်သည်၊ သုနိဗ္ဗလာ- အညစ်အကြေး
မရှိသည်၊ အာသိ- ဖြစ်ပြီ။

- မယာ- သည်၊ သတ္တာ- မြတ်စွာဘုရားကို၊ ပရိစိဏ္ဍော- ပြုစုလုပ်ကျွေး
အပ်ပြီ၊ ဗုဒ္ဓဿ- ၏၊ သာသနံ- အဆုံးအမ သာသနာတော်ကို၊ ကတံ- လိုက်နာ
ပြုကျင့်အပ်ပြီ၊ ဂရုကော- လေးလံသော၊ ဘာရော- ခန္ဓာဝန်ကို၊ ဩဟိတော-

ချအပ်ပြီ၊ ဘဝနေတ္တိ- ဘဝသို့ဆောင်တတ်သော တဏှာကို၊ သမူဟတာ- ပယ်နှုတ်အပ်ပြီ။

- ယဿ- အကြင်သံယောဇဉ်ကုန်ကြောင်းအရဟတ္တဖိုလ်၏၊ အတ္ထာယ- အကျိုးငှါ၊ အဂါရသ္မာ- အိမ်ရာတည်ထောင်လှူဘောင်မှ၊ (နိက္ခမိတွာ- ထွက်၍)၊ အနဂါရိယံ- အိမ်ရာမထောင် ရဟန်းဘောင်သို့၊ ပဗ္ဗဇိတာ- ဝင်ရောက်ခဲ့ပြီ၊ မေမယာ- တပည့်တော်သည်၊ သဗ္ဗသံယောဇနက္ခယော- အလုံးစုံသော သံယောဇဉ်တို့၏ ကုန်ကြောင်းဖြစ်သော၊ သော အတ္ထော- ထိုအရဟတ္တဖိုလ်အကျိုးသို့၊ အနုပ္ပတ္တော- အစဉ်ရောက်အပ်ပြီ။

- ဗုဒ္ဓသေဋ္ဌဿ- မြတ်စွာဘုရား၏၊ သာသနေ- သာသနာတော်၌၊ အတ္ထဓမ္မနိရုတ္တိသု စ- အတ္ထပဋိသမ္ဘိဒါ၊ ဓမ္မပဋိသမ္ဘိဒါ၊ နိရုတ္တိပဋိသမ္ဘိဒါ တို့၌လည်းကောင်း၊ တထေဝ- ထို့အတူသာလျှင်၊ ပဋိဘာနေ စ- ပဋိဘာနပဋိသမ္ဘိဒါ၌လည်းကောင်း၊ မေ- တပည့်တော်၏၊ ဉာဏံ- ဉာဏ်သည်၊ ဝိမလံ- အညစ်အကြေးကင်းသည်၊ သုန္ဒံ- စင်ကြယ်သည်၊ အဟောသိ- ဖြစ်ပြီ။

ကိလေသာ ဈာဝိတာ မယံ။ ပ ။ ကတံ ဗုဒ္ဓဿ သာသနံ”န္တိ။

ပန- ဆက်ဦးအံ့၊ အရဟတ္တံ- သို့၊ ပတ္တာ- ရောက်လတ်သော်၊ တာဝဒေဝ- ထိုခဏ၌သာလျှင်၊ ပဗ္ဗန္တံ- ရဟန်းအဖြစ်ကို၊ ယာစိ- တောင်းပန်ပြီ။ သတ္တာ- သည်၊ တဿာ- ထိုကုဏ္ဍလကေသီအား၊ ပဗ္ဗန္တံ- ရဟန်းအဖြစ်ကို၊ အနုဇာနိ- ခွင့်ပြုတော်မူပြီ။ သာ- ထိုကုဏ္ဍလကေသီသည်၊ ဘိက္ခုနုပဿယံ- ဘိက္ခုနီမကျောင်းသို့၊ ဂန္ဓာန- သွား၍၊ ပဗ္ဗဇိတွာ- ရဟန်းပြု၍၊ ဖလသုခေန စ- ဖိုလ်ချမ်းသာဖြင့်လည်းကောင်း၊ နိဗ္ဗာနသုခေန စ- နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာဖြင့်လည်းကောင်း၊ ဝိတိနာမေန္တိ- အချိန်ကို ကုန်လွန်စေလျက်၊ အတ္တနော- မိမိ၏၊ ပဋိပတ္တိံ- အကျင့်ပဋိပတ်ကို၊ ပစ္စဝေက္ခိတွာ- ဆင်ခြင်၍၊ ဥဒါနဝသေန- ဥဒါန်း၏ အစွမ်းဖြင့်၊ “လူနကေသီ ပဏ်ဓဇီ ။ပ။ ဝိပ္ပမုတ္တာယ သဗ္ဗဂန္ဓေဟိ”တိ- - - ဟူကုန်သော၊ ဣမာ ဂါထာ- ဤဂါထာတို့ကို၊ အဘာသိ- ရွတ်ဆိုတော်မူပြီ။”

(နာ- ၁၁၀) (ဂါထာအနက်)

၁၀၇။ “အဟံ- သည်၊ ပုရေ- ရှေးအခါ၌၊ လူနကေသီ- နုတ်အပ်ကုန်သော ဆံပင်တို့ရှိသော၊ ပဏ်ဓဇီ- သွားမတိုက်ခြင်းကြောင့် သွားချေးကို ဆောင်သော၊ ဧကသာဋီ- တစ်ထည်တည်းသော အဝတ်ရှိသော၊ (ဝါ) တစ်ထည်တည်းသော

၁။ ကုဏ္ဍလကေသီထေရ်မည် ဤအဋ္ဌကထာ “ အရဟတ္တံ ပန ပတ္တာ တာဝဒေဝ ပဗ္ဗန္တံ ယာစိ” အလို - ရဟန္တာဖြစ်ပြီးမှ ရဟန်းပြုသည်၊ အပဒါနိပါဠိတော် “တဒါဟံ ဥပသဗ္ဗန္တာ- - ။ပ။ အနုပါဒါယ သဗ္ဗသော” အလို - ရဟန်းဖြစ်ပြီးမှ ရဟန္တာဖြစ်သည်။

အဝတ်ကိုဝတ်သော၊ (နိဂဏ္ဌီ- နိဂဏ္ဌီပရိဗိုဇ်မသည်၊ ဟုတွာ- ဤ) စရိ- လှည့်လည်ခဲ့ပြီ၊ အဝဇ္ဇေ- အပြစ်မရှိသောအမှု၌၊ ဝဇ္ဇမတိနိ- အပြစ်ရှိ၏ဟု အမှတ်ရှိ၏၊ ဝဇ္ဇေ စ- အပြစ်ရှိသော အမှု၌ကား၊ အဝဇ္ဇဒဿိနိ- အပြစ်မရှိဟု အယူရှိ၏။

၁၀၈။ ဒိဝါဝိဟာရာ- နေ့သန့်ရာအရပ်မှ၊ နိက္ခမ္မ- ထွက်၍၊ ဂိဇ္ဈကုဋေမိ ပဗ္ဗတေ- ဂိဇ္ဈကုဋေတောင်၌၊ ဘိက္ခုသံဃပုရက္ခတံ- ရဟန်းအပေါင်းတို့သည် ရှေ့သွားပြုအပ်သော၊ ဝိရဇံ- ကိလေသာမြူကင်းသော၊ ဗုဒ္ဓံ- မြတ်စွာဘုရားကို၊ အဒ္ဓသံ- ဖူးမြင်ရပြီ။

၁၀၉။ ဇာဏံ- ဒူးနှစ်ဖက်ကို၊ နိဟစ္စ- ထောက်၍၊ ဝန္တိတွာ- ရှိခိုး၍၊ သမ္ပါခါ- မြတ်စွာဘုရား မျက်မှောက်တော်၌၊ အဉ္စလိ- လက်အုပ်ချီခြင်းကို၊ အဟံ- သည်၊ အကံ- ပြုပြီ၊ 'ဘဒ္ဒေ- ချစ်သမီး ဘဒ္ဒါ၊ ဧဟိ- လာလော့၊' ဣတိ- ဤသို့၊ မံ- ကို၊ အဝစ- မိန့်တော်မူပြီ၊ သာ- ထို 'ဧဟိ ဘဒ္ဒေ' ဟူသော အာဏာတော်သည်၊ မေတပည့်တော်၏၊ ဥပသမ္ပဒါ- ရဟန်းဖြစ်ကြောင်းသည်၊ အာသိ- ဖြစ်ပြီ။

၁၁၀။ (မယာ- သည်)၊ အင်္ဂါ စ- အင်္ဂါတိုင်းတို့သို့လည်းကောင်း၊ မဂဓာ စ- မဂဓတိုင်းတို့သို့လည်းကောင်း၊ ဝဇ္ဇီ စ- ဝဇ္ဇီတိုင်းတို့သို့လည်းကောင်း၊ ကာသိ စ- ကာသိတိုင်းတို့သို့လည်းကောင်း၊ ကောသလာ စ- ကောသလတိုင်းတို့သို့လည်းကောင်း၊ စိန္တာ- သွားလာအပ်ဖူးကုန်ပြီ၊ (တေသုယေဝ- ထိုတိုင်းတို့၌ပင်)၊ အဟံ- သည်၊ အနဏာ- ကြွေးမြီမရှိသည်၊ (ဟုတွာ)၊ ပဏ္ဏာသဝဿာနိ- အနှစ်ငါးဆယ်တို့ပတ်လုံး၊ ရဋ္ဌပိဏ္ဍံ- တိုင်းသားပြည်သူတို့၏ ဆွမ်းကို၊ အဘူဉ္စိ- စားခဲ့ပြီ။

၁၁၁။ ယော- အကြင်ဥပါသကာသည်၊ သဗ္ဗဂန္ထေဟိ- အလုံးစုံသောဂန္ထလေးပါးတို့မှ၊ ဝိပ္ပမုတ္တာယ- လွတ်သော၊ ဘဒ္ဒါယ- ဘဒ္ဒါထေရီမအား၊ စီဝရံ- သင်္ကန်းကို၊ အဒါသိ- ပေးလှူပြီ၊ အယံ ဥပါသကော- ဤဥပါသကာသည်၊ သပညော ဝတ- ပညာရှိပါပေစွ၊ ဗဟံ- များစွာသော၊ ပုညဉ္စ- ကောင်းမှုကိုလည်း၊ ပသဝိ ဝတ- ပွားစေပြီတကား။

၁၀၇။ တတ္ထ- ထိုဂါထာတို့၌၊ လူနကေသီတိ- - - ဟူသည်ကား၊ မယံ- တပည့်တော်၏၊ ကေသာ- ဆံပင်တို့ကို၊ လူနာ လုဉ္စိတာ- နုတ်အပ်ကုန်သည်၊ (ဟောန္တိ- ကုန်၏)၊ ဣတိ တသွာ- ထို့ကြောင့်၊ လူနကေသီ- လူနကေသီမည်၏၊ နိဂဏ္ဌေသု- နိဂဏ္ဌပရိဗိုဇ်တို့၌၊ ပဗ္ဗဇ္ဇာယ- ရဟန်းပြုခြင်းငှါ၊ တာလဌိနာ- ထန်းသီးစေ့ဖြင့်၊ လုဉ္စိတကေသာ-

၁။ ဤ၌ ဧဟိဘိက္ခုဥပသမ္ပဒါနှင့် ဧဟိဇာဏံတို့သော “ဧဟိ ဘဒ္ဒေ” ဟူသောစကားကို တွေ့ရသည်။ ဧဟိဘိက္ခု ဥပသမ္ပဒါသည် ရဟန်းတော်များအတွက်သာဖြစ်သည်။ ဤ၌ “ဧဟိ ဘဒ္ဒေ” ဟူသောစကားသည် ရဟန်းဝတ်ရန် ခွင့်ပြုချက်ပေးခြင်းမျှသာ ဖြစ်သည်။ အဋ္ဌကထာစာမျက်နှာ ၁၁၁ (နိဿယ ၂၄၁) နှင့် တိုက်ဆိုင်ကြည့်နိုင်သည်။ ဤအဋ္ဌကထာစာမူ စာမျက်နှာ- ၃၀၂၊ ၃၀၃ တို့၌လည်း ကြည့်ပါ။

ပယ်နုတ်အပ်ပြီးသော ဆံပင်ရှိ၏။ တံ- ထိုအကြောင်းကို၊ သန္ဓာယ- ရည်ရွယ်၍၊ ဝဒတိ- ဆို၏။ ပက်ခရီတိ- - - ကား၊ ဒန္တကဋ္ဌဿ- ဒန်ပူကို၊ အခါဒနေန- မခဲစားခြင်းကြောင့်၊ (ဝါ) သွားမတိုက်ခြင်းကြောင့်၊ ဒန္တေသု- သွားတို့၌၊ မလပက်ဓာရဏတော- သွားချေးကို ဆောင်ခြင်းကြောင့်၊ ပက်ခရီ- ပက်ခရီမည်၏။ ဧကသာဋ္ဌိတိ- - - ကား၊ နိဂဏ္ဌာစာရိတ္တ- ဝသေန- နိဂဏ္ဌာတို့၏၊ အကျင့်၏အစွမ်းဖြင့်၊ ဧကသာဋ္ဌိကာ- တစ်ထည်တည်းသော အဝတ် ရှိသော။ (နိဂဏ္ဌိ-စပ်)၊ ပုရေ စရိန္တိ- - - ကား၊ ပုဗ္ဗေ- ရှေး၌၊ နိဂဏ္ဌိ- နိဂဏ္ဌိပရိဗိုဇ်မသည်၊ ဟုတွာ- ၍၊ ဧဝံ- ဤသို့၊ ဝိစရိ- လှည့်လည်ခဲ့ပြီ။ အဝဇ္ဇေ ဝဇ္ဇမတိနီတိ- - ကား၊ နာန္တောဒန- ဒန္တကဋ္ဌခါဒနာဒိကေ- ရေချိုးခြင်း၊ အဝတ်ဝတ်ခြင်း၊ သွားတိုက်ခြင်းအစရှိသော၊ အနဝဇ္ဇေ- အပြစ်မရှိသော အမှု၌၊ သာဝဇ္ဇသညိ- အပြစ်ရှိ၏ဟု အမှတ်ရှိ၏။ ဝဇ္ဇေ စာဝဇ္ဇဒဿိနီတိ- - - ကား၊ မာနမက္ခပလာသဝိပလ္လာသာဒိကေ- မာန်မူခြင်း၊ ကျေးဇူးကို ချေဖျက်ခြင်း၊ အပြိုင်ပြုခြင်း၊ ဖောက်ပြန်ခြင်းအစရှိသော၊ သာဝဇ္ဇေ- အပြစ်ရှိသည်၌၊ အနဝဇ္ဇဒိဋ္ဌိ- အပြစ်မရှိဟု အယူရှိ၏။

၁၀၈။ ဒိဝါဝိဟာရာ နိက္ခမ္မာတိ- - - ကား၊ အတ္တနော- မိမိ၏၊ ဒိဝါဝိဟာရ- ဌာနတော- နေနေရာ အရပ်မှ၊ နိက္ခမိတွာ- ထွက်၍။ အယမိ- ဤနိဂဏ္ဌိပရိဗိုဇ်မသည် လည်း၊ ဌိတမဇ္ဈနိကဝေလာယံ- မွန်းတည့်ချိန်၌၊ ထေရေန- အရှင်သာရိပုတ္တရာမထေရ်နှင့်၊ သမာဂတာ- တွေ့ဆုံသည်၊ (ဟုတွာ)၊ တဿ ပဉ္စဿ- ထိုပြဿနာကို၊ ဝိဿဇ္ဇနေန- ဖြေဆိုခြင်းဖြင့်လည်းကောင်း၊ ဓမ္မဒေသနာယ စ- တရားဟောခြင်းဖြင့်လည်းကောင်း၊ နိဟတမာနဒဗ္ဗာ- ပယ်အပ်ပြီးသောမာန်ဟူသော ထောင်လွှားခြင်းရှိသည်၊ (ဝါ) ထောင် လွှားခြင်းမာနကို ပယ်အပ်ပြီးသည်၊ ပသန္နမာနသာ- ကြည်ညိုသောစိတ်ရှိသည်၊ ဟုတွာ- ၍၊ သတ္ထု- မြတ်စွာဘုရား၏၊ သန္တိကံ-အထံတော်သို့၊ ဥပသင်္ကမိတုကာမာ- ချဉ်းကပ် ခြင်းငှါ အလိုရှိသည်၊ (ဟုတွာ)ဝ- ဖြစ်၍သာလျှင်၊ အတ္တနော- မိမိ၏၊ ဝသနဌာနံ- နေရာ အရပ်သို့၊ ဂန္ဓာ- သွား၍၊ ဒိဝါဌာနေ- နေနေရာ အရပ်၌၊ နိဿိဒိတွာ- ထိုင်နေ၍၊ သာယနသမယေ- ညနေချမ်းအခါ၌၊ သတ္ထု- မြတ်စွာဘုရား၏၊ သန္တိကံ- အထံတော်သို့၊ ဥပသင်္ကမိတွာ- ချဉ်းကပ်၍။

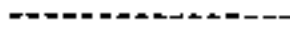
၁၀၉။ နိဟစ္စ ဇာဏံ ဝန္တိတွာတိ- - - ကား၊ ဇာဏုဒ္ဓယံ- ဇူးနှစ်ဖက်ကို၊ ပထဝီယံ- မြေ၌၊ နိဟန္တာ- ထောက်၍၊ ပတိဋ္ဌပေတွာ- တည်စေ၍၊ ပဉ္စပတိဋ္ဌိတေန- ငါးပါးသော တည်ခြင်းဖြင့် ဝန္တိတွာ- ရှိခိုး၍။ သမ္ပါခါ အဗ္ဗလီ အကန္တိ- - - ကား၊ သတ္ထု- မြတ်စွာဘုရား၏၊ သမ္ပါခါ- မျက်မှောက်တော်၌၊ ဒသနခသမောဓာန သမုလ္လံ- ဆယ်ခုသော လက်သည်း ရောင်တို့ဖြင့် လွန်စွာတောက်ပြောင်သော၊ အဗ္ဗလီ- လက်အုပ်ကို၊ အကာသိ- ပြုပြီ။ ဧဟိ ဘဒ္ဒေတိ မံ အဝဇ္ဇ၊ သာ မေ အာသု'ပသမ္ပဒါတိ- - - ကား၊ အရဟတ္တံ- သို့၊ ပတွာ-

ရောက်ပြီး၍၊ ပဗ္ဗဇ္ဇ- ရှင်အဖြစ်ကိုလည်းကောင်း၊ ဥပသမ္ပဒဇ္ဇ- မြင့်မြတ်သော ပဗ္ဗဇ် အဖြစ်ကိုလည်းကောင်း၊ ယာစိတ္တာ- တောင်းပန်၍၊ ဌိတံ- တည်သော၊ ယံ မံ- အကြင် တပည့်တော်ကို၊ ဘဂဝါ- သည်၊ (နာ- ၁၁၁) “ဘဒ္ဒေ- ချစ်သမီးဘဒ္ဒါ၊ ဧဟိ- လာလော့၊ ဘိက္ခုနုပဿယံ- ဘိက္ခုနီမကျောင်းသို့၊ ဝန္တာ-၍၊ ဘိက္ခုနီနံ- တို့၏၊ သန္တိကေ- အထံ၌၊ ပဗ္ဗဇ- ရှင်ပြုလော့၊ ဥပသမ္ပဒဿု- ရဟန်းပြုလော့” ဣတိ- ဤသို့၊ အဝစ- မိန့်တော်မူပြီ၊ အာဏာပေသိ- စေခိုင်းတော်မူပြီ။ သတ္တု- မြတ်စွာဘုရား၏၊ သာ အာဏာ- ထိုအာဏာ တော်သည်၊ မယံ- တပည့်တော်၏၊ ဥပသမ္ပဒါယ- မြင့်မြတ်သောရဟန်း ဖြစ်ခြင်း၏၊ ကာရဏတ္တာ- အကြောင်း၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ဥပသမ္ပဒါ- ရဟန်းဖြစ်ကြောင်းသည်၊ အာသိ အဟောသိ- ဖြစ်ပြီ။

၁၀၀။ စိဏ္ဏာတိအာဒိကာ- စိဏ္ဏာအစရှိသော၊ ဒွေ- နှစ်ပါးကုန်သော၊ ဂါထာ- ဂါထာတို့သည်၊ အညာ ဗျာကရဏဂါထာ- အရဟတ္တဖိုလ်ကို ပြောကြားသောဂါထာတို့ တည်း။ တတ္ထ- ထိုဂါထာတို့၌၊ စိဏ္ဏာ အင်္ဂါ ၈ မဂဓာတိ- - - ကား၊ အင်္ဂါ ၈- အင်္ဂါတိုင်း လည်းဖြစ်ကုန်သော၊ မဂဓာ ၈- မဂဓတိုင်းလည်းဖြစ်ကုန်သော၊ ဝဇ္ဇီ ၈- ဝဇ္ဇီတိုင်းလည်း ဖြစ်ကုန်သော၊ ကာသီ ၈- ကာသီတိုင်းလည်းဖြစ်ကုန်သော၊ ကောသလာ ၈- ကောသလ တိုင်းလည်းဖြစ်ကုန်သော၊ ယေ ဣမေ ဇနပဒါ- အကြင်တိုင်းကြီးတို့သို့၊ ပုဗ္ဗေ- ရှေးနိဂဏ္ဌီ ပရိဗ္ဗိဇ်ဖြစ်သောအခါ၌၊ သာဏာယ- ပိုက်ဆံလျော်ခြည်အဝတ်ဖြင့်၊ မယာ- သည်၊ ရဋ္ဌပိဏ္ဏံ- တိုင်းသူပြည်သားတို့၏ဆွမ်းကို၊ ဘုဉ္ဇန္တိယာ- သုံးဆောင်လျက်၊ စိဏ္ဏာ စရိတာ- သွားလာ အပ်ဖူးကုန်ပြီ။ (ဝါ) လှည့်လည်အပ်ဖူးကုန်ပြီ။ တေသုယေဝ- ထိုတိုင်းတို့၌ပင်၊ သတ္ထာရာ- မြတ်စွာဘုရားနှင့်၊ သမာဂမတော- ပေါင်းဆုံမိသည်မှ၊ ပဋ္ဌာယ- စ၍၊ အနဏာ- ကြွေးမြီမရှိသည်၊ နိဒ္ဒေါသာ- အပြစ်မရှိသည်၊ အပဂတကိလေသာ- ကင်းသော ကိလေသာ ရှိသည်၊ ဟုတွာ- ၍၊ ပညာသသံဝစ္ဆရာနိ- အနှစ်ငါးဆယ်တို့ပတ်လုံး၊ ရဋ္ဌပိဏ္ဏံ- တိုင်းသား ပြည်သူတို့၏ဆွမ်းကို၊ အဟံ- သည်၊ အဘူဇ္ဇိ- သုံးဆောင်ခဲ့ပြီ။

၁၀၁။ အဘိပ္ပသန္တမာနသေန- အလွန်ကြည်ညိုသော စိတ်ရှိသော၊ ယေန ဥပါသကေန- အကြင် ဥပါသကာသည်၊ အတ္တနော- မိမိအား၊ စီဝရံ- သင်္ကန်းကို၊ ဒိန္နံ- ပေးလှူအပ်ပြီ၊ တဿ- ထိုဥပါသကာအား၊ ပုညဝိသေသကိတ္တနမုခေန- ကောင်းမှုအထူး ပြောကြားမှုကို အဦးပြုသဖြင့်၊ အညံ- အရဟတ္တဖိုလ်ကို၊ ဗျာကရေန္တိ- ပြောကြားလိုသည်၊ (ဟုတွာ)၊ “ပုညံ ဝတ ပသဝိ ဗဟူ”န္တိ- “ပုညံ ဝတ ပသဝိ ဗဟုံ” စသော၊ သြဿာနဂါထံ- အဆုံးဂါထာကို၊ အာဟ- မိန့်တော်မူပြီ၊ သာ- ထိုဂါထာကို၊ သုဝိညေယျာဝ- ကောင်းစွာ သိအပ်သည်သာတည်း။

ဘဒ္ဒါကုဏ္ဍလကေသာထေရီဂါထာဝဏ္ဏနာ- သည်၊ နိဋ္ဌိတာ- ပြီ။

၁၀။ ပဋ္ဌာစာရာထေရ်ဂါထာဝဏ္ဏနာ

နဂ်လေဟိ ကသံ ခေတ္တန္တိအာဒိကာ- - -ဤသို့အစရှိသော ဂါထာတို့သည်၊
 ပဋ္ဌာစာရာယ- ပဋ္ဌာစာရာမည်သော၊ ထေရ်ယာ- ထေရ်မ၏၊ ဂါထာ- ဂါထာတို့တည်း၊
 အယမ္ပိ- ဤပဋ္ဌာစာရာထေရ်မသည်လည်း၊ ပဒုမုတ္တရဿ- ပဒုမုတ္တရမည်တော်မူသော၊
 ဘဂဝတော- ၏၊ ကာလေ- လက်ထက်တော်၌၊ ဟံသဝတီနဂရေ- ဟံသဝတီမြို့၌၊
 ကုလဂေဟေ- အမျိုးကောင်းအိမ်၌၊ နိဗ္ဗတ္တိတွာ- ဖြစ်၍၊ ဝိညုတံ- သိနားလည်သူ၏
 အဖြစ်သို့၊ ပတွာ- ရောက်လတ်သော်၊ ဧကဒိဝသံ- တစ်နေ့သ၌၊ သတ္ထု- ပဒုမုတ္တရ မြတ်စွာ
 ဘုရား၏၊ သန္တိကေ- အထံတော်၌၊ ဓမ္မံ- တရားကို၊ သုဏန္တိ- နာကြားစဉ်၊ သတ္တာရံ-
 မြတ်စွာဘုရားကို၊ ဧကံ- တစ်ပါးသော၊ ဘိက္ခုနီ- ဘိက္ခုနီမကို၊ ဝိနယဓရာနံ- ဝိနည်းကို
 ဆောင်ကုန်သော ဘိက္ခုနီမတို့တွင်၊ အဂ္ဂဌာနေ- အမြတ်ဆုံးအရာ၌၊ (ဝါ) ဝိနယဓရ
 ဧတဒဂ်အရာ၌၊ ဌပေန္တံ- ထားတော်မူသည်ကို၊ ဒိသ္မာ- ၍၊ အဓိကာရကမ္မံ- လွန်ကဲစွာ
 ပြုအပ်သော ကောင်းမှုကို၊ ကတွာ- ပြု၍၊ တံ ဌာနန္တရံ- ထိုဝိနယဓရ ဧတဒဂ်ရာထူးကို၊
 ပတ္ထေသိ- ဆုတောင်းပြီ။ သာ- ထိုအမျိုးသမီးသည်၊ ယာဝဇီဝံ- အသက်ထက်ဆုံး၊ ကုသလံ-
 ကုသိုလ်ကို၊ ကတွာ- ပြု၍၊ ဒေဝမနုဿေသု- နတ်ပြည်လူပြည်တို့၌၊ သံသရန္တိ- ကျင်လည်
 လျက်၊ ကဿပဗုဒ္ဓကာလေ- ကဿပဘုရားရှင် ပွင့်တော်မူသောအခါ၌၊ ကိကိဿ-
 ကိကိမည်သော၊ ကာသိရညော- ကာသိမင်း၏၊ ဂေဟေ- နန်းတော်၌၊ ပဋိသန္တိ-
 ပဋိသန္ဓေကို၊ ဂဟေတွာ- ယူ၍၊ သတ္တန္တံ- ခုနစ်ယောက်ကုန်သော၊ ဘဂိနီနံ- ညီအစ်မတို့တွင်၊
 အဗ္ဘန္တရာ- တစ်ယောက်အပါအဝင်ဖြစ်သည်၊ ဟုတွာ- ဖြစ်၍၊ ဝိသတိ ဝဿသဟဿာနိ-
 အနှစ် နှစ်သောင်းတို့ပတ်လုံး၊ ဗြဟ္မစရိယံ- အပျိုစင်တို့ ကျင့်သုံးအပ်သော မြတ်သော
 အကျင့်ကို၊ စရိတွာ- ကျင့်၍၊ ဘိက္ခုသံဃဿ- ရဟန်းသံဃာ၏၊ ပရိဝေဏံ- ပရိဝုဏ်ကို၊
 အကာသိ- ပြုပြီ။ (ဝါ) ဆောက်လုပ်လျှင်၊ သာ- ထိုမင်းသမီးသည်၊ တတော- ထိုဘဝမှ
 စုတာ- စုတေလတ်သော်၊ ဒေဝလောကေ- နတ်ပြည်၌၊ နိဗ္ဗတ္တိ- ဖြစ်သည်၊ (ဟုတွာ)၊
 ဧကံ- တစ်ခုသော၊ ဗုဒ္ဓန္တရံ- ဘုရားနှစ်ဆူတို့၏ အကြားကာလပတ်လုံး၊ ဒိဗ္ဗသမ္ပတ္တိ- နတ်
 စည်းစိမ်ကို၊ အနုဘဝိတွာ- ခံစားပြီး၍၊ ဣမသ္မိ ဗုဒ္ဓုပ္ပါဒေ- ဤဂေါတမမြတ်စွာဘုရား
 ပွင့်တော်မူသော အခါ၌၊ သာဝတ္ထိယံ- သာဝတ္ထိပြည်၌၊ သေဌိဂေဟေ- သူဌေးအိမ်၌၊
 နိဗ္ဗတ္တိတွာ- ဖြစ်၍၊ ဝယပ္ပတ္တာ- အရွယ်သို့ ရောက်လတ်သော်၊ အတ္တနော- မိမိ၏၊ ဂေဟေ-
 အိမ်၌၊ ဧကေန- တစ်ယောက်သော၊ ကမ္မကာရေန- အမှုလုပ်ယောက်ျားနှင့်၊ (ဝါ)
 အလုပ်သမားနှင့်၊ သဒ္ဓိံ- တကွ၊ ကိလေသသန္တဝံ- ကိလေသာအစွမ်းဖြင့် ပေါင်းဖော်ခြင်းကို၊
 အကာသိ- ပြုပြီ။ တံ- ထိုသူဌေးသမီးကို၊ မာတာပိတရော- မိဘတို့သည်၊ သမဇာတိကဿ-
 တူသောအမျိုးဇာတ်ရှိသော၊ ကုမာရဿ- သတိုးသားအား၊ ဒါတုံ- ပေးခြင်းငှါ၊ ဒိဝသံ-

နေကို၊ သဏ္ဌပေသံ- သတ်မှတ်ကြကုန်ပြီ။ တံ- ထိုအကြောင်းကို၊ ဥ တွာ- သိ၍၊ သာ- ထိုသူဌေးသမီးသည်၊ ဟတ္ထသာရံ- မိမိလက်ရှိ ဥစ္စာနှစ်ကို၊ ဂဟေတွာ- ယူ၍၊ ကတသန္တဝေန- ပြုအပ်ပြီးသော ပေါင်းဖော်ခြင်းရှိသော၊ တေန ပုရိသေန- ထိုအမှုလုပ်ယောက်ျားနှင့်၊ သဒ္ဓိ- တကွ၊ အဂ္ဂုဒ္ဓါရေန- မြတ်သောတံခါးဖြင့်၊ နိက္ခမိတွာ- ထွက်၍၊ ဧကသ္မိ- တစ်ခုသော၊ ဂါမကေ- ရွာငယ်၌၊ ဝသန္တိ- နေစဉ်၊ ဂပ္ပိနီ- ကိုယ်ဝန်သည်၊ အဟောသိ- ဖြစ်ပြီ။

(နာ- ၁၁၂) သာ- ထိုသူဌေးသမီးသည်၊ (ဝတွာ- ၌စပ်)၊ ဂဗ္ဘေ- ကိုယ်ဝန်သည်၊ ပရိပက္ခေ- ရင့်မာလတ်သော်၊ “သာမိ- အရှင်၊ ဣဓ- ဤအရပ်၌၊ အနာထဝါသေန- ကိုးကွယ်ရာမရှိဘဲ နေခြင်းဖြင့်၊ ကိ- အဘယ်အကျိုးရှိအံ့နည်း၊ ကုလဂေဟံ- မိဘအိမ်သို့၊ ဂစ္ဆာမ- သွားကြကုန်စို့” ဣတိ- ဤသို့၊ ဝတွာ- ပြောလတ်သော်၊ တသ္မိ- ထိုလင် ယောက်ျားသည်၊ (ကရောန္တေ-စပ်)၊ “အဇ္ဇ- ယနေ့၊ ဂစ္ဆာမ- သွားကြကုန်အံ့၊ သေ့- နက်ဖန်၌၊ ဂစ္ဆာမ- သွားကြကုန်အံ့” ဣတိ- ဤသို့၊ ကာလက္ခေပံ- အချိန်၏ကုန်ခြင်းကို၊ (ဝါ) အချိန်ဆွဲခြင်းကို၊ ကရောန္တေ- ပြုလတ်သော်၊ “အယံ ဗာလော- ဤသူမိုက်သည်၊ မံ- ငါ့ကို၊ န နေဿတိ- မပို့ဆောင်လတံ့” ဣတိ- ဤသို့ကြံ၍၊ တသ္မိ- ထိုလင်ယောက်ျားသည်၊ ဗဟိ- အပသ္မိ၊ ဂတေ- သွားလတ်သော်၊ ဂေဟေ- အိမ်၌၊ ပဋိသာမေတဗ္ဗံ- သိုမှီးသိမ်း ဆည်းထိုက်သည်ကို၊ ပဋိသာမေတွာ- သိုမှီး သိမ်းဆည်းပြီး၍၊ “ကုလယရံ- မိဘအိမ်သို့၊ ဂတာ- သွား၏၊ ဣတိ- ဤသို့၊ မယံ- ၏၊ သာမိကဿ- လင်ယောက်ျားအား၊ ကထေထ- ပြောပေးပါကုန်” ဣတိ- ဤသို့၊ ပဋိဝိဿကယရဝါသီနံ- အိမ်နီးချင်းတို့ကို၊ အာစိက္ခိတွာ- မှာကြား၍၊ “ဧကိကာဝ- တစ်ယောက်တည်းသာလျှင်၊ ကုလယရံ- မိဘအိမ်သို့၊ ဂမိဿာမိ- သွားအံ့” ဣတိ- ဤသို့ကြံ၍၊ မဂ္ဂံ- လမ်းခရီးသို့၊ ပဋိပဋိ- သွားပြီ။ သော- ထိုလင် ယောက်ျားသည်၊ အာဂန္တာ- ပြန်လာ၍၊ ဂေဟေ- အိမ်၌၊ တံ- ထိုသူဌေးသမီးကို၊ အပဿန္တော- မမြင်လတ်သော်၊ ပဋိဝိဿကေ- အိမ်နီးချင်းတို့ကို၊ ပုစ္ဆိတွာ- မေး၍၊ “ကုလယရံ- မိဘအိမ်သို့၊ ဂတာ- သွားပြီ” ဣတိ- သို့၊ သုတွာ- ကြားရ၍၊ “မံ- ကို၊ နိဿာယ- မှီ၍၊ ကုလမိတာ- သူဌေးသမီးသည်၊ အနာထာ- ကိုးကွယ်ရာမဲ့သည်၊ ဇာတာ- ဖြစ်ပြီ” ဣတိ- သို့၊ (မနသိကတွာ- နှလုံးသွင်း၍)၊ ပဒါနုပဒံ- ခြေရာအစဉ်အတိုင်း၊ (ဝါ) ခြေရာခံ၍၊ ဂန္တာ- လိုက်လတ်သော်၊ သမ္မာပုဏိ- ကောင်းစွာ တွေ့ပြီ။ တဿာ- ထို သူဌေးသမီး၏၊ အန္တရာမဂ္ဂေ ဧဝ- လမ်းခရီးအကြား၌သာလျှင်၊ ဂဗ္ဘဝုဋ္ဌာနံ- ကိုယ်ဝန်မှ ထ၊ ခြင်းသည်၊ (ဝါ) မွေးဖွားခြင်းသည်၊ အဟောသိ- ဖြစ်ပြီ။ သာ- ထိုသူဌေးသမီးသည်၊ ပသုတကာလတော- မွေးဖွားပြီးသော ကာလမှ၊ ပဌာယ- စ၍၊ ပဋိပ္ပဿဒ္ဓမနုဿုက္ကာ- ငြိမ်းအေးပြီးသော သွားခြင်း၌အားထုတ်မှုရှိသည်၊ (ဝါ) ဆက် မသွားတော့သည်၊ (ဟုတွာ)၊ သာမိကံ- လင်ယောက်ျားကို၊ ဂဟေတွာ- ခေါ်ယူ၍၊ နိဝတ္တိ- ပြန်ပြီ။ ဒုတိယဝါရမ္ပိ-

ဒုတိယအကြိမ်၌လည်း၊ ဂဗ္ဘိနီ အဟောသီတိအာဒိ- - - အစရှိသော၊ သဗ္ဗ- အလုံးစုံကို၊ ပုရိမနယေန- ရှေ့နည်းဖြင့်သာလျှင်၊ ဝိတ္ထာရေတဗ္ဗ- ချဲ့အပ်၏။

အယံ ပန- ဤဆိုအပ်လတံသည်ကား၊ ဝိသေသော- အထူးတည်း၊ ယဒါ- အကြင်အခါ၌၊ တဿာ- ထိုသူဌေးသမီးအား၊ အန္တရာမဂ္ဂေ- လမ်းခရီးအကြား၌၊ ကမ္မဇဝါတာ- ကမ္မဇလေတို့သည်၊ စလိသု- လှုပ်ရှားကုန်ပြီ၊ တဒါ- ထိုအခါ၌၊ မဟာအကာလမေယော- သည်းထန်စွာရွာသော အခါမဲ့မိုးကြီးသည်၊ ဥဒပါဒိ- ဖြစ်ပေါ်လာပြီ။ နဘံ- ကောင်းကင်သည်၊ သမန္တတော- ထက်ဝန်းကျင်၌၊ ဝိဇ္ဇုလတာဟိ- လျှပ်စစ်နွယ်တို့ဖြင့်၊ အာဒိတ္တံ ဝိယ- ထွန်းတောက်သကဲ့သို့လည်းကောင်း၊ မေယထနိတေဟိ- မိုးချုန်းသံတို့ဖြင့်၊ ဘိဇ္ဇမာနံ ဝိယ စ- ပေါက်ကွဲနေသကဲ့သို့လည်းကောင်း၊ ဥဒကဓာရာနိပါတနိရန္တရံ- မပြတ်သော မိုးရေအလျဉ်ကျခြင်းရှိသည်၊ (ဝါ) အဆက်မပြတ် မိုးရွာနေသည်၊ အဟောသိ- ဖြစ်ပြီ။ သာ- ထိုသူဌေးသမီးသည်၊ တံ- ထိုပြင်းထန်စွာရွာသော မိုးကြီးကို၊ ဒိသွာ- မြင်၍၊ “သာမိ- အမောင်၊ မေ- ငါ၏အတွက်၊ အနောဝဿကံ- မိုးမစိုသော၊ (ဝါ) မိုးလုံသော၊ ဌာနံ- အရပ်ကို၊ ဇာနာဟိ- သိလော့၊ ” ဣတိ- သို့၊ အာဟ- ပြီ။ သော- ထိုယောက်ျားသည်၊ ဣတော စိတော စ- ထိုမှ ဤမှလည်း၊ ဩလောကေန္တော- ရှာကြည့်လတ်သော်၊ ဧကံ- တစ်ခုသော၊ တိဏသဉ္ဇနံ- မြက်တို့ဖြင့်ဖုံးအုပ်အပ်သော၊ ဂုဗ္ဗံ- ချုံဖုတ်ကို၊ ဒိသွာ- မြင်၍၊ တတ္ထ- ထိုအရပ်သို့၊ ဂန္ဓာ- ၍၊ ဟတ္ထဂတာယ- လက်၌ရှိသော၊ ဝါသိယာ- ပဲခွပ်ဖြင့်၊ (ဝါ) ဓားမဖြင့်၊ တသ္မိံ ဂုဗ္ဗေ- ထိုချုံဖုတ်၌၊ ဒဏ္ဍကေ- တုတ်တို့ကို၊ ဆိန္ဒိတုကာမော- ဖြတ်ခြင်းငှါ အလိုရှိသည်၊ (ဟုတွာ)၊ တိဏေဟိ- မြက်တို့ဖြင့်၊ သဉ္ဇာဒိတဝမ္ဗိကသီသန္တေ- ဖုံးလွှမ်းအပ်သော တောင်ပို့ထိပ်အစွန်း၌၊ ဥဋ္ဌိတရက္ခဒဏ္ဍကံ- ပေါက်သော သစ်ကိုင်းကို၊ ဆိန္ဒိ- ခုတ်ဖြတ်ပြီ။ တာဝဒေဝ စ- ထိုခဏ၌သာလျှင်၊ နံ- ထိုယောက်ျားကို၊ ယောရဝိသော- ကြမ်းသော အဆိပ်ရှိသော၊ အာသီဝိသော- မြွေသည်၊ တတော ဝမ္ဗိကတော- ထိုတောင်ပို့မှ နိက္ခမိတွာ- ထွက်၍၊ ခံသိ- ကိုက်ပြီ။ သော- ထိုယောက်ျားသည်၊ တတ္ထေဝ- ထိုအရပ်၌ သာလျှင်၊ ပတိတွာ- လဲကျ၍၊ ကာလံ- သေခြင်းကို၊ အကာသိ- ပြုပြီ။ သာ- ထိုသူဌေးသမီးသည်၊ မဟာဒုက္ခံ- ကြီးစွာသော ဆင်းရဲဒုက္ခကို၊ အနုဘဝန္တိ- ခံစားလျက်၊ တဿ- ထိုယောက်ျား၏၊ အာဂမနံ- ပြန်လာခြင်းကို၊ ဩလောကေန္တိ- မျှော်ကြည့်လျက်၊ ဝါတဝုဋ္ဌိ- လေနှင့်တကွရွာသော မိုးကို၊ အသဟမာနေ- သည်းမခံနိုင်ကုန်သော၊ ဝိရဝန္တေ- ငိုယိုမြည်တမ်းကုန်သော၊ ဒွေပိ- နှစ်ယောက်လည်း ဖြစ်ကုန်သော၊ ဒါရကေ- သူငယ်တို့ကို၊ ဥရန္တရေ- ရင်ခွင်ကြား၌၊ ကတွာ- ထား၍၊ ဒွိဟိ- နှစ်ဘက်ကုန်သော၊ ဇာဏုကေဟိ စ- ဒူးတို့ဖြင့်လည်းကောင်း၊ ဒွိဟိ- နှစ်ဘက်ကုန်သော၊ ဟတ္ထေဟိ စ- လက်တို့ဖြင့်လည်းကောင်း၊ ဘူမိ- မြေသို့၊ ဥပ္ပိဋ္ဌေတွာ- ထောက်၍၊ ယထာဋ္ဌိတာဝ- တည်မြဲတိုင်းသာလျှင်၊

ရတ္တိ- ညဉ့်ကို၊ ဝိတိနာမေတွာ- လွန်စေ၍၊ ရတ္တိယာ- ညဉ့်၏ (ဝါ) သည်၊ ဝိဘာတာယ- လင်းလတ်သော်၊ မံသပေသီဝဏ္ဏံ- သားတစ်အဆင်းရှိသော၊ ဧကံ- တစ်ယောက်သော၊ ပုတ္တံ- သားငယ်ကို၊ ပိလောတိကစုမ္မဋကေ- ပုဆိုးနွမ်းခေါင်းခု၍၊ နိပဇ္ဇာပေတွာ- အိပ်စေ၍၊ ဟတ္ထေဟိ စ- လက်တို့ဖြင့်လည်းကောင်း၊ ဥရေဟိ စ- ရင်တို့ဖြင့်လည်းကောင်း၊ ပရိဂ္ဂဟေတွာ- ပိုက်ချီ၍၊ ဣတရံ- အခြားသော သားကြီးကို၊ “တာတ- ချစ်သား၊ ဧဟိ- လာလော့၊ တေ- ၏၊ ပိတာ- အဖသည်၊ ဣတော- ဤအရပ်မှ၊ ဂတော- သွား၏၊” ဣတိ- သို့၊ ဝတွာ- ပြော၍၊ သာမိကေန- လင်ယောက်ျားသည်၊ ဂတမဂ္ဂေန- သွားအပ်သော လမ်းခရီးဖြင့်၊ ဂစ္ဆန္တိ- လိုက်သွားလတ်သော်၊ တံ- ထိုလင်ယောက်ျားကို၊ ဝမ္ဘိကသမိပေ- တောင်ပို့၏အနီး၌၊ နိသိန္နံ- ထိုင်လျက်၊ ကာလကံတံ- သေနေသည်ကို၊ (ဝါ) ကာလကံတံ နိသိန္နံ- ငုတ်တုတ် သေနေသည်ကို၊ ဒိသွာ- မြင်၍၊ “မေ- ငါ၏၊ သာမိကော- လင် ယောက်ျားသည်၊ မံ- ကို၊ နိဿာယ- မှီ၍၊ မတော- သေရရှာပြီ၊” ဣတိ- သို့၊ ရောဒန္တိ- ငိုကြွေးလျက်၊ ပရိဒေဝန္တိ- မြည်တမ်းလျက်၊ သကလရတ္တိ- အလုံးစုံသော ညဉ့်ပတ်လုံး၊ ဒေဝေန- မိုးသည်၊ ဝုဋ္ဌတ္တာ- ရွာအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ဇဏ္ဍကပ္ပမာဏံ- ပုဆစ် ခူးတိုင်အောင်ရှိသော၊ ထနပ္ပမာဏံ- ရင်စို့တိုင်အောင်ရှိသော၊ ဥဒကံ- ရေဖြင့်၊ သဝန္တိ- စီးဆင်းနေသော၊ အန္တရာမဂ္ဂေ- လမ်းခရီးအကြား၌၊ နဒီ- မြစ်သို့၊ ပတွာ- ရောက်၍၊ အတ္တနော- မိမိ၏၊ မန္တဗုဒ္ဓိတာယ- ပညာနည်းသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်လည်းကောင်း၊ ဒုဗ္ဗလ- တာယ စ- အားနည်းသည်၏အဖြစ်ကြောင့် လည်းကောင်း၊ ဒွိဟိ- နှစ်ယောက်ကုန်သော၊ ဒါရကေဟိ- သူငယ်တို့နှင့်၊ သဒ္ဓိံ- အတူ၊ ဥဒကံ- ရေသို့၊ သြတရိတံ- သက်ဆင်းခြင်းငှါ၊ အဝိသဟန္တိ- မဝံ့ရဲသည်(ဟုတွာ)၊ ဇေဋ္ဌပုတ္တံ- သားကြီးကို၊ သြရိမတီရေ- ဤမှာဘက်ကမ်း၌၊ ဌပေတွာ- ထားခဲ့၍၊ (နာ- ခဓဉ) ဣတရံ- အခြားသော သားငယ်ကို၊ အာဒါယ- ခေါ်ယူ၍၊ ပရတိရံ- ဟိုဘက်ကမ်းသို့၊ ဂန္ဓာ- သွား၍၊ သာခါတင်- သစ်ခက်ကို၊ အတ္ထရိတွာ- ခင်း၍၊ တတ္ထ- ထိုသစ်ခက်ပေါ်၌၊ ပိလောတိကစုမ္မဋကေ- ပုဆိုးနွမ်းခေါင်းခု၍၊ နိပဇ္ဇာပေတွာ- အိပ်စေ၍၊ “ဣတရဿ- အခြားသောသားကြီး၏၊ သန္တိကံ- အထံသို့၊ ဂမိဿာမိ- သွားအံ့၊” ဣတိ- သို့၊ ဗာလပုတ္တကံ- သားငယ်ကို၊ ပဟာတံ- ထားခဲ့ခြင်းငှါ၊ အသက္ကောန္တိ- မစွမ်းနိုင် သည်၊ (ဟုတွာ)၊ ပုနပ္ပုနံ- အဖန်ဖန်၊ နိဝတ္တိတွာ- ပြန်လည်၍၊ သြလောကယမာနာ- ကြည့်လျက်၊ နဒီ- မြစ်ကို၊ သြတရတိ- ကူး၏။

အထ- ထိုအခါ၌၊ အဿာ- ထိုသူဌေးသမီး၏၊ နဒီမဇ္ဈံ- မြစ်လယ်သို့၊ ဂတကာလေ- ရောက်ရာအခါ၌၊ ဧကော- တစ်ကောင်သော၊ သေနော- စွန်ရဲသည်၊ တံ ဒါရကံ- ထို ကလေးကို၊ ဒိသွာ- မြင်၍၊ “မံသပေသီ”တိ- အသားတစ်ဟူသော၊ သညာယ- အမှတ် သညာဖြင့်၊ အာကာသတော- ကောင်းကင်မှ၊ ဘဿိ- ဝဲ၍ ဆင်းလာပြီ။ သာ- ထိုသူဌေး

သမီးသည်၊ တံ- ထိုစွန့်ရဲလာသည်ကို၊ ဒိသွာ- မြင်၍၊ ဥဘော- နှစ်ဖက်ကုန်သော၊ ဟတ္ထေ- လက်တို့ကို၊ ဥက္ခိပိတ္တာ- မြှောက်ချီ၍၊ “သုသု”တိ- သုသု ဟူ၍ (ဝါ) ရှုရှု ဟူ၍၊ တိက္ခတ္တံ- သုံးကြိမ်၊ မဟာသဒ္ဓံ- ကျယ်စွာသောအသံကို၊ နိစ္ဆာရေသိ- အော်ဟစ် ခြောက်လှန့်ပြီ၊ သေနော- စွန့်ရဲသည်၊ ဒုရဘာဝေန- ဝေးသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ တံ- ထိုခြောက်လှန့်သံကို၊ အနာဒိယန္တော- မယူသည်၊ (ဝါ) မကြားသည်၊ (ဟုတွာ)၊ ကုမာရံ- သူငယ်ကို၊ ဂဟေတွာ- ချီ၍၊ ဝေဟာသံ- ကောင်းကင်သို့၊ ဥပ္ပတိ- ပျံတက်ပြီ။ သြရိမတီရေ- ဤမှာဘက်ကမ်း၌၊ ဌိတော- ထားခဲ့သော၊ ပုတ္တော- သားကြီးသည်၊ ဥဘော- နှစ်ဖက်ကုန်သော၊ ဟတ္ထေ- လက်တို့ကို၊ ဥက္ခိပိတ္တာ- မြှောက်ချီ၍၊ မဟာသဒ္ဓံ- ကျယ်စွာသောအသံကို၊ နိစ္ဆာရယမာနံ- အော်ဟစ်နေသည်ကို၊ ဒိသွာ- မြင်၍၊ “မံ- ငါ့ကို၊ သန္ဓာယ- ရည်ရွယ်၍၊ ဝဒတိ- ဆို၏။” ဣတိ- သို့သော၊ သညာယ- အမှတ်သညာဖြင့်၊ ဝေဂေန- လျင်မြန်စွာ၊ ဥဒကေ- ရေ၌၊ ပတိ- ဆင်းပြီ။ ဣတိ- ဤသို့၊ ဗာလပုတ္တကော- သားငယ်ကို၊ သေနေန- စွန့်ရဲသည်၊ ဟတော- သတ်အပ်၏၊ ဇေဌပုတ္တကော- သားကြီးကို၊ ဥဒကေန- ရေသည်၊ ဟတော- သတ်အပ်၏။ သာ- ထိုသူဌေးသမီးသည်၊ “မေ- ငါ၏၊ ဧကော- တစ်ယောက်သော၊ ပုတ္တော- သားငယ်ကို၊ သေနေန- စွန့်ရဲသည်၊ ဂဟိတော- ဆောင်အပ်ပြီ၊ ဧကော- တစ်ယောက်သော သားကြီးသည်၊ ဥဒကေန- ရေဖြင့်၊ ဝူဇ္ဇော- မျောသွားပြီ၊ (တစ်နည်း) ဧကော- တစ်ယောက်သော သားကြီးကို၊ ဥဒကေန- ရေသည်၊ ဝူဇ္ဇော- မျောယူအပ်ပြီ၊ မေ- ငါ၏၊ ပတိ- လင်ယောက်ျားသည်၊ ပန္တေ- လမ်းခရီး၌၊ မတော- သေပြီ။” ဣတိ- သို့၊ ရောဒန္တိ- ငိုကြွေးလျက်၊ ပရိဒေဝန္တိ- မြည်တမ်းလျက်၊ ဂစ္ဆန္တိ- သွားစဉ်၊ သာဝတ္ထိတော- သာဝတ္ထိမြို့မှ အာဂစ္ဆန္တိ- လာသော၊ ဧကံ- တစ်ယောက်သော၊ ပုရိသံ- ယောက်ျားကို၊ ဒိသွာ- ၍၊ ပုစ္ဆိ- မေးပြီ၊ (ကိ ပုစ္ဆိ)။ “တာတ- အမောင်၊ တွံ- သင်သည်၊ ကတ္ထ- အဘယ်အရပ်၌၊ ဝါသိကော- နေသူသည်၊ အသိ- ဖြစ်သနည်း။” ဣတိ- သို့၊ (ပုစ္ဆိ- မေးပြီ)။ အမ္မ- နှမ၊ (အဟံ- သည်)၊ သာဝတ္ထိဝါသိကော- သာဝတ္ထိပြည်၌ နေသူသည်၊ အမိ- ဖြစ်၏၊ ဣတိ- ဤသို့၊ (အာဟ- ပြောပြီ)။ တာတ- အမောင်၊ သာဝတ္ထိယံ- သာဝတ္ထိပြည်၌၊ အသုကဝီထိယံ- ဤမည်သော လမ်း၌၊ အသုကကုလံ နာမ- ဤမည်သော အမျိုးမည်သည်၊ အတ္ထိ- ရှိ၏၊ တံ- ထိုအမျိုးကို၊ ဇာနာသိ- သိပါသလော့၊ ဣတိ၊ (ပုစ္ဆိ)။ အမ္မ- နှမ၊ ဇာနာမိ- သိပါ၏၊ ပန- သို့သော်လည်း၊ တံ- ထိုသူတို့အကြောင်းကို၊ မာ ပုစ္ဆိ- မမေးပါလင့်၊ အညံ- အခြားအကြောင်းကို၊ ပုစ္ဆိ- မေးပါလော့၊ ဣတိ- သို့၊ (အာဟ)။ တာတ- အမောင်၊ မေ- ငါအား၊ အညေန- အခြား အကြောင်းဖြင့်၊ ပယောဇနံ- အကျိုးသည်၊ နတ္ထိ- မရှိ၊ တဒေဝ- ထိုအမျိုးအကြောင်း ကိုသာလျှင်၊ ပုစ္ဆာမိ- မေးလိုပါ၏၊ ဣတိ (အာဟ)။ အမ္မ- နှမ၊ တွံ- သင်သည်၊ အတ္တနော- မိမိအား၊ အနာစိက္ခိတုံ- မပြောကြားခြင်းငှါ၊ န ဒေသိ- မပေး၊ အဇ္ဇ- ယနေ့၊ တေ- သင်သည်။

သဗ္ဗရတ္တိ- တစ်ညဉ့်ပတ်လုံး၊ ဒေဝေါ- မိုးကို၊ ဝဿန္တော- ရွာသည်ကို၊ ဒိဋ္ဌော- မြင်အပ်
 ပါသလော့၊ ဣတိ (ပုစ္ဆိ)။ တာတ- အမောင်၊ မေ- ငါသည်၊ ဒိဋ္ဌော- မြင်အပ်ပြီ၊ မယုမေဝ-
 ငါအားသာလျှင်၊ သော- ထိုမိုးသည်၊ သဗ္ဗရတ္တိ- တစ်ညဉ့်ပတ်လုံး၊ ဝုဋ္ဌော- ရွာသည်၊
 ဟောတိ- ဖြစ်၏၊ တံ ကာရဏံ- ထိုအကြောင်းကို၊ ပစ္ဆာ- နောက်မှ၊ ကထေဿာမိ-
 ပြောပါအံ့၊ တာဝ- ရှေးဦးစွာ၊ မေ- ငါအား၊ ဧတသ္မိံ သေဌိဂေဟေ- ထိုသူဌေးအိမ်၌၊
 ပဝတ္တိ- ဖြစ်ပုံကို၊ ကထေဟိ- ပြောပါလော့၊ ဣတိ (ပုစ္ဆိ)။ အမ္မ- နှမ၊ အဇ္ဇ- ယနေ့၊ ရတ္တိယံ-
 ညဉ့်၌၊ သေဌိ စ- သူဌေးလည်းကောင်း၊ ဘရိယာ စ- သူဌေးကတော်လည်းကောင်း၊
 သေဌိပုတ္တော စ- သူဌေးသားလည်းကောင်း၊ ဣတိ- ဤသို့၊ တယောပိ- သုံးယောက်
 လည်းဖြစ်ကုန်သော၊ ဇနေ- လူတို့ကို၊ အဝတ္ထရမာနံ- ဖိမိလျက်၊ ဂေဟံ- အိမ်သည်၊ ပတိ-
 ပြုကျပြီ။ တေ- ထိုသုံးယောက်လုံးတို့သည်၊ ဧကစိတကာယံ- ထင်းတစ်ပုံထဲ၌၊ ဈာယန္တိ-
 မီးလောင်ကြကုန်၏၊ အမ္မ- နှမ၊ သွာယံ (သော အယံ) ခူမော- ထိုမီးခိုးသည်၊ ပညာယတိ-
 ထင်ရှားသေး၏၊ ဣတိ (အာဟ)။ သာ- ထိုသူဌေးသမီးသည်၊ တသ္မိံ ခဏေ- ထိုခဏ၌၊
 နိဝတ္ထဝတ္ထံ- ဝတ်အပ်သော အဝတ်ကို၊ ပတမာနမ္ပိ- ကျွတ်ကျသည်ကိုလည်း၊ န သဉ္ဇာနိ-
 မသိတော့။ သောကုမ္မတ္တတ္ထံ- သောကကြောင့် ရူးသည်၏အဖြစ်သို့၊ ပတွာ- ရောက်၍၊
 ဇာတရူပေနေဝ- မိမ္မေးတိုင်းသော အသွင်ဖြင့်သာလျှင်၊

“ဥတော ပုတ္တာ- သားနှစ်ယောက်တို့သည်၊ ကာလင်္ကတာ- သေလေ
 ကုန်ပြီ၊ မယံ- ငါ၏၊ ပတိ (ပတိ)- ချစ်လင်သည်၊ ပန္နေ- လမ်းခရီး၌၊ မတော-
 သေခဲ့ပြီ၊ မာတာ စ- အမိကိုလည်းကောင်း၊ ပိတာ စ- အဖကိုလည်းကောင်း၊
 ဘာတာ စ- မောင်ကိုလည်းကောင်း၊ ဧကစိတမ္ပိ- ထင်းတစ်ပုံတည်း၌၊ ယုရေ-
 သဠိဟ်အပ်ကုန်၏။”

ဣတိ- ဤသို့၊ ဝိလပန္နိ- ငိုးကျွေး၊ မြည်တမ်းလျက်၊ ပရိဗ္ဗမတိ- မရပ်
 မတည် ချာချာလည်၏ (ဝါ) သွပ်သွပ်ခါအောင် ရူး၏။

(ဧ- ၁၁၄) တတော- ထိုအခါမှ၊ ပဌာယ- စ၍၊ တဿာ- ထိုသူဌေးသမီးအား၊
 နိဝါသနမတ္တေန- ခါးဝတ်မျှဖြစ်သော၊ ပဋ္ဌေနပိ- အဝတ်ဖြင့်လည်း၊ အစရဏတော- မလှည့်
 လည်နိုင်ခြင်းကြောင့်လည်းကောင်း၊ ပတိတာစာရတ္တာ- (လင်္ခီအဖြစ်မှ) လျော့ကျသော
 အကျင့်ရှိသူ၏ အဖြစ်ကြောင့်လည်းကောင်း၊ ပဋ္ဌာစာရာတွေဝ- ပဋ္ဌာစာရာဟူ၍သာလျှင်၊
 သမညာ- အမည်သည်၊ အဟောသိ- ဖြစ်ပြီ။ (ပဋ္ဌေန န ဧရတိတံ ပဋ္ဌာစာရာ၊ ပဋ္ဌ+န+ဧရ+
 ထ+အာ။ ပတိတော၊ အာစာရာ ဧတိဿာတိ ပဋ္ဌာစာရာ၊ ပတိတ + အာစာရ) တံ- ထိုပဋ္ဌာစာရာကို၊
 ဒိသွာ- မြင်၍၊ မနုဿာ- လူတို့သည်၊ “ဥမ္ပတ္တိကေ- ဟဲ့ အရူးမ၊ ဂစ္ဆ- သွားလော့၊” ဣတိ-
 ဤသို့ပြော၍၊ ကေစိ- အချို့သောသူတို့သည်၊ ကစဝရံ- အမှိုက်ကို၊ မတ္တကေ- ဦးခေါင်း

ပေါ်၌၊ ခိပန္တိ- ပစ်ချကြကုန်၏။ အညေ- အချို့သောသူတို့သည်၊ ပံသုံ- မြေမှုန့်ကို၊ ဩကိရန္တိ- ကြိဖြန့်ကြကုန်၏။ အပရေ- အချို့သောသူတို့သည်၊ လေ၌- ခဲကို၊ ခိပန္တိ- ပစ်ပေါက်ကြကုန်၏။ သတ္တာ- မြတ်စွာဘုရားသည်၊ ဇေတဝနေ- ဇေတဝန်ကျောင်းတော်၌၊ မဟာပရိသာမဇ္ဈေ- များစွာသော ပရိသတ်အလယ်၌၊ နိသီဒိတွာ- ထိုင်၍၊ ဓမ္မ- ကို၊ ဒေသေန္တော- ဟောတော်မူလတ်သော်၊ တံ- ထိုပဋ္ဌာစာရာကို၊ တထာ- ထိုအခြင်းအရာအားဖြင့်၊ ပရိတ္တမန္တိ- ရူးသွပ်နေသည်ကို၊ ဒိသ္မာ- မြင်တော်မူ၍၊ ဉာဏပရိပါကဉ္စ- ဉာဏ်၏ ရင့်ကျက်ရာအခါကိုလည်း၊ ဩလောကေတွာ- ကြည့်တော်မူ၍၊ ယထာ- အကြင်အခြင်းအရာအားဖြင့်၊ (ကရောန္တေ- ပြုလတ်သော်)၊ ဝိဟာရာဘိမုဒ္ဓိ- ကျောင်းတော်သို့ ရှေးရှုခြင်းရှိသည်၊ ဟုတွာ- ဖြစ်၍၊ အာဂစ္ဆတိ- လာနိုင်၏။ တထာ- ထိုသို့ ကျောင်းတော်သို့ ရှေးရှုရောက်လာနိုင်သော အခြင်းအရာအားဖြင့်၊ အကာသိ- ပြုတော်မူပြီ။ ဝရိသာ- ပရိသတ်သည်၊ တံ- ထိုပဋ္ဌာစာရာကို၊ ဒိသ္မာ- မြင်၍၊ “ဥဗ္ဗတ္တိကာယ- ရူးသော၊ ဣမိဿာ- ဤပဋ္ဌာစာရာအား၊ ဣတော- ဤအရပ်သို့၊ အာဂန္တု- လာခြင်းငှါ၊ မာ ဒတ္ထ- မပေးလင့်၊” ဣတိ (အာဟ)။ ဘဂဝါ- သည်၊ “နံ- ထိုပဋ္ဌာစာရာကို၊ မာ ဝါရယိတ္ထ- မတားမြစ်လင့်၊” ဣတိ- သို့၊ ဝတွာ- မိန့်တော်မူ၍၊ အဝိဒူရဌာနံ- မနီးမဝေးသောအရပ်သို့၊ အာဂတကာလေ- ရောက်သောကာလ၌၊ “ဘဂိနိ- နှမ၊ သတိ- သတိကို၊ ပဋိလဘ- ရလော့၊” ဣတိ- သို့၊ အာဟ- မိန့်တော်မူပြီ။ သာ- ထိုပဋ္ဌာစာရာသည်၊ တာဝဒေဝ- ထိုခဏ၌သာလျှင်၊ ဗုဒ္ဓါနုဘာဝေန- မြတ်စွာဘုရား၏ အာနုဘော်တော်ဖြင့်၊ သတိ- သတိကို၊ ပဋိလဘိတွာ- ရ၍၊ နိဝတ္ထဝတ္ထဿ- ဝတ်အပ်သောအဝတ်၏၊ ပတိတဘာဝံ- ကျွတ်ကျသည်၏အဖြစ်ကို၊ (ဝါ) မရှိသည်၏အဖြစ်ကို၊ သလ္လက္ခေတွာ- မှတ်မိ၍၊ ဟိရောတ္တပုံ- ရှက်ကြောက်ခြင်းကို၊ ပစ္စုပ္ပပ္ပေတွာ- ရှေးရှုဖြစ်စေ၍၊ ဥက္ကဋ္ဌိကံ- ကျုံ့ကျုံ့၊ ဥပနိသဇ္ဇာယ- တစ်ဦးတစ်ယောက်အနီးကပ်ထိုင်ခြင်းဖြင့်၊ (ဝါ) လူကွယ်ကာ ထိုင်ခြင်းဖြင့်၊ နိသီဒိ- ထိုင်ပြီ။ ဧကော- တစ်ယောက်သော၊ ပုရိသော- ယောက်ျားသည်၊ ဥတ္တရသာဋကံ- အပေါ်ရံခြံထည်ကို၊ ခိပိ- ပစ်ပေးပြီ။ သာ- ထိုပဋ္ဌာစာရာသည်၊ (အာစိက္ခံ- ၌စပ်)၊ တံ- ထိုခြံထည်ကို၊ နိဝါသေတွာ- ဝတ်၍၊ သတ္တာရံ- မြတ်စွာဘုရားကို၊ ဥပသင်္ကမိတွာ- ချဉ်းကပ်၍၊ ပဉ္စပတိဌိတေန- ငါးပါးသော တည်ခြင်းဖြင့်၊ ဝန္တိတွာ- ရှိခိုး၍၊ “ဘန္တေ- အရှင်ဘုရား၊ (တုမေ- အရှင်ဘုရားတို့သည်)၊ မေ- တပည့်တော်၏၊ အဝဿယော- မှီခိုအားထား ကိုးကွယ်ရာသည်၊ ဟောထ- ဖြစ်ပါကုန်လော့။ မေ- ၏၊ ဧကံ- သော၊ ပုတ္တံ- ကို၊ သေနော- စွန့်ရဲသည်၊ ဂဏိ- ချီသွားပါပြီ၊ ဧကော- တစ်ယောက်သော သားကြီးသည်၊ ဥဒကေန- ရေဖြင့်၊ ဝူဠော- မျောသွားပါပြီ။

၁။ အဋ္ဌကထာစာမူ၌ “ဘဂဝါ မာ နံ ဝါရယိတ္ထာ” တိ ဝတွာ- ဟု တွေ့ရသည်။ ဘဂဝါ သည် ဝတွာ အာဟ ၌ ဧဝံရမည်ဖြစ်၍ ဘဂဝါ “မာ နံ ဝါရယိတ္ထာ” တိ ဝတွာ- ဟု ယူပေးလိုက်သည်။

(တစ်နည်း) ဧကော- တစ်ယောက်သော သားကြီးကို၊ ဥဒကေန- ရေသည်၊ ဝုဠော- မျှောယူ အပ်ပါပြီ၊ ပတိ- လင်ယောက်ျားသည်၊ ပန္နေ- လမ်းခရီး၌၊ မတော- သေခဲ့ပြီ၊ ဂေဟေန- အိမ်ဖြင့်၊ (ဝါ) သည်၊ အဝတ္ထဋ္ဌာ- ဖုံးလွှမ်းအပ်ကုန်သည် (ဝါ) ပိကုန်သည်၊ (ဟုတွာ)၊ မတာ- သေကြရကုန်သော၊ မာတာပိတရော စ- မိဘတို့သည်လည်းကောင်း၊ ဘာတာ စ- မောင်သည်လည်းကောင်း၊ ဧကစိတကသ္မိ- ထင်းတစ်ပုံထဲ၌၊ ဈာယန္တိ- လောင်ကျွမ်း ကြကုန်၏။^၁ ဣတိ- သို့၊ ^၂ သောကကာရဏံ- သောကဖြစ်ခြင်း၏ အကြောင်းကို၊ အာစိက္ခိ- လျှောက်ကြားပြီ။ သတ္တာ- မြတ်စွာဘုရားသည်၊ “ပဋ္ဌာစာရေ- ချစ်သမီး ပဋ္ဌာစာရာ၊ မာ စိန္တယိ- ထွေထွေ ဤဤ မကြံစည်လင့်၊ တဝ- သင်၏၊ အဝဿယော- မှီခိုအားထား ကိုးကွယ်ရာသည်၊ ဘဝိတံ- ဖြစ်ခြင်းငှါ၊ သမတ္ထဿ ဧဝ- စွမ်းနိုင်သော ငါဘုရား၏သာလျှင်၊ သန္တိကံ- အထံသို့၊ (တံ- သင်သည်)၊ အာဂတာ- ရောက်လာသည်၊ အသိ- ဖြစ်၏၊ ဟိ- မှန်၏၊ တံ- သင်သည်၊ ဣဒါနိ- ယခုအခါ၌၊ ပုတ္တာဒိနံ- သားစသည်တို့၏၊ မရဏာနိမိတ္တံ- သေခြင်းဟူသော အကြောင်းကြောင့်၊ အဿုနိ- မျက်ရည်တို့ကို၊ ပဝတ္တေသိ ယထာ- ဖြစ်စေသကဲ့သို့၊ ဧဝံ- ဤအတူ၊ အနမတဂ္ဂ- အစမထင်သော၊ သံသာရေ- သံသရာ၌၊ ပုတ္တာဒိနံ- သားအစရှိသည်တို့၏၊ မရဏာဟေတု- သေခြင်းဟူသော အကြောင်းကြောင့်၊ ပဝတ္တိတံ- ဖြစ်စေအပ်သော၊ အဿု- မျက်ရည်သည်၊ စတုန္တံ- လေးစင်းကုန်သော၊ မဟာသမုဒ္ဒါနံ- မဟာသမုဒ္ဒရာတို့၏၊ ဥဒကတော- ရေထက်၊ ဗဟုတရံ- သာ၍များ၏။” ဣတိ- ဤသို့သော အနက်ကို၊ ဒဿေန္တော- ပြတော်မူလိုသည်၊ (ဟုတွာ)၊ “စတုသု- သမုဒ္ဒေသု ဇလံ ပရိတ္တကံ ။ပ။ ကိံ ကာရဏာ အဗ္ဗ တုဝံ ပမဇ္ဇသီ”တိ- - ဟူသော၊ ဂါထံ- ဂါထာကို၊ အဘာသိ- ဟောတော်မူပြီ။

(ဂါထာအနက်)

“ ပဋ္ဌာစာရေ- ချစ်သမီး ပဋ္ဌာစာရာ၊ ဒုက္ခေန- ဆင်းရဲဖြင့်၊ ဖုဋ္ဌဿ- တွေ့ကြုံသော၊ နရဿ- သတ္တဝါအား၊ သောစနာ- စိုးရိမ်ခြင်းသည်၊ အတ္ထိ- ရှိ၏၊ တတော- ထိုစိုးရိမ်ခြင်းကြောင့်ဖြစ်သော၊ အဿုဇလံ- မျက်ရည်သည်၊ အနပ္ပကံ- အတိုင်းမသိ၊ ဗဟံ- များ၏၊ စတုသု- လေးစင်းကုန်သော၊ သမုဒ္ဒေသု- သမုဒ္ဒြာတို့၌၊ ဇလံ- ရေသည်၊ ပရိတ္တကံ- နည်းစွာ၏၊ အဗ္ဗ- ချစ်သမီး၊ တုဝံ- သင်သည်၊ ကိံ ကာရဏာ- အဘယ်အကြောင်းကြောင့်၊ ပမဇ္ဇသီ- မေ့လျော့ဘိသနည်း။”

ဧဝံ- ဤသို့၊ သတ္တရိ- မြတ်စွာဘုရားသည်၊ အနမတဂ္ဂပရိယာယကထံ- အနမတဂ္ဂ ပရိယာယသုတ်ဒေသနာတော်ကို၊ ကထေန္တေ- ဟောတော်မူလတ်သော်၊ တဿာ- ထိုပဋ္ဌာစာရာ၏၊ သောကော- သောကသည်၊ တနုတရဘာဝံ- အထူးသဖြင့် သေးငယ်

၁။ သာ သောကကာရဏံ အာစိက္ခိ - ၌ သာ ပိုနေသည်။

သည်၏ အဖြစ်သို့၊ အဂမာသိ- ရောက်ပြီ။ အထ- ထိုအခါ၌၊ နံ- ထိုပဋ္ဌာစာရာကို၊ တနုဘူတသောကံ- နည်းပါးခြင်းသို့ရောက်သော သောကရှိသည်ကို၊ ဥတွာ- သိတော်မူ၍၊ “ပဋ္ဌာစာရေ- ချစ်သမီး ပဋ္ဌာစာရာ၊ (နာ- ၁၁၅) ပုတ္တာဒယော နာမ- သားအစရှိသော သူတို့မည်သည်၊ ပရလောကံ- တမလွန်လောကသို့၊ ဂစ္ဆန္တဿ- သွားသောသူအား၊ တာဏံ ဝါ- စောင့်ရှောက်ရာသည်လည်းကောင်း၊ လေဏံ ဝါ- ပုန်းအောင်းရာသည်လည်းကောင်း၊ သရဏံ ဝါ- ကိုးကွယ်ရာသည်လည်းကောင်း၊ ဘဝိတုံ- ဖြစ်ခြင်းငှါ၊ န သက္ကောန္တိ- မစွမ်းနိုင် ကြကုန်၊” ဣတိ- ဤသို့၊ (ဝတွာ- မိန့်တော်မူ၍)၊ တေ- ထိုသားအစရှိသောသူတို့သည်၊ ဝိဇ္ဇမာနာပိ- ထင်ရှားရှိပါကုန်သော်လည်း၊ န သန္တိ ဧဝ- ထင်ရှားမရှိသည် မည်ကုန်သည်သာ လျှင်တည်း၊ တသ္မာ- ထို့ကြောင့်၊ ပဏ္ဍိတေန- ပညာရှိသည်၊ အတ္တနော- မိမိ၏၊ သီလံ- သီလကို၊ ဝိသောဓေတွာ- စင်ကြယ်စေ၍၊ နိဗ္ဗာနဂမိမဂ္ဂေါယေဝ- နိဗ္ဗာန်သို့ သွားကြောင်း ဖြစ်သော အရိယာမဂ်ကိုသာလျှင်၊ သာဓေတဗ္ဗော- ပြီးစေအပ်၏၊ ဣတိ- ဤသို့သော အနက်ကို၊ ဒသေန္တော- ပြတော်မူလိုသည်၊ (ဟုတွာ)၊ “န သန္တိ ပုတ္တာ တာဏာယ။ ပ ။ ခိပ္ပမေဝ ဝိသောဓေယေ”တိ- - - ဟူကုန်သော၊ ဣမာဟိ ဂါထာဟိ- ဤဂါထာတို့ဖြင့်၊ ဓမ္မ- တရားကို၊ ဒေသေသိ- ဟောတော်မူပြီ။

(ဂါထာအနက်)

- “အန္တကေန- သေမင်းသည်၊ အဓိပနဿ- နှိပ်စက်အပ်သောသတ္တဝါအား၊ ပုတ္တာ- သား၊သမီးတို့သည်၊ တာဏာယ- စောင့်ရှောက်ခြင်းငှါ၊ န သန္တိ- မဖြစ်ကုန်၊ ဝိတာ- မိခင်၊ဖခင်တို့သည်၊ တာဏာယ- စောင့်ရှောက်ခြင်းငှါ၊ န သန္တိ- မဖြစ်ကုန်၊ ဗန္ဓဝါ- ဆွေမျိုး ချစ်ကျွမ်းဝင်သူတို့သည်လည်း၊ တာဏာယ- စောင့်ရှောက်ခြင်းငှါ၊ နာပိ သန္တိ- ဖြစ်လည်းမဖြစ်ကုန်၊ ဉာတိသု- ဆွေမျိုးတို့၌၊ တာဏတာ- စောင့် ရှောက်တတ်သည်၏အဖြစ်သည်၊ နတ္ထိ- မရှိ။

- ဧတံ အတ္ထဝသံ- ဤအကြောင်းအထူးကို၊ ဥ တွာ- သိ၍၊ ပဏ္ဍိတော- ပညာရှိသည်၊ သီလ သံဝုတော- သီလကို စောင့်ထိန်းလျက်၊ နိဗ္ဗာနဂမနံ- နိဗ္ဗာန်သို့ ရောက်ကြောင်းဖြစ်သော၊ မဂ္ဂံ- အရိယာမဂ်တည်းဟူသောခရီးကို၊ ခိပ္ပမေဝ- လျင်စွာသာလျှင်၊ ဝိသောဓေယေ- သန့်ရှင်း စင်ကြယ်စေရာ၏။”

ဒေသနာဝသာနေ- ဒေသနာတော်၏ အဆုံး၌၊ ပဋ္ဌာစာရာ- ပဋ္ဌာစာရာ သည်၊ သောတာပတ္တိဖလေ- သောတာပတ္တိဖိုလ်၌၊ ပတိဋ္ဌဟိတွာ- တည်၍၊ သတ္တာရံ- မြတ်စွာဘုရားကို၊ ပဗ္ဗန္တံ- ရဟန်းအဖြစ်ကို၊ ယာစိ- တောင်းပြီ။ သတ္တာ- မြတ်စွာဘုရားသည် တံ- ထိုပဋ္ဌာစာရာကို၊ ဘိက္ခုနီနံ- ဘိက္ခုနီတို့၏၊ သန္တိကံ- အထံသို့၊ နေတွာ- ဆောင်၍၊ ပဗ္ဗာဇေသိ- ရဟန်းပြုစေပြီ။ သာ- ထိုပဋ္ဌာစာရာထေရီမသည်၊ လဒ္ဓူပသမ္ပဒါ- ရအပ်

ပြီးသောရဟန်းအဖြစ်ရှိသည်။ (ဟုတွာ)။ ဥပရိမဂ္ဂတ္ထာယ- အထက်မဂ်အလို့ငှါ၊ ဝိပဿနာယ- ဝိပဿနာဖြင့်၊ ကမ္မ- အားထုတ်မှုကို၊ ကရောန္တိ- ပြုလတ်သော်၊ ဧကဒိဝသံ- တစ်နေ့သ၌၊ ယဇေန- အိုးဖြင့်၊ ဥဒကံ- ရေကို၊ အာဒါယ- ယူ၍၊ ပါဒေ- ခြေတို့ကို၊ ဓောဝန္တိ- ဆေးစဉ်၊ ဥဒကံ- ရေကို၊ အာသိတ္တံ- လောင်းပြီ၊ တံ- ထိုလောင်းလိုက်သောရေသည်၊ ထောကံ- အနည်းငယ်သော၊ ဌာနံ- အရပ်သို့၊ ဂန္တာ- စီးသွား၍၊ ပစ္ဆိမ္မိ- ပြတ်ပြီ၊ ဒုတိယဝါရံ- နှစ်ကြိမ်မြောက်၊ အာသိတ္တံ- လောင်းအပ်သောရေသည်၊ တတော- ထိုပထမလောင်းအပ်သော ရေထက်၊ ဒူရံ- အဝေးသို့ အဂမာသိ- စီးသွားပြီ၊ တတိယဝါရံ- သုံးကြိမ်မြောက်၊ အာသိတ္တံ- လောင်းအပ်သောရေသည်၊ တတောပိ- ထိုဒုတိယလောင်းအပ်သော ရေထက်လည်း၊ ဒူရတရံ- သာ၍ဝေးသောအရပ်သို့၊ အဂမာသိ- စီးသွားပြီ။ သာ- ထိုပဋ္ဌာစာရာထေရီမသည်၊ တဒေဝ အာရမ္မဏံ- ထိုအာရုံကိုပင်၊ ဂဟေတွာ- ယူ၍၊ တယော- သုံးပါးကုန်သော၊ ဝယေ- အရွယ်တို့ကို၊ ပရိစ္ဆိန္နိတွာ- ပိုင်းခြား၍၊ “မယာ- သည်၊ ပဌမံ- ရှေးဦးစွာ၊ အာသိတ္တဥဒကံ ဝိယ- လောင်းအပ်သောရေကဲ့သို့၊ ဣမေ သတ္တာ- ဤသတ္တဝါတို့သည်၊ ပဌမဝယေပိ- ပထမအရွယ်၌လည်း၊ မရန္တိ- သေကုန်၏၊ တတော- ထိုပထမလောင်းအပ်သောရေထက်၊ ဒူရံ- အဝေးသို့၊ ဂတံ- သွားသော၊ ဒုတိယဝါရံ- နှစ်ကြိမ်မြောက်၊ အာသိတ္တံ- လောင်းအပ်သော၊ ဥဒကံ ဝိယ- ရေကဲ့သို့၊ မဇ္ဈိမဝယေပိ- မဇ္ဈိမအရွယ်၌လည်း၊ မရန္တိ- သေကုန်၏၊ တတော- ထိုဒုတိယလောင်းအပ်သောရေထက်၊ ဒူရတရံ- သာ၍ဝေးသော အရပ်သို့၊ ဂတံ- စီးသွားသော၊ တတိယဝါရံ- သုံးကြိမ်မြောက်၊ အာသိတ္တံ- လောင်းအပ်သော၊ ဥဒကံ ဝိယ- ရေကဲ့သို့၊ ပစ္ဆိမဝယေပိ- ပစ္ဆိမအရွယ်၌လည်း၊ မရန္တိယေဝ- သေကြကုန်သည်သာ။” ဣတိ- သို့၊ စိန္တေသိ- ကြံပြီ။ သတ္တာ- မြတ်စွာဘုရားသည်၊ ဂန္ဓကုဋိယံ- ဂန္ဓကုဋိ၌၊ နိသိန္နောဝ- နေတော်မူလျက်သာလျှင်၊ ဩဘာသံ- ရောင်ခြည်တော်ကို၊ ဖရိတွာ- ဖြန့်၍၊ တဿာ- ထိုပဋ္ဌာစာရာထေရီမ၏၊ သဗ္ဗဓေ- မျက်မှောက်၌၊ ဌတွာ- တည်၍၊ ကထေန္တော ဝိယ- ဟောတော်မူသကဲ့သို့၊ “ပဋ္ဌာစာရေချစ်သမီး ပဋ္ဌာစာရာ၊ ဧတံ- ဤအကြောင်းအရာကို၊ ဧဝံ- ဤသို့၊ (ဒဌဉ္စံ- မှတ်ထိုက်၏)၊ သဗ္ဗေပိ- အလုံးစုံလည်း ဖြစ်ကုန်သော၊ ဣမေ သတ္တာ- တို့သည်၊ မရဏဓမ္မာ- သေခြင်းသဘောရှိကုန်၏၊ တသ္မာ- ထို့ကြောင့်၊ ပစ္စန္နံ- ငါးပါးကုန်သော၊ ခန္ဓာနံ- ခန္ဓာတို့၏၊ ဥဒယဗ္ဗယံ- ဖြစ်ခြင်းပျက်ခြင်းကို၊ အပဿန္တဿ- မမြင်သောသူ၏၊ ဝဿသတံ- နှစ်တစ်ရာပတ်လုံး၊ ဇီဝတော- အသက်ရှင်ခြင်းထက်၊ တံ- ထိုခန္ဓာငါးပါးတို့၏ ဖြစ်ခြင်းပျက်ခြင်းကို၊ ပဿန္တဿ- မြင်သောသူ၏၊ ဧကာဟမ္ပိ- တစ်ရက်မျှလည်းကောင်း၊ ဧကက္ခဏမ္ပိ- တစ်ခဏမျှလည်းကောင်း၊ ဇီဝိတံ- အသက်ရှင်ခြင်းသည်၊ သေယျော- မြတ်၏။” ဣတိ- သို့၊ ဣမံ အတ္ထံ- ဤအကြောင်းကို၊ ဒဿေန္တော- ပြတော်မူလိုသည်။ (ဟုတွာ)။

“ယော စ ဝဿသတံ ဇီဝေ- ။ ပ ။ ပဿတော ဥဒယဗ္ဗယ”န္တိ- - - ဟူသော၊ ဂါထာ-
ဂါထာကို၊ အာဟ- ဟောတော်မူပြီ။

(ဂါထာအနက်)

“ယော စ- အကြင်သူသည်ကား၊ ဥဒယဗ္ဗယ- ခန္ဓာငါးပါးတို့၏ ဖြစ်ခြင်း
ပျက်ခြင်းကို၊ အပဿံ အပဿန္တော- မရှုမမြင်ပဲ၊ ဝဿသတံ- အနှစ်တစ်ရာပတ်လုံး၊
ဇီဝေ- အသက်ရှင်ငြားအံ့၊ (တဿ- ထိုခန္ဓာငါးပါးတို့၏ ဖြစ်ခြင်းပျက်ခြင်းကို
မရှုမမြင်သောသူ၏၊ တတော- ထိုသို့အနှစ်တစ်ရာပတ်လုံး အသက်ရှင်ခြင်းထက်)၊
ဥဒယဗ္ဗယ- ခန္ဓာငါးပါးတို့၏ဖြစ်ခြင်းပျက်ခြင်းကို၊ ပဿတော- ရှုမြင်သောသူ၏၊
ဧကာဟံ- တစ်ရက်မျှ၊ ဇီဝိတံ- အသက်ရှင်ခြင်းသည်၊ သေယော- မြတ်၏။”

ဂါထာပရိယောသာနေ- ဂါထာ၏ အဆုံး၌၊ ပဋ္ဌာစာရာ- ပဋ္ဌာစာရာထေရီမသည်၊
ပဋိသမ္ဘိဒါဟိ- ပဋိသမ္ဘိဒါတို့နှင့်၊ သဟ- တကွ၊ အရဟတ္တံ- အရဟတ္တဖိုလ်သို့၊ ပါပုဏိ-
ရောက်ပြီ။ တေန- ထို့ကြောင့်၊ အပဒါနေ- ၌၊ “ပဒုမုတ္တရော နာမ ဇိနော၊ ။ပ။ ကတံ
ဗုဒ္ဓဿ သာသန”န္တိ - - - ဟူ၍၊ ဝုတ္တံ- ဆိုအပ်ပြီ။

(နာ- ၁၁၆) (အပဒါန်ပါဠိတော်အနက်)

- “ဣတော- ဤဘဒ္ဒကမ္ဘာမှ၊ သတသဟဿမ္ပိ ကပ္ပေ- ကမ္ဘာတစ်သိန်း
ထက်၌၊ သဗ္ဗဓမ္မာန သဗ္ဗဓမ္မာနံ- ခပ်သိမ်းသောတရားတို့၏၊ ပါရဂူ- တစ်ဘက်ကမ်း
သို့ ရောက်တော်မူသော၊ ပဒုမုတ္တရော နာမ- ပဒုမုတ္တရမည်တော်မူသော၊ ဇိနော-
မာရ်ငါးပါးကို အောင်တော်မူသော၊ နာယကော- မြတ်စွာဘုရားသည်၊ ဥပ္ပဇ္ဇိ-
ပွင့်တော်မူပြီ။

- တဒါ- ထိုအခါ၌၊ အဟံ- သည်၊ ဟံသဝတိယံ- ဟံသဝတီနေပြည်တော်၌၊
နာနာရတနပဇ္ဇောတေ- ထွန်းလင်းတောက်ပသော အမျိုးမျိုးသောရတနာတို့
ရှိသော၊ သေဌိကုလေ- သူဌေးမျိုး၌၊ ဇာတာ- မွေးဖွားသူသည်၊ မဟာသုခ-
သမပ္ပိတာ- များစွာသောချမ်းသာတို့နှင့် ပြည့်စုံသူသည်၊ အဟံ- ဖြစ်ပြီ။

- တံ မဟာဝီရံ- ထိုပဒုမုတ္တရမြတ်စွာဘုရားကို၊ ဥပေတွာ- ဆည်းကပ်၍၊
ဓမ္မဒေသနံ- တရားဒေသနာတော်ကို၊ အဿောသိ- ကြားနာရပြီ၊ တတော-
ထိုအခါ၌၊ အဟံ- သည်၊ ဇာတပ္ပဿာဒါ- ဖြစ်သောကြည်ညိုခြင်းရှိသည်၊ (ဟုတွာ)၊
ဇိနံ- မြတ်စွာဘုရားကို၊ သရဏံ- ကိုးကွယ်ရာဟူ၍၊ ဥပေသိ- ဆည်းကပ်ပြီ။

- တတော- ထိုအခါ၌၊ နာယကော- မြတ်စွာဘုရားသည်၊ လဇ္ဇိနီ- မကောင်း
မှုမှ ရှက်တတ်သော၊ တာဒိ- တာဒိဂုဏ်နှင့်ပြည့်စုံသော၊ ကပ္ပါကပ္ပါဝိသာရဒံ- အပ်၊
မအပ်ကို ဆုံးဖြတ်ခြင်း၌ ရဲရင့်သော၊ ဘိက္ခုနီ- ဘိက္ခုနီမကို၊ ဝိနယဓာရိနံ-

ဝိနည်းကိုဆောင်ကုန်သော ဘိက္ခုနီမတို့တွင်၊ အဝံ- အမြတ်ဆုံးဟူ၍၊ ဝဏ္ဏသိ-
ချီးမွမ်းတော်မူပြီ။

- တဒါ- ထိုအခါ၌၊ အဟံ- သည်၊ မုဒိတစိတ္တာ- ဝမ်းမြောက်သော စိတ်ရှိ
သည်၊ (ဟုတွာ)၊ တံ ဌာနံ- ထိုဝိနယဓရဇတဒဂ်ရာထူးကို၊ အဘိကဇီနီ- အလွန်
အလိုရှိသည်ဖြစ်၍၊ သသံယံ- တပည့်သားသံဃာနှင့် တကွသော၊ လောက-
နာယကံ- သတ္တလောက၏ ရှေ့ဆောင်လမ်းပြ နာယက ဖြစ်တော်မူသော၊ (ဝါ)
သတ္တဝါအပေါင်းကို နတ်ရွာ နိဗ္ဗာန်သို့ ပို့ဆောင်တော်မူတတ်သော၊ ဒသဗလံ-
မြတ်စွာဘုရားကို၊ နိမန္တေတွာ- ပင့်ဖိတ်၍၊ သတ္တာဟံ- ခုနစ်ရက်ပတ်လုံး၊
ဘောဇယိတွာန- ဆွမ်းကပ်၍၊ တိစီဝရံ- သုံးထည်သော သင်္ကန်းကို၊ ဒဒိတွာဝ-
လှူ၍သာလျှင်၊ သီရဿာ- ဦးခေါင်းဖြင့်၊ ပါဒေ- ခြေတော်ရင်း၌၊ နိပစ္စ- ဝပ်၍၊
ဣဒံ ဝစနံ- ဤစကားကို၊ အဗြဝိ- လျှောက်ပြီ။

- ဝီရ- ကြီးသောလုံ့လရှိတော်မူသော၊ မုနိ- မြတ်စွာဘုရား၊ ဣတော-
ဤနေ့မှ၊ အဋ္ဌမကေ- လွန်ခဲ့သည့် ရှစ်ရက်မြောက်နေ့၌၊ တယာ- ရှင်တော်ဘုရား
သည်၊ ယာ- အကြင်ဘိက္ခုနီမကို၊ ဝဏ္ဏိတာ- ဝိနယဓရဇတဒဂ်အရာ၌ ချီးမွမ်း
အပ်ပြီ၊ နာယက- မြတ်စွာဘုရား၊ ယဒိ သိဇ္ဈတိ- အကယ်၍ ပြည့်စုံနိုင်သည်ဖြစ်အံ့၊
(ဧဝံ သတိ- ဤသို့ပြည့်စုံနိုင်လတ်သော်)၊ အဟံ- တပည့်တော်သည်၊ တာဒိသာ-
ထိုဘိက္ခုနီမကဲ့သို့ သဘောရှိသူသည်၊ ဘဝိဿာမိ- ဖြစ်ရပါလို၏။ (ဣတိ ဣဒံ
ဝစနံ- ဤစကားကို၊ အဗြဝိ- လျှောက်ပြီ)။

- တဒါ- ထိုအခါ၌၊ သတ္တာ- မြတ်စွာဘုရားသည်၊ မံ- တပည့်တော်ကို၊
အဝေါစ- မိန့်တော်မူပြီ။ (ကိ အဝေါစ)၊ ဘဒ္ဒေ- ချစ်သမီး၊ မာ ဘာယိ- မစိုးရိမ်လင့်၊
အဿသ- သက်သာရာရလော့၊ (ဝါ) စိတ်ချလော့၊ အနာဂတမ္ပိ- နောင်လာလတံ့
သော၊ အဒ္ဓါနေ- ကာလ၌၊ တံ မနောရထံ- ထိုလိုအင်ဆန္ဒကို၊ (ဝါ) ထိုဆုတောင်း
ကို၊ တံ- သင်သည်၊ လစ္ဆသေ- မလွဲမသွေ ရပေလတံ့။

- ဣတော- ဤကမ္ဘာမှ၊ သတသဟဿေ ကပ္ပေ- ကမ္ဘာတစ်သိန်းအထက်၌၊
ဩက္ကာကကုလသမ္ဘဝေါ- ဩက္ကာကမင်းမျိုး၌ ဖြစ်သော၊ ဂေါတ္တေန- အနွယ်တော်
အားဖြင့်၊ ဂေါတမော နာမ- ဂေါတမမည်တော်မူသော၊ သတ္တာ- မြတ်စွာဘုရား
သည်၊ လောကေ- လောက၌၊ ဘဝိဿတိ- ပွင့်တော်မူလတံ့။

- (တံ- သည်)၊ တဿ- ထိုဂေါတမမြတ်စွာဘုရား၏၊ ဓမ္မေသု- တရားတို့၌၊
ဒါယာဒါ- အမွေခံသည်၊ ဩရဿာ- ရင်၌ဖြစ်သည်၊ ဓမ္မနိမ္မိတာ- တရားဖြင့်
ဖန်ဆင်းအပ်သူသည်၊ (ဝါ) တရားဖြင့် မွေးဖွားလာသူသည်၊ (ဟုတွာ)၊ နာမေန-

အမည်အားဖြင့်၊ ပဋ္ဌာစာရာတိ- ပဋ္ဌာစာရာဟူသော၊ သတ္တု- ဂေါတမမြတ်စွာ
ဘုရား၏၊ သာဝိကာ- တပည့်မသည်၊ ဟေဿတိ- ဖြစ်လတ်။ (ဣတိ- ဤသို့၊
အဝေါစ- မိန့်တော်မူပြီ)။

- တဒါ- ထိုသို့ မိန့်ကြားရာအခါ၌၊ အဟံ- သည်၊ မုဒိတာ- ဝမ်းမြောက်
သည်၊ ဟုတ္တာ- ဖြစ်၍၊ တဒါ- ထိုပဒုမုတ္တရဘုရားပွင့်ရာထိုအခါ၌၊ ဇိနံ- မာရ်
ငါးပါးကို အောင်တော်မူသော၊ သသံယံ- တပည့်သား သံဃာနှင့်တကွသော၊
လောကနာယကံ- မြတ်စွာဘုရားကို၊ ယာဝဇီဝံ- အသက်ထက်ဆုံး၊ မေတ္တစိတ္တာ-
မေတ္တာနှင့် ယှဉ်သောစိတ်ရှိသည်၊ (ဟုတ္တာ)၊ ပရိစရိ- ပြုစုလုပ်ကျွေးခဲ့ပြီ။

- သုကတေန- ကောင်းစွာပြုအပ်သော၊ တေန ကမ္မေန စ- ထိုကောင်းမှုကံ
ကြောင့်လည်းကောင်း၊ စေတနာပဏိဓိဟိ စ- စေတနာထက်သန်စွာ ဆုတောင်း
ခြင်းတို့ကြောင့်လည်းကောင်း၊ အဟံ- သည်၊ မာနုသံ- လူ၌ဖြစ်သော၊ ဒေဟံ-
ခန္ဓာကိုယ်ကို၊ ဇဟိတွာ- စွန့်၍၊ တာဝတိသံ- တာဝတိသာနတ်ပြည်သို့၊ အဂစ္ဆိ-
လားရောက်ခဲ့ပြီ။

- ဣမဓိ ဘဒ္ဒကေ ကပ္ပေ- ဤဘဒ္ဒကမ္ဘာ၌၊ ဝဒတံ ဝဒန္တာနံ- တရားဟော
သောပုဂ္ဂိုလ်တို့တွင်၊ ဝရော- အမြတ်ဆုံးဖြစ်တော်မူသော၊ ဗြဟ္မဗန္ဓု- ဗြဟ္မာမင်း၏
အဆွေတော်ဖြစ်တော်မူသော၊ မဟာယသော- များသောအခြံအရံရှိတော်မူသော၊
ဂေါတ္ထေန- အနွယ်တော်အားဖြင့်၊ ကဿပေါ နာမ- ကဿပမည်တော်မူသော
မြတ်စွာဘုရားသည်၊ ဥပ္ပဇ္ဇိ- ပွင့်တော်မူပြီ။

(ဇာ- ၁၁၅) - တဒါ- ထိုအခါ၌၊ ဗာရာဏသီပုရုတ္တမေ- ဗာရာဏသီပြည်မြတ်၌၊
မဟေသိဿ- မြတ်စွာဘုရား၏၊ ဥပဋ္ဌာကော- အလုပ်အကျွေးဖြစ်သော၊
နရိဿရော- လူတို့ကို အစိုးရသော၊ ကိကီ နာမ- ကိကီမည်သော၊ ကာသိရာဇာ-
ကာသိမင်းသည်၊ အာသိ- ဖြစ်ပြီ။

- အဟံ- တပည့်တော်သည်၊ ဘိက္ခုနီ ဣတိ- ဘိက္ခုနီ ဟူ၍၊ ဝိဿုတာ-
ထင်ရှားကျော်ကြားသော၊ တဿ- ထိုကိကီမင်း၏၊ တတိယာ- သုံးယောက်
မြောက်သော၊ ဇိတာ- သမီးတော်သည်၊ အာသိ- ဖြစ်ခဲ့ပြီ၊ ဇိနဂ္ဂဿ- မြတ်သော
မြတ်စွာဘုရား၏၊ ဓမ္မံ- တရားတော်ကို၊ သုတွာ- နာရ၍ (ဝါ) နာရသောကြောင့်၊
ပဗ္ဗဇ္ဇံ- ရဟန်းအဖြစ်ကို၊ သမရောစယိ- ကောင်းစွာ နှစ်သက်ပြီ၊ (ဝါ) ခွင့်တောင်းပြီ။

- တာတော- ခမည်းတော်ကိကီမင်းကြီးသည်၊ နော- တပည့်တော်တို့ကို၊
န အနုဇာနိ- ခွင့်မပြု၊ တဒါ- ထိုအခါ၌၊ အဂါရေဝ- နန်းတော်၌သာလျှင်၊ (ဝါ)
လူ့ဘောင်၌သာလျှင်၊ ရာဇကညာ- မင်းသမီးဖြစ်ကုန်သော၊ သုခေမိတာ- ချမ်းသာ

သဖြင့် ကြီးပွားကုန်သော၊ ဗုဒ္ဓေါပဋ္ဌာနနိရတာ- မြတ်စွာဘုရားကို ဆည်းကပ်ခြင်း၌ အမြဲမွေ့လျော်ကုန်သော၊ မုဒိတာ- ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ ဖြစ်ကြကုန်သော၊ မယံ သတ္တ ဓီတရော- တပည့်တော်တို့ သမီးတော် ခုနစ်ပါးတို့သည်၊ ဝိသဝဿ- သဟဿာနိ- အနှစ် နှစ်သောင်းတို့ပတ်လုံး၊ ကောမာရိဗြဟ္မစရိယံ- ကောမာရိ ဗြဟ္မစရိယအကျင့်ကို၊ (ဝါ) အပျိုစင်အမျိုးကောင်းသမီးတို့ ကျင့်သုံးအပ်သော မြတ်သောအကျင့်ကို၊ အတန္တိတာ- မပျင်းမရိကုန်သည်၊ (ဟုတွာ)၊ ဝိစရိမှ- ကျင့်ကြံနေထိုင်ခဲ့ကြကုန်ပြီ။

သမဏီ- သမဏီမင်းသမီးလည်းကောင်း၊ သမဏဂုတ္တာ စ- သမဏဂုတ္တာ မင်းသမီးလည်းကောင်း၊ ဘိက္ခုနီ- ဘိက္ခုနီမင်းသမီးလည်းကောင်း၊ ဘိက္ခုဒါယိကာ- ဘိက္ခုဒါယိကာမင်းသမီးလည်းကောင်း၊ ဓမ္မာ စေဝ- ဓမ္မာမင်းသမီးလည်းကောင်း၊ သုဓမ္မာ စ- သုဓမ္မာမင်းသမီးလည်းကောင်း၊ သတ္တမီ- ခုနစ်ယောက်မြောက်သော၊ သံဃဒါယိကာ- သံဃဒါယိကာမင်းသမီးလည်းကောင်းတည်း။

တဒါ- ဂေါတမမြတ်စွာဘုရားပွင့်တော်မူရာထိုအခါ၌၊ အဟဉ္ဇ- တပည့်တော် ပဋ္ဌာစာရာထေရီလည်းကောင်း၊ ဥပ္ပလဝဏ္ဏာ စ- ဥပ္ပလဝဏ္ဏာထေရီ လည်းကောင်း၊ ခေမာ- ခေမာထေရီလည်းကောင်း၊ ဘဒ္ဒါ- ဘဒ္ဒါမည်သော၊ ဘိက္ခုနီ စ- လည်းကောင်း၊ ကိသာဂေါတမီ- ကိသာဂေါတမီထေရီလည်းကောင်း၊ ဓမ္မဒိန္နာ- ဓမ္မဒိန္နာထေရီလည်းကောင်း၊ သတ္တမီ- ခုနစ်ယောက်မြောက်သော၊ ဝိသာခါ- ဝိသာခါ ဥပါသိကာမ၊ လည်းကောင်းတည်း။

သုကတေဟိ- ကောင်းစွာပြုအပ်ကုန်သော၊ တေဟိ ကမ္မေဟိ စ- ထို ကောင်းမှုကံတို့ကြောင့်လည်းကောင်း၊ စေတနာပဏိဓိဟိ စ- စေတနာထက်သန်စွာ ဆုတောင်းခြင်းတို့ကြောင့်လည်းကောင်း၊ အဟံ- သည်၊ မာနုသံ- လူ၌ဖြစ်သော၊ ဒေဟံ- ခန္ဓာကိုယ်ကို၊ ဇဟိတွာ- စွန့်၍၊ တာဝတိံသံ- တာဝတိံသာနတ်ပြည်သို့၊ အဂစ္ဆိ- လားရောက်ခဲ့ရပြီ။

ဣဒါနိ- ယခုအခါ၌၊ ပစ္ဆိမေ- နောက်ဆုံးဖြစ်သော၊ ဘဝေ စ- ဘဝ၌လည်း၊ အဟံ- သည်၊ သာဝတ္ထိယံ- သာဝတ္ထိမည်သော၊ ပုရဝရေ- မြတ်သောပြည်၌၊ ဣဒ္ဓေ- ကြွယ်ဝသော၊ ဖီတေ- စည်ပင်သော၊ မဟဒ္ဓနေ- များသောဥစ္စာရှိသော၊ သေဋ္ဌိ- ကုလေ- သူဌေးမျိုး၌၊ ဇာတာ- ဖြစ်ပြီ။

ယဒါ စ- အကြင်အခါ၌လည်း၊ ယောဗုဇ္ဈပေတာ- ပျိုမျစ် နုနယ်သော အရွယ်နှင့် ပြည့်စုံသော၊ အဟံ- သည်၊ ဝိတက္ကဝသဂါ- ကာမဝိတက်၏အလိုသို့ လိုက်သည်၊ (ဟုတွာ)၊ ဇာရပတိ- လင်ငယ်ဖြစ်သော၊ နရံ- ယောက်ျားကို၊ ဒိသ္မာ-

- မြင်၍၊ တေန- ထိုယောက်ျားနှင့်၊ သဒ္ဓိ- တကွ၊ အဟံ- သည်၊ အဂစ္ဆိ- သွားပြီ၊
 - အဟံ- သည်၊ ဧကပုတ္တပသ္မတာ- သားတစ်ယောက်ဖွားမြင်ခဲ့ပြီ၊
 ဒုတိယော- နှစ်ယောက်မြောက်သောသားသည်၊ မမ- တပည့်တော်၏၊ ကုဗ္ဗိယာ-
 ဝမ်း၌၊ အဟောသိ- ဖြစ်ပြီ၊ တဒါ- ထိုအခါ၌၊ အဟံ- သည်၊ မာတာပိတရော-
 မိဘတို့ကို၊ ဩက္ခာမိတိ- ကြည့်ရှုအံ့ဟူ၍၊ (တစ်နည်း) အသနားခံ အောက်ကျွံအံ့
 ဟူ၍၊ သုနိစ္ဆိတာ- ကောင်းစွာဆုံးဖြတ်သည်၊ ဟုတွာ- ဖြစ်၍။
- မယံ- တပည့်တော်၏၊ ပတိ- လင်ယောက်ျားကို၊ နာရောစေသိ- မပြော
 ကြားခဲ့၊ တဒါ- ထိုအခါ၌၊ တမ္ပိ- ထိုလင်ယောက်ျားသည်၊ ပဝါသိတေ- အရပ်
 တစ်ပါးသို့ သွားလတ်သော်၊ ဧကိကာ- တစ်ယောက်ထီးတည်း၊ ဥတ္တမံ- မြတ်သော၊
 သာဝတ္ထိ- သာဝတ္ထိပြည်သို့၊ ဂန္တံ- သွားခြင်းငှါ၊ ဂေဟာ- အိမ်မှ၊ နိဂ္ဂတာ- ထွက်ခဲ့ပြီ။
- တတော- ထိုမှနောက်၌၊ မေ- တပည့်တော်၏၊ သာမိ- လင်ယောက်ျား
 သည်၊ အာဂန္တာ- လိုက်လာလတ်သော်၊ မမံ- ကို၊ ပထေ- လမ်းခရီး၌၊ သမ္ဘာဝေသိ-
 မိပြီ၊ တဒါ- ထိုအခါ၌၊ မေ- အား၊ အတိဒါရုဏာ- အလွန်ကြမ်းတမ်းကုန်သော၊
 ကမ္မဇာ ဝါတာ- ကမ္မဇလေတို့သည်၊ ဥပ္ပန္နာ- ဖြစ်ကုန်ပြီ။
- မမ- တပည့်တော်၏၊ ပသ္မတိသမယေ- သားဖွားသောအခါ၌၊
 မဟာမေယော စ- မိုးကြီးသည်လည်း၊ ဥဋ္ဌိတော- ရွာ၏၊ တဒါ- ထိုအခါ၌၊ (မမ-
 ၏)၊ သာမိ- လင်ယောက်ျားကို၊ (မာရိတော- စပ်)၊ ဒဗ္ဗတ္ထာယ- အဆောက်အဦး
 အလို့ငှါ၊ ဂန္တာ- သွားလတ်သော်၊ သပ္ပေန- မြေသည်၊ မာရိတော- သတ်အပ်ပြီ။
- (နာ- ၁၁၈) - တဒါ- ထိုအခါ၌၊ အဟံ- သည်၊ ဝိဇာတဒုက္ခေန- သားဖွားခြင်းကြောင့်
 ဖြစ်သောဆင်းရဲဖြင့် အနာထာ- ကိုးကွယ်ရာမရှိသည်၊ ကပဏာ- အထီးကျန်သည်၊
 (ဟုတွာ)၊ သကုလာလယံ- မိမိ၏မိဘအိမ်သို့၊ ဂစ္ဆန္တိ- သွားလတ်သော်၊ ပူရိတံ-
 ရေဖြင့်ပြည့်သော၊ ကုန္ဒဝီ- မြစ်ငယ်ကို၊ ဒိသွာ- မြင်၍။
- ဗာလံ- မွေးကာစသူငယ်ကို၊ အာဒါယ- ခေါ်ယူ၍၊ အတရိ- ကူးပြီ၊
 ပါရကူလေ- ဟိုမှာဘက်ကမ်း၌၊ ဗာလကံ- မွေးကာစဖြစ်သော၊ ပုတ္တံ- သားငယ်ကို၊
 ဧကကံ- တစ်ယောက်တည်း၊ သာယေတွာ- အိပ်စေ၍၊ (ဝါ) အဝတ်ပိုင်းဖြင့်
 ထုပ်ကာသိပ်၍၊ အဟံ- သည်၊ ဣတရံ- တစ်ဘက်ကမ်း၌ ကျန်ခဲ့သည့် သားကြီးကို၊
 တရဏာယ- ကူးမြောက်စေခြင်းငှါ၊
- နိဝတ္တာ- ပြန်နစ်ခဲ့ပြီ (ဝါ) ပြန်လှည့်ခဲ့ပြီ၊ ဝိလပန္တကံ- ငိုကြွေးသော၊ တရုဏံ-
 သားငယ်ကို၊ ဥက္ကုသော- ဝန်လိုငှက်သည်၊ (ဝါ) စွန်သည်၊ ဟာသိ- ချီဆောင်ပြီ၊
 ဣတရစ္ဆ- သားကြီးကိုကား၊ သောတော- ရေအယဉ်သည်၊ ဝဟိ- ဆောင်ပြီ။

သာဟံ- ထိုတပည့်တော်သည်၊ သောကသမပ္ပိတာ- စိုးရိမ်ခြင်းသည် နှိပ်စက်အပ်သည်၊ (ဟုတွာ)။

သာဝတ္ထိနဂရံ- သာဝတ္ထိပြည်သို့၊ ဂန္ဒာ- သွားလတ်သော်၊ သဇနေ- မိမိ၏ မိဘ၊ မောင်ဘွားတို့ကို၊ မတေ- သေသည်တို့ကို၊ အသောသိ- ကြားရပြီ၊ တဒါ- ထိုအခါ၌၊ သောကဋ္ဌာ- သောကသည် ဖိစီးအပ်သည်၊ မဟာသောကသမပ္ပိတာ- ကြီးစွာသောသောကဖြင့် နှိပ်စက်အပ်သည်၊ (ဟုတွာ)။ အဝေါစံ- ပြောဆိုပြီ။ (ကို အဝေါစံ)။

“ဥဘော ပုတ္တာ- သားနှစ်ယောက်တို့သည်၊ ကာလင်္ကတာ- သေလေ ကုန်ပြီ၊ မယံ- ငါ၏၊ ပတိ (ပတိ)- ခင်ပွန်းလင်သည်၊ ပန္နေ- လမ်းခရီး၌၊ မတော- သေခဲ့ပြီ၊ မာတာ စ- အမိကိုလည်းကောင်း၊ ပိတာ စ- အဖကိုလည်းကောင်း၊ ဘာတာ စ- မောင်ကိုလည်းကောင်း၊ ဧကစိတမိ- ထင်းတစ်ပုံတည်း၌၊ ဍုယျရေ- သဂြိုဟ်အပ်ကုန်၏။” (ဣတိ အဝေါစံ)။

တဒါ- ထိုအခါ၌၊ အနာထာ- ကိုးကွယ်ရာမရှိသည်၊ ဒီနမာနသာ- ဆင်းရဲသော စိတ်ရှိသည်၊ (ဟုတွာ)။ ကိသာ စ- ပိန်လည်းပိန်ချုံး၏၊ ပဏ္ဍု စ- ဖျော့တော့သော အဆင်းလည်းရှိ၏။ အဟံ- သည်၊ ဣတော တတော- ဤမှ ထိုမှ၊ ဘမန္တိ- ဆောက်တည်ရာမရဘဲ လှည့်လည်လတ်သော်၊ နရသာရထိ- သတ္တဝါတို့ကို ယဉ်ကျေးအောင် ဆုံးမတော်မူတတ်သော မြတ်စွာဘုရားကို၊ အဒ္ဓသံ- ဖူးမြင်ရပြီ။

တတော- ထိုအခါ၌၊ မံ- တပည့်တော်ကို၊ သတ္တာ- လူနတ်တို့ဆရာ မြတ်စွာဘုရားသည်၊ အဝေါစ- မိန့်တော်မူပြီ၊ (ကို အဝေါစ)။ ‘ပုတ္တေ- ချစ်သမီး ပဋ္ဌာစာရာ၊ မာ သောစိ- မစိုးရိမ်နှင့်၊ အဿသ- သက်သာရာရလော့၊ (ဝါ) သက်သာ အောင်နေလော့၊ တေ- သင်၏၊ အတ္တာနံ- မိမိကိုယ်ကို၊ ဂဝေသဿု- ရှာလော့၊ နိရတ္တံ- အကျိုးမဲ့၊ ကိ ဝိဟညသိ- အဘယ်ကြောင့် ပင်ပန်းဘိသနည်း။

အန္တကေန- သေမင်းသည်၊ အဓိပနဿ- နှိပ်စက်အပ်သောသတ္တဝါအား၊ ပုတ္တာ- သားသမီးတို့သည်၊ တာဏာယ- စောင့်ရှောက်ခြင်းငှါ၊ န သန္တိ- မဖြစ်ကုန်၊ ပိတာ- မိခင်ဖခင်တို့သည်၊ တာဏာယ- စောင့်ရှောက်ခြင်းငှါ၊ န သန္တိ- မဖြစ်ကုန်၊ ဗန္ဓဝါ- ဆွေမျိုး ချစ်ကျွမ်းဝင်သူတို့သည်လည်း၊ တာဏာယ- စောင့်ရှောက်ခြင်းငှါ၊ နာပိ သန္တိ- ဖြစ်လည်းမဖြစ်ကုန်၊ ဉာတိသု- ဆွေမျိုးတို့၌၊ တာဏတာ- စောင့်ရှောက်တတ်သည်၏အဖြစ်သည်၊ နတ္ထိ- မရှိ။’ (ဣတိ အဝေါစ)။

မုနိနော- မြတ်စွာဘုရား၏၊ တံ ဝါကျံ- ထိုတရားစကားတော်ကို၊ သုတွာ- နာကြားရ၍၊ ပဌမံ ဖလံ- သောတာပတ္တိဖိုလ်သို့၊ အဇ္ဈင်္ဂ- ရောက်ပြီ၊ ပဗ္ဗဇိတွာန-

ရဟန်းပြုပြီး၍၊ နစ်ရံ- မကြာမြင့်မီ၊ အရဟတ္တံ- သို့၊ အပါပုဏီ- ရောက်ပြီ။

(အဟံ)။ ဣဒ္ဓိသု စ- တန်ခိုးအရာတို့၌လည်းကောင်း၊ ဒိဗ္ဗာယ သောတ-
ဓာတုယာ- ဒိဗ္ဗသောတအဘိညာဉ်၌လည်းကောင်း၊ ဝသီ- အစွမ်းသတ္တိရှိသူသည်
(ဝါ) ဝသီဘော်မြောက် လေ့လာပြီးသူသည်၊ ဟောမိ- ဖြစ်၏၊ ပရစိတ္တာနိ-
သုတစ်ပါးစိတ်တို့ကို၊ ဇာနာမိ- သိ၏၊ သတ္ထုသာသနကာရိကာ- ဘုရားရှင်၏
အဆုံးအမတော်အတိုင်း လိုက်နာပြုကျင့်လေ့ရှိ၏။

(အဟံ)။ ပုဗ္ဗေနိဝါသံ- ရှေး၌နေအပ်ဖူးသောခန္ဓာအစဉ်ကို၊ ဇာနာမိ- သိ၏၊
(မယာ- သည်)၊ ဒိဗ္ဗစက္ခု- ဒိဗ္ဗစက္ခုအဘိညာဉ်ကို၊ ဝိသောမိတံ- သန့်ရှင်းစင်ကြယ်
စေအပ်ပြီ၊ (အဟံ- သည်)၊ သဗ္ဗေ- ခပ်သိမ်းကုန်သော၊ အာသဝေ- အာသဝေါ
တရားတို့ကို၊ ခေပေတွာ- ကုန်စေ၍၊ ဝိသုဒ္ဓါ- စင်ကြယ်သည်၊ သုနိမ္မလာ- အညစ်
အကြေးမရှိသည်၊ အာသိ- ဖြစ်ပြီ။

တတော- ထိုအခါ၌၊ အဟံ- သည်၊ သဗ္ဗံ- အလုံးစုံသော၊ ဝိနယံ- ဝိနည်း
ပိဋကတ်ကို၊ သဗ္ဗဒဿိနော- အလုံးစုံကိုမြင်တော်မူသော မြတ်စွာဘုရား၏၊
သန္တိကေ- အထံတော်၌၊ သဗ္ဗဝိတ္တာရံ- အလုံးစုံအကျယ်နှင့်တကွ၊ ဥဂ္ဂဟိ- သင်ယူ
ခဲ့ပြီ၊ ယထာတထံ- ဟုတ်မှန်သောအတိုင်း၊ ဗျာဟရိဉ္စ- ပြောဟောလည်း
ပြောဟောခဲ့ပြီ။

ဇိနော- မြတ်စွာဘုရားသည်၊ တသ္မိ ဂုဏော- ထိုဝိနည်းပိဋကတ်ကို
ဆောင်ခြင်းဂုဏ်၌၊ တုဋ္ဌော- နှစ်သက်သည်၊ (ဟုတွာ)။ “ဧကိကာ- တစ်ယောက်
တည်းသော၊ ပဉ္စာစာရာဝ- ပဉ္စာစာရာထေရီမသည်သာလျှင်၊ ဝိနယဓာရီနံ-
ဝိနည်းကိုဆောင်ကုန်သော ရဟန်းမတို့တွင်၊ အဂ္ဂါ- အမြတ်ဆုံးတည်း၊” (ဣတိ-
သို့)၊ မံ- ကို၊ ဧတဒဂ္ဂေ- ဝိနယဓရဧတဒဂ်အရာ၌၊ ဌပေသိ- ထားတော်မူပြီ။

(ဧ- ခဉ္စ) - မယာ- သည်၊ သတ္တာ- မြတ်စွာဘုရားကို၊ ပရိစိဏ္ဍော- ပြုစုလုပ်ကျွေး
အပ်ပြီ၊ ဗုဒ္ဓဿ- ၏၊ သာသနံ- အဆုံးအမသာသနာတော်ကို၊ ကတံ- လိုက်နာပြု
ကျင့်အပ်ပြီ၊ ဂရုကော- လေးလံသော၊ ဘာရော- ခန္ဓာဝန်ကို၊ ဩဟိတော- ချအပ်ပြီ၊
ဘဝနေတ္တိ- ဘဝသို့ ဆောင်တတ်သော တဏှာကို၊ သမ္မဟတာ- ပယ်နှုတ်အပ်ပြီ။

ယဿ- အကြင်သံယောဇဉ်ကုန်ကြောင်းအရဟတ္တဖိုလ်၏၊ အတ္ထာယ-
အကျိုးငှါ၊ အဂါရသ္မာ- အိမ်ရာတည်ထောင်လှူဘောင်မှ၊ (နိက္ခမိတွာ- ထွက်၍)
အနဂါရိယံ- ရဟန်းဘောင်သို့၊ ပဗ္ဗဇိတာ- ဝင်ရောက်ခဲ့ပြီ၊ မေ မယာ- သည်၊
သဗ္ဗသံယောဇနက္ခယော- အလုံးစုံသောသံယောဇဉ်တို့၏ ကုန်ကြောင်းဟုဆို
အပ်သော၊ သော အတ္ထော- ထို အရဟတ္တဖိုလ်အကျိုးသို့၊ အနုပ္ပတ္တော- အစဉ်

ရောက်အပ်ပြီ။

ကိလေသာ စရာပိတာ မယ့်။ ပ ။ ကတံ ဗုဒ္ဓဿ သာသနံ” န္တိ။

ပန- ဆက်ဦးအံ့၊ အရဟတ္တံ- အရဟတ္တဖိုလ်သို့၊ ပတွာ- ရောက်ပြီးလတ်သော်၊ သေက္ခကာလေ- သေက္ခဖြစ်စဉ်အခါ၌၊ အတ္တနော- မိမိ၏၊ ပဋိပတ္တိ- အကျင့်ကို၊ ပစ္စဝေက္ခိတွာ- ဆင်ခြင်၍၊ ဥပရိ ဝိသေသဿ- အထက်မဂ်ဖိုလ်ဟူသော တရားထူး၏ (ဝါ) ကို၊ နိဗ္ဗတ္တိတာကာရံ- ဖြစ်စေအပ်သော အခြင်းအရာကို၊ ဝိဘာဝေန္တိ- ထင်ရှားပြ လိုသော ပဋ္ဌာစာရာထေရီမသည်၊ ဥဒါနဝသေန- ဥဒါန်း၏အစွမ်းဖြင့်၊ “နဂ်လေဟိ ကသံ ခေတ္တံ။ ပ ။ ဝိမောက္ခော အဟု စေတသော”တိ- - - ဟူကုန်သော၊ ဣမာ ဂါထာ- တို့ကို၊ အဘာသိ- ရွတ်ဆိုတော်မူပြီ။

(ဂါထာအနက်)

၁၁၂။ “မာဏဝါ- လူတို့သည်၊ နဂ်လေဟိ- ထွန်တုံးတို့ဖြင့်၊ ခေတ္တံ- လယ်ကို၊ ကသံ ကသန္တာ- ထွန်ယက်ကုန်လျက်၊ ဆမာ ဆမာယံ- မြေ၌၊ ဗီဇာနိ- မျိုးစေ့တို့ကို၊ ပဝပံ ပဝပန္တာ- စိုက်ပျိုးကုန်လတ်သော်၊ ပုတ္တဒါရာနိ- သားမယားတို့ကို၊ ပေါသေန္တာ- မွေးပြုနိုင်ကုန်သည်၊ (ဟုတွာ- ဖြစ်၍)၊ ခနံ- ဥစ္စာကို၊ ဝိန္နန္တိ- ရကြကုန်သေး၏။

၁၁၃။ အဟံ- သည်၊ သီလသမ္ပန္နာ- သီလနှင့်ပြည့်စုံသည်၊ အကုသိတာ- ပျင်းရိခြင်းမရှိသည်၊ အနုဒ္ဓတာ- ပြန့်လွင့်ခြင်းမရှိသည်၊ (ဟုတွာ- ဖြစ်၍)၊ သတ္ထုသာသနကာရိကာ- မြတ်စွာဘုရား၏ အဆုံးအမတော်အတိုင်း လိုက်နာ ပြုကျင့်လတ်သော်၊ ကိံ- အဘယ့်ကြောင့်၊ နိဗ္ဗာနံ- နိဗ္ဗာန်ကို၊ နာဓိဂစ္ဆာမိ- မရဘဲ ရှိပါအံ့နည်း၊ အဓိဂစ္ဆာမိ ဧဝ- မချွတ်ရအံ့သည်သာလျှင်တည်း။

၁၁၄။ (ဧဝံ- ဤသို့၊ စိန္တေတွာ- ကြံ၍)၊ အဟံ- သည်၊ ပါဒေ- ခြေတို့ကို၊ ပက္ခာလယိတွာန- ဆေးပြီး၍၊ ထလတော- မြင့်ရာအရပ်မှ၊ နိန္နံ- ချိုင့်ဝှမ်းရာ အရပ်သို့၊ အာဂတံ- စီးသွားသော၊ ပါဒေါဒကံ- ခြေဆေးရေကို၊ ဒိသ္မာန- မြင်၍၊ ဥဒကေသု- ခြေဆေးရေတို့၌၊ (နိမိတ္တံ- နိမိတ်ကို)၊ ကရောမိ- ပြု၏။

၁၁၅။ တတော- ထိုမှနောက်၌၊ ဘဒြံ- ကောင်းသော၊ အာဇာနိယံ- အာဇာနည် မျိုးဖြစ်သော၊ အဿံ- မြင်းကို၊ (သာရထိ- လိမ္မာသော ရထားထိန်းသည်၊ သာရေတိ) ဣဝ- လွယ်ကူစွာ ဆုံးမနိုင်သကဲ့သို့၊ (မေ- ၏)၊ စိတ္တံ- စိတ်ကို၊ သမာဓေသိ- ဝိပဿနာသမာဓိဖြင့် ကောင်းစွာတည်စေခဲ့ပြီ၊ တတော- ထိုသို့ စိတ်ကို ဆုံးမပြီးသည်မှ နောက်၌၊ ဒီပံ- ဆီမီးကို၊ ဂဟေတွာန- ယူ၍၊ ဝိဟာရံ- ကျောင်းတွင်းသို့၊ အဟံ- သည်၊ ပါဝိသိ- ဝင်ခဲ့ပြီ၊ သေယျံ- အိပ်ရာကို၊ ဩလောကယိတွာန- ဆီမီးရောင်ဖြင့် ကြည့်၍၊ မဇ္ဇကမ္ပိ- ညောင်စောင်းငယ်၌၊

(နိဿိန္ဒတ္ထာယ- ထိုင်အံ့သောငှါ)၊ ဥပါဝိသိ- အနီးသို့ ကပ်ခဲ့ပြီ။

၁၁၆။ တတော- ထို့နောင်မှ၊ သူစီ- မင်းတုတ်ကို၊ ဂဟေတွာန- ယူ၍၊ အဟံ- သည်၊ ဝဋ္ဋိ- ဆီမီးစာကို၊ ဩကဿယာမိ- အောက်သို့ ရှေးရှု ဆွဲငင်၏၊ (ဝါ) ငြိမ်း၏၊ (တဒါ- ထိုအခါ၌)၊ ပဒီပဿ- ဆီမီး၏၊ နိဗ္ဗာနံ ဣဝ- ငြိမ်းသွားခြင်းကဲ့သို့၊ စေတသော- စိတ်၏၊ ဝိမောက္ခော- ကိလေသာတို့မှ လွတ်ခြင်းသည်၊ အဟု- ဖြစ်ပြီ။

၁၁၂။ တတ္ထ- ထိုဂါထာတို့၌၊ ကသန္တိ- - ကား၊ ကသန္တာ- ထွန်ယက်ကုန်လျက်၊ ကသိကမ္ပ- လယ်ထွန်ခြင်းအမှုကို၊ ကရောန္တာ- ပြုကုန်လျက်။ ဟိ- မှန်၏၊ ဣဒံ- ဤကသံ- ဟူသောသဒ္ဒါသည်၊ ဗဟုတ္ထေ- ဗဟုဝစ်အနက်၌၊ ဧကဝစနံ- ဧကဝစ်ဝိဘတ်ရှိသောသဒ္ဒါတည်း။ ပဝပန္တိ- - ကား၊ ဗီဇာနိ- မျိုးစေ့တို့ကို၊ ဝပန္တာ- စိုက်ပျိုးကုန်လတ်သော်။ ဆမာတိ- ဆမာဟူသည်ကား၊ ဆမာယံ- မြေ၌။ ဟိ- မှန်၏၊ ဣဒံ- ဤဆမာ၌ရှိသောပထမာဝိဘတ်သည်၊ ဘုမ္မတ္ထေ- သတ္တမိအနက်၌၊ ပစ္စတ္တဝစနံ- ပထမာဝိဘတ်တည်း။ ဟိ- ချဲ့ဦးအံ့၊ ဧတ္ထ- ဤဂါထာ၌၊ အယံ- ဤဆိုအပ်လတ်ကား၊ သင်္ခေပတ္တော- အကျဉ်းချုပ်အနက်တည်း၊ မာဏဝါ- လုလင်ဖြစ်ကုန်သော၊ ဣမေ သတ္တာ- ဤသတ္တဝါတို့သည်၊ နင်္ဂလေဟိ- ထွန်တုံးတို့ဖြင့်၊ ဖာလေဟိ- ထွန်သွားတို့ဖြင့်၊ ခေတ္တံ- လယ်ကို၊ ကသန္တာ- ထွန်ယက်ကုန်လျက်၊ ယထာဓိပ္ပါယ်- အလိုရှိတိုင်း၊ ခေတ္တဘူမိယံ- လယ်ယာမြေ၌၊ ပုဗ္ဗဏ္ဏာ- ပရဏ္ဏဘေဒါနိ- ကောက် ပဲ မျိုးစုံဖြစ်ကုန်သော၊ ဗီဇာနိ- မျိုးစေ့တို့ကို၊ ဝပန္တာ- စိုက်ပျိုးကုန်လတ်သော်၊ တံဟေတု- ထွန်ယက်ကာစိုက်ပျိုးခြင်းဟူသော ထိုအကြောင်းကြောင့်၊ တံနိမိတ္တံ- ထွန်ယက်ကာစိုက်ပျိုးခြင်းဟူသော ထိုနိမိတ်ကြောင့်၊ အတ္တာနံ- မိမိတို့၏၊ ပုတ္တဒါရာဒီနိ- သားမယားအစရှိသူတို့ကို၊ ပေါသေန္တာ- လုပ်ကျွေးနိုင်ကုန်သည်၊ ဟုတွာ- ၍၊ (နာ- ၁၂၀) ခနံ- ဥစ္စာကို၊ ပဋိလဘန္တိ- ရကြကုန်သေး၏၊ ဧဝံ- ဤသို့၊ ဣမသ္မိံ လောကေ- ဤလောက၌၊ ယောနိသော- သင့်သောအကြောင်းအားဖြင့်၊ ပယုတ္တော- အားထုတ်အပ်သော၊ ပစ္စတ္တပုရိသကာရော နာမ- အသီးသီးသော ယောက်ျားသည်ပြုအပ်သော အမှုကိစ္စမည်သည်၊ သဖလော- အကျိုးစီးပွားရှိ၏၊ သဥဒယော- ကြီးပွားခြင်းရှိ၏။

၁၁၃။ တတ္ထ- ထိုဂါထာ၌၊ ကိမဟံ သီလသမ္ပန္နာ၊ သတ္ထုသာသနကာရိကာ။ နိဗ္ဗာနံ နာမိဂစ္ဆာမိ၊ အကုသိတာ အနုဒ္ဓတာတိ (ဧတ္ထ)- ဟူသော ဤပါဌ၌၊ (အတ္ထော- အနက်ကို၊ ဧဝံ- ဤသို့၊ ဝေဒိတဗ္ဗော- သိအပ်၏။) အဟံ- သည်၊ သုဝိသုဒ္ဓသီလာ စကောင်းစွာစင်ကြယ်သော သီလရှိသည်၊ (ဟုတွာ စ) အာရဒ္ဓဝီရိယတာယ- အားထုတ်အပ်သော ဝီရိယရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ အကုသိတာ- ပျင်းရိခြင်းမရှိသည်၊ (ဟုတွာ စ) အဇ္ဈတ္တံ- မိမိသန္တာန်၌၊ သုသမာဟိတစိတ္တတာယ- ကောင်းစွာတည်ကြည်သော စိတ်ရှိ

သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ အနုဒ္ဓတာ- မပြန့်လွင့်သည်၊ ဟုတွာ စ- ဖြစ်၍လည်းကောင်း၊ စတုသစ္စကမ္မဋ္ဌာနဘာဝနာသင်္ခါတံ- သစ္စာလေးပါးကို သိကြောင်းဖြစ်သော ကမ္မဋ္ဌာန်းကို ပွားများခြင်းဟုဆိုအပ်သော၊ သတ္ထု- မြတ်စွာဘုရား၏၊ သာသနံ- အဆုံးအမတော်ကို၊ ကရောန္တိ- လိုက်နာပြုကျင့်လတ်သော်၊ ကသ္မာ- အဘယ့်ကြောင့်၊ နိဗ္ဗာန်- နိဗ္ဗာန်ကို၊ နာဓိဂစ္ဆာမိ- မရပဲရှိအံ့နည်း၊ အဓိဂမိဿာမိ ဧဝ- မချွတ်ရလိမ့်မည်သာတည်း၊ ဣတိ- ဤကား အနက်တည်း။

၁၁၄။ ပန- ဆက်ဦးအံ့၊ ဧဝံ- ဤသို့၊ စိန္တေတွာ- ကြံပြီး၍၊ ဝိပဿနာယ- ဝိပဿနာဖြင့်၊ ကမ္မ- အားထုတ်မှုကို၊ ကရောန္တိ- ပြုလတ်သော်၊ ဧကဒိဝသံ- တစ်နေ့သ၌၊ ပါဒဓောဝနဥဒကေ- ခြေဆေးရေ၌၊ နိမိတ္တံ- နိမိတ်အမှတ်အသားကို၊ ဂဏှိ- ယူပြီး၊ တေန- ထို့ကြောင့်၊ “ပါဒေ ပက္ခာလယိတွာနာ” တိ အာဒိ- - အစရှိသော၊ (ယံ ဝစနံ- အကြင် စကားသည်၊ အတ္ထိ၊ တံ ဝစနံ- ကို) အာဟ- ပြီ၊ တဿ- ထိုစကား၏၊ အတ္ထော- ကား၊ အဟံ- သည်၊ ပါဒေ- ခြေတို့ကို၊ ဓောဝန္တိ- ဆေးလတ်သော်၊ ပါဒပက္ခာလနဟေတု- ခြေဆေး ခြင်းဟူသော အကြောင်းကြောင့်၊ တိက္ခတ္တံ- သုံးကြိမ်၊ အာသိတ္တေသု- သွန်းလောင်းအပ် ကုန်သော၊ ဥဒကေသု- ရေတို့တွင်၊ ထလတော- မြင့်ရာအရပ်မှ၊ နိန္ဒံ- ချင့်ဝှမ်းရာ အရပ်သို့၊ အာဂတံ- စီးသွားသော၊ ပါဒေါဒကံ- ခြေဆေးရေကို၊ ဒိသ္မာ- ၍၊ နိမိတ္တံ- အမှတ်အသားကို၊ ကရောမိ- ပြု၏။

၁၁၅။ “ယထာ ဣဒံ ဥဒကံ ခယဓမ္မံ ဝယဓမ္မံ၊ ဧဝံ သတ္တာနံ အာယုသင်္ခါရာ” တိ- - - ဟူ၍၊ ဧဝံ- ဤသို့၊ အနိစ္စလက္ခဏာ- အနိစ္စလက္ခဏာကိုလည်းကောင်း၊ တဒနုသာရေန- ထိုအနိစ္စလက္ခဏာသို့ အစဉ်လိုက်ခြင်းဖြင့်၊ ဒုက္ခလက္ခဏာ- ဒုက္ခလက္ခဏာကိုလည်း ကောင်း၊ အနတ္တလက္ခဏာ- အနတ္တလက္ခဏာကိုလည်းကောင်း၊ ဥပဓာရေတွာ- ဆင်ခြင်၍၊ ဝိပဿနံ- ကို၊ ဝမေန္တိ- ပွားများလတ်သော်။ တတော စိတ္တံ သမာဓေသိ၊ အဿံ ဘဒြဝဇာနိယန္တိ- - - ကား၊ ဘဒြ- ကောင်းသော၊ အာဇာနိယံ- အာဇာနည်မျိုးဖြစ်သော၊ အဿံ- မြင်းကို၊ ကုသလော- လိမ်မာကျွမ်းကျင်သော၊ သာရထိ- ရထားထိန်းသည်၊ သုခေန- လွယ်ကူစွာ၊ သာရေတိ ယထာ- ဆုံးမနိုင်သကဲ့သို့၊ ဧဝံ- ဤအတူ၊ မယံ- ၏၊ စိတ္တံ- ကို၊ သုခေနေဝ- လွယ်ကူစွာသာလျှင်၊ သမာဓေသိ- ကောင်းစွာ တည်ကြည်စေခဲ့ပြီ၊ ဝိပဿနာသမာဓိနာ- ဝိပဿနာနှင့်ယှဉ်သော သမာဓိဖြင့်၊ သမာဟိတံ- ကောင်းစွာ တည်ကြည်သည်ကို၊ အကာသိ- ပြုခဲ့ပြီ။ ပန- ဆက်ဦးအံ့၊ ဧဝံ- ဤသို့၊ ဝိပဿနံ- ကို၊ ဝမေန္တိ- ပွားများသည်၊ (ဟုတွာ)၊ ဥတုသပ္ပာယ်နိဇ္ဈိသာယ- ဥတုသပ္ပာယ်ကို အလိုရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ သြဝရကံ- တိုက်ခန်းသို့၊ ပဝိသန္တိ- ဝင်လတ်သော်၊ အန္တကာရဝိဓမနတ္ထံ- အမိုက်မှောင်ကို ပယ်ဖျောက်ခြင်းအကျိုးငှါ၊ ဒီပံ- ဆီမီးကို၊ ဂဟေတွာ- ယူ၍၊ ဂစ္ဆံ- တိုက်

ခန်းသို့၊ ပဝိသိတွာ- ဝင်၍၊ ဒီပံ- ဆီမီးကို၊ ဌပေတွာ- ထား၍၊ မဉ္ဇကေ- ညောင်စောင်း၍၊
 နိသိန္နမတ္တာဝ- ထိုင်ကာမျှသော်သာလျှင်၊ ဒီပံ- ဆီမီးကို၊ ဝိဇ္ဈာပေတုံ- ငြိမ်းစေခြင်းငှါ၊
 အဂ္ဂဠသုစိယာ- မင်းတုတ်ဖြင့်၊ (တံခါးကန့်လန့်ထိုးသော သစ်သားချောင်းဖြင့်)၊ ဒီပဝဋ္ဋိ-
 ဆီမီးစာကို၊ အာကမိ- ဆွဲငင်ပြီ။ တာဝဒေဝ- ထိုခဏ၌သာလျှင်၊ ဥတုသပ္ပာယလာဘေန-
 လျှောက်ပတ်သောဥတုကို ရသဖြင့်၊ တဿာ- ထိုပဋ္ဌာစာရာထေရီမ၏၊ စိတ္တံ- စိတ်သည်၊
 သမာဟိတံ- တည်ကြည်သည်၊ အဟောသိ- ဖြစ်ပြီ၊ ဝိပဿနာဝိထိ- ဝိပဿနာလမ်း
 ကြောင်းသို့၊ ဩတရိ- သက်ဝင်ပြီ၊ မဂ္ဂေန- မဂ်ဖြင့်၊ ယဇ္ဇေသိ- ထိခိုက်ပြီ၊ (ဝါ) တွေ့ထိပြီ။
 တတော- ထိုမှနောက်၌၊ မဂ္ဂပဋိပါဋိယာ- မဂ်အစဉ်အားဖြင့်၊ သဗ္ဗသော- ခပ်သိမ်းသော
 အပြားအားဖြင့်၊ အာသဝါနံ- အာသဝတရားတို့၏၊ ခယော- ကုန်ခြင်းသည်၊ အဟောသိ-
 ဖြစ်ပြီ။ တေန- ထို့ကြောင့်၊ “တတော ဒီပံ ဂဟေတွာန။ ပ ။ ဝိမောက္ခော အဟု
 စေတသော”တိ- - - ဟူ၍၊ ဝုတ္တံ- ဆိုအပ်ပြီ။ တတ္ထ- ထို တတော ဒီပံ စသောဂါထာ၌၊
 သေယျံ ဩလောကယိတွာနာတိ- - - ကား၊ ဒီပါလောကေန- ဆီမီးရောင်ဖြင့်၊ သေယျံ-
 အိပ်ရာကို၊ ပဿိတွာ- ကြည့်၍။

၁၁၆။ သူစိန္တိ- - - ကား၊ အဂ္ဂဠသုစိ- မင်းတုတ်ကို၊ ဝဋ္ဋိ ဩကဿယာမီတိ- -
 - ကား၊ ဒီပံ- ကို၊ ဝိဇ္ဈာပေတုံ- ငြိမ်းစေခြင်းငှါ၊ တေလာဘိမုခံ- ဆီသို့ရှေးရှုသော၊ ဒီပဝဋ္ဋိ-
 မီးစာကို၊ အာကမေမိ- ဆွဲငင်၏။ ဝိမောက္ခောတိ- - - ကား၊ ကိလေသေဟိ- တို့မှ၊
 ဝိမောက္ခော- လွတ်ခြင်းသည်။ (အဟု- ပြီ)၊ ပန- ဆက်ဦးအံ့၊ သော- ထိုဝိမောက္ခသည်၊
 ယသ္မာ- အကြင်ကြောင့်၊ ပရမတ္ထတော- ပရမတ္ထအားဖြင့်၊ စိတ္တဿ- စိတ်၏၊ သန္တတိ-
 ဖြစ်စဉ်တည်း၊ တသ္မာ- ထို့ကြောင့်၊ “စေတသော”တိ- စေတသော ဟူ၍၊ ဝုတ္တံ- ဆိုအပ်ပြီ။
 ပန- ဆက်ဦးအံ့၊ ဝဋ္ဋိတေလာဒိကေ- မီးစာ၊ ဆီ အစရှိသော၊ ပစ္စယေ- အကြောင်းသည်၊
 သတိ- ရှိလတ်သော်၊ ဥပ္ပဇ္ဇနာရဟော- ဖြစ်ခြင်းငှါထိုက်သော၊ ပဒီပေါ- ဆီမီးရောင်သည်၊
 တဒဘာဝေ- ထို မီးစာ၊ ဆီတို့မရှိလတ်သော်၊ (နာ- ၁၂၁) အနုပ္ပဇ္ဇနတော- မဖြစ်ခြင်း
 ကြောင့်၊ နိဗ္ဗတော- ငြိမ်း၏၊ ဣတိ- သို့၊ ဝုစ္စတိ ယထာ- ဆိုအပ်သကဲ့သို့၊ ဧဝံ- ဤအတူ၊
 ကိလေသာဒိပစ္စယေ- ကိလေသာစသောအကြောင်းသည်၊ သတိ- ရှိလတ်သော်၊
 ဥပ္ပဇ္ဇနာရဟံ- ဖြစ်ခြင်းငှါထိုက်သော၊ စိတ္တံ- စိတ်သည်၊ တဒဘာဝေ- ထိုကိလေသာစသော
 အကြောင်းမရှိလတ်သော်၊ အနုပ္ပဇ္ဇနတော- မဖြစ်ခြင်းကြောင့်၊ ဝိမုတ္တံ- လွတ်ငြိမ်းပြီ၊ ဣတိ-
 သို့၊ ဝုစ္စတိ- ဆိုအပ်၏၊ ဣတိ- ဤအနက် အဓိပ္ပါယ်ကို၊ (ဒဿန္တိ- ပြလိုသော ပဋ္ဌာစာရာ
 ထေရီမသည်)၊ “ပဒီပဿေဝ နိဗ္ဗာနံ၊ ဝိမောက္ခော အဟု စေတသော”တိ- - - ဟူ၍၊
 အာဟ- ရွတ်ဆိုဟောကြားတော်မူပြီ။

ပဋ္ဌာစာရာထေရီဂါထာဝဏ္ဏနာ- သည်၊ နိဋ္ဌိတာ- ပြီ။

၁၁။ တိသမတ္တာထေရီဂါထာဝဏ္ဏနာ

မုသလာနိ ဂဟေတွာနာတိအာဒိကာ- - - ဤသို့အစရှိသောဂါထာတို့သည်၊
 တိသမတ္တာနံ- သုံးဆယ်အတိုင်းအရှည်ရှိကုန်သော၊ ထေရီနံ- ထေရီမတို့၏၊ ဂါထာ-
 ဂါထာတို့တည်း။ တာပိ- ထိုသုံးဆယ်သောထေရီမတို့သည်လည်း၊ ပုရိမဗုဒ္ဓေသု- ရှေး
 ဘုရားရှင်တို့၌၊ ကတာမိကာရာ- ပြုအပ်ပြီးသော လွန်ကဲသောကောင်းမှုရှိကုန်သည်၊
 (ဟုတွာ)၊ တတ္ထ တတ္ထ ဘဝေ- ထိုထိုဘဝ၌၊ ဝိဝဋ္ဌပနိဿယံ- ဝဋ်ဆင်းရဲမှ ကင်းသော
 နိဗ္ဗာန်၏အားကြီးသော အကြောင်းဖြစ်သော၊ ကုသလံ- ကုသိုလ်ကို၊ ဥပစိနန္တိယော-
 ဆည်းပူးအားထုတ်ကြကုန်လျက်၊ အနုက္ကမေန- အစဉ်အားဖြင့်၊ ဥပစိတဝိမောက္ခသမ္ဘာရာ-
 ဆည်းပူးအားထုတ်အပ်သော ဝိမောက္ခအဆောက်အဦးရှိကုန်သည်၊ (ဟုတွာ)၊ ဣမသ္မိ
 ဗုဒ္ဓုပ္ပါဒေ- ဤဂေါတမမြတ်စွာဘုရား ပွင့်တော်မူရာအခါ၌၊ သကကမ္မသဇ္ဇောဒိတာ-
 မိမိတို့၏ ကောင်းမှုကံတို့သည် နှိုးဆော်တိုက်တွန်းအပ်ကုန်သည်၊ (ဟုတွာ)၊ တတ္ထ တတ္ထ-
 ထိုထိုအရပ်၌၊ ကုလဂေဟေ- အမျိုးကောင်းအိမ်၌၊ နိဗ္ဗတ္တိတွာ- ဖြစ်ကုန်၍၊ ဝိညုတံ-
 သိနားလည်သူတို့၏အဖြစ်သို့၊ ပတွာ- ရောက်ကုန်လတ်သော်၊ ပဋ္ဌာစာရာယ- ပဋ္ဌာစာရာ
 မည်သော၊ ထေရီယာ- ထေရီမ၏၊ သန္တိကေ- အထံတော်၌၊ ဓမ္မံ- တရားကို၊ သုတွာ-
 နာရကုန်၍၊ ပဋိလဒ္ဓသဒ္ဓါ- ရအပ်သော ယုံကြည်ခြင်းသဒ္ဓါရှိကုန်သည်၊ (ဟုတွာ)၊ ပဗ္ဗဇိတွာ-
 ရဟန်းပြုကုန်၍၊ ပရိသုဒ္ဓသီလာ- စင်ကြယ်သော သီလရှိကုန်သည်၊ (ဟုတွာ)၊ ဝတ္တပဋိဝတ္တံ-
 ဝတ်ကြီး ဝတ်ငယ်ကို၊ ပရိပူရေန္တိယော- ပြည့်စုံစေကုန်လျက်၊ (ဝါ) ဖြည့်ကျင့်ကုန်လျက်၊
 ဝိဟရန္တိ- နေကြကုန်၏။ အထ- ထိုမှနောက်၌၊ ဧကဒိဝသံ- တစ်နေ့သ၌၊ ပဋ္ဌာစာရာထေရီ-
 ပဋ္ဌာစာရာထေရီမသည်၊ တာသံ- ထိုသုံးဆယ်သော ဘိက္ခုနီမတို့အား၊ သြဝါဒံ- သြဝါဒကို၊
 ဒေန္တိ- ပေးလိုသည်၊ (ဟုတွာ-၍)။ “မုသလာနိ ဂဟေတွာနာ။ ။ပ။ ဗုဒ္ဓသာသန”န္တိ- - - -
 ဟူကုန်သော၊ ဒွေ- နှစ်ခုကုန်သော၊ ဣမာ ဂါထာ- ဤဂါထာတို့ကို၊ အဘာသိ-
 ဟောကြားတော်မူပြီ။

(ဂါထာအနက်)

၁၁၇။ (ယေ) မာဏဝါ- အကြင်သတ္တဝါတို့သည်၊ (ဇီဝိတဟေတု- အသက်
 ဟူသော အကြောင်းကြောင့်)၊ မုသလာနိ- ကျည်ပွေတို့ကို၊ ဂဟေတွာန- ယူ၍၊
 ဧညံ- သူတစ်ပါးတို့၏စပါးကို၊ ကောဋေန္တိ- ထောင်းကြကုန်၏၊ (တေ) မာဏဝါ-
 စပါးထောင်းခြင်းစသော ယုတ်ညံ့သောအလုပ်ဖြင့် အသက်မွေးကြသော
 ထိုသတ္တဝါတို့သည်ပင်၊ ပုတ္တဒါရာနိ- သားမယားတို့ကို၊ ပေါသေန္တာ- ကျွေးမွေး
 ကုန်လျက်၊ ဓနံ- ဥစ္စာကို၊ ဝိန္တန္တိ- ရကြကုန်သေး၏။

၁၁၈။ ယံ- အကြင်မြတ်စွာဘုရား အဆုံးအမတော်ကို၊ ကတ္တာ- လိုက်နာသော
 ကြောင့်၊ နာနုတပွတိ- နောင်တတဖန် မပူပန်ရ၊ တံ ဗုဒ္ဓသာသနံ- ထိုမြတ်စွာ
 ဘုရား အဆုံးအမတော်ကို၊ တုမေ- သင်တို့သည်၊ ကရောထ- လိုက်နာပြုကျင့်ကြ
 ကုန်လော့၊ ခိပ္ပံ- လျင်မြန်စွာ၊ ပါဒါနိ- ခြေတို့ကို၊ ဓောဝိတ္တာ- ဆေး၍၊ ဧကမန္တေ-
 သင့်တင့်လျောက်ပတ်သော အရပ်၌၊ နိဿိဒေထ- ထိုင်ကြကုန်လော့၊ စေတော-
 သမထံ- စိတ်၏ ငြိမ်သက်တည်ကြည်ခြင်းကို၊ အနုယုတ္တာ- ယှဉ်ကုန်သည်၊
 (ဟုတ္တာ)၊ ဗုဒ္ဓသာသနံ- မြတ်စွာဘုရား၏ အဆုံးအမ သာသနာတော်ကို၊
 ကရောထ- လိုက်နာပြုကျင့်ကြကုန်လော့။

၁၁၇-၁၁၈။ တတ္ထ- ထိုဂါထာတို့၌၊ အယံ- ဤဆိုအပ်လတုံသည်ကား၊
 သင်္ခေပတ္တော- အကျဉ်းချုပ်အနက်တည်း၊ ဣမေ သတ္တာ- ဤသတ္တဝါတို့သည်၊ ဇီဝိတ-
 ဟေတု- အသက်ဟူသော အကြောင်းကြောင့်၊ မုသလာနိ- ကျည်ပွေ့တို့ကို၊ ဂဟေတွာ-
 ယူ၍၊ ပရေသံ- သူတစ်ပါးတို့၏၊ ဧညံ- စပါးကို၊ ကောဋေန္တိ- ထောင်းကြကုန်၏၊
 ဥဒုက္ခလကမ္မံ- ဆုံငယ်ထောင်းသောအလုပ်ကို၊ ကရေန္တိ- လုပ်ကြကုန်၏။ အညမ္မိ- အခြား
 လည်းဖြစ်သော၊ ဧဒိသံ- ဤကဲ့သို့ ရှုအပ်သော၊ နိဟိနကမ္မံ- ယုတ်ညံ့သောအလုပ်ကို၊
 ကတ္တာ- ပြု၍၊ ပုတ္တဒါရံ- သားမယားကို၊ ပေါသေန္တာ- ကျွေးမွေးကုန်လျက်၊ ယထာရဟံ-
 ထိုက်သည့်အားလျော်စွာ၊ နေမ္မိ- ဥစ္စာကိုလည်း၊ သံဟရန္တိ- စုဆောင်းနိုင်ကုန်၏။ ပန-
 ထိုသို့ပင် ဥစ္စာအနည်းငယ် စုဆောင်းနိုင်ပါသော်လည်း၊ နေသံ- ထိုသူတို့၏၊ တံ ကမ္မံ-
 ထိုအလုပ်သည်၊ နိဟိနံ- ယုတ်နိမ့်၏၊ ဂမ္မံ- ရွာနေသူတို့၏ အလုပ်ဖြစ်၏၊ ပေါထုဇ္ဇနိကံ-
 ပုထုဇဉ်တို့၏ အလုပ်ဖြစ်၏၊ ဒုက္ခံ- ဆင်းရဲ၏၊ အနတ္ထသဉ္စိတဉ္စ- အကျိုးစီးပွားနှင့်လည်း
 မစပ်။ တသ္မာ- ထို့ကြောင့်၊ ဧဒိသံ- သော၊ သံကိလေသိကပပဉ္စံ- သံကိလေသိက ပပဉ္စ
 တရားကို၊ ဝဇ္ဇေတွာ- ရှောင်ကြဉ်၍၊ ဗုဒ္ဓသာသနံ- မြတ်စွာဘုရားအဆုံးအမတော်ကို၊
 ကရောထ- ပြုကြကုန်လော့၊ သိက္ခတ္ထယသင်္ခါတံ- သိက္ခာသုံးပါး ဟုဆိုအပ်သော၊
 သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓသာသနံ- မြတ်စွာဘုရားအဆုံးအမတော်ကို၊ ကရောထ- ပြုကြကုန်လော့၊
 သမ္မာဒေထ- ပြီးစီးစေကြကုန်လော့၊ အတ္တနော- မိမိ၏၊ သန္တာနေ- သန္တာန်၌၊ နိဗ္ဗတ္တေထ-
 ဖြစ်စေကြကုန်လော့။ တတ္ထ- ထို ကရောထ ဗုဒ္ဓသာသနံ ဟူသော စကားရပ်၌၊ ကာရဏံ-
 အကြောင်းကို၊ “ယံ ကတ္တာ နာနုတပွတိ”တိ- - - ဟူ၍၊ အာဟ- ဆိုပြီ။ ယဿ- အကြင်
 မြတ်စွာဘုရားအဆုံးအမတော်ကို၊ ကရဏဟေတု- ပြုခြင်းဟူသော အကြောင်းကြောင့်၊
 ဧတရဟိ စ- ယခုအခါ၌လည်းကောင်း၊ (နာ- ၁၂၂) အာယတိဉ္စ- နောင်အခါ၌
 လည်းကောင်း၊ အနုတာပံ- နောင်တတဖန် ပူပန်ခြင်းသို့ နာပဇ္ဇတိ- မရောက်။ ဣဒါနိ-
 ယခုအခါ၌၊ တဿ- ထိုမြတ်စွာဘုရားအဆုံးအမတော်ကို၊ ကရဏေ- ပြုခြင်း၌၊ ပုဗ္ဗကိစ္စံ-

ရှေးဦးစွာပြုဘွယ်သော ကိစ္စကိုလည်းကောင်း၊ အနုယောဂဝိမိဉ္ဇ- အားထုတ်ခြင်း အစီအစဉ်
 ကိုလည်းကောင်း၊ ဒဿေတုံ- ပြခြင်းငှါ။ "ခိပ္ပံ ပါဒါနိ ဓောဝိတွာ"တိအာဒိ- - -
 ဤသို့အစရှိသော စကားရပ်ကို၊ ဝုတ္တံ- ဆိုအပ်ပြီ။ တတ္ထ- ထို ခိပ္ပံ ပါဒါနိ ဓောဝိတွာ-
 အစရှိသော စကားရပ်၌၊ ယသ္မာ- အကြင်ကြောင့်၊ အဓောဝိတပါဒဿ စ- မဆေးအပ်
 သော ခြေရှိသူအားလည်းကောင်း၊ အဝိက္ခာလိတမုခဿ စ- မသစ်အပ်သောမျက်နှာရှိသူ
 အားလည်းကောင်း၊ နိသဇ္ဇသုခံ- ချမ်းသာစွာထိုင်ရခြင်းသည်လည်းကောင်း၊ (ဝါ) ထိုင်မှု
 ချမ်းသာသည်လည်းကောင်း၊ ဥတုသပ္ပာယလာဘော စ- လျောက်ပတ်သောဥတုကို ရခြင်း
 သည်လည်းကောင်း၊ န ဟောတိ- မဖြစ်၊ ပန- အနွယ်ကား၊ ပါဒေ- ခြေတို့ကို၊ ဓောဝိတွာ-
 ဆေး၍လည်းကောင်း၊ မုခံ- မျက်နှာကို၊ ဝိက္ခာလေတွာ စ- ဆေးကြော သုတ်သင်၍
 လည်းကောင်း၊ (တစ်နည်း) မုခံ ဝိက္ခာလေတွာ စ- မျက်နှာသစ်၍လည်းကောင်း၊ ဧကမန္တေ-
 သင့်တင့်လျောက်ပတ်သောအရပ်၌၊ နိသိန္နဿ- ထိုင်နေသူအား၊ တဒုဘယံ- ထိုချမ်းသာစွာ
 ထိုင်ရခြင်း၊ လျောက်ပတ်သောဥတုကိုရခြင်းဟုဆိုအပ်သော နှစ်ပါးစုံကို၊ လဘတိ- ရ၏။
 တသ္မာ- ထို့ကြောင့်၊ ခိပ္ပံ- လျှင်မြန်စွာ၊ ယထာလဒ္ဓံ- အကြင်အကြင်ရအပ်သော၊ ဣမံ
 ခဏံ- ဤခဏကို၊ (ဝါ) ဤအခွင့်အရေးကို၊ အဝိရာဇေန္တိယော- မချွတ်လွဲစေကုန်သည်၊
 (ဟုတွာ)၊ ပါဒါနိ- ခြေတို့ကို၊ အတ္တနော- မိမိ၏၊ ပါဒေ- ခြေတို့ကို၊ ဓောဝိတွာ- ဆေး၍၊
 ဧကမန္တေ- သင့်တင့်လျောက်ပတ်သော အရပ်၌၊ ဝိဝိတ္တေ- ဆိတ်ငြိမ်သော၊ ဩကာသေ-
 အရပ်၌၊ နိသီဒေထ နိသဇ္ဇေထ- ထိုင်ကြကုန်လော့။ အဋ္ဌတိသာယ- သုံးဆယ့်ရှစ်ပါးသော၊
 အာရမ္မဏေသု- အာရုံတို့တွင်၊ ယတ္ထ ကတ္ထစိ- အမှတ်မထားတစ်ပါးပါးသော၊ စိတ္တရူစိကေ-
 စိတ်ကြိုက်ဖြစ်သော၊ အာရမ္မဏေ- ၌၊ အတ္တနော- မိမိ၏၊ စိတ္တံ- စိတ်ကို၊ ဥပနိဗန္ဓိတွာ-
 စွဲမြဲစွာထား၍၊ စေတောသမထံ- စိတ်၏ ငြိမ်သက်တည်ကြည်ခြင်းကို၊ အနုယုတ္တာ-
 ယှဉ်ကုန်သည်၊ (ဟုတွာ)၊ သမာဟိတေန- ကောင်းစွာ ထားအပ်သော (ဝါ) တည်ကြည်
 သော၊ စိတ္တေန- စိတ်ဖြင့်၊ စတုသစ္စကမ္မဋ္ဌာနဘာဝနာဝသေန- စတုသစ္စကမ္မဋ္ဌာန်းကို
 ပွားများခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်၊ ဗုဒ္ဓဿ ဘဂဝတော- မြတ်စွာဘုရား၏၊ သာသနံ- သာသနာကို၊
 ဩဝါဒံ- အဆုံးအမကို၊ အနုသိဋ္ဌိ- သွန်သင်မှုကို၊ (တစ်နည်း) သာသနံ ဩဝါဒံ အနုသိဋ္ဌိ-
 အဆုံးအမ သာသနာတော်ကို၊ ကရောထ- လိုက်နာပြုကျင့်ကြကုန်လော့၊ သမ္မာဒေထ-
 ပြီးစီးစေကြကုန်လော့၊ ဣတိ- ဤကားအနက်တည်း။

အထ- ထိုအခါ၌၊ တာ ဘိက္ခုနီယော- ထိုသုံးဆယ်သောဘိက္ခုနီတို့သည်၊ တဿာ
 ထေရိယာ- ထိုပဋ္ဌာစာရိထေရီမ၏၊ ဩဝါဒေ- အဆုံးအမ၌၊ ဌတွာ- တည်၍၊ ဝိပဿနံ-
 ကို ပဌပေတွာ- ဖြစ်စေ၍၊ ဘာဝနာယ- ဘာဝနာဖြင့်၊ ကမ္မံ- အားထုတ်မှုကို၊ ကရေန္တိယော-
 ပြုကုန်လတ်သော်၊ ဉာဏဿ- ၏၊ ပရိပါကံ- ရင့်ကျက်ခြင်းသို့၊ ဂတတ္တာ စ- ရောက်ကုန်

သည်၏အဖြစ်ကြောင့်လည်းကောင်း၊ ဟောတုသမ္ပန္နတာယ စ- အကြောင်းဥပနိဿယနှင့် ပြည့်စုံကုန်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်လည်းကောင်း၊ ပဋိသမ္ဘိဒါဟိ- ပဋိသမ္ဘိဒါတို့နှင့်၊ သဟ- တက္က၊ အရဟတ္တံ- သို့၊ ပတ္တာ- ရောက်ကုန်၍၊ အတ္တနော- ၏၊ ပဋိပတ္တိ- ကို၊ ပစ္စဝေက္ခိတ္တာ- ဆင်ခြင်ကုန်၍၊ ဩဝါဒဂါထာဟိ- ဩဝါဒဂါထာတို့နှင့်၊ သဒ္ဓိ- တက္က၊ “တဿာ တာ ဝစနံ သုတ္တာ ။ပ။ တေဝိဇ္ဇာ’မှ အနာသဝါ”တိ - - - ဟူကုန်သော၊ ဣမာ ဂါထာ- ဤဂါထာတို့ကို အဘာသိသု- ရွတ်ဆိုတော်မူကြကုန်ပြီ။

(ဂါထာအနက်)

၁၁၉။ “တာ- ထိုသုံးဆယ်သောဘိက္ခုနီမတို့သည်၊ တဿာ ပဋ္ဌာစာရာယ- ထိုပဋ္ဌာစာရာထေရီမ၏၊ သာသနံ- အဆုံးအမဖြစ်သော၊ ဝစနံ- စကားကို၊ သုတ္တာ- ကြားကုန်၍၊ ပါဒေ- ခြေတို့ကို၊ ပက္ခာလယိတ္တာန- ဆေးကုန်၍၊ ဧကမန္တံ- သင့်တင့် လျောက်ပတ်သောအရပ်၌၊ ဥပါဝိသံ- နေကြကုန်ပြီ၊ စေတောသမယံ- စိတ်၏ ငြိမ်သက်တည်ကြည်ခြင်းကို၊ အနုယုတ္တာ- အဖန်ဖန်အားထုတ်ကုန်သည်၊ (ဟုတ္တာ) ဗုဒ္ဓသာသနံ- မြတ်စွာဘုရား၏ အဆုံးအမသာသနာတော်ကို၊ အကံသု- လိုက်နာ ပြုကျင့်ကြကုန်ပြီ။

၁၂၀။ ရတ္တိယာ- ညဉ့်၏၊ ပုရိမေ ယာမေ- ညဉ့်ဦးယာမ၌၊ ပုဗ္ဗဇာတိ- ရှေးဘဝကို အနုဿရံ- အောက်မေ့နိုင်ကြကုန်ပြီ၊ ရတ္တိယာ- ၏၊ မဇ္ဈိမေ ယာမေ- သန်းခေါင် ယာမ၌၊ ဒိဗ္ဗစက္ခံ- ဒိဗ္ဗစက္ခု အဘိညာဉ်ကို၊ ဝိသောဓယံ- စင်ကြယ်စေကြကုန်ပြီ၊ ရတ္တိယာ-၏၊ ပစ္ဆိမေ ယာမေ- နောက်ဆုံး မိုးသောက်ယာမ၌၊ တမောခန္တံ- ဖောဟ အစုကို၊ ပဒါလယံ- ဖောက်ခွဲကြကုန်ပြီ။

၁၂၁။ (တာ- ထိုဘိက္ခုနီမသုံးဆယ်တို့သည်၊ အတ္တနာ- မိမိသည်၊ အဓိဂတ- ဝိသေသံ- ရအပ်သော တရားထူးကို၊ အာရောစေတံ- ပြောကြားခြင်းငှါ) ဥဋ္ဌာယ- ထိုင်နေရာမှ ထကုန်၍၊ ‘(မဟာထေရိ- မြတ်သောထေရီမ)၊ တေ- အရှင်မ၏၊ အနုသာသနီ- အဆုံးအမတော်ကို၊ အမေဟိ- တပည့်တော်တို့သည်၊ ကတာ- လိုက်နာပြုကျင့်အပ်ပြီးပါပြီ၊’ ဣတိ- ဤသို့၊ ဝတ္တာ- ဆိုကုန်၍၊ ပါဒေ- ပဋ္ဌာစာရာ ထေရီမ၏ခြေတော်တို့ကို၊ ဝန္တိသု- ရှိခိုးကြကုန်ပြီ၊ သင်္ဂါမေ- စစ်မြေပြင်၌၊ အပရာဇိတံ- အသုရာတို့သည် မအောင်အပ် မအောင်နိုင်သော၊ ဣန္ဒ- သိကြားမင်း ကို၊ ပုရက္ခတ္တာ- ခြံရံ၍၊ ဝိဟရန္တာ- နေကြကုန်သော၊ တိဒဿာ ဒေဝါ ဣဝ- တာဝတိံသာနတ်တို့ကဲ့သို့၊ မယံ- တပည့်တော်တို့သည်၊ တံ- အရှင်မကို၊ ပုရက္ခတ္တာ- ခြံရံကုန်၍၊ ဝိဟဿာမ- နေကြပါကုန်အံ့၊ မယံ- တို့သည်၊ (အယျာယ- အရှင်မ ကြောင့်)၊ တေဝိဇ္ဇာ- ဝိဇ္ဇာသုံးပါးနှင့် ပြည့်စုံကုန်သည်၊ အနာသဝါ- အာသဝေါ

ကင်းကွာ ရဟန္တာတို့သည်၊ အမှ- ဖြစ်ကြရပေကုန်၏။

၁၁၉။ တတ္ထ- ထိုဂါထာတို့၌၊ တဿာ တာ ဝစနံ သုတွာ၊ ပဋ္ဌာစာရာယ သာသနန္တိ- - ကား၊ ပဋ္ဌာစာရာယ- ပဋ္ဌာစာရာမည်သော၊ တဿာ ထေရီယာ- ထို ထေရီမ၏၊ ကိလေသပဋိသတ္တုသာသနဋ္ဌေန- ကိလေသာဟူသော ဆန့်ကျင်ဘက်ရန်သူ တို့ကို ဆုံးမခြင်းဟူသော အနက်ကြောင့်၊ သာသနဘူတံ- ဆုံးမကြောင်းဖြစ်၍ဖြစ်သော၊ သြဝါဒဝစနံ- သြဝါဒစကားကို၊ တိသမတ္တာ- သုံးဆယ်အတိုင်းအရှည်ရှိကုန်သော၊ တာ ဘိက္ခုနီယော- ထိုဘိက္ခုနီမတို့သည်၊ သုတွာ- နာကြား၍၊ ပဋိဿုတွာ- ရှေးရနာကြား၍၊ သိရသာ- ဦးခေါင်းဖြင့်၊ သမ္ပဋိစ္ဆိတွာ- ခံယူ၍။

(နာ- ၁၂၃) ၁၂၀။ ဥဌာယ ပါဒေ ဝန္တိသု၊ ကတာ တေ အနုသာသနီတိ- - - ကား၊ ယထာသမ္ပဋိစ္ဆိတံ- အကြင်အကြင်ခံယူအပ်သော၊ (ဝါ) ခံယူတိုင်းသော၊ တဿာ- ထို ပဋ္ဌာစာရာထေရီမ၏၊ သာသနံ- အဆုံးအမတော်ကို၊ အဋ္ဌိ- (အတ္ထိ) အကျိုးရှိသည်ကို၊ (ဝါ) အလိုရှိသည်ကို၊ (တစ်နည်း) အဋ္ဌိ- ကျောရိုးကဲ့သို့ အရင်းခံကို၊ ကတွာ- ပြု၍၊ မနသိ- စိတ်၌၊ ကတွာ- ပြု၍၊ ယထာဖာသုကဌာနေ- ချမ်းသာတိုင်းသော အရပ်၌၊ နိသီဒိတွာ- ထိုင်၍၊ ဘာဝေန္တိယော- ပွားများကုန်လတ်သော်၊ ဘာဝနံ- ဘာဝနာကို၊ မတ္ထကံ- အထွတ် အထိပ်သို့၊ ပါပေတွာ- ရောက်စေ၍၊ အတ္တနာ- မိမိသည်၊ အဓိဂတဝိသေသံ- ရအပ်သော တရားထူးကို၊ အာရောစေတံ- ပြောကြားခြင်းငှါ၊ နိသိန္နာသနတော- ထိုင်ရာနေရာမှ၊ ဥဌာယ- ထကုန်၍၊ တဿာ- ထိုပဋ္ဌာစာရာထေရီမ၏၊ သန္တိကံ- အထံသို့၊ ဂန္တာ- သွား ကုန်၍၊ “မဟာထေရိ- မြတ်သောအရှင်မ၊ တဝ- သင်၏၊ အနုသာသနီ- အဆုံးအမကို၊ ယထာနုသိဋ္ဌံ- ဆုံးမအပ်သောအတိုင်း၊ အမှေဟိ-တပည့်တော်တို့သည်၊ ကတာ- လိုက်နာ ပြုကျင့်အပ်ပါပြီ။” ဣတိ- ဤသို့၊ ဝတွာ- လျောက်ထားကုန်၍၊ တဿာ- ထိုပဋ္ဌာစာရာ ထေရီမ၏၊ ပါဒေ- ခြေတော်တို့ကို၊ ပဉ္စပတိဋ္ဌိတေန- ငါးပါးသော တည်ခြင်းဖြင့်၊ ဝန္တိသု- ရှိခိုးကြကုန်ပြီ။ ဣန္ဒဝ ဒေဝါ တိဒသာ၊ သင်္ဂါမေ အပရာဇိတန္တိ- - -ကား၊ မဟာထေရိ- မြတ်သောအရှင်မ၊ ဒေဝါသုရသင်္ဂါမေ- နတ်နှင့်အသူရာတို့၏စစ်ပွဲ၌၊ အပရာဇိတံ- အသူရာတို့သည် မအောင်အပ်သော၊ ဝိဝိတာဝိ- အသူရာတို့ကို အောင်ပြီးသော၊ ဣန္ဒ- သိကြားမင်းကို၊ ပုရက္ခတွာ- ခြံရံ၍၊ (ဝါ) ရှေ့သွားပြု၍၊ ဝိဟရန္တာ- နေကုန်သော၊ တာဝတိံသာ ဒေဝါ ဝိယ- တာဝတိံသာနတ်တို့ကဲ့သို့ မယံ-တပည့်တော်တို့သည်၊ အညဿ- အခြားသော၊ ကတ္တဗ္ဗဿ- ပြုထိုက်သော အထက်မဂ်ကိစ္စ၏၊ အဘာဝတော- မရှိတော့ ခြင်းကြောင့်၊ တံ- အရှင်မကို၊ ပုရက္ခတွာ- ခြံရံ၍၊ (ဝါ) ရှေ့သွားပြု၍၊ ဝိဟရိဿာမ- နေကြပါကုန်အံ့။ တသ္မာ- ထို့ကြောင့်၊ “တေဝိဇ္ဇာ’မှ အနာသဝါ”တိ- “တေဝိဇ္ဇာ’မှ အနာသဝါ” ဟူ၍၊ အတ္တနော- မိမိ၏၊ ကတညဘာဝံ- ကျေးဇူးသိတတ်သည်၏ အဖြစ်ကို၊

ပဝေဒေန္တိ^၁ - ပြောကြားကြကုန်၏။ ဣဒမေဝ- ဤ “တေဝိဇ္ဇာ”မှ အနာသဝါ” ဟူသော စကားသည်ပင်။ တာသံ- ထိုသုံးဆယ်သော ဘိက္ခုနီမတို့၏၊ အညာဗျာကရဏံ- အရဟတ္တ ဖိုလ်ကို ပြောကြားကြောင်းစကားသည်။ အဟောသိ- ဖြစ်ပြီ။ ပန- ဆက်ဦးအံ့၊ ဧတ္ထ- ဤဂါထာ၌၊ အတ္ထတော- အနက်အဓိပ္ပါယ်အားဖြင့်၊ အဝိဘတ္တံ- မဝေဘန်အပ်သော၊ ယံ- အကြင်အကြောင်းအရာသည်၊ အတ္ထိ- ရှိ၏၊ တံ- ထိုအကြောင်းအရာသည်၊ ဟေဋ္ဌာ- အောက်၌၊ ဝုတ္တနယမေဝ- ဆိုအပ်ပြီးသောနည်းရှိသည်သာတည်း။

တိမတ္တာထေရီဂါထာဝဏ္ဏနာ- သည်၊ နိဋ္ဌိတာ- ပြီ။

၁၂။ စန္ဒာထေရီဂါထာဝဏ္ဏနာ

ဒုဂ္ဂတာဟံ ပုရေ အာသိန္တိအာဒိကာ- - - ဤသို့အစရှိသော ဂါထာတို့သည်၊ စန္ဒာယ- စန္ဒာမည်သော၊ ထေရီယာ- ထေရီမ၏၊ ဂါထာ- ဂါထာတို့တည်း၊ အယမ္ပိ- ဤစန္ဒာ ထေရီမသည်လည်း၊ ပုရိမဗုဒ္ဓေသု- ရှေးဘုရားရှင်တို့၌၊ ကတာဓိကာရာ- ပြုအပ်ပြီးသော လွန်ကဲသော ကောင်းမှုရှိသည်၊ (ဟုတွာ)၊ တတ္ထ တတ္ထ ဘဝေ- ထိုထိုဘဝ၌၊ ဝိဝဇ္ဈပနိဿယံ- ဝဋ်ဆင်းရဲမှုကင်းသောနိဗ္ဗာန်၏ အားကြီးသောအကြောင်းဖြစ်သော၊ ကုသလံ- ကုသိုလ်ကို၊ ဥပစိနန္တိ- ဆည်းပူးအားထုတ်လျက်၊ အနုက္ကမေန- အစဉ်အားဖြင့်၊ သမ္ဘတဝိမောက္ခသမ္ဘာရာ- ဆည်းပူးအားထုတ်အပ်သော ဝိမောက္ခအဆောက်အဦးရှိသည်၊ ပရိပတ္တဉာဏာ- ရင့်ကျက်သော ဉာဏ်ရှိသည်၊ (ဟုတွာ)၊ ဣမသ္မိ ဗုဒ္ဓုပ္ပါဒေ- ဤဂေါတမမြတ်စွာဘုရား ပွင့်တော်မူရာ အခါ၌၊ အညတရသ္မိ- တစ်ခုသော၊ ဗြာဟ္မဏဂါမေ- ပုဏ္ဏားရွာ၌၊ အပညာတဿ- မထင်ရှားသော၊ ဗြာဟ္မဏဿ- ပုဏ္ဏား၏၊ ဂေဟေ- အိမ်၌၊ ပဋိသန္ဓိ- ပဋိသန္ဓေကို၊ ဂဏှိယူပြီ။ တဿာ- ထိုစန္ဒာပုဏ္ဏေးမလေး၏၊ နိဗ္ဗတ္တိတော- ဖြစ်ရာအခါမှ၊ ပဋ္ဌာယ- စ၍၊ တံ ကုလံ- ထိုအမျိုးသည်၊ ဘောဂေဟိ- စည်းစိမ်တို့မှ၊ ပရိက္ခယံ- ကုန်ခန်းခြင်းသို့၊ ဂတံ- ရောက်ပြီ။ သာ- ထိုစန္ဒာပုဏ္ဏေးမလေးသည်၊ အနုက္ကမေန- အစဉ်အားဖြင့်၊ ဝိညုတံ- သိနားလည်သူ၏အဖြစ်သို့၊ ပတွာ- ရောက်လတ်သော်၊ ဒုက္ခေန- ဆင်းဆင်းရဲရဲ၊ ဇီဝတိ- အသက်မွေးရ၏။ အထ- ထိုအခါ၌၊ တသ္မိ ဂေဟေ- ထိုအိမ်၌၊ အဟိဝါတရောဂေါ- အဟိဝါတရောဂါသည်၊ (ဝါ) မြွေဆိပ်နှင့်တူသော ကူးစက်ရောဂါသည်၊ ဥပ္ပဇ္ဇိ- ဖြစ်ပြီ။ တေန- ထို့ကြောင့်၊ အဿာ- ထိုစန္ဒာပုဏ္ဏေးမလေး၏၊ သဗ္ဗေပိ- အလုံးစုံလည်း ဖြစ်ကုန်သော၊ ဉာတကာ- ဆွေမျိုးတို့သည်၊ မရဏဗျသနံ- သေကျေ ပျက်စီးခြင်းသို့၊ ပါပဏိသု-

၁။ လက်ရှိ ဤအဋ္ဌကထာစာ၌ “ပဝေဒေန္တိ” ဟုရှိနေသည်။ မန္တလေး စန္ဒာမုနိဘုရားကျောက်စာ၌တော့ “ပဝေဒေန္တိ” ဟု ပုဒ်မနိဋတကွ ရှိသည်။

ရောက်ကြကုန်ပြီ။ သာ- ထိုစန္ဒာပုဏ္ဏားမလေးသည်၊ ဉာတိက္ခယေ- ဆွေမျိုးတို့၏ ပျက်စီးခြင်းသည်၊ ဇာတေ- ဖြစ်လတ်သော်၊ အညတ္တ- တစ်ပါးသောအရပ်၌၊ ဇီဝိတုံ- အသက်မွေးခြင်းငှါ၊ အသက္ကောန္တိ- မစွမ်းနိုင်သည်၊ (ဟုတွာ)၊ ကပါလဟတ္ထာ- လက်၌ ခွက်ရှိသည်၊ ဟုတွာ၊ (ဝါ) ခွက်လက်စွဲ၍၊ ကုလေ ကုလေ- အိမ်တိုင်း အိမ်တိုင်း၌၊ ဝိစရိတွာ- လှည့်လည်၍၊ လဒ္ဓလဒ္ဓေန- ရအပ်တိုင်း ရအပ်တိုင်းသော၊ ဘိက္ခာဟာရေန- ထမင်းအာဟာရဖြင့်၊ ယာပေန္တိ- မျှတလျက်၊ ဧကဒိဝသံ- တစ်နေ့သ၌၊ ပဋ္ဌာစာရာယ- ပဋ္ဌာစာရာမည်သော၊ ထေရီယာ- ထေရီမ၏၊ ဘတ္တဝိဿဂ္ဂဌာနံ- ဆွမ်းစားရာအရပ်သို့၊ အဂမာသိ- ရောက်လာပြီ။ ဘိက္ခုနီယော- ဘိက္ခုနီမတို့သည်၊ တံ- ထိုစန္ဒာပုဏ္ဏားမလေးကို၊ ဒုက္ခိတံ- ဆင်းရဲခြင်းသို့ ရောက်သည်ကို၊ ခုဒ္ဒါဘိဘူတံ- ငတ်မွတ်ဆာလောင်ခြင်းဖြင့် နှိပ်စက်အပ်သည်ကို၊ ဒိသ္မာန- မြင်ကုန်၍၊ သဗ္ဗာတကာရုညာ- လွန်စွာဖြစ်သော သနားခြင်းရှိကုန်သည်၊ (ဟုတွာ)၊ ပိယသမုဒါစာရေန- ချစ်အပ်သူတို့၏ အကျင့်ဖြင့်၊ (ဝါ) ချစ်ခင်နှစ်လိုဖွယ်သော အမှုအရာဖြင့်၊ သင်္ဂဟေတွာ- ခိုးမြှောက်ကုန်၍၊ တတ္ထ- ထိုအရပ်၌၊ ဝိဇ္ဇမာနေန- ထင်ရှားရှိသော၊ ဥပစာရမနောဟာရေန- အနီးကပ်အားဖြင့် စိတ်နှလုံးကို ဆွဲဆောင်တတ်သော၊ အာဟာရေန- အာဟာရဖြင့်၊ သန္တပေသုံ- ရောင့်ရဲစေကြကုန်ပြီ။ သာ- ထိုစန္ဒာပုဏ္ဏားမလေးသည်၊ တာသံ- ထိုဘိက္ခုနီမတို့၏၊ အာစာရသီလေ- အကျင့်သီလ၌၊ ပသီဒိတွာ- ကြည်ညို၍၊ ထေရီယာ- ပဋ္ဌာစာရာထေရီမ၏၊ သန္တိကံ- အထံတော်သို့၊ ဥပသင်္ကမိတွာ- ချဉ်းကပ်၍၊ ဝန္တိတွာ- ရှိခိုး၍၊ ဧကမန္တံ- သင့်တင့်လျောက်ပတ် တစ်ခုသော အရပ်၌၊ နိသီဒိ- ထိုင်ပြီ။ တဿာ- ထိုစန္ဒာပုဏ္ဏားမလေးအား၊ ထေရီ- ပဋ္ဌာစာရာထေရီမသည်၊ ဓမ္မံ- ကို၊ ကထေသိ- ဟောကြားတော်မူပြီ။ သာ- ထိုစန္ဒာပုဏ္ဏားမလေးသည်၊ တံဓမ္မံ - ထိုတရားကို၊ သုတွာ- နာရ၍၊ သာသနေ- သာသနာတော်၌၊ အဘိပ္ပသန္နာ- အလွန်ကြည်ညိုသည်၊ (ဟုတွာ)၊ သံသာရေ- သံသရာ၌၊ သဗ္ဗာတသံဝေဂါ- ကောင်းစွာဖြစ်သော သံဝေဂရှိသည်၊ (ဟုတွာ)၊ (အ- ၁၂၄) ပဗ္ဗဇိ- ရဟန်းပြုပြီ။ စ- ဆက်ဦးအံ့၊ ပဗ္ဗဇိတွာ- ရဟန်းပြုပြီး၍၊ ထေရီယာ- ပဋ္ဌာစာရာထေရီမ၏၊ ဩဝါဒေ- ဩဝါဒ၌၊ ဌတွာ- တည်၍၊ ဝိပဿနံ- ဝိပဿနာကို၊ ပဌပေတွာ- ဖြစ်စေ၍၊ ဘာဝနံ- ဘာဝနာကို၊ အနုယုဇ္ဇန္တိ- အားထုတ်လတ်သော်၊ ကတာဓိကာရတာယ စ- ပြုအပ်ပြီးသော လွန်ကဲသောကောင်းမှုရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်လည်းကောင်း၊ ဉာဏဿ- ဉာဏ်၏၊ ပရိပါကံ- ရင့်ကျက်ခြင်းသို့၊ ဂတတ္တာ စ- ရောက်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်လည်းကောင်း၊ န စိရဿဝ- မကြာမြင့်မီသာလျှင်၊ ပဋိသမ္ဘိဒါဟိ- ပဋိသမ္ဘိဒါတို့နှင့်၊ သဟ- တကွ၊ အရဟတ္တံ- အရဟတ္တဖိုလ်သို့၊ ပတွာ- ရောက်၍၊ အတ္တနော- မိမိ၏၊ ပဋိပတ္တိံ- အကျင့်ပဋိပတ်ကို၊ ပစ္စဝေက္ခိတွာ- ဆင်ခြင်၍၊ “ဒုဂ္ဂတာဟံ ပုရေ အာသိ။ ပ ။ တေဝိဇ္ဇာ’ မှိ အနာသဝါ”တိ- - - ဟူ၍၊

ဥဒါနဝသေန- ဥဒါန်း၏အစွမ်းဖြင့်၊ ဣမာ ဂါထာ- ဤဂါထာတို့ကို၊ အဘာသိ-
ရွတ်ဆိုတော်မူပြီ။

(ဂါထာအနက်)

၁၂၂။ “အဟံ- ငါသည်၊ ပုရေ- ရဟန်းမပြုမီ ရှေးလူဖြစ်သောကာလ၌၊ ဒုဂ္ဂတာ
စ- သူဆင်းရဲမသည်လည်းကောင်း၊ ဝိဓဝါ စ- မုဆိုးမသည်လည်းကောင်း၊
အပုတ္တိကာ စ- သားသမီးမရှိသည်လည်းကောင်း၊ အာသိ- ဖြစ်ပြီ၊ မိတ္တေဟိ-
အဆွေခင်ပွန်းတို့နှင့်လည်းကောင်း၊ ဉာတိဟိ- ဆွေမျိုးတို့နှင့်လည်းကောင်း၊ ဝိနာ-
ကင်းသည်ဖြစ်၍၊ ဘတ္တစောဠဿ- ထမင်း၊ အဝတ်ဖြင့်၊ (ဝါ) အဝတ်အစားဖြင့်၊
(ပါရိပူရိ- ပြည့်စုံခြင်းကို)၊ နာမိဝံ- မရခဲ့။

၁၂၃။ အဟံ-သည်၊ ပတ္တံ စ- မြေခွက်ကိုလည်းကောင်း၊ ဒဏ္ဍံ စ- တုတ်ကို
လည်းကောင်း၊ ဝဏှိတွာ- ဆွဲကိုင်၍၊ ကုလာ- တစ်အိမ်မှ၊ ကုလံ- တစ်အိမ်သို့၊
ဘိက္ခမာနာ- တောင်းစားရသည်၊ (ဟုတွာ)၊ (ဝသနဂေဟာဘာဝတော- နေစရာ
အိမ်မရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်)၊ သီတုဏှေန စ- အချမ်းအပူဖြင့်လည်း၊ ခုယုန္တိ-
နှိပ်စက်အပ်သည်၊ (ဟုတွာ)၊ သတ္တ ဝဿာနိ- ခုနစ်နှစ်တို့ပတ်လုံး၊ စာရိ-
လှည့်လည်ခဲ့ပြီ။

၁၂၄။ ပုန- ခုနစ်နှစ်မှ နောက်၌၊ အန္ဓပါနဿ- ထမင်းအဖျော်ကို၊ လာဘိနိ-
ရခြင်းရှိသော၊ ဘိက္ခုနိ- ပဋ္ဌာစာရာဘိက္ခုနီမကို၊ ဒိသ္မာန- မြင်ရ၍၊ ဥပသင်္ကမ္ပ-
ချဉ်းကပ်၍၊ အနဂါရိယံ- အိမ်ရာမထောင် ရဟန်းဘောင်သို့၊ ပဗ္ဗန္တံ- ဝင်ရောက်ခြင်း
ကို၊ (တစ်နည်း) အနဂါရိယံ- အိမ်ရာမထောင်သော၊ ပဗ္ဗန္တံ- ရဟန်းအဖြစ်ကို၊
အဝေါစံ- လျှောက်ထားပြီ။

၁၂၅။ ပဋ္ဌာစာရာ- ပဋ္ဌာစာရာမည်သော၊ သာ စ- ထိုဘိက္ခုနီမသည်လည်း၊ မံ-
တပည့်တော်ကို၊ အနုကမ္မာယ- သနားသဖြင့်၊ ပဗ္ဗာဇေသိ- ရဟန်းပြုပေးပြီ၊
တတော- ထို့နောင်မှ၊ မံ- ကို၊ ဩဝဒိတွာန- ဆုံးမ၍၊ ပရမတ္ထေ- မြတ်သော
အကျိုးစီးပွားဖြစ်သော နိဗ္ဗာန်သို့ရောက်ကြောင်းအကျင့်၌၊ နိယောဇယိ- ယှဉ်စေပြီ
(ဝါ) တိုက်တွန်းပြီ။

၁၂၆။ အဟံ- သည်၊ တဿာ- ထိုပဋ္ဌာစာရာထေရ်မ၏၊ ဝစနံ- တရားစကားကို
သုတွာ- ကြားရ၍၊ အနုသာသနိ- အဆုံးအမကို၊ အကာသိ- လိုက်နာပြုကျင့်ပြီ၊
အယျာယ- အရှင်မ ပဋ္ဌာစာရာ၏၊ ဩဝါဒေါ- အဆုံးအမသည်၊ အမောယော-
အချည်းနှီးမဟုတ်သည်သာတည်း၊ အဟံ- သည်၊ တေဝိဇ္ဇာ- ဝိဇ္ဇာသုံးပါးနှင့်
ပြည့်စုံသည်၊ အနာသဝါ- အာသဝေါကင်းကွာ ရဟန္တာသည်၊ အမှီ- ဖြစ်၏။

၁၂၂။ တတ္ထ- ထိုဂါထာ၌၊ ဒုဂ္ဂတာတိ- - -ကား၊ ဒလိဒ္ဒါ- သူဆင်းရဲမသည်။
 ပုရေတိ- - -ကား၊ ပဗ္ဗဇိတတော- ရဟန်းပြုရာအခါမှ၊ ပုဗ္ဗေ- ရှေး၌။ ဟိ- မှန်၏။
 ပဗ္ဗဇိတကာလတော- ရဟန်းပြုရာအခါမှ၊ ပဌာယ- စ၍။ ဣမ- ဤသာသနာတော်၌၊
 ပုဂ္ဂလော- ပုဂ္ဂိုလ်ကို၊ ဘောဂေဟိ- စည်းစိမ်တို့ဖြင့်၊ အဗော ဝါ- ကြွယ်ဝချမ်းသာသူဟူ၍
 လည်းကောင်း၊ ဒလိဒ္ဒါ ဝါ- ဆင်းရဲသူဟူ၍လည်းကောင်း၊ န ဝတ္ထုဗ္ဗော- မဆိုအပ်။
 ဂုဏေဟိ ပန- ဂုဏ်တို့ဖြင့်ကား၊ အယံ ထေရီ- ဤစန္ဒာထေရီမသည်၊ အဗာယေဝ- ကြွယ်ဝ
 သည်သာတည်း၊ တေန- ထို့ကြောင့်၊ “ဒုဂ္ဂတာဟံ ပုရေ အာသိ”န္တိ- “ဒုဂ္ဂတာဟံ ပုရေ
 အာသိ ” ဟူ၍၊ အာဟ- ဆိုပြီ။ ဝိဓဝါတိ- - -ကား၊ သာမိကော- လင်ယောက်ျားကို၊
 ဓဝေါ- ဓဝ ဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ- ဆိုအပ်၏။ တဒဘာဝါ- ထိုလင်ယောက်ျား၏ မရှိခြင်းကြောင့်၊
 ဝိဓဝါ- ဝိဓဝါမည်၏။ မတပတိကာ- လင်သေသော မိန်းမသည်၊ (ဝါ) မုဆိုးမသည်၊ (အာသိ-
 ၌စပ်)။ ဣတိ အယံ-ကား၊ အတ္ထော- တည်း။ အပုတ္တိကာတိ- - ကား၊ ပုတ္တရဟိတာ-
 သားမှ ကင်းသည်။ (အာသိ- ၌စပ်)။ ဝိနာ မိတ္တေဟိ ဉာတိဟိတိ- - -ကား၊ မိတ္တေဟိ စ-
 မိတ်ဆွေတို့မှလည်းကောင်း၊ ဗန္ဓဝေဟိ စ- ဆွေမျိုးတို့မှလည်းကောင်း၊ ပရိဟိနာ- ဆုတ်
 ယုတ်သည်၊ ရဟိတာ- ကင်းသည်။ (ဟုတွာ)။ ဘတ္တစောဠဿ နာမိဂန္တိ- - - ကား၊ ဘတ္တဿ
 စ- ထမင်းဖြင့်လည်းကောင်း၊ စောဠဿ စ- အဝတ်ဖြင့်ကောင်း၊ ပါရိပူရိ- ပြည့်စုံခြင်းကို၊
 နာမိဂန္တိ- မရခဲ့။ ပန- သို့သော်လည်း၊ ဧကဝလံ- ပြည့်စုံပေါများခြင်းမဖက် သက်သက်၊
 ဘိက္ခာပိဏ္ဍဿ စ- ထမင်းခဲ၏ လည်းကောင်း၊ ဝိလောတိကာခဏ္ဍဿ စ- အဝတ်နွမ်း
 ပိုင်း၏လည်းကောင်း၊ ဝသေန- အစွမ်းဖြင့်၊ ယာသစ္စာဒနမတ္တမေဝ- စားစရာဝတ်စရာ
 မျှကိုသာ၊ အလတ္တံ- ရပြီ။ ဣတိ အယံ- ဤသည်ကား၊ အဓိပ္ပါယော- အဓိပ္ပါယ်တည်း။
 တေန- ထို့ကြောင့်၊ “ပတ္တံ ဒဏ္ဍံ စ ဂဏိတွာ”တိအာဒိ- - - အစရှိသော၊ (ယံ ဝစနံ- သည်၊
 အတ္တိ၊ တံဝစနံ- ကို၊) အာဟ- ပြီ။

(နာ- ၁၂၅) ၁၂၃။ တတ္ထ- ထို “ပတ္တံ ဒဏ္ဍံ စ ဂဏိတွာ” အစရှိသောဂါထာ၌၊ ပတ္တန္တိ-
 - - ကား၊ မတ္တိကာဘာဇနံ- မြေခွက်ကို၊ ဒဏ္ဍန္တိ- - - ကား၊ ဂေါဏသုနခါဒိ-
 ပရိဟရဏဒဏ္ဍကံ- နွား ခွေး အစရှိသည်တို့ကိုမောင်းရန် တုတ်ကို။ ကုလာ ကုလန္တိ- - -
 ကား၊ ကုလတော- တစ်အိမ်မှ၊ ကုလံ- တစ်အိမ်သို့၊ သီတုဏှေန စ သုယန္တိတိ- - -ကား၊
 ဝသနဂေဟာဘာဝတော- နေစရာအိမ်မရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ သီတေန စ- အအေးဖြင့်
 လည်းကောင်း၊ (ဝါ) သည်လည်းကောင်း၊ ဥဏှေန စ- အပူဖြင့်လည်းကောင်း၊ (ဝါ) သည်
 လည်းကောင်း၊ ပီဠိယမာနာ- နှိပ်စက်အပ်သည်၊ (ဟုတွာ)။

၁။ ဤစာ၌ သံဝဇ္ဇေတဗ္ဗ ၌ ဝိနာ ဝိဇ္ဇေဟိတိ ဟု ရှိသည်။ မန္တလေး စာမူနှင့်အညီ ဝိနာ ဝိဇ္ဇေဟိ ဉာတိဟိတိ- ဟု ရှိသည်။

၁၂၄။ ဘိက္ခုနီန္ဒိ - - ကား၊ ပဋ္ဌာစာရာထေရီ- ပဋ္ဌာစာရာထေရီမကို၊ သန္တာယ-
ရည်ရွယ်၍၊ ဝဒတိ- ဆို၏။ ပုနာတိ- - - ကား၊ ပစ္ဆာ- နောက်၌၊ သတ္တသံဝစ္ဆရတော-
ခုနစ်နှစ်မှ၊ အပရဘာဂေ- နောက်အဖို့၌။

၁၂၅။ ပရမတ္ထေတိ- - - ကား၊ ပရမေ ဥတ္တမေ- မြတ်သော၊ အတ္ထေ- အကျိုး
စီးပွား၌၊ နိဗ္ဗာနဂါမိနိယာ- နိဗ္ဗာန်သို့ ရောက်ကြောင်းဖြစ်သော၊ ပဋိပဒါယ စ- အကျင့်၌
လည်းကောင်း၊ နိဗ္ဗာနေ စ- နိဗ္ဗာန်၌လည်းကောင်း၊ နိယောဇယီတိ- - - ကား၊ ကမ္မဋ္ဌာန-
ကမ္မဋ္ဌာန်းကို၊ အာစိက္ခန္တိ- ပြောကြားသည်၊ (ဟုတွာ)၊ နိယောဇေသိ- ယှဉ်စေပြီ။ (ဝါ)
တိုက်တွန်းပြီ။ သေသံ- ကြွင်းသောပုဒ်အပေါင်းသည်၊ ဝုတ္တနယမေဝ- ဆိုအပ်ပြီးသော
နည်းရှိသည်သာ။

စန္ဒာထေရီဂါထာဝဏ္ဏနာ- သည်၊ နိဋ္ဌိတာ- ပြီ။

ပဉ္စကနိပါတဝဏ္ဏနာ- သည်၊ နိဋ္ဌိတာ- ပြီ။

(နာ- ၁၂၆)

၆။ ဆက္ကနိပါတဝဏ္ဏနာ

၁။ ပဉ္စသတမတ္တာထေရီဂါထာဝဏ္ဏနာ

ဆက္ကနိပါတေ- ဆက္ကနိပါတ်၌၊ ယဿ မဂ္ဂံ န ဇာနာသီတိအာဒိကာ- - -
ဤသို့အစရှိသော ဂါထာတို့သည်၊ ပဉ္စသတမတ္တာနံ- ငါးရာသော အတိုင်းအရှည်ရှိကုန်
သော၊ ထေရီနံ- ထေရီမတို့၏၊ ဂါထာ- ဂါထာတို့တည်း။ ဣမာပိ- ဤငါးရာသောထေရီမ
တို့သည်လည်း၊ ပုရိမဗုဒ္ဓေသု- ရှေးဘုရားရှင်တို့၌၊ ကတာဓိကာရာ- ပြုအပ်ပြီးသော
လွန်ကဲသော ကောင်းမှုရှိကုန်သည်၊ (ဟုတွာ)၊ တတ္ထ တတ္ထ ဘဝေ- ထိုထိုဘဝ၌၊ ဝိဝဇ္ဈပ-
နိဿယံ- ဝဋ်ဆင်းရဲမှကင်းသောနိဗ္ဗာန်၏ အားကြီးသောအကြောင်းဖြစ်သော၊ ကုသလံ-
ကုသိုလ်ကို၊ ဥပစိနန္တိယော- ဆည်းပူးအားထုတ်ကုန်လျက်၊ အနုတ္တမေန- အစဉ်အားဖြင့်၊
ဥပစိတဝိမောက္ခသမ္ဘာရာ- ဆည်းပူးအားထုတ်အပ်သော ဝိမောက္ခအဆောက်အဦးရှိ
ကုန်သည်၊ ဟုတွာ- ၍၊ ဣမသ္မိ ဗုဒ္ဓုပ္ပါဒေ- ၌၊ တတ္ထ တတ္ထ ကုလဂေဟေ- ထိုထို အမျိုးတို့
အိမ်၌၊ နိဗ္ဗတ္တိတွာ- ဖြစ်ကုန်၍၊ ဝယပ္ပတ္တာ- အရွယ်သို့ ရောက်ကုန်လတ်သော်၊ မာတာ-
ပိတူဟိ- မိဘတို့သည်၊ ပတိကုလံ- ခင်ပွန်းလင်၏အိမ်သို့၊ အာနိတာ- ဆောင်အပ်
ကုန်သည်၊ (ဟုတွာ)၊ တတ္ထ တတ္ထ- ထိုထိုအရပ်၌၊ ပုတ္တေ- သားတို့ကို၊ လဘိတွာ- ရ၍၊
ယရာဝါသံ- အိမ်ရာတည်ထောင် လူတို့ဘောင်၌၊ ဝသန္တိယော- နေကုန်စဉ်၊ သမာန-
ဇာတိကဿ- တူသောသဘောရှိသော၊ တာဒိသဿ- ထိုသို့သဘောရှိသော၊ ကမ္မဿ-

ကံကို၊ ကတတ္တာ- ပြုအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ သဗ္ဗာဓ- အလုံးစုံသာလျှင် ဖြစ်ကုန်သော မိန်းမတို့သည်၊ မတပုတ္တာ- သေကုန်သော သားရှိကုန်သည်၊ ဟုတွာ- ဖြစ်ကုန်၍၊ ပုတ္တသောကေန- သား၌ဖြစ်သော စိုးရိမ်ပူဆွေးခြင်းသည်၊ အဘိဘူတာ- လွမ်းမိုးနှိပ်စက် အပ်ကုန်သည်၊ (ဟုတွာ)၊ ပဋ္ဌာစာရာယ- ပဋ္ဌာစာရာမည်သော၊ ထေရီယာ- ထေရီမ၏၊ သန္တိကံ- အထံသို့၊ ဥပသင်္ကမိတွာ- ချဉ်းကပ်ကုန်၍၊ ဝန္တိတွာ- ရှိခိုးကုန်၍၊ နိသိန္နာ- ထိုင် နေကုန်လျက်၊ အတ္တနော- မိမိ၏၊ သောကကာရဏံ- သောကဖြစ်ခြင်း၏အကြောင်းကို၊ အာရောစေသုံ- လျှောက်ထားကြကုန်ပြီ။ ထေရီ- ပဋ္ဌာစာရာထေရီမသည်၊ တာသံ- ထို ငါးရာသော အမျိုးသမီးတို့၏၊ သောကံ- စိုးရိမ်ပူဆွေးခြင်းကို၊ ဝိနောဒေန္တိ- ပယ်ဖျောက် လိုသည်၊ (ဟုတွာ)။ “ယဿ မဂ္ဂံ န ဇာနာသိ။ ။ပ။ ကာ တတ္ထ ပရိဒေဝနာ”တိ- - ဟူကုန် သော၊ စတူဟိ- လေးခုကုန်သော၊ ဣမာဟိ ဂါထာဟိ- ဤဂါထာတို့ဖြင့်၊ ဓမ္မ- တရားကို၊ ဒေသေသိ- ဟောတော်မူပြီ။

(ဂါထာအနက်)

၁၂၇။ “အာဂတဿ- ဤဘဝသို့ လာသော၊ ယဿ- အကြင်သတ္တဝါ၏၊ မဂ္ဂံ ဝါ- လာရာခရီးကိုလည်းကောင်း၊ ဂတဿ- ဤဘဝမှသွားသော၊ ယဿ- အကြင် သတ္တဝါ၏၊ မဂ္ဂံ ဝါ- သွားရာခရီးကိုလည်းကောင်း၊ တွံ- သင်သည်၊ န ဇာနာသိ- မသိ၊ အာဂတံ- ဘယ်ကမှန်းမသိ ရောက်လာသော၊ တံ သတ္တံ- ထိုသတ္တဝါကို၊ (ပဋိစ္စ- အကြောင်းပြု၍)၊ မမ- ငါ၏၊ ပုတ္တောတိ- သားဟူ၍၊ ကုတော- အဘယ် အကြောင်းကြောင့်၊ ရောဒသိ- ငိုကြွေးနေဘိသနည်း။

၁၂၈။ အာဂတဿ ဝါ- ဤဘဝသို့ လာသူလည်းဖြစ်သော၊ ဂတဿ ဝါ- ဤဘဝမှ သွားသူလည်းဖြစ်သော၊ အဿ- ထိုသတ္တဝါ၏၊ မဂ္ဂဉ္စ- လာရာ၊ သွားရာ ခရီးကိုလည်း၊ ခေါ- စင်စစ်၊ တွံ- သင်သည်၊ ဇာနာသိ- သိငြားအံ့၊ ဧဝမ္ပိ- ဤသို့ပင် သိပါသော်လည်း၊ နံ- ထိုသတ္တဝါကို၊ (ပဋိစ္စ- အကြောင်းပြု၍)၊ န သမနု- သောစေသိ- အဖန်တလဲလဲ မစိုးရိမ်ရာ၊ (ကသွာ- နည်း)၊ ဟိ- အကြင်ကြောင့်၊ ပါဏိနော- ခပ်သိမ်းသော သတ္တဝါတို့သည်၊ ဧဝံ ဓမ္မာ- ဤသို့ကွဲကွာခြင်းသဘော ရှိကြကုန်၏၊ တသွာ- ထို့ကြောင့်တည်း။

၁၂၉။ သော- ထိုသေပြီးသော သင့်သားသည်၊ တတော- ထိုတမလွန်ဘဝမှ၊ အယာစိတော- လာပါ ဟုလည်း မတောင်းပန်အပ်ဘဲ၊ (ဝါ) တောင်းပန်မခံရဘဲ၊ အာဂစ္ဆိ- ရောက်လာပြီ၊ နာနုညာတော- သွားလေဟုလည်း ခွင့်မပြုအပ်ဘဲ၊ ဣတော- ဤဘဝမှ၊ ဂတော- ထွက်သွားပြီ၊ ကုတောစိ- တစ်စုံတစ်ခုသောဘဝမှ၊ အာဂန္တာ- ပဋိသန္ဓေနေသောအားဖြင့် လာ၍၊ ကတိပါဟကံ- နှစ်ရက် သုံးရက်မျှ၊

ဝသိတွာ- နေ၍၊ (ဝါ) နေပြီးလတ်သော်၊ နှုန- စင်စစ်၊ ဣတောပိ- ဤဘဝမှလည်း၊
အညေန- ဘဝတစ်ပါးသို့၊ ဂတော- သွားတတ်၏၊ တတောပိ- ထိုဘဝမှလည်း၊
အညေန- ဘဝတစ်ပါးသို့၊ ဂစ္ဆတိ- သွားတတ်၏။

၁၃၀။ မနုဿရူပေန- လူ့ဘဝခန္ဓာဖြင့်၊ ပေတော- သေသော သင်တို့သားသည်၊
သံသရန္တော- သံသရာ၌ အဖွံ့ဖွံ့ကျင်လည်ရသည်၊ (ဟုတွာ)၊ ဂမိဿတိ- ထိုထိုသော
ဘဝသို့ သွားလိမ့်သတည်း။ (တဝ- သင်၏၊ ပုတ္တော- သားသည်)၊ အာဂတော
ယထာ- မခေါ်ဘဲ လာသကဲ့သို့၊ တထာ- ထိုအတူ၊ ဂတော- ခွင့်မပြုဘဲ ပြန်ထွက်
သွား၏၊ တတ္ထ- ထိုသို့သော သားအပေါ်၌၊ ပရိဒေဝနာ- ဝိကြွေးခြင်းသည်၊ (ဝါ)
ပရိဒေဝမီး တောက်လောင်နေခြင်းသည်၊ ကာ- အဘယ် အကျိုးရှိအံ့နည်း။”

တာ- ထိုငါးရာသော အမျိုးသမီးတို့သည်၊ တဿာ- ထိုပဋ္ဌာစာရာထေရီမ
၏၊ ဓမ္မ- တရားကို၊ သုတွာ- ၍၊ သဉ္ဇာတသံဝေဂါ- ကောင်းစွာဖြစ်သော သံဝေဂရှိ
ကုန်သည်၊ (ဟုတွာ)၊ ထေရိယာ- ပဋ္ဌာစာရာထေရီမ၏၊ သန္တိကေ- အထံတော်၌၊ ပဗ္ဗဇိသု-
ရဟန်းပြုကြကုန်ပြီ။ ပဗ္ဗဇိတွာ- ရဟန်းပြုပြီး၍၊ ဝိပဿနာယ- ဝိပဿနာဖြင့်၊ ကမ္မ-
အားထုတ်မှုကို၊ ကရောန္တိယော- ပြုကုန်လတ်သော်၊ ဝိမုတ္တိပရိပါစနိယာနံ- အရဟတ္တဖိုလ်ကို
ရင့်ကျက်စေတတ်ကုန်သော၊ ဓမ္မာနံ- သဒ္ဓါန္တရသော တရားတို့၏၊ ပရိပါကံ- ရင့်ကျက်
ခြင်းသို့၊ ဂတတ္တာ- ရောက်ကုန်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ န စိရဿေဝ- မကြာမြင့်မီပင်၊
ပဋိသမ္ဘိဒါဟိ- ပဋိသမ္ဘိဒါတို့နှင့်၊ သဟ- တကွ၊ အရဟတ္တေ- အရဟတ္တဖိုလ်၌၊ ပတိဋ္ဌဟိသု-
တည်ကြကုန်ပြီ။ အထ- ထိုအခါ၌၊ တာ- ထိုငါးရာသော ဘိက္ခုနီမတို့သည်၊ အဓိဂတာ-
ရဟတ္တာ- ရအပ်သော အရဟတ္တဖိုလ်ရှိကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ အတ္တနော- မိမိ၏၊
ပဋိပတ္တိ- ကို၊ ပစ္စဝေက္ခိတွာ- ၍၊ ဥဒါနဝသေန- ဖြင့်၊ “ယဿ မဂ္ဂံ န ဇာနာသီ”
တိအာဒိကာဟိ- - -ဤသို့ အစရှိကုန်သော၊ ဩဝါဒဂါထာဟိ- ဩဝါဒဂါထာတို့နှင့်၊ သဒ္ဓိ-
တကွ၊ “အဗ္ဗဟိ ဝတ မေ သလ္လံ ။ပ။ ဥပေမိ သရဏံ မုနိန္ဒိန္ဒိ- - - ဟူကုန်သော၊ ဣမာ
ဂါထာ- ဤဂါထာတို့ကို၊ ဝိသု ဝိသု- အသီးသီး၊ အဘာသိသု- ရွတ်ဆိုတော်မူကြကုန်ပြီ။
(နာ- ၁၂၇) (ဂါထာအနက်)

၁၃၁။ ၁၃၂။ (ဂါထာနံပါတ်။ ၅၂- ၅၃၊ ဥဗ္ဗိရိထေရီ ဂါထာနှင့် တူသည်၊ ဤ၌-
ပုတ္တသောကံ - ဟုရှိခြင်းသာ ထူးသည်၊ ပုတ္တသောကံ- သား၌ဖြစ်သော သောက
ကို- ဟုပေး။)

၁၂၇။ တတ္ထ -ထိုဂါထာတို့၌၊ ယဿ မဂ္ဂံ န ဇာနာသီ၊ အာဂတဿ ဂတဿ
ဝါတိ- - - ဟူသည်ကား၊ ဣမ- ဤဘဝသို့၊ အာဂတဿ- လာသော၊ ယဿ သတ္တဿ-
အကြင်သတ္တဝါ၏၊ အာဂတမဂ္ဂံ ဝါ- လာရာခရီးကိုလည်းကောင်း၊ ဣတော- ဤဘဝမှ၊

ဂတဿ- သွားသော၊ ယဿ သတ္တဿ- အကြင် သတ္တဝါ၏၊ ဂတမဂ္ဂံ ဝါ- သွားရာခရီးကို လည်းကောင်း၊ တွံ- သင်သည်၊ န ဇာနာသိ- မသိ။ အနန္တရာ- အခြားမဲ့၌၊ အတိတာ- နာဂတဘူပပတ္တိယော- အတိတ်၊ အနာဂတ်ဘဝတို့၌ ဖြစ်ခြင်းတို့ကို၊ သန္ဓာယ- ရည်ရွယ်၍၊ ဝဒတိ- ဆို၏။ တံ ကုတော စာဂတံ သတ္တန္တိ- - - -ကား၊ ဧဝံ- ဤသို့၊ အဝိညာတာ- ဂတဂတမဂ္ဂံ- မသိအပ်သော လာရာခရီး၊ သွားရာခရီးရှိသော၊ ကုတောစိ- တစ်စုံတစ်ခု သော၊ ဂတိတော- ဘဝမှ၊ အာဂတမဂ္ဂံ- လာရာခရီးရှိသော၊ (တံ သတ္တံ- ၌စပ်)၊ အာဂစ္ဆန္တေ- လာရာဖြစ်သော၊ အန္တရာမဂ္ဂေ- လမ်းခရီးအကြား၌၊ သဗ္ဗေန သဗ္ဗံ- အချင်းခပ်သိမ်း၊ အကတပရိစယသမာဂတပုရိသသဒိသံ- ပြုအပ်သော အလေ့အကျင့်မရှိဘဲ ရောက်လာ သော ယောက်ျားနှင့်တူသော၊ တံ သတ္တံ- ထိုသတ္တဝါကို၊ ကေဝလံ- သက်သက်၊ မမတ္တံ- ငါ့ဥစ္စာ၏ အဖြစ်ကို၊ ဥပ္ပါဒေတွာ- ဖြစ်စေ၍၊ မမ ပုတ္တောတိ- ငါသားဟူ၍၊ ကုတော ကေန ကာရဏေန- အဘယ်အကြောင်းကြောင့်၊ ရောဒသိ- ငိုကြွေးဘိသနည်း။ မမ- ငါ၏၊ ပုတ္တဿ- သားသည်၊ (ဝါ) ၏၊ အပ္ပဋိကာရတော စ- တုန့်ပြန်ကျေးဇူးဆပ်မှု မရှိခြင်းကြောင့်လည်းကောင်း၊ အကာတဗ္ဗတော စ- ပြုအပ်သောကျေးဇူး မရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်လည်းကောင်း၊ ဧတ္ထ- ဤနေရာ၌၊ ရောဒနကာရဏံ- ငိုကြွေးခြင်းအကြောင်း သည်၊ န အတ္ထိ- မရှိ၊ ဣတိ အယံ- ဤသည်ကား၊ အဓိပ္ပါယော- တည်း။

၁၂၈။ မဂ္ဂဉ္စ ခေါ်ဿ ဇာနာသိတိ - - -ကား၊ အာဂတဿ- ဤဘဝသို့လာသော၊ တဝ- သင်၏၊ ပုတ္တာဘိမတဿ- သားအဖြစ်ဖြင့် လိုလားနှစ်သက်အပ်သော၊ အဿ သတ္တဿ- ထိုသတ္တဝါ၏၊ အာဂတမဂ္ဂဉ္စ- လာရာခရီးကိုလည်းကောင်း၊ ဂတဿ- ဤဘဝမှ သွားလေသော၊ အဿ သတ္တဿ- ထိုသတ္တဝါ၏၊ ဂတမဂ္ဂဉ္စ- သွားရာခရီးကိုလည်းကောင်း၊ အထ ဇာနေယျာသိ- အကယ်၍ သိငြားအံ့။ န နံ သမနုသောစေသိတိ- - -ကား၊ ဧဝမ္မိ- ဤသို့သိပါသော်လည်း၊ နံ- ထိုသေလေပြီးသောသားကို၊ န သမနုသောစေယျာသိ- အဖန်တလဲလဲ မစိုးရိမ်ရာ။ ကသ္မာ- အဘယ့်ကြောင့်နည်း။ ဟိ (ယသ္မာ)- အကြံကြောင့်၊ ပါဏိနော- သတ္တဝါတို့သည်၊ ဧဝံဓမ္မာ- ဤသို့ ကွဲကွာခြင်းသဘောရှိကုန်၏။ (တသ္မာ- ထို့ကြောင့်တည်း။) ဟိ- ချဲ့ဦးအံ့၊ ဒိဋ္ဌဓမ္မေပိ- မျက်မှောက်ဘဝ၌သော်မှလည်း၊ သတ္တာနံ- သတ္တဝါတို့အား၊ ပိယေဟိ- ချစ်အပ်ကုန်သော၊ မနာပေဟိ- မြတ်နိုးအပ်ကုန်သော၊ သဗ္ဗေဟိ- အလုံးစုံသောသူတို့နှင့်၊ နာနာဘာဝါ- ရှင်ကွဲ ကွဲခြင်းတို့သည်လည်းကောင်း၊ ဝိနာဘာဝါ- သေကွဲ ကွဲခြင်းတို့သည်လည်းကောင်း၊ (ဟောန္တိ- ကုန်၏၊ ကသ္မာ- နည်း)၊ တတ္ထ- ထိုနာနာဘာဝ၊ ဝိနာဘာဝတို့၌၊ ဝသဝတ္တိတာယ- မိမိအလိုသို့ လိုက်သည်၏ အဖြစ်၏၊ အဘာဝတော- မရှိခြင်းကြောင့်တည်း၊ အဘိသမ္ပရာယံ- တမလွန်ဘဝ၌ကား၊ ပဂေဝ- အဘယ်ဆိုဖွယ်ရာ ရှိပါအံ့နည်း။

၁၂၉။ အယာစိတော တတာ'ဂစ္ဆိတိ- - - ကား၊ တတော ပရလောကတော-
 ထိုတမလွန်လောကမှ၊ ကေနစိ- တစ်စုံတစ်ယောက်သောသူသည်၊ အယာစိတော-
 မတောင်းပန်အပ်ဘဲ၊ ဣဓ- ဤဘဝသို့၊ အာဂစ္ဆိ- လာခဲ့ပြီ။ “အာဂတော”တိပိ- အာဂတော
 ဟူ၍လည်း၊ ပါဠိ- ပါဠိတော်သည်၊ (အတ္ထိ- ရှိသေး၏)၊ သော ဧဝ အတ္ထော- ထိုအနက်
 သည်သာတည်း။ နာနုညာတော ဣတော ဂတောတိ- - - ကား၊ ဣဓလောကတော-
 ဤလောကမှ၊ ကေနစိ- တစ်စုံတစ်ယောက်သောသူသည်၊ အနနုညာတော- ခွင့်မပြုအပ်ဘဲ၊
 ပရလောကံ- တမလွန်ဘဝသို့၊ ဂတော- သွား၏။ ကုတောစိတိ- - - ကား၊ နိရယာဒိတော-
 ငရဲအစရှိသော၊ ကုတောစိ- တစ်စုံတစ်ခုသော၊ ယတော ဂတိတော- အကြင်ဂတိမှ။
 နန္ဒနာတိ- - - ကား၊ ပရိသင်္ကာယံ- ယုံမှားခြင်း၌။ ဝသိတွာ ကတိပါဟကန္တိ- - - ကား၊
 ကတိပယဒိဝသမတ္တံ- နှစ်ရက်သုံးရက်မျှ၊ ဣဓ- ဤဘဝ၌၊ ဝသိတွာ- နေ၍။ ဣတောပိ
 အညေန ဂတောတိ- - - ကား၊ ဣတောပိ ဘဝတော- ဤဘဝမှလည်း၊ အညေန-
 ဘဝတစ်ပါးသို့၊ ဂတော- သွား၏။ ဣတော- ဤဘဝမှ၊ အညမ္ဘိ ဘဝံ- ဘဝတစ်ပါးသို့လည်း၊
 ပဋိသန္ဓိဝသေန- ပဋိသန္ဓေ၏အစွမ်းဖြင့်၊ ဥပဂတော- ကပ်၏။ တတောပ'ညေန ဂစ္ဆတိတိ-
 - - ကား၊ တတောပိ ဘဝတော- ထိုဘဝမှလည်း၊ အညေန- ဘဝတစ်ပါးသို့၊ ဂမိဿတိ-
 သွားလတ်၊ အညမေဝ ဘဝံ- ဘဝတစ်ပါးသို့လည်း၊ ဥပဂမိဿတိ- ကပ်ရောက်လတ်။
 (နာ- ၁၂၈) ၁၃၀။ ပေတောတိ- - - ကား၊ အပေတော- အသက်ကင်းသော
 သားသည်၊ (ဝါ) သေသော သားသည်၊ တံ တံ ဘဝံ- ထိုထိုဘဝသို့၊ ဥပပဇ္ဇိတွာ- ပဋိသန္ဓေ
 နေပြီး၍၊ တတော- ထိုထိုဘဝမှ၊ အပဂတော- ဖဲခွါသွားသည်။ မနုဿရူပေနာတိ ဧတံ-
 မနုဿရူပေန ဟူသော ဤသဒ္ဓါသည်၊ နိဒဿနမတ္တံ- ညွှန်ပြကြောင်းစကားမျှသာတည်း၊
 မနုဿဘာဝေန- လူ၏အဖြစ်ဖြင့်၊ တိရစ္ဆာနာဒိဘာဝေန- တိရစ္ဆာန်စသည်တို့၏ အဖြစ်ဖြင့်၊
 ဣတိ အယံ- ကား၊ အတ္ထော- တည်း။ သံသရန္တောတိ- - - ကား၊ အပရာပရံ- ထိုမှ၍မှ၊
 ဥပပတ္တိဝသေန- ဖြစ်သည်၏အစွမ်းဖြင့်၊ သံသရန္တော- ကျင်လည်လျက်။ ယထာ'ဂတော
 တထာ ဂတောတိ- - - ကား၊ အဝိညာတဂတိတော စ- မသိအပ်သော ဘုံဘဝမှလည်း၊
 အနာမန္တော- မဖိတ်ခေါ်ဘဲ၊ အာဂတော ယထာ- ရောက်လာသကဲ့သို့၊ တထာ- ထိုအတူ
 အဝိညာတဂတိကော- မသိအပ်သောဘုံဘဝရှိသည်၊ (ဟုတွာ)၊ အနနုညာတောဝ- ခွင့်မပြု
 အပ်ဘဲသာလျှင်၊ ဂတော- ပြန်ထွက်သွား၏။ ကာ တတ္ထ ပရိဒေဝနာတိ- - - ကား၊ တာဒိသေ-
 ထိုသို့သဘောရှိသော၊ အဝသဝတ္တိနိ- မိမိအလိုသို့ မလိုက်သော၊ ယထာကာမာဝစရေ-
 အလိုအတိုင်း ကျင်လည်ကျက်စားသွားလာသော၊ တတ္ထ- ထိုသင်၏သားအပေါ်၌၊
 ပရိဒေဝနာ- ငိုကြွေးခြင်းသည်၊ ကာ နာမ- အဘယ်အကျိုးရှိအံ့နည်း၊ ပရိဒေဝိတေန-
 ငိုကြွေးခြင်းကြောင့်၊ ပယောဇနံ- အကျိုးသည်၊ ကိ- အဘယ်မှာရှိအံ့နည်း။ ဣတိ အယံ-

ကား၊ အတ္တော- တည်း။ သေသံ- ကြွင်းသောပုဒ်အပေါင်းသည်၊ ဝုတ္တနယမေဝ- ဆိုအပ်ပြီးသော နည်းရှိသည်သာတည်း။

ဧတ္ထ စ- ဤဂါထာတို့၌လည်း၊ အာဒိတော- အစမှ၊ စတသော- လေးခုကုန်သော၊ ဂါထာ- ဂါထာတို့ကို၊ ပဋ္ဌာစာရာယ- ပဋ္ဌာစာရာမည်သော၊ ထေရိယာ- သည်၊ ပဉ္စမတ္တာနံ- ငါးလီအတိုင်းအရှည်ရှိကုန်သော၊ တေသံ ဣတ္ထိသတာနံ- ထိုမိန်းမအရာတို့၏၊ (တစ်နည်း) တေသံ ပဉ္စမတ္တာနံ ဣတ္ထိသတာနံ-ထိုမိန်းမငါးရာတို့၏၊ သောကဝိနောဒနဝသေန- စိုးရိမ်ခြင်းသောကကို ပယ်ဖျောက်ခြင်း၏အစွမ်းဖြင့်၊ ဝိသုံ ဝိသုံ- အသီးအသီး၊ ဘာသိတာ- ဟောတော်မူအပ်ကုန်ပြီ။ တဿာ- ထိုပဋ္ဌာစာရာထေရီမ၏၊ ဩဝါဒေ- ဩဝါဒ၌၊ ဌတ္တာ- တည်ကုန်၍၊ ပဗ္ဗဇိတ္တာ- ရဟန်းပြုကုန်၍၊ အဓိဂတဝိသေသာဟိ- ရအပ်သောတရားထူးရှိကုန်သော၊ ပဉ္စသတမတ္တာဟိ- ငါးရာအတိုင်းအရှည်ရှိကုန်သော၊ တာဟိ ဘိက္ခုနီဟိ- ထိုဘိက္ခုနီတို့သည်၊ ဆပိ- ခြောက်ခုလည်းဖြစ်ကုန်သော၊ ဂါထာ- ဂါထာတို့ကို၊ ပစ္စေကံ- အသီးအသီး၊ ဘာသိတာ- ဟောတော်မူအပ်ကုန်ပြီ၊ ဣတိ- သို့၊ ဒဌဗ္ဗာ- မှတ်ထိုက်ကုန်၏။

ပဉ္စသတာ ပဋ္ဌာစာရာတိ- - -ကား၊ ပဋ္ဌာစာရာယ- မည်သော၊ ထေရိယာ- ၏၊ သန္တိကေ- အထံ၌၊ လဒ္ဓဩဝါဒတာယ- ရအပ်သောအဆုံးအမရှိကုန်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ပဋ္ဌာစာရာယ- ပဋ္ဌာစာရာသည်၊ ဝုတ္တံ- ဆိုအပ်သောဂါထာဟူ၍၊ အဝေဒိသုံ- သိစေကုန်ပြီ၊ ဣတိ- ဤအနက်ကို၊ ကတွာ- ပြု၍၊ “ပဋ္ဌာစာရာ”တိ- ပဋ္ဌာစာရာ ဟူ၍၊ လဒ္ဓနာမာ- (ပဋ္ဌာစာရာ၏ တပည့်ဖြစ်သဖြင့်) ရအပ်သော အမည်ရှိကုန်သော၊ ပဉ္စသတာ- ငါးရာကုန်သော၊ ဘိက္ခုနီယော- တပည့်ဘိက္ခုနီမတို့တည်း။

ပဉ္စသတမတ္တာထေရီဂါထာဝဏ္ဏနာ- သည်၊ နိဋ္ဌိတာ- ပြီ။

၂။ ဝါသေဋ္ဌိထေရီဂါထာဝဏ္ဏနာ

ပုတ္တသောကေနဟံ အဋ္ဌာတိအာဒိကာ- - - ဤသို့အစရှိသောဂါထာတို့သည်၊ ဝါသေဋ္ဌိယာ- ဝါသေဋ္ဌိမည်သော၊ ထေရိယာ- ထေရီမ၏၊ ဂါထာ- ဂါထာတို့တည်း၊ အယမ္ပိ- ဤဝါသေဋ္ဌိထေရီမသည်လည်း၊ ပုရိမဗုဒ္ဓေသု- ရှေးဘုရားရှင်တို့၌၊ ကတာမိကာရာ- ပြုအပ်ပြီးသော လွန်ကဲသော ကောင်းမှုရှိသည်၊ (ဟုတွာ)၊ တတ္ထ တတ္ထ ဘဝေ- ထိုထိုဘဝ၌၊ ဝိဝဿုပနိဿယံ- ဝဋ်ဆင်းရဲမှကင်းသောနိဗ္ဗာန်၏ အားကြီးသောအကြောင်းဖြစ်သော၊ ကုသလံ- ကုသိုလ်ကို၊ ဥပစိနန္တိ- ဆည်းပူးအားထုတ်လျက်၊ အနုက္ကမေန- အစဉ်အားဖြင့်၊ ဥပစိတဝိမောက္ခသမ္ဘာရာ- ဆည်းပူးအားထုတ်အပ်သော ဝိမောက္ခအဆောက်အဦးရှိသည်၊ (ဟုတွာ)၊ ဒေဝမနုဿေသု- နတ်ပြည် လူ့ပြည်တို့၌၊ သံသရန္တိ- ကျင်လည်လျက်၊ ဣမသို့

ဗုဒ္ဓါပေါဒေ- ဤဂေါတမမြတ်စွာဘုရားပွင့်တော်မူရာအခါ၌၊ ဝေသာလိယံ- ဝေသာလီပြည်၌၊
 ကုလဂေဟေ- အမျိုးကောင်းအိမ်၌၊ နိဗ္ဗတ္တိတွာ- ဖြစ်၍၊ ဝယပ္ပတ္တာ- အရွယ်ရောက်လတ်
 သော်၊ မာတာပိတူဟိ- မိဘတို့သည်၊ သမာနဇာတိကဿ- တူသောအမျိုးဇာတ်ရှိသော၊
 ကုလပုတ္တဿ- အမျိုးကောင်းသားအား၊ ဒိန္နာ- ပေးအပ်သည်၊ (ဟုတွာ)၊ ပတိကုလံ-
 လင်ယောက်ျားအိမ်သို့၊ ဂန္ဓာ- လိုက်သွား၍၊ တေန- ထိုအမျိုးကောင်းသားနှင့်၊ သဒ္ဓိ-
 တကွ၊ သုခသံဝါသံ- ချမ်းသာစွာ ပေါင်းသင်းနေထိုင်ခြင်းဖြင့်၊ ဝသန္တိ- နေလတ်သော်၊
 ဧကံ ပုတ္တံ- သားတစ်ယောက်ကို၊ လဘိတွာ- ရ၍၊ တသ္မိ- ထိုသားသည်၊ အာဓာဝိတွာ-
 ရှေးရှုပြီး၍၊ ပရိဓာဝိတွာ- ထိုမှ ဤမှ ပြေး၍၊ ဝိစရဏကာလေ- သွားလာရာ အချိန်အခါ၌၊
 ကာလံ- သေခြင်းကို၊ ကတေ- ပြုလတ်သော်၊ ပုတ္တသောကေန- သား၌ ဖြစ်သော စိုးရိမ်
 ပူဆွေးခြင်းဖြင့်၊ အဋ္ဌိတာ- နှိပ်စက်အပ်သည်၊ (ဟုတွာ)၊ ဥဗ္ဗတ္တိကာ- ရူးသွပ်သည်၊
 အဟောသိ- ဖြစ်ပြီ။ သာ- ရူးနေသော ထိုဝါသေဋ္ဌိအမျိုးသမီးကို၊ ဉာတကေသု- ဆွေးမျိုး
 တို့သည်လည်းကောင်း၊ သာမိကေ စ- ခင်ပွန်းယောက်ျားသည်လည်းကောင်း၊ တိကိစ္ဆံ-
 ဆေးကုခြင်းကို၊ ကရောဇ္ဇေသု- ပြုပါကုန်သော်လည်း၊ တေသံ- ထိုဆွေမျိုး၊ ခင်ပွန်း
 ယောက်ျားတို့သည်၊ အဇာနန္တာနံယေဝ- မသိကုန်စဉ်သာလျှင်၊ ပလာယိတွာ- ထွက်ပြေး၍၊
 ယတော တတော- ထိုမှဤမှ၊ ပရိဗ္ဗမန္တိ- လှည့်လည်လျက်၊ မိထိလာနဂရံ- မိထိလာပြည်သို့
 သမ္ပတ္တာ- ရောက်လာသည်၊ (ဟုတွာ)၊ တတ္ထ- ထိုမိထိလာပြည်၌၊ အန္တရဝိထိယံ- လမ်းခရီး
 အကြား၌၊ ဂစ္ဆန္တိ- ကြွတော်မူသော၊ ဒန္တိ- ယဉ်ကျေးသော၊ ဂုတ္တံ- ဣန္ဒြေတို့ကို စောင့်ရှောက်၍
 လုံခြုံသော၊ (နာ- ၁၂၉) သံယတိန္ဒြိယံ- စောင့်စည်းသော ဣန္ဒြေရှိသော၊ နာဂံ- ဆင်ပြောင်
 ကြီးနှင့် တူတော်မူသော၊ ဘဂဝန္တံ- မြတ်စွာဘုရားကို၊ အဒ္ဓသ- မြင်ပြီ။ ဒိသ္မာန- မြင်ပြီး၍၊
 ဒဿနေန- မြင်ခြင်းနှင့်၊ သဟ- တကွ၊ (တစ်နည်း) ဒိသ္မာန သဟ ဒဿနေန- မြင်လျှင်
 မြင်ခြင်း၊ ဗုဒ္ဓါနုဘာဝတော- ဘုရားရှင်၏ အာနုဘော်တော်ကြောင့်၊ အပဂတုမ္မာဒါ-
 ရူးသွပ်ခြင်းမှ ကင်းသည်၊ (ဟုတွာ)၊ ပကတိစိတ္တံ- ပင်ကိုယ်စိတ်ကို၊ ပဋိလဘိ- ပြန်ရပြီ။
 အထ- ထိုမှနောက်၌၊ အဿာ- ထိုဝါသေဋ္ဌိအမျိုးသမီးအား၊ သတ္တာ- မြတ်စွာဘုရားသည်၊
 သံခိတ္တေန- အကျဉ်းအားဖြင့်၊ ဓမ္မံ- တရားကို၊ ဒေသေသိ- ဟောတော်မူပြီ။ သာ- ထိုဝါသေဋ္ဌိ
 အမျိုးသမီးသည်၊ တံ ဓမ္မံ- ထိုတရားကို၊ သုတွာ- နာရ၍၊ ပဋိလဒ္ဓသံဝေဂါ- ရအပ်သော
 သံဝေဂရှိသည်၊ (ဟုတွာ)၊ သတ္တာရံ- မြတ်စွာဘုရားကို၊ ပဗ္ဗရံ- ရဟန်းအဖြစ်ကို၊ ယာစိတွာ-
 တောင်း၍၊ သတ္ထု- မြတ်စွာဘုရား၏၊ အာဏာယ- အာဏာတော်ဖြင့်၊ ဘိက္ခုနီသု-
 ဘိက္ခုနီမတို့အထံ၌၊ ပဗ္ဗရံတွာ- ရဟန်းပြု၍၊ ကတပုဗ္ဗကိစ္စာ- ပြုအပ်ပြီးသော ပုဗ္ဗကိစ္စရှိ
 သည်၊ (ဟုတွာ)၊ ဝိပဿနံ- ကို၊ ပဌပေတွာ- ဖြစ်စေ၍၊ ယဇ္ဇေန္တိ- အားထုတ်လတ်သော်၊
 ဝါယမန္တိ- လုံ့လပြုလတ်သော်၊ ပရိပက္ကဉာဏတာယ- ရင့်ကျက်သော ဉာဏ်ရှိသည်၏

အဖြစ်ကြောင့်၊ န စိရဿေဝ- မကြာမြင့်မီသာလျှင်၊ ပဋိသမ္ဘိဒါဟိ- တို့နှင့်၊ သဟ-တကွ၊ အရဟတ္တံ- သို့၊ ပတွာ- ရောက်၍၊ အတ္တနော- ဤ၊ ပဋိပတ္တိ- ကို၊ ပစ္စဝေက္ခိတွာ- ၍၊ ဥဒါနဝသေန- ဖြင့်၊ “ပုတ္တသောကေနဟံ အဇ္ဇာ - ။ပ။ ယတော သောကာန သမ္ဘဝေါ”တိ- -ဟူကုန်သော၊ ဣမာ ဂါထာ- ဤဂါထာတို့ကို၊ အဘာသိ- ရွတ်ဆိုတော်မူပြီ။

(ဂါထာအနက်)

၁၃၃။ “အဟံ- သည်၊ ပုတ္တသောကေန- သား၌ဖြစ်သော သောကဖြင့်၊ အဇ္ဇာ- နှိပ်စက်အပ်သည်၊ (ဟုတွာ-၍)၊ ခိတ္တစိတ္တာ- ပျံ့လွင့်သောစိတ်ရှိသည်၊ ဝိသညိနိ- ကင်းသော သညာရှိသည်၊ နဂ္ဂါ- အဝတ်မပါသည်၊ ပကိဏ္ဏကေသီ- ဖရိုဖရဲပြန်ကြသော ဆံပင်ရှိသည်၊ (ဟုတွာ-၍)၊ တေန တေန- ထိုထိုရွာနိဂုံးသို့၊ ဝိစာရိ- လှည့်လည်သွားလာခဲ့ပြီ။

၁၃၄။ ဝီထိသင်္ကာရကုဋေသု- လမ်းမ၊ အမှိုက်ပုံတို့၌လည်းကောင်း၊ သုသာနေ စ- သုသာန်၌လည်းကောင်း၊ ရထိယာသု စ- ရထားလမ်းမတို့၌လည်းကောင်း၊ တီဏိ ဝဿာနိ- သုံးနှစ်တို့ပတ်လုံး၊ ခုပ္ပပါသာသမပ္ပိတာ- ငတ်မွတ်ဆာလောင်ခြင်းဖြင့် နှိပ်စက်အပ်သည်၊ (ဟုတွာ-၍)၊ အစရိ- လှည့်လည်ခဲ့ပြီ။

၁၃၅။ အထ- ထိုမှနောက်၌၊ အဒန္တာနံ- မယဉ်ကျေးသောသူတို့ကို၊ ဒမေတာရံ- ယဉ်ကျေးအောင် ဆုံးမတော်မူတတ်သော၊ သမ္ပုဒ္ဓိ- အလုံးစုံသောတရားတို့ကို သိတော်မူတတ်သော၊ အကုတောဘယံ- မည်သည့်အကြောင်းကြောင့်မျှ ဘေးရန်မရှိသော၊ သုဂတံ- မြတ်စွာဘုရားကို၊ မိထိလံ နဂရံ ပတိ- မိထိလာပြည်သို့ ရှေးရှု၊ (ဝါ) မိထိလာပြည်အနီး၌၊ ဂစ္ဆန္တိ- ကြွတော်မူလာသည်ကို၊ အဒ္ဓဿာသိ- မြင်ခဲ့ပြီ။

၁၃၆။ တဒါ- ထိုအခါ၌၊ အဟံ- သည်၊ သစိတ္တံ- မိမိပင်ကိုယ်စိတ်ကို၊ ပဋိလဒ္ဓါန- ရ၍၊ ဝန္တိတွာန- ရှိခိုး၍၊ ဥပါဝိသိ- မြတ်စွာဘုရားထံသို့ ချဉ်းကပ်ခဲ့ပြီ၊ ဂေါတမော- ဂေါတမအနွယ်ဖြစ်တော်မူသော၊ သော- ထိုမြတ်စွာဘုရားသည်၊ မေ- တပည့်တော်အား၊ အနုကမ္မာယ- သနားသဖြင့်၊ ဓမ္မံ- ကို၊ အဒေသေသိ- ဟောတော်မူပြီ။

၁၃၇။ တဿ- ထိုမြတ်စွာဘုရား၏၊ ဓမ္မံ- ကို၊ သုဏိတွာန- နာကြားရ၍၊ အနဂါရိယံ- ရဟန်းဘောင်သို့၊ ပဗ္ဗဇိ- ဝင်ရောက်ခဲ့ပြီ၊ သတ္ထုဝစနေ- မြတ်စွာဘုရား၏ သာသနာတော်၌၊ ယုဇ္ဈန္တိ- ကမ္မဋ္ဌာန်းကို အားထုတ်သည်၊ (ဟုတွာ)၊ သိဝံ- အေးငြိမ်းသော၊ ပဒံ- နိဗ္ဗာန်ကို၊ သစ္စာကာသိ- မျက်မှောက်ပြုခဲ့ရပြီ။

၁၃၈။ မေ- တပည့်တော်သည်၊ ယတော- အကြင်ကြောင့်၊ သောကာနံ- သောကတို့၏၊ သမ္ဘဝေါ- ဖြစ်ကြောင်းကိုလည်းကောင်း၊ ဝတ္ထု- သောကတို့တည်ရာ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာငါးပါးတို့ကိုလည်းကောင်း၊ ပရိညာတာ ဟိ ပရိညာတာ

ဧဝ- ပရိညာတို့ဖြင့် ပိုင်းခြား၍ သိအပ်ကုန်ပြီသာတည်း။ (တတော- ထို့ကြောင့်)၊
သဗ္ဗေ- ခပ်သိမ်းကုန်သော၊ သောကာ- သောကတို့ကို၊ သမုစ္ဆိန္ဒာ- အကြွင်းမဲ့
ဖြတ်အပ်ကုန်ပြီ၊ ပဟိနာ- ပယ်အပ်ကုန်ပြီ၊ သောကာ- သောကတို့သည်၊
ဧတဒန္တိကာ- ငါသိအပ်သော အရဟတ္တဖိုလ်လျှင် အဆုံးရှိကုန်၏။

၁၃၃။ တတ္ထ- ထိုဂါထာတို့၌၊ အဇ္ဈာတိ- - - ကား၊ အဋ္ဌိတာ- နှိပ်စက်အပ်သည်၊
ဝါ- တစ်နည်းကား၊ အယမေဝ- ဤအဋ္ဌိတာဟူသော ပါဌသည်ပင်၊ ပါဌော- ပါဌတစ်မျိုး
တည်း၊ အဋ္ဌိတာ ပိဋိတာ- နှိပ်စက်အပ်သည်၊ ဣတိ အယံ- ကား၊ အတ္ထော- တည်း။
ခိတ္တစိတ္တာတိ- - - ကား၊ သောကုမ္မာဒေန- သောကကြောင့် ရူးခြင်းဖြင့်၊ ခိတ္တဟဒယာ-
ပျံ့လွင့်သော စိတ်ရှိသည်။ တတော ဧဝ- ထို့ကြောင့်ပင်၊ ပကတိသညာယ- ပကတိသညာမှ
ဝိဂမေန- ကင်းခြင်းဖြင့်၊ ဝိသညီနီ- ကင်းသောသညာရှိသည်။ ဟိရောတ္တပ္ပိဘာဝတော-
အရှက်အကြောက်၏ မရှိခြင်းကြောင့်၊ အပဂတဝတ္ထတာယ- ကင်းသောအဝတ်ရှိသည်၏
အဖြစ်ဖြင့်၊ နဂ္ဂါ- အဝတ်မရှိသည်။ ဝိဓုတကေသတာယ- လှုပ်ခါအပ်သော ဆံပင်ရှိသည်၏
အဖြစ်ကြောင့်၊ ပကိဏ္ဏကေသီ- ပြန့်ကျဲသော ဆံပင်ရှိသည်။ တေန တေနာတိ- - - ကား၊
ဂါမေန ဂါမံ- တစ်ရွာမှ တစ်ရွာသို့၊ နဂရေန နဂရံ - တစ်မြို့မှ တစ်မြို့သို့၊ ဝီထိယာ ဝီထိ-
တစ်လမ်းမှ တစ်လမ်းသို့၊ အဟံ- သည်၊ ဝိစရိ- လှည့်လည်သွားလာခဲ့ပြီ။

၁၃၅။ အထာတိ- - - ကား၊ ပတ္တာ- နောက်၌၊ ဥမ္မာဒသံဝတ္တနိယဿ- ရူးသွပ်ခြင်း
ကို ဖြစ်စေတတ်သော၊ ကမ္မဿ- ကံ၏၊ ပရိက္ခယေ- ကုန်ရာအခါ၌။ သုဂတန္တိ- - - ကား၊
သောဘနဂမနတ္တာ- တင့်တယ်သော (အရိယာမဂ်တည်းဟူသော) ကြွသွားခြင်းရှိသည်၏
အဖြစ်ကြောင့်လည်းကောင်း၊ သုန္ဓရံ- ကောင်းသော၊ ဌာနံ- နိဗ္ဗာန်အရပ်သို့၊ ဂတတ္တာ စ-
ကြွသွားတော်မူသည်၏အဖြစ်ကြောင့်လည်းကောင်း၊ သမ္မာ- ကောင်းစွာ၊ ဂဒတ္တာ စ-
မိန့်မြှောက်တော်မူတတ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်လည်းကောင်း၊ သမ္မာ- ကောင်းစွာ၊ ဂတတ္တာ စ-
ကြွသွားတော်မူသည်၏အဖြစ်ကြောင့်လည်းကောင်း၊ (တစ်နည်း) သမ္မာဂတတ္တာ စ-
ဒီပင်္ကရာမြတ်စွာဘုရား၏ ခြေတော်ရင်းမှစ၍ ကောင်းစွာကြွလာတော်မူသည်၏ အဖြစ်
ကြောင့်လည်းကောင်း၊ (နာ- ၁၃၀) သုဂတံ- သုဂတမည်တော်မူသော၊ ဘဂဝန္တံ-
မြတ်စွာဘုရားကို။ မိထိလံ ပတိတိ- - - ကား၊ မိထိလာဘိမုခံ- မိထိလာပြည်သို့ ရှေးရှု၊
မိထိလာနဂရာဘိမုခံ- မိထိလာပြည်သို့ ရှေးရှု၊ ဂစ္ဆန္တံ- ကြွတော်မူသည်ကို၊ (အဒ္ဓသာသိ-
ဌ်စပ်)၊ ဣတိ အယံ- ကား၊ အတ္ထော- တည်း။

၁၃၆။ သစိတ္တံ ပဋိလဒ္ဓါနာတိ- - - ကား၊ ဗုဒ္ဓါနုဘာဝေန- မြတ်စွာဘုရား၏
အာနုဘော်ဖြင့်၊ ဥမ္မာဒံ- ရူးသွပ်ခြင်းကို၊ ပဟာယ- ပယ်၍၊ အတ္တနော- မိမိ၏၊ ပကတိစိတ္တံ-
ပင်ကိုယ်စိတ်ကို၊ ပဋိလဘိတွာ- ရ၍။

၁၃၇။ ယုဉ္ဇန္တိ သတ္တုဝစနေတိ- - - ကား၊ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ- အလုံးစုံသော တရားကို သိတော်မူသော၊ သတ္တု- မြတ်စွာဘုရား၏၊ သာသနေ- သာသနာတော်၌၊ ယောဂံ- ကမ္မဋ္ဌာန်းအားထုတ်ခြင်းကို၊ ကရောန္တိ- ပြုသည်၊ ဘာဝနံ- ဘာဝနာကို၊ အနုယုဉ္ဇန္တိ- အဖန်ဖန်အားထုတ်သည်၊ (ဟုတွာ- ၍)။ သစ္စာကာသီ ပဒံ သိဝန္တိ- - - ကား၊ သိဝံ- အေးငြိမ်းသော၊ ခေမံ- ဘေးမရှိသော၊ စတူဟိ- လေးပါးကုန်သော၊ ယောဂေဟိ- ယောဂတို့ သည်၊ အနုပဒ္ဒါတံ- မနှိပ်စက်အပ်သော၊ နိဗ္ဗာနံ ပဒံ- နိဗ္ဗာန်သို့၊ သစ္စိ အကာသီ- မျက်မှောက်ပြုခဲ့ပြီ။

၁၃၈။ ဧတဒန္တိကာတိ- - - ကား၊ ဧတေသံ- ထိုသောကတို့အား၊ ဣဒါနိ- ယခု အခါ၌၊ မယာ- သည်၊ အဓိဂတံ- ရအပ်သိအပ်သော၊ ဧတံ အရဟတ္တံ- ဤအရဟတ္တဖိုလ် ဟူသော၊ အန္တော- အဆုံးသည်၊ ပရိယောသာနံ- အဆုံးသည်၊ အတ္ထိ- ရှိ၏၊ ဣတိ တသ္မာ- ထိုသို့ အရဟတ္တဖိုလ်ဟူသော အဆုံးရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ တေ- ထိုသောကတို့သည်၊ ဧတဒန္တိကာ- ဧတဒန္တိကာမည်ကုန်၏၊ သောကာ- သောကတို့တည်း။ ဣဒါနိ- ယခုအခါ၌၊ တေသံ- ထိုသောကတို့၏၊ သမ္ဘဝေါ- ဖြစ်ကြောင်းသည်၊ န အတ္ထိ- မရှိတော့၊ ဣတိ အယံ- ကား၊ အတ္ထော- တည်း။ ယတော သောကာန သမ္ဘဝေါတိ- - - ကား၊ ယတော- အကြင် ကြောင့်၊ အန္တောနိဇ္ဈာနလက္ခဏာနံ- အတွင်းဆွေး ဆွေးခြင်းလက္ခဏာရှိကုန်သော၊ သောကာနံ- သောကတို့၏၊ သမ္ဘဝေါ- ဖြစ်ကြောင်းကို၊ (ပရိညာတော- ပိုင်းခြား၍ သိ အပ်ပြီ)၊ တေသံ သောကာနံ- ထိုသောကတို့၏၊ ပဉ္စုပါဒါနက္ခန္ဓသင်္ခါတာ- ဥပါဒါနက္ခန္ဓာ ငါးပါးဟု ဆိုအပ်ကုန်သော၊ ဝတ္ထု- တည်ရာတို့ကို၊ အဓိဋ္ဌာနာနိ- တည်ရာတို့ကို၊ ဉာတတိရဏပဟာနပရိညာဟိ- ဉာတပရိညာ၊ တိရဏပရိညာ၊ ပဟာနပရိညာတို့ဖြင့်၊ ပရိညာတာ (ပရိညာတာနိ)- ပိုင်းခြား၍ သိအပ်ကုန်ပြီ။ တသ္မာ- ထို့ကြောင့်၊ သောကာ- သောကတို့သည်၊ ဧတဒန္တိကာ- ဤငါသိအပ်သော အရဟတ္တဖိုလ်လျှင် အဆုံးရှိကုန်၏၊ ဣတိ အယံ- ဤသည်ကား၊ ယောဇနာ- ယောဇနာခြင်းတည်း။

ဝါသေဋ္ဌိထေရီဂါထာဝဏ္ဏနာ- သည်၊ နိဋ္ဌိတာ- ပြီ။

၃။ ခေမာထေရီဂါထာဝဏ္ဏနာ

ဒဟရာ တွံ ရူပဝတီတိအာဒိကာ- - - ဤသို့အစရှိသောဂါထာတို့သည်၊ ခေမာယ- ခေမာမည်သော၊ ထေရီယာ- ထေရီမ၏၊ ဂါထာ- ဂါထာတို့တည်း။ ကိရ- ချဲ့ဦးအံ့။ အယံ- ဤခေမာထေရီမသည်၊ ပဒုမုတ္တရဿ- ပဒုမုတ္တရမည်တော်မူသော၊ ဘဂဝတော- ၏၊ ကာလေ- လက်ထက်တော်၌၊ ဟံသဝတီနဂရေ- ဟံသဝတီမြို့၌၊ ပရာဓိနဝုတ္တိကာ-

သူတစ်ပါးကိုမှီ၍ အသက်မွေးရသော၊ ပရေသံ- သူတစ်ပါးတို့၏၊ ဒါသီ- ကျွန်မသည်၊ အဟောသိ- ဖြစ်ပြီ။ သာ- ထိုကျွန်မသည်၊ ပရေသံ- သူတစ်ပါးတို့၏၊ ဝေယျာဝစ္စကရဏေန- ဝေယျာဝစ္စအမှုကို ပြုခြင်းဖြင့်၊ ဇီဝိကံ- အသက်မွေးမှုကို၊ ကပ္ပေန္တိ- ပြုလတ်သော်၊ ဧကဒိဝသံ- တစ်နေ့သ၌၊ ပဒုမုတ္တရဿ- သော၊ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ- မြတ်စွာဘုရား၏၊ အဂ္ဂသာဝကံ- အဂ္ဂသာဝကဖြစ်သော၊ သုဇာတတ္ထေရံ- သုဇာတမထေရ်ကို၊ ပိဏ္ဍာယ- ဆွမ်းအလို့ငှါ၊ စရန္တိ- လှည့်လည်နေသည်ကို၊ ဒိသ္မာ- မြင်၍၊ တယော- သုံးခုကုန်သော၊ မောဒကေ- ကတွတ်မုန့်တို့ကို၊ ဒတ္တာ- လှူ၍၊ တံဒိဝသမေဝ- ထိုနေ့၌ပင်၊ အတ္တနော- မိမိ၏၊ ကေသေ- ဆံပင်တို့ကို၊ ဝိဿဇေတွာ- ရိတ်ဖြတ်ကာ ရောင်းချ စွန့်လွှတ်၍၊ ထေရဿ- မထေရ်အား၊ ဒါနံ- အလှူကို၊ ဒတ္တာ- ပေးလှူ၍၊ “အနာဂတေ- နောင်အခါ၌၊ မဟာပညာ- ကြီးကျယ်သော ပညာရှိသော၊ ဗုဒ္ဓဿ- မြတ်စွာဘုရား၏၊ သာဝိကာ- တပည့်မသည်၊ ဘဝေယျံ- ဖြစ်ရပါလိ၏။” ဣတိ- သို့၊ ပတ္တနံ- ဆုတောင်းခြင်းကို၊ ကတွာ- ပြု၍၊ ယာဝဇီဝံ- အသက်ထက်ဆုံး၊ ကုသလကမ္မေ- ကုသိုလ်ကောင်းမှု၌၊ အပ္ပမတ္တာ- မမေ့မလျော့သည်၊ ဟုတွာ- ဖြစ်၍၊ ဒေဝမနုဿေသု- နတ်ပြည်လူပြည်တို့၌၊ သံသရန္တိ- ကျင်လည်လျက်၊ အနုတ္တမေန- အစဉ်အားဖြင့်၊ ဆကာမသဂ္ဂေ- ခြောက်ထပ်သော ကာမာဝစရနတ်ပြည်၌၊ တေသံ တေသံ ဒေဝရာဇုနံ- ထိုထို နတ်မင်းကြီးတို့၏၊ မဟေသိဘာဝေန- မိဖုရား၏ အဖြစ်ဖြင့်၊ ဥပပန္နာ- ဖြစ်လျက်၊ မနုဿလောကေပိ- လူပြည်၌လည်း၊ အနေကဝါရံ အကြိမ်များစွာ၊ စက္ကဝတ္တိနံ- စကြာဝတေးမင်းတို့၏လည်းကောင်း၊ မဏ္ဍလရာဇုနဉ္စ- ပဒေသရာဇ်မင်းတို့၏လည်းကောင်း၊ မဟေသိဘာဝံ- မိဖုရား၏အဖြစ်သို့၊ ဥပဂတာ- ရောက်သည်၊ ဟုတွာ- ၍၊ မဟာသမ္ဗုတ္တိယော- ကြီးစွာသော စည်းစိမ်တို့ကို၊ အနုဘဝိတွာ- ခံစားပြီး၍၊ ဝိပဿိဿ-ဝိပဿိမည်တော်မူသော၊ ဘဂဝတော- ဘုရားရှင်၏၊ ကာလေ- လက်ထက်တော်၌၊ မနုဿလောကေ- လူပြည်၌၊ ဥပ္ပုဇ္ဈိတွာ- ဖြစ်၍၊ ဝိညုတံ- သိနားလည်သူ၏ အဖြစ်သို့၊ ပတွာ- ရောက်လတ်သော်၊ သတ္ထု- ဝိပဿိမြတ်စွာဘုရား၏၊ သန္တိကေ- အထံတော်၌၊ ဓမ္မံ- တရားကို၊ သုတွာ- နာရ၍၊ ပဋိလဒ္ဓသံဝေဂါ- ရအပ်သော သံဝေဂရှိသည်၊ (ဟုတွာ)၊ ပဗ္ဗဒိတွာ- ရဟန်းပြု၍၊ (နာ- ၁၃၁) ဒသဝဿသဟဿာနိ- အနှစ် တစ်သောင်းတို့ပတ်လုံး၊ ဗြဟ္မစရိယံ- မြတ်သောအကျင့်ကို၊ စရန္တိ- ကျင့်လျက်၊ ဗဟုဿုတာ- များသော သုတရှိသည်၊ ဓမ္မကထိကာ- တရားကို ဟောတတ်သည်၊ ဟုတွာ- ၍၊ ဗဟုဇနဿ- များစွာသော လူအပေါင်းအား၊ ဓမ္မကထနာဒိနာ- တရားဟောခြင်းစသည်ဖြင့်၊ ပညာသံဝတ္တနိယကမ္မံ- ပညာကို ဖြစ်စေတတ်သော ကောင်းမှုကို၊ ကတွာ- ပြု၍၊

၁။ အ-၆။ ၁။၂၆၄-၌ အဂ္ဂသာဝကံ သုဇာတတ္ထေရံ နာမ ဟ။ ထေရိယာ ဒါနံ ဒတ္တာ- ဟု ရှိသည်။

တတော- ထိုဘဝမှ၊ စဝိတွာ- ဤ၊ သုဂတီသုယေဝ- သုဂတီဘုံတို့၌သာလျှင်၊ သံသရန္တိ- ကျင်လည်လျက်၊ ဣမသ္မိံ ကပ္ပေ- ဤဘဒ္ဒကမ္ဘာ၌၊ ကကုသန္ဓဿ- ကကုသန်မည် တော်မူသော၊ ဘဂဝတော- ဤ၊ ကာလေ စ- လက်ထက်တော်၌လည်းကောင်း၊ ကောဏာဂမနဿ- ကောဏာဂုံမည်တော်မူသော၊ ဘဂဝတော- ဤ၊ ကာလေ စ- လက်ထက်တော်၌လည်းကောင်း၊ ဝိဘဝသမ္ပန္နေ- စည်းစိမ်နှင့် ပြည့်စုံသော၊ ကုလေ- အမျိုး၌၊ နိဗ္ဗတ္တိတွာ- ဖြစ်၍၊ ဝိညုတံ- သိနားလည်သူ၏ အဖြစ်သို့၊ ပတွာ- ရောက်လတ် သော်၊ မဟန္တံ- ကြီးစွာသော၊ သံဃာရာမံ- သံဃာ့အရံကို၊ (ဝါ) ကျောင်းကို၊ ကာရေတွာ- ပြုစေ၍၊ ဗုဒ္ဓပ္ပမုခဿ- ဘုရားအမှူးရှိသော၊ ဘိက္ခုသံဃဿ- ရဟန်းသံဃာအား၊ နိယျာဒေသိ- အပ်နှင်း လှူဒါန်းပြီ။

ပန- ဆက်ဦးအံ့၊ ဘဂဝတော- ဘုန်းတော်ခြောက်ပါးနှင့် ပြည့်စုံတော်မူသော၊ ကဿပဒသဗလဿ- ကဿပမြတ်စွာဘုရား၏၊ ကာလေ- လက်ထက်တော်၌၊ ကိကိဿ- ကိကီမည်သော၊ ကာသိရညော- ကာသိမင်း၏၊ သဗ္ဗဇေဋ္ဌိကာ- သမီးတော်အားလုံးတို့တွင် အကြီးဆုံးဖြစ်သော၊ သမဏီ နာမ- သမဏီမည်သော၊ ဓိတာ- သမီးတော်သည်၊ ဟုတွာ- ၍၊ သတ္ထု- ကဿပမြတ်စွာဘုရား၏၊ သန္တိကေ- အထံတော်၌၊ ဓမ္မံ- ကို၊ သုတွာ- နာရ၍၊ ပဋိလဒ္ဓသံဝေဂါ- ရအပ်သော သံဝေဂရှိသည်၊ (ဟုတွာ)၊ အဂါရေယေဝ- နန်းတော်၌ သာလျှင်၊ ဌိတာ- တည်လျက်၊ ဝိသတိဝဿသဟဿာနိ- အနှစ်နှစ်သောင်းတို့ပတ်လုံး၊ ကောမာရိဗြဟ္မစရိယံ- ကောမာရိဗြဟ္မစရိယအကျင့်ကို၊ (ဝါ) အပျိုစင်အမျိုးကောင်းသမီးတို့ ကျင့်သုံးအပ်သော မြတ်သောအကျင့်ကို၊ စရန္တိ- ကျင့်သုံးလျက်၊ သမဏဂုတ္တာဒိဟိ- သမဏဂုတ္တာအစရှိကုန်သော၊ အတ္တနော- မိမိ၏၊ ဘဂိနိဟိ- နှမတော်တို့နှင့်၊ သဒ္ဓိံ- တကွ၊ ရမဏီယံ- မွေ့လျော်ဖွယ်ရှိသော၊ ပရိဝေဏံ- ပရိဝုဏ်ကို၊ ကာရေတွာ- ပြုစေ၍၊ ဗုဒ္ဓပ္ပမုခဿ- ဘုရားအမှူးရှိသော၊ ဘိက္ခုသံဃဿ- ရဟန်းသံဃာအား၊ နိယျာဒေသိ- အပ်နှင်းလှူဒါန်းပြီ။ ဧဝမေဝ- ဤအတူသာလျှင်၊ တတ္ထ တတ္ထ ဘဝေ- ထိုထိုဘဝ၌၊ အာယတနဂတံ- ကောင်းမှု၏တည်ရာ ရတနာသုံးပါးလျှင်အာရုံရှိသော၊ ဥဠာရံ- မွန်မြတ် သော၊ ပုညကမ္မံ- ကောင်းမှုကံကို၊ ကတွာ- ပြု၍၊ သုဂတီသုယေဝ- သုဂတီဘုံတို့၌သာလျှင်၊ သံသရိတွာ- ကျင်လည်၍၊ ဣမသ္မိံ ဗုဒ္ဓုပ္ပါဒေ- ဤဂေါတမမြတ်စွာဘုရား ပွင့်တော်မူရာ အခါ၌၊ မဒ္ဒရဋ္ဌေ- မဒ္ဒတိုင်း၌၊ သာကလနဂရေ- သာကလပြည်၌၊ ရာဇကုလေ- မင်းမျိုး၌၊ နိဗ္ဗတ္တိံ- ဖြစ်ပြီ။ အဿာ- ထိုမင်းသမီး၏၊ နာမံ- အမည်သည်၊ ခေမာတိ- ခေမာမည်သည်၊ အဟောသိ- ဖြစ်ပြီ။ သုဝဏ္ဏဝဏ္ဏာ- ရွှေအဆင်းနှင့်တူသော အဆင်းရှိသည်၊ ကဉ္စန- သန့်တက္ကစာ- ရွှေနှင့်တူသော ဝင်းဝါသော အသားအရေရှိသည်၊ အဟောသိ- ဖြစ်ပြီ။ သာ- ထိုခေမာမင်းသမီးသည်၊ ဝယပ္ပတ္တာ- အရွယ်ရောက်လတ်သော်၊ ဗိမ္ဗိသာရရညော-

ဗိမ္ဗိသာရမင်းကြီး၏၊ ဂေဟံ- နန်းတော်သို့ ဂတာ- ရောက်သည်၊ (ဟုတွာ)၊ သတ္ထရိ- မြတ်စွာ ဘုရားသည်၊ ဝေဠုဝနေ- ဝေဠုဝန်ကျောင်းတော်၌၊ ဝိဟရန္တေ- နေတော်မူလတ်သော်၊ ရူပမတ္တာ- ရုပ်အဆင်း၌ ယစ်ဖူးသည်၊ (ဝါ) ရုပ်အဆင်း၌ မြတ်နိုးသည်၊ ဟုတွာ- ၍၊ “(ဘဂဝါ- သည်) ရူပေ- ရုပ်အဆင်း၌၊ ဒေါသံ- အပြစ်ကို၊ ဒဿေတိ- ပြတော်မူတတ်၏၊” ဣတိ- ဤသို့၊ (မနသိ ကတွာ- နှလုံးသွင်း၍)၊ သတ္ထု- မြတ်စွာဘုရားကို၊ ဒဿနာယ- ဖူးမြင်ခြင်းငှါ၊ န ဂစ္ဆတိ- မသွား။

ရာဇာ- ဗိမ္ဗိသာရမင်းသည်၊ မနုဿေဟိ- လူတို့ကို၊ ဝေဠုဝနဿ- ဝေဠုဝန်ကျောင်း တော်၏၊ ဝဇ္ဇေ- ဂုဏ်ကျေးဇူးတို့ကို၊ ပကာသာပေတွာ- ထင်ရှားပြစေ၍၊ ဒေဝိယာ- ခေမာမိဖုရားအား (ဝါ) ၏၊ ဝိဟာရဒဿနာယ- ကျောင်းတော်ကို ဖူးမြင်ခြင်းငှါ၊ စိတ္တံ- စိတ်ကို၊ ဥပ္ပါဒေသိ- ဖြစ်စေပြီ။ အထ- ထိုအခါ၌၊ ဒေဝီ- ခေမာမိဖုရားသည်၊ “ဝိဟာရံ- ဝေဠုဝန်ကျောင်းတော်ကို၊ ပဿိဿာမိ- ကြည့်ရှုအံ့၊” ဣတိ- ဤသို့၊ ရာဇာနံ- ဗိမ္ဗိသာရ မင်းကို၊ ပဋိပုစ္ဆိ- ပန်ပြောပြီ။ ရာဇာ- ဗိမ္ဗိသာရမင်းသည်၊ “ဝိဟာရံ- ဝေဠုဝန်ကျောင်းတော်သို့ ဂန္တာ- သွား၍၊ သတ္တာရံ- မြတ်စွာဘုရားကို၊ အဒိသ္မာ- မဖူးမြင်ဘဲ၊ အာဂန္တု- ပြန်လာခြင်းငှါ၊ န လဘိဿသိ- မရလတ်၊” ဣတိ- ဤသို့၊ ဝတွာ- ဆို၍၊ ပုရိသာနံ- မင်းချင်းယောက်ျား တို့အား၊ သညံ- အမှတ်သညာကို၊ အဒါသိ- ပေးပြီ။ (ကိ- အဘယ်သို့ သညံ- ကို၊ အဒါသိ- နည်း)၊ “ဗလက္ကာရေနပိ- အနိုင်အထက်ပြုသဖြင့်လည်း၊ (ဝါ) အတင်းအကြပ်လည်း၊ ဒေဝီ- မိဖုရားကို၊ ဒသဗလံ- မြတ်စွာဘုရားကို၊ ဒဿေထ- ပြကြကုန်လော့၊” ဣတိ- ဤသို့၊ (သညံ အဒါသိ)၊ ဒေဝီ- ခေမာမိဖုရားသည်၊ ဝိဟာရံ- ဝေဠုဝန်ကျောင်းတော်သို့၊ ဂန္တာ- သွား၍၊ ဒိဝသဘာဂံ- နေ့အဖို့ကို၊ ခေပေတွာ- ကုန်စေ၍၊ နိဝတ္တေန္တိ- ပြန်လတ်သော်၊ သတ္တာရံ- မြတ်စွာဘုရားကို၊ အဒိသ္မာ- မဖူးမြင်ဘဲသာလျှင်၊ ဂန္တု- သွားခြင်းငှါ၊ အာရဒ္ဓါ- အားထုတ်ပြီ။ အထ- ထိုအခါ၌၊ ရာဇပုရိသာ- မင်းချင်းယောက်ျားတို့သည်၊ အနိစ္ဆန္တိမ္ပိ- မြတ်စွာဘုရားကို ဖူးမြင်ခြင်းငှါ အလိုမရှိသည်လည်းဖြစ်သော၊ နံ- ထိုခေမာမိဖုရားကို၊ သတ္ထု- မြတ်စွာဘုရား၏၊ သန္တိကံ- အထံတော်သို့၊ နယိသု- ပို့ဆောင်ကြကုန်ပြီ။ သတ္တာ- သည်၊ တံ- ထိုခေမာမိဖုရားကို၊ အာဂစ္ဆန္တိ- လာသည်ကို၊ ဒိသ္မာ- မြင်၍၊ ဣဒ္ဓိယာ- တန်ခိုးဖြင့်၊ ဒေဝစ္ဆရာသဒိသံ- နတ်သမီးနှင့်တူသော၊ ဣတ္ထိ- မိန်းမလှလေးကို၊ နိမ္မိနိတွာ- ဖန်ဆင်း၍၊ တာလပဏ္ဏံ- ထန်းရွက်ယပ်ဝန်းကို၊ ဂဟေတွာ- ကိုင်၍၊ ဝိဇယမာနံ- ယပ်လေ ခတ်နေသည်ကို၊ အကာသိ- ပြတော်မူပြီ။ ခေမာဒေဝီ- ခေမာမိဖုရားသည်၊ တံ- ထိုနတ်သမီး အတူ ဖန်ဆင်းထားသည့် မိန်းမလှလေးကို၊ ဒိသ္မာ- မြင်၍၊ စိန္တေသိ- ကြံပြီ။ (ကိ စိန္တေသိ)၊ “ဧဝရူပါ နာမ- ဤသို့သဘောရှိသည်မည်ကုန်သော၊ ဒေဝစ္ဆရပဋိဘာဂါ- နတ်သမီးနှင့် တူကုန်သော၊ ဣတ္ထိယော- မိန်းမလှလေးတို့သည်၊ ဘဂဝတော- ၏၊ အဝိဒူရေ- အနီး၌၊

တိဋ္ဌန္တိ- တည်ကုန်၏။ အဟံ- သည်။ ဧတာသံ- ထိုမိန်းမလှလေးတို့၏။ ပရိစာရိကတာယပိ- အလုပ်အကျွေး၏အဖြစ်မျှဖြင့်လည်း။ နပ္ပဟောမိ- မဖြစ်နိုင်၊ မနမ္မိ- ငါ၏ စိတ်သည်လည်း။ နိက္ကာရဏာ- အကြောင်းမဲ့၊ ပါပစိတ္တဿ- အဆင်း၌မာန်ယစ်ခြင်းဟူသော မကောင်းသော စိတ်၏။ ဝသေန- အစွမ်းဖြင့်၊ နဋ္ဌ- ပျက်စီးပြီ။ ကုတိ- သို့၊ (စိန္တေတွာ- ကြံစည်၍)။ နိမိတ္တံ- နိမိတ်ကို၊ ဂဟေတွာ- ယူ၍၊ တမေဝ ကုတ္တိ- ထိုနတ်သမီးအတူ မိန်းမလှလေးကိုပင်၊ ဩလောကယမာနာ- ကြည့်လျက်၊ အဋ္ဌာသိ- တည်ပြီ။ အထ- ထိုအခါ၌၊ အဿာ- ထိုခေမာမိဖုရားသည်၊ ပဿန္တိယာဝ- ကြည့်စဉ်ပင်လျှင်၊ သတ္ထု- မြတ်စွာဘုရား၏၊ အဓိဋ္ဌာနဗလေန- အဓိဋ္ဌာန်၏အစွမ်းဖြင့်၊ သာ ကုတ္တိ- ထိုနတ်သမီးအတူ ဖန်ဆင်းထားသည့် မိန်းမလှလေးသည်၊ ပဌမဝယံ- ပဌမအရွယ်ကို၊ အတိက္ကမ္မ- ကျော်လွန်၍၊ မဇ္ဈိမဝယမ္ပိ- မဇ္ဈိမအရွယ်ကိုလည်း၊ အတိက္ကမ္မ- ကျော်လွန်၍၊ ပစ္ဆိမဝယံ- ပစ္ဆိမအရွယ်သို့၊ ပတွာ- ရောက်၍၊ ခဏ္ဍဒန္တာ- ကျိုးသောသွားရှိသည်၊ ပလိတကေသာ- ဖြူသောဆံပင်ရှိသည်၊ ဝလိတ္တစာ- တွန့်သော အရေရှိသည်၊ ဟုတွာ- ၍၊ တာလပဏ္ဍေန- ထန်းရွက်ယပ်ဝန်းနှင့်၊ သဒ္ဓိ- တကွ၊ ပရိဝတ္တိတွာ- ပက်လက်လန်၍၊ (နာ- ၁၃၂) ပတိ- လဲကျပြီ။ တတော- ထိုအခါမှ၊ ခေမာ- ခေမာမိဖုရားသည်၊ ကတာဓိကာရတ္တာ- ပြုအပ်ပြီးသော လွန်ကဲသော ကောင်းမှုရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ “ဧဝံဝိဓံ- ဤသို့သဘောရှိသော၊ သရီရမ္ပိ- ကိုယ်ခန္ဓာ သည်လည်း၊ ဤဒိသံ- ဤသို့ သဘောရှိသော၊ ဝိပတ္တိ- ပျက်စီးခြင်းသို့၊ ပါပုဏိ- ရောက်ရပြီ၊ မယံ- ငါ၏၊ သရီရမ္ပိ- ခန္ဓာကိုယ်သည်လည်း၊ ဧဝံဂတိကမေဝ- ဤသို့သဘောရှိသည် သာလျှင်၊ ဘဝိဿတိ- ဖြစ်လတ်၊” ကုတိ ဧဝံ- ဤသို့၊ စိန္တေသိ- ကြံပြီ။ အထ- ထိုအခါ၌၊ အဿာ- ထိုခေမာမိဖုရား၏၊ စိတ္တာစာရံ- စိတ်အကြံကို၊ ဥတွာ- သိတော်မူ၍၊ သတ္တာ- မြတ်စွာဘုရားသည်၊ “ယေ ရာဂရတ္တာနုပတန္တိ သောတံ။ ပ ။ အနပေက္ခိနော ကာမသုခံ ပဟာယာ”တိ- - -ဟူသော၊ ဂါထံ- ဂါထာကို၊ အာဟ- မိန့်ဆို ဟောကြားတော်မူပြီ။

(ဂါထာအနက်)

- “မက္ကဋကော- ပင့်ကူသည်၊ သယံ ကတံ- မိမိသည်ပြုအပ်သော၊ ဇာလံ- ပင့်ကူမျှင်သို့၊ အနုပတတိက္ကဝ- ကျသကဲ့သို့၊ ယေ- အကြင်သူတို့သည်၊ ရာဂရတ္တာ- ရာဂဖြင့်တပ်မက်ကုန်၏၊ တေ- ထိုတပ်မက်မောသောသူတို့သည်၊ သယံ ကတံ- မိမိတို့ပြုအပ်သော၊ သောတံ- တဏှာအယဉ်သို့၊ အနုပတန္တိ- ကျကုန်၏၊ ဓီရာ- ပညာရှိတို့သည်၊ ဧတမ္ပိ - ထိုတဏှာအနှောင်အဖွဲ့ကိုလည်း၊ ဆေတွာန- ဖြတ်၍၊ အနပေက္ခိနော- တွယ်တာဝံ့ကွက်ခြင်းမရှိကုန်သည်၊ (ဟုတွာ)၊ ကာမသုခံ- ကာမ ဂုဏ်ချမ်းသာကို၊ ပဟာယ- ပယ်စွန့်၍၊ ပရိဗ္ဗဇန္တိ- တောထွက်ကုန်၏။ (ဝါ) ရဟန်းပြုကုန်၏။”

သာ- ထိုခေမာမိဖုရားသည်၊ ဂါထာပရိယောသာနေ- ဂါထာ၏အဆုံး၌၊
 ပဋိသမ္ဘိဒါဟိ- တို့နှင့်၊ သဟ- တကွ၊ အရဟတ္တံ- သို့၊ ပါပုဏိ- ရောက်ပြီ၊ ဣတိ- သို့၊
 အဋ္ဌကထာသု- တို့၌၊ အာဂတံ- လာ၏။ အပဒါနေ ပန- အပဒါန်၌ကား၊ “ဣမံ ဂါထံ-
 ကို၊ သုတွာ- ၍၊ သောတာပတ္တိဖလေ- ၌၊ ပတိဋ္ဌိတာ- တည်လျက်၊ ရာဇာနံ- မင်းကို၊
 အနုဇာနာပေတွာ- ခွင့်ပြုစေပြီး၍၊ ပဗ္ဗဇိတွာ- ရဟန်းပြု၍၊ အရဟတ္တံ- သို့၊ ပါပုဏိ-
 ရောက်ပြီ” ဣတိ- သို့၊ အာဂတံ- လာ၏။ တတ္ထ- ထိုခေမာထေရီဝတ္ထု၌၊ အယံ-
 ဤဆိုအပ်လတ်ကား၊ အပဒါနပါဠိ- အပဒါန်ပါဠိတည်း။

(အပဒါန်ပါဠိတော်အနက်)

- “ဣတော- ဤဘဒ္ဒကမ္ဘာမှ၊ သတသဟဿမိ ကပ္ပေ- ကမ္ဘာတစ်သိန်း
 ထက်၌၊ သဗ္ဗဓမ္မေသု- ခပ်သိမ်းသောတရားတို့၌၊ စက္ခုမာ- စက္ခုငါးပါးနှင့်
 ပြည့်စုံတော်မူသော၊ ဇိနော- မာရ်ငါးပါးကို အောင်တော်မူသော၊ ပဒုမုတ္တရော
 နာမ- ပဒုမုတ္တရ အမည်တော်ရှိသော၊ နာယကော- မြတ်စွာဘုရားသည်၊ ဥပ္ပဇ္ဈိ-
 ပွင့်တော်မူပြီ။

- တဒါ- ထိုအခါ၌၊ အဟံ- သည်၊ ဟံသဝတိယံ- ဟံသာဝတီ နေပြည်
 တော်၌၊ နာနာရတနပဇ္ဇောတေ- ထွန်းလင်းတောက်ပသော အမျိုးမျိုးသောရတနာ
 တို့ရှိသော၊ သေဌိကုလေ- သူဌေးမျိုး၌၊ ဇာတာ- မွေးဖွားသူသည်၊ မဟာသုခ-
 သမပ္ပိတာ- များစွာသောချမ်းသာတို့နှင့် ပြည့်စုံသူသည်၊ အဟံ- ဖြစ်ပြီ။”

- တံ မဟာဝီရံ- ထိုပဒုမုတ္တရမြတ်စွာဘုရားကို၊ ဥပေတွာ- ဆည်းကပ်၍၊
 ဓမ္မဒေသနံ- တရားဒေသနာတော်ကို၊ အဿောသိ- ကြားနာရပြီ၊ တတော-
 ထိုအခါ၌၊ အဟံ- သည်၊ ဇာတပ္ပသာဒါ- ဖြစ်သောကြည်ညိုခြင်းရှိသည်ဖြစ်၍၊
 ဇိနံ- မြတ်စွာဘုရားကို၊ သရဏံ- ကိုးကွယ်ရာ ဟူ၍၊ ဥပေမိ- ဆည်းကပ်ပြီ။

- အဟံ- သည်၊ မာတရံ စ- အမိကိုလည်းကောင်း၊ ပိတရံ စ- အဘကိုလည်း
 ကောင်း၊ အာယာစိတွာ- တောင်းပန်၍၊ ဝိနာယကံ- ပဒုမုတ္တရ မြတ်စွာဘုရားကို၊
 နိမန္တယိတွာ- ပင့်ဖိတ်၍၊ သတ္တာဟံ- ခုနစ်ရက်ပတ်လုံး၊ သဟသာဝကံ-
 သာဝကတို့နှင့်တကွ၊ ဘောဇယိ- ဆွမ်းလုပ်ကျွေးပြီ။

၁။ ဤထေရ်ဂါထာအဋ္ဌကထာအဖွင့်၌ “ပရာနိနုရုတ္တိကာ ပရေသံ ဒါသီ အဟောသီ- စသည်ဖြင့်
 “ဣနိမတဝဖြင့် အဂ္ဂသာဝက သုဇာတထေရ်ထံ၌ ဆုတောင်းခဲ့သည်။” ဟု ဖွင့်သည်။ အင်္ဂုတ္တိုရ်အဋ္ဌကထာ
 (၁၊ ၂၆၄)၌ “ဣနိမတဝဖြင့်ပင် အဂ္ဂသာဝိကာ သုဇာတထေရ်ထံ၌ ဆုတောင်းခဲ့သည်။” ဟု ဆိုသည်။
 ဤအပဒါန်ပါဠိတော် (၂၊ ၂၂၁)၌ကား သူဌေးသမီးဘဝဖြင့် ပဒုမုတ္တရ မြတ်စွာဘုရားထံ၌ ဆုတောင်းခဲ့သည်-
 ဟု ဆိုသည်။

- သတ္တာဟေ- ခုနစ်ရက်သည်၊ အတိက္ကန္တေ - လွန်လတ်သော်၊ နရသာရထိ- ပဒုမုတ္တရမြတ်စွာဘုရားသည်၊ မဟာပညာနံ- ကြီးသောပညာရှိကုန်သော ဘိက္ခုနီမတို့တွင်၊ ဥတ္တမံ- အမြတ်ဆုံးဖြစ်သော၊ ဘိက္ခုနီ- ဘိက္ခုနီမကို၊ ဧတဒဂ္ဂမ္ဘိ- ပညာဧတဒဂ်အရာ၌၊ ဌပေသိ- ထားတော်မူပြီ။
- အဟံ- တပည့်တော်သည်၊ တံ ဝစနံ- ထိုစကားကို၊ သုတွာ- ကြားရ၍၊ မုဒိတာ- ဝမ်းမြောက်သည်၊ ဟုတွာ- ဖြစ်၍၊ ပုန- တဖန်၊ တဿ မဟေသိနော- ထိုမြတ်စွာဘုရားအား၊ ကာရံ- ပူဇော်မှုကို၊ ကတွာန- ပြု၍၊ ပဏိပစ္စ- ယှပ်ဝပ်ရိုက်နှိုးဦးညွှတ်ရှိခိုး၍၊ တံ ဌာနံ- ထိုပညာဧတဒဂ်ရာထူးကို၊ ပဏိဒဟိ (ပဏိဒဟိ)- ဆုတောင်းခဲ့ပြီ။
- တတော- ထိုအခါ၌၊ မမ- အား၊ ဇိနော- မြတ်စွာဘုရားသည်၊ တဝသင်၏၊ ပဏိဓိ- ဆုတောင်းခြင်းသည်၊ သိဇ္ဈတံ- ပြည့်စုံစေသတည်း၊ (ဣတိ-သို့) အာဟ- မိန့်တော်မူပြီ။ တယာ- သင်သည်၊ သသံယေ- သံဃာနှင့်တကွသော၊ မေ- ငါဘုရားအပေါ်၌၊ (မေ- သတ္တမုတ္တ ဆဋ္ဌိ၊ ဝိဘတ္တိဝိပလ္လာသ ဟုလည်း ကြံ)၊ ကတံ- ပြုအပ်သော၊ ကာရံ ပူဇော်ခြင်းသည်၊ အပ္ပမေယျဖလံ- မနှိုင်းယှဉ်အပ်သော အကျိုးရှိ၏။
- ဣတော- ဤကမ္ဘာမှ၊ သတသဟဿေ ကပ္ပေ- ကမ္ဘာတစ်သိန်းထက်၌၊ ဩက္ကာကကုလသမ္ဘဝေါ- ဩက္ကာကမင်းမျိုး၌ဖြစ်သော၊ ဂေါတ္တေန- အနွယ်တော်အားဖြင့်၊ ဂေါတမော နာမ- ဂေါတမမည်တော်မူသော၊ သတ္တာ- မြတ်စွာဘုရားသည်၊ လောကေ- လောက၌၊ ဘဝိဿတိ- ပွင့်တော်မူလတံ။
- (နာ- ၁၃၃)- တဿ- ထိုဂေါတမမြတ်စွာဘုရား၏၊ ဓမ္မေသု- တရားတို့၌၊ ဒါယာဒါ- အဓမ္မခံသည်၊ ဩရသာ- ရင်၌ဖြစ်သည်၊ ဓမ္မနိဗ္ဗိတာ- တရားဖြင့်ဖန်ဆင်းအပ်သူသည်၊ (ဝါ) တရားဖြင့် ဓမ္မဗျားလာသူသည်၊ ဟုတွာ- ဖြစ်၍၊ ဧတဒဂ္ဂံ- ပညာဧတဒဂ်ရာထူးသို့၊ အနုပ္ပတ္တာ- အစဉ်ရောက်သော၊ ခေမာ နာမ- ခေမာမည်သော ထေရီမသည်၊ ဘဝိဿတိ- ဖြစ်လတ္တံ့။ (ဣတိ- ဤသို့၊ မံ- ကို၊ သတ္တာ- မြတ်စွာဘုရားသည်၊ အဝေါစ- မိန့်တော်မူ၏။)
- သုကတေန- ကောင်းစွာပြုအပ်သော၊ တေန ကမ္မေန စ- ထိုကောင်းမှုကံကြောင့်လည်းကောင်း၊ စေတနာပဏိဓိဟိ စ- စေတနာထက်သန်စွာ ဆုတောင်းခြင်းတို့ကြောင့်လည်းကောင်း၊ အဟံ- သည်၊ မာနသံ- လှည့်ဖြစ်သော၊ ဒေဟံ- ခန္ဓာကိုယ်ကို၊ ဇဟိတွာ- စွန့်၍၊ တာဝတိသံ- တာဝတိသာနတ်ဘုံသို့၊ ဥပဂါ- ကပ်ရောက်ခဲ့ပြီ။

- အဟံ- သည်၊ တတော- ထိုတာဝတိံသာနတ်ဘုံမှ၊ စုတာ- စုတေလတ်သော်၊ ယာမံ- ယာမာနတ်ဘုံသို့၊ အဂံ- လားရောက်ပြီ၊ တတော- ထိုယာမာနတ်ဘုံမှ (စုတာ- သော်)၊ တုသိတံ- တုသိတာနတ်ဘုံသို့၊ ဂတာ- လားရောက်ပြီ၊ တတော စ- ထိုတုသိတာနတ်ဘုံမှလည်း၊ (စုတာ- သော်)၊ နိမ္မာနရတိ- နိမ္မာနရတိနတ်ဘုံသို့၊ ဂတာ- လားရောက်ပြီ၊ တတော- ထိုနိမ္မာနရတိနတ်ဘုံမှ (စုတာ- သော်)၊ ဝသဝတ္တိပုရံ- ဝသဝတ္တိနတ်ဘုံသို့၊ (ဂတာ- လားရောက်ပြီ။)
- တဿ ကမ္မဿ- ထိုကောင်းမှုကံ၏၊ ဝါဟဿ- အစွမ်းကြောင့်၊ ယတ္ထ ယတ္ထ- အကြင်အကြင် နတ်ပြည်၌၊ ဥပပဇ္ဇာမိ- ဖြစ်ရ၏၊ တတ္ထ တတ္ထေဝ- ထိုထိုနတ်ပြည်၌သာလျှင်၊ ရာဇနံ- နတ်မင်းတို့၏၊ မဟေသိတ္တံ- မိဖုရားအဖြစ်ကို၊ အကာရယိ- ပြုရပြီ။
- တတော- ထိုနတ်ပြည်မှ၊ စုတာ- စုတေလတ်သော်၊ မနုဿတ္ထေ- လူ၏အဖြစ်၌၊ စက္ကဝတ္တိနံ- စကြာရတနာကို လည်စေနိုင်ကုန်သော၊ ရာဇာနဉ္စ- စကြဝတေးမင်းတို့၏လည်းကောင်း၊ မဏ္ဍလီနံ- တစ်ဝန်းတစ်လျားကို အစိုးရကုန်သော၊ ရာဇာနဉ္စ- ပဒေသရာဇ်မင်းတို့၏လည်းကောင်း၊ မဟေသိတ္တံ- မိဖုရားအဖြစ်ကို၊ အကာရယိ- ပြုရပြီ။
- ဒေဝေသု စ- နတ်ပြည်တို့၌လည်းကောင်း၊ မနုဇေသု စ- လူပြည်တို့၌လည်းကောင်း၊ သမ္ပတ္တိ- စည်းစိမ်ကို၊ အနုဘောတွာန- ခံစားပြီး၍၊ သဗ္ဗတ္ထ- ခပ်သိမ်းသော လူပြည်နတ်ပြည်တို့၌၊ သုခိတာ- ချမ်းသာခြင်းသို့ ရောက်သည်၊ ဟုတွာ- ၍၊ အနေကကပ္ပေသု- များစွာသောကမ္ဘာတို့၌၊ သံသရီ- ကျင်လည်ရပြီ။
- ဣတော- ဤဘဒ္ဒကမ္ဘာမှ၊ ဧကနဝုတေ ကပ္ပေ- ကိုးဆယ့်တစ်ကမ္ဘာထက်၌၊ စာရဒဿနော- ဖူးမြော်ချင်စဖွယ်တင့်တယ်သော အဆင်းရှိတော်မူသော၊ သဗ္ဗဓမ္မဝိပဿကော- ခပ်သိမ်းသောတရားတို့ကို ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ ရှုမြင်တော်မူတတ်သော၊ ဝိပဿီ- ဝိပဿီမည်တော်မူသော၊ လောကနာယကော- သတ္တဝါအပေါင်းကို နတ်ရွာနိဗ္ဗာန်သို့ ပို့ဆောင်တော်မူတတ်သော မြတ်စွာဘုရားသည်၊ ဥပ္ပဇ္ဇိ- ပွင့်တော်မူပြီ။
- အဟံ- သည်၊ နရသာရထိ- သတ္တဝါတို့ကို ယဉ်ကျေးအောင် ဆုံးမတော်မူတတ်သော၊ တံ လောကနာယကံ- ထိုမြတ်စွာဘုရားကို၊ ဥပေတွာ- ချဉ်းကပ်၍၊ ဘဏိတံ- ဟောတော်မူအပ်သော၊ ဓမ္မံ- တရားကို၊ သုတွာန- ကြားနာရ၍၊ အနဂါရိယံ- ရဟန်းဘောင်သို့၊ ပဗ္ဗဇိ- ဝင်ရောက်ခဲ့ပြီ။
- ဒသဝဿသဟဿာနိ- အနှစ်တစ်သောင်းတို့ပတ်လုံး၊ ဝီရဿ- ကြီးသော

လုံ့လရှိတော်မူသော၊ တဿ- ထိုဝိပဿီမြတ်စွာဘုရား၏၊ သာသနေ- သာသနာတော်၌၊ ဗြဟ္မစရိယံ- မြတ်သောအကျင့်ကို၊ စရိတွာန- ကျင့်၍၊ ယုတ္တယောဂါ- ကမ္မဋ္ဌာန်းအားထုတ်ခြင်းနှင့်ယှဉ်သည်၊ ဗဟုဿုတာ- များသော အကြားအမြင်ရှိသည်၊ အာသိ- ဖြစ်ခဲ့ပြီ။

- (အဟံ- သည်)၊ ပစ္စယာကာရကုသလာ- ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်၌ လိမ္မာ၏၊ စတုသစ္စဝိသာရဒါ- သစ္စာလေးပါး၌ ရဲရင့်၏၊ နိပုဏာ- သိမ်မွေ့၏၊ စိတ္တကထိကာ- ဆန်းကြယ်သော တရားစကားကို ဟောတတ်၏၊ သတ္ထုသာသနကာရိကာ- ဘုရားအဆုံးအမတော်အတိုင်း လိုက်နာပြုကျင့်တတ်၏။

- အဟံ- သည်၊ တတော- ထိုဘဝမှ၊ စုတာ- စုတေလတ်သော်၊ တုသိတံ- တုသိတာဘုံသို့၊ ဥပပန္နာ- ရောက်၏၊ ယသဿိနီ- များသောအခြံအရံရှိ၏၊ အဟံ- သည်၊ တဟိ- ထိုတုသိတာဘုံ၌၊ ဗြဟ္မစရိယလေန- မြတ်သောအကျင့်၏ အကျိုးကြောင့်၊ အညေ- တစ်ပါးသော နတ်သမီးတို့ကို၊ အဘိဘောမိ- လွမ်းမိုးနိုင်၏၊ (ဝါ) သာလွန်၏။

- ယတ္ထ ယတ္ထ- အကြင်အကြင်လူပြည်နတ်ပြည်၌၊ အဟံ- သည်၊ ဥပပန္နာ- ဖြစ်၏၊ တတ္ထ တတ္ထ- ထိုထိုလူပြည်နတ်ပြည်၌၊ မဟာဘောဂါ- များသော အသုံးအဆောင်ရှိ၏၊ မဟဒ္ဒနာ- များသောဥစ္စာရှိ၏၊ မေဓာဝိနီ- လျင်သောပညာရှိ၏၊ သီလဝတီ- သီလရှိ၏၊ ဝိနီတပရိသာပိ စ- ဆုံးမအပ်ပြီးသော ပရိသတ်လည်းရှိ၏။

- (အဟံ- သည်)၊ ဇိနသာသနေ- မြတ်စွာဘုရား၏ သာသနာတော်၌၊ ယောဂေန- အားထုတ်အပ်သော၊ တေန ကမ္မေန- ထိုကုသိုလ်ကံကြောင့်၊ မနသော ပိယာ- စိတ်ကို သာယာနှစ်သက်စေတတ်ကုန်သော၊ သဗ္ဗာ- ခပ်သိမ်းကုန်သော၊ သမ္ပတ္တိယော- စည်းစိမ်တို့ကို၊ မယံ- တပည့်တော်သည်၊ သုလဘာ- လွယ်ကူသဖြင့် ရအပ်ကုန်၏။

(ဗျ- ၁၃၄) - ယတ္ထ ယတ္ထ- အကြင်အကြင်ဘဝ၌၊ ဂတာယပိ- ဖြစ်သည်လည်းဖြစ်သော၊ မေ- တပည့်တော်အား၊ ယောပိ ဘတ္တာ- အကြင်ခင်ပွန်းလင်သည်လည်း၊ ဘဝတေ- ဖြစ်၏။ ကောစိ- တစ်စုံတစ်ယောက်သော၊ သော- ထိုခင်ပွန်းလင်သည်၊ မေ- တပည့်တော်၏၊ ပဋိပတ္တိဗလေန- ဗြဟ္မစရိယအကျင့်၏ အားအစွမ်းကြောင့်၊ မံ- တပည့်တော်ကို၊ န ဝိမာနေတိ- မထိမဲ့မြင် မပြု။

- ဣမမ္ပိ ဘဒ္ဒကေ ကပ္ပေ- ဤဘဒ္ဒကမ္ဘာ၌၊ ဗြဟ္မဗန္ဓု- ဗြဟ္မာမင်း၏ အဆွေတော်ဖြစ်တော်မူသော၊ မဟာယသော- များသော အခြံအရံ ရှိတော်မူသော၊ ဝဒတံ

ဝဒန္တာနံ- တရားဟောသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့တွင်၊ ဝရော- အမြတ်ဆုံးဖြစ်တော်မူသော၊
နာမေန- အမည်အားဖြင့်၊ ကောဏာဂမနော- ကောဏာဂုံမည်တော်မူသော
မြတ်စွာဘုရားသည်၊ ဥပ္ပဇ္ဇိ- ပွင့်တော်မူပြီ။

- ဟိ- ဆက်ဦးအံ့၊ ခနဉ္စာနီ- ခနဉ္စာနီ ပုဏ္ဏားမလည်းကောင်း၊ သုမေဓာ
စ- ကဉ္စနမင်းကြီး၏သမီး သုမေဓာလည်းကောင်း၊ အဟမ္မိ စ- တပည့်တော်
ခေမာမိဖုရားလည်းကောင်း၊ ဣတိ- သို့၊ တယော ဇနာ- သုံးယောက်တို့သည်၊
တဒါ- ထိုအခါ၌၊ ဗာရာဏသီယံ- ဗာရာဏသီပြည်၌၊ သုသမိဒ္ဓကုလပ္ပဇာ-
ကောင်းစွာ ပြည့်စုံသော အမျိုး၌ဖြစ်ကြကုန်၏။

- မယံ- တပည့်တော်တို့သည်၊ ပုရေ- ရွေး၌၊ ဒါနသဟာယိကာ-
အလှူပြုဖော် သူငယ်ချင်းတို့သည်၊ ဟုတ္တာ- ဖြစ်ကုန်၍၊ သံဃာရာမံ- သံဃာ
အာရာမကို၊ အဒါသိမှ- လှူဒါန်းခဲ့ကြကုန်ပြီ၊ သံဃဿ- သံဃာတော်၏၊ ဝိဟာရမ္ပ
စ- ကျောင်းတော်ကိုလည်း၊ ဥဒ္ဓိဿ- သံဃာ့ဂုဏ်ကို ရည်စူး၍၊ ကာရိကာ-
ဆောက်လုပ် လှူဒါန်းခဲ့ကြကုန်ပြီ။

- တတော- ထိုဘဝမှ၊ စုတာ- စုတေလတ်သော်၊ သဗ္ဗာ- ခပ်သိမ်းကုန်သော၊
မယံ- ငါတို့သည်၊ တာဝတိသုပဂါ- တာဝတိသာဘုံသို့ ကပ်ရောက်ကြကုန်သည်၊
အဟံ- ဖြစ်ကုန်ပြီ၊ ယသဿ- အခြံအရံ အားဖြင့်၊ အဂ္ဂတံ- အထွတ်အထိပ်၏
အဖြစ်သို့၊ ပတ္တာ- ရောက်ကုန်ပြီ၊ မနုဿေသု စ- လူတို့၌လည်း၊ တထေဝ-
ထို့အတူသာလျှင်၊ ယသဿ- အခြံအရံအားဖြင့်၊ အဂ္ဂတံ- အထွတ်အထိပ်၏
အဖြစ်သို့၊ ပတ္တာ- ရောက်ကုန်ပြီ။

- ဣမသ္မိယေဝ ကပ္ပမိ- ဤဘဒ္ဒကမ္ဘာ၌ပင်လျှင်၊ ဗြဟ္မဗန္ဓု- ဗြဟ္မာမင်း၏
အဆွေတော် ဖြစ်တော်မူသော၊ မဟာယသော- များစွာသော အခြံအရံရှိတော်မူ
သော၊ ဝဒတံ ဝဒန္တာနံ- တရားဟောသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့တွင်၊ ဝရော- အမြတ်ဆုံးဖြစ်
တော်မူသော၊ ဂေါတ္ထေန- အနွယ်အားဖြင့်၊ ကဿပေါ နာမ- ကဿပမည်တော်မူ
သော မြတ်စွာဘုရားသည်၊ ဥပ္ပဇ္ဇိ- ပွင့်တော်မူပြီ။

- တဒါ- ထိုအခါ၌၊ ဗာရာဏသီပုရတ္ထမေ- ဗာရာဏသီပြည်မြတ်၌၊
မဟေသိဿ- မြတ်စွာဘုရား၏၊ ဥပဋ္ဌာကော- အလုပ်အကျွေးဖြစ်သော၊
နရိဿရော- လူတို့ကို အစိုးရသော၊ ကိကီ နာမ- ကိကီမည်သော၊ ကာသိရာဇာ-
ကာသိမင်းသည်၊ အာသိ- ဖြစ်ပြီ။

- အဟံ- တပည့်တော်သည်၊ သမဏီ ဣတိ- သမဏီ ဟူ၍၊ ဝိဿုတာ-
ထင်ရှားကျော်ကြားသော၊ တဿ- ထိုကိကီမင်း၏၊ ဇေဋ္ဌိကာ- အကြီးဆုံးဖြစ်သော၊

ဇီတာ- သမီးတော်သည်၊ အာသိ- ဖြစ်ပြီ၊ ဇိနဂ္ဂဿ- မြတ်သောမြတ်စွာဘုရား၏၊
ဓမ္မ- တရားတော်ကို၊ သုတ္တာ- နာရ၍၊ (ဝါ) နာရသောကြောင့်၊ ပဗ္ဗန္တံ- ရဟန်း
အဖြစ်ကို၊ သမရောစယိ- ကောင်းစွာနှစ်သက်ပြီ၊ (ဝါ) ခွင့်တောင်းပြီ။

တာတော- ခမည်းတော်ကိကီမင်းကြီးသည်၊ နော- တပည့်တော်တို့ကို၊
န အနုဇာနိ- ခွင့်မပြု၊ တဒါ- ထိုအခါ၌၊ အဂါရေဝ- နန်းတော်၌သာလျှင်၊ (ဝါ)
လူ့ဘောင်၌သာလျှင်၊ ရာဇကညာ- မင်းသမီးဖြစ်ကုန်သော၊ သုခေမိတာ- ချမ်းသာ
သဖြင့် ကြီးပွားကုန်သော၊ ဗုဒ္ဓေါပဋ္ဌာနနိရတာ- မြတ်စွာဘုရားကို ဆည်းကပ်ခြင်း၌
အမြဲ ဓမ္မလျော်ကုန်သော၊ မုဒိတာ- ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ ဖြစ်ကြကုန်သော၊ မယံ
သတ္တဓီတရော- တပည့်တော်တို့ သမီးတော်ခုနစ်ပါးတို့သည်၊ ကောမာရိဗြဟ္မ-
စရိယံ- ကောမာရိဗြဟ္မစရိယအကျင့်ကို၊ (ဝါ) အပျိုစင်အမျိုးကောင်းသမီးတို့
ကျင့်သုံးအပ်သော မြတ်သောအကျင့်ကို၊ ဝိသဝဿသဟဿာနိ- အနှစ်
နှစ်သောင်းတို့ပတ်လုံး၊ အတန္တိတာ- မပျင်းမရိကုန်သည်၊ (ဟုတ္တာ)၊ ဝိစရိမ္မ-
ကျင့်ကြံနေထိုင်ခဲ့ကြကုန်ပြီ။

သမဏီ- သမဏီမင်းသမီးလည်းကောင်း၊ သမဏဂုတ္တာ စ- သမဏဂုတ္တာ
မင်းသမီးလည်းကောင်း၊ ဘိက္ခုနီ- ဘိက္ခုနီမင်းသမီးလည်းကောင်း၊ ဘိက္ခုဒါယိကာ-
ဘိက္ခုဒါယိကာမင်းသမီးလည်းကောင်း၊ ဓမ္မာ စေဝ- ဓမ္မာမင်းသမီးလည်းကောင်း၊
သုဓမ္မာ စ- သုဓမ္မာမင်းသမီးလည်းကောင်း၊ သတ္တမီ- ခုနစ်ယောက်မြောက်သော၊
သံဃဒါယိကာ- သံဃဒါယိကာမင်းသမီးလည်းကောင်းတည်း။

အဟဉ္ဇ- တပည့်တော်ခေမာထေရီလည်းကောင်း၊ ဥပ္ပလဝဏ္ဏာ စ-
ဥပ္ပလဝဏ္ဏာထေရီလည်းကောင်း၊ ပဋ္ဌာစာရာ စ- ပဋ္ဌာစာရာထေရီလည်းကောင်း၊
ကုဏ္ဍလာ စ- ဘဒ္ဒါကုဏ္ဍလကေသာထေရီလည်းကောင်း၊ ကိသာဂေါတမီ-
ကိသာဂေါတမီထေရီလည်းကောင်း၊ ဓမ္မဒိန္နာ- ဓမ္မဒိန္နာထေရီလည်းကောင်း၊
သတ္တမီ- ခုနစ်ယောက်မြောက်သော၊ ဝိသာခါ- ဝိသာခါဥပါသိကာမလည်းကောင်း
တည်း။

ကဒါစိ- ရံခါ၊ သော နရာဒိစ္စော- ထိုမြတ်စွာဘုရားသည်၊ အဗ္ဘုတံ-
မဖြစ်ဖူးမြဲဖြစ်သော၊ မဟာနိဒါနသုတ္တန္တံ- မဟာနိဒါနသုတ္တန်မည်သော၊ ဓမ္မ-
ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်တရားတော်ကို၊ ဒေသေသိ- ဟောတော်မူပြီ။ (အဟံ- သည်)၊ တံ-
ထိုမဟာနိဒါနသုတ္တန်ကို၊ သုတ္တာ- ကြားနာပြီး၍၊ ပရိယာပုဏီ- သင်ယူခဲ့ပြီ။

(နာ- ၁၃၅) - သုကတေဟိ- ကောင်းစွာပြုအပ်ကုန်သော၊ တေဟိ ကမ္မေဟိ စ- ထို
ကောင်းမှုကံတို့ကြောင့်လည်းကောင်း၊ စေတနာပဏိဓိဟိ စ- စေတနာ

ထက်သန်စွာ ဆုတောင်းခြင်းတို့ကြောင့်လည်းကောင်း၊ အဟံ- သည်၊ မာနသံ- လှည့်ဖြစ်သော၊ ဒေဟံ- ခန္ဓာကိုယ်ကို၊ ဇဟိတွာ- စွန့်၍၊ တာဝတိံသံ- တာဝတိံသာ နတ်ပြည်သို့၊ အဂစ္ဆိ- လားရောက်ခဲ့ရပြီ။

- (အဟံ)၊ ပစ္ဆိမေ- နောက်ဆုံးဖြစ်သော၊ ဘဝေ စ- ဘဝ၌လည်း၊ ဣဒါနိ- ယခုအခါ၌၊ သာကလာယ- သာကလမည်သော၊ ပုရုတ္တမေ- ပြည်မြတ်၌၊ မဒ္ဒဿ- မဒ္ဒတိုင်းကို အစိုးရသော၊ ရညော- မင်း၏၊ မနာပါ- စိတ်နှလုံးကို ပွားစေတတ်သော၊ ဒယိတာ- သနားကြင်နာဖွယ်ကောင်းသော၊ ပိယာ- ချစ်ဖွယ်ကောင်းသော၊ ဇိတာ- သမီးတော်သည်၊ အမိ- ဖြစ်၏။

- မေ- တပည့်တော်၏၊ သဟဇာတမတ္တမိ- ဖွားသည်နှင့် တပြိုင်နက်၊ တမိ ပုရေ- ထိုသာကလပြည်၌၊ ခေမံ- ဘေးရန် ခပ်သိမ်းကင်းငြိမ်းသည်၊ အဟု- ဖြစ်ပြီ၊ တတော ဂုဏတော- ထိုသို့ ဘေးရန်ငြိမ်းခြင်းဟူသောဂုဏ်ကြောင့်၊ မေ- အား၊ ခေမာတိ နာမံ- ခေမာဟူသောအမည်သည်၊ ဥပပဇ္ဇထ- ဖြစ်ပြီ။

- ယဒါ- အကြင်အခါ၌၊ အဟံ- သည်၊ ယောဗ္ဗနံ- ရှုချင်စဖွယ် တင့်တယ်သော တစ်ဆယ့်ခြောက်နှစ်အရွယ်သို့၊ ပတ္တာ- ရောက်ပြီ၊ ရူပလာဝညဘူသိတာ- အဆင်း၏တင့်တယ်ခြင်းဖြင့် တန်ဆာဆင်အပ်ပြီ၊ တဒါ- ထိုအခါ၌၊ မံ- တပည့်တော်ကို၊ တာတော- ခမည်းတော် မဒ္ဒမင်းမြတ်သည်၊ ဗိမ္ဗိသာရဿ- ဗိမ္ဗိသာရအမည်ရှိသော၊ ရာဇိနော- မင်းအား၊ အဒါသိ- ပေးပြီ။

- အဟံ- သည်၊ တဿ- ထိုဗိမ္ဗိသာရမင်းကြီး၏၊ သုပ္ပိယာ- အလွန်ချစ်အပ်သော မိဖုရားကြီးသည်၊ ရူပကေလာယနေ- (ရူပ + ကေလာယနေ၊ ထေရ်အာဒိနိဝိသုဒ္ဓိ၊ ၁၄။) ရုပ်အဆင်းကို မက်မောတွယ်တာခြင်း၌၊ ရတာ- အလွန်မွေ့လျော်သူသည်၊ အာသိ- ဖြစ်ပြီ၊ '(ဘဂဝါ- သည်)၊ ရူပါနံ- အဆင်းတို့၏၊ ဒေါသဝါဒီ- အပြစ်ကို ပြောဆိုလေ့ရှိ၏၊' ဣတိ- ဤသို့နှလုံးသွင်း၍၊ မဟာဒယံ- မဟာကရုဏာရှင် ဖြစ်တော်မူသော မြတ်စွာဘုရားသို့၊ န ဥပေသိ- မဆည်းကပ်ခဲ့။

- တဒါ- ထိုအခါ၌၊ ဗိမ္ဗိသာရော- ဗိမ္ဗိသာရမည်သော၊ ရာဇာ- မင်းမြတ်သည်၊ မမ- တပည့်တော်အား၊ အနုဂ္ဂဟဗုဒ္ဓိယာ- ခိုးမြှောက်လိုသော အကြံဉာဏ်ဖြင့်၊ ဝေဠုဝနံ- ဝေဠုဝန်ဥယျာဉ်ကို၊ ဝဏ္ဏယိတွာ- ခိုးမွမ်းစေ၍၊ မမ- ၏၊ သန္တိကေ- အနီး၌၊ ဂါယကေ- အဆိုတော်တို့ကို၊ ဂါပယိ- ဖွဲ့နွဲ့ သီဆိုစေပြီ။ (ကိ- သို့၊ ဂါပယိ- နည်း)။

- “ယေန- အကြင်သူသည်၊ သုဂတာလယံ- မြတ်စွာဘုရားကိန်းအောင်းတော်မူရာဖြစ်သော၊ ရမ္မံ- နှလုံးမွေ့လျော်ဘွယ်ရှိသော၊ ဝေဠုဝနံ- ဝေဠုဝန်

ဥယျာဉ်ကို၊ န ဒိဋ္ဌိ- မမြင်အပ်ဖူးသေး၊ တေန- ထိုဝေဠုဝန်ဥယျာဉ်ကိုမမြင်ဖူး သူသည်၊ နန္ဒနံ- သိကြားမင်းပျော်ရာ နန္ဒဝန်ဥယျာဉ်ကို၊ န ဒိဋ္ဌိ- မြင်အပ်ဖူးသည် မမည်၊ ဣတိ- ဤသို့၊ မယံ- ငါတို့သည်၊ မညာမသေ- အောက်မေ့မှတ်ထင်ကုန်၏။

- ယေန- အကြင်သူသည်၊ နရနန္ဒနန္ဒနံ- လူ နတ်တို့ နှစ်သက်မြတ်နိုး အပ်သော မြတ်စွာဘုရား၏ ကိန်းအောင်းမွေ့လျော်ရာဖြစ်သော၊ ဝေဠုဝန်- ဝေဠုဝန်ဥယျာဉ်ကို၊ သုဒိဋ္ဌိ- ကောင်းစွာ မြင်အပ်ဖူးပြီ၊ တေန- ထိုဝေဠုဝန်ဥယျာဉ်ကို မြင်ဖူးသူသည်၊ အမရိန္ဒသုနန္ဒနံ- သိကြားမင်း၏ မွေ့လျော်ပျော်ပါးရာဖြစ်သော၊ နန္ဒနံ- နန္ဒဝန်ဥယျာဉ်ကို၊ သုဒိဋ္ဌိ- ကောင်းစွာမြင်အပ်ဖူးသည်မည်၏။

- ဒေဝါ- တာဝတိံသာနတ်တို့သည်၊ နန္ဒနံ- နန္ဒဝန်ဥယျာဉ်ကို၊ ဝိဟာယ- စွန့်၍၊ မဟိတလံ- မြေအပြင်သို့၊ (ဝါ) လူ့လောကသို့၊ ဩတရိတွာ- သက်ဆင်း၍၊ ရမ္မံ- နှလုံးမွေ့လျော် ပျော်ဘွယ်ရာဖြစ်သော၊ ဝေဠုဝန်- ဝေဠုဝန်ဥယျာဉ်ကို၊ ဒိသ္မာ- မြင်၍၊ သုဝိမ္မိတာ- အလွန်နှစ်သက်ဝမ်းမြောက်ကုန်သည်၊ (ဟုတွာ-၍)၊ န တပုဏ္ဏိ- မရောင့်ရဲနိုင်ကြကုန်။

- (ဝေဠုဝန်- ဝေဠုဝန်ဥယျာဉ်သည်)၊ ရာဇပုညေန- ဗိမ္ဗိသာရမင်း၏ ဘုန်းကံ ကြောင့်၊ နိဗ္ဗတ္တံ- ဖြစ်၏၊ ဗုဒ္ဓပုညေန- မြတ်စွာဘုရား၏ ဘုန်းတော်ဖြင့်၊ ဘူသိတံ- တန်ဆာဆင်အပ်၏၊ တဿ ဝနဿ- ထိုဝေဠုဝန်ဥယျာဉ်၏၊ ဂုဏသဉ္ဇယံ- ဂုဏ် ကျေးဇူးအပေါင်းကို၊ နိဿေသံ- အကြွင်းမရှိအောင်၊ ကော- အဘယ် ကဗျာ ဆရာသည်၊ ဝတ္တာ- သီကုံး ဖွဲ့ဆိုနိုင်ရာအံ့နည်း၊ န ဝတ္တာ ဧဝ- မသီကုံး မဖွဲ့ဆိုနိုင် ရာသည်သာတည်း။” (ဣတိ- သို့၊ ဂါပယိ- ပြီ)။

- မမ- တပည့်တော်၏၊ သောတမနောဟရံ- နားကို ဆွဲဆောင်နိုင်သော၊ ဝနသမိဋ္ဌံ- ထိုဝေဠုဝန်ဥယျာဉ်၏ပြည့်စုံခြင်းကို ဖော်ညွှန်းသော၊ တံ- ထိုသီချင်း သံကို၊ သုတွာ- ကြားရ၍၊ တဒါ- ထိုအခါ၌၊ (အဟံ- သည်)၊ တံ ဥယျာနံ- ထိုဝေဠုဝန်ဥယျာဉ်ကို၊ ဒဋ္ဌကာမာ- ရှုမြင်ခြင်းငှါ အလိုရှိသည်၊ (ဟုတွာ-၍)၊ ရညော- ဗိမ္ဗိသာရမင်းအား၊ အာရောစယိ- လျှောက်တင်ပြီ။

- တဒါ- လျှောက်တင်ရာ ထိုအခါ၌၊ သော မဟိပတိ- ထိုဗိမ္ဗိသာရမင်းကြီး သည်၊ သမုဿုကံ- ကိုယ်တိုင် လွန်စွာအားထုတ်လျက်၊ မဟတာ- များစွာသော၊ ပရိဝါရေန- အခြံအရံဖြင့်၊ တံ ဥယျာနံ- ထိုဝေဠုဝန်ဥယျာဉ်ကို၊ ဒဿနာယ- (တပည့်တော်) ကြည့်ရှုခြင်းအကျိုးငှါ၊ (ဝါ) (တပည့်တော်ကို) ပြခြင်းငှါ၊ မ- တပည့်တော်ကို၊ ပေသေသိ- ပို့စေပြီ။

- “မဟာဘောဂေ- စည်းစိမ်ရှင်မ၊ ယံ ဝနံ- အကြင်ဝေဠုဝန်ဥယျာဉ်ကို (ဝါ)

သည်၊ သဒါ- အခါခပ်သိမ်း၊ သိရိယာ- ကျက်သရေအပေါင်းဖြင့်၊ ဘာတိ- ထွန်းလင်း၏၊ (ဝါ) တင့်တယ်၏၊ သုဂတာဘာနုရန္တိတံ- မြတ်စွာဘုရား၏ ရောင်ခြည်တော် ခြောက်ပါးတို့ဖြင့် ခြယ်သအပ်၏၊ (ဝါ) တောက်ပ၏၊ နေတ္တရသာယနံ- မျက်စိတို့၏အရသာကို ဖြစ်စေတတ်သော၊ တံ ဝနံ- ထိုဝေဠုဝန်ဥယျာဉ်သို့၊ ဂစ္ဆသွားပါလော့၊ (ဂန္တာ- သွား၍)၊ ပဿ- ကြည့်စမ်းပါလော့။” ဣတိ- ဤသို့ဆို၍ ပေသေသိ- ပို့စေပြီ။

(ဧ- ၁၃၆) - ယဒါ စ- အကြင်အခါ၌ကား၊ ပိဏ္ဏာယ- ဆွမ်းအလို့ငှါ၊ မုနိ- မြတ်စွာဘုရားသည်၊ ဂိရိဗ္ဗဇပုရုတ္တမေ- ရာဇဂြိုဟ်ပြည်မြတ်သို့၊ ပဝိဋ္ဌော- ဝင်တော်မူပြီ၊ တဒါယေဝ- ထို မြတ်စွာဘုရား ဆွမ်းခံဝင်ရာအခါ၌သာလျှင်၊ အဟံ- သည်၊ ဝနံ- ဝေဠုဝန်ဥယျာဉ်ကို၊ ခဋ္ဌံ- ရှုကြည့်ခြင်းငှါ၊ ဥပါဂမိ- သွားရောက်ခဲ့ပြီ။

တဒါ- ထိုအခါ၌၊ တံ- ထိုဝေဠုဝန်ဥယျာဉ်သည်၊ ဖုလ္လဝိပိနံ- တလှိုင်လှိုင် ပွင့်သောတောရှိ၏၊ နာနာတမရကူဇိတံ- အမျိုးမျိုးသောပိတုံးတို့၏ တဝီဝီ အော်မြည်ရာဖြစ်၏၊ ကောကိလာဂီတသဟိတံ- ဥဩငှက်၏ဂီတသံချို့နှင့် တကွ ဖြစ်၏၊ မယူရဂဏနစိတံ- ဥဒေါင်းအပေါင်းတို့၏ က၊ခုန် မြူတူးရာ ဖြစ်၏၊ အပ္ပသဒ္ဓံ- နည်းသောအသံရှိ၏၊ (ဝါ) တိတ်ဆိတ်သောအသံရှိ၏၊ အနာကိဏ္ဍံ- လူတို့နှင့်မရောပြွမ်း၊ နာနာစက်မတူသိတံ- အထူးထူးသော စင်္ကြံတို့ဖြင့် တန်ဆာဆင်အပ်၏၊ ကုဋိမဏ္ဍပသံကိဏ္ဍံ- ကျောင်း၊ မဏ္ဍပ်တို့ဖြင့် ရောပြွမ်း၏၊ ယောဂီဝရဝိရာဇိတံ- တရားအားထုတ်သူ သူတော်သူမြတ်တို့ဖြင့် တင့်တယ်၏။

(အဟံ- သည်၊ တံ- ထိုဝေဠုဝန်ဥယျာဉ်သို့)၊ ဝိစရန္တိ- လှည့်လည်လျက်၊ မမ- တပည့်တော်၏၊ နယနံ- မျက်စိသည်၊ သဖလံ- အကျိုးရှိပေစွဟူ၍၊ အမညိဿံ- အောက်မေ့မိပြီ၊ တတ္ထာပိ- ထိုဥယျာဉ်၌လည်း၊ တရုဏံ- ငယ်ရွယ် နုပျိုသော၊ ဘိက္ခု- ရဟန်းကို၊ ယုတ္တံ- ကမ္မဋ္ဌာန်းအားထုတ်နေသည်ကို၊ ဒိသွာ- မြင်၍၊ ဝိစိန္တယိ- ကြံစည်မိပြီ။ (ကိ- သို့၊ ဝိစိန္တယိ- ကြံစည်မိသနည်း)။

နဝယောဗ္ဗနေ- နုနယ်ပျိုမြစ်သောအရွယ်၌၊ ဌိတော- တည်သော၊ ဝသန္တမိဝ- ဝသန္တရာသီကဲ့သို့ (ဝါ) ဝသန္တရာသီ၌ဖြစ်သော သစ်သီး ပန်းမာလ်ကဲ့သို့ ကန္တေန- နှစ်သက်ဘွယ်ကောင်းသော၊ ရူပေန စ- အဆင်းနှင့်လည်း၊ သမန္တိတော- ပြည့်စုံသော၊ အယံ- ဤရဟန်းသည်၊ ဤဒိသေ- ဤကဲ့သို့ ရှုအပ်သော၊ ရဗ္ဗေ- မွေ့လျော်ဘွယ်ကောင်းသော၊ ဝိပိနေ- ဥယျာဉ်၌၊

ရုက္ခမူလမှိ- သစ်ပင်ရင်း၌၊ နိသိန္နော- ထိုင်နေပါဘိ၏၊ မုဏ္ဍော- ဦးပြည်း ခေါင်းတုံးဖြစ်သော၊ သံယာဋိပါရတော- သင်္ကန်းကြီးကို ဝတ်ရုံအပ်သော၊ အယံ

ဘိက္ခု- ဤရဟန်းသည်၊ ဝိသယဇံ- အာရုံငါးပါး ကာမဂုဏ်တရားကြောင့် ဖြစ်သော၊
ရတိ- မွေ့လျော်ခြင်းကို၊ ဟိတ္တာ- ပယ်စွန့်၍၊ ဈာယတေ ဝတ- စူးစိုက် ကျင့်ကြံ၍
နေနိုင်ပါပေစွတကား။

- ဂဟဋ္ဌေန နာမ- လူ ပုဂ္ဂိုလ်မည်သည်၊ ကာမံ- ကာမဂုဏ်ကို၊ ယထာသုခံ-
အလိုရှိတိုင်း၊ ဘုတ္တာ- ခံစား၍၊ ပစ္ဆာ- နောက်မှ၊ ဇိဏ္ဏေန- အိုသည်ဖြစ်၍၊
သုဘဒ္ဒကော- အလွန်ကောင်းသော၊ အယံ မေဓော- ဤတရားကို၊ စရိတဗ္ဗော
နနု- ကျင့်အပ်သည် မဟုတ်ပါလော။ (ဣတိ- သို့၊ ဝိစိန္တယိ- စဉ်းစားမိပြီ)။

- အဟံ- သည်၊ ဇိနာလယံ- မြတ်စွာဘုရား ကိန်းအောင်းရာဖြစ်သော၊
ဂန္ဓဂေဟံ- ဂန္ဓကုဋီကို (ဝါ) သည်၊ သုညကံ- မြတ်စွာဘုရားမှ ကင်းဆိတ်၏၊ (ဝါ)
မြတ်စွာဘုရားမရှိ၊ ဣတိ- ဤသို့၊ ဝိဒိတွာန- သိ၍၊ (ဝါ) မှတ်ထင်၍၊ ဥပေတွာ-
ချဉ်းကပ်လတ်သော်၊ ဥဒယန္တံ- အရှေ့အရပ်မှ တက်လာသော၊ ဘာကရံ- နေမင်း
ကို၊ အဒ္ဓသံ ဣဝ- မြင်ရသကဲ့သို့၊ ဇိနံ- ရောင်ခြည်တော်ခြောက်ပါးတို့ဖြင့်
တင့်တယ်သော မြတ်စွာဘုရားကို၊ အဒ္ဓကံ- မြင်ရပြီ။

- ဧကကံ- တစ်ပါးတည်း၊ သုခံ- ချမ်းသာစွာ၊ အာသိနံ- နေတော်မူသော
မြတ်စွာဘုရားကို၊ ဝရိတ္တိယာ- နတ်သမီးအတူ ဖန်ဆင်းထားသည့် မိန်းမလှလေး
သည်၊ ဗီဇမာနံ- ယပ်လေ ခပ်အပ်သည်ကို၊ ဒိသ္မာန- မြင်၍၊ အယံ နရာသဘော-
ဤမြတ်စွာဘုရားသည်၊ လူခေါ်- ရုန့်ရင်း ကြမ်းတမ်းသည်၊ န- မဖြစ်ရာ၊ ဧဝံ-
ဤသို့၊ ဝိစိန္တယိ- ကြံမိပြီ။

- သာ ကညာ- ထိုယပ်လေခပ်သော မိန်းမလှလေးသည်၊ ကနကာဘာသာ-
ရွှေအဆင်းကဲ့သို့ ဝင်းဝါသောအဆင်းရှိ၏၊ ပဒုမာနနလောစနာ- ပဒုမာကြာပွင့်
အတူ ဝိုင်းစက်သော မျက်လုံးရှိ၏၊ ဗိမ္ဗောဋ္ဌိ- ကျီးအာသီးမှည့်အဆင်းကဲ့သို့
နီမြန်းသောနှုတ်ခမ်းရှိ၏၊ ကုန္တဒသနာ- သင်းခွေပန်းအတူ ဖြူဖွေးသောသွားရှိ၏၊
မနောနေတ္တရသာယနာ- စိတ်နှင့် မျက်လုံးတို့ကို သာယာစေတတ်၏၊ (ဝါ)
မြင်သူတို့၏ စိတ်နှလုံးကို ရွှင်ပြုံးစေကာ မျက်စိအရသာကို ဖြစ်စေတတ်၏။

- ဟေမဒေါလာဘသဝနာ- ရွှေဇယဉ်အလား လှုပ်သောနားရှိ၏၊
ကလိကာကာရသုတ္တနီ- ဖူးငုံရင့်သဖွယ် လှပတင့်တယ်သော သားမြတ်ရှိ၏၊
ဝေဒိမဇ္ဈာဝ- ရွှေပွတ်တိုင်အလယ်ကဲ့သို့၊ သုဿောဏီ- လှပသေးသွယ် တင့်တယ်
သော ခါးရှိ၏၊ ရဗ္ဘောရု- ငှက်ပျောပင်အတူ ဖြောင့်တန်းသော ပေါင်ရှိ၏၊
စာရဘူသနာ- တင့်တယ်သော အဆင်တန်ဆာတို့ဖြင့် တန်ဆာဆင်အပ်၏။

- ရတ္တံသကုပသံဗျာနာ- နီမြန်းသော ပခုံးတင် ခြုံထည်တဘက်ရှိ၏၊

နီလမဋ္ဌနိဝါသနာ-ညှိသော ချောမွေ့သော ကိုယ်ဝတ်ရှိ၏။ အတပုဏေယျရူပေန-
မရောင့်ရဲ မတင်းတိမ်စေနိုင်သောအဆင်းဖြင့်၊ ဟာသဘာဝသမန္တတာ- ပြန့်ရှည်သော
အမူအရာတို့နှင့် ပြည့်စုံ၏။

တံ ကညံ- နတ်သမီးအတူ ဖန်ဆင်းထားသည့် ထိုမိန်းမလှလေးကို၊ ဒိသ္မာ-
၍၊ ဧဝံ- ဤသို့ စိန္တေသိ- ကြံပြု၊ (ကိ- အဘယ်သို့၊ စိန္တေသိ- ကြံသနည်း)၊ အဟော-
ဪ - အံ့ဘွယ်ရှိစွာ တကား၊ အဘိရူပိနီ- အလွန်အဆင်းလှသော၊ အယံ-
ဤမိန်းမငယ်ကို၊ မယာ- သည်၊ အနေန နေထွေ့န- ဤမျက်စိဖြင့်၊ ကုဒါစနံ-
တစ်ရံတစ်ခါမျှ၊ န ဒိဋ္ဌပုဗ္ဗာ- ရှေး၌ မမြင်အပ်စဖူး။ (ဣတိ- သို့၊ စိန္တေသိ- ပြီ)။

(နာ- ၁၃၇) - တတော- ထိုမှနောက်၌၊ သာ ကညာ- နတ်သမီးအတူ ဖန်ဆင်းထား
သည့် ထိုမိန်းမလှလေးသည်၊ ဇရာဘိဘူတာ- အိုခြင်းဖြင့် နှိပ်စက်အပ်၏၊ ဝိဝဏ္ဏာ-
အဆင်းမလှတော့၊ ဝိကတာနနာ- ဖောက်ပြန်သော မျက်နှာရှိ၏၊ ဘိန္နဒန္တာ-
ကျိုးသော သွားရှိ၏၊ သေတသိရာ- ဖွေးဖွေးဖြူသော ဦးခေါင်းရှိ၏၊ သလာလာ-
အရိအရွဲနှင့် တကွဖြစ်၏၊ ဝဒနာသုစိ- မသန့်ရှင်းသော ခံတွင်းရှိ၏။ (တစ်နည်း)
သလာလာဝဒနာသုစိ- တံတွေးနှင့်တကွ မသန့်ရှင်း မစင်ကြယ်သောခံတွင်းရှိ၏။

သံခိတ္တကဏ္ဍာ- ရှုံ့တွသောနားရှိ၏၊ သေတက္ခိ- ဖြူသောမျက်စိရှိ၏၊
လမ္မာသုဘပယောဓရာ- တွဲလျားကျ၍ မတင့်တယ်သော ရင်သားအစုံရှိ၏၊
ဝလိဝိတတသဗ္ဗကီ- အရေတွန့်၍ ဖောက်ပြန် ပျက်စီးသည့် အလုံးစုံသော ကိုယ်အင်္ဂါ
ရှိ၏၊ သိရာဝိတတဒေဟိနီ- အကြောတို့ဖြင့် ယှက်နွယ်သော ကိုယ်ရှိ၏။ (ဝါ)
အကြောပြိုင်းပြိုင်းထသော ကိုယ်ရှိ၏။

နတင်္ဂါ- ကိုင်းသော ကိုယ်အင်္ဂါရှိ၏။ (ဝါ) ခါးကိုင်း၏၊ ဒဏ္ဍဒုတိယာ-
တောင်ငွေးလျှင် အဖော်ရှိ၏၊ ဥပ္ပါသုလိကတာ- အထက်သို့ ငေါထွက်သော
နံရိုးရှိ၏။ (ဝါ) နံရိုးပြိုင်းပြိုင်းထ၏၊ ကိသာ- ကြွေလွှီ၏၊ မုဟံ မုဟံ- အဖန်တလဲလဲ၊
နိဿသန္တိ- ပင့်သက်ရှိုက်လျက်၊ ပဝေဓမာနာ- တုန်လှုပ်လျက်၊ ပတိတာ- လဲကျ၏။

တတော- ထိုအခါ၌၊ မေ- အား၊ သံဝေဂေါ- ထိပ်လန့်ခြင်းသည်၊ အာသိ-
ဖြစ်ပြီ၊ အဗ္ဘတော- မဖြစ်ဖူးသော၊ လောမဟံသနော- ကြက်သီး မွေးညှင်း ထခြင်း
သည်၊ အာသိ- ပြီ၊ အသုစိ- မစင်ကြယ်သော၊ ရူပံ- ရုပ်သည်၊ ဓိရတ္ထု- စက်ဆုပ်ရွံ့ရာ
ဘွယ်ပါတကား၊ ယတ္ထ- ယင်းစက်ဆုပ် ရွံ့ရာဘွယ်သောရုပ်၌၊ ဟလိသာ- အမိုက်မ
တို့သည်၊ ရမန္တေ- မွေ့လျော်ကြကုန်၏။

တဒါ- ၌၊ မဟာကာရုဏိကော- မဟာကရုဏာရှင်ဖြစ်တော်မူသော၊
ဥဒဂ္ဂစိတ္တော- တက်ကြွသောစိတ်ရှိတော်မူသော၊ သုဂတော- မြတ်စွာဘုရားသည်၊

သံဝိဂ္ဂမာနသံ- ထိပ်လန့်သော စိတ်ရှိသော၊ မံ- တပည့်တော်ကို၊ ဒိသ္မာ- မြင်၍၊
ဣမာ ဂါထာ- ဤဂါထာတို့ကို၊ အဘာသထ- ဟောကြားတော်မူပြီ။

- ခေမေ- ချစ်သမီး၊ ခေမာ၊ အာတုရံ- နာကျင်တတ်သော၊ အသုစိ-
မစင်မကြယ် ရွံစဖွယ်ဖြစ်သော၊ ပူတိ- ပုပ်သော၊ ဥပ္ပရန္တံ- အထက်သို့လှုံတက်သော၊
ပပ္ပရန္တံ- အောက်သို့ ယိုစီးသော၊ ဗာလာနံ- သူမိုက်တို့သည်၊ အဘိနန္ဒိတံ- အလွန်
နှစ်သက်အပ်သော၊ သမုဿယံ- ခန္ဓာကိုယ်ကို၊ ပဿ- ရှုပါလော့။

- အသုဘာယ- အသုဘာနုပဿနာဖြင့်၊ ဧကဂ္ဂံ- တစ်ခုတည်းသော အာရုံ
ရှိသော၊ သုသမာဟိတံ- ကောင်းစွာ တည်ကြည်သော၊ စိတ္တံ- စိတ်ကို၊ ဘာဝေဟိ-
ပွားများပါလော့၊ ကာယဂတာ- ကိုယ်ကို အာရုံပြု၍ဖြစ်သော၊ သတိ- သတိသည်၊
တေ- သင့်အား၊ အတ္ထု- ဖြစ်စေလော့၊ နိဗ္ဗိဒါဗဟုလာ- ငြိမ်းငြိမ်းများသည်၊ ဘဝ-
ဖြစ်လော့။

- ဣဒံ ယထာ- ဤသင်၏လှပသောခန္ဓာကိုယ်ကဲ့သို့၊ တထာ- ထိုအတူ၊
ဧတံ- သင်မြင်သော ထိုအကောင်ပုပ်သည်၊ (ပုဗ္ဗေ- ရှေး၌၊ အဟောသိ- လှလှပပ
ဖြစ်ခဲ့၏)။ ဧတံ ယထာ- သင်မြင်သော ထိုအကောင်ပုပ်ကဲ့သို့၊ တထာ- တူ၊ ဣဒံ
(ပိ) - ဤသင်၏ခန္ဓာကိုယ်သည်လည်း၊ (အာယတိ- နောင်အခါ၌၊ ဟေဿတိ-
အကောင်ပုပ် ဖြစ်လတ်)၊ အဇ္ဈတ္တဉ္စ ကာယေ - အဇ္ဈတ္တခန္ဓာကိုယ်၌ လည်းကောင်း၊
ဗဟိဒ္ဓါ စ ကာယေ- ဗဟိဒ္ဓခန္ဓာကိုယ်၌လည်းကောင်း၊ ဆန္တံ- တပ်မက်ခြင်းကို၊
ဝိရာဇယ- ကင်းစေလော့။

- အနိမိတ္တဉ္စ- အနိစ္စာနုပဿနာကိုလည်း၊ ဘာဝေဟိ- ပွားများလော့၊ မာနာ-
နုဿယံ- မိမိသန္တာန်၌ ကိန်းသော မာနာနုဿယကိုလည်း၊ ဥဇ္ဈဟ- အရဟတ္တမဂ်ဖြင့်
ပယ်စွန့်လော့၊ တတော မာနာဘိသမယာ- ထိုသို့ မာနကို သိမြင်ခြင်း ပယ်ခွါခြင်း
ကြောင့်၊ ဥပသန္တာ- ကိလေသာအပူ ငြိမ်းအေးသူသည်၊ (ဟုတ္တာ- ၍)၊ စရိဿသိ-
နေရလတ္တံ့။

- မက္ကဋကော- ပင့်ကူသည်၊ သယံ ကတံ- မိမိသည်ပြုအပ်သော၊ ဇာလံ-
ပင့်ကူမျှင်သို့ အနုပတတိ ဣဝ- ကျသကဲ့သို့၊ ယေ- အကြင်သူတို့သည်၊ ရာဂရက္ခာ-
ရာဂဖြင့် တပ်မက်ကုန်၏၊ တေ- ထိုတပ်မက်မောသော သူတို့သည်၊ သယံ ကတံ-
မိမိတို့ပြုအပ်သော၊ သောတံ- တဏှာအယဉ်သို့၊ အနုပတန္တိ- ကျကုန်၏၊ ဓီရာ-
ပညာရှိတို့သည်၊ ဧတမ္ပိ- ထိုတဏှာအနှောင်အဖွဲ့ကိုလည်း၊ ဆေတွာန- ဖြတ်၍၊
အနပေက္ခိနော - တွယ်တာ ငဲ့ကွက်ခြင်းမရှိကုန်သည်၊ (ဟုတ္တာ)၊ ကာမသုခံ-
ကာမဂုဏ် ချမ်းသာကို၊ ပဟာယ- ပယ်စွန့်၍၊ ပရိဗ္ဗဇန္တိ- တောထွက်ကုန်၏၊ (ဝါ)

ရဟန်းပြုကုန်၏။ (ဣတိ- ဤသို့၊ ဘဂဝါ- သည်၊ ဣမာ ဂါထာ- ဤဂါထာတို့ကို၊ အဘာသထ- ဟောကြားတော်မူ၏။)

- တတော- ထိုအခါ၌၊ နရသာရထိ- မြတ်စွာဘုရားသည်၊ မ- ကို၊ ကလ္လိတစိတ္တံ- ခံသော စိတ်ရှိသည်ကို၊ (ဝါ) ဘာဝနာ၌ယှဉ်သောစိတ်ရှိသည်ကို၊ ဥတ္တာန- သိတော်မူ၍၊ မဟာနိဒါနံ- မဟာနိဒါနမည်သော၊ သုတ္တန္တံ- သုတ္တန်ကို၊ မေ- အား၊ ဝိနယာယ- ဆုံးမခြင်းအကျိုးငှါ၊ ဒေသေသိ- ဟောကြားတော်မူပြီ။

- တံ သုတ္တန္တသေဌံ- ထိုမဟာနိဒါန သုတ်တော်မြတ်ကို၊ သုတ္တာ- နာရ၍၊ ပုဗ္ဗသညံ- ရှေး၌ မှတ်သားအပ်ခဲ့ဖူးသော ဝိပလ္လာသသညာကို၊ အနုဿရိ- အောက်မေ့ပြီ၊ အဟံ- သည်၊ တတ္ထ- ထိုအရပ်၌၊ ဌိတာဝ- တည်လျက်သာလျှင်၊ သန္တိ- ငြိမ်းချမ်းသည်၊ (ဟုတ္တာ)၊ ဓမ္မစက္ခု- သောတာပတ္တိမဂ်ဉာဏ်ကို၊ ဝိသောဓယိ- သုတ်သင်နိုင်ခဲ့ပြီ၊ (ဝါ) သန့်ရှင်းစင်ကြယ်စေခဲ့ပြီ။

- တာဝဒေ- ထိုအခါ၌၊ မဟေသိဿ- မြတ်စွာဘုရား၏၊ ပါဒမူလမှိ- ခြေတော်ရင်း၌၊ နိပတိတ္တာ- ဝပ်၍၊ အစွယ်- အပြစ်ကို၊ ဒေသနတ္ထာယ- ပြောကြားခြင်းငှါ၊ ဣဒံ ဝစနံ- ဤစကားကို၊ အဠာ- လျှောက်ထားပြီ။

(နာ- ၁၃၈) - သဗ္ဗဒဿာဝိ- ခပ်သိမ်းသော တရားတို့ကို မြင်တော်မူသော အို မြတ်စွာဘုရား၊ တေ- ရှင်တော်ဘုရားအား၊ နမော- ရှိခိုးပါ၏၊ ကရုဏာကရ- မြတ်သော ကရုဏာရှင် ဖြစ်တော်မူသော အို မြတ်စွာဘုရား၊ တေ- ရှင်တော်ဘုရားအား၊ နမော- ရှိခိုးပါ၏၊ တိဏ္ဍသံသာရ- သံသရာမှ ကူးမြောက်ပြီးတော်မူသော အို မြတ်စွာဘုရား၊ တေ- ရှင်တော်ဘုရားအား၊ နမော- ရှိခိုးပါ၏၊ အမတံဒေ- အမြိုက် နိဗ္ဗာန်ကို ပေးတော်မူသော အို မြတ်စွာဘုရား၊ တေ- ရှင်တော်ဘုရားအား၊ နမော- ရှိခိုးပါ၏။

- ဒိဋ္ဌိဂဟနပက္ခန္ဓာ- မိစ္ဆာအယူသို့ပြေးဝင်သော၊ ကာမရာဂဝိမောဟိတာ- ကာမရာဂဖြင့် မိုက်မဲတွေဝေသော၊ အဟံ- တပည့်တော်သည်၊ (ဝါ) ကို၊ တယာ- ရှင်တော်ဘုရားသည်၊ သမ္မာ- ကောင်းစွာ၊ ဥပါယေန- အကြောင်းအားဖြင့်၊ ဝိနိတာ- ဆုံးမအပ်သည်၊ (ဟုတ္တာ)၊ ဝိနယေ- မြတ်စွာဘုရားသာသနာတော်၌၊ ရတာ- ဓမ္မလျော်ပါ၏။

- တာဒိသာနံ- ရှင်တော်ဘုရားတို့ကဲ့သို့ သဘောရှိကုန်သော၊ မဟေသိနံ- မြတ်စွာဘုရားတို့ကို၊ အဒဿနေန- မဖူးမြင်ရခြင်းကြောင့်၊ ဝိဘောဂါ- ပါရမီ ကုသိုလ်တည်းဟူသော ဥစ္စာကင်းကုန်သော၊ သတ္တာ- သတ္တဝါတို့သည်၊ သံသာရ- သာဂရေ- သံသရာတည်းဟူသော သမုဒ္ဒရာ၌၊ မဟာဒုက္ခံ- ကြီးစွာသော ဆင်းရဲကို

အနုဘောန္တိ- ခံစားကြရကုန်၏။

- ယဒါ- အကြင်အခါ၌၊ အဟံ- သည်၊ လောကသရဏံ- လောက၏ ကိုးကွယ်ရာဖြစ်တော်မူသော၊ အရဏံ- ငိုကြွေးမြည်တမ်းကြောင်းဖြစ်သော ကိလေသာရှိတော်မူသော၊ အရဏန္တရံ- ကိလေသာမရှိရာ နိဗ္ဗာန်သို့ ရောက်တော်မူသော မြတ်စွာဘုရားကို၊ အဒုရဋ္ဌံ- အနီး၌တည်ရှိပါလျက်၊ နာဒ္ဒသာမိ- မဖူးမြင်ခဲ့မိပါ၊ တံ အစွယ်- ထိုအပြစ်ကို၊ ဒေသယာမိ- လျှောက်ကြားပါ၏။

- မဟာဟိတံ- များသောအစီးအပွားကို ဆောင်တော်မူတတ်သော၊ ဝရဒဒံ- မြတ်သောနိဗ္ဗာန်ကို ပေးတော်မူတတ်သော ရှင်တော်ဘုရားကို၊ အဟိတောတိ- အစီးအပွားကို မဆောင်တတ်သူဟူ၍၊ ဝိသင်္ကိတာ- ရွံ့ရှားသည်၊ (ဝါ) သံသယ ရှိသည်၊ (ဟုတွာ)၊ ရူပနိရတာ- အဆင်း၌ မွေ့လျော်သော၊ (အဟံ- သည်) နောပေသီ- မဆည်းကပ်မိပါ၊ တံ အစွယ်- ထိုအပြစ်ကို၊ ဒေသယာမိ- လျှောက်ကြားပါ၏။

- တဒါ- ၌၊ မဓုရနိဋ္ဌေါသော- ချိုသာသော အသံတော်ရှိတော်မူသော၊ မဟာကာရုဏီကော- မဟာကရုဏာရှိတော်မူသော၊ ဇိနော- မြတ်စွာဘုရားသည်၊ မံ- တပည့်တော်ကို၊ အမတေန- အမြိုက်ရေစင်ဖြင့်၊ သိဉ္စန္ဒော- သွန်းလောင်းလိုသည်၊ (ဟုတွာ)၊ “ခေမေ- ချစ်သမီး ခေမာ၊ တိဋ္ဌ- ရှိပါစေတော့၊” ဣတိ- သို့၊ အဝေါစ- မိန့်တော်မူပြီ။

- တဒါ- ထိုအခါ၌၊ နံ- ထိုမြတ်စွာဘုရားကို၊ သိရသာ- ဦးခေါင်းဖြင့်၊ ပဏမ္ပ စ- ရှိခိုး၍လည်းကောင်း၊ ပဒက္ခိဏံ- အရိုအသေကို၊ ကတွာ စ- ပြု၍လည်းကောင်း၊ ဂန္ဓာ- ပြန်သွား၍၊ နရပတိ- ဗိမ္ဗိသာရမင်းကို၊ ဒိသွာ- ဖူးမြင်၍၊ ဣဒံ ဝစနံ- ဤစကားကို၊ အဗြဝိ- လျှောက်ပြီ၊ (ကိ အဗြဝိ)။

- အရိန္ဒမ- ရန်သူတို့ကို ဆုံးမလေ့ရှိသော အရှင်မင်းကြီး၊ တေ တယာ- အရှင်မင်းကြီးသည်၊ သမ္မာ- အသင့်အားဖြင့်၊ စိန္တိတော- ကြံအပ်သော၊ အယံ ဥပါယော- ဤဥပါယ်အကြောင်းသည်၊ အဟော- အံ့ဩဘွယ် ရှိပါပေစွ၊ ဝနဒဿနကာမာယ- ဝေဠုဝန်ဥယျာဉ်ကို ကြည့်ရှုလိုသောငါသည်၊ နိဗ္ဗာနတော- တဏှာမရှိသော၊ (တနည်း) နိဗ္ဗာနထော- တဏှာကင်းသော၊ မုနိ- မြတ်စွာဘုရားကို၊ ဒိဋ္ဌော- ဖူးမြင်အပ်ပါပြီ။

- ရာဇ- အရှင်မင်းကြီး၊ တေ - အရှင်မင်းကြီးသည်၊ ယဒိ ရုစ္စတေ- အကယ်၍ နှစ်သက်အံ့၊ အဟံ- သည်၊ မုနိဝါဏိနာ- မြတ်စွာဘုရား၏ တရားဒေသနာ

တော်ကြောင့်၊ ရူပေ- ရုပ်၌၊ နိဗ္ဗိန္ဒာ- ငြီးငွေ့သည်၊ (ဟုတွာ- ၍၊ (ဝါ) ဖြစ်သောကြောင့်)၊ တာဒိနော- တာဒိဂုဏ်နှင့် ပြည့်စုံသော၊ တဿ- ထိုမြတ်စွာဘုရား၏၊ သာသနေ- သာသနာတော်၌၊ ပဗ္ဗဇိဿာမိ- ရဟန်းပြုပါတော့အံ့။ (ဣတိ အဋ္ဌိတိ)။

တဒါ- ထိုအခါ၌၊ သ သော မဟိပတိ- ထိုဗိမ္ဗိသာရမင်းကြီးသည်၊ မ- တပည့်တော်ကို၊ အဉ္စလိ- လက်အုပ်ကို၊ ပဂ္ဂဟေတွာန- ချီ၍၊ 'ဘဒ္ဒေ- အရှင်မိဖုရား၊ တေ- သင်မိဖုရားအား၊ အနုဇာနာမိ- ခွင့်ပြုပါ၏၊ တဝ- သင်၏၊ ပဗ္ဗဇ္ဇာ- ရဟန်းအဖြစ်သည်၊ သိဇ္ဈတု- ပြီးပါစေလော့။' (ဣတိ၊ အာဟ)

တဒါ စ- ထိုအခါ၌လည်း၊ အဟံ- သည်၊ ပဗ္ဗဇိတွာ- ရဟန်းပြု၍၊ အဒ္ဓမာသေ- လခွဲသည်၊ ဥပဋ္ဌိတေ- ကပ်တည်လတ်သော် (ဝါ) နီးလတ်သော်၊ ဒိပေါဒယဉ္စ- ဆီမီးလျှံဖြစ်ပေါ်ခြင်းကိုလည်းကောင်း၊ ဘေဒဉ္စ- ဆီမီးလျှံ၏ ပျက်စီးခြင်းကိုလည်းကောင်း၊ (ဝါ) ငြိမ်းခြင်းကိုလည်းကောင်း၊ ဒိသ္မာ- ၍၊ သံဝိဂ္ဂမာနဿ- ထိတ်လန့်သော စိတ်ရှိသည်၊ (ဟုတွာ- ၍)။

သဗ္ဗသင်္ခါရေ- အလုံးစုံသော သင်္ခါရ၌၊ နိဗ္ဗိန္ဒာ- ငြီးငွေ့သည်၊ ပစ္စယာကာရကောဝိဒါ- ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်၌ လိမ္မာသည်၊ (ဟုတွာ- ၍)၊ စတုရောယေ- သြဃလေးပါးတို့ကို၊ အတိက္ကမ္မ- လွန်၍၊ အရဟတ္တံ- သို့၊ အပါပုဏိ- ရောက်ပြီ။

(အဟံ)။ ဣဒ္ဓိသု စ- တန်ခိုးအရာတို့၌လည်းကောင်း၊ ဒိဗ္ဗာယ သောတ- ဓာတုယာ- ဒိဗ္ဗသောတ အဘိညာဉ်၌လည်းကောင်း၊ ဝသီ- အစွမ်းသတ္တိရှိသူသည်၊ (ဝါ) ဝသီဘော်မြောက်လေ့လာပြီးသူသည်၊ အာသီ- ဖြစ်ပြီ၊ အဟံ- သည်၊ စေတောပရိယဉာဏဿ စ- စေတောပရိယဉာဏ်၌လည်း၊ ဝသီ- သည်၊ ဘဝါမိ- ဖြစ်၏။

(နာ- ၁၃၉)- (အဟံ- သည်)၊ ပုဗ္ဗေနိဝါသံ- ရှေး၌နေအပ်ခဲ့ဖူးသော ခန္ဓာအစဉ်ကို၊ ဇာနာမိ- သိ၏၊ (မယာ)၊ ဒိဗ္ဗစက္ခု- ဒိဗ္ဗစက္ခုအဘိညာဉ်ကို၊ ဝိသောဓိတံ- သန့်ရှင်းစင်ကြယ်စေအပ်ပြီ (အဟံ)၊ သဗ္ဗာသဝပရိက္ခိဏာ- ကုန်ခန်းပြီးသော ခပ်သိမ်းသော အာသဝတရားတို့ရှိသည်၊ အမှီ- ၏၊ ဣဒါနိ- ယခုအခါ၌၊ (မေ- အား)၊ ပုနဉ္စဝေါ- နောက်ထပ်တစ်ဖန် ဘဝသစ်သည်၊ နတ္ထိ- မရှိတော့။

ဗုဒ္ဓသာသနေ- မြတ်စွာဘုရား သာသနာတော်၌၊ အတ္ထဓမ္မနိရုတ္တိသု- အတ္ထပဋိသမ္ဘိဒါ၊ ဓမ္မပဋိသမ္ဘိဒါ၊ နိရုတ္တိပဋိသမ္ဘိဒါတို့၌လည်းကောင်း၊ တထေဝ စ- ထို့အတူသာလျှင်၊ ပဋိဘာနေ- ပဋိဘာနပဋိသမ္ဘိဒါ၌လည်းကောင်း၊ မမ- အား၊ ပရိသုဒ္ဓံ- စင်ကြယ်သော၊ ဉာဏံ- ဉာဏ်သည်၊ ဥပ္ပန္နံ- ဖြစ်ပြီ။

အဟံ- သည်၊ ဝိသုဒ္ဓိသု- သီလဝိသုဒ္ဓိ စသော ၇- ပါးသောဝိသုဒ္ဓိတို့၌

ကုသလာ- လိမ္မာ၏။ ကထာဝတ္ထုဝိသုဒ္ဓါရဒါ- ကထာဝတ္ထုတို့၌ ရွံ့ရှားခြင်းကင်း
ရဲရင့်၏။ အဘိဓမ္မနယည။ စ- အဘိဓမ္မာနည်းကိုလည်း သိ၏။ သာသနော-
သာသနာတော်၌၊ ဝသီပုတ္တာ- ဝသီဘော်ရှိသူ၏ အဖြစ်သို့ ရောက်သည်။ (ဝါ)
အစွမ်းရှိသူ၏ အဖြစ်သို့ရောက်သည်။ အမိ- ဖြစ်၏။

- တတော- ထိုအခါ၌၊ တောရဏဝတ္ထုသို့- တောရဏဝတ္ထုရွာ၌၊
ကောသလသာမိနာ- ကောသလတိုင်း၏ အရှင်ဖြစ်သော၊ ရညာ- ပသေနဒီ
မင်းကြီးသည်။ နိပုဏော- သိမ်မွေ့ကုန်သော၊ ပဉ္စေ - ပြဿနာတို့ကို၊ ပုစ္ဆိတာ-
မေးအပ်သည်။ (ဟုတွာ)၊ အဟံ- သည်၊ ယထာတထံ- ဟုတ်မှန်သော အတိုင်း၊
ဗျာကရောန္တိ- ဖြေဆိုသည်။ အမိ- ဖြစ်၏။

- တဒါ- ထိုအခါ၌၊ သ သော ရာဇာ- ထိုပသေနဒီကောသလမင်းကြီးသည်၊
သုဂတံ- မြတ်စွာဘုရားကို၊ ဥပသင်္ကမ္မ- ချဉ်းကပ်၍၊ ပုစ္ဆထ- မေးပြီး၊ မယာ- တပည့်
တော်သည်၊ တေ- ထိုမင်းကြီးအား၊ ဗျာကတာ ယထာ- ဖြေဆိုအပ်သကဲ့သို့၊
တထေဝ- ထို့အတူသာလျှင်၊ ဗုဒ္ဓေါ- မြတ်စွာဘုရားသည်၊ ဗျာကာသိ- ဖြေကြား
တော်မူပြီ။

- နရုတ္တမော- အမြတ်ဆုံးလူသားဖြစ်တော်မူသော၊ ဇိနော- မြတ်စွာဘုရား
သည်၊ တသ္မိ ဂုဏော- ထိုပြဿနာကို ဖြေဆိုခြင်းဂုဏ်၌၊ တုဋ္ဌော- နှစ်သက်တော်
မူသည်။ (ဟုတွာ-၍)၊ မဟာပညာနံ- ကြီးသော ပညာရှိကုန်သော၊ ဘိက္ခုနီနံ-
ဘိက္ခုနီမတို့တွင်၊ အဂ္ဂါတိ- အမြတ်ဆုံးဟူ၍၊ မံ- တပည့်တော်ကို၊ ဧတဒဂ္ဂေ-
ပညာဧတဒဂ်အရာ၌၊ ဌပေသိ- ထားတော်မူပြီ။

ကိလေသာ စွာပိတာ မယံ ။ ပ ။ ကတံ ဗုဒ္ဓဿ သာသနံ”န္တိ။

ပန- ဆက်ဦးအံ့၊ အရဟတ္တံ- သို့၊ ပတွာ- ရောက်ပြီး၍၊ ဖလသုခေန စ- ဖိုလ်
ချမ်းသာဖြင့်လည်းကောင်း၊ နိဗ္ဗာနသုခေန စ- နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာဖြင့်လည်းကောင်း၊ ဝိဟရန္တိယာ-
နေသော၊ ဣမိဿာ ထေရိယာ- ဤခေမာထေရီမအား (ဝါ) သည်၊ (ပါကဋ္ဌော အဟောသိ-
၌ စပ်)၊ ‘အညာသံ- အခြားကုန်သော၊ ခိဏာသဝတ္ထေရီနံ- ရဟန္တာထေရီမတို့အား၊ (ဝါ)
၏။ ပညာဝေပုလ္လပုတ္တိယံ- ပညာပြန့်ပြောသည်၏အဖြစ်သို့ ရောက်ခြင်းသည်၊ သတိပိ-
ရိပါသော်လည်း၊’ တတ္ထ- ထိုပညာပြန့်ပြောသည်၏ အဖြစ်၌၊ ‘ ကတာမိကာရတာယ-
ပြုအပ်ပြီးသော လွန်ကဲသောကောင်းမှုရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ (ဝါ) ဆုတောင်းရှိသည်၏
အဖြစ်ကြောင့်၊ မဟာပညာဘာဝေါ- ကြီးကျယ်သောပညာရှိသူ၏ အဖြစ်သည်၊ ပါကဋ္ဌော-
ထင်ရှားသည်၊ အဟောသိ- ဖြစ်ပြီ။ တထာ ဟိ- ထိုစကားမှန်၏။ နံ- ထိုခေမာထေရီမကို၊

ဘဂဝါ- သည်၊ ဇေတဝန်မဟာဝိဟာရေ- ဇေတဝန်ကျောင်းတိုက်တော်ကြီး၌၊ အရိယဂဏ-
မဇ္ဈေ- အရိယာအပေါင်းတို့၏ အလယ်၌၊ နိသိန္နော- သီတင်းသုံးနေတော်မူလျက်၊
ပဋိပါဋိယာ- အစဉ်အားဖြင့်၊ ဘိက္ခုနိယော- ဘိက္ခုနီမတို့ကို၊ ဌာနန္တရေ- အရာအထူး၌၊
ဌပေန္တော- ထားတော်မူလတ်သော်၊ “ဘိက္ခဝေ- ရဟန်းတို့၊ မမ- ငါ၏၊ သာဝိကာနံ-
တပည့်မဖြစ်ကုန်သော၊ မဟာပညာနံ- ကြီးကျယ်သောပညာရှိကုန်သော၊ ဘိက္ခုနီနံ-
ဘိက္ခုနီမတို့တွင်၊ ယဒိဒံ ယာ အယံ ခေမာ- အကြင်ခေမာထေရီမသည်၊ အတ္ထိ- ရှိ၏၊
ဧတံ ဧသာ- ထိုခေမာထေရီမသည်၊ အဂ္ဂံ အဂ္ဂါ- အမြတ်ဆုံးတည်း၊ (တစ်နည်း) ခေမာ-
ခေမာအမည်ရှိသော၊ ယဒိဒံ ယံ ဣဒံ ခန္ဓပဉ္စကံ- အကြင်ခန္ဓာငါးပါးအပေါင်းသည်၊ အတ္ထိ-
ရှိ၏၊ ဧတံ ခန္ဓပဉ္စကံ- ခန္ဓာငါးပါးအပေါင်းသည်၊ အဂ္ဂံ- အမြတ်ဆုံးတည်း” ဣတိ- သို့၊
မဟာပညတာယ- ကြီးကျယ်သောပညာရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ အဂ္ဂဌာနေ- ပညာ
ဧတဒဂ်အရာ၌၊ ဌပေသိ- ထားတော်မူပြီ။ ဧကဒိဝသံ- တစ်နေ့သ၌၊ အညတရသ္မိ- တစ်ခု
သော၊ ရုက္ခမူလေ- သစ်ပင်ရင်း၌၊ ဒိဝါဝိဟာရံ- နေ့အခါ၌နေခြင်းအကျိုးငှါ၊ နိသိန္နံ-
နေတော်မူသော၊ တံ- ထိုခေမာထေရီမကို၊ ပါပိမာ- ယုတ်မာသော၊ မာရော- မာရ်နတ်သည်၊
တရုဏရူပေန- လုလင်ပျိုအသွင်ဖြင့်၊ ဥပသင်္ကမိတ္တာ- ချဉ်းကပ်၍၊ ကာမေဟိ- ကာမဂုဏ်
တို့ဖြင့်၊ ပလောဘေန္တော- ဖြားယောင်းလျက်၊ “ဒဟရာ တွံ ရူပဝတီ၊ ။ပ။ ဧဟိ ခေမေ
ရမာမသေ”တိ- - - ဟူသော၊ ဂါထံ- ကို၊ အာဟ- ပြောပြီ။

(ဂါထာအနက်)

၁၃၉။ “ခေမေ- ချစ်နှမ ခေမာ၊ တွံ- သင်သည်၊ ဒဟရာ- ငယ်ရွယ်နုပျို၏၊ ရူပဝတီ-
အလွန်လှပသော အဆင်းလည်းရှိ၏၊ အဟမ္မိ- ငါသည်လည်း၊ ဒဟရော- ငယ်ရွယ်
နုပျို၏၊ ယုဝါ- လုလင်ပျိုသာတည်း၊ ဧဟိ- လာလော့၊ မယံ- ငါတို့သည်၊
ပဉ္စဂီကေန- အင်္ဂါငါးပါးရှိသော၊ တူရိယေန- တူရိယာဖြင့်၊ (ဝါ) တူရိယာကို
တီးမှုတ်ခြင်းဖြင့်၊ ရမာမသေ- မြူးတူးပျော်ပါး ကြကုန်စို့။”

၁၃၉။ တဿ- ထိုဂါထာ၏၊ အတ္ထော- အနက်ကား၊ ခေမေ- ချစ်နှမ ခေမာ၊
တွံ- သည်၊ တရုဏပုတ္တာ- ငယ်ရွယ်နုပျိုသည်၏အဖြစ်သို့ ရောက်၏၊ “ယောဗ္ဗနေ-
ပျိုမြစ်နုနယ်သည်၏ အဖြစ်၌၊ (ဝါ) ရှုချင်စဖွယ် တင့်တယ်သော ပထမအရွယ်၌၊ ဌိတာ-
တည်သည် ဖြစ်၍၊ ရူပသမ္ပန္နာ- လှပသောအဆင်းနှင့် ပြည့်စုံ၏၊ အဟမ္မိ- ငါသည်လည်း၊
တရုဏော- ငယ်ရွယ်နုပျို၏၊ ယုဝါ- လုလင်ပျိုဖြစ်၏၊ တသ္မာ- ထို့ကြောင့်၊ ဧဟိ- လာလော့၊
မယံ- တို့သည်၊ ယောဗ္ဗညံ- ပျိုမြစ်နုနယ်သည်၏အဖြစ်ကို၊ (ဝါ) နုပျိုသော ပထမအရွယ်ကို
အခေပေတွာ- မကုန်စေမူ၍၊ ဝဇ္ဇမာနေန- တီးမှုတ်အပ်သော၊ ပဉ္စဂီကေန- အင်္ဂါငါးပါး
ရှိသော၊ တူရိယေန- တူရိယာဖြင့်၊ ကာမခိဉ္စာရတိယာ- ကာမဂုဏ်၌ မြူးထူးပျော်ပါး

မွေ့လျော်ခြင်းဖြင့်၊ ရမာမ- မွေ့လျော်ကြကုန်စို့၊ ကိဋ္ဌာမ- မြူးထူး ပျော်ပါးကြကုန်စို့၊ ဣတိ အယံ- ကား၊ အတ္ထော- တည်း။

(နာ- ၁၄၀) တံ- ထိုမာရ်နတ်ပြောသောစကားကို၊ သုတွာ- ကြား၍၊ သာ- ထိုခေမာ ထေရီမသည်၊ ကာမေသု စ- ကာမဂုဏ်တို့၌လည်းကောင်း၊ သဗ္ဗဓမ္မေသု စ- အလုံးစုံသော တရားတို့၌လည်းကောင်း၊ အတ္တနော- မိမိ၏၊ ဝိရတ္တဘာဝံ စ- တပ်မက်ခြင်းကင်းသည်၏ အဖြစ်ကိုလည်းကောင်း၊ တဿ-ထိုလူလင်ပျို၏၊ မာရဘာဝံ စ- မာရ်နတ်၏အဖြစ်ကို လည်းကောင်း၊ အတ္တာဘိနိဝေသေသု- ငါဟုမြဲမြံစွာ နှလုံးသွင်းတတ်ကုန်သော၊ သတ္တေသု- သတ္တဝါတို့၌၊ အတ္တနော- မိမိ၏၊ ထာမဂတံ- အားကောင်းသော၊ အပ္ပသာဒံ စ- မနှစ်သက် ခြင်းကိုလည်းကောင်း၊ ကတကိစ္စတဉ္စ- ပြုအပ်ပြီးသောမက်ကိစ္စရှိသည်၏ အဖြစ်ကိုလည်း ကောင်း၊ ပကာသေန္တိ- ထင်ရှားပြလိုသည်၊ (ဟုတွာ) “ဣမိနာ ပူတိကာယေန။ ။ပ။ သတ္ထု- သာသနကာရိကာ”တိ- - -ဟူကုန်သော၊ ဣမာ ဂါထာ- ဤဂါထာတို့ကို၊ အဘာသိ- မိန့်ဆိုတော်မူပြီ။

(ဂါထာအနက်)

၁၄၀။ “ပါပိမ- မာရ်နတ်ယုတ်၊ အဟံ- သည်၊ အာတုရေန- နာကျင်တတ်သော၊ ပဘဂ္ဂိနာ- ပျက်စီးတတ်သော၊ ဣမိနာ ပူတိကာယေန- ဤအကောင်ပုပ်ဖြင့်၊ အဋ္ဌိယာမိ- ငြီးငွေ့၏၊ ဟရာယာမိ- စက်ဆုပ်၏၊ ကာမတဏှာ- ကာမတဏှာကို၊ သမူဟတာ- မဂ်ဖြင့် ပယ်နှုတ်အပ်ပြီးပြီ။

၁၄၁။ သေလာထေရီ ဂါထာ ၅၈ နှင့်တူ။

၁၄၂။ သေလာထေရီ ဂါထာ ၅၉ နှင့်တူ။

၁၄၃။ ယထာဘူစုံ- ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ၊ အဇာနန္တာ- မသိကြကုန်သော၊ (ဝါ) မသိကြကုန်သောကြောင့်၊ ဗာလာ- လူမိုက်တို့သည်၊ နက္ခတ္တာနိ- နက္ခတ်တို့ကို၊ နမဿန္တာ- ရှိခိုးကြကုန်သည်၊ ဝနေ- တော၌၊ အဂ္ဂိ- မီးကို၊ ပရိစရံ ပရိစရန္တော- လုပ်ကျွေးကြကုန်သည်၊ (ဟုတွာ-၍)၊ သုဒ္ဓိ- (နက္ခတ်ရှိခိုးခြင်း၊ မီးပူဇော်ခြင်းကို) ကိလေသာမှ စင်ကြယ်ကြောင်းဟူ၍၊ အမညထ- မှတ်ထင်ကြကုန်ပြီ။

၁၄၄။ အဟဉ္စ ခေါ- ငါသည်ကား၊ ပုရိသုတ္တမံ- ယောက်ျားမြတ်ဖြစ်တော်မူသော၊ သမ္ဗုဒ္ဓံ- မြတ်စွာဘုရားကို၊ နမဿန္တိ- ရှိခိုးလျက်၊ သတ္ထုသာသနကာရိကာ- မြတ်စွာ ဘုရားအဆုံးအမတော်ကို လိုက်နာသည်၊ (ဟုတွာ- ၍၊ (ဝါ) ကြောင့်၊) သဗ္ဗဒုက္ခေဟိ- ခပ်သိမ်းသောဆင်းရဲတို့မှ၊ ပမုတ္တာ- လွတ်ပြီ။

၁၄၅။ တတ္ထ- ထိုဂါထာ၌၊ အဂ္ဂိ ပရိစရံ ဝနေတိ- - - ကား၊ တပေါဝနေ- သူတော်ကောင်းတို့ တရားကျင့်ရာတော၌၊ အဂ္ဂိဟုတ္တံ- မီးပူဇော်ခြင်းကို၊ ပရိစရန္တော-

လုပ်ကျွေးကုန်သည်၊ (ဟုတွာ)။ ယထာဘူစွမဇာနန္ဒာတိ- - -ကား၊ ပဝတ္တိယော- အကြောင်းတို့ကို၊ ယထာဘူတံ- ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ၊ အပရိဇာနန္ဒာ- မသိကုန်သော၊ (ဝါ) ကြောင့်၊ ဧတ္ထ- ဤဂါထာ၌၊ သေသံ- ကြွင်းသော ပုဒ်အပေါင်းသည်၊ ဟေဋ္ဌာ- အောက်၌၊ ဝုတ္တနယတ္တာ- ဆိုအပ်ပြီးသောနည်းရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ဥတ္တာနမေဝ- ပေါ်လွင်ထင်ရှားသည်သာ။

ခေမာထေရီဂါထာဝဏ္ဏနာ- သည်၊ နိဋ္ဌိတာ- ပြီ။

၄။ သုဇာတာထေရီဂါထာဝဏ္ဏနာ

အလင်္ကာတာ သုဝသနာတိအာဒိကာ- - -ဤသို့အစရှိသော ဂါထာတို့သည်၊ သုဇာတာယ- သုဇာတာမည်သော၊ ထေရီယာ- ထေရီမ၏၊ ဂါထာ- ဂါထာတို့တည်း။ အယမ္ပိ- ဤ သုဇာတာထေရီမသည်လည်း၊ ပုရိမဗုဒ္ဓေသု- ရှေးဘုရားရှင်တို့၌၊ ကတာမိကာရာ- ပြုအပ်ပြီးသော လွန်ကဲသော ကောင်းမှု ရှိသည်၊ (ဟုတွာ)။ တတ္ထ တတ္ထ ဘဝေ- ထိုထိုဘဝ၌၊ ဝိဝဇ္ဈပနိဿယံ- ဝဋ်ဆင်းရဲမှကင်းသောနိဗ္ဗာန်၏ အားကြီးသော အကြောင်းဖြစ်သော၊ ကုသလံ- ကုသိုလ်ကို၊ ဥပစိနန္တိ- ဆည်းပူးအားထုတ်လျက်၊ အနုတ္တမေန- အစဉ်အားဖြင့်၊ သမ္ဘတဝိမောက္ခသမ္ဘာရာ- ကောင်းစွာ ဆည်းပူးအားထုတ်အပ်သော ဝိမောက္ခအဆောက်အဦးရှိသည်၊ ဟုတွာ- ၍၊ ဣမသ္မိ ဗုဒ္ဓုပ္ပါဒေ- ဤဂေါတမ မြတ်စွာဘုရားပွင့်တော်မူရာအခါ၌၊ သာကေတနဂရေ- သာကေတပြည်၌၊ သေဋ္ဌိကုလေ- သူဌေးမျိုး၌၊ နိဗ္ဗတ္တိတွာ- ဖြစ်၍၊ ဝယပ္ပတ္တာ- အရွယ်သို့ရောက်လတ်သော်၊ မာတာပိတူဟိ- မိဘတို့သည်၊ သမာနဇာတိကဿ- တူသောအမျိုးဇာတ်ရှိသော၊ သေဋ္ဌိပုတ္တဿ- သူဌေးသားအား၊ ဒိန္နာ- ပေးအပ်သည်၊ ဟုတွာ- ၍၊ ပတိကုလံ- လင့်ယောက်ျားအိမ်သို့၊ ဂတာ- လိုက်သွားသည်၊ (ဟုတွာ)။ တတ္ထ- ထိုသူဌေးအိမ်၌၊ တေန- ထိုသူဌေးသားနှင့်၊ သဒ္ဓိ- တကွ၊ သုခသံဝါသံ- ချမ်းသာစွာ ပေါင်းသင်းခြင်းဖြင့်၊ ဝသန္တိ- နေလျက်၊ ဧကဒိဝသံ- တစ်နေ့သ၌၊ ဥယျာနံ- သို့၊ ဂန္ဓာ- သွား၍၊ နက္ခတ္တကီဠ- နက္ခတ်ပွဲသဘင်ကို၊ ကီဠိတွာ- ကစား၍၊ (နာ- ၁၄၁) ပရိဇနေန- အခြွေအရံအပေါင်းနှင့်၊ သဒ္ဓိ- အတူ၊ နဂရံ- မြို့တွင်းသို့၊ အာဂစ္ဆန္တိ- ပြန်လာလတ်သော်၊ အဉ္စနဝနေ- အဉ္စနတောအုပ်၌၊ သတ္တာရံ- မြတ်စွာဘုရားကို၊ ဒိသ္မာ- မြင်၍၊ ပသန္နမာနသာ- ကြည်ညိုသောစိတ်ရှိသည်၊ (ဟုတွာ)။ ဥပသင်္ကမိတွာ- ချဉ်းကပ်၍၊ ဝန္တိတွာ- ရှိခိုး၍၊ ဧကမန္တံ- သင့်တင့်လျောက်ပတ် တစ်ခုသောအရပ်၌၊ နိသီဒိ- ထိုင်ပြီ။ သတ္တာ- မြတ်စွာဘုရားသည်၊ တဿာ- ထိုသူဌေးသမီးအား၊ အနုပုဗ္ဗိ- အစဉ်အတိုင်းသော၊ ကထံ- တရားစကားကို၊ ကထေတွာ- ဟောကြား၍၊ ကလ္လစိတ္တတံ- ခုံကျန်းသော

စိတ်ရှိသည်ကို၊ ဥ တွာ- သိတော်မူ၍၊ ဥပရိ- အထက်၌၊ သာမုက္ကံသိကံ- သယမ္ဘုဉာဏ်
 ဖြင့် ကိုယ်တော်တိုင် ထုတ်ဆောင်အပ်သော၊ ဓမ္မဒေသနံ- တရားဒေသနာတော်ကို၊
 ပကာသေသိ- ထင်ရှားပြတော်မူပြီ။ သာ- ထိုသူဌေးသမီးသည်၊ ဒေသနာဝသာနေ-
 ဒေသနာတော်၏အဆုံး၌၊ အတ္တနော- မိမိ၏၊ ကတာမိကာရတာယ- ပြုအပ်ပြီးသော
 လွန်ကဲသော ကောင်းမှုရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်လည်းကောင်း၊ ဉာဏဿ- ၏၊ ပရိပါကံ-
 ရင့်ကျက်ခြင်းသို့၊ ဂတတ္တာ စ- ရောက်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်လည်းကောင်း၊ သတ္ထု-
 မြတ်စွာဘုရား၏၊ ဒေသနာဝိလာသေန စ- ဒေသနာတော်ကို တင့်တယ်စေတတ်သော
 သဗ္ဗညုတဉာဏ်တော်ကြောင့်လည်းကောင်း၊ ယထာနိသိန္နာဝ- တစ်ထိုင်တည်းသာလျှင်၊
 ပဋိသမ္ဘိဒါဟိ- ပဋိသမ္ဘိဒါလေးပါးတို့နှင့်၊ သဟ-တကွ၊ အရဟတ္တံ- အရဟတ္တဖိုလ်သို့၊ ပတွာ-
 ရောက်၍၊ သတ္တာရံ- မြတ်စွာဘုရားကို၊ ဝန္တိတွာ- ရှိခိုး၍၊ ဂေဟံ- အိမ်သို့၊ ဂန္ဓာ- ပြန်သွား၍၊
 သာမိကဉ္စ- လင်ယောက်ျားကိုလည်းကောင်း၊ မာတာပိတရော စ- မိဘတို့ကိုလည်းကောင်း၊
 အနုဇာနာပေတွာ- ခွင့်ပြုစေ၍၊ (ဝါ) ခွင့်တောင်း၍၊ သတ္ထု- မြတ်စွာဘုရား၏၊ အာဏာယ-
 အာဏာတော်ဖြင့်၊ ဘိက္ခုနုပဿယံ- ဘိက္ခုနီမကျောင်းသို့၊ ဂန္ဓာ- သွား၍၊ ဘိက္ခုနီနံ-
 တို့၏၊ သန္တိကေ- အထံတော်၌၊ ပဗ္ဗဇိ- ရဟန်းပြုပြီ။ စ- ဆက်ဦးအံ့၊ ပဗ္ဗဇိတွာ- ရဟန်း
 ပြုပြီး၍၊ အတ္တနော- မိမိ၏၊ ပဋိပတ္တိ- ကို၊ ပစ္စဝေက္ခိတွာ- ဆင်ခြင်၍၊ ဥဒါနဝသေန-
 ဥဒါန်း၏ အစွမ်းဖြင့်၊ “အလင်္ကတာ သုဝသနာ။ ပ ။ အမောယံ ဗုဒ္ဓသာသန”န္တိ- ‘ - -
 ဟူကုန်သော၊ ဣမာ ဂါထာ- ဤဂါထာတို့ကို၊ အဘာသိ- ရွတ်ဆိုတော်မူပြီ။

(ဂါထာအနက်)

၁၄၅။ ၆။ “အလင်္ကတာ- တန်ဆာဆင်အပ်သော၊ သုဝသနာ- လှပသော အဝတ်
 လည်းရှိသော၊ မာလိနီ- ပန်းပန်ခြင်းလည်းရှိသော၊ စန္ဒနောက္ခိတာ- စန္ဒကူးတို့ဖြင့်
 လိမ်းကျံအပ်သော၊ သဗ္ဗာဘရဏသဉ္ဇန္တာ- လက်ကောက်၊ ခြေကျင်းစသော
 ခပ်သိမ်းသောတန်ဆာတို့ဖြင့် ကောင်းစွာဖုံးလွှမ်း ဝတ်ဆင်အပ်သော၊ (အဟံ-
 သည်)၊ ဒါသီဂဏပုရက္ခတာ- ကျွန်မအပေါင်းသည် ရှေ့သွားပြုအပ်သည်၊ (ဝါ)
 ကျွန်မအပေါင်း ခြံရံအပ်သည်၊ (ဟုတွာ- ၍)၊ အနပ္ပကံ- များစွာသော၊ အန္တဉ္စ-
 ထမင်းကိုလည်းကောင်း၊ ပါနဉ္စ- အဖျော်ကိုလည်းကောင်း၊ ခန္ဓဉ္စ- ခဲဖွယ်ကိုလည်း
 ကောင်း၊ ဘောဇ္ဇဉ္စ- ဘောဇဉ်ကိုလည်းကောင်း၊ အာဒါယ- ယူ၍၊ ဂေဟတော-
 အိမ်မှ၊ နိက္ခမိတွာန- ထွက်၍၊ ဥယျာနံ- ဥယျာဉ်သို့၊ အဘိဟာရယိ- ဆောင်ခဲ့ပြီ။

၁၄၇။ တတ္ထ- ထိုဥယျာဉ်၌၊ ရမိတွာ- မွေ့လျော်ပြီး၍၊ ကီဠိတွာ- ရွှင်မြူးပျော်ပါး
 ကစားပြီး၍၊ သကံ ယရံ- မိမိအိမ်သို့၊ အာဂစ္ဆန္တိ- ပြန်လာလတ်သော်၊ သာကေတေ-
 သာကေတမြို့နား၌၊ အဉ္စနံ- အဉ္စနမည်သော၊ ဝနံ- တောအုပ်၌၊ (တနည်း) အဉ္စနံ

ဝနံ- အဉ္စနဝနမည်သော၊ ဝိဟာရံ- ကျောင်းကို၊ ခဉ္စ- ကြည့်ရှုခြင်းငှါ၊ ပါဝိသိ- ဝင်ပြီ။

၁၄၈။ (တတ္ထ- ထိုကျောင်း၌)၊ လောကပဇ္ဇာတံ- လောက၏ ပီးရှုတန်ဆောင် သဖွယ် ဖြစ်တော်မူသော မြတ်စွာဘုရားကို၊ ဒိသ္မာန- ဖူးမြင်ရ၍၊ ဝန္တိတွာန- ရှိခိုး၍၊ ဥပါဝိသိ- ချဉ်းကပ်ပြီ၊ စက္ခုမာ- စက္ခုငါးပါးနှင့် ပြည့်စုံတော်မူသော၊ သော- ထိုမြတ်စွာဘုရားသည်၊ မေ- အား၊ အနုကမ္မာယ- အစဉ်သနားသဖြင့်၊ ဓမ္မ- တရားကို၊ အဒေသေသိ- ဟောတော်မူပြီ။

၁၄၉။ အဟံ- သည်၊ မဟေသိဿ- မြတ်စွာဘုရား၏၊ ဓမ္မ- ကို၊ သုတ္တာ- နာရ၍၊ သစ္စံ- သစ္စာလေးပါးကို၊ သမ္ပဋိဝိဇ္ဇိ- ထိုးထွင်း၍ သိပြီ၊ တတ္ထေဝ- ထိုကျောင်း ၌ပင်၊ (ဝါ) ထိုနေရာ၌ပင်၊ ဝိရဇံ- ကိလေသာတည်းဟူသော မြူကင်းသော၊ အမတံ- သေခြင်းလည်း မရှိသော၊ ပဒံ- အရိယာပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ရောက်အပ်သော၊ ဓမ္မ- နိဗ္ဗာန်တရားကို၊ ဖုသယိ- တွေ့ထိပြီ၊ (ဝါ) ရပြီ။

၁၅၀။ တတော- ထို့နောင်မှ၊ ဝိညာတသဒ္ဓမ္မာ- သိအပ်ပြီးသော သူတော်ကောင်း တရားရှိသည်၊ (ဟုတွာ)၊ အနဂါရိယံ- ရဟန်းဘောင်သို့၊ ပဗ္ဗဇိ- ဝင်ရောက်ခဲ့ပြီ၊ (မယာ- တပည့်တော်သည်)၊ တိဿော- သုံးပါးကုန်သော၊ ဝိဇ္ဇာ- ဝိဇ္ဇာတို့သို့၊ အနုပ္ပတ္တာ- အစဉ်ရောက်အပ်ကုန်ပြီ၊ ဗုဒ္ဓသာသနံ- မြတ်စွာဘုရား၏ အဆုံးအမ တော်သည်၊ အမောယံ- အချည်းနှီး မဟုတ်သည်သာလျှင်တည်း။

၁၄၅။ တတ္ထ- ထိုဂါထာ၌၊ အလင်္ကတာတိ- - ကား၊ ဝိဘူသိတာ- တန်ဆာဆင် အပ်သော။ ပန- အထူးကား၊ တံ အလင်္ကတာကာရံ- ထိုတန်ဆာဆင်ပုံအခြင်းအရာကို၊ ဒဿေတု- ပြခြင်းငှါ၊ “သုဝသနာ၊ မာလိနီ စန္ဒနောက္ခိတာ”တိ- - - ဟူ၍၊ ဝုတ္တံ- ဆိုအပ်ပြီ။ တတ္ထ- ထို “သုဝသနာ၊ မာလိနီ စန္ဒနောက္ခိတာ” ဟူသော ပါဠိ၌၊ မာလိနီတိ- - ကား၊ မာလာမာရိနီ- ပန်းပန်ခြင်းရှိသော။ စန္ဒနောက္ခိတာတိ- - - ကား၊ စန္ဒနာနုလိတ္တာ- စန္ဒကူးနံ့သာဖြင့် လိမ်းကျံအပ်သော။ သဗ္ဗာဘရဏသဉ္ဇနာတိ- - - ကား၊ ဟတ္ထုပဂါဒိဟိ- လက်ကောက် အစရှိကုန်သော၊ သဗ္ဗေဟိ- အလုံးစုံကုန်သော၊ အာဘရဏေဟိ- တန်ဆာ တို့ဖြင့်၊ အလင်္ကာရဝသေန- တန်ဆာဆင်ခြင်း၏အစွမ်းဖြင့်၊ သဉ္ဇာဒိတသရီရာ- ကောင်းစွာ ဖုံးလွှမ်းဝတ်ဆင်အပ်သော ကိုယ်ရှိသော၊ (အဟံ)။

(နာ- ၁၄၂) ၁၄၆။ အနံ ပါနံ စ အာဒါယ၊ ခဉ္စ ဘောဇ္ဇံ အနပ္ပကန္တိ- - - ကား၊ သာလိဩဒနာဒိအနံ- သလေးထမင်းအစရှိသော ထမင်းကိုလည်းကောင်း၊ အမ္မပါနာဒိပါနံ- သရက်သီးအဖျော်အစရှိသော အဖျော်ကိုလည်းကောင်း၊ ပိဋ္ဌခါဒနီယာဒိခဉ္စ- မုန့်၊ ခဲဖွယ် အစရှိသော ခဲဖွယ်ကိုလည်းကောင်း၊ အဝသိဋ္ဌံ- ကြွင်းကျန်သော၊ အာဟာရသင်္ခါတံ-

အာဟာရဟုဆိုအပ်သော၊ ဘောဇ္ဇဉ္ဇ- စားဖွယ်ဘောဇဉ်ကိုလည်းကောင်း၊ ပဟူတံ- များစွာ၊ ဂဟေတွာ- ယူ၍။^၁ ဥယျာနမဘိဟာရယိန္တိ- -ကား၊ နက္ခတ္တကိဋ္ဌာဝသေန- နက္ခတ်ပွဲသဘင် ကစားခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်၊ ဥယျာနံ- ဥယျာဉ်သို့၊ ဥပနေသိ- သယ်ဆောင်ခဲ့ပြီ၊ အနုပါနာဒိ- ထမင်းအဖျော်စသည်ကို၊ တတ္ထ- ထိုဥယျာဉ်သို့၊ အာနေတွာ- ဆောင်၍၊ ပရိဇနေန- အခြွေအရံအပေါင်းနှင့်၊ သဟ- တကွ၊ ကိဋ္ဌန္တိ- မြူးတူးပျော်ပါးကစားသည်၊ ရမန္တိ- မွေ့လျော်သည်၊ (ဟုတွာ- ၍)၊ ပရိစာရေသိ- လှည့်လည်ပျော်ပါးခဲ့ပြီ။ ဣတိ အယံ- ဤသည်ကား၊ အဓိပ္ပါယော- အဓိပ္ပါယ်တည်း။

၁၄၇။ သာကေတေ အဉ္စနံ ဝနန္တိ - -ကား၊ သာကေတသမီပေ- သာကေတမြို့ အနီး၌၊ အဉ္စနဝနေ- အဉ္စနတောအုပ်၌၊ ဝိဟာရံ- ကျောင်းသို့၊ ပါဝိသိ- ဝင်ပြီ။

၁၄၈။ လောကပဇ္ဇောတန္တိ- - - ကား၊ ဉာဏပဇ္ဇောတေန- ဉာဏ်တည်းဟူသော ဆီမီးရောင်ကြောင့်၊ လောကဿ- လောက၏၊ ပဇ္ဇောတဘူတံ- မီးရှူးတန်ဆောင်သဖွယ် ဖြစ်တော်မူသော မြတ်စွာဘုရားကို။

၁၄၉။ ဖုသယိန္တိ- - ကား၊ ဖုသိ- တွေ့ထိပြီ၊ အဓိဂစ္ဆိ- ရပြီ၊ ဣတိ အယံ- ဤသည်ကား၊ အတ္ထော- အနက်တည်း။ သေသံ- ကြွင်းသောပုဒ်အပေါင်းသည်၊ ဝုတ္တနယမေဝ- ဆိုအပ်ပြီးသော နည်းရှိသည်သာတည်း။

သုဇာတာထေရီဂါထာဝဏ္ဏနာ- သည်၊ နိဋ္ဌိတာ- ပြီ။

၅။ အနောပမာထေရီဂါထာဝဏ္ဏနာ

ဥစ္စေ ကုလေတိအာဒိကာ- - ဤသို့အစရှိသောဂါထာတို့သည်၊ အနောပမာယ- အနောပမာမည်သော၊ ထေရိယာ- ထေရီမ၏၊ ဂါထာ- ဂါထာတို့တည်း။ အယမ္ပိ- ဤအနောပမာထေရီမသည်လည်း၊ ပုရိမဗုဒ္ဓေသု- ရှေးဘုရားရှင်တို့၌၊ ကတာမိကာရာ- ပြုအပ်ပြီးသော လွန်ကဲသော ကောင်းမှု ရှိသည်၊ (ဟုတွာ)၊ တတ္ထ တတ္ထ ဘဝေ- ထိုထိုဘဝ၌၊ ဝိဝဇ္ဈုပနိဿယံ- ဝဋ်ဆင်းရဲမှကင်းသောနိဗ္ဗာန်၏ အားကြီးသော အကြောင်းဖြစ်သော၊ ကုသလံ- ကုသိုလ်ကို၊ ဥပစိနန္တိ- ဆည်းပူးအားထုတ်လျက်၊ အနုက္ကမေန- အစဉ်အားဖြင့်၊ ဝိမုတ္တိပရိပါစနီယေ- အရဟတ္တဖိုလ်ကို ရင့်ကျက်စေတတ်ကုန်သော၊ ဓမ္မေ- တရားတို့ကို၊ ပရိဗြူဟိတွာ- ပွားများ၍၊ ဣမသ္မိ ဗုဒ္ဓုပ္ပါဒေ- ဤဂေါတမမြတ်စွာဘုရားပွင့်တော်မူရာအခါ၌၊ သာကေတနဂရေ- သာကေတမြို့၌၊ မဇ္ဈဿ နာမ- မဇ္ဈမည်သော၊ သေဌိနော- သူဌေး၏၊ မိတာ- သမီးသည်၊ ဟုတွာ- ၍၊ နိဗ္ဗတ္တိ- ဖြစ်ပြီ၊ တဿာ- ထိုသူဌေးသမီးအား၊

၁။ ဤအလို ဂါထာလာ အနုပ္ပကံ-ကို အာဒါယ၏ ကြိယာဝိသိသံကြ၊ အနုပ္ပကံ- များစွာ ဟုပေး။

ရူပသမ္ပတ္တိယာ- အဆင်း၏ ပြည့်စုံခြင်းကြောင့်၊ အနောပမာတိ နာမံ- အနောပမာဟူသော အမည်သည်၊ အဟောသိ- ဖြစ်ပြီ။ တဿာ- ထိုအနောပမာသူဌေးသမီး၏၊ ဝယပ္ပတ္တိ- ကာလေ- အရွယ်ရောက်သောအခါ၌၊ ဗဟူ- များစွာကုန်သော၊ သေဌိပုတ္တာ စ- သူဌေးသား တို့သည်လည်းကောင်း၊ ရာဇမဟာမတ္တာ စ- မင်း၏အမတ်ကြီးတို့သည်လည်းကောင်း၊ ရာဇာနော စ- မင်းတို့သည်လည်းကောင်း၊ ပိတု- အဖ၏၊ သန္တိကံ- အထံသို့၊ ဒူတံ- တမန်ကို ပါဟေသုံ- စေလွှတ်ကြကုန်ပြီ။ (ကိ- အဘယ်သို့ပြော၍၊ ဒူတံ- ကို၊ ပါဟေသုံ- သနည်း)။ “အတ္တနော- မိမိ၏၊ ဇီတရံ- သမီးဖြစ်သော၊ အနောပမံ- အနောပမာကို၊ ဒေဟိ- ပေးပါလော့၊ ဣဒဗ္ဗိဒဗ္ဗ- ဤမည် ဤမည်သော ပစ္စည်းကိုလည်း၊ တေ- သင့်အား၊ ဒဿာမ- ပေးပါ ကုန်အံ့” ဣတိ- ဤသို့ပြော၍၊ (ဒူတံ- ကို၊ ပါဟေသုံ၊ ကုန်ပြီ)။ သာ- ထိုအနောပမာသည်၊ တံ- ထိုစကားကို၊ သုတ္တာ- ၍၊ ဥပနိဿယသမ္ပန္နတာယ- အားကြီးသော အကြောင်း ဥပနိဿယနှင့် ပြည့်စုံသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ “ယရာဝါသေန- အိမ်ရာတည်ထောင် လူ့ဘောင်၌ နေခြင်းဖြင့်၊ မယံ- ငါ့အား၊ အတ္ထော- အကျိုးသည်၊ နတ္ထိ- မရှိ၊ ” ဣတိ- ဤသို့ နှလုံးသွင်း၍၊ သတ္ထု- မြတ်စွာဘုရား၏၊ သန္တိကံ- အထံသို့၊ ဂန္ဓာ- သွား၍၊ ဓမ္မ- တရားကို၊ သုတ္တာ- နာ၍၊ ဉာဏဿ- ဉာဏ်၏၊ ပရိပါကံ- ရင့်ကျက်ခြင်းသို့၊ ဂတတ္တာ- ရောက်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ဒေသနာနုသာရေန- ဒေသနာတော်ကို အစဉ်လျှောက် သဖြင့်၊ ဝိပဿနံ- ဝိပဿနာကို၊ အာရဘိတွာ- အားထုတ်၍၊ တံ- ထိုဝိပဿနာတရားကို၊ ဥဿုက္ကာပေန္တိ- အားထုတ်စေလျက်၊ (ဝါ) တိုးပွားစေလျက်၊ မဂ္ဂပဋိပါဋိယာ- မဂ်အစဉ် အားဖြင့်၊ တတိယဖလေ- အနာဂါမိဖိုလ်၌၊ ပတိဋ္ဌာသိ- တည်ပြီ။ သာ- ထိုအနောပမာ သူဌေးသမီးသည်၊ သတ္တာရံ- မြတ်စွာဘုရားကို၊ ပဗ္ဗန္တံ- ရဟန်းအဖြစ်ကို၊ ယာစိတွာ- တောင်းပန်၍၊ သတ္ထုအာဏာယ- မြတ်စွာဘုရား အာဏာတော်ဖြင့်၊ ဘိက္ခုနုပဿယံ- ဘိက္ခုနီမကျောင်းသို့၊ ဥပဂန္ဓာ- ချဉ်းကပ်၍၊ ဘိက္ခုနီနံ- တို့၏၊ သန္တိကေ- အထံ၌၊ ပဗ္ဗဇိတွာ- ရဟန်းပြု၍၊ သတ္ထမေ- ခုနစ်ရက်မြောက်ဖြစ်သော၊ ဒီဝသေ- နေ၌၊ အရဟတ္တံ- ကို၊ သန္တိကတွာ- မျက်မှောက်ပြု၍၊ အတ္တနော- မိမိ၏၊ ပဋိပတ္တိ- ကို၊ ပစ္စဝေက္ခိတွာ- ၍၊ ဥဒါနဝသေန- ဖြင့်၊ “ဥစ္စေ ကုလေ အဟံ ဇာတာ- -။ပ။ ယတော တဏှာ ဝိသောသိတာ” တိ- - - ဟူကုန်သော၊ ဣမာ ဂါထာ- ဤဂါထာတို့ကို၊ အဘာသိ- ရွတ်ဆိုတော်မူပြီ။

(ဂါထာအနက်)

၁၅၁။ “အဟံ- သည်၊ ဗဟုဝိတ္ထေ- များသောအသုံးအဆောင်ရှိသော၊ မဟဒ္ဒနေ- များသော ဥစ္စာရှိသော၊ ဥစ္စေ- မြင့်မြတ်သော၊ ကုလေ- ကုန်သည်သူဌေးမျိုး၌၊ ဇာတာ- ဖြစ်ပြီ၊ ဝဏ္ဏရူပေန- လှပဝင်းဝါသောအဆင်း၊ တန်ဆာဆင်အပ်သော တင့်တယ်သော ကိုယ်အင်္ဂါနှင့်၊ သမ္ပန္နာ- ပြည့်စုံ၏၊ မဇ္ဈဿ- မဇ္ဈမည်သော

သူဌေး၏။ အကြဇာ- မိမိကြောင့် မွေးဖွားလာသော၊ (ဝါ) အရင်းအချာဖြစ်သော၊
ဇီတာ- သမီးတည်း။

(နာ- ၁၄၃) ၁၅၂။ အဟံ- ကို၊ ရာဇပုတ္တေဟိ- မင်းသားတို့သည်၊ ပတ္တိတာ-
တောင့်တအပ်၏။ သေဌိပုတ္တေဟိ- သူဌေးသားတို့သည်လည်း၊ ဂိဇ္ဈိတာ-
တပ်မက်မောအပ်၏။ (တေ- ထိုမင်းသား စသည်တို့သည်)။ “မယံ- ငါ့အား၊
အနောပမံ- အနောပမာကို၊ ဒေထ- ပေးပါကုန်၊” ဣတိ- သို့ မေ- တပည့်တော်၏၊
ပိတု- ခမည်းတော်၏။ (သန္တိကံ- အထံသို့)၊ ဒူတံ- တမန်ကို၊ ပေသယီ ပေသယီသု-
စေလွှတ်ကြကုန်ပြီ။

၁၅၃။ “(အယျသေဌိ- အရှင်သူဌေး)၊ တုယံ- သင်၏၊ အနောပမာ- အနောပမာ
မည်သော၊ ဧသာ ဇီတာ- ဤသမီးသည်၊ (ဝါ) ကို၊ ယတ္ထကံ- အကြင်မျှလောက်၊
တုလိတာ- တန်ဖိုးဖြတ်အပ်၏။ (ဝါ) အဖိုးတန်၏၊ တတော- ထိုပိုင်းဖြတ်အပ်သော
တန်ဖိုးထက်၊ အဋ္ဌဂုဏံ- ရှစ်ဆရှိသော၊ ဟိရညံ စ- ရွှေငွေကိုလည်းကောင်း၊
ရတနာနိ စ- ရတနာတို့ကိုလည်းကောင်း၊ ဒဿံ- ပေးပါအံ့။” (ဣတိ- ဤသို့
မှာကြား၍၊ ဒူတံ- ကို၊ ပေသယီ ပေသယီသု- စေလွှတ်ကြကုန်ပြီ)။

၁၅၄။ သာ အဟံ- ထိုတပည့်တော်သည်၊ လောကဇေဋ္ဌံ- လူသုံးပါးတို့၏ အကြီး
အမှူးဖြစ်တော်မူသော၊ အနုတ္တရံ- အတုမရှိ မြတ်သော၊ သမ္ပန္နံ- မြတ်စွာဘုရားကို၊
ဒိသ္မာန- ဖူးမြင်ရ၍၊ တဿ- ထိုမြတ်စွာဘုရား၏၊ ပါဒါနိ- ခြေတော်တို့ကို၊ ဝန္တိတွာ-
ရှိခိုး၍၊ ဧကမန္တံ- သင့်တင့်လျောက်ပတ်သောအရပ်၌၊ ဥပါဝိသီ- ကပ်ဝင်နေထိုင်ပြီ။

၁၅၅။ ဂေါတမော- ဂေါတမမည်တော်မူသော၊ သော- ထိုမြတ်စွာဘုရားသည်၊
မေ- တပည့်တော်အား၊ အနုကမ္မာယ- အစဉ်သနားခြင်းဖြင့်၊ ဓမ္မံ- တရားကို၊
အဒေသေသီ- ဟောတော်မူပြီ၊ အဟံ- သည်၊ တသ္မိ အာသနေ- ထိုတရား
နာသောနေရာ၌၊ နိသိန္နာ- ထိုင်နေလျက်၊ တတိယံ ဖလံ- အနာဂါမိဖိုလ်ကို၊
ဖုသယီ- တွေ့ထိပြီ၊ (ဝါ) ရပြီ။

၁၅၆။ တတော- ထို့နောင်မှ၊ ကေသာနိ- ဆံတို့ကို၊ ဆေတွာန- ဖြတ်၍၊
အနဂါရိယံ- ရဟန်းဘောင်သို့၊ ပဗ္ဗဇိ- ဝင်ရောက်ခဲ့ပြီ၊ အဇ္ဇ- ယနေ့၊ မေ- ၏၊
ရတ္တိ- ရဟန်းပြုသော ညဉ့်သည်၊ သတ္တမိ- ခုနစ်ရက်မြောက်ညဉ့်တည်း၊ ယတော-
ယင်းခုနစ်ရက်မြောက်သောနေ့၌၊ မေ မယာ- တပည့်တော်သည်၊ တဏှာ-
တဏှာကို၊ ဝိသောသိတာ- ခန်းခြောက်စေအပ်ပြီ။ (ဝါ) ကုန်စေအပ်ပြီ။”

၁၅၇။ တတ္ထ- ထိုဂါထာတို့၌၊ ဥစ္စေ ကုလေတိ- - - ကား၊ ဥဠာရတမေ-
အမြင့်မြတ်ဆုံးသော၊ ဝေဿကုလေ- ကုန်သည်မျိုး၌၊ ဗဟုဝိတ္တေတိ- - - ကား၊

အလင်္ကာရာဒိပဟူတဝိတ္ထုပကရဏေ- ပုတီး နားဍောင်းစသော များသော ဆင်ဝတ်ရန် တန်ဆာရှိသော၊ မဟဒ္ဓနေတိ- - - ကား၊ နိဓာနဂတဿေဝ- သို့မီးသိမ်းဆည်းအပ်သည်၏ အဖြစ်သို့ ရောက်သော၊ စတ္တာရိသကောဋိပရိမာဏဿ- ကုဋေလေးဆယ် အတိုင်းအရှည် ရှိသော၊ မဟတော- များစွာသော၊ ဓနဿ- ဥစ္စာ၏၊ အတ္ထိဘာဝေန- ရှိသည်၏အဖြစ် ကြောင့်၊ မဟဒ္ဓနေ- များသောဥစ္စာရှိသော၊ (ကုလေ- အမျိုး၌) အဟံ- သည်၊ ဇာတာ- ဖြစ်ပြီ။ ဣတိ အယံ- ဤသည်ကား၊ ယောဇနာ- ယောဇနာခြင်းတည်း။ ဝဏ္ဏဓူပေန သမ္ပန္နာတိ- - - ကား၊ ဝဏ္ဏသမ္ပန္နာ စေဝ- လှပသောအဆင်းနှင့်လည်းပြည့်စုံ၏။ ရူပသမ္ပန္နာ စ- တင့်တယ်သော ကိုယ်အင်္ဂါနှင့်လည်း ပြည့်စုံ၏။ သိနိဒ္ဓဘာသုရာယ- သိမ်မွေ့နူးညံ့ တောက်ပဝင်းဝါသော၊ ဆဝိသမ္ပတ္တိယာ- အရေအဆင်း၏ လှပခြင်းနှင့်လည်းကောင်း၊ ဝတ္ထာဘရဏာဒိသရိရာဝယဝသမ္ပတ္တိယာ စ- အဝတ်၊ တန်ဆာစသည်ရှိသော ကိုယ်အင်္ဂါ ၏ ပြည့်စုံခြင်းနှင့်လည်းကောင်း၊ သမန္နာဂတာ- ပြည့်စုံ၏။ ဣတိ အယံ- ကား၊ အတ္ထော- အနက်တည်း။ ဇီတာ မဇ္ဈဿ အတြဇာတိ - - - ကား၊ မဇ္ဈနာမဿ- မဇ္ဈအမည်ရှိသော၊ သေဌိနော- သူဌေး၏၊ ဩရသာ- ရင်၌ဖြစ်သော၊ ဇီတာ- သမီးတည်း။

၁၅၂။ ပတ္တိတာ ရာဇပုတ္တေဟိတိ- - - ကား၊ “ကထံ န ခေါ- အဘယ်သို့လျှင်၊ တံ- ထိုအနောပမာကို၊ လဘေယျာမ- ရပါကုန်အံ့နည်း။” ဣတိ- သို့၊ ရာဇကုမာရေဟိ- မင်းသားတို့သည်၊ အဘိပတ္တိတာ- တောင့်တအပ်သည်၊ သေဌိပုတ္တေဟိ ဂိဇ္ဈိတာတိ- - - ကား၊ တထာ- ထိုမင်းသားတို့အတူ၊ သေဌိကုမာရေဟိပိ- သူဌေးသားတို့သည်လည်း၊ အဘိဂိဇ္ဈိတာ- လိုချင်တောင့်တအပ်သည်၊ ပစ္စာသီသိတာ- မျှော်လင့်တောင့်တအပ်သည်၊ ဒေထ မယံ အနောပမန္တိ- - - ကား၊ ရာဇပုတ္တာဒယော- မင်းသားစသည်တို့သည်၊ “အနောပမံ- အနောပမာကို၊ မယံ- ငါ့အား၊ ဒေထ- ပေးကြကုန်လော့၊ အနောပမံ- အနောပမာကို၊ မယံ- ငါ့အား၊ ဒေထ- ပေးကြကုန်လော့၊” ဣတိ- သို့၊ ပိတု- ခမည်း တော်၏၊ သန္တိကေ- အထံ၌၊ ဒူတံ- တမန်ကို၊ ပေသယိသု- စေလွှတ်ကြကုန်ပြီ။

၁၅၃။ ယတ္ထကံ တုလိတာ ဧသာတိ- - - ကား၊ “တုယံ- သင်၏၊ ဇီတာ- သမီးဖြစ်သော၊ အနောပမာ- အနောပမာသည်၊ ယတ္ထကံ- အကြင်မျှလောက်သော၊ ခနံ- ဥစ္စာကို၊ အဋ္ဌတိ- ထိုက်တန်၏။” ဣတိ- သို့၊ တုလိတာ- ပိုင်းခြားအပ်၏၊ လက္ခဏညူဟိ- လက္ခဏာကိုသိသော ပညာရှိတို့သည်၊ ပရိစ္ဆိန္နာ- တန်ဘိုးကို ပိုင်းဖြတ်အပ်၏၊ “တတော- ထိုပိုင်းဖြတ်အပ်သော တန်ဘိုးထက်၊ အဋ္ဌဂုဏံ- ရှစ်ဆတက်၍၊ ဒဿာမိ- ပေးပါအံ့။” ဣတိ- ဤသို့၊ မေ- တပည့်တော်၏၊ ပိတု- ခမည်းတော်၏၊ (သန္တိကေ- အထံ၌)၊ ဒူတံ- တမန်ကို၊ ပေသယိ” ပေသယိသု- စေလွှတ်ကြကုန်ပြီ။ ဣတိ အယံ- ဤသည်ကား၊

၁။ ဂါထာပါဠိ၌ ပေသယိ ဟုရှိသည်။

ယောဇနာ- ယောဇနာခြင်းတည်း။ သေသံ- ကြွင်းသောပုဒ်အပေါင်းသည်။ ဟေဋ္ဌာ-
 အောက်၌၊ ဝုတ္တနယမေဝ- ဆိုအပ်ပြီးသော နည်းရှိသည်သာတည်း။
 အနောပမာထေရီဂါထာဝဏ္ဏနာ- သည်၊ နိဋ္ဌိတာ- ပြီ။

(နာ- ၁၄၄)

၆။ မဟာပဇာပတိဂေါတမီထေရီဂါထာဝဏ္ဏနာ

ဗုဒ္ဓဝီရ နမော တုတ္ထုတိအာဒိကာ- - - ဤသို့အစရှိသောဂါထာတို့သည်၊
 မဟာပဇာပတိ ဂေါတမီယာ- မိထွေးတော် မဟာပဇာပတိဂေါတမီထေရီမကြီး၏၊ ဂါထာ-
 ဂါထာတို့တည်း။ ကိရ- ချဲ့ဦးအံ့၊ အယမ္ဗိ- ဤမဟာပဇာပတိ ဂေါတမီထေရီမသည်လည်း၊
 ပဒုမုတ္တရဿ- ပဒုမုတ္တရ မည်တော်မူသော၊ ဘဂဝတော- ၏။ ကာလေ- လက်ထက်တော်၌၊
 ဟံသဝတီနဂရေ- ဟံသဝတီမြို့၌၊ ကုလဂေဟေ- အမျိုးကောင်းအိမ်၌၊ နိဗ္ဗတ္တိတွာ- ဖြစ်၍၊
 ဝိညုတံ- သိနားလည်သူ၏အဖြစ်သို့၊ ပတွာ- ရောက်လတ်သော်၊ သတ္ထု- မြတ်စွာဘုရား၏၊
 သန္တိကေ- အထံတော်၌၊ ဓမ္မံ- တရားကို၊ သုဏန္တိ- နာကြားစဉ်၊ သတ္တာရံ- မြတ်စွာဘုရားကို၊
 ဧကံ- တစ်ပါးသော၊ ဘိက္ခုနီ- ဘိက္ခုနီမကို၊ ရတ္တညုနံ- ညဉ့်အပိုင်းအခြားကို သိသော
 ဘိက္ခုနီမတို့တွင်၊ (ဝါ) ဝါအကြီးဆုံးဘိက္ခုနီမတို့တွင်၊ အဂ္ဂဋ္ဌာနေ- အမြတ်ဆုံးအရာ၌၊ ဌပေန္တ-
 ထားတော်မူသည်ကို၊ ဒိသ္မာ- မြင်၍၊ အဓိကာရကမ္မံ- လွန်ကဲစွာပြုအပ်သောကောင်းမှုကံကို၊
 ကတွာ- ၍၊ တံ ဌာနန္တရံ- ထိုရတ္တညု တေဒဂ်အရာကို၊ ပတ္တေတ္တံ- တောင့်တ၍၊ ယာဝဇီဝံ-
 အသက်ထက်ဆုံး၊ ဒါနာဒီနိ- ဒါနအစရှိကုန်သော၊ ပုညာနိ- ကောင်းမှုတို့ကို၊ ကတွာ-
 ပြု၍၊ ကပ္ပသတသဟဿံ- ကမ္ဘာတစ်သိန်းပတ်လုံး၊ ဒေဝမနုဿေသု- နတ်ပြည်လူပြည်
 တို့၌၊ သံသရိတွာ- ကျင်လည်၍၊ ကဿပဿ- ကဿပမည်သော၊ ဘဂဝတော စ- မြတ်စွာ
 ဘုရား၏လည်းကောင်း၊ အမှာကံ- ငါတို့၏၊ ဘဂဝတော စ- ဂေါတမမြတ်စွာဘုရား၏
 လည်းကောင်း၊ အန္တရေ- အကြား၌၊ ဗုဒ္ဓသုညေ- ဘုရားမပွင့်သော၊ လောကေ- လောက၌၊
 ဗာရာဏသီယံ- ဗာရာဏသီပြည်၌၊ ပဉ္စန္ဒံ ဒါသိသတာနံ- ငါးရာသောကျွန်မတို့၏၊
 ဇေဋ္ဌိကာ- အကြီးအကဲသည်၊ ဟုတွာ- ၍၊ နိဗ္ဗတ္တိ- ဖြစ်ပြီ။ အထ- ထိုအခါ၌၊ သာ-
 ထိုကျွန်မခေါင်းဆောင်အမျိုးသမီးသည်၊ ဝဿူပနာယိကသမယေ- ဝါဆိုခါနီးအခါ၌၊ ပဉ္စ-
 ငါးပါးကုန်သော၊ ပစ္စေကဗုဒ္ဓေ- ပစ္စေကဗုဒ္ဓါအရှင်မြတ်တို့ကို၊ နန္ဒမူလကပတ္တာရတော- နန္ဒမူ
 လိုဏ်ဂူမှ၊ ဣသိပတနေ- ဣသိပတနတောအုပ်၌၊ ဩတရိတွာ- သက်ဆင်း၍၊ နဂရေ-
 မြို့တွင်း၌၊ ပိဏ္ဍာယ- ဆွမ်းအလို့ငှါ၊ စရိတွာ- လှည့်လည်၍၊ ဣသိပတနမေဝ- ဣသိပတန
 တောအုပ်သို့သာလျှင်၊ ဂန္ဓာ- ကြွတော်မူ၍၊ ဝဿူပနာယိကသမယေ- ဝါဆိုခါနီးအခါ၌၊

ကုဋိယာ- သီတင်းသုံးရာကျောင်းငယ်၏။ အတ္ထာယ- အကျိုးငှါ၊ ဟတ္ထကမ္ပ- လက်သမားအမှုကို၊ ပရိယေသန္တေ- ရှာနေသည်တို့ကို၊ ဒိသ္မာ- မြင်၍၊ တာ ဒါသိယော- ထိုကျွန်မတို့ကိုလည်းကောင်း၊ တာသံ- ထိုကျွန်မတို့၏၊ အတ္တနော- မိမိ မိမိ၏၊ သာမိကေ စ- လင်ယောက်ျားတို့ကိုလည်းကောင်း၊ သမာဒပေတွာ - ကောင်းစွာပြီးစေ၍၊ (ဝါ) ပြီးစီးအောင်ဆောင်ရွက်စေ၍၊ စက်မာဒိပရိဝါရသမ္ပန္နာ- စင်္ကြံစသည် အခြံအရံနှင့် ပြည့်စုံကုန်သော၊ ပဉ္စ- ငါးခုကုန်သော၊ ကုဋိယော- ကျောင်းငယ်တို့ကို၊ ကာရေတွာ- ပြုလုပ်စေ၍၊ မဇ္ဇဝိဌ- ပါနိယပရိဘောဇနီယဘာဇနာဒီနိ- ညောင်စောင်း၊ အင်းယျဉ်၊ သောက်ရေး သုံးဆောင်ရေး အိုးခွက်စသည်တို့ကို၊ ဥပဌပေတွာ- တည်စေ၍၊ ပစ္စေကဗုဒ္ဓေ- ပစ္စေကဗုဒ္ဓါတို့ကို၊ တေမာသံ- ဝါတွင်းသုံးလပတ်လုံး၊ တတ္ထေဝ- ထိုအရပ်၌သာလျှင်၊ ဝသနတ္ထာယ- နေခြင်းအကျိုးငှါ၊ ပဋိညံ- ပဋိညာဉ်ကို၊ ကာရေတွာ- ပြုစေ၍၊ ဝါရဘိက္ခံ- ဆွမ်းလှည့်ကို၊ (ဝါ) အလှည့်ကျ လှူအပ်သောဆွမ်းကို၊ ပဌပေသီ * - ဖြစ်စေပြီ။ ယာ- အကြင်အမျိုးသမီးသည်၊ အတ္တနော- မိမိ၏၊ ဝါရဒိဝသေ- အလှည့်ကျရာနေ၌၊ ဘိက္ခံ- ဆွမ်းကို၊ ဒါတံ- ပေးလှူခြင်းငှါ၊ န သက္ကောတိ- မစွမ်းနိုင်၊ တဿာ- ထိုဆွမ်းမလှူနိုင်သော အလှည့်ကျ အမျိုးသမီးအား၊ သယံ- ကိုယ်တိုင်၊ သကဂေဟတော- မိမိအိမ်မှ၊ နိဟရိတွာ- ထုတ်ဆောင်၍၊ ဒေတိ- ပေး၏။ ဧဝံ- ဤသို့၊ တေမာသံ- ဝါတွင်းသုံးလပတ်လုံး၊ ပဋိဇဂ္ဂိတွာ- ပြုစု လုပ်ကျွေး၍၊ ပဝါရဏာယ- သီတင်းကျွတ်လပြည့် ပဝါရဏာနေ့သည်၊ သမ္ပတ္တာယ- ရောက်လတ်သော၊ ဧကေကံ- တစ်ယောက်တစ်ယောက်သော၊ ဒါသိ- ကျွန်မကို၊ ဧကေကံ- တစ်ထည်တစ်ထည်သော၊ သာဋကံ- အဝတ်ကို၊ ဝိဿဇ္ဇာပေသိ- စွန့်လှူစေပြီ။ ပဉ္စထူလသာဋက- သတာနိ- အဝတ်ကြမ်းငါးရာတို့သည်၊ အဟေသံ- ဖြစ်ကုန်ပြီ။ တာနိ- ထိုအဝတ်ကြမ်းငါးရာတို့ကို၊ ပရိဝတ္တာပေတွာ- လဲလှယ်စေ၍၊ ပဉ္စန္ဒံ- ငါးပါးကုန်သော၊ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါနံ- ပစ္စေကဗုဒ္ဓါတို့အား၊ တိစိဝရာနိ- တိစိဝရိတ်သင်္ကန်းတို့ကို၊ (ဝါ) သုံးထည်သော သင်္ကန်းတို့ကို၊ ကတွာ- ပြု၍၊ အဒါသိ- ပေးလှူပြီ။ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ- ပစ္စေကဗုဒ္ဓါတို့သည်၊ တာသံ- ထိုအမျိုးသမီးတို့သည်၊ ပဿန္တိနိယေဝ- ကြည့်ကုန်စဉ်ပင်လျှင်၊ အာကာသေန- ကောင်းကင်ဖြင့်၊ ဂန္ဓမာဒနပဗ္ဗတံ- ဂန္ဓမာဒနတောင်သို့၊ အဂမံသု- ကြွတော်မူကြကုန်ပြီ။

သဗ္ဗာ- အလုံးစုံကုန်သော၊ တာပိ- ထိုကျွန်အမျိုးသမီးတို့သည်လည်း၊ ယာဝဇီဝံ- အသက်ထက်ဆုံး၊ ကုသလံ- ကုသိုလ်ကို၊ ကတွာ- ပြု၍၊ ဒေဝလောကေ- နတ်ပြည်၌၊ နိဗ္ဗတ္တိသု- ဖြစ်ကြကုန်ပြီ။ တာသံ- ထိုကျွန်အမျိုးသမီးတို့၏၊ ဇေဋ္ဌိကာ- ခေါင်းဆောင်အမျိုးသမီးသည်၊ တတော- ထိုဘဝမှ၊ စဝိတွာ- စုတေ၍၊ ဗာရာဏသီယာ- ဗာရာဏသီ

၁။ အဋ္ဌကထာစာမူ ၌ ပဌပေသံ ဟု တွေ့ရသည်။ ဝါကျအစ၌ 'သာ' ဟု ကတ္တားရှိသဖြင့် ပဌပေသိ- ဟု ဖြစ်ပေါ်လိုက်သည်။

ပြည်၏၊ အဝိဒူရေ- မနီးမဝေး၌၊ ပေသကာရဂါမေ- ရက်ကန်းသည်ရွာ၌၊ ပေသကာရ-
 ဇေဋ္ဌကဿ- ရက်ကန်းသည်အကြီးအကဲ၏၊ ဂေဟေ- အိမ်၌၊ နိဗ္ဗတ္တိတွာ- ဖြစ်၍၊ ဝိညုတံ-
 သိနားလည်သူ၏အဖြစ်သို့၊ ပတွာ- ရောက်လတ်သော်၊ ပဒုမဝတိယာ- ပဒုမဝတိမိဖုရား၏၊
 ပုတ္တေ- သားတော်ဖြစ်ကုန်သော၊ ပဉ္စသတေ- ငါးရာကုန်သော၊ ပစ္စေကဗုဒ္ဓေ- ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ
 တို့ကို၊ ဒိသွာ- မြင်၍၊ သမ္ပိယာယမာနာ- ချစ်မြတ်နိုးသည်၊ (ဟုတွာ)၊ သဗ္ဗေ- အလုံးစုံ
 ကုန်သော ပစ္စေကဗုဒ္ဓါတို့ကို၊ ဝန္တိတွာ- ရှိခိုး၍၊ ဘိက္ခံ- ဆွမ်းကို၊ အဒါသိ- ပေးလှူပြီ။
 တေ- ထိုပစ္စေကဗုဒ္ဓါတို့သည်၊ ဘတ္တကိစ္စံ- ဆွမ်းစားခြင်းကိစ္စကို၊ ကတွာ- ပြုပြီး၍၊
 ဂန္ဓမာဒနမေဝ- ဂန္ဓမာဒနတောင်သို့သာလျှင်၊ အဂမံသု- ပြန်သွားကြကုန်ပြီ။ သာပိ-
 ထိုရက်ကန်းသည် အမျိုးသမီးသည်လည်း၊ ယာဝဇီဝံ- အသက်ထက်ဆုံး၊ ကုသလံ- ကုသိုလ်
 ကောင်းမှုကို၊ ကတွာ- ပြု၍၊ ဒေဝမနုဿေသု- နတ်ပြည် လူ့ပြည်တို့၌၊ သံသရန္တိ-
 ကျင်လည်လျက်၊ အမှာကံ- ငါတို့၏၊ သတ္တု- မြတ်စွာဘုရား၏၊ နိဗ္ဗတ္တိတော- ပွင့်တော်
 မူသည်မှ၊ ပုရေတရမေဝ- ရှေးဦးစွာသာလျှင်၊ ဒေဝဒဟနဂရေ- ဒေဝဒဟပြည်၌၊
 မဟာသုပ္ပဗုဒ္ဓဿ- မဟာသုပ္ပဗုဒ္ဓမင်း၏၊ ဂေဟေ- နန်းတော်၌၊ ပဋိသန္တိ- ပဋိသန္ဓေကို၊
 ဂဏှိ- ယူပြီ၊ အဿာ- ထိုမင်းသမီးလေးအား၊ ဂေါတမီတိ- ဂေါတမီဟူသော၊
 ဂေါတ္တာဂတမေဝ- အနွယ်မှ ဆင်းသက်လာသည် သာလျှင်ဖြစ်သော၊ နာမံ- အမည်သည်၊
 အဟောသိ- ဖြစ်ပြီ။ မဟာမာယာယ-မယ်တော် မဟာမာယာ၏၊ ကနိဋ္ဌဘဂိနီ-
 ညီမတော်သည်၊ အဟောသိ- ဖြစ်ပြီ။ လက္ခဏပါဌကာပိ- လက္ခဏာပညာရှင်တို့
 သည်လည်း၊ “ဒိန္နမ္ပိ- နှစ်ယောက်လည်း ဖြစ်ကုန်သော၊ ဣမာသံ- ဤမင်းသမီးတို့၏၊
 ကုစ္ဆိယံ- ဝမ်း၌၊ ဝသိတာ- နေကုန်သော၊ ဒါရကာ- သူငယ်တို့သည်၊ (နာ- ၁၄၅)
 စက္ကဝတ္တိနော- စကြာဝတေးမင်းတို့သည်၊ ဘဝိဿန္တိ- ဖြစ်ကုန်လတ်၊” ဣတိ- သို့၊
 ဗျာကရီသု- ပြောကြားကြကုန်ပြီ။ သုဒ္ဓေါဒနမဟာရာဇာ- သုဒ္ဓေါဒနမင်းကြီးသည်၊
 ဝယပ္ပတ္တကာလေ- အရွယ်သို့ ရောက်ကုန်သော၊ ဒွေပိ- နှစ်ယောက်လည်းဖြစ်ကုန်သော
 မင်းသမီးတို့ကို၊ မင်္ဂလံ- မင်္ဂလာကို၊ ကတွာ- ပြု၍၊ အတ္တနော- မိမိ၏၊ ယရံ- နန်းတော်သို့၊
 အဘိနေသိ- ခေါ်ဆောင်ပြီ။

အပရဘာဂေ- နောက်အဖို့၌၊ အမှာကံ- ငါတို့၏၊ သတ္တရိ- မြတ်စွာဘုရားသည်၊
 ဥပ္ပဇ္ဇိတွာ- ပွင့်တော်မူ၍၊ ပဝတ္တိတဝရဓမ္မစက္ကေ- မြတ်သောဓမ္မစကြာတရားကို ဟောတော်
 မူပြီးလတ်သော်၊ အနုပုဗ္ဗေန- အစဉ်အားဖြင့်၊ တတ္ထ တတ္ထ- ထိုထိုအရပ်တို့၌၊ ဝေနေယျာနံ-
 ဝေနေယျသတ္တဝါတို့အား၊ အနုဂ္ဂဟံ- ချီးမြှောက်မှုကို၊ ကရောန္တေ- ပြုတော်မူလတ်သော်၊
 ဝေသာလီ- ဝေသာလီပြည်ကို၊ ဥပနိဿာယ- အမှီပြု၍၊ ကုဋ္ဌာဂါရသာလာယံ- ကုဋ္ဌာဂါရ
 သာလာ၌၊ (ဝါ) စုလစ်မွန်းချွန် အထွဋ်တပ်သောကျောင်းတော်ကြီး၌၊ ဝိဟရန္တေ-

သီတင်းသုံးနေတော်မူလတ်သော်၊ သုဒ္ဓေါဒနမဟာရာဇာ- သုဒ္ဓေါဒနမင်းကြီးသည်၊
 သေတစ္ဆတ္ထဿ- ထီးဖြူ၏၊ ဟေဋ္ဌာ- အောက်၌၊ အရဟတ္တံ- ကို၊ သစ္စိကတွာ- မျက်မှောက်
 ပြု၍၊ ပရိနိဗ္ဗာယိ- ပရိနိဗ္ဗာန် ပြုတော်မူပြီ။ အထ- ထိုအခါ၌၊ မဟာပဇာပတိဂေါတမီ-
 သည်၊ ပဗ္ဗဇိတုကာမာ- ရဟန်းပြုခြင်းငှါ အလိုရှိသည်၊ ဟုတွာ- ၍၊ သတ္ထာရံ- မြတ်စွာ
 ဘုရားကို၊ ဧကဝါရံ- တစ်ကြိမ်၊ ပဗ္ဗဇ္ဇံ- ရဟန်းအဖြစ်ကို၊ ယာစမာနာ- တောင်းလတ်သော်၊
 အလဘိတွာ- မရ၍၊ ဒုတိယဝါရံ- နှစ်ကြိမ်မြောက်၌၊ ကေသေ- ဆံပင်တို့ကို၊ ဆိန္ဒာပေတွာ-
 ဖြတ်စေ၍၊ ကာသာယာနိ- ဖန်ရည်စွန်းကုန်သော အဝတ်တို့ကို၊ အတ္ထာဒေတွာ- ဝတ်ရုံ၍၊
 ကလဟဝိဝါဒသုတ္တန္တဒေသနာပရိယောသာနေ- ကလဟဝိဝါဒသုတ္တန်ဒေသနာတော်၏
 အဆုံး၌၊ နိက္ခမိတွာ- ထွက်၍၊ ပဗ္ဗဇိတာနံ- ရဟန်းပြုကြကုန်သော၊ ပဉ္စန္ဒံ သကျကုမာရ-
 သတာနံ- မင်းသားငါးရာတို့၏၊ ပါဒပရိစာရိကာဟိ- ခြေရင်းအလုပ်အကျွေး ဇနီးဖြစ်
 ကုန်သော မင်းသမီးတို့နှင့်၊ သဒ္ဓိံ- အတူ၊ ဝေသာလီ- ဝေသာလီပြည်သို့၊ ဂန္တာ- သွား၍၊
 အာနန္ဒတ္ထေရံ- အာနန္ဒာမထေရ်ကို၊ သတ္ထာရံ- မြတ်စွာဘုရားကို၊ ယာစာပေတွာ-
 တောင်းပန်စေ၍၊ အဋ္ဌဟိ- ရှစ်ပါးကုန်သော၊ ဂရုဓမ္မေဟိ- ဂရုဓမ္မတရားတို့ဖြင့်၊ ပဗ္ဗဇ္ဇု-
 ရှင်အဖြစ်ကိုလည်းကောင်း၊ ဥပသမ္ပဒဉ္စ- မြင့်မြတ်သော ရဟန်းအဖြစ်ကိုလည်းကောင်း၊
 ပဋိလဘိ- ရပြီ။ သဗ္ဗာပိ- အလုံးစုံလည်းဖြစ်ကုန်သော၊ ဣတရာ ပန- အခြားသော
 မင်းသမီးငါးရာတို့သည်ကား၊ ဧကတော ဥပသမ္ပန္နာ- တစ်ဘက်သော ဘိက္ခုသံယာ၌
 ပဉ္စင်းဖြစ်ကုန်သည်၊ အဟေသု- ဖြစ်ကုန်ပြီ။ အယံ- ဤဆိုအပ်ပြီးသည်ကား၊ ဧတ္ထ-
 ဤနေရာ၌၊ သင်္ခေပေါ- အကျဉ်းချုပ်တည်း၊ ဝိတ္ထာရတော ပန- အကျယ်အားဖြင့်ကား၊
 ဧတံ ဝတ္ထု- ဤမဟာပဇာပတိဂေါတမီဝတ္ထုသည်၊ ပါဠိယံ- ပါဠိတော် (ဝိ၊ ၄၊ ၄၄၇။ အံ၊ ၃၊
 ၁၀၁) ၌၊ အာဂတမေဝ- တိုက်ရိုက်လာသည်သာ။

ပန- ဆက်ဦးအံ့၊ ဧဝံ- ဤသို့၊ ဥပသမ္ပန္နာ- မြင့်မြတ်သော ရဟန်းအဖြစ်သို့ ရောက်
 သော၊ မဟာပဇာပတိဂေါတမီ- သည်၊ သတ္ထာရံ- မြတ်စွာဘုရားသို့၊ ဥပသင်္ကမိတွာ-
 ချဉ်းကပ်၍၊ အဘိဝါဒေတွာ- ရှိခိုး၍၊ ဧကမန္တံ- သင့်တင့်လျောက်ပတ်သောအရပ်၌၊
 အဋ္ဌာသိ- တည်ပြီ။ အထ- ထိုအခါ၌၊ အဿာ- ထိုမဟာပဇာပတိဂေါတမီထေရီမကြီးအား၊
 သတ္ထာ- မြတ်စွာဘုရားသည်၊ ဓမ္မံ- ကို၊ ဒေသေသိ- ဟောတော်မူပြီ။ သာ- ထိုမဟာပဇာပတိ
 ဂေါတမီထေရီမကြီးသည်၊ သတ္ထု- မြတ်စွာဘုရား၏၊ သန္တိကေ- အထံတော်၌၊ ကမ္မဋ္ဌာနံ-
 ကမ္မဋ္ဌာန်းကို၊ ဂဟေတွာ- ယူ၍၊ ဘာဝနံ- ဘာဝနာကို၊ အနုယုဉ္ဇန္တိ- အားထုတ်လတ်သော်၊
 န စိရဿေဝ- မကြာမြင့်မီသာလျှင်၊ အဘိညာပဋိသမ္ဘိဒါပရိဝါရံ- အဘိညာဉ်၊ ပဋိသမ္ဘိဒါ
 အခြံအရံရှိသော၊ အရဟတ္တံ- အရဟတ္တဖိုလ်သို့၊ ပါပုဏိ- ရောက်ပြီ။ သေသာ- မဟာ
 ပဇာပတိဂေါတမီထေရီမကြီးမှ ကြွင်းကုန်သော၊ ပဉ္စသတာ- ငါးရာကုန်သော၊ ဘိက္ခုနိယော

ပန- ဘိက္ခုနီမတို့သည်ကား၊ နန္ဒကောဝါဒပရိယောသာနေ- နန္ဒကရဟန်း၏ သြဝါဒအဆုံး
၌၊ ဆဋ္ဌဘိညာ- ခြောက်ပါးသောအဘိညာဉ်ရှိကုန်သော ရဟန္တာမတို့သည်၊ အဟေသု-
ဖြစ်ကုန်ပြီ။ အထ- ထိုမှနောက်၌၊ ဧကဒိဝသံ- တစ်နေ့သ၌၊ သတ္တာ- မြတ်စွာဘုရားသည်၊
ဇေတဝနမဟာဝိဟာရေ- ဇေတဝန်ကျောင်းတိုက်ကြီး၌၊ အရိယဂဏမဇ္ဈေ- အရိယာ
သံဃာအပေါင်း၏ အလယ်၌၊ နိသိန္နော- နေတော်မူလျက်၊ ဘိက္ခုနီယော- ဘိက္ခုနီမတို့ကို၊
ဌာနန္တရေ- အရာအထူး၌၊ ဌပေန္တော- ထားတော်မူလတ်သော်၊ မဟာပဇာပတိဂေါတမိ-
ကို၊ ရတ္တညုနံ- ညဉ့်အပိုင်းအခြားကိုသိကုန်သော၊ (ဝါ) ဝါကြီးကုန်သော၊ ဘိက္ခုနီနံ-
ဘိက္ခုနီမတို့တွင်၊ အဂ္ဂဌာနေ- အမြတ်ဆုံးအရာ၌၊ (ဝါ) ရတ္တညုဧတဒဂ်အရာ၌၊ ဌပေသိ-
ထားတော်မူပြီ။ သာ- ထိုမဟာပဇာပတိဂေါတမိထေရီမကြီးသည်၊ ဖလသုခေန စ-
အရဟတ္တဖိုလ်ချမ်းသာဖြင့်လည်းကောင်း၊ နိဗ္ဗာနသုခေန စ- နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာဖြင့်
လည်းကောင်း၊ ဝီတိနာမေန္တိ- အချိန်ကိုလွန်စေလျက်၊ ကတညုတာယ- ပြုအပ်ပြီးသော
ကျေးဇူးကို သိတတ်သူ၏အဖြစ်၌၊ ဌတွာ- တည်၍၊ ဧကဒိဝသံ- တစ်နေ့သ၌၊ သတ္တု-
မြတ်စွာဘုရား၏၊ ဂုဏာဘိတ္တဝနပုဗ္ဗကဥပကာရကဝိဘာဝနာမုခေန- ဂုဏ်ကိုချီးမွမ်း
ခြင်းလျှင် ရှေ့သွားရှိသော ကျေးဇူးတရားကို ထင်ရှားပြခြင်းကို အဦးပြုသဖြင့်၊ အညံ-
အရဟတ္တဖိုလ်ကို၊ ဗျာကရောန္တိ- ပြောကြားလိုသည်၊ (ဟုတွာ)၊ “ဗုဒ္ဓဝီရ နမော ဘျတ္ထု ။
ပ။ ဒုက္ခက္ခန္ဓံ ဗျပါနုဒီ”တိ- - - ဟူကုန်သော၊ ဣမာ ဂါထာ- ဤဂါထာတို့ကို၊ အဘာသိ-
ရွတ်ဆို လျှောက်ကြားတော်မူပြီ။

(ဂါထာအနက်)

၁၅၇။ “ သဗ္ဗသတ္တာနံ- ခပ်သိမ်းသောသတ္တဝါတို့ထက်၊ ဥတ္တမ- မြတ်တော်
မူသော၊ ဗုဒ္ဓဝီရ- စတုသစ္စဗုဒ္ဓတို့တွင် အထူးရဲရင့်တော်မူသော အို မြတ်စွာဘုရား၊
(တစ်နည်း) သိအပ်သော သစ္စာလေးပါး တရားတို့၌ အထူးရဲရင့်တော်မူသော
အို မြတ်စွာဘုရား၊ ယော တံ- အကြင်ရှင်တော်ဘုရားသည်၊ မံ- တပည့်တော်ကို
လည်းကောင်း၊ အညံ- တပည့်တော်မှတစ်ပါးသော၊ ဗဟုကံ- များစွာသော၊ ဇနဉ္စ-
သတ္တဝါအပေါင်းကို လည်းကောင်း၊ ဒုက္ခာ- ကြီးစွာသောဆင်းရဲမှ၊ ပမောစေသိ-
လွတ်စေပြီ၊ တဿ တေ- ထိုရှင်တော်ဘုရားအား၊ နမော- ရှိခိုးခြင်းသည်၊ အတ္ထု-
ဖြစ်စေသတည်း။

၁၅၈။ မယာ- တပည့်တော်သည်၊ သဗ္ဗဒုက္ခံ- ခပ်သိမ်းသော ဒုက္ခသစ္စာကို၊
ပရိညာတံ- ပိုင်းခြား၍ သိအပ်ပြီ၊ ဟေတုတဏှာ- ဒုက္ခ၏အကြောင်းဖြစ်သော
တဏှာကို၊ ဝိသောသိတာ- ခန်းခြောက်စေအပ်ပြီ။ (ဝါ) ကုန်စေအပ်ပြီ၊

အဋ္ဌဂီကော- အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော၊ မဂ္ဂေါ- မဂ္ဂသစ္စာကို၊ ဘာဝိတော- ပွားစေအပ်ပြီ၊ နိရောဓော- ဒုက္ခ၏ချုပ်ရာနိဗ္ဗာန်ဟုဆိုအပ်သော နိရောဓသစ္စာကို၊ ဖုသိတော- တွေ့ထိအပ်ပြီ။

(နာ- ၁၄၆) ၁၅၉။ အဟံ- တပည့်တော်သည်၊ ယထာဘူစုံ- ဟုတ်မှန်သော အတိုင်း၊ အဇာနန္တိ- မသိသည်၊ အနိဗ္ဗိသံ- သံသရာသမုဒ္ဒရာ၌ ထောက်တည်ရာကို မရသည်၊ (ဟုတွာ)၊ သံသရိ- အဖန်တလဲလဲ ကျင်လည်ရလေပြီ၊ အဟံ- သည်၊ မာတာ- အမိသည်လည်းကောင်း၊ ပုတ္တော- သားသည်လည်းကောင်း၊ ပိတာ- အဖသည်လည်းကောင်း၊ ဘာတာ- မောင်သည်လည်းကောင်း၊ အယျကာ စ- အဖွားသည်လည်းကောင်း၊ ပုရေ- ရှေးရှေးဘဝ၌၊ အဟံ- ဖြစ်ခဲ့ဖူးလေပြီ။

၁၆၀။ မေ မယာ- တပည့်တော်သည်၊ သော ဘဂဝါ- ထိုမြတ်စွာဘုရားကို၊ ဒိဋ္ဌော ဟိ ဒိဋ္ဌော ဧဝ- ဉာဏ်မျက်စိဖြင့် မြင်ပြီးသည်သာလျှင်တည်း၊ အယံ သမုဿယော- တပည့်တော်၏ ဤခန္ဓာကိုယ်သည်ကား၊ အန္တိမော- အဆုံးစွန်သော ကိုယ်ပါတည်း၊ မေ- အား၊ ဇာတိသံသာရော- ဘဝသံသရာသည်၊ (ဝါ) အဖန်ဖန် ပဋိသန္ဓေနေခြင်း ဟုဆိုအပ်သော သံသရာဝဋ်ဆင်းရဲသည်၊ ဝိက္ခိဏော- ကုန်ပြီ၊ ဣဒါနိ- ယခုအခါ၌၊ ပုနတ္တဝေါ- နောက်ထပ်တစ်ဖန် ဘဝသစ်သည်၊ နတ္ထိ- မရှိတော့ပြီ။

၁၆၁။ ယော- အကြင်သူသည်၊ အာရဒ္ဓဝီရိယေ- အားထုတ်အပ်သော ဝီရိယ ရှိကုန်သော၊ ပဟိတတ္ထေ- နိဗ္ဗာန်သို့ စေလွှတ်အပ်သောစိတ်ရှိကုန်သော၊ နိစ္စံ- အမြဲ၊ ဒဠ္ဇပရက္ကမေ- မြဲမြံသောလုံ့လရှိကုန်သော၊ သမဂ္ဂေ- အယူဒီလတူမျှသော အဖြစ်သို့ ရောက်ကုန်သော၊ သာဝကေ- ဘုရားတပည့်သား သာဝကတို့ကို၊ ပဿေ- အရိယာဖြစ်ကြောင်းကို အမှန်အတိုင်း သိမြင်၏၊ တဿ- ထိုသူ၏၊ ဧသာ- ဤသို့ အမှန်အတိုင်း သိမြင်ခြင်းသည်၊ ဗုဒ္ဓါနံ- မြတ်စွာဘုရား၊ ဘုရား တပည့်သားသာဝကတို့အား၊ ဝန္တနာ- စစ်မှန်သော ရှိခိုးခြင်းပါတည်း။

၁၆၂။ မာယာ- တပည့်တော်၏အမ မာယာသည်၊ ဗဟူနံ- များစွာသော သတ္တဝါတို့၏၊ အတ္ထာယ- အကျိုးငှါ၊ ဂေါတမံ- ဂေါတမအနွယ်ဖြစ်တော်မူသော သားတော် ဘုရားလောင်းကို၊ ဇနယိ ဝတ- ဖွားမြင်ခဲ့ပြီတကား၊ သော- ထိုသားတော် မြတ်စွာ ဘုရားသည်၊ ဗျာဓိမရဏတုန္နာနံ- နာခြင်း သေခြင်းတို့ဖြင့် ထိုးကျင် နှိပ်စက်အပ် ကုန်သောသတ္တဝါတို့၏၊ ဒုက္ခက္ခန္ဓံ- ဆင်းရဲအပေါင်းကို၊ ဗျပါနုဒိ- ပယ်နှုတ်နိုင်ခဲ့ လေပြီတကား။”

၁၅၇။ တတ္ထ- ထိုဂါထာတို့၌၊ ဗုဒ္ဓဝီရာတိ- - - ကား၊ စတုသစ္စဗုဒ္ဓေသု- စတုသစ္စ ဗုဒ္ဓတို့တွင်၊ (တစ်နည်း) သိအပ်သောသစ္စာလေးပါးတရားတို့၌၊ ဝီရ- အထူးရဲရင့်တော် မူသော အို မြတ်စွာဘုရား။ ဟိ- ချဲ့ဦးအံ့၊ သဗ္ဗဗုဒ္ဓါ- အလုံးစုံသောဘုရားရှင်တို့သည်၊ ဥတ္တမဝီရိယေဟိ ဝါ- ကြီးမြတ်သော ဝီရိယတော်တို့ဖြင့်လည်းကောင်း၊ စတုသစ္စဗုဒ္ဓေဟိ ဝါ- သိအပ်သော သစ္စာလေးပါးတို့ဖြင့်လည်းကောင်း၊ စတုဗ္ဗိဓသမ္ပပ္ပဓာန ဝီရိယနိပ္ပတ္တိယာ- လေးပါးအပြားရှိသော သမ္ပပ္ပဓာန်ဝီရိယ၏ ပြီးစီးခြင်းအားဖြင့်၊ ဝိဇိတဝိဇယတ္တာ- အောင်အပ်ပြီးသော အောင်ခြင်းရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ဝီရာ နာမ- ဝီရ တို့မည်၏။ ပန- ဆက်ဦးအံ့၊ ဘဂဝါ- မြတ်စွာဘုရားသည်၊ ဝီရိယပါရမီပါရိယော- ဝီရိယပါရမီတော်ကို ဖြည့်ကျင့်တော်မူခြင်းဖြင့်၊ စတုရ်သမန္နာဂတဝီရိယာဓိဋ္ဌာနေန- အင်္ဂါလေးပါးနှင့် ပြည့်စုံ သော ဝီရိယကို အဓိဋ္ဌာန်ခြင်းဖြင့်၊ သာတိသယစတုဗ္ဗိဓသမ္ပပ္ပဓာနကိစ္စနိပ္ပတ္တိယာ- လွန်ကဲ ပြင်းထန်သော လေးပါးအပြားရှိသော သမ္ပပ္ပဓာန်ကိစ္စ၏ ပြီးစီးခြင်းကြောင့်လည်းကောင်း၊ တဿာ စ- ထိုဝီရိယပါရမီ ဖြည့်ကျင့်တော်မူခြင်းကိုလည်း၊ ဝေနေယျသန္တာနေ- ဝေနေယျ တို့သန္တာန်၌၊ သမ္ပဒေဝ- ကောင်းစွာသာလျှင်၊ ပတိဋ္ဌာပိတတ္တာ- တည်စေအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်လည်းကောင်း၊ ဝိသေသတော- အထူးအားဖြင့်၊ ဝီရိယယုတ္တတာယ- ဝီရိယ နှင့်ယှဉ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်လည်းကောင်း၊ ဝီရောတိ- ဝီရဟူ၍၊ ဝတ္တဗ္ဗတံ- ဆိုအပ် သည်၏အဖြစ်ကို၊ အရဟတိ- ထိုက်၏။ နမော ဟုတ္ထုတိ- - - ကား၊ တေ- ရှင်တော် ဘုရားအား၊ နမော နမက္ကာရော- ရှိခိုးခြင်းသည်၊ ဟောတု- ဖြစ်စေသတည်း။ သဗ္ဗသတ္တာန- မုတ္တမာတိ- - - ကား၊ အပဒါဒိဘေဒေသု- ခြေမရှိသောသတ္တဝါစသည် အပြားရှိကုန်သော၊ သတ္တေသု- သတ္တဝါတို့တွင်၊ သီလာဒိဂုဏေဟိ- သီလစသောဂုဏ်တို့ဖြင့်၊ ဥတ္တမ- အမြတ် ဆုံးဖြစ်တော်မူသော၊ ဘဂဝါ- အို မြတ်စွာဘုရား။ တဒေကဒေသံ- ထိုဂုဏ်တို့၏ တစ်စိတ် တစ်ဒေသဖြစ်သော၊ သတ္ထုပကာရဂုဏံ^၁ - မြတ်စွာဘုရား၏ ကျေးဇူးဂုဏ်ကို၊ ဒသေတုံ- ပြတော်မူခြင်းငှါ၊ “ယော မံ ဒုက္ခာ ပမောစေသိ၊ အညဉ္စ ဗဟုကံ ဇန”^၂ ဟူ၍၊ ဝတ္တာ- ဆို၍၊ အတ္တနော- မိမိ၏၊ ဒုက္ခာ- အလုံးစုံသော ဆင်းရဲမှ၊ ပမုတ္တဘာဝံ- လွတ်သည်၏ အဖြစ်ကို၊ ဝိဘာဝေန္တိ- ထင်ရှားပြလိုသည်၊ (ဟုတ္တာ)၊ သဗ္ဗဒုက္ခန္တိ ဂါထံ- သဗ္ဗဒုက္ခအစရှိသော ဂါထာကို၊ အာဟ- ရွတ်ဆို လျှောက်ထားတော်မူပြီ။

၁၅၈။ (ပုန- တဖန်၊ ယတော- အကြင်ဝဋ်ဆင်းရဲမှ၊ ပမောစေသိ- လွတ်စေပြီ၊

၁။ သတ္ထုပကာရဂုဏိယာယ (မ၊ ၆၊ ၂၊ ၃)၊ သတ္ထုပကာရဝသေန (သာရတ္ထ၊ ၁၊ ၃၂၁)၊ သတ္ထုပကာရာ (သာရတ္ထ၊ ၁၊ ၁၇၂) ဟု နိကာယများ၌ တွေ့ရသည်။ လက်ရှိ သတ္ထုပကာရ-ဟု ဖြစ်နေခြင်းမှာ အမက်ဆက် စာကူးခြင်းကြောင့် အောက်ဆင့် တဝမ်းပူ ပါးစပ်ပေါက် ဝိတ်သွားခြင်းဖြစ်နိုင်ပါသည်။ သို့သော် သတ္ထုပကာရဂုဏံ- လက်ရှိစာသွားလည်း၊ အဓိပ္ပါယ်ရသည်ပင်။ သတ္ထုပကာရဂုဏံ- ဟု ရှိလျှင် သတ္ထုပကာရဂုဏံ- သတ္တဝါတို့အား လျော်သောကျေးဇူးကို ပြုခြင်းဂုဏ်ကို၊ ဟု အနက်ပေး။

တံ ဝဋ္ဋဒုက္ခံ- ထိုဝဋ္ဋဆင်းရဲကို၊ ဧကဒေသေန- တစ်စိတ်တစ်ဒေသအားဖြင့်၊ ဒဿန္တိ- ပြလိုသည်။ (ဟုတွာ)။ “မာတာ ပုတ္တော”တိ ဂါထံ- မာတာ ပုတ္တော အစရှိသောဂါထာကို၊ အာဟ- ပြီ။ တတ္ထ- ထိုဂါထာတို့၌၊ ယထာဘူစွမဇာနန္တိတိ- - - ကား၊ ပဝတ္တိဟေတုအာဒိ- ဖြစ်ခြင်း၏ အကြောင်းစသည်ကို၊ ယထာဘူတံ- ဟုတ်မှန်သောအတိုင်း၊ အနဝဇ္ဇန္တိ- ထိုးထွင်း၍ မသိသည်။ (ဟုတွာ)။ သံသရိဟံ အနိဗ္ဗိသန္တိ- - - ကား၊ သံသာရသမုဒ္ဒေ- သံသရာတည်းဟူသော သမုဒ္ဒရာ၌၊ ပတိဋ္ဌံ- ထောက်တည်ရာကို၊ အဝိန္နန္တိ- မရသည်။ အလဘန္တိ- မရသည်။ (ဟုတွာ) ဘဝါဒီသု- ဘဝစသည်တို့၌၊ အပရာပရပုတ္တိဝသေန- အဖန်အဖန် အထပ်ထပ်ဖြစ်ခြင်း၏အစွမ်းဖြင့်၊ အဟံ- သည်၊ သံသရိ- ကျင်လည်ရလေပြီ၊ ဣတိ- ဤသို့၊ ကထေန္တိ- လျှောက်ကြားလိုသည်။ (ဟုတွာ)။ “မာတာ ပုတ္တော”တိအာဒိ- - -အစရှိသော၊ (ယံ ဝစနံ- အကြင်စကားသည်၊ အတ္ထိ- ရှိ၏၊ တံ ဝစနံ- ထိုစကားကို၊) အာဟ- ရွတ်ဆို လျှောက်ထားတော်မူပြီ။ ယသ္မိံ ဘဝေ- အကြင်ဘဝ၌၊ ဧတဿ- ဤသူ၏၊ မာတာ- အမိသည်၊ အဟောသိ- ဖြစ်ပြီ၊ တတော- ထိုဘဝမှ၊ အညသ္မိံ ဘဝေ- အခြားသော ဘဝ၌၊ တဿေဝ- ထိုသူ၏သာလျှင်၊ ပုတ္တော- သားသည်၊ အဟောသိ- ဖြစ်ပြီ၊ တတော- ထိုဘဝမှ၊ အညသ္မိံ ဘဝေ- ၌၊ ပိတာ- အဖသည်၊ ဘာတာ- မောင်သည်၊ အဟု- ဖြစ်ပြီ၊ ဣတိ အယံ-ကား၊ အတ္တော- တည်း။

(ဧ- ၁၄၇) ၁၆၀။ “ဒိဋ္ဌော ဟိ မေ”တိ ဂါထာယပိ- - -အစရှိသောဂါထာဖြင့်လည်း၊ အတ္တနော- မိမိ၏၊ ဒုက္ခတော- ဆင်းရဲမှ၊ ပမုတ္တဘာဝမေဝ- လွတ်မြောက်သည်၏ အဖြစ်ကိုပင်လျှင်၊ ဝိဘာဝေတိ- ထင်စွာပြ၏။ တတ္ထ- ထို ‘ဒိဋ္ဌော ဟိ မေ’ အစရှိသော ဂါထာ၌၊ ဒိဋ္ဌော ဟိ မေ သော ဘဂဝါတိ- - -ကား၊ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ- အလုံးစုံသော တရားတို့ကို ကိုယ်တော်တိုင်ထိုးထွင်း၍သိတော်မူသော၊ သော ဘဂဝါ- ထိုမြတ်စွာ ဘုရားကို၊ အတ္တနာ- မိမိသည်၊ ဒိဋ္ဌလောကုတ္တရဓမ္မဒဿနေန- မြင်သင့်မြင်ထိုက်သော လောကုတ္တရာတရားကို မြင်တတ်သော၊ ဉာဏစက္ခုနာ- ဉာဏ်မျက်စိဖြင့်၊ မယာ- တပည့်တော်သည်၊ ပစ္စက္ခတော- မျက်မှောက်အားဖြင့်၊ ဒိဋ္ဌော- မြင်အပ်ပြီ။ ဟိ- မှန်၏၊ ယော- အကြင်သူသည်၊ ဓမ္မံ- လောကုတ္တရာတရားကို၊ ပဿတိ- မြင်၏၊ သော- ထိုလောကုတ္တရာတရားကို မြင်သောသူသည်၊ ဘဂဝန္တံ- မြတ်စွာဘုရားကို၊ ပဿတိ နာမ- မြင်သည်မည်၏။ (မယာ- သည်၊ ဝုတ္တဿ- ဆိုအပ်ပြီးသော၊ ဝစနဿ- စကားကို၊ သာကေ- ပြီးစေတတ်သော၊ (ဝါ) သက်သေ ဖြစ်သော၊) ယထာ ကိံ ဝစနံ- အဘယ်စကားကို၊ ကော- အဘယ်ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ အာဟ- မိန့်တော်မူသနည်း? “ယော ခေါ ဝက္ကလိ ဓမ္မံ ပဿတိ၊ သော မံ ပဿတိ”တိအာဒိ- - -အစရှိသော၊ (ယံ ဝစနံ- အကြင်စကားသည်၊ အတ္ထိ၊ တံ ဝစနံ- ထိုစကားကို၊ ဘဂဝါ- သည်၊) အာဟ- မိန့်တော်မူပြီ။

၁၆၁။ အာရဒ္ဓဝီရိယေတိ- - - ကား၊ ပဂ္ဂဟိတဝီရိယေ- ချီးမြှောက်အပ်သော
 ဝီရိယရှိကုန်သော။ ပဟိတတ္ထေတိ- - - ကား၊ နိဗ္ဗာန်- နိဗ္ဗာန်သို့ ပေသိတစိတ္တေ- စေလွှတ်
 အပ်သော စိတ်ရှိကုန်သော။ နိစ္စံ ဒဠ္ဗပရက္ကမေတိ- - - ကား၊ အပတ္တဿ- မရအပ်သေးသော
 တရားထူးကို၊ ပတ္တိယာ- ရခြင်းငှါ၊ ပတ္တဿ- ရအပ်ပြီးသောတရားထူး၏။ ဝေပုလ္လတ္တာယ-
 ပြန်ပြောခြင်းအကျိုးငှါ၊ သဗ္ဗကာလံ- အလုံးစုံသော ကာလပတ်လုံး၊ ထိရပရက္ကမေ- မြဲမြံ
 သော လုံ့လရှိကုန်သော။ သမဂ္ဂေတိ- - - ကား၊ သီလဒိဋ္ဌိသာမညေန- အယူသီလတူမျှသော
 အဖြစ်ဖြင့်၊ သံဟတဘာဝေန- ပေါင်းစုအပ်သည်၏အဖြစ်အားဖြင့်၊ သမဂ္ဂေ- ညီညွတ်
 ကုန်သော။ သတ္ထုဒေသနာယ- မြတ်စွာဘုရားဟောတော်မူအပ်သော ဒေသနာတော်ကို၊
 သဝနန္တေ- ကြားနာခြင်း၏ အဆုံး၌၊ ဇာတတ္တာ- ဖြစ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ သာဝကေ-
 သာဝကမည်ကုန်သော၊ (သာဝကေ- သာဝကတို့ကို) “ဣမေ- ဤရဟန်းတို့သည်၊ မဂ္ဂဌာ-
 မဂ္ဂဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်တို့တည်း၊ ဣမေ- ဤရဟန်းတို့သည်၊ ဖလဌာ- ဖလဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်တို့တည်း၊”
 ဣတိ- ဤသို့၊ ယာထာဝတော- မဖောက်မပြန် ဟုတ်မှန်သောအားဖြင့်၊ ပဿတိ- မြင်၏။
 ဧသာ ဗုဒ္ဓါန ဝန္တနာတိ- - - ကား၊ ဓမ္မသရီရဘူတဿ- တရားတည်းဟူသော ကိုယ်ဖြစ်၍
 ဖြစ်သော၊ သတ္ထု- မြတ်စွာဘုရားကိုလည်းကောင်း၊ အရိယသာဝကာနံ- တပည့်သား
 အရိယာ သာဝကတို့ကိုလည်းကောင်း၊ အရိယဘာဝဘူတဿ- အရိယာဖြစ်ကြောင်း
 ဖြစ်၍ဖြစ်သော၊ လောကုတ္တရဓမ္မဿ စ- လောကုတ္တရာတရားကိုလည်းကောင်း၊
 အတ္တပစ္စက္ခကိရိယာ- ကိုယ်တိုင် မျက်မှောက်ပြုခြင်းသည်၊ အတ္ထိ- ၏၊ ဧသာ- ဤသို့
 ကိုယ်တိုင် မျက်မှောက်ပြုခြင်းသည်၊ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓါနဉ္စ- မြတ်စွာဘုရားတို့ကိုလည်းကောင်း၊
 သာဝကဗုဒ္ဓါနဉ္စ- ဘုရားတပည့်သားတို့ကိုလည်းကောင်း၊ ဝန္တနာ- ရှိခိုးခြင်းတည်း၊
 ယာထာဝတော- မဖောက်မပြန် ဟုတ်မှန်သောအားဖြင့်၊ ဂုဏနိန္ဒတာ- ဂုဏ်အထူး၌
 ညွတ်သည်၏ အဖြစ်တည်း။

၁၆၂။ “ဗဟူနံ ဝတ အတ္ထာယာ”တိ- - -ဟူသော၊ ဩသာနဂါထာယပိ- အဆုံး
 ဂါထာဖြင့်လည်း၊ သတ္ထု- မြတ်စွာဘုရား၏၊ လောကဿ- လောကအား၊ ဗဟူပကာရ-
 တံယေဝ- များသောကျေးဇူးရှိသည်၏ အဖြစ်ကိုသာလျှင်၊ ဝိဘာဝေတိ- ထင်စွာပြု၏။
 ပန- အထူးကား၊ ဧတ္ထ- ဤနေရာ၌၊ ယံ- အကြင်စကားရပ်ကို၊ အတ္ထတော- အနက်
 အဓိပ္ပါယ်အားဖြင့်၊ န ဝိဘတ္တံ- မဝေဘန်အပ်၊ တံ- ထိုစကားရပ်ကို၊ သုဝိညေယျမေဝ-
 လွယ်ကူစွာ သိအပ်သည်သာလျှင်တည်း။

အထ- ထိုမှနောက်၌၊ ဧကဒါ- တစ်ပါးသောအခါ၌၊ မဟာပဇာပတိဂေါတမိ- သည်၊
 (စိန္တေသိ- ၌စပ်)၊ သတ္ထရိ- မြတ်စွာဘုရားသည်၊ ဝေသာလီယံ- ဝေသာလီပြည်၏ အနီး
 ဖြစ်သော၊ မဟာဝနေ- မဟာဝန်တော၌၊ ကုဋ္ဌာဂါရသာလာယံ- စုလစ်မွန်းချွန် အထွတ်တပ်

သောကျောင်း၌၊ ဝိဟရန္တေ- သီတင်းသုံးနေတော်မူလတ်သော်၊ သယံ- မိမိသည်၊
 ဝေသာလိယံ- ဝေသာလီပြည်၌၊ ဘိက္ခုနုပဿယေ- ဘိက္ခုနီမတို့ကျောင်း၌၊ ဝိဟရန္တိ-
 နေလျက်၊ ပုဗ္ဗဏှသမယံ- နံနက်အခါ၌၊ ဝေသာလိယံ- ဝေသာလီပြည်၌၊ ပိဏ္ဍာယ- ဆွမ်း
 အလို့ငှါ၊ စရိတွာ- လှည့်လည်၍၊ ဘတ္တံ- ဆွမ်းကို၊ ဘုဉ္ဇိတွာ- သုံးဆောင်၍၊ အတ္တနော-
 မိမိ၏၊ ဒိဝါဌာနေ- နေနေရာ အရပ်၌၊ ယထာပရိစ္ဆန္တကာလံ- အကြင်အကြင် ပိုင်းခြား
 အပ်သော ကာလပတ်လုံး၊ ဖလသမာပတ္တိသုခေန- ဖလသမာပတ်ချမ်းသာဖြင့်၊ ဝီတိ-
 နာမေတွာ- အချိန်ကိုလွန်စေ၍၊ ဖလသမာပတ္တိတော- ဖလသမာပတ်မှ၊ ဝုဌာယ- ထ၍၊
 အတ္တနော- မိမိ၏၊ ပဋိပတ္တိ- ကိုး ပစ္စဝေက္ခိတွာ- ဆင်ခြင်၍၊ သောမနဿဇာတာ- ဖြစ်သော
 ဝမ်းမြောက်ခြင်းရှိသည်၊ (ဟုတွာ)၊ အတ္တနော- မိမိ၏၊ အာယုသင်္ခါရေ- အာယုသင်္ခါရတို့ကို၊
 (ဝါ) ကံသည် ပြုပြင်စီရင်အပ်သောဇီဝိတိန္ဒြေတို့ကို (ဝါ) အသက်အပိုင်းအခြားတို့ကို၊
 အာဝဇ္ဇေန္တိ- ဆင်ခြင်လတ်သော်၊ တေသံ- ထိုအာယုသင်္ခါရတို့၏၊ ခီဇာဘာဝံ- ကုန်သည်၏
 အဖြစ်ကို၊ ဥ တွာ- သိ၍၊ ဧဝံ- ဤသို့၊ စိန္တေသိ- ကြံတော်မူပြီ၊ (ကိ-အဘယ်သို့၊ စိန္တေသိ-
 နည်း)၊ “အဟံ- ငါသည်၊ ဝိဟာရံ- ကျောင်းတော်သို့၊ ဂန္ဓာ- သွား၍၊ ဘဂဝန္တံ- မြတ်စွာ
 ဘုရားကို၊ အနုဇာနာပေတွာ- ခွင့်ပြုစေ၍၊ (ဝါ) ခွင့်တောင်း၍၊ မနောဘာဝနီယေ- စိတ်
 နှလုံးကို ပွားစေတတ်ကုန်သော၊ ထေရေ စ- မထေရ်တို့ကိုလည်းကောင်း၊ သဗ္ဗေဝ- အလုံးစုံ
 သာလျှင်ဖြစ်ကုန်သော၊ သဗြဟ္မစရိယေ စ- သီတင်းသုံးဘော်တို့ကိုလည်းကောင်း၊
 အာပုစ္ဆိတွာ- ပန်ပြော၍၊ ဣဓေဝ- ဤနေ့၌ပင်လျှင်၊ အာဂန္ဓာ- ပြန်လာ၍၊ ပရိနိဗ္ဗာယေယံ-
 ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုရပါမူကား၊ ယန္တုန- ကောင်းလေစွ၊” ဣတိ- ဤသို့၊ စိန္တေသိ- ကြံတော်မူပြီ။
 ထေရိယာ- မဟာပဇာပတိဂေါတမီထေရီမကြီးအား၊ (ဧဝံ- ဤသို့)၊ ပရိဝိတက္ကော-
 ပရိနိဗ္ဗာန်စံအံ့သော အကြံသည်၊ အဟောသိ ယထာ- ဖြစ်သကဲ့သို့၊ ဧဝံ- ဤအတူ၊
 တဿာ- ထိုမဟာပဇာပတိဂေါတမီထေရီမကြီး၏၊ ပရိဝါရဘူတာနံ- အခြံအရံဖြစ်
 ကုန်သော၊ ပဉ္စန္တံ ဘိက္ခုနီသတာနံ- ဘိက္ခုနီမင်းရာတို့အားလည်း၊ ပရိဝိတက္ကော-
 ပရိနိဗ္ဗာန်စံအံ့သော အကြံသည်၊ အဟောသိ- ဖြစ်ပြီ။ တေန- ထို့ကြောင့်၊ အပဒါနေ- ၌၊
 “ဧကဒါ လောကပဇ္ဇောတော ။ပ။ ဒုက္ခဿန္တံ ကရိဿထာ” တိ - - - ဟူ၍၊ ဝုတ္တံ-
 ဆိုအပ်ပြီ။

(အပဒါနံပါဠိတော်အနက်)

“ဧကဒါ- အခါတစ်ပါး၌၊ လောကပဇ္ဇောတော- လောက၏ မီးရှူး
 တန်ဆောင်သဖွယ် ဖြစ်တော်မူသော၊ နရသာရထံ- လူ၊ နတ်တို့အား ဆုံးမတော်
 မူတတ်သော မြတ်စွာဘုရားသည်၊ ဝေသာလိယံ- ဝေသာလီပြည်၌၊ မဟာဝနေ-
 မဟာဝန်တော၌၊ ကုဋ္ဌာဂါရေ- စုလစ်မွန်းချွန်တပ်သော၊ သုသာလာယံ- ကျောင်း

တော်ကြီး၌၊ ဝသတေ- သီတင်းသုံးတော်မူ၏။

(နာ- ၁၄၈) - တဒါ- ထိုအခါ၌၊ ဇိနဿ- မြတ်စွာဘုရား၏၊ မာတုတ္ထာ- မယ်တော်၏ ညီမဖြစ်သော၊ (ဝါ) မိထွေးတော်ဖြစ်သော၊ မဟာဂေါတမီ- မဟာပဇာပတိ ဂေါတမီမည်သော၊ ဘိက္ခုနီ- ဘိက္ခုနီမကြီးသည်၊ ရမ္မေ- နှလုံးမွေ့လျော် ဖျော်ဖွယ်ရာ ဖြစ်သော၊ တဟိံ ပုရေ- ထိုဝေသာလီမြို့၌၊ ကတေ- ဆောက်လုပ်အပ်သော၊ ဘိက္ခုနုပဿယေ- ဘိက္ခုနီမတို့၏ ကျောင်း၌၊ ဝသီ- နေပြီ။

- ဝိမုတ္တာဟိ- ကိလေသာတို့မှ လွတ်ကုန်သော၊ ပဉ္စဟိ သတေဟိ- ငါးရာ ကုန်သော၊ ဘိက္ခုနီဟိ- ရဟန်းမိန်းမတို့နှင့်၊ သဟ- တကွ၊ ဝသီ- နေပြီ၊ ရဟောဂတာယ- ဆိတ်ငြိမ်ရာသို့ ကပ်သော၊ တဿာ- ထိုမိထွေးတော်ဂေါတမီ၏၊ စိတ္တဿပိ- စိတ်၏လည်း၊ ဧဝံ- ဤသို့၊ ဝိတက္ကိတံ- အကြံသည်၊ (အဟောသိ- ဖြစ်ပြီ။ ကိ- သို့၊ ဝိတက္ကိတံ- သည်၊ အဟောသိ- ဖြစ်သနည်း။)

- “အဟံ- သည်၊ ဗုဒ္ဓဿ ဝါ- မြတ်စွာဘုရား၏လည်းကောင်း၊ သာဝကဂ္ဂ- ယုဂဿ ဝါ- အဂ္ဂသာဝကအစုံ၏လည်းကောင်း၊ ရာဟုလာနန္ဒနန္ဒာနံ- အရှင် ရာဟုလာ၊ အရှင်အာနန္ဒာ၊ အရှင်နန္ဒတို့၏လည်းကောင်း၊ ပရိနိဗ္ဗာနံ- ပရိနိဗ္ဗာန်စံ ခြင်းကို၊ ပဿိတုံ- ဖူးမြင်ခြင်းငှါ၊ န လတ္ထမိ- ရတော့မည် မဟုတ်။

- ဗုဒ္ဓဿ ဝါ- မြတ်စွာဘုရား၏လည်းကောင်း၊ သာဝကဂ္ဂယုဂဿ ဝါ- အဂ္ဂသာဝကအစုံ၏လည်းကောင်း၊ မဟာကဿပနန္ဒာနဉ္စ- အရှင်မဟာကဿပ၊ အရှင်နန္ဒတို့၏လည်းကောင်း၊ အာနန္ဒရာဟုလာနဉ္စ- အရှင်အာနန္ဒာ၊ အရှင် ရာဟုလာတို့၏လည်းကောင်း၊ ပရိနိဗ္ဗာနာ- ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုခြင်းမှ၊

- ပဋိကစ္စ- ရှေးဦးစွာသာလျှင်၊ အာယုသင်္ခါရံ- အာယုသင်္ခါရကို၊ ဩသဇ္ဇိတွာန- စွန့်၍၊ လောကနာထေန- လောက၏ကိုးကွယ်အားထားရာ ဖြစ် တော်မူသော၊ မဟေသိနာ- မြတ်စွာဘုရားသည်၊ အနုညာတာ- ခွင့်ပြုတော်မူ အပ်သော်၊ နိဗ္ဗုတိ- ပရိနိဗ္ဗာန်စံခြင်းသို့၊ ဂစ္ဆယျံ- သွားအံ့၊ (ဣတိ- သို့၊ ဝိတက္ကိတံ- သည်၊ အဟောသိ- ပြီ)။

- တထာ- ထိုမဟာပဇာပတိဂေါတမီနည်းတူ၊ ပဉ္စသတာနမ္ပိ- ငါးရာအတိုင်း အရှည်ရှိသည်လည်း ဖြစ်ကုန်သော၊ ဘိက္ခုနီနမ္ပိ- ဘိက္ခုနီမတို့၏လည်း၊ ဝိတက္ကိတံ- ပရိနိဗ္ဗာန်စံအံ့ဟူသော အကြံသည်၊ အာသိ- ဖြစ်ပြီ၊ ခေမာဒိကာနမ္ပိ- ခေမာထေရီ အစရှိသော ဘိက္ခုနီမတို့၏လည်း၊ ဧတဒေဝ ဝိတက္ကိတံ- ဤ ပရိနိဗ္ဗာန်စံအံ့

၁။ လက်ရှိစာမူတို့၌ “ဝိတဿာသိ” ဟု တွေ့ရသည်။ မန္တလေး၊ နန္ဒာမုနိဘုရားကျောက်စာတော်၌ကား “ဝိတ္တဿပိ”ဟု တွေ့ရသည်။ ဤ၌ ဝိတ္တဿပိ-ဟု ယူပေါ်လိုက်သည်။

ဟူသော အကြံသည်သာလျှင်၊ အာသိ- ဖြစ်ပြီ။

- တဒါ- ထိုအခါ၌၊ ဘူမိစာလော- မြေတုန်လှုပ်ခြင်းသည်၊ အာသိ- ဖြစ်ပြီ၊ ဒေဝဒုန္နဘီ- နတ်တို့၏ စည်သံတို့သည်၊ ဝါ- မိုးခြိမ်းသံတို့သည်၊ နာဒိတာ- မြည်ကုန်၏၊ ဥပဿယာဓိဝတ္တာယော- ဘိက္ခုနီမတို့၏ကျောင်းကို စိုးအုပ်၍ နေကုန်သော၊ ဒေဝတာ- နတ်တို့သည်၊ သောကပိဋိတာ- သောကသည် နှိပ်စက်အပ်ကုန်သည်၊ (ဟုတွာ)။

- သုကရုဏံ- အလွန်သနားဖွယ်၊ ဝိလပန္နာ- မည်တမ်းကုန်လျက်၊ တတ္ထ- ထိုကျောင်း၌၊ အဿုနိ- မျက်ရည်တို့ကို၊ ပဝတ္ထယု- ဖြစ်စေကုန်ပြီ၊ မိတ္တာ- အဆွေခင်ပွန်းဖြစ်ကုန်သော၊ ဘိက္ခုနီယော- ဘိက္ခုနီမတို့သည်၊ တာဟိ- ထိုကျောင်းစောင့်နတ်တို့နှင့်တကွ၊ ဂေါတမိ- ဂေါတမီသို့၊ ဥပဂန္တာန- ချဉ်းကပ်၍၊

- ပါဒေ- ခြေ၌၊ သိရသာ- ဦးခေါင်းဖြင့်၊ နိပစ္စ- တုပ်ဝပ်၍၊ ဣဒံ ဝစနံ- ဤစကားကို၊ အဗြဝံ- လျှောက်ကုန်ပြီ၊ 'အယျေ- အရှင်မဂေါတမီ၊ မယံ- တပည့်တော်မတို့သည်၊ တတ္ထ- ထိုကျောင်း၌၊ တောယလဝါသိတ္တာ- မျက်ရည်ပေါက်ဖြင့် ဖျန်းဆွတ်အပ်ကုန်လျက်၊ ရဟောဂတာ- ဆိတ်ငြိမ်ရာသို့ ကပ်ကုန်၏။

- သာ ဘူမိ- ထိုမြေသည်၊ အစလာ- ရှေးက မတုန်လှုပ်သည်၊ သမာနာ- ဖြစ်ပါလျက်၊ စလိတာ- ယခု တုန်လှုပ်၏၊ ဒေဝဒုန္နဘီ- နတ်တို့၏စည်သံတို့သည်၊ နာဒိတာ- အသံဟီးဟီး မြည်တီးကုန်၏၊ ပရိဒေဝါ စ- ဝိမြည်တမ်းသံတို့ကိုလည်း၊ သုယုန္တေ- ကြားအပ်ကုန်၏၊ ဂေါတမိ- အရှင်မဂေါတမီ၊ ကိမတ္ထံ- အဘယ်အကျိုးသည်၊ ဘဝိဿတိ နန္တ- ဖြစ်ပါလိမ့်မည်နည်း၊' ဣတိ- သို့၊ အဗြဝံ- လျှောက်ကြကုန်ပြီ။

- တဒါ- ထိုအခါ၌၊ သာ- ထိုမိတ္ထေးတော်ဂေါတမီသည်၊ သဗ္ဗံ- အလုံးစုံသော၊ ယထာ ပရိဝိတက္ကိတံ- မိမိကြံစည်ထားသောအကြံအစည်ကို၊ အဝေါစ- ပြောဆိုပြီ၊ သဗ္ဗာ- ခပ်သိမ်းကုန်သော၊ တာယောပိ- ထိုဘိက္ခုနီမတို့သည်လည်း၊ ယထာ ပရိဝိတက္ကိတံ- မိမိတို့ကြံမြဲတိုင်းသော အကြံအစည်ကို၊ အာဟံသု- လျှောက်ကြကုန်ပြီ။

- သုဗ္ဗတေ- ကောင်းသောအကျင့်ရှိသော၊ အယျေ- အရှင်မ၊ ပရမံ- မြတ်လှစွာသော၊ သီဝံ- ချမ်းမြေ့စွာသော၊ နိဗ္ဗာနံ- နိဗ္ဗာန်ကို၊ တေ- အရှင်မဂေါတမီသည်၊ ယဒိ ရုစိတံ- အကယ်၍ အလိုရှိအံ့၊ (ဧဝံ သတိ- ဤသို့ဖြစ်လတ်သော်)၊ သဗ္ဗာပိ- အလုံးစုံလည်းဖြစ်ကုန်သော၊ မယံ- တပည့်တော်တို့သည်၊ ဗုဒ္ဓါနုညာယ- မြတ်စွာဘုရား၏ ခွင့်ပြုချက်ဖြင့်၊ နိဗ္ဗာယိဿာမ- ပရိနိဗ္ဗာန်စံကြပါကုန်အံ့၊ ဣတိ- ဤသို့

အာဟံသု- လျှောက်ကြကုန်ပြီ။

မယံ- တပည့်တော်တို့သည်၊ ယရာပိ စ- အိမ်ရာတည်ထောင် လူ့ဘောင်မှ လည်းကောင်း၊ ဘဝါပိ စ- ဘဝမှလည်းကောင်း၊ သဟာဝ- အတူတကွသာလျှင်၊ နိက္ခန္ဓာ- ထွက်ခဲ့ကြပါကုန်ပြီ၊ ဥတ္တမံ- မြတ်သော၊ ပဒံ- ရောက်အပ်သော၊ နိဗ္ဗာနံ- နိဗ္ဗာန်သို့၊ သဟာယေဝ- အတူတကွသာလျှင်၊ ဂမိဿာမ- သွားကြပါကုန်စို့။

(နာ- ၁၄၉) - နိဗ္ဗာနာယ- ပရိနိဗ္ဗာန်စံခြင်းငှါ၊ ဝဇ္ဇန္တိနံ- ဆိုကုန်သော ဘိက္ခုနီမတို့အား၊ ကိ- အဘယ်စကားကို၊ ဝက္ခာမိ- ဆိုရပါအံ့နည်း၊ ဣတိ- ဤသို့၊ သာ- ထိုမိထွေးတော် ဂေါတမီထေရီမကြီးသည်၊ ဝဒံ ဝဒန္တိ- ပြောဆိုလျက်၊ တဒါ- ထိုအခါ၌၊ သဗ္ဗာဟိ- အလုံးစုံသော ဘိက္ခုနီမတို့နှင့်၊ သဟ- အတူတကွ၊ ဘိက္ခုနီနိလယာ (ဘိက္ခုနီနိလယာ)- ဘိက္ခုနီမကျောင်းမှ၊ နိဂ္ဂန္တိ- ထွက်တော်မူပြီ။

ဥပဿယေ- ဘိက္ခုနီမကျောင်း၌၊ အဓိဝတ္ထာ- စိုးအုပ်၍နေကုန်သော၊ ယာ ဒေဝတာ- အကြင်နတ်တို့သည်၊ သန္တိ- ရှိကုန်၏၊ တာ ဒေဝတာ- ထိုကျောင်းစောင့်နတ်တို့သည်၊ မေ- ငါ့အား၊ ခမန္တု- သည်းခံကြပါကုန်၊ (ဝါ) ခွင့်လွှတ်ကြပါကုန်၊ မမ- ငါ၏၊ ဘိက္ခုနီနိလယဿ (ဘိက္ခုနီနိလယဿ)- ဘိက္ခုနီမကျောင်းကို၊ ဣဒံ ဒဿနံ- ဤမြင်ရခြင်းသည်၊ ပစ္ဆိမံ ဒဿနံ- နောက်ဆုံးမြင်ရခြင်းတည်း။

ယတ္ထ- အကြင်နိဗ္ဗာန်၌၊ ဇရာ ဝါ- အိုခြင်းသည်လည်းကောင်း၊ မဇ္ဈ ဝါ- သေခြင်းသည်လည်းကောင်း၊ န အတ္ထိ- မရှိ၊ အပ္ပိယေဟိ- မချစ်မနှစ်သက်အပ်သော သူတို့နှင့်၊ သမာဂမော ဝါ- တကွပေါင်းဆုံရခြင်းသည်လည်းကောင်း၊ ဝိယေဟိ- ချစ်နှစ်သက်အပ်သောသူတို့နှင့်၊ ဝိယောဂေါ ဝါ- ကွေကွင်းရခြင်းသည်လည်းကောင်း၊ န အတ္ထိ- မရှိ၊ အသင်္ခတံ- အကြောင်းတရားတို့သည် ပြုပြင်ခြင်းကင်းသော၊ တံ နိဗ္ဗာနံ- ထိုနိဗ္ဗာန်သို့၊ ဝဇ္ဇိဿ- သွားပါတော့အံ့။

အဝီတရာဂါ- မကင်းသော ရာဂရှိကုန်သော၊ (ဝါ) ရဟန္တာမဖြစ်သေးကုန်သော၊ သုဂတောရသာ- မြတ်စွာဘုရား၏ သမီးတော်တို့သည်၊ တံ ဝစနံ- ထိုစကားကို၊ သုတွာ- ကြား၍၊ သောကဋ္ဌာ- သောကဖြင့် နှိပ်စက်အပ်ကုန်သည်၊ (ဟုတွာ)၊ ပရိဒေဝီသု- ငိုကြွေးကြကုန်ပြီ၊ နော- ငါတို့၏၊ အပ္ပပုညတာ- နည်းသော ဘုန်းကံရှိသည်၏အဖြစ်သည်၊ (ဝါ) ဘုန်းကံနည်းသည်၏အဖြစ်သည်၊ အဟော- ဪ ဆိုးလှပါပေစွ။

တာဟိ- ထိုဘိက္ခုနီမတို့နှင့်၊ ဝိနာ- ကင်း၍၊ အယံ ဘိက္ခုနီနိလယော (ဘိက္ခုနီနိလယော)- ဤဘိက္ခုနီမကျောင်းသည်၊ သုညော- ကင်းဆိတ်သည်၊ ဘူတော- ဖြစ်ပြီ၊ ပဘာတေ- နေထွက်သော အခါ၌၊ တာရာယော- ကြယ်တို့ကို၊

န ဒိဿန္တိ ဝိယ- မမြင်တွေ့အပ်ကုန်သကဲ့သို့၊ ဇိနောရသာ- မြတ်စွာဘုရား၏ သမီးတော်တို့ကို၊ န ဒိဿန္တိ- မမြင်တွေ့အပ်တော့ကုန်။

ဂင်္ဂါ- ဂင်္ဂါမြစ်သည်၊ ပဉ္စဟိ- ငါးခုကုန်သော၊ နဒီသတေဟိ- အရာသော မြစ်ငယ်တို့နှင့်၊ (တစ်နည်း) ပဉ္စဟိ နဒီသတေဟိ- ငါးရာသော မြစ်ငယ်တို့နှင့်၊ သဟ- တကွ၊ သာဂရံ- သမုဒ္ဒရာသို့၊ ယာတိ ဣဝ- စီးသွားသကဲ့သို့၊ ဂေါတမိ- မိထွေးတော် ဂေါတမီသည်၊ ပဉ္စဟိ သတေဟိ- ငါးရာသော ရဟန်းမိန်းမတို့နှင့်၊ သဟ- တကွ၊ နိဗ္ဗာနံ- နိဗ္ဗာန်သို့၊ ယာတိ- ကြွသွားတော်မူ၏၊ ဣတိ- ဤသို့၊ ပရိဒေဝီသု- ဝိကြွေး မြည်တမ်းကြကုန်ပြီ။

ရထိယာယ- ခရီးလမ်းမ၌၊ ဝဇန္တိယော- သွားကုန်သောဘိက္ခုနီမတို့ကို၊ ဒိသွာ- မြင်ကုန်၍၊ သဒ္ဓါ- သဒ္ဓါတရားရှိကုန်သော၊ ဥပါသိကာ- ဥပါသိကာမ တို့သည်၊ ယရာ- အိမ်မှ၊ နိက္ခမ္မ- ထွက်ကုန်၍၊ ပါဒေသု- ခြေတို့၌၊ နိပစ္စ- အရိုအသေပြု၍၊ ဣဒံ- ဤစကားကို၊ အဗြုဉံ- လျှောက်ထားကြကုန်ပြီ။

မဟာဘောဂေ- အရှင်မကြီး၊ (တွဲ- သင်အရှင်မကြီးသည်)၊ ပသီဒဿု- ကြည်လင် ရွှင်လန်းပါစေသတည်း၊ အနာထာယော- ကိုးကွယ်ရာ မရှိကုန်သော၊ နော- တပည့်တော်တို့ကို၊ ဝိဟာယ- စွန့်၍၊ တယာ- အရှင်မကြီးသည်၊ နိဗ္ဗာတံ- ပရိနိဗ္ဗာန်စံခြင်းငှါ၊ န ယုတ္တာ- မသင့်လေစွတကား၊ ဣတိ- ဤသို့၊ ဣစ္ဆဇ္ဇာ- ပရိနိဗ္ဗာန်မစံစေလိုခြင်းဖြင့် နှိပ်စက်အပ်ကုန်သည်၊ (ဟုတွာ)၊ တာ- ထိုဥပါ သိကာမတို့သည်၊ ဝိလပီသု- ဝိယိုမြည်တမ်းကုန်ပြီ။

တာသံ- ထိုဥပါသိကာမတို့အား၊ သောကပဟာနတ္ထံ- သောကကို ပယ် ဖျောက်ခြင်းအကျိုးငှါ၊ မဓုရံ ဝိရံ- နှစ်သိမ့်သော စကားကို၊ အဝေါစ- မိန့်တော် မူပြီ၊ ပုတ္တာ- ချစ်သမီးတို့၊ ရုဒိတေန- ဝိယိုမြည်တမ်းသဖြင့်၊ အလံ- အကျိုးမရှိ၊ အဇ္ဇ- ယခု၊ အယံကာလော- ဤအခါသည်၊ ဝေါ- သင်တို့အား၊ ဟာသကာလော- ပျော်ရွှင်ရအံ့သော အခါတည်း။

မယာ- ငါသည်၊ ဒုက္ခံ- ဒုက္ခသစ္စာကို၊ ပရိညာတံ- ပိုင်းခြား၍ သိအပ်ပြီ၊ ဒုက္ခဟေတု- ဒုက္ခ၏အကြောင်း မြစ်သောသမုဒယသစ္စာကို၊ ဝိဝဇ္ဇိတော- ရှောင် ကြဉ်အပ်ပြီ၊ နိရောဓော- နိရောဓသစ္စာကို၊ မေ- သည်၊ သစ္စိကတော- မျက်မှောက် ပြုအပ်ပြီ၊ မဂ္ဂေါ စာပိ- မဂ္ဂသစ္စာကိုလည်း၊ သုဘာဝိတော- ကောင်းစွာပွားအပ်ပြီ။

မယာ- သည်၊ သတ္တာ- မြတ်စွာဘုရားကို၊ ပရိစိဇ္ဈော- လုပ်ကျွေးအပ်ပြီ၊ ဗုဒ္ဓဿ- မြတ်စွာဘုရား၏၊ သာသနံ- အဆုံးအမ သာသနာတော်ကို၊ ကတံ- လိုက်နာပြုကျင့်အပ်ပြီ၊ ဂရုတော- လေးစွာသော၊ ဘာရော- ခန္ဓာဝန်ကို၊

ဩဟိတော- စွန့်ချအပ်ပြီ၊ ဘဝနေတ္ထိ- ဘဝကို ဆောင်တတ်သော တဏှာကို၊ သမူဟတာ- ပယ်နှုတ်အပ်ပြီ။

- ယဿ- အကြင်အရဟတ္တဖိုလ်၏၊ အတ္ထာယ- အကျိုးငှါ၊ အဂါရသ္မာ- အိမ်ရာတည်ထောင် လှူဘောင်မှ၊ (နိက္ခမိတွာ- ထွက်၍)၊ အနဂါရိယံ- ရဟန်းဘောင်သို့၊ ပဗ္ဗဇိတာ- ဝင်ရောက်ခဲ့ပြီ၊ သဗ္ဗသံယောဇနက္ခယော- ခပ်သိမ်းသော သံယောဇဉ်တို့၏ကုန်ကြောင်း၊ အရဟတ္တဖိုလ်ဟူသော၊ သော အတ္ထော- ထိုအကျိုးသည်၊ မေ- အား၊ အနုပ္ပတ္တော- အစဉ် ရောက်ခဲ့ပြီ။

- ဗုဒ္ဓေါ စ- မြတ်စွာဘုရားသည်လည်းကောင်း၊ တဿ- ထိုမြတ်စွာဘုရား၏၊ သဒ္ဓမ္မော စ- သူတော်ကောင်းတရားသည်လည်းကောင်း၊ အနုနော- မယုတ်လျော့သည်၊ (ဟုတွာ)၊ ယာဝ တိဌတိ- အကြင်တည်၏၊ တာဝ- ထိုတည်နေချိန်သည်၊ (ဝါ) ဌ၊ မေ-၏၊ နိဗ္ဗာတံ- ပရိနိဗ္ဗာန်စံခြင်းငှါ၊ ကာလော- အခါတည်း၊ ပုတ္တိကာ- ချစ်သမီးတို့ မံ- ကို၊ (ပဋိစ္စ- အကြောင်းပြု၍)၊ ဗာ သောစထ- မစိုးရိမ်ကြကုန်လင့်၊ (ဝါ) သောက မဖြစ်ကြကုန်လင့်။

(နာ- ၁၅၀) - ကောဏ္ဍညာနန္ဒနန္ဒာဒီ- အရှင်ကောဏ္ဍည၊ အရှင်အာနန္ဒာ၊ အရှင်နန္ဒစသည်တို့သည်လည်းကောင်း၊ ရာဟုလော- အရှင်ရာဟုလာသည်လည်းကောင်း၊ ဇိနော- မြတ်စွာဘုရားသည်လည်းကောင်း၊ တိဌန္တိ- တည်ရှိကြကုန်သေး၏၊ သံယော- ဘိက္ခု ဘိက္ခုနီ နှစ်ဘက်သံယာတော်သည်၊ သုခိတော- ချမ်းသာခြင်းသို့ ရောက်၏၊ သဟိတော- အညီအညွတ် ဖြစ်၏၊ တိတ္ထိယာ စ- တိတ္ထိတို့သည်လည်း၊ ဟတဒဗ္ဗာ- ဖျက်ချိုးအပ်ပြီးသော မာန်မာနရှိကုန်၏။

- ဩက္ကာကဝံသဿ- ဩက္ကာကအနွယ်ဖြစ်သော မြတ်စွာဘုရား၏၊ မာရ- မဒ္ဒနော- မာရ်နတ်ကို နှိမ်နင်းနိုင်သော၊ ယသော- ဂုဏ်သတင်းအခြွေအရံ အသင်းအပင်းကို၊ ဥဿိတော- စိုက်ထူအပ်ပြီ၊ (ဝါ) ထူထောင်အပ်ပြီ၊ ပုတ္တိကာ- ချစ်သမီးတို့ သမ္ပတိ- ယခုအခါသည်ကား၊ မေ- ၏၊ (ဝါ) အား၊ နိဗ္ဗာနတ္ထာယ- ပရိနိဗ္ဗာန်စံခြင်းငှါ၊ ကာလော နနု- အခါရောက်သည် မဟုတ်ပါလော့။

- စိရပ္ပဘုတိ- ကြာမြင့်စွာသော ကာလမှစ၍၊ ယံ နိဗ္ဗာနံ- အကြင်နိဗ္ဗာန်ကို၊ မယံ- ငါသည်၊ ပတ္တိတံ- တောင့်တအပ်ပြီ၊ တံ နိဗ္ဗာနံ- ထိုနိဗ္ဗာန်သည်၊ အဇ္ဇ- ယနေ့၊ သိဇ္ဈတေ- ပြည့်စုံတော့၏၊ အယံ ကာလော- ဤအခါသည်၊ အာနန္ဒဘေရိ- ကာလော- ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ စည်တီးရမည့်အခါတည်း၊ ပုတ္တိကာ- ချစ်သမီးတို့ ဝေါ- သင်တို့အား၊ အဿူဟိ- မျက်ရည်တို့ဖြင့်၊ ကိ- အဘယ်အကျိုးရှိအံ့နည်း။

- မယိ- ငါ၌၊ ဒယာ- ချစ်ခင်သနားခြင်းသည်၊ သစေ အတ္ထိ- အကယ်၍

ရှိအံ၊ ကတညုတာ စ- ငါပြုဖူးသောကျေးဇူးကို သိသည်၏အဖြစ်သည်လည်း၊
ယဒိ အတ္ထိ- အကယ်၍ ရှိအံ၊ (ဧဝံ သတိ- ဤသို့ရှိလတ်သော်)၊ သဗ္ဗာ-
ခပ်သိမ်းကုန်သော သင်ချစ်သမီးတို့သည်၊ သဒ္ဓမ္မဋ္ဌိတိယာ- သူတော်ကောင်း
တရား၏ တည်တံ့ခြင်းငှါ၊ (ဝါ) သူတော်ကောင်းတရား၌ တည်ခြင်းငှါ၊ ဝီရိယံ-
လုံ့လကို၊ ဒဠ္ဇံ- မြဲမြံ ခိုင်ခံ့စွာ၊ ကရောထ- ပြုကြကုန်လော့။

- သမ္မုဒ္ဓေါ- မြတ်စွာဘုရားသည်၊ မယာ- ငါသည်၊ ယာစိတော- တောင်းပန်
အပ်သည်၊ (ဟုတွာ)၊ ထိနံ- မိန်းမတို့အား၊ ပဗ္ဗန္တံ- ရဟန်းအဖြစ်ကို၊ အဒါသိ-
ပေးတော်မူပြီ၊ တသ္မာ- ထို့ကြောင့်၊ ယထာ- အကြင်အခြင်းအရာအားဖြင့် အစဉ်
တည်လတ်သော်၊ အဟံ- သည်၊ နန္ဒိယံ- နှစ်သက်အံ့၊ တထာ- ထိုငါနှစ်သက်
လောက်အောင်သော အခြင်းအရာအားဖြင့်၊ တံ- ထိုမြတ်စွာဘုရား အဆုံးအမ၌၊
အနုတိဋ္ဌထ- အစဉ်တည်ကြကုန်လော့။

- တာ- ထိုဥပါသိကာမတို့ကို၊ ဧဝံ- ဤသို့၊ အနုသာသိတွာ- ဆုံးမတော်မူ၍၊
ဘိက္ခုနီဟိ- ငါးရာသော ဘိက္ခုနီမတို့သည်၊ ပုရက္ခတာ- ရှေ့သွားပြုအပ်သည်၊
(ဝါ) ခြံရံအပ်သည်၊ (ဟုတွာ)၊ ဗုဒ္ဓံ- မြတ်စွာဘုရားသို့ ဥပေစ္စ- ချဉ်းကပ်၍၊ ဝန္တိတွာ-
ရှိခိုး၍၊ ဣဒံ ဝစနံ- ဤစကားကို၊ အဗြဝိ- လျှောက်ထားပြီ။

- “သုဂတ- ကောင်းသောစကားကို ဆိုတော်မူတတ်သော အို မြတ်စွာ
ဘုရား၊ အဟံ- တပည့်တော်သည်၊ တေ- ရှင်တော်ဘုရား၏၊ မာတာ- မယ်တော်
ပါတည်း၊ ဝီရ- ကြီးသောလုံ့လရှိတော်မူသော အို မြတ်စွာဘုရား၊ တံ စ- ရှင်တော်
ဘုရားသည်ကား၊ မမ- တပည့်တော်၏၊ ပိတာ- ခမည်းတော်ပါတည်း၊
သဒ္ဓမ္မသုခဒေ- သူတော်ကောင်းတရားတည်းဟူသော ချမ်းသာကို ပေးတော်မူ
တတ်သော၊ နာထ- လူသုံးပါးတို့၏ ကိုးကွယ်ရာဖြစ်တော်မူသော၊ ဂေါတမ-
ဂေါတမအနွယ်ဖြစ်တော်မူသော အို မြတ်စွာဘုရား၊ (အဟံ- သည်)၊ တယံ-
ရှင်တော်ဘုရား၌၊ (ဝါ) ကြောင့်၊ ဇာတာ- ဖြစ်ခဲ့ရသူသည်၊ အမှီ- ဖြစ်ပါ၏။

- သုဂတ- ကောင်းသောစကားကို ဆိုတော်မူတတ်သော အို မြတ်စွာဘုရား၊
မယာ- တပည့်တော်သည်၊ တဝ- ရှင်တော်ဘုရား၏၊ အယံ ရူပကာယော- ဤ
ရူပကာယတော်ကို၊ သံဝဒ္ဓိတော- နို့ချိုတိုက်ကျွေး၍ ကြီးပြင်းစေအပ်ပါပြီ၊ တယာ-
ရှင်တော်ဘုရားသည်၊ မမ- တပည့်တော်အား၊ အနိန္ဒိတော- မကဲ့ရဲ့ထိုက်သော၊
ဓမ္မကာယော- တရားတည်းဟူသောကိုယ်ကို၊ သံဝဒ္ဓိတော- ကြီးပွားစေအပ်ပါပြီ။

- ဝီရ- ကြီးသောလုံ့လရှိတော်မူသော အို မြတ်စွာဘုရား၊ မယာ- တပည့်
တော်သည်၊ တံ- ရှင်တော်ဘုရားကို၊ မဟုတ္တံ- တစ်ခဏမျှ၊ တဏှာသမဏံ-

ဆာလောင်မွတ်သိပ်မှု တဏှာကို ငြိမ်းစေနိုင်သော၊ ဒီရံ- နို့ရည်ကို၊ ပါယိတော- သောက်စို့စေအပ်ပြီ၊ တယာ- ရှင်တော်ဘုရားသည်၊ အဟံ- တပည့်တော်ကို၊ အစွန္တံ- စုတိ ဟုဆိုအပ်သော အဆုံးကို လွန်မြောက်နိုင်သော၊ သန္တံ- ငြိမ်းအေး ကြောင်းဖြစ်သော၊ ဓမ္မဒီရံ- တရားတည်းဟူသော နို့ရည်ကို၊ ပါယိတာ- သောက်စေ တော်မူအပ်ပါပြီ။

- မဟာမုနေ- မြတ်စွာဘုရား၊ တံ- ရှင်တော်ဘုရားသည်၊ မယံ- တပည့်တော် အား၊ ဗန္ဓနာ- ကိလေသာ အနှောင်အဖွဲ့မှ၊ အာရက္ခဏေ- စောင့်ရှောက်ခြင်း ကြောင့်၊ အဏဏော- နို့ဖိုးကြွေးမြီမှ ကင်း၏၊ (ဝါ) နို့ဖိုးကျ၏၊ ပုတ္တကာမာ- သားကို အလိုရှိကုန်သော၊ ထိယော- မိန်းမတို့သည်၊ တာဒိသံ- ထို သင်သားတော် ကဲ့သို့ ရှုအပ်သော၊ သုတံ- သားကို၊ လဘန္တိ- ရလိုကုန်သည်၊ (ဟုတွာ)၊ ယာစံ- တောင်းခြင်းကို၊ (ဝါ) ဆုတောင်းခြင်းကို၊ (အကံသု- ပြုကြကုန်ပြီ)။

တစ်နည်း- (လက်ရှိ စာမူ၌ လဘန္တိ- ဟု တွေ့ရသည်၊ ယင်းအလို- ပုတ္တကာမာ- သားကို အလိုရှိကုန်သော၊ ထိယော- မိန်းမတို့သည်၊ ယာစံ- ဆုတောင်းကုန်လတ်သော်၊ တာဒိသံ- ထိုသင်သားတော်ကဲ့သို့ ရှုအပ်သော၊ သုတံ- သားကို၊ လဘန္တိ- ရကြကုန်လတ်)။

- မန္တာတာဒိနရိန္တာနံ- မန္တာတ်စကြာမင်းစသော မင်းတို့၏၊ ယာ မာတာ- အကြင်အမိသည်၊ အတ္ထိ- ရှိ၏၊ သာ မာတာ- ထိုအမိသည်၊ ဘဝဏ္ဏဝေ- ဘဝ တည်းဟူသောသမုဒ္ဒရာ၌၊ နိမုဂ္ဂါ- နစ်မြုပ်၏၊ ပုတ္တ- သားတော်ဘုရား၊ အဟံ- တပည့်တော်ကို၊ တယာ- သားတော်ဘုရားသည်၊ ဘဝသာဂရာ- ဘဝတည်း ဟူသော သမုဒ္ဒရာမှ၊ တာရိတာ- ကူးမြောက်စေအပ်ပါပြီ။

- ရညော-မင်း၏၊ မာတာ- မယ်တော်ဟူသည်လည်းဖြစ်သော၊ မဟေသီတိ- မိဖုရားဟူသည်လည်းဖြစ်သော၊ နာမံ- အမည်ကို၊ ဣတ္ထိနံ (ဣတ္ထိနံ)- မိန်းမ တို့သည်၊ သုလဘံ- လွယ်ကူသဖြင့် ရအပ်၏၊ (ဝါ) ရလွယ်၏၊ ဗုဒ္ဓမာတာတိ- ဘုရားမယ်တော်ဟူသော၊ ယံ နာမံ- အကြင်အမည်သည်၊ အတ္ထိ- ရှိ၏၊ ဧတံ နာမံ- ထို 'ဘုရားမယ်တော်' ဟူသော အမည်ကို၊ ပရမဒုလ္လဘံ- အလွန်ခဲယဉ်းသဖြင့် ရအပ်၏၊ (ဝါ) ရခဲလှ၏။

- မဟာဝီရ- ကြီးသောလုံ့လရှိတော်မူသော မြတ်စွာဘုရား၊ မမံ- တပည့် တော်သည်၊ ပဏိဓာနံ- ဆုတောင်းအပ်သော၊ (တနည်း) မမံ- ၏၊ ပဏိဓာနံ- ဆုတောင်းဖြစ်သော၊ တဗ္ဗ- ထိုဘုရားမယ်တော်ဟူသော အမည်ကိုလည်း၊ တယာ- သားတော်ဘုရားကြောင့်၊ လဒ္ဓံ- ရအပ်ပါပြီ၊ အဇ္ဈကံ ဝါ- ငယ်သည်လည်း

ဖြစ်သော၊ မဟန္တံ ဝါ- ကြီးသည်လည်းဖြစ်သော၊ တံ သဗ္ဗံ- ထိုအလုံးစုံသော ဆုတောင်းကို၊ မယာ- သည်၊ ပူရိတံ- ပြည့်စုံစေအပ်ပြီ။

(နာ- ၁၅၁) - ဣမံ ကဋ္ဌေဝရံ- ဤခန္ဓာကိုယ်ကို၊ ဝိဟာယ- ပယ်စွန့်၍၊ ပရိနိဗ္ဗာတံ- ပရိနိဗ္ဗာန်စံခြင်းငှါ၊ ဣစ္ဆာမိ- အလိုရှိပါ၏၊ ဝီရ- ကြီးသောလုံ့လရှိတော်မူသော၊ ဒုက္ခန္တကရ- ဒုက္ခ၏အဆုံးကိုပြုတတ်သော၊ နာယက- မြတ်စွာဘုရား၊ မေ- အား၊ အနုဇာနာဟိ- ပရိနိဗ္ဗာန်စံခွင့် ပြုတော်မူပါလော့။

- စက္ကကံသဇောကိဏ္ဏေ- ချွန်းတောင်း၊ တံခွန်တို့ဖြင့် ပြွမ်းသော စက် လက္ခဏာရှိကုန်သော၊ ကမလကောမလေ- ကြာကဲ့သို့ နူးညံ့ကုန်သော၊ ပါဒေ- ခြေတော်တို့ကို၊ ပသာရေဟိ- ဆန့်တန်းပေးတော်မူပါလော့၊ ပုတ္တ- အို သားတော် ဘုရား၊ တေ- သားတော်ဘုရား၏၊ ဥတ္တမေ- မြတ်သောခြေတော်တို့ကို၊ ပဏာမံ- ရှိခိုးခြင်းကို၊ ကရိဿံ- ပြုပါအံ့။

- သုဝဏ္ဏရာသိသင်္ကာသံ- ရွှေအစုနှင့် တူတော်မူသော၊ သရီရံ- ကိုယ်တော် ကို၊ ပါကဋံ- ထင်ရှားသည်ကို၊ ကုရု- ပြုတော်မူပါလော့၊ နာယက- အို မြတ်စွာ ဘုရား၊ တေ- ရှင်တော်ဘုရား၏၊ ဒေဟံ- ကိုယ်တော်ကို၊ သုဒိဋ္ဌံ- ကောင်းစွာ မြင်အပ်သည်ကို၊ ကတ္တာ- ပြု၍၊ သန္တိ- မီးတစ်ဆယ့် တစ်ပါးတို့၏ ငြိမ်းရာဖြစ်သော နိဗ္ဗာန်သို့၊ ဂစ္ဆာမိ- သွားပါတော့အံ့၊ (ဣတိ အဋ္ဌဝိ)။

- ဒွတ္တိသလက္ခဏူပေတံ- သုံးဆယ့်နှစ်ပါးသော ယောက်ျားမြတ်တို့၏ လက္ခဏာတော်နှင့် ပြည့်စုံတော်မူသော၊ သုပ္ပဘာလင်္ကတံ- ခြောက်သွယ်သော ရောင်ခြည်တော်တို့ဖြင့် တခဲနက်တန်ဆာဆင်အပ်သော၊ တနံ- ကိုယ်တော်ကို၊ ‘သဗ္ဗာယနာ- တစ်ခဲနက်သော ဆည်းဆာရောင်မှ၊ ဗာလက္ကံ- နေလူလင်ကို၊ ဒဿေတိ ဣဝ- ပြသကဲ့သို့၊’ ဇိနော- မြတ်စွာဘုရားသည်၊ မာတုဉ္စံ- မိထွေးတော် ဂေါတမီကို၊ ဒဿယီ- ပြတော်မူပြီ။

- တတော- ထိုအခါ၌၊ သာ- ထိုမိထွေးတော်ဂေါတမီသည်၊ ဖုလ္လာရ- ဝိနွသံကာသေ- ပွင့်သော ပဒုမ္မာကြာနှင့် တူတော်မူသော၊ တရုဏာဒိစ္စသပ္ပဘေ- တက်သစ်စနေ၏ အရောင်နှင့် တူသော အရောင်ရှိတော်မူသော၊ စက္ကကိတေ- စက်လက္ခဏာဖြင့် မှတ်အပ်သော၊ ပါဒတလေ- ခြေဖဝါးတော်အပြင်၌၊ သိရသာ- ဦးခေါင်းဖြင့်၊ ပတိ- ဝပ်ပြီ၊ (ဝါ) ဦးတိုက်ပြီ။

- “နရာဒိစ္စ- နေမင်း၏အဆွေဖြစ်တော်မူသော အို မြတ်စွာဘုရား၊ အာဒိစ္စကုလကေတုကံ- အာဒိစ္စဝင်မင်းမျိုး၏ မှန်ကင်းသဖွယ်ဖြစ်တော်မူသော အရှင်ဘုရားကို၊ မယံ- တပည့်တော်၏၊ ပစ္ဆိမေ- အဆုံးဖြစ်သော၊ မရဏေ-

သေခါနီးကာလ၌၊ ပဏမာမိ- ရှိခိုးပါ၏၊ တံ- အရှင်ဘုရားကို၊ အဟံ- တပည့်တော်သည်၊ ပုန- တဖန်၊ န ဣက္ခာမိ- မဖူးမြင်ရတော့ပါ။

- လောကဂ္ဂ- လောကထက် မြတ်တော်မူသော အို မြတ်စွာဘုရား၊ ဣတ္ထိယော နာမ- မိန်းမတို့ မည်သည်ကို၊ သဗ္ဗဒေါသာကရာ- ခပ်သိမ်းသော အပြစ်တို့၏ တည်ရာတို့ဟူ၍၊ မတာ- သိအပ်ကုန်၏၊ ကရုဏာကရ- ကရုဏာ၏ တည်ရာဖြစ်တော်မူသော အို မြတ်စွာဘုရား၊ မေ- တပည့်တော်၏၊ ကောစိ- တစ်စုံတစ်ခုသော၊ ဒေါသော- အပြစ်သည်၊ ယဒိ အတ္ထိ- အကယ်၍ ရှိအံ့၊ (ဧဝံ သတိ- သော်)၊ မေ- တပည့်တော်အား၊ ခမဿု- သည်းခံတော်မူပါလော့။

- အဟံ- တပည့်တော်သည်၊ ပုနပ္ပုနံ- အဖန်တလဲလဲ၊ ဣတ္ထိကာနဇ္ဇ- မိန်းမတို့၏လည်း၊ ပဗ္ဗန္တံ- ရှင်ရဟန်းအဖြစ်ကို၊ ယံ ယာစိ- အကြင်တောင်းခံပြီ၊ နရာသဘ- လူတို့ထက် မြတ်တော်မူသော အို မြတ်စွာဘုရား၊ တတ္ထ- ထိုသို့ ရှင်ရဟန်းအဖြစ် တောင်းခံရာ၌၊ မေ- တပည့်တော်၏၊ ယော ဒေါသော- အကြင် အပြစ်သည်၊ စေ အတ္ထိ- အကယ်၍ ရှိအံ့၊ (ဧဝံ သတိ- သော်)၊ တံ- ထိုအပြစ်ကို၊ မေ- တပည့်တော်အား၊ ခမဿု- သည်းခံတော်မူပါလော့။

- ဝီရ- ကြီးသော လုံ့လရှိတော်မူသော အို မြတ်စွာဘုရား၊ မယာ- သည်၊ ဘိက္ခုနိယော- ဘိက္ခုနီမတို့ကို၊ တဝ- ရှင်တော်ဘုရား၏၊ အနုညာယ- ခွင့်ပြုချက်ဖြင့်၊ သာသိတာ- ဆုံးမအပ်ပါကုန်ပြီ၊ ခမာဓိပ- သည်းခံတတ်သူအားလုံးတို့၏ အကြီးအမှူးဖြစ်တော်မူသော အို မြတ်စွာဘုရား၊ တတြ- ထိုသို့ ဆုံးမရာ၌၊ ဒုန္နိတံ- မကောင်းသဖြင့် ဆောင်ခြင်းသည်၊ (ဝါ) မဆုံးမတတ်ခြင်းသည်၊ စေ အတ္ထိ- အံ့၊ (ဧဝံ သတိ- သော်)၊ တံ- ထိုအပြစ်ကို၊ (မေ- အား)၊ ခမဿု- သည်းခံတော်မူပါလော့။ (ဣတိ ဣဒံ ဝစနံ- ဤသို့သောစကားကို၊ အဗြဝိ- လျှောက်ထားပြီ)။

- ဂုဏဘူသနေ- သီလစသော ဂုဏ်အထူးတို့ဖြင့် တန်ဆာဆင်အပ်သော အို မိထွေးတော်ဂေါတမီ၊ အက္ခန္တေ- သည်းခံခွင့်လွှတ်ဖွယ် အပြစ်မရှိသ၌၊ ခန္တဗ္ဗံ နာမ- သည်းခံ ခွင့်လွှတ်ဖွယ် အပြစ်မည်သည်၊ ကိ ဘဝေ- အဘယ်သို့လျှင် ရှိနိုင်ရာအံ့နည်း၊ န ဘဝတိ ဧဝ- မရှိသည်သာလျှင်တည်း၊ နိဗ္ဗာနာယ- ပရိနိဗ္ဗာန်စံခြင်းငှါ၊ ဝဇ္ဇိယာ- သွားမည့်ဆဲဆဲ ဖြစ်သော၊ တေ- သင်မိထွေးတော်ဂေါတမီအား၊ ကိ ဥတ္တရံ- အဘယ်သို့သော စကားတုံကို၊ ဝက္ခာမိ- ဆိုရပါအံ့နည်း။

- ပဘာတကာလေ- မိုးသောက်အခါ၌၊ ဗျသနင်္ဂတာနံ- ကွယ်ပျောက်ခြင်းသို့ ရောက်ကုန်သော နက္ခတ်တို့ကို၊ ဒိသ္မာန- မြင်ခြင်းကြောင့်၊ (ဘဏ္ဍ၊ ဗောဇ္ဈန်) (တစ်နည်း) ဗျသနင်္ဂတာနံ- ကွယ်ပျောက်ခြင်းသို့ရောက်ကုန်သော နက္ခတ်တို့၏၊

(နိယျာဓေ- ထွက်ခွါသည်တို့ကို) ဒိသ္မာန- မြင်ရသောကြောင့်၊ (ဏဏှ၊ ဏဏှံ)
 စန္ဒလေခါ- လအရေးသည်၊ ဣတော လောကာ- ဤလောကမှ၊ (ဝါ) ဤမြင်
 ကွင်းမှ၊ နိယျာတိ ဣဝ- ထွက်သွားသကဲ့သို့၊ (ဧဝံ- ဤအတူ)၊ ဣတော လောကာ-
 ဤလောကမှ၊ နိဿရိတံ- ထွက်မြောက်ခြင်းငှါ၊ ခမန္တေ- လိုလားနှစ်သက်
 ကြကုန်သော၊ သုဗ္ဗေ- စင်ကြယ်ကုန်သော၊ အနုဓေ- မယုတ်လျော့ကုန်သော၊
 (ဝါ) ကိစ္စလုံးစုံ ပြည့်စုံကုန်သော၊ မမ- ငါဘုရား၏၊ ဘိက္ခုသံယေ- ရဟန်းသံဃာ
 တို့ကို၊ ဒိသ္မာန- မြင်ရသောကြောင့်၊ အဟမ္မိ- ငါဘုရားသည်လည်း၊ ဣတော
 လောကာ- ဤလောကမှ၊ နိယျာမိ- မကြာမီထွက်ခွါတော့အံ့။
 (ပစ္စုပ္ပန္နသမိပအနာဂတ်)

- စန္ဒာနုဂတာ- လသို့ အစဉ်လိုက်ကုန်သော၊ တာရာ- ကြယ်တို့သည်၊
 သုမေရံ- မြင့်မိုရ်တောင်မင်းကို၊ ပဒက္ခိဏံ- လက်ျာရစ်လှည့်သည်ကို၊ ကစ္စ-
 ပြုကုန်၍၊ ဌိတာ ဣဝ- တည်ကုန်သကဲ့သို့၊ ဣတရာ- မိထွေးတော်ဂေါတမီမှ
 အခြားကုန်သော၊ ဘိက္ခုနိယော- ဘိက္ခုနီမတို့သည်၊ တံ ဇိနဂ္ဂံ- ထိုမြတ်စွာဘုရားကို
 ပဒက္ခိဏံ- လက်ျာရစ်လှည့်သည်ကို၊ ကစ္စ- ပြုကုန်၍၊ ပါဒေ- ခြေတော်၌၊ နိပစ္စ-
 ဦးခိုက်ကုန်၍၊ တံ မုခံ- ထိုမျက်နှာတော်ကို၊ သမုဒိက္ခမာနာ- ကြည့်ရှုဖူးမြော်ကြ
 ကုန်လျက်၊ ဌိတာ- တည်ကုန်၏။

- စက္ခု- မျက်စိသည်၊ တဝ- ရှင်တော်ဘုရားကို၊ ဒဿနေန- ဖူးမြော်သဖြင့်၊
 တိတ္ထိပုဗ္ဗံ- ရှေး၌ရောင့်ရဲခြင်းရှိသည်၊ (ဝါ) အားရကျေနပ်ဖူးသည်ဟူ၍၊ န- မဖြစ်ခဲ့
 သောတံ- နားသည်၊ တဝ- ရှင်တော်ဘုရား၏၊ ဘာသိတေန- ဟောကြားအပ်
 သော တရားဖြင့်၊ တိတ္ထိပုဗ္ဗံ- ရှေး၌ရောင့်ရဲခြင်းရှိသည်၊ (ဝါ) အားရကျေနပ်ဖူး
 သည်ဟူ၍၊ န- မဖြစ်ခဲ့၊ မမံ- တပည့်တော်၏၊ ကေဝလံ- အလုံးစုံသော၊ ဧကမေဝ-
 တစ်ခုတည်းသော အာရုံရှိသည်သာလျှင်ဖြစ်သော၊ စိတ္တံ- စိတ်သည်၊ တံ- ထို
 နိဗ္ဗာန်သို့၊ ပပ္ပယျ- ရောက်၍၊ ဓမ္မရသေန- တရားအရသာဖြင့်၊ တိတ္ထိ- ရောင့်ရဲ
 ခြင်းရှိသည်၊ န- မဖြစ်ခဲ့။

(နှာ- ၁၅၂) - နရပုဂံဝ- ယောက်ျားမြတ်ဖြစ်တော်မူသော မြတ်စွာဘုရား၊ ယေ တေ-
 အကြင်သူတို့သည်၊ ပရိသာယံ- ပရိသတ်အလယ်၌၊ နဒတော- ရဲရဲရင့်ရင့်
 မြွက်ကြားတော်မူလေ့ရှိသော၊ ဝါဒိတဗ္ဗပဟာရိနော- တရားစည်ကို ခိုက်တီးဆော်
 ရွမ်းတော်မူလေ့ရှိသော၊ တေ- ရှင်တော်ဘုရား၏၊ ဝဒနံ- နှုတ်ခမ်းတော်အစုံကို၊
 ဒက္ခန္တိ- ဖူးမြင်ကြရကုန်၏၊ တေ- ထိုသူတို့သည်၊ ခညာ- ဘုန်းကျက်သရေ ရှိလှပါ
 ပေကုန်၏။

- ဂုဏန္တရ- သီလစသောဂုဏ်ကို ဆောင်တော်မူတတ်သော မြတ်စွာဘုရား၊
 ယေ- အကြင်သူတို့သည်၊ ဒီယင်္ဂုလီ- ရှည်သောခြေချောင်းရှိတော်မူကုန်သော၊
 တမ္မနဓေ- နီသောခြေသည်းရှိတော်မူကုန်သော၊ သုဘေ- တင့်တယ်တော်မူ
 ကုန်သော၊ အာယတပဏိကေ- ရှည်သောဖနောင့်တော်ရှိတော်မူကုန်သော၊
 ပါဒေ- ခြေတော်တို့ကို၊ ပဏမိဿန္တိ- ရှိခိုးရကုန်လတ်၊ တေပိ- ထိုသူတို့သည်လည်း၊
 ခညာ- ဘုန်းကျက်သရေ ရှိလှပါပေကုန်၏။

- နရုတ္တမ- အမြတ်ဆုံးလူသားဖြစ်တော်မူသော မြတ်စွာဘုရား၊ ယေ-
 အကြင်သူတို့သည်၊ တေ- ရှင်တော်ဘုရား၏၊ မဓုရာနိ- သာယာအပ်ကုန်သော၊
 ပဟဋ္ဌာနိ- ရွှင်စေအပ်ကုန်သော၊ ဒေါသတ္ထိနိ- အပြစ်ကို ဖျောက်တတ်ကုန်သော၊
 (ဝါ) အပြစ်မှ ကင်းစင်ကုန်သော၊ ဟိတာနိ စ- အကျိုးကို ပြီးစေတတ်သည်လည်း
 ဖြစ်ကုန်သော၊ ဝါကျာနိ- တရားစကားတော်တို့ကို၊ သုယန္တိ- ကြားနာအပ်ကုန်၏၊
 တေပိ- ထိုသူတို့သည်လည်း၊ ခညာ- ဘုန်းကျက်သရေ ရှိလှပါပေကုန်၏။

- မဟာဝီရ- ကြီးသောလုံ့လရှိတော်မူသောမြတ်စွာဘုရား၊ ယာ အဟံ-
 အကြင် တပည့်တော်သည်၊ သုဝါကျေန- ကောင်းသောစကားကြောင့်၊
 သိရီမတော- ဘုန်းကြက်သရေရှိတော်မူသော၊ တေ- ရှင်တော်ဘုရားအား၊
 ပါဒပူဇနတပ္ပရာ- ခြေတော်အစုံကို ပူဇော်ခြင်းလျှင် အမွန်မြတ်ဆုံးအရာရှိ၏၊ (ဝါ)
 ခြေတော်အစုံကို ပူဇော်ခြင်း၌ အစဉ်တစိုက် ကြောင့်ကြစိုက်လေ့ရှိ၏၊ တိဏ္ဏ-
 သံသာရကန္တာရာ- ကူးမြောက်ပြီးသောသံသရာခရီးခဲ ရှိ၏၊ သာ အဟံ- ထို
 တပည့်တော်သည်၊ ခညာ- ဘုန်းကျက်သရေ ရှိလှပါပေ၏။”

- တတော- ထိုမြတ်စွာဘုရားကို လျှောက်ပြီးသည်မှ နောက်၌၊ သုဗ္ဗတာ-
 ကောင်းသောအကျင့်ရှိတော်မူသော၊ သာ- ထိုမိထွေးတော်ဂေါတမီသည်၊
 ဘိက္ခုသံယဗ္ဗိ- ရဟန်းအပေါင်းကိုလည်း၊ အနုသာဝေတွာ- ပန်ကြားသိစေ၍၊
 ရာဟုလာနန္တနန္တေ စ- အရှင်ရာဟုလာ၊ အရှင်အာနန္ဒာ၊ အရှင်နန္ဒတို့ကိုလည်း၊
 ဝန္တိတွာ- ရှိခိုး၍၊ ဣဒံ ဝစနံ- ဤစကားကို၊ အဗြဝိ- လျှောက်ထားပြီ။

- “အာသီဝိသာလယသမေ- မြွေ၏နေရာနှင့်တူသော၊ ရောဂါဝါသေ-
 အနာရောဂါ၏ နေရာဖြစ်သော၊ ဒုက္ခသယာဇေ- ဆင်းရဲအပေါင်း၏ စုဝေးရာ
 ဖြစ်သော၊ ဇရာမရဏဂေါစရေ- အိုခြင်း သေခြင်း၏ ကျက်စားရာ ဖြစ်သော၊
 ကဠေဝရေ- ခန္ဓာကိုယ် အပုပ်ကောင်၌၊ (အဟံ- သည်)၊ နိဗ္ဗိန္ဒာ- ငြီးငွေ့ပါပြီ။

- နာနာကလိမလာကိဏ္ဏေ- အမျိုးမျိုးသော အညစ်အကြေးအစုဖြင့် ရော
 ပြွမ်းသော၊ ပရာယတ္တေ- သူတစ်ပါးနှင့် စပ်သော၊ နိရိဟကေ- အားထုတ်နိုင်စွမ်း

မရှိသော၊ ကဠေဝရေ- ခန္ဓာကိုယ် အပုပ်ကောင်၌၊ (အဟံ- သည်)၊ နိဗ္ဗိန္ဒာ- ငြီးငွေ့ပါပြီ၊ တေန- ထိုသို့ ငြီးငွေ့ခြင်းကြောင့်၊ နိဗ္ဗာတံ- ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုခြင်းငှါ၊ ဣစ္ဆာမိ- အလိုရှိပါ၏၊ ပုတ္တကာ- သားတော်မြေးတော်တို့၊ အနုမညထ- ခွင့်ပြုကြပါကုန်လော့။” (ဣတိ ဣဒံ ဝစနံ၊ အဗြဝိ)။

နန္ဒော စ- သားတော်နန္ဒမထေရ်သည်လည်းကောင်း၊ ရာဟုလဘဒ္ဒေါ စ- မြေးတော်ရာဟုလာ မထေရ်သည်လည်းကောင်း၊ ဝီတသောကာ- ကင်းသောသောကရှိကုန်သည်၊ နိရာသဝါ- အာသဝေါကင်းကွာ ရဟန္တာဖြစ်ကုန်သည်၊ ဌိတာ- သူတော်ကောင်းတရား၌ မြဲမြံခိုင်ခံ့ တည်တံ့ကုန်သည်၊ အစလဌိတိထိရာ- မတုန်မလှုပ်သောတည်ခြင်းဖြင့် ခိုင်မြဲသော စွမ်းအားရှိကုန်သည်၊ (ဟုတ္တာ- ၍)၊ ဓမ္မတံ- တရားသဘောကို၊ အနုစိန္တယံ- အသင့်အားဖြင့် ဆင်ခြင်နိုင်ကုန်ပြီ။ (ကိ အနုစိန္တယံ)။

သင်္ခတံ- သင်္ခါရတရား မှန်သမျှသည်၊ ဓိရတ္ထု- စက်ဆုပ်ဖွယ်ဖြစ်၏၊ လောလံ- လျှပ်ပေါ်လော်လည်၏၊ အသာရံ- အနှစ်မရှိ၊ ကဒလူပမံ- ငှက်ပျောတုံးဥပမာရှိ၏၊ မာယာမရိစိသဒိသံ- မျက်လှည့် တံလျှပ် တို့နှင့် တူ၏၊ ဣတ္ထရံ- တို့သော ခဏရှိ၏၊ အနဝဋ္ဌိတံ- အမြဲ မတည်။

ယတ္ထ- ယင်းသင်္ခါရတရားမှန်သမျှ၌၊ ဇိနဿ- မြတ်စွာဘုရား၏၊ မာတုတ္တာ- မိထွေးတော်ဖြစ်သော၊ ဗုဒ္ဓပေါသိကာ- မြတ်စွာဘုရားကို နို့ချိုကျွေး၍ မွေးတတ်သော၊ အယံ ဂေါတမိ- ဤဂေါတမိထေရီမကြီးသော်မှလည်း၊ နိဓနံ- ပရိနိဗ္ဗာန်စံကာ သေပွဲဝင်ရခြင်းသို့၊ ယာတိ နာမ- ရောက်ရဘိသေး၏၊ သဗ္ဗသင်္ခတံ- အလုံးစုံသောသင်္ခါရသည်၊ အနိစ္စံ- အမြဲ မရှိလေစွတကား။ (ဣတိ- ဤသို့၊ ဓမ္မတံ- တရားသဘောကို၊ အနုစိန္တယံ- အသင့်အားဖြင့် ဆင်ခြင်နိုင်ကုန်၏။)

ဇိနဝစ္ဆလော- မြတ်စွာဘုရားကို အလွန်ချစ်ခင်မြတ်နိုးခြင်းရှိသော၊ အာနန္ဒော စ- အရှင်အာနန္ဒာသည်ကား၊ တဒါ- ထိုအခါ၌၊ သေခေါ- သေကွသည်၊ (ဟုတ္တာ- ၍)၊ သောကဋ္ဌော- သောကသည် နှိပ်စက်အပ်သူတည်း၊ သော- ထိုအာနန္ဒာမထေရ်သည်၊ တတ္ထ- ထိုနေရာ၌၊ အဿနိ- မျက်ရည်တို့ကို၊ ကရောန္တော- ပြုလျက်၊ ကရုဏံ- သနားစဖွယ်၊ ပရိဒေဝတိ- ငိုကြွေးမြည်တမ်း၏။ (ကိ- သို့၊ ပရိဒေဝတိ- နည်း)

ဟာ- ဟယ် ပင်ပန်း ဆင်းရဲလှပေစွတကား၊ ဂေါတမိ- မိထွေးတော်ဂေါတမိသည်၊ သန္တိ- နိဗ္ဗာန်သို့၊ ယာတိ- သွားလေ၏၊ ဗုဒ္ဓေါပိ- နောင်တော်ဘုရားသည်လည်း၊ နိရိန္ဒနော- လောင်စာ မရှိတော့သော၊ အဂ္ဂိ ဣဝ- မီးကဲ့သို့၊ န

စိရေနဝ- မကြာမြင့်မီသာလျှင်၊ နိဗ္ဗုတိ- နိဗ္ဗာန်သို့၊ ဂစ္ဆတိ နန္တ- သွားလေယောင်
တကား။ (ဝါ) သွားတော့မည်ထင်၏။ (ဣတိ- သို့၊ ပရိဒေဝတိ- ၏)။

- ဧဝံ- ဤသို့၊ ဝိလာပမာနံ- ငိုကြွေးမြည်တမ်းနေသော၊ တံ အာနန္တံ-
ထိုအရှင်အာနန္ဒာမထေရ်ကို၊ ဂေါတမိ- မိထွေးတော်ဂေါတမီသည်၊ အာဟ-
လျောက်ထားပြီ၊ (ကိံ အာဟ)၊ သုတသာဂရဂမ္ဘီရ- နက်ရှိုင်းလှစွာ သမုဒ္ဒရာကဲ့သို့
သုတများစွာရှိပါသော၊ ဗုဒ္ဓေါပဋ္ဌာနတပ္ပရ- မြတ်စွာဘုရားကို ပြုစုလုပ်ကျွေးခြင်း၌
အစဉ်တစိုက် ကြောင့်ကြစိုက်လေ့ရှိပါသော၊

(နာ- ၁၅၃) - ပုတ္တ- ချစ်သားအာနန္ဒာ၊ ဟာသကာလေ- ပရိနိဗ္ဗာန်ဝင်စံခါနီးဖြစ်၍
ဝမ်းမြောက်ပျော်ရွှင်ရမည့်အခါသည်၊ ဥပဋ္ဌိတေ- နီးကပ်တည်လတ်သော်၊
သောစိတံ- စိုးရိမ်ခြင်းငှါ၊ န ယုတ္တံ- မသင့်လေစွတကား၊ ပုတ္တ- ချစ်သား၊ တယာ-
သင်ချစ်သားကြောင့်၊ (ဝါ) သင်ချစ်သားကျေးဇူးကြောင့်၊ မေ- တပည့်တော်အား၊
(ဝါ) ၏၊ သရဏံ- ကိုးကွယ်အားထားရာဖြစ်သော၊ တံ နိဗ္ဗာနံ- ထိုနိဗ္ဗာန်သည်၊
ဥပါဂတံ- ကပ်ရောက်လာပါပြီ။

- တာတ- ချစ်သား၊ တယာ- သင်ချစ်သားသည်၊ သမဇ္ဈိဋ္ဌော- တိုက်တွန်း
အပ်သော မြတ်စွာဘုရားသည်၊ နော- တပည့်တော်တို့အား၊ ပဗ္ဗန္တံ- ရဟန်း
အဖြစ်ကို၊ အနုဇာနိ- ခွင့်ပြုတော်မူပြီ၊ ပုတ္တ- ချစ်သား၊ ဝိမနော- စိတ်မကောင်း
ခြင်းရှိသည်၊ မာ ဟောဟိ- မဖြစ်ပါလင့်၊ တေ- သင်ချစ်သား၏၊ ပရိဿမော-
အပင်ပန်းခံ ကြိုးစားပေးခဲ့ခြင်းသည်၊ သဖလော- အကျိုးရှိပါ၏။

- ယံ နိဗ္ဗာနံ- အကြင်နိဗ္ဗာန်ကို၊ ပုရာဏေဟိ- ရှေး၌ဖြစ်ကုန်သော၊
တိတ္ထိကာစရိယေဟိပိ- ပုရာဏကဿပ အစရှိကုန်သော တိတ္ထိဆရာကြီးတို့သည်
လည်း၊ န ဒိဋ္ဌံ - မမြင်အပ်၊ တံ ပဒံ- သက်ရွယ်ရင့်ကြီး ဆရာကြီးတို့သော်မှ မမြင်နိုင်
ခဲ့သော ထိုနိဗ္ဗာန်ကို၊ သတ္တဝဿာဟိ- ခုနစ်နှစ်အရွယ်သာ ရှိကြကုန်သော၊
သုကုမာရီဟိ- နုနယ်ငယ်ရွယ်သမီးငယ်တို့သည်ပင်၊ ဝေဒိတံ- သိအပ်သိနိုင်ပေ၏။

- ဗုဒ္ဓသာသနပါလေတ- မြတ်စွာဘုရားအဆုံးအမကို စောင့်ရှောက်တတ်
သော အိုချစ်သား၊ တဝ- သင်ချစ်သားကို၊ ဒဿနံ- ဖူးမြော်ခွင့်ရခြင်းသည်၊ ပစ္ဆိမံ-
နောက်ဆုံးပါတည်း၊ ပုတ္တ- အိုချစ်သား၊ ယတ္ထ- အကြင်နိဗ္ဗာန်သို့၊ ဂတော-
သွားသောသူကို၊ န ဒိဿတေ- မည်သူကမျှ မမြင်အပ် မမြင်နိုင်၊ တတ္ထ- မည်သူမျှ
မမြင်နိုင်သော ထိုနိဗ္ဗာန်သို့ အဟံ- တပည့်တော်မသည်၊ ဂစ္ဆာမိ- သွားပါတော့အံ့။
(ဣတိ- ဤသို့၊ အာဟ- လျောက်ပြီ)။

- ဓမ္မံ- တရားကို၊ ဒေသေန္တော- ဟောတော်မူသော၊ လောကဂ္ဂနာယကော-

မြတ်စွာဘုရားသည်၊ ကဒါစိ- တစ်ရံတစ်ခါ၊ ဒိပိ- ချေဆတ်တော်မူပြီ၊ တဒါ- ထို
မြတ်စွာဘုရား ချေဆတ်တော်မူသောအခါ၌၊ အနုကမ္ပိကာ- အစဉ်စောင့်ရှောက်
သည်၊ (ဟုတွာ)။ အဟံ- သည်၊ အာသီသဝါစံ- ဆုတောင်းစကားကို၊ အဝေါစံ-
လျှောက်ထားပြီ။ (ကိ အဝေါစံ)။

မဟာဝီရ- ကြီးသောလုံ့လရှိတော်မူသော မြတ်စွာဘုရား၊ တံ- ရှင်တော်
ဘုရားသည်၊ စိရံ- ကြာမြင့်စွာ၊ ဇီဝ- သက်တော်ရှည်ပါစေ၊ မဟာမုနေ- မြတ်စွာ
ဘုရား၊ သဗ္ဗလောကဿ- ခပ်သိမ်းသောလောက၏၊ အတ္ထာယ- အကျိုးငှါ၊ ကပ္ပံ-
အာယုကပ်ပတ်လုံး၊ တိဋ္ဌ- တည်တော်မူပါစေ၊ အဇရာမရော- အခြင်းသေခြင်းကင်း
ဝေးသည်၊ ဘဝဿု- ဖြစ်တော်မူပါစေ။ (ဣတိ အာသီသဝါစံ အဝေါစံ)။

တထာဝါဒိနိ- ထိုသို့ဆိုလေ့ရှိသော၊ တံ မမံ- ထိုတပည့်တော်ကို၊ သော
ဗုဒ္ဓေါ- ထိုမြတ်စွာဘုရားသည်၊ ဧတံ ဝစနံ- ဤစကားကို၊ အဗြဝိ- မိန့်တော်မူပြီ၊
(ကိ- အဘယ်သို့၊ အဗြဝိ- နည်း)။ ဂေါတမီ (ဂေါတမိ)- မိထွေးတော်ဂေါတမီ၊
ယထာ- အကြင်သို့သော အခြင်းအရာအားဖြင့်၊ တံ- သင်သည်၊ ဝန္တသိ- ရှိခိုး၏၊
ဧဝံ- ဤသို့သော အခြင်းအရာအားဖြင့်၊ ဗုဒ္ဓေါ- ဘုရားရှင်တို့ကို၊ န ဟိ ဝန္တိယာ-
မရှိခိုးသင့် မရှိခိုးအပ်ကုန်။ (ဣတိ- သို့၊ အဗြဝိ- ပြီ)။

သဗ္ဗညု (သဗ္ဗညု)- ခပ်သိမ်းသောတရားတို့ကို သိတော်မူတတ်သော
မြတ်စွာဘုရား၊ ကထံ စရဟိ- အဘယ်သို့လျှင်၊ တထာဂတာ- မြတ်စွာဘုရားတို့ကို
ဝန္တိတဗ္ဗာ- ရှိခိုးသင့်ပါကုန်သနည်း၊ ကထံ- အဘယ်သို့လျှင်၊ ဗုဒ္ဓေါ- ဘုရားရှင်တို့ကို
အဝန္တိယာ- ရှိမခိုးသင့်ပါကုန်သနည်း၊ တံ- ရှင်တော်ဘုရားသည်၊ မေ- သည်၊
ပုစ္ဆိတော- မေးအပ်သည်၊ (ဟုတွာ)။ တံ- ထိုအကြောင်းကို၊ (မေ- အား)၊ အက္ခာဟိ-
ဟောကြားတော်မူပါလော့။ (ဣတိ အဝေါစံ)။

(ဂေါတမီ- မိ၊ တံ- သည်)။ အာရဒ္ဓဝီရိယေ- အားထုတ်အပ်သော ဝီရိယ
ရှိကုန်သော၊ ပဟိတတ္ထေ- နိဗ္ဗာန်သို့စေလွှတ်အပ်သော စိတ်ရှိကုန်သော၊ နိစ္စံ-
အမြဲ၊ ဒဠပရက္ကမေ- မြဲမြံသောလုံ့လရှိကုန်သော၊ သမဂ္ဂေ- အယူသီလတူမျှသော
အဖြစ်သို့ ရောက်ကုန်သော၊ သာဝကေ- တပည့်သား သာဝကတို့ကို၊ ပဿ-
အရိယာဖြစ်ကြောင်းကို အမှန်အတိုင်း မြင်အောင်ကြည့်ပါလော့၊ ဧတံ- ဤသို့
မြင်အောင်ကြည့်ခြင်းသည်၊ ဗုဒ္ဓါနံ- မြတ်စွာဘုရား၊ ဘုရားတပည့်သားသာဝက
တို့အား၊ ဝန္တနံ- စစ်မှန်သော ရှိခိုးခြင်းတည်း။ (ဣတိ ဘဂဝါ အဝေါစံ)။

တတော- ထိုမှနောက်၌၊ ဥပဿယံ- ဘိက္ခုနီမကျောင်းသို့၊ ဝန္တာ- သွား၍၊
အဟံ- သည်၊ ဧကိကာ- တစ်ယောက်တည်းတည်း၊ ဝိစိန္တယိ- ကြံပြု၊ တိဘဝန္တဂေါ-

ဘဝသုံးပါး၏အဆုံးသို့ ရောက်တော်မူသော၊ နာထော- မြတ်စွာဘုရားသည်၊ သမဂ္ဂပရိသံ- ညီညွတ်သော ပရိသတ်ကို၊ ရောဓေသိ- နှစ်သက်တော်မူပြီ။

- ဟန္တု- ယခု၊ အဟံ- သည်၊ ပရိနိဗ္ဗိဿံ- ပရိနိဗ္ဗာန်စံအံ့၊ ဝိပတ္တိတံ- ယှက်စီးခြင်းကို၊ မာ အဒ္ဓသံ- မမြင်ပါစေနှင့်၊ ဧဝံ- ဤသို့၊ အဟံ- သည်၊ စိန္တယိတာန- ကြံပြီး၍၊ ဣသိသတ္တမံ- မြတ်စွာဘုရားကို၊ ဒိသ္မာန- ဖူးမြင်၍။

- မေ- ၏၊ ပရိနိဗ္ဗာနကာလံ- ပရိနိဗ္ဗာန်စံအံ့သောအခါကို၊ ဝိနာယကံ- မြတ်စွာဘုရားကို၊ အာရောဓေသိ- ကြားလျှောက်ပြီ၊ တတော- ထိုမြတ်စွာဘုရားကို လျှောက်ကြားပြီးသည်မှ နောက်၌၊ သော- ထိုမြတ်စွာဘုရားသည်၊ 'ဂေါတမိ (ဂေါတမိ)- ဂေါတမိ၊ တံ- သည်၊ ကာလံ- ပရိနိဗ္ဗာန်စံအံ့သော အခါကို၊ ဇာနာဟိ- သိလော့၊' ဣတိ- သို့၊ သမနုညာသိ- ခွင့်ပြုတော်မူပြီ။

- မယံ- တပည့်တော်သည်၊ ကိလေသာ- ကိလေသာတို့ကို၊ ဈာပိတာ- မဂ်ဉာဏ်ဖြင့် လောင်ကျွမ်းစေအပ်ကုန်ပြီ၊ သဗ္ဗေ- အလုံးစုံကုန်သော၊ ဘဝါ- ဘဝ တို့ကို၊ သမူဟတာ- ပယ်နှုတ်အပ်ကုန်ပြီ၊ နာဂီဝံ^၁- အနှောင်အဖွဲ့ကို ဖြတ်တောက် ရုန်းထွက်သွားသော ဆင်မကြီးကဲ့သို့၊ အဟံ- သည်၊ ဗန္ဓနံ- ကိလေသာ အနှောင် အဖွဲ့ကို၊ ဆေတွာ- အကြွင်းမဲ့ဖြတ်၍၊ အနာသဝါ- အာသဝေါမရှိသည်၊ (ဝါ) အာသဝေါကင်းကွာ ရဟန္တာသည်၊ (ဟုတွာ- ၍)၊ ဝိဟရာမိ- ချမ်းချမ်းသာသာ နေရပါ၏။

(နာ- ၁၅၄) - ဗုဒ္ဓဿ- မြတ်စွာဘုရား၏၊ သန္တိကေ- အထံတော်၌၊ မေ- တပည့်တော်၏၊ အာဂတံ- ရောက်လာခြင်းသည်၊ ဝတ- စင်စစ်၊ သွာဂတံ- ကောင်းသောရောက် လာခြင်းသည်၊ အာသိ- ဖြစ်ပြီ၊ တိဿော- သုံးပါးကုန်သော၊ ဝိဇ္ဇာ- ဝိဇ္ဇာတို့သို့၊ အနုပ္ပတ္တာ- အစဉ်ရောက်အပ်ကုန်ပြီ၊ ဗုဒ္ဓဿ- မြတ်စွာဘုရား၏၊ သာသနံ- အဆုံးအမတော်ကို၊ ကတံ- လိုက်နာပြုကျင့်အပ်ပြီ။

- မယာ- တပည့်တော်သည်၊ စတဿော- လေးပါးကုန်သော၊ ပဋိသမ္ဘိဒါ- ပဋိသမ္ဘိဒါတို့ကိုလည်းကောင်း၊ အဋ္ဌ- ရှစ်ပါးကုန်သော၊ ဣမေ ဝိမောက္ခာပိ စ- ဤဝိမောက္ခတို့ကိုလည်းကောင်း၊ ဆဠာဘိညာ- ခြောက်ပါးသော အဘိညာဉ်တို့ကို လည်းကောင်း၊ သမ္ဘိကတာ- မျက်မှောက်ပြုအပ်ကုန်ပြီ၊ ဗုဒ္ဓဿ- ၏၊ သာသနံ- ကို၊ ကတံ- ပြီ။

- “ဂေါတမိ (ဂေါတမိ)- ဂေါတမိ၊ (သုဇ္ဈာနဏိယ) ထိနံ- မိန်းမတို့၏၊ ဓမ္မာ-

၁။ အဋ္ဌကထာကိုပြု ဤဂါထာ၌ နာဂေါဝ-ဟု ဖွဲ့စည်းသည်။ မူရင်းအပေါ်ပါဒို့တော်၌ နာဂီဝ ဟူသော စုံသည်။ ထေရီကို ဥပမာပြုသောအရာဖြစ်၍ ပါဒို့တော်အတိုင်းသာ စုံသင့်သည်။

ဘိသမယေ- သစ္စာလေးပါးတရားကို သိခြင်း၌၊ ယေ ဗာလာ- အကြင်သူမိုက်
တို့သည်၊ ဝိမတိ- တွေးတောခြင်းသို့၊ ဂတာ- ရောက်ကုန်ပြီ၊ တေသံ- ထိုသူမိုက်
တို့၏၊ ဒိဋ္ဌိပ္ပဟာနတ္ထံ- မိစ္ဆာအယူကိုပယ်ခြင်းအကျိုးငှါ၊ ဣဒ္ဓိ- တန်ခိုးပြာဋိဟာကို၊
ဒဿေဟိ- ပြပါဦးလော့။”

- တဒါ- ထိုအခါ၌၊ ဂေါတမိ- မိတ္ထေးတော်ဂေါတမိသည်၊ သမ္ပန္နံ- မြတ်စွာ
ဘုရားကို၊ နိပစ္စ- တုပ်ဝပ်၍၊ အမွရံ- ကောင်းကင်သို့၊ ဥပ္ပတိတွာန- ပျံတက်၍၊
အနေကာ- များစွာကုန်သော၊ ဣဒ္ဓိ- တန်ခိုးပြာဋိဟာတို့ကို၊ ဗုဒ္ဓါနုညာယ-
ဘုရားရှင်၏ ခွင့်ပြုချက်ဖြင့်၊ ဒဿေသိ- ပြတော်မူပြီ။

- ဧကိကာ- တစ်ယောက်သည်၊ သမာနာ- ဖြစ်ပါလျက်၊ ဗဟုဓာ- များသော
အပြားရှိသည်၊ အာသိ- ဖြစ်ပြီ၊ ဗဟုဓာ စ- များသောအပြားရှိသည်လည်း၊
သမာနာ- လျက်၊ ဧကိကာ- တစ်ယောက်သည်၊ အာသိ- ဖြစ်ပြီ၊ တထာ- ထိုမှ
တစ်ပါး၊ အာဝိဘာဝံ- မျက်မှောက်၏ အဖြစ်ကိုလည်းကောင်း၊ တိရောဘာဝံ-
မျက်ကွယ်၏အဖြစ်ကိုလည်းကောင်း၊ (အကာသိ- ပြုပြီ)၊ တိရောကုဋ်-
နံရံတစ်ဘက်သို့လည်းကောင်း၊ တိရောနဝံ- တောင်တစ်ဘက်သို့လည်းကောင်း၊

- အသဇ္ဇမာနာ- မကပ်ငြိဘဲ၊ အဂမာ- သွားပြီ၊ ဘူမိယမ္ပိ- မြေ၌လည်း၊
နိမုဇ္ဈထ- ရေ၌ကဲ့သို့ ငုပ်ပြီ၊ အဘိဇ္ဇမာနေ- မကွဲသော၊ ဥဒကေ- ရေ၌၊ မဟိယာ
ယထာ- မြေ၌ကဲ့သို့၊ အဂဉ္ဇိ- သွားပြီ။

- တဒါ- ၌၊ အာကာသေ- ကောင်းကင်၌၊ သကုဏီ ဣဝ- ငှက်ကဲ့သို့၊
ပလ္လင်္ကေန- တင်ပလ္လင်ခွေဖြင့်၊ ကမီ- သွားပြီ၊ ယာဝ ဗြဟ္မနိဝေသနံ- ဗြဟ္မာပြည်
တိုင်အောင်၊ ကာယေန- ကိုယ်ဖြင့်၊ ဝသံ- အလိုသို့၊ ဝတ္တေသိ- လိုက်စေပြီ။

- သိနေရံ- မြင့်မိုရ်တောင်ကို၊ ဒဏ္ဍံ- ထီးရိုးကို၊ ကတွာန- ပြု၍၊ မဟာမဟိ-
မြေကြီးကို၊ ဆတ္တံ- ထီးကို၊ ကတွာ- ပြု၍၊ သမူလံ- အရင်းနှင့်တကွ၊ ပရိဝတ္တေတွာ-
ပြောင်းပြန်လှန်၍၊ ဓာရယံ- ဆောင်းမိုးလျက်၊ နဘေ- ကောင်းကင်၌၊ စက်မိ-
စကြံ သွားပြီ။

- ဆဿူရောဒယကာလေဝ- နေခြောက်စင်းထွက်သော အခါ၌ကဲ့သို့၊
လောကဉ္စ- စကြာဝဠာ ဩကာသလောကကိုလည်း၊ ဓူမိကံ- အခိုးထွက်သည်ကို၊
အကာသိ- ပြုပြီ၊ သာ- ထိုဂေါတမိသည်၊ ယုဂန္တေ ဝိယ- ကမ္ဘာပျက်ရာအခါ၌
ကဲ့သို့၊ လောကံ- လောကကို၊ ဇာလာမာလာကုလံ- မီးလျှံအစဉ်အတန်းတို့ဖြင့်
ရောနှော နှောက်ယှက်သည်ကို၊ အကာ- ပြုပြီ။

- မုစလိန္တံ- မုစလိန္တ မည်သော၊ မဟာသေလံ- တောင်ကြီးကိုလည်းကောင်း၊

မေရုမူလနဒန္တရေ - မြင့်မိုရ်တောင်ခြေရင်း သီဒါသမုဒ္ဒရာတို့ အကြားရှိ တောင်စဉ် ခုနစ်ထပ်တို့ကိုလည်းကောင်း၊ သဗ္ဗာနီ- အလုံးစုံတို့ကို၊ သာသပါရိဝ သာသပါ က္ကဝ (သာသပါနီ က္ကဝ)- မုံညင်းစေတီတို့ကိုကဲ့သို့၊ ဧကေန- တစ်ခုသော၊ မုဋ္ဌိနာ- လက်ဆုပ်ဖြင့်၊ အဂ္ဂဟိ- ယူပြီ။

- သနိသာကရံ- လနှင့်တကွသော၊ ဘာကရံ- နေကို၊ အင်္ဂုလဂ္ဂေန- လက်ချောင်းဖျားဖြင့်၊ ဆာဒေသိ- ဖုံးလွှမ်းပြီ၊ စန္ဒသူရသဟဿာနိ- လ၊ နေ အထောင်တို့ကို၊ အာဝေဠမိဝ- နားသွယ်ပန်းကဲ့သို့၊ (ဝါ) ဦးဆောက်ပန်းကဲ့သို့၊ ဓာရယိ- ဆောင်ပြီ။

- စတုသာဂရတောယာနိ- သမုဒ္ဒရာလေးစင်း၌ ရှိသောရေတို့ကို၊ ဧကပါဏိနာ- လက်တစ်ဖက်တည်းဖြင့်၊ ဓာရယိ- ဆောင်ပြီ၊ ယုဂန္တလဒါကာရံ- ကမ္ဘာဖျက်မိုးအခြင်းအရာရှိသော၊ (ဝါ) ကမ္ဘာဖျက်မိုးနှင့်တူသော၊ မဟာဝဿံ- သည်းထန်စွာ ရွာသွန်းသော မိုးကို၊ ပဝဿထ- ရွာစေပြီ။

- သာ- ထိုမိထွေးတော်ဂေါတမီထေရီမကြီးသည်၊ နဘတ္တလေ- ကောင်း ကင်၌၊ သပရိသံ- တစ်ဆယ့်နှစ်ယူဇနာရှိသော ပရိသတ်နှင့်တကွသော၊ စက္ကဝတ္တိ- စကြဝတေးမင်းကို၊ မာပယိ- ဖန်ဆင်းပြီ၊ ဝိနဒန္တံ- မိမိ မိမိတို့ အသံကို အော်မြည် ဟိန်းဟောက်သော၊ ဂရုဠံ- ဂဠုန်ကိုလည်းကောင်း၊ ဒွိရဒံ- ဆင်ပြောင်ကြီးကို လည်းကောင်း၊ သီဟံ- ခြင်္သေ့ကိုလည်းကောင်း၊ ပဒဿယိ- ဖန်ဆင်းပြီ။

(နာ- ၁၅၅) - ဧကိကာ- တစ်ပါးတည်းသည်၊ သမာနာ- ဖြစ်ပါလျက်၊ အပ္ပမေယျ- အတိုင်းအရှည်မရှိသော၊ ဘိက္ခုနီဂဏံ- ဘိက္ခုနီမအပေါင်းကို၊ အဘိနိမ္မိတ္တာ- ဖန်ဆင်း၍၊ ပဒဿယိ- ပြုပြီ၊ ပုန- တစ်ဖန်၊ အန္တရဓာပေတွာ- ဖန်ဆင်းထားသည့် ဘိက္ခုနီမအပေါင်းကို ကွယ်စေ၍၊ ဧကိကာ- တစ်ပါးတည်းသည်၊ (ဟုတွာ- ၍) မုနိ- မြတ်စွာဘုရားကို၊ အဗြဝိ- လျှောက်ထားပြီ။

- မဟာဝီရ- မြတ်စွာဘုရား၊ တဝ- ရှင်တော်ဘုရား၏၊ သာသနကာရိကာ- အဆုံးအမကို လိုက်နာပြုကျင့်လေ့ရှိသော၊ တေ- ရှင်တော်ဘုရား၏၊ မာတုတ္ထာ- မိထွေးတော်သည်၊ သကံ အတ္ထံ- အရဟတ္တဖိုလ်ဟူသော မိမိအကျိုးသို့ အနုပ္ပတ္တာ- အစဉ်ရောက်ပြီ၊ စက္ခုမ- စက္ခုငါးပါးနှင့် ပြည့်စုံတော်မူသော မြတ်စွာဘုရား၊ (အဟံ- သည်)၊ တေ- ရှင်တော်ဘုရား၏၊ ပါဒေ- ခြေတော်တို့ကို၊ ဝန္ဒာမိ- ရှိခိုးပါ၏။

၁။ မေရုမူလနဒန္တရေ။ ဇာ- ၆၊ ၆၊ ၁၅၆။ ၌ - သီဒန္တရ- သီဒါမဟာသမုဒ္ဒရာ၏ အကြား၌ရှိသော တောင်စဉ် ခုနစ်ထပ်ကို ယူထားကြောင်း၊ တွေ့ရသည်။ မဟာနိဗ္ဗေသပါဠိတော် ၂၇၄၊ ယင်းအဋ္ဌကထာ- ၃၃၀။ တိဋ္ဌိကာ- သီဒန္တရ - တောင်စဉ် ခုနစ်ထပ်ကြားရှိ သီဒန္တရအမည်ရ သမုဒ္ဒရာများ ဟု တွေ့ရသည်။

- ဝိဝိဓာ- အထူးထူးအပြားပြားရှိကုန်သော၊ ဣဒ္ဓိ- တန်ခိုးတို့ကို၊ ဒဿေတွာ- ပြုပြီး၍၊ သာ- ထိုမိတ္တေတော်ဂေါတမီသည်၊ နဘတ္တလာ- ကောင်းကင်အပြင်မှ၊ ဩရောဟိတွာ- သက်ဆင်း၍၊ လောကပဇ္ဇောတံ- လောကကို ထွန်းလင်းစေတတ်သော မြတ်စွာဘုရားကို၊ ဝန္တိတွာ- ရှိခိုး၍၊ ဧကမန္တံ- သင့်တင့်လျောက်ပတ်တစ်ခုသောအရပ်၌၊ နိသီဒိ- ထိုင်ပြီ။
- မဟာမုနေ- မြတ်စွာဘုရား၊ သာ အဟံ- ထိုတပည့်တော်မ ဂေါတမီသည်၊ ဇာတိယာ- မွေးဖွားခြင်းအားဖြင့်၊ ဝိသဝဿသတိကာ- အသက် တစ်ရာနှစ်ဆယ်ရှိပါပြီ၊ ဝီရ- မြတ်စွာဘုရား၊ ဧတ္တာဝတာ- ဤမျှလောက် တန်ခိုးပြခြင်းဖြင့်၊ အလံ- သင့်လျော်လျောက်ပတ်ပါပြီ၊ (ဝါ) တော်လောက်ပါပြီ၊ နာယက- မြတ်စွာဘုရား၊ အဟံ- သည်၊ နိဗ္ဗာယိဿာမိ- ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုပါတော့အံ့။ (ဣတိ အဋ္ဌဝိ)။
- တဒါ- ထိုအခါ၌၊ သဗ္ဗာ- အလုံးစုံသော၊ သာ ပရိသာ- ထိုပရိသတ်သည်၊ အတိဝိမ္မိတာ- လွန်စွာ အံ့ဩခိုးမွမ်းလျက်၊ ကတဇ္ဇလီ- လက်အုပ်ချီမိုး ရှိခိုးလျက်၊ ‘အယျေ- အရှင်မကြီး၊ ကထံ- အဘယ်သို့လျှင်၊ အတုလိဒ္ဓိပရက္ကမာ- အတုမရှိသော တန်ခိုး၊ အတုမရှိသောလုံ့လရှိသည်၊ အာသိ- ဖြစ်ပါသနည်း၊’ ဣတိ- ဤသို့၊ အဝေါစ- လျှောက်ထားတောင်းပန်ပြီ။
- ဣတော- ဤဘဒ္ဒကမ္ဘာမှ၊ သတသဟဿမိ ကပ္ပေ- ကမ္ဘာတစ်သိန်းထက်၌၊ ဇိနော- မာရ်ငါးပါးကို အောင်မြင်တော်မူသော၊ သဗ္ဗဓမ္မေသု- ခပ်သိမ်းသော တရားတို့၌၊ စက္ခုမာ- စက္ခုငါးပါးနှင့် ပြည့်စုံတော်မူသော၊ ပဒုမုတ္တရော နာမ- ပဒုမုတ္တရ မည်တော်မူသော၊ နာယကော- မြတ်စွာဘုရားသည်၊ ဥပ္ပဇ္ဇိ- ပွင့်တော်မူပြီ။
- တဒါ- ထိုအခါ၌၊ အဟံ- သည်၊ ဟံသဝတိယံ- ဟံသဝတီပြည်၌၊ ဇာတာ- ဖြစ်သည်၊ (ဟုတွာ)။ သဗ္ဗောပကာရသမ္ပန္နေ- အလုံးစုံသော အဆောက်အဦးနှင့် ပြည့်စုံသော၊ ဣဒ္ဓေ- ကြွယ်ဝသော၊ ဖီတေ- စည်ပင် ဝပြောသော၊ မဟဒ္ဓနေ- များသော ဥစ္စာရှိသော၊ အမစ္စကုလေ- အမတ်မျိုး၌၊ အဟံ- ဖြစ်ပြီ။
- ကဒါစိ- တစ်ရံသောအခါ၌၊ ပိတုနာ- အဖနှင့်၊ သဒ္ဓိ- တကွ၊ ဒါသီဂဏ- ပုရက္ခတာ (ဒါသီဂဏပုရက္ခတာ)- ကျွန်မ အပေါင်းခြံရံလျက်၊ မဟတာ- များစွာသော၊ ပရိဝါရေန- အခြံအရံဖြင့်၊ တံ နရာသဘံ- ထိုမြတ်စွာဘုရားကို၊ ဥပေစ္စ- ကပ်၍၊
- ဝါသဝံ ဝိယ- သိကြားမင်းကဲ့သို့၊ ဓမ္မမေယံ- တရားတည်းဟူသောမိုးကို၊ ဝဿန္တံ- ရွာသွန်းသော၊ အနာသဝံ- အာသဝေါမရှိသော၊ သရဒါဒိစ္စသဒိသံ- သရဒ

- ဥတု၌ ထွက်သောနေမင်းနှင့် တူတော်မူသော၊ ရံသီဇာလသမုဇ္ဈလံ- ရောင်ခြည်
တော်ကွန်ယက်ဖြင့် တောက်ပတော်မူသော မြတ်စွာဘုရားကို၊
- ဒိသွာ- ဖူးမြင်ရ၍၊ စိတ္တံ- စိတ်ကို၊ ပဿာဒေတွာ စ- ကြည်ညိုစေ၍ လည်း
ကောင်း၊ အဿ- ထိုမြတ်စွာဘုရား၏၊ သုဘာသိတံ- ကောင်းစွာဟောအပ်သော
တရားတော်ကို၊ သုတွာ စ- နာရ၍လည်းကောင်း၊ နရနာယကံ- မြတ်စွာဘုရားကို၊
မာတုတ္ထံ- မိသွေးတော်ဖြစ်သော၊ ဘိက္ခုနီ- ဘိက္ခုနီမကို၊ အဂ္ဂေ- ရတ္တညုဇတဒဂ်
အရာ၌၊ ဌပေန္တံ- ထားတော်မူနေသည်ကို၊ (ဒိသွာ စ- ဖူးမြင်ရ၍လည်းကောင်း)။
- (တံ- ထိုတရားတော်ကို)၊ သုတွာ- နာကြားပြီးလတ်သော်၊ သသံဃဿ-
ရဟန်းအပေါင်းနှင့် တကွသော၊ နရဂ္ဂဿ- လူတို့ထက်မြတ်တော်မူသော၊ တဿ
တာဒိနော- ထိုမြတ်စွာဘုရားအား၊ သတ္တာဟံ- ခုနစ်ရက်ပတ်လုံး၊ မဟာဒါနံ-
ကြီးစွာသော အလှူကိုလည်းကောင်း၊ ဗဟူနိ (ဗဟူ)- များစွာကုန်သော၊ ပစ္စယာနိ
စ (ပစ္စယေ)- ပစ္စည်းလေးပါးတို့ကိုလည်းကောင်း၊ ဒတွာ- ပေးလှူပူဇော်ပြီး၍၊
- ပါဒမူလမိ- ခြေတော်ရင်း၌၊ နိပစ္စ- ဝပ်၍၊ တံ ဌာနံ- ထိုရတ္တညုဇတဒဂ်
အရာကို၊ အဘိပတ္တယိ- ဆုပန်ခဲ့ပြီ၊ တတော- ထိုအခါ၌၊ ဣသိသတ္တမော-
ပဒုမုတ္တရမြတ်စွာဘုရားသည်၊ မဟာပရိသတိ- များစွာသောပရိသတ်၌၊ အဝေါစ-
မိန့်တော်မူပြီ။
- ယာ ဣတ္ထိ- အကြင်အမျိုးသမီးသည်၊ သသံဃံ- ရဟန်းအပေါင်းနှင့် တကွ
သော၊ လောကနာယကံ- မြတ်စွာဘုရားကို၊ သတ္တာဟံ- ခုနစ်ရက်ပတ်လုံး၊
အဘောဇေသိ- ဆွမ်းလုပ်ကျွေးပြီ၊ တံ- ထိုဆွမ်းလုပ်ကျွေးသော အမျိုးသမီး
အကြောင်းကို၊ အဟံ- ငါဘုရားသည်၊ ကိတ္တယိဿာမိ- ဟောကြားပေအံ့၊
ဘာသတော- ဟောကြားတော်မူသော၊ မမ- ငါဘုရား၏၊ (ဝစနံ- စကားတော်ကို)၊
သုဏာထ- နာကြကုန်လော့။
- (နာ- ၁၅၆) - ဣတော- ဤကမ္ဘာမှ၊ သတသဟဿေ ကပ္ပေ- ကမ္ဘာတစ်သိန်းထက်၌၊
ဩက္ကာကကုလသမ္ဘဝေါ- ဩက္ကာကမင်းမျိုးဖြစ်သော၊ ဂေါတ္ထေန- အနွယ်တော်
အားဖြင့်၊ ဂေါတမော နာမ- ဂေါတမ မည်တော်မူသော၊ သတ္တာ- မြတ်စွာ
ဘုရားသည်၊ လောကေ- လောက၌၊ ဘဝိဿတိ- ပွင့်တော်မူလတ်။
- တဿ- ထိုဂေါတမမြတ်စွာဘုရား၏၊ ဓမ္မေသု- တရားတို့၌၊ ဒါယာဒါ-
အမွေခံဖြစ်သော၊ ဩရသာ- ရင်၌ဖြစ်သော၊ ဓမ္မနိမ္မိတာ- တရားသည် ဖန်ဆင်း
အပ်သော၊ နာမေန- အမည်အားဖြင့်၊ ဂေါတမီ နာမ- ဂေါတမီ မည်သော၊ သတ္တု-
ဂေါတမမြတ်စွာဘုရား၏၊ သာဝိကာ- တပည့်မသည်၊ ဟေဿတိ- ဖြစ်လတ်။

- အယံ- ဤအမိုးသမီးသည်၊ တဿ ဗုဒ္ဓဿ- ထိုဂေါတမမြတ်စွာဘုရား၏၊
(ဝါ) အား၊ ဇီဝိတာပါဒိကာ- အသက်ခန္ဓာကို မွေးမြူစောင့်ရှောက်တတ်သော၊
မာတုတ္ထာ- မိထွေးတော်သည်၊ (ဟုတွာ)၊ ရတ္တညူနံ- ညဉ့်အပိုင်းအခြားကို သိကုန်
သော၊ ဘိက္ခုနီနံ- ဘိက္ခုနီမတို့၏၊ (ဝါ) တို့တွင်၊ အဂ္ဂတ္တံ စ- အမြတ်ဆုံး၏၊
အဖြစ်ကိုလည်း၊ လဘိဿတိ- ရလတုံ။ (ဣတိ အဝေါစ)။
- တံ- ထိုစကားကို၊ သုတွာန- ကြားရ၍၊ အဟံ- သည်၊ ပမောဒိတွာ-
ဝမ်းမြောက်၍၊ ယာဝဇီဝံ- အသက်ထက်ဆုံး၊ တဒါ- ဌ၊ ဇိနံ- မြတ်စွာဘုရားကို၊
ပစ္စယေဟိ- ပစ္စည်းလေးပါးတို့ဖြင့်၊ ဥပဋ္ဌိတွာ- လုပ်ကျွေးပူဇော်၍၊ တတော-
ထိုဘဝမှ၊ ကာလင်္ကတာ- စုတေလတ်သော်၊
- သဗ္ဗကာမသမိဒ္ဓိသု- အလုံးစုံသောကာမဂုဏ်တို့ဖြင့် ပြည့်စုံကုန်သော၊
တာဝတိံသေသု- တာဝတိံသာဘုံ၌ဖြစ်ကုန်သော၊ ဒေဝေသု- နတ်တို့၌၊ နိဗ္ဗတ္တာ-
ဖြစ်ပြီ၊ ဒသဟိ- ဆယ်ပါးကုန်သော၊ အင်္ဂေဟိ- အင်္ဂါတို့ဖြင့်၊ အညေ- တစ်ပါးသော
နတ်တို့ကို၊ အဟံ- သည်၊ အဘိဘဝိ- လွမ်းမိုးနိုင်ခဲ့ပြီ။
- ရူပသဒ္ဓေဟိ စ- ရူပါရုံ သဒ္ဓါရုံတို့ဖြင့်လည်းကောင်း၊ ဂန္ဓေဟိ စ- ဂန္ဓာရုံ
တို့ဖြင့်လည်းကောင်း၊ ရသေဟိ စ- ရသာရုံတို့ဖြင့်လည်းကောင်း၊ ဖုသနေဟိ စ-
ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံတို့ဖြင့်လည်းကောင်း၊ အာယုနာပိ- အသက်အားဖြင့်လည်းကောင်း၊
ဝဇ္ဇောန စ- အဆင်းအားဖြင့်လည်းကောင်း၊ သုခေန စ- ချမ်းသာအားဖြင့်လည်း
ကောင်း၊ ယသသာပိ စ- အခြံအရံအားဖြင့်လည်းကောင်း၊
- တထေဝ- ထို့အတူသာလျှင်၊ အာဓိပတေယျေန စ- အစိုးရခြင်းဖြင့်လည်း
ကောင်း၊ အဟံ- သည်၊ အဓိဂယု- အခြားနတ်များကို လွမ်းမိုး၍၊ ဝိရောစိ-
တင့်တယ်ခဲ့ပြီ၊ တဟိ- ထိုတာဝတိံသာနတ်ပြည်၌၊ အမရိန္ဒဿ- သိကြားမင်း၏၊
ဒယိတာ- ချစ်အပ်သော၊ မဟေသီ- မိဖုရားသည်၊ အဟောသီ- ဖြစ်ပြီ။
- သံသာရေ- သံသရာ၌၊ သံသရန္တိ- ကျင်လည်လတ်သော်၊ အဟံ- သည်၊
ကမ္မဝါယုသမေရိတာ- ကံတည်းဟူသောလေသည် ပြင်းစွာတိုက်ခတ်အပ်သည်၊
(ဟုတွာ)၊ ကာသိဿ- ကာသိမည်သော၊ ရညော- မင်း၏၊ ဝိသယေ- နိုင်ငံ၌၊
ဒါသဂါမကေ- ကျွန်တို့၏ ရွာ၌၊ အဇာယိ- မွေးဖွားခဲ့ပြီ။
- တဒါ- ဌ၊ တဟိ- ထိုကျွန်တို့ရွာ၌၊ ပဉ္စဒါသသတာ- ငါးရာသော ကျွန်တို့
သည်၊ အနုနာ- မယုတ်လျော့ကုန်သည်၊ ဟုတွာ- ၍၊ နိဝသန္တိ- နေကြကုန်၏၊
တတ္ထ- ထိုကျွန်တို့ရွာ၌၊ သဗ္ဗေသံ- အလုံးစုံသောကျွန်တို့ထက်၊ ဇေဋ္ဌာ- အကြီး
အမှူးဖြစ်သော၊ ယော- အကြင်ကျွန်သည်၊ အတ္ထိ- ရှိ၏၊ အဟံ- သည်၊ တဿ-

ထိုကျွန်အကြီးအမှူး၏၊ ဇာယာ- ဇနီးမယားသည်၊ အဟောသိ- ဖြစ်ပြီ။

- သယမ္ဘုနော- သယမ္ဘု ဖြစ်တော်မူကုန်သော၊ ပဉ္စသတာ- ငါးရာကုန်သော ပစ္စေကဗုဒ္ဓါတို့သည်၊ ဂါမံ- ကျွန်တို့ ရွာသို့၊ ပိဏ္ဍာယ- ဆွမ်းအလို့ငှါ၊ ပါဝိသုံ- ဝင်ကြကုန်ပြီ၊ တေ- ထိုငါးရာကုန်သော ပစ္စေကဗုဒ္ဓါတို့ကို၊ ဒိသ္မာန- မြင်၍၊ အဟံ- သည်၊ တုဋ္ဌာ- နှစ်သက်သည်၊ (ဟုတွာ)၊ သဗ္ဗာဟိ- အလုံးစုံကုန်သော၊ ဣတ္ထိဘိ (ဣတ္ထိဘိ)- ကျွန်မတို့နှင့်၊ (ဆန်းကြောင့်၍)၊ သဟ- တကွ၊

- ပူဂါ- အပေါင်းအစုတို့သည်၊ ဟုတွာ- ဖြစ်ကုန်၍သာလျှင်၊ သဗ္ဗာယော- အလုံးစုံသော ကျွန်မတို့သည်၊ (တေ- ထိုငါးရာကုန်သော ပစ္စေကဗုဒ္ဓါတို့ကို)၊ စတုမာသေ- ဝါတွင်းလေးလတို့ပတ်လုံး၊ ဥပဋ္ဌဟုံ- ပြုစု လုပ်ကျွေးခဲ့ကြကုန်ပြီ၊ (မယံ- တို့သည်)၊ တိစီဝရာနိ- သုံးထည်သော သင်္ကန်းတို့ကို၊ ဒတွာန- ပေးလှူ၍၊ သသာမိကာ- မိမိခင်ပွန်းတို့နှင့်တကွဖြစ်ကုန်သည်၊ (ဟုတွာ-၍)၊ သံသရိမှ- ကျင်လည်ခဲ့ကြကုန်ပြီ။

- တတော- ထိုဘဝမှ၊ စုတာ- စုတေလတ်သော်၊ တာ သဗ္ဗာပိ- ထိုအလုံးစုံ လည်းဖြစ်ကုန်သော၊ မယံ- တပည့်တော်တို့သည်၊ တာဝတိံသဂတာ- တာဝတိံသာ ဘုံသို့ ရောက်ကုန်ပြီ၊ ဣဒါနိ- ဤ၊ ပစ္ဆိမေ- နောက်ဆုံးဖြစ်သော၊ ဘဝေ စ- ဘဝ၌ကား၊ ဒေဝဒဟေ- ဒေဝဒဟမည်သော၊ ပုရေ- ပြည်၌၊ ဇာတာ- ဖြစ်ကုန်ပြီ။

- မေ- တပည့်တော်၏၊ ပိတာ- ခမည်းတော်သည်၊ အဉ္စနသက္ကော- အဉ္စန သာကီဝင်မင်းကြီးတည်း၊ မမ- ၏၊ မာတာ- မယ်တော်သည်၊ သုလက္ခဏာ- သုလက္ခဏာမည်သော မိဖုရားကြီးတည်း၊ တတော- ထိုဒေဝဒဟပြည်မှ၊ ကပိလဝတ္ထုသို့- ကပိလဝတ်ပြည်၌၊ သုဒ္ဓေါဒနယရံ- သုဒ္ဓေါဒနမင်းကြီး၏ နန်းတော်သို့၊ ဂတာ- လိုက်ရပြီ။

(နာ- ၁၅၄) - သေသာ- ကြွင်းသောမိန်းမတို့သည်၊ သကျကုလေ- သာကီဝင်မင်းမျိုး၌၊ ဇာတာ- ဖြစ်ကုန်ပြီ၊ သကျာနံ- သာကီဝင်မင်းတို့၏၊ ယရံ- အိမ်သို့၊ အဂမံ- လိုက်ကြရကုန်ပြီ၊ အဟံ- သည်၊ သဗ္ဗာသံ- ခပ်သိမ်းသော မိန်းမတို့ထက်၊ ဝိသိဋ္ဌာ- ထူးခြားသည်၊ (ဟုတွာ)၊ ဇိနဿ- မြတ်စွာဘုရားကို၊ အာပါဒိကာ- မွေးမြူ စောင့်ရှောက်တတ်သော မိထွေးတော်သည်၊ အဟံ- ဖြစ်ရပြီ။

- မမ- ၏၊ ပုတ္တော- သားတော်သိဒ္ဓတ္ထမင်းသားသည်၊ အဘိနိက္ခမ္မ- တော ထွက်၍၊ ဝိနာယကော- လူနတ်ဗြဟ္မာသတ္တဝါတို့ကို နိဗ္ဗာန်သို့ ပို့ဆောင် တော်မူတတ်သော၊ ဗုဒ္ဓေါ- မြတ်စွာဘုရားသည်၊ အာသိ- ဖြစ်တော်မူပြီ၊ အဟံ- သည်၊ ပစ္ဆာ- နောက်၌၊ ပဉ္စဟိ သတေဟိ- ငါးရာသောမင်းသမီးတို့နှင့်၊ သဟ-

တက္က၊ ပဗ္ဗဇိတွာန- ရဟန်းပြု၍၊

- ဇီရာဟိ- ပညာရှိကုန်သော၊ သာကိယာနိဟိ- သာကီဝင်မင်းသမီးတို့နှင့်၊
သဟ- တက္က၊ သန္တိသုခံ- နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာကို၊ ဖုသိ- ရပြီ၊ ယေ- အကြင်သူတို့သည်၊
ပုဗ္ဗဇာတိယံ- ရှေးဘဝ၌၊ တဒါ- ၌၊ အမှာကံ- တို့၏၊ သာမိနော- အရှင်သခင်
ခင်ပွန်းတို့သည်၊ အာသု အာသု- ဖြစ်ကုန်ပြီ။

- ပုညဿ- ကောင်းမှုကို၊ သဟ ကတ္တာရော- တက္ကပြုဖော်ဖြစ်ကုန်သော၊
တေ- ထိုသူတို့သည်၊ (ဝါ) တို့ကို၊ သုဂတေန- မြတ်စွာဘုရားသည်၊ အနုကမ္ပိတာ-
အစဉ်စောင့်ရှောက်အပ်ကုန်သည်၊ (ဟုတွာ)၊ မဟာသမယကာရကာ- များစွာ
သော နတ်တို့၏စည်းဝေးမှုကို ပြုတတ်ကုန်သော သာကီဝင်ရဟန်းငါးရာတို့သည်၊
(ဝါ) မဟာသမယကို ပြုတတ်ကုန်သော သာကီဝင်ရဟန်းငါးရာတို့သည်၊ (ဟုတွာ-
၍)၊ အရဟတ္တံ- အရဟတ္တဖိုလ်ကို၊ ဖုသိသု- တွေ့ထိကုန်ပြီ။

- တဒါ- ထိုအခါ၌၊ ဣတရာ- မိထွေးတော်ဂေါတမီမှ တပါးကုန်သော၊
ဘိက္ခုနီယော- ဘိက္ခုနီမတို့သည်၊ နဘတ္တလံ- ကောင်းကင်သို့၊ အာရဟိသု- တက်
ကုန်ပြီ၊ သံဂတာ- ကောင်းကင်၌ ကောင်းစွာတည်ကုန်သော၊ တာရာယော ဝိယ-
ကြယ်တာရာတို့ကဲ့သို့၊ မဟိဒ္ဓိကာ- ကြီးသောတန်ခိုးရှိကုန်သော ဘိက္ခုနီမတို့သည်၊
ဝိရောစိသု- တင့်တယ်ကြကုန်ပြီ။

- သုသိက္ခိတော- ကောင်းစွာသင်အပ်ပြီးသော အတတ်ရှိသော၊ ကမ္မာရော-
ရွှေပန်းတိမ်သည်သည်၊ ကမ္မညဿ- အမှု၌ခံ့သော၊ ကနကဿေဝ- ရွှေ၏
သာလျှင်၊ ပိဋန္တဝိကတိ- တန်ဆာအထူးကို၊ ဒဿေတိ ယထာ- ပြသကဲ့သို့၊
(သုသိက္ခိတာ- ကောင်းစွာကျင့်အပ်ပြီးသော အကျင့်ရှိကုန်သော ဘိက္ခုနီမတို့
သည်)၊ အနေကာ- များစွာကုန်သော၊ ဣဒ္ဓိ- တန်ခိုးတို့ကို၊ ဒဿေသု- ပြကြကုန်ပြီ။

- ဝိစိတ္တာနိ စ- ဆန်းကြယ်သည်လည်းဖြစ်ကုန်သော၊ ဗဟူနိ စ- များစွာ
လည်းဖြစ်ကုန်သော၊ ပါဠိဟိရာနိ- တန်ခိုးပြာဋိဟာတို့ကို၊ ဒဿေတွာ- ပြကြကုန်၍၊
ဝါဒိပဝရံ- အယူဝါဒခေါင်းဆောင်တို့တွင် အမြတ်ဆုံးဖြစ်တော်မူသော၊ သပရိသံ-
ပရိသတ်နှင့် တက္ကသော၊ မုနိ- မြတ်စွာဘုရားကို၊ တောသေတွာ- နှစ်သက်စေ
ကုန်၍၊ တဒါ- ထိုအခါ၌၊

- ဂဂနာ- ကောင်းကင်မှ၊ ဩရောဟိတွာန- သက်ဆင်းကုန်၍၊ ဣသိ-
သတ္တမံ- မြတ်စွာဘုရားကို၊ ဝန္တိတွာ- ရှိခိုးကုန်၍၊ နရဂ္ဂေန- မြတ်စွာဘုရားသည်၊
အနုညာတာ- ခွင့်ပြုတော်မူအပ်ကုန်သည်၊ (ဟုတွာ)၊ ယထာဌာနေ- နေမြေ
တိုင်းသော နေရာ၌၊ နိသီဒိသု- ထိုင်နေကြကုန်ပြီ။

- 'ဂေါတမီ (ဂေါတမိ)- အရှင်မ ဂေါတမီ၊ အဟော- ဪ သြဘွယ် ရှိပါပေစွ၊ တံ- အရှင်မကြီးသည်၊ သဗ္ဗေသံ- ခပ်သိမ်းကုန်သော၊ အမုံ- တပည့်တော် တို့ကို၊ စိရံ- ကြာမြင့်စွာ၊ အနုကမ္ပိကာ- အစဉ်သနား စောင့်ရှောက်သူပါတည်း၊ တဝ- အရှင်မကြီး၏၊ ပုညေဟိ- ကောင်းမှုတို့ဖြင့်၊ ဝါသိတာ- ထုံအပ်ကုန်သော၊ နော- တပည့်တော်တို့သည်၊ အာသဝက္ခယံ- အာသဝေါတရားတို့၏ ကုန်ခြင်းသို့၊ ပတ္တာ- ရောက်ကြပါကုန်ပြီ။

- အမုံ- တပည့်တော်တို့သည်၊ ကိလေသာ- ကိလေသာတို့ကို၊ စာပိတာ- မဂ်ဉာဏ်ဖြင့် လောင်ကျွမ်းစေအပ်ပါကုန်ပြီ၊ သဗ္ဗေ- အလုံးစုံကုန်သော၊ ဘဝါ- ဘဝတို့ကို၊ သမ္မဟတာ- ပယ်နုတ်အပ်ပါကုန်ပြီ၊ နာဂီဝ- အနှောင်အဖွဲ့ကို ဖြတ်တောက် ရုန်းထွက်သွားသော ဆင်မကြီးကဲ့သို့၊ မယံ- တပည့်တော်တို့သည်၊ ဗန္ဓနံ- ကိလေသာ အနှောင်အဖွဲ့ကို၊ ဆေတွာ- အကြွင်းမဲ့ဖြတ်ကုန်၍၊ အနာသဝါ- အာသဝေါမရှိကုန်သည်၊ (ဝါ) အာသဝေါကင်းကွာ ရဟန္တာတို့သည်၊ (ဟုတွာ- ဖြစ်ကုန်၍)၊ ဝိဟရာမ- ချမ်းချမ်းသာသာ နေကြရပါကုန်၏။

- ဗုဒ္ဓဿ- မြတ်စွာဘုရား၏၊ သန္တိကေ- အထံတော်၌၊ နော- တပည့်တော် တို့၏၊ အာဂတံ- ရောက်လာခြင်းသည်၊ ဝတ- စင်စစ်၊ သွာဂတံ- ကောင်းသော ရောက်လာခြင်းသည်၊ အာသိ- ဖြစ်ပါပြီ၊ တိဿော- သုံးပါးကုန်သော၊ ဝိဇ္ဇာ- ဝိဇ္ဇာတို့သို့၊ အနုပ္ပတ္တာ- အစဉ်ရောက်အပ်ပါကုန်ပြီ၊ ဗုဒ္ဓဿ- မြတ်စွာဘုရား၏၊ သာသနံ- အဆုံးအမတော်ကို၊ ကတံ- လိုက်နာပြုကျင့်အပ်ပါပြီ။

- အမေဟိ- တပည့်တော်တို့သည်၊ စတဿော- လေးပါးကုန်သော၊ ပဋိသမ္ဘိဒါ- ပဋိသမ္ဘိဒါတို့ကိုလည်းကောင်း၊ အဋ္ဌ- ရှစ်ပါးကုန်သော၊ ဣမေ ဝိမောက္ခာပိ စ- ဤဝိမောက္ခတို့ကိုလည်းကောင်း၊ ဆဠဘိညာ- ခြောက်ပါးသော အဘိညာဉ်တို့ကိုလည်းကောင်း၊ သစ္စိကတာ- မျက်မှောက်ပြုအပ်ကုန်ပြီ၊ ဗုဒ္ဓဿ- ၏၊ သာသနံ- ကို၊ ကတံ- ပြီ။

- မဟာမုနေ- မြတ်စွာဘုရား၊ (မယံ)၊ ဣဒ္ဓိသု စ- တန်ခိုးအရာတို့၌လည်းကောင်း၊ ဒိဗ္ဗာယ သောတဓာတုယာ- ဒိဗ္ဗသောတအဘိညာဉ်၌လည်းကောင်း၊ ဝသီ- အစွမ်းသတ္တိရှိကြကုန်သည်၊ (ဝါ) ဝသီဘော်မြောက်လေ့လာပြီးကုန်သည်၊ ဟောမ- ဖြစ်ပါကုန်၏၊ စေတောပရိယဉာဏဿ- စေတောပရိယအဘိညာဉ်၌ လည်း၊ ဝသီ- ကုန်သည်၊ ဟောမ- ဖြစ်ပါကုန်၏။

(ဧ- ၁၅၈) - (မယံ)၊ ပုဗ္ဗေနိဝါသံ- ရှေး၌နေအပ်ခဲ့ဖူးသော ခန္ဓာအစဉ်ကို၊ ဇာနာမ- သိပါကုန်၏၊ (အမေဟိ- တို့သည်)၊ ဒိဗ္ဗစက္ခု- ဒိဗ္ဗစက္ခုအဘိညာဉ်ကို၊ ဝိသောဓိတံ-

သန့်ရှင်းစင်ကြယ်စေအပ်ပြီ၊ (မယံ)၊ သဗ္ဗာသဝပရိက္ခိဏာ- ကုန်ခန်းပြီးသော ခပ်သိမ်းသော အာသဝတရားတို့ရှိကုန်သည်၊ အမှ- ဖြစ်ပါကုန်၏၊ ဣဒါနိ- ယခုအခါ၌၊ (အမှာကံ- တို့အား)၊ ပုနဉ္စဝါ- နောက်ထပ်တဖန် ဘဝသစ်တို့သည်၊ နတ္ထိ- မရှိတော့ပါကုန်။

အတ္ထေ စ- အတ္ထပဋိသမ္ဘိဒါ၌လည်းကောင်း၊ ဓမ္မေ စ- ဓမ္မပဋိသမ္ဘိဒါ၌ လည်းကောင်း၊ နေရုတ္တေ စ- နိရုတ္တိပဋိသမ္ဘိဒါ၌လည်းကောင်း၊ ပဋိဘာနေ စ- ပဋိဘာနပဋိသမ္ဘိဒါ၌လည်းကောင်း၊ အမှ- တပည့်တော်တို့၏၊ ဉာဏံ- ဉာဏ်သည်၊ ဝိဇ္ဇတိ- ရှိ၏၊ မဟာဝီရ- ကြီးသောလုံ့လရှိတော်မူသော မြတ်စွာဘုရား၊ (အမှ- တပည့်တော်တို့၏၊ ဉာဏံ- ဉာဏ်သည်) တဝ- ရှင်တော်ဘုရား၏၊ သန္တိကေ- အထံတော်၌၊ ဥပ္ပန္နံ- ဖြစ်ပြီ။

နာယက- နိဗ္ဗာန်သို့ ပို့ဆောင်တော်မူတတ်သော မြတ်စွာဘုရား၊ (တံ- အရှင်ဘုရားသည်၊ (ဝါ) ကို)၊ အသ္မာဘိ- တပည့်တော်တို့သည်၊ မေတ္တာစိတ္တာဟိ- မေတ္တာနှင့်ယှဉ်သော စိတ်ရှိကုန်သည်၊ (ဟုတွာ)၊ ပရိစိဇ္ဈော- ပြုစုလုပ်ကျွေး အပ်ခဲ့သည်၊ (ဝါ) ဆည်းကပ်အပ်ခဲ့သည်၊ အသိ- ဖြစ်၏၊ မဟာမုနေ- မြတ်စွာ ဘုရား၊ သဗ္ဗာသံ- ခပ်သိမ်းကုန်သော တပည့်တော်တို့အား၊ နိဗ္ဗာနာယ- ပရိနိဗ္ဗာန် ပြုခြင်းငှါ၊ အနုဇာနာဟိ- ခွင့်ပြုတော်မူပါလော့။

‘နိဗ္ဗာယိဿာမ- ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုပါကုန်အံ့’ ဣတိ ဧဝံ- ဤသို့၊ ဝဒန္တိယော- ဆိုလာကုန်သော သင်တို့ကို၊ အဟံ- ငါဘုရားသည်၊ ကိ- အဘယ်ကို၊ ဝက္ခာမိ- ဆိုရတော့အံ့နည်း၊ ဣဒါနိ- ၌၊ ယဿ- အကြင်ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုခြင်း မပြုခြင်း၏၊ ကာလံ- အခါကို၊ ဝေါ- သင်တို့သည်၊ မညထ- သိကြကုန်၏၊ (တဒေဝ- ထို ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုခြင်း မပြုခြင်းကိုသာလျှင်၊ အတ္တနော- မိမိ၏၊ ရုစိယာ- အလိုအားဖြင့်၊ ကရောထ- ပြုကြပါကုန်)၊ ဣတိ- သို့၊ ဇိနော- မြတ်စွာဘုရားသည်၊ အဠဝိ- မိန့်တော်မူပြီ။

တဒါ- ၌၊ ဂေါတမိအာဒိကာ- ဂေါတမိထေရီမကြီးအမျိုးရှိကုန်သော၊ တာယော ဘိက္ခုနီယော- ထိုဘိက္ခုနီမ ငါးရာတို့သည်၊ ဇိနံ- မြတ်စွာဘုရားကို၊ (ဝန္တိသု- ရှိခိုးကြ ကုန်ပြီ)၊ ဝန္တိတွာ- ရှိခိုးကုန်ပြီး၍၊ တာ- ထိုဘိက္ခုနီမတို့သည်၊ တမှာ အာသနာ- ထိုနေရာမှ၊ ဝုဋ္ဌာယ- ထကုန်၍၊ အဂမိသု- ကြွသွားတော်မူ ကြကုန်ပြီ။

၁။ ဤအဋ္ဌကထာစာမူ၌ အာဂမိသု- ဟု တွေ့ရသည်၊ မူရင်း၊ အပဒါနိပါဠိတော်၌ အဂမိသု - ဟု ရှိသည်။

- မဟတာ- များစွာသော၊ ဇနကာယေန- လူအပေါင်းနှင့်၊ သဟ- တကွ၊ လောကဂ္ဂနာယကော-လောက၌ အမြတ်ဆုံး နာယကဖြစ်တော်မူသော၊ သောဝီရော- ကြီးသောလုံ့လရှိတော်မူသော ထိုမြတ်စွာဘုရားသည်၊ မာတုန္တံ- မိတ္ထေးတော် ဂေါတမိကို၊ ယာဝ ကောဋ္ဌကံ- တံခါးမုခ်တိုင်အောင်၊ အနုသံယာယီ- အစဉ်လိုက်ပို့တော်မူပြီ။
- တဒါ- ထိုတံခါးမုခ်ရောက်သောအခါ၌၊ ဂေါတမီ- သည်၊ သဗ္ဗာဟိ- ခပ်သိမ်းကုန်သော၊ တာဟိ- ထိုဘိက္ခုနီမတို့နှင့်၊ သဟေဝ- တကွသာလျှင်၊ လောကဗန္ဓုနော- မြတ်စွာဘုရား၏၊ ပါဒေသု- ခြေတော်တို့၌၊ နိပတိ- ဦးတိုက်ရှိခိုးပြီ၊ ပစ္ဆိမံ- နောက်ဆုံးဖြစ်သော၊ ပါဒဝန္တနံ- ခြေတော်၌ ဦးတိုက်ရှိခိုးခြင်းကို၊ အကာသိ- ပြုတော်မူပြီ။
- လောကနာထသာ- လူအပေါင်း၏ ကိုးကွယ်ရာဖြစ်တော်မူသော မြတ်စွာဘုရားအား၊ မယံ- တပည့်တော်၏၊ ဣဒံ ဒဿနံ- ဤဖူးမြင်ရခြင်းသည်၊ ပစ္ဆိမကံ- နောက်ဆုံးဖြစ်သော၊ ဒဿနံ-ဖူးမြင်ရခြင်းပါတည်း၊ အဟံ- သည်၊ ပုန- တဖန်၊ တဝ- ရှင်တော်ဘုရား၏၊ အမတာကာရံ- အမြိုက်နိဗ္ဗာန်ကဲ့သို့ အေးချမ်းသော လက္ခဏာရှိသော၊ မုခံ- မျက်နှာတော်ကို၊ န ပဿိဿာမိ- မဖူးမြင်ရတော့အံ့။
- ဝီရ- ကြီးသောလုံ့လရှိတော်မူသော မြတ်စွာဘုရား၊ မေ- ၏၊ ဝန္တနံ စ- ရှိခိုးခြင်းသည်လည်း၊ တဝ- ရှင်တော်ဘုရား၏၊ သုကောမလေ- အလွန်နူးညံ့သော၊ ပါဒေ- ခြေတော်အစုံ၌၊ (ပုန- တဖန်)၊ န သမ္ပုသိဿတိ- မတွေ့ထိရတော့လှတံ့၊ လောကဂ္ဂ- လူအပေါင်းထက် မြတ်တော်မူသော မြတ်စွာဘုရား၊ အဇ္ဇ- ယခု၊ (အဟံ- သည်)၊ နိဗ္ဗုတိ- နိဗ္ဗာန်သို့၊ ဂစ္ဆာမိ- သွားပါတော့အံ့။ (ဣတိ အဋ္ဌဝိ)။
- ယထာတထေ- ဟုတ်မှန်တိုင်းသော၊ ဓမ္မေ- တရားကို၊ ဒိဋ္ဌေ- မြင်အပ်လတ်သော်၊ အနေန ရူပေန- ဤရုပ်တရားဖြင့်၊ တဝ- သင်မိတ္ထေးတော် ဂေါတမီအား၊ ကိ- အဘယ်အကျိုးရှိအံ့နည်း၊ သဗ္ဗံ- အလုံးစုံသော၊ ဧတံ ဓမ္မဇာတံ- ထိုတရားအပေါင်းသည်၊ သင်္ခတမေဝ- ပြုပြင်စီရင်အပ်သော သင်္ခတတရားသာလျှင်တည်း၊ အနဿာသိကံ- သက်သာရာမရ၊ ဣတ္တရံ- တိုတောင်းသော ကာလရှိ၏။ (ဣတိ ဘဂဝါ အဝေါစ)။
- သာ- ထိုမိတ္ထေးတော်ဂေါတမီသည်၊ တာဟိ- ထိုဘိက္ခုနီမတို့နှင့်၊ သဟ- တကွ၊ သကံ- မိမိတို့ နေရာဖြစ်သော၊ ဘိက္ခုနုပဿယံ- ဘိက္ခုနီမကျောင်းသို့၊ ဂန္ဓာန- သွား၍၊ အမပလ္လကံ- ထက်ဝက်သော တင်ပလ္လင်ကို၊ အာဘုဇ္ဇ- ဖွဲ့ခွေ၍၊ ပရမာသနေ- မွန်မြတ်သောနေရာ၌၊ နိသီဒိ- ထိုင်ပြီ။

- တဒါ- ထိုအခါ၌၊ တတ္ထ- ထိုအရပ်၌၊ ဗုဒ္ဓသာသနဝစ္ဆလာ- ဗုဒ္ဓသာသနာ
 တော်ကို နှစ်သက်မြတ်နိုးကြကုန်သော၊ ဥပါသိကာ- ဥပါသိကာမတို့သည်၊
 တဿာ- ထိုမိထွေးတော်ဂေါတမီ၏၊ ပဝတ္တိ- ပရိနိဗ္ဗာန်စံမည့် သတင်းစကားကို၊
 သုတ္တာန- ကြားကုန်၍၊ ပါဒဝန္တိကာ- ခြေတို့၌ ရှိခိုးလိုကုန်သည်၊ (ဟုတ္တာ)၊ ဥပေသု-
 ချဉ်းကပ်ကြကုန်ပြီ။

- ကရေဟိ- လက်တို့ဖြင့်၊ ဥရံ- ရင်ကို၊ ပဟန္တာ- ပုတ်ခတ်ကုန်လျက်၊ ကရုဏံ-
 သနားဖွယ်သော၊ ရဝံ- အသံကို၊ ရောဒန္တာ- မြည်တမ်းကုန်လျက်၊ သောကဏ္ဍာ-
 သောကဖြင့် နှိပ်စက်ကုန်သည်၊ (ဟုတ္တာ- ၍)၊ ဆိန္နမူလာ- အမြစ်ပြတ်ကုန်သော၊
 လတာ ယထာ- နွယ်တို့ကဲ့သို့၊ ဘူမိပါတိတာ- မြေ၌ လဲကျကုန်၏။

(နာ- ၁၅၉) - နော- တပည့်တော်တို့၏၊ သရဏဒေ- ကိုးကွယ်အားထားရာကို ပေးတတ်
 သော၊ နာထေ- မှီခိုအားထားရာဖြစ်တော်မူသော အို အရှင်မကြီး၊ နော-
 တပည့်တော်တို့ကို၊ ဝိဟာယ- ပယ်စွန့်၍၊ နိဗ္ဗုတိ- နိဗ္ဗာန်သို့၊ မာ ဂမိ- မသွား
 ပါလင့်၊ သဗ္ဗာယော- ခပ်သိမ်းကုန်သော၊ မယံ- တပည့်တော်တို့သည်၊ သိရသာ-
 ဦးခေါင်းဖြင့်၊ နိပတိတ္တာန- တုပ်ဝပ်၍၊ ယာစာမ- တောင်းပန်ပါကုန်၏။

- တာသံ- တောင်းပန်ကြသော ထိုဥပါသိကာမတို့တွင်၊ ယာ- အကြင်
 ဥပါသိကာမသည်၊ ပဓာနတမာ- အထူးသဖြင့် အားထုတ်အပ်သော ဝီရိယရှိ၏၊
 (ဝါ) ခေါင်းဆောင်ဖြစ်၏၊ သဒ္ဓါ- သဒ္ဓါတရားရှိ၏၊ ပညာ- ပညာရှိ၏၊ ဥပါသိကာ-
 ရတနာသုံးပါးကို ဆည်းကပ်တတ်၏၊ တဿာ- ထိုခေါင်းဆောင် ဥပါသိကာမ၏၊
 သီသံ- ဦးခေါင်းကို၊ ပမဇ္ဇန္တိ- သုံးသပ်လျက်၊ ဣဒံ ဝစနံ- ကို၊ အဗြဝိ- မိန့်တော်မူပြီ။

- 'ပုတ္တာ- ချစ်သမီးတို့၊ မာရပါသာနဝတ္တိနာ- မာရ်နတ်ကျော့ကွင်းသို့
 အစဉ်လိုက်သော၊ ဝိသာဒေန- စိတ်၏ပင်ပန်းခြင်းဖြင့်၊ အလံ- အကျိုးမရှိ၊ သဗ္ဗံ-
 အလုံးစုံသော၊ သင်္ခတံ- တေဘူမကသင်္ခါရတရားသည်၊ အနိစ္စံ- မမြဲ၊ ဝိယောဂန္တံ-
 ကွေ့ကွင်းခြင်းလျှင် အဆုံးရှိ၏၊ စလာစလံ- ထိုမှ ဤမှ တုန်လှုပ်၏၊' (ဣတိ ဣဒံ
 ဝစနံ အဗြဝိ)။

- တတော- ထိုသို့မိန့်တော်မူပြီးသည်မှ နောက်၌၊ သာ- ထိုမိထွေးတော်
 ဂေါတမီသည်၊ တာ- ထိုဥပါသိကာမတို့ကို၊ ဝိသဒ္ဓိတွာ- စွန့်ခွါ၍၊ (ဝါ) ပြန်လွှတ်၍၊
 ဥတ္တမံ- မြတ်သော၊ ပဌမံ ဈာနံ- ပဌမဈာန်ကိုလည်းကောင်း၊ ဒုတိယဉ္စ- ဒုတိယ
 ဈာန်ကိုလည်းကောင်း၊ တတိယဉ္စ- တတိယဈာန်ကိုလည်းကောင်း၊ စတုတ္ထကံ-
 စတုတ္ထဈာန်ကိုလည်းကောင်း၊ သမာပဋိ- ဝင်စားတော်မူပြီ။

- အာကာသာယတနဉ္စေ- အာကာသာယတနဈာန်ကိုလည်းကောင်း၊ ဝိညာဏာယတနံ- ဝိညာဏဉ္စာယတနဈာန်ကိုလည်းကောင်း၊ တထာ- ထိုမှတပါး၊ အာကိဉ္စ- အာကိဉ္စညာယတနဈာန်ကိုလည်းကောင်း၊ နေဝသညဉ္စ- နေဝသညာ နာသညာယတနဈာန်ကိုလည်းကောင်း၊ ယထာက္ကမံ- အစဉ်အတိုင်း၊ သမာပဋိ- ဝင်စားတော်မူပြီ။
- ဂေါတမိ- မိထွေးတော်ဂေါတမိသည်၊ ယာဝတာ ပဌမံ ဈာနံ- ပဌမဈာန် တိုင်အောင်၊ ပဋိလောမေန- ပဋိလောမအားဖြင့်၊ ဈာနာနိ- ဈာန်တို့ကို၊ သမာပဋိတ္ထ- ဝင်စားတော်မူပြီ၊ တတော- ထိုပထမဈာန်မှ၊ ယာဝ စတုတ္ထကံ- စတုတ္ထဈာန်တိုင် အောင်၊ ဈာနာနိ- ဈာန်တို့ကို၊ သမာပဋိတ္ထ- ဝင်စားတော်မူပြီ။
- တတော- ထိုစတုတ္ထဈာန်မှ၊ ဝုဋ္ဌာယ- ထ၍၊ ဒီပစ္စိ- ဆီမီးလျှံသည်၊ နိဗ္ဗာယတိ ဣဝ- ငြိမ်းသွားသကဲ့သို့၊ တထာ- ထိုအတူ၊ နိရာသဝါ- အာသဝေါ ကင်းကွာ ဂေါတမိထေရီမကြီးသည်၊ နိဗ္ဗာယိ- ငြိမ်းပြီ၊ (ဝါ) ပရိနိဗ္ဗာန်စံတော်မူပြီ၊ မဟာ- ပြင်းစွာသော၊ ဘူမိစာလော- မြေတုန်လှုပ်ခြင်းသည်၊ အာသိ- ဖြစ်ပြီ၊ နဘဿာ- ကောင်းကင်မှ၊ ဝိဇ္ဈတာ- လျှပ်စစ်နွယ်သည်၊ ပတိ- ကျပြီ။
- ဒုန္တုဘိယော- စည်တော်တို့သည်၊ ပနာဒိတာ- မြည်ဟီးကုန်ပြီ၊ ဒေဝတာ- နတ်တို့သည်၊ ပရိဒေဝီသု- ဝိကြွေးကြကုန်ပြီ၊ ဂဂနာ- ကောင်းကင်မှ၊ ပုပ္ဖဝုဋ္ဌိ (ပုပ္ဖဝုဋ္ဌိ) စ- ပန်းမိုးသည်လည်း၊ မေဒနီ- မြေပြင်သို့၊ အဘိဝဿထ- ရွာသွန်းပြီ။
- နဋော- ကခြေသည်သည်၊ ရင်မဇ္ဈေ - သဘင်၏ အလယ်၌၊ (ဝါ) က၊ ပြရာ၌၊ ကမ္မိတော ယထာ- လှုပ်ရှားကာ တုန်လှုပ်နေသကဲ့သို့၊ မေရုရာဇာပိ- မြင့်မိုရ်တောင်မင်းသည်လည်း၊ ကမ္မိတော- တုန်လှုပ်နေ၏၊ စ- ထိုမှတပါး၊ သာဂရော- သမုဒ္ဒရာသည်၊ သောကေန- ပူဆွေးသောကြောင့်၊ အတိဒီနောဝ- အလွန်ပင်ပန်း နွမ်းနယ်နေသူကဲ့သို့၊ ဝိရဝေါ- ကင်းပျောက်သောအသံရှိသည်၊ (ဝါ) လှိုင်းတံပိုးများ ငြိမ်သက်ကာ တိတ်ဆိတ်နေသည်၊ အာသိ- ဖြစ်ပြီ။
- တင်္ခဏေ- ထိုခဏ၌၊ ဒေဝါ- နတ်တို့သည်လည်းကောင်း၊ နာဂါသုရာ- နဂါး၊ အသုရာတို့သည်လည်းကောင်း၊ ဗြဟ္မာ ဗြဟ္မာနော- ဗြဟ္မာတို့သည် လည်းကောင်း၊ သံဝိဂ္ဂါ- သံဝေဂအစွမ်းဖြင့် ထိတ်လန့်ကုန်သည်၊ အဟိသု- ဖြစ်ကုန်ပြီ၊ (ကိ သံဝိဂ္ဂါ အဟိသု)၊ သင်္ခါရာ- သင်္ခါရတရားတို့သည်၊ အနိစ္စာ ဝတ- မမြဲလေကုန်စွတကား၊ အယံ- ဤဂေါတမိထေရီမကြီးသည်သော်မှလည်း၊ ဝိလယံ- ပျက်စီးခြင်းသို့၊ ဂတာ- ရောက်ရလေပြီတကား။ (ယထာ- ယထာဏ) (တစ်နည်း) ယထာ- သက်သေပုံစံကား၊ အယံ- ဤဂေါတမိ ထေရီမကြီးသည်သော်မှလည်း၊ ဝိလယံ-

ပျက်စီးခြင်းသို့၊ ဂတာ- ရောက်ရလေပြီတကား။ (ဃာ- နိဿယ၌) (ဣတိ သံဝိဂ္ဂါ အဟိသု)။

- သတ္တုသာသနကာရိကာ- မြတ်စွာဘုရား၏ အဆုံးအမကို လိုက်နာပြုကျင့် လေ့ရှိကုန်သော၊ ယာ စ- အကြင်ဘိက္ခုနီမ ငါးရာတို့သည်လည်း၊ ဣမံ- ဤမိတ္ထေး တော်ဂေါတမီကို၊ ပရိဝါရိသု- ခြံရံကြကုန်ပြီ၊ တာယောပိ- ထိုဘိက္ခုနီမငါးရာ တို့သည်လည်း၊ အနုပါဒါနာ- တစ်စုံတစ်ခုသော အာရုံကို မစွဲလမ်းမူ၍၊ ဒီပစ္စိ ဝိယ- ဆီမီးလျှံကဲ့သို့၊ နိဗ္ဗုတာ- ငြိမ်းကြလေကုန်ပြီ၊ (ဝါ) ပရိနိဗ္ဗာန်စံကြလေကုန်ပြီ။

- ဟာ- ဟယ် ပင်ပန်း ဆင်းရဲလှပေစွတကား၊ ယောဂါ- ပေါင်းဆုံယှဉ်တွဲ ခြင်းတို့သည်၊ ဝိပုယောဂန္တာ- ကွေကွင်းခြင်းလျှင် အဆုံးရှိကုန်၏၊ ဟာ- ငြီးငွေ့စရာ ကောင်းလှပါပေစွတကား၊ သဗ္ဗသင်္ခတံ- အလုံးစုံသော သင်္ခတတရားသည်၊ အနိစ္စံ- မမြဲလေစွတကား၊ ဟာ- စိတ်ပျက်စရာ ကောင်းလှပါပေစွတကား၊ ဇီဝိတံ- အသက်ရှင်ခြင်းသည်၊ ဝိနာသန္တံ- သေဆုံးခြင်းလျှင် အဆုံးရှိ၏၊ ဣတိ- သို့၊ (ဒေဝါဒီနံ- နတ် စသကဲ့သို့)၊ ပရိဒေဝနာ- ပူဆွေးငိုကြွေးခြင်းသည်၊ အာသိ - ဖြစ်ပြီ။

- တတော- ထိုမှ နောက်၌၊ ဒေဝါ စ- နတ်တို့သည်လည်းကောင်း၊ ဗြဟ္မာ ဗြဟ္မာနော စ- ဗြဟ္မာတို့သည်လည်းကောင်း၊ ဣသိသတ္တမံ- မြတ်စွာဘုရားသို့၊ ဥပေတွာ- ချဉ်းကပ်ကုန်၍၊ လောကဓမ္မာနုဝတ္တနံ- လောကသဘောသို့ အစဉ် လိုက်သော ပူဇော်မှုကို၊ ကာလာနုရူပံ- ကာလအားလျော်စွာ၊ ကုဗ္ဗန္တိ- ပြုကြကုန်၏။

(နာ- ၁၆၀) - တဒါ- ၌၊ သတ္တာ- မြတ်စွာဘုရားသည်၊ သုတသာဂရံ- သမုဒ်သဖွယ် အပြောကျယ်သော အကြားအမြင်ရှိသော၊ အာနန္ဒ- အာနန္ဒာကို၊ “အာနန္ဒ- အာနန္ဒာ၊ ဂစ္ဆ- သွားလော့၊ မာတု- မယ်တော်၏၊ နိဗ္ဗုတိ- ပရိနိဗ္ဗာန်စံခြင်းကို၊ ဘိက္ခုနံ- ရဟန်းတို့အား၊ နိဝေဒေဟိ- ကြားသိစေလော့” ဣတိ- သို့၊ အာမန္တယိ- စေလွှတ်တော်မူပြီ။

- တဒါ- ၌၊ အာနန္ဒော- သည်၊ နိရာနန္ဒော- နှစ်သက်ဝမ်းမြောက်ခြင်း မရှိ သည်၊ (ဝါ) ဝမ်းနည်းသည်၊ အဿုနာ- မျက်ရည်ဖြင့်၊ ပုဏ္ဏလောစနော- ပြည့်သော မျက်လုံးရှိသည်၊ (ဟုတွာ- ၍)၊ ဂဂ္ဂရေန- ကွဲအက်သော၊ သရေန- ငိုသံဖြင့်၊ အာဟ- လျှောက်ထားပြီ၊ (ကိ အာဟ)၊ “ဘိက္ခဝေါ- ရဟန်းတို့သည်၊ သမာဂစ္ဆန္တု- အညီ အညွတ် စည်းဝေးကြပါကုန်။

- ပုဗ္ဗဒက္ခိဏပစ္စာသု စ- အရှေ့အရပ်၊ တောင်အရပ်၊ အနောက်အရပ်တို့၌ လည်းကောင်း၊ ဥတ္တရာယ စ- မြောက်အရပ်၌လည်းကောင်း၊ သန္တိကေ စ- အနီးအနား၌လည်းကောင်း၊ (ဝသန္တာ- နေထိုင်ကြကုန်သော)၊ သုဂတောရသာ-

မြတ်စွာဘုရား၏ သားတော်ဖြစ်ကုန်သော၊ ဘိက္ခုဝေါ- ရဟန်းတော်တို့သည်၊ မယ့်- တပည့်တော်၏၊ ဘာသိတံ- စကားကို၊ သုဏန္တု- နားထောင်ကြပါကုန်။

မုနေ (မုနယော)- ရဟန်းတို့၊ (စုရုဏ္ဏသ) ယာ- အကြင်မိထွေးတော် ဂေါတမီ ထေရီမကြီးသည်၊ ပယတ္တေန- လွန်ကဲ ပြင်းထန် သမ္ပပ္ပဓာန် ဝီရိယဖြင့်၊ ပစ္ဆိမံ သရီရံ- နောက်ဆုံးဘဝခန္ဓာကို၊ ဝဿိ- မင်ဖိုလ်ကို ရစေခြင်းဖြင့် တိုးပွားစေခဲ့ပြီ၊ သူရိယောဒယေ- နေထွက်ရာအခါ၌၊ တာရာ- ကြယ်တို့သည်၊ ဂတာ ဣဝ- ကွယ် ပျောက်ခြင်းသို့ ရောက်ကုန်သကဲ့သို့၊ (ဧဝံ- တူ)၊ သာ ဂေါတမီ- ထိုမိထွေးတော် ဂေါတမီထေရီမကြီးသည်၊ သန္တိ- ငြိမ်းအေးရာမှန် မြတ်နိဗ္ဗာန်သို့၊ ဂတာ- ကြွသွားတော်မူပြီ။

ယတ္ထ- အကြင်နိဗ္ဗာန်၌၊ ပဉ္စနေတ္တော- စက္ခုငါးပါးရှိတော်မူသော၊ နာယကောပိ- မြတ်စွာဘုရားသည်သော်မှလည်း၊ ဂတိ- လားရာဂတိကို၊ န ဒက္ခတိ- မမြင်နိုင်၊ တံ သမံ- စက္ခုငါးပါးပိုင်ရှင် ဘုရားရှင်သော်မှ မမြင်နိုင်သည့် ငြိမ်းအေးရာမှန် မြတ်နိဗ္ဗာန်သို့၊ ဗုဒ္ဓမာတာပိ- ဘုရားမယ်တော် မိထွေးတော် ဂေါတမီသည်လည်း၊ (ဝါ) ဘုရားမယ်တော် မိထွေးတော်ဂေါတမီသည်သော်မှ လည်း၊ ပညတ္တိ- ‘ဘုရားမယ်တော်’ ဟူသောအမည်မျှလောက်ကိုသာ၊ ဌပယိတ္တာ- ချန်ထားခဲ့၍၊ ဂတာ- ကြွသွားတော်မူပြီ။

ယဿ- အကြင်ရဟန်းအား၊ သုဂတေ- မြတ်စွာဘုရား၌၊ သဒ္ဓါ- ယုံကြည် ခြင်းသည်၊ အတ္ထိ- ရှိ၏၊ မဟာမုနေ- မြတ်စွာဘုရား၌၊ ပိယော- ချစ်ခြင်းရှိသော၊ ယော စ- အကြင်ရဟန်းသည်လည်း၊ အတ္ထိ- ရှိ၏၊ သော သုဂတောရသော- မြတ်စွာဘုရားအပေါ်၌ သဒ္ဓါလည်းရှိ၊ ချစ်ခြင်းလည်းရှိသော ထိုဘုရားသားတော် သည်၊ ဗုဒ္ဓမာတုဿ- မြတ်စွာဘုရား၏မယ်တော်အား၊ သက္ကာရံ- ပူဇော် သက္ကာရကို၊ ကရောတု- ပြုပါလော့။” (ဣတိ- သို့၊ အာဟ)။

သုဒ္ဓရဌာ- အလွန်ဝေးသောအရပ်၌တည်ကုန်သော၊ ဘိက္ခုဝေါပိ- ရဟန်း တို့သည်လည်း၊ တံ- ထိုအရှင်အာနန္ဒာလျှောက်ထားသောစကားကို၊ သုတ္တာ- ကြား ကုန်၍၊ သီယံ- လျှင်မြန်စွာ၊ အာဂစ္ဆံ- လာကြကုန်ပြီ၊ ကေစိ- အချို့သော ရဟန်း တို့သည်၊ ဗုဒ္ဓါနုဘာဝေန- မြတ်စွာဘုရား၏အာနုဘော်ဖြင့်၊ အာဂစ္ဆံ- လာကုန်ပြီ၊ ကေစိ- တို့သည်၊ ဣဒ္ဓိသု- တန်ခိုးတို့၌၊ ကောဝိဒါ- လိမ်မာကုန်သည်၊ (ဟုတ္တာ)၊ အာဂစ္ဆံ- လာကုန်ပြီ။

ယတ္ထ- အကြင်ညောင်စောင်း၌၊ ဂေါတမီ- မိထွေးတော်ဂေါတမီ ရုပ် ကလာပ်တော်သည်၊ သုတ္တာ- လျောင်းစက်သည်၊ အာသိ- ဖြစ်ပြီ၊ တံ မဇ္ဇကံ-

ထိုညောင်စောင်းကို၊ ရမ္မေ- နှလုံး မွေ့လျော်ဘွယ်ရှိသော၊ သဗ္ဗသောဏ္ဏမယေ- အလုံးစုံ ရွှေဖြင့်ပြီးသော၊ သုဘေ- တင့်တယ်သော၊ ကုဋ္ဌာဂါရဝရေ- မွန်မြတ်သော အထွတ်တင်သော စံကျောင်းတော်၌၊ သမာရောပေသုံ- ကောင်းစွာ တင်ကုန်ပြီ။

- စတ္တာရော- လေးယောက်ကုန်သော၊ တေ လောကပါလာ- ထိုနတ် မင်းကြီးတို့သည်၊ အံသေဟိ- ပုခုံးတို့ဖြင့်၊ သမဓာရယုံ- ထမ်းကြကုန်ပြီ၊ သေသာ- ကြွင်းကုန်သော၊ သက္ကာဒိကာ- သိကြားမင်းအစရှိကုန်သော၊ ဒေဝါ- နတ်တို့သည်၊ ကုဋ္ဌာဂါရေ- စုလစ်မွန်းချွန်အထွတ်တင်သောစံကျောင်းတော်အနီး၌၊ သမဂ္ဂါ- အညီအညွတ်စည်းဝေးကုန်သည်၊ အဟုံ- ဖြစ်ကြကုန်ပြီ။

- ပဉ္စသတာနိပိ- ငါးရာလည်းဖြစ်ကုန်သော၊ သဗ္ဗာနိ- အလုံးစုံကုန်သော၊ ကုဋ္ဌာဂါရာနိ- စုလစ်မွန်းချွန် အထွတ်တင်သောစံကျောင်းတို့သည်၊ သရဒါဒိစ္စ- ဝဏ္ဏာနိ- သရဒဉာတ၌ ထွက်သောနေ အဆင်းရှိကုန်သည်၊ ဝိဿကမ္မကတာနိ ဟိ ဝိဿကမ္မကတာနိ ဧဝ- ဝိသကြုံနတ် ဖန်ဆင်းအပ်ကုန်သည်သာ၊ အာသုံ- ဖြစ်ကုန်ပြီ။

- သဗ္ဗာ- အလုံးစုံကုန်သော၊ တာပိ ဘိက္ခုနိယော- ထိုဘိက္ခုနီမင်းငါးရာတို့၏ ရုပ်ကလာပ်တော်တို့သည်လည်း (ဝါ) တို့ကိုလည်း၊ မဇ္ဇေသု- ညောင်စောင်းတို့၌၊ သာယိတာ- လျောင်းစက်စေအပ်ကုန်သည်၊ အာသုံ- ဖြစ်ကုန်ပြီ၊ ဒေဝါနိ- နတ်တို့သည်၊ (ဝါ) တို့၏၊ ခန္ဓ- ပခုံးသို့၊ အာရုဋ္ဌာ- တင်အပ်ကုန်သည်၊ (ဟုတွာ)၊ အနုပုဗ္ဗသော- အစဉ်အတိုင်း၊ နိယန္တိ- ဆောင်အပ်ကုန်၏။

- နဘတ္တလံ- ကောင်းကင်အပြင်သည်၊ (ဝါ) ကို၊ ဝိတာနေန- ဝိတာန်မျက်နှာ ကျက်ဖြင့်၊ သဗ္ဗသော- ခပ်သိမ်းသောအခြင်းအရာအားဖြင့်၊ ဆာဒိတံ- ဖုံးလွှမ်း အပ်သည်၊ အာသိ- ဖြစ်ပြီ၊ သတာရာ- ကြယ်တာရာတို့နှင့် တကွဖြစ်ကုန်သော၊ စန္ဒသူရာ စ- လ နေ တို့သည်လည်း၊ ကနကမယာ- ရွှေရောင်အတိ ပြီးကုန်၏၊ လညိတာ- အမှတ်တံဆိပ်ခတ်နှိပ်အပ်ကုန်၏။

- အနေကာ- များစွာကုန်သော၊ ပဋ္ဌာကာ- အလံတံခွန်တို့ကို၊ ဥဿိတာ- လွှင့်ထူအပ်ကုန်၏၊ ပုပ္ဖကဉ္စကာ- ပန်းချပ်ဝတ်တန်ဆာတို့ကို၊ ဝိတတာ- ဖြန့်ကျက် အပ်ကုန်၏၊ အာကာသပဒုမာ- ကောင်းကင်မှ ပဒုမ္မာကြာပန်းတို့သည်၊ (ဝါ) နတ်ပန်းတို့သည်၊ သြဂတာ- အောက်သို့ကျလာကုန်ပြီ၊ မဟိယာ- မြေအပြင်မှ၊ ပုပ္ဖ- ပန်းသည်၊ ဥဂ္ဂတံ- အထက်သို့ တက်ပြီ။

(နာ- ၁၆၁) - စန္ဒသူရိယာ- လနေတို့သည်၊ ဒိဿန္တိ- ထင်ကုန်၏၊ တာရကာ- ကြယ် တို့သည်၊ ပဇ္ဇလန္တိ စ- တောက်ပလည်း တောက်ပကုန်၏၊ အာဒိစ္စော- နေမင်းသည်၊

မဇ္ဈိ- အလယ်သို့၊ ဂတောပိ- ရောက်သော်လည်း၊ (တစ်နည်း) မဇ္ဈိ ဂတောပိ- မွန်းတည့်သော်လည်း၊ သသီ ယထာ- အေးမြသော လ ကဲ့သို့၊ န တာပေသိ- မပူလောင်စေ။

ဒေဝါ- နတ်တို့သည်၊ ဒိဗ္ဗေဟိ- နတ်၌ဖြစ်ကုန်သော၊ ဂန္ဓေဟိ စ- နံသာတို့ဖြင့်လည်းကောင်း၊ သုရဘိဟိ- အလွန်မွှေးကြိုင်ကုန်သော၊ မာလေဟိ စ- ပန်းတို့ဖြင့်လည်းကောင်း၊ ဝါဒိတေဟိ စ- တီးမှုတ်ခြင်းတို့ဖြင့်လည်းကောင်း၊ နဇ္ဈေဟိ- ကခြင်းတို့ဖြင့်လည်းကောင်း၊ သင်္ဂီတိဟိ စ- သီဆိုခြင်းတို့ဖြင့်လည်းကောင်း၊ ပူဇယံ- ပူဇော်ကြကုန်ပြီ။

နာဂါသုရာ စ- နဂါးအသုရာတို့သည်လည်းကောင်း၊ ဗြဟ္မာနော- ဗြဟ္မာတို့သည်လည်းကောင်း၊ ယထာသတ္တိ- အစွမ်းရှိသလောက်၊ ယထာဗလံ- အားရှိသလောက်၊ (တစ်နည်း) ယထာသတ္တိ ယထာဗလံ- အစွမ်းကုန်၊ နိယုန္တိ- စတုလောကပါလနတ်တို့ ပင့်ဆောင်အပ်သော၊ နိဗ္ဗုတံ- ပရိနိဗ္ဗာန်စံပြီးသော၊ ဗုဒ္ဓမာတရံ- ဘုရားမယ်တော်ကို၊ ပူဇယံသု- ပူဇော်ကြကုန်ပြီ။

သဗ္ဗာယော- ခပ်သိမ်းကုန်သော၊ နိဗ္ဗုတာ- ပရိနိဗ္ဗာန်စံကုန်သော၊ သုဂတောရသာ- ဘုရားသမီးတော် ဘိက္ခုနီမင်းရာတို့ကို၊ ပုရတော- ရှေ့မှ၊ နိတာ- ဆောင်အပ်ကုန်ပြီ၊ သက္ကတာ- နတ်လူအပေါင်းတို့သည် အရိုအသေပြုပူဇော်အပ်သော၊ ဗုဒ္ဓပေါသိကာ- မြတ်စွာဘုရားကို နို့ချိုတိုက်ကျွေး မွေးတတ်သော၊ ဂေါတမီ- မိထွေးတော်ဂေါတမီကို၊ ပစ္ဆာ- နောက်မှ၊ နိယုတေ- ဆောင်အပ်၏။

သနာဂါသုရဗြဟ္မကာ- နဂါး၊ အသုရာ၊ ဗြဟ္မာနှင့်တကွ ဖြစ်ကုန်သော၊ ဒေဝမနုဇာ- နတ်လူတို့သည်၊ ပုရတော- မြတ်စွာဘုရား၏ ရှေ့မှ၊ ယန္တိ- သွားကြကုန်၏၊ သဿာဝကော- တပည့်သားအပေါင်းနှင့် တကွသော၊ ဗုဒ္ဓေါ- မြတ်စွာဘုရားသည်၊ ပစ္ဆာ- နောက်မှ၊ မာတုယာ- အမိအား၊ ပူဇတ္ထံ- ပူဇော်ခြင်းအကျိုးငှါ၊ ယာတိ- ကြွတော်မူ၏။

ယာဒိသံ- အကြင်ကဲ့သို့ ရှုအပ်သော၊ ဂေါတမီပရိနိဗ္ဗာနံ (ဂေါတမီ- ပရိနိဗ္ဗာနံ)- မိထွေးတော် ဂေါတမီ၏ ပရိနိဗ္ဗာန်စံခြင်းသည်၊ (ဝါ) ပရိနိဗ္ဗာန်စံသော မိထွေးတော်ဂေါတမီ၏ အန္တိမဈာပနပွဲသည်၊ အတေဝ (အတိဝ)- အလွန်အကဲသာလျှင်၊ အတ္ထရိယံ- အံ့ဩဘွယ်ရှိသည်၊ အဟု- ဖြစ်ပြီ၊ ဗုဒ္ဓဿ- ၏၊ ပရိနိဗ္ဗာနံ- ပရိနိဗ္ဗာန်စံခြင်းသည်၊ ဒေဝိသံ- ဤကဲ့သို့ ရှုအပ်သောအံ့ဩဘွယ်သည်၊ န အာသိ- မဖြစ်ပြီ။

ဗုဒ္ဓေါ- မြတ်စွာဘုရားသည်၊ ဗုဒ္ဓဿ- ၏၊ နိဗ္ဗာနေ- ပရိနိဗ္ဗာန်စံခြင်း၌၊

ဘိက္ခုဝေါ- ရဟန်းတို့ကို၊ နော ပဋိယာဒိ- ကိုယ်တိုင် စီမံညွှန်ကြားတော်မမူနိုင်၊
 ဂေါတမိနိဗ္ဗာနေ- မိထွေးတော်ဂေါတမီ၏ ပရိနိဗ္ဗာန်စံခြင်း၌၊ ဗုဒ္ဓေါ- သည်၊
 ပဋိယာဒိ- ကိုယ်တိုင် စီမံညွှန်ကြားတော်မူ၏၊ တထာ- ထိုမြတ်စွာဘုရားအတူ၊
 သာရိပုတ္တရာဒိကာ စ- အရှင်သာရိပုတ္တရာအစရှိသော မထေရ်တို့သည်လည်း၊
 (ပဋိယာဒိသု- စီမံတော်မူကြကုန်၏)။

တေ- ထိုနတ်လူတို့သည်၊ သဗ္ဗဂန္ဓမယာနိ- အလုံးစုံနံ့သာဖြင့် ဖြူးကုန်သော၊
 စိတကာနိ- ထင်းပုံတို့ကို၊ ဂန္ဓစုဏ္ဏပကိဏ္ဏာနိ- နံ့သာမှုန့်တို့ဖြင့် ရောပြွမ်းသည်တို့ကို၊
 ကရိတွာန- ပြုကုန်၍၊ တဟိ- ထိုထင်းပုံတို့၌၊ တာ- ထိုမိထွေးတော်ဂေါတမီအမှူး
 ရှိကုန်သော ဘိက္ခုနီမတို့၏ ရုပ်ကလာပ်တော်တို့ကို၊ ဈာပယိသု- မီးသင်္ဂြိုဟ်
 ကြကုန်ပြီ။

သေသဘာဂါနိ- အရိုးမှ ကြွင်းသောအဖို့တို့ကို၊ ခုယိသု- လောင်အပ်
 ကုန်ပြီ၊ အဋ္ဌိ- အရိုးတို့သည်၊ သဗ္ဗသော- ခပ်သိမ်းသောအခြင်းအရာအားဖြင့်၊
 သေသာနိ- ကြွင်းကုန်၏၊ တဒါ- ထိုအခါ၌၊ အာနန္ဒော- အရှင်အာနန္ဒာသည်၊
 သံဝေဂဇနကံ- ထိပ်လန့်ခြင်းကို ဖြစ်စေတတ်သော၊ ဝစော- စကားကို၊ အဝေါစ-
 ပြောဆိုပြီ။

ဂေါတမိ- မိထွေးတော်ဂေါတမီထေရီမကြီးသည်၊ နိဇနံ- ဝဋ်၏ဆုံးရာ
 နိဗ္ဗာန်သို့၊ ယာတာ- သွားခဲ့ပြီ၊ အဿာ- ထိုမိထွေးတော်ဂေါတမီထေရီမကြီး၏၊
 သရီရကဉ္စ- ရုပ်ကလာပ်တော်ကိုလည်း၊ ခုယံ- မီးလောင်အပ်ပြီ၊ (ခုယုဉ္ဇဿာ)
 (တစ်နည်း) သရီရကဉ္စ- မိထွေးတော်ဂေါတမီ ထေရီမကြီး၏ ရုပ်ကလာပ်တော်
 သည်လည်း၊ (ဝါ) ကိုလည်း၊ ခုယံ- မီးလောင်အပ်သည်၊ အဿ- ဖြစ်၏၊
 (ခုယုဉ္ဇဿ)၊ သင်္ကေတံ- (ဤသို့ မိထွေးတော်ဂေါတမီ ပရိနိဗ္ဗာန်စံခြင်းသည်
 ဗုဒ္ဓမြတ်စွာပရိနိဗ္ဗာန် စံတော်မူခြင်း၏) ရှေ့ပြေးနိမိတ်ပေတည်း၊ ဗုဒ္ဓနိဗ္ဗာနံ- ဗုဒ္ဓ
 မြတ်စွာ၏ ပရိနိဗ္ဗာန်စံခြင်းသည်၊ န စိရေန- မကြာမြင့်မီ၊ ဘဝိဿတိ- ဖြစ်ပေလတုံ၊

တတော- ထိုတေဇောဓာတ်လောင်ပြီးသည်မှနောက်၌၊ သော အာနန္ဒော-
 ထိုအရှင်အာနန္ဒာသည်၊ ဗုဒ္ဓစောဒိတော- မြတ်စွာဘုရားသည် တိုက်တွန်းတော်မူ
 အပ်သည်၊ (ဟုတွာ)၊ တဿာ- ထိုမိထွေးတော် ဂေါတမီ၏၊ ပတ္တဂတာနိ
 ပတ္တဂတာ- သပိတ်၌ ရောက်ကုန်သော၊ (ဝါ) သပိတ်၌ ထည့်ထားကုန်သော၊
 ဂေါတမိဓာတုနိ ဂေါတမိဓာတုယော - မိထွေးတော်ဂေါတမီ၏ ဓာတ်တော်တို့ကို၊
 (ဣဉ္ဇယ) နာထဿ- မြတ်စွာဘုရားအား၊ ဥပနာမေသိ- ဆက်ကပ်ပြီ။

ဣသိသတ္တမော- မြတ်စွာဘုရားသည်၊ ပါဏိနာ- လက်တော်ဖြင့်၊ တာနိ

- (တာ ဂေါတမိဓာတုယော)- ထိုမိထွေးတော်ဂေါတမိဓာတ်တော်တို့ကို၊ ပဂ္ဂယု-
 ကိုင်တော်မူ၍၊ အဝေါစ- မိန့်တော်မူပြီ (ကိံ အဝေါစ)၊ 'သာရဝန္တဿ- အနှစ်ရှိသည်
 ဖြစ်၍၊ တိဋ္ဌတော- တည်သော၊ မဟတော ရုက္ခဿ- သစ်ပင်ကြီး၏၊ မဟတ္တရော-
 ကြီးစွာသော၊ ယော သော ခန္ဓော- အကြင်ပင်စည်သည်၊ အတ္ထိ- ၏၊ သော
 ခန္ဓော- ထိုပင်စည်ကြီးသည်၊ အနိစ္စတာ (အနိစ္စတာယ)- မမြဲသည်၏ အဖြစ်
 ကြောင့်၊ ပလုဇ္ဇေယျ ယထာ- ပျက်စီးရာသကဲ့သို့၊ တထာ- ထိုအတူ၊ (သာရဝန္တဿ-
 အနှစ်ရှိသည်ဖြစ်၍၊ တိဋ္ဌတော- တည်သော၊ မဟတော- များစွာသော၊)
 ဘိက္ခုနီသံဃဿ- ဘိက္ခုနီသံဃာ၏၊ မဟတ္တရိ- အကြီးမြတ်ဆုံးဖြစ်တော်မူသော၊
 ဂေါတမိ- မိထွေးတော်ဂေါတမိထေရီမကြီးသည်၊ ပရိနိဗ္ဗာတာ- ပရိနိဗ္ဗာန်စံလေပြီ။
- (နာ- ၁၆၂) - အဟော အစ္ဆရိယံ- ဪ အံ့ဩဘွယ်ရှိပေစွတကား၊ မယံ- ငါ ဘုရား၏၊
 မာတုယာ- မယ်တော်သည်၊ သာရိရမတ္တသေသာယာ- သာရိရဓာတ်မျှသာ
 ကြွင်းသည်၊ (ဟုတ္တာ-၍)၊ နိဗ္ဗာတယပိ- ပရိနိဗ္ဗာန်စံသွားပါသော်လည်း၊ မယံ-
 ငါဘုရားအား၊ သောကပရိဒ္ဓဝေါ- စိုးရိမ်ခြင်း ငိုကြွေး မြည်တမ်းခြင်းသည်၊ နတ္ထိ-
 မရှိချေတကား။
- ပရေသံ- တစ်ပါးသောသူတို့သည်၊ သာ- ထိုဂေါတမိကို၊ န သောစိယာ-
 မစိုးရိမ် မပူပန်သင့်ပေ၊ သာ- ထိုဂေါတမိသည်၊ တိဏ္ဍသံသာရသာဂရာ- ကူး
 မြောက်အပ်ပြီးသော သံသရာတည်းဟူသော သမုဒ္ဒရာရှိ၏၊ ပရိဝဇ္ဇိတသန္တာပါ-
 ဖယ်ကြဉ်အပ်ပြီးသော ပူပန်ခြင်းရှိ၏၊ သီတိဘူတာ- ငြိမ်းအေးသည်၏ အဖြစ်သို့
 ရောက်၏၊ သုနိဗ္ဗာတာ- အနုပါဒိသေသနိဗ္ဗာနဓာတ်ဖြင့် ကောင်းစွာငြိမ်းအေး၏။
 - သာ- ထိုဂေါတမိသည်၊ ပဏ္ဍိတာ- လောကီ လောကုတ္တရာပညာရှိသည်၊
 မဟာပညာ- ကြီးသောပညာရှိသည်၊ တထေဝ စ- ထိုအတူသာလျှင်လည်း၊
 ပုထုပညာ- များသောပညာရှိသည်၊ အာသိ- ဖြစ်ပြီ၊ ဘိက္ခုနီနံ- ဘိက္ခုနီတို့တွင်၊
 ရတ္တည၊- ညဉ့်များစွာကို သိသူ ရတ္တည၊ပုဂ္ဂိုလ်တည်း၊ (ဝါ) ရဟန်းသက်ရင့်သူ
 တည်း၊ ဘိက္ခဝေါ- တို့ ဧဝံ- သို့ (တုမေ- တို့သည်)၊ ဓာရေထ- မှတ်ကြကုန်လော့။
 - ဂေါတမိ- သည်၊ ဣဒ္ဓိသု စ- တန်ခိုးအရာတို့၌လည်းကောင်း၊ ဒိဗ္ဗာယ
 သောတဓာတုယာ- ဒိဗ္ဗသောတအဘိညာဉ်၌လည်းကောင်း၊ ဝသီ- အစွမ်းသတ္တိ
 ရှိသူသည်၊ (ဝါ) ဝသီဘော်မြောက် လေ့လာပြီးသူသည်၊ အာသိ- ဖြစ်ပြီ၊ စေတော-
 ပရိယဉာဏဿ- စေတောပရိယအဘိညာဉ်၌လည်း၊ ဝသီ- သည်၊ အာသိ- ပြီ။
 - (ဂေါတမိ- သည်)၊ ပုဗ္ဗေနိဝါသံ- ရှေး၌နေအပ်ခဲ့ဖူးသောခန္ဓာအစဉ်ကို၊
 အညာသိ-သိပြီ၊ (ဂေါတမိယာ-သည်)၊ ဒိဗ္ဗစက္ခု- ဒိဗ္ဗစက္ခုအဘိညာဉ်ကို၊

ဝိသောဓိတံ- သန့်ရှင်းစင်ကြယ်စေအပ်ပြီ (ဂေါတမိ- သည်)၊ သဗ္ဗာသဝပရိက္ခိကာ- ကုန်ခန်းပြီးသော ခပ်သိမ်းသော အာသဝေါတရားတို့ရှိသည်၊ (အာသိ)၊ တဿာ- ထိုမိထွေးတော် ဂေါတမိအား၊ ပုနဗ္ဘဝေါ- နောက်ထပ်တစ်ဖန် ဘဝသစ်သည်၊ နတ္ထိ- မရှိတော့။

- အတ္တဓမ္မနိရုတ္တိသု- အတ္တပဋိသမ္ဘိဒါ၊ ဓမ္မပဋိသမ္ဘိဒါ၊ နိရုတ္တိပဋိသမ္ဘိဒါတို့၌ လည်းကောင်း၊ တထေဝ စ- ထို့အတူလည်း၊ ပဋိဘာနေ- ပဋိဘာနပဋိသမ္ဘိဒါ၌ လည်းကောင်း၊ ပရိသုဒ္ဓံ- ထက်ဝန်းကျင် စင်ကြယ်သော၊ ဉာဏံ- ဉာဏ်သည်၊ အဟု- ဖြစ်ပြီ၊ တသ္မာ- ထို့ကြောင့်၊ သာ- ထိုမိထွေးတော် ဂေါတမိကို၊ န သောစနိယာ- မစိုးရိမ် မပူပန်သင့်။

- အယောယနဟတဿ ဧဝ- သံတူဖြင့် ထုရိုက်အပ်သည်သာဖြစ်သော၊ ဇလတော- တောက်လောင်သော၊ ဇာတဝေဒဿ- မီးသည်၊ အနုပုဗ္ဗုပသန္တဿ- အစဉ်အတိုင်း ငြိမ်းလတ်သော်၊ ဂတိ- (ထိုမီး၏) လားရာကို၊ န ဉာယတေ ယထာ- မသိအပ် မသိနိုင်သကဲ့သို့။

- ဧဝံ- ဤအတူ၊ သမ္မာ- ကောင်းစွာ၊ ဝိမုတ္တာနံ- ကိလေသာတို့မှ လွတ် ကုန်သော၊ ကာမ ဗန္ဓောယတာရိနံ- ကာမအနှောင်အဖွဲ့ဩဇာကို ကူးမြောက်ပြီး ဖြစ်ကုန်သော၊ အစလံ- တုန်လှုပ်ခြင်း မရှိသော၊ သုခံ- နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာသို့၊ ပတ္တာနံ- ရောက်ပြီးသူတို့၏၊ ဂတိ- လားရာဂတိသည်၊ ပညာပေတုံ- အဘယ်ဂတိဟု သိစေခြင်းငှါ၊ နတ္ထိ- မရှိတော့။

- တတော- ထို့ကြောင့်၊ (တုမေ- သင်တို့သည်)၊ အတ္တဒီပါ- မိမိတည်း ဟူသော မှီခိုရာကျွန်းရှိကုန်သည်၊ (ဝါ) ကိုယ့်ကိုယ်ကိုသာ တည်ရာကျွန်းသဖွယ် ပြုကြကုန်သည်၊ သတိပဋ္ဌာနဂေါစရာ- သတိပဋ္ဌာန်လျှင် ကျက်စားရာရှိကုန်သည်၊ (ဝါ) သတိပဋ္ဌာန်တရားကို အားထုတ်ကုန်သည်၊ ဟောထ- ဖြစ်ကြကုန်လော့၊ သတ္တဗောဇ္ဈင်- ဗောဇ္ဈင်ခုနစ်ပါးတရားတို့ကို၊ ဘာဝေတွာ- ပွားများစေကုန်လတ် သော်၊ ဒုက္ခဿ- ဝဋ်ဆင်းရဲ၏၊ အန္တံ- အဆုံးဖြစ်သောနိဗ္ဗာန်သို့၊ ကရိဿထ- မျက်မှောက်ပြုကြရကုန်လတ်” ဣတိ- သို့၊ ဘဂဝါ- မြတ်စွာဘုရားသည်၊ အဝေါစ- မိန့်တော်မူပြီ။

မဟာပဇာပတိဂေါတမိထေရီဂါထာဝဏ္ဏနာ- သည်၊ နိဋ္ဌိတာ- ပြီ။

၇။ ဂုတ္တာထေရ်ဂါထာဝဏ္ဏနာ

ဂုတ္တေ ယဒတ္ထံ ပဗ္ဗဇ္ဇာတိအာဒိကာ- - - ဤသို့အစရှိသော ဂါထာတို့သည်၊
 ဂုတ္တာယ- ဂုတ္တာမည်သော၊ ထေရ်ဃာ- ထေရ်မ၏၊ ဂါထာ- ဂါထာတို့တည်း။ အယမ္ဗိ-
 ဤဂုတ္တာထေရ်မသည်လည်း၊ ပုရိမဗုဒ္ဓေသု- ရှေးဘုရားရှင်တို့၌၊ ကတာဓိကာရာ- ပြုအပ်
 ပြီးသော လွန်ကဲသောကောင်းမှုရှိသည်၊ (ဟုတွာ)၊ တတ္ထ တတ္ထ ဘဝေ- ထိုထိုဘဝ၌၊
 ဝိဝဇ္ဈပနိဿယံ- ဝဋ်ဆင်းရဲမှကင်းသောနိဗ္ဗာန်၏ အားကြီးသောအကြောင်းဖြစ်သော၊
 ကုသလံ- ကုသိုလ်ကို၊ ဥပစိနန္တိ- ဆည်းပူးအားထုတ်လျက်၊ အနုက္ကမေန- အစဉ်အားဖြင့်၊
 သမ္ဘတဝိမောက္ခသမ္ဘာရာ- ဆည်းပူးအားထုတ်အပ်သော ဝိမောက္ခအဆောက်အဦရှိသည်၊
 ပရိပတ္တကုသလမူလာ- ရင့်ကျက်သောကုသိုလ်အရင်းခံရှိသည်၊ (ဟုတွာ)၊ သုဂတိသုယေဝ-
 သုဂတိဘုံတို့၌သာလျှင်၊ သံသရန္တိ- ကျင်လည်လျက်၊ ဣမသ္မိ ဗုဒ္ဓုပ္ပါဒေ- ဤဂေါတမ
 မြတ်စွာဘုရား ပွင့်တော်မူရာအခါ၌၊ သာဝတ္ထိယံ- သာဝတ္ထိပြည်၌၊ ဗြာဟ္မဏကုလေ-
 ပုဏ္ဏားမျိုး၌၊ နိဗ္ဗတ္တာ- ဖြစ်ပြီ။ အဿာ- ထိုပုဏ္ဏားမလေးအား၊ ဂုတ္တာတိ နာမံ- ဂုတ္တာ
 ဟူသော အမည်သည်၊ အဟောသိ- ဖြစ်ပြီ။ သာ- ထိုဂုတ္တာပုဏ္ဏားမလေးသည်၊ ဝိညုတံ-
 သိနားလည်သူ၏ အဖြစ်သို့၊ ပတွာ- ရောက်လတ်သော်၊ ဥပနိဿယသမ္ပတ္တိယာ-
 အားကြီးသော အကြောင်းဥပနိဿယ၏ ပြည့်စုံခြင်းသည်၊ စောဒိယမာနာ- တိုက်တွန်း
 အပ်သည်၊ (ဟုတွာ)၊ ယရာဝါသံ- အိမ်ရာတည်ထောင် လှူဘောင်၌နေခြင်းကို၊ ဇိဂ္ဂန္တိ-
 စက်ဆုပ်သည်၊ (ဟုတွာ)၊ မာတာပိတရော- အမိအဘတို့ကို၊ အနုဇာနာပေတွာ- ခွင့်ပြုစေ၍၊
 မဟာပဇာပတိဂေါတမိယာ- မဟာပဇာပတိဂေါတမီထေရ်မကြီး၏၊ သန္တိကေ- အထံ
 တော်၌၊ ပဗ္ဗဇိ- ရဟန်းပြုပြီ။ (နာ- ၁၆၃) စ- ဆက်ဦးအံ့၊ ပဗ္ဗဇိတွာ- ရဟန်းပြုပြီး၍၊
 ဝိပဿနံ- ဝိပဿနာကို၊ ပဌပေတွာ- ဖြစ်စေ၍၊ ဘာဝနံ- ဘာဝနာကို၊ အနုယုဇ္ဇန္တိယာ-
 အားထုတ်သော၊ တဿာ- ထိုဂုတ္တာထေရ်မ၏၊ စိတ္တံ- စိတ်သည်၊ စိရကာလပရိစယေန-
 ကာမဂုဏ်တို့၌ အချိန်ကြာမြင့်စွာလေ့ကျက်ခဲ့ခြင်းကြောင့်၊ ဗဟိဒ္ဓါရမ္မဏေ- ဗဟိဒ္ဓအာရုံ၌၊
 ဝိဇာဝတိ- ထိုမှ ဤမှ ပြေးသွား၏၊ ဧကဂ္ဂံ- တစ်ခုတည်းသောအာရုံရှိသည်၊ (ဝါ) တည်
 ကြည်သည်၊ နာဟောသိ- မဖြစ်။ သတ္တာ- မြတ်စွာဘုရားသည်၊ (တံ- ထိုဂုတ္တာထေရ်မ၏
 ဖြစ်ပုံကို)၊ ဒိသ္မာ- မြင်တော်မူ၍၊ တံ- ထိုဂုတ္တာထေရ်မကို၊ အနုဂ္ဂဏှန္တော- ချီးမြှောက်
 တော်မူလိုသည်၊ (ဟုတွာ)၊ ဂန္ဓကုဋိယံ- ဂန္ဓကုဋိတော်၌၊ ယထာနိသိန္နောဝ- နေတော်မူ
 လျက်သာလျှင်၊ ဩဘာသံ- ရောင်ခြည်တော်ကို၊ ဖရိတွာ- ဖြန့်တော်မူ၍၊ တဿာ-
 ထိုဂုတ္တာထေရ်မ၏၊ အာသန္နေ- အနီးဖြစ်သော၊ အာကာသေ- ကောင်းကင်၌၊ နိသိန္နံ
 ဝိယ- နေတော်မူဘိသကဲ့သို့၊ အတ္တာနံ- ကိုယ်တော်ကို၊ ဒဿေတွာ- ပြတော်မူ၍၊
 ဩဝဒန္တော- ဆုံးမတော်မူလိုသည်၊ (ဟုတွာ)။ “ဂုတ္တေ ယဒတ္ထံ ပဗ္ဗဇ္ဇာ ။ပ။ ဥပသန္တာ

စရိဿသီ"တိ- - - ဟူကုန်သော၊ ဣမာ ဂါထာ- ဤဂါထာတို့ကို၊ အဘာသိ-
ဟောကြားတော်မူပြီ။

(ဂါထာအနက်)

၁၆၃။ "ဂုတ္တေ- ချစ်သမီး ဂုတ္တာ၊ (တုံ- သင်သည်)၊ ယဒတ္ထံ- အကြင် ကိလေသာ၊
ခန္ဓာ ငြိမ်းခြင်းအကျိုးငှါ၊ ပိယံ- ချစ်အပ်သော၊ ပုတ္တံ စ- သားကိုလည်းကောင်း၊
(ဝါ) ဆွေမျိုးအသိုင်းအဝိုင်းကိုလည်းကောင်း၊ ဝသုံ စ- စည်းစိမ်ဥစ္စာအစုကိုလည်း
ကောင်း၊ ဟိတ္တာ- စွန့်၍၊ ပဗ္ဗဇ္ဇာ- ရဟန်းပြုခြင်းသည်၊ (အဟောသိ)၊ တမေဝ-
ရဟန်းပြုခဲ့ခြင်း၏ ရည်ရွယ်ရင်း ကိလေသာ၊ ခန္ဓာ ငြိမ်းခြင်းတည်းဟူသော
ထိုအကျိုးကိုသာလျှင်၊ တုံ- သည်၊ အနုဗြူဟေဟိ- တိုးပွားစေလော့၊ စိတ္တဿ-
ကောက်ကျစ် စဉ်းလဲသောစိတ်၏၊ ဝသံ- အလိုသို့၊ မာ ဂမိ- မလိုက်လေလင့်။

၁၆၄။ မာရဿ- မာရ်၏၊ ဝိသယေ- အာရုံငါးပါး ကာမဂုဏ်တရား၌၊ ရတာ-
မွေ့လျော်ကုန်သော၊ စိတ္တေန- ကောက်ကျစ်စဉ်းလဲသောစိတ်သည်၊ ဝဇ္ဇိတာ-
လှည့်ပတ်အပ်ကုန်သော၊ သတ္တာ- သတ္တဝါတို့သည်၊ အဝိဒ္ဓသု- သစ္စာလေးပါး
တရားကို မသိကုန်သည်ဖြစ်၍၊ (ဝါ) မသိကြသောကြောင့်၊ အနေကဇာတိ-
သံသာရုံ- ဘဝများစွာ သံသရာပတ်လုံး၊ သန္တာဝန္တိ- အမျိုးမျိုး အဖုံဖုံ ကျင်လည်
ပြေးသွားရလေကုန်၏။

၁၆၅/၁၆၆။ ဘိက္ခုနီ (ဘိက္ခုနီ)- ဂုတ္တာဘိက္ခုနီမ၊ (တုံ- သင်သည်)၊ ကာမစ္ဆန္တု-
ကာမရာဂသံယောဇဉ်လည်းကောင်း၊ ဗျာပါဒံ စ- ပဋိသသံယောဇဉ်လည်းကောင်း၊
သက္ကာယဒိဋ္ဌိမေဝ စ- ဒိဋ္ဌိသံယောဇဉ်လည်းကောင်း၊ (ဝါ) ငါ၏ကိုယ် ငါ၏ဥစ္စာ
ဟု အယူမှားသောသံယောဇဉ်လည်းကောင်း၊ သီလဗ္ဗတပရာမာသပ္ပ- သီလဗ္ဗတ
ပရာမာသ သံယောဇဉ်လည်းကောင်း၊ (ဝါ) 'ခွေး နွား စသည် တို့၏ အလေ့
အကျင့်သည် သံသရာမှ ထွက်မြောက်ကြောင်းဖြစ်သည်' ဟု မှားမှား ယွင်းယွင်း
ယူဆစွဲလမ်းတတ်သော သံယောဇဉ်လည်းကောင်း၊ ပဗ္ဗမံ- ငါးခုမြောက်သော၊
ဝိစိကိစ္ဆံ စ- ဝိစိကိစ္ဆာသံယောဇဉ်လည်းကောင်း၊ (ဣတိ)၊ ဩရမ္မာဂမနိယာနိ-
အောက်ကာမဘုံသို့ ဆောင်ကြောင်းဖြစ်ကုန်သော၊ (ဩရမ္မာဂ+နိယာနိ၊ မ အာဂုံ)
(ဝါ) အောက်ကာမဘုံ၌ ပဋိသန္ဓေနေခြင်း၏ အစီးအပွားဖြစ်ကုန်သော၊ (ဌ) ဧတာနိ
သံယောဇနာနိ- 'ကာမ ပဋိ ဒိဋ္ဌိ သီ ဝိ' - ဟူသော ထိုသံယောဇဉ်တို့ကို၊
ပဇဟိတ္တာန- အနာဂါမိမဂ်ဖြင့် အကြွင်းမဲ့ပယ်၍၊ (ဝါ) ကြောင့်၊ ဣဒံ- ဤကာမ
ဘုံဌာနသို့၊ ပုန- တစ်ဖန်၊ န ဧဟိသိ- ပဋိသန္ဓေအစွမ်းဖြင့် မလာရောက်ရ
တော့လတုံ။

၁၆၇။ ရာဂံ- ရူပရာဂသံယောဇဉ် အရူပရာဂသံယောဇဉ်လည်းကောင်း၊ မာနံ-
မာနသံယောဇဉ် လည်းကောင်း၊ အဝိဇ္ဇဉ္စ- အဝိဇ္ဇာသံယောဇဉ်လည်းကောင်း၊
ဥဒ္ဓစ္စဉ္စ- ဥဒ္ဓစ္စသံယောဇဉ်လည်းကောင်း၊ (ဣတိ- သို့)၊ ဧတာနိ သံယောဇနာနိ-
'ရူ ရူမာ ဥဒ္ဓစ္စ အ' - ဟူသော ထိုဥဒ္ဓစ္စဗျာဓိသံယောဇဉ်တို့ကို၊ ဝိဝဇ္ဇိယ- ဝိပဿနာဖြင့်
ပယ်ခွါ၍၊ ဆေတွာန- အရဟတ္တမဂ်ဖြင့် အကြွင်းမဲ့ဖြတ်တောက်၍၊ ဒုက္ခဿ-
ဝဋ်ဆင်းရဲ၏၊ အန္တံ- အဆုံးဖြစ်သောနိဗ္ဗာန်ကို၊ (တံ- သည်)၊ ကရိဿသိ-
မျက်မှောက်ပြုရလတံ။

၁၆၈။ ဇာတိသံသာရံ- အဖန်ဖန် ပဋိသန္ဓေနေခြင်းဟုဆိုအပ်သော သံသရာဝဋ်
ဆင်းရဲ ကို၊ (ဝါ) ပဋိသန္ဓေအရင်းခံရှိသော သံသရာ၏ဖြစ်ခြင်းကို၊ ခေပေတွာ-
ကုန်ခမ်းစေ၍၊ ပုနတ္တံ- တဖန်ဘဝသစ်ကို၊ ပရိညာယ- ပိုင်းခြားသိ၍၊ ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ-
မျက်မှောက်ဘဝ၌ ပင်လျှင်၊ နိစ္ဆာတာ- တဏှာတည်းဟူသော မွတ်သိပ်ခြင်း
ကင်းသည်ဖြစ်၍၊ ဥပသန္တာ- ကိလေသာမီး ငြိမ်းအေးသည်ဖြစ်၍၊ စရိဿသိ-
ချမ်းသာစွာ လှည့်လည် နေထိုင်ရလတံ။"

၁၆၉။ တတ္ထ- ထိုဂါထာတို့၌၊ တမေဝ အနုဗြူဟေဟီတိ- - -ဟူသည်ကား၊
ယဒတ္ထံ- အကြင်အကျိုးငှါ၊ ယဿ ကိလေသပရိနိဗ္ဗာနဿ စ- အကြင်ကိလေသာငြိမ်းခြင်း
ဟုဆိုအပ်သော ကိလေသပရိနိဗ္ဗာန်၏ လည်းကောင်း၊ ယဿ ခန္ဓပရိနိဗ္ဗာနဿ စ- အကြင်
ခန္ဓာငြိမ်းခြင်းဟုဆိုအပ်သော ခန္ဓပရိနိဗ္ဗာန်၏ လည်းကောင်း၊ အတ္ထာယ- အကျိုးငှါ။
ဟိတွာ ပုတ္တံ ဝသံ ပိယန္တိ- - - ဟူသည်ကား၊ ပိယာယိတဗ္ဗံ- ချစ်အပ်သော၊ ဉာတိပရိဝဋ်
စ- ဆွေမျိုးအသိုင်းအဝိုင်းကိုလည်းကောင်း၊ ဘောဂက္ခန္ဓဉ္စ- စည်းစိမ် ဥစ္စာအစုကိုလည်း
ကောင်း၊ ဟိတွာ- စွန့်၍၊ မမ- ငါ၏၊ သာသနေ- သာသနာတော်၌၊ ပဗ္ဗဇ္ဇာ- ရဟန်းပြုခြင်းကို
ဗြဟ္မစရိယဝါသော- မြတ်သောအကျင့်ကို ကျင့်သုံးခြင်းကို၊ ဣစ္ဆိတော- အလိုရှိအပ်ပြီ။
တမေဝ- ရဟန်းပြုခဲ့ခြင်း၏ ရည်ရွယ်ရင်းဖြစ်သော ကိလေသာ၊ ခန္ဓာ ငြိမ်းခြင်းတည်း ဟူသော
ထိုအကျိုးကိုသာလျှင်၊ (ဝါ) ကိလေသပရိနိဗ္ဗာန် ခန္ဓပရိနိဗ္ဗာန် အကျိုးကိုသာလျှင်၊
ဝမေယျာသိ- တိုးပွားစေလော့၊ သမ္မာဒေယျာသိ- ပြီးစီးစေလော့။ မာ စိတ္တဿ ဝသံ ဂမိတိ-
- - ကား၊ ဒီယရတ္တံ- ရှည်စွာသောနေ့ညဉ့်ပတ်လုံး၊ ရူပါဒိ-အာရမ္မဏဝသေန-
ရူပါရုံအစရှိသောအာရုံတို့၏ အစွမ်းဖြင့်၊ ဝမိတဿ- တိုးပွားစေ အပ်သော၊ ကုဋ္ဌစိတ္တဿ-
ကောက်ကျစ်စဉ်းလဲသောစိတ်၏၊ ဝသံ- အလိုသို့၊ မာ ဂစ္ဆိ- မလိုက်လေလင့်။

၁၆၄။ ယသ္မာ- အကြင်ကြောင့်၊ ဧတံ စိတ္တံ နာမ- ဤစိတ်မည်သည်၊ မာယူပမံ-
မျက်လှည့်နှင့်တူ၏၊ တသ္မာ- ထို့ကြောင့်၊ ယေန- ယင်းစိတ်သည်၊ ဝဇ္ဇိတာ- လှည့်ပတ်အပ်
ကုန်သော၊ အန္ဓပုထုဇ္ဇနာ- ပုထုဇဉ်ကန်းတို့သည်၊ မာရဝသာနုဂါ- မာရ်မင်း၏အလိုသို့

အစဉ်လိုက်ကုန်သည်၊ (ဟုတ္တာ)၊ သံသာရံ- သံသရာကို၊ နာတိဝတ္တန္တိ- မကျော်လွန်နိုင်ကုန်။
တေန- ထို့ကြောင့်၊ “စိတ္တေန ဝဋ္ဋိတာ”တိအာဒိ- - - အစရှိသောစကားကို၊ (ဘဝဝတာ-
သည်)၊ ဝုတ္တံ- မိန့်တော်မူအပ်ပြီ။

(နာ- ၁၆၄) ၁၆၆။ သံယောဇနာနိ ဧတာနီတိ- - - ကား၊ “ကာမစ္ဆန္တု ဗျာပါဒ”
န္တိအာဒိနာ- - အစရှိသော ပါဠိရပ်ဖြင့်၊ ယထာဝုတ္တာနိ- အကြင် အကြင် ဟောတော်မူအပ်
ကုန်သော၊ ဧတာနိ ပဉ္စ- ဤငါးပါးတို့သည်၊ ဗန္ဓနဌေန- နောင်ဖွဲ့တတ်သည်၏ အဖြစ်
ဟူသော အနက်သဘောကြောင့်၊ သံယောဇနာနိ- သံယောဇဉ်တို့မည်၏၊ (ဧတာနိ
သံယောဇနာနိ- တို့ကို)၊ ပဇဟိတ္တာနာတိ- - - ကား၊ အနာဂါမိမဂ္ဂေန- အနာဂါမိမဂ်ဖြင့်၊
သမုစ္ဆိန္တိတွာ- ဖြတ်တောက်၍။ ဘိက္ခုနီတိ- - - ကား၊ တဿာ- ထိုဝုတ္တာဘိက္ခုနီမကို၊
အာလပနံ- ခေါ်ဝေါ်ကြောင်း စကားမျှသာတည်း။ ဩရမ္မာဂမနိယာနီတိ- - - ကား၊ ရူပါ-
ရူပဓာတုတော- ရူပ၊ အရူပဘုံမှ၊ ဟေဋ္ဌာဘာဂေ- အောက်အဖို့ဖြစ်သော၊ ကာမဓာတုယံ-
ကာမဘုံ၌၊ မနုဿဇီဝဿ- လူ့အသက်၏ (ဝါ) လူ့ ပဋိသန္ဓေ၏၊ ဟိတာနိ- အစီးအပွီး
ဖြစ်ကုန်သော သံယောဇဉ်တို့တည်း၊ ဥပကာရာနိ- ကျေးဇူးကို ပြုတတ်ကုန်သော
သံယောဇဉ်တို့တည်း၊ (ကဿာ- အဘယ့်ကြောင့်နည်း)၊ တတ္ထ- ထိုကာမဘုံ၌၊ ပဋိသန္ဓိယာ-
ပဋိသန္ဓေနေခြင်း၏၊ ပစ္စယဘာဝတော- အကြောင်း၏အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ မကာရော-
မအက္ခရာသည်၊ ပဒသန္ဓိကရော- ပုဒ်စပ်မှုကို ပြုသောအက္ခရာတည်း။ “ဩရမာ-
ဂမနိယာနီ”တိ- “ဩရမာဂမနိယာနီ” ဟူသော၊ ပါဠိ- ပါဠိတစ်မျိုးသည်၊ အတ္ထိ- ရှိသေး၏၊
သော ဧဝ အတ္ထော- ထိုအနက်ပင်တည်း။ န ယိဒံ ပုနရေဟိသီတိ- - - ကား၊ ဩရမ္မာဂိယာနံ-
အောက်ကာမဘုံဟူသောအဖို့တို့၏ အစီးအပွီး ဖြစ်ကုန်သော၊ (ဝါ) အောက် ကာမဘုံ၌
ပဋိသန္ဓေနေခြင်း၏ အကြောင်းဖြစ်ကုန်သော၊ သံယောဇနာနံ- သံယောဇဉ်တို့ကို၊
ပဟာနေန- ပယ်ခြင်းကြောင့်၊ ဣဒံ ကာမဌာနံ- ဤကာမဘုံဌာနသို့၊ ဣမံ ကာမဘဝံ- ဤ
ကာမဘဝသို့၊ ပဋိသန္ဓိဝသေန- ပဋိသန္ဓေ၏အစွမ်းဖြင့်၊ ပုန- တစ်ဖန်၊ န အာဂမိဿသိ-
မလာရတော့လတုံ။ ရ-ကာရော- ရ အက္ခရာသည်၊ ပဒသန္ဓိကရော- ပုဒ်စပ်မှုကို ပြုသော
အက္ခရာတည်း။ “ဣတ္ထန္တိ ဝါ- “ဣတ္ထ” ဟူ၍လည်း၊ ပါဠိ- ပါဠိတော်သည်၊ အတ္ထိ- ရှိသေး၏၊
ဣတ္ထတ္ထံ- ဤသို့သဘောရှိသော၊ ကာမဘဝံ- ကာမဘဝသို့၊ ဣစ္စေဝ ဣတိဧဝ အတ္ထော-
ဤအနက်ပင်တည်း။

၁၆၇။ ရာဂန္တိ- - - ကား၊ ရူပရာဂဉ္စ- ရူပရာဂကိုလည်းကောင်း၊ အရူပရာဂဉ္စ-
အရူပရာဂကိုလည်းကောင်း၊ မာနန္တိ- - - ကား၊ အဂ္ဂမဂ္ဂဝဇ္ဇံ- အရဟတ္တမဂ်ဖြင့်သတ်
အပ်သော၊ မာနံ- မာနကို၊ အဝိဇ္ဇဉ္စ ဥဒ္ဓစ္စဉ္စာတိ- အဝိဇ္ဇာ ဥဒ္ဓစ္စ ဟူကုန်သော၊ ဧတ္တာပိ-
ဤပါ၌တို့၌လည်း၊ ဧသေဝ နယော- ဤနည်းပင်တည်း။ (ဧသေဝနယော ဧသော ဧဝ

နယော- ဤနည်းကိုသာလျှင်၊ ဒဋ္ဌဗ္ဗော- မှတ်ထိုက်၏။ (တစ်နည်း) ဒေသဝနယော ဒေသာ
 ဣဝ နယော- ဤနည်းကဲ့သို့သောနည်းကို၊ ဝေဒိတဗ္ဗော- သိထိုက်၏။ ဝိဝဇ္ဇိယာတိ- -
 - ကား၊ ဝိပဿနာယ- ဝိပဿနာဖြင့်၊ ဝိက္ခမ္ဘေတွာ- ခွါ၍၊ သံယောဇနာနိ ဆေတွာနာတိ-
 - -ကား၊ ရူပရာဂါဒီနိ- ရူပရာဂ အစရှိကုန်သော၊ ပဉ္စ- ငါးပါးကုန်သော၊ ဥဒ္ဓမ္မာဂိယာနိ-
 အထက် ရူပဘုံ အရူပဘုံ၌ ပဋိသန္ဓေနေခြင်း၏ အကြောင်းဖြစ်ကုန်သော၊ ဧတာနိ
 သံယောဇနာနိ- ဤသံယောဇနတို့ကို၊ အရဟတ္တမဂ္ဂေန- အရဟတ္တမဂ်ဖြင့်၊ သမုစ္ဆိန္နိတွာ-
 အကြွင်းမဲ့ ဖြတ်၍၊ ဒုက္ခဿန္တံ ကရိဿသီတိ- - -ကား၊ သဗ္ဗဿာပိ- အလုံးစုံလည်း
 ဖြစ်သော၊ ဝဋ္ဋဒုက္ခဿ- ဝဋ်ဆင်းရဲ၏၊ ပရိယန္တံ ပရိယောသာနံ- အဆုံးဖြစ်သောနိဗ္ဗာန်သို့၊
 ပါပုဏိဿသိ- ရောက်ရလတုံ။

၁၆၈။ ခေပေတွာ ဇာတိသံသာရန္တိ- - - ကား၊ ဇာတိသမူလိကသံသာရပဝတ္တိ-
 ပဋိသန္ဓေ အရင်းခံရှိသော သံသရာ၏ဖြစ်ခြင်းကို၊ ပရိယောသာပေတွာ- ပြီးဆုံးစေ၍၊
 နိစ္ဆာတာတိ- - - ကား၊ နိတ္တဏှာ- တဏှာကင်းသည်၊ (ဟုတွာ)။ ဥပသန္တာတိ- - - ကား၊
 သဗ္ဗသော- ခင်သိမ်းသောအခြင်းအရာအားဖြင့်၊ ကိလေသာနံ- ကိလေသာတို့၏၊
 ဝူပသမေန- ငြိမ်းခြင်းဖြင့်၊ ဥပသန္တာ- ငြိမ်းအေးသည်၊ (ဟုတွာ၊ စရိဿသိ)။ သေသံ-
 ကြွင်းသောပုဒ်အပေါင်းသည်၊ ဂုတ္တနယမေဝ- ဆိုအပ်ပြီးသောနည်းရှိသည်သာလျှင်တည်း။

ဧဝံ- ဤသို့၊ သတ္တာရာ- မြတ်စွာဘုရားသည်၊ ဣမာသု ဂါထာသု- ဤဂါထာတို့ကို၊
 ဘာသိတာသု- ဟောတော်မူအပ်ကုန်လတ်သော်၊ ဂါထာပရိယောသာနေ- ဂါထာတို့၏
 အဆုံး၌၊ ထေရီ- ဂုတ္တာထေရီမသည်၊ ပဋိသမ္ဘိဒါဟိ- ပဋိသမ္ဘိဒါလေးပါးတို့နှင့်၊ သဟ- တကွ၊
 အရဟတ္တံ- အရဟတ္တဖိုလ်သို့၊ ပတွာ- ရောက်၍၊ ဥဒါနဝသေန- ဥဒါန်း၏အစွမ်းဖြင့်၊
 ဘဂဝတာ- မြတ်စွာဘုရားသည်၊ ဘာသိတနိယာမေနေဝ- ဟောတော်မူအပ်သောနည်းဖြင့်
 သာလျှင်၊ ဣမာ ဂါထာ- ဤဂါထာတို့ကို၊ အဘာသိ- ရွတ်ဆိုဟောကြားတော်မူပြီ။
 တေနေဝ- ထို့ကြောင့်ပင်လျှင်၊ တာ- ထိုဂါထာတို့သည်၊ ထေရီယာ- ဂုတ္တာထေရီမ၏၊
 ဂါထာ နာမ- ဂါထာတို့မည်သည်၊ ဇာတာ- ဖြစ်ကုန်ပြီ။

ဂုတ္တာထေရီဂါထာဝဏ္ဏနာ- သည်၊ နိဋ္ဌိတာ- ပြီ။

၈။ ဝိဇယာထေရီဂါထာဝဏ္ဏနာ

စတုက္ခတ္ထန္တိအာဒိကာ- - - ဤသို့အစရှိသောဂါထာတို့သည်၊ ဝိဇယာယ-
 ဝိဇယာမည်သော၊ ထေရီယာ- ထေရီမ၏၊ ဂါထာ- တို့တည်း။ အယမ္ပိ- ဤဝိဇယာ
 ထေရီမသည်လည်း၊ ပုရိမဗုဒ္ဓေသု- ရှေးဘုရားရှင်တို့၌၊ ကတာဓိကာရာ- ပြုအပ်ပြီးသော

လွန်ကဲသော ကောင်းမှုရှိသည်။ (ဟုတွာ)။ တတ္ထ တတ္ထ ဘဝေ- ထိုထိုဘဝ၌၊ ဝိဝဿပနိဿယံ- ဝဋ်ဆင်းရဲမှကင်းသောနိဗ္ဗာန်၏ အားကြီးသောအကြောင်းဖြစ်သော၊ ကုသလံ- ကုသိုလ်ကို ဥပစိနန္တိ- ဆည်းပူးအားထုတ်လျက်၊ အနုက္ကမေန- အစဉ်အားဖြင့်၊ ပရိတြုဟိတကုသလ- မူလာ- ပွားများစေအပ်ပြီးသော ကုသိုလ်အရင်းခံရှိသည်။ (ဟုတွာ)။ ဒေဝမနုဿေသု- နတ်ပြည် လူ့ပြည်တို့၌၊ သံသရန္တိ- ကျင်လည်လျက်၊ ဣမသ္မိ ဗုဒ္ဓုပ္ပါဒေ- ဤဂေါတမ မြတ်စွာဘုရားပွင့်တော်မူရာအခါ၌၊ ရာဇဂဟေ- ရာဇဂြိုဟ်ပြည်၌၊ အညတရသ္မိ- တစ်ခုသော၊ ကုလဂေဟေ- အမျိုးကောင်းသားအိမ်၌၊ နိဗ္ဗတ္တိတွာ- ဖြစ်၍၊ ဝိညုတံ- သိနားလည်သူ၏အဖြစ်သို့၊ ပတွာ- ရောက်လတ်သော်၊ (နာ- ၁၆၅) ခေမာယ- ခေမာ အမည်ရှိသော၊ ထေရိယာ- ထေရီမ၏၊ ဂိဟိကာလေ- လူဖြစ်စဉ်အခါ၌၊ သဟာယိကာ- သူငယ်ချင်းမသည်၊ အဟောသိ- ဖြစ်ပြီ။ သာ- ထိုဝိဇယာသည်၊ တဿာ- ထိုခေမာ မိဖုရား၏၊ ပဗ္ဗဇိတဘာဝံ- ရဟန်းပြုအပ်သည်၏အဖြစ်ကို၊ သုတွာ- ကြားရ၍၊ “ရာဇမဟေသီ- မင်း၏မိဖုရားဖြစ်သော၊ သာပိ- ထိုခေမာမိဖုရားသည်သော်မှလည်း၊ ပဗ္ဗဇိဿတိ နာမ- ရဟန်းပြုနိုင်သေး၏၊ အဟံ ပန- ငါသည်ကား၊ ကိမဂီ- အဘယ် အကြောင်းကြောင့် ရဟန်းမပြုနိုင်ဘဲ ရှိအံ့နည်း၊” ဣတိ- ဤသို့ကြံ၍၊ ပဗ္ဗဇိတုကာမာ- ယေဝ- ရဟန်းပြုခြင်းငှါ အလိုရှိသည်သာလျှင်၊ ဟုတွာ- ဖြစ်၍၊ ခေမာထေရိယာ- ခေမာထေရီမ၏၊ သန္တိကံ- အထံသို့ ဥပသင်္ကမိ- ချဉ်းကပ်ပြီ။ ထေရီ- ခေမာထေရီမသည်၊ တဿာ- ထိုဝိဇယာ၏၊ အဇ္ဈာသယံ- အလိုဆန္ဒကို၊ ဥတွာ- သိ၍၊ ယထာ- အကြင် အခြင်းအရာအားဖြင့်၊ (ဓမ္မေ- တရားကို၊ ဒေသိယမာနေ- ဟောအပ်သော်)၊ သံသာရေ- သံသရာ၌၊ သံဝိဂ္ဂမာနသာ- ထိတ်လန့်သော စိတ်ရှိသည်။ (ဟုတွာ)။ သာသနေ- သာသနာ တော်၌၊ သာ- ထိုဝိဇယာသည်၊ အဘိပ္ပသန္တာ- အလွန်ကြည်ညိုသည်၊ ဘဝိဿတိ- ဖြစ်လတ်၊ တထာ- ထိုအခြင်းအရာအားဖြင့်၊ ဓမ္မ- တရားကို၊ ဒေသေသိ- ဟောတော်မူပြီ။ သာ- ထိုဝိဇယာထေရီမသည်၊ တံ ဓမ္မ- ထိုတရားကို၊ သုတွာ- နာကြား၍၊ သံဝေဂဇာတာ စ- ဖြစ်သောသံဝေဂရှိသည်လည်းကောင်း၊ ပဋိလဒ္ဓသဒ္ဓါ စ- ရအပ်သောယုံကြည်ခြင်းသဒ္ဓါ ရှိသည်လည်းကောင်း၊ ဟုတွာ- ၍၊ ပဗ္ဗဇ္ဇံ- ရဟန်းအဖြစ်ကို၊ ယာစိ- တောင်းပြီ။ ထေရီ- ခေမာထေရီမကြီးသည်၊ တံ- ထိုဝိဇယာကို၊ ပဗ္ဗာဇေသိ- ရဟန်းပြုပေးပြီ။ သာ- ထိုဝိဇယာထေရီမသည်၊ ပဗ္ဗဇိတွာ- ရဟန်းပြုပြီး၍၊ ကတပုဗ္ဗကိစ္စာ- ပြုအပ်ပြီးသော ပုဗ္ဗကိစ္စ ရှိသည်။ (ဟုတွာ)။ ဝိပဿနံ- ဝိပဿနာကို၊ ပဌပေတွာ- ဖြစ်စေ၍၊ ဟေတုသမ္ပန္နတာယ- အကြောင်းဥပနိဿယနှင့် ပြည့်စုံသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ န စိရဿေဝ- မကြာမြင့်မီသာ လျှင်၊ ပဋိသမ္ဘိဒါဟိ- ပဋိသမ္ဘိဒါတို့နှင့်၊ သဟ- တကွ၊ အရဟတ္တံ- အရဟတ္တဖိုလ်သို့၊ ပတွာ- ရောက်၍၊ အတ္တနော- မိမိ၏၊ ပဋိပတ္တိ- ကို၊ ပစ္စဝေက္ခိတွာ- ၍၊ ဥဒါနဝသေန- ဖြင့်၊

“စတုက္ခတ္တံ၊ ပဉ္စက္ခတ္တံ၊ - - ။ပ။ တမောခန္ဓံ ပဒါလိယာ”တိ- - - ဟူကုန်သော၊ ဣမာ ဂါထာ- ဤဂါထာတို့ကို၊ အဘာသိ- ရွတ်ဆိုတော်မူပြီ။

(ဂါထာအနက်)

၁၆၉။ (ဂါထာ - ၃၇- နှင့်တူ)

၁၇၀/ ၁၇၁။ တဒါ- ထိုအခါ၌၊ အဟံ- သည်၊ ဘိက္ခုနီ- ခေမာမည်သော ထေရီမ ထံသို့၊ ဥပသင်္ကမ္မ- ချဉ်းကပ်၍၊ သက္ကစ္စံ- ရိုသေစွာ၊ ပရိပုစ္ဆံ- မေးခဲ့ပြီ၊ သာ- ထိုခေမာထေရီမသည်၊ ဥတ္တမတ္တဿ- မြတ်သောအရဟတ္တဖိုလ် နိဗ္ဗာန်ဟူသော အကျိုးသို့၊ ပတ္တိယာ- ရောက်ခြင်းငှါ၊ ဓာတုအာယတနာနိ စ- ဓာတ်၊ အာယတန တို့ကိုလည်းကောင်း၊ စတ္တာရိ- လေးပါးကုန်သော၊ အရိယသစ္စာနိ စ- အရိယသစ္စာ တို့ကိုလည်းကောင်း၊ ဣန္ဒြိယာနိ စ- ဣန္ဒြေငါးပါးတို့ကိုလည်းကောင်း၊ ဗလာနိ စ- ဗိုလ်ငါးပါးတို့ကိုလည်းကောင်း၊ ဗောဇ္ဈင်္ဂဉ္စ- ဗောဇ္ဈင်ခုနစ်ပါးကိုလည်းကောင်း၊ အဋ္ဌဂီကံ- အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော၊ မဂ္ဂဉ္စ- အရိယာမဂ်ကိုလည်းကောင်း၊ ဒဿေန္တိ- ပြုလျက်၊ မေ- ငါအား၊ ဓမ္မ- တရားကို၊ အဒေသေသိ- ဟောတော်မူပြီ။

၁၇၂။ အဟံ- သည်၊ တဿာ- ထိုခေမာထေရီမ၏၊ ဝစနံ- တရားစကားကို၊ သုတ္တာ- ကြားနာရ၍၊ အနုသာသနိ- ခေမာထေရီမ၏အဆုံးအမကို၊ ကရောန္တိ- လိုက်နာသည်၊ (ဟုတ္တာ-၍ (ဝါ) ကြောင့်)၊ ရတ္တိယာ- ညဉ့်၏၊ ပုရိမေ ယာမေ- ညဉ့်ဦးယာမ၌၊ ပုဗ္ဗဇာတိ- ရှေးဘဝကို၊ အနုဿရိ- အောက်မေ့ခဲ့ပြီ။

၁၇၃။ ရတ္တိယာ- ၏၊ မဇ္ဈိမေ ယာမေ- သန်းခေါင်ယာမ၌၊ ဒိဗ္ဗစက္ခံ- ဒိဗ္ဗစက္ခု အဘိညာဉ်ကို၊ ဝိသောဓယိ- သန့်ရှင်းစင်ကြယ်စေခဲ့ပြီ၊ ရတ္တိယာ-၏၊ ပစ္ဆိမေ ယာမေ- မိုးသောက်ယာမ၌၊ တမောခန္ဓံ- မောဟအစုကို၊ ပဒါလိယိ- အရဟတ္တမဂ် ဉာဏ်သန်လျက်ဖြင့် ဖောက်ခဲ့ခဲ့ပြီ။

၁၇၄။ ပီတိသုခေန စ- ဖလသမာပတ်ပီတိသုခဖြင့်လည်း၊ ကာယံ- ငါ၏ကိုယ်ကို၊ ဖရိတ္တာ- ဖြန့်နှံ၍၊ ဝိဟရိ- နေပြီ၊ တဒါ- ထိုအခါ၌၊ သတ္တမိယာ- ဝိပဿနာ စီးဖြန်းသည်မှ ခုနစ်ရက်မြောက်သောနေ့၌၊ တမောခန္ဓံ- မောဟအစုကို၊ ပဒါလိယ- အရဟတ္တမဂ်တည်းဟူသော ဓာသန်လျက်ဖြင့် ဖောက်ခဲ့၍၊ ပါဒေ- ဖွဲ့ထားသော ခြေတို့ကို၊ ပဿာရေသိ- ဆန့်တန်းခဲ့ပြီ။”

၁၇၀။ တတ္ထ- ထိုဂါထာတို့၌၊ ဘိက္ခုနီန္တိ- - - ကား၊ ခေမာထေရီ- ခေမာထေရီမကို၊ သန္ဓာယ- ရည်ရွယ်၍၊ ဝဒတိ- ဆို၏။

၁၇၁။ ဗောဇ္ဈင်္ဂဋ္ဌဂီကံ မဂ္ဂန္တိ- - - ကား၊ သတ္တဗောဇ္ဈင်္ဂဉ္စ- ဗောဇ္ဈင်ခုနစ်ပါးကို လည်းကောင်း၊ အဋ္ဌဂီကံ- အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော၊ အရိယမဂ္ဂဉ္စ- အရိယာမဂ်ကိုလည်းကောင်း။

ဥတ္တမတ္ထဿ ပတ္တိယာတိ- - - ကား၊ အရဟတ္တဿ- အရဟတ္တဖိုလ်သို့ ဝါ- တစ်နည်းကား၊
နိဗ္ဗာနဿေဝ- နိဗ္ဗာန်သို့သာလျှင်၊ ပတ္တိယာ- ရောက်ခြင်းငှါ၊ အဓိဂမာယ- ရခြင်းငှါ။

(ဧ- ၁၆၆) ၁၇၄။ ပီတိသုခေနာတိ- - - ကား၊ ဖလသမာပတ္တိပရိယာပနာယ-
ဖလသမာပတ်၌ အကျုံးဝင်သော၊ ပီတိယာ စ- ပီတိဖြင့်လည်းကောင်း၊ သုခေန စ-
သုခဖြင့်လည်းကောင်း။ ကာယန္တိ- - - ကား၊ တံသမ္ပယုတ္တံ- ထိုပီတိသုခနှင့်ယှဉ်သော၊
နာမကာယဉ္စ- နာမကာယကိုလည်းကောင်း၊ တဒနုသာရေန- ထိုနာမကာယသို့
အစဉ်လျှောက်သဖြင့်၊ ရူပကာယဉ္စ- ရူပကာယကိုလည်းကောင်း။ ဖရိတွာတိ- - - ကား၊
ဖုသိတွာ- တွေ့ထိ၍၊ ဝါ- တစ်နည်းကား၊ ဗျာပေတွာ- နှံ့စေ၍။ သတ္တမိယာ ပါဒေ
ပသာရေသိန္တိ- - - ကား၊ ဝိပဿနာယ- ဝိပဿနာဖြင့်၊ အာရဒ္ဓဒိဝသတော- စတင်
အားထုတ်ရာနေ့မှ၊ သတ္တမိယံ- ခုနစ်ရက်မြောက်နေ့၌၊ ပလ္လက္ခံ- တင်ပလ္လင်ခွေကို၊ ဘိန္တိတွာ-
ဖျက်၍၊ ပါဒေ- ခြေတို့ကို၊ ပသာရေသိ- ဆန့်တန်းခဲ့ပြီ။ ကထံ- အဘယ်သို့နည်း၊ တမောခန္တံ-
မောဟအစုကို၊ ပဒါလိယ- ဖောက်ခွဲ၍၊ အပဒါလိတပုဗ္ဗံ- ရှေး၌ မဖောက်ခွဲအပ်ဖူးသော၊
မောဟကွန္တံ- မောဟအစုကို၊ အဂ္ဂမဂ္ဂဉာဏာသိနာ- အရဟတ္တမဂ်တည်းဟူသော မား
သန်လျက်ဖြင့်၊ ပဒါလေတွာ- ဖောက်ခွဲ၍။ သေသံ- ကြွင်းသော ပုဒ်အပေါင်းသည်၊ ဟေဋ္ဌာ-
အောက်၌၊ ဝုတ္တနယမေဝ- ဆိုအပ်ပြီးသော နည်းရှိသည်သာ။

ဝိယောထေရီဂါထာဝဏ္ဏနာ- သည်၊ နိဋ္ဌိတာ- ပြီ။

ဆတ္တနိပါတဝဏ္ဏနာ- သည်၊ နိဋ္ဌိတာ- ပြီ။

(နာ- ၁၆၇)

၇။ သတ္တကနိပါတဝဏ္ဏနာ

၁။ ဥတ္တရာထေရီဂါထာဝဏ္ဏနာ

သတ္တကနိပါတေ- သတ္တကနိပါတ်၌၊ မုသလာနိ ဂဟေတွာနာတိ- - - ဤသို့
 အစရှိသော ဂါထာတို့သည်၊ ဥတ္တရာယ- ဥတ္တရာမည်သော၊ ထေရီယာ- ထေရီမ၏၊ ဂါထာ-
 ဂါထာတို့တည်း။ အယမ္ဗိ- ဤဥတ္တရာထေရီမသည်လည်း၊ ပုရိမဗုဒ္ဓေသု- တို့၌၊
 ကတာဓိကာရာ- ရှိသည်၊ (ဟုတွာ)၊ တတ္ထ တတ္ထ ဘဝေ- ၌၊ ဝိဝဋ္ဋပနိဿယ- သော၊
 ကုသလံ- ကို၊ ဥပစိနန္တိ- လျက်၊ အနုက္ကမေန- အစဉ်အားဖြင့်၊ သမ္ဘာဝိတကုသလမူလာ-
 ကောင်းစွာ ဆည်းပူးအပ်ပြီးသော ကုသိုလ်အရင်းခံရှိသည်၊ သမုပစိတဝိမောက္ခသမ္ဘာရာ-
 ကောင်းစွာ ဆည်းပူးအပ်ပြီးသော ဝိမောက္ခအဆောက်အဦရှိသည်၊ ပရိပက္ကဝိမုတ္တိ-
 ပရိပါစနိယဓမ္မာ- ရင့်ကျက်စေအပ်ပြီးသော အရဟတ္တဖိုလ်ကို ရင့်ကျက်စေနိုင်သောတရား
 တို့ရှိသည်၊ ဟုတွာ- ၍၊ ဣမသ္မိ ဗုဒ္ဓုပ္ပါဒေ- ၌၊ သာဝတ္ထိယံ- ၌၊ အညတရသ္မိ- တစ်ခုသော၊
 ကုလဂေဟေ- ၌၊ နိဗ္ဗတ္တိတွာ- ဖြစ်၍၊ ဥတ္တရာတိ- ဥတ္တရာဟူ၍၊ လဒ္ဓနာမာ- ရအပ်သော
 အမည်ရှိသည်၊ (ဟုတွာ)၊ အနုက္ကမေန- အစဉ်အားဖြင့်၊ ဝိညုတံ- သိနားလည်သူ၏
 အဖြစ်သို့၊ ပတွာ- ရောက်လတ်သော်၊ ပဋ္ဌာစာရာယ- ပဋ္ဌာစာရာမည်သော၊ ထေရီယာ-
 ထေရီမ၏၊ သန္တိကံ- အထံသို့၊ ဥပသင်္ကမိ- ချဉ်းကပ်ပြီ။ ထေရီ- ပဋ္ဌာစာရာထေရီမသည်၊
 တဿာ- ထိုဥတ္တရာအမျိုးသမီးအား၊ ဓမ္မံ- တရားကို၊ ကထေသိ- ဟောတော်မူပြီ။ သာ-
 ထိုဥတ္တရာအမျိုးသမီးသည်၊ ဓမ္မံ- တရားတော်ကို၊ သုတွာ- ကြားနာရ၍၊ သံသာရေ-
 သံသရာ၌၊ ဇာတသံဝေဂါ- ဖြစ်သောသံဝေဂရှိသည်၊ သာသနေ- သာသနာတော်၌၊
 အဘိပ္ပသန္နာ- အလွန်ကြည်ညိုသည်၊ ဟုတွာ- ၍၊ ပဗ္ဗဇိ- ရဟန်းပြုပြီ။ စ- ဆက်ဦးအံ့၊
 ပဗ္ဗဇိတွာ- ရဟန်းပြုပြီး၍၊ ကတပုဗ္ဗကိစ္စာ- ပြုအပ်ပြီးသော ပုဗ္ဗကိစ္စရှိသည်၊ (ဟုတွာ)၊
 ပဋ္ဌာစာရာယ- ပဋ္ဌာစာရာမည်သော၊ ထေရီယာ- ထေရီမ၏၊ သန္တိကေ- အထံ၌၊ ဝိပဿနံ-
 ဝိပဿနာကို၊ ပဌပေတွာ- ဖြစ်စေ၍၊ ဘာဝနံ- ဘာဝနာကို၊ အနုယုဉ္ဇန္တိ- အားထုတ်
 လတ်သော်၊ ဥပနိဿယသမ္ပန္နတာယ စ- အားကြီးသော အကြောင်းဥပနိဿယနှင့်
 ပြည့်စုံသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်လည်းကောင်း၊ ဣန္ဒြိယာနံ- ဣန္ဒြေတို့၏၊ ပရိပါကံ- ရင့်ကျက်
 ခြင်းသို့၊ ဂတတ္တာ စ- ရောက်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်လည်းကောင်း၊ န စိရဿေဝ- မကြာ
 မြင့်မီသာလျှင်၊ ဝိပဿနံ- ဝိပဿနာကို၊ ဥဿုက္ကာပေတွာ- အားထုတ်စေ၍၊ (ဝါ) ဖြစ်ပေါ်
 စေ၍၊ ပဋိသမ္ဘိဒါဟိ- ပဋိသမ္ဘိဒါတို့နှင့်၊ သဟ- တကွ၊ အရဟတ္တံ- သို့၊ ပါပုဏိ- ရောက်ပြီ။
 အရဟတ္တံ- သို့၊ ပတွာ ပန- ရောက်ပြီး၍ကား၊ အတ္တနော- မိမိ၏၊ ပဋိပတ္တိ- ကို၊

ပစ္စဝေက္ခိတွာ- ဤ၊ ဥဒါနဝသေန- ဖြင့်၊ “မုသလာနိ ဂဟေတွာန ။ ပ။ တေဝိဇ္ဇာမိ အနာသဝါ”တိ- - - ဟူကုန်သော၊ ဣမာ ဂါထာ- ဤဂါထာတို့ကို၊ အဘာသိ- ရွတ်ဆို ဟောကြားတော်မူပြီ။

(ဂါထာအနက်)

၁၇၅။ (ယေ) မာဏဝါ- အကြင်သတ္တဝါတို့သည်၊ (ဇီဝိတဟေတု- အသက် ဟူသော အကြောင်းကြောင့်)၊ မုသလာနိ- ကျည်ပွေတို့ကို၊ ဂဟေတွာန- ယူ၍၊ ခေညံ- သူတစ်ပါးတို့၏ စပါးကို၊ ကောဋေန္တိ- ထောင်းကြကုန်၏၊ (တေ) မာဏဝါ- စပါးထောင်းခြင်းစသော ယုတ်ညံ့သောအလုပ်ဖြင့် အသက်မွေးကြသော ထိုသတ္တဝါတို့သည်ပင်၊ ပုတ္တဒါရာနိ- သားမယားတို့ကို၊ ပေါသေန္တာ- ကျွေးမွေး ကုန်လျက်၊ ခနံ- ဥစ္စာကို၊ ဝိန္ဒန္တိ- ရကြကုန်သေး၏။

၁၇၆။ ယံ- အကြင်ဘုရားအဆုံးအမတော်ကို၊ ကတွာ- လိုက်နာသောကြောင့်၊ နာနုတပ္ပတိ- နောင်တတဖန် မပူပန်ရ၊ တသ္မိ ဗုဒ္ဓသာသနေ- ထိုဘုရားအဆုံးအမ တော်၌၊ တုမေ- သင်တို့သည်၊ ယဇေထ- အားထုတ်ကြကုန်လော့၊ ခိပ္ပံ- လျင်မြန်စွာ၊ ပါဒါနိ- ခြေတို့ကို၊ ဓောဝိတွာ- ဆေး၍၊ ဧကမန္တံ- သင့်တင့်လျောက်ပတ်သော အရပ်၌၊ နိသီဒထ- ထိုင်ကြကုန်လော့။

၁၇၇။ စိတ္တံ- စိတ်ကို၊ ဧကဂ္ဂံ- တစ်ခုတည်းသောအာရုံရှိအောင်၊ သုသမာဟိတံ- ကောင်းစွာ တည်ကြည်အောင်၊ ဥပဌပေတွာန- ကပ်တည်စေ၍၊ သင်္ခါရေ- တေဘူမကသင်္ခါရတို့ကို၊ ပရတော- အတ္တမှအခြားသော အနတ္တအားဖြင့်၊ ပစ္စဝေက္ခထ- ဆင်ခြင်ကြကုန်လော့၊ အတ္တတော စ- အတ္တအားဖြင့်ကား၊ နော ပစ္စဝေက္ခထ- မဆင်ခြင်ကြကုန်လင့်။

တစ်နည်း - စိတ္တံ- စိတ်ကို၊ ဧကဂ္ဂံ- တစ်ခုတည်းသောအာရုံရှိအောင်၊ သုသမာဟိတံ- ကောင်းစွာ တည်ကြည်အောင်၊ ဥပဌပေတွာန- ကပ်တည်စေ၍၊ သင်္ခါရေ- တေဘူမကသင်္ခါရတို့ကို၊ ပရတော စ- သူတစ်ပါးခန္ဓာအပေါ်၌လည်းကောင်း၊ နော- ငါတို့၏၊ အတ္တတော စ- ကိုယ်ခန္ဓာအပေါ်၌လည်းကောင်း၊ ပစ္စဝေက္ခထ- လက္ခဏာယာဉ်တင် ဆင်ခြင်ကြကုန်လော့၊ (ဣတိ- သို့၊ ပဋ္ဌာစာရာ- ပဋ္ဌာစာရာ ထေရီမသည်၊ မံ- တပည့်တော်ကို၊ အနုသာသိ- ဆုံးမပေ၏)။

၁၇၈။ အဟံ- သည်၊ ပဋ္ဌာစာရာ ပဋ္ဌာစာရာယ- ပဋ္ဌာစာရာမည်သော၊ တဿာ- ထိုထေရီမ၏၊ အနုသာသနီ- အဆုံးအမဖြစ်သော၊ ဝစနံ- သြဝါဒတရားစကားကို၊ သုတွာ- ကြားနာရ၍၊ ပါဒေ- ခြေတို့ကို၊ ပက္ခာလယိတွာန- ဆေးကြော၍၊ ဧကမန္တေ- သင့်တင့်လျောက်ပတ် တစ်ခုသောအရပ်၌၊ ဥပါဝိသိ- ကပ်ရောက်ခဲ့ပြီ။

၁၇၉။ ရတ္တိယာ- ညဉ့်၏။ ပုရိမေ ယာမေ- ညဉ့်ဦးယာမိ၌။ ပုဗ္ဗဇာတိ- ရှေးဘဝကို၊
အနုဿရိ- အောက်မေ့ခဲ့ပြီ။ ရတ္တိယာ- ၏။ မဇ္ဈိမေ ယာမေ- သန်းခေါင်ယာမိ၌။
ဒိဗ္ဗစက္ခု- ဒိဗ္ဗစက္ခုအဘိညာဉ်ကို၊ ဝိသောဓယိ- သန့်ရှင်း စင်ကြယ်စေခဲ့ပြီ။

၁၈၀။ ရတ္တိယာ-၏။ ပစ္ဆိမေ ယာမေ- မိုးသောက်ယာမိ၌။ တမောခန္တံ- မောဟ
အစုကို၊ ပဒါလယိ- အရဟတ္တမဂ် ဉာဏ်သန်လျက်ဖြင့် ဖောက်ခဲ့ခဲ့ပြီ။ အထ- ထိုမှ
နောက်၌၊ တေဝိဇ္ဇာ- ဝိဇ္ဇာသုံးပါးနှင့် ပြည့်စုံသည်။ (ဟုတွာ)၊ ဝုဋ္ဌာသိ- နေရာမှထပြီ။
(ကထံ- အဘယ်သို့ လျှောက်၍၊ ဝုဋ္ဌာသိ- နည်း)။ (မဟာထေရိ- မြတ်သော
ထေရီမ)၊ တေ- သင်၏။ အနုဿာသနီ- အဆုံးအမကို၊ ကတာ- လိုက်နာ ပြုကျင့်
အပ်ပြီ။

(နာ- ၁၆၈) ၁၈၁။ သင်္ဂါမေ- စစ်မြေပြင်၌၊ အပရာဇိတံ- အသုရာတို့သည် မအောင်
နိုင်သော၊ သက္ကံ- သိကြားမင်းကို၊ ပုရက္ခတွာ- ခြံရံ၍၊ ဝိဟရန္တာ- နေကုန်သော၊
တိဒဿ ဒေဝါ ဣဝ- တာဝတိံသာ နတ်တို့ကဲ့သို့၊ အဟံ- သည်၊ တံ- သင်ထေရီမ
ကို၊ ပုရက္ခတွာ- ခြံရံ၍၊ ဝိဟဿာမိ- နေတော့အံ့၊ (အယျာယ- အရှင်မကြောင့်၊
အဟံ- သည်)၊ တေဝိဇ္ဇာ- ဝိဇ္ဇာသုံးပါးနှင့် ပြည့်စုံသည်၊ အနာသဝါ- အာသဝေါ
ကင်းကွာ ရဟန္တာမသည်၊ အမိ- ဖြစ်ပေ၏။ (ဣတိ- ဤသို့၊ ဝတွာ- လျှောက်၍၊
ဝုဋ္ဌာသိ- နေရာမှထပြီ)။

၁၇၇-၈။ တတ္ထ- ထိုဂါထာတို့၌၊ စိတ္တံ ဥပဋ္ဌပေတွာနာတိ- - - ကား၊ ဘာဝနာစိတ္တံ-
ဘာဝနာစိတ်ကို၊ ကမ္မဋ္ဌာနေ- ကမ္မဋ္ဌာန်း၌၊ ဥပဋ္ဌပေတွာ- ရှေးရှုတည်စေ၍၊ (ဝါ) ထား၍။
ကထံ- အဘယ်သို့ တည်စေသနည်းဟူမူကား၊ ဧကဂ္ဂံ သုသမာဟိတံ ပစ္စဝေက္ခထာတိ- -
- ကား၊ ပဋိပတ္တိ- ပဋိပတ်ကို၊ အဝေက္ခထ- ဆင်ခြင်ကြကုန်လော့၊ သင်္ခါရေ- သင်္ခါရ
တရားတို့ကို၊ အနိစ္စာတိပိ- အနိစ္စဟူ၍လည်း၊ ဒုက္ခာတိပိ- ဒုက္ခဟူ၍လည်း၊ အနတ္တာတိပိ-
အနတ္တဟူ၍လည်း၊ လက္ခဏတ္ထယံ- လက္ခဏာယာဉ်သုံးပါးကို၊ ဝိပဿထ- ရှုကြကုန်လော့၊
ဣတိ- ကား၊ အတ္ထော- တည်း။ စ- ဆက်ဦးအံ့၊ ဣဒံ- ဤဩဝါဒစကားကို၊ (ဝုတ္တံ-၌စပ်)၊
အတ္ထနော စ- မိမိအားလည်းကောင်း၊ အညာသံ- မိမိမှအခြားကုန်သော၊ ဘိက္ခုနီနဉ္စ-
ဘိက္ခုနီမတို့အားလည်းကောင်း၊ ဩဝါဒကာလေ- ဩဝါဒပေးသောအခါ၌၊ ထေရိယာဒိနံ-
ပဋ္ဌာစာရာထေရီမအစရှိသော ထေရီမတို့၏၊ ဩဝါဒဿ- ဩဝါဒစကားကို၊ အနုဝါဒ-
ဝသေန- ပြန်၍ ပြောဆိုခြင်း၏အစွမ်းဖြင့်၊ ဝုတ္တံ- ဆိုအပ်၏။ ပဋ္ဌာစာရာ-နုဿာသနိန္ဒိ- -
- ကား၊ ပဋ္ဌာစာရာယ- ပဋ္ဌာစာရာမည်သော၊ ထေရိယာ- ထေရီမ၏၊ အနုသိဋ္ဌိ- အဆုံး
အမဖြစ်သော၊ (ဝစနံ-၌စပ်)၊ ဝါ- တစ်နည်းကား၊ “ပဋ္ဌာစာရာယ သာသန” နှိပ်- - -
ဟူ၍လည်း၊ ပါဌော- ပါဌ်သည်၊ အတ္ထိ- ရှိသေး၏။

၁၈၀။ အထ ဝုဋ္ဌာသိန္နိ- - -ကား၊ တေဝိဇ္ဇာဘာဝပ္ပတ္တိတော- ဝိဇ္ဇာသုံးပါးနှင့် ပြည့်စုံသည်၏အဖြစ်သို့ ရောက်သည်မှ၊ ပစ္ဆာ- နောက်၌၊ အာသနတော- ထိုင်နေရာမှ၊ ဝုဋ္ဌာသိ- ထပြီ။ အယမ္ပိ ထေရီ- ဤဥတ္တရာထေရီမသည်လည်း၊ ဧကဒိဝသံ- တစ်နေ့သ၌၊ ပဋ္ဌာစာရာယ- ပဋ္ဌာစာရာမည်သော၊ ထေရိယာ- ထေရီမ၏၊ သန္တိကေ- အထံ၌၊ ကမ္မဋ္ဌာနံ- ကမ္မဋ္ဌာန်းကို၊ သောဓေတွာ- စင်ကြယ်စေ၍၊ (ဝါ) သုတ်သင်၍၊ အတ္တနော- မိမိ၏၊ ဝသနဋ္ဌာနံ- နေရာအရပ်သို့၊ ပဝိသိတွာ- ဝင်၍၊ ပလ္လက္ခိ- တင်ပလ္လင်ခွေကို၊ အာဘုဇိတွာ- ဖွဲ့ခွေ၍၊ နိသီဒိ- ထိုင်ပြီ။ “ယာဝ- အကြင်မျှလောက်၊ မေ- ငါ၏၊ စိတ္တံ- စိတ်သည်၊ အနုပါဒါယ- တဏှာဒိဋ္ဌိတို့ဖြင့် တစ်စုံတစ်ခုသော အာရုံကို မစွဲလမ်းမှု၍၊ အာသဝေဟိ- အာသဝေါတရားတို့မှ၊ ဝိမုစ္စတိ- မလွတ်သေး၊ တာဝ- ထိုမျှလောက်၊ ဣမံ ပလ္လက္ခိ- ဤတင်ပလ္လင်ခွေကို၊ န ဘိန္နိဿာမိ- မဖျက်အံ့။” ဣတိ- ဤသို့၊ နိစ္ဆယံ- ဆုံးဖြတ်ခြင်းကို၊ ကတွာ- ပြု၍၊ သမ္ပသနံ- ကမ္မဋ္ဌာန်းတရားကို ဆင်ခြင်သုံးသပ်ခြင်းကို၊ အာရဘိတွာ- အားထုတ်၍၊ အနုက္ကမေန- အစဉ်အားဖြင့်၊ ဝိပဿနံ- ဝိပဿနာကို၊ ဥဿုက္ကာပေတွာ- အားထုတ်စေ၍၊ (ဝါ) ဖြစ်ပေါ်စေ၍၊ မဂ္ဂပဋိပါဋိယာ- မဂ်အစဉ်အားဖြင့်၊ အဘိညာ- ပဋိသမ္ဘိဒါပရိဝါရံ- အဘိညာဉ်၊ ပဋိသမ္ဘိဒါ အခြံအရံရှိသော၊ အရဟတ္တံ- အရဟတ္တဖိုလ်သို့ ပတွာ- ရောက်၍၊ ဧကုနဝိသတိယာ- တစ်ခုယုတ် နှစ်ဆယ်သော၊ ပစ္စဝေက္ခဏာဉာဏေ- ပစ္စဝေက္ခဏာဉာဏ်သည်၊ ပဝတ္ထေ - ဖြစ်လတ်သော်၊ “ဣဒါနိ- ယခုအခါ၌၊ အဟံ- သည်၊ ကတကိစ္စာ- ပြုအပ်ပြီးသော မဂ်ကိစ္စရှိသည်၊ အမ္ပိ- ဖြစ်၏။” ဣတိ- ဤသို့၊ သောမနဿ- ဇာတာ- ဖြစ်သောဝမ်းမြောက်ခြင်းရှိသည်၊ (ဟုတွာ- ၍) ဣမာ ဂါထာ- ဤဂါထာတို့ကို၊ ဥဒါနေတွာ- ကျူးရင့်၍၊ အရုဏုဂ္ဂမနဝေလာယံ- အရုဏ်တက်ချိန်၌၊ ပါဒေ- ခြေတို့ကို၊ ပဿာရေသိ- ဆန့်တန်းပြီ။ တတော- ထိုမှနောက်၌၊ သမ္ပဒေဝ- ကောင်းစွာသာလျှင်၊ ရတ္တိယာ- ညဉ့်သည်၊ ဝိဘာတာယ- လင်းပြီးလတ်သော်၊ (ဝါ) မိုးလင်းလတ်သော်၊ ထေရိယာ- ပဋ္ဌာစာရာထေရီမ၏၊ သန္တိကံ- အထံတော်သို့၊ ဥပဂန္တာ- ချဉ်းကပ်၍၊ ဣမာ ဂါထာ- ဤဂါထာတို့ကို၊ ပစ္စုဒါဟာသိ- တစ်ဖန်လျှောက်ကြားပြီ။ တေန- ထို့ကြောင့်၊ “ကတာ တေ အနုသာသနီ”တိအာဒိ- - - အစရှိသောစကားကို၊ ဝုတ္တံ- မိန့်ဆိုအပ်ပြီ။ သဗ္ဗံ- အလုံးစုံသော၊ သေသံ- ကြွင်းသောပုဒ်အပေါင်းသည်၊ ဟေဋ္ဌာ- အောက်၌၊ ဝုတ္တနယမေဝ- ဆိုအပ်ပြီးသော နည်းရှိသည်သာ။

ဥတ္တရာထေရီဂါထာဝဏ္ဏနာ- သည်၊ နိဋ္ဌိတာ- ပြီ။

၂။ စာလာထေရ်ဂါထာဝဏ္ဏနာ

သတိ ဥပဋ္ဌပေတွာနာတိအာဒိကာ- - - ဤသို့အစရှိသောဂါထာတို့သည်၊
 စာလာယ- စာလာမည်သော၊ ထေရ်ယာ- ထေရ်မ၏၊ ဂါထာ- ဂါထာတို့တည်း၊ အယမ္ပိ-
 ဤစာလာထေရ်မသည်လည်း၊ ပုရိမဗုဒ္ဓေသု- တို့၌၊ ကတာဓိကာရာ- ရှိသည်၊ (ဟုတွာ)၊
 တတ္ထ တတ္ထ ဘဝေ- ၌၊ ဝိဝဋ္ဌပနိဿယ- သော၊ ကုသလံ- ကိုး၊ ဥပစိနိတွာ- ၍၊ ဣမသ္မိ
 ဗုဒ္ဓုပ္ပါဒေ- ၌၊ မဂဓေသု- မဂဓာတိုင်းတို့၌၊ နာလကဂါမေ- နာလကရွာ၌၊ ရူပသာရိ-
 ဗြာဟ္မဏိယာ- ရူပသာရိပုဏ္ဏေးမ၏၊ ကုဗ္ဗိမ္မိ- ဝမ်း၌၊ နိဗ္ဗတ္တိ- ဖြစ်ပြီ။ တဿာ- ထိုပုဏ္ဏေးမ
 လေးအား၊ နာမဂ္ဂဟဏဒိဝသေ- နာမည်မှည့်ရာနေ၌၊ စာလာတိ နာမံ- စာလာ ဟူသော
 အမည်ကို၊ အကံသု- ပြုကြကုန်ပြီ။ တဿာ- ထိုစာလာ၏၊ ကနိဋ္ဌာယ- ညီမငယ်အား၊
 ဥပစာလာတိ နာမံ- ဥပစာလာ ဟူသောအမည်ကို၊ အကံသု- ပြုကြကုန်ပြီ။ အထ-
 ထိုမှနောက်၌၊ တဿာ- ထိုဥပစာလာ၏၊ ကနိဋ္ဌာယ- ညီမငယ်အား၊ (နာ- ၁၆၉)
 သီသုပစာလာတိ- သီသုပစာလာ ဟူသောအမည်ကို၊ အကံသု- ပြုကြကုန်ပြီ။ ဣတိ-
 ဤသို့၊ တိဿောပိ- သုံးယောက်လည်းဖြစ်ကုန်သော၊ ဣမာ- ဤစာလာ၊ ဥပစာလာ၊
 သီသုပစာလာ ဟူသောညီအစ်မတို့သည်၊ ဓမ္မသေနာပတိဿ- တရားစစ်သူကြီးဖြစ်တော်
 မူသော အရှင်သာရိပုတ္တရာ၏၊ ကနိဋ္ဌဘဂိနိယော- နှမငယ်တို့သည်၊ အဟေသံ- ဖြစ်ကုန်ပြီ။
 ဣမာသံ- ဤစာလာ၊ ဥပစာလာ၊ သီသုပစာလာ တို့၏၊ တိဏ္ဏံ- သုံးယောက်ကုန်သော၊
 ပုတ္တာနမ္ပိ- သားတို့အားလည်း၊ ဣဒမေဝ နာမံ- ဤစာလာ၊ ဥပစာလာ၊ သီသုပစာလာ
 ဟူသောအမည်သည်သာ၊ အဟောသိ- ဖြစ်ပြီ။ ယေ- ယင်း စာလာ၊ ဥပစာလာ၊ သီသုပ
 စာလာဟူသော သားတော်သာမဏေတို့ကို၊ သန္ဓာယ- ရည်ရွယ်၍၊ ထေရဂါထာယ-
 ထေရဂါထာ၌၊ “စာလေ ဥပစာလေ သီသုပစာလေ”တိ- - - ဟူ၍၊ အာဂတံ- လာပြီ။

ပန- ဆက်ဦးအံ့၊ တိဿောပိ- သုံးယောက်လည်းဖြစ်ကုန်သော၊ ဣမာ
 ဘဂိနိယော- ဤနှမတော်တို့သည်၊ (ပဗ္ဗဇိသု၊ ပါပုဏိသု၊ ဝိဟရန္တိ-တို့၌စပ်) “ဓမ္မသေနာပတိ-
 တရားစစ်သူကြီးဖြစ်တော်မူသော အရှင်သာရိပုတ္တရာသည်၊ ပဗ္ဗဇိ- ရဟန်းပြုပြီ” ဣတိ-
 ဤသို့၊ သုတွာ- ကြားကုန်၍၊ “ယတ္ထ- အကြင်ဓမ္မဝိနယ၌၊ အမှာကံ- ငါတို့၏၊ အယျော-
 အရှင်ဖြစ်သော အကိုကြီးသည်၊ ပဗ္ဗဇိတော- ရဟန်းပြု၏၊ သော ဓမ္မဝိနယော- ထိုဓမ္မဝိနယ
 သည်၊ ဩရကော- ယုတ်ညံ့သည်၊ န ဟိ နန္ဒ- မဖြစ်ယောင် တကား၊ သာ ပဗ္ဗဇ္ဇာ-
 ထိုရဟန်းအဖြစ်သည်၊ ဩရိကာ- ယုတ်ညံ့သည်၊ န- မဖြစ်ယောင် တကား၊” ဣတိ- ဤသို့၊
 ဥဿာဟဇာတာ- ဖြစ်သောအားတက်သရောရှိကုန်သည်၊ တိဗ္ဗစ္ဆန္တာ- ထက်သော ဆန္ဒ
 ရှိကုန်သည်၊ (ဟုတွာ)၊ အဿုမုခံ- မျက်ရည်ဖြင့် ပြည့်သော မျက်နှာရှိသော၊ ရုဒမာနံ-
 ငိုကြွေးသော၊ ဉာတိပရိဇနံ- ဆွေမျိုးအပေါင်းကို၊ ပဟာယ- ပယ်စွန့်၍၊ ပဗ္ဗဇိသု- ရဟန်း

ပြုကြကုန်ပြီ။ စ- ဆက်ဦးအံ့၊ ပဗ္ဗဇိတွာ- ရဟန်းပြုပြီးကုန်၍၊ ယဇ္ဇေန္တိယော- စေ့ဆော် အားထုတ်ကုန်လတ်သော်၊ ဝါယမန္တိယော- ကြိုးစားကုန်လတ်သော်၊ န စိရဿဝ- မကြာမြင့်မီပင်၊ အရဟတ္တံ- သို့ ပါပုဏိသု- ရောက်ကြကုန်ပြီ။ ပန- ဆက်ဦးအံ့၊ အရဟတ္တံ- သို့ ပတွာ- ရောက်ပြီး၍၊ နိဗ္ဗာနသုခေန- နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာဖြင့်၊ ဖလသုခေန- ဖလသမာပတ် ချမ်းသာဖြင့်၊ ဝိဟရန္တိ- နေကြကုန်၏။

တာသု- ထိုသုံးယောက်တို့တွင်၊ စာလာ- စာလာမည်သော၊ ဘိက္ခုနီ- ထေရီမသည်၊ ဧကဒိဝသံ- တစ်နေ့သ၌၊ ပစ္ဆာဘတ္တံ- ဆွမ်း၏နောက်အဖို့၌၊ (ဝါ) ဆွမ်းစားပြီးချိန်၌၊ ပိဏ္ဍပါတပဋိက္ကန္တာ- ဆွမ်းခံရွာမှ ဖဲခွဲလျက်၊ အန္ဓဝနံ- အန္ဓဝန်တောသို့၊ (ဝါ) တောအုပ်သို့၊ ပဝိသိတွာ- ဝင်၍၊ ဒိဝါဝိဟာရံ- နေ့အခါ၌နေခြင်းဖြင့်၊ နိသီဒိ- ထိုင်နေပြီ။ အထ- ထိုအချိန်၌၊ နံ- ထိုစာလာထေရီမကို၊ မာရော- မာရ်နတ်သည်၊ ဥပသင်္ကမိတွာ- ချဉ်းကပ်၍၊ ကာမေဟိ- ကာမဂုဏ်တို့ဖြင့်၊ ဥပနေသိ- ဖျားယောင်း ဆွဲဆောင်ပြီ။ ယံ- ယင်းသို့ မာရ်နတ်ဖျားယောင်း ခြင်းကို၊ သန္ဓာယ- ရည်ရွယ်၍၊ သုတ္တေ- သုတ္တန်ပိဋကတ်၌၊ (ဝါ) ဘိက္ခုနီသံယုတ် စာလာ သုတ်၌၊ ဝုတ္တံ- မိန့်တော်မူအပ်ပြီ။ (ကိ ဝုတ္တံ)။

“အထ ခေါ- ထိုအခါ၌၊ စာလာ- စာလာမည်သော၊ ဘိက္ခုနီ- ဘိက္ခုနီမသည်၊ ပုဗ္ဗဏှသမယံ- နံနက်အခါ၌၊ နိဝါသေတွာ- သင်းပိုင်ကိုပြင်ဝတ်၍၊ ပတ္တစီဝရံ- သပိတ် သင်္ကန်းကို၊ အာဒါယ- ယူ၍၊ သာဝတ္ထိ- သာဝတ္ထိမြို့သို့၊ ပိဏ္ဍာယ- ဆွမ်းအလို့ငှါ၊ ပါဝိသိ- ဝင်ပြီ။ သာဝတ္ထိယံ- ၌၊ ပိဏ္ဍာယ- ငှါ၊ စရိတွာ- လှည့်လည်၍၊ ပစ္ဆာဘတ္တံ- ဆွမ်း၏ နောက်အဖို့၌၊ (ဝါ) ဆွမ်းစားပြီးချိန်၌၊ ပိဏ္ဍပါတပဋိက္ကန္တာ- ဆွမ်းခံရွာမှ ဖဲခွဲလျက်၊ ယေန- အကြင်အရပ်၌၊ အန္ဓဝနံ- တောအုပ်သည်၊ အတ္ထိ- ရှိ၏၊ တေန- ထိုတောအုပ်သို့၊ ဒိဝါဝိဟာရာယ- နေ့အခါ၌ နေခြင်းအကျိုးငှါ၊ ဥပသင်္ကမိ- ချဉ်းကပ်ပြီ၊ အန္ဓဝနံ- တောအုပ်သို့၊ အဇ္ဈောဂါဟေတွာ- သက်ဝင်၍၊ အညတရသ္မိ- တစ်ခုသော၊ ရုက္ခမူလေ- သစ်ပင်ရင်း၌၊ ဒိဝါဝိဟာရံ- နေ့အခါ၌ နေခြင်းအကျိုးငှါ၊ နိသီဒိ- ထိုင်ပြီ။ အထ ခေါ- ထိုအခါ၌၊ ပါပိမာ- ယုတ်မာသော၊ မာရော- မာရ်နတ်သည်၊ ယေန- အကြင်အရပ်၌၊ စာလာ- စာလာမည်သော၊ ဘိက္ခုနီ- ဘိက္ခုနီမသည်၊ အတ္ထိ- ရှိ၏၊ တေန- စာလာဘိက္ခုနီမ ရှိရာ ထိုအရပ်သို့၊ ဥပသင်္ကမိ- ချဉ်းကပ်ပြီ၊ ဥပသင်္ကမိတွာ- ၍၊ စာလံ- စာလာမည်သော၊ ဘိက္ခုနီ- ကို၊ ဧတံ- ဤစကားကို၊ အဝေါစ- ဆိုပြီ။” ဣတံ- ဤသို့ (သုတ္တေ- ၌၊ ဝုတ္တံ)။

အန္ဓဝနမ္ပိ- တောအုပ်၌၊ ဒိဝါဝိဟာရံ- နေ့အခါ၌ နေခြင်းအကျိုးငှါ၊ နိသီန္ဒ- ထိုင်နေသော စာလာဘိက္ခုနီမကို၊ မာရော- မာရ်နတ်သည်၊ ဥပသင်္ကမိတွာ- ချဉ်းကပ်၍၊ ဗြဟ္မစရိယဝါသတော- မြတ်သောအကျင့်ကို ကျင့်ခြင်းမှ၊ ဝိစ္ဆိန္နိတုကာမော- အဆက်ဖြတ် လိုသည်၊ (ဝါ) ရွှေ့လျောစေလိုသည် (ဟုတွာ-၍)။ “(တွံ- သင်သည်)၊ ကံ- အဘယ်သူ့ကို၊

ဥဒ္ဓိဿ- ရည်စူး၍၊ မုဏ္ဍာ- ဦးပြည်းတုံးသည်၊ အသိ- ဖြစ်သနည်း၊” ဣတိအာဒိ- ဤသို့ အစရှိသောစကားကို၊ ပုစ္ဆိ- မေးပြီ။ အထ- ထိုအခါ၌၊ အဿ- ထိုမာရ်နတ်အား၊ သတ္ထု- မြတ်စွာဘုရား၏၊ ဂုဏေ- ဂုဏ်တို့ကိုလည်းကောင်း၊ ဓမ္မဿ- ၏၊ နိယျာနိကဘာဝံ စ- ဝဋ်ဆင်းရဲမှ ထွက်မြောက်ကြောင်း၏အဖြစ်ကိုလည်းကောင်း၊ ပကာသေတွာ- ထင်ရှားပြ၍၊ အတ္တနော- မိမိ၏၊ ကတကိစ္စဘာဝဝိဘာဝနေန- ပြုအပ်ပြီးသောမဂ်ကိစ္စရှိသူ၏အဖြစ်ကို ထင်စွာပြခြင်းဖြင့်၊ တဿ- ထို မာရ်နတ်၏၊ ဝိသယာတိက္ကမံ- နယ်ပယ်ကို ကျော်လွန် ခြင်းကို၊ ပဝေဒေသိ- အပြားအားဖြင့် သိစေပြီ။ တံ- ထိုစကားကို၊ သုတွာ- ကြားလတ်သော်၊ မာရော- မာရ်နတ်သည်၊ ဒုက္ခိ- စိတ်ဆင်းရဲခြင်းရှိသည်၊ ဒုဗ္ဗနော- နှလုံးမသာယာသည်၊ (ဟုတွာ)၊ တတ္ထေဝ- ထိုအရပ်၌သာလျှင်၊ အန္တရဓာယိ- ကွယ်ပျောက်ပြီ။ စ- ဆက်ဦးအံ၊ အထ- ထိုအခါ၌၊ သာ- ထိုစာလာဘိက္ခုနီသည်၊ အတ္တနာ- မိမိသည်၊ မာရေန- မာရ်နတ်နှင့်၊ ဘာသိတာ- ပြောအပ်ကုန်သော၊ ဂါထာ- ဂါထာတို့ကို၊ ဥဒါနဝသေန- ဥဒါန်း၏အစွမ်းဖြင့်၊ ကထေန္တိ- ရွတ်ဆိုလိုသည်၊ (ဟုတွာ)၊ “သတိ ဥပဋ္ဌပေတွာန ။ ပ ။ နိဟတော တွမသိ အန္တကာ”တိ- - - ဟူကုန်သော၊ ဣမာ ဂါထာ- ဤဂါထာတို့ကို၊ အဘာသိ- ရွတ်ဆို တော်မူပြီ။

(ဂါထာအနက်)

၁၈၂။ “ဘိက္ခုနီ- စာလာမည်သော ဘိက္ခုနီမသည်၊ သတိ- သတိကို၊ ဥပဋ္ဌပေတွာန- ရှေးရှုဖြစ်စေ၍၊ ဘာဝိတိန္ဒြိယာ- အရိယာမဂ်ဖြင့် ပွားစေအပ်ပြီးသော သဒ္ဓါစသော ငါးပါးသောဣန္ဒြေရှိသည်၊ (ဟုတွာ)၊ သန္တိ- ကိလေသာအပူကင်း၍ ငြိမ်းအေးစွာသော၊ သင်္ခါရူပသမံ- ခပ်သိမ်းသောသင်္ခါရတို့၏ ချုပ်ငြိမ်းရာဖြစ်သော၊ သုခံ- အလွန်ချမ်းသာသော၊ ပဒံ- နိဗ္ဗာန်ကို၊ ပဋိဝိဇ္ဈိ- မျက်မှောက်ပြုသော အားဖြင့် သိပြီ။ (အထ- ထိုအခါ၌၊ မာရော- မာရ်နတ်သည်၊ အာဂန္တာ- လာ၍၊ ဧဝံ- ဤသို့၊ အာဟ- ဆို၏၊ ကိ-အဘယ်သို့ဆိုသနည်း။)

(နာ- ၁၇၀) ၁၈၃။ (စာလေ- စာလာ)၊ ကံ- အဘယ်သူ့ကို၊ ဥဒ္ဓိဿ- ရည်၍၊ တံ- သည်၊ မုဏ္ဍာ- ဦးပြည်းသည်၊ (ဝါ) ခေါင်းတုံးတုံးသည်၊ အသိ န- ဖြစ်သနည်း၊ သမဏီ ဝိယ- ရဟန်းမကဲ့သို့၊ ဒိဿတိ- ထင်ရ၏၊ ပါသဏ္ဍေ စ- တိတ္ထိတို့၏ ပါသဏ္ဍအယူတို့ကိုလည်း၊ (တံ-သည်)၊ န ရောစေသိ- မနှစ်သက်၊ ကိ- အဘယ် ကြောင့်၊ ဣဒံ ° - ဤပါသဏ္ဍအယူမဟုတ်သော ခရီးကို၊ မောမုဟာ- အလွန်

၁။ ဤ၌ ဣဒံ အစွဲကို ရှေးနိဿယ၊ မြန်မာပြန် တို့၌ ပါသဏ္ဍအယူကို ခွဲယူကြသည်။ * * ရောစေသိ ပါသဏ္ဍ- ကို ထောက်လျှင် ပါသဏ္ဍအယူကို မယူသင့်၊ ယခု လက်ရှိ ကျင့်သုံးနေသော ရှေးအယူကိုသာ ခွဲရမည်ဖြစ်ကြောင်း ထင်ရှားသည်။

တွေဝေသည် ဖြစ်၍၊ စရသိ- ကျင့်ကြံနေဘိသနည်း။ (ဣတိ မာရော အာဟ)။
တစ်နည်း- (ယံ ကုမဂ္ဂံ- အကြင်ပါသဏ္ဌာအယူမဟုတ်သော လမ်းမှားကို၊ ပဋိပဇ္ဇန္တိ-
လျှောက်လှမ်း ကျင့်သုံးလျက်၊) မောမဟာ- အလွန်တွေဝေသည်ဖြစ်၍၊ စရသိ-
ကျင့်ကြံနေ၏။ ဣဒံ- သင်ယခု လက်ရှိ ကျင့်သုံးနေသော ဤလမ်းမှားအကျင့်
သည်၊ ကိံ နာမ- ဘယ်လို အကျင့်မျိုးပေနည်း။

၁၈၄။ (ပါပိမ- မာရ်နတ်ယုတ်)၊ ဣတော- ဤဘုရားသာသနာတော်မှ၊ ဗဟိဒ္ဓါ-
အပဖြစ်ကုန်သော၊ ပါသဏ္ဌာ- တဏှာဒိဋ္ဌိတည်းဟူသောကျော့ကွင်းကို ထောင်
တတ်ကုန်သော ပါသဏ္ဌာအယူတို့သည်၊ ဒိဋ္ဌိယော- သဿတဒိဋ္ဌိစသော ဒိဋ္ဌိတို့ကို
ဥပနိဿိတာ- ကပ်၍မှီကုန်၏။ တေ- ထို ပါသဏ္ဌာအယူရှိသူ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိတို့သည်၊
ဓမ္မံ- ဖြစ်ခြင်းသဘောတရားကို၊ (ဒုက္ခသစ္စာ၊ သမုဒယသစ္စာကို)၊ န ဝိဇ္ဇာနန္တိ-
မသိနိုင်ကုန်၊ တေ- တို့သည်၊ ဓမ္မဿ- ချုပ်ခြင်း သဘောတရား၌၊ (နိရောဓသစ္စာ၊
မဂ္ဂသစ္စာ၌)၊ န ကောဝိဒါ- မလိမ်မာကုန်။

၁၈၅။ သကျကုလေ- သာကီဝင်မင်းမျိုး၌၊ ဇာတော- ဖြစ်သော၊ အပ္ပဋိပုဂ္ဂလော-
ပြိုင်ဘက်ပုဂ္ဂိုလ်လည်း မရှိသော၊ ဗုဒ္ဓေါ- မြတ်စွာဘုရားသည်၊ အတ္ထိ- ရှိတော်မူ၏၊
သော- ထိုမြတ်စွာဘုရားသည်၊ မေ- ငါ့အား၊ ဒိဋ္ဌိနံ- ခပ်သိမ်းသောမိစ္ဆာအယူတို့၏၊
သမတိက္ကမံ- ကောင်းစွာ လွန်မြောက်ကြောင်း နည်းလမ်းဖြစ်သော၊ ဓမ္မံ- သစ္စာ
လေးပါးတရားကို၊ အဒေသေသိ- ဟောတော်မူပြီ။

၁၈၆။ ဒုက္ခံ- ဝဋ်ဆင်းရဲဟုဆိုအပ်သော ဒုက္ခသစ္စာကိုလည်းကောင်း၊ ဒုက္ခ-
သမုပ္ပါဒံ- ဒုက္ခကိုဖြစ်စေတတ်သော တဏှာဟုဆိုအပ်သော သမုဒယသစ္စာကို
လည်းကောင်း၊ ဒုက္ခဿ- ဝဋ်ဆင်းရဲ၏၊ အတိက္ကမံ- လွန်ရာဖြစ်သော နိဗ္ဗာန်
ဟုဆိုအပ်သော နိရောဓသစ္စာကိုလည်းကောင်း၊ ဒုက္ခုပသမဂါမိနံ- ဝဋ်ဆင်းရဲ၏
ငြိမ်းရာနိဗ္ဗာန်သို့ ရောက်စေတတ်သော၊ အရိယံ- မြတ်သော၊ အဋ္ဌဂီကံ- အင်္ဂါ
ရှစ်ပါးရှိသော၊ မဂ္ဂဉ္စ- မဂ္ဂသစ္စာကိုလည်းကောင်း၊ ဣတိ- ဤသို့၊ (ဓမ္မံ- သစ္စာ
လေးပါးတရားကို၊ အဒေသေသိ- ဟောတော်မူပြီ)။

၁၈၇။ အဟံ- သည်၊ တဿ- ထိုမြတ်စွာဘုရား၏၊ ဝစနံ- သစ္စာလေးပါးတည်း
ဟူသော တရားစကားကို၊ သုတ္တာ- ကြားနာရ၍၊ သာသနေ- သာသနာတော်၌၊
ရတာ- ဈာန်သမာပတ်ဖြင့် ဓမ္မလျော်သည်၊ (ဟုတ္တာ)၊ ဝိဟရိ- နေပြီ၊ တိဿော-
သုံးပါးကုန်သော၊ ဝိဇ္ဇာ- ဝိဇ္ဇာတို့သို့၊ အနုပ္ပတ္တာ- အစဉ်ရောက်အပ်ကုန်ပြီ၊ ဗုဒ္ဓဿ-
၏၊ သာသနံ- အဆုံးအမတော်ကို၊ ကတံ- လိုက်နာပြုကျင့်အပ်ပြီ။

၁၈၈။ (မယာ- သည်)၊ သဗ္ဗတ္ထံ- ခပ်သိမ်းသောအာရုံတို့၌၊ နန္တိ- နှစ်သက်ခြင်း တဏှာကို၊

ဝိဟတာ- ပယ်ဖျောက်အပ်ပြီ၊ တမောက္ခန္ဓော- မောဟအစုကို၊ ပဒါလိတော-
ဖောက်ခွဲအပ်ပြီ၊ ပါပိမ- မာရ်နတ်ယုတ်၊ တံ- သင်သည်၊ မံ- ကို၊ ဧဝံ- ဤသို့
တဏှာ၊ အဝိဇ္ဇာကို ပယ်သောသူဟူ၍၊ ဇာနာဟိ- သိလော့၊ အန္တက- ဟယ်
မာရ်နတ်ယုတ်၊ တံ- သင့်ကို၊ နိဟတော- ရှုံးစေအပ်သည်၊ (တစ်နည်း) တံ- သည်၊
နိဟတော- ငါမှ ရှုံးခြင်းသို့ ရောက်သည်၊ အသိ- ဖြစ်၏” (ဂါထာ ၅၉- နှင့်တူ)

၁၈၂။ တတ္ထ- ထိုဂါထာတို့၌၊ သတိ ဥပဋ္ဌပေတွာနာတိ- - -ကား၊ သတိပဋ္ဌာန-
ဘာဝနာဝသေန- သတိပဋ္ဌာန်အားထုတ်မှုဘာဝနာ၏အစွမ်းဖြင့်၊ ကာယာဒိသု- ခန္ဓာကိုယ်
စသည်တို့၌၊ အသုဘဒုက္ခာ နိစ္စာနတ္ထဝသေန- အသုဘ၊ ဒုက္ခ၊ အနိစ္စ၊ အနတ္တ ၏အစွမ်းဖြင့်၊
သတိ- သတိကို၊ သုဋ္ဌ- ကောင်းစွာ၊ ဥပဋ္ဌိတံ- ဖြစ်စေအပ်သည်ကို၊ ကတွာ- ပြု၍။
ဘိက္ခုနီတိ- - -ကား၊ အတ္တာနံ- မိမိကိုယ်ကို၊ သန္ဓာယ- ၍၊ ဝဒတိ- ဆို၏။ ဘာဝိတိန္ဒြိယာတိ-
- - ကား၊ အရိယမဂ္ဂဘာဝနာယ- အရိယာမဂ်ကို ပွားစေခြင်းဖြင့်၊ ဘာဝိတသဒ္ဓါဒိပဉ္စိန္ဒြိယာ-
ပွားများအပ်ပြီးသော သဒ္ဓါစသော ငါးပါးသောဣန္ဒြေရှိသည်။ ပဋိဝိဇ္ဈိ ပဒံ သန္တန္တိ- - -
ကား၊ သန္တိ- ကိလေသာအပူကင်း၍ ငြိမ်းအေးစွာသော၊ ပဒံ နိဗ္ဗာနံ- နိဗ္ဗာန်ကို၊
သစ္စိကိရိယာပဋိဝေဓေန- မျက်မှောက်ပြုကာ ထိုးထွင်းသိခြင်းဖြင့်၊ ပဋိဝိဇ္ဈိ- ထိုးထွင်း၍သိပြီး၊
သစ္စကာသိ- မျက်မှောက်ပြုပြီး၊ သင်္ခါရုပသမန္တိ- - -ကား၊ သဗ္ဗသင်္ခါရာနံ- အလုံးစုံသော
သင်္ခါရတို့၏၊ ဥပသမဟေတုဘူတံ- ငြိမ်းခြင်း၏ အကြောင်းဖြစ်၍ဖြစ်သော။ သုခန္တိ- -
ကား၊ အစွန္တသုခံ- စင်စစ် ချမ်းသာစွာထသော။ (ပဒံ)

၁၈၃။ “ကံ န ဥဒ္ဓိဿာ”တိ- - - စသော၊ ဂါထာ- ဂါထာကို၊ မာရေန-
မာရ်နတ်သည်၊ ဝုတ္တာ- ပြောဆိုအပ်ပြီ။ တတြ- ထိုဂါထာ၌၊ အယံ- ဤဆိုအပ်လတုံကား၊
သင်္ခေပတ္တော- အကျဉ်းချုပ်အနက်တည်း၊ ဣမသ္မိ လောကေ- ဤလောက၌၊ ဗဟု- များစွာ
ကုန်သော၊ သမယာ စ- အယူဝါဒတို့သည်လည်းကောင်း၊ တေသံ- ထိုအယူဝါဒတို့ကို၊
ဒေသေတာရော- ညွှန်ပြတတ်ကုန်သော၊ ဗဟု ဧဝ- များသည်သာလျှင် ဖြစ်ကုန်သော၊
တိတ္ထကရာ စ- အယူဝါဒကို ပြုတတ်သူတို့သည်လည်းကောင်း၊ (သန္တိ- ရှိကုန်၏)၊ တေသု-
ထိုသူတို့တွင်၊ ကံ န ခေါ- အဘယ်သူ့ကို၊ ဥဒ္ဓိဿ- ရည်စူး၍၊ တံ- သင်သည်၊ မုဏ္ဍာ-
ဦးပြည်းသည်၊ (ဝါ) ခေါင်းတုံးတုံးသည်၊ အသိ - ဖြစ်လေသနည်း၊ မုဏ္ဍိတကေသာ-
ဦးပြည်းသော ဆံပင်ရှိသည်၊ (ဝါ) ခေါင်းတုံးတုံးသည်၊ အသိ- နည်း။ ကေဝလံ- သက်သက်၊
မုဏ္ဍာဝ- ဦးပြည်းတုံးသည်သာလျှင်၊ န- မဟုတ်သေး၊ အထ ခေါ- အဟုတ်သော်ကား၊
ကာသာဝဓာရဏေန စ- ဖန်ရည်စွန်း သင်္ကန်းကို ဆောင်ခြင်းကြောင့်လည်း၊ သမဏီ ဝိယ-
ရဟန်းမကဲ့သို့၊ ဒိဿတိ- ထင်၏၊ န စ ရောစေသိ ပါသဏ္ဍေတိ- - -ကား၊ တာပသ-
ပရိဗ္ဗာဇကာဒိနံ- ရသေ့ ပရိဗိုဇ် စသည်တို့၏၊ အာဒါသဘူတေ- ကြေးမုံသဖွယ် ဖြစ်၍

ဖြစ်ကုန်သော၊ ပါသဏ္ဌော- မိစ္ဆာအယူဖြစ်ကုန်သော၊ တေ တေ သမယန္တရေ- ထိုထိုအယူ အထူးတို့ကို၊ နေဝ ရောစေသိ- မနှစ်သက်။ ကိမိဒံ စရသိ မောမဟာတိ- - ကား၊ ပါသဏ္ဌဝိဟိတံ- ပါသဏ္ဌအယူတို့ဖြင့် စီရင်အပ်သော၊ ဥဇ္ဇံ- ဖြောင့်မတ်သော၊ နိဗ္ဗာနမဂ္ဂံ- နိဗ္ဗာန်ခရီးကို၊ ပဟာယ- ပယ်စွန့်၍၊ အဇ္ဈကာလိကံ- ယခုအချိန် သင်လျှောက်လှမ်း ကျင့်သုံး နေသော၊ ယံ ကုမဂ္ဂံ- အကြင်လမ်းမှားကို၊ ပဋိပဇ္ဇန္တိ- လျှောက်လှမ်း ကျင့်သုံးလျက်၊ အတိဝိယ- အလွန်သာလျှင်၊ မူဠာ- တွေဝေသည်၊ (ဟုတွာ)၊ စရသိ- ကျင့်နေ၏၊ ပရိတ္တမသိ- လှည့်လည်နေ၏၊ ဣဒံ-ဤသင်ယခုလက်ရှိ ကျင့်သုံးနေသော လမ်းမှားအကျင့်သည်၊ ကိ နာမ- ဘယ်လို အကျင့်မျိုးပေနည်း။

(နာ- ၁၇၁) ၁၈၄။ တံ- ထိုမာရ်နတ်ပြောသောစကားကို၊ သုတွာ- ကြားလတ်သော်၊ ထေရီ- စာလာထေရီမသည်၊ ပဋိဝစနဒါနမုခေန- စကားတုံ့ပေးခြင်းကို အဦးပြုသဖြင့်၊ တံ- ထိုမာရ်နတ်ကို၊ တဇ္ဇန္တိ- ခြိမ်းခြောက်လိုသည်၊ (ဟုတွာ)၊ “ဣတော ဗဟိဒ္ဓါ”တိအာဒိ- - အစရှိသောစကားကို၊ အာဟ- ပြောပြီ။ တတ္ထ- ထို “ဣတော ဗဟိဒ္ဓါ” အစရှိသော စကားရပ်၌၊ ဣတော- ဤဘုရားသာသနာတော်မှ၊ ဗဟိဒ္ဓါ- အပ ဖြစ်သော၊ ပါသဏ္ဌာ နာမ- ပါသဏ္ဌမိစ္ဆာအယူတို့မည်သည်၊ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ- မြတ်စွာဘုရား၏၊ ဣတော သာသနတော- ဤသာသနာတော်မှ၊ ဗဟိဒ္ဓါ- အပဖြစ်သော၊ ကုဋီသကဗဟုကာရာဒိကာ- ကုဋီသက၊ ဗဟုကာရ အစရှိသောအယူတို့တည်း။” ဟိ- မှန်၏၊ တေ- ထိုမိစ္ဆာအယူတို့ကို (ဝါ) တို့သည်၊ သတ္တာနံ- တို့၏၊ တဇ္ဈာပါသဉ္စ- တဇ္ဈာတည်းဟူသော ကျော့ကွင်းကို လည်းကောင်း၊ ဒိဋ္ဌိပါသဉ္စ- ဒိဋ္ဌိတည်းဟူသော ကျော့ကွင်းကိုလည်းကောင်း၊ ခေန္တိ ဩခေန္တိ- ထောင်တတ်ကုန်၏၊ ဣတိ- ထို့ကြောင့်၊ ပါသဏ္ဌာတိ- ပါသဏ္ဌတို့ဟူ၍၊ ဝုစ္စန္တိ ၂- ဆို အပ်ကုန်၏။ တေန- ထို့ကြောင့်၊ “ဒိဋ္ဌိယော ဥပနိဿိတာ” တိ- “ဒိဋ္ဌိယော ဥပနိဿိတာ” ဟူ၍၊ အာဟ- ဆိုပြီ။ သဿတဒိဋ္ဌိဂတာနိ- သဿတဒိဋ္ဌိဟုဆိုအပ်သော မိစ္ဆာအယူတို့ကို၊ ဥပေစ္စ- ကပ်၍၊ နိဿိတာ- မှီကုန်၏။ ဒိဋ္ဌိဂတာနိ- သဿတဒိဋ္ဌိဟုဆိုအပ်သော မိစ္ဆာ အယူတို့ကို၊ အာဒိယိသု- ယူကြကုန်ပြီ။ စ- ဆက်၊ ယဒဂ္ဂေန- အကြင်အကြောင်းကြောင့်၊ ဒိဋ္ဌိသန္နိဿိတာ- ဒိဋ္ဌိကို မှီကုန်၏။ တဒဂ္ဂေန- ထိုအကြောင်းကြောင့်၊ ပါသဏ္ဌသန္နိဿိတာ- ပါသဏ္ဌမည်သော မိစ္ဆာအယူကို မှီကုန်၏။ န တေ ဓမ္မံ ဝိဇာနန္တိတိ- - -ကား၊ ယေ ပါသဏ္ဌိနော- အကြင်ပါသဏ္ဌအယူရှိသူ မိစ္ဆာတိတ္ထိတို့သည်၊ သဿတဒိဋ္ဌိဂတ- သန္နိဿိတာ- သဿတဒိဋ္ဌိကို မှီကုန်သည်၊ (ဟုတွာ)၊ “အယံ ပဝတ္တိ- ဤဖြစ်ခြင်းသဘော သည်၊ ဧဝံ- ဤသို့ (ဝါ) ဤအကြောင်းကြောင့်၊ ပဝတ္တတိ- ဖြစ်တတ်၏။” ဣတိ- ဤသို့၊

၁။ မ၊ ဇူ၊ ၂၊ ၁၂-၌ “တတ္ထ ဟောတိက-ကုဋီက-ဗဟုဒက” သည်ဖြင့် ပါသဏ္ဌအယူ ၉၆- ပါးကို တွေ့ရသည်။ ၂။ လက်ရှိ ဤအဋ္ဌကထာစာမူ၌ ၃၉၀ တိ ဟု ရှိနေသည်။

ပဝတ္တိဓမ္မမ္ပိ- ဖြစ်ခြင်းသဘောတရားကိုလည်း၊ ယထာဘူတံ- ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ၊ န ဝိဇာနန္တိ- မသိကြကုန်။ န တေ ဓမ္မဿ ကောဝိဒါတိ- - - ကား၊ “အယံ နိဝတ္တိ- ဤချုပ်ခြင်း သဘောသည်၊ ဧဝံ- ဤသို့၊ နိဝတ္တတိ- ချုပ်တတ်၏၊” ဣတိ- သို့၊ နိဝတ္တိဓမ္မဿာပိ- ချုပ်ခြင်းသဘောတရား၌လည်း၊ အကုသလာ- မလိမ္မာကုန်။ ဟိ- မှန်၏၊ တေ- ထိုပါသဏ္ဌာ အယူရှိသူတို့တို့သည်၊ ပဝတ္တိဓမ္မမဂ္ဂေပိ- ဖြစ်ခြင်းသဘောတရားတည်းဟူသော လမ်း၌ သော်မှလည်း၊ သမ္မဇ္ဇာ- ပြင်းစွာ တွေဝေကုန်သေး၏၊ (ဝါ) မသိနိုင်ကြကုန်၊ နိဝတ္တိဓမ္မ- ချုပ်ခြင်းသဘောတရား၌မူကား၊ ကိမင်္ဂီ ပန - အကြောင်းတစ် အဘယ်မှာ ဆိုဘွယ်ရာ ရှိပါတော့အံ့နည်း။ (ဣတိ အတ္ထော)။

၁၈၅။ ဧဝံ- ဤသို့၊ ပါသဏ္ဌာဝါဒါနံ- ပါသဏ္ဌာအယူတို့၏ ၊ အနိယျာနိကတံ- ဝဋ်ဆင်းရဲမှ မထွက်မြောက်နိုင်သည်၏ အဖြစ်ကို၊ ဒဿေတွာ- ပြ၍၊ ဣဒါနိ- ယခုအခါ၌၊ “ကံ နု ဥဒ္ဓိဿ မုဏ္ဍာသိ”တိ- - - ဟူ၍၊ (ပုဋ္ဌ- မေးအပ်သော)၊ ပဉ္စ- ပြဿနာကို၊ ဝိဿဇေတု- ဖြေဆိုခြင်းငှါ၊ “အတ္ထိ သကျကုလေ ဇာတော” တိအာဒိ- - ဤသို့အစရှိသောစကားကို၊ ဝုတ္တံ- ဆိုအပ်ပြီ။ တတ္ထ- ထို“အတ္ထိ သကျကုလေ ဇာတော” အစရှိသော စကားရပ်၌၊ ဒိဋ္ဌိနံ သမတိက္ကမန္တိ- - - ကား၊ သဗ္ဗာသံ- အလုံးစုံကုန်သော၊ ဒိဋ္ဌိနံ- မိစ္ဆာအယူတို့ကို၊ သမတိက္ကမနုပါယံ- ကောင်းစွာလွန်မြောက်ကြောင်း နည်းလမ်းဥပါယ်ဖြစ်သော၊ ဒိဋ္ဌိဇာလ- ဝိနိဝေဌနံ- မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိကွန်ယက်ကို ဖြေရှင်းကြောင်းဖြစ်သော။ (ဓမ္မ- ၌စပ်)၊ သေသံ- ကြွင်းသောပုဒ်အပေါင်းသည်၊ ဝုတ္တနယမေဝ- ဆိုအပ်ပြီးသောနည်းရှိသည်သာတည်း။

ဇာလာထေရီဂါထာဝဏ္ဏနာ- သည်၊ နိဋ္ဌိတာ- ပြီ။

၃။ ဥပဇာလာထေရီဂါထာဝဏ္ဏနာ

သတိမတိတိအာဒိကာ- - - - ဤသို့အစရှိသောဂါထာတို့သည်၊ ဥပဇာလာယ- ဥပဇာလာမည်သော၊ ထေရီယာ- ထေရီမ၏၊ ဂါထာ- ဂါထာတို့တည်း။ တဿာ- ထိုဥပဇာလာထေရီမ၏၊ ဝတ္ထု- ဝတ္ထုကို၊ စာလာယ- စာလာမည်သော၊ ထေရီယာ- ထေရီမ၏၊ ဝတ္ထုမ္ပိ- ဝတ္ထု၌၊ ဝုတ္တမေဝ- ဆိုအပ်ပြီးသည်သာလျှင်တည်း။ ဟိ- အထူးကိုဆိုအံ့၊ အယမ္ပိ- ဤဥပဇာလာထေရီမလောင်းလျာသည်လည်း၊ စာလာ ဝိယ- စာလာထေရီမကဲ့သို့ ပဗ္ဗဇိတွာ- ရဟန်းပြု၍၊ ဝိပဿနံ- ဝိပဿနာကို၊ ပဋ္ဌပေတွာ- ဖြစ်စေ၍၊ အရဟတ္တံ- သို့၊ ပတွာ- သော်၊ ဥဒါနေန္တိ- ဥဒါန်းကျူးရင့်လိုသည်၊ ဟုတွာ- ဖြစ်၍၊ “သတိမတိ စက္ခုမတိ ။ ပ ။ အကာပုရိသသေဝိတ”န္တိ - - - ဟူသော၊ ဣမံ ဂါထံ- ဤဂါထာကို၊ အဘာသိ- ပြီ။ (ဂါထာအနက်)

၁၈၉။ “သတိမတိ- မြတ်သောသတိနှင့် ပြည့်စုံသော၊ စက္ခုမတိ- မြတ်သော

ပညာမျက်စိနှင့်ပြည့်စုံသော၊ ဘိက္ခုနီ- ဥပစာလာဘိက္ခုနီမသည်၊ ဘာဝိတိန္ဒြိယာ- အရိယာမဂ်ဖြင့် ပွားစေအပ်ပြီးသော သဒ္ဓါစသောငါးပါးသောဣန္ဒြေရှိသည်၊ (ဟုတွာ)၊ အကာပုရိသသေဝိတံ- မြင့်မြတ်သောဘုရားအစရှိသော သူတော် ကောင်းတို့သည် မှီဝဲအပ်သော၊ သန္တံ- ငြိမ်းအေးစွာသော၊ ပဒံ- နိဗ္ဗာန်ကို၊ ပဋိဝိဇ္ဈိ- ထိုးထွင်း၍ သိပြီ။”

၁၈၉။ တတ္ထ- ထိုဂါထာ၌၊ သတိမတီတိ- - - ကား၊ သတိသမ္ပန္နာ- သတိနှင့် ပြည့်စုံသော၊ ပုဗ္ဗဘာဂေ- ရှေ့အဖို့၌၊ ပရမေန- မြတ်သော၊ သတိနေပက္ကေန- သတိ၊ ပညာ နှင့်၊ သမန္နာဂတာ- ပြည့်စုံသည်၊ ဟုတွာ- ၍၊ ပစ္ဆာ- နောက်၌၊ အရိယမဂ္ဂဿ- အရိယာ မဂ်ကို၊ ဘာဝိတတ္တာ- ပွားများအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ သတိဝေပုလ္လပုတ္တိယာ- သတိ၏ ပြန့်ပြောခြင်းသို့ ရောက်ခြင်းကြောင့်၊ ဥတ္တမာယ- မြတ်သော၊ သတိယာ- နှင့်၊ သမန္နာဂတာ- ပြည့်စုံသော၊ ဣတိ အယံ- ကား၊ အတ္ထော- အနက်တည်း။ စက္ခုမတီတိ- - - ကား၊ ပညာစက္ခုနာ- ပညာတည်းဟူသောစက္ခုနှင့်၊ သမန္နာဂတာ- ပြည့်စုံသော။ အာဒိတော- အစမှ၊ ဥဒယတ္ထဂါမိနိယာ- အဖြစ်အပျက်ကို ထိုးထွင်း၍ သိမြင်နိုင်သော၊ ပညာယ- ပညာနှင့်၊ အရိယာယ- မြတ်သော၊ နိဗ္ဗေဓိကာယ- ကိလေသာတို့ကို ဖောက်ခွဲဖျက်ဆီး တတ်သော ဝိပဿနာပညာ မဂ်ပညာနှင့် (နာ- ၁၇၂) သမန္နာဂတာ- ပြည့်စုံသည်၊ ဟုတွာ- ၍၊ ပညာဝေပုလ္လပုတ္တိယာ- ပညာ၏ပြန့်ပြောခြင်းသို့ ရောက်ခြင်းကြောင့်၊ ပရမေန- မြတ်သော၊ ပညာစက္ခုနာ- ပညာတည်းဟူသောစက္ခုနှင့်၊ သမန္နာဂတာ- ပြည့်စုံသော၊ ဣတိ- ဤအနက်သည်၊ (ဝါ) ကို၊ ဗုတ္တံ- ဆိုအပ်သည်၊ (ဝါ) ဆိုလိုသည်၊ ဟောတိ- ဖြစ်၏။ အကာပုရိသ-သေဝိတန္တိ- - - ကား၊ အလာမကပုရိသေဟိ- မယုတ်မာသော ယောက်ျားဖြစ်ကုန်သော၊ ဥတ္တမပုရိသေဟိ- မြတ်သောယောက်ျား ဖြစ်ကုန်သော၊ အရိယေဟိ- အရိယာဖြစ်ကုန်သော၊ ဗုဒ္ဓါဒိဟိ- ဘုရားအစရှိသောသူတော်ကောင်း တို့သည်၊ သေဝိတံ- မှီဝဲအပ်သော။ (ပဒံ- ၌စပ်)။

“ကိန္နု ဇာတိံ န ရောစေသီ”တိ- - - အစရှိသော၊ ဂါထာ- ဂါထာကို၊ ထေရီ- ဥပစာလာထေရီမကို၊ ကာမေသု- ကာမဂုဏ်တို့၌၊ ဥပဟာရေတုကာမေန- ကပ်ဆောင် စေခြင်းငှါ အလိုရှိသော၊ (ဝါ) ဖျားယောင်းလိုသော၊ မာရေန- မာရ်နတ်သည်၊ ဗုတ္တာ- ဆိုအပ်ပြီ။ ဟိ- ဆက်ဦးအံ့။ “ကိ နု တံ ဘိက္ခုနီ န ရောစေသီ”တိ- - - အစရှိသောဂါထာဖြင့်၊ မာရေန- မာရ်နတ်သည်၊ ပုဋ္ဌာ- မေးအပ်လတ်သော်၊ ထေရီ- ဥပစာလာထေရီမသည်၊ “ဇာတိံ ခွါဟံ အာဝုသော န ရောစေမိ”တိ- - - အစရှိသောဂါထာကို၊ အာဟ- ပြန်ပြောပြီ။ အထ- ထိုအခါ၌၊ နံ- ထိုထေရီမကို၊ မာရော- မာရ်နတ်သည်၊ (ဒဿန္တော-၌ စပ်)။ “(ယသ္မာ- အကြင်ကြောင့်)၊ ဇာတဿ- မွေးဖွားလာသူအား၊ (ဝါ) ၏အတွက်၊ ကာမာ- ကာမဂုဏ်

တို့သည်၊ ပရိဘောဂါ- အသုံးအဆောင်တို့တည်း၊ တသ္မာ- ထို့ကြောင့်၊ ဇာတိပိ- ပဋိသန္ဓေ
နေခြင်းဇာတိကိုလည်း၊ ဣန္ဒြိယဗ္ဗာ- အလိုရှိအပ်၏၊ ကာမာပိ- ကာမဂုဏ်တို့ကိုလည်း၊
ပရိဘုဉ္ဇိတဗ္ဗာ- သုံးဆောင်အပ်ကုန်၏။” ဣတိ- ဤအနက်ကို၊ ဒဿန္တော- ပြလိုသည်
(ဟုတွာ-၍၊ (ဝါ) ကြောင့်၊) “ကိန္နု ဇာတိံ န ရောစေသိ- ။ ပ။ မာဟု ပစ္ဆာနုတာပိနီ”တိ-
- - ဟူသော၊ ဂါထံ- ဂါထာကို၊ အာဟ- ပြောဆိုပြီ။

(ဂါထာအနက်)

၁၉၀။ “(ဥပစာလေ- ဥပစာလာ)၊ တံ- သင်သည်၊ ကိန္နု- အဘယ်ကြောင့်၊ ဇာတိ-
ပဋိသန္ဓေနေခြင်းကို၊ န ရောစေသိ- မနှစ်သက်လေသနည်း၊ (ယသ္မာ)၊ ဇာတော-
မွေးဖွားလာသူသည်သာ၊ ကာမာနိ- ကာမဂုဏ်တို့ကို၊ ဘုဉ္ဇတိ- သုံးဆောင်ခံစား
ရ၏၊ (တသ္မာ- ထို့ကြောင့်)၊ (တံ- မွေးဖွားလာပြီးသူ သင်သည်)၊ ကာမရတိယော-
မွေ့လျော်ဘွယ်ရာ ကာမဂုဏ်ချမ်းသာ အဖြာဖြာတို့ကို၊ ဘုဉ္ဇာဟိ- သုံးဆောင်
ခံစားပါဦးလော့၊ ပစ္ဆာနုတာပိနီ- ‘မသုံးဆောင် မခံစားလိုက်ရလေခြင်း’ ဟု နောက်မှ
တစ်ဖန် ပူပန်ခြင်းရှိသည်၊ မာ အဟု- မဖြစ်ပါစေလင့်၊”

၁၉၀။ တဿ- ထိုဂါထာ၏၊ အတ္ထော- အနက်ကား၊ ဥပစာလေ- ဥပစာလာ၊
ယေန- အကြင်ကြောင့်၊ တံ- သင်သည်၊ ဇာတိ- ပဋိသန္ဓေနေခြင်းကို၊ န ရောစေသိ န
ရောစေယျာသိ - မနှစ်သက်၊ တံ ကာရဏံ- ထိုမနှစ်သက်သောအကြောင်းသည်၊ ကိ နု-
အဘယ်ပါနည်း၊ တံ ကာရဏံ- ထိုမနှစ်သက်သော အကြောင်းသည်၊ န အတ္ထိ- မရှိသင့်။
ယသ္မာ- အကြင်ကြောင့်၊ ဇာတော- မွေးဖွားလာသူသည်၊ ကာမာနိ- ကာမဂုဏ်တို့ကို၊
ဘုဉ္ဇတိ- သုံးဆောင်ခံစားရ၏၊ ဣဓ- ဤဘဝ၌၊ ဇာတော- မွေးဖွားလာသူသည်၊ ကာမဂုဏ-
သံဟိတာနိ- ကာမဂုဏ်နှင့် စပ်ယှဉ်ကုန်သော၊ ရူပါဒီနိ- ရူပါရုံစသည်တို့ကို၊ ပဋိသေဝန္တော-
မှီဝဲလျက်၊ ကာမသုခံ- ကာမဂုဏ်ချမ်းသာကို၊ ပရိဘုဉ္ဇတိ- သုံးဆောင် ခံစားရ၏။ ဟိ-
ထိုစကားသည် မှန်၏၊ အဇာတဿ- မမွေးဖွားလာသူအား (ဝါ) ပဋိသန္ဓေမနေသော
သူအား၊ တံ- ထိုသို့ ကာမဂုဏ်ချမ်းသာကို သုံးဆောင်ခံစားရခြင်းသည်၊ န အတ္ထိ- မရှိ၊
တသ္မာ- ထို့ကြောင့်၊ ကာမရတိယော- မွေ့လျော်ဘွယ်ရာ ကာမဂုဏ်ချမ်းသာ အဖြာဖြာ
တို့ကို၊ ဘုဉ္ဇာဟိ- သုံးဆောင်ခံစားပါဦးလော့၊ ကာမခိဉ္ဇာရတိယော- မြူးတူးပျော်ပါးဘွယ်ရာ
ကာမဂုဏ်ချမ်းသာ အဖြာဖြာတို့ကို၊ အနုဘဝ- သုံးဆောင်ခံစားပါဦးလော့၊ ပစ္ဆာနုတာပိနီ-
ကာမဂုဏ်ချမ်းသာကို မခံစားလိုက်ရလေခြင်းဟု နောက်မှတစ်ဖန် ပူပန်ခြင်းရှိသည်၊ မာ
အဟု- မဖြစ်ပါစေလင့်၊ “ယောဗ္ဗညေ- နုပျိုသည်၏အဖြစ်သည်၊ (ဝါ) နုပျိုသောအရွယ်သည်၊
သတိ- ရှိလတ်သော်၊ (တစ်နည်း) ယောဗ္ဗညေ သတိ- အရွယ်ရှိတုန်းက၊ ဝိဇ္ဇမာနေသု-
ထင်ရှားရှိကုန်သော၊ ဘောဂေသု- စည်းစိမ်တို့၌၊ မယာ- ငါသည်၊ ကာမသုခံ- ကာမဂုဏ်

ချမ်းသာကို၊ န အနုဘူတံ- မခံစားလိုက်ရ၊ ကုတိ- ဤသို့ ပစ္ဆာနုတာပိနိ- နောက်မှတစ်ဖန် ပူပန်ခြင်းသည်။ မာ အဟောသိ- မဖြစ်ပါစေလင့်၊ ကုမသ္မိ လောကေ- ဤလောက၌၊ ဓမ္မာ နာမ- ဓမ္မတို့မည်သည်၊ ယာဝဒေဝ- အလွန်အကဲသာလျှင်၊ အတ္တာဓိဂမတ္တာ- အကျိုးစီးပွားကို ရခြင်းအကျိုးရှိကုန်၏၊ အတ္ထော စ- အကျိုးစီးပွားဟူသည်လည်း၊ ကာမသုခတ္ထော- ကာမဂုဏ်ချမ်းသာဟူသော အကျိုးစီးပွားတည်း၊ ကုတိ- ဤသို့သော၊ အယံ အတ္ထော- ဤအနက်အဓိပ္ပါယ်သည်၊ ပါကဇော- ထင်ရှား၏၊ ကုတိ- ကား၊ အဓိပ္ပါယော- အဓိပ္ပါယ်တည်း။

တံ- ထိုစကားကို၊ သုတ္တာ- ကြားရ၍၊ ထေရီ- ဥပစာလာထေရီမသည်၊ ဇာတိယာ- ဇာတိ၏၊ (ဝါ) ပဋိသန္ဓေနေခြင်း၏၊ ဒုက္ခနိမိတ္တတံ စ- ဒုက္ခ၏ အကြောင်းနိမိတ်၏ အဖြစ်ကို လည်းကောင်း၊ အတ္တနော- မိမိ၏၊ တဿ- ထိုမာရ်နတ်၏၊ ဝိသယာတိက္ကမံ စ- နယ်ပယ်ကို ကျော်လွန်ခြင်းကိုလည်းကောင်း၊ ဝိဘာဝေတွာ- ထင်ရှားပြ၍၊ တဇ္ဇန္တိ- ခြိမ်းခြောက် မောင်းမဲလျက်၊ “ဇာတဿ မရဏံ ဟောတိ- ။ ပ ။ နိဟတော တွမသိ အန္တကာ”တိ- - -ဟူကုန်သော၊ ကုမာ ဂါထာ- ဤဂါထာတို့ကို၊ အဘာသိ- ရွတ်ဆို ပြောကြားတော်မူပြီ။
(ဂါထာအနက်)

၁၉၁။ “ပါပိမ- ဟယ် မာရ်နတ်ယုတ်၊ ဇာတဿ- ပဋိသန္ဓေနေပြီးသော သတ္တဝါ အား၊ (ဝါ) မွေးဖွားပြီးသော သတ္တဝါအား၊ မရဏံ- သေခြင်းသည်၊ ဟောတိ- ဖြစ်၏၊ ဇာတဿ- အား၊ (ဝါ) ၏၊ ဟတ္ထပါဒါနံ- လက်ခြေတို့ကို၊ ဆေဒနံ- ဖြတ်ခြင်း သည်၊ (ဝါ) အဖြတ်ခံရခြင်းသည်၊ ဟောတိ- ၏၊ ဇာတော- ပဋိသန္ဓေနေပြီးသော သတ္တဝါသည်၊ (ဝါ) သည်၊ ဝဗေန္ဓပရိက္ခေသံ- သတ်ခြင်း၊ နှောင်ဖွဲ့ခြင်းကြောင့် ဖြစ်သော ဆင်းရဲပင်ပန်းခြင်းသို့လည်းကောင်း၊ ဒုက္ခံ- ထိုမှတစ်ပါးသော ဆင်းရဲ မျိုးစုံသို့လည်းကောင်း၊ နိဂစ္ဆတိ- ရောက်ရ၏။ တသ္မာ- ထို့ကြောင့်၊ ဇာတိ- ပဋိသန္ဓေ နေခြင်းကို၊ (ဝါ) မွေးဖွားခြင်းကို၊ အဟံ- သည်၊ န ရောစေမိ- မနှစ်သက်။

၁၉၂။ သကျကုလေ- သာကီဝင်မင်းမျိုး၌၊ ဇာတော- ဖြစ်သော၊ အပရာဇိတော- မာရ်ငါးပါးတို့သည် မအောင်နိုင်သော၊ သမ္မုဒ္ဒေါ- မြတ်စွာဘုရားသည်၊ အတ္ထိ- ရှိ၏၊ သော- ထိုမြတ်စွာဘုရားသည်၊ ဇာတိယာ- ပဋိသန္ဓေနေခြင်းကို၊ (ဝါ) မွေးဖွားခြင်းကို၊ သမတိက္ကမံ- လွန်မြောက်ကြောင်းဖြစ်သော၊ ဓမ္မံ- သစ္စာလေးပါး တရားကို၊ အဒေသေသိ- ဟောတော်မူပြီ။

(နာ- ၁၇၃) ၁၉၃။ ဒုက္ခံ- ဝဋ်ဆင်းရဲဟုဆိုအပ်သော ဒုက္ခသစ္စာကိုလည်းကောင်း၊ ဒုက္ခသမုပ္ပါဒံ- ဒုက္ခကို ဖြစ်စေတတ်သော တဏှာဟုဆိုအပ်သော သမုဒယသစ္စာ ကိုလည်းကောင်း၊ ဒုက္ခဿ- ဝဋ်ဆင်းရဲ၏၊ အတိက္ကမံ- လွန်ရာဖြစ်သော နိဗ္ဗာန်ဟု

ဆိုအပ်သော နိရောဓသစ္စာကိုလည်းကောင်း၊ ဒုက္ခုပသမဂါမိနံ- ဝဋ်ဆင်းရဲငြိမ်းရာ နိဗ္ဗာန်သို့ ရောက်စေတတ်သော၊ အရိယံ- မြတ်သော၊ အဋ္ဌဂီကံ- အင်္ဂါရှစ်ပါး ရှိသော၊ မဂ္ဂဇ္ဇ- မဂ္ဂသစ္စာကိုလည်းကောင်း၊ ဣတိ- ဤသို့၊ (ဓမ္မ- သစ္စာလေးပါး တရားကို၊ အဒေသေသိ- ဟောတော်မူပြီ။)

၁၉၄။ အဟံ- ငါသည်၊ တဿ- ထိုမြတ်စွာဘုရား၏၊ ဝစနံ- သစ္စာလေးပါးတည်း ဟူသော တရားစကားကို၊ သုတ္တာ- ကြားနာရ၍၊ သာသနေ- သာသနာတော်၌၊ ရတာ- ဈာန်သမာပတ်ဖြင့် ဓမ္မလျော်သည်ဖြစ်၍၊ ဝိဟရိ- နေပြီ၊ တိဿော- သုံးပါးကုန်သော၊ ဝိဇ္ဇာ- ဝိဇ္ဇာတို့သို့၊ အနုပ္ပတ္တာ- အစဉ်ရောက်အပ်ကုန်ပြီ၊ ဗုဒ္ဓဿ- ၏၊ သာသနံ- အဆုံးအမတော်ကို၊ ကတံ- လိုက်နာပြုကျင့်အပ်ပြီ။

၁၉၅။ (ဂါထာ ၅၉၊ ၆၂၊ ၁၄၂၊ ၁၈၈၊ တို့နှင့်တူ)

၁၉၁။ တတ္ထ- ထိုဂါထာတို့၌၊ ဇာတဿ မရဏံ ဟောတိတိ- - - ကား၊ ယသ္မာ- အကြင့်ကြောင့်၊ ဇာတဿ- ပဋိသန္ဓေနေပြီးသော၊ (ဝါ) မွေးဖွားပြီးသော၊ သတ္တဿ- သတ္တဝါအား၊ မရဏံ- သေခြင်းသည်၊ ဟောတိ- ဖြစ်၏၊ အဇာတဿ- ပဋိသန္ဓေမနေသော၊ (ဝါ) မမွေးဖွားသော၊ သတ္တဿ- သတ္တဝါအား၊ မရဏံ- သေခြင်းသည်၊ န ဟောတိ- မဖြစ်၊ ကေဝလံ- မွေးဖွားခြင်း မဖက်သက်သက်၊ မရဏမေဝ- သေခြင်းသည်သာလျှင်၊ န ဟောတိ- မဖြစ်။ အထ ခေါ- စင်စစ်သော်ကား၊ ယတ္ထကာ- အကြင်မျှအတိုင်းအရှည်ရှိကုန်သော၊ ဇရာရောဂါဒယော- အိုခြင်း၊ နာခြင်း စသည်တို့သည်၊ အနတ္တာ- အကျိုးမရှိကုန်၊ (ဝါ) အကျိုးမဲ့သာဖြစ်ကုန်၏၊ သဗ္ဗေပိ- အလုံးစုံလည်းဖြစ်ကုန်သော၊ တေ- ထိုအိုခြင်း နာခြင်း စသည်တို့သည်၊ ဇာတဿ- မွေးဖွားလာသော သတ္တဝါအား၊ ဇာတိဟေတုကာ- ဇာတိ ဟူသော အကြောင်းရှိကုန်သည်၊ ဟောန္တိ- ဖြစ်ကုန်၏။ တေန- ထို့ကြောင့်၊ ဘဂဝါ- သည်၊ “ဇာတိပစ္စယာ ဇရာမရဏံ သောကပရိဒေဝဒုက္ခဒေါမနဿုပါယာသာ သမ္ဘဝန္တိ”တိ- - - ဟူ၍၊ အာဟ- ဟောတော်မူပြီ။ တေနေဝ- ထို့ကြောင့်သာလျှင်၊ “ဟတ္ထပါဒါန ဆေဒနန္တိ” - - - ဟူ၍၊ အာဟ- မိန့်တော်မူပြီ။ “ဟတ္ထပါဒါန ဆေဒနန္တိ” - - - ကား၊ ဟတ္ထပါဒါနံ- လက်ခြေတို့ကို၊ ဆေဒနံ- ဖြတ်ခြင်းသည်၊ (ဝါ) အဖြတ်ခံရခြင်းသည်၊ ဇာတဿေဝ- ပဋိသန္ဓေနေပြီးသော သတ္တဝါအားသာလျှင်၊ (ဝါ) မွေးဖွားလာသော သတ္တဝါအားသာလျှင်၊ ဟောတိ- ၏၊ အဇာတဿ- ပဋိသန္ဓေ မနေသော သတ္တဝါအား၊ (ဝါ) မမွေးဖွားသော သတ္တဝါအား၊ (ဟတ္ထပါဒါနံ- လက်ခြေတို့ကို၊ ဆေဒနံ- ဖြတ်ခြင်းသည်၊ (ဝါ) အဖြတ် ခံရခြင်းသည်)၊ န ဟောတိ- မဖြစ်။ စ- ဆက်ဦးအံ့၊ ဧတ္ထ- ဤ “ဟတ္ထပါဒါန ဆေဒနံ” ဟူသောပါဌ်၌၊ ဟတ္ထပါဒဆေဒနာပဒေသေန- လက်ခြေတို့ကို ဖြတ်ခြင်းကို ညွှန်ပြသဖြင့်၊ ဗာတ္ထိသကမ္မကာရဏာပိ- သုံးဆယ့်နှစ်ပါးသော ညှင်းဆဲမှုတို့ကိုလည်း၊ (ဝါ) သုံးဆယ့်

နှစ်ပါးသော ကံကြမ္မာတို့ကိုလည်း၊^၁ ဒဿိတာ ဧဝ- ပြအပ်ကုန်သည်သာတည်း၊ ဣတိ- သို့၊ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ- မှတ်အပ်၏။ တေနေဝ- ထို့ကြောင့်ပင်၊ “ဝဓပန္နပရိက္ခေသံ၊ ဇာတော ဒုက္ခ နိဂစ္ဆတိ”တိ- - - ဟူ၍၊ အာဟ- ပြီ၊ ဇီဝိတဝိယောဇနမုဋ္ဌိပ္ပဟာရာဒိသင်္ခါတံ- သေစေခြင်းငှါ လက်သီးဖြင့်ထိုးခြင်းအစရှိသည်ဟုဆိုအပ်သော၊ ဝဓပရိက္ခေသံ ဧဝ- ရိုက်နှက်ပုတ်ခတ် သတ်ဖြတ်ခြင်းကြောင့်ဖြစ်သော ဆင်းရဲပင်ပန်းခြင်းသို့လည်းကောင်း၊ အညံ- အခြားသော၊ အန္တုဗန္ဓနာဒိသင်္ခါတံ- ကြိုးဖြင့်နှောင်ဖွဲ့ခြင်းအစရှိသည်ဟုဆိုအပ်သော၊ ဗန္ဓပရိက္ခေသံ- နှောင်ဖွဲ့ခြင်းကြောင့်ဖြစ်သော ဆင်းရဲပင်ပန်းခြင်းသို့လည်း ကောင်း၊ ယံကိဉ္စိ- အမှတ်မရှိ တစ်စုံတစ်ခုသော၊ ဒုက္ခံ နာမ- ဒုက္ခမည်သော၊ တံ သဗ္ဗံ- ထိုအလုံးစုံသို့၊ ဇာတော ဧဝ- ပဋိသန္ဓေနေသောသတ္တဝါသည်သာ၊ (ဝါ) မွေးဖွားလာသောသတ္တဝါသည်သာ၊ နိဂစ္ဆတိ- ရောက်ရ၏၊ အဇာတော- ပဋိသန္ဓေမနေသော သတ္တဝါသည်၊ (ဝါ) မမွေးဖွားသော သတ္တဝါ သည်၊ န နိဂစ္ဆတိ- မရောက်ရ။ တသ္မာ- ထို့ကြောင့်၊ ဇာတိ- ပဋိသန္ဓေနေခြင်းကို၊ (ဝါ) မွေးဖွားခြင်းကို၊ (အဟံ- သည်)၊ န ရောစေမိ- ဧကန်စင်စစ် မနှစ်သက်။ (ဣတိ - ကား၊ အဓိပ္ပါယော- အဓိပ္ပါယ်တည်း)။

၁၉၂။ ဣဒါနိ- ယခုအခါ၌၊ ဇာတိယာ စ- ပဋိသန္ဓေနေခြင်းကိုလည်းကောင်း၊ ကာမာနုဉ္စ- ကာမဂုဏ်တို့ကိုလည်းကောင်း၊ အစ္စန္တမေဝ- စင်စစ်ဧကန်သာလျှင်၊ အတ္တနာ- ကိုယ်တိုင်၊ သမတိက္ကန္တဘာဝံ- ကောင်းစွာလွန်မြောက်ပြီးသည်၏ အဖြစ်ကို၊ မူလတော- မူလအစမှ၊ ပဌာယ- စ၍၊ ဒဿေန္တိ- ပြတော်မူလိုသည်၊ (ဟုတွာ)၊ “အတ္ထိ သကျကုလေ ဇာတော”တိအာဒိ- - -အစရှိသောစကားကို၊ အာဟ- မိန့်တော်မူပြီ။ တတ္ထ- ထို “အတ္ထိ သကျကုလေ ဇာတော” အစရှိသောပါဌ၌၊ အပရာဇိတောတိ- -ကား၊ ကိလေသမာရာဒိနာ- ကိလေသမာရ်အစရှိသော၊ ဧကနစိ- တစ်စုံတစ်ခုသောမာရ်သည်၊ န ပရာဇိတော- မအောင်အပ်။ ဟိ- မှန်၏၊ သတ္တာ- မြတ်စွာဘုရားသည်၊ သဗ္ဗာဘိဘူ- အလုံးစုံကို လွှမ်းမိုး နှိမ်နင်းပြီး ဖြစ်၏၊ သဒေဝကံ- နတ်နှင့်တကွသော၊ လောကံ- ကို၊ အညဒတ္ထ- စင်စစ်၊ အဘိဘဝိတွာ- လွှမ်းမိုး၍၊ ဌိတော- တည်တော်မူ၏၊ တသ္မာ- ကြောင့်၊ အပရာဇိတော- ကိလေသမာရ်အစရှိသော တစ်စုံတစ်ခုသော မာရ်သည် မအောင်အပ်၊ (ဝါ) မည်သူမျှ မအောင်နိုင်။ သေသံ- ကြွင်းသောပုဒ်အပေါင်းသည်၊ ဝုတ္တနယတ္တာ- ဆိုအပ်ပြီးသော နည်းရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ဥတ္တာနမေဝ- ပေါ်လွင်ထင်ရှားသည်သာ။

ဥပစာလာထေရ်ဂါထာဝဏ္ဏနာ- သည်၊ နိဋ္ဌိတာ- ပြီ။
သတ္တက နိပါတဝဏ္ဏနာ- သည်၊ နိဋ္ဌိတာ- ပြီ။

၁။ လူ့ဘဝ၌ ညွှတ်ပန်းနှိပ်စက်မှု ၂၆-မျိုး၊ ငရဲဘဝ၌ ညွှတ်ပန်းနှိပ်စက်မှု ၆-မျိုး၊ (မ၊ ၃။ ၂၀၂-၂၀၅)

(နာ- ၁၇၄)

၈။ အဋ္ဌကနိပါတဝဏ္ဏနာ

၁။ သီသုပစာလာထေရီဂါထာဝဏ္ဏနာ

အဋ္ဌကနိပါတေ- အဋ္ဌကနိပါတ်၌၊ ဘိက္ခုနီ သီလသမ္ပန္နာတိအာဒိကာ- - - ဤသို့ အစရှိသော ဂါထာတို့သည်၊ သီသုပစာလာယ- သီသုပစာလာမည်သော၊ ထေရီယာ- ထေရီမ၏။ ဂါထာ- ဂါထာတို့တည်း။ ဣမိဿာ- ဤသီသုပစာလာထေရီမ၏။ ဝတ္ထုပိ- ဝတ္ထုသည်လည်း၊ စာလာယ- စာလာမည်သော၊ ထေရီယာ- ထေရီမ၏။ ဝတ္ထုမိ- ဝတ္ထု၌၊ ဝုတ္တနယမေဝ- ဆိုအပ်ပြီးသော နည်းရှိသည်သာလျှင်တည်း။ ဟိ- မှန်၏၊ အယမိ- ဤသီသုပစာလာထေရီမသည်လည်း၊ အာယသ္မတော ဓမ္မသေနာပတိဿ- တရား စစ်သူကြီးဖြစ်တော်မူသော ရှင်သာရိပုတ္တရာမထေရ်၏၊ ပဗ္ဗဇိတဘာဝံ- ရဟန်းပြုသည်၏ အဖြစ်ကို၊ သုတ္တာ- ကြားရ၍၊ သယမိ- ကိုယ်တိုင်လည်း၊ ဥဿာဟဇာတာ- ဖြစ်သော အားတက်သရောရှိသည်၊ (ဟုတွာ)၊ ပဗ္ဗဇိတွာ- ရဟန်းပြု၍၊ ကတပုဗ္ဗကိစ္စာ- ပြုအပ်ပြီးသော ပုဗ္ဗကိစ္စရှိသည်၊ (ဟုတွာ)၊ ဝိပဿနံ- ဝိပဿနာကို၊ ပဌပေတွာ- ဖြစ်စေ၍၊ ဃဋ္ဌေန္တိ- အားထုတ်လတ်သော်၊ ဝါယမန္တိ- လုံ့လပြုလတ်သော်၊ န စိရဿေဝ- မကြာမြင့်မီပင်၊ အရဟတ္တံ- အရဟတ္တဖိုလ်သို့၊ ပါပုဏိ- ရောက်ပြီ။ အရဟတ္တံ- သို့၊ ပတွာ- ရောက်ပြီး၍၊ ဖလသမာပတ္တိသုခေန- ဖလသမာပတ်ချမ်းသာဖြင့်၊ ဝိဟရန္တိ- သီတင်းသုံးလျက်၊ ဧကဒိဝသံ- တစ်နေ့သ၌၊ အတ္တနော- မိမိ၏၊ ပဋိပတ္တိ- ကို၊ ပစ္စဝေက္ခိတွာ- ဆင်ခြင်၍၊ (အဟံ- သည်)၊ ကတကိစ္စာ- ပြုအပ်ပြီးသော မင်္ဂကိစ္စရှိ၏၊ (ဝါ) ပြုဘွယ်ကိစ္စမှန်သမျှကို ပြုပြီးပြီ။ ဣတိ- ဤသို့၊ သောမနဿဇာတာ- ဖြစ်သောဝမ်းမြောက်ခြင်းရှိသည်၊ (ဟုတွာ)၊ ဥဒါနဝသေန- ဥဒါန်း၏အစွမ်းဖြင့်၊ “ဘိက္ခုနီ သီလသမ္ပန္နာ ။ပ။ အသေစနကမောဇဝ”န္တိ- - - ဟူသော၊ ဂါထ- ကို၊ အာဟ- မိန့်တော်မူပြီ။

(ဂါထာအနက်)

၁၉၆။ “ဘိက္ခုနီ- သီသုပစာလာဘိက္ခုနီမသည်၊ သီလသမ္ပန္နာ- စင်ကြယ်သော သီလနှင့် ပြည့်စုံသည်၊ (ဟုတွာ)၊ ဣန္ဒြိယေသု- မနိန္ဒြေလျှင် ခြောက်ခုမြောက် ရှိကုန်သော ဣန္ဒြေတို့၌၊ သုသံဝုတာ- ကောင်းစွာ စောင့်ရှောက်သည်၊ (ဟုတွာ)၊ သန္တံ- ကိလေသာအပူကင်း၍ ငြိမ်းအေးလှစွာသော၊ အသေစနကံ- တစ်စုံတစ်ခုမျှ ရောနှောဖြည့်စွက်ဖွယ်မလိုသော၊ (ဝါ) ပင်ကိုယ်အတိုင်း ပြည့်စုံသော၊ ဩဇဝံ- သဘာဝအားဖြင့် ချုံမြိန်သော ဩဇာရှိသော (ဝါ) ကိလေသာ အားလုံးချုပ်ငြိမ်း ကြောင်း ဆေးကောင်းဖြစ်၍ဖြစ်သော၊ ပဒံ- အရိယာမင်္ဂကို၊ (ဝါ) နိဗ္ဗာန်ကို၊

အဓိဂစ္ဆေ အဓိဂစ္ဆတိ- ရလေ၏တကား။” (ဣတိ-သို့၊ သိသူပစာလာ- သည်၊ အာဟ)။

၁၉၆။ တတ္ထ- ထိုဘိက္ခုနီ သီလသမ္ပန္နာ-စသောဂါထာ၌၊ သီလသမ္ပန္နာတိ- သီလသမ္ပန္နာ ဟူသည်ကား၊ ပရိသုဒ္ဓေန- ထက်ဝန်းကျင်စင်ကြယ်သော၊ ဘိက္ခုနီသီလေန- ဘိက္ခုနီတို့၏ သီလနှင့်၊ သမန္နာဂတာ- ပြည့်စုံသည်၊ ပရိပုဏ္ဏာ- ထက်ဝန်းကျင်ပြည့်စုံသည်၊ ဟုတွာ- ဤ၊ ဣန္ဒြိယေသု သုသံဝုတာတိ- - - ကား၊ မနိစ္ဆဋ္ဌေသု- မနိန္ဒြေလျှင် ခြောက်ခု မြောက်ရှိကုန်သော၊ ဣန္ဒြိယေသု- ဣန္ဒြေတို့၌၊ သုဠ- ကောင်းစွာ၊ သံဝုတာ- စောင့်ရှောက်သည်၊ (ဟုတွာ)။ ဣဋ္ဌေ- ဣဋ္ဌ ဖြစ်သော၊ (ဝါ) အလိုရှိအပ်သော၊ ရူပါဒိအာရမ္မဏေ- ရူပါရုံစသော အာရုံ၌၊ ရာဂဉ္စ- စွဲလမ်းတပ်မက်ခြင်းရာဂကိုလည်းကောင်း၊ အနိဋ္ဌေ- အနိဋ္ဌ ဖြစ်သော၊ (ဝါ) အလိုမရှိအပ်သော၊ ရူပါဒိအာရမ္မဏေ- ရူပါရုံစသော အာရုံ၌၊ ဒေါသဉ္စ- မနှစ်သက်ခြင်းဒေါသကိုလည်းကောင်း၊ အသမပေက္ခနေ- မညီမမျှ ရှုမြင်ခြင်း၌၊ (ဝါ) ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ မသိမြင်ခြင်း၌၊ မောဟဉ္စ- တွေဝေခြင်းမောဟကိုလည်းကောင်း၊ ပဟာယ- ပယ်၍၊ သုဠ- ကောင်းစွာ၊ ပိဟိတိန္ဒြိယာ- ပိတ်ဆို့အပ်သော ဣန္ဒြေရှိသည်၊ (ဟုတွာ)။ အသေစနကမောဇဝန္တိ- - - ကား၊ ကေနစိ- တစ်စုံတစ်ခုမျှ၊ အနာသိတ္တကံ- မရောနှော မဖြည့်စွက်အပ်သော၊ ဩဇဝန္တိ- ချိုမြိန်သော ဩဇာရှိသော၊ သဘာဝမဓုရံ- ပင်ကိုယ် သဘာဝအားဖြင့် ချိုမြိန်ကောင်းမြတ်သော၊ သဗ္ဗဿာပိ- အလုံးစုံလည်းဖြစ်သော၊ ကိလေသရောဂဿ- ကိလေသာ အနာရောဂါ၏၊ ဝူပသမနောသဓဘူတံ- ငြိမ်းအေး ကြောင်း ဆေးကောင်းဖြစ်၍ ဖြစ်သော၊ အရိယမဂ္ဂံ- အရိယာမဂ်ကို၊ ဝါ- တစ်နည်းကား၊ နိဗ္ဗာနမေဝ- နိဗ္ဗာန်ကိုသာလျှင်၊ (အဓိဂစ္ဆေ-၌စပ်)။ ဟိ- မှန်၏၊ အရိယမဂ္ဂမ္ပိ- အရိယာမဂ် ကိုလည်း၊ နိဗ္ဗာနတ္ထိကေဟိ- နိဗ္ဗာန်ကို အလိုရှိသူတို့သည်၊ ပဋိပဋိတဗ္ဗတော စ- ရောက် ထိုက် ရထိုက်သည်၏၊ အဖြစ်ကြောင့်လည်းကောင်း၊ ကိလေသပရိဋ္ဌာဟာဘာဝတော စ- ကိလေသာဟူသော ပူပန်ခြင်း၏ မရှိခြင်းကြောင့်လည်းကောင်း၊ ပဒံ သန္တန္တိ- ပဒံ သန္တ ဟူ၍၊ ဝတ္တံ- ဆိုခြင်းငှါ၊ ဝဋ္ဋတိ- သင့်၏။

(ဂါထာအနက်)

၁၉၇။ “တာဝတိသာ- တာဝတိသာဘုံ၌ဖြစ်ကုန်သော၊ (ဝါ) တာဝတိသာမည် ကုန်သော၊ ဒေဝတာပိ စ- နတ်တို့သည်လည်းကောင်း၊ ယာမာ- ယာမာဘုံ၌ ဖြစ် ကုန်သော၊ (ဝါ) ကုန်သော၊ ဒေဝတာပိ စ- နတ်တို့သည်လည်းကောင်း၊ တုသိတာ- တုသိတာဘုံ၌ဖြစ်ကုန်သော၊ (ဝါ) ကုန်သော၊ ဒေဝတာပိ စ- နတ်တို့သည်လည်း ကောင်း၊ နိဗ္ဗာနရတိနော- နိဗ္ဗာနရတိဘုံ၌ဖြစ်ကုန်သော၊ (ဝါ) ကုန်သော၊ ဒေဝါ စ- နတ်တို့သည်လည်းကောင်း၊ ယေ ဒေဝါ- အကြင်နတ်တို့သည်၊ ဝသဝတ္တိနော-

ပရနိမ္မိတဝသဝတ္တိဘုံ၌ဖြစ်ကုန်၏။ (ဝါ) မည်ကုန်၏။ တေ ဒေဝါ- ထိုနတ်တို့သည် လည်းကောင်း၊ (သန္တိ- ရှိကုန်၏)၊ ယတ္ထ- အကြင်နတ်ဘုံ၌၊ (ဝါ) အကြင်နတ် အပေါင်း၌၊ တေ- သင်သည်၊ ပုရေ- ရှေးရှေးဘဝ၌၊ ဝုသိတံ- နေအပ်ခဲ့ဖူး၏။ တတ္ထ- ထိုနတ်ဘုံ၌၊ (ဝါ) ထိုနတ်အပေါင်း၌၊ စိတ္တံ- သင်၏စိတ်ကို၊ ပဏိဓေဟိ- တည်စေပါလော့၊ (ဝါ) ထားပါလော့။” (ဣတိ- သို့၊ မာရော- မာရ်နတ်သည်၊ အာဟ- ၏)။

အယံ ဂါထာ- ဤဂါထာကို၊ (ဝုတ္တာ- ဌ်စပ်)၊ ကာမသဂ္ဂေသု- ကာမာဝစရ နတ်ဘုံတို့၌၊ နိကန္တိ- နှစ်သက်ခြင်းကို၊ ဥပ္ပါဒေဟိ- ဖြစ်စေလော့၊ ဣတိ- ဤသို့၊ တတ္ထ- ထိုကာမာဝစရနတ်ဘုံတို့ကို နှစ်သက်ခြင်း၌၊ ဥယျောဇနဝသေန- တိုက်တွန်းခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်၊ ထေရိ- ထေရီမကို၊ သမာပတ္တိယာ- သမာပတ်မှ၊ စာဝေတုကာမေန- ရွေ့လျော စေခြင်းငှါ အလိုရှိသော၊ မာရေန- မာရ်နတ်သည်၊ ဝုတ္တာ- ဆိုအပ်ပြီ။

၁၉၇။ တတ္ထ- ထိုတာဝတိံသာ စ ယာမာ စ- စသောဂါထာ၌၊ သဟပုည- ကာရိနော- ကုသိုလ်ကောင်းမှု အတူပြုဖက်ဖြစ်ကုန်သော၊ တေတ္တိံသ ဇနာ- သုံးဆယ့်သုံး ယောက်သော သူတို့သည်၊ ယတ္ထ- အကြင်နတ်ဘုံ၌၊ ဥပပန္နာ- ဖြစ်ကုန်၏။ တံ ဌာနံ- ထိုနတ်ဘုံသည်၊ တာဝတိံသန္တိ- တာဝတိံသာ နာမ- တာဝတိံသာမည်၏။ တတ္ထ- ထို တာဝတိံသာနတ်ဘုံ၌၊ နိဗ္ဗတ္တာ- ဖြစ်ကုန်သော၊ သဗ္ဗေ- အလုံးစုံကုန်သော၊ ဒေဝပုတ္တာပိ- နတ်သားတို့သည်လည်း၊ တာဝတိံသာ- တာဝတိံသာမည်ကုန်၏။ ပန- အဖို့တစ်ပါးကား၊ ကေစိ- အချို့သော ဆရာတို့သည်၊ (နာ- ၁၇၅) “တာဝတိံသာတိ- တာဝတိံသာဟူသော အမည်သည်၊ တေသံ ဒေဝါနံ- ထိုသုံးဆယ့်သုံးယောက်သော နတ်တို့၏၊ နာမမေဝ- အမည်သည်သာတည်း။” ဣတိ- ဤသို့၊ ဝဒန္တိ- ဆိုကြကုန်သေး၏။ ဒွိဟိ- နှစ်ခုကုန်သော၊ ဒေဝလောကေဟိ- စတုမဟာရာဇ် တာဝတိံသာနတ်ဘုံတို့ထက်၊ ဝိသိဋ္ဌံ- ထူးခြားသော၊ ဒိဗ္ဗံ- နတ်၌ဖြစ်သော၊ သုခံ- ချမ်းသာသို့၊ ယာတာ- ရောက်ကုန်သောနတ်တို့တည်း၊ ဥပယာတာ- ကပ်ရောက်ကုန်သော နတ်တို့တည်း၊ သမ္ပန္နာ- ပြည့်စုံကုန်သောနတ်တို့တည်း၊ ဣတိ- ထို့ကြောင့်၊ ယာမာ- ယာမာနတ်တို့မည်၏။ ဒိဗ္ဗာယ- နတ်၌ဖြစ်သော၊ သမ္ပတ္တိယာ- စည်းစိမ်ဖြင့်၊ တုဌာ- နှစ်သက်ကုန်သော နတ်တို့တည်း၊ ပဟဌာ- ရွှင်လန်းဝမ်းမြောက် ကုန်သောနတ်တို့တည်း၊ ဣတိ- ထို့ကြောင့်၊ တုသိတာ- တုသိတာနတ်တို့မည်၏။ ပကတိ- ပဋိယတ္တာရမ္မဏတော- ပင်ကိုယ်အားဖြင့် ပြုစီရင်အပ်သောအာရုံထက်၊ (ဝါ) ပင်ကိုယ်ရှိ သော အာရုံထက်၊ အတိရေကေန- အလွန်အားဖြင့်၊ ရမိတုကာမတာကာလေ- မွေ့လျော် ပျော်ပါးခြင်းငှါ အလိုရှိသောအခါ၌၊ ယထာရုစိတေ- အလိုရှိအပ်တိုင်းသော၊ ဘောဂေ- စည်းစိမ်ချမ်းသာတို့ကို၊ နိမ္မိနိတွာ- ဖန်ဆင်း၍၊ ရမန္တိ- မွေ့လျော်ပျော်ပါးကုန်သော

နတ်တို့တည်း။ ဣတိ- ထို့ကြောင့်၊ နိဗ္ဗာနရတိနော- နိဗ္ဗာနရတိ နတ်တို့မည်၏။ စိတ္တရုစိ- စိတ်၏အလိုကို၊ ဥ တွာ- သိ၍၊ ပရေဟိ- သူတစ်ပါးတို့သည်၊ နိဗ္ဗိတေသု- ဖန်ဆင်းအပ် ကုန်သော၊ ဘောဂေသု- စည်းစိမ်တို့၌၊ ဝသံ- မိမိအလိုအတိုင်း၊ ဝတ္တေန္တိ- ဖြစ်စေနိုင်ကုန်၏။ ဣတိ- ထို့ကြောင့်၊ ဝသဝတ္တိနော- ဝသဝတ္တိနတ်တို့မည်၏။ တတ္ထ စိတ္တံ ပဏီဓေဟိတံ- - ကား၊ တာဝတိံသာဒိကေ- တာဝတိံသာအစရှိသော၊ တသ္မိ ဒေဝနိကာယေ- ထိုနတ်ဘုံ၌၊ (ဝါ) ထိုနတ်အပေါင်း၌၊ တဝ- သင်၏၊ စိတ္တံ- စိတ်ကို၊ ဌပေဟိ- တည်စေပါလော့၊ (ဝါ) ထားပါလော့၊ ဥပပဇ္ဇနာယ- ပဋိသန္ဓေနေခြင်းငှါ၊ နိကန္တိ- နှစ်သက်ခြင်းကို၊ ကရောဟိ- ပြုလော့။ စာတုမဟာရာဇိကာနံ- စာတုမဟာရာဇ်နတ်တို့၏၊ ဘောဂါ- စည်းစိမ်တို့သည်၊ ဣတရေဟိ- အခြားသော တာဝတိံသာစသောနတ်တို့၏ စည်းစိမ်တို့အောက်၊ နိဟိနာ- ယုတ်ညံ့ကုန်၏။ ဣတိ- ဤသို့သော၊ အဓိပ္ပါယေန- အဓိပ္ပါယ်ဖြင့်၊ တာဝတိံသာဒယောဝ- တာဝတိံသာစသည်တို့ကိုသာ၊ ဝုတ္တာ- ဆိုအပ်ကုန်ပြီ။ ယတ္ထ တေ ဝုသိတံ ပုရေတိ- - - ကား၊ ယေသု ဒေဝနိကာယေသု- အကြင်နတ်ဘုံတို့၌၊ တယာ- သင်သည်၊ ပုဗ္ဗေ- ရှေး၌၊ ဝုတ္တံ- နေအပ်ခဲ့ဖူးပြီ။ ကိရ- ချဲ့ဦးအံ့၊ အယံ- ဤသို့သူပစ္စာလာထေရီမသည်၊ ပုဗ္ဗေ- ရှေး၌၊ ဒေဝေသု- နတ်ဘုံတို့၌၊ ဥပ္ပုဇ္ဈန္တိ- ဖြစ်လတ်သော်၊ တာဝတိံသတော- တာဝတိံသာဘုံမှ၊ ပဌာယ- စ၍၊ ပဉ္စကာမသဂ္ဂေ- ငါးထပ်လုံးသော ကာမာဝစရနတ်ဘုံတို့ကို၊ သောဓေတာ- စင်ကြယ်စေ၍၊ ပုန- တစ်ဖန်၊ ဟေဌတော- အောက်အဖို့အားဖြင့်၊ ဩတရန္တိ- သက်ဆင်း လတ်သော်၊ တုသိတေသု- တုသိတာဘုံတို့၌၊ ဌတွာ- တည်၍၊ တတော- ထိုတုသိတာဘုံမှ၊ စဝိတွာ- စုတေ၍၊ ဣဒါနိ- ယခုအခါ၌၊ မနုဿေသု- လူဘုံတို့၌၊ နိဗ္ဗတ္တာ- ဖြစ်ပြီ။

တံ- ထိုမာရ်နတ်ဆိုသောစကားကို၊ သုတွာ- ကြား၍၊ ထေရီ- သီသူပစ္စာလာ ထေရီမသည်၊ "မာရ- မာရ်နတ်၊ တယာ- သင်သည်၊ ဝုတ္တကာမလောကော- ဆိုအပ်သော ကာမလောကသည်၊ တိဌတု- တည်စေပါဦး၊ အညောဝိ- ကာမလောကမှ အခြားလည်း ဖြစ်သော၊ သဗ္ဗော- အလုံးစုံသော၊ လောကော- လောကသည်၊ ရာဂဂ္ဂိအာဒိဟိ- ရာဂမီး အစရှိသည်တို့ဖြင့်၊ အာဒိတ္တော- တောက်လောင်၏၊ သမ္ပုဇ္ဈလိတော- ပြင်းစွာတောက် လောင်၏။ တတ္ထ- ထိုသို့သောလောက၌၊ ဝိညုနံ- ပညာရှိတို့၏၊ စိတ္တံ- စိတ်သည်၊ န ရမတိ- မမွေ့လျော်။" ဣတိ- ဤသို့၊ ကာမတော စ- ကာမလောကမှလည်းကောင်း၊ လောကတော စ- အခြားသောလောကအားလုံးမှလည်းကောင်း၊ အတ္တနော- မိမိ၏၊ ဝိနိဝတ္တိတမာနသတံ- ဆုတ်နစ်စေအပ်ပြီးသော စိတ်ရှိသည်၏အဖြစ်ကို၊ ဒဿေတွာ- ပြ၍၊ မာရံ- မာရ်နတ်ကို၊ တန္တေန္တိ- ခြိမ်းခြောက်လျက်၊ "တာဝတိံသာ စ ယာမာ စ၊ ။ပ။ နိဟတော တွမသိ အန္တကာ"တိ- - - ဟူကုန်သော၊ ဣမာ ဂါထာ- ဤဂါထာတို့ကို၊ အဘာသိ- ရွတ်ဆိုတော်မူပြီ။

(ဂါထာအနက်)

၁၉၈။ “ပါပိမ- မာရ်နတ်ယုတ်။ ။ပ။ သန္တိ။ (ဂါထာ- ၁၉၇- နှင့်တူ)

၁၉၉။ တေ ဒေဝါ- ထိုနတ်တို့သည်၊ ဘဝါ- ဘဝတစ်ခုမှ၊ ဘဝံ- ဘဝတစ်ခုသို့၊
(ဥပဂစ္ဆန္တာ- ကပ်ရကုန်သည်။) ကာလံ ကာလံ- ကာလတိုင်း၊ ကာလတိုင်း၊
သက္ကာယသ္မိ- အနိစ္စသော များစွာသောအပြစ်တို့ဖြင့်ရောပြွမ်းသော ခန္ဓာငါးပါး
အပေါင်း၌၊ ပုရက္ခတာ- ရှေ့သွားပြုအပ်ကုန်သည်၊ (ဟုတွာ)၊ သက္ကာယံ-
ခန္ဓာငါးပါးအပေါင်းကို၊ အဝီတိဝတ္တာ- မလွန်နိုင်ကုန်၊ ဇာတိမရဏသာရိနော-
ပဋိသန္ဓေနေခြင်း၊ သေခြင်းသို့ အစဉ်လိုက်ရကုန်၏။ (တစ်နည်း) ဇာတိ မရဏ
ကိုသာ အဖန်ဖန် အောက်မေ့ကြကုန်၏။

၂၀၀။ သဗ္ဗော- အလုံးစုံသော၊ လောကော- လောကသုံးပါးသည်၊ အာဒိပိတော-
တစ်ဆယ့်တစ်ပါးသောမီးတို့ဖြင့် ရဲရဲညီးကာ တောက်လောင်၏။ သဗ္ဗော- သော၊
လောကော- သည်၊ ပဒီပိတော- အဖန်တလဲလဲ ဆက်ကာဆက်ကာ တောက်
လောင်၏။ သဗ္ဗော- သော၊ လောကော- သည်၊ ပဇ္ဇလိတော- အလျှံတပြောင်
ပြောင် တောက်လောင်၏။ သဗ္ဗော- သော၊ လောကော- သည်၊ ပကမ္မိတော-
ကိလေသာတို့ဖြင့် တုန်လှုပ်၏။

၂၀၁။ (တသ္မိ လောကေ- ထိုတုန်လှုပ်ခြင်းရှိသော လောကသုံးပါး၌)၊ အကမ္မိယံ-
တစ်စုံတစ်ယောက်သောသူသည် တုန်လှုပ်ချောက်ချားစေခြင်းငှါ မစွမ်းနိုင်
ထသော၊ အတုလိယံ- ဤမျှသာဟု မနှိုင်းချိန်နိုင်ထသော၊ အပုထုဇ္ဇနသေဝိတံ-
ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် မမှီဝဲအပ်သော၊ ဓမ္မံ- မဂ် ဖိုလ် နိဗ္ဗာန် ကိုးတန်သော
လောကုတ္တရာတရားကို၊ ဗုဒ္ဓေါ- မြတ်စွာဘုရားသည်၊ အဒေသေသိ- ဟောတော်
မူပြီ၊ တတ္ထံ- ထိုလောကုတ္တရာတရားကိုးပါး၌၊ မေ- ၏၊ မနော- စိတ်သည်၊
နိရတော- မွေ့လျော်၏။

၂၀၂။ အဟံ- ငါသိသူပစာလာသည်၊ တဿ- ထိုမြတ်စွာဘုရား၏၊ ဝစနံ-
တရားစကားတော်ကို၊ သုတွာ- ကြားနာရ၍၊ သာသနေ- မြတ်စွာဘုရား၏
သာသနာတော်၌၊ ရတာ- ဖလသမာပတ်ဖြင့် မွေ့လျော်သည်၊ (ဟုတွာ)၊ ဝိဟရိ-
နေပြီ၊ တိဿော- သုံးပါးကုန်သော၊ ဝိဇ္ဇာ- ဝိဇ္ဇာတို့သို့၊ အနုပ္ပတ္တာ- အစဉ်ရောက်
အပ်ကုန်ပြီ၊ ဗုဒ္ဓဿ-၏၊ သာသနံ- ကို၊ ကတံ- ပြီ။

(အ- ၁၇၆) ၂၀၃။ (ဂါထာ ၅၉၊ ၆၂၊ ၁၄၂၊ ၁၈၈၊ ၁၉၅၊ တို့နှင့်တူ)

၁၉၉။ တတ္ထံ- ထိုဂါထာတို့၌၊ ကာလံ ကာလန္တိ- - - ကား၊ တံ တံ ကာလံ-
ထိုထိုကာလတိုင်း၊ ဘဝါ ဘဝန္တိ- - - ကား၊ ဘဝတော- ဘဝတစ်ခုမှ၊ ဘဝံ- ဘဝတစ်ခုသို့၊

သက္ကာယသ္မိန္တိ- - - ကား၊ ခန္ဓပဉ္စကေ- ခန္ဓာငါးပါးအပေါင်း၌၊ ပုရက္ခတာတိ- - - ကား၊ ပုရက္ခာရကာရိနော- ရှေးရှုပြုခြင်းကို ပြုလေ့ရှိကုန်သည်။ ဣဒံ- ဤအနက်သည်၊ (ဝါ) ကို၊ ဝုတ္တံ- ဆိုအပ်သည်၊ (ဝါ) ဆိုလိုသည်၊ ဟောတိ- ဖြစ်၏၊ (ကိ ဝုတ္တံ ဟောတိ)၊ မာရ- မာရ်နတ်၊ တယာ- သင်သည်၊ ဝုတ္တာ- ဆိုအပ်ကုန်သော၊ တာဝတိံသာဒယော- တာဝတိံသာ အစရှိကုန်သော၊ ဒေဝါ- နတ်တို့သည်၊ ဘဝတော- ဘဝတစ်ခုမှ၊ ဘဝံ- ဘဝတစ်ခုသို့၊ ဥပဂစ္ဆန္တာ- ကပ်ရောက်ကြကုန်သည်၊ (ဟုတ္တာ)၊ အနိစ္စတာဒိအနေကာဒိနဝါကုလေ- အနိစ္စစသော များစွာသောအပြစ်တို့ဖြင့် ရောပြွမ်းသော၊ သက္ကာယေ- ခန္ဓာငါးပါးအပေါင်း၌၊ ပတိဋ္ဌိတာ- တည်ကုန်၏၊ တသ္မာ- ထို့ကြောင့်၊ တသ္မိ ဘဝေ- ထိုဘဝ၌၊ ဥပ္ပတ္တိကာလေ- အစဖြစ်သော ကာလလည်းကောင်း၊ ဝေမဇ္ဈကာလေ- အလယ်ဖြစ်သော ကာလလည်းကောင်း၊ ပရိယောသာနကာလေ- အဆုံးဖြစ်သောကာလလည်းကောင်း၊ ဣတိ- ဤသို့၊ တသ္မိ တသ္မိ ကာလေ- ထိုထိုကာလ၌၊ သက္ကာယမေဝ- ခန္ဓာငါးပါးအပေါင်းကိုသာလျှင်၊ ပုရက္ခတ္တာ- ရှေးသွားပြု၍၊ ဌိတာ- တည်ကုန်၏။ တတော ဧဝ- ထို့ကြောင့်ပင်၊ သက္ကာယံ- ကို၊ အဝီတိဝတ္တာ- မကျော်လွန်နိုင်ကုန်သည်၊ (ဟုတ္တာ)၊ နိဿရဏာဘိမုခါ- ထွက်မြောက်ခြင်းသို့ ရှေးရှုကုန်သည်၊ အဟုတ္တာ- မဖြစ်မူ၍၊ သက္ကာယတီရမေဝ- ခန္ဓာငါးပါးတည်းဟူသော ကမ်းသို့သာလျှင်၊ အနုပရိဓာဝန္တာ- ပြေးဝင်ကုန်လျက်၊ ဇာတိမရဏသာရိနော- ဇာတိ၊ မရဏကိုသာ အဖန်ဖန် အောက်မေ့ကြကုန်၏၊ ရာဂါဒိဟိ- ရာဂအစရှိသည်တို့သည်၊ အနုဂတတ္တာ- အစဉ်လိုက်အပ်ကုန်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ပုနပျုနံ- အဖန်တလဲလဲ၊ ဇာတိမရဏမေဝ- ဇာတိ၊ မရဏကိုသာလျှင်၊ အနုဿရန္တိ- အဖန်ဖန်အောက်မေ့ကြကုန်၏၊ တတော- ထိုဇာတိ မရဏ မှ၊ န ဝိမုစ္ဆန္တိ- မလွတ်ကုန်။ (ဣတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ)။

၂၀၀။ သဗ္ဗော အာဒိပိတော လောကောတိ- - - ကား၊ မာရ- မာရ်နတ်၊ ကေဝလံ- သက်သက်၊ တယာ- သင်သည်၊ ဝုတ္တကာမလောကောယေဝ- ဆိုအပ်ပြီးသော ကာမလောကကိုသာလျှင်၊ ဓာတုတ္တယသညိတော- ဓာတ်သုံးပါးအပေါင်းဟု သိမှတ်အပ်သည်၊ န- မဟုတ်၊ သဗ္ဗောပိ- အလုံးစုံလည်းဖြစ်သော၊ လောကော- လောကသည်၊ ဧကာဒသဟိ- တစ်ဆယ့်တစ်ပါးကုန်သော၊ ရာဂဂ္ဂိအာဒိဟိ- ရာဂမီး အစရှိသည်တို့ဖြင့်၊ အာဒိတ္တော- တောက်လောင်၏၊ တေဟိယေဝ- ထိုတစ်ဆယ့်တစ်ပါးသော မီးတို့ဖြင့်ပင်၊ ပုနပျုနံ- အဖန်တလဲလဲ၊ အာဒိပိတတာယ- တောက်လောင်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ပဒီပိတော- ပဒီပိတ မည်၏။ နိရုတ္တရံ- မပြတ်၊ ဧကဇာလီဘူတတာယ- အလျှံပြောင်ပြောင် တောက်သော တစ်ခဲနက်သော မီးလျှံရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ပဇ္ဇလိတော- ပဇ္ဇလိတ မည်၏၊ တဏှာယ စ- တဏှာဖြင့်လည်းကောင်း၊ သဗ္ဗကိလေသေဟိ စ- အလုံးစုံသော ကိလေသာတို့ဖြင့် လည်းကောင်း၊ ဣတော စိတော စ- ထိုမှ ဤမှလည်း၊ ကမ္မိတတာယ- တုန်လှုပ်သည်၏

အဖြစ်ကြောင့်၊ စလိတတာယ- လှုပ်ရှားသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ပကမ္မိတော- ပကမ္မိတ မည်၏။

၂၀၁။ ဧဝံ- ဤသို့၊ အာဒိတ္ထေ- တောက်လောင်သော၊ ပဇ္ဇလိတေ- အလျှံပြောင် ပြောင်တောက်သော၊ ပကမ္မိတေ စ- အပြားအားဖြင့် တုန်လှုပ်သည်လည်းဖြစ်သော၊ လောကေ- လောက၌၊ ကေနစိပိ- တစ်စုံတစ်ယောက်သောသူသည်လည်း၊ ကမ္မေတုံ- တုန်လှုပ်စေခြင်းငှါလည်းကောင်း၊ စာလေတုံ- လှုပ်ရှားစေခြင်းငှါလည်းကောင်း၊ အသက္ကု- ဣန္ဒြေဃူတာယ- မစွမ်းနိုင်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ အကမ္မိယံ- အကမ္မိယ မည်သော၊ (လောကုတ္တရဓမ္မ- ၌စပ်)၊ ဂုဏတော- ဂုဏ်အားဖြင့်၊ “ဧတ္ထကော- ဤမျှအတိုင်းအရှည် ရှိ၏၊” ဣတိ- ဤသို့၊ တုလေတုံ- နှိုင်းချိန်ခြင်းငှါ၊ အသက္ကုဣန္ဒြေဃူတာယ စ- မစွမ်းနိုင် သည်၏အဖြစ်ကြောင့်လည်းကောင်း၊ အတ္တနာ- မိမိနှင့်၊ သဒိသဿ- တူသောသူ၏၊ အဘာဝတော စ- မရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်လည်းကောင်း၊ အတုလိယံ- အတုလိယ မည် သော၊ ဗုဒ္ဓါဒိတိ- ဘုရားအစရှိကုန်သော၊ အရိယေဟိ ဧဝ- အရိယာပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်သာ လျှင်၊ ဂေါစရဘာဝနာဘိဝမတော- အာရုံပြုခြင်း ပွားများခြင်းသို့ ရှေးရှုရောက်ခြင်းအားဖြင့်၊ သေဝိတတ္တာ- အဖန်ဖန်မှီဝဲအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ အပုထုဇ္ဇနသေဝိတံ- အပုထုဇ္ဇန သေဝိတ မည်သော၊ (လောကုတ္တရဓမ္မ -၌စပ်)၊ ဗုဒ္ဓေါ ဘဂဝါ -မြတ်စွာဘုရားသည် (အဒေသေသိ-၌စပ်)၊ မဂ္ဂဖလနိဗ္ဗာနပုဗ္ဗေဒံ- မဂ် ဖိုလ် နိဗ္ဗာန် ဟူသောအပြားရှိသော၊ နဝိဓံ- ကိုးပါးအပြားရှိသော၊ လောကုတ္တရဓမ္မ- လောကုတ္တရတရားကို၊ မဟာကရုဏာယ- မဟာကရုဏာတော်ဖြင့်၊ သဗ္ဗောဒိတမာနသော- ကောင်းစွာ နှိုးဆော်အပ်သော စိတ်ရှိ သည်၊ (ဟုတွာ)၊ အဒေသေသိ- ဟောတော်မူပြီ။ သဒေဝကဿ- နတ်နှင့်တကွသော၊ လောကဿ- သတ္တဝါအပေါင်းအား၊ ကထေသိ- ဟောတော်မူပြီ၊ ပဝေဒေသိ- အပြား အားဖြင့် သိစေတော်မူပြီ။ တတ္ထ တသ္မိ အရိယဓမ္မေ- ထိုအရိယာတို့၏ ကိုးပါးသော လောကုတ္တရာတရား၌၊ မယံ- ငါ၏၊ မနော- စိတ်သည်၊ နိရတော- မွေ့လျော်၏၊ အဘိရတော- လွန်စွာမွေ့လျော်၏၊ တတော- ထိုလောကုတ္တရာတရားကိုးပါးမှ၊ န ဝိနိဝတ္တတိ- မဆုတ်နစ်။ ဣတိ အယံ-ကား၊ အတ္ထော- တည်း။ သေသံ- သည်၊ ဟေဋ္ဌာ- ၌၊ ဝုတ္တနယမေဝ- သာတည်း။^၁

သိသုပဇာလာထေရီဂါထာဝဏ္ဏနာ- သည်၊ နိဋ္ဌိတာ- ပြီ။

အဋ္ဌကနိပါတဝဏ္ဏနာ- သည်၊ နိဋ္ဌိတာ- ပြီ။

၁။ ဤ ဇာလာ၊ ဥပဇာလာ၊ သိသုပဇာလာ ထေရီဂါထာလာ အနို့ပါဠိတော်များသည် ဘိက္ခုနီသံယုတ် ပါဠိတော်လာ အနို့ပါထေရီဝဏ္ဏဂါထာများနှင့် နေရာအနေအထား တိုက်ရိုက် မတူသည်ကို တွေ့ရသည်။ (သံ ၁၊ ၁၃၃၊ ၁၃၄)။

(နာ- ၁၇၇)

၉။ နဝကနိပါတဝဏ္ဏနာ

၁။ ဝမမာတုထေရ်ဂါထာဝဏ္ဏနာ

နဝကနိပါတေ- နဝကနိပါတ်၌၊ မာ သု တေ ဝမ လောကမှီတိအာဒိကာ- - -
 ဤသို့ အစရှိသောဂါထာတို့သည်၊ ဝမမာတာယ- ဝမမာတာမည်သော၊ ထေရ်ဂါထာ-
 ထေရ်မ၏၊ ဂါထာ- ဂါထာတို့တည်း။ အယမှီ- ဤဝမမာတုထေရ်မသည်လည်း၊
 ပုရိမဗုဒ္ဓေသု- ၌၊ ကတာဓိကာရာ- သည်၊ (ဟုတွာ)၊ တတ္ထ တတ္ထ ဘဝေ- ၌၊ ဝိဝဿပနိဿယ-
 သော၊ ကုသလံ- ကို၊ ဥပစိနန္တိ- လျက်၊ အနုတ္တမေန- ဖြင့်၊ သမ္ဘတဝိမောက္ခသမ္ဘာရာ-
 ဆည်းပူးအားထုတ်အပ်သော ဝိမောက္ခအဆောက်အဦးရှိသည်၊ ဟုတွာ- ဖြစ်၍၊ ဣမသို့
 ဗုဒ္ဓုပ္ပါဒေ- ၌၊ ဘာရုကစ္ဆကနဂရေ- ဘာရုကစ္ဆကမြို့၌၊ ကုလဂေဟေ- အမျိုးကောင်းအိမ်၌၊
 နိဗ္ဗတ္တိတွာ- ဖြစ်၍၊ ဝယပ္ပတ္တာ- အရွယ်ရောက်လတ်သော်၊ ပတိကုလံ- ခင်ပွန်းအိမ်သို့၊
 ဂတာ- ရောက်သည်၊ (ဟုတွာ)၊ ဧကံ- တစ်ယောက်သော၊ ပုတ္တံ- သားကို၊ ဝိဇာယိ- ဖွားမြ်၊
 တဿ- ထိုကလေးအား၊ ဝမောတိ နာမံ- ဝမ ဟူသောအမည်သည်၊ အဟောသိ- ဖြစ်ပြီ။
 တတော- ထိုအခါမှ၊ ပဌာယ- စ၍၊ သာ- ထိုအမျိုးသမီးကို၊ ဝမမာတာတိ- ဝမမာတာဟူ၍၊
 ဝေါဟရိယိတ္ထ- ခေါ်ဝေါ်အပ်ပြီ။ သာ- ထိုဝမမာတာ အမျိုးသမီးသည်၊ ဘိက္ခုနံ- ရဟန်း
 တော်တို့၏၊ သန္တိကေ- အထံတော်၌၊ ဓမ္မံ- ကို၊ သုတွာ- နာ၍၊ ပဋိလဒ္ဓသဒ္ဓါ- ရအပ်သော
 သဒ္ဓါတရားရှိသည်၊ (ဟုတွာ)၊ ပုတ္တံ- သားကို၊ ဉာတိနံ- ဆွေမျိုးတို့အား၊ နိယျာဒေတွာ-
 အပ်နှင်း၍၊ ဘိက္ခုနုပဿယံ- ဘိက္ခုနီမကျောင်းသို့၊ ဂန္တာ- သွား၍၊ ပဗ္ဗဇိ- ရဟန်းပြုပြီ။
 ဣတော- ဤဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသော အကြောင်းအရာမှ၊ ပရံ- နောက်၌၊ ယံ- အကြင်အကြောင်း
 အရာကို၊ ဝတ္ထုဗ္ဗံ- ဆိုသင့်သေး၏၊ တံ- ထိုအကြောင်းအရာသည်၊ ဝမတ္ထေရဿ- ဝမ
 မထေရ်၏၊ ဝတ္ထုမှီ- ဝတ္ထု၌၊ အာဂတမေဝ- တိုက်ရိုက်လာသည်သာ။ ဟိ- ဆက်ဦးအံ၊
 အတ္တနော- မိမိ၏၊ ပုတ္တံ- သားဖြစ်သော၊ သန္တရုတ္တရံ- သင်းပိုင်ဧကသီနှင့်တကွသော၊ (ဝါ)
 ဒုကုဋ်မပါသော၊ ဧကကံ- တစ်ယောက်ထီးတည်း၊ ဘိက္ခုနုပဿယေ- ဘိက္ခုနီမ ကျောင်း၌၊
 အတ္တနော- မိမိကို၊ ဒဿနတ္ထာယ- တွေ့မြင်ခြင်းအကျိုးငှါ၊ ဥပဂတံ- ရောက်လာသော၊
 ဝမတ္ထေရံ- ဝမမထေရ်ကို၊ အယံ ထေရ်- မိခင်ဖြစ်သူ ဤထေရ်မသည်၊ “တာတ- ချစ်သား၊
 ကသွာ- အဘယ့်ကြောင့်၊ တွံ- သည်၊ ဧကကော- တစ်ယောက်ထီးတည်း၊ သန္တရုတ္တရော-
 သင်းပိုင်၊ ဧကသီနှင့် တကွဖြစ်သည်၊ (ဝါ) ဒုကုဋ်မပါသည်၊ (ဟုတွာ ဧဝ- ဖြစ်၍သာလျှင်)၊
 ဣမေ- ဤဘိက္ခုနီမကျောင်းသို့၊ အာဂတော- လာသနည်း၊ ” ဣတိ- ဤသို့၊ စောဒေတွာ-
 အပြစ်တင်စကားဆို၍၊ ဩဝဒန္တိ- ဆုံးမလိုသည်၊ (ဟုတွာ)၊ “မာ သု တေ ဝမ လောကမှီ

။ပ။ တံ ဝမ အနုဠာဟယာ”တိ - - -ဟူကုန်သော၊ တိဿော- သုံးခုကုန်သော၊ ဣမာ ဂါထာ- ဤဂါထာတို့ကို၊ အဘာသိ- ရွတ်ဆိုလျှောက်ကြားခဲ့ပြီ။

(ဂါထာအနက်)

၂၀၄။ “ဝမ- ချစ်သား ဝမ၊ လောကမ္ပိ- သတ္တလောက သင်္ခါရလောက၌၊ ဝနထော- ကိလေသာတဏှာတောသည်၊ တေ- သင့်အား၊ ကုဒါစနံ- တရံ တဆစ်မျှ၊ မာ အဟု- မဖြစ်ပါစေလင့်၊ ပုတ္တက- ချစ်သားဝမ၊ တံ- သင်သည်၊ ပုနပ္ပုနံ- အဖန် တလဲလဲ၊ ဒုက္ခဿ- ကိလေသာလျှင်အကြောင်းရင်းရှိသော ပဋိသန္ဓေနေခြင်းစသောဆင်းရဲ၏၊ ဘာဂိမာ- အဘို့ရှိသူသည်၊ မာ အဟု- မဖြစ်ပါစေလင့်။

၂၀၅။ ဟိ- ထိုစကားမှန်၏၊ (ဝါ) ကိလေသာကို ဖြတ်တောက်ခြင်း၏ အကျိုးကား၊ ဝမ- ချစ်သားဝမ၊ မုနယော- ရဟန္တာအရှင်မြတ်တို့သည်၊ အနေဇာ- ဆွေငင်တုန်လှုပ် တတ်သော တဏှာမရှိကုန်သည်၊ ဆိန္နသံသယာ- သောတာပတ္တိမဂ်ဖြင့် ဖြတ် အပ်ပြီးသော ယုံမှားခြင်းရှိကုန်သည်၊ သီတိဘူတာ- ကိလေသာအပူ ငြိမ်းအေး သည်ဖြစ်၍ဖြစ်ကုန်သည်၊ ဒမပ္ပတ္တာ- ဆုံးမကြောင်းဖြစ်သော မြတ်သောဉာဏ် ပညာသို့ ရောက်ကုန်သည်၊ အနာသဝါ- အာသဝေါကင်းကုန်သည်၊ (ဟုတ္တာ- ဖြစ်ကုန်၍) သုခံ- ချမ်းသာစွာ၊ ဝိဟရန္တိ- နေနိုင်ကြကုန်၏။

၂၀၆။ ဝမ- ချစ်သားဝမ၊ တေဟိ ဣသီဟိ- ထိုရဟန္တာအရှင်မြတ်တို့သည်၊ အနုစိဏ္ဏံ- အဖန်ဖန် လေ့ကျက်အပ်သော၊ မဂ္ဂံ- သမထ၊ ဝိပဿနာလမ်းစဉ်ကို၊ ဒဿနပတ္တိယာ- မဂ်ဉာဏ်အမြင်ရခြင်းငှါ၊ ဒုက္ခဿ- ဝဋ်ဆင်းရဲ၏၊ အန္တကိရိယာယ- အဆုံးကိုပြုခြင်းငှါ၊ တံ- သင်ချစ်သားသည်၊ အနုဠာဟယ- ပွားစေဘိလော့။”

၂၀၇။ တတ္ထ- ထိုဂါထာတို့၌၊ မာ သု တေ ဝမ လောကမ္ပိ၊ ဝနထော အဟု ကုဒါစနန္တိ (ဧတ္ထ)- - - ၌၊ သူတိ- သု ဟူသည်ကား၊ နိပါတမတ္ထံ- အနက်မရ နိပါတ်မျှသာ တည်း။ ဝမ ပုတ္တက- ချစ်သားဝမ၊ သဗ္ဗသ္မိမ္ပိ- အလုံးစုံလည်းဖြစ်သော၊ သတ္တလောကေ စ- သတ္တလောက၌လည်းကောင်း၊ သင်္ခါရလောကေ စ- သင်္ခါရလောက၌လည်းကောင်း၊ ကိလေသဝနထော- ကိလေသာတဏှာတောသည်၊ တုယံ- သင့်အား၊ ကဒါစိပိ- တရံတခါ မျှလည်း၊ မာ အဟု- မဖြစ်စေလင့်၊ မာ အဟောသိ- မဖြစ်ပါစေလင့်၊ တတ္ထ- ထိုစကားရပ်၌၊ ကာရဏံ- အကြောင်းကို၊ အာဟ- ဆိုပြီ၊ (ကိ- သို့၊ အာဟ- နည်း)၊ “မာ ပုတ္တက ပုနပ္ပုနံ၊ အဟု ဒုက္ခဿ ဘာဂိမာ” တိ- - -ဟူ၍၊ အာဟ- ဆိုပြီ။ ဝနထံ- ကိလေသာတဏှာတောကို၊ အနုစိန္တန္တော- မဖြတ်တောက်လတ်သော်၊ (ဝါ) မဖြတ်တောက်ခြင်းကြောင့်၊ တံနိမိတ္တဿ- ထိုကိလေသာလျှင် အကြောင်းရင်းရှိသော၊ ပုနပ္ပုနံ- အဖန် တလဲလဲ၊ အပရာပရံ- ထိုမှ

ဤမှ၊ ဇာတိအာဒိဒုက္ခဿ- ပဋိသန္ဓေနေခြင်းစသော ဆင်းရဲ၏။ ဘာဂီ- အဖို့ရှိသူသည်၊ မာ အဟောသိ- မဖြစ်စေလင့်။

(နာ- ၁၇၈) ၂၀၅။ ဧဝံ- ဤသို့၊ ဝနထဿ- ကိလေသာ တဏှာတောကို၊ အသမုစ္ဆေဒေ- မဖြတ်တောက်ခြင်း၌၊ အာဒိနဝံ- အပြစ်ကို၊ ဒဿေတွာ- ပြ၍၊ ဣဒါနိ- ၌၊ (ဝနထဿ- ကိလေသာ တဏှာတောကို)၊ သမုစ္ဆေဒေ- ဖြတ်တောက်ခြင်း၌၊ အာနိသံသံ- အကျိုးကို၊ ဒဿေန္တိ- ပြတော်မူလိုသည်။ (ဟုတွာ) “သုခံ ဟိ ဝမ္မာ”တိအာဒိ- - အစရှိသော စကားကို၊ အာဟ- ပြောပြီ။ တဿ- ထိုစကားရပ်၏၊ အတ္ထော- အနက်ကား၊ ပုတ္တက ဝမ္မ- ချစ်သားဝမ္မ၊ မောနေယျဓမ္မသမန္နာဂတေန- မောနေယျအကျင့်တရားနှင့် ပြည့်စုံ ကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ မုနယော- မုနိအမည်ရသော ရဟန္တာအရှင်မြတ်တို့သည်၊ ဇောသင်္ခါတာယ- ဇော ဟုဆိုအပ်သော၊ တဏှာယ- တဏှာ၏၊ အဘာဝေန- မရှိခြင်း ကြောင့်၊ အနေဇာ- တဏှာမရှိကုန်သည်၊ ဒဿနမဂ္ဂေနဝ- သောတာပတ္တိမဂ်ဖြင့်ပင်၊ ပဟိနဝိစိကိစ္ဆတာယ- ပယ်အပ်ပြီးသော ဝိစိကိစ္ဆာရှိကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ဆိန္နသံသယာ- သောတာပတ္တိမဂ်ဖြင့် ဖြတ်အပ်ပြီးသော ယုံမှားခြင်းရှိကုန်သည်၊ သဗ္ဗ- ကိလေသပရိဋ္ဌာဟာဘာဝေန- အလုံးစုံသော ကိလေသာအပူမရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ သီတိဘူတာ- ငြိမ်းအေးသည်ဖြစ်၍ဖြစ်ကုန်သည်၊ ဥတ္တမဿ- မြတ်သော၊ ဒမထဿ- ဆုံးမကြောင်းဖြစ်သော ဉာဏ်ပညာကို၊ အဓိဂတတ္တာ- ရကုန်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ဒမပ္ပတ္တာ- မြတ်သောဆုံးမကြောင်းဖြစ်သော ဉာဏ်ပညာသို့ ရောက်ကုန်သည်၊ အနာသဝါ- အာသဝေါမရှိကုန်သည်၊ ခီဏာသဝါ- ကုန်ပြီးသော အာသဝေါရှိကုန်သည်၊ (ဟုတွာ- ၍)၊ သုခံ- ချမ်းသာစွာ၊ ဝိဟရန္တိ- နေကြကုန်၏၊ တေသံ- ထိုရဟန္တာအရှင်မြတ်တို့အား၊ ဧတရဟိ- ယခုအခါ၌၊ စေတောဒုက္ခံ- စိတ်ဆင်းရဲခြင်းသည်၊ န အတ္ထိ- မရှိ၊ ပန- သည်သာ မကသေး၊ အာယတိ- နောင်အခါ၌၊ သဗ္ဗမ္ပိ- အလုံးစုံလည်းဖြစ်သော၊ ဒုက္ခံ- ဆင်းရဲသည်၊ န ဘဝိဿတေဝ- မဖြစ်တော့သည်သာ။

၂၀၆။ စ- ဆက်ဦးအံ့၊ ယသ္မာ- အကြင်ကြောင့်၊ ဧတေ (မုနယော) - ထိုရဟန္တာ အရှင်မြတ်တို့သည်၊ ဧဝံ- ဤသို့၊ (အနေဇာ ဆိန္နသံသယာ သီတိဘူတာ ဒမပ္ပတ္တာ အနာသဝါ သုခံ ဝိဟရန္တိ- ကုန်၏) တသ္မာ- ထို့ကြောင့်၊ တေဟာ'နုစိဏ္ဏံ ဣသီဟိ ။ ပ။ အနုဠာဟယာတိ- - - ဟူ၍၊ အာဟ-ဆိုပြီ။ ခီဏာသဝေဟိ- အာသဝကင်းကုန်သော၊ တေဟိ ဣသီဟိ- ထိုရဟန္တာ အရှင်မြတ်တို့သည်၊ အနုစိဏ္ဏံ- လေ့ကျက်အပ်သော၊ ပဋိပန္နံ- ကျင့်အပ်သော၊ သမထဝိပဿနာမဂ္ဂံ- သမထဝိပဿနာလမ်းစဉ်ကို၊ (အနုဠာဟယ- ၌စပ်)၊ ဉာဏဒဿနဿ- မဂ်ဉာဏ်အမြင်ကို၊ အဓိဂမာယ- ရခြင်းငှါ၊ သကလဿာပိ- အလုံးစုံ လည်းဖြစ်သော၊ ဝဋ္ဋဒုက္ခဿ- ဝဋ်ဆင်းရဲ၏၊ အန္တကိရိယာယ- အဆုံးကိုပြုခြင်းငှါ၊ ဝမ္မ-

ချစ်သားဝမ္မာ တွံ- သင်သည်၊ အနုဗြူဟယ- ပွားစေဘိလော၊ ဝမေယျာသိ- ပွားစေဘိလော။
 တံ- ထိုမယ်တော်ဆိုသော စကားကို၊ သုတ္တာ- ကြားရ၍၊ ဝမေတ္ထေရော- ဝမမထေရ်
 သည်၊ “အဒ္ဓါ- မချွတ်ဇကန်၊ မမ- ငါ၏၊ မာတာ- မယ်တော်သည်၊ အရဟတ္ထေ- အရဟတ္တ
 ဖိုလ်၌၊ ပတိဋ္ဌိတာ- တည်ပြီ၊” ဣတိ- သို့၊ စိန္တေတွာ- ကြံ၍၊ တမတ္ထံ- ထိုအကြောင်းကို၊
 ပဝေဒေန္တော- အပြားအားဖြင့် သိစေတော်မူလိုသည်၊ (ဟုတွာ)၊ “ဝိသာရဒါဝ ဘဏသိ ။
 ပ။ ဝနထော တေ န ဝိဇ္ဇတိ”တိ - - - ဟူသော၊ ဂါထံ- ဂါထာကို၊ အာဟ- ဆိုပြီ။
 (ဂါထာအနက်)

၂၀၇။ “ဇနေတ္ထိ- မယ်တော်၊ (တွံ- သင်မယ်တော်သည်) မေ- ငါ့အား၊ ဧတမတ္ထံ-
 ဤသို့ အကျိုးစီးပွားနှင့်စပ်သော အဆုံးအမကို၊ ဝိသာရဒါဝ- ရွံရှားခြင်းကင်း ရဲတင်း
 သည်ဖြစ်၍သာလျှင်၊ ဘဏသိ- ဆိုပေ၏၊ မာမိကေ- မြတ်နိုးအပ်သော မယ်တော်၊
 ဝနထော- သား၌ချစ်ခြင်းတည်းဟူသော ဂေဟသိတ တဏှာပေမမျှသည်လည်း၊
 တေ- သင်မယ်တော်အား၊ နန္န- စင်စစ်၊ န ဝိဇ္ဇတိ- မရှိလေတော့ယောင်တကား၊
 ဣတိ- သို့၊ မညာမိ- အောက်မေ့မှတ်ထင်မိပါ၏။”

၂၀၇။ တတ္ထံ- ထိုဂါထာ၌၊ ဝိသာရဒါဝ ဘဏသိ၊ ဧတမတ္ထံ ဇနေတ္ထိ မေတိ- - -
 ကား၊ အမ္မ- မယ်တော်၊ တွံ- သင်သည်၊ (ဝဒသိ-၌စပ်)၊ “မာ သု တေ ဝမ လောကမ္ပိ၊
 ဝနထော အဟု ကုဒါစန”န္တိ- - - ဟူသော၊ ဧတမတ္ထံ- ဤသို့ အကျိုးစီးပွားနှင့်စပ်သော
 စကားကို၊ ဧတံ ဩဝါဒံ- ဤအဆုံးအမကို၊ ဝိဂတသာရဇာ- ရွံရှားခြင်းကင်း ရဲတင်းသည်၊
 (ဟုတွာ)၊ ကတ္ထစိ- တစ်စုံတစ်ခု၌၊ အလဂ္ဂါ- မကပ်ငြိဘဲ၊ အနုလ္လိနာဝ- မကပ်ငြိဘဲသာလျှင်၊
 ဟုတွာ- ဖြစ်၍၊ မယံ- ငါ့အား၊ ဝဒသိ- ဆို၏။ တသ္မာ- ထို့ကြောင့်၊ မညာမိ နန္န မာမိကေ၊
 ဝနထော တေ န ဝိဇ္ဇတိတိ- - - ဟူ၍၊ (ဝုတ္တံ- ဆိုအပ်၏)၊ မာမိကေ - မြတ်နိုးအပ်သော
 မယ်တော်၊ မယံ- ငါ၏၊ အမ္မ- မယ်တော်၊ ဂေဟသိတပေမမတ္တောပိ- သား၌ ချစ်ခြင်းတည်း
 ဟူသော ဂေဟသိတပေမမျှလည်းဖြစ်သော၊ ဝနထော- ကိလေသာတဏှာသည်၊ တုယံ-
 သင်အား၊ မယိ- ငါ့အပေါ်၌၊ နန္န- စင်စစ်၊ န ဝိဇ္ဇတိ- မရှိလေတော့ယောင်တကား၊ ဣတိ-
 ဤသို့၊ မညာမိ- အောက်မေ့မှတ်ထင်မိပါ၏။ (တွံ- သည်၊ မယံ- ကို)၊ န မာမိကာ-
 မချစ်တော့၊ ဣတိ အယံ-ကား၊ အတ္ထော- တည်း။

တံ- ထိုဝမမထေရ်ဆိုသော စကားကို၊ သုတ္တာ- ကြားရ၍၊ ထေရီ- ဝမမာတာ
 ထေရီမသည်၊ “အဏုမတ္တောပိ- အနည်းငယ်မျှလည်းဖြစ်သော၊ ကိလေသော- ကိလေသာ
 သည်၊ ကတ္ထစိ- တစ်စုံတစ်ခုသော၊ ဝိသယေပိ- အာရုံ၌လည်း၊ မမ- ငါမယ်တော်အား၊ န
 ဝိဇ္ဇတိ- မရှိတော့။” ဣတိ-ဤသို့၊ ဝတွာ- ဆို၍၊ အတ္ထနော- မိမိ၏၊ ကတကိစ္စတံ-
 ပြုအပ်ပြီးသော မဂ်ကိစ္စရှိသည်၏အဖြစ်ကို၊ ပကာသေန္တိ- ထင်ရှားပြလိုသည်၊ (ဟုတွာ)။

“ယေ ကေစိ ဝဗ္ဗ သင်္ခါရာ ။ပ။ ကတံ ဗုဒ္ဓဿ သာသနံ”န္တိ - - - - ဟူသော၊ ဣမံ
 ဂါထာဒ္ဓယံ- ဤနှစ်ဂါထာကို၊ အာဟ- ရွတ်ဆိုတော်မူပြီ။
 (ဂါထာအနက်)

၂၀၈။ “ဝဗ္ဗ- ချစ်သားဝဗ္ဗ၊ ယေ ကေစိ- ခပ်သိမ်းကုန်သော၊ ဟိနာ- အယုတ်ဖြစ်
 ကုန်သော၊ ဥက္ကဋ္ဌမဇ္ဈိမာ- အမြတ်၊အလတ်ဖြစ်ကုန်သော၊ သင်္ခါရာ- သင်္ခါရတရား
 တို့သည်၊ သန္တိ- ရှိကုန်၏၊ တတ္ထ- ထိုသင်္ခါရတရားတို့၌၊ အဏူပိ- အနည်းငယ်
 လည်းဖြစ်သော၊ အဏုမတ္တာပိ- အနုမြူမျှလည်းဖြစ်သော၊ ဝနထော- ကိလေသာ
 သည်၊ မေ- တပည့်တော်အား၊ န ဝိဇ္ဇတိ- မရှိတော့သည်သာလျှင်တည်း။

(နာ- ၁၇၉) ၂၀၉။ အပ္ပမတ္တဿ အပ္ပမတ္တာယ- မမေ့မလျော့သော၊ စာယတော
 စာယန္တိယာ- ကြည့်ရှုဆင်ခြင်လေ့ရှိသော၊ (ဝါ) စာန်ဝင်စားလေ့ရှိသော၊ မေ-
 အား၊ သဗ္ဗေ- ခပ်သိမ်းကုန်သော၊ အာသဝါ- အာသဝေါတရားတို့သည်၊ ခိဏာ-
 ကုန်ခန်းကုန်ပြီ၊ တိဿော- သုံးပါးကုန်သော၊ ဝိဇ္ဇာ- ပု ဒိ အာ ဟူသောဝိဇ္ဇာတို့ကို၊
 အနုပ္ပတ္တာ- ရအပ်ကုန်ပြီ၊ ဗုဒ္ဓဿ- ၏၊ သာသနံ- အဆုံးအမကို၊ ကတံ-
 လိုက်နာပြုကျင့်အပ်ပြီ။” (ဣတိ- သို့၊ မာတာ- သည်၊ အာဟ- ဆိုပြီ။)

၂၀၈။ တတ္ထ- ထိုဂါထာ၌၊ ယေ ကေစိတိ- - - ကား၊ အနိယမဝစနံ- အနိယမ
 စကားတည်း။ သင်္ခါရာတိ- - - ကား၊ သင်္ခတဓမ္မာ- ကံ စိတ် ဥတု အာဟာရတည်းဟူသော
 အကြောင်းတရားလေးပါးတို့သည် ပြုပြင်အပ်ကုန်သော သင်္ခါရတရားတို့တည်း၊ ဟိနာတိ-
 - - ကား၊ လာမကာ- ယုတ်ညံ့ကုန်သော၊ ပတိကုဋ္ဌာ- စက်ဆုပ်ဘွယ် ဖြစ်ကုန်သော၊
 ဥက္ကဋ္ဌမဇ္ဈိမာတိ- - - ကား၊ ပဏီတာ စေဝ- မြတ်သည်လည်း ဖြစ်ကုန်သော၊ မဇ္ဈိမာ စ-
 အလယ်အလတ်လည်းဖြစ်ကုန်သော၊ တေသု- ထို ဟိန ဥက္ကဋ္ဌ မဇ္ဈိမ တို့တွင်၊ အသင်္ခတာ-
 အသင်္ခတတရားတို့သည်၊ ဟိနာ- ယုတ်ကုန်၏၊ ဇာတိသင်္ခတာ- ဇာတိစသော သင်္ခတ
 တရားတို့သည်၊ ဥက္ကဋ္ဌာ- မြတ်ကုန်၏၊ ဥဘယဝိမိဿိတာ- သင်္ခတ အသင်္ခတ ရောနှော
 သော တရားတို့သည်၊ မဇ္ဈိမာ- အလယ်အလတ်ဖြစ်ကုန်၏။^၁ ဝါ- တစ်နည်းကား၊ ဟိနေဟိ-
 ယုတ်ညံ့ကုန်သော၊ ဆန္ဒာဒိဟိ- ဆန္ဒအစရှိသည်တို့ဖြင့်၊ နိဗ္ဗတ္တိတာ- ဖြစ်စေအပ်ကုန်သော
 တရားတို့သည်၊ ဟိနာ- ယုတ်ညံ့ကုန်၏၊ မဇ္ဈိမေဟိ- အလယ်အလတ်ဖြစ်ကုန်သော၊
 (ဆန္ဒာဒိဟိ- တို့ဖြင့်၊ နိဗ္ဗတ္တိတာ- တို့သည်၊) မဇ္ဈိမာ- အလယ်အလတ်ဖြစ်ကုန်၏၊
 ပဏီတေဟိ- မွန်မြတ်ကုန်သော၊ (ဆန္ဒာဒိဟိ-တို့ဖြင့်၊ နိဗ္ဗတ္တိတာ- တို့သည်၊) ဥက္ကဋ္ဌာ-
 မြတ်ကုန်၏၊ ဝါ- တစ်နည်းကား၊ အကုသလာ- အကုသိုလ်ဖြစ်ကုန်သော၊ ဓမ္မာ- တရား

၁။ ဤအစွင့် ပါဠိပျက်ဟန်ရှိသည်၊ ဝိသင်္ခါပါဠိတော်၌ကား “သာသဝါ သင်္ခါရာ ဟိနာ၊ အနာသဝါ
 သင်္ခါရာ ပဏီတာ”ဟု ဟောထားသည်ကို တွေ့ရသည်။

တို့သည်၊ ဟိနာ- ယုတ်ညံ့ကုန်၏၊ လောကုတ္တရာ- လောကုတ္တရာဖြစ်ကုန်သော၊ ဓမ္မာ- တရားတို့သည်၊ ဥက္ကဋ္ဌာ- မြတ်ကုန်၏၊ ဣတရာ- အကုသိုလ်၊ လောကုတ္တရာမှ တပါး ကုန်သော၊ ဓမ္မာ- တို့သည်၊ မဇ္ဈိမာ- အလယ်အလတ်ဖြစ်ကုန်၏၊ အဏူပိ အဏူ- မတ္တောပီတိ- - - ကား၊ ကေဝလံ- တစ်ပါးသူမဖက် သက်သက်၊ တယံ ဧဝ- သားဖြစ်သူ သင့်အပေါ်၌သာလျှင်၊ (ဝနထော- ကိလေသာတဏှာသည်၊ န ဝိဇ္ဇတိ- မရှိသည်ကား၊) န- မဟုတ်သေး၊ အထ ခေါ- စင်စစ်ကား၊ ယေ ကေစိ- ကြွင်းမဲ့ဥသည့် အလုံးစုံကုန်သော၊ ဟိနာဒိဘေဒဘိန္နာ- ဟိန စသည်အပြားရှိကုန်သော၊ သင်္ခါရာ- သင်္ခါရတရားတို့သည်၊ သန္တိ- ရှိကုန်၏၊ တေသု သဗ္ဗေသု- ထိုအလုံးစုံသော သင်္ခါရတရားတို့၌၊ အဏူပိ- အနည်း ငယ်လည်းဖြစ်သော၊ အဏူမတ္တောပိ- အဏူမြူမျှလည်းဖြစ်သော၊ အတိပရိတ္တကောပိ- အလွန်နည်းသည်လည်းဖြစ်သော၊ ဝနထော- ကိလေသာတဏှာသည်၊ မယံ- ငါ့အား၊ န ဝိဇ္ဇတိ- မရှိတော့သည်သာလျှင်တည်း။

၂၀၉။ တတ္ထ- ထို ယေ ကေစိ ဝမ သင်္ခါရာ - စသောစကားရပ်၌၊ ကာရဏံ- အကြောင်းကို၊ “သဗ္ဗေ မေ အာသဝါ ဒိဏာ၊ အပ္ပမတ္တဿ ဈာယတော”တိ- - - ဟူ၍၊ အာဟ- ဆိုပြီး၊ တတ္ထ- “သဗ္ဗေ မေ အာသဝါ ဒိဏာ၊ အပ္ပမတ္တဿ ဈာယတော” ဟူသော စကားရပ်၌၊ အပ္ပမတ္တဿ ဈာယတောတိ- - -ကား၊ အပ္ပမတ္တာယ- မမေ့မလျော့သော၊ ဈာယန္တိယာ- ကြည့်ရှုဆင်ခြင်လေ့ရှိသော၊ (ဝါ) ဈာန်ဝင်စားလေ့ရှိသော၊ ဟိ- မှန်၏၊ ဧတံ- ဤအပ္ပမတ္တဿ ဈာယတော ဟူသောပုဒ်ကို၊ လိင်္ဂဝိပလ္လာသေန- လိင်္ဂဝိပလ္လာသနည်းဖြင့်၊ ဝုတ္တံ- ဆိုအပ်ပြီ။ စ- ဆက်ဦးအံ့၊ ဧတ္ထ- ဤဂါထာ၌၊ ယသ္မာ- အကြင်ကြောင့်၊ တိသော- သုံးပါးကုန်သော၊ ဝိဇ္ဇာ- ပု ဒိ အာ ဟူသောဝိဇ္ဇာတို့ကို၊ အနုပ္ပတ္တာ- ရအပ်ကုန်ပြီ၊ တသ္မာ- ထို့ကြောင့်၊ ဗုဒ္ဓဿ- ၏၊ သာသနံ- အဆုံးအမကို၊ ကတံ- လိုက်နာပြုကျင့်အပ်ပြီ။ ယသ္မာ- အကြင်ကြောင့်၊ အပ္ပမတ္တာ- မမေ့မလျော့သည်၊ (ဟုတွာ- ၍)၊ ဈာယနိ- ကြည့်ရှုဆင်ခြင် လေ့ရှိ၏၊ (ဝါ) ဈာန်ဝင်စားလေ့ရှိ၏၊ တသ္မာ- ထို့ကြောင့်၊ မေ- အား၊ သဗ္ဗေ- သော၊ အာသဝါ- တို့သည်၊ ဒိဏာ- ကုန်ခန်းကုန်ပြီ၊ အဏူပိ- သော၊ အဏူမတ္တောပိ- သော၊ ဝနထော- ကိလေသာတဏှာသည်၊ မေ- ငါ့အား၊ န ဝိဇ္ဇတိ- မရှိတော့သည်သာလျှင်တည်း။ ဣတိ အယံ- ဤသည်ကား၊ ယောဇနာ- ယောဇနာခြင်းတည်း။

ဧဝံ- ဤသို့၊ ဝုတ္တဩဝါဒံ- မယ်တော်ဆိုအပ်သော ဩဝါဒကို၊ အင်္ကျသံ- ချွန်းကို၊ (ဝါ) ချွန်းသဖွယ်၊ ကတွာ- ပြု၍၊ သဇ္ဇာတသံဝေဂေါ- ဖြစ်သောသံဝေဂရှိသော၊ ထေရော- ဝမမထေရ်သည်၊ ဝိဟာရံ- ကျောင်းသို့၊ ဝန္တာ- သွား၍၊ ဒိဝါဌာနေ- နေ့နေရာအရပ်၌၊ နိသိန္နော- နေလျက်၊ ဝိပဿနံ- ဝိပဿနာကို၊ ဝမေတွာ- တိုးပွားစေ၍၊ အရဟတ္တံ- သို့၊ ပတွာ- ၍၊ အတ္တနော- ၏၊ ပဋိပတ္တိံ- ကို၊ ပစ္စဝေက္ခိတွာ- ၍၊ သဇ္ဇာတသောမနသော-

လွန်စွာဖြစ်သော ဝမ်းမြောက်ခြင်းရှိသည်။ (ဟုတွာ)။ မာတု- မယ်တော်၏။ သန္တိကံ- သို့၊
 ဂန္တာ- ရှိ၊ အည- အရဟတ္တဖိုလ်ကို၊ ဗျာကရောန္တော- ပြောကြားလိုသည်။ (ဟုတွာ)။ “ဥဠာရံ
 ဝတ မေ မာတာ ॥ပ။ အဖုသိ သန္တိမုတ္တမ”န္တိ - - -ဟူသော၊ တိဿော- သုံးခုကုန်သော၊
 ဣမာ ဂါထာ- တို့ကို၊ အဘာသိ- ရွတ်ဆို ပြောကြားတော်မူပြီ။

(ဂါထာအနက်)

၂၁၀။ အနုကမ္ပိကာ ယထာ- သနားစောင့်ရှောက် ချီးမြှောက်တတ်သူ အခြား
 မိခင်ကဲ့သို့၊ တထာ- ထိုအတူ၊ မေ- ၏။ မာတာ- မယ်တော်သည်၊ ဥဠာရံ- မွန်မြတ်
 သော၊ ပတောဒံ- နှင်တံအလား၊ သြဝါဒစကားကို၊ သမဝဿရိ ဝတ- ကောင်းစွာ
 ဖြစ်စေဘိ၏တကား၊ (သော ပတောဒေါ- ထိုနှင်တံအလား၊ သြဝါဒစကားသည်၊
 ကော- အဘယ်နည်းဟူမူ၊) ပရမတ္ထသဥ္ဇိတာ- မြတ်သော နိဗ္ဗာန်အကျိုးနှင့်
 ယှဉ်ကုန်သော၊ ဂါထာ- ဂါထာတို့တည်း။

၂၁၁။ အဟံ- သည်၊ ယောဂက္ခေမဿ- ယောဂလေးပါးတို့၏ ကုန်ကြောင်း
 အရဟတ္တဖိုလ်သို့၊ ပတ္တိယာ- ရောက်ခြင်းငှါ၊ တဿာ ဇနေတ္တိယာ- ထိုမယ်တော်
 သည်၊ အနုသိဋ္ဌိ- ဆုံးမအပ်သော၊ ဝစနံ- သြဝါဒစကားကို၊ သုတွာ- ကြား၍၊
 ဓမ္မသံဝေဂံ- ဓမ္မသံဝေဂဉာဏ်သို့၊ အာပါဒိ- ရောက်ပြီ။

၂၁၂။ မာတရာ- အမိသည်၊ စောဒိတော- တိုက်တွန်းအပ်သည်၊ (ဟုတွာ)။
 ရတ္တိန္တိဝံ- ညဉ့်နေ့တို့ပတ်လုံး၊ အတန္တိတော- မပျင်းမရိသော၊ ပဓာနပဟိတတ္ထော-
 သမ္ပပ္ပဓာန်လုံ့လဖြင့် နိဗ္ဗာန်သို့စေလွှတ်အပ်သော စိတ်ရှိသော၊ သော အဟံ-
 ထိုငါသည်၊ သန္တော- ကိလေသာငြိမ်းသည်၊ (ဟုတွာ)။ ဥတ္တမံ- မြတ်သော၊ သန္တိ-
 ငြိမ်းအေးရာမှန် မြတ်နိဗ္ဗာန်ကို၊ အဖုသိ- တွေ့ထိရပြီ။”

(နာ- ၁၈၀) အထ- ထိုအခါ၌၊ အတ္တနော- မိမိ၏၊ ဝစနံ- အဆုံးအမစကားကို၊
 အင်္ဂုသံ- ချွန်းကို၊ (ဝါ) နှင်တံကို၊ ကတွာ- ပြု၍၊ ပုတ္တဿ- သားဖြစ်သော ဝဗ္ဗမထေရ်၏၊
 အရဟတ္တပုတ္တိယာ- အရဟတ္တဖိုလ်သို့ ရောက်ခြင်း၌၊ အာရာဓိတစိတ္တာ- နှစ်သက်စေ
 အပ်သော စိတ်ရှိသော၊ ထေရီ- ဝဗ္ဗမာတာထေရီမသည်၊ (ပစ္စနဘာသိ-စပ်)။ တေန-
 ထိုဝဗ္ဗမထေရ်သည်၊ ဘာသိတဂါထာ- ရွတ်ဆိုဟောကြားအပ်သော ဂါထာတို့ကိုပင်၊ သယံ-
 ကိုယ်တိုင်၊ ပစ္စနဘာသိ- တစ်ဖန်ရွတ်ဆိုပြီ။ ဧဝံ- ဤသို့လျှင်၊ တာပိ- ထို “ဥဠာရံ ဝတ
 မေ မာတာ” - အစရှိသောဂါထာတို့သည်လည်း၊ ထေရီယာ- ဝဗ္ဗမာတာထေရီမ၏၊ ဂါထာ
 နာမ- ဂါထာတို့မည်သည်၊ ဇာတာ- ဖြစ်ပြီ။

၂၁၀။ တတ္ထ- ထိုဂါထာတို့၌၊ ဥဠာရန္တိ- - ကား၊ ဝိပုလံ- ပြန့်ပြောသော၊ မဟန္တံ-
 မွန်မြတ်သော၊ ပတောဒန္တိ- - ကား၊ သြဝါဒပတောဒံ- အဆုံးအမသြဝါဒတည်းဟူသော

ချွန်းကို၊ သမဝဿရီတိ- သမဝဿရီ ဟူသည်ကား၊ သမ္မာ- ကောင်းစွာ၊ ပဝတ္ထေသိ ဝတ-
 ဖြစ်စေတိ၏တကား၊ ဣတိ အယံ- ဤသည်ကား၊ ယောဇနာ- ယောဇနာခြင်းတည်း။
 ပန- ဆက်ဦးအံ့၊ သော ပတောဒေါ- ထိုနှင်တံအလား၊ သြဝါဒစကားဟူသည်၊ ကော-
 အဘယ်နည်း၊ ဣတိ- ဤသို့မေးဘွယ်ရှိသောကြောင့်၊ “ပရမတ္ထသဉ္စိတာ ဂါထာ”တိ- -
 - ဟူ၍၊ အာဟ- ပြောပြီ။ တံ- ထို “ပရမတ္ထသဉ္စိတာ ဂါထာ” ဟူသောစကားကို၊ “မာ သု
 တေ ဝမ လောကမ္ပိ”တိအာဒိကာ၊ - - -အစရှိကုန်သော၊ ဂါထာ- သုံးဂါထာတို့ကို၊ သန္ဓာယ-
 ရည်ရွယ်၍၊ (ထေရော- ဝမမထေရ်သည်၊) ဝဒတိ- ဆို၏။ ယထာပိ အနုကမ္ပိကာတိ- -
 - ကား၊ အညာပိ- ငါမိခင်မှ အခြားလည်းဖြစ်သော၊ အနုဂ္ဂါဟိကာ ယထာ- သနား
 စောင့်ရှောက် ခိုးမြှောက်တတ်သူမိခင်ကဲ့သို့၊ ဧဝံ- ဤအတူ၊ မယံ- ငါ၏၊ မာတာ- အမိသည်၊
 ပဝတ္ထိနိဝတ္ထိဝိဘာဝနဂါထာသင်္ခါတံ- ဖြစ်ခြင်း ချုပ်ခြင်းကို ထင်ရှားပြတတ်သော ဂါထာ
 ဟုဆိုအပ်သော၊ ဥဠာရံ- မွန်မြတ်သော၊ ပတောဒံ- ထိုးဆွကြောင်းဖြစ်သော၊ ပါဇနဒဏှကံ-
 နှင်တံသဖွယ်ဖြစ်သော၊ မမ- ငါ၏၊ ဉာဏဝေဂသမုတ္တေဇံ- ဉာဏ်အဟုန်ကို ကောင်းစွာ
 ထက်မြက်စေနိုင်သော စကားကို၊ ပဝတ္ထေသိ- ဖြစ်စေတော်မူပြီ။ ဣတိ အယံ- ကား၊
 အတ္ထော- အနက်တည်း။

၂၁၁။ ဓမ္မသံဝေဂမာပါဒိန္တိ- - - ကား၊ ဉာဏဘယာဝဟတ္တာ- ကြောက်ဖွယ်
 ဟူ၍ ရှုတတ်သော (သံဝေဂ) ဉာဏ်ကို ဆောင်တတ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ အတိဝိယ-
 အလွန်သာလျှင်၊ မဟန္တံ- ကြီးစွာသော၊ ဘိသနံ- ကြောက်လန့်ခြင်းသို့ သံဝေဂံ- ထိပ်လန့်ခြင်း
 သို့၊ အာပဇ္ဇိ- ရောက်ပြီ။

၂၁၂။ ပဓာနပဟိတတ္ထောတိ- - - ကား၊ စတုဗ္ဗိဓသမ္ပပ္ပဓာနယောဂေန- လေးပါး
 အပြားရှိသော သမ္ပပ္ပဓာန်လုံ့လဖြင့်၊ နိဗ္ဗာနံ- သို့၊ ပဋိပေသိတစိတ္တော- စေလွှတ်အပ်
 သောစိတ်ရှိသော။ အဖုသိ သန္တိမုတ္တမန္တိ- - - ကား၊ အနုတ္တရံ- အတုမရှိ မြတ်သော၊
 သန္တိ- ကိလေသာတို့ ငြိမ်းရာဖြစ်သော၊ နိဗ္ဗာနံ- နိဗ္ဗာန်ကို၊ ဖုသိ- တွေ့ပြီ၊ အဓိဝဋ္ဌိ- ရပြီ။
 ဣတိ အယံ- ကား၊ အတ္ထော- တည်း။

ဝမမာတုထေရီဂါထာဝဏ္ဏနာ- သည်၊ နိဋ္ဌိတာ- ပြီ။
 နဝကနိပါတဝဏ္ဏနာ- သည်၊ နိဋ္ဌိတာ- ပြီ။

၁။ အဋ္ဌကထာစာမူ၌ နဝနိပါတ- ဟု ရှိသည်။ နဝက ဟု သုံးထားသည်။ နောက်ပိုင်း၌လည်း
 ကောသက၊ ဒွါဒသက၊ သောဠသက ဟု သုံးထားသည်။

(နာ- ၁၈၁)

၁၁။ ဧကာဒသကနိပါတဝဏ္ဏနာ

၁။ ကိသာဂေါတမိထေရီဂါထာဝဏ္ဏနာ

ဧကာဒသနိပါတေ- ဧကာဒသနိပါတ်၌၊ ကလျာဏမိတ္တတာတိအာဒိကာ- - -
 ဤသို့အစရှိသော ဂါထာတို့သည်၊ ကိသာဂေါတမိယာ- ကိသာဂေါတမိမည်သော၊
 ထေရီယာ- ထေရီမ၏၊ ဂါထာ- ဂါထာတို့တည်း။ ကိရ- ချဲ့ဦးအံ့၊ အယံ- ဤကိသာဂေါတမိ
 ထေရီမသည်၊ ပဒုမုတ္တရဿ- ပဒုမုတ္တရမည်တော်မူသော၊ ဘဂဝတော- ၏၊ ကာလေ- ၌၊
 ဟံသဝတီနဂရေ- ဟံသဝတီမြို့၌၊ ကုလဂေဟေ- ၌၊ နိဗ္ဗတ္တိတွာ- ဖြစ်၍၊ ဝိညုတံ-
 သိနားလည်သူ၏အဖြစ်သို့၊ ပတွာ- ရောက်လတ်သော်၊ ဧကဒိဝသံ- တစ်နေ့သ၌၊ သတ္ထု-
 မြတ်စွာဘုရား၏၊ သန္တိကေ- အထံတော်၌၊ ဓမ္မံ- တရားကို၊ သုဏန္တိ- နာကြားစဉ်၊ သတ္တာရံ-
 မြတ်စွာဘုရားကို၊ ဧကံ- တစ်ပါးသော၊ ဘိက္ခုနီ- ဘိက္ခုနီမကို၊ လူခစိဝရဓာရိနံ- ခေါင်းပါး
 သော သင်္ကန်းကို ဆောင်ကုန်သောဘိက္ခုနီမတို့တွင်၊ အဂ္ဂဌာနေ- အမြတ်ဆုံးအရာ၌၊
 ဌပေန္တံ- ထားတော်မူသည်ကို၊ ဒိသွာ- မြင်၍၊ အဓိကာရကမ္မံ- လွန်ကဲစွာ ပြုအပ်သော
 ကောင်းမှုကံကို၊ ကတွာ- ပြု၍၊ တံ ဌာနန္တရံ- ထိုလူခစိဝရဓာတဒဂ် ရာထူးကို၊ ပတ္တေသိ-
 ဆုတောင်းခဲ့ပြီ။ သာ- ထိုအမျိုးသမီးသည်၊ ကပ္ပသတသဟသံ- ကမ္ဘာတစ်သိန်းပတ်လုံး၊
 ဒေဝမနုဿေသု- နတ်ပြည် လူ့ပြည်တို့၌၊ သံသရန္တိ- ကျင်လည်လျက်၊ ဣမသ္မိ ဗုဒ္ဓုပ္ပါဒေ-
 ၌၊ သာဝတ္ထိယံ- သာဝတ္ထိပြည်၌၊ ဒုဂ္ဂတကုလေ- သူဆင်းရဲမျိုး၌၊ နိဗ္ဗတ္တိ- ဖြစ်ပြီ၊ အဿာ-
 ထိုအမျိုးသမီးအား၊ ဂေါတမီတိ နာမံ- ဂေါတမိမည်သည်၊ အဟောသိ- ဖြစ်ပြီ။ ပန-
 အထူးကား၊ ကိသသရီရတာယ- ကြုံလှီသောကိုယ်ရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ “ကိသာ-
 ဂေါတမီ”တိ- “ကိသာဂေါတမီ” ဟူ၍၊ ဝေါဟရီယိတ္ထံ- ခေါ်ဝေါ်အပ်ပြီ။ ပတိကုလံ-
 လင်ယောက်ျားအိမ်သို့၊ ဂတံ- ရောက်သော၊ တံ- ထိုကိသာဂေါတမီကို၊ ဒုဂ္ဂတကုလဿ-
 သူဆင်းရဲ၏၊ ဧတာ- သမီးတည်း၊ ဣတိ- ဤသို့၊ ပရိဘဝိသု- လွမ်းမိုးနှိပ်စက်ကြကုန်ပြီ။
 သာ- ထိုကိသာဂေါတမီသည်၊ ဧကံ- တစ်ယောက်သော၊ ပုတ္တံ- သားကို၊ ဝိဇာယိ- ဖွားမြင်၊
 အဿာ- ထိုကိသာဂေါတမီအား၊ ပုတ္တလာဘေန- သားရခြင်းကြောင့်၊ သမ္ဗာနံ- မြတ်နိုးခြင်း
 ကို၊ အကံသု- ပြုကြကုန်ပြီ။ ပန- ဆက်ဦးအံ့၊ အဿာ- ထိုကိသာဂေါတမီ၏၊ သော
 ပုတ္တော- ထိုသားသည်၊ အာဓာဝိတွာ- ရှေးရှုပြေး၍၊ ပရိဓာဝိတွာ- ထိုမှ ဤမှ ပြေး၍၊
 ကိဠနကာလေ- ကစားနိုင်သောအရွယ်၌၊ ကာလံ- သေခြင်းကို၊ အကာသိ- ပြုပြီ။ တေန-
 ထို့ကြောင့်၊ အဿာ- ထိုကိသာဂေါတမီအား၊ သောကုမ္မာဒေါ- သောကကြောင့် ရူးသွပ်ခြင်း
 သည်၊ ဥပ္ပဇ္ဇိ- ဖြစ်ပြီ။

သာ- ထိုကိသာဂေါတမီသည်။ “အဟံ- ငါသည်၊ ပုဗ္ဗေ- ရှေး၌၊ ပရိဘဝပတ္တာ- လွှမ်းမိုးနှိပ်စက်အပ်သည်၏အဖြစ်သို့ ရောက်သည်၊ (ဝါ) အနှိမ်ခံရသည်၊ ဟုတ္တာ- ၍၊ ပုတ္တဿ- သား၏၊ ဇာတကာလတော- မွေးဖွားသောအခါမှ၊ ပဋ္ဌာယ- ၍၊ သက္ကာရံ- အရေးပေးခြင်းကို၊ ပါပုဏိ- ရပြီ၊ ဣမေ- ဤသူတို့သည်၊ မယံ- ငါ၏၊ ပုတ္တံ- သားကို၊ ဗဟိ- အပသို့၊ ဆဉ္စေတုမ္ပိ- စွန့်ပစ်ခြင်းငှါလည်း၊ ဝါယမန္တိ- အားထုတ်ကုန်၏။” ဣတိ- သို့၊ သောကုမ္မာဒဝသေန- သောကကြောင့် ရူးသွပ်ခြင်း၏အစွမ်းဖြင့်၊ မတကဋ္ဌေဝရံ- သားအလောင်းကို၊ အင်္ဂေန- ရင်ခွင်ဖြင့်၊ အာဒါယ- ယူ၍၊ “မေ- ငါအား၊ ပုတ္တဿ- သား၏အတွက်၊ ဘေသန္တံ- ဆေးကို၊ ဒေထ- ပေးပါကုန်၊” ဣတိ- သို့၊ (ဝတ္တာ- ပြောဆိုမြည်တမ်း၍)၊ ဂေဟဒ္ဓါရပဋိပါဋိယာ- အိမ်တံခါးအစဉ်အတိုင်း၊ နဂရေ- မြို့တွင်း၌၊ ဝိစရတိ- လှည့်လည်၏။ မနုဿာ- လူတို့သည်။ “ဘေသန္တံ- သေသူကို ရှင်စေနိုင်သော ဆေးမည်သည်၊ ကုတော- အဘယ်မှာရှိအံ့နည်း၊” ဣတိ- သို့၊ ပရိဘာသန္တိ- ခြိမ်းခြောက်မောင်းမဲကြကုန်၏။ သာ- ထိုကိသာဂေါတမီသည်၊ တေသံ- ထိုလူတို့၏၊ ကထံ- စကားကို၊ န ဂဏှာတိ- မနာယူ။ အထ- ထိုအခါ၌၊ နံ- ထိုကိသာဂေါတမီကို၊ ဧကော- တစ်ယောက်သော၊ ပဏ္ဍိတပုရိသော- ပညာရှိယောက်ျားသည်။ “အယံ- ဤကိသာဂေါတမီသည်၊ ပုတ္တသောကေန- သား၌ ဖြစ်သော သောကဖြင့်၊ စိတ္တဝိက္ခေပံ- စိတ်ယုံလွင့်ခြင်းသို့၊ (ဝါ) ရူးသွပ်ခြင်းသို့၊ ပတ္တာ- ရောက်ပြီ၊ ဧတိဿာ- ဤကိသာဂေါတမီအတွက်၊ ဘေသန္တံ- ဆေးကို၊ ဒသဗလောယေဝ- မြတ်စွာဘုရားသည်သာ၊ ဇာနိဿတိ- သိတော်မူလတံ။” ဣတိ- သို့၊ စိန္တေတွာ- ကြံ၍၊ “အဗ္ဗ- အမိ၊ တဝ- သင်၏၊ ပုတ္တဿ- သား၏အတွက်၊ ဘေသန္တံ- ဆေးကို၊ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓံ- မြတ်စွာဘုရားကို၊ ဥပသင်္ကမိတွာ- ချဉ်းကပ်၍၊ ပုစ္ဆ- မေးလေလော့၊” ဣတိ- သို့၊ အာဟ- ပြောပြီ။ သာ- ထိုကိသာဂေါတမီသည်၊ သတ္ထု- ၏၊ ဓမ္မဒေသနာဝေလာယံ- တရားဟောသော အချိန်၌၊ ဝိဟာရံ- ကျောင်းသို့၊ ဂန္ဓာ- သွား၍၊ “ဘဂဝါ- မြတ်စွာဘုရား၊ မေ- တပည့်တော်အား၊ ပုတ္တဿ- သား၏အတွက်၊ ဘေသန္တံ- ကို၊ ဒေထ- ပေးတော်မူပါကုန်၊” ဣတိ- သို့၊ အာဟ- လျှောက်ပြီ။ သတ္တာ- မြတ်စွာဘုရားသည်၊ တဿာ- ထိုကိသာဂေါတမီ၏၊ ဥပနိဿယံ- ဥပနိဿယကို၊ (ဝါ) မဂ်ဖိုလ်နိဗ္ဗာန်ရခြင်း၏ အားကြီးသော အကြောင်းကို၊ ဒိသွာ- မြင်တော်မူ၍၊ “ဂစ္ဆ- သွားလော့၊ နဂရံ- မြို့တွင်းသို့၊ ပဝိသိတွာ- ဝင်၍၊ ယသ္မိံ ဂေဟေ- အကြင်အိမ်၌၊ ကောစိ- တစ်စုံတစ်ယောက်သော၊ မတပုဗ္ဗေ- ရှေး၌သေဖူးသောသူသည်၊ နတ္ထိ- မရှိ၊ တတော- ထိုသေဖူးသူမရှိသောအိမ်မှ၊ သိဒ္ဓတ္ထကံ- မုံညင်းစေကို၊ အာဟရ- ဆောင်ခဲ့လော့၊” ဣတိ- သို့၊ အာဟ- မိန့်တော်မူပြီ။ သာ- ထိုကိသာဂေါတမီသည်၊ “ဘန္တေ- မြတ်စွာဘုရား၊ သာဓု- ကောင်းပါပြီ” ဣတိ- သို့၊ (ဝတ္တာ- ၍)၊ တုဋ္ဌမာနသာ- ရွှင်လန်းဝမ်းမြောက်သောစိတ်ရှိသည်၊ (ဟုတ္တာ)၊ နဂရံ- မြို့တွင်းသို့၊

ပဝိသိတွာ- ဝင်၍၊ ပဌမဂေဟေယေဝ- ပဌမအိမ်၌ပင်၊ “သတ္တာ- မြတ်စွာဘုရားသည်၊ မမ- ငါ၏၊ ပုတ္တဿ- သား၏၊ ဘေသန္တကာယ- ဆေးအကျိုးငှါ၊ သိဒ္ဓတ္ထကံ- မုံညင်းစေ့ကို၊ အာဟရာပေတိ- ဆောင်စေ၏။ ဧတသ္မိံ ဂေဟေ- ဤအိမ်၌၊ ကောစိ- တစ်စုံတစ်ယောက်သော၊ မတပုဗ္ဗော- သေဖူးသူသည်၊ သစေ နတ္ထိ- အကယ်၍ မရှိအံ့၊ (ဧဝံ သတိ- သော်)၊ မေ- ငါအား၊ သိဒ္ဓတ္ထကံ- ကို၊ ဒေထ- ပေးပါလော့၊” ဣတိ- သို့၊ အာဟ- ပြောပြီ။ ကော- အဘယ်သူသည်၊ ဣမ- ဤအိမ်၌၊ မတေ- သေသောသူတို့ကို၊ ဂဏေတံ- ရေတွက်ခြင်းငှါ၊ သက္ကောတိ- စွမ်းနိုင်မည်နည်း၊ ဣတိ- ဤသို့ (အာဟံသု- ပြောကြကုန်ပြီ)။ ကိ- အသို့နည်း၊ တေန ဟိ- ထိုသို့ဖြစ်လျှင်၊ သိဒ္ဓတ္ထကေဟိ- မုံညင်းစေ့တို့ဖြင့်၊ အလံ- အကျိုးမရှိ၊ ဣတိ- ဤသို့၊ ဒုတိယံ တတိယံ ယရံ- နှစ်အိမ် သုံးအိမ်သို့၊ ဂန္ဓာ- ၍၊ ဗုဒ္ဓါနုဘာဝေန- မြတ်စွာဘုရားအာနုဘော်ဖြင့်၊ ဝိဂတုမ္မာဒါ- ပျောက်ကင်းသော ရူးခြင်းရှိသည်၊ ဟုတွာ၊ ပကတိစိတ္တေ- ပင်ကိုယ်စိတ်၌၊ ဌိတာ- တည်သည်၊ (ဟုတွာ)၊ စိန္တေသိ- ကြံပြီ၊ (ကိ- သို့၊ စိန္တေသိ- နည်း)၊ (နာ- ၁၈၂) “သကလနဂရေ- အလုံးစုံသောမြို့၌၊ အယမေဝ နိယမော- ဤနည်းအတိုင်းသာလျှင်၊ ဘဝိဿတိ- ဖြစ်လတ်၊ ဣဒံ- ဤအကြောင်းကို၊ ဟိတာနုကမ္ပိနာ- သတ္တဝါတို့ကို အစီးအပွားဖြင့် အစဉ်စောင့်ရှောက်တော်မူတတ်သော၊ ဘဂဝတာ- သည်၊ ဒိဋ္ဌံ- မြင်တော်မူအပ်သည်၊ ဘဝိဿတိ- ဖြစ်လတ်၊” ဣတိ- သို့၊ သံဝေဂံ- သံဝေဂဉာဏ်ကို၊ လဘိတွာ- ရ၍၊ တတော- ထိုမြို့တွင်းမှ၊ ဗဟိ- မြို့ပြင်သို့၊ နိက္ခမိတွာ- ထွက်၍၊ ပုတ္တံ- သားသေကို၊ အာမကသုသာနေ- သူသေစိမ်းစွန့်ရာ သုသာန်၌၊ ဆဉ္ဇေတွာ- စွန့်ပစ်၍၊ ဣမံ ဂါထံ- ဤန ဂါမဓမ္မော စသောဂါထာကို၊ အာဟ- ရွတ်ဆိုပြီ။ (ကိ- အာဟ)။

(ဂါထာအနက်)

“အနိစ္စတာ- မမြဲသည်၏အဖြစ်တည်းဟူသော၊ ယဒိဒံ ယော အယံ ဓမ္မော- အကြင်တရားသဘောသည်၊ အတ္ထိ- ရှိ၏။ ဧသ ဧသော ဓမ္မော- ဤတရားသဘောသည်၊ န ဂါမဓမ္မော- တစ်ရွာတည်း၏ သဘောမဟုတ်၊ န နိဂမဿ ဓမ္မော- နိဂုံးတစ်ခုတည်း၏ သဘောမဟုတ်၊ အယံ ဓမ္မော- ဤတရားသဘောသည်၊ န စာပိ ဧကကုလဿ ဓမ္မော- တစ်အိမ်တည်း၏ သဘောမဟုတ်၊ သဒေဝကဿ- နတ်နှင့်တကွသော၊ သဗ္ဗဿ လောကဿ- လောကအားလုံး၏၊ ဓမ္မော ဧဝ- တရားသဘောသည်သာတည်း။ (ဣတိ အာဟ)။

ဧဝဉ္စ ပန- ဤသို့သော စကားကိုသာလျှင်၊ ဝတွာ- ဆို၍၊ သတ္ထု- ၏၊ သန္တိကံ- အထံတော်သို့၊ အဂမာသိ- သွားပြီ။ အထ- ထိုအခါ၌၊ နံ- ထိုကိသာဂေါတမီကို၊ သတ္တာ- မြတ်စွာဘုရားသည်၊ “ဂေါတမိ- ဂေါတမီ၊ တေ- သင်သည်၊ သိဒ္ဓတ္ထကော- မုံညင်းစေ့ကို၊ လဒ္ဓေါ- ရအပ်ပြီလော့၊” ဣတိ- သို့၊ အာဟ- မိန့်တော်မူပြီ။ “ဘန္တေ- မြတ်စွာဘုရား၊

သိဒ္ဓတ္ထကေန- မုံညင်းစေ့ဖြင့်၊ ကမ္မ- ပြုဘွယ်ကိစ္စသည်၊ နိဋ္ဌိတံ- ပြီးဆုံးပါပြီ၊ ပန- ထိုသို့ပင်
 ဖြစ်ပါသော်လည်း၊ တုမေ- အရှင်ဘုရားတို့သည်၊ မေ- တပည့်တော်၏၊ ပတိဋ္ဌာ- တည်ရာ
 သည်၊ ဟောထ- ဖြစ်ပါကုန်လော့၊” ဣတိ- သို့၊ အာဟ- ပြီ။ အထ- ထိုအခါ၌၊ အဿာ-
 ထိုကိသာဂေါတမီအား၊ သတ္တာ- မြတ်စွာဘုရားသည်၊ တံ ပုတ္တပသုသမ္ပတ္တံ၊ - - - ။ပ။ -
 - -မစ္စ၊ အာဒါယ ဂစ္ဆတိ”တိ - - - ဟူသော၊ ဂါထ- ကို၊ အာဟ- မိန့်တော်မူပြီ။

(ဂါထာအနက်)

“ သုတ္တံ- အိပ်ပျော်သော၊ ဂါမံ- တစ်ရွာလုံးကို၊ (ဝါ) တစ်ရွာလုံးရှိ သတ္တဝါ
 အပေါင်းကို၊ မဟောယော- ကြီးစွာသော ရေအယဉ်သည်၊ အာဒါယ- ယူဆောင်
 ၍၊ ဂစ္ဆတိ ဣဝ- သွားသကဲ့သို့၊ တထာ- တူ၊ ပုတ္တပသုသမ္ပတ္တံ- သားသမီး ကွဲ
 နွားတို့ဖြင့် ယစ်မွှေးမေ့လျော့သော၊ ဗျာသတ္တမနသံ- ထိုထိုသို့သော အာရုံတို့၌
 အထူးကပ်ငြိတွယ်တာသော စိတ်ရှိသော၊ တံ နရံ- ထိုသတ္တဝါအပေါင်းကို၊ မစ္စ-
 သေမင်းသည်၊ အာဒါယ- ယူဆောင်၍၊ ဂစ္ဆတိ- သွား၏။”

ဂါထာပရိယောသာနေ- ဂါထာ၏အဆုံး၌၊ ယထာဌိတာဝ- တည်မြဲတိုင်းသာလျှင်၊
 သောတာပတ္တိဖလေ- ၌၊ ပတိဋ္ဌာယ- တည်၍၊ သတ္တာရံ- ကို၊ ပဗ္ဗဇ္ဇံ- ရဟန်းအဖြစ်ကို၊
 ယာစိ- တောင်းပြီ။ သတ္တာ- သည်၊ ပဗ္ဗဇ္ဇံ- ကို၊ အနုဇာနိ- ခွင့်ပြုတော်မူပြီ။ သာ- ထိုကိသာ
 ဂေါတမီသည်၊ သတ္တာရံ- ကို၊ တိက္ခတ္တံ- သုံးကြိမ်၊ ပဒက္ခိဏံ- အရိုအသေကို၊ ကတ္တာ-
 ပြု၍၊ ဝန္တိတ္တာ- ရှိခိုး၍၊ ဘိက္ခုနုပဿယံ- ဘိက္ခုနီမကျောင်းသို့၊ ဂန္ဓာ- သွား၍၊ ပဗ္ဗဇိတ္တာ-
 ရဟန်းပြု၍၊ ဥပသမ္ပဒံ- မြင့်မြတ်သော ရဟန်းအဖြစ်ကို၊ လဘိတ္တာ- ရ၍၊ နစိရဿေဝ-
 မကြာမြင့်မီပင်၊ ယောနိသော မနသိကာရေန- အသင့်အားဖြင့် နှလုံးသွင်းခြင်းဖြင့်၊ ကမ္မ-
 ကမ္မဋ္ဌာန်းအားထုတ်ခြင်းအမှုကို၊ ကရောန္တိ- ပြုလျက်၊ ဝိပဿနံ- ဝိပဿနာကို၊ ဝဗေသိ-
 တိုးပွားစေပြီ။ အထ- ထိုအခါ၌၊ အဿာ- ထိုကိသာဂေါတမီအား၊ သတ္တာ- မြတ်စွာဘုရား
 သည်၊ “ယော စ ဝဿသတံ ဇီဝေ- - ။ပ။ - - ပဿတော အမတံ ပဒ”န္တိ - - - ဟူသော၊
 ဣမံ ဩဘာသဂါထံ- ဤရောင်ခြည်တော်လွှတ်၍ ဟောအပ်သောဂါထာကို၊ အာဟ-
 မိန့်တော်မူပြီ။

(ဂါထာအနက်)

“ယော စ- အကြင်သူသည်ကား၊ အမတံ- သေခြင်းကင်းသော၊ ပဒံ-
 နိဗ္ဗာန်ကို၊ အပဿံ အပဿန္တော- မမြင်ဘဲ၊ ဝဿသတံ- အနှစ်တစ်ရာပတ်လုံး၊
 ဇီဝေ- အသက်ရှင်ငြားအံ့၊ (တဿ- ထိုနိဗ္ဗာန်ကို မမြင်သောသူ၏၊ တတော-
 ထိုသို့ အနှစ်တစ်ရာပတ်လုံး အသက်ရှင်ခြင်းထက်)၊ အမတံ- သေခြင်းကင်းသော၊
 ပဒံ- နိဗ္ဗာန်ကို၊ ပဿတော- မြင်သောသူ၏၊ ဧကာဟံ- တစ်ရက်မျှ၊ ဇီဝိတံ-

အသက်ရှင်ခြင်းသည်၊ သေယျော- မြတ်၏။”

သာ- ထိုကိသာဂေါတမီသည်၊ ဂါထာပရိယောသာနေ- ဂါထာ၏အဆုံး၌၊ အရဟတ္တံ- သို့၊ ပါပုဏိတွာ- ရောက်၍၊ ပရိက္ခရာဝလဉ္စေ- ပရိက္ခရာတို့ကို သုံးဆောင်ခြင်း၌၊ ပရမုက္ကဋ္ဌာ- အလွန်မြတ်သည်၊ ဟုတွာ- ၍၊ တိဟိ- သုံးပါးကုန်သော၊ လူခေဟိ- ခေါင်းပါးခြင်းတို့နှင့်၊ သမန္နာဂတံ- ပြည့်စုံသော၊ စီဝရံ- သင်္ကန်းကို၊ ပါရပိတွာ- ရံ၍၊ ဝိစရိ- လှည့်လည်ပြီ။ အထ- ထိုအခါ၌၊ နံ- ထိုကိသာဂေါတမီကို၊ သတ္တာ- မြတ်စွာဘုရားသည်၊ ဇေတဝနေ- ဇေတဝန်ကျောင်းတော်၌၊ နိသိန္နော- နေတော်မူလျက်၊ ဘိက္ခုနိယော- ဘိက္ခုနီမတို့ကို၊ ပဋိပါဋိယာ- အစဉ်အတိုင်း၊ ဌာနန္တရေ- အရာအထူး၌၊ ဌပေန္တော- ထားတော်မူလတ်သော်၊ လူခစီဝရဓာရီနံ- ခေါင်းပါးသောသင်္ကန်းကိုဆောင်ကုန်သော ဘိက္ခုနီမတို့တွင်၊ အဂ္ဂဌာနေ- အမြတ်ဆုံးအရာ၌၊ ဌပေသိ- ထားတော်မူပြီ။ သာ- ထိုကိသာဂေါတမီသည်၊ အတ္တနော- မိမိ၏၊ ပဋိပတ္တိ- ကို၊ ပစ္စဝေက္ခိတွာ- ၍၊ “သတ္တာရံ- မြတ်စွာဘုရားကို၊ နိဿာယ- မှီ၍၊ မယာ- သည်၊ အယံ ဝိသေသော- ဤတရားထူးကို၊ လဒ္ဓေါ- ရအပ်ပြီ။” ဣတိ- ဤသို့၊ ကလျာဏမိတ္တတာယ- ကောင်းသော အဆွေခင်ပွန်းရှိသည်၏အဖြစ်ကို၊ ပသံသာမုခေန- ချီးမွမ်းခြင်းကို အဦးပြုသဖြင့်၊ ဣမာ ဂါထာ- ဤဂါထာတို့ကို၊ အဘာသိ- ရွတ်ဆိုတော်မူပြီ။

(နာ- ၁၈၃) (ဂါထာအနက်)

၂၁၃။ “ ကလျာဏမိတ္တတာ- ကောင်းသောအဆွေခင်ပွန်းရှိသူ၏ အဖြစ်ကို၊ မုနိနာ- မြတ်စွာဘုရားသည်၊ လောကံ- သတ္တလောကကို၊ အာဒိဿ- ရည်ရွယ်၍၊ ဝဏ္ဏိတာ- ချီးမွမ်းတော်မူအပ်၏။ ကလျာဏမိတ္တေ- အဆွေခင်ပွန်းကောင်းတို့ကို၊ ဘဇမာနော- မှီဝဲဆည်းကပ်ခွင့်ရသောပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ ဗာလော အပိ- သူမိုက်ပင်ဖြစ်ပါသော်လည်း၊ ပဏ္ဍိတော- ပညာရှိသည်၊ အဿ- ဖြစ်နိုင်၏။

၂၁၄။ တဿ- ထို့ကြောင့်၊ သပ္ပရိသာ- ဘုရားအစရှိသော သူတော်ကောင်းတို့ကို၊ ဘဇိတဗ္ဗာ- အခါခပ်သိမ်း မှီဝဲဆည်းကပ်အပ်ကုန်၏၊ ယထာ- အကြင်အခြင်းအရာအားဖြင့်၊ သပ္ပရိသေ- ဘုရားအစရှိကုန်သော သူတော်ကောင်းတို့ကို၊ ဘဇမာနော- မှီဝဲဆည်းကပ်သောပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ သဗ္ဗေဟိပိ- အလုံးစုံလည်းဖြစ်ကုန်သော၊ ဒုက္ခေဟိ- ပဋိသန္ဓေနေခြင်းစသော ဝဋ်ဆင်းရဲတို့မှ၊ ပမုစ္စေယျ- လွတ်နိုင်ရာ၏။ တထာ- ထိုဒုက္ခမှလွတ်မြောက်နိုင်လောက်သော အခြင်းအရာအားဖြင့်၊ ဘဇန္တာနံ- သူတော်ကောင်းတို့သို့ ဆည်းကပ်ကုန်သောသူတို့အား၊ ပညာ- ပညာသည်၊ ဝဗ္ဗတိ- တိုးပွားနိုင်၏။

၂၁၅။ ဒုက္ခဉ္စ- ဝဋ်ဆင်းရဲ ဟုဆိုအပ်သော ဒုက္ခသစ္စာကိုလည်းကောင်း၊ ဒုက္ခဿ-

ဝဋ်ဆင်းရဲ၏။ သမုဒယဥ- ဖြစ်ခြင်း၏အကြောင်းဖြစ်သော တဏှာဟုဆိုအပ်သော သမုဒယသစ္စာကိုလည်းကောင်း၊ နိရောဓဥ- ဝဋ်ဆင်းရဲ၏ချုပ်ရာ နိဗ္ဗာန်ဟု ဆိုအပ်သော နိရောဓသစ္စာကိုလည်းကောင်း၊ အဋ္ဌဂီကံ- အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော၊ မဂ္ဂဥ- မဂ္ဂသစ္စာကိုလည်းကောင်း၊ ဣတိ- သို့၊ စတ္တာရိပိ- လေးပါးလည်း ဖြစ်ကုန်သော၊ အရိယသစ္စာနိ- အရိယသစ္စာတို့ကို၊ ဝိဇာနေယျ- သိနိုင်ရာ၏။

၂၁၆။ ပုရိသဒမ္မသာရထိနာ- ဆုံးမထိုက်သော ယောက်ျားတို့ကို ယဉ်ကျေးအောင် ဆုံးမတော်မူတတ်သော မြတ်စွာဘုရားသည်၊ ဣတ္ထိဘာဝေါ- မိန်းမ၏အဖြစ်ကို၊ ဒုက္ခော- ကိုယ်ဝန်ဆောင်ရခြင်းစသော အာဝေဏိကဒုက္ခတို့ဖြင့် ဆင်းရဲ၏ဟူ၍၊ အက္ခာတော- ဟောတော်မူအပ်၏။ သပတ္တိကမ္ပိ- လင်တူမယားအဖြစ်ဖြင့် နေထိုင်ရခြင်းသည်လည်း၊ ဒုက္ခံ- ဆင်းရဲ၏။ အပ္ပေကစ္စာ- အချို့ မိန်းမတို့သည်၊ သကိံ- တစ်ကြိမ်၊ ဝိဇာတာယော- သားဖွားရကုန်လတ်သော်၊ (ဒုက္ခံ- ရှေးဦးစွာ သားဖွားခြင်းကြောင့် ဖြစ်သောဆင်းရဲကို၊ အသဟန္တိယော- သည်းမခံနိုင်ကုန်သည် ဖြစ်၍)။

၂၁၇။ ဂလကေ အပိ- မိမိလည်ပင်းတို့ကိုလည်း၊ ကန္တန္တိ- ဖြတ်ကုန်၏။ သုခုမာလိနိယော- သိမ်မွေ့သောကိုယ်ရှိသော မိန်းမမျိုးတို့သည်၊ ဝိသာနိ- အဆိပ်တို့ကိုလည်း၊ ခါဒန္တိ- စားကုန်၏။ ဇနမာရကမဇ္ဈဂတာ- အလယ်၌ ကန့်လန့်တည်သော မိခင်ကို သေစေတတ်သည့် ကိုယ်ဝန်ရှိကုန်သည်၊ (ဟုတွာ)၊ ဥဘောပိ- သားအမိ နှစ်ယောက်လုံးတို့သည်လည်း၊ ဗျသနာနိ- သေခြင်းလျှင်အဆုံးရှိသော ပျက်စီးခြင်း ဒုက္ခတို့ကို၊ အနုဘောန္တိ- ခံစားကြရကုန်၏။

၂၁၈။ ဥပဝိဇညာ- သားဖွားခါနီးသော ကာလရှိသော၊ အဟံ- တပည့်တော်ပဏ္ဍာစာရာသည်၊ ဂစ္ဆန္တိ- ခရီးသွားစဉ်၊ သကံ ယရံ- မိမိအိမ်သို့ အပ္ပတ္တာ- မရောက်မီ၊ ပန္တမိ- လမ်းခရီး၌၊ ဝိဇယိတွာန- သားဖွား၍၊ မတံ- မြွေကိုက်၍ သေသော၊ ပတိ- လင်ယောက်ျားကို၊ အဒ္ဓသံ- မြင်ရပြီ။

၂၁၉။ မေ- တပည့်တော်၏။ ဒွေ ပုတ္တာ- သားနှစ်ယောက်တို့သည်လည်း၊ ကာလကတာ- သေကုန်ပြီ၊ ပတိ စ- လင်ယောက်ျားသည်လည်း၊ ပန္တေ- ခရီး၌၊ မတော- သေခဲ့ပြီ၊ ကပဏိကာယ- အထီးကျန်သော၊ မေ- တပည့်တော်၏။ မာတာ စ- အမိကိုလည်းကောင်း၊ ပိတာ စ- အဖကိုလည်းကောင်း၊ ဘာတာ စ- မောင်ကိုလည်းကောင်း၊ ဧကစိတကာယံ- တစ်ခုတည်းသော ထင်းပုံ၌၊ ဍုယန္တိ- မီးရှို့အပ်ကုန်၏။ (ဣတိ- ဤသို့၊ ပဏ္ဍာစာရာယ- ပဏ္ဍာစာရာထေရ်မသည်၊ ဝုတ္တံ- မိန့်ဆိုအပ်ပြီ)။

၂၂၀။ ခီဏကုလိနေ- စည်းစိမ်ဥစ္စာကုန်ခန်းသော အမျိုးရှိသော၊ ကပဏော- အထီးကျန်သော ကိသာဂေါတမိ၊ တေ တယာ- သင်သည်၊ အပရိမာဏံ- အတိုင်း မသိသော၊ ဒုခံ- ဆင်းရဲကို၊ အနုဘူတံ- ခံစားအပ်ဖူးပြီ၊ ဗဟူနိ- များစွာသော၊ ဇာတိသဟဿာနိ- ဘဝအထောင်တို့ပတ်လုံး၊ တေ-သင်၏၊ အဿူ အဿူ စ- မျက်ရည်သည်လည်း၊ ပဝတ္တံ- သမုဒ္ဒရာရေမက ယိုစီးဖူးလေပြီ။

၂၂၁။ သုဿာနမဇ္ဈေ- သုဿာန်အလယ်၌၊ ဝသိတာ- ခွေး မြေခွေးစသည် ဖြစ်၍ နေခဲ့ဖူးပြီ၊ အထောပိ- ထိုမှ တစ်ပါးလည်း၊ ပုတ္တမံသာနိ- သား၏အသားတို့ကို၊ ခါဒိတာနိ- ကျားသစ်စသည်တို့ဖြစ်ရာကာလ၌ ခံစားအပ်ဖူးကုန်ပြီ၊ ဟတကုလိကာ- ပျက်စီးသော အမျိုးအနွယ်ရှိသည်၊ သဗ္ဗဂရဟိတာ- လူခပ်သိမ်းတို့ ကဲ့ရဲ့အပ်သည်၊ မတပတိကာ- လင်သေမုဆိုးမသည်၊ ဟုတ္တာ- ဖြစ်ပါလျက်၊ (ကလျာဏမိတ္တ- သေဝါယ- အဆွေခင်ပွန်းကောင်းကို မှီဝဲခြင်းကြောင့်)၊ အမတံ- သေခြင်းကင်း သော နိဗ္ဗာန်ကို၊ အဓိဂစ္ဆိ- ရပြီ။

၂၂၂။ မေ မယာ- တပည့်တော်သည်၊ အမတဂါမီ- သေခြင်းကင်းသော နိဗ္ဗာန်သို့ ရောက်စေတတ်သော၊ အဋ္ဌဂီကော- အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော၊ အရိယော- မြတ်သော၊ မဂ္ဂေါ- မဂ်ကို၊ ဘာဝိတော- ပွားစေအပ်ပြီ၊ နိဗ္ဗာနံ- ကို၊ သစ္စိကတံ- မျက်မှောက်ပြု အပ်ပြီ (အဟံ- သည်)၊ ဓမ္မာဒါသံ- တရားတည်းဟူသော ကြေးမုံကို၊ အဝေက္ခိ- ကြည့်ရပြီ။

၂၂၃။ အဟံ- သည်၊ ကန္တသလ္လာ- အရိယာမဂ်ဖြင့် ဖြတ်အပ်ပြီးသော ရာဂစသော ဌာဋ်ရှိသည်၊ ဩဟိတဘာရာ- ချထားအပ်ပြီးသော ကိလေသာဝန်ရှိသည်၊ အမှိ- ဖြစ်၏၊ မေ- သည်၊ ကရဏီယံ- ပြုသင့်ပြုထိုက်သောမဂ်ကိစ္စကို၊ ကတံ- ပြုအပ်ပြီ၊ ဣမံ- ဤသို့သောအနက်ကို၊ ဝိမုတ္တစိတ္တာ- အချင်းခပ်သိမ်း ကိလေသာတို့မှ လွတ်သောစိတ်ရှိသော၊ ကိသာဂေါတမိ- ကိသာဂေါတမိ အမည်ရှိသော၊ ထေရီ- ထေရီမသည်၊ ဘဏိ- ပြောဆိုပြီ။”

၂၂၃။ တတ္ထ- ထို ကလျာဏမိတ္တတာ အစရှိသော ဂါထာတို့၌၊ ကလျာဏ- မိတ္တတာတိ- - - ကား၊ ဧတဿ- ထိုပုဂ္ဂိုလ်အား၊ ကလျာဏော- ကောင်းသော၊ ဘဒ္ဒေါ သုန္ဓရော- ကောင်းသော၊ မိတ္တော- အဆွေခင်ပွန်းသည်၊ အတ္ထိ- ရှိ၏၊ ဣတိ- ထို့ကြောင့်၊ (သော- သည်)၊ ကလျာဏမိတ္တော- ကလျာဏမိတ္တမည်၏၊ ယော- အကြင်သူသည်၊ ယဿ- အကြင်သူကို၊ သီလာဒိဂုဏသမာဒပေတာ- သီလစသော ဂုဏ်ကျေးဇူးကို ဆောက်တည် စေတတ်၏၊ အယဿ- ဆင်းရဲကို၊ ယာတာ- ပျက်စီးတတ်၏၊ ဟိတဿ- အစီးအပွားကို၊ ဝိဓာတာ- စီရင်တတ်၏၊ ဧဝံ- ဤသို့ သဗ္ဗာကာရေန- အလုံးစုံသော အခြင်းအရာအားဖြင့်၊

ဥပကာရော- ကျေးဇူးပြုတတ်သော၊ (နာ- ၁၈၄) မိတ္တော- အဆွေခင်ပွန်းသည်၊ ဟောတိ-
 ဖြစ်၏။ သော ပုဂ္ဂလော- ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ ကလျာဏမိတ္တော- ကလျာဏမိတ္တမည်၏။
 တဿ- ထိုကောင်းသော အဆွေခင်ပွန်းရှိသူ၏။ ဘာဝေါ- အဖြစ်တည်း၊ ကလျာဏ-
 မိတ္တတာ- ကောင်းသော အဆွေခင်ပွန်းရှိသူ၏အဖြစ်၊ ကလျာဏမိတ္တဝန္တတာ- ကောင်း
 သော အဆွေခင်ပွန်းရှိသူ၏အဖြစ်တည်း။ မုနိနာတိ- - ကား၊ သတ္တာရာ- မြတ်စွာ
 ဘုရားသည်။ လောကံ အာဒိဿ ဝဏ္ဏိတာတိ- - -ကား၊ ကလျာဏမိတ္တော- အဆွေ
 ခင်ပွန်းကောင်းတို့သို့၊ အနုဂန္ထဗ္ဗ- အစဉ်လိုက်ရာ၏။ ဣတိ- ဤသို့၊ သတ္တလောကံ-
 သတ္တလောကကို၊ ဥဒ္ဒိဿ- ရည်ရွယ်၍။

“အာနန္တ- အာနန္တ၊ ယဒိဒံ ယာ အယံ ကလျာဏမိတ္တတာ- အကြင်
 ကောင်းသော အဆွေခင်ပွန်းရှိသည်၏ အဖြစ်သည်၊ ယဒိဒံ ယာ အယံ ကလျာဏ-
 သဟာယတာ- အကြင်ကောင်းသောအပေါင်းအဖော်ရှိသည်၏ အဖြစ်သည်၊
 ယဒိဒံ ယာ အယံ ကလျာဏသမ္ပဝဏ်တာ- အကြင်ကောင်းသော အကျွမ်းဝင်သူရှိ
 သည်၏အဖြစ်သည်၊ အတ္ထိ- ရှိ၏။ ဣဒံ- ဤကောင်းသော အဆွေခင်ပွန်းရှိ
 သည်၏ အဖြစ်၊ ကောင်းသောအပေါင်းအဖော်ရှိသည်၏ အဖြစ်၊ ကောင်းသော
 အကျွမ်းဝင်သူရှိသည်၏ အဖြစ်သည်၊ ဗြဟ္မစရိယံ- အရိယာမဂ်တည်းဟူသော
 အကျင့်မြတ်မည်သည်ကို၊ သကလမေဝ- အလုံးစုံကိုသာလျှင်၊ (သာဓဇတိ-
 ပြီးစေနိုင်၏)၊ ဣတိ စ- ဤသို့လည်းကောင်း။ ”

“မေယိယ- မေယိယ၊ (ဘိက္ခု- သည်)၊ သီလဝါ- သီလရှိသည်၊ ယံ
 ဘဝိဿတိ- အကြင်ဖြစ်လတ်၊ ပါတိမောက္ခသံဝရသံဝုတော- ပါတိမောက္ခသံဝရ
 သီလကို စောင့်သည်၊ (ဟုတ္တာ)၊ ယံ ဝိဟရိဿတိ- အကြင်နေလတ်၊ ဧတံ သဗ္ဗ-
 ထိုအလုံးစုံကို၊ ကလျာဏမိတ္တဿ- ကောင်းသောအဆွေခင်ပွန်းရှိသော၊
 ကလျာဏသဟာယဿ- ကောင်းသော အပေါင်းအဖော်ရှိသော၊ ကလျာဏ-
 သမ္ပဝဏ်ဿ- ကောင်းသော အကျွမ်းဝင်သူရှိသော၊ ဘိက္ခုနော- ရဟန်းအား၊
 ပါဠိကဒီ- အလိုရှိအပ်၏။ ” ဣတိ စ- ဤသို့လည်းကောင်း၊ ဧဝမာဒိနာ-
 ဤသို့အစရှိသည်ဖြင့်၊ ပသံသိတာ- ချီးမွမ်းအပ်၏။

၂၁၃။ ကလျာဏမိတ္တော ဘဇမာနောတိအာဒိ- - - - စသော စကားသည်၊
 ကလျာဏမိတ္တတာယ- ကောင်းသော အဆွေခင်ပွန်းရှိသည်၏ အဖြစ်၏၊ အာနိသံသ-
 ဒဿနံ- အကျိုးကို ပြကြောင်းစကားတည်း။ တတ္ထ- ထို ကလျာဏမိတ္တော ဘဇမာနော
 အစရှိသောစကားရပ်၌၊ အပိ ဗာလော ပဏ္ဍိတော အဿာတိ- - - ကား၊ ကလျာဏမိတ္တော-
 ကောင်းသောအဆွေခင်ပွန်းတို့ကို၊ ဘဇမာနော- မှီဝဲဆည်းကပ်သော၊ ပုဂ္ဂလော-

ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ ပုဗ္ဗေ- ရှေး၌၊ သုတာဒိဝိရဟေန- အကြားအမြင်သုတမှ ကင်းသဖြင့်၊ ဗာလော- မိုက်သည်၊ သမာနောပိ- ဖြစ်ပါသော်လည်း၊ အသုတသဝနာဒိနာ- မကြားဖူးသည်ကို ကြားနာခြင်းစသည်ဖြင့်၊ ပဏ္ဍိတော- ပညာရှိသည်၊ ဘဝေယျ- ဖြစ်နိုင်ရာ၏။

၂၁၄။ ဘဇိတဗ္ဗာ သပ္ပုရိသာတိ- - - ကား၊ ဗာလဿာပိ- သူမိုက်သည်လည်း၊ ပဏ္ဍိတဘာဝဟေတုတော- ပညာရှိဖြစ်ကြောင်း၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ဗုဒ္ဓါဒယော- ဘုရားအစရှိ ကုန်သော၊ သပ္ပုရိသာ- သူတော်ကောင်းတို့ကို၊ ကာလေန ကာလံ- အခါအားလျော်စွာ၊ ဥပသင်္ကမနာဒိနာ- ဆည်းကပ်ခြင်းအစရှိသည်ဖြင့်၊ သေဝိတဗ္ဗာ- မှီဝဲအပ်ကုန်၏။ ပညာ တထာ ပဝမတိ ဘဇန္တာနန္တိ- - - ကား၊ ယထာ- အကြင်အခြင်းအရာအားဖြင့်၊ (တေသု- ထိုပုဂ္ဂိုလ်တို့တွင်)၊ ခတ္တိယာဒိကော- မင်းမျိုးအစရှိသော၊ ယော ကောစိ- အမှတ်မရှိတစ်စုံ တစ်ယောက်သည်၊ (ဝါ) မည်သူမဆို၊ သပ္ပုရိသေ- ဘုရားအစရှိကုန်သော သူတော်ကောင်း တို့ကို၊ ဘဇမာနော- မှီဝဲဆည်းကပ်လတ်သော်၊ သဗ္ဗေဟိပိ- အလုံးစုံလည်း ဖြစ်ကုန်သော၊ ဇာတိအာဒိဒုက္ခေဟိ- ပဋိသန္ဓေနေခြင်းစသော ဝဋ်ဆင်းရဲတို့မှ၊ ပမုစ္စေယျ- လွတ်လေရာ၏။ တထာ- ထိုအခြင်းအရာအားဖြင့်၊ ကလျာဏမိတ္တေ- တို့ကို၊ ဘဇန္တာနံ- ဆည်းကပ် သူတို့အား၊ ပညာ- သည်၊ ဝမတိ ဗြူဟတိ- တိုးပွားနိုင်၏၊ ပါရိပူရိ- ပြည့်စုံခြင်းသို့၊ ဂစ္ဆတိ- ရောက်နိုင်၏။ ဣတိ အယံ- ကား၊ ယောဇနာ- ယောဇနာခြင်းတည်း။

၂၁၅။ ပန- ဆက်ဦးအံ့၊ ကလျာဏမိတ္တဝိဓိနာ- အဆွေခင်ပွန်းကောင်း၏ အစီအရင်ဖြင့်၊ မုစ္စနဝိဓိ- လွတ်မြောက်ခြင်းအစီအရင်ကို၊ ဒဿေတုံ- ပြခြင်းငှါ၊ “ဒုက္ခဉ္စ ဝိဇာနေယျာ”တိအာဒိ- - - အစရှိသော စကားကို၊ ဝုတ္တံ- ဆိုအပ်ပြီ။ တတ္ထ- ထို “ဒုက္ခဉ္စ ဝိဇာနေယျ” အစရှိသောစကားရပ်၌၊ စတ္တာရိပိ အရိယသစ္စာနီတိ- - - ကား၊ ဒုက္ခဉ္စ- ဒုက္ခသစ္စာကိုလည်းကောင်း၊ ဒုက္ခသမုဒယဉ္စ- ဒုက္ခဖြစ်ကြောင်း တဏှာဟုဆိုအပ်သော သမုဒယသစ္စာကိုလည်းကောင်း၊ နိရောဓဉ္စ- ဒုက္ခ၏ချုပ်ရာနိဗ္ဗာန်ဟုဆိုအပ်သော နိရောဓ သစ္စာကိုလည်းကောင်း၊ အဋ္ဌဂီကံ- အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော၊ မဂ္ဂဉ္စ- မဂ္ဂသစ္စာကိုလည်းကောင်း၊ ဣတိ- သို့၊ စတ္တာရိ- လေးပါးကုန်သော၊ ဣမာနိ အရိယသစ္စာနိ- ဤအရိယသစ္စာတို့ကို၊ ဝိဇာနေယျ- သိနိုင်ရာ၏၊ ပဋိဝိဇ္ဇေယျ- ထိုးထွင်း၍သိနိုင်ရာ၏။ ဣတိ အယံ- ကား၊ ယောဇနာ- တည်း။

၂၁၆-၇။ “ဒုက္ခော ဣတ္ထိဘာဝေါ” တိအာဒိကာ- - - ဤသို့အစရှိကုန်သော၊ ဒွေ ဂါထာ- နှစ်ဂါထာတို့ကို၊ ဣတ္ထိဘာဝံ- မိန်းမ၏ အဖြစ်ကို၊ ဂရဟန္တိယာ- စက်ဆုပ်သော၊ အညတရာယ- အမျိုးအမည်အားဖြင့် မထင်ရှားသော၊ ယက္ခိနိယာ- ဘီလူးမသည်၊ ဘာသိတာ- ဆိုအပ်ကုန်၏။ တတ္ထ- ထို “ဒုက္ခော ဣတ္ထိဘာဝေါ” အစရှိသော စကားရပ်၌၊ ဒုက္ခော ဣတ္ထိဘာဝေါ အကွာတောတိ- - - ကား၊ စပလတာ- လျှပ်ပေါ်သည်၏ အဖြစ်

လည်းကောင်း၊ ဂဗ္ဘဓာရဏံ- ကိုယ်ဝန်ဆောင်ခြင်းလည်းကောင်း၊ သဗ္ဗကာလံ- အခါ
ခပ်သိမ်း၊ ပရပဋိဓဒ္ဓုတ္တိတာ- သူတစ်ပါးတို့နှင့်စပ်၍ ဖြစ်ခြင်းရှိသည်၏အဖြစ်လည်းကောင်း၊
ဣတိ ဧဝမာဒီဟိ- ဤသို့အစရှိကုန်သော၊ အာဒိနဝေဟိ- အပြစ်တို့ဖြင့်၊ ဣတ္ထိဘာဝေါ-
မိန်းမ၏အဖြစ်သည်၊ ဒုက္ခော- ဆင်းရဲ၏၊ ဣတိ- သို့၊ ပုရိသဒမ္မသာရထိနာ- မယဉ်ကျေး
သောယောက်ျားတို့ကို ယဉ်ကျေးအောင် ဆုံးမတော်မူတတ်သော၊ ဘဂဝတာ- သည်၊
ကထိတော- ဟောတော်မူအပ်ပြီ။ သပတ္တိကမ္မိ ဒုက္ခန္တိ- - - ကား၊ သပတ္တဝါသော-
လင်တူမိန်းမနှင့် အတူတကွ နေရခြင်းသည်၊ သပတ္တိယာ- လင်တူမိန်းမနှင့်၊ သဒ္ဓိ- တကွ၊
(နာ- ၁၈၅) သံဝါသောပိ- ပေါင်းသင်းနေထိုင်ရခြင်းသည်လည်း၊ ဒုက္ခော- ဆင်းရဲ၏၊
အယမ္မိ- ဤသည်ကား၊ ဣတ္ထိဘာဝေ- မိန်းမ၏ အဖြစ်၌၊ အာဒိနဝေါ- အပြစ်တည်း၊
ဣတိ- ကား၊ အဓိပ္ပါယော- တည်း။ အပ္ပေကစ္စာ သင်္ကိ ဝိဇာတာယောတိ - - - ကား၊
ဧကစ္စာ- အချို့ကုန်သော၊ ဣတ္ထိယော- မိန်းမတို့သည်၊ ဧကဝါရမေဝ- တစ်ကြိမ်သာလျှင်၊
ဝိဇာတာ- သားဖွားရကုန်လတ်သော်၊ ပဌမဂဗ္ဘေ- ပဌမကိုယ်ဝန်၌၊ ဝိဇာယနဒုက္ခံ- သားဖွား
ခြင်းကြောင့် ဖြစ်သောဆင်းရဲကို၊ အသဟန္တိယော- သည်းမခံနိုင်သည်ဖြစ်၍။ ဂလကေ
အပိ ကန္တန္တိတိ- - - ကား၊ အတ္တနော- မိမိ၏၊ ဂိဝမ္မိ- လည်ပင်းကိုလည်း၊ ဆိန္တန္တိ- ဖြတ်ကုန်၏။
သုခုမာလိနိယော ဝိသာနိ ခါဒန္တိတိ- - - ကား၊ သုခုမာလသရီရာ- သိမ်မွေ့သောကိုယ်
ရှိသော အမျိုးသမီးတို့သည်၊ အတ္တနော- ၏၊ သုခုမာလဘာဝေန- သိမ်မွေ့သည်၏ အဖြစ်
ကြောင့်၊ ခေဒံ- ပင်ပန်းခြင်းကို၊ အဝိသဟန္တိယော- သည်းမခံနိုင်ကုန်သည်၊ (ဟုတွာ)၊
ဝိသာနိပိ- အဆိပ်တို့ကိုလည်း၊ ခါဒန္တိ- စားကြကုန်၏။ ဇနမာရကမဇ္ဈဂတာတိ ဧတ္ထ- ၌၊
မူဠဂဗ္ဘော- မိခင်ကို တွေဝေမိန်းမော ပင်ပန်းစေတတ်သော ကိုယ်ဝန်ကို၊ ဇနမာရကော-
ဇနမာရက ဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ- ဆိုအပ်၏၊ မာတုဂါမဇနဿ- မိခင်မိန်းမသားကို၊ မာရကော-
သေစေတတ်သော ကိုယ်ဝန်တည်း။ မဇ္ဈဂတာ- အလယ်၌ကန့်လန့်တည်ကုန်သော၊
ဇနမာရကာ- မိခင်ကိုသေစေတတ်ကုန်သော၊ ကုဋ္ဌိဂတာ- ဝမ်း၌ရောက်ကုန်သော၊ မူဠဂဗ္ဘာ-
မိခင်ကို တွေဝေမိန်းမော ပင်ပန်းစေတတ်သော ကိုယ်ဝန်တို့တည်း၊ ဣတိ အယံ- ကား၊
အတ္ထော- တည်း။^၁ ဥဘောပိ ဗျသနာနိ အနုဘောန္တိတိ- - - ကား၊ ဂဗ္ဘော စ- ကိုယ်ဝန်
လည်းကောင်း၊ ဂဗ္ဘိနိ စ- ကိုယ်ဝန်ဆောင်မိခင်လည်းကောင်း၊ ဣတိ- သို့၊ ဒွေပိ ဇနာ-
နှစ်ယောက်လုံးတို့သည်၊ မရဏဉ္စ- သေခြင်းသို့လည်းကောင်း၊ မာရဏန္တိကဗျသနာနိ စ-
သေခြင်း၏ အနီးသို့ ရောက်စေနိုင်သော ပျက်စီးခြင်းတို့သို့လည်းကောင်း၊ (ဝါ) သေလု
မျောပါးဖြစ်သော ပျက်စီးခြင်းတို့သို့လည်းကောင်း၊ ပါပုဏန္တိ- ရောက်ကုန်၏၊ ပန-

၁။ ကုဋ္ဌိဂတာ၊ မူဠဂဗ္ဘာတိ အတ္ထော- ဟု ဓာမုနိ တွေ့ရသည်၊ ကုဋ္ဌိဂတာ မူဠဂဗ္ဘာတိ အတ္ထော- ဟု
တစ်ဆက်တည်း ရှိသင့်သည် ထင်သည်။)

အဖို့တစ်ပါးကား၊ အပရေ- အခြားဆရာတို့သည်၊ ဘဏန္တိ- ဆိုကြကုန်သေး၏၊ (ကိ
ဘဏန္တိ)။ “ဇနမာရကာ နာမ- ဇနမာရကာမည်သည်၊ ကိလေသာ- ကိလေသာတို့တည်း၊
တေသံ- ထိုကိလေသာတို့၏၊ မဇ္ဈဂတာ- အလယ်သို့ရောက်ကုန်သော၊ ကိလေသသန္တာန-
ပတိတာ- ကိလေသာအစဉ်၌ ကျရောက်ကုန်သော၊ ဥဘောပိ- နှစ်ယောက်လည်း
ဖြစ်ကုန်သော၊ ဇာယာပတိကာ- ဇနီးခင်ပွန်းတို့သည်၊ ဣဓ- ဤဘဝ၌၊ ကိလေသပရိဋ္ဌာဟ-
ဝသေန- ကိလေသာဟူသော ပူလောင်ခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်လည်းကောင်း၊ အာယတိ-
နောင်ဘဝ၌၊ ဒုဂ္ဂတိပရိတ္တိလေသဝသေန- ဒုဂ္ဂတိဘုံ၌ထက်ဝန်းကျင် အနှိပ်စက်ခံရခြင်း၏
အစွမ်းဖြင့် လည်းကောင်း၊ ဗျသနာနိ- ပျက်စီးခြင်းတို့သို့၊ ပါပဏန္တိ- ရောက်ကုန်၏။” ဣတိ-
သို့၊ (ဘဏန္တိ)။ ဒွေ- နှစ်ခုကုန်သော၊ ဣမာ ဂါထာ- ဤဂါထာတို့ကို၊ သာ ယက္ခိနိ-
ထိုဘီလူးမသည်၊ ပုရိမတ္တဘာဝေ- ရှေးဖြစ်သော အတ္တဘော၌၊ အတ္တနော- မိမိ၏၊
အနဘူတဒုက္ခံ- ခံစားဖူးသော ဆင်းရဲကို၊ အနုဿရိတွာ- အမှတ်ရ၍၊ အာဟ ကိရ-
ဆိုသတတ်။ ထေရီပန- ကိသာဂေါတမီထေရီမသည်ကား၊ ဣတ္ထိဘာဝေ- မိန်းမ၏အဖြစ်၌၊
အာဒိနဝရိဘာဝနာယ- အပြစ်ကို ထင်ရှားပြခြင်းငှါ၊ ပစ္စနဘာသန္တိ- တစ်ဖန်ပြန်လည်
ဟောကြားတော်မူလိုသည်၊ (ဟုတွာ)။ အဝေါစ- မိန့်တော်မူပြီ။

၂၁၈။ “ဥပဝိဇညာ ဂစ္ဆန္တိ”တိအာဒိကာ- - -အစရှိကုန်သော၊ ဒွေ ဂါထာ-
နှစ်ဂါထာတို့ကို၊ ပဋ္ဌာစာရာယ- ပဋ္ဌာစာရာမည်သော၊ ထေရီယာ- ထေရီမ၏၊ ပဝတ္တိ-
အကြောင်းကို၊ အာရတ္တ- အကြောင်းပြု၍၊ ဘာသိတာ- မိန့်ဆိုတော်မူအပ်ကုန်ပြီ၊ တတ္ထ-
ထိုဂါထာတို့၌၊ ဥပဝိဇညာ ဂစ္ဆန္တိတိ- - - ကား၊ ဥပဂတဝိဇယနကာလာ- နီးကပ်သော
သားဖွားရာ ကာလရှိသော၊ (ဝါ) သားဖွားခါနီးဖြစ်သော၊ အဟံ- တပည့်တော် ပဋ္ဌာစာရာ
သည်၊ မဂ္ဂံ- မိဘအိမ်အပြန် လမ်းခရီးကို၊ ဂစ္ဆန္တိ- သွားစဉ်၊ သကံ ဂေဟံ- မိမိအိမ်သို့၊
အပတ္တာဝ- မရောက်မီသာလျှင်၊ ပန္နေ- လမ်းခရီး၌၊ ဝိဇယိတွာန- သားဖွား၍၊ မတံ-
မြွေကိုက်၍ သေသော၊ ပတိ- လင်ယောက်ျားကို၊ အဒ္ဓသံ- မြင်ရပြီ။ ဣတိ အယံ- ကား၊
ယောဇနာ- တည်း။

၂၁၉။ တပဏိကာယာတိ- - - ကား၊ ဝရာကာယ- အထီးကျန်သော။ ဒွေ-
နှစ်ခုကုန်သော၊ ဣမာ ဂါထာ- ဤဂါထာတို့ကို၊ (ပုတ္တာ-၌ စပ်)၊ ပဋ္ဌာစာရာယ- ပဋ္ဌာစာရာ
မည်သောထေရီမသည်၊ တဒါ- ထိုအခါ၌၊ သောကုမ္မာဒပတ္တာယ- သောကကြောင့် ရူးသွပ်
သည်၏အဖြစ်သို့ ရောက်သည်၊ (ဟုတွာ)။ ပုတ္တာကာရဿ- မိန့်ဆိုအပ်သော အခြင်း
အရာသို့၊ အနုကရဏဝသေန- အစဉ်လိုက်ခြင်း၏အစွမ်းဖြင့်၊ ဣတ္ထိဘာဝေ- မိန်းမ၏
အဖြစ်၌၊ အာဒိနဝရိဘာဝနတ္ထမေဝ- အပြစ်ကိုထင်ရှားပြခြင်းအကျိုးငှါသာ၊ ထေရီယာ-
ကိသာဂေါတမီထေရီမသည်၊ ပုတ္တာ- မိန့်တော်မူအပ်ကုန်ပြီ။

၂၂၀။ ဥဘယမ္ဗိ- နှစ်ပါးစုံလည်းဖြစ်သော၊ တံ- ထိုဘီလူးမပြောသော စကား၊ ပဋ္ဌာစာရာထေရီမပြောသော စကားကို၊ ဥဒါဟရဏဘာဝေန- ဥဒါဟရဏအဖြစ်ဖြင့်၊ အာနေတွာ- ဆောင်၍၊ ဣဒါနိ- ယခုအခါ၌၊ အတ္တနော- မိမိ၏၊ အနုဘူတံ- ခံစားအပ်သော၊ ဒုက္ခံ- ဆင်းရဲကို၊ ဝိဘာဝေန္တိ- ထင်ရှားပြလိုသော ကိသာဂေါတမီသည်၊ “ခိဏကုလီနေ”တိ အာဒိ- - -ဤသို့အစရှိသော စကားကို၊ အာဟ- မိန့်တော်မူပြီ။ တတ္ထ- ထို “ခိဏကုလီနေ” အစရှိသော စကားရပ်၌၊ ခိဏကုလီနေတိ- -ကား၊ ဘောဂါဒီဟိ- စည်းစိမ်ဥစ္စာစသည်တို့ဖြင့်၊ ပါရိဇုညပတ္တကုလိကေ- ပျက်စီးကုန်ခန်းခြင်းသို့ ရောက်သော အမျိုးရှိသော။ ကပဏေတိ- - -ကား၊ ပရမအဝညာတံ- သူတစ်ပါးတို့ အလွန်မထိမဲ့မြင် ပြုအပ်သူ၏အဖြစ်သို့၊ ပတ္တေ- ရောက်သော။ ဥဘယမ္ဗ- နှစ်ပါးလည်းဖြစ်သော၊ ဧတံ- ဤ ခိဏကုလီနေ၊ ကပဏေ ဟူသော သဒ္ဒါသည်၊ အတ္တနော ဧဝ- မိမိကိုသာလျှင်၊ အာမန္တနဝစနံ- ခေါ်ဝေါ်ကြောင်း စကားတည်း။ အနုဘူတံ တေ ဒုခံ အပရိမာဏန္တိ- - - ကား၊ ဣမသ္မိ အတ္တဘာဝေ- ဤအတ္တဘော၌၊ ဝါ- တစ်နည်းကား၊ ဣတော- ဤဘဝမှ၊ ပုရိမတ္တဘာဝေသု- ရှေးဖြစ်သော အတ္တဘောတို့၌၊ အနပ္ပကံ- အတိုင်းမသိ များပြားသော၊ ဒုက္ခံ- ဆင်းရဲကို၊ တယာ- သင်သည်၊ အနုဘဝိတံ- ခံစားဖူးလေပြီ။ ဣဒါနိ- ၌၊ တံ ဒုက္ခံ- ထိုဆင်းရဲကို၊ ဧကဒေသေန- တစ်စိတ်တစ်ဖို့အားဖြင့်၊ ဝိဘာဝေတွာ- ဝေဘန်၍၊ ဒသေတံ- ပြခြင်းငှါ၊ “အဿူ စ တေ ပဝတ္တန္တိအာဒိ- - - အစရှိသောစကားကို၊ ဝုတ္တံ- မိန့်တော်မူအပ်ပြီ။ တဿ- ထို“အဿူ စ တေ ပဝတ္တံ” အစရှိသောစကားရပ်၏၊ အတ္ထော- အနက်ကား၊ အနမတဂ္ဂေ- အစမထင်သော၊ (နှာ- ခဏ) ဣမသ္မိ သံသာရေ- ဤသံသရာ၌၊ ပရိတ္တမန္တိယာ- ကျင်လည်လျက်၊ ဗဟုကာနိ- များစွာကုန်သော၊ ဇာတိသဟဿာနိ- ဘဝအထောင်တို့ပတ်လုံး၊ သောကာဘိဘူတာယ- သောကဖြင့် လွမ်းမိုးနှိပ်စက်အပ်သည်၊ (ဟုတွာ)၊ အဿူ စ- မျက်ရည်သည်လည်း၊ ပဝတ္တံ- ယိုစီးဖူးလေပြီ။ ဧတံ- ဤ အဿူ စ တေ ပဝတ္တံ- ဟူသောစကားကို၊ အဝိသေသိတံ- အထူးမပြုအပ်သည်ကို၊ ကတွာ- ပြု၍၊ ဝုတ္တံ- ဆိုအပ်ပြီ၊ မဟာသမုဒ္ဒဿ- မဟာသမုဒ္ဒရာ၏၊ ဥဒကတောပိ- ရေထက်လည်း၊ ဗဟုကမေဝ- များသည်သာ၊ သိယာ- ဖြစ်ရာ၏။

၂၂၁။ ဝသိတာ သုသာနမဇ္ဈေတိ- - -ကား၊ မနုဿမံသခါဒိကာ- လူသားစားသော၊ သုနဒ္ဓိ စ- ခွေးမသည်လည်းကောင်း၊ သိင်္ဂါလီ စ- မြွေခွေးမသည်လည်းကောင်း၊ ဟုတွာ- ဖြစ်၍၊ သုသာနမဇ္ဈေ- သုသာန်အလယ်၌၊ ဝသိတာ- နေဖူးခဲ့ပြီ။ ခါဒိတာနိ ပုတ္တမံသာနိတိ- - - ကား၊ ဗျုပ္ပဒိပိဋိဋ္ဌာရာဒိကာလေ- ကျား၊ သစ်၊ ကြောင်စသည်တို့ ဖြစ်ရာအခါ၌၊ ပုတ္တမံသာနိ- သား၏အသားတို့ကို၊ ခါဒိတာနိ- ခံစားအပ်ဖူးကုန်ပြီ။ ဟတကုလိကာတိ- - - ကား၊ ဝိနဋ္ဌကုလဝံသာ- ပျက်စီးသောအမျိုးအနွယ်ရှိသည်။

သဗ္ဗဂရဟိတာတိ- - - ကား၊ သဗ္ဗေဟိ- ခပ်သိမ်းကုန်သော၊ ယရဝါသီဟိ- အိမ်၌
 နေသူလူတို့သည်၊ ဂရဟိတာ- ကဲ့ရဲ့အပ်၏၊ ဂရဟပ္ပတ္တာ- ကဲ့ရဲ့ခြင်းသို့ ရောက်၏။
 မတပတိကာတိ- - - ကား၊ ဝိဝေဝါ- မုဆိုးမသည်။ ပန- အထူးကို ဆိုအံ့၊ တယော-
 သုံးပါးကုန်သော၊ ဣမေ ပကာရေ- ဤအခြင်းအရာတို့ကို၊ ပုရိမတ္တဘာဝေ- ရှေးဖြစ်သော
 အတ္တဘော၌၊ အတ္တနော- မိမိသည်၊ အနုပ္ပတ္တေ- အစဉ်ရောက်အပ် ဖြစ်အပ်သည်တို့ကို၊
 ဂဟေတွာ- ယူ၍၊ ဝဒတိ- ဆို၏။ ဧဝံဘူတာ- ဤသို့ ဖြစ်သည်၊ ဟုတွာပိ- ဖြစ်ပါသော်လည်း၊
 အဓိစ္စ- လွန်၍၊ လဒ္ဓါယ- ရအပ်သော၊ ကလျာဏမိတ္တသေဝါယ- ကောင်းသော
 အဆွေခင်ပွန်းကို မှီဝဲဆည်းကပ်ခြင်းကြောင့်၊ အမတံ- အမြိုက်နိဗ္ဗာန်ကို၊ အဓိဂစ္ဆိ- ရပြီ၊
 နိဗ္ဗာန်- သို့၊ အနုပ္ပတ္တာ- ရောက်ပြီ။

၂၂၂။ ဣဒါနိ- ၌၊ တမေဝ အမတာဓိဂမံ- ထိုအမြိုက်နိဗ္ဗာန်ကို ရခြင်းကိုသာလျှင်၊
 ပါကဋ္ဌ- ထင်ရှားသည်ကို၊ ကတွာ- ပြု၍၊ ဒဿေတံ- ပြခြင်းငှါ၊ “ဘာဝိတော”တိအာဒိ- -
 - အစရှိသော စကားကို၊ ဝုတ္တံ- မိန့်အပ်ပြီ။ တတ္ထ- ထိုဘာဝိတောအစရှိသော စကားရပ်၌၊
 ဘာဝိတောတိ- - - ဟူသည်ကား၊ ဝိဘာဝိတော- ပွားစေအပ်ပြီ၊ ဥပ္ပါဒိတော- ဖြစ်စေအပ်ပြီ၊
 ဝမိတော- တိုးပွားစေအပ်ပြီ၊ ဘာဝနာဘိသမယဝသေန- ဘာဝနာဘိသမယ၏အစွမ်းဖြင့်၊
 ပဋိဝိဒ္ဓေါ- ထိုးထွင်း၍ သိအပ်ပြီ။ ဓမ္မာဒါသံ အဝေက္ခိ ‘ဟန္တိ- - - ကား၊ ဓမ္မမယံ- တရားဖြင့်
 ပြီးသော၊ အာဒါသံ- ကြွေးမဲ့ကို၊ အဟံ- သည်၊ အဒ္ဓက္ခိ အပဿိ- မြင်ပြီ။

၂၂၃။ အဟမမ္ဘိ ကန္တသလ္လာတိ- - - ကား၊ အဟံ- သည်၊ အရိယမဂ္ဂေန- ဖြင့်၊
 သမုန္တိန္နရာဂါဒိသလ္လာ- ကောင်းစွာ ဖြတ်အပ်သော ရာဂစသောငြောင့်ရှိသည်၊ အမ္ဘိ- ဖြစ်၏။
 ဩဟိတဘာရာတိ- - - ကား၊ ဩရောပိတကာမခုန္တကိလေသာဘိသင်္ခါရဘာရာ-
 ချထားအပ်ပြီးသော ကာမဝန်၊ ခန္ဓာဝန်၊ ကိလေသာဝန်၊ အဘိသင်္ခါရဝန်ရှိသည်၊ ကတံ
 ဟိ ကရဏီယန္တိ- - - ကား၊ ပရိညာဒိဘေဒံ- ဒုက္ခသစ္စာကို ပိုင်းခြား၍ သိခြင်းစသည်အပြား
 ရှိသော၊ သောဠသဝိဓမ္မိ- တစ်ဆယ့်ခြောက်ပါး အပြားရှိသည်လည်းဖြစ်သော၊ ကိစ္ဆံ-
 မက်ကိစ္စကို၊ ကတံ- ပြုအပ်ပြီ၊ ပရိယောသိတံ- ပြီးဆုံးစေအပ်ပြီ။ သုဝိမုတ္တစိတ္တာ ဣမံ
 ဘဏီတိ- - - ကား၊ သဗ္ဗသော- ခပ်သိမ်းသော အခြင်းအရာအားဖြင့်၊ ဝိမုတ္တစိတ္တာ-
 ကိလေသာတို့မှ ကောင်းစွာလွတ်သောစိတ်ရှိသော၊ ကိသာဂေါတမိ- ကိသာဂေါတမီ
 မည်သော၊ ထေရီ- ထေရီမသည်၊ ဣမံ အတ္ထံ- ဤသို့သော အနက်ကို၊ “ကလျာဏ-
 မိတ္တတာ”တိအာဒိနာ- “ကလျာဏမိတ္တတာ” အစရှိသည်ဖြင့်၊ ဂါထာဗန္ဓဝသေန-
 ဂါထာဗန္ဓအစွမ်းဖြင့်၊ အဘဏီ- ပြောကြားပြီ၊ ဣတိ- ဤသို့၊ အတ္တာနံ- မိမိကိုယ်ကို၊ ပရံ
 ဝိယ- သူတပါးကိုကဲ့သို့၊ ထေရီ- ကိသာဂေါတမီထေရီမသည်၊ ဝဒတိ- မိန့်တော်မူ၏။
 တဩ- ထိုစကားရပ်၌၊ ဣဒံ- ဤဆိုအပ်လတံကား၊ ဣမိဿာ ထေရီယာ- ဤကိသာ

ဂေါတမီထေရီမ၏။ အပဒါနံ- အပဒါနံတည်း။

(အပဒါနံပါဠိတော်အနက်)

“ဣတော- ဤဘဒ္ဒကမ္ဘာမှ၊ သတသဟဿမိ ကပ္ပေ- ကမ္ဘာတစ်သိန်း ထက်၌၊ သဗ္ဗဓမ္မာန သဗ္ဗဓမ္မာနံ- ခပ်သိမ်းသောတရားတို့၏။ ပါရဂူ- တစ်ဘက်ကမ်း သို့ ရောက်တော်မူသော၊ ပဒုမုတ္တရော နာမ- ပဒုမုတ္တရမည်တော်မူသော၊ ဇိနော- မာရ်ငါးပါးကို အောင်တော်မူသော၊ နာယကော- မြတ်စွာဘုရားသည်၊ ဥပ္ပဇ္ဇိ- ပွင့်တော်မူပြီ။

တဒါ- ထိုအခါ၌၊ အဟံ- သည်၊ ဟံသဝတိယံ- ဟံသဝတီပြည်၌၊ အညတရေ- မထင်ရှားသော၊ ကုလေ- အမျိုး၌၊ ဇာတာ- ဖြစ်ပြီ၊ တံ နရဝရံ- ထိုမြတ်စွာဘုရားသို့၊ ဥပေတွာ- ဆည်းကပ်၍၊ သရဏံ- ကိုးကွယ်ခြင်းသို့၊ သမုပါဂမိ- ကောင်းစွာရောက်ခဲ့ပြီ။

တဿ- ထိုမြတ်စွာဘုရား၏၊ စတုသစ္စုပသဉ္စိတံ- သစ္စာလေးပါးနှင့် စပ်သော၊ မဇ္ဇရံ- သာယာသော၊ ပရမဿာဒံ- လွန်စွာနှစ်သက်အပ်သော၊ ဝဋ္ဋသန္တိသုခါဝဟံ- ဝဋ်ဒုက္ခငြိမ်းရာ နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာကို ဆောင်သော၊ ဓမ္မဉ္စ- တရားတော်ကိုလည်း၊ အသောသိ- နာယူခဲ့ပြီ။

တဒါ စ- ထိုအခါ၌လည်း၊ ပုရိသုတ္တမော- ယောက်ျားမြတ်ဖြစ်တော်မူသော၊ ဝီရော- မြတ်စွာဘုရားသည်၊ လူခစီဝရဓာရိနိ- ခေါင်းပါးသောသင်္ကန်းကို ဆောင် သော၊ ဘိက္ခုနိ- ဘိက္ခုနီမကို၊ ဧတဒဂ္ဂမိ- ဧတဒဂ်အရာ၌၊ ဌပေန္တော- ထားတော် မူလျက်၊ ဝဏ္ဏယိ- ချီးမွမ်းတော်မူပြီ။

(နာ- ၁၈၇) - ဘိက္ခုနိယာ- ဘိက္ခုနီမ၏၊ ဂုဏေ- ဂုဏ်တို့ကို၊ သုတွာ- ကြား၍၊ အနပ္ပကံ- အတိုင်းမသိ များစွာသော၊ ပီတိ- ပီတိကို၊ ဇနေတွာန- ဖြစ်စေ၍၊ ယထာသတ္တိ- အစွမ်းရှိသလောက်၊ ယထာဗလံ- အင်အားရှိသလောက်၊ ဗုဒ္ဓဿ- အား၊ ကာရံ- ပူဇော်ခြင်းအမှုကို၊ ကတွာန- ပြု၍။

တံ မုနိဝရံ- ထိုမြတ်စွာဘုရားကို၊ နိပစ္စ- ရှိသေစွာ တုပ်ဝပ်ရှိခိုး၍၊ တံ ဌာနံ- ထိုလူခစီဝရ ဧတဒဂ်ရာထူးကို၊ အဘိပတ္တယိ- ဆုတောင်းခဲ့ပြီ၊ တဒါ- ထိုအခါ၌၊ နာယကော- လောကသုံးပါး၏အကြီးအမှူး ဖြစ်တော်မူသော၊ သမ္မုဒ္ဓေါ- မြတ်စွာဘုရားသည်၊ ဌာနလာဘာယ- ဧတဒဂ်အရာကို ရစ်မှီသောငှါ၊ မံ- တပည့်တော်ကို၊ အနုမောဒိ- အနုမောဒနာပြုတော်မူ၏။

ဣတော- ဤဘဒ္ဒကမ္ဘာမှ၊ သတသဟဿေ ကပ္ပေ- ကမ္ဘာ တစ်သိန်း ထက်၌၊ ဩက္ကာကကုလသမ္ဘဝေါ- ဩက္ကာကမင်းမျိုး၌ဖြစ်သော၊ ဂေါတ္တေန-

- အန္ဓယ်အားဖြင့်၊ ဂေါတမော နာမ- ဂေါတမမည်တော်မူသော၊ သတ္တာ- မြတ်စွာဘုရားသည်၊ လောကေ- လောက၌၊ ဘဝိဿတိ- ပွင့်တော်မူလတုံ။
- တဿ- ထိုဂေါတမမြတ်စွာဘုရား၏၊ ဓမ္မေသု- တရားတို့၌၊ ဒါယာဒါ- အမွေခံဖြစ်သော၊ ဩရသာ- ရင်၌ဖြစ်သော၊ ဓမ္မနိဗ္ဗိတာ- တရားသည် ဖန်ဆင်းအပ်သော၊ နာမေန- အမည်အားဖြင့်၊ ကိဿာဂေါတမိ- ကိဿာဂေါတမီအမည်ရှိသော၊ သတ္ထု- ဂေါတမမြတ်စွာဘုရား၏၊ သာဝိကာ- တပည့်မသည်၊ ဟေဿသိ- ဖြစ်လတုံ။
- တံ- ထိုဗျာဒိတ်စကားကို၊ သုတ္တာ- ကြားရ၍၊ မုဒိတာ- ဝမ်းမြောက်သည်၊ ဟုတ္တာ- ၍၊ ယာဝဇီဝံ- အသက်ထက်ဆုံး၊ တဒါ- ၌၊ ဇိနံ- မာရ်ငါးပါးကို အောင်မြင်တော်မူသော၊ ဝိနာယကံ- မြတ်စွာဘုရားကို၊ ပစ္စယေဟိ- ပစ္စည်းလေးပါးတို့ဖြင့်၊ မေတ္တစိတ္တာ- မေတ္တာနှင့်ယှဉ်သော စိတ်ရှိသည်၊ (ဟုတ္တာ)၊ ပရိစရိ- လုပ်ကျွေးခဲ့ပြီ။
- သုကတေန- ကောင်းစွာပြုအပ်သော၊ တေန ကမ္မေန စ- ထိုကောင်းမှုကံကြောင့်လည်းကောင်း၊ စေတနာပဏိဓိဟိ စ- စေတနာထက်သန်စွာ ဆုတောင်းခြင်းတို့ကြောင့်လည်းကောင်း၊ အဟံ- သည်၊ မာနုသံ- လူ၌ဖြစ်သော၊ ဒေဟံ- ခန္ဓာကိုယ်ကို၊ ဇဟိတွာ- စွန့်၍၊ တာဝတိသံ- တာဝတိသာနတ်ပြည်သို့၊ အဂစ္ဆိ- လားရောက်ခဲ့ရပြီ။
- ဣမမ္ပိ ဘဒ္ဒကေ ကပ္ပေ- ဤဘဒ္ဒကမ္ဘာ၌၊ ဗြဟ္မဗန္ဓု- ဗြဟ္မာမင်း၏ အဆွေတော်ဖြစ်တော်မူသော၊ မဟာယသော- များစွာသောအခြံအရံရှိတော်မူသော၊ ဝဒတံ ဝဒန္တာနံ- တရားဟောသောပုဂ္ဂိုလ်တို့တွင်၊ ဝရော- အမြတ်ဆုံးဖြစ်တော်မူသော၊ ဂေါတ္တေန- အန္ဓယ်အားဖြင့်၊ ကဿပေါ နာမ- ကဿပမည်တော်မူသော မြတ်စွာဘုရားသည်၊ ဥပ္ပဇ္ဇိ- ပွင့်တော်မူပြီ။
- တဒါ- ထိုအခါ၌၊ ဗာရာဏသီပုရတ္ထမေ- ဗာရာဏသီပြည်မြတ်၌၊ မဟေသိဿ- မြတ်စွာဘုရား၏၊ ဥပဋ္ဌာကော- အလုပ်အကျွေးဖြစ်သော၊ နရိဿရော- လူတို့ကို အစိုးရသော၊ ကိကီ နာမ- ကိကီမည်သော၊ ကာသိရာဇာ- ကာသိမင်းသည်၊ အာသိ- ဖြစ်ပြီ။
- အဟံ- တပည့်တော်သည်၊ တဿ- ထိုကိကီမင်းကြီး၏၊ ပဉ္စမိ- ငါးယောက်မြောက်ဖြစ်သော၊ ဓိတာ- သမီးတော်သည်၊ အာသိ- ဖြစ်ခဲ့ပြီ၊ နာမေန- အမည်အားဖြင့်၊ ဓမ္မာ- ဓမ္မာဟူ၍၊ ဝိဿုတာ- ထင်ရှားကျော်စော၏၊ ဇိနဂ္ဂဿ- ဇိနထွတ်တင် ဘုရားရှင်၏၊ ဓမ္မံ- တရားတော်ကို၊ သုတ္တာ- နာရ၍ (ဝါ) နာရသောကြောင့်၊ ပဗ္ဗဇ္ဇံ- ရဟန်းအဖြစ်ကို၊ သမရောစယိ- ကောင်းစွာနှစ်သက်ပြီ၊ (ဝါ)

ခွင့်တောင်းပြီ။

- တာတော- ခမည်းတော်ကိကီမင်းကြီးသည်၊ နော- တပည့်တော်တို့အား၊
 န အနုဇာနိ- ခွင့်မပြု၊ တဒါ- ထိုအခါ၌၊ အဂါရေဝ- နန်းတော်၌သာလျှင်၊ (ဝါ၊
 လူ့ဘောင်၌သာလျှင်၊ ရာဇကညာ- မင်းသမီးဖြစ်ကုန်သော၊ သုခေမိတာ- ချမ်းသာ
 သဖြင့် ကြီးပွားကုန်သော၊ ဗုဒ္ဓေါပဋ္ဌာနနိရတာ- မြတ်စွာဘုရားကို ဆည်းကပ်ခြင်း၌
 အမြဲ မွေ့လျော်ကုန်သော၊ မုဒိတာ- ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ ဖြစ်ကြကုန်သော၊ မယံ
 သတ္တ ဓီတရော- တပည့်တော်တို့ သမီးတော်ခုနစ်ပါးတို့သည်၊ ကောမာရိ-
 ဗြဟ္မစရိယံ- ကောမာရိဗြဟ္မစရိယအကျင့်ကို၊ (ဝါ) အပျိုစင် အမျိုးကောင်းသမီးတို့
 ကျင့်သုံးအပ်သော မြတ်သောအကျင့်ကို၊ ဝိသဝဿသဟဿာနိ- အနှစ်
 နှစ်သောင်းတို့ပတ်လုံး၊ အတန္တိတာ- မပျင်းမရိကုန်သည်၊ (ဟုတွာ)၊ ဝိစရိမု-
 ကျင့်ကြံနေထိုင်ခဲ့ကြကုန်ပြီ။

- သမဏီ- သမဏီမင်းသမီးလည်းကောင်း၊ သမဏဂုတ္တာ စ- သမဏဂုတ္တာ
 မင်းသမီးလည်းကောင်း၊ ဘိက္ခုနီ- ဘိက္ခုနီမင်းသမီးလည်းကောင်း၊ ဘိက္ခုဒါယိကာ-
 ဘိက္ခုဒါယိကာမင်းသမီးလည်းကောင်း၊ ဓမ္မာ စေဝ- ဓမ္မာမင်းသမီးလည်းကောင်း၊
 သုဓမ္မာ စ- သုဓမ္မာမင်းသမီးလည်းကောင်း၊ သတ္တမီ- ခုနစ်ယောက်မြောက်သော၊
 သံဃဒါယိကာ- သံဃဒါယိကာမင်းသမီးလည်းကောင်းတည်း။

- တဒါ- ဂေါတမမြတ်စွာဘုရားပွင့်တော်မူရာ ထိုအခါ၌၊ ခေမာ စ-
 ခေမာထေရီလည်းကောင်း၊ ဥပ္ပလဝဏ္ဏာ စ- ဥပ္ပလဝဏ္ဏာထေရီလည်းကောင်း၊
 ပဋ္ဌာစာရာ စ- ပဋ္ဌာစာရာထေရီလည်းကောင်း၊ ကုဏ္ဍလာ စ- ဘဒ္ဒါ ကုဏ္ဍလာ
 ကေသာထေရီလည်းကောင်း၊ အဟံ စ- တပည့်တော် ကိသာဂေါတမီထေရီလည်း
 ကောင်း၊ ဓမ္မဒိန္နာ စ- ဓမ္မဒိန္နာထေရီလည်းကောင်း၊ သတ္တမီ- ခုနစ်ယောက်
 မြောက်သော၊ ဝိသာခါ- ဝိသာခါ ဥပါသိကာမ၊ လည်းကောင်းတည်း။

(နာ- ခဂဂ) - သုကတေဟိ- ကောင်းစွာ ပြုအပ်ကုန်သော၊ တေဟိ ကမ္မေဟိ စ- ထို
 ကောင်းမှုကံတို့ကြောင့်လည်းကောင်း၊ စေတနာပဏိဓိဟိ စ- စေတနာထက်
 သန်စွာ ဆုတောင်းခြင်းတို့ကြောင့်လည်းကောင်း၊ အဟံ- သည်၊ မာနသံ-
 လွှဲ၍ဖြစ်သော၊ ဒေဟံ- ခန္ဓာကိုယ်ကို၊ ဇဟိတွာ- စွန့်၍၊ တာဝတိံသံ- တာဝတိံသာ
 နတ်ပြည်သို့၊ အဂစ္ဆိ- လားရောက်ခဲ့ပြီ။

- ဣဒါနိ- ယခုအခါ၌၊ ပစ္ဆိမေ- နောက်ဆုံးဖြစ်သော၊ ဘဝေ စ- ဘဝ၌လည်း၊
 အဟံ- သည်၊ ဒုဂ္ဂတေ- ဆင်းရဲသော၊ အဓနေ- ဥစ္စာမရှိသော၊ နဋေ- စည်းစိမ်
 ဥစ္စာပျက်စီးသော၊ သေဋ္ဌိကုလေ- သူဌေးမျိုး၌၊ ဇာတာ- ဖြစ်၏၊ သဓနံ- ဥစ္စာရှိသော၊

- ကုလံ- လင်ယောက်ျားအိမ်သို့၊ ဂတာ စ- ရောက်သည်လည်း၊ ဟောမိ- ဖြစ်၏။
- ပတိ- လင်ယောက်ျားကို၊ ဌပေတွာ- ထား၍၊ သေသာ- ကြွင်းသော အိမ်သူ အိမ်သားတို့သည်၊ မေ- အား၊ အနော ဣတိ- ဥစ္စာမရှိသူဟူ၍၊ ဒေဿန္တိ- မုန်းကြကုန်၏။ ယဒါ စ- အကြင်အခါ၌ကား၊ ပသူတာ- သားဖွားသည်၊ အာသိ- ဖြစ်ပြီ၊ တဒါ- ၌၊ သဗ္ဗေသံ- ခပ်သိမ်းသောသူတို့သည်၊ ဒယိတာ- ချစ်ခင် သနားအပ်၏။
- ယဒါ- အကြင်အခါ၌၊ တရုဏော- ပျိုနုသော၊ ဘဒ္ဒေါ- ကောင်းသော၊ ကောမလကော- နူးညံ့သော၊ သုခေမိတော- ချမ်းသာသဖြင့် ကြီးပွားသော၊ (သော- ၌စပ်)၊ မေ- သည်၊ သပါဏမိဝ- မိမိအသက်ကဲ့သို့၊ ကန္တော- ချစ်အပ်သော၊ သော- ထိုသားလေးသည်၊ တဒါ- ထိုအခါ၌၊ ယမဝသံ- သေမင်းနိုင်ငံသို့၊ ဂတော- လိုက်ပါရှာလေ၏။
- အဟံ- သည်၊ သောကဏ္ဍာ- စိုးရိမ်ခြင်းဖြင့် နှိပ်စက်အပ်သည်၊ ဒီနဝဒနာ- ပင်ပန်းသော မျက်နှာရှိသည်၊ (ဝါ) အထီးကျန်သောမျက်နှာရှိသည်၊ (ဝါ) မျက်နှာ ငယ်သည်၊ အဿုနေတ္တာ- မျက်ရည်ယိုသော မျက်လုံးရှိသည်၊ ရဒမျှခါ- ဝိုသော မျက်နှာရှိသည်၊ (ဟုတွာ)၊ မတံ- သေလေပြီးသော၊ ကုဏပံ- သားငယ် အလောင်း ကောင်ကို၊ အာဒါယ- ယူ၍၊ ဝိလပန္တိ- မြည်တမ်းလျက်၊ ဂမာမိ- သွားလာ၏။
- တဒါ- ထိုအခါ၌၊ ဧကေန- တစ်ယောက်သော ပညာရှိသည်၊ သန္တိဌာ- ညွှန်းအပ်သည်၊ (ဟုတွာ)၊ ဘိသက္ကတ္တမံ- အမြတ်ဆုံးသမားတော်ဖြစ်တော်မူသော မြတ်စွာဘုရားသို့၊ ဌပေတွာ- ချဉ်းကပ်၍၊ 'ဘော- အရှင်ဘုရား၊ ပုတ္တသဇ္ဇီဝနံ- သားကို ရှင်စေတတ်သော၊ ဘေသန္တံ- ဆေးကို၊ ဒေဟိ- ပေးပါလော့၊' ဣတိ- သို့၊ အဝေါစံ- လျှောက်ပြီ။
- 'ယသ္မိံ ဂေဟေ- အကြင်အိမ်၌၊ မတာ- သေသောသူတို့သည်၊ န ဝိဇ္ဇန္တေ- မရှိကုန်၊ တတော- ထိုလူမသေဖူးသော အိမ်မှ သိဒ္ဓတ္ထကံ- မုံညှင်းစေကို၊ အာဟရ- ဆောင်ခဲ့လော့၊' ဣတိ- သို့၊ ဝိနယောပါယကောဝိဒေါ- သတ္တဝါတို့ကို ဆုံးမကြောင်း နည်းလမ်းဥပါယ်၌ လိမ္မာတော်မူသော၊ ဇိနော- မြတ်စွာဘုရားသည်၊ အာဟ- မိန့်တော်မူပြီ။
- တဒါ- ထိုအခါ၌၊ သာဝတ္ထိ- သို့၊ ဂမိတွာ- သွား၍၊ တာဒိသံ- ထိုသို့ လူ မသေဖူးသော သဘောရှိသော၊ ယရံ- အိမ်ကိုပင်၊ န လဘိ- ရှာမရခဲ့၊ သိဒ္ဓတ္ထကံ- မုံညှင်းစေကို၊ ကုတော- အဘယ်မှာ ရအံ့နည်း၊ တသ္မာ- ထိုသို့ လူမသေဖူးသော အိမ်မှ မုံညှင်းစေကို မရသောကြောင့်၊ တတော- ထိုအခါ၌၊ အဟံ- သည်၊ သတိ-

သတိကို၊ လဒ္ဓါ- ရ၍၊ (ဝါ) ရခြင်းကြောင့်။

ကုဏဝံ- သားသေကို၊ ဆဉ္ဇယိတွာန- စွန့်ပစ်၍၊ လောကနာယကံ- မြတ်စွာဘုရားကို၊ ဥပေသိ- ဆည်းကပ်ပြီး၊ ဥရတောဝ- အဝေးကသာလျှင်၊ မမံ- တပည့်တော်ကို၊ ဒိသ္မာ- မြင်တော်မူ၍၊ မဓုရဿရော- ချိုသာသော အသံတော်ရှိတော်မူသော မြတ်စွာဘုရားသည်၊ အဝေါစ- မိန့်တော်မူပြီ။

“ယော စ- အကြင်သူသည်ကား၊ ဥဒယဗ္ဗယံ- ခန္ဓာငါးပါးတို့၏ အဖြစ်အပျက်ကို၊ အပဿံ အပဿန္တော- မရှုမမြင်ပဲ၊ ဝဿသတံ- အနှစ်တစ်ရာပတ်လုံး၊ ဇီဝေ- အသက်ရှည်ရာ၏၊ (တဿ- ထိုခန္ဓာငါးပါးတို့၏ အဖြစ်အပျက်ကို မမြင်သော ပုဂ္ဂိုလ်၏၊ ဇီဝတော- အနှစ်တစ်ရာ အသက်ရှည်ခြင်းထက်)၊ ဥဒယဗ္ဗယံ- ခန္ဓာငါးပါးတို့၏ အဖြစ်အပျက်ကို၊ ပဿတော- ရှုမြင်သောပုဂ္ဂိုလ်၏၊ ဧကာဟံ- တစ်ရက်မျှ၊ ဇီဝိတံ- အသက်ရှည်ခြင်းသည်၊ သေယျော- မြတ်၏။

အနိစ္စတာ- မမြဲသည်၏အဖြစ်တည်းဟူသော၊ ယဒိဒံ ယော အယံ ဓမ္မော- အကြင်တရားသဘောသည်၊ အတ္ထိ- ရှိ၏၊ ဧသ ဧသော ဓမ္မော- ဤတရားသဘောသည်၊ န ဂါမဓမ္မော- တစ်ရွာတည်း၏ သဘောမဟုတ်၊ န နိဂမဿ ဓမ္မော- နိဂုံးတစ်ခုတည်း၏ သဘောမဟုတ်၊ အယံ ဓမ္မော- ဤတရားသဘောသည်၊ န စာပိ ဧကကုလဿ ဓမ္မော- တစ်အိမ်တည်း၏ သဘောမဟုတ်၊ သဒေဝကဿ- နတ်နှင့် တကွသော၊ သဗ္ဗဿ လောကဿ- လောကအားလုံး၏၊ ဓမ္မော ဧဝ- တရားသဘောသည်သာတည်း။” (ဣတိ အဝေါစ)။

ဣမာ ဂါထာ- ဤဂါထာတို့ကို၊ သုတွာန- နာကြား၍၊ သာဟံ- ထိုတပည့်တော်သည်၊ ဓမ္မစက္ခု- သောတာပတ္တိမဂ်ဉာဏ်ကို၊ ဝိသောဓယိ- သန့်ရှင်းစင်ကြယ်စေခဲ့ပြီ၊ တတော- ထိုနောင်မှ၊ ဝိညာတသဒ္ဓမ္မာ- သိအပ်ပြီးသော သူတော်ကောင်းတရားရှိသည်၊ (ဟုတွာ)၊ အနဂါရိယံ- ရဟန်းဘောင်သို့၊ ပဗ္ဗဇိ- ကပ်ရောက်ခဲ့ပြီ၊ (ဝါ) ရဟန်းပြုခဲ့ပြီ။

တထာ- ထိုအခြင်းအရာအားဖြင့်၊ ပဗ္ဗဇိတာ- ရဟန်းပြုသည်၊ သန္တိ- ဖြစ်လဲသော်၊ ဇိနသာသနေ- မြတ်စွာဘုရား၏သာသနာတော်၌၊ ယုဇ္ဇန္တိ- ကမ္မဋ္ဌာန်းကို အားထုတ်သည်၊ (ဟုတွာ)၊ န စိရေနေဝ ကာလေန- မကြာမီသော ကာလ၌သာလျှင်၊ အရဟတ္တံ- သို့၊ အပါပုဏ္ဏံ- ရောက်ခဲ့ပြီ။

(နာ- ၁၈၉) - (အဟံ)၊ ဣဒ္ဓိသု စ- တန်ခိုးအရာတို့၌လည်းကောင်း၊ ဒိဗ္ဗာယ သောတ- ဓာတုယာ- ဒိဗ္ဗသောတ အဘိညာဉ်၌လည်းကောင်း၊ ဝသိ- အစွမ်းသတ္တိရှိသူသည်၊ (ဝါ) ဝသိဘော်မြောက် လေ့လာပြီးသူသည်၊ ဟောမိ- ဖြစ်၏၊ ပရစိတ္တာနိ-

သူတစ်ပါးစိတ်တို့ကို၊ ဇာနဓိ- သိ၏။ သတ္တုသာသနကာရိကာ- ဘုရားရှင်၏ အဆုံးအမတော်အတိုင်း လိုက်နာပြုကျင့်လေ့ရှိ၏။

(အဟံ- သည်)၊ ပုဗ္ဗေနိဝါသံ- ရှေးဘဝ၌ နေအပ်ခဲ့ဖူးသောခန္ဓာအစဉ်ကို၊ ဇာနဓိ- သိ၏။ (မယာ- သည်)၊ ဒိဗ္ဗစက္ခု- ဒိဗ္ဗစက္ခု အဘိညာဉ်ကို၊ ဝိသောဓိတံ- သန့်ရှင်းစင်ကြယ်စေအပ်ပြီ၊ (အဟံ- သည်) သဗ္ဗေ- ခပ်သိမ်းကုန်သော၊ အာသဝေ- အာသဝေါတရားတို့ကို၊ ခေပေတွာ- ကုန်စေ၍၊ ဝိသုဒ္ဓါ- စင်ကြယ်သည်၊ သုနိဗ္ဗလာ- အညစ်အကြေးမရှိသည်၊ အာသိ- ဖြစ်ပြီ။

မယာ- သည်၊ သတ္တာ- မြတ်စွာဘုရားကို၊ ပရိစိဏ္ဍော- ပြုစုလုပ်ကျွေး အပ်ပြီ၊ ဗုဒ္ဓဿ- ၏။ သာသနံ- အဆုံးအမတော်ကို၊ ကတံ- လိုက်နာပြုကျင့်အပ်ပြီ၊ ဂရုကော- လေးလံစွာသော၊ ဘာရော- ကိလေသာဝန်၊ ခန္ဓာဝန်ကို၊ ဩဟိတော- ချထားအပ်ပြီ၊ ဘဝနေတ္တိ- ဘဝသို့ဆောင်တတ်သော တဏှာကို၊ သမူဟတာ- ပယ်နုတ်အပ်ပြီ။

ယဿ- အကြင်အရဟတ္တဖိုလ်၏၊ အတ္တာယ- အကျိုးငှါ၊ အဂါရသ္မာ- အိမ်ရာထောင်သော လူ၏ဘောင်မှ၊ နိက္ခမိတွာ- ၍၊ အနဂါရိယံ- အိမ်ရာမထောင် ရဟန်းဘောင်သို့၊ ပဗ္ဗဇိတာ- ကပ်ရောက်ခဲ့ပြီ၊ သဗ္ဗသံယောဇနက္ခယော- အလုံးစုံ သော သံယောဇဉ်ကုန်ကြောင်းဟုဆိုအပ်သော၊ သော အတ္ထော- ထိုအရဟတ္တဖိုလ် အကျိုးသို့၊ မေ- သည်၊ အနုပ္ပတ္တော- အစဉ်ရောက်အပ်ပြီ။

ဗုဒ္ဓသေဋ္ဌဿ- မြတ်စွာဘုရား၏၊ ဝါဟဿ- အစွမ်းဖြင့်၊ အတ္ထဓမ္မ- နိရုတ္တိသု- အတ္ထပဋိသမ္ဘိဒါ၊ ဓမ္မပဋိသမ္ဘိဒါ၊ နိရုတ္တိပဋိသမ္ဘိဒါတို့၌လည်းကောင်း၊ တထေဝ- ထို့အတူသာလျှင်၊ ပဋိဘာနေ စ- ပဋိဘာနပဋိသမ္ဘိဒါ၌လည်းကောင်း၊ မေ- ၏၊ ဉာဏံ- ဉာဏ်သည်၊ ဝိမလံ- အညစ်အကြေးကင်းသည်၊ သုဒ္ဓံ- စင်ကြယ်သည်၊ အဟောသိ- ဖြစ်ပြီ။

သင်္ကာရက္ခဏာ- အမှိုက်ပုံမှလည်းကောင်း၊ သုသာနာ- သုသာန်မှလည်း ကောင်း၊ ရထိယာပိ စ- ရထားလမ်းမှလည်းကောင်း၊ အာဟိတွာ- (အဝတ်အပိုင်း အစတို့ကို) ကောက်ယူ၍၊ တတော- ထိုမှနောက်၌၊ သံယာဋိကံ- ဒုက္ခသင်္ကန်းကို ကတွာ- ပြု၍၊ လူခံ- ရုန့်ရင်းကြမ်းတမ်းသော၊ (ဝါ) သာယာဖွယ်မရှိသော၊ စိဝရံ- သင်္ကန်းကို၊ ဓာရေမိ- ဆောင်၏။

ဝိနာယကော- သတ္တဝါတို့ကို နိဗ္ဗာန်သို့ ပို့ဆောင်တတ်သော၊ ဇိနော- မြတ်စွာဘုရားသည်၊ လူခစိဝရဓာရဏေ- ရုန့်ရင်း ကြမ်းတမ်းသောသင်္ကန်းကို ဆောင်သော၊ တသ္မိ ဂုဏေ- ထိုဂုဏ်၌၊ တုဋ္ဌော- နှစ်သက်တော်မူသည်၊ (ဟုတွာ)။

ပရိသာသု- ပရိသတ်တို့အလယ်၌၊ ဧတဒဂ္ဂမ္ပိ- လူခစီဝရဓာရဏ ဧတဒဂ်အရာ၌၊
ဌပေသိ- ထားတော်မူပြီ။

ကိလေသာ ဈာပိတာ မယံ။ ပ ။ ကတံ ဗုဒ္ဓဿ သာသနံ^၁န္တိ။
ကိသာဂေါတမိထေရီဂါထာဝဏ္ဏနာ- သည်၊ နိဋ္ဌိတာ- ပြီ။
ဧကာဒသကနိပါတဝဏ္ဏနာ- သည်၊ နိဋ္ဌိတာ- ပြီ။

(နာ- ၁၉၀)

၁၁- ဒွါဒသကနိပါတဝဏ္ဏနာ

၁- ဥပ္ပလဝဏ္ဏာထေရီဂါထာဝဏ္ဏနာ

ဒွါဒသနိပါတေ- ဒွါဒသနိပါတ်၌၊ ဥဘော မာတာ စ ဓိတာ ဓာတိအာဒိကာ- - -
ဤသို့အစရှိသော ဂါထာတို့သည်၊ ဥပ္ပလဝဏ္ဏာယ- ဥပ္ပလဝဏ္ဏာမည်သော၊ ထေရီယာ-
ထေရီမ၏၊ ဂါထာ- ဂါထာတို့တည်း။ အယမ္ပိ- ဤဥပ္ပလဝဏ္ဏာထေရီမသည်လည်း၊
ပဒုမုတ္တရဿ- မည်တော်မူသော၊ ဘဂဝတော- ၏၊ ကာလေ- လက်ထက်တော်၌၊
ဟံသဝတီနဂရေ- ဟံသဝတီမြို့၌၊ ကုလဂေဟေ- အမျိုးကောင်းအိမ်၌၊ နိဗ္ဗတ္တိတွာ- ဖြစ်၍၊
ဝိညှတံ- နားလည်သူ၏အဖြစ်သို့၊ ပတွာ- ရောက်လတ်သော်၊ မဟာဇနေန- လူအပေါင်းနှင့်၊
သဒ္ဓိ- အတူ၊ သတ္တု- မြတ်စွာဘုရား၏၊ သန္တိကံ- သို့၊ ဂန္ဒာ- သွား၍၊ ဓမ္မ- ကို၊ သုဏန္တိ-
နာစဉ်၊ သတ္တာရံ- ပဒုမုတ္တရမြတ်စွာဘုရားကို၊ ဧကံ- တစ်ပါးသော၊ ဘိက္ခုနီ- ဘိက္ခုနီမကို၊
ဣဒ္ဓိမန္တိနံ^၂ - တန်ခိုးကြီးသော ဘိက္ခုနီမတို့တွင်၊ အဂ္ဂဌာနေ- အမြတ်ဆုံးအရာ၌၊ (ဝါ)
ဧတဒဂ်အရာ၌၊ ဌပေန္တံ- ထားတော်မူသည်ကို၊ ဒိသ္မာ- ၍၊ သတ္တာဟံ- ခုနစ်ရက်ပတ်လုံး၊
ဗုဒ္ဓပ္ပမုခဿ- ဘုရားအမှူးရှိသော၊ ဘိက္ခုသံဃဿ- ရဟန်းအပေါင်းအား၊ မဟာဝါနံ-
အလှူကြီးကို၊ ဒတွာ- ပေး၍၊ တံ ဌာနန္တရံ- ထိုဣဒ္ဓိမန္တ ဧတဒဂ်ရာထူးကို၊ ပစ္စေသိ-
ဆုတောင်းပြီ၊ သာ- ထိုဥပ္ပလဝဏ္ဏလောင်းလျာအမျိုးသမီးသည်၊ ယာဝဇီဝံ- အသက်
ထက်ဆုံး၊ ကုသလံ- ကို၊ ကတွာ- ပြု၍၊ ဒေဝမနုဿေသု- နတ်လူတို့၌၊ သံသရန္တိ- ကျင်လည်
လျက်၊ ကဿပဗုဒ္ဓကာလေ- ကဿပမြတ်စွာဘုရားလက်ထက်တော်၌၊ ဗာရာဏသီနဂရေ-
ဗာရာဏသီမြို့၌၊ ကိကိဿ- ကိကိမည်သော၊ ကာသိရညော- ကာသိမင်း၏၊ ဂေဟေ-
နန်းတော်၌၊ ပဋိသန္တိ- ကို၊ ဂဟေတွာ- ယူ၍၊ သတ္တန္တံ- ခုနစ်ယောက်ကုန်သော၊ ဘဂိနိနံ-
ညီအစ်မတို့၏၊ အဗ္ဘန္တရာ- အတွင်း၌ဖြစ်သည်၊ ဟုတွာ- ၍၊ ဝိသတိဝဿသဟဿာနိ-

၁။ လက်ရှိစာမူ ၌ ဣဒ္ဓိမန္တာနံ-ဟု ရှိနေသည်။ မန္တလေး စနာရန်ဘုရားကျောက်စာ၌ကား ဣဒ္ဓိမန္တိနံ-
ဟု ရှိသည်။

အနှစ် နှစ်သောင်းတို့ပတ်လုံး၊ ဗြဟ္မစရိယံ- မြတ်သောအကျင့်ကို၊ စရိတွာ- ကျင့်၍၊
ဘိက္ခုသံဃဿ- ရဟန်းအပေါင်း၏၊ ပရိဝေဏံ- ပရိဝုဏ်ကို၊ ကတွာ- ပြု၍၊ ဒေဝလောကေ-
နတ်ပြည်၌၊ နိဗ္ဗတ္တာ- ဖြစ်ပြီ။

တတော- ထိုနတ်ပြည်မှ၊ စရိတွာ- စုတေ၍၊ ပုန- တဖန်၊ မနုဿလောကံ-
လူ့ပြည်သို့၊ အာဂစ္ဆန္တိ- လာလတ်သော်၊ ဧကသ္မိ- တစ်ခုသော၊ ဂါမကေ- ရွာငယ်၌၊
သဟတ္တာ- မိမိလက်ဖြင့်၊ ကမ္ပ- အလုပ်ကို၊ ကတွာ- ပြု၍၊ ဇီဝနကဋ္ဌာနေ- အသက်မွေးရာ
အရပ်၌၊ နိဗ္ဗတ္တာ- ဖြစ်ပြီ။ သာ- ထိုအမျိုးသမီးသည်၊ ဧကဒိဝသံ- တစ်နေ့သ၌၊ ခေတ္တကုဋီ-
လယ်စောင့်တဲသို့၊ ဂစ္ဆန္တိ- သွားလတ်သော်၊ အန္တရာမဂ္ဂေ- လမ်းခရီးအကြား၌၊ ဧကသ္မိ-
တစ်ခုသော၊ သရေ- ရေအိုင်၌၊ ပါတောဝ- စောစောကပင်၊ ပုပ္ဖိတံ- ပွင့်နေသော၊ ပဒုမပုပ္ဖံ-
ပဒုမ္မာကြာပန်းကို၊ ဒိသွာ- မြင်၍၊ တံ သရံ- ထို ပဒုမ္မာကြာရှိရာ ရေအိုင်သို့၊ ဩရုယု-
သက်ဆင်း၍၊ တဉ္စေဝ ပုပ္ဖံ- ထိုပဒုမ္မာကြာပန်းကိုလည်းကောင်း၊ လာဇပက္ခိပနတ္ထာယ-
ပေါက်ပေါက်ထည့်စရာအလို့ငှါ၊ ပဒုမိနိပတ္တဉ္စ- ပဒုမ္မာကြာရွက်ကိုလည်းကောင်း၊ ဂဟေတွာ-
ခူးယူ၍၊ ကေဒါရေ- လယ်၌၊ သာလိသီသာနိ- သလေးနံတို့ကို၊ ဆိန္နိတွာ- ရိတ်ဖြတ်၍၊
ကုဋီကာယ- လယ်စောင့်တဲ၌၊ နိသိန္နာ- ထိုင်နေလျက်၊ လာဇေ- ပေါက်ပေါက်တို့ကို၊
ဘဒ္ဒိတွာ- လှော်၍၊ ပဉ္စ လာဇသတာနိ- ငါးရာသောပေါက်ပေါက်တို့ကို၊ ကတွာ- ပြု၍၊
ဌပေသိ- ထားပြီ။ တသ္မိ ခဏေ- ထိုခဏ၌၊ ဂန္ဓမာဒနပဗ္ဗတေ- ဂန္ဓမာဒနတောင်၌၊
နိရောဓသမာပတ္တိတော- နိရောဓသမာပတ်မှ၊ ဝုဋ္ဌိတော- ထတော်မူသော၊ ဧကော- တစ်ပါး
သော၊ ပစ္စေကဗုဒ္ဓေါ- ပစ္စေကဗုဒ္ဓါသည်၊ အာဂန္တာ- လာ၍၊ တဿာ- ထိုအမျိုးသမီးလေး၏၊
အဝိဒူရေ- မနီးမဝေးသော၊ ဌာနေ- အရပ်၌၊ အဋ္ဌာသိ- ရပ်ပြီ။ သာ- ထိုအမျိုးသမီးလေး
သည်၊ ပစ္စေကဗုဒ္ဓံ- ကို၊ ဒိသွာ- မြင်၍၊ လာဇေဟိ- ပေါက်ပေါက်တို့နှင့်၊ သဒ္ဓိ- တကွ၊
ပဒုမပုပ္ဖံ- ပဒုမ္မာကြာပန်းကို၊ ဂဟေတွာ- ယူ၍၊ ကုဋီတော- လယ်စောင့်တဲမှ၊ ဩရုယု-
သက်ဆင်း၍၊ လာဇေ- ပေါက်ပေါက်တို့ကို၊ ပစ္စေကဗုဒ္ဓဿ- ၏၊ ပတ္တေ- သပိတ်၌၊
ပက္ခိပိတွာ- လောင်းထည့်၍၊ ပဒုမပုပ္ဖေန- ပဒုမ္မာကြာပန်းဖြင့်၊ ပတ္တံ- သပိတ်ကို၊ ပိဓာယ-
ဖုံးအုပ်၍၊ အဒါသိ- လှူပြီ။ အထ- ထိုအခါ၌၊ အဿာ- ထိုအမျိုးသမီးလေးအား၊
ပစ္စေကဗုဒ္ဓေ- သည်၊ ထောက်- အတန်ငယ်၊ ဂတေ- ကြွသွားတော်မူလတ်သော်၊ ဧတံ-
ဤသို့သော အကြံသည်၊ အဟောသိ- ဖြစ်ပြီ၊ (ကိ- အဘယ်သို့သော အကြံသည်၊
အဟောသိ- ဖြစ်သနည်း)။ “ပဗ္ဗဇိတာ နာမ- ရဟန်းတို့မည်သည်၊ ပုပ္ဖေန- ပန်းဖြင့်၊
အနတ္တိကာ- အလိုမရှိကုန်၊ အဟံ- ငါသည်၊ ပုပ္ဖံ- ပဒုမ္မာကြာပန်းကို၊ ဂဟေတွာ- ပြန်ယူ၍၊
ပိဋ္ဌန္တိဿာမိ- ပန်အံ့” ဣတိ- ဤသို့သော အကြံသည်၊ အဟောသိ- ဖြစ်ပြီ။ (ဣတိ- သို့၊
စိန္တေတွာ- ၍)၊ ဂန္တာ- သွား၍၊ ပစ္စေကဗုဒ္ဓဿ- ၏၊ ဟတ္ထတော- လက်မှ၊ ပုပ္ဖံ- ပဒုမ္မာ

ကြာပန်းကို၊ ဂဟေတွာ- ပြန်ယူ၍၊ ပုန- တစ်ဖန်၊ စိန္တေသိ- ကြံပြန်ပြီ၊ (ကိ- အဘယ်သို့၊ စိန္တေသိ- ကြံသနည်း)၊ “အယော- အရှင်သည်၊ ပုပ္ဖေန- ပန်းဖြင့်၊ အနတ္တိကော- အလိုမရှိသည်၊ သစေ အဘဝိဿာ- အကယ်၍ဖြစ်အံ့၊ (ဧဝံ သတိ- ဤသို့ဖြစ်လတ်သော်)၊ ပတ္တမတ္ထကော- သပိတ်အထက်၌၊ ဌပေတုံ- ထားခြင်းငှါ၊ (ဝါ) ထားခွင့်ကို၊ နာဒဿ န အဒဿ- မပေးရာ၊ အဒ္ဓါ- မချွတ်ဧကန်၊ အယုဿ- အရှင်အား၊ အတ္ထော- အလိုရှိသည်၊ ဘဝိဿတိ- ဖြစ်လတ်၊” ဣတိ- သို့ (စိန္တေသိ- ပြီ၊ စိန္တေတွာ- ကြံပြီး၍)၊ ပုန-တဖန်၊ ဂန္ဓာ- သွား၍၊ ပတ္တမတ္ထကော- သပိတ်အထက်၌၊ ဌပေတွာ- ထား၍၊ ပစ္စေကဗုဒ္ဓံ- ကို ခမာပေတွာ- သည်းခံစေ၍၊ “ဘန္တေ- အရှင်ဘုရား၊ မေ- တပည့်တော်အား၊ ဣမေသံ လာဇာနံ- ဤပေါက်ပေါက်တို့၏၊ နိဿန္တေန- အကျိုးဆက်ကြောင့်၊ လာဇဂဏနာယ- ပေါက်ပေါက် အရေအတွက်ဖြင့်၊ ပုတ္တာ- သားတို့သည်၊ အဿု- ဖြစ်စေကုန်သတည်း၊ ပဒုမပုပ္ဖဿ- ပဒုမ္မာကြာပန်း၏၊ နိဿန္တေန- အကျိုးဆက်ကြောင့်၊ နိဗ္ဗတ္တနိဗ္ဗတ္တဌာနေ- ဖြစ်ရာဖြစ်ရာ အရပ်၌၊ (ဝါ) ဖြစ်ရာဖြစ်ရာဘဝတိုင်း၌၊ ပဒေ ပဒေ- ခြေလှမ်းတိုင်း ခြေလှမ်းတိုင်း၌၊ ပဒုမပုပ္ဖ- ပဒုမ္မာကြာပန်းသည်၊ ဥဌဟတု- ပေါ်ထွက်စေသတည်း၊” ဣတိ- သို့၊ ပတ္ထနံ- ဆုတောင်းခြင်းကို၊ အကာသိ- ပြုပြီ၊ ပစ္စေကဗုဒ္ဓေါ- သည်၊ တဿာ- ထိုအမျိုးသမီးသည်၊ ပဿန္တိယာဝ- ကြည့်စဉ်ပင်လျှင်၊ (နာ- ၁၉၁) အာကာသေန- ကောင်းကင်ခရီးဖြင့်၊ ဂန္ဓမာဒနပဗ္ဗတံ- ဂန္ဓမာဒနတောင်သို့၊ ဂန္ဓာ- ကြွတော်မူ၍၊ တံ ပဒုမံ- ထိုပဒုမ္မာကြာပန်းကို၊ နန္ဒမူလက- ပတ္တာရေ- နန္ဒမူလကတောင်ဝှမ်း၌၊ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါနံ- ပစ္စေကဗုဒ္ဓါတို့၏၊ အက္ကမနသောပါန- သမိပေ- နင်း၍ သွားရာဖြစ်သော စောင်းတန်းအနီး၌၊ ပါဒပုဉ္ဇနံ- ခြေသုတ်ကို၊ ကတွာ- ပြု၍၊ ဌပေသိ- ထားတော်မူပြီ။

သာပိ- ထိုအမျိုးသမီးလေးသည်လည်း၊ တဿ ကမ္မဿ- ထို ပေါက်ပေါက်နှင့် ပဒုမ္မာကြာပန်းလှူသော ကောင်းမှုကံ၏၊ နိဿန္တေန- အကျိုးဆက်ကြောင့်၊ ဒေဝလောကေ- နတ်ပြည်၌၊ ပဋိသန္ဓိ- ကို၊ ဂဏိ- ယူပြီ၊ နိဗ္ဗတ္တကာလတော- နတ်သမီးဖြစ်သောအခါမှ၊ ပဌာယ- စ၍၊ အဿာ- ထိုနတ်သမီး၏၊ ပဒေ ပဒေ- ခြေလှမ်းတိုင်း ခြေလှမ်းတိုင်း၌၊ မဟာပဒုမပုပ္ဖံ- ကြီးစွာသော ပဒုမ္မာကြာပန်းသည်၊ ဥဌာသိ- ပေါ်ထွက်ပြီ။ သာ- ထိုနတ်သမီးသည်၊ တတော- ထိုနတ်ပြည်မှ၊ စဝိတွာ- စုတေ၍၊ ပဗ္ဗတပါဒေ- တောင်ခြေ၌၊ ဧကသ္မိ- တစ်ခုသော၊ ပဒုမသရေ- ပဒုမ္မာကြာအိုင်၌၊ ပဒုမဂဗ္ဘေ- ပဒုမ္မာကြာတိုက်၌၊ နိဗ္ဗတ္တိ- ဖြစ်ပြီ။ တံ- ထိုပဒုမ္မာကြာအိုင်ကို၊ နိဿာယ- မှီ၍၊ ဧကော- တစ်ပါးသော၊ တာပသော- ရသေ့သည်၊ ဝသတိ- နေ၏၊ သော- ထိုရသေ့သည်၊ ပါတောဝ- နံနက်စောစောကပင်၊ မုခဓောဝနတ္ထာယ- မျက်နှာသစ်ရန် အလို့ငှါ၊ သရံ- ပဒုမ္မာကြာအိုင်သို့၊ ဂန္ဓာ- သွားလတ်သော်၊ တံ ပုပ္ဖံ- ထိုပဒုမ္မာကြာကို၊ ဒိသ္မာ- မြင်၍၊ “ဣဒံ ပုပ္ဖံ- ဤပဒုမ္မာကြာသည်၊ သေသေဟိ-

ကြွင်းသောကြာတို့ထက်၊ မဟန္တတရံ- သာ၍ကြီး၏။ သေသာနိ စ- ကြွင်းသောကြာတို့သည်ကား၊ ပုပ္ဖတာနိ- ပွင့်ကုန်၏။ ဣဒံ- ဤပဒုမ္မာကြာသည်၊ မကုလိတမေဝ- ငုံနေသေးသည်သာတည်း။ ဧတ္ထ- ဤအခြင်းအရာ၌၊ ကာရဏေန- အကြောင်းသည်၊ ဘဝိတဝံ- ဖြစ်ထိုက်၏ (ဝါ) ရှိရာ၏။ ဣတိ- သို့၊ စိန္တေသိ- ကြံပြီ၊ (စိန္တေတွာ- ကြံပြီး၍)၊ ဥဒကံ- သို့၊ ဩတရိတွာ- သက်ဆင်း၍၊ တံ ပုပ္ဖ- ထိုပဒုမ္မာကြာကို၊ ဂဏှိ- ယူပြီ။ တံ- ထိုပဒုမ္မာကြာဝံသည်၊ တေန- ထိုရသေ့သည်၊ ဂဟိတမတ္တမေဝ- ကိုင်အပ်ကာမျှသော်သာလျှင်၊ (ဝါ) ကိုင်လျှင်ကိုင်ချင်း၊ ပုပ္ဖိတံ- ပွင့်ပြီ။ တာပသော- ရသေ့သည်၊ အန္တောပဒုမဂဗ္ဘေ- ပဒုမ္မာကြာတိုက်၏အတွင်း၌၊ နိပန္နဒါရိကံ- လျောင်းသော သတို့သမီးငယ်ကို၊ အဒ္ဓသ- မြင်ပြီ၊ ဒိဋ္ဌကာလတော- မြင်ရာကာလမှ၊ ပဋ္ဌာယ- စ၍၊ ဓိတုသိနေဟံ- သမီးဟူသော ချစ်ခြင်းကို၊ လဘိတွာ- ရ၍၊ ပဒုမေနေဝ- ပဒုမ္မာကြာနှင့်သာလျှင်၊ သဒ္ဓိ- တကွ၊ ပဏ္ဏသာလံ- သစ်ရွက်မိုးသောကျောင်းသို့၊ နေတွာ- ဆောင်၍၊ မဇ္ဇကေ- ညောင်စောင်း၌၊ နိပဇ္ဇာပေသိ- အိပ်စေပြီ၊ (ဝါ) သိပ်ပြီ။ အထ- ထိုအခါ၌၊ အဿာ- ထိုသတို့သမီးလေး၏၊ ပုညာနုဘာဝေန- ကောင်းမှု၏အာနုဘော်ကြောင့်၊ အင်္ဂုဋ္ဌကေ- လက်မ၌၊ ဒီရံ- နို့ရည်သည်၊ နိဗ္ဗတ္တိ- ဖြစ်ပြီ။ သော- ထိုရသေ့သည်၊ တသ္မိ ပုပ္ဖေ- ထိုပဒုမ္မာကြာပန်းသည်၊ မိလာတေ- ညှိုးနွမ်းလတ်သော်၊ အညံ- အခြားသော၊ နဝံ- အသစ်ဖြစ်သော၊ ပုပ္ဖ- ပဒုမ္မာကြာပန်းကို၊ အာဟရိတွာ- ဆောင်ယူ၍၊ တံ- ထိုသတို့သမီးလေးကို၊ နိပဇ္ဇာပေသိ- အိပ်စေပြီ။ အထ- ထိုအခါ၌၊ အဿာ- ထိုသတို့သမီးလေး၏၊ အာဓာဝနဝိဓာဝနေန- ရှေးရှုပြေးခြင်း ထက်ဝန်းကျင်ပြေးခြင်းဖြင့်၊ ကိဋ္ဌိတံ- ကစားခြင်းငှါ၊ သမတ္ထကာလတော- စွမ်းနိုင်ရာအခါမှ၊ ပဋ္ဌာယ- စ၍၊ ပဒဝါရေ ပဒဝါရေ- ဖဝါးချတိုင်း ဖဝါးချတိုင်း၌၊ ပဒုမပုပ္ဖ- ပဒုမ္မာကြာပန်းသည်၊ ဥဋ္ဌာတိ- ပေါ်ထွက်၏၊ ကုက္ကမရာသိဿ- မာလာကျိကျူ (ကုက္ကမံ) အစု၏၊ ဝဇ္ဇော ဝိယ- အဆင်းကဲ့သို့၊ အဿာ- ထိုသတို့သမီးလေး၏၊ သရီရဝဇ္ဇော- ကိုယ်အဆင်းသည်၊ အဟောသိ- ဖြစ်ပြီ။ သာ- ထိုသတို့သမီးလေးသည်၊ ဒေဝဝဏ္ဏံ- နတ်၏အဆင်းသို့၊ အပတ္တာ- မရောက်သည်၊ မာနုသဝဏ္ဏံ- လူ၏အဆင်းကို၊ အတိက္ကန္တာ- လွန်သည်၊ အဟောသိ- ဖြစ်ပြီ။ သာ- ထိုသတို့သမီးလေးသည်၊ ပိတရိ- အဖရသေ့သည်၊ ဖလာဖလတ္တာယ- သစ်သီးကြီးငယ်အလို့ငှါ၊ ဂတေ- သွားလတ်သော်၊ ပဏ္ဏသာလာယံ- သစ်ရွက်မိုးသောကျောင်း၌၊ ဩဟိယတိ- ကျန်ရစ်၏။

အထ- ထိုမှနောက်၌၊ ဧကဒိဝသံ- တစ်နေ့သ၌၊ တဿာ- ထိုသတို့သမီးလေး၏၊ ဝယပ္ပတ္တကာလေ- အရွယ်ရောက်သော အခါ၌၊ ပိတရိ- အဖရသေ့သည်၊ ဖလာဖလတ္တာယ- သစ်သီးကြီးငယ်အလို့ငှါ၊ ဂတေ- သွားလတ်သော်၊ ဧကော- တစ်ယောက်သော၊ ဝနစရကော- တောမုဆိုးသည်၊ တံ- ထိုသတို့သမီးလေးကို၊ ဒိသ္မာ- မြင်၍၊ “မနုဿာနံ

နာမ- လူတို့အားမည်သည်၊ ဧဝံဝိဓံ- ဤသို့သဘောရှိသော၊ ရူပံ- အဆင်းသည်၊ နတ္ထိ- မရှိ၊ နံ- ထိုသတို့သမီးကို၊ ဝိမံသိဿာမိ- စုံစမ်းအံ့။” ဣတိ- သို့၊ စိန္တေသိ- ပြီ၊ (စိန္တေတွာ- ရှိ)၊ တာပသဿ- ရသေ့၏၊ အာဂမနံ- လာခြင်းကို၊ ဥဒိက္ခန္တော- စောင့်မျှော်လျက်၊ နိသီဒိ- ထိုင်နေပြီ။ သာ- ထိုသတို့သမီးလေးသည်၊ ပိတရိ- အဖရသေသည်၊ အာဂစ္ဆန္တေ- ပြန်လာလတ်သော်၊ ပဋိပထံ- ခရီးရင်ဆိုင်၊ ဂန္ဓာ- သွား၍၊ တဿ- အဖရသေ၏၊ ဟတ္ထတော- လက်မှ၊ ကာဇကမဏ္ဍလံ- ထမ်းပိုး၊ ရေကရားကို၊ အဂ္ဂဟေသိ- လှမ်းယူပြီ၊ အာဂန္ဓာ- ပြန်လာ၍၊ နိသိန္နဿ- ထိုင်နေသော၊ အဿ စ- ထိုအဖရသေအားလည်း၊ အတ္တနော- မိမိ၏၊ ကရဏဝတ္တံ- ပြုရာသောဝတ်ကြီးဝတ်ငယ်ကို၊ ဒဿေသိ- ပြုပြီ။ တဒါ- ထိုအခါ၌၊ သော ဝနစရကော- ထိုတောမုဆိုးသည်၊ မနဿဘာဝံ- လူ၏အဖြစ်ကို၊ ဥ တွာ- သိ၍၊ တာပသံ- ရသေ့ကို၊ အဘိဝါဒေတွာ- ရှိခိုး၍၊ နိသီဒိ- ထိုင်ပြီ။ တာပသော- အဖရသေသည်၊ တံ ဝနစရကံ- ထိုတောမုဆိုးကို၊ ဝနမူလဖလေဟိ စ- တော သစ်မြစ်၊ သစ်သီးတို့ဖြင့်လည်းကောင်း၊ ပါနီယေန စ- သောက်ရေဖြင့် လည်းကောင်း၊ နိမန္တေတွာ- ဖိတ်၍၊ “ဘော ပုရိသ- အိုယောက်ျား၊ ဣမသ္မိယေဝ ဌာနေ- ဤနေရာ၌ပင်၊ ဝသိဿသိ- နေလတံလော့၊ ဥဒါဟု- ထိုသို့မဟုတ်၊ ဂမိဿသိ- သွားလတံလော့၊” ဣတိ- သို့၊ ပုစ္ဆိ- မေးပြီ။ “ဘန္တေ- အရှင်ဘုရား၊ ဂမိဿာမိ- သွားပါအံ့၊ ဣဓ- ဤတောအရပ်၌၊ ကိ ကရိဿာမိ- အသိပြုအံ့နည်း၊” ဣတိ- သို့၊ (အာဟ- ပြောပြီ)။ “တယာ- သင်သည်၊ ဣဒံ ဒိဌကာရဏံ- ဤမြင်အပ်သော အကြောင်းကို၊ ဧတ္တော- ဤအရပ်မှ၊ ဂန္ဓာ- သွား၍၊ အကထေတံ- သူတစ်ပါးတို့အား မပြောကြားခြင်းငှါ၊ သက္ခိဿသိ- စွမ်းနိုင်လတံလော့၊” ဣတိ- သို့၊ (အာဟ)။ “အယော- အရှင်ဘုရားသည်၊ သစေ န ဣစ္ဆတိ- အကယ်၍ အလိုမရှိအံ့ (ဧဝံ သတိ- သော်)၊ ကိကာရဏာ- အဘယ်အကြောင်းကြောင့်၊ ကထေဿာမိ- ပြောဆိုပါအံ့နည်း၊” ဣတိ- သို့ (ဝတွာ- ပြော၍)၊ တာပသံ- ရသေ့ကို၊ ဝန္တိတွာ- ရှိခိုး၍၊ ပုန- တစ်ဖန်၊ အာဂမနကာလေ- လာရာအခါ၌၊ မဂ္ဂသဇ္ဇာနနတ္ထံ- လမ်းခရီးကို ကောင်းစွာ မှတ်မိခြင်း အကျိုးငှါ၊ သာခါသညဉ္စ- သစ်ခက်အမှတ်အသားကိုလည်းကောင်း၊ ရက္ခသညဉ္စ- သစ်ပင်အမှတ်အသားကိုလည်းကောင်း၊ ကရောန္တော- ပြုလျက်၊ ပက္ကာမိ- ဖဲသွား၏။

(နာ- ၁၉၂) သော- ထိုမုဆိုးသည်၊ ဗာရာဏသီ- ဗာရာဏသီပြည်သို့၊ ဂန္ဓာ- သွား၍၊ ရာဇာနံ- ဗာရာဏသီမင်းကို၊ အဒ္ဓသ- ဖူးမြင်ပြီ။ ရာဇာ- သည်၊ “ကဿာ- အဘယ်ကြောင့်၊ တံ- သည်၊ အာဂတော- လာသည်၊ အသိ- ဖြစ်သနည်း၊” ဣတိ ပုစ္ဆိ- ပြီ။ “ ဒေဝ- အရှင်မင်းကြီး၊ တုမှာကံ- အရှင်မင်းကြီးတို့၏၊ ဝနစရကော- တောမုဆိုးဖြစ်သော၊ အဟံ- သည်၊ ပဗ္ဗတပါဒေ- တောင်ခြေရင်း၌၊ အစ္ဆရိယံ- အံ့ဩဘွယ်ကောင်းသော၊ ဣတ္ထိရတနံ- မိန်းမရတနာကို၊ ဒိသ္မာ- တွေ့မြင်၍၊ (ဝါ) တွေ့မြင်ခဲ့ခြင်းကြောင့်၊ အာဂတော- လာသည်။

အမှီ- ဖြစ်ပါ၏။"ဣတိ- သို့၊ သဗ္ဗ- အလုံးစုံသော၊ ပဝတ္ထိ- ဖြစ်ပုံအကြောင်းအရာကို၊
 ကထေသိ- ပြောကြားပြီ။ သော- ထိုဗာရာဏသီမင်းသည်၊ တဿ- ထိုတောမုဆိုး၏၊
 ဝစနံ- စကားကို၊ သုတ္တာ- ကြားလတ်သော်၊ ဝေဂေန- လျင်စွာ၊ ပဗ္ဗတပါဒံ- တောင်ခြေရင်း
 သို့ ဂန္ဓာ- သွား၍၊ အဝိဒူရေ- မနီးမဝေးသော၊ ဌာနေ- အရပ်၌၊ ခန္ဓာဝါရံ- သစ်တပ်စခန်းကို
 (ဝါ) ကိုယ်ရံတော်တပ်ဖွဲ့ကို၊ နိဝါသေတွာ- နေစေ၍၊ ဝနစရကေန စေဝ- တောမုဆိုးနှင့်
 လည်းကောင်း၊ အညေဟိ- အခြားကုန်သော၊ ပုရိသေဟိ စ- ယောက်ျားတို့နှင့်
 လည်းကောင်း၊ သဒ္ဓိ- အတူ၊ တာပသဿ- ရသေ့၏၊ ဘတ္တကိစ္စံ- ဆွမ်းစားခြင်းကိစ္စကို၊
 ကတွာ- ပြု၍၊ နိသိန္နဝေလာယ- ထိုင်နေသောအခါ၌၊ တတ္ထ- ထိုရသေ့နေရာကျောင်းသို့၊
 ဂန္ဓာ- သွား၍၊ အဘိဝါဒေတွာ- ရှိခိုး၍၊ ပဋိသန္တာရံ- အစေ့အစပ်ကို၊ (ဝါ) နှုတ်ဆက်
 စကားပြောခြင်းကို၊ ကတွာ- ပြု၍၊ ဧကမန္တံ- သင့်တင့်လျောက်ပတ်သော အရပ်၌၊ နိသိဒိ-
 ထိုင်နေပြီ။ ရာဇာ- ဗာရာဏသီမင်းသည်၊ တာပသဿ- ရသေ့၏၊ ပဗ္ဗဇိတပရိက္ခာရာဘဏ္ဍာ-
 ရသေ့တို့၏ ပရိက္ခရာဘဏ္ဍာကို၊ ပါဒမူလေ- ခြေရင်း၌၊ ဌပေတွာ- ထား၍၊ "ဘန္တေ-
 အရှင်ဘုရား၊ ဣမသ္မိံ ဌာနေ- ဤတောအရပ်၌၊ ကိံ ကရောမ- အသိပ္ပာအံ့နည်း၊ ဂမိဿာမ-
 သွားပါကုန်အံ့။" ဣတိ- သို့၊ အာဟ- လျှောက်ပြီ။ မဟာရာဇ- မြတ်သောမင်းကြီး၊ ဂစ္ဆ-
 သွားလော့၊ ဣတိ- သို့၊ (တာပသော၊ အာဟ- ပြောပြီ)။ "ဘန္တေ- အရှင်ဘုရား၊ အာမ-
 မှန်ပါ၊ ဂစ္ဆာမိ- သွားပါအံ့၊ အယျဿ- အရှင်ဘုရား၏၊ သမိပေ ပန- အနီး၌ကား၊
 ဝိသဘာဂပရိသာ- ဇာတ်မတူသော ပရိသတ်သည်၊ အတ္ထိ- ရှိ၏' ဣတိ- ဤသို့၊ အဿုမှာ-
 ကြားခဲ့ရကုန်ပြီ၊ ဧသာ- ဤဇာတ်မတူသောပရိသတ်သည်၊ ပဗ္ဗဇိတာနံ- ရသေ့ ရဟန်း
 တို့အား၊ အသာရုပ္ပါ- မလျောက်ပတ်၊ ဘန္တေ- အရှင်ဘုရား၊ မယာ- တပည့်တော်နှင့်၊
 သဒ္ဓိ- အတူ၊ ဂစ္ဆတု- လိုက်ပါစေလော့၊ ဣတိ- သို့၊ (ရာဇာ- သည်၊ အာဟ- လျှောက်ပြီ)။
 မနုဿာနံ- လူတို့၏၊ စိတ္တံ နာမ- စိတ်မည်သည်၊ ဒုက္ခောသယံ- ရောင့်ရဲနိုင်ခဲ့၏၊ ကထံ-
 အဘယ်သို့လျှင်၊ ဗဟူနံ- များစွာသောလူတို့၏၊ မဇ္ဈေ- အလယ်၌၊ ဝသိဿတိ-
 နေနိုင်လတံ့နည်း၊ ဣတိ- သို့၊ (တာပသော၊ အာဟ)။ ဘန္တေ- အရှင်ဘုရား၊ အမှာကံ-
 တို့၏၊ ရုစိတကာလတော- နှစ်သက်အပ်ရာအခါမှ၊ ပဌာယ- စ၍၊ သေသာနံ- ကြွင်းကုန်
 သော မိန်းမတို့၏၊ ဇေဋ္ဌကဌာနေ- အကြီးအကဲအရာ၌၊ ဌပေတွာ- ထား၍၊ ပဋိဇ္ဇောဿာမ-
 ပြုစုလုပ်ကျွေးပါအံ့၊ ဣတိ (ရာဇာ အာဟ)။

သော- ထိုရသေ့သည်၊ ရညော- မင်း၏၊ ကထံ- စကားကို၊ သုတ္တာ- ကြား၍၊
 ဒဟရကာလေ- ငယ်သောအခါ၌၊ ဂဟိတနာမဝသေနဝ- ယူအပ်သော အမည်၏
 အစွမ်းဖြင့်သာလျှင်၊ "အဗ္ဗ ပဒုမဝတီ"တိ- ချစ်သမီး ပဒုမဝတီ- ဟု၊ ဝိတရံ- သမီးကို၊
 ပက္ခောသိ- ခေါ်ပြီ။ သာ- ထိုပဒုမဝတီမည်သော သတို့သမီးလေးသည်၊ ဧကဝစနေနေဝ-

တစ်ခွန်းတည်းသော စကားဖြင့်ပင်၊ ပဏ္ဏသာလတော- သစ်ရွက်မိုးကျောင်းမှ၊ နိက္ခမိတ္တာ- ထွက်၍၊ ပိတရံ- အဖရသေ့ကို၊ အဘိဝါဒေတွာ- ရိုသေစွာရှိခိုး၍၊ အဋ္ဌာသိ- တည်ပြီ။ အထ- ထိုအခါ၌၊ နံ- ထိုပဒုမဝတီကို၊ ပိတာ- အဖရသေ့သည်၊ အာဟ- ပြောပြီ၊ (ကိ အာဟ)။ “အမ္မ- ချစ်သမီး၊ တံ- သင်သည်၊ ဝယပ္ပတ္တာ- အရွယ်သို့ရောက်ပြီ၊ ဣမသ္မိ ဌာနေ- ဤတောအရပ်၌၊ ရညာ- ဗာရာဏသီမင်းသည်၊ ဒိဋ္ဌကာလတော- မြင်အပ်ရာ အခါမှ၊ ပဋ္ဌာယ- စ၍၊ ဝသိတံ- နေခြင်းငှါ၊ အယုတ္တာ- မသင့်၊ အမ္မ- ချစ်သမီး၊ ရညာ- ဗာရာဏသီမင်းနှင့်၊ သဒ္ဓိ- အတူ၊ ဂစ္ဆ- လိုက်သွားလေလော့၊” ဣတိ (အာဟ)၊ သာ- ထိုပဒုမဝတီသည်၊ “တာတ- ဖခင်၊ သာဓု- ကောင်းပါပြီ” ဣတိ- သို့၊ ပိတု- အဖရသေ့၏၊ ဝစနံ- စကားကို၊ သမ္ပဋိစ္ဆိတွာ- ဝန်ခံ၍၊ အဘိဝါဒေတွာ- ရိုသေစွာ ရှိခိုး၍၊ ရောဒမာနာ- ငိုလျက်၊ အဋ္ဌာသိ- တည်ပြီ။ ရာဇာ- ဗာရာဏသီမင်းသည်၊ “ဣမိဿာ- ဤပဒုမဝတီ၏၊ ပိတု- အဖရသေ့၏၊ စိတ္တံ- စိတ်ကို၊ ဂဏှိဿာမိ- ယူအံ့၊” ဣတိ- သို့၊ (မနသိ ကတွာ- နှလုံးသွင်း၍)၊ တသ္မိယေဝ ဌာနေ- ထိုတောအရပ်၌ပင်လျှင်၊ ကဟာပဏရာသိမိ- အသပြာ အစဉ်၊ ဌပေတွာ- ထား၍၊ အဘိသေကံ- မိဖုရားကြီးအဖြစ်ဖြင့် အဘိသိက်သွန်းခြင်းကို၊ အကာသိ- ပြုပြီ။ အထ- ထိုမှနောက်၌၊ နံ- ထိုပဒုမဝတီမိဖုရားကို၊ ဂဟေတွာ- ခေါ်ယူ၍၊ အတ္တနော- မိမိ၏၊ နဂရံ- ဗာရာဏသီမြို့သို့၊ အာနေတွာ- ဆောင်၍၊ အာဂတ- ကာလတော- လာသောအခါမှ၊ ပဋ္ဌာယ- စ၍၊ သေသိတ္ထိယော- ကြွင်းသောမိဖုရားတို့ကို၊ အနောလောကေတွာ- မကြည့်မူ၍၊ (ဝါ) ဂရုမစိုက်မူ၍၊ တာယ- ထိုပဒုမဝတီမိဖုရားနှင့်၊ သဒ္ဓိယေဝ- အတူတကွသာလျှင်၊ ရမတိ- မွေ့လျော်၏။ တာ ဣတ္ထိယော-ထိုကြွင်းသော မိဖုရားတို့သည်၊ ဣဿာပကတာ- ငြူစုခြင်းသည် နှိပ်စက်အပ်ကုန်သည်၊ (ဟုတွာ)၊ တံ- ထိုပဒုမဝတီမိဖုရားကို၊ ရညာ- ဗာရာဏသီမင်း၏၊ အန္တရေ- အကြား၌၊ ပရိဘိန္နိတုကာမာ- ကွဲပြားခြင်းငှါ လိုလားကုန်သည်၊ (ဟုတွာ)၊ ဧဝံ- ဤသို့၊ အာဟံသု- ဆိုကုန်ပြီ၊ (ကိ အာဟံသု)။ “မဟာရာဇ- မင်းမြတ်၊ အယံ- ဤပဒုမဝတီသည်၊ မနုဿဇာတိကာ- လူ ဇာတ်ရှိသည်၊ န ဟောတိ- မဖြစ်နိုင်၊ မနုဿာနံ- လူတို့၏၊ ဝိစရဏဌာနေ- လှည့်လည်ရာ အရပ်ဖြစ်သော၊ ကဟံ နာမ- အဘယ်မည်သောအရပ်၌၊ တုမေဟိ- အရှင်မင်းကြီးတို့သည်၊ ပဒုမာနိ- ပဒုမ္မာကြာတို့ကို၊ ဥဋ္ဌဟန္တာနိ- ပေါ်ပေါက်လာသည်တို့ကို၊ ဒိဋ္ဌပုဗ္ဗာနိ- မြင်အပ်ဖူး ကုန်သနည်း၊ မဟာရာဇ- မင်းမြတ်၊ အဒ္ဓါ- မချွတ်ဧကန်၊ အယံ- ဤပဒုမဝတီမိဖုရားသည်၊ ယက္ခိနိ- ဘီလူးမတည်း၊ နံ- ထိုပဒုမဝတီ မိဖုရားကို၊ နိဟရထ- နှင်ထုတ်တော်မူကုန်လော့၊” ဣတိ (အာဟံသု)။ ရာဇာ- ဗာရာဏသီမင်းသည်၊ တာသံ- ထိုမိဖုရားတို့၏၊ ကထံ- စကားကို၊ သုတွာ- ကြား၍၊ (ဝါ) ကြားပါသော်လည်း၊ တုဏှိ- ဆိတ်ဆိတ်၊ အဟောသိ- ဖြစ်ပြီ။

အထ- ထိုအခါ၌၊ အပရေန- တစ်ပါးသော၊ သမယေန- အခါ၌၊ အဿ- ထိုဗာရာဏသီမင်း၏၊ ပစ္စန္တော- ပစ္စန္တရစ်သည်၊ (ဝါ) တိုင်းစွန်နယ်များသည်၊ ကုပိတော- ယုတ်စီးပြီ၊ (ဝါ) ပုန်ကန်ပြီ။ သော- ထိုဗာရာဏသီမင်းသည်၊ “ပဒုမဝတီ- ပဒုမဝတီမိဖုရားသည်၊ ဂရုဂတ္တာ- ကိုယ်ဝန်အရင့်အမာရှိ၏၊ ” ဣတိ- သို့၊ (မနသိ ကတွာ- နှလုံးသွင်း၍၊) နဂရေ- မြို့၌၊ ဌပေတွာ- ချန်ထားခဲ့၍၊ ပစ္စန္တ- ပစ္စန္တရစ်သို့၊ အဂမာသိ- သွားပြီ။ အထ- ထိုအခါ၌၊ တာ ဣတ္ထိယော- ထိုမိဖုရားတို့သည်၊ တဿာ- ထိုပဒုမဝတီမိဖုရား၏၊ ဥပဌာယိကာယ- အလုပ်အကျွေးမိန်းမအား၊ လဇ္ဇ- တံစိုးလက်ဆောင်ကို၊ ဒတွာ- ပေး၍၊ “ဣမိဿာ- ဤပဒုမဝတီမိဖုရား၏၊ ဒါရကံ- ကလေးကို၊ ဇာတမတ္တမေဝ- ဖွားမြင်ကာမျှသာလျှင်၊ (နာ- ၁၉၃) အပနေတွာ- ဖယ်ရှား၍၊ ဧကံ- တစ်ခုသော၊ ဒါရယဋ္ဌိကံ- သစ်တုံးကို၊ လောဟိတေန- သွေးဖြင့်၊ မက္ခိတွာ- သုတ်လိမ်း၍၊ သန္တိကေ- အနီး၌၊ ဌပေဟိ- ထားလော့၊ ” ဣတိ- ဤသို့၊ အာဟံသု- ဆိုကြကုန်ပြီ။ ပဒုမဝတီယာပိ- ပဒုမဝတီမိဖုရားသည်လည်း၊ နစိရဿေဝ- မကြာမြင့်မီသာလျှင်၊ ဂတ္တဝုဌာနံ- ကိုယ်ဝန်မှ ထမြောက်ခြင်းသည်၊ အဟောသိ- ဖြစ်ပြီ။ မဟာပဒုမကုမာရော- မဟာပဒုမမင်းသားသည်၊ ဧကကောဝ- တစ်ယောက်တည်းသာလျှင်၊ ကုစ္ဆိယံ- မယ်တော်ဝမ်း၌၊ ပဋိသန္တိ- ပဋိသန္ဓေကို၊ ဂဏိ- ယူပြီ။ အဝသေသာ- မဟာပဒုမမင်းသားမှကြွင်းကုန်သော၊ ဧကူနပဉ္စသတာ- တစ်ယောက်ဖြင့် ယုတ်သော ငါးရာအတိုင်းအရှည်ရှိကုန်သော၊ (ဝါ) လေးရာကိုးဆယ့်ကိုးယောက်ကုန်သော၊ ဒါရကာ- သူငယ်တို့သည်၊ မဟာပဒုမကုမာရဿ- မဟာပဒုမမင်းသား၏၊ မာတုကုစ္ဆိတော- အမိဝမ်းမှ၊ နိက္ခမိတွာ- ထွက်၍၊ နိပန္နကာလေ- လျောင်းသောအခါ၌၊ သံသေဒဇာ- အမိဝမ်း၌ ဖြစ်သော အညစ်အကြေးသွေးရှိရာအရပ်၌ ဖြစ်ကုန်သည်၊ ဟုတွာ- ဖြစ်၍၊ နိဗ္ဗတ္တိသု- ဖြစ်ကုန်ပြီ။ အထ- ထိုအခါ၌၊ အဿာ- ထိုပဒုမဝတီမိဖုရား၏၊ (သမိပေ- ၌လည်းစပ်)၊ သာ ဥပဌာယိကာ- ထိုအလုပ်အကျွေးမိန်းမသည်၊ “အယံ- ဤပဒုမဝတီမိဖုရားသည်၊ သတိ- သတိကို၊ န တာဝ ပဋိလဘတိ- မရသေး၊ ” ဣတိ- ဤသို့၊ ဥတွာ- သိ၍၊ ဧကံ- တစ်ခုသော၊ ဒါရယဋ္ဌိကံ- သစ်တုံးကို၊ လောဟိတေန- သွေးဖြင့်၊ မက္ခိတွာ- သုတ်လိမ်း၍၊ သမိပေ- အနီး၌၊ ဌပေတွာ- ထား၍၊ တာသံ ဣတ္ထိနံ- ထိုမိဖုရားတို့အား၊ သညံ- အမှတ်အသားကို၊ အဒါသိ- ပေးပြီ။ ပဉ္စသတာ- ငါးရာအတိုင်းအရှည်ရှိကုန်သော၊ တာပိ ဣတ္ထိယော- ထိုမိဖုရားတို့သည်လည်း၊ ဧကေကာ- တစ်ယောက် တစ်ယောက်သော မိဖုရားသည်၊ ဧကေကံ- တစ်ယောက် တစ်ယောက်သော၊ ဒါရကံ- သူငယ်ကို၊ ဂဟေတွာ- ယူ၍၊ စုန္ဒကာရကာနံ- ပန်းတိမ်သည်တို့၏၊ သန္တိကံ- အထံသို့၊ ပေသေတွာ- စေလွှတ်၍၊ ကရဏ္ဍကေ- ကြုတ်တို့ကို၊ အာဟရာပေတွာ- ဆောင်စေ၍၊ အတ္တနာ အတ္တနာ- မိမိမိမိသည်၊ ဂဟိတဒါရကေ- ယူအပ်သောသူငယ်တို့ကို၊ တတ္ထ- ထိုကြုတ်တွင်း၌၊ နိပဇ္ဇာ-

ပေတွာ- အိပ်စေ၍၊ ဗဟိ- အပဉ္စ၊ လညနံ- တံဆိပ်ကို၊ ကတွာ- ပြု၍၊ ဌပယိသု- ထားကြကုန်ပြီ။

ပဒုမဝတီပိ ခေါ- ပဒုမဝတီမိဖုရားသည်လည်း၊ သည- အမှတ်ကို၊ လဘိတွာ- ရ၍၊ (တစ်နည်း) သည လဘိတွာ- သတိရ၍၊ တံ ဥပဌာယိကံ- ထိုအလုပ်အကျွေးမိန်းမကို၊ “အမ္မ- အမိ၊ ကိ- အသို့နည်း၊ ဝိဇာတာ- သားဖွားပြီးသည်၊ အမိ- ဖြစ်ပြီလော့၊” ဣတိ- သို့၊ ပုစ္ဆိ- မေးပြီ။ သာ- ထိုအလုပ်အကျွေးမိန်းမသည်၊ တံ- ထိုပဒုမဝတီမိဖုရားကို၊ သန္တဇေတွာ- ခြိမ်းခြောက်၍၊ “တံ- အရှင်မိဖုရားသည်၊ ဒါရကံ- သူငယ်ကို၊ ကုတော လဘိဿသိ- အဘယ်မှာ ရလတံနည်း၊” ဣတိ- သို့၊ ဝတွာ- ဆို၍၊ “အယံ- ဤအရာသည်၊ တဝ- သင်မိဖုရား၏၊ ကုစ္ဆိတော- ဝမ်းမှ၊ နိက္ခန္တဒါရကော- ထွက်သောသူငယ်တည်း၊” ဣတိ- ဤသို့၊ ဝတွာ- ဆို၍၊ လောဟိတမက္ခိတံ- သွေးတို့ဖြင့် လိမ်းကျံအပ်သော၊ ဒါရုယဋ္ဌိကံ- သစ်တုံးကို၊ ပုရတော- ရှေ့၌၊ ဌပေသိ- ထားပြီ၊ သာ- ထိုပဒုမဝတီမိဖုရားသည်၊ တံ- ထိုသွေးတို့ဖြင့် လိမ်းကျံအပ်သော သစ်တုံးကို၊ ဒိသွာ- မြင်၍၊ ဒေါမနဿပုတ္တာ- နှလုံးမသာယာခြင်းသို့ ရောက်သည်၊ (ဟုတွာ)၊ “သီယံ- လျင်မြန်စွာ၊ တံ- ထိုသစ်တုံးကို၊ ဖာလေတွာ- ခွဲ၍၊ အပနေဟိ- ပစ်လေလော့၊ ကောစိ- တစ်စုံတစ်ယောက်သည်၊ သစေ ပဿေယျ- အကယ်၍မြင်ငြားအံ့၊ (ဧဝံ သတိ- သော်)၊ လဇ္ဈိတဗ္ဗံ- ရှက်ဖွယ်သည်၊ ဘဝေယျ- ဖြစ်ရာ၏၊” ဣတိ- သို့၊ အာဟ- ပြောပြီ။ သာ- ထိုအလုပ်အကျွေးမိန်းမသည်၊ တဿာ- ထိုပဒုမဝတီမိဖုရား၏၊ ကထံ- စကားကို၊ သုတွာ- ကြား၍၊ အတ္ထကာမာ ဝိယ- အကျိုးလိုလားသူကဲ့သို့၊ ဒါရုယဋ္ဌိကံ- သစ်တုံးကို၊ ဖာလေတွာ- ခွဲ၍၊ ဥဒ္ဓနေ- မီးဖို၌၊ ပက္ခိပိ- ထည့်ပြီ။

ရာဇာပိ- ဗာရာဏသီမင်းသည်လည်း၊ ပစ္ဆန္တတော- ပစ္ဆန္တရစ်မှ၊ အာဂန္တာ- ပြန်လာ၍၊ နက္ခတ္တံ- နက္ခတ် ပွဲသဘင်ကို၊ ပဋိမာနေန္တော- ပူဇော်လျက်၊ ဗဟိနဂရေ- မြို့ပြင်၌၊ ခန္ဓာဝါရံ- သစ်ခက်တဲနန်းကို၊ ဗန္ဓိတွာ- ဖွဲ့၍၊ နိသီဒိ- နေပြီ။ အထ- ထိုအခါ၌၊ ပဉ္စသတာ- ငါးရာ အတိုင်းအရှည်ရှိကုန်သော၊ တာ ဣတ္ထိယော- ထိုမိဖုရားတို့သည်၊ ရညော- မင်းအား၊ ပစ္စုပ္ပန်- ခရီးဦးကြိုဆိုခြင်းငှါ၊ အာဂန္တာ- လာ၍၊ အာဟံသု- ဆိုကြကုန်ပြီ၊ (ကိ အာဟံသု)၊ “မဟာရာဇ- မင်းကြီး၊ တံ- သင်မင်းကြီးသည်၊ အမှာကံ- ကျွန်ုပ်တို့၏၊ (ဝစနံ- စကားကို)၊ န သဒ္ဓဟသိ- မယုံကြည်၊ အမှေဟိ- တို့သည်၊ ဝုတ္တံ- ဆိုအပ်သော စကားသည်၊ အကာရဏံ ဝိယ- အကြောင်းမဟုတ်သကဲ့သို့၊ ဟောတိ- ဖြစ်၏၊ တံ- အရှင်မင်းကြီးသည်၊ မဟေသိယာ- ပဒုမဝတီမိဖုရားကြီး၏၊ ဥပဌာယိကံ- အလုပ်အကျွေးမိန်းမကို၊ ပက္ခောသာ- ပေတွာ- ခေါ်စေ၍၊ ပဋိပုစ္ဆံ- မေးတော်မူလော့၊ တေ- အရှင်မင်းကြီး၏၊ ဒေဝီ- မိဖုရားသည်၊ ဒါရုယဋ္ဌိကံ- သစ်တုံးကို၊ ဝိဇာတာ- မွေးဖွား၏၊” ဣတိ- သို့၊ အာဟံသု- ဆိုကြကုန်ပြီ။

ရာဇာ- ဗာရာဏသီမင်းသည်၊ တံ ကာရဏံ- ထိုအကြောင်းကို၊ အနုပပရိက္ခိတ္တာဝ- မစူးစမ်း
မဆင်ခြင်မူ၍သာလျှင်၊ “အမနုဿဇာတိကာ- ဘီလူးဇာတ်ရှိသောမိန်းမသည်၊ ဘဝိဿတိ-
ဖြစ်လတ္တံ့” ဣတိ- ဤသို့မှတ်ထင်၍၊ တံ- ထိုပဒုမဝတီမိဖုရားကို၊ ဂေဟတော- နန်းတော်မှ၊
နိက္ကမိ- နှင်ထုတ်ပြီ။ တဿာ- ထိုပဒုမဝတီမိဖုရား၏၊ ရာဇဂေဟတော- နန်းတော်မှ၊ သဟ
နိက္ခမနေနေဝ- ထွက်သည်နှင့်တစ်ပြိုင်နက်သာလျှင်၊ ပဒုမပုပ္ဖါနိ- ပဒုမ္မာကြာပန်းတို့သည်၊
အန္တရဓာယီသု- ကွယ်ပျောက်ကုန်ပြီ၊ သရီရစ္ဆဝိပိ- ကိုယ်ရေအဆင်းသည်လည်း၊ ဝိဝဏ္ဏာ-
ဖောက်ပြန်သောအဆင်းရှိသည်၊ (ဝါ) အဆင်းပျက်သည်၊ အဟောသိ- ဖြစ်ပြီ။ သာ-
ထိုပဒုမဝတီမိဖုရားသည်၊ ဧကိကာဝ- တစ်ယောက်တည်းသာလျှင်၊ အန္တရဝိထိယာ-
လမ်းခရီးအကြားဖြင့်၊ ပါယာသိ- သွားပြီ။ အထ- ထိုအခါ၌၊ နံ- ထိုပဒုမဝတီမိဖုရားကို၊
ဧကာ- တစ်ယောက်သော၊ ဝယပ္ပတ္တာ- ကြီးရင့်သော အရွယ်သို့ရောက်သော၊ မဟလ္လိကာ
ဣတ္ထိ- အမျိုးသမီးကြီးသည်၊ (ဝါ) အဖွားကြီးသည်၊ ဒိသွာ- မြင်၍၊ ဓိတုသိနေဟံ-
သမီးဟူသောချစ်ခြင်းကို၊ ဥပ္ပါဒေတွာ- ဖြစ်စေ၍၊ “အဗ္ဗ- ချစ်သမီး၊ (တွံ- သင်သည်)၊
ကဟံ- အဘယ်အရပ်သို့၊ ဂစ္ဆသိ- သွားမည်နည်း၊” ဣတိ- ဤသို့၊ အာဟ- ဆိုပြီ။ အဟံ-
သည်၊ အာဂန္တုကာ- ဧည့်သည်သည်၊ အမိ- ဖြစ်၏၊ ဝသနဌာနံ- နေရာအရပ်ကို၊
ဩလောကေန္တိ- ရှာသည်၊ (ဟုတွာ)၊ ဝိစရာမိ- လှည့်လည်၏၊ ဣတိ- သို့၊ (အာဟ)။
“အဗ္ဗ- ချစ်သမီး၊ ဣဓ- ဤအရပ်သို့၊ အာဂစ္ဆ- လာလော့၊” ဣတိ- သို့၊ ဝသနဌာနံ-
နေရာအရပ်ကို၊ ဒတွာ- ပေး၍၊ ဘောဇနံ- ဘောဇဉ်ကို၊ ပဋိယာဒေသိ- စီရင်ပြီ။

တဿာ- ထိုပဒုမဝတီမိဖုရားသည်၊ ဣမိနာဝ နိယာမေန- ဤနည်းဖြင့်သာလျှင်၊
တတ္ထ- ထိုအရပ်၌၊ ဝသမာနာယ- နေစဉ်၊ ပဉ္စသတာ- ငါးရာကုန်သော၊ တာ ဣတ္ထိယော-
ထိုမိဖုရားတို့သည်၊ ဧကစိတ္တာ- တူမျှသောစိတ်ရှိကုန်သည်၊ ဟုတွာ- ၍၊ ရာဇာနံ- မင်းကို၊
“မဟာရာဇ- မြတ်သောမင်းကြီး၊ တုမေသု- အရှင်မင်းမြတ်တို့သည်၊ (နာ- ၁၉၄) ယုဒ္ဓံ-
စစ်တိုက်ရာသို့၊ ဂတေသု- သွားကုန်လတ်သော်၊ အမေဟိ- အကျွန်ုပ်တို့သည်၊ ဂင်္ဂါ-
ဒေဝတာယ- ဂင်္ဂါမြစ်စောင့်နတ်အား၊ ‘အမှာကံ- ငါတို့၏၊ ဒေဝေ- အရှင်မင်းကြီးသည်၊
ဝိဇိတသင်္ဂါမေ- အောင်အပ်သောစစ်ပွဲရှိသည်၊ (ဟုတွာ)၊ အာဂတေ- ပြန်လာလတ်သော်၊
ဗလိကမ္ပံ- ဗလိနတ်စာပေးသော အမှုကို၊ ကတွာ- ပြု၍၊ ဥဒကကီဠံ- ရေကစားခြင်းကို၊
ကရိဿာမ- ပြုကုန်အံ့၊’ ဣတိ- သို့၊ ပတ္ထိတံ- ဆုတောင်းခြင်းသည်၊ အတ္ထိ- ရှိ၏၊ ဒေဝ-
အရှင်မင်းကြီး၊ ဧတမတ္ထံ- ထိုအကြောင်းကို၊ ဇာနာပေမ- သိစေပါကုန်၏၊ (ဝါ) အသိပေးပါ
ကုန်၏၊” ဣတိ- သို့၊ အာဟံသု- ဆိုကြကုန်ပြီ။ ရာဇာ- ဗာရာဏသီမင်းသည်၊ တာသံ-
ထိုမိဖုရားတို့၏၊ ဝစနေန- စကားဖြင့်၊ တုဌာ- နှစ်သက်သည်၊ (ဟုတွာ)၊ ဂင်္ဂါယ- ဂင်္ဂါမြစ်၌၊
ဥဒကကီဠံ- ရေကစားခြင်းကို၊ ကာတံ- ပြုခြင်းငှါ၊ အဂမာသိ- သွားပြီ။ တာပိ- ထိုငါးရာ

သော မိဖုရားတို့သည်လည်း၊ အတ္တနာ အတ္တနာ- မိမိ မိမိသည်၊ ဂဟိတကရဏ္ဍကံ-
ယူအပ်သော ကြုတ်ကို၊ ပဋိစ္ဆန္တံ- ဖုံးလွှမ်းအပ်သည်ကို၊ ကတွာ- ပြု၍၊ အာဒါယ- ယူ၍၊
နဒိ- ဂင်္ဂါမြစ်သို့၊ ဂန္တာ- သွား၍၊ တေသံ ကရဏ္ဍကာနံ- ထိုကြုတ်တို့ကို၊ ပဋိစ္ဆာဒနတ္ထံ-
ဖုံးကွယ်ခြင်းအကျိုးငှါ၊ ပါရပိတွာ ပါရပိတွာ- ခြံ၍ ခြံ၍၊ ဥဒကေ- ရေ၌၊ ပတိတွာ-
သက်ဆင်း၍၊ ကရဏ္ဍကေ- ကြုတ်တို့ကို၊ ဝိဿဇေသု- စွန့်ပစ်ကြကုန်ပြီ။ သဗ္ဗေ- ခပ်သိမ်း
ကုန်သော၊ တေပိ ခေါ် ကရဏ္ဍကာ- ထိုကြုတ်တို့သည်လည်း၊ သဟ- အတူတကွ၊ ဂန္တာ-
မျောသွား၍၊ ဟေဋ္ဌာသောတေ- ရေအလျဉ်အောက်၌၊ ပသာရိတဇာလမိ- ဖြန့်အပ်သော
ပိုက်ကွန်၌၊ လဂ္ဂိသု- ငြိမ့်ကုန်ပြီ၊ တတော- ထိုအခါ၌၊ ဥဒကကိဋ္ဌ- ရေကစားခြင်းကို၊ ကိဋ္ဌိတွာ-
ကစား၍၊ ရညော- မင်း၏၊ ဥတ္တိဏ္ဍကာလေ- တက်သောအခါ၌၊ ဇာလံ- ပိုက်ကွန်ကို၊
ဥက္ခိပန္တာ- မြောက်ချီ မ၊ တင်ကုန်လတ်သော်၊ တေ ကရဏ္ဍကေ- ထိုကြုတ်တို့ကို၊ ဒိသွာ-
မြင်၍၊ ရညော- ၏၊ သန္တိကံ- အထံသို့၊ အာနယိသု- ဆောင်ယူခဲ့ကြကုန်ပြီ။

ရာဇာ- ဗာရာဏသီမင်းသည်၊ ကရဏ္ဍကေ- ကြုတ်တို့ကို၊ သြလောကေတွာ-
ကြည့်၍၊ “ တာတာ- အမောင်တို့၊ ကရဏ္ဍကေသု- ကြုတ်တို့၌၊ ကိ- အဘယ်နည်း၊”
ဣတိ- သို့၊ အာဟ- ဆိုပြီ၊ ‘ဒေဝ- အရှင်မင်းကြီး၊ န ဇာနာမ- မသိပါကုန်၊’ ဣတိ- သို့၊
(အာဟံသု)။ သော- ထိုဗာရာဏသီမင်းသည်၊ တေ ကရဏ္ဍကေ- ထိုကြုတ်တို့ကို၊
ဝိဝရာပေတွာ- ဖွင့်စေ၍၊ သြလောကေန္တော- ကြည့်လတ်သော်၊ ပဌမံ- ရှေးဦးစွာ၊
မဟာပဒုမကုမာရဿ- မဟာပဒုမမင်းသား၏၊ ကရဏ္ဍကံ- ကြုတ်ကို၊ ဝိဝရာပေသိ-
ဖွင့်စေပြီ။ သဗ္ဗေသမ္ပိ- အလုံးစုံလည်းဖြစ်ကုန်သော၊ တေသံ ပန- ထိုမင်းသားတို့၏ကား၊
ကရဏ္ဍကေသု- ကြုတ်တို့၌၊ နိပဇ္ဇာပိတဒိဝေသုယေဝ- အိပ်စေအပ်သော နေ့တို့၌
ပင်လျှင်၊ ပုညိဒ္ဓိယာ- ကောင်းမှုကံ၏ တန်ခိုးကြောင့်၊ အင်္ဂုဋ္ဌတော- လက်မမှ၊ ခီရံ- နို့ရည်
သည်၊ နိဗ္ဗတ္တိ- ဖြစ်ပြီ။ ဒေဝရာဇာ- နတ်တို့၏ မင်းဖြစ်သော၊ သက္ကော- သိကြားမင်းသည်၊
တဿ ရညော- ထိုဗာရာဏသီမင်း၏၊ နိက္ကဓိဘာဝတ္ထံ- ယုံမှားမရှိသည်၏ အဖြစ်တည်း
ဟူသောအကျိုးငှါ၊ အန္တောကရဏ္ဍကေ- ကြုတ်အတွင်း၌၊ အက္ခရာနိ- အက္ခရာတို့ကို၊
လိခါပေသိ- ရေးစေပြီ၊ (ကိ လိခါပေသိ)။ “ဣမေ ကုမာရာ- ဤမင်းသားတို့သည်၊
ပဒုမဝတိယာ- ပဒုမဝတီမိဖုရား၏၊ ကုစ္ဆိမိ- ဝမ်း၌၊ နိဗ္ဗတ္တော- ဖြစ်ကုန်သော၊
ဗာရာဏသီရညော- ဗာရာဏသီမင်း၏၊ ပုတ္တာ- သားတော်တို့တည်း၊ အထ- ထိုအခါ၌၊
နေ- ထိုမင်းသားတို့ကို၊ ပဒုမဝတိယာ- ပဒုမဝတီမိဖုရား၏၊ သပတ္တိယော- ရန်သူဖြစ်
ကုန်သော၊ ပဉ္စသတာ- ငါးရာကုန်သော၊ ဣတ္ထိယော- မိဖုရားတို့သည်၊ ကရဏ္ဍကေသု-
ကြုတ်တို့၌၊ ပက္ခိပိတွာ- ထည့်ကုန်၍၊ ဥဒကေ- ရေ၌၊ ခိပိသု- ပစ်ချကြကုန်ပြီ၊ ရာဇာ-
ဗာရာဏသီမင်းသည်၊ ဣမံ ကာရဏံ- ဤအကြောင်းကို၊ ဇာနာတု- သိစေသတည်း။”

ဣတိ- သို့၊ (လိခါပေသိ- ရေးစေပြီ)။ ကရုဏ္ဏကေ- ကြွတ်ကို၊ ဝိဝဋ္ဌမတ္တေ- ဖွင့်အပ်ကာမျှ
 ဖြစ်လတ်သော်၊ ရာဇာ- သည်၊ အက္ခရာနိ- အက္ခရာတို့ကို၊ (ဝါ) စာလုံးတို့ကို၊ ဝါစေတွာ-
 ဆိုစေ၍၊ (ဝါ) ဖတ်ခိုင်း၍၊ ဒါရကေ- သူငယ်တို့ကို၊ ဒိသွာ- မြင်၍၊ မဟာပဒုမကုမာရ-
 မဟာပဒုမမင်းသားကို၊ ဥက္ခိပိတွာ- မြှောက်ချီ၍၊ ဝေဂေန- လျင်မြန်စွာ၊ ရထေ- ရထားတို့ကို၊
 ယောဇေတွာ- ယှဉ်စေ၍၊ “အဿေ- မြင်းတို့ကို၊ ကပ္ပေထ- ပြုပြင်ကုန်လော့၊ အဟံ-
 သည်၊ အဇ္ဇ- ယနေ့၊ အန္တောနဂရံ- မြို့တွင်းသို့ ပဝိသိတွာ- ဝင်၍၊ ဧကစ္စာနံ- အချို့ကုန်သော၊
 မာတုဂါမာနံ- မာတုဂါမတို့၏၊ ပိယံ- ချစ်ခြင်းကို၊ ကရိဿာမိ- ပြုအံ့” ဣတိ- သို့၊
 ပါသာဒဝရံ- မြတ်သော ပြာသာဒ်ထက်သို့၊ အာရုယ- တက်၍၊ ဟတ္ထိဂီဝါယ- ဆင်၏
 လည်ပင်း၌၊ သဟဿဘဏ္ဍိကံ- တစ်ထောင်သော ဥစ္စာထုပ်ကို၊ ဌပေတွာ- ထား၍၊ “ယော-
 အကြင်သူသည်၊ ပဒုမဝတိ- ပဒုမဝတိမိဖုရားကို၊ ပဿတိ- တွေ့မြင်၏၊ သော- ထိုသူသည်၊
 ဣမံ သဟဿံ- ဤတစ်ထောင်သော ဥစ္စာကို၊ ဂဏှာတု- ယူစေသတည်း” ဣတိ- သို့၊
 နဂရေ- မြို့၌၊ ဘေရိ- စည်ကို၊ စရာပေသိ- လည်စေပြီ။

တံ ကထံ- ထိုစကားကို၊ သုတွာ- ကြား၍၊ ပဒုမဝတိ- သည်၊ မာတု- အမိအား၊
 “အဗ္ဗ- အမိ၊ ဟတ္ထိဂီဝတော- ဆင်လည်ပင်းမှ၊ သဟဿံ- တစ်ထောင်သောဥစ္စာကို၊ ဂဏှာ-
 ယူလေလော့” ဣတိ- သို့၊ သညံ- အမှတ်အသားကို၊ အဒါသိ- ပေးပြီ။ “အဟံ- သည်၊
 ဧဝရူပံ- ဤသို့သဘောရှိသော ဥစ္စာကို၊ ဂဏှိတုံ- ယူခြင်းငှါ၊ န ဝိသဟာမိ- မရဲဝံ့” ဣတိ-
 သို့၊ အာဟ- ပြောပြီ။ သာ- ထိုအမိသည်၊ (အာဟ- ၌စပ်)၊ (ပဒုမဝတိယာ- သည်)၊
 ဒုတိယမ္ပိ- နှစ်ကြိမ်လည်းကောင်း၊ တတိယမ္ပိ- သုံးကြိမ်လည်းကောင်း၊ ဝုတ္တေ- ပြောဆို
 အပ်ရာ အခါ၌၊ “အဗ္ဗ- ချစ်သမီး၊ ကိံ- အဘယ်သို့ ဝတွာ- ပြော၍၊ ဂဏှာမိ- ယူရအံ့နည်း”
 ဣတိ- သို့၊ အာဟ- ပြောပြီ။ “မမ- ငါ၏၊ ဓိတာ- သမီးသည်၊ ပဒုမဝတိ- ပဒုမဝတိမည်သော၊
 ဒေဝီ- မိဖုရားကို၊ ပဿတိ- တွေ့မြင်၏” ဣတိ- သို့၊ ဝတွာ- ဆို၍၊ ဂဏှာဟိ- ယူလေလော့၊
 ဣတိ- သို့၊ (အာဟ)၊ သာ- ထိုအမျိုးသမီးကြီးသည်၊ “ယံ ဝါ တံ ဝါ- ဟုတ်ဟုတ်ငြားငြား
 သည်မူလည်း၊ ဟောတု- ဖြစ်စေတော့၊ (တစ်နည်း) ယံ ဝါ တံ ဝါ ဟောတု- ဖြစ်ချင်ရာ
 ဖြစ်ပါစေတော့” ဣတိ (မနသိ ကတွာ)၊ ဂန္ဓာ- သွား၍၊ သဟဿစင်္ကောဋကံ- အသပြာ
 တစ်ထောင်ထည့်ထားသည့် ပန်းကလပ်ကို၊ ဂဏှိ- ယူပြီ။ အထ- ထိုအခါ၌၊ နံ- ထိုအမျိုး
 သမီးကြီးကို၊ မနုဿာ- လူတို့သည်၊ “အဗ္ဗ- အမိ (တုံ- သည်)၊ ပဒုမဝတိ- ပဒုမဝတိ
 မည်သော၊ ဒေဝီ- မိဖုရားကို၊ ပဿသိ- တွေ့မြင်သလော့” ဣတိ- သို့၊ ပုစ္ဆိသု- မေးကြ
 ကုန်ပြီ။ “အဟံ- ငါသည်၊ န ပဿာမိ- မတွေ့မြင်၊ မေ- ငါ၏၊ ဓိတာ- သမီးသည်၊ ပဿတိ
 ကိရ- တွေ့မြင်သတတ်” ဣတိ- သို့၊ အာဟ- ပြောပြီ။ တေ- ထိုမင်းချင်းတို့သည်၊ “အဗ္ဗ-
 အမိ၊ သာ- ထိုသမီးသည်၊ ကဟံ ပန- အဘယ်မှာနည်း” ဣတိ- သို့၊ ဝတွာ- ပြောဆို၍၊

တာယ- ထိုအမျိုးသမီးကြီးနှင့်၊ သဒ္ဓိ- တကွ၊ (နာ- ၁၉၅) ဂန္ဓာ- သွားလတ်သော်၊ ပဒုမဝတီ- ပဒုမဝတီမိဖုရားကို၊ သဗ္ဗာနိတွာ- မှတ်မိ၍၊ ပါဒေသု- ခြေတို့၌၊ နိပတိသု- ဝပ်ဆင်းဦးတိုက်ကြကုန်ပြီ။ တသ္မိံ ကာလေ- ထိုအခါ၌၊ သာ- ထိုအမျိုးသမီးကြီးသည်၊ “ အယံ- ဤမိန်းကလေးသည်၊ ပဒုမဝတီ- ပဒုမဝတီမည်သော၊ ဒေဝီ- မိဖုရားတည်း၊ ” ဣတိ- သို့၊ ဥတွာ- သိ၍၊ “ ယာ- အကြင်မိန်းခလေးသည်၊ ဧဝံ ဝိဓဿ- ဤသို့ သဘောရှိသော၊ ရညော- ဗာရာဏသီမင်း၏၊ မဟေသီ- မိဖုရားကြီးသည်၊ သမာနာ- ဖြစ်ပါလျက်၊ ဧဝရူပေ- ဤသို့ သဘောရှိသော၊ ဌာနေ- အရပ်၌၊ နိရာရက္ခာ- အစောင့်အရှောက်မရှိသည်၊ (ဟုတွာ)၊ ဝသိ- နေခဲ့၏၊ တဿာ ဣတ္ထိယာ- ထိုမိန်းခလေးသည်၊ ဘာရိယံ- ဝန်လေးသော၊ ကမ္မံ- အမှုကို၊ ကတံ ဝတ- ပြုအပ်လေစွတကား။ ” ဣတိ- သို့၊ အာဟ- ပြောဆိုပြီ။

တေပိ ရာဇပုရိသာ- ထိုမင်းချင်းယောက်ျားတို့သည်လည်း၊ ပဒုမဝတီယာ- ပဒုမဝတီမိဖုရား၏၊ နိဝေသနံ- အိမ်ကို၊ သေတသာဏီဟိ- ကန့်လန့်ကာအဖြူတို့ဖြင့်၊ ပရိက္ခိပါပေတွာ- ထက်ဝန်းကျင် ကာရံစေ၍၊ ခွါရေ- တံခါး၌၊ အာရက္ခံ- အစောင့်အရှောက်ကို၊ ဌပေတွာ- ထား၍၊ ဂန္ဓာ- သွား၍၊ ရညော- အား၊ အာရောစေသံ- ကြားလျှောက်ကုန်ပြီ၊ ရာဇာ- ဗာရာဏသီမင်းသည်၊ သုဝဏ္ဏသိဝိကံ- ရွှေထမ်းစင်ကို၊ ပေသေသိ- ပို့စေပြီ၊ သာ- ထိုပဒုမဝတီမိဖုရားသည်၊ “ အဟံ- သည်၊ ဧဝံ- သို့၊ န ဂမိဿာမိ- မလိုက်အံ့၊ မမ- ငါ၏၊ ဝသနဌာနတော- နေရာအိမ်မှ၊ ပဌာယ- စ၍၊ ယာဝ- အကြင်မျှလောက်၊ ရာဇဂေဟံ- နန်းတော်သည်၊ အတ္ထိ- ရှိ၏၊ ဧတ္တန္တရေ- ဤအရပ်အတွင်း၌၊ ဝရပေါတ္ထက- စိတ္တတ္ထရဏေ- မြတ်သောအရပ်တို့ဖြင့် ဆန်းကြယ်သောအခင်းတို့ကို၊ အတ္ထရာပေတွာ- ခင်းစေ၍၊ ဥပရိ- အထက်၌၊ သုဝဏ္ဏတာရကဝိစိတ္တံ- ရွှေကြယ်တာရာတို့ဖြင့် ဆန်းကြယ်သော၊ စေလဝိတာနံ- အဝတ်မျက်နှာကြက်ကို၊ ဝန္ဓာပေတွာ- ဖွဲ့စေ၍၊ ပဿာဓနတ္ထာယ- တန်ဆာဆင်ခြင်းအကျိုးငှါ၊ သဗ္ဗာလင်္ကာရေသု- ခပ်သိမ်းသောတန်ဆာတို့ကို၊ ပဟိတေသု- ပို့အပ်ကုန်လတ်သော်၊ ပဒုသာဝ- ခြေဖြင့်သာလျှင်၊ ဂမိဿာမိ- သွားအံ့၊ ဧဝံ- ဤသို့ ခြေဖြင့်သွားလတ်သော်၊ မေ- ငါ၏၊ သမ္ပတ္တိ- စည်းစိမ်ကို၊ နာဂရာ- မြို့သူမြို့သားတို့သည်၊ ပဿိသန္တိ- မြင်ကြရကုန်လတ်၊ ” ဣတိ - သို့၊ အာဟ- ဆိုပြီ။ ရာဇာ- သည်၊ “ ပဒုမဝတီယာ- ၏၊ ယထာရုံစိ- အလိုအတိုင်း၊ ကရောထ- ပြုကြကုန်လော့၊ ” ဣတိ- သို့၊ အာဟ။ တတော- ထိုမှနောက်၌၊ ပဒုမဝတီ- သည်၊ သဗ္ဗပဿာဓနံ- အလုံးစုံသော အဆင်တန်ဆာကို၊ ပဿာဓေတွာ- ဆင်ယင်၍၊ “ ရာဇဂေဟံ- မင်းနန်းတော်သို့၊ ဂမိဿာမိ- သွားအံ့၊ ” ဣတိ- သို့၊ မဂ္ဂံ- လမ်းကို၊ ပဋိပဇ္ဇိ- ရှေ့ရှုသွားပြီ။ အထ- ထိုအခါ၌၊ အဿာ- ထိုပဒုမဝတီမိဖုရား၏၊ အတ္တန္တအတ္တန္တဌာနေ- နင်းတိုင်း နင်းတိုင်းသောအရပ်၌၊ ဝရပေါတ္ထကစိတ္တတ္ထရဏာနိ- မြတ်သောအရပ်တို့ဖြင့် ဆန်းကြယ်သောအခင်းတို့ကို၊ ဘိန္ဒိတွာ- ထိုးဖောက်၍၊ ပဒုမပုပ္ဖနိ-

ပဒုမ္မာကြာပန်းတို့သည်၊ ဥဌဟိသု- ပေါ်ထွက်ကုန်၏။ သာ- ထိုပဒုမဝတီ မိဖုရားသည်၊ မဟာဇနဿ- လူအပေါင်းအား၊ အတ္တနော- မိမိ၏၊ သမ္ပတ္တိ- စည်းစိမ်ကို၊ ဒဿေတွာ- ပြု၍၊ ရာဇနိဝေသနံ- မင်းနန်းတော်သို့၊ အာရယု- တက်ရောက်၍၊ သဗ္ဗေပိ- အလုံးစုံလည်း ဖြစ်ကုန်သော၊ တေ စေလစိတ္တတ္ထရဏေ- ထိုဆန်းကြယ်သောအခင်းတို့ကို၊ တဿာ မဟလ္လိကာယ- ထိုစောင့်ရှောက် ကျွေးမွေးသော အမျိုးသမီးကြီးအား၊ ပေါသာဝနိကမူလံ- ကျွေးမွေးသော အဖိုးအခကို၊ (ဝါ) ကျွေးမွေးစရိတ်ကို၊ ကတွာ- ပြု၍၊ ဒါပေသိ- ပေးစေပြီး၊

ရာဇာပိ ခေါ်- ဗာရာဏသီမင်းသည်လည်း၊ ပဉ္စသတာ- ငါးရာကုန်သော၊ တာ ဣတ္ထိယော- ထိုမိဖုရားတို့ကို၊ ပက္ခောသာပေတွာ- ခေါ်စေ၍၊ “ဒေဝိ- မိဖုရား၊ တေ- သင့်အား၊ ဣမာယော- ဤမိဖုရားတို့ကို၊ ဒါသိယော- ကျွန်မတို့ကို၊ ကတွာ- ပြု၍၊ ဒေမိ- ပေး၏။” ဣတိ- သို့၊ အာဟ- ပြောပြီ။ မဟာရာဇ- မင်းမြတ်၊ သာဓု- ကောင်းပါပြီ၊ ဧတာသံ- ဤမိဖုရားတို့ကို၊ မယံ- အား၊ ဒိန္နဘာဝံ- ပေးအပ်သည်၏အဖြစ်ကို၊ သကလနဂရေ- အလုံးစုံသော မြို့သူမြို့သားတို့ကို၊ ဇာနာပေဟိ- သိစေပါလော့၊ ဣတိ (အာဟ)။ ရာဇာ- သည်၊ နဂရေ- ၌၊ “ပဒုမဝတီယာ- ပဒုမဝတီမိဖုရားအား၊ ဒုဋ္ဌိကာ- ပြစ်မှားကုန်သော၊ ပဉ္စသတာ- ကုန်သော၊ ဣတ္ထိယော- မိဖုရားတို့ကို၊ ဧတိဿာဝ- ဤပဒုမဝတီမိဖုရားအား သာလျှင်၊ ဒါသိယော- ကျွန်မတို့ကို၊ ကတွာ- ပြု၍၊ ဒိန္နာ- ပေးအပ်ကုန်ပြီ။” ဣတိ- သို့၊ ဘေရိ- စည်ကို၊ စရာပေသိ- လည်စေပြီး၊ သာ- ထိုပဒုမဝတီမိဖုရားသည်၊ “တာသံ- ထိုငါးရာသော မိဖုရားတို့၏၊ ဒါသိဘာဝေါ- ကျွန်၏အဖြစ်ကို၊ သကလနဂရေန- အလုံးစုံ သော မြို့သူမြို့သားသည်၊ သလ္လက္ခိတော- သိမှတ်အပ်ပြီ။” ဣတိ- သို့၊ ဥတွာ- ၍၊ “ဒေဝ- အရှင်မင်းကြီး၊ အဟံ- သည်၊ မမ- ၏၊ ဒါသိယော- ကျွန်မတို့ကို၊ ဘုဒ္ဓိဿာ- ကျွန်အဖြစ်မှ တော်လှန်သည်ကို၊ ကာတု- ပြုခြင်းငှါ၊ လဘာမိ- ရလိုပါ၏။” ဣတိ- သို့၊ ရာဇာနံ- မင်းကို၊ ပုဋ္ဌိ- ပန်ပြောပြီ။ ‘ဒေဝိ- မိဖုရား၊ တဝ- သင်၏၊ ဣစ္ဆာ- အလိုအတိုင်း ပါတည်း၊’ ဣတိ (အာဟ)။ “ဧဝံ သန္တေ- ဤသို့ဖြစ်လတ်သော်၊ တမေဝ ဘေရိဇာရိကံ- ထိုစည်လည်သော ယောက်ျားကိုပင်လျှင်၊ ပက္ခောသာပေတွာ- ခေါ်စေ၍၊ ‘ပဒုမဝတီ- ဒေဝိယာ- ပဒုမဝတီမိဖုရားသည်၊ အတ္တနော- မိမိအား၊ ဒါသိယော- ကျွန်မတို့ကို၊ ကတွာ- ပြု၍၊ ဒိန္နာ- ပေးအပ်ကုန်သော၊ ပဉ္စသတာ- ငါးရာကုန်သော၊ သဗ္ဗာဝ- အလုံးစုံသာလျှင် ဖြစ်ကုန်သော၊ ဣတ္ထိယော- မိဖုရားတို့ကို၊ ဘုဒ္ဓိဿာ- ကျွန်အဖြစ်မှ တော်လှန်သည်တို့ကို၊ ကတာ- ပြုအပ်ကုန်ပြီ၊’ ဣတိ- သို့၊ ပုန- တစ်ဖန်၊ ဘေရိ- စည်ကို၊ စရာပေထ- လည်စေကုန် လော့။” ဣတိ- သို့၊ အာဟ။ သာ- ထိုပဒုမဝတီမိဖုရားသည်၊ တာသံ- ထိုငါးရာသော မိဖုရားတို့၏၊ ဘုဒ္ဓိဿဘာဝေ- ကျွန်အဖြစ်မှ တော်လှန်သည်၏အဖြစ်ကို၊ ကတေ- ပြုအပ်ပြီးလတ်သော်၊ ဧကူနာနိ- တစ်ယောက်ဖြင့် ယုတ်လျော့ကုန်သော၊ ပဉ္စပုတ္တသတာနိ-

ငါးရာသော သားတော်တို့ကို၊ တာသံယေဝ- ထိုမိဖုရားတို့အားသာလျှင်၊ (ဝါ) တို့၏ သာလျှင်၊ ဟတ္ထေ- လက်၌၊ ပေါသနတ္ထာယ- မွေးမြူခြင်းအကျိုးငှါ၊ ဒတ္တာ- ပေး၍၊ သယံ- ကိုယ်တိုင်၊ မဟာပဒုမကုမာရံယေဝ- မဟာပဒုမမင်းသားကိုသာလျှင်၊ ဂဏှိ- ယူပြီ။

အထ- ထိုအခါမှ၊ အပရဘာဂေ- နောက်အဖို့၌၊ တေသံ ကုမာရာနံ- ထိုမင်းသား တို့၏၊ ကိဠနဝယေ- ကစားသော အရွယ်သည်၊ သမ္ပတ္တေ- ရောက်လတ်သော်၊ ရာဇာ- ဗာရာဏသီမင်းသည်၊ ဥယျာနေ- ဥယျာဉ်၌၊ နာနာဝိဓံ- အထူးထူးအပြားပြားရှိသော၊ ကိဠနဌာနံ- ကစားရာအရပ်ကို၊ (ဝါ) ကစားကွင်းကို၊ ကာရေသိ- ပြုစေပြီ။ သဗ္ဗေဝ- အလုံးစုံသာလျှင် ဖြစ်ကုန်သော၊ တေ- ထိုမင်းသားတို့သည်၊ အတ္တနော- မိမိ၏၊ သောဠသဝသုဒ္ဓေသိကကာလေ- တစ်ဆယ့်ခြောက်နှစ်ရှိ၏ဟု ညွှန်ပြအပ်ရာအခါ၌၊ (ဝါ) ဆယ့်ခြောက်နှစ်သားအရွယ်၌၊ ဧကတော- တစ်ပေါင်းတည်း၊ ဟုတ္တာ- ၍၊ ဥယျာနေ- ဥယျာဉ်တော်၌၊ ပဒုမသဉ္ဇနာယ- ပဒုမ္မာကြာဖြင့် ဖုံးလွှမ်းအပ်သော၊ (နာ- ၁၉၆) မင်္ဂလပေါက္ခရဏိယာ- မင်္ဂလာရေကန်၌၊ ကိဠန္တာ- ကစားကုန်လတ်သော်၊ နဝပဒုမာနိ- အသစ်ဖြစ်သော ပဒုမ္မာကြာတို့ကို၊ ပုပ္ဖိတာနိ- ပွင့်ကုန်သည်တို့ကိုလည်းကောင်း၊ ပုရာဏ- ပဒုမာနိ- အဟောင်းဖြစ်သောပဒုမ္မာကြာပန်းတို့ကို၊ ဝဏုတော- အညှာမှ၊ ပတန္တာနိ- ကြွေကျကုန်သည်တို့ကိုလည်းကောင်း၊ ဒိသွာ- မြင်ကုန်၍၊ “ အနုပါဒိန္ဒကဿ- အနုပါဒိန္ဒကဖြစ်သော၊ (ဝါ) သက်မဲ့ဖြစ်သော၊ ဣမဿ- ဤပဒုမ္မာကြာပန်း၏၊ ဧဝရူပါ- ဤသို့သဘောရှိသော၊ ဇရာ- အိုခြင်းသည်၊ ပါပုဏာတိ တာဝ- ရောက်တုံဘိသေး၏၊ အမှာကံ- ငါတို့၏၊ သရီရဿ- ကိုယ်ခန္ဓာ၏ကား၊ ကိမင်္ဂ ပန- အဘယ်ဆိုဘွယ်ရာ ရှိပါအံ့နည်း၊ ဟိ သစ္စံ- မှန်၏၊ ဣဒမ္ပိ- ဤခန္ဓာကိုယ်သည်လည်း၊ ဧဝံဂတိကမေဝ- ဤပဒုမ္မာကြာပန်းနှင့် အလားတူသည်သာလျှင်၊ ဘဝိဿတိ- ဖြစ်လတုံ၊” ဣတိ- သို့၊ အာရမ္မဏံ- အာရုံကို၊ ဂဟေတွာ- ယူ၍၊ သဗ္ဗေဝ- ငါးရာသော မင်းသားအားလုံး တို့သည်ပင်လျှင်၊ ပစ္စေကဗောဓိဉာဏံ- ပစ္စေကဗောဓိဉာဏ်ကို၊ နိဗ္ဗတ္တေတွာ- ဖြစ်စေ၍၊ ဥဌာယုဌာယ- ထ၍ ထ၍၊ ပဒုမကဏ္ဍိကာသု- ပဒုမ္မာကြာချပ်တို့၌၊ ပလ္လင်္ဂေန- ထက်ဝယ်ဖြင့်၊ နိသီဒိသု- ထိုင်နေကြကုန်ပြီ။

အထ- ထိုအခါ၌၊ တေဟိ- ထိုငါးရာသော မင်းသားတို့နှင့်၊ သဒ္ဓိံ- တကွ၊ ဂတ- ရာဇပုရိသာ- သွားသောမင်းခယောကျ်ားတို့သည်၊ ဗဟုဂတံ- များစွာသော၊ ဒိဝသံ- နေ့ကို၊ ဥ တွာ- သိ၍၊ “အယျပုတ္တာ- အရှင်သားတို့၊ တုမှာကံ- အရှင်မင်းသားတို့သည်၊ ဝေလံ- အခါကို၊ ဇာနာထ- သိကုန်လော့၊” ဣတိ- သို့၊ အာဟံသု- ဆိုကုန်ပြီ။ တေ- ထိုငါးရာသော မင်းသားတို့သည်၊ တုဏှိ- ဆိတ်ဆိတ်၊ အဟေသု- ဖြစ်ကုန်ပြီ။ ပုရိသာ- မင်းခယောကျ်ား တို့သည်၊ ဂန္တာ- သွား၍၊ ရညော- မင်းအား၊ “ဒေဝ- အရှင်မင်းကြီး၊ ကုမာရာ- သားတော်

မင်းသားတို့သည်၊ ပဒုမကဏ္ဍိကာသု- ပဒုမ္မာကြာချပ်တို့၌၊ နိဿိန္ဒာ- ထိုင်နေကုန်လျက်၊ အမေသု- ကျွန်တော်မျိုးတို့သည်၊ ကထေန္တေသုပိ- လျှောက်ဆိုအပ်ပါသော်လည်း၊ ဝစီဘေဒံ- နှုတ်မြွက်ခြင်းကို၊ န ကရောန္တိ- မပြုကြကုန်၊” ဣတိ- သို့၊ အာရောစေသုံ- ကြားလျှောက်ကုန်ပြီ။ နေသံ- ထိုမင်းသားတို့၏၊ ယထာရုစိယာ- အလိုအတိုင်း၊ နေသံ- ထိုမင်းသားတို့အား၊ နိဿိဒိတုံ- ထိုင်နေခြင်းငှါ၊ ဒေထ- ခွင့်ပေးကြကုန်လော့၊ ဣတိ- သို့၊ (ရာဇာ အာဟ)။ တေ- ထိုငါးရာသော မင်းသားတို့သည်၊ သဗ္ဗရတ္တိ- အလုံးစုံသော ညဉ့် ပတ်လုံး၊ ဂဟိတာရက္ခာ- ယူအပ်သော အစောင့်အရှောက်ရှိကုန်သည်၊ (ဟုတွာ)။ ပဒုမ- ကဏ္ဍိကာသု- ပဒုမ္မာကြာချပ်တို့၌၊ နိဿိန္ဒာနိယာမေနော- ထိုင်နေသောပုံစံဖြင့်သာလျှင်၊ အရုဏံ- အရုဏ်ကို၊ ဥဌာပေသုံ- တက်စေကုန်၏။ ပုရိသာ- မင်းခယောက်ျားတို့သည်၊ ပုနဒိဝသေ- နောက်တစ်နေ့၌၊ ဥပသင်္ကမိတွာ- ချဉ်းကပ်၍၊ “ဒေဝါ- အရှင်မင်းသားတို့၊ ဝေလံ- အခါကို၊ ဇာနာထ- သိတော်မူကုန်လော့၊” ဣတိ- သို့၊ အာဟံသု- ကုန်ပြီ။ ‘မယံ- ငါတို့သည်၊ ဒေဝါ- မင်းသားတို့သည်၊ န- မဟုတ်ကုန်၊ မယံ- တို့သည်၊ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ နာမ- ပစ္စေကဗုဒ္ဓါတို့မည်သည်၊ အမှ- ဖြစ်ကုန်၏၊’ ဣတိ- သို့၊ (တေ- တို့သည်၊ အာဟံသု- ကုန်ပြီ။) အယျာ- အရှင်မင်းသားတို့၊ တုမေ- အရှင်မင်းသားတို့သည်၊ ဘာရိယံ- ဝန်လေး စွာသော၊ ကထံ- စကားကို၊ (တစ်နည်း) ဘာရိယံ ကထံ- အလွန်အပြစ်ကြီးသောစကားကို၊ ကထေထ- ပြောဆိုကြကုန်၏။ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ နာမ- ပစ္စေကဗုဒ္ဓါတို့မည်သည်၊ တုမ္မာဒိသာ- အရှင်မင်းသားတို့ကဲ့သို့ သဘောရှိကုန်သည်၊ န ဟောန္တိ- မဖြစ်ကုန်၊ ခွင်္ဂုလကေသမဿုရော- လက်နှစ်သစ်ရှိသော ဆံမုတ်ဆိတ်ကို ဆောင်ကုန်သည်၊ (ဟုတွာ)။ ကာယေ- ကိုယ်၌၊ ပဋိမုက္ခာအဋ္ဌပရိက္ခရာ- ဆင်မြန်းအပ်သောပရိက္ခရာရှစ်ပါးရှိကုန်သည်၊ ဟောန္တိ- ဖြစ်ကုန်၏။ ဣတိ- သို့၊ (ပုရိသာ အာဟံသု)။ တေ- ထိုငါးရာသောမင်းသားတို့သည်၊ ဒက္ခိဏဟတ္ထေန- လက်ယာလက်ဖြင့်၊ သီသံ- ဦးခေါင်းကို၊ ပရာမသီသု- သုံးသပ်ကြကုန်ပြီ။ တာဝဒေဝ- ထိုသုံးသပ်သောခဏ၌သာလျှင်၊ ဂိဟိလိဂီ- လူ၏အသွင်သည်၊ အန္တရဓာယိ- ကွယ် ပျောက်ပြီ။ အဋ္ဌ ပရိက္ခရာ- ရှစ်ပါးသော ပရိက္ခရာတို့သည်၊ ကာယေ- ကိုယ်၌၊ ပဋိမုက္ခာ စ- ဆင်မြန်းအပ်ကုန်သည်လည်း၊ အဟေသုံ- ဖြစ်ကုန်ပြီ။ တတော- ထိုမှနောက်၌၊ မဟာဇနဿ- များစွာသော လူအပေါင်းသည်၊ ပဿန္တဿေဝ- ကြည့်ရှုစဉ်ပင်လျှင်၊ အာကာသေန- ကောင်းကင်ဖြင့်၊ နန္ဒမူလကပဏ္ဏာရံ- နန္ဒမူတောင်ဝှမ်းသို့၊ အဂမံသု- ကြွသွားကြကုန်ပြီ။

ပဒုမဝတီ- ပဒုမဝတီအမည်ရှိသော၊ သာပိ ဒေဝီ- ထိုမိဖုရားသည်လည်း၊ “အဟံ- သည်၊ ဗဟုပုတ္တာ- များစွာသော သားရှိသည်၊ ဟုတွာ- ဖြစ်ပါလျက်၊ နိပုတ္တာ- သားမရှိသူ သည်၊ ဇာတာ- ဖြစ်ပြီ” ဣတိ- သို့၊ ဟဒယသောကံ- နှလုံး၌စိုးရိမ်ခြင်းသို့၊ ပတွာ- ရောက်၍၊

တေနော သောကေန- ထိုစိုးရိမ်ခြင်းဖြင့်ပင်လျှင်၊ ကာလင်္ကတ္တာ- သေ၍၊ ရာဇဂဟနဂရေ- ရာဇဂြိုဟ်မြို့၌၊ ခွါရဂါမကေ- မြို့တံခါး၏အနီးရွာငယ်၌၊ သဟတ္ထေန- မိမိလက်ဖြင့်၊ ကမ္မ- အသက်မွေးဝမ်းကြောင်းအမှုကို၊ ကတ္တာ- ပြု၍၊ ဇီဝနဌာနေ- အသက်မွေးရသောအရပ်၌၊ နိဗ္ဗတ္တိ- ဖြစ်ပြီ။ အထ- ထိုအခါ၌၊ အပရဘာဂေ- နောက်အဖို့၌၊ ကုလယရ- ခင်ပွန်း၏အိမ်သို့၊ ဂတာ- ရောက်သည်၊ (ဟုတ္တာ)၊ ဧကဒိဝသံ- တစ်နေ့သ၌၊ သာမိကဿ- ခင်ပွန်း၏၊ (ဝါ) ခင်ပွန်းအတွက်၊ ခေတ္တံ- လယ်သို့၊ ယာဂံ- ယာဂုကို၊ ဟရမာနာ- ဆောင်လတ်သော်၊ အတ္တနော- မိမိ၏၊ ပုတ္တာနံ- သားဖြစ်ကုန်သော၊ တေသံ- ထိုငါးရာသော ပစ္စေကဗုဒ္ဓါတို့၏၊ အန္တရေ- အတွင်း၌၊ အဋ္ဌ- ရှစ်ပါးကုန်သော၊ ပစ္စေကဗုဒ္ဓေ- ပစ္စေကဗုဒ္ဓါတို့ကို၊ ဘိက္ခာစာရ- ဝေလာယ- ဆွမ်းခံအံ့သောအခါ၌၊ (ဝါ) ဆွမ်းခံချိန်၌၊ အာကာသေန- ကောင်းကင်ဖြင့်၊ ဂစ္ဆန္တေ- ကြွသည်တို့ကို၊ ဒိသ္မာ- မြင်၍၊ သီယံ သီယံ- မြန်မြန် မြန်မြန်၊ ဂန္ဓာ- သွား၍၊ သာမိကဿ- ခင်ပွန်းအား၊ “အယျ- အမောင်၊ ပစ္စေကဗုဒ္ဓေ- တို့ကို၊ ပဿ- ဖူးမြင်ပါလော့၊ ဧတေ- ထိုပစ္စေကဗုဒ္ဓါတို့ကို၊ နိမန္တေတွာ- ပင့်ဖိတ်၍၊ ဘောဇေဿာမ- ဆွမ်းကပ်ကုန်အံ့” ဣတိ- သို့၊ အာရောစေသိ- ပြောကြားပြီ။ သော- ထိုခင်ပွန်းယောက်ျားသည်၊ “ဧတေ သမဏသကုဏာ နာမ- ဤရဟန်းငှက်တို့မည်သည်၊ အညတ္တာပိ- တပါးသောအရပ်၌ လည်း၊ ဧဝံ- ဤသို့၊ စရန္တိ- လှည့်လည်ကြကုန်၏၊ ဧတေ- ထိုပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်၊ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ- ပစ္စေကဗုဒ္ဓါတို့သည်၊ န (ဟောန္တိ) - မဟုတ်ကုန်၊” ဣတိ- သို့၊ အာဟ- ပြီ။ တေ- ထိုပစ္စေကဗုဒ္ဓါတို့သည်၊ တေသံ- ထိုသမီးခင်ပွန်းနှစ်ယောက်တို့သည်၊ ကထေန္တာနံယေဝ- စကားပြောနေကုန်စဉ်ပင်၊ အဝိဒူရေ- မနီးမဝေးသော၊ ဌာနေ- အရပ်၌၊ ဩတရိသု- သက်ဆင်းကြကုန်ပြီ၊ သာ ဣတ္ထိ- ထိုအမျိုးသမီးသည်၊ တံ ဒိဝသံ- ထိုနေ့၌၊ အတ္တနော- မိမိ၏၊ ဘတ္တခဇ္ဇဘောဇနံ- ဆွမ်းခံဘွယ်ဘောဇဉ်ကို၊ တေသံ- ထိုရှစ်ဆူသော ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ တို့အား၊ ဒတွာ- လျှ၍၊ “သွေပိ- နက်ဖန်၌လည်း၊ အဋ္ဌ- ရှစ်ဆူကုန်သော၊ ဇနာ- ပစ္စေကဗုဒ္ဓါတို့သည်၊ မယံ- တပည့်တော်၏၊ ဘိက္ခံ- ဆွမ်းကို၊ ဂဏှထ- ခံယူတော်မူပါကုန်၊” ဣတိ- သို့၊ အာဟ- လျှောက်ပြီ။ “ဥပါသိကေ- ဒါယိကာမ၊ သာဓု- ကောင်းပြီ၊ တဝ- သင်၏၊ သက္ကာရော- ပူဇော်သက္ကာရသည်၊ ဧတ္တကောဝ- ဤမျှအတိုင်းအရှည်ရှိသည် သာလျှင်၊ ဟောတု- ဖြစ်စေလော့၊ အာသနာနိ စ- နေရာတို့သည်လည်း၊ အဋ္ဌေဝ- ရှစ်ခုတို့သည်သာလျှင်၊ ဟောန္တု- ဖြစ်စေကုန်လော့၊ (တွံ- သည်)၊ အညေပိ- တစ်ပါးလည်း ဖြစ်ကုန်သော၊ ဗဟူ- များစွာကုန်သော၊ (နာ- ခဉ္စရ) ပစ္စေကဗုဒ္ဓေ- ပစ္စေကဗုဒ္ဓါတို့ကို၊ ဒိသ္မာ- ဖူးမြင်ရခြင်းကြောင့်၊ ဟဝ- သင်၏၊ စိတ္တံ- ကို၊ ပသီဒေယျာသိ- ကြည်လင်စေ ပါလော့၊” ဣတိ- သို့၊ (တေ- ထိုပစ္စေကဗုဒ္ဓါတို့သည်၊ အာဟံသု)။ သာ- ထိုအမိဖြစ်သော ဒါယိကာမသည်၊ ပုနဒိဝသေ- နောက်တစ်နေ့၌၊ အဋ္ဌ- ရှစ်ခုကုန်သော၊ အာသနာနိ-

နေရာတို့ကို၊ ပညာပေတွာ- ခင်း၍၊ အဋ္ဌန္တံ- ရှစ်ဆူကုန်သော ပစ္စေကဗုဒ္ဓါတို့အား၊ (ဝါ) တို့၏အတွက်၊ သက္ကာရသမ္မာနံ- အရှိအသေပြုအပ်သော ပစ္စည်း၊ မြတ်နိုးဖွယ်ပစ္စည်းကို၊ (ဝါ) ကောင်းစွာ ပြုအပ်သော လျှာတွယ်ဝတ္ထုကို၊ ပဋိယာဒေတွာ- စီရင်၍၊ နိဿိဒိ- ထိုင်နေပြီ။

နိမန္တိတပစ္စေကဗုဒ္ဓါ- ပင့်ဖိတ်အပ်သော ပစ္စေကဗုဒ္ဓါတို့သည်၊ သေသာနံ- ကြွင်းသော ပစ္စေကဗုဒ္ဓါတို့အား၊ “မာရိသာ- အရှင်ဘုရားတို့၊ အဇ္ဇ- ယနေ့၊ အညတ္ထ- တပါးသော အရပ်သို့၊ အဂန္တာ- မကြွမူ၍၊ သဗ္ဗေဝ- အလုံးစုံသာလျှင်ဖြစ်ကုန်သော အရှင် တို့သည်၊ တုမှာကံ- အရှင်ဘုရားတို့၏၊ မာတု- အမိအား၊ သင်္ဂဟံ- ချီးမြှောက်ခြင်းကို၊ ကရောထ- ပြုတော်မူကြပါကုန်လော့၊” ဣတိ- သို့၊ သညံ- အမှတ်အသားကို၊ အဒံသု- ပေးကြကုန်ပြီ။ တေ- ထိုကြွင်းသော ပစ္စေကဗုဒ္ဓါတို့သည်၊ တေသံ- ထိုရှစ်ပါးသော ပစ္စေက ဗုဒ္ဓါတို့၏၊ ဝစနံ- စကားကို၊ သုတွာ- ကြား၍၊ သဗ္ဗေဝ- အလုံးစုံသာလျှင်ဖြစ်ကုန်သော ပစ္စေကဗုဒ္ဓါတို့သည်၊ ဧကတော- တစ်ပေါင်းတည်း၊ အာကာသေန- ကောင်းကင်ဖြင့်၊ အာဂန္တာ- လာ၍၊ မာတုယရဒ္ဓါရေ- အမိ၏အိမ်တံခါး၌၊ ပါတုရဟေသု- ထင်ရှားဖြစ်ကုန်ပြီ။ သာပိ- ထိုအမိဖြစ်သော ဒါယိကာမသည်လည်း၊ ပဌမံ- ရှေးဦးစွာ၊ လဒ္ဓသညတာယ- ရအပ်သော အမှတ်ရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ဗဟု- များစွာသော ပစ္စေကဗုဒ္ဓါတို့ကို၊ ဒိသ္မာပိ- မြင်ရပါသော်လည်း၊ န ကမ္ပိတ္ထ- မတုန်လှုပ်။ သဗ္ဗေပိ- အလုံးစုံလည်းဖြစ်ကုန်သော၊ တေ- ထိုပစ္စေကဗုဒ္ဓါတို့ကို၊ ဂေဟံ- အိမ်သို့၊ ပဝေသေတွာ- ဝင်စေ၍၊ အာသနေသု- နေရာတို့၌၊ နိဿိဒိပေသိ- ထိုင်စေပြီ။ တေသု- ထိုငါးရာသော ပစ္စေကဗုဒ္ဓါတို့သည်၊ ပဋိပါဋိယာ- အစဉ်အတိုင်း၊ နိဿိဒန္တေသု- ထိုင်ကုန်လတ်သော်၊ နဝမော- ကိုးဆူမြောက်ပစ္စေကဗုဒ္ဓါသည်၊ အညာနိ- အခြားကုန်သော၊ အဋ္ဌ- ရှစ်ခုကုန်သော၊ အာသနာနိ- နေရာတို့ကို၊ မာပေတွာ- ဖန်ဆင်း၍၊ သယံ- မိမိသည်၊ ဓုရာသနေ- အဦးဖြစ်သောနေရာ၌၊ နိဿိဒတိ- ထိုင်၏။ ယာဝ- အကြင်မျှလောက်၊ အာသနာနိ- နေရာတို့သည်၊ ဝမန္တိ- တိုးပွားကုန်၏၊ တာဝ- ထိုမျှလောက်၊ ဂေဟံ- အိမ်သည်၊ ဝမတိ- ကြီးလာ၏။ ဧဝံ- ဤသို့၊ သဗ္ဗေသုပိ- အလုံးစုံလည်း ဖြစ်ကုန်သော၊ တေသု- ထိုပစ္စေကဗုဒ္ဓါတို့သည်၊ နိဿိန္တေသု- ထိုင်ပြီးကုန် လတ်သော်၊ သာ ဣတ္ထိ- ထိုအမိဖြစ်သော ဒါယိကာမသည်၊ အဋ္ဌန္တံ- ရှစ်ဆူကုန်သော၊ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါနံ- ပစ္စေကဗုဒ္ဓါအား (ဝါ) တို့၏အတွက်၊ ပဋိယာဒိတံ- စီရင်အပ်သော၊ သက္ကာရံ- လျှာတွယ်ဝတ္ထုကို၊ ပဉ္စသတာနမ္ပိ- ငါးရာကုန်သော ပစ္စေကဗုဒ္ဓါတို့အားလည်း၊ ယာဝဒတ္ထံ- အလိုရှိတိုင်း၊ ဒတွာ- ပေးလျှ၍၊ အဋ္ဌ- ရှစ်ခုကုန်သော၊ နီလုပ္ပလဟတ္ထကေ- ကြာညှိပန်းစည်း တို့ကို၊ အာဟရိတွာ- ဆောင်၍၊ နိမန္တိတပစ္စေကဗုဒ္ဓါနံယေဝ- ပင့်ဖိတ်အပ်သော ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ တို့၏သာလျှင်၊ ပါဒမူလေ- ခြေတော်ရင်း၌၊ ဌပေတွာ- တည်စေ၍ (ဝါ) ထား၍၊ အာဟ- လျှောက်ပြီ၊ (ကိံ အာဟ)။ “ဘန္တေ- အရှင်ဘုရားတို့၊ မယံ- တပည့်တော်၏၊ နိဗ္ဗတ္တနိဗ္ဗတ္တ-

ဌာနေ- ဖြစ်ရာ ဖြစ်ရာအရပ်၌၊ သရီရဝဏ္ဏော- ကိုယ်အဆင်းသည်၊ ဣမေသံ နီလုပ္ပလာနံ-
 ဤကြာညိုတို့၏၊ အန္တောဂဗ္ဘဝဏ္ဏော ဝိယ- ကြာတိုက်အတွင်း၌တည်သော အဆင်းကဲ့သို့၊
 (ဝါ) ကြာဝတ်မှုန်၏အဆင်းကဲ့သို့၊ ဟောတု- ဖြစ်စေသတည်း၊ ဣတိ- ဤသို့၊ အာဟ။
 ဣတိ - ဤသို့ပြော၍၊ ပတ္ထနံ- ဆုတောင်းခြင်းကို၊ အကာသိ- ပြုပြီ။ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ-
 ပစ္စေကဗုဒ္ဓါတို့သည်၊ မာတု- အမိအား၊ အနုမောဒနံ- အနုမောဒနာကို၊ ကတွာ- ပြု၍၊
 ဂန္ဓမာဒနံယေဝ- ဂန္ဓမာဒနတောင်သို့သာလျှင်၊ အဂမံသု- ကြွကြကုန်ပြီ။

သာပိ- ထိုအမိဖြစ်သော ဒါယိကာမသည်လည်း၊ ယာဝဇီဝံ- အသက်ထက်ဆုံး၊
 ကုသလံ- ကုသိုလ်ကို၊ ကတွာ- ပြု၍၊ တတော- ထိုလူ၏အဖြစ်မှ၊ စုတာ- စုတေလတ်သော်၊
 ဒေဝလောကေ- နတ်ပြည်၌၊ နိဗ္ဗတ္တိတွာ- ဖြစ်၍၊ ဣမသ္မိ ဗုဒ္ဓုပ္ပါဒေ- ဤဂေါတမမြတ်စွာ
 ဘုရားပွင့်တော်မူသောအခါ၌၊ သာဝတ္ထိယံ- သာဝတ္ထိ ပြည်၌၊ သေဌိကုလေ- သူဌေးမျိုး၌၊
 ပဋိသန္ဓိ- ပဋိသန္ဓေကို၊ ဂဏှိ- ယူပြီ။ နီလုပ္ပလဂဗ္ဘသမာနဝဏ္ဏတာယ- ကြာညိုတိုက်
 အတွင်း၌ရှိသော အဆင်းနှင့်တူသောအဆင်းရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ အဿာ- ထိုသူဌေး
 သမီးလေးအား၊ ဥပ္ပလဝဏ္ဏာတွေဝ နာမံ- ဥပ္ပလဝဏ္ဏာ ဟူသော အမည်ကိုသာလျှင်၊
 အကံသု- ပြုကြကုန်ပြီ။ အထ- ထိုအခါ၌၊ အဿာ- ထိုဥပ္ပလဝဏ္ဏာသူဌေးသမီး၏၊
 ဝယပ္ပတ္တကာလေ- အရွယ်ရောက်သောအခါ၌၊ သကလဇမ္ဗုဒ္ဓိပေ- အလုံးစုံသော ဇမ္ဗုဒ္ဓိ၌၊
 ရာဇာနော စ- မင်းတို့သည်လည်းကောင်း၊ သေဌိနော စ- သူဌေးတို့သည်လည်းကောင်း၊
 သေဌိဿ- ဖခင်သူဌေး၏၊ သန္တိကံ- အထံသို့၊ “ဓိတရံ- သမီးကို၊ အမှာကံ- ငါတို့အား၊
 ဒေတု- ပေးလော့” ဣတိ- သို့၊ ဒူတံ- တမန်ကို၊ ပဟိဏိသု- စေလွှတ်ကြကုန်ပြီ။
 အပဟိဏန္တော နာမ- တမန်မစေလွှတ်သောသူမည်သည်၊ နာဟောသိ- မရှိပြီ။ တတော-
 ထိုအခါ၌၊ သေဌိ- ဖခင်သူဌေးသည်၊ “အဟံ- ငါသည်၊ သဗ္ဗေသံ- အလုံးစုံသော မင်း၊
 သူဌေးတို့၏၊ မနံ- စိတ်ကို ဂဟေတုံ- ယူခြင်းငှါ၊ န သက္ခိဿာမိ- မစွမ်းနိုင်၊ ဧကံ- တစ်ခုသော၊
 ဥပါယံ ပန- အကြောင်းဥပါယ်ကိုကား၊ ကရိဿာမိ- ပြုရတော့အံ့” ဣတိ- သို့၊ စိန္တေသိ-
 ကြံပြီ၊ (စိန္တေတွာ- ကြံပြီး၍)၊ ဓိတရံ- သမီးကို၊ ပက္ခောသာပေတွာ- ခေါ်စေ၍၊ “အဗ္ဗ-
 ချစ်သမီး၊ (တွံ- သည်)၊ ပဗ္ဗဇိတုံ- ရဟန်းပြုခြင်းငှါ၊ သက္ခိဿသိ- စွမ်းနိုင်လတံ့လော့”
 ဣတိ- သို့၊ အာဟ- ပြီ။ တဿာ- ထိုဥပ္ပလဝဏ္ဏာ၏၊ (ဝါ) သည်၊ ပစ္ဆိမဘဝိကတ္တာ-
 နောက်ဆုံးဘဝ၌ တည်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ (ဝါ) ပစ္ဆိမဘဝိကပုဂ္ဂိုလ်၏အဖြစ်ကြောင့်၊
 ပိတု- ဖခင်၏၊ ဝစနံ- စကားသည်၊ သီသေ- ဦးခေါင်း၌၊ အာသိတ္တသတပါကတေလံ
 ဝိယ- သွန်းလောင်းအပ်သော အကြိမ်တစ်ရာချက်အပ်သော ဆီကဲ့သို့၊ အဟောသိ- ဖြစ်ပြီ။
 တသ္မာ- ထို့ကြောင့်၊ ပိတရံ- ဖခင်ကို၊ “တာတ- ဖခင်၊ အဟံ- သည်၊ ပဗ္ဗဇိဿာမိ-
 ရဟန်းပြုအံ့” ဣတိ- သို့၊ အာဟ- ပြီ။ သော- ထိုဖခင်သူဌေးသည်၊ တဿာ- ထိုဥပ္ပလ

ဝဏ္ဏာအား၊ သက္ကာရံ- အမြတ်တန်းကို၊ ကတွာ- ပြု၍၊ ဘိက္ခုနုပဿယံ- ဘိက္ခုနီမ
 ကျောင်းသို့၊ နေတွာ- ဆောင်၍၊ ပဗ္ဗာဇေသိ- ရဟန်းပြုစေပြီ။ အစိရပဗ္ဗဇိတာယ ဇေ-
 ရဟန်းပြု၍ မကြာမြင့်သည်သာလျှင်ဖြစ်သော၊ တဿာ- ထိုဥပ္ပလဝဏ္ဏာဘိက္ခုနီမအား၊
 ဥပေါသထာဂါရေ- ဥပုသ်အိမ်၌၊ ကာလဝါရော- အခါအလှည့်သည်၊ ပါပုဏိ- ရောက်ပြီ။
 သာ- ထိုဥပ္ပလဝဏ္ဏာဘိက္ခုနီမသည်၊ ပဒီပံ- ဆီမီးကို၊ ဇာလေတွာ- ညှိထွန်း၍၊
 ဥပေါသထာဂါရံ- ဥပုသ်အိမ်ကို၊ သမ္ပန္နိတွာ- တံမြက်လှည်း၍၊ ဒီပသိခါယ- ဆီမီးလျှံ၍၊
 နိမိတ္တံ- အာရုံကို၊ ဂဏိတွာ- ယူ၍၊ ဌိတာဝ- ရပ်လျက်သာလျှင်၊ (ဟုတွာ)၊ ပုနပ္ပုနံ- အဖန်
 တလဲလဲ၊ ဩလောကယမာနာ- ကြည့်လျက်၊ တေဇောကသိဏာရမ္မဏံ- တေဇော
 ကသိုဏ်းလျှင် အာရုံရှိသော၊ ဈာနံ- ဈာန်ကို၊ နိဗ္ဗတ္တေတွာ- ဖြစ်စေ၍၊ တဒေဝ- ထိုဈာန်ကို
 ပင်လျှင်၊ ပါဒကံ- အခြေခံကို၊ ကတွာ- ပြု၍၊ (ဝါ) ပါဒကံ ကတွာ- အခြေပြု၍၊ အရဟတ္တံ-
 အရဟတ္တဖိုလ်သို့၊ ပါပုဏိ- ရောက်ပြီ။ စ- ဆက်ဦးအံ့၊ အရဟတ္တဖလေန- အရဟတ္တဖိုလ်နှင့်၊
 (နာ- ၁၉၈) သဒ္ဓိယေဝ- အတူသာလျှင်၊ အဘိညာပဋိသမ္ဘိဒါပိ- အဘိညာဉ်ခြောက်ပါး၊
 ပဋိသမ္ဘိဒါလေးပါးတို့သည်လည်း၊ ဣဇ္ဈိသု- ပြည့်စုံကုန်ပြီ။ ဝိသေသတော ပန- အထူး
 အားဖြင့်ကား၊ ဣဒ္ဓိဝိကုဗ္ဗနေ- တန်ခိုးဖန်ဆင်းခြင်း၌၊ စိဏ္ဏဝသီ (စိဏ္ဏဝသီနီ)- လေ့လာ
 အပ်ပြီးသော ဝသီဘော်ရှိသည်၊ အဟောသိ- ဖြစ်ပြီ။ တေန- ထို့ကြောင့်၊ အပဒါနေ- ၌၊
 “ပဒုမုတ္တရော နာမ ဇိနော ။ပ။ ကတံ ဗုဒ္ဓဿ သာသန”န္တိ - - - ဟူ၍၊ ဝုတ္တံ-
 ဟောတော်မူအပ်ပြီ။

(အပဒါန်ပါဠိတော်အနက်)

- “ဣတော- ဤဘဒ္ဒကမ္ဘာမှ၊ သတသဟဿမိ ကပ္ပေ- ကမ္ဘာတစ်သိန်း
 ထက်၌၊ သဗ္ဗဓမ္မာန သဗ္ဗဓမ္မာနံ- ခပ်သိမ်းသောတရားတို့၏၊ ပါရဂူ- တစ်ဖက်ကမ်း
 သို့ ရောက်တော်မူသော၊ ပဒုမုတ္တရော နာမ- ပဒုမုတ္တရ မည်တော်မူသော၊ ဇိနော-
 မာရ်ငါးပါးကို အောင်တော်မူသော၊ နာယကော- မြတ်စွာဘုရားသည်၊ ဥပ္ပဇ္ဇိ-
 ပွင့်တော်မူပြီ။

- တဒါ- ထိုအခါ၌၊ အဟံ- သည်၊ ဟံသဝတိယံ- ဟံသဝတီနေပြည်တော်၌၊
 နာနာရတနပဇ္ဇောတေ- ထွန်းလင်းတောက်ပသော အမျိုးမျိုးသောရတနာတို့
 ရှိသော၊ သေဌိကုလေ- သူဌေးမျိုး၌၊ ဇာတာ- မွေးဖွားသူသည်၊ မဟာသုခ-
 သမပ္ပိတာ- များစွာသောချမ်းသာတို့နှင့် ပြည့်စုံသူသည်၊ အဟံ- ဖြစ်ပြီ။

- တံ မဟာဝီရံ- ထိုပဒုမုတ္တရမြတ်စွာဘုရားကို၊ ဥပေတွာ- ဆည်းကပ်၍၊
 ဓမ္မဒေသနံ- တရားဒေသနာတော်ကို၊ အဿောသိ- ကြားနာရပြီ၊ တတော-
 ထို့ကြောင့်၊ အဟံ- သည်၊ ဇာတပ္ပသာဒါ- လွန်စွာဖြစ်သော ကြည်ညိုခြင်းရှိသည်။

(ဟုတွာ)၊ ဇိနံ- မြတ်စွာဘုရားကို၊ သရဏံ- ကိုးကွယ်ရာဟူ၍၊ ဥပေမိ- ဆည်းကပ်၏။

- နာယကော- လောကသုံးပါး၏ အကြီးအမှူးဖြစ်တော်မူသော၊ ဘဂဝါ- ပဒုမုတ္တရမြတ်စွာဘုရားသည်၊ လဇ္ဇိနိ- မကောင်းမှုမှ ရှက်တတ်သော၊ တာဒိ- တာဒိ ဂုဏ်နှင့် ပြည့်စုံသော၊ သမာဓိဈာနကောဝိဒံ- သမာဓိဈာန်အရာ၌ ကျွမ်းကျင်သော၊ ဘိက္ခုနိ- ဘိက္ခုနီမတစ်ပါးကို၊ ဣဒ္ဓိမန္တိနံ- တန်ခိုးကြီးသော ဘိက္ခုနီမတို့တွင်၊ အဂ္ဂံ- အမြတ်ဆုံး အသာဆုံးဟူ၍၊ ဝဏ္ဏေသိ- ချီးမွမ်းတော်မူပြီ။

- တဒါ- ထိုအခါ၌၊ အဟံ- သည်၊ မုဒိတစိတ္တာ- ဝမ်းမြောက်သော စိတ်ရှိ သည်၊ တံ ဌာနံ- ထိုဣဒ္ဓိမန္တဇတဒဂ်ရာထူးကို၊ အဘိကဿိနိ- အလွန်အလိုရှိသည်၊ (ဟုတွာ)၊ ဒသဗလံ- အားဆယ်ပါးနှင့် ပြည့်စုံတော်မူသော၊ သသံဃံ- တပည့်သား သံဃာနှင့် တကွသော၊ လောကနာယကံ- မြတ်စွာဘုရားကို၊ နိမန္တိတွာ- ပင့်ဖိတ်၍။

- သတ္တာဟံ- ခုနစ်ရက်ပတ်လုံး၊ ဘောဇယိတွာန- ဆွမ်းကပ်၍လည်း ကောင်း၊ တိစီဝရံ- သုံးထည်သောသင်္ကန်းကို၊ ဒတွာန စ- လှူပြီး၍လည်းကောင်း၊ ဥပ္ပလာဒေဝဂန္ဓိကံ- နတ်ကြာပန်းရနံ ကြိုင်လှိုင်သော၊ သတ္တမာလံ- ကြာပန်းခုနစ် ပွင့်ကို၊ (တစ်နည်း- ဒေဝဂန္ဓိကံ- နတ်ပန်းရနံ ကြိုင်လှိုင်သော၊ ဥပ္ပလံ သတ္တမာလံ- ကြာပန်းခုနစ်ပွင့်ကို) ဂဟေတွာန- ယူ၍၊

- သတ္ထု- မြတ်စွာဘုရား၏၊ ပါဒေ- ခြေတော်ရင်း၌၊ ဌပေတွာန- ထား၍၊ ဉာဏမိ- သဗ္ဗညုတဉာဏ်တော်၌၊ အဘိပူဇယိ- ပူဇော်ခဲ့ပြီ၊ သိရသာ- ဦးခေါင်းဖြင့်၊ ပါဒေ- ခြေတော်ရင်း၌၊ နိပစ္စ- ဝပ်ဆင်း၍၊ (အဟံ- သည်) ဣဒံ ဝစနံ- ဤစကားကို အငြိ- လျှောက်ပြီ။

- ဝီရ- ကြီးသော လုံ့လရှိတော်မူသော၊ မုနိ- မြတ်စွာဘုရား၊ ဣတော- ဤနေ့မှ၊ အဋ္ဌမကေ- ရှစ်ရက်မြောက်နေ့၌၊ တယာ- အရှင်ဘုရားသည်၊ ယာဒိသာ- အကြင်သို့သဘောရှိသော ဘိက္ခုနီမကို၊ ဝဏ္ဏိတာ- ဣဒ္ဓိမန္တဇတဒဂ်ရာထူးဖြင့် ချီးမွမ်းတော်မူအပ်ပြီ၊ နာယက- မြတ်စွာဘုရား၊ ယဒိ သိဇ္ဈတိ- အကယ်၍ ပြည့်စုံနိုင် သည်ဖြစ်အံ့၊ (ဧဝံ သတိ- ဤသို့ပြည့်စုံနိုင်လတ်သော်)၊ အဟံ- တပည့်တော်သည်၊ တာဒိသာ- ထိုဘိက္ခုနီမကဲ့သို့ ရှုအပ်သည်၊ ဘဝိဿာမိ- ဖြစ်ရပါလိ၏။ (ဣတိ ဣဒံ ဝစနံ- ဤစကားကို၊ အငြိ- လျှောက်ပြီ)။

- တဒါ- ထိုအခါ၌၊ သတ္တာ- မြတ်စွာဘုရားသည်၊ မံ- ကို၊ အဝေါစ- မိန့်တော်မူပြီ။ (ဣ အဝေါစ)၊ “ဒါရိကေ- ချစ်သမီး၊ ဝိဿဌာ- စွန့်လွှတ်အပ်သော စိတ်ရှိသူသည်၊ (ဝါ) မပူပန်ရသူသည်၊ ဟောဟိ- ဖြစ်လော့၊ အနာဂတမိ-

နောင်လာလတ်သော၊ အခွါနေ- ကာလ၌၊ တံ မနောရထံ- ထိုလိုအင်ဆန္ဒကို၊
(ဝါ) ထိုဆုတောင်းကို၊ တံ- သည်၊ လစ္ဆသေ- မလွဲမသွေ ရပေလတ်။

ဣတော- ဤကမ္ဘာမှ၊ သတသဟဿေ ကပ္ပေ- ကမ္ဘာတစ်သိန်းလွန်ရာ
အခါ၌၊ ဩက္ကာကကုလသမ္ဘဝေါ- ဩက္ကာကမင်းမျိုး၌ဖြစ်သော၊ ဂေါတ္ထေန-
အနွယ်တော်အားဖြင့်၊ ဂေါတမော နာမ- ဂေါတမမည်တော်မူသော၊ သတ္တာ-
မြတ်စွာဘုရားသည်၊ လောကေ- လောက၌၊ ဘဝိဿတိ- ပွင့်တော်မူလတ်။

(တံ- သည်)၊ တဿ- ထိုဂေါတမမြတ်စွာဘုရား၏၊ ဓမ္မေသု- တရားတို့၌၊
ဒါယာဒါ- အဓမ္မခံသည်၊ ဩရသာ- ရင်၌ဖြစ်သည်၊ ဓမ္မနိဗ္ဗိတာ- တရားဖြင့်
ဖန်ဆင်းအပ်သူသည်၊ (ဝါ) တရားဖြင့် မွေးဖွားလာသူသည်၊ ဟုတ္တာ- ဖြစ်၍၊
နာမေန စ- အမည်အားဖြင့်လည်းကောင်း၊ ရူပေန စ- အဆင်းအားဖြင့်လည်း
ကောင်း၊ ဥပ္ပလဝဏ္ဏာတိ- ဥပ္ပလဝဏ္ဏာဟူ၍၊ ယသဿိနိ စ- ကျော်စောခြင်း
ရှိသူသည်၊ (ဟေဿသိ- ဖြစ်လတ်)။

အဘိညာသု- အဘိညာဉ်တို့၌၊ ဝသိပ္ပတ္တာ- လေ့လာခြင်းသို့ ရောက်သည်၊
သတ္တုသာသနကာရိကာ- မြတ်စွာဘုရား၏ အဆုံးအမတော်အတိုင်း လိုက်နာပြု
ကျင့်တတ်သည်၊ သဗ္ဗာသဝပရိက္ခိကာ- ကုန်ပြီးသော အလုံးစုံသော အာသဝေါ
တရားရှိသည်၊ သတ္တု- မြတ်စွာဘုရား၏၊ သာဝိကာ- တပည့်မသည်၊ ဟေဿသိ-
ဖြစ်လတ္တံ့။" (ဣတိ- ဤသို့၊ မံ- တပည့်တော်ကို၊ သတ္တာ- မြတ်စွာဘုရားသည်၊
အဝေါစ- မိန့်တော်မူ၏)။

(နာ- ၁၉၉) - တဒါ- ထိုသို့မိန့်ကြားရာအခါ၌၊ အဟံ- သည်၊ မုဒိတာ- ဝမ်းမြောက်
သည်၊ ဟုတ္တာ- ဖြစ်၍၊ တဒါ- ပဒုမုတ္တရမြတ်စွာဘုရားပွင့်ရာ ထိုအခါ၌၊ ဇိနံ-
မာရ်ငါးပါးကို အောင်တော်မူသော၊ သသံဃံ- တပည့်သားသံဃာနှင့်တကွသော၊
လောကနာယကံ- မြတ်စွာဘုရားကို၊ ယာဝဇီဝံ- အသက်ထက်ဆုံး၊ မေတ္တစိတ္တာ-
မေတ္တာနှင့် ယှဉ်သော စိတ်ရှိသည်၊ (ဟုတ္တာ)၊ ပရိစရိ- ပြုစုလုပ်ကျွေးခဲ့ပြီ။

သုကတေန- ကောင်းစွာပြုအပ်သော၊ တေန ကမ္မေန စ- ထိုကောင်းမှု
ကံကြောင့်လည်းကောင်း၊ စေတနာပဏိဓိဟိ စ- စေတနာထက်သန်စွာ ဆုတောင်း
ခြင်းတို့ကြောင့်လည်းကောင်း၊ အဟံ- သည်၊ မာနသံ- လူ၌ဖြစ်သော၊ ဒေဟံ-
ခန္ဓာကိုယ်ကို၊ ဇဟိတွာ- စွန့်၍၊ တာဝတိသံ- တာဝတိသာနတ်ပြည်သို့၊ အဂစ္ဆိ-
လားရောက်ခဲ့ပြီ။

တတော- ထိုတာဝတိသာနတ်ပြည်မှ၊ စုတာ- စုတေလတ်သော်၊ အဟံ-
သည်၊ မနုဇေ- လူ၏အဖြစ်၌၊ ဥပပန္နာ- ဖြစ်ပြီ၊ အဟံ- သည်၊ သယမ္ဘုနော-

မြတ်စွာဘုရားအား၊ ဥပ္ပလေဟိ- ကြာပန်းတို့ဖြင့်၊ ပဋိစ္ဆန္တံ- ဖုံးလွှမ်းအပ်သော၊ ပိဏ္ဍပါတ်- ဆွမ်းကို၊ အဒါသိ- ပေးလှူခဲ့ပြီ။

ဧကနုတိတော ကပ္ပေ- ကိုးဆယ့်တစ်ကမ္ဘာထက်၌၊ စာရဒဿနော- ရှုချင်စဖွယ် တင့်တယ်သော အဆင်းရှိတော်မူသော၊ သဗ္ဗဓမ္မေသု- ခပ်သိမ်းသော တရားတို့၌၊ စက္ခုမာ- စက္ခုငါးပါးနှင့် ပြည့်စုံတော်မူသော၊ ဝိပဿီ နာမ- ဝိပဿီ မည်တော်မူသော၊ နာယကော- မြတ်စွာဘုရားသည်၊ ဥပ္ပဇ္ဇိ- ပွင့်တော်မူပြီ။

တဒါ- ထိုအခါ၌၊ ဗာရာဏသီပုရတ္ထမေ- ဗာရာဏသီပြည်မြတ်၌၊ သေဋ္ဌိ- ခီတာ- သူဌေးသမီးသည်၊ ဟုတွာ- ရှိ၊ သသံယံ- တပည့်သား သံဃာအပေါင်းနှင့် တကွသော၊ လောကနာယကံ- သတ္တလောက၏ ရှေ့ဆောင်လမ်းပြ နာယကဖြစ် တော်မူသော၊ (ဝါ) သတ္တဝါအပေါင်းကို နတ်ရွာ နိဗ္ဗာန်သို့ ပို့ဆောင်တော်မူတတ် သော၊ သမ္ပုဇ္ဈံ- မြတ်စွာဘုရားကို၊ နိမန္တေတွာန- ပင့်ဖိတ်၍။

မဟာဒါနံ- ကြီးစွာသော အလှူကို၊ ဒဒိတွာန- ပေးလှူ၍၊ ဝိနာယကံ- မြတ်စွာဘုရားကို၊ ဥပ္ပလေဟိ- ကြာပန်းတို့ဖြင့်၊ ပူဇယိတွာ- ပူဇော်၍၊ စေတသာဝ- စိတ်ဖြင့်သာလျှင်၊ ဝဏ္ဏသောဘံ- ကြာပန်းအဆင်းကဲ့သို့ တင့်တယ်သော အဆင်း ကို၊ အပတ္တယိ- ဆုတောင်းခဲ့ပြီ။

ဣမမ္ပိ ဘဒ္ဒကေ ကပ္ပေ- ဤဘဒ္ဒကမ္ဘာ၌၊ ဗြဟ္မဗန္ဓု- ဗြဟ္မာမင်း၏ အဆွေတော် ဖြစ်တော်မူသော၊ မဟာယသော- များသောအခြံအရံရှိတော်မူသော၊ ဝဒတံ ဝဒန္တာနံ- တရားဟောသောပုဂ္ဂိုလ်တို့တွင်၊ ဝရော- အမြတ်ဆုံးဖြစ်တော်မူ သော၊ ဂေါတ္ထေန- အနွယ်တော်အားဖြင့်၊ ကဿပေါ နာမ- ကဿပမည်တော်မူ သော မြတ်စွာဘုရားသည်၊ ဥပ္ပဇ္ဇိ- ပွင့်တော်မူပြီ။

တဒါ- ထိုအခါ၌၊ ဗာရာဏသီပုရတ္ထမေ- ဗာရာဏသီပြည်မြတ်၌၊ မဟေသိဿ- မြတ်စွာဘုရား၏၊ ဥပဋ္ဌာကော- အလုပ်အကျွေးဖြစ်သော၊ နရိဿရော- လူတို့ကို အစိုးရသော၊ ကိကီ နာမ- ကိကီမည်သော၊ ကာသိရာဇာ- ကာသိမင်းသည်၊ အာသိ- ဖြစ်ပြီ။

အဟံ- တပည့်တော်သည်၊ သမဏဂုတ္တသဝ္ဗယာ- သမဏဂုတ္တ ဟု အမည် ရှိသော၊ တဿ- ထိုကိကီမင်း၏၊ ဒုတိယာ- နှစ်ယောက်မြောက်သော၊ ခီတာ- သမီးတော်သည်၊ အာသိ- ဖြစ်ခဲ့ပြီ၊ ဇိနဂ္ဂဿ- မြတ်သောမြတ်စွာဘုရား၏၊ ဓမ္မ- တရားတော်ကို၊ သုတွာ- နာရ၍ (ဝါ) နာရသောကြောင့်၊ ပဗ္ဗန္တံ- ရဟန်းအဖြစ်ကို၊ သမရောစယိ- ကောင်းစွာနှစ်သက်ပြီ၊ (ဝါ) ခွင့်တောင်းပြီ။

တာတော- ခမည်းတော်ကိကီမင်းကြီးသည်၊ နော- တပည့်တော်တို့ကို၊

န အနုဇာနိ- ခွင့်မပြု၊ တဒါ- ထိုအခါ၌၊ အဂါရေဝ- နန်းတော်၌သာလျှင်၊ (ဝါ) လူ့ဘောင်၌သာလျှင်၊ ရာဇကညာ- မင်းသမီးဖြစ်ကုန်သော၊ သုခေမိတာ- ချမ်းသာသဖြင့် ကြီးပွားကုန်သော၊ ဗုဒ္ဓေါပဋ္ဌာနနိရတာ- မြတ်စွာဘုရားကို ဆည်းကပ်ခြင်း၌ အမြဲမွေ့လျော်ကုန်သော၊ မုဒိတာ- ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ ဖြစ်ကြကုန်သော၊ မယံ သတ္တ ဓိတရော- တပည့်တော်တို့ သမီးတော် ခုနစ်ပါးတို့သည်၊ ကောမာရိဋ္ဌဟ္မ- စရိယံ- ကောမာရိဋ္ဌဟ္မစရိယအကျင့်ကို၊ (ဝါ) အပျိုစင် အမျိုးကောင်းသမီးတို့ ကျင့်သုံးအပ်သော မြတ်သောအကျင့်ကို၊ ဝိသဝဿသဟဿာနိ- အနှစ်နှစ်သောင်းတို့ပတ်လုံး၊ အတန္တိတာ- မပျင်းမရိကုန်သည်၊ (ဟုတွာ)၊ ဝိစရိမ္မ- ကျင့်ကြံနေထိုင်ခဲ့ကြကုန်ပြီ။

- သမဏီ- သမဏီမင်းသမီးလည်းကောင်း၊ သမဏဂုတ္တာ စ- လည်းကောင်း၊ ဘိက္ခုနီ- လည်းကောင်း၊ ဘိက္ခုဒါယိကာ- လည်းကောင်း၊ ဓမ္မာ စေဝ- လည်း ကောင်း၊ သုဓမ္မာ စ-လည်းကောင်း၊ သတ္တမိ- ခုနစ်ယောက်မြောက်သော၊ သံယဒါယိကာ- သံယဒါယိကာမင်းသမီးလည်းကောင်းတည်း။

- အဟဉ္ဇ- တပည့်တော် ဥပ္ပလဝဏ္ဏာထေရီလည်းကောင်း၊ သပ္ပညာ- ပညာရှိသော၊ ခေမာ စ- ခေမာထေရီလည်းကောင်း၊ ပဋ္ဌာစာရာ စ- ပဋ္ဌာစာရာထေရီလည်းကောင်း၊ ကုဏ္ဍလာ စ- ဘဒ္ဒါကုဏ္ဍလကေသာထေရီလည်းကောင်း၊ ကိသာဂေါတမီ- ကိသာဂေါတမီထေရီလည်းကောင်း၊ ဓမ္မဒိန္နာ- ဓမ္မဒိန္နာထေရီလည်းကောင်း၊ သတ္တမိ- ခုနစ်ယောက်မြောက်သော၊ ဝိသာခါ- ဝိသာခါ ဥပါသိကာမလည်းကောင်း၊ ဟောတိ- ဖြစ်၏။

(နာ- ၂၀၀) - သုကတေဟိ- ကောင်းစွာပြုအပ်ကုန်သော၊ တေဟိ ကမ္မေဟိ စ- ထိုကောင်းမှုကံတို့ကြောင့်လည်းကောင်း၊ စေတနာပဏိဓီဟိ စ- စေတနာထက်သန်စွာ ဆုတောင်းခြင်းတို့ကြောင့်လည်းကောင်း၊ အဟံ- သည်၊ မာနုသံ- လူ၌ဖြစ်သော၊ ဒေဟံ- ခန္ဓာကိုယ်ကို၊ ဇဟိတွာ- စွန့်၍၊ တာဝတိံသံ- တာဝတိံသာ နတ်ပြည်သို့၊ အဂစ္ဆိ- လားရောက်ခဲ့ရပြီ။

- တတော- ထိုတာဝတိံသာနတ်ပြည်မှ၊ စုတာ- စုတေလတ်သော်၊ မနုဿေသု- လူပြည်တို့၌၊ မဟာကုလေ- မြတ်သောအမျိုး၌၊ ဥပပန္နာ- ဖြစ်ပြီ၊ အဟံ- သည်၊ အရဟတော- ရဟန္တာအရှင်မြတ်အား၊ ပီတံ- ဝါရွှေသော အဆင်းရှိသော၊ မဋ္ဌံ- ပြေပြစ်ချောမွတ်သော၊ ဝရံ- ကောင်းမြတ်သော၊ ဒုဿံ- အဝတ်အစုံကို၊ အဒံ- ပေးလှူခဲ့ပြီ။

- တတော- ထိုဘဝမှ၊ စုတာ- စုတေလတ်သော်၊ အရိဋ္ဌပုရေ- အရိဋ္ဌပြည်၌၊

အဟံ- သည်၊ ဝိပုကုလေ- ပုဏ္ဏားမျိုး၌၊ တိရိစ္ဆိဝစ္ဆဿ- တိရိစ္ဆိဝစ္ဆမည်သောပုဏ္ဏား၏၊
မနောဟရာ- စိတ်ကို ဆောင်တတ်သော၊ ဥမ္မာဒန္တိ- ဥမ္မာဒန္တိမည်သော၊ ဓိတာ-
သမီးသည်၊ ဇာတာ- ဖြစ်ပြီ။

- တတော- ထိုဘဝမှ၊ စုတာ- စုတေလတ်သော်၊ အဟံ- သည်၊ ဇနပဒေ-
ဇနပုဒ်၌၊ အညတရေ- မထင်ရှားသော၊ ကုလေ- အမျိုး၌၊ ပဿတာ- မွေးဖွားသူ
သည်၊ (ဟုတွာ)၊ အတိဖိတာ- အလွန်ကြွယ်ဝသူသည်၊ န အမိ- မဟုတ်၊ တဒါ-
ထိုအခါ၌၊ အဟံ- သည်၊ သာလိ- သလေးခင်းကို၊ ဂေါပေမိ- စောင့်ရှောက်ရ၏။

- အဟံ- သည်၊ ပစ္စေကသမ္ပန္နံ- ပစ္စေကဗုဒ္ဓါကို၊ ဒိသ္မာ- မြင်၍၊ ပဒုမစ္ဆန္တာနိ-
ပဒုမ္မာကြာဖြင့် ဖုံးလွှမ်းအပ်ကုန်သော၊ ပဉ္စလာဇသတာနိ- ငါးရာသော
ပေါက်ပေါက်တို့ကို၊ ဒတွာ- ပေးလှူပူဇော်၍၊ အဟံ- သည်၊ ပဉ္စ ပုတ္တသတာနိ-
ငါးရာသော သားတို့ကို၊ ပတ္တယိ- ဆုတောင်းခဲ့ပြီ။

- တေပိ- ထိုသားဖြစ်ထိုက်သူတို့သည်လည်း၊ သယမ္ဘုနော- ပစ္စေကဗုဒ္ဓါအား၊
မနု- ပျားရည်ကို၊ ဒတွာ- ပေးလှူပူဇော်၍၊ ပတ္တေသု- ဤသတို့သမီး၏သား
ဖြစ်လို၏ဟု ဆုတောင်းကုန်၏၊ တတော- ထိုဘဝမှ၊ စုတာ- စုတေလတ်သော်၊
အဟံ- သည်၊ အရညေ- တော၌၊ ပဒုမောဒရေ- ပဒုမ္မာ ကြာတိုက်၌၊ အဇာယိ-
ဖြစ်ပြီ။

- အဟံ- သည်၊ ကာသိရညော- ကာသိမင်း၏၊ မဟေသီ- မိဖုရားသည်၊
သက္ကတပူဇိတာ- အလေးအမြတ်ပြုအပ် ပူဇော်အပ်သူသည်၊ ဟုတွာ- ၍၊
ရာဇပုတ္တာနံ- မင်းသားတို့၏၊ အနုနံ- ယုတ်လျော့ခြင်းမရှိသော၊ သတပဉ္စကံ-
ငါးရာကို၊ အဇနိ- ဖွားမြင်ခဲ့ပြီ။

- ယဒါ- အကြင်အခါ၌၊ ယောဗ္ဗနပုတ္တာ- အရွယ်သို့ ရောက်ကုန်သော၊
တေ- ထိုမင်းသားတို့သည်၊ ဇလကီဠိတံ- ရေကစားခြင်းကို၊ ကိဠန္တာ- ကစား
ကုန်လတ်သော်၊ ဩပတ္တပဒုမံ- ပွင့်ချပ်ကြွေသော ပဒုမ္မာကြာကို၊ ဒိသ္မာ- မြင်ကုန်၍၊
ပစ္စေကနာယကာ- ပစ္စေကဗုဒ္ဓါတို့သည်၊ အာသု- ဖြစ်ကြကုန်ပြီ။

- သာဟံ- ထိုတပည့်တော်သည်၊ သုတဝီရေဟိ- ပစ္စေကဗုဒ္ဓါဖြစ်ကုန်သော၊
တေဟိ- ထိုသားတို့နှင့်၊ ဝိနာဘူတာ- ကင်းခြင်းသို့ ရောက်သည်၊ (ဟုတွာ)၊
သောကိနိ- သောကရှိသည်၊ (ဟုတွာ)၊ စုတာ- စုတေခဲ့ပြီ၊ အဟံ- သည်၊
ဣသိဂိလိပဿေ- ဣသိဂိလိတောင်နံပါး၌၊ ဂါမကမ္ပိ- ရွာငယ်၌၊ အဇာယိ- ဖြစ်ခဲ့ပြီ။

- ယဒါ- အကြင်အခါ၌၊ ဗုဒ္ဓါ- အသက်ကြီးပိုင်းဖြစ်သော၊ သုတမတိ-
သားများစွာရှိသော၊ (အဟံ- သည်)၊ သုတာနံ စ- သားတို့၏လည်းကောင်း၊ (ဝါ)

- သားတို့အတွက်လည်းကောင်း၊ ဘတ္တုနောပိ စ- ခင်ပွန်း၏လည်းကောင်း၊ (ဝါ) ခင်ပွန်းအတွက်လည်းကောင်း၊ ယာဂုံ- ယာဂုကို၊ အာဒါယ- ယူ၍၊ ဂစ္ဆန္တိ- သွားလတ်သော်၊ အဋ္ဌ- ရှစ်ဆူကုန်သော၊ ပစ္စေကနာယကေ- ပစ္စေကဗုဒ္ဓါတို့ကို၊
- ဘိက္ခာယ- ဆွမ်းအလို့ငှါ၊ ဂါမံ- ရွာသို့၊ ဂစ္ဆန္တေ- ကြွသွားသည်တို့ကို၊ ဒိသွာ- မြင်၍၊ ပုတ္တေ- သားတို့ကို၊ အနုဿရိ- သတိရပြီ၊ တဒါ- ထိုအခါ၌၊ မေ- ငါအား၊ ပုတ္တပေမသာ- သား၌ဖြစ်သော ချစ်ခြင်းကြောင့်၊ ခီရဓာရာ- နို့ရည်အလျဉ်သည်၊ ဝိနိဂ္ဂန္တိ- ယိုစီး ထွက်ကျပြီ။
- တတော- ထို့ကြောင့်၊ တေသံ- ထိုပစ္စေကဗုဒ္ဓါရှစ်ဆူတို့အား၊ ပသန္နာ- ကြည်ညိုသည်၊ (ဟုတွာ)၊ သေဟိ ပါဏိတိ- မိမိလက်တို့ဖြင့်၊ ယာဂုံ- ယာဂုကို၊ အဒံ- ပေးလှူပြီ၊ အဟံ- သည်၊ တတော- ထိုဘဝမှ၊ စုတာ- စုတေခဲ့ပြီ၊ အဟံ- သည်၊ နန္ဒနံ- နှစ်သက်အပ်သော၊ တိဒသံ- တာဝတိံသာ နတ်ပြည်သို့၊ ဥပပဇ္ဇိ- ကပ်ရောက်ရပြီ။
- သုခံ- ချမ်းသာကိုလည်းကောင်း၊ ဒုက္ခံ- ဆင်းရဲကိုလည်းကောင်း၊ အနုဘောတွာ- ခံစား၍၊ ဘဝါဘဝေ- ဘဝကြီးငယ်၌၊ သံသရိတွာ- ကျင်လည်၍၊ မဟာဝီရ- ကြီးသောလုံ့လရှိတော်မူသော မြတ်စွာဘုရား၊ တဝ- ရှင်တော်ဘုရား၏၊ အတ္ထာယ- အကျိုးငှါ၊ (မေ- တပည့်တော်သည်၊ (ဝါ) ၏)၊ ဇီဝိတဇ္ဇ- အသက်ကိုလည်း၊ ပရိစ္စတ္တံ- စွန့်အပ်ခဲ့ပါပြီ။
- (နာ- ၂၁၁)- ပညဝန္တ- ကြီးမြတ်သော ပညာရှိတော်မူသော၊ ဇုတိန္ဒရ- တန်ခိုးကို ဆောင်တော်မူသော၊ မဟာဝီရ- အို မြတ်စွာဘုရား၊ (အဟံ- သည်)၊ တုယံ- ရှင်တော်ဘုရား၏၊ ဓိတာ- သမီးတော်ပါတည်း၊ မေ- သည်၊ ဗဟံ- များစွာသော၊ ဒုက္ကရံ- ပြုနိုင်ခဲ့သော၊ ကမ္မဉ္စ- အမှုကိုလည်းကောင်း၊ အတိဒုက္ကရံ- အလွန်ပြုနိုင်ခဲ့သော၊ ကမ္မဉ္စ- အမှုကိုလည်းကောင်း၊ ကတံ- ပြုအပ်ခဲ့ပါပြီ။
- ရာဟုလော စ- ရာဟုလာသည်လည်းကောင်း၊ အဟဉ္ဇေဝ- တပည့်တော် ဥပ္ပလဝဏ်သည်လည်းကောင်း၊ ဗဟူ- များစွာကုန်သော၊ အနေကဇာတိသတေ- အရာမက များစွာသော ဘဝကိုပတ်လုံး၊ ဧကသ္မိ- တစ်ခုတည်းသော၊ သမ္ဘဝေ- အမိဝမ်း၌၊ ဇာတာ- ဖြစ်ကုန်၏၊ သမာနစ္ဆန္တမာနသာ- တူမျှသော ဆန္ဒ၊ တူမျှသော စိတ်ရှိကုန်၏။
- နိဗ္ဗတ္တိ- ဖြစ်ခြင်းသည်၊ ဧကတော- တပေါင်းတည်း၊ ဟောတိ- ဖြစ်၏၊ ဇာတိယာပိ စ- ဇာတ်အားဖြင့်လည်း၊ ဧကတော- တပေါင်းတည်း၊ ဟောတိ- ဖြစ်၏၊ ပစ္ဆိမေ- နောက်ဆုံးဖြစ်သော၊ ဘဝေ- ဘဝသည်၊ သမ္ပတ္တေ- ရောက်လတ်

သော်၊ ဥဘောပိ- နှစ်ယောက်လုံးတို့သည်လည်း၊ နာနာသမ္ဘဝါ- အသီးသီးသော အမိဝမ်းရှိကုန်၏။

မဟာမုနိ- မြတ်စွာဘုရား၊ ပုရိမာနံ- ရှေ့၌ပွင့်တော်မူကုန်သော၊ ဇိနဂ္ဂါနံ- ဇိနထွတ်တင် ဘုရားရှင်တို့၏၊ သန္တိကေ- အထံတော်၌၊ တေ- အရှင်ဘုရားနှင့်၊ သင်္ဂမံ- ဆုံတွေ့ခွင့်ရကြောင်းဖြစ်သော၊ နိဒဿိတံ- ရည်ရွယ်ဆုတောင်းအပ်သော၊ မယံ- တပည့်တော်၏၊ ဗဟံ- များစွာသော၊ အဓိကာရံ- လွန်ကဲစွာ ပြုအပ်သော ကောင်းမှုကံသည်၊ တုယုတ္ထာယ- ရှင်တော်ဘုရားအတွက်သာ၊ (ဟောတိ- ဖြစ်ပါ၏)။

မုနိ- မြတ်စွာဘုရား၊ မယာ- သည်၊ ယံ ကမ္မံ- အကြင်ကုသိုလ်ကံကို၊ ပုရိတံ- ပြည့်စေအပ်ပြီ၊ တံ ကုသလံ- ထိုကုသိုလ်ကံကို၊ သရ သရာဟိ- အောက်မေ့တော်မူပါလော့၊ မဟာဝီရ- အို မြတ်စွာဘုရား၊ တဝတ္ထာယ- ရှင်တော်ဘုရားအတွက်သာ၊ မေ မယာ- သည်၊ ပုညံ- ကောင်းမှုကို၊ ဥပစိတံ- ဆည်းပူးအပ်ပါပြီ။

မဟာဝီရ- အို မြတ်စွာဘုရား၊ မေ- ၏၊ (ဝါ) သည်၊ အဘဗ္ဗဌာနေ- မထိုက်သော အရာတို့ကို၊ ဝဇ္ဇေတွာ- ရှောင်ကြဉ်၍၊ အနာစာရံ- မလျောက်ပတ်သော အကျင့်ကို၊ ဝါရယန္တိ ဝါရယန္တိယာ- တားမြစ်ရှောင်ကြဉ်လျက်၊ တဝတ္ထာယ- ရှင်တော်ဘုရားအတွက်သာ၊ ဗဟံ- များစွာသော၊ ဇီဝိတံ- အသက်ကို၊ စတ္တံ- စွန့်အပ်ခဲ့ပါပြီ။

ဧဝံ- ဤသို့လျှင်၊ မေ- အား၊ ဗဟုဝိဓံ- များသောအပြားရှိသော၊ ဒုက္ခဉ္စ- ဆင်းရဲသည်လည်းကောင်း၊ ဗဟုဗ္ဗိဓာ- များသောအပြားရှိသော၊ သမ္ပတ္တိ စ- စည်းစိမ်သည်လည်းကောင်း၊ (အဟောသိ- ဖြစ်ခဲ့ပါပြီ)၊ ပစ္ဆိမေ- နောက်ဆုံးဖြစ်သော၊ ဘဝေ- သည်၊ သမ္ပတ္တေ- ရောက်လတ်သော်၊ သာဝတ္ထိယံ- သာဝတ္ထိမည်သော၊ ပုရေ- မြို့၌၊ ဇာတာ- ဖြစ်ခဲ့ပြီ။

သုခိတေ- ချမ်းသာသော၊ သဇ္ဇိတေ- စီရင်အပ်သော၊ တထာ- ထိုမှတစ်ပါး၊ နာနာရတနပဇ္ဇောတေ- ထွန်းလင်းတောက်ပသော အမျိုးမျိုးသောရတနာတို့ရှိသော၊ သဗ္ဗကာမသမိဒ္ဓိနေ- အလုံးစုံသော ကာမဂုဏ်တို့ဖြင့် ပြီးပြည့်စုံသော၊ မဟာနေသေဋ္ဌိကုလေ- များသောဥစ္စာနှစ်ရှိသော သူဌေးမျိုး၌၊ ဇာတာ- ဖြစ်ပြီ။

(အဟံ- ကို)၊ သက္ကတာ- အရိုအသေလည်း ပြုအပ်၏၊ ပူဇိတာ စေတုပူဇော်လည်း ပူဇော်အပ်၏၊ မာနိတာ- မြတ်နိုးလည်း မြတ်နိုးအပ်၏၊ အပစိတာ- လေးစားအပ်၏၊ တထာ- ထိုမှတစ်ပါး၊ ရူပသီရိ- အဆင်း၏ လှပတင့်တယ်ခြင်းသို့၊ အနုပ္ပတ္တာ- အစဉ်အားဖြင့် ရောက်သော၊ (အဟံ- ကို)၊ ကုလေသု- အမျိုးတို့၌၊

- အဘိသက္ကတာ- အလွန်လေးစား ပူဇော်အပ်၏။
 (အဟံ- သည်၊ (ဝါ) ကို)၊ ရူပသောဘသိရီဟိ စ- အဆင်း၏ လှပတင့်တယ်ခြင်းဟုဆိုအပ်သော အသရေတို့ကြောင့်လည်း၊ အတိဝ- အလွန်လျှင်၊ ပတ္တိတာ စ- သူခပ်သိမ်းတို့ တောင့်တအပ်သည်လည်း၊ အာသိ- ဖြစ်ခဲ့ပြီ၊ အနေကေဟိ သတေဟိပိ- အရာမက များစွာလည်းဖြစ်ကုန်သော၊ သေဋ္ဌိပုတ္တေဟိ- သူဌေးသားတို့သည်၊ ပတ္တိတာ- တောင့်တအပ်၏။
- (အဟံ- သည်)၊ အဂါရိ- အိမ်ရာတည်ထောင်လှူဘောင်ကို၊ ပဇဟိတ္တာန- ပယ်စွန့်၍၊ အနဂါရိယံ- ရဟန်းဘောင်သို့ ပဗ္ဗဇိ- ကပ်ရောက်ခဲ့ပြီ (ဝါ) ရဟန်းပြုခဲ့ပြီ၊ အမမာသေ- တစ်လထက်ဝက် ဆယ့်ငါးရက်သည်၊ အသမ္ပတ္တေ- မရောက်သေးမီ၊ စတုသစ္စံ- သစ္စာလေးပါးတရားသို့၊ အပါပုဏ္ဏိ- ရောက်ခဲ့ပြီ။
- အဟံ- သည်၊ ဣဒ္ဓိယာ- တန်ခိုးဖြင့်၊ စတုရသံ- မြင်းလေးစီး က၊သော၊ ရထံ-ရထားကို၊ အဘိနိမ္မိတ္တာ- ဖန်ဆင်း၍၊ လောကနာထဿ- လူအပေါင်း၏ ကိုးကွယ်ရာ ဖြစ်တော်မူသော၊ တာဒိနော- တာဒိဂုဏ်နှင့်ပြည့်စုံတော်မူသော၊ ဗုဒ္ဓဿ- မြတ်စွာဘုရား၏၊ ပါဒေ- ခြေတော်တို့ကို၊ ဝန္တိဿံ- ရှိခိုးပြီ။
- မဟာမုနေ- မြတ်စွာဘုရား၊ (အဟံ)၊ ဣဒ္ဓိသု စ- တန်ခိုးအရာတို့၌လည်းကောင်း၊ ဒိဗ္ဗာယ သောတဓာတုယာ- ဒိဗ္ဗသောတအဘိညာဉ်၌လည်းကောင်း၊ ဝသီ- အစွမ်းသတ္တိရှိသူသည်၊ (ဝါ) ဝသီဘော်မြောက်လေ့လာပြီးသူသည်၊ ဟောမိ- ဖြစ်၏၊ စေတောပရိယဉာဏဿ- စေတောပရိယအဘိညာဉ်၌လည်း၊ ဝသီ ဟောမိ။
- (နာ- ၂၀၂) - (အဟံ- သည်)၊ ပုဗ္ဗေနိဝါသံ- ရှေးဘဝ၌နေအပ်ခဲ့ဖူးသောခန္ဓာအစဉ်ကို၊ ဇာနာမိ-သိ၏၊ (မယာ- သည်)၊ ဒိဗ္ဗစက္ခု- ဒိဗ္ဗစက္ခုအဘိညာဉ်ကို၊ ဝိသောဓိတံ- သန့်ရှင်း စင်ကြယ်စေအပ်ပြီ၊ (အဟံ)၊ သဗ္ဗာသဝပရိက္ခိဏာ- ကုန်ခန်းပြီးသော ခပ်သိမ်းသော အာသဝေါတရားတို့ရှိသည်၊ အမှိ- ဖြစ်၏၊ ဣဒါနိ- ယခုအခါ၌၊ (မေ- အား)၊ ပုနဗ္ဘဝေါ- နောက်ထပ်တစ်ဖန် ဘဝသစ်သည်၊ နတ္ထိ- မရှိတော့။
 (အဟံ)၊ အတ္ထဓမ္မနိရုတ္တိသု- အတ္ထပဋိသမ္ဘိဒါ၊ ဓမ္မပဋိသမ္ဘိဒါ၊ နိရုတ္တိ ပဋိသမ္ဘိဒါတို့၌လည်းကောင်း၊ တထေဝ- ထို့အတူသာလျှင်၊ ပဋိဘာနေ စ- ပဋိဘာနပဋိသမ္ဘိဒါ၌ လည်းကောင်း၊ မဟေသိနော- မြတ်စွာဘုရား၏၊ ပဘာဝေန- အာနဘော်ဖြင့်၊ မေ- တပည့်တော်၏၊ ဉာဏံ- ဉာဏ်သည်၊ ဝိမလံ- အညစ်အကြေး ကင်းပြီ၊ သုဒ္ဓံ- စင်ကြယ်ပြီ။
- စိဝရဉ္စ- သင်္ကန်းလည်းကောင်း၊ ပိဏ္ဍပါတဉ္စ- ဆွမ်းလည်းကောင်း၊ ပစ္စယဉ္စ-

ဆေးပစ္စည်းလည်းကောင်း၊ သယနာသနဉ္စ- ကျောင်းအိပ်ရာနေရာလည်းကောင်း၊
(ဣတိ- သို့)၊ သဟဿာနိ- အထောင်မက များစွာကုန်သောပစ္စည်းလေးပါးတို့ကို၊
သမန္တတော- ထက်ဝန်းကျင်မှ၊ ခဏေန- တစ်ခဏချင်းဖြင့်၊ ဥပနာမေန္တိ- ကပ်လျှံကြ
ကုန်၏။

- ပရိသာသု- ပရိသတ်တို့၌၊ ဝိနာယကော- အကြီးအမှူးဖြစ်တော်မူသော၊
ဇိနော- မြတ်စွာဘုရားသည်၊ တမိ ဂုဏေ- ထိုဂုဏ်၌၊ တုဋ္ဌော- နှစ်သက်သည်
ဖြစ်၍၊ ဣဒ္ဓိမတိနံ- တန်ခိုးကြီးသော ဘိက္ခုနီမတို့တွင်၊ အဂ္ဂါ- အမြတ်ဆုံး အသာဆုံး
တည်း၊ ဣတိ- သို့၊ (ဝတွာ- မိန့်ကြားတော်မူ၍)၊ မံ- တပည့်တော်ကို၊ ဧတဒဂ္ဂေ-
ဧတဒဂ်အရာ၌၊ ဌပေသိ- ထားတော်မူပြီ။

- မယာ- သည်၊ သတ္တာ- မြတ်စွာဘုရားကို၊ ပရိစိဏ္ဍော- ပြုစုလုပ်ကျွေး
အပ်ပြီ၊ ဗုဒ္ဓဿ- ၏၊ သာသနံ- အဆုံးအမတော်ကို၊ ကတံ- လိုက်နာပြုကျင့်အပ်ပြီ၊
ဂရုကော- လေးစွာသော၊ ဘာရော- ဝန်ကို၊ ဩဟိတော- ချအပ်ပြီ၊ ဘဝနေတ္တိ-
ဘဝသို့ ဆောင်တတ်သော တဏှာကို၊ သမ္မဟတာ- ပယ်နုတ်အပ်ပြီ။

- ယဿ- အကြင်အရဟတ္တဖိုလ်၏၊ အတ္တာယ- အကျိုးငှါ၊ အဂါရသ္မာ-
အိမ်ရာတည်ထောင် လူ၏ဘောင်မှ၊ (နိက္ခမိတွာ- ထွက်၍)၊ အနဂါရိယံ-
အိမ်ရာမထောင် ရဟန်းဘောင်သို့၊ ပဗ္ဗဇိတာ- ကပ်ရောက်ခဲ့ပြီ၊ မေ မယာ-
တပည့်တော်သည်၊ သဗ္ဗသယောဇနက္ခယော- အလုံးစုံသော သံယောဇဉ်တို့၏
ကုန်ရာကုန်ကြောင်းဖြစ်သော၊ သော အတ္ထော- ထိုအရဟတ္တဖိုလ်အကျိုးသို့၊
အနုပ္ပတ္တော- အစဉ်ရောက်အပ်ပြီ။

ကိလေသာ ဈာပိတာ မယံ ။ ပ ။ ကတံ ဗုဒ္ဓဿ သာသနံ”န္တိ။ ။

ပန- ဆက်ဦးအံ့၊ အယံ ထေရီ- ဤဥပ္ပလဝဏ္ဏာထေရီမသည်၊ (အာဟ-၌စပ်)၊
ယဒါ- အကြင်အခါ၌၊ ဘဂဝါ- မြတ်စွာဘုရားသည်၊ သာဝတ္ထိနဂရဒ္ဒါရေ- သာဝတ္ထိမြို့၊
တံခါး၌၊ ယမကပါဋိဟာရိယံ- အစုံအစုံသော တန်ခိုးပြာဋိဟာကို၊ ကာတုံ- ပြုခြင်းငှါ၊
ကဏ္ဍမ္ပရက္ခမူလံ- သရက်ဖြူပင်ရင်းသို့၊ ဥပဂဉ္စိ- ကပ်ရောက်တော်မူပြီ၊ တဒါ- ထိုအခါ၌၊
သတ္တာရံ- မြတ်စွာဘုရားကို၊ ဥပသင်္ကမိတွာ- ချဉ်းကပ်၍၊ ဝန္တိတွာ- ရှိခိုး၍၊ ဧဝံ- ဤသို့၊
အာဟ- လျှောက်ပြီ၊ (ကိံ အာဟ- နည်း)၊ “ဘန္တေ- မြတ်စွာဘုရား၊ ဘဂဝါ- မြတ်စွာ
ဘုရားသည်၊ ယဒိ အနုဇာနာတိ- အကယ်၍ခွင့်ပြုတော်မူသည်ဖြစ်အံ့၊ (ဧဝံ သတိ- သော်)၊
အဟံ- တပည့်တော်သည်၊ ပါဋိဟာရိယံ- တန်ခိုးပြာဋိဟာကို၊ ကရိဿာမိ- ပြုပါအံ့” ဣတိ-

၁။ ဤလက်စွဲစာမူ၌ ကိုးပြသော ဥပ္ပလဝဏ္ဏာထေရီအပဒါန်ဂါထာများသည် မူရင်းအပဒါန် (၂၊ ၂၂၉-
စသည်) ၌ လာသော အပဒါန်ဂါထာများနှင့် အချို့ မတူကြပါ။

ဤသို့၊ (အာဟ- ဇာ)၊ ဣတိ- သို့၊ သီဟနာဒံ- ရဲရင့်သောစကားကို၊ နဒိ- မြွက်ဆို
 လျှောက်ကြားပြီ။ သတ္တာ- မြတ်စွာဘုရားသည်၊ ဣဒံ ကာရဏံ- ဤအကြောင်းကို၊
 အဋ္ဌပ္ပတ္တိ- အကြောင်း အဋ္ဌပ္ပတ္တိကို၊ ကတွာ- ပြု၍၊ ဇေတဝနမဟာဝိဟာရေ- ဇေတဝန်
 ကျောင်းတော်ကြီး၌၊ အရိယဂဏမဇ္ဈေ- အရိယာသံဃာအပေါင်း၏ အလယ်၌၊ နိသိန္ဒော-
 သီတင်းသုံးတော်မူလျက်၊ ပဋိပါဋိယာ- အစဉ်အားဖြင့်၊ ဘိက္ခုနိယော- ဘိက္ခုနီမတို့ကို၊
 ဌာနန္တရေ- အရာအထူး၌၊ ဌပေန္တော- ထားတော်မူလတ်သော်၊ ဣမံ ထေရီ- ဤဥပ္ပလဝဏ္ဏာ
 ထေရီမကို၊ ဣဒ္ဓိမန္တိနံ- တန်ခိုးကြီးသော ဘိက္ခုနီမတို့တွင်၊ အဂ္ဂဌာနေ- အမြတ်ဆုံး အသာဆုံး
 ဧတဒဂ် အရာ၌၊ ဌပေသိ- ထားတော်မူပြီ။ သာ- ထိုဥပ္ပလဝဏ္ဏာထေရီမသည်၊ ဈာနသုခေန
 စ- ဈာန်ချမ်းသာဖြင့်လည်းကောင်း၊ ဖလသုခေန စ- ဖိုလ်ချမ်းသာဖြင့်လည်းကောင်း၊
 နိဗ္ဗာနသုခေန စ- နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာဖြင့်လည်းကောင်း၊ ဝီတိနာမေန္တိ- အချိန်ကိုကုန်လွန်
 စေလျက်၊ ဧကဒိဝသံ- တစ်နေ့သ၌၊ ကာမာနံ- ကာမဂုဏ်တို့၏၊ အာဒိနဝ္ဗ- အပြစ်ကို
 လည်းကောင်း၊ ဩကာရဉ္စ- ယုတ်ညံ့ပုံကိုလည်းကောင်း၊ သံကိလေသဉ္စ- ညစ်ညမ်းပုံလည်း
 ကောင်း၊ ပစ္စဝေက္ခမာနာ- ဆင်ခြင်လျက်၊ ဂင်္ဂါတီရိယတ္ထေရဿ- ဂင်္ဂါတီရိယမထေရ်၏၊
 မာတုယာ- အမိနှင့်လည်းကောင်း၊ မိတာယ- သမီးနှင့်လည်းကောင်း၊ သဒ္ဓိ- တကွ၊
 သပတ္တိဝါသံ- လင်တူမိန်းမတို့နှင့် အတူတကွ နေခြင်းကို၊ ဥဒ္ဓိဿ- ရည်ရွယ်၍၊ သံဝေဂ-
 ဇာတာယ- ဖြစ်သောသံဝေဂရှိသော မိခင်သည်၊ ဝုတ္တဂါထာ- ဆိုအပ်သော ဂါထာတို့ကို၊
 ပစ္စနဘာသန္တိ- တစ်ဖန်ပြန်၍ ရွတ်ဆိုတော်မူလိုသည်၊ (ဟုတွာ)၊ “ဥဘော မာတာ စ ။ပ။
 အဂါရသ္မာနဂါရိယ”န္တိ- - - ဟူ၍၊ တိသော- သုံးခုကုန်သော၊ ဣမာ ဂါထာ-
 ဤဂါထာတို့ကို၊ အဘာသိ- ရွတ်ဆိုတော်မူပြီ။

(ဂါထာအနက်)

၂၂၄။ “မာတာ စ- အမိသည်လည်းကောင်း၊ မိတာ စ- သမီးသည်လည်းကောင်း၊
 ဥဘော- နှစ်ယောက်ကုန်သော၊ မယံ- တပည့်တော်တို့သည်၊ သပတ္တိယော-
 တူသော ခင်ပွန်းလင်ရှိကုန်သည်၊ (ဝါ) လင်တူ မိန်းမတို့သည်၊ အာသု- ဖြစ်ကုန်ပြီ၊
 တဿာ မေ- ထိုတပည့်တော်အား၊ အဗ္ဘုတော- မဖြစ်စဖူးဖြစ်သော၊
 လောမဟံသနော- ကြက်သီးမွေးညင်းထခြင်းကို ဖြစ်စေတတ်သော၊ သံဝေဂေါ-
 ထိတ်လန့်ခြင်းသည်၊ အဟု- ဖြစ်ပြီ။

၂၂၅။ မိရတ္ထု- စက်ဆုပ်ဖွယ်ပါတကား၊ ကာမာ- ကာမဂုဏ်တို့သည်၊ အသုစိ-
 ကိလေသာ အညစ်အကြေးတို့ ယိုစီးခြင်းကြောင့် မစင်ကြယ်ကုန်၊ ဒုဂ္ဂန္ဓာ- ပုပ်သော
 အနံ့ရှိကုန်၏၊ ဗဟုကဏ္ဍကာ- ကိလေသာတည်းဟူသော များသော ဆူးငြောင့်ရှိ
 ကုန်၏၊ ယတ္ထ- အကြင်ခံစားအပ်ကုန်သော ကာမဂုဏ်တို့၌၊ မာတာ စ- အမိသည်

လည်းကောင်း၊ ဓီတာ စ- သမီးသည်လည်းကောင်း၊ မယံ- ငါတို့နှစ်ယောက်
တို့သည်၊ သဘရိယာ- လင်တူမိန်းမတို့သည်၊ အဟံ- ဖြစ်ကုန်ပြီ။

(နာ- ၂၀၃) ၂၂၆။ ကာမေသု- ကာမဂုဏ်တို့၌၊ အာဒိနဝံ- အပြစ်ကို၊ ဒိသ္မာ- မြင်၍၊
နေက္ခမ္ပံ- ကာမဂုဏ်မှ ထွက်မြောက်ခြင်းကို၊ ခေမတော- ဘေးမရှိသော အားဖြင့်၊
ဒဠ္ဍိ ဒိသ္မာ- မြင်၍၊ သာ အဟံ- ထိုတပည့်တော်သည်၊ ရာဇဂဟေ- ရာဇဂြိုဟ်မြို့၌၊
အဂါရသ္မာ- အိမ်ရာတည်ထောင် လူ့ဘောင်မှ၊ (နိက္ခမိတ္တာ- ထွက်၍)၊ အနဂါရိယံ-
ရဟန်းဘောင်သို့၊ ပဗ္ဗဇိ- ဝင်ရောက်ခဲ့ပြီ။”

၂၂၇။ တတ္ထ- ထိုဂါထာတို့၌၊ ဥဘော မာတာ စ ဓီတာ စ၊ အယံ အာသု
သပတ္တိယောတိ- - - ကား၊ မာတာ စ- အမိသည်လည်းကောင်း၊ ဓီတာ စ- သမီးသည်
လည်းကောင်း၊ ဣတိ- ဤသို့၊ ဥဘော- နှစ်ယောက်ကုန်သော၊ မယံ- တို့သည်၊ အညမညံ-
အချင်းချင်း၊ သပတ္တိယော- တူသော ခင်ပွန်းလင်ရှိကုန်သည်၊ (ဝါ) လင်တူမိန်းမတို့သည်၊
အဟုမှ- ဖြစ်ခဲ့ကုန်ပြီ။

ကိရ- ချဲ့ဦးအံ့၊ သာဝတ္ထိယံ- သာဝတ္ထိပြည်၌၊ အညတရဿ- တစ်ယောက်သော၊
ဝါဏီဇဿ- ကုန်သည်၏၊ ဘရိယာယ- မယားအား၊ ပစ္စုသဝေလာယံ- မိုးသောက်ချိန်၌၊
ကုစ္ဆိယံ- ဝမ်း၌၊ ဂစ္ဆော- ကိုယ်ဝန်သည်၊ သဏ္ဌာသိ- ကောင်းစွာတည်ပြီ။ သာ-
ထိုအမျိုးသမီးသည်၊ တံ- ထိုကိုယ်ဝန်တည်ကြောင်းကို၊ န အညာသိ- မသိ။ ဝါဏီဇေ-
ကုန်သည်သည်၊ ရတ္တိယာ- ည၌သည်၊ ဝိဘာတာယ- လင်းလတ်သော်၊ သကဋေသု-
လည်းတို့၌၊ ဘဏ္ဍံ- ဘဏ္ဍာကို၊ အာရောပေတွာ- တင်၍၊ ရာဇဂဟံ- ရာဇဂြိုဟ်မြို့သို့၊
ဥဒ္ဒိဿ- ရည်ရွယ်၍၊ ဂတော- သွားပြီ။ ကာလေ- အချိန်အခါသည်၊ ဂစ္ဆန္တေ- ကုန်လွန်သွား
လတ်သော်၊ တဿာ- ထိုအမျိုးသမီး၏၊ ဂစ္ဆော- ကိုယ်ဝန်သည်၊ ဝဗေတွာ- ကြီးပွား၍၊
ပရိပါကံ- ရင့်ခြင်းသို့၊ အဂမာသိ- ရောက်ပြီ။ အထ- ထိုအခါ၌၊ နံ- ထိုအမျိုးသမီးကို၊
သဿု- ယောက္ခမသည်၊ “မမ- ငါ၏၊ ပုတ္တော- သားသည်၊ စိရပ္ပဝုတ္တော- ကြာမြင့်စွာ
ကွေ့ကွင်း၍နေ၏၊ တွဉ္ဇ- သင်သည်ကား၊ ဂဗ္ဘိနီ- ကိုယ်ဝန်ရှိ၏၊ တယာ- သင်သည်၊ ပါပကံ-
ယုတ်မာသောအမှုကို၊ ကတံ- ပြုအပ်ပြီ။” ဣတိ ဧဝံ- သို့၊ အာဟ- ပြောပြီ။ သာ-
ထိုအမျိုးသမီးသည်၊ “တဝ- သင်၏၊ ပုတ္တတော- သားမှ၊ အညံ- အခြားသော၊ ပုရိသံ-
ယောက်ျားကို၊ န ဇာနာမိ- မသိရပါ။” ဣတိ- သို့၊ အာဟ- ပြောပြီ။ တံ- ထိုစကားကို၊
သုတွာပိ- ကြား၍လည်း၊ သဿု- ယောက္ခမသည်၊ အသဒ္ဒဟန္တိ- မယုံကြည်သည်၊ (ဟုတွာ)၊
တံ- ထိုအမျိုးသမီးကို၊ ယရတော- အိမ်မှ၊ နိက္ခမိ- နှင်ထုတ်ပြီ။ သာ- ထိုအမျိုးသမီးသည်၊
သာမိကံ- လင်ယောက်ျားကို၊ ဂဝေသန္တိ- ရှာဖွေလျက်၊ အနုက္ကမေန- အစဉ်အားဖြင့်၊
ရာဇဂဟံ- သို့၊ သမ္ပတ္တာ- ကောင်းစွာရောက်ပြီ။ စ- ဆက်ဦးအံ့၊ တာဝဒေဝ- ထိုခဏ၌

ပင်လျှင်၊ အဿာ- ထိုအမျိုးသမီးအား၊ ကမ္မဇဝါတေသု- ကမ္မဇလေတို့သည်၊ စလန္တေသု- လှုပ်ကုန်လတ်သော်၊ မဂ္ဂသမိပေ- လမ်းမအနီး၌၊ အညတရ- တစ်ခုသော၊ သာလံ- ဇရပ်သို့ ပဝိဋ္ဌာယ- ဝင်၍၊ ဂဗ္ဘဝုဋ္ဌာနံ- ကိုယ်ဝန်မှထခြင်းသည်၊ အဟောသိ- ဖြစ်ပြီ။ သာ- ထိုအမျိုးသမီးသည်၊ သုဝဏ္ဏဗိမ္ဗသဒိသံ- ရွှေရုပ်နှင့်တူသော၊ ပုတ္တံ- သားကို၊ ဝိဇာယိတွာ- ဖွားမြင်ပြီး၍၊ အနာထသာလာယံ- ကိုးကွယ်ရာမဲ့သူတို့နေရာဇရပ်၌၊ သယာပေတွာ- အိပ်စေ၍၊ ဥဒကကိစ္စတ္ထံ- ရေဆေးခြင်းကိစ္စအကျိုးငှါ၊ ဗဟိ- အပသို့၊ နိက္ခန္တာ- ထွက်ပြီ။ အထ- ထိုအခါ၌၊ အညတရော- တစ်ယောက်သော၊ အပုတ္တကော- သားမရှိသော၊ သတ္ထဝါဟော- ကုန်သည်သည်၊ တေန မဂ္ဂေန- ထိုလမ်းဖြင့်၊ ဂစ္ဆန္တော- သွားလတ်သော်၊ “အဿာမိကာယ- ယောက်ျားမရှိသောမိန်းမ၏၊ ဒါရကော- ကလေးတည်း၊ မမ- ငါ၏၊ ပုတ္တော- သားသည်၊ ဘဝိဿတိ- ဖြစ်လတ်၊” ဣတိ- သို့၊ မနသိကတွာ- နှလုံးသွင်း၍၊ တံ- ထိုကလေးကို၊ ဓာတိယာ- အထိန်း၏၊ ဟတ္ထေ- လက်၌၊ အဒါသိ- ပေးပြီ။ အထ- ထိုအခါ၌၊ အဿ- ထိုကလေး၏၊ မာတာ- အမိသည်၊ ဥဒကကိစ္စံ- ရေဆေးခြင်းကိစ္စကို၊ ကတွာ- ပြုပြီး၍၊ ဥဒကံ- ရေကို၊ ဂဟေတွာ- ယူ၍၊ ပဋိနိဝတ္တိတွာ- ပြန်လာ၍၊ ပုတ္တံ- သားကို၊ အပဿန္တိ- မတွေ့လတ်သော်၊ သောကာဘိဘူတာ- သောကသည် နှိပ်စက် အပ်သည်၊ (ဟုတွာ)၊ ပရိဒေဝိတွာ- ငိုကြွေးမြည်တမ်း၍၊ ရာဇဂဟံ- သို့၊ အပ္ပဝိသိတွာဝ- မဝင်မူ၍သာလျှင်၊ မဂ္ဂံ- လမ်းခရီးသို့ ပဋိပဇ္ဇိ- သွားပြီ။ တံ- ထိုအမျိုးသမီးကို၊ အညတရော- တစ်ယောက်သော၊ စောရဇေဋ္ဌကော- ခိုးသူကြီးသည်၊ အန္တရာမဂ္ဂေ- လမ်းခရီးအကြား၌၊ ဒိသွာ- မြင်၍၊ ပဋိဗဒ္ဓစိတ္တော- တပ်နှစ်သက်သောစိတ်ရှိသည်၊ (ဟုတွာ)၊ အတ္တနော- မိမိ၏၊ ပဇာပတိ- မယားကို၊ အကာသိ- ပြုပြီ။ သာ- ထိုအမျိုးသမီးသည်၊ တဿ- ထိုခိုးသူကြီး၏၊ ဂေဟေ- အိမ်၌၊ ဝသန္တိ- နေစဉ်၊ ဧကံ- တစ်ယောက်သော၊ ဇိတရံ- သမီးကို၊ ဝိဇာယိ- ဖွားမြင်ပြီ။ အထ- ထိုအခါ၌၊ သာ- ထိုအမျိုးသမီးသည်၊ ဧကဒိဝသံ- တစ်နေ့သ၌၊ ဇိတရံ- သမီးကို၊ ဂဟေတွာ- ချီ၍၊ ဌိတာ- တည်လျက်၊ သာမိကေန- လင်နှင့်၊ ဘဏ္ဍိတွာ- ငြင်းခုံ၍၊ ဇိတရံ- သမီးကို၊ မဇ္ဇကေ- ညောင်စောင်း၌၊ ခိပိ- ပစ်ချပြီ။ ဒါရိကာယ- ကလေးမ၏၊ သိသံ- ဦးခေါင်းသည်၊ ထောက်- အနည်းငယ်၊ ဘိန္နိ- ကွဲပြီ။ တတော- ထိုသမီး၏ ဦးခေါင်း ကွဲသောကြောင့်၊ သာပိ- ထိုအမျိုးသမီးသည်လည်း၊ သာမိကံ- ခိုးသူကြီးဖြစ်သော လင် ယောက်ျားကို၊ ဘာယိတွာ- ကြောက်၍၊ ရာဇဂဟမေဝ- ရာဇဂြိုဟ်မြို့သို့သာလျှင်၊ ပစ္စာဂန္တာ- တဖန်ပြန်လာ၍၊ သေရိဝိစာရေန- အလိုအတိုင်း လှည့်လည်ခြင်းဖြင့်၊ (ဝါ) ခြေဦးတည့်ရာ သွားခြင်းဖြင့်၊ ဝိစရတိ- လှည့်လည်၏။ တဿာ- ထိုအမျိုးသမီး၏၊ ပုတ္တော- သားသည်၊ ပဌမယောဗ္ဗနေ- ပဌမအရွယ်၌၊ ဌိတော- တည်သည်၊ (ဟုတွာ)။ “မာတာ”တိ- အမိဟူ၍၊ အဇာနန္တော- မသိသည်၊ (ဟုတွာ)၊ တဿာ- ထိုအမိအား၊ အတ္တနော- မိမိ၏၊

ပဇာပတိ- မယားကို၊ အကာသိ- ပြုပြီ။ အပရဘာဂေ- နောက်အဖို့၌၊ တံ စောရဇေဋ္ဌက-
 စိတရံ- ထိုခိုးသူကြီးသမီးကို၊ ဘဂိနိဘာဝံ- နှမ၏ အဖြစ်ကို၊ အဇာနန္တော- မသိသည်၊
 (ဟုတွာ)၊ ဝိဝါဟံ- ထိမ်းမြားခြင်းကို၊ ကတွာ- ပြု၍၊ အတ္တနော- မိမိ၏၊ ဂေဟံ- အိမ်သို့၊
 အာနေသိ- ဆောင်ပြီ။ ဧဝံ- သို့၊ သော- ထိုသူသည်၊ အတ္တနော- မိမိ၏၊ မာတရဉ္စ-
 အမိကိုလည်းကောင်း၊ ဘဂိနိဉ္စ- နှမကိုလည်းကောင်း၊ ပဇာပတိ- မယားတို့ကို၊ ကတွာ-
 ပြု၍၊ ဝါသေသိ- နေစေပြီ။ တေန- ထို့ကြောင့်၊ ဥဘောပိ- နှစ်ယောက်လည်း ဖြစ်ကုန်သော၊
 တာ- ထိုသားအမိတို့သည်၊ သပတ္တိဝါသံ- လင်တူမိန်းမတို့၏နေခြင်းကို၊ ဝသီသု-
 နေကြကုန်ပြီ။ အထ- ထိုအခါ၌၊ ဧကဒိဝသံ- တစ်နေ့သ၌၊ (နာ- ၂၀၄) မာတာ- အမိသည်၊
 စိတု- သမီးအား၊ ကေသဝဋ္ဋိ- ဆံထုံးကို၊ မောစေတွာ- ဖြေစေ၍၊ ဦကံ- သန်းကို၊
 ဩလောကေန္တိ- ကြည့်ရှုရှာဖွေလတ်သော်၊ သီသေ- ဦးခေါင်း၌၊ ဝဏံ- အနာရွတ်ကို၊ ဒိသ္မာ-
 မြင်၍၊ “အယံ- ဤကလေးမသည်၊ မမ- ၏၊ စိတာ- သမီးသည်၊ အပ္ပေဝ နာမ ဘဝေယျ-
 ဖြစ်လောက်ရာ၏။” ဣတိ- သို့၊ (စိန္တေတွာ- ကြံ၍)၊ ပုစ္ဆိတွာ- မေး၍၊ သံဝေဂဇာတာ-
 ဖြစ်သော သံဝေဂရှိသည်၊ ဟုတွာ- ၍၊ ရာဇဂဟေ- ၌၊ ဘိက္ခုနုပဿယံ- ဘိက္ခုနီမကျောင်း
 သို့၊ ဂန္ဓာ- သွား၍၊ ပဗ္ဗဇိတွာ- ရဟန်းပြု၍၊ ကတပုဗ္ဗကိစ္စာ- ပြုအပ်ပြီးသော ပုဗ္ဗကိစ္စရှိသည်၊
 (ဟုတွာ)၊ ဝိဝေကဝါသံ- ဆိတ်ငြိမ်ရာ၌ နေခြင်းဖြင့်၊ ဝသန္တိ- နေလျက်၊ အတ္တနော- မိမိ၏၊
 ပုဗ္ဗပဋိပတ္တိ- ရှေး၌ကျင့်အပ်ဖူးသောအကျင့်ကို၊ ပစ္စဝေက္ခိတွာ- ဆင်ခြင်၍၊ “ဥဘော
 မာတာ”တိအာဒိကာ- - - ကုန်သော၊ ဂါထာ- တို့ကို၊ အဘာသိ- ရွတ်ဆိုပြီ၊ တာယ-
 ထိုအမိဖြစ်သော ဘိက္ခုနီမ၏ (ဝါ) သည်၊ တာ ဝုတ္တဂါထာဝ- ထိုဆိုအပ်ပြီးသော ဂါထာ
 တို့ကိုပင်၊ ကာမေသု- ကာမဂုဏ်တို့၌၊ အာဒိနဝဒဿနဝသေန- အပြစ်ကိုရှုမြင်ခြင်း၏
 အစွမ်းဖြင့်၊ ပစ္စနဘာသန္တိ- တဖန် ရွတ်ဆိုတော်မူလိုသော၊ အယံ ထေရီ- ဤဥပ္ပလဝဏ္ဏာ
 ထေရီမသည်၊ “ဥဘော မာတာ စိတာ စာ”တိအာဒိ- - - အစရှိသောဂါထာကို၊ အာဟ-
 ဆိုပြီ။ တေန- ထို့ကြောင့်၊ “ သာ- ထိုဥပ္ပလဝဏ္ဏာထေရီမသည်၊ ဈာနသုခေန စ-
 ဈာန်ချမ်းသာဖြင့်လည်းကောင်း၊ ဖလသုခေန စ- ဖိုလ်ချမ်းသာဖြင့်လည်းကောင်း၊
 နိဗ္ဗာနသုခေန စ- နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာဖြင့်လည်းကောင်း၊ ဝီတိနာမေန္တိ- အချိန်ကိုကုန်လွန်
 စေလျက်၊ တိဿော- သုံးခုကုန်သော၊ ဣမာ ဂါထာ- ဤဂါထာတို့ကို၊ အဘာသိ-
 ရွတ်ဆိုတော်မူပြီ။” ဣတိ- ဤသို့၊ (ဣဒံ ဝစနံ- ဤစကားကို၊ မယာ- ငါအဋ္ဌကထာ
 ဆရာသည်) ဝုတ္တံ- ဆိုအပ်ပြီ။

၂၂၅။ တတ္ထ- ထိုဂါထာတို့၌၊ အသုစိတိ- - - ကား၊ ကိလေသာသုစိပဋ္ဌရဏေန-
 ကိလေသာတည်းဟူသော အညစ်အကြေးတို့ယိုစီးခြင်းကြောင့်၊ အသုစိ- မစင်ကြယ်ကုန်။
 ဒုဂ္ဂန္ဓာတိ- - - ကား၊ ဝိသဂန္ဓဝါယနေန- အဆိပ်နဲ့လွှင့်ခြင်းကြောင့်၊ ပူတိဂန္ဓာ-

ပုပ်သောအနံ့ရှိကုန်၏။ ဗဟုကဏ္ဍကာတိ- - - ကား၊ ဝိသုယိကပ္ပဝတ္တိယာ (ဝိသုကာယိက-
 ပ္ပဝတ္တိယာ)- ငြောင့်တံကျင်သဖွယ် မကောင်းသောအကျင့်ကို ဖြစ်စေခြင်းအားဖြင့်၊
 သုစရိတဝိနိဝိဇ္ဇနဋ္ဌေန- ကောင်းသောအကျင့် သုစရိတ်တို့ကို ထိုးဖောက်သတ်ခြင်း ဟူသော
 အနက်သဘောကြောင့်၊ ဗဟုဝိဓကိလေသကဏ္ဍကာ- များသောအပြားရှိသော ကိလေသာ
 တည်းဟူသော ဆူးငြောင့်ရှိကုန်၏။ တဿာ ဟိ- ထိုစကားမှန်၏။ တေ- ထိုကာမဂုဏ်တို့ကို
 သတ္တိသုလူပမာကာမာတိ- သတ္တိသုလူပမာကာမာ ဟူ၍၊ ဝုတ္တာ- ဟောတော်မူအပ်ကုန်ပြီ။
 ယတ္ထာတိ- - - ကား၊ ပရိဘုဒ္ဓိတဗ္ဗေသု- သုံးဆောင်ခံစားအပ်ကုန်သော၊ ယေသု ကာမေသု-
 ယင်းကာမဂုဏ်တို့၌၊ သဘရိယာတိ- - - ကား၊ သမာနဘရိယာ- လင်တူမယားတို့သည်၊
 သပတ္တိယော- တူသောခင်ပွန်းလင်ရှိသူတို့သည်၊ ဣတိ အယံ-ကား၊ အတ္ထော- တည်း။

- ၂၂၇။ ပုဗ္ဗေနိဝါသံ ဇာနာမိ၊ ဒိဗ္ဗစက္ခု ဝိသောဓိတံ။
 စေတောပရိစ္စဉာဏဉ္စ၊ သောတဓာတု ဝိသောဓိတာ။
- ၂၂၈။ ဣဒ္ဓိပိ မေ သစ္စိကတာ၊ ပတ္တော မေ အာသဝက္ခယော။
 ဆဋ္ဌဘိညာ သစ္စိကတာ၊ ကတံ ဗုဒ္ဓဿ သာသနံ။^၁

(ဂါထာအနက်)

၂၂၇။ (အဟံ- သည်)၊ ပုဗ္ဗေနိဝါသံ- ရှေး၌နေအပ်ဖူးသော ခန္ဓာအစဉ်ကို၊
 ဇာနာမိ- သိ၏။ (မယာ)၊ ဒိဗ္ဗစက္ခု- ဒိဗ္ဗစက္ခုအဘိညာဉ်ကို၊ ဝိသောဓိတံ- သန့်ရှင်း
 စင်ကြယ်စေအပ်ပြီ၊ စေတောပရိစ္စဉာဏဉ္စ- စေတောပရိယဉာဏ်ကိုလည်း၊
 ဝိသောဓိတံ- ပြီ၊ (တစ်နည်း- သစ္စိကတံ- မျက်မှောက်ပြုအပ်ပြီ)၊ သောတဓာတု
 စ- ဒိဗ္ဗသောတ အဘိညာဉ်ကိုလည်း၊ ဝိသောဓိတာ- ပြီ။

၂၂၈။ ဣဒ္ဓိပိ- ဣဒ္ဓိဝိဓအဘိညာဉ်တို့ကိုလည်း၊ မေ- သည်၊ သစ္စိကတာ-
 မျက်မှောက်ပြုအပ်ကုန်ပြီ၊ အာသဝက္ခယော- အာသဝက္ခယဉာဏ်သို့၊ မေ- သည်၊
 ပတ္တော-ရောက်အပ်ပြီ၊ ဆဋ္ဌဘိညာ- ခြောက်ပါးသော အဘိညာဉ်တို့ကို၊ မေ-
 သည်၊ သစ္စိကတာ- မျက်မှောက်ပြုအပ်ကုန်ပြီ၊ ဗုဒ္ဓဿ- မြတ်စွာဘုရား၏၊
 သာသနံ- အဆုံးအမတော်ကို၊ ကတံ- လိုက်နာပြုကျင့်အပ်ပြီ။”

၂၂၇-၈။ “ပုဗ္ဗေနိဝါသ”န္တိအာဒိကာ- - အစရှိကုန်သော၊ ဒွေ ဂါထာ- နှစ်ဂါထာ
 တို့ကို၊ အတ္တနော- မိမိ၏၊ အဓိဂတဝိသေသံ- ရအပ်သောတရားထူးကို၊ ပစ္စဝေက္ခိတွာ-
 ဆင်ခြင်၍၊ ပီတိသောမနဿဇာတာယ- ဖြစ်သောနှစ်သက်ဝမ်းမြောက်ခြင်းရှိသော၊
 ထေရိယာ- ဥပ္ပလဝဏ္ဏာထေရီမသည်၊ ဝုတ္တာ- ဟောတော်မူအပ်ကုန်ပြီ။ တတ္ထ- ထိုဂါထာ
 တို့၌၊ စေတောပရိစ္စဉာဏန္တိ- - - ကား၊ စေတောပရိယဉာဏ်- ကို၊ သစ္စိကတံ- မျက်မှောက်

၁။ ထေရီဂါထာအဋ္ဌကထာစာအုပ်မှများဝယ် (၂၂၇၊ ၂၂၈) ဂါထာပါဠိတို့ကို မတွေ့ရ။

ပြုအပ်ပြီ၊ ဝါ- တစ်နည်းကား၊ ပတ္တိ- ရောက်အပ်ပြီ၊ ဣတိ အယံ- ကား၊ သမ္ပန္နော- တည်း။
(ဂါထာအနက်)

၂၂၉။ အဟံ- သည်၊ ဣဒ္ဓိယာ- တန်ခိုးဖြင့်၊ စတုရသံ- မြင်းလေးစီး က၊သော၊
ရထံ- ရထားကို၊ အဘိနိဗ္ဗိတော- ဖန်ဆင်း၍၊ လောကနာထဿ- လူအပေါင်း၏
ကိုးကွယ်ရာဖြစ်တော်မူသော၊ တာဒိနော- တာဒိဂုဏ်နှင့်ပြည့်စုံတော်မူသော၊
ဗုဒ္ဓဿ- မြတ်စွာဘုရား၏၊ ပါဒေ- ခြေတော်တို့ကို၊ ဝန္တိတော- ရှိခိုး၍။ (ဧကမန္တံ-
၌၊ အဋ္ဌာသိ- တည်ပြီ)။

၂၃၀။ “ဣဒ္ဓိယာ အဘိနိဗ္ဗိတော - - ။ပ။ တာဒိနော ” တိ - - ဟူသော၊ အယံ
ဂါထာ- ဤဂါထာကို၊ (ဝုတ္တာ- ၌စပ်)၊ ယဒါ- အကြင်အခါ၌၊ ဘဂဝါ- သည်၊ ယမက-
ပါဠိဟာရိယံ- အစုံအစုံဖြစ်သော တန်ခိုးပြာဋိဟာကို၊ ကာတံ- ပြုခြင်းငှါ၊ ကဏ္ဍမ္ပရက္ခမူလံ-
သရက်ဖြူပင်ရင်းသို့၊ ဥပသင်္ကမိ- ချဉ်းကပ်တော်မူပြီး၊ တဒါ- ထိုအခါ၌၊ အယံ ထေရီ-
ဤဥပ္ပလဝဏ္ဏာထေရီမသည်၊ ဧဝရူပံ- ဤသို့သဘောရှိသော၊ ရထံ- မြင်းလေးစီး က၊သော
ရထားကို၊ နိဗ္ဗိတော- ဖန်ဆင်း၍၊ တေန- ထိုရထားနှင့်၊ သဒ္ဓိ- တကွ၊ သတ္ထု- မြတ်စွာ
ဘုရား၏၊ သန္တိကံ- အထံတော်သို့၊ ဝန္တော- သွား၍၊ “ဘဂဝါ ”- မြတ်စွာဘုရား၊ အဟံ-
သည်၊ ပါဠိဟာရိယံ- တန်ခိုးပြာဋိဟာကို၊ တိတ္ထိယမဒနိဗ္ဗိတနာယ- တိတ္ထိတို့၏မာန်ကို
နှိပ်နင်းခြင်း အကျိုးငှါ၊ ကရိဿာမိ- ပြုပါအံ့၊ (တုမေ- အရှင်ဘုရားတို့သည်)၊ အနုဇာနာထ-
ခွင့်ပြုပေးတော်မူပါကုန်၊” ဣတိ- သို့၊ ဝတော- လျှောက်ထား၍၊ သတ္ထု- မြတ်စွာဘုရား၏၊
သန္တိကေ- အထံတော်၌၊ အဋ္ဌာသိ- တည်ပြီ။ တံ- ထိုစကားကို၊ သန္ဓာယ- ရည်ရွယ်၍၊
ဝုတ္တာ- ဆိုအပ်ပြီ။ တတ္ထ- ထိုဂါထာ၌၊ ဣဒ္ဓိယာ အဘိနိဗ္ဗိတော၊ စတုရသံ ရထံ အဟန္တိ-
- - ကား၊ စတူဟိ- လေးစီးကုန်သော၊ အဿေဟိ- အာဇာနည်မြင်းတို့ဖြင့်၊ ယောဝိတံ-
ယှဉ်တပ်အပ်သော၊ ရထံ- ရထားကို၊ ဣဒ္ဓိယာ- တန်ခိုးဖြင့်၊ အဘိနိဗ္ဗိတော- ဖန်ဆင်း၍၊
ဗုဒ္ဓဿ ဘဂဝတော- ၏၊ ပါဒေ- ခြေတော်တို့ကို၊ ဝန္တိတော- ရှိခိုး၍၊ ဧကမန္တံ- ၌၊ အဋ္ဌာသိ-
ပြီ။ ဣတိ အယံ- ကား၊ အဓိပ္ပာယ်- တည်း။

(နာ- ၂၀၅) (ဂါထာအနက်)

၂၃၀။ ဗာလေ- သူငယ်မ၊ တုဝံ- သည်၊ သုပုပ္ဖိတဂ္ဂံ- ကောင်းစွာပွင့်သောအဖျား
ရှိသော၊ (ဝါ) အဖျားမှ စ၍ ပင်လုံးကျွတ်ပွင့်သောပန်းပွင့်ရှိသော၊ ပါဒပံ- အင်ကြင်
ပင်းရင်းသို့၊ ဥပဂမ္မ- ကပ်၍၊ သာလမူလေ- အင်ကြင်ပင်းရင်း၌၊ ဧကာ-
တစ်ယောက်တည်း၊ တိဋ္ဌသိ- တည်ဘိ၏၊ တေ- သင့်အား၊ (ဝါ) သင်၏၊

၁။ အဋ္ဌကထာစာမျှ၌- ဘဂဝါ “အဟံ - - - အနုဇာနာထ” တိ ဝတော- ဟု တွေ့ရသည်။
အာကာရအမှတ်ဖြင့် ကော်ဟု နေရာလွဲနေသည်။ “ဘဂဝါ အဟံ - - - အနုဇာနာထ” တိ ဖြစ်သင့်သည်။

ဒုတိယော- နှစ်ယောက်မြောက်အဖော်ဖြစ်သော၊ ကောစိပိ- တစ်စုံတစ်ယောက်
သည်လည်း၊ န စ အတ္ထိ- မရှိသည်သာတည်း၊ ဗာလေ- သူငယ်မ၊ တွံ- သင်သည်၊
ဓုတ္တကာနံ- မိန်းမကြူးသော ယောက်ျားတို့မှ၊ န ဘာယသိ- မကြောက်သလော။

၂၃၀။ တတ္ထ- ထိုဂါထာ၌၊ သုပုပ္ဖတဂ္ဂန္တိ- - - ကား၊ သုဠ- ကောင်းစွာ၊ ပုပ္ဖတအဂ္ဂ-
ပွင့်သောအဖျားရှိသော၊ အဂ္ဂတော- အဖျားမှ၊ ပဋ္ဌာယ- စ၍၊ သဗ္ဗမာလိဖုလ္လံ- ပင်လုံး
ကျွတ်ပွင့်သော၊ ဣတိ အယံ-ကား၊ အတ္ထော- တည်း။ ပါဒပန္နိ- - - ကား၊ ရုက္ခံ- သစ်ပင်
တည်း။ ပန- အထူးကား၊ ဣဓ- ဤဂါထာ၌၊ သာလရက္ခော- အင်ကြင်းပင်ကို၊
အဓိပ္ပေတော- အလိုရှိအပ်၏။ ဧကာ တုဝန္တိ- - - ကား၊ တွံ- သည်၊ ဧကိကာ-
တစ်ယောက်တည်း၊ ဣဓ- ဤအင်ကြင်းပင်ရင်း၌၊ တိဌသိ- တည်ဘိ၏။ န ဓာဝိ တေ
ဒုတိယော အတ္ထိ ကောစိတိ- - - ကား၊ တဝ- သင့်အား၊ (ဝါ) ၏၊ သဟာယဘူတော-
အဖော်ဖြစ်၍ဖြစ်သော၊ အာရက္ခကော- စောင့်ရှောက်တတ်သော၊ ကောစိပိ- တစ်စုံ
တစ်ယောက်သည်လည်း၊ နတ္ထိ- မရှိ၊ ဝါ- တစ်နည်းကား၊ တုယံ- သင့်အား၊ ရူပသမ္ပတ္တိယာ-
အဆင်း၏ ပြည့်စုံခြင်း၌၊ (ဝါ) အဆင်းလှခြင်း၌၊ ဒုတိယော- နှစ်ယောက်မြောက်ဖြစ်သော၊
ကောစိပိ- တစ်စုံတစ်ယောက်သည်လည်း၊ နတ္ထိ- မရှိ၊ အသဒိသရူပါ- သူမတူသည့်
ထူးကဲလှပသောအဆင်းရှိသော၊ (တွံ- သည်)၊ ဧကိကာဝ- အဖော်မဖွဲ့ တစ်ယောက်တည်း
သာလျှင်၊ ဇနဝိဝိတ္တေ- လူသူကင်းဆိတ်သော၊ ဣမသ္မိ ဌာနေ- ဤနေရာ၌၊ တိဌသိ-
တည်ဘိ၏။ ဗာလေ န တွံ ဘာယသိ ဓုတ္တကာနန္တိ- - - ကား၊ တရုဏိကေ- သူငယ်မ၊
တွံ- သင်သည်၊ ဓုတ္တပုရိသာနံ- မိန်းမကြူးသော ယောက်ျားတို့မှ၊ ကထံ- အဘယ်ကြောင့်၊
န ဘာယသိ- မကြောက်သနည်း၊ ဓုတ္တာ- မိန်းမကြူးသော ယောက်ျားတို့သည်၊ သင်္ကပ္ပန-
ကာရိနော- ရာဂစသည်နှင့်တကွသော မကောင်းမှုကို ပြုလေ့ရှိကုန်၏၊ (တစ်နည်း) ဟိ-
မှန်၏၊ (တစ်နည်း) ကြောက်သင့်ကြောင်းကား၊ ဓုတ္တာ- တို့သည်၊ ကိပ္ပနကာရိနော-
နှောင့်ယှက်ခြင်းကို ပြုတတ်ကုန်၏၊ (ဝါ) ပြစ်မှုကို ကြူးလွန်ပြုလုပ်တတ်ကြကုန်၏၊ (သီဟိန္ဒူ)
ဣတိ အယံ- ဤသည်ကား၊ အဓိပ္ပိယော- အဓိပ္ပာယ်တည်း။ ကိရ- ခဲ့ဦးအံ့၊ ဣမံ ဂါထံ-
ဤဂါထာကို၊ မာရော- မာရ်နတ်သည်၊ ဧကဒိဝသံ- တစ်နေ့သ၌၊ ထေရီ- ဥပ္ပလဝဏ္ဏာ
ထေရီမကို၊ သုပုပ္ဖတေ- ကောင်းစွာပွင့်သော၊ သာလဝနေ- အင်ကြင်းတော၌၊ ဒိဝါဝိဟာရံ-
နေအခါ၌ နေခြင်းငှါ၊ (ဝါ) ဖြင့်၊ နိသိန္နံ- ထိုင်နေသည်ကို၊ ဒိသ္မာ- မြင်၍၊ ဥပသင်္ကမိတွာ-
ချဉ်းကပ်၍၊ ဝိဝေကတော- ဆိတ်ငြိမ်ခြင်းမှ၊ (ဝါ) ဖလသမာပတ်မှ၊ ဝိစ္ဆိန္နိတုကာမော-
ဖျက်ဆီးခြင်းငှါအလိုရှိသည်၊ ဝိမသန္တော- စူးစမ်းလိုသည်၊ (ဟုတွာ)၊ အာဟ- ပြောပြီ။
အထ- ထိုအခါ၌၊ နံ- ထိုမာရ်နတ်ကို၊ ထေရီ- ဥပ္ပလဝဏ္ဏာထေရီမသည်၊ သန္တလေန္တိ-
ခြိမ်းခြောက်မောင်းမဲလျက်၊ အတ္တနော- မိမိ၏၊ အာနုဘာဝဝသေန- အာနုဘော်၏

အစွမ်းဖြင့်၊ သတံ သဟဿာနိပိ ဓုတ္တကာနံ- ။ပ။ နိဟတော တွမသိ အန္တကာ"တိ ---
ဟူကုန်သော၊ ဣမာ ဂါထာ- ဤဂါထာတို့ကို၊ အဘာသိ- ရွတ်ဆိုပြောကြားတော်မူပြီ။
(ဂါထာအနက်)

၂၃၁။ "မာရ- မာရ်နတ်၊ ဧဒိသကာ- ဤသင်မာရ်နတ်ကဲ့သို့ ရှုအပ်ကုန်သော၊
ဓုတ္တကာနံ- မိန်းမကြူးသောသူတို့၏၊ သတံပိ- တစ်ရာသည်လည်းကောင်း၊
သဟဿာနိပိ- တစ်ထောင်တို့သည်လည်းကောင်း၊ (တစ်နည်း) သတ-
သဟဿာနိပိ- သိန်းပေါင်းများစွာတို့သည်လည်း၊ သမာဂတာ သမာဂတာနိ-
စုဝေးလာကုန်သည်၊ ဘဝေယျ- ဖြစ်ကုန်ငြားအံ့၊ (ဧဝံ သတိ- ဤသို့ဖြစ်ပါ
သော်လည်း)၊ မေ- ၏၊ လောမံပိ- မွေးညှင်းမျှသည်လည်း၊ နပိ ဣဇ္ဇေ- လှုပ်လည်း
မလှုပ်၊ နပိ သမ္ပဝေဓေ- ပြင်းစွာလည်းမလှုပ်၊ ဧကော- တစ်ယောက်တည်းဖြစ်သော၊
တုဝံ- သည်၊ မေ- ငါ့အား၊ ကိံ ကရိဿသိ- အဘယ်သို့ ပြုနိုင်လဲတုံနည်း။

၂၃၂။ မာရ- မာရ်နတ်၊ ဧသာ အဟံ- ထိုငါသည်၊ အန္တရဓာယာမိ- ကိုယ်ယောင်
ဖျောက်အံ့၊ တေ- သင်မာရ်နတ်၏၊ ကုစ္ဆိ ဝါ- ဝမ်းသို့မူလည်း၊ ပဝိသာမိ- ဝင်အံ့၊
(တေ- ၏)၊ ဘမုကန္တရေ- မျက်ခုံးကြား၌မူလည်း၊ တိဋ္ဌာမိ- ရပ်တည်အံ့၊ တိဋ္ဌန္တိ-
ရပ်နေသော၊ မံ- ငါ့ကို၊ (တွံ- သည်)၊ န ဒက္ခသိ- မမြင်ရလဲတုံ။

၂၃၃။ အဟံ- သည်၊ စိတ္တမိ- ဈာန်စိတ်အရာ၌၊ ဝသီဘူတာ- လေ့လာ
အပ်ပြီးသော ဝသီဘော်ရှိသည်၏၊ အဖြစ်သို့ရောက်၏၊ (မယာ- သည်)၊ ဣဒ္ဓိပါဒါ-
ဣဒ္ဓိပါဒ်လေးပါးတို့ကို၊ သုဘာဝိတာ- ကောင်းစွာ ပွားစေအပ်ကုန်ပြီ၊ ဆဠဘိညာ-
ခြောက်ပါးသောအဘိညာဉ်တို့ကို၊ သစ္စိကတာ- မျက်မှောက်ပြုအပ်ကုန်ပြီ၊ ဗုဒ္ဓဿ-
၏၊ သာသနံ- အဆုံးအမသာသနာတော်ကို၊ ကတံ- လိုက်နာပြုကျင့်အပ်ပြီ။

၂၃၄။ (ဂါထာ။ ၅၈၊ နှင့်တူ။)

၂၃၅။ (ဂါထာ ၅၉၊ - - - ၂၀၃၊ တို့နှင့်တူ)

(နာ- ၂၀၆) ၂၃၁။ တတ္ထ - ထိုဂါထာတို့၌၊ သတံ သဟဿာနိပိ ဓုတ္တကာနံ၊
သမာဂတာ ဧဒိသကာ ဘဝေယျန္တိ- - - ကား၊ တွံ- သင့်ကို၊ ယာဒိသကော- အကြင်ကဲ့သို့
ရှုအပ်၏၊ ဧဒိသကာ- ထိုသင်ကဲ့သို့ ရှုအပ်ကုန်သော၊ ဧဝရူပါ- ဤသို့သဘောရှိကုန်သော၊
အနေကသတသဟဿမတ္တာပိ- အသိန်းမက များစွာလည်းဖြစ်ကုန်သော၊ ဓုတ္တကာ-
မိန်းမကြူးသူတို့သည်၊ သမာဂတာ- စုဝေးလာကုန်သည်၊ ယဒိ ဘဝေယျ- အကယ်၍
ဖြစ်ကုန်ငြားအံ့၊ (ဧဝံ သတိ- ဤသို့ဖြစ်ပါသော်လည်း)၊ လောမံ န ဣဇ္ဇေ နပိ သမ္ပဝေဓေတိ-
- - ကား၊ လောမမတ္တမိ- မွေးညှင်းမျှသည်လည်း၊ န ဣဇ္ဇေယျ- မလှုပ်ရာ၊ န သမ္ပဝေဓေယျ-
ပြင်းစွာ မလှုပ်ရာ၊ ကိံ မေ တုဝံ မာရ ကရိဿသေ'ကောတိ- - - ကား၊ မာရ- မာရ်နတ်၊

ဧကကောဝ- တစ်ယောက်တည်းသာ ဖြစ်သော၊ တွံ- သင်သည်၊ မယံ- ငါ့အား၊ ကိ
ကရိဿသိ- အဘယ်သို့ ပြုနိုင်လဲတုံနည်း။

၂၃၂။ ဣဒါနိ- ယခုအခါ၌၊ မာရဿ- မာရ်နတ်၏၊ အတ္တနော- မိမိအား၊ ကိပ္ပိပိ-
တစ်စုံတစ်ခုကိုမျှလည်း၊ ကာတု- ပြုခြင်းငှါ၊ အသမတ္တတယေဝ- မစွမ်းနိုင်သည်၏ အဖြစ်ကို
သာလျှင်၊ ဝိဘာဝေန္တိ- ထင်ရှားပြလိုသော ထေရီမသည်၊ “ဧသာ အန္တရဓာယာမိ”တိ ဂါထ-
‘ဧသာ အန္တရဓာယာမိ’ စသော ဂါထာကို၊ အာဟ- မိန့်တော်မူပြီ။ တဿ- ထိုဂါထာ၏၊
အတ္ထော- အနက်ကား၊ မာရ- မာရ်နတ်၊ ဧသာဟံ- ထိုငါသည်၊ တဝ- သင်၏၊ ပုရတော-
ရှေ့၌၊ ဌိတာဝ- တည်လျက်သာလျှင်၊ အန္တရဓာယာမိ- ကိုယ်ယောင်ဖျောက်အံ့၊ အဒဿနံ-
မမြင်ရခြင်းသို့၊ ဂစ္ဆာမိ- ရောက်အံ့၊ တေ- သင်သည်၊ အဇနန္တဿေဝ- မသိစဉ်ပင်လျှင်၊
တေ- သင်၏၊ ကုဉ္စိ ဝါ- ဝမ်းသို့လည်း၊ ပဝိသာမိ- ဝင်အံ့၊ (တေ- ၏)၊ ဘမုကန္တရေ ဝါ-
မျက်ခုံးကြား၌လည်း၊ တိဋ္ဌာမိ- တည်အံ့။ ဧဝံ- ဤသို့၊ တိဋ္ဌန္တိ စ- မျက်ခုံးကြား၌
တည်သည်လည်းဖြစ်သော၊ မံ- ငါ့ကို၊ တွံ- သင်မာရ်နတ်သည်၊ န ပဿသိ- မမြင်နိုင်။

၂၃၃။ တသ္မာ- အဘယ်ကြောင့်နည်း၊ ဣတိ စေ- ဤသို့မေးငြားအံ့၊ (ဧဝံ သတိ-
သော်၊ (ဝါ) ဤသို့ မေးရာသောကြောင့်)၊ စိတ္တမ္ပိ ဝသီဘူတာဟံ၊ ဣဒ္ဓိပါဒါ သုဘာဝိတာ(တိ)
- - ဟူ၍၊ ဝုတ္တံ- မိန့်တော်မူအပ်ပြီ။ စိတ္တမ္ပိ ဝသီဘူတာဟံ၊ ဣဒ္ဓိပါဒါ သုဘာဝိတာ (တိ)
- - ကား၊ မာရ- မာရ်နတ်၊ အဟံ စ- ငါသည်လည်း၊ အမ္ပိ- ဖြစ်၏၊ မယံ- ငါ၏၊ စိတ္တံ-
စိတ်သည်၊ ဝသီဘာဝပုတ္တံ- လေ့ကျက်အပ်ပြီးသောဝသီဘော်ရှိသည်၏ အဖြစ်သို့
ရောက်၏၊ (တသ္မာ- ထို့ကြောင့်တည်း၊ ဣတိ- ဤကားအဖြေတည်း)။ ”

စတ္တာရောပိ- လေးပါးလည်းဖြစ်ကုန်သော၊ ဣဒ္ဓိပါဒါ- တို့ကို၊ မယာ- သည်၊ သုဋ္ဌ-
ကောင်းစွာ၊ ဘာဝိတာ- ပွားစေအပ်ကုန်ပြီ၊ ဗဟုလိကတာ- ကြိမ်ဖန်များစွာပြုအပ်ကုန်ပြီ၊
တသ္မာ- ထို့ကြောင့်၊ အဟံ- သည်၊ ယထာဝုတ္တာယ- အကြင်အကြင်ဆိုအပ်ပြီးသော၊
ဣဒ္ဓိဝိသယတာယ- တန်ခိုးအရာရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ပဟောမိ- စွမ်းနိုင်၏၊ ဣတိ-
ဤကား အဖြေတည်း။ သေသံ- ကြွင်းသော၊ သဗ္ဗံ- အလုံးစုံသောပုဒ်သည်၊ ဟေဋ္ဌာ-
အောက်၌၊ ဝုတ္တနယတ္တာ- ဆိုအပ်ပြီးသော နည်းရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ဥတ္တာနမေဝ-
ပေါ်လွင် ထင်ရှားသည်သာ။

ဥပ္ပလဝဏ္ဏာထေရီဂါထာဝဏ္ဏနာ- သည်၊ နိဋ္ဌိတာ- ပြီ။
ဒွါဒသကနိပါတဝဏ္ဏနာ- သည်၊ နိဋ္ဌိတာ- ပြီ။

၁။ ဤ၌ လက်ရှိ အဋ္ဌကထာ စာမူအတိုင်း အနက်ပေးထားသည်။
လက်ရှိစာမူ၌ “အဟံ ဧဝံ မာရ မယံ စိတ္တံ ဝသီဘာဝပုတ္တံ”- ဟု ရှိနေသည်။ “အယဒ္ဓိ မာရ
မယံ စိတ္တံ ဝသီဘာဝပုတ္တံ”- ဟု ရှိလျှင် ပို၍ စာရေးကောင်းမည်ဟု ပညာရှင်များ မိန့်ကြသည်။

(ဧ- ၂၀၇)

၁၂- သောဠသနိပါတဝဏ္ဏနာ

၁- ပုဏ္ဏာထေရီဂါထာဝဏ္ဏနာ

သောဠသနိပါတေ- ဌ၊ ဥဒဟာရီ အဟံ သိတေတိအာဒိကာ- - -ဤသို့ အစရှိသော ဂါထာတို့သည်၊ ပုဏ္ဏာယ- ပုဏ္ဏာမည်သော၊ ထေရီယာ- ထေရီမ၏၊ ဂါထာ- တို့တည်း၊ အယမ္ဗိ- ဤပုဏ္ဏာထေရီမသည်လည်း၊ ပုရိမဗုဒ္ဓေသု- တို့၌၊ ကတာဓိကာရာ- သည်၊ (ဟုတွာ)၊ တတ္ထ တတ္ထ ဘဝေ- ဌ၊ ဝိဝဇ္ဈပနိဿယ- သော၊ ကုသလံ- ကို၊ ဥပစိနန္တိ- လျက်၊ ဝိပဿိဿ- သော၊ ဘဂဝတော- ၏၊ ကာလေ- ဌ၊ ကုလဂေဟေ-၌၊ နိဗ္ဗတ္တိတွာ- ရှိ၊ ဝိညုတံ- သို့၊ ပတွာ- သော်၊ ဟေတုသမ္ပန္နတာယ- အကြောင်းဥပနိဿယနှင့် ပြည့်စုံသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ သဗ္ဗာတသံဝေဂါ- ကောင်းစွာဖြစ်သော သံဝေဂရှိသည်၊ (ဟုတွာ)၊ ဘိက္ခုနီနံ- ဘိက္ခုနီမတို့၏၊ သန္တိကံ- အထံသို့၊ ဂန္ဓာ- သွား၍၊ ဓမ္မေ- ကို၊ သုတွာ- နာရ၍၊ လဒ္ဓပ္ပသာဒါ- ရအပ်သော ကြည်ညိုခြင်းရှိသည်၊ (ဟုတွာ)၊ ပဗ္ဗဇိတွာ- ရဟန်းပြု၍၊ ပရိသုဒ္ဓသီလာ- စင်ကြယ်သောသီလရှိသည်၊ (ဟုတွာ)၊ တိဏိ- သုံးပုံကုန်သော၊ ပိဋကနိ- ပိဋကတ်တို့ကို၊ ဥဂ္ဂဟေတွာ- သင်ယူ၍၊ ဗဟုဿုတာ စ- များသောသုတရှိသည်လည်းကောင်း၊ ဓမ္မဓရာ စ- တရားကို ဆောင်သည်လည်းကောင်း၊ ဓမ္မကထိကာ စ- တရားစကားကို ဟောကြားတတ်သည်လည်းကောင်း၊ အဟောသိ- ဖြစ်ပြီ။ စ- ဆက်ဦးအံ့၊ ဝိပဿိဿ- သော၊ ဘဂဝတော- ၏၊ သာသနေ- သာသနာတော်၌၊ (ပဗ္ဗဇိတွာ- ရှိ၊ သီလသမ္ပန္နာ စ- သီလနှင့်ပြည့်စုံသည်လည်းကောင်း၊ ဗဟုဿုတာ စ- များသောသုတရှိသည်လည်းကောင်း၊ ဓမ္မဓရာ စ- တရားကို ဆောင်သည်လည်းကောင်း၊ ဓမ္မကထိကာ စ- တရားစကားကို ဟောကြားတတ်သည်လည်းကောင်း၊) အဟောသိ ယထာ- ဖြစ်သကဲ့သို့၊ ဧဝံ- ဤအတူ၊ သိခိဿ- သိခိမည်သော၊ ဘဂဝတော စ- ၏လည်းကောင်း၊ ဝေဿဘုဿ- သော၊ ဘဂဝတော စ- ၏လည်းကောင်း၊ ကကုသန္ဓဿ- သော၊ ဘဂဝတော စ- ၏ လည်းကောင်း၊ ကောဏာဂမနဿ- သော၊ ဘဂဝတော စ- ၏လည်းကောင်း၊ ကဿပဿ- သော၊ ဘဂဝတော စ- ၏လည်းကောင်း၊ သာသနေ- ဌ၊ ပဗ္ဗဇိတွာ- ရှိ၊ သီလသမ္ပန္နာ စ- သီလနှင့်ပြည့်စုံသည်လည်းကောင်း၊ ဗဟုဿုတာ စ- များသောသုတရှိသည်လည်းကောင်း၊ ဓမ္မဓရာ စ- တရားကို ဆောင်သည်လည်းကောင်း၊ ဓမ္မကထိကာ စ- တရားစကားကို ဟောကြားတတ်သည်လည်းကောင်း၊ အဟောသိ- ဖြစ်ပြီ။ ပန- ထိုသို့ပင်ဖြစ်ပါသော်လည်း၊ မာနဓာတုကတ္တာ- ထောင်လွှားသော မာနသဘောရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ကိလေသေ- ကိလေသာတို့ကို၊ သမုန္တိန္တိတုံ- ပယ်သတ်ခြင်းငှါ၊ နာသက္ခိ- မစွမ်းနိုင်၊ မာနောပနိဿယဝသေန- မာနဟူသော အားကြီးသောအကြောင်း၏ အစွမ်းဖြင့်၊

(ဝါ) မာနကြီးခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်၊ ကမ္မဿ- ကံကို၊ ကတတ္တာ- ပြုအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ကုမသ္မိ ဗုဒ္ဓုပ္ပါဒေ- ဌ၊ အနာထပိဏ္ဍိကဿ- အနာထပိဏ်မည်သော၊ သေဌိနော- သူဌေး၏၊ ယရဒါသိယာ- အိမ်ကျွန်မ၏၊ ကုဏ္ဍိမ္မိ- ဝမ်း၌၊ နိဗ္ဗတ္တိ- ဖြစ်ပြီ၊ အဿာ- ထိုကျွန်မလေးအား၊ ပုဏ္ဏာတိ- ပုဏ္ဏာဟူသော၊ နာမံ- အမည်သည်၊ အဟောသိ- ဖြစ်ပြီ၊ သာ- ထိုပုဏ္ဏာ ကျွန်မလေးကို၊ (သမ္ဘာဝိတာ ပါပိတာ တိဋ္ဌစပ်)၊ (ဝါ) သည်၊ သီဟနာဒသုတ္တန္တဒေသနာယ- သီဟနာဒသုတ္တန် ဒေသနာတော်ကြောင့်၊ သောတာပန္နာ- သောတာပန်သည်၊ ဟုတွာ- ဖြစ်၍၊ ပစ္စာ- နောက်၌၊ ဥဒကသုဒ္ဓိကံ- ဥဒကသုဒ္ဓိက အယူရှိသော၊ (ဝါ) ရေဖြင့် စင်ကြယ်၏ဟု အယူရှိသော၊ ဗြာဟ္မဏံ- ပုဏ္ဏားကို၊ ဒမေတွာ- ဆုံးမ၍၊ သေဌိနာ- အနာထပိဏ်သူဌေးသည်၊ သမ္ဘာဝိတာ- ချီးမွမ်းအပ်သည်၊ ဟုတွာ- ဖြစ်၍၊ တေန- ထို အနာထပိဏ်သူဌေးသည်၊ ဘုဇိဿဘာဝံ- ကျွန်၊ မဟုတ်သည်၏ အဖြစ်သို့၊ ပါပိတာ- ရောက်စေအပ်သည်၊ (ဟုတွာ)၊ တံ- ထိုအနာထပိဏ်သူဌေးကို၊ ပဗ္ဗဇ္ဇံ- ရဟန်းအဖြစ်ကို၊ အနုဇာနာပေတွာ- ခွင့်ပြုစေ၍၊ (ဝါ) ခွင့်တောင်း၍၊ ပဗ္ဗဇိတွာ- ရဟန်းပြု၍၊ ဝိပဿနာယ- ဖြင့်၊ ကမ္မံ- အားထုတ်ခြင်းအမှုကို၊ ကရောန္တိ- ပြုလတ်သော်၊ န စိရဿေဝ- မကြာမြင့်မီ သာလျှင်၊ ပဋိသမ္ဘိဒါဟိ- တို့နှင့်၊ သဟ- တကွ၊ အရဟတ္တံ- သို့၊ ပါပုဏိ- ရောက်ပြီ။ တေန- ထို့ကြောင့်၊ အပဒါနေ- ၌၊ “ဝိပဿိနော ဘဂဝတော - ။ပ။ ကတံ ဗုဒ္ဓဿ သာသန”န္တိ - - - ဟူ၍၊ ဝုတ္တံ- ပြီ။

(အပဒါန်ပါဠိတော်အနက်)

- “(အဟံ- သည်)၊ ဝိပဿိနော- ဝိပဿိမည်တော်မူသော၊ ဘဂဝတော စ- ၏လည်းကောင်း၊ သိခိနော- သိခိမည်တော်မူသော၊ ဘဂဝတော စ- လည်းကောင်း၊ ဝေဿဘုဿ- သော၊ ဘဂဝတော စ- လည်းကောင်း၊ ကကုသန္ဓဿ- သော၊ မုနိနော စ- လည်းကောင်း၊ ကောဏာဂမနတာဒိနော- တာဒိဂုဏ်နှင့် ပြည့်စုံတော်မူသော ကောဏာဂုံမြတ်စွာဘုရား၏လည်းကောင်း။

- ကဿပဿ- သော၊ ဗုဒ္ဓဿ စ- လည်းကောင်း၊ သာသနေ- သာသနာ တော်၌၊ ပဗ္ဗဇိတွာန- ရဟန်းပြု၍၊ သီလသမ္ပန္နာ- သီလနှင့်ပြည့်စုံသော၊ နိပကာ- ရင့်သောပညာရှိသော၊ သံဝုတိန္ဒြိယာ- စောင့်ရှောက်အပ်သော ဣန္ဒြေရှိသော၊ ဘိက္ခုနီ- ဘိက္ခုနီမသည်၊ (အဟောသိ- ဖြစ်ပြီ)။

- ဗဟုဿုတာ- များသောသူတစ်ပါး၊ ဓမ္မဓရာ- တရားကို ဆောင်၏၊ ဓမ္မတ္ထ- ပဋိပုစ္ဆိကာ- အဋ္ဌကထာကို မေးမြန်းတတ်၏၊ (ဝါ) အကြောင်း အကျိုး၊ ပါဠိအနက် ကို မေးမြန်းတတ်၏၊ ဓမ္မာနံ- တရားတို့ကို၊ ဥဂ္ဂဟေတာ စ- သင်ယူလည်း သင်ယူတတ်၏၊ သောတာ စ- နာယူလည်း နာယူတတ်၏၊ ပယိရုပါသိတာ စ-

ဆည်းကပ်လည်း ဆည်းကပ်တတ်၏။

အဟံ- သည်၊ ဇိနသာသန- မြတ်စွာဘုရား၏ သာသနာတော်၌၊ ဇနမဇ္ဈေ- လူအပေါင်းအလယ်၌၊ ဒေသေန္တိ- တရားဟောတတ်သူသည်၊ အဟောသိ- ဖြစ်ပြီ၊ အဟံ- သည်၊ တေန ဗာဟုသစ္စေန- ထိုများသော အကြား အမြင်ရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ပေသလာ- သီလကိုချစ်ကုန်သော ဘိက္ခုနီမတို့ကို အဘိမညိသံ- မထိမဲ့မြင် အောက်မေ့မိပြီ။ (ဝါ) အလွန်အကဲ စော်ကားမိပြီ။

(နာ- ၂၀၈) - ဣဒါနိ- ၌၊ ပစ္ဆိမေ- နောက်ဆုံးဖြစ်သော၊ ဘဝေ စ- ဘဝ၌ကား၊ အဟံ- သည်၊ သာဝတ္ထိယံ- သာဝတ္ထိမည်သော၊ ပုရုတ္တမေ- ပြည်မြတ်၌၊ အနာထ- ပိဏ္ဍိနော- အနာထပိဏ္ဍိသူဌေး၏၊ ဂေဟေ- အိမ်၌၊ ကုမ္ဘဒါသိယာ- ရေခပ် ကျွန်မ၏၊ (ကုမ္ဘိမိ- ဝမ်း၌)၊ ဇာတာ- ဖြစ်ပြီ။

(အဟံ- သည်)၊ ဥဒကဟာရိယံ- ရေကို ဆောင်ယူခြင်းငှါ၊ ဂတာ- သွား လတ်သော်၊ တောယမဇ္ဈမိ- ရေ၏ အလယ်၌၊ သီတဉ္စ- အချမ်းဖြင့် နှိပ်စက်သော၊ သောတ္ထိယံ- ဗေဒင်ကို သရဇ္ဈာယ်တတ်သော၊ ဒိဇံ- ပုဏ္ဏားကို၊ အဒ္ဓသံ- မြင်ပြီ၊ တံ- ထိုပုဏ္ဏားကို၊ ဒိသ္မာ- မြင်၍၊ (ဝါ) မြင်လတ်သော်၊ ဣဒံ- ဤစကားကို၊ အဗြဝိ- ဆိုပြီ။ (ကိ- အဘယ်စကားကို၊ အဗြဝိ- နည်း)။

“ဥဒဟာရိ- ရေခပ်ရလေ့ရှိသော၊ အဟံ- သည်၊ အယျာနံ- အရှင်တို့၏၊ ဒဏ္ဍာဘယဘိတာ- ကြိမ်ဒဏ်ဘေးမှ ကြောက်သည်၊ ဝါစာဒေါသဘယဋီတာ- ဆဲရေးခြင်း၊ အမျက်ထွက်ခြင်း ဘေးဖြင့် နှိပ်စက်အပ်သည်၊ (ဟုတ္တာ- ၍၊ (ဝါ) ကြောင့်)၊ သီတေ- ချမ်းအေးသော အခါ၌၊ သဒါ- နေ့ရောညဉ့်ပါ အခါခပ်သိမ်း၊ ဥဒကံ- ရေသို့၊ ဩတရိ- သက်ဆင်းရပြီ။

ဗြာဟ္မဏ- ပုဏ္ဏား၊ တံ- သင်သည်၊ ကဿ- အဘယ်မည်သော ဘေးမှ၊ ဘိတော- ကြောက်သည်၊ (ဟုတ္တာ- ၍)၊ သဒါ- အခါခပ်သိမ်း၊ ဥဒကံ- ရေသို့၊ ဩတရိ- သက်ဆင်းရသနည်း၊ ဝေဓမာနေဟိ- ခိုက်ခိုက်တုန်နေကုန်သော၊ ဂတ္တေဟိ- ကိုယ်အင်္ဂါတို့ဖြင့်၊ ဘုသံ- ပြင်းထန်စွာသော၊ သီတံ- ချမ်းအေးလှ စွာသော ဆင်းရဲကို၊ ဝေဒယသေ- ခံစားဘိသနည်း။” (ဣတိ- ဤသို့၊ ဣဒံ- ဤစကားကို၊ အဗြဝိ- ပြောဆိုပြီ)။

“ဘောတိ ပုဏ္ဏိကေ- အို ကလေးမ ပုဏ္ဏား၊ ကတပါပကံ- ပြုအပ်ပြီးသော မကောင်းမှုကို၊ ရန္တန္တံ- တားမြစ်ပိတ်ဆိုနေသော၊ ကုသလံ- ကုသိုလ်ဖြစ်သော၊ ကမ္ပံ- ကံကို၊ ကရောန္တံ- ပြုနေသော၊ မံ- ငါ့ကို၊ ဝတ- စင်စစ်၊ (တံ- သည်)၊ ဇာနန္တိ- သိပါလျက်၊ ပရိပုစ္ဆသိ- မေးဘိ၏။

- ဝုဓော ဝါ- ကြီးသည်မူလည်းဖြစ်သော၊ ဒဟရော ဝါ- ငယ်သည်မူလည်း ဖြစ်သော၊ ယော စ- အကြင်သူသည်ကား၊ ပါပကမ္မ- မကောင်းမှုကံကို၊ ပကုဗ္ဗတိ- ပြုမိ၏၊ သောပိ- ထိုမကောင်းမှုကို ပြုမိသောသူသည်လည်း၊ ဒကာဘိသေစနာ- ရေဖြင့် သွန်းလောင်းခြင်းကြောင့်၊ (ဝါ) ရေချိုးခြင်းကြောင့်၊ ပါပကမ္မာ- ပြုထားသော မကောင်းမှုကံမှ၊ ပမုစ္စတိ- လွတ်မြောက်၏။” (ဣတိ ဗြာဟ္မဏော အာဟ)။

- ဥတ္တရန္တဿ- ရေမှတက်သော ပုဏ္ဏားအား၊ ဓမ္မတ္ထသံဟိတံ- အကြောင်း အကျိုးနှင့်စပ်သော၊ ပဒံ- တရားစကားကို၊ အက္ခာသိ- ပြောပြီး သ သော ဗြာဟ္မဏော- ထိုပုဏ္ဏားသည်၊ တဇ္ဇ- ထိုတရားကိုလည်း၊ သုတွာ- ကြားရ၍၊ သံဝိဂ္ဂေါ- ထိပ်လန့်သည်၊ (ဟုတွာ)၊ ပဗ္ဗဇိတွာ- ရဟန်းပြု၍၊ အရဟာ- ရဟန္တာ သည်၊ အဟု- ဖြစ်ပြီ။

- ယတော- အကြင်အခါ၌၊ (အဟံ)၊ ဒါသိကုလေ- ကျွန်မျိုး၌၊ ဥနကသတံ- တစ်ယောက်လျော့သော တစ်ရာကို၊ (ဝါ) တစ်ရာပြည့်ရန် တစ်ယောက်လျော့နေ သည်ကို၊ ပူရေန္တိ- တစ်ရာ ပြည့်စေလျက်၊ ဇာတာ- မွေးဖွား၏၊ တတော- ထိုအခါမှ စ၍၊ မေ- ၏၊ ပုဏ္ဏာတိ နာမံ- ပုဏ္ဏာဟူသော အမည်သည်၊ အဟောသိ- ဖြစ်ပြီ၊ တေ- ထိုအရှင်တို့သည်၊ မံ- တပည့်တော်ကို၊ ဘုဇိဿံ- ကျွန်အဖြစ်မှ တော်လှန် သည်ကို၊ (ဝါ) ကျွန်အဖြစ်မှ လွတ်ငြိမ်းချမ်းသာခွင့်ကို၊ အကံသု- ပြုကြကုန်ပြီ။

- တတော- ထိုမှနောက်၌၊ သေဌိ- အနာထပိဏ်သူဌေးကို၊ အနုဇာနေတွာ- ပန်ကြား၍၊ အနဂါရိယံ- ရဟန်းဘောင်သို့၊ ပဗ္ဗဇိ- ဝင်ရောက်ခဲ့ပြီ၊ န စိရေနေဝ ကာလေန- မကြာမြင့်သော ကာလ၌သာလျှင်၊ အရဟတ္တံ- သို့၊ အပါပုဏ်- ရောက်ခဲ့ပြီ။

- မဟာမုနေ- မြတ်စွာဘုရား၊ (အဟံ)၊ ဣဒ္ဓိသု စ- တန်ခိုးအရာတို့၌ လည်း ကောင်း၊ ဒိဗ္ဗာယ သောတဓာတုယာ- ဒိဗ္ဗသောတအဘိညာဉ်၌လည်းကောင်း၊ ဝသီ- သည်၊ ဟောမိ- ဖြစ်၏၊ စေတောပရိယဉာဏဿ- စေတောပရိယ အဘိညာဉ်၌လည်း၊ ဝသီ- သည်၊ ဟောမိ- ၏။

- (အဟံ- သည်)၊ ပုဗ္ဗေနိဝါသံ- ရှေးဘဝ၌နေအပ်ခဲ့ဖူးသော ခန္ဓာအစဉ်ကို၊ ဇာနာမိ- သိ၏၊ (မယာ- သည်)၊ ဒိဗ္ဗစက္ခု- ဒိဗ္ဗစက္ခုအဘိညာဉ်ကို၊ ဝိသောဓိတံ- သန့်ရှင်းစင်ကြယ်စေအပ်ပြီ၊ (အဟံ)၊ သဗ္ဗာသဝပရိက္ခိဏာ- ကုန်ခန်းပြီးသော ခပ်သိမ်းသော အာသဝေါတရားတို့ရှိသည်၊ အမှီ- ဖြစ်၏၊ ဣဒါနိ- ယခုအခါ၌၊ (မေ- အား)၊ ပုနဗ္ဗဝေါ- နောက်ထပ်တစ်ဖန် ဘဝသစ်သည်၊ နတ္ထိ- မရှိတော့။

- ဗုဒ္ဓသေဌဿ- မြတ်စွာဘုရား၏၊ ဝါဟဿာ- အစွမ်းအာနုဘော်ကြောင့်၊

အတ္တဓမ္မနိရုတ္တိသု- အတ္တပဋိသမ္ဘိဒါ၊ ဓမ္မပဋိသမ္ဘိဒါ၊ နိရုတ္တိပဋိသမ္ဘိဒါတို့၌လည်း
ကောင်း၊ တထေဝ စ- ထို့အတူလည်း၊ ပဋိဘာနေ- ပဋိဘာနပဋိသမ္ဘိဒါ၌
လည်းကောင်း၊ မေ- တပည့်တော်၏၊ ဉာဏ်- ဉာဏ်သည်၊ ဝိမလ်- အညစ်အကြေး
ကင်းပြီ၊ သုခံ- စင်ကြယ်ပြီ။

(ဧ- ၂၀၉) - ဘာဝနာယ- ကမ္မဋ္ဌာန်းစီးဖြန်းခြင်းကြောင့်၊ မဟာပညာ- ကြီးသော ပညာ
ရှိ၏၊ သုတေနေဝ- အကြားအမြင်ကြောင့်သာလျှင်၊ သုဘာဝိနီ- များသော
အကြားအမြင်ရှိ၏၊ မာနေန- မာန် မာနကြောင့်၊ နီစကုလဇာ- ယုတ်သော အမျိုး
၌ ဖြစ်၏၊ ဟိ- မှန်၏၊ ကမ္မ- မိမိပြုခဲ့သော ကံသည်၊ န ဝိနဿတိ- မပျောက်ပျက်။

ကိလေသာ စွာပိတာ မယံ။ ပ ။ ကတံ ဗုဒ္ဓဿ သာသနံ နန္ဒိ။

ပန- ဆက်၊ အရဟတ္တံ- သို့ ပတ္တာ- ၍၊ အတ္တနော- ၏၊ ပဋိပတ္တိ- ကို ပစ္စဝေက္ခိတ္တာ-
၍၊ ဥဒါနဝသေန- ဖြင့်၊ “ဥဒဟာရီ အဟံ သီတေ - ။ ပ ။ သောတ္တိယော စမ္ပိ
နာတကော”တိ- - -ဟူကုန်သော၊ ဣမာ ဂါထာ- ဤဂါထာတို့ကို၊ အဘာသိ- ရွတ်ဆို
ဟောကြားတော်မူပြီ။

(ဂါထာအနက်)

၂၀၆။ “ဥဒဟာရီ- ရေခပ်ရလေ့ရှိသော၊ အဟံ- သည်၊ အယျာနံ- အရှင်တို့၏၊
ဒဏ္ဍာဘယဘိတာ- ကြိမ်ဒဏ်ဘေးမှကြောက်သည်၊ ဝါစာဒေါသဘယဋ္ဌိတာ-
ဆဲရေးခြင်း၊ အမျက်ထွက်ခြင်း ဘေးဖြင့် နှိပ်စက်အပ်သည်၊ (ဟုတ္တာ- ၍၊ (ဝါ)
ကြောင့်၊ သီတေ- ချမ်းအေးသောအခါ၌၊ သဒါ- နေ့ရောညဉ့်ပါ အခါခပ်သိမ်း၊
ဥဒကံ- ရေသို့၊ သြတရီ- သက်ဆင်းရပြီ။

၂၀၇။ ဗြာဟ္မဏ- ပုဏ္ဏား၊ တံ- သင်သည်၊ ကဿ- အဘယ်မည်သော ဘေးမှ၊
ဘိတော- ကြောက်သည်၊ (ဟုတ္တာ- ၍၊ သဒါ- အခါခပ်သိမ်း၊ ဥဒကံ- ရေသို့၊
သြတရီ- သက်ဆင်းရသနည်း၊ ဝေဓမာနေဟိ- ခိုက်ခိုက်တုန်နေကုန်သော၊
ဂတ္တေဟိ- ကိုယ်အင်္ဂါတို့ဖြင့်၊ ဘုသံ- ပြင်းထန်စွာသော၊ သီတံ- ချမ်းအေးလှ
စွာသော ဆင်းရဲကို၊ ဝေဒယသေ- ခံစားဘိသနည်း။

၂၀၈။ ဘောတိ ပုဏ္ဏိကေ- အို ပုဏ္ဏာ၊ ကတပါပကံ- ပြုအပ်ပြီးသော မကောင်းမှု
ကံကို၊ ရုန္တန္တံ- တားမြစ် ပိတ်ဆို့နေသော၊ ကုသလံ- ကုသိုလ်ဖြစ်သော၊ ကမ္မံ-
ကံကို၊ ကရောန္တံ- ပြုနေသော၊ မံ- ငါ့ကို၊ ဝတ- စင်စစ်၊ (တံ- သည်)၊ ဇာနန္တိ-
သိပါလျက်၊ ပရိပုစ္ဆသိ- မေးဘိ၏။

(တစ်နည်း) ဘောတိ ပုဏ္ဏိကေ- အို ပုဏ္ဏာ၊ မံ- ငါ့ကို၊ ကတပါပကံ- ပြုအပ်ပြီးသော
မကောင်းမှုကံကို၊ ရုန္တန္တံ- တားမြစ် ပိတ်ဆို့နေသည်ကို၊ ကုသလံ- ကုသိုလ်ဖြစ်သော၊

ကမ္မံ- ကံကို၊ ကရောန္တံ- ပြုနေသည်ကို၊ ဝတ- စင်စစ်၊ ဇာနန္တိ- သိပါလျက်၊ (တွံ- သည်)၊ ပရိပုစ္ဆသိ- မေးဘိ၏။

၂၃၉။ ဝုဗ္ဗော ဝါ- ကြီးသည်မူလည်းဖြစ်သော၊ ဒဟရော ဝါ- ငယ်သည်မူလည်း ဖြစ်သော၊ ယော စ- အကြင်သူသည်ကား၊ ပါပကမ္မံ- မကောင်းမှုကို၊ ပကုစ္စတိ- ပြုမိ၏၊ သောပိ- ထိုမကောင်းမှုကို ပြုမိသောသူသည်လည်း၊ ဒကာဘိသေစနာ- ရေဖြင့် သွန်းလောင်းခြင်းကြောင့်၊ (ဝါ) ရေချိုးခြင်းကြောင့်၊ ပါပကမ္မာ- ပြုထားသော မကောင်းမှုကံမှ၊ ပမုစ္စတိ- လွတ်မြောက်၏။

၂၄၀။ ဗြာဟ္မဏ- ပုဏ္ဏားကြီး၊ အဇာနကော- ကံ၏အကျိုးကို မသိနားမလည် သော၊ ကော- အဘယ်သူမိုက်သည်၊ (အဇာနကော ကော- ဘာမှ မသိသော ဘယ်လိုလူက)၊ အဇာနန္တဿ- ကံ၏အကျိုးကို မသိနားမလည်သော၊ တေ- သင့်အား၊ “ဒကာဘိသေစနာ နာမ- ရေချိုးခြင်းမည်သည်ကြောင့်၊ ပါပကမ္မာ- မကောင်းမှုကံမှ၊ ပမုစ္စတိ- လွတ်မြောက်၏။” ဣတိ ဣဒံ- ဤသို့သော စကားကို၊ အက္ခာသိ နု- ပြောဘိသနည်း။

၂၄၁။ သဗ္ဗေ- ခပ်သိမ်းကုန်သော၊ မဏ္ဍုကကစ္ဆပါ- ဖား လိပ် တို့သည်လည်း ကောင်း၊ နာဂါ စ- နဂါးတို့သည်လည်းကောင်း၊ သုသုမာရာ စ- မိကျောင်းတို့ သည်လည်းကောင်း၊ ဥဒကေ စရာ- ရေ၌ကျက်စားကုန်သော၊ အညေ- အခြားကုန် သော၊ ယေ စ- အကြင် ငါး မကမ်း စသော သတ္တဝါတို့သည်လည်းကောင်း၊ သန္တိ- ရှိကုန်၏၊ တေ သဗ္ဗေ- ထိုခပ်သိမ်းကုန်သော ရေနေသတ္တဝါတို့သည်၊ သဂ္ဂံ- နတ်ပြည်သို့၊ ဂမိဿန္တိ နုနု- ရောက်ရလေကုန်ယောင်တကား။

၂၄၂။ ဩရတ္တိကာ- ဆိတ်သတ်သမားတို့သည်လည်းကောင်း၊ သူကရိကာ- ဝက်သတ်သမားတို့သည်လည်းကောင်း၊ မစ္ဆိကာ- တံငါသည်တို့သည်လည်း ကောင်း၊ မိဂဗန္ဓကာ- သားလိုက် မုဆိုးတို့သည်လည်းကောင်း၊ စောရာ စ- ခိုးသား ဓါးပြတို့သည်လည်းကောင်း၊ ဝဇ္ဈယာတာ စ- သူသတ်သမား အာဏာ ပါးကွက် သားတို့သည်လည်းကောင်း၊ ပါပကမ္မိနော- မကောင်းမှုကိုပြုလေ့ရှိကုန်သော၊ အညေ- အခြားကုန်သော၊ ယေ စ- အကြင်သူတို့သည်လည်းကောင်း၊ သန္တိ- ကုန်၏၊ တေ ပိ- ထိုသူအားလုံးတို့သည်လည်း၊ ဒကာဘိသေစနာ- ရေချိုးခြင်း ကြောင့်၊ ပါပကမ္မာ- မကောင်းမှုမှ၊ ပမုစ္စရေ နုနု- လွတ်ကြရလေကုန်ယောင် တကား။

၂၄၃။ ဣမာ နဒိယော- ဤ အစီရဝတီ စသော မြစ်တို့သည်၊ တေ- သင်၏၊ ပုဗ္ဗေ- ရှေ့၌၊ ကတံ- ပြုအပ်ပြီးသော၊ ပါပံ- မကောင်းမှုကို၊ သစေ ဝဟံ- အကယ်၍

မျှောနိုင်ကုန်သည်ဖြစ်အံ့၊ ဧဝံ သတိ- ထိုသို့ မျှောနိုင်ကုန်လတ်သော်၊ ဣမာ- ဤ အစိရဝတီစသော မြစ်တို့သည်၊ တေ- သင်၏၊ ပုညမ္ဘိ- ကောင်းမှုကိုလည်း၊ ဝဟေယျ- မျှောကုန်ရာ၏၊ တံ- သင်သည်၊ တေန- ထိုကောင်းမှုကံမှ၊ ပရိဗာဟိရော- အပဖြစ်သူသည်၊ (ဝါ) ကင်းသူသည်၊ အဿ- ဖြစ်ရာ၏။

၂၄၄။ ဗြာဟ္မဏ- ပုဏ္ဏားကြီး၊ တံ- သည်၊ ယဿ- အကြင်မကောင်းမှုကံမှ၊ ဘိတော- ကြောက်သည်၊ (ဟုတွာ)၊ သဒါ- အခါခပ်သိမ်း၊ ဥဒကံ- သို့၊ သြတရိ- သက်ဆင်းပြီ၊ ဗြဟ္မေ- အို ပုဏ္ဏားကြီး၊ တမေဝ- ထိုသင်ကြောက်သော မကောင်းမှုကံကိုသာလျှင်၊ မာ အကာသိ- မပြုပါလင့်၊ သီတံ- ချမ်းအေးခြင်း ဆင်းရဲသည်၊ တေ- သင်၏၊ ဆဝိ- အသားအရေကို၊ (ဝါ) ခန္ဓာကိုယ်ကို၊ မာ ဟနေ- မညှင်းဆဲ မနှိပ်စက်စေပါလင့်။

၂၄၅။ ဘောတိ- အို ပုဏ္ဏား၊ တံ- သည်၊ ဒကာဘိသေစနာ ဒကာဘိသေစနေန- ရေခိုးခြင်းဖြင့်၊ ကုမ္မဂ္ဂပဋိပန္နံ- လမ်းမှားရောက်နေသော ၊ မံ- ငါ့ကို၊ အရိယမဂ္ဂ- မြတ်သော လမ်းစဉ်သို့၊ (ဝါ) အရိယာတို့သွားအပ်သော လမ်းခရီးသို့၊ သမာနယိ- ကောင်းစွာ ပို့ဆောင်လိုက်ပြီ၊ (တသ္မာ- ကြောင့်)၊ ဣမံ သာဋ်- ဤအဝတ်ကို၊ တေ- သင့်အား၊ ဒဒါမိ- ပေးပါ၏။

(နှာ- ၂၁၀) ၂၄၆။ ဗြာဟ္မဏ- ပုဏ္ဏားကြီး၊ တယံ- သင်၏၊ သာဋကော- အဝတ်သည်၊ တုယျေဝ- သင့်အားသာ၊ (ဝါ) သင့်အတွက်သာ၊ ဟောတု- ဖြစ်ပါစေ၊ အဟံ- ငါသည်၊ သာဋကံ- သင့်အဝတ်ကို၊ န ဣစ္ဆာမိ- အလိုမရှိ၊ တံ- သည်၊ ဒုက္ခဿ- ဆင်းရဲမှ၊ သစေ ဘာယသိ- အကယ်၍ကြောက်သည်ဖြစ်အံ့၊ တေ- သည်၊ ဒုက္ခံ- ကို၊ သစေ အပ္ပိယံ- အကယ်၍ မချစ်မနှစ်သက်အပ်သည်ဖြစ်အံ့။

၂၄၇။ ဧဝံ သတိ- ဤသို့ဖြစ်လတ်သော်၊ အာဝိ ဝါ- မျက်မှောက်၌လည်းကောင်း၊ ယဒိ- ထိုမြို့၊ ရဟော ဝါ- မျက်ကွယ်၌လည်းကောင်း၊ ပါပကံ- ယုတ်မာစွာသော၊ ကမ္မံ- မကောင်းမှုကံကို၊ (တံ- သည်)၊ မာ အကာသိ- မပြုပါလင့်၊ ပါပကံ- သော၊ ကမ္မံ- ကို၊ သစေ ကရိဿသိ ဝါ- အကယ်၍ နောင်အခါ၌မူလည်း ပြုအံ့၊ သစေ ကရောသိ ဝါ- အကယ်၍ ယခုမူလည်း ပြုအံ့။

၂၄၈။ ဧဝံ သတိ- ဤသို့ပြုလတ်သော်၊ ဥပေစ္စာပိ- စေ့ဆော်အားထုတ်၍လည်း၊ ပလာယတော- ပြေးသွားသော၊ တေ- သင်ပုဏ္ဏားကြီးအား၊ (တစ်နည်း) တေ- သင်ပုဏ္ဏားကြီးသည်၊ ဥပေစ္စ- စေ့ဆော်အားထုတ်၍၊ ပလာယတောပိ- ပြေးပါ သော်လည်း၊ ဒုက္ခာ- ဆင်းရဲမှ၊ ပမုတ္တိ- လွတ်မြောက်ခြင်းသည်၊ န အတ္ထိ- မရှိ၊ တံ- သည်၊ ဒုက္ခဿ- ဆင်းရဲမှ၊ သစေ ဘာယသိ- အကယ်၍ကြောက်သည်

ဖြစ်အံ့၊ တေ- သည်၊ ဒုက္ခ- ကို၊ သစေ အပ္ပိယံ- အကယ်၍ မချစ်မနှစ်သက် အပ်သည်ဖြစ်အံ့။

၂၄၉။ ဧဝံသတိ- ဤသို့ ဆင်းရဲကို ကြောက်လတ်သော်၊ တာဒိနံ- တာဒိဂုဏ်နှင့် ပြည့်စုံတော်မူသော၊ (ဗုဒ္ဓံ ဓမ္မံ သံဃံ- သုံးပုဂ္ဂိုလ်း၌စပ်၊ ရတနာသုံးပါးလုံး တာဒိဂုဏ်နှင့် ပြည့်စုံသည်ဟူလို)၊ ဗုဒ္ဓဉ္စ- မြတ်စွာဘုရားကိုလည်းကောင်း၊ ဓမ္မဉ္စ- တရားတော်ကိုလည်းကောင်း၊ သံဃဉ္စ- ရှစ်ယောက်သော အရိယာသံဃာ အပေါင်းကိုလည်းကောင်း၊ သရဏံ- ကိုးကွယ်ရာဟူ၍၊ ဥပေဟိ- ဆည်းကပ်လေလော့၊ သီလာနိ- သီလတို့ကို၊ သမာဒိယာဟိ - ဆောက်တည်ပါလော့၊ တံ- ထိုရတနာသုံးပါးကို ကိုးကွယ်ဆည်းကပ်ခြင်း၊ သီလတို့ကို ဆောက်တည်ခြင်းသည်၊ တေ- သင်၏၊ အတ္ထာယ- အကျိုးငှါ၊ ဟေဟိတိ- ဖြစ်ပါလတံ့။

၂၅၀။ ဘောတိ- အရှင်မ ပုဏ္ဏာ၊ တာဒိနံ- တာဒိဂုဏ်နှင့်ပြည့်စုံတော်မူသော၊ ဗုဒ္ဓဉ္စ- မြတ်စွာဘုရားကိုလည်းကောင်း၊ ဓမ္မဉ္စ- တရားတော်ကိုလည်းကောင်း၊ သံဃဉ္စ- ရှစ်ယောက်သော အရိယာသံဃာအပေါင်းကိုလည်းကောင်း၊ သရဏံ- ကိုးကွယ်ရာဟူ၍၊ အဟံ- သည်၊ ဥပေမိ- ဆည်းကပ်ပါအံ့၊ သီလာနိ- သီလတို့ကို၊ သမာဒိယာမိ- ဆောက်တည်ပါအံ့၊ တံ- ထိုရတနာသုံးပါးကို ကိုးကွယ်ဆည်းကပ်ခြင်း၊ သီလတို့ကို ဆောက်တည်ခြင်းသည်၊ မေ- ၏၊ အတ္ထာယ- အကျိုးငှါ၊ ဟေဟိတိ- ဖြစ်ပါလတံ့။

၂၅၁။ အဟံ- ငါသည်၊ ပုရေ- ရှေး၌၊ ဗြဟ္မဗန္ဓု- ပုဏ္ဏားမျိုး၌ ဖြစ်သောကြောင့် ဗြဟ္မဗန္ဓု မည်သည်၊ အာသိ- ဖြစ်ခဲ့ပြီ၊ အဇ္ဇ- ယနေ့၊ သစ္စဗြာဟ္မဏော- မကောင်းမှုကို အပပြုတတ်သောကြောင့် အမှန်စင်စစ် ဗြာဟ္မဏမည်သည်၊ အမိ- ဖြစ်၏၊ တေဝိဇ္ဇော စ- ပု ဒိ အာ ဟူသောဝိဇ္ဇာသုံးပါးနှင့် ပြည့်စုံသောကြောင့် တေဝိဇ္ဇ မည်သည်လည်း၊ ဝေဒသမ္ပန္နော စ- မဂ်ဉာဏ်တည်းဟူသော ပညာနှင့် ပြည့်စုံသောကြောင့် ဝေဒသမ္ပန္န မည်သည်လည်း၊ သောတ္တိယော စ- ကိလေသာတို့မှ စင်ကြယ်သောကြောင့် သောတ္တိယမည်သည်လည်း၊ နှာတကော စ- ဆေးလျှော်ပြီးသော မကောင်းမှုရှိသောကြောင့် နှာတက မည်သည်လည်း၊ အမိ- ၏။

၂၅၆။ တတ္ထ- ထိုဂါထာတို့၌၊ ဥဒဟာရိတိ- - - ကား၊ ယဇ္ဇေန- အိုးဖြင့်၊ ဥဒကံ- ရေကို၊ ဝါဟိကာ- ဆောင်တတ်သော။ သီတေ သဒါ ဥဒကမောတရိန္တိ- - - ကား၊ သီတကာလေပိ- ချမ်းအေးသောအခါ၌လည်း၊ သဗ္ဗဒါ- အခါခပ်သိမ်း၊ ရတ္တိန္ဒြိယံ- ညဉ့်နေ့တို့ ပတ်လုံး၊ ဥဒကံ- ရေသို့၊ ဩတရိ- သက်ဆင်းရပြီ။ ယဒါ ယဒါ- အကြင်အကြင်အခါ၌၊ အယျကာနံ- အရှင်သခင်တို့အား၊ ဥဒကေန- ရေဖြင့်၊ အတ္ထော- အလိုရှိ၏၊ တဒါ တဒါ-

ထိုထိုအလိုရှိရာအခါ၌၊ ဥဒကံ- ရေသို့၊ ပါဝိသီ- ဝင်ရပြီ။ (ဝါ) သက်ဆင်းရပြီ၊ ဥဒကံ- ရေသို့၊ ဩတရိတွာ- သက်ဆင်း၍၊ ဥဒကံ- ရေကို၊ ဥပနေသီ- ရှေးရှုဆောင်ရပြီ၊ ဣတိ အယံ- ဤသည်ကား၊ အဓိပ္ပါယ်- အဓိပ္ပါယ်တည်း။ အယျာနံ ဒဏ္ဍဘယဘိတာတိ- - ကား၊ အယျကာနံ- အရှင်သခင်တို့၏၊ ဒဏ္ဍဘယေန- ကြိမ်ဒဏ်ဘေးမှ၊ ဘိတာ- ကြောက်သည်။ ဝါစာဒေါသဘယဋ္ဌိတာတိ- - - ကား၊ ဝစီဒဏ္ဍဘယေန စေဝ- ဝစီဒဏ် ဘေးဖြင့်လည်းကောင်း၊ (ဝါ) ဆဲရေးခြင်းဘေးဖြင့်လည်းကောင်း၊ ဒေါသဘယေန စ- အမျှက်ထွက်ခြင်းဘေးဖြင့်လည်းကောင်း၊ အဋ္ဌိတာ ပိဋိတာ- နှိပ်စက်အပ်သည်၊ (ဟုတွာ)၊ သီတေပိ- ချမ်းအေးသောအခါ၌လည်း၊ ဥဒကံ- သို့၊ ဩတရိ- သက်ဆင်းရပြီ၊ ဣတိ အယံ- ကား၊ ယောဇနာ- ယောဇနာခြင်းတည်း။

၂၃၇။ အထ- ထိုအခါ၌၊ ဧကဒိဝသံ- တစ်နေ့သ၌၊ ပုဏ္ဏာ- ပုဏ္ဏာမည်သော၊ ဒါသီ- ကျွန်မလေးသည်၊ ယဇေန- အိုးဖြင့်၊ ဥဒကံ- ရေကို၊ အာနေတုံ- ဆောင်ခြင်းငှါ၊ ဥဒကတိတ္ထံ- ရေဆိပ်သို့၊ ဂတာ- သွားလတ်သော်၊ တတ္ထ- ထိုရေဆိပ်၌၊ အညတရံ- တစ်ယောက်သော၊ ဗြာဟ္မဏံ- ပုဏ္ဏားကို၊ ဥဒကသုဒ္ဓိကံ- ရေသန့်စင်နေသည်ကို၊ (ဝါ) ရေချိုးနေသည်ကို။ (အဒ္ဓသ- ၌စပ်)၊ ဟိမပါတသမယေ- ဆီးနှင်းကျရာအခါ၌၊ မဟတိ- ပြင်းထန်သော၊ သီတေ- ချမ်းအေးခြင်းသည်၊ ဝတ္ထမာနေ- ဖြစ်လတ်သော်၊ ပါတောဝ- နံနက်စောစောကလျှင်၊ ဥဒကံ- ရေသို့၊ ဩတရိတွာ- သက်ဆင်း၍၊ သသီသံ- ဦးခေါင်းနှင့် တကွ၊ နိမုဇ္ဇိတွာ- ငုပ်၍၊ မန္တေ- မန္တန်တို့ကို၊ ဇပိတွာ- စုပ်၍၊ (ဝါ) မန်းမှုတ်၍၊ ဥဒကတော- ရေမှ၊ ဥဋ္ဌဟိတွာ- တက်၍၊ အလ္လဝတ္ထံ- စိုသောအဝတ်ရှိသည်ကို၊ အလ္လကေသံ- စိုသောဆံပင်ရှိသည်ကို၊ ပဝေဓန္တံ- ပြင်းစွာတုန်လှုပ်နေသည်ကို၊ (ဝါ) ခိုက်ခိုက်တုန်နေ သည်ကို၊ ဒန္တဝိဏံ- သွားကြိတ်သံကို၊ ဝါဒယမာနံ- မြည်စေနေသည်ကို၊ အဒ္ဓသ- မြင်ပြီ။ တံ- ထိုပုဏ္ဏားကို၊ ဒိသ္မာ- ၍၊ (ဝါ) မြင်ခြင်းကြောင့်၊ ကရုဏာယ- ကရုဏာဖြင့်၊ (ဝါ) သည်၊ သဗ္ဗောဒိတမာနသာ- နှိုးဆော်တိုက်တွန်းအပ်သော စိတ်ရှိသည်၊ (ဟုတွာ)၊ နံ- ထိုပုဏ္ဏားကို၊ တတော ဒိဋ္ဌိဂတာ- ထိုမိစ္ဆာအယူမှ၊ ဝိဝေစေတုကာမာ- ကင်းဆိတ်စေခြင်းငှါ အလိုရှိသည်၊ ဟုတွာ-၍၊ “ကဿ ဗြာဟ္မဏ တံ ဘိတော”တိ ဂါထံ- - - စသောဂါထာကို အာဟ- ဆိုပြီ။ တတ္ထ- ထို “ကဿ ဗြာဟ္မဏ တံ ဘိတော” စသော ဂါထာ၌၊ ဗြာဟ္မဏ- ပုဏ္ဏား၊ တံ- သင်သည်၊ ကဿ- အဘယ်မည်သော ဘေးမှ၊ ကုတော စ နာမ ဘယဟေတုတော- အဘယ်မည်သော ဘေးဟူသောအကြောင်းမှ၊ ဘိတော- ကြောက် သည်၊ ဟုတွာ- ဖြစ်၍၊ (နာ- ၂၁၁) သဒါ- အခါခပ်သိမ်း၊ ဥဒကံ- သို့၊ ဩတရိ- သက်ဆင်းသနည်း၊ သဗ္ဗကာလံ- အလုံးစုံသော ကာလပတ်လုံး၊ သာယံ- ညနေချမ်း အခါ၌လည်းကောင်း၊ ပါတံ- နံနက်စောစောအခါ၌ လည်းကောင်း၊ ဥဒကံ- ရေသို့ ဩတရိ-

သက်ဆင်းသနည်း။ ဩတရိတွာ စ- သက်ဆင်းပြီး၍လည်း၊ ဝေဓမ္မာနေဟိ- ခိုက်ခိုက်
တုန်နေကုန်သော၊ ကမ္မမာနေဟိ- တုန်လှုပ်နေကုန်သော၊ ဂတ္တေဟိ- ကိုယ်တို့ဖြင့်၊
သရီရာဝယဝေဟိ- ကိုယ်အင်္ဂါတို့ဖြင့်၊ သီတံ- ချမ်းအေးလှစွာသော ဆင်းရဲကို၊ ဝေဒယသေ-
ခံစားဘိသနည်း၊ ဘုသံ- ပြင်းထန်စွာသော၊ သီတဒုက္ခံ- ချမ်းအေးလှစွာသော ဆင်းရဲကို၊
အတိဝိယ- အလွန်အကဲသာလျှင်၊ ဒုဿဟံ- ခဲယဉ်းသဖြင့် သည်းခံအပ်သောဒုက္ခကို၊
ပဋိသံဝေဒယသိ ပစ္စနုဘဝသိ- ခံစားနေဘိသနည်း။

၂၃၈။ ဇာနန္တိ ဝတ မံ ဘောတီတိ- - -ကား၊ ဘောတိ ပုဏ္ဏိကေ- အို ပုဏ္ဏာ၊
တွံ- သင်သည်၊ (ပရိပုစ္ဆသိ- ဌှစ်ပပ်)၊ ဥပစိတံ- ဆည်းပူးပြုလုပ်အပ်သော၊ တံ ပါပကမ္မံ-
ထိုမကောင်းမှုကံကို၊ ရုန္တန္တံ နိဝါရဏသမတ္ထံ- တားမြစ်ခြင်း၌ စွမ်းနိုင်သော၊ ကုသလံ-
ကုသိုလ်ဖြစ်သော၊ ကမ္မံ- ကံကို၊ ဣမိနာ ဥဒကောရောဟနေန- ဤရေသို့ သက်ဆင်းခြင်း
ဖြင့်၊ ကရောန္တံ- ပြုနေသော၊ မံ- ကို၊ ဝတ- စင်စစ်၊ ဇာနန္တိ- သိပါလျက်၊ ပရိပုစ္ဆသိ-
မေးဘိသနည်း။

၂၃၉။ အယံ အတ္ထော- ဤအကြောင်းသည်၊ လောကေ-၌၊ ပါကဋ္ဌော ဧဝ
နန- ထင်ရှားသည်သာ မဟုတ်ပါလော့၊ တထာပိ- ထိုသို့ပင် လောက၌ ထင်ရှားပါသော်
လည်း၊ မယံ- ငါတို့သည်၊ တယံ- သင့်အား၊ ဝဒါမ- ပြောပါကုန်အံ့၊ ဣတိ- ဤအနက်ကို၊
ဒဿေန္တော- ပြလိုသည်၊ (ဟုတွာ)၊ “ယော စ ဝုဇော”တိ ဂါထံ- - - စသောဂါထာကို၊
အာဟ- ဆိုပြီ။ တဿ- ထို “ယော စ ဝုဇော” စသော ဂါထာ၏၊ အတ္ထော- အနက်ကား၊
ဝုဇော ဝါ- ကြီးသည်မူလည်းဖြစ်သော၊ ဒဟရော ဝါ- ငယ်သည်မူလည်း ဖြစ်သော၊ မဇ္ဈိမော
ဝါ- အလယ်အလတ်သည်မူလည်းဖြစ်သော၊ ယော ကောစိ- အမှတ်မရှိ တစ်စုံတစ်ယောက်
သောသူသည်၊ ဟိသာဒိဘေဒံ- သတ်ဖြတ်ညှင်းဆဲခြင်းစသော၊ ပါပကမ္မံ- မကောင်းမှုကံကို၊
ပကုဗ္ဗတိ- ပြု၏၊ အတိဝိယ- အလွန်အကဲသာလျှင်၊ ကရောတိ- ပြု၏၊ ဘုသံ- လွန်ကဲစွာ၊
သောပိ ပါပကမ္မနိရတော- ထိုမကောင်းမှု၌ လွန်စွာမွေ့လျော်သူသည်လည်း၊ ဒကာ-
ဘိသေစနာ- ရေသန့်စင်ခြင်းကြောင့်၊ သိနာနေန- ရေချိုးခြင်းကြောင့်၊ တတော ပါပကမ္မာ-
ထိုမကောင်းမှုအကျိုးမှ၊ ပမုစ္စတိ- လွတ်၏၊ အစ္စန္တမေဝ- စင်စစ် ဧကန်သာလျှင်၊ ဝိမုစ္စတိ-
လွတ်၏။ ဣတိ အယံ- ကား၊ (အတ္ထော- တည်း)။

၂၄၀။ တံ- ထိုစကားကို၊ သုတွာ- ကြားလတ်သော်၊ ပုဏ္ဏိကာ- ပုဏ္ဏာသည်၊
တဿ- ထိုပုဏ္ဏားအား၊ ပဋိဝစနံ- စကားတို့ကို၊ ဒေန္တိ- ပေးလိုသည်၊ (ဟုတွာ)၊ “ကော နု
တေ”တိအာဒိ- - - အစရှိသောဂါထာကို၊ အာဟ- ဆိုပြီ။ တတ္ထ- ထို ‘ကော နု တေ’
အစရှိသောဂါထာ၌၊ ကော နု တေ ဣဒမက္ခာသိ၊ အဇာနန္တဿ အဇာနကောတိ- - -
ကား၊ ကမ္မဝိပါကံ- ကံ၏အကျိုးကို၊ အဇာနန္တဿ- မသိသော၊ တေ- သင့်အား၊ သဗ္ဗေန-

အလုံးစုံသော အခြင်းအရာအားဖြင့်၊ သဗ္ဗ- အလုံးစုံသော၊ ကမ္မဝိပါကံ- ကံ၏အကျိုးကို၊
 အဇာနတော- မသိခြင်းကြောင့်၊ အဇာနကော- အဇာနကမည်သော၊ အဝိဒ္ဓသု-
 ပညာမရှိသော၊ (ဝါ) မသိနားမလည်သော၊ ဗာလော- မိုက်သော၊ ကော နာမ- အဘယ်
 မည်သောသူသည်၊ 'ဥဒကာဘိသေစနဟေတု- ရေချိုးခြင်းဟူသော အကြောင်းကြောင့်၊
 ပါပကမ္မတော- အကုသိုလ်ကံမှ၊ ပမုစ္စတိ- လွတ်၏၊' ဣတိ- ဤသို့သော၊ ဣဒံ အတ္ထဇာတံ-
 ဤအနက် အဓိပ္ပါယ်ကို၊ အက္ခာသိ န- ပြောလေဘိသနည်း၊ သော- ထိုသို့ပြောသူသည်၊
 သဒ္ဓေယျဝစနော- ယုံကြည်လောက်သော စကားရှိသူသည်၊ န- မဟုတ်၊ ဧတံ- ဤရေချိုး
 ခြင်းကြောင့် အကုသိုလ်ကံမှ လွတ်၏ဟူသော စကားသည်၊ နာပိ ယုတ္တံ- သင့်လည်း
 မသင့်၊ (ဝါ) ယုတ္တိလည်း မရှိ၊ ဣတိ အယံ- ကား၊ အဓိပ္ပါယော- တည်း။

၂၄၁။ ဣဒါနိ- ယခုအခါ၌၊ အဿ- 'ဒကာဘိသေစနာ နာမ၊ ပါပကမ္မာ ပမုစ္စတိ'
 ဟူသောထိုစကား၏၊ တမေဝ ယုတ္တိအဘာဝံ- ထိုယုတ္တိမရှိသည်၏ အဖြစ်ကိုပင်၊
 ဝိဘာဝေန္တိ- ထင်ရှားပြလိုသည်၊ (ဟုတွာ)။ “သဂ္ဂံ နန္ဒ ဂမိဿန္တိ”တိအာဒိ- - - အစရှိသော
 စကားကို၊ အာဟ- ဆို၏။ တတ္ထ- ထို “သဂ္ဂံ နန္ဒ ဂမိဿန္တိ” အစရှိသောဂါထာ၌၊ နာဂါတိ-
 - ကား၊ ဝိဇ္ဇသာ- နဂါးတို့သည်။ သုသုမာရာတိ- - ကား၊ ကုမ္ဘီလာ- မိကျောင်းတို့သည်။
 ယေ စညေ ဥဒကေ စရာတိ- - ကား၊ အညေပိ- အခြားလည်းဖြစ်ကုန်သော၊ ဝါရိဂေါစရာ-
 ရေ၌ကျက်စားကုန်သော၊ (ဝါ) ရေ၌ရှိကုန်သော၊ ယေ မစ္ဆမကရနန္ဒိယာဝတ္တာဒယော စ-
 အကြင် ငါး၊ မကရံ၊ ရွှေခွက်စသည်တို့သည်လည်း၊ သန္တိ- ရှိကုန်၏။ ဥဒကာဘိသေစနာ-
 ရေချိုးခြင်းကြောင့်၊ ပါပကမ္မတော- မကောင်းမှုကံမှ၊ မုတ္တိ- လွတ်ခြင်းသည်၊ စေ ဟောတိ-
 အကယ်၍ဖြစ်အံ့ (ဧဝံသတိ- သော်)၊ တေ ပိ- ထိုအလုံးစုံတို့သည်လည်း၊ သဂ္ဂံ- နတ်ပြည်သို့
 ဂမိဿန္တိ နန္ဒ- ရောက်လေကုန်ယောင်တကား၊ ဒေဝလောကံ- သို့၊ ဥပပဇ္ဇိဿန္တိ မညေ-
 ကပ်ရောက်လေကုန်ယောင်တကား၊ ဣတိ အယံ- ကား၊ အတ္ထော- တည်း။

၂၄၂။ ဩရတ္တိကာတိ- - - ကား၊ ဥရဗ္ဗယာတကာ- ဆိတ်သတ်သမားတို့တည်း၊
 သူကရိကာတိ- - - ကား၊ သူကရယာတကာ- ဝက်သတ်သမားတို့တည်း၊ မစ္ဆိကာတိ- -
 ကား၊ ကေဝဠာ- တံငါသည်တို့တည်း၊ မိဂဗန္ဓကာတိ- - ကား၊ မာဂဝိကာ- သားလိုက်
 မုဆိုးတို့တည်း၊ ဝဇ္ဈယာတာတိ- - - ကား၊ ဝဇ္ဈယာတကဗ္ဗေ- သတ်ထိုက်သူကို သတ်ခြင်း
 အမှု၌ (သေဒဏ်ကျသူကို သတ်ခြင်း၌)၊ နိယုတ္တာ- ယှဉ်ကုန်သော သူသတ်သမားတို့တည်း၊
 (ဝါ) အာဏာပါးကွက်သားတို့တည်း။

၂၄၃။ ပုညဓိမ္မာ ဝဟေယျန္တိ- - - ကား၊ အစိရဝတိအာဒယော- အစိရဝတီ
 အစရှိကုန်သော၊ ဣမာ နဒိယော- ဤမြစ်တို့သည်၊ ယထာ- အကြင်အခြင်းအရာအားဖြင့်၊
 တယာ- သင်သည်၊ ပုဗ္ဗေ- ရှေး၌၊ ကတံ- ပြုအပ်သော၊ ပါပံ- မကောင်းမှုကို၊ တတ္ထ- ထို

အစိရဝတီမြစ်စသည်၌၊ ဥဒကာဘိသေစနေန- ရေချိုးခြင်းကြောင့်၊ သစေ ဝဟံ- အကယ်၍ မျှောနိုင်ကုန်ငြားအံ့၊ သစေ နိဟရေယျ- အကယ်၍ ထုတ်ဆောင်နိုင်ကုန်ငြားအံ့၊ (ဧဝံ သတိ- ဤသို့ ဖြစ်လတ်သော်၊) တထာ- ထိုအခြင်းအရာအားဖြင့်၊ တယာ- သင်သည်၊ ကတံ- ပြုအပ်သော၊ ပုညမ္ပိ- ကောင်းမှုကိုလည်း၊ ဣမာ နဒိယော- ဤအစိရဝတီအစရှိသော မြစ်တို့သည်၊ ဝဟေယျ- မျှောကုန်ရာ၏၊ ပဝါဟေယျ- မျောစေကုန်ရာ၏၊ (ဝါ) မျှောကုန်ရာ၏၊ (နာ- ၂၁၂) တံ- သင်သည်၊ တေန- ထိုကောင်းမှုကံမှ၊ ပရိဗာဟိရော- အပသည်၊ အဿ- ဖြစ်ရာ၏၊ တထာ- ထိုအခြင်းအရာအားဖြင့်၊ သတိ- ဖြစ်လတ်သော်၊ တေန ပုညကမ္မေန- ထိုကောင်းမှုကံမှ၊ တံ- သင်သည်၊ ပရိဗာဟိရော- အပဖြစ်သူသည်၊ ဝိရဟိတောဝ- ကင်းကွာသူသည်သာ၊ ဘဝေယျ- ဖြစ်ရာ၏၊ ဣတိ- ထို့ကြောင့်၊ ဧတံ- ဤရေချိုးခြင်းကြောင့် အကုသိုလ်ကံမှ လွတ်၏ ဟူသောစကားသည်၊ န စ ယုတ္တံ- သင့်လည်းမသင့်၊ ဣတိ- ကား၊ အဓိပ္ပါယ်- တည်း။ ဝါ- တစ်နည်းကား၊ ဥဒကေန- ရေဖြင့်၊ ဥဒကောရောဟကဿ- ရေသို့သက်ဆင်းသောသူအား၊ ပုညပဝါဟနံ- ကောင်းမှု ကံကို မျှောနိုင်ခြင်းသည်၊ န ဟောတိ ယထာ- မဖြစ်သကဲ့သို့ ဧဝံ- ဤအတူ၊ ပါပပဝါဟနမ္ပိ- မကောင်းမှုကံကို မျှောနိုင်ခြင်းသည်လည်း၊ န ဟောတိ ဧဝံ- မဖြစ်သည်သာတည်း၊ ကသ္မာ- အဘယ်ကြောင့်နည်း၊ နာနဿ- ရေချိုးခြင်း၏၊ (ဝါ) သည်၊ ပါပဟေတူနံ- မကောင်းမှု ဟူသော အကြောင်းတရားတို့၏၊ အပ္ပဋိပက္ခဘာဝတော- ဆန့်ကျင်ဘက် မဟုတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ ယော- အကြင်အရာသည်၊ ယံ- အကြင်အရာကို၊ ဝိနာသေသိ- ပျက်စီးစေ၏၊ (ဝါ) ဖျက်ဆီးနိုင်၏၊ သော- ထိုအရာသည်၊ တဿ- ထိုအရာ၏၊ ပဋိပက္ခော- ဆန့်ကျင်ဘက်တည်း။ အာလောကော- အလင်းရောင်သည်၊ အန္တကာရဿ- အမှိုက် မှောင်၏၊ ပဋိပက္ခော ယထာ စ- ဆန့်ကျင်ဘက်ဖြစ်သကဲ့သို့လည်းကောင်း၊ ဝိဇ္ဇာ- ဝိဇ္ဇာသည်၊ အဝိဇ္ဇာယ- အဝိဇ္ဇာ၏၊ ပဋိပက္ခော ယထာ စ- ဆန့်ကျင်ဘက်ဖြစ်သကဲ့သို့ လည်းကောင်း၊ ဧဝံ - ဤအတူ၊ နာနံ- ရေချိုးခြင်းသည်၊ ပါပဿ- မကောင်းမှု၏၊ ပဋိပက္ခံ- ဆန့်ကျင်ဘက်သည်၊ န- မဟုတ်။ တသ္မာ- ထို့ကြောင့်၊ ဧတ္ထ- ဤစကားရပ်၌၊ “ဥဒကာ- ဘိသေစနာ- ရေချိုးခြင်းကြောင့်၊ ပါပတော- မကောင်းမှုကံမှ၊ ပရိမုတ္တိ- လွတ်မြောက်ခြင်း သည်၊ န- မဖြစ်နိုင်၊ ” ဣတိ- ဤသို့၊ နိဋ္ဌံ- အပြီး ဆုံးဖြတ်ခြင်းသို့၊ ဂန္တဝံ- ရောက်အပ်၏။ တေန- ထို့ကြောင့်၊ ဘဂဝါ- သည်၊ “န ဥဒကေန သုစိ ဟောတိ ။ပ။ သော သုစိ သော စ ပြာဟ္မဏော”တိ- - - ဟူ၍၊ အာဟ- မိန့်တော်မူပြီ။

“ဧတ္ထ- ဤရေ၌၊ ဗဟု- များစွာသော၊ ဇနော- သတ္တဝါအပေါင်းသည်၊ နာယတိ- ရေချိုး၏၊ ဥဒကေန- ရေကြောင့် သုစိ- မကောင်းမှုမှ စင်ကြယ်ခြင်းသည်၊ န ဟောတိ- မဖြစ်၊ ယမ္ပိ- အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်၌၊ သစ္စဉ္စ- သစ္စာကိုလည်းကောင်း၊ ဓမ္မော

စ- တရားကိုလည်းကောင်း၊ လဗ္ဘတိ- ရအပ်၏။ သော- ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည်။ သုစိ စ-
မကောင်းမှုမှ စင်ကြယ်သည်လည်း။ ဟောတိ- ၏။ သော- သည်။ ဗြာဟ္မဏော
စ- မကောင်းမှုကို အပြုတတ်သော ဗြာဟ္မဏမည်သည်လည်း။ ဟောတိ-၏။”

၂၄၄။ ဣဒါနိ- ဤ (တွံ- သည်) ပါပံ- မကောင်းမှုကို၊ ပဝါဟေတုကာမော-
မျှောခြင်းငှါ အလိုရှိသည်။ ယဒိ အသိ- အကယ်၍ ဖြစ်အံ့၊ (ဧဝံ သတိ- သော်)၊ သဗ္ဗေန-
အလုံးစုံသော အခြင်းအရာအားဖြင့်၊ သဗ္ဗံ- အလုံးစုံသော၊ (တစ်နည်း) သဗ္ဗေန သဗ္ဗံ-
အချင်းခပ်သိမ်း၊ ပါပံ- မကောင်းမှုကို၊ မာ ကရောဟိ- မပြုပါလင့်၊ ဣတိ- ဤအနက်ကို၊
ဒဿေတုံ- ပြခြင်းငှါ၊ “ယဿ ဗြာဟ္မဏာ”တိ ဂါထံ- - - ကို၊ အာဟ- ပြောဆိုပြီ။ တတ္ထ-
ထိုဂါထာ၌၊ တမေဝ ဗြဟ္မေ မာကာသီတိ- - - ကား၊ ဗြဟ္မေ ဗြာဟ္မဏ- အို ပုဏ္ဏားကြီး၊
ယတော ပါပတော- အကြင်မကောင်းမှုကံမှ၊ တွံ- သည်၊ ဘီတော- ကြောက်၏။ တမေဝ
ပါပံ- သင်ကြောက်သော ထိုမကောင်းမှုကံကိုသာလျှင်၊ တွံ- သည်၊ မာ အကာသိ-
မပြုပါလင့်။ ပန- ဆက်ဦးအံ့၊ ဥဒကောရောဟနံ- ရေသို့သက်ဆင်းခြင်းသည်၊ ဤဒိသေ-
ဤသို့သဘောရှိသော၊ သီတကာလေ- ချမ်းအေးသောအခါ၌၊ ကေဝလံ- သက်သက်၊
သရီရမေဝ- ခန္ဓာကိုယ်ကိုသာလျှင်၊ ဗာတေ- နှိပ်စက်၏။ တေန- ထို့ကြောင့်၊ “မာ တေ
သီတံ ဆဝီ ဟနေ”တိ- - ဟူ၍၊ အာဟ- ဆိုပြီ။ ဤဒိသေ- သော၊ သီတကာလေ-
ချမ်းအေးသောအခါ၌၊ ဥဒကာဘိသေစနေန- ရေချိုးခြင်းကြောင့်၊ ဇာတသီတံ- ဖြစ်သော
ချမ်းအေးခြင်းဆင်းရဲသည်၊ တဝ- သင်၏။ သရီရတ္ထဝီ- ကိုယ်ရေကို၊ မာ ဟနေယျ- မနှိပ်စက်
ပါစေလင့်၊ မာ ဗာဓေသိ- မညှင်းဆဲပါစေလင့်၊ ဣတိ အယံ- ကား၊ အတ္ထော- တည်း။

၂၄၅။ ကုမ္မဂ္ဂပဋိပန္နံ မန္တိ - - ကား၊ “ဥဒကာဘိသေစနေန သုန္တိ ဟောတိ”တိ- -
ဟူ၍၊ ကုမ္မဂ္ဂံ- စက်ဆုပ်အပ်သောလမ်းခရီးဟုဆိုအပ်သော၊ ဣမံ မိစ္ဆာဂါဟံ- ဤမှားသော
အယူကို၊ ပဋိပန္နံ- ကျင့်နေသော၊ ပဂ္ဂယျ- အယူမှားကို ချီးမြှောက်၍၊ ဌိတံ- တည်သော၊
မံ- ကို။ (သမာနယံ-၌စပ်)။ အရိယမဂ္ဂံ သမာနယီတိ - - ကား၊ “သဗ္ဗပါပဿ အကရဏံ
ကုသလဿ ဥပသမ္ပဒါ”တိ- “သဗ္ဗပါပဿ အကရဏံ ကုသလဿ ဥပသမ္ပဒါ” ဤသို့
အစရှိသော၊ ဗုဒ္ဓါဒီတိ- ဘုရားအစရှိကုန်သော၊ အရိယေဟိ- အရိယာတို့သည်၊ ဣမံ
ဂတမဂ္ဂံ- ဤ သွားအပ်သော လမ်းခရီးသို့၊ သမာနယံ- ကောင်းစွာဆောင်ပြီ၊ သမ္ပဒေဝ-
ကောင်းစွာသာလျှင်၊ ဥပနေသိ- ကပ်ဆောင်ပြီ၊ တဿ- ထို့ကြောင့်၊ ဘောတိ- အို ပုဏ္ဏား၊
တုဌိဒါနံ- နှစ်သက်ဝမ်းမြောက်စွာ ပေးအပ်သော၊ (ဝါ) လက်ဆောင်ပေးအပ်သော၊
အာစရိယဘာဂံ- ဆရာ၏အဖို့ဖြစ်သော၊ (ဝါ) ဆရာစားဖြစ်သော၊ ဣမံ သာဓုကံ-
ဤအဝတ်ကို၊ တုယံ- သင့်အား၊ ဒဒါမိ- ပေးပါ၏။ တံ- ထိုအဝတ်ကို၊ ပဋိဂ္ဂဏှ- ခံယူပါလော့၊
ဣတိ အယံ- ကား၊ အတ္ထော- တည်း။

၂၄၆-၉။ သာ- ထိုပုဏ္ဏာသည်၊ တံ- ထိုအဝတ်ကို၊ ပဋိက္ခိပိတ္တာ- ပယ်မြစ်၍၊ ဓမ္မ- တရားစကားကို၊ ကထေတွာ- ပြောကြား၍၊ သရဏေသု စ- သရဏဂုဏ်တို့၌လည်းကောင်း၊ သီလေသု စ- သီလတို့၌လည်းကောင်း၊ ပတိဋ္ဌာပေတုံ- တည်စေခြင်းငှါ၊ “တုယေဝ သာဓုကော ဟောတု၊ နာဟမိစ္ဆာမိ သာဓုကန္တိ” - -ဟူ၍၊ ဝတွာ- ဆို၍၊ “သစေ ဘာယသိ ဒုက္ခဿာ”တိအာဒိ- - - အစရှိသောဂါထာကို၊ အာဟ- ပြီ။ တဿ- ထိုဂါထာ၏၊ အတ္ထော- အနက်ကား၊ တုဝံ- သင်သည်၊ သကလာပါယိကေ စ- အလုံးစုံသော အပါယ်ဘုံ၌လည်းကောင်း၊ သုဂတိယဉ္စ- သုဂတိဘုံ၌လည်းကောင်း၊ အဖာသုကတာဒေါဘဂ္ဂတာဒိဘေဒါ- မချမ်းသာ မကျန်းမာသည်၏အဖြစ်၊ ဘုန်းကံနည်းသူ၏အဖြစ် စသည်အပြားရှိသော၊ ဒုက္ခာ- အမျိုးမျိုးသောဆင်းရဲမှ၊ ယဒိ ဘာယသိ- အကယ်၍ ကြောက်သည်ဖြစ်အံ့၊ တေ- သည်၊ တံ- ထိုအမျိုးမျိုးသောဆင်းရဲကို၊ ယဒိ အပ္ပိယံ- အကယ်၍ မချစ်မနှစ်သက်အပ်သည်ဖြစ်အံ့၊ ယဒိ န ဣဋ္ဌ- အကယ်၍ အလိုမရှိအပ်သည်ဖြစ်အံ့။ အာဝိ ဝါ- မျက်မှောက်၌လည်းကောင်း၊ ပရေသံ- သူတစ်ပါးတို့အား၊ ပါကဋ္ဌဘာဝေန- ထင်ရှားသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ (နှ- ၂၁၃) အပ္ပဋိစ္ဆန္တံ- မဖုံးလွှမ်းအပ်သည်ကို၊ ကတွာ- ပြု၍၊ ကာယေန- ကိုယ်ဖြင့်၊ ဝါစာယ- နှုတ်ဖြင့်၊ ပါဏာတိပါတာဒိဝသေန ဝါ- သူ့အသက်ကို သတ်ခြင်း စသည်၏ အစွမ်းဖြင့်လည်းကောင်း၊ ယဒိ- ထိုမျှ၊ ရဟော ဝါ- မျက်ကွယ်၌လည်းကောင်း၊ အပါကဋ္ဌဘာဝေန- မထင်ရှားသည်၏ အစွမ်းဖြင့်၊ ပဋိစ္ဆန္တံ- ဖုံးလွှမ်းအပ်သည်ကို၊ ကတွာ- ပြု၍၊ မနောဒွါရေယေဝ- မနောဒွါရ၌သာလျှင်၊ အဘိဇ္ဈာဒိဝသေန ဝါ- အဘိဇ္ဈာစသည်၏ အစွမ်းဖြင့်လည်းကောင်း၊ အဏုမတ္တမ္ပိ- အနည်းငယ်မျှလည်းဖြစ်သော၊ ပါပကံ- ယုတ်မာသော၊ လာမကံ- ယုတ်ညံ့သော၊ ကမ္မံ- မကောင်းမှုကို၊ မာ ကာသိ- မပြုပါလင့်၊ မာ ကရိ- မပြုပါလင့်။ ပန- ဆက်ဦးအံ့၊ အထ- ထိုမှတစ်ပါး၊ တံ ပါပကမ္မံ- ထိုမကောင်းမှုကို၊ အာယတီ- နောင်အခါ၌၊ ကရိဿသိ ဝါ- ပြုမူလည်းပြုလတ်၊ ဧတရဟိ- ယခုအခါ၌၊ ကရောသိ ဝါ- ပြုမူလည်းပြုအံ့၊ “နိရယာဒိသု- ငရဲအစရှိကုန်သော၊ စတုသု- လေးပါးကုန်သော၊ အပါယေသု စ- အပါယ်တို့၌လည်းကောင်း၊ မနုဿေသု စ- လူတို့၌လည်းကောင်း၊ တဿ- ထိုမကောင်းမှု၏၊ ဖလဘူတံ- အကျိုးဖြစ်၍ဖြစ်သော၊ ဒုက္ခံ- ဆင်းရဲသည်၊ ဣတော ဝါ- ဤမှလည်းကောင်း၊ ဧတ္ထော ဝါ- ထိုမှလည်းကောင်း၊ ပလာယန္တေ- ပြေးသော၊ မယိ- ငါ၌၊ နာနုဗန္ဓိဿတိ- အစဉ်မလိုက်နိုင်လတ်၊ ဣတိ- သို့၊ အဓိပ္ပါယေန- အလိုဆန္ဒဖြင့်၊ ဥပေစ္စ သမ္ဘိစ္စ- စေ့ဆော်အားထုတ်၍၊ ပလာယတောပိ- ပြေးသည်လည်းဖြစ်သော၊ တေ- သင်ပုဏ္ဏားကြီးအား၊ တတော ပါပတော- ထိုမကောင်းမှုကံမှ၊ (ဝါ) ထိုမကောင်းမှု၏ အကျိုးဖြစ်သောဆင်းရဲမှ၊ မုတ္တိ မောက္ခာ- လွတ်မြောက်ခြင်းသည်၊ နတ္ထိ- မရှိ၊ ဂတိကာလာဒိပစ္စယန္တရသမဝါယေ- လားရာဂတိ၊ အချိန်ကာလ

အစရှိသော အကြောင်းတစ်ပါးတို့၏ ပေါင်းဆုံညီညွတ်ခြင်းသည်၊ သတိ- ဖြစ်လတ်သော်၊
 ဝိပဇ္ဇတေ ဧဝ- အကျိုးပေးတော့သည်သာ၊ ဣတိ အယံ- ကား၊ အတ္ထော- တည်း။
 “ဥပ္ပစ္စာ”တိ ဝါ- “ဥပ္ပစ္စ” ဟူ၍လည်း၊ ပါဌော- ပါဌ်ရှိသေး၏၊ ဥပ္ပတိတွာ- ပျံတက်၍၊
 ဣတိ အယံ- ကား၊ အတ္ထော- တည်း။ ဧဝံ- ဤသို့၊ ပါပဿ- မကောင်းမှုကို၊ အကရဏေန-
 မပြုခြင်းကြောင့်၊ ဒုက္ခာဘာဝံ- ဒုက္ခ၏ မဖြစ်ခြင်းကို၊ (ဝါ) ဒုက္ခမရှိပုံကို၊ ဒသေတော- ပြ၍၊
 ဣဒါနိ- ယခုအခါ၌၊ ပုညဿ- ကောင်းမှုကို၊ ကရဏေနပိ- ပြုခြင်းကြောင့်လည်း၊ တံ
 ဒုက္ခာဘာဝံ- ထို ဒုက္ခ၏ မဖြစ်ခြင်းကို၊ (ဝါ) ထိုဒုက္ခမရှိပုံကို၊ ဒသေတံ- ပြခြင်းငှါ၊ “သစေ
 ဘာယသီ”တိအာဒိ- သစေ ဘာယသီ စသော စကားရပ်ကို၊ ဝုတ္တံ- ဆိုအပ်ပြီ။ တတ္ထ- ထို
 သစေ ဘာယသီ စသော စကားရပ်၌၊ တာဒိနန္တိ- - - ကား၊ ဒိဌာဒိသု- မြင်ခြင်းအစရှိသည်
 တို့၌၊ တာဒိဘာဝပ္ပတ္တံ- ကောင်းဆိုးမဟု အတူ ရှုမြင်တတ်သူ၏အဖြစ်သို့ ရောက်သော။
 ဝါ- တစ်နည်းကား၊ ပုရိမကာ- ရှေး၌ဖြစ်ကုန်သော၊ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓါ- ဘုရားရှင်တို့ကို၊
 ပဿိတဗ္ဗာ ယထာ- ရှုမြင်အပ်သကဲ့သို့၊ တထာ- ထိုအတူ၊ ပဿိတဗ္ဗတော- ရှုအပ်သည်၏
 အဖြစ်ကြောင့်၊ တာဒိ- တာဒိမည်၏၊ တံ တာဒိနံ- ထိုတာဒိဂုဏ်နှင့် ပြည့်စုံတော်မူသော၊
 ဗုဒ္ဓံ- မြတ်စွာဘုရားကို၊ သရဏံ- ကိုးကွယ်ရာဟူ၍၊ ဥပေဟိ- ဆည်းကပ်လေလော့၊
 ဣတိအယံ- ဤသည်ကား၊ ယောဇနာ- ယောဇနာခြင်းတည်း။ ဓမ္မသံယေသုပိ- ဓမ္မ၊
 သံယတို့၌လည်း၊ ဧသေဝ နယော- ဤနည်းကိုသာလျှင်၊ ဝေဒိတဗ္ဗော- သိထိုက်၏၊
 တာဒိနံ- တာဒိဂုဏ်နှင့် ပြည့်စုံတော်မူကုန်သော၊ ဝရဗုဒ္ဓါနံ- မြတ်စွာဘုရားတို့၏၊ ဓမ္မ-
 မဂ် ဖိုလ် နိဗ္ဗာန် ဓမ္မကွန်ဟု ဆယ်တန်သော တရားတော်မြတ်ကိုလည်းကောင်း၊ အဋ္ဌန္တံ-
 ရှစ်ယောက်ကုန်သော၊ အရိယပုဂ္ဂလာနံ- အရိယာပုဂ္ဂိုလ်တို့၏၊ သံယံ သမူဟံ- အပေါင်းကို
 လည်းကောင်း၊ (သရဏံ- ကိုးကွယ်ရာ ဟူ၍၊ ဥပေဟိ- ဆည်းကပ်လေလော့၊) ဣတိ-
 ကား၊ ယောဇနာ- တည်း။ တန္တိ- - - ကား၊ တံ သရဏဂမနဉ္စ- ထိုရတနာသုံးပါးကို
 ကိုးကွယ်ဆည်းကပ်ခြင်းသည်လည်းကောင်း၊ သီလာနံ- သီလတို့ကို၊ တံ သမာဒါနဉ္စ-
 ထိုဆောက်တည်ခြင်းသည်လည်းကောင်း။ ဟေဟိတိတိ- - - ကား၊ ဘဝိဿတိ- ဖြစ်လတ်။

သော ဗြာဟ္မဏော- ထိုပုဏ္ဏားသည်၊ သရဏေသု စ- သရဏဂုံတို့၌
 လည်း ကောင်း၊ သီလေသု စ- သီလတို့၌လည်းကောင်း၊ ပတိဌာယ- တည်၍၊ အပရဘာဂေ-
 နောက်အဖို့၌၊ သတ္ထု- မြတ်စွာဘုရား၏၊ သန္တိကေ- အထံတော်၌၊ ဓမ္မံ- တရားကို၊ သုတွာ-
 နာရ၍၊ (ဝါ) နာရသောကြောင့်၊ ပဋိလဒ္ဓသဒ္ဓေါ- ရအပ်သော သဒ္ဓါတရားရှိသည်ဖြစ်၍၊
 ပဗ္ဗဇိတွာ- ရဟန်းပြု၍၊ ယဇ္ဈေန္တော- စေ့ဆော် ကြိုးကုတ် အားထုတ်လတ်သော်၊ ဝါယမန္တော-
 လုံ့လပြု ကြိုးစားလတ်သော်၊ န စိရဿေဝ- မကြာမြင့်မီသာလျှင်၊ တေဝိဇ္ဇော- ဝိဇ္ဇာသုံးဖြာ
 ပု ဒိ အာ ရှိသည်၊ ဟုတွာ- ၍၊ အတ္တနော- မိမိ၏၊ ပဋိပတ္တိံ- ကို၊ ပစ္စဝေက္ခိတွာ- ၍၊

ဥဒါနေန္တော- ဥဒါန်းကျွန်းရင့်လိုသည်၊ ဟုတွာ- ဤ၊ "ဗြဟ္မဗန္ဓု"တိ ဂါထံ- ဗြဟ္မဗန္ဓု- စသော
ဂါထာကို၊ အာဟ- မိန့်ဆိုပြီ။

၂၅၁။ တဿ- ထို ဗြဟ္မဗန္ဓု စသောဂါထာ၏၊ အတ္ထော- အနက်ကား၊ - - -
အဟံ- သည်၊ ပုဗ္ဗေ- ရှေး၌၊ ဗြာဟ္မဏကုလေ- ပုဏ္ဏားမိုး၌၊ ဥပ္ပတ္တိမတ္တေန- ဖြစ်ကာမျှဖြင့်၊
ဗြဟ္မဗန္ဓု နာမ- ဗြဟ္မဗန္ဓုဟူသောအမည်သည်၊ အာသိ- ဖြစ်ခဲ့ပြီ။ တထာ- ထို့အတူ၊
ဣရုဗေဒါဒိနံ- ဣရုဝေဒကျမ်းအစရှိသည်တို့ကို၊ အဇ္ဈေနာဒိမတ္တေန- ရွတ်အံ့ သရဏ္ဍာယ်ခြင်း
စသည်မျှဖြင့်၊ တေဝိဇ္ဇော စ နာမ- တေဝိဇ္ဇမည်သူသည်လည်းကောင်း၊ ဝေဒသမ္ပန္နော စ
နာမ- ဝေဒသမ္ပန္န မည်သူသည်လည်းကောင်း၊ သောတ္တိယော စ နာမ- သောတ္တိယမည်သူ
သည်လည်း ကောင်း၊ နှာတကော စ နာမ- နှာတကမည်သူသည်လည်းကောင်း၊ အာသိ-
ဖြစ်ခဲ့ပြီ။ ဣဒါနိ- ၌၊ သဗ္ဗသော- ခပ်သိမ်းသော အပြားအားဖြင့်၊ ဗာဟိတပါပတာယ-
အပပြုအပ်ပြီးသော မကောင်းမှုရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ သစ္စုဗြာဟ္မဏော- စစ်မှန်သော
ဗြာဟ္မဏသည်၊ ပရမတ္ထဗြာဟ္မဏော- မှန်ကန်သော ဗြာဟ္မဏသည်၊ အမှီ- ဖြစ်၏၊
ဝိဇ္ဇတ္တယာဓိဂမေန- ပုဗ္ဗေနိဝါသ၊ ဒိဗ္ဗစက္ခု၊ အာသဝက္ခယဟူသော ဝိဇ္ဇာဉာဏ်သုံးပါး
အပေါင်းကို ရရှိခြင်းကြောင့်၊ တေဝိဇ္ဇော- တေဝိဇ္ဇမည်သူသည်လည်းကောင်း၊
မဂ္ဂဉာဏသင်္ခါတေန- မဂ္ဂဉာဏ်ဟုဆိုအပ်သော၊ ဝေဒေန- ဝေဒနှင့်၊ သမန္နာဂတတ္တာ-
ပြည့်စုံသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ဝေဒသမ္ပန္နော- ဝေဒသမ္ပန္နမည်သူသည်လည်းကောင်း၊
နိတ္ထရသဗ္ဗပါပတာယ- ထုတ်ဆောင်ပြီးသော အလုံးစုံသော မကောင်းမှုရှိသည်၏
အဖြစ်ကြောင့်၊ နှာတကော စ- နှာတက မည်သူသည်လည်းကောင်း၊ အမှီ- ဖြစ်၏၊ ဣတိ-
ဤကားအနက်တည်း။ စ- ဆက်ဦးအံ့၊ ဧတ္ထ- ဤနေရာ၌၊ ဗြာဟ္မဏေန- ပုဏ္ဏားသည်၊
ဝုတ္တဂါထာပိ- ပြောဆိုအပ်သောဂါထာတို့ကိုလည်းကောင်း၊ အတ္တနာ- မိမိသည်၊
ဝုတ္တဂါထာပိ- ပြောဆိုအပ်သောဂါထာတို့ကိုလည်းကောင်း၊ ပစ္ဆာ- နောက်၌၊ ထေရိယာ-
ထေရီမသည်၊ ပစ္စေကံ- အသီးသီး၊ ဘာသိတာ- ရွတ်ဆိုဟောကြားတော်မူအပ်ကုန်ပြီ၊
ဣတိ တသ္မာ- ထို့ကြောင့်၊ သဗ္ဗာ- အလုံးစုံသော ဂါထာတို့သည်၊ ထေရိယာ- ပုဏ္ဏာ
ထေရီမ၏၊ ဂါထာ ဧဝ- ဂါထာတို့သည်သာလျှင်၊ ဇာတာ- ဖြစ်ကုန်ပြီ။ ဣတိ-
ဤကားအပြီးတည်း။

ပုဏ္ဏာထေရီဂါထာဝဏ္ဏနာ- သည်၊ နိဋ္ဌိတာ- ပြီ၊
သောဠသကနိပါတဝဏ္ဏနာ- သည်၊ နိဋ္ဌိတာ- ပြီ၊

(ဧ- ၂၁၄)

၁၃- ဝိသတိနိပါတဝဏ္ဏနာ

၁- အဗ္ဗုပါလိထေရီဂါထာဝဏ္ဏနာ

ဝိသတိနိပါတေ- ဌ၊ ကာဠကာ ဘမရဝဏ္ဏသာဒိသာတိအာဒိကာ- -
 ဤသို့အစရှိသော ဂါထာတို့သည်၊ အဗ္ဗုပါလိယာ- အဗ္ဗုပါလိမည်သော၊ ထေရီယာ-
 ထေရီမ၏၊ ဂါထာ- တို့တည်း။ အယမ္ပိ- ဤအဗ္ဗုပါလိထေရီမသည်လည်း၊ ပုရိမဗုဒ္ဓေသု-
 တိဌံ၊ ကတာဓိကာရာ- သည်၊ (ဟုတွာ)၊ တတ္ထ တတ္ထ ဘဝေ- ဌ၊ ဝိဝဇ္ဇပနိဿယ- သော၊
 ကုသလံ- ကို၊ ဥပစိနန္တိ- လျက်၊ သိခိဿ- သော၊ ဘဂဝတော- ၏၊ သာသနေ-
 သာသနာတော်၌၊ ပဗ္ဗဇိတွာ- ရဟန်းပြု၍၊ ဥပသမ္ပန္နာ- မြင့်မြတ်သော ရဟန်းအဖြစ်သို့
 ရောက်သည်၊ ဟုတွာ- ၍၊ ဘိက္ခုနီသိက္ခာပဒံ- ဘိက္ခုနီတို့၏သိက္ခာပုဒ်ကို၊ သမာဒါယ-
 ဆောက်တည်၍၊ ဝိဟရန္တိ- နေစဉ်၊ ဧကဒိဝသံ- တစ်နေ့သ၌၊ သမ္ပဟုလာပိ- များစွာလည်း
 ဖြစ်ကုန်သော၊ ဘိက္ခုနီဟိ- ဘိက္ခုနီမတို့နှင့်၊ သဒ္ဓိ- တကွ၊ စေတိယံ-စေတီတော်ကို၊ ဝန္တိတွာ-
 ရှိခိုး၍၊ ပဒကိဏံ- လက်ယာရစ်ကို၊ ကရောန္တိ- ပြုလတ်သော်၊ ပုရေတရံ- ရှေးဦးစွာ၊
 ဂစ္ဆန္တိယာ- သွားသော၊ ဒိဏာသဝတ္ထေရီယာ- ရဟန္တာထေရီမသည်၊ ခိပန္တိယာ- ချေဆတ်
 လတ်သော်၊ (ဝါ) ချေဆတ်ခြင်းကြောင့်၊ သဟသာ- အမှတ်တမဲ့ ခေဠပိဏ္ဍ- တံတွေးပေါက်
 ကို၊ စေတိယင်္ဂဏေ- စေတီရင်ပြင်၌၊ ပတိတံ- ကျသွားသည်ကို၊ ဒိဏာသဝတ္ထေရီယာ-
 ရဟန္တာထေရီမသည်၊ အပဿိတွာ- မမြင်မူ၍၊ ဂတာယ- သွားလတ်သော်၊ (အယံ-
 ဤအဗ္ဗုပါလိထေရီမ လောင်းလျာသည်)၊ ပစ္ဆတော- နောက်မှ၊ ဂစ္ဆန္တိ- သွားစဉ်၊ တံ
 ခေဠပိဏ္ဍ- ထိုတံတွေးပေါက်ကို၊ ဒိသ္မာ- မြင်၍၊ “ကာ နာမ- အဘယ်မည်သော၊ ဂဏိကာ-
 ပြည့်တန်ဆာမသည်၊ ဣမသ္မိံ ဌာနေ- ဤနေရာ၌၊ ခေဠပိဏ္ဍ- တံတွေးပေါက်ကို၊ ပါတေသိ-
 ကျစေဘိသနည်း၊ (ဝါ) ထွေးဘိသနည်း၊” ဣတိ- သို့၊ အက္ခောသိ- ဆဲရေးမိပြီ။ သာ-
 ထိုအဗ္ဗုပါလိထေရီမလောင်းလျာ ဘိက္ခုနီမသည်၊ ဘိက္ခုနီကာလေ- ဘိက္ခုနီဖြစ်သော
 အခါ၌၊ သီလံ- သီလကို၊ ရက္ခန္တိ- စောင့်ထိန်းလျက်၊ ဂဗ္ဘဝါသံ- ကိုယ်ဝန်၌ ပဋိသန္ဓေနေခြင်းကို
 ဇီဝုန္တိတွာ- စက်ဆုပ်၍၊ ဩပပါတိကတ္တဘာဝေ- ဥပပါတ်ပဋိသန္ဓေ အတ္တဘော၌၊ စိတ္တံ-
 ကို၊ ဌပေသိ- တည်စေပြီ၊ (ဝါ) ထားပြီ။ တေန- ထို့ကြောင့်၊ စရိမတ္တဘာဝေ- နောက်ဆုံး
 ခန္ဓာကိုယ်၌၊ ဝေသာလိယံ- ဝေသာလီပြည်၌၊ ရာဇယျာနေ- မင်းဥယျာဉ်၌၊ အဗ္ဗုရက္ခမူလေ-
 သရက်ပင်ရင်း၌၊ ဩပပါတိကာ- ဥပပါတ် ပဋိသန္ဓေသည်၊ ဟုတွာ- ၍၊ နိဗ္ဗတ္တိ- ဖြစ်ပြီ။
 တံ- ထိုသူငယ်မလေးကို၊ ဒိသ္မာ- မြင်၍၊ ဥယျာနပါလော- ဥယျာဉ်စောင့်သည်၊ နဂရံ-
 မြို့သို့ ဥပနေသိ- ခေါ်ဆောင်ပြီ။ အဗ္ဗုရက္ခမူလေ- သရက်ပင်ရင်း၌၊ နိဗ္ဗတ္တိတာယ- ဖြစ်သည်
 ၏အဖြစ်ကြောင့်၊ သာ- ထိုသူငယ်မလေးကို၊ အဗ္ဗုပါလိတွေဝ- အဗ္ဗုပါလိဟူ၍သာလျှင်၊

ဝေါဟရိယိတ္ထ- ခေါ်ဝေါ်အပ်ပြီ။ အထ- ထိုအခါ၌၊ အဘိရူပ- အလွန်အဆင်းလှသော၊
 ဝိသနိယ- ရှုချင်ဘွယ်ရှိသော၊ ပါသာဒိကံ- စိတ်၏ကြည်လင်ခြင်းကို ဖြစ်စေတတ်သော၊
 ဝိလာသကန္တတာဒိဂုဏဝိသေသမုဒိတံ- တင့်တယ်ခြင်း၊ နှစ်သက်ဖွယ်ရှိခြင်း အစရှိသော
 ဂုဏ်အထူးတို့၏ ပေါင်းစုရာဖြစ်သော၊ နံ- ထိုအဓမ္မပါလီကို၊ ဒိသ္မာ- မြင်၍၊ သမ္ပဟုလာ-
 များစွာကုန်သော၊ ရာဇကုမာရာ- မင်းသားတို့သည်၊ အတ္တနော အတ္တနော- မိမိ မိမိ၏
 အတွက်၊ ပရိဂ္ဂဟံ- သိမ်းယူခြင်းကို၊ ကာတုကာမာ- ပြုခြင်းငှါ အလိုရှိကုန်သည်၊ (ဟုတွာ)၊
 အညမညံ- အချင်းချင်း၊ ကလဟံ- ငြင်းခုံခြင်းကို၊ အကံသု- ပြုကြကုန်ပြီ။ တေသံ-
 ထိုမင်းသားတို့၏၊ ကလဟဝူပသမတ္ထံ- ငြင်းခုံခြင်းကို ငြိမ်းစေခြင်းအကျိုးငှါ၊ တဿာ-
 ထိုအဓမ္မပါလီအား၊ (ဝါ) ကို၊ (ဌပေသုံ- စပ်)၊ ကမ္မသဉ္ဇောဒိတာ- အတိတ်ကပြုအပ်သော
 ကံသည် တိုက်တွန်းအပ်သည်၊ (ဟုတွာ)၊ ဝေါဟာရိကာ- တရားသူကြီးတို့သည်၊ “သဗ္ဗေသံ-
 အလုံးစုံသောသူတို့အား၊ (ဝါ) တို့၏အတွက်၊ ဟောတု- ဖြစ်စေသတည်း။” ဣတိ- သို့၊
 ဂဏိကာဌာနေ- ပြည့်တန်ဆာမအရာ၌၊ ဌပေသုံ- တည်စေကြကုန်ပြီ၊ (ဝါ) ထားကြကုန်ပြီ။
 သာ- ထို အဓမ္မပါလီပြည့်တန်ဆာမသည်၊ သတ္ထရိ- မြတ်စွာဘုရား၌၊ ပဋိလဒ္ဓသဒ္ဓါ-
 ရအပ်သော သဒ္ဓါရှိသည်၊ (ဟုတွာ)၊ အတ္တနော- မိမိ၏၊ ဥယျာနေ- ဥယျာဉ်၌၊ ဝိဟာရံ-
 ကျောင်းကို၊ ကတွာ- ဆောက်၍၊ ဗုဒ္ဓပ္ပမုခဿ- ဘုရားအမျိုးရှိသော၊ ဘိက္ခုသံယဿ-
 ရဟန်းအပေါင်းအား၊ နိယျာဒေတွာ- အပ်နှင်းလှူဒါန်း၍၊ ပစ္စာ- နောက်၌၊ အတ္တနော-
 မိမိ၏၊ ပုတ္တဿ- သားဖြစ်သော၊ ဝိမလကောဏ္ဍညဏ္ဍေရဿ- ဝိမလကောဏ္ဍညမထေရ်၏၊
 သန္တိကေ- အထံတော်၌၊ ဓမ္မံ- ကို၊ သုတွာ- နာရ၍၊ ပဗ္ဗဇိတွာ- ရဟန်းပြု၍၊ ဝိပဿနာယ-
 ဝိပဿနာဖြင့်၊ ကမ္မံ- အားထုတ်ခြင်းအမှုကို၊ ကရေန္တိ- ပြုလျက်၊ အတ္တနော- ၏၊ သရီရဿ-
 ကိုယ်ခန္ဓာ၏၊ ဇရာဇိဏ္ဏဘာဝံ- အိုမင်းရင့်ရော်သည်၏၊ အဖြစ်ကို၊ နိဿာယ- မှီ၍၊
 သံဝေဂဇာတာ- ဖြစ်သော သံဝေဂရှိသည်၊ (ဟုတွာ)၊ သင်္ခါရာနံ- သင်္ခါရတရားတို့၏၊
 အနိစ္စတံ- မမြဲသည်၏ အဖြစ်ကို၊ ဝိဘာဝေန္တိ- ထင်ရှားပြလိုသည်၊ (ဟုတွာ)၊ “ကာဠကာ
 ဘမရဝဏ္ဏသာဒိသာ - - ။ပ။ သစ္စဝါဒိဝစနံ အနညဏာ”တိ- - - ဟူကုန်သော၊
 ဣမာဂါထာယော- ဤဂါထာတို့ကို၊ အဘာသိ- ရွတ်ဆိုတော်မူပြီ။

(ဂါထာအနက်)

၂၅၂။ “ မမ- ငါအဓမ္မပါလီ၏၊ မုဒ္ဓဇာ- ဦးခေါင်း၌ပေါက်သောဆံပင်တို့သည်၊
 ပုရေ- ရှေးပျိုရွယ်သော အခါ၌၊ ကာဠကာ- မည်းနက်သောအဆင်းရှိကုန်သည်၊
 ဘမရဝဏ္ဏသာဒိသာ- ပိတုန်းရောင် အဆင်းနှင့်တူကုန်သည်၊ ဝေလ္လိတဂ္ဂါ-
 ကော့ညွတ်သော အဖျားရှိကုန်သည်၊ အဟံ- ဖြစ်၏၊ (ဣဒါနိ- ယခုမူကား)၊
 ဇရာယ- အိုခြင်းသဘောကြောင့်၊ တေ- ထိုဆံပင်တို့သည်၊ သာဏဂါကသာဒိသာ-

ပိုက်ဆံလျှော်မျှင်နှင့် တူကုန်၏။ သစ္စဝါဒီဝစနံ- သစ္စဝါဒီဘုရားရှင်၏ “ရုပ်မှန်သမျှ အနိစ္စ” အစရှိသော စကားတော်သည်၊ အနညထာ- ဟောသည်မှတစ်ပါး အခြား နည်းအားဖြင့် မဖြစ်၊ (ဝါ) ဟောသည့်အတိုင်း တစ်ထပ်တည်း မှန်သည်သာတည်း။

(ဧ- ၂၁၅) ၂၅၃။ မမ- ၏၊ ဥက္ကမင်္ဂဇော- ဆံပင်သည်၊ ဝါသိတော- ပန်းနံ့သာ အစရှိသည်တို့ဖြင့် ထုံအပ်သော၊ ကရဏ္ဍကော ဣဝ- နံ့သာကြုတ်ကဲ့သို့၊ သုရဘိ- ကောင်းစွာ မွေးကြိုင်သော အနံ့ရှိ၏။ ပုပ္ဖပူရ ပုပ္ဖပူရော- စကားပန်း မုလေးပန်း ကြက်ရုံးပန်းစသောပန်းတို့ဖြင့် ပြည့်သည်ဖြစ်၍ အညစ်အကြေးကင်း၏။ အထ- ယခုအိုသောအခါမူကား၊ တံ- ငါ၏ ဦးခေါင်း၌ပေါက်သော ထိုဆံပင်သည်၊ ဇရာယ- အိုခြင်းသဘောကြောင့်၊ သလောမဂန္ဓိကံ- အမွှေးတို့၏ ပကတိညီစို့သော အနံ့ရှိ၏။ (ဝါ) သိုးမွှေးတို့နှင့် တူသော အနံ့ဆိုးရှိ၏။ သစ္စဝါဒီဝစနံ- မှန်သော စကားကို ဆိုတော်မူတတ်သောမြတ်စွာဘုရား၏ စကားတော်သည်၊ အနညထာ- ဟောသည်မှတစ်ပါး အခြားနည်းအားဖြင့် မဖြစ်၊ (ဝါ) ဟောသည့်အတိုင်း တစ်ထပ် တည်း မှန်သည်သာတည်း။

၂၅၄။ သဟိတံ- တခဲနက်ထူထပ်စွာ အတူတကွ တပေါင်းတည်း စုစည်း၍ တည်သော၊ သုရောပိတံ- ကောင်းစွာ တစ်ညီတစ်ညွတ် စိုက်ပျိုးအပ်သော၊ ကာနနံ ဣဝ- ဖြောင့်တန်းရှည်လျားသော သစ်ခက်တို့ရှိသော ဥယျာဉ်တောအုပ်ကဲ့သို့၊ ကောဇ္ဈသုစိဝိစိတဂ္ဂသောဘိတံ- ခေါင်းဘီး၊ ရွှေဆံထိုးတို့ဖြင့် ဖြီးသင်အပ်ပြီးသော အဖျားရှိသည်ဖြစ်၍ တင့်တယ်သော၊ (ဝါ) ပိတ်ပိတ်သဲသဲ တစ်ခဲနက်၏ အဖြစ် ကြောင့် ခပ်အခင်းနှင့်တူသည်ဖြစ်၍ ဆင်စွယ်ဆံထိုးဖြင့် ဖြီးသင်အပ်ပြီးသော အဖျားရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့် တင့်တယ်သော၊ တံ- ငါ၏ ဦးခေါင်း၌ ပေါက်သော ထိုဆံပင်အပေါင်းသည်၊ ဇရာယ- အိုခြင်းသဘောကြောင့်၊ တဟိ တဟိ- ထိုထို နေရာ၌၊ ဝိရလံ- ယခုအခါ ကျဲလာ၏ (ဝါ) ကျွတ်နေ၏။ သစ္စဝါဒီဝစနံ- သည်၊ အနညထာ- တည်း။

၂၅၅။ တံ- ထိုဦးခေါင်းသည်၊ ပုဗ္ဗေ- ရှေးပျို့နုစဉ်ကာလ၌၊ ကဏ္ဍခန္ဓကသုဝဏ္ဏ- မဏ္ဍိတံ- ရွှေအစရှိသည်တို့ဖြင့် တန်ဆာဆင်အပ်သော မည်းနက်သော ဆံစုရှိသည်၊ သုဝေဏီဟိ- ငှက်ပန်းနှင့်တူသော ကောင်းသော ဆံစည်း ဆံထုံးတို့ဖြင့်၊ အလင်္ကတံ- တန်ဆာဆင်အပ်သည်ဖြစ်၍၊ သောဘတေ- တင့်တယ်၏။ တံ သိရံ- ထိုဦးခေါင်းကို၊ ဣဒါနိ- ယခုအခါ၌၊ ဇရာယ- အိုခြင်းသည်၊ ခလိတံ- ထိပ်ပြောင် သည်ကို၊ (ဝါ) ကွက်တိ ကွက်ကြားသော ဆံပင်ရှိသည်ကို၊ ကတံ- ပြုအပ်၏။ သစ္စဝါဒီဝစနံ- သည်၊ အနညထာ- တည်း။

၂၅၆။ ပုရေ- ပျံ့မျှစ်နုနယ် ရှေးအရွယ်၌၊ မမ- ဇာ၊ သုဘမုကာ- အလွန်လှပသော မျက်ခုံးတို့သည်၊ စိတ္တကာရသုကတာ- ပန်းချီဆရာသည် ကောင်းစွာ ရေးဆွဲအပ် ကုန်သော၊ လေခိကာ ဣဝ- မျက်ခုံးရေးတို့ကဲ့သို့၊ သောဘရေ- တင့်တယ်ကုန်၏၊ တာ- ထိုမျက်ခုံးတို့သည်၊ ဣဒါနိ- ၌၊ ဇရာယ- အိုခြင်းသဘောကြောင့်၊ ဝလိဘိ- နဖူးစွန်း၌ဖြစ်သော အရေးအကြောင်းတို့ဖြင့်၊ ပလမ္ပိတာ- တွဲရ၍ တွန့်ကျကုန်၏၊ သစ္စဝါဒိဝစနံ- သည်၊ အနညထာ- တည်း။

၂၅၇။ ဘဿရာ- ပြုံးပြိုပြက်ပြက် တလက်လက်တောက်ပကုန်သော၊ သုရုစိရာ- အလွန်နှစ်သက်စဖွယ် အရောင်ရှိကုန်သော၊ မဏိ ယထာ- ပတ္တမြား လက်စွပ်တို့ ကဲ့သို့၊ (မမ- ဇာ)၊ နေတ္တာ- မျက်လုံးတို့သည်၊ အဘိနီလာ- အလွန်ညိုကုန်သည်၊ (ဟုတွာ)၊ အာယတာ- ရှည်လျားကုန်သည်၊ အဟေသံ- ပြီ၊ တေ- ထိုငါ၏ မျက်လုံးတို့သည်၊ (ဝါ) တို့ကို၊ ဇရာယ- အိုခြင်းသည်၊ အဘိဟတာ- နှိပ်စက်အပ် ကုန်သည်၊ (ဟုတွာ)၊ န သောဘရေ- မတင့်တယ်တော့ကုန်၊ သစ္စဝါဒိဝစနံ- သည်၊ အနညထာ- တည်း။

၂၅၈။ (မမ- ဇာ)၊ နာသိကာ- နှာတံသည်၊ သုအဘိယောဗ္ဗနံ- အလွန်ပျံ့နုသော အရွယ်ကို၊ ပတိ- စွဲ၍၊ သဏှတုဂ်သဒိသိ စ- သိမ်မွေ့သွယ်လျ၍ ရွှေချွန်းနှင့် တူခြင်းရှိသည် ဖြစ်၍လည်း၊ (ဝါ) ပြေပြစ်ချောမွေ့မြင့်မောက်သည်ဖြစ်၍ ကြွင်းသောမျက်နှာအစိတ်အပိုင်းတို့နှင့် လျောက်ပတ်သည်ဖြစ်၍လည်း၊ သောဘတေ- (လုံး၍ထားအပ်သော ဆေးဒန်းမြင်းသီလာတောင့်ကဲ့သို့) တင့် တယ်၏၊ ဣဒါနိ- ယခုမူကား၊ သာ- ထိုနှာတံသည်၊ ဇရာယ- ကြောင့်၊ ဥပကူလိတာ ဝိယ- ထက်ဝက် မီးလောင်ခံထားရသကဲ့သို့၊ ဇာတာ- ဖြစ်ခဲ့ပြီ၊ သစ္စဝါဒိဝစနံ- သည်၊ အနညထာ- တည်း။

၂၅၉။ သုကတံ- ကောင်းစွာ အပြေအပြစ် ပြုအပ်သော၊ သုနိဋ္ဌိတံ- ကောင်းစွာ လက်စသတ်ပြီးသော၊ ကင်္ကဏံ ဣဝ- ရွှေလက်ကောက်ကဲ့သို့၊ မမ- ဇာ၊ ကဏ္ဏ- ပါဠိယော- နားရွက်တို့သည်၊ ပုရေ- ၌၊ သောဘရေ- တင့်တယ်ကုန်၏၊ ဣဒါနိ- ကား၊ တာ- ထိုငါ၏ နားရွက်တို့သည်၊ ဇရာယ- ကြောင့်၊ ဝလိဘိ- အတွန့်အလိပ် အရေးအကြောင်းတို့ဖြင့်၊ ပလမ္ပိတာ- တွဲရ၍ ရှည်ကျကုန်၏၊ သစ္စဝါဒိဝစနံ- သည်၊ အနညထာ- တည်း။

(နာ- ၂၀၆) ၂၆၀။ မမ- ဇာ၊ သုဒန္တာ - ကောင်းသောသွားတို့သည်၊ ပုရေ- ၌၊

၁။ သုဏ္ဍတိ နိပါတေတွင်-အရ ဂါထာနိပါတ် ၂၅၅-လာ သု-သဒ္ဓါသည် အနက်မရ နိပါတ်မျှသာ ဖြစ်သည်။ နောက်ဂါထာများ၌ကား၊ ယင်းသို့ ယူဖွယ်မလိုဟု ဆရာများ ကြံကြသည်။

ပတ္တလီမကုလဝဏ္ဏသာဒိသာ- ငှက်ပျောဖူးငုံနှင့်တူသော ပုံသဏ္ဌန်ရှိကုန်သည် ဖြစ်၍၊ သောဘရေ- လှပတင့်တယ်ကုန်၏၊ ဣဒါနိ- ကား၊ တေ- ငါ၏ ထိုသွား တို့သည်၊ ဇရာယ- ကြောင့်၊ ခဏ္ဍိတာ စ- ကျိုးကုန်သည်လည်းကောင်း၊ အသိတာ စ- မည်းနက်ကုန်သည်လည်းကောင်း၊ (ဟောန္တိ- ကုန်၏)၊ သစ္စဝါဒိဝစနံ- သည်၊ အနညထာ- တည်း။

၂၆၁။ ဝနသဏ္ဌဇာရိနိ- တောအုပ်တွင်းဝယ် ကျက်စားသွားလာလေ့ရှိသော၊ ကာနနမ္ပိ- တော၌၊ ကောကီလာ- ဥဩငှက်မလေးသည်၊ မဇုရံ- ချိုမြိန်သာယာ သော အသံကို၊ နိကူဇီ ဝိယ- တွန်ကျူးသကဲ့သို့၊ အဟံ- သည်၊ ပုရေ- ၌၊ မဇုရံ- ချိုမြိန်သာယာသော အသံကို၊ နိကူဇီ- ပြောဆိုခဲ့ပြီ၊ တံ- ထိုသာယာစွာ ပြောဆိုအပ် သော အသံသည်၊ ဣဒါနိ- ၌၊ ဇရာယ- ကြောင့်၊ တဟိ တဟိ- ထိုထိုစကားအရာ၌၊ ခလိတံ- ချွတ်ချော်လွဲမှားခဲ့ပြီ၊ သစ္စဝါဒိဝစနံ- သည်၊ အနညထာ- တည်း။

၂၆၂။ မမ- ၏၊ သုဂီဝါ- ကောင်းစွာ လုံးဖြိုးသောလည်တိုင်သည်၊ ပုရေ- ၌၊ သုပ္ပမဇ္ဈိတာ- ကောင်းစွာ သုတ်သင်ပွတ်တိုက်အပ်သော၊ သဏ္ဌကမ္မရိဝ သဏ္ဌကမ္မ ဣဝ- ချောမွတ် ပြေပြစ်သော ရွှေခရုသင်းကဲ့သို့၊ သောဘတေ- တင့်တယ်၏၊ သာ- ထိုလည်တိုင်သည်၊ ဣဒါနိ- ကား၊ ဇရာယ- ကြောင့်၊ (ဝါ) သည်၊ ဘဂ္ဂါ- ဖျက်ဆီးအပ်သည်၊ (ဟုတွာ)၊ ဝိနာမိတာ- ကိုင်းညွတ်၏၊ သစ္စဝါဒိဝစနံ- သည်၊ အနညထာ- တည်း။

၂၆၃။ မမ- ၏၊ ဥဘော- နှစ်ဘက်ကုန်သော၊ သုဗာဟာ- ကောင်းသော လက်မောင်းတို့သည်၊ ပုရေ- ၌၊ ဝဋ္ဋပလိယသဒိသောပမာ- လုံးဝန်းသော တံခါး တိုင်နှင့်တူသော ဥပမာရှိကုန်သည်၊ (ဟုတွာ)၊ သောဘရေ- တင့်တယ်ကုန်၏၊ တာ- ထိုငါ၏ လက်မောင်းနှစ်ဘက်တို့သည်၊ ဣဒါနိ- ကား၊ ဇရာယ- ကြောင့်၊ ပါဠိဗ္ဗလိတာ ယထာ- ဖွေးဖွေးဖြူသော သခွတ်ပင်ကိုင်းနှင့် တူကုန်၏၊ သစ္စဝါဒိဝစနံ- သည်၊ အနညထာ- တည်း။

၂၆၄။ မမ- ၏၊ သုဟတ္တာ- လှပသော လက်ချောင်းတို့သည်၊ ပုရေ- ၌၊ သဏ္ဌမုဒ္ဒိကသုဝဏ္ဏမဏ္ဍိတာ- သိမ်မွေ့ပြေပြစ်သော ရွှေလက်စွပ်တို့ဖြင့် တန်ဆာ ဆင်အပ်ကုန် သည်၊ (ဟုတွာ)၊ သောဘရေ- တင့်တယ်ကုန်၏၊ ဣဒါနိ- ကား၊ တာ- ထိုငါ၏ လက်ချောင်းတို့သည်၊ ဇရာယ- ကြောင့်၊ မူလမူလိကာ ယထာ- သစ်မြစ်ပိုင်းနှင့် တူကုန်သကဲ့သို့ ဖြစ်ကုန်၏၊ သစ္စဝါဒိဝစနံ- သည်၊ အနညထာ- တည်း။

၂၆၅။ မမ- ၏၊ ဥဘော- နှစ်ခုကုန်သော၊ သု ထနကာ- ပြည့်ဖြိုးသော သားမြတ်

တို့သည်၊ ပီနဝဋ္ဋသဟိတာ- ပြည့်ဖြိုးလုံးဝန်းကာ အချင်းချင်းစပ်ယှက်ကုန်သည်၊ ဥဂ္ဂတာ- အထက်သို့ မြင့်မောက်ကုန်သည်၊ (ဟုတွာ)၊ သောဘရေ- တင့်တယ်ကုန်၏၊ ဣဒါနိ- ဤ၊ ဇရာယ- ကြောင့်၊ တေ- ငါ၏ ထိုသားမြတ်အစုံတို့သည်၊ နောဒကာ- ရေမရှိသော၊ ထေဝိကီဝ ထေဝိကာ ဣဝ- ဆွဲချိတ်ထားအပ်သော ရေစစ်အိတ်ကဲ့သို့၊ လမ္ဗန္တိ- ရှည်ကျကုန်၏၊ သစ္စဝါဒိဝစနံ- သည်၊ အနညထာ- တည်း။

၂၆၆။ မမ- ၏၊ သုကာယော- ပြေပြစ်သော ကိုယ်ခန္ဓာသည်၊ သမ္ပဋ္ဌိ- ဟင်္သာပြဒါးဖြင့် ကြာမြင့်စွာ ပွတ်တိုက်အပ်သော၊ ကဉ္စနဿ- ရွှေ၏၊ ဖလကံဝ- ပျဉ်ချပ်ကဲ့သို့၊ သောဘတေ- တင့်တယ်၏၊ ဣဒါနိ- ကား၊ သော- ငါ၏ ထိုကိုယ်ကို၊ သုခုမာဟိ- သေးငယ်ကုန်သော၊ ဝလီဟိ- တွန့်လိပ်သော အသားအရေတို့သည်၊ ဩတတော- ဖုံးလွှမ်းအပ်၏၊ သစ္စဝါဒိဝစနံ- သည်၊ အနညထာ- တည်း။

(နာ- ၂၁၇) ၂၆၇။ မမ- ၏၊ ဥဘော- နှစ်ဘက်ကုန်သော၊ သု ဦရ- ဖြောင့်တန်းသော ပေါင်တို့သည်၊ ပုရေ- ဤ၊ နာဂဘောဂသဒိသောပမာ- ဆင်နှာမောင်းနှင့် တူသော ဥပမာရှိကုန်သည်၊ (ဟုတွာ)၊ သောဘရေ- တင့်တယ်ကုန်၏၊ တာ- ငါ၏ ထိုပေါင် နှစ်ဘက်တို့သည်၊ ဇရာယ- ကြောင့်၊ ဣဒါနိ- ကား၊ ဝေဠုနာဠိယော ယထာ- ဝါးကျည်တောက်ကဲ့သို့ ဖြစ်ကုန်၏၊ သစ္စဝါဒိဝစနံ- သည်၊ အနညထာ- တည်း။

၂၆၈။ မမ-၏၊ သု ဇယံ- ကောင်းသော ခြေသလုံးတို့သည်၊ သဏ္ဌပုရသုဝဏ္ဏ- မဏ္ဍိတာ- သိမ်မွေ့ ပြေပြစ်ကုန်သောရွှေခြေကျင်းတို့ဖြင့် တန်ဆာဆင်အပ်ကုန်သည်၊ (ဟုတွာ)၊ သောဘရေ- တင့်တယ်ကုန်၏၊ ဣဒါနိ- ကား၊ တာ- ငါ၏ ထိုခြေသလုံးတို့သည်၊ ဇရာယ- ကြောင့်၊ တိလဒဏ္ဍကာရိဝ တိလဒဏ္ဍကာ ဣဝ- ရိတ်၍ ကြွင်းသော နှမ်းရိုးခြောက်တို့ကဲ့သို့၊ အဟေသံ- ဖြစ်ကုန်၏၊ သစ္စဝါဒိဝစနံ- သည်၊ အနညထာ- တည်း။

၂၆၉။ မမ- ၏၊ ဥဘော- ကုန်သော၊ သု ပါဒါ- ကောင်းသောခြေတို့သည်၊ ပုရေ- ဤ၊ တူလပုဏ္ဏသဒိသောပမာ- လဲပြည့်သော ဘိနပ်နှင့်တူသော ဥပမာရှိကုန်သည်၊ (ဟုတွာ)၊ သောဘရေ- တင့်တယ်ကုန်၏၊ ဣဒါနိ- ဤ၊ တေ- ထိုခြေနှစ်ဖက်တို့သည်၊ ဇရာယ- ကြောင့်၊ ဖုဋ္ဌိတာ- ကွဲကုန်၏၊ ဝလီမတာ- တွန့်သော အရေရှိကုန်၏၊ သစ္စဝါဒိဝစနံ- သည်၊ အနညထာ- တည်း။

၂၇၀။ အယံ သမုဿယော- ဤခန္ဓာကိုယ်အစုသည်၊ ဧဝိသော- ဤကဲ့သို့ ရှုအပ်သည်၊ ဇုဇ္ဈော- ဆွေးမြေ့ယိုယွင်း အိုမင်းသည်၊ ဗဟုဒုခါနံ- များစွာသော ဆင်းရဲတို့၏၊ အာလယော- တည်ရာသည်၊ အဟု- ဖြစ်ပြီ၊ သော- ထိုခန္ဓာကိုယ် အစု

သည်။ အပလေပပတိတော- ပြုပြင်လိမ်းကျမှုကင်းသဖြင့် လဲကျသည်။ (ဝါ) လဲကျခြင်းသို့ ရှေးရှုသည်။ ဇရာယရော- အိမ်အိုကြီးနှင့် တူသည်။ အဟု- ဖြစ်ပြီ။ တသ္မာ- ကြောင့်။ သစ္စဝါဒိဝစနံ- သည်။ အနညထာ- တည်း။”

၂၅၂။ တတ္ထ- ထိုဂါထာတို့၌၊ ကာဠကာတိ- - ကား၊ ကာဠကဝဏ္ဏာ- မည်းနက်သော အဆင်းရှိကုန်သည်။ ဘမရဝဏ္ဏသာဒိသာတိ- - ကား၊ ကာဠကာ- မည်းနက်ကုန်သည်။ ဟောန္တာပိ- ဖြစ်ပါကုန်သော်လည်း၊ ဘမရသဒိသဝဏ္ဏာ- ပိတုန်းရောင်အဆင်းကဲ့သို့ စိမ်းညိုသော အဆင်းရှိကုန်သည်။ သိနိဒ္ဓနီလာ- ချောမွေ့ ညက်ညောပျော့ပျောင်းလျက် ညိုမှောင်းသော အရောင်ရှိကုန်သည်။ ဣတိ အယံ- ကား၊ အတ္ထော- တည်း။ ဝေလ္လိတဂ္ဂါတိ- ကား၊ ကုဗ္ဗိတဂ္ဂါ- ကောညွတ်သော အဖျားရှိကုန်သည်။ မူလတော- အရင်းမှ ပဋ္ဌာယ- စ၍၊ ယာဝ အဂ္ဂါ- အဖျားတိုင်အောင်၊ ကုဗ္ဗိတာ ဝေလ္လိတာ- ကောညွတ်ကုန်သည်။ (အဟံ)။ ဣတိ အတ္ထော။ မုဒ္ဓဇာတိ- - ကား၊ ကေသာ- ဆံပင်တို့တည်း။ ဇရာယာတိ- - ကား၊ ဇရာဟေတု- အိုခြင်းဟူသော အကြောင်းကြောင့်၊ ဇရာယ- ဇရာသည်။ ဥပဟတသောဘာ- ဖျက်ဆီးအပ်သော တင့်တယ်ခြင်းရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ သာဏဝါကသာဒိသာတိ- - ကား၊ သာဏသဒိသာ စ- ပိုက်ဆံလျှော်မျှင်နှင့်လည်း တူကုန်၏။ ဝါကသဒိသာ စ- မြက်လျှော်မျှင်နှင့်လည်း တူကုန်၏။ သာဏဝါကသဒိသာ စေဝ- ပိုက်ဆံလျှော်မျှင်နှင့်လည်း တူကုန်၏။ မကစိဝါကသဒိသာ စ- သင်ပေါင်းမျှင်နှင့်လည်း တူကုန်၏။ ဣတိပိ- ဤသို့လည်း၊ အတ္ထော- အနက်ကို ဒဋ္ဌဗ္ဗေ- မှတ်ထိုက်၏။ သစ္စဝါဒိဝစနံ အနညထာတိ- - ကား၊ သစ္စဝါဒိနော- မှန်သောစကားကိုသာ ဆိုတော်မူတတ်သော၊ အဝိတထဝါဒိနော- မချွတ်မယွင်းသောစကားကိုသာ ဆိုတော်မူတတ်သော၊ သမ္မာ- သမ္မုဒ္ဓဿ- မြတ်စွာဘုရား၏။ “သဗ္ဗံ ရူပံ အနိစ္စံ ဇရာဘိဘူတ”န္တိအာဒိဝစနံ- - -စသော စကားတော်သည်၊ အနညထာ- တစ်ပါးသော အခြင်းအရာအားဖြင့် မဖြစ်သည်သာတည်း။ (ဝါ) မဖောက်ပြန်သည်သာတည်း။ ယထာဘူတမေဝ- မဖောက်မပြန် ဟုတ်မှန်သည်သာတည်း။ တတ္ထ- ထိုစကားရပ်၌၊ ဝိတထံ- ချွတ်ယွင်းဖောက်ပြန်ခြင်းသည်၊ န အတ္ထိ- မရှိသည်သာတည်း။ ဣတိ- ဤကား အနက်တည်း။

၂၅၃။ ဝါသိတောဝ သုရဘိ ကရုဏ္ဏကောတိ- - - ကား၊ ပုပ္ဖဂန္ဓဝါသဇုဏ္ဏာဒိဟိ- ပန်း နံ့သာတို့ဖြင့် ထုံအပ်သော နံ့သာမှုန့်တို့ဖြင့်၊ ဝါသိတော- ထုံအပ်သော၊ ဝါသံ- မွှေးကြိုင်သော အနံ့ကို၊ ဂါဟာပိတော- ယူစေအပ်သော၊ ပသာဓနသမုဂ္ဂေါ ဝိယ- နံ့သာကြျတ်ကဲ့သို့ သုဂန္ဓိ- မွှေးကြိုင်သော အနံ့ရှိ၏။ ပုပ္ဖပူရ မမ ဥတ္တမင်္ဂဇောတိ- - - ကား၊ စမ္ပကသုမန- မလ္လိကာဒိဟိ- စကားပန်း မုလေးပန်း ကြက်ရုံးပန်း အစရှိကုန်သော၊ ပုပ္ဖေဟိ- ပန်းတို့ဖြင့်၊ ပူရိတော- ပြည့်သည်။ (ဟုတွာ)၊ ပုဗ္ဗေ- ၌၊ မမ- ၏။ ကေသကလာပေါ- ဆံပင်

အပေါင်းသည်၊ (နာ- ၂၁၈) နိမ္မလော- အညစ်အကြေးကင်း၏။ ဣတိ- ကား၊ အတ္ထော-
 တည်း။ တန္တိ- - ကား၊ ဥတ္တမင်္ဂ- ဦးခေါင်း၌ပေါက်သော ဆံပင်သည်။ အထ ပစ္ဆာ- ထိုမှ
 နောက်၌၊ ဧတရဟိ- ယခုအခါ၌၊ သလောမဂန္တိကံ- အမွေးတို့၏ ပကတိညီစို့သော အနံ့
 ရှိ၏။ ပါကတိကလောမဂန္တမေဝ- ပကတိသောအမွေးတို့၏ ညီစို့သောအနံ့သည်သာလျှင်၊
 ဇာတံ- ဖြစ်ပြီ။ အထဝါ- ထို့ပြင်တစ်နည်းကား၊ သလောမဂန္တိကန္တိ- - - ကား၊
 မေဏှကလောမေဟိ- သိုးမွေးတို့နှင့်၊ သမာနဂန္တံ- တူသောအနံ့ဆိုးရှိ၏။ “ဧဠကလောမဂန္တံ”
 နိပိ- ဧဠကလောမဂန္တံ ဟူ၍လည်း၊ ဝဒန္တိ- ဆိုကြကုန်သေး၏။

၂၅၄။ ကာနနံဝ သဟိတံ သုရောပိတန္တိ- - ကား၊ သုဠ- ကောင်းစွာ၊ ရောပိတံ-
 တစ်ညီတစ်ညွတ် စိုက်ပျိုးအပ်သော၊ သဟိတံ- အတူတကွ တပေါင်းတည်းဖြစ်သော၊
 ယနသန္တိဝေသံ- တစ်ခဲနက်တပေါင်းတည်း စုစည်း၍တည်သော၊ ဥဒ္ဓမေဝ- အထက်သို့
 သာလျှင်၊ ဥဋ္ဌိတံ- တက်သော၊ ဥဇုကဒီယသာခံ- ဖြောင့်တန်းရှည်လျားသော သစ်ခက်တို့
 ရှိသော၊ ဥပဝနံ ဝိယ- ဥယျာဉ်တောအုပ်ကဲ့သို့၊ ကောဗ္ဘသုစိဝိစိတဂ္ဂသောဘိတန္တိ- - ကား၊
 ပုဗ္ဗေ- ရှေး၌၊ ကောဇ္ဈေန စ- ခေါင်းဖြီးစရာ ဘီးဖြင့်လည်းကောင်း၊ သုဝဏ္ဏသုစိယာ စ-
 ရွှေဆံထိုးဖြင့်လည်းကောင်း၊ ကေသဇ္ဈာဝိဇ္ဈနေန- ရှုတ်ထွေးသောဆံပင်ကို ဖြေရှင်း
 ခြင်းဖြင့်၊ ဝိစိတဂ္ဂ- ဖြီးသင်အပ်ပြီးသော အဖျားရှိသည်၊ ဟုတွာ- ၍၊ သောဘိတံ- တင့်တယ်
 ၏။ ဝါ- တစ်နည်းကား၊ ယနဘာဝေန- ပိတ်ပိတ်သဲသဲ တစ်ခဲနက်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊
 ကောဗ္ဘသဒိသံ- ခပ်အခင်းနှင့်တူသည်၊ ဟုတွာ- ၍၊ ပဏဒန္တသုစိဟိ- ဆင်စွယ်ဆံထိုးတို့ဖြင့်၊
 ဝိစိတဂ္ဂတာယ- ဖြီးသင်အပ်ပြီးသော အဖျားရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ သောဘိတံ-
 တင့်တယ်၏။ တန္တိ- ကား၊ ဥတ္တမင်္ဂ- ဦးခေါင်း၌ ပေါက်သော ဆံပင်သည်။ ဝိရလံ
 တဟိ တဟိန္တိ- - ကား၊ တတ္ထ တတ္ထ- ထိုထိုအရပ်၌၊ ဝိရလံ- ကျဲ၏၊ ဝိလူနကေသံ-
 ကျွတ်သောဆံပင်ရှိ၏။

၂၅၅။ ကဏှခန္ဓကသုဝဏ္ဏမဏ္ဍိတန္တိ- - ကား၊ သုဝဏ္ဏဝရိရာဒီဟိ- ရွှေ၊ စိန်
 စသည်တို့ဖြင့်၊ ဝိဘူသိတံ- တန်ဆာဆင်အပ်သော၊ ကဏှကေသပုဉ္ဇကံ- မည်းသောဆံပင်၊
 ဆံထုံးရှိသည်၊ (ဟုတွာ)။ ယေ ပန- အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်ကား၊ “သဏှကဏ္ဍက-
 သုဝဏ္ဏမဏ္ဍိတ” န္တိ- - ဟူ၍၊ ပဌန္တိ- ရွတ်ဆိုကြကုန်၏။ တေသံ- ထိုပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ အလို
 အားဖြင့်၊ သဏှာဟိ- နူးညံ့ပျော့ပျောင်းကုန်သော၊ သုဝဏ္ဏသုစိဟိ- ရွှေဆံထိုးတို့ဖြင့်၊
 ဇ္ဈာဝိဇ္ဈနေန- ရှုတ်ထွေးသော ဆံပင်ကို ဖြေရှင်းခြင်းအားဖြင့်၊ မဏ္ဍိတံ- တန်ဆာဆင်
 အပ်၏။ ဣတိ အယံ- ဤသည်ကား၊ အတ္ထော- အနက်တည်း။ သောဘာတေ သုဝေဏီဟိ”
 လင်္ကီတန္တိ- - ကား၊ သုန္ဒရေဟိ- ကောင်းကုန်သော၊ ရာဇရက္ခမာလာသဒိသေဟိ- ငွေပန်းနှင့်
 တူကုန်သော၊ ကေသဝေဏီဟိ- ဆံထုံးတို့ဖြင့်၊ အလင်္ကီတံ- တန်ဆာဆင်အပ်သည်။

ဟုတ္တာ- ဤ၊ ပုဗ္ဗေ- ဤ၊ ဝိရာဇတေ- တင့်တယ်၏။ တံ ဇရာယ ခလိတံ သိရံ ကတန္တိ- - -
ကား၊ တထာ- ထိုဆိုးအပ်ပြီးသော အခြင်းအရာအားဖြင့်၊ သောဘိတံ- တင့်တယ်သော၊
တံ သိရံ- ထိုဦးခေါင်းကို၊ ဣဒါနိ- ဤ၊ ဇရာယ- ဇရာသည်၊ ခလိတံ- ထိပ်ပြောင်သည်ကို၊
ခဏ္ဍိတာခဏ္ဍိတံ- ကွက်တိ ကွက်ကြားသော ဆံပင်ရှိသည်ကို၊ ဝိလူနကေသံ- ကျွတ်သော
ဆံပင်ရှိသည်ကို၊ ကတံ- ပြုအပ်၏။

၂၅၆။ စိတ္တကာရသုကတာဝ လေခိတာတိ- - ကား၊ စိတ္တကာရေန- အဆန်း
တကြယ် ရေးဆွဲတတ်သော၊ သိပ္ပိနာ- ပန်းချီအတတ်ပညာရှင်သည်၊ နီလာယ ဝဏ္ဏ-
ဓာတုယာ- အညိုရောင် ဓာတ်ဆေးဖြင့်၊ သုဋ္ဌ- ကောင်းစွာ၊ ကတာ- ရေးဆွဲအပ်သော၊
လေခါ- အရေးသည်၊ သောဘတေ ဝိယ- တင့်တယ်သကဲ့သို့၊ သု ဘမုကာ ပုရေ မမာတိ-
- ကား၊ မမ- ၏၊ သုန္တရာ- ကောင်းကုန်သော၊ ဘမုကာ- မျက်ခုံးတို့သည်၊ ပုဗ္ဗေ- ဤ၊
သောဘနံ- တင့်တယ်ခြင်းသို့၊ ဂတာ- ရောက်ကုန်၏။ ဝလိဘိပ္ပလမ္ဘိတာတိ- - ကား၊
နလာဋ္ဌန္တေ- နဖူးစွန်း၌၊ ဥပ္ပန္နဟိ- ဖြစ်ကုန်သော၊ ဝလိဟိ- တွန့်သော အရေးအကြောင်း
တို့ဖြင့်၊ ပလမ္ဘန္တာ- တွဲရ၍ ကျကုန်လျက်၊ ဌိတာ- တည်ကုန်၏။

၂၅၇။ ဘဿရာတိ- - ကား၊ ဘာသုရာ- ပြီးပြတ်ပြတ် တလက်လက် တောက်ပ
ကုန်သော။ သုရုစိရာတိ- ကား၊ သုဋ္ဌ- အလွန်၊ ရုစိရာ- နှစ်သက်စဖွယ် အရောင်ရှိ
ကုန်သော။ ယထာ မဏီတိ- - ကား၊ မဏိမုဒ္ဒိကာ ဝိယ- ပတ္တမြားလက်စွပ်တို့ကဲ့သို့၊
နေတ္ထ'ဟေသုန္တိ- - ကား၊ သုနေတ္တာ- ကောင်းသောမျက်လုံးတို့သည်၊ အဟေသု- ဖြစ်ကုန်ပြီ။
အဘိနီလမာယတာတိ- - ကား၊ အဘိနီလာ- အလွန်ညိုကုန်သည်၊ ဟုတ္တာ- ဤ၊
အာယတာ- ရှည်လျား ကျယ်ပြန့်ကုန်သည်။ တေတိ- - ကား၊ နေတ္တာ- မျက်လုံးတို့သည်၊
(န သောဘရေး-၌စပ်)။ ဇရာယ'ဘိဟတာတိ- - - ကား၊ ဇရာယ- အိုခြင်းသည်၊
အဘိဟတာ- လွမ်းမိုးနှိပ်စက်အပ်ကုန်သည်၊ (ဟုတ္တာ)။

၂၅၈။ သဏ္ဍတုဂ်သဒိသီ ဓာတိ- - - ကား၊ သဏ္ဍာ- ပြေပြစ်ချောမောသည်၊
တုဂ်- မြင့်မောက်သည်၊ သေသမုခါဝယဝါနံ- ကြွင်းသော မျက်နှာအစိတ်အပိုင်းတို့အား၊
အနုရူပါ- လျောက်ပတ်သည်၊ ဟုတ္တာ စ- ဖြစ်၍လည်း။ သောဘတေတိ- ကား၊ ဝဋ္ဋေတွာ-
လုံး၍၊ ဌပိတဟရိတာလဝဋ္ဋိ ဝိယ- ထားအပ်သော ဆေးဒန်းမြင်းသီလာတောင့်ကဲ့သို့၊ မမ-
၏၊ နာသိကာ- နှာတံသည်၊ သောဘတေ- တင့်တယ်၏။ သု အဘိယောဗ္ဗနံ ပတိတိ- -
- ကား၊ သုန္တရေ- ကောင်းသော၊ အဘိနဝယောဗ္ဗနကာလေ- အလွန်ပျိုနုသော အရွယ်၌၊
သာ နာသိကာ- ထိုတင့်တယ်သော နှာတံသည်၊ ဣဒါနိ- ဤ၊ ဇရာယ- ကြောင့်၊ (ဝါ)
သည်၊ နိဝါရိတသောဘတာယ- တားမြစ်အပ်သော တင့်တယ်ခြင်းရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊
ပရိသေဒိတာ ဝိယ စ- ထက်ဝန်းကျင်မှ အငွေ့ကို ယူစေအပ်သကဲ့သို့လည်းကောင်း၊ ဝရတ္တာ

ဝိယ စ- သားရေကြိုးကဲ့သို့လည်းကောင်း၊ ဇာတာ- ဖြစ်ပြီ။

(နာ- ၂၁၉) ၂၅၉။ ကက်ဏံဝ သုကတံ သုနိဋ္ဌိတန္တိ- - -ကား၊ သုပရိကမ္ပကတံ- ကောင်းစွာအပြေအပြစ် ပြုအပ်သော၊ သုဝဏ္ဏကက်ဏံ ဝိယ- ရွှေလက်ကောက်ကဲ့သို့၊ ဝဗ္ဗလဘာဝံ- လုံးသည်၏အဖြစ်ကို၊ သန္ဓာယ- ရည်ရွယ်၍၊ ဝဒတိ- ဆို၏။ သောဘဇေတိ- - - ကား၊ သောဘန္တေ- တင့်တယ်ကုန်၏။ “သောဘန္တေ”တိ ဝါ- သောဘန္တေ ဟူ၍လည်း၊ ပါဌော- ပါဌရှိသေး၏။ သုဣတိ- သု ဟူသည်ကား၊ နိပါတမတ္တံ- နိပါတ်မျှသာတည်း။ ကဏ္ဍပါဠိယောတိ- - - ကား၊ ကဏ္ဍဂန္ဓာ- နားရွက်တို့သည်။ ဝလိဘိပ္ပလမ္ပိတာတိ- - - ကား၊ တဟိ တဟိ- ထိုထိုအရပ်၌၊ ဥပ္ပန္နဝလိဟိ- ဖြစ်သော အတွန့်အလိပ် အရေး အကြောင်းတို့ဖြင့်၊ ဝလိတာ- တွန့်ကုန်သည်၊ ဟုတွာ- ဖြစ်၍၊ ဝဇ္ဇနိယာ- လက်လိပ်တံ၌၊ ပဏာမိတဝတ္ထခန္ဓာ ဝိယ- ညွတ်စေအပ်၊ လိပ်တင်အပ်သော အဝတ်အထည်အစုကဲ့သို့၊ ဘဿန္တာ- လျောကျကုန်လျက်၊ ဩလမ္ပန္တိ- တွဲရ၍ ကျကုန်၏။

၂၆၀။ ပတ္တလီမကုလဝဏ္ဏသာဒိသာတိ- - - ကား၊ ကဒလိမကုလသဒိသဝဏ္ဏ- သဏ္ဌာနာ- ငှက်ပျောဖူးငုံနှင့်တူသော အဆင်းပုံသဏ္ဌာန်ရှိကုန်သည်။ ခဏ္ဍိတာတိ- - - ကား၊ ဘေဒနပတနေဟိ- ကွဲခြင်း ကျွတ်ခြင်းတို့ဖြင့်၊ ခဏ္ဍိတာ- ကျိုးကုန်၏၊ ခဏ္ဍဘာဝံ- ကျိုးကုန်သည်၏ အဖြစ်သို့၊ ဂတာ- ရောက်ကုန်၏။ အသိတာတိ- - - ကား၊ ဝဏ္ဏဘေဒန- အဆင်းပျက်သည်၏အဖြစ်ဖြင့်၊ အသိတဘာဝံ- မည်းသည်၏အဖြစ်သို့၊ ဂတာ- ရောက် ကုန်၏။

၂၆၁။ ကာနနမိ ဝနသဏ္ဌာစာရိနိ၊ ကောကိလာဝ မဓုရံ နိကူဇိဟန္တိ- - - ကား၊ ဝနသဏ္ဌော- တောအုပ်၌၊ ဂေါစရစရဏေန- ကျက်စားလှည့်လည်ခြင်းဖြင့်၊ ဝနသဏ္ဌာစာရိနိ- တောအုပ်၌ ကျက်စားလေ့ရှိသော၊ ကာနနေ- တော၌၊ အနုသံဂီတနိဝါသိနိ- ထိုမှဤမှ လှည့်လည်သီဆိုကာ နေလေ့ရှိသော၊ ကောကိလာ ဝိယ- ဥဩငှက်မလေးကဲ့သို့၊ မဓုရာ- လာပံ- ချိန်မြိန်သာယာသော အသံကို၊ အဟံ- သည်၊ နိကူဇိ- ပြောဆိုခဲ့ပြီ။ တန္တိ- ကား၊ နိကူဇိတံ- သာယာစွာ ပြောဆိုအပ်သော၊ တံ အာလာပံ- ထိုအသံသည်။ ခလိတံ တဟိ တဟိန္တိ- - - ကား၊ ခဏ္ဍဒန္တာဒိဘာဝေန- သွားကျိုးအစရှိသည်တို့၏အဖြစ်ကြောင့်၊ တတ္ထ တတ္ထ- ထိုထို စကားအရာ၌၊ ပက္ခလိတံ- ချွတ်ချော်လွဲမှားခြင်းသို့၊ ဇာတံ- ရောက်ပြီ။

၂၆၂။ သဏှကမ္မုရိဝ သုပ္ပမဇ္ဈိတာတိ- - - ကား၊ သုဠ- ကောင်းစွာ၊ ပမဇ္ဈိတာ- သုတ်သင် ပွတ်တိုက်အပ်သော၊ သဏှာ- ချောမွတ် ပြေပြစ်သော၊ သုဝဏ္ဏသင်္ခါ ဝိယ- ရွှေခရုသင်းကဲ့သို့။ ဘဂ္ဂါ ဝိနာမိတာတိ- - - ကား၊ မံသပရိက္ခယေန- အသားအသွေးတို့ ကုန်ခန်းခြင်းဖြင့်၊ ဝိဘူတသိရာဇာလတာယ- အကြောပြိုင်းပြိုင်း ထခြင်းရှိသည်၏ အဖြစ် သည်၊ ဘဂ္ဂါ- ဖျက်ဆီးအပ်သည်၊ ဟုတွာ- ၍၊ ဝိနတာ- ကိုင်းညွတ်၏။

၂၆၃။ ဝဋ္ဋပလိယသဒိသောပမာတိ- - -ကား၊ ဝဋ္ဋေန- လုံးဝန်းသော၊ ပလိယဒဏ္ဍေန- တံခါးတိုင်နှင့်၊ သမသမာ- အလွန်တူကုန်၏။ တာတိ- ကား၊ ဥဘောပိ- နှစ်ဘက်လုံးလည်း ဖြစ်ကုန်သော၊ တာ ဗာဟာယော- ထိုလက်မောင်းတို့သည်။ ယထာ ပါဋ္ဌလိဗ္ဗလိတာတိ- ကား၊ ဇေရုဘာဝေန- အိုမင်းသည်၏အဖြစ်ဖြင့်၊ ပလိတပါဋ္ဌလိ- သာခါသဒိသာ- ဖွေးဖွေးဖြူသော သခွတ်ပင်ကိုင်းနှင့် တူကုန်၏။

၂၆၄။ သဏှမုဒ္ဓိကသုဝဏ္ဏမဏ္ဍိတာတိ- - ကား၊ သုဝဏ္ဏမယာဟိ- ရွှေဖြင့် ပြီးကုန်သော၊ မဋ္ဌဘာသုရာဟိ- ပြေပြစ်၊ တောက်ပသော အရောင်ရှိကုန်သော၊ မုဒ္ဓိကာဟိ- လက်စွပ်တို့ဖြင့်၊ ဝိဘူသိတာ- တန်ဆာဆင်အပ်ကုန်သည်၊ (ဟုတွာ)။ ယထာ မူလ- မူလိကာတိ- - ကား၊ မူလကကဏ္ဍသဒိသာ- သစ်မြစ်ပိုင်းနှင့် တူကုန်၏။

၂၆၅။ ဝိနဝဋ္ဋသဟိတုဂ္ဂတာတိ- - ကား၊ ဝိနာ- ပြည့်ပြီးကုန်သည်၊ အညမည- အချင်းချင်း၊ သဟိတာဝ- စပ်ယှက်ကုန်သည်ဖြစ်၍သာလျှင်၊ ဟုတွာ- ၍၊ ဥဂ္ဂတာ- အထက်သို့ မြင့်မောက်ကုန်သည်၊ ဥဒ္ဓမုခါ- အထက်၌ မျက်နှာရှိကုန်သည်၊ (ဟုတွာ)။ သောဘတေ^၁ သု ထနကာ ပုရေ မမာတိ- - ကား၊ မမ- ၏၊ ဥဘောပိ- နှစ်ခုလည်း ဖြစ်ကုန်သော၊ ထနာ- သားမြတ်တို့သည်၊ ယထာဝုတ္တရူပါ- အကြင်အကြင်ဆိုအပ်ပြီးသော အဆင်းရှိကုန်သည်၊ ဟုတွာ- ၍၊ သုဝဏ္ဏကလသိယော ဝိယ- ရွှေအိုးတို့ကဲ့သို့ သောဘိသု- တင့်တယ်ကြကုန်ပြီ၊ ဟိ- မှန်၏၊ ဣဒံ- ဤသောဘတေ ၌ တေဝိဘတ်သည်၊ ပုထုတ္တေ- များသည်၏ အဖြစ်၌၊ ဧကဝစနံ- ဧကဝစ်ဝိဘတ်တည်း၊ စ- ဆက်ဦးအံ့၊ အတိတတ္ထေ- အတိတ်အနက်၌၊ ဝတ္တမာနဝစနံ- ဝတ္တမာန်ဝိဘတ်တည်း။ ထေဝိကီဝ လမ္မန္တိ နောဒကာတိ- - - ကား၊ မေ- ၏၊ ဥဘောပိ- နှစ်ခုလည်းဖြစ်ကုန်သော၊ တေ ထနာ- ထို သားမြတ် အစုံတို့သည်၊ နောဒကာ- ရေမရှိသော၊ ဂလိတဇလာ- လျောကျသောရေရှိသော၊ ဝေက္ခဒဏ္ဍကေ- ဝါးတုတ်တန်း၌၊ ဌပိတဥဒကဘတ္တာ ဝိယ- ဆွဲချိတ်ထားအပ်သော ရေစစ်အိတ်ကဲ့သို့၊ လမ္မန္တိ- ရှည်ကျကုန်၏။

(နာ- ၂၂၀) ၂၆၆။ ကဉ္စနဖလကံဝ သမ္ပဋ္ဌန္တိ^၂ - - ကား၊ ဇာတိဟိဂ်္ဂလကေန- ဟသ်ပြဒါးအစစ်ဖြင့်၊ မက္ခိတွာ- လိမ်းကျ၍၊ စိရပရိမဇ္ဇိတသောဝဏ္ဏဖလကံ ဝိယ- ကြာမြင့်စွာ

၁။ ပါဠိတော်ဂါထာ- ၂၆၅၊ ၌ သောဘတေရ - ဟု ရှိသည်။ အဋ္ဌကထာ သံဝဇ္ဇေတဗ္ဗပါဠိတော်၌ကား သောဘတေဟု ဆိုထားသည်။ ပထမပါဒ၌ ဥဘော ဒုတိယပါဒ၌ ထနကာ- တို့ကို ထောက်၍ ဗဟုဝန်ဖြင့် သောဘတေရ ဟု ပါဠိတော်အတိုင်းသာ ရှင်းသည်။ သို့သော် အဋ္ဌကထာဆရာက “သောဘတေ” အတွက် သိုင်းဝိုင်းစွာ ဖွင့်ထားသည်ကို ထောက်ရှုလျှင် အဋ္ဌကထာဆရာလက်ထက်ပါဠိတော်၌ “သောဘတေ” ဟု မူလပါဒ် ဖြစ်ရောရှိသည်။

၂။ ပါဠိတော် ဂါထာ- ၂၆၆-၌ ကဉ္စနဿ ဖလကံဝ ဟုရှိသည်။ အဋ္ဌကထာ သံဝဇ္ဇေတဗ္ဗ ပါဠိတော်၌ကား ကဉ္စနဖလကံဝ ဟု လာသည်။

ပွတ်တိုက်အပ်သော ရွှေပျဉ်ချပ်ကဲ့သို့ သောဘတေ- တင့်တယ်၏။ သော ဝလီဟိ သုခုမာဟိ
ဩတတောတိ- - ကား၊ မမ- ၏။ သော ကာယော- သည်၊ ဣဒါနိ- ဌှိ၊ သုခုမာဟိ-
သေးငယ်ကုန်သော၊ ဝလီဟိ- အတွန့်အလိပ်တို့ဖြင့်၊ တဟိ တဟိ- ထိုထိုအရပ်၌၊ ဝိတတော-
ပျံ့နှံ့၏။ ဝလီတ္တစတံ- တွန့်လိပ်သောအရေရှိသည်၏အဖြစ်သို့၊ အာပန္နော- ရောက်၏။

၂၆၇။ နာဂဘောဂသဒိသောပမာတိ- - ကား၊ ဟတ္ထိနာဂဿ- ဆင်ပြောင်ကြီး၏။
ဟတ္ထေန- နှာမောင်းနှင့်၊ သမသမာ- အလွန်တူကုန်၏။ ဟိ- မှန်၏။ ဟတ္ထော- နှာမောင်းကို
(ဘောဂေါတိ ဝုတ္တော- ဌှိစပ်)၊ ဣဓ- ဤအရာ၌၊ ဧတေန- ဤနှာမောင်းဖြင့်၊ ဘုဉ္ဇတိ-
စားတတ်၏။ ဣတိ တဿ- ထိုသို့ စားကြောင်းဖြစ်သောသတ္တိကြောင့်၊ ဘောဂေါတိ-
ဘောဂ ဟူ၍၊ ဝုတ္တော- ဆိုအပ်၏။ တေတိ- ကား၊ ဥရုယော- ပေါင်တို့သည်။ ယထာ
ဝေဠုနာဠိယောတိ- - ကား၊ ဣဒါနိ- ဌှိ၊ ဝေဠုပဗ္ဗသဒိသာ- ဝါးဆစ်နှင့်တူကုန်သည်၊
အဟေသု- ဖြစ်ကုန်ပြီ။

၂၆၈။ သက္ကုဋ္ဌပုရသုဝဏ္ဏမဏ္ဍိတာတိ- - ကား၊ သိနိဒ္ဓမဋ္ဌေဟိ- သိမ်မွေ့ပြေပြစ်
ကုန်သော၊ သုဝဏ္ဏုပုရေဟိ- ရွှေခြေကျင်းတို့ဖြင့်၊ ဝိဘူသိတာ- တန်ဆာဆင်အပ်ကုန်သည်၊
ဇယံတိ- ကား၊ အဋ္ဌိဇယံယော- ခြေသလုံးစိုးတို့သည်။ တာတိ- ကား၊ တာ ဇယံယော-
တို့သည်။ တိလဒဏ္ဍကာရိဝါတိ- ကား၊ အပွမံသလောဟိတတ္တာ- နည်းသော အသား၊
အသွေးတို့ ရှိကုန်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ကိသဘာဝေန- ကြုံလှီသည်၏အဖြစ်ဖြင့်၊ လူနာ-
ဝသိဌဝိသုက္ခတိလဒဏ္ဍကာ ဝိယ- ရိတ်၍ကြွင်းသောနှမ်းစိုးခြောက်တို့ကဲ့သို့၊ အဟေသု-
ဖြစ်ကုန်ပြီ။ ရ-ကာရော- ရအက္ခရာသည်၊ ပဒသန္ဓိကရော- ပုဒ်စပ်မှုကိုပြုခြင်းတည်း။

၂၆၉။ တူလပုဏ္ဏသဒိသောပမာတိ- - ကား၊ မုဒုသိနိဒ္ဓဘာဝေန- နူးညံ့သိမ်မွေ့
ကုန်သည်၏အဖြစ်ဖြင့်၊ သိမ္ဗလိတူလပုဏ္ဏပလိဂုဏ္ဍိတဥပါဟနသဒိသာ- လက်ပံလဲဖြင့်
ပြည့်သော ဖနောင့်ဖုံး ဖမိုးဖုံးတပ်သော ဘိနပ်နှင့်တူကုန်၏။ မမ-၏။ တေ ပါဒါ- တို့သည်၊
ဣဒါနိ- ဌှိ၊ ဖုဋ္ဌိတာ ဖလိတာ- ကွဲကုန်၏။ ဝလီမတာ- တွန့်သော အရေရှိကုန်သည်၊
ဝလီမန္တော- တွန့်သော အရေရှိကုန်သည်၊ ဇာတာ- ဖြစ်ကုန်၏။

၂၇၀။ ဧဒိသောတိ- - ကား၊ ဧဝရူပေါ- ဤသို့သဘောရှိသည်။ အဟု- ဖြစ်ပြီ၊
ယထာ ဝုတ္တပ္ပကာရော- ဆိုအပ်ပြီးသော အပြားရှိသည်၊ အဟောသိ- ဖြစ်ပြီ။ အယံ
သမုဿယောတိ- ကား၊ မမ- ၏။ အယံ ကာယော- ဤကိုယ်သည်။ ဇဇ္ဇရောတိ- - ကား၊
သိထိလာပန္နော- လျော့စွာဖွဲ့သော အကြောရှိသည်။ ဗဟုဒုခါန မာလယောတိ- - ကား၊
ဇရာဒိဟေတုကာနံ- အိုခြင်းစသော အကြောင်းရှိကုန်သော၊ ဗဟူနံ- များစွာ ကုန်သော၊
ဒုက္ခာနံ- ဆင်းရဲတို့၏။ အာလယဘူတော- တည်ရာဖြစ်၍ဖြစ်သည်၊ (အဟု- ဖြစ်ပြီ)။
သော'ပလေပပတိတောတိ- - ကား၊ သော အယံ သမုဿယော- ထို ငါ၏ ခန္ဓာကိုယ်သည်။

အပလေပပတိတော- ပြုပြင်လိမ်းကျမှုကင်းသဖြင့် လဲကျသည်။ (ဝါ) လဲကျခြင်းသို့ ရှေးရှုသည်။ အဘိသင်္ခါရာလေပပရိက္ခယေန- ပြုပြင်လိမ်းကျမှုကုန်သဖြင့်၊ ပတိတော- လဲကျသည်။ ပါတာဘိမုခေါ- လဲကျခြင်းသို့ ရှေးရှုသည်။ (အဟု)။ ဣတိ အတ္ထော- နက်။ ဝါ- တစ်နည်းကား။ သောပိ အလေပပတိတောတိ- 'သောပိ အလေပပတိတော' ဟူ၍၊ ပဒဝိဘာဂေါ- ပုဒ်ကို ဝေဘန်ခြင်းကို၊ ဒဋ္ဌဗ္ဗော- မှတ်ထိုက်၏။ သော ဧဝ- ထို 'သော အပလေပပတိတော' ပုဒ်၏ အနက်သည်ပင်။ အတ္ထော- 'သောပိ အလေပပတိတော' ၏ အနက်တည်း။ ဇရာယဇရာတိ- - ကား၊ ဇိဏ္ဏယရသဒိသော- အိမ်အိုကြီးနှင့် တူသည်။ ဝါ- တစ်နည်းကား၊ ဇရာယ- အိုခြင်းဇရာ၏၊ ယရဘူတော- တည်ရာအိမ်သဖွယ်ဖြစ်၍ ဖြစ်သည်။ အဟောသိ- ဖြစ်ပြီ။ တသ္မာ- ထို့ကြောင့်၊ သစ္စဝါဒိနော- ဟုတ်မှန်သောစကား ကိုသာ ဆိုတော်မူတတ်သော မြတ်စွာဘုရား၏၊ ဓမ္မာနံ- တရားတို့၏၊ ယထာဘူတံ- ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ၊ သဘာဝံ- သဘောတရားကို၊ သမ္မဒေဝ- ကောင်းစွာသာလျှင်၊ ဥ တ္တာ- သိ၍၊ ကထနတော- ဟောတော်မူတတ်သောကြောင့်၊ အဝိတထဝါဒိနော- မချွတ်မယွင်း ဟုတ်မှန်သောစကားကိုသာ ဆိုတော်မူတတ်သော၊ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ- အလုံးစုံတရားတို့ကို သိတော်မူသော၊ မမ- ၏၊ သတ္တု- ဆရာဖြစ်တော်မူသော မြတ်စွာဘုရား၏၊ ဝစနံ- စကားတော်သည်၊ အနညထာ- မဖောက်ပြန်သည်သာတည်း။ (ဝါ) မလွဲဧကန် မှန်သည်သာတည်း။

ဧဝံ- ဤသို့၊ အယံ ထေရီ- ဤအမွပါလီထေရီမသည်၊ အတ္တနော- ၏၊ အတ္တဘာဝေ- အတ္တဘော၌၊ အနိစ္စတာယ- မမြဲသည်၏ အဖြစ်ကို၊ သလ္လက္ခဏမုခေန- ကောင်းစွာမှတ်သားခြင်းကို အဦးပြုသဖြင့်၊ သဗ္ဗေသုပိ- အလုံးစုံလည်းဖြစ်ကုန်သော၊ တေဘူမကဓမ္မေသု- တေဘူမကတရားတို့၌၊ အနိစ္စတံ- မမြဲသည်၏အဖြစ်ကို၊ ဥပဓာရေတွာ- ဉာဏ်ဖြင့် စူးစမ်းဆင်ခြင်၍၊ တဒနုသာရေန- ထိုအနိစ္စလက္ခဏာသို့ အစဉ် လိုက်သဖြင့်၊ တတ္ထ- ထိုတေဘူမကတရားတို့၌၊ ဒုက္ခလက္ခဏဉ္စ- ဒုက္ခလက္ခဏာသို့ လည်းကောင်း၊ အနတ္တလက္ခဏဉ္စ- အနတ္တလက္ခဏာသို့လည်းကောင်း၊ အာရောပေတွာ- တင်၍၊ ဝိပဿနံ- ဝိပဿနာကို ဥဿုက္ကာပေန္တိ- အားထုတ်စေလတ်သော်၊ မဂ္ဂပဋိပါဋိယာ- မဂ်အစဉ်အားဖြင့်၊ အရဟတ္တံ- အရဟတ္တဖိုလ်သို့၊ ပါပုဏိ- ရောက်ပြီ။ တေန- ထို့ကြောင့်၊ အပဒါနေ- အပဒါန်၌၊ “ယော ရံသိဖုသိတာဝေဠော ။ပ။ ကတံ ဗုဒ္ဓဿ သာသနံ”န္တိ - - - ဟူ၍၊ ဝုတ္တံ- ပြီ။

(အပဒါန်ပါဠိတော်အနက်)

- “ရံသိဖုသိတာဝေဠော- ရောင်ခြည်တော်အစဉ်ဖြင့် ထိအပ်သောကိုယ်ရှိ တော်မူသော၊ ဖုသော နာမ- ဖုဿမည်တော်မူသော၊ ယော မဟာမုနိ- အကြင်

မြတ်စွာဘုရားသည်၊ (ဥပ္ပဇ္ဇိ- ပွင့်တော်မူပြီ) အဟံ- သည်၊ တဿ- ထိုမြတ်စွာ
ဘုရား၏၊ ဘဂိနီ- နှမတော်သည်၊ အာသိ- ဖြစ်ခဲ့ပြီ၊ ခတ္တိယေ ကုလေ- မင်းမျိုး၌၊
အဇာယိ- ဖြစ်ခဲ့ပြီ။

(နာ- ၂၂၁) - အဟံ- သည်၊ တဿ- ထိုမြတ်စွာဘုရား၏၊ ဓမ္မ- တရားတော်ကို၊
သုဏိတ္တာ- နာကြားရ၍၊ ဝိပ္ပဿန္တေန- အထူးသဖြင့် ကြည်လင်သော၊ စေတသာ-
စိတ်ဖြင့်၊ မဟာဒါနံ- ကြီးစွာသောအလှူကို၊ ဒဒိတွာန- ပေးလှူ၍၊ ရူပသမ္ပဒံ-
အဆင်း၏ ပြည့်စုံခြင်းကို၊ ပတ္တယိ- ဆုတောင်းခဲ့ပြီ။

- ဣတော- ဤကမ္ဘာမှ၊ ဧကတိသေ ကပ္ပေ- သုံးဆယ့်တစ်ကမ္ဘာထက်၌၊
သိခိ- သိခိမည်တော်မူသော၊ လောကဂ္ဂနာယကော- လောက၏ အကြီးအမှူးဖြစ်
တော်မူသော၊ လောကပဇ္ဇောတော- လောကကို တောက်ပစေတတ်သော၊
တိလောကသရဏော- လောကသုံးပါး၏ ကိုးကွယ်ရာဖြစ်တော်မူသော၊ ဇိနော-
မြတ်စွာဘုရားသည်၊ ဥပ္ပန္နော- ပွင့်တော်မူပြီ။

- တဒါ- ထိုအခါ၌၊ ရမ္မေ- နှလုံးမွေ့လျော်ဘွယ်ကောင်းသော၊ အရုဏပုရေ-
အရုဏဝတီပြည်၌၊ ဗြဟ္မညကုလသမ္ဘဝါ- ပုဏ္ဏားမျိုး၌ဖြစ်သည်ဖြစ်၍၊ ဝိမုတ္တစိတ္တံ-
ကိလေသာတို့မှလွတ်သောစိတ်ရှိသော၊ ဘိက္ခုနီ- ရဟန္တာထေရီမကို၊ ကုပိတာ-
အမျက်ထွက်သည်၊ (ဟုတွာ)၊ အဘိသာပယိ- ဆဲရေး ရေရွတ်ခဲ့ပြီ။

- “ဝေသိကာဝ- ပြည့်တန်ဆာမကဲ့သို့၊ အနာစာရာ- မကောင်းသောအကျင့်
ရှိ၏၊ ဇိနသာသနဒူသိကာ- မြတ်စွာဘုရား၏အဆုံးအမသာသနာတော်ကို
ဖျက်ဆီးတတ်၏။” ဧဝံ- ဤသို့၊ အက္ခောသယိတွာန- ဆဲရေး၍၊ (အဘိသာပယိ-
ရေရွတ်ခဲ့ပြီ)၊ ပါပေန- ယုတ်မာသော၊ တေန ကမ္မနာ- ထို ရဟန္တာထေရီမကို
ဆဲရေးသော မကောင်းမှုကံကြောင့်။

- ဒါရုဏံ- ကြမ်းတမ်းသော၊ နိရယံ- လောဟကုမ္ဘီဇရဲသို့၊ ဂန္ဓာ- ရောက်၍၊
မဟာဒုက္ခသမပ္ပိတာ- ကြီးစွာသောဆင်းရဲသို့ ရောက်ပြီ၊ တတော- ထိုင်ရဲမှ၊ စုတာ-
စုတေလတ်သော်၊ မနုဿေသု- လူ့ပြည်တို့၌၊ တပဿိနီ- အထီးကျန် ဆင်းရဲသူမ
သည်၊ (ဟုတွာ)၊ ဥပပန္နာ- ဖြစ်ရ၏။

- ဒသဇာတိသဟဿာနိ- ဘဝတစ်သောင်းတို့ပတ်လုံး၊ ဂဏိကတ္တံ-
ပြည့်တန်ဆာမအဖြစ်ကို၊ အကာရယိ- ပြုရပြီ၊ ဒုဋ္ဌဝိသံ- အသက်ကို ဖျက်ဆီး
တတ်သော အဆိပ်ကို၊ ဘုတွာ- စားလတ်သော်၊ (မရုဏဘယာ- သေဘေးမှ၊ န
မုစ္စတိ) ယထာ- မလွတ်သကဲ့သို့၊ တမှာ ပါပါ- ထိုမကောင်းမှုကံမှ၊ န မုစ္စိသံ-
မလွတ်ခဲ့။

ကဿပေ- ကဿပမည်တော်မူသော၊ ဇိနသာသန- မြတ်စွာဘုရား၏ သာသနာတော်၌၊ ဗြဟ္မစရိယံ- မြတ်သောအကျင့်ကို၊ အသေဝိဿံ- မှီဝဲပြီ (ဝါ) ကျင့်ခဲ့ပြီ၊ တေန ကမ္မဝိပါကေန- ထိုကောင်းမှုကံအကျိုးကြောင့်၊ တိဒသေ ပုရေ- တာဝတိံသာနတ်ပြည်၌၊ အဇာယိ- ဖြစ်ရပြီ။

ပစ္ဆိမေ- နောက်ဆုံးဖြစ်သော၊ ဘဝေ- ဘဝသည်၊ သမ္ပတ္တေ- ရောက်လတ်သော်၊ ဩပပါတိကာ- ကိုယ်ထင်ရှားဖြစ်သော ဥပပါတ်ပဋိသန္ဓေသည်၊ အဟောသိ- ဖြစ်ခဲ့ပြီ၊ အမ္မသာခန္တရေ- သရက်ကိုင်း ကြား၌၊ ဇာတာ- ဖြစ်ပြီ၊ တေန- ထို့ကြောင့်၊ အဟံ- ကို၊ အမ္မပါလီတိ- အမ္မပါလီဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ- ဆိုအပ်၏။

ပါဏကောဋီဟိ- တစ်ကုဋေလောက်ကုန်သော အဆွေခင်ပွန်းတို့ဖြင့်၊ ပရိဝုတာ- ထက်ဝန်းကျင် ခြံရံလျက်၊ ဇိနသာသန- မြတ်စွာဘုရား သာသနာတော်၌၊ ပဗ္ဗဇိ- ရဟန်းပြုပြီ၊ အစလံ- မတုန်မလှုပ်သော၊ ဌာနံ- နိဗ္ဗာန်အရပ်သို့၊ အဟံ- သည်၊ ပတ္တာ- ရောက်သည်၊ (ဟုတွာ)၊ ဗုဒ္ဓဿ- ၏၊ ဩရသာ- ရင်၌ ဖြစ်သော၊ ဓိတာ- သမီးသည်၊ အဟောသိ- ဖြစ်ပြီ။

မဟာမုနိ- မြတ်စွာဘုရား၊ (အဟံ- သည်)၊ ဣဒ္ဓိသု စ- တန်ခိုးအရာတို့၌လည်းကောင်း၊ သောတဓာတုဝိသုဒ္ဓိယာ- စင်ကြယ်သော ဒိဗ္ဗသောတအဘိညာဉ်၌လည်းကောင်း၊ ဝသီ- သည်၊ ဟောမိ- ၏၊ စေတောပရိယဉာဏဿ- ၌၊ ဝသီ- သည်၊ ဟောမိ- ၏။

(အဟံ)၊ ပုဗ္ဗေနိဝါသံ- ကို၊ ဇာနာမိ- သိ၏၊ (မယာ)၊ ဒိဗ္ဗစက္ခု- ကို၊ ဝိသောဓိတံ- ပြီ၊ (အဟံ)၊ သဗ္ဗသဝပရိက္ခိကာ- သည်၊ ဟောမိ၊ ဣဒါနိ- ၌၊ (မေ- အား)၊ ပုနဗ္ဗဝေါ- သည်၊ နတ္ထိ- မရှိတော့။

ဗုဒ္ဓသေဌဿ- မြတ်စွာဘုရား၏၊ ဝါဟသာ- အစွမ်းကြောင့်၊ အတ္ထဓမ္မ- နိရုတ္တိသု- တို့၌လည်းကောင်း၊ တထေဝ- ထို့အတူသာလျှင်၊ ပဋိဘာနေ စ- ၌လည်းကောင်း၊ မေ- အား၊ ဉာဏံ- သည်၊ ဝိမလံ- အညစ်အကြေးကင်းပြီ၊ သုဒ္ဓံ- စင်ကြယ်ပြီ။

မယံ- တပည့်တော်သည်၊ ကိလေသာ- ကိလေသာတို့ကို၊ ဈာပိတာ- မဂ်ဉာဏ်ဖြင့် လောင်ကျွမ်းစေအပ်ကုန်ပြီ၊ သဗ္ဗေ- အလုံးစုံကုန်သော၊ ဘဝါ- ဘဝတို့ကို၊ သမ္မဟတာ- ပယ်နုတ်အပ်ကုန်ပြီ၊ နာဂီဝ- အနှောင်အဖွဲ့ကို ဖြတ်တောက် ရုန်းထွက်သွားသော ဆင်မကြီးကဲ့သို့၊ အဟံ- သည်၊ ဗန္ဓနံ- ကိလေသာအနှောင်အဖွဲ့ကို၊ ဆေတွာ- အကြွင်းမဲ့ဖြတ်၍၊ အနာသဝါ- သည်၊ (ဟုတွာ)၊ ဝိဟရာမိ- ချမ်းချမ်းသာသာ နေရပါ၏။

(နာ- ၂၂၂) - ဗုဒ္ဓသေဋ္ဌဿ- မြတ်သော မြတ်စွာဘုရား၏။ သန္တိကေ- အထံတော်၌၊
မေ- တပည့်တော်အား၊ ဝတ- စင်စစ်၊ သွာဂတံ- ကောင်းသောလာခြင်းသည်၊
အာသိ- ဖြစ်ခဲ့ပြီ၊ တိဿော- သုံးပါးကုန်သော၊ ဝိဇ္ဇာ- ပု ခိ အာ ဟူသော ဝိဇ္ဇာတို့သို့၊
အနုပ္ပတ္တာ- အစဉ်ရောက်အပ်ကုန်ပြီ၊ ဗုဒ္ဓဿ- မြတ်စွာဘုရား၏။ သာသနံ-
အဆုံးအမတော်ကို၊ ကတံ- လိုက်နာပြုကျင့်အပ်ခဲ့ပြီ။

(မယာ- တပည့်တော်သည်)၊ စတဿော- လေးပါးကုန်သော၊ ပဋိသမ္ဘိဒါ-
ပဋိသမ္ဘိဒါတို့ကိုလည်းကောင်း၊ အဋ္ဌ- ရှစ်ပါးကုန်သော၊ ဣမေ ဝိမောက္ခာပိ စ-
ဤဝိမောက္ခတို့ကိုလည်းကောင်း၊ ဆဋ္ဌဘိညာ- ခြောက်ပါးသော အဘိညာဉ်တို့ကို
လည်းကောင်း၊ သန္တိကတာ- မျက်မှောက်ပြုအပ်ကုန်ပြီ၊ ဗုဒ္ဓဿ- ၏။ သာသနံ-
ကို၊ ကတံ- ပြီ။

ပန- ဆက်ဦးအံ့၊ (ထေရီ- သည်)၊ အရဟတ္တံ- သို့၊ ပတ္တာ- ရောက်ပြီး၍၊ အတ္တနော-
၏၊ ပဋိပတ္တိ- ကို၊ ပစ္စဝေက္ခိတ္တာ- ၍၊ ဥဒါနဝသေန- ဖြင့်၊ တာ ဧဝ ဂါထာ- ထိုဂါထာတို့ကိုပင်၊
ပစ္စုဒါဟာသိ- တဖန်ရွတ်ဆို ဟောကြားတော်မူပြီ။

အပ္ပပါလီထေရီဂါထာဝဏ္ဏနာ- သည်၊ နိဋ္ဌိတာ- ပြီ။

၂။ ရောဟိနီထေရီဂါထာဝဏ္ဏနာ

“သမဏာတိ ဘောတိ သုပိ” တိအာဒိကာ- - ဤသို့အစရှိသောဂါထာတို့သည်၊
ရောဟိနီယာ- ရောဟိနီမည်သော၊ ထေရီယာ- ထေရီမ၏၊ ဂါထာ- တို့တည်း။ အယမ္ဗိ-
ဤရောဟိနီထေရီမသည်လည်း၊ ပုရိမဗုဒ္ဓေသု- တို့၌၊ ကတာဓိကာရာ- သည်၊ (ဟုတွာ)၊
တတ္ထ တတ္ထ ဘဝေ- ၌၊ ဝိဝဇ္ဇူပနိဿယံ- သော၊ ကုသလံ- ကို၊ ဥပစိနန္တိ- လျက်၊ ဣတော-
ဤကမ္ဘာမှ၊ ဧကနပုတိကပ္ပေ- ကိုးဆယ့်တစ်ကမ္ဘာထက်၌၊ ဝိပဿိဿ- ဝိပဿိမည်တော်မူ
သော၊ ဘဂဝတော- ၏။ ကာလေ- လက်ထက်တော်၌၊ ကုလဂေဟေ- ၌၊ နိဗ္ဗတ္တိတွာ-
ဖြစ်၍၊ ဝိညုတံ- သို့၊ ပတ္တာ- သော်၊ ဧကဒိဝသံ- ၌၊ ဗန္ဓုမတီနဂရေ- ဗန္ဓုမတီမြို့၌၊ ဘဂဝန္တံ-
ကို၊ ပိဏ္ဍာယ- ဆွမ်းအလို့ငှါ၊ စရန္တံ- ကြွတော်မူသည်ကို၊ ဒိသွာ- ၍၊ ပတ္တံ- သပိတ်ကို၊
ဂဟေတွာ- ယူ၍၊ ပူဿ- မုန့်ဖြင့်၊ ပူရေတွာ- ပြည့်စေ၍၊ ဘဂဝတော- အား၊ ဒတွာ-
ပေးလှူ၍၊ ပီတိသောမနဿဇာတာ- ဖြစ်သော နှစ်သက် ဝမ်းမြောက်ခြင်းရှိသည်၊ ဟုတွာ-
၍၊ ပဉ္စပတိဋ္ဌိတေန- ငါးပါးသော တည်ခြင်းဖြင့်၊ ဝန္တိ- ရှိခိုးပြီ။ သာ- ထိုအမျိုးသမီးသည်၊
တေန ပုညကမ္မေန- ထိုကောင်းမှုကံကြောင့်၊ ဒေဝမနုဿေသု- နတ် လူတို့၌၊ သံသရန္တိ-
ကျင်လည်လျက်၊ အနုက္ကမေန- အစဉ်အားဖြင့်၊ ဥပစိတဝိမောက္ခသမ္ဘာရာ- ဆည်းပူး

အားထုတ်အပ်သော ဝိမောက္ခအဆောက်အဦးရှိသည်။ ဟုတွာ- ရှိ၊ ဣမသ္မိ ဗုဒ္ဓုပ္ပါဒေ-
 ဌ၊ ဝေသာလိယံ- ဝေသာလီပြည်၌၊ မဟာဝိဘဝဿ- များသောစည်းစိမ်ရှိသော၊
 ဗြာဟ္မဏဿ- ပုဏ္ဏား၏၊ ဂေဟေ- အိမ်၌၊ နိဗ္ဗတ္တိတွာ- ဖြစ်၍၊ ရောဟိနီတိ- ရောဟိနီဟူ၍၊
 လဒ္ဓနာမာ- ရအပ်သော အမည်ရှိသည်။ ဟုတွာ- ရှိ၊ ဝိညုတံ- သို့၊ ပတွာ- သော်၊ သတ္တရိ-
 မြတ်စွာဘုရားသည်၊ ဝေသာလိယံ- ဝေသာလီပြည်၌၊ ဝိဟရန္တေ- သီတင်းသုံးနေတော်မူ
 လတ်သော်၊ ဝိဟာရံ- ကျောင်းသို့၊ ဂန္ဓာ- သွား၍၊ ဓမ္မံ- ကို၊ သုတွာ- နာ၍၊ သောတာပန္နာ-
 သောတာပန်သည်။ ဟုတွာ- ရှိ၊ မာတာပိတူနံ- အမိ အဘတို့အား၊ ဓမ္မံ- တရားကို၊
 ဒေသေတွာ- ဟောကြား၍၊ သာသနေ- သာသနာတော်၌၊ ပဿာဒံ- ကြည်ညိုခြင်းကို၊
 ဥပ္ပါဒေတွာ- ဖြစ်စေ၍၊ တေ- ထိုအမိ အဘတို့ကို၊ အနုဇာနာပေတွာ- ခွင့်ပြုစေ၍၊ (ဝါ)
 ခွင့်တောင်း၍၊ သယံ- ကိုယ်တိုင်၊ ပဗ္ဗဇိတွာ- ရှိ၊ ဝိပဿနာယ- ဖြင့်၊ ကမ္မံ- ကမ္မဋ္ဌာန်း
 အားထုတ်ခြင်းအမှုကို၊ ကရောန္တိ- ပြုလတ်သော်၊ န စိရဿေဝ- မကြာမြင့်မီသာလျှင်၊
 ပဋိသမ္ဘိဒါဟိ- ပဋိသမ္ဘိဒါတို့နှင့်၊ သဟ- တကွ၊ အရဟတ္တံ- သို့၊ ပါပုဏိ- ရောက်ပြီ။ တေန-
 ကြောင့်၊ အပဒါနေ- ၌၊ “နဂရေ ဗန္ဓုမတိယာ ။ပ။ ကတံ ဗုဒ္ဓဿ သာသန”န္တိ - - ဟူ၍၊
 ဝုတ္တံ- ပြီ။ ”

(အပဒါနံပါဠိတော်အနက်)

- “ဗန္ဓုမတိယာ- မည်သော၊ နဂရေ- ၌၊ ဝိပဿိဿ- သော၊ မဟေသိနော-
 သည်၊ ပိဏ္ဏာယ- ဆွမ်းအလို့ငှါ၊ ဝိစရန္တဿ- လှည့်လည်တော်မူစဉ်၊ တဒါ-
 ထိုအခါ၌၊ အဟံ- သည်၊ ပူဝေ- မုန့်တို့ကို၊ အဒါသိ- ပေးလှူခဲ့ပြီ။

- သုကတေန- သော၊ တေန ကမ္မေန စ- ကြောင့်လည်းကောင်း၊ စေတနာ-
 ပဏိဓိဟိ စ- တို့ကြောင့်လည်းကောင်း၊ တတ္ထ- ထိုကောင်းမှု၌၊ စိတ္တံ- ကို၊
 ပဿာဒေတွာ- ကြည်ညိုစေ၍၊ အဟံ- သည်၊ တာဝတိံသံ- သို့၊ အဂန္တိ-
 လားရောက်ခဲ့ရပြီ။

(နာ- ၂၂၃) - ဆတ္တိသဒေဝရာဇေန- သုံးဆယ့်ခြောက်ယောက်သောနတ်မင်းကြီးတို့၏၊
 မဟေသိတ္တံ- ကို အကာရယံ- ပြီ၊ ပညာသစက္ကဝတ္တိနံ- ငါးဆယ်သော စကြာဝတေး
 မင်းတို့၏၊ မဟေသိတ္တံ- ကို၊ အကာရယံ- ပြီ။

- သဗ္ဗာ- အလုံးစုံသော၊ မနဿာ- စိတ်ဖြင့်၊ ပတ္ထိတာ နာမ- တောင့်တ
 အပ်သော ဆုတောင်းမည်သည်၊ မယံ- အား၊ သမိဇ္ဈတ- ပြည့်စုံပြီ၊ ဒေဝေသု-
 နတ်တို့၌လည်းကောင်း၊ မနုဇေသု စ- လူတို့၌လည်းကောင်း၊ သမ္မတ္တိ- စည်းစိမ်ကို၊
 အနုဘောတွာန- ခံစား၍၊

- ပစ္ဆိမေ- နောက်ဆုံးဖြစ်သော၊ ဘဝသမ္ပတ္တေ- ဘဝသို့ ရောက်သောအခါ၌၊
 အဟံ- သည်၊ ဝိပုကုလေ- ပုဏ္ဏားမျိုး၌၊ ဇာတာ- ဖြစ်ပြီ၊ နာမေန- အမည်အားဖြင့်၊
 ရောဟိနီ နာမ- ရောဟိနီမည်သော၊ (အဟံ- ကို)၊ ဉာတကေဟိ- ဆွေမျိုးတို့သည်၊
 ပိယာယိတာ- ချစ်မြတ်နိုးအပ်၏။

- ဘိက္ခုနံ- တို့၏၊ သန္တိကံ- သို့၊ ဂန္ဓာ- ၍၊ ဓမ္မံ- ကို၊ ယထာတထံ- ဟုတ်တိုင်း
 မှန်စွာ၊ သုတ္တာ- ကြားနာရ၍၊ သံဝိဂ္ဂမာနသာ- ထိပ်လန့်သောစိတ်ရှိသည်၊ ဟုတ္တာ-
 ၍၊ အနဂါရိယံ- ရဟန်းဘောင်သို့၊ ပဗ္ဗဇိ- ဝင်ရောက်ခဲ့ပြီ။

- ယောနိသော- သင့်သောအကြောင်းအားဖြင့်၊ ပဒဟန္တိ- အားထုတ်လတ်
 သော်၊ အဟံ- သည်၊ နံ အရဟတ္တံ- ထိုအရဟတ္တဖိုလ်သို့၊ အပါပုဏ္ဏိ- ရောက်ခဲ့ပြီ၊
 ဣတော- မှ၊ ဧကနဂုတေ ကပ္ပေ- ၌၊ တဒါ- ၌၊ ဒါနံ- အလှူကို၊ ယံ အဒဒိ-
 အကြင် ပေးလှူခဲ့ပြီ။

- (တတော- မှ၊ ပဋ္ဌာယ- ၍)၊ ဒုဂ္ဂတိ- ကို၊ နာဘိဇာနာမိ- မသိရ၊ ဣဒံ-
 ဤသို့၊ ဒုဂ္ဂတိဘဝကို မသိရခြင်းသည်၊ ပူဝဒါနဿ- မုန့်အလှူ၏၊ ဖလံ-
 အကျိုးတည်း။

ကိလေသာ စျာပိတာ မယံ ။ ပ ။ ကတံ ဗုဒ္ဓဿ သာသနံ”န္တိ။

ပန- ဆက်ဦးအံ့၊ အရဟတ္တံ- သို့၊ ပတ္တာ- ရောက်ပြီး၍၊ အတ္တနော- ၏၊ ပဋိပတ္တိ-
 ကို၊ ပစ္စဝေက္ခိတ္တာ- ၍၊ ပုဗ္ဗေ- ၌၊ သောတာပန္နကာလေ- သောတာပန်ဖြစ်ရာ အခါ၌၊
 ပိတရာ- အဖသည်၊ အတ္တနာ- မိမိနှင့်၊ ဝစနပဋိဝစနဝသေန- အပြန်အလှန် ပြောဆိုခြင်း၏
 အစွမ်းဖြင့်၊ ဝုတ္တဂါထာ- ပြောဆိုအပ်သော ဂါထာတို့ကို၊ ဥဒါနဝသေန- ဥဒါန်း၏အစွမ်းဖြင့်၊
 ဘာသန္တိ- ရွတ်ဆိုဟောကြားတော်မူလိုသော ရောဟိနီထေရီမသည်၊ “သမဏာတိ ဘောတိ
 သုပိ ။ ပ ။ ဝေဒဂူ စမိ နှာတကော”တိ- - - - ဟူကုန်သော၊ ဣမာ ဂါထာ- ဤဂါထာတို့ကို၊
 ပစ္စုဒါဟာသိ- တဖန်ရွတ်ဆို ဟောကြားတော်မူပြီ။

(ဂါထာအနက်)

၂၇၀။ “ဘောတိ- ချစ်သမီး ရောဟိနီ၊ တွံ- သည်၊ သမဏာတိ ဣမံ- ရဟန်း
 ဟူသော စကားကိုသာလျှင်၊ ကိတ္တေန္တိ- ဆိုလျက်၊ သုပိ- အိပ်၏၊ သမဏာတိ
 ဣမံ- ကိုသာလျှင်၊ ကိတ္တေန္တိ- ဆိုလျက်၊ ပဗုဇ္ဈသိ- နိုး၏၊ သမဏာနေဝ သမာဏာနံ
 ဧဝ- ရဟန်းတို့၏သာလျှင်၊ (ဂုဏေ- တို့ကို)၊ ကိတ္တေသိ- ခိုးမွမ်း၏၊ တွံ-သင်သည်၊
 သမဏီ- ရဟန်းမသည်၊ ဘဝိဿသိ နူန- မကြာမီဖြစ်လိမ့်မည်တကား။

၂၇၂။ ဝိပုလံ- များစွာသော၊ အန္တဂ္ဂ- ထမင်းကိုလည်းကောင်း၊ ပါနဉ္စ- အဖျော်ကို
 လည်းကောင်း၊ သမဏာနံ- ရဟန်းတို့အား၊ ပဝေစ္ဆသိ- ပေးလှူ၏၊ ရောဟိနီ

(ရောဟိနိ)- ချစ်သမီး ရောဟိနိ၊ တံ- သင့်ကို၊ ဣဒါနိ- ဤ၊ အဟံ- သည်၊ ပုစ္ဆာမိ- မေးပါအံ့၊ ကေန- အဘယ်အကြောင်းကြောင့်၊ တေ တယာ- သင်သည်၊ သမဏာ- ရဟန်းတို့ကို၊ ပိယာ- ချစ်အပ်ကုန်သနည်း။

၂၇၃။ သမဏာ- ရဟန်းတို့သည်၊ အကမ္မကာမာ- အကျိုးစီးပွားကို ဆောင်တတ်သော အမှုကို ပြုခြင်းငှါ အလိုမရှိကုန်၊ အလသာ- ပျင်းရိကုန်၏၊ ပရဒတ္တုပဇီဝိနော- သူတစ်ပါးတို့ပေးအပ်သော ဥစ္စာကိုသာလျှင်မှီ၍ အသက်မွေးလေ့ရှိကုန်၏၊ အာသံသုကာ- သူတစ်ပါးတို့ထံမှ အစားအဝတ်အစရှိသည်တို့ကို တောင့်တတတ်ကုန်၏၊ သာဒုကာမာ- ချို့မြန်ကောင်းမွန်သော အစာအာဟာရကိုသာ အလိုရှိကုန်၏၊ ကေန- ကြောင့်၊ တေ- သည်၊ သမဏာ- တို့ကို၊ ပိယာ- နည်း။

၂၇၄။ တာတ- ဘခင်၊ စိရဿံ ဝတ- ကြာမြင့်မှလျှင်၊ မံ- ကို၊ သမဏာနံ- ရဟန်းတို့ကို (တစ်နည်း) (သမဏာနံ- ရဟန်းတို့အား၊ ပိယာယိတဗ္ဗံ- ချစ်မြတ်နိုးခြင်းကို) ပရိပုစ္ဆသိ- မေးလေဘိ၏တကား၊ တေသံ- ထိုရဟန်းတို့၏၊ ပညာသီလပရက္ကမံ- ပညာ၊ သီလ၊ ဝီရိယကို၊ တေ- သင်ဘခင်အား၊ (အဟံ) ကိတ္တယိဿာမိ- ပြောကြားပေအံ့။

၂၇၅။ သမဏာ- တို့သည်၊ ကမ္မကာမာ- ရဟန်းအလုပ်ကို ဖြည့်ကျင့်ခြင်းငှါ အလိုရှိကုန်၏၊ အနလသာ- ပျင်းရိခြင်းမရှိကုန်၊ ကမ္မသေဌဿ- နိဗ္ဗာန်သို့ ဆောင်တတ်သော မြတ်သော ရဟန်းအလုပ်ကို၊ ကာရကာ- ပြုကျင့်တတ်ကုန်၏၊ ရာဂံ- တပ်မက်ခြင်းကိုလည်းကောင်း၊ ဒေါသံ- အမျက်ထွက်ခြင်းကိုလည်းကောင်း၊ ပဇဟန္တိ- ပယ်စွန့်နိုင်ကုန်၏၊ တေန- ထိုသို့ မဖောက်မပြန် မှန်ကန်ကောင်းမွန်စွာ ကျင့်ကြံအားထုတ်ခြင်းကြောင့်၊ မေ- တပည့်တော်သည်၊ သမဏာ- ရဟန်းတို့ကို၊ ပိယာ- ချစ်အပ်ကုန်၏။

၂၇၆။ ပါပဿ- မကောင်းမှု၏၊ တီဏိ- သုံးပါးကုန်သော၊ မူလာနိ- လောဘ၊ ဒေါသ၊ မောဟ တည်း ဟူသော အကြောင်းရင်းတို့ကို၊ ဓုနန္တိ- ဖျက်ဆီးနိုင်ကုန်၏၊ (ဝါ) ပယ်စွန့်နိုင်ကုန်၏၊ သုစိကာရိနော- အပြစ်မရှိ စင်ကြယ်သောအမှုကို ပြုတတ်ကုန်၏။ ဧသံ- ထိုရဟန်းတို့သည်၊ သဗ္ဗံ- အလုံးစုံသော၊ ပါပံ- မကောင်းမှုကို၊ ပဟိနံ- ပယ်အပ်ပြီ၊ တေန- ထိုကြောင့်၊ မေ- တပည့်တော်သည်၊ သမဏာ- ရဟန်းတို့ကို၊ ပိယာ- ချစ်အပ်ကုန်၏။

(နာ- ၂၂၄) ၂၇၇။ နေသံ- ထိုရဟန်းတို့၏၊ ကာယကမ္မဉ္စ- ကိုယ်ဖြင့် ပြုအပ်သော အမှုသည်လည်း၊ သုစိ- စင်ကြယ်၏၊ ဝစီကမ္မဉ္စ- နှုတ်ဖြင့် ပြုအပ်သော အမှုသည်လည်း၊ တာဒိသံ- ထိုကာယကံအတူ စင်ကြယ်၏၊ နေသံ- ထိုရဟန်းတို့၏။

- မနောကမ္ပ- စိတ်ဖြင့် ပြုအပ်သောအမှုသည်၊ သုစိ- စင်ကြယ်၏၊ တေန- ထို့ကြောင့်၊
မေ- သည်၊ သမဏာ- တို့ကို၊ ပိယာ- ကုန်၏။
- ၂၇၈။ တေ- ထိုရဟန်းတို့သည်၊ သင်္ခမုတ္တာ ဣဝ- ကောင်းစွာ ပွတ်တိုက်အပ်
သော ခရုသင်း၊ ပုလဲ တို့ကဲ့သို့၊ ဝိမလာ- ကင်းသော ရာဂစသော အညစ်အကြေး
ရှိကုန်၏၊ (ဝါ) ရာဂစသော အညစ်အကြေးမှ ကင်းကုန်၏၊ သန္တရဗာဟိရာ-
တွင်းပြင်နှစ်ဖြာ အပြစ်အဖြာဖြာမှ၊ သုဒ္ဓါ- စင်ကြယ်ကုန်၏၊ သုက္ကာနံ- ဖြူစင်
ကုန်သော၊ ဓမ္မာနံ- အပြစ်မရှိကုန်သော သီလစသော တရားတို့နှင့်၊ ပုဏ္ဏာ-
ပြည့်စုံကုန်၏၊ တေန- ကြောင့်၊ မေ- သည်၊ သမဏာ- တို့ကို၊ ပိယာ- ကုန်၏။
- ၂၇၉။ တေ- ထိုရဟန်းတို့သည်၊ ဗဟုဿုတာ- များသောသုတရှိကုန်၏၊ ဓမ္မဓရာ-
တရားကို ဆောင်ကုန်၏၊ အရိယာ- ဖြူစင်ကုန်၏၊ ဓမ္မဇီဝိနော- တရားသဖြင့်
အသက်မွေးကုန်၏၊ အတ္ထဉ္စ- အနက်အဓိပ္ပါယ်ကိုလည်းကောင်း၊ ဓမ္မဉ္စ- ဒေသနာ
ဓမ္မကိုလည်းကောင်း၊ ဒေသေန္တိ- ပြောဟောတတ်ကုန်၏၊ တေန- ကြောင့်၊ မေ-
သည်၊ သမဏာ- တို့ကို၊ ပိယာ- ကုန်၏။
- ၂၈၀။ တေ- ထိုရဟန်းတို့သည်၊ ဗဟုဿုတာ- ကုန်၏၊ ဓမ္မဓရာ- ကုန်၏၊
အရိယာ- ကုန်၏၊ ဓမ္မဇီဝိနော- ကုန်၏၊ ဧကဂ္ဂစိတ္တာ- တည်ကြည်သော စိတ်ရှိ
ကုန်၏၊ သတိမန္တော- သတိရှိကုန်၏၊ တေန- ကြောင့်၊ မေ- သည်၊ သမဏာ-
တို့ကို၊ ပိယာ- ကုန်၏။
- ၂၈၁။ တေ- တို့သည်၊ ဒုရင်္ဂမာ- လူနှင့်ဝေးသောအရပ်သို့ သွားရောက်တတ်
ကုန်၏၊ သတိမန္တော- ထင်သောသတိရှိကုန်၏၊ မန္တဘာဏီ- ပညာဖြင့် ပြောဆိုလေ့
ရှိကုန်၏၊ အနုဒ္ဓတာ- ယုံလွင့်ခြင်းသဘော မရှိကုန်၊ ဒုက္ခဿ- ဝဋ်ဆင်းရဲ၏၊ အန္တိ-
အဆုံးဖြစ်သော နိဗ္ဗာန်ကို၊ ပဇာနန္တိ- ထိုးထွင်း၍ သိကုန်၏၊ တေန- ကြောင့်၊
မေ- သည်၊ သမဏာ- တို့ကို၊ ပိယာ- ကုန်၏။
- ၂၈၂။ တေ- တို့သည်၊ ယသ္မာ ဂါမာ- အကြင်ရွာမှ၊ ပက္ကမန္တိ- ဖဲကုန်၏၊ တသ္မိ
ဂါမေ- ထိုရွာ၌၊ ကိဉ္စနံ- တစ်စုံတစ်ခုသော သတ္တဝါ၊ သင်္ခါရကို၊ န ဝိလောကေန္တိ-
ငဲ့ကွက်၊ တွယ်တာသောအားဖြင့် မကြည့်ကုန်၊ အနပေက္ခာဝ- ငဲ့ကွက်၊ တွယ်တာ
ခြင်းကင်းကုန်သည်ဖြစ်၍သာလျှင်၊ ဂစ္ဆန္တိ- ရွာမှ ဖဲကုန်၏၊ တေန- ကြောင့်၊ မေ-
သည်၊ သမဏာ- တို့ကို၊ ပိယာ- ကုန်၏။
- ၂၈၃။ တေ- တို့သည်၊ သံ- မိမိ၏ ဥစ္စာကို၊ ကောဌေ- ကျီကြ၌၊ (ဝါ) စတုခန်း၌၊
န ဩပေန္တိ- မသိုမှီးကုန်၊ ကုပ္ပိ- အိုး၌၊ န ဩပေန္တိ- ကုန်၊ ခဠောပိယံ- ခြင်းတောင်း၌၊
န ဩပေန္တိ- ကုန်၊ ပရိနိဋ္ဌိတံ- ကျက်ပြီးသား အစားအစာကိုသာ၊ ဧသာနာ-

ရှာမီးလေ့ရှိကြကုန်၏။ တေန- ထို့ကြောင့်၊ မေ- သည်၊ သမဏာ- တို့ကို၊ ပိယာ- ကုန်၏။

၂၈၄။ တေ- တို့သည်၊ ဟိရည်- အသပြာကို၊ န ဂဏ္ဍိ- မခံယူကုန်၊ သုဝဏ္ဏ- ရွှေကို၊ န ဂဏ္ဍိ- ကုန်၊ ရှုပိယံ- ငွေကို၊ န ဂဏ္ဍိ- ကုန်၊ ပစ္စုပ္ပန္နေန- အတိတ်ကိုလည်း မတွေး အနာဂတ်ကိုလည်းမတောင့်တ ပစ္စုပ္ပန်ကျကျဖြင့်၊ (ဝါ) ပစ္စုပ္ပန်ပစ္စည်းဖြင့်၊ ယာပေန္တိ- မျှတကုန်၏။ တေန- ထို့ကြောင့်၊ မေ- သည်၊ သမဏာ- တို့ကို၊ ပိယာ- ကုန်၏။

၂၈၅။ (တေ- တို့သည်)၊ နာနာကုလာ- အထူးထူးသောအမျိုးမှလည်းကောင်း၊ နာနာဇနပဒေဟိ စ- အထူးထူးသော ဇနပုဒ်တို့မှလည်းကောင်း၊ ပဗ္ဗဇိတာ- ရဟန်းပြုကုန်သည်၊ (ဟုတွာ- ဖြစ်ပါကုန်လျက်)၊ အညမည်- အချင်းချင်း၊ ပိဟယန္တိ- ချစ်မြတ်နိုးကြကုန်၏။ တေန- ထို့ကြောင့်၊ မေ- သည်၊ သမဏာ- တို့ကို၊ ပိယာ- ကုန်၏။

၂၈၆။ ဘောတိ ရောဟိနီ (ရောဟိနီ)- ချစ်သမီးရောဟိနီ၊ တံ- သင်ချစ်သမီးသည်၊ နော- တို့၏၊ အတ္ထာယ- အကျိုးငှါ၊ ဝတ- စင်စစ်၊ (နော- တို့၏)၊ ကုလေ- အမျိုး၌၊ ဇာတာ- ဖြစ်သည်၊ အသိ- ဖြစ်ပြီ၊ ဗုဒ္ဓေ စ- ဘုရား၌လည်းကောင်း၊ ဓမ္မေ စ- တရား၌လည်းကောင်း၊ သံယေ စ- သံယာဉ်လည်းကောင်း၊ သဒ္ဓါ- ယုံကြည်သည်၊ တိဗ္ဗဂါရဝါ- အလွန်ရှိသေခြင်းရှိသည်၊ အသိ- ဖြစ်ပြီ။

၂၈၇။ ဟိ သစ္စံ- မှန်၏၊ တုဝံ- သင်ချစ်သမီးသည်၊ အနုတ္တရံ- အတုမရှိမြတ်သော၊ ပုညက္ခေတ္တံ- ကောင်းမှုမျိုးစေ့စိုက်ပျိုးရာ လယ်ယာမြေကောင်းသဖွယ် ဖြစ်တော်မူ သော၊ ဧတံ- ထိုရတနာသုံးပါးကို၊ ပဇာနာသိ- သိပေ၏၊ ဧတေ သမဏာ- ထိုရဟန်းတို့သည်၊ အမှမ္ဗိ- ငါတို့၏လည်း၊ ဒက္ခိဏံ- လျှာဘွယ်ဝတ္ထုကို၊ ပဋိဂ္ဂဏန္တိ- ခံထိုက်ပေကုန်၏။

၂၈၈။ ဟိ သစ္စံ- မှန်၏၊ ဧတ္ထ- ဤရဟန်းတို့၌၊ ပတိဋ္ဌိတော- တည်ထားအပ်သော၊ ယညော- လှူဒါန်းကြောင်း စေတနာသည်၊ နော- ငါတို့အား၊ ဝိပုလော- ကြီးကျယ် များပြားသော အကျိုးရှိသည်၊ ဘဝိဿတိ- ဖြစ်လတ်၊ (တံ- သင်ဖခင်သည်)၊ ဒုက္ခဿ- ဆင်းရဲမှု၊ သစေ ဘာယသိ- အကယ်၍ ကြောက်သည်ဖြစ်အံ့၊ တေ- သင်ဖခင်သည်၊ ဒုက္ခံ- ဆင်းရဲကို၊ သစေ အပ္ပိယံ- အကယ်၍ မချစ်မနှစ်သက်အပ် သည်ဖြစ်အံ့။ (ဧဝံ သတိ- သော်)

၂၈၉။ (တံ- သင်ဖခင်သည်)၊ တာဒိနံ- တာဒိဂုဏ်နှင့်ပြည့်စုံတော်မူသော၊ ဗုဒ္ဓဉ္စ ကိုလည်းကောင်း၊ ဓမ္မဉ္စ- ကိုလည်းကောင်း၊ သံယဉ္စ- ကိုလည်းကောင်း၊ သရဏံ-

ဟူ၍၊ ဥပေဟိ- ဆည်းကပ်လေလော့၊ သီလာနိ- တို့ကို၊ သမာဒိယာဟိ- ဆောက်တည်ပါလော့၊ တံ- ထိုရတနာသုံးပါးကို ကိုးကွယ်ဆည်းကပ်ခြင်း၊ သီလတို့ကို ဆောက်တည်ခြင်းသည်၊ တေ- သင်ဖခင်၏၊ အတ္ထာယ- ငါ၊ ဟေဟိတိ- ဖြစ်ပါလတုံ။ (ဂါထာ- ၂၄၉- နှင့်တူ)

(နာ- ၂၂၅) ၂၉၀။ (ဘောတိ- ချစ်သမီး ရောဟိနီ၊ အဟံ- သည်၊) တာဒိနိ- တာဒိဂုဏ်နှင့် ပြည့်စုံတော်မူသော၊ ဗုဒ္ဓဉ္စ- ကိုလည်းကောင်း၊ ဓမ္မဉ္စ- ကိုလည်းကောင်း၊ သံဃဉ္စ- ကိုလည်းကောင်း၊ သရဏံ- ကိုးကွယ်ရာဟူ၍၊ ဥပေမိ- ဆည်းကပ်ပါအံ့၊ သီလာနိ- သီလတို့ကို၊ သမာဒိယာမိ- ဆောက်တည်ပါအံ့၊ တံ- ထိုရတနာသုံးပါးကို ကိုးကွယ် ဆည်းကပ်ခြင်း၊ သီလတို့ကို ဆောက်တည်ခြင်းသည်၊ မေ- အား (ဝါ) ၏၊ အတ္ထာယ- အကျိုးငှါ၊ ဟေဟိတိ- ဖြစ်ပါလတုံ။ (ဂါထာ- ၂၅၀ - နှင့်တူ)။

၂၉၁။ အဟံ- သည်၊ ပုရေ- ရှေ့၌၊ ဗြဟ္မဗန္ဓု- ပုဏ္ဏားမျိုး၌ဖြစ်သောကြောင့် ဗြဟ္မဗန္ဓု မည်သည်၊ အာသိ- ဖြစ်ခဲ့ပြီ၊ ဣဒါနိ- ၌၊ သော အဟံ- ထိုငါသည်၊ ဗြာဟ္မဏော- မကောင်းမှုကို အပပြုတတ်သောကြောင့် ဗြာဟ္မဏမည်သည်၊ အမိ- ဖြစ်၏၊ တေဝိဇ္ဇော စ- ပု ခိ အာ ဟူသောဝိဇ္ဇာသုံးပါးနှင့် ပြည့်စုံသောကြောင့် တေဝိဇ္ဇ မည်သည်လည်း၊ သောတ္တိယော စ- ကိလေသာတို့မှ စင်ကြယ်သောကြောင့် သောတ္တိယ မည်သည်လည်း၊ အမိ- ဖြစ်၏၊ ဝေဒဂူ စ- မဂ်ဉာဏ်ဖြင့် နိဗ္ဗာန်သို့ ရောက်ပြီးဖြစ်သောကြောင့် ဝေဒဂူမည်သည်လည်း၊ နှာတကော စ- ဆေးလျှော်ပြီးသော မကောင်းမှုရှိသောကြောင့် နှာတက မည်သည်လည်း၊ အမိ- ဖြစ်၏။

၂၉၂။ တတ္ထ- ထိုဂါထာတို့၌၊ အာဒိတော- အစမှ၊ တိသော- သုံးခုကုန်သော၊ ဂါထာ- ဂါထာတို့ကို၊ အတ္တနော- မိမိ၏၊ ဓိတု- သမီးအား၊ (ဝါ) ၏၊ ဘိက္ခုသု- တို့၌၊ သမ္ပတိ- သမဏာဟု ခေါ်ဝေါ်သမုတ်ခြင်းကို၊ အနိစ္စန္ဓေန- အလိုမရှိသော ပုဏ္ဏားကြီးသည်၊ ဝုတ္တာ- ဆိုအပ်ကုန်ပြီ။ တတ္ထ- ထိုစကားရပ်၌၊ သမဏာတိ ဘောတိ သုပိတိ - - - ကား၊ ဘောတိ- ချစ်သမီး ရောဟိနီ၊ တံ- သည်၊ သုပနကာလေပိ- အိပ်သောအခါ၌လည်း၊ “သမဏာ သမဏာ”တိ- ရဟန်း ရဟန်း ဟူသောစကားကိုသာလျှင်၊ ကိတ္တေန္တိ- ရွတ်ဆိုလျက်၊ သမဏပဋိဗ္ဗေယဝ- ရဟန်းနှင့်စပ်သည်သာလျှင်ဖြစ်သော၊ ကထံ- စကားကို၊ ကထေန္တိ- ပြောကြားလျက်၊ သုပသိ- အိပ်၏။ သမဏာတိ ပဗုဇ္ဈသီတိ- - - ကား၊ သုပနတော- အိပ်ရာမှ၊ ဥဌဟန္တိပိ- ထသော်လည်း၊ “သမဏာ” ဣတိ ဧဝံ- ရဟန်းဟူသော စကားကိုသာလျှင်၊ ဝတော- ဆို၍၊ ပဗုဇ္ဈသိ- နိုး၏၊ နိဒ္ဒါယ- အိပ်ရာမှ၊ ဝုဌာသိ- ထ၏။ သမဏာနေဝ ကိတ္တေသီသိ- - - ကား၊ သဗ္ဗကာလမ္ပိ- အလုံးစုံသော ကာလပတ်လုံးလည်း၊

သမဏော ဧဝ- ရဟန်းတို့ကိုသာလျှင်၊ ဝါ- တစ်နည်းကား၊ သမဏာနမေဝ- ရဟန်းတို့၏ သာလျှင်၊ ဂုဏေ- ဂုဏ်တို့ကို၊ ကိတ္တေသိ- ချီးမွမ်းပြောဆို၏၊ အဘိတ္ထဝသိ- ချီးမွမ်းပြောဆို၏။ သမဏီ နန္ဒ ဘဝိဿသီတိ- - - ကား၊ ဂိဟိရူပေန- လူ့အသွင်ဖြင့်၊ ဌိတာပိ- တည်ပါသော်လည်း၊ စိတ္တေန- စိတ်ဖြင့်၊ သမဏီ ဧဝ- ရဟန်းမသည်သာလျှင်၊ ဘဝိဿသိ မညေ- ဖြစ်လိမ့်မည်တကား။ အထ ဝါ- ထို့ပြင်တစ်နည်းကား၊ သမဏီ နန္ဒ ဘဝိဿသီတိ - - - ကား၊ ဣဒါနိ- ဌှ၊ ဂိဟိရူပေန- လူ့အသွင်ဖြင့်၊ ဌိတာပိ- တည်ပါသော်လည်း၊ သမဏေသု ဧဝ- ရဟန်းတို့သာလျှင်၊ နိန္ဒပေါဏဘာဝတော- ညွတ်ကိုင်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ န စိရေနေဝ- မကြာမြင့်မီပင်၊ သမဏီ ဧဝ- ရဟန်းမသည်သာလျှင်၊ ဘဝိဿသိ မညေ- ဖြစ်လိမ့်မည်တကား။

၂၇၂။ ပဝေစ္ဆသီတိ- - - ကား၊ ဒေသိ- ပေးလှူ၏၊ ရောဟိနိ ဒါနိ ပုစ္ဆာမိတိ- - - ကား၊ အမ္မ ရောဟိနိ- ချစ်သမီးရောဟိနိ၊ တံ- သင့်ကို၊ အဟံ- သည်၊ ဣဒါနိ- ဌှ၊ ပုစ္ဆာမိ- မေးပါအံ့၊ ဣတိ- သို့၊ ဗြာဟ္မဏော- ဖခင်ပုဏ္ဏားကြီးသည်၊ အတ္တနော- ၏၊ ဓီတရံ- သမီးကို၊ ပုစ္ဆန္တော- မေးလိုသည်၊ (ဟုတွာ)၊ အာဟ- ပြောပြီ။ ကေန တေ သမဏာ ပိယာတိ- - - ကား၊ အမ္မ ရောဟိနိ- ချစ်သမီးရောဟိနိ၊ တံ- သည်၊ သယန္တိပိ- အိပ်သော်လည်းကောင်း၊ ပဗ္ဗုန္တိပိ- နိုးသော်လည်းကောင်း၊ အညဒါပိ- အခြားအခါ၌လည်းကောင်း၊ သမဏာနမေဝ- ရဟန်းတို့၏သာလျှင်၊ ဂုဏေ- ဂုဏ်တို့ကို၊ ကိတ္တေသိ- ချီးမွမ်းပြောဆို၏၊ ကေန နာမ ကာရဏေန- အဘယ်မည်သော အကြောင်းကြောင့်၊ တုယံ- သင်သည်၊ သမဏာ- ရဟန်းတို့သည်၊ (ဝါ) ရဟန်းတို့ကို၊ ပိယာယိတဗ္ဗာ- ချစ်အပ်ကုန်သည်၊ ဇာတာ- ဖြစ်ကုန်သနည်း၊ ဣတိ အယံ- ကား၊ အတ္ထော- တည်း။

၂၇၃။ ဣဒါနိ- ဌှ၊ ဗြာဟ္မဏော- သည်၊ သမဏေသု- ရဟန်းတို့၌၊ ဒေါသံ- အပြစ်ကို၊ ဓီတု- သမီးအား၊ အာစိက္ခန္တော- ပြောကြားလိုသည်၊ (ဟုတွာ)၊ “အကမ္မကာမာ” တိ ဂါထံ- - - အစရှိသောဂါထာကို၊ အာဟ- ပြောပြီ။ တတ္ထ- ထိုအကမ္မကာမာအစရှိသော ဂါထာ၌၊ အကမ္မကာမာတိ- - - ကား၊ ကမ္မကာမာ-အမှုကို ပြုခြင်းငှါ အလိုရှိကုန်သည်၊ န- မဟုတ်ကုန်၊ အတ္တနော စ- မိမိ၏လည်းကောင်း၊ ပရေသဉ္စ- သူတစ်ပါးတို့၏လည်း ကောင်း၊ အတ္တာဝဟံ- အကျိုးစီးပွားကို ဆောင်တတ်သော၊ ကိဉ္စိ- တစ်စုံတစ်ခုသော၊ ကမ္မ- အမှုကို၊ ကာတုကာမာ- ပြုခြင်းငှါ အလိုရှိကုန်သည်၊ န- မဟုတ်ကုန်။ အလသာတိ- - - ကား၊ ကုသိတာ- ပျင်းရိကုန်သည်။ ပရဒတ္တုပဇီဝိနောတိ- - - ကား၊ ပရေဟိ- သူတစ်ပါး တို့သည်၊ ဒိန္နေနေဝ- ပေးအပ်သော ဥစ္စာဖြင့်သာလျှင်၊ ဥပဇီဝနသီလာ- မှီ၍ အသက်မွေး ခြင်းရှိကုန်၏။ အာသံသုကာတိ- - - ကား၊ တတော ဧဝ- ထိုသူတစ်ပါးတို့ထံမှသာလျှင်၊ ယာသတ္ထဒနာဒိနံ- အစား အဝတ် အစရှိသည်တို့ကို၊ အာသိသနကာ- တောင့်တတတ်

ကုန်၏။ သာဒုကာမာတိ - - - ကား၊ သာဒုံ - ကောင်းသောအရသာရှိသော၊ မဓုရံ - ချိုမြိန်သော၊ အာဟာရံ ဇဝ - အစာအာဟာရကိုသာ၊ ဣစ္ဆနကာ - အလိုရှိကုန်၏။ သဗ္ဗံ - အလုံးစုံသော၊ ဇတံ - ဤစကားကို၊ ပြာဟ္မဏော - သည်၊ သမဏာနံ - တို့၏၊ ဂုဏော - ဂုဏ်တို့ကို၊ အဇာနန္တော - မသိသည်၊ (ဟုတွာ)၊ အတ္တနာဝ - မိမိသည်သာလျှင်၊ ပရိကပ္ပိတံ - ကြံဆအပ်သော၊ ဒေါသံ - အပြစ်ကို၊ အာဟ - ပြောဆိုပြီ။

(နာ- ၂၂၆) ၂၇၄။ တံ - ထိုစကားကို၊ သုတွာ - ကြား၍၊ ရောဟိနီ - ရောဟိနီသည်၊ “ဣဒါနိ - ဤ၊ အယျာနံ - အရှင်တို့၏၊ ဂုဏော - ဂုဏ်ကျေးဇူးတို့ကို၊ ကထေတုံ - ပြောခြင်းငှါ၊ မေ - အား၊ (ဝါ) သည်၊ ဩကာသော - အခွင့်ကို၊ လဒ္ဓေါ - ရအပ်ပြီ။” ဣတိ - သို့၊ တုဌ - မာနသာ - နှစ်သက်သောစိတ်ရှိသည်၊ (ဟုတွာ)၊ ဘိက္ခုနံ - ရဟန်းတို့၏၊ ဂုဏော - ဂုဏ်တို့ကို၊ ကိတ္တေတုကာမာ - ခိုးမွမ်းပြောဆိုလိုသည်၊ (ဟုတွာ)၊ (ဘိက္ခုနံ - တို့၏၊ ဂုဏေဟိ - ဂုဏ်တို့မှ) ပဌမံ တာဝ - ရှေးဦးစွာ၊ တေသံ - ထိုရဟန်းတို့အား၊ ကိတ္တနေ - ခိုးမွမ်းခြင်း၌၊ သောမနဿံ - ဝမ်းမြောက်ခြင်းကို၊ ပဝေဒေန္တိ - သိစေလိုသည်၊ (ဟုတွာ)၊ “စိရဿံ ဝတ မံ တာတာ”တိ ဂါထံ - - အစရှိသောဂါထာကို၊ အာဟ - ပြီ။ တတ္ထ - ထို “စိရဿံ ဝတ မံ တာတာ” အစရှိသော ဂါထာ၌၊ စိရဿံ ဝတာတိ - - ကား၊ စိရေန - ကြာမြင့်မှ၊ ဝတ - စင်စစ်။ တာတာတိ - - ကား၊ ပိတရံ - ဖခင်ကို၊ အာလပတိ - ခေါ်၏။ သမဏာနန္တိ - - ကား၊ သမဏေ - ရဟန်းတို့ကို၊ ဝါ - တစ်နည်းကား၊ သမဏာနံ - တို့အား၊ (ဝါ) တို့ကို၊ မယံ - ငါ၏၊ ပိယာယိတဗ္ဗံ - ချစ်မြတ်နိုးခြင်းကို၊ ပရိပုစ္ဆသိ - မေးလေဘိ၏တကား။ တေသန္တိ - - ကား၊ သမဏာနံ - တို့၏။ ပညာသီလပရတ္တမန္တိ - - ကား၊ ပညာ - ပညာကိုလည်းကောင်း၊ သီလဉ္စ - သီလကိုလည်းကောင်း၊ ဥဿာဟဉ္စ - အားထုတ်ခြင်းကိုလည်းကောင်း။ (ကိတ္တယိဿာမိ)။

၂၇၅။ ကိတ္တယိဿာမီတိ - - ကား၊ ကထယိဿာမိ - ပြောဆိုပေအံ့။ ပဋိဇာနေတွာ - ဝန်ခံပြီး၍၊ တေ - ထိုရဟန်းတို့ကို၊ ကိတ္တန္တိ - ခိုးမွမ်းလိုသော ရောဟိနီသည်၊ တေန - ထိုဖခင်ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ “အကမ္မကာမာ အလသာ”တိ - “အကမ္မကာမာ အလသာ”ဟူ၍၊ ဂုတ္တံ - ပြောဆိုအပ်သော၊ ဒေါသံ - အပြစ်ကို၊ တာဝ - ရှေးဦးစွာ၊ နိဗ္ဗေဌေတွာ - ဖြေရှင်း၍၊ တပုဋိပက္ခဘူတံ - ထိုအပြစ်၏ ဆန့်ကျင်ဘက်ဖြစ်၍ဖြစ်သော၊ ဂုဏံ - ဂုဏ်ကို၊ ဒဿေတုံ - ပြုခြင်းငှါ၊ “ကမ္မကာမာ”တိအာဒိ - - အစရှိသောဂါထာတို့ကို၊ အာဟ - ပြောဆိုပြီ။ တတ္ထ - ထိုဂါထာတို့၌၊ ကမ္မကာမာတိ - - ကား၊ ဝတ္တပဋိဝတ္တာဒိဘေဒံ - ဝတ်ကြီးဝတ်ငယ်ပြုခြင်း အစရှိသောအပြားရှိသော၊ ကမ္မံ - အလုပ်ကို၊ သမဏကိစ္စံ - ရဟန်းအလုပ်ကို၊ ပရိပုရဏဝသေန - ဖြည့်ကျင့်ခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်၊ ကာမေန္တိ ဣစ္ဆန္တိ - အလိုရှိတတ်ကုန်၏။ ဣတိ - ထို့ကြောင့်၊ ကမ္မကာမာ - ကမ္မကာမာမည်ကုန်၏။ တတ္ထ -

ထိုရဟန်းတို့၏အလုပ်၌၊ ယုတ္တပ္ပယုတ္တာ- ကောင်းစွာကြိုးစား အားထုတ်ကုန်သည်၊ (ဝါ) ကြိမ်ဖန်များစွာ ကြိုးစား အားထုတ်ကုန်သည်၊ ဟုတွာ- ရှိ၊ ဥဌာယ- တက်ကြွကုန်သည်၊ သမုဌာယ- ကောင်းစွာ တက်ကြွကုန်သည်၊ (ဟုတွာ)၊ ဝါယမနတော- အားထုတ်ကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ အလသာ- ပျင်းရိသူတို့သည်၊ န- မဟုတ်ကုန်၊ ဣတိ- ကြောင့်၊ အနလသာ- အနလသာမည်ကုန်၏။ ပန- ဆက်ဦးအံ့၊ သေဋ္ဌ- မြတ်သော၊ ဥတ္တမံ- အလွန်မြတ်သော၊ နိဗ္ဗာနာဝဟမေဝ- နိဗ္ဗာန်သို့ ပို့ဆောင်တတ်သည်သာလျှင်ဖြစ်သော၊ တံ ကမ္မ- ထိုရဟန်းအလုပ်ကို၊ ကရောန္တိ- ပြုတတ်ကုန်၏၊ ဣတိ- ကြောင့်၊ ကမ္မသေဌဿ ကာရကာ- - မည်ကုန်၏။ ပန- ဆက်ဦးအံ့၊ ကရောန္တာ- ရဟန်းအလုပ် လုပ်ကုန်လတ်သော်၊ တံ ပဋိပတ္တိယာ- ထိုအကျင့်ပဋိပတ်ဖြင့်၊ အနဝဇ္ဇဘာဝတော- အပြစ်မရှိကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ရာဂံ- ရာဂကိုလည်းကောင်း၊ ဒေါသံ- ဒေါသကိုလည်းကောင်း၊ ပဇဟန္တိ- ပယ်စွန့်နိုင်ကြကုန်၏၊ ယထာ- အကြင်အခြင်းအရာအားဖြင့်၊ (သမဏေသု- ရဟန်းတို့သည်၊ ကမ္မ- ရဟန်းအလုပ်ကို၊ ကရောန္တေသု- ကျင့်ကြံအားထုတ်ကုန်လတ်သော်၊) ရာဂဒေါသာ- ရာဂ ဒေါသတို့ကို၊ ပဟိယန္တိ- ပယ်စွန့်အပ်ကုန်၏၊ ဧဝံ - ဤသို့ ရာဂဒေါသတို့ကို ပယ်စွန့်နိုင်လောက်အောင်သော အခြင်းအရာအားဖြင့်၊ သမဏာ- ရဟန်းတို့သည်၊ ကမ္မ- ရဟန်းအလုပ်ကို၊ (ဝါ) ရဟန်းတရားကို၊ ကရောန္တိ- ကျင့်ကြံအားထုတ်ကြကုန်၏။ တေန မေ သမဏာ ပိယာတိ- - -ကား၊ ယထာဝုတ္တေန- အကြင်အကြင် ဆိုအပ်ပြီးသော၊ တေန သမ္မာပဋိပဇ္ဇနေန- ထိုသို့ မဖောက်မပြန်မှန်ကန် ကောင်းမွန်စွာ ကျင့်ကြံအားထုတ်ခြင်းကြောင့်၊ မယံ- သည်၊ သမဏာ- တို့ကို၊ ပိယာယိတဗ္ဗာ- ချစ်အပ်ကုန်၏၊ ဣတိ အယံ- ကား၊ အတ္ထော- အနက်တည်း။

၂၇၆။ တိဏိ ပါပဿ မူလာနီတိ- - -ကား၊ လောဘဒေါသမောဟသင်္ခါတာနိ- လောဘ၊ ဒေါသ၊ မောဟဟုဆိုအပ်ကုန်သော၊ အကုသလဿ- အကုသိုလ်၏၊ တိဏိ- သုံးပါးကုန်သော၊ မူလာနိ- မူလတို့ကို။ ဇုနန္တိတိ- - -ကား၊ နိဂ္ဂါတေန္တိ- ဖျက်ဆီးနိုင်ကုန်၏၊ ပဇဟန္တိ- ပယ်စွန့်နိုင်ကုန်၏၊ ဣတိ အတ္ထော- အနက်။ သုစိကာရိနောတိ- - -ကား၊ အနဝဇ္ဇကမ္မကာရိနော- အပြစ်မရှိသောအမှုကို ပြုတတ်ကုန်၏။ သဗ္ဗံ ပါပံ ပဟိနေ'သန္တိ- - -ကား၊ အဂ္ဂမဂ္ဂါဓိဂမေန- အရဟတ္တမဂ်ကို ရခြင်းဖြင့်၊ ဧသံ- ထိုရဟန်းတို့သည်၊ သဗ္ဗမ္ပိ- အလုံးစုံလည်းဖြစ်သော၊ ပါပံ- မကောင်းမှုကို၊ ပဟိနံ- ပယ်အပ်ပြီ။

၂၇၇။ ဧဝံ- ဤသို့၊ "သမဏာ သုစိကာရိနော"တိ- - - ဖြင့်၊ သင်္ခေပတော- အကျဉ်းချုပ်အားဖြင့်၊ ဝုတ္တံ- ဆိုအပ်သော၊ အတ္ထံ- အနက်ကို၊ ဝိဘဇိတွာ- ဝေဘန်၍၊ ဒဿေတံ- ပြခြင်းငှါ၊ "ကာယကမ္မ"န္တိ- ကာယကမ္မ အစရှိသော၊ ဂါထံ- ဂါထာကို၊ အာဟ- ဆိုပြီ။ တံ- ထိုစကားကို၊ သုဝိညေယျမေဝ- လွယ်ကူစွာ သိအပ်သည်သာတည်း။

၂၇၈။ ဝိမလာ သင်္ခမုတ္တာဝါတိ- - -ကား၊ သုခောတသင်္ခါ ဝိယ စ- ကောင်းစွာ
 ပွတ်တိုက်အပ်သော ခရုသင်းတို့ကဲ့သို့လည်းကောင်း၊ မုတ္တာ ဝိယ စ- ပုလဲတို့ကဲ့သို့လည်း
 ကောင်း၊ ဝိဂတမလာ- ကင်းသော ရာဂစသော အညစ်အကြေးရှိကုန်၏၊ ရာဂါဒိမလ-
 ရဟိတာ- ရာဂစသောအညစ်အကြေးမှ ကင်းကုန်၏။ သုဒ္ဓါ သန္တရဗာဟိရာတိ- - -ကား၊
 သန္တရဗ္ဗ- အဇ္ဈတ္တသန္တာန်လည်းကောင်း၊ ဗာဟိရဗ္ဗ- ဗဟိဒ္ဓသန္တာန်လည်းကောင်း၊
 သန္တရဗာဟိရ- အဇ္ဈတ္တသန္တာန် ဗဟိဒ္ဓသန္တာန်။ တတော သန္တရဗာဟိရတော- ထို - - မှ၊
 သုဒ္ဓါ- စင်ကြယ်ကုန်၏၊ သုဒ္ဓါသယပယောဂါ- စင်ကြယ်သော အလို၊ လုံ့လရှိကုန်၏၊
 ဣတိ အတ္ထော- နက်။ ပုဏ္ဏာ သုက္ကာန ဓမ္မာနန္တိ- - - ကား၊ ဧကန္တသုက္ကေဟိ- စင်စစ်
 ဖြူစင်ကုန်သော၊ အနဝဇ္ဇဓမ္မေဟိ- အပြစ်မရှိသော တရားတို့နှင့်၊ ပရိပုဏ္ဏာ- ပြည့်စုံကုန်၏၊
 အသေခေဟိ- ကျင့်ဆဲမဟုတ်ကုန်သော၊ (ဝါ) ကျင့်ပြီးဖြစ်ကုန်သော၊ သီလက္ခန္ဓာဒီဟိ-
 သီလက္ခန္ဓစသည်တို့နှင့်၊ သမန္နာဂတာ- ပြည့်စုံကုန်၏၊ ဣတိ- ကား၊ အတ္ထော- တည်း။

(နာ- ၂၂၇) ၂၇၉။ ဧတေသံ- ဤရဟန်းတို့အား၊ သုတ္တဂေယျာဒိ- သုတ္တ၊ ဂေယျ
 အစရှိသော၊ ဗဟုံ- များစွာသော၊ သုတံ- သုတသည်၊ အတ္ထိ- ရှိ၏၊ ဝါ- တစ်နည်းကား၊
 ဗဟုံ- များစွာ၊ သုတေန- ကြားနာခြင်းကြောင့်၊ ဥပ္ပန္နာ- ဖြစ်သူတို့တည်း၊ ဣတိ- ထို့ကြောင့်၊
 ဗဟုဿုတာ- ဗဟုဿုတ မည်ကုန်၏။ ပရိယတ္တိဗဟုသစ္စေန စ- ပရိယတ္တိ ဗဟုသုတ
 နှင့်လည်းကောင်း၊ ပဋိဝေဓဗဟုသစ္စေန စ- ပဋိဝေဓဗဟုသုတနှင့်လည်းကောင်း၊
 သမန္နာဂတာ- ပြည့်စုံကုန်၏၊ ဣတိ အတ္ထော- နက်။ ဒုဝိဓမ္မိ- နှစ်ပါးအပြားရှိသည်လည်း
 ဖြစ်သော၊ တမေဝ ဓမ္မ- ထိုဗဟုသုတကိုသာလျှင်၊ ဓာရေန္တိ- ဆောင်တတ်ကုန်၏၊ ဣတိ-
 ကြောင့်၊ ဓမ္မဓရာ- ဓမ္မဓရမည်ကုန်၏။ သတ္တာနံ- သတ္တဝါတို့သည်၊ အာစာရသမာစာရ-
 သိက္ခာပဒေန- ကောင်းသောအကျင့်တည်းဟူသော သိက္ခာပုဒ်ဖြင့်၊ အရိယန္တိ- ရောက်အပ်
 ဆည်းကပ်အပ်ကုန်၏၊ ဣတိ- ထို့ကြောင့်၊ အရိယာ- အရိယာမည်ကုန်၏။ ဓမ္မေန-
 တရားသဖြင့်၊ ဉာယေန- သိအပ်သောနည်းဖြင့်၊ ဇီဝန္တိ- အသက်မွေးတတ်ကုန်၏၊ ဣတိ-
 ကြောင့်၊ ဓမ္မဇီဝိနော- ဓမ္မဇီဝိမည်ကုန်၏။ အတ္ထံ ဓမ္မဉ္စ ဒေသေန္တိတိ- - - ကား၊ ဘာသိတတ္ထဉ္စ-
 ဟောအပ်သော အနက်အဓိပ္ပါယ်ကိုလည်းကောင်း၊ ဒေသနာဓမ္မဉ္စ- ပါဠိတော်တည်းဟူ
 သော ဒေသနာဓမ္မကိုလည်းကောင်း၊ ကထေန္တိ- ဟောတတ်ကုန်၏၊ ပကာသေန္တိ- ထင်ရှား
 ပြတတ်ကုန်၏။ အထ ဝါ- တစ်နည်းကား၊ အတ္ထတော- အနက်အဓိပ္ပါယ်မှ၊ အနပေတဉ္စ-
 မကင်းသည်ကိုလည်းကောင်း၊ ဓမ္မတော- ပါဠိတော်မှ၊ အနပေတဉ္စ- မကင်းသည်ကို
 လည်းကောင်း၊ ဒေသေန္တိ- ဟောတတ်ကုန်၏၊ အာစိက္ခန္တိ- ပြောကြားတတ်ကုန်၏။

၂၈၀။ ဧကဂ္ဂစိတ္တာတိ- - -ကား၊ သမာဟိတစိတ္တာ- ကောင်းစွာအာရုံ၌
 ထားအပ်သော စိတ်ရှိကုန်၏၊ (ဝါ) တည်ကြည်သော စိတ်ရှိကုန်၏။ သတိမန္တောတိ- - -

ကား၊ ဥပဋ္ဌိတသတိနော- ကပ်၍တည်သောသတိရှိကုန်၏။

၂၈၁။ ဒုရင်္ဂမာတိ- - -ကား၊ အရညဂတာ- တောသို့ သွားတတ်ကုန်၏။ မနုဿူပစာရ်- လူတို့၏ ဥပစာကို၊ မုစ္ဆိတွာ- လွှတ်၍၊ ဒူရ်- အဝေးသို့၊ ဂစ္ဆန္တာ- သွားတတ်ကုန်၏။ ဝါ- တစ်နည်းကား၊ ဣဒ္ဓါနုဘာဝေန- တန်ခိုး၏ အစွမ်းဖြင့်၊ ယထာရုစိတ်- အလိုရှိတိုင်း၊ ဒူရ်- ဝေးသော၊ ဌာနံ- အရပ်သို့၊ ဂစ္ဆန္တိ- သွားတတ်ကုန်၏။ ဣတိ- ကြောင့်၊ ဒုရင်္ဂမာ- မည်ကုန်၏။ ပညာ- ပညာကို၊ မန္တာ- မန္တာဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ- ဆိုအပ်၏။ တာယ- ထိုပညာဖြင့်၊ ဘဏနသီလတာယ- ပြောဆိုလေ့ရှိကုန်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ မန္တဘာဏီ- မန္တဘာဏီ မည်ကုန်၏။ ဥဒ္ဓတာ- ယုံလွင့်သော စိတ်ရှိသူတို့သည်၊ န- မဟုတ်ကုန်၊ ဣတိ- ကြောင့်၊ အနုဒ္ဓတာ- အနုဒ္ဓတာမည်ကုန်၏။ ဥဒ္ဓစ္စရဟိတာ- ယုံလွင့်ခြင်းဥဒ္ဓစ္စမှ ကင်းကုန်၏။ ဝုပသန္တစိတ္တာ- ငြိမ်းအေးသော စိတ်ရှိကုန်၏။ ဒုက္ခဿန္တ ပဇာနန္တိတိ- - -ကား၊ ဝဋ္ဋဒုက္ခဿ- ၏၊ ပရိယန္တဘူတံ- အဆုံးဖြစ်၍ဖြစ်သော၊ နိဗ္ဗာနံ- ကို၊ ပဋိဝိဇ္ဈန္တိ- ထိုးထွင်း၍ သိကုန်၏။

၂၈၂။ န ဝိလောကေန္တိ ကိဉ္ဇနန္တိ- - - ကား၊ ယတော ဂါမတော- အကြင်ရွာမှ၊ ပက္ကမန္တိ- ဖဲခွါသွားကုန်၏။ တသ္မိံ ဂါမေ- ထိုရွာ၌၊ ကဗ္ဗိ- တစ်စုံတစ်ခုသော၊ သတ္တံ ဝါ- သတ္တဝါကိုလည်းကောင်း၊ သင်္ခါရံ ဝါ- သင်္ခါရကိုလည်းကောင်း၊ အပေက္ခာဝသေန- ငဲ့ကွက်၊ တွယ်တာသောအားဖြင့်၊ န ဩလောကေန္တိ- မကြည့်ကုန်၊ အထ ခေါ် ပန- စင်စစ်သော်ကား၊ အနပေက္ခာဝ- ငဲ့ကွက်၊ တွယ်တာခြင်းကင်းကုန်သည်ဖြစ်၍သာလျှင်၊ ဂစ္ဆန္တိ- သွားကုန်၏။ ပက္ကမန္တိ- ရွာမှ ဖဲခွါကုန်၏။

၂၈၃။ န တေ သံ ကောဋေ ဩပေန္တိတိ- - -ကား၊ တေ သမဏာ- ထိုရဟန်းတို့သည်၊ သံ- မိမိ၏ ဥစ္စာကို၊ အတ္တနော- မိမိ၏၊ သန္တကံ- ဥစ္စာကို၊ သာပတေယျံ- ဥစ္စာနှစ်ကို၊ ကောဋေ- ကျီကြ၌၊ (ဝါ) စတုခန်း၌၊ န ဩပေန္တိ- မသိုမှီးကုန်၊ တာဒိသဿ- ထိုသို့ သဘောရှိသော၊ ပရိဂ္ဂဟဿ- သိမ်းဆည်းအပ်သောဥစ္စာ၏၊ အဘာဝတော- မရှိခြင်းကြောင့်၊ ပဋိသာမေတွာ- သိုမှီးသိမ်းဆည်း၍၊ န ဌပေန္တိ- မထားကုန်။ ကုမ္ဘိန္တိ- - - ကား၊ ကုမ္ဘိယံ- အိုး၌၊ (န ဩပေန္တိ- ကုန်)။ ခဠောပိယန္တိ- - - ကား၊ ပစ္စိယံ- ခြင်းတောင်း၌၊ (န ဩပေန္တိ- ကုန်)။ ပရိနိဋ္ဌိတမေသာနာတိ- - - ကား၊ ပရကုလေသု- သူတစ်ပါးအိမ်တို့၌၊ ပရေသံ- သူတစ်ပါးတို့၏၊ အတ္ထာယ- အကျိုးငှါ၊ သိဒ္ဓံ- ချက်ပြီးသော၊ ယာသံ ဧဝ- အစားအစာကိုသာလျှင်၊ ပရိယေသန္တာ- ရှာမှီးလေ့ရှိကုန်၏။

၂၈၄။ ဟိရညန္တိ- - -ကား၊ ကဟာပဏံ- အသပြာကို။ ရူပိယန္တိ- - -ကား၊ ရဇတံ- ငွေကို။ ပစ္စုပ္ပန္နေန ယာပေန္တိတိ- - -ကား၊ အတိတ်- အတိတ်ကို၊ အနနုသောစန္ဒာ- တွေး၍ ပူဆွေးမနေဘဲ၊ အနာဂတဉ္စ- အနာဂတ်ကိုလည်း၊ အပစ္စာသီသန္တာ- တောင့်တ မနေဘဲ၊ ပစ္စုပ္ပန္နေန- ပစ္စုပ္ပန်ကျကျဖြင့်၊ (ဝါ) ပစ္စုပ္ပန်ပစ္စည်းဖြင့်၊ ယာပေန္တိ- မျှတကုန်၏။ အတ္တဘာဝံ-

ကို၊ ပဝတ္ထေန္တိ- ဖြစ်စေကြကုန်၏။

၂၈၅။ အညမညံ ပိဟယန္တိတိ- - -ကား၊ အညမညသို့- အချင်းချင်း၌၊ မေတ္တိ- မေတ္တာစိတ်ကို၊ ကရောန္တိ- ပြုကြကုန်၏။ “ပိဟယန္တိ”ပိ- - ဟူ၍လည်း၊ ပါဌော- ပါဌ်ရှိသေး၏။ သော ဧဝ အတ္ထော- ထိုဆိုခဲ့ပြီးသော အနက်ပင်တည်း။

၂၈၆။ ဧဝံ- ဤသို့လျှင်၊ သော ဗြာဟ္မဏော- ထိုဗုဒ္ဓကားသည်၊ ဓီတုယာ- သမီး၏၊ သန္တိကေ- အထံ၌၊ ဘိက္ခုနံ- တို့၏၊ ဂုဏေ- ဂုဏ်တို့ကို၊ သုတွာ- ကြားရလတ်သော်၊ ပသန္နမာနသော- ကြည်လင်ရွှင်လန်းသော စိတ်ရှိသည်၊ (ဟုတွာ)၊ ဓီတရံ- သမီးကို၊ ပသံသန္တော- ချီးမွမ်းလိုသည်၊ (ဟုတွာ)၊ “အတ္ထာယ ဝတာ” တိအာဒိ- --ကို၊ အာဟ- ဆိုပြီ။

၂၈၇။ အမှမ္မိတိ- - - ကား၊ အမှာကမ္မိ- ငါတို့၏လည်း၊ ဒက္ခိဏန္တိ- - - ကား၊ ဒေယျဓမ္မံ- လှူဘွယ်ဝတ္ထုကို။

(နာ- ၂၂၈) ၂၈၈။ ဧတ္ထာတိ- - -ကား၊ ဧတေသု သမဏေသု- ဤရဟန်းတို့၌။ ယညောတိ- - -ကား၊ ဒါနဓမ္မော- ပေးလှူကြောင်းဖြစ်သော စေတနာသည်။ ဝိပုလောတိ- - -ကား၊ ဝိပုလဗလော- ကြီးကျယ်များပြားသော အကျိုးရှိသည်၊ (ဘဝိဿတိ)။ သေသံ- သည်၊ ဝုတ္တနယမေဝ- သာ။

ဧဝံ- ဤသို့၊ ဗြာဟ္မဏော- သည်၊ သရဏေသု စ- သရဏဂုဏ်တို့၌လည်းကောင်း၊ သီလေသု စ- သီလတို့၌လည်းကောင်း၊ ပတိဋ္ဌိတော- တည်သည်၊ (ဟုတွာ)၊ အပရဘာဂေ- နောက်အဖို့၌၊ သဗ္ဗာတသံဝေဂေါ- ကောင်းစွာဖြစ်သောသံဝေဂရှိသည်၊ (ဟုတွာ)၊ ပဗ္ဗဇိတွာ- ရဟန်းပြု၍၊ ဝိပဿနံ- ကို၊ ဝဇေတွာ- တိုးပွားစေလတ်သော်၊ အရဟတ္တေ- အရဟတ္တဖိုလ်၌၊ ပတိဋ္ဌာယ- တည်၍၊ အတ္တနော- မိမိ၏၊ ပဋိပတ္တိ- ကို၊ ပစ္စဝေက္ခိတွာ- ၍၊ ဥဒါနေန္တော- ဥဒါန်းကြိုးရင့်လိုသည်၊ (ဟုတွာ)၊ “ဗြဟ္မဗန္ဓု”တိ ဂါထံ- - - စသောဂါထာကို၊ အာဟ- ရွတ်ဆိုတော်မူပြီ။ တဿ- ထို ‘ဗြဟ္မဗန္ဓု’ အစရှိသောဂါထာ၏၊ အတ္ထော- အနက်ကို၊ ဟေဋ္ဌာ- အောက်၌၊ ဝုတ္တောယေဝ- ဆိုအပ်ပြီးသည်သာ။

ဧရာဟိနီထေရီဂါထာဝဏ္ဏနာ- သည်၊ နိဋ္ဌိတာ- ပြီ။

၃- စာပါထေရီဂါထာဝဏ္ဏနာ

လဋ္ဌိဟတ္ထော ပုရေ အာသီတိအာဒိကာ- - -ဤသို့အစရှိသော ဂါထာတို့သည်၊ စာပါယ- စာပါမည်သော၊ ထေရီယာ- ထေရီမ၏၊ ဂါထာ- ဂါထာတို့တည်း။ အယမ္မိ- ဤစာပါထေရီမသည်လည်း၊ ပုရိမဗုဒ္ဓေသု- တို့၌၊ ကတာဓိကာရာ- သည်၊ (ဟုတွာ)၊ တတ္ထ

တတ္ထ ဘဝေ- ဌံ၊ ဝိဝဇ္ဈပနိဿယံ- သော၊ ကုသလံ- ကိ၊ ဥပစိနန္တိ- လျက်၊ အနုက္ကမေန-
 ဖြင့်၊ ဥပစိတကုသလမူလာ- ဆည်းပူးအပ်သော ကုသိုလ်မူလရှိသည်၊ သမ္ဘတဝိမောက္ခ-
 သမ္ဘာရာ- ဆည်းပူးအပ်သော ဝိမောက္ခအဆောက်အဦးရှိသည်၊ (ဟုတွာ)၊ ဣမသ္မိ
 ဗုဒ္ဓုပ္ပါဒေ- ဌံ၊ ဝင်္ဂဟာရဇနပဒေ- ဝင်္ဂဟာရဇနပုဒ်၌၊ အညတရသ္မိ- တစ်ခုသော၊ မိဂလုဒ္ဒက-
 ဂါမေ- မုဆိုးတို့၏ ရွာ၌၊ ဇေဋ္ဌကမိဂလုဒ္ဒကဿ- အကြီးအမှူးဖြစ်သောမုဆိုး၏၊ ဇီတာ-
 သမီးသည်၊ ဟုတွာ- ဤ၊ နိဗ္ဗတ္တိ- ဖြစ်ပြီ၊ အဿာ- ထိုမုဆိုးကြီး၏သမီးလေးအား၊ စာပါတိ
 နာမံ- စာပါဟူသောအမည်သည်၊ အဟောသိ- ဖြစ်ပြီ၊ တေန သမယေန စ- ထိုအခါ၌ကား၊
 ဥပကော- ဥပကမည်သော၊ အာဇီဝကော- အာဇီဝကတက္ကတွန်းသည်၊ ဟေမိမဏ္ဍတော-
 ဟေမိမဏ္ဍိုင်မှ၊ ဓမ္မစက္ကံ- ဓမ္မစကြာတရားတော်ကို၊ ပဝတ္ထေတုံ- ဖြစ်စေခြင်းငှါ၊ (ဝါ)
 ဟောတော်မူခြင်းငှါ၊ ဗာရာဏသီ- ဗာရာဏသီမြို့သို့၊ ဥဒ္ဓိဿ- ရည်ရွယ်၍၊ ဂစ္ဆန္တေန-
 ကြွတော်မူသော၊ သတ္တာရာ- မြတ်စွာဘုရားနှင့်၊ သမာဂတော- ပေါင်းဆုံမိသည်၊ (ဟုတွာ)
 “အာဝုသော- ငါ့ရှင်၊ တေ- သင်၏၊ ဣန္ဒြိယာနိ- တို့သည်၊ ဝိပဿန္နာနိ- အထူးသဖြင့်
 ကြည်လင်ကုန်၏၊ ဆဝိဝဏ္ဏော- အရေအဆင်းသည်၊ ပရိသုဒ္ဓေါ- ထက်ဝန်းကျင် စင်ကြယ်
 ၏၊ ပရိယောဒါတော- ထက်ဝန်းကျင် ဖြူစင်၏၊ အာဝုသော- ငါ့ရှင်၊ တွံ- သည်၊ ကံ-
 အဘယ်သူ့ကို၊ ဥဒ္ဓိဿ- ရည်ရွယ်၍၊ ပဗ္ဗဇိတော- ရဟန်းပြုခဲ့သည်၊ အသိ- ဖြစ်သနည်း၊
 တေ- ၏၊ သတ္တာ- ဆရာသည်၊ ကော ဝါ- အဘယ်သူနည်း၊ တွံ- သည်၊ ကဿ ဝါ-
 အဘယ်သူ၏လည်း၊ ဓမ္မ- တရားကို၊ ရောစေသိ- နှစ်သက်သနည်း၊” ဣတိ- သို့၊ ပုစ္ဆိတွာ- ဤ၊

“ဥပက- ဥပက၊ အဟံ- သည်၊ သဗ္ဗာဘိဘူ- အလုံးစုံသော တေဘူမက
 တရားကို လွမ်းမိုးနိုင်သည်၊ သဗ္ဗဝိဒ္ဓ- အလုံးစုံသော စတုဘူမကတရားကို သိသည်၊
 အသ္မိ- ဖြစ်၏၊ သဗ္ဗေသု- ခပ်သိမ်းကုန်သော၊ ဓမ္မေသု- တေဘူမကတရားတို့၌၊
 အနုပလိတ္တော- ကိလေသာဖြင့် လိမ်းကျံခြင်းမရှိသည်၊ (အသ္မိ) သဗ္ဗုဟော-
 အလုံးစုံသော ကိလေသာကို ပယ်စွန့်ပြီးသည်၊ တဏှာက္ခယေ- တဏှာ၏ ကုန်ရာ
 ဖြစ်သော နိဗ္ဗာန်၌၊ ဝိမုတ္တော- အာရုံပြုသောအားဖြင့် ကိလေသာမှ လွတ်သည်၊
 (အသ္မိ) သယံ- ကိုယ်တော်တိုင်၊ အဘိညာယ- သိ၍၊ (ဝါ) သိခြင်းကြောင့်၊ ကံ-
 အဘယ်သူ့ကို၊ ဥဒ္ဓိသေယျ- ဤသူကား ငါ့ဆရာ ဟု ညွှန်ပြရအံ့နည်း။

မေ- ငါ့အား၊ အာစရိယော- ဆရာသည်၊ န အတ္ထိ- မရှိ၊ မေ- ငါနှင့်၊
 သဒ္ဓိသော- တူသော သူသည်၊ န ဝိဇ္ဇတိ- မရှိ၊ သဒေဝကသ္မိ- နတ်နှင့်တကွ
 ဖြစ်သော၊ လောကသ္မိ- ဌံ၊ မေ- ငါ၏၊ ပဋိပုဂ္ဂလော- တုယှဉ်ဖက်ပြိုင်နိုင်သူသည်၊
 နတ္ထိ- မရှိ။

(နာ- ၂၂၉) - ဟိ- မှန်၏၊ အဟံ- သည်၊ လောကေ- ဌံ၊ အရဟာ- ရဟန္တာတည်း။

အဟံ- သည်၊ သတ္တာ- နတ်လူတို့၏ ဆရာဖြစ်သော၊ အနုတ္တရော- အတုမရှိ မြတ်သော၊ ဧကော- တစ်ဆူတည်းသော၊ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ- သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဘုရား ရှင်သည်၊ အမှိ- ၏၊ သီတိဘူတော- ကိလေသာမီးငြိမ်းသဖြင့် အေးမြသည်ဖြစ်၍ ဖြစ်သည်၊ နိဗ္ဗူတော- ကိလေသာတို့မှ ငြိမ်းအေးသည်၊ အမှိ-၏။

- ဓမ္မစက္ကံ- ဓမ္မစကြာတရားတော်ကို၊ ပဝတ္ထေတုံ- ဖြစ်စေခြင်းငှါ၊ (ဝါ) ဟောတော်မူခြင်းငှါ၊ ကာသိနံ- ကာသိတိုင်းသားတို့၏၊ ပုရံ- ဗာရာဏသီမြို့သို့၊ (အဟံ)၊ ဂစ္ဆာမိ- သွားအံ့၊ အန္ဓိဘူတသ္မိ- ကန်းသည်ဖြစ်၍ ဖြစ်သော၊ လောကသ္မိ- ဌံ၊ အမတဒုန္နုဘိ- တရားတည်းဟူသော အမြိုက်စည်ကြီးကို၊ အာဟဋ္ဌံ- ရိုက်တီး ဆော်ရွမ်းတော်မူအံ့၊” ဣတိ- ဤသို့၊

သတ္တာရာ- မြတ်စွာဘုရားသည်၊ အတ္တနော- ၏၊ သဗ္ဗညုဗုဒ္ဓဘာဝေ- သဗ္ဗညုဘုရား၏ အဖြစ်ကိုလည်းကောင်း၊ ဓမ္မစက္ကပဝတ္ထနေ စ- ဓမ္မစကြာတရားဟော တော်မူခြင်းကိုလည်းကောင်း၊ ပဝေဒိတေ- အပြားအားဖြင့် သိစေအပ်လတ်သော်၊ ပသန္နစိတ္တော- ကြည်လင်ရွှင်လန်းသောစိတ်ရှိသော၊ သော- ထိုဥပကတက္ကတွန်းသည်၊ “အာဝုသော- ငါ့ရှင်၊ ဟုပေယျ အပိ- ဖြစ်နိုင်လောက်ရာပါ၏၊ (တွံ- သည်)၊ အနန္တဇိနော- အနန္တဇိနမည်သူသည်၊ ဘဝိတုံ- ဖြစ်ခြင်းငှါ၊ အရဟသိ- တိုက်တန်ပါပေ၏၊” ဣတိ- သို့၊ ဝတ္တာ- ဆို၍၊ ဥဗ္ဗုတံ- လမ်းမဟုတ်သောခရီးကို၊ (ဝါ) လမ်းဘေးကို၊ ဂဟေတွာ- ယူ၍၊ ပက္ကန္တော- ဖဲသွားလျက်၊ ဝင်္ဂဟာရဇနပဒံ- ဝင်္ဂဟာရဇနပုဒ်သို့၊ အဂမာသိ- သွားပြီ၊ (နိနည်း၊ မဟာဝါပါဠိတော် (ဝိ၊ ၃၊ ၁၂) စသည်တို့နှင့် ဓမ္မာ)

သော- ထိုဥပကတက္ကတွန်းသည်၊ တတ္ထ- ထိုဝင်္ဂဟာရဇနပုဒ်၌၊ ဧကံ- တစ်ခုသော၊ မိဂလုဒ္ဒကဂါမကံ- သားမုဆိုးတို့၏ရွာငယ်ကို၊ ဥပနိဿာယ- အမှီပြု၍၊ ဝါသံ- နေခြင်းကို၊ ကပ္ပေသိ- ပြုပြီ၊ တံ- ထိုဥပကတက္ကတွန်းကို၊ တတ္ထ- ထိုမုဆိုးရွာ၌၊ ဇေဋ္ဌကမိဂလုဒ္ဒကော- အကြီးအမှူးဖြစ်သောမုဆိုးသည်၊ ဥပဋ္ဌာသိ- ဆည်းကပ်ပြီ၊ သော- ထိုမုဆိုးကြီးသည်၊ ဧကဒိဝသံ- တစ်နေ့သ၌၊ ဗုရံ- ဝေးသော၊ မိဂဝံ- သားကောင်ရှိရာ တောသို့၊ ဂစ္ဆန္တော- သွားခါနီးလတ်သော်၊ “မယံ- ၏၊ အရဟန္တေ- ရဟန္တာ၌၊ မာ ပမဇ္ဇိ- မမေ့မလျော့လင့်၊” ဣတိ- သို့၊ အတ္တနော- မိမိ၏၊ ဓိတရံ- သမီးဖြစ်သော၊ စာပံ- စာပါကို၊ အာဏာပေတွာ- စေခိုင်း၍၊ ပုတ္တဘာတုကေဟိ- သား၊ ညီအစ်ကိုတို့နှင့်၊ သဒ္ဓိ- တကွ၊ အဂမာသိ- သွားပြီ၊ အဿ- ထိုမုဆိုးကြီး၏၊ သာ စ ဓိတာ- ထိုသမီးသည်လည်း၊ အဘိရူပါ- အလွန်အဆင်း လှသည်၊ ဒဿနိယာ- ရှုချင်ဘွယ်ရှိသည်၊ ဟောတိ- ဖြစ်၏။

အထ ခေါ- ထိုအခါ၌၊ ဥပကော- ဥပကမည်သော၊ အာဝိဝကော- တက္ကတွန်း သည်၊ ဘိက္ခာစာရဝေလာယံ- ဆွမ်းခံချိန်အခါ၌၊ မိဂလုဒ္ဒကဿ- မုဆိုးကြီး၏၊ ယရံ- အိမ်သို့

ဂတော- သွားလတ်သော်၊ ပရိဝိသိတုံ- လုပ်ကျွေးခြင်းငှါ၊ ဥပဂတံ- ကပ်ရောက်လာသော၊
စာပံ- စာပါကို၊ ဒိသ္မာ- ရှိ၊ ရာဂေန- ရာဂသည်၊ အဘိဘူတော- လွမ်းမိုးနှိပ်စက်အပ်
သည်၊ ဘုဒ္ဓိတုမ္မိ- ဆွမ်းစားခြင်းငှါလည်း၊ အသက္ကောန္တော- မစွမ်းနိုင်သည်၊ (ဟုတွာ)၊
ဘာဇနေန- သပိတ်ဖြင့်၊ ဘတ္တံ- ဆွမ်းကို၊ အာဒါယ- ယူ၍၊ ဝသနဌာနံ- နေရာအရပ်သို့၊
ဂန္ဓာ- သွား၍၊ ဘတ္တံ- ဆွမ်းကို၊ ဧကမန္တေ- တစ်ခုသော နေရာ၌၊ နိက္ခိပိတွာ- ချထား၍၊
“(အဟံ)၊ စာပံ- စာပါကို၊ သစေ လဘိဿာမိ- အကယ်၍ရအံ့၊ (ဧဝံ သတိ- သော်)၊
ဇီဝါမိ- အသက်ရှင်အံ့၊ နော စေ လဘိဿာမိ- အကယ်၍မရအံ့၊ (ဧဝံ သတိ- သော်)၊
မရိဿာမိ- သေရတော့အံ့” ဣတိ- သို့၊ (စိန္တေတွာ- ကြံစည်၍)၊ နိရာဟာရော- မစား
မသောက်ပဲ၊ နိပဇ္ဇိ- အိပ်ပြီ။ သတ္တမေ ဒိဝသေ- ခုနစ်ရက်မြောက်နေ့၌၊ မိဂလုဒ္ဒကော-
မုဆိုးကြီးသည်၊ အာဂန္ဓာ- ပြန်လာ၍၊ ဧတရံ- သမီးကို၊ ပုစ္ဆိ- မေးပြီ၊ (ကိ- သို့၊ ပုစ္ဆိ- နည်း)၊
“မယံ- ဤ၊ အရဟန္တေ- ရဟန္တာ၌၊ န ပမဇ္ဇိ ကိ- မမေ့မလျော့ပါ၏လော့” ဣတိ- သို့၊
(ပုစ္ဆိ)၊ သာ- ထိုစာပါသည်၊ “ဧကဒိဝသမေဝ- တစ်ရက်မျှသာလျှင်၊ အာဂန္ဓာ- လာ၍၊
ပုန- တဖန်၊ နာဂတပုဗ္ဗော- မလာရောက်ပြီ” ဣတိ- သို့၊ အာဟ- ပြောပြီ။ မိဂလုဒ္ဒကော
စ- သည်လည်း၊ တာဝဒေဝ- ထိုခဏ၌ပင်၊ အဿ- ထိုဥပကတဏှတွန်း၏၊ ဝသနဌာနံ-
နေရာအရပ်သို့၊ ဂန္ဓာ- သွား၍၊ “ဘန္တေ- အရှင်ဘုရား၊ ကိ- အဘယ်သို့သော၊ အဟာသုကံ-
မကျန်းမာခြင်းသည်၊ (အသိ- ဖြစ်ပါသနည်း)” ဣတိ- သို့၊ ပါဒေ- ခြေတို့ကို၊ ပရိမဇ္ဇန္တော-
ဆုတ်နယ်လျက်၊ ပုစ္ဆိ- မေးပြီ။ ဥပကော- ဥပကသည်၊ နိတ္ထုနန္တော- ညည်းတွားလျက်၊
ပရိဝတ္တတိယေဝ- လူးလဲနေသည်သာတည်း။ သော- ထိုမုဆိုးကြီးသည်၊ “ဘန္တေ- အရှင်
ဘုရား၊ ဝဒထ- ပြောပါကုန်၊ ယံ- အကြင်အမှုကို၊ မယာ- သည်၊ ကာတုံ- ပြုခြင်းငှါ၊
သက္ကာ- စွမ်းနိုင်၏၊ သဗ္ဗံ- သော၊ တံ- ထိုအမှုကို၊ (အဟံ)၊ ကရိဿာမိ- ပြုပါအံ့” ဣတိ-
သို့၊ အာဟ- ပြောပြီ။

ဥပကော- သည်၊ ဧကေန- တစ်ခုသော၊ ပရိယာယေန- ပရိယာယ်ဖြင့်၊ အတ္တနော-
မိမိ၏၊ အဇ္ဈာသယံ- အလိုကို၊ အာရောစေသိ- ပြောကြားပြီ။ ဣတရော- မုဆိုးသည်၊
“ဘန္တေ- အရှင်ဘုရား၊ (တံ)၊ ကိဉ္စိ- တစ်စုံတစ်ခုသော၊ သိပ္ပံ- အတတ်ကို၊ ဇာနာသိ ပန-
သိသလော့၊ ဣတိ- သို့၊ (ပုစ္ဆိ- မေးပြီ)၊ (အဟံ ကိဉ္စိ သိပ္ပံ)၊ န ဇာနာမိ- မသိ၊ ဣတိ- သို့၊
(အာဟ- ပြောပြီ)၊ ဘန္တေ- ရား၊ ကိဉ္စိ- သော၊ သိပ္ပံ- ကို၊ အဇာနန္တေန- မသိသောသူသည်၊
ယရံ- အိမ်၌၊ အာဝသိတုံ- နေခြင်းငှါ၊ န သက္ကာ- မတတ်ကောင်း၊ ဣတိ (အာဟ)၊ သော-
ထိုဥပကသည်၊ “အဟံ- သည်၊ ကိဉ္စိ- သော၊ သိပ္ပံ- အတတ်ပညာကို၊ န ဇာနာမိ- မသိ၊
အပိစ- ထိုသို့မသိပါသော်လည်း၊ တုမှာကံ- သင်တို့၏၊ မံသဟာရကော- အသားထမ်း
သောသူသည်၊ ဘဝိဿာမိ- ဖြစ်ပါအံ့၊ မံသဉ္စ- အသားကိုလည်း၊ ဝိက္ခိဏိဿာမိ-

ရောင်းပေးပါအံ့” ဣတိ-သို့၊ အာဟ- ပြောပြီ။ မာဂဂိကော- မုဆိုးကြီးသည်။ “အမှာကမ္ပိ- ငါတို့အားလည်း၊ ဧတဒေဝ- ထို အသားထမ်းခြင်း ရောင်းခြင်း အမှုမျှသည်ပင်လျှင်၊ ရုက္ခတိ- နှစ်သက်၏။” ဣတိ- သို့၊ (ဝတွာ- ဆို၍)၊ ဥတ္တရသာဓူကံ- အပေါ်ရုံပုဆိုးကို၊ ဒတွာ- ပေး၍၊ အတ္တနော- မိမိ၏၊ သဟာယကဿ- အဆွေခင်ပွန်း၏၊ ဂေဟေ- အိမ်၌၊ ကတိပါဟံ- နှစ်ရက် သုံးရက်၊ ဝဿာပေတွာ- နေစေ၍၊ တာဒိသေ- ထိုသို့သဘောရှိသော၊ ဒိဝသေ- နေ၌၊ ယရံ- အိမ်သို့၊ အာနေတွာ- ဆောင်၍၊ ဓိတရံ- သမီးကို၊ အဒါသိ- ပေးပြီ။

(နာ- ၂၃၀) အထ- ထိုမှနောက်၌၊ ကာလေ- အချိန်သည်၊ ဂစ္ဆန္တေ- တရွေ့ရွေ့သွား လသော်၊ တေသံ- ထိုဥပက နှင့် စာပါတို့၏၊ သံဝါသံ- ပေါင်းသင်းခြင်းကို၊ အန္ဓာယ- စွဲ၍၊ ပုတ္တော- သားသည်၊ နိဗ္ဗတ္တိ- ဖြစ်ပြီ။ အဿ- ထိုကလေးအား၊ သုဘဒ္ဓေါတိ နာမံ- သုဘဒ္ဓ ဟူသော အမည်ကို၊ အကံသု- ပြုကြကုန်ပြီ။ စာပါ- သည်၊ တဿ- ထိုကလေး၏၊ ရောဒနကာလေ- ငိုကြွေးရာအခါ၌၊ ဥပကဿ ပုတ္တ- ဟယ် ဥပက၏သား၊ အာဇီဝကဿ ပုတ္တ- အို တက္ကတွန်း၏သား၊ မံသဟာရကဿ ပုတ္တ- ဟယ် အသားထမ်းသမား၏သား၊ မာ ရောဒိ- မငိုကြွေးပါလင့်၊ မာ ရောဒိ- မငိုကြွေးပါလင့်” ဣတိ အာဒိနာ- ဤသို့အစရှိသော၊ ပုတ္တတောသနဂီတေန- သားချောတေးဖြင့်၊ ဥပကံ- ကို၊ ဥပ္ပဏ္ဍေသိ- ဖျက်ရယ်ပြုပြီ။ သော- ထိုဥပကသည်။ “စာပေ- စာပါ၊ တံ- သည်၊ မံ- ကို၊ ‘အနာထော’တိ- အားကိုးရာမရှိသူ ဟူ၍၊ မာ မညိ- မမှတ်ထင်လင့်၊ မေ- ငါ့အား၊ အနန္တဇီနော နာမံ- အနန္တဇီနမည်သော၊ သဟာယော- အဆွေခင်ပွန်းသည်၊ အတ္တိ- ရှိ၏၊ အဟံ- သည်၊ တဿ- ထိုအနန္တဇီန၏၊ သန္တိကံ- အထံသို့၊ ဂမိဿာမိ- သွားအံ့။” ဣတိ- သို့၊ အာဟ- ပြောဆိုပြီ။ စာပါ- သည်၊ “ဧဝံ- ဤသို့ဆိုလျှင်၊ အယံ- ဤဥပကသည်၊ အဋ္ဌိယတိ- ငြီးငွေ့၏၊ (ဝါ) မကြိုက်၊” ဣတိ- သို့၊ ဥတွာ- သိ၍၊ ပုနပ္ပုနံ- ထပ်ခါထပ်ခါ၊ တထာ- ထိုအခြင်းအရာအားဖြင့်၊ ကထေသိ- ယေဝ- ပြောကြားသည်သာတည်း။ သော- ထိုဥပကသည်၊ (ဝါ) ကို၊ ဧကဒိဝသံ- တစ်နေ့သ၌၊ တာယ- ထိုစာပါသည်၊ တထာ- ထိုအခြင်းအရာအားဖြင့်၊ ပုတ္တော- ပြောဆို အပ်လတ်သော်၊ ကုဇ္ဈိတွာ- စိတ်ဆိုး၍၊ ဂန္တံ- ထွက်သွားခြင်းငှါ၊ အာရဒ္ဓေါ- အားထုတ်ပြီ။ တာယ- ထိုစာပါသည်၊ တံ တံ- ထိုထိုစကားကို၊ ဝတွာ- ပြောဆို၍၊ အနုနိယမာနောပိ- ဆွဲဆောင်အပ်ပါသော်လည်း၊ သညတ္တိ- နားလည်ခြင်းသို့၊ အနာဂစ္ဆန္တော- မရောက်ဘဲ၊ ပစ္ဆိမဒိသာဘိမုခေါ- အနောက်အရပ်သို့ ရှေးရှုလျက်၊ ပက္ကာမိ- ထွက်သွားပြီ။

ဘဂဝါ စ- မြတ်စွာဘုရားသည်ကား၊ တေန သမယေန- ထိုအခါ၌၊ သာဝတ္ထိယံ- ၌၊ ဇေတဝနေ- ၌၊ ဝိဟရန္တော- သီတင်းသုံးတော်မူလျက်၊ ဘိက္ခုနံ- ရဟန်းတို့အား၊ အာစိက္ခံ- ပြောကြားတော်မူပြီ၊ (ကိ- သို့၊ အာစိက္ခံ- နည်း)။ “ဘိက္ခဝေ- ရဟန်းတို့၊ ယော- အကြင်သူ သည်၊ အဇ္ဇ- ယနေ့၊ ‘အနန္တဇီနော- အနန္တဇီနသည်၊ ကုဟိ- အဘယ်မှာနည်း၊’ ဣတိ- သို့၊

ဣဓ- ဤအရပ်သို့၊ အာဂန္တာ- လာ၍၊ ပုစ္ဆတိ- မေး၏။ တံ- ထိုသို့မေးလာသောသူကို၊
 မမ- ငါဘုရား၏၊ သန္တိကံ- သို့၊ ပေသေထ- စေလွှတ်ကြကုန်လော့၊” ဣတိ- သို့ (အာစိက္ခံ)၊
 ဥပကောပိ- သည်လည်း၊ “အနန္တဇီနော- သည်၊ ကုဟိ- အဘယ်အရပ်၌၊ ဝသတိ- နေသ
 နည်း၊” ဣတိ- သို့၊ တတ္ထ တတ္ထ- ထိုထိုအရပ်၌၊ ပုစ္ဆန္တော- မေးလျက်၊ အနုပုဗ္ဗေန- အစဉ်
 အားဖြင့်၊ သာဝတ္ထိ- သို့၊ ဂန္တာ- ရောက်၍၊ ဝိဟာရံ- ဇောတဝန်ကျောင်းတော်သို့၊ ပဝိသိတွာ-
 ဝင်၍၊ ဝိဟာရမဇ္ဈေ- ကျောင်း၏အလယ်၌၊ ဌတွာ- ရပ်၍၊ “အနန္တဇီနော- သည်၊ ကုဟိ-
 နည်း၊” ဣတိ- သို့၊ ပုစ္ဆိ- ပြီ။ တံ- ထိုဥပကကို၊ ဘိက္ခု- ရဟန်းတို့သည်၊ ဘဂဝတော- ၏၊
 သန္တိကံ- သို့၊ နယိသု- ပို့ဆောင်ကြကုန်ပြီ။ သော- ထိုဥပကသည်၊ ဘဂဝန္တံ- ကို၊ ဒိသ္မာ-
 ၍၊ “ဘဂဝါ- အရှင်ဘုရား၊ မံ- ကို၊ ဇာနာထ- သိပါကုန်သလော့၊” ဣတိ- သို့၊ အာဟ-
 လျောက်ပြီ။ အာမ- အိမ်၊ ဇာနာမိ- သိပါ၏။ တံ ပန- သင်သည်ကား၊ ကုဟိ- ၌၊ ဧတ္ထကံ
 ကာလံ- ဤမျှလောက်သော ကာလပတ်လုံး၊ ဝသိ- နေသနည်း၊ ဣတိ- သို့၊ ပုစ္ဆိ။ ဘန္တေ-
 အရှင်ဘုရား၊ ဝဂီဟာရဇနပဒေ- ၌၊ (ဝသာမိ- နေပါ၏)။ ဣတိ (အာဟ)။ ဥပက- ဥပက၊
 ဣဒါနိ- ၌၊ (တံ)။ မဟလ္လကော- ကြီးရင့်သောအရွယ်သည်၊ (ဝါ) အိုသည်၊ ဇာတော-
 ဖြစ်သည်၊ (ဟုတွာ)။ ပဗ္ဗဇိတံ- ရဟန်းပြုခြင်းငှါ၊ သက္ခိဿသိ- စွမ်းနိုင်လတံလော့၊ ဣတိ
 (ပုစ္ဆိ)။ ဘန္တေ- ရား၊ ပဗ္ဗဇိဿာမိ- ရဟန်းပြုပါအံ့၊ ဣတိ (အာဟ)။ သတ္တာ- မြတ်စွာ
 ဘုရားသည်၊ အညတရံ တစ်ပါးသော၊ ဘိက္ခု- ရဟန်းကို၊ “ဘိက္ခု- ရဟန်း၊ ဧဟိ- လာလော့၊
 တံ- သင်သည်၊ ဣမံ- ဤဥပကကို၊ ပဗ္ဗာဇေဟိ- ရဟန်းပြုစေပါလော့၊ (ဝါ) ရဟန်းပြု
 ပေးလိုက်ပါ။” ဣတိ- သို့၊ အာဏာပေသိ- စေခိုင်းပြီ။ သော- ထိုရဟန်းသည်၊ တံ-
 ထိုဥပကကို၊ ပဗ္ဗာဇေသိ- ရဟန်းပြုစေပြီ။ ပဗ္ဗဇိတော- ရဟန်းပြုပြီးသော၊ သော-
 ထိုဥပကသည်၊ သတ္တု- ၏၊ သန္တိကေ- အထံတော်၌၊ ကမ္မဋ္ဌာနံ- ကို၊ ဂဟေတွာ- ယူ၍၊
 ဘာဝနံ- ဘာဝနာကို၊ အနုယုဉ္ဇန္တော- အားထုတ်လတ်သော်၊ န စိရဿေဝ- မကြာမြင့်မီ
 သာလျှင်၊ အနာဂါမိဖလေ- ၌၊ ပတိဋ္ဌာယ- တည်၍၊ ကာလံ ကတွာ- သေ၍၊ အဝိဟေသု-
 အဝိဟာဘုံတို့၌၊ နိဗ္ဗတ္တော- ဖြစ်ပြီ။ နိဗ္ဗတ္တက္ခယေဝ- ဖြစ်ရာခဏ၌သာလျှင်၊ အရဟတ္တံ-
 အရဟတ္တဖိုလ်သို့၊ ပါပုဏိ- ရောက်ပြီ။ အဝိဟေသု- အဝိဟာဘုံတို့၌၊ နိဗ္ဗတ္တမတ္တာ-
 ဖြစ်ခါမျှဖြစ်ကုန်သော၊ သတ္တု- ခုနစ်ပါးကုန်သော၊ ဇနာ- ရဟန်းတို့သည်၊ အရဟတ္တံ- သို့၊
 ပတ္တာ- ရောက်ကြကုန်၏။ တေသံ- ထို ၇- ပါးတို့တွင်၊ အယံ- ဤဥပကသည်၊ အညတရေ-
 တစ်ပါးအပါအဝင်တည်း။ ဟိ သစ္စံ- မှန်၏။ (တစ်နည်း) ဟိ- သာဓက ကား၊ “အဝိဟံ
 ဥပပန္နာသေ - ။ပ။ ဒိဗ္ဗယောဂံ ဥပစူဝံ” န္တိ ဧတံ- “အဝိဟံ ဥပပန္နာသေ - ။ပ။ ဒိဗ္ဗယောဂံ
 ဥပစူဝံ” ဟူသောစကားကို၊ ဝုတ္တံ- မိန့်တော်မူအပ်ပြီ။

(ဂါထာအနက်)

- “သတ္တ- ခုနစ်ပါးကုန်သော၊ ဘိက္ခုဝေါ- ရဟန်းတို့သည်၊ အဝိဟံ- အဝိဟာ ဘုံသို့၊ ဥပပန္နာသေ- ကပ်ရောက်ကုန်သည်၊ (ဟုတွာ- ဖြစ်ကုန်၍)၊ ဝိမုတ္တာ- ကိလေသာတို့မှ လွတ်ကုန်၏၊ ရာဂဒေါသပရိက္ခိကာ- ကုန်ပြီးသော ရာဂ၊ ဒေါသ ရှိကြကုန်၏၊ လောကေ- လောက၌၊ ဝိသတ္တိကံ- တဏှာကို၊ တိဏှာ- ကူးမြောက်တော်မူကြကုန်၏။

- ဥပကော စ- ဥပကလည်းကောင်း၊ ပလဂဏ္ဏော စ- ပလဂဏ္ဏလည်း ကောင်း၊ ပတ္တုသာတိ စ- ပတ္တုသာတိလည်းကောင်း၊ ဣတိ- သို့၊ တယော- သုံးယောက်ကုန်သော၊ တေ စ- ထိုရဟန်းတို့လည်းကောင်း၊ ဘဒ္ဒိယော စ- ဘဒ္ဒိယ လည်းကောင်း၊ ခဏ္ဍဒေဝေါ စ- ခဏ္ဍဒေဝလည်းကောင်း၊ ဗာဟုရဂ္ဂိ စ- ဗာဟုရဂ္ဂိ လည်းကောင်း၊ သီရိယော- သီရိယလည်းကောင်း၊ (ဣတိ- သို့)၊ တေ- ထိုခုနစ် ပါးသောရဟန်းတို့သည်၊ မာနုသံ- လူ၌ဖြစ်သော၊ ဒေဟံ- ခန္ဓာကိုယ်ကို၊ ဟိတွာ- စွန့်၍ ၊ ဒိဗ္ဗယောဂံ- နတ်ပြည်ကို၊ ဥပစူရံ- လွန်ကုန်ပြီ။”

(နာ- ၂၃၁) ပန- ဆက်ဦးအံ့၊ ဥပကေ- ဥပကသည်၊ ပတ္တန္တေ- ဖဲသွားလတ်သော်၊ နိဗ္ဗိန္ဒဟဒယာ- ငြီးငွေ့သော စိတ်နှလုံးရှိသော၊ စာပါ- စာပါသည်၊ ဒါရကံ- ကလေးကို၊ အယျကဿ- အဘိုးအား၊ နိယျာဒေတွာ- အပ်နှင်း၍၊ ပုဗ္ဗေ- ရှေး၌၊ ဥပကေန- ဥပကသည်၊ ဂတမဂ္ဂံ- သွားအပ်သောခရီးကို၊ ဂစ္ဆန္တိ- သွားလတ်သော်၊ သာဝတ္ထိ- သို့၊ ဂန္ဓာ- ရောက်၍၊ ဘိက္ခုနီနံ- တို့၏၊ သန္တိကေ- အထံ၌၊ ပဗ္ဗဇိတွာ- ရဟန်းပြု၍၊ ဝိပဿနာယ- ဝိပဿနာဖြင့်၊ ကမ္မံ- ကမ္မဋ္ဌာန်းအားထုတ်ခြင်းအမှုကို၊ ကရောန္တိ- ပြုလတ်သော်၊ မဂ္ဂပဋိပါဋိယာ- မဂ်အစဉ် အားဖြင့်၊ အရဟတ္တေ- အရဟတ္တဖိုလ်၌၊ ပတိဋ္ဌိတာ- တည်သည်၊ (ဟုတွာ)၊ အတ္တနော- မိမိ၏၊ ပဋိပတ္တိ- ကို၊ ပစ္စဝေက္ခိတွာ- ဆင်ခြင်၍၊ ပုဗ္ဗေ- ၌၊ ဥပကေန စ- ဥပကသည်လည်း ကောင်း၊ အတ္တနာ စ- မိမိသည်လည်းကောင်း၊ ကထိတဂါထာယော- ပြောဆိုအပ်သော ဂါထာတို့ကို၊ ဥဒါနဝသေန- ဥဒါန်း၏အစွမ်းဖြင့်၊ ဧကန္တံ- တပေါင်းတည်း၊ ကတွာ- ပြု၍၊ “လဋ္ဌိဟတ္ထော ပုရေ အာသိ ။ပ။ ကတံ ဗုဒ္ဓဿ သာသန”န္တိ- - - ဟူ၍၊ ဣမာ ဂါထာ- ဤဂါထာတို့ကို၊ အဘာသိ- ရွတ်ဆိုဟောကြားတော်မူပြီ။

(ဂါထာအနက်)

၂၉၂။ “(ဥပကော- ဥပကသည်)၊ ပုရေ- ရှေးအခါ၌၊ လဋ္ဌိဟတ္ထော- လက်၌ တောင်စွေးရှိသော တက္ကတွန်းသည်၊ အာသိ- ဖြစ်ခဲ့ပြီ၊ သော- ထိုဥပကသည်၊ ဣဒါနိ- ၌၊ မိဂလုဒ္ဓကော- သားမုဆိုးသည်၊ ဇာတော- ဖြစ်ခဲ့ပြီ၊ အာသာယ-

တပ်မက်မောခြင်းကြောင့်၊ ယောရာ- ကြမ်းတမ်းသော၊ ပလိပါ- ကာမဂုဏ်၊ ဒိဋ္ဌိ
တည်းဟူသော ညွှန်တွင်းမှ၊ ပါရ်- နိဗ္ဗာန်တည်းဟူသော ကမ်းသို့၊ ဧတဝေ-
တက်ရောက်ခြင်းငှါ၊ နာသက္ခိ- မစွမ်းနိုင်ခဲ့။^၁

၂၉၃။ စာပါ- စာပါသည်၊ မံ- ငါဥပကကို၊ သုမတ္တံ- မိမိအပေါ် အလွန်စွဲလမ်း
နေသူဟူ၍၊ (ဝါ) အလွန်မေ့လျော့နေသူဟူ၍၊ မညမာနာ- မှတ်ထင်လျက်၊ ပုတ္တံ-
သားကို၊ အတောသယံ- 'တက္ကတွန်း၏သား' စသည်ဖြင့် ပြောဆိုကာ ချောပြီ၊
အဟံ- ငါသည်၊ စာပါယ- သင် စာပါအပေါ်၌၊ ဗန္ဓနံ- ချစ်ခြင်းတည်းဟူသော
ကိလေသာအနှောင်အဖွဲ့ကို၊ ဆေတွာ- ဖြတ်၍၊ ပုန အပိ- နှစ်ကြိမ်မြောက်
နောက်တစ်ဖန်လည်း၊ ပဗ္ဗဇိဿံ- ရဟန်းပြုတော့အံ့။

၂၉၄။ မဟာဝီရ- ကြီးသောလုံ့လရှိသော အရှင်ဥပက၊ မေ- ငါ့အား၊ မာ ကုဇ္ဈိ-
အမျက်မထွက်ပါလင့်၊ မဟာမုနိ- မြတ်သောရဟန်းဖြစ်သော အရှင်ဥပက၊ မေ-
ငါ့အား၊ မာ ကုဇ္ဈိ- အမျက်မထွက်ပါလင့်၊ ဟိ- မှန်၏၊ ကောဓပရေတဿ- အမျက်
ထွက်ခြင်းဖြင့် နှိပ်စက်အပ်သော အရှင်ဥပကအား၊ သုဒ္ဓိ- သီလ၏ စင်ကြယ်ခြင်း
သည်၊ န အတ္ထိ- မရှိနိုင်ရာ၊ တပေါ- ခြိုးခြံသော အကျင့်သည်၊ ကုတော အတ္ထိ-
အဘယ်မှာ ရှိနိုင်ရာအံ့နည်း။

၂၉၅။ စာပေ- စာပါ၊ ကော- အဘယ်မည်သောသူသည်၊ ဣမ နာဠာယ-
ဤနာဠရွာ၌၊ ဝစ္ဆတိ- နေလတံ့နည်း၊ အဟံ- သည်၊ နာဠာတော- နာဠရွာမှ၊
ပက္ကမိဿဉ္စ ပက္ကမိဿံ ဧဝ- သွားတော့မည်သာလျှင်တည်း၊ (စာပေ- စာပါ၊ တံ-
သည်) ဓမ္မဇီဝိနော- တရားသဖြင့် အသက်မွေးကုန်သော၊ သမဏော- ငါကဲ့သို့သော
ရဟန်းကောင်းတို့ကို၊ ဣတ္ထိရူပေန- မိန်းမတို့၏ အဆင်းရူပါဖြင့်၊ ဗန္ဓန္တိ-
နှောင်ဖွဲ့လျက်၊ တိဋ္ဌသိ- တည်ဘိ၏။ (တသ္မာ- ကြောင့်၊ တံ- သင့်ကို၊ ပရိစ္ဆာဇမိ-
ငါစွန့်တော့အံ့။)

၂၉၆။ ကာဠ- မည်းသောအဆင်းရှိသော ဥပက၊ ဧဟိ- လာပါဦး၊ နိဝတ္တဿု-
ပြန်လာပါဦး၊ ပုရေ ယထာ- ရှေးအခါကကဲ့သို့၊ ကာမေ- ကာမဂုဏ်တို့ကို၊ ဘုဉ္စ-
ခံစားပါဦး၊ အဟဉ္စ- ငါသည်လည်းကောင်း၊ မေ- ငါ၏၊ ယေ စ ဉာတကာ-
အကြင်ဆွေမျိုးတို့သည်လည်းကောင်း၊ သန္တိ- ရှိကုန်၏၊ တေ သဗ္ဗေ- ထိုငါနှင့်တကွ
ဆွေမျိုးအားလုံးတို့သည်၊ တေ- သင်၏၊ ဝသီကတာ- အလိုအတိုင်း ပြုပါကုန်အံ့။

၂၉၇။ စာပေ- စာပါ၊ တံ- သည်၊ (ဣဒါနိ- ၌)၊ ယထာ ယာဒိသံ- အကြင်သို့

၁။ ဤဂါထာသည် ဥပကကိုယ်တိုင် မိမိကိုယ်ကို ဖြန်လည်ရည်ညွှန်း၍ ပြောသော စကားဖြစ်သည်။
၆၂၃၃။ ဤ၌ အာသိ နာသက္ခိ- ကြိယာများကို ထောက်၍ ဥပကော ဟု ကတ္တာထည့်ကာ ပေးလိုက်သည်။

သဘောရှိသော စကားကို၊ မေ- အား၊ ဘာသသိ- ပြောဆို၏။ ဧတ္တော- ဤသင်
ယခုဆိုသော စကားထက်၊ စတုတ္ထာဂံ- လေးဆသာသော ချစ်စရာစကားကို၊ (စေ
ကရေယျာသိ- အကယ်၍ ပြောဆိုငြားအံ့၊ ဧဝံ သတိပိ- ဤသို့ပင် ပြောဆိုပါ
သော်လည်း)၊ တံ- သင်ပြောကြားသည့် ထိုချစ်စရာစကားသည်၊ တယိ- သင့်
အပေါ်၌၊ ရတ္တဿ- တပ်မက်စွဲလမ်းနေသော၊ ပေါသဿ- ယောက်ျား၏သာ၊
ဝတ- စင်စစ်၊ ဥဠာရံ- ကောင်းမြတ်သည်၊ သိယာ- ဖြစ်ရာ၏။

၂၉၈။ ကာဠ- မည်းသောအဆင်းရှိသော ဥပက၊ ဂိရိမုဒ္ဒနိ- တောင်ထိပ်၌၊ ပုပ္ဖိတံ-
လှိုင်စွာပွင့်သော၊ တက္ကာရိ ဣဝ- ရေသကျည်းပင်ကဲ့သို့လည်းကောင်း၊ ဖုလ္လံ-
လှိုင်စွာပွင့်သော၊ ဒါလိမလဋ္ဌိ ဣဝ- သလဲနွယ် (တလည်းနွယ်)ကဲ့သို့လည်းကောင်း၊
အန္တောဒီပေ- လေးကျွန်းအချာ အသုရာပြည်၌၊ ပါဋုလိ ဣဝ- လှိုင်စွာပွင့်သော
သခွတ်ပင်ကဲ့သို့လည်းကောင်း၊ အင်္ဂီနိ- လှပနုနယ် တင့်တယ်သော ကိုယ်အင်္ဂါ
ရှိသော။ (နောက်ဂါထာ တံ မံ - ၌ စပ်)။

၂၉၉။ ဟရိစန္ဒနလိတ္တဂီ - စန္ဒကူးနီဖြင့်လိမ်းကျံအပ်သော ကိုယ်အင်္ဂါရှိသော၊
ကာသိကုတ္တမဓာရိနိ- မြတ်သောကာသိတိုင်းဖြစ် အဝတ်ကိုသာ ဝတ်ရုံလေ့ရှိသော၊
ရူပဝတီ- လှပသော အဆင်းရှိသော၊ သန္တိ- ထင်ရှားရှိသော၊ တံ မံ- ထို ငါစာပါကို၊
ကဿ- အဘယ်အကြောင်းကြောင့်၊ ဩဟာယ- ပယ်စွန့်၍၊ (တွံ- သည်)၊ ဂစ္ဆသိ-
သွားနိုင်လတုံနည်း၊ (ဝါ) သွားဘိသနည်း။

၃၀၀။ စာပေ- စာပါ၊ သာကုန္တိကော ဧဝ- ငှက်မုဆိုးသည်သာလျှင်၊ သကုဏီ-
ငှက်အပေါင်းကို၊ ဗန္တိတုံ- ထောင်ဖမ်းခြင်းငှါ၊ ဣစ္ဆတိ ယထာ- အလိုရှိသကဲ့သို့၊
တထာ- ထို့အတူ၊ (တွံ- သည်)၊ အာဟရိမေန- ပြုပြင် ခြယ်သအပ်သော၊ ရူပေန-
အဆင်းဖြင့်၊ (ဝါ) တင့်တယ်ခြင်းဖြင့်၊ မံ- ငါ့ကို၊ ဗန္တိတုံ- ကာမဂုဏ်ဖြင့် နှောင်ဖွဲ့
ဖမ်းယူခြင်းငှါ၊ ဣစ္ဆသိ- အလိုရှိ၏၊ ဣဒါနိ- ယခုအခါ၌မူကား၊ မံ- ငါ့ကို၊ တွံ-
သင်စာပါသည်၊ န တဓယိဿသိ- မညှင်းဆဲနိုင်တော့လတုံ။

၃၀၁။ ကာဠ- မည်းသောအဆင်းရှိသော ဥပက၊ မေ- ငါသည်၊ ဣမံ ပုတ္တဖလံ-
ဤသားဟုဆိုအပ်သော အကျိုးစီးပွားကို၊ တယာ- သင်သည်၊ ဥပ္ပါဒိတံ- ဖြစ်စေ
အပ်ပြီ၊ ပုတ္တဝတီ- တရားသဖြင့် ရအပ်သောသားရှိသော၊ သန္တိ- ထင်ရှားရှိသော၊
တံ မံ- ထို ငါစာပါကို၊ ကဿ- အဘယ်အကြောင်းကြောင့်၊ ဩဟာယ- ပယ်စွန့်၍၊
(တွံ- သည်)၊ ဂစ္ဆသိ- သွားနိုင်လတုံနည်း။

(၈- ၂၃၂) ၃၀၂။ စာပေ- စာပါ၊ သပ္ပညာ- ပညာရှိ သူတော်ကောင်းတို့သည်၊
ပုတ္တော- သားတို့ကို၊ ဇဟန္တိ- စွန့်ကုန်၏၊ တတော- ထို့ပြင်၊ ဉာတိ- ဆွေမျိုးအသိုင်း

အပိုင်းတို့ကို၊ ဇဟန္တိ- စွန့်ကုန်၏။ တတော- ထို့ပြင်၊ ခနံ- ဥစ္စာစည်းစိမ်ကို၊ ဇဟန္တိ- စွန့်ကုန်၏။ နာဂေါ- ဆင်ပြောင်သည်၊ ဗန္ဓနံ- နှောင်ကြိုးကို၊ ဆေတွာ- ဖြတ်၍၊ ဂစ္ဆတိ ဣဝ- သွားသကဲ့သို့၊ မဟာဝီရာ- ကြီးသောလုံ့လရှိကုန်သော သူတော် ကောင်းတို့သည်၊ ဗန္ဓနံ- လူဝတ်ကြောင်အနှောင်အဖွဲ့ကို၊ ဆေတွာ- ဖြတ်၍၊ ပဗ္ဗဇန္တိ- ရဟန်းပြုကုန်၏။

၃၀၃။ ကာဠ- မည်းသောအဆင်းရှိသော ဥပက၊ ဣဒါနိ- ယခုအခါ၌၊ တေ- သင်၏။ ဣမံ ပုတ္တံ- ဤသုဘဒ္ဓမည်သောသားကို၊ ဒဏ္ဍေန ဝါ- တစ်စုံတစ်ခုသော တုတ်လှံတံဖြင့်လည်း၊ ဆုရိကာယ ဝါ- သန်လျက်ဓားဖြင့်လည်း၊ နိဿိဓိဓိသံ- ပုတ်ခတ် ထိုးခုတ်ပေအံ့၊ ဘူမိယံ ဝါ- မြေ၌ (ချ၍) လည်း၊ နိဿိဓိဓိသံ- ညှင်းဆဲ ပေအံ့၊ ပုတ္တသောကာ- သား၌ဖြစ်သော သောကကြောင့်၊ (တွံ- သည်)၊ န ဂစ္ဆသိ- မသွားနိုင်တော့လတံ့။

၃၀၄။ ဇမ္ဗိ- ဟယ် သူယုတ်မ၊ တွံ- သည်၊ ပုတ္တံ- သားကို၊ သိင်္ဂီလာနံ- မြေခွေး တို့အားလည်းကောင်း၊ ကုဏ္ဍုရာနံ- အိမ်ခွေးတို့အားလည်းကောင်း၊ သစေ ပဒါဟိသိ-အကယ်၍ပေးအံ့၊ (ဧဝံ သတိပိ- ဤသို့ပေးပါသော်လည်း)၊ ပုတ္တကတ္တေ- သားတည်းဟူသော အကြောင်းကြောင့်၊ (ပုတ္တက+ တ္တ) မံ- ငါ့ကို၊ တွံ- သင်သည်၊ ပုန-တဖန်၊ န အာဂတ္တယိဿသိ- လူ့ဘောင်သို့ မလည်စေနိုင်တော့လတံ့။ (ဝါ) လည်စေနိုင်လိမ့်မည်မဟုတ်။

၃၀၅။ ကာဠ- မည်းသောအဆင်းရှိသော၊ ဘဒ္ဒန္တေ- အိုအရွယ်ဥပက၊ ဟန္တ- ကောင်းပါပြီ၊ ဒါနိ- ယခု၊ ကုဟိ- အဘယ်အရပ်သို့၊ ဂမိဿသိ- သွားလတံ့နည်း၊ ကတမံ ဂါမနိဂမံ- အဘယ် ရွာ နိဂုံးသို့၊ ကတမံ နဂရံ- အဘယ်မြို့သို့၊ ကတမာ ရာဇဓာနိယော- အဘယ်မင်းနေပြည်တို့သို့၊ (တွံ- သင်သည်)၊ ဂမိဿသိ- သွားလတံ့နည်း။

၃၀၆။ စာပေ- စာပါ၊ မယံ- ငါတို့သည်၊ ပုဗ္ဗေ- ရှေး၌၊ အဿမဏာ- ရဟန်း မဟုတ်ကုန်ဘဲ၊ သမဏမာနိနော- ရဟန်းဟုအမှတ်ရှိကုန်သည်၊ (ဟုတွာ)၊ ဂဏိနော- ဂိုဏ်းကိုဦးဆောင်သော တက္ကတွန်းတို့သည်၊ အဟုမှ- ဖြစ်ခဲ့ကုန်၏၊ ဂါမေန- တစ်ရွာမှ၊ ဂါမံ- တစ်ရွာသို့၊ နဂရေ- မြို့တို့သို့၊ ရာဇဓာနိယော- မင်းနေပြည်တို့သို့၊ ဝိစရိမှ- လှည့်လည်ဖူးကုန်၏။

၃၀၇။ ဟိ ယသ္မာ- ကြောင့်၊ ဗုဒ္ဓေါ- သစ္စာလေးပါးကို ထိုးထွင်း၍ သိတော်မူပြီး သော၊ ဧသော ဘဂဝါ- ထိုမြတ်စွာဘုရားသည်၊ နေရဇ္ဇရံ- နေရဇ္ဇရာမည်သော၊ နဒိ- မြစ်၏၊ ပတိ- အနီး၌၊ (တစ်နည်း) နေရဇ္ဇရံ နဒိ ပတိ- နေရဇ္ဇရာမြစ်ကမ်းနား၌၊

သဗ္ဗဒုက္ခပ္ပဟာနာယ- အလုံးစုံသောဆင်းရဲကို ပယ်ခြင်းအကျိုးငှါ၊ ပါဏိနံ- သတ္တဝါ
တို့အား၊ ဓမ္မံ- တရားကို၊ ဒေသေတိ- ဟောတော်မူ၏။ (တသ္မာ- ကြောင့်)၊ အဟံ-
သည်၊ တဿ- ထိုမြတ်စွာဘုရား၏၊ သန္တိကံ- အထံသို့၊ ဝစ္ဆန္တံ- သွားအံ့၊ သော-
ထိုမြတ်စွာဘုရားသည်၊ မေ- ၏၊ သတ္တာ- ဆရာသည်၊ ဘဝိဿတိ- ဖြစ်လတ်။
(ဣတိ- သို့၊ ဥပကေန- သည်၊ ဝုတ္တေ- သော်)။

၃၀၈။ ကာဠ- အို ကာဠမည်သော အရှင်ဥပက၊ ဣဒါနိ- ယခုအခါ၌၊ အနုတ္တရံ-
အတုမရှိမြတ်သော၊ လောကနာထံ- လူသုံးပါးတို့၏၊ ကိုးကွယ်ရာဖြစ်တော်မူသော
မြတ်စွာဘုရားကို၊ မေ- ငါ၏၊ ဝန္တနံ- ရှိခိုးခြင်းကို၊ ဝဇ္ဇာသိ- လျှောက်ထားလိုက်ပါ
လော့၊ (တွံ- သည်)၊ ပဒက္ခိဏဉ္စ- ရိသေစွာ ရှိခိုးခြင်းကိုလည်း၊ ကတွာန- ပြုပြီး၍၊
ဒက္ခိဏံ- ရှိခိုးခြင်းဟူသော ကုသိုလ်အဖို့ကို၊ (မေ- ငါအား)၊ အာဒိသေယျာသိ-
အမျှပေးဝေပါလော့။ (ဣတိ- သို့၊ စာပါယ- သည်၊ ဝုတ္တေ- သော်)။

၃၀၉။ စာပေ- အိုနန္ဒမ စာပါ၊ ယထာ- အကြင်အခြင်းအရာအားဖြင့်၊ တွံ- သည်၊
မေ- ငါအား၊ ဘာသသိ- ပြောဆိုမှာကြားလိုက်၏၊ တထာ- ထိုအခြင်းအရာ
အားဖြင့်၊ ဧတံ- ဤသင် မှာကြားလိုက်သမျှ ကုသိုလ်အမှုကို၊ အမေဟိ- ငါတို့သည်၊
ကာတုံ- ပြုခြင်းငှါ၊ လတ္တံ- ရအပ်၏၊ ဣဒါနိ- ၌၊ တေ- သင်၏၊ ဝန္တနံ- ရှိခိုးခြင်းကို၊
အနုတ္တရံ- သော၊ လောကနာထံ- ကို၊ (အဟံ- သည်)၊ ဝဇ္ဇံ- လျှောက်လိုက်ပါအံ့၊
ပဒက္ခိဏဉ္စ- ရိသေစွာ ရှိခိုးခြင်းကိုလည်း၊ ကတွာန- ပြုပြီး၍၊ ဒက္ခိဏံ- ရှိခိုးခြင်း
ဟူသောကုသိုလ်အဖို့ကို၊ (တေ- သင့်အား)၊ အာဒိသိဿာမိ- အမျှပေးဝေ
လိုက်ပါအံ့။ (ဣတိ- ဤသို့၊ ဝတွာ- ဆို၍)။

၃၁၀။ ကာဠော- ကာဠမည်သောဥပကသည်၊ တတော စ- ထိုရွာမှလည်း၊
ပက္ကာမိ- ဖဲလေ၏၊ သော- ထိုကာဠမည်သောဥပကသည်၊ နေရဉ္စရံ- သော၊ နဒီ-
မြစ်၏၊ ပတိ- အနီးဖြစ်သော ကမ်းနား၌၊ အမတံ- သေခြင်းကင်းသော၊ ပဒံ-
နိဗ္ဗာန်ကို၊ ဒေသေန္တံ- ဟောတော်မူနေသော၊ သမ္ပုဉ္စံ- မြတ်စွာဘုရားကို၊
အဒ္ဓသာသိ- ဖူးမြင်ရပြီ။

၃၁၁။ ဒုက္ခံ- ဒုက္ခသစ္စာကိုလည်းကောင်း၊ ဒုက္ခသမုပ္ပါဒံ- ဒုက္ခဖြစ်ကြောင်း
သမုဒယသစ္စာကိုလည်းကောင်း၊ ဒုက္ခဿ- ဒုက္ခ၏၊ အတိက္ကမဉ္စ- လွန်မြောက်ရာ
နိဗ္ဗာန်ဟုဆိုအပ်သော နိရောဓသစ္စာကိုလည်းကောင်း၊ အရိယံ- မြတ်သော၊
အဋ္ဌဂီကံ- အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော၊ ဒုက္ခပသမဂါမိနံ- ဒုက္ခ၏ငြိမ်းရာ နိဗ္ဗာန်သို့ ရောက်
ကြောင်းဖြစ်သော၊ မဂ္ဂံ- မဂ္ဂသစ္စာကိုလည်းကောင်း၊ ဒေသေန္တံ- ဟောတော်မူနေ
သော၊ သမ္ပုဉ္စံ- မြတ်စွာဘုရားကို၊ သော- ထိုဥပကသည်၊ အဒ္ဓသာသိ- ဖူးမြင်ရပြီ။

၃၁၂။ (ဒိသ္မာ- ဤ)။ တဿ- ထိုမြတ်စွာဘုရား၏၊ ပါဒါနိ- ခြေတော်တို့ကို၊
 ဝန္တိတွာ- ရှိခိုးပြီး၍၊ န- ထိုမြတ်စွာဘုရားကို၊ ပဒက္ခိဏံ- လက်ယာရစ်လှည့်၍
 ရှိခိုးခြင်းကို၊ ကတွာန- ပြုပြီး၍၊ စာပါယ- စာပါအား၊ အာဒိသိတွာန- အမျှ
 ပေးဝေ၍၊ (သော- ထိုဥပကသည်)။ အနဂါရိယံ- အိမ်ရာမထောင် ရဟန်းဘောင်
 သို့ ပဗ္ဗဇိ^၁- ဝင် ရောက်ခဲ့ပြီ၊ (တေန- ထိုဥပကသည်)။ တိဿော- ၃- ပါးကုန်သော၊
 ဝိဇ္ဇာ- တို့သို့၊ အနုပ္ပတ္တာ- အစဉ်ရောက်အပ်ကုန်ပြီ၊ ဗုဒ္ဓဿ- ၏၊ သာသနံ-
 အဆုံးအမသာသနာတော်ကို၊ ကတံ- လိုက်နာပြုကျင့်အပ်ပြီ။”

(နာ- ၂၃၃) ၂၉၂။ တတ္ထ- ထိုဂါထာတို့၌၊ လဋ္ဌိဟတ္ထောတိ- - - ကား၊ ဒဏ္ဍဟတ္ထော-
 လက်၌ တောင်ဌေးရှိသော။ ပုရေတိ- - - ကား၊ ပုဗ္ဗေ- ၌၊ ပရိဗ္ဗာဇကကာလေ- ပရိဝိုင်
 ရဟန်းဖြစ်သောအခါ၌၊ စက္ကဂေါဏကုတ္တာရာဒိနံ- ကြမ်းတမ်းသော နွား၊ ခွေး စသည်တို့ကို၊
 ပရိဟရဏတ္ထံ- မောင်းထုတ်ခြင်းအကျိုးငှါ၊ ဒဏ္ဍံ- တောင်ဌေးကို၊ ဟတ္ထေန- လက်ဖြင့်၊
 ဂဟေတွာ- ကိုင်ဆွဲ၍၊ ဝိစရဏကော- လှည့်လည်သူသည်၊ အဟောသိ- ဖြစ်ပြီ။ သော
 ဒါနိ မိဂလုဒ္ဒကောတိ- - - ကား၊ သော- ထိုဥပကသည်၊ ဣဒါနိ- ၌၊ မိဂလုဒ္ဒဟိ-
 သားမုဆိုးတို့နှင့်၊ သဒ္ဓိ- အတူတကွ၊ သမ္ဘောဂသံဝါသေဟိ- သုံးဆောင်ခြင်း၊ ပေါင်းသင်း
 နေထိုင်ခြင်းတို့ကြောင့်၊ မိဂလုဒ္ဒေါ- သားမုဆိုးသည်၊ မာဂဝိကော- သားသတ်သမားသည်၊
 ဇာတော- ဖြစ်ပြီ။ အာသာယာတိ- - - ကား၊ တဏှာယ- ကြောင့်။ “အာသာယာ” တိပိ-
 - ဟူ၍လည်း၊ ပါဌော- ပါဌ်သည်၊ အတ္ထိ- ရှိသေး၏၊ အဇ္ဈာသယဟေတု- အဇ္ဈာသယ
 ဟူသောအကြောင်းကြောင့်၊ ဣတိ- ကား၊ အတ္ထော- တည်း။ ပလိပါတိ- - - ကား၊
 ကာမပက်တော- ကာမဂုဏ်တည်းဟူသော ညွှန်မှလည်းကောင်း၊ ဒိဋ္ဌိပက်တော စ- ဒိဋ္ဌိ
 တည်းဟူသော ညွှန်မှလည်းကောင်း။ ယောရာတိ- - - ကား၊ အဝိဒိတဝိပုလာနတ္ထာ-
 ဝဟတ္ထာ- မသိအပ် မသိနိုင်သော များစွာသော အကျိုးစီးပွားမဲ့ကို ဆောင်တတ်သော၊
 ဒါရဏတော- ကြမ်းတမ်းခက်ထန်သောကြောင့်၊ ယောရာ- ကြောက်မက်ဖွယ်ကောင်း
 သော။ (ပလိပါ- ၌စပ်)။ နာသက္ခိ ပါရမေတဝေတိ- - - ကား၊ တဿေဝ ပလိပဿ-
 ထိုကာမဂုဏ်၊ ဒိဋ္ဌိ တည်းဟူသော ညွှန်၏၊ ပါရဘူတံ- ကမ်းဖြစ်၍ ဖြစ်သော၊ နိဗ္ဗာနံ- သို့၊
 ဧတံ ဂန္တံ- တက်ရောက်ခြင်းငှါ၊ န အသက္ခိ- မစွမ်းနိုင်၊ န အဘိသမ္ဘုနိ- မရောက်နိုင်။
 ဣတိ- သို့၊ အတ္တာနမေဝ- မိမိကိုယ်ကိုသာလျှင်၊ သန္ဓာယ- ရည်ရွယ်၍၊ ဥပကော- သည်၊
 ဝဒတိ- ဆို၏။

၂၉၃။ သုမတ္တိ မံ မညမာနာတိ - - - ကား၊ အတ္တနိ- မိမိ၌၊ သုဠ- ကောင်းစွာ၊

၁။ ဤစာမူနှင့် ထေရ်ဂါထာပါဠိတော်တို့၌ ပဗ္ဗဇိ- ဟု တွေ့ရသည်၊ ဤနေရာ၌ ဥပကနှင့်
 ပက်သက်သောနေရာဖြစ်၍ ပဗ္ဗဇိ- ဟု ပေးလိုက်သည်။

မတ္တံ- ယစ်မူးနေသော၊ မဒပ္ပတ္တံ- ယစ်မူးစွဲလမ်းခြင်းသို့ရောက်သော၊ (မံ- ကို)၊ ဝါ- တစ်နည်းကား၊ ကာမဂေဝေသေန- ကာမဂုဏ်တို့၌ စွဲလမ်းမက်မောမှု၏ အစွမ်းဖြင့်၊ လဂ္ဂံ- ငြိကပ်တွယ်တာသည်ကို၊ ပမတ္တံ- မေ့လျော့သည်ကို၊ ကတွာ- ပြု၍၊ မံ- ကို သလ္လက္ခန္တိ- ကောင်းစွာမှတ်ထင်သည်၊ (ဟုတွာ)။ စာပါ ပုတ္တံ'မတောသယီတိ- - -ကား၊ မိဂလုဒ္ဒဿ- သားမုဆိုး၏၊ ဇီတာ- သမီးဖြစ်သော၊ စာပါ- စာပါသည်၊ "အာဇီဝကဿ ပုတ္တာ"တိအာဒိနာ- 'တက္ကတွန်း၏သား' စသောစကားဖြင့်၊ မံ- ကို၊ ယဇ္ဇန္တိ- ပုတ်ခတ်လျက်၊ ပုတ္တံ- သားကို၊ တောသေသိ- နှစ်သက်စေပြီ၊ (ဝါ) ချောပြီ၊ ကေဠာယသိ- ကျီစယ်ပြီ။ "သုပတိ မံ မညမာနာ"တိ စ- ဟူ၍လည်း၊ ပဋ္ဌန္တိ- ရွတ်ဆိုကြကုန်၏၊ သုပတိ- အိပ်၏၊ ဣတိ- ဤသို့၊ မံ- ကို၊ မညမာနာ- မှတ်ထင်သည်၊ ဣတိ အတ္ထော။ စာပါယ ဗန္ဓနံ ဆေတွာတိ- - -ကား၊ စာပါယ- စာပါမည်သော၊ တယိ- သင့်အပေါ်၌၊ ဥပ္ပန္နံ- ဖြစ်သော၊ ကိလေသဗန္ဓနံ- ကိလေသာအနှောင်အဖွဲ့ကို၊ ဆိန္ဒိတွာ- ဖြတ်၍။ ပဗ္ဗဇိဿံ ပုနောပဟန္တိ- - -ကား၊ ပုန- တဖန်၊ ဒုတိယဝါရမ္ပိ- နှစ်ကြိမ်မြောက်လည်း၊ အဟံ- သည်၊ ပဗ္ဗဇိဿာမိ- ရဟန်းပြုတော့အံ့။ ၂၉၄။ ဣဒါနိ- ၌၊ တဿာ- ထိုစာပါအား၊ "မယံ- အား၊ အတ္ထော- အကျိုးသည်၊ နတ္ထိ- မရှိ၊ " ဣတိ- သို့၊ ဝဒတိ- ဆို၏။ တံ- ထိုစကားကို၊ သုတွာ- ၍၊ စာပါ- သည်၊ ခမာပေန္တိ- သည်းခံစေလိုသည်၊ (ဟုတွာ)။ "မာ မေ ကုဇ္ဈိ"တိ ဂါထံ- - ကို၊ အာဟ- ပြောပြီ၊ တတ္ထ- ထိုဂါထာ၌၊ မာ မေ ကုဇ္ဈိတိ- - ကား၊ ကေဠိကရဏမတ္တေန- ပြက်ရယ်ပြုကာမျှဖြင့်၊ မယံ- အား၊ မာ ကုဇ္ဈိ- အမျက်မထွက်ပါလင့်၊ မဟာဝီရ မဟာမုနီတိ- - ကား၊ ဥပကံ- ဥပကကို၊ အာလပတိ- ခေါ်၏။ ဟိ- မှန်၏၊ တံ- ထိုဥပကကို၊ သာ- ထိုစာပါသည်၊ "(သော- ထိုဥပကသည်)၊ ပုဗ္ဗေပိ- ရှေးအခါ၌လည်း၊ ပဗ္ဗဇိတော- ရဟန်းပြုခဲ့၏၊ ဣဒါနိပိ- ယခုအခါ၌လည်း၊ ပဗ္ဗဇိတုကာမော- ရဟန်းပြုခြင်းငှါအလိုရှိ၏၊ " ဣတိ- သို့၊ ကတွာ- နှလုံးသွင်းခြင်းကိုပြု၍၊ ခန္တိန္ဒ- သည်းခံခြင်းကိုလည်း၊ ပစ္စာသိသန္တိ- တောင့်တလျက်၊ "မဟာမုနီ"တိ- မဟာမုနီ ဟူ၍၊ အာဟ- ခေါ်ပြီ၊ တေနော- ထို့ကြောင့်ပင်၊ "န ဟိ ကောဓပရေတဿ၊ သုဒ္ဓိ အတ္ထိ ကုတော တပေါ"တိ- - ဟူ၍၊ အာဟ- ဆိုပြီ။ တွံ- သည်၊ ဧတ္တကမ္ပိ- ဤမျှလောက်ကိုလည်း၊ အသဟန္တော- သည်းမခံနိုင်လတ်သော်၊ ကထံ- အဘယ်သို့၊ စိတ္တံ- စိတ်ကို၊ ဒမေဿသိ- ဆုံးမလတုံနည်း၊ ဝါ- တစ်နည်းကား၊ ကထံ- အဘယ်သို့၊ တပံ- ခြိုးခြံသောအကျင့်ကို၊ စရိဿသိ- ကျင့်လတုံနည်း၊ ဣတိ အယံ- ဤသည်ကား၊ အဓိပ္ပါယော- စာပါ၏အလိုတည်း။

၂၉၅။ အထ- ထိုအခါ၌၊ နာဠု- နာဠုရွာသို့၊ ဂန္တာ- သွား၍၊ ဇီဝိတုကာမော- အသက်မွေးခြင်းငှါ အလိုရှိသည်၊ အသိ- ဖြစ်သလော၊ ဣတိ- သို့၊ စာပါယ- သည်၊ ပုတ္တော- ပြောဆိုအပ်သော်၊ "ပက္ကမိဿန္တ နာဠာတော၊ ကော'ဓ နာဠာယ ဝစ္ဆတိ"တိ- - -

ဟူ၍၊ (အာဟ- ပြောပြီ။) ကော- အဘယ်သူသည်၊ ဣဓ နာဠာယ- ဤနာဠာ၌၊
 ဝသီဿတိ- နေလတုံနည်း၊ အဟံ- သည်၊ နာဠာတောဝ- နာဠာရွာမှသာလျှင်၊ ပက္ကမိဿံ
 ဧဝ- သွားတော့မည်သာလျှင်တည်း။ ဟိ- ခဲ့၊ သော- ထိုနာဠာရွာသည်၊ တဿ- ထိုဥပက၏၊
 ဇာတဂါမော- မွေးဖွားသောရွာတည်း၊ တတော- ထိုနာဠာရွာမှ၊ နိက္ခမိတ္တာ- ထွက်၍၊ ပဗ္ဗဇိ-
 ရဟန်းပြုပြီ။ သော စ- ထိုနာဠာရွာသည်လည်း၊ မဂဓရဌေ- မဂဓတိုင်း၌၊ ဗောဓိမဏ္ဍဿ-
 မဟာဗောဓိမဏ္ဍိုင်၏၊ အာသန္နပဒေသေ- အနီးဖြစ်သောအရပ်၌၊ (အတ္ထိ)၊ တံ- ထိုရွာကို၊
 သန္တာယ- ရည်ရွယ်၍၊ ဝုတ္တံ- ဆိုအပ်ပြီ။ ဗန္ဓန္တိ ဣတ္ထိရူပေန၊ သမဏော ဓမ္မဇီဝိနောတိ- -
 -ကား၊ စာပေ- စာပါ၊ တံ- သင်သည်၊ ဓမ္မေန- တရားသဖြင့်၊ ဇီဝန္တေ- အသက်မွေးကုန်သော၊
 ဓမ္မိကေ- တရားရှိကုန်သော၊ ပဗ္ဗဇိတေ- ရဟန်းတို့ကို၊ အတ္တနော- မိမိ၏၊ ဣတ္ထိရူပေန-
 မိန်းမအသွင်ဖြင့်၊ ဣတ္ထိကုတ္တာကပ္ပေဟိ- မိန်းမတို့၏အမူအရာဖြင့်၊ ဗန္ဓန္တိ- နှောင်ဖွဲ့လျက်၊
 တိဌသိ- တည်ဘိ၏၊ ယေန- အကြင်ကြောင့်၊ အဟံ- သည်၊ ဣဒါနိ- ၌၊ ဧဒိသော-
 ဤကဲ့သို့ရူအပ်သည်၊ ဇာတော- ဖြစ်၏၊ တသ္မာ- ကြောင့်၊ တံ- သင့်ကို၊ ပရိစ္စာမိ- ငါစွန့်
 တော့အံ့၊ ဣတိ အယံ- သည်ကား၊ အဓိပ္ပါယ်- ဥပက၏ အလိုတည်း။

(နာ- ၂၃၄) ၂၃၆။ ဧဝံ- သို့၊ ဝုတ္တေ- ပြောဆိုအပ်သော်၊ စာပါ- သည်၊ တံ-
 ထိုဥပကကို၊ နိဝတ္တေတုကာမာ- ပြန်နစ်စေခြင်းငှါ အလိုရှိသည်၊ (ဝါ) တားမြစ်လိုသည်၊
 (ဟုတွာ)။ “ဧဟိ ကာဠာ”တိ ဂါထံ- - ဧဟိ ကာဠာ စသောဂါထာကို၊ အာဟ- ပြီ။ တဿ-
 ထို ဧဟိ ကာဠာ စသောဂါထာ၏၊ အတ္ထော- အနက်ကား၊ ကာဠဝဏ္ဏတာယ- မည်းသော
 အဆင်းရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ကာဠ- မည်းသော၊ ဥပက- ဥပက၊ ဧဟိ- လာပါဦး၊
 နိဝတ္တဿု- ပြန်လာပါဦး၊ မာ ပက္ကမိ- မသွားပါလင့်၊ ပုဗ္ဗေ ဝိယ- ရှေးအခါကကဲ့သို့၊ ကာမေ-
 တို့ကို၊ ပရိဘုရ- ခံစားပါဦး၊ အဟဉ္စ- သည်လည်းကောင်း၊ မေ- ၏၊ ယေ စ ဉာတကာ-
 တို့သည်လည်းကောင်း၊ သန္တိ- ရှိကုန်၏၊ တေ သဗ္ဗေဝ- ထိုအလုံးစုံသောငါနှင့်တကွ ဆွေမျိုး
 အားလုံးတို့သည်ပင်လျှင်၊ တုယံ- သင့်အား၊ (ဝါ) သင်၏၊ မာ ပက္ကမိတုကာမတာယ-
 အရပ်တစ်ပါးသို့ ထွက်မသွားခြင်းငှါ အလိုရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ဝသီကတာ- အလိုသို့
 လိုက်၍ ပြုကုန်အံ့၊ ဝသဝတ္ထိနော- အလိုသို့လိုက်ကုန်သည်၊ (ဟုတွာ)။ ကတာ- ပြုပါကုန်အံ့။
 ဣတိ (အာဟ)။

၂၃၇။ ဧဝံ- ဤသို့သောစကားကို၊ သုတွာ- ကြား၍၊ ဥပကော- ဥပကသည်၊
 “ဧတ္ထော စာပေ”တိ ဂါထံ- - စသောဂါထာကို၊ အာဟ- ၏။ တတ္ထ- ထိုဧတ္ထော စာပေ
 စသောဂါထာ၌၊ စာပေတိ- - ကား၊ စာပေ- စာပါ၊ ဟိ- ခဲ့ဦးအံ့၊ သာ- ထိုအမျိုးသမီးသည်၊
 စာပသဒိသအင်္ဂလဋ္ဌိတာယ- လေးကိုင်းသဖွယ် ပျိုမျစ်နုနယ် သွယ်ပောင်းလှပသော
 ကိုယ်အင်္ဂါရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ စာပါတိ နာမံ- စာပါ ဟူသောအမည်ကို၊ လဘိ-

ရပြီ။ တသ္မာ- ထို့ကြောင့်၊ စာပါတိ- စာပါဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ- ဆိုအပ်၏။ တပေ- စာပါ၊ တွံ- သည်၊ ယထာ ယာဒိသံ- အကြင်သို့သဘောရှိသော ချစ်ဖွယ်သောစကားကို၊ ဘာသသိ- ပြောဆို၏၊ ဣဒါနိ- ဤ၊ ယာဒိသံ- အကြင်သို့သဘောရှိသော ချစ်ဖွယ်သောစကားကို၊ ကထေသိ- ပြောဆို၏၊ ဣတော- ဤယခု သင်ဆိုသော စကားထက်၊ စတုဗ္ဘာဝမေဝ- လေးဆသာသည်သာလျှင်ဖြစ်သော၊ ယံ ပိယသမုဒါစာရံ- အကြင်ချစ်စရာစကားကို ပြောဆိုခြင်းကို၊ (တွံ- သည်)၊ စေ ကရေယျာသိ- အကယ်၍ ပြောဆိုငြားအံ့။ (ဧဝံ သတိ- ဤသို့ပင်ပြောပါသော်လည်း)၊ တံ- ထိုလေးဆသာသည့် ချစ်စရာစကားကို ပြောဆို ခြင်းသည်၊ တယိ- သင်အပေါ်၌၊ ရတ္တဿ- စွဲလမ်းနေသော၊ ရာဂါဘိဘူတဿ- ရာဂသည် လွမ်းမိုးအပ်သော၊ ပုရိသဿ- ယောက်ျား၏သာ၊ ဝတ- စင်စစ်၊ ဥဋ္ဌာရံ- ကောင်းမြတ်သည်၊ သိယာ- ဖြစ်ရာ၏။ အဟံ ပန- ငါသည်ကား၊ ဧတရဟိ- ယခုအခါ၌၊ တယိ- သင့်အပေါ်၌ လည်းကောင်း၊ ကာမေသု စ- ကာမဂုဏ်တို့၌လည်းကောင်း၊ ဝိရတ္တော- တပ်မက်မောခြင်း ကင်းခဲ့ပြီ။ တသ္မာ- ထို့ကြောင့်၊ စာပါယ- ၏။ ဝစနေ- စကား၌၊ န တိဌာမိ- မတည်တော့။ ဣတိ- ကား၊ အဓိပ္ပါယ်- ဥပက၏အလိုတည်း။

၂၉၈။ ပုန- တဖန်၊ စာပါ- သည်၊ အတ္တနိ- မိမိ၌၊ တဿ- ထိုဥပက၏၊ အာသတ္တိ- ငြိတပ်တွယ်တာခြင်းကို၊ ဥပ္ပါဒေတုကာမာ- ဖြစ်စေခြင်းငှါအလိုရှိသည်၊ (ဟုတွာ)၊ “ကာဠိ” ဂီနိန္ဒိ- ကာဠိ’ဂီနိ စသောဂါထာကို၊ အာဟ- ပြောဆိုပြီ။ တတ္ထ- ထို ကာဠိ’ဂီနိ စသော ဂါထာ၌၊ ကာဠာတိ- -ကား၊ တဿ- ထိုဥပကအား၊ အာလပနံ- ခေါ်ဝေါ်ခြင်းတည်း။ အဂီနိန္ဒိ- -ကား၊ အင်္ဂလဋ္ဌိသမ္ပန္နံ- လှပနုနယ်တင့်တယ်သော ကိုယ်အင်္ဂါရှိသော။ ဣဝါတိ- - ကား၊ ဥပမာယ- ဥပမာအနက်၌၊ နိပါတော- နိပါတ်တည်း။ တက္ကာရိ ပုပ္ဖိတံ ဂိရိမုဒ္ဒနိတိ- - -ကား၊ ပဗ္ဗတမုဒ္ဒနိ- တောင်ထိပ်၌၊ ဌိတံ- တည်သော၊ သုပုပ္ဖိတဒါလိမလဋ္ဌိ ဝိယ- ကောင်းစွာပွင့်ခြင်းရှိသော သလဲနွယ်ကဲ့သို့လည်းကောင်း။ “ဥက္ကာဂါရိ”န္တိ စ- - ဟူ၍လည်း၊ ကေစိ- အချို့ဆရာတို့သည်၊ ပဋ္ဌန္တိ- ရွတ်ဆိုကြကုန်၏။ အင်္ဂတ္ထိလဋ္ဌိ ဝိယ- အင်္ဂတ္ထိနွယ်ကဲ့သို့ (အဂ္ဂိလဋ္ဌိ ဝိယ- မီးပန်း မီးနွယ်ကဲ့သို့)၊ ဣတိ- ကား၊ အတ္ထော- တည်း။ စ- ဆက်ဦးအံ့၊ ဂိရိမုဒ္ဒနိတိ ဣဒံ- ဂိရိမုဒ္ဒနိ ဟူသော ဤစကားကို၊ ကေနစိ- အချို့သော သူသည်၊ အနုပဟတသောဘတာဒဿနတ္ထံ- မဖျက်ဆီးအပ် မဖျက်ဆီးနိုင်သော တင့်တယ်မှုကို ပြခြင်းအကျိုးငှါ၊ ဝုတ္တံ- ဆိုအပ်ပြီ။ ကေစိ- အချို့သောဆရာတို့သည်၊ “ကာလိဂီနိ” န္တိ- “ကာလိဂီနိ” ဟူ၍၊ ပါဌံ- ပါဌ်ကို၊ ဝတွာ- ဆို၍၊ တဿ- ထို-“ကာလိဂီနိ” ဟူသောပါဌ်၏၊ ကုမ္ဘဏ္ဍာလတာသဒိသံ- ဖရဲနွယ်နှင့်တူသော၊ ဣတိ- ဤသို့သော၊ အတ္ထံ- အနက်ကို၊ ဝဒန္တိ- ဆိုကြကုန်၏။ ဖုလ္လံ ဒါလိမလဋ္ဌိဝါတိ- - ကား၊ ပုပ္ဖိတံ- လှိုင်စွာပွင့်သော၊ ဝိဇ္ဇပူရလတံ ဝိယ- သလဲနွယ်ကဲ့သို့လည်းကောင်း။ အန္တောဒီပေဝ ပါဋုလိန္တိ- - ကား၊ ဒီပကဗ္ဘန္တရ-

ကျန်းငယ်၏အတွင်း၌၊ ပုပ္ဖိတပါဋုလိရုက္ခံ ဝိယ- ကောင်းစွာ ပွင့်သော သခွတ်ပင်ကဲ့သို့
လည်းကောင်း၊ ဧတ္ထ- ဤအန္တောဒီပေ ဟူသောပါဌ၌၊ ဒီပဂ္ဂဟဏံ- ဒီပသဒ္ဒါကို ယူခြင်း
သည်၊ သောဘာပါဋိဟာရိယဒဿနတ္ထံ ဧဝ- လွန်ကဲတင့်တယ်သောအံ့ဩဖွယ်ကို ပြခြင်း
အကျိုးရှိသည်သာတည်း။

၂၉၉။ ဟရိစန္ဒနလိတ္တဝီန္တိ- - -ကား၊ လောဟိတစန္ဒနေန- စန္ဒကူးနီဖြင့်၊
အနုလိတ္တသဗ္ဗဝီ - လိမ်းကျံအပ်သော အလုံးစုံသောကိုယ်အင်္ဂါရှိသော။ ကာသိကုတ္တမ-
ဇာရိနီန္တိ- -ကား၊ ဥတ္တမကာသိကဝတ္ထဓရ- မြတ်သောကာသိတိုင်းဖြစ် အဝတ်ကိုသာ
ဝတ်လေ့ရှိသော။ တံ မန္တိ- -ကား၊ တာဒိသံ- ထိုသို့သဘောရှိသော၊ မံ- ငါ့ကို။ ရူပဝတီ
သန္တိန္တိ- -ကား၊ ရူပသမ္ပန္နံ- လှပသောအဆင်းနှင့် ပြည့်စုံသော၊ သမာနံ- ထင်ရှားရှိသော။
ကဿ ဩဟာယ ဂစ္ဆသီတိ- -ကား၊ ကဿ နာမ သတ္တဿ- အဘယ်မည်သော သတ္တဝါ
အား၊ ဝါ- တစ်နည်းကား၊ ကဿ ဟေတုနော ကေန ကာရဏေန- အဘယ်အကြောင်း
ကြောင့်၊ ဩဟာယ ပဟာယ- ပယ်စွန့်၍၊ ပရိစ္စဒိတွာ- ပယ်စွန့်၍၊ ဂစ္ဆသိ- သွားနိုင်
လတုံနည်း၊ (ဝါ) သွားဘိသနည်း။

၃၀၀။ ပရိယောသာနေ- အဆုံး၌၊ တိဿော ဂါထာ- သုံးဂါထာတို့ကို၊ ဌပေတွာ-
ထား၍၊ ဣတော- ဤသုံးဂါထာမှ၊ ပရမ္ပိ- အခြားသော ဂါထာအပေါင်းသည်လည်း၊
တေသံ- ထိုဥပက နှင့် စာပါ တို့၏၊ ဝစနပဋိဝစနဂါထာဝ- စကားအပြန်အလှန်ပြောဆိုသော
ဂါထာအပေါင်းသာတည်း။ တတ္ထ- ထိုဂါထာတို့၌၊ သာကုန္တိကာဝါတိ- - ကား၊ သကုဏ-
လုဒ္ဒေါ ဝိယ- ငှက်မုဆိုးကဲ့သို့။ အာဟရိမေန ရူပေနာတိ- - ကား၊ ကေသမဏ္ဍနာဒိနာ-
ဆံပင်ကို တန်ဆာဆင်ခြင်းအစရှိသော၊ သရီရဇ္ဇေနေန ဧဝ- ကိုယ်လက်သုတ်သင်ခြင်းဖြင့်
လည်းကောင်း၊ (အ- ၂၃၅) ဝတ္ထာဘရဏာဒိနာ စ- အဝတ်တန်ဆာဆင်ခြင်းအစရှိ
သည်ဖြင့်လည်းကောင်း၊ အဘိသင်္ခါရိကေန- ပြုပြင်ထားအပ်သော၊ ရူပေန ဝဏ္ဏေန-
အဆင်းဖြင့်၊ ကိတ္တိမေန- ပြုလုပ်ထားအပ်သော၊ စာတုရိယေန- တင့်တယ်ခြင်းဖြင့်၊ ဣတိ
အယံ- ဤသည်ကား၊ (အာဟရိမေန ရူပေနာတိ ပဒါနံ) အတ္ထော- တည်း။ န မံ တွံ
ဇာဓယိဿသီတိ- ကား၊ ပုဗ္ဗေ ဝိယ- ရှေး၌ကဲ့သို့၊ ဣဒါနိ- ယခုအခါ၌၊ မံ- ငါ့ကို၊ တွံ-
သင်သည်၊ ဇာဓိတုံ- ညှင်းဆဲခြင်းငှါ၊ န သက္ခိဿသိ- မစွမ်းနိုင်တော့။

၃၀၁။ ပုတ္တဖလန္တိ- -ကား၊ ပုတ္တသင်္ခါတံ- သားဟုဆိုအပ်သော၊ ဖလံ- အကျိုး
စီးပွားကို၊ ပုတ္တပသဝေါ- သားဟုဆိုအပ်သောအကျိုးစီးပွားကို။

၃၀၂။ သပ္ပညာတိ- -ကား၊ ပညာဝန္တော- ပညာရှိသူတော်ကောင်းတို့သည်၊
သံသာရေ- သံသာရာ၌၊ အာဒိနဝရိဘာဝိနိယာ- အပြစ်ကိုထင်စွာသိနိုင်သော၊ ပညာယ-
ပညာနှင့်၊ သမန္နာဂတာ- ပြည့်စုံသော သူတော်ကောင်းတို့သည်၊ ဣတိ အယံ- ကား၊

(သပ္ပညာတိ ပဒဿ)၊ အဓိပ္ပါယော- တည်း။ ဟိ- ဆက်ဦးအံ၊ (တနည်း) ဟိ- (ယသွာ)-
 ကြောင့်၊ တေ- ထိုပညာရှိသူတော်ကောင်းတို့သည်၊ အပ္ပ ဝါ- အနည်းငယ်လည်း ဖြစ်သော၊
 ဉာတိပရိဝဋ္ဌံ ဝါ- ဆွေမျိုးအသိုင်းအဝိုင်းကိုလည်းကောင်း၊ ဘောဂက္ခန္ဓံ ဝါ- စည်းစိမ်ဥစ္စာ
 အစုကိုလည်းကောင်း၊ မဟန္တံ ဝါ- များစွာလည်းဖြစ်သော၊ ဉာတိပရိဝဋ္ဌံ ဝါ- ဆွေမျိုးအသိုင်း
 အဝိုင်းကိုလည်းကောင်း၊ ဘောဂက္ခန္ဓံ ဝါ- စည်းစိမ်ဥစ္စာအစုကိုလည်းကောင်း၊ ပဟာယ-
 ပယ်စွန့်၍၊ ပဗ္ဗဇန္တိ- ရဟန်း ပြုကြကုန်၏။ တေန (တသွာ)- ထို့ကြောင့်၊ "ပဗ္ဗဇန္တိ မဟာဝီရော၊
 နာဂေါ ဆေတွာဝ ဗန္ဓနံ" နှိ- - ဟူ၍၊ အာဟ- ဆိုပြီး၊ ဟတ္ထိနာဂေါ- ဆင်ပြောင်ကြီးသည်၊
 အယဗန္ဓနံ- သံကြိုးကို၊ ဆိန္ဒိတွာ- ဖြတ်၍၊ ဂစ္ဆတိ ဝိယ- သွားသကဲ့သို့၊ မဟာဝီရိယာဝ-
 ကြီးသောလုံ့လရှိကုန်သော (အလွန်ရဲရင့်ကုန်သော) သူတော်ကောင်းတို့သည်သာလျှင်၊
 ဂိဟိဗန္ဓနံ- လူဝတ်ကြောင်အနှောင်အဖွဲ့ကို၊ ဆိန္ဒိတွာ- ဖြတ်၍၊ ပဗ္ဗဇန္တိ- ရဟန်းပြုကုန်၏၊
 နိဟိနဝီရိယာ- ယုတ်လျော့သော ဝီရိယရှိကုန်သောသူတို့သည်၊ (ဝါ)- သတ္တိကြောင်သူ
 တို့သည်၊ န ပဗ္ဗဇန္တိ- လူဝတ်ကြောင် အနှောင်အဖွဲ့ကို ဖြတ်၍ ရဟန်းမပြုနိုင်ကြကုန်။
 ဣတိ အယံ- ကား၊ အတ္ထော- တည်း။

၃၀၃။ ဒဏ္ဍေနာတိ- -ကား၊ ယေန ကေနစိ- အမှတ်မရှိ တစ်စုံတစ်ခုသော၊
 ဒဏ္ဍေန- တုတ် လှံတံ ဖြင့်၊ ဆုရိကာယာတိ- - ကား၊ ခုရေန- သန်လျက်စားဖြင့်၊ ဘူမိယံ
 ဝါ နိသုမ္ဘိဿန္တိ- -ကား၊ ပထဝီယံ- မြေ၌၊ ပါတေတွာ- ချ၍၊ ပေါထနဝိဇ္ဇနာဒိနာ-
 ရိုက်နှက်ပုတ်ခတ် ထိုးခုတ်ခြင်းစသည်ဖြင့်၊ ဝိတဓိဿာမိ- ညှင်းဆဲနှိပ်စက်အံ့၊ ပုတ္တသောကာ
 န ဂစ္ဆသီတိ- -ကား၊ ပုတ္တသောကနိမိတ္တံ- သား၌ စိုးရိမ်သောကဖြစ်ခြင်း ဟူသော
 အကြောင်းကြောင့်၊ (တွံ- သည်)၊ န ဂစ္ဆိဿသိ- မသွားနိုင်တော့လှတုံ။

၃၀၄။ ပဒါဟိသီတိ- - ကား၊ ဒဿသိ- ပေးလှတုံ။ ပုတ္တကတ္တေတိ- - ကား၊
 ပုတ္တကာရဏာ- သားတည်းဟူသော အကြောင်းကြောင့်။ ဇမ္ဗီတိ- - ကား၊ တဿာ- ထို
 စာပါအား၊ အာလပနံ- ခေါ်ခြင်းတည်း၊ လာမကေ- သူယုတ်မ၊ ဣတိ အတ္ထော- နက်။

၃၀၅။ ဣဒါနိ- ၌၊ တဿ- ထိုဥပကဏ်၊ ဂမနံ- သွားခြင်းကို၊ အနုဇာနိတွာ-
 ခွင့်ပြု၍၊ ဂမနဌာနံ- သွားရာအရပ်ကို၊ (ဝါ) သွားမည့်အရပ်ကို၊ ဇာနိတုံ- သိခြင်းငှါ၊ "ဟန္တ
 ခေါ" တိ ဂါထံ- - ကို၊ အာဟ- ပြောပြီး။

၃၀၆။ ဣတရော- သင်မှတပါးသော၊ အဟံ- ငါသည်၊ ပုဗ္ဗေ- ရှေးအခါက၊
 အနိယျာနိကံ- ဝဋ်ဆင်းရဲမှ ထွက်မြောက်ကြောင်းမဟုတ်သော၊ သာသနံ- တိတ္ထိ တက္ကတွန်း
 တို့၏ သာသနာကို၊ ပဂ္ဂယ- ချီးမြှောက်၍၊ (ဝါ) စွဲယူ၍၊ အဌာသိ- တည်ခဲ့ပြီ၊ ဣဒါနိ ပန-
 ယခုအခါ၌မူကား၊ (ယသွာ- ကြောင့်)၊ နိယျာနိကေ- ဝဋ်ဆင်းရဲမှ ထွက်မြောက်ကြောင်း
 ဖြစ်သော၊ (သာသနေ- စပ်) အနန္တဇိနဿ- အနန္တဇိနမည်သောဘုရားရှင်၏၊ သာသနေ-

သာသနာတော်၌၊ ဌာတုကာမော- တည်ခြင်းငှါ အလိုရှိ၏။ တသ္မာ- ထို့ကြောင့်၊ တဿ- ထိုအနန္တဇိနမည်သော ဘုရားရှင်၏။ သန္တိကံ- အထံသို့၊ ဂမိဿာမိ- သွားတော့အံ့၊ ဣတိ အတ္တံ- ဤအနက်အဓိပ္ပါယ်ကို၊ ဒေသေန္တော- ပြလိုသည်၊ (ဟုတွာ)။ “အဟုမှာ”တိအာဒိ- အဟုမှာ စသော ဂါထာကို၊ အာဟ- ပြောပြီ။ တတ္ထ- ထို အဟုမှာ စသောဂါထာ၌၊ ဂဏိနောတိ- - ကား၊ ဂဏဓရာ- ဂိုဏ်းကို ဦးဆောင်သော တက္ကတွန်းတို့သည်၊ (အဟုမှ- စပ်)။ အဿမဏာတိ- - ကား၊ သမိတပါပါ- မကောင်းမှုကို ငြိမ်းစေတတ်သော ရဟန်း တို့သည်၊ န- မဟုတ်ကုန်။ သမဏမာနိနောတိ- - ကား၊ သမိတပါပါတိ- မကောင်းမှုကို ငြိမ်းစေတတ်သော ရဟန်းတို့ဟူ၍၊ ဧဝံ- ဤသို့၊ သညိနော- မှတ်ထင်ကုန်၏။ ဝိစရိမ္မာတိ- - ကား၊ ပူရဏာဒီသု- ပူရဏကဿပအစရှိသော တက္ကတွန်းတို့၌၊ အတ္တာနံ- မိမိကိုယ်ကို၊ ပက္ခိပိတွာ- ထည့်၍၊ ဝဒတိ- ဆို၏။

၃၀၇။ နေရဉ္စရံ ပတိတိ- - ကား၊ နေရဉ္စရာယ- နေရဉ္စရာမည်သော၊ နဒိယာ- မြစ်၏။ သမိပေ- အနီး၌၊ တဿာ- ထိုနေရဉ္စရာမြစ်၏။ တိရေ- ကမ်းနား၌။ ဗုဒ္ဓေါတိ- - ကား၊ အဘိသမ္ဘောဓိ- အရဟတ္တမဂ်ဉာဏ် သဗ္ဗညုတဉာဏ်သို့၊ (ဝါ) သစ္စာလေးပါးကို ထိုးထွင်း၍ သိခြင်းသို့၊ (ဝါ) ဘုရားအဖြစ်သို့၊ ပတ္တော- ရောက်တော်မူသော၊ (ဘဂဝါ၌စပ်)၊ အဘိသမ္ဘောဓိ- သို့၊ ပတ္တာ- ရောက်တော်မူပြီး၍၊ သဗ္ဗကာလံ- အလုံးစုံသော ကာလ ပတ်လုံး၊ ဓမ္မံ- တရားကို၊ ဒေသေန္တော- ဟောတော်မူသော၊ ဘဂဝါ- သည်၊ တတ္ထေဝ- ထိုနေရဉ္စရာမြစ်ကမ်းနား၌သာလျှင်၊ ဝသိ- နေတော်မူပြီ။ ဣတိ- ဤသို့သော၊ အဓိပ္ပါယေန- အဓိပ္ပါယ်ဖြင့်၊ ဝဒတိ- ပြောဆို၏။

၃၀၈။ ဝန္တနံ ဒါနိ မေ ဝဇ္ဇာသီတိ- - ကား၊ မမ- ငါ၏။ ဝန္တနံ- ရှိခိုးခြင်းကို၊ ဝဒေယျာသိ- လျှောက်ထားလိုက်ပါလော့၊ မမ- ၏။ ဝစနေန- စကားဖြင့်၊ လောကနာထံ- လူသုံးပါးတို့၏ ကိုးကွယ်ရာဖြစ်တော်မူသော၊ အနုတ္တရံ- အတုမရှိမြတ်သော မြတ်စွာ ဘုရားကို၊ ဝဒေယျာသိ- လျှောက်ထားလိုက်ပါလော့၊ ဣတိ အတ္ထော- တည်း။ ပဒက္ခိဏဉ္စ ကတွာန၊ အာဒိသေယျာသိ ဒက္ခိဏန္တိ- - ကား၊ ဗုဒ္ဓံ- သစ္စာလေးပါးကို သိတော်မူသော၊ ဘဂဝန္တံ- မြတ်စွာဘုရားကို၊ တိက္ခတ္ထံ- သုံးကြိမ်၊ ပဒက္ခိဏံ- လက်ယာရစ်ကို၊ ကတွာပိ- ပြုပြီး၍လည်း၊ စတူသု- လေးပါးကုန်သော၊ (နာ- ၂၃၆) ဌာနေသု- အရပ်မျက်နှာတို့၌၊ ဝန္တိတွာ- ရှိခိုး၍၊ တတော ပုညတော- ထိုရှိခိုးခြင်း ဟုဆိုအပ်သော ကောင်းမှုမှ၊ မယံ- ငါအား၊ ပတ္တိဒါနံ- ကုသိုလ်အဖို့ကို ပေးဝေခြင်းကို၊ ဒေန္တော- ပေးဝေလျက်၊ ပဒက္ခိဏံ- ရှိခိုးခြင်းဟုဆိုအပ်သော ကောင်းမှု၏အဖို့ကို၊ အာဒိသေယျာသိ- အမျှပေးဝေပါလော့၊ ဣတိ ဧဝံ- ဤသို့သော စကားကို၊ စာပါယ- စာပါ၏။ ဗုဒ္ဓဂုဏာနံ- ဘုရားဂုဏ်တော်တို့ကို၊ သုတပုဗ္ဗတ္တာ- ရှေး၌ကြားဖူးသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်လည်းကောင်း၊ ဟေတုသမ္ပန္နကာယ

စ- အကြောင်းဥပနိဿယ၏ ပြည့်စုံသည်၏အဖြစ်ကြောင့်လည်းကောင်း၊ ဧဝံ- ဤသို့၊ (စာပါ- သည်။) ဝဒတိ- ဆို၏။

၃၀၉။ ဧတံ ခေါ လက္ခမေဟိတိ- -ကား၊ ပဒက္ခိဏကရဏံ- အရိုအသေ ပြခြင်းဟု ဆိုအပ်သော၊ ဧတံ ပုည- ဤကုသိုလ်ကောင်းမှုကို၊ အမေဟိ- တို့သည်၊ တဝ- သင့်အား၊ ဒါတုံ- ပေးဝေခြင်းငှါ၊ သက္ကာ- တတ်ကောင်း၏၊ န နိဝတ္တနံ- မဆုတ်နစ်၊ ပုဗ္ဗေ ဝိယ- ရှေး၌ကဲ့သို့၊ ကာမူပဘောဂေါ- ကာမဂုဏ်ကို သုံးဆောင်ခံစားခြင်းကို၊ န သက္ကာ- ခံစားခြင်းငှါ မတတ်ကောင်းတော့၊ ဣတိ အယံ- ကား၊ အဓိပ္ပါယ်- ဥပက၏အလိုတည်း။ တေ ဝဇ္ဇန္တိ- -ကား၊ တဝ- သင်၏၊ ဝန္တနံ- ရှိခိုးခြင်းကို၊ ဝဇ္ဇံ ဝက္ကာမိ- လျောက်လိုက်ပါအံ့။

၃၁၀။ သောတိ- -ကား၊ ကာဠော- ကာဠမည်သောဥပကသည်။ အဒ္ဓသာသီတိ- -ကား၊ အဒ္ဓက္ခိ- ဖူးမြင်ပြီ။

သတ္ထုဒေသနာယံ- မြတ်စွာဘုရား၏ ဒေသနာတော်၌၊ သစ္စကထာယ- သစ္စကထာ၏၊ ပဓာနတ္တာ- ပြဇာန်းသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ တဗ္ဗိနိမ္မတ္တာယ- ထိုသစ္စကထာမှ လွတ်သော ဒေသနာတော်၏၊ အဘာဝတော- မရှိခြင်းကြောင့်၊ “ဒုက္ခ”န္တိအာဒိ- ဒုက္ခ အစရှိသော ဂါထာကို၊ ဝုတ္တံ- ဆိုအပ်ပြီ။ သေသံ- ကြွင်းသောပုဒ်အပေါင်းသည်၊ ဝုတ္တနယမေဝ- ဆိုအပ်ပြီးသော နည်းရှိသည်သာတည်း။

စာပါထေရ်ဂါထာဝဏ္ဏနာ- သည်၊ နိဋ္ဌိတာ- ပြီ။

၄။ သုန္ဒရီထေရ်ဂါထာဝဏ္ဏနာ

ပေတာနိ ဘောတိ ပုတ္တာနိတိအာဒိကာ- - - ဤသို့အစရှိသောဂါထာတို့သည်၊ သုန္ဒရီယာ- သုန္ဒရီမည်သော၊ ထေရီယာ- ထေရီမ၏၊ ဂါထာ- တို့တည်း။ အယမ္ဗိ- ဤသုန္ဒရီထေရီမသည်လည်း၊ ပရိဗေဒေသု- တို့၌၊ ကတာမိကာရာ- သည်၊ (ဟုတွာ)၊ တတ္ထ တတ္ထ ဘဝေ- ၌၊ ဝိဝဋ္ဋုပနိဿယံ- သော၊ ကုသလံ- ကို၊ ဥပစိနန္တိ- လျက်၊ ဣတော- ဤ ကမ္ဘာမှ၊ ဧကတိသကပ္ပေ- သုံးဆယ့်တစ်ကမ္ဘာထက်၌၊ ဝေဿဘုဿ- ဝေဿဘု မည်တော် မူသော၊ ဘဂဝတော- ၏၊ ကာလေ- လက်ထက်တော်၌၊ ကုလဂေဟေ- ၌၊ နိဗ္ဗတ္တိတွာ- ဖြစ်၍၊ ဝိညုတံ- သို့၊ ပတွာ- သော်၊ ဧကဒိဝသံ- တစ်နေ့သ၌၊ ပိဏ္ဍာယ- ဆွမ်းအလို့ငှါ၊ စရန္တိ- ကြွတော်မူသော၊ သတ္တာရံ- မြတ်စွာဘုရားကို၊ ဒိသွာ- မြင်၍၊ ပသန္နမာနသာ- ကြည်ညိုသောစိတ်ရှိသည်၊ (ဟုတွာ)၊ ဘိက္ခံ- ဆွမ်းကို၊ ဒတွာ- လောင်းလှူ၍၊ ပဉ္စပတိဋ္ဌိတေန- ငါးပါးသောတည်ခြင်းဖြင့်၊ ဝန္တိ- ရှိခိုးပြီ။ သတ္တာ- မြတ်စွာဘုရားသည်၊ တဿာ- ထိုအမျိုးကောင်းသမီး၏၊ စိတ္တပ္ပဿာဒံ- စိတ်၏ ကြည်ညိုခြင်းကို၊ ဥတွာ-

သိတော်မူ၍၊ အနုမောဒနံ- အနုမောဒနာကို၊ (ဝါ) ဝမ်းမြောက်ဘွယ်စကားကို၊ ကတွာ- ပြု၍၊ ပက္ကာမိ- မဲကြွတော်မူပြီ။ သာ- ထိုအမျိုးကောင်းသမီးသည်၊ တေန ပုညကမ္မေန- ထိုကောင်းမှုကံကြောင့်၊ တာဝတိံသေသု- တာဝတိံသာဘုံတို့၌၊ နိဗ္ဗတ္တိတွာ- ဖြစ်၍၊ တတ္ထ- ထိုတာဝတိံသာဘုံတို့၌၊ ယာဝတာယုဂံ- သက်တမ်းရှိသမျှ ကာလပတ်လုံး၊ ဌတွာ- တည်၍၊ ဒိဗ္ဗသမ္ပတ္တိ- နတ်စည်းစိမ်ကို၊ အနုဘဝိတွာ- ခံစား၍၊ တတော- ထိုနတ်ဘုံမှ၊ စုတာ- စုတေလတ်သော်၊ အပရာပရံ- ထိုမှ ဤမှ၊ သုဂတိသုယေဝ- သုဂတိဘုံတို့၌သာလျှင်၊ သံသရန္တီ- ကျင်လည်လျက်၊ ပရိပတ္တဉာဏာ- ရင့်ကျက်သော ဉာဏ်ရှိသည်၊ ဟုတွာ- ၍၊ ဣမသ္မိ ဗုဒ္ဓုပ္ပါဒေ- ၌၊ ဗာရာဏသီယံ- ဗာရာဏသီပြည်၌၊ သုဇာတဿ နာမ- သုဇာတ မည်သော၊ ဗြာဟ္မဏဿ- ပုဏ္ဏား၏၊ ဇီတာ- သမီးသည်၊ ဟုတွာ- ဖြစ်၍၊ နိဗ္ဗတ္တိ- ဖြစ်ပြီ။ တဿာ- ထိုပုဏ္ဏားမလေး၏၊ နာမံ- အမည်သည်၊ ရူပသမ္ပတ္တိယာ- အဆင်း၏ ပြည့်စုံ ခြင်းကြောင့်၊ သုန္ဒရီတိ- သုန္ဒရီမည်သည်၊ အဟောသိ- ဖြစ်ပြီ။ စ- အထူး ကား၊ အဿာ- ထိုသုန္ဒရီပုဏ္ဏားမလေး၏၊ ဝယပ္ပတ္တကာလေ- အရွယ်ရောက်ချိန်၌၊ အဿာ- ထိုသုန္ဒရီ၏၊ ကနိဋ္ဌဘာတာ- မောင်ငယ်သည်၊ ကာလံ- သေခြင်းကို၊ အကာသိ- ပြုပြီ။ အထ- ထိုအခါ၌၊ အဿာ- ထိုသုန္ဒရီ၏၊ ပိတာ- ဖခင်ပုဏ္ဏားကြီးသည်၊ ပုတ္တသောကေန- သား၌ဖြစ်သော စိုးရိမ်ခြင်းဖြင့်၊ အဘိဘူတော- လွမ်းမိုးနှိပ်စက်အပ်သည်၊ ဟုတွာ- ၍၊ တတ္ထ တတ္ထ- ထိုထိုအရပ်၌၊ ဝိစရန္တော- လှည့်လည်လတ်သော်၊ ဝါသိဋ္ဌိတ္ထေရိယာ- ဝါသိဋ္ဌိထေရီမ၏၊ (သန္တိကံ- အထံသို့)၊ သမာဂန္တာ- ကောင်းစွာ ရောက်၍၊ တံ- ထိုဝါသိဋ္ဌိထေရီမကို၊ သောကဝိနောဒနကာရဏံ- စိုးရိမ်ခြင်းသောကကို ဖြေဖျောက်နိုင်ခြင်းအကြောင်းကို၊ ပုစ္ဆန္တော- မေးလျှောက်လိုသည်၊ (ဟုတွာ)၊ “ပေတာနိ ဘောတိ ပုတ္တာနိ” တိအာဒိကာ- - - အစရှိကုန်သော၊ ခွေ ဂါထာ- နှစ်ဂါထာတို့ကို၊ အဘာသိ- ရွတ်ဆိုမေးမြန်းပြီ။ ထေရီ- ဝါသိဋ္ဌိထေရီမသည်၊ တံ- ထိုပုဏ္ဏားကြီးကို၊ သောကာဘိဘူတံ- စိုးရိမ်သောကသည် လွမ်းမိုးနှိပ်စက်အပ်သည်ကို၊ ဥ တွာ- သိ၍၊ သောကံ- စိုးရိမ်သောကကို၊ ဝိနောဒေတု- ကာမာ- ပယ်ဖျောက်စေလိုသည်၊ (ဟုတွာ)၊ “ဗဟူနိ ပုတ္တသတာနိ” တိအာဒိကာ - - - အစရှိကုန်သော၊ ခွေ ဂါထာ- နှစ်ဂါထာတို့ကို၊ ဝတွာ- ဆို၍၊ အတ္တနော- မိမိ၏၊ အသောကဘာဝံ- စိုးရိမ်သောကမရှိသည်၏ အဖြစ်ကို၊ ကထေသိ- ဟောကြားပြီ။

(ဧ- ၂၃၄) တံ- ထိုတရားစကားကို၊ သုတွာ- ကြားနာရ၍၊ ဗြာဟ္မဏော- သည်၊ “အယျေ- အရှင်မ၊ တွံ- သင်သည်၊ ကထံ- အဘယ်သို့လျှင်၊ ဧဝံ- ဤသို့၊ အသောကာ- စိုးရိမ်သောက မရှိသည်၊ ဇာတာ- ဖြစ်ပါသနည်း၊” ဣတိ- ဤသို့၊ အာဟ- မေးလျှောက်ပြီ။ တဿ- ထိုသုဇာတပုဏ္ဏားအား၊ ထေရီ- ဝါသိဋ္ဌိထေရီမသည်၊ ရတနတ္ထယဂုဏံ- ရတနာ သုံးပါးတို့၏ ဂုဏ်ကျေးဇူးကို၊ ကထေသိ- ဟောကြားတော်မူပြီ။

အထ- ထိုအခါ၌၊ ဗြာဟ္မဏော- သည်၊ “သတ္တာ- မြတ်စွာဘုရားသည်၊ ကုဟိ- အဘယ်မှာနည်း၊” ဣတိ- သို့၊ ပုစ္ဆိတွာ- မေး၍၊ “ဣဒါနိ- ၌၊ မိထိလာယံ- မိထိလာပြည်၌၊ ဝိဟရတိ- သီတင်းသုံးတော်မူ၏၊ ဣတိ- ဤသို့သော၊ တံ- ထိုစကားကို၊ သုတွာ- ကြား၍၊ တာဝဒေဝ- ထိုခဏ၌ပင်၊ ရထံ- ရထားကို၊ ယောဇေတွာ- ယှဉ်စေ၍ (ဝါ) ပြင်စေ၍၊ ရထေန- ရထားဖြင့်၊ မိထိလံ- မိထိလာပြည်သို့၊ ဂန္ဓာ- သွား၍၊ သတ္တာရံ- မြတ်စွာဘုရားကို၊ ဥပသင်္ကမိတွာ- ချဉ်းကပ်၍၊ ဝန္တိတွာ- ရှိခိုး၍၊ သမ္မောဒနီယံ- ဝမ်းမြောက်ခြင်းကို ဖြစ်စေတတ်သော၊ ကထံ- စကားကို၊ ကတွာ- ပြု၍၊ ဧကမန္တံ- သင့်တင့်လျောက်ပတ် တစ်ခုသောအရပ်၌၊ နိသီဒိ- ထိုင်ပြီ။ တဿ- ထိုသုဇာတပုဏ္ဏားအား၊ သတ္တာ- မြတ်စွာ ဘုရားသည်၊ ဓမ္မံ- တရားကို၊ ဒေသေသိ- ဟောတော်မူပြီ။ သော- ထိုသုဇာတပုဏ္ဏားသည်၊ ဓမ္မံ- တရားကို၊ သုတွာ- နာရ၍၊ ပဋိလဒ္ဓသဒ္ဓေါ- ရအပ်သော သဒ္ဓါတရားရှိသည်၊ (ဟုတွာ)၊ ပဗ္ဗဇိတွာ- ရဟန်းပြု၍၊ ဝိပဿနံ- ဝိပဿနာကို၊ ပဌပေတွာ- ဖြစ်စေ၍၊ ယဇေန္တော- စေ့ဆော်အားထုတ်လတ်သော်၊ ဝါယမေန္တော- ကြိုးစားလတ်သော်၊ တတိယေ ဒိဝသေ- သုံးရက်မြောက်နေ့၌၊ အရဟတ္တံ- အရဟတ္တဖိုလ်သို့၊ ပါပုဏိ- ရောက်ပြီ။ အထ- ထိုအခါ၌၊ သာရထိ- ရထားထိန်းသည်၊ ရထံ- ရထားကို၊ အာဒါယ- ယူ၍၊ ဗာရာဏသီ- ဗာရာဏသီမြို့သို့၊ ဂန္ဓာ- သွား၍၊ ဗြာဟ္မဏိယာ- ပုဏ္ဏားမအား၊ တံ ပဝတ္တိ- ထိုဖြစ်ပုံ အကြောင်းအလုံးစုံကို၊ အာရောစေသိ- ပြောကြားပြီ။ သုန္တရီ- သုန္တရီသည်၊ အတ္တနော- မိမိ၏၊ ပိတု- ခမည်းတော်၏၊ ပဗ္ဗဇိတဘာဝံ- ရဟန်းပြုသည်၏အဖြစ်ကို၊ သုတွာ- ကြား၍၊ မာတရံ- မိခင်ကို၊ အာပုစ္ဆိ- ပန်ပြောပြီ၊ (ကိ- အဘယ်သို့၊ အာပုစ္ဆိ- ပန်ပြောသနည်း)၊ “အဗ္ဗ- မယ်တော်၊ အဟမ္မိ- ငါသည်လည်း၊ ပဗ္ဗဇိဿာမိ- ရဟန်းပြုအံ့၊” ဣတိ- ဤသို့၊ အာပုစ္ဆိ- ပန်ပြောပြီ။ မာတာ- မိခင်သည်၊ “ဣမသ္မိ ဂေဟေ- ဤအိမ်၌၊ ယံ ဘောဂဇာတံ- အကြင်စည်းစိမ်အစုသည်၊ အတ္ထိ- ရှိ၏၊ သဗ္ဗံ- အလုံးစုံသော၊ တံ ဘောဂဇာတံ- အိမ်၌ရှိသမျှ ထိုစည်းစိမ်အစုသည်၊ တယံ- သင်၏၊ သန္တကံ- ဥစ္စာသာတည်း၊ တွံ- သည်၊ ဣမဿ ကုလဿ- ဤအမျိုး၏၊ ဒါယာဒိကာ- အမွေခံသည်၊ (ဟုတွာ- ၍)၊ ပဋိပဇ္ဇ- ကျင့်လော့၊ ဣမံ သဗ္ဗဘောဂံ- ဤစည်းစိမ်အားလုံးကို၊ ပရိဘုဉ္ဇ- သုံးဆောင်ခံစားလော့၊ မာ ပဗ္ဗဇိ- ရဟန်းမပြုပါလင့်၊” ဣတိ- သို့၊ အာဟ- ပြောပြီ။ သာ- ထိုသုန္တရီသည်၊ “အဗ္ဗ- မယ်တော်၊ မယံ- ငါ့အား၊ ဘောဂေဟိ- စည်းစိမ်တို့ဖြင့်၊ န အတ္ထော- အလိုမရှိ၊ အဟံ- သည်၊ ပဗ္ဗဇိဿာမိ ဧဝ- ရဟန်းပြုမည်သာတည်း၊” ဣတိ- ဤသို့၊ မာတရံ- မိခင်ကို၊ အနုဇာနာပေတွာ- သိစေ၍၊ (ဝါ) ခွင့်ပြုစေ၍၊ မဟတိ- များစွာသော၊ သမ္ပတ္တိ- စည်းစိမ်ကို၊ ခေဠပိဏ္ဍံ ဝိယ- တံတွေးပေါက်ကဲ့သို့၊ ဆဉ္ဇေတွာ- စွန့်ပစ်၍၊ ပဗ္ဗဇိ- ရဟန်းပြုပြီ။ စ- ဆက်၍ အထူး ပြဆိုဦးအံ့၊ ပဗ္ဗဇိတွာ- ရဟန်းပြုပြီး၍၊ သိက္ခမာနာယေဝ- သိက္ခမာန်သည်

သာလျှင်၊ ဟုတ္တာ- ဖြစ်လျက်၊ ဝိပဿနံ- ဝိပဿနာကို၊ ဝဇေတွာ- တိုးပွားစေ၍၊ ယဇ္ဇန္တိ-
 စေ့ဆော်အားထုတ်လတ်သော်၊ ဝါယမန္တိ- ကြိုးစားလတ်သော်၊ ဟေတုသမ္ပန္နတာယ-
 အကြောင်းဥပနိဿယနှင့် ပြည့်စုံသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်လည်းကောင်း၊ ဉာဏဿ- ၏၊
 ပရိပါကံ- ရင့်ကျက်ခြင်းသို့၊ ဂတတ္တာ- ရောက်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်လည်းကောင်း၊
 ပဋိသမ္ဘိဒါဟိ- တို့နှင့်၊ သဟ- တကွ၊ အရဟတ္တံ- သို့၊ ပါပုဏိ- ရောက်ပြီ။ တေန- ထို့ကြောင့်၊
 အပဒါနေ - ဌှိ၊ “ ပိဏ္ဍပါတံ စရန္တဿ - - ။ပ။ - - ကတံ ဗုဒ္ဓဿ သာသနံ” န္တိ- - -ဟူ၍၊
 ဝုတ္တံ- မိန့်တော်မူအပ်ပြီ။

(အပဒါနိပါဠိတော်အနက်)

- “ ဝေဿဘုဿ- ဝေဿဘုမည်တော်မူသော၊ မဟေသိနော- မြတ်စွာ
 ဘုရားသည်၊ ပိဏ္ဍပါတံ- ဆွမ်းအလို့ငှါ၊ စရန္တဿ- ကြွတော်မူစဉ်၊ အဟံ- သည်၊
 ကဋ္ဌဗ္ဗဘိက္ခံ- တစ်ဇွန်းသောဆွမ်းကို၊ ဥဂ္ဂယု- ခပ်ယူ၍၊ ဗုဒ္ဓသေဋ္ဌဿ- မြတ်စွာ
 ဘုရားအား၊ အဒါသိ- ပေးလှူခဲ့ပြီ။

- ဝေဿဘူ- ဝေဿဘုမည်တော်မူသော၊ လောကနာယကော- သတ္တဝါ
 အပေါင်းကို နတ်ရွာ နိဗ္ဗာန်သို့ ပို့ဆောင်တော်မူတတ်သော၊ သမ္ဗုဒ္ဓေါ- သစ္စာ
 လေးပါးကို သိတော်မူသော၊ သတ္တာ- မြတ်စွာဘုရားသည်၊ ပဋိဂ္ဂဟေတွာ-
 အလှူခံတော်မူ၍၊ ဝီထိယာ- လမ်းခရီး၌ပင်၊ သဏ္ဌိတော- ရပ်တော်မူလျက်၊ မေ-
 အား၊ အနုမောဒနံ- အနုမောဒနာကို၊ အကာ- ပြုတော်မူခဲ့ပြီ။

- (တွံ) ကဋ္ဌဗ္ဗဘိက္ခံ- တစ်ဇွန်းသောဆွမ်းကို၊ ဒတွာန- ပေးလှူသောကြောင့်၊
 တာဝတိံသံ- တာဝတိံသာနတ်ဘုံသို့၊ ဂမိဿသိ- လားရောက်ရလတုံ၊ ဆတ္တိသ-
 ဒေဝရာဇနံ- သုံးဆယ့်ခြောက်ယောက်သော နတ်မင်းကြီးတို့၏၊ မဟေသိတ္ထံ-
 မိဖုရား၏ အဖြစ်ကို၊ ကရိဿသိ- ပြုရလတုံ။

- ပညာသံ စက္ကဝတ္တိနံ- ငါးဆယ်သောစကြာဝတေးမင်းတို့၏၊ မဟေသိတ္ထံ-
 ကို၊ ကရိဿသိ- ပြုရလတုံ၊ မနသာ- စိတ်ဖြင့်၊ ပတ္တိတံ- တောင့်တအပ်သော၊
 သဗ္ဗံ- အလုံးစုံကို၊ သဗ္ဗဒါ- အခါခပ်သိမ်း၊ ပဋိလစ္ဆသိ- ရလတုံ။

- သမ္ပတ္တိ- စည်းစိမ်ကို၊ အနုဘောတွာန- ခံစားပြီး၍၊ အကိဉ္ဇနာ- ကြောင့်ကြ
 မရှိသည်ဖြစ်၍၊ ပဗ္ဗဇိဿသိ- ရဟန်းပြုရလတုံ၊ သဗ္ဗာသဝေ- ခပ်သိမ်းသော
 အာသဝတရားတို့ကို၊ ပရိညာယ- ပိုင်းခြားသိ၍၊ အနာသဝါ- အာသဝေါကင်း
 သည်ဖြစ်၍၊ နိဗ္ဗာယိဿသိ- ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုရလတုံ။

(နာ- ၂၃၈) - ဝေဿဘူ- သော၊ လောကနာယကော- သော၊ သမ္ဗုဒ္ဓေါ- သည်၊ ဣဒံ-

ဤအနုမောဒနာ စကားကို၊ ဝတ္တာန- မိန့်တော်မူပြီး၍၊ ဟံသရာဇာ- ဟင်္သာမင်းသည်၊ အမွရေ- ကောင်းကင်၌၊ အဗ္ဘဂ္ဂစ္ဆတိ ဣဝ- ပျံတက်သကဲ့သို့၊ ဝီရော- မြတ်စွာဘုရားသည်၊ နဘံ- ကောင်းကင်သို့၊ အဗ္ဘဂ္ဂမိ- ကြွတော်မူပြီ။

- မေ- သည်၊ ဒါနဝရံ- အလှူမြတ်ကို၊ သုဒိန္နံ- ကောင်းစွာပေးလှူအပ်ပြီ၊ ယာဂသမ္ပဒါ- ပြည့်စုံကြောင်း ပူဇော်ခြင်းကို၊ သုယိဋ္ဌာ- ကောင်းစွာ ပူဇော်အပ်ပြီ၊ ကဇ္ဈေတိက္ခံ- ကို၊ ဒတ္တာန- ပေးလှူရသောကြောင့်၊ အဟံ- သည်၊ အစလံ- တုန်လှုပ်ခြင်းမရှိသော၊ ပဒံ- နိဗ္ဗာန်သို့၊ ပတ္တာ- ရောက်ပြီ။

- ဣတော- ဤဘဒ္ဒကမ္ဘာမှ၊ ဧကတိသေ ကပ္ပေ- သုံးဆယ့်တစ်ကမ္ဘာထက်၌၊ ဒါနံ- တစ်စွန်းသော ဆွမ်းအလှူဒါနကို၊ တဒါ- ထိုအခါ၌၊ ယံ အဒဒိ- အကြင်ပေးလှူခဲ့ပြီ၊ (တတော- ထိုအခါမှ၊ ပဘုတိ- စ၍)၊ ဒုဂ္ဂတိ- ကို၊ နာဘိဇာနာမိ- မသိစဖူး၊ ဣဒံ- ဤသို့ ဒုဂ္ဂတိဘဝကို မသိရခြင်းသည်၊ ဘိက္ခာဒါနဿ- ဆွမ်းအလှူလှူရခြင်း၏၊ ဖလံ- အကျိုးတည်း။

ကိလေသာ ဈာဝိတာ မယံ။ ပ ။ ကတံ ဗုဒ္ဓဿ သာသနံ နန္ဒိ။

ပန- ဆက်ဦးအံ့၊ အရဟတ္တံ- သို့၊ ပတ္တာ- ရောက်ပြီး၍၊ ဖလသုခေန စ- အရဟတ္တဖိုလ်ချမ်းသာဖြင့်လည်းကောင်း၊ နိဗ္ဗာနသုခေန စ- နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာဖြင့် လည်းကောင်း၊ ဝိဟရန္တိ- သီတင်းသုံးနေလျက်၊ အပရဘာဂေ- နောက်အဖို့၌၊ “သတ္ထု- မြတ်စွာဘုရား၏၊ ပုရတော- ရှေ့တော်၌၊ သီဟနာဒံ- မြတ်သော ရဲရင့်သော ကြွေးကြော်သံကို၊ (ဝါ) အရဟတ္တဖိုလ်ကို၊ နဒိဿာမိ- လျှောက်ကြားအံ့။” ဣတိ- ဤသို့ကြံစည်၍၊ ဥပဇ္ဈာယံ- ဥပဇ္ဈာယ်ကို၊ အာပုစ္ဆိတွာ- ပန်ကြားလျှောက်ထား၍၊ ဗာရာဏသီတော- ဗာရာဏသီမြို့မှ၊ နိက္ခမိတွာ- ထွက်၍၊ သမ္ပဟုလာဟိ- များစွာကုန်သော၊ ဘိက္ခုနီဟိ- ရဟန်းမတို့နှင့်၊ သဒ္ဓိ- အတူတကွ၊ အနုတ္တမေန- အစဉ်အားဖြင့်၊ သာဝတ္ထိ- သာဝတ္ထိမြို့သို့၊ ဂန္ဓာ- သွား၍၊ သတ္ထု- မြတ်စွာဘုရား၏၊ သန္တိကံ- အထံတော်သို့၊ ဥပသက်မိတွာ- ချဉ်းကပ်၍၊ သတ္ထာရံ- မြတ်စွာဘုရားကို၊ ဝန္တိတွာ- ရှိခိုး၍၊ ဧကမန္တံ- ၌၊ ဌိတာ- တည်လျက်၊ သတ္ထာရာ- မြတ်စွာဘုရားနှင့်၊ ကတပဋိသန္တာရာ- ပြုအပ်ပြီးသော နှုတ်ခွန်းဆက်ခြင်းရှိသည်၊ (ဟုတွာ)၊ သတ္ထု- မြတ်စွာဘုရား၏၊ ဩရသမီတုဘာဝါဒိဝိဘာဝနေန- ရင်၌ ဖြစ်သော သမီးတော်၏ အဖြစ်အစရှိသည်ကို ထင်စွာပြခြင်းဖြင့်၊ အညံ- အရဟတ္တဖိုလ်ကို၊ ဗျာကာသိ- လျှောက်ကြားပြီ။

အထ- ထိုအခါ၌၊ အဿာ- ထိုသုန္ဒရီဘိက္ခုနီမ၏၊ မာတရံ- မိခင်ကို၊ အာဒိ ကတ္တာ- အစပြု၍၊ သဗ္ဗော- အလုံးစုံသော၊ ဉာတိဂဏော စ- ဆွေမျိုးအပေါင်းသည်လည်းကောင်း၊ ပရိလော စ- အခြွေအရံ အလုပ်အကျွေးအပေါင်းသည်လည်းကောင်း၊ ပဗ္ဗဇိ- ရဟန်းပြုပြီ။

သာ- ထိုသုန္ဒရီတိက္ခနီမသည်၊ အပရဘာဂေ- နောက်အဖို့၌၊ အတ္တနော- မိမိ၏၊ ပဋိပတ္တိ-
ကို၊ ပစ္စဝေက္ခိတွာ- ၍၊ ပိတရာ- ဖခင်သည်၊ ပုတ္တဂါထံ- ပြောဆိုအပ်သောဂါထာကို၊
အာဒိ ကတွာ- အစပြု၍၊ ဥဒါနဝသေန- ဥဒါန်း၏အစွမ်းဖြင့်၊ “ပေတာနိ ဘောတိ ပုတ္တာနိ
- - ။ပ။ - - ကတကိစ္စာ အနာသဝါ” တိ- - ဟူကုန်သော၊ ဣမာ ဂါထာ- ဤဂါထာတို့ကို၊
ပစ္စုဒါဟာသိ- တဖန်ရွတ်ဆို ဟောကြားတော်မူပြီ။

(ဂါထာအနက်)

၃၁၃။ ဘောတိ- အို ဝါသေဋ္ဌိထေရီမ၊ တုဝံ- သည်၊ ပုရေ- ရှေး၌၊ ပေတာနိ
ပေတေ- သေကုန်သော၊ ပုတ္တာနိ ပုတ္တေ- သားတို့ကို၊ ခါဒမာနာ- ခဲစားခဲ့သည်
ဖြစ်၍၊ ဒိဝါ စ- နေ၌လည်းကောင်း၊ ရတ္တာ စ- ည၌လည်းကောင်း၊ အတီဝ-
ပြင်းစွာသာလျှင်၊ တုဝံ- သည်၊ ပရိတပ္ပသိ- ပင်ပန်းရ၏။

၃၁၄။ ဝါသေဋ္ဌိ * - ဝါသေဋ္ဌိထေရီမ၊ သာ တံ ဗြာဟ္မဏီ- ထိုသင်ပုဏ္ဏားမသည်၊
သဗ္ဗာနိ- အလုံးစုံကုန်သော၊ သတပုတ္တာနိ- အရာမကသော သားတို့ကို၊ ခါဒိတွာ-
ခဲစား၍၊ အဇ္ဇ- ယနေ့ ယခု၊ ကေန ဝဏ္ဏေန- အဘယ် အကြောင်းကြောင့်၊ ဗာဠ-
ပြင်းစွာ၊ န ပရိတပ္ပသိ- မပင်ပန်းလေဘိသနည်း။

၃၁၅။ ဗြာဟ္မဏ- အို သုဇာတပုဏ္ဏား၊ မမ စ- ငါသည်လည်းကောင်း၊ တုယုဇ္ဇ-
သင်ပုဏ္ဏားသည်လည်းကောင်း၊ အတီတံသေ- လွန်လေပြီးသော အတိတ်အဖို့၌၊
ဗဟူနိ- များစွာကုန်သော၊ ပုတ္တသတာနိ- အရာမကသော သားတို့ကိုလည်း
ကောင်း၊ ဉာတိသယံသတာနိ စ- အရာမကသော ဆွေမျိုးအပေါင်းတို့ကို
လည်းကောင်း၊ ခါဒိတာနိ- ခဲစားအပ်ဖူးကုန်ပြီ။

၃၁၆။ သာ အဟံ- ထိုငါသည်၊ ဇာတိယာ- ပဋိသန္ဓေနေခြင်း၏လည်းကောင်း၊
မရဏဿ စ- သေခြင်း၏လည်းကောင်း၊ နိဿရဏံ- ထွက်မြောက်ရာနိဗ္ဗာန်ကို၊
ဥ တွာ- မဂ်ဉာဏ်ဖြင့်သိ၍၊ န သောစာမိ- မစိုးရိမ်ပါ၊ န ရောဒါမိ- မငိုကြွေးပါ၊ န
စ ပရိတပ္ပသိ- ပင်လည်းမပင်ပန်းပါ။

၃၁၇။ ဝါသေဋ္ဌိ- အရှင်မ ဝါသေဋ္ဌိ၊ အဗ္ဘတံ ဝတ- မဖြစ်စဖူး အံ့ဩလောက်ပါပေစွာ
တွံ- အရှင်မသည်၊ ဧဒိသိ- ဤသို့သဘောရှိသော၊ ဝါစံ- “န သောစာမိ န ရောဒါမိ
နဓာပိ ပရိတပ္ပသိ” ဟူသော စကားကို၊ ဘာသသိ- ဆိုပေ၏၊ တွံ- သည်၊ ကဿ-
အဘယ်မည်သော ဆရာ၏၊ ဓမ္မံ- တရားကို၊ အညာယ- သိရ၍၊ ဧဒိသိ-

၁။ ထေရီမ အမည်သည် ပါဠိတော်၌ ဝါသေဋ္ဌိ-ဟု လာသည်။ ဤအဋ္ဌကထာ၌ကား ဝါသိဋ္ဌိ/
ဝါသေဋ္ဌိ ဟု ၂-မျိုးလာသည်။ ဝါသိဋ္ဌိ-မှ ဣ-ကို ခ-ပြုလျှင် ဝါသေဋ္ဌိ-လည်း ဖြစ်နိုင်၍ ၂-မျိုးလုံး သင့်၊
ဤနိဿယ၌ ဓာရိအတိုင်း ပေးထားသည်။

ဤသို့သဘောရှိသော၊ ဂိရံ- ရဲရင့်သောစကားကို၊ ဘာသသိ- ဆိုသနည်း။

၃၁၈။ ဗြာဟ္မဏ- သုဇာတပုဏ္ဏား၊ သမ္ဗုဒ္ဓေါ- အလုံးစုံသောတရားတို့ကို မဖောက်
မပြန် မိမိ အလိုလိုသာလျှင် သိတော်မူပြီးသော၊ ဧသ ဧသော ဘဂဝါ- ထိုမြတ်စွာ
ဘုရားသည်၊ မိထိလံ နဂရံ- မိထိလာပြည်၏၊ ပတိ- အနီး၌၊ (တစ်နည်း) မိထိလံ
နဂရံ ပတိ- မိထိလာပြည်၌၊ သဗ္ဗဒုက္ခပ္ပဟာနာယ- ခပ်သိမ်းသော ဆင်းရဲကို
ပယ်ခြင်းငှါ၊ ပါဏိနံ- သတ္တဝါတို့အား၊ ဓမ္မံ- တရားကို၊ ဒေသေသိ- ဟောတော်မူ၏။

(နာ- ၂၃၉) ၃၁၉။ ဗြဟ္မေ- အိုသုဇာတပုဏ္ဏား၊ အဟံ- သည်၊ တဿ အရဟတော-
ထိုမြတ်စွာဘုရား၏၊ နိရူပဓိ- ဥပဓိမရှိသော၊ ဓမ္မံ- တရားတော်ကို၊ သုတ္တာ- နာရ၍၊
(ဝါ) နာရခြင်းကြောင့်၊ တတ္ထ- ထိုမြတ်စွာဘုရားထံတော်၌၊ ဝိညာတသဒ္ဓမ္မာ-
သိအပ်ပြီးသောသစ္စာလေးပါးတရားရှိသည်၊ (ဟုတ္တာ- ဖြစ်၍)၊ ပုတ္တသောကံ-
သား၌ဖြစ်သော သောကကို၊ ဗျပါနုဒိ- ပယ်စွန့်နိုင်၏။ (ဣတိ- သို့၊ ဝုတ္တေ- သော်)။

၃၂၀။ (ဝါသေဋ္ဌိ- အရှင်မ ဝါသေဋ္ဌိ)။ သော အဟမ္မိ- ထိုငါသည်လည်း၊ မိထိလံ
နဂရံ- မိထိလာပြည်သို့၊ ပတိ- ရှေးရှု၊ ဂမိဿာမိ- သွားအံ့၊ သော ဘဂဝါ-
ထိုမြတ်စွာဘုရားသည်၊ မံ- ကို၊ သဗ္ဗဒုက္ခာ- ခပ်သိမ်းသော ဆင်းရဲမှ၊ အပ္ပေဝ
ပမောစယေ- အကယ်၍လွတ်စေငြားအံ့လည်းမသိ။ (ဣတိ- သို့၊ ဝတ္တာ-၍)။

၃၂၁။ ဗြာဟ္မဏော- သုဇာတပုဏ္ဏားသည်၊ ဝိပ္ပမုတ္တံ- အလုံးစုံသော ကိလေသာ၊
ဘဝတို့မှ လွတ်တော်မူသော၊ နိရူပဓိ- ဥပဓိလေးပါးမှ ကင်းတော်မူသော၊ ဗုဒ္ဓံ-
မြတ်စွာဘုရားကို၊ အဒ္ဓသ- ဖူးမြင်ရပြီ၊ ဒုက္ခဿ- ဝဋ်ဆင်းရဲ၏၊ ပါရဂူ- တစ်ဖက်ကမ်း
ဖြစ်သော နိဗ္ဗာန်သို့ ရောက်တော်မူပြီးသော၊ သော မုနိ- ထိုမြတ်စွာဘုရားသည်၊
အဿ- ထိုသုဇာတပုဏ္ဏားအား၊ ဓမ္မံ- တရားတော်ကို၊ အဒေသေသိ- ဟော
တော်မူပြီ။

၃၂၂။ ဒုက္ခံ- ဒုက္ခသစ္စာကိုလည်းကောင်း၊ ဒုက္ခသမုပ္ပါဒံ- ဒုက္ခဖြစ်ကြောင်း
သမုဒယ သစ္စာကိုလည်းကောင်း၊ ဒုက္ခဿ- ဒုက္ခ၏၊ အတိက္ကမဉ္စ- လွန်ရာဖြစ်သော
နိဗ္ဗာန်ဟု ဆိုအပ်သော နိရောဓသစ္စာကိုလည်းကောင်း၊ အရိယံ- မြတ်သော၊
အဋ္ဌဂီကံ- အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော၊ ဒုက္ခပဿမဂါမိနံ- ဒုက္ခငြိမ်းရာ နိဗ္ဗာန်သို့ ရောက်
ကြောင်း ဖြစ်သော၊ မဂ္ဂံ- မဂ္ဂသစ္စာကိုလည်းကောင်း၊ (အဒေသေသိ- ပြီ)။

၃၂၃။ သုဇာတော- သုဇာတပုဏ္ဏားသည်၊ တတ္ထ- ထိုမြတ်စွာဘုရား သာသနာ
တော်၌၊ ဝိညာတသဒ္ဓမ္မော- သိအပ်ပြီးသော သစ္စာလေးပါးတရားရှိသည်၊ (ဟုတ္တာ)
ပဗ္ဗန္တံ- ရဟန်းအဖြစ်ကို၊ သမရောစယံ- ကြားလျှောက်ပြီ၊ တိဟိ ရတ္တိဟိ- သုံးည၌
တို့ဖြင့်၊ တိဿော ဝိဇ္ဇာ- ဝိဇ္ဇာသုံးဖြာ ပု ဒိ အာ တို့ကို၊ အမဿယံ- တွေ့ထိပြီ။

- (ဝါ) ရပြီ။ (ဖုသိတွာ- ရ၍၊ ဧဝံ- သို့၊ သာရထိ- ကို၊ အာဟ- ပြီ)။
- ၃၂၄။ သာရထိ- ရထားထိန်း၊ ဧဟိ- လာလော့၊ တွံ- သည်၊ ဂစ္ဆာဟိ- သွားချေလော့၊ ဣမံ ရထံ- ဤရထားကို၊ နိယျာဒယာဟိ- ပုဏ္ဏားမအား အပ်နှင်းပါလော့၊ အာရောဂျံ- ငါ၏အနာကင်းသည်၏ အဖြစ်ကိုလည်း၊ ဗြဟ္မဏိ- ပုဏ္ဏားမကို၊ ဝဇ္ဇ- ပြောပါချေလော့၊ ‘ဣဒါနိ- ယခု၊ သုဇာတော- သုဇာတ မည်သော၊ ဗြာဟ္မဏော- ပုဏ္ဏားသည်၊ ပဗ္ဗဇိ- ရဟန်းပြုပြီ၊ တိဟိ ရတ္တိဟိ- သုံးည၌တို့ဖြင့်၊ တိဿော ဝိဇ္ဇာ- တို့ကို အဖဿယိ- ရပြီ’ (ဣတိ- သို့၊ ဗြဟ္မဏိ- ပုဏ္ဏားမကို၊ ဝဇ္ဇ- ပြောပါချေလော့)။
- ၃၂၅။ သာရထိ- ရထားထိန်းသည်၊ တတော- ထိုမိထိလာပြည်မှ၊ ရထံ စ- ရထားကိုလည်းကောင်း၊ သဟဿဉ္စာပိ- လမ်းစာရိက္ခာအလိုငှါ အသပြာတစ်ထောင်ကိုလည်းကောင်း၊ အာဒါယ- ယူခဲ့၍၊ ဗြဟ္မဏိ- ပုဏ္ဏားမကို၊ အာရောဂျံ- သုဇာတပုဏ္ဏား၏ အနာကင်းသော အဖြစ်ကို၊ အဝေါစ- ပြောပြီ၊ ‘ဣဒါနိ- ယခု၊ သုဇာတော- သုဇာတမည်သော၊ ဗြာဟ္မဏော- ပုဏ္ဏားသည်၊ ပဗ္ဗဇိ- ရဟန်းပြုသွားပြီ၊ တိဟိ ရတ္တိဟိ- သုံးည၌တို့ဖြင့်၊ တိဿော ဝိဇ္ဇာ- တို့ကို အဖဿယိ- ရပြီ’ (ဣတိ- သို့၊ အဝေါစ- ပြောပြီ)။
- ၃၂၆။ သာရထိ- ရထားထိန်း၊ ဗြာဟ္မဏံ ဗြာဟ္မဏဿ- ငါခင်ပွန်းပုဏ္ဏား၏၊ တေဝိဇ္ဇံ- ဝိဇ္ဇာသုံးပါး ရရှိကြောင်းကို၊ သုတွာ- ကြားရသောကြောင့်၊ တေသင့်အား၊ ဧတံ အဿရထဉ္စ- ဤမြင်းရထားကိုလည်းကောင်း၊ ဧတံ သဟဿဉ္စ- ဤအသပြာတစ်ထောင်ကိုလည်းကောင်း၊ ပုဏ္ဏပတ္တံ- ဆုလာဘ်ကို၊ အဟံ- သည်၊ ဒဒါမိ- ပေး၏။
- ၃၂၇။ ဗြာဟ္မဏိ- အရှင်ပုဏ္ဏားမ၊ အဿရထော- မြင်းရထားသည်လည်းကောင်း၊ သဟဿဉ္စာပိ- အသပြာတစ်ထောင်သည်လည်းကောင်း၊ တုယေဝ- အရှင်မအားသာလျှင်၊ ဟောတု- ဖြစ်စေသတည်း၊ အဟမ္ဘိ- ငါသည်လည်း၊ ဝရပညဿ- မြတ်သောသဗ္ဗညုတဉာဏ်ပညာရှိတော်မူသော မြတ်စွာဘုရား၏၊ သန္တိကေ- ၌၊ ပဗ္ဗဇိဿာမိ- ရဟန်းပြုတော့အံ့။ (ဣတိ ဝတွာ ပဗ္ဗဇိ)။
- ၃၂၈။ သုန္တရီ (သုန္တရီ)- ချစ်သမီးသုန္တရီ တုယံ- ၏၊ ပိတာ- ဖခမည်းတော်သည်၊ ဟတ္ထိ စ- ဆင်တို့ကိုလည်းကောင်း၊ ဂဝဿံ စ- နွား၊ မြင်းကိုလည်းကောင်း၊ မဏိကုဏ္ဍလဉ္စ- ပတ္တမြား၊ နားချောင်းကိုလည်းကောင်း၊ ဖိတံ- ပွားစီးသော၊ ဣမံ ဂဟဝိဘဝဉ္စ- ဤအိမ်၏စည်းစိမ်ဥစ္စာကိုလည်းကောင်း၊ ပဟာယ- ပယ်စွန့်၍၊ ပဗ္ဗဇိတော- ရဟန်းပြု၏၊ တွံ- သည်၊ ဘောဂါနိ- စည်းစိမ်တို့ကို၊ ဘုဉ္စ- ခံစားလေလော့၊ တုဝံ- သည်၊ ကုလေ- ငါတို့အမျိုး၌၊ ဒါယာဒိကာ- အမွေခံခြင်းငှါ ထိုက်၏။

(နာ- ၂၄၀) ၃၂၉။ အဗ္ဗ- မိခင်၊ မယံ- ဤ၊ ပိတာ- ခမည်းတော်သည်၊ (ပဗ္ဗဇိတော- စပ်)၊ ပုတ္တသောကေန- သား၌ စိုးရိမ်ခြင်းဖြင့်၊ အဋ္ဌိတော- နှိပ်စက်အပ်သည်၊ (ဟုတွာ)၊ ဟတ္ထိ စ- ဆင်တို့ကိုလည်းကောင်း၊ ဂဝဿံ စ- နွား၊ မြင်းကိုလည်းကောင်း၊ မဏိကုဏ္ဍလဉ္စ- ပတ္တမြား၊ နားသောင်းကိုလည်းကောင်း၊ ရမ္ဗ- နှလုံးမွေ့လျော်ဘွယ်ကောင်းသော၊ ဣမံ ဂဟဝိဘဝဉ္စ- ဤအိမ်၏စည်းစိမ်ဥစ္စာကိုလည်းကောင်း၊ ပဟာယ- ပယ်စွန့်၍၊ ပဗ္ဗဇိတော- ရဟန်းပြု၏၊ အဟမ္ဘိ- သည်လည်း၊ ဘာတုသောကေန- မောင်၌ စိုးရိမ်ခြင်းဖြင့်၊ အဋ္ဌိတာ- နှိပ်စက်အပ်သည်၊ (ဟုတွာ)၊ (ဟတ္ထိ စ- - - ။ပ။ - - ပဟာယ-၍)၊ ပဗ္ဗဇိဿာမိ- ရဟန်းပြုတော့အံ့။

၃၃၀။ သုန္ဒရီ (သုန္ဒရီ)- ချစ်သမီးသုန္ဒရီ၊ တွံ- သည်၊ ယံ- အကြင်ရဟန်းပြုရန်အကြံကို၊ ပတ္တေသိ- တောင့်တ၏၊ တေ- သင်၏၊ သော သက်ပွေ- ထိုရဟန်းပြုရန်အကြံသည်၊ ဣဇ္ဈတု- အန္တရာယ်ကင်းစွာ ပြီးပြည့်စုံစေသတည်း၊ ဥတ္တိဌပိဏ္ဏော စ- အိမ်စဉ်အတိုင်းရပ်၍ ခံယူအပ်သော ဆွမ်းလည်းကောင်း၊ ဥဉ္ဇော စ- အိမ်စဉ်အတိုင်း ဆွမ်းခံခြင်းလည်းကောင်း၊ ပံသုကူလံ- ပံသုကူဖြစ်သော၊ စိဝရဉ္စ- သင်္ကန်းလည်းကောင်း၊ ဧတာနိ- ထိုဥတ္တိဌပိဏ္ဏာ စသည်တို့ကို၊ အဘိသမ္ဘောန္တိ- သလုံးမြင်းခေါင်း အားပြုကာ မငြီးမငြူ ပြီးစေနိုင်သည်၊ (ဟုတွာ)၊ ပရလောကေ- နောင်အခါ၌၊ အနာသဝါ- အာသဝေါကင်းကွာ ရဟန္တာသည်၊ (ဟောတု- ဖြစ်ပါစေသတည်း)။

၃၃၁။ အယျေ- ဥပဇ္ဈာယ်ဆရာဖြစ်သော အရှင်မ၊ မေ- တပည့်တော်သည်၊ သိက္ခမာနာယ- သိက္ခမာန်သည်၊ (သမာနာယ- ဖြစ်လျက်ပင်)၊ ဒိဗ္ဗစက္ခု- ဒိဗ္ဗစက္ခုအဘိညာဉ်ကို၊ ဝိသောမိတံ- စင်ကြယ်စေအပ်ပါပြီ၊ မေ- သည်၊ ပုရေ- ရှေး၌၊ ယတ္ထ- အကြင်ဘဝ၌၊ ပုသိတံ- နေအပ်ခဲ့ဖူး၏၊ တတ္ထ- ထိုဘဝ၌၊ ပုဗ္ဗေနိဝါသံ- ရှေး၌နေအပ်ခဲ့ဖူးသော ခန္ဓာအစဉ်ကို၊ ဇာနာမိ- သိပါ၏။

၃၃၂။ သံယဿ- ဘိက္ခုနီသံဃာကို၊ သောဘနေ- တင့်တယ်စေတတ်သော၊ ကလျာဏိ- မိတ်ဆွေကောင်းဖြစ်သော၊ ထေရိ- အရှင်မ၊ တုဝံ- အရှင်မကို၊ နိဿာယ- မှီ၍၊ မယာ- သည်၊ တိဿော ဝိဇ္ဇာ- တို့ကို အနုပုတ္တာ- ရအပ်ပါကုန်ပြီ၊ ဗုဒ္ဓဿ- ၏၊ သာသနံ- အဆုံးအမတော်ကို၊ ကတံ- လိုက်နာပြုကျင့်အပ်ပြီ။

၃၃၃။ အယျေ- အရှင်မ၊ အဟံ- သည်၊ ဣတော- ဤဗာရာဏသီပြည်မှ၊ သာဝတ္ထိ သာဝတ္ထိ- သာဝတ္ထိပြည်သို့၊ ဂန္ထဝေ- သွားခြင်းငှါ၊ ဣဇ္ဈေ ဣစ္ဆာမိ- အလိုရှိ၏၊ မေ- အား၊ အနုဇာနာဟိ- ခွင့်ပြုပါလော့၊ ဗုဒ္ဓသေဌဿ- မြတ်စွာဘုရား၏၊ သန္တိကေ- အထံ၌၊ သီဟနာခံ- အရဟတ္တဖိုလ်ကို ပြောကြားခြင်းတည်းဟူသော

ရဲရင့်သောအသံကို၊ နဒိဿာမိ- လျှောက်တင်ပါအံ့။ (တစ်နည်း) သီဟနာဒံ
နဒိဿာမိ- ရဟန္တာဖြစ်ကြောင်း လျှောက်တင်ပါအံ့။

၃၃၄။ သုန္ဒရီ- သုန္ဒရီမည်သော ထေရီမ၊ ဟေမဝဏ္ဏံ- ရွှေအဆင်းနှင့်တူသော
အဆင်းတော်ရှိသော၊ ဟရိတ္တံ- ရွှေနှင့်တူသော ဝါဝင်းချောမွတ်သော အရေတော်
ရှိသော၊ အဒန္တာနံ- မယဉ်ကျေးသောသူတို့ကို၊ ဒမေတာရံ- ယဉ်ကျေးအောင်
ဆုံးမတော်မူတတ်သော၊ သမ္ပန္နံ- ခပ်သိမ်းသောတရားတို့ကို မဖောက်မပြန်
မိမိအလိုလိုသာလျှင် သိတော်မူပြီးသော၊ အကုတောဘယံ- တစ်စုံတစ်ခုသော
ဘေးရန်လည်းမရှိသော၊ သတ္တာရံ- မြတ်စွာဘုရားကို၊ ပဿ- ဖူးမြော်ချေပါလော့။

၃၃၅။ (မဟာဝီရ- ကြီးသောလုံ့လရှိတော်မူသော မြတ်စွာဘုရား၊) ဝိပ္ပမုတ္တံ-
ကိလေသာဘဝတို့မှ လွတ်ပြီးသော၊ နိရုပဓိ- ဥပဓိလေးပါးမှလည်း ကင်းပြီးသော၊
(ဝါ) ဆင်းရဲမရှိသော၊ ဝီတရာဂံ- ရာဂလည်း ကင်းပြီးသော၊ ဝိသံယုတ္တံ- သံယောဇဉ်
တို့မှလည်း ကင်းပြီးသော၊ ကတကိစ္စံ- ပြုအပ်ပြီးသော တစ်ဆယ့်ခြောက်ပါးသော
မက်ကိစ္စရှိသော၊ အနာသဝံ- အာသဝလည်းကင်းပြီးသော၊ အာယန္တိ- မြတ်စွာဘုရား
အထံတော်သို့ ရောက်ရှိလာသော၊ သုန္ဒရီ- သုန္ဒရီမည်သော၊ မံ- တပည့်တော်မကို၊
ပဿ- သနားသောအားဖြင့် ကြည့်ရှုတော်မူပါလော့။

၃၃၆။ မဟာဝီရ- ကြီးသောလုံ့လရှိတော်မူသော မြတ်စွာဘုရား၊ တေ- ရှင်တော်
ဘုရား၏၊ သာဝိကာ- တပည့်မဖြစ်သော၊ သုန္ဒရီ- သုန္ဒရီမည်သော ဘိက္ခုနီမသည်၊
ဇာရာဏသိတော- ဇာရာဏသိပြည်မှ၊ နိက္ခမ္မ- ထွက်၍၊ တဝ- ရှင်တော်ဘုရား၏၊
သန္တိကံ- အထံတော်သို့၊ အာဂတာ- ရောက်လာသည်၊ (ဟုတွာ)၊ တဝ- ရှင်တော်
ဘုရား၏၊ ပါဒေ- ခြေတော်အစုံတို့ကို၊ ဝန္တတိ- ရှိခိုးပါ၏၊

၃၃၇။ ဗြာဟ္မဏ- မကောင်းမှုကို အပ၊ ပြုတော်မူပြီးသောမြတ်စွာဘုရား၊ တုဝံ-
ရှင်တော်ဘုရားသည်၊ ဗုဒ္ဓေါ- နတ်နှင့်တကွသောလောက၌ တစ်ဆူတည်းသော
သဗ္ဗညုဘုရားရှင်ပါတည်း၊ တုဝံ- သည်၊ မေ- တပည့်တော်၏၊ သတ္တာ- ပစ္စုပ္ပန်
အကျိုး တမလွန်အကျိုး မြတ်သောနိဗ္ဗာန်အကျိုးတို့ဖြင့် ဆုံးမတော်မူတတ်သော
ဆရာပါတည်း၊ အဟံ- သည်၊ တုယံ- ရှင်တော်ဘုရား၏၊ ဇီတာ- သမီးတော်
သည်၊ အမိ- ဖြစ်ပါ၏၊ ဩရသာ- ရင်နှစ်သည်းချာ သမီးရတနာပါတည်း၊ (တေ-
ရှင်တော်ဘုရား၏)၊ မုခတော- ခံတွင်းမှ၊ ဇာတာ- ဖြစ်သူပါတည်း၊ ကတကိစ္စာ-
ပြီးပြီးသော ရဟန်းကိစ္စရှိသူပါတည်း၊ အနာသဝါ- အာသဝေါကင်းကွာ ရဟန္တာပါ
တည်း။

၃၃၈။ ဘဒ္ဒေ- ချစ်သမီး သုန္ဒရီ၊ တဿာ တေ- ထိုသင်အား၊ သွာဂတံ-

ကောင်းသော လာခြင်းပါတည်း။ တတော- ထို့ကြောင့်၊ တဿာ တေ- အား၊ အဒုရာဂတံ- မကောင်းသောလာခြင်းမဟုတ်ပေ၊ ဟိ- မှန်ပေ၏။ ဧဝံ- ဤသို့၊ ဝိတရာဂါ- ကင်းသော ရာဂရှိကုန်သော၊ ဝိသံယုတ္တာ- သံယောဇဉ်တို့မှ ကင်းကုန်ပြီးသော၊ ကတကိစ္စာ- ပြီးပြီးသော ရဟန်းကိစ္စရှိကုန်သော၊ အနာသဝါ- အာသဝေါ ကင်းပြီးကုန်သော၊ ဒန္တာ- ယဉ်ကျေးကုန်ပြီးသော ရဟန္တာထေရ်မတို့သည်၊ သတ္ထု- ငါဘုရား၏၊ ပါဒါနိ- ခြေတော်တို့ကို၊ ဝဗ္ဗိကာ- ရှိခိုးကုန်သည်၊ (ဟုတွာ)၊ အာယန္တိ- ငါဘုရားထံမှောက် ရောက်လာကြကုန်၏။

(နာ- ၂၅၁) တတ္ထ- ထိုဂါထာတို့၌၊ ပေတာနီတိ- - ကား၊ မတာနိ- သေကုန်သော၊ (ပုတ္တာနိ- စပ်)။ ဘောတိတိ- - ကား၊ တံ- ထိုဝါသေဋ္ဌိထေရ်မကို၊ အာလပတိ- ခေါ်၏။ ပုတ္တာနီတိ- -ကား၊ လိင်္ဂဝိပလ္လာသေန- လိင်္ဂဝိပလ္လာသဖြင့်၊ (ဝါ) ပုလ္လိင်မှ နပုလိင် ဖောက်ပြန်ခြင်းအားဖြင့်၊ ဝုတ္တံ- ဆိုအပ်ပြီ၊ ပေတေ- သေကုန်သော၊ ပုတ္တေ- သားတို့ကို၊ ဣတိ- ကား၊ အတ္တော- တည်း။ စ- ဆက်ဦးအံ့၊ တဿာ- ထိုဝါသေဋ္ဌိထေရ်မ အား၊ (ဝါ) ၏။ ဧကော ဧဝံ- တစ်ယောက်တည်းသာဖြစ်သော၊ ပုတ္တော- သားသည်၊ မတော- သေ၏။ (တစ်နည်း) တဿာ- ထိုဝါသေဋ္ဌိထေရ်မ၏၊ မတော- သေသော၊ ပုတ္တော- သားသည်၊ ဧကော ဧဝံ- တစ်ယောက်တည်းသာတည်း။ ပန- ထိုသို့ပင် သားတစ်ယောက် တည်းသာ သေပါသော်လည်း၊ ဗြာဟ္မဏော- သုဇာတပုဏ္ဏားကြီးသည်၊ “အယံ- ဤဝါသေဋ္ဌိထေရ်မသည်၊ စိရကာလံ- ကြာမြင့်စွာသော ကာလပတ်လုံး၊ သောကေန- သည်၊ အဋ္ဌာ- နှိပ်စက်အပ်သည်၊ ဟုတွာ၊ ဝိစရိ- လှည့်လည်ပြီ၊ ဣမိဿာ- ဤဝါသေဋ္ဌိ ထေရ်မအား၊ မတာ- သေကုန်သော၊ ပုတ္တာ- သားတို့သည်၊ ဗဟု မညေ- များလေယောင် တကား။” ဣတိ- သို့၊ ဧဝံသညီ- ဤသို့သော အမှတ်သညာရှိသည်၊ ဟုတွာ- ဖြစ်၍၊ ဗဟုဝစနေန- ဗဟုဝစ်သဒ္ဓါဖြင့်၊ အာဟ- ပြောပြီ။ (ပေတာနိ ပုတ္တာနီတိ ဧတ္ထ- ပေတာနိ ပုတ္တာနိ ဟူသောပါဌ်၌၊ ဗဟုဝစနေန- ဗဟုဝစ်သဒ္ဓါဖြင့်၊ အာဟ ယထာ- ပြောဆိုသကဲ့သို့) တထာ- ထိုအတူ “သာဇ္ဇ သဗ္ဗာနိ ခါဒိတွာ သတပုတ္တာနိ” တိ ဧတ္ထ- - - ဟူသောပါဌ်၌လည်း၊ ဗဟုဝစနေန- ဗဟုဝစ်သဒ္ဓါဖြင့်၊ အာဟ- ပြောပြီ။ ခါဒမာနာတိ ဧတံ- ခါဒမာနာ ဟူသော ဤစကားသည်၊ လောကဝေါဟာရဝသေန- လောကဝေါဟာရ၏ အစွမ်းဖြင့်၊ ခုံသနဝစနံ- ဆဲရေးကဲ့ရဲ့ကြောင်းစကားတည်း။ ဟိ- မှန်၏။ လောကေ- လောက၌၊ ယဿာ ဣတ္ထိယာ- အကြင်မိန်းမအား၊ ဇာတဇာတာ- မွေးတိုင်းမွေးတိုင်းကုန်သော၊ ပုတ္တာ- သားတို့သည်၊ မရန္တိ- သေကုန်၏။ တံ- ထိုမိန်းမကို၊ ဂရဟန္တာ- ကဲ့ရဲ့လိုကုန်သောသူတို့သည်၊ “ပုတ္တခါဒိနိ”- တိအာဒိ- ပုတ္တခါဒိနိ (သားကို စားသောမိန်းမ) အစရှိသော စကားကို၊ ဝဒန္တိ- ပြောဆို ကြကုန်၏။ အတိဝါတိ- - ကား၊ အတိ ဝိယ- အလွန်အကဲ၊ ဘုသံ- ပြင်းထန်စွာ။

ပရိတပ္ပသီတိ- - ကား၊ သန္တပ္ပသိ- ပြင်းစွာပူလောင်၏။ ပုရေ- ဌ၊ သန္တပ္ပသိ- ၏။ ဣတိ အယံ- ကား၊ ယောဇနာ- တည်း။ ဟိ- ဆက်ဦးအံ့၊ အယံ- ဤဆိုအပ်လတံ့သည်ကား၊ ဧတ္ထ- ဤပေတာနိ ဘောတိ ပုတ္တာနိ စသောဂါထာ၌၊ သင်္ခေပတ္ထော- အကျဉ်းချုပ် အနက် တည်း။ ဘောတိ ဝါသေဌိ- အိုအရှင်မ ဝါသေဌိ၊ ပုဗ္ဗေ- ဌ၊ တံ- သည်၊ မတပုတ္တာ- သေသော သားရှိသည်၊ ဟုတွာ- ဖြစ်၍၊ သောစန္ဒိ- ဝမ်းနည်းလျက်၊ ပရိဒေဝန္တိ- ငိုကြွေးလျက်၊ အတိဝိယ- အလွန်အကဲ၊ သောကာယ- ဖိုးရိမ်ပူဆွေးခြင်းဖြင့်၊ သမပ္ပိတာ- နှိပ်စက်အပ်သည်၊ (ဟုတွာ)၊ ဝါမနိဂမရာဇောနိယော- ရွာနိဗ္ဗာန်မင်းနေပြည်တို့သို့ အာဟိဏ္ဏသိ- လှည့်လည်ဘိ၏။ ၃၁၄။ သာ'ဇ္ဇာတိ- - ကား၊ သာ- ထိုသင်သည်၊ အဇ္ဇ- ယနေ့၊ သာ တံ- ထိုသင် သည်၊ ဧတရဟိ- ယခုအခါ၌၊ ဣတိ အယံ- ကား၊ အတ္ထော- တည်း။ ဝါ- တစ်နည်းကား၊ “သဇ္ဇာ”တိ- ဟူ၍လည်း၊ ပါဌော- ပါဌ်ရှိသေး၏။ ကေန ဝဏ္ဏေနာတိ- - ကား၊ ကေန ကာရဏေန- အဘယ်အကြောင်းကြောင့်။

၃၁၅။ ခါဒိတာနီတိ- ခါဒိတာနိ ဟူသောပါဌ်ကို၊ ထေရီပိ- ထေရီမသည်လည်း၊ ဩဟုဏေန- သည်၊ ဝုတ္တပရိယာယေနဝ- ဆိုအပ်သော ပရိယာယ်ဖြင့်သာလျှင်၊ ဝဒတိ- ဆို၏။ ဝါ- တစ်နည်းကား၊ ဗျုဒ္ဓိပိဗိဠာရာဒိဇာတိယော- ကျား၊ သစ်၊ ကြောင် စသော အမျိုးဇာတ်ရှိသောသတ္တဝါတို့သည်၊ ခါဒိတာနီ- ခဲစားအပ်သည်တို့ကို၊ သန္ဓာယ ဧဝ- ရည်ရွယ်၍သာလျှင်၊ အာဟ- ဆိုပြီ။ အတိတံသေတိ- - ကား၊ အတိတကောဌာသေ- အတိတ်အဖို့၌၊ အတိက္ကန္တဘဝေသု- လွန်ခဲ့သောဘဝတို့၌၊ ဣတိအယံ- ကား၊ အတ္ထော- တည်း။ မမ တုယုဉ္ဇာတိ- - ကား၊ မယာ စ- ငါသည်လည်းကောင်း၊ တယာ စ- သင်သည် လည်းကောင်း။

၃၁၆။ နိဿရဏံ ဥ တွာ၊ ဇာတိယာ မရဏဿ စာတိ- - ကား၊ ဇာတိဇရာ- မရဏာနံ- ဇာတိ ဇရာ မရဏတို့၏။ နိဿရဏဘူတံ- ထွက်မြောက်ရာဖြစ်၍ဖြစ်သော၊ နိဗ္ဗာနံ- နိဗ္ဗာန်ကို၊ မဂ္ဂဉာဏေန- မဂ်ဉာဏ်ဖြင့်၊ ပဋိဝိဇ္ဈိတွာ- ထိုးထွင်းသိ၍။ န စာပိ ပရိတပ္ပယိန္တိ - - ကား၊ ဥပါယာသာပိ- စိတ်ပင်ပန်းခြင်းရှိသည်လည်း၊ န စ အာသိ- မဖြစ်ခဲ့။ အဟံ- သည်၊ ဥပါယာသံ- သို့၊ န အာပဇ္ဇိ- မရောက်၊ ဣတိ အယံ- ကား၊ အတ္ထော- တည်း။

၃၁၇။ အပ္ပုတံ ဝတာတိ- - ကား၊ အစ္ဆရိယံ ဝတ- အံ့ဩလောက်ပါပေစွ၊ ဟိ- ခဲ့ဦးအံ့၊ အပ္ပုတံ- မဖြစ်စဖူး အံ့ဩဘွယ်ကောင်းသော၊ ပုဗ္ဗေ- ရှေ့၌၊ အဘူတံ- မဖြစ်ဖူးသော၊ တံ- ထိုသဘောတရားကို၊ အပ္ပုတန္တိ- အပ္ပုတ ဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ-ဆိုအပ်၏။ ဧဒိသိန္တိ- - ကား၊ ဧဝရူပိ- ဤသို့သဘောရှိသော၊ “ န သောစာမိ- မစိုးရိမ်၊ န ရောဒါမိ- မငိုကြွေး၊ န စာပိ ပရိတပ္ပယိ- စိတ်ပင်ပန်းခြင်းသို့လည်း မရောက်၊ ” ဣတိ ဧဝံ- ဤသို့သော၊ သောစနာဒိနံ-

စိုးရိမ်ခြင်း အစရှိသည်တို့၏၊ အဘာဝဒီပနီ- မရှိခြင်းကို ပြတတ်သော၊ ဝါစံ- စကားကို၊ ကဿ တွံ ဓမ္မမညာယာတိ- - ကား၊ ယသ္မာ- အကြင်ကြောင့်၊ ကေဝလံ- ဆရာမရှိဘဲ သက်သက်၊ ဒေဝိယော- ဤသို့သဘောရှိသော၊ ဓမ္မော- ကို၊ လဒ္ဓံ- ရခြင်းငှါ၊ န သက္ကာ- မတတ်ကောင်း၊ တသ္မာ- ထို့ကြောင့်၊ ကဿ နာမ- အဘယ်အမည်ရှိသော၊ သတ္ထုနော- ဆရာ၏၊ ဓမ္မံ- ကို၊ အညာယ- သိရ၍၊ ဒေဝိသံ- ဤသို့ သဘောရှိသော၊ ဂိရံ- ရဲရင့်သော စကားကို၊ ဘာသသိ- ဆိုသနည်း၊ ဣတိ- သို့၊ သတ္ထာရဉ္စ- ဆရာကိုလည်းကောင်း၊ သာသနဉ္စ- အဆုံးအမကိုလည်းကောင်း၊ ပုစ္ဆတိ- မေး၏။

၃၁၉။ နိဗ္ဗပဓိန္တိ- - ကား၊ နိဗ္ဗာန်- ဆင်းရဲမရှိသော။ ဝိညာတသဒ္ဓမ္မာတိ- - ကား၊ ပဋိဝိဒ္ဓအရိယသစ္စဓမ္မာ- ထိုးထွင်း၍သိအပ်ပြီးသော အရိယသစ္စာတရားရှိသည်၊ (ဟုတွာ)။ ဗျပါနုဒိန္တိ- - ကား၊ နိဟရီ ပဇဟိ- ပယ်စွန့်ပြီ။

(နာ- ၂၄၂) ၃၂၁။ ဝိပုဗ္ဗတ္တန္တိ- - ကား၊ သဗ္ဗသော- ခပ်သိမ်းသော အပြားအားဖြင့်၊ ဝိမုတ္တံ- ကိလေသာတို့မှ လွတ်သော၊ သဗ္ဗကိလေသေဟိ စ- အလုံးစုံသော ကိလေသာတို့မှ လည်းကောင်း၊ သဗ္ဗဘဝေဟိ စ- အလုံးစုံသောဘဝတို့မှလည်းကောင်း၊ ဝိသံယုတ္တံ- ကင်းသော (ဝါ) မရောနှောသော။ (ဗုဒ္ဓံ စပ်)။ သွဿာတိ- - ကား၊ သော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ- ထိုမြတ်စွာဘုရားသည်၊ အဿ ဗြာဟ္မဏဿ- ထိုသုဇာတပုဏ္ဏားကြီးအား။

၃၂၃။ တတ္ထာတိ- - ကား၊ တဿံ စတုသစ္စဓမ္မဒေသနာယံ- ထိုသစ္စာလေးပါး တရားဒေသနာ၌။

၃၂၄။ ရထံ နိယျာဒေယာဟိ'မ န္တိ - - ကား၊ ဣမံ ရထံ- ဤရထားကို၊ ဗြာဟ္မဏိယာ- ပုဏ္ဏားမအား၊ နိယျာဒေဟိ- အပ်နှင်းလော့။

၃၂၅။ သဟဿဉ္စာပီတိ- - ကား၊ မဂ္ဂပရိစ္ဆယတ္ထံ- လမ်းခရီးရိက္ခာအကျိုးငှါ၊ (ဝါ) လမ်းစရိတ်အလို့ငှါ၊ နိတံ- ဆောင်အပ်သော၊ ကဟာပဏသဟဿဉ္စာပိ- အသပြာ တစ်ထောင်ကိုလည်း၊ အာဒါယ- ယူ၍၊ နိယျာဒေဟိ- အပ်နှင်းလော့၊ ဣတိ အယံ- ဤသည်ကား၊ ယောဇနာ- ယောဇနာခြင်းတည်း။

၃၂၆။ အဿရထန္တိ- - ကား၊ အဿယုတ္တရထံ- မြင်းကသောရထားကို၊ (ဝါ) မြင်းရထားကို။ ပုဏ္ဏပတ္တန္တိ- - ကား၊ တုဋ္ဌိဒါနံ- ဆုလာဘ်ကို။

၃၂၇-၈။ ဧဝံ- ဤသို့၊ ဗြာဟ္မဏိယာ- ပုဏ္ဏားမသည်၊ တုဋ္ဌိဒါနေ- ဆုလာဘ်ကို၊ ဒီယျမာနေ- ပေးအပ်သော်၊ သာရထိ- ရထားထိန်းသည်၊ တံ- ထိုဆုလာဘ်ကို၊ အသမ္ပဋိစ္စန္တော- လက်မခံပဲ၊ “တုယျေဝ ဟောတူ” တိ ဂါထံ- “တုယျေဝ ဟောတူ” စသော ဂါထာကို၊ ဝတွာ- ပြောဆို၍၊ သတ္ထု- မြတ်စွာဘုရား၏၊ သန္တိကမေဝ- အထံသို့သာလျှင်၊ ဂန္နာ- သွား၍၊ ပဗ္ဗဇိ- ရဟန်းပြုပြီ။ ပန- အဖို့တစ်ပါးကား၊ သာရထိမှိ- ရထားထိန်းသည်၊

ပဗ္ဗဇိတော- ရဟန်းပြုပြီးလတ်သော်၊ ဗြာဟ္မဏီ- ပုဏ္ဏေးမသည်၊ အတ္တနော- မိမိ၏၊ ဇီတရံ- သမီးဖြစ်သော၊ သုန္ဒရီ- သုန္ဒရီကို၊ အာမန္တေတွာ- ခေါ်၍၊ ယရာဝါသေ- အိမ်၌နေခြင်း၌၊ (ဝါ) အိမ်ရာတည်ထောင် လူ့ဘောင်၌နေခြင်း၌၊ နိယောဇေန္တိ- တိုက်တွန်းလိုသည်၊ (ဟုတွာ)၊ “ဟတ္ထိ ဂဝဿ” နှိ ဂါထံ- “ဟတ္ထိ ဂဝဿ” စသောဂါထာကို၊ အာဟ- ပြောပြီ။ တတ္ထ- ထို “ဟတ္ထိ ဂဝဿ” စသော ဂါထာ၌၊ ဟတ္ထိတိ- - ကား၊ ဟတ္ထိနော- ဆင်တို့ကို၊ ဂဝဿန္တိ- - ကား၊ ဂါဝေါ စ- နွားတို့လည်းကောင်း၊ အဿာ စ- မြင်းတို့လည်းကောင်း။ မဏိကုဏ္ဍလ- ဉ္စာတိ- - ကား၊ မဏိ စ- ပတ္တမြားလည်းကောင်း၊ ကုဏ္ဍလာနိ စ- နားငှောင်တို့လည်းကောင်း။ ဖိတဉ္စိမံ ဂဟဝိဘဝံ ပဟာယာတိ- - ကား၊ ဣမံ ဟတ္ထိအာဒိပ္ပဘေဒံ- ဤဆင် စသည် အပြားရှိသော၊ ယထာဝုတ္တံ- အကြင် အကြင်ဆိုအပ်ပြီးသော ဥစ္စာကိုလည်းကောင်း၊ အဝုတ္တံ- မဆိုအပ်သေးသော၊ ခေတ္တဝတ္ထုဟိရညသုဝဏ္ဏာဒိဘေဒံ- လယ်ယာ၊ ငွေ၊ ရွှေ စသည်အပြားရှိသော၊ ဖိတံ ပဟူတံ- များစွာသော၊ ဂဟဝိဘဝံ- အိမ်၏ စည်းစိမ်ဖြစ်သော၊ ဂေဟူပကရဏဉ္စ- အိမ်အဆောက်အဦကိုလည်းကောင်း၊ အညံ- အခြားသော၊ ဒါသိ- ဒါသာဒိကဉ္စ- ကျွန်မိန်းမ၊ ကျွန်ယောက်ျား အစရှိသည်ကိုလည်းကောင်း၊ သဗ္ဗံ- အလုံးစုံကို၊ ပဟာယ- ပယ်စွန့်၍၊ တဝ- သင်၏၊ ပိတာ- ဖခင်သည်၊ ပဗ္ဗဇိတော- ရဟန်းပြုပြီ။ ဘုဉ္စ ဘောဂါနိ သုန္ဒရီတိ- - ကား၊ သုန္ဒရီ- သုန္ဒရီ တွံ- သည်၊ ဣမေ ဘောဂေ- ဤစည်းစိမ်တို့ကို၊ ဘုဉ္စဿု- သုံးဆောင်ပါလော့။ တုဝံ ဒါယာဒိကာ တုလေတိ- - ကား၊ ဟိ- မှန်၏၊ တုဝံ- သင်သည်၊ ဣမသ္မိ ကုလေ- ဤအမျိုး၌၊ ဒါယဇ္ဇာရဟာ- အမွေခံထိုက်၏၊ ဣတိ- ကား၊ (အတ္ထော- တည်း)။

၃၂၉။ တံ- ထိုစကားကို၊ သုတွာ- ကြားလတ်သော်၊ သုန္ဒရီ- သည်၊ အတ္တနော- မိမိ၏၊ နေက္ခမ္မဇ္ဈာသယံ- ထွက်မြောက်ခြင်း၌ဖြစ်သောအလိုကို၊ (ဝါ) ရဟန်းအဖြစ်၌ ဖြစ်သော အလိုဆန္ဒကို၊ ပကာသေန္တိ- ထင်ရှား ပြလိုသည်၊ (ဟုတွာ)၊ “ဟတ္ထိ ဂဝဿ” နှိ အာဒိ- “ဟတ္ထိ ဂဝဿ” ဤသို့အစရှိသောဂါထာကို၊ အာဟ- ပြောပြီ။

၃၃၀။ အထ- ထိုအခါ၌၊ မာတာ- မိခင်ပုဏ္ဏေးမကြီးသည်၊ နံ- ထိုသုန္ဒရီကို၊ နေက္ခမ္မဇ္ဈာသေဝ- ထွက်မြောက်ခြင်း၌သာလျှင်၊ (ဝါ) ရဟန်း၏အဖြစ်၌သာလျှင်၊ နိယောဇေန္တိ- တိုက်တွန်းလိုသည်၊ (ဟုတွာ)၊ “သော တေ ဣဇ္ဈတူ” တိအာဒိနာ- - ဤသို့ အစရှိသည်ဖြင့်၊ ဒိယမဂါထံ- တစ်ဂါထာခွဲကို၊ အာဟ- ပြောပြီ။ တတ္ထ- ထို “သော တေ ဣဇ္ဈတူ” အစရှိသောဂါထာ၌၊ ယံ တွံ ပတ္ထေသိ သုန္ဒရီတိ- - ကား၊ သုန္ဒရီ- သုန္ဒရီ၊ တွံ- သည်၊ ဣဒါနိ- ၌၊ ယံ- အကြင် အလိုဆန္ဒကို၊ ပတ္ထေသိ- တောင့်တ၏၊ အာကင်္ခသိ- အလိုရှိ၏။ တဝ- သင်၏၊ ပဗ္ဗဇ္ဇာယ- ရဟန်းပြုခြင်းငှါ၊ သော သင်္ကပ္ပေါ- ထိုအကြံသည်၊ ပဗ္ဗဇ္ဇာယ- ငှါ၊ သော ဆန္ဒော- ထိုဆန္ဒသည်၊ ဣဇ္ဈတူ- ပြည့်စုံစေသတည်း၊ အနန္တရာယေန- အန္တရာယ်

မရှိသဖြင့်၊ သိဇ္ဈတု- ပြီးစီးစေသတည်း။ ဥတ္တိဌပိဏ္ဍောတိ- - ကား၊ ယရေ ယရေ- အိမ်တိုင်းအိမ်တိုင်း၌၊ ပတိဌိတွာ- ရပ်၍၊ လဒ္ဓဗ္ဗဘိက္ခာပိဏ္ဍော- ခံယူအပ်သော ဆွမ်းလည်းကောင်း။ ဥဉ္ဇောတိ- - ကား၊ တဒတ္ထံ^၁-ထိုဆွမ်းအလို့ငှါ၊ ယရပဋိပါဋိယာ- အိမ်စဉ်အတိုင်း၊ အာဟိဏ္ဍာနံ- လှည့်လည်ခြင်းကို၊ ဥဒ္ဓိဿ- ရည်မှတ်၍၊ ဌာနဉ္စ- ရပ်ခြင်းလည်းကောင်း၊ (အာဟိဏ္ဍာနာ- လှည့်လည်လျက်၊ ဥတ္တိဌာနဉ္စ- ဆွမ်းခံခြင်းလည်းကောင်း)။ တောနီတိ- - ကား၊ ဥတ္တိဌပိဏ္ဍာဒီနိ- အိမ်စဉ်အတိုင်းရပ်၍ ခံယူအပ်သော ဆွမ်းစသည်တို့ကို။ အဘိသမ္ဘောန္တီတိ- - ကား၊ အနိဗ္ဗိန္ဒရူပါ- မပျင်းမရိသော သဘောရှိသည်၊ (ဟုတွာ)၊ ဇယံဗလံ- သလုံးမြင်းခေါင်းတို့၏ စွမ်းအားကို၊ နိဿာယ- မှီ၍၊ အဘိသမ္ဘဝန္တိ- ပြီးစေနိုင်သည်၊ သာဓေန္တိ- ပြီးစေနိုင်သည်၊ (ဟုတွာ)၊ ဣတိ အယံ- ကား၊ အတ္ထော- တည်း။

၃၃၁။ အထ- ထိုအခါ၌၊ သုန္ဒရီ- သည်၊ “အဗ္ဗ- မယ်တော်၊ သာဓု- ကောင်းပါပြီ” ဣတိ- ဤသို့၊ မာတုယာ- အမိ၏၊ (ဝစနံ- စကားကို)၊ ပဋိဿုဏိတွာ- ဝန်ခံ၍၊ နိက္ခမိတွာ- ထွက်၍၊ ဘိက္ခုနုပဿယံ- ဘိက္ခုနီမကျောင်းသို့၊ ဂန္ဓာ- ရောက်၍၊ သိက္ခမာနာ- သိက္ခမာန်သည်၊ သမာနာ ဧဝ- ဖြစ်လသော်သာလျှင်၊ တိဿော- သုံးပါးကုန်သော၊ ဝိဇ္ဇာ- ဝိဇ္ဇာတို့သို့၊ သန္တိကတွာ- မျက်မှောက်ပြု၍၊ (နာ- ၂၄၃) “သတ္ထု- မြတ်စွာဘုရား၏၊ သန္တိကံ- အထံသို့ ဂမိဿာမိ- သွားအံ့။” ဣတိ- သို့၊ ဥပဇ္ဈာယံ- ဥပဇ္ဈာယ်ကို၊ အာရောစေတွာ- လျှောက်ထားပြောကြား၍၊ ဘိက္ခုနီဟိ- ဘိက္ခုနီမတို့နှင့်၊ သဒ္ဓိ- တကွ၊ သာဝတ္ထိ- သာဝတ္ထိပြည်သို့၊ အဂမာသိ- သွားပြီ။ တေန- ထို့ကြောင့်၊ “သိက္ခမာနာယ မေ အယျေ” တိအာဒိ- “သိက္ခမာနာယ မေ အယျေ” ဤသို့အစရှိသော ဂါထာကို၊ ဝုတ္တံ- ဆိုအပ်ပြီ။ တတ္ထ- ထို “သိက္ခမာနာယ မေ အယျေ” အစရှိသောဂါထာ၌၊ သိက္ခမာနာယ မေတိ- - ကား၊ မယာ- ငါသည်၊ သိက္ခမာနာယ- သိက္ခမာန်သည်၊ သမာနာယ- ဖြစ်ပါလျက်။ အယျေတိ- - ကား၊ အတ္ထနော- မိမိ၏၊ ဥပဇ္ဈာယံ- ကို၊ အာလပတိ- ခေါ်၏။

၃၃၂။ တုဝံ နိဿာယ ကလျာဏိ၊ ထေရီ သံဃဿ သောဘနေတိ- - ကား၊ ဘိက္ခုနီသံဃေ- ဘိက္ခုနီသံဃာ၌၊ ဝုဒ္ဓတရဘာဝေန စ- အသက်အရွယ်ကြီးသည်၏ အဖြစ်ဖြင့်လည်းကောင်း၊ ထိရဂုဏယောဂေန စ- သီလစသောခိုင်မြဲသောဂုဏ်နှင့် ယှဉ်ခြင်းကြောင့်လည်းကောင်း၊ သံဃတ္ထေရိ- ဘိက္ခုနီသံဃာ၏ထေရီမကြီးဖြစ်တော်မူသော၊ သောဘနေဟိ- တင့်တယ်ကုန်သော၊ သီလာဒီဟိ- သီလစသည်တို့နှင့်၊ သမန္နာဂတတ္တာ- ပြည့်စုံသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ သောဘနေ- တင့်တယ်သော၊ ကလျာဏိ- မိတ်ဆွေကောင်းဖြစ်သောအရှင်မ၊ ကလျာဏမိတ္ထေ- ကောင်းသောအဆွေခင်ပွန်းဖြစ်သော၊ အယျေ- အရှင်မ၊ တံ- အရှင်မကို၊ နိဿာယ- မှီ၍၊ မယာ- သည်၊ တိဿော- သုံးပါးကုန်သော၊

ဝိဇ္ဇာ- တို့ကို၊ အနုပ္ပတ္တာ- ရအပ်ကုန်ပြီ၊ ဗုဒ္ဓဿ- မြတ်စွာဘုရား၏၊ သာသနံ- အဆုံးအမ သာသနာတော်ကို၊ ကတံ- လိုက်နာပြုကျင့်အပ်ပြီ၊ ဣတိ အယံ- ကား၊ ယောဇနာ- ယောဇနာခြင်းတည်း။

၃၃၃။ ဣစ္ဆေတိ- - ကား၊ ဣစ္ဆာမိ- လိုချင်၏။ သာဝတ္ထိ ဂန္ထဝေတိ- - -ကား၊ သာဝတ္ထိ- သာဝတ္ထိပြည်သို့၊ ဂန္ထ- သွားခြင်းငှါ။ သီဟနာဒံ နဒိဿာမီတိ- - - ဟူသော စကားကို၊ အညာဗျာကရဏမေဝ- အရဟတ္တဖိုလ်ကို ပြောကြားခြင်းကိုသာ၊ သန္ဓာယ- ရည်ရွယ်၍၊ အာဟ- ဆိုပြီ။

၃၃၄။ အထ- ထိုအခါ၌၊ သုန္ဒရီ- သည်၊ အနုက္ကမေန- အစဉ်အားဖြင့်၊ သာဝတ္ထိ- သို့၊ ဂန္ဓာ- ရောက်၍၊ ဝိဟာရံ- ကျောင်းသို့၊ ပရိသိတွာ- ဝင်၍၊ သတ္တာရံ- မြတ်စွာဘုရားကို၊ ဓမ္မာသနေ- တရားဟောပလ္လင်တော်၌၊ နိသိန္နံ- သီတင်းသုံးတော်မူနေသည်ကို၊ ဒိသွာ- မြင်၍၊ ဥဠာရံ- မွန်မြတ်သော၊ ပီတိသောမနဿံ- နှစ်သက်ဝမ်းမြောက်ခြင်း ပီတိသောမနဿ ကို၊ ပဋိသံဝေဒယမာနာ- ခံစားလျက်၊ အတ္တာနမေဝ- မိမိကိုယ်ကိုသာလျှင်၊ အာလပန္တိ- ခေါ်လျက်၊ “ပဿ သုန္ဒရီ” တိ- - -စသောဝါထာတို့ကို၊ အာဟ- လျှောက်ကြားပြီ။ ဟေမဝဏ္ဏန္တိ- - -ကား၊ သုဝဏ္ဏဝဏ္ဏံ- ရွှေအဆင်းနှင့်တူသော အဆင်းတော်ရှိသော။ ဟရိတ္တစန္တိ- - -ကား၊ ကဉ္စနသန္တိဘတ္တံ- ရွှေနှင့်တူသော ဝါဝင်းချောမွတ်သော အရေ တော်ရှိသော။ စ- ဆက်ဦးအံ့၊ ဧတ္ထ- ဤနေရာ၌၊ ဘဂဝါ- မြတ်စွာဘုရားကို၊ ပီတဝဏ္ဏေန- ဝါရွှေသောအဆင်းကြောင့်၊ “သုဝဏ္ဏဝဏ္ဏော” တိ- - ဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ- ဆိုသင့်၏။ အထခေါ- ထိုသို့ပင် သုဝဏ္ဏဝဏ္ဏော ဟု ဆိုသင့်ပါသော်လည်း၊ သမ္ပဒေဝ- ကောင်းစွာသာလျှင်၊ ယံသိတွာ- ပွတ်တိုက်၍၊ ဇာတိဟိဂုံလကေန- ဟယ်ပြဒါးအစစ်ဖြင့်၊ အနုလိမ္မိတွာ- လိမ်းကျံ၍၊ သုပရိမဇ္ဇိတကဉ္စနာဒါသသန္တိဘောတိ- ကောင်းစွာ ပွတ်တိုက်အပ်သော ရွှေကြေးမုံအပြင်နှင့် တူ၏ဟူ၍၊ ဒဿေတံ- ပြခြင်းငှါ၊ “ဟေမဝဏ္ဏ” န္တိ- “ဟေမဝဏ္ဏ” ဟူ၍၊ ဝတွာ- ဆို၍၊ “ဟရိတ္တစ” န္တိ- “ဟရိတ္တစံ” ဟူ၍၊ ဝုတ္တံ- ဆိုအပ်ပြီ။

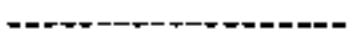
၃၃၅။ ပဿ သုန္ဒရီ မာယန္တိ န္တိ- - ဟူသည်ကား၊ ဘဂဝါ- မြတ်စွာဘုရား၊ သုန္ဒရီနာမိကံ- သုန္ဒရီအမည်ရှိသော၊ တံ မံ- ထိုတပည့်တော်မကို၊ အာဂစ္ဆန္တိ- လာသည်ကို၊ ပဿ- ရှုပါလော့။ “ဝိပ္ပမုတ္တ” န္တိ အာဒိနာ- ဝိပ္ပမုတ္တအစရှိသော စကားဖြင့်၊ အညံ- အရဟတ္တဖိုလ်ကို၊ ဗျာကရေန္တိ- လျှောက်ကြားလိုသော ထေရီမသည်၊ ပီတိဝိပ္ပါရဝသေန- ပီတိအဟုန်၏ အစွမ်းဖြင့်၊ ဝဒတိ- လျှောက်ထား၏။

၃၃၆။ ‘ကုတော ပန- အဘယ်အရပ်မှလည်း၊ အာဂတာ- လာခဲ့လေသနည်း၊ ကတ္တ စ- အဘယ်အရပ်သို့လည်း၊ အာဂတာ- လာခဲ့လေသနည်း၊ အယံ သုန္ဒရီ- ဤသုန္ဒရီ ထေရီမသည်၊ ကိဒိသာ စ- အဘယ်သို့သဘောလည်း ရှိလေသနည်း၊’ ဣတိ- ဤသို့၊

အာသကံ- ယုံမှားခြင်းကို၊ နိဝတ္တေတုံ- ပယ်ဖျက်ခြင်းငှါ၊ “ဗာရာဏသိတော”တိ ဂါထံ- ဗာရာဏသိတော စသောဂါထာကို၊ ဝတ္တာ- လျှောက်ကြား၍၊ တတ္ထ- ထို ဗာရာဏသိတော စသော ဂါထာ၌၊ “သာဝိကာ စာ” တိ- သာဝိကာ စ ဟူ၍၊ ဝုတ္တံ- ဆိုအပ်သော၊ အတ္ထံ- အဓိပ္ပါယ်ကို၊ ပါကဋတရံ- အထူးသဖြင့်ထင်ရှားအောင်၊ ကာတုံ- ပြုခြင်းငှါ၊ “တုဝံ ဗုဒ္ဓေါ” တိ ဂါထံ- တုဝံ ဗုဒ္ဓေါ အစရှိသော ဂါထာကို၊ အာဟ- လျှောက်ပြီ။ တဿ- ထို တုဝံ ဗုဒ္ဓေါ အစရှိသောဂါထာ၏၊ အတ္ထော- အနက်ကား၊ သဒေဝကေ- နတ်နှင့် တကွသော၊ ဣမသ္မိ လောကေ- ဤလောက၌၊ တုဝံ ဧဝ- ရှင်တော်ဘုရားသည်သာလျှင်၊ ဧကော- တစ်ဆူတည်းသော၊ သဗ္ဗညုဗုဒ္ဓေါ- သဗ္ဗညုဘုရားရှင်ပါတည်း၊ ဒိဋ္ဌဓမ္မိကသမ္ပရာယိက- ပရမတ္ထေဟိ- မျက်မှောက်အကျိုး၊ တမလွန်အကျိုး၊ မြတ်သောနိဗ္ဗာန်အကျိုးတို့ဖြင့်၊ ယထာရဟံ- ထိုက်သည့်အားလျော်စွာ၊ အနုသာသနတော- ဆုံးမတော်မူခြင်းကြောင့်၊ တုဝံ- ရှင်တော်ဘုရားသည်၊ မေ- တပည့်တော်၏၊ သတ္တာ- ဆရာပါတည်း။ ဘဂဝါ- မြတ်စွာ ဘုရား၊ ခိဏာသဝဠာဟ္မဏီ- အာသဝေါ ကုန်ခန်းပြီး၍ မကောင်းမှုကို အပပြုပြီးသော၊ အဟဉ္စ- တပည့်တော်သည်လည်း၊ တုယံ- ရှင်တော်ဘုရား၏၊ ဥရေ- ရင်၌၊ ဝါယာမဇနိတာ- ဘိဇာတိတာယ- အားထုတ်အပ်သော လုံ့လဝီရိယသည် ဖြစ်စေအပ်သော ထူးခြားသော အရိယာဇာတ်ရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ဩရဿ- ရင်နှစ်သည်းချာ သမီးရတနာပါတည်း။ မုခတော- နှုတ်တော်မှ၊ ပဝတ္တဓမ္မယောသေန စ- ဖြစ်သောတရားသံဖြင့်လည်းကောင်း၊ သာသနဿ- သာသနာတော်၏၊ မုခဘူတေန- အဦးပဓာနဖြစ်၍ ဖြစ်သော၊ အရိယမဂ္ဂေန စ- အရိယာမဂ်ဖြင့်လည်းကောင်း၊ ဇာတတ္တာ- ဖြစ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ မုခတော- နှုတ်တော်မှ၊ ဇာတာ- ဖြစ်သူပါတည်း။ နိဋ္ဌိတပရိညာတာဒိကရဏီယတာယ- ပြီးပြီးသော ပရိညာတစသော မဂ်ကိစ္စတို့ကို ပြုအပ်ပြီးသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ကတကိစ္စာ- ပြုအပ်ပြီး သော တစ်ဆယ့်ခြောက်ပါးသော မဂ်ကိစ္စရှိသူပါတည်း။ သဗ္ဗသော- ခပ်သိမ်းသော အပြား အားဖြင့်၊ အာသဝါနံ- အာသဝေါတရားတို့ကို၊ ခေပိတတ္တာ- ကုန်စေအပ်ကုန်သည်၏အဖြစ် ကြောင့်၊ အနာသဝါ- အာသဝေါကင်းကွာ ရဟန္တာပါတည်း၊ ဣတိ- ဤကားအနက်တည်း။ (ဇာ- ၂၄၄) ၃၃၈။ အထ- ထိုအခါ၌၊ သတ္တာ- မြတ်စွာဘုရားသည်၊ အဿာ- ထိုသုန္နရိယေရိမ၏၊ အာဂမနံ- လာခြင်းကို၊ အဘိနန္ဒန္တော- နှစ်သက်တော်မူသည်၊ (ဟုတ္တာ) “တဿာ တေ သွာဂတ”န္တိ ဂါထံ- “တဿာ တေ သွာဂတံ” စသောဂါထာကို၊ အာဟ- မိန့်တော်မူပြီ။ တဿ- ထို “တဿာ တေ သွာဂတံ” စသော ဂါထာ၏၊ အတ္ထော- အနက်ကား၊ ယာ တံ- အကြင်သင်သည်၊ (အဓိဂစ္ဆိ-စပ်)၊ မယာ- ငါဘုရားသည်၊ အဓိဂတံ- ရအပ်သော၊ ဓမ္မံ- သစ္စာလေးပါးတရားကို၊ ယာထာဝတော- ဟုတ်မှန်သည့်အတိုင်း၊ အဓိဂစ္ဆိ- ရပြီ။ ဘဒ္ဒေ သုန္နရိ- ချစ်သမီး သုန္နရိ၊ တဿာ တေ- ထိုသင့်အား၊ (ဝါ) ၏။

ဣဓ- ဤအရပ်သို့၊ မမ- ငါဘုရား၏၊ သန္တိကေ- အထံတော်၌၊ အာဂတံ အာဂမနံ- လာခြင်းသည်၊ သု အာဂတံ- ကောင်းသော လာခြင်းတည်း။ တတော ဧဝ- ထို့ကြောင့်ပင်၊ တံ- ထိုလာခြင်းသည်၊ အဒုရာဂတံ- မကောင်းသော လာခြင်းမဟုတ်၊ ဒုရာဂတံ- မကောင်းသော လာခြင်းသည်၊ န ဟောတိ- မဟုတ်။ ကသ္မာ- အဘယ့်ကြောင့်နည်း၊ ယသ္မာ- အကြင်ကြောင့်၊ ဧဝံ ဟိ ဒန္တာ အာယန္တိတံ- - အစရှိသောစကားကို၊ (ဝုတ္တံ- ဆိုအပ်ပြီ)၊ သုန္တရိ- သုန္တရီ၊ တံ- သင်သည်၊ အာဂစ္ဆသိ ယထာ- လာသကဲ့သို့၊ ဧဝံ တထာ- ထို့အတူ၊ ဥတ္တမေန- မြတ်သော၊ အရိယမဂ္ဂဒမထေန- အရိယာမဂ်တည်းဟူသော အဆုံးအမဖြင့်၊ ဒန္တာ- ယဉ်ကျေးကုန်ပြီးသော၊ တတော ဧဝ- ထိုသို့ ယဉ်ကျေးကုန်ပြီးသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်ပင်၊ သဗ္ဗမိ- ခပ်သိမ်းသော ကာမဂုဏ်တို့၌၊ ဝိတရာဂါ- ကင်းသော ရာဂရှိကုန်သော၊ သဗ္ဗေသံ- ခပ်သိမ်းကုန်သော၊ သံယောဇနာနံ- သံယောဇဉ်တို့၏၊ (ဝါ) တို့ကို၊ သမုစ္ဆန္တတ္တာ- အကြွင်းမဲ့ ဖြတ်အပ်ကုန်ပြီးသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ဝိသယုတ္တာ- သံယောဇဉ်မရှိကုန်သော၊ ကတကိစ္စာ- ပြုအပ်ပြီးသော တစ်ဆယ့်ခြောက်ပါးသော မဂ်ကိစ္စရှိကုန်သော၊ အနာသဝါ- အာသဝေါကင်းကုန်သော ရဟန္တာထေရီမတို့သည်၊ သတ္ထု- ငါဘုရား၏၊ ပါဒါနံ- ခြေတော်တို့ကို၊ ဝန္တိကာ- ရှိခိုးကုန်သည်၊ (ဟုတွာ)။ အာဂစ္ဆန္တိ- လာကြကုန်၏။ တသ္မာ- ထို့ကြောင့်၊ တဿာ တေ- ထိုသင့်အား၊ (ဝါ) ၏၊ အာဂတံ- လာခြင်းသည်၊ သွာဂတံ သုအာဂတံ- ကောင်းသောလာခြင်းတည်း၊ အဒုရာဂတံ- မကောင်းသော လာခြင်းမဟုတ်။ (ဝါ) အပြစ်မရှိသော လာခြင်းတည်း၊ ဣတိ အယံ- ဤသည်ကား၊ ယောဇနာ- ယောဇနာခြင်းတည်း။

သုန္တရိထေရီဂါထာဝဏ္ဏနာ- သည်၊ နိဋ္ဌိတာ- ပြီ။

၅။ သုဘာကမ္မာရမီတုထေရီဂါထာဝဏ္ဏနာ

ဒဟရာဟန္တိအာဒိကာ- - ဤသို့အစရှိသောဂါထာတို့သည်၊ ကမ္မာရမီတာယ- ပန်းတိမ်သည်၏ သမီးဖြစ်သော၊ သုဘာယ- သုဘာမည်သော၊ ထေရီယာ- ထေရီမ၏၊ ဂါထာ- ဂါထာတို့တည်း။ အယမ္ပိ- ဤသုဘာထေရီမသည်လည်း၊ ပုရိမဗုဒ္ဓေသု- တို့၌၊ ကတာမိကာရာ- သည်၊ (ဟုတွာ)။ တတ္ထ တတ္ထ ဘဝေ- ၌၊ ဝိဝဇ္ဈပနိဿယံ- သော၊ ကုသလံ- ကို၊ ဥပစိနန္တိ- လျက်၊ အနုက္ကမေန- အစဉ်အားဖြင့်၊ သမ္ဘာဝိတကုသလမူလာ- ဆည်းပူး အားထုတ်အပ်သော ကုသိုလ်မူလရှိသည်၊ ဥပစိတဝိမောက္ခသမ္ဘာရာ- ဆည်းပူး အားထုတ်အပ်သော ဝိမောက္ခအဆောက်အဦးရှိသည်၊ (ဟုတွာ)။ သုဂတိသုယေဝ- သုဂတိဘုံတို့၌သာလျှင်၊ သံသရန္တိ- ကျင်လည်လျက်၊ ပရိပတ္တညဏာ- ရင့်ကျက်သောဉာဏ်ရှိသည်၊ ဟုတွာ- ၍၊ ဣမသ္မိ ဗုဒ္ဓုပ္ပါဒေ- ၌၊ ရာဇဂဟေ- ၌၊ အညတရဿ- မထင်ရှားသော၊

သုဝဏ္ဏကာရဿ- ရွှေပန်းတိမ်သည်၏။ ဇီတာ- သမီးသည်။ ဟုတ္တာ- ဤ၊ နိဗ္ဗတ္တိ- ဖြစ်ပြီ၊
 တဿာ- ထိုရွှေပန်းတိမ်သည်သမီးအား၊ ရူပသမ္ပတ္တိ သောဘာယ- အဆင်း၏ပြည့်စုံခြင်း၏
 တင့်တယ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ သုဘာတိ နာမံ- သုဘာ ဟူသော အမည်သည်၊
 အဟောသိ- ဖြစ်ပြီ။ သာ- ထိုသုဘာသည်၊ အနုက္ကမေန- အစဉ်အားဖြင့်၊ ဝိညုတံ- သို့၊
 ပတ္တာ- သော်၊ သတ္တု- မြတ်စွာဘုရား၏၊ ရာဇဂဟပူဝေသနေ- ရာဇဂြိုဟ်မြို့သို့ ဝင်ရာအခါ၌၊
 သတ္တရိ- မြတ်စွာဘုရား၌၊ သဗ္ဗာတပုဿာဒါ- ကောင်းစွာဖြစ်သောကြည်ညိုခြင်းရှိသည်၊
 (ဟုတ္တာ)၊ ဧကဒိဝသံ- တစ်နေ့သ၌၊ ဘဂဝန္တံ- မြတ်စွာဘုရားသို့ ဥပသင်္ကမိတွာ- ချဉ်းကပ်၍၊
 ဝန္တိတွာ- ရှိခိုး၍၊ ဧကမန္တံ- သင့်တင့်လျောက်ပတ်သောအရပ်၌၊ နိသီဒိ- ထိုင်ပြီ။ သတ္တာ-
 မြတ်စွာဘုရားသည်၊ တဿာ- ထိုသုဘာ၏၊ ဣန္ဒြိယပရိပါကံ- ဣန္ဒြေ၏ရင့်ကျက်ခြင်းကို၊
 ဒိသ္မာ- မြင်တော်မူ၍၊ အဇ္ဈာသယာနုရူပံ- အလိုအဇ္ဈာသယအားလျော်စွာ၊ စတုသစ္စဂဗ္ဘဓမ္မံ-
 သစ္စာလေးပါးလျှင် တည်ရာရှိသောတရားတော်ကို၊ ဒေသေသိ- ဟောတော်မူပြီ။ သာ-
 ထိုသုဘာသည်၊ တာဝဒေဝ- ထိုခဏ၌ပင်၊ သဟဿနယပဋိမဏ္ဍိတေ- နည်းပေါင်း
 တစ်ထောင်ဖြင့် တန်ဆာဆင်အပ်သော၊ သောတာပတ္တိဖလေ- သောတာပတ္တိဖိုလ်၌၊
 ပတိဋ္ဌာသိ- တည်ပြီ။ သာ- ထိုသုဘာအမျိုးသမီးလေးသည်၊ အပရဘာဂေ- နောက်အဖို့၌၊
 ယရာဝါသေ- အိမ်ယာတည်ထောင် လူဘောင်၌နေခြင်း၌ (ဝါ) အိမ်၌နေခြင်း၌၊ ဒေါသံ-
 အပြစ်ကို၊ ဒိသ္မာ- မြင်၍၊ မဟာပဇာပတိယာ- မဟာပဇာပတိအမည်ရှိသော၊ ဂေါတမိယာ-
 ဂေါတမိထေရီမကြီး၏၊ သန္တိကေ- အထံတော်၌၊ ပဗ္ဗဇိတွာ- ရဟန်းပြု၍၊ ဘိက္ခုနီသီလေ-
 ဘိက္ခုနီတို့၏ သီလ၌၊ ပတိဋ္ဌိတာ- တည်သည်၊ (ဟုတ္တာ)၊ ဥပရိမဂ္ဂတ္ထာယ- အထက်မင်
 အလို့ငှါ၊ ဘာဝနံ- ဘာဝနာကို၊ (ဝါ) ပွားများခြင်းကို၊ အနုယုဉ္ဇိ- လုံ့လပြုပြီ၊ (ဝါ) အားထုတ်ပြီ။
 တံ- ထိုသုဘာထေရီမကို၊ ဉာတကာ- ဆွေမျိုးတို့သည်၊ ကာလေန ကာလံ- အခါအား
 လျော်စွာ၊ ဥပသင်္ကမိတွာ- ချဉ်းကပ်၍၊ ကာမေဟိ- ကာမဂုဏ်တို့ဖြင့်၊ နိမန္တေန္တာ-
 ဖိတ်မန်ကုန်လျက်၊ ပဟူတနေဉ္စ- များစွာသော ပစ္စည်းကိုလည်းကောင်း၊ ဝိဘဝဇာတဉ္စ-
 စည်းစိမ်ဥစ္စာ အပေါင်းကိုလည်းကောင်း၊ ဒသေတွာ- ပြု၍၊ ပလောဘေန္တိ- ပြားယောင်း
 ကုန်၏။ သာ- ထိုသုဘာထေရီမသည်၊ ဧကဒိဝသံ- တစ်နေ့သ၌၊ အတ္တနော- မိမိ၏၊ သန္တိကံ-
 အထံသို့၊ ဥပဂတာနံ- ကပ်ရောက်လာသူတို့အား၊ ယရာဝါသေသု စ- အိမ်ရာတည်ထောင်
 လူဘောင်၌ နေခြင်းတို့၌လည်းကောင်း၊ ကာမေသု စ- ကာမဂုဏ်တို့၌လည်းကောင်း၊
 အာဒိနဝံ- အပြစ်ကို၊ ပကာသေန္တိ- ထင်ရှားပြလျက်၊ “ဒဟရာဟ”န္တိ အာဒိဟိ- “ဒဟရာဟံ”
 အစရှိကုန်သော၊ စတုဝိသတိယာ- နှစ်ဆယ့်လေးပုဒ်သော၊ ဂါထာဟိ- ဂါထာတို့ဖြင့်၊ ဓမ္မံ-
 တရားကို၊ ကထေတွာ- ဟောကြား၍၊ တေ- ထိုသူတို့ကို၊ နိရာသေ- မျှော်လင့်ခြင်းကင်း
 သည်တို့ကို၊ ကတွာ- ပြု၍၊ ဝိဿဇေတွာ- စွန့်လွှတ်၍၊ ဝိပဿနာယ- ဝိပဿနာဖြင့်၊

ကမ္မ- ကမ္မဋ္ဌာန်းအားထုတ်ခြင်းအမှုကို၊ ကရောန္တိ- ပြုလျက်၊ ဣန္ဒြိယာနိ- ဣန္ဒြေတို့ကို၊
(နာ- ၂၄၅) ပရိယောဒပေန္တိ- ဖြူစင်စေလျက်၊ (ဝါ) သုတ်သင်လျက်၊ ဘာဝနံ- ပွားများမှု
ဘာဝနာကို၊ ဥဿုက္ကာပေတွာ- အားထုတ်စေ၍၊ (ဝါ) ဖြစ်စေ၍၊ န စိရဿေဝ- မကြာ
မြင့်မီပင်၊ ပဋိသမ္ဘိဒါဟိ- ပဋိသမ္ဘိဒါတို့နှင့်၊ သဟ- တကွ၊ အရဟတ္တံ- အရဟတ္တဖိုလ်သို့၊
ပါပုဏိ- ရောက်ပြီ။

ပန- ဆက်ဦးအံ့၊ အရဟတ္တံ- အရဟတ္တဖိုလ်သို့၊ ပတွာ- ရောက်ပြီး၍၊ “ဒဟရာဟံ
သုဒ္ဓဝသနာ- - - ။ပ။ - - - သုဘံ ကမ္မာရမိတရံ” န္တိ - - ဟူသော၊ ဣမာ ဂါထာ-
ဤဂါထာတို့ကို၊ အဘာသိ- ရွတ်ဆို ဟောကြားတော်မူပြီ။
(ဂါထာအနက်)

၃၃၉။ ဒဟရာ- ငယ်ရွယ်သော၊ အဟံ- သည်၊ သုဒ္ဓဝသနာ- ဖြူစင်သော
အဝတ်ကို ဝတ်သည်၊ (ဟုတွာ)၊ ယံ ယသ္မာ- အကြင်ကြောင့်၊ ပုရေ- ရှေးလူဖြစ်စဉ်
အခါ၌၊ ဓမ္မံ- တရားကို၊ အသုဏိ- နာရပြီ၊ တသ္မာ- ထို့ကြောင့်၊ အပ္ပမတ္တာယ-
မမေ့မလျော့သော၊ တဿာ မေ- ထိုငါ့အား၊ (တစ်နည်း) တဿာ မေ- ထိုငါသည်၊
အပ္ပမတ္တာယ- မမေ့မလျော့လတ်သော်၊ သစ္စာဘိသမယော- သစ္စာလေးပါးကို
ထိုးထွင်း၍ သိခြင်းသည်၊ အဟု- ဖြစ်ပြီ။

၃၄၀။ တတော- ထို့ကြောင့်၊ အဟံ- သည်၊ သဗ္ဗကာမေသု- အလုံးစုံသော
ကာမဂုဏ်တို့၌၊ ဘုသံ- ပြင်းစွာ၊ အရတိ- မမွေ့လျော်ခြင်းကို၊ အဇ္ဈင်- ရပြီ၊
သက္ကာယသ္မိ- ထင်ရှားရှိသော ဥပါဒါနက္ခန္ဓာ၌၊ ဘယံ- ဘေးကို၊ ဒိသ္မာ- မြင်၍၊
နေက္ခမ္မမေဝ- ကာမဂုဏ်မှ ထွက်မြောက်ကြောင်းဖြစ်သော ရဟန်းအဖြစ်၊
ထွက်မြောက်ရာဖြစ်သော နိဗ္ဗာန်ကိုသာလျှင်၊ ပီဟယေ- မြတ်နိုး တောင့်တ၏။

၃၄၁။ အဟံ- ငါသည်၊ ဉာတိဂဏံ- ဆွေမျိုးအပေါင်းကိုလည်းကောင်း၊ ဒါသ-
ကမ္မကရာနိ စ- ကျွန်၊ အမှုလုပ်တို့ကိုလည်းကောင်း၊ ရမဏီယေ- နှစ်သက်ဖွယ်
ရှိကုန်သော၊ ပမောဒိတေ- ဝမ်းမြောက်စေအပ်ကုန်သော၊ ဖီတာနိ- ပွားစီးကုန်
သော၊ ဂါမခေတ္တာနိ- ရွာ၊ လယ်ယာတို့ကိုလည်းကောင်း၊ ဟိတွာန- စွန့်၍။

၃၄၂။ အဟံ- သည်၊ အနပ္ပကံ- များစွာသော၊ သာပတေယျံ- ဥစ္စာနှစ်ကို၊
ပဟာယ- ပယ်စွန့်၍၊ ဧဝံ- ဤဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသော အပြားအားဖြင့်၊ သဒ္ဓါယ- သဒ္ဓါ
တရားဖြင့်၊ (တစ်နည်း) သဒ္ဓါယ သဒ္ဓဟိတွာ- ကံ၊ ကံ၏ အကျိုး၊ ရတနာသုံးပါးကို
ယုံကြည်၍၊ နိက္ခမ္မ- အိမ်မှထွက်၍၊ သုပ္ပဝေဒိတေ- မြတ်စွာဘုရားသည် ကောင်းစွာ
အပြားအားဖြင့် သိစေတော်မူအပ်သော၊ သဒ္ဓမ္မေ- သဒ္ဓမ္မသုံးဖြာ သာသနာတော်၌၊
ပဗ္ဗဇိတာ- ရဟန်းပြု၏။

- ၃၄၃။ ယော- အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ ဇာတရူပံ- ရွှေကိုလည်းကောင်း၊ ရဇတံ- ငွေကိုလည်းကောင်း၊ ဆဋ္ဌေတွာ- စွန့်ပြီး၍၊ ပုန- တဘန်၊ (ယံ) အာဂမေ- အကြင် ယူဖို့ရာ တစ်ဖန်ပြန်လာရာ၏။ ဧတံ- ဤသို့ ပြုမူခြင်းသည်၊ အဿ- ထိုပုဂ္ဂိုလ်အား၊ န ပတိရူပံ- မလျှောက်ပတ်၊ ဟိ- မှန်၏၊ အာကိဉ္ဇည်- တစ်စုံတစ်ခု ပိုင်ဆိုင်မှု မရှိခြင်းကို၊ ပတ္ထယေ- တောင့်တရာ၏။ (တစ်နည်း) အဟံ- သည်၊ အာကိဉ္ဇည် ဟိ အာကိဉ္ဇည် ဧဝ- ကိုသာလျှင်၊ ပတ္ထယေ ပတ္ထယာမိ- တောင့်တ၏။
- ၃၄၄။ ရဇတံ ဝါ- ငွေသည်လည်းကောင်း၊ ဇာတရူပံ ဝါ- ရွှေသည်လည်းကောင်း၊ ဗောဓာယ- သစ္စာလေးပါးကို သိတတ်သော မဂ်ဉာဏ်အကျိုးငှါ၊ န ဟောတိ- မဖြစ်၊ သန္တိယာ- ကိလေသာတို့မှ ငြိမ်းရာဖြစ်သော နိဗ္ဗာန်အကျိုးငှါ၊ န ဟောတိ- မဖြစ်၊ ဧတံ- ဤ ငွေ ရွှေသည်၊ သမဏသာရဗ္ဗံ- ရဟန်းတို့အား လျှောက်ပတ်သည်၊ န ဟောတိ- မဖြစ်၊ ဧတံ- သည်၊ အရိယဒ္ဓန္တံ- အရိယာတို့၏ ဥစ္စာသည်၊ န ဟောတိ- မဟုတ်။
- ၃၄၅။ ဧတံ- ဤ ငွေ ရွှေသည်၊ လောဘနံ စ- တပ်မက်စေတတ်၏၊ မဒနံ စ- မာန်ယစ်စေတတ်၏၊ မောဟနံ စ- ပြင်းစွာတွေဝေစေတတ်၏၊ ရဇဝမနံ စ- ရာဂစသော ကိလေသာမျှကိုလည်း ပွားစေတတ်၏၊ သာသကီ စ- ယုံမှားခြင်းနှင့် တကွဖြစ်၏၊ ဗဟုအာယာသံ- စီရင်ခြင်း စောင့်ရှောက်ခြင်းအစရှိသည်ဖြင့် များသော ပင်ပန်းခြင်းရှိ၏၊ ဧတ္ထ- ဤငွေရွှေ ဥစ္စာအစဉ်၊ ဓုဝံ- မြဲခြင်းသည်၊ ဌိတိ- တည်တံ့ခြင်းသည်၊ နတ္ထိ စ- မရှိသည်သာတည်း။
- ၃၄၆။ ဧတ္ထ- ဤဥစ္စာအစဉ်၊ ရတ္တာ- တပ်မက်ကုန်သော၊ ပမတ္တာ- ယစ်မှူး မေ့လျော့ကုန်သော၊ နရာ- သတ္တဝါတို့သည်၊ သံကိလိဋ္ဌမနာ- ညစ်ညူးသော စိတ်ရှိကြကုန်၏၊ အညမညေန- တစ်ယောက်သည် တစ်ယောက်နှင့်၊ ဗျာရဒ္ဓါ- ဆန့်ကျင်ဘက် ရန်သူဖြစ်ကြကုန်၏၊ ပုထု- များစွာသော သတ္တဝါတို့သည်၊ မေဓေ- ငြင်းခုံခြင်းကို၊ ကုဗ္ဗန္တိ- ပြုကြကုန်၏။
- ၃၄၇။ ကာမေသု- ကာမဂုဏ်တို့၌၊ အဓိပနာနံ- လွှမ်းမိုးခြင်းသို့ ရောက်ကုန်သော သူတို့သည်၊ ဝဓော- သတ်ခြင်းလည်းကောင်း၊ ဗန္ဓော- နှောင်ဖွဲ့ခြင်းလည်းကောင်း၊ ပရိက္ခေသော- လက်ဖြတ်ခြင်းစသော ဆင်းရဲ ပင်ပန်းခြင်းသို့ ရောက်ခြင်းလည်း ကောင်း၊ ဇာနိ- ဥစ္စာ၊ အခြွေအရံမှ ဆုတ်ယုတ်ခြင်းလည်းကောင်း၊ သောက- ပရိဒ္ဓဝေါ- စိုးရိမ်ခြင်း ဝိကြွေးခြင်းလည်းကောင်း၊ ဣတိ- ဤသို့၊ ဗဟံ- များစွာသော၊ ဗျသနံ- အကျိုးမဲ့ပျက်စီးခြင်းကို၊ ဒိဿတေ- တွေ့မြင်အပ်၏။
- ၃၄၈။ တံ မံ- ထိုငါ့ကို၊ ဝေါ- သင်တို့သည်၊ ဉာတိ- အကျိုးလိုလား ဆွေမျိုးများ

ဖြစ်ပါကုန်လျက်၊ အမိတ္တာဝ- အကျိုးမဲ့လိုလား ရန်သူများကဲ့သို့၊ ကိ- အဘယ်
အကြောင်းကြောင့်၊ ကာမေသု- ကာမဂုဏ်တို့၌၊ ယုဇ္ဈထ- တိုက်တွန်းကုန်ဘိ
သနည်း၊ မံ- ငါ့ကို၊ ကာမေသု- တို့၌၊ ဘယဒဿိနိ- ဘေးအားဖြင့် ရှုမြင်သော၊
ပဗ္ဗဇိတံ- ရဟန်းဟူ၍၊ ဇာနာထ- သိနားလည်ပေးကြပါကုန်လော့။

၃၄၉။ ဟိရညသုဝဏ္ဏေန- ရွှေငွေဖြင့်၊ အာသဝါ- အာသဝေါတရားတို့သည်၊ န
ပရိက္ခိယန္တိ- တစ်ရံတစ်ဆစ်မျှ မကုန်နိုင်ကုန်၊ ကာမာ- ကာမဂုဏ်တို့သည်၊
အမိတ္တာ- မိတ်ဆွေမဟုတ်ကုန်၊ ဝကော- သူသတ်သမားနှင့် တူကုန်၏၊ သပတ္တာ-
ရန်သူနှင့် တူကုန်၏။ သလ္လဗန္ဓနာ- ရာဂစသော ငြောင့်တို့ကို ဖွဲ့တတ်ကုန်၏။

၃၅၀။ တံ မံ- ထိုငါ့ကို၊ ဝေါ- သင်တို့သည်၊ ဉာတိ- အကျိုးလိုလား ဆွေမျိုးများ
ဖြစ်ပါကုန်လျက်၊ အမိတ္တာဝ- အကျိုးမဲ့လိုလား ရန်သူများကဲ့သို့၊ ကိ- အဘယ်
ကြောင့်၊ ကာမေသု- တို့၌၊ ယုဇ္ဈထ- တိုက်တွန်းကုန်ဘိသနည်း၊ မံ- ကို၊ မုဏ္ဍံ-
ဦးပြည်းသော၊ သံဃာဋီပါရုတံ- ဒုက္ခသင်္ကန်းကြီးကို ရုံသော၊ ပဗ္ဗဇိတံ- ရဟန်း
ဟူ၍၊ ဇာနာထ- လော့။

(နာ- ၂၄၆) ၃၅၁။ ဥတ္တိဋ္ဌပိဏ္ဏော စ- အိမ်စဉ်အတိုင်းရပ်၍ ခံယူအပ်သော ဆွမ်း
လည်းကောင်း၊ ဥဉ္ဇော စ- အိမ်စဉ်အတိုင်း ဆွမ်းခံခြင်းလည်းကောင်း၊ ပံသုကူလံ-
ပံသုကူဖြစ်သော၊ စိဝရဉ္စ- သင်္ကန်းလည်းကောင်း၊ ဧတံ ခေါ- ထိုသုံးပါးသည်လျှင်၊
မမ- ငါ့အား၊ သာရပုံ- လျောက်ပတ်၏၊ အနဂါရူပနိဿယော- အိမ်ရာမထောင်
ရဟန်းဘောင်ရောက်သူတို့၏ အားကြီးသောမှီရာတည်း။

၃၅၂။ ဒိဗ္ဗာ- နတ်ပြည်၌ဖြစ်ကုန်သော၊ ယေ စ- အကြင်ကာမဂုဏ်တို့သည်
လည်းကောင်း၊ မာနုသာ- လူ၌ဖြစ်ကုန်သော၊ ယေ စ- လည်းကောင်း၊ သန္တိ-
ရှိကုန်၏၊ တေ ကာမာ- ထိုကာမဂုဏ်တို့ကို၊ မဟေသီဟိ- ဘုရားအစရှိသော
သူတော်ကောင်းတို့သည်၊ ဝန္တာ- ထွေးအန်အပ်ကုန်၏၊ တေ- ထိုဘုရားအစရှိသော
သူတော်ကောင်းတို့သည်၊ ခေမဋ္ဌာနေ- နိဗ္ဗာန်တည်းဟူသောအရပ်၌၊ ဝိမုတ္တာ-
လွတ်မြောက်ကြကုန်၏၊ အစလံ- တုန်လှုပ်ခြင်းမရှိသော၊ သုခံ- နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာသို့
ပတ္တာ- ရောက်ကုန်၏။

၃၅၃။ ယေသု- အကြင်ကာမဂုဏ်တို့၌၊ တာဏံ- အားကိုးရာအကျိုးစီးပွားသည်၊
န ဝိဇ္ဇတိ- မရှိ၊ တေဟိ ကာမေဟိ- ထိုကာမဂုဏ်တို့နှင့်၊ အဟံ- သည်၊ မာ သံဂစ္ဆိ-
မပေါင်းသင်းခဲ့ပြီ၊ ကာမာ- ကာမဂုဏ်တို့သည်၊ အမိတ္တာ- မိတ်ဆွေမဟုတ်ကုန်၊
ဝကော- သတ်တတ်ကုန်၏၊ အဂ္ဂိက္ခန္ဓုပမာ- မီးပုံကြီး ဥပမာရှိကုန်၏၊ (ဝါ)
မီးပုံကြီးနှင့် တူကုန်၏၊ ဒုခါ- ဆင်းရဲကုန်၏။

၃၅၄။ ဧသ ဧသော- ဤကာမဂုဏ်သည်၊ ပရိပန္နော- အန္တရာယ်ရှိ၏၊ ဘယော-
ဘေးရန်ရှိ၏၊ သဝိယာတော- စိတ်၏ ပင်ပန်းခြင်းနှင့် တကွဖြစ်၏၊ သကဏ္ဍကော-
ဆူးငြောင့်နှင့်တကွ ဖြစ်၏၊ ဧသော- ဤကာမဂုဏ်သည်၊ ဂေဓော- တပ်မက်မော
ခြင်း၏အကြောင်းလည်း ဖြစ်၏၊ သုဝိသမော စ- အလွန် မညီညွတ်သည်လည်း
ဖြစ်၏၊ မဟန္တော- အားကြီးသော၊ (ဝါ) ပြင်းထန်သော၊ မောဟနာမုခေါ-
တွေဝေခြင်း၏ အကြောင်းလည်းဖြစ်၏။

၃၅၅။ ဧသော- ဤကာမဂုဏ်သည်၊ ဥပသဂ္ဂေါ- ဘေးဥပါဒ်ရှိ၏၊ ဘီမရူပေါ စ-
အလွန် ကြောက်မက်ဖွယ်သောသဘောလည်းရှိ၏၊ ဧတေ ကာမာ- တို့သည်၊
သပ္ပသိရူပမာ- မြွေဦးခေါင်းနှင့် တူသောဥပမာရှိကုန်၏၊ ယေ- ယင်းကာမဂုဏ်
တို့ကို၊ ဗာလာ- မိုက်ကုန်သော၊ အန္ဓဘူတာ- ပညာမရှိသည်ဖြစ်၍ သူကန်းသဖွယ်
ဖြစ်ကုန်သော၊ ပုထုဇ္ဇနာ- ပုထုဇဉ်တို့သည်၊ အဘိနန္ဒန္တိ- အလွန်နှစ်သက်ကြကုန်၏။

၃၅၆။ ဟိ- မှန်၏၊ ကာမပဏေေန- ကာမဂုဏ်တည်းဟူသော ညွှန်ဖြင့်၊ သတ္တာ-
ငြိကပ်ကြကုန်သော၊ အဝိဒ္ဓသု- ပညာမဲ့သု လူမိုက်တို့သည်၊ လောကေ- လောက၌၊
ဗဟု- များကုန်၏၊ တေ- ထို လူမိုက်တို့သည်၊ ဇာတိယာ စ- ပဋိသန္ဓေနေခြင်း၏
လည်းကောင်း၊ မရဏဿ စ- သေခြင်း၏ လည်းကောင်း၊ ပရိယန္တိ- အဆုံး
ဖြစ်သော နိဗ္ဗာန်ကို၊ န ဇာနန္တိ- မသိကြကုန်။

၃၅၇။ မနုဿာ- လူတို့သည်၊ အတ္တနော- မိမိ၏၊ (ဝါ) ၏အတွက်၊ ရောဂံ-
ဆင်းရဲ ဒုက္ခဟူသမျှကို၊ အာဝဟံ- ဆောင်သော၊ ကာမဟေတုကံ- ကာမဂုဏ်လျှင်
အကြောင်းရှိသော၊ ဒုဂ္ဂတိဂမနံ- အပါယ်လေးဘုံသို့ ရောက်ကြောင်းဖြစ်သော၊
ဗဟုံ- များစွာသော၊ မဂ္ဂံ- အကြောင်းဖြစ်သော အကုသိုလ်ဒုစရိုက်ကို၊ ဝေ- စင်စစ်၊
ပဋိပဇ္ဇန္တိ- ကျင့်ကုန်၏။ (တစ်နည်း) မဂ္ဂံ- လမ်းကြောင်းကို၊ ဗဟုံ- အကြိမ်များစွာ၊
ဝေ- စင်စစ်၊ ပဋိပဇ္ဇန္တိ- သွားကြကုန်၏။

၃၅၈။ ကာမာ- ကာမဂုဏ်တို့သည်၊ ဧဝံ- ဤသို့ “အမိတ္တာ ဝဓကာ” စသော
ဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသော အပြားအားဖြင့်၊ အမိတ္တဇနနာ- ရန်သူကို ဖြစ်စေတတ်ကုန်၏၊
တာပနာ- ပူပန်စေတတ်ကုန်၏၊ သံကိလေသိကာ- ပူပန်စေတတ် နှိပ်စက်တတ်
ကုန်၏၊ လောကာမိဿာ- လောက၌သာ သုံးဆောင်စရာ အာမိသဖြစ်ကုန်၏၊
ဗန္ဓနိယာ- နှောင်ဖွဲ့တတ်ကုန်၏၊ (ဝါ) နှောင်ဖွဲ့ကြောင်း သံယောဇဉ်တို့၏ အာရုံ
ဖြစ်ကုန်၏၊ မရဏဗန္ဓနာ- သေမင်းဟူသော အနှောင်အဖွဲ့ရှိကုန်၏။

၃၅၉။ ကာမာ- ကာမဂုဏ်တို့သည်၊ ဥမ္မာဒနာ- ရူးသွပ်စေတတ်ကုန်၏၊ ဥလ္လပနာ-
အထက်အထက်၌ ပလွှား၍ ပြောဆိုတတ်ကုန်၏၊ စိတ္တပ္ပမာထိနော- စိတ်ကို

အပြားအားဖြင့် မွေနှောက်ဖျက်ဆီးလေ့ရှိကုန်၏။ ကာမာ- တို့ကို သတ္တာနံ- သတ္တဝါ
တို့၏။ သံကိလေသာယ- ပူပန်စေခြင်းငှါ။ မာရေန- မာရ်နတ်သည်။ ဩဗ္ဗိတံ-
ထောင်အပ်သော။ ခိပ္ပံ- မြိုးဟူ၍။ (ဒဋ္ဌဗ္ဗာ- မှတ်အပ်ကုန်၏)။

၃၆၀။ ကာမာ- တို့သည်။ အနန္တာဒိနဝါ- အဆုံးအပိုင်းအခြားမရှိ များသောအပြစ်
ရှိကုန်၏။ ဗဟုဒုက္ခာ- များသောဆင်းရဲရှိကုန်၏။ မဟာဝိသာ- လတ်တလော
သေစေတတ်သဖြင့် ပြင်းထန်သောအဆိပ်နှင့် တူကုန်၏။ အပ္ပဿာဒါ- နည်းသော
သာယာဘွယ်ရှိကုန်၏။ (ဝါ) သာယာဘွယ်နည်းကုန်၏။ ရဏကရာ- ဝိုကြွေးခြင်းကို
ပြုတတ်ကုန်၏။ သုက္ကပက္ခဝိသောသနာ- ဖြူစင်သောကုသိုလ်အဖို့ကို ခန်းခြောက်
စေတတ်ကုန်၏။ (ဝါ) ဖျက်ဆီးတတ်ကုန်၏။

၃၆၁။ သာဟံ- ထိုငါသည်။ ကာမဟေတုကံ- ကာမဂုဏ်လျှင် အကြောင်းရင်း
ရှိသော။ ဗျသနံ- ပျက်စီးကြောင်းဖြစ်သော။ ဧတာဒိသံ- ဤသို့ရှုအပ်သော
ကာမဂုဏ်ကို။ ကတ္တာ- ဖြတ်တောက်မှုကို ပြုပြီး၍။ (ဝါ) ကြောင့်။ သဒါ- အခါ
ခပ်သိမ်း။ နိဗ္ဗာနာဘိရတာ- နိဗ္ဗာန်၌မွေ့လျော်သည်။ (ဟုတွာ)။ တံ- ထိုကာမဂုဏ်
ကို။ (ဝါ) ထိုကာမဂုဏ်ဘက်သို့။ န ပစ္စာဂမိဿာမိ- နောက်ထပ်တစ်ဖန် မလာ
တော့အံ့။ (ဝါ) မခံစားတော့အံ့။

၃၆၂။ အဟံ- သည်။ ကာမာနံ- တို့၏။ ရဏံ- စစ်မြေပြင်ကို။ (တစ်နည်း) ကာမာနံ
ရဏံ- ကာမစစ်မြေပြင်ကို။ တရိတွာ- ဖြတ်ကျော်၍။ သီတိဘာဝါဘိကဒီနိ-
ကိလေသာငြိမ်းကြောင်း အရဟတ္တဖိုလ်ကို အလိုရှိသည်။ (ဟုတွာ)။ သဗ္ဗ-
သံယောဇနက္ခယေ- သံယောဇဉ်အားလုံးတို့ကုန်ရာ နိဗ္ဗာန်၌။ အပ္ပမတ္တာ- မမေ့
မလျော့သည်။ (ဟုတွာ)။ ဝိဟဿာမိ- နေတော့အံ့။

၃၆၃။ ယေန- အကြင်အရိယာမဂ္ဂင်လမ်းစဉ်ဖြင့်။ မဟေသိနော- ဘုရားအစ
ရှိသော သူတော်ကောင်းတို့သည်။ တိဏ္ဏာ- သံသရာဝဲဩဃကို ကူးမြောက်ကြ
ကုန်၏။ အဟမ္ဘိ- ငါသည်လည်း။ အသောကံ- စိုးရိမ်ခြင်း မရှိသော။ ဝိရဇံ-
ကိလေသာမြူ မရှိသော။ (ဝါ) တပ်ခြင်းကင်းသော။ ခေမံ- ဘေးမရှိသော။ အရိယံ-
ဖြူစင်သော။ အဋ္ဌဂီကံ- အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော။ ဥဇုံ- ဖြောင့်မတ်သော။ တံ မဂ္ဂံ- ထိုမဂ္ဂင်
လမ်းစဉ်သို့။ အနုဂစ္ဆာမိ- အစဉ်လိုက်တော့အံ့။

(နာ- ၂၄၇) ၃၆၄။ ဘိက္ခဝေ- ရဟန်းတို့။ တုမေ- သင်တို့သည်။ ဓမ္မဋ္ဌံ- အရိယာဖိုလ်
တရား၌ တည်သော။ ကမ္မာရဓိတရံ- ရွှေပန်းတိမ်သည်၏။ သမီးဖြစ်သော။ သုဘံ-
သုဘာမည်သော။ ဣမံ- ဤထေရီမကို။ ပဿထ- ရှုကုန်လော့။ အယံ- ဤသုဘာ
ထေရီမသည်။ အနေဇံ- တဏှာကင်းသော အရဟတ္တဖိုလ်ကို။ ဥပသမ္ပန္န- ပြည့်စုံ

စေ၍၊ ရုက္ခမူလမိ- သစ်ပင်ရင်း၌၊ ဈာယတိ- ဈာန်ဝင်စားနေ၏။

၃၆၅။ ပဗ္ဗဇိတာ- ရဟန်းပြုပြီးသည်၊ (ဟုတ္တာ)၊ (တစ်နည်း) ပဗ္ဗဇိတာ-ရဟန်းပြုရာ အခါမှ၊ အဇ္ဇ- ယနေ့၊ အဋ္ဌမိ- ရှစ်ရက်မြောက်နေ့တည်း၊ သဒ္ဓါ- သဒ္ဓါတရားနှင့် ပြည့်စုံ၏၊ သဒ္ဓမ္မသောဘနာ- မဂ်ဉာဏ်ဖိုလ်ဉာဏ်တည်းဟူသော သူတော်ကောင်း တရားတို့ဖြင့် တင့်တယ်၏၊ ဥပ္ပလဝဏ္ဏာယ- ဥပ္ပလဝဏ်ထေရီမသည်၊ ဝိနိတာ- ဆုံးမအပ်၏၊ တေဝိဇ္ဇာ- ဝိဇ္ဇာသုံးဖြာ ပု ဒိ အာ နှင့် ပြည့်စုံ၏၊ မစ္စဟာယိနီ- သေမင်းကို ပယ်စွန့်၏။

၃၆၆။ သာယံ ဘိက္ခုနီ- ထိုသူဘာထေရီမသည်၊ ဘုရိဿာ- ကိလေသာတို့ကို တော်လှန်ပြီးသူတည်း၊ အဏဏာ- သံသရာကြွေးမြီ မရှိသူတည်း၊ ဘာဝိတိန္ဒြိယာ- ပွားများအပ်ပြီးသော ဣန္ဒြေရှိသူတည်း၊ သဗ္ဗယောဂဝိသယုတ္တာ- အလုံးစုံသော ယောဂလေးပါးတို့နှင့် ကင်းကွာပြီးသူတည်း၊ ကတကိစ္စာ- ပြုအပ်ပြီးသော ရဟန်း ကိစ္စရှိသူတည်း၊ အနာသဝါ- အာသဝေါကင်းပြီးသူတည်း။

၃၆၇။ ဘူတပတိ- ဘုံသုံးပါးတို့၌ဖြစ်ကုန်သော သတ္တဝါတို့၏ အရှင်သခင် ဖြစ်သော၊ သက္ကော- သိကြားမင်းသည်၊ ဒေဝသံယေန- နတ်အပေါင်းနှင့်တကွ၊ ကမ္မာရဓိတရံ- ရွှေပန်းတိမ်သည်၏ သမီးဖြစ်သော၊ သုတံ- သုဘမည်သော၊ တံ- ထိုထေရီမအထံသို့၊ ဣဒ္ဓိယာ- နတ်တို့၏ တန်ခိုးဖြင့်၊ ဥပသင်္ကမ္မ- ချဉ်းကပ်၍၊ နမဿတိ- ရှိခိုးလေ၏။

၃၆၉။ တတ္ထ- ထိုဂါထာတို့၌၊ ဒဟရာဟံ သုဒ္ဓဝသနာ၊ ယံ ပုရေ ဓမ္မမဿုဏိန္ဒြိယ - ကား၊ ယသ္မာ- အကြင်ကြောင့်၊ အဟံ- သည်၊ ပုဗ္ဗေ- ရှေး၌၊ ဒဟရာ- ငယ်ရွယ်သည်၊ တရုဏီ ဧဝ- နုပျိုသည်သာလျှင်၊ (ဟုတ္တာ)၊ သုဒ္ဓဝသနာ- ဖြူစင်သောအဝတ်ကို ဝတ်သည်၊ အလင်္ကာတပုဋိယတ္တာ- တန်ဆာဆင်အပ် ပြုပြင်အပ်သည် (ဟုတ္တာ)၊ သတ္ထု- မြတ်စွာ ဘုရား၏၊ သန္တိကေ- အထံတော်၌၊ ဓမ္မံ- တရားကို၊ အဿောသိ- နာရပြီ။ တဿာ မေ အပ္ပမတ္တာယ၊ သစ္စာဘိသမယော အဟူတိ- - ကား၊ ယသ္မာ- ကြောင့်၊ တဿာ မေ မယံ- ထိုငါသည်၊ ယထာသုတံ- အကြင်အကြင် ကြားနာအပ်တိုင်းသော၊ ဓမ္မံ- တရားကို၊ ပစ္စဝေက္ခိတွာ- ဆင်ခြင်၍၊ အပ္ပမတ္တာယ- မမေ့မလျော့လတ်သော်၊ ဥပဋ္ဌိတဿတိယာ- ကပ်တည်သောသတိဖြင့်၊ သီလံ- သီလကို၊ အဓိဋ္ဌဟိတွာ- ဆောက်တည်၍၊ ဘာဝနံ- ဘာဝနာကို၊ အနုယုဉ္ဇန္တိယာဝ- ကြိုးစားအားထုတ်သော်သာ၊ စတုန္နံ- လေးပါးကုန်သော၊ အရိယသစ္စာနံ- အရိယသစ္စာတို့ကို၊ အဘိသမယော- ထိုးထွင်း၍ သိခြင်းသည်၊ “ဣဒံ- ဤသည်ကား၊ ဒုက္ခံ- ဒုက္ခသစ္စာတည်း၊” ဣတိ အာဒိနာ- ဤသို့အစရှိသည်ဖြင့်၊ ပဋိဝေဓော- ထိုးထွင်း၍ သိခြင်းသည်၊ အဟောသိ- ဖြစ်ပြီ။

၃၄၀။ တတောဟံ သဗ္ဗကာမေသု၊ ဘုသံ အရတိမဇ္ဈဝန္တိ - - ကား၊ တတော
 တေန ကာရဏေန- ထိုအကြောင်းကြောင့်၊ သတ္ထု- မြတ်စွာဘုရား၏၊ သန္တိကေ-
 အထံတော်၌၊ ဓမ္မဿ- တရားကို၊ သုတတ္တာ- နာရခြင်းကြောင့်လည်းကောင်း၊ သစ္စာနံ-
 သစ္စာလေးပါးတို့ကို၊ အဘိသမိတတ္တာ စ- ထိုးထွင်း၍ သိခြင်းကြောင့်လည်းကောင်း၊
 မနုဿေသု စ- လူ၌ဖြစ်သော ကာမဂုဏ်တို့လည်းကောင်း၊ ဒိဗ္ဗေသု စ- နတ်၌ဖြစ်သော
 ကာမဂုဏ်တို့လည်းကောင်း၊ ဣတိ- သို့၊ သဗ္ဗေသုပိ- အလုံးစုံလည်းဖြစ်ကုန်သော၊
 ကာမေသု- ကာမဂုဏ်တို့၌၊ ဘုသံ အတိဝိယ- အလွန်အကဲ၊ အရတိ- မမွေ့လျော်ခြင်းကို၊
 ဥက္ကဏ္ဍိ- ပျင်းရိခြင်းကို၊ အဓိဂစ္ဆိ- ရခဲ့ပြီ။ သက္ကာယသ္မိ- သက္ကာယ၌၊ ဥပါဒါနက္ခန္ဓပဉ္စကေ-
 ဥပါဒါနက္ခန္ဓာငါးပါး အပေါင်း၌၊ ဘယံ- ဘေးကို၊ သပ္ပဋိဘယဘာဝံ- ဘေးနှင့်တကွ
 ဖြစ်သည်၏အဖြစ်ကို၊ ဉာဏစက္ခုနာ- ဉာဏ်တည်းဟူသော မျက်စိဖြင့်၊ ဒိသ္မာ- မြင်၍၊
 နေက္ခမ္မမေဝ- ထွက်မြောက်ခြင်းကိုသာလျှင်၊ ပဗ္ဗန္တံ ဧဝ- ရဟန်းအဖြစ်ကိုသာလျှင်၊
 နိဗ္ဗာနမေဝ- နိဗ္ဗာန်ကိုသာလျှင်၊ ဝီဟယေ ပိဟယာမိ ပတ္ထယာမိ- တောင့်တ၏။

၃၄၁-၂။ ဒါသကမ္မကရာနိ စာတိ- - ကား၊ ဒါသေ စ- ကျွန်တို့ကိုလည်းကောင်း၊
 ကမ္မကာရေ စ- အလုပ်သမားတို့ကိုလည်းကောင်း၊ ဟိ- မှန်၏။ ဧတံ- ဤဒါသကမ္မကရာနိ
 ဟူသော စကားကို၊ လိင်္ဂဝိပလ္လာသေန- လိင်္ဂဝိပလ္လာသဖြင့်၊ ဝုတ္တံ- ဆိုအပ်၏။ ဂါမ-
 ခေတ္တာနီတိ- - ကား၊ ဂါမေ- ရွာတို့ကိုလည်းကောင်း၊ ပုဗ္ဗဏ္ဏာပရဏ္ဏဝိရဟနက္ခေတ္တာနိ
 စ- ကောက်ပဲသီးနှံတို့ ပေါက်ရောက်ရာ လယ်ယာတို့ကိုလည်းကောင်း၊ ဝါ- တစ်နည်းကား၊
 ဂါမပရိယာပန္နာနိ- ရွာ၌အကျုံးဝင်ကုန်သော၊ ခေတ္တာနိ- လယ်ယာတို့ကိုလည်းကောင်း။
 ဖီတာနီတိ- - ကား၊ သမိဒ္ဓါနိ- ပြည့်စုံကုန်သော၊ (ဝါ) ပွားစီးကုန်သော။ ရမဏီယေတိ- -
 ကား၊ မနုဉ္ဇေ- စိတ်နှလုံးကို နှစ်သက်စေတတ်ကုန်သော၊ (ဝါ) နှစ်သက်ဖွယ်ရှိကုန်သော။
 ပမောဒိတေတိ- - ကား၊ ပမုဒိတေ- ဝမ်းမြောက်စေအပ်ကုန်သော၊ ဘောဂက္ခန္ဓေ- စည်းစိမ်
 အစုတို့ကို၊ ဟိတ္တာ- ပယ်စွန့်၍၊ ဣတိ- ဤသို့၊ သမ္ပန္နော- ဆက်စပ်အပ်၏။ သာပတေယျန္တိ-
 - ကား၊ သန္တကံ ခနံ- မိမိဥစ္စာကို၊ မဏိကနကရတောဒိပရိဂ္ဂဟဝတ္ထံ- ပတ္တမြား၊ ရွှေ၊ ငွေ
 အစရှိသော စုဆောင်းသိမ်းဆည်းထားအပ်သော ဥစ္စာကို။ အနပ္ပကန္တိ- - ကား၊ မဟန္တံ-
 များစွာသော ဥစ္စာကို၊ ပဟာယ- ပယ်စွန့်၍၊ ဣတိ အယံ- ဤသည်ကား၊ ယောဇနာ-
 ယောဇနာခြင်းတည်း။ ဧဝံ သဒ္ဓါယ နိက္ခမ္မာတိ- - ကား၊ " ဟိတ္တာနဟံ ဉာတိဂဏ " နှစ်
 အာဒိနာ- - - အစရှိသော၊ (နာ- ၂၄၈) ဝုတ္တပ္ပကာရေန- ဆိုအပ်ပြီးသော အပြားအားဖြင့်၊
 မဟန္တံ- များစွာသော၊ ဉာတိပရိဝုဋ္ဌေ- ဆွေမျိုးအစုကိုလည်းကောင်း၊ မဟန္တံ- များစွာသော၊
 ဘောဂက္ခန္ဓေ- စည်းစိမ်ဥစ္စာအစုကိုလည်းကောင်း၊ ပဟာယ- ပယ်စွန့်၍၊ ကမ္မကမ္မဇလာနိ-
 ကံ, ကံ၏အကျိုးတို့လည်းကောင်း၊ ရတနတ္ထယဉ္စ- ရတနာသုံးပါးအပေါင်းလည်းကောင်း၊

ဣတိ- သို့၊ သဒ္ဓေယျဝတ္ထု- ယုံကြည်ထိုက်သောဝတ္ထုကို၊ သဒ္ဓါယ- သဒ္ဓါဖြင့်၊ သဒ္ဓဟိတွာ- ယုံကြည်၍၊ ယရတော- အိမ်မှ၊ နိက္ခမ္မ- ထွက်၍၊ သုပ္ပဝေဒိတေ- မြတ်စွာဘုရားသည် ကောင်းစွာအပြားအားဖြင့် သိစေတော်မူအပ်သော၊ သဒ္ဓမ္မေ- သဒ္ဓမ္မသုံးဖြာ သာသနာ တော်၌၊ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေန- မြတ်စွာဘုရားသည်၊ သုဋ္ဌ- ကောင်းစွာ၊ ပဝေဒိတေ- အပြား အားဖြင့် သိစေတော်မူအပ်သော၊ အရိယဝိနယေ- အရိယာတို့၏ တရားသဖြင့် ဆုံးမရာ သာသနာတော်၌၊ အဟံ- သည်၊ ပဗ္ဗဇိတာ- ရဟန်းပြုပြီ။

၃၄၃။ ပန- ဆက်ဦးအံ့၊ ဆဋ္ဌိတာနံ- စွန့်ပစ်အပ်ကုန်သော၊ ကာမာနံ- ကာမဂုဏ် တို့ကို၊ ယဒိဒံ ယံ ဣဒံ ပစ္စာဂမနံ- အကြင် ယူဖို့ရာ တစ်ဖန်ပြန်လာခြင်းသည်၊ အတ္ထိ- ရှိ၏၊ ဧတံ- ဤသို့ တစ်ဖန်ပြန်လာခြင်းသည်၊ ဧဝံ ပဗ္ဗဇိတာယ- ဤသို့ ရဟန်းပြုပြီးသော ငါ့အား၊ ပတိဇ္ဈပံ- လျှောက်ပတ်သည်၊ န အဿ- မဖြစ်၊ **(ပါဠိတော်၌ တစ်မျိုးကြံ၍ စားခဲ့သည်)*။ အာကိဉ္ဇညံ ဟိ ပတ္ထယေတိ- - ကား၊ အဟံ- သည်၊ အကိဉ္ဇနဘာဝံ ဧဝ- တစ်စုံတစ်ခု ပိုင်ဆိုင်မှုမရှိသည်၏အဖြစ်ကိုသာလျှင်၊ အပရိဂ္ဂဟဘာဝံ ဧဝ- ငါ့ဥစ္စာဟု သိမ်းပိုက်ခြင်း မရှိသည်၏ အဖြစ်ကိုသာလျှင်၊ ပတ္ထယာမိ- တောင့်တ၏၊ ယော ဇာတဇ္ဈပရဇတံ၊ ဆဉ္ဇေတွာ ပုနရာဂမေတိ- - ကား၊ ယော ပုဂ္ဂလော- အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ သုဝဏ္ဏံ ဝါ- ရွှေကိုလည်းကောင်း၊ ရဇတံ ဝါ- ငွေကိုလည်းကောင်း၊ အညမ္ဗိ- အခြားလည်းဖြစ်သော၊ ကိဉ္ဇိ- တစ်စုံတစ်ခုသော၊ နေဇာတံ ဝါ- ဥစ္စာကိုလည်းကောင်း၊ ဆဉ္ဇေတွာ- စွန့်ပစ်ပြီး၍၊ ပန- တဖန်၊ တံ- ထို ရွှေ ငွေ ဥစ္စာကို၊ ဂဏေယျ- ပြန်ယူငြားအံ့၊ သော ပုဂ္ဂလော- ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ ပဏ္ဍိတာနံ- ပညာရှိတို့၏၊ အန္တရေ- အလယ်၌၊ ကထံ- အဘယ်သို့လျှင်၊ သီသံ- ဦးခေါင်းကို၊ ဥက္ခိပေယျ- မော်ဝံပါအံ့နည်း။

၃၄၄။ ယသ္မာ- အကြင်ကြောင့်၊ ရဇတံ ဝါ- ငွေသည်လည်းကောင်း၊ ဇာတဇ္ဈပံ ဝါ- ရွှေသည်လည်းကောင်း၊ ဗောဓာယ- သစ္စာလေးပါးကို သိခြင်းငှါ၊ (ဝါ) သစ္စာလေးပါးကို သိတတ်သော မဂ်ဉာဏ်အကျိုးငှါ၊ န ဟောတိ- မဖြစ်၊ သန္တိယာ- ကိလေသာတို့မှ ငြိမ်းခြင်းငှါ၊ (ဝါ) ကိလေသာတို့မှ ငြိမ်းရာဖြစ်သော နိဗ္ဗာန်အကျိုးငှါ၊ န ဟောတိ- မဖြစ်၊ မဂ္ဂဉာဏာယ-မဂ်ဉာဏ်အကျိုးငှါ၊ န ဟောတိ- မဖြစ်၊ နိဗ္ဗာနာယ- နိဗ္ဗာန်အကျိုးငှါ၊ န ဟောတိ- မဖြစ်၊ ဣတိ အယံ- ကား၊ အတ္ထော- အနက်တည်း။ နေတံ သမဏသာရပုဗ္ဗန္တိ- - ကား၊ ဧတံ ဇာတဇ္ဈပရဇတာဒိပရိဂ္ဂဟဝတ္ထု- ဤ ရွှေငွေစသော သိမ်းဆည်းအပ်သော ဝတ္ထုသည်၊ ဝါ- တစ်နည်းကား၊ တဿ- ထိုရွှေငွေစသော သိမ်းဆည်းအပ်သော ဝတ္ထုကို၊ ပရိဂ္ဂဟနံ- ခံယူခြင်းသည်၊ သမဏာနံ- ရဟန်းတို့အား၊ သာရပုံ- လျှောက်ပတ်သည်၊ န ဟောတိ- မဖြစ်၊ တဏှာ ဟိ- ထိုစကားသည် မှန်၏။ " န ကပ္ပတိ သမဏာနံ သက္ခပုတ္တိယာနံ ဇာတဇ္ဈပရဇတံ " နှိ အာဒိ- - - အစရှိသော စကားကို၊ ဘဂဝတာ- သည်၊ (ဝိနယပိဋကေ-

၌) ဝုတ္တံ- မိန့်တော်မူအပ်ပြီ။ န ဧတံ အရိယဒ္ဓနန္တိ- - ကား၊ ဧတံ ယထာဝုတ္တပရိဂ္ဂဟဝတ္ထု-
 ထို အကြင်အကြင်ဆိုအပ်ပြီးသော ရွှေငွေစသော သိမ်းဆည်းအပ်သောဝတ္ထုသည်၊
 သဒ္ဓါဒိဓနံ ဝိယ- သဒ္ဓါစသော ဥစ္စာကဲ့သို့၊ နအရိယဘာဝါဝဟတော- အရိယာ၏အဖြစ်ကို
 မရွက်ဆောင်တတ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ အရိယဓမ္မမယံ- အရိယာတရားတို့ဖြင့်ပြီးသော၊
 ဓနမ္ပိ- ဥစ္စာသည်လည်း၊ န ဟောတိ- မဖြစ်။ တေန- ထို့ကြောင့်၊ “လောဘန” နှ့် အာဒိ-
 လောဘနံ အစရှိသော၊ (ယံ ဝစနံ- အကြင်စကားသည်၊ အတ္ထိ- ရှိ၏၊ တံ ဝစနံ-
 ထိုစကားကို၊) အာဟ- လျှောက်ပြီ။

၃၄၅။ တတ္ထ- ထို လောဘနံ အစရှိသောဂါထာ၌၊ လောဘနန္တိ- - ကား၊
 လောဘုပ္ပါဒနံ- တပ်မက်မောခြင်းကို ဖြစ်စေတတ်၏၊ မဒနန္တိ- - ကား၊ မဒါဝဟံ- ယစ်မူးခြင်း
 ကို ဆောင်တတ်၏၊ မောဟနန္တိ- - ကား၊ သမ္မောဟဇနနံ- ပြင်းစွာတွေဝေခြင်းကို ဖြစ်စေ
 တတ်၏၊ ရုဇဝမနန္တိ- - ကား၊ ရာဂရဇာဒိသံဝမနံ- ရာဂမြူစသည်ကိုလည်း ပွားစေတတ်၏၊
 ယေန- အကြင်သူသည်၊ ပရိဂ္ဂဟိတံ- သိမ်းဆည်းအပ်၏၊ တဿ- ထိုသိမ်းဆည်းသော
 သူအား၊ အာသင်္ကာဝဟတ္တာ- ယုံမှားတွေးတောခြင်းကို ဆောင်တတ်သည်၏ အဖြစ်
 ကြောင့်၊ (ယံ- အကြင်ဥစ္စာသည်)၊ အာသင်္ကာယ- ယုံမှားတွေးတောခြင်းနှင့်၊ သဟ-
 တက္က၊ ဝတ္တတိ- ဖြစ်တတ်၏၊ ဣတိ တသ္မာ- ထို့ကြောင့်၊ (တံ- သိမ်းဆည်းအပ်သော
 ဥစ္စာသည်)၊ သာသင်္က- သာသင်္ကမည်၏၊ ယေန- အကြင်သူသည်၊ ပရိဂ္ဂဟိတံ- သိမ်းဆည်း
 အပ်၏၊ တဿ- ထိုသိမ်းဆည်းသောသူအား၊ ယတော ကုတော- အကြင်အရပ်မှ၊
 အာသင်္ကာဝဟံ- ယုံမှားတွေးတောခြင်းကို ဆောင်တတ်၏၊ ဣတိ အတ္ထော။ * (ယုဒ္ဓါမုဒ္ဓိ၊
 စင်္ဂြိုဟ်၊ နျာဏ်ပုဒ် အနုမုဒ္ဓါ၊ သတည်း)၊ ဗဟုအာယာသန္တိ- - ကား၊ သဇ္ဇနရက္ခဏာဒိဝသေန-
 စီရင်ခြင်း စောင့်ရှောက်ခြင်းအစရှိသည်၏အစွမ်းဖြင့်၊ ဗဟုပရိဿမံ- များသော ပင်ပန်းခြင်း
 ရှိ၏။ နတ္ထိ စေတ္ထ ဓုဝံ ဌိတိတိ- - ကား၊ ဧတသ္မိ ဓနေ- ဤသိမ်းဆည်းအပ်သော ဥစ္စာ၌၊
 (တစ်နည်း- ဧတသ္မိ ဌာနေ- ဤဥစ္စာတည်းဟူသောအရာ၌)၊ ဓုဝဘာဝေါ စ- မြို့သည်၏
 အဖြစ်သည်လည်းကောင်း၊ ဌိတိဘာဝေါ စ- တည်တံ့သည်၏ အဖြစ်သည်လည်းကောင်း၊
 နတ္ထိ- မရှိ။ စဉ္စလံ ဧဝ- မခိုင်မမြဲ လှုပ်ရှားမြဲ လှုပ်ရှားခြင်းသည်သာ၊ အနဝဋ္ဌိတံ ဧဝ-
 မတည်တံ့ခြင်းသည်သာ၊ (အတ္ထိ- ရှိ၏)၊ ဣတိ အယံ- သည်ကား၊ အတ္ထော- အနက်တည်း။

၃၄၆။ ဧတ္ထ ရတ္တာ ပမတ္တာ စာတိ- - ကား၊ ဧတသ္မိ ဓနေ- ဤသိမ်းဆည်းအပ်
 သောဥစ္စာ၌၊ ရတ္တာ- တပ်မက်ကုန်သော၊ သဇ္ဇာတရာဂါ- လွန်စွာဖြစ်သော ရာဂရှိကုန်သော၊
 ဒသကုသလဓမ္မေသု- ဆယ်ပါးသော ကုသလကမ္မပထတရားတို့၌၊ သတိယာ- သတိနှင့်၊
 ဝိပွာဝါသေန- ကင်း၍နေသဖြင့် ပမတ္တာ- မေ့လျော့ကုန်သော၊ (နရာ- ဌိစပ်)။ သံကိလိဋ္ဌမနာ-
 ညစ်ညူးသော စိတ်ရှိသူတို့သည်၊ လောဘာဒိသံကိလေသေန- လောဘအစရှိသော

ညစ်ညူးကြောင်းတရားကြောင့်၊ သံကိလိဋ္ဌစိတ္တာဝ နာမ- ညစ်ညူးသော စိတ်ရှိသူတို့ မည်သည်သာလျှင်၊ ဟောန္တိ- ဖြစ်ကုန်၏။ တတော စ- ထို့ကြောင့်လည်း၊ အညမညမှိ ဗျာရုဒ္ဓါ၊ ပုထု ကုဗ္ဗန္တိ မေဓေန္တိ- - - ဟူ၍၊ (ပုတ္တံ- မိန့်တော်မူအပ်ပြီ)၊ အညမညမှိ ဗျာရုဒ္ဓါ၊ ပုထု ကုဗ္ဗန္တိ မေဓေန္တိ - - ကား၊ (ဣတိ- အကြေကြံ)၊ အန္တမသော- အောက်ထစ်ဆုံးအားဖြင့် မာတာပိ- အမိသည်လည်း၊ ပုတ္တေန- သားနှင့်၊ ပုတ္တာပိ- သားသည်လည်း၊ မာတရာ- အမိနှင့်၊ ဣတိ ဧဝံ- ဤသို့၊ အညမည- အချင်းချင်း၊ ပဋိရုဒ္ဓါ- ဆန့်ကျင်ဘက်တို့သည်၊ ဟုတ္တာ- ဖြစ်ကြကုန်၍၊ ပုထု- များစွာကုန်သော၊ သတ္တာ- သတ္တဝါတို့သည်၊ မေဓေ- ငြင်းခုံခြင်းကို၊ (ဧ- ၂၄၉) ကလဟံ- ခိုက်ရန်ကို၊ ကရေန္တိ- ပြုကြကုန်၏။ တေန- ထို့ကြောင့် ဘဂဝါ- သည်၊ “ပုန စပရံ ဘိက္ခဝေ ကာမဟေတု ကာမနိဒါနံ ကာမာဓိကရဏံ ။ပ။ မာတာပိ ပုတ္တေန ဝိဝဒတိ ပုတ္တာပိ မာတရာ ဝိဝဒတိ” တိအာဒိ- - အစရှိသော (မ၊ ၁၊ ၁၂၀-၁၂၈- စသည်)၊ (ယံ ဝစနံ- အကြင် စကားသည်၊ အတ္ထိ- ရှိ၏၊ တံ ဝစနံ- ထိုစကားကို) အာဟ- မိန့်ဆိုဟောကြားတော်မူပြီ။

၃၄၇။ ဝဓောတိ- - ဟူသည်ကား၊ မရဏံ- သေခြင်းတည်း။ ဗန္ဓောတိ- - ကား၊ အဒ္ဓုဗန္ဓနာဒိဗန္ဓနံ- ဖွဲ့နှောင်ကြောင်း နှောင်အိမ် လက်ထိပ်စသော အနှောင်အဖွဲ့တည်း။ ပရိက္ခေသောတိ- - ကား၊ ဟတ္ထစ္ဆေဒါဒိပရိကိလေသာပတ္တိ- လက်ဖြတ်ခြင်းစသော ဆင်းရဲပင်ပန်းခြင်းသို့ ရောက်ခြင်းတည်း။ ဇာနီတိ- - ကား၊ ဓနဇာနိ စေဝ- ဥစ္စာမှ ဆုတ်ယုတ်ခြင်းလည်းကောင်း၊ ပရိဝါရဇာနိ စ- အခြွေအရံမှ ဆုတ်ယုတ်ခြင်း လည်းကောင်း တည်း။ သောကပရိဒ္ဓဝေါတိ- - ကား၊ သောကော စ- ဇိုးရိမ်ခြင်းလည်းကောင်း၊ ပရိဒေဝေါ စ- ငိုကြွေးခြင်းလည်းကောင်းတည်း။ အဓိပန္နာနန္တိ - - ကား၊ အဇ္ဈောသိတာနံ- တဏှာ ဒိဋ္ဌိဖြင့် ကပ်ငြိကုန်သောသူတို့သည်။ ဒိဿတေ ဗျသနံ ဗဟုန္တိ- - ကား၊ ယထာဂုတ္တဝဓ- ဗန္ဓနာဒိဘေဒဉ္စ- အကြင်အကြင်ဆိုအပ်ပြီးသော သတ်ခြင်း နှောင်ဖွဲ့ခြင်း အစရှိသော အပြားရှိသော၊ (ဗျသနံ- ပျက်စီးခြင်းကိုလည်းကောင်း)၊ အဂုတ္တံ- မဆိုအပ်သေးသော၊ ဒေါမနဿုပါယာသာဒိ- နှလုံးမသာယာခြင်း စိတ်၏ပင်ပန်းခြင်း အစရှိသော၊ ဒိဋ္ဌဓမ္မိကဉ္စ- မျက်မှောက်ဘဝ၌လည်းဖြစ်သော၊ သမ္ပရာယိကဉ္စ- တမလွန်ဘဝ၌လည်းဖြစ်သော၊ ဗဟံ- များစွာသော၊ ဗဟုဝိဓံ- များသောအပြားရှိသော၊ ဗျသနံ- ပျက်စီးခြင်းကိုလည်းကောင်း၊ အနတ္ထော- အကျိုးမဲ့ ပျက်စီးခြင်းကိုလည်းကောင်း၊ ကာမေသု- ကာမဂုဏ်တို့၌၊ ဒိဿတေဝ- မြင်အပ်သည်သာတည်း။

၃၄၈။ တံ မ ဉာတိ အမိတ္တာဝ၊ ကိ ဝေါ ကာမေသု ယုဉ္ဇထာတိ- - ကား၊ တာဒိသံ- ထိုသို့သဘောရှိသော၊ ယထာကာမေသု- အကြင်အကြင်ကာမဂုဏ်တို့၌၊ ဝိရတ္တံ- တပ်ခြင်း ကင်းသော၊ မံ- ငါ့ကို၊ တုမေ- သင်တို့သည်၊ ဉာတိ ဉာတကာ- ဆွေမျိုးတို့သည်၊ သမာနာ-

ဖြစ်ပါကုန်လျက်၊ အနတ္တကာမာ- အကျိုးစီးပွားမဲ့ကို အလိုရှိကုန်သော၊ အမိတ္တာ ဝိယ-
ရန်သူတို့ကဲ့သို့၊ ကိံ ကေန ကာရဏေန- အဘယ်အကြောင်းကြောင့်၊ ကာမေသု-
ကာမဂုဏ်တို့၌၊ ယုဉ္ဇေ နိယောဇေထ- ယဉ်စေကုန်ဘိသနည်း၊ (ဝါ) တိုက်တွန်းကုန်ဘိ
သနည်း။ ဇာနာထ မံ ပဗ္ဗဇိတံ၊ ကာမေသု ဘယဒဿိနိန္ဒိန္ဒိ - - ကား၊ ကာမေ-
ကာမဂုဏ်တို့ကို၊ ဘယတော- ဘေးအားဖြင့်၊ ပဿန္တိ- ရှုမြင်သော၊ ပဗ္ဗဇိတံ- ရဟန်းပြုသော၊
မံ- ငါ့ကို၊ အာဇာနာထ- သိနားလည်ကြပါကုန်လော့၊ ကိံ- အဘယ်ကြောင့်၊ ဧတ္တကံ-
ဤမျှလောက်ကို၊ တုမေဟိ- သင်တို့သည်၊ အနညာတံ- မသိအပ်သနည်း။ ဣတိ အယံ-
ဤသည်ကား၊ အဓိပ္ပါယ်- အဓိပ္ပါယ်တည်း။

၃၄၉။ န ဟိရညသုဝဏ္ဏေန၊ ပရိက္ခိယန္တိ အာသဝေါတိ - - ကား၊ ကာမာသဝါ-
ဒယော- ကာမာသဝစသော လေးပါးသော အာသဝေါတရားတို့သည်၊ ဟိရညသုဝဏ္ဏေန-
ရွှေငွေဖြင့်၊ (ဝါ) ရွှေငွေကြောင့်၊ ကဒါစိ- တစ်ရံတစ်ဆစ်မျှ၊ (ဝါ- ဘယ်သောအခါမှ)၊ ပရိက္ခယံ-
ကုန်ခြင်းသို့၊ န ဂစ္ဆန္တိ- မရောက်ကုန်၊ အထ ခေါ- စင်စစ်ကား၊ တေဟိ ဧဝ- ထိုရွှေ၊ ငွေ၊
ဥစ္စာတို့ကြောင့်သာလျှင်၊ ပရိဝဇ္ဇန္တိ ဧဝ- အာသဝေါတရားတို့ တိုးပွားကုန်သည်သာလျှင်
တည်း။ တေန- ထို့ကြောင့်၊ “အမိတ္တာ ဝဇ္ဇကာ ကာမာ၊ သပတ္တာ သလ္လဗန္ဓနာ” တိ- -
ဟူ၍၊ အာဟ- ဆိုပြီ။ ဟိ- ထိုစကားသည် မှန်၏၊ ကာမာ- ကာမဂုဏ်တို့သည်၊
အဟိတာဝဟတ္တာ- အကျိုးစီးပွားမဲ့ကို ဆောင်တတ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ မေတ္တိယာ-
မိတ်ဆွေ၏ ဥစ္စာဖြစ်သော ချစ်ခင်ခြင်း၏၊ အဘာဝေန- မရှိခြင်းကြောင့်၊ အမိတ္တာ- အမိတ္တ
မည်ကုန်၏၊ မရဏဟေတုတာယ- သေခြင်းဟူသော အကြောင်းရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊
ဥက္ခိတ္တာသိကဝဇ္ဇကာသဒိသတ္တာ- မြှောက်ချီအပ်သော သန်လျက်ရှိသော သူသတ်သမားနှင့်
တူသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ဝဇ္ဇကာ- ဝဇ္ဇမည်ကုန်၏၊ အနုဗန္ဓိတွာပိ- အစဉ်တစိုက်
လိုက်၍လည်း၊ အနတ္တာဝဟနတာယ- အကျိုးမဲ့ကို ဆောင်တတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊
ဝေရာနုဗန္ဓသပတ္တသဒိသတ္တာ- ရန်ငြိုးဖွဲ့တတ်သော ရန်သူနှင့် တူကုန်သည်၏ အဖြစ်
ကြောင့်၊ သပတ္တာ- သပတ္တမည်ကုန်၏။ ရာဂါဒိနံ- ရာဂအစရှိကုန်သော၊ သလ္လာနံ- ငြောင့်
တို့ကို၊ ဗန္ဓနတော- ဖွဲ့တတ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ သလ္လဗန္ဓနာ- သလ္လဗန္ဓနမည်ကုန်၏။

၃၅၀။ မုဏ္ဍန္တိ - - ကား၊ မုဏ္ဍိတကေသံ- ဦးပြည်းသောဆံပင်ရှိသော၊ (ဝါ)
ခေါင်းတုံး တုံးပြီးသော။ တတ္ထ တတ္ထ- ထိုထိုအရပ်၌၊ နန္တကာနိ- အဝတ်ပိုင်းတို့ကို၊ ဂဟေတွာ-
ကောက်ယူ၍၊ သံဃာဋီစိဝရပါရူပနေန- ဒုက္ခသင်္ကန်းကြီးကို ရံခြင်းဖြင့်၊ သံဃာဋီပါရုတံ-
ဒုက္ခသင်္ကန်းကြီးကို ရံသော။

၃၅၁။ ဥတ္တိဋ္ဌပိဏ္ဍောတိ- - ကား၊ ဝိဝဋ္ဌဦးရေ- ဖွင့်အပ်သောတံခါးရှိသော၊ ယရေ
ယရေ- အိမ်တိုင်းအိမ်တိုင်း၌၊ ပတိဋ္ဌိတွာ- ရပ်၍၊ လဘနကပိဏ္ဍော- ရအပ်သော ဆွမ်း

တည်း။ ဥဉ္ဇောတိ- - ကား၊ တဒတ္ထံ- ထိုဆွမ်းအလို့ငှါ၊ ဥဉ္ဇာစရိယာ- ရှာမှီးခြင်းအကျင့်
တည်း။ အနဂါရူပနိဿယောတိ- - ကား၊ အနဂါရာနံ- အိမ်ရာထောင်ခြင်း မရှိကုန်သော၊
ပဗ္ဗဇိတာနံ- ရဟန်းတို့၏၊ ဥပဂန္တာ- ကပ်ရောက်၍၊ နိဿိတဗ္ဗတော- မှီအပ်သည်၏
အဖြစ်ကြောင့်၊ ဥပနိဿယဘူတော- မှီရာဖြစ်၍ဖြစ်သော၊ ဇိဝိတပရိက္ခာရော- အသက်၏
အရံအတားတည်း။ ဟိ- မှန်၏၊ တံ- အိမ်စဉ်အတိုင်း ရပ်၍ ရအပ်သောဆွမ်း၊ ဆွမ်းခံခြင်း
အကျင့်၊ ပံသုကူသင်္ကန်းဟု ဆိုအပ်သော ထိုသုံးပါးကို၊ နိဿာယ- မှီ၍၊ ပဗ္ဗဇိတာ-
ရဟန်းတို့သည်၊ ဇိဝန္တိ- ရှင်သန်ကြကုန်၏။ (ဝါ) အသက်မွေးကြကုန်၏။

(နာ- ၂၅၀) ၃၅၂။ ဝန္တာတိ- - ကား၊ ဆဋ္ဌိတာ- စွန့်အပ်ကုန်၏။ မဟေသီဟိတိ- -
ကား၊ မဟေသီဟိ- မြတ်သောသီလစသောကျေးဇူးကို ရှာတော်မူတတ်ကုန်သော၊ ဗုဒ္ဓါဒီဟိ-
ဘုရားအစရှိကုန်သော သူတော်ကောင်းတို့သည်။ ခေမဌာနေတိ- - ကား၊ ကာမယောဂါ-
ဒီဟိ- ကာမယောဂအစရှိကုန်သော ယောဂလေးပါးတို့ဖြင့်၊ အနုပဒ္ဓဝဌာနဘူတေ- ဘေးရန်
မရှိရာဌာန ဖြစ်၍ဖြစ်သော၊ နိဗ္ဗာနေ- နိဗ္ဗာန်၌။ တေတိ- - ကား၊ မဟေသယော- ဘုရား
အစရှိကုန်သော သူတော်ကောင်းတို့သည်။ အစလံ သုခန္တိ- - ကား၊ နိဗ္ဗာနသုခံ- နိဗ္ဗာန်
ချမ်းသာကို၊ ပတ္တာ- ရကုန်၏။ တသ္မာ- ထို့ကြောင့်၊ တံ- ထိုနိဗ္ဗာန်ချမ်းသာကို၊ ပတ္ထေန္တေန-
တောင့်တသောသူသည်၊ ကာမာ- ကာမဂုဏ်တို့ကို၊ ပရိစ္စဇိတဗ္ဗာ- စွန့်အပ်ကုန်၏။ ဣတိ
အယံ- ဤသည်ကား၊ (ထေရိယာ- သုဘာထေရီမ၏)၊ အဓိပ္ပါယော- အလိုတည်း။

၃၅၃။ မာဟံ ကာမေဟိ သံဂစ္ဆန္တိ- - ကား၊ အဟံ- သည်၊ ကဒါစိပိ- တစ်ရံ
တစ်ခါမျှလည်း၊ ကာမေဟိ- ကာမဂုဏ်တို့နှင့်၊ န သမာဂစ္ဆေယျံ- မပေါင်းဖော်။ ကသ္မာ-
အဘယ့်ကြောင့်နည်း၊ ဣတိ စေ- ဤသို့မေးအံ့၊ (ဝါ) ဤသို့ မေးဘွယ်ရှိသောကြောင့်၊
“ယေသု တာဏံ န ဝိဇ္ဇတိ” တိအာဒိ- - အစရှိသော၊ (ယံ ဝစနံ၊ အတ္ထိ၊ တံ ဝစနံ၊)
အာဟ- ပြောဆိုပြီ။ ယေသု ကာမေသု- အကြင်ကာမဂုဏ်တို့ကို၊ ဥပပရိက္ခိယမာနေသု-
စူးစမ်းဆင်ခြင်အပ်ကုန်လတ်သော်၊ ဧကသိမ္မိ- တစ်စုံတစ်ခု၌လည်း၊ အနတ္ထပရိတ္တာဏံ နာမ-
အကျိုးမဲ့မှ တောင့်ရှောက်ခြင်းမည်သည်၊ နတ္ထိ- မရှိ၊ မဟာဘိတာပဋ္ဌေန- ပြင်းစွာ ပူပန်စေ
တတ်သောအနက်သဘောကြောင့်၊ အဂ္ဂိက္ခန္ဓုပမာ-မီးပုံကြီးနှင့် တူကုန်၏။ ဒုက္ခမဋ္ဌေန-
သည်းခံနိုင်ခဲ့သော အနက်သဘောကြောင့်၊ ဒုခါ- ဆင်းရဲကုန်၏။

၃၅၄။ ယဒိဒံ ယေ ဣမေ ကာမာ- အကြင်ကာမဂုဏ်တို့သည်၊ အဝိဒိတဝိပုလာ-
နတ္တာဝဟတ္တာ- မသိအပ် မသိနိုင်သော အကျိုးမဲ့များစွာကို ဆောင်တတ်သည်၏ အဖြစ်
ကြောင့်၊ ဧသ ဧသော- ဤကာမဂုဏ်တရားစုသည်၊ ပရိပန္နော- ပရိပန္နမည်၏၊ ဘယော-
ဘယမည်၏။ စိတ္တဝိယာတကရတ္တာ- စိတ်၏ပင်ပန်းခြင်းကို ပြုတတ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊
သဝိယာတော- သဝိယာတမည်၏။ ဝိနိဝိဇ္ဇနတ္တာ- စူးစစ်တတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊

သကဏ္ဍကော- သကဏ္ဍကမည်၏။ ဂေဓော သုဝိသမော စေသောတိ- - ကား၊
ဝိဒ္ဓိဟေတုတာယ- တပ်မက်မောခြင်းဟူသော အကြောင်းရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊
ဂေဓော- ဂေဓမည်၏။ သော- ထိုကာမဂုဏ်သည်၊ သုဠ- အလွန်၊ ဝိသမော- မညီညွတ်၊
မဟာပလိဗောဓော- ကြီးစွာသော အနှောင့်အယှက်ဖြစ်၏။ ဒုရတိက္ကမနဋ္ဌေန- လွန်မြောက်
နိုင်ခဲ့သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ မဟန္တော- မဟန္တမည်၏။ မုတ္တာပတ္တိဟေတုတော- တွေဝေခြင်း
သို့ ရောက်ကြောင်းဖြစ်သောကြောင့်၊ မောဟနာမုခေါ- မောဟနာမုခ မည်၏။

၃၅၅။ ဥပသဂ္ဂေါ ဘိမရူပေါတိ- - ကား၊ အနတ္ထကာဒိဒုက္ခာဝဟနတော-
အကျိုးမဲ့စသောဆင်းရဲကို ဆောင်တတ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ မဟန္တော- ကြီးစွာသော၊
ဒေဝတူပသဂ္ဂေါ ဝိယ- နတ်တို့ကြောင့် ဖြစ်သောဘေးရန်ကဲ့သို့၊ အတိဘိသနကသဘာဝေါ-
အလွန်ကြောက်မက်ဖွယ်သော သဘောရှိ၏။ သပ္ပဋိဘယဋ္ဌေန- ဘေးဘျမ်းနှင့်တကွ
ဖြစ်သည်ဟူသော အနက်သဘောကြောင့်၊ ကာမာ- ကာမဂုဏ်တို့သည်၊ သပ္ပသိရူပမာ-
မြွေဦးခေါင်းနှင့် တူကုန်၏။

၃၅၆။ ကာမပဏေန သတ္တာတိ- - ကား၊ ကာမသင်္ခါတေန- ကာမဂုဏ်ဟု ဆိုအပ်
သော၊ ပဏေန- ညွှန်ဖြင့်၊ သတ္တာ- ငြိကုန်သော၊ လဂ္ဂါ- ကပ်ကုန်သော။

၃၅၇။ ဒုဂ္ဂတိဂမနံ မဂ္ဂန္တိ- - ကား၊ နိရယာဒိအပါယဂါမိနံ- ငရဲအစရှိသော
အပါယ်လေးဘုံသို့ လားရောက်စေတတ်သော၊ မဂ္ဂ- အကြောင်းဖြစ်သော အကုသိုလ်
ဒုစရိုက်ကို။ ကာမဟေတုကန္တိ- - ကား၊ ကာမောပဘောဂဟေတုကံ- ကာမဂုဏ်ကို
ခံစားခြင်းလျှင် အကြောင်းရှိသော။ ဗဟုန္တိ- - ကား၊ ပါဏာတိပါတာဒိဘေဒေန-
ပါဏာတိပါတစသော အပြားအားဖြင့်၊ ဗဟုဝိခံ- များသောအပြားရှိသော။ ရောဂမာဝဟန္တိ-
- ကား၊ ရုဇနဋ္ဌေန- ကျင်နာတတ်သော အနက်သဘောဖြင့်၊ ရောဂသင်္ခါတဿ- အနာ
ရောဂါဟုဆိုအပ်သော၊ ဒိဋ္ဌဓမ္မိကာဒိဘေဒဿ- မျက်မှောက်၌ဖြစ်သော ဆင်းရဲခြင်း
အစရှိသော အပြားရှိသော၊ ဒုက္ခဿ- ဆင်းရဲကို၊ အာဝဟနကံ- ရွက်ဆောင်တတ်သော။

၃၅၈။ ဧဝန္တိ- - ကား၊ “အမိတ္တာ ဝကော”တိအာဒိနာ- “အမိတ္တာ ဝကော” အစရှိ
သော၊ ဝုတ္တပ္ပကာရေန- ဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသော အပြားအားဖြင့်။ အမိတ္တဇနနာတိ- - ကား၊
အမိတ္တဘာဝဿ- မိတ်ဆွေမဟုတ်သည်၏ အဖြစ်ကို၊ (ဝါ) ရန်သူ၏ အဖြစ်ကို၊ နိဗ္ဗတ္တန-
ကာ- ဖြစ်စေတတ်ကုန်၏။ တာပနာတိ- - ကား၊ သန္တာပနကာ- ပူပန်စေတတ်ကုန်၏၊
တပနီယာ- ပူပန်စေတတ်ကုန်၏၊ ဣတိ အတ္ထော- နက်။ သံကိလေသိကာတိ- - ကား၊
သံကိလေသာဝဟာ- နှိပ်စက်ခြင်း ပူပန်ခြင်းကို ဆောင်တတ်ကုန်၏။ လောကာမိသာတိ-
- ကား၊ လောကေ-၌၊ အာမိသဘူတာ- သုံးဆောင်ဖွယ် အာမိသဖြစ်၍ ဖြစ်သော။
ဗန္ဓနိယာတိ- - ကား၊ ဗန္ဓဘူတေဟိ- အနှောင်အဖွဲ့ဖြစ်၍ ဖြစ်ကုန်သော၊ သံယောဇနေဟိ-

သံယောဇဉ်တို့သည်၊ ဝမိတဗ္ဗာ- တိုးပွားစေအပ်ကုန်၏။ သံယောဇနိယာ- သံယောဇဉ်တို့၏ အာရုံဖြစ်ကုန်၏။ ဣတိ အတ္ထော- နက်။ မရဏဗန္ဓနာတိ- - ကား၊ ဘဝါဒီသု- ဘဝစသည် တို့၌၊ နိဗ္ဗတ္တိနိမိတ္တတာယ- ဖြစ်ခြင်း၏ အကြောင်းနိမိတ်၏အဖြစ်ကြောင့်လည်းကောင်း၊ ပဝတ္ထကာရဏတော စ- ဖြစ်ခြင်း၏အကြောင်း၏ အဖြစ်ကြောင့်လည်းကောင်း၊ မရဏ- ဝိဗန္ဓနာ- သေမင်းဟူသော အနှောင်အဖွဲ့ထူး ရှိကုန်၏။

(ဧ- ၂၅၁) ၃၅၉။ ဥမ္မာဒနာတိ- - ကား၊ ဝိပရိဏာမဓမ္မာနံ- ဖောက်ပြန်တတ်သော သဘောတရားတို့၏။ ဝိယောဂဝသေန- ကွဲကွာခြင်း၏အစွမ်းဖြင့်၊ သောကုမ္မာဒကရာ- စိုးရိမ်ခြင်း ရူးသွပ်ခြင်းကို ပြုတတ်ကုန်၏။ ဝါ- တစ်နည်းကား၊ ဝမိယာ- တိုးပွားခြင်းဖြင့်၊ ဥပရူပရိမဒါဝဟာ- ဆင့်ကဲဆင့်ကဲ ယစ်မှူးခြင်း ရူးသွပ်ခြင်းကို ဆောင်တတ်ကုန်၏။ ဥလ္လပနာတိ- - ကား၊ “အဟော သုခံ အဟော သုခ” နှို- ဪ ချမ်းသာလေစွ ဪ ချမ်းသာလေစွ ဟူ၍၊ ဥဒ္ဓံ ဥဒ္ဓံ- အထက်အထက်၌၊ (ဝါ) ဝါကြား ပလွှား၍၊ လပါပနကာ- ပြောဆိုစေတတ်ကုန်၏။ “ဥလ္လောလနာ” တိပိ- “ဥလ္လောလနာ” ဟူ၍လည်း၊ ပါဌော- ပါဌ်ရှိသေး၏။ ဘတ္တပိဏ္ဏနိမိတ္တံ- ထမင်းခဲဟူသော အကြောင်းကြောင့်၊ နဂုံဌံ- အမြီးကို၊ ဥလ္လောလေန္တော- လှုပ်စေသော၊ သုနခေါ ဝိယ- ခွေးကဲ့သို့၊ အာမိသဟေတု- အာမိသ ဟူသော အကြောင်းကြောင့်၊ (ဝါ) ပစ္စည်းလေးပါးဟူသော အကြောင်းကြောင့်၊ သတ္တေ- သတ္တဝါတို့ကို၊ ဥပရူပရိလာလနာ- ဆက်ကာဆက်ကာ လိုလားစေတတ်ကုန်၏။ ပရာဘဝါ- ဝညာတပါပနကာ- ပျက်စီးဆုတ်ယုတ်ခြင်း၊ မထိမဲ့မြင်ပြုခြင်းသို့ ရောက်စေတတ်ကုန်၏။ ဣတိ အတ္ထော- နက်။ စိတ္တပ္ပမာဒိနောတိ- - ကား၊ ပရိဋ္ဌာဟုပ္ပါဒနာဒိနာ- ပူပန်ခြင်းကို ဖြစ်စေခြင်းအစရှိသည်ဖြင့်၊ သမ္ပတိ စ- ယခုအခါ၌လည်းကောင်း၊ အာယတိဉ္စ- နောင်အခါ၌ လည်းကောင်း၊ စိတ္တဿ- ကို၊ ပမထနသီလာ- မွေနှောက် ဖျက်ဆီးခြင်းအလေ့ရှိကုန်၏။ ဝါ- တစ်နည်းကား၊ “စိတ္တပ္ပမာဒိနော” တိ- ‘စိတ္တပ္ပမာဒိနော’ ဟူ၍လည်း၊ ပါဌော- ပါဌ်ရှိသေး ၏။ သော ဧဝ အတ္ထော- ထိုအနက်ပင်တည်း။ ယေ ပန- အကြင်ဆရာတို့သည်ကား၊ “စိတ္တပ္ပမာဒိနော” တိ- ‘စိတ္တပ္ပမာဒိနော’ဟူ၍၊ ဝဒန္တိ- ဆိုကြကုန်သေး၏။ တေသံ- ထိုဆရာ တို့၏ အလိုအားဖြင့်၊ (အတ္ထော- အနက်ကား)၊ စိတ္တဿ- ၏။ ပမာဒါဝဟာ- မေ့လျော့ခြင်းကို ဆောင်တတ်ကုန်၏။ ဣတိ အယံ- ကား၊ အတ္ထော- တည်း။ သံကိလေသာယာတိ- - ကား၊ ဝိဗာဓနာယ ဝါ- ညှင်းဆဲနှိပ်စက်ခြင်းငှါလည်းကောင်း၊ ဥပတာပနာယ ဝါ- ပူပန်စေ ခြင်းငှါလည်းကောင်း။ ခိပ္ပံ မာရေန ဩဋ္ဌိတန္တိ- - ကား၊ ဧတေ ကာမာ နာမ- ဤကာမဂုဏ် မည်သည်တို့ကို၊ မာရေန- မာရ်နတ်သည်၊ ဩဋ္ဌိတံ- ထောင်အပ်သော၊ ကုမိနန္တိ- မြိုးဟူ၍၊ ဒဋ္ဌဗ္ဗာ- မှတ်အပ်ကုန်၏။ (ကသ္မာ- နည်း)၊ သတ္တာနံ- သတ္တဝါတို့၏၊ အနတ္တာဝဟတော- အကျိုးမဲ့ကို ဆောင်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း။

၃၆၀။ အနန္တဒီနဝါတိ- - ကား၊ “လောဘနံ မဒနဉ္စေတံ” န္တိအာဒိနာ- ‘လောဘနံ မဒနဉ္စေတံ’ အစရှိသည်ဖြင့်လည်းကောင်း၊ “ဣဓ သီတဿ ပုရက္ခတော ဥက္ကဿ ပုရက္ခတော” တိအာဒိနာ စ- ‘ဣဓ သီတဿ ပုရက္ခတော ဥက္ကဿ ပုရက္ခတော’ အစရှိသည်ဖြင့်လည်းကောင်း၊ ဒုက္ခက္ခန္ဓသုတ္တာဒီသု- ဒုက္ခက္ခန္ဓသုတ် အစရှိသည်တို့၌၊ ဝုတ္တနယေန- ဆိုအပ်ပြီးသောနည်းဖြင့်၊ အပရိယန္တဒီနဝါ- အဆုံးအပိုင်းအခြားမရှိသော အပြစ်ရှိကုန်၏၊ ဗဟုဒေါသာ- များသောအပြစ်ရှိကုန်၏။ ဗဟုဒုက္ခာတိ- - ကား၊ အာပါယိကာဒိဗဟုဝိဒုက္ခာနုဗန္ဓာ- အပါယ်သို့ လားရောက်ရခြင်းစသော များသော အပြားရှိသောဆင်းရဲတို့ဖြင့် အစဉ်ဖွဲ့အပ်ကုန်၏။ မဟာဝိသာတိ- - -ကား၊ ကဋ္ဌကာသယု- ဖလတာယ- ထက်မြက်ပြင်းထန် သည်းမခံနိုင်သော အကျိုးရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ဟလာဟလာဒိမဟာဝိသသဒိသာ- လတ်တလော သေစေတတ်သော အဆိပ်အစရှိသော ပြင်းထန်သော အဆိပ်နှင့် တူကုန်၏။ အပ္ပဿာဒါတိ- - ကား၊ သတ္ထဓာရာဂတမရုဗိန္ဒူ ဝိယ- ဓားသွားပေါ်မှ ပျားရည်စက်ကဲ့သို့၊ ပရိတ္တသာဒါ- နည်းသောသာယာဘွယ်ရှိကုန်၏။ ရဏကရာတိ- -ကား၊ သာရာဂါဒိသံဝမ္မကာ- ရာဂစသောကိလေသာတို့ကို တိုးပွားစေတတ် ကုန်၏။ သုက္ကပက္ခဝိသောသနာတိ- - ကား၊ သတ္တာနံ- တို့၏၊ အနဝဇ္ဇကောဌာသဿ- အပြစ်မရှိသော ကုသိုလ်အဖို့ကို၊ ဝိနာသကာ- ဖျက်ဆီးတတ်ကုန်၏။

၃၆၁။ သာဟန္တိ- - ကား၊ သာ အဟံ- ထိုငါသည်၊ ဟေဌာ- အောက်၌၊ ဝုတ္တ- နယေနဝ- ဆိုအပ်ပြီးသော နည်းဖြင့်သာလျှင်၊ သတ္ထု- မြတ်စွာဘုရား၏၊ သန္တိကေ- အထံတော်၌၊ ဓမ္မံ- တရားကို၊ သုတ္တာ- နာရ၍၊ ပဋိလဒ္ဓသဒ္ဓါ- ရအပ်သော သဒ္ဓါတရားရှိ သည်၊ (ဟုတ္တာ)၊ ကာမေ- ကာမဂုဏ်တို့ကို၊ ပဟာယ- ပယ်စွန့်၍၊ ပဗ္ဗဇိတွာ- ရဟန်းပြု၍၊ ဌိတာ- တည်ပြီ၊ ဣတိ အတ္ထော- နက်။ ဧတာဒိသန္တိ - - ကား၊ ဧဝရူပံ- ဤသို့ သဘော ရှိသော၊ ဝုတ္တပ္ပကာရံ- ဆိုအပ်ပြီးသောအပြားရှိသော။ ကတွာတိ- - ကား၊ ဣတိ ကတွာ- ဤသို့ ပြုခြင်းကြောင့်၊ ယထာဝုတ္တကာရဏေန- အကြင်အကြင်ဆိုအပ်ပြီးသော အကြောင်း ကြောင့်၊ ဣတိ အတ္ထော- နက်။ န တံ ပစ္စာဂမိဿာမီတိ - - ကား၊ တံ- ထိုကာမဂုဏ်ကို၊ မယာ- သည်၊ ပုဗ္ဗေ- ရှေး၌၊ ဝန္တကာမေ- ထွေးအန်အပ်ပြီးကုန်သော ကာမဂုဏ်တို့ကို၊ ပုန- တစ်ဖန်၊ န ပရိဘုဒ္ဓိဿာမိ- မသုံးဆောင် မခံစားတော့အံ့။ နိဗ္ဗာနာဘိရတာ သဒါတိ- - ကား၊ ယသ္မာ- အကြင်ကြောင့်၊ ပဗ္ဗဇိတကာလတော- ရဟန်းပြုရာအခါမှ၊ ပဌာယ- စ၍၊ သဗ္ဗကာလံ- အလုံးစုံသော ကာလပတ်လုံး၊ နိဗ္ဗာနာဘိရတာ- နိဗ္ဗာန်၌ မွေ့လျော်၏၊ တသ္မာ- ထို့ကြောင့်၊ တံ- ထိုကာမဂုဏ်ကို၊ (ဝါ) ထိုကာမဂုဏ်ဘက်သို့၊ န ပစ္စာဂမိဿာမိ- နောက်ထပ်တစ်ဖန် မလာတော့အံ့၊ (ဝါ) မခံစားတော့အံ့၊ ဣတိ အယံ- ကား၊ ယောဇနာ- ယောဇနာခြင်းတည်း။

၃၆၂။ ရဏံ တရိတွာ ကာမာနန္တိ- - ကား၊ ကာမာနံ- ကာမဂုဏ်တို့၏၊ ရဏံ- စစ်မြေပြင်ကို၊ (တစ်နည်း) ကာမာနံ ရဏံ- ကာမစစ်မြေပြင်ကို၊ တရိတွာ- ဖြတ်ကျော်၍၊ မယာ- ငါသည်၊ ကာတဗ္ဗံ- ပြုအပ်သော၊ တဉ္စ အရိယမဂ္ဂသံပဟာရံ- ထိုအရိယာမဂ်ဖြင့် ပြင်းစွာတိုက်ခိုက်ခြင်းကိုလည်း၊ ကတွာ- ပြု၍။ သီတိဘာဝါဘိကဇီနီတိ- - ကား၊ သဗ္ဗကိလေသဒရထပရိဋ္ဌာဟဂ္ဂပသမေန- အလုံးစုံသော ကိလေသာတို့၏ ပူလောင်ခြင်း၊ ထက်ဝန်းကျင် ပြင်းစွာ ပူလောင်ခြင်းကို ငြိမ်းအေးစေခြင်းဖြင့်၊ သီတိဘာဝသင်္ခါတံ- အေးမြသည်၏အဖြစ်ဟုဆိုအပ်သော၊ အရဟတ္တံ- ကို၊ အဘိကင်္ခန္တိ- အလိုရှိသည်၊ (ဟုတွာ)၊ သဗ္ဗသံယောဇနက္ခယေတိ - - ကား၊ သဗ္ဗေသံ- ကုန်သော၊ သံယောဇနာနံ- တို့၏၊ ခယဘူတေ- ကုန်ခန်းရာဖြစ်၍ဖြစ်သော၊ နိဗ္ဗာနေ- ၌၊ အဘိရတာ- အလွန်မွေ့လျော်၏။

(၁- ၂၅၂) ၃၆၃။ ယေန တိဏ္ဍာ မဟေသိနောတိ- - ကား၊ ယေန အရိယမဂ္ဂေန- အကြင်အရိယာမဂ္ဂင်လမ်းစဉ်ဖြင့်၊ ဗုဒ္ဓါဒယော- ဘုရားအစရှိကုန်သော၊ မဟေသိနော- သူတော်ကောင်းတို့သည်၊ သံသာရမဟောယံ- သံသရာတည်းဟူသော ကြီးစွာသော ဝဲဩဃကို၊ တိဏ္ဍာ- ကူးမြောက်ခဲ့ကြကုန်ပြီ၊ အဟမ္ဘိ- သည်လည်း၊ တေဟိ- ထိုဘုရား အစရှိသော သူတော်ကောင်းတို့သည်၊ ဂတမဂ္ဂံ- သွားအပ်သော မဂ္ဂင်ခရီးသို့၊ အနုဂစ္ဆာမိ- အစဉ်လိုက်တော့အံ့၊ သီလာဒိပဋိပတ္တိယာ- သီလ စသော အကျင့်ပဋိပတ်ဖြင့်၊ အနုပါပုဏ္ဏာမိ- အစဉ်လိုက်၏၊ ဣတိ အယံ- ကား၊ အတ္ထော- တည်း။

၃၆၄။ ဓမ္မဋ္ဌန္တိ - - ကား၊ အရိယဖလဓမ္မေ- အရိယာဖိုလ်တရား၌၊ ဌိတံ- တည်သော။ အနေဇန္တိ- - ကား၊ ပဋိပ္ပဿဒ္ဓဇတောယ- ငြိမ်းအေးပြီးသောတဏှာရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ အနေဇန္တိ- အနေဇံ ဟူ၍၊ လဒ္ဓနာမံ- ရအပ်သော အမည်ရှိသော၊ အဂ္ဂဖလံ- အရဟတ္တဖိုလ်တည်း။ ဥပသမ္ပဇ္ဇာတိ - - ကား၊ သမ္မာဒေတွာ- ပြီးစီးစေ၍၊ (ဝါ) ပြည့်စုံစေ၍၊ အဂ္ဂမဂ္ဂါဓိဂမေန- အရဟတ္တမဂ်ကို ရခြင်းဖြင့်၊ အဓိဂန္နာ- သိ၍။ ဈာယတီတိ- - ကား၊ တမေဝ ဖလဇ္ဈာနံ- ထိုအရဟတ္တဖိုလ်ဈာန်ကိုပင်၊ ဥပနိဇ္ဈာယတိ- ကပ်၍ရ၏။ (ဝါ) ဈာန်ဝင်စား၏။

၃၆၅။ အဇ္ဇံဌမီ ပဗ္ဗဇိတာတိ- - ကား၊ ပဗ္ဗဇိတာ- သည်၊ ဟုတွာ၊ ပဗ္ဗဇိတတော- ရဟန်းပြုရာနေ့မှ၊ ပဌာယ- စ၍၊ အဇ္ဇ- ယနေ့၊ အဋ္ဌမဒိဝသော- ရှစ်ရက်မြောက်နေ့တည်း။ ဣတော- ဤနေ့မှ၊ အတိတေ- လွန်ပြီးသော၊ အဋ္ဌမိယံ- ရှစ်ရက်မြောက်နေ့၌၊ ပဗ္ဗဇိတာ- ရဟန်းပြုခဲ့ပြီ၊ ဣတိ အတ္ထော- နက်။ သဒ္ဓါတိ- - ကား၊ သဒ္ဓါသမ္ပန္နာ- သဒ္ဓါတရားနှင့် ပြည့်စုံ၏။ သဒ္ဓမ္မသောဘနာတိ - - ကား၊ သဒ္ဓမ္မာဓိဂမေန- မဂ်ဉာဏ်၊ ဖိုလ်ဉာဏ်တည်း ဟူသော သူတော်ကောင်းတရားကို ရခြင်းဖြင့်၊ ဘောဘနာ- တင့်တယ်၏။

၃၆၆။ ဘုဇိဿာတိ- - ကား၊ ဒါသဘာဝသဒိသာနံ- ကျွန်၏အဖြစ်နှင့် တူကုန်

သော၊ ကိလေသာနံ- တို့ကို၊ ပဟာနေန- ပယ်ခြင်းဖြင့်၊ ဘုဒ္ဓိဿာ- ကိလေသာတို့ကို
တော်လှန်ပြီးသူတည်း။ ကာမစ္ဆန္တာဒိဣ္ဇာကာပဂမေန- ကာမစ္ဆန္တာဒိဣ္ဇာသော ကြွေးမြီတို့ကို
ပယ်ခြင်းဖြင့်၊ အဏဏာ- သံသရာကြွေးမြီ မရှိသူတည်း။

တိဿော- ကုန်သော၊ ဣမာ ဂါထာ- ဤဂါထာတို့ကို၊ ပဗ္ဗဇိတွာ- ၍၊ အဋ္ဌမေ
ဒိဝဿေ- ရှစ်ရက်မြောက်နေ့၌၊ အရဟတ္တံ- သို့၊ ပတွာ- ၍၊ အညတရသ္မိ- တစ်ခုသော၊
ရက္ခမူလေ- သစ်ပင်ရင်း၌၊ ဖလသမာပတ္တိ- ကို၊ သမာပဇ္ဇိတွာ- ဝင်စား၍၊ နိသိန္နံ-
ထိုင်နေသော၊ ထေရိ- ထေရီမကို၊ ဘိက္ခုနံ- ရဟန်းတို့အား၊ ဒဿေတွာ- ပြု၍၊ ပသံသန္နေန-
ခိုးမွမ်းတော်မူလိုသော၊ ဘဂဝတာ- သည်၊ ဝုတ္တာ ကိရ- ဟောတော်မူအပ်ကုန်သတတ်။

အထ- ထိုအခါ၌၊ ဒေဝါနမိန္ဒော- နတ်တို့ကို အစိုးရသော၊ သက္ကော- သိကြားမင်း
သည်၊ တံ ပဝတ္တိ- ထိုအကြောင်းကို၊ ဒိဗ္ဗေန စက္ခုနာ- ဒိဗ္ဗစက္ခုဖြင့်၊ ဒိသ္မာ- မြင်၍၊ “ ဧဝံ-
ဤသို့၊ သတ္တာရာ- မြတ်စွာဘုရားသည်၊ ပသံသီယမာနာ- ခိုးမွမ်းတော်မူအပ်သော၊ အယံ
ထေရိ- ဤသုဘာထေရီမကို၊ (ယဗ္ဗ-ပျံ) ဒေဝေဟိ စ- နတ်တို့သည်လည်း၊ ပယိရုပါသိတဗ္ဗာ-
ချဉ်းကပ်ထိုက်၏။” ဣတိ- သို့ကြံ၍၊ တာဝဒေဝ- ထိုခဏ၌ပင်လျှင်၊ တာဝတိသေဟိ-
တာဝတိသာဘုံ၌ ဖြစ်ကုန်သော၊ ဒေဝေဟိ- နတ်တို့နှင့်၊ သဒ္ဓိ- အတူ၊ ဥပသင်္ကမိတွာ-
ချဉ်းကပ်၍၊ အဘိဝါဒေတွာ- ရှိခိုး၍၊ အဗ္ဗလိ- လက်အုပ်ကို၊ ပဂ္ဂယ- မြှောက်ချီ၍၊ အဋ္ဌာသိ-
တည်ပြီ။

တံ- ထိုအကြောင်းကို၊ သန္ဓာယ- ရည်ရွယ်တော်မူ၍၊ သင်္ဂီတိကာရေဟိ- သင်္ဂီယနာ
တင် မထေရ်တို့သည်၊ “ တံ သက္ကော ဒေဝသံဃေန ။ပ။ ကမ္မာရမီတရံ” န္တိ- - - ဟူ၍၊
ဝုတ္တံ- ပြီ။ (ဂါထာအနက်) ဂါထာ ၃၆၇- ၌ ပေးပြီး။

၃၆၇။ တတ္ထ- ထိုဂါထာ၌၊ တီသု- သုံးခုကုန်သော၊ ကာမဘဝေသု- ကာမဘုံတို့၌၊ (ဝါ)
ကာမဘုံလျှင်အဦးရှိကုန်သော ဘုံတို့၌၊ ဘူတာနံ- ဖြစ်ကုန်သော၊ သတ္တာနံ- သတ္တဝါတို့၏၊
ပတိ- အရှင်တည်း။ ဣဿရော- အစိုးရသူတည်း၊ ဣတိ- ဤအနက်ကို၊ ကတွာ-
အကြောင်းပြု၍၊ ဘူတပတိတိ- ဘူတပတိ ဟူ၍၊ လဒ္ဓနာမော- ရအပ်သော အမည်ရှိသော၊
ဒေဝရာဇာ- နတ်တို့၏မင်းဖြစ်သော၊ သက္ကော- သိကြားမင်းသည်၊ ဒေဝသံဃေန- နတ်
အပေါင်းနှင့်၊ သဒ္ဓိ- အတူ၊ ကမ္မာရမီတရံ- သော၊ တံ သုဘံ- ထိုသုဘာထေရီမသို့၊
အတ္တနော- မိမိ၏၊ ဒေဝိဒ္ဓိယာ- နတ်တန်ခိုးဖြင့်၊ ဥပသင်္ကမ္မ- ချဉ်းကပ်၍၊ နမဿတိ-
ရှိခိုးလေ၏၊ ပဉ္စပတိဋ္ဌိတေန- ငါးပါးသောတည်ခြင်းဖြင့်၊ ဝန္တတိ- ရှိခိုးလေ၏၊ ဣတိ အယံ-
ကာ၊ အတ္ထော- တည်း။

သုဘာကမ္မာရမီတုထေရီဂါထာဝဏ္ဏနာ- သည်၊ နိဋ္ဌိတာ- ပြီ။

ဝိသတိနိပါတဝဏ္ဏနာ- သည်၊ နိဋ္ဌိတာ- ပြီ။

(၈- ၂၅၃)

၁၄- တိသနိပါတဝဏ္ဏနာ

၁-သုဘာဇိဝကမ္မဝနိကာထေရ်ဂါထာဝဏ္ဏနာ

တိသနိပါတေ- ဌ၊ ဇိဝကမ္မဝနံ ရမ္မန္တိ အာဒိကာ- - ဤသို့အစရှိသော ဂါထာ
တို့သည်၊ ဇိဝကမ္မဝနိကာယ- ဇိဝက၏ သရက်ဥယျာဉ်၌ နေလေ့ရှိသော၊ သုဘာယ- သုဘာ
မည်သော၊ ထေရ်ယော- ၏၊ ဂါထာ- တို့တည်း။ အယမ္ပိ- ဤသုဘာထေရ်မည်လည်း၊
ပုရိမဗုဒ္ဓေသု- တို့၌၊ ကတာဓိကာရာ- သည်၊ (ဟုတွာ)၊ တတ္ထ တတ္ထ ဘဝေ- ၌၊
ဝိဝဿပနိဿယံ- သော၊ ကုသလံ- ကို၊ ဥပစိနန္တိ- လျက်၊ သမ္ဘာဝိတကုသလမူလာ- သည်၊
ဟုတွာ၊ အနုက္ကမေန- အစဉ်အားဖြင့်၊ ပရိဗြုဟိတဝိမောက္ခသမ္ဘာရာ- တိုးပွားစေအပ်သော
ဝိမောက္ခအဆောက်အဦးရှိသည်၊ ပရိပတ္တညဏာ- ရင့်ကျက်သောဉာဏ်ရှိသည်၊ ဟုတွာ-
၍၊ ဣမသို့ ဗုဒ္ဓုပ္ပါဒေ- ၌၊ ရာဇဂဟေ- ၌၊ ဗြာဟ္မဏမဟာသာလကုလေ- များသောဥစ္စာ
နှစ်ရှိသော ပုဏ္ဏားမျိုး၌၊ နိဗ္ဗတ္တိ- ပြီ၊ အဿာ- ထိုပုဏ္ဏားမလေးအား၊ သုဘာတိ နာမံ-
သုဘာ ဟူသော အမည်သည်၊ အဟောသိ- ဖြစ်ပြီ။ ကိရ- ချဲ့၊ တဿာ- ထိုသုဘာ၏၊
သရီရာဝယဝါ- ကိုယ်အင်္ဂါတို့သည်၊ သောဘနဝဏ္ဏယုတ္တာ- တင့်တယ်လှပသော
အဆင်းနှင့် ယှဉ်ကုန်သည်၊ အဟောသု- ဖြစ်ကုန်ပြီ၊ တဿာ- ထို့ကြောင့်၊ သုဘာတိ-
သုဘာဟူသော၊ အန္တတ္ထမေဝ နာမံ- အန္တတ္ထအမည်သည်သာလျှင်၊ (ဝါ) အနက်သို့
အစဉ်လိုက်သော အမည်သည်သာလျှင်၊ ဇာတံ- ဖြစ်ပြီ။ သာ- ထိုသုဘာသည်၊ သတ္ထု-
မြတ်စွာဘုရား၏၊ ရာဇဂဟပွဝေသနေ- ရာဇဂြိုဟ်မြို့တွင်းသို့ ဝင်ရာအခါ၌၊ ပဋိလဒ္ဓသဒ္ဓါ-
ရအပ်သောသဒ္ဓါတရားရှိသော၊ ဥပါသိကာ- ဥပါသိကာမသည်၊ ဟုတွာ-၍၊ အပရဘာဂေ-
နောက်အဖို့၌၊ သံသာရေ- ၌၊ ဇာတသံဝေဂါ- ဖြစ်သောသံဝေဂရှိသည်၊ (ဟုတွာ)၊
ကာမေသု- ကာမဂုဏ်တို့၌၊ အာဒိနဝံ- အပြစ်ကို၊ ဒိသ္မာ စ - ၍လည်းကောင်း၊ နေက္ခမ္မံ-
ရဟန်းအဖြစ်ကို၊ ခေမတော- ဘေးမရှိသောအားဖြင့်၊ သလ္လက္ခန္တိ- ကောင်းစွာမှတ်သားသည်၊
ဟုတွာ စ- ဖြစ်၍လည်းကောင်း၊ မဟာပဇာပတိယာ- သော၊ ဂေါတမိယာ- ၏၊ သန္တိကေ-
၌၊ ပဗ္ဗဇိတွာ- ရဟန်းပြု၍၊ ဝိပဿနာယ- ဝိပဿနာဖြင့်၊ ကမ္မံ- ကမ္မဋ္ဌာန်းအားထုတ်ခြင်း
အမှုကို၊ ကရောန္တိ- ပြုလတ်သော်၊ ကတိပါဟေနေဝ- အနည်းငယ်သော ရက်ဖြင့်သာလျှင်၊
အနာဂါမိဖလေ- ၌၊ ပတိဋ္ဌာသိ- တည်ပြီ။

အထ- ထိုအခါ၌၊ နံ- ထိုသုဘာကို၊ ဧကဒိဝသံ- ၌၊ အညတရော- တစ်ယောက်
သော၊ ရာဇဂဟဝါသိ- ရာဇဂြိုဟ်ပြည်သားဖြစ်သော၊ တရုဏော- နုပျိုသော၊ ပဌမ-
ယောဗ္ဗနေ- ပထမအရွယ်၌၊ ဌိတော- တည်သော၊ ဓုတ္တပုရိသော- မိန်းမကြူသော

ယောကျ်ားသည်၊ (ဝါ) မိန်းမကြီးသော အရက်မူးသမားသည်၊ ဇီဝကမ္မဝနေ- ဇီဝက၏ သရက်ဥယျာဉ်၌၊ ဒိဝါဝိဟာရာယ- နေအခါ၌ နေခြင်းငှါ၊ ဂစ္ဆန္တိ- သွားသည်ကို၊ ဒိသ္မာ- မြင်၍၊ ပဋိဗဒ္ဓစိတ္တော- တပ်မက်သောစိတ်ရှိသည်၊ ဟုတ္တာ၊ မဂ္ဂ- လမ်းကို၊ ဩဝရန္တော- ပိတ်လျက်၊ ကာမေဟိ- ကာမတို့ဖြင့်၊ နိမန္တေသိ- ဖျားယောင်းပြီ။ သာ- ထိုသုဘာ ထေရီမသည်၊ တဿ- ထိုမိန်းမကြီးသော အရက်မူးသမားအား၊ နာနပ္ပကာရေဟိ- အထူးထူးသော အခြင်းအရာတို့ဖြင့်၊ ကာမာနံ- တို့၏၊ အာဒိနဝံ- အပြစ်ကိုလည်းကောင်း၊ အတ္တနော- မိမိ၏၊ နေက္ခမ္မဇ္ဈာသယံ- ကာမဂုဏ်မှ ထွက်မြောက်လိုခြင်းကိုလည်းကောင်း၊ ပဝေဒေန္တိ- သိစေလျက်၊ ဓမ္မံ- ကို၊ ကထေသိ- ဟောပြီ။ သော- ထိုမိန်းမကြီးသော အရက်မူးသမားသည်၊ ဓမ္မကထံ- တရားစကားကို၊ သုတ္တာပိ- ကြားပါသော်လည်း၊ န ပဋိက္ကမတိ- နောက်မဆုတ်၊ နိဗန္ဓတိယေဝ- နှောက်ယှက်မြဲ နှောက်ယှက်သည်သာ။ ထေရီ သုဘာထေရီမသည်၊ နံ- ထိုမိန်းမကြီးသော အရက်မူးသမားကို၊ အတ္တနော- မိမိ၏၊ ဝစနံ- စကား၌၊ အတိဋ္ဌန္တံ- မတည်သည်ကိုလည်းကောင်း၊ အက္ခိမ္မိ- မျက်လုံး၌၊ အဘိရတ္တဉ္စ- အလွန်တပ်မက်နေသည်ကိုလည်းကောင်း၊ ဒိသ္မာ- မြင်၍၊ “ဟန္တု- ရော၊ တယာ- သင်သည်၊ သမ္ဘာဝိတံ- ကောင်းစွာ ချီးမွမ်းအပ်သော၊ အက္ခိ- မျက်လုံးကို၊ (ဂဏှ- ယူလေလော့)” ကုတိ- ဤသို့ပြော၍၊ အတ္တနော- မိမိ၏၊ ဧကံ- တစ်ဖက်သော၊ အက္ခိ- မျက်လုံးကို၊ ဥပ္ပါဋေတွာ- ထုတ်၍၊ တဿ- ထိုမိန်းမကြီးသော အရက်မူးသမားအား၊ ဥပနေသိ- အနီးသို့ ဆောင်ပြီ၊ (ဝါ) ပေးပြီ။ တတော- ထိုအခါ၌၊ သော ပုရိသော- ထိုမိန်းမကြီးသော အရက်မူး သမားသည်၊ သန္တာသော- ပြင်းစွာထိတ်လန့်သည်၊ သံဝေဂဇာတော- ဖြစ်သော သံဝေဂ ရှိသည်၊ (ဟုတ္တာ)၊ တတ္ထ- ထိုထေရီမ၌၊ ဝိဂတရာဂေါဝ- ကင်းသော တပ်မက်ခြင်းရှိသည် သာလျှင်၊ ဟုတ္တာ- ၍၊ ထေရီ- ထေရီမကို၊ ခမာပေတွာ- သည်းခံစေ၍၊ (ဝါ) တောင်းပန်၍၊ ဂတော- သွားပြီ။ ထေရီ- သုဘာထေရီမသည်၊ သတ္ထု- မြတ်စွာဘုရား၏၊ သန္တိကံ- အထံသို့ အဂမာသိ- သွားပြီ။ သတ္ထုနော- မြတ်စွာဘုရားအား၊ ဒဿနေန- ဖူးမြင်ခြင်းနှင့်၊ သဟေဝ- တစ်ပြိုင်နက်သာလျှင်၊ အဿာ- ထိုထေရီမ၏၊ အက္ခိ- မျက်လုံးသည်၊ ပဋိပါကတိကံ- တစ်ဖန် ပင်ကိုယ်အတိုင်းသည်၊ (ဝါ) အကောင်းပကတိသည်၊ အဟောသိ- ဖြစ်ပြီ။ တတော- ထိုမှနောက်၌၊ သာ- ထိုသုဘာထေရီမသည်၊ ဗုဒ္ဓဂတာယ- ဘုရား၌ဖြစ်သော၊ (ဝါ) ဘုရားဂုဏ်ကို အာရုံပြု၍ဖြစ်သော၊ ပီတိယာ- ပီတိဖြင့်၊ နိရန္တရံ- မပြတ်၊ ဖုဋ္ဌာ- တွေ့ထိအပ်သည်၊ ဟုတ္တာ- ၍၊ အဋ္ဌာသိ- တည်ပြီ။ သတ္တာ- သည်၊ တဿာ- ထိုထေရီမ၏၊ စိတ္တာစာရံ- စိတ်အလိုကို၊ ဥ- တွာ- ၍၊ ဓမ္မံ- ကို၊ ဒေသေတွာ- ၍၊ အဂ္ဂမဂ္ဂတ္တာယ- အရဟတ္တမဂ်အကျိုးငှါ၊ ကမ္မဋ္ဌာနံ- ကို၊ အာစိက္ခိ- ဟောကြားတော်မူပြီ။ သာ- ထိုသုဘာ ထေရီမသည်၊ ပီတိ- ကို၊ ဝိက္ခမ္ဘေတွာ- ခွါ၍၊ တာဝဒေဝ- ထိုခဏ၌ပင်၊ ဝိပဿနံ- ကို၊

ဝဇေတွာ- တိုးပွားစေ၍၊ ပဋိသမ္ဘိဒါဟိ- တို့နှင့်၊ သဟ- တကွ၊ အရဟတ္တံ- သို့၊ ပါပုဏိ- ပြီး၊
 ပန- ဆက်၊ အရဟတ္တံ- သို့၊ ပတွာ- ၍၊ ဖလသုခေန- ဖြင့်လည်းကောင်း၊ နိဗ္ဗာနသုခေန-
 ဖြင့်လည်းကောင်း၊ ဝိဟရန္တိ- နေလျက်၊ အတ္တနော- ၏၊ ပဋိပတ္တိ- ကို၊ ပစ္စဝေက္ခိတွာ- ၍၊
 အတ္တနာ- မိမိသည်လည်းကောင်း၊ တေန ဓုတ္တပုရိသေန စ- ထိုမိန်းမကြီးသော
 အရက်မူးသမားသည်လည်းကောင်း၊ ဝုတ္တဂါထာ- ဆိုအပ်သော ဂါထာတို့ကို၊ ဥဒါနဝသေန-
 ဖြင့် “ ဇီဝကမ္မဝနံ - - - ။ပ။ ပုရာဏက ” န္တိ - -ဟူကုန်သော၊ ဣမာ ဂါထာ- ဤဂါထာတို့ကို၊
 ပစ္စုဒါဟာသိ- တစ်ဖန်ရွတ်ဆို ဟောကြားတော်မူပြီ။

(ဧ- ၂၅၄) (ဂါထာအနက်)

၃၆၈။ ရမ္မံ- နှလုံးမွေ့လျော်ဖွယ်ကောင်းသော၊ ဇီဝကမ္မဝနံ- ဇီဝက၏ သရက်
 ဥယျာဉ်တောသို့၊ ဂစ္ဆန္တိ- နေခြင်းငှါ သွားသော၊ သုဘံ- သုဘာမည်သော၊ ဘိက္ခုနီ-
 ဘိက္ခုနီမကို၊ ဓုတ္တကော- မိန်းမကြီးသော ယောက်ျားသည်၊ (ဝါ) မိန်းမကြီးသော
 အရက်မူးသမားသည်၊ သန္တိဝါရေသိ- သွားခြင်းကို တားမြစ်ပြီ၊ တမေနံ-
 ထိုယောက်ျားကို၊ သုဘာ- သုဘာထေရီမသည်၊ အဗြဠိ- ဆိုလေပြီ။

၃၆၉။ အာဝုသော- အမောင်လုလင်၊ မယာ- ငါသည်၊ တေ- သင့်အား၊ ကိ-
 အဘယ်ကို၊ အပရာဇိတံ- ချွတ်ယွင်း ပြစ်မှားအပ်ပါသနည်း၊ ယံ ယေန- အကြင်
 အပြစ်ကြောင့်၊ မံ- ဥယျာဉ်သို့သွားသော ငါ့ကို၊ ဩဝရိယာန ဩဝရိတွာ-
 လမ်းပိတ်၍၊ (တွံ- သည်)၊ တိဋ္ဌသိ- တည်ဘိ၏၊ သော- ထို အပြစ်သည်၊ နတ္ထေဝ-
 ငါ၌မရှိသည်သာတည်း၊ အာဝုသော- အမောင်လုလင်၊ ပုရိသော- ယောက်ျား
 သည်၊ ပဗ္ဗဇိတာယ- ရဟန်းမအား၊ သမ္ဗုသနာယ- ထိပါးခြင်းငှါ၊ န ဟိ ကပ္ပတိ-
 မသင့်သည်သာတည်း။

၃၇၀။ အာဝုသော- အမောင်လုလင်၊ မမ- ငါ၏၊ ဂရုကေ- အလေးဂရု ပြုအပ်
 သော၊ သတ္ထုသာသနေ- မြတ်စွာဘုရား၏ သာသနာတော်၌၊ ယာ သိက္ခာ-
 အကြင်ကျင့်ဝတ်သိက္ခာပုဒ်ကို၊ သုဂတေန- မြတ်စွာဘုရားသည်၊ ဒေသိတာ-
 ပညတ်တော်မူအပ်ပြီ၊ တာဟိ- ထိုသိက္ခာပုဒ်တို့ဖြင့်၊ ပရိသုဒ္ဓပဒံ- စင်ကြယ်သော
 ကုသိုလ်အစုရှိသော၊ အနင်္ဂကံ- ရာဂစသော ကိလေသာအညစ်အကြေးမရှိသော၊
 မံ- ငါကဲ့သို့သော ဘိက္ခုနီမကို၊ ကိ- အဘယ်အကြောင်းကြောင့်၊ တွံ- သင်သည်၊
 ဩဝရိယာန- လမ်းပိတ်၍၊ တိဋ္ဌသိ- ရပ်ဘိသနည်း။

၃၇၁။ အာဝိလစိတ္တော- ကာမဝိတက် အစရှိသည်တို့၏အစွမ်းဖြင့် နောက်ကျ
 သော စိတ်ရှိသော၊ သရဇော- ရာဂစသော ကိလေသာမျှနှင့်တကွဖြစ်သော၊ တွံ-
 သင်သည်၊ အနာဝိလံ- နောက်ကျကြောင်း ကာမဝိတက်စသည် မရှိသော၊

ဝီတရဇံ- ကင်းပြီးသော ရာဂစသော ကိလေသာမြူရှိသော၊ (ဝါ) ကိလေသာမြူ
ကင်းပြီးသော၊ အနင်္ဂဏံ- ရာဂစသော ကိလေသာ အညစ်အကြေးမရှိသော၊
သဗ္ဗတ္ထ- အလုံးစုံသော ခန္ဓာငါးပါးအပေါင်း၌၊ ဝိမုတ္တမာနသံ- ကိလေသာတို့မှ
လွတ်သောစိတ်ရှိသော၊ မံ- ငါ့ကို၊ ကိ- အဘယ်ကြောင့်၊ သြဝရိယာန- လမ်း
ပိတ်၍၊ တိဋ္ဌသိ- ရပ်တိသနည်း။

၃၇၂။ ဘင်္ဂိနိ- ချစ်နှမ၊ တွံ- သည်၊ ဒဟရာ စ- ငယ်လည်း ငယ်သေးသည်၊ (ဝါ)
နုပျိုလည်း နုပျိုသည်၊ အပါပိကာ စ- ရုပ်ရည်အဆင်း လှပတင့်တယ်သူသည်၊
အသိ- ဖြစ်၏၊ တေ- ငယ်ရွယ် လှပသော သင့်အား၊ ပဗ္ဗဇ္ဇာ- ရဟန်းအဖြစ်သည်၊
ကိ ကရိဿတိ- အဘယ်ပြုအံ့နည်း၊ ကာသာယစီဝရံ- ဖန်ရည်စွန်းသော
သင်္ကန်းကို၊ နိက္ခိပ- စွန့်ပစ်လော့၊ (ဝါ) ချွတ်လော့၊ ဧဟိ- လာလော့၊ (မယံ-
တို့သည်)၊ သုပုပ္ဖိတေ- လှိုင်စွာပွင့်သော ပန်းပင်ရှိသော၊ ဝနေ- ဥယျာဉ်၌၊ ရမာမ-
မွေ့လျော် ပျော်ပါးကြပါကုန်အံ့။

၃၇၃။ ဒုမာ- သစ်ပင်တို့သည်၊ ကုသုမရဇေန- ပန်းဝတ်မှုန်ဖြင့်၊ သမုဋ္ဌိတာ-
ကောင်းစွာ တည်ကုန်လျက်၊ သဗ္ဗသော- ပတ်ဝန်းကျင်မှာ၊ မဓုရဉ္စ- မွေးကြိုင်သော
အနံ့ကိုလည်း၊ ပဝန္တိ- လှိုင်စေကုန်၏၊ ပဌမဝသန္တော- ပထမမြီးလဖြစ်သော၊ သုခေါ-
အလွန်သာယာသော၊ ဥတု- မိုးဥတုတည်း၊ ဧဟိ- လာလော့၊ (မယံ- တို့သည်)၊
သုပုပ္ဖိတေ- လှိုင်စွာပွင့်သော ပန်းပင်ရှိသော၊ ဝနေ- ဥယျာဉ်၌၊ ရမာမ- မွေ့လျော်
ပျော်ပါးကြကုန်အံ့။

၃၇၄။ ကုသုမိတသီခရာ- ကောင်းစွာပွင့်သော အဖျားရှိကုန်သော၊ ပါဒပါ-
သစ်ပင်တို့သည်၊ မာလုတေရိတာ- လေတိုက်အပ်ကုန်သည်၊ (ဟုတွာ)၊ အဘိဂဇ္ဇန္တိ
ဧဝ- တသောသော အသံမြည်ကုန်သည်သာလျှင်တည်း၊ (တစ်နည်း) အဘိဂဇ္ဇန္တော
ဣဝ- မိုးထစ်ချွန်းကုန်သကဲ့သို့ တစ်ဝန်းဝန်း မြည်ကုန်လျက်၊ တိဋ္ဌန္တိ- တည်ကုန်၏၊
(တသွာ- ထို့ကြောင့်)၊ တွံ- သင်သည်၊ ဧကာဝ- တစ်ယောက်တည်းသာလျှင်၊
ဝနံ- တောသို့၊ ယဒိ သြဝဟိဿသိ- အကယ်၍ ကပ်ဝင်နေအံ့၊ (ဧဝံ သတိ-
သော်)၊ တုယံ- သင်နှမအား၊ ကာ ရတိ- အဘယ်မည်သော မွေ့လျော်ခြင်းသည်၊
ဘဝိဿတိ- ဖြစ်လတံ့နည်း။

၃၇၅။ ဝါဠုမိဂသံယသေဝိတံ- ခြင်္သေ့ကျား စသော သားရဲအပေါင်းတို့သည်
မှီဝဲအပ်သော၊ ကုဉ္ဇရမတ္တကရေဏုလောဠိတံ- အမုန်ယစ်သော ဆင်၊ ဆင်မတို့
နှောက်ယှက်အပ်သော အရပ်လည်းဖြစ်သော၊ ရဟိတံ- လူသူကင်းဆိတ်ရာဖြစ်
သော၊ ဘိသနကံ- ကြောက်ခြင်းကို ဖြစ်စေတတ်သော၊ မဟာဝနံ- ကြီးစွာသော

တောအုပ်သို့ (တွံ-သည်)၊ အသဟာယိကာ- အဖော်မပါ တစ်ယောက်တည်းသာ၊

(ဟုတွာ)၊ ဝန္တံ- သွားခြင်းငှါ၊ ဣစ္ဆသိ- အလိုရှိဘိ၏။

(ဇာ- ၂၅၅) ၃၇၆။ အနုပမေ- နှိုင်းယှဉ်စရာ ဥပမာမရနိုင်သော နှမ၊ တွံ- သင်နှမသည်၊ တပနိယကတာ- ရွှေ့နှိဖြင့် ထုလုပ်စီရင်အပ်သော၊ ဖိတိကာ ဣဝ- ယမင်းရုပ်ကဲ့သို့၊ ဝိစရသိ- လှည့်လည် သွားလာရလတ်၊ စိတ္တလတာ- စိတ္တလတာနတ် ဥယျာဉ်၌ ဖြစ်သော၊ အစ္ဆရာ ဣဝ- နတ်သမီးလေးကဲ့သို့၊ ကာသိကသုခုမေဟိ- ကာသိတိုင်းဖြစ် သိမ်မွေ့နူးညံ့ကုန်သော၊ ဝဂ္ဂုဘိ- နူးညံ့ချောမွေ့ကုန်သော၊ သုဝသနေဟိ- ကောင်းစွာဝတ်အပ်သော အဝတ်တို့ဖြင့်၊ သောဘသိ- မနှိုင်းယှဉ်နိုင်လောက်အောင် တင့်တယ်ရလတ်။

၃၇၇။ ကိန္နရီမန္တလောစနေ- ကိန္နရီမလေးကဲ့သို့ ဝိုင်းစက်သောမျက်လုံးရှိသော အို နှမ၊ မယံ- ငါတို့နှစ်ယောက်တို့သည်၊ ကာနနန္တရေ- တော၏ အလယ်၌၊ သဟ- အတူတကွ၊ ယဒိ ဝိဟရေမသေ- အကယ်၍ နေရကုန်ငြားအံ့၊ (ဧဝံ သတိ- သော်)၊ အဟံ- သည်၊ တဝ- သင်၏၊ ဝသာနုဂေါ- အလိုသို့လိုက်သူသည်၊ သိယံ- ဖြစ်ချင်ပါ၏။ တယာ- သင့်ထက်၊ ဝိယတ္တရော- သာလွန်၍ ချစ်အပ်သော၊ ပါဏော- တစ်စုံတစ်ယောက်သည်၊ မေ- ငါ့အား၊ န အတ္ထိ ဟိ- မရှိသည်သာ လျှင်တည်း။

၃၇၈။ တွံ- သည်၊ မေ- ၏၊ ဝစနံ- စကားကို၊ ယဒိ ကရိဿသိ- အကယ်၍ လိုက်နာပြုလုပ်အံ့၊ (ဧဝံ သတိ- သော်)၊ ဧဟိ- လာပါလော့၊ သုခိတာ- ချမ်းသာသည်၊ (ဟုတွာ)၊ (ဝါ) ချမ်းချမ်းသာသာ၊ အဂါရံ- အိမ်ရာတည်ထောင် လှူဘောင်၌၊ အာဝသ- နေလှည့်ပါလော့၊ ပါသာဒနိဝါတဝါသိနီ- လေမတိုးနိုင်သည့် ပြာသာဒ် ဆောင်တို့၌ နေရသူသည်၊ (ဝါ) ပြာသာဒ်ပေါ်၌ လေစိမ်းတိုက်မခံရဘဲ နေရသူသည်၊ ဘဝ- ဖြစ်ပါလော့၊ နာရိယော- ကျွန်မိန်းမတို့သည်၊ တေ- အရှင်မ၏၊ ပရိကမ္ပံ- အမှုကြီးငယ်ကို၊ ကရောန္တု- ပြုကြပါစေကုန်။

၃၇၉။ တွံ- သင်သည်၊ ကာသိကသုခုမာနိ- ကာသိတိုင်း၌ဖြစ်သော အလွန်နူးညံ့ ချောမွေ့သော အဝတ်တို့ကို၊ ဓာရယ- ဝတ်ဆင်ပါလော့၊ မာလဝဏ္ဏကံ စ- ပန်း၊ နံသာပျောင်းကိုလည်း၊ အဘိရောပေဟိ- ကိုယ်ကို တက်ရောက်စေပါလော့၊ (ဝါ) ပန်ဆင်လိမ်းခြယ်ပါလော့၊ ကဉ္စနမဏိမုတ္တကံ- ရွှေ ပတ္တမြား၊ ပုလဲတို့နှင့် ယှဉ်သော၊ (ဝါ) ရွှေဖြင့်ပြီးသော ပတ္တမြား ပုလဲတို့ဖြင့် စီခြယ်အပ်သော၊ ဗဟံ- လက်ကောက်၊ ခြေကျင်းစသော များသောအပြားရှိသော၊ ဝိဝိဓံ- ထူးထူးဆန်းဆန်း ပြုလုပ်ထားခြင်းဖြင့် အထူးထူးအပြားပြားရှိသော၊ အာဘရဏံ- တန်ဆာကို၊ တေ- သင်၏

အတွက်၊ ကရောမိ- ပြုပါအံ့။

၃၈၀။ ဘဂိနိ- ချစ် နှမ၊ သုဓောတရဇပစ္ဆိမံ- ကောင်းစွာသန့်စင်အပ်သော မြူရှိသော ဗိတာန်မျက်နှာကျက်ရှိသော၊ သုဘံ- တင့်တယ်စွာသော၊ ဂေါနက- တူလိကသန္တတံ- အမွှေးရှည်သော ကောဇောနက်၊ လဲမွေရာတို့ဖြင့် ခင်းထား အပ်သော၊ နဝံ- အသစ်စက်စက်ဖြစ်သော၊ မဟာရဟံ- အဖိုးများစွာထိုက်သော၊ စန္ဒနမဏ္ဍိတသာရာန္တိကံ- ဂေါသီသက စသော စန္ဒကူးနှစ်ဖြင့် ထုံအပ်သည် ဖြစ်၍ မွှေးကြိုင်သင်းပျံ့သောအနံ့လည်းရှိသော၊ သယနံ- အိပ်ရာထက်သို့၊ တံ- သင် အရှင်မသည်၊ အဘိရဟ- တက်ပါလော့၊ (ဝါ) တက်၍ အိပ်စက်နေထိုင်ပါလော့။

၃၈၁။ ဘဂိနိ- နှမ၊ အမနုဿသေဝိတံ- ဘီလူးရကျိသ်တို့သည် မှီဝဲသိမ်းပိုက် အပ်သော၊ ဥဒကာ- ရေမှ၊ သမုဂ္ဂတံ- အထက်သို့တက်၍တည်သော၊ ဥပ္ပလံ ယထာ- ကြာပွင့်ကဲ့သို့၊ ဧဝံ- ဤအတူ၊ တံ- သည်၊ ဗြဟ္မစာရိနိ- မြတ်သောအကျင့် ကို ကျင့်လေ့ရှိသည်၊ (ဟုတ္တာ)၊ သကေသု- မိမိဥစ္စာဖြစ်ကုန်သော၊ အင်္ဂေသု- ကိုယ်အင်္ဂါကြီးငယ်တို့ကို၊ (အပရိဘုတ္တေသု ဧဝံ- တစ်စုံတစ်ယောက်မျှ မသုံး ဆောင်အပ်ကုန်စဉ်သာလျှင်၊ (ဝါ) မသုံးဆောင်အပ်ကုန်ဘဲသာလျှင်)၊ ဇရံ- အချည်းနှီး အိုမင်း ရင့်ရော်ခြင်းသို့၊ ဂမိဿသိ- ရောက်ရလတံ။ (ဣတိ- သို့၊ ဓုတ္တကော- သည်၊ အာဟ)။

(တစ်နည်း) ဘဂိနိ- နှမ၊ ဥဒကာ- ရေမှ၊ သမုဂ္ဂတံ- အထက်သို့တက်၍ တည်သော၊ အမနုဿသေဝိတံ- ဘီလူး ရကျိသ်တို့သည် မှီဝဲသိမ်းပိုက်အပ်သော၊ ဥပ္ပလံ- ကြာ ပွင့်သည်၊ (ဝါ) ကို၊ (ကေနစိ- တစ်စုံတစ်ယောက်သော လူသားသည်၊ အပရိဘုတ္တံ ဧဝံ- မသုံးဆောင်ရဘဲ ပျက်စီးသည်သာလျှင်၊ ဘဝေယျ ယထာ- ဖြစ်ရာသကဲ့သို့)၊ ဧဝံ- ဤအတူ၊ တံ- သည်၊ ဗြဟ္မစာရိနိ- မြတ်သောအကျင့်ကို ကျင့်လေ့ရှိသည် ဖြစ်၍၊ သကေသု- မိမိဥစ္စာဖြစ်ကုန်သော၊ အင်္ဂေသု- ကိုယ်အင်္ဂါ ကြီးငယ်တို့ကို၊ (အပရိဘုတ္တေသု ဧဝံ- တစ်စုံတစ်ယောက်မျှ မသုံးဆောင်အပ်ကုန်စဉ်သာလျှင်၊ (ဝါ) မသုံးဆောင်အပ်ကုန်ဘဲသာလျှင်)၊ ဇရံ- အချည်းနှီး အိုမင်းရင့်ရော်ခြင်းသို့၊ ဂမိဿသိ- ရောက်ရလတံ။ (ဣတိ- သို့၊ ဓုတ္တကော- သည်၊ အာဟ)။

၃၈၂။ အာဝုသော- ရွှေပန်းတိမ်သည်သား အမောင်လုလင်၊ ကုဏပပူရမှိ- အကောင်ပုပ်တို့ဖြင့် ပြည့်သော၊ သုသာနဝမနေ- သုသာန်မြေကြီးကို တိုးပွားစေ တတ်သော၊ ဘေဒနဓမ္မေ- စင်စစ်အားဖြင့် ပျက်တတ်သော သဘောရှိသော၊ ဣဓ ကဋ္ဌေဝရေ- ဤခန္ဓာကိုယ်၌၊ တေ တယာ- သင်လုလင်သည်၊ သာရသမ္ပတံ- နှစ်သက်ဖွယ်ဟု ချီးမွမ်းအပ်သော အရာသည်၊ ကိ- အဘယ်နည်း၊ (တံ- သည်)။

- ယံ- ယင်းမတင့်တယ်သော ကိုယ်ခန္ဓာကို၊ ဒိသ္မာ- မြင်ရပါလျက်၊ ဝိမနော- ဖောက်
ပြန်သော စိတ်ရှိသည်၊ (ဟုတ္တာ)၊ ဥဒိက္ခသိ- နှစ်သက်ဖွယ်ဟု ကြည့်ဘိ၏။
- (အ- ၂၅၆) ၃၈၃။ ဘဂိနိ- နှမ၊ တူရိယာ- သမင်မငယ်၏၊ အက္ခိနိ ဣဝ- မျက်လုံးတို့
ကဲ့သို့လည်းကောင်း၊ ပဗ္ဗတန္တရေ- တောင်ဝှမ်း၌၊ ကိန္နရိယာ- ကိန္နရီမ၏၊ အက္ခိနိ
ဣဝ- မျက်လုံးတို့ကဲ့သို့လည်းကောင်း၊ (သောဘိတာနိ- တင့်တယ်ကုန်သော)၊
တဝ- ၏၊ နယနာနိ- မျက်လုံးတို့ကို၊ ဒက္ခိယ- မြင်ရ၍၊ မေ- အား၊ ဘိယျော-
အလွန်၊ ကာမရတိ ကာမရတိ- ကာမဂုဏ်၌ မွေ့လျော်ခြင်းသည်၊ ပဝဗ္ဗတိ-
တိုးပွား၏။
- ၃၈၄။ ဘဂိနိ- နှမ၊ ဝိမလေ- အညစ်အကြေးမရှိသော၊ ဟာဋ္ဌကသန္နိဘေ-
ရွှေရုပ်၏ မျက်နှာနှင့်တူသော၊ တေ- သင်၏၊ မုခေ- မျက်နှာပြင်၌၊ ဥပ္ပလသိခရော-
ပမာနိ- ကြာနီပွင့်ချပ်ဖျား ဥပမာရှိကုန်သော၊ (ပမ္မာနိ- မျက်တောင်တို့ကို
လည်းကောင်း)၊ တဝ- သင်၏၊ နယနာနိ- မျက်လုံးတို့ကိုလည်းကောင်း၊ ဒက္ခိယ-
မြင်ရ၍၊ ဘိယျော- လွန်စွာ၊ မေ- ၏၊ ကာမဂုဏော- ကာမဂုဏ်သည်၊ ပဝဗ္ဗတိ-
တိုးပွား၏။
- (တစ်နည်း) ဘဂိနိ- နှမ၊ ဝိမလေ- အညစ်အကြေးမရှိသော၊ ဟာဋ္ဌကသန္နိဘေ-
ရွှေရုပ်၏ မျက်နှာနှင့်တူသော၊ တေ- သင်၏၊ မုခေ- မျက်နှာပြင်၌၊ ဥပ္ပလသိခရော-
ပမာနိ- ကြာနီပွင့်ချပ်ဖျား ဥပမာရှိကုန်သော၊ တဝ- သင်၏၊ နယနာနိ- မျက်လုံး
တို့ကို၊ ဒက္ခိယ- မြင်ရ၍၊ ဘိယျော- လွန်စွာ၊ မေ- ၏၊ ကာမဂုဏော- ကာမဂုဏ်
သည်၊ ပဝဗ္ဗတိ- တိုးပွား၏။
- ၃၈၅။ ကိန္နရိမန္တလောစနေ- ကိန္နရီမလေးကဲ့သို့ ဝိုင်းစက်သောမျက်လုံးရှိသော
အို နှမ၊ (မယံ- တို့သည်)၊ ဒုရဂတာ အပိ- ဝေးသောအရပ်သို့ ရောက်ကုန်သော်
လည်း၊ အာယတပမေ- ရှည်လျားသော မျက်တောင်ရှိကုန်သော၊ ဝိသုဒ္ဓိဒဿနေ-
အညစ်အကြေးကင်း၍ စင်ကြယ်သော မျက်လုံးတို့ကို၊ သရမ္ပသေ- အောက်မေ့
ကုန်၏၊ ဟိ- ထိုစကားမှန်၏၊ တယာ- သင်၏၊ နယနာ- မျက်လုံးထက်၊
ဝိယတ္တရော- သာ၍ချစ်အပ်သောအရာသည်၊ မေ- အား၊ နတ္ထိ- မရှိ။
- ၃၈၆။ အာဂုသော- ပန်းတိမ်သည်သား အို လုလင်၊ ယော တံ- အကြင်သင်
သည်၊ ဗုဒ္ဓသုတံ- ဘုရားသမီးတော်ငါ့ကို၊ မဂ္ဂယသိ- ရှာဖွေတောင့်တဘိ၏၊ သော
တံ- သည်၊ အပထေန- ဆူးပြောင့်ဘေးရန်ရှိသော မှားသောခရီးဖြင့်၊ ပယာတံ-
သွားခြင်းငှါ၊ ဣစ္ဆသိ- အလိုရှိသည် မည်၏၊ စန္ဒ- လဝန်းဗိမာန်ကို၊ ကိဠနကံ-
ကစားစရာကို၊ (ဝါ) ကစားစရာအနေဖြင့်၊ ဂဝေသသိ- ရှာသည်မည်၏၊ မေရံ-

ယူဇနာ ရှစ်သောင်းလေးထောင်မြင့်သော မြင့်မိုရ်တောင်မင်းကို၊ လင်္ကေတုံ-
ခုန်ကျော်အံ့သောငှါ၊ ဣစ္ဆသိ- အလိုရှိသည် မည်၏။

၃၈၇။ ယတ္ထ- အကြင်အာရုံ၌၊ ဣဒါနိ- ၌၊ မေ- အား၊ ရာဂေါ- သည်၊ သိယာ-
ဖြစ်ရာ၏၊ (တံ အာရမ္မဏံ- ငါ့အား ရာဂဖြစ်နိုင်လောက်အောင်သော ထိုအာရုံ
သည်)၊ သဒေဝကေ- သော၊ လောကေ- ၌၊ နတ္ထိ ဟိ နတ္ထိ ဧဝ- မရှိသည်သာလျှင်
တည်း၊ (အဟံ)၊ နံ- ထိုရာဂကို၊ ကိရိသောပိ- အဘယ်သို့သဘောရှိ၏ဟူ၍
လည်း၊ န ဇာနာမိ- မသိ၊ (မယာ- သည်)၊ သမူလကော- အမြစ်အရင်းနှင့်
တကွသော ရာဂကို၊ မဂ္ဂေန- အရိယာမဂ်ဖြင့်၊ ဟတော- သတ်အပ်ပြီ။

၃၈၈။ ဣဂီလကုယာ- မီးကိစ္စတွင်း၌၊ ဥဗ္ဗိတော ဣဝ- ပစ်ချအပ်သော လောင်စာ
ကဲ့သို့လည်းကောင်း၊ အဂ္ဂိတော- မီး၌၊ ကတော- ထည့်အပ်သော၊ (တစ်နည်း)
အဂ္ဂိတော- မီးဖြင့်၊ ကတော- ကုန်အောင်ပြုအပ်သော၊ ဝိသပတ္တော ဣဝ- အဆိပ်
ခွက်ကဲ့သို့လည်းကောင်း၊ သမူလကော- အမြစ်အရင်းနှင့်တကွသော ရာဂကို၊
မဂ္ဂေန- အရိယာမဂ်ဖြင့်၊ ဟတော- ပယ်သတ်အပ်ပြီ၊ (အဟံ)၊ နံ- ထိုရာဂကို၊
ကိရိသောပိ- အဘယ်သို့သဘောရှိ၏ဟူ၍လည်း၊ န ပဿာမိ- မမြင်ရတော့။

၃၈၉။ ယဿာ ဣတ္ထိယာ- အကြင်မိန်းမ၏၊ (ဝါ) သည်၊ (ခန္ဓပဉ္စကံ- ခန္ဓာ
ငါးပါးကို)၊ အပစ္စဝေက္ခိတံ- ဉာဏ်ဖြင့် မဆင်ခြင်အပ်သေးသည်၊ သိယာ- ၏၊
သတ္တာ ဝါ- မြတ်စွာဘုရားသို့လည်း၊ အနုပါသိတော- မဆည်းကပ်အပ်သေးသည်၊
သိယာ- ဖြစ်ရာ၏၊ တာဒိသိကံ- ထိုသို့သဘောရှိသော မိန်းမကို၊ တံ- သည်၊
ပလောဘယ- ကာမဂုဏ်တို့ဖြင့် ပြားယောင်းပါလော့၊ သော တံ- သည်၊ ဇာနန္တိ-
ဖြစ်ပျက်နှစ်တန် ဧကန်သိသော၊ ဣမံ- ဤသုဘာမည်သော ရဟန်းမသို့၊ (အာဂမ္မ-
လာရောက် ချဉ်းကပ်၍၊ (ဝါ) ကြောင့်)၊ ဝိဟညသိ- ပင်ပန်းဆင်းရဲရပေ၏။

(အ- ၂၅၇) ၃၉၀။ ဟိ- မှန်၏၊ မယံ- အား၊ အတ္တဌာဝန္တိတေ- ဆဲရေးခြင်း၊ ရှိခိုးခြင်း၌
လည်းကောင်း၊ သုခဒုက္ခေ စ- ချမ်းသာခြင်း ဆင်းရဲခြင်း၌လည်းကောင်း၊ သတိ
သတိ- ဆင်ခြင်ခြင်းနှင့် ယှဉ်သော သတိသည်၊ ဥပဋ္ဌိတာ- အခါခပ်သိမ်း ကပ်တည်
၏၊ သင်္ခတံ- တေဘူမကသင်္ခါရကို၊ အသုဘန္တိ- အသုဘဟူ၍၊ ဇာနိယ- သိ၍၊
(ဝါ) သိသောကြောင့်၊ သဗ္ဗတ္ထေဝ- အလုံးစုံသာလျှင် ဖြစ်သော ဘဝသုံးပါး၌၊
မနော- ငါ၏စိတ်သည်၊ န လိမ္မတိ- တဏှာအစေးဖြင့် မလိမ်းကျံ မကပ်ငြိတော့။

၃၉၁။ သာ အဟံ- သည်၊ သုဂတဿ- မြတ်စွာဘုရား၏၊ သာဝိကာ- တပည့်မ
သည်၊ မဂ္ဂဌာဂီကယာနယာယိနိ- အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသောအရိယာမဂ်ယာဉ်ဖြင့်
နိဗ္ဗာန်ရွှေ့ပြည်မြတ်သို့ သွားသူသည်၊ ဥဒ္ဓတသလ္လာ- နှုတ်အပ်ပြီးသော ရာဂစသော

ငြောင့်ရှိသူသည်၊ အနာသဝါ- အာသဝေါကင်းကွာ ရဟန္တာသည်၊ အမှီ- ဖြစ်၏၊ အဟံ- သည်၊ သုညာဂါရဂတာ- ဆိတ်ငြိမ်ရာအရပ်သို့ ကပ်ရောက်သည်၊ (ဟုတွာ- ရှိ)၊ ရမာမိ- မွေ့လျော်နိုင်၏။

၃၉၂။ (အာဝုသော)၊ သုစိတ္တိတာ- လက်၊ ခြေ၊ မျက်နှာစသော အခြင်းအရာဖြင့် အဆန်းတကြယ် စီရင်အပ်ကုန်သော၊ တန္တိဟိ စ- ကြိုးငယ်တို့ဖြင့်လည်းကောင်း၊ ခိလကေဟိ စ- တုတ်တံတို့ဖြင့်လည်းကောင်း၊ ဝိနိဗ္ဗာ- အထူးထူး ဖွဲ့ယှက်အပ် ကုန်သည်၊ (ဟုတွာ)၊ ဝိဝိဓံ- အထူးထူးအပြားပြားစီမံခြင်းဖြင့်၊ ပနစ္စကာ- ကခုန် နေကြကုန်သော၊ သောမ္ဘာ- ရုပ်သေးရုပ်တို့ကိုလည်းကောင်း၊ ဒါရုကပိလ္လကာနိ ဝါ- သစ်သားဖြင့် ပြုအပ်သော စက်ရုပ်တို့ကိုလည်းကောင်း၊ မယာ- သည်၊ ဒိဋ္ဌာ ဟိ ဒိဋ္ဌာ ဇေ- မြင်အပ်ဖူးကုန်သည်သာ။

၃၉၃။ တမိ တန္တိခိလကေ- ထိုအရုပ်ကိုဖွဲ့သော ကြိုး၊ တုတ်တံကို၊ ဥဒ္ဓဇေ- တည်ရာမှ ထုတ်ပယ်အပ်သော်လည်းကောင်း၊ ဝိဿဋ္ဌေ- ဖွဲ့ချည်ထားရာမှ စွန့် ပယ်အပ်သော်လည်းကောင်း၊ ဝိကလေ- သီးခြားပြုအပ်သော်လည်းကောင်း၊ ပရိကြိတေ- ဖရိုဖရဲ ကြံအပ်သော်လည်းကောင်း၊ (ပေါတ္ထကရူပဿ- ရုပ်သေး ရုပ်၏၊ အဝယဝေ- ကိုယ်အစိတ်အပိုင်းကို) ခဏ္ဍသော- အပိုင်းအပိုင်းအားဖြင့်၊ ကတေ- ပြုအပ်သော်လည်းကောင်း၊ န ဝိန္ဒေယျ- အရုပ်ဟူ၍ သတ်မှတ်ခြင်းကို မရနိုင်ရာ၊ ဇဝံ သန္တေ- ဤသို့ဖြစ်လတ်သော်၊ တတ္ထ- ထိုအရုပ်၏ အစိတ်အပိုင်း တို့တွင်၊ ကိမိ- အဘယ် အစိတ်အပိုင်း၌၊ မနံ- စိတ်ကို၊ (ဝါ) အရုပ်ဟူသော စိတ်၏ အမှတ် သညာကို၊ နိဝေသယေ- သက်ဝင်စေနိုင်ရာအံ့နည်း၊ (ဝါ) နှလုံးသွင်းရာ အံ့နည်း။

(တစ်နည်း) တန္တိခိလကေ- ထိုအရုပ်ကိုဖွဲ့သော ကြိုး၊ တုတ်တံနှင့်တကွသော၊ တမိ- ထိုရုပ်သေးရုပ်ကို၊ ဥဒ္ဓဇေ- တည်ရာမှ ထုတ်ပယ်အပ်သော်လည်းကောင်း၊ ဝိဿဋ္ဌေ- ဖွဲ့ချည်ထားရာမှ စွန့်ပယ်အပ်သော်လည်းကောင်း၊ ဝိကလေ- သီးခြားပြုအပ်သော် လည်းကောင်း၊ ပရိကြိတေ- ဖရိုဖရဲ ကြံအပ်သော်လည်းကောင်း၊ ခဏ္ဍသော- အပိုင်းအပိုင်းအားဖြင့်၊ ကတေ- ပြုအပ်သော်လည်းကောင်း၊ န ဝိန္ဒေယျ- အရုပ် ဟူ၍ သတ်မှတ်ခြင်းကို မရနိုင်ရာ၊ ဇဝံ သန္တေ- ဤသို့ဖြစ်လတ်သော်၊ တတ္ထ- ထို အရုပ်၏ အစိတ်အပိုင်းတို့တွင်၊ ကိမိ- အဘယ်အစိတ်အပိုင်း၌၊ မနံ- စိတ်ကို၊ (ဝါ) စိတ်၌ဖြစ်သော အရုပ်ဟူသော အမှတ်သညာကို၊ နိဝေသယေ- သက်ဝင်စေ နိုင်ရာအံ့နည်း၊ (ဝါ) နှလုံးသွင်းရာအံ့နည်း။

၃၉၄။ တထူပမာ တထူပမာနိ- ထိုအရုပ်နှင့် တူစွာကုန်သော၊ မံ- ငါ၏၊

ဒေဟကာနိ- လက် ခြေ မျက်နှာ စသော ကိုယ်အင်္ဂါတို့သည်၊ တေဟိ ဓမ္မေဟိ-
ထိုပထဝီဓာတ် အစရှိသော ပရမတ္ထတရားတို့နှင့်၊ ဝိနာ- ကင်း၍၊ န ဝတ္တန္တိ-
မဖြစ်ကုန်၊ (ဒေဟော- ငါ၏ခန္ဓာကိုယ်သည်)၊ ဓမ္မေဟိ- ပထဝီဓာတ်အစရှိသော
ပရမတ္ထတရားတို့နှင့်၊ ဝိနာ- ၍၊ န ဝတ္တတိ- မဖြစ်၊ (ဧဝံ သန္တေ- သော်)၊ တတ္ထ-
ထိုပထဝီဓာတ်စသည်တို့တွင်၊ ကိမိ- အဘယ်အစိတ်အပိုင်း၌၊ မနံ- စိတ်ကို၊ (ဝါ)
ကိုယ် လက် ခြေ သတ္တဝါ မိန်းမ ယောက်ျား ဟူသော အမှတ်သည်ကို၊
နိဝေသယေ- သက်ဝင်စေနိုင်ရာအံ့နည်း၊ (ဝါ) နှလုံးသွင်းရာအံ့နည်း။

၃၉၅။ ဟရိတာလေန- ဆေးဒါန်းဖြင့်၊ မက္ခိတံ- လိမ်းကျံအပ်သော၊ ဘိတ္တိယာ-
နံရံ၌၊ ကတံ- ပြုအပ် ရေးဆွဲအပ်သော၊ ယထာ ယံ စိတ္တိကံ- အကြင် ဆန်းကြယ်
သော မိန်းမရုပ်ကို၊ အဒ္ဓသ- မြင်ပြီ၊ တမိ- ထိုဆေးရေးပန်းချီ မိန်းမရုပ်၌၊ တေ-
သင်၏၊ ဝိပရိတဒဿနံ- လူမိန်းမဟု ဖောက်ပြန်ချွတ်ယွင်း မှားယွင်းသောအားဖြင့်
ရှုမြင်ခြင်းသည်၊ ဟောတိ- ဖြစ်အံ့၊ (တတ္ထ- ထို ဆေးရေးပန်းချီ မိန်းမရုပ်၌)၊
မာနုသိကာ- လူမိန်းမဟူသော၊ သညာ- အမှတ်သည်သည်၊ နိရတ္ထိကာ-
အချည်းနှီး အကျိုးမရှိသည်သာတည်း။

၃၉၆။ (အာဝုသော- အမောင်လုလင်)၊ အဂ္ဂတော- လူတို့၏ရှေ့၌၊ ကတံ- ပြုအပ်
သော၊ မာယံ ဝိယ- မျက်လှည့်ကိုကဲ့သို့လည်းကောင်း၊ သုပိနန္တေ- အိပ်မက်၌၊
သုဝဏ္ဏပါဒပံ ဣဝ- ထင်လာသော ရွှေပင်ကိုကဲ့သို့လည်းကောင်း၊ ဇနမဇ္ဈေ- လူတို့
အလယ်၌၊ ရုပ္ပရူပကံ ဣဝ- မျက်လှည့်ပြုအပ်သော ရွှေရုပ် ငွေရုပ်ကိုကဲ့သို့လည်း
ကောင်း၊ ဧဝံ တထာ- ထိုအတူ၊ အန္တ- လူမိုက်၊ (တွံ- သည်)၊ ရိတ္တကံ- အချည်းနှီး
သော အတ္တဘောကို၊ ဥပဂစ္ဆသိ- (အနှစ်သာရရှိသကဲ့သို့) ရှေးရူကပ်ရောက်ဘိ၏၊
(ဝါ) ယူဆ စွဲလမ်းဘိ၏။

(နာ- ၂၅၈) ၃၉၇။ အာဝုသော- အမောင် လုလင်၊ ဧတ္ထ- ဤမျက်လုံး၌၊ ကောဋေရော-
ဟိတာ- သစ်ခေါင်း၌ ထားအပ်သော၊ ဝဋ္ဋနိ ဣဝ- ချိပ်လုံးကဲ့သို့၊ မဇ္ဈေ- မျက်ခွံ
အလယ်၌၊ ပုဗ္ဗဠကာ- ရေမြှုပ်စိုင့်နှင့်တူသော၊ သအဿုကာ- မျက်ရည်နှင့်တကွ
ဖြစ်သော၊ ပိဠကောဠိကာ စ- မျက်ချေးသည်လည်း၊ ဇာယတိ- ညှိနဲ့ လှိုင်စေလျက်
ဖြစ်၏၊ ပိဏ္ဍိတာ- အစိုင့်အခဲဖြစ်ကုန်သော၊ ဝိဝိဓာ- အထူးထူးအပြားပြားကုန်
သော၊ စက္ခုဝိဓာ စ- စက္ခုပသာဒအပြားတို့သည်လည်း၊ ဇာယန္တိ- ဖြစ်ကုန်၏။

(ကင်နည်း)- အာဝုသော- အမောင်လုလင်၊ ကောဋေရောဟိတာ- (ကောဋေရေ +
ဩဟိတာ) သစ်ခေါင်း၌ ထားအပ်သော၊ ဝဋ္ဋနိ ဣဝ- ချိပ်လုံးကဲ့သို့၊ မဇ္ဈေ- မျက်ခွံ
အလယ်၌၊ ပုဗ္ဗဠကာ- ရေမြှုပ်စိုင့်နှင့်တူကုန်သော၊ သအဿုကာ- မျက်ရည်နှင့်

တကွ ဖြစ်ကုန်သော၊ ပိဏ္ဍိတာ- အစိုင်အခဲဖြစ်ကုန်သော၊ ဝိဝိဓာ- အထူးထူး အပြားပြားကုန်သော၊ စက္ခုဝိဓာ စ- စက္ခုပသာဒအပြားတို့သည်လည်း၊ ဇာယန္တိ- ဖြစ်ကုန်၏၊ ဧတ္ထ- ဤမျက်လုံး၌၊ ပိဋကောဋိကာ စ- မျက်ချေးသည်လည်း၊ ဇာယတိ- ညှိနဲ့ လှိုင်စေလျက် ဖြစ်၏။

၃၉၈။ စာရဒဿနာ- ရှုချင်စဖွယ် တင့်တယ်လှပသော မျက်လုံးရှိသော၊ အသင်္ဂ- မာနသာ- တစ်စုံတစ်ခုသောအာရုံ၌ မကပ်ငြိသောစိတ်ရှိသော၊ သုဘာ- သုဘာ ထေရီမသည်၊ စက္ခု- မိမိမျက်လုံးကို၊ ဥပ္ပါဋိယ စ- မျက်လုံးအိမ်မှထုတ်ပြီး၍လည်း၊ န ပဇ္ဇိတ္ထ- ကပ်ငြိတွယ်တာခြင်းသို့ မရောက်ခဲ့။ (အာဝုသော- အမောင်လုလင်)၊ ဟန္တ- ယခု၊ တေ- သင်၏၊ (ဝါ) သင့်အတွက်၊ စက္ခု- မျက်လုံးကို၊ (တွံ- သည်)၊ ဟရဿ- ဆောင်လေလော့၊ ဣတိ- သို့၊ (ဝတ္ထာ- ပြောဆို၍)၊ တာဝဒေ- ထိုခဏ၌၊ တဿ နရဿ- ထိုယောက်ျားအား၊ တံ- ထိုမျက်လုံးကို၊ အဒါသိ- ပေးပြီ။

၃၉၉။ တာဝဒေ- ထေရီမ၏ မျက်လုံးအိမ်မှ မျက်လုံးထုတ်ပေးရာ ထိုခဏ၌ပင်၊ တဿ စ- ထိုယောက်ျားအားလည်း၊ တတ္ထ- ထိုထုတ်ပေးသော မျက်လုံး၌၊ ရာဂေါ- တပ်မက်စွဲလမ်းမှုသည်၊ ဝိရမာသိ- ကင်းပြီ၊ သော- ထိုယောက်ျားသည်၊ တတ္ထ- ထိုနေရာ၌၊ နံ- ထိုသုဘာထေရီမကို၊ ခမာပယိ- သည်းခံခွင့်လွှတ်စေပြီ၊ (ဝါ) တောင်းပန် ကန်တော့ပြီ၊ ဗြဟ္မစာရိနိ ဗြဟ္မစာရိနိ- မြတ်သောအကျင့်ရှိသော အရှင်မ၊ တေ- သင်အရှင်မအား၊ သောတ္ထိ- အနာကင်းကွာ ချမ်းသာခြင်းသည်၊ သိယာ- ဖြစ်ပါစေသတည်း၊ ပုန- တစ်ဖန်၊ ဒေသကံ- ဤသို့သဘောရှိသော မလျောက်ပတ်သော လုပ်ရပ်သည်၊ န ဘဝိဿတိ- မဖြစ်တော့ပါလတုံ။

၄၀၀။ အဟံ- ငါသည်၊ ပဇ္ဇလိတံ- အလုံ့တစ်ပြောင်ပြောင် တောက်လောင်သော၊ အဂ္ဂိ- မီးကို၊ လိဂီယ- ဖက်တွယ်၍၊ (ဝိဟရန္တော) ဣဝ- နေရသူကဲ့သို့လည်းကောင်း၊ အာသိဝိသံ- အဆိပ်ပြင်းသော မြွေကို၊ ဂဏ္ဍိယ- ကိုင်၍၊ (ဝိဟရန္တော) ဣဝ- နေရသူကဲ့သို့လည်းကောင်း၊ ဒေသံ ဇနံ- ဤကဲ့သို့ တပ်ခြင်းကင်းသော ရဟန္တာ အရှင်မကို၊ အာသာဒိယ- ပြစ်မှားစော်ကားမိ၍၊ (ဒုက္ခံ- ဆင်းရဲစွာ၊ ဝိဟရာမိ- နေရပါ၏)၊ အပိ နု- စင်စစ်၊ သောတ္ထိ- ချမ်းသာခြင်းသည်၊ သိယာ- ဖြစ်ပါစေ သတည်း၊ နော- တပည့်တော်တို့အား၊ ခမေဟိ- သည်းခံပါလော့။

၄၀၁။ သာ ဘိက္ခုနီ စ- ထိုသုဘာမည်သော ထေရီမသည်လည်း၊ တတော- ထိုယောက်ျားလက်မှ၊ မုတ္တာ- လွှတ်ပြီးသည်၊ ဟုတ္တာ- ဖြစ်၍၊ ဗုဒ္ဓဝရဿ- မြတ်စွာ ဘုရား၏၊ သန္တိကံ- အထံတော်သို့၊ အဂမိ- သွားပြီ၊ ဝရပုညလက္ခဏံ- မြတ်သော ပါရမီတော်တို့ကြောင့်ဖြစ်ပေါ်လာသည့် မဟာပုရိသလက္ခဏာတော်တို့ရှိသော

မြတ်စွာဘုရားကို၊ ပဿိယ- ဖူးမြင်ရ၍၊ (ဝါ) ဖူးမြင်ရသောကြောင့်၊ ပုရာဏကံ
ယထာ- မထုတ်ခင် ရှေးပကတိ မျက်လုံးကဲ့သို့သော၊ စက္ခု- မျက်လုံးသည်၊ အာသိ-
ဖြစ်ပေါ်လာပြီ။

၃၆၈။ တတ္ထ- ထိုဂါထာတို့၌၊ ဇီဝကမ္မဝနန္တိ- - - ကား၊ ကောမာရဘစ္စဿ-
အဘယမင်းသားသည် မွေးစားအပ်သော၊ ဇီဝကဿ- ဇီဝက၏၊ အမ္မဝနံ- သရက်
ဥယျာဉ်သို့။ ရမ္မန္တိ- - - ကား၊ ရမဏီယံ- နှလုံးမွေ့လျော်ဖွယ်ကောင်းသော။ ကိရ- ချဲ့ဦးအံ၊
တံ- ထိုဇီဝက၏ သရက်ဥယျာဉ်သည်၊ ဘူမိဘာဂသမ္ပတ္တိယာ စ- မြေအဖို့၏ ပြည့်စုံခြင်း
ကြောင့်လည်းကောင်း၊ ဆာယူဒကသမ္ပတ္တိယာ စ- အရိပ်၊ ရေတို့၏ ပြည့်စုံခြင်းကြောင့်
လည်းကောင်း၊ ရက္ခာနံ- သစ်ပင်တို့ကို၊ ရောပိတာကာရေန- စိုက်ပျိုးအပ်သော
အခြင်းအရာဖြင့်၊ အတိဝိယ- အလွန်သာလျှင်၊ မနုညံ- စိတ်ကို နှစ်သက်စေတတ်သော၊
မနောရမံ- စိတ်နှလုံးကို ပျော်မွေ့စေတတ်သော။ (ဇီဝကမ္မဝနံ- စပ်)။ ဂစ္ဆန္တိန္တိ- - - ကား၊
အမ္မဝနံ- သရက်ဥယျာဉ်သို့၊ ဥဒ္ဓိဿ- ရည်ရွယ်၍၊ ဂတံ- သွားသော၊ ဒိဝါဝိဟာရာယ-
နေ့အခါ၌ နေခြင်းငှါ၊ ဥပဂစ္ဆန္တိ- ကပ်ရောက်သော။ သုဘန္တိ- - - ကား၊ ဧဝံနာမိကံ- ဤသို့
သုဘာဟု အမည်ရှိသော။ ဓုတ္တကောတိ- - - ကား၊ ဣတ္ထိဓုတ္တော- မိန်းမကြူးသူသည်။
ကိရ- ချဲ့၊ ရာဇဂဟဝါသီ- ရာဇဂြိုဟ်မြို့၌ နေသော၊ ဧကော- တစ်ယောက်သော၊ (ပုရိသော-
စပ်)။ မဟာဝိဘဝဿ- များသော စည်းစိမ်ရှိသော၊ သုဝဏ္ဏကာရဿ- ရွှေပန်းတိမ်သည်၏၊
ပုတ္တော- သားဖြစ်သော၊ ယုဝါ- လုလင်ပျိုဖြစ်သော၊ အဘိရူပေါ- အလွန်အဆင်းလှသော၊
ဣတ္ထိဓုတ္တော- မိန်းမကြူးသော၊ ပုရိသော- ယောက်ျားသည်၊ မတ္တော- သေရည်မူးသည်၊
(ဟုတွာ)၊ ဝိစရတိ- လှည့်လည်၏။ သော- ထိုယောက်ျားသည်၊ တံ- ထိုသုဘာထေရီမကို၊
(နာ- ၂၅၉) ပဋိပထေ- ခရီးရင်ဆိုင်၍၊ ဒိသွာ- မြင်၍၊ ပဋိဗဒ္ဓစိတ္တော- တပ်မက်သော
စိတ်ရှိသည်၊ (ဟုတွာ)၊ မဂ္ဂံ- လမ်းကို၊ ဥပရုန္တိတွာ- ပိတ်၍၊ အဋ္ဌာသိ- တည်ပြီ။ တေန-
ထို့ကြောင့်၊ “ဓုတ္တကော- မိန်းမကြူးသော အရက်မူးသမားသည်၊ သန္နိဝါရေသိ- သွားခြင်းကို
တားမြစ်ပြီ” ဣတိ- ဤသို့၊ ဝုတ္တံ- ပြီ။ မမ- ငါ၏၊ ဂမနံ- သွားခြင်းကို၊ နိသေဓေသိ-
တားမြစ်ပြီ၊ ဣတိ အတ္တော- နက်။ တမေနံ အဋ္ဌြိ သုဘာတိ- - - ကား၊ နိဝါရေတွာ-
လမ်းပိတ်၍၊ ဌိတံ- တည်သော၊ တမေနံ ဓုတ္တံ- ထိုမိန်းမကြူးသော အရက်မူးသမားကို၊
သုဘာ- သုဘာမည်သော၊ ဘိက္ခုနီ- ဘိက္ခုနီမသည်၊ ကထေသိ- ပြောကြားပြီ။ စ- ဆက်
ဦးအံ၊ ဧတ္ထ- ဤနေရာ၌၊ “ဂစ္ဆန္တိ ဘိက္ခုနီ သုဘ” နှိ စ- ‘ဂစ္ဆန္တိ ဘိက္ခုနီ သုဘ’
ဟူ၍လည်းကောင်း၊ ‘အဋ္ဌြိ သုဘာ’တိ စ- ‘အဋ္ဌြိ သုဘာ’ဟူ၍လည်းကောင်း၊ အတ္တာန
မေဝ- မိမိကိုယ်ကိုသာလျှင်၊ ထေရီ- သုဘာထေရီမသည်၊ အညံ ဝိယ- အခြားသူကိုကဲ့သို့၊
ကတွာ- ပြု၍၊ ဝဒတိ- ဆို၏။ ထေရိယာ- သုဘာထေရီမသည်၊ ဝုတ္တဂါထာနံ- ဆိုအပ်သော

ဂါထာတို့ကို သမ္ပန္နဒဿနဝသေန- ဆက်စပ်မှုကို ပြခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်၊ သင်္ဂီတိကာရေဟိ- သင်္ဂါယနာတင်မထေရ်တို့သည်၊ အယံ ဂါထာ- ဤဂါထာကို၊ ဝုတ္တာ- ဆိုအပ်ပြီ။

၃၆၉။ “အဗြဏိ သုဘာ”တိ- - -ဟူ၍၊ ဝတ္တာ- ဆိုပြီး၍၊ တဿာ- ထိုသုဘာ ထေရ်မ၏၊ ဝုတ္တာကာရဒဿနတ္ထံ- ဆိုအပ်သောအခြင်းအရာကို ပြခြင်းအကျိုးငှါ၊ “ကိ တေ အပရာမိတ” န္တိအာဒိ- - -အစရှိသော၊ (ယံ ဝစနံ၊ အတ္ထိ၊ တံ ဝစနံ- ကို) အာဟ- ပြောပြီ။ တတ္ထ- ထို ‘ကိ တေ အပရာမိတ’ အစရှိသော စကားရပ်၌၊ ကိ တေ အပရာမိတံ မယာတိ- - ကား၊ အာဝုသော- အမောင်လုလင်၊ မယာ- ငါသည်၊ တုယံ- သင့်အား၊ ကိ- အဘယ်ကို၊ အပရဒ္ဓံ- ချွတ်ယွင်း ပြစ်မှားအပ်ပါသနည်း။ ယံ မံ သြဝရိယာန တိဋ္ဌသီတိ- - ကား၊ ယေန အပရာဓေန- အကြင်အပြစ်ကြောင့်၊ ဂစ္ဆန္တိ- ဥယျာဉ်သို့သွားသော၊ မံ- ငါ့ကို၊ သြဝရိတွာ- လမ်းပိတ်၍၊ ဂမနံ- သွားခြင်းကို၊ နိသေတော- တားမြစ်၍၊ (တွံ- သည်) တိဋ္ဌသီ- တည်ဘိ၏၊ သော- ထိုအပြစ်သည်၊ နတ္ထေဝ- ငါ၌မရှိသည်သာတည်း။ ဣတိ- ကား၊ အဓိပ္ပါယော- အဓိပ္ပါယ်တည်း။ အထ- ထိုမှတစ်ပါး၊ ဣတ္ထိတိ သညာယ- မိန်းမဟူသော အမှတ်ဖြင့်၊ ဧဝံ- ဤသို့၊ ပဋိပဇ္ဇသိ- ပြုကျင့်၏၊ ဧဝမ္ပိ- ဤသို့ ပြုကျင့် ခြင်းငှါလည်း၊ န ယုတ္တံ- မသင့်၊ ဣတိ- ဤအနက်ကို၊ ဒဿေန္တိ- ပြလိုသည်၊ (ဟုတွာ)။ “န ဟိ ပဗ္ဗဇိတာယ အာဝုသော၊ ပုရိသော သမ္ပုသနာယ ကပ္ပတိ” တိ- - -ဟူ၍၊ အာဟ- ဆိုပြီ။ အာဝုသော သုဝဏ္ဏကာရပုတ္တ- အမောင် ရွှေပန်းတိမ်သည်သား၊ လောကီယ- စာရိတ္တေနပိ- လောကကျင့်ဝတ်အားဖြင့်လည်း၊ ပုရိသဿ- ယောက်ျားသည်၊ ပဗ္ဗဇိတာနံ- ရဟန်းမတို့အား၊ သမ္ပုသနာယ- ထိပါးခြင်းငှါ၊ န ကပ္ပတိ- မသင့်။ ပန- ဆိုလိုရင်းကား၊ ပဗ္ဗဇိတာယ- ရဟန်းမအား၊ ပုရိသောပိ- လူယောက်ျားသည်လည်းကောင်း၊ တိရစ္ဆာန- ဂတောပိ- တိရစ္ဆာန်အထီးသည်လည်းကောင်း၊ သမ္ပုသနာယ- ထိပါးခြင်းငှါ၊ န ကပ္ပတိ- မသင့်။ တာဝ- ရှေးဦးစွာ၊ ပုရိသဗုသနာ- ယောက်ျားကိုယ်ခန္ဓာကို တိုက်ရိုက်တွေ့ထိ ခြင်းသည်၊ တိဋ္ဌတု- ရှိပါစေဦး၊ ရာဂဝသေန- ရာဂ၏အစွမ်းဖြင့်၊ အဿာ- ထိုရဟန်းမသည်၊ နိဿဂ္ဂိယေန- ပစ်လွှတ်အပ်သောဝတ္ထုဖြင့်၊ ပုရိသဿ- ယောက်ျားသည်၊ နိဿဂ္ဂိယဿာပိ- ပစ်လွှတ်အပ်သော ဝတ္ထုကိုလည်း၊ ဖုသနာ- တွေ့ထိခြင်းသည်၊ န ကပ္ပတေဝ- မအပ်သည် သာတည်း။

၃၇၀။ တေန- ထို့ကြောင့်၊ “ဂရုကေ မမ သတ္ထုသာသနေ”တိအာဒိ- သော၊ (ယံ ဝစနံ၊ အတ္ထိ၊ တံ ဝစနံ) အာဟ-ပြီ။ တဿ- ထိုစကားရပ်၏၊ အတ္ထော- အနက်ကား၊ ဂရုကေ- အလေးဂရုပြုအပ်သော၊ ပါသာဏန္တတ္တံ ဝိယ- ကျောက်ထီးကဲ့သို့၊ ဂရုကာတဗ္ဗေ- အလေးပြုအပ်သော၊ မယံ- ငါ၏၊ သတ္ထု- မြတ်စွာဘုရား၏၊ သာသနေ- သာသနာတော်၌၊ ယာ သိက္ခာ- အကြင်ကျင့်ဝတ်သိက္ခာတို့ကို၊ ဘိက္ခုနိယော- ဘိက္ခုနီမတို့ကို၊ ဥဒ္ဓိဿ-

ရည်ရွယ်၍၊ သုဂတေန- သည်၊ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေန- သည်၊ ဒေသိတာ- ဟောတော်မူအပ်
 ကုန်ပြီ၊ ပညတ္တာ- ပညတ်တော်မူအပ်ကုန်ပြီ။ တာဟိ- ထိုကျင့်ဝတ်သိက္ခာတို့ဖြင့်၊
 ပရိသုဒ္ဓပဒံ- စင်ကြယ်သော အဖို့အစရှိသော၊ ပရိသုဒ္ဓကုသလကောဋ္ဌာသံ- စင်ကြယ်သော
 ကုသိုလ်အဖို့အစရှိသော၊ ရာဂါဒိအင်္ဂဏာနံ- ရာဂစသော ကိလေသာအညစ်အကြေးတို့၏၊
 သဗ္ဗသော- အချင်းခပ်သိမ်း၊ အဘာဝေန- မရှိခြင်းကြောင့်၊ အနင်္ဂဏံ- ရာဂစသော
 ကိလေသာ အညစ်အကြေးမရှိသော၊ ဧဝံဘူတံ- ဤသို့ ရဟန္တာဖြစ်၍ ဖြစ်သော၊ မံ- ငါ့ကို၊
 ဂစ္ဆန္တိ- သွားနေသည်ကို၊ ကေန ကာရဏေန- အဘယ်ကြောင့်ကြောင့်၊ (တံ- သည်)၊
 အာဝရိတွာ- လမ်းပိတ်၍၊ တိဌသိ- ရပ်ဘိသနည်း။ ဣတိ- ဤကားအနက်တည်း။

၃၇၁။ အာဝိလစိတ္တောတိ- - ကား၊ စိတ္တဿ- စိတ်၏၊ အာဝိလဘာဝကရာနံ-
 နောက်ကျသည်၏၊ အဖြစ်ကိုပြုတတ်ကုန်သော၊ ကာမဝိတက္ကာဒိနံ- ကာမဝိတက်စသည်
 တို့၏၊ ဝသေန- အစွမ်းဖြင့်၊ အာဝိလစိတ္တော- နောက်ကျသောစိတ်ရှိသော၊ တံ- သည်၊
 တဒဘာဝတော- ထိုနောက်ကျသောစိတ် မရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ အနာဝိလံ-
 အနာဝိလမည်သော၊ (ဝါ) နောက်ကျကြောင်း ကာမဝိတက်စသည်မရှိသော၊ (မံ- ခွဲစပ်)၊
 ရာဂရဇာဒိနံ- ရာဂမြူစသည်တို့၏၊ ဝသေန- ဖြင့်၊ သရဇော- သရဇမည်သော၊ (ဝါ)
 ကိလေသာမြူနှင့် တကွဖြစ်သော၊ သာဂ်ဏော- သာဂ်ဏမည်သော၊ (ဝါ) ကိလေသာ
 အညစ်အကြေးနှင့် တကွဖြစ်သော၊ (တံ- သည်)၊ တဒဘာဝတော- ထိုရာဂစသည်မရှိ
 သည်၏၊ အဖြစ်ကြောင့်ပင်၊ ဝိတရဇံ- ကင်းပြီးသော ကိလေသာမြူရှိသော၊ အနင်္ဂဏံ-
 ကိလေသာ အညစ်အကြေးမရှိသော၊ (မံ- ခွဲစပ်)၊ သဗ္ဗတ္ထ- အလုံးစုံသော၊ ခန္ဓပဉ္စကေ-
 ခန္ဓာငါးပါးအပေါင်း၌၊ သမုစ္ဆေဒဝိမုတ္တိယာ- သမုစ္ဆေဒဝိမုတ္တိဖြင့်၊ ဝိမုတ္တမာနသံ- ကိလေသာ
 တို့မှ လွတ်သောစိတ်ရှိသော၊ မံ- ကို၊ ကသ္မာ- အဘယ်ကြောင့်၊ ဩဝရိတွာ- လမ်းပိတ်၍၊
 တိဌသိ- ရပ်ဘိသနည်း၊ ဣတိ- ဤကားအနက်တည်း။

၃၇၂။ ဧဝံ- ဤသို့၊ ထေရိယာ- သုဘာထေရီမသည်၊ ဝုတ္တေ- ပြောအပ်သော်၊
 ဓုတ္တကော- မိန်းမကြူးသော အရက်မူးသမားသည်၊ အတ္တနော- မိမိ၏၊ အဓိပ္ပါယ်- အလိုကို၊
 ဝိဘာဝေန္တော- ထင်ရှားပြလိုသည်၊ (ဟုတွာ)၊ “ဒဟရာ စာ”တိ အာဒိနာ- - အစရှိသော
 စကားဖြင့်၊ ဒသ ဂါထာ- ဆယ်ဂါထာတို့ကို၊ အဘာသိ- ပြီ။ တတ္ထ- ထိုဂါထာတို့၌၊
 ဒဟရာတိ- - ကား၊ တရုဏီ- ငယ်ရွယ် နုပျိုသည်၊ ပဌမေ- ပဌမဖြစ်သော၊ ယောဗ္ဗနေ-
 အရွယ်၌၊ ဌိတာ- တည်သည်။ အပါပိကာ စသီတိ- - ကား၊ ရူပေန- အဆင်းအားဖြင့်၊
 အလာမိကာ စ- မယုတ်လျော့သည်လည်း၊ (အ- ၂၆၀) အသိ- ဖြစ်၏၊ ဥတ္တမရူပရော စ-
 မြင့်မြတ်သော အဆင်းကို ဆောင်သူသည်လည်း၊ အဟောသိ- ဖြစ်ပြီ၊ ဣတိ- ကား၊
 အဓိပ္ပါယော- တည်း။ ကိံ တေ ပဗ္ဗဇ္ဇာ ကရိဿတီတိ- - - ကား၊ ဧဝံ- ဤသို့ ပဌမဝယေ-

ပဌမအရွယ်၌၊ ငှိတာယ- တည်သော၊ ရူပသမ္ပန္နာယ- လှပသော အဆင်းနှင့် ပြည့်စုံသော၊
 တုယံ- သင့်အား၊ ပဗ္ဗဇ္ဇာ- ရဟန်းအဖြစ်သည်၊ ကိံ ကရိဿတိ- အဘယ်ပြုအံ့နည်း၊ ဝုဇာယ
 ဝါ- ကြီးရင့်သူသည်သော်လည်းကောင်း၊ ဗီဘန္တရူပါယ ဝါ- စက်ဆုပ်ဘွယ်အဆင်းရှိသူ
 သည်သော်လည်းကောင်း၊ ပဗ္ဗဇိတဗ္ဗံ- ရဟန်းပြုအပ် ပြုသင့်၏၊ ဣတိ- ဤသို့သော၊
 အဓိပ္ပါယေန- အလိုဖြင့်၊ (ဓုတ္တကော- သည်) ဝဒတိ- ဆို၏။ နိက္ခိပါတိ- - ကား၊ ဆဇ္ဇေဟိ-
 စွန့်လော့၊ ဝါ- တစ်နည်းကား၊ “ဥက္ခိပါ”တိ- ဥက္ခိပ ဟူ၍၊ ပါဌော- ပါဌ်သည်၊ အတ္ထိ-
 ရှိသေး၏၊ အပနေဟိ- ပယ်စွန့်လော့၊ (ဝါ) ချွတ်လော့၊ ဣတိ အတ္ထော- နက်။

၃၇၃။ မဇ္ဇရန္တိ- - ကား၊ သုဘံ- ကောင်းသောအနံ့ကို၊ သုဂန္ဓံ- မွှေးကြိုင်သော
 အနံ့ကို၊ ဣတိ အတ္ထော- နက်။ ပဝန္တိတိ- - ကား၊ ဝါယန္တိ- လှိုင်စေကုန်၏။ သဗ္ဗသောတိ-
 - ကား၊ သမန္တတော- ပတ်ဝန်းကျင်မှ၊ ကုသုမရဇေန သမုဋ္ဌိတာ ဒုမာတိ- - ကား၊ ဣမေ
 ရက္ခာ- ဤသစ်ပင်တို့သည်၊ မန္တဝါတေန- လေပြေလေညင်းကြောင့်၊ သမုဋ္ဌဟမာနကုသုမ-
 ရေဏုဇာတေန- အထက်သို့တက်သော ပန်းဝတ်မှုန်ဖြင့်၊ အတ္တနော- မိမိ၏၊ ကုသုမရဇေန-
 ပန်းဝတ်မှုန်ဖြင့်၊ သယံ- ကိုယ်တိုင်၊ သမုဋ္ဌိတာ ဝိယ- ကောင်းစွာ တက်ကုန်သကဲ့သို့၊
 ဟုတ္တာ၊ သမန္တတော- ပတ်ဝန်းကျင်မှ၊ သုရဘိ- ကောင်းသောရနံ့ရှိကုန်သည်၊ (ဟုတ္တာ)၊
 ဝါယန္တိ- လှိုင်ကုန်၏။ ပဌမဝသန္တော သုခေါ ဥတုတိ- - ကား၊ အယံ- ဤလ၊သည်၊ ပဌမော
 ဝသန္တမာသော- ပဌမ မိုးလဖြစ်သော၊ သုခသမ္ပယော စ- သာယာသော အတွေ့ရှိသည်
 လည်းဖြစ်သော၊ ဥတု- ဥတုသည်၊ ဝတ္တတိ- ဖြစ်၏၊ ဣတိ အတ္ထော- နက်။

၃၇၄။ ကုသုမိတသိခရာတိ- - ကား၊ သုပုပ္ဖိတဂ္ဂါ- ကောင်းစွာပွင့်သော အဖျားရှိ
 ကုန်သော။ အဘိဂဇ္ဇန္တိဝ မာလုတေရိတာတိ- - ကား၊ ဝါတေန- လေကြောင့်၊ သပ္ပလိတာ-
 ထိုမှဤမှ လှုပ်သည်၊ (ဟုတ္တာ)၊ အဘိဂဇ္ဇန္တိဝ အဘိတ္တနိတာ ဝိယ- မိုးထစ်ချန်းကုန်သကဲ့သို့
 တိဋ္ဌန္တိ- တည်ကုန်၏။ ယဒိ ဧကာ ဝနမောဂဟိဿသီတိ- - ကား၊ တံ- သည်၊ ဧကိကာ-
 တစ်ယောက်တည်း၊ ဝနံ- တောသို့၊ သစေ ဩဂါဟိဿသိ- အကယ်၍ ကပ်ဝင်နေအံ့၊
 (ဧဝံ သတိ)၊ တတ္ထ- ထိုတော၌၊ တေ- သင့်အား၊ ကာ နာမ ရတိ- အဘယ်မည်သော
 မွေ့လျော်ခြင်းသည်၊ ဘဝိဿတိ- ဖြစ်လတုံနည်း၊ ဣတိ- ဤသို့၊ အတ္တနာ- ကိုယ်တိုင်၊
 ဗဒ္ဒသုခါဘိရတ္တတ္တာ- နှောင်ဖွဲ့အပ်သော ကာမဂုဏ်ချမ်းသာ၌ အလွန်တပ်မက်သည်၏
 အဖြစ်ကြောင့်၊ ဧဝံ- ဤသို့၊ အာဟ- ပြောဆိုပြီ။

၃၇၅။ ဝါဠမိဂသံဃသေဝိတန္တိ- - ကား၊ သီဟဗျုဂ္ဂါဝါဠမိဂသမူဟေဟိ- ခြင်္သေ့
 ကျား စသော သားရဲအပေါင်းတို့သည်၊ တတ္ထ တတ္ထ- ထိုထိုအရပ်၌၊ ဥပသေဝိတံ- မှီဝဲအပ်
 သော။ ကုဉ္ဇရမတ္တကရေဏုလောဠိတန္တိ - - ကား၊ မတ္တကုဉ္ဇရေဟိ စ- အမုန်ယစ်သော
 ဆင်တို့သည်လည်းကောင်း၊ ဟတ္ထိနီဟိ စ- ဆင်မတို့သည်လည်းကောင်း၊ မိဂါနံ-

သားကောင်တို့၏။ စိတ္တတာပနေန- စိတ်ကို ခြောက်ခြားစေခြင်းဖြင့်လည်းကောင်း၊ ရုက္ခဂစ္ဆာဒီနံ- သစ်ပင်စသည်တို့၏၊ သာခါဘဉ္ဇနေန စ- အကိုင်တို့ကို ချိုးဖဲ့ဖျက်ဆီးခြင်းဖြင့်လည်းကောင်း၊ အာလောဠိတပဒေသံ- နောက်ယှက်အပ်သော အရပ်ဖြစ်သော။ တသ္မိဝနေ- ထိုတော၌၊ ဤဒိသံ- ဤကဲ့သို့သဘောရှိသော အနောက်အယှက်သည်၊ တဒါ- ထိုအခါ၌၊ ကိဇ္ဇာပိ နတ္ထိ- အကယ်၍ကား မရှိပါပေ၊ (ပန- ထိုသို့ပင် ထိုအခါ၌ မရှိပါသော်လည်း)၊ ဝနံ နာမ- တောမည်သည်၊ ဧဝရူပံ- ဤသို့သဘောရှိ၏၊ ဣတိ- ဤသို့၊ (စိန္တေတွာ)၊ တံ- ထိုထေရီမကို၊ ဘိသာပေတုကာမော- ကြောက်စေခြင်းငှါ အလိုရှိသည်၊ (ဝါ) ခြောက်လွန်လိုသည်၊ (ဟုတွာ)၊ ဧဝံ- ဤသို့၊ အာဟ- ပြောပြီ။ ရဟိတန္တိ- - ကား၊ ဇနရဟိတံ- လူတို့မှ ကင်းဆိတ်သော၊ ဝိဇနံ- ကင်းဆိတ်သောလူရှိသော၊ (ဝါ) လူသူကင်းဆိတ်ရာဖြစ်သော။ ဘိသနကန္တိ- - ကား၊ ဘယဇနကံ- ကြောက်ခြင်းကို ဖြစ်စေတတ်သော၊ (ဝါ) ကြောက်မက်ဖွယ်ဖြစ်သော။

၃၇၆။ တပနီယကတာဝ ဓီတိကာတိ- - ကား၊ ရတ္တသုဝဏ္ဏေန- နိသော ရွှေဖြင့်၊ ဝိစရိတာ- အထူးသဖြင့် စီရင်စေအပ်ပြီးသော၊ ဓီတလိကာ ဝိယ- ယမင်းရုပ်ကဲ့သို့၊ သုကုသလေန- အလွန်ကျွမ်းကျင်သော၊ ယန္တာစရိယေန- ယန္တရားစက်ဆရာသည်၊ ယန္တယောဂဝသေန- စက်ယန္တရား၌ တပ်ဆင်ခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်၊ သဇ္ဇိတာ- စီရင်အပ်သော၊ သုဝဏ္ဏပဋိမာ ဝိယ- ရွှေရုပ်ကဲ့သို့ ဝိစရသိ- လှည့်လည်သွားလာရလတ်၊ ဣဒါနိ- ယခုအခါ၌၊ ဣတော စိတော စ- ထိုမှဤမှလည်း၊ သဗ္ဗရသိ- လှည့်လည် သွားနေရ၏။ စိတ္တလတေဝ အတ္တရာတိ- - ကား၊ စိတ္တလတာနာမကေ- စိတ္တလတာအမည်ရှိသော၊ ဥယျာနေ- ဥယျာဉ်၌၊ (ဇာတာ- ဖြစ်သော)၊ ဒေဝတ္ထရာ ဝိယ- နတ်သမီးကဲ့သို့။ ကာသိကသုခမေဟိတိ- - ကား၊ ကာသိရဋ္ဌေ- ကာသိတိုင်း၌၊ ဥပ္ပန္နေဟိ- ဖြစ်ကုန်သော၊ အတိဝိယ- အလွန်သာလျှင်၊ သုခမေဟိ- သိမ်မွေ့ နူးညံ့ကုန်သော။ ဝဂ္ဂုဘီတိ- - ကား၊ သိနိဒ္ဓမဋ္ဌေဟိ- သိမ်မွေ့နူးညံ့ညက်ညောပြေပြစ်ကုန်သော၊ သောဘသိ သုဝသနေဟိ နူပမေတိ- - ကား၊ နိဝါသနပါရပနဝတ္ထေဟိ- ဝတ်အပ် ရုံအပ်သောအဝတ်တို့ဖြင့်၊ အနုပမေ- နှိုင်းယှဉ်စရာမရှိသော ချစ်နှမ၊ ဥပမာရဟိတေ- နှိုင်းယှဉ်စရာဥပမာမှ ကင်းသော ချစ်နှမ၊ တုံ- သင်နှမသည်၊ ဣဒါနိ- ၌၊ မေ- ၏၊ ဝသာနုဂါ - အလိုသို့ အစဉ်လိုက်သူသည်၊ (ဟုတွာ)၊ သောဘသိ- တင့်တယ်ရလတ်၊ ဣတိ- သို့၊ ဘာဝိနံ- နောက်၌ ဧကန်ဖြစ် လတ်သော အနာဂတ်ကာလကို၊ အတ္တနော- မိမိ၏၊ အဓိပ္ပါယဝသေန- အလို၏အစွမ်းဖြင့်၊ ဧကန္တိကံ- တစ်ခုတည်းသော အဖို့ရှိသော၊ (ဝါ) စင်စစ်မြဲသော၊ ဝတ္တမာနံ ဝိယ- ဝတ္တမာန်ဝိဘတ်ကဲ့သို့ ကတွာ- ပြု၍၊ ဝဒတိ- ဆို၏။

၁။ လက်ရှိ စာမျက်နှာ သောနုဂေါ- ဟု ရှိနေသည်၊ ပမာဒလေစ ဖြစ်မည်ထင်။

၃၇၇။ အဟံ တဝ ဝသာနုဂေါ သိယန္တိ- - - ကား၊ အဟမ္မိ- သည်လည်း၊ တုယံ- သင်၏။ ဝသာနုဂေါ- အလိုသို့လိုက်သူသည်၊ ကံ ကာရပဋိဿာဝီ- အဘယ်အမှုကို ပြုရအံ့နည်း ဟု စကားကို ဝန်ခံလေ့ရှိသူသည်၊ ဘဝေယံ- ဖြစ်ချင်ပါ၏။ ယဒိ ဝိဟရေမသေ ကာနနန္တရေတိ- - - ကား၊ ဥဘောပိ- နှစ်ယောက်လည်းဖြစ်ကုန်သော၊ မယံ- ငါတို့သည်၊ (နာ- ၂၆၁) ဝနန္တရေ- တော၏အလယ်၌၊ သဟ- အတူတကွ၊ ယဒိ ဝသာမ- အကယ်၍ နေရကုန်ငြားအံ့၊ ယဒိ ရမာမ- အကယ်၍ မွေ့လျော်ရကုန်ငြားအံ့။ န ဟိ မ'တ္ထိ တယာ ပိယတ္ထရောတိ- - - ကား၊ ဝသာနုဂဘာဝဿ- အလိုသို့လိုက်သူ၏အဖြစ်၏၊ ကာရဏံ- အကြောင်းကို၊ အာဟ- ဆိုပြီ။ ပါဏောတိ- - - ကား၊ သတ္တော- သတ္တဝါတည်း။ တယာ- သင့်နှစ်ယောက်၊ ပိယတရော- သာ၍ ချစ်အပ်သော၊ အညော- သင်မှ အခြားသော၊ ကောစိပိ- တစ်စုံတစ်ယောက်လည်း ဖြစ်သော၊ သတ္တော- သတ္တဝါသည်၊ မယံ- ငါအား၊ န ဟိ အတ္ထိ- မရှိသည်သာတည်း။ ဣတိ အတ္ထော- နက်။ အထ ဝါ- တစ်နည်းကား၊ ပါဏောတိ- - - ကား၊ အတ္တနော- မိမိ၏၊ ဇီဝိတံ- အသက်ကို၊ သန္ဓာယ- ရည်ရွယ်၍၊ ဝဒတိ- ဆို၏။ တယာ- သင့်ထက်၊ ပိယတရံ- သာ၍ ချစ်အပ်သော၊ မယံ- ၏၊ ဇီဝိတံ- အသက်သည်၊ န ဟိ အတ္ထိ- မရှိသည်သာတည်း။ ဣတိ- ကား၊ အတ္ထော- တည်း။ ကိန္နရီမန္တလောစနေတိ- - - ကား၊ ကိန္နရီယာ ဝိယ- ကိန္နရီမလေး၏ကဲ့သို့၊ မန္တပုထုဝိလောစနေ- ဝိုင်းစက်သော မျက်လုံးရှိသော အို နှမ။

၃၇၈။ ယဒိ မေ ဝစနံ ကရိဿသိ၊ သုခိတာ ဟေတိ အဂါရမာဝသာတိ- - - ကား၊ တံ- သည်၊ မမ- ၏။ ဝစနံ- စကားကို၊ သစေ ကရိဿသိ- အကယ်၍ လိုက်နာပြုလုပ်အံ့၊ (ဧဝံ သတိ- သော်)၊ ဧကာသနံ- တစ်ပါးတည်း နေရခြင်းလည်းဖြစ်သော၊ ဧကသေယံ- တစ်ပါးတည်း အိပ်ရခြင်းလည်းဖြစ်သော၊ ဗြဟ္မစရိယဒုက္ခံ- ဗြဟ္မစရိယဒုက္ခကို၊ ပဟာယ- ပယ်စွန့်၍၊ ဧဟိ- လာပါလော့၊ ကာမဘောဂေဟိ- ကာမဂုဏ်စည်းစိမ်တို့ဖြင့်၊ သုခိတာ- ချမ်းသာသည်၊ ဟုတ္တာ- ၍၊ အဂါရံ- အိမ်ရာတည်ထောင် လှူဘောင်၌၊ အဇ္ဈာဝသ- နေလှည့် ပါလော့၊ “သုခိတာ ဟေတိ အဂါရမာဝသန္တိ”တိ- - - ဟူ၍၊ ကေစိ- အချို့ဆရာတို့သည်၊ ပဌန္တိ- ရွတ်ဆိုကြကုန်၏၊ တေသံ- ထိုကေစိဆရာတို့၏၊ (အတ္ထော- စပ်)၊ “သုခိတာ- ချမ်းသာသည်၊ ဘဝိဿတိ- ဖြစ်လတံ့၊ အဂါရံ- ၌၊ အဇ္ဈာဝသန္တိ- နေကြကုန်အံ့” ဣတိ- သို့၊ အတ္ထော- အလိုသည်၊ (ဟောတိ)။ ပါသာဒနိဝါတဝါသိနီတိ- - - ကား၊ နိဝါတေသု- လေမတိုက်ကုန်သော၊ ပါသာဒေသု- ပြာသာဒ်တို့၌၊ ဝါသိနီ- နေသူသည်၊ (ဘဝ- ဖြစ်ပါလော့)။ “ပါသာဒဝိမာနဝါသိနီ”တိ စ- - - ဟူ၍လည်း၊ ပါဌော- ပါဌရှိသေး၏၊ ဝိမာနသဒိသေသု- နတ်ဗိမာန်နှင့် တူကုန်သော၊ ပါသာဒေသု- ပြာသာဒ်တို့၌၊ ဝါသိနီ- သည်၊ (ဘဝ- လော့)။ ဣတိ- ကား၊ အတ္ထော- တည်း။ ပရိတမ္ပန္တိ- - - ကား၊

ဝေယျာဝဇ္ဇံ- အမှုကြီးငယ်ကို။

၃၇၉။ ဓာရဿာတိ- - ကား၊ ပရိဒဟ- ဝတ်ဆင်လေလော့၊ နိဝါသေဟိ စေဝ- ဝတ်ဆင်လည်း ဝတ်ဆင်ပါလော့၊ ဥတ္တရိယဉ္စ- အပေါ်ရုံကိုလည်း၊ ကရောဟိ- ပြုပါလော့။ အဘိရောပေဟိတိ- - ကား၊ မဏ္ဍနဝိဘူသနဝသေန ဝါ- တန်ဆာဆင်ခြင်း အတင့်အတယ် ပြုခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်လည်း၊ သရီရံ- ကိုယ်ကို၊ အာရောပယ- တက်ရောက်စေပါလော့၊ (ဝါ) ဆင်ယင်ပါလော့၊ အလက်ရောဟိ- တန်ဆာဆင်ပါလော့၊ ဣတိ- ကား၊ အတ္ထော- တည်း။ မာလဝဏ္ဏကန္တိ- - ကား၊ မာလဉ္ဇေဝ- ပန်းကိုလည်းကောင်း၊ ဂန္ဓဝိလေပနဉ္စ- နံသာပျောင်း (မိတ်ကပ်)ကိုလည်းကောင်း။ ကဉ္စနမဏိမုတ္တာကန္တိ- - ကား၊ ကဉ္စနေန စ- ရွှေဖြင့်လည်းကောင်း၊ မဏိမုတ္တာဟိ စ- ပတ္တမြား၊ ပုလဲတို့ဖြင့်လည်းကောင်း၊ ယုတ္တံ- ယှဉ်သော၊ သုဝဏ္ဏမယမဏိမုတ္တာဟိ- ရွှေဖြင့်ပြီးသော ပတ္တမြား၊ ပုလဲတို့ဖြင့်၊ ခမိတံ- စီခြယ်အပ်သော၊ ဣတိ- ကား၊ အတ္ထော- တည်း။ ဗဟုန္တိ- - ကား၊ ဟတ္ထုပဂါဒိဘေဒတော- လက်ကောက်၊ ခြေကျင်းစသော အပြားအားဖြင့်၊ ဗဟုပ္ပကာရံ- များသောအပြားရှိသော။ ဝိဝိဓန္တိ- - ကား၊ ကရုဏာဝိကတိယာ- ပြုလုပ်ပုံ ထူးခြားခြင်းဖြင့်၊ (ဝါ) ထူးထူးဆန်းဆန်း ပြုလုပ်ထားခြင်းဖြင့်၊ နာနာဝိဓံ- အထူးထူး အပြားပြားရှိသော။

၃၈၀။ သုခောတရဇပစ္ဆဒန္တိ- - - ကား၊ သုခောတတာယ- ကောင်းစွာ ဖွပ်လျော်ပြီးသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ပဝါဟိတရဇံ- လွှင့်အပ်ပြီးသော မြူရှိသော၊ (ဝါ) ဖယ်ထုတ်အပ်ပြီးသော မြူရှိသော၊ (ဥတ္တရဉ္စဒ- ဌ်စပ်)၊ ဥတ္တရဉ္စဒံ- ဗိတာန်မျက်နှာကျက်ရှိ သော။ (သယံ- ၅၈၅) သုဘန္တိ- - - ကား၊ သောဘနံ- တင့်တယ်သော။ ဂေါနကတူလိက- သန္တတန္တိ- - - ကား၊ ဒီယလောမကာဠကောဇဝေန စေဝ- ရှည်သောအမွှေးရှိသော ကောဇောနက်ဖြင့်လည်းကောင်း၊ ဟံသလောမာဒိပုဏ္ဏာယ- ဟင်္သာမွေးစသည်တို့ဖြင့် ပြည့်သော၊ တူလိကာယ စ- လဲမွေ့ရာဖြင့်လည်းကောင်း၊ သန္တတံ- ခင်းထားအပ်သော။ နဝန္တိ- - ကား၊ အဘိနဝံ- အသစ်စက်စက်ဖြစ်သော။ မဟာရဟန္တိ- - ကား၊ မဟဉ္ဇံ- အဖိုး များစွာထိုက်သော။ စန္ဒနမဏ္ဍိတသာရဂန္တိကန္တိ- - - ကား၊ ဂေါသီသကာဒိသာရစန္ဒနေန- ဂေါသီသက စသော စန္ဒကူးနှစ်ဖြင့်၊ မဏ္ဍိတတာယ- တန်ဆာဆင်အပ်သည်၏ အဖြစ် ကြောင့်၊ (ဝါ) ထုံအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ သုရဘိဂန္တိကံ- မွေးကြိုင်သင်းယုံသော အနံ့ရှိသော၊ ဧဝရူပံ- ဤသို့သဘောရှိသော၊ သယနံ- အိပ်ရာသို့၊ အာရဟ- တက်ပါလော့၊ တံ- ထိုအိပ်ရာထက်သို့၊ အာရဟိတွာ- တက်၍၊ ယထာသုခံ- ချမ်းသာစွာ၊ သယာဟိ စေဝ- အိပ်စက်လည်း အိပ်စက်ပါလော့၊ နိသီဒ စ- နေထိုင်လည်း နေထိုင်ပါလော့၊ ဣတိ အတ္ထော- တည်း။

၃၈၁။ ဥပ္ပလံ စုဒကာ သမုဂ္ဂတန္တိ ဧတ္ထ- - - ဟူသော ဤပါဌ၌၊ စကာရော- စ

အက္ခရာသည်၊ နိပါတမတ္တံ- နိပါတ်မျှသာတည်း၊ ဥဒကတော- ရေမှ၊ ဥဂ္ဂတံ- တက်သော၊ ဥဋ္ဌိတံ- တက်သော၊ အစ္စဂ္ဂမ္ပ- ကျော်လွန်၍၊ ဌိတံ- တည်သော၊ သုဖုလ္လံ- ကောင်းစွာ ပွင့်သော၊ ဥပ္ပလံ- ကြာပန်းသည်။ ယထာ တံ အမနုဿသေဝိတန္တိ- - ကား၊ တဉ္စ- ထိုကြာပွင့်သည်လည်း၊ (ဝါ) ကိုလည်း၊ ရက္ခသပရိဂ္ဂဟိတာယ- ရက္ခိသ်တို့သည် သိမ်းဆည်း အပ်သော၊ ပေါက္ခရဏိယာ- ရေကန်၌၊ ဇာတတ္တာ- ဖြစ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ နိမ္မနုဿေဟိ- ဘီလူးရက္ခိသ်တို့သည်၊ သေဝိတံ- မှီဝဲအပ်သည်၊ ကေနစိ- တစ်စုံတစ်ယောက် သော လူသားသည်၊ အပရိဘုတ္တံ ဧဝ- မသုံးဆောင်ရဘဲ ပျက်စီးသည်သာလျှင်၊ ဘဝေယျ (ယထာ)- ဖြစ်ရာသကဲ့သို့။ ဧဝံ တွံ ဗြဟ္မစာရိနီတိ- - ကား၊ ဧဝမေဝ- ဤအတူသာလျှင်၊ သုဋ္ဌ- ကောင်းစွာ၊ ဖုလ္လံ- ပွင့်သော၊ တံ ဥပ္ပလံ ဝိယ- ထိုကြာပန်းကဲ့သို့၊ တုဝံ- သင်သည်၊ ဗြဟ္မစာရိနီ- မြတ်သောအကျင့်ကို ကျင့်လေ့ရှိသူသည်၊ (ဟုတွာ)။ သကေသု- မိမိဥစ္စာ ဖြစ်ကုန်သော၊ အင်္ဂေသု- ကိုယ်အင်္ဂါကြီးငယ်တို့ကို၊ အတ္တနော- မိမိ၏၊ သရီရာဝယဝေသု- ကိုယ်အင်္ဂါကြီးငယ်တို့ကို၊ ကေနစိ- တစ်စုံတစ်ယောက်သောသူသည်၊ အပရိဘုတ္တေသု- ယေဝ- မသုံးဆောင်အပ်ကုန်စဉ်သာလျှင်၊ (ဝါ) မသုံးဆောင်အပ်ကုန်ဘဲသာလျှင်၊ ဇရံ- အချည်းနှီး အိုမင်းရင့်ရော်ခြင်းသို့၊ ဂမိဿသိ- ရောက်ရလတ်၊ မုဓာယေဝ- အချည်းနှီးသာ လျှင်၊ ဇရာဝိဇ္ဈာ- အိုမင်းရင့်ရော်သည်၊ ဘဝိဿသိ- ဖြစ်လတ်။ (ဧ- ၂၆၂)

၃၈၂။ ဧဝံ- ဤသို့၊ ဓုတ္တကေန- မိန်းမကြူးသော အရက်မူးသမားသည်၊ အတ္တနော- မိမိ၏၊ အဓိပ္ပါယေ- အလိုဆန္ဒကို၊ ပကာသိတေ- ထင်ရှားပြအပ်သော်၊ ထေရီ- သုဘာထေရီမသည်၊ သရီရသဘာဝဝိဘာဝနေန- ခန္ဓာကိုယ်၏ သဘောကို ထင်စွာ ပြခြင်းဖြင့်၊ တံ- ထိုမိန်းမကြူးသော အရက်မူးသမားကို၊ တတ္ထ- ထိုအလိုဆန္ဒ၌၊ ဝိစ္ဆိန္နန္တိ- ဖြတ်တောက်စေလိုသည်၊ (ဟုတွာ)။ “ကိံ တေ ဣဓာ” တိ- ဟူသော၊ ဂါထံ- ဂါထာကို၊ အာဟ- ပြောပြီ။ တဿ- ထိုဂါထာ၏၊ အတ္ထော- အနက်ကား၊ အာဝုသော သုဝဏ္ဏ- ကာရပုတ္တ- အို ရွှေပန်းတိမ်သည်သား၊ ကေသာဒိကုဏပပူရေ- ဆံပင်အစရှိသော အကောင်ပုပ်တို့ဖြင့် ပြည့်သော၊ ဧကန္တေန- စင်စစ်အားဖြင့်၊ ဘေဒနဓမ္မေ- ပျက်တတ်သော သဘောရှိသော၊ သုသာနဝဓနေန- သုသာန်မြေကြီးကို တိုးပွားစေတတ်သော၊ ဣဓ- ဤမစင် အတိပြည့်သော အကောင်ပုပ်၌၊ ကာယသည်တေ- ခန္ဓာကိုယ်ဟုသမုတ်အပ်သော၊ ဣမသ္မိံ အသုစိကဠေဝရေ- ဤမစင်အတိပြည့်သော အကောင်ပုပ်၌၊ ကိံ နာမ- အဘယ် မည်သောအရာကို၊ တဝ- သင်သည်၊ (ဝါ) သင့်အား၊ သာရန္တိ- နှစ်သက်ဖွယ်ဟူ၍၊ သမ္ပတံ သမ္ဘာဝိတံ- ချီးမွမ်း အပ်သနည်း၊ ယံ- အကြင်မတင့်တယ်သော ကိုယ်အင်္ဂါကို၊ ဒိသ္မာ- မြင်ရပါလျက်၊ ဝိမနော- ဖောက်ပြန်သော စိတ်ရှိသည်၊ အညတရသ္မိံ- တစ်ခုသော၊ အာရမ္မဏေ- အာရုံ၌၊ ဝိဂတမနသက်ပ္ပေါ- ကင်းသော စိတ်အကြံရှိသည်၊ (ဟုတွာ)။ ဝါ-

တစ်နည်းကား၊ ဧတ္ထေဝ- ဤကိုယ်အင်္ဂါ၌သာလျှင်၊ အဝိမနော- နှလုံးမသာယာသော စိတ်မရှိသည်၊ သောမနဿိကော- ဝမ်းမြောက်သော စိတ်ရှိသည်၊ ဟုတ္တာ- ဖြစ်၍၊ (တံ)၊ ဥဒိက္ခသိ- ကြည့်ဘိ၏၊ တံ- ထိုသင်နှစ်သက်သော ကိုယ်အင်္ဂါကို၊ မယံ- ငါ့အား၊ ကထေဟိ- ဆိုစမ်းပါလော့။ (ဣတိ ထေရီ အာဟ)။

၃၈၃။ တံ- ထိုစကားကို၊ သုတ္တာ- ကြားလတ်သော်၊ ဓုတ္တကော- မိန်းမကြားသော အရက်မူးသမားသည်၊ တဿာ- ထိုထေရီမ၏၊ ရူပံ- အဆင်းသည်၊ (ဝါ) ရုပ်ရည် ရူပကာယသည်၊ စာတုရိယသောဘိတံ- အလွန်လှပ တင့်တယ်သည်၊ ကိဇ္ဈာပိ ဟောတိ- အကယ်၍ကား ဖြစ်ပါပေ၏၊ ပန- ထိုသို့ပင် ဖြစ်ပါသော်လည်း၊ ပဌမဒဿနတော- ရှေးဦးစွာ မြင်ရာမှ၊ ပဌာယ- စ၍၊ ယသ္မိံ ဒိဋ္ဌိပါတေ- အကြင်မြင်ခြင်း၏ ကျရောက်ရာ မျက်လုံး၌၊ (ဝါ) အကြင်မျက်စိကျရာ မျက်လုံး၌၊ ပဋိဗဒ္ဓစိတ္တော- စွဲလမ်းတပ်မက်သော စိတ်ရှိ၏၊ တမေဝ- ထိုမျက်စိကျရာဖြစ်သော လှပသော မျက်လုံးကိုပင်၊ အပဒိသန္တော- ညွှန်ပြလိုသည်၊ ဟုတ္တာ- ၍၊ “အက္ခိနိ စ တူရိယာရိဝါ”တိအာဒိ- - အစရှိသောစကားကို၊ အာဟ- ပြီ။ အယံ ထေရီ- ဤသုဘာထေရီမသည်၊ သုဠ- ကောင်းစွာ၊ သံယတတာယ- ကုဏ္ဍေတို့ကို ကောင်းစွာစောင့်စည်းအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ သန္တိန္ဒြိယာ- ငြိမ်သက်သော ကုဏ္ဍေရှိသည်၊ ကာမံ ဟောတိ- အကယ်၍ကား ဖြစ်ပါပေ၏၊ (ပန- ထိုသို့ပင် ဖြစ်ပါသော် လည်း)၊ တာယ- ထိုသုဘာထေရီမ၏၊ ထိရဝိပ္ပသန္တသောမ္ပသန္တနယနနိပါတေသု- အားကောင်းကြည်လင် လွန်ပင်အေးမြ၍ အများ၏ မျက်စိကျရာ ဖြစ်ကုန်သော၊ ကမ္မာနုဘာဝနိပ္ပန္နေသု- ကံ၏ အာနုဘော်ကြောင့် ပြီးစီးကုန်သော၊ ပသန္တပဉ္စပုဿာဒ- ပဋိမဏ္ဍိတေသု- ကြည်လင်သော ငါးမျိုးသော ပဿာဒရုပ်တို့ဖြင့် တန်ဆာဆင်အပ် ကုန်သော၊ နယနေသု- မျက်လုံးတို့၌၊ (အဂမာသိ-၌စပ်)၊ လဗ္ဘမာနေ- ထေရီမသည် ရထားအပ်သော၊ ပဘာဝိသိဋ္ဌစာတုရိယေ- အရောင်အထူးတို့ဖြင့် တင့်တယ်သော၊ ဒိဋ္ဌိပါတေ- မြင်ခြင်း၏ ကျရောက်ရာမျက်လုံး၌၊ ယသ္မာ- အကြင်ကြောင့်၊ သော ဓုတ္တော- ထိုမိန်းမကြားသော အရက်မူးသမားယောက်ျားသည်၊ သယံစရိတဟာဝဘာဝဝိလာသာဒိ- ပရိကပ္ပဝဋ္ဌိတော- အလိုလိုဖြစ်သော ဟာဝ, ဘာဝ, ဝိလာသ အစရှိသည်တို့ဖြင့် ကြံဖန် လှည့်စားတတ်သူသည်၊ ဇာတော- ဖြစ်ပြီ၊ တသ္မာ- ထို့ကြောင့်၊ အဿ- ထိုယောက်ျားအား၊ ဒိဋ္ဌိရာဂေါ- မြင်ခြင်း၌ဖြစ်သော ရာဂသည်၊ သဝိသေသံ- ထူးခြားမှုနှင့် တကွဖြစ်သော၊ (ဝါ) ထူးထူးခြားခြား၊ ဝေပုလ္လံ- ထူပြော အားကောင်းခြင်းသို့၊ အဂမာသိ- ရောက်ပြီ။ တတ္ထ- ထိုဂါထာ၌၊ အက္ခိနိ စ တူရိယာရိဝါတိ- - ကား၊ မိဂီ- သမင်မကို၊ တူရိ- တူရိ ဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ- ဆိုအပ်၏၊ စ- သဒ္ဓေါ- သည်၊ နိပါတမတ္တံ- သာတည်း၊ မိဂစ္ဆာပါယ- သမင်မငယ်၏၊ အက္ခိနိ ဝိယ- မျက်လုံးတို့ကဲ့သို့၊ တေ- သင်၏၊ အက္ခိနိ- မျက်လုံးတို့သည်၊ (ဟောန္တိ)။

ဣတိ အတ္ထော- တည်း။ ဝါ- တစ်နည်းကား၊ “ကောရိယာရိဝါ” တိ- ဟူ၍လည်း၊ ပါဠိ- ပါဠိသည်၊ အတ္ထိ- ရှိသေး၏၊ ကုဉ္ဇကာရကုဏ္ဍိယာ- အသံပြုသောကြက်မ၏၊ (ဝါ) တွန်သောကြက်မ၏၊ ဣတိ- ဤအနက်ကို၊ ဝုတ္တံ- ဆိုအပ်သည်၊ ဟောတိ။ ကိန္နရိယာရိဝ ပဗ္ဗတန္တရေတိ- - - ကား၊ ပဗ္ဗတကုဏ္ဍိယံ- တောင်ဝှမ်း၌၊ ဝိစရမာနာယ- လှည့်လည်သော၊ ကိန္နရိဝနိတာယ- ကိန္နရီမ၏၊ အက္ခိနိ ဝိယ စ- မျက်လုံးတို့ကဲ့သို့လည်း၊ တေ- သင်၏၊ အက္ခိနိ- မျက်လုံးတို့သည်၊ (ဟောန္တိ) ဣတိ အတ္ထော-တည်း။ တဝ မေ နယနာနိ ဒက္ခိယာတိ- - - ကား၊ တဝ- ၏၊ ဝုတ္တဝုဏ္ဏဝိသေသာနိ- ဆိုအပ်ပြီးသော ဂုဏ်အထူးရှိကုန်သော၊ နယနာနိ- မျက်လုံးတို့ကို၊ ဒိသွာ- ၍၊ ဘိယျော- လွန်စွာ၊ ဥပရူပရိ- အဆင့်ဆင့်၊ မေ- အား၊ ကာမာဘိရတိ- ကာမဂုဏ်၌ အလွန်မွေ့လျော်ခြင်းသည်၊ ပဝမတိ- တိုးပွား၏။

၃၈၄။ ဥပ္ပလသီခရောပမာနိ တေတိ- - - ကား၊ တဝ- ၏၊ ရတ္တုပ္ပလအဂ္ဂ- သဒိသာနိ- ကြာနီပွင့်ချပ်ဖျားနှင့် တူကုန်သော၊ ပမာနိ- မျက်တောင်တို့ကို၊ ဝိမလေတိ- - - ကား၊ နိမ္မလေ- အညစ်အကြေးမရှိသော။ ဟာဋ္ဌကသန္နိဘေတိ- - - ကား၊ ကဉ္ဇနရူပကဿ- ရွှေရုပ်၏၊ မုခသဒိသေ- မျက်နှာနှင့်တူသော၊ တေ- သင်၏၊ မုခေ- မျက်နှာ၌၊ နယနာနိ- မျက်လုံးတို့ကို၊ ဒက္ခိယ- မြင်ရ၍၊ ဣတိ အယံ- ကား၊ ယောဇနာ- ယောဇနာခြင်းတည်း။

၃၈၅။ အပိ ဒူရဂတာတိ- - - ကား၊ ဒူရံ- ဝေးသော၊ ဌာနံ- အရပ်သို့၊ ဂတာပိ- သွားသော်လည်း။ သရမ္ပသေတိ- - - ကား၊ အညံ- အခြားသော၊ ကိဉ္စိ- တစ်စုံတစ်ခုကို၊ အစိန္တေတွာ- မကြံစည်နိုင်ဘဲ၊ တဝ- ၏၊ နယနာနိ ဧဝ- မျက်လုံးတို့ကိုသာလျှင်၊ အနုဿရာမိ- အောက်မေ့၏။ အာယတပမေတိ- - - ကား၊ ဒီယပခုမေ- ရှည်လျားသော မျက်တောင်ရှိကုန်သော။ ဝိသုဒ္ဓဒဿနေတိ- - - ကား၊ နိမ္မလလောစနေ- အညစ်အကြေး ကင်းသော မျက်လုံးတို့ကို။ န ဟိ မ’တ္ထိ တယာ ပိယတ္ထရော နယနာတိ- - - ကား၊ တဝ- ၏၊ နယနတော- မျက်လုံးထက်၊ အညော- အခြားသော၊ ကောစိ- တစ်စုံတစ်ခုသော၊ မယံ- ၏၊ ပိယတရော- သာ၍ချစ်အပ်သော အရာသည်၊ နတ္ထိ- မရှိ၊ ဟိ- မှန်၏၊ တယာတိ- တယာ ဟူသောပုဒ်သည်၊ သာမိအတ္ထေ ဧဝ- သာမိအနက်၌သာ၊ ကရုဏာဝစနံ- တတိယာ ဝိဘတ်ရှိသောပုဒ်တည်း။

(နာ- ၂၆၃) ၃၈၆။ ဧဝံ- ဤသို့၊ စက္ခုသမ္ပတ္တိယာ- လှပသောမျက်လုံး၏ ပြည့်စုံခြင်း ကြောင့်၊ ဥမ္မာဒိတဿ ဝိယ- ရှေးသွပ်ခြင်းသို့ ရောက်သူကဲ့သို့သော၊ တံ တံ- ထိုထိုစကားကို၊ ဝိပ္ပလပတော- အထူးထူးအပြားပြား ပြောဆိုမြည်တမ်းသော၊ တဿ ပုရိသဿ- ထိုမိန်းမ ကြီးသော အရက်မူးသမားယောက်ျား၏၊ မနောရထံ- စိတ်အလိုကို၊ ဝိပရိဝတ္တန္တိ- ပြောင်းလဲစေလိုသော၊ ထေရီ- သုဘာထေရီမသည်၊ “အပထေနာ”တိအာဒိနာ- အပထေန အစရှိသော စကားရပ်ဖြင့်၊ ဒွါဒသဂါထာ- တစ်ဆယ့်နှစ်ဂါထာတို့ကို၊ အဘာသိ- ရွတ်ဆို

ဟောကြားတော်မူပြီ။ တတ္ထ- ထိုဂါထာတို့၌၊ အပထေန ပယာတုမိစ္ဆသီတိ- - ကား၊ အာဝုသော သုဝဏ္ဏကာရပုတ္တ- ပန်းတိမ်သည်သား အိုလုလင်၊ အညသ္မိ- ငါမှ အခြားသော၊ ဣတ္ထိဇနေ- မိန်းမအပေါင်းသည်၊ သန္တေ- ထင်ရှားရှိပါလျက်၊ ယော တံ- အကြင်သင်သည်၊ ဗုဒ္ဓသုတံ- ဘုရား သမီးတော်ဖြစ်သော၊ ဗုဒ္ဓဿ- သစ္စာလေးပါးကို သိတော်မူသော၊ ဘဂဝတော- ၏၊ ဩရသဓိတရံ- ရင်နှစ်သည်းချာ သမီးရတနာဖြစ်သော၊ မံ- ကို၊ မဂ္ဂယသိ- ရှာဖွေဘိ၏၊ ပတ္ထေသိ- တောင့်တဘိ၏၊ သော တံ- ထိုသင်သည်၊ ခေမေ-ဘေးကင်းသော၊ ဥဇမဂ္ဂေ- ဖြောင့်သောလမ်းသည်၊ သန္တေ- ထင်ရှားရှိပါလျက်၊ အပထေန- လမ်းမဟုတ်သော၊ ကဏ္ဍကနိဂုတေန- ဆူးတို့ဖြင့် ပိတ်ဆို့အပ်သော၊ သဘယေန-ဘေးနှင့်တကွဖြစ်သော၊ ကုမ္မဂ္ဂေန- စက်ဆုပ်အပ်သော လမ်းဖြင့်၊ ပယာတု- သွားခြင်းငှါ၊ ဣစ္ဆသိ- အလိုရှိဘိ၏၊ ပဋိပဋိတုကာမော- သွားခြင်းငှါအလိုရှိသည်၊ အသိ- ဖြစ်၏၊ စန္ဒ- လဝန်းဗိမာန်ကို၊ ကီဠနကံ- ကစားစရာကို၊ ဂဝေသသိ- ရှာဘိ၏၊ စန္ဒမဏ္ဍလံ- လဝန်းဗိမာန်ကို၊ ကီဠာဂေါဠကံ- ကစားစရာ ဂေါ်လီလုံးကို၊ ကာတုကာမော- ပြုခြင်းငှါ အလိုရှိသည်၊ အသိ- ဖြစ်ဘိ၏၊ မေရံ- မြင့်မိုရ်တောင်ကို၊ လယံတံ- ခုန်ကျော်အံ့သောငှါ၊ ဣစ္ဆသိ- အလိုရှိဘိ၏၊ စတုရာသီတိယောဇနသဟဿုဗ္ဗေမံ- ယူဇနာရှစ်သောင်းလေးထောင်မြင့်သော၊ သိနေရုပဗ္ဗတရာဇံ- မြင့်မိုရ်တောင်မင်းကို၊ လယံယိတွာ- ခုန်ကျော်၍၊ အပရဘာဂေ- အခြားတစ်ဘက်၌၊ ဌာတုကာမော- တည်ခြင်းငှါ အလိုရှိသည်၊ အသိ- ဖြစ်ဘိ၏၊ သော တံ- ထိုသင်သည်၊ ဗုဒ္ဓသုတံ- ဘုရားသမီးတော်ဖြစ်သော၊ မံ- ကို၊ မဂ္ဂယသိ- ရှာဖွေ တောင့်တ၏၊ ဣတိ အယံ- ကား၊ ယောဇနာ- တည်း။

၃၈၇။ ဣဒါနိ- ၌၊ တဿ- ထိုမိန်းမကြူးသော ယောက်ျားအား၊ အတ္တနော- မိမိ၏၊ အဝိသယဘာဝံ- အရာမဟုတ်သည်၏အဖြစ်ကိုလည်းကောင်း၊ ပတ္တနာယ- ရှာမှီးတောင့်တခြင်း၏၊ ဝိယာတာဝဟတံ စ- စိတ်၏ပင်ပန်းခြင်းကို ရွက်ဆောင်တတ်သည်၏ အဖြစ်ကိုလည်းကောင်း၊ ဒဿေတံ- ပြခြင်းငှါ၊ “နတ္ထိ”တိအာဒိ- နတ္ထိ ဤသို့အစရှိသော စကားရပ်ကို၊ ဝုတ္တံ- မိန့်တော်မူအပ်ပြီ။ တတ္ထ- ထိုစကားရပ်၌၊ ရာဂေါ ယတ္ထပိ ဒါနိ မေ သိယာတိ- - ကား၊ ယတ္ထ- အကြင်အာရုံ၌၊ ဣဒါနိ- ၌၊ မေ- အား၊ ရာဂေါ- ရာဂသည်၊ သိယာ ဘဝေယျ- ဖြစ်ရာ၏၊ တံ အာရမ္မဏံ- ငါ့အား ရာဂဖြစ်နိုင်လောက်အောင်သော ထိုအာရုံသည်၊ သဒေဝကေ- နတ်နှင့်တကွသော၊ လောကေ- ၌၊ နတ္ထိ ဇေ- မရှိသည်သာ လျှင်တည်း။ နပိ နံ ဇာနာမိ ကိရိသောတိ- - ကား၊ (အဟံ)၊ နံ ရာဂံ- ထိုရာဂကို၊ ကိရိသောတိပိ- အဘယ်သို့ ရှုအပ်သည်ဟူ၍လည်း၊ (ဝါ) အဘယ်သို့ သဘောရှိသည်ဟူ၍လည်း၊ န ဇာနာမိ- မသိ။ အထ မဂ္ဂေန ဟတော သမ္မုလကောတိ- - ကား၊ အထာတိ- အထဟူသောပုဒ်သည်၊ နိပါတမတ္တံ- နိပါတ်မျှသာတည်း။ အယောနိသောမနသိ-

ကာရသင်္ခါတေန- အယောနိသော မနသိကာရတည်းဟူသော၊ မူလေန- အမြစ်အရင်းနှင့်၊
(သဟ- တကွသော)၊ သမူလကော- အယောနိသောမနသိကာရတည်းဟူသော အမြစ်
အရင်းနှင့် တကွသော၊ ရာဂေါ- ရာဂကို၊ အရိယမဂ္ဂေန- အရိယာမဂ်ဖြင့်၊ ဟတော-
သတ်အပ်ပြီ၊ သမုတ္တိတိတော- အကြွင်းမဲ့ ပယ်သတ်အပ်ပြီ။

၃၈၈။ ဣဂီလကုယာတိ- -ကား၊ အင်္ဂါရကာသုယာ- မီးကျီးတွင်း၌။ ဥဇ္ဈိတောတိ-
- ကား၊ ယော ကောမိ- တစ်စုံတစ်ခုသော၊ ဝါတုက္ခိတ္တော ဝိယ- လေပင့်အပ်သော
လောင်စာကဲ့သို့လည်းကောင်း၊ (ဝါ) လေတိုက်အပ်သော လောင်စာကဲ့သို့လည်းကောင်း၊
ဒဟနိယာ- မီး၏။ ဣန္ဒနံ ဝိယ- လောင်စာကဲ့သို့လည်းကောင်း၊ ဣတိ- ကား၊ အတ္ထော-
တည်း။ ဝိသပတ္တောရိဝါတိ- - ကား၊ ဝိသဂတဘာဇနံ ဝိယ- အဆိပ်အိမ်ကဲ့သို့လည်းကောင်း။
အဂ္ဂိတော ကတောတိ- - - ကား၊ အဂ္ဂိတော- မီးဖြင့်၊ အင်္ဂါရတော- မီးကျီးဖြင့်၊ အပဂတော-
အဆိပ်ကင်းအောင်၊ ကတော- ပြုအပ်သော၊ ဝိသဿ- အဆိပ်၏။ လေသမ္ပိ- အနည်းငယ်မျှ
ကိုလည်း၊ အသေသေတွာ- မကျန်စေမူ၍၊ အပနိတော- ဖယ်ရှားအပ်သော၊ ဝိနာသိတော-
ဖျက်ဆီးအပ်သော၊ ဣတိ အတ္ထော- တည်း။

၃၈၉။ ယဿာ သိယာ အပစ္စဝေက္ခိတန္တိ - - ကား၊ ယဿာ ဣတ္ထိယာ-
အကြင်မိန်းမသည်၊ ဣဒံ ခန္ဓပဉ္စကံ- ဤခန္ဓာငါးပါးအပေါင်းကို၊ ဉာဏေန- ဉာဏ်ဖြင့်၊
အပ္ပဋိဝေက္ခိတံ- မဆင်ခြင်အပ်သေးသည်၊ အပရိညာတံ- ပိုင်းခြား၍မသိအပ်သေးသည်၊
သိယာ- ဖြစ်ရာ၏။ သတ္တာ ဝါ အနုပါသိတော သိယာတိ ²- - -ကား၊ သတ္တာ ဝါ-
မြတ်စွာဘုရားသို့လည်း၊ ဓမ္မသရီရဿ- ဓမ္မကာယကို၊ (ဝါ) တရားတည်းဟူသော အထည်
ကိုယ်ကို၊ အဒဿနေန- မမြင်ခြင်းကြောင့်၊ ယဿာ ဣတ္ထိယာ- အကြင်မိန်းမသည်၊
အနုပါသိတော- မဆည်းကပ်အပ်သေးသည်၊ သိယာ- ဖြစ်ရာ၏။ (အနုပါသိတော- န +
ဥပါသိတော)။ တွံ တာဒိသိကံ ပလောဘယာတိ- -ကား၊ အာဝုသော- အမောင်လုလင်၊
တွံ- သည်၊ အပရိမဒ္ဓိတသင်္ခါရံ- သုံးသပ်ဆင်ခြင်အပ်သော သင်္ခါရတရားမရှိသော၊ (ဝါ)
သင်္ခါရတရားတို့ကို မသုံးသပ် မဆင်ခြင်သော၊ အပစ္စဝေက္ခိတလောကုတ္တရဓမ္မံ- ဆင်ခြင်အပ်
(သိအပ်ပြီး)သော လောကုတ္တရာတရားမရှိသော၊ တထာရူပံ- ထိုသို့ တရားမသိ ဘုရား
လည်းမဆည်းကပ်သော မိန်းမကို၊ ကာမေဟိ- ကာမဂုဏ်တို့ဖြင့်၊ ပလောဘယ-
ဖြားယောင်းပါလော့၊ ဥပဂစ္ဆ- ချဉ်းကပ်ပါလော့။ ဇာနန္တိ သော ဣမံ ဝိဟညသီတိ- -
ကား၊ သော တွံ- သည်၊ ပဝတ္တိံ စ- ဖြစ်ခြင်းကိုလည်းကောင်း၊ (နာ- ၂၆၄) နိဝတ္တိဉ္စ-

၁။ ၂၅၆- လာ ဂါထာပါဠိ၌ သတ္တာ ဝါ အနုပါသိတော သိယာ-ဟု ရှိသည်။ ဤအဋ္ဌကထာအစွန်
စာမျဉ်း သတ္တာ ဝါ အနုသာသိတော သိယာ-ကို သံဝဇ္ဇေတဗ္ဗ လုပ်ထားသည်ကို တွေ့ရသည်။ သီဟိုဠ်မှ
အဋ္ဌကထာစာသွားကား ပါဠိတော်နှင့် လျော်သဖြင့် သီဟိုဠ်မှဘက် လိုက်၍ အနက်ပေးသည်။

ပျက်ခြင်းကိုလည်းကောင်း၊ ယာထာဝတော- ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ၊ ဇာနန္တိ- သိသော၊ ပဋိဝိဒ္ဓ- သန္တံ- ထိုးထွင်း၍ သိအပ်ပြီးသော သစ္စာလေးပါးတရားရှိသော၊ သုဘံ- သုဘာမည်သော၊ ဣမံ ဘိက္ခုနီ- ဤထေရီမသို့၊ အာဂမ္မ- လာရောက်ချဉ်းကပ်၍၊ (ဝါ) ကြောင့်၊ ဝိဟညသိ- ပင်ပန်းရ၏။ သမ္ပတိ စ- ယခုအခါ၌လည်းကောင်း၊ အာယတိဉ္စ- နောင်အခါ၌လည်းကောင်း၊ ဝိယာတံ- ပင်ပန်းခြင်းသို့၊ ဒုက္ခံ- ဆင်းရဲသို့၊ အာပဇ္ဇသိ- ရောက်ရ၏။

၃၉၀။ ဣဒါနိ- ၌၊ အဿ- ထိုယောက်ျား၏၊ ဝိယာတာပတ္တိတံ- ပင်းပန်းဆင်းရဲခြင်းသို့ ရောက်သည်၏အဖြစ်ကို၊ ကာရဏဝိဘာဝနေန- အကြောင်းကို ထင်စွာပြခြင်းဖြင့်၊ ဒဿန္တိ- ပြလိုသော ထေရီမသည်၊ “မယံ ဟိ” တိအာဒိ- - ကို၊ အာဟ- ပြီ။ တတ္ထ- ထိုဂါထာ၌၊ ဟိတိ- ဟိ ဟူသောပုဒ်သည်၊ ဟေတုအတ္ထေ- ဟိတ်အနက်၌၊ နိပါတော- နိပါတ်ပုဒ်တည်း။ အတ္တဋ္ဌဝနန္တိတေတိ- - ကား၊ အက္ခောသေ စ- ဆဲရေးခြင်း၌လည်းကောင်း၊ ဝန္တနာယ စ- ရှိခိုးခြင်း၌လည်းကောင်း။ သုခဒုက္ခေတိ- - ကား၊ သုခေ စ- ချမ်းသာခြင်း၌လည်းကောင်း၊ ဒုက္ခေ စ- ဆင်းရဲခြင်း၌လည်းကောင်း၊ ဝါ- တစ်နည်းကား၊ ဣဋ္ဌာနိဋ္ဌဝိသယသမာယောဂေ- ဣဋ္ဌာရုံ၊ အနိဋ္ဌာရုံတို့နှင့် ယှဉ်ခြင်းကြောင့်လည်းကောင်း။ သတိ ဥပဋ္ဌိတာတိ- - ကား၊ ပစ္စဝေက္ခဏယုတ္တာ- ပစ္စဝေက္ခဏာနှင့်ယှဉ်သော၊ သတိ- သတိသည်၊ သဗ္ဗကာလံ- အခါခပ်သိမ်း၊ ဥပဋ္ဌိတာ- ထင်၏။ သင်္ခတမသုဘန္တိ ဇာနိယာတိ- - ကား၊ တေဘူမကံ- ဘုံသုံးပါး၌ဖြစ်သော၊ သင်္ခါရဂတံ- သင်္ခါရအပေါင်းကို၊ ကိလေသာ- သုစိပဂ္ဂရဏေန- ကိလေသာတည်းဟူသော မစင်အညစ်အကြေးတို့ ယိုစီးခြင်းကြောင့်၊ အသုဘန္တိ- အသုဘဟူ၍၊ ဥ တွာ- သိ၍၊ (ဝါ) သိခြင်းကြောင့်။ သဗ္ဗတ္ထေဝါတိ- - ကား၊ သဗ္ဗသ္မိယေဝ- အလုံးစုံသာလျှင်ဖြစ်သော၊ ဘဝတ္ထယေ- ဘဝသုံးပါးအပေါင်း၌၊ မယံ- ၏၊ မနော- စိတ်သည်၊ တဏှာလေပါဒိနာ- တဏှာအစေး စသည်ဖြင့်၊ န ဥပလိမ္ပတိ- မလိမ္မံကျံ မကပ်ငြိ။

၃၉၁။ မဂ္ဂဋ္ဌဂီကယာနယာယိနီတိ- - ကား၊ အဋ္ဌဂီကမဂ္ဂသင်္ခါတေန- အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော မဂ်ဟုဆိုအပ်သော၊ အရိယယာနေန- အရိယာတို့၏ ယာဉ်ဖြင့်၊ (ဝါ) အမြတ်ဆုံးယာဉ်ဖြင့်၊ နိဇ္ဈာနပုရံ- နိဇ္ဈာန်ရွှေပြည်မြတ်သို့၊ ယာယိနီ- သွားသူသည်၊ ဥပဂတာ- ကပ်ရောက်သူသည်။ ဥဒ္ဓဋ္ဌသလ္လာတိ- - ကား၊ အတ္တနော- မိမိ၏၊ သန္တာနတော- သန္တာန်မှ၊ သမုဒ္ဓဋ္ဌ- ရာဂါဒိသလ္လာ- ကောင်းစွာနှုတ်အပ်ပြီးသော ရာဂစသော ဌာဝိဒ်ရှိသူသည်။

၃၉၂။ သုစိတ္တိတာတိ- - ကား၊ ဟတ္ထပါဒမုခါဒိအာကာရေန- လက်၊ ခြေ၊ မျက်နှာ စသော အခြင်းအရာဖြင့်၊ သုဠ- ကောင်းစွာ၊ စိတ္တိတာ- အဆန်းတကြယ် ပြုအပ်ကုန်သော၊ ဝိရစိတာ- စီရင်အပ်ကုန်သော။ သောမ္ဘာတိ- - ကား၊ သုမ္ဘကာ- ရုပ်သေးရုပ်တို့ကိုလည်းကောင်း၊ ဒါရုကပိလ္လကာနိ ဝါတိ- - ကား၊ ဒါရုဒဏ္ဍာဒိဟိ- သစ်သားစသည်တို့ဖြင့်၊

ဥပရစ်တရူပကာနိ- စီရင်အပ်သော စက်ရုပ်တို့ကိုလည်းကောင်း။ တန္တိဟိတိ- - ကား၊ နာရသုတ္တကေဟိ- အကြောနှင့်တူသော ကြိုးငယ်တို့ဖြင့်လည်းကောင်း။ ခီလကေဟိတိ- - ကား၊ ဟတ္ထပါဒပိဋကဏ္ဍာဒိအတ္ထာယ- လက်၊ ခြေ၊ ကျောက်ကုန်း၊ နားရွက် စသည်တို့ အကျိုးငှါ၊ ဌပိတဒဏ္ဍေဟိ- တပ်ထားအပ်သော တုတ်တံတို့ဖြင့်။ ဝိနိဗဒ္ဓါတိ- - ကား၊ ဝိဝိဓေနာကာရေန- အထူးထူး အပြားပြားသော အခြင်းအရာအားဖြင့်၊ ဗဒ္ဓါ- ဖွဲ့ယှက် အပ်ကုန်သော။ ဝိဝိဓံ ပနစ္စတာတိ- - ကား၊ ယန္တသုတ္တာဒိနံ- စက်ကြိုးအစရှိသည်တို့ကို၊ အညွန ဝိဿဇ္ဇနာဒိနာ- ဆွဲငင်ခြင်း ဖြေလျော့ခြင်း စသည်ဖြင့်၊ ပဌပိတနစ္စကာ- ထားအပ်၊ ကစေအပ်ကုန်သည်။ (ဟုတွာ)၊ ပနစ္စန္တာ ဝိယ- တကယံ ကခြေသည်များ ကခုန်နေကြ သကဲ့သို့၊ ဒိဌာ- မြင်အပ်ကုန်ပြီ။ ဣတိ- ကား၊ ယောဇနာ- တည်း။

၃၉၃။ တမ္မဒ္ဓေ တန္တိခီလကေတိ- - ကား၊ သန္နိဝေသဝိသိဌရစနာဝိသေသ- ယုတ္တံ- စနစ်တကျ စုစည်းဆင်ယင်ထားသည့် အဆင်တန်ဆာထူးတို့၏ ထူးခြားမှုနှင့် ယှဉ်သည်ကို၊ ဥပါဒါယ- စွဲ၍၊ ရူပကသမညာ- အရုပ်ဟူသော အမည်သည်။ (န ဝိန္ဒေယျ- ဌ်စပ်)။ တမိ တန္တိမိ စ- ထိုကြိုးကိုလည်းကောင်း၊ တမိ ခီလကေ စ- ထိုတုတ်တံကိုလည်း ကောင်း၊ ဌာနတော- တည်ရှိရာမှ၊ ဥဒ္ဓေ- ထုတ်ပယ်အပ်သော်လည်းကောင်း၊ ဗန္ဓတော- ဖွဲ့ချည်ထားရာမှ၊ ဝိဿဌေ- စွန့်ပယ်အပ်သော်လည်းကောင်း၊ ဝိသု- သီးခြား၊ ကရဏေန- ပြုခြင်းဖြင့်၊ အညမညံ- အချင်းချင်း၊ ဝိကလေ- ချို့တဲ့သော်လည်းကောင်း၊ တဟိ တဟိ- ထိုထိုအရပ်၌၊ ခိပနေန- ပစ်ချခြင်းဖြင့်၊ ပရိကြိတေ ဝိကိရိတေ- ဖရိဖရဲ ဖြန့်ကြဲအပ်သော် လည်းကောင်း။ န ဝိန္ဒေယျ- အရုပ်ဟူ၍ သတ်မှတ်ခြင်းကို မရတော့ရာ။ န ဝိန္ဒေယျ ခဏ္ဍာသော ကတေတိ- - ကား၊ ပေါတ္ထကရူပဿ- အရုပ်၏၊ အဝယဝေ- အစိတ်အစိတ်ကို၊ ခဏ္ဍာခဏ္ဍိတေ- အပိုင်းငယ်အပိုင်းကြီးကို၊ ကတေ- ပြုအပ်သော်၊ ပေါတ္ထကရူပံ- အရုပ်ဟူ၍၊ န ဝိန္ဒေယျ န ဥပလဘေယျ- သတ်မှတ်ခြင်းကို မရရာ။ ဧဝံ သန္တေ- ဤသို့ ဖြစ်လတ်သော်၊ ကိမိ တတ္ထ မနံ နိဝေသယေ (တိ) - - ကား၊ တသ္မိ ပေါတ္ထကရူပါဝယဝေ- ထိုအရုပ်၏ အစိတ်အပိုင်းတွင်၊ (ဝါ) ၌၊ ကိမိ- အဘယ်အစိတ်အပိုင်း၌၊ ခါဏုကေ ဝါ- သစ်ငုတ်၌ လည်းကောင်း၊ ဥဒါဟု- သို့မဟုတ်၊ ရုဇ္ဈကေ ဝါ- ကြိုး၌လည်းကောင်း၊ မတ္တိကာပိဏ္ဍာဒိကေ ဝါ- မြေဆိုင်ခဲ၌လည်းကောင်း၊ မနံ မနသညံ- စိတ်၌ဖြစ်သောအရုပ်ဟူသော အမှတ် သညာကို၊ နိဝေသယျ- သက်ဝင်စေရာအံ့နည်း၊ (ဝါ) နှလုံးသွင်းရာအံ့နည်း၊ (ကိ- အနက်မဲ့ ကြံသည်)၊ (တစ်နည်း) ကိ နိဝေသယျ- အဘယ်သို့လျှင် သက်ဝင်စေရာအံ့နည်း၊ (ဝါ) နှလုံးသွင်းရာအံ့နည်း၊ ဝိသင်္ခါရေ- အထူးပြုပြင်စီမံအပ်သော၊ အဝယဝေ- အစိတ်အပိုင်း၌၊ သာ သညာ- ထို အရုပ်ဟူသော အမှတ်သညာသည်၊ ကဒါစိပိ- တစ်ရံတစ်ဆစ်မျှလည်း၊ န ပတေယျ- မကျရောက်ရာ၊ ဣတိ အတ္ထော။

၃၉၄။ တထူပမာတိ- - ကား၊ တံသဒိသာ- ထိုအရပ်နှင့်တူစွာ၊ တေန ပေါတ္ထက-
 ရူပေန- ထိုအရပ်နှင့်၊ သဒိသာ- တူစွာကုန်သော။ ကိ- အဘယ်သို့၊ သဒိသာ- တူကုန်
 သနည်း၊ ဣတိ စေ- ဤသို့မေးလတ်သော်၊ “ဒေဟကာနီ” တိအာဒိ- - အစရှိသော၊ (ယံ
 ဝစနံ၊ အတ္ထိ၊ တံ ဝစနံ- ကိ၊) အာဟ။ တတ္ထ- ထိုဒေဟကာနီ အစရှိသော စကားရပ်၌၊
 ဒေဟကာနီတိ- - ကား၊ ဟတ္ထပါဒမုခါဒိဒေဟာဝယဝါ- လက် ခြေ မျက်နှာ စသော
 ကိုယ်အင်္ဂါ အစိတ်စိတ်တို့သည်။ မန္တိ- - ကား၊ မေ- အား၊ ပဋိဗဒ္ဓါ- ဆက်စပ်ကုန်သည်၊
 (ဟုတ္တာ)၊ ဥပဋ္ဌဟန္တိ- တည်ကုန်၏။ တေဟိ ဓမ္မေဟိတိ- - ကား၊ (အ- ၂၆၅) ပထဝီအာဒိဟိ
 စ- ပထဝီဓာတ်စသည်လည်းဖြစ်ကုန်သော၊ စက္ကာဒိဟိ စ- စက္ခုစသည် လည်းဖြစ်ကုန်သော၊
 တေဟိ ဓမ္မေဟိ- ထိုပရမတ္ထတရားတို့နှင့်။ ဝိနာ န ဝတ္ထန္တိတိ- - ကား၊ တထာ တထာ-
 ထိုထိုအခြင်းအရာအားဖြင့်၊ သန္တိဝိဋ္ဌေ- ကောင်းစွာဝင်နေကုန်သော၊ ပထဝီအာဒိဓမ္မေ-
 ပထဝီဓာတ်စသောတရားတို့ကို၊ မုပ္ပိတွာ- လွတ်၍၊ ဒေဟာ နာမ- ခန္ဓာကိုယ်မည်သည်
 တို့သည်၊ န ဟိ သန္တိ- မရှိကုန်သည်သာတည်း။ ဓမ္မေဟိ ဝိနာ န ဝတ္ထတိတိ- ကား၊
 ဒေဟော- ခန္ဓာကိုယ်သည်၊ အဝယဝေဟိ အဝယဝဓမ္မေဟိ- ပထဝီ ဓာတ်စသော အစိတ်
 အစိတ်သော တရားတို့နှင့်၊ ဝိနာ- ကင်း၍၊ န ဝတ္ထတိ- မဖြစ်နိုင်၊ န ဥပလဉ္စတိ- မရအပ်
 မရနိုင်။ ဧဝံ သန္တေ- သော်။ ကိမ္ပိ တတ္ထ မနံ နိဝေသယေတိ- - ကား၊ ကိမ္ပိ-
 အဘယ်အစိတ်အပိုင်း၌၊ ပထဝီယံ- ပထဝီဓာတ်၌၊ ဥဒါဟု- သို့မဟုတ်၊ အာပါဒိကေ-
 အာပေါဓာတ်အစရှိသည်၌၊ ဒေဟောတိ ဝါ- ခန္ဓာကိုယ်ဟူ၍လည်းကောင်း၊ ဟတ္ထပါဒါ-
 ဒိနီတိ ဝါ- လက်ခြေစသည်တို့ ဟူ၍လည်းကောင်း၊ မနံ မနသည- စိတ်၌ဖြစ်သော
 အရုပ်ဟူသော အမှတ်သညာကို၊ နိဝေသေယျ- သက်ဝင်စေရာအံ့နည်း၊ (ဝါ) နှလုံးသွင်းရာ
 အံ့နည်း၊ (ကိ- အနက်မဲ့ကြံသည်)၊ (တစ်နည်း) ကိ နိဝေသေယျ- အဘယ်သို့လျှင်
 သက်ဝင်စေရာအံ့နည်း၊ (ဝါ) နှလုံးသွင်းရာအံ့နည်း၊ ယသ္မာ- အကြင်ကြောင့်၊ ဒေဟောတိ
 ဝါ- ခန္ဓာကိုယ်ဟူ၍လည်းကောင်း၊ ဟတ္ထပါဒါနီတိ ဝါ- လက် ခြေ စသည်တို့ဟူ၍
 လည်းကောင်း၊ သတ္တောတိ ဝါ- သတ္တဝါဟူ၍လည်းကောင်း၊ ဣတ္ထိတိ ဝါ- မိန်းမဟူ၍
 လည်းကောင်း၊ ပုရိသောတိ ဝါ- ယောက်ျားဟူ၍လည်းကောင်း၊ ယဒိဒံ ယံ ဣဒံ ယာ
 အယံ သမညာ- အကြင် အမည်သညာသည်၊ အတ္ထိ- ရှိ၏။ ဧသာ- ဤအမည်သညာသည်၊
 ပထဝီအာဒိပသာဒဓမ္မေမတ္ထေ- ပထဝီအစရှိသောတရား၊ ပသာဒတရားမျှ၌၊ (ပဝတ္တာ-
 ဖြစ်သော)၊ သမညာ- အမည်သညာတည်း။ တသ္မာ- ထို့ကြောင့်၊ ဧတ္ထ- ဤပထဝီဓာတ်
 စသည်၌၊ ဇာနတော- သိသောသူအား၊ ကောစိ- တစ်စုံတစ်ခုသော၊ အဘိနိဝေသော-
 ကိုယ် လက် ခြေ သတ္တဝါ မိန်းမ ယောက်ျား ဟု မှားယွင်းစွာ နှလုံးသွင်း စွဲလမ်းခြင်းသည်၊
 န ဟောတိ- မဖြစ်နိုင်။ ဣတိ (အတ္ထော)။

၃၉၅။ ယထာ ဟရိတာလေန မက္ခိတံ၊ အဒ္ဓသ စိတ္တိကံ ဘိတ္တိယာ ကတန္တိ -
 ကား၊ ကုသလေန- ကျွမ်းကျင်လိမ်မာသော၊ စိတ္တကာရေန- ပန်းချီဆရာသည်၊ ဘိတ္တိယံ-
 နံရံ၊ ဟရိတာလေန- ဆေးဒါန်းဖြင့်၊ မက္ခိတံ- လိမ်းကျံအပ်သော၊ လိတ္တံ- ခြယ်သအပ်သော၊
 တေန- ထိုဆေးဒါန်းဖြင့်၊ လေပံ- လိမ်းကျံခြင်းကို၊ ဒတွာ- ပေး၍၊ ကတံ- ပြုအပ်သော၊
 အာလိခိတံ- ရေးဆွဲအပ်သော၊ စိတ္တိကံ- ဆန်းကြယ်သော၊ ယထာ ယံ ဣတ္ထိရူပံ- အကြင်
 မိန်းမရုပ်ကို၊ အဒ္ဓသ ပဿေယျ- မြင်ရာ၏။ တတ္ထ- ထိုဆေးရေးပန်းချီ မိန်းမရုပ်၌၊ ဥပတ္တန္တန-
 ခေပနာဒိကိရိယာသမ္ပတ္တိယာ- ထောက်ကူခြင်း ကိုယ်အင်္ဂါကို ပစ်ခွဲခြင်းစသော အမူအရာ
 နှင့် ပြည်စုံခြင်းကြောင့်၊ မာနသိကာ- လူမိန်းမသည်၊ (အယံ ဘိတ္တိ) ဣမံ ဘိတ္တိ- ဤနံရံကို၊
 အပဿာယ- မှီ၍၊ ဌိတာ န ခေါ- ရပ်နေသလော့၊ ဣတိ- သို့၊ ယာ သညာ- အကြင်
 အမှတ်သညာသည်၊ (အတ္တိ)၊ သာ သညာ- ထိုအမှတ်သညာသည်၊ နိရတ္တကာ- အချည်းနှီး
 အကျိုးမရှိသည်သာတည်း၊ (ကသ္မာ- နည်း)၊ တတ္ထ- ထိုဆေးရေးပန်းချီ မိန်းမရုပ်၌၊
 မနုဿဘာဝသင်္ခါတဿ- လူ၏အဖြစ်ဟုဆိုအပ်သော၊ အတ္တဿ- ယူဆအပ်သော အနက်
 အဓိပ္ပါယ်၏၊ အဘာဝတော- မရှိခြင်းကြောင့်တည်း၊ ပန- ထို့သို့ပင် မရှိပါဘဲလျက်၊
 ကေဝလံ- သက်သက်၊ တဟိ- ထိုဆေးရေးပန်းချီ မိန်းမရုပ်၌၊ တဿ- ထိုမိန်းမအစစ်ဟု
 မှတ်ထင်သောသူ၏၊ မာနသိတိ- လူမိန်းမဟူ၍၊ ဝိပရိတဒဿနံ- ဖောက်ပြန်မှားယွင်း
 ရှုမြင်ခြင်းသည်၊ (ဟောတိ)၊ ယာထာဝတော- ဟုတ်မှန်သောအားဖြင့်၊ ဂဟဏံ- ယူခြင်း
 သည်၊ န ဟောတိ- မဖြစ်၊ ဓမ္မပုဂ္ဂမတ္ထေ- ပရမတ္ထတရားအစုမျှ၌၊ ဣဒံ ဣတ္ထိပုရိသာဒိ-
 ဂဟဏမ္ပိ- ဤ မိန်းမ၊ ယောက်ျားစသည်ဖြင့် မှတ်ယူ စွဲလမ်းခြင်းကိုလည်း၊ ဧဝံ သမ္ပဒံ-
 ဤသို့သော ဥပမာနှင့် ပြည်စုံ၏ဟူ၍၊ ဒဌဗ္ဗံ- မှတ်ထိုက်၏၊ ဣတိ အယံ- ကား၊
 အဓိပ္ပါယော- တည်း။

၃၉၆။ မာယံ ဝိယ အဂ္ဂတော ကတန္တိ - - - ကား၊ မာယာကာရေန- မျက်လှည့်
 ဆရာသည်၊ ပုရတော- လူတို့၏ရှေ့မှ၊ ဥပဌာပိတံ- ထင်လာစေအပ်သော၊ မာယာသဒိသံ-
 မျက်လှည့်နှင့်တူသည်ကိုလည်းကောင်း။ သုပိနန္တေ သုဝဏ္ဏပါဒပန္နိ - - - ကား၊ သုပိနမေ-
 အိပ်မက်သည်ပင်၊ သုပိနန္တံ- သုပိနန္တံ မည်၏၊ တတ္ထ- ထိုအိပ်မက်၌၊ ဥပဌိတသုဝဏ္ဏမယရက္ခံ
 ဝိယ- ထင်လာသောရွှေပင်ကိုကဲ့သို့လည်းကောင်း။ ဥပဂစ္ဆသိ အန္တ ရိတ္တကန္တိ - - - ကား၊
 အန္တဗာလ- လူမိုက်၊ (တွံ- သည်)၊ ရိတ္တကံ တုတ္တကံ- အချည်းနှီးသော၊ အန္တောသာရရဟိတံ-
 အတွင်း၌ အနှစ်သာရကင်းသော၊ ဣမံ အတ္တဘာဝံ- ဤခန္ဓာကိုယ်အတ္တဘောကို၊ 'ဧတံ-
 ဤခန္ဓာကိုယ်သည်၊ မမ- ငါ၏ခန္ဓာကိုယ်တည်း၊' ဣတိ- သို့၊ သာရဝန္တံ ဝိယ- အနှစ်သာရ
 ရှိသကဲ့သို့၊ ဥပဂစ္ဆသိ- ရှေးရှု ကပ်ရောက်ဘိ၏၊ (ဝါ) ယူဆ စွဲလမ်းဘိ၏၊ အဘိနိဝိသသိ-
 သက်ဝင်၏၊ (ဝါ) နှလုံးသွင်း၏။ ဇနမဇ္ဈေရိဝ ရုပ္ပဗူပကန္တိ - - - ကား၊ မာယာကာရေန-

မျက်လှည့်ဆရာသည်၊ မဟာဇနမဇ္ဈေ- များစွာသောလူတို့အလယ်၌၊ ဒဿိတံ- ပြအပ်သော၊
သာရံ ဝိယ- အနှစ်သာရရှိသော အရာကိုကဲ့သို့၊ ဥပဌဟန္တံ- ထင်လာသော၊ အသာရံ-
အနှစ်သာရမရှိသော၊ ရူပိယရူပသဒိသံ- ငွေရုပ်နှင့်တူသောအရုပ်ကိုလည်းကောင်း၊
(ဥပဂစ္ဆသိ- ဌ်စပ်)၊ ဣတိ အတ္ထော။

၃၉၇။ ဝဋ္ဋနိရိဝါတိ- - ကား၊ လာခါယ- ချိပ်ဖြင့်၊ (ကတာ- ပြအပ်သော)၊ ဂုဠိကာ
ဝိယ- အလုံးကဲ့သို့၊ ကောဋ္ဌရောဟိတာတိ- - ကား၊ ကောဋ္ဌရေ ရုက္ခသုသိရေ- သစ်ခေါင်း၌၊
ဌပိတာ- ထားအပ်သော။ မဇ္ဈေ ပုဗ္ဗဠကာတိ- - ကား၊ အကွဲဒလမဇ္ဈေ- မျက်ခွံအလယ်၌၊
ဌိတဇလပုဗ္ဗဠသဒိသာ- တည်သော ရေမြှုပ်စိုင့်နှင့် တူသော။ သအဿုကာတိ- - - ကား၊
အဿုဇလသဟိတာ- မျက်ရည်တို့နှင့် တကွဖြစ်သော။ ပိဠကောဠိကာတိ- - ကား၊
အကွဲဂူထကော- မျက်ချေးသည်။ ဧတ္ထ ဇာယတိတိ- - ကား၊ ဧတသ္မိ အကွဲမဏ္ဍလေ-
ဤမျက်လုံးဝန်း၌၊ ဥဘောသု- နှစ်ဘက်ကုန်သော၊ ကောဋီသု- အစွန်းတို့၌၊ ဝိသဂန္တံ- ညှိစိုစို
အဆိပ်နံ့ကို၊ ဝါယန္တော- လှိုင်စေလျက်၊ နိဗ္ဗတ္တတိ- ဖြစ်၏။ ဝါ- တစ်နည်းကား၊
အကွဲဒလေသု- မျက်ခွံတို့၌၊ နိဗ္ဗတ္တနကာ- ဖြစ်တတ်သော၊ ပိဠကာ- အိုင်းအမာကို၊
ပိဠကောဠိကာတိ- ပိဠကောဠိကာဟူ၍၊ ဂုဠိတိ- ဆိုအပ်၏။ ဝိဝိဓာတိ- - ကား၊
သေတနီလမဏ္ဍလာနဉ္စေ- အဖြူ အညို အဝန်းတို့၏လည်းကောင်း၊ ရတ္တပိတာဒိနံ- အနီ
အဝါ အစရှိကုန်သော၊ သတ္တန္တံ- ခုနစ်ခုကုန်သော၊ ပဋ္ဌလာနဉ္စေ- အလွှာတို့၏လည်း ကောင်း၊
ဝသေန- အစွမ်းအားဖြင့်၊ အနေကဝိဓာ- တစ်ပါးမက များသောအပြားရှိကုန်သော။
စက္ခုဝိဓာတိ- - ကား၊ တဿ- ထိုစက္ခုပသာဒ၏၊ အနေကကလာပဂတဘာဝတော-
များစွာသော ကလာပ်ရုပ်တို့နှင့် ရောနှောဖြစ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ စက္ခုဘာဂါ-
စက္ခုပသာဒအဖို့အစုတို့သည်၊ ဝါ- တစ်နည်းကား၊ စက္ခုပွကာရာ- စက္ခုပသာဒ အပြား
တို့သည်။ ပိဏ္ဍိတာတိ- - ကား၊ သမုဒိတာ- အစိုင်အခဲဖြစ်ကုန်သော။

(အ- ၂၆၆) ၃၉၈။ ဧဝံ- ဤသို့သော စကားအစဉ်ဖြင့်၊ စက္ခုသ္မိ- မျက်စိ၌၊
သာရဇ္ဈဿ- ပြင်းစွာ တပ်မက်သောသူအား၊ စက္ခုနော- မျက်စိ၏၊ အသုဘတဉ္စေ-
မတင့်တယ်သည်၏အဖြစ်ကိုလည်းကောင်း၊ အနဝဋ္ဌိတတာယ- မတည်တံ့သည်၏ အဖြစ်
ကြောင့်၊ အနိစ္စတဉ္စေ- မမြဲသည်၏အဖြစ်ကို လည်းကောင်း၊ ဝိဘာဝေသိ- ထင်စွာပြုပြီ။ စ-
ဆက်ဦးအံ့၊ ဝိဘာဝေတွာ- ထင်စွာပြုပြီး၍၊ ယထာ နာမ- ဥပမာမည်သည်၊ ကောစိ-
တစ်စုံတစ်ယောက်သည်၊ လောဘနီယံ- နှစ်သက်ဖွယ်ဖြစ်သော၊ ဘဏ္ဍံ- ဘဏ္ဍာကို၊
ဂဟေတွာ- ယူ၍၊ စောရကန္တာရံ- ခိုးသားဓားပြရှိသောခရီးခဲကို၊ ပဋိပဇ္ဇန္တော- သွားလတ်
သော်၊ စောရေဟိ- ခိုးသားဓားပြတို့သည်၊ ပလိဗဒ္ဒေါ- နှောက်ယှက်အပ်သည်၊ ဟုတွာ-
ဖြစ်၍၊ (ဝါ) သော်၊ တံ လောဘနီယဘဏ္ဍံ- ထို နှစ်သက်ဖွယ်ဘဏ္ဍာကို၊ ဒတွာ- ပေး၍၊

ဂစ္ဆတိ ယထာ- သွားသကဲ့သို့ ဧဝမေဝ- ဤအတူသာလျှင်၊ စက္ခုမိ- မျက်လုံး၌၊ သာရတ္ထေန- တပ်မက်သော၊ တေန ပုရိသေန- ထိုယောက်ျားသည်၊ ပလိဗုဒ္ဓါ- နောက်ယှက်အပ်သော၊ ထေရီ- သုဘာထေရီမသည်၊ အတ္တနော- မိမိ၏၊ စက္ခု- မျက်လုံးကို၊ ဥပ္ပါဋေတွာ- ထုတ်၍၊ တဿ- ထိုတပ်မက်သောယောက်ျားအား၊ အဒါသိ- ပေးပြီ။ တေန- ထို့ကြောင့်၊ “ဥပ္ပါဋိယ စာရဒဿနာ” တိအာဒိ- - - အစရှိသောစကားကို၊ ဝုတ္တံ- ဆိုအပ်ပြီ။ တတ္ထ- ထိုဥပ္ပါဋိယ စာရဒဿနာ အစရှိသောစကားရပ်၌၊ ဥပ္ပါဋိယာတိ- - ကား၊ ဥပ္ပါဋေတွာ- ထုတ်၍၊ စက္ခုကူပတော- မျက်လုံးအိမ်မှ၊ နိဟရိတွာ- ထုတ်၍။ စာရဒဿနာတိ- - ကား၊ ပိယဒဿနာ- ရှုချင်စဖွယ် မျက်လုံးရှိသော၊ မနောဟရဒဿနာ- စိတ်ကို ဆွဲဆောင် တတ်သည့် မျက်လုံးရှိသော။ န စ ပဋိတ္တာတိ- - ကား၊ တသ္မိ စက္ခုသ္မိ- ထိုမျက်လုံး၌၊ သဂီ- ကပ်ငြိခြင်းသို့၊ နာပဋိ- မရောက်ခဲ့။ အသင်္ဂမာနသာတိ- - ကား၊ ကတ္ထစိပိ- တစ်စုံတစ်ခုလည်းဖြစ်သော၊ အာရမ္မဏေ- အာရုံ၌၊ အနာသတ္တစိတ္တာ- မကပ်ငြိသော စိတ် ရှိသော။ ဟန္တ တေ စက္ခုန္တိ- - ကား၊ တယာ- သင်သည်၊ ကာမိတံ- အလိုရှိအပ်သော၊ တတော ဧဝ- ထိုသို့သင်အလိုရှိသောကြောင့်ပင်၊ မယာ- သည်၊ ဒိန္နတ္တာ- ပေးအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ တေ- သည်၊ စက္ခုသညိတံ- မျက်လုံးဟု မှတ်အပ်သော၊ အသုစိပိဏ္ဍ- အညစ်အကြေး အစိုင်းအခဲကို၊ ဂဏှ- ယူပါလော့၊ ဂဟေတွာ- ယူ၍၊ ဟရဿု- သယ်ဆောင် လေလော့၊ ပဿာဒယုတ္တံ- ကြည်လင်ခြင်းနှင့်ယှဉ်သော၊ (ဝါ) ကြည်နူးဖွယ်ကောင်းသော၊ ဣစ္ဆိတံ- အလိုရှိအပ်သော၊ ဌာနံ- အရပ်သို့၊ နေဟိ- ဆောင်လေလော့။

၃၉၉။ တဿ စ ပိရမာသိ တာဝဒေတိ- - ကား၊ တဿ ဓုတ္တပုရိသဿ- ထိုမိန်းမကြူသော အရက်မူးသမားယောက်ျားအား၊ တာဝဒေဝ- ထိုခဏ၌ပင်၊ အက္ခိမ္မိ- မျက်လုံးကို၊ ဥပ္ပါဋိတက္ခဏေ ဧဝ- ထုတ်အပ်ခါမျှ ခဏ၌ပင်၊ ရာဂေါ- တပ်မက်စွဲလမ်းမှုသည်၊ ပိဂစ္ဆိ- ကင်းပြီ။ တတ္တာတိ- - ကား၊ အက္ခိမ္မိ- မျက်လုံး၌၊ ဝါ-တစ်နည်းကား၊ တဿံ ထေရိယံ- ထိုသုဘာထေရီမ၌။ အထ ဝါ- တစ်နည်းကား၊ တတ္တာတိ- - ကား၊ တသ္မိယေဝ ဌာနေ- ထိုနေရာ၌ပင်။ ခမာပယီတိ- - ကား၊ ခမာပေသိ- သည်းခံစေပြီ။ သောတ္ထိ သိယာ ဗြဟ္မစာရိနီတိ- - ကား၊ သေဌစာရိနီ- မြတ်သောအကျင့်ကို ကျင့်လေ့ရှိသော၊ မဟေသိကေ- အရှင်မ၊ တုယံ- သင်အရှင်မအား၊ အာရောဂျမေဝ- အနာရောဂါကင်းသည်သာလျှင်၊ ဘဝေယျ- ဖြစ်ပါစေသတည်း။ န ပုနော ဧဒိသကံ ဘဝိဿတိတိ- - ကား၊ ဣတော- ဤနေ့မှ၊ ပရံ- နောက်၌၊ ဧဝရူပံ- ဤသို့သဘောရှိသော၊ အနာစာရစရဏံ- မလျောက် ပတ်သော အကျင့်ကို ကျင့်ခြင်းသည်၊ န ဘဝိဿတိ- မဖြစ်တော့လတ်၊ န ကရိဿာမိ- မပြုတော့လတ်။ ဣတိ- ကား၊ အတ္ထော- အနက်တည်း။

၄၀၀။ အာသာဒိယာတိ- - - ကား၊ ယဋ္ဌေတွာ- ထိပါးစော်ကားမိ၍။ ဧဒိသန္တိ-

-ကား၊ ဧဝရူပံ- ဤသို့သဘောရှိသော၊ သဗ္ဗတ္ထ- အလုံးစုံသော အာရုံ၌၊ ဝီတရာဂ- ကင်းသော ရာဂရှိသော။ အဂ္ဂိ ပဇ္ဇလိတံ' ဝ လိဂီယာတိ- - ကား၊ ပဇ္ဇလိတံ- အလှုံ တစ်ပြောင်ပြောင် တောက်လောင်သော၊ အဂ္ဂိ- မီးကို၊ အာလိင်္ဂေတွာ- ပွေ့ဖက်၍၊ (ဝိဟရန္တော) ဝိယ- နေရသူကဲ့သို့လည်းကောင်း။

၄၀၁။ တတောတိ- - -ကား၊ တသွာ ဓုတ္တပုရိသာ- ထိုမိန်းမကြူးသော အရက်မူးသမားယောက်ျားမှ။ သာ ဘိက္ခုနီတိ- -ကား၊ သာ သုဘာ ဘိက္ခုနီ- ထိုသုဘာ ထေရီမသည်။ အဂမိ ဗုဒ္ဓဝရဿ သန္တိကန္တိ- -ကား၊ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ- မြတ်စွာဘုရား၏၊ သန္တိကံ- အထံတော်သို့၊ ဥပဂစ္ဆိ- ကပ်ရောက်ပြီ၊ ဥပသင်္ကမိ- ချဉ်းကပ်ပြီ။ ပဿိယ ဝရပုညလက္ခဏန္တိ- - ကား၊ ဥတ္တမေဟိ- မြတ်ကုန်သော၊ ပုညသမ္ဘာရေဟိ- ပါရမီ တော်တို့ကြောင့်၊ နိဗ္ဗတ္တမဟာပုရိသလက္ခဏံ- ဖြစ်ပေါ်သော မဟာပုရိသလက္ခဏာ တော်တို့ရှိသော မြတ်စွာဘုရားကို၊ ဝိသွာ- ဖူးမြင်ရ၍။ ယထာ ပုရာဏကန္တိ- -ကား၊ ပေါရာဏံ ဝိယ- ရှေးပကတိမျက်လုံးကဲ့သို့၊ ဥပ္ပါဋနတော- ထုတ်ရာအခါမှ၊ ပုဗ္ဗေ ဝိယ- ရှေး၌ကဲ့သို့၊ စက္ခု- မျက်လုံးသည်၊ ပဋိပါကတိတံ- တဖန် ပင်ကိုယ်အတိုင်း ပြန်ဖြစ်သည်၊ အဟောသိ- ဖြစ်ပြီ။ ယံ- အကြင်စကားကို၊ ဧတ္ထ- ဤနေရာ၌၊ အန္တရန္တရာ- အကြား အကြား၌၊ န ဝုတ္တံ- မဆိုအပ်၊ တံ- ထိုမဆိုအပ်သော စကားကို၊ ဝုတ္တနယတ္တာ- ဆိုအပ် ပြီးသော နည်းရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ သုဝိညေယျမေဝ- လွယ်ကူစွာ သိအပ် သိနိုင် သည်သာတည်း။

သုဘာဇီဝကမ္မဝနိကာထေရီဂါထာဝဏ္ဏနာ- သည်၊ နိဋ္ဌိတာ- ပြီ။

တိသနိပါတဝဏ္ဏနာ- သည်၊ နိဋ္ဌိတာ- ပြီ။

(၈-၂၆၇)

၁၅- စတ္တာလိသနိပါတဝဏ္ဏနာ

၁-ဣသိဒါသီထေရ်ဂါထာဝဏ္ဏနာ

စတ္တာလိသနိပါတေ- ဌ၊ နဝရမ္ပိ ကုသုမနာမေတိအာဒိကာ- - -ဤသို့အစရှိသော
 ဂါထာတို့သည်၊ ဣသိဒါသီယာ- ဣသိဒါသီမည်သော၊ ထေရ်ယာ- ၏၊ ဂါထာ- တို့တည်း။
 အယမ္ပိ- ဤဣသိဒါသီထေရ်မည်လည်း၊ ပုရိမဗုဒ္ဓေသု- တို့၌၊ ကတာဓိကာရာ- သည်၊
 (ဟုတွာ)၊ တတ္ထ တတ္ထ ဘဝေ- ၌၊ ပုရိသတ္ထဘာဝေ- ယောက်ျားအတ္ထဘော၌၊ ဌတွာ-
 တည်၍၊ ဝိဝဇ္ဇူပနိဿယံ- သော၊ ကုသလံ- ကို၊ ဥပစိနန္တိ- လျက်၊ စရိမဘဝတော-
 နောက်ဆုံးဘဝမှ၊ သတ္တမေ- ခုနစ်ခုမြောက်သော၊ ဘဝေ- ဘဝ၌၊ အကလျာဏ-
 သန္တိဿယေန- သူတော်မဟုတ် သူယုတ်မာတို့ကို မှီခိုဆည်းကပ်ပေါင်းသင်းမိခြင်းကြောင့်၊
 ပရဒါရိကကမ္ပ- သူတစ်ပါးသားမယားကို ဖြစ်မှားခြင်းအမှုကို၊ ကတွာ- ပြု၍၊ (ဝါ) ပြုမိ
 သောကြောင့်၊ ကာယဿ- ကိုယ်ခန္ဓာ၏၊ ဘေဒါ- ပျက်သည်မှ၊ (ပရ- နောက်၌)၊ နိရယေ-
 ငရဲ၌၊ နိဗ္ဗတ္တိတွာ- ဖြစ်၍၊ တတ္ထ နိရယေ- ထိုင်ရဲ၌၊ ဗဟူနိ- များစွာကုန်သော၊ ဝဿသတာနိ-
 နှစ်အရာတို့ပတ်လုံး၊ ပစ္စိတွာ- ကျက်၍၊ တတော- ထိုင်ရဲမှ၊ စုတာ- စုတေလတ်သော်၊
 တိသု ဇာတိသု- သုံးဘဝတို့၌၊ တိရုတ္တာနယောနိယံ- တိရုတ္တာန်ဘဝ၌၊ နိဗ္ဗတ္တိတွာ- ဖြစ်၍၊
 တတော- ထိုတိရုတ္တာန်ဘဝမှ၊ စုတာ- စုတေလတ်သော်၊ ဒါသိယာ- ကျွန်မ၏၊ ကုစ္ဆိသ္မိ-
 ဝမ်း၌၊ နပုံသကော- နပုံးပဏ္ဍုက်သည်၊ ဟုတွာ- ၍၊ နိဗ္ဗတ္တိ- ဖြစ်ပြီ။ ပန- ထိုမှတစ်ပါး၊
 တတော- ထိုနပုံးဘဝမှ၊ စုတာ- စုတေလတ်သော်၊ ဧကဿ- တစ်ယောက် သော၊
 ဒလိဒ္ဓဿ- သူဆင်းရဲဖြစ်သော၊ သာကဋိကဿ- လှည်းသမား၏၊ မိတာ- သမီးသည်၊
 ဟုတွာ- ၍၊ နိဗ္ဗတ္တိ- ပြီ။ ဝယပုတ္တံ- အရွယ်ရောက်သော၊ တံ- ထိုအမျိုးသမီးကို၊
 အညတရဿ- မထင်ရှားသော၊ သတ္ထဝါဟဿ- လှည်းကုန်သည်၏၊ ပုတ္တော- သားဖြစ်
 သော၊ ဂိရိဒါသော နာမ- ဂိရိဒါသမည်သူသည်၊ အတ္တနော- မိမိ၏၊ ဘရိယံ- မယားကို၊
 ကတွာ- ပြု၍၊ ဂေဟံ- အိမ်သို့ အာနေသိ- ဆောင်ပြီ။ စ- ဆက်ဦးအံ့၊ တဿ- ထိုဂိရိဒါသ
 အား၊ သီလဝတီ- သီလရှိသော၊ ကလျာဏဓမ္မာ- ကောင်းသော ကိုယ်ကျင့်တရားရှိသော၊
 ဘရိယာ- မယားကြီးသည်၊ အတ္တိ- ရှိသေး၏။ တဿံ- ထိုမယားကြီးအပေါ်၌၊ ဣဿာ-
 ပကတာ- ဣဿာသည် နှိပ်စက်အပ်သည်၊ (ဟုတွာ)၊ သာမိနော- လင်ယောက်ျားအား၊
 တဿာ- ထိုမယားကြီးကို၊ ဝိဒ္ဓေသနကမ္ပ- မုန်းခြင်းအမှုကို၊ (ဝါ) မုန်းအောင် လုပ်ခြင်း
 အမှုကို၊ အကာသိ- ပြုပြီ။ သာ- ထိုမယားငယ်သည်၊ တတ္ထ- ထိုဘဝ၌၊ ယာဝဇီဝံ- အသက်

ထက်ဆုံး၊ ဌတွာ- တည်၍၊ ကာယဿ- ဇာ၊ ဘေဒါ- မှ၊ (ပရံ)၊ ဣမသ္မိ ဗုဒ္ဓုပ္ပါဒေ- ဌ၊
 ဥဇ္ဇေနိယံ- ဥဇ္ဇေနိပြည်၌၊ ကုလပဒေသသီလာစာရာဒိဂုဏေဟိ- အမျိုးအနွယ် သီလအကျင့်
 စသောဂုဏ်တို့ဖြင့်၊ အဘိသမ္ဘတဿ- ထင်ရှားကျော်စောသော၊ (ဝါ) ဂုဏ်သရေရှိ မျိုးရိုးဟု
 သမုတ်အပ်သော၊ ဝိဘဝသမ္ပန္နဿ- စည်းစိမ်ချမ်းသာနှင့် ပြည့်စုံသော၊ သေဌိဿ- သူဌေး၏၊
 ဇီတာ- သမီးသည်၊ ဟုတွာ- ၍၊ နိဗ္ဗတ္တိ- ဖြစ်ပြီ။ အဿာ- ထိုသူဌေးသမီးလေးအား၊
 ဣသိဒါသီတိ နာမံ- ဣသိဒါသီ ဟူသော အမည်သည်၊ အဟောသိ- ဖြစ်ပြီ။ တံ- ထို
 ဣသိဒါသီကို၊ ဝယပ္ပတ္တကာလေ- အရွယ်ရောက်သောအခါ၌၊ မာတာပိတရော- မိဘတို့
 သည်၊ ကုလဣပဝယဝိဘဝါဒိသဒိသဿ- အမျိုး၊ အဆင်း၊ အရွယ်၊ စည်းစိမ်အစရှိသည်ဖြင့်
 အဆင့်အတန်းတူသော၊ အညတရဿ- တစ်ယောက်သော၊ သေဌိပုတ္တဿ- သူဌေးသား
 အား၊ အဒံသု- ပေးကြကုန်ပြီ။ သာ- ထိုဣသိဒါသီသည်၊ တဿ- ထိုသူဌေးသား၏၊
 ဂေဟေ- အိမ်၌၊ ပတိဒေဝတာ- လင်ကို နတ်ကဲ့သို့ ရိုသေသော သူတော်ကောင်းမသည်၊
 ဟုတွာ- ဖြစ်၍၊ မာသမတ္တံ- တစ်လမျှ၊ ဝသိ- နေပြီ။ အထ- ထိုမှနောက်၌၊ အဿာ-
 ထိုဣသိဒါသီ၏၊ ကမ္မဗလေန- ကံ၏အစွမ်းကြောင့်၊ သာမိကော- လင်ယောက်ျားသည်၊
 ဝိရတ္တရူပေါ- ချစ်ခင်နှစ်သက်ခြင်းကင်းသော သဘောရှိသည်၊ (ဝါ) စိတ်ကုန်သည်၊ ဟုတွာ-
 ၍၊ တံ- ထိုဣသိဒါသီကို၊ ယရတော- အိမ်မှ၊ နီဟရိ- နှင်ထုတ်ပြီ။ တံ သဗ္ဗံ- ထိုအလုံးစုံကို၊
 ပါဠိတော ဧဝ- ပါဠိတော်မှသာလျှင်၊ ဝိညာယတိ- သိအပ်၏။ ပန- ဆက်ဦးအံ့၊ တေသံ
 တေသံ သာမိကာနံ- ထိုထို လင်ယောက်ျားတို့သည်၊ အရစ္စနေယျတာယ- မနှစ်သက်အပ်
 သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ သံဝေဂဇာတာ- ဖြစ်သောသံဝေဂရှိသည်၊ (ဟုတွာ)၊ ဝိတရံ- အဖက်၊
 အနုဇာနာပေတွာ- သိစေ၍၊ (ဝါ) ခွင့်တောင်း၍၊ ဇိနဒတ္တာယ- ဇိနဒတ္တာမည်သော၊
 ထေရိယာ- ထေရီမ၏၊ သန္တိကေ- အထံတော်၌၊ ပဗ္ဗဇိတွာ- ရဟန်းပြု၍၊ ဝိပဿနာယ-
 ဝိပဿနာဖြင့်၊ ကမ္မံ- ကမ္မဋ္ဌာန်းအားထုတ်ခြင်းအမှုကို၊ ကရောန္တိ- ပြုလတ်သော်၊
 နစိရဿေဝ- မကြာမီသာလျှင်၊ ပဋိသမ္ဘိဒါဟိ- တို့နှင့်၊ သဟ- တကွ၊ အရဟတ္တံ- သို့၊
 ပတွာ- ၍၊ ဖလသုခေန စ- ဖိုလ်ချမ်းသာဖြင့်လည်းကောင်း၊ နိဗ္ဗာနသုခေန စ- နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာ
 ဖြင့်လည်းကောင်း၊ ဝိတိနာမေန္တိ- အချိန်ကို ကုန်စေသည်၊ (ဟုတွာ) ဧကဒိဝသံ- တစ်နေ့သ၌၊
 ပါဠိလိပုတ္တနဂရေ- ပါဠိလိပုတ်မြို့၌၊ ပိဏ္ဏာယ- ဆွမ်းအလို့ငှါ၊ စရိတွာ- လှည့်လည်၍၊
 ပတ္တာဘတ္တံ- ဆွမ်း၏နောက်အဖို့၌၊ ပိဏ္ဏာပါတပဋိက္ကန္တာ- ဆွမ်းခံရာမှ ဖဲခဲ့သည်၊ (ဟုတွာ)
 မဟာဂင်္ဂိယံ- ဂင်္ဂါမြစ်ကြီး၌၊ ဝါလုကပုလိနေ- သဲသောင်ပြင်၌၊ နိသီဒိတွာ- ထိုင်၍၊
 ဗောဓိတ္ထေရိယာ နာမ- ဗောဓိထေရီ မည်သော၊ အတ္တနော- မိမိ၏၊ သဟာယတ္ထေရိယာ-
 အဖော်ထေရီမသည်၊ ပုဗ္ဗပဋိပတ္တိ- ရှေ့ကပြုလုပ်ခဲ့သော လုပ်ရပ်ကို၊ ပုစ္ဆိတာ- မေးအပ်သည်၊
 (ဟုတွာ)၊ တမတ္တံ- ထိုအကြောင်းကို၊ ဂါထာဗန္ဓဝသေန- ဂါထာဗန္ဓအစွမ်းဖြင့်၊ “ဥဇ္ဇေနိယာ

ပုရဝရေ" တိ အာဒိနာ- - - အစရှိသောစကားရပ်ဖြင့်၊ ဝိဿဇ္ဇေသိ- ဖြေဆိုပြီ။ ပန- ဆက်ဦးအံ့၊ တေသံ ပုစ္ဆာဝိဿဇ္ဇနာနံ- ထိုအမေးအဖြေတို့၏၊ သမ္ပန္တံ- ဆက်စပ်မှုကို၊ ဒဿေတုံ- ပြခြင်းငှါ၊ - - -

(ဂါထာအနက်)

၄၀၂။ "ပထဝိယာ- အလုံးစုံသော မြေအပြင်၏၊ မဏ္ဍေ- တန်ဆာသဖွယ် ဖြစ်၍ ဖြစ်သော၊ ပါဋုလိပုတ္တမ္ပိ- ပါဋုလိပုတ်မည်သော၊ ကုသုမနာမေ- ကုသုမမြို့ဟု အမည်ရသော၊ နဂရမ္ပိ- မြို့၌၊ သက္ကကုလ ကုလိနာယော- သာကီဝင် အမျိုးကောင်း သမီးဖြစ်ကုန်သော၊ ဂုဏဝတိယော- သီလစသော ဂုဏ်ကျေးဇူးနှင့် ပြည့်စုံကုန် သော၊ ဒွေ- နှစ်ပါးကုန်သော၊ ဘိက္ခုနီယော- ဘိက္ခုနီမတို့သည်၊ (အဟေသုံ- ဖြစ်ကုန်ပြီ)။

(ဇာ- ၂၆၈) ၄၀၃။ တတ္ထ- ထိုနှစ်ပါးသော ဘိက္ခုနီမတို့တွင်၊ ဧကာ- တစ်ပါးသော ဘိက္ခုနီမသည်၊ ဣသိဒါသိ- ဣသိဒါသိမည်၏၊ ဓုတိယာ- နှစ်ပါးမြောက် အဖော် ဘိက္ခုနီမသည်၊ ဇောဓိတိ- ဇောဓိ မည်၏၊ တာ- ထိုဘိက္ခုနီမနှစ်ပါးတို့သည်၊ သီလသမ္ပန္နာ စ- သီလနှင့်လည်း ပြည့်စုံကုန်၏၊ ဈာနဇ္ဈာယနရတာယော- ဈာန် ဝင်စားခြင်း၌ ဓမ္မလျော်ကုန်၏၊ ဗဟုဿုတာယော- ပရိယတ္တိ၌ များသော အကြား အမြင်ရှိကုန်၏၊ ဓုတကိလေသာယော- ခါတွတ်အပ်ပြီးသော ကိလေသာရှိကုန်၏၊ (ဝါ) ပယ်စွန့်အပ်ပြီးသော ကိလေသာရှိကုန်၏။

၄၀၄။ တာ- ထိုဘိက္ခုနီမ နှစ်ပါးတို့သည်၊ ပိဏ္ဍာယ- ဆွမ်းအလို့ငှါ၊ စရိတွာ- လှည့်လည်၍၊ ဘတ္တတ္ထံ- ဆွမ်းစားခြင်းကိစ္စကို၊ ကရိယ- ပြုပြီး၍၊ ဓောတ- ပတ္တာယော- ဆေးပြီးသော သပိတ်ရှိကုန်သည်၊ (ဟုတွာ)၊ ရဟိတမ္ပိ- လူသူ ကင်းဆိတ်သော နေရာ၌၊ သုခနိသိန္နာ- ချမ်းသာစွာ နေကုန်လျက်၊ ဣမာ ဝိရာ- ဤဆိုလတုံသော ဂါထာတို့ကို၊ အဗ္ဘဒီရေသုံ- ရွတ်ဆိုကြကုန်ပြီ။"

ဣတိ- ဤသို့ တိသော- သုံးခုကုန်သော၊ ဣမာ ဂါထာ- ဤဂါထာတို့ကို၊ သင်္ဂီတိကာရေဟိ- သင်္ဂီယနာတင်မထေရ်တို့သည်၊ ဌပိတာ- ထားတော်မူအပ်ကုန်ပြီ။

၄၀၅။ အယျေ ဣသိဒါသိ- အရှင်မ ဣသိဒါသိ၊ တံ- သည်၊ ပါသာဒိကာ- ကြည်ညိုဖွယ်ကို ဆောင်သည်၊ အသိ- ၏၊ တေ- အရှင်မအား၊ ဝယောပိ- အရွယ် သည်လည်း၊ အပရိဟိနော- မယုတ်လျော့သေး၊ ကိ- အဘယ်သို့သော၊ ဈာလိကံ- အိမ်ရာထောင်ခြင်း၌ အပြစ်ကို၊ ဒိသ္မာန- ၍၊ အထ- ထိုမှနောက်၌၊ နေက္ခမံ- ရဟန်း၏အဖြစ်ကို၊ (ဝါ) ကာမဂုဏ်မှထွက်မြောက်ကြောင်း အကျင့်ကို၊ အနုယုတ္တာ- အဖန်ဖန် အားထုတ်သည်၊ အသိ- ဖြစ်သနည်း။

၄၀၆။ ဧဝံ- ဤသို့ ရဟိတေ- ဆိတ်ငြိမ်ရာအရပ်၌၊ (ဗောဓိတ္ထေရိယာ- သည်) အနုယုဉ္ဇိယမာနာ- မေးအပ်သော်၊ ဓမ္မဒေသနာကုသလာ- တရားဟောခြင်း၌ ကျွမ်းကျင်လိမ့်မာသော၊ သာ ဣသိဒါသီ- ထိုဣသိဒါသီထေရီမသည်၊ ဣဒံ ဝစနံ- ဤစကားကို၊ အဗြဝိ- ဆိုပြီ၊ ကိ- အဘယ်စကားကို၊ အဗြဝိ- ဆိုသနည်း။ “ဗောဓိ- အရှင်မ ဗောဓိထေရီ အဟံ- သည်၊ ယထာ- အကြင်အကြောင်းကြောင့်၊ ပဗ္ဗဇိတာ- ရဟန်းပြုသည်၊ အမှီ- ဖြစ်၏၊ တံ- ထိုအကြောင်းကို၊ သုဏ- နားထောင်ပါလော့။” ဣတိ ဣဒံ ဝစနံ- ကို၊ အဗြဝိ- ဆိုပြီ။

ဣတော- ဤဂါထာမှ၊ ပရံ- နောက်၌၊ ဝိဿဇ္ဇနဂါထာ- အဖြေဂါထာတို့ တည်း။

၄၀၇။ ဗောဓိ- အရှင်မ ဗောဓိထေရီ မယံ- ၏၊ ပိတာ- အဖသည်၊ ဥဇ္ဇေနိယာ- ဥဇ္ဇေနိမည်သော၊ ပုရဝရေ- မြတ်သောပြည်၌၊ သီလသုသံဝုတော- သီလကို ကောင်းစွာစောင့်သုံးသော၊ သေဋ္ဌိ- သူဌေးသည်၊ ဟောတိ- ၏၊ အဟံ- သည်၊ တဿ- ထိုသူဌေး၏၊ (ဝါ) သည်၊ ပိယာ- ချစ်မြတ်နိုးအပ်သော၊ မနာပါ- စိတ်နှလုံးကို ပွားစေတတ်သော၊ ဒယိတာ စ- သနားအပ်သည်လည်းဖြစ်သော၊ ဧကမီတာ- တစ်ဦးတည်းသော သမီးသည်၊ အမှီ- ဖြစ်၏။

၄၀၈။ အထ- ထိုမှနောက်၌၊ သာကေတတော- သာကေတမြို့မှ၊ မေ- ငါ့အား၊ ဝရကာ- ထိမ်းမြားလက်ထပ်လိုကုန်သော၊ ဥတ္တမကုလိနာ- မြတ်သော အမျိုး ကောင်းသားတို့သည်၊ အာဂစ္ဆံ- လာကြကုန်ပြီ၊ (ယေန- အကြင်သူသည်၊ တေ- ထိုတောင်းရမ်းသူတို့ကို၊ ပေသိတာ- စေလွှတ်အပ်ကုန်၏၊ သော- ထိုစေလွှတ်သော သူသည်၊) သေဋ္ဌိ သေဋ္ဌိ- ကြွယ်ဝ၏၊ ပဟူတရတနော- များသော ဥစ္စာရတနာရှိ၏၊ တဿ- ထိုသာကေတသူဌေးအား၊ မမံ- ငါ့ကို၊ သုဏံ- ချွေးမကို၊ ကတွာ- ပြု၍၊ တာတော- ဖခင်သည်၊ အဒါသိ- ပေးပြီ။

၄၀၉။ ယထာ- အကြင်အခြင်းအရာအားဖြင့်၊ (တေဟိ- ထိုယောက္ခမတို့သည်၊ အဟံ- သည်၊ (ဝါ) ကို၊) အနုသိဋ္ဌာ- ဆုံးမအပ်သည်၊ အမှီ- ဖြစ်၏၊ (တထာ- ထိုဆုံးမအပ်သည့်အတိုင်း၊) သာယံ စ- ညနေချမ်း၌အခါ၌လည်းကောင်း၊ ပါတံ စ- နံနက်အခါ၌ လည်းကောင်း၊ သဿုယာ- ယောက္ခမ မိန်းမသူ၏လည်းကောင်း၊ (ဝါ) ကိုလည်းကောင်း၊ သသုရဿ စ- ယောက္ခမ ယောက်ျားသူ၏ လည်းကောင်း၊ (ဝါ) ကိုလည်းကောင်း၊ ပဏာမံ- အရိုအသေပြုရာအရပ်သို့၊ ဥပဂမ္မ- ချဉ်းကပ်၍၊ သိရသာ- ဦးခေါင်းဖြင့်၊ ပါဒေ- ခြေတို့ကို၊ ကရောမိ- အရိုအသေပြုရ၏၊ ဝန္တာမိ- ရှိခိုးရ၏။

၄၁၀။ မယံ- ငါ၏၊ သာမိကဿ- လင်ယောက်ျား၏၊ ယာ ဘဂိနိယော ဝါ- အကြင် အစ်မ နှမတို့သည်လည်းကောင်း၊ ယေ ဘာတုနော ဝါ- အကြင် ညီအစ်ကိုတို့သည်လည်းကောင်း၊ ယော ပရိဇနော ဝါ- အကြင် အခြွေအရံသည်လည်းကောင်း၊ သန္တိ- ရှိကုန်၏၊ တံ ဧကဝရကမ္ပိ- ထိုအကျွမ်းဝင်သူ တစ်ယောက်ယောက်ကိုမျှလည်း၊ ဒိသ္မာ- မြင်၍၊ (ဝါ) မြင်လတ်သော်၊ ဥဗ္ဗိဂ္ဂါ- ထိပ်လန့်သည်၊ (ဟုတွာ)၊ အာသနံ- နေရာကို၊ ဒေမိ- ပေးရ၏။

၄၁၁။ တတ္ထ- ထိုလုပ်ကျွေးရာအရပ်၌၊ အန္ဓေန စ- ထမင်းဖြင့်လည်းကောင်း၊ ပါနေန စ- အဖျော်ဖြင့်လည်းကောင်း၊ ခဇ္ဇေန စ- ခဲဘွယ်ဖြင့်လည်းကောင်း၊ သန္တိဟိတံ- စီရင်အပ်သော၊ ယဉ္ဇ- အကြင်ဝတ္ထုသည်လည်း၊ အတ္ထိ- ရှိ၏၊ တံ- ထိုစီရင်ထားအပ်သော ဝတ္ထုကို၊ ဆာဒေမိ စ- သိုမှီးသိမ်းဆည်းလည်း သိမ်းဆည်းရ၏၊ ဥပနယာမိ စ- အနီးသို့ ဆောင်လည်းဆောင်ရ၏၊ (ဝါ) ပေးကမ်းကျွေးမွေးလည်း ကျွေးမွေးရ၏၊ ယံ- အကြင်ဝတ္ထုသည်၊ ယဿ- အကြင်သူအား၊ ပတိရူပံ- လျှောက်ပတ်၏၊ တံ- ထိုလျှောက်ပတ်သော ဝတ္ထုကို၊ တဿ- ထိုသူအား၊ ဒေမိ စ- ပေးလည်းပေးရ၏။

(တစ်နည်း) အန္ဓေန စ- ထမင်းဖြင့်လည်းကောင်း၊ ပါနေန စ- အဖျော်ဖြင့်လည်းကောင်း၊ ခဇ္ဇေန စ- ခဲဘွယ်ဖြင့်လည်းကောင်း၊ သန္တိဟိတံ- စီရင်အပ်သော၊ ယဉ္ဇ- အကြင်ဝတ္ထုသည်လည်း၊ အတ္ထိ- ရှိ၏၊ တတ္ထ- ထိုစီရင်ထားသော ဝတ္ထုတို့တွင်၊ ယံ- အကြင်ဝတ္ထုသည်၊ ယဿ- အကြင်သူအား၊ ပတိရူပံ- လျှောက်ပတ်၏၊ တံ- ထိုလျှောက်ပတ်သော ဝတ္ထုကို၊ တဿ- ထိုသူအား၊ ဒေမိ စ- ပေးလည်း ပေးရ၏၊ တံ- ထိုစီရင်ထားအပ်သောဝတ္ထုကို၊ ဆာဒေမိ စ- သိမ်းဆည်းလည်း သိမ်းဆည်းရ၏၊ ဥပနယာမိ စ- အနီးသို့ ဆောင်လည်းဆောင်ရ၏၊ (ဝါ) ကျွေးမွေးလည်း ကျွေးမွေးရ၏။

၄၁၂။ အဟံ- သည်၊ ကာလေန- သင့်လျော်သောအခါ၌၊ ဥပဋ္ဌဟိတွာ- ခစားလတ်သော်၊ (တစ်နည်း) ကာလေန- ထမင်းစားချိန်၌၊ ဥပဋ္ဌဟိတွာ- အားလုံးကို ပြုစုလုပ်ကျွေးပြီး၍၊ ဥမ္မာရေ- တံခါးခုံ၌၊ ဟတ္ထပါဒေ- လက်ခြေတို့ကို၊ ဧကဝန္တိ- ဆေးပြီး၍၊ (ဝါ) ဆေးပြီးမှ၊ ယရံ- အိမ်တွင်းသို့၊ သမုပဂမာမိ- ချဉ်းကပ်ဝင်ရောက်ရ၏၊ သာမိကံ- လင်ယောက်ျားကို၊ ပဉ္စလိကာ- လက်အုပ်ချီလျက်၊ ဥပေမိ- ချဉ်းကပ်ရ၏။

၄၁၃။ အဟံ- သည်၊ ကောစ္ဆံ- ဘီးကိုလည်းကောင်း၊ ပဿာဒံ- မျက်နှာချေမှုန့်ကိုလည်းကောင်း၊ အဉ္ဇနိဉ္ဇံ- မျက်စဉ်းတောင့်ကိုလည်းကောင်း၊ အာဒါသကဉ္စ-

ကြေးမုံပြင်ကိုလည်းကောင်း၊ (ဝါ) မှန်ကိုလည်းကောင်း၊ ဂဏှိတွာ- ယူ၍၊
ပရိကမ္မကာရိကာ ဝိယ- အလုပ်အကျွေး ကျွန်မကဲ့သို့၊ သယမေဝ- ကိုယ်တိုင်သာ
လျှင်၊ ပတိ- လင်ယောက်ျားကို၊ ဝိဘူသေမိ- တန်ဆာဆင်ပေးရ၏။

၄၁၄။ သယမေဝ- ကိုယ်တိုင်သာလျှင်၊ သြဒနံ- ထမင်းကို၊ သာဓယာမိ-
ပြီးစေရ၏။ (ဝါ) ချက်ရ၏။ သယမေဝ- လျှင်၊ ဘာဇနံ- အိုးခွက်ကို၊ ခောဝန္တိ-
ဆေးလျက်၊ မာတာ- အမိသည်၊ ဧကပုတ္တကံ- တစ်ယောက်တည်းသော သားကို၊
ပရိစရတိ ဣဝ- ပြုစုလုပ်ကျွေးသကဲ့သို့၊ တထာ- ထို့အတူ၊ ဘတ္တာရံ- လင်
ယောက်ျားကို၊ ပရိစရာမိ- လုပ်ကျွေးရ၏။

(နာ- ၂၆၉) ၄၁၅။ ဧဝံ- ဤသို့၊ ဘတ္တိကတံ- ပြုအပ်သော လင်ယောက်ျား၌ ရှိသေ
ခစားခြင်းရှိသော၊ အနုရတ္တံ- အလိုလိုက်တတ်သော၊ ကာရိကံ- ထိုထိုပြုဖွယ်ကိစ္စကို
ပြုတတ်သော၊ နိဟတမာနံ- နှိမ်ချအပ်ပြီးသော မာန်မာနရှိသော၊ ဥဋ္ဌာယိကံ-
ထကြွလုံ့လဝီရိယရှိသော၊ အနုလသံ- ပျင်းရိခြင်းမရှိသော၊ သီလဝတိ- ကိုယ်ကျင့်
သီလရှိသော၊ မံ- ငါ့ကို၊ ဘတ္တာ- လင်ယောက်ျားသည်၊ ဒုဿတေ- အမျက်
ထွက်၏။

၄၁၆။ သော- ထိုငါ၏ လင်ယောက်ျားသည်၊ မာတရစ္ဆ- အမိကိုလည်းကောင်း၊
ပိတရစ္ဆ- အဖကိုလည်းကောင်း၊ ဘဏတိ- ပြောဆို၏။ (ကိ ဘဏတိ)၊ အဟံ-
သည်၊ တုမေ- သင်မိခင် ဖခင်တို့ကို၊ အာပုစ္ဆ- ပန်ပြော၍၊ ဂမိဿာမိ- သွား
တော့အံ့၊ ဣသိဒါသိယာ- ဣသိဒါသီ နှင့်၊ သဟ- တကွ၊ န ဝစ္ဆံ- မနေနိုင်တော့၊
အဟံ- သည်၊ ဧကာဂါရေ- တစ်အိမ်တည်း၌၊ သဟ- အတူတကွ၊ ဝတ္ထု- နေခြင်းငှါ၊
(န သက္ကောမိ- မစွမ်းနိုင်တော့၊ ဣတိ ဘဏတိ)။

၄၁၇။ ပုတ္တ- ချစ်သား၊ ဧဝံ- ဤသို့၊ မာ အဝစ- မဆိုလင့်၊ ဣသိဒါသီ- သည်၊
ပဏှိတာ- ပညာရှိ၏၊ ပရိဗျတ္တာ- လိမ္မာ၏၊ ဥဋ္ဌာယိကာ- ထကြွလုံ့လနှင့် ပြည့်စုံ၏၊
အနုလသာ- ပျင်းရိခြင်းမရှိ၊ ပုတ္တ- ချစ်သား၊ တုယံ- သင့်အား၊ ကိ- အဘယ်အရာ
သည်၊ န ရောစတေ- မနှစ်သက်လေသနည်း။

၄၁၈။ (ဘောန္တော- အို မိခင်ဖခင်တို့)၊ ဣသိဒါသီ- သည်၊ မေ- ငါ့အား၊ ကိဉ္စိ-
စိုးစဉ်းမျှ၊ န စ ဟိသတိ- ညွှင်းလည်း မညွှင်းဆဲ၊ အဟံ စ- ငါသည်သာ၊
ဣသိဒါသိယာ- နှင့်၊ သဟ- အတူတကွ၊ န ဝစ္ဆံ- မနေနိုင်တော့၊ မေ- ငါသည်၊
ဣသိဒါသီ- ကို၊ ဒေဿာဝ- မချစ်လုံးလုံး မုန်းအပ်သည်သာတည်း၊ မေ- ငါ့အား၊
အလံ- အလိုမရှိတော့ပြီ၊ အဟံ- ငါသည်၊ တုမေ- သင်မိခင် ဖခင်တို့ကို၊ အပုစ္ဆ-
မပန်ပြောမူ၍၊ ဂမိဿာမိ- သွားတော့အံ့။

- ၄၁၉။ တဿ- ထိုလင်ယောက်ျား၏၊ ဝစနံ- စကားကို၊ သုဏိတွာ- ကြားရ၍၊ သဿု စ- ယောက္ခမ မိန်းမသူသည်လည်းကောင်း၊ သဿုရော စ- ယောက္ခမ ယောက်ျားသူသည်လည်းကောင်း၊ မံ- ငါ့ကို၊ အပုဏ္ဏိသု- မေးကြကုန်ပြီ၊ (ဣသိဒါသိ- ဣသိဒါသိ)၊ အဿ- ထိုသင့်ယောက်ျားအား၊ တယာ- သင်သည်၊ ကိ- အဘယ်ကို၊ အပရန္တံ- ချွတ်ယွင်းအပ်သနည်း၊ (ဝါ) ပြစ်မှားမိသနည်း၊ ယထာဘူတံ- ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ၊ ဝိဿဌာ- လွတ်လွတ်ကျွတ်ကျွတ်၊ ဘဏာ- ပြောပါလော့။
- ၄၂၀။ ဘောန္တော- အိုမိခင် ဖခင်တို့၊ အဟံ- ငါသည်၊ ကိဉ္စိ- အနည်းငယ်မျှ၊ နပိ အပရန္တံ- မပြစ်မှားလည်း မပြစ်မှားမိပါ၊ နပိ ဟိသေမိ- မညှဉ်းလည်း မညှဉ်းဆဲမိပါ၊ ဒုဗ္ဗစနံ- မကောင်းသော စကားကိုလည်း၊ န ဘဏာမိ- မပြောဆိုမိပါ၊ အယျေ- မိခင် ဖခင်တို့၊ မံ- ကို၊ ဘတ္တာ- လင်ယောက်ျားသည်၊ ယံ ယသ္မာ- အကြင်ကြောင့်၊ ဝိဒ္ဓေဿတေ- အကြောင်းမရှိဘဲ မုန်း၏၊ တသ္မာ- ထို့ကြောင့်၊ ကိ- အဘယ်ကို၊ ကာတု- ပြုခြင်းငှါ၊ သက္ကာ- တတ်နိုင်ပါတော့အံ့နည်း။
- ၄၂၁။ ဧဝံ- ဤသို့၊ ဝုတ္တေ- ဆိုအပ်လတ်သော်၊ တေ- ထိုယောက္ခမတို့သည်၊ ဝိမနာ- နှလုံးမသာယာကုန်သည်၊ ဒုခေန- ဆင်းရဲခြင်းဖြင့်၊ အမိဘူတာ- နှိပ်စက် အပ်ကုန်သည်၊ ပုတ္တံ- မိမိတို့သားကို၊ အနုရက္ခမာနာ- အစဉ်စောင့်ရှောက် လိုကုန်သည်၊ (ဟုတွာ)၊ 'မယံ- ငါတို့သည်၊ ရူပိနိ- အဆင်းလှသော၊ လက္ခိ- ကျက်သရေရှိသော ချွေးမကောင်းကို၊ ဇိတာ- ဆုံးရှုံးကုန်သည်၊ အမှသေ- ဖြစ်ကုန်ပြီတကား၊ 'ဣတိ- ဤသို့၊ ဝတွာ- ပြောဆို၍၊ မံ- ငါ့ကို၊ ပိတုယရံ- မိဘအိမ်သို့၊ ပဋိနယိသု- ပြန်လည် ပို့ဆောင်ကြကုန်ပြီ။
- ၄၂၂။ အထ- ထိုမှနောက်၌၊ တာတော- ငါ၏ဖခင်သည်၊ အမဿ- ကြွယ်ဝ သော၊ ဒုတိယကုလိကဿ- နှစ်ယောက်မြောက်သော အမျိုးကောင်းသား၏၊ ယရမ္ပိ- အိမ်၌၊ မံ- ငါ့ကို၊ အဒါသိ- ပေးပြန်ပြီ၊ ယေန- အကြင်လက်ဆောင်ဖြင့်၊ သေဌိ- ပထမသူဌေးသည်၊ မံ- ငါ့ကို၊ ဝိန္ဒထ- ရပြီ၊ တတော- ထိုပထမသူဌေး ပေးသော လက်ဆောင်အောက်၊ ဥပဗုသုဏေန်- ထက်ဝက်သော လက်ဆောင်ဖြင့်၊ (အဒါသိ)။
- ၄၂၃။ တဿပိ- ထိုနှစ်ယောက်မြောက်သော လင်ယောက်ျား၏လည်း၊ ယရမ္ပိ- အိမ်၌၊ မာသံ- တစ်လမျှ၊ အဝသိ- နေခဲ့ပြီ၊ အထ- ထိုအခါ၌၊ သောပိ- ထိုဒုတိယ လင်ယောက်ျားသည်လည်း၊ ဒါသိဝ- ကျွန်မကဲ့သို့ ဥပဌဟန္တိ- လုပ်ကျွေးခစားသော၊ အဉ္စသိကံ- အပြစ်မရှိသော၊ သီလသမ္ပန္နံ- အကျင့်သီလနှင့် ပြည့်စုံသော၊ မံ- ငါ့ကို၊ ပဋိစ္စရယံ- အိမ်မှ နှင်ထုတ်ပြီ။

၄၂၄။ ဘိက္ခုယ- ထမင်းအလို့ငှါ၊ ဝိစရန္တံ- လှည့်လည်နေသော၊ ဒန္တံ- ယဉ်ကျေးသော၊ ဒမကံ- သူတောင်းစားကို၊ မေ- ငါ၏၊ ပိတာ- ဖခင်သည်၊ ဘဏတိ- ဆို၏။ (ကိ ဘဏတိ)။ “ဘော- အမောင်၊ တံ- သင်သည်၊ မေ- ငါ၏၊ ဇာမာတာ- သားမက်သည်၊ ဟောဟိသိ- ဖြစ်ပါလော့၊ ပေါဋ္ဌံ စ- သင်ဝတ်အပ်သော အဝတ်နွမ်းပိုင်းကိုလည်းကောင်း၊ ယဋ္ဌိကဉ္စ- ထမင်းခွက်ကိုလည်းကောင်း၊ နိက္ခိပ- စွန့်ပစ်ပါလော့။” (ဣတိ ဘဏတိ)။

၄၂၅။ သောပိ- ထိုသူတောင်းစားသည်လည်း၊ ပက္ခံ- လခွဲခန့်မျှ၊ ဝသိတွာ- နေ၍၊ အထ- ထိုလခွဲ လွန်ရာအခါ၌၊ တာတံ- ဖခင်ကို၊ ဘဏတိ- ဆို၏။ (ကိ ဘဏတိ)။ “သေဋ္ဌိ- အရှင်သူဌေး၊ မေ- ငါ၏၊ ပေါဋ္ဌံ စ- ဝတ်အပ်သော အဝတ်နွမ်းပိုင်းကိုလည်းကောင်း၊ ယဋ္ဌိကဉ္စ- ထမင်းခွက်ကို လည်းကောင်း၊ မလ္လကဉ္စ- သောက်ရေခွက်ကိုလည်းကောင်း၊ မေ- ငါအား၊ ဒေဟိ- ပြန်ပေးပါလော့၊ ပုနပိ- တစ်ဖန်လည်း၊ ဘိက္ခံ- တောင်းခြင်းငှါ၊ စရိယာမိ- လှည့်လည်တော့အံ့။ (ဣတိ ဘဏတိ)။

၄၂၆။ အထ- ထိုအခါ၌၊ နံ- ထိုသူတောင်းစားကို၊ မေ- ၏၊ တာတော- အဖသည်လည်းကောင်း၊ အမ္မာ- အမိသည်လည်းကောင်း၊ သဗ္ဗော- အလုံးစုံသော၊ ဉာတိဂဏဝဂ္ဂေါ- ဆွေမျိုးအပေါင်း အစုသည်လည်းကောင်း၊ ဘဏတိ- ပြောဆို၏။ (ကိ ဘဏတိ)။ ဣဓ- ဤပြည့်စုံကြွယ်ဝသော အိမ်၌၊ ကိ- အဘယ်သည်၊ တေ- အား၊ န ကိရတိ- မပြီးစီးသနည်း၊ (ဝါ) မပြည့်စုံသနည်း၊ ခိပ္ပံ- လျင်မြန်စွာ၊ ဘဏ- ဆိုပါလော့၊ တံ- ထိုသင်ပြောသောအရာကို၊ တေ- သင့်အား၊ ကရိဟိတိ- ပြုပေးပါအံ့။

၄၂၇။ ဧဝံ- ဤသို့၊ ဘဏိတော- ဆိုအပ်သော သူတောင်းစားသည်၊ ဘဏတိ- ဆို၏။ (ကိ ဘဏတိ)။ မေ- ငါ၏၊ အတ္တာ- ကိုယ်သည်၊ ယဒိ သက္ကောတိ- အကယ်၍ စွမ်းနိုင်သည်ဖြစ်အံ့၊ (ဧဝံ သတိ)၊ မယံ- အား၊ ဣသိဒါသိယာ- ဖြင့်၊ အလံ- အလိုမရှိတော့၊ (ဝါ) အကျိုးမရှိတော့၊ အဟံ- သည်၊ ဣသိဒါသိယာ- နှင့်၊ သဟ- အတူတကွ၊ န ဝစ္ဆံ- မနေနိုင်တော့၊ ဧကယရေ- တစ်အိမ်တည်း၌၊ သဟ- အတူတကွ၊ ဝတ္ထံ- နေခြင်းငှါ၊ (န သက္ကောမိ- မစွမ်းနိုင်တော့၊ ဣတိ ဘဏတိ)။

(နာ- ၂၇၁) ၄၂၈။ သော- ထိုသူတောင်းစားသည်၊ (ဝါ) ကို၊ ဝိဿန္တိတော- လွှတ်အပ်သည်၊ (ဟုတွာ)၊ ဂတော- အလိုရှိရာသို့ သွားပြီ၊ အဟမ္မိ- ငါသည်လည်း၊ ဧကာကိနီ- တစ်ယောက်တည်းသာလျှင်၊ (ဟုတွာ)၊ ဝိစိန္တေမိ- ကြံမိပြီ။ (ကိ ဝိစိန္တေမိ)၊ အဟံ- သည်၊ အာပုစ္ဆိတုန- အဖကို ပန်ကြား၍၊ မရိတုယေ- သေခြင်းငှါ၊

ဂစ္ဆံ ဝါ- သွားမူလည်း သွားတော့အံ့၊ ပဗ္ဗဇိဿံ ဝါ- ရဟန်းသော်လည်း ပြုတော့အံ့။
(ဣတိ ဝိစိန္တေမိ)။

၄၂၉။ အထ- ထိုအခါ၌၊ ဝိနယဓရိ- ဝိနည်းကို ဆောင်သော၊ ဗဟုဿုတာ-
များသော အကြားအမြင်ရှိသော၊ သီလသမ္ပန္နာ- သီလနှင့် ပြည့်စုံသော၊ အယျာ
ဇိနဒတ္တာ- အရှင်မ ဇိနဒတ္တာထေရီမသည်၊ ဂေါစရာယ- ဆွမ်းအလို့ငှါ၊ စရမာနာ-
လှည့်လည်လတ်သော်၊ တာတကုလံ- ငါ့မိဘအိမ်သို့၊ အာဂစ္ဆိ- ရောက်လာပြီ။

၄၃၀။ အမှာကံ- ငါတို့၏၊ (ကုလံ- အိမ်သို့၊ အာဂတံ- ရောက်လာသော၊) တံ-
ထိုဇိနဒတ္တာထေရီမကို၊ ဒိသွာန- မြင်၍၊ (အဟံ- သည်)၊ ဥဋ္ဌာယ- နေရာမှထ၍၊
အာသနံ- နေရာကို၊ တဿာ- ထို ဇိနဒတ္တာထေရီမအတွက်၊ ပညာပယိ- ခင်းပေးပြီး
နိသိန္နာယ စ- ထိုင်ပြီးသော ထေရီမအားလည်း (ဝါ) ၏လည်း၊ ပါဒေ- ခြေတို့ကို၊
ဝန္တိတွာ- ရှိခိုး၍၊ ဘောဇနံ- ဆွမ်းဘောဇနကို၊ အဒါသိ- ပေးလှူခဲ့ပြီ။

၄၃၁။ အန္ဓေန စ- ထမင်းဖြင့်လည်းကောင်း၊ ပါနေန စ- အဖျော်ဖြင့်လည်း
ကောင်း၊ ခဇ္ဇေန စ- ခဲဘွယ်ဖြင့်လည်းကောင်း၊ တတ္ထ- ထိုဆွမ်းကပ်ရာအရပ်၌၊
ယံ- အကြင်ဝတ္ထုကို၊ သန္နိဟိတံ- စီရင်အပ်၏၊ တေန စ- ထိုအရပ်၌ စီရင်အပ်
သမျှသော ဝတ္ထုဖြင့်လည်း၊ သန္တပ္ပယိတွာ- ကောင်းစွာ ရောင့်ရဲစေပြီး၍၊ (အဟံ)
အဝစံ- ဆိုပြီ၊ (ကိံ အဝစံ)၊ 'အယျေ- အရှင်မ၊ အဟံ- သည်၊ ပဗ္ဗဇိတုံ-
ရဟန်းပြုခြင်းငှါ၊ ဣစ္ဆာမိ- အလိုရှိပါ၏၊' (ဣတိ အဝစံ)။

၄၃၂။ အထ- ထိုအခါ၌၊ တာတော- ဖခင်သည်၊ မံ- ကို၊ ဘဏတိ- ဆို၏၊ (ကိံ
ဘဏတိ)၊ "ပုတ္တက- ချစ်သမီး၊ ဣဓေဝ- ဤအိမ်၌ပင်၊ တံ- သည်၊ ဓမ္မံ- ရဟန်း
တရားကို၊ စရာဟိ- ကျင့်ပါဦးလော့၊ သမဏေ- ရဟန်းတို့ကိုလည်းကောင်း၊
ဒွိဇာတိ စ- ပုဏ္ဏားတို့ကိုလည်းကောင်း၊ အန္ဓေန- ထမင်းဖြင့်လည်းကောင်း၊ ပါနေန
စ- အဖျော်ဖြင့်လည်းကောင်း၊ တပ္ပယ- ရောင့်ရဲစေပါဦးလော့။" (ဣတိ ဘဏတိ)။

၄၃၃။ အထ- ထိုအခါ၌၊ အဟံ- သည်၊ ရောဓန္တိ- ဝိုကျွေးလျက်၊ အဇ္ဈလိ-
လက်အုပ်ကို၊ ပဏာမေတွာ- ညွတ်စေ၍၊ တာတံ- ဖခင်ကို၊ ဘဏာမိ- ဆို၏၊
(ကိံ ဘဏာမိ)၊ "တာတ- ဖခင်၊ မယာ- သည်၊ ပါပံ ဟိ ပါပံ ဧဝ- မကောင်းမှုကို
သာလျှင်၊ ပကတံ- ပြုအပ်ခဲ့ပြီ၊ တံ ကမ္မံ- ထိုမကောင်းမှုကံကို၊ နိဇ္ဇရေဿာမိ-
ပျက်စီးစေပါအံ့။" (ဣတိ ဘဏာမိ)။

၄၃၄။ အထ- ၌၊ မံ- ကို၊ တာတော- ဖခင်သည်၊ ဘဏတိ- ၏၊ (ကိံ ဘဏတိ)၊
'(ပုတ္တက- ချစ်သမီး)၊ ဗောဓိဉ္စ- မဂ်ဉာဏ်လည်းဖြစ်သော၊ အဂ္ဂဓမ္မဉ္စ- မြတ်သော
အရဟတ္တဖိုလ်လည်းဖြစ်သော၊ နိဗ္ဗာနဉ္စ- နိဗ္ဗာန်လည်းဖြစ်သော၊ ယံ- အကြင်

လောကုတ္တရာတရားကို၊ ခွံပဒသေဋ္ဌော- ခြေနှစ်ချောင်းရှိသူတို့တွင် အမြတ်ဆုံးဖြစ်
တော်မူသော မြတ်စွာဘုရားသည်၊ သန္တိကရီ- မျက်မှောက်ပြုတော်မူပြီ၊ တံ-
ထိုလောကုတ္တရာတရားကို၊ (ဝါ) သို့၊ ပါပုဏ- ရောက်ပါစေသတည်း၊ လဘဿု-
ရပါစေသတည်း။" (ဣတိ ဘဏတိ)။

၄၃၅။ အဟံ- သည်၊ မာတာပိတူ- အမိ အဖတို့ကိုလည်းကောင်း၊ သဗ္ဗံ- အလုံးစုံ
သော၊ ဉာတိဂဏဝဂ္ဂဉ္စ- ဆွေမျိုးအပေါင်းကိုလည်းကောင်း၊ အဘိဝါဒယိတွာ-
ရှိခိုး၍၊ (ဝါ) ဆုတောင်းစကား ပြောကြားစေ၍၊ ပဗ္ဗဇိတာ- ရဟန်းပြုသည်၊ ဟုတွာ-
၍၊ သတ္တာဟံ- ခုနစ်ရက်ဖြင့်၊ တိဿော- သုံးပါးကုန်သော၊ ဝိဇ္ဇာ- ဝိဇ္ဇာတို့ကို၊
အဿယိ- တွေ့ထိရပြီ။ (ဝါ) မျက်မှောက်ပြုရပြီ။

၄၃၆။ (အယျေ- အရှင်မ ဟေမိထေရီ)၊ အဟံ- သည်၊ အတ္တနော- မိမိ၏၊ သတ္တ-
ဇာတိယော- ရှေး ခုနစ်ဘဝတို့ကို၊ ဇာနာမိ- သိ၏၊ ယဿ- အကြင်မကောင်းမှု
ကံ၏၊ အယံ ဖလဝိပါကော- ဤလင်ယောက်ျားမနှစ်သက်ခြင်းဟူသော
အကျိုးသည်၊ ဟောတိ- ဖြစ်၏၊ တံ- ထိုမကောင်းမှုကံကို၊ တဝ- အရှင်မအား၊
အာစိက္ခိဿံ- ပြောပြပါအံ့၊ တံ- ထိုမကောင်းမှုကံကို၊ (ဝါ) ထိုအကြောင်းကို၊
ဧကမနာ- တည်ကြည်သော စိတ်ရှိသည်၊ (ဟုတွာ)၊ နိဿာမေဟိ- နားထောင်
ပါလော့။

၄၃၇။ အဟံ- သည်၊ ပုဗ္ဗေ- ရှေးခုနစ်ဘဝမြောက်၌၊ ဧရကကစ္ဆေ- ဧရကကစ္ဆ
မည်သော၊ နဂရမိ- မြို့၌၊ ပဟုတဇနော- များသောဥစ္စာရှိသော၊ သုဝဏ္ဏကာရော-
ရွှေပန်းတိမ်သည်သည်၊ အဟောသိ- ဖြစ်ခဲ့ပြီ၊ သော အဟံ- ထိုငါသည်၊
ယောဗုဒ္ဓမဒေန- အရွယ်မာန်ယစ်ခြင်းဖြင့်၊ မတ္တော- ယစ်မှုသည်ဖြစ်၍၊ ပရဒါရံ-
သူတစ်ပါးမယားကို၊ အသေဝိ- မှီဝဲခဲ့ပြီ။

၄၃၈။ သော အဟံ- သည်၊ တတော- ထိုရွှေပန်းတိမ်သည်ဘဝမှ၊ စဝိတွာ-
စုတေ၍၊ နိရယမိ- အဝီစိငဲ့၍၊ စိရံ- ကြာမြင့်စွာ၊ အပစ္စိသံ- ကျက်ခဲ့ပြီ၊ ပက္ခော-
ကျက်ပြီး၍၊ (ဝါ) ငဲ့ခဲ့ပြီး၍၊ တတော စ- ထိုငဲ့မှုလည်း၊ ဥဋ္ဌဟိတွာ- ထမြောက်၍၊
(ဝါ) လွတ်၍၊ မက္ကဋိယာ- မျောက်မ၏၊ ကုဏ္ဍိ- ဝမ်းသို့၊ ဩက္ကမိ- သက်ရောက်ခဲ့ပြီ။

၄၃၉။ သတ္တာဟဇာတကံ- ဖွားမြင်ပြီး၍ ခုနစ်ရက်သာရှိသေးသော၊ မံ- ငါ့ကို၊
ယူထပေါ- မျောက်အပေါင်း၏ အရှင်ဖြစ်သော၊ မဟာကဝိ- မျောက်မင်းသည်၊
နိလ္လစ္ဆေသိ- ဝေးစေ့ကို ကိုက်ထုတ်ပြီ၊ ပရဒါရံ- သူတစ်ပါးမယားကို၊ ဂန္ဓာန-
လွန်ကျ၍၊ (ဝါ) လွန်ကြွခဲ့သောကြောင့်၊ တဿ မယံ- ထိုငါ့အား၊ ဧတံ ကမ္မဖလံ-
ဤသို့ ဝေးစေ့ကို အထုတ်ခံရခြင်းဟူသော အကျိုးသည်၊ ဟောတိ။ (ယထာဝံ- နုတ်)။

၄၄၀။ သော အဟံ- သည်၊ တတော- ထိုမျောက်ဘဝမှ၊ စဝိတွာ- စုတေ၍၊
ကာလံ ကရိတွာ- သေ၍၊ သိန္ဓဝါရဉေ- သိန္ဓဝတိုင်း တောအရပ်၌၊ ကာဏာယ
စ- ကန်းလည်းကန်းသော၊ ခဉ္စာယ စ- ခြေလည်းခွင်သော၊ ဇဠကိယာ- ဆိတ်မ၏၊
ကုဉ္စိ- ဝမ်းသို့၊ သြက္ကမိ- သက်ရောက်ခဲ့ပြီ။

(နာ- ၂၇၁) ၄၄၁။ အဟံ- သည်၊ ဒွါဒသဝဿာနိ- တစ်ဆယ့်နှစ်နှစ်တို့ တိုင်တိုင်၊
နိလ္လစ္စိတော- ဝှေးစေ့ထုတ်အပ်သည်၊ (ဟုတွာ)၊ ဒါရကေ- သူငယ်တို့ကို၊
ပရိဝဟိတွာ- ချီပိုးရွက်ဆောင်၍၊ ကိမိနာဝ ကိမိနော ဇေ- ပိုးလောက်တို့ဖြင့်
ပြည့်သည်ဖြစ်၍သာလျှင်၊ အဇ္ဈော- နာကျင်သည်၊ အကလ္လော- မကျန်းမာသည်၊
အဟောသိ- ဖြစ်ပြီ၊ တံ- ထိုသို့ဆင်းရဲကို ခံစားရခြင်းသည်၊ ယထာပိ- အဘယ်
အကြောင်းကြောင့်နည်းဟူမူကား၊ ပရဒါရံ- ကို၊ ဂန္ဓာန- လွန်ကုန်သွားလာခဲ့သော
ကြောင့်တည်း။

၄၄၂။ သော အဟံ- သည်၊ တတော- ထိုဆိတ်ဘဝမှ၊ စဝိတွာ- စုတေ၍၊
ဂေါဝါဏီဇကဿ- နွားကုန်သည်၏၊ ဂိဝိယာ- နွားမဝမ်း၌၊ ဇာတော- ဖြစ်ပြီ၊
သော အဟံ- သည်၊ လာခါတဗ္ဗော- ချိတ်ရည်ဖြင့် ဆိုးသကဲ့သို့နီသော အမွှေးတို့
ရှိသော၊ ဝစ္ဆော- နွားငယ်သည်၊ ဟုတွာ- ၍၊ ဒွါဒသေ မာသေ- တစ်ဆယ့်နှစ်လ
သားအရွယ်၌၊ နိလ္လစ္စိတော- ဝှေးစေ့ထုတ်အပ်သည်၊ အဟောသိ- ဖြစ်ပြီ။

၄၄၃။ အဟံ- သည်၊ နဂီလံ- ထွန်တုံးကိုလည်းကောင်း၊ သကဋံ စ- လည်းကို
လည်းကောင်း၊ ဓာရယာမိ- ထမ်းဆောင်ခဲ့၏၊ ဝေါပူန (ဝဟ + တုန)- ထမ်းဆောင်
ပြီး၍၊ အဋ္ဌာရသမိ- တစ်ဆယ့်ရှစ်နှစ်အရွယ်၌၊ အန္ဓောဝ- ကန်းသည်ဖြစ်၍
သာလျှင်၊ အဇ္ဈော- နာကျင်သည်၊ (ဟုတွာ)၊ အကလ္လော- မကျန်းမာသည်၊
အဟောသိ- ဖြစ်ပြီ၊ တံ- ထိုသို့ဆင်းရဲကို ခံစားရခြင်းသည်၊ ယထာပိ- အဘယ်
အကြောင်းကြောင့်နည်းဟူမူကား၊ ပရဒါရံ- သူတစ်ပါးမယားကို၊ ဂန္ဓာန- လွန်ကုန်
သွားလာခဲ့သောကြောင့်တည်း။

၄၄၄။ သော အဟံ- သည်၊ တတော- ထိုနွားဘဝမှ၊ စဝိတွာ- ၍၊ ဝီထိယာ-
ခရီးလမ်းမ၌၊ ဒါသိယာ- ကျွန်မ၏၊ ယရေ- အိမ်၌၊ ဇာတော- ဖြစ်ပြီ၊ နေဝ မဟိလာ-
မိန်းမလည်းမဟုတ်၊ န ပုရိသော- ယောက်ျားလည်းမဟုတ်၊ တံ- ထိုသို့ မိန်းမ
မဟုတ်၊ ယောက်ျားမဟုတ် နှုံးပဏ္ဍုက်ဖြစ်ရခြင်းသည်၊ ယထာပိ- အဘယ်
အကြောင်းကြောင့်နည်းဟူမူကား၊ ပရဒါရံ- သူတစ်ပါးမယားကို၊ ဂန္ဓာန- လွန်ကုန်
သွားလာခဲ့သောကြောင့်တည်း။

၄၄၅။ တိသတိဝဿမိ- (နှုံးပဏ္ဍုက်ဖြစ်၍) အသက်သုံးဆယ်အရွယ်၌၊ မတော-

သေသည်။ (ဟုတ္တာ)၊ ကပဏမိ- ဆင်းရဲသော၊ အပ္ပဘောဂေ- နည်းသော စည်းစိမ် ရှိသော၊ ဓနိကပုရိသပါတဗဟုလမိ- မြို့ရှင် ကြွေးရှင်ယောက်ျားတို့၏ နှိပ်စက်ခံ ရခြင်းများသော၊ သာကဋိကကုလမိ- လှည်းသမားမျိုး၌၊ ဒါရိကာ- သူငယ်မသည်၊ ဇာတာ- ဖြစ်ရပြီ။

၄၄၆။ တတော- ထိုမှနောက်၌၊ သတ္တဝါဟော- လှည်းကုန်သည်တစ်ဦးသည်၊ ဥဿန္နာယ- တိုးပွားသော၊ ဝိပုလာယ- များပြားသော၊ ဝမိယာ- ကြွေးမြီ၏ အတိုးဖြင့်၊ ကုလယရသွာ- မိဘအိမ်မှ၊ အစ္ဆိန္ဒိတွာ- လုယက်၍၊ ဝိလပန္တိ- ဝိယိုမြည်တမ်းနေသော၊ တံ မံ- ထိုငါ့ကို၊ ဩကမ္မတိ- ဆွဲငင်သိမ်းပိုက်၏။

၄၄၇။ အထ- ထိုမှနောက်၌၊ သောဠသမေ ဝသေ- တစ်ဆယ့်ခြောက်နှစ် အရွယ်၌၊ အဿ- ထိုလှည်းကုန်သည်၏၊ ပုတ္တော- သားဖြစ်သော၊ နာမေန- အမည်အားဖြင့်၊ ဂိရိဒါသော နာမ- ဂိရိဒါသမည်သူသည်၊ ပတ္တယောဗ္ဗနံ- အရွယ်ရောက်သော၊ ကညံ- သတိုးသမီးငယ်ဖြစ်သော၊ မံ- ကို၊ ဒိသွာ- ၍၊ ဩရန္တတိ- ဇနီးမယားအဖြစ် သိမ်းပိုက်၏။

၄၄၈။ တဿပိ- ထိုဂိရိဒါသအားလည်း၊ အညာ- ငါမှအခြားသော၊ သီလဝတီ- သီလရှိသော၊ ဂုဏဝတီ- ဂုဏ်ရှိသော၊ ယသဝတီ စ- အခြွေအရံနှင့်လည်း ပြည့်စုံသော၊ ဘတ္တာရံ- လင်ယောက်ျားကို၊ အနုရတ္တာ- အလိုလိုက်တတ်သော၊ (ဝါ) အစဉ်အမြဲ ပြုစုယူယတတ်သော၊ ဘရိယာ- မယားကြီးသည်၊ အတ္ထိ- ရှိ၏၊ အဟံ- သည်၊ တဿ- ထိုလင်ယောက်ျားအား၊ ဝိဒ္ဓေသနံ- မယားကြီး၌ မုန်းခြင်း အမှုကို၊ (ဝါ) မုန်းအောင် လုပ်ခြင်းအမှုကို၊ အကာသီ- ပြုခဲ့ပြီ။

၄၄၉။ ဒါသီဝ- ကျွန်မကဲ့သို့ ဥပဋ္ဌဟန္တိ- ပြုစုလုပ်ကျွေးသော၊ ယံ မံ- အကြင်ငါ့ကို၊ (ပတိနော- လင်ယောက်ျားတို့သည်)၊ အပကီရိတူန- စွန့်ပစ်၍၊ ဂစ္ဆန္တိ- သွားကြ ကုန်၏။ ဧတံ- ဤသို့ လင်ယောက်ျားတို့ စွန့်ပစ်၍ သွားခြင်းဟူသောအကျိုးသည်၊ တဿ မယံ- ထိုငါ၏၊ ကမ္မဖလံ- ပရဒါရကံနှင့်၊ လင်တူမယားကို မုန်းအောင် ပြုခြင်းဟူသော မကောင်းမှုကံတို့၏ အကျိုးဆက်တည်း။ တဿပိ- မကောင်းမှု ကံ၏ ဆိုးဝါးလှသော ထိုအကျိုး၏လည်း၊ အန္တော- အဆုံးကို၊ (ဝါ) အဆုံးသတ် ခြင်းကို၊ မယာ- ငါသည်၊ ကတော- (အရဟတ္တမဂ်ဖြင့်) ပြုအပ်ပြီ။

၄၅၀။ တတ္ထ- ထိုဂါထာတို့၌၊ နဂရမိ ကုသုမနာမေတိ- -ကား၊ “ကုသုမပုရ”န္တိ- ကုသုမမြို့ဟူ၍၊ ဧဝံ- ဤသို့၊ ကုသုမသဒ္ဓေန- ကုသုမသဒ္ဓါဖြင့်၊ ဂဟိတနာမကေ- ယူအပ်သော အမည်ရှိသော၊ နဂရေ- မြို့၌၊ ဣဒါနိ- ယခုအခါ၌၊ တံ နဂရံ- ထိုမြို့ကို၊ ပါဠိလိပုတ္တမ္ပိတိ- - ဟူ၍၊ သရူပတော- သရုပ်အားဖြင့်၊ ဒသေတိ- ပြ၏။ ပထဝီယာ

မဏ္ဍေတိ- - ကား၊ သကလာယ- အလုံးစုံသော၊ ပထဝိယာ- မြေအပြင်၏၊ မဏ္ဍဘူတေ-
 တန်ဆာဖြစ်၍ဖြစ်သော။ သကျကုလကုလီနာယောတိ- - ကား၊ သကျကုလေ- သာကီဝင်
 မင်းမျိုး၌၊ ကုလမိတရော- အမျိုးကောင်းသမီးဖြစ်ကုန်သော၊ သကျပုတ္တဿ- သာကီဝင်
 မင်းသား ဖြစ်တော်မူသော၊ ဘဂဝတော- ၏၊ သာသနေး- သာသနာတော်၌၊ ပဗ္ဗဇိတတာယ-
 ရဟန်းပြုသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ဧဝံ- ဤသို့၊ ဝုတ္တံ- ဆိုအပ်ပြီ။

၄၀၃-၄။ တတ္ထာတိ- - ကား၊ ဒွိသု- နှစ်ပါးကုန်သော၊ တာသု ဘိက္ခုနီသု-
 ထိုဘိက္ခုနီတို့တွင်။ ဗောဓိတိ- - ကား၊ ဧဝံ နာမိကာ- ဤသို့ ဗောဓိအမည်ရှိသော၊ ထေရီ-
 ထေရီမတည်း။ ဈာနဇ္ဈာယန ရုတာယောတိ- - ကား၊ လောကီယလောကုတ္တရဿ- လောကီ
 လောကုတ္တရာဖြစ်သော၊ ဈာနဿ- ဈာန်ကို၊ ဈာယနေ- ဝင်စားခြင်း၌၊ အဘိရတာ- အလွန်
 မွေ့လျော်ကုန်၏။ ဗဟုဿုတာယောတိ- - ကား၊ ပရိယတ္တိဗာဟုသစ္စေန-ပရိယတ္တိ၌
 များသော အကြားအမြင်ရှိသူ၏အဖြစ်ဖြင့်၊ ဗဟုဿုတာ- များသောအကြားအမြင်ရှိကုန်၏။
 ဓုတကိလေသာယောတိ- - ကား၊ အဂ္ဂမဂ္ဂေန- အရဟတ္တမဂ်ဖြင့် သဗ္ဗသော- ခပ်သိမ်းသော
 အပြားအားဖြင့်၊ သမုတ္တိတိတကိလေသာ- ပယ်သတ်အပ်ပြီးသော ကိလေသာ ရှိကုန်၏။
 ဘတ္တတ္ထံ ကရိယာတိ- - ကား၊ (နာ- ၂၇၂) ဘတ္တကိစ္စ- ဆွမ်းစားခြင်းကိစ္စကို၊ နိဋ္ဌာပေတွာ-
 ပြီးဆုံးစေ၍။ ရဟိတမ္ပိတိ- - ကား၊ ဇနရဟိတမ္ပိ- လူသူမှ ကင်းသော၊ ဝိဝိတ္တဌာနေ-
 ဆိတ်ငြိမ်သော နေရာ၌။ သုခနိသိန္နာတိ- - ကား၊ ပဗ္ဗဇ္ဇာသုခေန- ရဟန်း၏အဖြစ် ဟူသော
 ချမ်းသာဖြင့်လည်းကောင်း၊ ဝိဝေကသုခေန စ- ဆိတ်ငြိမ်ခြင်းဟူသော ချမ်းသာဖြင့်လည်း
 ကောင်း၊ (ဝါ) နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာဖြင့်လည်းကောင်း၊ သုခနိသိန္နာ- ချမ်းသာစွာနေကုန်လျက်။
 ဣမာ ဂီရာတိ- - ကား၊ ဣဒါနိ- ၌၊ ဝုစ္စမာနာ- ဆိုအပ်လတံကုန်သော၊ သုခါ- ချမ်းသာ
 ကြောင်းဖြစ်ကုန်သော၊ လာပနာ- ရွတ်ဆိုအပ်သော ဂါထာတို့ကို။ အဗျူဒီရေသုန္တိ- - ကား၊
 ပုတ္တဝိဿဇူနဝသေန- အမေး၊ အဖြေ၏ အစွမ်းဖြင့်၊ ကထယိသု- ရွတ်ဆိုကြကုန်ပြီ။

၄၀၅။ “ပါသာဒိကာသီ” တိ- - - ဟူသော၊ ဂါထာ- ဂါထာကို၊ ဗောဓိတ္ထေရိယာ-
 ဗောဓိထေရီမသည်၊ ပုတ္တဝသေန- အမေး၏ အစွမ်းဖြင့်၊ ဝုတ္တာ- ဆိုအပ်ပြီ။ “ဧဝမနုယုဒ္ဓိယ-
 မာနာ” တိ- - ဟူသော၊ ဂါထာ- ကို၊ သင်္ဂီတိကာရေဟေဝ- - သင်္ဂီယနာတင် မထေရ်
 တို့သည်၊ ဝုတ္တာ- ဆိုအပ်ပြီ။ ဟိ- ဆက်ဦးအံ့၊ “ဥဇ္ဇေနိယာ” တိအာဒိကာ- - ဤသို့
 အစရှိကုန်သော၊ သဗ္ဗာပိ- အလုံးစုံလည်းဖြစ်ကုန်သော ဂါထာတို့ကို၊ ဣသိဒါသိယာဝ-
 ဣသိဒါသိထေရီမသည်သာလျှင်၊ ဝုတ္တာ- ဆိုအပ်ကုန်ပြီ။ တတ္ထ- ထိုဂါထာတို့၌၊
 ပါသာဒိကာသီတိ- - ကား၊ ရူပသမ္ပတ္တိယာ- အဆင်း၏ ပြည့်စုံခြင်းဖြင့်၊ ပဿန္တာနံ-
 ဖူးမြင်ရသူတို့၏၊ ပသာဒါဝဟာ- ကြည်ညိုဖွယ်ကို ဆောင်သည်၊ အသိ- ဖြစ်၏။ ဝယောပိ
 တေ အပရိဟိနောတိ- - ကား၊ တယံ- သင်၏၊ ဝယောပိ- အရွယ်သည်လည်း၊ န ပရိဟိနော-

မယုတ်လျော့သေး။ ပဌမဝယေ- ပဌမအရွယ်၌၊ ဌိတာ- တည်သည်။ အသိ- ဖြစ်၏။ ဣတိ- ကား။ အတ္ထော- နက်။ ကိ ဒိသ္မာန ဗျာလိကန္တိ- - ကား၊ ကိဒိသံ- အဘယ်သို့ သဘောရှိသော၊ ဗျာလိကံ ဒေါသံ- အပြစ်ကို၊ ယရာဝါသေ- အိမ်ဟူသော အာဝါသ၌၊ အာဒိနဝံ- အပြစ်ကို၊ ဒိသ္မာ- မြင်၍။ အထာသိ နေက္ခမ္မမနုယုတ္တာတိ ဧတ္ထ- - ဟူသော ဤပါဌ၌၊ အထာတိ- ကား၊ နိပါတမတ္တံ- နိပါတ်မျှသာတည်း၊ နေက္ခမ္မံ- ကာမဂုဏ်မှ ထွက်မြောက်ကြောင်းဖြစ်သော၊ ပဗ္ဗဇ္ဇံ- ရဟန်း၏ အပြစ်ကို၊ အနုယုတ္တာ- အဖန်ဖန် အားထုတ်သည်၊ အသိ- ဖြစ်သနည်း။

၄၀၆။ အနုယုတ္တိယမာနာတိ- - ကား၊ ပုစ္ဆိယမာနာ- မေးအပ်သော်၊ သာဣသိဒါသိ- ထို ဣသိဒါသိထေရ်မသည်၊ (အနုယုတ္တိယမာနာ- စပ်)။ ဣတိ- ကား၊ ယောဇနာ- တည်း။ ရဟိတေတိ- - ကား၊ သုညဌာနေ- ဆိတ်ငြိမ်ရာ အရပ်၌။ သုဏ္ဍာဗောဓိ ယထာမှိ ပဗ္ဗဇိတာတိ- - ကား၊ ဗောဓိတ္ထေရိ- အို အရှင်မ ဗောဓိထေရီ ယထာ- အကြင်အကြောင်းကြောင့်၊ အဟံ- သည်၊ ပဗ္ဗဇိတာ- ရဟန်းပြုသည်၊ အမှိ- ဖြစ်၏။ တံ တံ ပုရာဏံ- ထိုထိုရှေးဖြစ်ဟောင်း အကြောင်းကို၊ (တွံ)၊ သုဏ္ဍာ သုဏ္ဍာဟိ- နားထောင်ပါလော့။

၄၀၇။ ဥဇ္ဇေနိယာ ပုရဝရေတိ- - ကား၊ ဥဇ္ဇေနိနာမကေ- ဥဇ္ဇေနီအမည်ရှိသော၊ အဝန္တိရဋ္ဌေ- အဝန္တိတိုင်း၌၊ ဥတ္တမနဂရေ- မြတ်သောမြို့၌။ ပိယာတိ- - ကား၊ ဧကမိတုဘာဝေန- တစ်ဦးတည်းသော သမီး၏အဖြစ်ဖြင့်၊ ပိယာယိတဗ္ဗာ- ချစ်အပ်၏။ မနာပါတိ- - ကား၊ သီလာစာရဂုဏေန- အကျင့်သီလတည်းဟူသော ဂုဏ်ဖြင့်၊ မနဝမနကာ- စိတ်နှလုံးကို ပွားစေတတ်၏။ ဒယိတာတိ- - ကား၊ အနုကမ္ပိတဗ္ဗာ- အစဉ်သနား စောင့်ရှောက်အပ်၏။

၄၀၈။ အထာတိ- - ကား၊ ပစ္စာ- နောက်၌၊ မမ- ငါ၏။ ဝယပ္ပတ္တကာလေ- အရွယ်ရောက်ရာအခါ၌။ မေ သာကေတတော ဝရကာတိ- - ကား၊ သာကေတနဂရတော- သာကေတမြို့မှ၊ မမ- အား၊ ဝရကာ- ထိမ်းမြားလက်ထပ်လိုကုန်သောသူတို့သည်၊ မံ- ငါ့ကို၊ ဝါရေန္တာ- တောင်းလိုကုန်သော သူတို့သည်၊ အာဂစ္ဆံ- လာကြကုန်ပြီ။ ဥတ္တမကုလီနာတိ- - ကား၊ တသ္မိံ နဂရေ- ထိုမြို့၌၊ အဂ္ဂကုလိကာ- မြတ်သော အမျိုးကောင်းသားတို့သည်၊ (အာဂစ္ဆံ- ၌စပ်)။ ယေန- အကြင်သူသည်၊ တေ- ထိုတောင်းရမ်းသူတို့ကို၊ ပေသိတာ- စေလွှတ်အပ်ကုန်၏၊ သော- ထိုစေလွှတ်သောသူသည်၊ သေဌိ- ကြွယ်ဝ၏။ ပဟူတရတနော- များသော ဥစ္စာရတနာရှိ၏။ တဿ မမံ သုဏ္ဍံ မဒါသိ တာတောတိ- - ကား၊ တဿ သာကေတသေဌိနော- ထိုသာကေတသူဌေးအား၊ သုဏ္ဍံသံ- ချွေးမကို၊ ပုတ္တဿ- သူဌေးသားအား၊ ဘရိယံ- မယားကို၊ ကတွာ- ပြု၍၊ မယံ- ငါ၏၊ ပိတာ-

အဖသည်၊ မ- ကို၊ အဒါသိ- ပေးပြီ။

၄၀၉။ သာယံ ပါတန္တိ- - ကား၊ သာယနေ စ- ညနေချမ်း၌အခါ၌လည်းကောင်း၊ ပုဗ္ဗဏှေ စ- နံနက်အခါ၌လည်းကောင်း။ ပဏာမမုပဂမ္မ သိရသာ ကရောမီတိ- - ကား၊ သဿုယာ- ယောက္ခမ မိန်းမသူ၏လည်းကောင်း၊ သသုရဿ စ- ယောက္ခမ ယောက်ျား သူ၏လည်းကောင်း၊ သန္တိကံ- အထံသို့၊ ဥပဂန္တာ- ချဉ်းကပ်၍၊ သိရသာ- ဦးခေါင်းဖြင့်၊ ပဏာမ- ရှိခိုးခြင်းကို၊ ကရောမိ- ပြုရ၏။ တေသံ- ထိုယောက္ခမတို့၏၊ ပါဒေ- ခြေတို့ကို၊ ဝန္တာမိ- ရှိခိုးရ၏။ ယထာမှိ အနုသိဋ္ဌာတိ- - ကား၊ တေဟိ- ထိုယောက္ခမတို့သည်၊ ယထာ- အကြင်အခြင်းအရာအားဖြင့်၊ အနုသိဋ္ဌာ- ဆုံးမအပ်သည်၊ အမှိ- ဖြစ်၏၊ တထာ- ထိုဆုံးမ အပ်သည့်အတိုင်း၊ ကရောမိ- ပြုရ၏၊ တေသံ- ထိုယောက္ခမတို့၏၊ အနုသိဋ္ဌိ- အဆုံးအမကို၊ န အတိက္ကမာမိ- မကျော်လွန်ပါ။

၄၁၀။ တမေကဝရကမ္ပိတိ- - ကား၊ ဧကဝလ္လဘမ္ပိ- တစ်ယောက်ယောက်သော အကျွမ်းဝင်သူကိုလည်း။ ဥဗ္ဗိဂ္ဂါတိ- - ကား၊ တသန္တာ- ထိတ်လန့်သည်၊ (ဟုတွာ)၊ အာသနံ ဒေမီတိ- - ကား၊ ယဿ ပုဂ္ဂလဿ- အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်အား၊ ယံ- အကြင်နေရာသည်၊ အနုစ္ဆဝိကံ- လျောက်ပတ်၏၊ တံ- ထိုနေရာကို၊ တဿ- ထိုသူအား၊ ဒေမိ- ပေးရ၏။

(နာ- ၂၇၃) ၄၁၁။ တတ္ထာတိ- - ကား၊ ပရိဝေသနဌာနေ- လုပ်ကျွေးရာအရပ်၌၊ သန္တိဟိတန္တိ- - ကား၊ သန္တိတံ- စီရင်အပ်သည်၊ ဟုတွာ- ၍၊ ဝိဇ္ဇမာနံ- ထင်ရှားရှိသော။ ဆာဒေမီတိ- - ကား၊ ဥပစ္စာဒေမိ- သိုမှီးသိမ်းဆည်းရ၏၊ ဥပစ္စာဒေတွာ- သိမ်းဆည်းပြီး၍၊ ဥပနယာမိ စ- အနီးသို့ ဆောင်သင့်သည်ကိုလည်း ဆောင်ရ၏၊ ဥပနေတွာ- အနီးသို့ ဆောင်၍၊ ဒေမိ- ပေးရ၏၊ ဒေန္တိပိ- ပေးသော်လည်း၊ ယံ- အကြင်ဝတ္ထုကို၊ ယဿ- အကြင် သူအား၊ ပတိရူပံ- လျောက်ပတ်၏၊ တဒေဝ- ထိုလျောက်ပတ်သော ဝတ္ထုကိုသာလျှင်၊ ဒေမိ- ပေးရ၏၊ ဣတိ အတ္ထော- တည်း။

၄၁၂။ ဥမ္မာဓေတိ- - ကား၊ ခွါရေ- တံခါး၌။ ဓောဝန္တိ ဟတ္ထပါဒေတိ- - ကား၊ ဟတ္ထပါဒေ- လက်ခြေတို့ကို၊ ဓောဝိနီ- ဆေးကြောသူသည်၊ အာသိ- ဖြစ်ပြီ၊ ဓောဝိတွာ- ဆေးပြီး၍၊ ယရံ- သို့၊ သမုပဂမာမိ- ချဉ်းကပ်ရ၏၊ ဣတိ- သည်ကား၊ ယောဇနာ- တည်း။

၄၁၃။ ကောစ္ဆန္တိ- - ကား၊ မဿုနံ စ- မုတ်ဆိတ်တို့ကိုလည်းကောင်း၊ ကေသာနဉ္စ- ဆံပင်တို့ကိုလည်းကောင်း၊ ဥလ္လိခနကောစ္ဆံ- ဖီးကြောင်းဖြစ်သော ဘီးကိုလည်းကောင်း။ ပသာဒန္တိ- - ကား၊ ဂန္ဓဓုဏ္ဍာဒိမုခဝိလေပနံ- နံသာမှုန့်စသော မျက်နှာချေမှုန့်ကိုလည်း ကောင်း။ “ပသာဓန”န္တိပိ- - ဟူ၍လည်း၊ ပါဌော- ပါဌ်သည်၊ အတ္ထိ- ရှိသေး၏၊ ပသာဓနဘဏ္ဍံ- ဆင်ယင်သော တန်ဆာကိုလည်းကောင်း။ အဉ္ဇနိန္တိ- - ကား၊ အဉ္ဇနနာဠိ- မျက်စဉ်းတောင့်ကိုလည်းကောင်း၊ (ဂဏိတွာ- ၌စပ်)။ ပရိကမ္မကာရိကာ ဝိယာတိ- - ကား၊

အဂ္ဂကုလိကာ- မြတ်သော အမျိုးကောင်းသမီးသည်၊ ဝိဘဝသမ္ပန္နာ- စည်းစိမ်ဥစ္စာနှင့် ပြည့်စုံသည်၊ သမာနာပိ- ဖြစ်ပါသော်လည်း၊ ပတိပရိစာရိကာစေဋိကာ ဝိယ- ခြေရင်း အလုပ်အကျွေး ဇနီးကျွန်မကဲ့သို့။

၄၁၄။ သာဓဿာမီတိ- - ကား၊ ပစာမိ- ချက်၏။ ဘာဇနန္တိ- - ကား၊ လောဟ- ဘာဇနဉ္စ- ကြေးခွက်ကိုလည်း။ ဓောဝန္တိ- ဆေးလျက်၊ ပရိစရာမိ- လုပ်ကျွေး၏။ ဣတိ- ကား၊ ယောဇနာ- ခြင်းတည်း။

၄၁၅။ ဘတ္တိကတန္တိ- - ကား၊ ကတသာမိဘတိကံ- ပြုအပ်သော လင်ယောက်ျား ၌ ရိသေခစားခြင်းရှိသော။ အနုရတ္တန္တိ- - ကား၊ အနုရတ္တဝန္တိ- လင်ယောက်ျားအလိုသို့ အစဉ်လိုက်သော အကျင့်ရှိသော။ ကာရိကန္တိ- - ကား၊ ဣတိ- သို့၊ ကတ္တဗ္ဗဿ- ပြုထိုက်သော၊ တဿ တဿေဝ- ထိုထိုကိစ္စကိုပင်၊ ကာရိကံ- ပြုတတ်သော။ နိဟတမာနန္တိ- - ကား၊ အပနီတမာနံ- ဖယ်ရှားအပ်ပြီးသော မာန်မာနရှိသော။ ဥဋ္ဌာယိကန္တိ- - ကား၊ ဥဋ္ဌာနဝီရိယသမ္ပန္နံ- ထကြွလုံ့လ ဝီရိယနှင့် ပြည့်စုံသော။ အနလသန္တိ- - ကား၊ တတော ဧဝ- ထိုဝီရိယနှင့် ပြည့်စုံသည်၏အဖြစ်ကြောင့်ပင်၊ အကုသိတံ- ပျင်းရိခြင်းမရှိသော။ သီလဝတိန္တိ- - ကား၊ သီလာစာရသမ္ပန္နံ- သီလအကျင့်နှင့် ပြည့်စုံသော။ ဒုဿတေတိ- - ကား၊ ဒုဿတိ- အမျက်ထွက်၏။ ကုဇ္ဈိတွာ- စိတ်ဆိုး၍၊ ဘဏတိ- ပြောဆို၏။

၄၁၆။ ဘဏတိ အာပုစ္ဆံ ဟံ ဂမိဿာမီတိ- - -ကား၊ “အဟံ- သည်၊ တုမေ- သင်မိခင် ဖခင်တို့ကို၊ အာပုစ္ဆိတွာ- ပန်ပြော၍၊ ယတ္ထ ကတ္ထစိ- အမှတ်မထား တစ်ပါးပါး သော အရပ်သို့၊ ဂမိဿာမိ- သွားတော့အံ့” ဣတိ- သို့၊ မမ- ၏။ သော သာမိကော- ထိုလင်ယောက်ျားသည်၊ အတ္တနော- မိမိ၏၊ မာတရဉ္စ- အမိကိုလည်းကောင်း၊ ပိတရဉ္စ- အဖကိုလည်းကောင်း၊ ဘဏတိ- ပြောဆို၏။ ကိ- အဘယ်စကားကို၊ ဘဏတိ- နည်း၊ ဣတိ စေ- ဤသို့ မေးငြားအံ့၊ ဧဝံ သတိ- ဤသို့မေးလတ်သော်၊ “ဣသိဒါသိယာ န သဟ ဝစ္ဆံ၊ ဧကာဂါရေဟံ သဟ ဝတ္ထုန္တိ” - ဟူ၍၊ အာဟ- ပြောပြီ၊ တတ္ထ- ထိုစကားရပ်၌၊ ဝစ္ဆန္တိ- -ကား၊ ဝသိသံ- နေအံ့။

၄၁၈။ ဒေဿာတိ- - ကား၊ အပ္ပိယာ- မချစ်အပ်သည်။ အလံ မေတိ- -ကား၊ မေ- အား၊ တာယ- ထိုဣသိဒါသိဖြင့်၊ ပယောဇနံ- အကျိုးသည်၊ နတ္ထိ- မရှိတော့၊ ဣတိ အတ္ထော- နက်။ အပုစ္ဆာဟံ ဂမိဿာမီတိ - - ကား၊ တုမေ- သင်မိခင်ဖခင်တို့သည်၊ မေ- ၏၊ တာယ- ထိုဣသိဒါသိနှင့်၊ သဒ္ဓိ- အတူ တကွ၊ သံဝါသံ- နေထိုင်ခြင်းကို၊ ယဒိ ဣစ္ဆထ- အကယ်၍ အလိုရှိကုန်အံ့၊ (ဧဝံ သတိ- သော်)၊ အဟံ- သည်၊ တုမေ- သင်မိခင် ဖခင်တို့ကို၊ အပုစ္ဆိတွာ- မပန်ပြောမူ၍၊ ဝိဒေသံ- အရပ်တစ်ပါးသို့၊ ပတ္တမိဿာမိ- ဖဲခွါသွားတော့အံ့။

၄၁၉။ တဿာတိ- -ကား၊ မမ- ၏၊ ဘတ္တုနော- လင်ယောက်ျား၏။ ကိဿာတိ-

-ကား၊ တဝ- ဇာ၊ အဿ သာမိကဿ- ထိုလင်ယောက်ျားအား၊ ကိ- အဘယ်ကို။ တယာ- သည်၊ အပရန္တိ- ချွတ်ယွင်းအပ်သနည်း၊ (ဝါ) ပြစ်မှားအပ်သနည်း၊ ဗျာလိကံ- အပြစ်ကို၊ ကတံ- ပြုအပ်ပါသနည်း။

၄၂၀။ န ပိဟံ အပရန္တိ- - ကား၊ အဟံ- သည်၊ တဿ- ထိုလင်ယောက်ျားအား၊ ကိန္တိ- တစုံတစ်ခုကို၊ န ပိ အပရန္တိ- မပြစ်မှားခဲ့မိပါ။ ဝါ- တစ်နည်းကား၊ အယမေဝ- ဤ အပရန္တိ ဟူသော ပါဌ်သည်ပင်၊ ပါဌော- ပါဌ်တစ်မျိုးတည်း။ နပိ ဟိသေမီတိ- - ကား၊ နပိ ဗာဓေမိ- ညှင်းလည်း မညှင်းဆဲမိပါ။ ဒုဗ္ဗစနန္တိ- - ကား၊ ဒုရုတ္တဝစနံ- မကောင်းသဖြင့် ပြောဆိုအပ်သောစကားကို။ ဣ သက္ကာ ကာတု' ယျေတိ- - ကား၊ အယျေ- အရှင် မိခင် ဖခင်တို့၊ ကိ- အဘယ်ကို၊ မယာ- သည်၊ ကာတု- ပြုခြင်းငှါ၊ သက္ကာ- တတ်နိုင်ပါတော့ အံ့နည်း။ ယံ မံ ဝိဒ္ဓေဿတေ ဘတ္တာတိ- - ကား၊ ယသ္မာ- အကြင်ကြောင့်၊ အကာရဏေန- အကြောင်း မဟုတ်သဖြင့်သာလျှင်၊ (ဝါ) အကြောင်းမဲ့၊ ဘတ္တာ- ငါ၏ လင်ယောက်ျားသည်၊ မယံ- ငါ့အား၊ ဝိဒ္ဓေဿတေ- မုန်း၏၊ ဝိဒ္ဓေဿံ- မုန်းခြင်းကို၊ စိတ္တပ္ပကောပံ- စိတ်ဆိုးအမျက်ထွက်ခြင်းကို၊ ကရောတိ- ပြု၏။

(နာ- ၂၇၄) ၄၂၁။ ဝိမနာတိ- - ကား၊ ဒေါမနဿိကာ- နှလုံးမသာယာကုန်သည်။ ပုတ္တမနုရက္ခမာနာတိ- - ကား၊ အတ္တနော- မိမိ မိမိ၏၊ ပုတ္တံ- သားဖြစ်သော၊ မယံ- ငါ၏၊ သာမိကံ- လင်ယောက်ျားကို၊ စိတ္တံ- စိတ်ကို၊ အနုရက္ခဏေန- အစဉ် စောင့်ရှောက်ခြင်းဖြင့်၊ အနုရက္ခန္တာ- အစဉ်စောင့်ရှောက်လိုကုန်သည်။ (ဟုတ္တာ)၊ ဇိတာမှသေ ချုပ်နီ လက္ခိန္တိ- - ကား၊ ရူပဝတိ- လှပသောအဆင်းရှိသော၊ သိရိ- ကျက်သရေ ရှိသော ချွေးမကို၊ ဇိတာ- ဆုံးရှုံးကုန်သည်၊ အမှသေ- ဖြစ်ကုန်ပြီတကား၊ ဇိတာ- ရှုံးကုန်သည်၊ အမှ ဝတ- ဖြစ်ကုန်ပြီတကား၊ မနဿဝေသေန- လူ့အသွင်ဖြင့်၊ စရန္တိယာ- လှည့်လည်သွားလာသော၊ သိရိဒေဝတာယ- ကျက်သရေရှိသော နတ်သမီးမှ၊ ပရိဟိနာ ဝတ- ဆုတ်ယုတ်ကုန်ပြီ တကား၊ ဣတိ အတ္ထော- တည်း။

၄၂၂။ အမဿ ယရမ္ပိ ဒုတိယကုလိကဿာတိ- - ကား၊ ပဌမသာမိကံ- ပဌမလင် ယောက်ျားကို၊ ဥပါဒါယ- ထောက်ဆ၍၊ ဒုတိယဿ- ဒုတိယဖြစ်သော၊ အမဿ- ကြွယ်ဝ သော၊ ကုလပုတ္တဿ- အမျိုးကောင်းသား၏၊ ယရမ္ပိ- အိမ်၌၊ မံ- ငါ့ကို၊ အဒါသိ- ပေးပြန်ပြီ၊ ဒေန္တော စ- ပေးသော်လည်း၊ တတော ပဌမသုဂ်တော- ထိုပထမသုဌေးပေးသော မင်္ဂလာ လက်ဖွဲ့အောက်၊ ဥပမသုဂ်နေ- ထက်ဝက်သော မင်္ဂလာလက်ဖွဲ့ဖြင့်၊ အဒါသိ- ပေးပြီ။ ယေန မံ ဝိန္နထ သေဌိတိ- - ကား၊ ယေန သုဂ်နေ- အကြင်မင်္ဂလာလက်ဖွဲ့ဖြင့်၊ မံ- ကို၊ ပဌမံ သေဌိ- ပဌမသုဌေးသည်၊ ဝိန္နထ- ရပြီ၊ ပဋိလဘိ- ရပြီ၊ တတော- ထိုပထမသုဌေး ပေးသော မင်္ဂလာလက်ဖွဲ့အောက်၊ (ဝါ) ဇာ၊ ဥပမသုဂ်နေ- ထက်ဝက်သော မင်္ဂလာ

လက်ဖွဲ့ဖြင့်၊ ဣတိ- သည်ကား၊ ယောဇနာ- တည်း။

၄၂၃။ သောပီတိ- - ကား၊ ဒုတိယသာမိကောပိ- ဒုတိယလင်ယောက်ျားသည် လည်း။ မံ ပဋိစ္စရယီတိ- - ကား၊ မံ- ကို၊ နိဟရိ- နှင်ထုတ်ပြီ၊ သော- ထိုဒုတိယ လင်ယောက်ျားသည်၊ မံ- ကို၊ ဂေဟတော- အိမ်မှ၊ နိက္ကမိ- နှင်ထုတ်ပြီ။ ဥပဋ္ဌဟန္တိန္တိ- - ကား၊ ဒါသီ ဝိယ- ကျွန်မကဲ့သို့၊ ဥပဋ္ဌဟန္တိ- လုပ်ကျွေးစားသော၊ ဥပဋ္ဌာနံ- အနီး၌ တည်သည်ကို၊ (ဝါ) အနီးအပါး စားသည်ကို၊ ကရောန္တိ- ပြုတတ်သော။ အဗ္ဗုသိကန္တိ- - ကား၊ အဗ္ဗုနကံ- မပြစ်မှားသော၊ (ဝါ) ချွတ်ယွင်းချက် မရှိသော။

၄၂၄။ ဒမကန္တိ--ကား၊ ကာရုညာဓိဋ္ဌာနတာယ- ကရုဏာ၏တည်ရာဖြစ်သူ၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ပရေသံ- သူတစ်ပါးတို့၏၊ စိတ္တဿ- စိတ်ကို၊ ဒမကံ- ယဉ်ကျေးစေတတ် သော။ ယထာ- အကြင်အခြင်းအရာအားဖြင့် လှည့်လည်လတ်သော်၊ ပရေ- တပါးသော သူတို့သည်၊ ကိဉ္စိ- တစ်စုံတစ်ခုကို၊ ဒဿန္တိ- ပေးကမ်းကြကုန်လတ်၊ ဧဝံ တထာ- ထိုပေးကမ်း ချင်လောက်အောင်သော အခြင်းအရာအားဖြင့်၊ အတ္တနော- မိမိ၏၊ ကာယဉ္စ- ကိုယ်ကို လည်းကောင်း၊ ဝါစဉ္စ- နှုတ်ကိုလည်းကောင်း၊ ဒန္တိ- ယဉ်ကျေးသည်ကို၊ ဝူပသန္တိ- ငြိမ်းအေး သည်ကို၊ ကတ္တာ- ပြု၍၊ ပရဒတ္တဘိက္ခာယ- သူတစ်ပါးတို့ပေးလှူအပ်သော ထမင်းအလို့ငှါ၊ ဝိစရဏကံ- လှည့်လည်နေသော သူတောင်းစားကို။ ဇာမာတာတိ- - ကား၊ ဒုဟိတုပတိ- သမီး၏ ယောက်ျားသည်၊ (ဝါ) သားမက်သည်။ နိက္ခိပ ပေါဋ္ဌိဉ္စ ယဋိကဉ္စာတိ- - ကား၊ တယာ- သင်သည်၊ ပရိဒဟိတံ- ဝတ်ရုံအပ်သော၊ ပိလောတိကာခဏ္ဍဉ္စ- အဝတ်နှွမ်းပိုင်းကို လည်းကောင်း၊ ဘိက္ခာကပါလဉ္စ- ထမင်းခွက်ကိုလည်းကောင်း၊ ဆဉ္စေဟိ- စွန့်ပစ်လော့။

၄၂၅။ သောပိ ဝသိတ္တာ ပက္ခန္တိ- - ကား၊ ဘိက္ခကော- တောင်းတတ်သော၊ သောပိ ပုရိသော- ထိုယောက်ျားသည်လည်း၊ မယာ- နှင့်၊ သဒ္ဓိ- အတူတကွ၊ အဗ္ဗမာသမတ္တံ- လခွဲမျှ၊ ဝသိတ္တာ- နေ၍၊ ပက္ကာမိ- ဖဲသွားပြီ။

၄၂၆။ အထ နံ ဘဏတိ တာတောတိ- - ကား၊ တံ ဘိက္ခကံ- ထိုသူတောင်းစား ကို၊ မမ- ၏၊ ပိတာ စ- အဖသည်လည်းကောင်း၊ မာတာ စ- အမိသည်လည်းကောင်း၊ သဗ္ဗော- အလုံးစုံသော၊ မေ- ၏၊ ဉာတိဂဏော စ- ဆွေမျိုးအပေါင်းသည်လည်းကောင်း၊ ဝဂ္ဂဝဂ္ဂေါ- အစု အစုသည်၊ (ဝါ) အုပ်စုလိုက် အုပ်စုလိုက်၊ (ဝါ) တစ်ဖွဲ့ပြီး တစ်ဖွဲ့၊ ဟုတ္တာ- ၍၊ ဘဏတိ- ပြောဆို၏။ ကထံ- အဘယ်သို့ ပြောဆိုသနည်း၊ ဣဓ- ဤပြည့်စုံ ကြွယ်ဝသော အိမ်၌၊ ကိ- အဘယ်သည်၊ တေ- အား၊ န ကီရတိ- မပြီးစီး မပြည့်စုံသနည်း၊ တုယံ- အား၊ ကိ နာမ- အဘယ်မည်သော ကိစ္စသည်၊ န ကီရတိ န သာဓိယတိ- မပြီးစီး မပြည့်စုံသနည်း၊ ခိပ္ပံ- လျင်မြန်စွာ၊ ဘဏ- ဆိုပါလော့။ တံ တေ ကရိဟိတိတိ- - ကား၊ တံ-ထိုသင်ပြောသော အမှုကို၊ တုယံ- အား၊ ကရိဿတိ- ပြုပေးပါအံ့။

၄၂၇။ ယဒိ မေ အတ္တာ သက္ကောတိတိ- - ကား၊ မယံ- ဤ၊ အတ္တာ- ကိုယ်သည်၊ အတ္တာဓိနော- မိမိနှင့်သာ စပ်သည်လည်းကောင်း၊ (ဝါ) မိမိကို မိမိအစိုးရသည်လည်းကောင်း၊ ဘုဒ္ဓိဿော စ- တော်လှန်ပြီးသည်လည်းကောင်း၊ ယဒိ ဟောတိ- အကယ်၍ ဖြစ်အံ့၊ မယံ- အား၊ ဣသိဒါသိယာ- ဖြင့်၊ အလံ- အလိုမရှိတော့၊ တာယ- ထိုဣသိဒါသိ ဖြင့်၊ ပယောဇနံ- အကျိုးသည်၊ နတ္ထိ- မရှိတော့၊ တသ္မာ- ထို့ကြောင့်၊ သဟ- အတူတကွ၊ န ဝစ္ဆိ- မနေနိုင်တော့၊ သဟ- အတူတကွ၊ န ဝသိဿံ- မနေနိုင်တော့၊ အဟံ- သည်၊ ဧကယဓေ- တစ်အိမ်တည်း၌၊ တာယ- ထိုဣသိဒါသိနှင့်၊ သဟ- အတူတကွ၊ ဝတ္ထိ- နေခြင်းငှါ၊ (န သက္ကောမိ- မစွမ်းနိုင်တော့)၊ ဣတိ- ကား၊ ယောဇနာ- တည်း။

၄၂၈။ ဝိဿဒ္ဓိတော ဂတော သောတိ- - ကား၊ သော ဘိက္ခုကော- ထိုသူတောင်း စားသည်၊ (ဝါ) ကို၊ ပိတရာ- အဖသည်၊ ဝိဿဒ္ဓိတော- လွတ်အပ်သည်၊ ဟုတွာ၊ ယထာရုစိ- အလိုရှိတိုင်း၊ ဂတော- သွားပြီ။ ဧကာကိနီတိ- - ကား၊ ဧကိကာဝ- တစ်ယောက်တည်း သာလျှင်။ အာပုစ္ဆိတူန ဂစ္ဆန္တိ- - ကား၊ (နာ- ၂၃၅) မယံ- ဤ၊ ပိတရံ- အဖကို၊ ဝိဿဒ္ဓေတွာ- စွန့်လွှတ်၍၊ ဂစ္ဆာမိ- သွားအံ့။ မရိတုယေတိ- - ကား၊ မရိတံ- သေခြင်းငှါ၊ ဝါတိ- ကား၊ ဝိကပ္ပတ္ထေ- ဝိကပ်အနက်၌၊ နိပါတော- နိပါတ်တည်း။

၄၂၉။ ဂေါစရာယာတိ- - ကား၊ ဘိက္ခုယ- ဆွမ်းအလို့ငှါ၊ တာတကုလံ- အဖအိမ်သို့၊ အာဂစ္ဆိ- ရောက်လာပြီ၊ ဣတိ- ကား၊ ယောဇနာ- တည်း။

၄၃၀။ တန္တိ- - ကား၊ တံ ဇိနဒတ္တတ္ထေရိ- ထိုဇိနဒတ္တာထေရီမကို။ ဥပဋ္ဌာယာသနံ တဿာ ပညာပယိန္တိ - - - ကား၊ ဥဋ္ဌဟိတွာ- နေရာမှထ၍၊ အာသနံ- နေရာကို၊ တဿာ ထေရိယာ- ထိုထေရီမအတွက်၊ ပညာပေသိ- ခင်းပြီ။

၄၃၂။ ဣဓေဝါတိ- - ကား၊ ဣမသ္မိ ဧဝ ဂေဟေ- ဤအိမ်၌ပင်၊ ဌိတာ- တည်သည်၊ (ဟုတွာ)။ ပုတ္တကာတိ- - ကား၊ သာမညဝေါဟာရေန- သာမညခေါ်ဝေါ် ခြင်းဖြင့်၊ ဓိတရံ- သမီးကို၊ အနုကမ္မေန္တော- အစဉ်သနားသည်၊ (ဟုတွာ)၊ အာလပတိ- ခေါ်၏။ စရာဟိ တွံ ဓမ္မန္တိ- - ကား၊ တွံ- သည်၊ ပဗ္ဗဇိတွာ- ရဟန်းပြု၍၊ စရိတဝံ- ကျင့်ထိုက်သော၊ ဗြဟ္မစရိယာဒိဓမ္မံ- မြတ်သောအကျင့်အစရှိသော တရားကို၊ စရ- ကျင့်လော့။ ဒွိဇာတိတိ- - ကား၊ ဗြာဟ္မဏဇာတိ- ပုဏ္ဏားဇာတ်ရှိသူတို့ကို။

၄၃၃။ နိဇ္ဇရေဿာမိတိ- - ကား၊ ဇီရာပေဿာမိ- ဆွေးမြေ့စေပါအံ့၊ ဝိနာသေဿာမိ- ပျက်စီးစေပါအံ့၊ (ဝါ) ဖျက်ဆီးပါအံ့။

၄၃၄။ ဧတမိန္တိ- - ကား၊ သစ္စာဘိသမ္ဘောဓိ- သစ္စာလေးပါးကိုထိုးထွင်း၍ သိသော ဉာဏ်သို့လည်းကောင်း၊ မဂ္ဂဉာဏံ- မဂ်ဉာဏ်သို့လည်းကောင်း၊ ဣတိ- ကား၊ အတ္ထော- တည်း။ အဂ္ဂဓမ္မန္တိ- - ကား၊ ဖလဓမ္မံ- ဖိုလ်တရားသို့လည်းကောင်း၊ အရဟတ္တံ- အရဟတ္တ

ဖိုလ်တရားသို့လည်းကောင်း။ ယံ သန္တိကရိ ခွိပဒသေဋ္ဌာတိ- - ကား၊ မဂ္ဂဖလနိဗ္ဗာန-
သညိတံ- မဂ် ဖိုလ် နိဗ္ဗာန် ဟုဆိုအပ်သော၊ ယံ လောကုတ္တရာဓမ္မံ- အကြင် လောကုတ္တရာ
တရားကိုးပါးကို၊ ခွိပဒါနံ- အခြေနှစ်ချောင်းရှိသူတို့တွင်၊ သေဋ္ဌာ- အမြတ်ဆုံး ဖြစ်တော်
မူသော၊ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ- သည်၊ သန္တိအကာသိ- မျက်မှောက်ပြုတော်မူပြီ၊ တံ- ထို
လောကုတ္တရာတရားကိုးပါးကို၊ လဘဿု- ရပါစေသတည်း။ ဣတိ- ကား၊ ယောဇနာ-
တည်း။

၄၃၅။ သတ္တာဟံ ပဗ္ဗဇိတာတိ- -ကား၊ ပဗ္ဗဇိတာ- ရဟန်းပြုသည်၊ ဟုတွာ- ဤ၊
သတ္တာဟေန- ခုနစ်ရက်ဖြင့်။ အဖဿယိန္တိ- - ကား၊ ဖုသိ- တွေ့ထိရပြီ၊ သတ္တာကာသိ-
မျက်မှောက်ပြုရပြီ။

၄၃၆။ ယဿ' ယံ ဖလဝိပါကောတိ- -ကား၊ ယဿ ပါပကမ္မဿ- အကြင်
မကောင်းမှုကံ၏၊ သာမိကဿ- လင်ယောက်ျား၏၊ အမနာပဘာဝသင်္ခါတော- မနှစ်သက်
သည်၏အဖြစ် ဟုဆိုအပ်သော၊ နိဿန္တဖလဘူတော- အကျိုးဆက်ဖြစ်၍ဖြစ်သော၊ အယံ
ဝိပါကော- ဤအကျိုးသည်။ တံ တဝ အာစိက္ခိယန္တိ- - ကား၊ တံ ကမ္မံ- ထိုမကောင်းမှုကံကို
တဝ- သင့်အား၊ ကထေဿာမိ- ပြောပြပါအံ့။ တန္တိ- -ကား၊ အာစိက္ခိယမာနံ- ပြောကြား
အပ်လတုံသော၊ တမေဝ ကမ္မံ- ထိုမကောင်းမှုကံကို၊ ဝါ- တစ်နည်းကား၊ မမ- ၏၊ တံ
ဝစနံ- ထိုစကားကို။ ဧကမနာတိ- - ကား၊ ဧကဂ္ဂမနာ- တစ်ခုတည်းသော အာရုံရှိသော
စိတ်သည်။ (ဟုတွာ)၊ ဝါ- တစ်နည်းကား၊ အယမေဝ- ဤဧကဂ္ဂမနာ ဟူသော ပါဌ်သည်ပင်၊
ပါဌော- ပါဌ်တစ်မျိုးတည်း။

၄၃၇။ နဂရမ္ပိ ဧရကစ္ဆေတိ- -ကား၊ ဧဝံ နာမကေ- ဤသို့ ဧရကစ္ဆ ဟု
အမည်ရှိသော၊ နဂရေ- မြို့၌။ သော ပရဒါရံ အသေဝီ' ဟန္တိ- -ကား၊ သော အဟံ- သည်၊
ပရဿ- သူတစ်ပါး၏၊ ဒါရံ- မယားကို၊ အသေဝီ- မှီဝဲခဲ့ပြီ။

၄၃၈။ စိရံ ပက္ခောတိ- -ကား၊ ဗဟူနိ- များစွာကုန်သော၊ ဝဿသတ-
သဟဿာနိ- နှစ်ပေါင်းအသိန်းတို့ပတ်လုံး၊ နိရယဂ္ဂိနာ- ဝရဲဦးသည်၊ ဒမော- လောင်အပ်ပြီ။
တတော စ ဥဋ္ဌဟိတွာတိ - - ကား၊ တတော နိရယတော- ထိုဝရဲမှ၊ ဝုဋ္ဌိတော- လွတ်
မြောက်၍၊ စုတော- စုတေလတ်သော်။ မက္ကဋိယာ ကုစ္စိမောက္ကမိန္တိ- - ကား၊ ဝါနရိယာ-
မျောက်မ၏၊ ကုစ္စိမ္ပိ- ဝမ်း၌၊ ပဋိသန္တိ- ပဋိသန္ဓေကို၊ ဂဏှိ- ယူပြီ။

၄၃၉။ ယူထပေါတိ- -ကား၊ ယူထပတိ- မျောက်အပေါင်း၏ အရှင်ဖြစ်သော
မျောက်မင်းသည်။ နိလ္လစ္ဆေသီတိ - - ကား၊ ပုရိသဘာဝဿ- ယောက်ျားအဖြစ်၏၊
လက္ခဏဘူတာနိ- လက္ခဏာဖြစ်၍ဖြစ်ကုန်သော၊ ဝီဇကာနိ- ဝှေးစေတို့ကို၊ နိလ္လစ္ဆေသိ-
ကိုက်ထုတ်ပြီ၊ နိဟရိ- ထုတ်ပြီ။ တဿေတံ ကမ္မဖလန္တိ- - ကား၊ တဿ မယံ- ထိုငါ၏၊

ဧတံ- ဤသို့ ဝှေးစေ့ကို အထုတ်ခံခြင်းသည်၊ အတိတေ- လွန်လေပြီးသောအခါ၌၊
ကတဿ- ပြုအပ်သော၊ ကမ္မဿ- ပရဒါရကံ၏၊ ဖလံ- အကျိုးတည်း။ ယထာပိ ဂန္ဓာန
ပရဒါရန္တိ- - ကား၊ တံ- ထိုသို့ ဆင်းရဲကိုခံစားခြင်းသည်၊ ယထာ- အဘယ်အကြောင်း
ကြောင့်နည်းဟူမူကား၊ ပရဒါရံ- သူတစ်ပါးသားမယားကို၊ အတိက္ကမိတွာ- လွန်ကူးသွား
လာခဲ့သောကြောင့်တည်း။

၄၄၀။ တတောတိ- - - ကား၊ မက္ကဋ္ဌယောနိတော- မျောက်ဘဝမှ၊
သိန္ဓဝါရညေတိ- - ကား၊ သိန္ဓဝရဋ္ဌေ- သိန္ဓဝတိုင်း၌၊ အရညဌာနေ- တောအရပ်၌၊
ဇဠကိယာတိ- - ကား၊ အဇိယာ- ဆိတ်မ၏။

၄၄၁။ ဒါရဏေ ပရိဝဟိတွာတိ- - ကား၊ ပိဋ္ဌိ- ကျောကုန်းပေါ်သို့၊ အာရယု-
တက်စီး၍၊ ကုမာရဏေ- ဆော့ကစားသော သူငယ်တို့ကို၊ ဝဟိတွာ- ချီပိုးရွက်ဆောင်၍၊
ကိမိနာဝ'ဋ္ဌောတိ- - ကား၊ အဘိဇာတဌာနေ- အနာဖြစ်ရာဌာန၌၊ (ဝါ) ဝှေးစေ့ထုတ်၍
အနာဖြစ်ရာဌာန၌၊ ကိမိပရိဂတောဝ- ပိုးတို့ဖြင့် ခြံရံအပ်သည်သာ၊ ဟုတွာ- ၍၊ အဇ္ဈော-
နာကျင်သည်၊ အဋ္ဌိတော- နှိပ်စက်အပ်သည်။ အကလ္လောတိ- - ကား၊ ဂိလာနော-
မကျန်းမာသည်၊ အဟောသီတိ- အဟောသိ ဟူသော စကားသည်၊ ဝစနသေသော-
စကားကြွင်းတည်း။

၄၄၂။ ဂေါဝါဏိဇကဿာတိ- - ကား၊ ဂါဝိယော- နွားတို့ကို၊ ဝိက္ကိဏိတွာ-
ရောင်း၍၊ ဇီဝကဿ- အသက်မွေးသူ၏၊ လာခါတဗ္ဗောတိ- - ကား၊ လာခါရသရတ္တေဟိ
ဝိယ- ချိတ်ရည်ဖြင့် ဆိုးအပ်ကုန်သကဲ့သို့၊ တဗ္ဗေဟိ- နိကုန်သော၊ လောမေဟိ- အမွှေးတို့နှင့်၊
သမန္နာဂတော- ပြည့်စုံသော။

၄၄၃။ ဝေါပူနာတိ- - ကား၊ ဝဟိတွာ- ထမ်းဆောင်ပြီး၍၊ နဝ်လန္တိ- - ကား၊
သီရံ- ထွန်တုံးကိုလည်းကောင်း၊ သကဋ္ဌေ- လှည်းကိုလည်းကောင်း၊ ဓာရယာမိ-
ထမ်းဆောင်၏၊ ဣတိ အတ္ထော- တည်း။ အန္ဓောဝ'ဋ္ဌောတိ- - ကား၊ ကာဏောဝ-
ကန်းသည်သာလျှင်၊ ဟုတွာ- ဖြစ်၍၊ အဇ္ဈော ပိဋ္ဌိတော- နှိပ်စက်အပ်သည်။

၄၄၄။ ဝိထိယာတိ- - ကား၊ နဂရဝိထိယံ- မြို့လမ်းမ၌။ ဒါသိယာ ယရေ
ဇာတောတိ- - ကား၊ ယရဒါသိယာ- အိမ်ကျွန်မ၏၊ ကုဏ္ဍိမိ- ဝမ်း၌၊ ဇာတော- ဖြစ်ပြီ၊
“ဝဏ္ဏဒါသိယာ” တိပိ- - ဟူ၍လည်း၊ ဝဒန္တိ- ဆိုကြကုန်သေး၏။ နေဝ မဟိလာ န
ပုရိသောတိ- - ကား၊ ဣတ္ထိပိ- မိန်းမသည်လည်း၊ ပုရိသောပိ- ယောက်ျားသည်လည်း၊ န
ဟောမိ- မဟုတ်၊ ဇာတိနပုံသကော- ပဋိသန္ဓေအားဖြင့် နပုံပဏ္ဍုက်တည်း၊ ဣတိ အတ္ထော။

၄၄၅။ တိသတိဝဿမိ မတောတိ- - ကား၊ နပုံသကော- နပုံပဏ္ဍုက်သည်၊
ဟုတွာ- ၍၊ တိသဝဿကာလေ- အသက်သုံးဆယ်အရွယ်၌၊ မတော- သေပြီ။

သာကဋီကကုလမ္ဘိတိ- - ကား၊ သူတကကုလေ- လှည်းသမားအမျိုး၌။ ခနိကပုရိသပါတ-
ဗဟုလမ္ဘိတိ- - ကား၊ ဣဏာယိကာနိ- မြီရှင်ကြွေးရှင်ဖြစ်ကုန်သော၊ ပုရိသာနိ-
ယောက္ခားတို့၏။ အဓိပတနဗဟုလေ- လွှမ်းမိုးနှိပ်စက်ခံရခြင်းများသော၊ ဗဟုဟိ- များစွာ
လည်းဖြစ်ကုန်သော၊ ဣဏာယိကေဟိ- မြီရှင်ကြွေးရှင်တို့သည်၊ အဘိဘဝိတဗေ-
လွှမ်းမိုးနှိပ်စက်အပ်သော။

၄၄၆။ ဥဿန္နာယာတိ- - ကား၊ ဥပစိတာယ- စုဆောင်းအပ်သော၊ (ဝါ)
တိုးပွားသော။ ဝိပုလာယာတိ - - ကား၊ မဟတိယာ- များပြားသော။ ဝမိယာတိ- - ကား၊
ဣဏဝမိယာ- ကြွေးမြီ၏ အတိုးအပွားဖြင့်။ သြကမတိတိ- - ကား၊ အဝကမတိ-
ဆွဲငင်သိမ်းပိုက်၏။ (ဝါ) ဆွဲခေါ်သွား၏။ ကုလယရသ္မာတိ- - ကား၊ မမ- ၏။
ဇာတကုလဂေဟတော- မွေးဖွားရာ မိဘအိမ်မှ။

၄၄၇။ သြရုန္နတ'ဿ ပုတ္တောတိ- - ကား၊ အဿ သတ္တဝါဟဿ- ထိုလည်းကုန်
သည်၏။ ပုတ္တော- သားဖြစ်သော၊ မယိ- ၌၊ ပဋိဗဒ္ဓစိတ္တော- တပ်မက်သောစိတ်ရှိသော၊
နာမေန- အမည်အားဖြင့်၊ ဂိရိဒါသော နာမ- ဂိရိဒါသမည်သူသည်၊ အဝရုန္နတိ- ဇနီးမယား
အဖြစ် အနိုင်ကျင့်သိမ်းပိုက်၏။ အတ္တနော- မိမိ၏၊ ပရိဂ္ဂဟဘာဝေန- သိမ်းပိုက်အပ်
ပိုင်ဆိုင်အပ်သော ပစ္စည်းအဖြစ်ဖြင့်၊ ဂေဟေ- အိမ်၌၊ ကရောတိ- ထား၏။

၄၄၈။ အနုရတ္တာ ဘတ္တာရန္တိ- - ကား၊ ဘတ္တာရံ- လင်ယောက်ျားကို၊
အနုဝတ္တိကာ- အလိုလိုက်တတ်သော၊ (ဝါ) အစဉ်အမြဲ ပြုစုယူယတတ်သော၊ တဿာဟံ
ဝိဒ္ဓေသနမကာသိန္တိ- - ကား၊ တဿ ဘတ္တာနော- ထိုလင်ယောက်ျားအား၊ ဘရိယံ-
မယားကြီး ဖြစ်သော၊ တံ သပတ္တိ- ထိုလင်တူမယားကို၊ ဝိဒ္ဓေသနကမ္မံ- မုန်းခြင်းအမှုကို၊
(ဝါ) မုန်းအောင် ပြုလုပ်ခြင်းအမှုကို၊ အကာသိ- ပြုခဲ့ပြီ။ ယထာ- အကြင်အခြင်းအရာ
အားဖြင့် (ပြုလုပ်လတ်သော်)၊ တံ- ထိုမယားကြီးကို၊ သော- ထိုလင်ယောက်ျားသည်၊
ကုဇ္ဈတိ- အမျက်ထွက်၏။ ဧဝံ- ဤသို့အမျက်ထွက်လောက်အောင်သော အခြင်းအရာ
အားဖြင့်၊ ပဋိပဇ္ဇိ- ပြုကျင့်ခဲ့ပြီ။

၄၄၉။ ယံ မံ အပကိရိတုန ဂစ္ဆန္တိတိ- - ကား၊ ဒါသီ ဝိယ- ကျွန်မကဲ့သို့ သက္ကစွံ-
ရိုသေစွာ၊ ဥပဋ္ဌဟန္တိ- အနီး၌တည်သော၊ (ဝါ) ပြုစုလုပ်ကျွေးသော၊ ယံ မံ- အကြင်ငါ့ကို၊
တတ္ထ တတ္ထ- ထိုထိုအရပ်၌၊ ပတိနော- လင်ယောက်ျားတို့သည်၊ အပကိရိတွာ- ပစ်ပယ်၍၊
ဆဋ္ဌေတွာ- စွန့်ပစ်၍၊ အနပေက္ခာ- ငဲ့ကွက်ခြင်းမရှိကုန်သည်၊ ဟုတွာ-၍၊ အပဂစ္ဆန္တိ-
ဖဲသွားကြကုန်၏။ ဧတံ- ဤသို့ လင်ယောက်ျားတို့စွန့်ပစ်၍ သွားခြင်းသည်၊ တဿ မယံ-
ထိုငါ၏၊ တဒါ- ထိုအခါ၌၊ ကတဿ- ပြုအပ်သော၊ ပရဒါရိကကမ္မဿ- ပရဒါရိက၏
လည်းကောင်း၊ သပတ္တိ- လင်တူမယားကို၊ ဝိဒ္ဓေသနကမ္မဿ စ- မုန်းခြင်းအမှု၏

လည်းကောင်း၊ (ဝါ) မုန်းအောင်ပြုခြင်းဟူသော မကောင်းမှုကံ၏လည်းကောင်း၊
 နိဿန္တဖလံ- အကျိုးဆက်တည်း။ တဿပိ အန္တော ကတော မယာတိ- -ကား၊ တထာ-
 ထိုဆိုခဲ့ပြီးသော အခြင်းအရာအားဖြင့်၊ ဝါရုဏဿ- ကြမ်းတမ်း ကြောက်မက်ဖွယ်ကောင်း
 သော၊ (ဝါ) ဆိုးဝါးလှသော၊ တဿပိ အနုနယပါပကမ္မဿ- အစဉ်လိုက်သော
 ထိုမကောင်းမှုကံ၏လည်း၊ (ဝါ) ထိုမကောင်းကျိုး၏လည်း၊ ပရိယန္တော- အဆုံးကို၊ ဣဒါနိ-
 ယခုအခါ၌၊ အဂ္ဂမဂ္ဂ- အရဟတ္တမဂ်ကို၊ အဓိဂစ္ဆန္တိယာ- ရသော၊ မယာ- သည်၊ ကတော-
 ပြုအပ်ပြီ၊ ဣတော- ဤနေ့မှ၊ ပရံ- နောက်၌၊ ကိဉ္စိ- တစ်စုံတစ်ခုသော၊ ဒုက္ခံ- ဆင်းရဲသည်၊
 နတ္ထိ- မရှိတော့၊ ဣတိ- ဤကား အနက်တည်း။ ပန- ဆက်ဦးအံ့၊ ဧတ္ထ- ဤအဋ္ဌကထာ၌၊
 အန္တရန္တရာ- အကြားအကြား၌၊ ယံ- အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်ကို၊ န ဝိဘတ္တံ- မဝေဘန်အပ်၊ တံ-
 ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ ဝုတ္တနယတ္တာ- ဆိုအပ်ပြီးသောနည်းရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ဥတ္တာနတ္ထမေဝ-
 ပေါ်လွင်ထင်ရှားသောအနက်ရှိသည်သာ။

ဣသိဒါသီထေရီဂါထာဝဏ္ဏနာ- သည်၊ နိဋ္ဌိတာ- ပြီ။
 ဝတ္ထာလီသနိပါတဝဏ္ဏနာ- သည်၊ နိဋ္ဌိတာ- ပြီ။

(ခဏ- ၂၇၈)

၁၆- မဟာနိပါတဝဏ္ဏနာ

၁-သုမေဓာထေရီဂါထာဝဏ္ဏနာ

မဟာနိပါတေ- မဟာနိပါတ်၌၊ မန္တာဝတိယာ နဂရေတိအာဒိကာ- - -ဤသို့
 အစရှိသော ဂါထာတို့သည်၊ သုမေဓာယ- သုမေဓာမည်သော၊ ထေရီယာ- ထေရီမ၏၊
 ဂါထာ- တို့တည်း။ အယမ္ဗိ- ဤသုမေဓာထေရီမသည်လည်း၊ ပုရိမဗုဒ္ဓေသု- တို့၌၊
 ကတာဓိကာရာ- ရှိသည်၊ (ဟုတွာ)၊ တတ္ထ တတ္ထ ဘဝေ- ၌၊ ဝိဝဇ္ဈပနိဿယံ- သော၊
 ကုသလံ- ကို၊ ဥပစိနန္တိ- လျက်၊ သက္ကစုံ- ရှိသေတွာ၊ ဝိမောက္ခသမ္ဘာရေ- ဝိမောက္ခ
 အဆောက်အဦတို့ကို၊ သမ္ဘာရေန္တိ- ဆည်းပူးစုဆောင်းလျက်၊ ကောဏာဂမနဿ-
 ကောဏာဂုမ်မည်တော်မူသော၊ ဘဂဝတော- ၏၊ ကာလေ- ၌၊ ကုလဂေဟေ- ၌၊
 နိဗ္ဗတ္တိတွာ- ၍၊ ဝိညုတံ- သို့၊ ပတွာ- သော်၊ အတ္တနော- မိမိ၏၊ သခိဟိ- မိတ်ဆွေဖြစ်
 ကုန်သော၊ ကုလဓိတာဟိ- အမျိုးကောင်းသမီးတို့နှင့်၊ သဒ္ဓိ- အတူ၊ ဧကဇ္ဈာသယာ-
 တူသောအလိုဆန္ဒရှိသည်၊ ဟုတွာ- ၍၊ မဟန္တိ- ကြီးစွာသော၊ အာရာမံ- အာရာမကို၊
 ကာရေတွာ- ပြုစေ၍၊ ဗုဒ္ဓပ္ပမုခဿ- ဘုရားအမှူးရှိသော၊ ဘိက္ခုသံဃဿ- ရဟန်းအပေါင်း
 အား၊ နိယျာဒေသိ- အပ်နှင်းလှူဒါန်းပြီ။ သာ- ထိုအမျိုးကောင်းသမီးသည်၊ တေန
 ပုညကမ္မေန- ထိုကောင်းမှုကံကြောင့်၊ ကာယဿ- ၏၊ ဘေဒါ- မှ၊ တာဝတိသံ-
 တာဝတိသာနတ်ပြည်သို့၊ ဥပဂစ္ဆိ- ရောက်ရပြီ။ တတ္ထ- ထိုတာဝတိသာနတ်ပြည်၌၊
 ယာဝတာယုကံ- အသက်အပိုင်းအခြားအတိုင်း၊ ဒိဗ္ဗသမ္ပတ္တိ- နတ်စည်းစိမ်ကို၊ အနုဘဝိတွာ-
 ခံစား၍၊ တတော- ထိုတာဝတိသာနတ်ပြည်မှ၊ စုတာ- စုတေလတ်သော်၊ ယာမေသု-
 ယာမာနတ်ပြည်တို့၌၊ ဥပပဇ္ဇိ- ဖြစ်ရပြီ။ တတော- ထိုယာမာနတ်ပြည်မှ၊ စုတာ-
 စုတေလတ်သော်၊ တုသိတေသု- တုသိတာနတ်ပြည်တို့၌၊ ဥပပဇ္ဇိ- ဖြစ်ရပြီ၊ တတော-
 ထိုတုသိတာနတ်ပြည်မှ၊ စုတာ- သော်၊ နိမ္မာနရတီသု- နိမ္မာနရတီနတ်ပြည်တို့၌၊ ဥပပဇ္ဇိ-
 ဖြစ်ရပြီ။ တတော- ထိုနိမ္မာနရတီနတ်ပြည်မှ၊ စုတာ- သော်၊ ပရနိမ္မိတဝသဝတ္တိသု- ပရနိမ္မိတ
 ဝသဝတ္တိ နတ်ပြည်တို့၌၊ ဥပပဇ္ဇိ- ဖြစ်ရပြီ၊ ဣတိ- သို့၊ အနုက္ကမေန- အစဉ်အားဖြင့်၊ ပဉ္စသု-
 ငါးထပ်ကုန်သော၊ ကာမသဂ္ဂေသု- ကာမနတ်ပြည်တို့၌၊ ဥပပဇ္ဇိတွာ- ဖြစ်၍၊ တတ္ထ တတ္ထ-
 ထိုထိုနတ်ပြည်၌၊ ဒေဝရာဇနံ- နတ်မင်းကြီးတို့၏၊ မဟေသိ- မိဖုရားသည်၊ ဟုတွာ- ၍၊

တတော- ထိုပရနိမ္မိတဝသဝတ္တိနတ်ပြည်မှာ စုတာ- သော်၊ ကဿပဿ- သော၊ ဘဂဝတော-
၏၊ ကာလေ- ဌ၊ မဟာဝိဘဝဿ- များသောစည်းစိမ်ရှိသော၊ သေဌိနော- သူဌေးကြီး၏၊
ဓိတာ- သမီးသည်၊ ဟုတွာ- ၍၊ အနုက္ကမေန- အစဉ်အားဖြင့်၊ ဝိညုတံ- သို့၊ ပတွာ-
သော်၊ သာသနေ- သာသနာတော်၌၊ အဘိပ္ပသန္နာ- အလွန်ကြည်ညိုသူသည်၊ ဟုတွာ-
၍၊ ရတနတ္ထယံ- ရတနာသုံးပါးအပေါင်းကို၊ ဥဒ္ဓိဿ- ရည်စူး၍၊ ဥဠာရပုညကမ္မံ- မွန်မြတ်
များပြားသော ကောင်းမှုကို၊ အကာသိ- ပြုပြီ။

တတ္ထ- ထိုဘဝ၌၊ ယာဝဇီဝံ- အသက်ထက်ဆုံး၊ ဓမ္မုပဇိဝိနီ- တရားသဖြင့် အသက်
မွေးခြင်းရှိသည်၊ ကုသလဓမ္မနိရတာ- ကုသိုလ်တရား၌ပျော်မွေ့သည်၊ ဟုတွာ- ၍၊ တတော-
ထိုသူဌေးသမီးဘဝမှာ စုတာ- သော်၊ တာဝတိံသေသု- တို့၌၊ နိဗ္ဗတ္တိတွာ- ၍၊ အပရာပရံ-
ထိုမှ ဤမှာ (ဝါ) အဖန်တလဲလဲ၊ သုဂတိသုယေဝ- သုဂတိဘုံတို့၌သာလျှင်၊ သံသရန္တိ-
ကျင်လည်လျက်၊ ဣမသ္မိ ဗုဒ္ဓုပ္ပါဒေ- ၌၊ မန္တာဝတီနဂရေ- မန္တာဝတီမြို့၌၊ ကောဉ္ဇဿ နာမ-
ကောဉ္ဇမည်သော၊ ရညော- မင်း၏၊ ဓိတာ- သမီးတော်သည်၊ ဟုတွာ- ၍၊ နိဗ္ဗတ္တိ- ပြီ၊
တဿာ- ထိုမင်းသမီးလေးအား၊ မာတာပိတရော- မယ်တော်ခမည်းတော်တို့သည်၊
သုမေဓာတိ နာမံ- သုမေဓာဟူသောအမည်ကို၊ အကံသု- ပြုကြကုန်ပြီ။ တံ- ထိုသုမေဓာ
မင်းသမီးသည်၊ အနုက္ကမေန- ဖြင့်၊ ဝုဒ္ဓိပ္ပတ္တဝယပ္ပတ္တကာလေ- ကြီးပြင်းရာ အရွယ်ရောက်ရာ
အခါ၌၊ မာတာပိတရော- တို့သည်၊ “ဝါရဏဝတီနဂရေ- ဝါရဏဝတီမြို့၌၊ အနိကရတ္တဿ
နာမ- အနိကရတ္တမည်သော၊ ရညော- အား၊ ဒဿာမ- ပေးကုန်အံ့” ဣတိ- သို့၊ သမ္ပန္နေသု-
ဆွေးနွေးတိုင်ပင်ကြကုန်ပြီ။ ပန- အထူးကိုဆိုအံ့၊ သာ- ထိုမင်းသမီးသည်၊ ဒဟရကာလ-
တော- ငယ်စဉ်အခါမှာ၊ ပဋ္ဌာယ- စ၍၊ အတ္တနော- မိမိ၏၊ သမာနဝယာဟိ- တူသော
အရွယ်ရှိကုန်သော၊ ရာဇကညာဟိ စ- မင်းသမီးတို့နှင့်လည်းကောင်း၊ ဒါသိဇနေဟိ စ-
ကျွန်အမှုလုပ်အပေါင်းတို့နှင့် လည်းကောင်း၊ သဒ္ဓိ- အတူ၊ ဘိက္ခုနုပဿယံ- ဘိက္ခုနီမ
ကျောင်းသို့၊ ဂန္ဓာ- သွား၍၊ ဘိက္ခုနီနံ- တို့၏၊ သန္တိကေ- အထံ၌၊ ဓမ္မံ- တရားကို၊ သုတွာ-
နာ၍၊ စိရကာလတော- ကြာမြင့်စွာသော ကာလမှာ၊ ပဋ္ဌာယ- စ၍၊ ကတာဓိကာရတာယ-
ပြုအပ်ပြီးသော လွန်ကဲသောကောင်းမှုရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ သံသာရေ- သံသရာ၌၊
ဇာတသံဝေဂါ- ဖြစ်သော သံဝေဂရှိသည်၊ (ဟုတွာ)၊ သာသနေ- သာသနာတော်၌၊
အဘိပ္ပသန္နာ- အလွန်ကြည်ညိုသည်၊ ဟုတွာ- ၍၊ ဝယပ္ပတ္တကာလေ- အရွယ်ရောက်ရာ
အခါ၌၊ ကာမေဟိ- ကာမဂုဏ်တို့မှာ၊ ဝိနိဝတ္တိတမာနသာ- ဆုတ်နစ် ဖဲ့ခွါစေအပ်သော
စိတ်ရှိသည်၊ အဟောသိ- ပြီ။ တေန- ထို့ကြောင့်၊ သာ- ထိုသုမေဓာသည်၊ မာတာပိတုနံ-
မယ်တော်ခမည်းတော်တို့၏လည်းကောင်း၊ ဉာတိနံ- ဆွေတော်မျိုးတော်တို့၏လည်း
ကောင်း၊ သမ္ပန္နနံ- တိုင်ပင်ခြင်းကို၊ သုတွာ- ကြားရ၍၊ “မယံ- အား၊ ယရာဝါသေန-

အိမ်ရာထောင်ခြင်းဖြင့်၊ ကိစ္စံ- အမှုကိစ္စသည်၊ န- မရှိ၊ အဟံ- သည်၊ ပဗ္ဗဇိဿာမိ-
 ရဟန်းပြုအံ့၊ "ဣတိ- သို့၊ အာဟ- ပြောပြီ။ တံ- ထိုသုမေဓာမင်းသမီးကို၊ မာတာပိတရော-
 တို့သည်၊ ယရာဝါသေ- အိမ်ရာထောင်ခြင်း၌၊ နိယောဇေန္တာ- တိုက်တွန်းကုန်သည်၊
 နာနပ္ပကာရေန- အထူးထူးသော အပြားအားဖြင့်၊ ယာစန္ဒာ- တောင်းပန်ကုန်သည်၊
 ဟုတ္တာပိ- ဖြစ်ပါကုန်သော်လည်း၊ သညာပေတုံ- သိစေခြင်းငှါ၊ နာသက္ခိသု- မစွမ်းနိုင်ကြ
 ကုန်။ သာ- ထိုသုမေဓာမင်းသမီးသည်၊ "ဧဝံ- ဤအခြင်းအရာအားဖြင့် ပြုလတ်သော်၊
 (ဧ- ၂၇၉) မေ- အား၊ ပဗ္ဗဇိတုံ- ရဟန်းပြုခြင်းငှါ၊ လဗ္ဘတိ- ရအပ်ရနိုင်၏။ " ဣတိ- သို့၊
 (စိန္တေတွာ)၊ ခဂ္ဂံ- သန်လျက်ကို၊ ဂဟေတွာ- ယူ၍၊ သယမေဝ- ကိုယ်တိုင်သာလျှင်၊
 အတ္တနော- ၏၊ ကေသေ- ဆံပင်တို့ကို၊ ဆိန္ဒိတွာ- ဖြတ်၍၊ တေ ဧဝ ကေသေ- ထိုဆံပင်တို့ကို
 သာလျှင်၊ အာရဗ္ဘ- အာရုံပြု၍၊ ပဋိက္ခုလမနသိကာရံ- စက်ဆုပ်ရွံရှာဖွယ်ဟု နှလုံးသွင်း
 ခြင်းကို၊ ပဝတ္တေန္တိ- ဖြစ်စေလျက်၊ တတ္ထ- ထိုနေရာ၌၊ ကတာမိကာရတာယ- ပြုအပ်ပြီးသော
 လွန်ကဲသောကောင်းမှုရှိသည်၏၊ အဖြစ်ကြောင့်လည်းကောင်း၊ ဘိက္ခုနီနံ- တို့၏၊ သန္တိကေ-
 ၌၊ မနသိကာရဝိဓာနဿ- နှလုံးသွင်းမှုအစီအရင်ကို၊ သုတပုဗ္ဗတ္တာ စ- ရှေး၌ ကြားနာအပ်ဖူး
 သည်၏၊ အဖြစ်ကြောင့်လည်းကောင်း၊ အသုဘနိမိတ္တံ- အသုဘနိမိတ်ကို၊ ဥပ္ပါဒေတွာ-
 ဖြစ်စေ၍၊ တတ္ထ- ထိုနေရာ၌ပင်၊ ပဌမဇ္ဈာနံ- ပဌမဇ္ဈာန်ကို၊ အဓိဂစ္ဆိ- ရပြီ။ စ- ဆက်ဦးအံ့၊
 အဓိဂတပဌမဇ္ဈာနာ- ရအပ်ပြီးသောပဌမဇ္ဈာန်ရှိသည်၊ (ဟုတွာ)၊ အတ္တနာ- ကိုယ်တိုင်၊
 ယရာဝါသေ- ၌၊ ဥယျောဇေတုံ- တိုက်တွန်းခြင်းငှါ၊ ဥပဂတေ- ကပ်ရောက်လာကုန်သော၊
 မာတာပိတရော- တို့ကို၊ အာဒိ ကတွာ- အစပြု၍၊ အန္တောဇနပရိဇနံ- နန်းတွင်း အခြွေအရံ
 အပေါင်းကိုလည်းကောင်း၊ သဗ္ဗံ- အလုံးစုံသော၊ ရာဇကုလံ- မင်းပရိသတ်ကိုလည်းကောင်း၊
 သာသနေ- ၌၊ အဘိပ္ပသန္တံ- အလွန်ကြည်ညိုသည်ကို၊ ကာရေတွာ- ပြုစေ၍၊ ယရတော-
 နန်းတော်မှ၊ နိက္ခမိတွာ- ထွက်၍၊ ဘိက္ခုနုပဿယံ- ဘိက္ခုနီမကျောင်းသို့၊ ဂန္တာ- ၍၊ ပဗ္ဗဇိ-
 ရဟန်းပြုပြီ။ စ- ဆက်ဦးအံ့၊ ပဗ္ဗဇိတွာ- ရဟန်းပြုပြီး၍၊ ဝိပဿနံ- ကို၊ ပဌပေတွာ- ၍၊
 သမ္မဒေဝ- ကောင်းစွာသာလျှင်၊ ပရိပတ္တဉာဏာ- ရင့်ကျက်သောဉာဏ်ရှိသည်၊ (ဟုတွာ)၊
 ဝိမုတ္တိပရိပါစနိယာနံ- အရဟတ္တဖိုလ်ကို ရင့်ကျက်စေတတ်ကုန်သော၊ ဓမ္မာနံ- တရားတို့ကို၊
 ဝိသေသိတာယ- အထူးပြုတတ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ န စိရဿေဝ- မကြာမြင့်မီပင်၊
 ပဋိသမ္ဘိဒါဟိ- တို့နှင့်၊ သဟ၊ အရဟတ္တံ- သို့၊ ပါပုဏိ- ရောက်ပြီ။ တေန- ထို့ကြောင့်၊
 အပဒါနေ- ၌၊ "ဘဂဝတိ ကောဏာဂမနေ - - ။ပ။ - - ကတံ ဗုဒ္ဓဿ သာသန"န္တိ -
 ဟူ၍၊ ဝုတ္တံ- ပြီ။

(အပဒါနိပါဠိတော်အနက်)

- ကောဏာဂမနေ- ကောဏာဂုဏ်မည်တော်မူသော၊ ဘဂဝတိ- မြတ်စွာဘုရားသည်၊ ဥပ္ပန္န- ပွင့်တော်မူလတ်သော်၊ နဝနိဝေသနမိ^၁ - ကျောင်းတိုက်သစ်ဖြစ်သော၊ သံဃာရာမမိ- သံဃာ့အာရာမ၌၊ တိဿော- ဓနုဇ္ဈာနီ၊ ခေမာ၊ သုမေဓာအားဖြင့် သုံးယောက် လည်းဖြစ်ကုန်သော၊ ဇနိယော- အပေါင်းအဖော်ဖြစ်ကုန်သော၊ သခိယော- အဆွေ ခင်ပွန်းမတို့သည်၊ ဝိဟာရဒါနံ- ကျောင်းအလှူကို၊ အဒါသိမှ- ပေးလှူခဲ့ကြကုန်ပြီ။
- ဒသက္ခတ္တံ- ဆယ်ကြိမ်လည်းကောင်း၊ သတက္ခတ္တံ- အကြိမ်တစ်ရာ လည်းကောင်း၊ ဒသသတက္ခတ္တံ- အကြိမ်တစ်ထောင်လည်းကောင်း၊ သတာနံ ၈^၂ သတက္ခတ္တံ- အကြိမ်တစ်သောင်းလည်းကောင်း၊ ဒေဝေသု- နတ်ပြည်တို့၌၊ ဥပပဇ္ဇိမှ- ဖြစ်ကြရကုန်ပြီ၊ မာနုသေ ဘဝေ- လူ့ဘဝ၌ကား၊ ကော ဝါဒေါ^၃ - အဘယ် ဆိုဘွယ်ရာ ရှိပါတော့အံ့နည်း။
- ဒေဝေ^၄ - နတ်ပြည်၌၊ မဟိဗ္ဗိကာ- ကြီးသောတန်ခိုးရှိကုန်သည်၊ အဟုမှ- ဖြစ်ကုန်ပြီ၊ မာနုသကမိ- လူပြည်၌၊ ကော ဝါဒေါ- အဘယ်ဆိုဘွယ်ရာ ရှိအံ့နည်း၊ အဟံ- သည်၊ သတ္တရတနမဟေသီ^၅ - ရတနာခုနစ်ပါးပိုင်ဆိုင်သည့် စကြာဝတေးမင်း၏ မိဖုရားဟူသော၊ ဣတ္ထိရတနံ- မိန်းမရတနာသည်၊ ဘဝိ^၆ - ဖြစ်ခဲ့ပြီ။
- ဣမ- ဤလူပြည်၌၊ သဗ္ဗိတကုသလာ- ဆည်းပူးအပ်သော ကုသိုလ်ရှိကုန်သော၊ သုသမိဒ္ဓကုလပ္ပဇာ- အလွန်ပြည့်စုံသော အမျိုး၌ ဖြစ်ကုန်သော၊ ဓနုဇ္ဈာနီ စ- ဓနုဇ္ဈာနီပုဏ္ဏားမလည်းကောင်း၊ ခေမာ စ- ခေမာမိဖုရားလည်းကောင်း၊ အဟံ စ- ငါသုမေဓာလည်းကောင်း၊ ဣတိ- သို့၊ တယော ဇနာ- သုံးယောက်တို့သည်။
- သဗ္ဗာဝယဝမဏ္ဍိတံ- ညောင်းစောင်း အင်းပျဉ်စသည်ဖြင့် အလုံးစုံအသေးစိတ်တန်ဆာဆင်အပ်သော၊ သုကတံ- ကောင်းစွာပြုအပ်သော၊ အာရာမံ- သံဃာ့အာရာမကို၊ (ဝါ) ကျောင်းသစ်ကြီးကို၊ ကတွာ- ၍၊ ဗုဒ္ဓပ္ပမုခသံဃဿ- ဘုရားအမှူးရှိသော သံဃာတော်အား၊ နိယျာဒေတွာ- အပ်နှင်းလှူဒါန်း၍၊

* လက်ရှိ အဋ္ဌကထာစာမျှန် ထုတ်ပြသော အပဒါနိဂါထာများသည် မူရင်းအပဒါနိပါဠိတော် (စု၊၄၊၁၈၇) လာ ဂါထာများနှင့် အနည်းငယ် ကွဲလွဲနေသည်ကို တွေ့ရသည်။ ဤ၌ မူရင်းအပဒါနိပါဠိတော်လာ ဂါထာတို့ကိုသာ အနက်ပေးလိုက်သည်။

လက်ရှိ အဋ္ဌကထာစာမျှန် - -
၁။ နဝနိဝေသနမိ။ ၂။ သတာနံ စ။ ၃။ ကော ပန ဝါဒေါ မနုဿေသု။ ၄။ ဒေဝေသု။
၅။ သတ္တရတနဿ မဟေသီ။ ၆။ အာသိ- ဟု တွေ့ရသည်။

သမောဒိတာ - ၁ ကောင်းစွာ ဝမ်းမြောက်ခဲ့ကြကုန်ပြီ။

တဿ ကမ္မဿ- ထိုကံ၏၊ ဝါဟဿ- အစွမ်းကြောင့်၊ ယတ္ထ ယတ္ထ- အကြင်အကြင် လူ့ပြည်နတ်ပြည်၌၊ ဥပပဇ္ဇာမိ- ဖြစ်ရ၏၊ ဒေဝေသု- နတ်ပြည်တို့၌၊ အဂ္ဂတံ- အမြတ်ဆုံး၏အဖြစ်သို့၊ ပတ္တာ- ရောက်ရ၏၊ မနုဿေသု စ- လူ့ပြည်တို့၌ လည်း၊ တထေဝ- ထို့အတူသာလျှင်၊ အဂ္ဂတံ- အမြတ်ဆုံး၏အဖြစ်သို့၊ ပတ္တာ- ရောက်ရ၏။

ဣမသ္မိယေဝ ကပ္ပမိ- ဤဘဒ္ဒကမ္ဘာ၌သာလျှင်၊ ဗြဟ္မဗန္ဓု- ဗြဟ္မာမင်း၏ အဆွေတော်ဖြစ်တော်မူသော၊ မဟာယသော- များစွာသော အခြံအရံ ရှိတော် မူသော၊ ဝဒတံ ဝဒန္တာနံ- တရားဟောသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့တွင်၊ ဝရော- အမြတ်ဆုံး ဖြစ်တော်မူသော၊ ဂေါတ္တေန- အနွယ်အားဖြင့်၊ ကဿပေါ နာမ- ကဿပမည် တော်မူသော မြတ်စွာဘုရားသည်၊ ဥပ္ပဇ္ဇိ- ပွင့်တော်မူပြီ။

တဒါ- ထိုအခါ၌၊ ဗာရာဏသီပုရုတ္တမေ- ဗာရာဏသီပြည်မြတ်၌၊ မဟေသိဿ- မြတ်စွာဘုရား၏၊ ဥပဋ္ဌာကော- အလုပ်အကျွေးဖြစ်သော၊ နရိဿရော- လူတို့ကို အစိုးရသော၊ ကိကီ နာမ- ကိကီမည်သော၊ ကာသိရာဇာ- ကာသိမင်းသည်၊ အာသိ- ဖြစ်ပြီ။

(နာ- ၂၈၀) - တဿ- ထိုကိကီမင်းကြီး၏၊ ရာဇကညာ- မင်းသမီးဖြစ်ကုန်သော၊ သုခေမိတာ- ချမ်းသာသဖြင့် ကြီးပွားကုန်သော၊ သတ္တမိတရော- ခုနစ်ယောက် သော သမီးတော်တို့သည်၊ အာသု- ဖြစ်ကြကုန်ပြီ၊ တာ- ထို ခုနစ်ယောက်သော သမီးတော်တို့သည်၊ ဗုဒ္ဓေါပဋ္ဌာနနိရတာ- မြတ်စွာဘုရားကို ဆည်းကပ်ခြင်း၌ အမြဲမွေ့လျော်ကုန်သည်ဖြစ်၍၊ ဗြဟ္မစရိယံ- ကောမာရိဗြဟ္မစရိယအကျင့်ကို၊ စရိသု- ကျင့်ကြကုန်ပြီ။

(အဟံ- သည်)၊ တာသံ- ထိုမင်းသမီးခုနစ်ယောက်တို့၏၊ သဟာယိကာ- အဆွေခင်ပွန်းမသည်၊ ဟုတ္တာ- ၍၊ သီလေသု- သီလတို့၌၊ သုသမာဟိတာ- ကောင်းစွာဆောက်တည်၏၊ သက္ကစ္စံ- ရှိသေစွာ၊ ဒါနာနိ- အလှူတို့ကို၊ ဒတ္တာ- ပေး၍၊ အဂါရေဝ- အိမ်၌သာလျှင်၊ ဝတံ- ကောမာရိဗြဟ္မစရိယအကျင့်ကို၊ စရိ- ကျင့်ခဲ့ပြီ။

သုကတေန- သော၊ တေန ကမ္မေန- ကြောင့်လည်းကောင်း၊ စေတနာ- ပဏိဓိဟိ စ- တို့ကြောင့်လည်းကောင်း၊ မာနုသံ- သော၊ ဒေဟံ- ကို၊ ဇဟိတ္တာ- ၍၊ တာဝတိံသံ- တာဝတိံသာဘုံသို့၊ ဥပဂါ- ကပ်ရောက်ခဲ့ပြီ။

- အဟံ- သည်၊ တတော- ထိုတာဝတိံသာနတ်ဘုံမှ၊ စုတာ- စုတေ
လတ်သော်၊ ယာမံ- ယာမာနတ်ဘုံသို့၊ အဂံ- လားရောက်ပြီ၊ တတော- ထိုယာမာ
နတ်ဘုံမှ၊ (စုတာ- သော်)၊ တုသိတံ- တုသိတာနတ်ဘုံသို့၊ ဂတာ- လားရောက်ပြီ၊
တတော စ- ထိုတုသိတာနတ်ဘုံမှလည်း၊ (စုတာ- သော်)၊ နိဗ္ဗာနရတိ-
နိဗ္ဗာနရတိနတ်ဘုံသို့၊ ဂတာ- လားရောက်ပြီ၊ (တတော- ထိုနိဗ္ဗာနရတိနတ်ဘုံမှ
စုတာ-သော်)၊ ဝသဝတ္ထိပုရံ- ဝသဝတ္ထိနတ်ဘုံသို့၊ ဂတာ- လားရောက်ပြီ။

- ယတ္ထ ယတ္ထ- အကြင်အကြင် နတ်ဘုံ၌၊ ပုညကမ္မသမောဟိတာ-
ကောင်းစွာ တည်ဆောက် အပ်သော ကောင်းမှုကံရှိသည်ဖြစ်၍၊ ဥပပဇ္ဇာမိ-
ဖြစ်ရ၏၊ တတ္ထ တတ္ထေဝ- ထိုထို ဖြစ်ရာနတ်ဘုံ၌ပင်၊ ရာဇနံ- နတ်မင်းကြီးတို့၏၊
မဟေသိတ္တံ- ကို၊ အကာရယိ- ပြုရပြီ။

- တတော- ထိုနတ်ပြည်မှ၊ စုတာ- သော်၊ မနုဿတ္ထေ- လူ၏အဖြစ်၌၊
စက္ကဝတ္ထိနံ- စကြာဝတေးမင်း ဖြစ်ကုန်သော၊ ရာဇနံ စ- မင်းတို့၏လည်းကောင်း၊
မဏ္ဍလီနဉ္စ- တစ်ဝန်းတစ်လျားကို အစိုးရကုန်သော၊ ရာဇနဉ္စ- ပဒေသရာဇ်မင်း
တို့၏လည်းကောင်း၊ မဟေသိတ္တံ- မိဖုရား၏အဖြစ်ကို၊ အကာရယိ- ပြီ။

- ဒေဝေသု စ- နတ်ပြည်တို့၌လည်းကောင်း၊ မာနုသေသု စ- လူ့ပြည်တို့၌
လည်းကောင်း၊ သမ္ပတ္တိ- စည်းစိမ်ကို၊ အနုဘောတွာန- ခံစားပြီး၍၊ သဗ္ဗတ္ထ-
အလုံးစုံသောဘဝ၌၊ သုခိတာ- ချမ်းသာခြင်းသို့ ရောက်သည်၊ ဟုတွာ၊ အနေက-
ဇာတီသု- တစ်ပါးမက များစွာသော ဘဝတို့၌၊ သံသရိ- ကျင်လည်ခဲ့ပြီ။

- သော ဟေတု စ၊ သော ပဘဝေါ၊ တမ္ဗူလံ သာသနေ ခမံ။

ပဌမံ တံ သမောဓာနံ၊ တံ ဓမ္မရတာယ နိဗ္ဗာနံ။ (အပဒါနံ၊ ၂၊ ၁၈၈။)²

သာသနေ- သာသနာတော်၌၊ သော- ထိုသံဃာအား ကျောင်းလှူခြင်း၊
မြတ်သောအကျင့်ကို ကျင့်ခြင်းသည်၊ ဟေတု- နတ်လူတို့၌ဖြစ်သော စည်းစိမ်
ချမ်းသာ၏ အကြောင်းတည်း၊ သော- ထိုသံဃာအား ကျောင်းလှူခြင်း၊ မြတ်သော
အကျင့်ကို ကျင့်ခြင်းသည်၊ ပဘဝေါ- နတ်လူတို့၌ဖြစ်သော စည်းစိမ်ချမ်းသာ၏
အမွန်အစတည်း၊ ခမံ ခမော- သည်းခံနိုင်ခြင်းသည်၊ တမ္ဗူလံ တမ္ဗူလော-
ထိုသံဃာအား ကျောင်းလှူခြင်း၊ မြတ်သောအကျင့်ကို ကျင့်ခြင်းလျှင် အရင်းခံရှိ၏။

၁။ လက်ရှိ အဋ္ဌကထာစာမူ၌ -

သော ဟေတု သော ပဘဝေါ၊ တမ္ဗူလံ သာဝ သာသနေ ခန္တံ။
တံ ပဌမသမောဓာနံ၊ တံ ဓမ္မရတာယ နိဗ္ဗာနံ။ - ဟု ရှိသည်။

တံ- ထိုသံဃာအား ကျောင်းလှူခြင်း၊ မြတ်သောအကျင့်ကို ကျင့်ခြင်းသည်၊ ပဌမ-
ရှေးဦးစွာ၊ သမောဓာနံ- မြတ်စွာဘုရား၏ အဆုံးအမတရားတော်နှင့် ပေါင်းဆုံနိုင်
ကြောင်းတည်း။ တံ- ထိုသံဃာအား ကျောင်းလှူခြင်း၊ မြတ်သောအကျင့်ကို
ကျင့်ခြင်းသည်၊ ဓမ္မရတာယ- တရား၌ ဓမ္မလျော်သူ၏၊ နိဗ္ဗာနံ- ကိလေသာ
ငြိမ်းကြောင်းတည်း။

တဗ္ဗုလံ၊ သာ စ သာသနေ ခန္တိ- ဟုရှိသော သီဟိုဠ်မူ စသည်အလို-

သာသနေ- မြတ်စွာဘုရားသာသနာတော်၌၊ တံ- ထိုသံဃာအား ကျောင်း
လှူခြင်း၊ မြတ်သောအကျင့်ကို ကျင့်ခြင်းသည်၊ မူလံ- နတ်လူတို့၌ဖြစ်သော စည်းစိမ်
ချမ်းသာ၏ အရင်းခံတည်း။ သာ- ထိုသံဃာအား ကျောင်းလှူခြင်း၊ မြတ်သော
အကျင့်ကိုကျင့်ခြင်းသည်၊ ခန္တိ- သည်းခံနိုင်ကြောင်းတည်း။ "

(ဣဒါနိ- ဤယခုအခါ၌)၊ မယံ- တပည့်တော်သည်၊ ကိလေသာ-
ကိလေသာ တို့ကို၊ ဓာပိတာ- မဂ်ဉာဏ်ဖြင့် လောင်ကျွမ်းစေအပ်ကုန်ပြီ၊ သဗ္ဗေ-
အလုံးစုံကုန် သော၊ ဘဝါ- ဘဝတို့ကို၊ သမူဟတာ- ပယ်နှုတ်အပ်ကုန်ပြီ၊ နာဂီဝ-
အနှောင်အဖွဲ့ ကို ဖြတ်တောက် ရုန်းထွက်သွားသော ဆင်မကြီးကဲ့သို့၊ အဟံ-
တပည့်တော်သည်၊ ဗန္ဓနံ- ကိလေသာအနှောင်အဖွဲ့ကို၊ ဆေတွာ- အကြွင်းမဲ့
ဖြတ်၍၊ အနာသဝါ- အာသဝေါကင်းကွာ ရဟန္တာသည်၊ (ဟုတွာ- ၍)၊ ဝိဟရာမိ-
ချမ်းသာစွာ နေရပါ၏။

ဗုဒ္ဓသေဋ္ဌဿ- မြတ်စွာဘုရား၏၊ သန္တိကေ- အထံတော်၌၊ မေ- တပည့်
တော်အား၊ ဝတ- စင်စစ် သွာဂတံ- ကောင်းသောလာခြင်းသည်၊ အာသိ- ဖြစ်ခဲ့ပြီ၊
တိဿော- သုံးပါးကုန်သော၊ ဝိဇ္ဇာ- ပု ဒိ အာ ဟူသော ဝိဇ္ဇာတို့သို့၊ အနုပ္ပတ္တာ-
အစဉ်ရောက်အပ်ကုန်ပြီ၊ ဗုဒ္ဓဿ- မြတ်စွာဘုရား၏၊ သာသနံ- အဆုံးအမတော်ကို
ကတံ- လိုက်နာပြုကျင့်အပ်ပြီ။

(မယာ- တပည့်တော်သည်)၊ စတဿော- လေးပါးကုန်သော၊ ပဋိသမ္ဘိဒါ-
ပဋိသမ္ဘိဒါတို့ကိုလည်းကောင်း၊ အဋ္ဌ- ရှစ်ပါးကုန်သော၊ ဣမေ ဝိမောက္ခာပိ စ-
ဤဝိမောက္ခတို့ကိုလည်းကောင်း၊ ဆဠဘိညာ- ခြောက်ပါးသော အဘိညာဉ်တို့ကို
လည်းကောင်း၊ သမ္ဘိကတာ- မျက်မှောက်ပြုအပ်ကုန်ပြီ၊ ဗုဒ္ဓဿ- ၏၊ သာသနံ-
ကို၊ ကတံ- ပြီ။

ပန- အဖို့တပါးကား၊ အရဟတ္တံ- သို့၊ ပတွာ- ၍၊ အတ္တနော- မိမိ၏၊ ပဋိပတ္တိ-
ကို၊ ပစ္စဝေက္ခိတွာ- ဆင်ခြင်၍၊ ဥဒါနဝသေန- ဖြင့်၊ - - - မန္တာဝတိယာ နဂရေ- - ။ပ။
နိဗ္ဗိန္ဒိတွာ ဝိရုဇ္ဈန္တိ" တိ - ဟူကုန်သော၊ ဣမာ ဂါထာ- ဤဂါထာတို့ကို၊ အဘာသိ- ပြီ။

(ဂါထာအနက်)

၄၅၀။ (အဟံ- သည်)၊ မန္တာဝတီယာ- မန္တာဝတီမည်သော၊ နဂရေ- မြို့၌၊ ကောဉ္ဇဿ- ကောဉ္ဇမည်သော၊ ရညော- မင်း၏၊ အဂ္ဂမဟေသိယာ- မိဖုရားခေါင်ကြီး၏၊ ဓိတာ- သမီးသည်၊ (ဟုတ္တာ)၊ သုမေဓာ- သုမေဓာမည်သည်၊ အာသိ- ဖြစ်ပြီ၊ သာသနကရေဟိ- မြတ်စွာဘုရားအဆုံးအမတော်ကို လိုက်နာပြုကျင့်တတ်ကုန်သော အရိယာပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်၊ ပသာဒိတာ- သာသနာတော်၌ ကြည်ညိုစေအပ်ပြီ။

၄၅၁။ သီလဝတီ- သီလရှိသော၊ စိတ္တကထာ- ဆန်းကြယ်သောတရားစကားရှိသော၊ ဗဟုဿုတာ- များသော အကြားအမြင်ရှိသော၊ ဗုဒ္ဓသာသနေ- မြတ်စွာဘုရား၏ သာသနာတော်၌၊ ဝိနိတာ- ဆုံးမအပ်ပြီးသော ကိုယ်၊ နှုတ်၊ စိတ်ရှိသော၊ သာ- ထိုသုမေဓာမင်းသမီးသည်၊ မာတာပိတရော- မယ်တော် ခမည်းတော်တို့သို့၊ ဥပဂမ္မ- ချဉ်းကပ်၍၊ ဘဏတိ- ပြောဆို၏၊ (ကိ ဘဏတိ)၊ “ဥဘယော- နှစ်ယောက်ကုန် သော၊ (တုမေ- သင်မယ်တော် ခမည်းတော်တို့သည်၊ မမ- ၏၊ ဝစနံ- ကို) နိသာမေထ- နားထောင်ပေးကြပါကုန်။

(နာ- ၂၈၁) ၄၅၂။ အဟံ- သည်၊ နိဗ္ဗာနာဘိရတာ- နိဗ္ဗာန်၌မွေ့လျော်၏၊ ယဒိပိဒိဗ္ဗ- နတ်စည်းစိမ်ချမ်းသာသည်သော်မှလည်း၊ ဘဝဂတံ- ဘဝဒုက္ခ၌ အကျုံးဝင်၏၊ အသဿတံ- မမြဲ၊ ကာမာ- လှုပ်ပြည်၌ ဖြစ်သော ကာမဂုဏ်တို့သည်ကား၊ ကိမင်္ဂီပန- အဘယ်ဆိုဘွယ်ရာရှိပါအံ့နည်း၊ (တေ သဗ္ဗေ- ထိုအလုံးစုံသော ကာမဂုဏ်တို့သည်)၊ တုတ္ထာ- အနှစ်မရှိ အချည်းနှီးသာဖြစ်ကုန်၏၊ အပ္ပဿာဒါ- နည်းသော သာယာဘွယ်ရှိကုန်၏၊ ဗဟုဝိယာတာ- များသော ပင်ပန်းဆင်းရဲခြင်းရှိကုန်၏။

(တစ်နည်း ၄ အလို) အဟံ- သည်၊ နိဗ္ဗာနာဘိရတာ- ၏၊ ယဒိပိဒိဗ္ဗ- နတ်လောက၌ အကျုံးဝင်သည်လည်းဖြစ်သော၊ ဘဝဂတံ- အလုံးစုံသော ဘဝခန္ဓာသည်၊ အသဿတံ- မမြဲ၊ ကာမာ- တို့သည်ကား၊ ကိမင်္ဂီ ပန- နည်း။ - - ။ပ။ - ကုန်၏။

၄၅၃။ ကာမာ- ကာမဂုဏ်တို့သည်၊ ကဋ္ဌကာ- ခါးစပ်ကုန်၏၊ အာသိဝိသုပမာ- လျင်သော အဆိပ်ရှိသော မြွေဟောက်နှင့်တူကုန်၏၊ ယေသု- ယင်းကာမဂုဏ်တို့၌၊ ယေ ဗာလာ- အကြင်လူမိုက်တို့သည်၊ မုစ္ဆိတာ- တွေဝေမိန်းမောကြကုန်၏၊ တေ ဗာလာ- ထိုလူမိုက်တို့သည်၊ (ဝါ) တို့ကို၊ ဒီယရတ္တံ- ရှည်စွာသော နေညဉ့်ပတ်လုံး၊ နိရယေ- ငရဲ၌၊ သမပ္ပိတာ- မိမိပြုသော ကံသည် ရောက်စေအပ်ကုန်သည်၊ (ဝါ) ဖြစ်ကြရကုန်သည်၊ ဒုက္ခိတာ- ဆင်းရဲခြင်းသို့ ရောက်ကုန်သည်၊ (ဟုတ္တာ)၊ ဟညန္တေ- ညှင်းဆဲနှိပ်စက်အပ်ကုန်၏။

၄၅၄။ ကာယေန စ- ကိုယ်ဖြင့်လည်းကောင်း၊ ဝါစာယ စ- နှုတ်ဖြင့်လည်းကောင်း၊
မနသာ စ- စိတ်ဖြင့်လည်းကောင်း၊ အသံဝုတာ- မစောင့်စည်းကုန်သော၊ ဗာလာ-
လူမိုက်တို့သည်၊ သဒါ- အခါခပ်သိမ်း၊ ပါပဝဒ္ဓိနော- မကောင်းမှုကံ တိုးပွားကုန်
သည်ဖြစ်၍၊ ပါပကမ္မာ- မိမိတို့ပြုခဲ့သော မကောင်းမှုကံကြောင့်၊ ဝိနိပါတေ-
ပျက်စီး၍ကျရာဖြစ်သော အပါယ်လေးဘုံ၌၊ သောစန္တိ- စိုးရိမ်ပူဆွေးကြရကုန်၏။

၄၅၅။ ဒုပ္ပညာ- ပညာမရှိကုန်သော၊ အစေတနာ- မိမိအကျိုးစီးပွားကို
လိုလားသော စေတနာမရှိကုန်သော၊ တေ ဗာလာ- ထိုလူမိုက်တို့သည်၊
ဒုက္ခသမုဒယောရဒ္ဓါ- တဏှာသည် ပိတ်ဆို့အပ်ကုန်သည်၊ (ဟုတ္တာ)၊ ဒေသေန္တေ-
ဟောတော်မူအပ်သော တရားတို့ကို၊ အဇာနန္တာ- မသိနိုင်ကြကုန်၊ အရိယသစ္စာနိ-
အရိယသစ္စာတို့ကို၊ န ဗုဇ္ဈရေ- ထိုးထွင်း၍ မသိနိုင်ကြကုန်။

၄၅၆။ အမ္မ- မယ်တော်၊ ယေ ဗာလာ- အကြင်လူမိုက်တို့သည်၊ ဗုဒ္ဓဝရ-
ဒေသိတာနိ- မြတ်စွာဘုရားတို့သည် ဟောတော်မူအပ်ကုန်သော၊ သစ္စာနိ-
သစ္စာလေးပါးတရားတို့ကို၊ အဇာနန္တာ- မသိနိုင်ကြကုန်၊ တေ ဗာလာ- တို့သည်၊
ဗဟုတရာ- ဤလောက၌ အလွန်အလွန် များကုန်၏၊ ဘဝဂတံ- ဘဝ၌ အကံ့ဝင်
ခြင်းကို၊ (ဝါ) ဘဝအပေါင်းကို၊ အဘိနန္တန္တိ- နှစ်သက်ကြကုန်၏၊ ဒေဝေသု-
နတ်ပြည်တို့၌၊ ဥပပတ္တိ- ဖြစ်ခြင်းကို၊ ပိဟေန္တိ- တောင့်တ မြတ်နိုးကြကုန်၏။

(တစ်နည်း ၄ အလို) အမ္မ- မယ်တော်၊ ယေ ဗာလာ- အကြင်လူမိုက်တို့သည်၊
ဘဝဂတံ- ဘဝ၌ အကံ့ဝင်ခြင်းကို၊ (ဝါ) ဘဝအပေါင်းကို၊ အဘိနန္တန္တိ- နှစ်သက်ကြ
ကုန်၏၊ ဒေဝေသု- နတ်ပြည်တို့၌၊ ဥပပတ္တိ- ဖြစ်ခြင်းကို၊ ပိဟေန္တိ- တောင့်တ
မြတ်နိုးကြကုန်၏၊ ဗုဒ္ဓဝရဒေသိတာနိ- မြတ်စွာဘုရားတို့သည် ဟောတော်မူအပ်
ကုန်သော၊ သစ္စာနိ- သစ္စာလေးပါးတရားတို့ကို၊ အဇာနန္တာ- မသိနိုင်ကြကုန်၊ တေ
ဗာလာ- တို့သည်၊ ဗဟုတရာ- ဤလောက၌ အလွန်အလွန် များကုန်၏။

၄၅၇။ ဘဝဂတေ- ဘဝသံသရာသည်၊ အနိစ္စမိ- မမြဲလတ်သော်၊ ဒေဝေသု-
နတ်ပြည်တို့၌၊ ဥပပတ္တိပိ- ပဋိသန္ဓေနေရခြင်းသည်လည်း၊ အသဿတာ- မမြဲ၊
(ဧဝံ သတိပိ- သော်လည်း)၊ ဗာလာ- လူမိုက်တို့သည်၊ ပုနပ္ပုနံ- အဖန်တလဲလဲ၊
ဇာယိတဗ္ဗဿ- ပဋိသန္ဓေနေရခြင်းမှ၊ န စ သန္တသန္တိ- မထိတ်လန့်ကုန်။

၄၅၈။ စတ္တာရော- အပါယ်လေးဘုံတို့သည်၊ ဝိနိပါတာ- လွယ်လွယ်ကူကူ
ဖောက်ပြန်ပျက်စီး၍ ကျရာဂတိတို့တည်း၊ ဒုဝေ- နှစ်ပါးကုန်သော၊ ဂတိယော
စ- လူ၊ နတ် ဂတိတို့ကို ကား၊ ကထဉ္စိ- ဆင်းရဲ ငြိုငြင်သဖြင့်၊ (ဝါ) ခဲခဲယဉ်းယဉ်း၊
လဗ္ဘန္တိ- ရအပ်ကုန်၏၊ နိရယေသု- အပါယ်လေးဘုံတို့၌၊ ဝိနိပါတဂတာနံ-

ဖောက်ဖောက်ပြန်ပြန် ကျရောက်သော သတ္တဝါတို့အား၊ ပဗ္ဗဇ္ဇာ- ရဟန်း အဖြစ်သည်၊ န စ အတ္ထိ- မရှိသည်သာတည်း။ (တစ်နည်း) ပဗ္ဗဇ္ဇာ န စ အတ္ထိ- ရဟန်းပြုခွင့် မရနိုင်။

၄၅၉။ (ဘောဇ္ဇော- အို မယ်တော် ခမည်းတော်တို့)၊ ဥဘယော- နှစ်ယောက်လုံး ဖြစ်ကုန်သော၊ တုမေ- သင်မယ်တော် ခမည်းတော်တို့သည်၊ မ- ကို၊ ဒသဗလဿ- မြတ်စွာဘုရား၏၊ ပါဝစနေ- သာသနာတော်၌၊ ပဗ္ဗဇိတု- ရဟန်းပြုခြင်းငှါ၊ အနုဇာနာယ- ခွင့်ပြုကြပါကုန်လော့၊ အပ္ပေါဿုက္ကာ- လူမှုဒုက္ခ၌ ကြောင့်ကြမဲ့ သည်၊ (ဟုတွာ)၊ ဇာတိမရဏပ္ပဟာနာယ- ဇာတိမရဏကို ပယ်ခြင်းငှါ၊ ယဋိဿ- ဘာဝနာကို အားထုတ်ပါအံ့။

၄၆၀။ အသာရေန- အနှစ်မရှိသော၊ ကာယကလိနာ- ခန္ဓာကိုယ်ကို ဆင်းရဲစေ တတ်သော၊ ဘဝဂတေ- ဘဝသံသရာ၌၊ အဘိနန္ဒိတေန- အလွန်တပ်မက် တတ်သော တဏှာဖြင့်၊ ကိ- အဘယ်အကျိုးရှိပါအံ့နည်း၊ ဘဝတဏှာယ- ဘဝ၌ အကျိုးဝင်သော တဏှာ၏၊ နိရောဓာ- ချုပ်ရာနိဗ္ဗာန်ဟူသော အကြောင်းကြောင့်၊ (ဝါ) အကျိုးငှါ၊ (တုမေ)၊ အနုဇာနာယ- ခွင့်ပြုကြပါကုန်လော့၊ (အဟံ- သည်)၊ ပဗ္ဗဇိဿာမိ- ရဟန်းပြုပါတော့အံ့။

၄၆၁။ အမေဟိ- တို့သည်၊ ဗုဒ္ဓါနံ- တို့၏၊ ဥပ္ပါဒေါ- ပွင့်တော်မူရာ ခေတ်အခါကို၊ လဒ္ဓေါ- ရအပ်ပြီ၊ အက္ခဏော- ရပ်ပြစ်ရှစ်ပါးဟုဆိုအပ်သော အက္ခဏကို၊ ဝိဝဇ္ဇိတော- ကြည်အပ်ပြီ၊ ခဏော- ဗုဒ္ဓုပ္ပါဒ နဝမခဏကို၊ လဒ္ဓေါ- ရအပ်ပြီ၊ သီလာနိ- စတုပါရိသုဒ္ဓိသီလတို့ကိုလည်းကောင်း၊ ဗြဟ္မစရိယံ- သာသနဗြဟ္မစရိယ ကိုလည်းကောင်း၊ (ဝါ) မြတ်စွာဘုရား၏ အဆုံးအမသာသနာတော်တည်း ဟူသော မြတ်သောအကျင့်ကိုလည်းကောင်း၊ ယာဝဇီဝံ- အသက်ထက်ဆုံး၊ န ဝူသေယျံ- မဖျက်ဆီးတော့အံ့။

၄၆၂။ အဟံ- သည်၊ ဂဟဋ္ဌာ- လူသည်၊ ဟုတွာ- ဖြစ်၍၊ တာဝ- ထို ရဟန်းအဖြစ် မရသမျှ ကာလပတ်လုံး၊ အာဟာရံ- အာဟာရကို၊ န အာဟရိဿံ- မသုံးဆောင် တော့အံ့၊ မရဏဝသံ- သေမင်းအလိုသို့၊ ဂတာဇေဝ- လိုက်သူသည်သာ၊ ဟေဿာမိ- ဖြစ်တော့အံ့၊ ဣတိ ဇဝံ- ဤသို့၊ သုမေဓာ- သုမေဓာသည်၊ မာတာပိတရော- မိဘတို့ကို၊ ဘဏတိ- ဆို၏။

၄၆၃။ အဿာ- ထိုသုမေဓာမင်းသမီး၏၊ မာတာ စ- အမိသည်လည်း၊ ဒုက္ခိတာ- ဆင်းရဲခြင်းသို့ ရောက်သည်၊ (ဟုတွာ)၊ ရောဒတိ- ငို၏၊ ပိတာ စ- အဖသည်လည်း၊ ဒုက္ခိတာ- ဆင်းရဲခြင်းသို့ ရောက်သည်၊ (ဟုတွာ)၊ ရောဒတိ- ငို၏၊ သဗ္ဗသော-

အချင်းခပ်သိမ်း၊ သမဘိဟတော- အလွန်ထိခိုက်ပင်ပန်းသောမျက်နှာရှိ၏။
ပါသာဒတလေ- ပြသာဒအပြင်၌၊ ဆမာပတိတံ- မြေ၌လဲကျနေသော သုမေဓာ
မင်းသမီး ကို၊ သညာပေတုံ- သိနားလည်စေခြင်းငှါ၊ ယဇ္ဇန္တိ- အားထုတ်ကုန်၏။
(ကိ ယဇ္ဇန္တိ)။

(အ- ၂၀၂) ၄၆၄။ ပုတ္တက- ချစ်သမီး၊ ဥဋ္ဌဟိ- ထပါလော့၊ သောစိတေန-
'ရဟန်းအဖြစ် ရလိမ့်မည်မဟုတ်' ဟု စိုးရိမ်ပူဆွေးခြင်းဖြင့်၊ ကိ- အဘယ်အကျိုး
ရှိအံ့နည်း၊ တံ- သည်၊ (ဝါ) ကို၊ ဝါရဏဝတီမှ- ဝါရဏဝတီမြို့အား၊ (ဝါ) ဝါရဏ
ဝတီပြည်ရှင်မင်းအား၊ ဒိန္နာ- ပေးအပ်ပြီးသည်၊ အသိ- ဖြစ်၏၊ အနီကရတ္တော-
အနီကရတ္တမည်သော၊ ရာဇာ- မင်းသည်၊ အဘိရူပေါ- အလွန်အဆင်းလှ၏၊
တဿ- ထိုအနီကရတ္တမင်းအား၊ တံ- သင့်ကို၊ ဒိန္နာ- ပေးအပ်ပြီးပြီ။

၄၆၅။ တံ- သင်ချစ်သမီးသည်၊ အနီကရတ္တဿ- အနီကရတ္တမည်သော၊
ရာဇိနော- မင်း၏၊ ဘရိယာ- မိဖုရားဖြစ်သော၊ အဂ္ဂမဟေသီ- အဂ္ဂမဟေသီ
မိဖုရားခေါင်ကြီးသည်၊ ဘဝိဿသိ- ဖြစ်လတ်၊ ပုတ္တက- ချစ်သမီး၊ သီလာနိ-
သီလတို့ကိုလည်းကောင်း၊ ဗြဟ္မစရိယံ- မြတ်သောအကျင့်ကိုလည်းကောင်း၊
ပဗ္ဗဇ္ဇာ- ရဟန်းအဖြစ်ကိုလည်းကောင်း၊ ဒုက္ကရာ- ခဲယဉ်းသဖြင့် ပြုအပ်ကုန်၏။
(ဝါ) ပြုနိုင်ရန် ခက်ခဲကုန်၏။

၄၆၆။ ရဇေ- အနီကရတ္တမင်း၏ တိုင်းပြည်၌၊ အာဏာ- အစိုးရခြင်း အာဏာ
သည်လည်းကောင်း၊ ဓနံ- ဥစ္စာသည်လည်းကောင်း၊ ဣဿရိယံ- အစိုးရသူ၏
အဖြစ်သည်လည်းကောင်း၊ သုခါ- ချမ်းသာစေတတ်ကုန်သော၊ ဘောဂါ-
ကာမဂုဏ် စည်းစိမ်တို့သည်လည်းကောင်း၊ (ဣဒံ သဗ္ဗံ- ဤအလုံးစုံ သည်၊ တုယံ-
သင်၏၊ ဟတ္ထဂတံ- လက်သို့ရောက်၏၊ တံ- သင်သည်၊) ဒဟရိကာ- ငယ်
သေးသည်၊ အသိ- ဖြစ်၏၊ ကာမဘောဂေ- ကာမဂုဏ်စည်းစိမ်တို့ကို၊ ဘုဇ္ဇာဟိ-
သုံးဆောင်ခံစားပါဦးလော့၊ ပုတ္တ- ချစ်သမီး၊ တေ- သင့်အား၊ ဝါရေယျံ- လက်ထပ်
ထိမ်းမြားခြင်းသည်၊ ဟောတု- ဖြစ်ပါစေဦးလော့။ (ဣတိ ယဇ္ဇန္တိ)။

၄၆၇။ အထ- ထိုအခါ၌၊ နေ- ထိုမယ်တော် ခမည်းတော်တို့ကို၊ သုမေဓာ- သည်၊
ဘဏတိ- ဆို၏၊ (ကိ ဘဏတိ)၊ မေ- ငါ့အား၊ ဧဒိသိကာနိ- ဤသို့သဘော
ရှိကုန်သော အာဏာ၊ စည်းစိမ် စသည်တို့သည်၊ မာ ဘဝန္တု- မဖြစ်ပါစေကုန်
သတည်း၊ ဘဝဂတံ- ဘဝသုံးပါး၌ဖြစ်ခြင်းသည်၊ အသာရံ- အနှစ်မရှိ မေ- အား၊
ပဗ္ဗဇ္ဇာ ဝါ- ရဟန်းအဖြစ်သည်လည်းကောင်း၊ မရဏံ ဝါ- သေခြင်းသည်
လည်းကောင်း၊ ဟောဟိတိ- ဖြစ်လတ်၊ ဝါရေယျံ- လက်ထပ်ထိမ်းမြားခြင်းသည်၊

န စေဝ ဟောဟိတိ- မဖြစ်လတုံသည်သာတည်း။

၄၆၈။ ပူတိကာယံ- ငါ၏ ခန္ဓာကိုယ်အကောင်ပုပ်ကို၊ ကိမိဝ- ပိုးလောက်နှင့် တူသော အရာဟူ၍လည်းကောင်း၊ အသုစိ- မစင်မကြယ် ရွံစဖွယ်ဟူ၍ လည်းကောင်း၊ သဝနဂန္ဓ- အပုပ်ရည်များ ယိုစီးထွက်ကျသဖြင့် ညှိန့်ရှိသော အရာဟူ၍လည်း ကောင်း၊ ဘယာနကံ- ကြောက်မက်ဖွယ်ဟူ၍လည်းကောင်း၊ ကုဏပံ- အကောင် ပုပ်နှင့် တူသောအရာဟူ၍လည်းကောင်း၊ ဘတ္တံ- အကောင် ပုပ်ထုပ်သော သားရေအိတ်ကဲ့သို့လည်းကောင်း၊ အသကိ- တစ်ကြိမ်မဟုတ် အကြိမ်များစွာ၊ ပဋ္ဌရိတံ- အပုပ်ရည်များ ယိုစီးနေသောအရာဟူ၍လည်းကောင်း၊ အသုစိပုဏ္ဏံ- မစင်အညစ်အကြေးတို့ဖြင့် ပြည့်နေ၏ဟူ၍လည်းကောင်း၊ အဘိသံဝိသေယျံ- နှလုံးသွင်းအံ့။

(တစ်နည်း) ပူတိကာယံ ပူတိကာယော- ငါ၏ခန္ဓာကိုယ်ပုပ်သည်၊ ကိမိဝ- ပိုးလောက် နှင့်တူ၏၊ အသုစိ အသုစိ- မစင်ကြယ်၊ သဝနဂန္ဓ သဝနဂန္ဓော- ယိုစီးထွက်ကျသော အရိအရွဲ ညှိန့်ရှိ၏၊ ဘယာနကံ ဘယာနကော- ကြောက်မက်ဖွယ်ကောင်း၏၊ ကုဏပံ ကုဏပေါ- အကောင်ပုပ်နှင့် တူ၏၊ အဘိသံဝိသေယျံ အဘိသံဝိ- သေယော- လူမိုက်တို့သည် ငါ့ခန္ဓာဟု မှားသောအားဖြင့် မှတ်ယူ စွဲလမ်းအပ်၏၊ ဘတ္တံ ဘတ္တာ- အကောင်ပုပ်ထုပ်သော သားရေအိတ်ကဲ့သို့ ဖြစ်၏၊ အသကိ- တစ်ကြိမ်မဟုတ် အကြိမ်များစွာ၊ ပဋ္ဌရိတံ ပဋ္ဌရိတော- အပုပ်ရည်များ ယိုစီးနေ၏၊ အသုစိပုဏ္ဏံ အသုစိပုဏ္ဏော- မစင်အညစ် အကြေးတို့ဖြင့် ပြည့်၏။

၄၆၉။ ကိမိဝ- ပိုးလောက်ကဲ့သို့၊ ဝိကူလကံ- အလွန် စက်ဆုပ်ဖွယ်ရှိသော၊ မံသသောဏိတုပလိတ္တံ - အသားအသွေးတို့ဖြင့် လိမ်းကျံအပ်သော၊ ကိမိကူလ- လယံ- များစွာသော ပိုးအပေါင်းတို့၏ တည်ရာလည်းဖြစ်သော၊ သကုဏဘတ္တံ- ကိန့်လင်းတ စသောငှက်တို့၏ အစာလည်းဖြစ်သော၊ တံ ကဠေဝရံ- ထိုအကောင် ပုပ်ကို၊ အဟံ- သည်၊ ဇာနန္တိ- သိသည်၊ (ဟုတွာ)၊ ဌိတာ- တည်၏၊ (တံ) ကဠေဝရံ- ထိုအကောင်ပုပ်ကို၊ ကိဿ- အဘယ်မည်သော အကြောင်းကြောင့်၊ ဒီယတိ- ထိမ်းမြားခြင်း၏အစွမ်းဖြင့် ပေးအပ်ပါသနည်း။ (ဣတိ ဘဏတိ)။

၄၇၀။ ကာယော- ခန္ဓာကိုယ်ကို၊ (ဝါ) သည်၊ အစိရံ- မကြာမြင့်မီသာလျှင်၊ အပေတဝိညာဏော- ကင်းသောဝိညာဏ်ရှိသည်၊ (ဟုတွာ)၊ သုသာနံ- သုသာန် သို့၊ နိဗ္ဗုယျတိ- ဆောင်အပ်၏၊ ဇီဝုတ္တမာနေဟိ- စက်ဆုပ်ရွံရှာနေကြကုန်သော၊ ဉာတိဟိ- ဆွေမျိုးတို့သည်၊ ကဠိဂံရံ ဝိယ- အကျိုးမရှိသော ထင်းတုံးထင်းပိုင်းကဲ့သို့၊ ဆုဒ္ဓေါ- စွန့်ပစ်အပ်၏။

၄၇၁။ နိဿကာ- မိမိကို ဖြစ်စေတတ်ကုန်သော၊ မာတာပိတရော- အမိအဖ တို့သည်လည်း၊ ပရဘတ္တံ- အခြားသော ခွေး၊ မြေခွေးစသည်တို့၏ အစာဖြစ်သော၊ နံ- ထိုအကောင်ပုပ်ကို၊ သုသာနေ- သုသာန်၌၊ ဆုဒ္ဓန္တု- စွန့်ပစ်ခဲ့၍၊ ဇီဝုစ္ဆန္တာ- စက်ဆုပ်ကုန်သည်၊ (ဟုတွာ)၊ နာယန္တိ- ရေခိုးကြကုန်၏၊ သာဓာရဏာ- မိမိနှင့် ဆက်စပ်မှုရှိသော၊ ဇနတာ- ဆွေမျိုးအပေါင်းသည်၊ ကိ ပန- အဘယ်မှာ မစက်ဆုပ်ပဲ ရှိပါအံ့နည်း။

၄၇၂။ (ဗာလာ- လူမိုက်တို့သည်)၊ ခေဋ္ဌဿ ဝါ- တံတွေးဖြင့်လည်းကောင်း၊ ဥစ္စာရဿ ဝါ- ကျင်ကြီးဖြင့်လည်းကောင်း၊ ပရိပုဏ္ဏေ- ပြည့်သော၊ ပူတိကာယမ္ပိ- အပုပ်ကောင်ဖြစ်သော၊ အဋ္ဌိန္ဒာရသယံတေ- အရိုး အကြောတို့၏ ပေါင်းစုရာ ဖြစ်သော၊ အသာရေ- အနှစ်မရှိသော၊ ကဠေဝရေ- ခန္ဓာကိုယ်၌၊ အဇ္ဈောသိတာ- တဏှာအစွမ်းဖြင့် လွှမ်းမိုးဖိစီး၍ တည်ကုန်၏။

၄၇၃။ (ယော)၊ နံ- ထိုအကောင်ပုပ်ကို၊ ဝိနိဗ္ဗုဇိတွာ- အသီးသီး ခွဲခြမ်းဝေဘန်၍၊ အဿ- ထိုအကောင်ပုပ်၏၊ အပ္ပန္တရံ- အတွင်းအင်္ဂါကို၊ ဗာဟိရံ- အပကို၊ (ဝါ) ပြင်ပ၌ရောက်သည်ကို၊ ကယိရာ- ပြုငြားအံ့၊ အဿ- ထိုအကောင်ပုပ်၏၊ ဂန္ဓံ- အပုပ်နံ့ကို၊ အသဟမာနာ- သည်းမခံနိုင်သည်၊ (ဟုတွာ)၊ သကာပိ မာတာ- မိမိ အမိသည်သော်မှလည်း၊ ဇီဝုစ္ဆေယျ- စက်ဆုပ်ရာ၏။

၄၇၄။ ဒုက္ခံ- ဒုက္ခဖြစ်သော၊ ဇာတိမူလကံ- ဇာတိလျှင် အကြောင်းရင်းရှိသော၊ ခန္ဓမာတုအာယတနံ- ခန္ဓာ၊ ဓာတ်၊ အာယတန ဟုဆိုအပ်သော၊ သင်္ခတံ- သင်္ခတ တရားကို၊ ယောနိသော- သင့်သော အကြောင်းအားဖြင့်၊ အနုဝိစိနန္တိ- စူးစမ်း ဆင်ခြင်တတ်သော၊ အဟံ- ငါသည်၊ ဝါရေယျံ- လက်ထပ်ထိမ်းမြားခြင်းကို၊ ကိဿ- အဘယ့်ကြောင့်၊ ဣစ္ဆိဿံ- အလိုရှိပါတော့အံ့နည်း။

၄၇၅။ ဒိဝသေ ဒိဝသေ- နေ့တိုင်း နေ့တိုင်း၊ နဝနဝါနိ- အသစ်အသစ်ဖြစ်ကုန်သော၊ တိသတ္တိသတာနိ- သုံးရာသောလုံတို့သည်၊ ကာယမ္ပိ- ငါ၏ကိုယ်၌၊ ပတေယျံ- ကျကုန်ရာ၏၊ ဧဝံ- ဤသို့ လုံသုံးရာ အဆက်မပြတ်ကျသဖြင့်၊ ဒုက္ခဿ- ဝဋ်ဆင်းရဲ၏၊ ခယော- ကုန်ခြင်းသည်၊ စေ ဘဝေယျ- အကယ်၍ ဖြစ်ငြားအံ့၊ (ဧဝံ သတိ- သော်)၊ ဝဿသတမ္ပိ- အနှစ်တစ်ရာပတ်လုံးလည်း၊ ယာတော- နေ့တိုင်း နေ့တိုင်း လုံသုံးရာဖြင့် အထိုးခံရခြင်းသည်၊ သေယော- မြတ်သေး၏။

(နာ- ၂၈၃) ၄၇၆။ ယော- အကြင်သူသည်၊ ဧဝံ- ဤဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသောနည်းဖြင့်၊ သတ္တုနော- မြတ်စွာဘုရား၏၊ ဝစနံ- စကားတော်ကို၊ ဝိညာယ- သိ၍၊ (ဌိတော- တည်၏၊ သော- သည်) ယာတံ- လုံသုံးရာဖြင့် အထိုးခံရခြင်းဒုက္ခကို၊ အဇ္ဈပဂစ္ဆေ-

သည်းခံနိုင်ရာ၏။ ပုနပျန်- အဖန်တလဲလဲ၊ ဟညမာနာနံ- ဇာတိ၊ ဇရာ၊ ဗျာဓိ၊ မရဏစသည်တို့သည် နှိပ်စက်အပ်ကုန်သော၊ တေသံ- ထို တရားမသိသူ လူမိုက် တို့၏။ သံသာရော- သံသရာသည်၊ ဒိယော- ရှည်၏။

၄၇၇။ ဒေဝေသု စ- နတ်ပြည်တို့၌လည်းကောင်း၊ မနုဿေသု စ- လူ့ပြည်တို့၌ လည်းကောင်း၊ တိရစ္ဆာနယောနိယာ- တိရစ္ဆာန်အမျိုး၌လည်းကောင်း၊ အသုရ- ကာယေ- အသုရကာယ်တို့၌လည်းကောင်း၊ ပေတေသု စ- ပြိတ္တာတို့တို့၌ လည်းကောင်း၊ နိရယေသု စ- ငရဲဘုံတို့၌လည်းကောင်း၊ အပရိမိတာ- မနှိုင်းယှဉ်နိုင် အပ်ကုန်သော၊ ယာတာ- ညှင်းဆဲနှိပ်စက် သတ်ဖြတ်မှုတို့သည်၊ ဒိဿန္တေ- ထင်ကုန်၏။

၄၇၈။ ဝိနိပါတဂတဿ- အပါယ်သို့ ကျရောက်သည်၊ (ဟုတွာ)၊ ပိဋိယမာနဿ- ညှင်းဆဲနှိပ်စက် သတ်ဖြတ်ခံရသော သတ္တဝါအား၊ နိရယေသု- အပါယ်လေးဘုံတို့၌၊ ဗဟူ- များစွာကုန်သော၊ ယာတာ- ညှင်းဆဲနှိပ်စက် သတ်ဖြတ်မှုတို့သည်၊ (ဒိဿန္တေ- ထင်ကုန်၏)၊ ဒေဝေသု ပိ- နတ်ပြည်တို့၌လည်း၊ အတ္တာဏံ- အားထား စရာမရှိ၊ နိဗ္ဗာနသုခါ- နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာထက်၊ ပရံ- အလွန်၊ (ဝါ) လွန်မြတ်သော တပါးသော ချမ်းသာသည်၊ နတ္ထိ- မရှိ။

၄၇၉။ ယေ- အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်၊ ဒသဗလဿ- မြတ်စွာဘုရား၏၊ ပါဝစနေ- ပြဇာန်းသော စကားတော်၌၊ (ဝါ) သာသနာတော်၌၊ ယုတ္တာ- အားထုတ်ကုန်၏၊ ဇာတိမရဏပဟာနာယ- ဇာတိ၊ မရဏကို ပယ်ခြင်းငှါ၊ အပ္ပေါဿုတ္တာ- တစ်ပါး သော လူမှုကိစ္စ၌ ကြောင့်ကြမရှိကုန်သည်၊ (ဟုတွာ)၊ ယဇ္ဇန္တိ- အားထုတ်ကုန်၏၊ တေ- ထိုပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်၊ နိဗ္ဗာနံ- သို့၊ ပတ္တာ- ရောက်ကြရကုန်၏။

၄၈၀။ တာတာ- မယ်တော်၊ ခမည်းတော်တို့၊ အဟံ- သည်၊ အဇ္ဇေဝ- ယနေ့ ပင်လျှင်၊ အဘိနိက္ခမိဿံ- တောထွက်၍ ရဟန်းပြုတော့အံ့၊ အသာရေဟိ- အနှစ် မရှိကုန်သော၊ ဘောဂေဟိ- ကာမဂုဏ်စည်းစိမ်တို့ဖြင့်၊ ကိ- အဘယ်အကျိုးရှိ အံ့နည်း၊ မေ မယာ- သည်၊ ဝန္တသမာ- ခွေးအန်ဖတ်နှင့် တူကုန်သော၊ ကာမာ- ကာမဂုဏ်တို့ကို၊ နိဗ္ဗိန္နာ- ငြီးငွေ့အပ်ကုန်ပြီ၊ တာလဝတ္ထုကတာ- နတ်အပ်ပြီးသော ထန်းပင်ရာကဲ့သို့ ပြုအပ်ကုန်ပြီ။

၄၈၁။ သာ စ- ထိုသုမေဓာမင်းသမီးသည်လည်း၊ ပိတရံ- မယ်တော် ခမည်းတော် ကို၊ ဧဝံ- ဤဆိုအပ်ပြီးသောနည်းဖြင့်၊ ဘဏတိ- ဆို၏၊ ယဿ- အကြင်အနိက ရတ္တမင်းအား၊ သာ- ထိုသုမေဓာကို၊ ဒိန္နာ- ပေးအပ်ပြီ၊ သော အနိကရတ္တော စ- ထိုအနိကရတ္တမင်းသည်လည်း၊ ကာလေ- လက်ထပ်ထိမ်းမြားရန် အခါသည်၊

ဥပဋ္ဌိတေ- နိးကပ်လတ်သော်၊ ဝါရေယျ- ထိမ်မြားလက်ထပ်ရန် အလို့ငှါ၊
ဝါရဏဝတေ- ဝါရဏဝတီမြို့မှ၊ ဥပယာသိ- ချဉ်းကပ်လာရောက်ပြီ။

၄၈၂။ အထ- ထိုအခါ၌၊ သုမေဓာ- သုမေဓာသည်၊ အသိတနိစိတမုဒုကေ-
မည်းနက်ထူထဲ၍ အိစက်နူးညံ့ကုန်သော၊ ကေသေ- ဆံပင်တို့ကို၊ ခဂ္ဂေန- ဓား
သန်လျက်ဖြင့်၊ ဆိန္ဒိယ- ဖြတ်၍၊ ပါသာဒံ- မိမိနေရာ ပြာသာဒ်အခန်းကို၊
ပိဒဟိတွာ- တံခါးပိတ်၍၊ ပဌမဇ္ဈာနံ- ပဌမဈာန်ကို၊ သမာပဇ္ဇိ- ဝင်စားပြီ။

၄၈၃။ သာ စ - ထိုသုမေဓာသည်လည်း၊ တဟိ ပါသာဒေ- ထိုပြာသာဒ်၌၊
သမာပန္နာ- ဈာန်ဝင်စား၏၊ အနီကရတ္တော စ- အနီကရတ္တမင်းသည်လည်း၊ နဂရံ-
မန္တာဝတီမြို့သို့၊ အာဂတော- ရောက်လာ၏၊ သုမေဓာ စ- သုမေဓာသည်လည်း၊
အနိစ္စသည်- အနိစ္စသည်ကို၊ သုဘာဝေတိ- ကောင်းစွာ ဖြစ်စေ၏။ (ဝါ)
ကောင်းစွာ ပွားများ၏။

၄၈၄။ သာ စ- ထိုသုမေဓာမင်းသမီးသည်လည်း၊ မနသိကရောတိ- ကမ္မဋ္ဌာန်း
နှလုံးသွင်းနေ၏၊ အနီကရတ္တော စ- အနီကရတ္တမင်းသည်လည်း၊ မဏိကနက-
ဘူသိတဂေါ- ပတ္တမြားစီရွှေတန်ဆာတို့ဖြင့် တန်ဆာဆင်အပ်သော ကိုယ်ရှိသည်
ဖြစ်၍၊ တုရိတံ- အဆောတလျှင်၊ အာရဟံ- ပြာသာဒ်ထက်သို့ တက်လာပြီ၊
ကတဉ္စလီ- ပြုအပ်သော လက်အုပ်ချီးခြင်းရှိသည်၊ (ဝါ) မြတ်နိုးခြင်းရှိသည်၊ (ဟုတွာ)၊
သုမေဓံ- ကို၊ ယာစတိ- တောင်းပန်၏၊ (ကိ ယာစတိ)။

၄၈၅။ ရဇ္ဇေ- ငါ၏တိုင်းပြည်၌၊ အာဏာ- အစိုးရခြင်းအာဏာသည်လည်း
ကောင်း၊ ဓနံ- ဥစ္စာသည်လည်းကောင်း၊ ဣဿရိယံ- အစိုးရသူ၏အဖြစ်သည်
လည်းကောင်း၊ သုခါ- ချမ်းသာစေတတ်ကုန်သော၊ ဘောဂါ- ကာမဂုဏ်စည်းစိမ်
တို့သည်လည်းကောင်း၊ (ဣဒံ သဗ္ဗံ- ဤအလုံးစုံသည်၊ တုယံ- သင်၏၊ ဟတ္ထဂတံ-
လက်သို့ရောက်၏၊ တံ- သင်သည်၊) ဒဟရိကာ- ငယ်သေးသည်၊ အသိ- ဖြစ်၏၊
ကာမဘောဂေ- ကာမဂုဏ်စည်းစိမ်တို့ကို၊ ဘုဉ္ဇာဟိ- သုံးဆောင်ခံစားပါဦးလော့၊
လောကေ- လောက၌၊ ကာမသုခါ- ကာမဂုဏ်ချမ်းသာတို့ကို၊ သုဒုလ္လဘာ-
အလွန်ခဲယဉ်းသဖြင့် ရအပ်ကုန်၏။

၄၈၆။ တေ- သင်မင်းသမီးအား၊ ရဇ္ဇံ- သုံးယူဇနာရှိသော ငါ၏တိုင်းပြည်ကို၊
နိဿဋ္ဌံ- စွန့်လွှတ်ပေးအပ်ပါ၏၊ (တံ- သည်၊) ဘောဂေ- ကာမဂုဏ်စည်းစိမ်တို့ကို၊
ဘုဉ္ဇသု- သုံးဆောင်ခံစားပါလော့၊ ဒါနာနိ- အလှူတို့ကို၊ ဒေဟိ- ပေးလှူပါလော့၊
ဒုဗ္ဗနာ- မကောင်းသောစိတ်ရှိသည်၊ (ဝါ) နှလုံးမသာယာသည်၊ ဓာ အဟောသိ-
မဖြစ်ပါလင့်၊ တေ- သင်၏၊ မာတာပိတရော- မယ်တော်ခမည်းတော်တို့သည်၊

- ဒုက္ခိတာ- ကိုယ်စိတ်ဆင်းရဲခြင်းသို့ ရောက်ကုန်၏။ (ဣတိ ယာစတိ)။
- ၄၈၇။ သုမေဓာ- သည်၊ တံ- ထိုအနိကရတ္တမင်းကို၊ တံ- ထိုဆိုလတုံသော စကားကို၊ ဘဏတိ- ပြောဆို၏။ (ကိ ဘဏတိ)။ (အနိကရတ္တ- အနိကရတ္တမင်း)။ အဟံ- သည်၊ ကာမေဟိ- ကာမဂုဏ်တို့ဖြင့်လည်း၊ အနတ္ထိကာ- အလိုမရှိ၊ ဝိဂတမောဟာ- ကင်းသော တွေဝေခြင်းရှိ၏။ တံ- သည်၊ ကာမေ- ကာမဂုဏ် တို့ကို၊ မာ အဘိနန္ဒိ- မနှစ်သက်လင့်၊ ကာမေသု- တို့၌၊ အာဒိနဝံ- အပြစ်ကို၊ ပဿ- ရှုပါလော့။
- ၄၈၈။ စာတုဒ္ဓိပေါ- လေးကျွန်းလုံးကို အစိုးရသော၊ ကာမဘောဂီနံ- ကာမဂုဏ် စည်းစိမ်ကို လိုသလို ခံစားနိုင်သူတို့တွင်၊ အဂ္ဂေါ- အမြတ်ဆုံးဖြစ်သော၊ မန္ဒာတာ- မန္ဒာတုမည်သော၊ ရာဇာ- စကြာဝတေးမင်းသည်၊ အာသိ- ရှိခဲ့ဖူးပြီ၊ သော- ထိုမန္ဒာတ်စကြာမင်းသည်၊ အတိတ္ထော- ကာမဂုဏ်ဖြင့် အလိုမပြည့်သည် ဖြစ်၍ သာလျှင်၊ ကာလင်္ကတော- သေခဲ့ပြီ၊ အဿ- ထိုမန္ဒာတ်စကြာမင်းအား၊ ဣစ္ဆာ- ကာမဂုဏ်၌ ဖြစ်သော အလိုသည်၊ န စ ပရိပူရိတာ- ပြည့်လည်းမပြည့်ခဲ့။
- (နာ- ၂၈၄) ၄၈၉။ ဝုဋ္ဌိမာ- မိုးသည်၊ ဒသဒိသာ- အရပ် ဆယ်မျက်နှာတို့ကို၊ ဗျာပေတွာ- နှံစေ၍၊ သမန္တေန- ထက်ဝန်းကျင်မှ၊ သတ္တရတနာနိ- ရတနာခုနစ်ပါး တို့ကို၊ ဝဿေယျ- ရွာငြားအံ့၊ ဧဝံ ပိ- ဤသို့ ရတနာမိုးရွာသော်လည်း၊ ကာမာနံ- ကာမဂုဏ်တို့၌၊ တိတ္ထိ- တင်းတိမ်ခြင်းသည်၊ န စ အတ္ထိ- မရှိသည်သာတည်း၊ နရာ- လူမိုက်တို့သည်၊ အတိတ္တာဝ- ကာမဂုဏ်ဖြင့် အလိုမပြည့်သည် ဖြစ်၍ သာလျှင်၊ (ဝါ) အလိုမပြည့်ကုန်ဘဲသာလျှင်၊ မရန္တိ- သေကြရကုန်၏။
- ၄၉၀။ ကာမာ- ကာမဂုဏ်တို့သည်၊ အသိသုန္နပမာ- သန်လျက်၊ စဉ်းတီတုံးနှင့် တူကုန်၏။ ကာမာ- တို့သည်၊ သပ္ပသိရောပမာ- မြွေဦးခေါင်းနှင့် တူကုန်၏။ ဥက္ကောပမာ- မြက်မီးရှူးနှင့် တူကုန်သည်ဖြစ်၍၊ အနုဒဟန္တိ- အစဉ်တစိုက် လောင်မြိုက်တတ်ကုန်၏။ အဋ္ဌိကင်္ကလသန္နိတာ- အရိုးစုနှင့် တူကုန်၏။
- ၄၉၁။ ကာမာ- ကာမဂုဏ်တို့သည်၊ အနိစ္စာ- မမြဲကုန်၊ အရဝါ- ကြာမြင့်စွာ မတည် ကုန်၊ ဗဟုဒုက္ခာ- များသော ဆင်းရဲရှိကုန်၏။ မဟာဝိသာ- လတ်တလော သေစေတတ်သော ပြင်းထန်သောအဆိပ်နှင့် တူကုန်၏။ သန္တက္ကော- ပြင်းစွာ ပူလောင်သော၊ အယောဂုဠောဝ- သံတွေခဲကဲ့သို့၊ အယမူလာ- ဝဋ်ဆင်းရဲ၏ အကြောင်း ဖြစ်ကုန်၏။ ဒုခပ္ပလာ- ဆင်းရဲသောအကျိုးရှိကုန်၏။
- ၄၉၂။ ကာမာ- တို့သည်၊ ရုက္ခဖလူပမာ- အသီးရှိသောသစ်ပင် ဥပမာရှိကုန်၏။ မံသပေသုပမာ- အသားတစ်ဥပမာရှိကုန်၏။ ဒုခါ- ဆင်းရဲကုန်၏။ သုပိနောပမာ-

အိပ်မက်ဥပမာရှိကုန်၏။ ဝဇ္ဇနိယာ- လှည့်ပတ်ဖြားယောင်းတတ်ကုန်၏။
ယာစိတကူပမာ- ငှါးရမ်းအပ်သော ပစ္စည်းဥစ္စာဟူသော ဥပမာရှိကုန်၏။

၄၉၃။ ကာမာ- ကာမဂုဏ်တို့သည်။ သတ္တိသူလူပမာ- လှံတံကျင်ဟူသော ဥပမာ
ရှိကုန်၏။ ရောဂေါ- အနာရောဂါတည်း။ ဂဏ္ဍော- အိုင်းအမာတည်း။ အယံ-
ဆင်းရဲဒုက္ခကို ဖြစ်စေတတ်သောတရားတည်း။ နိယံ- အဖန်ဖန် သေခြင်းသို့
ရောက်စေတတ်သောတရားတည်း။ အင်္ဂါရကာသုသဒ္ဓိသာ- မီးကျိုးတွင်းနှင့်
တူကုန်၏။ အယမူလံ- ဆင်းရဲခြင်း၏ အရင်းမူလတည်း။ ဘယံ- ဘေးတည်း။
ဝဓော- သူသတ်သမားတည်း။

၄၉၄။ ဧဝံ- ဤဆိုခဲ့ပြီးသောနည်းဖြင့်။ ကာမာ- ကာမဂုဏ်တို့ကို။ ဗဟုဒုက္ခာ-
များသောဆင်းရဲခြင်း ရှိကုန်၏ဟူ၍လည်းကောင်း။ အန္တရာယိကာ- မဂ်၊ ဖိုလ်၊
နိဗ္ဗာန်၏ အန္တရာယ်ကို ပြုတတ်ကုန်၏ ဟူ၍လည်းကောင်း။ အက္ခာတာ- ဘုရား
စသော သူတော်ကောင်းတို့သည် ဟောတော်မူအပ်ကုန်ပြီ။ တုမေ- သင်တို့သည်။
ဂစ္ဆထ- ပြန်ကြပါကုန်။ မေ- ငါ့အား။ ဘဝဂတေ- ဘဝသံသရာ ငါးခန္ဓာ၌၊
အတ္တနော- မိမိနှင့်၊ ဝိဿာသော- အကျွမ်းဝင်သူသည်။ န အတ္ထိ- မရှိ။

၄၉၅။ အတ္တနော- မိမိ၏။ သီသမိ- ဦးခေါင်းကို၊ ခုယုမာနမိ- မီးလောင်အပ်သော်၊
ဇရာမရဏေ- အိုခြင်း သေခြင်းသည်။ အနုဗန္ဓေ- အစဉ်လိုက်လတ်သော်၊ ပရော-
ငါမှတပါး အခြားသောသူသည်။ မမ- ငါ့အား။ ကိ- အဘယ်ကို၊ ကရိဿတိ-
ပြုပေးနိုင်လတုံနည်း။ တဿ- ထို ဦးခေါင်းကို မီးလောင်ခြင်း၊ အိုခြင်း၊ သေခြင်းကို၊
ယာတာယ- ငြိမ်းသတ်ခြင်းငှါ။ မယာ- သည်။ ယဋိတဗ္ဗံ- အားထုတ်အပ်၏။ (ဣတိ
ဘဏတိ)။

၄၉၆။ အဟံ- ငါသည်။ ဒွါရံ- တံခါးကို၊ အပါပုရိတွာန- ဖွင့်၍၊ မာတာပိတရော-
မယ်တော် ခမည်းတော်တို့ကိုလည်းကောင်း၊ အနီကရတ္တဉ္စ- အနီကရတ္တမင်းကို
လည်းကောင်း၊ ဆမံ- မြေ၌၊ နိသိန္ဓေ- ထိုင်နေကုန်သည်တို့ကို၊ ရောဒန္တေ- ငိုကြွေး
နေကုန်သည်တို့ကို၊ ဒိသ္မာန- မြင်၍၊ ဣဒံ- ဤဆိုအပ်လတုံသော စကားကို၊
အဝေါစံ- ပြောဆိုပြီ။ (ကိ အဝေါစံ)။

၄၉၇။ အနမတဂ္ဂေ- အစမထင်သော သံသရာ၌၊ ပိတု- အဖ၏။ မရဏေ-
သေခြင်းကြောင့်လည်းကောင်း၊ ဘာတု- မောင်ကို၊ ဝဓေ- ညှဉ်းဆဲသတ်ဖြတ်ခြင်း
ကြောင့်လည်းကောင်း၊ အတ္တနော- မိမိကို၊ ဝဓေ စ- ညှဉ်းဆဲသတ်ဖြတ်ခြင်း
ကြောင့်လည်းကောင်း၊ ပုနပ္ပုနံ- အဖန်တလဲလဲ၊ ရောဒတံ- ငိုကြွေးကုန်သော၊
ဗာလာနံ- လူမိုက်တို့အား၊ သံသာရော- သံသရာသည်၊ ဒီယော- ရှည်၏။

- ၄၉၈။ သံသာရံ သံသာရဿ- သံသရာ၏။ အနမတဂ္ဂတော- အစဉ်အတိုင်း မသိအပ်သော အစရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့် (ဝါ) အစ၊ မရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့် သံသရတံ- အဖန်တလဲလဲ ကျင်လည်ကုန်သော၊ သတ္တာနံ- သတ္တဝါတို့၏၊ ယံ အဿု- အကြင်ငိုကြွေးသော မျက်ရည်သည်လည်းကောင်း၊ ယံ ထညံ- အကြင် သောက်စို့အပ်သော နို့ရည်သည်လည်းကောင်း၊ ယံ ရမိရံ- အကြင်ထွက်သော သွေးသည်လည်းကောင်း၊ အတ္ထိ- ရှိ၏၊ တံ- ထိုမျက်ရည်၊ နို့ရည်၊ သွေးကို၊ တုမှေ- သင်တို့သည်၊ သရထ- ဘယ်လောက်များသနည်းဟု ဆင်ခြင်အောက်မေ့ကြ ကုန်လော့၊ အဋ္ဌိနံ- အရိုးတို့၏၊ သန္နိဓယံ စ- အစုအပုံကိုလည်း၊ သရာဟိ- ဘယ်လောက်များသနည်းဟု ဆင်ခြင်အောက်မေ့ပါလော့။
- ၄၉၉။ အဿုထညရမိရမ္ပိ- တစ်ယောက်သောသူ၏ ငိုကြွေးသောမျက်ရည်၊ စို့အပ်သော နို့ရည်၊ ထွက်သောသွေး၌၊ ဥပနီတေ- ဥပမာဆောင်အပ်ကုန်သော၊ စတုရောဒမီ- သမုဒ္ဒရာလေးစင်းရေတို့ကို၊ သရ- ဆင်ခြင်အောက်မေ့ပါလော့၊ ဧကကပ္ပံ- တစ်ခုတည်းသောကမ္ဘာ၌၊ အဋ္ဌိနံ- တစ်ယောက်သောသူ၏ အရိုးတို့၏၊ သဗ္ဗဓယံ- အစုအပုံကို၊ ဝိပုလေန- ဝေပုလ္လတောင်နှင့်၊ သမံ- ညီမျှ၏ဟူ၍၊ သရ- အောက်မေ့လေလော့။
- ၅၀၀။ အနမတဂ္ဂေ- အစမထင်သော သံသရာ၌၊ သံသရတော- ကျင်လည်သော သတ္တဝါအား၊ ဇမ္ဗုဒီပံ- ဇမ္ဗုဒီပကျွန်းဟုဆိုအပ်သော၊ မဟိ- မြေကြီးကို၊ ကောလဋ္ဌိမတ္တဂုဋ်ကာ- ဆီးသီးစေ့ခန့် ဆီးသီးစေ့ခန့် ပမာဏရှိ မြေဂေါ်လီလုံးတို့ကို၊ ကတ္တာ- ပြု၍၊ ဥပနီတံ- ဥပမာဆောင်၍ ဟောတော်မူအပ်သည်ကို၊ သရ- ဆင်ခြင် အောက်မေ့ပါလော့၊ ကောလဋ္ဌိမတ္တဂုဋ်ကာ- ဆီးသီးစေ့ခန့် ဆီးသီးစေ့ခန့် ပမာဏရှိ မြေဂေါ်လီလုံးတို့သည်၊ မာတာမာတုသွေဝ- အမိ အဖွားတို့၌ပင်လျှင်၊ နပ္ပဟောန္တိ- ရေတွက်၍ မလောက်ကုန်။
- ၅၀၁။ အနမတဂ္ဂတော- အစမထင်သောသံသရာ၌၊ တိဏာကဋ္ဌသာခါပလာသံ- မြက်၊ ထင်း၊ သစ်ခက်၊ သစ်ရွက်ကို၊ စတုရင်္ဂလိကာ- လက်လေးသစ် လက်လေး သစ် အတိုင်းအရှည်ရှိကုန်သော၊ ယဋိကာ- အတုံးအပိုင်းအစတို့ကို၊ ကတ္တာ- ပြု၍၊ ဥပနီတံ- ဥပမာဆောင်၍ ဟောတော်မူအပ်သည်ကို၊ သရ- ဆင်ခြင် အောက်မေ့ပါလော့၊ စတုရင်္ဂလိကာ- လက်လေးသစ် လက်လေးသစ်အတိုင်း အရှည်ရှိကုန်သော၊ ယဋိကာ- မြက်၊ ထင်း၊ သစ်ခက်၊ သစ်ရွက် အတုံးအပိုင်း အစတို့သည်၊ ပိတုပိတုသွေဝ- အဖ အဖိုးတို့၌ပင်၊ နပ္ပဟောန္တိ- ရေတွက်၍ မလောက်ကုန်။

(နာ- ၂၀၅) ၅၀၂။ ကာဏကစ္ဆပံ- လိပ်ကန်းဥပမာကို၊ သရ- စဉ်းစားပါလော့၊ ပုဗ္ဗသမုဒ္ဒေ- အရှေ့သမုဒ္ဒရာ၌လည်းကောင်း၊ အပရတော စ- အခြားသော အနောက်၊ မြောက်၊ တောင်သမုဒ္ဒရာ တို့၌လည်းကောင်း၊ ယုဂဆိဒ္ဓံ- ချာချာလည် မျောပါနေသော ထမ်းပိုးပေါက်သည်၊ တဿ စ- အနှစ်တစ်ရာမှ တစ်ကြိမ်ပေါ် သည့် ထိုလိပ်ကန်းကြီး၏၊ သိရံ- ဦးခေါင်းကို၊ ပဋိမုက္ကံ- စွပ်မိပြီ၊ တံ- ထိုကြံတောင့် ကြံ့ခဲ စွပ်မိခြင်းသည်၊ မနုဿလာဘမိ- လူ၏အဖြစ်ကို ရခြင်း၌၊ ဩပမ္ပံ- ဥပမာတည်း။

၅၀၃။ ဖေဏပိဏ္ဍောပမဿ- ရေမြှုပ်ဆိုင်နှင့် တူသော၊ အသာရဿ- အနှစ်မရှိ သော၊ ကာယကလိနော- ကိုယ်ဟုဆိုအပ်သော အစု၏၊ ရူပံ- စက်ဆုပ်ဖွယ် သဘောကို၊ သရ- ဆင်ခြင်ပါလော့၊ ခန္ဓေ- ခန္ဓာ၌၊ အနိစ္စေ- အနိစ္စလက္ခဏာတို့ကို၊ ပဿ- ရှုပါလော့၊ နိရယေ- ငရဲ၌၊ ဗဟုဝိယာရတ- များစွာသောဆင်းရဲတို့ကို၊ (တစ်နည်း) နိရယေ- ငရဲတို့ကိုလည်းကောင်း၊ ဗဟုဝိယာရတ- များစွာသော ဆင်းရဲတို့ကိုလည်းကောင်း၊ သရာဟိ- ဆင်ခြင်အောက်မေ့ပါလော့။

၅၀၄။ တာသု တာသု ဇာတီသု- ထိုထိုသို့သောဘဝတို့၌၊ ပုနပ္ပုနံ- အဖန်တလဲလဲ၊ ကဋ္ဌသီ- သင်္ချိုင်းရာမြေကို၊ ဝမေန္တေ- တိုးပွားစေတတ်ကုန်သော သတ္တဝါတို့ကို၊ သရ- ဆင်ခြင်ပါလော့၊ ကုမ္ဘိလဘယာနိ စ- မိကျောင်းဘေးတို့ကိုလည်း၊ (ဝါ) ဝမ်းကို မွေးမြူခြင်းဘေးတို့ကိုလည်း၊ သရ-လော့၊ စတ္တာရိ- လေးပါးကုန်သော၊ သစ္စာနိ- အရိယသစ္စာတို့ကိုလည်း၊ သရာဟိ- ဆင်ခြင် အောက်မေ့ပါလော့။

၅၀၅။ အမတမ္ပိ- သူတော်ကောင်းတရားတည်းဟူသော အမြိုက်အရသာသည်၊ (ဝါ) အမြိုက် နိဗ္ဗာန်သည်၊ ဝိဇ္ဇမာနေ- ထင်ရှားရှိပါလျက်၊ တဝ- သင့်အား၊ ပီတေန- သောက်သုံးအပ်သော၊ ပဉ္စကဋျကေန- ငါးပါးသော အခါးအစပ်ရှိသော ကာမဂုဏ် ငါးပါးအရသာဖြင့်၊ ကိ- အဘယ်အကျိုးရှိအံ့နည်း၊ ဟိ- မှန်၏၊ သဗ္ဗာ- ကုန်သော၊ ကာမရတိယော- ကာမဂုဏ်တို့၌ မွေ့လျော်ခြင်းတို့သည်၊ ပဉ္စကဋျကေန- ငါးပါး သော အခါးအစပ်ဖြင့်၊ ကဋျကတရာ- အလွန် အလွန် ခါးစပ်ကုန်၏။

၅၀၆။ အမတမ္ပိ- မသေရာ နိဗ္ဗာန်သည်၊ ဝိဇ္ဇမာနေ- ထင်ရှားရှိပါလျက်၊ ယေ ကာမာ- တို့သည်၊ ပရိဋ္ဌာဟာ- ပစ္စုပ္ပန် တမလွန်၌ ပူပန်ခြင်းရှိကုန်၏၊ တဝ- သင့်အား၊ တေဟိ ကာမေဟိ- ထိုကာမဂုဏ်တို့ဖြင့်၊ ကိ- အဘယ်အကျိုးရှိအံ့ နည်း၊ ဟိ- မှန်၏၊ သဗ္ဗာ- ကုန်သော၊ ကာမရတိယော- ကာမဂုဏ်တို့၌ မွေ့လျော် ခြင်းတို့သည်၊ ဇလိတာ- ရာဂစသောမီးတို့ဖြင့် ပြောင်ပြောင်တောက်ကုန်သည်၊ ကုထိတာ- ကျိုက်ကျိုက်ဆူကုန်သည်၊ (ဟုတွာ)၊ ကမ္ပိတာ- တုန်လှုပ်စေတတ်

- ကုန်၏။ သန္တာပိတာ- ပူပန်စေတတ်ကုန်၏။
- ၅၀၇။ အသပတ္တမိ- ရန်သူမျိုးငါးပါးမှကင်းသော ရဟန်းအဖြစ်သည်။ (ဝါ) နိဗ္ဗာန်သည်။ သမာဓေ- ရှိနေပါလျက်၊ ယေ- အကြင်ကာမဂုဏ်တို့သည်၊ ဗဟုသပတ္တာ- များသော ရန်သူရှိကုန်၏။ တဝ- သင့်အား၊ တေဟိ ကာမေဟိ- ထိုကာမဂုဏ်တို့ဖြင့်၊ ကိ- အဘယ်အကျိုးရှိအံ့နည်း၊ ကာမာ- တို့သည်၊ ရာဇဂိုဏ်းရဉ္စကပ္ပိယေဟိ- မင်း၊ မီး၊ ခိုးသူ၊ ရေ၊ မချစ်မနှစ်သက်သော ရန်သူ တို့နှင့်၊ သာဓာရဏာ- ဆက်ဆံကုန်သည်။ (ဟုတွာ)၊ ဗဟုသပတ္တာ- များသော ရန်သူ ရှိကုန်၏။
- ၅၀၈။ မောက္ခမိ- ကိလေသာမှလွတ်ရာဖြစ်သော အရဟတ္တဖိုလ်၊ နိဗ္ဗာန်သည်။ ဝိဇ္ဇမာဓေ- ထင်ရှားရှိပါလျက်၊ ယေသု- အကြင်ကာမဂုဏ်တို့၌၊ ဝဗေန္ဓာ- သတ်ခြင်း နှောင်ဖွဲ့ခြင်းသည်၊ ဟောတိ- ဖြစ်၏။ တဝ- သင့်အား၊ တေဟိ ကာမေဟိ- တို့ဖြင့်၊ ကိ- နည်း၊ ဟိ- မှန်၏။ အသကာမာ- ယုတ်ညံ့သည့် ကာမဂုဏ် ရှိသူတို့သည်။ (ဝါ) ယုတ်ညံ့ဖုံဖုံ ကာမဂုဏ်ကို ခုံမင်နှစ်သက်ကြသူတို့သည်။ ကာမေသု- ကာမဂုဏ်တို့ကြောင့်ပင်၊ ဝဗေန္ဓဒုခါနိ- သတ်ခြင်းနှောင်ဖွဲ့ခြင်းဟူသော ဆင်းရဲတို့ကို၊ အနုဘောန္တိ- ခံစားကြရကုန်၏။
- (တစ်နည်း) ဟိ ယသ္မာ- အကြင်ကြောင့်၊ ကာမေသု- ကာမဂုဏ်တို့၌၊ (ဝါ) ကာမဂုဏ် တို့ကြောင့်၊ ဝဗေန္ဓဒုခါနိ- သတ်ခြင်း နှောင်ဖွဲ့ခြင်း ဟူသော ဆင်းရဲတို့ကို၊ အနုဘောန္တိ- ခံစားကြရကုန်၏။ တသ္မာ- ထို့ကြောင့်၊ (ဧတေ ကာမာ နာမ- ဤ ကာမဂုဏ်တို့မည်သည်)။ အသကာမာ- ယုတ်ညံ့သော ကာမတရားတို့မည်၏။ (ဌ- အလို)။
- ၅၀၉။ အာဒီပိတာ- အလျှံပြောင်ပြောင်တောက်ကုန်သော၊ တိဏုက္ကာ- မြက်မီးရှူးတို့သည်။ ဂဏန္တိ- ကိုင်သောသူကို၊ ဒဟန္တိ- လောင်ကုန်၏။ မုဉ္ဇန္တိ- လွှတ်သောသူကို၊ နေဝ ဒဟန္တိ- မလောင်တော့ကုန်၊ ဟိ- မှန်၏။ ကာမာ- ကာမဂုဏ်တို့သည်၊ ဥက္ကောပမာ- မြက်မီးရှူးဥပမာရှိကုန်၏။ ယေ- အကြင် သတ္တဝါတို့သည်၊ (ကာမေ- ကာမဂုဏ်တို့ကို)၊ န မုဉ္ဇန္တိ- မလွှတ်ကုန်၊ တေ- ထိုသတ္တဝါတို့သည်၊ ဒဟန္တိ- ပူလောင်ကြရကုန်၏။
- ၅၁၀။ အပ္ပကဿ- အနည်းငယ်သော၊ ကာမသုခဿ- ကာမဂုဏ်ချမ်းသာ၏။ ဟေတု- အကြောင်းကြောင့်၊ ဝိပုလံ- ပြန့်ပြောများပြားသော၊ သုခံ- လောကုတ္တရာ ချမ်းသာကို၊ မာ ဇဟိ မာ ဇဟိ- မစွန့်ပါလင့်၊ ဗဠိသံ- ငါးမျှားချိတ်ကို၊ ဂိလိတွာ- အစာမက်၍ မျိုခြင်းကြောင့်၊ ဗျသနံ- ပျက်စီးခြင်းသို့၊ ပါပုဏန္တော- ရောက်သော၊

ပုထုလောမော ဣဝ- ပုထုလောမမည်သော ငါးကဲ့သို့၊ (တံ- သည်)၊ ပစ္ဆာ-
နောက်မှ၊ မာ ဝိဟညသိ- မပင်ပန်းပါစေလင့်။

၅၁၁။ တာဝ- ရှေးဦးကပင်၊ တံ- ကို၊ သုနခေါ ဣဝ- ခွေးကိုကဲ့သို့၊ သင်္ခလာဗဒ္ဓေါ-
ကာမဂုဏ်တည်းဟူသော သားရေလည်ပတ်ကြိုးဖြင့် ဖွဲ့နှောင်ချည်ထားအပ်၏။
ကာမ- စင်စစ်၊ ကာမေသု- ကာမဂုဏ်တို့၌၊ ဒမဿု- ဣန္ဒြေထိန်း၍ ဆုံးမပါလော့၊
ဆာတာ- ဆာလောင် မွတ်သိပ်ကြကုန်သော၊ စဏ္ဍာလာ- ခွေးသားစား ဒွန်းစဏ္ဍား
တို့သည်၊ သုနခံ- ခွေးကို၊ (ကရောန္တိ) ဣဝ- ညည်းဆဲသတ်ဖြတ်မှုကို ပြုကုန်သကဲ့သို့၊
တထာ- ထို့အတူ၊ ကာမာ- ကာမဂုဏ်တို့သည်၊ တံ- ကာမဂုဏ်လိုက်စားသည့်
သင့်ကို၊ ကာဟိန္တိ- အကျိုးမဲ့ ပျက်စီးခြင်းသို့ ရောက်သည်ကို ပြုကုန်လတံ့။

၅၁၂။ တံ- သင်သည်၊ ကာမယုတ္တော- ကာမဂုဏ်တို့နှင့်ယှဉ်သည်၊ (ဟုတ္တာ)၊
အပရိမိတံ- ပိုင်းခြားခြင်းငှါ မတတ်ကောင်းသော၊ ဒုက္ခဉ္စ- ငရဲစသည်တို့၌ ဖြစ်သော
ကိုယ်ဆင်းရဲခြင်းကိုလည်းကောင်း၊ ဗဟူနိ- များစွာကုန်သော၊ စိတ္တဒေါမနဿာနိ
စ- နှလုံးမသာယာခြင်းတည်းဟူသော စိတ်ဆင်းရဲခြင်းတို့ကိုလည်းကောင်း၊
အနဘောဟိသိ- ခံစားရလတံ့၊ အဒ္ဓုဝေ- အမြဲမရှိကုန်သော၊ ကာမေ- ကာမဂုဏ်
တို့ကို၊ ပဋိနိဿဇ- စွန့်ခွါလေလော့။

၅၁၃။ အဇရမ္ပိ- မအိုရာ နိဗ္ဗာန်သည်၊ ဝိဇ္ဇမာနေ- ထင်ရှားရှိပါလျက်၊ ယေသု-
အကြင် ကာမဂုဏ်တို့၌၊ ဇရာ- အိုခြင်းသည်၊ ဟောတိ- ဖြစ်၏။ တေဟိ ကာမေဟိ-
အိုခြင်း စသည်မှ မလွတ်သော ထိုကာမဂုဏ်တို့ဖြင့်၊ တဝ- သင်အား၊ ကိ- အဘယ်
အကျိုးရှိအံ့နည်း၊ သဗ္ဗတ္ထ- အလုံးစုံသော ဘဝတို့၌၊ သဗ္ဗာ- အလုံးစုံကုန်သော၊
ဇာတိယော- ဇာတိတို့ကို၊ မရဏဗျာဓိဂဟိတာ- မရဏ၊ ဗျာဓိဖြင့် ယူအပ်ကုန်၏။

၅၁၄။ ဣဒံ- ဤနိဗ္ဗာန်သည်သာလျှင်၊ အဇရံ- အိုခြင်းမရှိ၊ ဣဒံ- သာလျှင်၊ အမရံ-
သေခြင်းမရှိ၊ ဣဒံ- သာလျှင်၊ အဇရာမရံ- အိုခြင်း သေခြင်း နှစ်ပါးလုံးမရှိ၊ ဣဒံ-
သာလျှင်၊ ပဒံ- အရိယာတို့ မဂ်ဉာဏ်ဖြင့် ရောက်ရာဖြစ်၏။ အသောကံ- သောက
လည်းမရှိ၊ အသပတ္တံ- ရန်သူလည်း မရှိ၊ အသမ္မာဓံ- ကိလေသာတည်းဟူသော
ကျဉ်းမြောင်းခြင်းလည်း မရှိ၊ အခလိတံ- ဒုစရိုက်တည်းဟူသော ချွတ်ချော်မှားယွင်း
သော တရားလည်းမရှိ၊ အဘယံ- ဘေးလည်းမရှိ၊ နိရုပတာဝံ- ပူပန် နှိပ်စက်ခြင်း
လည်း မရှိ။

(နာ- ၂၈၆) ၅၁၅။ ဣဒံ- ဤသေခြင်းကင်းရာ နိဗ္ဗာန်ကို၊ ဗဟူဟိ- ဘုရားအစရှိသော
များစွာကုန်သော အရိယာပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်၊ အဓိဂတံ- ရအပ် မျက်မှောက်ပြုအပ်၏။
ယော- အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ ယောနိသော- သင့်သောအကြောင်းအားဖြင့်၊

- ပယုဂ္ဂတိ- ကမ္မဋ္ဌာန်းစီးဖြန်း၏။ တေန- သင့်သောအကြောင်းအားဖြင့် ကမ္မဋ္ဌာန်း စီးဖြန်းသော ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည်။ အမတံ- သေခြင်းကင်းသော။ ဣဒံ- ဤနိဗ္ဗာန်ကို။ အဇ္ဇာပိ စ- ယခုပင်လည်း။ လဘနီယံ- ရအပ်၏။ (ဝါ) ရခြင်းငှါ တတ်ကောင်း၏။ အယဋ္ဌမာနေန- ကမ္မဋ္ဌာန်းစီးဖြန်းခြင်း၌ အားမထုတ်သောပုဂ္ဂိုလ်သည်။ လဒ္ဓါ- နိဗ္ဗာန်ကို ရခြင်းငှါ။ န စ သက္ကာ- မတတ်ကောင်းသည်သာလျှင်တည်း။
- ၅၁၆။ ဧဝံ- ဤဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသော အပြားအားဖြင့်၊ သုမေဓာ- သုမေဓာမင်းသမီး သည်။ ဘဏတိ- ပြောဆို၏။ သုမေဓာ- သုမေဓာမင်းသမီးသည်။ သင်္ခါရဂတေ- သင်္ခါရတရား၌။ ရတိ- ဓမ္မလျော်ခြင်းကို။ အလဘမာနာ- မရသည်။ (ဟုတွာ)။ အနိကရတ္တံ- အနိကရတ္တမင်းကို။ အနုနေန္တိ- ငြီးငွေ့ကြောင်း သိစေလိုသည်။ (ဟုတွာ)။ ကေသေ- ဖြတ်ပြီးသော မိမိဆံပင်တို့ကို။ ဆမံ- မြေသို့။ ခိပိ- ပစ်ချပြီ။
- ၅၁၇။ သော အနိကရတ္တာ- ထိုအနိကရတ္တမင်းသည်။ ဥဋ္ဌာယ- နေရာမှထ၍။ ပဉ္စလိကော- လက်အုပ်ချီလျက်။ အဿာ- ထိုသုမေဓာမင်းသမီး၏။ ပိတရံ- ခမည်းတော် ကောဉ္ဇမင်းကြီးကို။ ယာစတိ- တောင်းပန်၏။ (ကိ- သို့၊ ယာစတိ- တောင်းပန်သနည်း။) သုမေဓံ- သုမေဓာ မင်းသမီးကို။ ပဗ္ဗဇိတုံ- ရဟန်းပြုစိမ့် သောငှါ။ ဝိဿဇေထ- ခွင့်လွှတ်ကြပါကုန်လော့။ ဝိမောက္ခသစ္စဒဿာ- လွတ် မြောက်ရာ နိရောဓသစ္စာကို မြင်သူသည်။ ဟောတု- ဖြစ်ပါစေ။ (ဣတိ ယာစတိ)။
- ၅၁၈။ သုမေဓာ- သုမေဓာမင်းသမီးသည်။ မာတာပိတူဟိ- မယ်တော် ခမည်းတော်တို့သည်။ ဝိဿဇ္ဇိတာ- ခွင့်လွှတ်အပ်သည်။ သောကဘယဘိတာ- စိုးရိမ်သောက၊ သံသရာဘေးမှ ကြောက်သည်။ (ဟုတွာ)။ ပဗ္ဗဇိ- ရဟန်းပြုပြီ။ (သုမေဓာယ- သည်)။ သိက္ခမာနာယ- သိက္ခမာန်ဖြစ်စဉ်ကပင်။ ဆ- ခြောက်ပါး ကုန်သော။ အဘိညာ- အဘိညာဉ်တို့ကို။ သစ္စိကတာ- မျက်မှောက်ပြုအပ်ကုန်ပြီ။ အဂ္ဂဗလံ- အရဟတ္တဖိုလ်ကိုလည်း။ သစ္စိကတံ- မျက်မှောက်ပြုအပ်ပြီ။
- ၅၁၉။ ရာဇကညာယ- သုမေဓာမင်းသမီး၏။ တံ နိဗ္ဗာနံ- ထိုကိလေသာတို့၏ ငြိမ်းခြင်းသည်။ (တစ်နည်း) ထိုခန္ဓပရိနိဗ္ဗာန်စံပွဲသည်။ အစ္စရိယံ- အံ့ဩဖွယ် ကောင်းသည်။ အဗ္ဗုတံ- မဖြစ်စဖူး ထူးကဲလှသည်။ အာသိ- ဖြစ်ပြီ။ (ထေရီ- သုမေဓာ ထေရီသည်)။ ပစ္ဆိမေ- နောက်ဆုံးဖြစ်သော။ ကာလေ- ပရိနိဗ္ဗာန်စံခါနီးကာလ၌။ ပုဗ္ဗေနိဝါသစရိတံ- ရှေ့၌ နေအပ်ခဲ့ဖူးသောခန္ဓာအစဉ်ကို။ (ဝါ) ရှေ့ဘဝအကြောင်း ကို။ ယထာ- အကြင်အခြင်းအရာအားဖြင့်။ ဗျာကရိ- လျှောက်ကြားခဲ့ပြီ။ (တထာ- ထိုအခြင်းအရာအားဖြင့်။ ဇာနိတဗ္ဗံ- သိအပ်၏။)
- ၅၂၀။ ကောဏာဂမနေ- ကောဏာဂုမ်မည်တော်မူသော။ ဘဂဝတိ- သည်။

ဥပ္ပန္န- ပွင့်တော်မူလတ်သော်၊ နဝနိဝေသမိ- ကျောင်းတိုက်သစ်ဖြစ်သော၊ သံဃာရာမမိ- သံဃာ့အာရာမ၌၊ တိဿော- နေဉ္ဇာနီ၊ ခေမာ၊ သုမေဓာ အားဖြင့် သုံးယောက်ကုန်သော၊ ဇနိယော- အပေါင်းအဖော် ဖြစ်ကုန်သော၊ သခိယော- အဆွေခင်ပွန်းမဖြစ်ကြကုန်သော၊ (မယံ- တပည့်တော်တို့သည်၊) ဝိဟာရဒါနံ- ကျောင်းအလှူကို၊ အဒါသိမှ- ပေးလှူခဲ့ကြကုန်ပြီ။

၅၂၀။ ဒသက္ခတ္တံ- ဆယ်ကြိမ်လည်းကောင်း၊ သတက္ခတ္တံ- အကြိမ်တစ်ရာလည်းကောင်း၊ ဒသသတက္ခတ္တံ- အကြိမ်တစ်ထောင်လည်းကောင်း၊ သတာနိ စသတက္ခတ္တံ- အကြိမ်တစ်သောင်းလည်းကောင်း၊ ဒေဝေသု- နတ်ပြည်တို့၌၊ ဥပပဇ္ဇိမှ- ဖြစ်ရကုန်ပြီ၊ မနုဿေသု ပန- လူတို့၌ကား၊ ကော ဝါဒေါ- အဘယ်ဆိုဘွယ်ရာ ရှိပါတော့အံ့နည်း။ (ဝါ) မရေမတွက်နိုင်တော့သည်သာ။

၅၂၁။ ဒေဝေသု- နတ်ပြည်တို့၌၊ မဟိဒ္ဓိကာ- ကြီးသော တန်ခိုးရှိကုန်သည်၊ အဟုမှ- ဖြစ်ကုန်ပြီ၊ မာနုသကမိ- လူပြည်၌၊ ကော ပန ဝါဒေါ- အဘယ်ဆိုဘွယ်ရာရှိအံ့နည်း၊ အဟံ- သည်၊ သတ္တရတနဿ- ရတနာခုနစ်ပါးပိုင်ဆိုင်သည့် စကြာဝတေးမင်း၏၊ မဟေသီ- မိဖုရားဟူသော၊ ဣတ္ထိရတနံ- မိန်းမရတနာသည်၊ အာသိ- ဖြစ်ခဲ့ပြီ။

၅၂၃။ သာသနေ- သာသနာတော်၌၊ သော- ထိုသံဃာအားကျောင်းလှူခြင်း၊ မြတ်သောအကျင့်ကို ကျင့်ခြင်းသည်၊ ဟေတု- နတ်လူတို့၌ဖြစ်သော စည်းစိမ်ချမ်းသာ၏ အကြောင်းတည်း၊ သော-ထိုသံဃာအား ကျောင်းလှူခြင်း၊ မြတ်သောအကျင့်ကို ကျင့်ခြင်းသည်၊ ပဘဝေါ- နတ်လူတို့၌ဖြစ်သော စည်းစိမ်ချမ်းသာ၏ အမွန်အစတည်း၊ တံ- ထိုသံဃာအား ကျောင်းလှူခြင်း၊ မြတ်သောအကျင့်ကို ကျင့်ခြင်းသည်၊ မူလံ- နတ်လူတို့၌ဖြစ်သော စည်းစိမ်ချမ်းသာ၏ အရင်းခံတည်း၊ သာ- ထိုသံဃာအား ကျောင်းလှူခြင်း၊ မြတ်သောအကျင့်ကို ကျင့်ခြင်းသည်၊ ခန္တိ ခန္တိ- သည်းခံနိုင်ကြောင်းတည်း၊ တံ- ထိုသံဃာအား ကျောင်းလှူခြင်း၊ မြတ်သောအကျင့်ကို ကျင့်ခြင်းသည်၊ ပဌမသမောဓာနံ- မြတ်စွာဘုရား၏ အဆုံးအမတရားတော်နှင့် ရှေးဦးစွာ ပေါင်းဆုံနိုင်ကြောင်းတည်း၊ တံ- ထိုသံဃာအား ကျောင်းလှူခြင်း၊ မြတ်သောအကျင့်ကို ကျင့်ခြင်းသည်၊ ဓမ္မရတာယ- တရား၌ ဓမ္မလျော်သူ၏၊ နိဗ္ဗာနံ- ကိလေသာ ငြိမ်းကြောင်းတည်း။

၅၂၄။ ယေ- အကြင်သူတော်ကောင်းတို့သည်၊ အနာမပညဿ- မြတ်လှစွာသော ပညာရှိတော်မူသော မြတ်စွာဘုရား၏၊ ဝစနံ- စကားတော်ကို၊ သဒ္ဓဟန္တိ- ယုံကြည်ကုန်၏၊ တေ- ထိုသူတော်ကောင်းတို့သည်၊ ဧဝံ- ဤသို့ ဟောတော်မူ

သည့်အတိုင်း၊ ကရောန္တိ- ပြုကျင့်ကုန်၏။ ဘဝဂတေ- ဘဝသုံးပါး၌ အကျုံးဝင်သော
သင်္ခါရတရား၌၊ နိဗ္ဗိန္ဒန္တိ- ဝိပဿနာပညာဖြင့် ငြီးငွေ့ကုန်၏။ နိဗ္ဗိန္ဒိတွာ-
ငြီးငွေ့ကုန်ပြီး၍၊ ဝိရုဇန္တိ- အရဟတ္တမဂ်ဖြင့် တပ်ခြင်းကင်းကုန်၏။”

၄၅၀။ တတ္ထ- ထိုဂါထာတို့၌၊ မန္တာဝတီယာ နဂရေတိ- -ကား၊ မန္တာဝတီတိ-
မန္တာဝတီဟူ၍၊ ဧဝံနာမကေ- ဤသို့ အမည်ရှိသော၊ နဂရေ- ၌။ ရညော ကောဉ္ဇဿာတိ-
-ကား၊ ကောဉ္ဇဿ နာမ- ကောဉ္ဇမည်သော၊ ရညော- ၏။ မဟေသိယာ- မိဖုရား၏။
ကုစ္ဆိမိ- ဝမ်း၌၊ ဇာတာ- ဖြစ်သော၊ ဇိတာ- သမီးသည်၊ အာသိ- ဖြစ်ပြီ။ သုမေဓာတိ- -
ကား၊ နာမေန- အမည်အားဖြင့်၊ သုမေဓာ- သုမေဓာမည်၏။ ပဿာဒိတာ သာသန-
ကရေဟိတိ- - ကား၊ သတ္တုသာသန ကရေဟိ- မြတ်စွာဘုရား၏အဆုံးအမတော်ကို
လိုက်နာပြုကျင့်တတ်ကုန်သော၊ အရိယေဟိ- အရိယာတို့သည်၊ ဓမ္မဒေသနာယ- တရား
ဟောခြင်းကြောင့်၊ သာသနေ- သာသနာတော်၌၊ ပဿာဒိတာ- ကြည်လင်စေအပ်ပြီ၊
သဇ္ဇာတရတနတ္ထယပ္ပသာဒါ- ကောင်းစွာဖြစ်သော ရတနာသုံးပါး၌ ကြည်ညိုခြင်းရှိသူကို၊
ကတာ- ပြုအပ်ပြီ။

(နာ- ၂၈၇) ၄၅၁။ သီလဝတီတိ- -ကား၊ အာစာရသီလသမ္ပန္နာ- အကျင့်သီလနှင့်
ပြည့် စုံ၏။ စိတ္တကထာတိ- - ကား၊ စိတ္တဓမ္မကထာ- ဆန်းကြယ်သောတရားစကားရှိ၏။
ဗဟုဿုတာတိ- -ကား၊ ဘိက္ခုနီနံ- တို့၏။ သန္တိကေ- ၌၊ ပရိယတ္တိဓမ္မသုတိယုတာ-
ပရိယတ္တိဓမ္မ နာယူခြင်းနှင့် ယှဉ်ကုန်၏။ ဗုဒ္ဓသာသနေ ဝိနိတာတိ- -ကား၊ ဧဝံ- ဤသို့၊
ပဝတ္တိ- ဖြစ်၏၊ ဧဝံ- သို့၊ နိဝတ္တိ- ချုပ်၏၊ ဣတိ- ဤသည်ကား၊ သီလံ- သီလတည်း၊
ဣတိ- ကား၊ သမာဓိ- တည်း၊ ဣတိ- ကား၊ ပညာ- တည်း၊ ဣတိ- သို့၊ သုတ္တာနုဂတေန-
သုတ္တန်သို့ အစဉ်လိုက်သော၊ ယောနိသော မနသိကာရေန- ယောနိသော မနသိကာရဖြင့်၊
တဒဂ်တော- တဒဂ်အားဖြင့်၊ ကိလေသာနံ- ကိလေသာတို့ကို၊ ဝိနိဝတ္တတ္တာ- ဆုတ်နစ်စေ
တတ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ဗုဒ္ဓါနံ- တို့၏။ သာသနေ- သာသနာတော်၌၊ ဝိနိတာ-
ဆုံးမအပ်၏။ သံယတကာယဝါစာစိတ္တာ- စောင့်စည်းအပ်ပြီးသော ကိုယ်၊ နှုတ်၊ စိတ်ရှိ၏။
ဥဘယော နိသာမေထာတိ- - ကား၊ ဒွေပိ- နှစ်ယောက်လည်း ဖြစ်ကုန်သော၊ တုမေ-
သင်မယ်တော် ခမည်းတော်တို့သည်၊ မမ- ၏။ ဝစနံ- ကို၊ နိသာမေထ- နားထောင်ပေးကြ
ပါကုန်၊ (ဣတိ)။ မာတာပိတရော- တို့သို့၊ ဥပဂန္တာ- ချဉ်းကပ်၍၊ ဘဏတိ- ပြောဆို၏။
ဣတိ- ကား၊ ယောဇနာ- တည်း။

၄၅၂။ ယဒိပိ ဒိဗ္ဗန္တိ- - ကား၊ ဒေဝလောကပရိယာပနန္တိ- နတ်လောက၌
အကျုံးဝင်သည်လည်း ဖြစ်သော၊ သဗ္ဗမိ- အလုံးစုံလည်းဖြစ်သော၊ ဘဝဂတံ နာမ-

ဘဝခန္ဓာမည်သည်။ အသဿတံ အနိစ္စံ- မမြဲ၊ ဒုက္ခံ- ဆင်းရဲ၏။ ဝိပရိကာမဓမ္မံ-
ဖောက်ပြန်ခြင်းသဘောရှိ၏။ ကိမင်္ဂီ ပန တုတ္ထာ ကာမာတိ- -ကား၊ မာနသကာ- လူ၌ဖြစ်
ကုန်သော၊ ကာမာ ပန- ကာမဂုဏ်တို့သည်ကား၊ ကိမင်္ဂီ- အဘယ်ဆိုဖွယ်ရာရှိပါအံ့နည်း၊
တေ သဗ္ဗေပိ- ထိုအလုံးစုံသော ကာမဂုဏ်တို့သည်လည်း၊ အသာရကဘာဝတော-
အနှစ်မရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ တုတ္ထာ- အချည်းနှီးဖြစ်ကုန်၏၊ ရိတ္တာ- အနှစ်သာရမှ
ကင်းကုန်၏၊ သတ္တဓာရာယံ- ဓားသွား၌၊ မဓုဗိန္ဒူ ဝိယ- ပျားရည်စက်ကဲ့သို့၊ အပ္ပဿာဒါ-
နည်းသောသာယာဘွယ်ရှိကုန်၏၊ ဧတရဟိ စ- ယခုအခါ၌လည်းကောင်း၊ အာယတိဉ္စ-
နောင်အခါ၌လည်းကောင်း၊ ဝိပုလဒုက္ခတာယ- များပြားသော ဆင်းရဲရှိကုန်သည်၏
အဖြစ်ကြောင့်၊ ဗဟုဝိယာတာ- များသော ပင်ပန်း ဆင်းရဲခြင်းရှိကုန်၏။

၄၅၃။ ကဋျကာတိ- -ကား၊ အနိဋ္ဌာ- အလိုမရှိအပ်ကုန်။ သပ္ပဋိဘယဋ္ဌေန-
ဘေးရန်နှင့်တကွ ဖြစ်သည်ဟူသော အနက်ကြောင့်၊ အာသီဝိသုပမာ- လျင်သော အဆိပ်
ရှိသော မြွေဟောက်နှင့် တူကုန်၏။ ယေသု ကာမေသု- ယင်းကာမဂုဏ်တို့၌၊ မုစ္ဆိတာတိ-
-ကား၊ အရွှောသိတာ- တပ်မက်တွယ်တာကုန်၏။ သမပ္ပိတာတိ- - ကား၊ သကမ္မနာ-
မိမိပြုသော မကောင်းမှုကံသည်၊ သဗ္ဗသော- ခပ်သိမ်းသောအပြားအားဖြင့်၊ အပ္ပိတာ-
ရောက်စေအပ်ကုန်သည်၊ ခိတ္တာ- ပစ်ချအပ်ကုန်သည်၊ ဥပပန္နာ- ဖြစ်ကုန်သည်၊ ဣတိ
အတ္ထော- တည်း။ ဟညန္တေတိ- -ကား၊ ဗာဓိယန္တိ- ညည်းဆဲ နှိပ်စက်အပ်ကုန်၏။

၄၅၄။ ဝိနိပါတေတိ- - ကား၊ အပါယေ- အပါယ်လေးဘုံ၌။

၄၅၅။ အစေတနာတိ- - ကား၊ အတ္တဟိတစေတနာယ- မိမိအကျိုးစီးပွားကို
ဆောင်တတ်သောစေတနာ၏၊ အဘာဝေန- မရှိခြင်းကြောင့်၊ အစေတနာ- အစေတနာ
မည်ကုန်၏။ ဒုက္ခသမုဒယောရုဒ္ဓါတိ- - ကား၊ တဏှာနိမိတ္တသံသာရေ- တဏှာလျှင်
အကြောင်းရင်းရှိသော သံသရာ၌၊ အဝရုဒ္ဓါ- ပိတ်ဆို့အပ်ကုန်သည်၊ (ဟုတွာ)။
ဒေသေန္တေတိ- - ကား၊ စတုသစ္စဓမ္မေ- သစ္စာလေးပါးတရားကို၊ ဒေသိယမာနေ- ဟော
တော်မူအပ်သော်။ အဇာနန္တာတိ- - ကား၊ အတ္တံ- အနက်ကို၊ အဇာနန္တာ- မသိနိုင်ကြကုန်။
န ဗုဇ္ဈရေ အရိယသစ္စာနီတိ- - ကား၊ ဒုက္ခာဒီနိ- ဒုက္ခအစရှိကုန်သော၊ အရိယသစ္စာနိ-
အရိယသစ္စာတို့ကို၊ န ပဋိဗုဇ္ဈန္တိ- ထိုးထွင်းမသိနိုင်ကြကုန်။

၄၅၆။ အမ္မာတိ- - ကား၊ မာတရံ- မယ်တော်ကို၊ ပမုခံ- အညီးပမာနကို၊ ကတွာ-
၍၊ အာလပဟိ- ခေါ်၏။ တေ ဗဟုတရာ အဇာနန္တာတိ- - ကား၊ ယေ- အကြင်လူမိုက်
တို့သည်၊ ဘဝဂတံ- ဘဝသံသရာကို၊ အဘိနန္တန္တိ- နှစ်သက်ကုန်၏၊ ဒေဝေသု- နတ်ပြည်
တို့၌၊ ဥပပတ္တိ- ဖြစ်ခြင်းကို၊ ပိဟေန္တိ- တောင့်တကုန်၏၊ ဗုဒ္ဓဝရဒေသိတာနိ- မြတ်စွာဘုရား
တို့သည် ဟောတော်မူအပ်ကုန်သော၊ သစ္စာနိ- သစ္စာလေးပါးတရားတို့ကို၊ အဇာနန္တာ-

မသိနိုင်ကြကုန်၊ တေယေဝ စ- ထိုလူမိုက်တို့သည်သာလျှင်၊ ဣမသ္မိ လောကေ- ဤ
ဗဟုတရာ- အလွန်အလွန်များကုန်၏၊ ဣတိ- ကား၊ ယောဇနာ- တည်း။

၄၅၇။ ဘဝဂတေ အနိစ္စမှီတိ- - ကား၊ သဗ္ဗသ္မိ ဘဝေ- အလုံးစုံသောဘဝသည်၊
အနိစ္စေ- မမြဲလတ်သော်၊ ဒေဝေသု- နတ်ပြည်တို့၌၊ ဥပပတ္တိ- ပဋိသန္ဓေနေခြင်းသည်၊ န
သဿတာ- မမြဲ၊ ဧဝံ သန္တေပိ- ဤသို့ မမြဲသော်လည်း၊ န စ သန္တသန္တိ- မထိပ်လန့်ကုန်၊
ဗာလာ- လူမိုက်တို့သည်၊ န ဥတ္တသန္တိ- မလန့်ကုန်၊ သံဝေဂံ- ထိပ်လန့်ခြင်းသို့ န အာပဇ္ဇန္တိ-
မရောက်ကုန်။ ပုနပုနံ ဇာယိတဗ္ဗဿာတိ- - ကား၊ အပရာပရံ- ထိုမှ ဤမှ၊ (ဝါ)
အဖန်တလဲလဲ၊ ဥပပဇ္ဇမာနဿ- ပဋိသန္ဓေနေခြင်းမှ။

၄၅၈။ စတ္တာရော ဝိနိပါတာတိ- - - ကား၊ နိရယော- ငရဲဘုံလည်းကောင်း၊
တိရစ္ဆာနယောနိ- တိရစ္ဆာန်ဘုံလည်းကောင်း၊ ပေတ္တိဝိသယော- ပြိတ္တာဘုံလည်းကောင်း၊
အသုရယောနိ- အသုရကာယ်ဘုံလည်းကောင်း၊ ဣတိ- သို့ ဣမေ စတ္တာရော- ဤအပါယ်
လေးဘုံတို့သည်၊ သုခသမုဿယတော- ချမ်းသာအပေါင်းမှ၊ ဝိနိပါတဂတိယော- ဖျက်စီး၍
ကျရာဂတိတို့တည်း။ (နာ- ၂၈၈) ပန- အဖို့တစ်ပါးကား၊ မနုဿဒေဝုပပတ္တိသညိတာ-
လူပဋိသန္ဓေ၊ နတ်ပဋိသန္ဓေဟု မှတ်သားအပ်ကုန်သော၊ ဒွေဝ ဂတိယော- နှစ်ပါးသောဂတိ
တို့ကို၊ ကထဗ္ဗိ ကိစ္ဆေန ကသိရေန- ငြိငြင်ပင်ပန်းခြင်းဖြင့်၊ (ဝါ) ခဲခဲယဉ်းယဉ်း၊ လဗ္ဘန္တိ-
ရအပ်ကုန်၏၊ (ကသ္မာ- အဘယ့်ကြောင့်နည်း)၊ ပုညကမ္မဿ- ကောင်းမှုကံကို၊ ဒုက္ကရတ္တာ-
ခဲယဉ်းစွာပြုအပ်သည်၏၊ အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ နိရယေသုတိ- - ကား၊ သုခရဟိတေသု-
ချမ်းသာမှ ကင်းကုန်သော၊ အပါယေသု- အပါယ်လေးဘုံတို့၌။

၄၅၉။ အပ္ပေါသုတ္တာတိ- - ကား၊ အညကိစ္စေသု- အခြားသောလူမှုကိစ္စတို့၌၊
နိရုဿုတ္တာ- အားထုတ်ခြင်း မရှိသည်၊ (ဟုတ္တာ)။ ယဋိဿန္တိ- - - ကား၊ ဝါယမိဿံ-
အားထုတ်ပေအံ့၊ ဘာဝနံ- ကမ္မဋ္ဌာန်းဘာဝနာကို၊ အနုယုဋ္ဌိဿာမိ- အားထုတ်ပေအံ့၊
ကာယကလိနာ- ခန္ဓာကိုယ်ကို ဆင်းရဲစေတတ်သော၊ အသာရေန- အနှစ်မရှိသော၊
ဘဝဂတေ- ဘဝသံသရာ၌၊ အတိနန္ဒိတေန- အလွန်တပ်မက်တတ်သောတဏှာဖြင့်၊ ကိ-
အဘယ်အကျိုး ရှိအံ့နည်း၊ ဣတိ- သည်ကား၊ ယောဇနာ- တည်း။

၄၆၀။ ဘဝတဏှာယ နိရောဓာတိ- - ကား၊ ဘဝဂတာယ- ဘဝသုံးပါး၌
ဖြစ်သော၊ တဏှာယ- တဏှာ၏၊ နိရောဓဟေတု- ချုပ်ရာနိဗ္ဗာန်ဟူသော အကြောင်း
ကြောင့်၊ နိရောဓတ္ထံ- ချုပ်ရာနိဗ္ဗာန်ဟူသော အကျိုးငှါ။

၄၆၁။ ဗုဒ္ဓါနံ- တို့၏၊ ဥပ္ပါဒေါ- ပွင့်တော်မူရာ ခေတ်အခါကို၊ လဒ္ဓေါ- ရအပ်ပြီ၊
နိရယူပပတ္တိအာဒိကော- ငရဲ၌ဖြစ်ခြင်းအစရှိသော၊ အဋ္ဌဝိဓော- ရှစ်ပါးအပြားရှိသော၊
အက္ခဏော- အက္ခဏကို၊ (ဝါ) ရပ်ပြစ်ရှစ်ပါးကို၊ ဝိဝဇ္ဇိတော- ကြည်အပ်ပြီ၊ ခဏော-

ဘုရားပွင့်ရာခေတ်အခါကို၊ နဝမော- အက္ခရာရှစ်ခုမှထောက်၍ ကိုးခုမြောက်သော၊
ခဏော- ဗုဒ္ဓုပ္ပါဒခဏကို၊ လဒ္ဓေါ- ရအပ်ပြီ၊ ဣတိ- သည်ကား၊ ယောဇနာ- တည်း။
သီလာနီတိ- - ကား၊ စတုပါရိသုဒ္ဓိသီလာနီ- တို့ကိုလည်းကောင်း၊ ဗြဟ္မစရိယန္တိ- ကား၊
သာသနဗြဟ္မစရိယံ- သာသနဗြဟ္မစရိယကိုလည်းကောင်း၊ (ဝါ) မြတ်စွာဘုရား၏
အဆုံးအမ သာသနာတော်တည်းဟူသော မြတ်သောအကျင့်ကိုလည်းကောင်း။ န
ဒုသေယန္တိ- -ကား၊ န ကောပေယျာမိ- မပျက်စီးစေပါအံ့၊ (ဝါ) မဖျက်ဆီးပါအံ့။

၄၆၂။ န တာဝ အာဟာရံ အာဟာရိဿံ ဂဟဋ္ဌာတိ- -ကား၊ “ အဟံ- သည်၊
ယာဝ- အကြင်မျှလောက်၊ ပဗ္ဗန္တံ- ရဟန်းအဖြစ်ကို၊ သစေ န လဘိဿာမိ- အကယ်၍
မရအံ့၊ (ဧဝံ သတိ- သော်)၊ တာဝ- ထို ရဟန်းအဖြစ် မရသေးသမျှ၊ ဂဟဋ္ဌာ- လူသည်၊
ဟုတွာ- ဖြစ်၍၊ အာဟာရံ- အာဟာရကို၊ နေဝ အာဟာရိဿာမိ- မသုံးဆောင်တော့အံ့၊
မရဏဝသမေဝ- သေမင်းနိုင်ငံသို့သာလျှင်၊ ဂတာ- သွားသည်၊ ဘဝိဿာမိ- ဖြစ်တော့အံ့။”
ဣတိ ဧဝံ- သို့၊ သုမေဓာ- သုမေဓာမင်းသမီးသည်၊ မာတာပိတရော- တို့ကို၊ ဘဏတိ-
၏၊ ဣတိ ယောဇနာ။

၄၆၃။ အဿာတိ- -ကား၊ သုမေဓာယ- ၏။ သဗ္ဗသော သမတိဟတောတိ- -
ကား၊ အဿူဟိ- မျက်ရည်တို့ဖြင့်၊ သဗ္ဗသော- အချင်းခပ်သိမ်း၊ အဘိဟတမုခေါ- ဆင်းရဲ
ပင်ပန်းသော မျက်နှာရှိ၏။ ယဇ္ဇန္တိ သညာပေတုန္တိ- -ကား၊ ပါသာဒတလေ- ပြာသာဒ်
အပြင်၌၊ ဆမာပတိတံ- မြေ၌လဲကျသော၊ သုမေဓံ- ကို၊ မာတာ စ- မယ်တော်သည်
လည်းကောင်း၊ ပိတာ စ- ခမည်းတော်သည်လည်းကောင်း၊ ဂိဟိဘာဝါယ- လူ၏အဖြစ်
အကျိုးငှါ၊ သညာပေတံ- သိနားလည်စေခြင်းငှါ၊ ယဇ္ဇန္တိ ဝါယမန္တိ- အားထုတ်ကြကုန်၏။
“ယဇ္ဇန္တိ ဝါယမန္တိ” တိပိ- - ဟူ၍လည်း၊ ပါဌော- ၏၊ သော ဧဝတ္ထော သော ဧဝ အတ္ထော-
ထိုအနက်ပင်တည်း။

၄၆၄။ ကိံ သောစိတေနာတိ- -ကား၊ “ပဗ္ဗန္တံ- ရဟန်းအဖြစ်ကို၊ န လဘိဿာမိ-
ရလိမ့်မည်မဟုတ်၊” ဣတိ- သို့၊ သောစနေန- စိုးရိမ်ပူဆွေးခြင်းဖြင့်၊ ကိံ- အဘယ်အကျိုး
ရှိအံ့နည်း။ ဒိန္နာသိ ဝါရဏဝတိမှီတိ- -ကား၊ ဝါရဏဝတိနဂရေ- ဝါရဏဝတိမြို့အား၊ (ဝါ)
ဝါရဏဝတိပြည်ရှင်မင်းအား၊ ဒိန္နာ- ပေးအပ်ပြီးသည်၊ အသိ- ဖြစ်၏။ “ဒိန္နာသိ” တိ-
ဟူ၍၊ ဝတွာ- ဆိုပြီး၍၊ ပုနပိ- နောက်တစ်ဖန်လည်း၊ “တွံ ဒိန္နာ” တိ ဝစနံ- - ဟူသော
စကားကို၊ ဒဠံ- မြို့စွာ၊ ဒိန္နဘာဝဒဿနတ္ထံ- ပေးအပ်ပြီးသည်၏အဖြစ်ကို ပြခြင်းအကျိုးငှါ၊
ဝုတ္တံ- ဆိုအပ်ပြီ။

၄၆၆။ ရဇ္ဇေ အာဏာတိ- -ကား၊ အနိကရတ္တဿ- အနိကရတ္တမင်း၏၊ ရဇ္ဇေ-
တိုင်းပြည်၌၊ တဝ- သင်၏၊ အာဏာ- အစိုးရခြင်းအာဏာသည်၊ ပဝတ္တတိ- ဖြစ်၏။

နေမိဿရိယန္တိ- -ကား၊ ဣမသ္မိ ကုလေ- ဤငါတို့ အမျိုး၌လည်းကောင်း၊ ပတိကုလေ စ-
သင့်ခင်ပွန်း အနိကရတ္တမင်း၏ အမျိုး၌လည်းကောင်း၊ ခနံ စ- ဥစ္စာသည်လည်းကောင်း၊
ဣဿရိယဉ္စ- အစိုးရသူ၏အဖြစ်သည်လည်းကောင်း၊ သုခါ- ချမ်းသာစေတတ်ကုန်သော၊
ဘောဂါ- ကာမဂုဏ် စည်းစိမ်တို့သည်လည်းကောင်း၊ အတိဝိယ- အလွန်သာလျှင်၊ ဣဌာ-
အလိုရှိအပ်ကုန်သော၊ ဘောဂါ- တို့သည်လည်းကောင်း၊ ဣတိ- သို့၊ ဣဒံ သဗ္ဗံ- ဤအလုံးစုံ
သည်၊ တုယံ- သင်၏၊ ဥပဋ္ဌိတံ - အနီး၌တည်၏၊ ဟတ္ထဂတံ- လက်သို့ရောက်၏။
ဒဟရိကာသီတိ- - ကား၊ တရုဏီ စ- ငယ်သေးသည်လည်း၊ အသိ- ဖြစ်၏၊ တသ္မာ-
ထို့ကြောင့်၊ ကာမဘောဂေ- ကာမဂုဏ်စည်းစိမ်တို့ကို၊ ဘုဇ္ဈဟိ- သုံးဆောင်ခံစားပါဦးလော့၊
တေန ကာရဏေန- ထိုအကြောင်းကြောင့်၊ ပုတ္တ- ချစ်သမီး၊ တေ- သင့်အား၊ ဝါရေယျ-
လက်ထပ်ထိမ်းမြားခြင်းသည်၊ ဟောတု- ဖြစ်စေလော့၊ ဣတိ- ကား၊ ယောဇနာ- တည်း။
၄၆၇။ နေတိ- -ကား၊ မာတာပိတရော- တို့ကို။ မာ ဧဒိသိကာနီတိ- -ကား၊

ဧဝရူပါနိ- ဤသို့သဘောရှိကုန်သော၊ ရဇ္ဇေ- အနိကရတ္တမင်း၏ တိုင်းပြည်၌၊ အာဏာဒိနိ-
အစိုးရခြင်းအာဏာစသည်တို့သည်၊ မာ ဘဝန္တု- မဖြစ်ပါစေကုန်သတည်း။ ကသ္မာ-
အဘယ့်ကြောင့်နည်း၊ ဣတိ- သို့၊ စေ ပုစ္ဆေယျ- အကယ်၍ မေးငြားအံ့၊ (ဧဝံ သတိ-
သော်)၊ “ဘဝဂတ’ မဿာရ” န္တိအာဒိ- - အစရှိသော၊ (ယံ ဝစနံ၊ အတ္ထိ၊ တံ ဝစနံ-
ထိုစကားကို) အာဟ- ပြောပြီ။

(နာ- ၂၈၉) ၄၆၈။ ကိမိဝါတိ- -ကား၊ ကိမိ ဝိယ- ပိုးလောက်နှင့်တူသောအရာဟူ၍
လည်းကောင်း။ ပူတိကာယန္တိ- -ကား၊ ဣမံ ပူတိကဠေဝရံ- ဤအကောင်ပုပ်ကို။
သဝနဂန္တန္တိ- -ကား၊ ဝိဿဌဝိဿဂန္တံ- အပုပ်ရည်များ ယိုစီးထွက်ကျသဖြင့် ညှိန့်ရှိသော
အရာဟူ၍ လည်းကောင်း။ ဘယာနကန္တိ- -ကား၊ အဝီတရာဂါနံ- မကင်းသော
ရာဂရှိသူတို့၏၊ ဘယာဝဟံ- ကြောက်ခြင်းကို ဆောင်တတ်သောအရာဟူ၍လည်းကောင်း။
ကုဏပံ အဘိသံဝိသေယျံ ဘသ္မန္တိ- - ကား၊ ကုဏပဘရိတံ- အကောင်ပုပ်ဖြင့် ပြည့်သော
အရာဟူ၍လည်းကောင်း၊ စမ္ပပသိဗ္ဗကံ- အကောင်ပုပ်ထုပ်သော သားရေအိတ်ကဲ့သို့
လည်းကောင်း။ အသက္ကံ ပဋ္ဌရိတံ အသုစိပုဏ္ဏ (န္တိ)- - ကား၊ နာနပ္ပကာရဿ- အထူးထူး
အပြားပြားသော၊ အသုစိနော- မစင်အညစ်အကြေးဖြင့်၊ ပုဏ္ဏံ- ပြည့်သည်၊ ဟုတ္တာ- ၍၊
အသက္ကံ- တစ်ကြိမ်မဟုတ်အကြိမ်များစွာ၊ သဗ္ဗကာလံ- အခါခပ်သိမ်း၊ အဓိပ္ပရန္တံ-
အလွန်ယိုစီးနေသော အရာဟူ၍လည်းကောင်း၊ “ဣဒံ- ဤ အကောင်ပုပ်သည်၊ မမ-
ငါ၏၊ (သရီရံ- ခန္ဓာကိုယ်တည်း။)” ဣတိ- သို့လည်းကောင်း၊ အဘိနိဝေသေယျံ-
နှလုံးသွင်းအံ့။

၄၆၉။ ကိမိဝ တ’ ဟံ ဇာနန္တိ၊ ဝိကုလကန္တိ- -အစရှိသော၊ (ဧတ္ထ- ဤဂါထာ၌၊

အတ္ထော- အနက်ကို၊ ဧဝံ- သို့၊ ဝေဒိတဗ္ဗော- သိအပ်၏။ အတိဝိယ- အလွန်သာလျှင်၊ ပဋိက္ကုလံ- စက်ဆုပ်ရွံရှာအပ်သော၊ အသုစိဟိ- မစင်မကြယ် ရွံစဖွယ်ဖြစ်ကုန်သော၊ မံသပေသီဟိ- အသားတစ်တို့ဖြင့်လည်းကောင်း၊ သောဏိတေဟိ စ- သွေးတို့ဖြင့်လည်းကောင်း၊ ဥပလိတ္တံ- လိမ်းကျံအပ်သော၊ အနေကေသံ- များစွာကုန်သော၊ ကိမိကုလာနံ- ပိုးအပေါင်းတို့၏၊ အာလယံ- တည်ရာဖြစ်သော၊ သကုဏာနံ- ကျီး၊ လင်းတ စသော ငှက်တို့၏၊ ဘတ္တဘူတံ- အစာဖြစ်၍ဖြစ်သော။ “ကိမိကုလာလသကုဏဘတ္တ” နှိပ်- ဟူ၍ လည်း၊ ပါဌော- ပါဌ်ရှိသေး၏၊ ကိမိနဉ္စ- ပိုးလောက်တို့၏လည်းကောင်း၊ အဝသိဌ- သကုဏာနဉ္စ- ကြွင်းကျန်သောငှက်တို့၏လည်းကောင်း၊ ဘတ္တဘူတံ- အစာဖြစ်၍ ဖြစ်သော၊ ဣတိ အတ္ထော- တည်း။ အဟံ- သည်၊ တံ ကဠေဝရံ- ထိုအကောင်ပုပ်ကို၊ ဇာနန္တိ- သိသည်၊ (ဟုတွာ)၊ ဌိတာ- တည်၏။ တံ မံ- ထိုငါ့ကို၊ ဣဒါနိ- ဌ၊ ဝါရေယျဝသေန- လက်ထပ်ထိမ်းမြားခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်၊ ကိဿ ကေန နာမ ကာရဏေန- အဘယ် မည်သောအကြောင်းကြောင့်၊ ဒိယတိ- ပေးအပ်ပါသနည်း၊ ဣတိ- ဤအနက်ကို၊ ဒဿတိ- ပြ၏။ တဿ- ထိုအနိကရတ္တမင်းအား၊ တဉ္စ ဒါနံ- ထိုသို့ ပေးခြင်းသည်၊ ကိမိဝ ကိ ဝိယ- အဘယ် ကဲ့သို့၊ ဟောတိ- ဖြစ်နိုင်ပါမည်နည်း၊ ဣတိ ယောဇနာ- တည်း။

၄၇၀။ နိဗ္ဗုယျတိ သုသာနံ၊ အစိရံ ကာယော အပေတဝိညာဏောတိ- -ကား၊ အယံ ကာယော- ဤခန္ဓာကိုယ်ကို၊ (ဝါ) သည်၊ အစိရေနေဝ- မကြာမြင့်မီသာလျှင်၊ အပေတဝိညာဏော- ကင်းသောဝိညာဉ်ရှိသည်၊ (ဟုတွာ)၊ သုသာနံ- သုသာန်သို့၊ နိဗ္ဗုယျတိ- ဆောင်အပ်၏၊ ဥပနိယတိ- ကပ်၍ဆောင်အပ်၏။ ဆုဒ္ဓေါတိ- -ကား၊ ဆဋ္ဌိတော- စွန့်ပစ်အပ်၏။ ကဠိဝံရံ ဝိယာတိ- -ကား၊ နိရတ္ထကကဌဓဏ္ဍသဒိသော- အကျိုးမရှိသော ထင်းပိုင်းနှင့်တူ၏။ (ဝါ) အသုံးမကျသော ထင်းပိုင်းနှင့်တူ၏။ ဇိဂုစ္ဆမာနေဟိ ဉာတိဟိတိ- -ကား၊ ဇိဂုစ္ဆမာနေဟိ- စက်ဆုပ် ရွံရှာနေကြကုန်သော၊ ဉာတိဇနေဟိပိ- ဆွေမျိုးအပေါင်း တို့သည်လည်း။ (ဆုဒ္ဓေါ)။

၄၇၁။ ဆုဒ္ဓန္တံ နံ သုသာနေတိ- - ကား၊ နံ ကဠေဝရံ- ထိုအကောင်ပုပ်ကို၊ သုသာနေ- သုသာန်၌၊ ဆဋ္ဌေတွာ- စွန့်ပစ်ခဲ့၍။ ပရဘတ္တန္တိ- - ကား၊ ပရေသံ- အခြား ကုန်သော၊ သောဏသိင်္ဂါလာဒီနံ- ခွေး၊ မြေခွေး စသည်တို့၏၊ ဘတ္တဘူတံ- အစာ ဖြစ်၍ ဖြစ်သော။ နာယန္တိ ဇိဂုစ္ဆန္တတိ- -ကား၊ “ဣမဿ- ဤအကောင်ပုပ်၏၊ ပစ္ဆတော- နောက်မှ အာဂတာ- လိုက်ကြရကုန်၏။” ဣတိ- သို့၊ (စိန္တေတွာ- ၍) ဧတ္တကေနာပိ- ဤမျှလောက် နောက်ကလိုက်ကာမျှဖြင့်လည်း၊ ဇိဂုစ္ဆမာနာ- စက်ဆုပ်ကုန်လျက်၊ သသိသံ- ဦးခေါင်းနှင့် တကွ၊ နိမုဇ္ဈန္တ- ရေ၌ ငုပ်ကုန်လျက်၊ နာယန္တိ- ရေချိုးကြကုန်၏၊ ဖုဌဝန္တော- ထိတွေ့ခြင်း ရှိကြကုန်သော သူတို့ကား၊ ပဂေဝ- အဘယ်ဆိုဘွယ်ရာရှိကုန်အံ့နည်း။ နိယကာ မာတာ-

ပိတရောတိ- -ကား၊ အတ္တနော- မိမိ၏၊ မာတာပိတရောပိ- တို့သည်လည်း။ ကိ ပန သာဓာရဏာ ဇနတာတိ - - ကား၊ ဣတရော- မိဘမှ တစ်ပါးသော၊ သမူဟော ပန- ဆွေမျိုးစသော လူအပေါင်းသည်ကား၊ ဇိဂုစ္ဆတိတိ- စက်ဆုပ်၏ဟူ၍၊ ကိ ဇဝ- အဘယ် သို့လျှင်၊ ဝတ္တဗ္ဗ- ဆိုထိုက်ပါတော့အံ့နည်း။

၄၇၂။ အဇ္ဈောသိတာတိ- -ကား၊ တဏှာဝသေန- တဏှာ၏အစွမ်းဖြင့်၊ အဘိနိဝိဋ္ဌာ- လွှမ်းမိုးဖိစီး၍ တည်ကုန်၏။ အသာဓရေတိ-- ကား၊ နိစ္စသာရာဒိသာရ- ရဟိတေ- မြဲခြင်းအနှစ်သာရစသော အနှစ်သာရမှ ကင်းသော။

၄၇၃။ ဝိနိဗ္ဗုဇိတွာတိ- -ကား၊ ဝိညာဏဝိနိဗ္ဗောဂံ- စိတ်ဖြင့်ခွဲခြမ်းဝေစာန်ခြင်းကို ကတွာ- ပြု၍။ ဂန္ဓဿ အသဟမာနာတိ- -ကား၊ အဿ ကာယဿ- ထိုအကောင်ပုပ်၏၊ ဂန္ဓ- ပုပ်သိုးသောအနံ့ကို၊ အသဟန္တိ- သည်းမခံနိုင်သည်၊ (ဟုတွာ)။ သကာပိ မာတာတိ- -ကား၊ အတ္တနော- မိမိ၏၊ မာတာပိ- အမိသည်သော်မှလည်း၊ ဇိဂုစ္ဆေယျ- စက်ဆုပ်ရာ၏၊ (ကသွာ- နည်း) ကောဋ္ဌာသာနံ- ကိုယ်အင်္ဂါအဖို့အစုတို့ကို၊ ဝိနိဗ္ဗုဇနေန- အသီးသီးခွဲခြမ်း ဝေစာန်ခြင်းဖြင့်၊ (ဝါ) ကြောင့်၊ ပဋိက္ခုလဘာဝါယ- စက်ဆုပ်ရွံရှာဖွယ်၏အဖြစ်ဖြင့်၊ သုဠတရံ- အထူးသဖြင့် လွန်ကဲစွာ၊ ဥပဋ္ဌဟနတော- ထင်ပေါ်လာခြင်းကြောင့်တည်း။

(နာ- ၂၉၀) ၄၇၄။ ခန္ဓမာတုအာယတနန္တိ- -ကား၊ ရူပက္ခန္ဓာဒယော- ရူပက္ခန္ဓာ အစ ရှိကုန်သော၊ ဣမေ ပဉ္စက္ခန္ဓာ- ဤခန္ဓာငါးပါးတို့လည်းကောင်း၊ စက္ခုဓာတုအာဒယော- စက္ခုဓာတ်အစရှိကုန်သော၊ ဣမာ အဋ္ဌာရသဓာတုယော- ဤတစ်ဆယ့်ရှစ်ပါးသော ဓာတ်တို့လည်းကောင်း၊ စက္ခာယတနာဒိနိ- စက္ခာယတနအစရှိကုန်သော၊ ဣမာနိ ဌာဒသာယတနာနိ- ဤတစ်ဆယ့်နှစ်ပါးသောအာယတနတို့လည်းကောင်း၊ ဣတိ ဇဝံ- ဤသို့၊ ခန္ဓာ စ- ငါးပါးသောခန္ဓာတို့လည်းကောင်း၊ ဓာတုယော စ- တစ်ဆယ့်ရှစ်ပါးသော ဓာတ်တို့လည်းကောင်း၊ အာယတနာနိ စ- တစ်ဆယ့်နှစ်ပါးသောအာယတနတို့လည်း ကောင်း၊ ဣတိ- ဤသို့၊ သဗ္ဗံ- အလုံးစုံသော၊ ဣဒံ ရူပါရူပဓမ္မဇာတံ- ဤရုပ် နာမ် တရားအပေါင်းသည်၊ (ဝါ) ကို၊ သမေစ္စ- ကပ်၍၊ (ဝါ) ကောင်းစွာရောက်၍၊ သမ္ဘုယျ- ပေါင်းစု၍၊ ပစ္စယေဟိ- အကြောင်းတရားတို့သည်၊ ကတတ္တာ- ပြုအပ်သည်၏ အဖြစ် ကြောင့်၊ သင်္ခတံ- သင်္ခတမည်၏။ တယိဒံ တံ ဣဒံ- ထိုသင်္ခတတရားသည်၊ တသ္မိံ ဘဝေ- ထိုဘဝ၌၊ ပဝတ္တမာနံ- ဖြစ်သော၊ ဒုက္ခံ- ဆင်းရဲတည်း၊ ဇာတိပစ္စယတ္တာ- ဇာတိလျှင် အကြောင်းရင်းရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ဇာတိမူလကံ- ဇာတိမူလကမည်၏။ ဣတိ ဇဝံ- သို့၊ ယောနိသော ဥပါယေန- သင့်သောအကြောင်းအားဖြင့်၊ အနုဝိစိနန္တိ- ဆင်ခြင်လေ့ ရှိသော ငါသည်၊ စိန္တယန္တိ- ကြံစည်လေ့ရှိသော ငါသည်၊ ဝါရေယျံ ဝိဝါဟံ- ထိမ်းမြား လက်ထပ်ခြင်းကို၊ ကိဿ ကေန ကာရဏေန- အဘယ် အကြောင်းကြောင့်၊ ဣန္ဒြိယာမိ-

အလိုရှိပါတော့အံ့နည်း။

၄၇၅။ “သီလာနိ ဗြဟ္မစရိယံ ပဗ္ဗဇ္ဇာ ဒုက္ခရာ” တိ- ‘သီလာနိ ဗြဟ္မစရိယံ ပဗ္ဗဇ္ဇာ ဒုက္ခရာ’ ဟူ၍၊ ယဒေတံ ယံ ဧတံ- အကြင်စကားကို၊ မာတာပိတူဟိ- တို့သည်၊ ဝုတ္တံ- ဆိုအပ်ပြီ။ တဿ- ထိုစကား၏၊ ပဋိဝစနံ- စကားတို့ကို၊ ဒါတုံ- ပေးခြင်းငှါ၊ “ဒိဝသေ ဒိဝသေ”တိအာဒိ- ‘ဒိဝသေ ဒိဝသေ’ အစရှိသော စကားကို၊ ဝုတ္တံ- ဆိုအပ်ပြီ။ တတ္ထ- ထိုစကားရပ်၌၊ ဒိဝသေ ဒိဝသေ တိသတ္တိသတာနိ နဝနဝါ ပတေယျံ၊ ကာယမ္ပိတိ- - ကား၊ ဒိနေ ဒိနေ- နေ့တိုင်း နေ့တိုင်း၊ တာဝဒေဝ- ထိုခဏ၌သာ၊ ပီတနိသိတဘာဝေန- ဝင်းလက်အောင် သွေးအပ်ပြီးသည်၏အဖြစ်ဖြင့်၊ အဘိနဝါနိ- အသစ်ဖြစ်ကုန်သော၊ တိဏိ သတ္တိသတာနိ- သုံးရာသော လုံတို့သည်၊ ကာယသ္မိ- ကိုယ်၌၊ သမ္ပတေယျံ- ကောင်းစွာ ကျကုန်ရာ၏။ ဝဿသတမ္ပိ စ ယာတော သေယျောတိ- -ကား၊ နိရန္တရံ မပြတ်၊ ဝဿသတံ- အနှစ်တစ်ရာပတ်လုံး၊ ပတမာနောပိ- ကျပါသော်လည်း၊ ယထာဝုတ္တော- အကြင်အကြင် ဆိုအပ်ပြီးသော၊ သတ္တိယာတော- လုံသုံးရာဖြင့် အထိုးခံရခြင်းသည်၊ သေယျော- မြတ် သေး၏။ ဒုက္ခဿ စေဝံ ခယောတိ- -ကား၊ ဧဝံ- ဤသို့ လုံသုံးရာ အဆက်မပြတ်ကျသဖြင့်၊ ဝဋ္ဋဒုက္ခဿ- ဝဋ်ဆင်းရဲ၏၊ ပရိက္ခယော- ကုန်ခြင်းသည်၊ စေ တဝေယျ- အကယ်၍ ဖြစ်ငြားအံ့၊ ဧဝံ သတိ- ဤသို့ ဖြစ်လတ်သော်၊ မဟန္တမ္ပိ- ကြီးစွာလည်းဖြစ်သော၊ ပဝတ္တိဒုက္ခံ- ဖြစ်သော ဆင်းရဲကို၊ အဓိဝါသေတွာ- သည်းခံ၍၊ နိဗ္ဗာနာဓိဂမာယ- နိဗ္ဗာန်ကိုရခြင်းငှါ၊ ဥဿာဟော- အားထုတ်ခြင်းကို၊ ကရဏီယော- ပြုအပ်၏၊ ဣတိ- ကား၊ အဓိပ္ပာယ်ယော- တည်း။

၄၇၆။ အဇ္ဈပဂစ္ဆေတိ- -ကား၊ သမ္ပဋိစ္ဆေယျ- သည်းခံနိုင်ရာ၏။ ဧဝန္တိ- -ကား၊ ဝုတ္တနယေန- ဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသောနည်းဖြင့်။ ဣဒံ- ဤအနက်ကို၊ ဝုတ္တံ- ဆိုအပ်သည်၊ ဟောတိ- ၏။ (ကိ- အဘယ်အနက်ကို၊ ဝုတ္တံ- သည်၊ ဟောတိ- နည်း၊) ယော ပုဂ္ဂလော- အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ အနမတဂ္ဂံ- အစမထင်သော၊ သံသာရဉ္စ- သံသရာကိုလည်းကောင်း၊ အပရိမာဏံ- အတိုင်းအရှည်မရှိသော၊ ဝဋ္ဋဒုက္ခဉ္စ- ဝဋ်ဆင်းရဲကိုလည်းကောင်း၊ ဒီပေန္တံ- ပြတော်မူသော၊ သတ္ထုနော- မြတ်စွာဘုရား၏၊ ဝစနံ- စကားတော်ကို၊ ဝိညာယ- သိ၍၊ ဌိတော- တည်၏။ (သော ပုဂ္ဂလော- သည်၊) ယထာဝုတ္တံ- အကြင်အကြင်ဆိုအပ်ပြီးသော၊ သတ္တိယာတဒုက္ခံ- လုံသုံးရာဖြင့် အထိုးခံရခြင်းဒုက္ခကို၊ သမ္ပဋိစ္ဆေယျ- ခံနိုင်ရာ၏၊ တေန စေဝ- ထိုသို့ သည်းခံနိုင်ခြင်းကြောင့်လည်း၊ ဝဋ္ဋဒုက္ခဿ- ဝဋ်ဆင်းရဲ၏၊ ပရိက္ခယော- ကုန်ခြင်းသည်၊ သိယာ- ဖြစ်ရာ၏၊ ဣတိ- ကို၊ (ဝုတ္တံ ဟောတိ)။ တေန- ထို့ကြောင့်၊ “ဒီယော တေသံ သံသာရော၊ ပုနပျုနံ (စ) ဟညမာနာန” န္တိ - - ဟူ၍၊ အာဟ- ဆိုပြီ။ အပရာပရံ- ထိုမှ ဤမှ၊ ဇာတိဇရာဗျာဓိမရဏာဒီဟိ- ဇာတိ၊ ဇရာ၊ ဗျာဓိ၊ မရဏ အစရှိ

သည်တို့ဖြင့်၊ ဗာဓိယမာနာနံ- နှိပ်စက်အပ်ကုန်သော၊ ဣတိ အတ္ထော- တည်း။

၄၇၇။ အသုရကာယေတိ- -ကား၊ ကာလကဗ္ဗိကာဒိပေတာသုရနိကာယေ- ကာလကဗ္ဗိကအစရှိသော ပြိတ္တာအသုရကာယ်ဘုံ၌။ ယာတာတိ- - ကား၊ ကာယစိတ္တာနံ- ကိုယ် စိတ်တို့ကို၊ ဥပယာတာ- ညည်းဆဲနှိပ်စက်ခြင်းတို့သည်၊ ဝဇာ- သတ်ဖြတ်ခြင်းတို့သည်။

၄၇၈။ ဗဟူတိ- -ကား၊ ပဉ္စဝိဗေဒနာဒိကမ္မကာရဏဝသေန- ငါးပါးအပြားရှိသော နောင်ဖွဲ့ခြင်းအစရှိသော ညည်းဆဲမှု (ကံကြမ္မာ) ၏အစွမ်းဖြင့်၊ ပဝတ္တိယမာနာ- ဖြစ်စေ အပ်ကုန်သော၊ ဗဟူ- များစွာကုန်သော၊ အနေကယာတာ- တစ်ပါးမက များစွာသော ညည်းဆဲနှိပ်စက် သတ်ဖြတ်မှုတို့သည်။ ဝိနိပါတဂတဿာတိ- - ကား၊ သေသာပါယ- သင်္ခါတံ- ကြွင်းသော အပါယ်ဘုံဟုဆိုအပ်သော၊ ဝိနိပါတံ- ပျက်စီး၍ကျရာသို့၊ ဥပဂတဿာပိ- ကျရောက်သည်ဖြစ်၍လည်း။ ပီဠိယမာနဿာတိ- - - ကား၊ တိရစ္ဆာနာဒိ- အတ္တဘာဝေ- တိရစ္ဆာန်အစရှိသော အတ္တဘော၌၊ အဘိယာတာဒိဟိ- ပုတ်ခတ်သတ်ဖြတ် ခြင်းစသည်တို့ဖြင့်၊ အာဗာဓိယမာနဿ- နှိပ်စက်အပ်သော သတ္တဝါအား။ ဒေဝေသုပိ အတ္တာဏန္တိ- - ကား၊ ဒေဝတ္တဘာဝေသုပိ- နတ်၏ အတ္တဘော၌လည်း၊ ရာဂပရိဋ္ဌာဟာ- ဒိနာ- ရာဂကြောင့် ပူပန်ခြင်းစသည်ဖြင့်၊ သဒုက္ခသဝိယာတဘာဝတော- ဆင်းရဲခြင်းနှင့်တကွ ပင်ပန်းခြင်းနှင့်တကွ ဖြစ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ တာဏံ- အားထားစရာသည်၊ နတ္ထိ- မရှိ၊ နိဗ္ဗာနသုခါ ပရံ နတ္ထိတိ- -ကား၊ နိဗ္ဗာနသုခတော- နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာထက်၊ ပရံ- အလွန်၊ အညံ- အခြားသော၊ ဥတ္တမံ- မြတ်သော၊ သုခံ နာမ- ချမ်းသာ မည်သည်၊ နတ္ထိ- မရှိ (ကသ္မာ- အဘယ့်ကြောင့်နည်း)၊ လောကီယသုခဿ- လောကီချမ်းသာ၏၊ (ဧ- ၂၉၁) ဝိပရိဏာမသင်္ခါရဒုက္ခသဘာဝတ္တာ- ဖောက်ပြန်ပြောင်းလွဲတတ်သော သင်္ခါရဒုက္ခသဘော ရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ တေန- ကြောင့်၊ ဘဂဝါ- သည်၊ “ နိဗ္ဗာနံ ပရမံ သုခံ ” န္တိ- - - ဟူ၍၊ အာဟ- မိန့်တော်မူပြီ။

၄၇၉။ ပတ္တာ တေ နိဗ္ဗာနန္တိ- - ကား၊ တေ- ထိုပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်၊ နိဗ္ဗာနံ- နိဗ္ဗာန်သို့၊ ပတ္တာယေဝ နာမ- ရောက်သူတို့သာမည်ကုန်၏။ အထ ဝါ- တစ်နည်းကား၊ တေယေဝ- ထိုပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်သာလျှင်၊ နိဗ္ဗာနံ- သို့၊ ပတ္တာ- ရောက်ကြကုန်၏။ ယေ ယုတ္တာ ဒသဗလဿ ပါဝစနေတိ- -ကား၊ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ- ၏၊ သာသနေ- သာသနာတော်၌၊ ယေ- အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်၊ ယုတ္တာ- ယှဉ်ကုန်၏၊ ပယုတ္တာ- အားထုတ်ကုန်၏။

၄၈၀။ နိဗ္ဗိန္နာတိ- -ကား၊ ဝိရတ္တာ- တပ်မက်ခြင်းကင်းပြီ။ မေတိ- ကား၊ မယာ- သည်။ ဝန္တသမာတိ- - ကား၊ သုဝါနဝမထုသဒိသာ- ခွေးအန်ဖတ်နှင့်တူကုန်သော၊ (ကာမာ)။ တာလဝတ္ထုကတာတိ- -ကား၊ တာလဿ- နှုတ်အပ်ပြီးသော ထန်းပင်၏၊ ပတိဌာနသဒိသာ- တည်ရာနှင့်တူသည်တို့ကို၊ ကတာ- ပြုအပ်ကုန်ပြီ။

၄၈၂။ အထာတိ- - ကား၊ ပစ္ဆာ- နောက်မှ၊ မာတာပိတူနံ- တို့အား၊ အတ္တနော- မိမိ၏၊ အဗျာသယံ- အလိုဆန္ဒကို၊ ပဝေဒေတွာ- သိစေပြီး၍လည်းကောင်း၊ (ဝါ) ပြောကြား ပြီး၍လည်းကောင်း၊ အနိကရတ္တဿ- အနိကရတ္တမင်း၏၊ အာဂတဘာဝံ- လာသည်၏ အဖြစ်ကို၊ သုတွာ စ- ကြား၍လည်းကောင်း၊ အသိတနိစိတမုဒုကေတိ- - ကား၊ ဣန္ဒြိယ- ဘမရသမာနဝဏ္ဏတာယ- ပတ္တမြားညို၊ ပိတုန်းတောင်နှင့် တူသောအဆင်းရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ အသိတေ- မည်းနက်ကုန်သော၊ ယနဘာဝေန- တစ်ခဲနက်သည်၏ အဖြစ်ဖြင့်၊ နိစိတေ- စည်းအပ်ကုန်သော၊ သိမ္ဗလိတူလသမသမ္ဗဿတာယ- လက်ပံလဲနှင့် တူသော နူးညံ့သောအတွေ့ရှိကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ မုဒုကေ- နူးညံ့ကုန်သော။ ကေသေ ခဂ္ဂေန ဆိန္ဒိယာတိ- - ကား၊ အတ္တနော- ၏၊ ကေသေ- ဆံပင်တို့ကို၊ သုနိသိတေန- ကောင်းစွာ သွေးအပ်သော၊ (ဝါ) အလွန်ထက်သော၊ အသိနာ- ဓားသန်လျက်ဖြင့်၊ ဆိန္ဒိတွာ- ဖြတ်၍။ ပါသာဒံ ပိဒဟိတွာတိ- - ကား၊ အတ္တနော- ၏၊ ဝသနပါသာဒေ- နေရာပြသာဒ်၌၊ သိရိဂစ္ဆံ- ကျက်သရေတိုက်ခန်းကို၊ ပိဓာယ- ပိတ်၍၊ တဿ- ထိုကျက်သရေတိုက်ခန်း၏၊ ဒွါရံ- တံခါးကို၊ ထကေတွာ- ပိတ်၍၊ ဣတိ အတ္ထော- တည်း။ ပဌမဇ္ဈာနံ သမာပဇ္ဇိတိ- - ကား၊ ခဂ္ဂေန- ဓားသန်လျက်ဖြင့်၊ ဆိန္ဒေ- ဖြတ်အပ်ပြီးကုန်သော၊ အတ္တနော- မိမိ၏၊ ကေသေ- ဆံပင်တို့ကို၊ ပုရတော- မိမိရှေ့၌၊ ဌပေတွာ- ထား၍၊ တတ္ထ- ထိုဆံပင်၌၊ ပဋိက္ကုလမနသိကာရံ- စက်ဆုပ်ရွံရှာဖွယ်ဟု နှလုံးသွင်းခြင်းကို၊ ပဝတ္ထေန္တိ- ဖြစ်စေလျက်၊ ယထာဥပဋ္ဌိတေ- အကြင်အကြင်အာရုံ၌ ကပ်၍ထင်လာသော၊ နိမိတ္တေ- နိမိတ်၌၊ ဥပ္ပန္နံ- ဖြစ်သော၊ ပဌမံ ဈာနံ- ပဌမဈာန်ကို၊ ဝသီဘာဝံ- ဝသီဘော်သို့ (ဝါ) အစွမ်းရှိသူ၏အဖြစ်သို့ အာပါဒေတွာ- ရောက်စေ၍၊ သမာပဇ္ဇိ- ဝင်စားပြီ။

၄၈၃။ သာ စ သုမေဓာ- ထိုသုမေဓာမင်းသမီးသည်လည်း၊ တဟိ ပါသာဒေ- ထိုပြာသာဒ်ထက်၌၊ ဈာနံ- ပဌမဈာန်ကို၊ သမာပန္နာ- ဝင်စားသည်၊ (ဟောတိ)၊ ဣတိ- ကား၊ အဓိပ္ပာယ်ော- တည်း။ အနိစ္စသညံ သုဘာဝေတိတိ- - ကား၊ ဈာနတော- ပထမဈာန်မှ၊ ဝုဋ္ဌဟိတွာ- ထ၍၊ ဈာနံ- ပထမဈာန်ကို၊ ပါဒကံ- အခြေကို၊ ကတွာ- ပြု၍၊ ဝိပဿနံ- ဝိပဿနာကို၊ ပဌပေတွာ- ဖြစ်စေ၍၊ “ယံကိဉ္စိ ရူပ”န္တိ အာဒိနာ- ‘ယံကိဉ္စိ ရူပံ’ အစရှိသည်ဖြင့်၊ အနိစ္စာနုပဿနံ- အနိစ္စာနုပဿနာကို၊ သုဋ္ဌု- ကောင်းစွာ၊ ဘာဝေတိ- ပွားများ၏၊ စ- ဆက်ဦးအံ့၊ ဧတ္ထ- ဤနေရာ၌၊ အနိစ္စသညာဂဟဏေနေဝ- အနိစ္စသညာကို ယူခြင်းဖြင့်သာလျှင်၊ ဒုက္ခသညာဒိနမ္ပိ- ဒုက္ခသညာစသည်တို့ကိုလည်း၊ ဂဟဏံ- ယူခြင်းကို၊ ကတံ- ပြုအပ်၏၊ ဣတိ- သို့၊ ဝေဒိတဗ္ဗံ- သိအပ်၏။

၄၈၄။ မဏိကနကဘူသိတဂေါတိ- - ကား၊ မဏိဝိစိတ္တေဟိ- ပတ္တမြားတို့ဖြင့် ဆန်းကြယ်ကုန်သော၊ ဟေမမာလာလင်္ကာရေဟိ- ရွှေပန်းအဆင်တန်ဆာတို့ဖြင့်၊

ဝိဘူသိတဂစ္ဆော- တန်ဆာဆင်အပ်သော ကိုယ်ရှိသည်၊ (ဟုတွာ)။

၄၈၅။ ရဇ္ဇေ အာဏာတိအာဒိ- ရဇ္ဇေ အာဏာ အစရှိသောစကားသည်၊
ယာစိတာကာရနိဒဿနံ- တောင်းပန်ပုံအခြင်းအရာကို ပြသောစကားတည်း။ တတ္ထ- ထို
'ရဇ္ဇေ အာဏာ' အစရှိသောစကားရပ်၌၊ အာဏာတိ- - ကား၊ အာဓိပစ္စံ- အစိုးရသည်၏
အဖြစ်တည်း။ ဣဿရိယန္တိ- - ကား၊ ယသောဝိဘဝသမ္ပတ္တိ- အခြွေအရံ၊ စည်းစိမ်နှင့်
ပြည့်စုံခြင်းတည်း။ ဘောဂါ သုခါတိ- - ကား၊ ဣဋ္ဌာ- အလိုရှိအပ်ကုန်သော၊ မနာပိယာ-
စိတ်နှလုံးကို ပွားစေတတ်ကုန်သော၊ ကာမူပဘောဂါ- ကာမစည်းစိမ်တို့တည်း။ ဒဟရိကာ'
သီတိ- - ကား၊ တွံ- သည်၊ ဣဒါနိ- ၌၊ ဒဟရာ- ငယ်ရွယ်သည်၊ တရုဏီ- နုပျိုသည်၊
အသိ- ဖြစ်၏။

၄၈၆။ နိဿဋ္ဌံ တေ ရဇ္ဇန္တိ- - ကား၊ မယံ- သည်၊ (ဝါ) ၏၊ သဗ္ဗမ္ပိ- အလုံးစုံ
လည်းဖြစ်သော၊ တိယောဇနိကံ- သုံးယူဇနာရှိသော၊ ရဇ္ဇံ- တိုင်းပြည်ကို၊ တုယံ- သင့်အား၊
ပရိစ္စတ္တံ- စွန့်လွှတ်အပ်၏၊ တံ- ထိုငါ၏တိုင်းပြည်ကို၊ ပဋိပဋိတွာ- လက်ခံယူ၍၊ ဘောဂေ
စ- စည်းစိမ်တို့ကိုလည်း၊ ဘုဉ္ဇဿု- သုံးဆောင်ခံစားပါလော့၊ အယံ- ဤမင်းသည်၊ မံ-
ငါ့ကို၊ ကာမေဟိယေဝ- ကာမဂုဏ်တို့ဖြင့်သာလျှင်၊ နိမန္တေတိ- ဖိတ်မန်၏၊ ဣတိ- သို့၊
(ဇာ- ၂၉၂) ဒုမ္ပနာ- မကောင်းသောစိတ်ရှိသည်၊ (ဝါ) နှလုံးမသာယာခြင်းရှိသည်၊ မာ
အဟောသိ- မဖြစ်ပါလင့်။ ဒေဟိ ဒါနာနီတိ- - ကား၊ ယထာရုစိယာ- အလိုရှိတိုင်း၊
မဟန္တာနိ- များစွာကုန်သော၊ ဒါနာနိ- အလှူတို့ကို၊ သမဏဗြာဟ္မဏေသု- ရဟန်းပုဂ္ဂိုလ်
တို့၌၊ ပဝတ္တေဟိ- ဖြစ်စေပါလော့၊ တဝ- သင်၏၊ ပဗ္ဗဇ္ဇာဓိပ္ပါယံ- ရဟန်းပြုလိုခြင်းကို၊ သုတွာ-
ကြားရ၍၊ တေ- ၏၊ မာတာပိတရော- တို့သည်၊ ဒုက္ခိတာ- ကိုယ်စိတ်ဆင်းရဲခြင်းသို့
ရောက်ကုန်၏၊ ဒေါမနဿပုတ္တာ- နှလုံးမသာယာခြင်းသို့ ရောက်ကုန်၏၊ တသ္မာ-
ထို့ကြောင့်၊ ကာမေ- ကာမဂုဏ်တို့ကို၊ ပရိဘုဉ္ဇန္တိ- သုံးဆောင်ခံစားလျက်၊ တေပိ- ထိုမိဘ
တို့ကိုလည်း၊ ဥပဋ္ဌဟန္တိ- ပြုစုလုပ်ကျွေးလျက်၊ တေသံ- ထိုမိဘတို့၏၊ စိတ္တံ- ကို၊ ဒုက္ခာ-
ဆင်းရဲမှု၊ မောစေဟိ- လွတ်စေပါလော့၊ ဣတိ ဧဝံ- ဤသို့၊ ဧတ္ထ- ဤနေရာ၌၊ ပဒတ္ထ-
ယောဇနာ- ပုဒ်တို့ကို အနက်ယောဇနာခြင်းကို၊ ဝေဒိတဗ္ဗာ- သိအပ်၏။

၄၈၇။ မာ ကာမေ အဘိနန္တိတိ- - ကား၊ ဝတ္ထုကာမေ- ဝတ္ထုကာမတို့ကို
လည်းကောင်း၊ ကိလေသကာမေ- ကိလေသာကာမတို့ကိုလည်းကောင်း၊ မာ အဘိနန္တိ-
မနှစ်သက်လင့်။ အထ ခေါ- စင်စစ်ကား၊ တေသု ကာမေသု- ထိုကာမဂုဏ်တို့၌၊ အာဒိနဝံ
ဒေါသံ- အပြစ်ကို၊ မယံ- ၏၊ ဝစနာနုသာရေန- စကားသို့ အစဉ်လိုက်သဖြင့်၊ ပဿ-
ရူပါလော့၊ ဉာဏစက္ခုနာ- ဉာဏ်တည်းဟူသော မျက်စိဖြင့်၊ သြလောကေဟိ- ကြည့်ပါလော့။

၄၈၈။ စာတုဒ္ဓိပေါတိ- - ကား၊ ဇမ္ဗုဒိပါဒီနံ- ဇမ္ဗုဒိပ်အစရှိကုန်သော၊ စတုန္ဒ-

လေးခုကုန်သော၊ မဟာဒီပါနံ-ကျွန်းကြီးတို့ကို၊ ဣဿရော- အစိုးရသော။ မန္ဒာတာတိ-
 - ကား၊ ဧဝံ နာမော- ဤသို့ မန္ဒာတု အမည်ရသော၊ ရာဇာ- စကြာဝတေးမင်းတည်း၊
 ကာမဘောဂီနံ- ကာမဂုဏ်စည်းစိမ်းကို ခံစားသူတို့တွင်၊ အဂ္ဂေါ- အမြတ်ဆုံးသည်၊
 အဂ္ဂဘူတော- အမြတ်ဆုံးဖြစ်၍ဖြစ်သည်၊ အာသိ- ဖြစ်ပြီ။ တေန- ထို့ကြောင့်၊ ဘဂဝါ-
 သည်၊ “ရာဟုဂ္ဂံ အတ္တဘာဂီနံ၊ မန္ဒာတာ ကာမဘောဂီနံ”န္တိ- - - ဟူ၍၊ အာဟ- ပြီ။
 အတိတ္ထော ကာလင်္ကတောတိ- - ကား၊ စတုရာသီတိဝဿသဟဿာနိ- နှစ်ပေါင်း
 ရှစ်သောင်းလေးထောင်ပတ်လုံး၊ ကုမာရကီဠာဝသေန- မင်းသားငယ်၏ ပျော်ရွှင်မြူတူး
 ခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်လည်းကောင်း၊ စတုရာသီတိ ဝဿသဟဿာနိ- နှစ်ပေါင်း ရှစ်သောင်း
 လေးထောင်တို့ပတ်လုံး၊ ဩပရဇ္ဇဝသေန- အိမ်ရှေ့မင်း၏ အစွမ်းဖြင့်လည်းကောင်း၊
 စတုရာသီတိဝဿသဟဿာနိ- ပတ်လုံး၊ စက္ကဝတ္တိ ရာဇာ- စကြာဝတေးမင်းသည်၊ ဟုတ္တာ-
 ဖြစ်၍လည်းကောင်း၊ ဒေဝဘောဂသဒိသေ- နတ်စည်းစိမ်ချမ်းသာနှင့် တူသော၊ ဘောဂေ-
 စည်းစိမ်တို့ကို၊ ဘုဂ္ဂိတ္တာ- ခံစား၍၊ ဆတ္တိသာယ- သုံးဆယ့်ခြောက်ယောက်သော၊ သက္ကာနံ-
 သိကြားမင်းတို့၏၊ အာယုပ္ပမာဏကာလံ- အသက်အပိုင်းအခြား ကာလပတ်လုံး၊
 တာဝတိသဘဝနေ- တာဝတိသာဘုံ၌၊ သဂ္ဂသမ္ပတ္တိ- နတ်စည်းစိမ်ကို၊ အနုဘဝိတ္တာပိ-
 ခံစားပြီး၍လည်း၊ (ဝါ) ခံစားရသော်လည်း၊ ကာမေဟိ- ကာမဂုဏ်တို့ဖြင့်၊ အတိတ္ထောဝ-
 မတင်းတိမ်သည်သာလျှင်၊ (ဟုတ္တာ-၍)၊ ကာလင်္ကတော- သေခဲ့ပြီ။ န စဿ ပရိပူရိတာ
 ဣစ္ဆာ(တိ)- - ကား၊ အဿ မန္ဒာတုရညော- ထိုမန္ဒာတ်စကြာမင်းအား၊ ကာမေသု-
 ကာမဂုဏ်တို့၌၊ အာသာ- အလိုတဏှာသည်၊ ပရိပူဏှာ- ပြည့်သည်၊ န စ အာသိ- ဖြစ်လည်း
 မဖြစ်ခဲ့။

၄၈၉။ သတ္တ ရတနာနိ ဝဿေယျာတိ- - ကား၊ သတ္တပိ- ခုနစ်ပါးလည်း
 ဖြစ်ကုန်သော၊ ရတနာနိ- ရတနာတို့ကို၊ ဝုဠိမာ- ရွာချသော၊ ဒေဝေါ- မိုးသည်၊ ဒသဒိသာ-
 အရပ်ဆယ်မျက်နှာတို့ကို၊ ဗျာပေတွာ- နှံစေ၍၊ သမန္တေန သမန္တတော- ထက်ဝန်းကျင်မှ၊
 ပုရိသဿ- ယောက်ျား၏၊ ရုစိဝသေန- အလို၏အစွမ်းဖြင့်၊ ယဒိပိ ဝဿေယျ- အကယ်၍
 ရွာငြားအံ့၊ ဧဝံ သန္တေပိ- ဤသို့ ရတနာမိုးရွာပါသော်လည်း၊ မန္ဒာတုမဟာရာဇဿ-
 မန္ဒာတ်စကြာမင်းအား၊ ကာမာနံ- ကာမဂုဏ်တို့၌၊ တိတ္ထိ- အလိုပြည့်ခြင်း တင်းတိမ်
 ခြင်းသည်၊ န အတ္တိ ယထာ- မရှိသကဲ့သို့၊ (တထာ- ထိုအတူ)၊ ကာမာနံ- ကာမဂုဏ်တို့၌၊
 တိတ္ထိ- အလိုပြည့်ခြင်း တင်းတိမ်ခြင်းသည်၊ န စ အတ္တိ- မရှိသည်သာတည်း၊ န ရာ-
 လုမိက်တို့သည်၊ အတိတ္တာဝ- ကာမဂုဏ်တို့၌ အလိုမပြည့် မတင်းတိမ်ကုန်သည်သာလျှင်၊
 (ဟုတ္တာ)၊ မရန္တိ- သေကြရကုန်၏။ တေန- ကြောင့်၊ ဘဂဝါ- သည်၊ “န ကဟာပဏာဝဿေန၊
 တိတ္ထိ ကာမေသု ဝိဇ္ဇတိ” တိ- - - ဟူ၍၊ အာဟ- မိန့်တော်မူအပ်ပြီ။

၄၉၀။ ကာမာ- တို့သည်၊ အဓိကုဋ္ဌနဋ္ဌေန- တည်ရာပြု၍ ခုတ်စဉ်းတတ်၊
 ခုတ်စဉ်းရာဟူသော အနက်သဘောကြောင့်၊ အသိသုန္နပမာ- သန်လျက်၊ စဉ်းတီတုံးနှင့်
 တူကုန်၏။ သပ္ပဋိဘယဋ္ဌေန- ဘေးနှင့်တကွဖြစ်၏ဟူသော အနက်သဘောကြောင့်၊
 သပ္ပသိရောပမာ- မြေဦးခေါင်းနှင့် တူကုန်၏။ အနုဒဟနဋ္ဌေန- လောင်ကျွမ်းတတ်သော
 အနက်သဘောကြောင့်၊ ဥက္ကောပမာ တိဏုက္ကပမာ- မြက်မီးရှူးနှင့် တူကုန်၏။ တေန-
 ထို့ကြောင့်၊ “အနုဒဟန္တိ” တိ- - ဟူ၍၊ အာဟ- ဆိုပြီ။ အပ္ပဿာဒဋ္ဌေန- နည်းသော
 သာယာတွယ်၍သော အနက်သဘောကြောင့်၊ အဋ္ဌိကင်္ဂလသန္တိဘာ- အရိုးစုနှင့်
 တူကုန်၏။

၄၉၁။ မဟာဝိသာတိ- - ကား၊ ဟလာဟလာဒိမဟာဝိသသဒိသာ- လတ်
 တလော သေစေတတ်သော အဆိပ်နှင့် တူကုန်၏။ အယမ္မလာတိ- -ကား၊ အယဿ
 ဒုက္ခဿ- ဆင်းရဲ၏။ မူလာ ကာရဏဘူတာ- အကြောင်းဖြစ်၍ ဖြစ်ကုန်၏။ တေန-
 ထို့ကြောင့်၊ “ဒုခပ္ပလာ” တိ- - ဟူ၍၊ အာဟ- ဆိုပြီ။

၄၉၂။ အင်္ဂပစ္စင်္ဂါနိ- အင်္ဂါကြီးငယ်တို့၏။ ဖလိတဉ္စနဋ္ဌေန- အသီးရှိသောသစ်ပင်၏
 ကျိုးပျက်ခြင်းသဘော ရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ရုက္ခပ္ပလူပမာ- အသီးရှိသော သစ်ပင်
 ဥပမာ ရှိကုန်၏။ ဗဟုသာဓာရဏဋ္ဌေန- အများနှင့် ဆက်ဆံတတ်သော အနက်သဘော
 ကြောင့်၊ ဓံသပေသုပမာ- အသားတစ် ဥပမာရှိကုန်၏။ ဣတ္တရပစ္စုပ္ပန်ဋ္ဌေန- ကြာရှည်စွာ
 မတည် တခဏမျှ ရှေ့ရှုထင်လာတတ်သည်၏အဖြစ်ဟူသော အနက်သဘောကြောင့်၊
 မာယာ ဝိယ- မျက်လှည့်ကဲ့သို့၊ ပလောဘနတော- ဖြားယောင်းတတ်သည်၏ အဖြစ်
 ကြောင့်၊ သုပိနောပမာ- အိပ်မက်နှင့် တူကုန်၏။ (နာ- ၂၉၃) တေန- ထို့ကြောင့်၊
 “ဝဉ္ဇနိယာ”တိ- - ဟူ၍၊ အာဟ- ဆိုပြီ၊ ဝဉ္ဇကာ- လှည့်ပတ် ဖြားယောင်းတတ်ကုန်၏။
 ဣတိ အတ္ထော- တည်း။ ယာစိတကူပမာတိ- - ကား၊ တာဝကာလိကဋ္ဌေန- ပိုင်းခြား
 အပ်သော အချိန်အခါရှိသည်၏အဖြစ်ဟူသော အနက်သဘောကြောင့်၊ (ဝါ) အခိုက်
 အတန့် တခဏမျှသာ အသုံးပြုအပ်သည်၏ အဖြစ်ဟူသော အနက်သဘောကြောင့်၊
 ယာစိတကဘဏ္ဍသဒိသာ- အခိုက်အတန့် ငှါးရမ်းအပ်သော ပစ္စည်းဥစ္စာနှင့် တူကုန်၏။

၄၉၃။ ဝိနိဝိဇ္ဇနဋ္ဌေန- ထုတ်ချင်း ထိုးဖောက်စူးဝင်တတ်သော အနက်သဘော
 ကြောင့်၊ သတ္တိသုလူပမာ- လုံတံကျင်ဟူသော ဥပမာရှိကုန်၏။ ရုဇ္ဇနဋ္ဌေန- နာကျင်
 တတ်သော အနက်သဘောကြောင့်လည်းကောင်း၊ ဒုက္ခတာသုလဘတ္တာ- ဆင်းရဲသည်၏
 အဖြစ်ကို ရလွယ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်လည်းကောင်း၊ ရောဂေါ- အနာရောဂါမည်၏။
 ကိလေသာသုစိပဉ္စရဏတော- ကိလေသာအညစ်အကြေးတို့ကို ယိုစီးစေတတ်သော
 အနက်သဘောကြောင့်၊ ဂဏ္ဍော- ဂဏ္ဍမည်၏။ ဒုက္ခုပ္ပါဒနဋ္ဌေန- ဆင်းရဲဒုက္ခကို ဖြစ်စေ

တတ်သော အနက်သဘောကြောင့်၊ အယံ- အယ မည်၏၊ မရဏသမ္ပာပနေန (မရဏသမ္ပာပနဋ္ဌေန)- သေခြင်းသို့ရောက်စေတတ်သော အနက်သဘောကြောင့်၊ နိယံ- နိယမည်၏။ မဟာဘိတာပနဋ္ဌေန- အလွန် အလွန် ပူလောင်စေတတ်သော အနက် သဘောကြောင့်၊ အင်္ဂါရကာသုသဒိသာ- မီးကျိုးတွင်းနှင့် တူကုန်၏။ ဘယဟေတုတာယ စေဝ- ကြောက်ရွံ့ခြင်း၏အကြောင်း၏ အဖြစ်ကြောင့်လည်းကောင်း၊ ဝကေပဟူတတာယ စ- သူသတ်သမားများသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်လည်းကောင်း၊ ဘယံ နာမ- ဘေးမည်၏၊ ဝဓော နာမ- ဝဓ မည်၏၊ ကာမာ- ကာမဂုဏ်တို့တည်း။ ဣတိ- ကား၊ ယောဇနာ- တည်း။ ၄၉၄။

အက္ခာတာ အန္တရာယိကာတိ- - ကား၊ “သဂ္ဂမဂ္ဂါဓိဂမဿ စ- နတ်ပြည် ခရီးသို့ ရောက်ခြင်း၏လည်းကောင်း၊ နိဗ္ဗာနဂါမိမဂ္ဂဿ စ- နိဗ္ဗာန်သို့ သွားရောက်ကြောင်း ဖြစ်သော အရိယာမဂ်၏လည်းကောင်း၊ အန္တရာယကရာ- အန္တရာယ်ကို ပြုတတ်ကုန်၏။” ဣတိ- သို့၊ စက္ခုဘူတေဟိ- ရောက်အပ်ရအပ်ပြီးသော ပညာမျက်စိရှိကုန်သော၊ ဗုဒ္ဓါဒိဟိ- ဘုရားအစရှိသော သူတော်ကောင်းတို့သည်၊ ဝုတ္တာ- ဟောတော်မူအပ်ကုန်ပြီ။ ဂစ္ဆထာတိ- - ကား၊ သပရိသံ- ပရိသတ်နှင့်တကွသော၊ အနိကရတ္တံ- အနိကရတ္တမင်းကို၊ ဝိဿဇ္ဇေတိ- ပြန်လွှတ်၏။

၄၉၅။ ကိ မမ ပရော ကရိဿတိတိ- - ကား၊ အတ္တနော- မိမိ၏၊ သီသမ္ပိ- ဦးခေါင်းကို၊ ဥတ္တမဇေ- မြတ်သောအင်္ဂါဟုဆိုအပ်သောဦးခေါင်းကို၊ ဧကာဒသဟိ- တစ်ဆယ့်တစ်ပါးကုန်သော၊ အဂ္ဂိဟိ- မီးတို့သည်၊ ဍုယုမာနေ- လောင်အပ်သော်၊ ပရော- ငါမှတပါးသော၊ အညော- အခြားသောသူသည်၊ မမ- ငါ့အား၊ ကိ နာမ- အဘယ် မည်သော၊ ဟိတံ- အစီးအပွားကို၊ ကရိဿတိ- ပြုလုပ်တုံနည်း။ တေန- ထို့ကြောင့် “အနုဗန္ဓေ ဇရာမရဏေ” တိ- - ဟူ၍၊ အာဟ- ဆိုပြီ။ တဿ ဇရာမရဏဿ- ထိုဇရာ မရဏကို လည်းကောင်း၊ တဿ သီသဘာဟဿ- ထိုဦးခေါင်းမီးလောင်ခြင်းကိုလည်းကောင်း၊ ယာတာယ- ပယ်သတ်ခြင်းငှါ၊ သမုတ္တိတာယ- အကြွင်းမဲ့ပယ်သတ်ခြင်းငှါ၊ ယဋိတဗ္ဗံ ဝါယမိတဗ္ဗံ- အားထုတ်အပ်၏။

၄၉၆။ ဆမန္တိ- - ကား၊ ဆမာယံ- မြေ၌။ ဣဒမဝေါစန္တိ- - ကား၊ “ဒီယော ဗာလာနံ သံသာရော” တိအာဒိကံ- ‘ဒီယော ဗာလာနံ သံသာရော’ အစရှိသော၊ သံဝေဂသံဝတ္တနကံ- သံဝေဂကို ဖြစ်စေတတ်သော၊ ဣဒံ ဝစနံ- ဤဆိုအပ်လတုံသော စကားကို၊ အဝေါစံ- ပြောဆိုပြီ။

၄၉၇။ ဒီယော ဗာလာနံ သံသာရောတိ- - ကား၊ ကိလေသကမ္မဝိပါက- ဝဋ္ဋဘူတာနံ- ကိလေသဝဋ်၊ ကမ္မဝဋ်၊ ဝိပါကဝဋ်ဟုဆိုအပ်ကုန်သော၊ ခန္ဓာယတနာဒီနံ- ခန္ဓာ အာယတန စသည်တို့၏၊ ပဋိပါဋိပဝတ္တိသင်္ခါတော- အစဉ်တစ်လျှောက်ဖြစ်ခြင်း

ဟုဆိုအပ်သော၊ သံသာရာ- သံသရာသည်၊ အပရိညာတဝတ္ထုကာနံ- ပိုင်းခြား၍ မသိအပ်သော ခန္ဓာရှိကုန်သော၊ အန္တဗာလာနံ- ကန်းမိုက်သူတို့အား၊ ဒီယော- ရှည်၏၊ ဗုဒ္ဓဉာဏေနပိ- မြတ်စွာဘုရားဉာဏ်တော်ဖြင့်လည်း၊ အပရိစ္ဆိန္ဒနိယော- မပိုင်းခြားအပ် မပိုင်းခြားနိုင်။ ဟိ- မှန်၏၊ အဝိဇ္ဇာတဏှာနံ- အဝိဇ္ဇာ တဏှာတို့၏၊ (ဝါ) တို့ကို၊ အနုပစ္ဆိန္ဒတ္တာ ဧဝ- မဖြတ်အပ် (မပြတ်နိုင်) သေးသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်ပင်လျှင်၊ ဘဝပဗန္ဓဿ- ဘဝအစဉ်ကို၊ အပရိစ္ဆိန္ဒတ္တာယေဝ- မပိုင်းခြားအပ် မပိုင်းခြားနိုင်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့် ပင်လျှင်၊ ပုဗ္ဗာ- ရှေးဖြစ်သော၊ ကောဋီ- အစွန်းအပိုင်းအခြားသည်၊ န ပညာယတိ ယထာ- မထင်ရှားသကဲ့သို့၊ ဧဝံ- ဤအတူ၊ ပရာ- နောက်ဖြစ်သော၊ ကောဋီပိ- အဆုံးအပိုင်းအခြား သည်လည်း၊ န ပညာယတိ- မထင်ရှား၊ ဣတိ- ဤသို့မှတ်အပ်၏။ ပုနပ္ပနံ စ ရောဒတန္တိ- - ကား၊ အပရာပရံ- အဖန်တလဲလဲ၊ သောကဝသေန- သောက၏ အစွမ်းဖြင့်၊ ရဒန္တာနံ- ငိုကြွေးကုန်သော၊ (ဗာလာနံ)။ ဣမိနာပိ- ဤပုနပ္ပနံ စ ရောဒတံ ဟူသောစကားဖြင့်လည်း၊ တေသံ- ထိုလူမိုက်တို့၏၊ အဝိဇ္ဇာတဏှာနံ- အဝိဇ္ဇာ တဏှာတို့ကို၊ အနုပစ္ဆိန္ဒတံယေဝ- မဖြတ်အပ် မပြတ်နိုင်သေးသည်၏ အဖြစ်ကိုသာလျှင်၊ ဝိဘာဝေတိ- ထင်စွာပြ၏။

၄၉၈။ အဿူ ထည့် ရုဓိရန္တိ- - ကား၊ ဉာတိဗျသနာဒိနာ- ဉာတိဗျသန အစရှိ သည်ဖြင့်၊ ဖုဋ္ဌာနံ- တွေ့ထိအပ်ကုန်သော၊ ရောဒန္တာနံ- ငိုကြွေးကုန်သောသူတို့၏၊ ယံ အဿူ စ- အကြင် မျက်ရည်သည်လည်းကောင်း၊ ဒါရကကာလေ- ငယ်ရွယ်စဉ်အခါ၌၊ မာတုထနတော- အမိ၏ သားမြတ်မှ၊ ပီတံ- သောက်စို့အပ်သော၊ ယံ ထည့် စ- အကြင် နို့ရည်သည်လည်းကောင်း၊ ပစ္စတ္ထိကေဟိ- ရန်သူတို့သည်၊ ယာတိတာနံ- သတ်အပ် သူတို့၏၊ ယံ ရုဓိရန္တ- အကြင်သွေးသည်လည်းကောင်း၊ အတ္ထိ- ရှိ၏။ သံသာရံ အနမတဂ္ဂတော (တိ)- - -ကား၊ သံသာရဿ- ၏၊ အနု အမတဂ္ဂတ္တာ- အစဉ်လိုက်၍ သိအပ်သော အစ၊မရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ဉာဏေန- ဉာဏ်ဖြင့်၊ အနုဂန္ဓာပိ- အစဉ် လိုက်၍လည်း၊ အမတအဂ္ဂတ္တာ- သိအပ်သော အစ၊မရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ အဝိဒိတဂ္ဂတ္တာ- ထင်ရှားသော အစ၊မရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ဒီယေန- ရှည်စွာသော၊ ဣမိနာ အဗ္ဗုနာ- ဤကာလဖြင့်၊ သံသရတံ- ကျင်လည်ခဲ့ရကုန်သော၊ အပရာပရံ- အဖန်တလဲလဲ၊ သံသရန္တာနံ- ကျင်လည်ကြကုန်သော၊ သတ္တာနံ- သတ္တဝါတို့၏၊ သံသရိတံ- ကျင်လည်ခဲ့ရခြင်းကို၊ သရာဟိ- ဆင်ခြင်အောက်မေ့ပါလော့၊ တံ- ထိုကာလရှည်စွာ ကျင်လည်ခဲ့ရသည်ကို၊ “ကီဝ ဗဟုက” နှို- ‘ဘယ်လောက် များသနည်း’ ဟူ၍၊ အနုဿရာဟိ- ဆင်ခြင်အောက်မေ့ပါလော့၊ အဋ္ဌိနံ- အဋ္ဌိတို့၏၊ သန္နိစယံ- အစုအပုံကို၊ သရာဟိ အနုဿရ- အမှတ်ရပါလော့၊ ဥပဓာရေဟိ- စူးစမ်းဆင်ခြင်ပါလော့၊ ဣတိ အတ္ထော- တည်း။

(နာ- ၂၉၄) ၄၉၉။ စ- ဆက်ဦးအံ့၊ ဣဒါနိ- ယခုအခါ၌၊ အာဒိနဝဿ- အပြစ်၏၊ ဗဟုဘာဝံ- များသည်၏အဖြစ်ကို၊ ဥပမာယ- ဥပမာဖြင့်၊ ဒဿေတံ- ပြခြင်းငှါ၊ “သရ စတုရောဒမီ” တိ ဂါထံ- ‘သရ စတုရောဒမီ’ စသောဂါထာကို၊ အာဟ- ဆိုပြီ။ တတ္ထ- ထို ‘သရ စတုရောဒမီ’ စသောဂါထာ၌၊ သရ စတုရောဒမီ၊ ဥပနီတေ အဿုထညရုမိရမ္ပိတိ- -ကား၊ အနမတဂ္ဂသံသာရေ- အစ၊မထင်သော သံသရာ၌၊ သံသရန္တာနံ- ကျင်လည် ကုန်သော၊ ဣမေသံ သတ္တာနံ- ဤသတ္တဝါတို့တွင်၊ ဧကေကဿပိ- တစ်ယောက်သော သူတို့၏လည်း၊ အဿုမ္ပိ- ငိုကြွေးသောမျက်ရည်၌လည်းကောင်း၊ ထညေ- စို့အပ်သော နို့ရည်၌လည်းကောင်း၊ ရုမိရမ္ပိ စ- ရန်သူတို့ အသတ်ခံရသောအခါ ထွက်သောသွေး၌ လည်းကောင်း၊ ပမာဏတော- ပမာဏအားဖြင့်၊ ဥပမေတဗ္ဗေ- နှိုင်းယှဉ်အပ်ကုန်သော၊ စတုရောဒမီ- သမုဒ္ဒရာလေးစင်းရေတို့ကို၊ စတ္တာရေ- လေးစင်းကုန်သော၊ မဟာသမုဒ္ဓေ- မဟာသမုဒ္ဒရာတို့ကို၊ ဥပမာဝသေန- ဥပမာ၏အစွမ်းဖြင့်၊ ဗုဒ္ဓေဟိ- ဘုရားရှင်တို့သည်၊ ဥပနီတေ- ထုတ်ဆောင်အပ်ကုန်သည်တို့ကို၊ (ဝါ) ထုတ်ဆောင်၍ ဟောတော်မူအပ် ကုန်သည်တို့ကို၊ သရ သရာဟိ- ဆင်ခြင်အောက်မေ့ပါလော့။ ဧကကပ္ပမဋ္ဌိနံ၊ သဗ္ဗယံ ဝိပုလေန သမန္တိ- - ကား၊ ဧကဿ ပုဂ္ဂလဿ- တစ်ယောက်သောပုဂ္ဂိုလ်၏၊ ဧကသ္မိ ကပ္ပေ- တစ်ခုသောကပ်ကမ္ဘာ၌၊ အဋ္ဌိနံ- အရိုးတို့၏၊ သဗ္ဗယံ- အစုအပုံကို၊ ဝေပုလ္လပဗ္ဗတေန- ဝေပုလ္လတောင်နှင့်၊ သမံ- ညီမျှ၏ဟူ၍၊ ဥပနီတံ- ထုတ်ဆောင်၍ ဟောတော်မူအပ်သည် ကို၊ သရ- ဆင်ခြင်အောက်မေ့လော့။ စ- သာဓကကား၊ “ဧကဿေကေန ကပ္ပေန။ - - ။ပ။ - - ဂိရိဗ္ဗဇေ” တိ- - - ဟူသော၊ ဧတမ္ပိ- ဤစကားကိုလည်း၊ ဝုတ္တံ- သံယုတ္တနိကာယ်၌ ဟောတော်မူအပ်ပြီ။

(ဂါထာအနက်)

- “ဧကဿ- တစ်ယောက်သော၊ ပုဂ္ဂလဿ- ၏၊ ဧကေန ကပ္ပေန- တစ်ကမ္ဘာတည်း၌၊ အဋ္ဌိ သဗ္ဗယော- အရိုးတို့၏ အစုအပုံသည်၊ ပဗ္ဗတသမော- ဝေပုလ္လတောင်နှင့်တူသော၊ ရာသိ- အစုအပုံသည်၊ သိယာ- ဖြစ်ရာ၏၊ ဣတိ- သို့၊ မဟေသိနာ- မြတ်စွာဘုရားသည်၊ ဝုတ္တံ- ဟောတော်မူအပ်ပြီ။

- မဂဓာနံ- မဂဓာဟု ဗဟုဝုဓ်အမည်ရသောတိုင်း၏၊ ဂိရိဗ္ဗဇေ- ရာဇဂြိုဟ် မြို့၌၊ ဂိဇ္ဈကုဋဿ- ဂိဇ္ဈကုဋ်တောင်၏၊ ဥတ္တရေ- မြောက်အရပ်၌ ဖြစ်သော၊ ဝေပုလ္လော- ဝေပုလ္လမည်သော၊ သော အယံ ပဗ္ဗတော- ထိုတောင်ကို၊ မဟာ- ကြီးကျယ်၏ဟူ၍၊ အက္ခာတော- ဆိုအပ်၏။”

၅၀၀။ မဟိ ဇမ္ဗုဒ္ဓိပမုပနီတံ။ ကောလဋ္ဌိမတ္တဝုဋ္ဌိကာ၊ မာတာမာတုသွေဝ နပ္ပဟောန္တိတိ ဧတ္ထ- - - ဟူသောဤပါဌ၌၊ (အတ္ထော- ကို၊ ဧဝံ- သို့၊ ဝေဒိတဗ္ဗေ- သိအပ်၏၊

ကိ- အဘယ်သို့ ဝေဒိတဇ္ဇော- နည်း။) ဇမ္ဗုဒိပေါတိသင်္ခါတံ- ဇမ္ဗုဒိပကျွန်းဟုဆိုအပ်သော၊
မဟာပထဝီ- မြေကြီးကို၊ ကောလဋ္ဌိမတ္တာ ဗဒရဋ္ဌိမတ္တာ- ဆီးသီးစေ့ ပမာဏရှိကုန်သော၊
ဂုဠိကာ- ဂေါ်လီလုံးတို့ကို၊ ကတွာ- ပြု၍၊ တတ္ထ- ထိုဇမ္ဗုဒိပ တစ်ကျွန်းလုံးမြေကို လုံး၍
ရသော ဂေါ်လီလုံးတို့တွင်၊ ဧကေကာ- တစ်လုံးတစ်လုံးကို၊ “အယံ- ဤဂေါ်လီလုံးသည်၊
မေ- ငါ၏၊ မာတု- အမိအတွက်တည်း၊ အယံ- ဤဂေါ်လီလုံးသည်၊ မေ- ၏၊ မာတုမာတု-
အဖွားအတွက်တည်း၊” ဣတိ ဧဝံ- သို့၊ ဝိဘဇိယမာနေ- ခွဲခြမ်းဝေဘန်အပ်သော်၊ တာ
ဂုဠိကာ- ထိုဂေါ်လီလုံးတို့သည်၊ မာတာမာတုသွေဝ- အမိ အဖွားတို့၌ပင်၊ နပ္ပဟောန္တိ-
မလောက်ကုန်၊ မာတာမာတုသု- အမိ အဖွားတို့သည်၊ အဓိဏာသွေဝ- မကုန်စဉ်ပင်
သာလျှင်၊ ပရိယန္တိကာ- အပိုင်းအခြားရှိကုန်သော၊ တာ ဂုဠိကာ- ထိုဂေါ်လီလုံးတို့သည်၊
ပရိက္ခယံ- ကုန်ခြင်းသို့၊ ပရိယာဒါနံ- ကုန်ခန်းခြင်းသို့၊ ဂစ္ဆေယျံ- ရောက်ကုန်ရာ၏၊
အနမတဂ္ဂေ- အစ၊မထင်သော၊ သံသာရေ- သံသရာ၌၊ သံသရတော- ကျင်လည်သော၊
သတ္တဿ- သတ္တဝါ၏၊ မာတုမာတရော- အမိ အဖွားတို့သည်၊ (ပရိက္ခယံ- ကုန်ခြင်းသို့၊)
န တွေဝ ဂစ္ဆေယျံ- မရောက်ကုန်ရာသည်သာတည်း၊ ဣတိ- ဤကားအနက်တည်း၊ ဧဝံ-
ဤသို့၊ ဇမ္ဗုဒိပမဟိ- ဇမ္ဗုဒိပတစ်ကျွန်းလုံးရှိ မြေကြီးကို၊ သံသာရဿ- ၏၊ ဒိယဘာဝေန-
ရှည်သည်၏၊ အဖြစ်ကြောင့်၊ ဥပမာဘာဝေန- ဥပမာ၏အဖြစ်ဖြင့်၊ ဥပနိတံ- ထုတ်ဆောင်၍
ဟောတော်မူအပ်သည်ကို၊ မနသိ ကရောဟိ- နှလုံးသွင်းလော့၊ ဣတိ-ဤသို့မှတ်အပ်၏။
၅၀၁။ တိဏကဋ္ဌသာခါပလာသန္တိ- - ကား၊ တိဏဉ္စ- မြက်ကိုလည်းကောင်း၊
ကဋ္ဌဉ္စ- ထင်းကိုလည်းကောင်း၊ သာခါပလာသဉ္စ- သစ်ခက်သစ်ရွက်ကိုလည်းကောင်း။
ဥပနိတန္တိ- - ကား၊ ဥပမာဘာဝေန- ဥပမာ၏အဖြစ်ဖြင့်၊ ဥပနိတံ- ထုတ်ဆောင်၍
ဟောတော်မူအပ်သော။ အနမတဂ္ဂတောတိ- -ကား၊ သံသာရဿ- ၏၊ အနမတဂ္ဂ-
ဘာဝတော- သိအပ်သော အစ၊ မရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ စတုရင်္ဂလိကာ ယဋိကာတိ-
- ကား၊ စတုရင်္ဂလပမာဏာနိ- လက်လေးသစ် အတိုင်းအရှည်ရှိကုန်သော၊ ခဏ္ဍာနိ-
အတုံး အပိုင်းအစတို့ကို။ ပိတုပိတုသွေဝ နပ္ပဟောန္တိတိ- - ကား၊ ပိတုပိတာမဟေသု
ဧဝ- အဖ အဖိုးတို့၌ပင်၊ တာ ယဋိကာ- ထို အတုံး အပိုင်းအစတို့သည်၊ နပ္ပဟောန္တိ-
မလောက်ကုန်။ ဣဒံ- ဤအနက်ကို၊ ဝုတ္တံ- ဆိုအပ်သည်၊ ဟောတိ- ၏၊ (ကိ ဝုတ္တံ
ဟောတိ)၊ ဣမသ္မိ လောကေ- ဤလောက၌၊ သဗ္ဗံ- အလုံးစုံသော၊ တိဏဉ္စ-
မြက်ကိုလည်းကောင်း၊ ကဋ္ဌဉ္စ- ထင်းကိုလည်းကောင်း၊ သာခါပလာသဉ္စ- သစ်ခက် သစ်ရွက်
ကိုလည်းကောင်း၊ စတုရင်္ဂလိကာ- လက်လေးသစ် လက်လေးသစ် အပိုင်းအခြားရှိသည်
တို့ကို၊ ကတွာ- ပြု၍၊ တတ္ထ- ထို အတုံးအပိုင်း အစတို့တွင်၊ ဧကေကာ- တစ်ခုတစ်ခုကို၊
“အယံ- ဤဟာသည်၊ မေ- ၏၊ ပိတု- အဖအတွက်တည်း၊ အယံ- ဤဟာသည်၊ မေ- ၏၊

ပိတာမဟဿ- အဖိုးအတွက်တည်း။” ဣတိ- သို့၊ ဝိဘဇိယမာနေ- ခွဲခြမ်းဝေဘန်အပ်သော်၊
 * (အဋ္ဌကထာဓာမ္မဉ္စိဘာဇိယမာနေ-ဟူ၍) တာ ယဋ္ဌိကာဝ- ထိုအတုံး အပိုင်းအစတို့သည်ပင်၊ ပရိက္ခယ-
 ကုန်ခြင်းသို့၊ ပရိယာဒါနံ- ကုန်ခန်းခြင်းသို့၊ ဂစ္ဆေယျ- ရောက်ကုန်ရာ၏။ အနမတဂ္ဂေ-
 အစ၊မထင်သော၊ သံသာရေ- ဌ၊ သံသရတော- ကျင်လည်သော၊ သတ္တဿ- သတ္တဝါ၏။
 ပိတုပိတာမဟာ- အဖ၊အဖိုးတို့သည်၊ ပရိက္ခယ- ကုန်ခြင်းသို့၊ န တွေဝ ဂစ္ဆေယျ- မရောက်
 ကုန်ရာသာတည်း။ ဣတိ- ဤကားအနက်တည်း။ ဧဝံ- ဤသို့၊ တိဏဉ္စ- မြက်ကိုလည်း
 ကောင်း၊ ကဋ္ဌဉ္စ- ထင်းကိုလည်းကောင်း၊ သာခါပလာသဉ္စ- သစ်ခက် သစ်ရွက်ကို
 လည်းကောင်း၊ သံသာရဿ- သံသရာ၏။ ဒီယဘာဝေန- ရှည်သည်၏ အဖြစ်ဖြင့်၊ ဥပနိတံ-
 ဥပမာထုတ်ဆောင်၍ ဟောတော်မူအပ်သည်ကို၊ သရာဟိ- ဆင်ခြင်အောက်မေ့ပါလော့၊
 ဣတိ (ဝုတ္တံ ဟောတိ)။ ပန- သာဓကကား၊ ဣမသ္မိံ ဌာနေ- ဤနေရာ၌၊ - -

(နာ- ၂၉၅) “ဘိက္ခဝေ- ရဟန်းတို့၊ အယံ သံသာရော- ဤသံသရာသည်၊
 အနမတဂ္ဂေါ- အစဉ်လိုက်၍ သိအပ်သော အစ၊မရှိ၊ (ဝါ) အစ၊မထင်၊
 အဝိဇ္ဇာနိဝရဏာနံ- အဝိဇ္ဇာတည်းဟူသော အပိတ်အပင် ရှိကုန်သည်၊ တဏှာ-
 သံယောဇနာနံ- တဏှာတည်းဟူသော သံယောဇဉ်ရှိကုန်သည်၊ (ဟုတွာ)၊
 သန္တာဝတံ- ပြေးသွားကုန်သော၊ သံသရတံ- ကျင်လည်ကုန်သော၊ သတ္တာနံ-
 သတ္တဝါတို့၏၊ ပုဗ္ဗာ- ရှေးဖြစ်သော၊ ကောဋီ- အပိုင်းအခြားကို၊ (ဝါ) အစ၊ကို၊ န
 ပညာယတိ- မသိအပ် မသိနိုင်။ ဘိက္ခဝေ- ရဟန်းတို့၊ တံ- ထိုမိန့်ဆိုအပ်လတံ
 သောစကားကို၊ (တုမေ- သင်တို့သည်)၊ ကိ မညထ- အဘယ်သို့ မှတ်ထင်ကြကုန်
 သနည်း၊ ဒီယေန- ရှည်စွာသော၊ ဣမိနာ အဗ္ဗုနာ- ဤကာလ၌၊ သန္တာဝတံ-
 ပြေးသွားရကုန်သော၊ သံသရတံ- ကျင်လည်ရကုန်သော၊ အမနာပသမ္ပယောဂါ-
 စိတ်နှလုံးကို မပွီးစေတတ်သောသူတို့နှင့် ယှဉ်တွဲခြင်းကြောင့်၊ မနာပဝိပ္ပယောဂါ-
 စိတ်နှလုံးကို ပွီးစေတတ်သောသူတို့နှင့် ကွေကွင်းရခြင်းကြောင့်၊ ကန္တန္တာနံ-
 မြည်တမ်းကြကုန်သော၊ ရောဒန္တာနံ- ဝိုကြွေးကြကုန်သော၊ ဝေါ- သင်တို့၏၊ ပဿန္တု-
 ယှဉ်စီးသော၊ ပုဂ္ဂရိတံ- ထွက်ကျသော၊ ယံ ဝါ အဿု- အကြွပ် မျက်ရည်သည်လည်း
 ကောင်း၊ စတူသု- လေးစင်းကုန်သော၊ မဟာသမုဒ္ဒေသု- မဟာသမုဒ္ဒရာတို့၌၊
 ယံ ဝါ ဥဒကံ- အကြွပ်ရေသည်လည်းကောင်း၊ အတ္ထိ- ရှိ၏၊ (တေသု- ထိုမျက်ရည်၊
 သမုဒ္ဒရာရေတို့တွင်) ကတမံ- အဘယ်သည်၊ ဗဟုတရံ န ခေါ- ပို၍ များသနည်း၊
 ဣတိ- ဤသို့၊ (ဘဝဝါ- သည်၊ အဝေါစ- မေးတော်မူ၏၊) ဣတိ အာဒိကာ-
 ဤသို့အစရှိသော၊ အနမတဂ္ဂပါဠိ- အနမတဂ္ဂသံယုတ်လာ ပါဠိတော်ကို၊
 ကာဟရိတဗ္ဗာ- ဆောင်ယူအပ်၏။”

၅၀၂။ သရ ကာဏကစ္ဆပန္နိ - ကား၊ ဥဘယက္ခိကာဏံ- မျက်စိနှစ်ဘက်လုံး ကန်းသော၊ ကစ္ဆပံ- လိပ်ဥပမာကို၊ အနုဿရ- အမှတ်ရပါလော့။ ပုဗ္ဗသမုဒ္ဒေ အပရတော စ ယုဂဆိဒ္ဓန္တိ - ကား၊ ပုရတ္ထိမသမုဒ္ဒေ- အရှေ့သမုဒ္ဒရာ၌လည်းကောင်း၊ အပရတော- အခြားသော၊ ပစ္ဆိမုတ္တရဒက္ခိဏသမုဒ္ဒေ စ- အနောက်သမုဒ္ဒရာ၊ မြောက်သမုဒ္ဒရာ၊ တောင်သမုဒ္ဒရာ၌ လည်းကောင်း၊ ဝါတဝေဂေန- လေ၏အဟုန်ဖြင့်၊ ပရိတ္တမန္တဿ- ချာချာ လည်သော၊ ယုဂဿ- ထမ်းပိုး၏၊ ဧကန္တိဒ္ဓံ- တစ်ခုတည်းသောအပေါက်သည်။ သိရံ တဿ စ ပဋိမုတ္တန္တိ - ကား၊ ကာဏကစ္ဆပဿ- လိပ်ကန်း၏၊ သီသံ- ဦးခေါင်းကို၊ ဝဿသတဿ ဝဿသတဿ - အနှစ်တစ်ရာ အနှစ်တစ်ရာ၏၊ အစ္စယေန- လွန်သဖြင့်၊ (ဝါ) လွန်ရာ အခါ၌၊ ဂီဝံ- လည်ပင်းကို၊ ဥက္ခိပန္တဿ- ဖော်သော၊ တဿ စ- ထိုလိပ်ကန်း၏ လည်း၊ သီသဿ- ဦးခေါင်း၏၊ ယုဂန္တိဒ္ဓေ- သမုဒ္ဒရာအတွင်း ချာချာလည် မျောပါနေသော ထမ်းပိုး ပေါက်၌၊ ပဝေသနဉ္စ- ဝင်ခြင်းဥပမာကိုလည်း၊ သရ- ဆင်ခြင်အောက်မေ့ပါလော့။ မနုဿလာဘမိ ဩပမ္ပန္တိ - - ကား၊ ဗုဒ္ဓုပ္ပါဒဓမ္မဒေသနာသု ဝိယ- ဘုရားပွင့်တော်မူခြင်း၊ တရားတော်ကို နာရခြင်းအစရှိသည်တို့၌ကဲ့သို့ မနုဿတ္တလာဘေ- လူ၏အဖြစ်ကို ရခြင်း၌၊ သဗ္ဗမ္မိ- အလုံးစုံလည်းဖြစ်သော၊ တယိဒံ တံ ဣဒံ ဩပမ္ပံ- ထိုဥပမာကို၊ ကတွာ- ပြု၍၊ တဿ- ထိုလူ့ဘဝ၏၊ အတီဝ- အလွန်အကဲသာလျှင်၊ ဒုလ္လဘသဘာဝတ္တံ- ခဲယဉ်းသဖြင့် ရအပ်သောသဘောရှိသည်၏အဖြစ်ကို၊ ပညာယ- ပညာဖြင့်၊ သရ- အောက်မေ့ဆင်ခြင် ပါလော့၊ (ကသွာ- အတယံကြောင့်နည်း)၊ အဿပိ- ထိုလူ့ဘဝ၏လည်း၊ (ဝါ) သည်လည်း၊ သာရဇ္ဇဘယံ- သာရဇ္ဇဘယရှိသော တိရစ္ဆာန်ဘဝဒုက္ခကို (ဝါ) အကြောင်းအမျိုးမျိုးကြောင့် အမြဲကြောက်ရွံ့နေရသော တိရစ္ဆာန်ဘဝဒုက္ခကို၊ အတိစ္စသဘာဝတ္တာ- ကျော်လွန်နိုင်သော သဘောရှိသည့် ဘဝဖြစ်သောကြောင့်တည်း။ ။ ဟိ- သာဓကကား၊ “ဘိက္ခဝေ- တို့၊ သေယျထာပိ- ဥပမာမည်သည်ကား၊ ပုရိသော- သည်၊ မဟာသမုဒ္ဒေ-၌၊ ဧကန္တိဂ္ဂဠံ- တစ်ပေါက်တည်းရှိသော၊ ယုဂံ- ထမ်းပိုးကို၊ ပက္ခိပေယျ- မျောချရာ၏” ဣတိအာဒိ- ဤသို့အစရှိသော၊ ဧတံ- ဤပါဠိကို၊ ဝုတ္တံ- ဟောတော်မူအပ်ပြီ။

၅၀၃။ သရ ခူပံ ဖေဏပိဏ္ဍောပမဿာတိ ဧတ္ထ - - - ၌၊ (အတ္ထော ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော)၊ ဝိမဒ္ဓါသဟနတော- ဆုပ်နယ်ခြင်းကို သည်းမခံနိုင်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ဖေဏပိဏ္ဍသဒိသဿ- ရေမြုပ်စိုင့်နှင့်တူသော၊ အနေကာနတ္ထသန္တိပါတတော- တစ်ပါးမက များစွာသော အကျိုးမဲ့တို့ စုဝေးရာ၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ကာယသင်္ခါတဿ- ကိုယ်ဟုဆိုအပ် သော၊ ကလိနော- အစု၏၊ နိစ္စသာရာဒိဝိရဟေန- နိစ္စသာရစသည် ကင်းသဖြင့်၊

၁။ သာရဇ္ဇဘယဿာပိ အတိစ္စသဘာဝတ္တာ- ပါဠိရှိသည့်အတိုင်း၊ သင်္ဂလျော်မည်ထင်သလို အနက်ပေး ထားပါသည်။ သံ-၃၊ ၃၅၇- စသည်ကို နှိုင်းခြုံပါသည်။ ပညာရှင်များ၊ ကြံစာပေးတော်မူပါကုန်။

အသာရဿ- အနှစ်သာရမရှိသော၊ ရှုပ်- ရုပ်ကို၊ အသုစိဒ္ဓန္တံ- မစင်မကြယ် ရွံဖွယ်သော
 မကောင်းသောအနံ့ရှိသည်ကို၊ ဇေဂုတ္တပဋိက္ကုလဘာဝံ- စက်ဆုပ် ရွံရှာဖွယ်၏အဖြစ်ကို၊
 သရ- အမှတ်ရပါလော့။ ခန္ဓေ ပဿ အနိစ္စေတိ- -ကား၊ ပဉ္စပိ- ငါးပါးလည်းဖြစ်ကုန်
 သော၊ ဥပါဒါနက္ခန္ဓ- ဥပါဒါနက္ခန္ဓာတို့ကို၊ ဟုတ္တာ- ဖြစ်ပြီး၍၊ အဘာဝဋ္ဌေန- မရှိခြင်း
 ဟူသော အနက်သဘောကြောင့်၊ အနိစ္စေ- အနိစ္စလက္ခဏာတို့ကို၊ ပဿ- ရှုပါလော့၊
 ဉာဏစက္ခုနာ- ဉာဏ်စက္ခုဖြင့်၊ သြလောကေဟိ- ကြည့်ရှုပါလော့။ သရာဟိ နိရယေ
 ဗဟုဝိယာတေတိ- -ကား၊ အဋ္ဌ မဟာနိရယေ- ဝရဲကြီးရှစ်ထပ်တို့ကိုလည်းကောင်း၊
 သောဠသဥဿဒနိရယေ စ- ဥဿဒဝရဲ တစ်ဆယ့်ခြောက်ထပ်တို့ကိုလည်းကောင်း၊
 ဗဟုဝိယာတေ- များစွာပင်ပန်းကြောင်းဖြစ်ကုန်သော၊ ဗဟုဒုက္ခေ မဟာဒုက္ခေ စ-
 ကြီးကျယ်များပြားသော ဆင်းရဲတို့ကိုလည်းကောင်း၊ အနုဿရ- ဆင်ခြင်အောက်မေ့
 ပါလော့။

၅၀၄။ သရ ကဋ္ဌသီ ဝမေန္တေတိ- -ကား၊ ပုနပ္ပုနံ- အဖန်တလဲလဲ၊ တာသု တာသု
 ဇာတီသု- ထိုထိုဘဝတို့၌၊ အပရာပရံ- ထိုမှဤမှ၊ ဥပ္ပတ္တိယာ - ဖြစ်ခြင်း၌၊ ပုနပ္ပုနံ-
 အဖန်တလဲလဲ၊ ကဋ္ဌသီ- သင်္ချိုင်းရာမြေကို၊ သုသာနံ- သုသာန်မြေကို၊ အာဠဟနမေဝ-
 သူသေကောင်ပစ်ရာသင်္ချိုင်းမြေကို၊ ဝမေန္တေ- တိုးပွားစေတတ်ကုန်သော၊ သတ္တေ- သတ္တဝါ
 တို့ကို၊ အနုဿရ- ဆင်ခြင်အောက်မေ့ပါလော့။ “ဝမေန္တော” တိ ဝါ-‘ဝမေန္တော’ ဟူ၍လည်း၊
 ပါဠိ- ပါဠိသည်၊ အတ္တိ- ရှိသေး၏၊ တံ- သည်၊ ဝမေန္တော- တိုးပွားစေတတ်သူတည်း၊ ဣတိ-
 ကား၊ ယောဇနာ- တည်း။ ကုမ္ဘိလဘယာနီတိ- - ကား၊ ဥဒရပေါသနတ္ထံ- ဝမ်းကို မွေးမြူခြင်း
 အကျိုးငှါ၊ အကိစ္စကာရိတာဝသေန- မပြုအပ်သည်ကို ပြုလေ့ရှိသူ၏အဖြစ်၏အစွမ်းဖြင့်၊
 သြဒရိကတ္တဘယာနိ- မိစ္ဆာဇီဝဖြင့် ဝမ်းကို မွေးမြူသူ၏ အဖြစ်ဟူသော ဘေးတို့ကိုလည်း၊
 (ဝါ) ဝမ်းကို မွေးမြူခြင်းဘေးတို့ကိုလည်း။ ဟိ- သာကေကား၊ “ဘိက္ခဝေ- တံ၊ ကုမ္ဘိလဘယန္တိ
 ဧတံ- ကုမ္ဘိလဘယဟူသောအမည်သည်၊ သြဒရိကတ္တဿ- မိစ္ဆာဇီဝဖြင့် ဝမ်းကိုမွေးမြူ
 သူ၏အဖြစ်၏၊ အဓိဝစနံ- အမည်တည်း။” ဣတိ- ဤသို့၊ ဝုတ္တံ- ဟောတော်မူအပ်ပြီ။
 (နာ- ၂၉၆) သရာဟိ စတ္တာရိ သစ္စာနီတိ- -ကား၊ “ဣဒံ ဒုက္ခံ အရိယသစ္စံ ။ ပ ။ ဣဒံ
 ဒုက္ခနိရောဂေါမိနိ ပဋိပဒါ အရိယသစ္စံ” န္တိ - - - ဟူ၍၊ စတ္တာရိ- လေးပါးကုန်သော၊
 အရိယသစ္စာနိ- အရိယသစ္စာတို့ကို၊ ယာထာဝတော- ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ၊ အနုဿရ-
 အောက်မေ့ပါလော့၊ ဥပဓာရေဟိ- စူးစမ်းဆင်ခြင်ပါလော့။

၅၀၅။ ဧဝံ- ဤသို့၊ ရာဇပုတ္တိ- မင်းသမီးသည်၊ အနေကာကာရဝေါကာရံ- ဘဝ
 ခန္ဓာ၏ များစွာသော အခြင်းအရာတို့ဖြင့် ယုတ်ညံ့ပုံကို၊ အနုဿရဏာဝသေန- အဖန်ဖန်
 အောက်မေ့ခြင်း၏အစွမ်းဖြင့်၊ ကာမေသု စ- ကာမဂုဏ်တို့၌ လည်းကောင်း၊ သံသာရေ

စ- သံသရာ၌လည်းကောင်း၊ အာဒိနဝံ- အပြစ်ကို၊ ပကာသေတွာ- ထင်ရှားပြပြီး၍၊ ဣဒါနိ- ယခုအခါ၌၊ ဗျတိရေကေနပိ- ဗျတိရိက်အားဖြင့်လည်း၊ တံ- ထိုအပြစ်ကို၊ ပကာသေတံ- ထင်ရှားပြခြင်းငှါ၊ “အမတမ္ပိ ဝိဇ္ဇမာနေ” တိအာဒိ- - အစရှိသောစကားကို၊ အာဟ- ဆိုပြီ။ တတ္ထ- ထိုအမတမ္ပိ ဝိဇ္ဇမာနေ’ အစရှိသောစကားရပ်၌၊ အမတမ္ပိ ဝိဇ္ဇမာနေတိ- - ကား၊ သမ္မုဒ္ဓေန- မြတ်စွာဘုရားသည်၊ မဟာကရုဏာယ- မဟာကရုဏာတော်ဖြင့်၊ ဥပနိတေ- ထုတ်ဆောင်ကာ ဟောကြားတော်မူအပ်သော၊ သဒ္ဓမ္မာမတေ- သူတော်ကောင်းတရား တည်းဟူသော အမြွက်အရသာကို၊ ဥပလဗ္ဘမာနေ- ရအပ်သော်။ ကိံ တဝ ပဉ္စကဋ္ဌကေန ပိတေနာတိ- - ကား၊ ပရိယေသနာ- ရှာမှီးခြင်းလည်းကောင်း၊ ပရိစ္စဟော- သိမ်းဆည်းခြင်း လည်းကောင်း၊ အာရက္ခာ- စောင့်ရှောက်ခြင်းလည်းကောင်း၊ ပရိဘောဂေါ- သုံးဆောင်ခြင်း လည်းကောင်း၊ ဝိပါကော စ- အကျိုးလည်းကောင်း၊ ဣတိ- ဤသို့၊ ပဉ္စသုပိ- ငါးပါးလည်း ဖြစ်ကုန်သော၊ ဌာနေသု- အရာတို့၌၊ တိခိဏတရဒုက္ခာနုဗန္ဓတာယ- အလွန်ပြင်းထန်သော ဆင်းရဲ၌ အစဉ်ဖွဲ့အပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ သဝိယာတတ္တာ- ပင်ပန်းဆင်းရဲခြင်းနှင့် တကွဖြစ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ သဥပါယာသတ္တာ- အားကြီးသော စိတ်ပင်ပန်းခြင်းနှင့် တကွ ဖြစ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ တုယံ- သင့်အား၊ ပိတေန- သောက်အပ်သော၊ ပဉ္စကဋ္ဌကေန- ငါးပါးသော အခါးအစပ်ရှိသော၊ ပဉ္စကာမဂုဏရသေန- ကာမဂုဏ်ငါးပါး တည်းသော အရသာဖြင့်၊ ကိံ- အဘယ် အကျိုးရှိအံ့နည်း။ ဣဒါနိ- ယခုအခါ၌၊ ဝုတ္တမေဝ- ဆိုအပ်ပြီးသည်သာလျှင်ဖြစ်သော၊ အတ္ထံ- အနက်ကို၊ ပါကဋတရံ- ပို၍ထင်ရှားသည်ကို၊ ကရောန္တိ- ပြုလိုသည်၊ ဟုတွာ- ၍၊ “သဗ္ဗာ ဟိ ကာမရတိယော၊ ကဋ္ဌကတရာ ပဉ္စကဋ္ဌကေနာ” တိ- - ဟူ၍၊ အာဟ- ပြောပြီ။ အတိဝိယ- အလွန်သာလျှင်၊ ကဋ္ဌကတရာ- သာ၍ ခါးစပ်ကုန်၏၊ ဣတိ- ဤသည်ကား၊ အတ္ထော- ကဋ္ဌကတရာ၏ အနက်တည်း။ ၅၀၆။

ယေ ပရိဋ္ဌာဟာတိ- - ကား၊ ယေ ကာမာ- အကြင်ကာမဂုဏ်တို့သည်၊ သမ္ပတိ- ယခုအခါ၌၊ ကိလေသပရိဋ္ဌာဟေန စ- ကိလေသာဟူသော ပူပန်ခြင်းဖြင့်လည်း ကောင်း၊ အာယတိ- နောင်အခါ၌၊ ဝိပါကပရိဋ္ဌာဟေန စ- မကောင်းကျိုးဟူသော ပူပန်ခြင်း ဖြင့်လည်းကောင်း၊ သပရိဋ္ဌာဟာ- ပူပန်ခြင်းနှင့် တကွဖြစ်ကုန်၏၊ မဟာဝိယာတာ- များစွာ သော ပင်ပန်းဆင်းရဲခြင်းရှိကုန်၏။ ဇလိတာ ကုထိတာ ကမ္ပိတာ သန္တာပိတာတိ- - ကား၊ ကောဒသဟိ- တစ်ဆယ့်တစ်ပါးကုန်သော၊ အဂ္ဂိဟိ- ရာဂစသောမီးတို့ဖြင့်၊ ပဇ္ဇလိတာ စ- ပြောင်ပြောင်တောက်ကုန်သည်လည်းကောင်း၊ ပတ္တုထိတာ စ- ကျိုက်ကျိုက်ဆူကုန် သည်လည်းကောင်း၊ ဟုတွာ- ဖြစ်ကုန်၍၊ တံသမဂီနံ- ထိုကာမဂုဏ် ခံစားခြင်းရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်ကို၊ ကမ္ပနကာ- တုန်လှုပ်လည်း တုန်လှုပ်စေတတ်ကုန်၏၊ သန္တာပနကာ စ- ပူပန်လည်း ပူပန်စေတတ်ကုန်၏။

၅၀၇။ အသပတ္တမ္ဘိတိ- -ကား၊ သပတ္တရဟိတေ- ရန်သူမျိုးငါးပါးမှကင်းသော၊
 နေက္ခမ္မေ- ရဟန်းအဖြစ်သည်။ (ဝါ) နိဗ္ဗာန်သည်။ သမာနေတိ- - ကား၊ သန္တေ- ရှိပါလျက်၊
 ဝိဇ္ဇမာနေ- ထင်ရှားရှိပါလျက်။ “ဗဟုသပတ္တာ” တိ- ဗဟုသပတ္တာ ဟူ၍၊ ဝတ္တာ- ဆို၍၊
 ယေဟိ- အကြင်ရန်သူတို့ကြောင့်၊ ဗဟူ- များစွာကုန်သော၊ သပတ္တာ- ရန်သူတို့သည်၊
 သန္တိ- ရှိကုန်၏။ တေ- ထိုရန်သူတို့ကို၊ ဒသေတံ- ပြခြင်းငှါ၊ “ရာဇဂ္ဂီ” တိအာဒိ-
 ရာဇဂ္ဂီအစရှိသောစကားကို၊ ဝုတ္တံ- ဆိုအပ်ပြီ။ ရာဇဟိ စ- မင်းတို့နှင့်လည်းကောင်း၊ အဂ္ဂိနာ
 စ- မီးနှင့်လည်းကောင်း၊ စောရေဟိ စ- ခိုးသူတို့နှင့်လည်းကောင်း၊ ဥဒကေန စ- ရေနင့်
 လည်းကောင်း၊ ဒါယာဒါဒိအပ္ပိယေဟိ စ- အမွေခံဆိုးစသော မချစ်မနှစ်သက်သောသူတို့
 နှင့်လည်းကောင်း၊ ရာဇဂ္ဂီစောရ ဥဒကပ္ပိယေဟိ- မင်း၊ မီး၊ ခိုးသူ၊ ရေ မချစ်မနှစ်သက်သော
 ရန်သူတို့နှင့်၊ သာမာရဏတေ- ဆက်ဆံကုန်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ တေသု ဇဝ- ထို
 ကာမဂုဏ်တို့၌သာလျှင်၊ ဥပမာ- နှိုင်းယှဉ်ခြင်းကို၊ ဝုတ္တာ- ဆိုအပ်ပြီ။

၅၀၈။ ယေသု ဝဗေန္ဓာတိ- -ကား၊ ယေသု ကာမေသု- အကြင်ကာမဂုဏ်တို့၌၊
 ကာမနိမိတ္တံ- ကာမဂုဏ်ဟူသော အကြောင်းကြောင့်၊ မရဏပေါထနာဒိပရိက္ခိလေသော-
 သတ်ဖြတ်ပုတ်ခတ်ခြင်းအစရှိသော ဆင်းရဲပင်ပန်းခြင်းသည်လည်းကောင်း၊ အန္တုဗန္ဓနာဒိ-
 ဗန္ဓာ စ- လက်ထိပ်အနှောင်အဖွဲ့စသည်ဖြင့် ချုပ်နှောင်ခြင်းသည်လည်းကောင်း။ ဟောတိ-
 ဖြစ်၏။ ဣတိ အတ္ထော- တည်း။ ကာမေသုတိအာဒိ- ကာမေသုအစရှိသော စကားသည်၊
 ဝုတ္တဿ ဇဝ- ဆိုအပ်ပြီးသည်သာလျှင်ဖြစ်သော၊ အတ္တဿ- အနက်ကို၊ ပါကဋကရဏံ-
 ထင်ရှားသည်ကို ပြုကြောင်းစကားတည်း။ တတ္ထ- ထိုကာမေသု အစရှိသောစကားရပ်၌၊
 ဟိတိ- - ကား၊ ဟေတုအတ္ထေ- ဟိတ်အနက်၌၊ နိပါတေ- နိပါတ်တည်း။ ယသ္မာ-
 အကြင်ကြောင့်၊ ကာမေသု- ကာမဂုဏ်တို့ကြောင့်၊ ကာမဟေတု- ကာမဂုဏ်ဟူသော
 အကြောင်းကြောင့်၊ ဣမေ သတ္တာ- ဤသတ္တဝါတို့သည်၊ ဝဗေန္ဓနဒုက္ခာနိ- သတ်ခြင်း
 နှောင်ဖွဲ့ခြင်းဟူသော ဆင်းရဲတို့ကို၊ အနုဘဝန္တိ- ခံစားရကုန်၏။ ပါပုဏန္တိ- ရောက်ကြ
 ရကုန်၏။ တသ္မာ- ထို့ကြောင့်၊ “အသကာမာ” တိ- ‘အသကာမာ’ဟူ၍၊ အာဟ- ဆိုပြီ။
 ဇတေ ကာမာ နာမ- ဤကာမဂုဏ်တို့မည်သည်၊ အသန္တော- ယုတ်ကုန်၏။ ဟိနာ
 လာမကာ- ယုတ်ညံ့ကုန်၏။ ဣတိ- ကား၊ အတ္ထော- တည်း။ ဝါ- တစ်နည်းကား၊
 “အဟကာမာ”တိ- အဟကာမာဟူသော၊ ပါဌော- ပါဌတစ်မျိုးသည်၊ အတ္ထိ- ရှိသေး၏၊
 သော ဇဝ အတ္ထော- ထိုအနက်ပင်တည်း။ ဟိ- မှန်၏။ အဟာတိ- အဟ ဟူသည်၊
 လာမကပရိယာယော- လာမကသဒ္ဒါ၏ ပရိယာယ်တည်း။ “အဟလောကိတ္ထိယော
 နာမာ”တိအာဒိသု ဝိယ- အဟလောကိတ္ထိယော နာမ- အစရှိသောပါဠိရပ်တို့၌
 ကဲ့သို့တည်း။

(ဧ- ၂၉၄) ၅၀၉။ အာဒိဝိတာတိ- - ကား၊ ပဇ္ဇလိတာ- အလှုံ ပြောင်ပြောင် တောက်ကုန်သော။ တိဏုက္ကာတိ- - ကား၊ တိဏေဟိ- မြက်တို့ဖြင့်၊ ကတာ- ပြုအပ် ကုန်သော၊ ဥက္ကာ- မီးရှူးတို့သည်။ ဒဟန္တိ ယေ တေ န မုဉ္ဇန္တိတိ- - ကား၊ ယေ သတ္တာ- အကြင်သတ္တဝါတို့သည်၊ တေ ကာမေ- ထိုကာမဂုဏ်တို့ကို၊ န မုဉ္ဇန္တိ- မလွတ်ကုန်၊ အညဒတ္ထ- စင်စစ်၊ ဂဏန္တိ- ဖမ်းယူကုန်၏။ တေ- ထိုသတ္တဝါတို့သည်၊ ဒဟန္တိယေဝ- ပူလောင်ကြရကုန်သည်သာတည်း၊ သမ္ပတိ- ယခုဘဝ၌လည်းကောင်း၊ အာယတိဉ္စ- တမလွန်ဘဝ၌လည်းကောင်း၊ ဈာပေန္တိ- ပူလောင်ကြရကုန်၏။

၅၁၀။ မာ အပ္ပကဿ ဟေတူတိ- - ကား၊ ပုပ္ဖဿာဒသဒိသဿ- ပန်းပွင့်၌ သာယာခြင်းနှင့်တူသော၊ ပရိတ္တကဿ- အနည်းငယ်လည်းဖြစ်သော၊ ကာမသုခဿ- ကာမဂုဏ်ချမ်းသာ၏၊ ဟေတု- အကြောင်းကြောင့်၊ ဝိပုလံ- ပြန့်ပြောသည်လည်းဖြစ်သော၊ ဥဠာရံ- မွန်မြတ်သည်လည်းဖြစ်သော၊ ပဏိတဉ္စ- ကောင်းမြတ်သည်လည်းဖြစ်သော၊ လောကုတ္တရံ သုခံ- မဂ် ဖိုလ် နိဗ္ဗာန် ဟုဆိုအပ်သော လောကုတ္တရာချမ်းသာကို၊ မာ ဇဟိ- မစွန့်လွှဲ၊ မာ ဆဋ္ဌေဟိ- မစွန့်လွှဲ။ မာ ပုထုလောမောဝ ဗဠိသံ ဂိလိတွာတိ- - ကား၊ အာမိသလောဘေန- အာမိသလောဘဖြင့်၊ (ဝါ) အစာ၌ တပ်မက်ခြင်းဖြင့်၊ ဗဠိသံ- ငါးမျှားချိတ်ကို၊ ဂိလိတွာ- မျို၍၊ ဗျသနံ- ပျက်စီးခြင်းသို့၊ ပါပဏန္ဒော- ရောက်သော၊ “ပုထုလောမော” တိ လဒ္ဓနာမော- ပုထုလောမ ဟူ၍ ရအပ်သောအမည်ရှိသော၊ မစ္ဆော ဝိယ- ငါးကဲ့သို့၊ (တွံ- သည်) ကာမေ- ကာမဂုဏ်တို့ကို၊ အပရိစ္ဆာဒိတွာ- မစွန့်မူ၍၊ ပစ္စာ- နောက်မှ၊ မာ ဝိဟညသိ- မပင်ပန်းစေလင့်၊ ပစ္စာ- နောက်မှ၊ ဝိယာတံ (ဝိယာဠံ)- ပင်ပန်းခြင်းသို့၊ မာ အာပဇ္ဇသိ- မရောက်စေလင့်။

၅၁၁။ သုနခေါဝ သင်္ခလာဗဒ္ဓေါတိ- - ကား၊ ဂဒ္ဓုလေန- သားရေလည်ပတ် ကြိုးဖြင့်၊ ဗဒ္ဓေါ- ဖွဲ့ချည်အပ်သော၊ သုနခေါ- ခွေးသည်၊ (ဝါ) ကို၊ ဂဒ္ဓုဗန္ဓေန- လည်ပတ်ကြိုး အနှောင်အဖွဲ့ဖြင့်၊ ထဗ္ဗေ- တိုင်၌၊ ဥပနိဗဒ္ဓေါ- ဖွဲ့ချည်အပ်သော၊ အညတော- အခြား အရပ်သို့ ဂန္တံ- သွားခြင်းငှါ၊ အသက္ခောန္တော- မစွမ်းနိုင်သည် (ဟုတွာ)၊ တတ္ထေဝ- ထိုအရပ်၌ ပင်လျှင်၊ ပရိတ္တမတိ ယထာ- ချာချာလည်နေသကဲ့သို့၊ ဧဝံ- ဤ အတူ၊ တွံ- သင့်ကို၊ ကာမတဏှာယ- ကာမတဏှာသည်၊ ဗဒ္ဓေါ- နှောင်ဖွဲ့အပ်၏၊ ဣဒါနိ- ယခုအခါ၌၊ ကာမံ (ယဒိပိ) - စင်စစ်၊ တာဝ- ရှေးဦးစွာ၊ ကာမေသု- ကာမဂုဏ်တို့၌၊ ဒမဿု- ဆုံးမပါလော့၊ ဣန္ဒြိယာနိ- တို့ကို၊ ဒမေဟိ- ဆုံးမပါလော့။ ကာဟိန္တိ ခု တံ ကာမာ၊ ဆာတာ သုနခံဝ စဏှာလာတိ ဧတ္ထ- - - ဟူသောဤပါဌ၌၊ ခုတိ- - ကား၊ နိပါတမတ္တံ- ပဒေသရဏနိပါတ်မျှ သာတည်း။ ပန- ဆက်ဦးအံ့၊ ဆာတဇ္ဈတ္တာ- (ဆာတ+အဇ္ဈတ္တ) ဆာလောင်မွတ်သိပ်သော စိတ်ရှိကုန်သော၊ သပါကာ- ခွေးသားစား ခွန်းစဏှားတို့သည်၊ သုနခံ- ခွေးကို၊ လဘိတွာ-

ရလတ်သော်၊ အနယဗျသနံ- အကျိုးမဲ့ပျက်စီးခြင်းသို့၊ ပါပေန္တိ ယထာ- ရောက်စေကုန်သကဲ့သို့၊ တထာ- ထိုအတူ၊ တေ ကာမာ- ထိုကာမဂုဏ်တို့သည်၊ တံ- ကာမဂုဏ်လိုက်စားသည့်သင့်ကို၊ ကရိဿန္တိ- အကျိုးမဲ့ပျက်စီးခြင်းသို့ ရောက်သည်ကို ပြုကုန်လတုံ။ ဣတိ- ကား၊ အတ္ထော- တည်း။

၅၁၂။ အပရိမိတဉ္စ ဒုက္ခန္တိ- - ကား၊ အပရိမာဏံ- အတိုင်းအရှည်မရှိသော၊ “ဧတ္တကံ- ဤမျှအတိုင်းရှည်ရှိ၏၊” ဣတိ- ဤသို့၊ ပရိစ္ဆိန္နိတုံ- ပိုင်းခြားခြင်းငှါ၊ အသက္ကုဏေယျံ- မတတ်ကောင်းသော၊ နိရယာဒိသု- ငရဲစသည်တို့၌၊ ကာယိကံ- ကိုယ်၌ ဖြစ်သော၊ ဒုက္ခံ- ဆင်းရဲခြင်းကိုလည်းကောင်း။ ဗဟူနိ စ စိတ္တဒေါမနဿာနီတိ- - ကား၊ စိတ္တေ- စိတ်၌၊ လဗ္ဘမာနာနိ- ရထိုက်ကုန်သော၊ ဗဟူနိ- များစွာကုန်သော၊ အနေကာနိ- တစ်ပါးမက ကုန်သော၊ ဒေါမနဿာနိ- ဒေါမနဿဝေဒနာဖြစ်ကုန်သော၊ စေတောဒုက္ခာနိ- စိတ်ဆင်းရဲခြင်းတို့ကိုလည်းကောင်း။ အနုဘောဟိသီတိ- - - ကား၊ အနုဘဝိဿသိ- ခံစားရလတုံ။ ကာမယုတ္တောတိ- - ကား၊ ကာမေဟိ- ကာမဂုဏ်တို့နှင့်၊ ယုတ္တော- ယှဉ်သည် ဖြစ်၍၊ တေ- ထိုကာမဂုဏ် တို့ကို၊ အပ္ပဋိနိဿရန္တော- မစွန့်သည်၊ (ဟုတွာ)။ ပဋိနိဿဇ အဒ္ဓုဝေ ကာမေတိ- - ကား၊ အဒ္ဓုဝေဟိ အနိစ္စေဟိ- မမြဲကုန်သော၊ ကာမေဟိ- ကာမဂုဏ်တို့မှ၊ ဝိနိဿဇ အပေဟိ- ဖဲခွါလော့၊ ဣတိ- ကား၊ အတ္ထော- တည်း။

၅၁၃။ ဇရာမရဏဗျာဓိဂဟိတာ၊ သဗ္ဗာ သဗ္ဗတ္ထ ဇာတိယောတိ- - ကား၊ ယသ္မာ- ကြောင့်၊ ဟိနာဒိဘေဒဘိန္နာ- ယုတ်ညံ့သောဇာတိစသည် အပြားအားဖြင့် ကွဲပြားကုန်သော၊ (ဇာတိယော- စပ်)၊ သဗ္ဗတ္ထ- အလုံးစုံကုန်သော၊ ဘဝါဒိသု- ဘဝစသည်တို့၌၊ ဇာတိယော- ဇာတိတို့ကို၊ ဇရာမရဏဗျာဓိနာ စ- အိုခြင်း သေခြင်း နာခြင်းသည်လည်း၊ ဂဟိတာ- ယူအပ်ကုန်၏၊ တေဟိ- ထိုဇာတိတို့မှ၊ အပရိမုတ္တာ- မလွတ်ကုန်၊ တသ္မာ- ထို့ကြောင့်၊ အဇရမ္ပိ- မအိုရာဖြစ်သော၊ နိဗ္ဗာနေ- နိဗ္ဗာန်သည်၊ ဝိရူမာနေ- ထင်ရှားရှိပါလျက်၊ ဇရာဒိဟိ- အိုခြင်းစသည်တို့မှ၊ အပရိမုတ္တေဟိ- မလွတ်ကုန်သေးသော၊ ကာမေဟိ- ကာမဂုဏ်တို့ဖြင့်၊ တဝ- သင့်အား၊ ကိ ပယောဇနံ- အဘယ်အကျိုးရှိအံ့နည်း၊ ဣတိ- ကား၊ ယောဇနာ- တည်း။

၅၁၄။ ဧဝံ- ဤသို့၊ နိဗ္ဗာနဂုဏဒဿနမုခေန- နိဗ္ဗာန်၏ ဂုဏ်ကျေးဇူးကို ပြခြင်းကို အဦးပြုသဖြင့်၊ ကာမေသု စ- ကာမဂုဏ်တို့၌လည်းကောင်း၊ ဘဝေသု စ- ဘဝတို့၌ လည်းကောင်း၊ အာဒိနဝံ- အပြစ်ကို၊ ပကာသေတွာ- ထင်ရှားပြ၍၊ ဣဒါနိ- ယခုအခါ၌၊ နိဗ္ဗတ္တိတံ- ဖြစ်စေအပ်သော၊ နိဗ္ဗာနဂုဏမေဝ- နိဗ္ဗာန်၏ ဂုဏ်ကျေးဇူးကိုသာလျှင်၊ ပကာသေန္တိ- ထင်ရှားပြလိုသည်၊ (ဟုတွာ)၊ “ဣဒံ မဇရ” န္တိ အာဒိနာ- - အစရှိသည်ဖြင့်၊ ဒွေ ဂါထာ- နှစ်ဂါထာတို့ကို၊ အဘာသိ- ပြောဆိုပြီ။ တတ္ထ- ထို ဣဒမဇရ- အစရှိသော

ဂါထာတို့၌၊ ဣဒ္ဓ' မဇေန္တိ- - ကား၊ ဧကံ- တစ်ခုတည်းသော၊ ဣဒ္ဓံ ဧဝ- ဤနိဗ္ဗာန်သည် သာလျှင်၊ အတ္တနိ- မိမိဟူသောနိဗ္ဗာန်၌၊ ဇရာဘာဝတော စ- ဇရာမရှိခြင်းကြောင့် လည်းကောင်း၊ အဓိဂတဿ- နိဗ္ဗာန်ရကြောင်းတရား၏၊ ဇရာဘာဝဟေတုတော စ- ဇရာမရှိခြင်း၏အကြောင်းဖြစ်သောကြောင့်လည်းကောင်း၊ အဇရ- အဇရမည်၏။ ဣဒ္ဓ' မဇေန္တိ ဧတ္ထာပိ- ဣဒ္ဓ'မမရ် ဟူသော ဤပါ၌လည်း၊ (၁- ၂၉) ဒေသဝ နယော- ဤနည်းပင်တည်း၊ ဣဒ္ဓ' မဇရာမဇန္တိ- - ကား၊ တဒုဘယံ- ဇရာမရဏ နှစ်ပါးစုံကို၊ ဧကန္တ- တစ်ပေါင်းတည်းကို၊ ကတ္တာ- ပြု၍၊ ထောမနာဝသေန- နိဗ္ဗာန်ကို ခိုးမွမ်းခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်၊ ဝဒတိ- ဆို၏။ ပဒန္တိ- - ကား၊ ဝဋ္ဋဒုက္ခတော- ဝဋ်ဆင်းရဲမှ၊ မုစ္ဆိတုကာမေဟိ- လွတ်ခြင်းငှါ အလိုရှိကုန်သောသူတို့သည်၊ ပဗ္ဗဇိတဗ္ဗတော- ဝင်ရောက်အပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ပဋိပဇ္ဇိတဗ္ဗတော- ရောက်အပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ပဒံ- ပဒ မည်၏။ သောကဟေတုန- သောကဖြစ်ကြောင်းတို့၏၊ အဘာဝတော စ- မရှိခြင်းကြောင့်လည်းကောင်း၊ သောကာ- ဘာဝတော စ- သောကမရှိခြင်းကြောင့်လည်းကောင်း၊ အသောကံ- အသောက မည်၏။ သပတ္တကရဓမ္မာဘာဝတော- ရန်ပြုတတ်သောသဘောတရားတို့၏ မရှိခြင်းကြောင့်၊ အသပတ္တံ- အသပတ္တမည်၏။ ကိလေသသမ္မာဓာဘာဝတော- ကိလေသာတည်းဟူသော ကျဉ်းမြောင်းခြင်းမရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ အသမ္မာဓံ- အသမ္မာဓမမည်၏။ ခလိတ- သင်္ခါတာနံ- ချွတ်ချော်မှားယွင်းခြင်းဟု ဆိုအပ်ကုန်သော၊ ဒုစ္စရိတာနံ- ဒုစရိုက်တရားတို့၏၊ အဘာဝေန- မရှိခြင်းကြောင့်၊ အခလိတံ- အခလိတမည်၏။ အတ္တာနုဝါဒါဒိဘယာနံ စ- အတ္တာနုဝါဒအစရှိသော ဘေးတို့၏လည်းကောင်း၊ ဝဋ္ဋဘယဿ စ- ဝဋ်ဆင်းရဲဘေး၏ လည်းကောင်း၊ သဗ္ဗသော- ခပ်သိမ်းသောအခြင်းအရာအားဖြင့်၊ အဘာဝါ- မရှိခြင်းကြောင့်၊ အဘယံ- အဘယမည်၏။ ဒုက္ခပတာပဿ- ဆင်းရဲပူပန်ကြောင်းဖြစ်သော၊ ကိလေသဿာပိ- ကိလေသာ၏လည်း၊ အဘာဝေန- မရှိခြင်းကြောင့်၊ နိရူပတာပံ- နိရူပတာပမည်၏။ သဗ္ဗံ- အလုံးစုံသော၊ ဧတံ- ဤစကားကို၊ အမတမဟာနိဗ္ဗာနမေဝ- သေခြင်းကင်းရာ မြတ်သောနိဗ္ဗာန်ကိုသာလျှင်၊ သန္ဓာယ- ရည်ရွယ်၍၊ ဝဒတိ- ဆို၏။ ဟိ- မှန်၏။ တံ- ထိုစကားကို၊ သာ- ထိုသူမေမောထေရီမသည်၊ အနုဿဝါဒိသိဒ္ဓေန- တစ်ဆင့်စကား ကြားနာခြင်းစသည်ဖြင့် ပြီးစီးသော၊ အာကာရေန- အခြင်းအရာအားဖြင့်၊ အတ္တနော- မိမိ၏၊ ဥပဋ္ဌဟန္တိ- ဉာဏ်၌ထင်လာသည်၊ (ဟုတွာ)၊ တေသံ- ထိုသူတို့အား၊ ပစ္စက္ခတော- မျက်မှောက်အားဖြင့်၊ ဒဿေန္တိ ဝိယ- ပြသကဲ့သို့၊ "ဣဒ္ဓ"န္တိ- ဣဒ္ဓံ ဟူ၍၊ အဝေါစ- ဆိုပြီ။

၅၁၅။ အဓိဂတမိဒံ ဗဟူဟိ အမတန္တိ- - ကား၊ အမတံ- သေခြင်းကင်းသော၊ ဣဒ္ဓံ နိဗ္ဗာနံ- ဤနိဗ္ဗာန်ကို၊ ဗဟူဟိ- များစွာကုန်သော၊ အနန္တအပရိမာဏေဟိ- အဆုံးအပိုင်း

အခြားမရှိကုန်သော၊ ဗုဒ္ဓါဒိတိ- ဘုရားအစရှိကုန်သော၊ အရိယေဟိ- အရိယာပုဂ္ဂိုလ်
 တို့သည်၊ အဓိဂတံ- ရအပ်ပြီ၊ ဉာတံ- သိအပ်ပြီ၊ အတ္တနော- ဤ၊ ပစ္စက္ခံ- မျက်မှောက်ကို၊
 ကတံ- ပြုအပ်ပြီ။ ကေဝလံ- သက်သက်၊ တေဟိ- ထိုဘုရားအစရှိသော အရိယာပုဂ္ဂိုလ်
 တို့သည်၊ အဓိဂတမေဝ- ရအပ်သည်ကိုသာလျှင်၊ သန္ဓာယ- ရည်ရွယ်၍၊ န ဝဒတိ- ဆိုသည်
 မဟုတ်၊ အထ ခေါ်- အဟုတ်သော်ကား၊ အဇ္ဈာပိ စ- ယခုပင်လည်း၊ လဘနီယံ- ရအပ်၏၊
 ဣဒါနိပိ- ယခုပင်လည်း၊ အဓိဂမနီယံ- ရအပ်၏၊ အဓိဂန္တံ- ရခြင်းငှါ၊ သက္ကာ- တတ်
 ကောင်း၏၊ ကေန- အဘယ်သူသည်၊ လဘနီယံ- ရအပ် ရနိုင်သနည်း၊ ဣတိ- ဤသို့မေး
 ဖွယ်ရှိသောကြောင့်၊ “ယော ယောနိသော ပယုဉ္ဇတိ” တိ- - - ဟူ၍၊ အာဟ- ဆိုပြီ။
 ယော ပုဂ္ဂလော- အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ ယောနိသော ဥပါယေန- သင့်သောအကြောင်း
 အားဖြင့်၊ သတ္တာရာ- မြတ်စွာဘုရားသည်၊ ဒိန္နဩဝါဒေ- ပေးတော်မူအပ်သော ဩဝါဒ၌၊
 ဌတ္တာ- တည်၍၊ ယုဉ္ဇတိ- အားထုတ်၏၊ သမ္မာ ပယောဂဉ္စ- ကောင်းစွာအားထုတ်ခြင်း
 ကိုလည်း၊ ကရောတိ- ပြု၏၊ တေန- ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ လဘနီယံ- ရအပ် ရနိုင်၏၊ ဣတိ-
 ကား၊ ယောဇနာ- တည်း။ န စ သက္ကာ အယဋ္ဌမာနေနာတိ - - ကား၊ ယော ပန-
 အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်သည်ကား၊ ယောနိသော- သင့်သောအကြောင်းအားဖြင့်၊ န ပယုဉ္ဇတိ-
 အားမထုတ်၊ တေန အယဋ္ဌမာနေန- ကမ္မဋ္ဌာန်းစီးဖြန်းခြင်း၌ အားမထုတ်သော
 ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ န စ သက္ကာ- ရခြင်းငှါ မတတ်ကောင်းသည်သာတည်း၊ ကဒါစိပိ- တစ်ရံ
 တစ်ဆစ်မျှလည်း၊ လဒ္ဓံ- နိဗ္ဗာန်ကို ရခြင်းငှါ၊ န သက္ကာယေဝ- မတတ်ကောင်းသည်
 သာတည်း၊ ဣတိ အတ္ထော- တည်း။

၅၁၆။ ဧဝံ ဘဏတိ သုမေဓာတိ- - ကား၊ ဧဝံ- ဤသို့၊ ဝုတ္တပ္ပကာရေန- ဆိုအပ်
 ပြီးသောအပြားအားဖြင့်၊ သုမေဓာ- သုမေဓာမည်သော၊ ရာဇကညာ- မင်းသမီးသည်၊
 သံသာရေ- သံသရာ၌၊ အတ္တနော- မိမိ၏၊ သံဝေဂဒီပနိ- သံဝေဂဖြစ်ကြောင်းကို ပြသော၊
 ကာမေသု- ကာမဂုဏ်တို့၌၊ နိဗ္ဗေဓဘာဂိနိ- ဖောက်ခွဲခြင်းအဖို့ရှိသော၊ ဓမ္မကထံ-
 တရားစကားကို၊ ကထေတိ- ပြော၏။ သင်္ခါရဂတေ ရတိ အလဘမာနာတိ- - ကား၊
 အဏုမတ္တေပိ- အနည်းငယ်မျှလည်းဖြစ်သော၊ သင်္ခါရပဝတ္တေ- သင်္ခါရတို့၏ဖြစ်ခြင်း၌၊
 အဘိရတိ- မွေ့လျော်ခြင်းကို၊ အဝိနန္တိ- မရသည်၊ (ဟုတွာ)။ အနုနေန္တိ အနိကရတ္တန္တိ- -
 ကား၊ အနိကရတ္တံ- အနိကရတ္တမည်သော၊ ရာဇာနံ- မင်းကို၊ သညာပေန္တိ- သိစေလိုသည်၊
 (ဟုတွာ)။ ကေသေ စ ဆမံ ဒိပီတိ- - ကား၊ အတ္တနော- မိမိ၏၊ ခဂ္ဂေန- ဓားသန်လျက်ဖြင့်၊
 ဆိန္နေ- ဖြတ်အပ်ပြီးကုန်သော၊ ကေသေ စ- ဆံပင်တို့ကိုလည်း၊ ဘူမိယံ- မြေ၌၊ ဒိပိ-
 ပစ်ချပြီ၊ ဆဉ္ဇေသိ- စွန့်ပစ်ပြီ။

၅၁၇။ ယာစတ' သာ ပိတရံ သောတိ- - ကား၊ သော အနိကရတ္တော-

ထိုအနိကရတ္တမင်းသည်၊ အဿာ သုမေဓာယ- ထိုသုမေဓာမင်းသမီး၏၊ ပိတရံ- ခမည်း
 တော်ဖြစ်သော၊ ကောဉ္ဇရာဇာနိ- ကောဉ္ဇမင်းကြီးကို၊ ယာစတိ- တောင်းပန်၏။ ကိန္တိ-
 အဘယ်သို့လျှင်၊ ယာစတိ- တောင်းပန်သနည်း၊ ဣတိ- ဤသို့ မေးဖွယ်ရှိ၍၊ “ဝိဿဇေယ
 သုမေဓံ၊ ပဗ္ဗဇိတုံ ဝိမောက္ခသစ္စဒဿာ” တိ- - - ဟူ၍၊ အာဟ- ဆိုပြီ။ သုမေဓံ-
 သုမေဓာမည်သော၊ ရာဇပုတ္တိ- မင်းသမီးကို၊ ပဗ္ဗဇိတုံ- ရဟန်းပြုခြင်းငှါ၊ ဝိဿဇေယ-
 ခွင့်လွှတ်ကြပါကုန်လော့၊ သာ စ- ထိုသုမေဓာမင်းသမီးသည်လည်း၊ ပဗ္ဗဇိတာ- ရဟန်းပြု၍၊
 ဝိမောက္ခသစ္စဒဿာ- လွတ်မြောက်ရာ နိရောဓသစ္စာကိုမြင်သူသည်၊ အဝိပရိတနိဗ္ဗာန-
 ဒဿာဝိနီ- မဖောက်မပြန်သော နိဗ္ဗာန်ကိုမြင်သူသည်၊ ဟောတု- ဖြစ်ပါစေ၊ ဣတိ အတ္ထော-
 တည်း။

(န- ၂၉၉) ၅၁၈။ သောကဘယဘိကာတိ- - ကား၊ ဉာတိဝိယောဂါဒိဟေတုတော-
 ဆွေမျိုးတို့နှင့် ကွေကွင်းခြင်းအစရှိသောအကြောင်းမှ၊ (ဃာက-ဣန္ဒြိယဉာ) သဗ္ဗသ္မာပိ-
 အလုံးစုံလည်းဖြစ်သော၊ သံသာရဘယတော- သံသရာဘေးမှ၊ ဘိတာ- ကြောက်သည်၊
 (ဟုတ္တာ)၊ ဉာဏုတ္တရဝသေန- လွန်ကဲထူးမြတ်သော ဉာဏ်၏အစွမ်းဖြင့်၊ ဥတြာသိတာ-
 ကြောက်ရွံ့ထိတ်လန့်သည်၊ (ဟုတ္တာ)။ သိက္ခမာနာယာတိ- - ကား၊ သိက္ခမာနာယ-
 သိက္ခမာန်သည်၊ သမာနာယ- ဖြစ်စဉ်ပင်၊ ဆ- ခြောက်ပါးကုန်သော၊ အဘိညာ- အဘိညာဉ်
 တို့ကို၊ သစ္စိကတာ- မျက်မှောက်ပြုအပ်ကုန်ပြီ၊ တတော ဧဝ- ထိုမှနောက်၌သာလျှင်၊
 အဂ္ဂဖလံ- အမြတ်ဆုံးဖိုလ်ဖြစ်သော၊ အရဟတ္တံ- အရတ္တဖိုလ်ကို၊ သစ္စိကတံ- မျက်မှောက်
 ပြုအပ်ပြီ။

၅၁၉။ အစ္ဆရိယမဗ္ဗုတံ တံ၊ နိဗ္ဗာနံ အာသိ ရာဇကညာယာတိ- - ကား၊
 ရာဇပုတ္တိယာ- မင်းသမီးဖြစ်သော၊ သုမေဓာယ- ၏၊ ကိလေသေဟိ- ကိလေသာတို့မှ၊
 ပရိနိဗ္ဗာနံ- ငြိမ်းခြင်းသည်၊ အစ္ဆရိယံ- အံ့ဖွယ်ရှိသည်လည်းကောင်း၊ အဗ္ဗုတဉ္စ- မဖြစ်စဖူး
 ထူးထူးကဲကဲသည်လည်းကောင်း၊ အာသိ- ဖြစ်ပြီ၊ ဆဋ္ဌဘိညာဝသိဒ္ဓိယာ- အဘိညာဉ်
 ခြောက်ပါး ပြီးစီးခြင်း၌၊ (ဝါ) အဘိညာဉ် ခြောက်ပါးရပုံ၌၊ ကထံ- အဘယ်သို့သိအပ်
 သနည်း၊ ဣတိ စေ- ဤသို့ မေးငြားအံ့၊ (ဧဝံ သတိ- သော်)၊ ပုဗ္ဗေနိဝါသစရိတံ၊ ယထာ
 ဗျာကရိ ပစ္စိမေ ကာလေတိ- - ဟူ၍၊ (အာဟ- ပြီ) ပစ္စိမေ- နောက်ဆုံးဖြစ်သော၊
 ခန္ဓပရိနိဗ္ဗာနကာလေ- ခန္ဓပရိနိဗ္ဗာန် စံခါနီးကာလ၌၊ အတ္တနော- မိမိ၏၊ ပုဗ္ဗေနိဝါသ-
 ပရိယာပန္နစရိတံ- ပုဗ္ဗေနိဝါသအဘိညာဉ်၌ အကျုံးဝင်သောဖြစ်ပုံကို၊ ယထာ- အကြင်
 အခြင်းအရာအားဖြင့်၊ ဗျာကာသိ- ပြောကြားပြီ၊ တထာ- ထိုပြောကြားသော အခြင်း
 အရာအားဖြင့်၊ တံ- ထိုအဘိညာဉ် ခြောက်ပါး ပြီးစီးပုံကို၊ ဇာနိတဉ္စ- သိအပ်၏။

၅၂၀။ ပန- ဆက်ဦးအံ့၊ ပုဗ္ဗေနိဝါသံ- ရှေး၌ နေအပ်ဖူးသော ခန္ဓာအစဉ်ကို၊

တာယ- ထိုသုမေဓာထေရီမသည်၊ ယထာ- အကြင်အခြင်းအရာအားဖြင့်၊ ဗျာကတံ-
ဟောကြားအပ်ပြီ၊ တံ- ထိုဟောကြားအပ်သော ရှေး၌နေအပ်ဖူးသောခန္ဓာအစဉ်ကို၊
ဒဿေတံ- ပြခြင်းငှါ၊ “ဘဂဝတိ ကောဏာဂမနေ”တိအာဒိ- - အစရှိသောစကားကို၊ ဝုတ္တံ-
ဆိုအပ်ပြီ။ တတ္ထ- ထို ‘ဘဂဝတိ ကောဏာဂမနေ’အစရှိသောပါဠိရပ်၌၊ ဘဂဝတိ
ကောဏာဂမနေတိ- -ကား၊ ကောဏာဂမနေ- ကောဏာဂုဏ်မည်တော်မူသော၊
သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေ- မြတ်စွာဘုရားသည်၊ လောကေ- လောက၌၊ ဥပ္ပန္န- ပွင့်တော်မူလတ်သော်။
သံယာရာမမိ နဝနိဝေသမ္ပိတိ- -ကား၊ သံယံ- သံယာကို၊ ဥဒ္ဓိဿ- ရည်စူး၍၊ အဘိနဝ-
နိဝေသိတေ- အသစ်တည်ဆောက်အပ်သော၊ အာရာမေ- အာရာမ၌၊ (ဝါ) ကျောင်း
တိုက်၌။ သခိယော တိဿော ဇနိယော၊ ဝိဟာရဒါနံ အဒါသိမှာတိ- - ကား၊ ဓနုဇ္ဈာနီ-
ဓနုဇ္ဈာနီလည်းကောင်း၊ ခေမာ- ခေမာထေရီမလည်းကောင်း၊ အဟဉ္ဇ- တပည့်တော်
သုမေဓာလည်းကောင်း၊ ဣတိ- ဤသို့သော၊ သခိယော- အဆွေခင်ပွန်းဖြစ်ကုန်သော၊
တိဿော- သုံးယောက်ကုန်သော၊ မယံ- တို့သည်၊ အာရာမံ- အာရာမကျောင်းကို၊
သံယဿ- သံယာအား၊ ဝိဟာရဒါနံ- ကျောင်းအလှူကို၊ အဒမ္ပ- ပေးလှူခဲ့ဖူးကုန်ပြီ။

၅၂၁။ ဒသက္ခတ္တံ၊ သတက္ခတ္တန္တိ- - ကား၊ တဿ ဝိဟာရဒါနဿ- ထိုကျောင်း
အလှူ၏၊ အာနုဘာဝေန- အာနုဘော်ကြောင့်၊ ဒသဝါရေ- ဆယ်ကြိမ်၊ ဒေဝေသု- နတ်ပြည်
တို့၌၊ ဥပပဇ္ဇိမှ- ဖြစ်ကြကုန်ပြီ၊ တတော- ထိုနတ်ပြည်မှ၊ (စဝိတွာ)၊ မနုဿေသု- လူတို့၌၊
ဥပပဇ္ဇိတွာ- ဖြစ်ပြီး၍၊ ပုန- တစ်ဖန်၊ သတက္ခတ္တံ- အကြိမ်တစ်ရာ၊ ဒေဝေသု- နတ်ပြည်တို့၌၊
ဥပပဇ္ဇိမှ- ဖြစ်ကြကုန်ပြီ၊ တတောပိ- ထိုဘဝမှလည်း၊ (စဝိတွာ)၊ မနုဿေသု- လူတို့၌၊
ဥပပဇ္ဇိတွာ- ဖြစ်ပြီး၍၊ ပုန- တစ်ဖန်၊ ဒသသတက္ခတ္တံ၊ သဟဿဝါရံ- အကြိမ်တစ်ထောင်၊
ဒေဝေသု- နတ်ပြည်တို့၌၊ ဥပပဇ္ဇိမှ- ဖြစ်ကြကုန်ပြီ၊ တတောပိ- ထိုဘဝမှလည်း၊ (စဝိတွာ)၊
မနုဿေသု- တို့၌၊ ဥပပဇ္ဇိတွာ- ၍၊ ပုန- တစ်ဖန်၊ သတာနိ သတက္ခတ္တံ- အကြိမ်တစ်
သောင်း၊ ဒသသဟဿဝါရေ- အကြိမ်တစ်သောင်းတို့တိုင်တိုင်၊ ဒေဝေသု- နတ်ပြည်တို့၌၊
ဥပပဇ္ဇိမှ- ဖြစ်ကြကုန်ပြီ၊ မနုဿေသု ပန- လူပြည်တို့၌ကား၊ ကော ဝါဒေါ- အဘယ်ဆိုဘွယ်
ရာရှိအံ့နည်း၊ ဧဝံ- ဤသို့၊ မနုဿေသု- လူပြည်တို့၌၊ ဥပ္ပန္နဝါရေသု- ဖြစ်သော အကြိမ်တို့၌၊
ကထာဝ- ပြောဆိုဖွယ်ရာစကားသည်ပင်၊ နတ္ထိ- မရှိ၊ အနေကသဟဿဝါရံ- များစွာသော
အကြိမ်အထောင်ပတ်လုံး၊ ဥပပဇ္ဇိမှ- ဖြစ်ကြကုန်ပြီ။ ဣတိ- ကား၊ အတ္ထော- တည်း။

၅၂၂။ ဒေဝေသု မဟိဒ္ဓိကာ အဟုမ္မာတိ- - ကား၊ ဒေဝေသု- နတ်ပြည်တို့၌၊
ဥပပန္နကာလေ- ဖြစ်ရာအခါ၌၊ တသ္မိ တသ္မိ ဒေဝနိကာယေ- ထိုထိုနတ်အပေါင်း၌၊
မဟိဒ္ဓိကာ- ကြီးသောတန်ခိုးရှိကုန်သည်၊ မဟာနုဘာဝါ- ကြီးသောအာနုဘော်ရှိကုန်သည်၊
အဟုမ္မာ- ဖြစ်ကုန်ပြီ။ မာနုသကမ္ပိ ကော ပန ဝါဒေါတိ- -ကား၊ မနုဿတ္တလာဘေ-

လူ၏အဖြစ်ကိုခြင်း၌၊ မဟိဒ္ဓိကတာယ- ကြီးသောတန်ခိုးအာနုဘော်ရှိသည်၏ အဖြစ်၌၊
ကထာ- ပြောဆိုဖွယ်ရာစကားသည်၊ နတ္ထိ ဧဝ- မရှိသည်သာတည်း။ ဣဒါနိ- ယခုအခါ၌၊
မနုဿတ္တဘာဝေ- လူ၏အဖြစ်ကို ခြင်း၌၊ တမေဝ ဥက္ကံသတံ- ထိုလွန်ကဲသည်၏
အဖြစ်ကိုသာလျှင်၊ တမေဝ မဟိဒ္ဓိကတံ- ထိုကြီးသော တန်ခိုးအာနုဘော်ရှိသည်၏
အဖြစ်ကိုသာလျှင်၊ ဒဿေန္တိ- ပြလိုသည် (ဟုတွာ)။ “သတ္တရတနဿ မဟေသိ၊ ဣတ္ထိရတနံ
အဟံ အာသိ” န္တိ- - ဟူ၍၊ အာဟ- ဆိုပြီ။ တတ္ထ- ‘သတ္တရတနဿ မဟေသိ၊ ဣတ္ထိရတနံ
အဟံ အာသိ’ဟူသော ထိုစကားရပ်၌၊ ဧတဿ- ဤစကြာဝတေးမင်းအား၊ စက္ကရတနာဒီနိ-
စကြာရတနာအစရှိကုန်သော၊ သတ္တရတနာနိ- ခုနစ်ပါးသော ရတနာတို့သည်၊ သန္တိ- ရှိ
ကုန်၏၊ ဣတိ- ထို့ကြောင့်၊ သတ္တရတနော- သတ္တရတနမည်၏၊ စက္ကဝတ္တိ- စကြာဝတေး
မင်းတည်း၊ တဿ သတ္တရတနဿ- ထိုခုနစ်ပါးသောရတနာရှိသောစကြာဝတေးမင်း၏၊
(မဟေသိ- စပ်)။ “(မဟေသိ- မိဖုရားသည်။) (နာ- ၃၈၈) ဆဒေါသရဟိတာ- အပြစ်
ခြောက်ပါးမှကင်း၏၊ ပဉ္စကလျာဏာ- ကောင်းခြင်းငါးပါးနှင့် ပြည့်စုံ၏၊ အတိတ္တန္တမနုဿ-
ဝဏ္ဏာ- လူတို့၏အဆင်းကို လွန်၏၊ (ဝါ) လူမက လှ၏၊ အပတ္တဒိဗ္ဗဝဏ္ဏာ- နတ်တို့၏
အဆင်းသို့ မရောက်၊ (ဝါ) နတ်မမျှ လှ၏၊ ဣတိ ဧဝမာဒိဂုဏသမန္တာဂမေန- ဤသို့
အစရှိသော ဂုဏ်တို့၏ ပြည့်စုံခြင်းဖြင့်၊ ဣတ္ထိသု- မိန်းမတို့၌၊ ရတနဘူတာ- ရတနာဖြစ်၍
ဖြစ်သည်၊ (ဟုတွာ)။ အဟံ- သည်၊ အဟောသိ- ဖြစ်ခဲ့ပြီ။

၅၂၃။ သော ဟေတူတိ- -ကား၊ ကောဏာဂမနဿ- သော၊ ဘဂဝတော- ၏၊
ကာလေ- လက်ထက်တော်၌၊ သံဃဿ- သံဃာအား၊ ယံ တံ ဝိဟာရဒါနံ- အကြင်
ကျောင်းလှူဒါန်းမှုကို ကတံ- ပြုအပ်ပြီ၊ သော- ထိုကျောင်းလှူဒါန်းမှုသည်၊ ယထာဂုတ္တာယ-
အကြင်အကြင်ဆိုအပ်ပြီးသော၊ ဒိဗ္ဗသမ္ပတ္တိယာ စ- နတ်တို့၌ဖြစ်သော စည်းစိမ်ချမ်းသာ၏၊
ဟေတု- အကြောင်းတည်း။ သော ပဘဝေါ တံ မူလန္တိ- -တို့ကား၊ တဿေဝ- ထို သော
ဟေတု ဟူသောသဒ္ဓါ၏ပင်၊ ပရိယာယဝစနံ- ပရိယာယ်စကားတည်း။ သာဝ သာသနေ
ခန္တိတိ- - ကား၊ သာ ဧဝ- ထိုကျောင်းလှူဒါန်းမှုသည်ပင်၊ ဣဓ သတ္ထုသာသနေ- ဤမြတ်စွာ
ဘုရား၏ သာသနာတော်၌၊ ဓမ္မေ- တရားတို့ကို၊ နိဇ္ဈာနက္ခန္တိ- ရှုမြင်ခြင်းငှါ ခဲ့သောပညာ
တည်း။ တံ ပဌမသမောဓာနန္တိ - - ကား၊ တဒေဝ- ထိုကျောင်းလှူဒါန်းမှုသည်သာ၊
သတ္ထုသာသနဓမ္မေန- မြတ်စွာဘုရား၏ အဆုံးအမတရားတော်နှင့်၊ ပဌမံ- ရှေးဦးစွာ၊
သမောဓာနံ- ပေါင်းဆုံနိုင်ကြောင်းတည်း၊ ပဌမော- ရှေးဦးစွာသော၊ သမာဂမော- ပေါင်းဆုံ
နိုင်ကြောင်းတည်း၊ တဒေဝ- ထိုကျောင်းလှူဒါန်းမှုသည်သာ၊ သတ္ထုသာသနဓမ္မေ-
မြတ်စွာဘုရား၏ အဆုံးအမတရားတော်၌၊ အဘိရတာယ- အလွန်မွေ့လျော်သူ၏၊
ပရိယောသာနေ- အဆုံး၌၊ နိဗ္ဗာနံ- ကိလေသာ ငြိမ်းကြောင်းတည်း။ (ဝါ) ကိလေသ

ပရိနိဗ္ဗာန်ရကြောင်းတည်း။ ဣတိ- သို့၊ ဖလူပစာရေန- ဖလူပစာအားဖြင့်၊ ကာရဏံ- အကြောင်းကို၊ ဝဒတိ- ဆို၏။ ပန- အထူးကို ဆိုအံ့၊ စတသော- လေးခုကုန်သော၊ ဣမာ ဂါထာ- ဤဂါထာတို့ကို၊ ထေရိယာ- သုမေဓာထေရိမ၏၊ အပဒါနဿ- အပဒါန်ကို၊ ဝိဘာဝနဝသေန- ထင်ရှားပြခြင်း၏အစွမ်းဖြင့်၊ ပဝတ္တတ္တာ- ဖြစ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ အပဒါနပါဠိယမ္ပိ- အပဒါန်ပါဠိတော်၌လည်း၊ သင်္ဂဟံ- သိမ်းယူခြင်းသို့၊ (ဝါ) သင်္ဂါယနာသို့ အာရောပိတာ- တက်ရောက်စေအပ်ကုန်ပြီ၊ (ဝါ) တင်အပ်ကုန်ပြီ။

၅၂၄။ ဩသာနဂါထာယ- အဆုံးဂါထာ၌၊ ဧဝံ ကရောန္တိတိ- - ကား၊ မယာ- ငါသည်၊ ပုရိမတ္တဘာဝေ စ- ရှေးဖြစ်သောအတ္တဘော၌လည်းကောင်း၊ ဧတရဟိ စ- ယခုအခါ၌လည်းကောင်း၊ ကတံ ယထာ- ပြုအပ်သကဲ့သို့၊ ပဋိပန္နံ ယထာ- ကျင့်အပ်သကဲ့သို့၊ ဧဝံ တထာ- ထို့အတူ၊ အညေဝိ- အခြားသူတို့သည်လည်း၊ ကရောန္တိ- ပြုကုန်၏၊ ပဋိပန္နန္တိ- ကျင့်ကုန်၏။ ကေ- အဘယ်သူတို့သည်၊ ဧဝံ- ဤသို့၊ ကရောန္တိ- ပြုကျင့်ကုန်သနည်း၊ ဣတိ- ဤသို့မေးဖွယ်ရှိ၍၊ “ယေ သဒ္ဓဟန္တိ ဝစနံ အနောမပညဿာ” တိ- ဟူ၍၊ အာဟ- ပြောပြ၊ ဥပယုပရိယန္တိကဉာဏတာယ- သိသင့်သိထိုက်သော တရားလျှင် အဆုံးအပိုင်းအခြားရှိသော ဉာဏ်ရှိတော်မူသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ပရိပုဏ္ဏပညဿ- ပြည့်စုံသော ပညာရှိတော်မူသော၊ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ- မြတ်စွာဘုရား၏၊ ဝစနံ- စကားတော်ကို၊ ယေ ပုဂ္ဂလာ- အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်၊ “ဧတံ- ဤစကားသည်၊ ဧဝံ- ဤအတိုင်းမှန်၏၊ ဣတိ- သို့၊ သဒ္ဓဟန္တိ- ယုံကြည်ကြကုန်၏၊ ဩကပ္ပန္တိ- သက်ဝင်ယုံကြည်ကြကုန်၏၊ တေ- ထိုပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်၊ ဧဝံ- ဤသို့၊ ကရောန္တိ- ပြုကြကုန်၏၊ ပဋိပန္နန္တိ- ကျင့်ကြကုန်၏။ ဣဒါနိ- ယခုအခါ၌၊ ဥက္ကံသဂတာယ- လွန်ကဲလွန်မြတ်သည်၏အဖြစ်သို့ ရောက်သော၊ တာယ ပဋိပတ္တိယာ- ထိုအကျင့်ဖြင့်၊ တံ- ထိုရအပ်သောအကျိုးကို၊ ဒသေတံ- ပြခြင်းငှါ၊ “နိဗ္ဗိန္တန္တိ ဘဝဂတေ၊ နိဗ္ဗိန္တိတွာ ဝိရုဇန္တိ” တိ- - ဟူ၍၊ ဝုတ္တံ- ဆိုအပ်ပြီ၊ တဿ- ထိုစကားရပ်၏၊ အတ္ထော- အနက်ကား၊ ယေ- အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်၊ ဘဝဂတော- ၏၊ ဝစနံ- စကားကို၊ ယာထာဝတော- ဟုတ်မှန်သောအားဖြင့်၊ သဒ္ဓဟန္တိ- ယုံကြည်ကုန်၏၊ တေ- ထိုပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်၊ ဝိသုဒ္ဓိပဋိပဒံ- စင်ကြယ်သောအကျင့်ကို၊ ပဋိပန္နန္တိ- ကျင့်ကုန်လျက်၊ သဗ္ဗသ္မိ- အလုံးစုံလည်းဖြစ်သော၊ ဘဝဂတေ- ဘဝသုံးပါး၌အကျုံးဝင်သော၊ တေဘူမကေ- ဘုံသုံးပါး၌ဖြစ်သော၊ သင်္ခါရေ- သင်္ခါရတရား၌၊ ဝိပဿနာပညာယ- ဝိပဿနာပညာဖြင့်၊ နိဗ္ဗိန္တန္တိ- ငြိငွေ့ကြကုန်၏။ ပန- ဆက်ဦးအံ့၊ နိဗ္ဗိန္တိတွာ စ- ငြိငွေ့ကုန်ပြီး၍ အရိယမဂ္ဂေန- အရဟတ္တမဂ်ဖြင့်၊ သဗ္ဗသော- ခပ်သိမ်းသော အပြားအားဖြင့်၊ ဝိရုဇန္တိ- တပ်ခြင်းကင်းကုန်၏၊ သဗ္ဗသ္မာပိ- အလုံးစုံလည်းဖြစ်သော၊ ဘဝဂတာ- ဘဝသုံးပါး၌ အကျုံးဝင်သော သင်္ခါရတရားမှ၊ ဝိမုစ္စန္တိ- လွတ်ကုန်၏၊ ဣတိ- ကား၊ အတ္ထော- တည်း။ ဝိရာဂေ- တပ်ခြင်း

ကင်းသော၊ အရိယမဂ္ဂေ- အရိယာမဂ်ကို၊ အဓိဂတေ- ရအပ်လတ်သော်၊ ဝိမုတ္တာယေဝ- လွတ်မြောက်ကြကုန်သည်သာလျှင်၊ ဟောန္တိ- ဖြစ်ကုန်၏၊ ဣတိ- သို့၊ (ဝေဒိတဗ္ဗ- သိအပ်၏)။

ဧဝံ- ဤသို့၊ ထေရိကာဒယော- ထေရိကာထေရိဂါထာအစရှိကုန်သော၊ သုမေဓာပရိယောသာနာ- သုမေဓာထေရိဂါထာအဆုံးရှိကုန်သော၊ ဧတာ- ထိုထေရိဂါထာတို့ကို၊ ဂါထာသဘာဝေန- ဂါထာသဘောတူအားဖြင့်၊ ဣဓ- ဤပါဠိတော်၌၊ ဧကန္တ- တစ်ပေါင်းတည်း၊ သင်္ဂဟံ- သိမ်းယူခြင်းသို့၊ (ဝါ) သင်္ဂဟိယနာသို့၊ “တိသတ္တတိပရိမာဏာ” တိ- ထေရီ ခုနစ်ဆယ့်သုံးပါး အတိုင်းအရှည်ရှိကုန်၏ဟူ၍၊ အာရုဇ္ဇာ- တင်အပ်ကုန်ပြီ။ ဘာဏဝါရတော ပန- ဘာဏဝါရအားဖြင့်ကား၊ ဌာမိကာ- နှစ်ခုပိုလွန်ကုန်သော၊ ဆသတမတ္တာ- ခြောက်ရာအတိုင်းအရှည်ရှိကုန်သော၊ ထေရိယော ဂါထာ စ- ထေရိဂါထာတို့ကိုလည်း၊ အာရုဇ္ဇာ- တင်အပ်ကုန်ပြီ။ သဗ္ဗာပိ- အလုံးစုံလည်းဖြစ်ကုန်သော၊ တာ- ထိုထေရီမတို့သည်၊ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ- မြတ်စွာဘုရား၏၊ သာဝိကာဘာဝေန- တပည့်မသာဝိကာ၏ အဖြစ်ဖြင့်၊ ဧကဝိဓာ- တစ်ခုတည်းသော အပြားရှိကုန်၏၊ တထာ- ထို့အတူ၊ ဥက္ခိတ္တပလိယတာယ- ထုတ်ပယ်အပ်ပြီးသော အဝိဇ္ဇာတံခါးကျည်ရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်လည်းကောင်း၊ သံကိဏ္ဍပရိက္ခတာယ- ဖျက်ဆီးအပ်ပြီးသော ဇာတိသံသရာဟူသော ကျုံးရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်လည်းကောင်း၊ အဗ္ဗုဇ္ဇေသိကတာယ- ဆွဲနှုတ်အပ်ပြီးသော တဏှာဟူသော တံခါးတိုင်ရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်လည်းကောင်း၊ နိရုဂ္ဂလတာယ- ဖွင့်ခွါဖျက်ဆီးအပ်ပြီးသော ဩရဟ္မာဂိယ သံယောဇဉ်ဟူသောတံခါးရွက်ရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်လည်းကောင်း၊ ပန္နဘာရတာယ- ချထားအပ်ပြီးသော မာနနှင့်တကွ ခန္ဓာဝန်စသော ဝန်ထုပ်ရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်လည်းကောင်း၊ ဝိသညုတ္တတာယ- ကိလေသာတို့မှ ကင်းသည်၏အဖြစ်ကြောင့် လည်းကောင်း၊ ဒသသု- ဆယ်ပါးကုန်သော၊ အရိယဝါသေသု- အရိယာဝါသတရားတို့၌၊ ဝုဋ္ဌဝါသတာယ စ- ကျင့်သုံးအပ်ပြီးသော နေခြင်းရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်လည်းကောင်း၊ အသေခဘာဝေန- အသေကွ၏အဖြစ်ဖြင့်၊ ဧကဝိဓာ- တစ်ခုတည်းသောအပြားရှိကုန်၏။ ဟိ- ဆက်ဦးအံ့၊ တထာ- ထို့အတူ၊ တာ- ထိုထေရီမတို့သည်၊ “ပဗ္ဗင်္ဂဝိပွဟိနာ- ပယ်အပ်ပြီးသော ငါးပါးသောအင်္ဂါတို့ရှိကုန်၏၊ ဆဠင်္ဂသမန္နာဂတာ- ခြောက်ပါးသော ဂုဏ်အင်္ဂါနှင့် ပြည့်စုံကုန်၏၊ ဧကာရက္ခာ- တစ်ခုသော အစောင့်အရှောက်ရှိကုန်၏၊ (နာ- ၃၀၁) စတုရာပဿေနာ- လေးပါးသော မှီရာရှိကုန်၏၊ ပဏုန္နပစ္စေကသစ္စာ- ပယ်အပ်ပြီးကုန်သော အသီးအသီးသောသစ္စာတို့ရှိကုန်၏၊ သမဝယသဋ္ဌေသနာ-

ညီမျှသော စွန့်လွှတ်အပ်ပြီးသော အလုံးစုံသောရှာမှီးခြင်းရှိကုန်၏။ အနာဝိလသက်ပွါ-
ကြည်လင်သော အကြံရှိကုန်၏။ ပဿဒ္ဓကာယသင်္ခါရာ- ငြိမ်းအေးပြီးသော ကာယသင်္ခါရ
ရှိကုန်၏။ သုဝိမုတ္တစိတ္တာ- ကိလေသာတို့မှ ကောင်းစွာလွတ်သော စိတ်ရှိကုန်၏။
သုဝိမုတ္တပညာ စ- ကိလေသာတို့မှ ကောင်းစွာ လွတ်သော ပညာလည်း ရှိကုန်၏။” ဣတိ
ဧဝမာဒိနာ- ဤသို့အစရှိသော၊ နယေန- နည်းဖြင့်၊ ဧကဝိဓာ- တစ်ခုတည်းသော
အပြားရှိကုန်၏။

သမ္ဗုဒ္ဓါပရမ္မုခါဘေဒတော- သမ္ဗုဒ္ဓါ၊ ပရမ္မုခါအပြားအားဖြင့်၊ ဒုဝိဓာ- နှစ်ပါးအပြား
ရှိကုန်၏။ ဟိ- ချဲ့ဦးအံ့၊ သတ္ထုဓမ္မမာနကာလေ- မြတ်စွာဘုရားသက်တော် ထင်ရှားရှိ
တော်မူသောအခါ၌၊ အရိယာယ- အရိယာဖြစ်သော၊ ဇာတိယာ- ဇာတ်အားဖြင့်၊ ဇာတာ-
ဖြစ်ကုန်သော၊ ယာ မဟာပဇာပတိ ဂေါတမိအာဒယော- အကြင် မဟာပဇာပတိဂေါတမိ
အစရှိကုန်သောထေရ်မတို့သည်၊ သန္တိ- ရှိကုန်၏။ တာ- ထိုထေရ်မတို့သည်၊ သမ္ဗုဒ္ဓါ-
သာဝိကာ နာမ- သမ္ဗုဒ္ဓါသာဝိကာတို့မည်၏။ ပန- အဖို့တစ်ပါးကား၊ ယာ- အကြင်ထေရ်မ
တို့သည်၊ ဘဂဝတော- မြတ်စွာဘုရား၏၊ ခန္ဓပရိနိဗ္ဗာနတော- ခန္ဓပရိနိဗ္ဗာန်စံရာအခါမှ၊
ပတ္တာ- နောက်၌၊ အဓိဂတဝိသေသာ- ရအပ်သောတရားထူးရှိကုန်၏။ တာ- ထိုထေရ်မ
တို့သည်၊ သတ္ထုဓမ္မသရီရဿ- မြတ်စွာဘုရား၏ ဓမ္မကာယတော်၏၊ ပစ္စက္ခဘာဝေ-
မျက်မှောက်၏ အဖြစ်သည်၊ သတိပိ- ရှိပါသော်လည်း၊ သတ္ထုသရီရဿ- မြတ်စွာဘုရား
ရူပကာယတော်၏၊ အပစ္စက္ခဘာဝတော- မျက်ကွယ်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ပရမ္မုခါသာဝိကာ
နာမ- ပရမ္မုခါသာဝိကာတို့မည်၏။ တထာ- ထို့အတူ၊ ဥဘတောဘာဂဝိမုတ္တိ-
ပညာဝိမုတ္တိတာဝသေန- ဥဘတောဘာဂဝိမုတ္တိ၊ ပညာဝိမုတ္တိတို့၏အစွမ်းအားဖြင့်၊ ဒုဝိဓာ-
နှစ်ပါးအပြားရှိကုန်၏။ ဣဓ ပါဠိယံ- ဤပါဠိတော်၌၊ အာဂတာ ပန- လာသောဝိမုတ္တိ
သည်ကား၊ ဥဘတောဘာဂ ဝိမုတ္တာယေဝ- ဥဘတောဘာဂဝိမုတ္တိသည်သာလျှင်တည်း။
တထာ- ထို့အတူ၊ သာပဒါနနာပဒါနဘေဒတော- သာပဒါန၊ နာပဒါန အပြားအားဖြင့်၊
ဒုဝိဓာ- ၏။ ဟိ- ချဲ့ဦးအံ့၊ ယာသံ- အကြင်ထေရ်မတို့အား၊ ပုရိမေသု- ရှေး၌ဖြစ်ကုန်သော၊
သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေသု- ဘုရားရှင်တို့၌လည်းကောင်း၊ ပစ္စေကဗုဒ္ဓေသု- ပစ္စေကဗုဒ္ဓါတို့၌လည်း
ကောင်း၊ သာဝကဗုဒ္ဓေသု ဝါ (သာဝကေသု ဝါ)- သာဝကတို့၌လည်းကောင်း၊ ပုညကိရိယာ-
ဝသေန- ကောင်းမှုပြုသည်၏အစွမ်းအားဖြင့်၊ ကတာဓိကာရတာသင်္ခါတံ- ပြုအပ်ပြီးသော
လွန်ကဲသော ကောင်းမှုရှိသည်၏အဖြစ်ဟုဆိုအပ်သော၊ အပဒါနံ- အကြောင်းအပဒါနံ
သည်၊ အတ္ထိ- ရှိ၏။ တာ- ထိုအပဒါနံရှိသော ထေရ်မတို့သည်၊ သာပဒါနာ- သာပဒါနတို့
မည်၏။ (ဝါ) အပဒါနံရှိသော ထေရ်မတို့မည်၏။ ယာသံ- အကြင်ထေရ်မတို့အား၊ တံ-
ထိုအကြောင်းအပဒါနံသည်၊ နတ္ထိ- မရှိ၊ တာ- ထိုထေရ်မတို့သည်၊ နာပဒါနာ- နာပဒါန

တို့ မည်၏။ (ဝါ) အကြောင်းအပဒါန်မရှိသောထေရီမတို့မည်၏။ တထာ- ထို့အတူ၊ သတ္ထုလဒ္ဓါပသမ္ပဒါ- မြတ်စွာဘုရားအထံတော်မှ ရအပ်သော ရဟန်းအဖြစ်ရှိသော ဘိက္ခုနီမလည်းကောင်း၊ သံဃတော- သံဃာတော်အထံမှ လဒ္ဓါပသမ္ပဒါ- ရအပ်သော ရဟန်းအဖြစ်ရှိသော ဘိက္ခုနီမလည်းကောင်း၊ ဣတိ- သို့၊ ဒုဝိဇာ- ၏။ ဂရုဓမ္မပဋိဂ္ဂဟဏာမိ- ဂရုဓမ္မကို ဝန်ခံရာအခါ၌၊ လဒ္ဓါပသမ္ပဒါ- ရအပ်သော ရဟန်းအဖြစ်ရှိသော၊ မဟာပဇာပတိဂေါတမိ- သည်၊ သတ္ထုသန္တိကာဝ- မြတ်စွာဘုရားအထံတော်မှသာလျှင်၊ လဒ္ဓါပသမ္ပဒတ္တာ- ရအပ်သောရဟန်းအဖြစ်ရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ သတ္ထုလဒ္ဓါပသမ္ပဒါ နာမ- သတ္ထုလဒ္ဓါပသမ္ပဒါ မည်၏။ သေသာ- မဟာပဇာပတိဂေါတမိထေရီမ္မ ကြွင်းကုန်သော၊ သဗ္ဗာပိ- အလုံးစုံလည်း ဖြစ်ကုန်သော ထေရီမတို့သည်၊ သံဃတော- သံဃာတော်အထံမှ လဒ္ဓါပသမ္ပဒါ- ရအပ်သော ရဟန်းအဖြစ်ရှိသောဘိက္ခုနီမတို့မည်၏။ တာပိ- ထိုသံဃာတော်အထံမှ ရအပ်သော ရဟန်းအဖြစ်ရှိသော ဘိက္ခုနီမတို့သည်လည်း၊ ဧကတောဥပသမ္ပန္နာ- ဘိက္ခုသံဃာ တစ်ဘက်၌ ရဟန်းအဖြစ်သို့ရောက်သော ဘိက္ခုနီမတို့လည်းကောင်း၊ ဥဘတောဥပသမ္ပန္နာ- ဘိက္ခု ဘိက္ခုနီ နှစ်ဘက်သံဃာ၌ ရဟန်းအဖြစ်သို့ရောက်သော ဘိက္ခုနီမတို့လည်းကောင်း၊ ဣတိ- သို့၊ ဒုဝိဇာ- ကုန်၏။ တတ္ထ- ထိုနှစ်ပါးတို့တွင်၊ မဟာပဇာပတိဂေါတမိယာ- မဟာပဇာပတိဂေါတမိထေရီမနှင့်၊ သဒ္ဓိ- အတူ၊ နိက္ခန္တာ- ထွက်လာကြကုန်သော၊ ပဉ္စသတာ- ငါးရာကုန်သော၊ ယာ တာ သာကီယာနိယော- အကြင် သာကီဝင်မင်းသမီး ထေရီမငါးရာတို့သည်၊ သန္တိ- ရှိကုန်၏။ မဟာပဇာပတိဂေါတမိ- ကို၊ ဌပေတွာ- ထား၍၊ တာ- ထိုသာကီဝင်ထေရီမငါးရာတို့သည်၊ ဘိက္ခုသံဃတော ဧဝ- ဘိက္ခုသံဃာအထံမှ သာလျှင်၊ လဒ္ဓါပသမ္ပဒတ္တာ- ရအပ်သောရဟန်း အဖြစ်ရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ဧကတောဥပသမ္ပန္နာ- ဧကတောဥပသမ္ပန္နတို့မည်၏။ ဣတရာ- သာကီဝင်မင်းသမီး ထေရီမ ငါးရာတို့မှအခြား တပါးသောထေရီမတို့သည်၊ ဥဘတောသံဃေ- ဘိက္ခု ဘိက္ခုနီ နှစ်ဘက်သံဃာ၌၊ ဥပသမ္ပဒတ္တာ- ရဟန်းဖြစ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ဥဘတောဥပသမ္ပန္နာ- ဥဘတောဥပသမ္ပန္နတို့ မည်၏။

ဧဟိဘိက္ခုဒုကော ဝိယ- ဧဟိဘိက္ခုဒုကကဲ့သို့၊ ဧဟိဘိက္ခုနိဒုကော- ဧဟိဘိက္ခုနိ ဒုကကို၊ ဣဓ- ဤနေရာ၌၊ န လတ္တတိ- မရအပ်။ ကသ္မာ- အဘယ့်ကြောင့်နည်း၊ ဘိက္ခုနီနိ- ဘိက္ခုနီတို့အား၊ တထာ- ထိုသို့ ဧဟိဘိက္ခုအခြင်းအရာအားဖြင့်၊ ဥပသမ္ပဒါယ- ရဟန်း အဖြစ်၏။ အဘာဝတော- မရှိခြင်းကြောင့်တည်း။ ယဒိ ဧဝံ- အကယ်၍ ယင်းသို့ ဖြစ်လတ်သော်၊ ထေရီဂါထာယ- ထေရီဂါထာ၌၊ သုဘဒ္ဓါယ- သုဘဒ္ဓါမည်သော၊ ကုဏ္ဍလ- ကေသာယ- ကုဏ္ဍလကေသီထေရီမသည်၊ ယံ တံ- အကြင်စကားကို၊ ဝုတ္တံ- ဆိုအပ်ပြီ။

(ကိ- အဘယ်စကားကို၊ ဝုတ္တံ- ဆိုအပ်ပါသနည်း။)

“နိဟစ္စ ဇာဏုံ ဝန္တိတွာ၊ - - ။ပ။ အာသုပသမ္ပဒါ” တိ- - - ဟူသောစကားကို၊
 ဝုတ္တံ- ဆိုအပ်ပြီ။ တထာ- ထိုအတူ၊ အပဒါနေပိ- ကုဏ္ဍလကေသီထေရီအပဒါန်၌လည်း၊
 “ အာယာစိတော တဒါ အာဟ၊ - - ။ပ။ - - တောယမဒ္ဒသ”န္တိ- - ဟူသောစကားကို၊
 ဝုတ္တံ- ဆိုအပ်ပြီ။ (ဂါထာနက်များ၊ အနက်ပေးပြီး)။
 (နာ- ၃၀၂)

တံ- ထို ကုဏ္ဍလကေသီထေရီ ဂါထာပါဠိတော် နှင့် အပဒါန်ပါဠိတော်လာ စကား
 သည်၊ ကထံ- အဘယ်သို့လျှင် သင့်နိုင်ပါအံ့နည်း၊ ဣတိ စေ- ဤသို့မေးငြားအံ့။ ဣဒံ-
 ဤဂါထာစကားတို့၌ပါသော ‘ဧဟိ ဘဒ္ဒေ’ ဟူသော စကားသည်၊ ဧဟိဘိက္ခုနီဘာဝေန-
 ဧဟိဘိက္ခုနီ အဖြစ်ဖြင့်၊ ဥပသမ္ပဒံ- ရဟန်းအဖြစ်ကို၊ သန္ဓာယ- ရည်ရွယ်၍၊ န ဝုတ္တံ-
 ဆိုအပ်သည်မဟုတ်။ ပန- အဟုတ်သော်ကား၊ ဥပသမ္ပဒါယ- ရဟန်းအဖြစ်၏၊ (ဝါ)
 ရဟန်းပြုဖြစ်ခြင်း၏၊ ဟေတုဘာဝတော- အကြောင်းသဖွယ်ဖြစ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊
 သတ္ထု- မြတ်စွာဘုရား၏၊ ယာ အာဇာတိ- အကြင် ‘ဧဟိ ဘဒ္ဒေ’ ဟူသော အာဇာတိသဖွယ်
 စကားတော်သည်၊ အတ္ထိ- ရှိ၏၊ သာ- ထိုစကားတော်သည်၊ မေ- ငါ၏၊ ဥပသမ္ပဒါ-
 ရဟန်းဖြစ်ကြောင်းသည်၊ အာသိ- ဖြစ်ပြီ၊ ဣတိ- သို့၊ ဝုတ္တံ- ဆိုအပ်ပြီ။

တထာ ဟိ- ထိုစကားသည် မှန်၏၊ အဋ္ဌကထာယံ- အဋ္ဌကထာ၌၊ “ ဘဒ္ဒေ-
 ချစ်သမီး၊ ဧဟိ - လာလော့၊ ဘိက္ခုနုပဿယံ- ဘိက္ခုနီမကျောင်းသို့ ဂန္ဓာ- သွား၍၊ ဘိက္ခုနီနံ-
 ဘိက္ခုနီတို့၏၊ သန္တိကေ- အထံ၌၊ ပဗ္ဗလ္လ- ရှင်ပြုလော့၊ ဥပသမ္ပဒဿု- ရဟန်းပြုလော့၊ ဣတိ-
 ဤသို့၊ မံ- ငါ့ကို၊ အဝေါစ- မိန့်တော်မူပြီ၊ အာဇာတပေသိ-စေခိုင်းတော်မူပြီ။ သတ္ထု-
 မြတ်စွာဘုရား၏၊ သာ အာဇာတိ- ထို ‘ဧဟိ ဘဒ္ဒေ’- ဟူသောအာဇာတိသဖွယ် စကားတော်
 သည်၊ မယံ- ငါ၏၊ ဥပသမ္ပဒါယ- ရဟန်းအဖြစ်၏၊ ကာရဏတ္တာ- အကြောင်း၏ အဖြစ်
 ကြောင့်၊ ဥပသမ္ပဒါ- ရဟန်းအဖြစ်သည်၊ အဟောသိ- ဖြစ်ပြီ။” ဣတိ- ဤသို့၊ ဝုတ္တံ-
 ဆိုအပ်ပြီ။ ဧတေနေဝ- ဤနည်းဖြင့်သာလျှင်၊ အပဒါနဂါထာယ- အပဒါန်ဂါထာ၏၊
 အတ္ထောပိ- အနက်ကိုလည်း၊ သံဝဏ္ဏိတော- ဖွင့်ဆိုအပ်၏၊ ဣတိ- ဤသို့၊ ဒဋ္ဌဗ္ဗော-
 မှတ်ထိုက်၏။

ဧဝမ္ပိ- ဤသို့ဖြစ်လျှင်၊ ဘိက္ခုနီဝိဘဂေ- ဘိက္ခုနီဝိဘင်း၌၊ ဧဟိ ဘိက္ခုနီတိ- ဧဟိ
 ဘိက္ခုနီ ဟူသော၊ ဣဒံ- ဤစကားသည်၊ ကထံ- အဘယ်သို့လျှင် သင့်ပါအံ့နည်း၊ ဣတိ
 စေ- ဤသို့မေးအံ့။ (ဧဟိဘိက္ခုနီတိ ဣဒံ- ဟူသော ဤစကားသည်)၊ ဧဟိဘိက္ခုနီဘာဝေန-
 ဧဟိဘိက္ခုနီ၏အဖြစ်ဖြင့်၊ ဘိက္ခုနီနံ- ဘိက္ခုနီမတို့၏၊ ဥပသမ္ပဒါယ- ရဟန်းအဖြစ်၏၊
 အသဘာဝဇောတနဝစနံ- ထင်ရှားမရှိသောအရာကို ထွန်းပြတတ်သော စကားတည်း။
 (ဝါ) ဧဟိဘိက္ခုနီအဖြစ် မရနိုင်သောအရာကို ထွန်းပြတတ်သော စကားတည်း။ ကသ္မာ-

နည်းဟူမူ၊ တထာ- ထိုဧဟိဘိက္ခုနီ၏ အဖြစ်ဖြင့်၊ ဥပသမ္ပဒါယ- ရဟန်းအဖြစ်၏၊ ဘိက္ခုနီနံ- တို့အား၊ အဘာဝတော- မရှိခြင်းကြောင့်တည်း။ ယဒိ ဧဝံ- ယင်းသို့ဖြစ်လတ်သော်၊ ကထံ- အဘယ်သို့လျှင်၊ ဧဟိ ဘိက္ခုနီတိ- ဧဟိ ဘိက္ခုနီ ဟူ၍၊ ဝိဘင်္ဂေ- ဝိဘင်းပါဠိတော်၌၊ နိဒ္ဒေသော- ညွှန်ပြခြင်းကို၊ ကတော- ပြုအပ်ပါသနည်း၊ ဣတိ- ဤကားအမေးတည်း။ ဒေသနာနယသောတပတိတဘာဝေန- ဒေသနာနည်းအလျဉ်၌ ကျရောက်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ ဟိ- မှန်၏၊ ကတ္ထစိ- အချို့နေရာ၌၊ လဗ္ဘမာနဿာပိ- ရထိုက်ပါသော်လည်း၊ ယံ အနာဟဋ္ဌံ- အကြင်မထုတ်ဆောင်ခြင်းသည်လည်းကောင်း၊ (အလဗ္ဘမာနဿာပိ- မရထိုက်ပါသော်လည်း၊ ယံ အာဟဋ္ဌံ- အကြင်ထုတ်ဆောင်ခြင်းသည်လည်းကောင်း) ဟောတိ- ရှိတတ်၏၊ အယံ- ဤသို့ဖြစ်ခြင်းသည်၊ သောတပတိတတာ နာမ- ဒေသနာသောတပတိတတာ မည်၏။ (ဝါ) ဒေသနာအလျဉ်၌ ကျရောက်သည် မည်၏။

အဘိဓမ္မေ- အဘိဓမ္မာ၌၊ မနောဓာတုနိဒ္ဒေသေ- မနောဓာတုနိဒ္ဒေသ၌၊ ဈာနဂီ- ဈာနင်ကို၊ လဗ္ဘမာနမ္ပိ- ရအပ်ပါသော်လည်း၊ ပဉ္စဝိညာဏသောဟပတိတတာယ- ပဉ္စဝိညာဉ်ဟူသောအလျဉ်၌ ကျရောက်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ကတ္ထစိ- တစ်စုံတစ်ခုသောနေရာ၌၊ ဒေသနာယ- ဒေသနာ၏၊ အသမ္ဘဝတော- မဖြစ်သင့်ခြင်းကြောင့်၊ န ဥဒ္ဓန္တယထာ- မထုတ်ဆောင်အပ်သကဲ့သို့လည်းကောင်း၊ တတ္ထေဝ- ထိုအဘိဓမ္မာ၌ပင်လျှင်၊ ဝတ္ထုနိဒ္ဒေသေ- ဝတ္ထုနိဒ္ဒေသ၌၊ ဟဒယဝတ္ထု- ကို၊ ကတ္ထစိ- တစ်စုံတစ်ခုသောနေရာ၌၊ အလဗ္ဘမာနဿာပိ- မရအပ်သော်လည်း၊ ဂဟဏဝသေန- ယူခြင်း၏အစွမ်းဖြင့်၊ ဥဒ္ဓန္တယထာ- ထုတ်ဆောင်အပ်သကဲ့သို့လည်းကောင်း၊ တထာ- ထိုအတူ၊ ဌိတကပ္ပိနိဒ္ဒေသေ- ဌိတကပ္ပိနိဒ္ဒေသ၌၊ အာဟ- ၏၊ ယထာဟ- အဘယ်သို့ ဟောတော်မူသနည်းဟူမူ။

“ဌိတကပ္ပိ- တည်သောကမ္ဘာရှိသော၊ (ဝါ) ပျက်တော့မည့် ကမ္ဘာကိုပင် တန့်ထားနိုင်သော၊ ပုဂ္ဂလော- ပုဂ္ဂိုလ်ဟူသည်၊ ကတမော စ- အဘယ်ပုဂ္ဂိုလ်နည်း၊ အယဉ္စ ပုဂ္ဂလော- ဤသောတာပတ္တိမဂ္ဂဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ သောတာပတ္တိ- ဖလသစ္စိကိရိယာယ- သောတာပတ္တိဖိုလ်ကို မျက်မှောက်ပြုခြင်းငှါ၊ ပဋိပနော- ကျင့်သည်၊ အဿ- ဖြစ်ရာ၏၊ ကပ္ပဿ စ- ကမ္ဘာ၏လည်း၊ ဥဗ္ဘယနဝေလာ- မီးလောင်အပ်ရာ အခါသည်၊ အဿ- ဖြစ်ရာ၏၊ ယာဝ- အကြင်မျှလောက်၊ အယံ ပုဂ္ဂလော- ဤသောတာပတ္တိမဂ္ဂဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ သောတာပတ္တိဖလံ- သောတာပတ္တိဖိုလ်ကို၊ န သစ္စိကရောတိ- မျက်မှောက်မပြုရသေး၊ တာဝ- ထိုသောတာပတ္တိဖိုလ်ကို မျက်မှောက်မပြုရသေးသမျှ ကာလပတ်လုံး၊ ကပ္ပေါ- ကမ္ဘာကို၊ နေဝ ဥဗ္ဘယေယျ- မီးမလောင်အပ်သေးရာ၊ အယံ- ဤသောတာပတ္တိမဂ္ဂဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်ကို၊ ဌိတကပ္ပိ- တည်သော ကမ္ဘာရှိသော၊ (ဝါ) ပျက်တော့မည့် ကမ္ဘာကိုပင် တန့်ထား

နိုင်သော၊ ပုဂ္ဂလော- ပုဂ္ဂိုလ်ဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ- ဆိုအပ်၏” ဣတိ- ဤသို့၊ အာဟ-
ဟောတော်မူပြီ။

ဧဝံ- ဤသို့၊ ဣဓာပိ- ဤပုဂ္ဂလပညတ် ဌိတကပ္ပိနိဒ္ဒေသ၌လည်း၊ အလဗ္ဘမာန-
ဂဟဏာဝသေန- မရအပ်သည်ကို ယူခြင်း၏အစွမ်းဖြင့်၊ ဝေဒိတဗ္ဗ- သိအပ်၏၊ ဟိ- မှန်၏၊
ဧတံ- ဤစကားသည်၊ ပရိကပ္ပဝစနံ- ကြံဆအပ်သောစကားတည်း။ ဘဂဝါ- သည်၊
ဘိက္ခုနိဘာဝယောဂျ- ဘိက္ခုနီအဖြစ်အားလျောက်ပတ်သော၊ ကမ္ဘိ- တစ်စုံတစ်ယောက်
သော၊ မာတုဂါမံ- မာတုဂါမကို၊ ဧဟိ ဘိက္ခုနီ တိ- ဧဟိ ဘိက္ခုနီ ဟူ၍၊ သစေ ဝဒေယျ-
အကယ်၍ ခေါ်တော်မူငြားအံ့၊ ဧဝံ- ဤသို့ခေါ်တော်မူလတ်သော်၊ ဘိက္ခုနိဘာဝေါပိ-
ဘိက္ခုနီအဖြစ်သည်လည်း၊ သိယာ- ဖြစ်ရာ၏၊ ဣတိ- ဤကား ကြံဆချက်တည်း။ ပန-
ထိုသို့ပင် ဘိက္ခုနီ ဖြစ်နိုင်ပါသော်လည်း၊ ကသ္မာ- အဘယ့်ကြောင့်၊ ဘဂဝါ- သည်၊ ဧဝံ-
ဤသို့ ဧဟိဘိက္ခုနီ ဟူသောစကားတော်ကို၊ န ကထေသိ- မိန့်တော်မမူသနည်း၊ ဣတိ-
ဤကားအမေးတည်း၊ တထာ- ထို ဧဟိဘိက္ခုနီ ဖြစ်နိုင်လောက်သော အခြင်းအရာအားဖြင့်၊
ကတာမိကာရာနံ- ပြုအပ်ပြီးသော ကောင်းမှုရှိသော ဘိက္ခုနီမတို့၏၊ အဘာဝတော-
မရှိခြင်းကြောင့်တည်း။ ပန- ဆက်ဦးအံ့၊ ယေ- အကြင်ဆရာတို့သည်၊ (ဝဒန္တိ- ဌိစပ်)၊
“အနာသန္နသန္နိဟိတဘာဝတော- ဘုရားရှင်၏အနီး၌ စုဝေးတည်နေခြင်း၏ မရှိခြင်းကြောင့်
တည်း။” ဣတိ- ဤသို့သော၊ ကာရဏံ- အကြောင်းကို၊ ဝတ္ထာ- ဆို၍၊ “ ဟိ ယသ္မာ-
ကြောင့်၊ ဘိက္ခု၊ ဧဝ - ရဟန်း တို့သည်သာလျှင်၊ သတ္ထု- မြတ်စွာဘုရား၏၊ အာသန္နစာရိ-
အနီး၌ နေလေ့ရှိကုန်၏၊ သဒါ- အခါခပ်သိမ်း၊ သန္နိဟိတာဝ- အနီး၌ စုဝေးတည်နေကုန်
သည်သာတည်း၊ တသ္မာ- ထို့ကြောင့်၊ တေ- ထိုရဟန်းတို့သည်၊ ‘ဧဟိဘိက္ခု’တိ- -
ဟူ၍၊ ဝတ္ထုဗ္ဗတံ- ဆိုအပ်သည်၏အဖြစ်ကို၊ အရဟန္တိ- ထိုက်ကုန်၏၊ ဘိက္ခုနိယော-
ဘိက္ခုနီမတို့သည်၊ (အနာသန္နသန္နိဟိတဘာဝတော- ဘုရားရှင်၏ အနီး၌ စုဝေးတည်
နေခြင်း၏ မရှိခြင်းကြောင့်)၊ ဝတ္ထုဗ္ဗတံ- ဧဟိဘိက္ခုနီ ဟု ဆိုအပ်သည်၏ အဖြစ်သို့၊ န
အရဟန္တိ- မထိုက်ကုန်၊ ” ဣတိ- သို့၊ ဝဒန္တိ- ဆိုကြကုန်၏၊ တေသံ- ထိုဆရာတို့၏၊ တံ-
ထိုဆိုအပ်သောစကားသည်၊ မတိမတ္တံ- အတွေးအခေါ်မျှသာတည်း။ (ဝါ) အမြင်မျှ
သာတည်း။ သတ္ထု- မြတ်စွာဘုရား၏၊ အာသန္နဒ္ဓရဘာဝဿ- အနီးနေ အဝေးနေ ပုဂ္ဂိုလ်
အဖြစ်၏၊ (ဝါ) အနီးနေ အဝေးနေ ပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်ရခြင်း၏၊ (ဝါ) သည်၊ ဘဗ္ဗာဘဗ္ဗဘာဝါ-
သိဒ္ဓတ္တာ- ကျွတ်ထိုက်သောပုဂ္ဂိုလ်၏အဖြစ်၊ မကျွတ်ထိုက်သော ပုဂ္ဂိုလ်၏အဖြစ်ကို မပြီးစီး
စေနိုင်ခြင်းကြောင့်တည်း။ ဟိ- သာဓကကား၊ ဘဂဝတာ- သည်၊ “သံယာဠိကဇ္ဇော- -
။ ပ။ ဓမ္မံ ပဿန္တော မံ ပဿတိ” တိ- - ဟူသော၊ ဧတံ- ဤစကားကို၊ ဝုတ္တံ- ဣတိဝုတ္တက
ပါဠိတော်၌ ဟောတော်မူအပ်ပြီ။

(၈- ၃၀၃) “ဘိက္ခဝေ- ရဟန်းတို့၊ ဘိက္ခု- ရဟန်းသည်၊ (မယ့်- ငါ၏)၊ သံယာဓိကဏ္ဍေ- သင်္ကန်းအစွန်းတို့ကို၊ ဂဟေတွာ- ကိုင်၍၊ ပိဋိတော ပိဋိတော- နောက်မှ နောက်မှ၊ အနုဗန္ဓော- အစဉ်လိုက်သည်၊ (ဟုတွာ)၊ ပဒေ- ငါ၏ ခြေရာ၌၊ ပဒံ- မိမိခြေကို၊ နိက္ခိပန္တော- ချထားသည်၊ စေပိ အဿ- အကယ်၍ မူလည်း ဖြစ်စေဦးတော့၊ သော စ ဘိက္ခု- ထိုရဟန်းသည်လည်း၊ အဘိဇ္ဈာလု- များသော အဘိဇ္ဈာရှိသည်၊ ကာမေသု- ကာမဂုဏ်တို့၌၊ တိဗ္ဗသာရာဂေါ- အားကြီးသော တပ်ခြင်းရှိသည်၊ ဗျာပန္နစိတ္တော- ဖောက်ပြန်ပျက်စီးသော စိတ်ရှိသည်၊ ပဒုဋ္ဌမန- သက်ပေါ့- ပြစ်မှားသောစိတ်အကြံရှိသည်၊ မုဋ္ဌဿတိ- လွတ်သောသတိရှိသည်၊ အသမ္ပဇာနော- ပညာအဆင်အခြင် မရှိသည်၊ အသမာဟိတော- မတည်ကြည် သည်၊ ဝိဗ္ဘန္တစိတ္တော- တုန်လှုပ်သော စိတ်ရှိသည်၊ ပါကတိန္ဒြိယော- ပေါ်လွင် သောဣန္ဒြေရှိသည်၊ (ဝါ) လျှပ်ပေါ်လော်လည်သည်၊ စေ ဟောတိ- အကယ်၍ ဖြစ်အံ့၊ (ဧဝံ သတိ- သော်)၊ အထ ခေါ- စင်စစ်၊ သော- ထိုရဟန်းသည်၊ မယ့်- ငါမှ၊ အာရကာဝ- ဝေးသည်သာလျှင်တည်း၊ အဟဉ္စ- ငါဘုရားသည်လည်း၊ တဿ- ထိုရဟန်းမှ၊ အာရကာဝ- ဝေးသည်သာလျှင်တည်း။ တံ- ထိုသို့ဝေးခြင်း သည်၊ ကိဿ ဟေတု- အဘယ် အကြောင်းကြောင့်နည်း၊ ဘိက္ခဝေ- တို့၊ ဟိ ယသ္မာ- ကြောင့်၊ သော ဘိက္ခု- သည်၊ ဓမ္မ- တရားကို၊ န ပဿတိ- မမြင်၊ ဓမ္မ- တရားကို၊ အပဿန္တော- မမြင်သောရဟန်းသည်၊ မံ- ငါဘုရားကို၊ န ပဿတိ- မမြင်။ (တသ္မာ- ထို့ကြောင့်တည်း)။

ဘိက္ခဝေ- တို့၊ သော ဘိက္ခု- သည်၊ ယောဇနသတေ- ယူဇနာတစ်ရာ၌ ပင်သော်လည်း၊ စေပိ ဝိဟရေယျ- အကယ်၍ မူလည်း နေစေဦးတော့၊ သော စ- ထိုရဟန်းသည်လည်း၊ အနဘိဇ္ဈာလု- အဘိဇ္ဈာမရှိသည်၊ ကာမေသု- တို့၌၊ န တိဗ္ဗသာရာဂေါ- အားကြီးသောတပ်ခြင်းမရှိသည်၊ အဗျာပန္နစိတ္တော- ဖောက်ပြန် ပျက်စီးသောစိတ်မရှိသည်၊ အပုဒုဋ္ဌမနသက်ပေါ့- ပြစ်မှားသော စိတ်အကြံ မရှိသည်၊ ဥပဋ္ဌိတဿတိ- ထင်သောသတိရှိသည်၊ သမ္ပဇာနော- ပညာ အဆင် အခြင်နှင့် ပြည့်စုံသည်၊ သမာဟိတော- တည်ကြည်သည်၊ ဧကဂ္ဂစိတ္တော- တစ်ခု တည်းသောအာရုံရှိသော စိတ်ရှိသည်၊ (ဝါ) တည်ကြည်သော စိတ်ရှိသည်၊ သံဝုတိန္ဒြိယော- ကောင်းစွာ စောင့်စည်းအပ်သော ဣန္ဒြေရှိသည်၊ စေ ဟောတိ- အကယ်၍ ဖြစ်အံ့၊ (ဧဝံသတိ- သော်)၊ အထ ခေါ- စင်စစ်၊ သော ဘိက္ခု- သည်၊ မယ့်- ငါ၏၊ သန္တိကေဝ- အနီး၌သာလျှင်၊ ဟောတိ- ဖြစ်၏၊ အဟဉ္စ- ငါဘုရား သည်လည်း၊ တဿ- ထိုရဟန်း၏၊ သန္တိကေဝ- အနီး၌သာလျှင်၊ ဟောမိ၊ တံ-

ထိုသို့ဖြစ်ခြင်းသည်၊ ကိဿ ဟေတု- နည်း၊ ဘိက္ခဝေ- တို့၊ ဟိ ယသ္မာ- ကြောင့်၊
သော ဘိက္ခု- သည်၊ ဓမ္မ- ကို၊ ပဿတိ- မြင်၏။ ဓမ္မ- ကို၊ ပဿန္တော- မြင်သော
ရဟန်းသည်၊ မ- ငါဘုရားကို၊ ပဿတိ- မြင်၏။ (တသ္မာ-တည်း။) ”

တသ္မာ- ထို့ကြောင့်၊ ဒေသတော- အရပ်ဒေသအားဖြင့်၊ သတ္ထု- မြတ်စွာ
ဘုရား၏၊ အာသန္နာနာသန္နတာ- အနီး၊အဝေး၏အဖြစ်သည်၊ အကာရဏံ- အကြောင်း
မဟုတ်၊ ပန- အဟုတ်သော်ကား၊ အကတာဓိကာရတာယ- ပြုအပ်ပြီးသော ကောင်းမှု
မရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ဘိက္ခုနီနံ- ဘိက္ခုနီမတို့၏၊ တတ္ထ- ထို ဧဟိ ဘိက္ခုနီ ရဟန်း
အဖြစ်၌၊ အယောဂျတာ- မသင့်လျော်သည်၏ အဖြစ်သည်၊ ဟောတိ- ၏။ တေန-
ထို့ကြောင့်၊ “ဣဓ- ဤနေရာ၌၊ ဧဟိဘိက္ခုနီဒုကော- ဧဟိဘိက္ခုနီဒုကကို၊ န လဗ္ဘတိ-
မရအပ်၊” ဣတိ- ဤသို့၊ ဝုတ္တံ- ဆိုအပ်ပြီ။ ဧဝံ- ဤဆိုအပ်ပြီးသော စကားအစဉ်ဖြင့်၊
ဒုဝိဓာ- နှစ်ပါးအပြားရှိကုန်၏။

အဂ္ဂသာဝိကာ- အဂ္ဂသာဝိကာလည်းကောင်း၊ မဟာသာဝိကာ- လည်းကောင်း၊
ပကတိသာဝိကာ- လည်းကောင်း၊ ဣတိ- သို့၊ တိဝိဓာ- သုံးပါးအပြားရှိကုန်၏။ တတ္ထ-
ထိုသုံးပါးတို့တွင်၊ ခေမာ- ခေမာထေရီလည်းကောင်း၊ ဥပ္ပလဝဏ္ဏာ- ဥပ္ပလဝဏ္ဏာထေရီမ
လည်းကောင်း၊ ဣတိ- ဤသို့၊ ဒွေ- နှစ်ပါးကုန်သော၊ ဣမာ ထေရီယော- ဤထေရီမ
တို့သည်၊ အဂ္ဂသာဝိကာ နာမ- အဂ္ဂသာဝိကာတို့မည်၏။ သဗ္ဗာပိ- အလုံးစုံလည်းဖြစ်
ကုန်သော၊ ဒီဏာသဝတ္ထေရီယော- ရဟန္တာထေရီမတို့သည်၊ သီလသုဒ္ဓိအာဒိကေ-
သီလဝိသုဒ္ဓိအစရှိသည်တို့ကို၊ သမ္မာဒေန္တိယော- ပြည့်စုံစေကုန်လျက်၊ စတူသု- လေးပါး
ကုန်သော၊ သတိပဋ္ဌာနေသု- သတိပဋ္ဌာန်တို့၌၊ သုပဋ္ဌိတစိတ္တာ- ကောင်းစွာတည်သော
စိတ်ရှိကုန်သည်ဖြစ်၍၊ သတ္တဗောဇ္ဈင်္ဂေ- ဗောဇ္ဈင်္ဂခုနစ်ပါးတရားတို့ကို၊ ယထာဘူတံ-
ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ၊ ဘာဝေတွာ- ပွားစေ၍၊ မဂ္ဂပဋိပါဋိယာ- မဂ်အစဉ်အားဖြင့်၊ အနဝသေသ-
တော- အကြွင်းအကျန်မရှိသောအားဖြင့်၊ ကိလေသေ- ကိလေသာတို့ကို၊ ခေပေတွာ-
ကုန်စေ၍၊ အဂ္ဂဖလေ- အရဟတ္တဖိုလ်၌၊ ကာမံ ပတိဋ္ဌဟန္တိ- အကယ်၍ကား တည်ကြပါ
ပေကုန်၏။ တထာပိ- ထိုသို့ပင်အရဟတ္တဖိုလ်၌ တည်ကြပါသော်လည်း၊ ယထာ- အကြင်
အခြင်းအရာဖြင့်၊ သဒ္ဓါဝိမုတ္တတော^၁ - သဒ္ဓါဝိမုတ္တပုဂ္ဂိုလ်ထက်၊ ဒိဋ္ဌိပ္ပတ္တဿ- ဒိဋ္ဌိပ္ပတ္တပုဂ္ဂိုလ်
၏လည်းကောင်း၊ ပညာဝိမုတ္တတော- ပညာဝိမုတ္တပုဂ္ဂိုလ်ထက်၊ ဥဘတောဘာဂဝိမုတ္တဿ
စ- ဥဘတောဘာဂဝိမုတ္တပုဂ္ဂိုလ်၏လည်းကောင်း၊ ပုဗ္ဗဘာဂဘာဝနာဝိသေသသိဒ္ဓေါ-
ရှေးအဖို့၌ဖြစ်သော ဘာဝနာအထူးကြောင့်ပြီးစီးသော၊ ဝိသေသော- တရားထူးကို၊
ဣစ္ဆိတော- အလိုရှိအပ်၏။ ဧဝံ တထာ- ထိုအခြင်းအရာအားဖြင့်၊ အဘိနိဟာရမဟန္တတာ-

၁။ သဒ္ဓါဝိမုတ္တပုဂ္ဂိုလ် စသည်၊ ၁။ ၃။ ၈၇- စသည်။

ပုဗ္ဗယောဂမဟန္တတာဟိ- ရှေးဆုတောင်း၏ ကြီးမြတ်သည်၏အဖြစ်၊ ရှေးကောင်းမှု၏ ကြီးမြတ်သည်၏အဖြစ်တို့ဖြင့်၊ သသန္တာနေ- မိမိတို့သန္တာန်၌၊ သာတိသယဂုဏ- ဝိသေသဿ- အလွန်အကဲဖြစ်သော ဂုဏ်အထူးကို၊ (ဝါ) ဧတဒဂ်ဘွဲ့ထူးကို၊ နိပ္ပါဒိတတ္တာ- ပြီးစေအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ သီလာဒီဟိ- သီလအစရှိကုန်သော၊ ဂုဏေဟိ- ဂုဏ်တို့ဖြင့်၊ မဟတိယော (မဟန္တာ)- ကြီးမြတ်ကုန်သော၊ သာဝိကာ- သာဝိကာမတို့တည်း၊ ဣတိ- ထို့ကြောင့်၊ မဟာသာဝိကာ- မဟာသာဝိကာတို့မည်၏။ (မဟာသာဝိကာ အတွက်)။ ပန- ဆက်ဦးအံ့၊ တေသုယေဝ ဗောဓိပက္ခိယဓမ္မေသု- ထိုဗောဓိပက္ခိယတရားတို့၌ပင်၊ ပါမောက္ခဘာဝေန- အကြီးအမှူး၏အဖြစ်ဖြင့်၊ ဓူရဘူတာနံ- အဦးဖြစ်၍ ဖြစ်ကုန်သော၊ သမ္မာဒိဋ္ဌိ သမ္မာသမာဓိနံ- သမ္မာဒိဋ္ဌိ သမ္မာသမာဓိတို့ကို၊ သာတိသယကိစ္စာ- နုဘာဝနိဗ္ဗတ္တိယာ- အလွန်အကဲနှင့်တကွဖြစ်သော အကြောင်းတရားတို့၏ အစွမ်းသတ္တိ ဖြစ်ခြင်း၏၊ ကာရဏဘူတာယ- အကြောင်းဖြစ်၍ဖြစ်သော၊ တဇ္ဇာဘိနိဟာရတာယ- ထိုအဂ္ဂသာဝိကာအရာအား လျောက်ပတ်သော ဆုတောင်းခြင်းရှိသူ၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ သက္ကစ္စံ- ရိုသေစွာ၊ နိရန္တရံ- မပြတ်၊ စိရကာလသမ္ဘူတာယ- ကြာမြင့်စွာသော ကာလပတ်လုံး ဆည်းပူးအပ်သော၊ သမ္မာ ပဋိပတ္တိယာ- ကောင်းသော အကျင့်မြတ်ဖြင့်၊ ယထာက္ကမံ- အစဉ်အတိုင်း၊ ပညာယ စ- ပညာ၌လည်းကောင်း၊ သမာဓိမ္မိ စ- သမာဓိ၌လည်းကောင်း၊ (ဧ- ၃၀၄) ဥက္ကံသပါရမိပုတ္တိယာ- အထွတ်အထိပ်ပါရမီသို့ ရောက်ခြင်းကြောင့်၊ သဝိသေသံ- တရားထူးနှင့်တကွ၊ သဗ္ဗဂုဏေဟိ- အလုံးစုံသော ဂုဏ်တို့ဖြင့်၊ အဂ္ဂဘာဝေ- အမြတ်ဆုံးအဖြစ်၌၊ ဌိတတ္တာ- တည်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ဒွေပိ- နှစ်ယောက်လည်း ဖြစ်ကုန်သော၊ တာ- ထိုခေမာထေရီ ဥပ္ပလဝဏ္ဏာထေရီတို့သည်၊ အဂ္ဂသာဝိကာ နာမ- အဂ္ဂသာဝိကာတို့မည်၏။ ပန- အဖို့တစ်ပါးကား၊ မဟာပဇာပတိဂေါတမိအာဒယော- မဟာပဇာပတိဂေါတမိအစရှိသော ထေရီမတို့သည်၊ အဘိနိဟာရမဟန္တတာယ- ဆုတောင်းခြင်း၏ ကြီးမြတ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်လည်းကောင်း၊ ပုဗ္ဗယောဂမဟန္တတာယ စ- ရှေးကောင်းမှု၏ ကြီးမြတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်လည်းကောင်း၊ ပဋိလဒ္ဓဂုဏ- ဝိသေသဝသေန- ရအပ်သော ဧတဒဂ်ရာထူးဟု ဆိုအပ်သော ဂုဏ်အထူး၏အစွမ်းဖြင့်၊ မဟတိယော- မြတ်ကုန်သော၊ သာဝိကာ- သာဝိကာတို့တည်း။ ဣတိ- ထို့ကြောင့်၊ မဟာသာဝိကာ နာမ- မဟာသာဝိကာတို့မည်၏။ ဣတရာ- အဂ္ဂသာဝိကာ၊ မဟာ သာဝိကာတို့မှ တပါးကုန်သော၊ ထေရိကာ- ထေရိကာထေရီလည်းကောင်း၊ တိဿာ- တိဿာထေရီလည်းကောင်း၊ ဝီရာ- ဝီရာထေရီလည်းကောင်း၊ ဓီရာ- ဓီရာထေရီ လည်းကောင်း၊ ဣတိ ဧဝမာဒိကာ- ဤသို့ အစရှိသော ထေရီမတို့သည်၊ အဘိနိဟာရ- မဟန္တတာဒီနံ- ဆုတောင်းကြီးမြတ်သည်၏အဖြစ် စသည်တို့၏၊ အဘာဝေန- မရှိခြင်း

ကြောင့်၊ ပကတိသာဝိကာ နာမ- ပကတိသာဝိကာတို့မည်၏။ ပန- ဆက်ဦးအံ့၊ တာ-
 ထိုပကတိသာဝိကာတို့ကို၊ အဂ္ဂသာဝိကာ ဝိယ- အဂ္ဂသာဝိကာတို့ကဲ့သို့လည်းကောင်း၊
 မဟာသာဝိကာ ဝိယ စ- မဟာသာဝိကာတို့ကဲ့သို့လည်းကောင်း၊ န ပရိမိတာ- မပိုင်းခြားအပ်
 မပိုင်းခြားနိုင်ကုန်၊ အထ ခေါ- စင်စစ်ကား၊ အနေကသတာနိ- များစွာသောအရာတို့
 ဟူ၍လည်းကောင်း၊ အနေကသဟဿာနိ- များစွာသောအထောင်တို့ဟူ၍လည်းကောင်း၊
 ဝေဒိတဗ္ဗာနိ- သိအပ်ကုန်၏။ ဧဝံ- ဤသို့၊ အဂ္ဂသာဝိကာဒိဘေဒတော- အဂ္ဂသာဝိကာ
 အစရှိသောအပြားအားဖြင့်၊ တိဝိဓာ- သုံးပါးအပြား ရှိကုန်၏။

တထာ- ထို့အတူ၊ သုညတဝိမောက္ခဒိဘေဒတော- သုညတဝိမောက္ခ အစရှိသော
 အပြားအားဖြင့်၊ တိဝိဓာ- သုံးပါးအပြားရှိကုန်၏။ ပဋိပဒါဒိဝိဘာဂေန- ပဋိပဒါအစရှိ
 သည်ကို ဝေဘန်ခြင်းဖြင့်၊ စတုပ္ပိဓာ- လေးပါးအပြားရှိကုန်၏။ ဣန္ဒြိယာဓိကဝိဘာဂေန-
 ဣန္ဒြေလွန်ကဲသည်၏အဖြစ်ကို ဝေဘန်ခြင်းဖြင့်၊ ပဉ္စဝိဓာ- ငါးပါးအပြားရှိကုန်၏။ တထာ-
 ထို့အတူ၊ ပဋိပတ္တိယာဒိဝိဘာဂေန- အကျင့်ပဋိပတ်စသည်ကို ဝေဘန်ခြင်းဖြင့်၊ ပဉ္စဝိဓာ-
 ငါးပါးအပြားရှိကုန်၏။ အနိမိတ္တဝိမုတ္တာဒိဝသေန- အနိမိတ္တဝိမုတ္တစသည်တို့၏ အစွမ်း
 အားဖြင့်၊ ဆပ္ပိဓာ- ခြောက်ပါးအပြားရှိကုန်၏။ အဓိမုတ္တိဘေဒေန- အဓိမုတ္တိအပြားအားဖြင့်၊
 သတ္တဝိဓာ- ခုနစ်ပါး အပြားရှိကုန်၏။ ဓုရပဋိပဒါဒိဝိဘာဂေန- ဓုရပဋိပဒါ စသည်ကို ဝေဘန်
 ခြင်းအားဖြင့်၊ အဋ္ဌဝိဓာ- ရှစ်ပါး အပြားရှိကုန်၏။ ဝိမုတ္တိဝိဘာဂေန- ဝိမုတ္တိကိုဝေဘန်ခြင်း
 အားဖြင့်၊ နဝဝိဓာ- ကိုးပါးအပြားရှိကုန်သည်လည်းကောင်း၊ ဒသဝိဓာ စ- ဆယ်ပါးအပြား
 ရှိကုန်သည်လည်းကောင်း၊ ဟောန္တိ- ဖြစ်ကုန်၏။ ပန- ဆက်ဦးအံ့၊ တာ ဧတာ- ထိုထေရ်မ
 တို့သည်၊ (ဝါ) တို့ကို၊ ယထာဝုတ္တေန- အကြင်အကြင် ဆိုအပ်ပြီးသော အပြားအားဖြင့်၊
 ဓုရဘေဒေန- ဓုရအပြားအားဖြင့်၊ ဝိဘဇ္ဇမာနာ- ဝေဘန်အပ်ကုန်လတ်သော်၊ ဝိသတိ-
 နှစ်ဆယ်သည်၊ ဟောန္တိ- ဖြစ်ကုန်၏။ ပဋိပဒါဝိဘာဂေန- ပဋိပဒါကိုဝေဘန်ခြင်းဖြင့်၊
 ဝိဘဇ္ဇမာနာ- ဝေဘန်အပ်ကုန်လတ်သော်၊ စတ္တာလီသ- လေးဆယ်သည်၊ ဟောန္တိ-
 ဖြစ်ကုန်၏။ ပန- တစ်ဖန်၊ ပဋိပဒါဘေဒေန- ပဋိပဒါအပြားဖြင့်လည်းကောင်း၊ ဓုရဘေဒေန-
 ဓုရအပြားအားဖြင့် လည်းကောင်း၊ ဝိဘဇ္ဇမာနာ- ဝေဘန်အပ်ကုန်လတ်သော်၊ အသီတိ-
 ရှစ်ဆယ်သည်၊ ဟောန္တိ- ဖြစ်ကုန်၏။ အထ ဝါ- တစ်နည်းကား၊ သုညတဝိမုတ္တာဒိ-
 ဝိဘာဂေန- သုညတဝိမုတ္တ စသည်ကို ဝေဘန်ခြင်းဖြင့်၊ ဝိဘဇ္ဇမာနာ- ဝေဘန်အပ်ကုန်
 လတ်သော်၊ စတ္တာလီသာဓိကာနိ- လေးဆယ်အပိုအလွန်ရှိကုန်သော၊ ဒွေသတာနိ- နှစ်ရာ
 တို့သည်၊ ဟောန္တိ- ဖြစ်ကုန်၏။ ပန- တစ်ဖန်၊ ဣန္ဒြိယာဓိကဝိဘာဂေန- ဣန္ဒြေလွန်ကဲ
 သည်၏ အဖြစ်ကို ဝေဘန်ခြင်းဖြင့်၊ ဝိဘဇ္ဇမာနာ- ဝေဘန်အပ်ကုန်လတ်သော်၊ ဒွိသတုတ္ထရ-
 သဟဿ- နှစ်ရာအလွန်ရှိသော တစ်ထောင်သည်၊ (ဝါ) တစ်ထောင်နှစ်ရာသည်၊ ဟောန္တိ-

ဖြစ်ကုန်၏။ ဣတိ- သို့ (ဝေဒိတဗ္ဗ- သိအပ်၏)။ ဧဝံ- ဤသို့၊ ဧတာသံ ထေရိနံ- ထိုထေရ်ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏၊ အတ္တနော- မိမိ၏၊ ဂုဏဝသေနော- ဂုဏ်၏အစွမ်းဖြင့်သာလျှင်၊ အနေကဘောဒ- ဘိနူတာ- တစ်ပါးမက များသောအပြားတို့ဖြင့် ကွဲပြားကုန်သည်၏အဖြစ်ကို၊ ဝေဒိတဗ္ဗာ- သိအပ်၏။ အယံ- ဤဆိုအပ်ပြီးသည်ကား၊ ဧတ္ထ- ဤထေရ်ရိယာအဋ္ဌကထာ၌၊ သင်္ခေပေါ- အကျဉ်းချုပ်တည်း၊ ဝိတ္ထာရော ပန- အကျယ်ကိုကား၊ ဟေဋ္ဌာ- အောက်ဖြစ်သော၊ ထေရ်ရိယာသံဝဏ္ဏနာယံ- ထေရ်ရိယာအဋ္ဌကထာ၌၊ ဝုတ္တနယေနော- ဆိုအပ်ပြီးသော နည်းဖြင့်သာလျှင်၊ ဂဟေတဗ္ဗော- ယူအပ်၏။ ဣတိ- ဤကားအပြီးတည်း။

သုမေဓာထေရ်ရိယာဝဏ္ဏနာ- သည်၊ နိဋ္ဌိတာ- ပြီ။
မဟာနိပါတဝဏ္ဏနာ- သည်၊ နိဋ္ဌိတာ- ပြီ။

နိဂမနဂါထာ

စ- နိဂုံးကို ဆိုတော့အံ့၊ ဧတ္တာဝတာ- ဤမျှအတိုင်းအရှည်ရှိသော စကား အစဉ်ဖြင့်။ (နိဋ္ဌိတာ- ဌ်စပ်)

“ဓမ္မရာဇဿ- တရားမင်းဖြစ်တော်မူသော၊ သတ္တုနော- မြတ်စွာဘုရား၏၊ ဩရဿ- ရင်၌ ဖြစ်ကုန်သော၊ မုခဇာ- နှုတ်တော်မှ မွေးဖွားလာကုန်သော၊ ဒါယာဒါ- အမွေခံဖြစ်ကုန်သော၊ ဓမ္မနိဋ္ဌိတာ- တရားသည် ဖန်ဆင်းအပ်ကုန်သော၊ သမ္ပန္နသဒ္ဓမ္မာ- ပြည့်စုံသော သူတော်ကောင်းတရားရှိကုန်သော၊ ယေ တေ ပုတ္တာ- အကြင် သားတော်ရဟန်း၊ သမီးတော်ရဟန်းတို့သည်၊ သန္တိ- ရှိကုန်၏။

သီလာဒိဂုဏသမ္ပန္နာ- သီလစသော ဂုဏ်နှင့် ပြည့်စုံကုန်သော၊ ကတ- ကိစ္စာ- ပြုအပ်ပြီးသော မင်္ဂကိစ္စရှိကုန်သော၊ အနာသဝါ- အာသဝေါကင်း ကုန်သော၊ သုဘူတိအာဒယော- သုဘူတိမထေရ်အစရှိကုန်သော၊ ယေ ထေရာ- အကြင် မထေရ်တို့သည်လည်းကောင်း၊ ထေရိကာဒယော- ထေရိကာထေရီမ အစရှိကုန်သော၊ ယာ ထေရိယော- အကြင်ထေရီမတို့လည်းကောင်း၊ သန္တိ- ရှိကုန်၏။

တေဟိ- ထိုထေရ် ထေရီတို့သည်၊ အညဗ္ဗာကရဏာဒိနာ- အရဟတ္တဖိုလ် ကို လျှောက်ထားခြင်း စသည်ဖြင့်၊ ယာ ဂါထာ- အကြင်ဂါထာတို့ကို၊ ဘာသိတာ- ရွတ်ဆိုလျှောက်ထားအပ်ကုန်ပြီ၊ သဗ္ဗာ- အလုံးစုံကုန်သော၊ တာ- ထိုဂါထာတို့ကို၊ ဧကတော- တစ်ပေါင်းတည်း၊ ကတ္တာ- ပြု၍၊ တာဒိနော- တာဒိဂုဏ်နှင့် ပြည့်စုံကြ ကုန်သော၊ မဟာထေရာ- မဟာထေရ်တို့သည်၊ ထေရဂါထာတိ- ထေရဂါထာ ဟူ၍လည်းကောင်း၊ ထေရိဂါထာတိ- ထေရိဂါထာဟူ၍လည်းကောင်း၊ သင်္ဂဟံ- သိမ်းယူကြောင်းသင်္ဂါယနာသို့၊ အာရောပေသု- တက်ရောက်စေကြကုန်ပြီ၊ (ဝါ) တင်ကြကုန်ပြီ။

တာသံ- ထိုဂါထာတို့၏၊ အတ္ထံ- အနက်အဖွင့်ကို၊ ပကာသေတံ- ထင်ရှား ပြခြင်းငှါ၊ ပေါရာဏဋ္ဌကထာနယံ- ရှေးအဋ္ဌကထာနည်းကို၊ နိဿာယ- မှီ၍၊ မယာ- ငါသည်၊ ယာ အတ္ထသံဝဏ္ဏနာ- အကြင်ပါဠိတော်အနက်ကို ဖွင့်ကြောင်း ဖွင့်ရာ အဋ္ဌကထာသစ်ကို၊ သမာရဒ္ဓါ- ကောင်းစွာ အားထုတ်အပ်ပြီ၊ သာ- ထိုအဋ္ဌကထာသစ်သည်၊ တတ္ထ- ထိုသို့ဖွင့်ဆိုရာ၌၊ တတ္ထ တတ္ထ- ထိုထိုသင့်လျော် ရာဌာန၌၊ ယထာရဟံ- ထိုက်သည့်အားလျော်စွာ၊ ပရမတ္ထာနံ- ပရမတ်တရားတို့ကို၊ ပကာသနာ- ထင်စွာပြတတ်သော၊ နာမတော- အမည်အားဖြင့်၊ ပရမတ္ထဒီပနီ

နာမ- ပရမတ္ထဒီပနီ မည်သည်၊ အနာကုလဝိနိစ္ဆယာ- မရှုပ်ထွေးသော အဆုံးအဖြတ်ရှိသည်၊ (ဝါ) ရှင်းလင်းသော အဆုံးအဖြတ်ရှိသည်၊ (ဟုတွာ- ရှိ)၊ ပရိနိဋ္ဌာနံ- ပြီးဆုံးခြင်းသို့ သမ္ပတ္တာ- ရောက်ပြီ၊ ပါဠိယာ- ပါဠိ၏၊ ဘာဏဝါရတော- ဘာဏဝါရအားဖြင့်၊ ခွါနုပုတိပရိမာဏာ- ၉၂ ဝါရ အတိုင်းအရှည်ရှိ၏။

ဣတိ- ဤသို့၊ တံ- ထိုထေရီဂါထာအဋ္ဌကထာသစ်ကို၊ သင်္ခရောန္တေန- ပြုစီရင်သော၊ မယာ- ငါသည်၊ ယံ တံ ပုညံ- အကြင်ကောင်းမှုကို၊ အဓိဂတံ- ရအပ်ပြီ၊ တဿ- ထိုကောင်းမှု၏၊ အာနုဘာဝေန- အစွမ်းအာနုဘော်ကြောင့်၊ လောကနာထဿ- မြတ်စွာဘုရား၏၊ သာသနံ- အဆုံးအမသာသနာတော်ကို၊ သြဂါဟေတွာ- သက်ဝင်ယုံကြည်၍၊ ဝိသုဒ္ဓါယ- အထူးသဖြင့်စင်ကြယ်သော၊ သီလာဒီပဋိပတ္တိယာ- သီလစသောအကျင့်ဖြင့်၊ သဗ္ဗေပိ- အလုံးစုံလည်းဖြစ်ကုန်သော၊ ဒေဟိနော-သတ္တဝါတို့သည်၊ ဝိမုတ္တိရသဘာဝိနော- ဝိမုတ္တိရသဟူသော အဖို့ရှိသူတို့သည်၊ ဟောန္တု- ဖြစ်ပါစေကုန်သတည်း။

သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓသာသနံ- မြတ်စွာဘုရား၏ သာသနာတော်သည်၊ လောကသ္မိ- လောက၌၊ စိရံ- ငါးထောင်မက ကြာမြင့်စွာ၊ တိဋ္ဌတု- တည်ပါစေသတည်း၊ သဗ္ဗေပိ- အလုံးစုံလည်းဖြစ်ကုန်သော၊ ပါဏိနော- သတ္တဝါတို့သည်၊ တသ္မိ- ထိုမြတ်စွာဘုရားသာသနာတော်၌၊ သဂါရဝါ- ရိုသေလေးစားခြင်းနှင့် တကွဖြစ်ကုန်သည်၊ နိစ္စံ- အမြဲ၊ ဟောန္တု- ဖြစ်ပါစေကုန်သတည်း။

ဒေဝေါပိ- မိုးယင်းသည်လည်း၊ ကာလေန- သင့်လျော်သောအခါ၌၊ သမ္မာ- ကောင်းစွာ၊ ဝဿတု- ရွာပါစေသတည်း၊ ဇဂတိပတိ- ဘုရင်မင်းသည်လည်း၊ သဒ္ဓမ္မနိရတော- သူတော်ကောင်းတရား၌ မွေ့လျော်သူသည်၊ (ဟုတွာ- ဖြစ်၍)၊ လောကံ- လောကကို၊ ဓမ္မေနော- တရားသဖြင့်သာလျှင်၊ ပဿာသတု- ဆုံးမသွန်သင်ပါစေသတည်း။”

ဣတိ- ဤသို့ ဗဒရတိတ္ထဝိဟာရဝါသိနာ- ဗဒရတိတ္ထကျောင်း၌ နေတော်မူသော၊ အာစရိယဓမ္မပါလတ္ထေရေန- ဆရာဓမ္မပါလမထေရ်သည်၊ ကတာ- ပြုစီရင်အပ်သော၊ ထေရီဂါထာနံ- ထေရီဂါထာတို့၏၊ အတ္ထသံဝဏ္ဏနာ- အနက်ကို ဖွင့်ကြောင်း ဖွင့်ရာ အဋ္ဌကထာကျမ်းသည်၊ နိဋ္ဌိတာ- ပြီးဆုံးခြင်းသို့ ရောက်ပြီ။

ထေရီဂါထာအဋ္ဌကထာ- ထေရီဂါထာအဋ္ဌကထာသည်၊

နိဋ္ဌိတာ- ပြီးဆုံးခြင်းသို့ ရောက်ပြီ။

ထေရီဂါထာအဋ္ဌကထာနိဿယကျမ်း ပြီးပါပြီ။

ဆုတောင်းပတ္ထနာ
ရည်သန်လွှာ

“ထေရီဂါထာအဋ္ဌကထာနိဿယ” ကို ကြိုစားအားထုတ် ရေးသားအပ်သော ဤမြတ်သောကုသိုလ်ကောင်းမှုသည် နိဗ္ဗာန်ရောက်ကြောင်း အထောက်အပံ့ကောင်း ဖြစ်ပါစေသတည်း။

‘ထေရီဂါထာအဋ္ဌကထာနိဿယ’ ကို ကြိုစားအားထုတ် ရေးသားအပ်သော ဤမြတ်သောကုသိုလ်ကောင်းမှုကြောင့် ယခုအချိန်မှစ၍ မဂ်ဉာဏ် ဖိုလ်ဉာဏ်ရ၍ နိဗ္ဗာန်ကို မျက်မှောက်ပြုသည့် ဘဝတိုင်အောင် သတ္တဝါများအကျိုးကို ချမ်းသာ လွယ်ကူစွာ အလိုရှိတိုင်း ဆောင်ရွက်နိုင်သူ ဖြစ်ရပါလို၏။

ယခုဘဝ၌လည်း မြတ်ဘုရား၏ ပရိယတ္တိသာသနာတော်မြတ်ကြီး အရှည်ခံ၍ တည်တံ့နိုင်ရန် သကျဓီတာ ဆရာ တပည့် စဉ်ဆက် လက်ဆင့်ကမ်း၍ သာသနာပြု လုပ်ငန်းများ ဆောင်ရွက်နိုင်ရပါလို၏။

- ‘ထေရီဂါထာအဋ္ဌကထာနိဿယ’ ကို ဖတ်ရှုလေ့လာသူအားလုံးတို့လည်း - -
- သံဝေဂယူ ရှောင်ရှားသင့်သည်များကို ရှောင်ရှားနိုင်ကြပါစေ၊
 - သင်ခန်းစာယူ လိုက်နာသင့်သည်များကို လိုက်နာကျင့်သုံးနိုင်ကြပါစေ၊
 - သစ္စာတရားကို သိမြင်နိုင်ကြပါစေ။

‘ထေရီဂါထာအဋ္ဌကထာနိဿယ’ ကို ကြိုစားအားထုတ် ရေးသားအပ်သော ထူးမြတ်သော ကုသိုလ်ကောင်းမှု၏ အဖို့ဘာဂကို ဆရာ၊ မိဘ အစထား၍ ဝေနေယျ များစွာ သတ္တဝါအားလုံးတို့အား ကုသိုလ်အမျှပေးဝေပါ၏။

ဒေါ်ကုသလဝတီ
(သာသနဓဇဓမ္မာစရိယ၊ ဝိနယဝိဒ္ဓ)
သကျဓီတာသီလရှင်စာသင်တိုက်
နန်းဦးမြို့သစ်၊ စစ်ကိုင်းမြို့၊
စစ်ကိုင်းတိုင်းဒေသကြီး
၁၃၇၇- ခု၊ ကဆုန်လဆန်း (၈) ရက်

ဝေဓဇာတ္တိ

၁၃၇၃-ခု၊ ဝါဆိုလဆန်း (၁၀) ရက်၊ (၂၆ - ၆- ၂၀၁၁) တနင်္ဂနွေနေ့
စတင်ရေးသား၍
၁၃၇၇- ခု၊ တဆုန်လဆန်း (၈) ရက် (၂၅- ၄- ၂၀၁၅) စနေနေ့
နေ့လည် (၁: ၁၅) နာရီ တွင် ပြီးဆုံးပါသည်။

ခုတ်သောတ္တိ ဖြစ်ဆင်းခြင်း

သာသနာတော်နှစ် ၂၅၆၁၊
၁၃၇၉ ခု၊ တန်ဆောင်မုန်းလဆန်း (၁၂) ရက် (၃၁- ၁၀- ၂၀၁၇) အင်္ဂါနေ့
ည (၁၁: ၁၁) နာရီ တွင် ပြီးဆုံးပါသည်။

ဒေါ်ကုသလဝတီ
(သာသနဓဇဓမ္မာစရိယ၊ ဝိနယဝိဒ္ဓ)
သကျမိတာသီလရှင်စာသင်တိုက်
နန်းဦးမြို့သစ်၊ စစ်ကိုင်းမြို့၊
စစ်ကိုင်းတိုင်းဒေသကြီး

ဆုတောင်းပတ္ထနာ
ရည်သန်လွှာ

“ထေရီဂါထာအဋ္ဌကထာနိဿယ” ကို ကြိုစားအားထုတ် ရေးသားအပ်သော ဤမြတ်သောကုသိုလ်ကောင်းမှုသည် နိဗ္ဗာန်ရောက်ကြောင်း အထောက်အပံ့ကောင်း ဖြစ်ပါစေသတည်း။

‘ထေရီဂါထာအဋ္ဌကထာနိဿယ’ ကို ကြိုစားအားထုတ် ရေးသားအပ်သော ဤမြတ်သောကုသိုလ်ကောင်းမှုကြောင့် ယခုအချိန်မှစ၍ မဂ်ဉာဏ် ဖိုလ်ဉာဏ်ရ၍ နိဗ္ဗာန်ကို မျက်မှောက်ပြုသည့် ဘဝတိုင်အောင် သတ္တဝါများအကျိုးကို ချမ်းသာ လွယ်ကူစွာ အလိုရှိတိုင်း ဆောင်ရွက်နိုင်သူ ဖြစ်ရပါလို၏။

ယခုဘဝ၌လည်း မြတ်ဘုရား၏ ပရိယတ္တိသာသနာတော်မြတ်ကြီး အရှည်ခံ၍ တည်တံ့နိုင်ရန် သကျဓီတာ ဆရာ တပည့် စဉ်ဆက် လက်ဆင့်ကမ်း၍ သာသနာပြု လုပ်ငန်းများ ဆောင်ရွက်နိုင်ရပါလို၏။

- ‘ထေရီဂါထာအဋ္ဌကထာနိဿယ’ ကို ဖတ်ရှုလေ့လာသူအားလုံးတို့လည်း - -
- သံဝေဂယူ ရှောင်ရှားသင့်သည်များကို ရှောင်ရှားနိုင်ကြပါစေ၊
 - သင်ခန်းစာယူ လိုက်နာသင့်သည်များကို လိုက်နာကျင့်သုံးနိုင်ကြပါစေ၊
 - သစ္စာတရားကို သိမြင်နိုင်ကြပါစေ။

‘ထေရီဂါထာအဋ္ဌကထာနိဿယ’ ကို ကြိုစားအားထုတ် ရေးသားအပ်သော ထူးမြတ်သော ကုသိုလ်ကောင်းမှု၏ အဖို့ဘာဂကို ဆရာ၊ မိဘ အစထား၍ ဝေနေယျ များစွာ သတ္တဝါအားလုံးတို့အား ကုသိုလ်အမျှပေးဝေပါ၏။

ဒေါ်ကုသလဝတီ
(သာသနဓဇဓမ္မာစရိယ၊ ဝိနယဝိဒ္ဓ)
သကျဓီတာသီလရှင်စာသင်တိုက်
နန်းဦးမြို့သစ်၊ စစ်ကိုင်းမြို့၊
စစ်ကိုင်းတိုင်းဒေသကြီး
၁၃၇၇- ခု၊ ကဆုန်လဆန်း (၈) ရက်

Graphic: Nong Lin (Sue Tan)

